B 352/68

Huszonkettedik évfolyam | Budapest, 1933 január 4. | 1. szám

Ba 1763

Fővárosi Hirlap

Előtizetési ar:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Arusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. Postacsekk: 40.424

A nemzet nevelői

A magyar ember szívében vannak kipusztíthatatlan, soha el nem halaványodó tradiciók, amelyek a szeretet és tisztelet koszorújával övezik azokat, akiknek hivatása a nemzet nevelése. A nemzet nevelői között elsősorban találhatjuk a magyar tanítót, — mint *Gömbös* Gyula miniszterelnök mondta a héten, — „a nemzet nevelésügyének legfontosabb faktora: ő neveli azt a csemetét, amelyből a nemzet virágoskertjében a nemzeti erő és nemzeti öncélúság hatalmas fája fejlődik ki". Azt is kifejtette a miniszterelnök, hogy nincsen második és harmadik klasszis azok között, akik a jövő magyar nemzedéket nevelik az életre s a nemzetnevelés szempontjából jelentőség tekintetében nincs különbség tanító és egyetemi tanár között.

Ezek a kijelentések, amelyeket a magyar tanítóság bizalommal és a reménykedés teljességében fogadhat, a Magyarországi Tanító Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésén hangzottak el. A magyar tanítóság egyeteme képviselteti magát ebben a testületben és ilyenformán az ott elhangzott kívánságok erőteljesen érintik azt a hatalmas és tiszteletreméltó tömeget, amelyet a székesfőváros tantestülete képvisel. Budapest székesfőváros tantestülete 4090 főt számol, de figyelembe kell venni azt is, hogy az ország főiskoláinak legnagyobb része és számos más iskola, amelyeket az állam és a felekezetek tartanak fenn, szintén Budapesten székel. Ez a hatalmas kulturcentrum talán semmi tekintetben nincs olyan nagymértékben érdekelve, mint akkor, amikor a magyar nemzet neve[illegible] van szó. Budapest székesfőváros mindig híres volt arról, hogy a tanítóság munkáját a legnagyobb becsben tartotta, erkölcsi és anyagi jólétéről ennek a testületnek mindig a legnagyobb mértékben gondoskodott. Budapest székesfőváros tantestületének tagjának lenni mindenkor a legnagyobb megbecsülést jelentette és a magyar tanítóság vágyainak Mekkája az volt, hogy aki tehetség és szorgalom dolgában kiválik, az fővárosi tanító lehessen, a többiek pedig arra törekedjenek, hogy a székesfőváros alkalmazásában lévő kollégáikkal egy szinten tartott megélhetéshez juthassanak.

És most a Magyarországi Tanító Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésén mindnyájunk által ismert és tiszteletben tartott kiváló tanférfiak neveivel találkozunk, mint akik valamennyien a magyar tanítóság panaszainak tolmácsai voltak. A nehéz idők bizony a székesfővárosra is ránehezedtek. A főváros sem tudott ellenszegülni annak a világjelenségnek, hogy alkalmazottainak illetményeit jelentős mértékben redukálja. A másik igen súlyos baj az, hogy úgy, mint minden néven nevezendő alkalmaztatás előtt, pedagógiával foglalkozó fiatalság előtt is le kellett zárni a főváros sorompóit. A nemzet nevelőinek elitje, a fiatal, friss képesítésű új nemzedék tagjai hiába sóvárognak fővárosi alkalmaztatás után, ezek a lehetőségek a legkisebb mértékre zsugorodtak össze. A székesfőváros vezetőségében ma is a legtökéletesebb jóakarat uralkodik és szeretettel nyitná meg kapuit a fiatalok, az ujak előtt és egyáltalán orvosolná a székesfőváros kulturája szemefényének, a tanítóságnak összes panaszait. Az *Egységes Községi Polgári Párt* áll az élére ennek az akciónak. Ez a párt szinte a lehetetlennel viaskodik, de máris nem egyszer sikerült a fiatalság számára rést törni és a nehéz időkben is egész tekintélyes csapata az új erőknek munkálja Budapest kulturáját.

Éppen ezért kell szeretettel és hálával fogadni a miniszterelnök megértő szavait és azt a tényt, hogy a kormányzat feje a legemberibb közösséget vallja a tanítósággal. Átérzi a miniszterelnök, hogy ha a tanítóra bízzuk a nemzetnevelés fontos feladatát, legelemibb kötelességünk, hogy a tanítói kar védelmére siessünk, amikor erkölcsi és anyagi életkörülményei segítségre szorulnak. Korgó gyomorral, — mondotta a miniszterelnök, — nem lehet eredményes nevelő munkát végezni. Hála Istennek, a főváros alkalmazásában lévő tanerők életstandardjuknak lecsökkentésében a korgó gyomorig még nem jutottak el. Meggyőződésünk, hogy nem jöhetnek olyan zord és mostoha idők, amelyek idáig züllesztenének bennünket, de minden erőnkkel és minden akaratunkkal azon leszünk, hogy a mai mostoha körülmények is megjavuljanak. A főváros tanerőinek, amikor erőslelkű és nemesszívű új magyar nemzedéket akarnak a főváros polgárságának adni, olyan életkörülményre van szüksége, amely nemcsak a legdrasztikusabb gondokat tereli el feje fölül, hanem az önművelés lehetőségeit is mindenkor biztosítja. Az *Egységes Községi Polgári Párt* az a sziklára épült bázis, amelyre a fővárosi tanerők nyugodt szilárdsággal támaszkodhatnak, amikor életkörülményeik megjavításáért és az új tanítónemzedék érvényesüléséért küzdenek. Ez a harc, amelyet teljes lelkesedéssel vívnak, nem lehet eredménytelen.

A berlini kölcsöntárgyalásokról, a városfűtésről, a kislakások béreinek további leszállításáról, az üzemigazgatóságok újjáalakításáról és a kötelező háztatarozásokról nyilatkozik

SIPŐCZ JENŐ POLGÁRMESTER

A főváros hatalmas apparátusának mozgatóereje a pénzügyi helyzet és így érthető, hogy az illetékes körök minden törekvése arra irányul, hogy *a pénzügyi egyensúly biztonsága változatlanul szilárd legyen.* A pénzügyi helyzet alakulása *a külföldi tartozások törlesztésével* is kapcsolatban áll és ebből a szempontból súlyos jelentősége volt annak a tárgyalásnak, amelyet a karácsonyi ünnepek előtt *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok és *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész folytattak Berlinben a hitelezők képviseletével. Részletes tájékoztatást a közvélemény még ezidáig nem kapott a tárgyalások eredményéről, ami azzal magyarázható, hogy az ügy anyaga kényes ahhoz, hogy *idő előtt nyilvánosságra kerüljön.* Mindenesetre érdekes az a közlemény, amelyik a *Berliner Börsen Courier*-ban jelent meg és amely azt adja tudtul, hogy *a tanácskozások megegyezésre vezettek.* Azokról a garanciákról volt szó — folytatja a híradás — amelyeket az ostendei egyezmény szerint jogosan támasztottak a külföldi hitelezők, mert Budapest székesfőváros befizette ugyan a *Magyar Nemzeti Bankba* az esedékes részleteket, de a hitelezők mégsem kaphatták azokat kézhez a transzfermoratórium miatt. *A kérdés végleges rendezése csak 3—4 hét mulva várható.*

A berlini tekintélyes közgazdasági ujság e tudósításához azt a megjegyzést fűzi, hogy *a hír valódiságáról nem volt alkalma meggyőződni.* A főváros adósságfizetési kötelezettsége az ostendei egyezményben nyert ratifikálást és az összeg, amely évente ezen a címen a hitelezőkhöz jut, körülbelül 11 millió pengőre rúg. Hogy a *Berliner Börsen Courier*-ben megjelent közlemény valódiságáról tiszta képet kapjon Budapest polgársága, magához

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez

fordultunk, aki erről a kérdésről egyelőre nem kívánt bővebb nyilatkozatot tenni.

— Általánosságban a transzfermoratóriummal kapcsolatos adósságtörlesztésekről volt szó Berlinben — mondotta a polgármester a Fővárosi Hirlap munkatársának — és ahogy engem tájékoztattak az ottani eredményekről, bizonyosra veszem, hogy a hitelezők számára megnyugtató megoldás rövidesen megtörténik.

Minden oldalról felfokozott érdeklődés nyilvánul meg a *távfűtési problémák* megoldása iránt. Ez a gazdaságos rendszer már évek óta kedvenc terve a főváros irányítóinak és a mai nehézkes fűtési viszonyok a lakosság érdeklődését is mindinkább ráterelik ennek a külföldön oly jól bevált rendszernek a bevezetésére. *Miképpen áll a távfűtés problémája?* — kérdeztük a polgármestert.

— A műszaki ügyosztályok már nagyjából elkészítették a városfűtési terveket, amelyek többféle megoldás szerint kívánják a fűtőtestekkel felszerelt bérházakban a melegszolgáltatást lebonyolítani. Három elgondolás jutott előtérbe, amelyeket természetesen úgy a gazdaságosság, mint a műszaki biztonság szempontjából behatóan tanulmányozunk és így minden remény megvan ahhoz, hogy a döntés rövidesen megtörténik. Ezzel kapcsolatban kívánom rendezni az utóbbi időben annyira kifogásolt füst- és koromproblémát is, mert a távfűtés rendszere sok tekintetben mentesíti Budapestet a valóban tűrhetetlen égési termékek sokaságától.

Néhány hónappal ezelőtt kellemes meglepetés érte azokat a szerényigényű polgárokat, akik a főváros kislakásos bérházaiban mondhatnak magukénak hajlékot. Az illetékes ügyosztály előterjesztésére a polgármester elrendelte, hogy a Mester-, Simor-, Csend-, Bócsi-Lenke-, Kárpát-, Gyöngyössy-, Váci-úti, Gyarmat-, Haller-, Maglódi-, Kolozsvár-, Kerepesi-, Hunor-, Veder-, Üllői-úti, Rozgony-, Kisfaludy-, Róna- és Ferry Oszkár-utcai házakban *10—20 százalékkal*, a külső Jászberényi-úti, Bihari-úti és a legutóbb épült szükséglakástelepeken *öt százalékkal* leszállítsák a házbéreket. Megkérdeztük a polgármestert, hogy *várható-e újabb lakbérmérséklés,* amelyre külön illetékes ígéret is elhangzott:

— A főváros szociális ügyszeretetéről tesz tanuságot — mondotta a polgármester — amikor keresi a lehetőségeket arra, hogy újabb lakbérmérséklést hajtson végre a kislakásos bérházakban. Ez a művelet alapos előkészítést és körültekintő számítást igényel, mert köztudomású, hogy ezek a túlnyomórészt bankkölcsönből épített házak amortizációval vannak terhelve és odáig nem mehetünk a mérsékléssel, hogy a pénzügyi egyensúlyt veszélyeztessük. Ötletszerűen semmiesetre sem szállítjuk le a lakbéreket, ám a megfelelő előkészítés befejezése után olyan javaslatokat terjesztünk a törvényhatósági tanács elé, amelyik biztosítja a lukrativitást, de amellett számol a nehéz helyzetben lévő kispolgárság teherbírásával.

Az illetékes fórumokon az utóbbi időben többször elhangzott az a kijelentés, hogy *rövidesen sor kerül az üzemigazgatóságok újjáalakítására.* Az üzemigazgatóságok mandátuma nem járt ugyan le, de a tanácsnak, illetve a polgármesternek törvény szerint jogában van az igazgatósági tagsági megbízást bármikor visszavonni. Az *üzemi igazgatóságok újjáalakításáról* a polgármestertől a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Ez a művelet azért késett, mert az új üzemi szabályzattal egyidőben akarjuk ezt a kérdést rendezni. Az új üzemi szabályzat ugyanis a törvény szellemének megfelelően az azonos rendeltetésü üzemeket összpontosítani fogja, ebben az esetben pedig az igazgatósági testületek egész sora feleslegessé válik. A törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülésén fogok javaslatot előterjeszteni az igazgatóságok újjáalakítására, amire annál inkább szükség van, mert a régi igazgatóságok mandátuma időhöz kötött érvénnyel bír.

Sipőcz Jenő polgármester átérezve a vállalkozók és iparosok nehéz helyzetét, nemrégiben úgy rendelkezett, hogy *az elöljárók állítsák össze azoknak a házaknak a névsorát, amelyek tatarozásra szorulnak.* Ezt a körrendeletet örömmel fogadta az egész építőipar és kereskedelem, azonban a kerületi elöljárók, az építésügyi

szabályzat időévszaki rendelkezéseire való hivatkozással, a kötelező háztatarozási rendelkezés *enyhítését, illetve elhalasztását* kérték. Megkérdeztük a polgármestert, hogy *milyen intézkedéseket kíván tenni a megváltozott helyzetben?*

— Ujból átvizsgálom az errevonatkozó összes jelentéseket és utasitom az illetékes műszaki ügyosztályt, hogy olyan új javaslatot készítsen, amelyik figyelembe veszi a kötelező háztatarozással szemben kifejtett szempontokat. Felfogásom szerint a fővárosnak hozzá kell járulnia az iparosság hatalmas tömegeinek foglalkoztatásához és ha ezidőszerint a tatarozást egész terjedelmében talán nem is indíthatjuk meg: módot találok arra, hogy a tavaszi hónapokban a főváros kirívóan elhanyagolt, sőt sokszor életveszélyes ingatlanai a szükséges renoválást megkapják. Ezzel kapcsolatban természetesen meg kell vizsgálni, hogy a mai hitelviszonyok között az ingatlantulajdonosok milyen formában juthatnak tatarozási kölcsönhöz.

A polgármester nagyérdekességű nyilatkozata számos figyelemreméltó szempontot vetít elénk. Az a gondoskodás, amely a polgármester részéről a lakosság összes érdekeit kívánja szolgálni, megnyugtató abban a tekintetben, hogy a közeli jövőben a főváros széles kiterjedésű foglalkozású rétegeknek kíván könnyebbséget nyujtani.

Lelkiségben, érzésben és akarásban a nemzet szellemének lángoszloppá kell összeforrni

Az újonnan megválasztott felsőházi tagok ünneplése az Egységes Községi Polgári Párt díszvacsoráján

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* hétfőn este rendezte újévi vacsoráját, amelyen meleg ünneplésben részesítették a párthoz tartozó újonnan megválasztott felsőházi tagokat: *Bódy* Tivadart, *Gaár* Vilmost és *Glücksthal* Samut. A vacsorán résztvett *Huszár Aladár* dr. főpolgármester is, számos országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tagok teljes számban, fővárosi tanácsnokok és vezető tisztviselők, valamint a polgári társadalom számos más előkelősége, a párt és klub tagjai több mint háromszázan. Jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Bódy* Tivadar, *Glücksthal* Samu, *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Petracsek* Lajos, *Payr* Hugó, *Krivoss* Árpád, *Németh* Béla, *Papp* József, *Dorner* Gyula, *Ugron* Gábor, *Pompéry* Elemér, *Wellisch* Andor, *Bánó* Dezső, *Orova* Zsigmond, *Popelka* Ignác, *Piazza* Győző, *Bayer* Antal, *Héder* Lajos, *Martin* János törvényhatósági tagok, továbbá *Dósa* Ottó, *Erőssy* Sándor, *Bárány* Károly, *Rogátsy* Kálmán, *Róna* Sándor, *Bárday* Ede, *Fehér* Ottó, *Spett* Ferenc, *Lengyel* Endre, *Gazdy* Jenő, *Kelemen* Aurél, *Erdélyi* Jenő, *Joós* Mihály, *Szentirmai* Imréné, gyöngyöshalászi *Takách* Gyuláné, *Kollmann* Dezső, *Ságváry* László, *Faber* Fülöp, *Korányi* Sándor, *Révay* Milán, *Sidlauer* Ignác, *Rissányi* Antal, *Körmendy* Jenő, *Morvay* Zsigmond, *Farkas* József, *Békeffy* Elemér, *Szendy* Károly, *Király* Kálmán, *Erődy* Kálmán, *Szinte* László, *Szécsi* Ernő, *Babarczy* István báró, *Csorna* Kálmán, *Günther* Tivadar, *Huszka* Viktor, *Ruffy* Kálmán és még sokan mások.

Dósa Ottó dr. háznagy üdvözlő szavai után *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, törvényhatósági tanácstag *Huszár* Aladár főpolgármestert köszöntötte és biztosította a párt nagyrabecsüléséről és osztatlan támogatásáról.

Ugron Gábor v. b. t. t.

országgyülési képviselő tartotta a pártvezetőség nevében az ünnepi beszédet, amelynek vezetésében a párt új felsőházi tagjait, a polgári gondolatnak ezt a három kitünőségét aposztrofálta és tolmácsolta azt a sok szeretetet és nagyrabecsülést, amely a párt és klub minden tagja részéről felé jük sugárzik. Majd így folytatta:

— Az új esztendő első napján úgy érzem, hogy ez az évforduló egyúttal a magyar sors évfordulója is. Mi lehet a magyar politikai programm, amit az újév napján mondhatunk: *legyen úgy, mint hajdan volt.* A magyar nemzet még alig volt nehezebb helyzetben, mint ma, de bármennyire okunk legyen a csüggedésre, nem hiányzanak a reménysugarak sem. A csüggedőknek azt mondjuk, ki hitte volna egy évvel ezelőtt, hogy lesz valaha revízió.

Azóta a revízió nemcsak magyar, hanem európai, mondhatnánk, világprobléma lett.

Ki hitte volna ma egy éve, hogy revízió alá veszik a *háborús adósságokat*, ki hitte volna, hogy a *leszerelési konferencia* egyenlőséget biztosít a nemzeteknek és ebben nemzetünknek is? Olyan három tünet ez, amely megvilágítja azt az utat, amelyik abba a légkörbe vezet, ahol biztosan megszületik a magyar nemzet és az egész emberiség feltámadása.

— *A mi politikánknak,* — hangoztatta *Ugron* Gábor — *hivőnek, izzó nacionalistának és emberinek kell lenni.* Mert emberiesség nélkül helyes nemzeti politikát csinálni nem lehet. Végül egységesnek kell lenni a nemzeti politikának. A nemzet megmentésére, a régi határok visszaszerzésére csak akkor számíthatunk,

ha minden magyar közös erős akarásban és áldozatosságban összefog.

A három felsőházi tag, akiket ma ünnepelünk, mindig ennek a politikának volt a híve a multban és ennek lesz harcosa a jövőben is. Adja az Isten, hogy ennek a politikának meg legyen a kivánt eredménye a nemzet sorsdöntő óráiban.

Ugron Gábor nagyhatású beszéde után

Huszár Aladár dr. főpolgármester

szólott.

— *Ugron* Gábor arról beszélt — mondotta, — hogy milyennek kell lenni e nehéz esztendőben a nemzet politikájának. És amit mondott, az maradéktalanul igaz. A nemzetnek egységesnek kell lenni ezekben a súlyos időkben, a nemzeti leszámolás nagy korszakában, hogyha *újra mérlegre tétetik, ne találtassék könnyűnek.* Akármilyen hívő és bízó a lelkünk [illegible] e fátyol lebeg a jövönk előtt. De n[illegible] e,

a Dunavölgy[illegible] ősebb állam-

és a magyar r[illegible] sekedhetik, amelyekkel Eur[illegible] nemzetnek számolnia ke[illegible] azt az erőt, amely a magyar sorsot nem engedi pusztulásba veszni. *Ezen a mi nemzedékünkön iszonyú felelősség van.* Ha nem álljuk meg a helyünket, nem tudjuk biztosítani a magyar nemzet méltó elhelyezkedését az új Európában. Éppen ezért

nem szabad kicsinyes szempontokból kritizálni, nem szabad a részleteket mérlegelni,

mert nem ez, hanem a cél a fontos. A cél tekintetében pedig nem lehet különbség magyar és magyar ember között. *Lelkiségben, érzésben és akarásban a nemzet szellemének lángoszloppá kell összeforrni.* A harcterekben nagyszerű volt a magyar nemzet és mégis elbuktunk Trianon gyalázatában, mert itthon a lelkiségünk megrothadt. Hatalmas dolgokra, nagy tettekre csak egészséges lelkü nemzet képes.

Ennek az egészséges léleknek a felépítésén kell dolgozni.

A könny, a szenvedés, a gond között sem szabad szem elől tévesztenünk a nagy célt, mert mi nem magunkért, hanem a nemzetért, a jövőért élünk. *Széchenyi István hitt egy hazában, amely lesz, mi hiszünk abban, hogy az a haza, amely volt, újra lesz.*

— Sokan azt mondják mostanában, hogy *Budapest, az ország feje, túl nagy az ország testéhez képest.* Talán pillanatnyilag ez így van, de ez nem azt jelenti, hogy a fejet kell elsorvasztani, hanem azon kell lenni, hogy a testet újra naggyá fejlesszük. Rámutathatok a nagy nacionalista nemzetek, Olaszország és Japán példájára, ahol az egyén úgyszólván mellékes, csak a nemzet, a cél a fontos. A mi nemzetünk fiai is tudnak nagy áldozatokat hozni, ha kell.

Ma az az áldozat, hogy hangtalanul és szótlanul szenvedünk és arra kell vigyáznunk, hogy ne hagyjuk magunkat délibáboktól és álomképektől elcsábitani.

Ha ez a nemzet, — fejezte be szavait a főpolgármester — megtalálja igazi lelkiségét, akkor nagy lesz e nagy időkben. A nagy, szent, egységes nemzeti munkára üríti poharát és arra kéri az Isten áldását. Beszéde befejeztével percekig lelkesen ünnepelték *Huszár* Aladár főpolgármestert, majd

Bódy Tivadar dr.

felsőházi tag emelkedett szólásra.

Megköszönte az ünneplést és kijelentette, hogy továbbra is azok maradnak, akik voltak és mint a párt felsőházi tagjai, lángoló magyarsággal küzdenek a nemzet nagy érdekeiért.

Gaár Vilmos dr.

felsőházi tag arra mutatott rá, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* miképpen lett hatalmas erőtényező Budapesten. *Kozma* Jenő volt az, aki nagyon kevés társával odaállott annak a mozgalomnak az élére, amelyik a munkát és a főváros nagy egyetemes célkitüzéseinek kiharcolását határozta el. Nagyszerű politikai áttekintése, munkabírása, határozottsága és tettereje hozta az eredményt: ezt a nagy pártot, amelyik

Budapest önkormányzatában a tökéletes rendet megteremtette.

Az újév küszöbén meleg szeretettel köszönti *Kozma* Jenőt, akinek nagy elégtétele, hogy évről-évre a régiekhez csatlakozó újabb tömegek lelkes szeretete övezi körül.

Glücksthal Samu dr.

felsőházi tag a főpolgármester nagyszerü beszédének hatása alatt örömmel állapítja meg, hogy *a magyar egység megvan.* Ez az inferiorius helyzet, amelyben Magyarország van, feltétlenül meg fog változni. A pesszimista kell, hogy hívővé átalakuljon, ha figyelemmel kíséri és tudja a világhistória tanításait. Mulhatnak pillanatok, évek, de ebből a szituációból feltétlenül ki fogunk lábolni.

A világ ma eljutott oly ponthoz, amelyről tovább visszafejlődni a lehetetlenséggel határos.

Eljön a változás a matematikai törvények, az emberiesség és a jogegyenlőség napsugaraiból, amelyek erősebbek és győzedelmesebbek, mint holmi irásos szerződések. Végül megköszönte a főpolgármesternek, hogy diplomáciai tapintattal megoldáshoz segítette a felsőházi tagválasztás kényes ügyét.

Most

Kozma Jenő dr.

állott fel szólásra, akit percekig tartó taps sal és éljenzéssel köszöntöttek. Örömmel állapította meg az *Egységes Községi Polgári Párt* térhódítását a fővárosban, amely pártnak a programja ma a kormány programja és célkitüzése.

— *Én már régen nem folytatok pártpolitikát* — úgymond, — és sohasem kérdezem a segítségért hozzám fordulóktól, hogy milyen párthoz tartoznak.

Mi nem rekesztünk ki senkit, mint azok a pártok, amelyek osztálypolitikát üznek és korlátokat állítanak fel,

mindenkit szivesen fogadunk, aki becsületes magyar ember.

— A felsőházi tagválasztás nem taktikázás, hanem a *becsületes megállapodás harca volt,* amelynél nagy segítséget találtunk a főpolgármester személyében, aki segített pártunk jogos kívánságainak teljesülésében. De egyébként is könnyü volt nekünk győzelmet kivívni olyan felsőházi tagjelöltjeinkkel, akik *díszei és értékei a törvényhozás házának.*

— A lelkek koncentrációja már útban van.

A budapesti polgárság egységes összefogással támogatja Gömbös Gyulát

és arra kér mindenkit, hogy szeretettel és bátorsággal szerezzenek híveket a nemzet vezérének zászlaja alá. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Becsey Antalt,

amikor szólásra emelkedett, tüntető tapssal és szeretettel üdvözölték. Elmondotta, hogy *fanatikus hirdetője marad továbbra is annak az eszmének, hogy munkát és munkaalkalmakat kell teremteni.* Nem áll az a tétel, hogy Magyarországon nincs töke munkaalkalmakra, mert ő bebizonyította a Horthy Miklós-kertváros csatornázási munkáinak a keresztülvitelével, hogy

egészséges befektetésre mindig jelentkezik a tőke.

A Horthy Miklós-kertváros ma már nagyrészt megépült, készen áll a csatornázás és a 3 milliós munka keretében ezrek és ezrek jutottak munkaalkalomhoz.

Ez a bűne, ezért támadják.

(Nagy éljenzés és taps.) Elmondotta végül, hogy *összeférhetetlenségi bejelentést tett önmaga ellen* és várja a törvényszék ítéletét is, amelyik az ő panaszára fog ítéletet mondani a rágalmazók felett.

Hosszas éljenzéssel fogadták *Becsey* Antal beszédét, majd több felszólalás közben az ünnepi vacsora közönsége még sokáig lelkes hangulatban maradt együtt.

Köhögés, rekedtség
ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

HUTTER ÉS SCHRANTZ RT
Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Petrásss László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TÜZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

KOZMA JENŐ optimista újévi nyilatkozata a főváros biztonságos jövőjéről

Az óvatos pénzügyi irányítás konzerválja a gazdasági erőket — Komoly eredményeket vár a pártok együttműködésétől

Elmult egy esztendő és a naptári évvel a főváros életében új korszak kezdődik. A gazdasági válság következményeit erősen érző főváros folytatja-e a viszonyok által rákényszerített lefékezett tevékenységét, vagy pedig lehetőség nyílik az alkotások megindítására? Olyan kérdőjel ez, amelyre kielégítő választ most még adni nem lehet.

Mit remélhetünk a városirányítás 1933. évében? — ezzel a kérdéssel fordultunk

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Rendíthetetlenül hiszek a jobb jövő bekövetkezésében és meggyőződésem, hogy az általános világgazdasági bénultságot egészségesebb vérkeringés fogja felváltani. Ennek a várva-várt folyamatnak a pontos bekövetkezését természetesen lehetetlenség megjósolni, azonban

a mai állapotok jobbrafordulásának előszele már érezhető.

Az összes külállamokban a gazdasági együttműködés formáit kutatják, a politikai széttagoltságok, ellenérzések szűnőben vannak és ha sikerül az összes frontokon a lelkek békéjét megtalálni, úgy *Magyarország az elsők között lesz, amelyik a fellendülés korszakába jut.* Az ország fővárosa természetszerűleg nem képezhet külön testet az államban és így Budapest fejlődése és a régi nagy tervek megvalósítása csak akkor kezdődhet, *ha az ország pénzügyi helyzete is megerősödik.*

— Addig is annak az óvatos gazdasági irányításnak vagyok a híve, ami a közelmult évek óta folyik a városházán.

A törvényhatósági tanács a polgármesterrel egyetértőleg szilárdan kitart ama álláspontja mellett, hogy *a kiadások csak a bevételek erejéig terjedhetnek,* mert nem szabad a fővárost fölöslegesnek látszó, vagy elhalasztható kiadásokkal megterhelni. Ennek az óvatos és jól átgondolt gazdasági vezetésnek köszönhető, hogy amíg a külföldi nagy metropólisok közül számosan pénzügyi válságba jutottak, addig *Budapest minden megrázkódtatás nélkül kiállotta a gazdasági válság viharát.*

— A viszonyoknak ez az adottsága azonban

nem jelentheti azt, hogy tétlenül nézzük az idők múlását.

A rendelkezésre álló keretek között minden irányban folytatja a főváros a maga sokoldalú hivatottságát és elsősorban *fokozza a szociális tevékenységének méreteit.* Több, mint negyedmillió lélek szorul hatósági támogatásra és elmondható, hogy ebben a vonatkozásban a főváros minden elismerést megérdemel. A közeli napokban válik időszerűvé *a gyakornoki állások* megszervezése, amely egyelőre száz elhelyezkedni nem tudott diplomásnak juttat kenyeret és előmeneteli lehetőséget. Szomorú jelenség, hogy erre *a száz állásra már eddig is háromezernél több pályázat futott be.* Feltétlenül döntő jelentőségű események várhatók az *üzemi kérdésben* is, ahol szilárdan vallom azt az álláspontot, hogy

a fölösleges üzemeket le kell építeni.

Sor kerül a jövő évben *az ipar és a kereskedelem ügyeinek fokozatos kivizsgálására,* hogy ennek az elsőrendű gazdasági tényezőnek is segítséget tudjunk juttatni. Az *Egységes Községi Polgári Párt* alkalmat fog keresni ahhoz, hogy *az oktató személyzet sorsán is segítsen* és ennek a kapcsán valamilyen formában az állások szaporítására gondolok, amelynek révén a foglalkozás nélkül álló tanítók és tanítónők keresethez juthatnak. A főváros, mint munkaadó, ebben az évben is teljesíti kötelességét és közel *százmillió pengőt* irányoz elő építkezésekre és különböző beszerzésekre. Ez az összeg természetesen alatta marad a három év előtti arányoknak, azonban még így is olyan összeg, amelyik alkalmas a gazdasági élet vérkeringésének táplálására.

— Politikai téren a közgyülési pártok további harmónikus együttműködésében bízom,

amelynek eredménye, hogy a főváros a legnehezebb viszonyok között is szilárd bázison áll és nagy kommunitásához méltóan ápolja a rábízott értékeket. Meggyőződésem, hogy *a főváros érdekében való összefogás,* különösen a mai nehéz időkben értékes eredményeket fog produkálni.

*

Kozma Jenő újévi nyilatkozata az *optimizmus* jegyében hangzik és a budapesti polgárság bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy a fővárost vezető legfőbb tényezők, a helyzet ismeretében, biztosítva látják Budapest további fejlődését.

Hasznos tudni,

mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy

Schmidthauer Igmándi

keserüvize hatékony forrás-sókban **egész Európa** leggazdagabb ilynemü ásványvize. Rendszerint már kisadag; ¼ vagy ½ pohar elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.

Miért fellebbezte meg a Községi Polgári Párt a felsőházi póttagválasztást?

A petició kimutatja, hogy a választás mellőzte a törvényes előírásokat

A főváros legutóbbi közgyülésén választotta meg a törvényhatósági bizottság a székesfőváros új felsőházi tagjait. A főváros az országgyülés felsőházába hét tagot delegál, akik közül az ősszel négyet kisorsoltak. Ezek helyett kellett most ujakat választani. A választás eredményeként, mint ismeretes, az *Egységes Községi Polgári Párt* visszanyerte régi pozicióját, amelyet az utolsóelőtti felsőházi tagválasztásnál elveszített.

Eredetileg a hét felsőházi tag közül négy a *Keresztény Községi Párt,* három pedig a *Községi Polgári Párt* tagjainak sorából került ki. A második választásnál ez az arány megváltozott, amennyiben a *Wolff-párt* birtokolta a régi helyeket, míg a *Községi Polgári Párt* jelöltjei közül csak kettő kapott mandátumot, a harmadik fennmaradó hely pedig a választás eredményeként a *Demokrata Párt* jelöltjének jutott. A mostani választásnál négy hely került betöltésre, amely közül hármat a *Községi Polgári Párt* jelöltjei: *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos és *Glücksthal* Samu nyertek el, a negyedik új tag ismét *Lázár* Ferenc lett. Ugyanezen a közgyülésen választották meg *a felsőházi póttagokat is,* ennél a választásnál azonban olyan bonyodalmak merültek fel, hogy néhány nappal a közgyülés után az *Egységes Községi Polgári Párt* 27 tagja *Payr* Hugó indítványára petíciót nyujtott be a póttagválasztás ellen a közigazgatási bírósághoz.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Payr Hugó

országgyülési képviselő, törvényhatósági tanácstaghoz, hogy mi késztette a párt tagjait a fellebbezés beadására.

— Felfogásunk szerint — mondotta *Payr* Hugó, — a törvényellenesen megejtett választást a közigazgatási bíróság meg fogja semmisíteni. A felsőházról szóló 1926. XXII. t.-c. azt mondja, hogy „mint az első választás, mint a később öt évenként tartandó választások alkalmával a legközelebbi választásig terjedő hatállyal *mindig ugyanannyi póttagot is kell választani,* mint ahány felsőházi tagot azzal az alkalommal választani kell". Az idézett törvény 7. §-ának rendelkezése szerint a felsőházi tagok választása *tíz évre* szól, azonban azzal a korlátozással, hogy

az első évben összeülő felsőház választott tagjainak felerészét öt év mulva ki kell sorsolni és ujra kell választani.

A főváros törvényhatóságából beküldött választott tagok közül négyet sorsoltak ki, annyit kellett újjá választani és következésképpen négy póttagot is. *Azonban ez a választás a törvény rendelkezéseinek és szellemének figyelembevétele nélkül történt.*

— Mint említettem a felsőházi tagok választása tíz évre szól, ami annyit jelent, hogy

a póttagok mandátuma is tíz esztendős.

Éppen azért, amikor a négy rendes tag kisorsolása megtörtént, ugyanakkor a póttagok közül is *négyet ki kellett volna sorsolni* és a kisorsolt póttagok helyére újakat megválasztani. Már most mi a helyzet? Első ízben megválasztottak hét póttagot és most ismét választottak négy póttagot, úgyhogy *összesen 11 megválasztott póttag van.* Nyilt kérdés az is, hogy az ujonnan megválasztott négy póttag az első alkalommal megválasztott hét póttag közül melyiknek a helyébe lépjen. A törvény sehol sem mondja ki határozottan, hogy az elsőízben megválasztott póttagok mandátuma a legközelebbi választásig tart, sőt a 7. § világosan azt mondja, hogy

a rendes tagok választásának analógiájára a póttagok megbizatása is ugyanannyi időre szól.

Helyes és törvényes eljárás tehát az lett volna, hogy *a póttagok közül is négyet kisorsolnak, ebben az esetben ugyanis ugyanannyi póttag lett volna megválasztható, mint ahány rendes tagot választottak.* A törvény egész szellemének megfelelő álláspont mellett szól a felsőházi törvény 9. szakaszának utolsó bekezdése is, ahol ki van mondva, hogy *póttagokat olyan számban kell választani, hogy azok létszáma teljes legyen.*

— A főváros illetően a felsőházi póttagok létszáma csak akkor teljes, ha hét póttag van. Már pedig

ha ez a választás érvényben marad, akkor a póttagok száma csak négy lesz, vagyis a létszám nem teljes.

Másfelől pedig az elsőízben megválasztott hét póttag közül háromnak a megválasztása a kisorsolás nélkül megtartott választás eredménye befolyással nem lehet, mert *kisorsolás nélkül nem lehet megállapítani, hogy a négy póttag kinek a helyébe lép.* Véleményünk szerint tehát a régi póttagok közül először négyet ki kell sorsolni s ha ez megtörtént, akkor kell majd újra a póttag-választást szabályszerűen, a törvénynek megfelelően, megtartani.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei

A fogyasztóközönség szives figyelmébe ajánljuk

állandó kiállításunk

megtekintését, ahol
a szabályszerű szerelések módjait,
a különböző helyiségek helyes megvilágítását,
a villamos háztartási eszközöket és gépeket üzemben is tanulmányozhatja.

A kiállítás az

V., Honvéd-utca 22

(Markó-utca sarok) szám alatt van és **díjtalanul megtekinthető** minden hétköznapon délelőtt 8—2 és délután 4—7 óra között.

A közlekedés 15. sz. autobusszal és a 2, 16, 22 és 48. számú villamossal.

Dandy d'Orsay

volt és marad a parfömök királya

PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas terület

sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és iparosok Propaganda Szövetkezete tereszelvény akciója

V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16-8-38, 19-0-85.

UJÉV a városházán

A főváros hódolata a kormányzónál

Vitéz nagybányai *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója újév napján délelőtt 11 óra 20 perckor fogadta a Székesfőváros küldöttségét, amely *Huszár* Aladár főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester vezetésével jelent meg az államfő előtt, hogy tolmácsolja a Székesfőváros közönségének hódolatát és jókívánságait. A küldöttség tagjai: *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek, *Harrer* Ferenc, *Botzenhardt* János, *Csilléry* András, *Gaár* Vilmos, *Hanasievicz* Oszkár, *Hann* Arnold, *Lázár* Ferenc, *Petrovácz* Gyula, *Pompéry* Elemér és vitéz *Barczy-Barczen* Gábor voltak. A székesfőváros jókívánságait *Huszár* Aladár főpolgármester rövid beszédben tolmácsolta a kormányzónak, aki megköszönte az üdvözlést és az ezt követő szerklén melegen érdeklődött a Székesfőváros aktuális problémái iránt.

A kormányzói audiencia után a főpolgármester, a polgármester és az alpolgármesterek *Gömbös* Gyula miniszterelnöknél tisztelegtek a főváros nevében.

*

A fővárosi pártok a régi tradiciókhoz híven ebben az évben is felkeresték jókívánságaikkal újév napján a székesfőváros vezetőit és a pártelnököket.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* népes küldöttségét *Gaár Vilmos* dr. felsőházi tag vezette *Huszár Aladár* főpolgármester elé és beszédében azt hangoztatta, hogy a párt megnyugvással látja azt a pártatlanságot, böles ítélőképességet és erélyt, amely a főpolgármester eddigi működését jellemzi.

Huszár Aladár dr. főpolgármester válaszában kiemelte, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* üdvözlését nem tekinti szokásos formaságnak, egyszerű külsőségnek, hanem úgy érzi, hogy ez a tekintélyes nagy párt egy nehéz esztendő küszöbén megerősíti őt azoknak a súlyos feladatoknak az elvégzésére, amelyeket csak ilyen hathatós támogatással lehet megoldani.

— Én büszke vagyok — mondotta — erre a törvényhatósági bizottságra, amely ily nemesen és példásan tölti be felelősségteljes hivatását és büszke lehet az ország is. Ma nehéz a jövő feladatairól, terveiről beszélni, amikor valamennyiünk előtt ködös bizonytalanság áll. De nem azért vagyunk férfiak, nem azért él bennünk bízó lélek, hogy csak a sötétséget lássuk, mert bármilyen nagy is a mostani ború, ott rejtőzik mögötte a napsugár, amelynek előbukkanását bizton várjuk. Ebben az országban nagyszerű erők és tehetségek élnek, s ezt az országot az Isten még mai szörnyű csonkaságában is olyan erőkkel áldotta meg, hogy nincs okunk a kétségbeesésre a magyar jövő miatt. Csak össze kell fogni. Lehetnek ellentétek, felfogásbeli különbségek, lehetnek kemény harcok a fórumon, de becsülnünk kell egymásban a magyar testvért. Ha *összefogunk, ha így vezetjük a törvényhatóságot, akkor nem fogunk csalódni* és a mostani nehéz időkben is eredményeket fogunk elérni, közelebb fogunk jutni a magyar feltámadáshoz.

Az üdvözlő aktus befejezése után a főpolgármester élénk baráti eszmecserét folytatott a küldöttség tagjaival.

*

Érdekes eseménye volt az új esztendőnek a *Keresztény Községi Párt* küldöttségének megjelenése a főpolgármesteri hivatalban. A *Wolff-párt* hivatalos gratulációja azért keltett különös feltűnést, mert a párt újévi üdvözlésre ezúttal jelent meg első ízben a főpolgármesteri hivatalban. A párt szónoka *Csilléry András* volt.

*

Új momentum volt az *Egységes Községi Polgári Párt* küldöttségének megjelenése is *Sipőcz* Jenő polgármester előtt. Eddig ez sem volt szokásban, hanem a párt tagjai egyenként fejezték ki a multban jókívánságaikat. A párt hivatalos újévi gratulációját itt is *Gaár* Vilmos dr. tolmácsolta és biztosította a polgármestert a párt bizalmáról.

*

Ugyancsak vasárnap reggel a polgármesteri hivatal személyzete dorogi *Farkas* Ákos dr. főjegyzővel az élén tisztelgett *Sipőcz* polgármesternél, akinek jókívánságaikat tolmácsolták.

*

A *Keresztény Községi Párt* hivatalos újévi gratulációja a *Sas-körben* játszódott le, ahol *Csilléry* András és *Bednárz* Róbert belvárosi apát köszöntötték *Wolff Károlyt*, aki nagyobb beszéddel válaszolt.

*

Ripka Ferenc dr. volt főpolgármestert az újesztendő alkalmából nagy számban keresték fel tisztelői és barátai jókívánságaikkal. Nagyobb küldöttséggel tolmácsolta jókívánságait a volt polgármester előtt az *Egységes Községi Polgári Párt* is. Elsőnek a krisztinavárosi római katolikus egyházközség küldöttsége tisztelgett *Knebel* Miklós plébános, pápai kamarás vezetésével, a Községi Polgári Párt nevében *Gaár* Vilmos felsőházi tag szólott, a Budai Társaskör jókívánságait *Hoór-Tempis* Mór juttatta kifejezésre, a Nemzeti Egység Pártja budai szervezete nevében *Szombathy* Kálmán szólott, a Budai Dalárda küldöttségét pedig *Dunay* Jenő és *Szegő* Sándor országos karnagy vezették.

*

A *Városházi Rovatvezetők Testületében* tömörült ujságírók ezúttal is tisztelgő látogatást tettek az újév alkalmából a főváros vezetőinél. *Huszár* Aladár főpolgármestert *Kelemen* Géza, *Sipőcz* Jenő polgármestert, *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármestereket pedig *Paizs* Ödön köszöntötte, akiknek üdvözlő szavait hálásan viszonozták a székesfőváros vezetői.

Minden gáncsvetés ellenére mégis megvalósul a benzolgyár

A kincstár messzemenő illetékkedvezmény nyujtásával tette azt lehetővé

A főváros közgyülése a mult év júliusában elhatározta, hogy a gázművek óbudai telepén *benzolgyártó berendezést* létesít. Az az elgondolás volt irányadó ennél az elhatározásnál, hogy egyrészt a gázgyártás eddig kihasználatlan értékes melléktermékeit értékesíthetik, másrészt pedig, hogy *a hazai benzolgyártás megindításával részben csökkentsék a külföldi behozatalt.*

A beható tárgyalások hónapokon át tartottak a főváros és a pénzügyminisztérium között. A főváros szándékát melegen támogatta a belügyminiszter és a honvédelmi minisztérium is, mégis úgy látszott, hogy megfeneklik az ügy, mert

érdekelt oldalról mindent megmozgattak, hogy a főváros benzolgyártási szándékát megakadályozzák.

November közepén érkezett meg a belügyminiszter leirata, amelyben közölte a fővárossal, hogy *a benzolgyártást engedélyezi, a kincstári hasznrészesedést azonban nem mellőzheti*, mert ez esetben az államkincstárt közel kétszázezer pengő veszteség érné. A főváros benzolgyára ugyanis 150 vagón nehéz benzint tesz feleslegessé és a nehéz benzin kincstári illetéke métermázsánként 13 pengő. A leirattal egyidőben azonban a belügyminiszter azt is közölte a fővárossal, hogy *a kormányhatóság mégis lehetővé kivánja tenni a hazai benzolgyártás megindítását* és a főváros benzoltermelésének lehetővé tételét.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött aziránt, hogy a kormány milyen kedvezményekkel képzeli ezt a támogatást és a következő információt kapta:

— A kormányhatóságnak — mondották — az az álláspontja, hogy *a főváros benzolgyárát minden körülmények között kivánatos megvalósitani*, annak ellenére, hogy a kincstári illetékmentességet teljes mértékben megadni nem lehet. A pénzügyminiszter azonban határozott kijelentést tett arra vonatkozóan, hogy

az óbudai telepen termelt benzolt semmi esetre sem fogja a nehéz benzinre kiszabott kincstári részesedésnél sulyosabb adóval terhelni.

Ez igen sokat jelent, mert a nehéz benzin kincstári illetéke métermázsánként 13 pengő, szemben a könnyű benzin 32 pengős kincstári illetékével. A pénzügyminiszter azt is megigérte, hogy abban az esetben, ha a benzoltermékek áresökkenésének hatása alatt a benzolgyár jövedelmezősége is lényegesen csökkenne, az amortizációs idő alatt a kincstári részesedést olyan mértékűre fogja leszállítani, hogy

a benzolgyár minimálisan évi 5 százalékos tiszta hasznot eredményezzen a fővárosnak.

— Ehhez a kérdéshez *a belügyminiszter* a maga részéről hozzáfűzte, hogy az eszközölt rentabilitási számítások szerint, tizesztendős amortizációt véve figyelembe, a benzolgyártás, kincstári illeték fizetése mellett is, előreláthatóan *13 százalékos* hasznot fog hozni.

— Végeredményben

az eredetileg megállapított amortizációs időt öt évről tíz évre emeli fel a főváros,

s ezáltal az évi amortizációs összeget 250.000 pengőről 149.000 pengőre csökkenti. Ebben az esetben tényleg számítani lehet arra, hogy a jelenlegi gáztermelési viszonyokat véve alapul, valóban a tőketörlesztés tartama alatt is

biztosítani lehet tíz százalék körüli jövedelmezőséget

feltéve, hogy a benzinárak nagyobb hullámzást nem mutatnak. Megállapították az illetékes tényezők azt is, hogy a benzolgyártó berendezés létesítése, még ha kisebb jövedelmezőség is érhető el, *több szempontból kivánatos.* Országos érdek, hogy a külföldi motorhajtóanyagok behozatala kisebb mennyiségre szoríttassék, hogy a külkereskedelmi mérleg ezzel is javuljon. A főváros háztartásának egyensúlyát is elő fogja segíteni a benzolgyártással elérhető jövedelem, nem is szólva arról, hogy

a főváros autóbuszüzemét csaknem száz százalékosan el tudja látni a szükséges üzemanyaggal a gázművek benzolgyártása.

A főváros törvényhatóságát mindezeken a szempontokon túlmenően az is vezeti, hogy *a benzolgyártó berendezés megrendelése és megépítése foglalkoztatást jelent az iparnak*, számos munkaalkalmat jelent és hozzájárul a munkanélküliség enyhítéséhez.

*

Ilyen körülmények között *tavasszal már hozzá is látnak a benzolgyár megépítéséhez*, sőt a szükséges gépeket és egyéb berendezéseket már a tél folyamán megrendelik.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon 386—93. Telefon: 386—93.

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96 6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VI I., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29 Tel: 69-2-99

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, kövezőmester, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövezőmester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Schaffer Antal
kövezőmester, útépítési vállalkozó
Darányi Ignác-u. 21. Telefon: 52-2-91

Schaffer György
kövezőmester, út- és csatornaépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök, kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenépítő vállalata Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57 9-91

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

Jóváhagyott költségvetés hiányában »exlex«-be jutott a főváros ügyvitele

A községi háztartás egyelőre a multévi keretek között működik

Elmult január elseje és a főváros háztartásának alapját képező költségvetés nem lépett érvénybe. A belügyminiszter ugyanis még nem fejezte be az 1933. évi költségvetés áttanulmányozását és ezért nem intézkedhetett a költségvetés jóváhagyásáról. A költségvetés nélkül dolgozó főváros tehát az országos politikai mozgalmakból ismert exlexbe került, ez a „törvényenkivüliség" azonban semmiféle közjogi bonyodalmat nem fog okozni.

A pénzügyi exlexxel kapcsolatban kérdést intéztünk

Lamotte Károly
pénzügyi tanácsnokhoz,

aki a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A városházi pénzügyi exlex — mondotta *Lamotte* tanácsnok — nem olyan komoly dolog, mint amilyen az állami háztartásban. *A költségvetésnélküli állapot nem jelent semmiféle bonyodalmat.* Maga a fővárosi törvény is gondoskodott róla és akként intézkedik, hogy

abban az esetben, ha az új költségvetés jóváhagyása a költségvetési év kezdetéig nem történik meg, akkor az előző év költségvetésének keretei között kell továbbgazdálkodni.

Továbbmenőleg is intézkedik a törvény és ha a kormány jóváhagyása *április elsejéig* nem történik meg, akkor a székesfővárosi költségvetés *automatikusan jóváhagyottnak* tekintendő. Erre azonban nem kerül a sor.

— A fővárosi költségvetés a belügyminisztériumban és a pénzügyminisztériumban már elbírálás alatt áll, úgyhogy számításunk szerint

a tulajdonképpeni revizió január végéig megtörténik.

Mivel ebben az évben egészen különleges problémák megoldásáról is szó lesz, a felülbírálás befejezése után fogja magához hivatni a belügyminiszter, illetve a pénzügyminiszter a székesfőváros illetékes faktorait, hogy a *függő kérdéseket megvitassák és a kibontakozás lehetőségeit tisztázzák.* Amíg ezek a tárgyalások be nem fejeződnek, addig a jóváhagyás nem történhet meg. Ezeknek a tárgyalásoknak a megkezdését január vége felé várjuk, ami annyit jelent, hogy

a költségvetés jóváhagyása februárnál előbb nem igen várható.

Érdeklődtünk aziránt, hogy a főváros költségvetése foglalkoztatni fogja-e a 33-as bizottságot?

— A főváros 1933. évi budgetje — hangzott a válasz — aligha kerül a 33-as bizottság elé, mert a kormányt is az a szándék vezeti, hogy a jóváhagyás túlsoká ne késsen, és ebben az esetben

a bizottság tárgyalása igen számottevő halasztást jelentene.

Egyébként sincs semmi ok arra, hogy a 33-as bizottság elé kerüljön a költségvetésünk, amelyet a kormány intenciója szerint, a legmesszebbmenő takarékosság jegyében állítottuk össze.

*

A főváros pénzügyi osztályának számos referense kap meghívást nemsokára a belügyminisztériumba, hogy ott a felülvizsgálat alkalmával kívánatos információkat megadhassák. A városházán bizonyosra veszik, hogy a költségvetést jóváhagyó belügyminiszteri leirat rövid időn belül megérkezik.

NINCS ELLENTÉT a BSzKRt és a Dunántúli között

Ujév napján nem volt vezetékszakadás, hanem a BSzKRt időt adott, hogy teljesen rendbehozhassák a bánhidai vezetéket

Mint ismeretes, az elmúlt héten kétszer fordult elő üzemzavar a bánhidai centrálé százezer voltos vezetékén. Ennek következtében karácsony hétfőjén több ízben leállt Budapesten a villamosforgalom, most vasárnap pedig olymódon sikerült a komolyabb zavarokat elhárítani, hogy a *BSzKRt* üzembe helyezte Révész-utcai saját telepét, ezenkívül tekintélyes mennyiségü energiát vett át a főváros kelenföldi centráléjától. Az üggyel kapcsolatban ujságközlemények jelentek meg, amelyek szerint a *BSzKRT megszakította az összeköttetést Bánhidával és az az elhatározása, hogy saját telepeinek energiájával látja el a forgalmat.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste

Verebély László
müegyetemi tanárt,

a bánhidai centrálé épitőjét, aki a hibák okaira, azok kiküszöbölésére és a *BSzKRT*-tal való viszonyra vonatkozóan a következőket mondotta:

— Az utóbbi tíz nap alatt megismétlődött üzemzavarok oka *a rendkivüli időjárásban leli magyarázatát.* A Meteorológiai Intézet tanusága szerint *évtizedek óta nem volt ilyen abnormis időjárás.* A százezer voltos vezetéknek ugyanis *nem a viharok és a havazó orkánok ártanak meg,* hanem a nullfokon húzódó zuzmarás ködök, *amelyek bekövetkező mértékét még megközelitően sem lehet előrelátni.* Éppen ezért gyakorlatilag megállapitott és nemzetközileg használatos matematikai képletek alapján szokás a vezeték teherbiróképességét kiszámitani. Ez történt a bánhidai vezetékeknél is, amelyeknél betartottuk a legszigorúbb hatósági előirásokat is, amelyek azonban

legfeljebb négy-öt centiméter vastagságú zuzmarával számolnak, ezzel szemben, ha valaki kimegy a Hüvösvölgybe, saját szemével meggyőződhetik arról, hogy a bánhidai vezetéken nem is kar-, hanem combvastagságú jégrétegek képződtek.

A távvezetékek eddigi hároméves üzeme alatt még *semmi zavar nem mutatkozott,* ami azt mutatja, hogy az átlagos viszonyokra helyesen méretezték azokat. Az idén megismert *gyenge pontok megerősítésére* azonban a *Dunántúli Villamossági R. t.* máris megtett minden intézkedést és ezeken az intézkedéseket a legteljesebb mértékben végre is hajtjuk. Az egyik módszer az, hogy

a vezetékeket a veszélyes szakaszokon naponkint megtisztitsa a jégrétegtől

az erre a célra szakszerüen kioktatott személyzet. Ez már *az idén is megtörtént,* sajnos azonban

a zuzmaraképződés gyorsabb volt, mint a személyzet munkája,

így tehát szaporitanunk kellett a szakmunkások számát. A másik módszer *a vezetékeknek időnkint árammal való felmelegítése,* aminek következtében *a jég leolvad róluk.* Itt megjegyezhetem, hogy

ha a főváros átvenné a szerződésileg megállapitott százharminc millió kilowatt áramot, vagyis a vezetékek teljes megterhelés alatt állanának, akkor azok annyira felmelegednének, hogy ezek a súlyos zavarok nem léptek volna fel.

Miután azonban nincs teljes terhelés, most *kísérletezünk az árammal való melegitéssel,* aminél azonban nagyon elővigyázatosnak kell lenni,

nehogy túlmelegedés álljon elő,

ami még nagyobb bajokat okozhatna.

— Ami most már az újévnapi eseményeket illeti: a *Dunántúli* egyik vezetéke állandóan üzemképes maradt, míg a másik vezetéken a *BSzKRt*-tal való megállapodás értelmében *reggel kilenctől délután háromig a mi személyzetünk dolgozott, tisztogatott.* Ekkor történt, hogy az egyik szigetelőlánc az üzemben lévő vezetéken *átivelt.* Ez olyan

jelentéktelen incidens, amely néhány perc alatt elmúlt, a BSzKRt azonban félve attól, hogy újév napján megismétlődnek a karácsonyi zavarok, azt javasolta, hogy átkapcsolhassuk Révész-utcai saját telepére és a kelenföldi centráléra.

Hangsúlyozom: *Bánhida vasárnap is, hétfőn is zavartalanul szolgáltathatta volna az áramot, sőt a villamositott hegyeshalmi vonalon szolgáltatta is,* viszont

pszichológiailag teljesen megértem a BSzKRt jogos aggodalmát,

amikor *az újévreggeli rossz előjel után a maga telepére kapcsolt át,* hogy

ezzel időt adjon a Dunántúlinak a vezetékek teljes rendbehozatalára.

Vasárnap és hétfőn egész nap dolgoztak szakmunkásaink és ennek tulajdonitható, hogy

hétfőn éjfélre el is készültek a munkával.

*

Eddig szól a nyilatkozat, amelyből megállapitható, hogy a *BSzKRT* és a *Dunántúli* közt *semmiféle kontroverzia nem merült fel:* a *BSzKRT* vasárnap, amikor saját telepét állitotta üzembe, *olyan helyes preventiv intézkedést tett, amellyel kétségtelenül elejét vette esetleges forgalmi zavarnak.*

BRASIL-MATE-VERA
MARKE REGISTRIERT
REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON
INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT, ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Épitő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

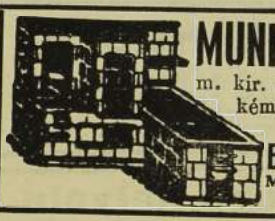
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

Az Első Magyar Részvény-Serfőződe
PARACELSUS SÖR
csapolása megkezdődött!
A nagy tápértékü barna idénysör — amig a készlet tart — palackokban lefejtve is kapható: kávéházakban, vendéglőkben, fűszer- és csemegeüzletekben. Vidéken összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és csemegeüzletben.

Leukoplast
magyar gyártmány

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Megépül a budai Dunapart régen tervezett nagy közlekedési útvonala

A főváros fejlődésével egyre inkább érezhető egy olyan nagyszabású közlekedési útvonal hiánya, amely a Dunaparton végig halad. A budai oldalon szembetűnő különösen ez a hiány, ahol a szűk Lajos-utcán és Zsigmond-uteán bonyolódik le minden közlekedés. A főváros műszaki vezetősége erre való tekintettel már évekkel ezelőtt tervbevette, hogy

óbudától, illetve a római parttól kezdve Kelenföldig, a Dunával parallel haladó útvonalat épít.

A Margithídtól délre terjedő szakaszon már évekkel ezelőtt elkészültek az útépítéssel, csupán *a Pálffy-tértől északra eső részen rendezetlen még a helyzet.* Egyes szakaszokon már itt is vezet útvonal, így az Üstökös-utcától északra, de például a Margit-rakpartot az Ujlaki-rakparttal összekötő fontos útrész még teljesen kiépítetlen. Most fognak majd hozzá ennek a félkilométernél hosszabb útszakasznak a kiképzéséhez, amely a Pálffy-térből kiindulva, a Margithíd alatt az Üstökös-utcáig terjed.

A következő években folytatják a további szakaszok kiépítését és terv szerint három esztendő alatt óbudáig, illetve a Római-fürdőig kiépül a dunaparti útvonal.

Eredetileg úgy gondolták, hogy a Lukácsfürdő és Császárfürdő előtti parkok átszelésével építik meg ezt a nagyjelentőségű közlekedési vonalat, de ezt a tervet később elejtették. A mostani elgondolás szerint az út közvetlenül a Dunaparton, illetve a villamosvasúti vágányokkal párhuzamosan fog haladni.

Ennek az új útnak a megépítése nemcsak a Zsigmond- és a Lajos-utcát fogja tehermentesíteni. Megoldja a sokat sürgetett *római fürdői közlekedést* is és ezen az úton közlekedik majd a bécsi autobusz is. De itt indulhat meg a székesfővárosi autobuszközlekedés római fürdő—aquincumi járata is.

Hétszáz „álláshalmozó" sorsáról dönt újév után a törvényhatóság

Hetven többszörös álláshalmozót már elbocsátottak

A törvényhatósági tanács 1931 decemberében foglalkozott először az úgynevezett *álláshalmozások kérdésével.* Ugyanakkor kiküldött egy bizottságot, amelynek feladatává tette egyrészt a fővárosi alkalmazottak létszámrendezésének előkészítését, másrészt az álláshalmozások felülvizsgálását. Ennek a bizottságnak a tagjai: *Bódy* Tivadar, *Usetty* Béla, *Csilléry* András, *Láng* Lajos és *Lázár* Ferenc voltak. A státusrendező bizottság a mult év elején megkezdte munkáját és sok adatot kért be a különböző hivataloktól és intézményektől.

Az adatgyüjtés óriási munkáját az elnöki osztály most befejezte és kiderült, hogy

a fővárosnál körülbelül hétszázan vannak olyanok, akiknek több állásuk van,

több helyről kapnak nyugdíjat és fizetést. Az álláshalmozók között azonban túlnyomórészt olyanok vannak, akiknek *a többszörös jövedelme sem lépi túl azt az összeget, amiből családjukkal szerényen megélhetnek* és mindössze csak százra tehető azoknak a száma, akikre tényleg ráillik az „álláshalmozó" és a „jövedelemhalmozó" titulus. Az álláshalmozások ügyében, miután az összes előkészületek megtörténtek és az összes adatok rendelkezésre állnak,

január első napjaiban megtörténik a végleges döntés.

Az álláshalmozások felülvizsgálásával is megbízott ötös státusbizottság *Bódy* Tivadar elnöklete alatt már a jövő héten összeül. Annyira sürgősnek tartják a kérdés rendezését, hogy a bizottságot eredetileg már karácsony és újév között akarták összehívni, de ezt *Bódy* Tivadar másirányú elfoglaltsága miatt elhalasztották. Az álláshalmozások megszüntetésével megbízott bizottság minden egyes esetet különkülön fog elbírálni és így készíti el azt a javaslatot, a mely már a legközelebbi tanácsülések egyike elé kerül.

A bizottság — a *Fővárosi Hírlap* értesülése szerint — az álláshalmozók sorában *négy kategóriát* fog felállítani. Az első csoportba azokat sorozza, akiknek a havi összes illetménye, illetve nyugdíja *kétszáz pengőt,* a másikba azokat, akiknek havi jövedelme *négyszáz pengőt,* a harmadikba azokat, akiknél ez az összeg *hatszáz pengőt* tesz ki, s végül a negyedikbe azokat, akik ennél *magasabb illetményt,* illetve nyugdíjat élveznek.

— Generális elv az, hogy a többszörös jövedelmek élvezését és az álláshalmozásokat az egész vonalon meg kell szüntetni, — mondották mértékadó helyen —

mégis arra törekszik a bizottság, hogy a revíziós eljárás ne legyen ügynevezett hóhérmunka.

Nem akarják senkinek az egzisztenciáját tönkretenni, mert hiszen kiderült, hogy *az álláshalmozók túlnyomó része többszörös alkalmazásban van ugyan és több helyről kap fizetést, illetve nyugdíjat, de ez együtt sem több annál, mint amennyi a normális megélhetéshez szükséges.* A kirívó eseteket kivéve tehát az lesz a döntés, hogy azoknál, akik az említett kategóriákon belül vannak, úgy fogják megállapítani az alkalmazások után élvezett fizetéseiket, hogy az a 300 pengőt, a 600 pengőt, illetve a maximális 600 pengőt meg ne haladja.

Azokat, akiknek jövedelme ennél magasabbra nem rúg, nem fogják elbocsátani állásukból.

Más az eset azoknál, akik *szerződéssel vannak újra alkalmazva.* Ezeknél bármilyen nagy is a fizetés, nem lehet tenni egyelőre semmit, ha szerződésük *fix időre* szól, vagy ha felmondási idő van kikötve. Mindazáltal a főváros vezetősége igyekszik itt is megoldást találni és *több esetben már sikerült is ilyen szerződéseket felbontani.*

Hetvenre rúg azoknak a száma, akiket a többszörös alkalmazásuk, illetve a reaktivált nyugdíjasok közül elbocsátottak és még körülbelül száz eset elbírálása van hátra.

Ezeknek nagyrészét *január első napjaiban* részben a tényleges szolgálatból véglegesen el fogják bocsátani, ha pedig nem nyugdíjasok, akkor a többszörös alkalmazásokat *meg fogják szüntetni.*

*

Újabb nyugdíjasok alkalmazása most már nem lehetséges, mert a tanács kimondta, hogy sem fővárosi nyugdíjast, sem más közhatóságtól nyugállományban részesülő tisztviselőt vagy alkalmazottat *a fővárosnál reaktiválni nem szabad.* Csak abban az esetben van kivétel a tanács külön határozatának kikérése és a belügyminiszter jóváhagyása mellett, ha valamilyen *speciális szolgálatnak* az elvégzéséről van szó.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Telefon 68-9-20

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V, Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Au'. 150-81

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út I. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Átrendezés miatt
nagy kiárusitás
több 1000 tétel 50%-ig áron aluli
ritka vásárlási alkalom

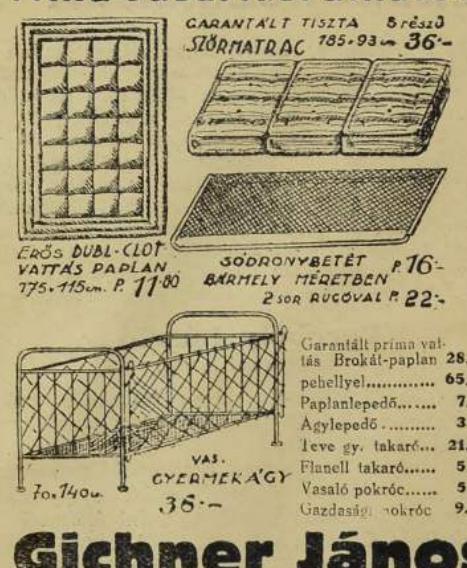

Garantált prima vaktás Brokát-paplan	28.—
pehellyel	65.—
Paplanlepedő	7.60
Ágylepedő	3.90
Teve gy. takaró	21.—
Flanell takaró	5.60
Vasaló pokróc	5.90
Gazdasági pokróc	9.60

Gichner János
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Paplan-, kárpitosáru-, fa-, vas- és rézbutorgyár
Szőnyeg, pokróc, szelőnátvető, függöny, ágyes asztalterítő. Paplan- és kárpitoskellékek legjutányosabb arakon. Arjegyzéket ingyen és bérmentve postán, e lapra hivatkozással megküldök.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Hirsch Mihály
út- és vasútépítési vállalat és aszfaltgyár r. t.
Budapest, V., Mérleg-utca 2
Telefon: 81—0—24
Útépítés, vasútépítés, mélyépítés, aszfaltgyártás, vasbetonaljgyártás

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 76—21.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 74—84. Budapest, X., Korponai-u. 11.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70.

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenézö udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. **Öröklakásoknak** is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

W C. Hubert
FÜRDŐKád, kályha, mosdó, stb. szabott áron
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-tasakok, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

Pesti kirakat

A kereskedők zárórája

Sok a panasz, hogy nem törődnek a kereskedőkkel. Még több a panasz, hogy sok a kereskedők terhe, amelyet a mai pénztelen világban immár alig tudnak viselni. Az első álláspontot nem osztjuk, mert úgy a kormányzat, mint a székesfőváros nagy szeretettel foglalkozik a kereskedők ügyével, de bizony a gyógyítás eszközeit, sajnos, nagyon nehéz megtalálni.

Ötletek ugyan merülnek föl, de ezek rendesen halvaszületett ötletek. Nem is csoda, hiszen a terheket csökkenteni nem lehet, mert az államnak, a fővárosnak is meg kell élnie. Viszont hogyan adjon az állam és a főváros vevőket, vásárlókat a kereskedőknek akkor, amikor a maga alkalmazottainak, tisztviselőinek illetményeit is kénytelen folyton csökkenteni, amikor a kereskedők leghálásabb és leghűségesebb közönsége, a tisztviselő is a mindennapi kenyér gondjaival küszködik.

Nem, itt nem könnyű a segedelem és bizony az ötlettermelés akármilyen gazdagnak mutatkozik, nagyon sovány vigasztalás. Példa erre a legújabb városházi ötlet, a zárórameghosszabbítás, illetve a kétféle záróramegállapítás gondolata. Egészen kétségtelen, hogy a fővárost a legjobb szándék vezette akkor, amikor ez az ötlet — megállapíthatjuk, hogy nem hivatalos elgondolás alapján — megszületett. Arra gondoltak, hogy a kereskedők egyik csoportja reggel nyolctól este hatig, a másik csoport pedig reggel féltíztől este félnyolcig tartaná nyitva az üzletét. A kereskedők maguk állapították volna meg, tetszésük szerint választhattak volna, hogy melyik nyitvatartási időt alkalmazzák a maguk üzletére.

A kereskedők azonban nemet mondottak. Nem azt mondták, hogy ez az ötlet rossz, hogy ez az ötlet normális időben nem válik be, hogy rendes körülmények között nem emeli az ideyenforgalmat és nem szolgálja a közönség kényelmét; hanem egészen egyszerűen és természetesen csak azt jelentették ki, hogy ez a gondolat most nem időszerű. Mert kinek marad több pénze azzal, hogy este félnyolcig vásárolhat, vagy ki az, akit csak a korai záróra akadályoz meg abban, hogy a pénzét, amely nincs, elvigye a kereskedő boltjába? Egészen bizonyos, hogy vannak a közönségnek olyan rétegei, amelyek este hat óra után jutnak csak abba a helyzetbe, hogy vásárolhassanak. Viszont mások számára a kora reggeli órák az alkalmasabbak. Nem valószínű azonban, hogy azt a kevés vásárlást, amelyet a budapesti közönség most elbír, ne bírná elvégezni a rendes üzletnyitvatartási idő keretében is.

Maradna a külföld és főként a vidéki vásárlóközönség. Ezek számára is kényelmesebb volna, ha reggel nyolctól este félnyolcig találna nyitott üzleteket. Ma azonban az a kevés külföldi, aki Budapesten megfordul, nem igen esik számításba, amikor pedig olyan események vannak Budapesten, amelyek a külföldiek nagyobb tömegét vonzzák a magyar fővárosba, a fővárosnak mindig módjában van zárórameghosszabbítási engedéllyel operálni. A vidéki vásárlóközönség érdekeit szintén nagyon szívesen szolgálnák a budapesti kereskedők, azonban, fájdalom, a magyar vidéken még nagyobb a pénztelenség, mint Budapesten. A kereskedők egyik gyűlésükön az adókra, a villanyáram drágaságára és a többi régi fájdalmas sérelemre panaszkodtak; mi azonban azt hisszük, hogy mindezt könnyen és nyugodtan el tudnák viselni, ha az a régi jó vidéki vásárlóközönség, amely boltjaikat valaha látogatta, ismét a régi mértékben tudna a magyar fővárosba özönleni és a régi könnyű kézzel, könnyű szívvel tudná pénzét elkölteni.

Egészen kétségtelen tehát, hogy se zárórarendelettel, se villamosáramleszállítással a budapesti kereskedelem nagy baját megoldani nem lehet. A budapesti kereskedelemnek ugyanaz a betegsége, ami a vidéké, a külföldé, a tisztviselőké és az egész világé: a katasztrofális pénztelenség, kétségbeejtő szegénység, amely egyformán sujt valamennyiünket.

Uj orientációkra van szükség, hogy a munka az egész vonalon felélénküljön

Le kell vonni a tanulságokat és nem tétlenül nézni az események alakulását

Az elmult nehéz esztendő társadalmi és közgazdasági mérlege a statisztikai tudomány számszerű feldolgozására vár, de a tanulságok már itt vannak és objektív átgondolással figyelmeztetnek arra, ami jó és ami helytelen volt. Az újév küszöbén csak eredményt és okulást hozhat az a vélemény, amit minderről a főváros ügyeinek legalaposabb ismerője, *Becsey* Antal mond, aki a gazdasági gyakorlati tudás szemszögéből nagyérdekességű új irányok kialakítására hívja fel a figyelmet.

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ha ma, bár közeli távlatból is, visszatekintünk *az elmult évre*, úgy azt akként jellemezhetjük, hogy az *a negativumok kora, az összezsugorodás periodusa volt.* Senki sem vitathatja el, hogy ez a viszonyok adottságából előállott kényszerűség eredménye volt. A községi politika szemszögéből bírálva el a történteket, objektíve meg kell állapítanunk, hogy

ami történt, azt nemcsak a kényszerűség, ha nem a józanság is diktálta.

A gazdasági és társadalmi élet tempóját és irányát a csökkenő bevételekkel összezsugorodó kiadások szabták meg; fizetésredukciók, csökkentett közmunkák, takarékosság az egész vonalon, — mindmegannyi negativum — determinálták a várospolitika irányát. Természetes, hogy *a visszahatás is negativumokat eredményezett:* a fogyasztóképesség leromlása, csökkenő gazdasági forgalom, rohamosan apadó közjövedelmek, munkanélküliség, állástalan ifjúság. E negativumokkal szemben egy irányban volt kétségtelenül pozitív fejlődés:

abban a szociális és karitatív tevékenységben, amely az elmult évben még eddig nem látott arányokat öltött.

És ha van deprimáló az elmult év tanulságai között, bőségesen, kétségtelenül felemelő a tudat, hogy a székesfőváros, ha nagy erőfeszítések árán is, *oly hatalmas szociális munkát végzett, amely becsületére szolgál a vezetőségnek, törvényhatóságnak és áldozatkész polgárságnak egyaránt.*

— Az, ami eddig történt, elkerülhetetlen szükséges volt, de hozzá tehetem, hogy nem elegendő.

Uj orientációk kellenek.

Bár ma is egyformán borus a szemhatár, szemünk hozzászokott már a sötétséghez, s talán már tud támpontokat találni az uj orientáció felé.

— Külföldön is, minálunk is egyre határozottabban bontakoznak ki *a teendők körvonalai.* Németországban a konjunktúrakutató intézet nagynevű igazgatója nyiltan megállapítja, hogy a kibontakozás útja korántsem a közületek túlzott, mindent elsorvasztó takarékossága, még kevésbé a karitatív tevékenység nagyarányú továbbfejlesztése: mindezek elsorvasztják a gazdasági tevékenységet, anélkül, hogy a gazdasági egyensúlyt és szociális nyugalmat biztosítanák.

A közületek feladata mindenáron és minden erővel odahatni, hogy a gazdasági élet vérkeringése: a munka és velejáró kereset felélénküljön.

Pártunk beható vita után hasonló álláspontra helyezkedett és nagy elégtételünkre szolgál, hogy ma már gazdasági életünk legsúlyosabb érdekképviseletei is sorra ezt az álláspontot teszik magukévá; és örömmel állapítjuk meg, hogy *a miniszterelnök által hirdetett kormányzati programmnak is ez egyik sarkpontja.* Ma már bizonyossággá vált, hogy kiegyensúlyozott gazdasági viszonyokra szabott gazdasági dogmákkal, kizárólag a közületek pénzügyi kereteinek összezsugorításával, ezzel szemben a szociális és karitatív feladatok kiterjesztésével, a deflációs fokozásával *a problémákat elintézni nem lehet.*

A sokat emlegetett inflációnak tanulságait is le kell vonnunk a kapitalista termelési rend egész vonalán.

Ma a pénz deflációjával szemben a termelés másik tényezőjének, a *munkának* területén döbbenetesen megnőtt és nő az infláció, amely az ország legértékesebb vagyonát rombolja széjjel: a munkát és vele közerkölcseinket. A gazdasági ollók száma megszaporodott: az agrár olló mellett új ollót képvisel *a tőkehiánnyal emelkedő munkanélküliség.* Nincs fontosabb feladatunk, mint megakadályozni a munkanélküliségnek inflációját és megakasztani gazdasági életünk összezsugorodásának további folyamatát, — és azt a romboló munkát, amely ennek a dekadens gazdasági folyamatnak velejárója.

— És ebben a munkában

vezető szerep vár a székesfővárosra,

a nyolc milliónyi magyar kultúrájának, tőkegazdálkodásának és ipari termelésének gócpontjára. Igaz, hogy az ország sorsa a világgazdaság függvénye, az is igaz, hogy a főváros sorsára döntő befolyással van a világgazdaság és az ország sorsának alakulása. Mégis az a meggyőződésünk, hogy *Budapest székesfőváros, mint a nyugati kultúra előretolt őrszeme, amelynek gyökerei ezeréves história talajába nyulnak és amely az elmult nehéz esztendőkben is a cselekvőképességnek és élniakarásnak oly tanujelét adta,* amely a világ előtt tisztességet és megbecsülést tudott magának kivívni,

nem adhatja magát oda tétlenül az eseményeknek, a véletlenek játékának.

Jogainkban és erőnkben való bizakodással, erőink egyesítésével és határozott cselekvéssel kell utat vágnia új orientációk felé.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

KÖDBEN
akadálytalanul
vezetheti autóját
BOSCH-
ködlámpával

45.—

FISCHER MIKLOS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Betón, makadám aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, XIII. kerület Baross-utca 77. sz. Telefon-szám: 335—42.

Vigyázzon!
Az izzólámpa vásárlásnál pár fillér látszólagos előny sok pengő veszteséget okoz.
Olcsó fényt vásároljon, ne „olcsó" lámpát!
Csak tökéletes, évtizedek tapasztalatai alapján készült márkaáru teszi lehetővé, hogy kisebb áramköltséggel több fényt kapjon.
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPA
használatban olcsó és gazdaságos.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

A munkaadó szíve. Az első cselekedet. Az egész ország megrendülve áll az előtt a szörnyű katasztrófa előtt, amelyet a nagymányoki robbanás okozott. Tömegestől pusztultak el tisztes munkáséletek és a koporsókat országos részvét kisérte utolsó útjukra. A katasztrófa első hirére a *Salgótarjáni Kőszénbánya rt.* elnöksége ülést tartott, majd elhatározta, hogy *az áldozatok családtagjairól életük végéig a részvénytársaság gondoskodik.* Nemes és nagy cselekedet ez olyan időkben, amikor az emberi szív funkcióit mindenhol összezsugorodni látjuk. Kétszeresen bíztató jelenségnek találjuk azonban a *Salgótarjáni Kőszénbánya rt.* nemes elhatározását, főként azért, mert dr. *Chorin* Ferencet, a Salgótarjáni Kőszénbánya rt. elnökét csak a napokban választották meg a GyOSz, az ország legnagyobb munkaadó érdekeltségének elnökévé. Az egész magyar közvélemény tisztában van azzal, hogy *Chorin* Ferenc tehetségét, kiváló tudását és nemes egyéniségét ebben a magas pozicióban nagyszerüen fogja érvényesiteni. De nagy örömmel látjuk az első cselekedetet, amelyet az egész magyar társadalom számára példaadó cselekedetnek kell tekinteni. Szerencse és vigasztaló jelenség, hogy a mai súlyos időkben olyan nemes emberi gondolkozású férfiú került a GyOSz élére, mint amilyennek *Chorin* Ferencet mindenkor ismerte a közvélemény és mint amilyennek ebben a legújabb gesztusában újból mutatkozott.

Odescalchi Károly herceg és Wells Jenő a Mavag új vezetői. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter a Mavag vezetésével *Odescalchi* Károly herceget, a Magyar Fém- és Lámpaárúgyár Rt. igazgatóját és *Wells* Jenő igazgatót bízta meg. A megbizatás kapcsolatos a Mavag átszervezésével.

Düsing Miksa visszatért az OMTK élére. Az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ m. sz.* igazgatósága december 28-án megtartott ülésén tudomásul vette azt a körülményt, hogy *Löcherer* Bélának, a Tejtermékek M. Kir. Ellenőrző Állomása igazgatójának szabadságolása az állomás részéről lejárt, neki az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ ideiglenes vezetésében tanusított érdemeiért elismerését nyilvánította. Az üresedésben lévő vezérigazgatói állásra az igazgatóság egyhangúlag ujból *Düsing* Miksa gazdasági főtanácsost, a Tejszövetkezeti Központ régi vezérigazgatóját választotta meg.

A Shell vezérigazgatójának olasz kitüntetése. *Waldmann* Bélát, a Shell Kőolaj Rt. vezérigazgatóját az olasz király, közgazdasági tevékenységéért, az olasz koronarend tisztikeresztjével tüntette ki. A kitüntetéssel honorálni kivánták az európai hírű kitünő szakember munkásságát és különösen az olasz-magyar gazdasági kapcsolatok kimélyítése körül kifejtett tevékenységével szerzett érdemeit. A kitünő közgazdász kitüntetése széles körökben keltett megelégedést.

A bankok az árucsereforgalom fejlesztéséért. Ma, amikor a nemzetközi áruforgalom tekintélyes részben a *kompenzációs üzletek* keretében bonyolódik le, több fővárosi pénzintézet közös irodát létesített, hogy ügyfeleik részére a kompenzációs üzletek lebonyolítását megkönnyítsék és az árucsereforgalmat fejlesszék. Az *Angol-Magyar Bank*, a *Hazai Bank*, a *Magyar Általános Hitelbank*, a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank*, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* és a *Wiener Bankverein magyarországi fiókintézete* állapodott meg a közös iroda létesítésében, amely a *Confidentia Bizalmi Rt.* keretében, mint a társaság e célra szervezett áruosztálya fog működni.

Január 8-án lesz a Gyöngyösi szénbánya likvidáló közgyülése. A Fővárosi Hirlap adott hírt elsőnek a gyöngyösi köszénbánya felszámolására irányuló előkészületekről. Amint jeleztük, a közgyülés összehívása megtörtént. A Budapest—Gyöngyösvárosi Kőszénbánya r. t. likvidáló közgyülése január 8-án, vasárnap lesz Gyöngyösön, amelyen a fővárost *Borvendég Ferenc* alpolgármester fogja képviselni.

A sajt- és vajkereskedők sérelme. *A budapesti sajt- és vajnagykereskedők egyesülete Bálint* Arthur dr. egyesületi ügyész útján memorandumot nyujtottak be *Sipőcz* Jenő polgármesterhez. Sérelmezik, hogy az új nagyvásártelep megnyitása alkalmával egy rendelet jelent meg, amely a csarnoki kiskereskedőket kötelezi, hogy áruszükségletüket csak a nagyvásártelepről szerezhetik be. Ezt a rendelkezést törvénybeütközőnek minősítik. Az 1884. évi XVII. tc. értelmében minden kereskedő az ország területén bárhol szabadon vásárolhat és eladhat. Minthogy az említett rendelet súlyosan sérti a szakma minden tagjának érdekeit, kérik az intézkedés felfüggesztését.

„Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Rt. Az intézet 1932 december 31-én megtartott közgyülése az 1931/32. üzletévi nyereséget 128.847 pengőben állapította meg és elfogadta az igazgatóság azon javaslatát, hogy figyelemmel a jelenlegi gazdasági viszonyokra, osztalék fizetése mellőztessék és a kimutatott tiszta nyereség az intézet tartalékalapjának és nyugdijpénztárának gyarapitására fordittassék.

Befejezték a hatósági vizsgálatot az egyesületek és klubok ellen

A polgármester véleményes jelentést küldött a belügyminiszternek

Nagy feltünést keltett néhány nappal ezelőtt a belügyminiszternek az a rendelkezése, amelyik azonnali intézkedés és a vizsgálat elrendelésére utasította a székesfőváros polgármesterét. *Tizenhárom társadalmi tömörülés ügyeinek a kivizsgálását tette kötelességévé a belügyminiszter a hatóságoknak* és ugyanakkor előirta azt is, hogy a végzett munkáról mielőbb jelentést készitsenek.

A főváros részéről lefolytatott vizsgálatról

illetékes helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A felsőbb intézkedést nyomon követte a polgármester utasítása és *a főváros közegei gyors ütemben végezték el a rájuk rótt feladatot.*

A miniszteri rendeletben megjelölt egyesületek és klubok vizsgálatait a polgarmester részéről kiküldött városházi tisztviselők, mint hatósági biztosok, szombaton befejezték

és vizsgálatuk eredményét felterjesztésben juttatták el a belügyminiszterhez. A polgármester nevében felküldött jelentések *véleményező záradékkal* végződnek, ettől függetlenül azonban

a belügyminiszter diszkrécionális joga, hogy miképpen foglal állást a klubok beszüntetése, vagy müködésük további engedélyezése tárgyában.

Számításaink szerint a belügyminiszter *négy héten belül meghozza végső döntését és annak foganatositásával ismét a polgármestert bizza meg.*

*

Más oldalról nyert értesülésünk szerint a hatósági biztosok által lefolytatott vizsgálat *sok tekintetben tisztázta a szóbanforgó klubok ellen emelt vádakat.* Ilyen körülmények között nem valószínű, hogy tömeges megszüntetésekre kerül sor és csak annyi bizonyos, hogy *egy-két olyan klub fogja müködését beszüntetni, amelyek valóban rászolgáltak erre a büntetésre.* A több évtized óta fennálló régi tömörülések nem kerülnek a kimondottan kártyaklubokkal egyforma elbirálás alá és bizonyos, hogy a belügyminiszteri döntés *megnyugvást fog kelteni az egész vonalon.*

Közös vezetés alatt egyesítették a főváros összes fürdőit és a kapcsolatos gyógyintézeteket

A polgármester központi vezetőnek Bánlaky Gézát, a Gellért-fürdő igazgatóját nevezte ki

A polgármester rendelete folytán január 1-én a Gellért gyógyfürdő és szálló, a Széchenyi gyógyfürdő, a Rudas gyógyfürdő és az Ásványvizüzem *közös igazgatás* alá került. A gyógyfürdők és gyógyforrások adminisztrálásának összevonása nemcsak az üzemi racionalizálás célját szolgálja, hanem azt egyéb nagyjelentőségü célok és a fürdőváros terveinek megvalósitása is indokolják.

A gyógyfürdők egyesítésének jelentőségéről

Kovácsházy Vilmos tanácsnok,

a városgazdasági ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az egyesített üzem címe *„Budapest Székesfőváros Gyógyfürdői és Gyógyforrásai"*. Az üzem egyéni cég lesz és üzemvitelére *a kereskedelmi törvény* jogszabályai illetékesek.

Az új céget a főváros a budapesti királyi törvényszéken a kereskedelmi cégek sorába bejegyeztette.

Az egyesített üzemek bevételeiről és kiadásairól a könyvvezetés úgy történik, hogy az egyes intézmények bevételeit és kiadásait külön könyvekben, elkülönítve fektetik fel. A pénzkezelést kizárólag a központi igazgatóság intézi és az egyes fürdők

a befolyó jövedelmet naponta beszállítják a központba.

A könyvvezetésnél egyedül az Ásványvizüzemmel történik kivétel. Itt ugyanis az üzlet természeténél fogva, vevőkre és ügynökökkel számolnak el, aminek megkönnyítése érdekében az egyes vevők víz- és üvegtartozásáról szóló könyvelést ezentúl is *az üzemben vezetik*, de a pénzszállítás itt is naponta történik.

— Mindenféle kifizetést a központi igazgatóság teljesit és a különféle beszerzéseket is a központ eszközli. A befolyó pénzkészlet gyümölcsöző elhelyezése céljából a főváros

a Községi Takarékpénztárnál új folyószámlát nyit, a különböző fürdők régi folyószámláit megszüntetik.

— A központi igazgatóság nemcsak az adminisztratív és üzleti teendőket intézi, hanem ellátja *az összes forrásfelügyeleti tennivalókat is, különösen balneológiai szempontból.* Az egyesítés révén

a személyzet egyrésze feleslegessé válik,

egyelőre azonban *senkit sem bocsátanak el.* Uj alkalmazás azonban nem lesz és a nyugdíjazás, vagy elhalálozás folytán megüresedő állásokat sem töltik be.

*

Az egyesített fürdőknek és gyógyforrásoknak összesen 663 alkalmazottja van, ebből 10 orvos. Az üzem központi igazgatója *Bánlaky* Géza, aki a közeljövőben nagyfontosságú reformterveket fog előterjeszteni a fürdővárosgondolat megvalósítása érdekében.

MIÉRT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserüvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Legszebb iparművészeti tárgyak **Schönwald** iparművészeti üzlete Vác-utca 25. Piarista-utca sarkán.

Dunaparti
100 négyszögöles telkek
uj Lipótvárosban kedvező feltételek mellett **eladók**
Bővebbet hétköznapokon: RUDOLF TÉR 6 IV. 22. Telefon: 123—85.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk



tetszetős-tartós-tüz- és betörés biztos.

haas és Somogyi



Mielőtt **csillár** szükségletét beszerzi, tekintse meg a **Elektra csillárgyár** VII., Dob-u. 42 kiállitását. Cimre tessék ügyelni! Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 456—77

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Előfizetési felhívás

Január elsejével új előfizetést nyitunk a FŐVÁROSI HIRLAP-ra, amely újesztendőkor

huszonkettedik évfolyamába lépett.

A polgárság érdekeinek és jogainak voltunk és leszünk őrtállói a főváros közéletében, a kommunitás működésében és az egész magyar jövő fejlődésének kialakulásában. Budapest polgárságának szolgálatában harmadik évtized óta járjuk azt az utat, amelyen ennek a polgárságnak boldogulását, terheinek könnyítését, kultúrájának emelését, megélhetésének javítását akarjuk elérni. A FŐVÁROSI HIRLAP nagy és becsületes missziót teljesített eddig is, hiszen

mi voltunk azok, akik a városházi riportot a magyar sajtóban meghonosítottuk, mi voltunk azok, akik a kommunitás életének nagy problémáit az ujságírás legmodernebb eszközeivel tártuk a közönség elé.

De mi voltunk azok is, akiknek hangjára Budapest közönsége felfigyelt és megértette azt a mi szavainkból, hogy milyen rendkívüli érdekei forognak állandóan kockán ott, ahol ezt a milliós várost kormányozzák.

A FŐVÁROSI HIRLAP volt az első sajtóorgánum, amely a nagyközönség figyelmét fölkeltette és a város ügyei felé irányította.

Akik huszonkét esztendővel ezelőtt először vették kezükbe a FŐVÁROSI HIRLAP-ot, emlékezni fognak arra a meglepetésre, amelyet ennek az ujságnak az ujságírás terén való igazi forradalmi gesztusa keltett. Emlékezni fognak az akkori napilapok elrejtett, gondozatlan és mostohán kezelt fővárosi rovataira és emlékezni fognak arra, hogy mit jelentett ezzel szemben az, amikor a FŐVÁROSI HIRLAP riportjaiból megtudták, miként gondoskodnak, vagy nem gondoskodnak a városházi urak a polgárság jólétéről, kultúrális intézményeiről, miként kezelik a főváros gigantikus vagyonát és miként kezelik a fővárosi adminisztráció kolosszális gépezetét.

Ezt a hivatását ma is megtartotta a FŐVÁROSI HIRLAP és a városházi hírszolgálatot olyan tökéletesre fejlesztette, amely mindenképpen versenyen kívül áll.

A polgárság jogaiért és érdekeiért való harcunkban

lelkesedéssel követjük az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT zászlaját. Azét a pártét, amelynek hivatalos szócsöve a FŐVÁROSI HIRLAP.

AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT és vele a FŐVÁROSI HIRLAP demagógiamentesen építi a magyar nemzeti élet sáncait, teremti meg az alkotó munka nyugodt lehetőségeit. Együtt küzdünk a nehéz idők ellen és együtt akarjuk megóvni ezt a várost attól, hogy a gazdasági depresszió közepette tetemői csönd boruljon rá. Az okos és józan takarékosság mellett harcosai vagyunk annak a gondolatnak, hogy a fővárosnak jó példával kell elöljárni akkor, amikor a gazdasági élet ereiben meg kell mozdítani a megalvadt vért. De küzdünk tovább a polgárság terheinek csökkentéséért és gazdasági helyzetének megjavulásáért.

Ezeknek a céloknak szolgálatában kérjük az olvasóközönség támogatását.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Nem engedélyezi a kormány a kerületi választmányok működésének megkezdését

A belügyminiszter előbb az új kerületek beosztásáról kér előterjesztést

A belügyminisztériumból érdekes leirat érkezett hétfőn délelőtt a városházára. A miniszter nevében *Blaha* Sándor államtitkár közölte a főpolgármesterrel, hogy

a kerületi választmányok működésének megkezdését egyelőre nem engedélyezi.

Tudnivaló, hogy a közgyülés júliusban tárgyalta le a kerületi választmányokról szóló szabályzatot, amelyet felterjesztett a belügyminiszterhez, hogy engedje meg a kerületi választmányok működésének megkezdését. A felterjesztés szerint a választmányok az új kerületi beosztás életbelépéséig a mostani beosztásnak megfelelően álltak volna munkába. Egy másik felfogás szerint a megválasztott 14 választmányt az új kerületi beosztásig egyes kerületek összevonásával kívánták foglalkoztatni.

A belügyminiszter azonban az összevonáshoz nem hajlandó hozzájárulni és azt sem engedi meg, hogy egyes kerületekben munkába álljanak a választmányok, a másikban pedig nem.

A belügyminiszter leirata többek között igy hangzik:

— Az 1455/1932. főpolgármesteri számú előterjesztésben foglaltaknak nem állt módomban eleget tenni, mert mindegyik kerületi választmány csak abban a kerületben működhetik, amelyre megbizást kapott, miért is a *javasolt ideiglenes összevonást sem jogilag, sem gyakorlatilag keresztülvinni nem lehet.*

— A szabályrendeletnek az új kerületi beosztással nem érintett kerületekben való *külön életbeléptetését sem találtam célszerűnek*, mert

a székesfőváros egységes szervezetének megbontásával járna, ha a kerületi választmányok egyes kerületekben már most megkezdenék működésüket,

míg a többi kerületekben csak majd akkor, ha az új kerületi beosztás életbelép.

A belügyminiszter leirata azt is közli, hogy azt az időpontot, amelytől kezdve az új kerületi beosztás életbe lép s mint közigazgatási beosztás is érvényes lesz, akkor fogja megállapitani, amikor a fővárosnak erre vonatkozó jelentését a kormányhoz felterjesztette.

A miniszter felhívja a fővárost, hogy az új kerületek felállitása dolgában készitsen a belügyminiszternek mielőbb javaslatot.

— **Becsey Antal rágalmazási pöre egy bádogosmester ellen.** Már a címben is jó hangoztatni, hogy a rágalmazási pört *Becsey* Antal, a magyar közéletnek ez a kiváló, reprezentáns egyénisége indította és nem ő ellene indították. Egy rágalmazási pör során ugyanis igen sok szabadsága van a vádlottnak, ami igen helyes is, mert jogának kell lenni, hogy igazát bebizonyithassa. Egy kis ügyeskedéssel és a sajtó egy részének egy kis jóakaratú támogatásával azonban egy ilyen rágalmazási pört úgy lehet kilovagolni, hogy abban a megtámadott, megrágalmazott fél kerül ki befeketitve. Igy történt ez *Becsey* Antal esetében is, amikor az Egységes Községi Polgári Párt kiváló alelnökével szemben a vádlottak mentek át hangos, de jogtalan offenzivába. Köszönhette pedig ezt a hálátlanságot Becsey Antal annak, hogy több mint száz kisiparos számára szerzett csatornázási munkát. Azonnal leszögezzük, hogy nem városi (hiszen ezt, mint bizottsági tag nem is tehette volna), hanem magánmunkát, a Horthy Miklós-kertváros épitésénél. Ennek az épitkezésnek a tervezési munkájában Becsey Antal is részt vett, aki mint gépészmérnök szintén meg kell, hogy keresse a kenyerét éspedig nem fővárosi, hanem magánvállalkozásnál. Hat hónapon át három mérnöktársával dolgozott a nagy munkán, amelynek tarifaszerű 7000 pengős honoráriuma helyett, 4000 pengőt számitott fel alkalmazottai számára. Ez az igazság és ezek miatt a tényei miatt egy olyan kiváló közéleti férfiú, mint Becsey Antal, csak köszönetet érdemel és nem azt, hogy sárral dobálják akkor, amikor teljes joggal a becsületét keresi.

— **Hajdu Marcel a demokrata pártban.** Az elmúlt héten várospolitikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy *Hajdu* Marcel, Budapest ügyeinek régi, tiszteletreméltó harcosa, kilépett a Rassay-féle szabadelvű pártból és belépett a demokrata-pártba. Ennek az eseménynek hátterét sokféleképen kommentálják, értesülésünk szerint azonban Hajdunak a szabadelvű pártból való kilépésének oka *Szegő* Béla szappangyárossal történt összeütközése. A Rassay-pártban egyébként többen is elégedetlenkednek és hir szerint Hajdu Marcel elhatározását még több kilépés is fogja követni.

Illyefalvi Lajos kitüntetése. Magas kitüntetést kapott *Illyefalvy* Lajos, a *Székesfővárosi Statisztikai Hivatal* kiváló igazgatója: a magyar statisztika és a statisztikai tudomány fejlesztése terén szerzett érdemei elismeréseül a kormányzó a *magyar királyi kormányfőtanácsosi címet* adományozta számára. A legfelsőbb helyről jött kitüntetés méltó érdemeket jutalmaz: *Illyefalvi* Lajos több évtizedes munkája tette európai hirü intézménnyé a főváros statisztikai hivatalát, amelynek a gyakorlati életbe simuló nívós kiadványai mindenkor feltünést és eseményt jelentettek. *Illyefalvy* Lajos kitüntetése a főváros társadalmi és tudományos köreiben általános örömet és megelégedést keltett.

Csütörtökön tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön délután kezdte meg az üzemi jelentés tárgyalását. A kérdés fontosságára és az anyag nagyságára való tekintettel ezt a kérdést több ülésnapra osztják el. Tárgyalják még a Cséry-telep szeméthegyeinek elhordását, a Csörsz-utcai új piacot, az új benzolgyárat és a Gyöngyösi szénbánya likvidálását. Sok kegydij és telekrendezési ügy szerepel még a napirenden.

Andréka Károly nyugalombavonulása. A belügyminiszter újév napján nyugalomba helyezte a magyar királyi államrendőrségi szervezet egyik legkiválóbb tényezőjét, *Andréka Károlyt*, a budapesti helyettes főkapitányt, akinek ekkor járt le a szolgálati ideje. *Andréka* Károly neve és személye fogalom volt az elmúlt évtizedek alatt: minden mozzanata a nagy eseményeknek az ő működéséhez fűződött, aki mint detektivfőnök, kihágási osztályvezető és helyettes főkapitány, kimagasló érdemeket szerzett a budapesti államrendőrség nagyszerű szervezetének kiépitésében. Nyugdijazása nem jelent számára pihenést, mert fiatalos tettereje továbbra is megtalálja a maga működési területét. Mint a törvényhatósági bizottság örökös tagja és Óbuda polgárságának nagytekintélyü vezére a városi közéletben folytatja tevékenységét és bizonyos, hogy fokozott aktivitását ebben a vonatkozásban nagy örömmel fogadja a főváros polgársága, amelynek biztonsága fölött négy évtizeden át őrködött *Andréka* Károly.

Uj hetilap Budán. *Papp* Jenő kollegánk szerkesztésében *Budai Hirlap* címen új hetilap indult meg, amely Buda érdekeiért hathatós mozgalmat kiván indítani. Az 1. szám karácsonyra jelent meg, amelybe *Csillér*y András dr. irt vezércikket. A lapban a politikai, társadalmi és egyházi élet kiválóságai köszöntik az új lapot, amelyik részletes és különleges budai programot közöl.

Uj piactér épül a Németvölgyi-úton. A Németvölgyi-út és a Csörsz-utca környékén az utóbbi években olyan lendületet vett az épitkezés és úgy megsürüsödött a lakosság, hogy *új piactér létesitése mutatkozott szükségesnek.* A városrendezési bizottság a napokban foglalkozott ezzel a problémával és az új piactér számára a németvölgyi temető nyugati oldalán, a Csörsz-utca és a Németvölgyi-árok között, valamint a Borghi Sándor-utca mentén lévő 1760 négyszögöles területet jelölte ki az új élelmiszerpiac számára. Az új piactér egyelőre ideiglenes jellegü lesz, de *a Németvölgyi-árokat ezt a szakaszát hamarosan beboltozzák* és akkor a csörszutcai piac is, hasonlóan a többi kerületekhez, egész modern élelmiszervásárteret kap.

Paulini igazgatót delegálta a Beszkárt a Hév élére. A Hév átvételét eredetileg január 1-re tervezte a főváros vezetősége, a tényleges átvétel azonban még nem történt meg. *Egyelőre folyik a leltározás és az átvétellel járó egyéb formaságok lebonyolitása.* A helyiérdekü vasutak üzleti és forgalmi irányitása azonban már január 1-től kezdve a Beszkárt szempontjai szerinti és ellenőrzése alatt történik. A Beszkárt egyik főtisztviselőjét, *Paulini* Alfréd műszaki főtanácsost delegálta a Hév igazgatóságába, s igy gondoskodik arról, hogy az üzemvitel a székesfőváros szempontjainak megfelelően történjen.

Karácsonyfa-ünnepély a Terézvárosban. A Magyar Vörös Kereszt Egylet *terézvárosi választmánya* december 21-én tartotta karácsonyfa-ünnepélyét a Szinyei Merse-utcai leányiskola tornatermében, mely alkalommal 50 gyermeket látott el ruhanemüvel és élelmiszercsomaggal. Ugyanekkor 70 öregnek adott az egyesület meleg vacsorát és ruhanemüt. *Bayer* Antal elnök beszéde után karácsonyi dalok hangzottak el és dr. *Wirnhardt* Ágoston h. elöljáró záróbeszédével és a Himnusz eléneklésével végetért az ünnepély.

Némethy Béla tanácsnok emlékezete. Karácsony előtti napon leplezték le megható gyászünnepség keretében *Némethy* Béla, a tragikus hirtelenséggel elhunyt volt tanácsnok síremlékét a farkasréti temetőben. *Némethy* Béla tanácsnok síremlékének felavató ünnepségén a polgármestert *Szendy* Károly tanácsnok képviselte, ott volt továbbá *Édes* Endre nyugalmazott tanácsnok, *Édes* Imre főigazgató és családja, *Czebe* Jenő főjegyző, *Adamy* István, a Temetkezési Intézet igazgatója és az elhunyt tanácsnok volt ügyosztályának, a közegészségi ügyosztálynak egész tisztikara, köztük *Della-Donna* Mihály dr. és vitéz *Bárány* László dr. tanácsjegyzők, *Keyl* Tibor dr., *Hahn* Sándor dr. és *Róde* Béla dr. fogalmazók, *Kabakovcis* József dr. törvényhatósági bizottsági tag, valamint *Némethy* tanácsnok sok más barátja és tisztelője. A Köztisztasági Hivatal énekkarának gyászdala után *Homolyai* Rezső dr. székesfővárosi tanácsjegyző, az elhunyt egyik legközvetlenebb munkatársa, mondott gyászbeszédet és letette az emlékköre a volt munkatársak, barátok és tisztelők koszorúját.

— **Bél-infectiónál „Igmánd"** gyorsan segit, Mert pár óra alatt gyomrot-belet tisztit.

Labriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A Rudas-fürdőhöz tartozó igazgatósági épület és az azzal kapcsolatos kerítés bontási munkálataira. Pályázni lehet január 14-én d. e. ½11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Szénа-téri piac villanyszerelési munkálataira a Farkasvölgyi Villamossági Rt. kapta 3904 pengőért.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Szent Gellért-rakparton lévő Rudas-gyógyfürdőhöz tartozó ú. n. igazgatósági épület és az azzal kapcsolatos falazott kerítés **bontási** munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1932. évi december hó 30-tól kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Molnár József műszaki főtiszt. előadónál, a Központi városháza III. em. 309. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi január hó 14-én (szombat) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésteremben (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1932. évi december hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

KRÁL GYULA
...ngomester, kő- és márványtelepe
...PEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 — KŐBÁNYA:
...EFON: AUTOMATA 624—88 — BUDAKALÁSZ

...OMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Probászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és redőnygyár
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 270—54

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG — TELEFON: J. 434—78
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-ut 57. Telefon: József 306-29.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46 Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

COLUMBIA FORSIEn GYORGY ÉS TARSA
központi fűtés, egé zségü yi berendezo és műsza i vallala
BUDAPEST, VI, Szív-u. 35. Tel.: 17-4 50

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézikutak, szűrőkutak, súlyesztőkutak, bányafurások

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképvisolete

MŰKŐ szobrász- és stuccomunkák
KELEMEN KÁROLY
Budapest, VII., Kövér Lajos-u. 20
TELEFON: 97—4—14

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23

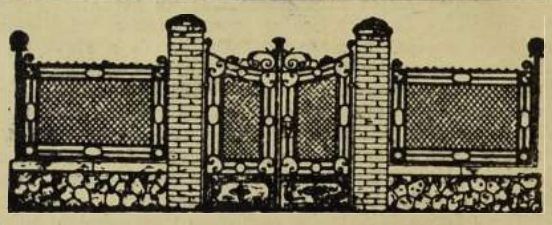

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére irathötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 — *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MAGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, a a kellő helyen a védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. — SCHÜTZ — Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Bontasra kerülo épületekért legnagyobb arat tizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék épitese és tervezese

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt hő- és hangszigetelési munkákat,
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272 7

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javitása. Budapest, IV., Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

BURKOLÓ LAPOK
MŰKŐ- ÉS BURKOLÓMUNKÁK
CEMENTÁRUK
ANDREA
cementárúgyár
Tátra utca 26. Tel: 920—37

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, dia hermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Huszonhetedik évfolyam. Budapest, 1933 január 11. 2. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

A quadriga

Budapest polgársága ellen már nem egyszer emeltünk panaszt, nem egyszer mondottuk el, hogy ez a polgárság a maga mérhetetlen szerénységében, tiszteletreméltó tartózkodásában nem elég öntudatos és büszke mindarra, ami budapesti, ami az ő agyának, munkás kezének, anyagi áldozatainak szülötte. Nincsen világváros, amelynek polgársága ne lenne önteltebb és fenhéjázóbb, — sokkal kevesebb okkal! — mint a budapesti polgárság. De vádat is emeltünk nem egyszer, elmondván, hogy ez a budapesti polgárság a végletekig tud izgulni egy-egy — sajnos legtöbbször csak botrányokkal ékes — parlamenti viharon, ugyanakkor pedig lanyhán és álmosan, érdeklődés nélkül vesz tudomást a városházi eseményekről, a gigantikus adminisztráció életmegnyilvánulásairól, az óriási vagyon kezeléséről, egy kolosszális budget irányításáról.

Ha a polgárság érdeklődésének felkeltése terén ma már mégsem ilyen szomorú a kép, ha a budapesti ember kezd eszmélni arra, hogy vagyonát, jövőjét, jelenét, megélhetését sokkal inkább a városházi, mint az országházbeli események irányítják: akkor ennek legfőbb érdeme a sajtóé! A városházi sajtóról nemigen szoktunk megemlékezni, mert bármily szerény részese vagyunk is annak, hazabeszélés volna részünkről ennek a sajtónak dicsérete. Az éveleji üdvözlések során azonban a városházi sajtó minden szerénysége ellenére is — akár a perkálruhás szépasszony, — óvhatatlanul belekerült az érdeklődés sodrába. Belekerült, mert két igen fontos várospolitikai esemény játszódott le a sajtó ünnepi aktusai során. Az egyik esemény, hogy *Sipőcz Jenő polgármester igen határozottan leszögezte magát a törvényhatósági élet minél teljesebb nyilvánossága, tehát a városházi sajtó szabadabb működése mellé. A másik esemény a quadriga fogalmának kialakulása és a quadriga egységének, harmonikus együttműködésének ünnepies dokumentálása.*

Az események színhelye a *Fővárosi Rovatvezetők Testületének* vacsorája volt, amelyet *Huszár* Aladár dr. főpolgármester, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek tiszteletére rendezett. A vacsora hitvallás volt mindkét részről (a főváros legfőbb vezetői és a sajtó képviselői részéről) amellett, hogy a városkormányzók működése „nem ér véget az íróasztalnál, a közgyűlés emelvényénél, hanem ez az íróasztal a *sajtón keresztül* megnő és meghosszabbodik egészen a polgárok és adófizetők szívéig."

Ezen a vacsorán hangzott el a két nagyfontosságú kijelentés. A törvényhatósági élet nyilvánosabbá tételéről, a városházi sajtó bilincseinek megkönnyítéséről *Sipőcz* Jenő dr. polgármester *Paizs* Ödön kollégánk ujesztendei beszédére adott válaszában nyilatkozott. Az ujságírók újesztendei szónokának beszédében a nyilvánosság követelése volt a vezető motivum és annál nagyobb sulyt tulajdonítunk a polgármester kijelentésének, mert egy hét távlatában is visszatért erre a rendkívül fontos kérdésre és a sajtó nyilvánosságának igénybevételét három vezető főtisztviselőtársának jelenlétében és helyeslése mellett igérte meg.

A „quadriga" tehát leszögezte magát a törvényhatósági élet eddig csukott ajtóinak feltárása mellett, amire a fővárosi törvény maga is megadja a módot. Ugyanakkor pedig úgy *Huszár* Aladár főpolgármester, mint *Sipőcz* Jenő polgármester nagyhatású beszédéből, de az egész hangulatból kiviláglott a „quadriga" nagyszerű, a főváros polgárságát megnyugtató egysége, harmonikus együttműködésének biztossága. A főváros legfőbb vezetőségének négy tagját, az ujságírók testületének négy nagynevű vendégét az ujságírók kitűnő szónoka, akiről nyugodtan el lehet mondani a régi dicséretet, hogy „úgy ír, mint ahogy beszél", *Papp* Jenő illette a quadriga hasonlattal. A római diesőség négyfogatu hódító kocsi szekere frappánsul találó hasonlat a négy férfiura, akik „mintegy nemes quadriga viszik előre a főváros ügyeit, teljesen megfeledkezve és hűtlenné válva magánéletükhöz."

Egyszer, amikor a három városból egy *Budapest* lett, már találkoztunk hasonló költői szépségű szónoki alakzattal. Akkor az újonnan lett főváros vezetőit a „három Károly" (*Ráth* Károly, *Kammermayer* Károly és *Gerlóczy* Károly) névvel illették és korukat még ma is a *három Károly korszakának* hívjuk. A quadriga — mint az ujságírók szónoka mondotta — tiszteletreméltó tagjai a legkülönbözőbb formában forrtak össze ezzel a várossal. *Sipőcz* Jenő a jogszabályok magasztos alkotásaival forrt egybe, mielőtt az egész óriási apparátus élére került volna. *Liber* Endre egy városi árvaház szeretetének melegségével érkezett meg a főváros adminisztrációjába. *Borvendég* Ferenc az üzemek tüzében edződött meg. *Huszár* Aladár pedig, aki vidékről jött, messziről szerette ezt a fővárost, talán lángolóbban, mint mi valamennyien.

Ez a quadriga tett hitet a tulajdon egysége, harmoniája mellett. Örömmel kell ezt meghallani a főváros polgárságának, amelynek egyik legnagyobb büszkesége legyen a nehéz idők minden megpróbáltatásán is győzedelmeskedő quadriga.

Huszár Aladár dr. főpolgármester

nyilatkozik a főváros pénzügyi helyzetéről, a bánhidai centráléról, a diplomás ifjúság támogatásáról és a közjótékonyságról

Huszár Aladár dr. főpolgármester az újév után következő napokat arra használta fel, hogy tájékoztassa magát számos időszerű kérdésről és ezeknek sorában elsősorban a főváros pénzügyi helyzetéről. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa néhány aktuális ügyben érdeklődött

Huszár Aladár dr.
főpolgármesternél,

aki felfogását a következőkben ismertette:

— Alaposan áttanulmányoztam az autonómia pénzügyi helyzetét és nagy örömmel állapítottam meg, hogy a főváros pénzügyi stabilitása ezekben a nehéz időkben is kifogástalan. A gazdasági válság tudvalevőleg kikezdte a nagy kommunitások erejét is és elég arra ramutatni, hogy például Berlin és Bécs milyen óriási nehézségekkel küzd, hogy háztartásának menetét biztosíthassa. Velük szemben Budapest el tudta kerülni a megrázkódtatásokat és okos előrelátással úgy osztotta be erejét, hogy összes kiadásait a bevételek mértékéhez igazította, aminek köszönhető, hogy a fővárosnak pénzügyi nehézségekkel nem kell számolnia. Ennek nagy jelentőségét abban látom, hogy a nehéz idők elmultával intakt közület indul neki a fejlődésnek és nem kell arra gondolnia, hogy a válságos korszakból visszamaradt terheit tüntesse el. Feltétlenül bizom a gazdasági helyzet kedvező alakulásában, amikoris a főváros felfrissült erővel indulhat neki a fejlődés utjának.

A beszélgetés során a bánhidai centrálé ügyét is szóbahoztuk, amelyről a főpolgármester igen érdekes véleményt formált:

— Azok az üzemzavarok, — mondotta, — amelyek a közelmultban előfordultak, nem változtathatják meg azt a nézetet, hogy erre az erőműtelepre feltétlenül szüksége van nemcsak Budapestnek, hanem az egész országnak. A bánhidai erőműtelep építését annakidején bizonyos politikai támadások özöne kisérte, azonban ma adott helyzettel találjuk magunkat szemben: miután a centrálé él és működik, azt feltétlenül be kell kapcsolni az ország gazdasági vérkeringésébe.

A gyakornoki állások megszervezéséről és annak kedvező hatásáról a főpolgármester a következő kijelentést tette:

— Nagy örömmel látom, hogy a főváros akciója méltánylást és elismerést eredményezett azoknak az ifjúsági szervezeteknek a körében, amelyek a munkaalkalmak megteremtését várják az állástalan diplomás ifjúság számára. Régebbi poziciómban magam is kezdeményeztem ilyen akciót és sikerült is hatvan állást szervezni Győr vármegyében. Budapesten száz gyakornoki állás megszervezését folytatjuk és a legközelebbi közgyülésen már szerepel is az ügyosztály erre vonatkozó előterjesztése. Az alkalmaztatásra váró diplomás ifjúság nagy számát misem jellemzi jobban, minthogy a fővárosnál betöltendő száz állásra eddig háromezer pályázó jelentkezett és igy minden ok megvan annak a hangoztatására, hogy Budapest példáját mielőbb kövessék a többi hatóságok és természetesen a magánvállalatok is.

*

A főváros *közjótékonysági munkásságára* terelődött most a beszélgetés, amelynek sikeres és eredményes működéséről a főpolgármester a következőket mondotta:

— A főváros szociális berendezkedése és a segités különböző módozatait lebonyolító jótékonysági szervek valóban mintaszerüek. Hatalmas apparátus működik kiváló precizitással és meggyőződésem, hogy a jelentkező nagy inséget a főváros közreműködése révén tudtuk enyhiteni annyira, hogy most a tél derekán a legszegényebbek és a legelhagyottabbak is érzik a hatóság támogatását és segitségét. Alkalmam volt számos ilyen intézményt személyesen is megtekinteni és csak a legnagyobb dicséret hangján emlékezhetem meg arról a mindenre kiterjedő gondosságról, amelyik a jelentkező inségesek felé segítőkezet nyujt és intézkedik a legégetőbb hiányok pótlásáról. Ezekben a nehéz időkben a főváros közjótékonysági munkája kiállotta a tűzpróbát, amelyre egyformán büszke lehet nemcsak a főváros vezetősége, hanem Budapest egész lakossága. A legeredményesebb segités azonban a munkaalkalmak szaporítása, amely irányban máris történtek eredményes kezdeményezések. Az inségmunkák nagyarányú kifejlesztését a tavaszi hónapokra várom és bizom abban, hogy ezzel az akcióval a munkanélküliek ezreinek fogunk hatásos segitséget nyujtani.

Január 18-án tartja legközelebbi közgyűlését a törvényhatósági bizottság, ahol számos nagyjelentőségű polgármesteri előterjesztésen kívül az interpellációk és indítványok tömege is elmondásra kerül.

Befejezték a vizsgálatot a kommün után fegyelmi úton elbocsátott közigazgatási tisztviselők ügyében

Enyhébb vétség esetén kegydíjat kapnak a fővárostól

A vörös uralom bukása után tudvalevőleg számos fővárosi tisztviselő és tantestületi tag ellen indítottak fegyelmi eljárást. A vizsgálat legnagyobbrészt a szolgálatból való elbocsátást vonta maga után és csak hosszú évek multa került felszínre a *revizió* kérdése. Érdekes, hogy elsősorban a tantestület tagjainak fegyelmi ügyeit bírálták felül és ennek során

sikerült számos esetben olyan méltányos döntést hozni, amelyik lehetővé tette, hogy a fegyelmileg elbocsátott kegydíjhoz jusson.

A közigazgatási státusba tartozó fegyelmileg elbocsátott tisztviselők ezt követőleg sürü időközökben kérték a maguk ügyének felülvizsgálatát, amelyre azonban más városkormányzati teendők miatt, eddig még nem került sor. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a közel jövőben *megtörténik a revizió*, amelyről

illetékes helyen

a következő felvilágositást kaptuk:

— A fegyelmi választmány már teljesen befejezte a kommün alatti magatartásuk miatt elbocsátott tisztviselők ügyeinek az átvizsgálását és javaslatát az *elnöki szakbizottság legközelebbi ülése elé terjeszti*. Az elnöki szakbizottság hivatott arra, hogy mindezekben az ügyekben döntést hozzon.

— A vizsgálat olyan irányba terjeszkedett ki, hogy a revizió bekövetkezését a tényekkel hozza összhangzásba. Mindenekelőtt

az volt a vizsgálat tárgya, hogy a fegyelmi vétség súlyosnak, vagy pedig csak enyhébbnek minősíthető-e, a második vonatkozás pedig, hogy az újrafelvételt kérelmező jelenleg milyen helyzetben van.

Amennyiben a munkanélküliséggel kell küzdenie a volt fővárosi tisztviselőnek és ha fegyelmi vétsége nem volt súlyosabb természetű, *úgy a szakbizottság a kegydíj folyósítására tesz javaslatot.*

*

A közigazgatási tisztviselők, akiknek ügyeiben most döntés történik, *mindössze negyvenen vannak* és így az elnöki szakbizottságnak nem kell túlságosan hosszúra nyuló üléseket tartani, hogy ezekben az ügyekben végső döntést hozzon. Az érdekelt volt tisztviselők lázas várakozással tekintenek az illetékes szervek határozatai elé.

Milyen tarifareformot javasol a BSzKRT végrehajtó-bizottsága?

6, 12, 18, 24, 30, 36 és 2 pengős jegyek — Megoldhatatlan akadályai vannak a 6 filléres félszakaszjegy behozatalának — Próbareform a 6-os és 10-es relációkon

A bánhidai erőmű ezentúl 85 százalék áramot szállít

Különböző hírek láttak napvilágot a BSzKRT tarifareformjával kapcsolatban. Pénteken tárgyalja a BSzKRT igazgatósága a viteldíjreformot, melynek pontos részleteiről módunk van beszámolni. A vasút végrehajtó bizottsága elkészítette javaslatát, amely előreláthatólag csak változtatásokkal fog keresztülmenni az igazgatóság ülésén, minthogy a 6 filléres félszakaszjegy bevezetésének a BSzKRT igazgatóságában csak kevés híve van.

A vasútvállalat végrehajtó bizottságának indítványa az, hogy

félszakasz távolságra 6 filléres jegyeket adjanak ki, amelyek a kocsin váltva, — a jegyelőreváltás bevezetése esetén, — 10 fillérbe kerülnének. A két félszakaszra érvényes jegy ára 12, illetve kocsin váltva 14 fillér lenne, a három félszakaszra érvényes jegy 18, illetve 20 fillér, az átszállójegy 24, illetve kocsin 26 fillér, a külterületi átszállójegy 30 fillér, az egy órán belül korlátlan utazásra érvényes jegy 36 fillér és a napi összes vonalakra érvényes bérletjegy 2 pengő lenne.

A 6 filléres félszakaszjegy bevezetésének nagy nehézségei vannak. Mikor ezekre vonatkozóan kérdést intéztünk

Bódy László dr.

közlekedési tanácsnokhoz,

a következő választ adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem akarok elébevágni a BSzKRT igazgatóságának határozata elé, de annyit mondhatok, hogy

a „perronjegyek" bevezetését aggályosnak tartom.

A 6 filléres [illegible] csak az első perronon lehetne utazni, ahol a kocsi[illegible]izné, hogy az utas bedobta-e a 6 filléré[illegible]ott tantuszt a perronon elhelyezett ládába, [illegible]e tantuszt nem vett, a 10 fillért. Ha például 6 filléres szakasz a Rákóczi-úttól a Baross-utcáig lenne érvényes, a Baross-utcánál mindenkinek le kellene szállni az első perronról, még annak is, aki csak a Rákóczi-téren szállt fel, tehát mindössze egy megállót utazott. Ha nem szállna le, újabb 10 fillért kellene a perronon levő ládába bedobni. Ez a rendszer természetesen csak akkor volna megvalósítható, ha az első perronon más, mint perronjegyes nem utazna, s hogy ezt el lehessen érni,

a kocsiból az első perronra vezető ajtót zárva kellene tartani.

Megoldhatatlannak látszik az új rendszer a középbejáratú kocsiknál, ahol a kocsivezető a perronjegyeket nem ellenőrizheti.

Abban az esetben, ha a BSzKRT igazgatósága mégis elfogadná a 6 filléres perronjegyek bevezetésére vonatkozó javaslatot,

a reformot egyelőre csak két viszonylatban léptetik életbe:

a körúti 6-os és a királyutcai 10-es relációkon. Gondoltak arra is, hogy egy Rákóczi-úti viszonylaton is kísérletezzenek, a Rákóczi-úton azonban rövid reláció nincsen s így ez a vonal a kísérletre nem alkalmas. A 6-os és 10-es relációkon azt akarják kipróbálni, hány esetben vásárolna a közönség átszállójegy helyett két félszakaszjegyet.

Bánhida tovább is szállít áramot

A bánhidai erőmű áramszolgáltatási zavaraival szombaton foglalkozott a BSzKRT igazgatósága. Megállapították, hogy ötven esztendeje nem volt ilyen ködös időjárás és ép ezért a zuzmara okozta távvezetékszakadást nem lehetett előre látni. Mi sem igazolja ezt jobban, mint hogy

az utóbbi napokban az Elektromos Művek távvezetékeinek egynémelyike is elszakadt

a reájafagyott zuzmara miatt.

A BSzKRT igazgatósága elhatározta, hogy *hétfőtől kezdve ismét vesz áramot a dunántúli elektromos centrálétól.* Egyelőre a szükséges árammennyiség 40 százalékát veszik át, 60 százalékát pedig a Révész-utcai telep állítja elő. A hónap közepére teljesen rendben lesznek a távvezetékek és ettől az időponttól

az árammennyiség 85 százalékát fogják átvenni.

A jövőben azonban már nem állítják le a Révész-utcai telepet teljesen, hanem

az árammennyiség 15 százalékát ez a telep fogja termelni.

Esetleges áramszolgáltatási zavar esetén a Révész-utcai telep kazánjai már fűtve lesznek, azok teljesítményét tehát fokozni sokkal könnyebb lesz. Ezzel az előrelátó intézkedéssel elérik azt, hogy teljesen biztonságos lesz a BSzKRT áramellátása.

Ötvenereás rendelőt létesít a főváros

A Kun-utcai kórház Alföldi-utcai oldalán a székesfővárosnak új egészségügyi intézménye nyilt meg. Ha az épület egyszerü és szerény kivitelénél fogva jelentéktelennek is látszik, rendeltetése annál jelentősebb, mert ez az új intézmény a szegénysorsú bőr- és nemibetegek részére ingyenes gyógykezelést nyujt.

Az intézmény a népegészség legborzasztóbb ellensége és következményeiben a legsúlyosabb betegség ellen van hivatva küzdeni. Jelentősége továbbá abban is rejlik, hogy kiinduló pontja lesz annak a kiépitendő hálózatnak, amelyet a székesfőváros ennek a betegségnek a leküzdése érdekében a főváros egész területén ki kell hogy építsen.

Az új intézményről

Salamon Géza dr.

közegészségügyi tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Kun-utcai venereás kórház most annál időszerűbb, mert a kórházakról szóló 1.300/1932. népjóléti és munkaügyi miniszteri rendelet szerint

a nyilvános betegápolási átalány terhére csak azokat a nemibetegeket lehet gyógyintézetekben ápolni, akik a kórházi ápolás szükségességét hatósági orvos bizonyitványával igazolják.

Ilyen bizonyitványt pedig csak akkor lehet kiadni, ha a betegség egyéb körülmények folytán fokozottabban fertőző, otthon a beteg megfelelő elkülönitésben és ápolásban nem részesülhet, vagy betegsége mütétet igényel. Ez az új intézményünk tehát azoknak a szegény betegeknek is módot nyujt a teljes meggyógyulásra, akik az emlitett okokból kórházban el nem helyezhetők, az anyagi eszközük pedig hiányzik ahhoz, hogy magukat gyógykezeltessék.

— Az új venereás rendelő egy váró- és egy kezelőszobából, továbbá a szükséges mellékhelyiségekből áll. Az épület 40 munkanap alatt készült el és

összköltsége kereken 10.000 pengő volt.

A szegénybeteg-rendelést a Kun-utcai kórház orvosai látják el s ezért a fenntartási költség a legminimálisabb, — évente körülbelül 1000 pengő lesz.

— Az a tervünk, hogy

még öt ilyen rendelőt létesitünk a fővárosban

és pedig kettőt a budai, hármat pedig a pesti oldalon. Valószinüleg az első budai venereás dispanzér már a közeljövőben megvalósul a Margit-közkórház kötelékében.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: J. 379—36.

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállít a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TÜZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

Leukoplast
magyar gyártmány

Betón, makadám aszfalt felvágásához vegyen bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

Pesti kirakat

Két ujságíró

Két ujságíró élete és munkája kerül ezen a héten a Pesti kirakat-ba.

Az egyik Lázár Miklós, a Reggel főszerkesztője, Tokaj követe és díszpolgára.

A másik Friedrich Tivadar dr., a Pester Lloyd felelős szerkesztője.

1.

Lázár Miklós

Nem is tudjuk, hányszor kellett volna már Lázár Miklóst ünnepelni? Hányszor csodáltuk már publicisztikai és ujságírói nagy sikereit, amelyek mindig tapsra ingerelték a tenyerünket? Hányszor mondtuk, hogy Lázár Miklós már megint megalapította a legjobb magyar lapot? Hányszor láttuk a főváros közgyülési termében és az országházban vértforralóan igaz ügyért síkraszállani, mindig tökéletesen úri és decens módon harcolni és éppen ezért mindig és minden alkalommal győzni és sikereket aratni? Hányszor kellett konstatálni, hogy Lázár Miklós lapkiadó létére megint a legjobb kolléga szerepében tündökölt?

Lázár Miklós a legritkább fajtája a magyar sajtó munkásainak. Mert ő egyesíti önmagában azt a három egyedet, amelyek rendesen messze elkerülik egymást: a kitünő szerkesztőt, a nagyszerü publicistát és a tökéletes ujságírót. Ez az ő csodálatos hármassága emeli őt soraink legelsejébe, ahol a legnagyobbak, a cinikus ujságíró előtt is igaz tekintélyek sorakoznak fel.

Ha az ujságját kezébe veszi az ujságíró, nem tud rá epcset mondani és ha a saját máját kell is kinjában vágnia, be kell ismernie, hogy ez az ujság „meg van csinálva''.

Ha cikkét elolvassák a kollégák... Azaz ott kezdjük, hogy... a cikkét elolvassák a kollégák. Vajjon hány publicista él még Magyarországon, akiknek a cikkeit minden ujságíró elolvassa? Lázár Miklós vezércikkét nem lehet ellapozni, annak színeibe, ízébe, okosságának fényébe a legravaszabb éjjeli lepke, az ujságíró is beleszédül.

Ezúttal azonban az ujságírók mint politikust, helyesebben mint képviselőt ünnepelték. Tokaj képviselőjét, aki a magyar kincstár drága Hamupipőkéjét, a tokaji bort segítette a diadal útjára. Hogy miket müvelt, hogyan dolgozott, verekedett, ágált és a költészetig emelkedett reklámban hogyan tombolt, — nem, erre nem lehet mást mondani, csak azt, hogy úgy mint egy igazi, tökéletes, ragyogó ujságíró. Olyan, amilyen csak kettő három akad az egész magyar sajtóban (pedig az egész világon a mieink a legjobb ujságírók!), olyan, mint Lázár Miklós. Ezt a győzelmet se közgazdász, se kereskedő, se diplomata, se politikus, se senki meg nem tudta volna vívni, csak az ujságíró.

Azt már láttuk, hogy Lázár Miklós tud lapot csinálni, tud cikket irni, de azt csak most tudtuk meg, hogy a közönségén, a lapján, a választókerületén tül egy országnak a nagy gondját is ő tudja legjobban megoldani.

Ezért ünnepeltük Lázár Miklós, Tokaj díszpolgárán keresztül — az ujságírót.

2.

Friedrich Tivadar dr.

Friedrich Tivadar dr., a Pester Lloyd felelős szerkesztője, január 15-én ünnepli ujságírói munkásságának ötvenedik esztendejét.

Ujságírásban ötven esztendőt eltölteni, aranylakodalmat ünnepelni az ujságírással, majdnem úgy hangzik, mintha azt a hihetetlen jubileumot hirdetnénk nagy, kéthasábos című cikkben, hogy valaki ötven esztendeig dolgozott a kőbányában, amely a csontokat is elporlasztja az élő emberben.

Ez csak úgy sikerülhet, ahogyan Friedrich Tivadar fogja fel a hivatását. Ez a pusztító élet csak akkor lehet éltető elem, ha, aki müveli, szent hittel, a tudás hatalmas felszerveltségével, a hivatottság biztos tudatával veti bele magát a munkába. Friedrich Tivadar dr. ezt cselekedte, ezért került bele a magyar ujságírás legelső garnitúrájába, ezért emelkedett a magyar ujságírás egyik legmagasabb polcáig, a Pester Lloyd felelős szerkesztői méltóságáig. Mert Friedrich Tivadar dr. méltóságos úr, kormánytanácsos, de a magyar ujságírásban és a magyar közéletben mégis csak a „Pester Lloyd felelős szerkesztője'', a legnagyobb sarzsik egyike.

Friedrich Tivadar dr. ujságírói lelkiismeretessége, talentuma teljességével, ritka judiciumával, gazdag tudásával, munkája csodálatos alapossága jutott el idáig. Ha ujságírókollégái most ünnepelni szándékoznak, akkor az ünnep jelentősége az, hogy a magyar ujságíró ma már nemcsak mestersége viszontagságaival, nemcsak az idegek harcával, nemcsak a legtöbbször névtelen szerénység keserü óráival, az elismerés hiányának anyagiakban is kifejezésre jutó jelenlétével tud megküzdeni, hanem az idővel is. Ma már akad magyar ujságíró, aki ötven esztendeig is tud harcolni, alkotni, teremteni, másokat naggyá tenni, maga pedig a névtelenség homályában megbújni. Ma már akad magyar ujságíró, aki ötven esztendeig is tud örökkön égni.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon József 431—44



Az asztalfőn Schvét Henrik ül, aki a házigazda szerepét vitte. Az ünnepi vacsorát izléses lelemenyességgel György Endre rendezte.

1. Borvendég Ferenc alpolgármester.
2. Huszár Aladár főpolgármester.
3. Sipőcz Jenő polgármester.
4. Liber Endre alpolgármester.

A Fővárosi Rovatvezetők Testülete a székesfőváros vezető funkcionáriusai tiszteletére január 5-én a Gellért-szálló különtermében újévi vacsorát adott

Még a költségvetés jóváhagyása előtt tisztázzák az államnak a fővárossal szemben fennálló adókárpótlási kötelezettségét

Az áramszolgáltatási zavarok nem befolyásolják a főváros és Bánhida viszonyát — A BSzKRT-nak gondoskodnia kell a zugligeti veszedelmes terep átépitéséről

A főváros gazdálkodásának exlex-állapota rövidesen véget ér, mert az illetékes kormányhatóságok gyors ütemben végzik a felülvizsgálatot és nemsokára összeállítják azokat az észrevételeket, amelyeket a belügyminiszter a jóváhagyás kapcsán a főváros tudomására hoz. Régi szokás, hogy a költségvetés véglegesítése előtt a belügyminiszter tanácskozásra hívja meg magához a főváros vezetőit és azoknak a pártoknak a képviselőit, amelyek a községpolitikai életben a többséget alkotják és mint ilyenek, a politikai és erkölcsi felelősséget vállalják. A multévi megbeszélésen részt vett a főpolgármester, a polgármester, továbbá *Kozma* Jenő, az egységespárt vezére és *Wolff* Károly, a keresztény községi párt elnöke, akik természetesen felhasználták az alkalmat arra, hogy nézeteiket és álláspontjukat kifejezésre juttassák. Erről az egyébként intern tárgyalásról érdeklődtünk

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőnél, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökénél, aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Meggyőződésem, hogy a költségvetés jóváhagyását megelőző értekezleten *számos nagyérdekességü probléma fog felvetődni, amelyeknek a megoldására mindenesetre felhívjuk a belügyminiszter úr figyelmét.* Ezeknek első vonalába tartozik

a borfogyasztási adó leszállitása következtében előállott hiányokért való kárpótlás, amely nélkül kiegyensulyozott kötségvetéssel a főváros nem rendelkezik.

Ebben az ügyben az illetékes kormányzati tényezők között több megbeszélés történt és remélem, hogy a főváros mentesül minden károsodástól.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt az áramszolgáltatásban történt zavaró momentumokat, amelyek miatt Budapest villamosközlekedése az elmult napokban fennakadásnak volt kitéve. A vizsgálat *vis majornak* minősítette a vezetékeken történt üzemi hibákat és városházi körökben is dicsérettel mutattak rá arra, hogy a vezetékek gyors kijavításával sikerült Budapest áramellátását folytatólagosan biztositani.

— Elismerem — mondotta *Kozma* Jenő —, hogy a megnyilvánult zavarokért *a bánhidai erőmütelep nem vonható felelősségre,* de sajnálatosnak tartom, hogy a bánhidai centrálé ezzel az eseménnyel került napirendre.

Elhatározott szándéka a fővárosnak, hogy a telep átvételéről folytat komoly tanácskozásokat a Dunántúli Villamossági Rt.-gal,

amelyet meggondolás tárgyává tenne a bekövetkezett üzemzavar, de mert az erőmütelep berendezkedése és üzemi szolgáltatása eddig kifogástalan módon történt: *nem hiszem, hogy a józan mérlegelést bármiképpen is befolyásolná az áramszolgáltatásban átmenetileg bekövetkezett fennakadás.*

Rámutattunk arra a rettenetes katasztrófára, amelyik a mult hét közepén a *zugligeti villamossal* történt, amelynek halálos áldozata és súlyos sebesültje van. Az esemény megdöbbentő hatást gyakorolt országszerte és így felmerül a kérdés, hogy az ilyen balesetek megelőzésére van-e a BESzKRt-nak megfelelő eszköze.

— A zugligeti katasztrófa arra a meggondolásra int, hogy *ezen a veszélyes terepen feltétlenül biztonsági intézkedésekre, esetleg a pálya vonalvezetésének megváltoztatására van mulhatatlan szükség.* Nem az első eset, hogy a zugligeti végállomásnál villamosszerencsétlenség történik, tehát,

minden indok megvan arra, hogy a további esetleges balesetek elhárítására gondoljunk.

A vizsgálat a vezető hibáját állapította meg, ez azonban nem ok arra, hogy a BSzKRT a maga részéről a szükséges műszaki változtatásokat ne eszközölje.

*

Kozma Jenő a legközelebbi hetekben nagyarányú akciót készit elő a *közlekedés megjavítása érdekében* és különböző javaslatokat terjeszt a közlekedési bizottság elé, hogy úgy a villamos, mint az autobuszforgalom alkalmazkodjék a mutatkozó igényekhez. A reformtervekhez a közlekedési ügyosztály készíti a szükséges számításokat és gondoskodik, hogy azok rövid időn belül a közlekedési bizottság megvitatása alá kerüljenek.

Ezüst és nemesbronz sport és jubileumi tárgyak. **Schönwald ékszerész,**
Váci-utca 25, a Piarista-utca sarkán.

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Megvásárolják a vidéki városok a Beszkárt régi járműveit

Olcsó áron értékesíti a villamosvasút a forgalomból kivont kocsijait

Több, mint három éve, hogy a BSzKRT elhatározta kocsiparkjának felfrissítését és számos motoros, illetve pótkocsit rendelt a hazai vagóngyáraknál. A középnyilásos újtipusú kocsik messze túlhaladják úgy kiállításban, mint kényelemben az eddigi járművek berendezéseit és így érthető, hogy a villamosvasút minden erővel arra törekszik, hogy

kocsiparkját néhány éven belül teljesen kicserélje.

A régi békeévekben a budapesti villamosvasutak kocsirendeléseire mindenkor felfigyeltek a vidéki villamostársaságok, amelyek kedvező alkalmi vásárlásokkal jutottak hozzá a kimustrált járművekhez. Azóta számos nagyforgalmú vidéki város jutott idegen megszállás alá, amelyek kötve vannak a maguk vásárlásaival és ezzel magyarázható, hogy

a BSzKRT kocsiállományára csak Csonkamagyarország városai reflektálnak.

A közelmultban számos vidéki város jelentette be igényét a BSzKRT régi tipusú kocsijaira és megindultak a tárgyalások olyan értelemben, hogy a kocsik átvétele lehetővé válják. Úgy tudjuk, hogy a *BSzKRT messzemenő jóindulattal mérlegeli a mai nehéz időket és kedvezményekkel teszi lehetővé a vidéki villamostársaságoknak a kiselejtezett kocsik megvásárlását.*

A BSzKRT idei költségvetése ismét jelentős tételeket foglal magában az új járművek beszerzése címén és

a budapesti nagy vas- és gépgyárak máris megkezdték úgy az ikervonatok, mint a motornélküli pótkocsik gyártását.

A villamosvasut most már véglegesen állástfoglalt az újrendszerű középnyilásos járművek mellett, mert azok a le- és felszállásnál az eddiginél kényelmesebb lehetőségeket nyujtanak és belső berendezésük is olyan, hogy az utasok megoszlása nem ütközik nehézségekbe. Néhány éven belül

eltünnek Budapest utcáiról a régi típusú villamoskocsik

és elfoglalják helyüket a modern járművek, amelyek úgy a biztonság, mint a külsőség szempontjából előnyére válnak a villamosforgalomnak.

Bonyodalmak a mult negyedévi borfogyasztási adó visszatérítése körül

Feliratban kéri a főváros a kormánytól a fizetési kötelezettség hatálytalanitását

Megirta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a borfogyasztási adó leszállításáról kiadott kormányrendelet értelmében a fővárosnak vissza kell fizetni a mult év *október 1. és december 31-ike* között beszedett fogyasztási adónak azt a részét, amely azokra a bormennyiségekre esik, amelyek január 1-ig nem kerültek forgalomba. Rámutattunk arra is, hogy ez a rendelkezés igen súlyosan érinti a fővárost, mert közel 200.000 pengös összegről van szó és *az elmaradó adójövedelem veszteségén kívül még ez a visszatérítés is sujtja a főváros pénzügyi helyzetét.*

A főváros az új borfogyasztási adórendelet megjelenése után nyomban összeiratta az október és december között felszállított és el nem fogyasztott borkészleteket. Az eddigi adatok szerint mintegy 150.000 pengőt kellene visszafizetni, de

a visszautalást egyelőre még nem kezdték meg, mert a főváros az intézkedés hatályonkívül helyezését kéri a kormánytól.

A borfogyasztási adóleszállítással járó legújabb bonyodalomról

a pénzügyi osztályban

a következőket mondották munkatársunknak:

— A visszatérítést azért tartja függőben a főváros, mert a közigazgatási bizottság multhavi ülésében kimondotta, hogy *az adóvisszatérítésre vonatkozó rendelkezést sérelmesnek tartja* és annak hatályon kívül helyezése érdekében felírt a kormányhoz. Amíg a kormány a felterjesztés dolgában nem dönt, a fogyasztási adó visszafizetését függőben tartjuk.

*

A főváros illetékes tényezői remélik, hogy a kormány méltányolja a főváros indokait és a mintegy 200.000 pengő visszafizetésére nem fog sor kerülni.

Tavasszal minden vonalon megindul az elhanyagolt házak rendbehozása

Szükség esetén a hatóság maga végezteti el a javításokat — A veszedelmes épületeket lebontják

A *Fővárosi Hirlap* annakidején elsőnek adott hirt a közigazgatási bizottság határozatáról, hogy a főváros záros határidőre kötelezze az elhanyagolt, rossz állapotban lévő házak tulajdonosait az alapos tatarozásra. A polgármester a szükséges rendelkezést már novemberben kiadta a kerületi elöljáróknak, azzal a megszorítással, hogy a tatarozás végrehajtására legfeljebb *kéthónapos határidőt* engedélyezhetnek. Az elöljáróságok aggodalmaikat fejezték ki a rendelet miatt és az Építési Szabályzatra való hivatkozással a tavaszi hónapokra javasolták a tatarozások elrendelését.

A polgármester rendeletéről

illetékes helyen

az alábbiakat közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A közigazgatási bizottság közelmultban fogadta el az indítványt, hogy az egészségügyi szempontból súlyos kifogás alá eső belterületi házakat a kerületi elöljáróságok sürgősen felülvizsgálják. Az elöljáróságok, illetve a kerületi mérnökök tehát nemcsak azt vizsgálják meg, hogy milyen a vakolat, lyukas-e a csatorna, vagy viharvert-e a tető, hanem

alaposan ellenőrzik a lépcsőházakat, a mellékhelyiségeket, a pincéket, padlásokat, udvarokat, folyosókat, sőt az egyes lakásokat is.

Ha például a lakások és a lakók számához viszonyítva kevés az egyes emeleteken a félreeső hely, utasítják a tulajdonosokat a pótlásra, a W. C.k tisztaságát és higienikus állapotát is ellenőrzik, s az egészségtelen, átázott, vagy nedves lakásokat is kifogásolják. Megvizsgálják a pinceket és a tetőüregeket is. A hatóságilag előírt tatarozások elvégzésére a kiszabott határidő általában

két hónapnál hosszabb időre nem terjedhet.

— A kerületi elöljáróságok a saját hatáskörükben intézkedhetnek az *élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető épületek sorsáról* is. Az ilyen veszedelmes és helyre nem hozható épületeket a hatóság kiürítteti és rövid időt szab meg a tulajdonosnak a lebontásra is. Ha pedig a tulajdonos ennek nem tesz eleget, úgy

a lebontást a tulajdonos költségére és veszélyére maga az elsőfokú hatóság hajtja végre.

*

A kerületi mérnökök már többszáz házat vizsgáltak felül és a legszigorúbb ellenőrzés folyamatban van. Minden esetben, ahol indokolt, a kötelező tatarozást elrendelik. Legfeljebb arról lehet szó a téli időjárás miatt, hogy *a végrehajtásra megszabott időt* kitolják. Egész bizonyos azonban, hogy a főváros erélyes intézkedésére tavasszal

tömegesen megindul a tatarozás és sokszáz ház külső és belső átépítése.

Természetes, hogy a nehéz lakásviszonyok miatt a hatóság a bontást csak a végső esetekben rendeli el, de elkerülhetetlen lesz több ilyen intézkedés is.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon 386-93. Telefon: 386—93.

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, kövezőmester, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Schaffer Antal
kövezőmester, útépítési vállalkozó
Darányi Ignác-u. 21. Telefon: 52-2-91

Schaffer György
kövezőmester, út- és csatornaépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök, kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenező vállalata Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91


Mielőtt
csillár
szükségletét beszerzi, tekintse meg az
Elektra csillárgyár
VII, Dob-u. 42 kiállitását. Címre tessék ügyelni!
Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

W. C. Hubert
FÜRDŐKád, Kályha, mosdó, stb. szabott áron
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67


MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Készül a mult évi zárszámadás

A gazdálkodás mérlege csekély deficitet fog kimutatni

A főváros elmult évi gazdálkodásának tényleges tükrét azok a tételek mutatják, amelyek a *zárszámadás* hatalmas kötetében kerülnek a közvélemény elé. Ezidén fokozottabb érdeklődés előzi meg az 1932. év gazdálkodásának pénzügyi eredményeit, mint máskor, mert közismert, hogy a mult esztendő nehézségei különböző óvatossági rendszabályokra késztették a főváros vezetőségét. A zárszámadás alakulásáról

illetékes helyen

a következőképpen informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A főszámvevőség már megkezdte a mult évre vonatkozó zárszámadás előkészítését, azonban *még számos olyan tételt várnak, amelyek nélkül a naptári év pénzügyi eredményeit lezárni nem lehet.* Emlékezetes, hogy az előző évi zárszámadás is csak márciusban készült el és ahogy most a munkák menetét látjuk, nem valószínű, hogy az az érdekes eredmény hamarabb rendelkezésre álljon.

Tudvalevő, hogy

a zárszámadásban három eredmény tünteti fel az elmult év pénzügyi műveletét.

Először a *könyvelési zárszámadás,* amelyek az elmult évben 2.4 millió pengő többletet eredményezett, másodszor *a pénztári zárszámadás,* amelyiknél 3.4 millió fölösleg mutatkozott, mert a tényleges bevétel felülmulta a kiadásokat és végül a *mérleg-zárszámadás,* amely magában foglalja a vagyontételeket, az aktivákat és passzivákat. A multévi zárszámadásnak ez a része 1.7 millió pengő passzivummal zárult, amely összeget a következő év költségvetésére vittünk át.

— Meglepő érdekességek és a számoknak olyatén való alakulása, hogy azok szenzációt keltsenek, ezidén sem várhatók.

A keret költségvetés jellege hozza magával, hogy a kiadások és a bevételek nagyjából egyenleget mutatnak és így nincs lényeges eltérés a mult év költségvetési előirányzata és a tényleges zárszámadás adatai között.

*

A főszámvevőség, élén *Sebő* Béla főszámvevővel, óriási munkát végez, hogy a zárszámadás hatalmas anyagát mielőbb tető alá hozza. Értesülésünk szerint a zárszámadást először a pénzügyi ügyosztály fogja áttanulmányozni s azután foglalkozik a multévi gazdálkodás anyagával a törvényhatósági bizottság.

Tárgyalások indultak meg az új budai gyógyforrásoknak a dunaparti nagyszállókba való bevezetéséről

Lakatos Viktor terve a „Dunába ömlő arany" kihasználásáról — A főváros elvileg hozzájárul a terv végrehajtásához

A Rudas-fürdő fűtésének megoldására két irányban is folytatott forráskutatási műveleteket a főváros és ismeretes a *Fővárosi Hirlap* közléseiből, hogy a munkálatok milyen eredménnyel jártak: sikerült egy olyan *kénhirdogén-forrást* feltárni, amelyik belső megbetegedéseknél elsőrendű gyógyhatással rendelkezik és egy másik olyan forrást, amelyiknek a *rádiumtartalma* a legmesszebbmenő várakozásokat is túlhaladja. *Weszelszky* Gyula egyetemi tanár, a rádiumintézet igazgatója megállapította, hogy *az új budai rádiumos gyógyforrás hatóerejében és tartalmában felülmulja a gasteini vizeket és egyenértékű Európa legelső rádiumos vizével, amelyiknek Joachimstahl köszönheti világhírét.* Mindkét forrás hőfoka azonban alatta maradt a várakozásnak s ezzel magyarázható, hogy a Rudas-fürdő fűtését a Gellért-fürdőtől irányitandó távvezetékkel oldják meg. Felmerült most a kérdés, hogy

mi történjék ezzel a két gazdagtartalmú forrással

és a helyzet az, hogy a főváros várakozó álláspontra helyezkedett.

A budapesti gyógyforrások ma már a külföldön is ismeretesek és talán az elégtelen propaganda és a gazdasági válság mindent elsöprő ereje okozza, hogy a gyógyításra annyira alkalmas budai gyógyvizeket nem veszik igénybe a gyógyulást kereső betegek. Az újonnan feltárt források ügyével kapcsolatban érdekes megállapítást tett egy kiváló szakember: *Lakatos* Viktor dr., a badeni és abbaziai szanatóriumok igazgatója, aki a maga messze szétágazó gyakorlatában ismeri a külföldi gyógyfürdők helyzetét és véleményét mindenképpen irányadónak kell tekinteni. *Lakatos* Viktor dr. szerint a kiapadhatatlan budai gyógyforrások zuhatagával tulajdonképpen *az arany ömlik a Dunába,* a csodás gyógyvizek sokasága, amelyeknél jelentéktelenebbek is világhírre tettek szert okos és előrelátó fürdőpolitika, valamint hatásos propaganda révén.

Lakatos Viktor dr., a *Fővárosi Hirlap* közleményei és riportjai nyomán lett figyelmes a budapesti gyógyforrásokra és a közelmultban tárgyalásokat kezdett olyan irányban, hogy azokat hasznosítani lehessen, elsősorban olyan helyeken, ahol külföldi idegenek fordulnak meg. A tárgyalások eredménye, hogy

a Hungária szálló-konszern, amelyik magába foglalja a Carlton- és a Ritz-szállodákat is, hajlandónak mutatkozik a forrásoknak a szállodaépületekbe való bevezetésére,

ami röviden azt jelenti, hogy *megtörténik az első komoly lépés az annyira áhitozott Budapest-fürdőváros megvalósítására.* Az errevonatkozó tárgyalások még csak zártkörben folynak és ha a különböző számítások helyessége megalapozódik, úgy érintkezést keresnek a fővárossal is, hogy az ügyet velük végleg letárgyalják.

Az érdekes tervről folytattunk beszélgetést

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokkal,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ilyenirányú tervet még nem juttattak a fővároshoz és ezért nehéz érdemben nyilatkozni a várható fejleményekről. *Elvileg nincs ellenvetés az új gyógyforrások vizének ilymódon való felhasználása ellen,* azonban kérdés, hogy

a gyógyvizeknek messze távolságra való vezetése megőrzi-e a vizek értékes összetételét.

Köztudomású, hogy minden távvezetékbe sűrített termális víz veszít a hőfokából, de feltétlenül veszít gyógyító erejéből a rádiumos víz is, amelyik tehát hatásosságában *meggyengítve jutna el a pesti Dunaparton álló szállodákba.* Bármilyen szigetelésű vezetéket is használnak, a gyógyforrásnál vegyelemzett víz megváltozott összetételben jut el nagyobb távolságokra, tehát *nagyon meggondolandó, hogy ez a terv érdemes-e megvalósításra.*

Más oldalról kapott információink szerint a budapesti előkelő szállodák nem mondanak le arról a tervükről, hogy épületeikbe termális hőfokú és gyógyítóerejü vizet használjanak. A lehetőséget megadja ehhez *Pávai Vajna* Ferenc főgeológusnak a munkája, aki

a Vigadó téren kijelölte azt a pontot, ahol eredményes forráskutatást lehet végezni,

azzal a feltételezéssel, hogy ott *éppen olyan kénes és rádiumos víz található, mint amilyeneket most a Rudas-fürdő környékén feltártak.* A főváros és *Lakatos* Viktor dr. ilyenirányú tanácskozása sok kérdést fog tisztázni és mert a főváros elvileg nem zárkózik el gyógyforrásaink átengedésétől, valószínű, hogy a nagyszállodák tervei a közeljövőben a gyakorlati megvalósítás terére jutnak.

Labriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG



Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Halemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.



MIERT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?
MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb
A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres újdonságok! VI., Andrássy-út 39. 96 filléres újdonságok!

Gazdasági Értesítő

Furcsaságok a textilfronton

Megjegyzések a Győri Textilművek és a Hazai Fésüsfonó sirámaikhoz

Most tette közé évi mérlegét két textilgyár: A *Győri Textilművek* és a *Hazai Fésüsfonó*. A két vállalat jelentése azt mutatja, hogy a textilgyáraknak nem megy rosszul a mai szomorú viszonyok közt sem, sőt ellenkezőleg, annyit keresnek, hogy a legnagyobb mértékben tudnak terjeszkedni, gyarapodni. A *Hazai Fésüsfonó* például eredetileg 800.000 pengős alaptőkéjét felemelte immár majdnem négyszeresére, kereken hárommillió pengőre és további egymilliós alaptőkeemelést határozott el, arra az időpontra, amikor a jelenleg érvényes devizakorlátozások megszünnek. A *Győri Textilművek* is beismeri, hogy a forgalmi érték nem csökkent, azonos a tavalyival és ezt a kedvező körülményt többi közt annak is tulajdonítja, hogy meglehetősen csökkentek az inzolvenciák, az üzleti tételek közt egyre kevesebb a dubioza.

Ezek az eredmények annál inkább érthetők, mert hiszen a magyar textilgyáraknak soha nem volt olyan konjuktúrájuk, mint éppen most. *A devizakorlátozások következtében úgyszólván verseny nélkül uralkodnak a magyar piacon*, amelynek vásárlóközönsége az általuk diktált árakon kénytelen megvásárolni a versenyen kivül álló portékákat.

Annál csodálatosabb tehát, hogy mindezek után a *Győri Textilművek jelentése panaszkodik a lakosság fogyasztóképességének csökkenése miatt* és önmaga jövőjéért az államra háritja a felelősséget, mondván, hogy *a magyar textilipar jövő lehetősége azon mulik*, sikerül-e a lakosság *fogyasztóképességét növelni*.

Tekintve, hogy a jelentések első részéből kiderül, hogy a forgalom nemcsak, hogy nem csökkent, de az előző évhez képest még emelkedett is, mert óriási mennyiségü tömegcikkek gyártásával és eladásával sikerült ugyanolyan pénzbeli eredményt elérni, mint előző esztendőkben a drágább, de jobbminőségü anyagokkal, ebből nyilván következik, hogy legalább is textiliákban a közönség fogyasztóképessége nagyon is kielégitő. Ha tehát a textilgyáraknak az az érdeke, hogy a lakosság fogyasztóképessége még inkább emelkedjék, akkor ennek eléréséhez éppen az ő kezükben van a legkitünőbb lehetőség: *ne használják ki a végletekig a konjunktúrát, a versenyenkivüliséget, mint azt most teszik, hanem méltányos árakkal tegyék lehetővé a nagyobbarányú vásárlást.*

Hogy erre minden lehetőség megvan, annak legeklatánsabb bizonyitéka a magyar textilkereskedelemben az utolsó egy-két esztendőben kialakult szokás. *A gyárak úgyszólván havonta jönnek ki egy-egy divatújdonsággal, amelynek méterenkinti ára nyolc-tiz, sőt még több pengő is.* Amint azonban kijönnek az újabb mintákkal, *a lejátszott figurák nyomban elvesztik értékűket és negyedáron kaphatók.* Ismerve a női pszichológiát, amely nem türi az öltözködéshez a divatmult színeket, anyagokat és mintákat, megint csak az *újdonságot vásárolják méregdrágán.*

Ha azonban egy-kéthónapos üzleti akciók lejátszása után két pengőért lehet adni a tizpengős anyagot, akkor ez nyilván nem is ár többet két pengőnél. Egészen bizonyos ugyanis, hogy a gyár ekkor sem fizet rá, mert olyan üzleti politikát, — különösen a fent ismertetett jelentések után, — elképzelni nem lehet, amely állandóan rövid ideig tartó haszonra, majd pedig tartós veszteségre dolgozzék. Ha egyszer-egyszer fordulna elő, hogy divatjamult anyagokat olcsón árusitanak ki, akkor elképzelhető lenne, hogy bármi áron is szabadulni akarnak a raktárkészlettől. De mert bevett uzusról van szó, világos, hogy határozott és céltudatos konjunktúrális politikát üznek.

Mindebből az következik: *ne legyenek a textiliáknál a közönséget elkedvetlenítő, a publikum bizalmát megrendítő ötszázszázalékos árdifferenciák és akkor majd emelkedni fog „lakosságunk fogyasztóképessége“.*

Méreteiben ezúttal is nagyarányú eseménynek igérkezik a Nemzetközi Vásár

A Liszt Ferenc-zenéshét iránt külföldről élénk érdeklődés mutatkozik

A magyar gazdasági élet kimagasló eseményének igérkezik ebben az évben is a BNV, a *Budapesti Nemzetközi Vásár*, amely iránt már most tapasztalható nemcsak a belföld, hanem a külföld érdeklődése is. Az elmult napokban nagyfontosságú megbeszélések folytak a főváros és a Vásár igazgatósága között, amelyeknek a során beszámoltak az előkészületekről és az érdeklődők jelentkezéséről. A Nemzetközi Vásár vezetősége nemrégiben azt a rendszert vezette be, hogy *a kiállitás terminusa előtt néhány hónappal tiz százalékos helypénzkedvezményt ad a jelentkezőknek.* Ez a magyarázata annak, hogy

már eddig is több, mint háromszázan foglaltak le területet a Vásáron és állandóan érkeznek a megkeresések a vidéki kiállitóktól is.

Ha figyelembe vesszük, hogy *a magyar gyáripar még nem jelentkezett*, akkor bizonyosra vehető, hogy az idei Vásár is 1200 kiállító diszes felvonulása lesz, amely méltón fogja reprezentálni a magyar ipar és kereskedelem fejlettségét.

A külföldi vásárirodák már megkapták az összes nyomtatványokat és lassanként megindul a propaganda is, amelyik feltünteti, hogy a *Budapesti Nemzetközi Vásárra* utazók vasúti kedvezményben részesülnek.

A Vásár május 10—18-ig tart a városligeti Iparcsarnokban és a környező területeken.

A terület megnagyobbitása aligha szükséges, mert nagyobbszámú jelentkezőre, mint amennyi a mult évben volt, nincsen kilátás.

Érdekes művészi eseménnyel bővül a *Budapesti Nemzetközi Vásár*, amennyiben a magyar zenei körök és a főváros együttesen megrendezik a legnagyobb magyar zeneszerző emlékének szentelt *Liszt Ferenc zenei hetet*. A Vásárral egyidejüleg propagandát indítanak a *Liszt Ferenc-hét* számára is és remélik, hogy az utazási kedvezményeket fokozottabb mértékben veszik igénybe főleg a külföldiek, akiknek látogatása idegenforgalmi szempontból is nagyjelentőségünek igérkezik.

Bérházak közé ékelt árucsarnok

Terjeszkedés a tűzbiztonság rovására

Akik a napilapok üzleti híradásait figyelemmel kisérik, észrevehették, hogy évek óta állandóan beköszönt egy kedves tavaszi, majd őszi hir, amely a *Magyar Divatcsarnok újabb terjeszkedését jelenti be.* Mint ismeretes, ez az áruház eredetileg csak textiliákkal foglalkozott, abban is főleg fehérneműekkel és rövidáruval.. Az idők folyamán azonban egyre szélesebb alapokra fektette üzleti tevékenységét; lassankint bevonta ebbe a tevékenységbe a kereskedelemnek úgyszólván minden ágát. Ma már élelmiszerek árusitásával is foglalkozik és hogy ennek során a kereskedelem, de főleg a kiskereskedők rovására, milyen árromboló üzleti politikát folytat, azt legutóbb *a Baross Szövetség* állapitotta meg.

Most

újabb terjeszkedésről adott hirt a Magyar Divatcsarnok, amely már eddig is elfoglalta a szomszédos Excelsior-szálló több emeletét,

most pedig újabb helyfoglalásra készül.

Mindezideig csak a kereskedők nézték aggodalommal ezt a hirtelen terjeszkedést, amely főleg a kiskereskedelem elől vonta el a vásárlók tömegeit. Most azonban végre

a közvélemény is felemeli tiltakozó szavát ezzel a technikailag kellőkép meg nem alapozott terjeszkedéssel szemben.

Ez a mammutáruház ugyanis a vevők százait képes befogadni egyszerre, anélkül, hogy azokat a biztonsági lehetőségeket nyujtaná, amelyek ilyen nagy tömegek esetén feltétlenül szükségesek. Ez az áruház

csak tevékenységénél fogva áruház, de egyáltalán nem épült áruháznak.

közönséges bérház, amelyet minden oldalról bérházak vesznek körül és amelynek tűzbiztonsága, laikus szemmel tekintve is, teljességgel elégtelen.

Ha nézzük a budapesti modern áruház-palotákat, amelyek a vészkijáratok, a hermetikusan zárható külön lépcsőházak, a több utcára nyiló frontok és a házitüzoltóság sokoldalú és költséges elővigyázatosságával igyekszenek elkerülni, hogy esetleges tüzveszedelem esetén akárcsak a pánik is szerencsétlenséget okozzon, akkor

meg kell döbbenni az áttörtfalú bérházban rejlő veszedelmen, amelyet a Magyar Divatcsarnok minduntalan való és áruházépités-technikailag meg nem alapozott terjeszkedése jelent.

Emlékeznünk kell csak a régi Párisi Áruház égésére, amelynek borzalmas tömegszerencsétlensége tette aztán szükségessé, hogy megépüljön az Andrássy-uton a modern *és az ilyen szörnyü lehetőségeket kizáró új Párisi Nagy Áruház palotája.* De még közelfekvőbb példa az egyik tokiói áruház pár héttel ezelőtt történt leégése, amikor valami négyszázan vesztették életüket.

Mindezekből tehát az következik, hogy

az illetékes tüzrendészeti hatóságok a legsürgősebben állapitsák meg, hogy a Magyar Divatcsarnok jelenlegi struktúrája mellett alkalmas-e hatalmas tömegek veszélytelen befogadására?

Ezt a hatósági vizsgálatot elvárja az egész közvélemény.

Igazgatói kinevezések a Pénzintézeti Központnál. A *Pénzintézeti Központ* igazgatósága január 7-én tartott ülésén dr. *Deschán* Achill miniszteri tanácsos, ügyvezető igazgatót *vezérigazgató-helyettessé*, dr. *Nyári* József m. kir. kincstári főtanácsos, igazgatót pedig *ügyvezető-igazgatóvá* nevezte ki.

Jól működik az élesztőkartel. A *Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek Rt.* most tartotta meg közgyülését, amely az 1931—32. üzletévre *5 pengő osztalék* kifizetését határozta el, ami a részvények névértéke 5%-os kamatozásának felel meg. A közzétett mérleg dúsabb osztalék fizetését is lehetővé tette volna és ebből az látható, hogy az élesztő-kartel gondoskodott vezető vállalatának megfelelő jövedelmezőségéről. Hír szerint *Moskovits* Miklós elnök-vezérigazgató *a vállalat jövedelmének egy jelentős hányadát a Horthy-inségakcióhoz szánta* és ezért mondott le a nagyobb osztalék fizetéséről. Mindenesetre ez dicséretreméltó gesztus az elnök-vezérigazgató részéről és ha mindennapi kenyerünket a méregdrágán árusitott élesztővel meg is drágitja, a jövedelem-többletet legalább jótékony célra fordítja.

A pedagógiai filmgyár alaptőkéje elveszettnek tekinthető. A főváros pedagógiai filmgyárát már két éve bérbe adta, de az üzem részvénytársasági kereteinek felszámolása még mindig tart. A részvénytársaság közgyülését a törvény értelmében, február 16-ára ebben az évben is összehivták. A számadások szerint a deficit 444.000 pengőre tehető, tehát az alaptőke nagyrészben elveszett. De a veszteség még tovább is növekedhetik, amely esetben a 600.000 pengő alaptőke menthetetlenné válik.

Felszámol a gyöngyösi szénbánya. A Budapest-Gyöngyösi Szénbánya Rt. vasárnap tartott közgyülése kimondta a likvidálást és elrendelte a részvénytársaság felszámolását. *Borvendég* Ferenc alpolgármester elnökölt ezen a döntő jelentőségü ülésen, amelyen a székesfővárost kivüle még *Morvay* Endre főjegyző, az üzemi osztály vezetője és *Sebő* Béla főszámvevő képviselték. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött a felszámolás részletei iránt és a következő felvilágositást kapta:

— A felszámolás az érvényben levő törvényes rendelkezések szerint történik és legalább hat hónapig tart. Azok a hirészlelések, hogy a bányát már vasárnap bezárták, nem felelnek meg a valóságnak. A közgyülésen egyáltalában nem történt állásfoglalás abban, hogy a likvidálás ideje alatt dolgozzon-e az üzem, vagy szüneteljen. Ebben a kérdésben csak a napokban lesz döntés, de annyi már most bizonyosnak látszik, hogy január közepénél tovább nem dolgozik a bánya. A felszámolással meghatalmazott tényezők azonnal megteszik a szükséges lépéseket a likvidációs vagyon értékesitése iránt. Valószinüleg külön-külön adja el a részvénytársaság a birtokában levő házakat, üzemi épületeket, ingatlanokat, gépeket, bányafelszereléseket és megkisérli a bányajog értékesitését is.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KŐLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

Átrendezés miatt
nagy kiárusitás
több 1000 tétel 50%-ig aron aluli
ritka vásárlási alkalom

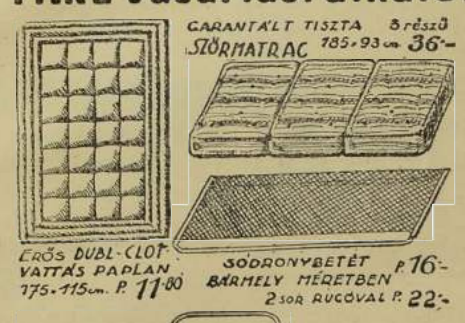

Garantált prima vattás Brokát-paplan	28.—
pehellyel	65.—
Paplanlepedő	7.60
Agylepedő	3.90
1eve gy. takaró	21.—
Flanell takaró	5.60
Vasaló pokróc	5.90
Gazdasági pokróc	9.60

Gichner János
Budapest, VII., Erzsebet-körút 20.
Paplan-, kárpitosáru-, fa-, vas- és rézbutorgyár
Szőnyeg, pokroc, szelőnátvető, függöny, ágy- és asztalterítő. Paplan- és kárpitoskellékek legjutányosabb arakon. Arjegyzéket ingyen és bérmentve postán, e lapra hivatkozással, megküldök.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Előfizetési felhívás

Január elsejével új előfizetést nyitunk a FŐVÁROSI HIRLAP-ra, amely újesztendőkor **huszonkettedik évfolyamába lépett.**

A polgárság érdekeinek és jogainak voltunk és leszünk őrtállói a főváros közéletében, a kommunitás működésében és az egész magyar jövő fejlődésének kialakulásában. Budapest polgárságának szolgálatában harmadik évtized óta járjuk azt az utat, amelyen ennek a polgárságnak boldogulását, terheinek könnyítését, kultúrájának emelését, megélhetésének javítását akarjuk elérni. A FŐVÁROSI HIRLAP nagy és becsületes missziót teljesített eddig is, hiszen

mi voltunk azok, akik a városházi riportot a magyar sajtóban meghonosítottuk, mi voltunk azok, akik a kommunitás életének nagy problémáit az ujságírás legmodernebb eszközeivel tártuk a közönség elé.

De mi voltunk azok is, akiknek hangjára Budapest közönsége felfigyelt és megértette azt a mi szavainkból, hogy milyen rendkívüli érdekei forognak állandóan kockán ott, ahol ezt a milliós várost kormányozzák.

A FŐVÁROSI HIRLAP volt az első sajtóorgánum, amely a nagyközönség figyelmét fölkeltette és a város ügyei felé irányította.

Akik huszonkét esztendővel ezelőtt először vették kezükbe a FŐVÁROSI HIRLAP-ot, emlékezni fognak arra a meglepetésre, amelyet annak az ujságnak az ujságírás terén való igazi forradalmi gesztusa keltett. Emlékezni fognak az akkori napilapok elrejtett, gondozatlan és mostohán kezelt fővárosi rovataira és emlékezni fognak arra, hogy mit jelentett ezzel szemben az, amikor a FŐVÁROSI HIRLAP riportjaiból megtudták, miként gondoskodnak, vagy nem gondoskodnak a városházi urak a polgárság jólétéről, kulturális intézményeiről, miként kezelik a főváros gigantikus vagyonát és miként kezelik a fővárosi adminisztráció kolosszális gépezetét.

Ezt a hivatását ma is megtartotta a FŐVÁROSI HIRLAP és a városházi hírszolgálatot olyan tökéletesre fejlesztette, amely mindenképpen versenyen kívül áll.

A polgárság jogaiért és érdekeiért való harcunkban

lelkesedéssel követjük az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT zászlaját. Azét a pártét, amelynek hivatalos szócsöve a FŐVÁROSI HIRLAP.

AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT és vele a FŐVÁROSI HIRLAP demagógiamentesen építi a magyar nemzeti élet sáncait, teremti meg az alkotó munka nyugodt lehetőségeit. Együtt küzdünk a nehéz idők ellen és együtt akarjuk megóvni ezt a várost attól, hogy a gazdasági depresszió közepette temetői csönd boruljon rá. Az okos és józan takarékosság mellett harcosai vagyunk annak a gondolatnak, hogy a fővárosnak jó példával kell elöljárni akkor, amikor a gazdasági élet ereiben meg kell mozditani a megalvadt vért. De küzdünk tovább a polgárság terheinek csökkentéséért és gazdasági helyzetének megjavulásáért.

Ezeknek a céloknak szolgálatában kérjük az olvasóközönség támogatását.

Liber Endre néhány napos szabadságra ment. *Liber* Endre alpolgármester, aki nyári szabadságidejének csak egy részét vette ki, most néhány napra Balatonfüredre utazott. E hó második felében már hazaérkezik és átveszi hivatalának vezetését.

A januári közgyűlés napirendje. A törvényhatósági bizottság ezévi első közgyűlése jövő szerdán, jan. 18-án lesz. A jövő heti közgyűlésen választják meg a kijelölő választmány új tagjait, ezenkívül a törvényhatósági testnevelési bizottság hat és a kerületi testnevelési bizottságok három-három tagját, valamint az adófelszólamlási bizottságok két tagját. A közgyűlés napirendjének *leglényegesebb tárgya a 100 gyakornoki állás szervezéséről szóló polgármesteri előterjesztés.* A tanácsi ügyrend módosítása, a főváros kegyurasága alá tartozó plébánosok nyugdíja, a kerületi városbírókról szóló új szabályrendelet, az autótaxi-szabályrendelet reviziója, a gyógyfürdők és gyógyforrások üzemegyesítése, a gázművek benzolgyárának felállítása szerepelnek még a napirenden. Egy régóta húzódó peres ügy is odakerül a törvényhatóság fóruma elé. A kislakásépítkezésből kifolyóan a *Szentgyörgyi és Walla-cég* pótmunkák összegéért perelte a fővárost. Most egyességre van kilátás. Ezt az egyességi összeget kell a közgyűlésnek megszavazni.

Az üzemi kérdés részletes tárgyalása a tanácsban. A törvényhatósági tanács esütörtök délutáni ülésén egyedül az üzemi jelentés szerepel. A jelentést általánosságban már mult héten letárgyalta a tanács és el is fogadta. Ez alkalommal a részletes vitára kerül a sor. Az üzemi jelentés körül széles vitára van kilátás, mert a pártok egy részét, így az *Egységes Polgári Pártot,* nem elégíti ki a jelentés. A jelentés részletes vitája előreláthatóan több ülésnapot fog lefoglalni.

Döntés előtt az álláshalmozás. Megírta a „Fővárosi Hirlap", hogy a törvényhatóság legsürgősebb újévi problémái között szerepel a sokat vitatott álláshalmozások kérdésének eldöntése. Az öttagú bizottság ülését *Bódy* Tivadar elnök *jövő péntekre* hívta össze. Ekkor kezdik meg annak a hatlmas anyagnak a feldolgozását, amelyet az elnöki ügyosztály gyüjtött össze a többszörös állásban levő és több javadalmat élvező fővárosi alkalmazottakról, reaktivált állami és fővárosi nyugdíjasokról. Az alkalmaztatás megszüntetésére *a bizottság csak oly kirívó esetekben tesz javaslatot, ahol valóban túlméretezett jövedelmet szerez az álláshalmozás.* A bizottság ülései sorozatosak lesznek, mert minden esetet külön tárgyalnak és az egyéni körülmények szerint bírálnak el.

Doktor Blokmalt perel. A *Fővárosi Hirlap* hasábjain megemlékeztünk már a titokzatos dr. *Blokmaltról,* aki inkognitóját soha el nem hagyva, ismeretlen személyének és ismeretlen helyen szerzett orvosi diplomájának latbavetésével beszéli rá a közönséget, hogy köhögés ellen vásárolja a *Blokmalt* nevü malátacukrot. *Ennek a Blokmaltnak laikus ésszel felfogható egyetlen különbözősége a rendes kétkrajcáros malátacukortól az, hogy a vásárolható legkisebb mennyisége 50 fillérbe kerül.* A *Darmol* nevü hashajtógyár, amely készíti és forgalomba hozza, féltékenyen örködik azon, hogy a közönség más cukrot is vásároljon. Legutóbb kémeket küldött szét a cukorkakereskedőkhöz, akiktől Blokmalt nevü cukrot vásároltak és megállapították, hogy nem a Darmolék készítette malátacukorról van szó. *A Darmol erre bíróságnak képzelve magát, felszólította a kereskedőket, hogy egyrészt ne merjenek továbbra is Blokmalt néven más cukorkát árusítani, másrészt a kémek költségeinek megtérítése címén tiz pengő birságot vetett ki a kereskedőkre.* A cukorkakereskedők természetesen hallani sem akartak erről a különös önkényeskedésről, perre került a sor. A kereskedők azzal védekeztek, hogy a Blokmalt szó a malt, más néven maláta szóból származik és ez egyszerűen egy régebbi keletü megjelölése bizonyos fajta maláta cukorkának. *Az első bíróság nem is látta bebizonyitottnak a Darmol keresetét, éppen ezért el is utasította.* A *Blokmalt* ezekután fellebbezett, a közönség azonban egyáltalán nem kivánesi a hashajtó-gyár jogi érveire, ellenben annál inkább *kíváncsi a titokzatos dr. Blokmalt személyére, aki a hiszékeny emberekkel doktori diplomájának súlyával hiteti el, hogy köhögés ellen egyik malátacukor nem olyan jó, mint a másik. Doktor Blokmalt* jobban tenné, ha a hashajtó-gyár pörösködése helyett végre nyilt sisakkal harcolna a malátacukorért. *Létezik egyáltalában ez a doktor Blokmalt? Hol és merre van hazája?* Ha pedig ilyen nevü orvos nincs, akkor talán a konkurrens malátacukrot gyártó cégek *„szédelgő feldicsérés"* címen joggal perbeszállhatnának Darmolékkal, akik hülés és köhögésnél biztosan ható gyógycukorkájukat ajánlják és *használati utasításukat a nemlétező dr. Blokmalt kezeirásával ellenjegyzik.*

Vádaskodások a víztisztító készülékek körül

Elégtételt követelnek a meghurcolt várospolitikusok

A bécsi Dabeg Vállalat csődügyével kapcsolatban a sajtó részletes tudósításokban számolt be a budapesti víztisztító készülékek szállításáról és ennek kapcsán *Becsey* Antal tiszteletreméltó neve is sürün szerepelt. *Becsey* Antal ebben az ügyben a következő nyilatkozatot tette:

— Annakidején sok panasz hangzott el, hogy nem tiszta a káposztásmegyeri víz. A székesfőváros felkérésére több cég kísérleteket végzett a vízművek telepén. Igy a többi között kísérleteztek az *Adler-féle vízszürővel,* amelynek a szabadalmi joga a *Dabeg* birtokában volt. A székesfőváros bizottságot küldött Aussigba, ahol ilyen vízszürőkészüléket használnak. A bizottság tagjai között voltak rajtam kívül *Magyar* Miklós, *Buday* Dezső és *Herczeg* Béla törvényhatósági bizottsági tagok, *Paulovics* Viktor, a vízművek vezérigazgatója, valamint *Molnár* Dénes fővárosi fővegyész. Aussigban tanulmányoztuk a készüléket és megfelelőnek találtuk. *A főváros rendelt is egy vízszürőkészüléket a Ganz-gyár révén,* amely vállalkozott arra, hogy a *Dabegtől* megszerzi a szabadalom használatának a jogát. *Százhatezer pengőbe került a készülék és az építkezés.* A székesfőváros a Dabeg-céggel egyáltalában *nem volt összeköttetésben,* a rendelést a *Ganz-gyár* bonyolította le.

— Ami a *perfid vádat* illeti, — folytatta *Becsey* Antal — ezen a téren a helyzet az, hogy a *Dabeg* csődbe került és a volt alkalmazottak azt állítják, hogy a cég a csődtömegből bizonyos vagyonrészeket igyekezett elvonni. Azt állítják, gyanús tételek szerepelnek a könyvekben, a többi között egy 30.000 pengős tétel. Ez lenne a szóbanforgó pénz. *Kijelentem, hogy sem provizióról, sem másféle pénzről soha senkivel nem tárgyaltam, természetesen soha senkitől sem fogadtam el pénzt. Muchka* Józsefet onnan ismerem, hogy a Balaton problémájával foglalkoztam és *Muchka* József azzal kísérletezett, hogy Kenesén megjavitsa és élvezhetővé tegye az ivóvizet, ami azonban nem sikerült neki. *A vád közönséges koholmány,* nyugodtam várom az ügy befejezését és *nem fog elmaradni részemről a megtorlás* azok ellen, akik minden alap nélkül ilyen csunya botrányba akarták belekeverni a nevemet.

Hasonló értelmü nyilatkozatot tettek *Magyar* Miklós törvényhatósági bizottsági tag és *Paulovits* Viktor, a vízművek vezérigazgatója, akik kijelentették, hogy mindazok ellen, akik személyüket az üggyel összefüggésbe hozták, megindítják a legszigorúbb megtorló eljárást.

Januárban lebonyolítják a zálogház-akciót. Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a főváros szociálpolitikai ügyosztálya olyan akciót tervez, amelyiket bizonyára nagy hálával fogadnak azok a szegénysorsúak, akik a legszükségesebb ruhaneműiket voltak kénytelenek zálogházba vinni. A főváros elhatározta, hogy bizonyos értékig kiváltja a zálogbatett ruhaneműjét azoknak, akik igazolják, hogy nyomoruk miatt kényszerültek a zálogházak igénybevételére. Az ügyosztály *harmincezer pengőt irányzott elő erre a célra* és az akciót, az előjelek szerint, még januárban lefolytatja.

Februártól havonkint kapják a lakbérilletményt a tisztviselők. December végén jelent meg az a kormányrendelet, amelyik kimondja, hogy a közszolgálati alkalmazottak *február elsejétől havonta kapják a lakbérilletményüket.* Az elnöki ügyosztály máris intézkedett, hogy a legközelebbi illetmény-kifizetéseknél érvényesüljön az a rendelkezés, amely azt jelenti, hogy a főváros tisztviselői is a negyedévi lakbér helyett csak egy hónapra eső illetményhez jutnak.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48-7—30.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Telefon: Kőbánya 48-1-32
Budapest, X., Korponai-u. 11.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A Vigadó-téri kiosk és a Vigadó-kávéház bérletére. Ajánlat tehető január 23-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A Rudas-fürdő igazgatósági épületének és kerítésfalának bontására. Ajánlat tehető január 14-én d. e. 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Különböző mennyiségű **fakoporsók, érckoporsók** és **szemfedelek** szállítására. Pályázni lehet január 18-án d. e. 9/412 óráig a Községi Temetkezési Intézet igazgatóságánál, Kigyó-utca 5.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

VI., Szent László-u. elemi iskola bútorberendezési munka, Madary Gyula, VIII., Thék Endre-u. 35. 1254.50. Ugyanott bútorberendezés, Dören Henrik, VI., Dévényi-u. 22. 7645.—, Lopos Gyula, III. Bécsi-u. 85. 3250.—, X., Külső Jászberényi-út szükséglak, telep. csatornarendezési munka Kovács A. Ödön, VIII., Bezerédi-u. 8. 12.493.10, VI., Lőcsei-u. óvoda, barakképület összes építési munkái, Hellenbrand Ödön, VII., Fürész-u. 59. 11,100.—, X., Maglódi-u. Horthy M. közkórház főzőkonyhában, gőzvezeték szerelési munka, Kovács A. Ödön VIII., Bezerédi-u. 8. 6210.32. VI., Lőcsei-u. barakkiskola telkén földfeltöltési munkálatok Gál Henrikné VII., Szugló-u. 51. 4827.50. IX., Telepi-u. polg. iskolában gumipadló munkálatok Magyar Ruggyantaárugyár r.-t., VIII., Kerepesi-út 17. 4160.—, I., Farkasréti temető igazgatósági épület alápalazásánál kőművesmunka, dr. Méhes Emil I., Ákos-u. 16. 3156.— pengő.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kigyó-utca 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet

25 drb III. osztályú egyszerű, csak gyöngystab díszszel, fogantyú nélkül, ú. n. A. 55.,
45 „ I. osztályú, magasállású, bakélevéldísszel 6 fogantyúval, ú. n. V. 36.,
15 „ I. osztályú zsidó koszorús, „Mogendoveddal", 6 fogantyúval, ú. n. C. 7-es,
15 „ oroszlánfejes, íves ú. n. O. B. 60, különféle méretű **érckoporsó,** valamint 50 drb hozzávaló **fejüveges érchetétre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók műszaki leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi január hó 18-án déli 3/412 óráig** IV., Kigyó-utca 5. szám alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest 1933. évi január hó 2-án.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kigyó-utca 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet

250 drb különféle méretű keményfa,
300 „ „ „ III. osztályú,
400 „ „ „ IV. „
400 „ „ „ V. „
450 „ „ „ VI. „
450 „ „ „ VII. „

fenyőfa-koporsóra.

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók műszaki leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi január hó 18-án déli 3/412 óráig** IV., Kigyó-utca 5. szám alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest 1933. évi január hó 2-án.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kigyó-utca 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet

400 drb V. osztályú kivert organtin, egyszerű nyomással,
400 „ IV. „ sima lustrin arany v. ezüsttel nyomott,
300 „ III. „ kétfodros lustrin arany- vagy ezüstnyomással,
150 „ II. „ kétfodros I. a. Jókai-brocat,
150 „ I. „ „ I. a. selyem-mouslin különféle méretű **szemfedelekre.**

A munkafeltételek teljes szövege, a szemfedelek méreti és minőségbeli leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően, ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **folyó évi január hó 18-án déli 3/412 óráig** IV., Kigyó-utca 5. szám alatt, intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon ugyanott déli 12 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest 1933. évi január hó 2-án.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Munkáiért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, mert a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23


Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapíttatott: 1866. Telefon: 21-3-0
Szivattyuk. Mőtorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.


Házi villamos vízellátó

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kertész-utca 25. Telefon: 91—5—20.

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerővel! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

Építőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 1. szám
Aszfaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37 szám.
Telefon 411—49.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: 914—46

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

ALAPITVA 1867
TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta érték-nélküli zacskók bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bermunkákat a legjutányosabb

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fenyszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles építészmérnök és kömüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol-Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933 január 18. — 3. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Galeotto: üzemben

A nagy Galeotto üzemben van.

Majdnem azt mondhatnánk, hogy a magyar közélet, de főként a budapesti fórum nem tud soha megnyugodni. Itt mindig megteremnek a pletyka, az ócsárlás, a piszkálódás és a rágalom beléndekei. Budapesten — sajnos, igen sok esetben magát *Magyarországot* is be lehet helyettesíteni ide! — nem épülhet egy kétemeletes középület, itt nem lehet beszerezni egy tüzoltófecskendőt, nem lehet vállalatba adni egy méternyi csatorna lefektetését anélkül, hogy a rágalomhadjárat meg ne indúljon. Holnap már mindenki számszerűen, az utolsó pengőig tudja, hogy ki mennyit kapott, milyen borítékban adták át, milyen szellemes mondás közben gyürte zsebre a pénzt az elvetemedett közfunkcionárius, aki miatt százak éheznek, míg ő kaviárral töltött fácánt eszik és igazgyöngyöt gyöngyöző pezsgőt iszik.

És nincs mód arra, hogy a rágalomszenvedélyt ki lehessen irtani. Hiába utal az ember arra, hogy itt nincsenek Jimmy *Walkerek* és itt nem röpködnek a levegőben a berlini *Sklarek*-fivérek bundái és nem durrognak a Sect-es üvegeik. Ha erre hivatkozol, ravasz és huncut mosolygással válaszolnak, amiből megértheted, hogy te egy naiv szamár vagy, mert amit itt Pesten „mindenki tud", azt letagadni nem lehet. Ha nincsenek Jimmy Walkerek, vannak sokkal rosszabbak, ha nincsenek Sklarek-fivérek, vannak másmilyenek. Velük nem lehet vitatkozni.

Az sem argumentum az ő számukra, hogy nálunk csak egyetlen apró gyanuokra van szükség, abban a pillanatban ki kell tárni minden ajtót a nyilvánosság előtt és ha vannak bűnösök, azokra azonnal lesújt az igazságszolgáltatás keze. Még ha bár akárkik is azok. Tessék csak visszaemlékezni a Széchenyi-fürdő ügyére. Igazán senki sem felejthette még el, hogy mekkora elefántot csináltak abból a szegényes szúnyogból. Valóságos zoológiai csoda volt. A vizsgálat pedig azonnal jelentkezett. Hónapokig rendeztek a hatóságok emberei hajtóvadászatot a számok és rubrikák erdejében. Fölvertek minden zúgot, de a pletyka, a rágalom szörnyű fájdalmára, nemes vadat nem lehetett leteríteni. A hivatásos rágalmazók azonban csak egy pillanatig álltak tanácstalanul, mert másnap már drágább és díszesebb köntösben, titokzatosabb formában, áranyokban és terjedelemben megnövekedve új életre kelt a pletyka. Élt és virult, pedig mindenki tudta, hogy nincs és nem is lehet alapja. De van ennek a csodálatos, alapjában véve nemes és erkölcsös városnak valami szörnyű salakja, amely mindig a felszínen tud úszni és el tudja hitetni magáról, hogy ő a budapesti közvélemény. Ez a salak termeli, dédelgeti, tartja életben, terjeszti és növeli a rágalmakat, amelyek azután — óvatos és éppen ezért alattomos formában — nem egyszer utat keresnek és találnak a sajtóhoz. Ha pedig valami már nyomtatásban is napvilágot látott, annak igaznak kell lennie.

Ilyen körülmények között nem csodálkozunk, ha az úgynevezett vízszűrő-affér immár egy hét óta dúl és nemcsak Budapest, de Bécs közvéleményét is foglalkoztatja. Hogy ennek a tipikusan budapesti esemegének véletlenül Bécs volt a termőföldje, az mit sem változtat a lényegen. Sőt annál ízesebb Budapest számára. Hogy a vád naiv és hihetetlen, hogy akiket megvádolnak: Budapest legtisztesebb polgárai közé tartoznak, hogy közéleti kitünőségek szenvednek az ügy mesterségesen lefátyolozott huzavonája mögött: ez mind csak érdekesebbé, izgalmasabbá teszi a dolgot. Egy bécsi ismeretlen, azután meg valami elbocsátott alkalmazott elrikkantják magukat, hogy három vagy talán még több köztiszteletben álló budapesti funkcionáriust, csupa márkás, egy életen át a polgárság bizalmát élvező jelentős embereket megvesztegettek, lefizettek. Hogy emezek, a megvádoltak, a köztisztelet koszorúját viselő férfiak tiltakoznak és elkeserdett harcot vívnak a becsületükért, ugyan kit érdekelhet ez? Kinek lehet itt igaza? Ugy-e semmiesetre sem azoknak, akik egy életen át elég ideig voltak már becsületesek, hanem csak a bécsi ismeretlennek és az elbocsátott alkalmazottnak.

Az egészséges közvéleménynek azonban meg kell tennie a magáét. Neki kell igazságosan mérnie és neki kell ellensúlyozni a nagy Galeotto pusztító munkáját. Az egészséges közvéleménynek kell rászólni a pletykázó tollra és a rágalmazó szájra és követelni, hogy közéleti kiválóságoknak is jusson védelem, ahol vakon hisznek mindenkinek, aki rosszat mond róluk. Az egészséges közvélemény vigyázzon arra, hogy ezeknek a férfiaknak tógáját senki emberfia sárral ne dobálhassa, amíg be nem bizonyosodott — aminthogy hisszük, soha sem bizonyosodik be, — hogy ők maguk szennyezték be. Vannak, akik védik Budapest becsületét, a beteg, a romlott, a rothadt közvéleménynek többé nem szabad szerepet juttatni.

Minden zökkenő nélkül fogja áthidalni a főváros a jelentkező pénzügyi nehézségeket

Borvendég Ferenc alpolgármester a pénzügyi helyzetről, a bánhidai tárgyalások befejezéséről, a kiélesedett üzemi problémáról és a megakadt alagút-munkálatokról

Semmi körülmények között sem emelik a közüzemi tarifákat

Nagyfontosságú ügyek érlelődnek a főváros gazdasági vezetésében: előtérben áll a *HÉV átvételének lebonyolítása, a bánhidai elektromos centrálével szükséges végleges helyzet tisztázása, az üzemi problémák rendezése* és mindezeken túlmenően olyan események, amelyek élénken foglalkoztatják az ezzel a hatáskörrel felruházott intézőszerveket. A különböző aktuális ügyekről folytattunk beszélgetést

Borvendég Ferenc

alpolgármesterrel,

aki a megoldásra váró feladatokról részletes felvilágosítást adott. Elsősorban *a pénzügyi helyzet alakulásáról* intéztünk kérdést a gazdasági irányítást végző alpolgármesterhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az elkövetkezendő év hosszú hónapjai kétségtelenül újabb problémákat vetnek felszínre és nem tartom kizártnak, hogy olyan nehézségeket kell megoldanunk, amelyeknek elhárítása elsőrendű fontossággal bír a főváros pénzügyi egyensúlyára. Remélem, hogy ezeket a komoly feladatokat minden nagyobb zökkenés nélkül át fogjuk hidalni.

Feltettük azt a kérdést, hogy *nem fenyeget-e a közüzemi tarifák felemelése*, amelyről az utóbbi hónapok során nem egyszer esett szó.

— A világítási és vízvezetéki tarifák felemelésére nem gondolunk, — válaszolta *Borvendég* alpolgármester, — mert az a tarifareform, amely az *Elektromos Műveknél* lép majd érvénybe, nem drágítja meg az eddigi díjszabásokat, csupán arra irányul, hogy az áramszolgáltatási terheket arányosan osszuk meg a fogyasztók között. Ez az újítás egy fillérrel sem növeli az *Elektromos Művek* jövedelmét, mégis *kedvezményeket biztosít azoknak a rétegeknek, amelyek az áramot nagyobb mennyiségben veszik igénybe.*

Érdeklődtünk *Borvendég* alpolgármesternél a *bánhidai centrálével* folyamatban lévő tárgyalások állásáról, amelyre a következő figyelemreméltó választ kaptuk:

— A főváros és a *Dunántúli Villamossági r.-t.* között most már erőteljesebb ütemben folynak a megbeszélések és ahogy látom a helyzet alakulását: bizonyosra veszem, hogy *az egész kérdéskomplexumra vonatkozólag rövidesen előterjesztést tehetünk a törvényhatósági tanácsnak és a közgyülésnek.*

A törvényhatósági tanács az elmult napokban két alkalommal is foglalkozott *az üzemi bizottság jelentésével* és heves viták után bizonyos változtatások érvényesültek. Miként alakul most a fővárosi üzemek sorsa? — kérdeztük.

— Az üzemvizsgálóbizottság jelentése tulajdonképpen lényeges változtatással jut a törvényhatósági bizottság elé, mert a tanács kikapcsolta a műhelyek fenntartásának, illetve működési körüknek a meghatározását. 197 műhelyről van szó, amelyeknek felülvizsgálatára hatos vizsgálóbizottságot küldött ki a tanács, tehát mindaddig, amíg errevonatkozólag a munka be nem fejeződik, a műhelyek ügye nem kerül döntés alá. Az üzemek kérdésével kapcsolatban változatlanul fenntartom eddigi álláspontomat és hangoztatom, hogy a ma felfokozott súlyos kötelezettségek vállalása mellett nem nélkülözhetjük ezeket a jövedelmi forrásokat és *nem adhatjuk fel azokat a gazdasági erőtényezőket, amelyeket az üzemek jelentenek.* Egészen más a véleményem a műhelyek dolgában, ahol csatlakozom ahhoz a felfogáshoz, hogy csak azokban a keretekben van rájuk szükség, amelyik lehetővé teszi a halaszthatatlan és sürgős munkálatok elvégzését, legfőként üzembiztonsági szempontokból. Minden más munkát vállalatba kell adni, hogy azok révén az iparostársadalom is megfelelő munkaalkalmakhoz jusson.

Megemlítettük az alpolgármesternek a *káposztásmegyeri alagutak fúrása körül támadt nehézségeket.* A Vízműveknek ez a legújabb fontos létesítménye egyelőre nem halad előre, mert a fúrási munkálatoknál alkalmazott rendszer nem mutatkozik teljesen meghízhatónak.

— Nem várt jelenségek merültek fel, — hangzott a válasz, — amelyek miatt külső szakértők meghallgatása vált szükségessé. Reméljük, hogy a szakértői szemle olyan eredményeket hoz, amelyeknek folyományaképpen sem a keresztülvitel megoldásában, sem pedig a munka lebonyolításában hosszabb szünetet nem kell tartani. A főváros nem kíván beavatkozni a fúrógépet előállító vállalat és a munkát végző vállalkozó egymásközött támadt differenciális dolgokba, annál kevésbbé, mert *a fővárost ebből kifolyólag semminéven nevezendő kár nem érheti.*

✱

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozata tiszta képet ad a közelmultban annyit vitatott kérdésekről. Amint látható, a főváros vezetősége előrelátó figyelemmel és fokozott lelkiismeretességgel őrködik Budapest értékein és minden vonatkozásban megvédelmezi a hatóság jogos érdekeit.

Az üzemi gazdálkodás megreformálását követeli az Egységes Községi Polgári Párt

Külön értekezletet tartanak a közlekedési kérdések megvitatására

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfő este *Pompéry* Elemér, majd *Kozma* Jenő elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a szerdai közgyülés elő kerülő *üzemi kérdéssel* foglalkoztak. Megjelentek: *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Dési* Géza, *Payr* Hugó, *Harrer* Ferenc, *Éber* Antal, *Becsey* Antal, *Andréka* Károly, *Pompéry* Elemér, *Martin* János, *Dorner* Gyula, *Piazza* Győző, *Németh* Béla, *Hatolkay* Kázmér, *Bayer* Antal, *Wellisch* Andor, *Krivoss* Árpád, *Popelka* Ignác, *Orova* Zsigmond, árvátfalvi *Nagy* István, gróf *Takách-Tolvay* József, *Oszoly* Kálmán, *Bornemissza* Géza, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Héder* Lajos, *Nagy* Antal, *Petzrik* Jenő, *Lédermann* Mór bizottsági tagok, továbbá bibiti *Horváth* János, *Horváth* Károly, *Fáber* Fülöp, *Wolff* István, *Hoór-Tempis* Mór, *Dósa* Ottó, *Nagy* Gyula, *Farkas* József, *Csorna* Kálmán, *Szécsi* Ernő dr., *Ruffy* Kálmán és még sokan mások.

Az értekezleten

Payr Hugó

ismertette a kérdést, beszámolt a párthoz tartozó tanácstagoknak a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésein az üzemi kérdésben elfoglalt álláspontjáról és az elért eredményekről. Hangsulyozta, hogy

a párt nem kívánja a községi üzemek máról-holnapra történő megszüntetését, mert nem akarja a főváros vagyontárgyait kockáztatni.

Lehetetlennek tartják, hogy a főváros drágán és deficites üzemekkel dolgozzék, adófizetők pénzén okozzon versenyt a maga polgárainak, a közterhekkel sujtott iparnak és kereskedelemnek. Ezért azt kívánja, hogy az üzemek monopolisztikus kiváltsága szünjön meg és ezentul a községi élelmiszerüzem, a kenyérgyár, a házinyomda csak abban az esetben szállíthasson fővárosi intézményeknek,

ha a szállítási megbízást nyilvános árlejtés útján, tehát szabad versenyben nyerik el.

Kívánja a párt továbbá, hogy az ilymódon esetleg bekövetkezhető üzemcsökkentés úgy hajtassák végre, hogy az *munkáslétszám-apasztással ne járjon, vagy ha a közüzemi munkásokat az érdekelt magániparban egytől-egyig már elhelyezték.* A pártértekezlet *Payr* Hugó beszámolója alapján elhatározta, hogy az üzemi kérdésben elfoglalt álláspontja mellett, *az általános gazdasági szempontok és a főváros anyagi helyzetének megjavítása érdekében a közgyülésben is kitart.*

Éber Antal

köszönetet mondott a pártnak, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben ilyen szép eredményt ért el. Kifejtette, hogy a párt álláspontja nemcsak az iparosok és kereskedők legszélesebb rétegeinek védelmét jelenti, hanem teljesen azonos az általános közgazdasági igazsággal is. Hangoztatta, hogyha nemzetközi szakemberek zsürije elé tárnák az üzemi kérdést, az sem javasolhatna mást, mint ami a párt javaslata. *Éber* Antal

tiltakozott ama beállítás ellen, hogy az üzemek leépítése növelné a munkanélküliséget.

Ellenkezőleg, a munkanélküliséget azok az elkövetett közgazdasági hibák növelték, amelyek közé a jelenleg érvényben tartott közüzemi politika is tartozik.

Krivoss Árpád, *Bayer* Antal, *Nagy* Antal, *Martin* János, *Hatolkay* Kázmér, *Piazza* Győző, *Németh* Béla, *Wellisch* Andor és mások felszólalása után a napirend többi részét tárgyalták le, majd *Horváth* Károly indítványára elhatározták, hogy *a különböző közlekedési és tarifális kérdések megvitatására legközelebb külön értekezletet tartanak.*

Hátbatámadta-e a főváros a cserkész-világjamboreet?

Negyedmillió pengős segítséget és a kedvezmények egész sorát helyezte kilátásba a főváros a nemzetközi táborozás sikerének elősegítésére

A közigazgatási bizottság mult hétfői ülésén *Petrovácz* Gyula jószándékú kritika formájában felvetette azt a kérdést, nem lett volna-e helyesebb az idei világjamboreet, amelyen több mint harmincezer cserkészfiú vesz részt, Gödöllő helyett a Hüvösvölgy gyönyörü környékén megrendezni. Ennek ugyanis takarékossági szempontból is különböző előnyei volnának. A közigazgatási bizottságban elhangzott felszólalásnak, amelynek az volt a konkluziója, hogy *esetleg még mindig van mód a jamboree helyének megváltoztatására,* szokatlanul éles visszhangja támadt. A vármegye néhány nappal később tartott kisgyülésén az egyik előkelő közfunkcionárius nem kevesebbet mondott, mint azt, hogy

a főváros „hátbatámadta" a világjamboreet, Gödöllő község előljárósága pedig nyilatkozatot küldött a lapokhoz, hogy ők a jamboree támogatására nem kértek semmit.

Érdekesnek tartottuk utánajárni annak, hogy a főváros tényleg ilyen ridegséggel szemléli-e ennek az óriási jelentőségü, úgy idegenforgalmi, mint nemzeti szempontból nagyhorderejü, világeseménynek az előkészületeit. Igyekeztünk megtudni, *hogy fest a valóságban a főváros és a jamboree viszonya.*

Minden hivatalos elzárkózás ellenére sikerült a *Fővárosi Hirlap* munkatársának megtudni

jól értesült helyen

a következő nagyérdekességü részleteket, amelyek mindennél beszédesebben bizonyítják, hogy mennyire igazságtalan volt a fővárost az irigység gyanújával illetni. Értesüléseinkből kiderül, hogy úgy, mint sok más esetben, *ennél az akciónál is a sokat támadott és gyakran ellenséges érzülettel kezelt főváros hozza meg úgyszólván a legnagyobb áldozatot,* teljesen önzetlenül és minden ellenérték nélkül.

— A cserkész világjamboree előkészületei dolgában, — mondotta informátorunk, — a mult hetekben *Liber* Endre alpolgármesternél értekezlet volt, amelyen *Teleky* Pál gróf elnökölt. Az értekezleten szóbajöttek azok a kérések és igények, amiket a cserkész-világtáborozás elősegítése érdekében a fővárossal szemben támasztanak. Szerénytelenség nélkül állapíthatjuk meg, hogy

a főváros az első perctől kezdve a legmesszebbmenő megértést tanusította és hathatós támogatását helyezte kilátásba.

A különböző kisebb-nagyobb segítségen kívül a *negyedmillió pengőt meghaladja az az áldozat,* amit a főváros a jamboree érdekében hozni szándékozik. Nehéz felsorolni pontosan azokat a kéréseket, amit a fővároshoz intéztek és ezért csak rendszertelenül soroljuk fel azokat.

Ezek a következők: A köztisztasági hivatal a táborozás idejére a cserkészpark útvonalainak öntözésére *öntözőkocsikat* bocsát rendelkezésre. A rendezőbizottság kérésére az egyik budapesti közkórházban a táborozás idejére *külön cserkészkórházat nyitnak.* Ezt úgy oldják meg, hogy a Szent István-kórház egyik pavillonját rendezik be erre a célra. Felmerült az a kérés is, hogy a cserkész-hozzátartozók számára a főváros rendezzen be valamelyik iskolájában, vagy más intézményében *olcsó szálláshelyet.* A főváros diákszállóiban az átutazó cserkészek számára *szállásról* gondoskodik. *A fővárosra vár a jamboree propagandairatainak, albumainak kinyomatása, több nyelven.* Ez egyedül több mint tízezer pengős tétel. A Gellért hullámfürdőben és a Széchenyi-fürdőben a cserkészek számára 75 százalékos kedvezményt kérnek. A villamosokon szabadjegyeket kérnek az összes cserkészvezetőknek a táborozás idejére, ezenkívül tízezer darab egyszeri utazásra szóló ingyenjegyet,

autóbuszokat Budapest és Gödöllő között és azonkívül naponta háromezer cserkész szállítására megfelelő Hév és Beszkárt vonatokat igen olcsó menetjeggyel.

Kérik a Városi Színház ingyen átengedését cserkészelőadások céljára — vigalmiadó elengedésével. A táborba kiszállított összes élelmiszerek és egyéb szükségleti cikkek után *fogyasztásiadó és vámvisszatérítést kérnek. Ez szintén több százezer pengős tétel.* A fővárostól várják

a cserkésztábor 12 kilométeres vízvezetékének megépítését,

az összes csövek és építési anyagokat, azok kiszállításával és visszaszállításával együtt. *Ez a munka 80—100* ezer pengőre rug. A villamosvilágítás felszerelését az egész tábor területén, a szükséges szerelési anyagot és munkát szintén a főváros látja el, a szállítással együtt. *Ez a tétel 134—140 ezer pengő körül mozog.*

— Nem soroltunk fel mindent, amit a fővárostól kértek és aminek teljesítésére a főváros készségesnek is mutatkozott a nagy és fontos célra való tekintettel. Kérdezzük azonban:

szabad-e ezekután és ezek ismeretében Gödöllőnek azt mondania, hogy nem kért a fővárostól semmit,

vagy Pest vármegye törvényhatósági testületében szabad-e elhangzania annak, hogy a *főváros részéről hátbatámadták a jamboreet?* Mindez pedig azért történt, mert felvetődött a kérdés: nem lett volna-e okosabb a gyönyörü budai hegyekben, vagy a Duna-szakaszon megcsinálni a tábort olyan helyen, ahol megvan a vízvezeték, megvan a világítás, sőt a csatornázás is?

*

Eddig tart a nyilatkozat. Remélhetőleg elsimul az affér és a világjamboree hatalmas sikert hoz Magyarországnak és a magyar ügynek, — mert ez a legfontosabb.

Hasznos tudni,
mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy
Schmidthauer Igmándi
keserűvize hatékony forrás-sókban **egész Európa leggazdagabb ilynemü ásványvize. Rendszerint már kisadag; ½ vagy ¼ pohar elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.**

„CLARIDGE"
Éttermek — Söröző — Tánc
Bridgeszalon — Kávézó
Budapest, I., Böszörményi-út 28
Telefon: 51-0-64

Köhögés, rekedtség
ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

BRASIL-MATE-VERA
REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON
INDIAN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT
ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ,
MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos csaszár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: 48—4—76.

Pesti kirakat

Budapest kenyere

Nem akarunk régi igazságokkal operálni, nem kívánunk régi fájdalmakkal előállni, úgyis mindenki érzi, hogy Budapest kenyerének sem nem a hiányáról, sem nem a minőségéről, hanem az áráról van szó. A régi igazság pedig az, hogy szégyelni kell az állapotot, amely Budapest kenyere körül dúl: az agrárország fővárosának mindig a legfájdalmasabb problémája a kenyérkérdés legyen!

Budapest kenyerét pedig nem a termelő, nem a gazdák, a kisgazdák, meg a nagybirtokosok keserítik meg, hanem a mi tulajdon, pesti üzemeink, pesti *polgártársaink*, a malmok és a pékek. Őszinte vágyunk, hogy egyszer már egyetlen sor dicséretet írhassunk le róluk, de ahány alkalom, mind olyan, amikor a malmok és a pékek keze távolabb viszi a kenyeret a szájunktól.

Minden üzletembernek joga és önmaga iránt való kötelessége, hogy a kínálkozó üzleti lehetőségeket kihasználja. Amit azonban ezen a téren a malmok cselekszenek, annak — úgylátszik — nincs határa, pedig olyan iparágat képviselnek, amelynek igen komoly erkölcsi alapokra kellene támaszkodnia. Végre is a miatyánkbeli mindennapi kenyérnek a gondozói és előállítói ők, akiknek kötelességük lenne az üzleti hasznot minden órában az erkölcsi törvények mércéje alá állítani. *Vajjon megcselekszik-e ezt azok a malmok, amelyek éppen most csaknem háromszorosan háritották át a liszt árára a búza árának egyheti megnövekedését?* Mert mi történt a mult héten? Eleinte 50 fillérrel, majd egy pengővel, végül pedig újabb 75 fillérrel emelkedett a budapesti lisztek nagyban való eladási ára. Néhány nap alatt tehát mázsánként 2.25 pengővel drágult a liszt. Mindez, természetesen, a budapesti közönség zsebére történik.

Hiába magyarázzák, akiknek pengők, éspedig bőséges pengők vannak a zsebükben, hogy itt silány fillérekről van szó; a kenyérrel nem lehet tréfálni, mert a kenyér egyenrangú a levegővel, amelyet még Pesten is ingyen adnak. A malmoknak és hű fullajtárjaiknak, a pékeknek, akik mindig és mindenben — de főleg az áremelésben — azonnal a lábuk nyomába lépnek, végre valahára eszmélniök kell, hogy nem Coty-parfümöt és nem Mumm-ot vagy Clicot özvegyét mérnek, hanem a mi mindennapi kenyerünket szeletelik. Az ideális emberi gondolkodás azt szeretné látni, hogy a kenyeret a kánai menyegző receptje szerint lehetne mérni, de Budapest szegény lakossága megelégednék azzal is, ha a kenyér erkölcsi törvényei a polgári haszon erkölcsi törvényeivel volnának összevethetők.

Az ember azt gondolná, hogy — ha már a malmok a fogyasztó közönség zsebére, a szomorú körülmények közé jutott termelő hasznának nagyobbítása nélkül, folyton emelik a lisztárakat — akkor legalább a saját alkalmazottaikat fürdetik tejben-mézben. Ezzel szemben folytonosan olyan hírek járnak, hogy *a malmok állandóan leépítenek*. Az ember megérti, hogy a vaskereskedők leépítenek, hogy az autógyárosok kisebb személyzettel dolgoznak, de hogy a malmok, a mindennapi kenyér gyárosai állandóan alkalmazottakat bocsátanak el, ez igazán csodálnivaló. Kevesebb jércét és kappant fogyaszt talán, a mai rossz időkben Budapest, de hogy a kenyérfogyasztás a nyomor napjaiban emelkedik, ez — statisztikai adatok figyelmenkívül hagyása mellett is — egészen bizonyos. Ha a malomkirályok a liszt árának megszabásánál nem veszik figyelembe a nem írott, de annál szentebb erkölcsi törvényeket akkor legalább azzal ne hívják ki önmaguk ellen a közfelháborodást, hogy tömegesen bocsátják el, „építik le" a hivatalnokokat és a munkásokat.

Belügyminiszteri beavatkozást vár az üzemi kérdésben a Községi Polgári Párt

A HÉV átvételének mielőbb meg kell történnie — Közvetlen végrehajtás előtt a Beszkárt tarifareformja

Nagy vitáktól volt hangos a törvényhatósági tanács csütörtöki és pénteki ülése, amelyen teljes vértezettel vonultak fel az üzemek védői és azok, akik a hatósági intézmények túlzott tevékenysége ellen nyilatkoztak. Ebben az utóbbi felfogásban vezérszerepét vitt a maga nagy erkölcsi és szémbeli erejénél fogva az *Egységes Községi Polgári Párt*, amelyik a választóinak tett ígéretnek megfelelően, minden alkalmat felhasznál arra, hogy az üzemek túltengését lefékezze. A tanácsülésen történtek konzekvenciáiról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Változatlanul fenntartom, hogy az elsőrendű közszükségleteket termelő üzemeken kívül nincsen szükség olyan intézményekre, amelyek a maguk munkásságával *a magánipar és a magánkereskedelem szélső rétegeit zárják el az érvényesüléstől.* Nem kívánjuk, hogy a nagyüzemek leállíttassanak és hogy virágzó üzemek némuljanak el, ahhoz azonban ragaszkodunk, hogy

az üzemek háttérbe szorítása révén a magánérdekeltségeknek teremtsünk kedvezőbb lehetőségeket.

Ez a célkitűzés a kormány felfogásával mindenben azonos, amit a legjobban bizonyít *Gömbös* Gyula miniszterelnök munkatervének 73-ik pontja, amely kimondja, hogy *közérdekeket nem szolgáló hatósági üzemeket meg kell szüntetni.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* évek óta folytatja ilyenirányú akcióját és ha lényeges eredményt a többi pártok összefogása miatt elérni nem tudnánk:

a belügyminiszter úrtól várjuk a méltányos ítéletet,

aki nem egyszer fejezte ki véleményét abban az értelemben, hogy a fölösleges üzemek mindenképpen való fenntartása nem szolgálja a közérdeket.

Megkérdeztük *Kozma Jenőt*, hogy miért késik a HÉV tényleges átvétele, holott a tranzakciót már több, mint félléve, hogy lebonyolították.

— Elismerem, — úgymond, — hogy a HÉV-tranzakció lebonyolítása komplikált feladat, mert sok kérdést kell megoldani. Nem szabad elfelejteni, hogy *a tranzakcióba beletartozik egy áramszolgáltatási monopólium, tisztázni kell bizonyos vonalak háramlási ügyeit* és mert különféle részvénytársaságok összetevődése adja végeredményben a HÉV egész keretét,

szerteágazó érdekeket kell úgy összhangzásba hozni, hogy azok minden tekintetben megfeleljenek a törvényes előírásoknak és a főváros érdekeinek.

A késedelem azonban ma már kissé túlzottnak mondható, mert hiszen *a tranzakció végrehajtásakor tulajdonképpen kész szerződési formulák voltak* s így lényegbevágó differenciák kiküszöböléséről aligha lehet szó. Ilyen körülmények között, remélem, hogy a HÉV birtokbavétele a közeli időpontban mégis megtörténik.

A villamosvasút igazgatósága hosszú ideje tanulmányozza a tarifareformot, amelyről multheti számában adott elsőnek hírt a *Fővárosi Hírlap*. Az új tervezettől a forgalom megjavítását és a BSzKRT pénzügyi helyzetének javítását várják az illetékesek. *Mit várhat a nagyközönség a BSzKRT tarifareformjától?* — kérdeztük:

— A villamosforgalom elleni panaszoknak kétségtelenül van alapjuk és magam is sűrűn hangoztatom, hogy a belső közlekedés javítására minden eszközt fel kell használni. Ettől a jogos törekvéstől azonban

nem lehet elválasztani azt az érdeket, hogy a roppant tőkéket és értékeket magábanfoglaló villamosvállalatot is segíteni kell ahhoz, hogy a napról-napra kieső jövedelmeit valamiképpen ellensúlyozza.

Ezért nem könnyű a tarifareform gyors keresztülvitele, mert a számításoknak minden körülmények között e kettős célkitűzést kell szolgálniok. Ugy tudom, hogy a számítások és tanulmányok *közvetlen befejezés előtt állanak*, tehát a reform, — amelyik sok tekintetben olcsóbbtipusú jegyeket hoz, — mielőbb életbelép.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a január 18-i közgyülésen az üzemi jelentés tárgyalásánál számos probléma felderítését várja és bízik a közgyülés olyan felfogásában, hogy ebben a sokat vitatott kérdésben végre megnyugvás következik be.

Jól vásároljon, ne „olcsón"!

A világításnál nem az izzólámpa beszerzési ára, hanem fénymennyisége és áramfogyasztása a mérvadó. Az „olcsó" lámpa használatban a legdrágább, mert nagy áramfogyasztással kevés fényt ad. A gazdaságos világítás kulcsa a fényerős, tökéletes, gazdaságos

TUNGSRAM IZZÓLÁMPA

KÖDBEN akadálytalanul vezetheti autóját BOSCH-ködlámpával 45.—



Fabriola SZINHÁZ-VARIETÉ (TISZA KÁLMAN TÉR)

A kéthetes premierek színháza

Minden hónap 1-én és 16-án új műsor

JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

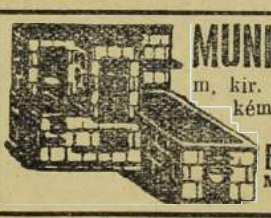

MUNKÁCSY GYULA cég m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár Budapest, VII., Rózsa-utca 39. Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3. Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

Leukoplast magyar gyártmány

KISS JENŐ okleveles mérnök, épitési vállalkozó Budapest, V, Zoltán-utca 10. szám Telefon: Aut. 150-81

Közvetlen tárgyalások indulnak a főváros és az OTI között a kórházi ápolási díjakra

Van-e alapja az OTI állítólagos kórházellenes bojkottjának?

Nagy meglepetést keltett a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén az a felszólalás, amely arra hívta fel a figyelmet, hogy az OTI sokalja a fővárosi közkórházak 6.20 pengős napi ápolási díját és ezért magánkórházakkal 4.30—4.70 pengős ápolási díjak mellett köt megállapodásokat. Azt is elmondották, hogy *azelőtt átlag 1300 pénztári beteg volt a főváros kórházaiban, most pedig csupán 500, de ez a szám is csökkenőben van.*

Ebben a furcsa beállítású ügyben a közegészségi és közkórházi ügyosztály vezetőjéhez,

Salamon Géza dr.

tanácsnok, a közegészségügyi ügyosztály vezetőjéhez

fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az OTI *állítólagos bojkottjáról* és a más kórházakkal kötött első megállapodásokról nekem nincsen tudomásom. A Társadalombiztosító semmiféle észrevétellel, vagy javaslattal nem fordult hozzánk. Az ápolási díjak magas volta, vagy drágasága tekintetében sem nyilatkozott. Hogy hány OTI-beteg van ezidőszerint ápolás alatt kórházainkban, s mennyi volt azelőtt, e pillanatban nem tudom, de mindenesetre utána nézünk, hogy van-e a beutalások körül valami számottevő változás. Tény, hogy

a székesfőváros kórházai ma is zsufoltak.

Ha nincs is baj a felvételek körül, felesleges ágyról sem beszélhetünk. A beteglétszámban apadás nincs, pedig, ellentétben a vidéki kórházakkal, a főváros szaporította és nem apasztotta a férőhelyeket.

— Lehet, hogy vannak kórházak, ahol 4.30—4.70 pengőért vállalnak betegeket.

A főváros közkórházai az egész országban a legmagasabb nivót képviselik,

úgy felszerelés, mint gyógyítás, ápolás és ellátás tekintetében. Mi nem dolgoztatunk ingyen orvosokkal és ápolókkal, hanem mindenkit tisztességesen megfizetünk és ezért az orvosi és ápolószemélyzettől becsületes munkát várunk és kapunk.

— Kórházainkban nem teszünk különbséget beteg és beteg között, akár fizet, akár nem, akár pénztári tag, vagy nem. *Minden beteget egyforma gonddal kezelünk.* A főváros közkórháza

altruista intézmény, ahol a gyógyítás a fő cél

és csak másodrangú az ápolási díj. A pénztári betegeket mi nem zárjuk ki a 29-ik napon, mert másnap már nem jár utána ápolási díj, hanem ott tartjuk és addig gyógykezeljük, amíg felépül. Nem tudom elgondolni, hogy bárki is, ismerve a főváros közkórházait, kétségbevonná ezeket a tényeket. A 6.20 pengős ápolási díjból nekünk *sok olyan kiadást kell fedeznünk, amit más kórház esetleg nyújtani sem tud.*

— Ami az OTI-val való tárgyalásokat illeti, utalok arra, hogy közöttünk annakidején készült már egy megállapodás, olyanformában, hogy

a Társadalombiztosító a maga betegei számára szerződésileg lefoglalja a kórházi ágyak egy részét

és azok után átalányösszeget fizet. Közben megjelent a kormány, reánk nézve sérelmes, kórház-rendelete, amely ellen panaszt nyujtottunk be a közigazgatási bírósághoz. Mivel ebben a rendeletben az OTI-betegekről is szó van, a tárgyalások befejezésével és a megállapodással nekünk várni kell addig, amíg a közigazgatási bíróság panaszunkat orvosolta, illetve elbírálta.

*

Nincsen ellentét a főváros és az OTI között — ez a mottója *Salamon* Géza tanácsnok nyilatkozatának. Ugy hisszük, hogy ismét mestersógesen akarnak rést ütni Budapest két nagy egészségügyi szervezete között, de ez a törekvés nem fog sikerre vezetni.

Februárban érvénybelép a kislakásos bérházak további lakbérmérséklése

Évi 2—300.000 pengő jövedelemcsökkenést jelent a leszállítás

Évekkel ezelőtt, amikor különböző bankérdekeltségek bevonásával felépültek a kislakásos bérházak, óriási tülekedés támadt az ottlévő lakások elnyeréséért. Az akkori magas lakbérek és a még mindig fennállott lakáshiány a kispolgári tömegek túlnyomó részét arra indította, hogy az új bérházakban szerezzen lakást. Az idők azóta nagyot változtak és

a kislakásos bérházak bérlői csapatostul mondják fel lakásaikat azzal a megokolással, hogy kedvező lakbérről ma már nem lehet beszélni.

Sok tekintetben igazat kell adni a lakóknak, mert amíg a magánházakban szinte negyedévi szokássá vált a lakbérmérséklések érvényesítése, addig a főváros kislakásos bérházaiban csak egyszer alkalmaztak némi csökkentést. Most újabb kampány indult meg ennek érdekében, amelynek eredménye felől

illetékes helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A szociálpolitikai ügyosztály a pénzügyi osztállyal karöltve folytatja a számításokat, hogy

miképpen lehet a kislakásos bérházak lakbéreit megfelelő kulcs alapján leszállítani.

A terv keresztülvitele azért nem könnyű, mert a különböző pénzintézetekkel kötött megállapodások szerint a fővárosnak változatlanul fizetnie kell az amortizációs összegeket, amelyek természetesen nem csökkennek és figyelembeveszik azt a jövedelmet, amelyek a lakbérekből befolynak. A főváros a kislakásos bérházak építésével annakidején nemcsak munkaalkalmakat teremteni, hanem *szociális missziót* is teljesíteni akart, az olcsó bérekkel, tehát fennáll az az erkölcsi kötelezettsége, hogy ilyen értelemben foglaljon állást.

A tervek szerint február elsejére újabb lakbérmérséklést engedélyezünk és e pillanatban a százalékos kulcs kialakításán dolgozunk.

Arra el vagyunk készülve, hogy ez az újabb akció *2—300 ezer pengős jövedelemcsökkenést idéz elő,* annak ellenére, hogy az e címen várható jövedelem már a költségvetésben is szerepel. A végleges döntés a jövő héten történik és akkor *értesítést küldünk az összes bérházak gondnokainak, hogy a februári évnegyedre esedékes lakbért már csökkentett méretekben rójják ki és szolgáltassák be.*

*

A kislakásos bérházak lakói kíváncsian várják a lakbércsökkentés méreteit, mert attól teszik függővé, hogy fenntartják-e lakásaikat, vagy pedig olyan magánbérházakba költöznek, ahol a mai viszonyok között eredményes alkudozásnak is megvan a lehetősége.

MIÉRT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenitő!

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 91—7—65.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25. Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel: 69-2-99

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, kövezőmester, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Schaffer Antal
kövezőmester, útépítési vállalkozó
Darányi Ignác-u. 21. Telefon: 52-2-91

Schaffer György
kövezőmester, út- és csatornaépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

SPÁNYI ERNŐ
oklevelesmérnök, kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenépítő vállalata Budapest, I ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

FISCHER MIHLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Fóthi-út, Klapka-, Tüzér-, Csángó-utcákáltal határolt
telektömb felparcellázva
kedvező feltételek mellett
eladók.
Bővebbet: Vasárnap délelőtt a helyszínen, Fóthi-út 35. Hétköznapokon Rudolf-tér 6. IV. 22. 241-15

Tanulmányoztatja a polgármester a söradó emelésére benyujtott közgyűlési indítványt

A kartelbe tömörült sörgyárak sokmilliós nyereségeik után aránytalanul kevés fogyasztási adót fizetnek be a város pénztárába

Fokozott gondossággal irányítja a főváros pénzügyi ügyosztálya a háztartás menetét és a költségvetés belügyminiszteri jóváhagyásáig a törvényben előírt módon utalványozza a kiadásokat. Ez a rendszer természetesen nem okoz fennakadást az ügyek vitelében, mint ahogy a főváros pénzügyi vezetése már évek óta minden dicséretet megérdemlő gondossággal őrködik a pénzügyi egyensúly biztonságán. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy

mi történik a váratlanul előállott hárommilliós veszteséggel, amit a borfogyasztási adó csökkentése idézett elő.

Az erre vonatkozó tárgyalások még nem indultak meg a belügyminisztériumban és amíg ott döntés nem történik, addig nyitott kérdés marad, hogy *miképpen pótolják ezt a méreteiben is jelentős bevételi forrást.*

A bekövetkező helyzetről és az annak nyomán várható intézkedésekről

beavatott helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Ma még nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő: mennyiben változtatja meg a kormányhatóság az általunk készített költségvetést és hogy mennyiben honorálja azt az igényüket, amelyik a hárommilliós adókiesés ellensulyozását tűzte ki céljának. A kormány kárpótlást helyezett kilátásba és mi

feltétlenül számítunk annak a résznek a betöltésére, amit a három millió pengő hiánya ütött.

A függőben lévő kérdéseken túlmenően különböző olyan hirek terjedtek el, hogy a *főváros adóemelésre gondol* és igénybeveszi azt a felhatalmazást, hogy a *községi pótadó emelésével, illetve a szikvíz- és ásványvízadó bevezetésével kárpótolja magát.* Ki kell jelentenünk, hogy

az adóemelés ezközéhez semmiesetre sem fordulunk, mert a főváros közönségére további új terheket hárítani nem lehet.

Ha figyelembe vesszük, hogy a községi pótadó teljes összege 21 millió pengő, akkor elképzelhetjük, hogy további pótlékolás sem hozná ki azt az összeget, ami a borfogyasztási adó leszállítása következtében elmaradt. Egészen más elbírálás alá esik olyan adóforrás kimunkálása, amelyik elbirálásunk szerint *nem áll arányban a teherviselési kötelezettséggel.* Ebben a vonatkozásban

a sör további megadóztatását tartjuk szemelőtt, amelyiknél az évi lerovás nem haladja túl a 300 ezer pengőt,

holott köztudomású, hogy Budapest sörfogyasztása a nehéz viszonyok ellenére sem mutat visszaesést. Hallottunk olyan argumentumokat, hogy a sörkartelnak ma már nincs olyan virágzó konjunktúrája, mint évekkel ezelőtt, amellyel szemben azonban kénytelenek vagyunk rámutatni arra, hogy

a konjunkturális években felhalmozott hatalmas nyereségek elbirják az adóztatás mértékének felemelését.

A fogyasztóközönség szempontjából ez a tervezett emelés nem jelent sérelmet, mert könnyen hivatkozhatunk arra, hogy a bornál az adócsökkentés az árak mérséklését vonta maga után, de arra is, hogy

a söradó emelése nem érint termelési szempontokat.

Ebben a tekintetben Bécs város példájából meríthetünk megnyugtató biztatást. *Bécs városa néhány év előtt a söradót fölemelte a háromszorosára.* Ez a merész elhatározás — bátorság kellett hozzá, hisz az osztrákok fővárosa valóságos Mekkája a sörfogyasztásnak! —

körülbelül 20 millió silling többjövedelemhez juttatta Bécs városát.

A lakosság tudomást sem szerzett az adóemelésről, mert a sörgyárak nem emelték az árakat, sőt ellenkezőleg, *épp most foglalkoznak az árleszállítás gondolatával.* Az illetékes szervek a közeljövőben megkezdik a söradó emelésére vonatkozó tanácskozásaikat és akkor a szükséges javaslatot elkészítjük.

*

Más oldalról nyert információink szerint a söradó emelésére vonatkozó elgondolások *annyira előrehaladott stádiumban vannak, hogy az intézkedésre hamarosan sor kerül.* A törvényhatósági bizottság közgyülésének költségvetési vitájában

konkrét indítványt terjesztettek be a söradó emelésére,

amely azóta a polgármester tanulmányozása alatt áll. *Elhatározott szándéka a fővárosnak, hogy a kartelbe tömörült sörgyárak esetleges túltakozását nem veszi figyelembe* és a közérdeknek megfelelően gondoskodik pénzügyi egyensúlyának ilymódon való helyreállításáról.



Uj feltételekhez köti a főváros az idei útolajozás vállalatbaadását

700.000 négyzetméter területre rövidesen kürjáka versenytárgyalást

Az út- és csatornaépítési bizottság *Dorner* Gyula elnökletével kedden délután tartott ülésében foglalkozott az idei *útolajozások* ügyével. A főváros területén még mindig közel egymillió négyzetméternyi vizes makadámút van, holott már évekkel ezelőtt elhatározták, hogy ezt az útépítési módszert beszüntetik. Ugyanakkor elhatározták azt is, hogy az összes vizes makadámutakat átépítik. A gazdasági helyzet romlása miatt ezt a szándékát a főváros csak részben és lassan tudja megvalósítani és így az olajjal való portalanítás az idén is szükségessé válik.

A főváros *az idén körülbelül hétszázezer négyzetméter útterületetet akar olajozással portalanítani,* tekintettel azonban a mult tapasztalataira, teljesen módosítja az ajánlati, a vállalati és az olajanyag minőségi feltételeit. Ezekről a módosításokról

Király Kálmán

műszaki főtanácsos,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetője ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új feltételek szerint a vállalkozó a köztisztasági hivatal által kijelölendő makadám útburkolatot feltétlenül és *minden körülmények között május 1—október 31-ike között olajjal pormentesíteni tartozik.* A főváros a jövőben fokozottabban ügyel arra, hogy

az útterületet egész terjedelmében és annyira átitassák olajjal, hogy száraz foltok ne maradjanak.

Mihelyt a köztisztasági hivatal egyoldalú és megfellebbezhetetlen véleménye szerint bárhol és bármikor porképződést észlelnek, a vállalkozó köteles a kifogásolt útterületet a köztisztasági hivatal felhívására *három napon belül kellő mennyiségű olajjal újból portalanítani.*

— A köztisztasági hivatal megállapítja és a vállalkozóval közli azoknak a makadámburkolatú utcáknak, utaknak és tereknek a jegyzékét, amelyeket olajozni fognak. Ugyancsak a köztisztasági hivatal állapítja meg az olajozási munkák *sorrendjét* is. A portalanításra kijelölt útterületeket olajozás előtt a köztisztasági hivatal a saját munkásaival letisztíttatja. Magát az olajozást a vállalkozó a saját munkásaival végezteti és a vállalkozó gondoskodik az olaj odaszállításáról is. Az olajozást úgy kell végezni, hogy a forgalmat ne akadályozza.

Mindennemű kárért, amelyet a vállalkozó vagy alkalmazottai az olajozással kapcsolatban valakinek okoznak, a vállalkozó felelős.

Az olajozáshoz szükséges öntözőkocsikat és az elteregetéshez használt nyirfaseprőket a köztisztasági hivatal kölcsönzi a vállalkozóknak. Az olajozási munkáknál alkalmazott munkásoknak a vállalkozó ugyanakkora bért tartozik fizetni, mint a köztisztasági hivatal a saját munkásainak fizet. Ez az órabér ezidőszerint 63 fillér. A portalanításhoz csak olyan olajat szabad használni, amely

az előírt minőségi feltételeknek teljesen megfelel és amelyet a főváros anyagvizsgáló intézete előzőleg ellenőrző vizsgálatnak vetett alá.

A portalanításhoz teljesen szagtalan, a célnak megfelelő *ásványolajat* kell használni. Csak olyan anyagot szabad használni, amelyről a vállalkozó hitelesen igazolni tudja, hogy

az importált nyersanyag Magyarország területén kerül feldolgozásra.

vagyis a magyar ipar terméke. A tárolóhelynek a főváros területén kell lennie.

*

Az olajozásért járó pénzt a főváros a vállalkozónak május 1-től október 31-ig *havi részletekben fogja kifizetni* és nem egyszerre. Az a vállalkozó, aki önhibájából az olajozást a kitűzött időben nem kezdi el és a határidőre nem fejezi be, kötbért fizet és pedig a szállítási összeg kéttized százalékától egy százalékáig, aszerint, hogy mekkora volt a késedelem. A kötbéren felül *joga van a fővárosnak a pormentesítést a vállalkozó terhére és veszélyére bárki mással bármely árért is elvégeztetni.*

Az, hogy a főváros egy vagy több vállalkozóval végezteti el az olajozást, elsősorban az ajánlatoktól függ. *Ajánlatot lehet tenni az egész útolajozási munkára, de annak bizonyos részére is.* A legkisebb terület, amelynek olajozására a vállalkozó ajánlatot tesz, egyszázezer négyzetméter. A versenytárgyalást a közeli hetekben kihirdeti a polgármester.

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet

sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója

V., Báthory-utca 5, I. emelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

ASBESTPALA-ÉRTÉKESITŐ kft.

„NAGYBÁTONY-UJLAKI" EGYESÜLT IPARMŰVEK RT. - MISKOLCZI ÉS TÁRSA ASBESTCEMENT PALA-GYÁRA BT.

PALAGYÁRTMÁNYAINAK KÖZPONTI ELADÁSI IRODÁJA

Sürgönycim: PALAKÖZPONT — Budapest, V., Vilmos császár-út 32. — Telefon: AUT. (sor.) 27-4-30.



idomban, szürke, vörös, rozsdabarna, sötétszürke, szinben és minden méretben kapható.

árusitja a ***-os **UJLAKI** ÉS **TERRENOL** legkitünőbbnek elismert asbestpala-tetőfedő anyagokat.

Gyár: **PISZKE** (Esztergom-m.)

Gazdasági Értesítő

Hozzájárultak a hitelezők a transzferpénzek beruházásokra való felhasználásához

A megállapodás óriási sikere a főváros pénzügyi vezetőségének

Budapest székesfőváros, a Magyarországon életbeléptetett transzfermoratórium következtében *nem tudta beváltani az osztendei kötvények szelvényeit azokban az eredeti valutákban, amelyekre a szelvények szólnak.* Emiatt úgy a kibocsátó bankházak, valamint a hitelezők trustee-je, a *Schweizerische Bankiervereinigung,* ismételten lépéseket tettek a fővárosnál érdekeik megóvása végett. Ezek a tárgyalások csaknem egy esztendeje húzódnak, míg végre *1932. év decemberében Berlinben tartott megbeszélésen* előzetes megállapodás jött létre a székesfőváros és a hitelezők között.

A megállapodás lényege

a következő:

Az osztendei kölcsönök külföldi hitelezői az *1932. és 1933. évben esedékessé vált, illetve váló szelvényösszegek értékét a főváros rendelkezésére bocsátják* abból a célból, hogy

ezeket a Vízművek, Gázművek és Elektromosművek beruházásaira felhasználhassa.

Ezeknek az üzemeknek a bevételei képezik ugyanis *biztosítékát* az osztendei kölcsönök kamat- és törlesztőszolgálatának és ilymódon elérhető az eredmény, hogy ezek az összegek a biztosítékot képező üzemek *megerősítésére* lesznek felhasználhatók. Az ilymódon kölcsönadott tőkéről a főváros

ugyanolyan kötvényeket fog kibocsátani,

mint az osztendei kölcsönök alapkötvényei. Az új kölcsön *4½% kamatozású lesz,* a kibocsátásnál 100 egységre szóló kamatszelvény helyett 110 egységű új kötvényt kapnak a címlettulajdonosok. Az első kamatszelvény *1934. január 1-én* esedékes.

A tőke törlesztése 10 év alatt történik

olyképen, hogy az első törlesztési részlet a beruházások befejezte után, *1937 január 1-én* válik esedékessé. A törlesztés *sorsolás* útján történik, amennyiben a főváros nem tudna gondoskodni visszavásárlással a szükséges kötvénymennyiség megszerzéséről. Ez a megegyezés természetesen *egyelőre nem kötelező a hitelezőkre* s amennyiben valamelyik hitelező ehhez csatlakozni nem kíván, úgy arra az osztendei egyezmény rendelkezései fognak változatlanul vonatkozni,

természetesen a jelenleg fennálló s esetleg a jövőben még kiadandó valutaforgalmi és egyéb korlátozó intézkedések figyelembevételével.

A belföldi kötvénybirtokosoknak is jogukban áll, vagy a pengőben való szelvénybeváltást, vagy a kötvényre való kicserélést kérni.

*

Minthogy a főváros az összes kibocsátó bankházakkal óhajtja letárgyalni a tervezet részleteit, a közel jövőben megbeszélésre fogja az érdekelteket egybehívni és ennek befejezte után kerül az ügy *a főváros közgyűlése elé.* A kötvénycserére vonatkozó hivatalos hirdetményeket az érdekelt pénzintézetek az ügy letárgyalása után fogják kibocsátani. Értesülésünk szerint

Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok elvi megállapodást kötött a hitelezők túlnyomó részével

és ezért bizonyosra vehető, hogy *körülbelül 10—15 millió pengő a hazai gyáripar és a munkásság nagy tömegeinek juttat széleskörű munkaalkalmakat.*

Tiltakoznak a zsibárusok a szabályrendeletben tervezett változtatások ellen

A Teleky téri piac teljes megbénulásától tartanak, ha végrehajtják a reformokat

A mult év végén elkészítette a főváros a *zsibárusvásártelepen való árusításról szóló szabályrendelet-tervezetet,* amelyet hozzászólás végett megküldött a budapesti nagyszámú árusok érdekképviseletének is. Az érdekeltség több alkalommal foglalkozott a szabályrendelettel és hosszas vita után megállapította, hogy *annak több pontja súlyos sérelmet jelent az egész zsibárukereskedelemre.* A budapesti zsibárukereskedők társulata most terjedelmes

beadvánnyal

fordult a polgármesterhez, amelyben érdekesen világítja meg a tervezetnek a kereskedőket érintő pontozatait.

— A beadvány megállapítja, hogy a szabályrendelet-tervezet nem felel meg a követelményeknek és annak több rendelkezése *beleütközik az élő jogba,* valamint az érvényben levő rendeletekbe. Hangoztatják, hogy

a tervezett szabályrendelet megfosztja az egyéneket régi jogaitól és olyan bizonytalan helyzetet teremt, amely alkalmas, hogy teljesen tönkretegyen több virágzó iparágat

és értéktelenné tekintélyes városi vagyont, amellett, hogy megfosztja a székesfővárost az eddig biztos alapokon nyugvó és szabályosan visszatérő jövedelmektől.

— Kifogásolják, hogy a székesfőváros egyrészt mint *háztulajdonos bérbeadó* jelentkezik, míg az intézkedések további részében mint közhatóság szerepel. Ha a főváros háztulajdonos, akkor a székesfővárosi lakbérszabályrendelet az irányadó, ha viszont közhatóság, akkor

biztosítani kell a másik félnek is a törvényekben és rendeletekben lefektetett jogorvoslati lehetőségét.

— Ugyancsak hibákat állapítanak meg abban, hogy a székesfőváros a zsibárukereskedőket és az ószereseket *egy kategóriába helyezi.* Köztudomású, hogy éppen a székesfőváros állásfoglalása és okfejtése alapján mondotta ki a Kúria, hogy *a zsibárukereskedők nem piaci árusok,* hanem kereskedők és rájuk nézve azok a szabályok vonatkoznak, amelyek a rendes bérletekre mérvadók.

— Sérelmezik a zsibárukereskedők, hogy a szabályrendelet a szerzett jogokról egyáltalában nem beszél. A mai viszonyok között egyáltalában keresztül nem vihető intézkedések csak azt fogják eredményezni, hogy

összezavarják a félig-meddig a köztudatba is átment és bevált üzletmenetet.

A legsúlyosabb kifogás, hogy a szabályrendelet *nem számol a tényleges állapottal,* azzal, hogy a Teleky-téri zsibárustelep olyan gazdasági egység, amely szoros kapcsolatban van ezer és ezer kisiparos és kiskereskedő megélhetésével.

*

Az ipartársulat beadványa, amelyet *Tomasik* István elnök és *Balázs* József dr. ipartestületi ügyész juttattak el a fővároshoz, azt a véleményét fejezi ki, hogy *a mai gazdasági helyzet nem alkalmas arra, hogy ezen a téren bármilyen legkisebb változás történjék.* A beadvány okfejtései alapján valószínű, hogy az ipari és közgazdasági ügyosztály meggondolás tárgyává teszi a szabályrendelet tervezetét és azt olyképpen módosítja, hogy az ne teremtsen súlyos helyzetet a zsibárus kereskedők egzisztenciájában.

Blokmalt, az ítéletvégrehajtó

A bajbakerült cukorka-kiskereskedők

Monstrepörben ítélt a napokban a királyi tábla. A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában megírta, hogy a *Blokmalt néven forgalomba hozott malátacukorka gyártója, a Darmol-gyár, huszonhárom kis cukorkaárust állított a bíróság elé,* mert azok — ez a *Darmol-gyár* kémrendszere alapján bizonyítást nyert — a Blokmalt cukorkát kérő vevőknek másfajta cukorkát szolgáltattak ki.

A bíróság a beperelt cukorka-kereskedőket pénzbírságra és jelentékeny ügyvédi költségek megfizetésére ítélte.

Szegény ördögökről, csupa kis cukorkakereskedőkről van szó, akiket az ítélet végrehajtása valósággal romlásba döntene. A bajbajutott kisexisztenciákon, érdektestületük, a *Budapesti Cukorkakereskedők Egyesülete* valami módon segíteni szeretne és *Schück* István elnöklete alatt tartott legutóbbi ülésén foglalkozott a kérdéssel. *Schück* elnök elmondta, hogy

a megértő kiegyenlítés dolgában többízben tárgyalt a Darmol-gyár igazgatójával, Lehmannal, de eredményt elérni nem tudott.

Megpróbálta az utat az *Egger-cégen* keresztül egyengetni, miután

Eggernek nyert ügye van a Darmollal szemben

és így az anyagi részt üzleti érdekei megóvása céljából vállalhatná. *Egger azonban legfeljebb csak néhány elítélt kereskedővel szemben volt hajlandó az obligót vállalni.* Ujra felvették tehát a tárgyalások fonalát a *Darmol-céggel,* amely végre hajlandónak mutatkozott az egyezkedésre, de csak avval a feltétellel, ha

az összes egyesületi tagok aláírnak egy olyan kötelezvényt, amelyben szavatolnak az elítéltekért, hogy azok az anyagi elégtétel elengedése ellenében üzleteikben ezentul, szilánk alakban, csakis Blokmalt malátacukorkát árusítanak.

Különben jön a végrehajtás és az árverezés.

Igy módosult a királyi ítélőtábla ítélete a *Blokmalt saját külön verdiktjévé,* amellyel az „élni vagy halni" végzetét lebegteti a megriasztott kiskereskedők feje fölött.

A *Blokmalt* legújabb fegyverténye után pedig ismét feltesszük a kérdést: *ki az a titokzatos Dr. Blokmalt, aki kézirásával ott szerepel a cukorka-zacskókon?* Ki ő, az a gáncsnélküli lovag, aki *a kiskereskedők félelmiérzetén lovagolva kínálja és rájuk erőszakolja a portékáját?*

Harminc Diesel-motort rendel az Autobuszüzem. Az Autobuszüzem — mint a *Fővárosi Hirlap* annakidején beszámolt róla — körülbelül másfél évvel ezelőtt kezdte meg kocsijain a nyersolajfűtésű, *Jendrássik-féle Diesel-motorok* kipróbálását. A kísérletek kielégítő eredménnyel végződtek és már *a legközelebbi jövőben sor kerül az autobuszokon alkalmazott régi benzinmotorok egyrészének kicserélésére.* Egyelőre 30 Diesel-motort rendel az Autobuszüzem, darabonként 12.000 pengőért. A befektetés másfél év alatt amortizálja önmagát, mert ennyivel olcsóbb az olajfűtésű motorok üzemanyaga. Az első rendelést rövidesen soron követi a többi is, mert fokozatosan *valamennyi autobuszt ezekkel a motorokkal fogják üzemben tartani.* Az új motorokat a *Ganz-gyár* — amelynek tulajdona a Jendrássik-szabadalom — fogja elkészíteni. A rendelést rövidesen kiadják, mert a főváros vezetősége a gyáripar foglalkoztatását evvel is elősegíteni kívánja.

Új kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Hillinger* Oszkárnak, a Magyar-Olasz Bank igazgatójának közhasznú érdemes tevékenysége elismeréséül a magyar királyi *kormányfőtanácsosi* címet adományozta.

Teleszky lemondott a Fésüsfonó elnöki állásáról. Legutóbbi számunkban részletesen foglalkoztunk a *Hazai Fésüsfonó és Szövőgyár Rt.* tranzakciójával és a vállalatnak avval az üzleti gesztiójával, amellyel a textilipar kedvező helyzetét kiaknázza. A legutóbb tartott közgyűlésen egy pikáns körülmény is kipattant, amelyet eddig mélységes titok burkolt. Kiderült, hogy *Teleszky János nemrég visszavonult a Hazai Fésüsfonó éléről,* amelynek körülbelül tíz évig elnöke volt. A napokban tartott közgyűlésen már *Harkányi* János báró elnökölt. A Fésüsfonó részvénytöbbsége különben nagyobbrészt német kezekben van, a magyar érdekeltség ugyanis jelentősen csökkentette érdekeltségét a vállalatnál. Ez az oka, hogy *Teleszky* is faképnél hagyta a részvénytársaságot.

Átrendezés miatt
nagy kiárusítás
több 1000 tétel 50%-ig áron alul
ritka vásárlási alkalom



Garantált prima vattás Brokát-paplan	28.—
pehellyel	65.—
Paplanlepedő	7.60
Agylepedő	3.90
1eve gy. takaró	21.—
Flanell takaró	5.60
Vasaló pokróc	5.90
Gazdasági pokróc	9.60

Gichner János
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Paplan-, kárpitosáru-, fa-, vas- és rézbutorgyár
Szőnyeg, pokróc, szelónátvető, függöny, ágyes asztalleritő. Paplan- és kárpitoskellékek legjutányosabb arakon. Árjegyzéket ingyen és bérmentve postán, e lapra hivatkozással, megküldök.

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitűnő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KŐLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Virághalál

Tizenharmadik virágszála egy budapesti patricius családnak, kicsi *Gundel* Mária nincs többé. Szívbeli meghatottsággal borult a kis koporsóra egész Budapest lelke, amelyet két mélységesen mély érzés hatott át: az egyik a fájdalom egy tiszta, szűz gyermeki lélek elvesztésén, a véletlen tragédia ártatlan kis hősnőjének elmulásán, a másik a részvét a tiszteletreméltó család iránt, amely a régi erkölcsös élet nagy tradicióit tizenhárom gyönyörű gyermekkel képviseli a milliós Babilonban.

A villamos-katasztrófa? Isten akaratában való mély megnyugvással, a fátum beteljesedésével lehet csak kellőképen megokolni, ami történt. A cinikusnak hirdetett, a valóságban azonban érzékeny és — merjük állítani — finomlelkű Budapest, olyan elérzékenyültséggel, olyan meghatottsággal állott a kis *Gundel* Mária betegágya és koporsója körül, mintha egyik napról a másikra szívet cserélt volna mindenki ebben a városban.

Mert egészen más az, amikor beomlik egy bánya és a munkások százait temeti maga alá, elsüllyed egy hajó az utasok tömegével, utcai harcokban politikai elvek fanatikusai hullanak el: és egészen más az, amikor egy gyenge, hajlékony, viruló virágszálnak kell elpusztulnia egy megdöbbentő és szinte megmagyarázhatatlan katasztrófa szörnyűségében.

A nagy emberi katasztrófák megrázzák a lelket, az ilyen virág-tragédia könnyfátyolos gyászba borít valamennyiünket. És mindezt a mély és tiszta érzést csak mélyíti és tisztítja az a lenyügöző rokonszenv, amely a gyászba borult családot körülveszi.

Napról-napra javul a polgármester állapota. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester néhány nappal ezelőtt oly szerencsétlenül csúszott el a sikos járdán, hogy felső balkarja eltörött. A baleset őszinte sajnálkozást váltott ki a főváros társadalmában. Állapota iránt az elsők között érdeklődött kabinetirodája útján *Horthy* Miklós kormányzó, továbbá *József* főherceg, *Auguszta* főhercegasszony és *József Ferenc* főherceg, valamint a politikai és társadalmi előkelőségek hosszú sora. A polgármester állandó orvosi kezelés alatt áll és betegsége annyira örvendetesen javult, hogy néhány nap óta lakásán fogadja a főváros főtisztviselőit és a referenseket, akik döntését kérik a különböző ügyekben. A gyógyulás folyamata most már állandósult és így bizonyosra vehető, hogy a polgármester rövidesen teljes egészségben ismét átveszi a városháza vezetését.

E héten nem tart ülést a tanács. A törvényhatósági tanács ezen a héten nem tart ülést, mert a bizottsági tagok idejét másirányú tevékenység köti le. Csütörtökön a közgazdasági és ipari bizottságnak lesz nagyfontosságú ülése, pénteken pedig az álláshalmozások likvidálására kiküldött bizottság tanácskozik.

Esküvő. Dr. *Farkas* József v. törvényhatósági bizottsági tag és nejének *Livia* leánya e hó 21-én, szombaton délután 6 órakor tartja esküvőjét *Pfeiffer* Györggyel a városligeti Jáki kápolnában.

Pogány Zsigmond ünneplése. Impozáns vacsorán ünnepelte a székesfővárosi hirdetővállalat tisztikara szombaton este a Gellért-szálló éttermében *Pogány* Zsigmondnak, a vállalat aligazgatójának *harmincéves* szolgálati jubileumát. Az ötventerítékes banketten résztvett *Payr* Vilmos h. államitkár vezetésével a Hirdetővállalat igazgatósága, *Bednárz* Róbert, *Szőke* Gyula, *Nagy* Ferenc, számos bizottsági tag, a közművelődési ügyosztály tisztikara és sokan *Pogány* Zsigmond tisztelői és barátai. Az első felköszöntőt *Faller* Mihály mondotta, majd *Szőke* Gyula dr. üdvözölte *Pogány* Zsigmondot. *Tőkés* Gyula dr. tanácsjegyző az ügyosztály nevében méltatta az ünnepelt érdemeit, *Janda* Richárd a tisztviselők nevében emlékezett meg *Pogány* Zsigmond nagy érdemeiről, *Sándor* Béla pedig a volt hadifogoly-társak részéről fejezte ki az üdvözlést. B. *Virágh* Géza a sajtó üdvözletét tolmácsolta, *Furtkovics* Béla dr. a baráti kör nevében köszöntötte az ünnepeltet. *Pogány* Zsigmond meghatott hangon köszönte meg a lelkes üdvözléseket és kifejtette, hogy a jövőben is minden törekvésével a főváros érdekeinek az előmozdítását fogja szolgálni.

Platthy György halála. Kemény, öreg kuruc volt az utolsó esztendőkben és izzó hazafiságot hirdető, soha meg nem alkuvó igaz magyar és igaz budapesti polgár egész életében. Szálfa-termete, markáns arcéle, meggyőző szava és egész hajlíthatatlan egyénisége szimbóluma volt a háború előtti közjogi és politikai harcok kurucainak. És acélos szív, acélos jellem, acélos akarat maradt mind haláláig. Politikában és várospolitikában egyaránt tisztelték, megbecsülték, nagyratartották. Tulajdonképpen pártalapító és pártvezér volt, ha pártja helyi jellegű volt is, de a szellem, amely ebből a csoportból kiáradt, tovább hódított térben és időben és azt mondhatnánk, évtizedek után diadalmaskodott. Megalapítója volt a budai *Szebeny—Platthy szabadpolgári pártnak*. Régi pártjának, legbelsőbb híveinek van halála alkalmából legőszintébb hanguk, ők jellemzik a következő néhány sorban legplasztikusabban az eltávozott ősz vezért: „A magyar haza és a magyar főváros eszméjének élt szívének minden dobbanásával. A régi nagy Budapest és a régi nagy Magyarország egy öreg pillére dőlt ki. Öreg vezérünket siratjuk benne, az utolsót a régi nagyok közül, az igazi *szabadpolgárt*, aki eszményünk marad mindig. A mag, amit nagy szelleme *négy évtizeden át* gazdagon hintett lelkeinkbe, kisarjadt a magyar élet talajában és meg fogja hozni gyümölcsét, az ő izzó hazaszeretetének nagy álmai szerint."

*

A BSzKRT igazgatósága a vasútvállalat elnökének, *Platthy* Györgynek elhunyta alkalmából rendkívüli ülést tartott, amelyen *Bárczy* István nyug. igazságügyminiszter, a BSzKRT alelnöke kegyeletes szavakkal méltatta az elhunyt elnöknek a vasútintézet megalapítása és fejlesztése körül kifejtett nagyjelentőségű tevékenységét és maradandó nagy érdemeit. Az igazgatóság elhatározta, hogy a BSzKRT a maga halottjának tekinti *Platthy* Györgyöt és ünnepélyes keretek között gondoskodik végtisztességéről.

Vasárnap kísérték örök nyugvóhelyére a farkasréti temetőben *Platthy* Györgyöt. Ezernyi ember jelent meg a végtisztességen, ahol *Borvendég* Ferenc alpolgármester képviselte a város vezetőségét. *Bednárz* Róbert prelátus-plébános végezte az egyházi szertartást díszes segédlettel, majd *Bárczy* István búcsúzott a halottól a BSzKRT nevében, *Csilléry* András a keresztény községi párt, *Temple* Rezső a nemzeti egység pártja, *Lukácsy* Imre ref. lelkész pedig Dunavecse nevében. A sírnál *Szigethy* János felsőházi tag és *Némethy* Géza tartottak búcsúbeszédet, majd az operaházi énekkar gyászdalának hangja mellett hantolták el a magyar közélet örök nyugovóra tért harcosát.

— Az „Igmándi" vízben ősgyógyerő rejlik,
Mestersséges pótlás nem sikerült eddig.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk



tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi



Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVALÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A Binaturin-gyár meggyanusítja a gyógyszerészeket

Fülhasogatóan nagyon hangos propagandát fejt ki legújabban valami *Binaturin* névre elkeresztelt hashajtószer, amelyik a maga elképzelésében talán a világhíres magyar keserűvizeknek akar versenyt támasztani. A bálmüködés új és ismeretlen szabályozóját a propaganda-iroda különböző variációkban tálalja a nagyközönség elé. Egyik nap azt hirdeti, hogy a *Binaturin* az összes *gyógyszertárakban szemenkint is vásárolható*, a másik napon pedig *„Óvás"*-t közöl, hogy a *Binaturin csakis eredeti csomagolásban valódi és az egyenkint eladott szemekért felelősséget nem vállal*. Nem mintha nagy emóciót váltana ki a világesemények mai torlódása idején, hogy a *Binaturin* csomagolásban vagy szemenkint kapható-e, de mégis furcsán hat ez az ellentmondó reklamirozás. *Különösen a gyógyszerészek szempontjából, akiket valósággal meggyanusítanak azzal, hogy az ismeretlen hashajtószer árusítása körül szabálytalanságot követnek el.* A Binaturinnak bizonyára meglesz a hatása: *az önérzetes gyógyszerészek lemondanak az árusításáról és visszautasítják azt a kétes élvezetet, amit számukra az újonnan feltalált hashajtó árusítása jelent.*

Elster & Co.
Aktiengesellschaft mainzi cég, a 94804. számú
„Vezérlő készülék, legalább két membránnal dolgozó, száraz gázmérők számára"
című ma yar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres. Bővebb felvilágosítast ad Kelemen András, hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, V., Árpád utca 8

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48-7—30

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRÚT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Budapest,
Telefon: 48-1-32 X., Korponai-u. 11.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, KŐVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton és kőtéoítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Telefon 68-9-20

Szász Albert okl. mérnök út-, vasút-, csatorna- és magasépítési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest I., Keleti földi út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16 Tel.: A. 29-95

Betón, makadám aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort!**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó. Budapest, VIII. kerület Baross-utca 77 sz. Telefon-szám: 335—42.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papíráruk szállítására. Pályázni lehet január 31-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Iskolai füzetek és különféle jegyzőkönyvek szállítására. Pályázni lehet január 30-án déli 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Itatós, indigó, papírzacskó, író- és irodai szerek szállítására. Pályázni lehet február 3-án déli 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Házi távbeszélőberendezés készítésére az Új Szent János-kórházban. Pályázni lehet február 11-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Új Szent János-kórházban bérleti alapon létesítendő állami távbeszélő hálózattal kapcsolatos automatikus **házi távbeszélő berendezési** munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírási nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933. évi január hó 13-tól kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Fekete Sándor főmérnök-előadónál, a Központi városháza, III. em. 328/a. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi február hó 11-én (szombat) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi január hó 7-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

BURKOLÓ LAPOK
MŰKŐ- ÉS BURKOLÓMUNKÁK
CEMENTÁRUK
ANDREA
cementárugyár
Tátra utca 26. Tel: 920—37

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki vállalat
BUDAPEST, VI, Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Probászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

BAJZA SÁNDOR ÉS CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-utca 32.
Telefon: Aut: 271-47.
Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23



VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 3.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.



Mielőtt
csillár
szükségletét beszerzi, tekintse meg az
Elektra csillárgyár
VII., Dob-u. 42 kiállítását. Címre tessék ügyelni!
Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

Petrass László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vízszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatossajtot vállalja, mert a kellő helyen a legjobb védjegyű anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegy
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje mótor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

ALAPÍTVA 1897
TICHLER JÁNOS papírárú és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

WC FÜRDŐkád, kályha, mosdó, stb. szabott áron
C. Hubert
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14. (Országos Orvosszövetség székháza)

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII JÓZSEF UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fenyszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933 január 25. — 4. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Az üzemi csata

Az üzemi hadjáratnak ez most a végső, döntő ütközete. Ennek a közgyűlési csatának az eldőlte végleges rendet teremt. A fővárosnak mérhetetlen értékeiről van szó, az adózó polgároknak rengeteg pénze fekszik azokban az üzemekben, amelyeknek létesítését esztendők óta hánytorgatják és amelyeknek sorsát most az a végső közgyűlési mérkőzés pecsételi meg. Amelyik üzem elhullik a küzdelemben, annak béke poraira, aligha lehetett életképes, ha igen nagy megfontolás után is halálra kellett ítélni. *De amelyik üzem most megmarad, amely kiállja a kétségkívül kemény ostromot, azt azután hagyják végre békességben dolgozni.* Hadd mutassák meg, hogy tudnak kenyeret keresni, tudnak a főváros közönsége számára tökéleteset produkálni. Az üzemek ma legfőbb bíráik, a közgyűlés előtt állanak. Ha lehullott a férgese, az egészségesekhez ne nyuljon többé senki, ne agitáljon ellenük senki, mert végének kell lenni ennek az örök nyugtalanságnak.

Hogy mi fog történni a közgyűlésen, mi lesz az üzemi csata vége? Pontosan felelni erre a kérdésre nem is illik. Meg vagyunk azonban győződve és meg van róla győződve mindenki más is, hogy ítélve a csata multheti első napja után, a közgyűlés igen komolyan fogja fel bírói tisztét, tudja, milyen kincsekről van szó és a legnagyobb mértékben *tartózkodni fog minden néven nevezendő túlzástól.* Kiviláglott ez már a pénteki magasnívójú vitából is, amely megmutatta, hogy mindenki megtartotta higgadt önmérsékletét, sőt még a legszélsőbb álláspontok képviselői is revizió alá vették szándékaikat. Igy is van ez helyesen, mert azt a bírói széket, amelyet most a közgyűlés képvisel, nem szabad összetéveszteni azzal a kortes-pódiummal, amelyről az üzemek ellen megindult meglehetősen kritikátlan agitáció született. Mindenki tudja nagyon jól, hogy az üzemi hadjárat célja nem a vízművek, elektromosművek, vagy a gázgyár lerombolása, hanem egyik legexponáltabb stratégiai pontja ennek a harcnak a *Községi Élelmiszerüzem.* Nos, a vita eddig lezajlott része azt mutatja, hogy *a Községi Élelmiszerüzem halálát ma már senki sem akarja,* sőt az üzemellenes agitáció Kapisztrán Jánosa, maga *Éber* Antal is, csak bizonyos, — be kell vallani, — jelentős korlátozásokat kíván az üzem működésében.

Ha egy ilyen exponált stratégiai pontnak a megvívásánál ilyen nemes önmérsékletet tapasztalhatunk, akkor nincs félnivalónk attól, hogy ez a közgyűlés könynyelműen tékozló gesztusokkal fog dolgozni. Viszont, a közvélemény arra is óva inti a közgyűlést, hogy a másik végletbe se tévedjen bele és *az ortodoxia se ülhesson ebben a főváros gazdasági életével mélyen összeforrott kérdésben diadalt.* Mindenki tudja, hogy melyik üzem és melyik műhely milyen eredetű, milyen hivatást tölt be, életképes-e és milyen mértékben támaszt jogosulatlan konkurrenciát a mindnyájunknak mélyen a szívéhez nőtt, tengődő, hősi küzdelmet vívó iparnak? Ha nem akarjuk is a főváros nagyértékű, komoly hivatást betöltő, hatalmas, a tömegek életszükségleteinek kielégítésében rendkívül fontos üzemeket ebek harmincadjára dobni; de azok a jószándékú urak, akik a községesítési törekvéseknek túlzó hívei lettek, ne védelmezzék körömszakadtig a fölösleges, és az ipart nemcsak károsító, de egyenesen provokáló műhelyeket.

Legyen vége mindkét oldalon a túlzásnak. Ismerje be az egyik oldal, hogy a szegény néposztályok érdekeit szolgáló, mintaszerüen kiváló üzemekre akkor is szükség van, ha néhány kisiparos ezzel érzékeny kárt is szenved. Ezek a kisiparosok nemcsak a főváros üzemeivel nem tudnak konkurrálni, hanem a magántőke nagy gyárszerű alapításaival sem, amelyek gombamódra szaporodnak Budapesten. Ezeknek a harácsolási vágyát pedig a kisipar soha se tudná megfékezni, ezekkel szemben a fővárosi üzemeket, ha nem lennének, meg kellene csinálni. Viszont ismerje be a másik oldal azt, hogy vége a háborúnak és a háborús szükségesség szülte, műhelynek létjogosultságuk nincs.

Ha a böles mérséklet és komoly megfontolás győz az üzemi csatában, akkor ez a kérdés végre, remélhetően hosszú időre lekerül a napirendről.

Veszendőbe megy az ország legértékesebb műemléke

Elkerülhetetlen a koronázó Mátyás-templom pusztulása, ha azonnal hozzá nem fognak a restauráláshoz

A kultuszminiszterium és a főváros tanácskozásai a költségek körül — Be akarják zárni a magyar királyok ősrégi templomát

Budapest szélsőséges és szeszélyes éghajlata komoly ellensége a köből készült műemlékeknek. A márványból faragott szobrok is erősen sínylik a budapesti klímát, de még jobban a lazább összetételü kövekből kifaragott díszítőmotívumok, ornamentikák, amelyek például a parlamentet és a Mátyás-templomot ékesítik. A két épület közül a Mátyás-templom az, amely jobban ki van téve az idő viszontagságainak és így nagyobb az épületen jelentkező pusztulás is. Néhány héttel ezelőtt szakértő-bizottság vizsgálta felül ismételten a Mátyás-templom építményeit és megállapította, hogy

a gyönyörű, góthikus templom csipkeszerűen finom kőfaragásait annyira kikezdte az idő vasfoga, hogy a templom sürgős restaurálása most már nem tűr halasztást.

Nemcsak művészi és történelmi szempontok követelik e páratlan műemlék mielőbbi rendbehozatalát, hanem *biztonsági okok is,* mert az ornamensek málló kövei nagy darabokban hullanak és a templom körül való járás-kelés is balesetet okozhat. Ha a restaurálást rövidesen meg nem kezdik, akkor *a szakemberek szerint tartani lehet attól az eddig elképzelhetetlen esettől, hogy a templomot bezárják.* A Mátyás-templom restaurálásának és pusztulásának *megdöbbentő részleteiről*

illetékes helyen

érdeklődött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa és a következőket tudta meg:

— A Mátyás-templomot utoljára, *Schulek* Frigyes műépítész vezetésével, körülbelül 22 esztendővel ezelőtt restaurálták. Azóta történtek ugyan kisebb-nagyobb javítgatások, így nemrégiben a tornyon is,

a javításokat azonban messze felülmulta az időközben bekövetkezett pusztulás.

— A templomot díszítő homokkő-faragások sok helyen annyira elmállottak, hogy *kézzel szétmorzsolhatók.* Sok dísz máris lehullott. Igy például a toronysisakon a góthikus stilust annyira jellemző fogak majdnem mind hiányzanak.

A restaurálást már évek óta ugyszólván minden fórum sürgeti.

Több alkalommal bizottság is felülvizsgálta a templomot és úgy a *Műemlékek Országos Bizottsága,* mint a fővárosi műemlékekre felügyelő bizottság egyaránt elkerülhetetlennek tartják az alapos restaurálást. A főváros műszaki ügyosztálya nemrégiben szintén megvizsgálta a templomot és megállapította, hogy az épületnek olyan nagyarányú rendbehozására van szükség, amelynek költségei most már *megközelítik az egymillió pengőt.*

Munkatársunk felvetette azt a kérdést, hogy miként történhetett meg ennek a gyönyörű és a főváros büszkeségének számító épület ily nagyarányú elhanyagolása. Azt a meglepő választ kaptuk, hogy *a költségek tekintetében nem jött létre megállapodás a kultuszminisztérium és a főváros között.*

Utánajártunk az ügy részleteinek és érdekes részleteket tudtunk meg arról

a kulisszák mögötti csatározásról,

amely a Mátyás-templom restaurálása dolgában a főváros és a kultuszminisztérium között évek óta folyik és amelynek eredménye az épület mostani döbbenetes pusztulása lett.

— A különböző fórumok — mondották nekünk — több mint öt éve sürgetik a templom restaurálását. Három évvel ezelőtt a főváros felírt a kultuszminiszterhez és arra kérte, hogy *a restaurálás költségeinek legalább a felét vállalja magára.*

A kultuszminiszter válasza elutasító volt.

Erre a városházán is félretették a Mátyás-templom restaurálásának aktáit és csak akkor vették ismét elő, amikor nyilvánvaló lett, hogy tovább várni nem lehet. El kell ismerni, hogy a főváros a legkorrektebb álláspontra helyezkedett, amit az is bizonyít, hogy két évvel ezelőtt *Kricsfalvy-Kráth* festőművésszel konzerváltatta a templom belső freskóit. Arra már nem volt pénze, hogy a nedves boltozatok díszítő festményeit is restaurálják és így

ezek a jellegzetesen szép falfestmények állandóan hullanak.

A főváros tavaly rendbehozatta, újjáépítette a koronázó templom orgonáját is, mégpedig úgy, hogy *az ma világviszonylatban is az elsők között foglal helyet.* A Mátyás-templom új orgonájának nyolc olyan kombinációja van, amit egy világos gombnyomással szabályoznak. Ötvenhatvan hangszíne van az orgonának, amelynek klaviatúrája tisztán elektromos mechanikával működik. Ez az elektromos szerkezet pneumatikus mechanikával van összekötve, ez nyitja az összes sípokat. Igen kiváló az orgona redőnyszerkezete is, amely a hangerősséget rendkívül hatásosan tudja szinezni, vagy halkítani. Szó van egy harangjáték felszereléséről is. A főváros mindezeknek a költségeit vállalja, *a mai viszonyok között azonban képtelen az egymillió pengős restaurálási kiadásokat is viselni.*

Felvetettük a kérdést, milyen sors vár tehát a Mátyás-templomra, mire informátorunk ezeket mondotta:

— Momentán *250—300 ezer pengő* az az összeg, amelyből a legsürgősebb javításokat el lehetne végezni. A további restaurálási programmot négy-öt évre kellene felosztani, amely esetben

200—250 ezer pengő szükséges évente a restaurálás költségeire.

E pillanatban még az is vitás, hogy az elmállott, lehullott, hiányzó és hullófélben lévő kőfaragásokat *milyen anyagból pótolják.* Mészkőből, illetve homokkőből? Ez volna a legdrágább megoldás. Vagy pedig betonból, illetve műkőből? Ebben az esetben a rendbehozás lényegesen olcsóbb.

A Műemlékek Bizottsága szerint az épületet az eredeti anyagból kell helyreállítani, a praktikum viszont amellett szól, hogy műkövet alkalmazzanak,

nemcsak azért, mert olcsóbb, hanem azért is, mert sokkal tartósabb anyag és így hosszabb időre biztosíthatja a templom épségét.

A Mátyás-templom restaurálásának dolgában más helyen is informálódtunk és azt hallottuk, hogy a kultuszminisztérium azért vonakodik a restaurálás költségeihez hozzájárulni, mert *tisztázatlan a templom tulajdonjoga.*

— A Mátyás-templom a főváros kegyurasága alá tartozik, a székesfőváros fizeti a lelkészt, a templomi személyzetet, gondoskodik a különböző kiadásokról és így magáénak vallja a koronázó templomot.

Ez a tulajdonjog azonban telekkönyvileg nincs bejegyezve,

mint ahogy egyetlen templomot sem telekkönyveztek Budapesten. A templomra azonban bizonyos vonatkozásokban jogot formál az állam is, úgyhogy

a templommal sűrűn rendelkeznek a főváros előzetes megkérdezése nélkül.

Ugylátszik, hogy ez a rendezetlen viszony is hozzájárul a restaurálás kérdésének elhúzódásához.

*

Reméljük, hogy a kultuszminisztérium és a főváros között a legrövidebb időn belül mégis csak létrejön olyan megállapodás, amely tisztázza az összes kérdéseket, mert *ilyen vitától még sem szabad a főváros és az ország legértékesebb műemlékének a sorsát függővé tenni.*

Tűzbiztonsági okokból az elöljáróság beszüntette a Magyar Divatcsarnok élelmiszerosztályát

Az áruház vezetősége ellenszegül a hatósági intézkedéseknek Nem épült meg a tűzveszély elháritása céljából elrendelt vészkijárat

Nem először foglalkoztatja a nyilvánosságot a *Magyar Divatcsarnok* tűzbiztonságának ügye, amelyek miatt sürű egymásutánban történnek hatósági közbelépések és különböző korlátozó intézkedések. A Rákóczi-úti áruház terjeszkedése többször ütközött bizonyos tűzvédelmi előírások akadályaiba és amig eddig sikerült az előírásoknak valahogyan megfelelni, *most olyan incidens történt, amelyik a Magyar Divatcsarnok új üzletágának valószínű megszüntetését fogja eredményezni.*

A vállalat nemrégiben elhatározta, hogy *élelmiszerosztályt* nyit, ami ellen éles és jogos harcot hirdetett azoknak a kiskereskedőknek a tömege, amelyek azt tapasztalják, hogy a *Magyar Divatcsarnok* óriási konkurrenciát támaszt számukra. Többszöri beadványokban mutattak rá a kereskedők arra, hogy

a Magyar Divatcsarnok crepe de chine és foulardselyem üzletágába nem illik be a száraz bab és a köleskása árusítása.

A tiltakozás eddig süket fülekre talált és most másnemű okok miatt talán mégis teljesül a lekonkurrált kereskedők vágya.

A *Magyar Divatcsarnok* az élelmiszerosztályát a mellette lévő *Excelsior-szálló* épületének emeleti helyiségeiben nyitotta meg. Annakidején a *Fővárosi Hirlap* felhívta az illtékeseket arra, hogy *tűzbiztonsági szempontból súlyos hiányosságok veszélyeztetik az ott megforduló publikumot* és sikerült is a hatóságok figyelmét erre a kirívó esetre ráirányitani. A Közmunkatanács a közelmultban azt a végzést hozta, hogy

a Magyar Divatcsarnok zárós határidőn belül köteles az Excelsior-fronton vészkijáratot építeni,

aminek a cég eleget is tett volna, ha e célra megfelelő terület áll rendelkezésére. A tervezett vészkijáratot ugyanis az a rés alkotná, amelynek utcai oldalán két üzlet, egy cukorka-kereskedő és egy konfekciós-bolt működik, amelyek *ötéves szerződésük birtokában még lelépési díj ellenében sem hajlandók existenciájukat jelentő üzletüket feladni.* Miután így a vészkijárat nem épülhet meg, a VII. kerületi elöljáróság legutóbb helyszíni szemlét tartott és

ismételten figyelmeztette a Magyar Divatcsarnokot az előírás betartására, ellenkező esetben az élelmiszerosztály megszüntetésére.

A Magyar Divatcsarnok e határozat ellen fellebbezéssel élt a Közmunkatanácshoz és most várja ügyének eldöntését, ami nem lehet más, minthogy

a Közmunkatanács ragaszkodik eredeti végzéséhez és nem hoz olyan határozatot, amelyik a tűzbiztonság kérdésében elfoglalt álláspontjának ellentmondana.

A legérdekesebb, hogy a *Magyar Divatcsarnok* zavartalanul folytatja az élelmiszerek árusítását, vagyis *hatósági engedély nélkül olyan helyiségben árusít, amelynek tűzveszélyességét hivatalos szakértő közegek állapitották meg.* Ugylátszik, hogy

a fellebbezés csak időnyerés akar lenni,

mert bizonyos, hogy a féknélküli terjeszkedésnek a fűszeráruk eladásában megnyilvánuló állomását le kell bontani.

A Közmunkatanács végső döntését a szomszédos élelmiszerárusok nagy izgalommal várják.

Uj pesti gyógyforrás feltárásával megoldható a dunaparti nagyszállodák vízellátása

Kézenfekvő elgondolások a Rudasfürdőnek rádiumos gyógyhellyé való átalakítására — Budapest a földalatti gyógyforrások gazdag birtokosa

Feltünéstkeltő tervről számolt be egyik legutóbbi számában a *Fővárosi Hirlap:* a fürdőváros gyakorlati megvalósításának arról a módjáról, hogy az *újonnan feltárt gyógyforrások termális vizeit a pesti Dunapart előkelő szállodáiba akarják bevezetni.* Híradásunk nyomán illetékes helyeken is foglalkoztak a kérdéssel, az állásfoglalás azonban elmaradt, mert előbb a szállodai érdekeltségek konkrét tervezetét kivánják tanulmányozni. A budapesti forrásvizeknek ilymódon való hasznosításáról folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki egyik leglelkesebb propagálója Budapest-fürdővárosnak és ebben az irányban évek óta fejt ki eredményes munkásságot. *Becsey* Antal nyilatkozatában a következőket mondotta:

— Az érdekes terv keresztülvitelét technikai szempontból nem tartom lehetetlennek, azonban vannak bizonyos aggályaim, amelyeket nem hallgathatok el. Vonatkozik ez elsősorban arra, hogy a feltárt források vize e g bőséges-e ahhoz, hogy ilyen monstruózus épületek vízszükségletét kielégithesse. A főváros érdekei szempontjából azonban egyenesen *ellenzem a terv végrehajtását,* mert keresztezi a fürdőváros megvalósítását, amelyre pedig, felfogásom szerint, vitathatatlanul nagy jövő vár.

— Érdemes visszapillantást vetni az új források keletkezésére, amelyekre akkor került sor, amikor a Rudas-fürdő kazánházának az eltávolítása jutott az előtérbe. A mesterséges fűtés helyett hőforrások feltárását szorgalmaztuk, mert számításunk szerint hatvan fokos vízzel ez a probléma feltétlenül megoldható lett volna. A forráskutatás tehát megindult, azonban, sajnos,

olyan bürokratikus formaságok előzik meg az ilyen eljárást, amelyek valósággal elveszik a kedvet a költséges munkálatok folytatásától.

Annak ellenére, hogy a bányakapitányság a maga részéről gyorsan intézkedett, *a formaságok mégis másfél évet vettek igénybe,* mert a szomszédos magánfürdők a maguk forrásaik hozamát féltették. Később kiderült, hogy a közvetlen közelben álló Rácz-fürdő termelését nem zavarja a kutatás, amelyet időközben egy a főváros ellen hozott bírságolás is komplikált, maga a forrásfeltárás azonban a *fűtés szempontjából nem hozott kielégítő eredményt.* Tudvalevő, hogy három forrásra bukkantak, amelyeknek hőfoka az ötven alatt volt. Találtunk olyan vizet, amelyik magas *kénhidrogén* tartalmával páratlan szpecifikus gyógytényező gyomor- és bélbajoknál, és egy másik olyan összetételt, amelyiknek

rádiumtartalma többszörösen felülmúlja a híres gasteini forrásvizet.

Mindegyik forrás alkalmas arra, hogy új perspektivát nyisson az ivókúra számára és úgy tudom, hogy *a csarnok építkezése máris folyamatban van.* A napi mennyiséget átlagban 250—300 köbméterre lehet becsülni, amelyet, szerintem, nem a pesti oldalra kell átvezetni, hanem a

Rudas-fürdőbe, amelyet ilyképpen rádiumos fürdőnek lehetne átminősiteni.

Ezzel az eljárással feltétlenül új alapokra helyeződne a Rudas-fürdő, amelyiknek a híre a külföld felé is komoly vonzóerőt gyakorolna. Igaz, hogy mindehhez tőke kell, de

rövidlátó politika volna elfogadni a szállodások ajánlatát és pillanatnyi tehermentesítés kedvéért a várost egy kiszámithatatlan előny elvesztésének kiszolgáltatni.

Adva van a mód arra, hogy a főváros a Rudas-fürdő kabinfürdőit átalakítsa és berendezné a rádiumos gyógyfürdőt, amelyik idővel feltétlenül biztosítja a befektetett tőkét. Szó lehetne arról is, hogy a Rudas-fürdő rekonstruálásával kapcsolatban

tárgyalásokat folytassunk bizonyos tőke bekapcsolása érdekében, amelyik talán részt venne a Rudas-fürdő fejlesztésében.

Ez sokkal kívánatosabb megoldás, mint a gyógyvizeket eredeti termelőhelyétől kilométerekre elvezetni és mindentől eltekintve a gyógyforrások hatóerejét is lényegesen legyöngíteni.

— A szállodaérdekeltségek, szerintem, mégis megoldhatják érdekes tervezetüket, ha

saját költségükön a Vigadó-téren végeznének forráskutatási kísérleteket.

A szakemberek véleménye szerint ugyanis ott forró vizet lehet találni, ami inkább megfelel a gyógyfürdő karakterének és amellett, hogy közelebb is van: *ország-világ előtt demonstrálná Budapest gyógyfürdői jellegét és azt, hogy a magyar főváros a termális vizek bőséges földalatti gazdagságának a birtokosa.*

*

Becsey Antal nyilatkozata bizonyára új útakra tereli az idegenforgalmi szempontból oly értékes terveket. Miután a szállodai érdekeltségek változatlan érdeklődéssel folytatják tárgyalásaikat, nincsen kizárva, hogy *az itt felvetett módon oldják meg a szálloda-épületek gyógyvízzel való kiszolgálását.*

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: 48—4—76.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regis ráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon: 46—8—52

Műkövet,
műkőhöz minden színben zúzalékot olcsón szállit a
BUDAPESTI KŐGYÁR (Hämmerle Adolf utóda)
Budapest V., Visegrádi-u. 65. Telefon: 906—37.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Week-end, villa és házhelyparcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

„CLARIDGE"
Éttermek — Söröző — Tánc
Bridgeszalon — Kávézó
Budapest, I., Böszörményi-út 28
Telefon: 51-0-64

Pesti kirakat

Dr. Blokmalt tanácsai

Így, influenzajárvány idején főként azokat a kirakatokat szoktam nézegetni, ahol aspirint, pyramidont, chinint, no meg konyakot és szederpálinkát ajánlanak. A hyperol, szájalkohol, panflavin és anacot-pasztillák a jófajta hypochondernél úgyis állandóan raktáron vannak. Csak egyben nem hittem soha: a csudaszerekben, amelyekről olyanokat szoktak gyártóik állítani, hogy a reklámba beleszédülő naiv lélek még hastifusz ellen is, mondjuk: *Blokmalt doktor csodaszerének folyamodik.*

Hát igen, ez a *Blokmalt doktor* nagyon a — gyomromban van. Ott volt már akkor is, amikor a *Fővárosi Hirlap*-ban olvastam, hogy a doktor bácsi hogyan táncoltatott meg néhány szegény kis cukorkakereskedőt, akik, vesztükre, *Blokmaltot* kérő vevőknek (helyesebben a doktor bácsi detektivjeinek) más cukorkát sóztak a nyakába. Nem, ez a *Blokmait doktor* nem ezzel a nagylelkű cselekedetével inzultált először, már régen untam, hogy tolakodó, terrorisztikus reklámjával uton-utfélen megtámadott és nem hagyott élni. Bántott az is, hogy *egy magyar gyár idegen márkával kérkedik és a portékáját „bajor malátacukor"-nak nevezi.* De ezeknek a szegény cukorkaárusoknak a bíróság elé való hurcolása és súlyos — bizonyára jogos — elítéltetése azonban nagyon a szívembe markolt.

Annyira a szívembe markolt, hogy nyomozni kezdtem, *ki ez a derék, jó Blokmait doktor,* ki ez az aranyos doktor bácsika, aki úgy is mint az emberiség jóltevője szegény kis kócos cukrosboltosokon veri el a port? Nem hagyja szegényeket köhögni, rájuk erőszakolja az ő saját külön malátacukrát. Nézzük csak, doktor bácsi, joga van-e önnek ahhoz az erkölcsi piedesztálhoz, amelyről ítélkeztik cukrok és cukrosboltosok fölött?

Nem kellett sokat kutatni, hamarosan kiderült, hogy *Blokmalt doktor nincs is a világon* és azokat a jó tanácsokat, amelyek a cukorka borítékán láthatók és amelyek értelmében e csodaszer nélkül nincs élet ezen a földön, vagy a *Darmol gyár,* vagy megbízásából a *Blockner hirdetési iroda* osztogatja.

Nem egészen értem a dolgot. *A Darmol-gyár neve a cukorkacsomagon engem meglehetősen degusztál.* Csak nem arra az anekdotára gondoltak, amelyben Kohn úr Blokmalt cukorka helyett *köhögés ellen* magát a cég főgyártmányát, *a Darmolt vette be.* És meggyógyult: nem *mert* köhögni, szegény.

De hát *a cukorkán a Darmol név csak rejtve szerepel.* Az igazi cégér a *Blockner* cég. Mert nem is lehet kétséges, hogy Blocknerék olyan jó üzletet láttak ebben a cukorkában, hogy már a nevüket is átengedték. *Igy lett a Blocknerből és a malátából — Blokmalt és Balázs Pálból, a Blockner-cég rokonszenves főnökéből — dr. Blokmalt.*

Nézzük azonban, milyen tanácsokat ad a kitűnő *Blokmalt* doktor? A legenyhébb, hogy *az ember egymásután két-három Blakmaltot szopogasson el.* Nyilván gondjuk van arra is, hogy *a Darmol-gyár másik gyártmányát is igénybe vegye az ember* a tömeges Blokmaltfogyasztás ellensúlyozására. De *jó a Blokmalt a köhögés előtt, köhögés közben és természetesen köhögés után is.* Megelőzi a köhögést és jó teában, tejben, szárazon, ahogy paranesolod. „Tápértéke miatt is nagyon hasznos — mondja a doktor bácsi — a *Blokmalt* fogyasztása". No igen, de a tápérték kedvéért, tápérték gyűjtése céljából — *tejben oldandó fel.*

És mindezek után a doktor bácsi összeráncolja a homlokát és zordul rádmordul:

— *Ezért kövesse Ön is tanácsaimat!*

No-no, kedves *Blokmalt* doktor úr, ez már nem olyan egyszerű dolog. *Ehhez már szavának kell lennie a Közegészségügyi Tanácsnak is.* Ez már a reklámnak abba a kategóriájába tartozik, amelyet egy olyan szolid cég, mint az ötvenegynehány éves *Blockner hirdetési iroda,* nem vállalhat. Még ha nem is ő találta volna ki a reklámnak ezt a módját, a gyárat neki kellett volna arról lebeszélni. *Nemlétező orvosnak az orvosi tanácsai a reklámnak nem szolid eszközei.* Akik pedig ilyen reklámmal élnek, azok ne botránkozzanak meg milliós kereseteik fellegvárában azon, hogy néhány kiskereskedő megtévedt.

A reklámnak erre a fajtájára fel kell hívni a Közegészségügyi Tanács, valamint az orvosok erkölcsi és szociális egyesületeinek figyelmét, ők majd utánanéznek, hol van Blokmalt doktor rendelője.

Addig is kérek egy csomag *Egger-féle Negrót,* amely szegényke nem dicsekszik doktori címmel. (Pedig diplomájával a kezében jogosan megtehetné!) Ő nem álorvos, ő csak egy szerény kéményseprő. A torok kéményseprője.

Igy, kérem: a kéményseprőig elmehet a szolid és korrekt reklám, a doktorságig nem.

Pogány Béla

Nyolcezer pályázó a száz gyakornoki állásra

Négyhetes határidő a jelentkezésre — Az ideiglenes állásokat véglegesekké fogják átszervezni Nem terveznek elbocsátásokat a városházán

A legutóbbi napokban nagy izgalmat keltett a fővárosi tisztviselők soraiban az az ismeretlen forrásból származó híresztelés, hogy *a fővárosnál ujabb B. lista készül.* A tisztviselők idegességét fokozta egyes napilapok híradása is, amely arról szólt, hogy a fővárosnál *számos állást megszüntetnek:* legelőször a havidíjas és hetijegyzékes ideiglenes hivatalnokokat bocsátják el a szolgálatból. A riasztó híreknek tápot adott az a körülmény, hogy a belügyminisztériumban Tatics Árpád hivatalában napok óta folynak a főváros vezetőivel *az új költségvetés jóváhagyását megelőző információs tárgyalások.* Mivel a B. listáról keringő hírek az időközben megjelent hivatalos cáfolat ellenére is tartották magukat, erről és a főváros egyéb aktuális kérdéseiről

Liber Endre

alpolgármesterhez

fordultunk felvilágosításért, aki a hozzáintézett kérdésekre a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Teljesen érthetetlen, honnan és milyen forrásból kerültek nyilvánosságra a B-listáról elterjedt hírek.*

Kereken meg kell cáfolnom ezt a híresztelést

és határozottan kijelenthetem, hogy ilyen, vagy ehhez hasonló gondolattal senki nem foglalkozik, mert ilyen terv fel sem merült.

Felhívtuk a figyelmét arra, hogy esetleg a minisztériumban folyó költségvetési tárgyalásokon jöhetett szóba valamilyen formában *a létszámapasztás,* mire a válasz így hangzott:

— A belügyminisztériumban folyó tárgyalások anyagáról teljesen tájékozott vagyok. A megbeszélések minden fázisát ismerem, a minisztériumok álláspontját is.

Szombaton tárgyaltam a fővárost érdeklő aktuális ügyekről Tatics államtitkár úrral

és így határozottan állíthatom, hogy *a minisztériumban sem kerülhetett szóba semmiféle tisztviselői elbocsátás.* Az talán elképzelhető, hogy valaki esetleg félremagyarázta a *státusszabályozás előkészületeit.* Az új státusszabályzat ugyanis már munkában van és ennek a kereteiben fogja a főváros vezetősége újból megállapítani a fővárosi alkalmazottak normálstátusát és

nincs kizárva, hogy a normálstátus megállapításánál bizonyos állások megszüntetésére tényleg sor kerül,

ez azonban legkevésbbé sem jelenti azt, hogy az állásából valakit elbocsássunk. Legfeljebb az történhetik, hogy egyes állásokat, amelyek felesleges-nek mutatkoznak, *nem fogjuk a jövőben betölteni.* Igy például *szó volt arról, hogy az összes ideiglenes hivatalnoki állásokat megszünteti a főváros.* A terv az, hogy amint lehet

az összes ideiglenes állásokat végleges hivatalnoki állássá szervezzük át.

Hangsúlyozom azonban, hogy mindezt B-listázás és elbocsátás nélkül.

— Kijelenthetem, hogy *a kormány sem kívánja egyetlen állás megszüntetését sem,* ellenben a most folyó költségvetési tárgyalások során is felhívta a miniszter a főváros vezetőségének figyelmét arra, hogy

igyekezzen a szerződéses alkalmazások rendszerének minél előbb véget vetni

és úgy az üzemigazgatói, mint az egyéb szerződéses állásokat megszervezett, végleges hivatalnoki stallumokká átminősíteni.

Érdeklődtünk a *gyakornoki állások betöltésének ügye* iránt is, miután a szerdai közgyűlés ebben a kérdésben meghozta a végleges határozatot:

— Miután a száz gyakornoki állás megszervezése csak szabályrendeleti úton lehetséges, így most legelső feladat, hogy a közgyűlésen elfogadott szabályrendeletet tizenöt napos közszemlére függesszék ki, ahogy ezt a törvény előírja. Ha a szabályrendelet ellen ezalatt a fél hónap alatt kifogást nem emelnek és ellene fellebbezést be nem adnak, úgy *február első napjaiban felterjesztjük a közgyűlési határozatot a szabályrendelettel együtt a kormányhoz jóváhagyás végett.* Ha a belügyminiszter a közgyűlési határozatot és ezzel együtt a száz állás megszervezéséről szóló szabályrendeletet jóváhagyja,

akkor fogja a polgármester meghirdetni a pályázatot négyhetes határidőre.

A kormányjóváhagyást és a pályázat lebonyolításához szükséges időt számítva, hat-nyolc hét szükséges ahhoz, hogy az állások betöltéséről komolyan tárgyalhassunk. *Feltéve, ha a belügyminiszter a száz állás létesítését a felterjesztés után nyomban jóváhagyja.*

— A közgyűlési határozattal egyidőben újra felterjesztést intéz a főváros a kormányhoz annak az érdekében is, hogy a főváros jó példáját mások is kövessék és

adjanak módot minél több fiatal diplomás elhelyezkedésére.

Ha a főváros példájára az állami hivatalokban is szerveznek gyakornoki állást és ha a nagybankok, nagyvállalatok, részvénytársaságok szintén hasonlóan cselekszenek, akkor a fővárosi száz állás mellett legalább még ezer alkalmazás nyílik a fiatalok számára.

— A közgyűlésen megszavazott gyakornoki állások betöltésének *nincs pénzügyi akadálya,* mert a szükséges fedezetet a költségvetésbe beállítottuk.

*

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy *a száz gyakornoki állás elhelyezésére máris több mint 8000 pályázat érkezett a városházára.*

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Esőben, hóban minden autóhoz:



elektromos ablaktörlő

STREBEL

Kazánok

Radiatorok

STREBELMŰVEK

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.

TELEFON: 16—5—65.

Gyártelep: MOSON

Világszerte „Budapest-Gödöllő Jamboree“ felírásu nyomtatványok vannak forgalomban

Elsimulnak az ellentétek a cserkész-táborozás körül — A főváros is részesül az arányaiban páratlanul álló idegenforgalom előnyeiben

Multheti számunkban részletesen foglalkoztunk a *gödöllői jamboree* ügyével, amely ez év kétségtelenül legjelentékenyebb idegenforgalmi eseményének igérkezik. Cikkünknek az volt a célja, hogy *tisztázzuk a jamboree kapcsán sajnálatos módon kiélesedett ellentéteket* és adatainkkal hozzájáruljunk annak a békés atmoszférának a megteremtéséhez. Amilyen tárgyilagos formában közöltük *a főváros álláspontjának* ismertetését, ugyanolyan készséggel adunk helyet

vitéz Endre László gödöllői főszolgabíró

alábbi levelének is:

FŐVÁROSI HIRLAP
tekintetes szerkesztőségének
Budapest.

A *Fővárosi Hirlap* f. hó 18-ik számában „Hátbatámadta-e a főváros a cserkész világjamboreet?“ cím alatt foglalkozik *Petrovácz* Gyulának a gödöllői cserkész világjamboree ügyében történt felszólalásával, valamint az Országos Cserkész Szövetség, Pestvármegye törvényhatósága részéről elhangzott válaszokkal.

Engedje meg Szerkesztő Ur, hogy ezen cikkre teljes tárgyilagossággal válaszoljak, mint egyike azoknak, akiknek kötelessége Gödöllő érdekeit képviselni és megvédeni.

Mindenekelőtt engedje meg, hogy rámutassak arra, hogy *Gödöllő a cserkész világ-jamboree szempontjából sohasem állott szemben mint konkurrens a fővárossal.* Annak dacára, hogy az eddigi előkészületeknél a főváros legilletékesebb tényezői is állandóan összeköttetésben álltak a Cserkész Szövetséggel és a Táborparancsnoksággal,

még fővárosi oldalról sem vetődött fel komoly formában egyetlen egyszer sem a két és fél év alatt, hogy a jamboree-t Budapesten lehetne megrendezni.

Ennek egyetlen és egyszerű oka az, hogy a fővárosnak sehol sincs akkora *összefüggő alkalmas területe,* amely 50.000 cserkész és esetleg 100—150.000 látogató elhelyezésére elegendő volna. Ehhez erdő és mező kell, még pedig lehetőleg egyenletes fekvésű. A Hüvösvölgy környéke erősen dombos jellege a 3 év előtti megyeri tábor helye pedig kopár, fátlan volta miatt nem jöhetett figyelembe, eltekintve attól, hogy *meg sem közelíti a szükségelt 450—500 katasztrális holdat.*

Gödöllő kiválasztása megtörtént már akkor, mikor az 1930. év nyarán *Badenben* megtartott nemzetközi cserkészdelegáció a rendezést Magyarországnak ítélte. Éppen az volt a meghívást eszközlő magyar kiküldöttek előnye, hogy már *kész tervekkel állottak elő,* az egész táborbeosztást előre pontosan kidolgozták s ezeken a terveken már mindenütt Gödöllő szerepelt.

Gödöllő tehát ezen a konferencián nem a fővárossal, hanem az Egyesült Államokkal, Csehországgal, Görögországgal, Ausztráliával és még néhány más nagyhatalommal állott szemben.

Igaz, hogy e konferenciát megelőzően szóba kerültek az ország más vidékei is, így a *Duna és Tisza vidéke. A Mátra és a Balaton,* amelyeknél a közlekedési nehézségek döntötték el hátrányukra a vitát, komolyan szóba került azonban *Tata,* ahol hatalmas parkok és tavak álltak volna rendelkezésre és közlekedési szempontból is jól fekszik a Bécs—budapesti fővonal mentén. Helyrehozhatatlan hátránya lett volna Tatának, hogy innen sokkal nehezebb lett volna a külföldi cserkészcsapatokat az ország legkülönbözőbb vidékeinek meglátogatására elvinni s így nemcsak maga az ország, hanem leginkább

Budapest székesfőváros érezte volna ennek a választásnak hátrányos voltát,

a látogató közönség pedig, amelyet befolyásolni nem lehet, legnagyobbrészt *elkerülte volna Budapestet* és könnyebben állt volna meg Bécsben, amely ugyis útjába esik. A gödöllői jamboree magára Budapestre hozza a cserkészek és látogatók tízezreit. A látogatók nem is lakhatnak máshol, mint a fővárosban. A táborparancsnoksági szerveknek egy nagy része magában a fővárosban székel. Minden külföldi cserkész, amelyik érkezésekor és indulásakor át nem utazna a fővároson, legalább két egész és egy félnapi kiránduláson fogja azt megismerni.

Az összes nyomtatványokon és propagandairatokon mindenütt: „Budapest—Gödöllő Jamboree“ felírás szerepel,

mint az a levelemhez mellékelt propagandabélyegen is látható, s amelyen *Budapest neve sokkal szembetűnőbb és láthatóbb, mint Gödöllőé.*

Maga a táborparancsnokság már nyilatkozott azon igényekre nézve, amelyeket a fővárossal szemben kérelem formájában támasztott. *Ez az összeg meg sem közelíti azt, amely bizonyos forumoknál szóba került: a 685.000 pengőt, de hallottunk másfél millió pengős összegről is.*

A táborparancsnokság 50 és 100.000 pengő közötti összeg erejéig kívánja a főváros áldozatkészségét igénybevenni, ezt sem készpénzösszegben, hanem nagyrészben természetbeni szolgáltatásokban.

Gödöllő magára a vízvezetékre *40.000 pengőt áldoz,* ennek több mint kétszeresét teszik ki az egyéb természetbeni és más vonatkozású szolgáltatások. Gödöllő tehát szerény anyagi helyzetéhez mérten méltóképen kiveszi részét az áldozatokból, de szívesen teszi ezt, mert nagy nemzeti ügyet szolgál vele. A Jamboree propagandája Budapest propagandája is, idegenforgalma a főváros idegenforgalmát is fogja emelni, jelentéktelen befektetés mellett.

A főváros és Gödöllő versenytársak nem lehetnek. Gödöllő mindig elismeri a főváros vezéri hivatottságát, maga részére azonban megbecsülést és szeretetet kér, hogy

kölcsönös összefogással szolgálhassa a fővárossal egyetemben a cserkészet és a jamboree ügyét

s ezzel a magyar igazság érdekében folyó nagy munkának eredményes elősegítését.

Gödöllő, 1933. január hó 21-én.

Kiváló tisztelettel:
vitéz dr. Endre László
főszolgabíró.

Remélhetőleg sikerül most már megszüntetni azt a látszólagos ellentétet, amit a jamboree körül tulajdonképpen a nemes vetélkedés váltott ki. Meggyőződésünk, hogy a világtáborozás úgy Gödöllőnek, mint Budapestnek meghozza a megérdemelt nagy sikert, de mindenekfölött Magyarországnak a beláthatatlan fontosságú nyeresége!, hogy a külföld fiai megismerik a sokat szenvedett népet és nemzetet, amelynek barátai és igazságkeresésének szószólói lesznek a világ minden tájékán.

Tíz különböző új tarifatervezet foglalkoztatja a BSzKRT igazgatóságát

A cél, hogy az utazástól elszokott közönséget ismét visszaszerezzék — A tarifareformot csak a nyáron léptetik életbe

Részletes jelentést adott a *Fővárosi Hirlap* a BSzKRT tervezett tarifareformjáról, amelyik sok érdekes ujítással kívánja a villamosforgalom javítását elérni. Egyelőre *a jegytipusok megváltoztatásáról, illetve új jegyek bevezetéséről van szó,* amelyek között feltünő érdekességre tarthat számot az egykilométeres szakaszjegy, valamint a távolsági jegyek rendszeresítése. A BSzKRT igazgatósága az elmult napokban többször foglalkozott a tarifareform kérdésével, végleges megállapodás azonban nem jött létre. A tarifareform életbeléptetéséről

a közlekedési ügyosztályban

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A villamosvasút igazgatósága előtt körülbelül *tíz tervezet fekszik,* amelyeknek mindegyike a vállalat jövedelmeinek szaporítását tűzte ki céljának, anélkül azonban, hogy tarifadrágítás terhe sujtaná a közönséget. Az újítás inkább azt akarja keresztülvinni, hogy

a villamosutazástól elszokott utasokat ismét a közlekedési eszközök igénybevételére csábitsa,

amit például kitünően szolgálhatna az olcsó szakaszjegyek tipusa. Minden egyes elgondolás külön-külön számításokat igényel, mert a reformot csak úgy lehet megvalósítani, ha *utólagos meglepetések nem borítják fel a szándékolt eredményeket.*

— A többféle tarifareform között a BSzKRT a legjobbat kívánja produkálni és azért egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy konkrét előterjesztést tegyen a polgármesternek.

Valószinüleg még néhány hét elmulik, amig az igazgatóság a legmegfelelőbb elgondolást elfogadja és akkor *az egész reformtervezetet a közlekedési szakbizottság, illetve a városházi összes fórumok döntése alá bocsátja.*

*

Amint látható, még *kezdetleges stádiumában van a villamosvasút új tarifájának a megállapítása* és mert a komplikált kimutatások feldolgozása és azoknak a várható eredményekre való mérlegelése még sok fórumot foglalkoztat, valószínüleg a nyári hónapokban érik meg a helyzet ahhoz, hogy a BSzKRT az új villamosjegy tipusait forgalomba hozza.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Handl István
kövezőmester
III., Pacsirtamező-utca 7. Telefon: 62-0-28

Helfenstein Károly
kövezőmester, útépítési vállalkozó
VI., Hungária-körút 71. Telefon: 91-3-64

KRAUSZ FERENC
kövezőmester
VI., Hungária-körút 71. Tel.: 91-3-64

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

Obendorfer József
kövezőmester
VIII., Ludoviceum-utca 18. Tel.: 38-4-65

Obendorfer Károly és Rudolf
okl. mérnök, kövezőmesterek
I., Horthy Miklós-út 29. Tel.: 69-2-99

Reinisch és Wohl
okl. mérnökök, kövezőmester, építési vállalkozók
Ajtósi Dürer sor 7. szám. Telefon: 38-0-62

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV. Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 844—12

Schaffer Antal
kövezőmester, útépítési vállalkozó
Darányi Ignác-u. 21. Telefon: 52-2-91

Schaffer György
kövezőmester, út- és csatornaépítési vállalkozó
VII., Felvinci-u. 17. Tel.: 52-3-64

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök, kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenépítő vállalata. Budapest, I. ker., Németvölgyi út 33. Tel. 57-9-91

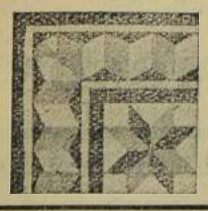

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 908—08.

WC FÜRDŐKád, Kályha, mosdó, stb. szabott áron
C. Hubert
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

Kétszeresre emelt sörfogyasztási adó teljes egyensúlyba hozza az adóbevételek biztonságát

Erőteljesen tért hódít az a terv, hogy az elmaradt bevételt a söradóval kell pótolni — újból javasolják a közgyűlésen a söradó közérdekű felemelését

Amikor kétségtelenné vált, hogy a borfogyasztási adó mérséklése következtében a főváros háztartása három millió pengős hiányt szenved, a *Fővárosi Hirlap* vetette fel azt a gondolatot, hogy a *kárpótlást a söradó felemelése útján kell biztosítani.* Rámutattunk arra, hogy ez az iparág horribilis nyereségeket ér el, amellett távolról sem vállalja azokat a terheket, amelyeket mint adófizetési alanynak feltétlenül vállalnia kellett volna. Utánanéztünk a főváros adókönyveiben és azt a meglepő megállapítást tettük, hogy

a budapesti sörgyárak évente mindössze átlag csak 300 ezer pengő fogyasztasi adót rónak le,

tehát messze elmaradnak a borfogyasztási adótól, amelyik a mai lecsökkentett méreteiben is kereken hárommillió pengőt jövedelmez a hatóság adópénztárának.

A belügyminiszteriumban most folyik a költségvetés felülbírálása és ennek során keresik a lehetőségeket a borfogyasztási adó miként való pótlására. Úgy tudjuk, hogy konkrét megállapodás még nem történt és így fokozott jelentősége van annak a mind szélesebb körben elfogadott elképzelésnek, hogy a sörgyárak is kapcsolódjanak be a közterheket vállaló kategóriák soraiba.

A Fővárosi Hirlap közleménye nyomán a napilapok is foglalkoztak a söradó bevezetésével

és komoly alátámasztással regisztrálták azt az akciót, amelyik a *sörgyárak reális megadóztatását* tűzte ki céljának.

Most alkalmunk van újabb számításokat produkálni, amelyek minden kétséget kizáróan igazolják a *Fővárosi Hirlap* javaslatának komolyságát. Pontos statisztikai kimutatások szerint a *budapesti sörgyárak körülbelül 560.000 hektoliter sört forgalmaztak az elmult évben.* Kézenfekvő az az elgondolás, hogy

egy-egy hektoliter, tehát száz liter sör hat pengő fogyasztási adót feltétlenül vállalhat,

amely esetben a hiányzó hárommillió pengő bőségesen megtérül a főváros adóhivatala számára. Megemlítésre érdemes, hogy Ausztriában, a sörfogyasztás hazájában, a fogyasztási adó ennek csaknem a kétszerese. Ha ezt a hatpengős egységenkénti adótételt egy-egy pohár sörre elosztjuk, akkor azt látjuk, hogy *a megterhelés alig csak egy fillérre rug,* tehát nem kell tartani attól, hogy a fogyasztók számára elviselhetetlen új drágítás jelentkezik. De szó lehet arról, hogy ez a minimális drágítás is elmaradjon, mert feltételezhető, hogy

a sörkartel átmenetileg nem ragaszkodik az évi sokmilliós hasznához, ellenben vállalja a fogyasztási adó fizetését

és ezzel elhárítja magáról azt a vádat, hogy valamilyen érthetetlen elnézés folytán nem veszi ki részét az általános teherviselési kötelezettségből. Annál könnyebben megtehetné ezt a kartel, mert hiszen legutóbb is szinte nemzeti ajándéknak nevezhető kedvezményben részesült. Az elmult év végén ugyanis a kartel addig ostromolta a földmívelésügyi minisztert, hogy rosszul megy a sora, megcsappant a sörfogyasztás, hogy feldolgozatlanul nyakukon maradt az előre beraktározott sörárpa, míg a miniszter megunta a kétségbeesett siránkozást és

300 vagón sörárpa kivitelére engedélyt adott a kartelnek.

A legális gabonakereskedelem megkárosításával, horribilis haszon mellett, tehát 300 vagón sörárpát is exportáltak.

A sör-dzsungelnek hátterét egyébként érdekesen megvilágította *Krivoss* Árpád dr., törvényhatósági bizottsági tagnak mult év november 23-án a közgyűlés költségvetési vitájában elmondott beszéde:

— Ha azt nézzük, — mondotta, — hogy a borral szemben hogy állunk a sörrel, amely tulajdonképpen kartelekk, azt látjuk, hogy

a sör után egyhuszadrész annyi városi adót fizettek, mint amennyit a bor után.

1929-ben fogyasztottak Magyarországon 500.000 hektoliter sört, amely után fizettek 300.000 pengő sörfogyasztási adót. A fogyasztott 300.000 hektoliter bor után pedig 6 millió pengő fogyasztási adót kellett leróni. Meg vagyok róla győződve,

hogy ha a sörfogyasztási adó ma 100 literenként 12 cukorméró fok tartalmu sör után az eddig fizetett 10% helyett 20% volna, a söradót és kincstári részesedést együttesen számítva, a sör ára akkor is változatlan maradna,

mert hiszen mi a békebeli sörárakkal szemben most is horribilis összegeket fizetünk. A békében fizettünk egy pohár sörért 16 fillért, ma fizetünk 28, 30, 32 fillért. Békében egy korsó sör volt 26 fillér, ma 48—50 fillér. Határozza el a közgyűlés, hogy az előállott hiány részbeni pótlására és a borfogyasztás előmozdítása céljából

a sörfogyasztási pótadó kulcsát

100 literenként 12 cukorméró fok tartalmu sör után járó söradó és kincstári részesedés együttes összege után *eddig fizetett 10 százalék helyett 20 százalékra emeli fel.*

A főváros közgyűlésén, valószínűleg a közeli ülések egyikén, *Krivoss* Árpád dr. újból megsürgeti a már régebben beterjesztett konkrét indítványának végrehajtását és felkéri a polgármestert, hogy a *söradó felemelésére vonatkozó tárgyalások eredményét terjessze a plénum elé.* Várospolitikai körökben bizonyosra veszik, hogy ha a sörgyárak belátására ebben a vonatkozásban nem számíthatnak, úgy *rendeleti uton* gondoskodnak a söradó felemeléséről és ezzel egyidejűleg a főváros háztartási egyensulyának biztosításáról.

Február havában befejeződnek a transzferpénzek felhasználására megindított tárgyalások

Lamotte Károly dr. tanácsnok a külföldi hitelezőkkel való megegyezésről és a belügyminiszteriumi költségvetési tanácskozásokról

Multheti számában megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok az ostendei egyezményben érdekelt külföldi hitelezők és a főváros között elvi megegyezést létesített a transzferpénzek felhasználására. A főváros részéről másfél év óta befizetett kamat és törlesztési tételek közel 15 millió pengőre rugtak, amelyeket azonban az érvényben levő kormányrendeletek értelmében a Nemzeti Bank zárolt. A külföldi hitelezők ezt a hatalmas összeget nem vették át, hanem a Berlinben lefolytatott tárgyalások alapján most hozzájárultak ahhoz, hogy a *főváros ezt az összeget igénybevegye és az ostendei egyezményben biztositékul lekötött világitási és vízvezetéki üzemek beruházásainak folytatására fordítja.*

A transzfer-megállapodás további menetrendjéről intéztünk kérdést

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnokhoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egyelőre csak elvi megállapodás létesült a külföldi hitelezőkkel, akik azonban kijelentették, hogy *hajlandók az új kölcsön folyósításához hozzájárulni.* A transzfermoratórium következtében összegyült milliók a magyar gazdasági élet megerősítését fogják szolgálni, mert révükön

úgy a gyáriparnak, mint a munkások százainak új kereseti lehetőség nyilik a Vízművek, a Gázművek és az Elektromosművek új beruházásainak előállításával.

— Megállapodtunk a *Schweizerische Bankiervereinigung*-gal, hogy a tárgyalásokat *februárban folytatjuk.* Számításom szerint a szerződés megkötésének ninesen akadálya és így

a jövő hónapban tesz a polgármester úr javaslatot a közgyűlésnek a tranzakciók megkötésére.

Ha ezen túlvagyunk, akkor a három nagyüzem nyomban gondoskodik a szükséges reorganizációs munkák azonnali megindításáról.

Megkérdeztük *Lamotte* Károly dr. tanácsnokot, hogy *miképpen áll a költségvetés jóváhagyásának ügye* és hogy mikorra várható a belügyminiszter leiratának megérkezése.

— Az elmult héten permanens tárgyalások folytak a belügyminisztérium városi osztályán, — mondotta, — ahol minden részletre megadtuk a szükséges felvilágosításokat. Általánosságban szakkérdésekről tárgyalunk, tehát

hamis minden olyan hiresztelés, amelyik azt terjeszti, hogy felsőbb helyen bizonyos tételek felvételét, illetve törlését erőltetik.

A megbeszélések alapján a fővárosnak joga van bizonyos tételeket módosítani és ha erre a közérdek, vagy valamilyen más elsőrangú szempont elkerülhetetlen szükséget jelent: *meg fogjuk találni az alkalmat ahhoz, hogy egyes tételeken változtassunk.* Teljesen helytelen az a beállítás, hogy oktroj utján kívánnak bizonyos tételeket a költségvetésbe feltétetni, mint ahogy *alaptalan az is, mintha jelentékeny összegeknek felszabadítása érdekében egyes alkalmazotti kategóriák elbocsátását szorgalmaznák.*

— A kormányhatósággal folyamatban lévő tárgyalások még a jövő hétre is elhúzódnak és néhány nap mulva befejeződnek. A belügyminisztériumban szerzett impresszióim alapján

a költségvetés jóváhagyását,

illetve az ezzel kapcsolatos belügyminiszteri leiratot *február elejére várom.*

*

Elmondotta még *Lamotte* tanácsnok, hogy a zárószámadások a főszámvevőség irodáiban már készülnek és *valószínüleg sikerül a multévi gazdálkodás pontos eredményeinek összeállítását március végéig befejezni.*

MIERT KELL, HOGY ÖN A MIRA VIZEKET HASZNÁLJA?

MERT a MIRA keserűvíz 55 perc alatt teljesen görcsmentesen hat, íze kellemes, szine fehér, ára a legolcsóbb

A **MIRA** glaubersós gyógyviz **ötszörösen nagyobb gyógyerejű, mint a karlsbadi víz,** nem kell külön sót hozzáadni. — Kaphatók: gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket

Szállít hivataloknak részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát

Telefon: J. 415—07 — *Alapitva 1838-ban*

Hauschild Albert

Budapest, VII., Károly-körút 15

Labriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ

(TISZA KÁLMÁN TÉR)

A kéthetes premierek színháza

Minden hónap 1-én és 16-án új műsor

JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

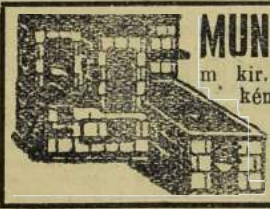

MUNKÁCSY GYULA cég

m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár

Budapest, VII., Rózsa-utca 39.

Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.

Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Március 1-én kezdik törleszteni az útépítkezések részletfizetéseit

Ebben az évben egymillió és százezer pengőt fordítanak útjavításokra

A tízmillió pengős munkamunka-programm keretében a főváros mult esztendőben *több mint hárommillió pengő értékü útépítést* adott hitelezéses alapon vállalatba a vállalkozóknak. A szerződéseket oly értelemben kötötték meg, hogy az építkezések árát

harminchat havi részletben, vagyis három év alatt térítik meg a vállalkozóknak.

A vállalatba adott útak egyrésze, mintegy kilenc nagyobb útvonal már elkészült, a többi építése pedig részben folyamatban van, részben szünetel és a tavasszal folytatják. A főváros vezetőségének az a terve, hogy

az összes új útvonalakat ez év tavaszán veszi át véglegesen a vállalkozóktól

és ezzel egyidőben megkezdi *a részletek fizetését*. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a vállalkozók az első részletet *március 1-én* kapják kézhez, amely alkalommal közel 600 ezer pengő kerül kifizetésre.

A közelmultban határoztak a főváros úthálózatának karbantartásáról is. A polgármester nyilvános pályázatot hirdetett

a karbantartási munkák elvégzésére

és ennek a versenytárgyalásnak a határideje *február 14-én* jár le. A tíz kerületben elvégzésre váró kövezetjavítási, illetve útburkolási munka 1,100.000 pengős vállalkozási alkalmat jelent, amelyből 400 ezer pengő aszfaltozási és 700 ezer pengő kövezési munka lesz.

Tizenöt külföldi vállalattal tárgyalt a főváros a benzolberendezés szállítására

A Lurgi-szabadalommal rendelkező Láng-gyár ajánlata volt a legmegfelelőbb A rendelést még e héten kiadják — A benzolgyártást ősszel megkezdik

A szerdai közgyülésen, mielőtt végleg elhatározták a benzolgyár megépítését, éles vita támadt, hogy volt-e a nagy összegre rúgó megrendelést megelőzően nyilvános versenytárgyalás? A felszólalóknak *Borvendég* Ferenc alpolgármester röviden megadta a választ. Ennek ellenére érdekesnek tartjuk nyilvánosságra hozni az ügynek még ismeretlen részleteit, hogy teljesen eloszlassuk az esetleg jelentkező kétkedéseket.

A benzolgyártóberendezés megrendelésének előkészületeiről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— 1930 augusztusában, amikor a főváros elvben elhatározta a benzolgyár létesítését, a gázművek igazgatósága *tizenöt külföldi céget szólított fel ajánlattételre*. Nyilvános versenytárgyalást egyébként sem lehetett tartani, mert különleges gépek beszerzéséről volt szó, aminek a gyártásával külföldön is csak kevés cég foglalkozik.

A felszólított cégek névsora a következő:

F. J. Collin, Dortmund
Carl Stile, Reklinghausen
H. Koppers, Essen
F. Rippel, Reklinghausen
Jinsenlmann Kox Offenbau, Essen
KOGAG, Essen
Dr. C. Otto, Bochum
Carl Pfisterer, Stuttgart
Martini et Linecker, Berlin
Wilton Chem. Eng. and Wilton's patent furnace Comp. Ltd, London
Simon Carves Lmtd, Manchester
M. Hempel, Charlottenburg
Bamag-Meguin, Berlin
Gesellschaft für Lindes Eismaschinen, Höltriegelskreut
Lurgi Gesellschaft für Wärmetechnik, Frankfurt.

— A cégek legnagyobb részétől beérkezett az ajánlat, még pedig *különböző eljárásokra*. A gyárak ajánlatainak ismeretében a főváros, illetve a Gázművek szakértőket küldtek külföldre az egyes módszerek tanulmányozására. A Gázművek vegyészei és mérnökei megállapították, hogy

három rendszer vált be a gyakorlatban:

a *Lurgi-féle* aktiv szenes, a *Linde-féle* kompresszorhűtős és az *olajkimosóeljárás*. A főváros ezt a három módszert szintén kipróbálta és az eredményekből úgy látta, hogy ezek közül a Lurgi-féle eljárás nemcsak a legmegfelelőbb, *hanem a legolcsóbb* is. A Lurgi-féle ajánlatnak volt egy más előnye is, az, hogy a szabadalom tulajdonosa

a Láng-gépgyár utján tett ajánlatot

és egyidejűleg rendelkezésre bocsátott egy próbaberendezést is.

— A főváros erre óvatosságból *újra kilenc céget szólított fel* a kiválasztott rendszer szállítására. Nem lehet tehát azt mondani, hogy a versenyt kizárták a szállításból, mert *versenytárgyalás esetén is alig érhettünk volna el más eredményt*. Az előzetes tárgyalások során kiderült az is, hogy

a fővárosnak sokkal több pénzébe került volna a berendezés, ha a szabadalmat megvásárolja és valamely gyárral készítteti a gépeket.

A Lurgi-rendszerrel ajánlkozó Láng-gyár a többivel szemben előnyösebb helyzetben volt azáltal, hogy *a szabadalomért gyártási engedélydíjat fizet*, anélkül, hogy a rendszer tulajdonjogát meg kellene vásárolnia. Végül a Lurgi-rendszer mellett döntött az a körülmény is, hogy a londoni gázművek, amelyeknek a kapacitása jóval nagyobb, mint a mienk,

két évvel ezelőtt szintén Lurgi-rendszerű benzolgyártásra rendezkedett be

és amint érdeklődésünkre velünk közölték: *a berendezéssel nagyon meg vannak elégedve.*

— A főváros vezetősége a benzolgyártóberendezésekre ezek után a megbizást a Láng gépgyárnak a legközelebbi napokban kiadja, a *szerződés* közvetlenül aláírás előtt áll.

A főváros a benzolgyártó berendezést nem áruhitellel, hanem készpénzzel vásárolja

abból az egymillió pengőből, amit a Gázművek az alkalmazottak nyugdíjalapjától éves törlesztésre kölcsönvett.

*

A berendezés gyártását a megrendelés után azonnal megkezdik, úgyhogy a benzolgyárat az őszi hónapokban üzembe helyezik.

Ezerötszáz idegen jön Budapestre a húsiparosok nemzetközi kongresszusára

Megtekintik az élelmezési üzemeket és az élelmiszernagyvásárt

Egyik legnagyobb tömeget foglalkoztató ipari ágazat a húsipar, amelyiknek úgy Amerikában, mint Európában messze kiterjedő működési területe van. A húsiparosok nemzetközi szövetségbe tömörültek és legutóbb *Párisban* tartották nemzetközi kongresszusukat, amelyen a magyar kiküldöttek is résztvettek. A kongresszus ülésein a magyar megbízottak messzemenő és feltünő szeretetteljes bánásmódban részesültek és azonkívül, hogy a magyar húsiparosok vezetőjét a nemzetközi kongresszus alelnöki székébe emelték, a szokásos banketteken megkülönböztetett szavakkal emlékeztek meg a magyar szakma kiválóságáról. A párisi kongresszus a francia delegátusok javaslatára egyhangúlag kimondotta, hogy

a legközelebbi nemzetközi összejövetelt Budapesten tartják, amelynek az előkészületei máris megkezdődtek.

A számítások szerint *500 délamerikai, európai, északamerikai, ausztráliai és ázsiai húsiparos és húskereskedő érkezik Budapestre a júniusban megtartandó kongresszusra.* A központi szövetség vezetőségétől most átirat érkezett Budapestre, amelyben felvilágosítást kérnek a rendezés előkészületeiről és jelzik, hogy a budapesti összejövetelt a legfontosabb szakkérdések megvitatására kívánják felhasználni.

A főváros szintén bekapcsolódik az érdekes nemzetközi tanácskozás munkájába és gondoskodik arról, hogy élelmezési üzemeinek vezetői tevékenykedjenek a kongresszus előkészítésében. A külföldről érkezett bejelentések szerint

a vendégekkel családtagjaik is Budapestre utaznak, tehát biztonsággal lehet számítani arra, hogy körülbelül 1500 főnyi idegen látogat el a magyar fővárosba.

Felhasználják az alkalmat arra a külföldiek, hogy meglátogassák Budapest nagy élelmezési üzemeit és tanulmányozzák az élelmiszernagyvásár berendezéseit is, amelyekről külföldön már jó értesülésecket hallottak.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedést-, aszfalthő- és hangszigetelési munkákat,
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272-7

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—83.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48-7—30.

SZEGEDY BÉLA JENŐ
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÚT-, VASÚTÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., TÁRNOK-UTCA 2. TELEFON: AUT. 608—52.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület. Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK

Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kivül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek**, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik. — **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., **a legjobban használhatók.** ***Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!***

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

Gazdasági Értesítő

A budapesti kereskedelem élet-halál harca az áruházakkal

A fővárosnak életbe kell léptetnie a külön áruházi adót

A magyar kereskedelem, főként pedig a budapesti kereskedelem, élet-halál harcát vívja az egyes *áruházak*-kal, amelyek legnagyobbrészt állami kedvezményeket bőségesen igénybevevő gyárvállalatok alapításai és elárusító szervei. Ezek az „áruházak" a polgári egzisztenciák egész tömegét készülnek és fogják megsemmisíteni, ha idejekorán meg nem érkezik az a hatósági segítség, amelyet igen komoly és igen tiszteletreméltó miniszteri nyilatkozatok után joggal lehet várni.

Csak a napokban tárgyalta elkeseredett hangulatú ülésén a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* a gyárvállalatoknak azt az illetéktelen versenyét, amelyet azzal gyakorolnak, hogy *ők is detail-üzleteket nyitnak* és amellyel a legális kereskedelmet életgyökerének legmélyén támadják meg. Ebben a versenyben szinte vezetnek — ők azok, amelyek leginkább szemet szúrnak — az úgynevezett *Pók*-üzletek. A város minden részében nyílnak ilyen üzletek, amelyek titokzatosságukkal és vásári kiabáló reklámjukkal akarják felhívni magukra a kevésbé ízléses közönség figyelmét. Ezek mögött a *Pók-áruházak* mögött — ma már mind szélesebb rétegek kezdik tudni — *a Guttmann és Fekete állami segélyben részesülő* gyár áll. Maga *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter fejtette ki, hogy a gyári szubvenciók nem arra valók, hogy *a legitim kereskedelmet megöljék*. Ennek a miniszteri szónak érvényt kell szerezni. Még akkor is, ha *Guttmann és Feketéék államilag hizlalt pókjaikról van szó.*

Nem hinnénk, hogy a magyar államnak s a demokratikus, a népi politikát hirdető kormánynak lenne szíve, hogy engedje a legszolidabb és legbuzgóbb magyar adófizető osztály, a kereskedők pusztulását. Pedig ha az áruházak jogosulatlan konkurrenciáját le nem törik, *ennek be kell következnie. A gyári áruházak* nem jutnak — úgy látszik — arra a belátásra, hogy volt idő, amikor nekik is volt és *lesz idő, amikor nekik is lesz szükségük* a kereskedelemre. Jöhet még idő, amikor gyilkos váddal állhatnak elő önmagukkal szemben, mert felfalták a legitim kereskedelmet.

Az államhatalom legelemibb kötelessége, hogy védelmet nyujtson a kereskedelemnek, amely ma pusztulásra van ítélve. Minden bolt, amelyet az államilag támogatott *Pókok* miatt becsuknak, kidobott pénz, mert ezektől a kereskedőktől többé egyetlen fillér adó be nem folyik. Pedig a kereskedő az, aki a legszorgalmasabb adófizető lévén, táplálja az államot, *az áruház pedig elviszi a szubvenciót.*

Itt nem segíthet más, csak az a rendszer, amelyet a németek már megvalósítottak és amelyet nálunk is észre kell végre venni. A fővárosnak módjában áll, hogy *a legális kereskedelem védelmében* a maga számára biztosítsa azt a jövedelmet, amely *a külön áruházi adó* címen Németországban már virágkorát éli. Az áruházi különadó bevezetését minden módon indokolja az a kivételes helyzet, amely ezeknek a gyári vállalatoknak jutott a szubvenció élvezése és a legitim kereskedelem lehengerelése révén. A kereskedelemmel szemben nem szabad előnyösebb helyzetbe jutnia azoknak a gyárvállalatoknak, amelyek *állami szubvencióval* akarják az *állam* legjobb adófizetőit fizetésképtelenné tenni. A fővárosnak módjában van megoldani ezt a kérdést. *Az áruházi különadó bevezetésével új jövedelemforrást nyit meg önmaga előtt, ugyanakkor pedig megvédi legjobb polgárait, a kereskedőket.*

A fővárosnak sürgősen meg kell csinálnia ezt az új adónemet. Értesülésünk szerint ennek megvalósítása érdekében illetékes körök igen komolyan foglalkoznak és küszöbön áll az akció megindítása.

A gazdasági kibontakozás útja: az építkezések sürgős megindítása

Irta: KORÁNYI BÉLA redőnygyáros

A sivár gazdasági válságból való kibontakozás lehetőségét vizsgálva, *Németország példája int felénk.* A német kormány megvalósította az ipar és a kereskedelem vérkeringésének felfrissítését azzal, hogy csökkentette a közterheket és kölcsönök folyósításával tette lehetővé a közmunkák, a hidak, az utak építését, a csatornázási munkálatok lefolytatását, valamint a villamosvasúti hálózatok kiterjesztését. Nálunk bőven akad alkalom mindezeknek a nagy közmunkáknak az elvégzésére, azonfelül, hogy a házépítkezések megindításában lelhetjük fel az érdekelt iparágak és a kereskedelem talpraállítását.

Az 1932. év a gazdasági válság sötét éjszakáját jelentette, de reméljük, hogy

a most megindult esztendő meg fogja hozni az építőiparosságnak az oly régóta nélkülözött munkaalkalmakat.

A kormányra és a főváros vezetőségére hárul az a nehéz feladat, hogy a megindítandó építkezésekhez szükséges pénzügyi alátámasztást megadja és olyan 2—3 éves építési programmot állítson össze, amelyik megmozgatja az ipar és a kereskedelem ellustult erejét.

Kétségtelen, hogy vannak pénzforrások, amelyek három éven keresztül 50—50 milliós tételeket a munkálatok rendelkezésére tudnak bocsátani. Felemlítem ezeknek sorában

a rendelkezésre álló transzfer-pénzeket, amelyeknek egy részét a Népszövetség hozzájárulásával fel lehet használni.

Rá kell mutatnom a LÁB útján kibocsátandó *biztos kamatozású jelzálogkölcsönökre*, valamint az OTI-hoz és a MABI-hoz befolyó összegekre, amelyek ugyancsak felhasználhatók az építkezések finanszírozására. Ebben a tekintetben könnyítést jelent a belügyminiszter úrnak az igérete, aki nem zárkózik el az engedélyek megadása elől. Kölcsönök folyósíthatók a LÁB útján *az árvaszékeknél elhelyezett pénzekből is*, amelyek komoly összegekre rúgnak.

De hozzáfoghat komoly építőmunkához a főváros is *a Tabán parcellázása és a budai Szt. János-tér környékének igénybevétele révén*, míg a többi telkeket háromévi építési kötelezettséggel nagyszerűen értékesítheti. Az utóbbi címen befolyó jövedelmekből az Attila-körút üres területe is kiépíthető.

Itt említem meg, hogy volna lehetőség más pénzforrás megnyitására is. Ajánlatos volna, ha a kormány minden valutát, amelyet önként beszolgáltatnak, továbbá minden be nem jelentett magyar papirpénzt, amely most tezaurálva van, de ez év folyamán építkezési célokra fordítják:

adóamnesztiában részesítsen.

Meggyőződésem, hogy meglepő nagyságú összeg állana így a munkálatok rendelkezésére. Ha mindezek a pénzforrások keveseknek bizonyulnának, akkor természetesen igénybe kellene venni az építési programmba nagy bankjainkat is, amelyek — 150 ezer építőiparos talpraállításáról van szó — *bizonyára kiveszik részüket a nemzetfenntartó munkából.*

A munkaalkalmak helyes megteremtése az építő munkaprogramm sarkalatos alapfeltételét képezi és mert tulajdonképpen *inségmunkákról* van szó, *mindenféle luxus-*

Pénzügyi körökben örvendetes feltűnést keltett a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank beszámolója

Megjelent a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* 1932. évi beszámolója. Pénzügyi és gazdaságpolitikai téren emberöltők óta nem nehezedtek reánk válságosabb idők a mostaninál. És szomoruan állapíthatjuk meg, hogy a javulás jelei még mindig nem mutatkoznak. *Csak reményeink csillannak fel és bizakodással tölthet el bennünket, ha behatóan figyelemre méltatjuk legrégibb pénzintézetünk, a magyar pénzpiac sziklaszilárd várának, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak gigantikus mérlegét.* Az alább felsorakoztatott adatok önmagukban hordják dicséretüket és e számok impozánsan bizonyítják azt a felkészültséget, a forgalom nagyságát és jelentőségét, amelyet ez a hatalmas pénzintézet a magyar gazdasági élet frontján betölt.

A bank vezetősége hagyományos üzleti szokásához hiven a legnagyobb körültekintéssel és óvatossággal állította össze mérlegét. A feltárt eredményekre jogos büszkeséggel tekinthetnek *Weiss* Fülöp, a magyar pénzügyi élet kiválósága és derék munkatársai, a bank igazgatói és kitünő tisztikara.

*

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága* e hó 18-án *Weiss* Fülöp elnöklete alatt ülést tartott, amelyben megállapította, hogy az 1932. üzletév *4,546.817.71 P tiszta nyereséggel zárult* az előző évi 5,133.753.32 pengő tiszta nyereséggel szemben. A nyereségáthozattal együtt a nyereség az 1931. évben 5,597.359.27 pengőt tett ki, szemben az 1932. évre kimutatott 5,544.188.52 pengővel. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően több már lebonyolított üzlet nyereségének elszámolása ezúttal is későbbi időpontra tartatott fenn.

Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy *a február 7-én délután ½5 órakor megtartandó 91-ik rendes évi közgyülésnek* javasolni fogja, hogy *az 1932. évi osztalék kifizetésére 2,000.000 pengő, vagyis részvényenként 4 pengő* (tavaly 5 pengő) *fordittassék*, továbbá, hogy a rendes tartalékalap 1,000.000 pengővel, az alkalmazottak jóléti intézményei pedig 60.000 pengővel javadalmaztassanak, ugyanúgy, mint a mult évben. Javasolni fogja végül, hogy az intézeti épületek értékcsökkenési alapjának javadalmazására 400.000 pengő fordittassék, az előző évi 200.000 pengővel szemben, *az 1933. üzletévre pedig 1,329.584.45 pengő nyereség vitessék elő*, szemben a tavalyi 997.370.81 pengővel.

A kimutatott tiszta nyereség a tavalyival szemben körülbelül 11%-kal csökkent, ami elsősorban abban lelt magyarázatát, hogy a kamat- és szelvényjövedelem körülbelül 390.000 pengővel, az ingatlanok hozama körülbelül 85.000 pengővel és a forgalom tetemes megcsappanása folytán a jutalékok címén kimutatott, valamint az értékpapír- és devizaüzletnél elért nyereség körülbelül 470.000 pengővel esett vissza; továbbá, hogy a követelésekből eszközölt 1,240.000 pengőnyi leírás az előző esztendőben e címen beállított tételt körülbelül 200.000 pengővel meghaladja. Az üzlet jövedelmeiben beállott visszaesést némileg ellensúlyozta az a tény, hogy a személyzeti és dologi kiadásoknál, de különösen — a kisebb nyereségből kifolyólag — az adók tételénél voltak megtakarítások elérhetők.

Az 1932. évi zárszámadások, szembeállítva az 1931. évivel, a következő jelentősebb változásokat mutatják. A *takarékbetétek* összege 7,375.953 pengővel csökkent, a *folyószámlabetétek* pedig 6,502.311 pengővel emelkedtek, úgyhogy a két tétel egybevetett 302,326.658 pengős végeredménye *mindössze 873.642 pengő visszaesést mutat* a tavalyi 303,200.301 pengővel szemben. *A takarék- és folyószámlabetétállományon kivül egyéb hitelezők nincsenek.*

Az aktívák között a *pénztárkészletek*, valamint a pénzintézeteknél és bankcégeknél elhelyezett tőkék állománya 70,022.811 pengőről 51,590.970 pengőre csökkent, ami arra vezetendő vissza, hogy a bank a magyar kincstár pénzszükségletének fedezése céljából kibocsátott pénztárjegyekből megfelelő tételt vett át, továbbá, hogy a gazdasági életet, — amennyiben mobil kihelyezésekről volt szó — újabb hitelnyujtásokkal támogatta, ami különösen az adósok állományának 93,923.878 pengőről 105,061.958 pengőre való emelkedésében nyilvánul meg. A *váltótárca is emelkedést mutat* és pedig 143,156.298 pengőről 144,455.563 pengőre.

Az *értékpapirok értékelése* ez alkalommal is az egyes papiroknál beállott áresések, illetve értékcsökkenések teljes mértékben való figyelembevételével az eddigi konzervativ elvek szerint történt. *Az államadósságok, közkölcsönök és egyéb értékpapirok* állománya a mérlegben a mult évi 10,237.157 pengővel szemben 17,277.998 pengővel szerepelnek, vagyis 7,040.841 pengővel magasabb összeggel, ami a kincstárjegyek átvételével van összefüggésben; viszont *a pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségek* összege 38,811.759 pengőről 35,241.466 pengőre, vagyis 3,570.293 pengővel csökkent.

A *forgalmi adatok* az egész vonalon csökkenést mutatnak, amennyiben az 1931. évi 13,604.678.000 pengős összforgalommal szemben az 1932. évben *8,695,007.000 pengő volt az összforgalom* a főkönyv egyik oldalán s ebből a pénztárforgalom 3,830,547.000 P-ről 3.316,307.000 pengőre, a betétüzlet forgalma 3.131,154.000 pengőről 2.506,040.000 pengőre, a *devizaüzlet forgalma pedig 1,856,395.000 pengőről 1.381.298.000 pengőre csökkent.*





Leukoplast

magyar gyártmány

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

építkezések folytatása már eleve ki van zárva. Talán egyetlen kivételt alkothat

a Gellért-fürdő és a Rudas-fürdő közötti fedett sétány és a Rudas-fürdői modern szálloda, valamint az ivócsarnok megépítése.

Ehhez csatlakozhat a Gellérthegyi sikló kiépítése, mert csak ezeknek megvalósítása után veheti fel Budapest a fürdőváros díszes elnevezést.

De van itt mindezeken kívül bőven munkaalkalom: *építsük meg a dunai hidakat, a budai kerületek beépített városrészeinek útvonalait, csatornázzuk a Tabánt, építsünk iskolákat, óvodákat, kórházakat.* És építsen a magántőke öröklakásokat, családi villákat, kislakásos bérházakat, úgy a fővárosban, mint a vidéken, mert kislakásokban égető a hiány. Komoly összefogással álljanak össze a kormány, a magánosok és a pénzintézetek és akkor Magyarországra a most megindult esztendő komoly fellendülést fog hozni.

Gyarapodott a fővárosban az önálló exisztenciák száma

Több iparigazolványt kérnek, mint amennyit visszaadnak

A nehéz idők számtalan exisztenciát térítettek el eredeti hivatásuktól és a statisztikai kimutatások mindenkor hűséges képet adnak arról, hogy a budapesti önálló exisztenciák száma miképpen alakul. A kerületi elöljáróságok iparengedély-ügyei adnak bizonyos feltevésekre alkalmat és ebből a szempontból az elmult év érdekes kimutatásokat produkált. *Az iparengedélyek fluktuálásának feldolgozása* most van folyamatban

a közgazdasági ügyosztályban,

ahol a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A székesfővárosi statisztikai hivatal pontos jelentése azt mutatja, hogy minden gazdasági válságellenére

a kiadott iparigazolványok száma felülmulja az előző évi méreteket.

Ez az egyik örvendetesnek látszó momentuma az önálló egzisztenciák helyzetének, a másik pozitivum pedig, hogy a *visszaadott iparigazolványok és az újonnan kiváltott közötti arány az utóbbi javára szól.* Megállapítható mindezekből, hogy

Budapesten az önálló munkára való törekvés erősebben fennáll, mint az előző években

és hogy az új egzisztenciák ezrei mégis csak megtalálják a maguk szerény boldogulását.

— Szemben ezekkel a tényekkel van egy másik oldala is a megfigyelésnek. Ha azt kutatjuk, hogy miért emelkedik a kiadott iparigazolványok száma, akkor azt a választ kapjuk, hogy

az állásukból elbocsátottak kényszerűségből az egyéni próbálkozás útjára lépnek

és önálló üzletet nyitnak. Hogy azután miképpen sikerül megállania helyüket az ipar és a kereskedelem nagy versengésében, az csak akkor fog kiderülni, *ha az újonnan váltott iparigazolványok esetleges visszaadására kerül sor.* Összevetve a két jelenséget, mindenesetre

a mérleg kedvezőbb

és távolról sem mutatja azt a pusztítást, amelyet a gazdasági vihar például a szomszéd országok nagyvárosaiban végzett.

*

A közigazgatási ügyosztály szorgalmasan gyüjti a különböző adatokat és állandó figyelemmel kíséri a főváros gazdasági életének változásait, amelyekről a havonkénti polgármesteri jelentés mindenkor érdekes beszámolót ad.

A Teleki-téren egyelőre elmarad a rendezés

Nem léptetik életbe az ócskapiac megreformálására vonatkozó rendeletet

Nagy izgalmat váltott ki a Teleki-téri forgalom lebonyolítását ellátó kereskedők és őszeresek körében az a szabályrendelettervezet, amely új alapokra kívánja helyezni az ócskapiac működését. A zsibárusok ipartestülete a *Fővárosi Hirlap* multkori számában ismertetett memorandumot eljuttatta a városháza illetékes ügyosztályához és azt kérte, hogy *teljesen mellőzzék az új rendszer bevezetését,* mert az egyértelmű volna az egzisztenciák tönkretételével. Ugy látszik, hogy a kérésnek meglesz a kellő hatása, mert mint értesülünk, egyelőre az ügyosztály sem szorgalmazza a szabályrendelet életbeléptetését. Ennek az álláspontnak a hátteréről

illetékes helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A szóbanforgó szabályrendeletet azért készítettük, hogy *új irányokba tereljük a Teleki-téri piac működését.* Sürgették a rendcsinálást elsősorban azok a kereskedői érdekeltségek, amelyek új árúcikkek eladásával foglalkoznak és mégis azt tapasztalták, hogy

a kimondottan ócskapiacnak tartott Teleki-téren vadonatúj cikkeket is forgalomba hoznak.

A főváros megállapítása szerint ez a rendszer valóban fennáll a Teleki-téren, amelynek kereskedői gyakran vásárolnak össze úgynevezett parti-árukat, olyan kisebb hibákkal rendelkező szükségleti holmikat, amelyeket vadonatújan kínálnak a vevőnek. Természetes, hogy a Teleki-téren az új áru olcsóbb, mint a városi üzletekben és

a konkurrencia az utóbbi időben már annyira kiélesedett, hogy a kereskedők joggal tiltakoztak a különböző hatóságoknál.

— A szabályrendelet-tervezet sok tekintetben korlátok közé kívánja szorítani az árusítható cikkek fajtáját és ezért tiltakoznak most a használt cikkeket árusító őszeresek. A Teleki-téri bódékban 180 árus dolgozik, míg az őszeresesarnokban ötszáz kereskedő kínálja a maga portékáját, tehát

közel hétszáz exisztencia kívánja a rendcsinálás későbbi időre való kitolását.

A magunk részéről újból tanácskozni kívánunk a szembenálló érdekeltségekkel és addig mindenesetre nem szorgalmazzuk a szabályrendeletet, hanem megvárjuk azt az időpontot, amelyik *a gazdasági viszonyok javulásával minden veszedelem nélkül megérleli a Teleki-tér átformálását.*

*

Amint látható, a városházán méltányosan kezelik az őszeresek ügyét és ez bizonyára megnyugvást kelt az érdekeltek soraiban.

Chorin Ferenc — a Nemzetközi Vásár társelnöke. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara régen foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár elnöki tanácsába fokozottabb mértékben vonja be a magyar gyáripar vezető tényezőit. A kamara elnöksége és a vásár vezetősége most felkérte Chorin Ferenc felsőházi tagot, a GyOSz új elnökét, hogy Éber Antal elnök mellett vállalja el a vásár társelnöki tisztségét. Chorin Ferenc a meghivást elfogadta és a társelnöki tisztséget vállalta. Egyidejüleg a vásár elnöki tanácsát újabb tagokkal is kibővítette. Uj tagok lettek: Aschner Lipót, Buday-Goldberger Leó dr., Hagenmacher Henrik, Senn Ottó dr., a MÁV elnökhelyettese, Segő Béla, Weiss Alfonz báró és Wünscher Frigyes dr., a MTI igazgatója.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa 1933. évi január hó 11-én tartott ülésében *Schober* Béla dr. vezérigazgató előterjesztése alapján jóváhagyta a bank mérlegét, valamint nyereség- és veszteségszámláját, amelyek szerint az 1932. évi tiszta jövedelem 4,453.000 pengő. A főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményből 9%-os osztalék kifizetését fogja a február 6-án tartandó közgyülésnek javasolni.

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vaziparl kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!



Igyunk „HARMAT"-vizet!

Megrendelhető: székesfővárosi ásványvíz-üzemnél

(I., GELLÉRT-RAKPART 1. TELEFON: 530-03)

Mielőtt



csillár

szükségleti beszerzi, tekintse meg

a **Elektra csillárgyár**

VII, Dob-u. 42 kiállítását. Címre tesék ügyelni! Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

Átrendezés miatt

nagy kiárusitás

több 1000 tétel 50%-ig áron alull

ritka vásárlási alkalom



Garantált prima vattás Brokát-paplan	28.—
pehellyel	65.—
Paplanlepedő	7.60
Agylepedő	3.90
1eve gy. takaró	21.—
Flanell takaró	5.60
Vasaló pokróc	5.90
Gazdasági pokróc	9.60

Gichner János

Budapest, VII., Erzsebet-körút 20.

Paplan-, kárpitosáru-, fa-, vas- és rézbutorgyár

Szőnyeg, pokróc, szelőnátvető, függöny, ágy- és asztalterítő. Paplan- és kárpitoskellékek legolcsóbb árakon. Árjegyzéket ingyen és bérmentve postán, e lapra hivatkozással, megküldök.

Buda legszebb helyein

bérháztelkek eladók:

1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám

Ötemelet építhető. **Öröklakásoknak** is kitünő helyek.

Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Örvendetesen javul a polgármester állapota. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester az elmúlt héten is otthonában tartózkodott és állandó orvosi felügyelet mellett állapota annyira javult, hogy családtagjai kíséretében sétákat is tett. A polgármester betegsége tartama alatt nem kapcsolódott ki a városházi ügyek intézéséből és lakásán naponta fogadja a helyettesítését ellátó alpolgármestereket, valamint a referáló főtisztviselőket. Orvosainak mérlegelése szerint *a polgármester két héten belül elfoglalhatja hivatalát.*

Kozma Jenő betegsége. Az influenza-megbetegedések terjedése *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét sem kímélte: az elmult hét közepén magas lázzal viaskodott, majd végül is otthonmaradásra kényszerült. *Kozma* Jenő állapota javult és néhány nap mulva ismét bekapcsolódik a városháza ügyeinek legfőbb intézésébe.

Az influenza betegei a városházán. A központi városházán számos főtisztviselőt kényszerített otthonmaradásra az influenza-járvány. Hiányzott *Borvendég* Ferenc alpolgármester, *Bódy* László dr. tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, a városgazdasági ügyek intézője, *Némethy* Károly tanácsnok, a közművelődési ügyosztály főnöke, *Vajna* Ede tanácsnok, továbbá *Beliczay* Géza és *Homolyay* Rezső tanácsjegyző és számos fontos ügykört ellátó tisztviselő, akik azonban már e héten ismét egészségesen veszik át ügykörük ellátását.

Szerdán: közgyűlés. A törvényhatósági bizottság szerdán folytatja *az üzemi bizottság jelentésének a tárgyalását,* ahol a *Községi Élelmiszerüzem* ügyei kerülnek további megvitatásra. Valószínű, hogy a közgyülésen éles erőpróbát vált ki az üzem sorsa fölötti szavazás, amelyet nemcsak várospolitikai, hanem gazdasági körökben is nagy érdeklődéssel kísérnek. A többi üzemek fölött aligha lesz élénkebb vita és a polgármester javaslata elfogadásra talál.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács legközelebb csütörtökön délután tartja ülését, amelyen tárgyalni fogják a szociálpolitikai ügyosztálynak *a kislakásos bérházak lakbérmérséklésére* vonatkozó előterjesztését. A napirenden ezenkívül több, túlnyomóórészt jelentéktelen tárgy szerepel.

Kétszáz ingyenebéd a ferencvárosi szegényeknek. Vágvécsei *Wellisch* Andor müépítész, fővárosi bizottsági tag, vasárnap kétszáz szegényt és inséget látott vendégül a Ferencvárosi Kaszinó helyiségeiben. A mai nehéz viszonyok között üdvös volna, ha *Wellisch* Andor akcióját azok is folytatnák, akiknek erre módjuk és tehetségük van.

Vigyázó főjegyző negyedszázados szolgálati jubileuma. *Vigyázó* Géza dr. székesfővárosi főjegyző, a városgazdasági ügyosztály helyettes vezetője szombaton jubilálta közszolgálatának 25-ik évfordulóját. A nevezetes évfordulón a főjegyzőt meleg ünneplésben részesítették. A kartársak üdvözlését és jókívánságait *Laczó* Viktor dr. tolmácsolta szép beszéddel, majd átnyujtotta az ügyosztály tagjainak ajándékát, egy művésziesen ötvözött ezüst dobozt. A polgármester a jubileum alkalmából külön rendeletben ismerte el *Vigyázó* főjegyző érdemes és buzgó szolgálatát. A jubiláns főjegyző tizenkilenc éve szolgál a városgazdasági ügyosztályban és a főváros fürdő, gyógyforrás és idegenforgalmi ügyeinek egyik legalaposabb ismerője.

Ezüstlakodalom. *Veronács* Gyula, a központi városháza gondnoka és neje, született *Langer* Irén házasságkötésük 25-ik évfordulóját január hó 26-án délután fél 7 órakor tartják a budapest-ferencvárosi (Bakáts-téri) plébániatemplomban.

A rendőri bejelentőhivatal segítségével kutatják fel az iskolakerülő tanulókat. *Szendy* Károly tanácsnokhoz az utóbbi időben olyan jelentések érkeztek, hogy egyre több a mulasztó tanuló. A vizsgálat megállapította, hogy *1732 olyan beiratkozott tanuló van, aki az utóbbi hetekben huzamosan távolmaradt az iskolától.* Az iskolakerülő gyermekek legnagyobb száma a perifériákról való, ahol fokozza a mulasztást az a körülmény is, hogy egyes vidékeken szétszórtan állanak a lakóházak és az iskolától nagy a távolság. A főváros vezetősége most kötelezően el akarja rendelni *az iskolaköteles korban lévő tanulók szülői bejelentését,* úgyhogy ennél a megoldásnál segítségül veszik az államrendőrségi bejelentőhivatal apparátusát. A tervek szerint módosítják a kötelező bejelentéseknél használt nyomtatványokat, amelyeken *külön szelvényt* kell kitölteni az iskolaköteles korban lévő tanulókról is.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁRAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Ismét boldogítani akarják a fővárost egy üzemen kívül helyezett magánszanatóriummal

Megvásárlásra, vagy bérbevételre felajánlották a sashegyi Ringer-szanatóriumot

Két évvel ezelőtt elkészítette a főváros vezetősége nagyszabású kórházépítési programját, amelyben nemcsak az új Rókus megépítése szerepelt, hanem az óbudai Margit-kórház nagyarányú kibővítése és Buda déli részén, Kelenföldön *modern közkórház és szülőotthon létesítése* is. A tervbevett nagyszabású új szeretetotthon helyéül szintén Kelenföld—Lágymányos vidékét szemelték ki.

Ebből a nagyszabású kórházépítő programból *egyelőre még semmit sem sikerült megvalósítani.* Mindössze az történt, hogy az eredetileg szeretetotthonnak szánt Maglódi-uti pavillonokat közkórháznak használták fel, egy régi kórházépületet és egy üresen maradt árvaházi épületet pedig szeretetotthon céljára átengedtek. Elmaradt tehát az új Rókus megépítése és nem hajtották végre a Margit-kórház kibővitését sem. De még a Margit-kórház megnagyobbításánál is fontosabb és sürgősebb a tervezett kelenföldi közkórház megvalósítása, mert

a főváros Duna-jobbparti déli részén, egy magánkézben levő kisebb nyilvános ambulatórium kivételével, egyáltalában nincs gyógyintézete.

Minthogy a fővárosnak belátható időn belül alig lesz arra pénze, hogy a tervezett kelenföldi kórházat megépíthesse, a Buda-délvidéki közkórház megvalósítására *érdekes új terv* merült fel. A Sashegy alatt elterülő *Ringer-szanatórium* épületei és nagykiterjedésü parkja már hosszabb idő óta üzemen kivül, üresen állanak.

Ezeket az épületeket most megvásárlásra, vagy bérbevétel céljából felajánlották a fővárosnak.

Az ajánlat szerint az épületesoport kórházszerü jellegénél és szanatórium berendezésénél fogva, átalakitás nélkül alkalmas lenne kórházi célra. A főváros vezetősége még nem foglalkozott az ajánlattal, amelyről

illetékes helyen

is érdeklődött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa.

— Tagadhatatlan, — mondották, — hogy a kelenföldi közkórház létesitése már régen megérett feladat, sajnos azonban, a főváros a mostani pénzügyi viszonyok mellett aligha gondolhat arra, hogy egy új kórház létesitésébe fogjon akkor, amikor a meglévők fenntartása is a lehető legnagyobb gondokat okozza.

A szóbanforgó ajánlatról nincs tudomásunk, de ha beérkezik is, akkor sem valószínű, hogy a főváros belemenjen az ilyen tranzakcióba.

Még abban az esetben, is igen nagy összeggel terhelné meg a főváros közegészségügyi budgetjét, ha az emlitett intézmény egy fillér kiadás nélkül kerülne a főváros tulajdonába, mivel a férőhelyek, az ágyak és igy az ápolási napok szaporításával egyenes arányban növekednének a főváros készkiadásai is. Erre pedig a mostani költségvetés keretein belül, sajnos, nincs fedezet. Bármennyire elismerjük, hogy jogos követelés lenne a kelenföldi közkórház, annak megoldását jobb időkre kell elhalasztanunk.

Tröszt alakult a Hanglilebontására

A dunaparti vendéglők és kávéházak félnek a Hangli konkurrenciájától

A pesti Vigadóban levő kávéházi helyiségek, valamint az előtte lévő Hangli-kioszk bérletére most járt le a pályázat, amelyik sok tekintetben igen érdekes ajánlatokat juttatott a városgazdasági ügyosztályba. Az ajánlattevők között szerepel *Gellért* Zsigmond kávés, *Durst* Imre, a Hangli volt üzletvezetője, a *Lukács cukrászda rt., Rónai* Ödön csemegekereskedő és vitéz *Bertha* Gyula főpincér, akik egymástól eltérő, de pénzügyi szempontból tárgyalható ajánlatot tettek. Külön megemlítést érdemel a pesti dunaparti kávéházak és szállodák egyesülése, amelyek a többi ajánlattevőnél *lényegesen kedvezőtlenebb* pályázattal szerepelnek és előterjesztik azt a tervüket, hogy a Vigadó-kávéházat albérletbe adják, legfőképpen pedig hangsúlyozzák, hogy

a Hanglikioszkot lebontják.

Ha a főváros a kioszk lebontását nem engedné meg, akkor hajlandó a konzorcium a tágas helyiséget *idegenforgalmi célokra, balneológiai és néprajzi kiállításokra felhasználni.*

Amint látható, a dunaparti restaurant-érdekeltségek tömörülése csak *egyetlen* célt tüzött maga elé: *a Hanglikioszk lebontását.* Ez az átlátszó kísérletezés felvilágosít arról, hogy

a dunaparti vendéglősöknek mennyire fáj a Hangli konkurrenciája, amelytől minden eszközzel, még holmi áldozatok árán is meg akarnak szabadulni.

Kiderül ebből az ajánlatból, hogy a *Hangli minden más híreszteléssel szemben jó üzlet,* ha hozzáértő vezetés mellett megfelelő tőkeerővel látja el a maga hivatását. Alig hihető ezek után, hogy a főváros érdemben foglalkozzon a Hanglit eltüntetni kivánó tröszt ajánlatával és nyilvánvalóan arra az álláspontra helyezkedik, hogy *a legjobb ajánlattevőnek adja ki a Hangli bérletét.*

Eltekintve az üzleti mohóságnak ettől a rideg megnyilatkozásától,

a főváros vezetősége mindenképpen eltekint a Hangli lebontásától, mert annak a Vigadó-téren komoly hivatottsága van.

Ezt a nagyemlékü és a tradiciókban megnemesedett intézményt nem áldozhatja fel a dunaparti szállodások nevetséges kísérletezésének, mert a kies környezetben fekvő népszerü Hangli a jövőben is kedvenc tartózkodási helye marad a főváros előkelő és szolid publikumának.

Február 1-től olcsóbb lesz a bér a főváros kislakásos bérházaiban. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában elsőnek jeleztük, hogy a főváros kislakásos bérházaiban *bérleszállítás* készül. A bérleszállitást nemcsak az teszi szükségessé, hogy időközben a magántulajdonban levő házak bérei is lényegesen olcsóbbodtak, hanem az általános szociális helyzet leromlása is. A főváros kislakásos bérházainak lakbérei ugyanis meglehetős magasan vannak megállapítva, igy például az egyszobás lakások után 550 pengőt fizetnek, úgyhogy ezeket a terheket kisexisztenciák csak nehezen tudják vállalni és igy érthető, hogy úgyszólván hónapról-hónapra több a nemfizető lako. Hétfőn jelent meg *az újabb lakbérmérséklésről szóló rendelet,* amely 8—16 -százalékkal csökkenti a főváros kislakásos bérházaiban levő lakások árát. A mérséklés után az egyszobás lakások évi bére 400—480 pengő lesz, a kétszobás lakásoké pedig maximálisan 630—680 pengő. Amint ebből a két adatból is kitünik: a bérmérséklés elég jelentékeny. A lakbérredukció folytán a főváros bérjövedelme 150 ezer pengővel kevesebb. Ezzel szemben azonban reméljük, hogy a *lakók a kisebb bért pontosabban fogják megfizetni és kevesebb lesz a hátralékos.* A főváros egyébként bérlőivel szemben a legmesszebbmenő megértést tanusitja és *nem lakoltat ki senkit, aki önhibáján kivül nem tud fizetni,* csupán a notórius nemfizetőktől akarja megtisztitani bérházait. Az előző bérleszállításokkal együtt, tavaly május óta átlag 22 százalékkal csökkentek a székesfővárosi kislakások bérei, ami igen tekintélyes engedmény. A városházán remélik, hogy ezzel egyidőre megszünik a panasz a lakások magas bére miatt.

Díjtalanul fürdetik az iskolás gyermekeket. A székesfőváros mult évben jelentékenyen leszállította luxusfürdőinek díját, most pedig a *Dandár-utcai népfürdő árainak mérséklésére került a sor.* A fürdőjegyek árát olyan minimális összegre redukálták, hogy a legszegényebb ember is igénybe vehesse ezt a modern, higiénikus intézményt, amelynek sajnálatos módon egyre inkább összezsugorodik a látogatottsága. A főváros reméli, hogy az ármérséklléssel felkelti az érdeklődést a mintaszerü népfürdő iránt. Egyidejüen elhatározta a főváros vezetősége azt is, hogy a *teljesen szegények számára az inségakciók útján ingyenjegyeket juttat.* A dandárutcai népfürdőnek van egy gyermekfürdője is, amely úgyszólván használaton kivül áll és senki se látogatja, mert szegény szülők nem tudják a 30 filléres díjat sem megfizetni. Az a terv, hogy az insségakció révén a gyermekfürdőt most teljesen ingyenesen a szegény iskolásgyerekek rendelkezésére bocsátják.

Kelet fejedelmei Budapestre jönnek. A *Tábori* Kornél szerkesztésében megjelenő *Idegenforgami Tudósitóban* olvassuk a következő érdekes hirt: Három világrész: Ázsia, Afrika és Ausztrália mohamedán fejedelmei, számszerint négyszázan május havában tanácskozásra gyülnek össze Londonban s ezzel kapcsolatban a tavasszal európai körutat tesznek londoni konferenciájuk kapcsán. Az orientális fény és pompa diadalmenete lesz a négyszázaknak ez az utazása, mert valamennyien gazdagok, és mint a keleti ember általában: szeretik dokumentálni gazdagságukat. Mind nagy kísérettel utazik, úgy, hogy a családtagokon kívül több száz főnyi személyzet jön át velük Londonból az európai kontinensre. A budapesti Lafontaine-Társaság valamennyi fejedelemnek meghivót küldött, amelyben felkérte őket, hogy útjuk során látogassanak el Budapestre. Idejövetelüknek speciális célja az volna, hogy jelenlétükben rakják le az alapkövét annak az új, nagyszabású mecsetnek, amelyet a magyarországi mohamedánok épittetnek Gül Baba sírja mellett. Az új mecset építését a tavasszal kezdik meg. Számithatunk arra, hogy a keleti fejedelmek nagyrésze el is jön a mecset alapköletételének ünnepségére és igy a főváros idegenforgalma érdekes, exotikus színfolttal gazdagodik.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

20.000 kg. kőolaj, 10.000 kg. mosószóda, 10.000 kg. mosópor, 10.000 kg. mosószappan, 5000 kg. lúgkő és 8000 tartály fémtisztító szállítására az összes hivatalok és intézmények részére. Pályázni lehet február 7-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

700.000 négyzetméter makadámúttest olajjal való portalanítására. Pályázni lehet február 21-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Az összes kerületek kövezetjavítási, új kövezési, aszfaltjavítási és új aszfaltozó munkálataira. Pályázni lehet február 14-én d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Központi gőzfűtőberendezési és melegvízberendezési munkálatokra a Vízművek telepein. Pályázni lehet február 11-én d. e. 11 óráig a Vízművek igazgatóságánál.

Beérkezett ajánlatok

A múlt héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Rudas-fürdő igazgatósági épületének bontási munkáira pályáztak: Haas és Szikárd 10.500, Havas Sándor 6600, Molnár József 6150, Feldmann József 4100, Hellendor, Czéh Nándor, Polacsek János, Frisch János, Pályi brándt Ödön 1700 pengővel.

A koporsók szállítására pályáztak: Faltányi Nándor, Czéh Nándor, Polacsek János, Frisch János, Pályi Zoltán, Benisch János, Janovszky B., Halász Ignác, Kovács Oszkár, Sámuel György, Frisch és Doktor, Gebauer Károly, Markó Béla, Benisch József, Marx és Grossmann, Schrell János, Horváth Péter.

Szemfedelek szállítására pályáztak: Lusztig Zoltán, Frisch és Doktor, Gráf és Bartos, Marx és Grosmann, Benisch József, Schnabl András.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízművei — utalással az általános ajánlati feltételekre — nyilvános versenytárgyalást hirdet az alant felsorolt központi fűtőberendezésekre:

I. a káposztásmegyeri főtelep szűrőházában: egy cca 125.000 kg. kal óra teljesítményű alacsony-nyomású központi gőzfűtőberendezés.

II. a krisztinavárosi átemelőtelepre:

a) régi gépház és mellékhelyiségei részére: egy cca 95.000 klg. kal óra teljesítményű alacsony nyomású központi gőzfűtőberendezés;

b) a lakóház részére: egy cca 14.000 klg. kal (óra teljesítményű egyszintes melegvízfűtő berendezés.

Az ajánlatok fűtőberendezésenkint dolgozandók ki és azok berendezésenkint kerülnek elbírálás alá.

Az ajánlatok benyujtásához szükséges nyomtatványok a Székesfőváros Vízművelnél (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz. II. em. 20 sz.) folyó évi január hó 21-től telepenkint 3.— pengőért megszerezhetők. Ugyanott a tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is megadják.

Az ajánlati végösszeg 2%-át kitevő bánatpénz a Székesfőváros Vízművei pénztáránál teendő le és az erről szóló elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Ajánlattevő csatolni tartozik a társadalombiztositási köztartozásairól szóló kimutatást.

A beszerzésre kerülő központi fűtőberendezések szállitását és szerelését csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazoni tudja, hogy hasonló teljesítményü és kivitelü berendezést, mint önálló cég már sikerrel szállított.

Az ajánlatokat f. évi február hó 11 napján délelőtt 11 óráig kell a Székesfőváros Vízművei Anyagbeszerző osztályában (IV., Reáltanoda-utca 1—3. III. em. 4. sz.) beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

Az ajánlatokat ugyancsak f. évi február hó 11-én déli 12 órakor a Székesfőváros Vízművei fent jelzett hivatalos helyiségben fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1933. január 14.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-ut 57. Telefon: József 306-26.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
BAJZA SÁNDOR és CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Tel. 271-47

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hanfos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23


Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.


Házi villamos vizellátó

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitási:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
I., Kartács-utca 25. Telefon: 91—5—20.

Építőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Asztaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám.
Telefon: 411—49.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: 914—46

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világitásra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörboritás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
ALAPITVA 1892
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bérmunkákat a legjutányosabb n vállal.

Petrass László orvosi műszerész, orthopéd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Épitő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol-Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933 február 1. — 5. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Hol építsünk?

Az már nem feljajdulás volt, amit a kisiparosok ajkáról hallottunk a mult héten; hanem veszőfélben lévő reményeik elalélt vándorainak vészkiáltása. A Vigadóbeli országos iparosértekezleten siralmas dolgokat mondtak el; nekünk azonban mégis az a véleményünk, hogy a segítség nincs is olyan messze. Csak nem szabad engedni, hogy a tömegek, legfőként pedig az ország annyira értékes háromszázezer kisiparosa hitét és bizalmát veszítse. Ma még nem vagyunk ennyire, mert ugyanakkor, amikor tele volt panaszaikkal a levegő, a tervek, a lehetőségek, a megoldások egész légióját sorolták fel ők maguk.

Ezekhez a panaszokhoz nem kell kommentár, ezeket az állapotokat már nem kell az ujságírónak sötétebbre festenie; itt az a feladat, hogy vizsgálódjunk a megoldási lehetőségek fölött. De itt nem is az a lényeg, hogy — amint a gyűlésen hallottuk — celluloidgallérban járnak-e a kormány tanácsadói, vagy hogy árul-e puskaport a Községi Élelmiszerüzem, hanem az, hogy a kisipar foglalkoztatásának, megsegítésének legegyenesebb útját találjuk meg. Régi elvünk, régi megállapításunk, de régi törvénye az egész gazdasági életnek is, hogy *a gazdasági életbe — főként Budapesten — az építkezések megkezdése vihet friss vért.* Harmincegynéhány iparág van, amely közvetlenül munkához jut, ha van építkezés; az ipar többi részére, az egész kereskedelemre, de az egész gazdasági életre pedig óriási arányú kihatása van ennek a harmincegynéhány iparágnak, a működő szervezetbe való bekapcsolódásának. Ahol egy ház épül, a környéken élet keletkezik és vannak még Budapesten élő emberek, akik emlékeznek, hogy ahol például a Wekerle-rezsim építkezései végbementek, az új, hatóságilag épített házcsoportok körül egészen új városrészek keletkeztek azokból a magánépítkezésekből, amelyeket az építkezési konjunktúrát kihasználó elemek végeztettek.

A múltheti ülésen sok mindenféle panasz és megoldási terv hangzott el, az örök és természetes refrén azonban az volt, hogy nincs építkezés és a gyűlésen résztvett iparosok, akik pillanatig sem vádolhatók teoriákon való lovaglással, egymásután, de önkéntelenül és szinte öntudatlanul annak a felsorolásában versengtek, hogy hol és mit lehetne és kellene építeni. Mert lehet, sőt kell, az adók rendszerét — amint azt szinte mindegyik szónok követelte — megreformálni; de sokkal nagyobb igazság ennél az, hogy lehet adót is fizetni, ha van miből. Azután elmondták azt is, hogy lenne is miből, *ha megindítanák a házak tatarozását, a Tabán, az Erzsébet sugárút kiépítését, megkezdenék a fürdőváros problémájának megoldását, ha az OTI és a nyugdíjpénztárak nem vásárolnának, hanem építenének házakat.*

Bizony szeretnénk már annak a babonának a halálát látni, hogy az építkezés tönkreteszi a háztulajdont: mi éppen ellenkezően érezzük, mert szerintünk, *az építkezés-szülte gazdasági fellendülés a lakók, adófizetők és fogyasztók új tömegét szüli, vagy legalább a régieket, akik ma nyomorognak, új életre kelti.* Éppen ezért lelkes örömmel kell fogadni azt a tervet is, amelyet pedig úgy látszik ismét a háztulajdon féltése miatt nagyon megelleneznek és amelynek az a lényege, hogy *a belső területeken lévő, lebontásra megérett házakat kell halálra ítélni és ezek helyett kell újakat építeni.* Annyira ez a helyes megoldás, hogy mi állítjuk: *más megoldás nincs is.* Mert hol van például a fővárosnak ma pénze arra, hogy új, közművek nélkül szűkölködő területeket kapcsoljon be, miből tudna ma a főváros közműveket építeni, utcákat teremteni, csatornákkal, közvilágítással és vízvezetékkel ellátni? Ezzel szemben tessék körülnézni Budapest legalkalmatlanabb, szinte azt mondhatnánk, legelegánsabb részein, ahol tömegesen vannak a düledező földszintes viskók, amelyeknek eltávolítása máresak a városkép megjavítása érdekében is mulhatatlanul szükséges. Idegenforgalmat akarunk, örülnünk kell, ha ezektől megszabadítjuk a várost és Budapest szépségét ezzel is emelhetjük. Az aggodalmaskodók pedig némuljanak el. Építkezni kell bármimódon és miután közművek teremtése lakatlan vidékeken ma lehetetlenség, meg kell tisztítani a belső részeket a viskóktól és palotákkal kell azokat helyettesíteni. Senki sem fog ráfizetni, sőt azok fognak nyerni az üzleten, akik a fellendülés eme módszerétől legjobban fáznak.

Kállay Miklós dr.

földművelésügyi miniszter:

Helyeslem a sörfogyasztási adó felemelésére megindított mozgalmat

A földművelésügyi miniszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlap-nak a borfogyasztás várható emelkedéséről

A *Fővárosi Hirlap*-nak a sörfogyasztási adó felemelésére vonatkozó okfejtései széles körben keltettek komoly feltűnést. Nemcsak várospolitikai szempontból tartják mérlegelhetőnek az új jövedelmi forrás megnyitását, hanem a mezőgazdaság szemszögéből nézve is olyan egyértelmű felfogás alakult ki, hogy *a sörfogyasztási adó kulcsának felemelése és a borfogyasztás növelése közötti szoros összefüggés áll fenn.* Arról van szó, hogy amíg a nemzeti termelést egyáltalában nem érinti a söradó pótlékolása, addig e réven a szőlőműveléssel foglalkozó birtokos osztályok lendületes megyarapodása várható, mert ma az a helyzet, hogy a bor a maga nagyobb teherviselésével képtelen komoly versenyt támasztani az adózástól mentes sörfogyasztásnak. *A főváros pénzügyi helyzetének stabillá tétele, valamint az agrárérdekeltségek megmozdulása okozta,* hogy mértékadó helyen is tanulmányoztatják a söradó felemelését és élénk figyelemmel várják a közeli napokban történő intézkedéseket.

A fentvázolt országos érdekeket ajánlottuk

Kállay Miklós dr.

földművelésügyi miniszter

figyelmébe, aki a söradó felemelésével kapcsolatos tervekről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Most még nem vagyok tájékozva a sörfogyasztási adó emelésére vonatkozó tervek részleteiről. Egyébként is, ha ez a kérdés hivatalos részről felmerül és a kormányhatóság érdemben foglalkozik vele, nem az én ügykörömbe tartozik és így állásfoglalásommal a döntésre befolyást nem gyakorolhatok. Közléseim érdemben gyökeredző kijelentést tehát nem is tartalmazhatnak.

— Annyit azonban mondhatok, hogy mint földművelésügyi miniszternek jól esik tudnom, hogy a fővárosban olyan természetü akció indul, amely végeredményében a borfogyasztás emelését célozza. Ez annál is inkább örvendetes, mert a borfogyasztás csökkenő tendenciája veszélyezteti a szőlőtermelést. A mérsékelt fogyasztási adóemelés a sörtermelés szempontjából nem lehet számottevő, olyan méretekben semmiesetre, hogy az veszélyeztetné az árpa- és komlótermelést.

— Végeredményképen ismétlem, hogy minden olyan megmozdulást, amely a borfogyasztás emelésére irányul, helyesnek tartok és tőlem telhetően támogatok.

A kormány e nagytekintélyű tagjának fenti nyilatkozata teljes alátámasztással szolgál a sörfogyasztási adó felemeléséhez és nem kétséges, hogy *az illetékes városházi fórumokon, valamint a minisztériumokban, rövidesen javaslat formájában kerül napirendre a sörkartel igazságos teherbírásának megállapítása.*

A borfogyasztási adó hektoliterenkint P 9.50, a sör után 96 fillért fizetnek

Legutóbbi számunkban utaltunk arra, hogy a sörfogyasztás hazájában: *Ausztriában, tényegesen magasabb fogyasztási adó terheli a sört.* Figyelemreméltó az osztrák pénzügyi hatóságoknak a legutóbbi években végrehajtott adóemelése, amely olymódon történt, hogy

az osztrák sörgyárak az emelést át sem háritották a fogyasztókra

és így a sörtermelés méretei egyáltalában meg sem érezték azt a néhány milliónyi többletet, amelyik viszont *Bécs községi háztartásának kiegyensúlyozását biztositotta.* Amint látható, a helyzet teljesen azonos Budapestével: Bécsben is azt tapasztalták, hogy a lakosságnak rendkívül módon kedvelt itala *alatta van a normális tehervállalásnak* és annakidején *Breitner,* Bécs városának pénzügyi diktátora, minden szentimentális szempont sutbavetésével végrehajtotta az emelést, amelynek *csak az a következménye volt, hogy a sörgyárak kénytelenek voltak lemondani néhány milliós üzleti haszontöbbletről.*

A székesfőváros pénzügyi osztálya most meghozatta Bécsből a sörfogyasztási adóra vonatkozó statisztikai adatokat, hogy ennek alapján készítse el az emelésre irányuló előterjesztését.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt betekinteni a bécsi kimutatásokba, amelyekből minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy *a budapesti gyárak adókötelezettsége érthetetlenül és túlzottan le van értékelve.*

Bécsből az 1931. év lezárt kimutatásait bocsátották a főváros rendelkezésére, amelyekből kitűnik, hogy *egy hektoliter sör után*

hat schilling

a fogyasztási adó, amely kizárólag a bécsi községtanács városi adóbevételét gyarapítja.

Nálunk a fogyasztási adó hektoliterenként 96 fillér

és amíg Bécsben söradó címén az említett évben *16 millió 844.700 schilling folyt be, addig Budapesten ezen a címen nevetségesen csekély összeg: 300 ezer pengő jutott a városi adópénztárba.* Budapesten és Magyarországon ugyanis nem a tényleges sörfogyasztást vették alapul, hanem a sörgyárak részéről a legutóbbi esztendőben fizetett hárommillió pengős kincstári részesedést, amelyből elnéző gesztussal tízszázalékot fizetnek a fővárosnak. Jellemző, hogy

a Bécsben befolyt söradóból nemcsak a szorosan vett főváros részesedik, hanem a Bécs tartományhoz tartozó környéki városok is, a következő megosztásban: Bécs sörfogyasztási adója 10,311.850 schilling, a tartományi városok részesedése pedig külön 6,532.850 schilling.

Érdemes mármost egymással szembeállítani a sör és a bor fogyasztási adóját. Mint említettük, a sör hektoliterje után 96 fillér a fogyasztásiadó, míg egy hektoliter bor után 19 pengőt kellett leróni ezen a címen 1933 január 1-ig, amikor életbelépett az ötvenszázalékos mérséklés. Most

a bor hektoliterenkint 9.5 pengővel adózik, ami még így is pontosan tízszerese annak, amit a sörgyárak fizetnek.

Átszámítva ezeket az összegeket *a kisfogyasztás áttekinthetőbb tételeire,* még élesebben megnyilatkozik az eltérés, mert amíg *egy félliter bort öt fillér adó sujt, addig a hasonló mennyiségü sör mindössze alig félfillér adóterhet vállal.* Ezek a kiáltó különbségek teszik indokolttá a sürgős intézkedést, ami a várospolitikai körök meggyőződése szerint nem eredményezhet mást, minthogy *a főváros háztartási egyensúlyának biztositása érdekében igazságos nívóra emelik a sörgyárak adózási kötelezettségét.*

Miniszterközi tanácskozás előzi meg a költségvetés jóváhagyását

Február közepére esedékes a miniszteri leirat

Minden évben ez az időszak az a Városházán, mikor *napról-napra várják a költségvetés kormányhatósági jóváhagyását.* Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy az illetékes minisztériumok között fontos tanácskozások vannak a főváros költségvetésének véglegesítése körül, aminek különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy *a jóváhagyó leirat fogja megjelölni a kárpótlásnak a forrását is*, amelyikre a borfogyasztási adó leszállításának hárommilliós hiánya miatt van szükség. Eredetileg úgy gondolták, hogy a jóváhagyás február első napján megtörténik, azonban most újabb eltolódás várható. A késedelem okairól

a belügyminisztériumban

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A helyzet úgy alakult, hogy a belügyminiszter számára súlyos elfoglaltságot jelent a parlamenti munkásság, ahol a most megindúló ülésszakban *a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot kell képviselnie.* A nagyfontosságú reform előkészítése úgyszólván permanens tárgyalásokat tett szükségessé és ezért

nem volt még lehetőség a főváros költségvetését véglegesíteni.

Függetlenül ettől azonban a városi főosztály véleményes jelentését a döntésre hivatott belügyminiszter számára elkészíti és így a közeljövőben *megkezdődnek a tárgyalások a költségvetés egyensúlyának ügyéről is.* A leirat elküldése előtt

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Imrédy Béla pénzügyminiszter, továbbá a főváros vezetősége között megbeszéléseket tartanak,

amelyen tisztázni fogják az összes függő kérdéseket.

*

Más oldalról nyert információink szerint a költségvetés jóváhagyása, minden látszólagos akadály ellenére sem húzódik sokáig. Az illetékes kormánykörök mérlegelése szerint *a belügyminiszteri jóváhagyó leirat február közepén megérkezik a Városházára.*

Szanatóriumot és nyugdíjas otthont épít a Segítő Alap

Amióta a székesfővárosi alkalmazottak *Segítő Alapját* megszervezték, azóta új térre helyeződött a tisztviselők szociális érdekeinek alakulása. A Segítő Alap mindent elkövet, hogy tagjainak igényeit kielégítse és gondoskodjon az összes szükségletek biztosításáról. Legújabban

szanatóriumszerű kórház és nyugdíjas-otthon épitését határozták el,

amelyik betetőzi a Segítő Alap jótékony működését.

A tervek szerint a magánkórház berendezés és felszerelés tekintetében *klinikai* niveau fog állani, azonban a beteg-elhelyezésnek, ápolásnak és az orvosi ellátásnak *szanatóriumi jellege* volna. A legújabb külföldi gyakorlat szerint

a kórház öt emeletből álló épületben nyer elhelyezést,

belgyógyászati, nőgyógyászati és sebészeti osztállyal, a modern orvosi tudomány teljes fegyverzetével. A 200 ágyas kórház tökéletes klinikai kivizsgálást nyujt és rendelkezik az összes szakorvosokkal. A tervek szerint *a jövő kórházát* akarják megvalósítani, olyant, amelyik a maga nemében páratlan lesz Budapesten.

A Segítő Alap másik nagy alkotása

a nyugdíjas-otthon,

amelynek célja, hogy a családi kötelékeket nélkülöző nyugdíjas alkalmazottak megfelelő környezetben, az elhagyatottság keserű érzete nélkül éljenek.

A Segítő Alapnak másfélmillió pengő tartaléka van a két építkezésre,

ami azonban nem elégséges és ezért kölcsön felvételét határozták el. A munkálatokat nyomban megkezdik, mihelyt enyhülnek a nehéz gazdasági viszonyok.

Zsúfolva vannak az összes menhelyek az élet hajótöröttjeivel

Liber Endre alpolgármester ismerteti a nyomorellenes küzdelem legújabb intézkedéseit

A váratlanul keménnyé vált időjárás, a szokatlanul szigorú tél megsokszorozta azoknak a szerencsétleneknek a számát, akiket csak a főváros hathatós támogatása tud megoltalmazni az elpusztulástól. A főváros szociális segítő akciója egyre jobban terjeszkedik és a népgondozás munkájába állított szellemi szükségmunkásokkal és a Magyar Vöröskereszt Egyesület apparátusával együtt már *valóságos kis hadsereg áll talpon, hogy az egyre kiáltóbb és kirívóbb nyomort csökkentse.* A főváros szociális akciói lassanként olyan méretüvé nőnek, hogy szinte már az egész közigazgatás központjába kerülnek, ami nem is csoda, hisz a hivatalos megállapitás szerint közel kétszázötvenezer ember, az összlakosság negyedrésze szorul hatósági támogatásra.

A nyomorúság ellen viselt hadjárat legújabb fázisairól alkalmunk volt beszélgetni

Liber Endre

alpolgármesterrel,

aki a következő érdekes részleteket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A hajléktalanok elhelyezése egyik legnehezebb feladatunk közé tartozik. A szociális segítés óriási feladatkörében ez ugyan csak mellékes körülménynek látszik, de mégis igen nagy körültekintést kivánó része annak, mert egyrészt az összeomlás örvényének szélén botorkáló emberekről van szó, másrészt manapság a legvegyesebb társaság verődik össze az éjjeli menedékhelyen, ahol szinte Tolsztoj figurái elevenednek meg sokszorosan. A főváros négy állandó menhelyén kívül az ideiglenes menhelyek egész sorát nyitottuk meg részben a főváros saját kezelésében, részben a Vöröskereszttel karöltve. Az Albrecht-kaszárnya egyik pavillonjában, a Váci-úti Dénes-féle gépgyár épületében, a főváros kőbányai szőlőtelepének egyik épületében rendeztünk be legujabban menhelyeket, összesen 1550 férőhellyel. A Váci-út 98. sz. alatti gépgyár helyiségében 350 hajléktalan, a kőbányai szőlőtelepen pedig 150 hajléktalan kap minden nap szállást és élelmezést. Ezeket a menhelyeket a régiekkel együtt teljesen újjászerveztük, úgy hogy

ma tulajdonképpen ezekben az intézetekben sokkal többet nyujtunk, mint amit az éjjeli menedékhelyek valaha is adtak.

Azelőtt minden éjszakáért 20 fillért kellett fizetni a menhelyen, most teljesen ingyenesek. A menhelyek lakói ezenkívül naponkint ebédjegyet és vacsorára külön élelmiszerutalványt kapnak, amit kolbászfélére és kenyérre válthatnak be. A munkaképes hajléktalanok azokon a napokon, amikor foglalkoztatva vannak, még külön élelmiszerutalványt is kapnak hentesárúra és tíz darab cigarettára. Amint látszik, a fővárost a legmesszebbmenő emberszeretet irányítja abban a törekvésében, hogy e szerencsétlenek életét elviselhetővé tegye.

— A kemény hideg beálltával

gondoskodunk minden lerongyolódott ember ruhával való ellátásáról is.

Mivel a fővárosnak új ruhára pénze nincs, úgy oldattuk meg a kérdést, hogy a Beszkárt bocsátott rendelkezésre néhány száz darab elhasznált kalauz-ruhát. Ezeket most átjavíttatjuk, megfoltoztatjuk és szétosztjuk a hajléktalanok között.

— Az állandó és kisegítő menhelyeken elhelyezkedett emberek sorsa még elég türhető. Van azonban ennél sokkal rosszabb sorban lévő kategória is, az, amelyik a rendőrség által fenntartott hat éjjeli melegedőt látogatja. A rendőrség éjjeli melegedői a Lenke-úton, az Ujlaki rakparton, a Dunagőzhajózási Társaság és a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság városcsarnokaiban, a Wahrmann-uteában és a népligeti vendéglő egyik helyiségében nyiltak meg. Ezeket a menhelyeket is igen sok nyomorgó keresi fel éjszakáról éjszakára, köztük több, mint 100 nő. A rendőrségi menhelyeken nincsenek ágyak, csak padok és asztalok, a szerencsétlen sorsüldözöttek itt húzódnak meg a meleg kályhák körül.

A főváros most bekapcsolódott a rendőrség embermentő munkájába és az éjjeli melegedőkben naponta kétszer meleg levest és kenyeret osztat ki.

Ugy, mint a tíz nappali melegedő-szobában, itt sem kérdezik senkitől, hogy honnan jött, mi a neve, mindenki, aki jelentkezik, enni kap. Az állandó menhelyek lakóit ezektől úgy különböztetjük meg, hogy azoknak igazolványuk van, amely egy hónapra szól és azt minden négy hétben megujithatjuk. Menhelyeink ezidőszerint zsufolva vannak, úgy, hogy egyelőre több jelentkezőt nem is tudunk elhelyezni, de tervben van további kisegítő-menhelyek létesítése is.

*

A főváros, a Vöröskereszt és a rendőrség menhelyein ezidőszerint éjjelenként közel 3000-en húzódnak meg az élet hajótöröttjei.

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„FLINTKOTE"
specialisták

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: 48—4—76.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Köhögés, rekedtség
ellen
Dr. EGGER
MELLPASZTILLA
kitünő hatású

Csak akkor kerül le a napirendről az üzemi kérdés, ha megnyugtató intézkedések történnek a városházán

A külföldi hitelezőkkel történt megállapodás: elismerés a korrekt adósnak — Az álláshalmozások kényes ügyét túlzásoktól mentesen kell megoldani

A főváros közgyülése egyelőre nem tud túljutni az üzemi kérdés megoldásán. Az évek óta tartó agitációk után végre odáig terjeszkedett ez a kétségtelenül körülményes probléma, hogy *a főváros közgyülése mond ítéletet az üzemek fenntartása, illetve megszüntetése fölött.* Az elmult napokban három közgyülésen tárgyalták az üzemi bizottság előterjesztését, azonban végleges döntés nem alakulhatott ki, mert *Huszár* Aladár dr. főpolgármester nobilis gesztussal mellőzte a szavazás elrendelését. Nem kívánja ugyanis a főpolgármester a csonka közgyülés véleményét elfogadni egy ilyen nagyhorderejü kérdésben és megvárja azt az időpontot, amikor a náthaláz-járvány nem tartja távol az üléstermtől a bizottsági tagok jelentékeny részét. Az üzemi problémák megvitatásával kapcsolatban sokan hangoztatják azt az aggodalmat, hogy *ez az ügy nem fog lekerülni a közérdeklődés homlokteréről* és a közgyülés állásfoglalása után is állandóan szóbakerül majd bizonyos üzemeknek a szükségszerüség, vagy az ártalmasság szempontjából való bírálata.

A közgyülés döntésével lezárul-e az üzemek körüli harc? — tettük fel a kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőnek, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Értékes és hasznos munkát végzett a közgyűlés, amikor minden oldalról megvilágította az üzemekkel kapcsolatosan annyiszor felvetett ügyeket és úgy az üzemek védői, mint pedig az üzemek háttérbe szorítását követelő bizottsági tagok kifejtették a maguk tárgyilagos véleményét. Az *Egységes Községi Polgári Párt* nem folytat oktalan hadjáratot az üzemek ellen, mert tisztában van azoknak fontosságával és a benne rejlő roppant vagyoni értékekkel és ezért

józan mérlegeléssel csak azt követeli, hogy az üzemek működése bizonyos korlátok és határok közé szoríttassék,

nehogy kártékony versenyt támasszanak az egzisztenciáját féltő kereskedőknek és iparosoknak. Megfelelő adataink vannak arról, hogy egyes kisebb üzemek valóban kárt okoznak ezeknek a rétegeknek és itt nincs létjogosultságuk olyan tevékenységet erőltetni, amelyet a magánérdekeltségek is könnyen és talán olcsóbban elvégezhetnek. *Ezt várjuk a közgyülléstől és ilyen értelmü határozatot akarunk; ám ha várakozásainkban csalódnánk,*

a belügyminiszter bizonyára megtalálja törvényes hatáskörében az eszközöket ahhoz, hogy a fővárost az általa is annyiszor hangoztatott üzemi politika reviziójához vezesse.

Az üzemi kérdés tehát csak akkor kerül le a napirendről, ha ebben a tekintetben megnyugtató és hatályos intézkedések történnek.

A főváros háztartásának nagyjelentőségü eseménye az *a transzfermegállapodás*, amelyet *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok kötött az ostendei egyezményben érdekelt külföldi hitelezőkkel.

— A külföldi hitelezők elvi hajlandóságát ahhoz, hogy a körülbelül tízmillió pengőre rúgó transzfer-pénzt a főváros a nagyüzemek további beruházásaira átengedték, — mondotta *Kozma* Jenő, — annak a bizalomnak a javára írom, amelyet mindenképpen kiérdemeltünk. Az ostendei egyezményben lefektetett megállapodásokat preciz pontossággal betartotta a főváros és így

a hitelezőknek minden megnyugvásuk fennáll arra, hogy a főváros korrekt adós, aki kötelezettségeinek mindenkor megfelel.

A főváros hitelképességének és *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok eredményes közbenjárásának fényes bizonyítéka ez a pénzügyi egyezség, amelynek létrejöttében feltétlenül bízom és hiszem, hogy *a nagy közüzemek modernizálásával széles rétegek jutnak kereséthez és munkaalkalomhoz.*

Pénzügyi kérdésekről lévén szó, felemlítettük a *Községi Takarékpénztár* imént közzétett mérlegét, amelyik pénzügyi körökben örvendetes feltünést keltett.

— A főváros pénzintézetének minden dicséretet kiváltó üzleteredménye és működési bizonyítványa — úgymond, — megérdemli a legnagyobb elismerést. Túlmenően az intézet kitűnő szervezetén, igazolását látom annak, hogy

valóban szükséges volt a Községi Takarékpénztárat életrehívni és azt a főváros hitelműveleteinek bázisává kiépíteni.

Fölötte megnyugtató, hogy a betétállomány emelkedése a fokozódó bizalom jelentkezését mutatja, nemcsak a *Községi Takarékpénztár*, hanem az érte anyagilag és erkölcsileg szavatoló főváros felé is.

Végül *az álláshalmozások megszüntetéséről* kértünk véleményt, ami ugyancsak nagy érdeklődést váltott ki a közönség köréből.

— Feltétlenül szükségesnek tartom, — mondotta *Kozma* Jenő, — hogy *végre eredményes intézkedések történjenek* a többszörös javadalmazású alkalmazottak ügyeiben.

Bizonyos hangulatok után igazodva, természetesen nem volna helyes túlzásokig elmenni,

mert ezt a kényes kérdést úgy kell megoldani, hogy azok megnyugvást keltsenek. Megfelelő körültekintéssel és mérséklettel, *azt hiszem az ügy likvidálása megelégedést fog kiváltani minden oldalon.*

*

Kozma Jenő a mult héten átesett az influenza-járványon, de a pénteki közgyülésen már résztvett és vezette az *Egységes Községi Polgári Pártnak* az üzemi kérdésben megindított akcióját.

Hasznos tudni,

mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy

Schmidthauer Igmándi

keserűvize hatékony forrás-sókban egész Európa leggazdagabb ilynemü ásványvize. Rendszerint már kisadag; 1/4 vagy 1/2 pohár elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.

200.000 pengőnél többe kerül a gyöngyösi bánya felszámolása

Számos városi üzem és magánosok érdeklődnek a berendezések iránt

A megszüntetésre ítélt *Budapest—Gyöngyösvárosi Szénbányaüzemnek* likvidálása teljes erővel folyik. Hétfőn reggel *Sebő* Béla főszámvevő és *Morvay* Endre dr. főjegyző az üzemi alosztály vezetője újból Gyöngyösre utaztak, hogy személyesen ellenőrizzék a lebonyolítást, amelyet Gyöngyösön az üzem igazgatója irányít. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött a likvidálás legújabb részletei és kilátásai iránt és a következőket tudta meg:

— A gyöngyösi szénbánya vagyonát a likvidálásra megbizott bizottság *három csoportra* osztotta fel: az *ingatlanokra, a felszerelésekre, valamint a részvénykeretre és bányajogra.* Az ingatlanokat valószínűleg Gyöngyösön helybeli vevőknek sikerül eladni, míg a felszerelést nyilvános árverés útján, vagy olymódon értékesíti a főváros, hogy maga veszi meg üzemei számára azt, amit fel tud használni. A mult héten küldték szét az összes üzemeknek azt a nyomtatott jegyzéket, amely az értékesítés alá kerülő tárgyakat felsorolja.

Eladó a műhely és a gépház, az aknák, tárnák minden felszerelése, több kilométer hosszú elektromos kábelvezeték, több bányaszivattyú, kazán, szénosztályozó berendezés, rakodó berendezés, bányaszellőztető gépek, robbantó felszerelések, irodaberendezések, a bányavasút és kötélpálya minden felszerelése vágányokkal, váltókkal, vasúti kocsikkal, csillékkel együtt.

A bányavasút hossza közel öt kilométer, a kötélpályáé pedig három és fél kilométer. Rengeteg motor, dinamó, lokomobil, szivattyú, elektromos felszerelés, kapcsolótábla szerepel ezen a jegyzéken és még sok különböző bányafúró szerszám és a hatalmas anyagkészlet. Érdekes, hogy eladó többek között *százötven kilogram dinamit* (paxit) *és 2500 robbantógyutacs is.* Vevőre vár nagymennyiségű tölgybányafa és rengeteg más holmi, amit mind felsorolni lehetetlen volna. *Az üzemek közül már többen jelentkeztek bizonyos tárgyak átvételére és érdeklődött számos magános és kereskedő is.*

Az egész likvidációs vagyon 130 ezer pengőre van felbecsülve

és a főváros reméli, hogy az értékesítésnél ez az összeg tényleg befolyik.

— Tagadhatatlan, hogy a főváros újabb áldozata nélkül a likvidációt lebonyolítani nem lehet. Az szinte előre bizonyos, hogy

az 51 ezer pengőben megállapított részvénytőke elveszik

és ezenkívül van egy másik 78 ezer pengős tétel, amit az üzem a Községi Takarékpénztártól vett kölcsön, a főváros jótállása mellett. Valószínű, hogy ennek a 78 ezer pengőnek a visszafizetése is a fővárosra vár, mert a likvidációs összegből erre aligha jut. De a főváros veszteségre ennél a 129 ezer pengőnél is lényegesen nagyobb, mert annakidején az alaptőkére koronában olyan nagy összeget fizetett be, ami kereken 148 ezer pengőnek felel meg. Ez az összeg a korona értékromlása folytán teljesen lemorzsolódott, azért kellett a devalváció után a részvénytőkét új felértékeléssel 51 ezer pengőben megállapítani. Nem vitás, hogy az eredetileg befizetett részvénytőkét sem kapja vissza a főváros, úgyhogy

a gyöngyösi szénbányától való szabadulás körülbelül 226 ezer pengőjébe fog kerülni a fővárosnak.

*

Ha az ingó és ingatlan vagyon értékesítése a kalkuláció szerint sikerül is, még mindig kérdés, hogy mi legyen a főváros birtokában levő részvénypakettel és a szénbányajoggal? Erre vonatkozóan felmerült az a megoldási lehetőség, hogy a bányajog kedvéért a főváros megtartja magának a részvénykeretet, ami nem járna külön költséggel, viszont lehetőséget biztosítana arra nézve, hogy idővel mégis értékesíteni tudja a főváros a gyöngyösi szénterületek kibányászási jogát.

Jó lámpát

a rossztól külseje után nehéz megkülönböztetni. A fogyasztó csak használat közben jön rá, hogy míg a tökéletes lámpa kis áramköltséggel egyenletes, erős fényt ad, addig a silány lámpa nagy áramfogyasztás mellett folytonosan csökkenő fénnyel ég.

Az izzólámpa vásárlás tehát bizalom dolga.

Bizalmat csak ismert név kelthet.

A TUNGSRAM NÉV

50 év óta bizalmat nyert.

Csak a megüresedett tanácsnoki és néhány orvosi állás kerül most betöltésre

A többi állásra vonatkozólag újabb felterjesztést kért a belügyminiszter

Az elmult napokban olyan hirek terjedtek el, hogy a polgármester a közeli napokban *pályázatot ir ki 39 üresedésben levő végleges állásra*. Mindegyik állás a közigazgatási szakon vár betöltésre, amelyek közül a legmagasabb egy műszaki tanácsnoki állás, 3 műszaki főtanácsosi állás, a statisztikai hivatal aligazgatói állása, továbbá különböző pozíciók a kórházi, a gazdasági és a kezelői szakon.

A közigazgatási tisztviselők körében meglehetős *izgalmat váltott ki az előlépés ily közelinek látszó lehetősége* és máris megostromolták az elnöki ügyosztályt, hogy informálódjanak a kiirandó pályázat határidejéről. Bármennyire is sajnálatos, hogy a reménykedő tisztviselők vágyakozása egyelőre nem válik valósággá, meg kell irni a nyers igazságot, amelyiket

illetékes helyen

a következőkben foglaltak össze a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Megfelel a valóságnak, hogy e pillanatban 39 üresedésben lévő végleges állás van, azonban *egyelőre nem jehet másról szó, minthogy a műszaki tanácsosi állásra, továbbá az üres orvosi állásokra készül a pályázat kiirása.*

A többi állások betöltése függőben marad

mindaddig, amíg a státusrendezés befejezést nem nyert és amíg a kormányhatóság nem ad végleges engedélyt az állások betöltésére.

— A belügyminisztérium a közelmultban leiratot intézett a fővároshoz, amelyben hozzájárult a fentemlített néhány állás betöltéséhez, míg

a többi állásokra vonatkozóan a várakozás álláspontjára helyezkedett.

Hangoztatta a belügyminiszter, hogy a státusrendezést feltétlenül meg kell várni, de ha a főváros úgy látja, hogy az összes állások betöltése nem prejudikál a státus későbbi megállapításának, úgy *megokolt felterjesztést kér és megfelelő tanulmányozás után meghozza döntését.* A felirat most készül és rövidesen a belügyminiszter elé kerül.

*

Amint látható, a tömeges állásokra való pályázat nem időszerű. Azt a néhány állást, amelyért bizonyára erős harc indul a fővárosi tisztviselők között, a törvényhatósági tanács választás útján fogja betölteni.

A Mátyás-templom belső falfestményei is pusztulásra vannak ítélve

A páralecsapódás kikezdte Székely Bertalan alkotásait — Királyfalvi Kraft Tivadar festőművész, a képek restaurátora elmondja a halaszthatatlan teendők sorrendjét

Magyarország egyik legpompázóbb műemlékének, a budavári Mátyás-templomnak pusztulásáról számolt be legutóbb a *Fővárosi Hirlap* és az ott közölt adatok általános megdöbbenést váltottak ki a főváros társadalmában. A Műemlékek Országos Bizottsága és a főváros vezetősége között cikkünk nyomán *újult erővel indultak meg a tárgyalások* és a restaurálás terveiről, valamint a költségekről új megállapodást készítenek elő. A közlemény legújabb visszhangjaként most a következő levelet kaptuk:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy b. lapjának legutóbbi számában a Mátyás-templomról szóló nagyérdekességü cikkére reflektálhassak és a magam részéről is rámutathassak olyan fontos teendőkre, amelyekkel e páratlanul értékes müérték pusztulását meggátolni igyekezünk.

A koronázó főtemplomot *Schulek* Frigyes müépitész 1873-ban nagy müvészettel és korhüséggel restaurálta. A belső diszitést: *Székely* Bertalan és *Lotz* Károly halhatatlan alkotásait, ugyanesak az állami költségvetés terhére rendelték meg. A Mátyás-templom a millennáris években teljes pompájában állott.

A háború utáni években a legnagyobb aggodalommal szemléltem, hogy

kiváló mestereinknek gyönyörü müvei napról-napra romlanak és végpusztulásnak indulnak.

1926-ban az illetékes helyeken szorgalmaztam azok restaurálását és a legnagyobb tárgyilagossággal kell megállapitanom, hogy *a székesfővárosnál a legmesszebbmenő megértéssel kezelték ezt a kérdést.* A komplikációt az okozta, hogy a templomot annakidején államköltségen restaurálták, tehát a kultuszminiszter segitségét kérték.

Ekkor támadt az első nézeteltérés a két faktor között, mert a minisztérium felfogása szerint a templom kegyura a székesfőváros, tehát a restaurálást is tartozik elvégeztetni.

A főváros akkor arra a helyes álláspontra helyezkedett, hogy *e mérhetetlen becsü kincset mindenképpen meg kell menteni a nemzet részére* és *Sipőcz* Jenő polgármester, *Libor* Endre, *Szendy* Károly tanácsnokok, valamint *Lawotta* Gyula müszaki főtanácsos megkezdték a restaurálásra vonatkozó intézkedéseket.

1930-ban kaptam megbizást a munkálatokra *Veress* Zoltán festőművésztársammal együtt, a mentési munkálatok megindítására. A Müemlékek Országos Bizottsága és a székesfővárosi Müemlék Bizottság felügyeletével egyévi munkánk eredménye az volt, hogy úgy a hazai, mint a külföldi szakkörök elismerését kiérdemeltük, a polgármester pedig külön iratban mondott köszönetet eredményes konzerválási munkánkról. A falfestmények tehát beláthatatlan időkig biztositva vannak, azonban a szintén nagyértékü és páratlanul becses ornamentális festmények, amelyek *Székely* Bertalan zsenijének munkái és amelyek a templom egész belső falfelületét mint egy óriási gobelin borítják:

szemünk láttára folyamatosan pusztulnak és a páralecsapódás következtében a por, a korom, valamint a felszabadult festékszemcsék teljesen ellepik a megtisztitott falfestményeket is.

Az első és legfontosabb teendő az volna, hogy *a templom egész belső felületét nagy gonddal újból megtisztitsák* és külön konzerválási eljárás szerint oly módon óvják, hogy a főtemplom mostani gyönyörü színhangulata épségben maradjon. Fontosnak tartom a fütőberendezés modernizálását, hogy ezáltal a páralecsapódást meggátoljuk. Rátérve a főtemplom épitészeti restaurálására, azt

mindenekfölött halaszthatatlanul sürgősnek minősitem,

azzal a hozzáadással, hogy minden követ, az újakat éppen úgy, mint a régieket, saját kökonzerválási eljárásunkkal ajánljuk megvédelmezni az idő vasfoga ellen.

Meg vagyok győződve, hogy a jelenlegi kultuszminiszter: *Hóman* Bálint, aki a történelmi emlékek nagy megbecsülője,

teljes szívvel magáévá teszi a koronázó főtemplom megmentésének sürgős ügyét

és segitőkezet nyújt a székesfővárosnak, ahol eddig is mindent elkövettek, hogy Budavárának ezt a büszkeségét, ezt a csodálva bámult müemlékét megóvják a végpusztulástól.

Kiváló tisztelettel és nagyrabecsüléssel:

Királyfalvi Kraft Károly, festőművész.

A fent közölt levél olyan szakember irása, aki a legjobban ismeri a Mátyás-templom komoly veszedelmét és így véleménye különös súllyal esik számitásba. Multheti cikkünkben sajtóhiba következtében tévesen jelent meg *Királyfalvi Kraft* Károly festőművész neve, akinek legújabb hozzászólása bizonyára siettetni fogja a Mátyás-templom megmentésére sikerrel indított akciónk eredményeit.



ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ, MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK: KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Leukoplast
magyar gyártmány

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, FÖLDMUNKA, VAGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386-93. Telefon: 386—93.

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépitési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon; 96-6-40

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon: 844—12

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök, kövezőmester
mélyépitő-, kövező és bitumenépitő vállalata. Budapest, I ker., Németvölgyi-út 33. Tel. 57-9-91

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tüz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Kormányintézkedést kér a főváros az orvosi cégér alatt jelentkező „csodaszerek“ reklámozása és a közönség megtévesztése ellen

Csordás Elemér dr. tisztifőorvos szerint ártalmas „gyógyszerek“ miatt a közönség elmulasztja a hatásos védekezést

Amióta az egész Európára kiterjedő influenzajárvány fenyegető árnyéka Budapestre is ráterpeszkedett, az üzleti élelmesség nem mulasztotta el kihasználni ennek a konjunktúráját sem. Gombamódra kínálgatják mozikban, plakátokon, ujságokban a különböző „csalhatatlan csodaszereket“, amelyek megtévesztik az ijedős, hiszékeny publikumot, pedig ezek a „csodaszerek“ valóban csak annak használnak, aki gyártja és a publikum nyakába sózza azokat. Az „egyedül biztos“ védekező eszközöket és csodaszereket kínáló hirdetések szövege és formája már annyira elfajult, hogy *nemcsak a jóizlést sérti, hanem a törvénykönyv betüivel is összeütközni látszik.*

A magyar törvénykönyv ugyanis szigoruan megtiltja a csodaszerek remlámozását éppen úgy, mint ahogyan büntetendő cselekmény a kuruzslás is.

A közönség és a közérdek védelmében cselekszünk, amikor felhívjuk a hatóságok figyelmét a nyilvános kuruzslásnak és a csodaszerek kínálásának erre az elburjánzására, amely most meg nem engedett eszközökkel úton-útfélen magára akarja vonni a figyelmet. Lehetetlen, hogy amikor a tisztifőorvos jelentéseiben, felelőssége tudatában és az igazságnak megfelelően megnyugtatja a publikumot, hogy *nincs ok az ijedelemre:* ugyanakkor az egyik tápszergyár nagy betűkkel azzal rémiszti az olvasókat, hogy

az „influenza ismét a spanyol rém képében kezd feltünni.“

és a védekezés legbiztosabb módja természetesen az, ha a szervezetet a baktériumok elleni küzdelemre a reklámozott *tápszer* használatával erősítjük. Szembehelyezkedve a hatóságokkal,

influenza-járványt hirdet a Diana-sósborszesz is,

amely a reklámszöveg szerint olyan csodálatos szer, ami a halálon kívül minden betegség meggyógyítására alkalmas. Egy harmadik

titokzatos csodaszer dr. Blokmalt malátacukorkája is.

Dr. Blokmalt valóságos *orvosi rendelőt* nyitott és pörkölt cukorkája zacskóján olyan biztonsággal osztogatja orvosi utasításait boldognak-boldogtalannak, mintha nem is a Blockner hirdetőirodában, hanem valamelyik orvosi egyetem katedráján foglalna helyet. Negyedik, szintén a csalhatatlanság mezében, ugyancsak többet akar tudni, mint az orvosok és megállapítja, hogy

a „toroköblítés nem használ“,

hanem egyes-egyedül csak *egy sárgaszínü pasztilla* szopogatása pusztitja el a szájban és a torokban az influenza bacillusait és nyujt védelmet a fertőzés ellen. De a kurjongató reklámok szerint se szeri, se száma azoknak a biztoshatású csodaszereknek, amelyek minden betegségre gyógyirt nyujtanak. Csak ezeket kell használni és a beteg biztosan meggyógyul orvos és patikaszer nélkül is!

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

dr. Csordás Elemért,

a székesfőváros tisztifőorvosát

és megkérdezte, hogy mi a székesfővárosi közegészségügy legfőbb őrének felfogása a *szemérmetlenül reklamirozott csodaszerek* tekintetében. A válasz így hangzott:

— Legnagyobb örömmel fogadom, ha a sajtó foglalkozik azzal a *türhetetlen helyzettel,* amit

egyes gyárosok és kereskedők mohósága teremtett a hiszékeny közönség rovására és ártalmára.

Mert nemcsak az a hiba, hogy a hirdetett csodaszerek a felsorolt betegségek megszüntetésére nem alkalmasak, nem használnak és nem nyujtanak védelmet például az influenza ellen sem, hanem komoly veszedelmük abban rejlik, hogy a *publikum tévesen elhiszi, hogy megszabadul a náthaláz veszedelmétől* akkor, ha ezt, vagy azt a szert használja, ilyen vagy olyan cukorkát szopogat és ugyanakkor biztonságérzeténél fogva

elmulasztja azt a hatásos és szükséges egyéni védekezést, amit minden orvos ajánl és amire én is felhívtam a publikum figyelmét.

— A csodaszerek hirdetésének megakadályozása érdekében már 1927-ben *felterjesztéssel fordultunk az akkori népjóléti minisztériumhoz* és most megismételjük felterjesztésünket, abban a reményben, hogy

a főváros sürgető lépésének meglesz a hatása,

a belügyminisztérium meg fogja találni a módot arra, hogy *a közegészség rovására történő üzleti élelmesség elvadulásának gátat vessen.*

*

A belügyminiszter minden bizonnyal magáévá teszi a főváros álláspontját és véget vet a kuruzslás reklámmal űzött fajtájának.

Megadta a bányakapitányság az engedélyt az új gyógyforrások használatbavételére

Rövidesen elkészül a Rudasfürdő rádiumos-osztálya

A bányakapitányság szombaton délben véghatározattal értesitette a főváros vezetőségét, hogy *a Rudasfürdő ujonnan feltárt forrásaira megadja a végleges használati engedélyt.* A bányakapitányságnak ezzel a várva-várt intézkedésével a Rudasnál végzett új forráskutatások aktái lezáródtak. Ebben a határozatban a bányakapitányság egyúttal végetvetve az esetleges későbbi akadékoskodásoknak is, mert kimondja, hogy *az új források használatbavétele ellen csak birtokon kívül lehet fellebbezést beadni.* Hogyha tehát egyes fürdővállalatok még ezután is azt állitanák, hogy az új források rendszeres használata következtében fürdőjük víztartaléka fogyatkozik, úgy az ellenőrző vizsgálatot csak a saját költségükön, illetve a költségeknek az előzetes letétbe helyezése után végezhetik el. Erre azonban nem kerül a sor, mert nyilvánvaló már, hogy a Gellérthegy szikláinak tövéből fakadó források vize olyan bőséges, hogy még mindig rengeteg mennyiségü fölös gyógyvíz ömlik be ezentúl is a Dunába.

A Rudasfürdő új forrásainak foglalási munkálatai egyébként már oly nagy mértékben előrehaladtak, hogy néhány nap mulva akár a használatnak is átadhatók volnának. Szombaton délben *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, *Bánlaky* Géza, a Gyógyfürdők és Gyógyforrások központi igazgatója és *Weszelszky* Gyula dr. egyetemi professzor vezetésével szakértő bizottság tekintette meg a Rudasfürdő előtt folyó munkálatokat, amelyekről

Kovácsházy Vilmos

tanácsnok

a következőkben informálta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A bányakapitányság véghatározatát, amely a források használatba vételét megengedi, a főváros beadványa kiséretében azonnal továbbitottuk a belügyminiszterhez és hozzácsatoltuk a hivatalos vegyelemzéseket, amelyeket a székesfőváros felkérésére a közegészségtani intézet és tudományegyetem radiológiai intézete végzett. Ezeknek az analiziseknek az alapján kértük

a gyógyforrás elnevezés és jelleg engedélyezését,

ami legkésőbb tiz-tizennégy nap alatt megtörténik.

— Az ujonnan feltárt két forrás foglalási munkáival a legközelebbi napokban készen leszünk. Mind a két forrás környékét rendezzük és a foglalatokat úgy készittettük el, hogy *a gyógyitó melegviz a csiszolt üvegburu alatt a közönség szemeláttára bugyog ki a földből.* Ugy a kénes, mint a rádiumos forrás fölé — bár ideiglenes megoldással — ivócsarnokszerü tetőt is emelünk, hogy a kurázók és a kiszolgálónők az eső elől védve legyenek. Ezek az ivócsarnokok egyelőre néhány egyszerü oszlopon nyugvó tetőből állanak addig, amíg a gyógyudvar végleges rendezése során az ivócsarnokok épitésére sor kerül. A gazdag kéntartalmú és a rádiumos források iránt máris nagy az érdeklődés, úgy a gyógyulást kereső közönség, mint a szakemberek soraiban. *A két új gyógyforrást számításom szerint a kora tavasszal megnyithatjuk.* Egyébként is felhasználjuk a rádiumforrás kincsetérő és gyógyerő tekintetében szinte világszerte egyedülálló vizét, még pedig egyelőre szintén csak a mostani szükös időknek megfelelő keretek között.

— Arról van szó, hogy

a Rudasfürdő kádfürdőinek egyrészét, mintegy 8—10 fürdőszobát berendezzük speciális rádiumfürdők céljára.

Az átalakítás nem kerül sokba és különleges berendezés sem kell, mert a víz olyan erővel tör fel a forrásból, hogy közvetlenül bevezethető a kádakba. Ugy képzeljük, hogy ez a miniatür rádium-fürdőosztály *magva lesz a későbbi nagy és szép terveknek,* amelyek iránt most már a külföldi szakemberek is egyre élénkebben érdeklődnek. A rádiumos fürdők iránt idehaza is nagy az érdeklődés és minden valószínűség szerint a fürdőket csak előzetes jelentkezés, előjegyzés után lehet majd használni. Erre annál is inkább szükség lesz, mert a kádakat mindig közvetlenül a forrásból, friss rádiumos vízzel fogják megtölteni, pontosan arra az időre, amikorra a kurázó beteget előjegyezték.

— Az eddigi tervek és számítások szerint most már bizonyos, hogy

minden nagyobb épitkezés nélkül át tudjuk alakítani a Rudasfürdő épületét 40—50 szobás gyógyszállóvá,

amely orvosi felügyelet alatt, szanatóriumszerű jellegű lesz. Az átalakítás úgy lehetséges, hogy az első emeleti frontot, amely most alig van kihasználva, átalakítanánk betegszobáknak és áthelyeznénk az emeletről a gőzfürdő kabinsorait is. Ha még egy emeletet épitene a főváros a régi fürdőházra, akkor viszont mintegy száz-szobás szálló lehetősége is adva van. A Rudasfürdő, ahol nemcsak fürdőkurát, hanem ivókura lehetőségét is nyujthatjuk, mindenképpen predesztinálva van arra, hogy a gyógyfürdő program centrumává váljon.

*

Kovácsházy Vilmos tanácsnok elmondotta, hogy mindez csak kis töredéke annak a hatalmas és lendületes programnak, amit Budapest nemzetközi gyógyhellyé való fejlesztése érdekében a közeljövőben megindítanak. Az egész programból a legmegkapóbb talán az, hogy mindannak a megvalósítása, amit felsoroltunk, *alig kerül többe pár százezer pengőnél.*

Ez a hely a
„MIRA“
Gyógy- és Keserűvízforrás Részvénytársaság
részéről feladott hírdetés részére van fenntartva

„CLARIDGE“
I., Böszörményi-út-28. (59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz)
Éttermek — Söröző — Bridgeszalon — Különterem
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara

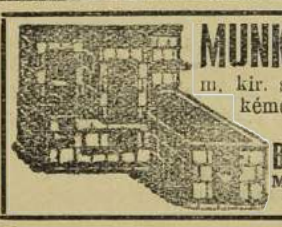
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

Gazdasági Értesítő

A kereskedelmi érdekképviseletek megelégedéssel fogadják az áruházak külön adóztatására indított akciót

Legutóbbi számunkban részletesen ismertettük a budapesti kereskedelemnek élet-halálharcát az áruházakkal szemben, amelyek *a polgári egzisztenciák egész tömegét készülnek megsemmisíteni.* Felvetettük azt a gondolatot, hogy a legális kereskedelem védelmében *léptessék életbe a külön áruházi adót,* amely Németországban és egyéb nyugateurópai államokban már évek óta érvényben van. Hangoztattuk, hogy a kereskedelemmel szemben nem szabad előnyösebb helyzetbe jutnia a gyárvállalatoknak és a részvénytársasági áruházaknak. (Itt rámutattunk a *Pók-üzletekre* és a *Magyar Divatcsarnok élelmiszer-osztályára!)* mert ez nem jelent mást, minthogy az állam legjobb adófizetői: *a kiskereskedők a tönk szélére jutnak.*

Cikkünknek erőteljes visszhangja támadt a budapesti kereskedők körében és örömmel állapítjuk meg, hogy *az egész vonalon sürgősen megvalósítandó, életrevaló ötletnek minősítik a Fővárosi Hirlap javaslatát.* Szükségesnek tartottuk, hogy erről a kérdésről véleményt kérjünk a kereskedelmi életünk egyik legtekintélyesebb vezető tényezőjétől:

Ilovszky János

kormányfőtanácsostól, a *Baross Szövetségben* tömörült kereskedők és iparosok országos elnökétől, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Abban a nagy kaoszban, amely az egész világ gazdasági rendjét felforgatta, mindegyre több és több kéz lendül a magasba, jelezve, hogy segítséget kér, mert különben elvérzik. A felnyujtott kezek elsősorban az állam felé könyörögnek támogatásért, adócelengedésért, hitelért és sok más létező és nemlétező támogatásért. Ma, amikor a gazdasági válság már gyökereiben is támadja a kiskereskedelmet,

az elsorvadási folyamatot meggyorsítja az áruházak kétségtelenül súlyos konkurrenciája,

amelyet részben a tipus-árúkkal, részben a reklám költségeinek könnyebb fedezhetési lehetőségeivel tudnak újból és újból előidézni.

— A szakkereskedő arra törekszik, hogy *minél jobb árút,* minél izlésesebb formában juttasson a közönséghez, de emellett a jó szakkereskedő azt is céljának tűzte ki, hogy *a vevőjét évtizedekre megnyerje a maga számára,* viszont az áruház politikája inkább az, hogy a vevő tömegárút vásároljon.

Az áruház „lockartikl" gyanánt kidobhat a piacra, akár önköltségi áron, minőségileg gyengébb cikket,

a szakkereskedő viszont ezt nem teheti, mert egész üzleti politikája — mint ahogy vázoltam — arra alapul, hogy vevőjét évtizedekre magának biztosítsa.

— A szakkereskedő többnyire egyéni cég. Mint ilyen, *fizeti azokat az adókat, amelyeket az adózási törvények az egyéni cégekre megállapítanak.* A fiskus, ha az egyéni cég könyveit vizsgálja, könnyen megtalálja azokat a tételeket, amiket adóalapul lerögzíthet. Ezzel szemben *az áruház rendesen társulati adó alá esik, vagyis az adóalap kimunkálása egészen másképpen történik, mint az egyéni cégek adójának megállapítása.* Így fennállhat az a helyzet, hogy

egy szakkereskedő százezer pengő évi forgalom mellett 12—15 ezer pengő kereseti adóalapot nyujt az államnak, míg viszont az áruház húszszorakkora forgalom mellett sokkal lényegtelenebb adózási mérce alá esik.

— Ezért van az, hogy az előbb említett árueladási metódusokon és könnyebb reklámozáson kívül a szakkereskedő a versenyképesség szempontjából, annak ellenére, hogy minőségi eladásokat kíván a vevőjével lefolytatni, mégis *óriási hátrányban van,* mert teherviselési szempontból handicapelve vesz részt a vevőnyerési küzdelemben.

— Egyes államokban felismerték a szituációt és *az áruházak külön megadóztatásával foglalkoznak,* mert az államoknak sem érdekük, hogy a nagy tömeget kitevő és adózási szempontból is értékes kiskereskedő pusztuljon ebben az egyenlőtlen versenyben. Így tehát nemcsak védelem szempontjából van szükség az áruházak külön adózására, hanem azért is, hogy a versenyt egyenlőbbé tegyük. Nálunk is, miután az áruházak szaporodnak, ez a kérdés előtérbe nyomult és a *Fővárosi Hirlap* nagyon helyesen mutatott rá, hogy

az áruházak külön adóztatásával akár az elért forgalom bizonyos százalékos megadóztatása, akár más, a pénzügyminisztérium részéről alkotandó törvénytervezet útján, foglalkozni kell a kérdés mielőbbi rendezésével.

A kiskereskedelem máris nyögi az adóterheket, viszont az áruházak adózási tétele a fiskus számára óriási lehetőségeket nyujt, mert az a mai csökkenő adóbevételek mellett komoly jövedelmeket eredményezhet úgy az állam, mint a főváros számára.

— E kérdéssel sürgősen foglalkozni kell minden érdekképviseletnek, mert ma már állandó téma az áruházak által okozott verseny. Én a magam részéről üdvözlöm a *Fővárosi Hirlap* kezdeményezését. Erről a súlyos problémáról magam is beszéltem a *Baross Szövetség* ujévi üdvözlési ünnepségén, amikoris gondolatként pendítettem meg a kiskereskedelem és az áruházak között kialakult verseny orvoslási módját. Meggyőződésem, hogy

a Fővárosi Hirlap nagy szolgálatot tesz nemcsak a kereskedelemnek, de az állam és a főváros háztartásának is,

ha e gondolatot állandóan ébrentartja és elősegíti, hogy a hatóságok az áruházak külön adójának problémáját mielőbb megoldják.

*

A *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* megbízásából *Vértes* Emil elnök és *Kraemer* József dr. főtitkár levelet intézett a *Fővárosi Hirlap*-hoz, amelyben többek között a következőket írják:

— Hálásan köszönjük tisztelt szerkesztő úrnak szíves megemlékezését és legyen meggyőződve, hogy mi a magunk részéről kiválóan értékelni tudjuk b. lapjának, elsősorban a közérdek szempontjából elfoglalt azt az álláspontját, hogy *sürgősen kell valamit tenni az áruházak, úgyszintén a gyáraknak a detailkereskedelemmel szemben megindított éles versenye ellen.*

Imponáló beszámoló a Községi Takarékpénztár multévi üzleti működéséről

A székesfővárosi Községi Takarékpénztár 1932. évi mérlegével most jelentkezett a nyilvánosság előtt és a szakkörök megállapításai szerint *fényes tanubizonyságot tett az elmult év súlyos válságával szemben ellenálló erejéről és rugalmasságáról.* Az általános elismerés, ami a *Községi Takarékpénztár* zárszámadásait kiséri, *Reményi-Schneller* Lajos vezérigazgató felé irányul, aki a Községi Takarékpénztárat öt év alatt nemcsak a székesfőváros kitűnően bevált hitelszervezetévé, hanem *az egész ország hiteléletének egyik számottevő tényezőjévé fejlesztette.* A mérleg minden adatából megállapítható az előrelátó és szakavatott bankvezetés, amelyik a legkedvezőtlenebb előfeltételek között is számottevő eredményeket ért el. Kimagasló érdeme a Községi Takarékpénztárnak, hogy az előző évhez képest *betéteinek összege 10%-kal megnövekedett,* ami nem a közpénzek betétként való elhelyezéséből, hanem *kizárólag magánfelek bizalmából fakozódott.*

*

A *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár rt.* igazgatósága megállapította a takarékpénztár 1932-iki üzletévére vonatkozó mérlegét, amelyet a törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülésén fog tárgyalni. A takarékpénztár óvatos és a viszonyok gondos mérlegelésével irányított üzletpolitikájának eredményeképpen ez a mérleg arról számol be, hogy a közismerten súlyos gazdasági és pénzügyi válság emez évében az intézet nemcsak mobilitását őrizte meg teljes mértékben, de erőit is fenntartotta, sőt fokozta.

A takarékpénztár irányában egyre szélesebb körben megnyilvánuló bizalomnak legkifejezőbb bizonyítéka az, hogy amikor az ország betétállománya általában csökkent,

a takarékpénztár betétállománya csaknem 10%-os növekedéssel a mult évi 52,4 millióról 57,3 millióra emelkedett.

A takarékpénztár *hitelezési tevékenységének* a viszonyok természetesen korlátokat szabtak. A váltótárcának 42 millióról 42.6 millióra történt emelkedése, tekintetbe véve azt, hogy a visszafizetett tételek összegét az intézet újból kihelyezte, mégis arra mutat, hogy a takarékpénztár nemcsak a hitelek lehető fenntartásával, de

új hitelek nyujtásával is igyekezett a gazdasági életnek segítségére lenni.

Budapest székesfővárosnak az év folyamán jelentkező rövidlejáratú átmeneti hiteligényeit a takarékpénztár rendeltetésének megfelelően erőviszonyai gondos mérlegelésével mindenkor kielégítette. A *székesfőváros intézményeinek nyujtott s ez évben is külön kimutatott hitelek összege* a tavalyi 10.7 millióval szemben 10.5 millió. Ebben a tételben szerepel a főváros betéteiből e célra külön lekötött fedezet mellett a *Vásárpénztárnak nyujtott 6 milliós hitel összege.*

A hosszúlejártú kölcsönök nyujtása a pénzpiac ismert helyzetében szünetelt és így e kölcsönök állománya a mult évi 23.9 millióról 23.1 millióra csökkent. A kölcsönök után az év végén fennálló hátralékos annuitások összege a súlyos viszonyok ellenére sem múlja felül a normális mértéket.

Aktiváit a takarékpénztár a leggondosabb értékeléssel vette fel mérlegébe. Ennek az elvnek megfelelően értékpapirjai értékelésénél a 260/1933. M. E. számú rendeletben biztosított azt a kedvezményt, mely azoknak a tényleges forgalmi áraknál magasabb értékelését is megengedi, egyáltalában nem vette igénybe. Az ebből eredő veszteséget az intézet mérlegében elszámolta, úgyszintén a takarékpénztári ingatlanok értékéből eszközölt leírásokat is.

Az intézet igazgatósága a viszonyok által megkövetelt gondos értékeléssel felállított mérleg alapján úgy határozott, hogy

a kimutatott 285,693.43 pengő tiszta nyereségből

az alapszabályszerű levonások után a mult évi 2.5 pengős osztalék helyett *ezidén 2 pengős osztalék kifizetését fogja a közgyűlésnek javasolni.*

Kedvező üzleteredményről számol be a Pesti Hazai Első Takarékpénztár

Előttünk fekszik a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* tavalyi évről szóló beszámolója, amelyből jóleső örömmel állapítjuk meg, hogy legrégibb magyar takarékpénztárunk, a válságos idők dacára is, *meglepően kedvező eredményt mutat föl.* Jelentős ez az eredmény, mert az intézet hagyományosan követett mérlegelési elveit most is szigorúan érvényesítette: a tartalékokat dúsan dotálta és a kiadásoknál jelentékeny megtakarításokat ért el.

*

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* igazgatósága január 28-án tartott ülésében megállapította az 1932. üzletévi mérleget és üzleteredményt és elhatározta, hogy az ezévi *február 11-én tartandó 93. évi rendes közgyűlésnek* javasolni fogja az 1,760.516.40 pengőt tevő tiszta nyereségnek a következő módon leendő felosztását: *Osztalékra fordittassék minden részvény után 5 pengő,* vagyis 200.000 darab részvény után 1,000.000 pengő, adassék a rendes tartalékalapnak az alapszabályszerű 79,261.44 pengő helyett 150.000 pengő, az ingatlanértékcsökkenési tartalékalapnak 100.000 pengő, a nyugdíjtartalékalapnak 100.000 pengő, köz- és jótékonysági célokra 15.000 pengő, a felügyelőbizottság és a választmány tagjainak tiszteletdíjára 26.260 pengő, a tisztviselők külön jutalmazására 90.000 pengő, az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmaradó 181,994.96 pengő pedig az 1933. évi nyereség- és veszteségszámlára vitessék át.

Az 1932. év csak folytatása volt annak, az egész világra kiterjedő kritikus folyamatnak, amely a megelőző év derekán vette kezdetét és javulást hazánk gazdasági viszonyaiban sem hozott. Visszatükröztetik ezt az intézetnek az ország egész területére kiterjedő tevékenységénél fogva természetszerűleg az egyes üzletágak álladékai is, amelyekre az a stagnáció, amely az egész lefolyt évben észlelhető volt, nem maradhatott hatás nélkül.

Betéti könyvecskékre elhelyezett betétek 72,334.808.93 pengő, *folyó- és csekkszámlán* elhelyezett betétek 42,117.720.65 pengő, *egyéb hitelezők* 8,247.627.85 pengő, az *egyesületnél elhelyezett összes tőkék* 122,700.157.43 pengő, a *váltótárca* 74,722.874.93 pengő, az *értékpapirokra adott előlegek* 2,887.509.02 pengő, az *adósok egyéb fedezetek alapján, valamint nyilt hitelek és különféle adósok* 26,082.565.16 pengő, *jelzálogkölcsönök* 60,321.995.18 pengő, *községi kölcsönök* 9,066.142.74 pengő, *engedményezett jelzálogkölcsönök* 20,552.401.42 pengő, *forgalomban lévő egyesületi záloglevelek* 33,018.300.70 pengő, az *értékpapirtárca* 8,768.046.42 pengő.

A Moktár kézikönyve a magyar kötvények és záloglevelekről. A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* a gazdasági élet megnyilvánulásai iránt érdeklődő nagyközönség, valamint a kereskedelmi vállalatok és testületek tájékoztatására szolgáló, könnyen áttekinthető, hasznos kézikönyvet adott ki, amely a magyar kötvények és záloglevelek adatait tartalmazza. A díszesen kiállított és nagy szakértelemmel összeállított könyv táblázatos kimutatások kiséretében részletesen tárgyalja a magyar állam, a városok és vármegyék kölcsöneit, ismerteti a záloglevelet és a különféle kötvényeket, megemlékezik a tőzsdei jegyzés módjáról, közli a szelvények lejáratát és azoknak beváltási helyeit. A Moktár a hasznos munka kiadásával a pénzügyi világnak elismerésreméltó szolgálatot tett.

A detailkereskedők új hitelszervezete. A *Fővárosi Kereskedők Egyesülete,* illetve az egyesület buzgó elnöke, *Vértes* Emil mozgalmat indított oly szervezet létesítésére, amely *a detailkereskedelem áru- és pénzhiteligényeinek az ellátását szolgálja* és legfőbb célja az lesz, hogy a detailkereskedelmet átsegítse a gazdasági válság súlyos nehézségein. A terv az, hogy a hitelszervezethez maga a detailkereskedelem adja össze a kezdő tőkét, amelyhez azután úgy a kormány, mint más közületek útján megfelelő hozzájárulások várhatók. Értesülésünk szerint a mozgalmat *rokonszenvesen itélik meg a kereskedők körében.*

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Rövidesen felépül a polgármester. Amilyen megdöbbenést és általános sajnálkozást váltott ki a polgármester néhány héttel ezelőtt történt balesete, éppen olyan örömmel és megnyugvással fogadta a főváros közönsége azt a hírt, hogy a polgármester törött karjáról *Borszéky* és *Ritoók* professzorok szombaton eltávolították a gipszkötést és újabb Röntgenvizsgálattal megállapították, hogy *a sérült kar teljes gyógyulása most már a legrövidebb idő alatt bekövetkezik.* A törés szerencsésen összeforrt, de a sérült kart még különféle erősítő és edző gyógykezelés alá kell venni, ami kisideig még eltart. A polgármester egyébként friss és jókedvű, változatlanul részt vesz a főváros ügyeinek irányításában. Doroghi *Farkas* Ákos dr. főjegyző, a polgármesteri hivatal vezetője és *Csanády* Gusztáv dr. tanácsjegyző naponta referálnak a fontosabb ügyekről, sűrűn keresik fel a polgármestert *Gallina* Frigyes tanácsnok, valamint *Liber* és *Borvendég* alpolgármesterek is.

Andréka kitüntetése. *Andréka* Károly főkapitányhelyettesnek, aki a napokban vonult nyugalomba, a kormányzó, nyugalombavonulása alkalmából legfelsőbb elismerését fejezte ki. A kormányzó által adományozott *Signum laudist* a főkapitányságon *Andréka* Károlynak ünnepélyes keretek között nyujtotta át *Ferenczy* Tibor főkapitány a rendőrség vezető tisztviselőinek, közöttük dr. *Heténvi* Imre főkapitányhelyettesnek és dr. *Török* János főparancsnoknak a jelenlétében meleghangú beszéd kíséretében.

B. Virágh Géza ünneplése. Életvidáman, korát meghazudtoló üdeségben, kedden ünnepelte *B. Virágh Géza* kollegának 60-ik születésnapját. Ezt az alkalmat ragadta meg szükebb baráti köre, midőn kedden este ünnepi vacsorát rendezett tiszteletére a Newyork-kávéház különtermében. A vacsorán városházi kollégáin kívül megjelentek: *Liber* Endre alpolgármester, dr. *Hamvassy* István tanácsnok-elöljáró, dr. *Széchy* András, a városházi sajtóügyek referense, dr. *Boross* László, a Magyarországi Ujságírók Egyesületének főtitkára és *Hegedüs* Gyula, az Otthon-kör alelnöke. Az ünnepi beszédet *Liber* alpolgármester tartotta, aki megemlékezett fiatal fogalmazó korából, amikor még ő is ujságíróskodott Virágh Géza lapjánál, a *Független Budapestnél*. *Virágh* Géza vezető tagja több ujságíró intézménynek, ezeknek nevében *Boross* László szólalt föl, majd a városházi ujságírók üdvözlését dr. *Rátkai* Károly tolmácsolta. *Virágh* Géza meghatottan köszönte meg az üdvözléseket, amelyekhez meleg szeretettel és sok jókívánsággal csatlakozik a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége is.

Ripka Ferenc előadása. A *Fővárosi Kereskedők Egyesületében* február elsején 7 órakor dr. *Ripka* Ferenc, volt főpolgármester *Budapest a Középduna idegenfogalmának középpontja* címmel előadást tart. Az előadáson vendégeket szívesen látnak.

Szerdán dönt a közgyűlés az üzemek sorsa felett. A főváros törvényhatósági bizottsága január 18-án kezdte meg az üzemvizsgáló bizottság jelentésének tárgyalását. A vita négy ülésnapon át tartott. Az üzemekkel már a mult pénteken végeztek a szónokok, és a következő szerdai ülésre már csak a háziműhelyek ügye marad. A műhelyek felülvizsgálására a tanács — mint megírtuk — adhoc bizottságot küldött ki, amely *Borvendég* Ferenc alpolgármester elnökletével már be is fejezte küldetését és úgy találta, hogy megszüntethető műhely nincs, csak egyesecknél a kereteket kell szükíteni. A szerdai ülésen ennek az adhoc bizottságnak a jelentését is beterjesztik, majd *névszerinti szavazással* döntenek az egyes üzemek sorsa felett. Szerdán sor kerül az interpellációkra is.

Csütörtökön nem lesz tanácsülés. Az eheti tanácsülés a csütörtöki ünnep miatt elmarad. A legközelebbi ülés jövő hét csütörtökén lesz és az új rend szerint délelőtt 10 órakor kezdődik. A parlament délutáni ülései miatt ezentúl a tanácsülések rendszeresen délelőtt lesznek, a közgyüléseket pedig szerda helyett mindig péntek délutánra tűzik ki, amikor a parlament nem ülésezik.

Veronács Gyula ezüstlakodalma. *Veronács* Gyula, a városháza népszerű gondnoka, most ünnepelte házasságának 25 éves fordulóját feleségével, *Langer* Irénnel. Az ezüstmenyegző a Bakácstéri plébánia templomban folyt le fényes külsőségek között. *Hunkár* Géza prelátus-plébános áldotta meg az ezüstlakodalmas párt megható beszéd kíséretében. A templom fényesen kivilágított hajója zsúfolásig megtelt ismerősökkel, barátokkal, kollégákkal, de sokan voltak ott a főváros vezetői és a törvényhatósági élet reprezentánsai közül is. *Veronács* Gyulának a nevezetes családi ünnep alkalmából sokan fejezték ki jókívánságaikat.

Külföldi vállalatot dédelget a főváros. A Kórház-utcai piac csővezetékének parafakőszigetelési munkálatára a főváros versenytárgyalást hirdetett. A munkára két vállalat pályázott: a *Parafakögyár Rt.* 1411 pengős áron és a *Helvey* Tivadar-cég 1454 pengőért. Jelentéktelen kis vállalkozásról van szó, nem igen érdemes vele foglalkozni, de ha az alkalmat most mégis megragadjuk, hogy azt szóvátegyük, erre a következő okok késztetnek bennünket. Feltünő, hogy a főváros üzemeinél, legtöbbnyire a város fürdőintézményeinél, mily *előszeretettel foglalkoztatják a Parafakögyár részvénytársaságot*, pedig... Pedig erről a vállalatról a most megjelent *Kallos-féle Kompasz* a következő adatokat tartalmazza:

„Parafakögyár Rt., ezelőtt Kleiner és Bokmayer mödlingi cég budapesti telepe. Központ: Mödling. Budapesti iroda: VIII., Sándor-tér 4. *Budapesti képviselők:* Bleier Ignác, Molnár Ferenc, Brandl Vilmos, Echardt József. *Üzletköre:* kőszigetelő és építési anyagok gyártása és szakszerű elhelyezése.“

Ennyit olvastunk a hiteles adatokat tartalmazó Kompaszban és most már csak az a szerény kérdésünk: *Miért annyira dédelgetett vállalkozója a főváros intézményeinek az idegen tőkével dolgozó külföldi cégnek a budapesti telepe?* Nem volna erkölcsi kötelessége a fővárosnak elsősorban a magyar vállalkozást támogatni? Vagy olyan jól megy a magyar vállalkozóknak, hogy erre nincs is szükségük? Csak éppen, hogy kérdezzük. A válasz el is maradhat.

Döntés előtt a Hangli és a ligeti Néparéna ügye. A városgazdasági bizottság a legközelebbi napokban igen érdekes ülést tart. Ekkor kerül szóba újból a Hangli ügye és elbírálják a bérbevételre beérkezett ajánlatokat. A döntés természetesen nem lehet más, mint a legjobb ajánlat elfogadása. Értesülésünk szerint a dunaparti szállodások és kávések közös ajánlata, amely végeredményben azt célozza, hogy a Hanglit bontsák le, tárgyalásra sem kerül. Dönteni kell a városligeti Néparéna hasznosítása kérdésében is, miután az eddigi bérlő, *Czája* János, már kihurcolkodott. Több állatkerti kérdés, így a sziklavendéglő bérlete és különböző erdészeti ügyek kerülnek még a bizottság elé. Legfontosabb probléma azonban *a gyógyfürdők és gyógyforrások üzemegyesítésével összefüggő kérdések rendezése*, így mindenekelőtt a mandátumát vesztett eddigi hat üzemigazgatóság helyébe kerülő *új igazgatóság* megalakítására vonatkozó javaslat kidolgozása lesz.

Vállalatba adják a fővárosi kislakásos telepek kertes udvarainak gondozását. A székesfőváros nagyszámú kislakásos bérházainak és lakótelepeinek kivétel nélkül fásított udvara, vagy parkírozott kertje, játszótere van. Az udvarok és kertek gondozását, öntözését mostanáig házilag végeztette el a főváros, a nagyobb szaktudást kívánó munkákról pedig a kertészeti hivatal gondoskodott. A főváros most szakít ezzel a rendszerrel és *a kertek gondozását magánvállalkozókra bízza.* A kislakásos bérházak és lakótelepek kertkarbantartására nyilvános versenytárgyalást hirdetett a polgármester, amelyre február 17-ig kell a pályázatot, a lakásügyeket intéző és a házakat gondozó szociálpolitikai ügyosztályban benyujtani. A főváros ezzel is munkaalkalmat kíván nyujtani néhány kertésziparosnak.

Füsttelen Budapest. Budapest Fürdőváros Egyesület február hó 1-én, szerdán, d. u. 6 órakor a Szent Gellért-szálló hangversenytermében *József Ferenc* dr. királyi herceg elnöklése mellett ülést tart. Ez alkalommal *Dénes* Miklós dr. gépészmérnök *„Füsttelen Budapest“* címen előadást tart, amelyet vita követ.

Beköltözött a plébániahivatal a Wörner-gyár üres épületébe. Budapest gazdasági életében valamikor jelentős szerepet vitt a *Wörner-gépgyár*, amely főleg nyomdagépeket és szivattyúkat állított elő és produktumai a külföldön is emelték a magyar gépipar jó hírnevét. A gazdasági válság annyi más megingathatatlannak minősített intézménnyel együtt ezt a gépgyárat is megszüntette és azóta a váciúti gyártelepen elnémult a munka zaja. A közelmultban sürű tanácskozások folytak a váciúti egyházkerület plébániahivatalának felállításáról, ami azért okozott különös gondot, mert *a nagy lélekszámmal bíró egyházközség nélkülözte a plébániahivatalt.* Külön épületet a költségek miatt nem emelhetett a főváros ezen a területen, tehát *megfontolás tárgyává tették a Wörner-gépgyár ajánlatát*, amikor felkínálta üresen álló emeletes gyárépületét a plébánosi lakás, a templom személyzete elhelyezésére és a hivatalok berendezésére. A kegyúri ügykört ellátó elnöki ügyosztály több helyszíni szemlét tartott az egykori gépgyárban és megfelelő átalakítások elöirása után *hajlandónak nyilatkozott az épület bérbevételére.* Az átalakítási munkálatokat az egykori gyár tulajdonosai elvégeztették *és az elmult szombaton a főváros átvette az épületet.* A főváros *évi 7500 pengő bért* fizet az épületért, amelyik kitünően megfelel mai rendeltetésének is.

— Nincsen párja sehol az „Igmándi“ víznek,
Mert hűséges őre jókedv s egészségnek.

Egy bátor fővárosi erdőőr kitüntetése. A földmüvelési miniszter elismerő díszoklevéllel tüntette ki *Kolpaszky* Gyula székesfővárosi erdőőrt, aki most töltötte be szolgálata 35-ik esztendejét. Kolpaszky nemcsak hosszú, hűséges szolgálatával érdemelte meg a kitüntetést, hanem azzal is, hogy a kommün idején élete kockáztatásával is megvédte a főváros vagyonát. A szovjet-forradalom idején a bátor erdőőr tüzharcba bocsátkozott a felfegyverzett, erdőpusztító fatolvajokkal és tüdőlövést kapott, sokáig élet-halál között lebegett. A kitüntetést *Huszár* Aladár főpolgármester nyujtotta át ünnepies külsőségek között, az erdészeti személyzet és a tisztikar jelenlétében.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48—7—30.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Budapest,
Telefon: 48-1-32 X., Korponai-u. 11.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök. Telefon 68-9-20

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Dunaparti
100 négyszögöles telkek
uj Lipótvárosban kedvező feltételek mellett
eladók
Bővebbet hétköznapokon:
RUDOLF-TÉR 6. IV. 22. Telefon: 123—85.

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenitő!

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Fabriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KŐLCSÖNZÉS
TELEFON: 390—50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a „Fővárosi Közlony" hivatalos hirdetések rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre a székesfővárosi kislakásos bérházak és telepek 1933. évi **kertkarbantartási munkáira** nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 66. számú helyiségében délelőtt 12—2 óra között díjtalanul beszerezhetők.

Az ajánlatokat **1933. évi február hó 17-én (pénteken) délelőtt 12 óráig** kell a polgármesteri IX. ügyosztályba (I. pavillon, II. em., 66. ajtószám alatt) benyujtani.

Az ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 12 órakor a polgármesteri II. ügyosztályban II. emelet 84. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni, ahol az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapest, 1933. évi január hó 26-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

BURKOLÓ LAPOK
MŰKŐ- ÉS BURKOLÓMUNKÁK
CEMENTÁRUK
ANDREA
cementárúgyár
Tátra utca 26. Tel: 920—37

VITÉZ MÁTYÁSI BRUNÓ
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Probászka Ottokár-u. 10
TELEFON 835-99

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 235—34, 235—35 és 235—36.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regis ráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon; 46—8—52

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci-út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU



VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

Coradtic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9



Mielőtt
csillár
szükségletét beszerzi, tekintse meg az
Elektra csillárgyár
VII, Dob-u. 42 kiállitását. Címre tessék ügyelni!
Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

Petráss László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszíjak. Mindenféle műszaki cikkek

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UCCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkásáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő védjegyű anyagot építi be
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92. Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

W. C. Hubert
FÜRDŐKád, kályha, mosdó, stb. szabott áron
Liszt Ferenc-tér 4. Tel.: 222-67

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki vállalat
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világitásra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933 február 8. 6. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

A végső áldozat

Válságos hete mult el a magyar életnek. Itt már nemcsak a gazdasági életről beszélünk, hanem az egyszerű polgárról és pedig legelsősorban a magyar tisztviselőről is. Eddig a válságos helyzet, amely az egész világot sujtotta, főként gazdasági életünkben mutatkozott meg. A magánember, a polgárság, a tisztviselő valahogy még csak birta a terhek növekedését, a jövedelem csökkenését. Már esztendők óta nem rózsás a helyzete ebben az országban senkinek, de a megrázkódtatások, az újabb és újabb viharok főként a gazdasági életet vették elő, a polgár, a tisztviselő már kezdte úgy érezni magát, hogy tőle nincs már több elvenni való. Sajnos, ez az utolsó hét megmutatta, hogy még mindig áldozatot kell hoznunk, még mindig lejjebb kell szállítanunk életstandardunkat, még mindig lehet küzdelmesebb a lét, mint amilyen eddig volt. Nem mi mondjuk, hanem maga a miniszterelnök, aki a maga keményen katonás őszinteségével nem szokott csodavárásra ösztökélni: *szükség van egy utolsó erőfeszítésre, egy utolsó áldozatra, amely bennünket a mából a holnapba átsegít.*

Azok a pénzügyi intézkedések, amelyeket az elmult héten a kormány kénytelen volt megtenni, a szociális igazság és a progresszió jegyében születtek meg. Ez csekély vigasztalás, de mégis csak vigasztalás, mert az igazságérzet mindig jólesik az embernek, ma pedig éreznünk, tudnunk kell, hogy legelsősorban a kisemberre voltak tekintettel, becsületes progressziót vittek bele az intézkedésbe és ha végigszánt is ez a pénzügyi számum az egész nemzeten, mindenkinek meglehet az a vigasztalása, hogyha fájdalmas operáción ment is keresztül, de ezt sem a másik, sem a harmadik, sem senki közülünk el nem kerülhette.

Elsősorban talán azokról kell szólanunk, akiknek még volt veszítenivalójuk. Ezeket csak a legteljesebb tisztelet hangján említhetjük, mert az ipar és mezőgazdaság olyan önkéntes áldozatot hozott az ország jólétéért, az ország talpraállításáért, amilyen áldozatnak meg kell teremnie áldásos gyümölcsét. A kereskedelem, az ipar, tehát Budapest igazi adózó közönsége ezenkívül új terheket kénytelen vállalni; de ennek is meg kell lennie és ha a miniszterelnök szava után eljutottunk „az utolsó áldozat"-hoz, akkor senki sem fogja sajnálni az új terheket. Másfél évtizeden át minden vagyonnak a homlokán állandóan halálverejték ült és ha *Gömbös* Gyula most megcsinálta azt a huszárvágást, hogy eljutottunk az utolsó áldozathoz, akkor a lelkekről, a vagyonos emberek lelkéről felszakad a halálfélelem és abból, ami megmaradt, ami most már megvan, abból új élet keletkezhetik a romokon.

De eljutott az utolsó áldozathoz a tisztviselőtársadalom is. Őket még fájdalmasabban sujtotta a fizetéscsökkentés híre és máris olyan az ország egész tisztviselőkara, mint a fölzaklatott méhraj. Elkeseredett hangok, gyűlések, tiltakozások egymást érik. Van-e mindennek értelme? Meggyőződésünk szerint nincs. Nincs más, csak az, hogy — amit amugyis nagyon jól tud a kormány, — kifejezésre jut ezeken a gyűléseken, hogy a tisztviselői kar elérkezett az utolsó stációhoz. De ahogyan ezt tudja a kormány, úgy a tisztviselői karnak is tudnia kell, hogy kettő között kellett a pénzügyminiszternek választania, vagy felborul az ország pénzügyi helyzete és akkor, amint azt a román példa is mutatja, hónapokon keresztül egyáltalában nem tud fizetést adni a tisztviselőknek, vagy pedig lecsökkenti ezeket a fizetéseket, de pontosan eljuttatja mindenki kezéhez. Hogy a fővárosnak, amely mindig meleg szeretettel kezelte a tisztviselők ügyét, szintén rá kell szánnia magát erre a lépésre, az igazán valószínű. Nem beszélünk ebben a pillanatban arról, hogy a főváros jövedelme így is szinte napról-napra csökkenne, de bizonyos az, hogy a főváros sem lehet állam az államban, neki is végre kell hajtania a maga tisztviselőin ugyanazt a fájdalmas operációt, amelyet az állam végrehajtott a magáén. Itt nincs más mit tenni, bele kell nyugodni a változhatatlanba és mindenkinek, a legkisebb embernek is, vállvetett erővel kell küzdenie, hogy a jobb jövő visszahozza a jobb életviszonyokat is.

Kereszt es-Fischer Ferenc

belügyminiszter a Fővárosi Hirlap utján kijelenti:

A közüzemek dolgában nem feszélyez a közgyűlés állásfoglalása és természetesen nem másítja meg tervezett intézkedéseimet

A belügyminiszter nyilatkozik a szentlőrinci szeméttelepről és a szállodaadó méltányolható eltörléséről

A törvényhatósági bizottság közgyűlése az elmult héten állástfoglalt az üzemi kérdésben és szavazás útján magáévá tette a polgármester előterjesztését, amelyik tudvalevőleg *az üzemek mai tevékenységi körének változatlan fenntartását exponálta.* A döntés széles körökben keltett nagy érdeklődést: az üzemellenesek nyomban *a további harcot* jelentették be, az üzemeket védő pártok pedig állástfoglaltak, hogy a jövőben is minden erejükkel igyekeznek a főváros vagyontárgyait megóvni.

Hogy a közgyűlés döntése megnyugvást hoz-e ebben az elmérgesedett kérdésben, az nagyonis problematikus. Az ipari és kereskedelmi érdekeltségek máris mozgolódtak és *újabb memorandumokat juttatnak úgy a kormány, mint a polgármester elé,* amelyben a szerintük sérelmes közgyűlési állásfoglalás módosítását szorgalmazzák. A mozgalom a maga érdekkörébe kívánja vonni a törvényhozást is és a legközelebbi napokban *sürgős interpelláció* formájában viszik a plénum elé a fővárosi üzemek ügyeit. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter még nem nyilatkozott a főváros közgyűlésének határozatáról, mint ahogy az üzemi kérdésben eddig is csak az események figyelője maradt és a maga nagy tekintélyével *nem kívánt semilyen irányban sem befolyást gyakorolni.* Éppen ezért nagy jelentősége van a belügyminiszter hivatalos állásfoglalásának, amelyik bizonyára döntő hatással lesz az üzemi probléma sorsára.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa az általános várakozás közepette szükségesnek tartotta, hogy *a legfőbb felügyeleti hatóság megszemélyesítőjétől ebben az ügyben nyilatkozatot kérjen,* amelyik bizonyára hozzájárul e sok izgalmat kiváltó ügy tisztázásához.

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter

parlamenti dolgozószobájában fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, akinek a következő kijelentéseket tette:

— Engem a közüzemek dolgában, — kezdte nagyérdekességű nyilatkozatát a belügyminiszter, — nem feszélyez a közgyűlés állásfoglalása és természetesen nem másítja meg tervezett intézkedéseimet. A székesfőváros polgármesteréhez intézett számos leiratomban kifejtettem álláspontomat az üzemek kérdésében, erről tehát a nyilvánosság is tájékozottsággal rendelkezik. A főváros közgyűlésének állásfoglalását mintegy válasznak tekintem, amikor a polgármester és a törvényhatósági tanácsnak a javaslatát elfogadta és kimondotta, hogy csak kisebb engedményekkel változtatja meg eddigi üzemi politikáját.

— A legujabb közgyűlési határozat ügyében a nyilvánosság számára egyelőre nincsen több mondanivalóm, mert előbb meg kell néznem, hogy tulajdonképpen mit is tartalmaz részleteiben a határozat és nem honorálja-e a leiratomban foglalt és abban kifejtett nézeteimet. De nem nyilatkozom a dolog érdeméről azért sem, mert a közüzemek kérdésében való felfogásom — mint már mondottam, — közismert.

A belügyminiszter nyilatkozata az üzemi kérdésben óvatos és mindaddig kerüli további intézkedések bejelentését, amíg a közgyűlési határozatot egész terjedelmében nem ismeri. Azok, akik a belügyminiszter álláspontjáról tájékozva vannak, tudni vélik, hogy *a kormányhatóság észrevétellel fogja visszaküldeni a közgyűlési alstát és esetleg újból napirendre jut ez a nehéz kérdés.*

Felemlítettük a belügyminiszter előtt *a szállodaadó* kérdését. A budapesti nagyszállodák évente százezer pengő adót juttatnak a főváros idegenforgalmi céljaira. A szállodások ipartestülete most azt szeretné, hogy *ezt az adót engedjék el, illetve tegyék lehetővé, hogy ezzel az összeggel maguk rendelkezzenek az idegenforgalmi propaganda folytatására.* A propagandát át akarják szervezni fürdőpropagandára és a maguk eszközeivel kívánják a budai gyógyfürdők kiváló gyógyhatásait a külföld előtt reklámozni. Megkérdeztük a belügyminisztert, hogy milyen álláspontot foglal el ebben a kérdésben?

— Nagy érdeklődéssel fogadom ezt a tervet, — mondotta a belügyminiszter, — amely bizonyos mértékig meglepetésként hat reám. Sem magánúton, sem pedig hivatalosan nem fordultak hozzám ebben az ügyben, de kijelentem, hogy minden ilyen irányú problémáról szívesen tárgyalok, mert az idea szimpatikusan hangzik. Nem ismerem pillanatnyilag a szállodások részéről fizetett céladó jogi vonatkozásait, nem áll tisztán előttem, hogy mennyiben lehet a két különböző célkitüzést egybefoglalni és egymással kapcsolatba hozni. Mindenesetre azonban lehetőséget látok komoly eredmények elérésére és ezért a tervet tárgyalhatónak és a köz szempontjából megvalósíthatónak látom.

A nagyközönség körében, mint pedig a vármegyeházán és a fővárosnál nagy érdeklődéssel várják *a kispest—szentlőrinci szeméttelep* ügyének elintézését. A közelmult napokban helyszíni szemle volt, azonban végleges döntés még nem történt. A városházán azt hangoztatják, hogy bármennyire is jogos a környék kívánsága annak érdekében, hogy — a község álláspontja szerint — ez a közegészségügyet veszélyeztető telep onnan elkerüljön, a főváros azonnali hatállyal nem telepíthető ki, mert előbb gondoskodnia kell megfelelő új területekről.

Megkérdeztük a belügyminisztert, hogy mikor jut a döntés stádiumába *a szeméttelep ügye.* Kifejtettük, hogy a székesfőváros szempontjából elsőrendű fontosságú a méltányos rendezés, mert a milliós fővárost nem lehet kiszolgáltatni hosszantartó bizonytalanságnak.

— A helyszíni szemle megtörtént, — mondotta a belügyminiszter — és a jegyzőkönyvek átvizsgálása után hozom meg határozatomat. Az összes érdekeket figyelembe kívánom venni az ügy elbírálásánál és remélhetőleg az átmeneti megoldás kielégíti mindkét oldal kívánságait.

A nagy port felvert ügy aktái már a minisztérium városi főosztályán vannak, ahol még e héten előterjesztést készítenek a döntés mielőbbi meghozatala érdekében.

Előre nem látott akadályok miatt megfeneklett a megyeri Duna-alagutak építése

Megtörtént a bírósági szakértői szemle — A munkálatokra rövidesen új versenytárgyalást hirdetnek

Több, mint két hónapja, hogy a káposztásmegyeri vízműtelepen a két új Duna-alagut építésénél a munkát beszüntették. Elsősorban a vállalkozókat döbbentették meg a nem várt komplikációk, minden erejükkel azon voltak, hogy a nehézségeket elhárítsák és a kitűzött időre elkészítsék a Duna medre alatt vezető két tartalékalagutat a vízművek új főcsöveinek elhelyezésére. Sajnos azonban, minden kísérlet csődöt mondott és ma az a helyzet, hogy

a két hatszáz méterre tervezett alagútból eddig még egyetlen méter sem készült el,

holott ez év nyarán már át akarták adni a használatnak.

Néhány héttel ezelőtt, mikor nyilvánvalóvá lett, hogy egyszerű eszközökkel nem sikerül a nehéz problémát megoldani, a főváros vezetősége úgy határozott, hogy *bírói szakértői szemlét kér a káposztásmegyeri alagutfúrás megvizsgálására* és a szakértői szemle eredményétől teszi függővé a további lépéseket.

A szakértői szemle megtörtént.

A bíróság által kirendelt bizottság tagjai több alkalommal kintjártak a megyeri telepen és a legaprólékosabban megvizsgálták a vitás kérdés összes részleteit. A megfeneklett építés dolgában *a vízművek igazgatósága pénteken fontos ülést tartott*, amely ülésen résztvett *Borvendég* Ferenc alpolgármester is, aki az igazgatóság tagjait megismertette a helyzettel és megbeszélte velük a tennivalókat. Az alagutépítés jelenlegi helyzetéről és a várható fejleményekről

beavatott helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A káposztásmegyeri Duna-alagútak építésének bonyodalmai legintenzivebben foglalkoztatják nemcsak a vízművek igazgatóságát, hanem a főváros egész vezetőségét is. Több mint két hónapja, hogy véglegesen megfeneklett az alagútépítés munkája. Először az első számú alagútnál volt baj, ahol a vállalkozók által a *Magyar Rádiátorgyárban* készíttetett furóberendezés bizonyult gyengének: nem volt képes megküzdeni a jelentkező földnyomásnak és vízbetörésnek. Erre a gépet részben leszerelték, a munkát leállították, mert az akna is megtelt a betört vízzel. Ugyanekkor azonban

a vállalkozók minden energiájukkal nekiláttak a második számú alagút fúrásának, ahol — szerintük — jól kipróbált német rendszerű fúróberendezéssel kezdtek dolgozni

és hogy minél biztosabban haladjon a munka, egy németországi alagútépítő mérnököt is alkalmaztak. A balszerencse azonban itt is üldözte az építészeket. Kiderült, hogy az alagút fúrásánál használt védőpajzsok gyengék, nem tudnak megbirkózni a földnyomással, elgörbültek. Erre a német mérnök elutazott és a munka itt is leállt. Azóta eltelt két hónap és ez idő alatt mindössze az történt, hogy a *vállalkozók pert indítottak a fúrókészüléket szállító gyár ellen*, mert őt hibáztatják a készülék használhatatlenségéért.

— A bírói szakértői szemle beszámoló jelentése *mintegy négy héten belül* az igazgatóság és a polgármester rendelkezésére fog állni. Hogy mi lesz az igazgatóság, illetve a tanács állásfoglalása, azt bajos megjósolni. Valószínűnek látszik azonban, hogy

a vállalkozó Káldor és Matyasovszky cég, amelynek jóhiszeműsége minden vitán felül áll, aligha tudja a munkát újra felvenni

és bizonyára szívesen venné, ha vállalt kötelezettsége alól felmentenék. Legkézenfekvőbbnek látszik, hogy az alagutak építésére

sürgösen újabb versenytárgyalást hirdetnek,

mert arról szó sem lehet, hogy a főváros házikezelésben végeztesse a komplikált mélyépítkezést.

*

Bármilyen megoldást választanak is, a nyárra, vagy az őszre semmi körülmények között sem lesz Duna-alagut és a vízművek fejlesztési munkái, a nem várt nehézségek folytán, legalább *egy évi késedelmet szenvedtek.*

Kiirtják a városházán garázdálkodó zugirászokat és álügyvédeket

A polgármester rendeletére szigoruan igazoltatják a megbízásból mások dolgát intéző közbenjárókat

A városháza egyes ügyosztályaiban, különösen ott, ahol az olyan ügyeket intézik, amelyeknél az egyes felekkel közvetlenül kell érintkezni, az ügyes-bajos emberek dolgában eljáró álügyvédek és zugirászok szereplése egészen szemérmetlenné, szinte türhetetlenné vált. A jelenségek már a közgyűlést is foglalkoztatták, ahol *Kabakovics* József dr. nemrégiben interpellációt is jegyzett be a zugirászok szereplése miatt és *a polgármester szigorú intézkedését kérte.* A polgármester rendeletére az elnöki ügyosztály vizsgálat alá vette a panaszokat és megtette azokat az intézkedéseket is, amelyek alkalmasak arra, hogy a zugirászokat véglegesen kiirtsák a városháza hivatalaiból.

A zugirászok megrendszabályozásáról kiadott polgármesteri intézkedések dolgában

Felkai Ferenc dr.
főjegyzőhöz

az elnöki ügyosztály vezetőjéhez fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az utóbbi időben valóban egyre több oldalról hallottunk panaszokat, hogy az egyes hivatalokban mindsűrűbben kilincselnek olyan egyének a különböző ügyek elintézésére, akik a törvény szerint erre feljogosítva nincsenek. A zugírás fogalmát az 1912. LIV. t.-c. 16. §-a írja körül és ennek a lényege az, hogy tulajdonképpen *mindenki zugirászatot követ el, aki idegen emberek érdekében hatóságoknál eljár, anélkül, hogy erre a törvényes kellékekkel rendelkeznék.*

Különösen a közjogi és illetőségi ügyosztályban fordultak elő esetek,

ahol a honossági, kiutasítási és az idegen rendészeti ügyeket, valamint a diszpenzációkat intézik. Gyakran szerepelnek illegitim közbenjárók a kerületi előljáróságokon is és az egyéb hivatalokban, ahol főleg ipari ügyeket intéznek. Természetesen nagyon nehéz ellenőrizni, hogy szerepel-e valamilyen ügyben zugirász vagy sem, elsősorban azért, mert a benyujtott kérvényekből igen nehéz megállapítani, hogy *azt a fél maga, ügyvéd, vagy zugirász szerkesztette-e.* Az egyes referensek arra már a multban is ügyeltek, hogy a közbenjárókat,

ha erre valamilyen gyanuok felmerült,

megkérdezzék és legimitáltassák, hogy ügyvédek-e, törvényesen meghatalmazottak-e, vagy sem. Minden esetben azonban ezt is nehéz végrehajtani. Igy a legnagyobb körültekintés dacára is megtörténhetett, hogy arra jogosulatlan egyének szerepeltek az egyes ügyek elintézésénél.

— A polgármester úr most szigorú rendeletet adott ki, amelyben intézkedett, hogy

a jövőben az ellenőrzés még szigorúbb legyen és megakadályozza a zugirászat és zugprókátorok boldogulását a főváros hivatalaiban.

Kérdést intéztünk *Szlovák Pál dr. tanácsnokhoz*, a közjogi és illetőségi ügyosztály vezetőjéhez, aki közölte, hogy a saját hatáskörében külön is intézkedett és minden megtörtént annak az érdekében, hogy *illetőségi, honosítási és idegen ellenőrzési ügyekben többé arra illetéktelenek közbe ne járhassanak.*

Igen érdekes körülményeket mondott el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a zugirászok és zugprókátorok elburjánzásáról

Kabakovics József dr.
törvényhatósági bizottsági tag,

aki az interpellációt annakidején bejegyezte.

— Egyre többen és egyre nyiltabban üzik a zugirászatot és a zugprókátorkodást, — úgymond, — ami nemcsak azért üldözendő, mert törvénybe ütközik, hanem azért is kérlelhetetlenül és kiméletlenül kell mindent elkövetni a kiirtásukra, mert *rendszerint tájékozatlan és hiszékeny kisembereket károsítanak meg.* Különösen az ipari ügyeket intéző hatóságok, továbbá a jogügyi és illetőségi ügyosztályok környékén ütöttek tanyát ezek a zugirászok és zugprókátorok, akik mindenféle címen szerepelnek. Vannak olyanok, akik

állítólag politikai klubok titkárai

és mint ilyenek járnak közbe a „tagok" dolgaiban. Mások állítólagos *népjóléti megbizottak*, akik közül megfigyeltek olyanokat, akik *naponta két-három illetőségi* bizonyítvány ügyében szaladgálnak. Bármennyire buzgón és odaadón is teljesítse valaki „népjóléti megbizotti" feladatát, mégis, enyhén szólva, furcsa, hogy egy „népjóléti megbizott" állandóan illetőségi bizonyítványokat szerez idegeneknek. A leggyakoribb az, amikor állítólagos volt köztisztviselők olyan meghatalmazást mutatnak fel, hogy

rokonuk, vagy sógoruk kérte meg és hatalmazta fel őket valamilyen ügy elintézésére.

De vannak zugirászatra berendezett *irodák* is nagyszámban, ahol egész organizáció dolgozik és ahova felhajtók segítségével csalogatják a szerencsétlen ügyfeleket. Természetesen túlnyomórészt csupa tájékozatlan és hiszékeny kisember dől be a zugirászoknak és álprókátoroknak, akik mindenféle ügy elintézésére vállalkoznak. A megbizó leginkább csak akkor eszmél arra, hogy becsapták és megkárosították, amikor hetek, vagy hónapok mulva észreveszik, hogy

ügyükben semmi sem történik és a pénzük, amit előlegül a zugirásznak kifizettek, elveszett.

Egy álprókátor, aki volt városi tisztviselőnek adta ki magát, azt a hírt terjesztette magáról, hogy *mindenféle kinevezést négy-hat héten belül elintéz.* Egy állítólagos ipartestületi titkárról viszont az a hír terjedt el, hogy 24 óra alatt elintéz bármely taxiengedély-átírást. De sok más hasonló visszaélésekről is van tudomásom.

*

A polgármester most kiadott szigorú intézkedései, remélhetően, véget vetnek ennek a garázdálkodásnak és a városházáról a legrövidebb időn belül végleg elhessegetik a zugirászokat és álprókátorokat.

ADREMA
Telefon: 282-47. MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Telefon: 282-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: 48—4—76.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

„CLARIDGE"
I., Bőszörményi-út-28. (59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz)
Éttermek — Söröző — Bridgeszalon — Különterem
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 Alapítva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Pénzügytechnikai szempontból kifogástalannak minősítették kormányzati helyen a főváros költségvetését

Az üzemi kérdés és az Egységes Községi Polgári Párt — Nem okoz aggodalmat a lakások felszabadítása — Jóirányba halad a Beszkárt a filléres jegyek rendszeresítésével

Végetért a közgyülés üzemi vitája és az eredmény nem hozott meglepetést. Akik a pártok erőviszonyait ismerik, azok előre megjósolhatták, hogy *az a hivatalos előterjesztés talál elfogadásra, amelyet a közgyülés többsége tett magáévá.*

Az üzemi jelentés letárgyalása után kialakult helyzetről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közgyűlés állásfoglalása *távolról sem jelenti azt, hogy feladjuk a harcot a magántevékenységnek kárt okozó üzemek ellen.* Amint azt a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában kijelentettem:

az üzemi kérdés nem kerül le a napirendről mindaddig, amíg az érdekeket kölcsönösen kielégítő méltányos rendezés be nem következik.

A szavazás számarányaiból látható, hogy *a közgyülés körülbelől egyenlő erővel oszlott meg az üzemek fenntartása, illetve korlátok közé szorítása mellett és csupán a szavazati joggal bíró tisztviselők felvonulása döntötte el a kérdést* olyan irányban, amelyik végeredményben az üzemek működési területét változatlanul fenntartandónak tartja. Legközelebb *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter elé kerül a közgyűlés állásfoglalása és bizunk abban, hogy *a kormányhatóság mérlegelése módosítja a közgyülés felfogását.*

Nagy meglepetésként hatott Budapest közönsége számára az a kormányintézkedés, amely *november elsejétől kezdve megszünteti a lakásforgalom kötöttségét* és ismét a szabad alku és verseny tárgyává teszi a lakásokat. Az intézkedéssel kapcsolatban több oldalról aggályok merültek fel és attól tartanak, hogy a szabad lakásforgalom a magasabb lakbérek orientációjára vezet.

— *Nem látok okot aggodalomra,* — mondotta erről *Kozma* Jenő, — és nem hiszem, hogy az elkövetkezendő november a magasabb lakbérek egyidejű életbeléptetését hozza magával. Nagyon jól ismerjük a budapesti lakásviszonyokat, ismerjük a lakók fizetési képességét és mindenekfelett jól tudjuk, hogy

a fővárosban tízezer üres lakás áll,

amelyekre csak úgy található bérlő, *ha az árak nem emelkednek.* Az egészséges verseny kialakulását várom ettől a helyes kormányintézkedéstől.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy tartottak-e már *intern megbeszélést* a kormányzati tényezőkkel a főváros költségvetéséről.

— A belügyminiszter úr — úgymond, — a parlamenti tárgyalásokkal van elfoglalva, mert tető alá akarja hozni a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló nagyszabású javaslatát. A főváros költségvetését két minisztérium vizsgálja fölül és tudomásom szerint

a pénzügytechnikai revizió semmi kivetnivalót sem talált a községi előirányzatok tételei között.

A belügyminisztériumban már *elvi szempontokból és a gyakorlati kívánalmainak figyelembevételével* vizsgálják a költségvetés adatait és természetesen foglalkoznak a legsúlyosabb problémával: a borfogyasztási adó leszállítása miatt előállott hárommilliós hiánnyal is. A közeljövőben eredékes megbeszélésen

változatlanul ragaszkodunk

ennek a kieső tételnek a kárpótlásához, mert *anélkül a költségvetést egyensúlyba hozni nem tudjuk.*

Jó reggeli után - Jól kezded a napot

Ezt elérheted valódi Franck kávépótlékkal izesitett Kathreiner Kneipp malátakávéval.

Megkérdeztük *Kozma* Jenő véleményét a *BSzKRT* újításáról, a *hatfilléres szakaszjegyről,* amelyet a közeljövőben kívánnak próbaképpen bevezetni.

— Kísérletről van szó, — hangzott a válasz, — amelyiknek az eredményei azután további számításokra nyujtanak lehetőségeket. Hogy miképpen válik be ez a jegytípus, azt még nem lehet tudni,

örvendetes tény azonban, hogy filléres jegyekkel próbálkozik a Beszkárt igazgatósága és ezzel alkalmazkodik a mai leromlott gazdasági viszonyokhoz.

Ha sikerülne e réven az elmaradt utasok egy részét visszahódítani, úgy az mindenesetre kedvezően befolyásolná a villamosvasút pénzügyi helyzetét.

*

A költségvetés jóváhagyása után az *Egységes Községi Polgári Párt* nagyarányú akciót indít a közmunkák sürgős megindítása érdekében. Erre mindaddig nem kerülhet sor, amíg a jövő évi háztartás alapja nem bír törvényerővel, de utána nem szabad késlekedni a tervezett munkálatok és közszállítások azonnali kiírásával.

Esőben, hóban minden autóhoz:

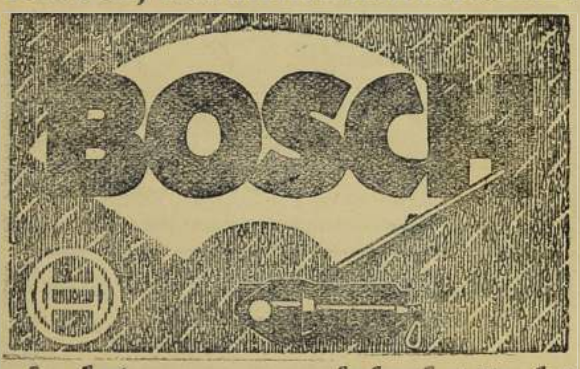

elektromos ablaktörlő

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet

sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója

V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

Leukoplast

magyar gyártmány

A rendkívüli közgyűlés vitaanyaga nem befolyásolja a főváros és a bánhidai centrálé között létesülő szorosabb kapcsolatokat

Az Egységes Községi Polgári Párt állásfoglalása

Több, mint egy hónap mult el azóta, hogy a budapesti villamosforgalom üzemzavarokkal volt kénytelen megbirkózni, mert a bánhidai távvezetékeket megtámadta az abnormis és jéggé fagyott csapadék. Emlékezetes, hogy a természet szeszélyes játéka következtében előállott akadályt a bánhidai centrálé közegei órák alatt megszüntették és azóta a zavarok nem ismétlődtek, mint ahogy *éveken keresztül semmiféle panasz sem volt a dunántúli telep szolgáltatásai ellen.* A bánhidai centrálé ügyét azonban még mindig *politikumnak* tekintik bizonyos körök és ezzel magyarázható, hogy *rendkívüli közgyülés összehívását kérték* ellenzéki oldalon a függőben lévő kérdések megvitatására.

Huszár Aladár dr. főpolgármester intézkedett, hogy

a rendkívüli közgyűlés szerdán délután ülésezzen,

ahol valószínüleg *Borvendég* Ferenc alpolgármester fogja megadni a választ az összehívók nevében felszólaló *Pfeiffer* Ignác kérdéseire. Hogy ez a válasz mit fog tartalmazni, azt természetesen nem lehet tudni, azonban sejthető abból a nyilatkozatból, amelyet

illetékes helyen

adtak a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A rendkívüli közgyűlésen előterjesztendő indítványok körül az az eljárás, hogy a közgyűlés többségének nyilatkoznia kell, vajjon kívánatosnak tartja-e a szóbanforgó ügy tárgyalását. Annak ellenére, hogy a közgyűlés többsége *kifogástalannak tartja a bánhidai távvezeték és a főváros kapcsolatát,* bizonyos, hogy

lojalitásból hozzájárulnak az összehívók előterjesztéseinek megvitatásához.

— A főváros álláspontja ebben a kérdésben a következő: Öt éve, hogy a főváros és a *Dunántúli Villamossági Rt.* között ideiglenes megállapodás jött létre és ez idő alatt *úgy a szolgáltatott áram mennyiségével, mint pedig a minőségével meg voltunk elégedve.* Az első napokban történtek bizonyos kihagyások, ez azonban velejárója egy ilyen hatalmas apparátus megindulásának,

de azóta komoly kifogásokat nem emelhettünk.

A január eleji üzemzavar, a szakértők megállapítása szerint, *vis major* következtében történt, amelyért tehát felelőssé tenni a centrálét nem lehet.

— Általában indokolatlannak látszik a centrálé ügyének ilyen erőltetett tárgyalása, mert

közvetlen befejezés előtt áll a főváros és a centrálé kapcsolatainak véglegesítése.

Lehetett vitatkozni annakidején arról, hogy *szükséges-e a centrálé, vagy sem,* de ma a dunántúli erőmütelep készen áll és a részéről termelt energiát a főváros hasznosítja, tehát

nem áll az ország gazdasági célkitűzéseinek érdekében, hogy birálatot, esetleg célzatos kritikát röpítsen szét a törvényhatóság.

Ez a politikusok dolga, de nem a szakembereké és nem kétséges, hogy *a fővárost nem fogják befolyásolni a közgyülésen elhangzottak,* mert ettől függetlenül folytatja a centráléval megindított tárgyalásokat.

*

Amint látható, a bánhidai centrálé ügye zavartalanul megy a maga útján előre és rövidesen elérkezik az az időpont, amikor akár bérlet, akár pedig többéves szerződéssel nyugvópontra kerül a két tényező összeköttetésének végső formája.

Közgyűlési állásfoglalásáról az Egységes Községi Polgári Párt szerdán délután dönt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Becsey* Antal társelnök elnöklésével értekezletet tartott, amelyen megjelentek: *Dési* Géza, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Bayer* Antal, *Kállay* Tamás, *Pompéry* Elemér, *Németh* Béla, *Héder* Lajos, *Martin* János, *Orova* Zsigmond, *Szlávik* János, *Piazza* Győző, *Staub* Elemér, *Krivoss* Árpád, *Martsikényi* Imre, *Bornemissza* Géza, *Erősdy* Sándor, *Faber* Fülöp, *Farkas* József, *Dósa* Ottó és mások.

Payr Hugó ismertette *Pfeifer* Ignác és társainak a rendkivüli közgyülés megtartása érdekében benyujtott beadványát, amelyben *napirendre kivánják tüzni a dunántuli erőmütelep kapcsolatát a fővároshoz.*

Bornemissza Géza, *Héder* Lajos, *Martin* János, *Németh* Béla és *Scheuer* Róbert felszólalásaik után *Becsey* Antal indítványára a párt egyhangulag elhatározta, hogy egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy állást foglaljon. Előbb meghallgatják a polgármester felvilágositását és *csak azután dönt a párt az indítvány tárgyalásának sürgőssége felett.* Ezért a szerdai közgyülésen határozathozatal előtt, a párt értekezletet tart és *végleges állásfoglalásáról ott fog dönteni.*

Az uj fővárosi szeméttelep létesítése 18 millió pengős beruházást igényelne

Ócsa környékén és Albertfalván kínálnak területeket

Néhány nappal ezelőtt a belügyminisztérium helyszíni szemlét tartott a főváros Kispest—Szentlőrinci szeméttelepén, hogy bizonyos kérdéseket tisztázzon, mielőtt meghozza a döntést abban a furcsa perben, amelyben Kispest a vádló, Budapest székesfőváros a vádlott, a bíró pedig Pest vármegye, amelynek főszolgabirája pénzbüntetéssel sujtotta a székesfőváros polgármesterét és kötelezte, hogy *hatvan nap alatt szüntesse meg azt az óriási szeméttelepet.* A helyszíni tárgyalás lefolyásáról érdekes részleteket tudott meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A főváros képviselői leghatározottabban megcáfolták az összes vádpontokat, amelyek alapján a megyénél a marasztaló ítéletet hozták. Megcáfolták, hogy a szeméttelep járványokat terjeszt és megállapították, hogy a szeméttelepen foglalatoskodók közül csak a legritkább esetben betegszenek meg, járványszerű betegségek fellépése pedig a szeméttelepp összefüggésbe nem hozható. Kiderült az is, hogy a szemétkotrók és válogatók nem a főváros alkalmazottai, sőt a szemétbányászást a főváros hajlandó bármikor betiltani. Kérdés azonban: mit szólnak hozzá azok a környékbeliek, többszáz család, akiknek ez az egyetlen kereseti forrásuk? Bebizonyították a főváros szakértői, hogy

nem a szeméttelep fertőzi meg Szentlőrinc kútjait,

mert a község jóval magasabban fekszik a Dunánál, tehát a talajvíz-áramlás Pestszentlőrincről a Duna felé tart. Minthogy a szeméttelep a község és a Duna között fekszik, nyilvánvaló, hogy az esetleges fertőzés nem a teleptől terjed a község felé. Ellenben a szentlőrinci kutak és az ottani talaj fertőzésének valószínü oka az, hogy a *községben nincs csatornázás* és igy a

fekáliák és vadvizek szennyezik a talajt.

Al patkány- és légyveszedelem ellen felhozott vádra megállapították, hogy ez nemcsak a szeméttelептől származik, hanem hasonló mértékben előfordul a környékbeli városok és falvak minden olyan részében, ahol trágyát, szemetet összegyüjtenek, felhalmoznak, istállók környékén, gazdasági udvarokban. A földmüvelésügyi minisztérium hivatalos közlönyével igazolták, hogy *ragadós állati betegség Pestszentlőrincen és a szomszédos községekben nem gyakoribb, mint a vármegye, vagy az ország más helyén.* A főváros vezetősége rámutatott arra is, hogy

még abban az esetben sem lehet szó a szeméttelep rövid időn belül való megszüntetéséről, ha az ehhez szükséges sok millió rendelkezésre állna.

Amennyiben új szeméttelepet létesítene a főváros, ehhez *mintegy hétmillió pengő kellene, a szemétégető berendezéséhez pedig 18 millió pengő, ezenfelül pedig három—öt esztendő a berendezkedéshez.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint a fővárosnak *két ajánlatot is tettek a közelmultban új szeméttelep létesítésére.*

Ócsa környékén 300 hold területet kínáltak megvételre.

Ebben az esetben azonban a vételárral, a szemétszállító vasut folytatólagos kiépítésével, új mozdonyok és vagónok beszerzésének költségeivel együtt *ötmillió pengő lenne a várható költség,* ha pedig Ócsáig vasút helyett *autókkal szállíttatná a főváros a szemetet, akkor hét és félmillió pengőbe kerülne az új berendezkedés.*

A másik ajánlattevő a *Telekértékesítő R.-t.* volt, amely

albertfalvai ingatlanait ajánlotta fel szemétlerakás céljára.

A vármegye meg is adta az engedélyt, *de olyan súlyos feltételek mellett, hogy a főváros az ajánlatot nem vehette igénybe.* A vármegye ugyanis kikötötte, hogy az egész szeméttelepet *szilárd anyaggal bekeríteni* és a lerakott szemetet minden nap legalább 30 cm-es földréteggel beteríteni kell. A kerítés megépítése és a naponként végzendő földmunka óriási költségeket jelentettek volna, amibe a főváros, természetesen, bele nem mehetett.

A szemétégető telep tervezési munkái folyamatban vannak,

de kérdés, hogy az mikor kerülhet kivitelre, hisz annak

beruházása mintegy 18 millió pengőbe kerülne.

A *kisérleti szemétégető* megépítéséhez egy esztendő kellene, a kipróbáláshoz további egy esztendő, viszont *a végleges szemétégető berendezése és fokozatos kiépítése három évig is eltartana.*

munka-programba beleilleszteni. A Közmunkák Tanácsa legutóbbi ülésén *Szent István útjának nevezte el* azt a 40 méter széles útvonalat, amely

a leendő Boráros-téri hídat köti össze nyílegyenesen a kelenföldi pályaudvarral és így egyenes folytatása lesz a pesti Nagykörútnak.

Az út megnyitásához szükséges területek egyharmadrésze már a főváros birtokában van, de még szükség van némi kisajátításra. Amíg ez megtörténik, addig természetesen csak azoknak a szakaszoknak a kiépítéséről lehet szó, amelyeknél a szükséges útterület már rendelkezésre áll.

Készül a kelenföldi állomás előtti térség rendezésének terve is. A mérnökök a rendezési tervet abban a feltevésben készítik, hogy a *kelenföldi állomást átépítik olyan nagyszabású pályaudvarrá, ahogyan azt a MÁV már évekkel ezelőtt programmba vette.*

Húszperces közelségbe hozza a budai transzverzális út a Belvárost a Svábhegy vidékével

A budai Erzsébet-hídfőtől a Farkasrétig tervezett s a Tabán északi oldalát átszelő nagy budai transzverzális útnak a Zólyomi-uteáig terjedő első szakaszát karácsony előtt pár héttel adták át a forgalomnak. A nagyszabású útvonal további szakaszának kiépítését a *téli időjárás ellenére is,* teljes erővel folytatták és minden remény megvan rea, hogy *az új útvonalon a tavasszal megindulhat az autóbuszközlekedés.*

A második útszakasz a Zólyomi-uteánál kezdődik és a Sashegyi-útig terjed, a harmadik szakasz pedig a Sashegyi-út és a Farkasrét között fogja biztosítani a gyors összeköttetést. A nagyszabású útépítési munka iránt

az út- és csatornaépítési ügyosztályon

érdeklődtünk, ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új nagy budai transzverzális hegyiút első szakaszán: *az Erzsébet-hídfő és a Pilis-utca között zavartalan a közlekedés.* Miután az útvonal egyrészét frissen töltöttük és mivel hegyvidéki útépítésről volt szó, egész télen át állandóan figyeltük, hogy az esőzés, a fagyás, vagy földsüppedés következtében nem állott-e elő valamilyen deformáció? Örömmel megállapithatjuk, hogy *az építkezés kitünően sikerült.* Most van folyamatban a második szakasz építése, ez tavasszal elkészül. Ugyancsak rövidesen hozzáfogunk a harmadik rész elkészítéséhez, amely a Sashegyi-útig vezet; valószínűleg április végére, májusra átadjuk a forgalomnak.

Ha ezek a szakaszok is elkészülnek, akkor

a Belvárosból a farkasréti temető és az Ördögorom vidéke autóval, vagy autobusszal tíz perc alatt elérhető.

Ha pedig megépítjük a Hóvirág-utca folytatásában lévő útszakaszt is, akkor *egyenesen utat nyitunk a Belváros szívéből,* az Apponyi-térről a Svábhegyre és a Jánoshegyre. Mivel a Svábhegy és a Jánoshegy közötti műút már készen van, aránylag rövid idő alatt megnyitható lesz ez a nagyszabású hegyvidéki útvonal is, amely

20—20 perces közelségbe hozza a budai hegyek leggyönyörűbb kilátópontjait a város centrumával,

s olyan panorámát nyit meg, amely minden bizonnyal le fogja kötni a hozzánk látogató külföldiek figyelmét is.

— A kormány az állami utak építése terén az utóbbi években a külföld által is méltán dicsért munkát végzett, de örvendetes, hogy a főváros sem marad hátra e téren, mert

nemcsak régi úthálózatát tartja kifogástalanul jókarban, hanem több nagyszabású új útvonalat is épit.

Igy például az egyelőre még névtelen transzverzális úton kívül készül a másik nagyjelentőségű hegyvidéki útvonal is, amely a Rózsadombra vezet fel. Itt most a Bimbó-uteánál dolgozunk. Közeli terv a főváros harmadik nagy útvonalának, *a Szent István-útjának megnyitása is,* melynek megvalósítását valószínűleg sikerül az idei inség-

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépítési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök, kövezőmester
mélyépítő-, kövező és bitumenépítő vállalata. Budapest, I ker., Németvölgyi-út 33. Tel. 57-9-91

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„FLINTKOTE"
specialisták

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, sülyesztőkutak, bányafurások

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

W.C. FÜRDŐkályha, kád, mosdó, stb. szabott áron
VI, Liszt Ferenc-tér 4.
Hubert Tel.: 222—67, 109—57



KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 908—03.

Vészkijáratot nem épít, de bűnbakot keres a Magyar Divatcsarnok

Hiteles aktaszerű adatok az áruház tűzveszélyes állapotáról

Multheti számunkban részletesen beszámoltunk a *Magyar Divatcsarnok* tűzbiztonsági ügyeinek tengeri kígyóvá nőtt láncolatáról és ennek kapcsán arról az incidensről, amely a Rákóczi-úti áruház legújabb üzletágának valószínű megszüntetését fogja eredményezni. Az élelmiszerosztályt a szomszédos Excelsior-szálloda emeleti helyiségeiben nyitották meg, azonban a hatóságok tűzbiztonsági szempontból olyan súlyos hiányokat észleltek, hogy felhívták a *Magyar Divatcsarnokot* vészkijárat építésére, aminek azonban az az akadálya, hogy az Excelsior-fronton lévő kereskedők nem hajlandók helyiségeiket még lelépési díj ellenében sem átengedni. Miután így a vészkijárat nem volt megvalósítható, a VII. kerületi elöljáróság helyszíni szemle után ismételten figyelmeztette az áruházat az előírás betartására, ellenkező esetben az élelmiszerosztály megszüntetésére. A *Magyar Divatcsarnok* a határozatot megfellebbezte; a tűzoltóság és a tanács azonban ragaszkodik eredeti állásfoglalásához. *Egyelőre pedig az élelmiszerosztály tovább működik.*

Ez volt cikkünk tartalma, amelyet megírni kötelességünk volt, mert igen súlyos közérdeket képviseltünk, amikor ezeket a hatósági intézkedéseket nyilvánosságra hoztuk. Hisz még

mindnyájunknak élénk emlékezetében van a Rákóczi-úti Párisi Áruház borzalmas tűzkatasztrófája, amelynek tizenhárom halálos áldozata volt

és azóta a hatóságok is fokozottabb szigorral ügyelnek az áruházak tűzbiztonsági berendezéseire. Cikkünk azután különös összeütközést váltott ki a *Fővárosi Hirlap* és a *Magyar Divatcsarnok* között:

idézést kaptunk Bozzay rendőrtanácsostól, aki tudvalevőleg a sajtóügyeket kezeli.

Az idézésből kitűnik, hogy bizonyos *Rutkai* Antal nevű ember sajtó útján elkövetett rágalmazás és hitelrontás miatt feljelentést tett a *Fővárosi Hirlap* cikke miatt. Nem tudjuk ki az a *Rutkai* Antal úr? Ennek a sajtópörös ellenfelünknek eldudolhatnánk „A csunya lány" népszerűvé vált slágerét: Kicsuda maga?...

Függetlenül a folyamatba tett sajtópörtől, a következőket kívánjuk megállapítani:

A *Magyar Divatcsarnok* 1931-ben bérbevette az áruház szomszédságában lévő Excelsior-szállodát, olyan célból, hogy azzal helyiségeit kibővíti. Itt bizonyos átalakítások váltak szükségessé: falak áttörése, folyosók építése és egyéb kisebb-nagyobb munkák, amelyeknek műszaki terveit a *Magyar Divatcsarnok* benyujtotta a polgármesteri III. ügyosztályhoz. Az ügyosztály közegei helyszíni szemlét tartottak, majd folytatólag

176.555/931—III. számú határozattal elrendelték és tizenegy pontban összefoglalták azokat a tűzbiztonsági intézkedéseket, amelyeket az átalakításnál föltétlenül foganatosítani tartoznak.

Az így megállapított kikötéseket — amelyek különben rendkívül költséges berendezésekre vonatkoznak, — *a Magyar Divatcsarnok megfellebbezte.* Ezt követően a VII. kerületi elöljáróság tűzrendészeti helyszíni szemlét foganatosított és

a 78651/932—VII. ker. elölj. szám alatt felvett jegyzőkönyvben azt a határozatot hozta — a jelenlévő Szilvay Kornél tűzoltófőtiszt javaslatára — hogy a 176.555/931—III. ügyszám alatt említett összes tűzrendészeti átalakításokat 30 napon belül végrehajtani tartozik az áruház,

mert *ellenkező esetben az épület második emeletén berendezett élelmiszerosztály helyiségei csak legfeljebb raktárnak használhatók.*

A Magyar Divatcsarnok az elöljárósági határozat ellen is fellebbezéssel élt, amelyet 4668/933. szám alatt iktattak az elöljáróságon.

Az ügy nemrégiben átkerült a polgármesteri III. ügyosztályba véghatározat céljából és *a döntés sorsát illetően kétség nem lehet.*

A tények ilyen állása után csodáljuk, hogy a *Magyar Divatcsarnok még mindig hirdeti élelmiszerosztályának működését* és amikor a *Fővárosi Hirlap* aktaszámokkal igazolja jólértesültségét: akkor kedve és bátorsága van annak a bizonyos *Rutkai* úrnak sajtóeljárást kockáztatni ellenünk, közérdekből írott cikkünk tartalma miatt. Természetesen álljuk a sajtópert, ám előre figyelmeztetjük *Rutkai* urat: *ne feledje el a vádiratot kellő időben benyujtani, mert csak így lesz módunkban hatóság előtti rágalmazás miatt ellene a feljelentést megtenni.*

Vállalkozók jelentkeztek a fővárosnál, akik feltárnák a Széchenyi-gyógyfürdő második ezerméteres artézi kútját

A 400.000 pengős munkát a saját rizikójukra végeznék és a főváros csak eredmény esetén volna köteles fizetni

Évek óta húzódik a Széchenyi-gyógyfürdő mellé tervezett új artézi mélyfúrás megvalósítása. A régi *Zsigmondy*-féle kút, amely ezerméteres mélységből hozza fel a gyógy fürdőt tápláló 74 fokos forróvizet, egyelőre kifogástalanul teljesíti ugyan kötelességét és bőségesen ontja a gyógyító vizet, mégis óvatos elővigyázatosságból és biztonsági okokból kívánatosnak mutatkozik a második mélyfúrás is. A régi kút béléscsövei ugyanis fenyődeszkákból készültek és így tartani lehet attól, hogy idővel mégis eldugulnak, ami természetesen a vízhozam apadását jelentené. Gazdaságossági szempontok is sürgetik a fúrást, mert kiszámították, hogy

új fúrás esetén feleslegessé válnék a gyógyfürdő minden kazánberendezése:

a természetes forróvízzel ugyanis nemcsak a fürdőépületet fűthetnék, hanem azzal melegítenék a nyári strand-uszoda medencéjének vizét is. De szakvélemények szerint elégséges forróvíz jutna a szomszédos Műcsarnok, a Szépművészeti Múzeum és az állatkerti épületek fűtésére is. Mindez olyan nagyarányú szénmegtakarítást jelentene, hogy *a fúrási költség öt-hat esztendő alatt már amortizálódnék,* a további években pedig a főváros javára sok százezer pengős megtakarítás jelentkeznék.

Három évvel ezelőtt, amikor a tervvel komolyan foglalkozni kezdtek, a főváros felkérésére egyetemi tanárokból, mérnökökből, hidrológusokból és geológusokból álló bizottság hónapokon át tanulmányozta a terepet, majd több próbafúrás után az állatkert területén, *az oroszlánház mögött jelölte ki azt a pontot, ahol egy második ezerméteres kutat eredményesen föltárni lehetne.* A tervek és az előterjesztések azóta pihennek a városgazdasági ügyosztályban, mert pénzügyi okokból nem kerülhetett a sor a megvalósításra.

A napokban azután

érdekes fordulatot

vett a városligeti mélyfúrás ügye. Két mélyfúró vállalkozó, úgyszólván egyidőben, *ajánlatot nyújtottak be a fővároshoz az új artézi kút elkészítésére, még pedig olyan formában, amely a fővárosra nézve egyáltalán nem jelent kockázatot.*

Az érdekes ajánlatokról

beavatott helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A Széchenyi-gyógyfürdő táplálására szükséges második artézi kút elkészítésére tényleg két ajánlat érkezett a fővároshoz.

Az egyiket Lapp Henrik, a másikat a Zsigmondy-féle mélyfúró vállalat adta be.

Mind a két vállalkozó körülbelül 400 ezer pengőben állapítja meg azt az összeget, amennyiért az ezerméteres fúrást vállalja és az új artézi kutat elkészíteni hajlandó. Az ajánlatok megegyeznek abban is, hogy

a fővárosnak csak akkor kell fizetni, ha a fúrás eredményes.

Egyébként azt kérik, hogy a munka megkezdése után a főváros havonként csupán akkora összeget utaljon ki számukra, amennyi *a munkabérek* kifizetését fedezi. A főváros vezetősége érdemben még nem foglalkozott az ajánlatok elbírálásával, annyit azonban már a felületes vizsgálat is megállapított, hogy *a 400 ezer pengős ár túlságosan drága.* A főváros annakidején, a szakértőbizottság jelentésének beérkezése után, kalkulációt végeztetett a vízművek szakértőivel, akik kiszámították, hogy

a fúrás a mai technikai felkészültség mellett 250—300 ezer pengőből megvalósítható.

A mélyfúrási munkák ugyanis legfeljebb hat hónapig tartanának, míg a régi kutat Zsigmondy Béla mérnök, az akkori kezdetleges eszközökkel, csak tíz év alatt volt képes feltárni.

*

Az ajánlatok egyébként a városgazdasági bizottság legközelebbi ülése elé kerülnek, ahol érdemleges tárgyalás alá vonják.

Lakbérarányosítást terveznek a főváros bérházaiban

A lakásforgalom kötöttségének megszüntetése lehetővé teszi a bérek mérsékelt felemelését

Néhány nappal ezelőtt jelent meg *a lakások felszabadításáról* intézkedő kormányrendelet, amelyik sok tekintetben megnyugvást hozott Budapest közönsége számára. A rendeletnek a főváros szempontjából is fokozott jelentősége van, mert a városnak is vannak olyan bérházai, amelyekben eddig a megkötöttség volt érvényben. A rendelet hatásáról és várható fejleményeiről

illetékes helyen

a következőket mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A háború előtt épült fővárosi bérházakat érinti a lakásrendelet módosítása és így elsősorban *az Üllői-úti, valamint a Lipót-körúti bérházak jönnek számításba.* Köztudomású, hogy

ezekben a házakban meglehetősen mérsékelt lakbéreket fizetnek, amelyek jóval alatta vannak a hasonló nagyságú magánházak lakbérfizetési arányainak.

Amíg a főváros a kislakásos bérházaknál most hajtotta végre a 8—16 százalékos lakbérmérséklést, hogy ezzel a kisegzisztenciáknak könnyítést hozzon, addig *feltétlenül meggondolás tárgya, hogy ne emeljük-e fel a lakbéreket azokban a nagyobb, polgári tipusú lakásokban, amelyek eddig a megkötöttség korlátai közé voltak szorítva.* A döntés a törvényhatósági tanácstól függ, ahová

az illetékes ügyosztályok megfelelő javaslatot fognak beterjeszteni.

Természetes, hogy *nagyobbarányú lakbéremelésről nem lehet szó,* csupán olyan arányosításról, amelyik megfelel a lakbérek terén mutatkozó mai viszonyoknak.

Értesülésünk szerint a főváros nem fog élni felmondási jogával és nem kívánja a régi bérházak lakóinak nyugalmát megbolygatni. A lakbérarányosításra vonatkozó előterjesztést a szociálpolitikai ügyosztály a pénzügyi ügyosztállyal tárgyalja le és azt követőleg kitüzi a törvényhatósági tanács napirendjére.

Ez a hely a
„MIRA"
Gyógy- és Keserűvízforrás Részvénytársaság
által feladott hirdetés részére van fenntartva

Labriola
SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

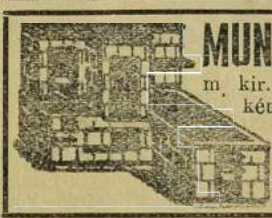
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Nebántsvirágok alkonya

Széleskörű mozgalom a külön áruházi adó bevezetése érdekében

Gömbös Gyula miniszterelnök a napokban újabb nagyszerű jelszót adott ki: *szociális igazság és progresszió a pénzügyi intézkedésekben.* A miniszterelnöknek ez a jelszava már erőteljesen érvényesül is azokban a pénzügyi rendeletekben, amelyek az elmult héten léptek érvénybe. A szociális igazság és progresszió jegyében azonban el kell hervadniok azoknak a nebánstvirágoknak is, amelyek a magyar televényből itt-ott mégis csak kidugták fejüket és virágzani tudtak. A *Fővárosi Hirlap* a maga megalkuvást nem ismerő kritikájával állandóan szemmel tartja ezeket a nebántsvirágokat és

a Fővárosi Hirlap kritikája, útmutatása nyomán elsősorban a székesfővárosnak számtalanszor sikerült a maga számára e kivételes helyzetet élvezők jogosulatlan hasznából a maga háztartására eredményt biztosítani.

A legutóbbi időben is néhány olyan kérdést vetettünk fel e lap hasábjain, amely kérdésekre a válaszok kialakulófélben vannak. Konstataltuk azt, hogy — a miniszterelnök kifejezésével élve — a szociális igazság és a pénzügyi progresszió számos esetben nem érvényesül, de ha érvényesíteni lehet, akkor *ezeken a réveken a főváros anyagi előnyökhöz is juthat.*

*

A *Fővárosi Hirlap* gondolata, amellyel multheti számában foglalkozott, hogy külön áruházi adót kell kivetni, rendkívüli visszhangot keltett. A külföld számára már nem ujság a külön áruházi adó és

Budapest székesfővárosnak is módjában áll, hogy a legális kereskedelem védelmében a maga számára biztositja azt a jövedelmet, amely a külön áruházadó címen például Németországban már virágkorát éli.

A fővárosi adóalanyok tömegét veszíti el akkor, amikor a szubvenciós gyári vállalatok tömegesen teszik tönkre a kereskedőket. *(Lásd a Pók-áruházak terjeszkedését!)* A fővárosnak tehát önmaga iránt való joga és kötelessége, hogyha már türnie kell az áruházaknak a legális kereskedelemmel szemben való megsemmisítő konkurrenciáját, a maga eszközeivel pótolja azokat az adóbevételi veszteségeket, amelyek úgy állnak elő, hogy

az áruházak tönkreteszik a legális kereskedelmet és a főváros elveszíti adófizető alanyait.

A *Fővárosi Hirlap*-nak hálásak a kereskedők ezért a védelemért, ennél azonban sokkal fontosabb az, hogy

a kereskedelmi érdekeltségek a maguk nagyszerű szervezetében ma már erőteljesen propagálják az áruházi adó gondolatát.

Ezek az érdekképviseletek, mint amilyen a *Baross Szövetség*, vagy a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete*, magas erkölcsi pódiumon állanak, ahonnan a szó igen erős súlyt kap. Ez után a két érdekképviselet után nyilván a többiek is a legális kereskedelem védelmében követelni fogják az áruházadó behozatalát, követelni fogják, hogy

az államilag szubvencionált gyárvállalatok üzletei ne sujthassák megsemmisítő konkurrenciával azokat a kereskedőket,

akik évtizedes verejtékes munkával tudták kis vagyonkájukat megszerezni és évtizedeken át voltak hűséges, pontos adófizetői az államnak és a székesfővárosnak.

Az áruházak nebántsvirágságának a szociális igazság és pénzügyi progresszió jegyében rövidesen meg kell szünnie.

Köriratban értesíti a Schweizerische Bankiervereinigung az ostendei hitelezőket a transzfer-hitelműveletről

Az új kölcsönmegállapodás rövidesen a közgyűlés elé kerül

Nemcsak pénzügyi körökben, hanem a főváros iparostársadalmában is nagy várakozással tekintenek ama tanácskozások felé, amelyek a főváros külföldi kölcsöneiből származó transzferpénzek felhasználására irányulnak. A körülbelül 10—15 milliós tételt tudvalevőleg *a nagyüzemek rekonstrukciójának* folytatására kivánják felhasználni és ennek révén óriási munkaalkalmakat juttatni a gyáriparnak és a munkásságnak. A folyamatban lévő akció állásáról érdeklődtünk

beavatott helyen,

ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A transferpénzek felhasználásáról a főváros természetesen nem tárgyalt az osztendei egyezményben érdekelt összes hitelező bankesoportokkal, hanem kizárólag csak a hitelezők képviseletét ellátó *Schweizerische Bankiervereinigunggal.* Legújabban kapott értesüléseink szerint

a Schweizerische Bankiervereinigung köriratot intézett az összes hitelezőkhöz, amelyben közölte a fővárossal kötött elvi megállapodást és hozzájárulást kért az új hitelügylet megkötéséhez.

A válaszok még csak szórványosan futottak be az idő rövidsége miatt, azonban örvendetes módon megállapítható, hogy *honorálják a főváros igényeit és készséggel beleegyeznek az ittlévő kölcsöntörlesztések felhasználásába.* Az eddigi eredmények a legnagyobb reményekre jogosítanak és ezért nem kétséges, hogy a kontemplált összeg néhány héten belül már a főváros rendelkezésére fog állani.

Érdekes, hogy úgy a külföldi, mint a belföldi pénzintézetek állandóan érdeklődnek a végső döntés felől és bizonyosra veszik, hogy *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok nagyszerű elgondolása teljes sikert eredményez. Ha az összes hitelezői csoportok beleegyeznek a terv megvalósításába, úgy a pénzügyi osztály rövidesen megfelelő javaslatot terjeszt a törvényhatósági bizottság elé.

Gyakorlati tervek a budapesti gyorsvasut megalkotására

Meleghy Gyula mérnök elgondolása komoly megfontolás tárgya

Meleghy Gyula székesfővárosi mérnök nagyérdekességü tanulmányt irt a fejlődő nagyváros legsúlyosabb problémájáról: *a közlekedés gyors lebonyolításáról.* Pontos statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy a környező városok és Budapest között egyre növekszik az utasok száma, anélkül, hogy

a perifériák és a főváros között megfelelő és gyors közlekedési lehetőség volna.

Ezek az adatok bizonyítják, hogy a főváros közlekedési politikájában *új utakat kell keresni* és az eddigi sugárrendszerü közlekedés helyett a fővárost körülhálózó *övrendszerü* közlekedésre áttérni.

Ma az a helyzet, hogy Budapest napi egymillió utasának *mindig a város belsején* kell áthaladnia, hogy utazási célját elérje. Földalatti gyorsvasút, magasvasút, dunai alagutak elképzelhetetlenül horribilis költségeket igényelnek, Meleghy Gyula mérnök tehát azt ajánlja, hogy olyan közlekedési rendszert teremtsünk, amelyik *pókhálószerűen fogja körbe a város külső részeit.* E célra kiválóan alkalmas a *MÁV körvasútja,* amelynek egyes szakasza a főváros közigazgatási határmentén vonul végig és, mint magasvasút, metszi a keresztező utcákat. Az elgondolás szerint a ceglédi vonalat áthelyeznék, a MÁV és BSzKRT kooperációja révén pedig

gyorsvasúti összeköttetés létesülne a déli pályaudvarról kiindulva a kelenföldi MÁV fővonalon az összekötő vasúti hídra, onnan tovább a körvasút mai vágányain az ujpesti hídra és folytatólag Óbudára,

egészen a Császárfürdőig. Ez a fővárost körülövező háromnegyedkör *elvonná a túlzsufoltságot a belső közlekedéstől* és a környéknek, valamint a perifériának új és gyors közlekedési lehetőséget nyujtana.

Aránylag nem nagy befektetéssel így gondolja a szerző a gyorsvasút megteremtését, amely iránt az illetékes körökben nagy érdeklődést tanusítanak.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenitő!

A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése

A Magyar Nemzeti Bank hétfőn délután 6 órakor tartotta meg IX-ik rendes évi közgyülését *Popovics* Sándor dr. elnöklésével. Napirend előtt az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Rausch* Aladárnak, a főtanács póttagjának és *Gschwindt* Ernő dr.-nak, a bank számvizsgáló-bizottsága tagjának elhúnytáról. A közgyülés emléküket jegyzőkönyvileg örökitette meg.

Áttérve a napirendre, a közgyülés tudomásul vette a főtanács évi jelentését, jóváhagyta az 1932. évi zárszámadásokat és a főtanács részére a felmentvényt megadta, továbbá *Schober* Béla dr. vezérigazgató előterjesztése alapján elfogadta a főtanácsnak az 1932. évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. A közgyülés e határozata szerint a nyereségnek a tartalékalap 5%-os alapszabályszerű javadalmazása után fennmaradó része az alapszabályok értelmében a részvényesek és az államkincstár között felosztatván, a részvényesek számára *9%-os osztalék kifizetése válik lehetővé.*

A közgyülés ezután a választásokat ejtette meg s az alapszabályok 28. cikke értelmében kilépő *Pap* Elek, korláti *Bernát* István dr., nagykéri *Scitovszky* Tibor dr. és ómoravicai *Heinrich* Gábor főtanácsosokat a főtanács tagjaivá újra megválasztotta. Főtanácsi póttagokul *Waldbott* Kelemen bárót és *Schmidt* Richardot, számvizsgálókul *Gregersen* Nilst, *Adler* Szigfridet, *Szwnyogh* Szabolcsot, *Nilsen* Rudolf dr.-t és *Pucher* Istvánt, számvizsgáló póttagokul pedig *Márffy* Albin dr.-t és *Stromszky* Sándort választották meg.

Az 1210—1933. M. E. számú rendeletre való tekintettel a bank az osztalékot a 9. számú részvényszelvény beszolgáltatása ellenében február 7-étől kezdve valamennyi intézetnél pengőértékben fizeti ki. Az osztaléknak pengőértékben történő kifizetésénél a megfelelő aranykoronaösszeget a törvényes értékarány (1:1.1585) alapján számítják át. Ha a szelvénybirtokos nem mutatja be szelvényét beváltás végett, a bank ezt úgy fogja tekinteni, hogy a szelvénybirtokos az aranyban való fizetésre irányuló igényét az idézett rendelet értelmében fenntartani kívánja; ez a korábbi években esedékessé vált, még el nem évült szelvényekre is vonatkozik.

A közgyülés befejezése után a bank főtanácsa ülést tartott, amelyen *Pap* Elek s korláti *Bernát* István dr. főtanácsosokat újra a bank alelnökeivé választotta.

A Kereskedelmi Bank közgyülése. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank *Weiss* Fülöp elnöklésével, kedden tartotta meg közgyülését, amelyen a lapunkban már leközölt zárszámadásokat és a tiszta haszon felosztására vonatkozó javaslatokat egyhangúlag elfogadták. Az igazgatóságban megüresedett két tagsági helyre: *Káldy* Jenőt, a felügyelő-bizottság régi tagját és *Fellner* Pál országgyülési képviselőt választották meg.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára az 1932. üzletévet a nehéz viszonyok ellenére is kedvező eredménynyel zárta. Mobilitását teljes mértékben megőrizte, kötelezettségeinek a legpontosabban eleget tett és még szép jövedelmezőséget is fel tudott mutatni. A takarékpénztár kedvezőnek mondható jövedelmezőségét főleg jól megszervezett telekparcellázási tevékenysége biztosította, az 1933. évi jövedelmezősége azonban még fokozódni fog, mert a dologi és személyi kiadásokat 40 százalékkal csökkentette. A mult esztendei mérleg 50.369.— pengő nyereséggel zárult.

Adóügyi Kiskáté 1933. évfolyama dr. Szepesy Mihály összeállításában megjelent. Ára 1 P 50 fillér. Megrendelhető „Az Adózók Lapjá"-nál Budapest, V., Báthory-utca 24.



Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összeépítő udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Influenza-reklámhadjárat

Így influenza idején olyan rettenetes bőségben vannak az orvosi tanácsok, hogy az ember az utcára sem tud kimenni a bömbölő plakátok miatt. *Dr. Blokmalt* vezérletével a láthatatlan orvosok hadserege hullámzik a pesti körutakon, de a legszerényebb zúgutcákban is, kezdve a legelőkelőbb patikától, a legszerényebb szatócsboltokig. *Dr. Blokmalt* az ő mindentudó cukorkájával úton-útfélen orvosi tanácsokat rikolt feléd és vezérlete alatt az ártalmatlan, de nem is használó cukorkák tömegét presszionálják rád a reklám terroristái. Ugyanakkor jön egy másik hadsereg, amely palackba zárt szappanos vízzel akarja megtömni a lakásodat és el akarja hitetni veled, hogy kotyvalékából néhány csöpp többet ér egy komoly, rendes, alapos tisztasági fürdőnél. Minden tisztelet a Dianáknak és egyéb istennőknek, de a budapesti közönség már megedződött az influenza-reklámhadjáratban és nagyon jól tudja, hogy szövődményes tüdőgyulladást kuruzslószerek nélkül is nyugodtan kaphat az ember. Hála Istennek, olyan tisztifőorvosa van ennek a fővárosnak, mint *Csordás* Elemér dr., aki nem árul zsákbanmacskát, hanem nyiltan és őszintén hadatüzen ennek az üzleti alapra fektetett, látszólagosan jóindulatú reklámhadjáratnak. A tisztifőorvos nem átallotta már számtalanszor kijelenteni és ezt a kijelentését most újra megismételte a legnagyobb nyilvánosság számára, hogy *a közönség ne hagyja kilopni a zsebéből a pénzt olyan szerekkel, amelyek üvöltő reklámot produkálnak, de amelyek használni semmit sem használnak, hanem mérhetetlenül ártanak abban a tekintetben, hogy a beteget elvonják egyetlen igazi jóltevője, az orvos keze alól.* A kuruzslószerekkel üzött szemérmetlen reklámnak a tisztifőorvos legújabb nyilatkozata után végre mégis végének kell lenni: ha ez nem történik meg, Budapest székesfőváros tisztifőorvosának már csak egy kötelessége marad hátra és ez az lesz, hogy név szerint nevezze meg a cukorégető álorvosokat és a palackba zárt szappanoldat-készítőket.

Csütörtökön délelőtt: tanácsülés. Uj rend lép életbe a törvényhatósági tanács csütörtöki ülésén, amelyik már nem délután, hanem *délelőtt 10 órakor* kezdődik. Az első délelőtti tanácsülés napirendje nem nyujt élénk vitákra alkalmat: tulnyomórészt kisajátítási ügyek kerülnek előterjesztésre.

Elengedik a felszámoló Gyöngyösi Szénbánya 77.000 pengős tartozását. Legutóbb beszámoltunk a gyöngyösi szénbánya-üzem likvidációjának előkészületeiről. A súlyos deficit elkerülése érdekében több érdekes javaslat kerül a csütörtöki tanácsülés elé. Az egyik javaslat, hogy a főváros *engedje el a gyöngyösi szénbánya üzem 77.000 pengős tartozását*, amit annál könnyebben megtehet, mert úgy sincs reménye arra, hogy azt valaha is megkaphassa. A másik javaslat azt célozza, hogy a 64.000 pengőt meghaladó végkielégítési összeget valamiképen csökkenteni lehessen. A gyöngyösi bánya szolgálatában körülbelül tíztizenkét olyan alkalmazott áll, akinek szerződésük értelmében végkielégítés jár. Most arról van szó, hogy közülük *három tisztviselőt más üzemnél helyeznek el* és ezzel tekintélyes végkielégítés felszabadul, úgy hogy a 65.000 pengő körüli teher 26.000 pengőre csökken. Ezekkel az intézkedésekkel és még néhány hasonló tranzakcióval azt remélik elérni, hogy a likvidációt sikerül minden nagyobb veszteség nélkül, esetleg deficitmentesen is végrehajtani.

A polgármester áthelyezte Liftner műszaki főtanácsost. *Sipőcz* Jenő polgármester rendeletileg intézkedett arra vonatkozóan, hogy a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat alá vont *Liftner* Emil műszaki főtanácsos a polgármesteri III. ügyosztályból a polgármesteri XIII. ügyosztályba helyeztessék át. Az új szolgálati beosztás már életbe is lépett.

Halálozás. *Kőszegi* Zsigmond, a Belváros egyik legrégibb, köztiszteletben állott kereskedője 76 éves korában meghalt. Pénteken temették el nagy részvét mellett a Kerepesi-úti temetőben. A végtisztességen megjelent *Girardi* Tibor kormányfőtanácsos vezetésével a *Belvárosi Polgári Kör* népes küldöttsége, amelynek az elhunyt hosszú éveken át vezetőtagja volt. Az elhunytban *Radó* Richard kollégánk apósát gyászolja. — Idősb tinkovai *Matskássy* József ny. tankerületi kir. főigazgató, a Ferenc József-rend lovagja, a francia Akadémia tisztje, 78 éves korában meghalt. Az elhunytban ifj. *Matkássy* József, a Pesti Hirlap belső munkatársa édesapját gyászolja.

Éhség, árulás, Przemysl. Annakidején országok szívedobbanása kísérte figyelemmel a legendás *Przemysl* sorsát, amelyik az ellenség tűzgyürüjében állta az ostromot. Az ott küzdő magyar hősök sorában volt *Lévai* Jenő hirlapíró-kollegánk is, aki a háborús irodalom egyik legérdekesebb művét alkotta meg a przemysli drámából. Az izgalmas történet megrázó képet fest a vár rettenetes ostromáról, amelyiknek *minden sora reszketően izgalmas és szomorú.* A könyv páratlan sikerét jellemzi, hogy az első napokban már a harmadik kiadást is felvásárolta az a közönség, amelyik mindig gyönyörködést talál a megrázó erejű, reális írásokban.

Harc a füstös Budapest ellen. Budapest Fürdőváros Egyesület programmjába vette, hogy akciót indít Budapest porral és füsttel telített levegőjének megtisztítása érdekében. E célból szerdán délután a Gellértben *József Ferenc* főherceg elnöklésével ankét volt. A főherceg utalt arra, hogy Budapest fürdőváros problémájának két fontos kérdése van, *a víz és a levegő.* Megfelelő hévforrásokkal rendelkezünk, a főváros levegője azonban nagyon rászorul a tisztításra. Az ankét első előadója *Dénes* Miklós gépészmérnök volt, aki többek között azt javasolta, hogy *az egyesület szorgalmazza különböző hatósági rendszabályok keresztülvitelét a füstképzés csökkentésére. Massány* Ernő főmeteorológus *légköri vonatkozásokban tárgyalta a kérdést.* Előadása szerint a várost elárasztó füst- és portömeg *800 méter magasságból valóságos ködöt borít a városra.* Végül azt fejtegette, hogy a probléma megoldásánál figyelembe kell venni a légköri viszonyokat, tanácsos volna, hogy a gyáripar a főváros környékének azon a részén fejlődjék, amely a leggyengébb széljárásnak van kitéve. Többek felszólalása után a főherceg zárószavával ért véget az ankét.

A Gázművek főzőelőadása. A Gázművek új helyiségében (VI., Vilmos császár-út 3., I. em.) állandó kiállítást és előadótermet rendezett be, amelyet az érdeklődő közönség bármikor megtekinthet. Ugyanott e hó 7-én, kedden délután tartották meg az első gyakorlati főzőelőadást, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozott.

Tisztességtelen verseny miatt elítélték a Szent István Tápszerműveket. Szakmai körökben élénk feltűnést keltett az a kereset, amelyet *tisztességtelen verseny* miatt adott be a *Frank Henrik fiai r.-t.* egy nagy budapesti vállalat: *a Kőbányai Polgári Serfőző és a Szent István Tápszerművek* ellen. Bebizonyosodott a tárgyaláson, hogy a Szent István r.-t. tejkaramellákat, gyöngysort, kaleidoszkopot, csokoládét és kakaót csomagoltat a pótkávéba, ami *meg nem engedett versenynek minősíthető.* A törvényszék és most a királyi ítélőtábla is megállapította a tisztességtelen versenyt és *eltiltotta a Szent István r.-t.-t ettől a műveletttől, azzal, hogy reklámozása nem felel meg a törvényes követelményeknek.*

Lövészbál. A „Gábor Áron" Polgári Lövészegyesület, a társegyesületek közreműködésével, február 11-én, szombaton este 9 órai kezdettel, a BESzKART és HÉV alkalmazottak új székházának (VIII., Beniczky-utca 3. szám) összes termeiben *országos lövészbált* rendez.

Geológiai vizsgálat a Gellérthegy belsejében

A városgazdasági ügyosztály és a középítési ügyosztály most készültek el a Szent Gellért- és a Rudas gyógyfürdők között tervezett távfütő-berendezés számításainak és terveinek összeállításával. A nagyszabású műszaki munkálat minden részletkérdésig elő van készítve, úgy hogy terv szerint már február első napjaiban meg akarták hirdetni a versenytárgyalást.

Az ajánlati felhívás időpontja azonban most váratlanul eltolódott, mert a szakértők szerint kívánatos, hogy a munka megkezdése előtt, biztonsági okokból geológiai vizsgálatot végezzenek.

A távfűtés csöveit — mint a *Fővárosi Hirlap* már megírta, — alagutszerű üregben, a földalatt vezetik át a Gellért kazánházából a Rudas-uszoda épületéig. A vezetéket nem a Dunaparton fektetik le, hanem közvetlenül a Gellérthegy tövében, sőt egy szakaszon a *Gellérthegy alatt* akarják átvezetni. A Gellértfürdő kazánházából a fürdő főbejárata előtt elterülő úttest alatt jön majd a vezeték egészen a Gellért-tér sarkáig, ott alagutat furnak a hegybe, amely körülbelül a sziklakápolnán túl újra felszínre kerül, abban a parksávban, amely a hegy lábánál vonul végig.

Mivel a sziklába tervezett alagut magassága 180 cm. lesz, *a főváros mérnökei szükségesnek vélték a Gellérthegy sziklacsoportjának rétegeződését földtanilag megvizsgáltatni,* nehogy furás és építés közben keletkezzenek előre nem látott meglepetések.

Minthogy a fővárosnak bányaszakértői és geológusai nincsenek,

a Földtani intézetet és a bányakapitányságot kérték meg, hogy a szóbanforgó sziklatömböt megvizsgálják,

eszközöljenek próbafurásokat és jelentésüket minél rövidebb időn belül tegyék meg, mert a versenytárgyalást legkésőbb március elején meghirdetni és a munkát vállalatba adni akarják.

Kiírta a főpolgármester a pályázatot a műszaki tanácsnoki állásra

A pályázat határideje: február 18

Huszár Aladár dr. főpolgármester az elmult napokban kiírta a pályázatot *Csármann* Ferenc műszaki tanácsnok örökére. A nagy érdeklődéssel várt tanácsnoki állás betöltése ilyformán időszerüvé vált és ez magával hozta, hogy *máris nagyarányú korteskedés indult meg a különböző, kivétel nélkül érdemes pályázók érdekében.*

A műszaki tanácsnoki állásra pályázik a főváros technikai képzettségü tisztviselőinek hosszú és értékes sorozata, akik közül akármelyik jut a magas pozicióba: mindenképpen díszére fog válni a főváros vezérkarának. A tanácsnoki állásra pályáznak, többek között, *Király* Kálmán, az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetője, *Kempelen* Ágoston, a városrendezési ügyosztály főnöke, *Krencsey* Géza műszaki főtanácsos, a közélelmezési ügyosztály építési ügyeinek irányítója, *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsos, a legképzettebb tervező építészek és szakemberek egyike, *Zaitz* László műszaki főtanácsos, a csatornaépítési alosztály vezetője, továbbá *Friedrich* Lajos, *Széchy* Jenő, *Szinte* László műszaki főtanácsosok és *Viola* Rezső műszaki tanácsos, valamint egész sereg főmérnök és magasabb állású műszaki tisztviselő.

A pályázat határideje február 18. A döntés a törvényhatósági tanácstól függ, ahol valószínüleg február végén tartják meg a választást.

A „Józsefvárosi Kaszinó" február 7-én, kedden este 8 órakor József-körút 16. sz. alatti helyiségében évadnyitó vacsorát rendezett. Az ünnepi beszédet *Payr* Hugó, a kerület országgyülési képviselője tartotta.

Margalit Andor és Ödön
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48—7—30.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Keleníöldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon: 46—8—52

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-ut 57. Telefon: József 306-26.

Mielőtt  szükségletét beszerzi, tekintse meg az **Elektra csillárgyár**
csillár
VII, Dob-u. 42 kiállítását. Címre tessék ügyelni!
Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

1816 pár cipő szállítására megbízást kaptak: Nagy Péter, Rudalics Ignác özv. Gara Menyhértné, Bezák János, Nagy János, Máté Mihály, Baross Szövetség cipészszakosztálya, Wolfner Gyula bőr- és cipőgyár, Czompó Imre, Koltai István és Társa Magyar Cipőgyár, Bárány János, Kosztándi Ferenc, Schwetz Mihály, Blaskó Jánosné, Gálfi József, Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete összesen 38.168 pengőért.

100 darab fejkendő szállítására megbízást kapott Weinberger Dezső és Feledi Andor 1850 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Motalkő szállítására pályáztak: Antal János, Hazai Kőolaj, Shell, Budapesti Ásványolajgyár Phoebus, Magyar-Belga, Steau, Magyar Petróleumipar, Nyirbogdányi petróleumgyár, Vacuum Oil Co.

200 darab sétányszék szállítására pályáztak: Gaugusch Sándor 11.48, Berény és Lengyel 11.90, Sohr Sándor 12.48, Vass és Kovács 12, Somor Sándor 12.20, Kollarich Pál 12.50, Mayercsik Kálmán 13.40, Kellner és Sándor 13.75, Bruck J. Henrik 14.60, Greizer János 21.50 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati felételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Külső Jászberényi-út 42.528/4. hrsz. telken létesitendő városszéli telepités 60 (Hatvan) földszintes ikerházának föld-, kőműves-, elhelyező-, burkoló-, ács-, tetőszerkezeti-, tetőfedő-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkáira.

A fent felsorolt munkálatokat a 72.500/1932. B. M. rendelet értelmében épületenkint (ikerházankánt) szándékozom egy-egy fővállalkozónak (generálvállalatnak) vállalatba adni. Több, de legfeljebb öt ikerház munkanemeinek egyesitve történő vállalatba adását fenntartom magamnak.

A kivitelezendő 60 ikerház előreláthatólag 12 tipusterv alapján kerül kivitelre, tehát tipusonkint kb. 5 ikerház. Ajánlat tehető egy vagy több esetleg valamennyi típusra is.

A most hirdetett egyesitett munkanemekre épületenként pályázó vállalkozók ajánlataikat munkanemenként és házanként részletezett általányár mellett tartoznak megtenni. A fent megjelölt munkálatok közül a födémszerkezetre, fedélszékre és tetőhéjalásra együttesen külön is lehet ajánlatot tenni a műszaki kikötések szemelőtt tartásával.

Az ajánlatot tevő fővállalkozó (generálvállalat) a fent idézett miniszteri rendelet értelmében az ajánlathoz csatolandó a közjegyzői hitelesitéssel ellátott engedményokirattal már előre biztositani tartozik az ajánlatában megjelölt alvállalkozó teljes ajánlati összegének kifizetését.

Az ajánlattevő fővállalkozók a Közszállitási Szabályrendelet 16. §-ának 10. pontja értelmében az ajánlatukban megjelölt alvállalkozóknak az illető munka elvállalására vonatkozó, sajátkezűleg aláirt nyilatkozatait, továbbá iparjogositványait is csatolni tartoznak. Az iparigazolvány bemutatása mellőzhető, ha a bejelentett alvállalkozó iparüzési jogosultsága a polgármesteri XIII. ügyosztályban vezetett vállalkozói nyilvántartásból kétségtelenül megállapitható.

Ipartestületek kebelében alakult alkalmi szövetkezetek is tehetnek ajánlatokat, mint fővállalkozók. Ilyen szövetkezet egyidejűleg több fővállalkozónak is lehet alvállalkozója.

A székesfőváros területén való állandó lakás, a szabályszerű iparigazolvány és ezenkivül az önálló műhellyel biras elengedhetetlen feltételei a munkák elnyerésének.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai és tervei ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933. évi február hó 3-tól kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Scultéty János főmérnök, előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi március hó 8-án (szerda) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi február hó 1-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Beton, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 — KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: AUTOMATA 624—88

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-hő- és hangszigetelési munkákat,
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272—75

Központi fütés, vízvezeték, csatornázás
BAJZA SÁNDOR és CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Tel.: 271-47

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a le nem szabadulható SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje mótor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23


Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-
Szivattyuk, Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.


Házi villamos vizellátó

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitási:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világitásra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kartács-utca 25. Telefon: 91—5—20.

Építőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Asztalgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám.
Telefon: 411—49.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 914—46

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci-út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 105—59, 165—52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ mészép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Petrász László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Gőz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TÜZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
ALAPITVA 1857
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók. — Bérmuukákat a legjutányosabban vállal.

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

SZTANÓ JÖZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir. Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol-Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Huszonkettedik évfolyam | Budapest, 1933 február 15. | 7. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ⊙ Postacsekk: 40.424

Budapest Apponyija

Bölcsőjét nem a magyar székesfőváros földjén ringatták, de egész élete, egész gigászi tevékenysége hozzánőtt ehhez a városhoz és amikor 1921-ben Budapest díszpolgárává választották, a magyar fővárosra gondolva, a maga utolérhetetlen rétori nagyságával azt mondotta: „Őszinte örömömre fog szolgálni, ha polgártársaim kultúrális és gazdasági boldogulása érdekében Isten kegyelméből teljes mértékben élvezett szellemi és testi erőmet az *otthon* szeretetéből fakadó melegséggel latba vethetem."

Ime, a nagy *Apponyi*, akinek kihűlt testét ma már a budapesti föld öleli magához, Budapestet vallotta otthonának. A Haza fogalma mellett az Otthon fogalma játszotta életében a legnagyobb szerepet. És elmondhatjuk, hogy amikor hazájáért a történelemben is messze kiemelkedő szerepet játszott, a hazájáért való küzdelem mellett mindig küzdött otthonáért, Budapestért is.

Mindig a veszedelmekkel terhes idők a nagy idők és ezek a fájdalmas, keserves évtizedek termelik ki a legnagyobb embereket. Még egy *Apponyi* Albert számára is Trianonnak kellett elkövetkeznie, mérhetetlen nagy feladatok elé kellett kerülnie, hogy igazi emberi, államférfiúi, politikai, jogászi, szónoki és diplomatai nagyságában bontakozzék ki. Trianonig is nagy és közbecsülésben töltött életet élt, de nyomorúságos megcsonkíttatásunk a hetven éven túl is virágzó szellemű *Apponyit* mindnyájunk feje fölé emelte és világorákulum lett belőle. Ő volt a tönkresajtott nemzet gyászos sorsának örökkön lobogó fáklyája, akit észre kellett venni világrészek távlatában is.

Életében legendás hit érlelődött meg valamennyiünk szívében, mert valamennyien hittel hittük, hogy ennek a nagy embernek örökkön örökké kell élnie, a nemzet nagy védőügyvédje soha el nem múlhat, mert nélküle gyámoltalan ez a nemzet és nélküle vigasztalanná lesz az a nagy ügy, az a nagy pör, amelyet mérhetetlen tudással, világot kápráztató szónoki képességgel, a böles aggastyán szent diplomaciájával és egy Toldi Miklós fizikai erejével védelmezett több, mint egy évtizeden át.

Mert azt hittük, hogy örökkön kell élnie, azért sujtott bennünket olyan mélységesen elmúlásának tudata.

Még testiekben is olyan volt, mint egy karcsú, magasba nyúló obeliszk, amely mérhetetlen távolságokat kapcsol össze, a világ minden tájának figyelmét egyetlen pontra: Magyarország sorsára, a bennünket ért kiáltó igazságtalanságra szegezi. És erről a nemzetek szemét magára vonzó nemes, díszes obeliszkről népek milliói hallották ámuló füllel, szinte naponta a magyar fájdalom és a magyar reménység müezzin-dalát.

Csoda-e, ha minden testület, minden közület igyekezett leróni háláját és tiszteletét ez iránt a világnagyság iránt, aki mint egy szál ember, többet használt hazájának, mint akárhányszor a hivatalos apparátusok és nemes törekvések minden erőfeszítése. Nem volt egyesület, nem volt közület, amely valami módon le ne rótta volna vele szemben mélységes háláját, aminthogy mindenki a lába elé hordta volna minden kincsét. *Budapest székesfőváros is diszpolgárává választotta.* Most, hogy eltemettük, Budapestnek nincs többé egyetlen élő díszpolgára sem. *Apponyi* Albert gróf azonban Budapest díszpolgárságát nem egyedül azokkal az emberfeletti szolgálatokkal és teljesítményekkel érdemelte ki, amelyeket a megcsonkított országnak tett. Az emberekben sokszor megingott a hit, hogy vajjon megtiszteltetés-e Budapest díszpolgárának lenni, amikor ebben a tiszteletreméltó névsorban még ma is ott szerepel Haynau generális neve. Az utókor azonban mérlegelni tud, Budapest polgársága mindinkább öntudatosan budapestivé lesz és lassan megismeri azokat, akik a város szeretetében éltek és a város érdekeiért dolgoztak. Ezek között igen előkelő hely illeti meg *Apponyi* Albert grófot, akiről nem lesz érdektelen elmondani, hogy a parlamenti életben elmondott szűzbeszédében Budapest érdekeiért szállott síkra. Az 1873-ik évi fővárosi törvény pénzügyi bizottsági képviselőházi tárgyalásán szólalt fel Szentendre ifjú képviselője, akit Szűz Máriás-lobogók alatt választottak meg és ebben az első felszólalásában azt kívánta, hogy az egyesített három város között Óbuda se legyen Hamupipőke, hanem egyenlő jogokat élvezzen Pesttel és Budával. Ghiczy Kálmán pénzügyminiszter a bizottsági ülés után melegen üdvözölte az ifjú grófot és kifejezte a reményét, hogy „karriert fog csinálni a politikai pályán".

Említsük-e meg, hogy Budapest zenei kultúrközponttá való emelkedéséért is milyen harcokat vívott *Apponyi* Albert. Ki ne tudna arról a nemes és elválaszthatatlan barátságról, amellyel a nagy államférfi Liszt Ferenc iránt viseltetett és arról a nagyszabású tevékenységről, amelyet a Zeneakadémia érdekében kifejtett. De tovább is, egész életén át résztvett Budapest minden kulturális és művészi eseményében és tevékenységében. Később, mint a Szent István Akadémia elnöke a főváros bizottságának is tagja volt és itt egyrészt a nemes emberbaráti törekvéseivel tett szolgálatot Budapest ügyének, másrészt pedig a városháza politikai békéjének megszilárdítása érdekében emelt szót, olyan szót, amelyre még akkor is, azokban a zavaros időkben is mindenki becsületesen hallgatott.

Mindezek csak apróságok Budapest nagy díszpolgárának a főváros érdekében kifejtett tevékenységéről. De kicsinyes dolog is volna ma, amikor a nemzet legnagyobb fiát vesztettük el, egyedül Budapest díszpolgárát siratni. El kellett azonban mondani mindezeket, mert meg kell örökíteni azt is, hogy nemcsak Magyarországnak, de Budapestnek is volt Apponyija.

Rendkívüli tanácsülést hívnak össze a főváros pénzügyi helyzetének megvizsgálására

12% helyett 6% a késedelmi kamat — A transzferpénzek felhasználhatósága — Az Egységes Községi Párt nem mondja ki a sürgősséget a bánhidai centrálé közgyülési tárgyalására — Vélemény a műhelybizottság anketjáról — Méltányos rendezést kiván az álláshalmozás

Minél inkább közeledik a főváros költségvetésének jóváhagyása, annál jobban nyomulnak előtérbe *a pénzügyi kérdések*, amelyek az utóbbi napokban szünet nélkül foglalkoztatták a főváros vezetőségét. Meg kell állapítani, hogy Budapest székesfőváros pénzügyi helyzete továbbra is a legmegnyugtatóbb alapokon nyugszik, azonban hovatovább jelentkeznek azok a bevételi csökkenések, amelyeket *Sipőcz* Jenő polgármester pénzügyi expozéjában oly előrelátóan megjósolt. Anélkül, hogy különösebb aggodalomra ok volna, *nap-nap után sürü tanácskozások folynak a főváros vezetőinek szobáiban*, amelyek a helyzet mérlegelésére fordítják a fősúlyt és keresik a kibontakozás lehetőségeit, aminek költségtelenül egyik gátló akadálya, a még mindig tisztázatlan *borfogyasztási adó* kérdése.

A közeljövő kilátásairól és általában a főváros pénzügyeinek helyzetéről folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ugyszólván napról-napra adódnak új események, amelyek érzékenyen befolyásolják a főváros háztartásának menetét. A keret-költségvetésben a kiadásokat a legkisebb méretekre korlátoztuk és *számoltunk azzal a lehetőséggel, hogy úgy az adójövedelmek, mint az üzemi bevételek a gazdasági válság következtében további visszaesésre fognak vezetni.* Ezek a jelenségek máris megnyilvánulnak és a sürű fluktuációk után az a helyzet állott elő, hogy

nem ismerjük teljesen a főváros pénzügyi helyzetét és csak távolról tudjuk megítélni az esetleg szükséges intézkedéseket.

A kiadásoknak a bevételektől való függővé tétele helyes álláspont akkor, ha csak *lényegtelen jövedelemkiesésre kell számítani.* Ha azonban nagyobbméretű összezsugorodás mutatkozik: feltétlenül szembe kell nézni a városra nehezedő pénzügyi veszedelmekkel. Éppen ezért szükségesnek tartanám, hogy

a törvényhatósági tanács rendkívüli ülésre jöjjön össze, amelynek napirendjére kizárólag a pénzügyi helyzet megvitatását tűzzük ki.

Ilyen értelemben akciót indítok és remélem, hogy nem lesz akadálya az összes részletek megvitatásának.

Kozma Jenő közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy erélyesen szorgalmazza a köztartozások után fizetendő *késedelmi kamatnak a leszállítását is.* Erről a kérdésről, amely a közigazgatási bizottság hétfői ülésén is szóba került, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a késedelmi kamat leszállítása iránt felterjesztést intéz a kormányhoz. Javaslatomra úgy szövegezték meg a felterjesztést, hogy

12%-ról 6%-ra kéri a főváros a leszállítást.

Én ezt a módosító javaslatomat az illetékes tényezőkkel előzetesen folytatott tárgyalások alapján tettem meg és éppen e tárgyalások alapján közölhetem a *Fővárosi Hirlap* útján a nyilvánossággal, hogy

ez az akció eredményre fog vezetni.

— *Megvan az okom bízni annak a felterjesztésnek a sikerében is, amely bizonyos transzferpénzeknek a felhasználására vonatkozik.* Azt javasoltam: intézzünk felterjesztést a kormányhoz olyan értelemben, hogy *nem az állam az állam és sem a főváros részéről*

befizetett transzferpénzeket a tulajdonos fölvehesse abban az esetben, ha az így kapott összeget Magyarországon befektetésekre fordítja.

Azért tettem ezt az indítványt, hogy a gazdasági élet felfrissítése érdekében minden rendelkezésre álló tőke megmozdulhasson. Abból ugyanis, ha a felhasználható tőkék a bankban hevernek, a közre semmi előny nem származik. Viszont *ezen az úton*

vállalkozásokra és produktív beruházásokra animálják a pénzembereket.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy vélekedik *a bánhidai erőmütelep* ügyében összehívott *rendkívüli közgyülés* anyagáról. A közgyülést *Apponyi* Albert gróf halála következtében tudvalevőleg elhalasztották, de annak összehívásáról a polgármester rövidesen gondoskodik.

— Több alkalommal hangoztattam, — mondotta — hogy a bánhidai centrálé ügyét *kizárólag a főváros érdekeinek szempontjából szabad bonckés alá venni* és most is kijelentem, hogy

nem vagyok hajlandó belemenni olyan részletekbe, amelyek a fővárost, mint szerződéses felt nem érintik.

Éppen ezért az *Egységes Községi Polgári Párt* a rendkívüli közgyülés tárgyára megjelölt ügyre

a sürgősséget nem fogja kimondani,

ellenben függetlenül ettől, *messzemenő gondossággal vigyáz a főváros érdekeinek megóvására.* Bármilyen megállapodás is készül a bánhidai erőmütelep és a főváros

között, nekünk csak egy feladatunk lehet, hogy a fővárost károsodás ne érje, ellenben a bánhidai kooperációval az áramellátást és a fogyasztás méreteit növeljük.

A műhelybizottság befejezte működését és a jelentést a legközelebbi tanácsülésen veszik tárgyalás alá. A bizottság megvizsgálta az összes üzemek mellé rendelt műhelyek strukturáját és olyan javaslatot készített, amelyik a főváros felfogása szerint nyugvópontra juttatja ezt a kérdést. *Kozma* Jenő nyilatkozata ebben az ügyben nem osztja ezt a feltevést:

— Végeredményben nem történik lényeges változás a javítóműhelyek megszüntetése érdekében, mert a bizottság majd kimutatja számszerűleg a műhelyeket és

valószínűleg néhány jelentéktelen összevonással tárja elő, hogy honorálta a megszüntetésre vonatkozó jogos kívánságokat.

Hasonlóképpen az üzemekéhez, a műhelyek dolgában sem történik tehát semmi érdemleges, miértis *nem vagyok abban a helyzetben, hogy az iparosokat oly közelről érintő kérdés ilymódon való megoldásába belenyugodjak.*

Sorozatos üléseken tárgyalja az elnöki szakbizottság az úgynevezett *álláshalmozások* ügyét és a közeljövőben befejezi a rendelkezésre bocsátott anyag feldolgozását. Az álláshalmozások likvidálása körül egymással szöges ellentétben álló kívánalmak is elhangzottak, amelyekről az alábbi nyilatkozatot kaptuk:

— Nem tartom álláshalmozónak azt a tisztviselőt, aki több oldalról húzott illetményeivel *néhány száz pengőt keres havonként*, ellenben álláshalmozónak tekintek mindenkit, aki több közpénztárból horribilis jövedelmeket élvez. Ebből a felfogásomból az következik, hogy

méltányosságot várok a rendezéstől, amelyiknek nem lehet a célja, hogy az aránylag kisebb jövedelmeket megszüntesse, ellenben nagyobb összegekre rugó fizetéseket meghagyjon.

A bizottság munkája remélhetőleg figyelembe veszi ezeket a szempontokat és talán az álláshalmozások kérdése így lekerül a napirendről.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a költségvetés jóváhagyását megelőző intern tárgyalások nem kezdődtek meg, de azokra feltétlenül sor kerül a közeli napokban. Számítása szerint a költségvetés jóváhagyása *február végéig* megtörténik.

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozik a kereskedők világítási sztrájkjáról

Megegyezést készít elő az érdekeltségek és az Elektromos Művek között

A budapesti kereskedők a maguk szorult helyzetében minden eszközt megragadnak ahhoz, hogy kiadásaikat csökkentsék és üzletfenntartási költségeiket a lehetőség szerint lemérsékeljék. Ezzel a törekvésükkel magyarázható az a heves agitáció is, amelyet *a villanyáram-díjak leszállítására* indítottak és elhatároztak, hogy az üzletzárás utáni órákban eltekintenek a kirakatok kivilágításától. A furcsa sztrájk terve átterjedt a kávéházakra is, ahol ugyancsak a minimumra lecsökkentett világítás igénybevételével fenyegetőznek, ha az *Elektromosművek* nem gondoskodik megfelelő méltányos árak engedélyezéséről.

A szokatlan szervezkedést természetesen nagy érdeklődéssel figyelik a városházán is, ahol azonban úgy látják, hogy a méltányos megegyezésnek nincsen akadálya. A kereskedők akciójáról intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc

alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindennek a nehéz gazdasági válság adja meg a magyarázatát és ebből a szempontból bíráljuk el a kereskedők kívánságait is. Ami a főváros álláspontját illeti, rá kell mutatnom arra, hogy

az Elektromos Művek a maga fogyasztóival szemben mindenkor kulánsan járt el

és a múltban sem zárkózott el attól, hogy a lehetőség szerint bizonyos mérsékléseket hajtson végre. Amikor minden vonalon felfelé ívelnek az árak, éppen a termelési költségek növekedése miatt: *az Elektromos üzem nem élt a tarifaemelési jogával*, csupán az árammérő használati díjat vezette be, ami azonban lényeges tehertöbbletet nem jelent.

— Most miről van szó? Úgy tudom, hogy körülbelül tízszázalékos engedményt kérnek, ami

egy kiskereskedő átlagos havonkénti elektromos számláján 2—3 pengő megtakarítást eredményezhet, a főváros számára azonban óriási bevételi kiesést jelent.

Mi lehet ennek a következménye? Az elmaradt bevételeket *másoknak kell pótolnunk*, mert a kiadások mai megszorítottsága mellett további törlésekre nem gondolhatunk. A teendő tehát az lehet, hogy más oldalon kapjuk vissza az így elveszítendő tételeket és akár adó, vagy illeték címén olyan *újabb terheket rakjunk az adózó polgárok vállaira, amelyeknek közvetve és közvetlenül a kereskedők is kárát látják.*

— A kereskedők küldöttsége nálam járt és behatóan megtárgyaltuk az egész kérdést.

Megigértem az érdekeltségek képviselőinek, hogy reviziót csinálunk,

olyan értelemben, hogy az az üzem számára érezhetően jelentékeny kiesést ne okozzon. A számítások már most folyamatban vannak és akkor újból megtárgyaljuk az egész kérdést az érdekképviseletekkel.

*

Amint látható, *Borvendég Ferenc* alpolgármester kettős célt tüzött maga elé: honorálni a kereskedők kívánságait bizonyos mértékig és megóvni a főváros egyik leghatalmasabb üzemének pénzügyi biztonságát. Remélhetőleg sikerül a megfelelő megoldást megtalálni és a két ellentétesnek látszó szempontot közmegnyugvásra összeegyeztetni.

Adóemelések helyett

munkaalkalmakat követel az Egységes Községi Párt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklete mellett pártértekezletet tartott, amelyen a párt bizottsági tagjai teljes számban megjelentek. Ott voltak: *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Becsey* Antal, *Harrer* Ferenc, *Scheuer* Róbert, *Martin* János, *Pompéry* Elemér, *Glücksthal* Samu, *Dorner* Gyula, *Andréka* Károly, *Papp* József, *Orphanides* János, *Németh* Béla, *Bayer* Antal, *Piazza* Győző, *Wellisch* Andor, *Héder* Lajos, *Krivoss* Árpád, *Oszoly* Kálmán, *Orova* Zsigmond, árvátfalvi *Nagy* István, *Bornemissza* Géza, *Usetty* Béla, *Bódy* Tivadar, *Ugron* Gábor, *Nagy* Antal, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Gaár* Vilmos, *Popelka* Ignác, *Tolvay-Takáts* gróf bizottsági tagok, továbbá Bibithi *Horváth* János, *Horváth* Károly, *Róna* Sándor, *Erősdy* Sándor, *Hubert* Vilmos, *Morvay* Zsigmond, *Hoór-Tempis* Mór, dr. *Finály* István, számos városi főtisztviselő és még sokan mások.

Napirend előtt *Kozma* Jenő kegyeletes szavakkal emlékezett meg a nemzet gyászáról, nagy halottjáról: gróf *Apponyi* Albertről, akinek hervadhatatlan hazafias érdemei örök emlékül és mintaképül fognak szolgálni a haza minden hű fiának.

Napirenden a szerdai közgyűlés szerepelt, amelyet az adóemelések tárgyában hívtak össze. A szőnyegen fekvő kérdéshez hozzászóltak: *Németh* Béla, *Krivoss* Árpád, *Payr* Hugó, *Harrer* Ferenc, árvátfalvi *Nagy* István és *Glücksthal* Samu. A felszólalók egyértelműen és sajnálattal állapították meg az új adóemelések életbeléptetését. Tudatában vannak, hogy a költségvetés egyensúlyban tartása érdekében elkerülhetetlenek voltak az adóemelések, *azokat a párt mégsem helyeselheti*, mert meggyőződése szerint

a leromlott gazdasági helyzetben már a régi adóterhek is elviselhetetlenek voltak.

A párt felfogása szerint a helyzeten tisztán csak munkaalkalmak teremtésével lehet segíteni. Az elhangzott indítványok értelmében tehát a párt azt a határozatot hozta, hogy a szerdai közgyűlésen

a munkaalkalmak minél sürgősebb megteremtésére fogja az intéző körök figyelmét felhívni.

Az értekezlet a párt felfogásának kifejtésére *Glücksthal* Samu felsőházi tagot kérte fel.

*

Az értekezlet után a párt és a *Polgári Egység Klubjának* tagjai vacsorára ültek össze. A fehér asztalnál is erőteljesen kifejezésre jutott az a vélemény, hogy *a súlyos helyzeten csakis a legszélesebb körben megindúló termelő munka segíthet.*

Ujból leltározzák a főváros egész vagyonát

Megsürgetik az erre vonatkozó kormányrendelet kiadását

Az új fővárosi törvény elrendeli, hogy az alapok, intézetek, közintézmények, közművek, üzemek és alapítványok vagyonát *minden öt esztendőben az év lezártával újra leltározni és felbecsülni kell.* A vagyonleltárt *a számszéki igazgató ellenőrzése* mellett, az egyes vagyonkezelők által készített részletleltárok alapján

a számvevőség állítja össze.

A vagyonleltár főadatait csoportonként feltüntető kimutatásokat és a leltár főösszesítését minden évben a székesfőváros zárószámadásához csatolják. Olyan években, amikor új leltár nem készül, a kiigazított leltárt a zárószámadáshoz mellékelik.

A leltározást — mint említettük, — a törvény a számvevőségre bízza, ezért

Sebő Béla

főszámvevőhöz

fordultunk felvilágosításért, aki a következőkben tájékoztatta a nagyjelentőségű eljárásról a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A főváros vagyonát az új törvény megjelenése előtt is időközönként leltározni szoktuk. Az ingatlanok összeírása és felbecsülése hosszabb időközökben történt, míg az ingóságoké úgyszólván minden évben. A főváros ingatlanait

utoljára 1930-ban,

nem sokkal az új törvény megjelenése előtt irattuk össze. Az ingóságok értékelése *évről-évre megtörténik* már most is, mert ezek értékállandósága jóval kisebb.

— Miután a törvényben kilátásba helyezett miniszteri rendelet még nem jelent meg, így az új leltározást illetően meglehetős tájékozatlanságban vagyunk. A törvény szerint

az ingatlanok leltározása jövőre válik esedékessé,

ha a rendelet másképpen nem intézkedik. A főváros sokfelé ágazó és hatalmas vagyonának leltározása és felbecsülése természetesen igen nagy és komoly munka, s olyan feladat, amit csak *a legalaposabb körültekintéssel* szabad elvégezni.

— Teljesen új leltár felvétele esetén természetesen szükség volna megfelelő számú munkaerőre, kívánatos lenne a személyzet szaporítása.

Nem lehet azonban elképzelni, hogy ezt a leltári összeírást és vagyonbecslést alkalmi hivatalnokokkal vagy szellemi szükségmunkásokkal végeztessük.

Tapasztalt, minden tekintetben felelős, esküt tett hivatalnokoknak a munkájára van szükség. A főváros vagyonának nyilvántartását és a régi leltárok kiigazítását a számvevőség ú. n. *leltározási osztálya* végzi.

HUTTER
ÉS
SCHRANTZ RT
Budapest,
X. ker., Gyömrői-út 80
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63
Kerítések, kerítés-fonatok, tűzhelyek és kályhák hazai szénre
nagy választékban
Telefon: 48—4—76.

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve.
Hatemeletes bérházak összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitűnő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

„CLARIDGE"
I., Bösztörményi-út-28. (59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz)
Éttermek — Söröző — Bridgeszalon — Különterem
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara

Ruttkai Antal támad, — Magyar Divatcsarnok bánja

Petrovácz Gyula tanácstag a közigazgatási bizottság hétfőn tartott ülésén erélyesen követelte a tűzbiztonságilag aggályos áruház legszigorubb megrendszabályozását — Liber Endre alpolgármester kijelentette, hogy a hatósági előírásoknak sürgősen érvényt szerez

Multheti számunkban megírtuk, hogy bizonyos nevü *Ruttkai Antal* — nem tudjuk, hogy milyen minőségben — sajtópört indított a *Fővárosi Hirlap* ellen, mert elmondtuk, hogy a hatóságok vészkijárat és különféle tüzbiztonsági berendezések építésére szólították fel a *Magyar Divatcsarnokot*. Ez az áruház *az Excelsior-szálloda emeleti helyiségeiben élelmiszerosztályt nyitott, a hatóságok azonban tüzbiztonsági szempontból súlyos hiányokat* észleltek. A *Magyar Divatcsarnok* ahelyett, hogy a közönség életbiztonsága érdekében járt volna el, megfellebbezte a határozatot, a tüzoltóság és a főváros illetékes tényezője azonban továbbra is fenntartja eredeti álláspontját, aminek az lenne logikus konzekvenciája, hogy a Divatcsarnok szüntesse meg az élelmiszerosztályt.

Ezt írtuk meg éspedig azoknak a hiteles adatoknak az alapján, amelyek a polgármesteri III. ügyosztály, 176.555/931.—III. számú határozatában és a VII. kerületi elöljáróság tüzrendészeti szemléjén 78.651—932/VII. ker. elölj. szám alatt felvett jegyzőkönyvben vannak lefektetve. A *Magyar Divatcsarnok* mind a két határozatot megfellebbezte, ellenünk pedig sajtópört indított. Hogy a két fellebbezésnek és az ellenünk indított sajtópörnek mi lesz az eredménye, azt teljes határozottsággal lehet következtetni *Petrovácz* Gyula tanácstagnak a felszólalásából és *Liber* Endre alpolgármesternek, *Petrovácz* felszólalására adott válaszából. Úgy a felszólalás, mint az alpolgármesteri válasz a legnagyobb nyilvánosság előtt hangzott el — a főváros közigazgatási bizottságában, amely tudvalevően nyilvánosan ülésezik. Hogy a nagyközönséget, az ellenünk indított sajtópörnek a tárgyalása előtt is megismertessük a kérdés lényegével és hogy egyben közérdekü akciónk indokoltságát is kellő megvilágításba helyezzük, *gyorsírói jegyzetek alapján, a következőkben közöljük a közigazgatási bizottság február 13-án tartott ülésének a szóbanforgó kérdéssel foglalkozó részét:*

Petrovácz Gyula:

— Szóvá kell tennem a Rákóczi-úton lévő *Magyar Divatcsarnok* ügyét és ezzel kapcsolatban

a t. bizottság tagjainak emlékezetébe kell idéznem a Párisi Nagy Áruház borzalmas tűzkatasztrófáját, amely 13 ember életébe került

és amely annak az üzleti kapzsiságnak volt a következménye, amely kirakatokkal torlaszolta el a kijárást. Ilyen áruházat csak külön erre a célra készült épületben volna szabad elhelyezni és engedélyezni.

A Magyar Divatcsarnok e szomorú példa ellenére egy bérháznak és a volt Excelsior szállodának az összeépítésével létesült.

Először csak divatcsarnok volt, ma már krumpliscarnok és babcsarnok is. *A III. ügyosztály az építési engedélyben vészkijáratok építésére kötelezte az áruházat.* Ez egészen természetes. *A Divatcsarnok megfellebbezte ezt a határozatot,* — nyilván abból az elgondolásból indulva ki, hogy

így évekig el lehet húzni a dolgot.

A Közmunkatanács megszigorította a rájuk rótt kötelezettséget, az ellen is fellebbeztek, most pedig

a VII. kerületi tűzrendészeti bizottság is sürgős intézkedéseket rendelt el

az ott megtartott szemle alapján, de a VII. kerületi elöljáróság határozata ellen is fellebbezést jelentettek be.

Azóta 30 nap elmúlt anélkül, hogy a vészkijáratokat megépítették volna.

(Élénk mozgás!) Az imminens tűzveszély állandóan fennáll, nekünk kötelességünk megvédeni a főváros közönségét az ilyen tűzveszélytől és éppen ezért *arra kérem a polgármester urat, hogy a fellebbezésekre való tekintet nélkül tegye meg a sürgős és energikus intézkedéseket.*

A polgármester úr ugyanis nem vállalhatja azt az ódiumot és nem veheti magára azt a felelősséget, hogy éppen a fellebbezések ideje alatt történjék valami baj,

ami miatt azután a főváros vezetőségét kellene felelőssé tenni. (Helyeslés.)

Liber Endre

alpolgármester:

— *Petrovácz* Gyula bizottsági tag úr szóvá tette, hogy a *Magyar Divatcsarnok* nem építette meg a szükséges vészkijáratokat. Erre a felszólalásra röviden felelhetek:

a legenergikusabban azon leszek, hogy a hatósági előírásoknak a legrövidebb időn belül érvényt szerezzek.

(Helyeslés.)

*

Ez történt a főváros közigazgatási bizottságában, amely tudvalevően legtekintélyesebb fóruma a fővárosi autonómiának. Ezekután kevés mondanivalónk van. Várjuk a sajtópöri főtárgyalást, de addig is: a kérdés megítélését *Petrovácz* Gyula tanácstag és *Liber* Endre alpolgármester kijelentéseire való hivatkozással — a nagyközönségre bízzuk.

Befejezte a nyomozást és megszüntette az eljárást a királyi ügyészség a vízszűrő-vádaskodás ügyében

Az elbocsátott tisztviselők vallomása nélkülöz minden tárgyi bizonyítékot — Nincsen pozitívum a bécsi jegyzőkönyvekben

Elégtételt a megrágalmazott közéleti személyiségeknek!

Néhány héttel ezelőtt nagy szenzációja volt a fővárosnak és különösképpen a városházának: Bécsben kipattantották az úgynevezett vízszűrő-botrányt és regényes keretek között feltálalták azt a mesét, hogy a Vízműveknek történt szállítással egyidejűleg jól ismert budapesti közfunkcionáriusokat megvesztegettek. Várospolitikai körökben és a napisajtó egyrészében terjedelmes formában tárgyalták a bécsi rendőrigazgatóság által foganatosított vallomásokat, de a *Fővárosi Hirlap* már akkor *képtelen kitalálásnak* minősítette az egész rágalomhadjáratot, amelyik

köztiszteletben álló személyiségeket akart érthetetlen okokból beszennyezni.

A vádak elhangzása után a megnevezett várospolitikusok és a főváros vezetősége egyaránt sürgették az eljárás lefolytatását, amelyet a budapesti királyi ügyészség vett a kezébe. A bécsi rendőri hatóságok kihallgatták a *Dabeg-részvénytársaság* egész személyzetét és a terjedelmes jegyzőkönyveket a magyar igazságügyi hatóságokhoz tették át. *Polányi* Aladár dr. főügyészhelyettes most készült el az anyag áttanulmányozásával és így

a Fővárosi Hirlap-nak módjában van ismertetni a vízszűrő-ügy minden felderített részletét.

A budapesti királyi ügyészség vizsgálatának eredménye szerint, a szóbanforgó szűrőberendezés *első példányát 150.000 pengőért rendelte meg a Vízművek igazgatósága.* A megállapodás szerint a Vízművek igazgatósága a gépegységek szállításának arányában még

az elmult évben összesen 108.000 pengőt folyósított a Dabeg-cégnek,

amely összeget a vállalat könyveiben szabályszerűen elkönyvelték. A még hátralevő 42.000 pengő a szűrőgép hiánytalan leszállítása és átvétele után vált esedékessé.

A folyó évben aztán ennek a hátralékos 42.000 pengős tételnek a kifizetése is megtörtént.

Közben a Dabeg cég súlyos fizetési zavarokba jutott, vállalatát leépítette és személyzetének egy részét elbocsátotta. Az állástalanná vált tisztviselők között volt a cég egyik könyvelője, akinek

az annakidején folyósított 108.000 pengő befizetéséről és az elkönyvelésről még tudomása volt, de természetszerűen nem tudhatott az utólag folyósított 42.000 pengőről,

amely összeg, feltevése szerint, csak illetéktelen kezekbe kerülhetett. Az elbocsátott alkalmazottat tehát minden valószínűség szerint a bosszúérzet vezette, amikor *a bécsi „Freiheit" című lapot tendenciózusan informálta és ahol nyilvánosságra került az a hír, hogy a vízszűrő-szállítással kapcsolatosan vesztegetés történt, mert a Vízművek igazgatósága a vételszerződés értelmében tényleg 150.000 pengőt fizetett ki, míg a Dabeg-cég könyveiben csak 108.000 pengő van feltüntetve.*

Ebből az utólag befizetett 42.000 pengős tételből indult el a rágalomhadjárat.

A bécsi kihallgatási jegyzőkönyvek mindenütt csak feltevésekről, mende-mondákról és hallomásokról adnak számot, a vallomások pozitívumokat nem tartalmaznak és minthogy úgy a Dabeg-cég, mint a Vízművek könyvei feltüntetik a szóbanforgó 42.000 pengős tételt

a budapesti kir. ügyészség az iratok áttanulmányozása és annak alapján a tényállás felderítése után a nyomozást és a további eljárást megszüntette.

Lelkiismeretlen emberek kitalált, vagy képzelt meséje *így zsugorodott össze a semmitmondó üggyé, amelyet a pletyka és a fantázia annyira a szárnyára kapott.* A vízszűrő-botrány ezzel véget ért és reméljük, hogy a súlyosan megrágalmazottak mielőbb megkapják a megbántott tisztességüknek kijáró legnagyobb elégtételt.



A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

Köhögés, rekedtség ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák — Vasszerkezetek — Vasablakok
BUDAPEST VI., Országbíró-u. 55-57. Telefon: 91 1-00

Fabriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Megegyezés létesült a kövezőmunkálatok munkabéreinek hatósági ellenőrzésére

Az új rendet a tavaszi kampányban már életbeléptetik

A Kövezőmesterek Ipartestülete az elmult napokban meghívót kapott a városrendezési és útépítési ügyosztályhoz, annak a megbeszélésére, hogy a soron következő munkálatok során *milyen elvek érvényesüljenek a munkabérek és általában a munkálatok kiadásával kapcsolatban.* A multévi közmunkáknál ugyanis gyakori jelenség volt, hogy egyes vállalkozók olcsó munkabéreket és fuvarbéreket állapitottak meg, ami az alvállalkozók anyagi károsodását is maga után vonta. Az útépitő iparban a kövezőmesterek tudvalevőleg

kollektiv szerződéseket kötnek a szakszervezeti munkásokkal

és ez képezi a kalkuláció alapját. Ugyancsak megállapitják a napszámosok és egyéb alkalmazottak átlagos órabérét is, mégis előfordult, hogy egyes vállalkozók több munkánál húsz százalékkal a kollektiv szerződés alatt dolgoztattak segédeket és napszámosokat. Az érdekelt iparosok állandóan rámutattak ezekre a visszásságokra és ennek eredménye volt, hogy az illetékes ügyosztály sohasem a legolcsóbb ajánlattevőnek, hanem a reálisan legolcsóbbnak adott megbizást. Ma ez a megoldás sem kielégitő, mert,

a nagy verseny miatt a vállalkozó útépitők igyekeznek lekonkurrálni egymást

és ezért vált szükségessé, hogy ebben a vonatkozásban azonos elvek érvényesüljenek. A kövezősegédekkel és a napszámosokkal kötött kollektiv szerződések betartását a folyó évi munkára szigorúan ellenőrizni fogja a hatóság, de kiterjed a figyelme az ipartestület által megállapitott napszámos-, tanonc- és egyéb órabérekre is.

Iparoskörökben nagy elégtétellel fogadták ezt a megegyezést, mert a mai gazdasági viszonyok mellett a munkanélküli iparosok csak igy képesek munkához jutni. A fővárost, amikor ezt a megegyezést elfogadta, az a cél vezette, hogy *a régi megbizható iparosokat védelmezze,* és ne engedje őket elpusztulni az irreális vállalatok részéről megindított versenyben.

Imponáló számadatok a bécsi idegenforgalmi iroda egyévi eredményeiről

Már az első évben 104 társasutazást rendezett Bécsből Budapestre

Októberben volt egy éve, hogy a főváros megnyitotta a bécsi Kärntnerstrassén *a budapesti idegenforgalmi irodát.* Az első, 1931-es csonkaévről nem készitettek külön összeállitást és az eddig elért eredményről most összesitve számol be az a nagyszabású jelentés, amelyet *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok rövidesen a tanács elé terjeszt a bécsi iroda tevékenységéről. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokot,

aki a bécsi iroda propagandaeredményéről a következőket mondotta:

— Itt állanak előttünk a bécsi iroda egyesztendős működésének statisztikai adatai: *25.000 érdeklődő, 450.000 prospektus és más propagandairat szétosztása, 600.000 látogató a kivilágitott diapozitivjeink előtt, 104 társasutazás 7000 résztvevővel, 30 propagandaelőadás több mint 5000 résztvevővel.* Hacsak ezt a néhány számot sorolom fel, már akkor úgyszólván mindent elmondtam bécsi tevékenységünk biztató eredményeiről.

— Hogy mit jelent a bécsi iroda a magyar, illetve a budapesti idegenforgalom szempontjából, valójában csak néhány év mulva fogjuk majd megérezni, ha a viszonyok normálisak lesznek, de azért pozitiv eredmények máris kézzelfoghatók.

Amig ugyanis Bécs tavalyi idegenforgalma közel 30 százalékkal esett vissza, addig a budapesti idegenforgalom mindössze csak 5 százalékkal csökkent.

Viszont tény az is, hogy újabban a Bécsben megforduló külföldieknek csaknem *90 százaléka felkeresi most már Budapestet is,* míg azelőtt az osztrák főváros külföldi látogatóinak alig 18 százaléka jött hozzánk. Azelőtt a Bécsben megforduló németek 8.2 százaléka, az amerikaiak 32.3 százaléka, az olaszok 22 százaléka, a franciák 40.6 százaléka, a svájciak 26.1 százaléka kereste föl Budapestet. Ezzel szemben az iroda felállitása óta, 1932-ben igy alakult a helyzet:

a németek 22.8 százaléka, az amerikaiak 40 százaléka, az olaszok 55.4 százaléka, a franciák 54.6 százaléka és a svájciak 29.5 százaléka látogatott el Bécsből Budapestre.

A Bécsben megfordult franciák, mint látjuk, csaknem száz százalékban, az amerikaiak pedig 80 százalékban látogattak el hozzánk. Ha pedig a számbeli eredményeken felül a ténylegesen elért sikert keressük, meg kell állapitanunk, hogy *Budapest bécsi idegenforgalmi irodájának megalapitásával mérföldekkel vittük előre az egész magyar propagandaügyet.* Az az idegenáramlás, amely okkal vagy ok nélkül mostanáig mindig megtorpant Bécsben, ma már megindult Budapest felé és vele együtt megindult a bécsiek és az osztrákok Budapest iránt való érdeklődése is.

Bécsben ma divat Budapestre utazni.

A legtöbb wieni utazási iroda már üzletileg is berendezkedett erre.

— De figyeljünk meg még néhány számadatot. A mult esztendőben 17.310-en keresték fel a budapesti irodát. Ezek közül 6849 volt osztrák, 2903 a német, 1551 amerikai, 758 angol, 585 olasz, 462 francia, 354 svájci, 212 román, 197 cseh, 179 holland, 178 lengyel, 105 jugoszláv, 92 dán, 84 svéd, 45 hindu, 33 spanyol, 29 egyiptomi, 29 argentiniai, 24 norvég, 21 portugál, 20 belga, 20 török, 17 japán, 11 orosz, 10 finn, 10 lepp, 9 kinai, 9 palesztinai, ezenkívül bolgárok, jávaiak, esztek, danzigiak, kanadaiak, görögök, braziliaiak, litvánok, luxemburgiak, délafrikaiak, albánok, algiriak, ceyloniak, cubaiak, portorikóiak és iraikiak is felkeresték az irodát, szóval alig volt a földnek olyan része, ahonnan nem érdeklődtek volna Budapest iránt. A nagyszámú látogatók közül

11.847-en kértek információt, 1160-an budapesti szállodák iránt érdeklődtek, 844-en vizumot és 3729-en vasúti jegyet, 792-en nemzetközi vásári igazolványt és 400-an „Három nap Budapesten" füzetet váltottak.

A jegykérők közül 316 vasúton, 910 autobuszon, 630 hajóval és 231 repülőgépen utazott. Az iroda üzleti munkásságot egyáltalában nem fejt ki, s ezért úgy vizumot, mint vasúti jegyet csupán előzékenységből szerez meg azoknak, akik ezt kérik.

— Igen nagy fontosságú az az eredmény, amit a bécsi iroda a társasutazások megrendezésével produkál. Az iroda munkássága eredményezte, hogy a mult évben 181 társasutazás előkészületei indultak meg, ezek közül 104-et tényleg le is bonyolitottak, 6800 résztvevővel. A budapesti iroda csupán a propaganda, az előkészités és az ellenőrzés munkáját végezte, míg a lebonyolitást átengedte az üzletszerűen azzal foglalkozó bécsi utazási irodáknak. Ez a titka annak, hogy miért állnak olyan szívesen rendelkezésünkre a különböző idegenforgalmi vállalatok, melyek

az első idők bizalmatlansága után rájöttek arra, hogy a budapesti iroda nem tör a kenyerükre.

A különböző idegenforgalmi vállalatokkal ápolt jóviszony eredménye, hogy az American Express Co., a Waggon Lits, a Grand Hotel, a Barry & Co., a Hamburg—America Linie, a Schenker & Co., a Nordischer Reisebüro maguk ajánlkoztak és felkinálták kirakataikat budapesti propagandaanyag számára.

*

Bécsben az utolsó kilenc év alatt, 1930-ig, 2,926.209 idegen fordult meg, s ebből Budapestre csak 552.000-en jöttek. A többit felfogta Bécs, mint valami elzáró gát. Most ez a helyzet megváltozott. *Ma már mindenki tudja, hogy Bécstől négy óránvira egy másik olyan világvárosba juthat el, amelyiket gyönyörü fekvése, látnivalói, gyógyfürdői, kulturintézményei kedvéért érdemes megtekinteni.* A budapesti iroda a legszerencsétlenebb időben, a biatorbágyi merénylet és a valutazárlat idején kezdte meg munkáját, a pénzügyi korlátozások még mindig fennállanak, ennek dacára az eredmény mégsem maradt el. Biztosra vesszük, hogy a nehéz viszonyok ellenére az idei évről szóló beszámoló még kedvezőbb eredményekről fog majd tanuskodni.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: 303—85.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom-utca 25
Telefonszám: József 339—52

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Neumann Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester, útépitési vállalkozó
VII., Egressy-út 34. Telefon: 96-6-40

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

SPÁNYI ERNŐ
oklevelesmérnök, kövezőmester
mélyépitő-, kövező és bitumenépitő vállalata. Budapest, I ker., Németvölgyi-út 33. Tel. 57-9-91

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„FLINTKOTE"
specialisták

Fóthi-út, Klapka-, Tüzér-, Csángó-utcák által határolt
telektömb felparcellázva
kedvező feltételek mellett
eladók.
Bővebbet: Vasárnap délelőtt a helyszinen, Fóthi-út 35. Hétköznapokon Rudolf-tér 6. IV. 22. 241-15

Kazánok
Radiatorok
STREBEL
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

Elejtették a vízművek az óbudai források bekapcsolásának tervét

A hegyvidék karsztvizeit részben feltárták — A vízszükséglet biztosítását a szentendrei új kutak fogják szolgálni

A székesfőváros vízellátásának problémájával kapcsolatban a mult év elején *Becsey* Antal felhívta a főváros vezetőségének figyelmét a budai hegyekben rejlő gazdag forrásvíztömegek, az úgynevezett karsztvizek feltárásának és felhasználásának lehetőségére. Ugyanakkor rámutatott *a Római-fürdő területén fakadó melegvízforrásokra,* amelyek több ezer év óta változatlan bőséggel ontják a mérhetetlen tömegű, kristálytiszta vizet egy tavacskán és egy kis patakon át a Dunába. Nemrégiben a *Harrer* Ferenc vezetésével működő városfejlesztési bizottság is foglalkozott a Római-fürdő forrásainak kérdésével és ebből az alkalomból felhívták a Vízművek igazgatóságát nyilatkozattételre: *szándékozik-e a római fürdő forrásvizeinek vizét valamilyen módon felhasználni?*

Most érkezett meg a Vízművek válasza. A Vízművek igazgatósága kijelentette, hogy *a római fürdő gazdag forrásainak vizére igényt nem tart és a források bekapcsolásának tervét véglegesen elejtette.* A Vízművek igazgatósága nem indokolta meg részletesebben álláspontját, de a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt más

beavatott helyen,

a vízműigazgatóság felfogásáról a következőket megtudni:

— Tagadhatatlan, hogy a Római-fürdő forrásai rendkívül bővizűek, azonban *távolról sem szolgáltatnak annyit, hogy az a főváros óriási vízszükségletében számottevő lenne.* Legfeljebb egy kis terület vízellátásának kielégítéséről lehetne szó, viszont a forrásterület megszerzése és a szükséges berendezések létesítése olyan sokba kerülne, ami túlságosan megdrágítaná a szóbanforgó megoldást.

A budai karsztvizek felhasználásának lehetőségéről viszont nem mond le a vízművek igazgatósága és az erre vonatkozó kutatások állandóan folynak.

A székesfőváros felkérésére az Országos Földtani Intézet geológusai eszközlik a szükséges méréseket és próbafúrásokat, amelyek kielégítő eredménnyel jártak. A Földtani Intézet szakemberei már ki is jelölték a budai hegyvidék egyes részén azokat a pontokat, ahol *eredményes fúrásokat lehet majd végezni.* A vízművek vezetőségének felfogása szerint azonban a legkielégítőbb és legegyszerűbb megoldás mégis *a dunaparti kúttelepek szaporítása* és az ezekből származó víznek a tervezett óbudai vízműtelepre való összegyűjtése, mert

a Duna medréből természetes szüréssel szerzett vizek tömegével semmiféle forrásvíz nem vetekszik.

Ami pedig a víz minőségét illeti, az ellen sem lehet kifogás, mert a budapesti víz jósága világszerte elismert. A Dunavíz használatának rendszerét az utóbbi években előfordult mangánosodások miatt nem szabad elejteni, annál kevésbé, mert *az új kutakat a szentendrei sziget nyugati partján fogják fúrni, ahol a megyeri Dunaághoz hasonló elisziaposodás veszélye fenn nem forogh.at.*

A városfelmérési munkák elvégzésére a magánvállalkozást is bevonták

Megkezdődött a második szakasz munkábavétele is — Külön díjazást kapnak a pénzügyminisztérium szakértő mérnökei is

November elején kezdték meg a székesfőváros felmérésének műszaki munkálatait. A főváros tanácsa egyelőre százötvenezer pengőt engedélyezett a felmérési munkálatok költségeire, a kormány pedig a pénzügyminisztérium kebelében működő *Országos Felmérési Hivatal* személyzetét bocsátotta a főváros rendelkezésére. Az állami mérnökök bekapcsolódására azért volt szükség, mert egészen speciális jellegű, különleges ismereteket és rendkívüli gyakorlatot kívánó feladat a városfelmérés, amelyel a főváros mérnökei közül csak kevesen rendelkeznek.

A városfelmérés munkáinak irányítását a polgármester egy háromtagú bizottságra ruházta, amelynek *Oltay* Károly műegyetemi professzor, *Szilágyi* Béla miniszteri tanácsos, az országos fölmérési osztály vezetője és *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos, a városrendezési ügyosztály vezetője a tagjai. Ez a hármas bizottság dolgozta ki a munkálatok részletes programmját.

A városrendezésről

beavatott helyen

az alábbi érdekes részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az állami mérnökök november elején kezdik meg munkájukat, még pedig az elsőrendű háromszögelést. A főváros területén ezer elsőrendű alappontot jelölnek ki az állami mérnökök és ennek a segítségével készítik el az elsőrendű háromszögelésű főhálózatot, amit azután a másodrendű alappontok megállapítása és a másodrendű főhálózat elkészítése követ.

— A városfelmérési munka egy részét, úgy mint eredetileg is tervezve volt, magánmérnökökkel végezteti el a főváros azért, hogy ezzel is minél több munkaalkalmat biztosítson. A nagyszabású munka egyrészét máris vállalatba adta a főváros, még pedig a Duna jobbparti, a budai városrész elsőrendű szintezési főhálózatának elkészítését.

A munka végrehajtásával Buóth Béla dr. okleveles mérnököt bízták meg és az erre vonatkozó szerződést a legközelebbi napokban írják alá.

Ha az elsőrendű szintezési főhálózat elkészült, akkor a másodrendű szintezésű főhálózat elkészítésére kerül a sor.

— A most folyó munkálatok azonban mind csak kiinduló pontjai a későbbi méréseknek és térképszerkesztéseknek, amelyek végrehajtása

még abban az esetben is legalább öt esztendeig tart, ha a főváros vezetősége a szükséges pénzügyi igényeket a legteljesebb mértékben ki tudja elégíteni.

Ha azonban a főváros költségvetése a következő esztendőkben sem tud e célra nagyobb összeget rendelkezésre bocsátani, akkor a felmérési és térképezési munkák tíz-húsz évig, sőt ennél tovább is elhuzódhatnak.

*

Értesülésünk szerint a felmérési munkával megbízott mérnök-vállalkozó nem fix összeget kap, hanem a végzett munka díját *megállapított egységárak szerint számítja föl.* Megtudtuk azt is, hogy az állami mérnökök is *külön honoráriumot* kapnak a városmérésért, de nem közvetlenül a fővárostól, hanem az Országos Fölmérési Osztály útján. Az erre szolgáló összeg első részletét a főváros a napokban utalta át a pénzügyminisztériumnak.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére



Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.


MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3
Telefon: 31—2—80. és 35—9—16.

Leukoplast
magyar gyártmány

Ez a hely a
„MIRA"
Gyógy- és Keserűvízforrás Részvénytársaság
által feladott hirdetés részére van fenntartva

TUNGSRAM
Ez a jelzés az izzólámpán
tökéletes minőséget,
kis áramköltséget,
nagy fényerősséget,
gazdaságos világítást
tehát:
pénzéért teljes ellenértéket
jelent.
TUNGSRAM
tökéletes, fényerős, gazdaságos.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Felterjesztésben kér a kormánytól intézkedést a Kereskedelmi és Iparkamara az áruházak versenye ellen

Mindinkább szélesebb hullámokat vet a *Fővárosi Hirlap*nak az áruházak megadóztatására megindított nagyarányú akciója. A kereskedelmi érdekképviseletek és a különböző tömörülések *állandóan foglalkoznak azzal a kérdéssel*, hogy miképpen lehet megvédelmezni a szakmai kereskedőket az áruházak mindent legázoló versenyétől, amelyek tömegcikkek árusítására rendezkedtek be és a mögöttük álló gyári csoportok tőkeerejére támaszkodva, hatásosabb propagandát tudnak kifejteni, mint az egyéni cégek. A gyári érdekeltségeknek az az eljárása, hogy detailárusításra rendezkednek be, a kiskereskedelem tönkrenyomorítását jelenti, holott

éppen a kiskereskedők voltak azok, amelyek például a különböző Pók-gyártmányokat annakidején az üzleti forgalomba bevonták és a gyártmányokat a közönségnél elhelyezték.

Mindentől eltekintve, tragikomikus és fondorlatos az az eljárás, hogy *a kiskereskedők éveken át a legnagyobb propagandát csinálták a különböző textilgyárak cikkeinek, míg végre azután a textilgyárak detailüzleteket nyitottak* és elszívják a vevőközönséget régebbi komittenseiktől, akiknek pedig gyártmányaik megismertetését köszönhetik. Érthető tehát a legnagyobb elkeseredés a szakmai kereskedők táborában, akiknek felfogását a következőkben vázolta

Vértes Emil,
a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke:

— A kereskedőtársadalom hálás elismeréssel viseltetik a *Fővárosi Hirlap* iránt, amelyik bátor hangon száll síkra az annyi sebből vérző kiskereskedők érdekeinek védelmében. Egyesületünk több alkalommal foglalkozott az úgynevezett áruházak mohó terjeszkedésével, valamint a gyári detailüzletek konkurrenciájával és elhatározta, hogy

a legerőteljesebben foglal állást megfelelő kormányhatósági intézkedés kieszközlésére.

Errevonatkozólag a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara már felterjesztést is intézett a kormányhoz* és most várjuk a beavatkozást, amelyik rendet csinál ebben a képtelen helyzetben. Függetlenül ettől, a kereskedők

monstreküldöttsége fog tisztelegni Fabinyi Tihamér miniszternél is,

akit megkérünk, hogy haladéktalan közbelépésével mentse meg a csőd szélére jutott kereskedők ezreit.

Szükségesnek tartottuk, hogy az áruházak külön adóztatásáról és a végrehajtás mielőbbi lehetőségeiről

illetékes helyen

is érdeklődjünk, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

— Érdemben még nem foglalkoztunk az áruházak üzleti terjeszkedésének korlátozásával, azonban a hozzánk érkezett jelentések és közlemények ráirányították figyelmünket arra, hogy *valamit tenni kell a további elfajulás megakadályozására*. A nagyobb tőkeerővel rendelkező áruház természetesen olcsóbban szórja szét portékáját, mint a mellette lévő szaküzlet, ami azzal is magyarázható, hogy az áruház tömegcikkekre fekteti a súlyt.

Valami elkülönítésre feltétlenül szükség van, mert ha még néhány áruház létesül Budapesten, úgy a kiskereskedelem lehúzhatja a redőnyeit.

Csodálkozunk azon, hogy az áruházak nem érzik az elkülönítés szükségességét és *nincs meg bennük az az erkölcsi gátlás*, amelyik az egzisztenciák tömegeinek a tisztelet-bentartására kell hogy irányu jon. Teljesen fölösleges és céltalan a külföldi áruházakra való hivatkozásuk, mert az ottani állapotokat úgy gazdasági, mint népsűrűségi tekintetben a mi viszonyainkra alkalmazni nem lehet.

— *Új fogalom meghatározására van szükség* tehát, amely azt eredményezi, hogy

az áruházakat adózási szempontból más elbírálás alá vonjuk,

mert csak így tudjuk kiegyenlíteni az erőviszonyokat a nagytőkés áruházak és a kis egyéni cégek között. Ismételjük: javaslatunk még nincs errevonatkozólag, azonban bizonyos, hogy *ez a probléma sürgetően követeli a hatályos elintézést.*

*

A közgazdasági és ipari bizottság legközelebbi ülésén feltétlenül szóbakerül a budapesti áruházak példátlan mohósága, amellyel szemben a kiskereskedelem meg fogja kapni a számára kijáró védelmet. Ugyancsak nagyobbszabású akciót indít az *Egységes Községi Polgári Párt* is a kereskedelem és ipar érdekében és az érdekeltségek bevonásával rövidesen nagygyülést fog egybehívni.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank mérlege

A takarék- és folyószámlabetétállománya több a tavalyinál — A hitelkihelyezések tétele változatlan — Osztalék: P 2.50

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága e hó 8-án *Madarassy-Beck* Marcel báró elnöklete alatt megtartott ülésén megállapította az intézet 1932. üzletévi mérlegét és zárszámadásait, amelyek szerint *a tiszta nyereség 1,420.159.29 pengő*, az előző évi 1,787.780.43 pengővel szemben. Elhatározta az igazgatóság, hogy a február 23-án megtartandó 63. rendes közgyülésnek *2.50 pengő osztalék kifizetését* (tavaly 4 pengő) fogja javasolni, továbbá, hogy az osztalék leszállítása daeára a tavalyival azonos összegek, vagyis az alapszabályszerű 5 százalékos 36.545.43 pengő helyett 200.000 pengő a tartalékalap növelésére, 400.000 pengő a nyugdíjtartalék javára, 50.000 pengő pedig a Madarassy-Beck Miksa báró segélyalap javára fordittassék és az 1933. év számlájára 106.159.29 pengő (tavaly 89.250.76 pengő) vitessék elő.

Az 1932. üzletév rendkívül nehéz feladatok elé állította közgazdaságunkat és így az intézetnek is üzletvitelében fokozott mértékben kellett érvényesitenie bevált üzleti szempontjait, amelyek alapján a közönségnek vele szemben *már évtizedek óta tanusitott bizalma változatlanul megnyilvánul.* Az elmult év mérlege tanuságot tesz arról, hogy czen feladatot sikerült az intézetnek teljesítenie.

Különös súlyt helyezett az intézet arra, hogy a jelen időkben még fokozottabban érvényesitse a mobilitás irányelveit, amelyeket a Leszámitolóbank tradicióihoz híven állandóan követett. Jellemző így az idei mérlegre, hogy a betétek túlnyomó része pénztári készletben, giroszámlán, a pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követelésekben, a gabonaüzletben elhelyezett, egészen rövid esedékességü, lebonyolitás alatt álló tételekben, továbbá a váltótárcában nyert elhelyezést.

Megelégedéssel állapitható meg, hogy *a betéteknek országosan tapasztalható apadása az intézetre egyáltalán nem hatott ki, sőt e téren még emelkedés tapasztalható* és így lehetővé vált, hogy az intézet továbbra is megfelelhessen mindazon követelményeknek, amelyeket a hazai közgazdaság és ügyfelei iránta támasztottak.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenitő!

A Moktár beszámolója az elmult évről

A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* szombaton tette közzé hatvanadik üzletévéről mérlegét és számadásaiban *715.000 pengő nyereséget mutat ki.* Emellett a nyereség mellett azonban *a Moktár mérlege láthatóan igen erős tartalékokat is rejt magában.* A tartalékolásnak ez a szelleme nyilvánul meg abban a vonatkozásban is, amikor *a Moktár a jövő évre viszi át üzleti használnak igen jelentékeny tételét, több mint 400.000 pengőt*, s amikor a számadásokat mindvégig az a hagyományos konzervativ szellem jellemzi, amely ennek az intézetnek mindenkor irányitója volt. Figyelemreméltó, hogy az üzleteredmény nem egyedül a 715.000 pengős nyereségben jut kifejezésre, hanem a mérleg egyéb adataiban is: így *a betétállomány emelkedésében és a nagy likviditásban*, melynek megőrzésére mindig gondosan ügyelt a takarékpénztár vezetősége.

*

A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* igazgatósága 1933 február 10-én tartott ülésében állapította meg az elmult 1932 december 31-én záruló üzletév mérlegét és határozott az idei e hónap 21-én tartandó rendes közgyülés elé terjesztendő javaslatok tárgyában. Az igazgatóság javaslata az, hogy a zárszámadások szerinti *715.804 pengő nyereségből* az alapszabályszerű levonások után külön tartalékalapba 100.000 pengő helyeztessék, az osztalék állapittassék meg *részvényenként 1 pengőben* s a jövő év számlájára 402.835 pengő vitessék elő. A tavalyi közgyülésen elhatározott részvényvisszavásárlás teljes sikerrel lebonyolittatván, a közgyülés elé terjesztendő mérleg megállapitása már e müvelet teljes elszámolása mellett történt. E tranzakció sikerességét igazolja, hogy az intézet üzleti kapacitása a lefolyt évben miben sem csökkent.

Az intézetet ehhez a kedvező eredményhez nem kis részben ügyfeleinek változatlan bizalma segitette, ami kitünik abból, hogy az intézet *takarék- és folyószámlabetétének állománya nemhogy nem csökkent, hanem a betétek hanyatlásának általános jelenségével szemben a tavalyihoz képest 4 millió pengőt meghaladó összeggel gyarapodott.* Váltótárcája 40 millió pengővel szerepel a mérlegben, 930.000 pengővel többel, mint tavaly, mig az adósok tétele 6,625.000 pengővel csökkent, viszont azonban csökkenvén az egyéb hitelezők tétele 4,766.000 pengővel, e tételek egybevetése az intézet mobilitásának fokozódása mellett tesz bizonyságot. Az intézet gondjaira bizott 84,278.000 pengő idegen összegekkel szemben mobil jellegü vagyonrészei: készpénzvagyona, bankári követelései, váltótárcája, az értékpapir lombard-üzletben és egyéb fedezettel adósainál kihelyezett pénzei állami, közhatósági kölcsönökbe és más közforgalmi értékpapirokba fektetett tőkéi együtt 84,730.000 pengőt tesznek ki. Ezek a mobil vagyonrészek, épügy, mint az ezeken felüli vagyonrészek az intézet régi tradicióihoz mért óvatossággal mérlegeltettek.

A Pesti Hazai közgyülése. Február 11-én tartotta a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* az intézet elnöke, *Bíró* Zsigmond felsőházi tag elnöklete alatt 93-ik rendes közgyülését, amelyen az elnök napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg a magyar nemzet egyik legnagyobb fiának, gróf *Apponyi* Albertnek gyászos elhunytáról. Ezután a közgyülés az igazgatóság valamennyi javaslatát határozattá emelte és ennek megfelelően úgy intézkedett, hogy az 1,760.516.40 pengőt tevő tiszta nyereségből *részvényenként 5 pengő osztalék* e hónap 13-tól kezdve kerüljön kifizetésre, a különböző tartalékalapok további növelésére pedig 350.000 pengő használtassék fel. Az *igazgatósági jelentés* összefoglaló ismertetést ád az elmult évről, mely az intézet fennállásának 93-ik esztendeje és megállapitja, hogy azokat a reményeket, melyeket a viszonyok javulásában bizakodók tápláltak iránta, sajnos, nem váltotta valóra. Hogy az ország gazdasági helyzetének az elmult évben történt további leromlása nem maradhatott hatás nélkül az Egyesületre, melynek gyökérszálai mélyen belenyúlnak a magyar közgazdaság talajába, az egészen természetes. A közgyülés a sorrend szerint kilépő 6 igazgatósági tagot ismét és dr. *Fejér* Aladárt, báró *Radvánszky* Albertet és *Tasnády-Szücs* Andrást új igazgatósági tagokként megválasztotta, ezenfelül pedig választás útján gróf *Festetits* Kristóf, *Lichtenstein* László és dr. *Papp* Antal kerültek az intézet választmányába. *Szász* Károly v. b. t. t. a megjelent nagyszámú részvényesek élénk helyeslése közt az igazgatóságnak, a vezérigazgatónak, az ügyvivő-igazgatóknak és a tisztikarnak meleg köszönetet mondott eredményes munkásságukért.

A Budai Általános Takarékpénztár Rt. február 15-én tartja meg XXII. évi rendes közgyülését. Az 1932. üzletév 300.000 pengő alaptőke mellett 25.913 P nyereséggel zárult. A visszleszámitolt váltók összege 516.559 P, a betéteké 1,269.983 P, amivel szemben a váltótárca 1,849.540 pengőt tesz ki.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X. ker., Kolemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48-7—30.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépitő és burkoló vállalkozó
Budapest,
Telefon: 48-1-32 X., Korponai-u. 11.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépitési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök. Telefon 68-9-20

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, épitési vállalkozó út- és csatornaépitési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Események

FŐVÁROSI HIRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Az ujságíró kálváriája

Az érvényben lévő törvények ellen, vagy érvényben lévő törvények által fedezett akciók ellen soha nem szoktunk kifogást emelni és nincs is erre jogunk. Senki sem gátolhat meg azonban bennünket abban, hogy szót ne emeljünk, a figyelmet fel ne hívjuk a mindnyájunk által tiszteletben tartott törvények esetleges hiányaira és azokra a résekre, amelyeken át a törvény igazi intencióit ki lehet játszani. Igy vagyunk a sajtótörvénnyel is. A mai sajtótörvény kétségkívül kiváló törvényalkotás, az idők során azonban már régen bebizonyosodott, — amint azt a közel egy évtizede szőnyegen fekvő új sajtótörvény-tervezet is igazolja, — hogy az ujságírót azokon a területeken, ahol visszásságokat támad, leplez le, vagy tesz szóvá, nem védi meg kellőképpen. Az ilyen esetekben a törvény kiszolgáltatja az ujságírót a sértettnek, vagy annak, aki a visszásságokat elköveti és a sértett fehér tógájában próbál jelentkezni. Láttunk számtalan esetet, amikor körmönfont gazemberek, főbenjáró bűnökben ludasok, akik később, mint börtöntöltelékek folytatták pályájukat, hosszú időkön át táncoltathatták meg az érvényben lévő sajtótörvény alapján az ujságírót, aki igazat mert róluk írni. És általában a sajtóperekben is igen erőteljesen tért hódított az a régen bevált szabály, hogy az ordít legjobban, akinek a háza ég és — nincs rajta vészkijárat.

Igaz, hogy efajta sajtóperek végén, mint a jó dráma harmadik felvonásában, kiderül az igazság és a bünösök elveszik méltó büntetésüket. Ez igaz. De mi történik addig, amíg elérkezünk az igazság érvényesüléséig? Akármilyen igazságot írt az ujságíró és akármennyire közérdeket képvisel, ideig-óráig módjukban van azoknak, akik a közönség előtt az ártatlanságot szinlelik, az ujságírót a végletekig zaklatni, tárgyalásokra idéztetni, idejét rabolni és költségekbe keverni. Ideig-óráig mindenkinek, akiről igazat írt is az ujságíró, módjában van a vádló ujságíróból vádlottat csinálni.

Eszünkbe kell jutni mindennek ezekben a napokban, amikor *a közvélemény elé került a Magyar Divatcsarnok esete a Fővárosi Hirlappal.* Ez a beadott, de még a kezdet kezdetén lévő sajtóper tipusa azoknak, amelyek az ujságíró zaklatását és egyedül csak az ujságíró zaklatását használják ki a maguk céljaira. *A Divatcsarnok vészkijárat-ügye a napnál is világosabb és a Fővárosi Hirlap, amikor közérdekből bármit megírt erről az ominózus ügyről, mindig hatósági aktákra hivatkozott és hivatalos aktákkal bizonyított.* Ebben az ügyben — minden nyomozás és vizsgálat nélkül — minden pillanatban meg lehet tartani a főtárgyalást, mert hiszen éppen *a multheti cikkünkben soroltuk fel mindazokat az aktaszámokat, amelyek alapján cikkeinket megírtuk.* Mindezt a *Magyar Divatcsarnok* éppen olyan jól tudja, mint mi, vagy a VII. kerületi elöljáróság, vagy a polgármesteri III. ügyosztály, amely hatóságok ebben az ügyben eljártak. De miért ne engedhetné meg magának a *Magyar Divatcsarnok* azt a luxust, amikor erre a törvény is felhatalmazza, hogy az igazat író ujságírót zaklassa, tárgyalásokra citálja, idejét pazarolja? Ezzel a sajtóperrel a *Magyar Divatcsarnok* hatóságilag elrendelt tüzbiztonsági berendezéseinek ügye abban a színben fog megmaradni, mint ahogyan azt a *Fővárosi Hirlap* megírta. *Ilyenkor azonban a nagyközönség előtt nem árt egy nagyot kurjantani, hogy majd megmutatom én, becsukatom a Magyar Divatcsarnok „rágalmazó"-ját.*

Mi nagyon szeretnénk ezt a sajtópert az ítéletig eljuttatni, sajnos azonban ez nem mitőlünk függ. Ha ez az ügy eljut az ítéletig, amit legmerészebb álmunkban sem igen merünk hinni, — hisz a sajtótörvény hiányossága folytán a főmagánvádló jogkövetkezmények nélkül bármely neki tetsző pillanatban elejtheti a vádat — akkor a nagyközönség és az illetékes törvényalkotó szervek előtt tökéletesen bizonyítani tudjuk, hogy a mai sajtótörvény, amelyet — ismételjük — a legnagyobb tiszteletben tartunk, a legvilágosabb ügyben is módot nyujt bárkinek, akiről igazat írtak, arra, hogy heteken, esetleg hónapokon át zaklasson olyan ujságírókat, akik a köz érdekében írtak és cselekedtek.

Rövid üdülés után Sipőcz polgármester átveszi a városháza irányítását. *Sipőcz* Jenő polgármester a teljes gyógyulás útján van. Az utóbb alkalmazott második kötést néhány nap mulva eltávolítják és akkor már csak rövid diatermiás kezelésre van szükség, hogy a beteg kar végleg rendbejöjjön. A polgármester ezt az időt üdüléssel kapcsolja össze és a számítások szerint február végén átveszi a városháza ügyeinek legfőbb irányítását.

Örvendetesen javul Gallina tanácsnok állapota. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok vasárnap délután hirtelen rosszul lett és a mentők eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba, ahol *Borszéky* Károly dr. egyetemi tanár azonnal ápolás alá vette. A nyomban végrehajtott kisebb műtét után a tanácsnok állapota rohamosan javult. Az orvosok megállapítása szerint a túlfeszített munka kimerítette a rendkívül sokat dolgozó tanácsnokot, aki az elnöki ügyosztály vezetésén kívül már hónapok óta irányítja a racionalizálás komplikált végrehajtását is. Egyik javaslatot a másik után készítette és úgyszólván alig akadt ideje pihenésre. *Gallina* tanácsnok néhány napig még a kórházban marad és utána rövid pihenésre megy. Állapota iránt a főváros vezetősége és a társadalom minden részéből állandó érdeklődés nyilvánul meg.

Szerdán rendkívüli közgyűlés. Az ellenzéki pártok kívánságára *Huszár* Aladár dr. főpolgármester szerdán rendkívüli közgyűlésre hívta össze a törvényhatósági bizottságot. Az adórendeletek ügyében az összehívók nevében Fábián Béla fogja megindokolni a törvényhatóság állásfoglalásának szükségességét.

Elmarad a csütörtökre tervezett tanácsülés. Ugy volt, hogy a törvényhatósági tanács csütörtökön délelőtt tartja legközelebbi ülését. Az ügyosztályok lényegesebb fontosságú ügyeket nem készítettek elő, mert a felhalmozódott folyóügyek intézése köti le a tevékenységüket s ezért a tanács e héten nem jön össze.

— Ágoston Géza tragikus halála. *Ágoston* Géza árvaszéki elnök hétfőn este hirtelen rosszul lett a Rózsadombon, séta közben. A helyszínre hivott *Csordás* Elemér tisztifőorvos a Szent István kórházba szállíttatta, ahol agyvérzést állapítottak meg. Az orvosi segítség dacára hajnalban meghalt. A városházát mély gyászba borította a kitünő főtisztviselő tragikus halála.

Friedrich Tivadar dr. ötvenéves ujságírói jubileuma. *Friedrich* Tivadar dr., a *Pester Lloyd* felelős szerkesztője most ünnepli ötvenedik évfordulóját annak, hogy a *Pester Lloyd* szerkesztőségébe belépett és ezzel ujságírói pályafutását megkezdte. Ötven év az ujságírói pályán is igen ritka jubileum, amint hogy nagyon ritka azoknak az istenáldotta embereknek a száma, akik ilyen hosszú időt tudnak teljes munkaerőben, teljes testi és szellemi frisseségben pályájukon tölteni. Még jobban emeli ennek a kiváltságos jubileumnak az értékét, hogy *Friedrich* Tivadar egész életét ugyanannak a lapnak a szolgálatában töltötte el, itt futotta meg azt a pályát, amely a kezdő ujságírót a felelős szerkesztői állásba, a legmagasabb polcra viszi fel, — nem automatice, mint annyi más hivatásban, hanem a szüntelenül folytatott tehetséges és odaadó munka ellenértékeképpen. *Friedrich* Tivadart a ritka jubileum alkalmából meleg ünneplésben részesítette saját szerkesztősége, amely szeretete jeléül Márk Lajossal megfestette a jubiláns arcképét s ezt adta át neki emlékül. Ebben az ünneplésben azonban teljes szívvel osztozik az egész magyar sajtó, amelynek *Friedrich* Tivadar mindig egyik dísze és kimagasló alakja volt.

Vádiratot adtak ki Éber Antal ellen a Temetkezési Intézet megrágalmazása miatt. A királyi ügyészség szombaton vádiratot adott ki *Éber* Antal országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke ellen felhatalmazásra üldözendő rágalmazás büntette címén. Mint ismeretes, *Éber* Antal még a mult év nyarán a Kereskedelmi és Iparkamarában éles beszédet mondott a közüzemek ellen és különösen a *Községi Temetkezési Intézetet támadta, amelynek megszüntetését követelte.* Ilyen hangon szólalt fel a képviselőházban, majd ezt követően a közgyűlésen is. Az elhangzott beszédek alapján a *Községi Temetkezési Intézet* *Éber* Antalt rágalmazás miatt feljelentette a bíróságnál. Közben a képviselőház *Éber* Antal mentelmi jogát felfüggesztette és így a bűnügy rövidesen főtárgyalásra kerül.

Hatszázezer pengő lakbérhátralékkal tartoznak a főváros bérlői. Az illetékes ügyosztályok most állították össze a lakbértartozások címén mutatkozó hiányokat, amelyeknek összege kereken 300.000 pengő a kislakásos bérházakra esik, míg a többi megoszlik a városi bérházak és a fürdők üzlethelyiségei között. A főváros most energikus eszközökkel kísérli meg a hátralékok behajtását.

Megkezdik a Gellért-tér rendezését. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában részletesen beszámoltunk azokról a munkálatokról, amelyeket kis pénzzel és nagy lelkesedéssel, szinte titokban indítottak el a budai gyógyfürdők és gyógyforrások körül, amelyeknek eredményei a közeljövőben kellemesen fogják meglepni a főváros publikumát és új fejezetét nyitják meg Budapest fürdőváros életének. Az Erzsébethíd budai végénél éktelenkedő kopár tűzfal néhány héten belül eltűnik. Már bontják a romboló csákányok s az ócska, öreg ház helyére tavaszra illatozó, friss virágágyak kerülnek. De nemcsak a Rudasfürdő környéke szépül ki és formálódik át úgy, hogy sétányaival, ivócsarnokaival komoly nemzetközi gyógyhely képét fogja varázsolni a Gellért-hegy tövébe, hanem végre-valahára hozzáfognak a sokat ostorozott Gellért-tér rendezéséhez is. Arról egyelőre természetesen szó sem lehet, hogy a vasuti vágányokat áthelyezzék, mert erre most nincs lehetősége a villamostársaságnak, egy darabig még késik a helyiérdekű vasút végállomásának kihelyezése is a Fehérvári-út végére, mindazáltal több olyan elhatározás kerül végrehajtásra, ami lényegesen javít a mostani helyzeten. Egyik legfontosabb intézkedés az, hogy a térségen lévő utcai illemhelyet hamarosan *a föld alá helyezik* és máshová telepítik át a téren álló piaci bódékat is. Eltávolítják a Gellért-hegyi szikla tövében álló régi, vasból készült *villamos várócsarnokot,* illetve helyette újat építtet a BSzKRT, hasonlót ahhoz a várócsarnokhoz, amely a szálloda előtt áll. Eltávolítják a sziklák aljában levő deszkakerítést is és a kertészet rövidesen hozzáfog az egész terület rendezéséhez. Ilymódon a Gellért-hegy déli oldalán levő gyönyörű sziklapark lenyúlik egészen a térre, csaknem a Dunapartig. Szó van arról is, hogy az évekkel ezelőtt fúrt többszáz méter mélységű thermált, amely ugyancsak a sziklacsoport tövében áll és most le van zárva, *foglalattal látják el,* fölébe tetőt emelnek és ezt is megnyitják ivókúrák céljára. A már korábban foglalt és feltárt gyógyforrásokkal együtt ilyenformán *tavasszal négy ivócsarnok és hat gyógyforrás fogja szolgálni a gyógyulást* keresők egészségét és a főváros idegenforgalmát.

Megnyiltak a Gázművek bemutatóhelyiségei. Szép ünnepség keretében nyiltak meg a napokban a *Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. sz. alatti új bemutató- és előadóhelyiségei.* A megjelenteket dr. *Vészei* Ede, Budapest székesfőváros Gázművei igazgatója üdvözölte, amelynek során megemlítette a Gázművek propaganda-tevékenységének fontosságát nemcsak a Gázművek, hanem a fogyasztóközönség szempontjából is. Az újonnan megnyilt helyiségek is a közönség érdekeit szolgálják, mert ezekben minden gázfogyasztó minden felmerülő kérdésre pontos és szakszerű választ kaphat. Kimutatta, hogy a Gázművek 20 éves propaganda-tevékenysége alatt főképpen a háztartási gázhasználat terén milyen fejlődést ért el. 1912-ben, a propaganda megindítása előtti évben a háztartási gáz fogyasztása mindössze 16.8 millió m³ volt, az 1932. évben 82.6 millió m³-re emelkedett. A háztartási gázhasználat tehát több, mint 4-szeres fejlődést mutat. Ugyanezen idő alatt a fogyasztókészülékek állománya 70.000 darabról 215.000 darabra emelkedett, amely állományban a bérleti készülékek száma közel 130.000 darabot tesz ki. Ezek a számok és eredmények azt is bizonyítják, hogy a technika mai állása mellett nincsen háztartási tüzelőberendezés, amely a gázkészülékeket akár higiénikus, akár kényelmi, akár pedig gazdasági vonatkozásban felülmúlná. A háziasszonyok szervezeteinek nevében *Szegedy Maszák* Aladárné mondott köszönetet a Gázművek Igazgatóságának azért az odaadó munkáért, amellyel a Gázművek mindenkor a háziasszonyok segítségére siettek. Ezután a Gázművek előadónője alig 25 perces előadás keretében gyakorlatilag is bebizonyította a gázhasználat minden előnyét és e rövid idő alatt készült 4-személyes ebédet kóstolásra felajánlotta a megjelenteknek, hogy saját maguk is meggyőződhessenek a gázon főtt ételek izletességéről. A bemutató- és előadóhelyiségekkel kapcsolatos és a legmodernebb eszközökkel felszerelt mintakonyhában állandó főzőtanfolyamok lesznek, ahol a háziasszonyok nemcsak a gázfogyasztás előnyeit, hanem a legkülönbözőbb ételek elkészítésének módjait is elsajátíthatják. A bemutató- és főzőelőadások minden kedden és pénteken délután 5 órakor lesznek, tanácsadó alkalmazottak pedig minden hétköznap reggel 9 órától este 6 óráig minden gázfogyasztónak készséggel rendelkezésre állnak.

A rövidhullámok birodalma. A rövidhullámok érdekes birodalmáról tart előadást bemutatásokkal kedden este 6 órakor *Nekolny* Kurt, az ismert szakíró, az *Elektromos Házban* (V., Honvéd-utca 22). Az előadást a *Magyar Elektrotechnikai Egyesület* rádióosztálya rendezi.

BRASIL-MATE-VERA · REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON
INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT
ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ,
MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

LUX
LAKKOK
Lux Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Surolóruhák, padlótörlők, pohártörlők stb. szállítására a fővárosi hivatalok részére. Pályázni lehet február 27-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Görpálya építésére a Külső Jászberényi-úton létesítendő városszéli telepen. Pályázni lehet március 1-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

200.000 kg. motalkó szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Pályázni lehet március 3-án d. e. fél 11 óráig, Kun-utca 8.

Benzin szállítására a fővárosi hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet február 21-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Mükő, kőfaragó, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, burkoló, asbestpadló, szobafestő munkálatokra az Elektromosművek Budafoki-út 52. szám alatti áramfejlesztőtelepén létesítendő jóléti épületen. Pályázni lehet február 21-én d. e. 9 óráig, Váci-út 74. I. em. 101.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges különféle textíliáruk, úgymint **surolóruha** jutából, **padlótörlő, ablaktörlő, törülköző, portörlő** és **pohártörlő** szállítására.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon délelőtt 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1933. évi február hó 27-én délelőtt 12 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235.) ugyanaz nap 12 és fél órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1933. évi február hó 8-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FUMEX megszünteti minden füstpanaszt
...takarít sok tüzelő anyagot
...b. huzatfokozó kéményfej
ANDREA V., Tátra u. 26 Telefon: 920—37.

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. Budapest, IV., Városház-utca 14.
(Országos Orvosszövetség székháza)

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és redőnygyár
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 1.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon: 46—8—52

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Ferenciek-tere 1
TELEFON 834-85

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci-út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Tapétázást
szolid és **művészi** kivitelben vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23

Continental Contidatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Mielőtt **csillár** szükségletét beszerzi, tekintse meg az **Elektra csillárgyár** VII., Dob-u. 42 kiállitását. Cimre tessék ügyelni! Kérjen képes árjegyzéket! Telefon: József 426—77

Petráss László orvosi műszerész, orthopäd gép és műszaki vállalat
Budapest, VII., Károly-körút 5. Telefon: 375—09
Göz- és vizszerelvények, műszaki gummiáruk, A LEGMODERNEBB KÉZI TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉKEK, ipari gázálarcok, gépszijak. Mindenféle műszaki cikkek

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 18.
Telefon: J. 38-1-25

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek féműntödéje mótor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

ALAPITVA 1897
TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók — Bérmunkákat a legiutányosabban vállal.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fütés, egészségügyi berendező és műszaki vállalat
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

W.C. FÜRDŐkályha, kád, mosdó, stb. szabott áron
VI, Liszt Ferenc-tér 4.
Hubert Tel.: 222—67, 109—57

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933 február 22. — 8. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Amiről szó esik

Nem szoktunk házi ügyeket ujságunk hasábjain megbeszélni és nem szoktunk a sikerek medáliáival a mellünkön közönségünk előtt tetszelegni. Ezuttal, amikor a *Fővárosi Hirlap* egynémely sikeres akciójáról beszélünk, szintén nem ezt cselekszük, hanem ezeket csak példaképpen hozzuk fel arra, milyen mérhetetlen jelentősége van a nyilvánosságnak és pedig legeslegelsősorban a sajtó nyilvánosságának a magyar közéletben. Ha az olaj- és talpfaügyek nem kerülnének a nyomtatott betű segedelmével a legnagyobb nyilvánosság elé, igen könnyű dolguk volna azoknak, akik milliókkal akarják megkárosítani az adófizető polgárságot. Sokkal kisebb jelentőségünek tetszik az első pillanatban az a néhány leleplező csatározás, amelyeket a mult hetekben ezeken a hasábokon vívtunk meg. *Petrovácz* Gyula fővárosi bizottsági tag a közigazgatási bizottság ülésén azonban olyan reflektorral vetett fényt a *Fővárosi Hirlap* egyik ilyen kritizáló akciójára, amely reflektornak a fényében még a milliós károsodásoknál is sulyosabb veszedelmek lehetősége villant meg. Mi csak arról irtunk, hogy *a Magyar Divatcsarnoknak nincs vészkijárata, a hatóságok ezt az áruházat a vészkijárat és egyéb tüzbiztonsági berendezések megépítésére kötelezték,* amely intézkedéssel szemben — ahelyett, hogy saját lelkiismeretét és felelősségét könnyítené, — *elkeseredett makacssággal dacol a Magyar Divatcsarnok.* Mi csak ennyiről beszéltünk, *Petrovácz* Gyula azonban a közigazgatási bizottságnak emlékezetébe idézte a Párisi Nagyáruház borzalmas tűzkatasztrófáját, amely tizenhárom ember életébe került és amely „annak a kapzsiságnak volt a következménye, amely kirakatokkal torlaszolta el a kijárást". Elmondta *Petrovácz* Gyula, hogy a Divatcsarnoknál az imminens tűzveszély állandóan fennáll és éppen azért arra kérte a polgármestert, hogy *a fellebbezésre való tekintet nélkül, tegye meg a sürgős és energikus intézkedéseket.*

Borvendég Ferenc alpolgármester sürgős igéretet is tett a szükséges rendszabályok alkalmazására. A nyilvánosság, és pedig elsősorban a sajtó nyilvánossága az, amely, íme, igen komoly veszedelemre irányította rá az illetékes körök figyelmét.

De ott van a másik és a harmadik eset is. A *Fővárosi Hirlap* volt az, amely pellengére állította a cukorkákkal és szappanosvizekkel üzött kuruzslást és orvosi köpönyegbe burkolt reklámzédelgést. Budapest székesfőváros tisztifőorvosa, *Csordás* Elemér dr. éppen a sajtó nyilvánossága révén ismerte meg ezeket a visszaéléseket és ezek alapján igen élesen és igen határozottan óvta az amugy is szegénypénzű közönséget, hogy ne üljön föl, az influenza elhárítására ezek a csodaszerek a legkisebb mértékben sem alkalmasak. Azonkívül a *Fővárosi Hirlap* hasábjain kijelentette, hogy *a főváros felterjesztésben megkeresi a belügyminisztert, hogy tiltsa el a csodaszerek kártékony hatású reklámozását.*

A harmadik, szinte legnagyobb jelentőségű akciónk az volt, amelyet a főváros leghűségesebb adófizetői, a legális kereskedőosztály érdekében indítottunk az államilag szubvencionált gyárvállalatok gyilkos kisérlete ellen. Ennek az akciónknak visszhangját a magyar parlament képviselőházában hallottuk meg *Gál* Jenő képviselő szájából egy interpelláció formájában, amelyre *Fabinyi* kereskedelmi miniszter azonnal és igen korrekt módon válaszolt. Mi általában azt követeltük, hogy a kereskedelmet részesítsék védelemben a gyárak megfojtó törekvéseivel szemben és külföldi mintára hozzák be nálunk is az áruházi adót. *Gál Jenő ennek a kereskedelemellenes hadjáratnak legtipikusabb előharcosát, a Pók-áruházakat pellengérezte ki a parlamentben.* A kereskedelmi miniszter majd ki fogja deríteni, hogy igaza van-e *Gál* Jenőnek, amikor *tisztességtelen versennyel vádolta meg a Pók-áruházat.*

Néhány példát sorakoztattunk csak itt föl, amelyeket minden szerénytelenség nélkül vallhatunk a magunk háziügyének; igyekezetünk azonban az volt, hogy bebizonyítsuk, hogy a nagyközönségnek, a jogait védő polgárságnak milyen elsőrendű, semmivel össze nem hasonlítható fegyvere a sajtó nyilvánossága.

Nemcsak a kiadási, hanem a bevételi tételek között is változtatást eszközölt a belügyminiszter

Kimarad a költségvetésből a megyék 700.000 pengős kórházi tartozása — Sikerült a hiányokat eltüntetni

A pénzügyminisztérium és a belügyminisztérium nagyjából már befejezte a fővárosi költségvetés felülbírálását, *végleges döntés azonban még nem történt.* A városháza vezetőinek csak homályos értesülései vannak arról, hogy a belügyminisztérium városi főosztálya *bizonyos tételek megváltoztatására* tesz javaslatot a belügyminiszternek, aki néhány napon belül megküldi leiratát a polgármesternek. A költségvetés várható megváltoztatásáról

beavatott helyen

a következőket sikerült megtudnia a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A pénzügyminisztérium hosszas tanácskozások után alapos vizsgálatnak vetette alá a főváros költségvetését, amely pénzügytechnikai szempontból igen jó minősítéssel érkezett át a felügyeleti jogot gyakorló másik kormányhatósághoz. A költségvetés elbírálásának legkardinálisabb tétele

a borfogyasztási adó kieséséből származó hárommilliós tétel volt, amelynek pótlására azonban a kormány megfelelő forrást megjelölni nem tudott.

Ilyenformán kétségtelen, hogy *ezzel a hiánnyal számolni kell,* de ez a jelentős összeg részben megtérül a tisztviselői illetménycsökkentés révén. Itt 1,800.000 pengő kevesebb kiadásra van szükség a folyó évben és a további kutatások során sikerült 1.2 millió pengő törlését is keresztülvinni.

Nemcsak a kiadási tételekben, hanem a bevételi előirányzatokban is törlést eszközölt a belügyminisztérium,

mert felfogása szerint egyes jövedelmi források a mai viszonyoknak meg nem felelő *magasabb beállításban* szerepeltek. Ilyen például a kórházi költségvetésnek a vármegyéktől járó 700 ezer pengős bevételi előirányzata is, amelyet a társtörvényhatóságok aligha fognak megfizetni,

tehát nincs gyakorlati jelentősége, hogy ez a tétel a költségvetésben szerepeljen.

Különböző kisebb tételek megváltoztatásával sikerült a hárommilliót biztositani és igy *a főváros költségvetése mindenképpen deficitmentessé válik.*

*

A módosítások keresztülvitelére a törvényhatósági bizottság hivatott, amely a belügyminiszter leiratának megérkezése után foglalkozik a költségvetéssel és megadja a felhatalmazást a változtatások végrehajtására.

Nem indul kedvező kilátásokkal 1933-nak a főváros háztartása

Számolni kell a jövedelmek bizonyos visszaesésével — Felfokozott óvatossággal kell őrködni a főváros pénzügyi biztonságán — A kisszakaszjegy bevezetése és más aktualitások

Ijesztő figyelmeztetés gyanánt hatott a főváros vezetőségére és a várospolitika irányító tényezőire az a jelentés, amelyet a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén terjesztett be a központi adóhivatali igazgatóság. Egymillió pengővel kevesebb adó folyt be, mint az előző év hasonló hónapjában, visszatükröztetve a maga rideg valóságában azt a gazdasági depressziót, amelynek hatását más vonatkozásokban is lépten-nyomon megérzi a főváros pénzügyi helyzete. Felmerül a kérdés: *mi történik, ha az előirányzott jövedelmek továbbra is ilyen meglepetéseket tartogatnak a főváros háztartása számára,* miképpen kell átformálni a városkormányzás hatalmas terheinek méreteit és végül hogy kell ellensúlyozni a pénzügyi egyensúlyt veszélyeztető jelenségeket?

Mindezekre a kérdésekre

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőnek, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökének a felfogását ismertetjük, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Bármennyire is hatalmas tételek estek ki a januári adószolgáltatásból, nem hiszem, hogy ezek az arányok a következő hónapokban állandósuljanak, vagy éppen növekedjenek. Régi megfigyelés ugyanis, hogy az adóbevételek alakulása hónaponkint változik és ebből a szempontból a január sohasem tartozott a kedvezőbb időszakok sorába. Meggyőződésem, hogy

a következő hónapokban bizonyos mértékig kiegyenlítődik a közteher-eredmény alakulása,

bár semmi túlzott várakozást nem fűzök ahhoz, hogy az *előirányzat száz százalékos beigazolást hozzon.*

— Számolni kell tehát a jövedelmek bizonyos visszaesésével és az üzemi bevételek csökkenésével, azonban **a helyzetet még sem minősíthetem sulyosnak.**

Az kétségtelen, hogy a főváros háztartása *nem kedvező kilátásokkal indul neki az 1933. évnek.* Most fog érvényesülni a maga valójában a törvényhatósági tanács és a polgármester ama intézkedéseinek helyessége, amelyik egyrészt a megokolt takarékosságot tűzte legfontosabb követelménynek, másrészt a költségvetést csak keretnek minősítette, amelyben a kiadások mindenkor a bevételekhez igazodnak.

Ezzel a kettős óvatossággal sikerül a városkormányzás legfontosabb feladatainak megfelelni

és ezekben a válságos időkben a főváros hatalmas gépezetét *minden nagyobb fennakadás nélkül üzemben tartani.*

A Népszínházi Bizottmány az elmult napokban foglalkozott a *Nemzeti Színház* ügyével és elvben kimondotta, hogy nem helyesli az épületnek örökbérlet formájában tervezett átadását. Erről a kérdésről *Kozma* Jenő a következőket mondta:

— A Rákóczi-út és Muzeum-körút sarkára tervezett grandiózus Nemzeti Színház-épitkezés egyelőre nem valósulhat meg és igy teljesen érthető, *ha a kultuszkormány biztositani kivánja az ország első színpadának hosszabb időre szóló elhelyezését.* A Népszínházi Bizottmány egyelőre eltekintett attól, hogy a Népszínház épületét végérvényesen átadja, azonban

kilátásba helyezte, hogy hajlandó a bérletet továbbra is meghosszabbitani.

Véleményem szerint *átmeneti megoldásnak* ez megfelelő, de ezen túlmenően a fővárosnak kötelessége Budapest életében oly kimagasló hivatást betöltő művészi intézmé-

nyeket: *az Operát és a Nemzeti Színházat megfelelő módon támogatni.* Ha volt pénz a *Városi Színház* nem mindig művészi operaelőadásainak támogatására, úgy

feltétlenül indokoltabb az olyan gesztus, amely a két állami műintézetet művészi törekvéseiben segíti.

A költségvetés jóváhagyása után alkalma nyílik a törvényhatóságnak arra, hogy ezzel a kérdéssel a maga komoly érdeme szerint foglalkozzék.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy miképpen ítéli meg a BSzKRT úgynevezett *kisszakaszjegy-reformját,* amely iránt máris élénk érdeklődés nyilvánul meg a közönség körében.

— Jó elgondolásnak tartom, — úgymond — az olcsó típusú és rövidutazásra érvényes jegyek rendszeresítését, mert ettől *az utasforgalom jelentékeny megnövekedését várom.* Eltekintve a BESzKÁRT pénzügyi érdekeitől,

a közönségnek is előnyére szolgál a 6 filléres szakaszjegy, mert így módja van kisebb közlekedési igényeit kielégíteni

és nem szükséges, hogy átszállójegy vásárlásával oldja meg utazási célkitűzéseit. Az olcsóbbítás a közlekedési forgalomban *mindenütt előnyösnek bizonyult* és kétségtelen, hogy a villamosvasút is érezni fogja a pénzügyi eredmények előnyeit.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt arról is, hogy miképpen áll a *HÉV átvételének* ügye.

— Tudomásom szerint *még e héten aláírják az összes szerződéseket,* és a vételt most már végérvényesnek perfektuálják. Ezzel a ténykedéssel

a főváros a HÉV tényleges birtokába jut és megkezdheti a közlekedés egységesítésére vonatkozó terveinek végrehajtását.

Remélhető ez sikerül most már olyan megoldást találni, amely a környék és Budapest között az összeköttetést olcsóbbá teszi és amely gyorsítását is előmozdítja.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a pénteki közgyűlésen *nem fogják tárgyalni a bánhidai centrálával kapcsolatos részletkérdéseket,* viszont a fővárosnak kötelessége, hogy a maga érdekeit a legeredményesebben képviselje.

Ügetőék visszatartják a totalizatőradót és a 40.000 pengőre szaporodott adósságok törlesztésére többévi halasztást kérnek

A főváros és az Ügetőverseny Egyesület között fennálló kusza és bonyodalmas kapcsolat újabb fejezettel gazdagodott. Az Egyesület, úgylátszik, nem elégszik meg a Tattersall révén kapott *nemzeti ajándékkal,* hanem újabb áldozatokat vár a fővárostól. A törvény szerint a Budapesti Ügetőverseny Egyesületnek a bukmékerek és a totalizatőr forgalma után *bizonyos százalékot kell leadni különböző szociális és karitatív célokra.* Részesedés illeti meg a székesfővárosi szegényalapot, továbbá az emberbaráti célokat szolgáló állami sorsjátékot és a testnevelési alapot. A főváros eredetileg *egy százalékot* kapott, később azonban méltányosságból hozzájárult ahhoz, hogy ezt a részesedést 0.8 százalékra szállítsák le.

Az Ügetőverseny Egyesület azonban ennek a leszállított kötelezettségnek sem tett eleget és 1931 március 1-től kezdve tizennégy hónapon át egy fillért sem fizetett,

a főváros részesedését önkényesen visszatartotta és azt az új versenypálya építésére használta fel anélkül, hogy a főváros hozzájárulását erre kikérte volna. A főváros több alkalommal erélyesen megsürgette a hátralék befizetését és hogy jogainak érvényt szerezzen, a földmüvelési miniszter beavatkozását is kérte.

Néhány héttel ezelőtt az ügetőverseny hátralékai dolgában értekezlet volt a földmüvelésügyi minisztériumban, ahol az Ügetőverseny Egyesület képviselői azzal védekeztek, hogy

az építkezés befejezéséhez 1,200.000 pengő külföldi kölcsönt akart felvenni,

amit hét év alatt törlesztenek. Ezért kérik a főváros türelmét és a hátralékok törlesztésének a felfüggesztését. A főváros képviselői már az értekezleten kifejtették, hogy *a főváros a maga részéről nem mellőzheti az ügetőversenyek után neki járó részesedést,* mert a mostani súlyos időkben olyan fokozott karitatív és szociális terhek hárulnak a fővárosra, amiknek a teljesítése mindennél fontosabb és amely nem tür halasztást.

A főváros fejtegetései ellenére, néhány nappal ezelőtt olyan *levelet érkezett a földmüvelésügyi minisztériumtól,* amelyben

arra hivja fel a fővárost, hogy a haladék megadásával tegye lehetővé az Ügetőverseny Egyesület 1,200.000 pengős külföldi kölcsönének felvételét,

mert ha ettől a lehetőségtől elzárja, úgy *az ügetőversenyeket teljesen be kell szüntetni,* amely esetben a főváros nemcsak a hátralékait veszíti el, hanem a további részesedéstől is elesik. Az Ügetőverseny Egyesület azt kéri a fővárostól, hogy a *39.000 pengős tartozást csak 1935 végén kezdhesse el törleszteni.*

A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésében foglalkozik az Ügetőverseny Egyesület kérelmével. A törvényhatóság állásfoglalásának természetesen nem akarunk elébe vágni,

lehetetlennek tartjuk azonban, hogy a tanács belemenjen egy olyan megoldásba, amely a fővárosi szegényalap megrövidítését eredményezné.

Ma olyan időket élünk, hogy *minden egyébnél fontosabb és előbbrevaló a társadalom egyre nagyobb számú elesettjeinek a megsegítése.* Nem lehet szó nélkül hagyni, hogy amikor a főváros a közterhek alatt roskadó polgárai adófilléreiből havonta közel egymillió pengőt kénytelen elkölteni a szegények és az inségesek istápolására, ugyanakkor *az Ügetőverseny Egyesület a totalizatőr- és bukméker-forgalomból a fővárost megillető minimális részesedés fizetése alól is kivonja magát.* Tisztázásra vár továbbá, hogy

az Ügetőverseny Egyesület tizennégy hónapon át milyen jogcímen tartotta vissza a fővárost törvényesen megillető részesedést?

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a székesfőváros vezetőségének hivatalos álláspontja iránt és a következőket tudta meg:

— Az Ügetőverseny Egyesület feltételei mellett a fővárosi szegényalap ki van téve annak, hogy hátralékos követeléseit a legjobb esetben csak *hosszú évek elteltével* kapja kézhez. Ezért azt a megoldást, hogy a törlesztést 1935 után kezdhesse meg az Ügetőverseny Egyesület,

a főváros semmi körülmények között sem teheti a magáévá,

hanem mint messzemenő méltányosságot, legfeljebb csak azt engedélyezheti, hogy *egyéves haladékhoz még hozzájárul,* tehát 1933 májusában fizessék vissza a 39.000 pengős hátralékot az összes többi alapokat, tehát testnevelési alapot, államsorsjátékot stb. megelőzve. Erre a kivételes bánásmódra a főváros annál is inkább igényt tarthat, mert a szegényalap közcélú kötelessége sokkal terhesebb, mint például a lottó-alapé. A lottó-alap jótékonycélú rendeltetését ugyanis csak általánosságban jelöli meg a törvény, míg

a fővárosi szegényalapot a konkrét feladatok olyan tömegével terheli,

amelyek teljesítése, különösen a mai válságos viszonyok között, szinte elviselhetetlen kötelezettséget hárít a fővárosra.

Közlekedési kérdések és a Tabán problémája az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

A párt napirendre tűzi a gazdasági helyzet megvitatását

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott, amelyen résztvettek: *Payr* Hugó, *Becsey* Antal, *Pompéry* Elemér, *Szlávik* Ferenc, árvátfalvi *Nagy* István, *Bornemissza* Géza, *Scheuer* Róbert, vitéz *Barczy-Barczen, Orova* Zsigmond, *Csillény* Béla, *Bánó* Dezső, *Barla-Szabó* József, *Nagy* Antal, *Éber* Antal, *Welisch* Andor, *Lázár* Domokos, *Pintér* Jenő, *Piazza* Győző, *Héder* Lajos, *Gaár* Vilmos, *Martin* János, *Dorner* Gyula, *Glücksthal* Samu, *Ugron* Gábor, *Andréka* Károly, *Németh* Béla, *Petzrik* Jenő, *Lédermann* Mór, *Bódy* Tivadar, gróf *Takách-Tolvay* József bizottsági tagok, *Márkus* Jenő, *Horváth* Károly, *Dósa* Ottó, *Nagy* Béla, *Patz* Sándor, *Morvay* Zsigmond, *Hoór-Tempis* Mór, *Hubert* Vilmos, *Farkas* József, bibithi *Horváth* József, *Folitzer* Sándor, *Erősdy* Sándor, *Faith* Jacques, *Girardi* Tibor, számos városi főtisztviselő és sokan mások.

A BESZKÁRT tarifareformjáról *Horváth* Károly tájékoztatta a pártértekezletet és kifejtette, hogy a vállalat pénzügyi helyzetének megjavítását célozza *az olcsó szakaszjegy bevezetése.* Jelenleg az összes utasok 9%-a utazik szakaszjeggyel, míg békében ez a szám 70%-ra rugott.

A legkisebb kedvezmény is sokszorosan megnöveli az utasok számát

és az egész világon az olcsó utazások jelentik a bevételek túlnyomó részét. *Az olcsó utazások számára a kocsi első perronja fog szolgálni* és az ellenőrzést a kocsivezetők végzik, akiknek számára ez külön megterhelést nem jelent. A legnagyobb előnye a rendszernek, hogy *12 fillérért már átszállási lehetőséget is nyújt.*

Márkus Jenő a HÉV megváltásának állásáról tájékoztatta az értekezletet és bejelentette, hogy a napokban sor kerül a végleges perfektuálásra, az irányítást azonban máris a BSZKÁRT végzi.

Nagy Antal

a műhelykérdés radikális megoldását

kívánta. *Németh* Béla pedig újból felhívja a figyelmet arra, hogy a *Hangliban* kávéház helyett idegenforgalmi központot rendezzenek be. *Kozma* Jenő bejelentette, hogy a tanácsban ezt az álláspontot fogják képviselni.

Széleskörü vita indult ezután a *Tabán-kérdésről. Martin* János ismertette az erre vonatkozó terveket, *Payr* Hugó pedig arról számolt be, hogy

a főváros a Tabán építésével kapcsolatban többmilliós kölcsönt szándékozik igénybevenni.

Éber Antal és Németh Béla szóltak még a kérdéshez, *Dorner* Gyula pedig elmondotta, hogy *egyelőre csak új útvonalak nyitásáról lehet szó,* míg a parcellázásra és az építkezésre csak évek mulva kerülhet sor. *Bánó* Dezső a fürdőváros érdekében *egységes tabáni tervezet* megalkotását kívánta.

Az értekezlet elhatározta, hogy *a gazdasági helyzet megvitatására* külön megbeszélést fog tartani.

*

Az értekezlet után a párt és a *Polgári Egység Klubjának* tagjai vacsorához ültek, ahol fesztelen beszélgetést folytattak föként a Tabán-kérdésről és a csütörtöki tanácsnokválasztásról.

ADREMA
Telefon: 28-47. MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Telefon: 282-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám

FISCHER MIHLOS és FIA
TEHERSZALLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ UTCA 38–50. SZ.
TELEFON: AUT. 915–45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák, Vasszerkezetek, Vasablakok
BUDAPEST VI., Országbiró-u. 55-57. Telefon: 91 1-00

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelveny akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regis ráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon: 46—8—52

„CLARIDGE"
I., Böszörményi út 28. (59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz)
Éttermek — Söröző — Bridgeszalon — Különterem
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX Jazz-zenekara

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83.
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés és gáz berendezések tervezése és készitése

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 Alapitva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest. VII., Károly-körút 15

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenitő!

Azonnali építkezési kötelezettséget kell vállalniuk a tabáni telkek vásárlóinak

A telkek eladási árából csak a közművek költségei térülnek meg, a főváros befektetett tőkéje elveszett — Hatvanmillió mozgósítását jelenti az új városrész felépítése — Nagy perspektivák a fürdőváros számára

Megvalósul a Tabán újjáépítése: *onnél jelentőségteljesebb esemény alig fordult elő a székesfőváros életének utolsó évtizedében.* Három kimagasló mérföldkő jelzi a háború utáni Budapest történetének menetét: a külföldi adósságok rendezése, a villamosvasutak községesítése és az új dunai híd építkezésének megindítása. Amíg ezek azonban túlnyomórészt nyugalmi állapotok megrögzítésére irányultak, addig a Tabán lerombolása, illetve *az új városrész megalkotása teljesen átformálja a főváros mai arculatát* és a Gellérthegy gyönyörűséges lapályán új város bérpalotáit és villáit varázsolja elő. Régi, büszke tervek, messze kiható elgondolások öltenek testet a kormány és a főváros céltudatos együttműködése révén, amely munkát, keresetet és vállalkozást juttat hosszú éveken keresztül az iparosság ezreinek. *A beláthatatlan perspektivákat igérő kezdeményezésről* kértünk szakvéleményt a tabáni gondolat legkiválóbb propagálójától,

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagtól, az *Egységes Községi Polgári Párt társelnökétől*, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kevés problémája van a székesfővárosnak, amely élénkebben és sűrűbben, de hozzátehetem, hogy régebben foglalkoztatná a hivatalos köröket és a polgárságot, mint *a Tabán rendezésének és felépítésének problémája.* De az is igaz, hogy ennek a hosszú vajúdásnak végzetesen súlyos okai is voltak. A kisajátítási eljárások, a komplikált tulajdonjogok szabályozása, a szabályozási tervek kidolgozása, majd a változott viszonyok folytán újra átdolgozása, a kilakoltatások kérdésének lehetőleg nyugodt mederben való lebonyolítása, a közművek létesítése és a financiális kérdések megoldása még nyugodt időkben is rengeteg munkát igénylő feladatok. De hozzájárult mindezekhez a háború utáni súlyos gazdasági helyzet, amely minden alkotó gondolatot megbénított. *Annál örvendetesebb, hogy éppen ma, a munkanélküliség és nyomorúság nyomása alatt oly mederbe terelődött a Tabán-probléma, amely úgy látszik, a komoly megoldás felé vezet.*

— Eggyel tisztában kell lennünk.

A székesfőváros a maga beruházott pénzét, amely becslésem szerint kamatok nélkül 25—30 millió pengőt tesz ki, elveszettnek kell hogy tekintse.

Azok a bevételek, amelyek a tabáni telkek értékesítéséből befolyhatnak, nézetem szerint, éppen csak a közművekre (utak, terek, víz, csatorna) lesznek elegendők. Ezt az összeget körülbelül 12 millió pengőre becsülöm. De függetlenül ezen szomorú pénzügyi megállapítástól, *meg kell oldani a Tabán-problémát*, mert munkaalkalmat és mozgást jelent,

megszünteti a belváros szomszédságában, a királyi palota tövében a fővárosnak ezt a szégyenfoltját,

előbbre viszi a fürdőváros gondolatának realizálását és pezsdítően hat a felidézett forgalomnál fogva a főváros gazdasági életére is.

— A munkanélküliség enyhítése szempontjából a helyzet az, hogy

közművekkel és magasépítkezésekkel együtt 50—60 millió pengőre tehető az a pénzforgalom, amelyet a Tabán rendezése és felépítése jelent.

Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk, hogy ez a pénzforgalom a maga kihatásaiban megtöbbszöröződve jelentkezik, nemcsak azért, mert minden pengő a maga útjában számtalan kézen megy keresztül, hanem azért is, mert *eleven erejével megmozgatja és magával ragadja a gazdasági élet más területeit is.* Fokozza e hatást az a körülmény, hogy az építőipar a maga tagoltságával az ipari tevékenység 25—30-féle ágazatára terjed ki.

— Hallom az ellenvetést: a fővárosban egyre szaporodnak az üres lakások és üzlethelyiségek s ily körülmények között nem szabad a bajt újabb nagyobbarányú építkezésekkel kimélyíteni és ezzel a házvagyont, mint hatalmas nemzeti vagyonrészt devalválni. Ezzel az aggodalommal szemben áll az a megállapítás, hogy

a lakásfelesleg azért növekszik, mert a keresethiány összezsugorodásra kényszerít,

a lakbérek azért nem folynak be, mert *nincs miből fizetni* és az üzletek azért húzzák le egymás után redőnyeiket, mert a keresetnélküli polgárságnak *vásárlóereje egyre fogy.* Ezt az állapotot azzal tetézni, hogy a keresetnélküliséget az építkezések megnehezítése, vagy pláne letiltása által fokozzuk, valóban nem vallana államférfiúi bölcsességre. Külterjes építkezéseknek határt szabni és ezeket a törekvéseket megrendszabályozni, racionális dolog lehet, de végre a *Tabán a főváros szívében fekszik és így más elbírálást igényel ebből a szempontból is.*

— Néhány irányelvre szeretnék rámutatni. A régi szabályozási terv szerint a Tabán eredeti 80,000 négyszögölnyi bruttó területéből csak 36.000 négyszögöl maradna fenn beépítési célokra, vagyis a terület körülbelül 55%-a esne közterületekre. Ezt túlzottnak tartom. Revideálandó a telekminimumoknál követendő elv is.

Le kell már egyszer szoknunk a 600 négyszögöles telekminimumokról, amelyek pazarlást jelentenek és megnehezítik az értékesítést,

Le kell szállnunk a 200—250 négyszögöles telekminimumokra. A beépítési módozatok megállapításánál figyelemmel kell lennünk arra is, hogy a Tabán szerves tartozéka a fürdőváros központnak; a Tabán lejtői egyenesen predesztinálva vannak arra, hogy ott Marienbad és más fürdőhelyek mintájára *thermális vízzel ellátott penziók létesüljenek.* Thermális vízünk a legkülönbözőbb ásványi összetételben szinte korlátlan mennyiségben áll rendelkezésre, a penziókba való bevezetésnek semmi sem állja útját. Fejleszteni kell tehát a fürdőváros gondolatát és elősegíteni az új kereseti lehetőségeket már a szabályozási tervek reviziója alkalmával is.

— Hogy telekértékesítésről egyáltalában szó lehessen, elsősorban telkesíteni kell a Tabánt: azaz

lerombolni a régi kapcsolatokat, megépíteni a közműveket és elvégezni a parcellázást.

Az ilymódon előkészített telkeket pedig *haladéktalanul áruba kell bocsátani,* hogy a pénzforgalom megindulhon. E tekintetben nem lehet kizárólagos döntő szempont *a minél magasabb telekár,* ellenben sokkal fontosabb *az építési kötelezettség kimondása.* Telket csak úgy szabad eladni,

ha a vevő telekkönyvi kötelezettséget vállal záros határidőn belül, vagy lehetőleg azonnal való építkezésre.

— Az a forgótőke, amely a munkák megindításához az első évben szükséges, tudomásom szerint rendelkezésre áll. A *Munkaszervező Intézet* szívesen támogatja a fővárost a maga tőkeerejéből a szükséges rövidlejáratú hitellel, merthiszen ez nemcsak a fővárosnak, hanem

a gyáriparnak és az egész gazdasági életnek elsőrendű érdeke.

Ezen túlmenően már önmagából az értékesítési akcióból lehet és kell a folytatólagos tőkeszükségletet kitermelni.

— Örömmel köszöntöm a tervet. Eddig egyebet sem hallottunk, mint hogy: „nincs pénz", „papírból nem lehet aranyat csinálni", „beruházni nem szabad", „takarékoskodni a végletekig" stb. Ideje, hogy e defétizmust hirdető jelszavak helyett *új hangot* halljunk: munka nélkül nincs kereset, kereset nélkül nem lehet megélni. Tehát: *dolgozni, keresni, hogy élni tudjunk!*

Összes gondjait eloszlatja

a Kathreiner Kneipp malátakávé. Valódi Franck kávépótlékkal keverve a legideálisabb, amellett a legolcsóbb reggeli és uzsonna ital. Egy kisérlet meggyőzi!

Felbontották az útolajozásra beérkezett ajánlatokat

A tavalyinál drágább árakat a szigorított feltételekkel és a deviza-nehézségekkel indokolják a vállalatok

Kedden délelőtt bontották fel a *Köztisztasági Hivatalban* a 700.000 m² terület portalanítására kiírt versenytárgyalásra beérkezett ajánlatokat, amelyeknek *árai drágábbak a tavalyiaknál.* A vállalatok azzal indokolják a drágítást, hogy egyrészt *szigorúbbak a feltételek:* jobb minőségű olajat kell használni, még pedig olyan bőségesen, hogy száraz foltok ne maradjanak az úttesteken, emellet a Hegyvidéken két részletben, 6—6 hetes turnusokban végezhetik csak a május 1-én kezdődő munkát; — másrészt

a devizakorlátozások folytán megdrágultak a nyersanyagok.

Kétségtelen azonban, hogy még ezek a magasabb árak is valósággal eltörpülnek azok mellett, amelyeket a főváros fizetett addig, amíg — mint emlékezetes, —

a Nyirbogdányi Petroleumgyár R. T. 1931-ben felrobbantotta a kartelt.

1930-ban még 79 fillért fizetett négyzetméterenként a főváros, ezzel szemben a következő esztendőben *a Nyirbogdányi dicséretreméltó bátorsággal, faképnél hagyta a kartelt és 40 fillérnél olcsóbb ajánlattal kétszer akkora terület olajozását tette lehetővé.*

Az árak csökkentésében a következő esztendőben is előljárt a Nyirbogdányi,

ennek tulajdonítható, hogy a múlt évben már 22.5—22.8 fillér között váltakozott az olajozás egységára. Nem változtatott ezen, legfeljebb sajnálatosan *késleltette a munka megindítását a Schwarz Rudolf és Társa cég ismeretes akadékoskodása,* a belügyminiszteri felebbezés, amelyet azonban

kilátástalan volta miatt a Schwarz-cég utóbb visszavont.

Végül is tavaly a következő cégek nyerték el a munkákat:

Nyirbogdányi	300.000 m²	22.50 fillér
Schwarz Rudolf	200.000 „	22.50 „
Hazai Kőolaj	200.000 „	22.80 „

A ma felbontott ajánlatok a következők:

Budapesti Ásványolaj	700.000 m²	39.80 fillér
Hegedüs és Társa	700.000 „	37.00 „
Schwarz Rudolf és Társa	500.000 „	37.60 „
„ „	100.000 „	35.10 „
Magyar Fantőművek	700.000 „	36.95 „
Hazai Kőolaj	180.000 „	35.10 „
„ „	100.000 „	36.50 „
Vacuum Oil Comp.	500.000 „	37.50 „
	(ajánlat szabálytalan, mert hiányzott az OTI-bizonylat és a boríték nem volt zárt)	
Nyirbogdányi	200.000 „	35.00 „
„	100.000 „	35.40 „
„	400.000 „	36.95 „
Magyar Petróleumipar	120.000 „	34.50 „
„ „	135.000 „	36.50 „
„ „	135.000 „	37.50 „
Shell Kőolaj	700.000 „	36.40 „
Szőregi Kőolajipar	25.000 „	34.80 „
	(szabálytalan ajánlat, mert a minimália terület 100.000 m²).	

*

A beérkezett ajánlatokból kitűnik, hogy az olajozandó útak minőségét és területi mértékét figyelembe véve:

az idén is a Nyirbogdányi ajánlata a legolcsóbb és legmegfelelőbb.

Döntés körülbelül *két héten belül várható.*

Leukoplast

magyar gyártmány

Nem kerülhet le a napirendről a halálsorompók kérdése

Irta: Magyar Miklós törvényhatósági bizottsági tag

Pár évvel ezelőtt ennek a lapnak hasábjain *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester tollából igen érdekes és úgy közgazdasági, mint technikai szempontból egyaránt figyelemreméltó cikk jelent meg a *halálsorompó* kérdéséről, amelyre vonatkozóan azóta is sokféle tervet láttunk felbukkanni, majd a feledés homályában eltünni.

Mint annyi más probléma ebben a szegény országban, a halálsorompó kérdése is megoldatlan maradt. A cegléd—lajosmizsei vasúti vonal még ma is ott húzódik közvetlenül a Városliget mögött, a Francia-úton, hogy *nyolc és fél kilométeres távolságban a főváros legfejlődésképesebb részének forgalmát teljesen megbénítsa.*

A kérdésnek újból aktualitást ad az a nagy szakértelemmel és körültekintéssel megírt memorandum, amellyel *Meleghy* Gyula mérnök lépett az érdekelt hivatalos körök és a nyilvánosság elé. Ezt megelőzően *Kemény* Ignác mérnök és *Acsay* László mérnök dolgoztak ki igen figyelemreméltó terveket. Reméljük, hogy ilyen értékes előmunkálatok után

végre megoldáshoz jut az a probléma, amely a székesfőváros egyik súlyos sebének meggyógyítását célozza.

Meleghy Gyula mérnök koncepciójából meggyőző erővel domborodik ki a gondolat, hogy *a halálsorompó kérdése nem egy megnyomorított városrésznek elszigetelt ügye,* hanem a székesfőváros világvárosi fejlődésének alapvető problémájához, az egységes és tervszerű közlekedési rendszer kiépítéséhez tartozik. A meggondolás rámutat arra, hogy az évtizedek óta sugárszerűen kifejlesztett közlekedési hálózatot a nagykörúttal párhuzamosan haladó vonalakkal (Hungária-körút, körvasút) harántirányban is össze kell kötni. A körvasút kiképzéséhez viszont elengedhetetlen, hogy

a cegléd—lajosmizsei vonalnak a Hungária-körúttal párhuzamos 8.5 kilométernyi darabja a Zugló mögött a rákosszentmihályi MÁV vonalon kapjon a Nyugati pályaudvarhoz csatlakozást.

Ez a követelmény más szóval azt jelenti, a hogy cegléd—lajosmizsei vonalnak ezt a kifogásolt szakaszát annyira ki kell vinni, hogy a körvasútba torkolhassék bele.

Azokkal a szakemberekkel, akik ilymódon új gondolatokkal gazdagítják a székesfőváros közlekedésének problémakörét, mindenki egyetért arranézve, hogy *a fejlődés az ötven évvel ezelőtt lefektetett elvek mellett holtpontra jutott,* amelyről azonban le kell emelni. A székesfőváros egymilliós és a szomszédos városok félmilliós lakosságának belső forgalma a háromszorosnál is nagyobb, mint az Államvasutak egész vonalhálózatának forgalma. Budapest közlekedésének fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. A világvárosi jelleg kifejlesztése az idegenforgalom fellendítése érdekében parancsoló kötelesség, a közlekedési probléma megoldása pedig az elengedhetetlen eszköz.

De közvetlen gazdasági szempontok is hangosan követelik a cegléd—lajosmizsei vonalnak a körvasútba való kihelyezését. Pontos megfigyelések alapján megállapították, hogy

a nap 24 órájából a kőbányai-úti sorompónál 10 órai időtartamra, a Kerepesi-úti sorompónál 8 órai időtartamra, a Thököly-úti sorompónál 8 órai időtartamra kell a közlekedést a nagyvasút forgalma miatt elzárni.

Arra nem lehet gondolni, hogy annak a 80 vonatnak a számát, amely naponként ezen a vonalon keresztülfut, a jövőben csökkenteni lehet, sőt ellenkezőleg, a természetes fejlődés a közlekedő vonatok számának emelkedését hozza magával. Viszont ez a városligetkörnyéki és zuglói városnegyed is törekszik a fejlődésre. A cegléd—lajosmizsei vonal azonban arra van kárhoztatva, hogy a jövőben még a mai 8—10 órai forgalmi akadálynál is több időveszteséget legyen kénytelen elszenvedni.

Szinte kiszámíthatatlan, hogy mennyi az a gazdasági kár, amely emiatt a szerencsétlen vonaldarab miatt a fővárosnak ezt a negyedét sujtja.

De más irányban is

egyenesen felháborító az az állapot, amelyet a közlekedés mai rendje teremt.

A mentők hiába követnek el minden lehetőt, hogy a legrövidebb idő alatt a szerencsétlenség színhelyén legyenek és az emberélet megmentésére minden egyéb intézkedés hiábavaló, ha a sorompóknál a leállított közlekedési eszközök tömegében a mentőautók is vesztegelni kénytelenek. De kigyulhat az egész városrész és nincs az a lehetőség, hogy a tüzoltóság akadálytalan közlekedése biztosítva volna. *Naponként a lakosság százezernyi tömege mozog a munkahelyére, vagy jár dolgainak elintézése után.* Életmentés és közbiztonság harcol az érvényesülésért. De mindezek nem elég nagy érdekek ahhoz, hogy az illetékes tényezők a városrészről leemeljék a keresztet. Az oknyomozó történetírás egyszer ki fogja deríteni és meg fogja állapítani, hogy

ezt az egyszerű és minden komplikációtól mentes problémát miért nem lehetett megoldani.

Az a bizottság, amelyet a székesfőváros egy negyedszázad előtt, 1908-ban *Bárczy* István és *Harrer* Ferenc vezetésével azzal a megbízással küldött ki, hogy Budapest közlekedési politikájának célkitüzéseit megállapítsa, már tisztában volt a cegléd—lajosmizsei vasútvonal problémáival és igen helyesen mutatott rá az egyetlen észszerű megoldásra, hogy ezt a kritikus 8 és ½ kilométeres vonaldarabot a körvasútba kell belevezetni. A város egész fejlődése igazolta ennek az elgondolásnak helyességét, amely ma már a magasvasút kiépítésének kérdésével egyesülve, kétszeres jelentőségre tett szert. A magasvasút kiépítése Budapest halaszthatatlan feladatai közé emelkedett.

Fővárosunk az egyetlen metropólis, amelynél a városszéli és a várost környező településeknek egymásközötti forgalma biztosítva nincsen.

Újpestről csak úgy lehet Kőbányára eljutni, ha háromszor olyan utat tesz meg valaki a budapesti körutakon keresztül, mint amilyen távolságban a két pont egymástól légvonalban van. Az a körülmény, hogy a székesfőváros megszerezte a HÉV vonalak tulajdonjogát, azt a feladatot is a napi problémák közé emelte, hogy Budapest közlekedését miképpen lehet végre *egységes rendszerbe* foglalni. A magasvasút kérdésével együtt a cegléd—lajosmizsei vonal ügye ebbe a gondolatkörbe is beletartozik.

A vasútvonal kihelyezésének kérdése nem utolsó sorban *munkaalkalom teremtésének* kérdése is, amely mind a székesfővárosnak, mind a kormánynak egyik legelsőbbrendű feladata. Nem lehet tehát kétség arranézve, hogy a kormány igen szívesen látná a terv megoldásának előkészítését. A székesfőváros legközelebbi közgyülésén indítványt fogok előterjeszteni a halálsorompó kérdésében, s meg vagyok győződve arról, hogy ez az ügy a teljes megoldás előtt többé nem kerülhet le a napirendről.

Dömping-ajánlatok az útfenntartási munkálatoknál

Irta Obendorfer Károly mérnök

A nehéz gazdasági viszonyok közmunkák vállalatbaadásánál arra kényszerítette a közületek vezetőit, hogy a megbizatásokat általában a számszerű legolcsóbbaknak adják. Ennek az elvnek az alkalmazása elősegítette az irreális versengést és támogatja a tőkeerős cégeket abban a törekvésükben, hogy a kisembereket kivégezve, ma-holnap egyedül diktálhassák az árakat. Az irreális árak mellett végrehajtandó munkák kivitelezésénél fellépő különféle káros hatásokra itt nem akarunk újból rámutatni, ez mindenki előtt ösmeretes, csak a legfontosabbat említettük fel, a szabad verseny ideális fényétől álcázott tömegpusztítást.

Ez a tömegpusztítás látszik az útfenntartási munkák február 14-iki versenytárgyalásánál. Olyan dömping-ajánlatok futottak be, melyek mögött okvetlen valami nagy tőkeérdekeltség húzódik meg, amelynek érdeke a kisebb emberek egymás ellen való uszítása, hogy abból később ő jöjjön ki győztesen, felfalva eddigi fegyvertársait, akik csak eszközök kezeikben.

Ha egy kis kalkulációt végzünk oly tételeknél, melyeket nem lehet számítási manőverezéssel átformálni, tisztán kitünik ez a gyilkolás. Ha az irreális ajánlatok közül kiragadjuk a legnagyobb engedményt, a 40%-ot, a következő eredményre jutunk: *Fuvarozásnál a vállalkozó engedménye szerint 14.40 pengős díjazásban részesül és ebből kell neki a 18 pengős fuvarost fizetnie. A kövezőegéd órabére 1 P. A vállalkozó ezen tételnél 90 fillért kap. Napszámos órabére, a főváros kikötése szerint, minimálisan 32 fillér, ezzel szemben a vállalkozó csak 26 fillért kaphat.* Ez a három tétel kellően megvilágítja az ilyen ajánlatok realitását. Ha az irreális ajánlatok alsó határát, a 30%-os engedményt vesszük, ott két tételnél még marad valami a tiszta bér után, de ha figyelembe vesszük a bélyegilletéket, az OTI-járulékot és adót, akkor ugyanezen eredményre jutunk. Miként gondolják ezek az ajánlattevők a munkát kivitelezni? Mi ezt nem tudjuk, ebben laikusok vagyunk, büvészethez nem értünk. Azt is mondhatnánk, mint ahogy az egyik ajánlattevő a Vállalkozók Lapja e heti számában kinyilatkoztatja, hogy inkább ráfizet, de dolgozni akar. Hát kérem, ez igen nobilis gondolkodás lehet a főváros iránt, de a mai nyomorúság mellett semmiképpen sem segíti elő a gazdasági kibontakozást, csak magával rántja a kisembereket. Ha valakinek annyi pénze van, hogy ráfizethet a vállalkozására, hát akkor szimpatikusabb megoldás az, ha a tőkeszegény kisemberek munkaalkalmát nem zavarja, hanem tőkéjével a fővárosnak hitelben végez munkát. Ott nem kell ráfizetnie, ott biztosan kereshet amellett, hogy munkásait is kellően tudja foglalkoztatni és a munkanélküliségtől elernyedt tagjait kellő egészséges mozgásba is hozhatja. Mert talán ott még nem tartunk, hogy tisztességes munka végzése után a főváros ne engedné iparosait a jól megérdemelt, *a mai időkben úgyis oly elenyésző haszon, a mindennapi kenyér elnyerésének megszerzésére.*

A főváros kikötéseket szabott meg, azokat tehát, akik ezen kikötést tudomásul veszik, reméljük, nem fogja félredobni azért, mert rezsitöbbletet magukra véve nem lehettek a legolcsóbbak.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZLŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—83.

Obendorfer József
kövezőmester és útépítő vállalkozó
Budapest, VIII., Ludoviceum-utca 18
Telefon: József 381—65.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövezőmester
Budapest, I., Kecskeméti u. 13., III. em. 1 Telefon 84-4-12

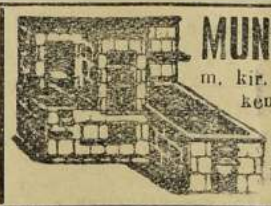
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, keménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3
Telefon: 31—2—80. és 35—9—16

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„FLINTKOTE"
specialisták

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőda, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53


Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szenteri és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

MAUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmótorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengerlő- és útgyalu-) gépek, lakókocsik Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — DUDLOFF-DITTRICH-féle armatúrák, szivattyúk stb. — Tehergutomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik. — Jobbágy-féle szab. folytonégő kályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb., a legjobban használhatók. Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KERÜLET, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 460—29

W.C. FÜRDŐkályha, kád, mosdó, stb. szabott áron
VI, Liszt Ferenc-tér 4.
Hubert Tel.: 222—67, 109—57

Július végéig nyilatkoznia kell a fővárosnak: átveszi-e a bánhidai erőműtelepet?

A szerdai rendkívüli közgyűlés érdemben nem tárgyalja a centrálé ügyeit – Befejezik a hosszúlejáratú szerződésre vonatkozó tanácskozást

A bánhidai centráléval kapcsolatos kérdések megvitatására tudvalevőleg *rendkívüli közgyűlés* összehívását kérték az ellenzéki pártok. *Apponyi* Albert gróf halálával bekövetkezett nemzeti gyász arra indította a főpolgármestert, hogy ezt a közgyűlést elhalassza, de máris intézkedett, hogy az összehívók intencióinak megfelelően, a *közgyűlés e hét pénteken ülést tartson.* Várospolitikai körökben nem csinálnak titkot abból, hogy *az ellenzéki megmozdulás tulajdonképpen politikai tendenciákat takar* és ezért az indítvány sorsa nem kétséges; *a többségi pártok nem mondják ki a sürgősséget,* tehát a kérdés részletes megvitatása elmarad.

Függetlenül a centrálé kérdésének politikummá való felfujásától, a városházán mulhatatlanul szükségesnek tartják a *kooeperációs* törekvések mielőbbi megvalósítását. A bánhidai centrálé és a főváros viszonyának alakulásáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A bánhidai centrálé ügyeinek közgyűlési tárgyalása után újult erővel indulnak meg a tanácskozások arról, hogy *miképpen teremtessék végleges állapot az áramellátás ügyében.* Tudni kell, hogy

a fővárosnak ez év július végéig van joga nyilatkozni arról, hogy kívánja-e a bánhidai telep végleges átvételét.

A tárgyalások nyilvánvalóan gyors eredményt hoznak, amelyiknél a főváros álláspontja úgy alakul, hogy *a mostani provizórikus állapot helyett hosszabb időre szóló áramszerződést köt a Dunántúli Villamossági Rt.-gal.* Ez a megállapodás természetesen nem jelenti azt, hogy a főváros lemond az átvételről, sőt olyan értelemben érvényesíti a maga igényeit, hogy

az átvételre való nyilatkozásra az időpontot későbbi időre kitolja.

Az már eldöntött kérdés, hogy a fővárosnak a dunántúli erőműtelepre *feltétlenül szüksége van,* mert a soron következő tarifamódosítás révén joggal remélik a fogyasztás növekedését. Mindettől eltekintve pedig

a bánhidai erőműtelep gazdag erőforrásai hivatottak arra, hogy Budapesttel együtt lássák el nagy területek áramszükségleti igényeit

és ezért a kooperáció kérdésében feltétlenül nyugalmi állapot következik be.

*

Értesülésünk szerint a kétoldali megállapodást a bánhidai centrálé is szivesen látja, mert *a maga részéről egyelőre nem gondol arra, hogy a telepet a székesfővárosnak átadja.* Hosszúlejáratú áramszerződéssel ugyanis a bánhidai centrálé gazdasági működése is biztosítva van és ezért ez a megoldás mindenképpen célszerűnek látszik.

Hozzájárulnak a külföldi hitelezők összes csoportjai a transzferpénzek felhasználásához

Lamotte Károly dr. tanácsnok újabb külföldi útján megköti a szerződéseket

Nagy várakozás előzi meg azoknak a tárgyalásoknak a végső kifejlését, amelyek a főváros külföldi hitelezőivel vannak folyamatban. A *Fővárosi Hirlap* jelentette annakidején, hogy *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok elvi szempontból is nagyjelentőségű tanácskozásokat folytatott a külföldi hitelezők képviseletével olyan irányban, hogy a kölcsöntörlesztések transzferpénzei a főváros számára felhasználhatókká váljanak. A körülbelül 10—12 milliós összeg a tervek szerint arra szolgál, hogy a *három nagyüzem rekonstrukciós munkálatait tovább folytassák* és bizonyos idő letelte után ez az összeg is mint kölcsöntartozás hárul a fővárosra. A nagyérdekességű megállapodás előkészületeiről

beavatott helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A *Schweizerische Bankvereinigung* szétküldötte az összes hitelezőcsoportoknak a főváros ajánlatát és amint bennünket értesítenek: *a válaszok túlnyomórészt beleegyeznek az új hitelműveletek megkötésébe.* A szóbanforgó transzferpénzek összege túlhaladja a 15 millió pengőt és ezért pesszimisat számítások szerint 10—12 millió pengő átengedésére számítunk,

ez az összeg azonban már most biztosítottnak látszik.

A svájci bankérdekeltség közlései szerint a legjelentékenyebb hitelezők készséggel hozzájárulnak az ittmaradt kölcsöntörlesztések felhasználásába, úgyhogy a közeli hetekben megkezdődő újabb tárgyalásokon már véglegesíthető is a kölcsönszerződés. A megállapodásnak a törvényhatóság részéről történő perfektuálása után

a Nemzeti Bank visszaszolgáltatja a fővárosnak a transzferpénzeket

és akkor nyomban intézkedés történik a további rekonstrukciós munkálatok kiírására.

*

Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok a napokban várja a svájci érdekeltség végleges válaszát és utána külföldre utazik, hogy a hitelezők meghatalmazottjaival a szerződést a főváros nevében megkösse.

Mechanizálják a javadalmi őrség vámkezelési rendszerét

Automatakészülékek végzik az ellenőrzést — Véglegesítik az őrszemélyzetet és a tisztviselői kart

A fővárosi javadalmi őrségnél előforduló különböző visszaélések bünügyi és fegyelmi aktái még mindig nincsenek lezárva sem a bíróság, sem a székesfőváros fegyelmi fórumai előtt. Mint ismeretes, több kötelességéről megfeledkezett javadalmi őr letartóztatásba került és a főváros fegyelmi úton is számos elbocsájtást eszközölt. A bünösök megbüntetésével azonban a javadalmi őrség visszaéléseinek kérdése nincs megoldva, mert *olyan reformok megvalósítására van szükség, amelyek eleve kizárják, hogy a jelentékeny összegeket kezelő közegek önmagukról megfeledkezhessenek.* A javadalmi őrség ügyeinek egész kérdés-komplekszuma a közeljövőben a székesfőváros törvényhatósága elé kerül és ugyanakkor előterjesztik a fontos pénzügyi intézmény átszervezésére és megreformálására vonatkozó javaslatokat is.

Ezekről a reformokról

beavatott helyen

a következőket tudta meg *a Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az egyik alapvetőhiba az — mondották, — hogy a javadalmi őrség státusrendezése *még mindig nem történt meg.* Most már közel tízéves ez a fontos testület, de úgy az őrszemélyzet tagjai, mint a tisztviselők és a tisztikar *ideiglenes állományúak.* Megérthető, hogy azok az emberek, akik véglegesítve, a biztos kenyér és a nyugdíj tudatában teljesítenek szolgálatot, nagyobb odaadással és lelkiismeretességgel végzik kötelességüket, mint az olyanok, akiket egyik napról a másikra elbocsájthatnak és akiket az aránylag kis fizetés mellett mezsédít az illegális pénzszerzés bűnös lehetősége.

— Az egyes visszaélések eseteivel nem kívánok foglalkozni, csupán arra mutatok rá, hogy

a visszaéléseket részben elősegítette az elavult vám- és illetékbeszedési rendszer is.

Nem akarok hosszasabban kitérni arra sem, hogy miképpen történik a kövezetvám és különböző fogyasztásiadóköteles árúk utáni illetékek beszedése, fölöslegesnek tartom, hogy részletezzem, milyen sok alkalom nyílik a most alkalmazásban lévő rendszer mellett a visszaélésre. *Különböző bárcák, részben nyomtatott, részben kézzel írott papirdarabok segítségével történik most a vámkezelés,* ami nemcsak megbízhatatlan, hanem meglehetősen lassú is. Ezért van az, hogy sokszor tűrhetetlen torlódások következnek be a vámállomások előtt. A főváros vezetősége belátta ezeket a hibákat és sürgősen elkövet mindent orvoslásukra. Egyrészt soronkívül előveszi a javadalmi őrség státusának rendezését. Az őrszemélyzetet teljesen átszervezik, a tiszti és tisztviselői kart pedig *véglegesítik.* A másik fontos reform a vámkezelés rendszerének mechanizálása.

Minden vámállomáson legprecizebben működő, automatikusan ellenőrző készülékeket állítanak fel, ezeknek a segítségével végzik az elszámolásokat, a bárcakiadásokat, a pénzkezelést,

úgyhogy a visszaélések a jövőben úgyszólván teljesen ki lesznek zárva.

*

A mechanizálást aránylag minimális kiadással fogják megvalósítani s a befektetés sokszorosan megéri azt a biztonságot, amit a főváros számára úgy anyagiakban, mint erkölcsi vonatkozásban a mechanizálás reformja jelent.

Kíváncsi rá, hogy mi történik a városházán?
Megmondja a
Fővárosi Hirlap

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48-7—30

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út. vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 29-95

Labriola SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
—
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Ez a hely a
„MIRA"
Gyógy- és Keserűvízforrás Részvénytársaság
által feladott hirdetés részére van fenntartva

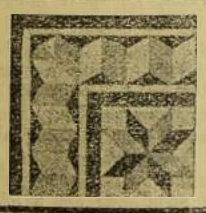

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyűrűk, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 909—03.

Gazdasági Értesítő

Albus vezér kartelba tömöríti a budapesti szappangyárakat

Egyelőre dömping, azután árdrágítás következik — Másik újabb kartel: a műselyemgyárak szövetkezése az árak felemelése érdekében

Sok furcsaságot termelt ki az az áldz harc, amelyet a hatósági üzemek ellen indítottak. A közüzemek elleni háborúság immár lezajlott első felvonásában például hangos szerepet vitt a Nemzeti Szabadelvű Párt egyik vezérlő tagja: *Segő* Béla, aki terjedelmes felszólalásaival és megnyilatkozásainak sorozataival mutatta ki azt a szörnyű veszedelmet, amit a hatósági üzemek jelentenek *a kisiparra és a kiskereskedelemre.*

A jeles szappangyáros a kisegzisztenciák védőjének tolta fel magát és szenvedélyes kifakadásokkal illette a hatósági nagyüzemek példátlan mohóságát,

amelyek nem átalják felfalni a tőkeszegény iparost, kereskedőt és nincsenek tekintettel arra a méltányos szempontra, hogy *a kiskereskedőnek és kisiparosnak is megvan a joga az élethez.*

A főváros közgyülési termében így hadakozott *Segő* Béla szappangyáros és élespengéjü párharcot folytatott azokkal, akik a hatósági üzemek müködését a köz érdekében védelmezni próbálták. Ez a merev pózban való kiállás, a kisemberek megalkuvást nem ismerő oltalmazása furcsa színben tünteti fel most a közüzemek halálos gyülölőjét, amikor kiderül, hogy

a szappangyárak karteljét Segő Béla kovácsolja össze nagy vehemenciával és azzal a célkitüzéssel, hogy a kisebb szappanüzemeket megfojtsa és utána a szappanárakat megdrágítsa.

A kereskedői érdekeltségek hivatalos lapja adja hírül, hogy a három legnagyobb magyarországi szappangyár: a csch *Hutter—Lever Rt.*, a *Polgári Serfőző kókuszolajgyára* és az *Albus* (Segő) szappangyár szövetséget kötöttek a kisüzemek teljes tönkretételére. *Egyelőre dumping-alapon készítik elő a nagy rohamot a kisüzemek és a fogyasztók milliós tömegei ellen,* olymódon, hogy a közönséges színszappant 70—72 fillérért árusítják, ami a kisüzemek állítása szerint tetemesen alulmarad a termelési költségeken. A kisüzemek természetesen nem bírják sokáig ezt a gyilkos versenyt és

vagy megszünnek, vagy kénytelenek lesznek minden feltétel nélkül a kartelnek kiszolgáltatni magukat.

A nagy szappangyárak könnyen győzik a jelenlegi ráfizetést, mert ha a kisüzemek elhullanak, akkor *a szappankartel majd olyan árakat fog diktálni, amely az átmeneti veszteséget többszörösen behozza.* A most dúló szappandumpingárak után tehát el kell készülni arra, hogy

számos kis szappanfőzőműhely megszünteti működését,

a nagyközönség pedig tudomásul veheti, hogy ez a fontos közszükségleti cikk nemsokára horribilis mértékben megdrágul.

Ez a kartel egyébként súlyosan érinti a mezőgazdaságot és az állattenyésztést is. A kartelbe tömörült szappangyárak ugyanis

a faggyú átvételi árát is diktatórikusan fogják megszabni

és ez újabb csapást jelent az állattenyésztő gazdák számára, mert az állatárak, a leszorított faggyuárak miatt, a mai mélypont alatt is tovább fognak sülyedni.

De mint a lapokban közzétett hirdetésekből látjuk,

a szappankartel önkényesen diktálja a lenmag átvételi árát is.

Kijelentik, hogy lenmagtermelési szerződéseket kötnek a gazdákkal, métermázsánként 26 pengős áron. Hogy a termelő így megtalálja-e a számitását, az őket nem érdekli. Akinek nem tetszik, lenmagját a Dunába öntheti.

Ilyen sokat igérő start után: valjon lesz-e szava a most megalakult kartel- és árelemzőbizottságnak ehhez a derék, új kartelalakulathoz?

*

A közönséget fenyegető árdrágitások sorát kibővíti a *magyar műselyemipar kartelba tömörülése is.* A vezető nagy gyárak, úgy látszik, megúnták a kisebb gyárak folytonos árromboló tevékenységét, mert csakis ezzel magyarázható, hogy

az egyik legelőkelőbb és legnagyobb műselyemgyár máris megindította a műselyem-egyezmény létrehozására vonatkozó tárgyalásokat.

A *Textilgyárosok Egyesületében* már többizben voltak ebben az ügyben tanácskozások, azonban megállapodást kötni még nem tudtak.

Elvi megegyezés azonban a Goldberger-gyár és a Filtex között már létrejött

a gyártmányok 10—12 százalékkal való felemelésére, de előkészületben van a megegyezés *a termelés csökkentésére* is. A cél nyilvánvaló: ár- és kondicióegyezményt kötnek az eddig konkurráló gyárak, ami azt jelenti, hogy

a magyar gazdasági élet újabb kartelalakulással lesz gazdagabb.

Természetes, hogy a textil- és selyemkereskedelem, éppen úgy, mint a fogyasztók tömegei, csak kárát láthatják ennek a megegyezésnek, mert a kartelszerü megállapodás gátat vet a szabad versenynek. Az új kartel első teendője: a kondició-megállapodás, *az ipar és kereskedelem további vérveszteségét fogja jelenteni.*

tőséget, hogy *maga szabja meg terményei árát* és akkor meg tud majd élni *és megszünik a krizis.* Abban a pillanatban, — mondja *Ereky* — amint az egyes országok *kartelhálózatai a mezőgazdaságban is kiépülnek,* akkor az észszerüség fogja kívánni azt, hogy a kartelek nemzetközileg is kapcsolatot keressenek egymással és ekkor fognak megszületni a *Dunavölgyi Egyesült Államok* és később talán az *Európai Egyesült Államok* is.

Nagyon érdekes könyv *Ereky* Károly könyve. A nagyképzettségü gyakorlati embernek, a mérnöknek, közgazdásznak, politikusnak éles elméjével világit rá a maga meggyőződéses elveire. Tudósok és gyakorlati emberek száz és ezer megoldását ajánlották már a mai gazdasági világkrizisnek. Százszámra jelennek meg könyvek, röpiratok a világ minden nyelvén. És ahány könyv, annyi terv, annyi szempont. Természetes, hogy *Ereky* Károly szempontjai eddigi munkásságának tapasztalataiból adódnak és eddig vallott elveinek pillérein épülnek. És az is természetes, hogy sokan vannak, akik másképpen, talán éppen ellenkező módon, — a kartelek és szövetkezetek megszüntetésével — vélik megoldani a mai gazdasági világkrizist. Elvek és szempontok csatája ez. És izgalmas érdekességgel szól bele ebbe a nagy hangzavarba *Ereky* Károly könyve, amelyről mindenki, — még az ellenvéleményen lévők táborában is — meg fogja állapitani, hogy a tudás felkészültségével áll a cél szolgálatába és minden során megérzik a kiváló képességü egyéniség hittel és rajongással teljes meggyőződése.

A főváros ellenzi a Goldberger-gyár terjeszkedését jelenlegi telepén. Évek óta változatlanul áll a harc a főváros és az óbudai gyárak között, amelyek már régen megértek a kitelepítésre. Elsősorban a rengeteg bajt csináló téglagyárakról van szó, de nem kevésbbé a *Goldberger-* és a többi ott letelepült gyártelepről, amelyek óriási területet foglalnak le és lehetetlenné teszik ennek a fejlődő, de igen elmaradott városrésznek a rendezését. A háború előtt a *Goldberger-gyár* már gondolt az átköltözésre, ezért a külső Fehérvári-út mentén nagyobb ingatlant szerzett, amelyre új telepet is épített. *Időközben a vállalat úgylátszik megváltoztatta a terveit, mert a kitelepülésből nem lett semmi, sőt, néhány héttel ezelőtt további terjeszkedésre kért engedélyt a fővárostól.* A polgármester a városrendezési ügyosztály meghallgatása után *az épitési engedélyt megtagadta,* mire a gyár a Közmunkatanácshoz fellebbezett. A Közmunkatanács meglepetésre megváltoztatta a főváros döntését és *újabb gyárépületek létesitésére adott engedélyt.* A városrendezési és magánépitési bizottság a közeljövőben dönt a tekintetben, hogy a főváros belenyugszik-e a Közmunkatanács álláspontjába, vagy a döntést fellebbezés formájában a belügyminiszterre bízza.

A Ganz-gyár távfütőberendezés helyett elektromos gőzfejlesztőt ajánl a Rudasfürdő számára. A Rudasfürdő távfütésére még mindig nem irta ki a főváros a versenytárgyalást. A késedelmet tudvalévőleg az okozta, hogy a szakértők szerint a Gellérthegy alatt tervezett alagút épitése előtt *geológiai vizsgálat* válik szükségessé. Legutóbb azonban olyan *újabb fordulat* következett be, amely kétségessé teszi, hogy egyáltalában lesz-e távvezeték és nem választ-e a főváros más, praktikusabbnak mutatkozó megoldást? A *Ganz-gyár* ugyanis legutóbb érdekes beadványt nyujtott át *Borvendég* Ferenc alpolgármesternek, amelyben arra hívja fel a főváros figyelmét, hogy a komplikált távfütés helyett válassza a modernebb elektromos megoldást. A *Ganz-művek* a beadvánnyal egyidőben részletes ajánlatot tettek a fővárosnak olyan berendezés szállitására, amelynek a segitségével *elektromos áram állitana elő a szükséges forróviz- és gőzmennyiséget.* Ennél a megoldásnál ugyancsak lebontanák a rozzant kazánházat, mert az elektromos gőzfejlesztő-berendezésnek külön épületre nincs szüksége, hanem aránylag kis helyen, a Rudasfürdő pincéjében volna elhelyezhető. Mint értesülünk, a Ganz-gyár ajánlata komolyan foglalkoztatja a főváros illetékes köreit és a beadvány sorsáról rövidesen dönteni fognak.

A Budai Általános Takarékpénztár R.-T. *Kozma* Jenő dr. elnöklésével e hó 15-én tartotta meg évi rendes közgyülését. A jelentést *Friedlender* Andor vezérigazgató olvasta fel, amelyet a közgyülés egyhangú helyeslással tudomásul vett és a felmentvényt megadta. A kimutatott 26.627.83 P tiszta nyereségből *részvényenként 0.50 P* kerül kifizetésre, ezenkívül 2.424.73 P-t a tartalékalap dotálására, 1.000 P-t a tisztviselői nyugdíjalapra, 3.3000 P-t az igazgatóság javadalmazására, 3.7000 P-t a tisztviselők remunerációjára fordítanak, valamint 1.203.10 P-t a következő évre visznek át. *Az osztalékszelvények február 16-tól kerülnek az intézet pénztáránál beváltásra.* A közgyülés új igazgatósági tagul beválasztotta ifj. gróf *Bethlen* Istvánt.

A mai világválságtól a Dunavölgyi Egyesült Államokig

Ereky Károly könyve a gazdasági világkrízis megoldásáról

Amikor a gazdasági termelésnek olyan szakértője, mint amilyen *Ereky* Károly, leírja könyve első sorában azt a mondatot, hogy *„a kapitalista társadalom minden porcikájában megingott"*, akkor már felfokozott érdeklődéssel olvassa tovább az ember *Ereky* Károly könyvét. A ma problémáival foglalkozó könyvek sorozatából *a szenzáció erejével ugrik ki ez a vaskos kötet,* bátor címével és erősen egyéni tartalmával, ahogyan *Ereky* Károly egyéniségét mindig a *határozott meggyőződés* jellemezte.

„Az emberi együttélés feltételei". Ez a címe *Ereky* könyvének, amely valósággal történelmi keresztmetszete az emberi társadalmak alakulásának, történelmi levezetése az emberi együttélés egyre változó formáinak, amíg az emberiség *eljutott mai termelési válságához.*

Kíváncsi kérdés: milyen szemmel és milyen szemszögből látja *Ereky* Károly a világkrízist? És örvendetes választ maga a könyv ad erre a kérdésre: *a kiváló gazdasági szakember szemével.* Minden politikai vonatkozáson és szempontun felülemelkedve, olyan meggyőződéssel, ahogyan csak a nagy elmék tudnak saját meggyőződésük mellé állni. *„Világkrízisbe jutottunk,* — írja Ereky — *és ha nem segitünk sürgősen a bajokon, akkor összeomlik az egész kapitalista társadalmi rend."*

Amilyen tiszták és világosak voltak mindig *Ereky* Károly szempontjai az utóbbi esztendők minden gazdasági kérdésében, ahogyan a mezőgazdaság problémáit a nagyvonalú ember éleslátásával mindig pillanatok alatt ismerte fel, úgy látja meg most is azokat az okokat, amelyek *a huszadik század világkrizisét létrehozták.* Módszere a történelem-filozófián alapszik. Kiindul a feudalizmus tizennyolcadik századvégi helyzetképéből. Ismerteti a feudális kor embereinek küzdelmét a jövedelemért, vagyonért és hatalomért. Aztán következett a tizenkilencedik század energia-korszaka, amely kiépitette a kapitalizmus rendszerét, amíg a huszadik század első éveiben ennek a rendszernek a kiépítése megtorpant.

„Természetesen — írja Ereky Károly — *a háború hiába ontotta ki tizenhétmillió ember vérét és hiába tett koldussá százmilliókat. A nagy szociális problémát semmivel sem vitte előbbre. Sőt ellenkezőleg! Elmérgesítette a szociális helyzetet . . ."*

Sohasem tartozott az elméleti tudósok csoportjába *Ereky* Károly. A praktikus élet embere maradt mindig, az élet dolgozó embere. Kevesen ismerik úgy Magyarországon a mezőgazdaság problémáit, mint éppen *Ereky* Károly, aki könyvében határozottan leszögezi azt a véleményét, hogy a jelenlegi világkrizis egyik leglényegesebb okozója *a gyáripar és a mezőgazdaság helyzetének egyenlőtlensége.* A világ mezőgazdasági és kisipari lakossága — *egymilliárd és hatszázmillió ember — vásárlóképtelen,* mert szervezettség nélkül áll szemben azzal a kapitalisztikus nagyipari vállalkozó csoporttal, amelyik viszont *intézményesen meg van szervezve a kartelekben.* A kereslet és kínálat törvénye nem érvényesül egységesen az egész vonalon, mondja *Ereky.* A világ földmívelő lakossága búzában, rizsben, kávéban, teában, pamutban, gumiban, hízóállatban és sok másban többet termel, mint amennyit a fogyasztók fel tudnak vásárolni. Ezek a termények tehát a szabadversenyben az árak felére, sőt harmadára esnek le. És *Ereky* odakonkludál: *Ha a kartelben tömörült gyárak is leengednék ugyanabban az arányban az árakat, akkor a krizis elmulna.* De nem ez történik. És ezért van, hogy a mezőgazdák nem tudnak sem eladni, sem vásárolni, az ipari munkanélküliség pedig növekszik.

Annak a sokoldalú munkának, amelyet *Ereky* Károly eddig a magyar közéletben végzett, annak a nagykoncepciójú tevékenységnek jelentős része a mezőgazdaság problémáira esik. És csak természetes, hogy most is *a gazdatársadalom érdekeiért* emel szót, amikor aláhúzza azt a véleményét, hogy *a gazdatársadalmat is kényszerszövetkezetekbe kellene tömöríteni.* Ereky szerint a gazdának csak a szövetkezés adja meg azt a lehe-



Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz Jenő polgármester átvette hivatalát. Több hétig tartó kényszerpihenés után *Sipőcz* Jenő dr. polgármester hétfőn megjelent a városházán és átvette az ügyek legfőbb irányítását. Már az első napon a referensek tömege kereste fel a polgármestert, aki a legsürgősebb ügyek előkészítésére megadta az utasításokat.

Csütörtökön választják a műszaki tanácsnokot. Szombaton délben járt le a *Csármann* Ferenc nyugdíjazásával megüresedett műszaki tanácsnoki állásra hirdetett pályázat és meglepetésszerűen már *csütörtökön megtörténik a tanácsban a választás is.* A megüresedett tanácsnoki helyre tizenhárom műszaki főtanácsos pályázott, köztük első helyen természetesen a műszaki ügyosztályok ezidőszerinti helyettes vezetői: *Király* Kálmán a II. és *Kempelen* Ágoston a III. ügyosztályok élén álló műszaki főtanácsosok. Kívülük *Viola* Rezső, *Szécsy* Jenő, *Krencsey* Géza, *Zaitz* László, *Lippay* Gyula, *Friedrich* Lajos, *Füzy* Rezső, *Messik* Géza, *Klement* Károly, *Rózsás* Pál és *Szinte* László az aspiránsok.

Ferencváros ünnepli a főpolgármestert. Ferencvárosi Kaszinó és a Ferencvárosi Nemzeti Egység Pártja február 23-án, csütörtökön este 8 órakor a IX., Üllői-út 115. sz. helyiségeiben dr. *Huszár* Aladár főpolgármester tiszteletére társasvacsorát rendez.

Gallina Frigyes tanácsnok betegsége. A mult héten váratlanul megbetegedett *Gallina* Frigyes tanácsnok állapota örvendetesen javul. Az elnöki és racionalizálási ügyek kitűnő vezetője egyelőre még a Rókus-kórház belgyógyászati osztályának különszobájában fekszik, de már rövidesen hazatérhet otthonába. Természetesen arról szó sem lehet, hogy *Gallina* tanácsnok a közeli napokban elfoglalhassa hivatalát, mert a túlfeszített munkában kimerült szervezetnek egyelőre pihenésre lesz szüksége.

Scheuer Róbert — 50 éves. A Lipótvárosi Polgári Kaszinó elnökének, *Scheuer* Róbert országgyűlési képviselőnek 50-ik születésnapja alkalmából *február 22-én, szerdán* este 9 órakor ünnepi vacsorát rendez. Az üdvözlőbeszédet *Krompaszky* Miksa tankerületi főigazgató mondja.

Tanulság a rókuskórházi szerencsétlenségből. Szomorú szenzációja volt az elmult napokban a Rókus-kórháznak: felrobbant *az új fertőtlenítőkazán,* amely áldozatul egy halottat és két súlyos sebesültet követelt. A hevenyészett vizsgálat megállapította, hogy a kazán ajtaját *acélpántokkal* kellett volna biztosítani, ezzel szemben a szállított kazánajtó öntöttvaspántokkal volt ellátva, amelyik a gőz nagy feszítőerejének nem tudott ellentállani. A rendőri vizsgálat még folyik és az fogja véglegesen megállapítani a *Magyar Mosó- és Fertőtlenítő Gyár* esetleges felelősségét, amely pedig úgyszólván kizárólagos szállítója a főváros kórházainak és egyéb egészségügyi intézményeinek. Ha a hibát, amely a borzalmas katasztrófát előidézte, a cég terhére könyvelik, akkor nem lehet más eljárás, minthogy *a főváros a jövőben kitörli szállítóinak névsorából azt a vállalatot,* amelyik nem érdemli meg az eddig beléje helyezett bizalmat.

Csorna Kálmán vezeti az árvaszéket. A polgármester *Ágoston* Géza árvaszéki elnök halálával megüresedett intézmény vezetésével *Csorna* Kálmán dr. árvaszéki elnökhelyettest bízta meg. Az árvaszéki elnöki állás betöltésére a közeljövőben pályázatot hirdet a főpolgármester.

Több, mint kétszáz ajánlkozó a városszéli telepítés munkálataira. Március 8-án jár le az a versenytárgyalás, amit a polgármester a külső Jászberényi-út mentén tervezett városszéli telepítés *hatvan földszintes ikerházának* megépítésére hirdetett, de a munkálatokban való részesedésre máris több, mint kétszáz iparos jelentkezett a magasépítési ügyosztályban. Amint ezekből a jelekből látszik, szinte páratlan érdeklődés előzi meg az aránylag nem nagy jelentőségű munkát, ami jellemző arra a döbbenetes ,pangásra, ami az egész építőiparban uralkodik.

Borszéky professzor, Ágoston Géza árvaszéki elnök és Dittrich tűzoltóparancsnok temetése. Mintegy kétezer főnyi gyászoló közönség kísérte utolsó útjára szombaton délután 4 órakor a kerepesiúti temető halottasházából *Borszéky* Károly dr. egyetemi tanárt, a közkórházak központi igazgatóját. A gyászszertartást *Hunkár* Géza dr. prépost, IX. kerületi plébános végezte. *Liber* Endre alpolgármester bensőséges búcsúztató beszédet mondott és méltatta az elhúnyt kiváló érdemeit. *Ritoók* Zsigmond dr. a fővárosi közkórházak orvoskara nevében mondott istenhozzádot a legjobb kollégának és barátnak, *Windisch* Ödön dr. a MONE nevében beszélt, míg *Temesváry* Ernő dr. adjunktus, a Rókus-kórház tanársegédja, az elhúnyt által vezetett osztály orvosai nevében mondott gyászbeszédet. — Általános és mély részvét kíséretében temették el csütörtökön délután a tragikusan elhalt *Ágoston* Géza árvaszéki elnököt a kerepesiúti temetőben. A temetésen a polgármestert *Liber* Endre alpolgármester képviselte, aki megrendítő gyászbeszédben búcsúzott el a főváros nagy halottjától. Az árvaszék nevében *Csorna* Kálmán elnökhelyettes vett búcsút az árvaszék elnökétől. — Ugyancsak a kerepesiúti temetőben helyezték örök nyugalomra szombat délután a családi sírboltba *Dittrich* József h. tűzoltóparancsnokot. Kivonult a gyászszertartáshoz *Teasdale* Ottó tűzoltófőparancsnok vezetésével a székesfővárosi tűzoltóság is. *Teasdale* főparancsnok búcsúztatta az elhúnytat, akiben kitűnő, fegyelmezett vezetőt, hű kollégát és munkatársat veszített a tűzoltóság.

Értekezlet a Mátyás-templom rekonstrukciója ügyében. *Borvendég* Ferenc alpolgármester a közeli napokban megbeszélésre hívja össze a főváros műszaki tanácsnokait, hogy megállapítsa a pusztulásnak indult Mátyás-templom kijavításának sorrendjét. Az errevonatkozó munkaprogram már teljesen elkészült.

Mit tárgyal a tanács? A törvényhatósági tanács csütörtök délelőtt tartja legközelebbi ülését. A többi között ekkor kerül napirendre *a főváros üzemi javítóműhelyeinek felülvizsgálatáról szóló jelentés.* Mint ismeretes, a közel kétszáz műhelyből harminchatnak a további fenntartását javasolja a bizottság. Ugyancsak a csütörtöki tanácsülés dönt *a gödöllői cserkészjamboree pénzbeli támogatásáról.* A fővárosnak ugyanis jelentékeny összeggel kell hozzájárulnia a tábor létrehozásához. A napirenden szerepel a *Hangli bérbeadása* és a *járdafoglalási díjak* újabb megállapítására vonatkozó javaslat. Végül állást kell foglalnia a tanácsnak az Ügetőverseny Egyesület kérelme ügyében is. Erről külön cikkben írunk.

Három új plébánia. *Serédi* Jusztinián dr. biboros hercegprimás leiratban értesítette a fővárost, hogy hozzájárul a törökőri, a Szent Családról elnevezett Szondy-utcai és a külső Váci-úton létesítendő új plébániák felállításához. A plébánosi állások betöltésére a hercegprimás rövid idő mulva kiírja a pályázatot.

Az állatkerti szikla-vendéglő bérletére a főváros március 14-iki lejárattal pályázatot hirdetett. A bérbeadás 1938-ig szól. Fix bérösszeget kell megajánlani és a bérlő köteles a vendéglő berendezésének jókarbantartására is kötelezettséget vállalni.

Budapest régiségei. A napokban hagyta el a sajtót a *Budapest Régiségei* című évkönyv legújabb kötete, amely *Kuzsinszky* Bálint egyetemi tanárnak, az Aquincumi Múzeum érdemekben gazdag igazgatójának nagy tanulmányát foglalja magában, mely az óbudai gázgyár helyén feltárt *római fazekastelep* emlékeit ismerteti. Ez a gyár az Aquincumi Múzeumtól keletre a Duna mentén terült el. Több mint 30 kemencét tártak itt fel a gyár egész berendezésével együtt. Előkerültek a gyár kutjai is, melyek elhasznált hordókkal voltak kibélelve s vámbélyegekkel voltak ellátva. A gyár termékeinek szállítását illetőleg a Dunára volt utalva s így szükségképpen a Balkán felé exportált, ahol termékei elő is kerültek. A könyvben számos adatot találunk az egykori római kereskedelem és ipar állapotáról, s így a megfelelő milieuben az aquincumi fazekasipar jelentőségét is jobban tudjuk méltányolni. Az értékes és régészeti tekintetben hézagpótló művet 397 kép díszíti.

A VIIII. kerületi Vöröskereszt Egylet jótékonycélú teadélutánja. A VIII. kerületi Vöröskereszt Egylet február 14-én rendezte jótékonycélú teadélutánját, ahol *Payr* Hugó országgyűlési képviselő, elnök mondott nagyhatású megnyitó beszédet. Különböző művészi számokkal szerepeltek *Markó* Eta, *Ullmann* Aranka, *Bieberné Hodoskay* Piroska, *Setét* György, *Saásdyné Schack* Manka, *Luxenburger* Baby és *Déry* Margit. A megjelent előkelő közönség soraiban ott volt *Algya-Papp* Sándor altábornagy, *Salamon* Géza tanácsnok, *Zeőke* Antal, *Müller* Antal, *Tóth* Pál, *Gaál* Endre országgyülési képviselők, *Márkus* Jenő, *Studinka* Béla, *Tóth* András dr., *Gaár* Vilmos dr., *Bieber* József dr., *Wellisch* Andor, *Moser* Ernő, *Sebő* Béla főszámvevő, *Bogenfürst* György, *Pompéry* Elemér, *Bayer* Antal, *Hajdu* Marcell, *Neubarth* Sándor, *Schuller* Dezső és *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokok, *Erdélyi* Jenő, *Albrecht* István szakfelügyelő, *Háros* Antal, *Gundy* Károly, *Oszlány* Béla, *Jovicza* Ignác, *Stolmár* László dr. és sokan mások. A teadélután jelentős összeget juttatott a Vöröskereszt jótékony céljaira.

Egymillió pengős közmunka-előirányzat felhasználására tesz javaslatot a polgármester

Sürgős rendelkezések a versenytárgyalások haladéktalan kiírására

Az új fővárosi törvénynek egyik legkategórikusabb rendelkezése a költségvetési tételek felhasználására vonatkozik. A törvény szerint ugyanis *mindazokat a költségelőirányzatokat, amelyeket az elmult évben nem használtak fel, nem szabad az új költségvetés aktiv oldalára vezetni,* hanem két hónapon belül új felhatalmazást kell kérni a hitelek felhasználására. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a pénzügyi osztályt felhívta, hogy mindezeket a tételeket állítsa össze és ugyanakkor gondoskodott arról, hogy a törvényhatósági bizottság ülésre jöjjön össze. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester *január 28-ára* rendes közgyülést hirdetett, amelyen

tárgyalni fogják a mult évről visszamaradt hitelek felhasználhatóságának lehetőségét, amelyeknek végösszege 1,039.000 pengőre rug.

A következő jelentősebb tételek felhasználására kér engedélyt a polgármester: *az angyalföldi új szivattyútelep megvételére,* a főváros *műszaki felmérésére,* a népligeti *sporttelep építésére,* a Miskolci-úti *iskola építésére,* a *Központi Vásárcsarnok átalakítására* és a *Rudasfürdő távvezetékének megépítésére* előirányzott hitelösszegeket. A legjelentékenyebb tétel az ingatlanszerzésekre fenntartott 260.000 pengő és az angyalföldi szivattyútelep építésére szükséges 200.000 pengő, amelyeknek munkálatai folyamatban vannak és csupán a befejezéshez szükséges a további hitelek fenntartása.

A közmunkákkal kapcsolatban érdekes rendelkezések lépnek életbe a közeli napokban.

A költségvetés jóváhagyása után a polgármester elérkezettnek látja az időt *a közmunkák megindításának forszírozására* és ezért olyan értelmü rendeletet ad ki az összes ügyosztályok, üzemek és intézmények részére, hogy a mulhatatlanu lszükséges közszállítások folyamatbatétele iránt intézkedjenek. Magától értetődik, hogy a költségvetésben szereplő összes előirányzatok nem kerülnek egyszerre felhasználásra, hanem csak olyan folyamatossággal, amely

biztositja a fővárosi közmunkáknak egész évre való elosztását.

Különösen útépítések és csatornamunkálatok, valamint az üzemi beruházások indulnak meg a kora tavaszi hónapokban, míg a másterészetü teendőkre a nyári és az őszi hónapokban kerül sor.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69-5-04

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó.
Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. **a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca**
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve
Hatemeletes bérházak összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. **Fillér-utca és Ezredes-u. sarok**
3. **Donáti-utca 3. szám**
Ötemelet építhető. **Öröklakásoknak** is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világitásra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Esőben, hóban minden autóhoz:


elektromos ablaktörlő

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papiráruk szállítására. Pályázni lehet március 7-én déli 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Nagymennyiségű **kő szállítására** az útépítési ügyosztály részére. Pályázni lehet március 7-én délelőtt fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Az altisztek, takarítónők és a köztisztasági alkalmazottak részére szükséges **nyári ruhaanyagok szállítására.** Pályázni lehet március 6-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Cipők, bakancsok szállítására az altisztek, tűzoltók és javadalmiőrök részére. Pályázni lehet március 7-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

IX., Üllői-út 119. kislakásos bérházban motorszivattyú kicserélési munka. Marton Pál, I., Horthy Miklós-út 63. 2501 P.

VII., Miskolci—Egressy-u. elemi iskola és óvoda játszószín építési munka. Prohászka József, VI., Szőnyi-u. 17. 2680 P.

Beérkezett ajánlatok

Az 1933. évben végrehajtandó *kövezetjavítási* munkálatokra ajánlkoztak:

Az I. kerületre: Spányi Ernő —35%, Schäffer Károly —35%, Szegedy Béla Jenő —32%, Gravieser Albin —31%, Schaffer Antal —28%, Halmos István és fia —27%, Hollós Ferenc —27%, Szántó Ferenc —25.1%, Ámon Antal és fia —25%, Neumann Ferenc —24%, Obendorfer Károly —23% engedmény mellett. — *A II. kerületre:* Schäffer Károly —36%, Szegedy Béla Jenő —35%, Spányi Ernő —35%, Schaffer György —28%, Benedikt Marcell —27%, Halmos —27%, Eisler és Simon —24%, Handl István —24%, Schaffer Antal —24%, Ámon Antal és fiai —24%, Obendorfer Rudolf —23%, Neumann Ferenc —22%, Hollós Ferenc —20% engedménnyel. — *A III. kerületre:* Handl —39%, Schäffer Károly —37%, Eisler és Simon —34%, Spányi —34%, Klauber és Vajda —32%, Ámon —29%, Neumann —28%, Halmos —26%, Hollós —25%, Schaffer György —24%, Szántó Ferenc —23% engedménnyel. — *A IV. kerületre:* Eisler és Simon —28%, Grosz Frigyes —26%, Krausz Ferenc —25%, Péry Dezső —20¼%, Halmos —17%, Benedikt —12% engedménnyel. — *Az V. kerületre:* Obendorfer József —35%, Spányi —32%, Szegedy —30%, Klauber és Vajda —29%, Neumann —28%, Hollós —27%, Benedikt —27%, Obendorfer Rudolf —27%, Halmos —27% engedmény mellett. — *A VI. kerületre:* Helfenstein Károly —39%, Schäffer Károly —38%, Neumann Ferenc —34%, Spányi —33%, Szegedy —29%, Gravieser Albin —28%, Schaffer Antal —28%, Halmos —27%, Hollós —27%, Benedikt —27%, Hajnal Imre —27% engedménnyel, Krausz Ferenc nem jelöli meg a százalékot. — *A VII. kerületre:* Spányi —40%, Schäffer Károly —39%, Handl —36%, Helfenstein Károly —35%, Neumann —35%, Gravieser —34%, Ámon —32%, Benedikt —29%; Szendrő Zsigmond —28%, Szendrő —27.1%, Hollós —27%, Obendorfer Rudolf —27%, Halmos —27%, Obendorfer Károly —26%, Beermann Miksa —12% engedménnyel. — *A VIII. kerületre:* Krausz Ferenc —39%, Helfenstein —35%, Huller és Lukács —32%, Neumann —33%, Obendorfer Károly —27%, Halmos —27%, Benedikt —25%, Heverdle Károly —25%, Breuer Gyula —25%, Szendrő —21.25%, Hollós —18% engedménnyel. — *A IX. kerületre:* Handl István —38%, Spányi —36%, Krausz —35%, Eisler és Simon —33%, Neumann —32%, Huller és Lukács —30%, Zumpft István —29%, Benedikt —27%, Heverdle István —27%, Hajnal Imre —27%, Grosz Frigyes —27%, Halmos —27%, Ámon —27%, Szendrő 26.5%, Gravieser —25%, Obendorfer Rudolf —25%, Breuer —25%, Péry Dezső 21¾%, Procéller Bálint —20%, Hollós —18% engedménnyel. — *A X. kerületre:* Schäffer Károly —39.9%, Spányi 39.9%, Neumann Ferenc —36%, Gravieser —34%, Helfenstein Károly —33%, Ámon Antal és fiai —31%, Obendorfer József —30%, Benedikt —29%, Heverdle István —29%, Szendrő —27.25%, Hollós Ferenc —27%, Halmos István —27%, Hajnal —25%, Eisler és Simon —24%, Procéller —20% engedménnyel.

Aszfaltjavítási munkákra pályázatok: Magyar Aszfalt rt., Neuchatel Co., Murt, Hirsch Mihály, Útépítő- és Aszfaltvállalat, Fővárosi Építő Szövetkezet, Építőipari Rt., Korek E., Posnansky és Strelitz, Bitumen útépítő

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-hő- és hangszigetelési munkákat,
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272-75

KRÁL GYULA
kőlaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—38 BUDAKALÁSZ

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLOK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-26.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
BAJZA SÁNDOR és CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Tel.: 271-47

Mur kivárt a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje mólor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46 Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23

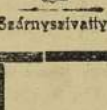
Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapíttatott: 1866. Telefon: 21-8-
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.


Házi villamos vízellátó

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusítási
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
I., Karlács-utca 25. Telefon: 91-5-20.

Alapíttatott: 1880
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 28.
Telefon: J. 38-1-25

Építőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 1. szám
Asztaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi út 37 szám
Telefon 411—49.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 914—46

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 103—59, 141—53.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80,000,000 darab tégla, 5,000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók — Bérmunkákat a legjutányosabb n vállal.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **GIPSZET ARUSITÓR.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97

SCHMIDT TESTVÉREK
Nyomdafestékgyár R.-T.
Tel.: Aut. 852—85. Távirati: Farbenschmidt Rákospalota.
M. Kir Postatakarékpénztári csekkszámla szám: **52850
Folyószámla az Angol-Magyar Bank központjánál.
Gyárt: **Kő-, könyvnyomdai-, valamint offsetfestékeket.** Mint különlegességet készit.
olaj-mélynyomó, anilin-guminyomó és bádognyomó festékeket.
Gyár és központi iroda: Rákospalota, Pázmány-utca 41.

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933 március 1. — 9. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

A bűnös város

Legalább tíz esztendeig tartott a vita, hogy bűnös város-e ez a Budapest és ha igen, mennyiben terheli az ódium azért, ami 1918-ban és 1919-ben történt? Ebben a vitában majd a történelem mondja ki az ítéletet, mi pedig, a ma Budapestjének polgárai, amikor a mai Budapestről kényszerítenek bennünket vitába, elmegyünk egészen addig, hogy akár koncedáljuk is a forradalmi Budapest bűnösségét. Ismételjük, ezt a kérdést majd a történelem dönti el; de egész mellel állunk védelmében a mai Budapest igazságának, amely nem más, mint az, hogy az egykori „bűnös város" ma országmentő munkát végez és olyan feladatokat vállal, amelyek méltóak egy ország világvárosi rangra emelkedett fővárosához. Akik ma egy kicsit körülnézhetnek a külföldön, bizonyosan és ellentmondást nem tűrően megállapíthatják, hogy Budapest messze fölötte áll minden más metropolis, világváros anyagi helyzetének. A magyar főváros gondosan, okosan gazdálkodott: európai hírnévre tett szert takarékosságával.

Budapest ma annyit cselekszik az ország érdekében, olyan mérhetetlen áldozatokat hoz, — anyagiakat és erkölcsieket egyaránt, — a forradalmosító nyomor és nélkülözés elhárítása érdekében, hogy mindezért az egész mai magyar generáció háláját érdemli ki. Ez az oka annak, hogy minden alkalommal, amikor akár kis tüszúrásokkal, akár objektiv kritikával, akár igazságtalan vádakkal, netán rágalmakkal illetik ezt a várost, a budapesti polgárság méltóságos nyugalommal fogad minden bántalmat és a jól teljesített munka felsőséges érzésével tér napirendre fölötte. A héten ismét támadás hangzott el a fővárossal szemben a parlamentben, de ez a támadás, amely teljes erővel vette védelmébe a mezőgazdaság érdekeit, ha nem is volt igazságos a fővárossal szemben, de nem volt sértő szándéku sem. A kritikára *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt elnöke* olyan nyugodt és méltóságos választ adott, amilyen lelki nyugalommal és benső megelégedettséggel érzi a főváros polgársága, hogy minden vonalon tökéletesen teljesítette kötelességét.

Ebből a válaszból mindenki számára nyilvánvaló lehet, hogy *a nagyváros és a falu, Budapest és a vidék között semmi néven nevezendő ellentét nincsen* és ha vannak, akik ilyet emlegetnek, az tiszta ráfogás, hajánál fogva előráncigált vádaskodás. Örülünk neki, hogy *Kozma* Jenő szavain át meghallotta az ország, hogy mit jelent az, hogy ma Budapest az egyetlen fix pont az országban, amelyet a gazdasági válság nem emelt ki sarkaiból. Az a gondosság és lelkiismeretesség, az a kötelességtudás és áldozatkészség, amellyel a főváros polgársága a maga háztartását megmentette, nemcsak példaadó az egész ország minden közülete számára, de egyszersmind biztositéka annak is, hogy van Magyarországon egy kommunitás, Budapest székesfőváros, amely a maga gazdasági sértetlenségében tökéletes erővel tud szembeszállni minden fölforgató kísérlettel. Nem lehet közömbös a magyar vidék, a magyar falu számára, hogy Budapest kormányzását olyan férfiak tartják kezükben, akik nemcsak a főváros pénzügyeit tartják rendben, de a főváros lakossága zsebéből az ország javára is olyan áldozatokat hoznak, amelyek a vidék nyugalma szempontjából egyáltalán nem lehetnek közömbösek. Csak egyetlen példát hozunk fel és nem soroljuk fel azt, amit ma már mindenki tud, hogy kulturális és közegészségügyi kérdésekben milyen áldozatokra képes a főváros a magyar vidékért; de elmondjuk, hogy *a mult esztendőben Budapest lakossága huszonhatmillió inségadót szedett be, amelyből a maga nyomorultjai, a maga inségesei számára mindössze csak hétmilliót vett igénybe. A többi tizenkilencmillió a vidék, a falu nincstelenjeinek nyomorát enyhítette.*

Ilyen áldozatok után Budapestet szemrehányás semmiért sem érheti. Köszönetet se várunk érte, mert hazafias kötelességünket teljesítjük, amikor nemcsak a magunk szegényeit, de az országéit is pártfogoljuk; szeretnénk azonban végre elérni, hogy erről az áldozatokban határt nem ismerő budapesti polgárságról végre-valahára igazságos ítélet alakuljon ki. Különösen fontosnak tartjuk ezt ezekben a hetekben, amikor a kormányzat kényszerüségből, de ismét rendkívüli terhekkel rakta tele ennek az amúgyis roskadozó polgárságnak vállát. Nem általtjuk magunkat azzal, hogy az új terhekkel szemben Budapest polgárságában pillanatnyilag nincsen keserű hangulat. Igenis, valamennyiünket fájdalmasan érint, hogy az új terhek legnagyobb részét miránk rótták. De megbékélünk ezzel is, csak ezekben a keserű órákban, az új áldozatokkal való megbarátkozás nehéz napjaiban ne bántsanak bennünket és engedjék meg, hogy az a polgárság nyugodtan, invektivák nélkül teljesíthesse kötelességét és bebizonyíthassa, hogy ennek a bűnös városnak kebelében a leghazafiasabb szív dobog.

Borvendég alpolgármester

nyilatkozik a transzfer-tárgyalásokról, a HÉV átvételéről, a Tabán ujjáépítéséről, a villamos tarifa-reformjáról és a bánhidai centráléról

Döntő stádiumba jutottak az összes nagy problémák

A nagyfontosságú problémák egész sorozata közeledik a döntés felé a városházán. A költségvetés jóváhagyása után teljes erővel megkezdődik a nagy tervek végrehajtása, amelyek túlnyomórészt gazdasági természetüek és ezért a polgármester *Borvendég* Ferenc alpolgármestert bízta meg a különböző kérdések végleges lebonyolításával. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért szükségesnek tartotta, hogy a felmerült ügyekről pontos tájékoztatással tudjon szolgálni és ezért

Borvendég Ferenc
alpolgármesterhez

fordult, aki mindenekelőtt *a külföldi hitelezőkkel megindult tárgyalásokról nyilatkozott.*

— A külföldi hitelezőkkel folyó tárgyalások még nem nyertek befejezést, — mondotta — és ezért *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok *Szemethy* Károly tiszti főügyésszel Berlinbe utazott

a végleges megállapodás előkészítésére.

Ma már köztudomású, hogy a hitelezők kifejezték a hajlandóságukat olyan megoldás létesítésére, hogy a transzfermoratórium következtében a Nemzeti Banknál elfekvő követelésük egy részét a fővárosi nagyüzemek beruházásainak céljaira felhasználhassuk. Néhány napon belül visszatérnek a főváros kiküldöttei és

remélhetőleg magukkal hozzák az eredmény felé való közeledés újabb dokumentumait.

Ha a végleges megegyezést teljesen előkészítettük, akkor a legújabb hitelműveletet a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé terjesztjük.

Érdeklődtünk a *HÉV átvétele* ügyében megindított tárgyalásokról, amelyekről a következő kijelentést kaptuk:

— A HÉV tényleges birtokbavétele ügyében még nem fejeződtek be a tárgyalások, de mihelyt a vonatkozó szerződést aláírták, *jelentést fogunk tenni a törvényhatósági tanácsnak.*

Kétségtelen, hogy a tranzakció véglegesítése elhúzódott,

aminek oka, hogy *több jogi akakulattal kellett külön-külön megállapodásokat kötni* és figyelembe kellett venni az egymással összefüggő szempontok tömegét. A hozzám érkezett jelentések szerint a szerződések teljesen készen állanak, csupán

a megfelelő aláírásokra van még szükség.

Külön elbírálást igényel a tranzakciónak a kispesti világítási üzemre vonatkozó része, amit ki is vettünk egyelőre a szerződések anyagából, mert ott formai jóváhagyásokra van szükség. Számításaink szerint néhány napra van csak szükség, hogy a HÉV kezelését a Beszkárt átvegye.

Felemlítettük a *Tabán újjáépítését*, amelynek a híre nagy lelkesedést váltott ki a székesfővárosi iparosok és vállalkozók körében. A munkaalkalmak tömegeit várják ettől a nagyarányú kezdeményezéstől és fokozott figyelemmel kísérik az állammal megindított tárgyalások eredményeit.

— A tabáni kérdés megoldásával erőteljesen foglalkozik a főváros vezetősége, — mondotta *Borvendég* alpolgármester — mert most minden lehetősége megvan annak, hogy

a tabáni lakókat a város más részeiben elhelyezhessük.

Az errevonatkozó megoldás adva van és úgy a főváros kislakásos bérházaiban, mint a szükséglakásokban gondoskodunk a tabáni polgárság elhelyezéséről.

— Az állammal folynak a tárgyalások és a *Munkatermelő Intézet* megalakulása után megkötjük a tízmilliós hitel igénybevételére vonatkozó szerződést. Ez az összeg elsősorban arra szolgál, hogy az utakat, a közműveket és a csatornákat építsük meg a Gellérthegy lejtőjén, arra azonban nincsen fedezet, hogy a tervezett házakat a főváros építse fel.

Ezt a munkát a mai viszonyok mellett kizárólag a magánvállalkozásnak kell elvégezni, ami a munkaalkalmak sokaságát hozza magával.

A telkek parcellázása csak akkor válik időszerűvé, ha a lebontott területen a szükséges előmunkálatai befejezést nyertek.

Szóvátettük a *villamos-tarifareform* ügyét, amely a maga újításával általános érdeklődést váltott ki a közönség körében.

— A Beszkárt-tarifareform kérdésében, — hangzott a válasz — a villamosvasút igazgatóságának az az álláspontja, hogy *egyelőre próbákat kell eszközölni, mielőtt a végleges tarifareform ügyében javaslatot lehetne tenni.* A hatfilléres szakaszjegy gyakorlati alkalmazása március közepén történik meg, addig is

a Beszkárt próbákat végzett, amelyek a hozzám érkezett jelentések szerint igazolták az elgondolás helyességét.

A Beszkárt számításai szerint ez a tarifamérséklés *az utasok tömegét csábítja vissza a villamosokra* és ezért abból úgy a közönség igényei, mint a Beszkárt pénzügyi helyzetének javulása szempontjából kedvező eredmények igérkeznek.

Végül a *bánhidai centrálé ügyeiről* érdeklődtünk, amelynél esedékes az új szerződés megkötése. A következő választ kaptuk:

— Tulajdonképpen csak a már régebben folyamatba tett tárgyalások likvidálásáról van szó. Megfelel a tényeknek a *Fővárosi Hirlap* multheti számában közölt az a híradás, hogy

a fővárosnak ez év július 1-ig kell nyilatkoznia arról, hogy átveszi-e a bánhidai telep kezelését is?

Nem akarok elébevágni a törvényhatósági tanács és a közgyűlés állásfoglalásának és ezért arra az álláspontra helyezkedem, hogy úgy az áramszerződési, mint pedig az egységárra vonatkozó számításokat és javaslatokat az illetékes fórumok elé fogom terjeszteni.

*

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozata megnyugvással töltheti el a közvéleményt afelől, hogy a *főváros nagy érdekei a leggondosabb mérlegelés és intézkedés középpontjában állanak.* A nyilatkozatban felsorakoztatott kérdések mindegyike messze kiható jelentőséggel bír a főváros fejlődésére és bizonyos, hogy az autonómia szervei minden vonatkozásban a főváros érdekeinek védelmében fognak dönteni.

Április havában megkezdik a koronázó Mátyás-templom külső restaurálását

A Fővárosi Hirlap akciójának sikere: Borvendég alpolgármester utasította a pénzügyi osztályt a szükséges fedezet kijelölésére

Néhány héttel ezelőtt általános feltűnést keltett a *Fővárosi Hirlap*-nak az a tudósítása, amely a leghíresebb magyar műemlék, *a budavári koronázó Mátyás-templom fenyegető pusztulásáról számolt be és felhívta erre a körülményre az illetékesek figyelmét.* A *Fővárosi Hirlap* tudósítása a legszélesebb visszhangra talált és úgy a kormánykörök, mint a *Műemlékek Országos Bizottsága* és a főváros illetékes tényezői részéről olyan megmozdulások történtek, amelyek most már biztossá teszik, hogy kellő időben megtörténik a szükséges intézkedés a pótolhatatlan nemzeti kincs megmentésére.

Szombaton délelőtt a kegyúri ügyeket intéző elnöki ügyosztály vezetője, *Felkai* Ferenc főjegyző előterjesztése után *Borvendég* Ferenc alpolgármester kijelentette, hogy

a Mátyás-templom elkerülhetetlen restaurálása dolgában sürgősen értekezletet hív össze.

Az értekezlet napját még nem állapították meg, mert megelőzően a restaurációhoz szükséges fedezetet kell előteremteni. *Borvendég* alpolgármester ezirányt már érintkezésbe lépett *Lamotte* Károllyal, a pénzügyi ügyosztály vezető tanácsnokával és utasította az ügyosztályt, hogy *a munkálatok megkezdéséhez szükséges fedezet kijelölése iránt haladéktalanul intézkedjen.*

A Mátyás-templom restaurálási munkáinak megindítása iránt munkatársunk

beavatott helyen

érdeklődött és a következő újabb részleteket tudta meg:

— A felbecsülhetetlen értékű építészeti remekmű restaurálási költségeit e pillanatban még a legbeavatottabb szakértők sem tudják megmondani, de valószínűnek látszik, hogy *800.000—1,000.000 pengőből sikerül a helyreállítást elvégezni.* Fontos körülmény az, hogy az elmállott kőrészeket milyen anyagból pótolják.

A munkálatok elindításához minimum 120 ezer pengőre van szükség.

A torony külső beállványozása egymagában 60.000 pengőbe kerül, már pedig ha ilyen nagy összeg kell az állványok megépítéséhez, akkor legalább ugyanennyi értékű munkát kell nyomban elvégeztetni, hogy az állványozásra elköltött kiadás rentábilis legyen. Csak az állványok megépítése után kerülhet a sor

a torony és az egész templom aprólékos átvizsgálására,

hogy a szakemberek megállapíthassák a szükséges teendőket. Ugyanekkor állapítják majd meg a restaurálási munka sorrendjét is. A restaurálás dolgában egyébként a napokban értekezletet tartanak, amely intern jellegű lesz és azon résztvesznek a kegyúri, a pénzügyi, a középítési és a művészeti ügyosztályok tagjai. Az itt megvitatott megoldási lehetőségeket azután

szélesebbkörű ankét elé terjesztik,

amelyen már ott lesznek a műemlékekre felügyelő bizottság és az Országos Műemlék Bizottság, valamint a kultuszminisztérium képviselői is.

*

Annyi bizonyos, hogy az intézkedések legrövidebb időn belül várhatók, mert valószínűen már április első napjaiban hozzá akar kezdeni a főváros a Mátyás-templom külső restaurálásához. A koronázó-dóm belső helyrehozataláról egyelőre még nem tárgyalnak.

Nem csökkentik az üzemi munkabéreket

Az illetményredukció nem érinti az üzemi munkásokat — Illetékes helyen érthetetlennek tartják a rendkívüli közgyűlés összehívását

A városházi ellenzék az üzemi munkások állítólagos bércsökkentése miatt rendkívüli közgyűlés összehívását kérte, amit *Huszár* Aladár dr. főpolgármester március 3-ára, péntekre tűzött ki.

A rendkívüli közgyűlés napirendjén szereplő üzemi munkabércsökkentés kérdésében

az üzemi ügyosztályhoz

fordultunk felvilágosításért, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő választ kapta:

— Nem értjük az ellenzék összehívó kérelmének indokait, miután *szó sincs olyan intézkedésekről, amelyek az üzemi munkások béreinek redukálásával lennének összefüggésben.* Sem az üzemek, sem az ügyosztály részéről ebben az irányban semminemű lépés nem történt és a polgármester úr sem adott ki ilyen rendelkezést, szóval a székesfőváros részéről ilyen irányú kezdeményezésről nincsen tudomásunk.

A pénteki rendkívüli közgyűlésen napirendre kerülő

üzemi munkabér-kérdés azonban kétségtelenül egyike a főváros legfontosabb pénzügyi problémáinak.

A főváros évente *több mint húszmillió pengőt* fizet ki az üzemi munkásoknak. Az is bizonyos, hogy az üzemi munkabérek eziőszerint *tíz-tizenöt percenttel átlagban felette állanak a magángazdaság munkabéreinek,* sőt vannak egészen kirívó esetek is, különösen a közkórházi és köztisztasági alkalmazottak soraiban, ahol munkások, minden szakképzettség nélkül,

öt-kilenc pengős napibéreket

kapnak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött aziránt, hogy abban az esetben, ha kormányintézkedés, vagy más ok folytán tényleg szóbakerülne az üzemi munkabérek redukálása és valamilyen csökkentést hajtanának végre: mit jelentene ez pénzügyileg a főváros számára?

— Amennyiben az egész vonalon *ötpercentes redukciót* léptetnének életbe,

ez kereken egymillió pengő pluszt jelentene a főváros budgetjében.

Szükségesnek tartjuk azonban újból hangoztatni, hogy *a fővárosnál eziőszerint senki sem gondol a munkások bércsökkentésére,* annak ellenére, hogy a tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetését és lakásilletményeit most már harmadszor csökkentették.

Hasznos tudni,
mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy
Schmidthauer **Igmándi**
keserűvize hatékony forrás-sókban egész Európa leggazdagabb ilynemű ásványvize. Rendszerint már kisadag; ¼ vagy ½ pohár elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.

Harc a Vízművek igazgatósági tagságáért

A kereszténypárt magának követeli a Friedrich-párt pozícióját

Az elmult hónapok során több alkalommal felmerült az a gondolat, hogy az üzemi igazgatóságokat újjászervezik. A végrehajtást azonban mindenkor mellőzték, mert a főváros vezetőségének az az álláspontja, hogy *a mai pártkereteket teljesen fedi az igazgatósági tagságok megoszlása* és ezért reorganizációra nincsen szükség. A törvényszerűség szempontjából sem sürget az intézkedés, mert a hat évre választott igazgatósági tagok mandátuma még nem járt le.

Részleges változások azonban történnek a közeljövőben az Elektromos Művek és a Vízművek igazgatóságaiban.

Az Elektromos Művek igazgatóságából ugyanis visszahívták *Pásthy* János műszaki tanácsost, a Friedrich-féle keresztény ellenzék tagját, a Vízművek igazgatóságában pedig *Perczel* Béla elhunytával történt üresedés. A megoldás adva volna: az Elektromos Művekhez a Keresztény Ellenzék, a Vízművekhez pedig a Keresztény Községi Párt nevezi meg kiküldöttjét, akiket a törvényhatósági tanács ezekre a pozíciókra megválaszt.

Ugy látszik, hogy az igazgatósági tagságok körül némi kis izgalmak mégis csak jelentkeznek.

A Vízművek igazgatóságában ugyanis bizonyos eltolódás történt azért, mert a Wolff-párt részéről oda delegált *Piazza Győző időközben az Egységes Községi Polgári Pártba lépett,* aminek következtében az igazgatóság *három egységespárti, egy kereszténypárti és egy szocialista tagból áll.* A két többségi párt egymással való arányosságában történt változást

a Wolff-párt azzal kívánja parirozni, hogy a Friedrich-párttól elvonja ezt az igazgatósági tagságot

és azt a saját maga kiküldöttje számára foglalja le. Hogy ez a törekvés kisebb csete-paték nélkül nem vihető keresztül, az természetes és így el kell készülni arra, hogy *a folyamatban lévő tárgyalások eredménytelensége után megindul a kapacitálás az egész vonalon.*

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Köhögés, rekedtség
ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

Ez a hely a
„MIRA"
Gyógy- és Keserűvízforrás Részvénytársaság
által feladott hirdetés részére van fenntartva

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16-8-38, 19-0-85.

Pesti kirakat

A pékeknek

természetes, mindig igazuk van és főként akkor kell meghatottsággal és alázattal tudomást venni az ő patentirozott hazafiságukról, amikor a kenyér árát és a péksütemény árát fölemelik. Azt a remek színházi összjátékot, amelyet az ipartestület ilyenkor produkálni szokott, igazán megirigyelhetné akár Márkus László, a Nemzeti Színház kitűnő direktora is. Egy-egy ilyen ipartestületi ülés az aggódó és busongó hazafiak tépelődését mutatja, akik éjjel-nappal polgártársaik jólétén törik a fejüket és rettentő keserű nekibúsulással hajlandók csak a kenyér árát fölemelni.

Teszik pedig ezt olyan gesztusok között, hogy Budapest polgársága igazán hálódatosan, könnyező szemmel fogadhatja. Milyen szépen is mondta a napokban az ipartestület kitűnő elnöke, hogy a pékeknek is számolni kell a mai viszonyokkal és az ország nyugalma és békéje érdekében áldozatokat kell hozniok. Uram Isten, még a szegény pékeknek is áldozatot kell hozniok: föl kell emelni a kenyér árát. Dehát ez csak természetes akkor, amikor a pékek ipartestületének tagjai között alig nyolcvan százalék akad, akik egyszersmind budapesti háziurak is. Tessék elképzelni, hogy ez a nyolcvan százalék mennyi áldozatkészséggel, mennyi odaadással, „a mai viszonyokkal való mennyi számolással" tudta összekapargatni azt a néhány pár száz sokemeletes bérpalotát.

Egyben azonban a pékipartestület nyugodtan átvehetné a magyar tudományos akadémia szerepét is, mert a magyar nyelv szépségeit és finomságait nincs az az előkelő magyar író, nincs az a tekintélyes akadémikus, aki olyan gyönyörűen ki tudná használni, mint a pék urak. Mert méltóztassék tudomásul venni és az összes budapesti háziasszonyok legyenek meggyőződve róla, amikor tegnapról mára többet fizetnek a kenyérért, hogy itt — amint a pékek ragyogó elokvenciája kifejezi — „nem áremelés történt, hanem csupán a kenyér árának rendezése." Ebben, azt hiszem, mindnyájan boldogan fogunk megnyugodni. Hála a jó Istennek, a pék urak rendezték a kenyér árát. Mert már alig birtuk ki, hogy olyan rendezetlen viszonyok között éltünk: kevesebbet fizettünk, mint ma.

A pék urak mellett azonban ideje volna, hogyha most már végre-valahára a községi kenyérgyár is megmutatná a maga élethivatását. Ezt a fővárosi üzemet azért csinálták meg annakidején, hogy a kenyér árát szabályozni lehessen. Nem pedig azért, hogy a pék urak áremeléséhez állandóan argumentumokat szolgáltasson. Azt hisszük, ideje lenne végre-valahára, hogy a községi kenyérgyár bebizonyítsa, hogy a pékek nemcsak színészi felvonulást rendeznek akkor, amikor ennek az üzemnek léte ellen tiltakoznak. A kenyérgyár mai tevékenysége csak arra való, hogy a pékek bátorságot kapjanak a további szabad garázdálkodásra. A kenyérgyár mai tevékenysége alapján nyugodtan dísztagja lehet a pékek ipartestületének, vagy akár a Háztulajdonosok Szövetségének, ahová a pékek nyolcvan százaléka úgyis tartozik.

A Perl-kenyérgyár

azután mindjárt gusztust is csinál a fölemelt árú kenyérhez. Olyan szépen, olyan gusztusosan tapad a két hír egymáshoz, hogy a pékek fölemelték a kenyér árát és a Perl-kenyérgyárban piszkoskezű kocsisok gondoskodnak a mi mindennapi betevő falatunkról. Igy, egymás mellett ez a két hír mindenesetre megnyugtathatja a budapesti háziasszonyokat, akik most már drágábban fizetik a kenyeret, de legalább biztosak benne, hogy az a kenyér, amit az asztalra tesznek, jóizűen fogyasztható el.

A Perl-kenyérgyár esete akkor is elegendő volna, ha egymagában állana, de a hatóságokat a Perl-kenyérgyárral szemben való eljárásra az indította, hogy többfelől érkeztek panaszok, amelyek szerint egyes üzemek és gyárak, amelyek kenyérsütéssel foglalkoznak, nem tartják be a higiénia legelemibb követelményeit sem. A VII. ker. elöljáróság minden dicséretet és a polgárság háláját érdemli azért a rajtaütésért, amellyel leleplezte a Perl-kenyérgyárban folyó gusztusos munkát. A kenyérgyárról a napokban fognak ítélkezni, egyelőre azonban maga a rideg és undorító tény áll előttünk, hogy a kocsisok, miután istállói hajnali munkáikat (sokan vagyunk faluról származott emberek, akik tisztában vagyunk ennek a hajnali munkának a lényegével) elvégezték, „azon melegében" hozzáfognak a kenyérsütéshez. Ezt megállapította a kiszállott bizottság és a pékek ipartestülete most már nagyon jól tudhatja, hogy ezekután milyen örömmel és szeretettel fogadja Budapest közönsége legújabb áremelésüket.

Megnyugvásul szolgálhat azonban a főváros lakosságának az az erély és lelkiismeretes figyelem, amellyel a VII. ker. elöljáróság működik. Joggal elvárhatja ez a közönség, hogy a többi elöljáróságok is sietve követni fogják ezt a nagyszerű példát és kipellengérezik a többi perleket és a többi kenyérdagasztó kocsisokat.

Leukoplast
magyar gyártmány

Világraszóló propagandát és hatalmas idegenforgalmat biztosít a fővárosnak a nemzetközi cserkész-jamboree

A közgyűlés nem prejudikál a bánhidai tárgyalásoknak — Az útépítési programot meg kell valósítani — Változatlanul fenntartják a művészetek támogatására felvett előirányzatot

Rendkívüli közgyűlés volt az elmult pénteken, amelyik a maga higgadt és tárgyilagos lefolyásával bizonyította, hogy az összes községpolitikai pártok a főváros érdekeit tartják legfontosabb célkitüzéseiknek. A bánhidai villamostelep ügyeiről volt szó és ebben a vonatkozásban az ellenzék szónoka nagy részletességgel sorolta fel azokat a szempontokat, amelyeket a megkötendő szerződésben kívánt lefektetni. A rendkívüli közgyülés után még mindig nyitott kérdés, hogy *miként alakul a főváros és a bánhidai centrálé viszonya* és ezért szükségesnek tartottuk, hogy

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőnek, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének a véleményét megtudjuk, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A rendkívüli közgyülésen felvetett kérdésről *Borvendég* Ferenc alpolgármester teljesen kimerítő választ adott, amelyből megtudtuk, hogy

a Dunántúli Villamossági Rt. és a főváros között csak most indulnak meg a döntő tanácskozások.

Mindenképpen helyeslem, hogy a bánhidai telep ügyében a közgyülés nem tért ki a részletkérdésekre és ezzel *győzött az Egységes Községi Polgári Pártnak az az álláspontja, amelyik a sürgősség mellőzését kívánta.* Nincsen semmi célja ugyanis annak, hogy a tanácskozások előtt

bármilyen állásfoglalással prejudikáljunk,

mert nem kétséges, hogy a *főváros vezetői minden tekintetben körülbástyázzák Budapest érdekeit.* Véleményem ebben az ügyben nem változott: a bánhidai centrálé országos érték, hatalmas állomása a magyar energiagazdálkodásnak és így *feltétlenül szükséges, hogy a fővárossal való kooperációja a jövőben is biztosíttassék.*

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén fontos tárgysorozatként szerepelt *a gödöllői világjamboree* ügye, amely körül az elmult hetekben éles harcok folytak. Azóta lehiggadtak a kedélyek és győzött az a belátás, hogy a külföldi cserkészek magyarországi tartózkodása világeseménynek számít, amelynek révén Magyarország mindenképpen jól jár.

— Teljesen közömbös, — mondotta *Kozma* Jenő, hogy a jamboree Budapesten vagy Gödöllőn kerül-e megrendezésre, mert *a főváros szempontjából Gödöllő is meghozza az idegenforgalomból feltétlenül jelentkező előnyöket.* Meggyőződésem szerint

helyesen járt el a főváros, amikor a hatvanezer pengő értékü támogatáson kívül magára vállalta a különböző egészségügyi szolgálatokat, valamint a közlekedés és a Budapesttel való összeköttetés fenntartását is.

Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy *a gödöllői táborban tartózkodó ifjúság hozzátartozói Budapesten fognak lakni*, akik a maguk nagy tömegeikkel hallatlan méretüvé emelik a főváros nyári idegenforgalmát. Nagy elégtétellel állapítom meg, hogy

a nemrégiben még mutatkozó ellentétek e kérdés körül megszüntek

és hogy a jamboree sikere Magyarország számára belátbatatlan értékü propagandát hoz magával.

A főváros közmunkaprogramjában ez évben is jelentős tételekkel szerepel *az utak építése és karbantartása*, amelyek nélkül a főváros fejlődése el sem képzelhető. Most olyan hangok hallatszanak, hogy esetleges *közmunkaredukció* esetén elsősorban ezen a téren történnek korlátozások. Erről a kérdésről a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Nem tartom valószínünek, hogy a megoldás éppen az utak építésének jelentős megszorításában jelentkezzék, mert *a külterületek útvonalainak rendezése első feltétele a város terjeszkedésének.* A közmunkák tömegében magasépítkezések úgyszólván alig szerepelnek, tehát

az útépítési program végrehajtását feltétlenül kívatosnak tartom.

Nemcsak arról van szó, hogy a főváros fejlődése ezt kívánja, hanem *a munkaalkalmak tömegéről is szó van*, ez pedig már szociális kötelezettség, ami elől aligha térhetünk ki. A magam részéről annál is inkább ragaszkodom az útépítési program lehető betartásához, mert *a külterületi építkezések számos vonatkozásban éppen az utak hiánya miatt nem tudnak megindulni.*

A költségvetés jóváhagyásával kapcsolatban az a hir is elterjedt, hogy a kiadások csökkentésére irányuló szándékok során *a képzőművészetek támogatására* felvett tételt is mellőzi a kormányhatóság.

— Kizártnak tartom ezt az intézkedést, — úgymond, — mert *a kormány tagjai kivétel nélkül fanatikus tisztelői a művészetnek* és nagyon jól tudják, hogy a közművelődési ügyosztály költségvetésében szereplő, aránylag nem nagy összegre, feltétlenül szükség van.

Olyan rossz idők járnak a művészekre, hogy joggal várják a főváros segitő támogatását

és a különböző kiállításokon megjelenő bizottságot, amelyik úgyszólván a legnagyobb vásárló szerepét tölti be. *Ezt a tételt nem fenyegeti veszedelem* és bizonyos, hogy a festők, szobrászok és iparművészek ebben az évben is mecénást tisztelhetnek a fővárosban.

*

A közlekedési bizottság a közeljövőben ülésre jön össze, hogy ott véleményt mondjon a régebb idő óta felmerült közlekedési problémákról. *Kozma* Jenő, a bizottság elnöke, az ügyosztályi előkészitést várja és azután gondoskodik a bizottság sürgős összehivásáról.

CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA
OBENDORFER
Jozsef Budapest, VIII., Ludovicea-utca 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Ön is tud számolni!

A világitási költségek túlnyomó részét az áramszámla teszi, ehhez képest az izzólámpa ára elenyésző. A silány minőségü lámpa csak a beszerzésnél olcsóbb; az áramfogyasztásban azonban annál drágább! Vegye tehát csak a bevált, gazdaságos

TUNGSRAM LÁMPÁT!

Uj költségvetési expozét tart a polgármester a kormányhatósági jóváhagyás után

Sajnálatos szenzáció: az előirányzott közmunkáknak csak egy részét végzik el

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter betegsége és *Imrédy* Béla pénzügyminiszter sokirányú elfoglaltsága miatt még mindig nem érkezett meg a költségvetés kormányhatósági jóváhagyása. Egyes részletek már nyilvánosságra kerültek, amelyek azt mutatják, hogy nemcsak a kiadási, hanem a bevételi tételek között is változtatásokra van kilátás.

Függetlenül a belügyminisztériumban folyó tanulmányoktól, a főváros pénzügyi osztálya már most előkészíti a költségvetés átformálását. Az új költségvetés bemutatása ezúttal nemcsak a megszokott formaságokat igéri, hanem *érdekes meglepetéseket is,* amelyeket élénken illusztrál az a nyilatkozat, amelyet

illetékes helyről

kapott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A kormányhatósági jóváhagyás leérkezése után a polgármester *új expozét* tart a tanácsban és a közgyűlésen. Dokumentálni fogja ugyanis, hogy

miért kell háttérbe szorítani az előirányzott közmunkák elvégzését, amelyekre csak akkor kerülhet sor, ha a viszonyok javuló tendenciát mutatnak.

Nem arról van szó, hogy a tervezett közmunka-sorozatot végleg elejtsék, hanem hogy csak egy bizonyos részét végeztessék el, miután a főtörekvés a mai állapotok mellett csak arra irányulhat, hogy

a folyó kiadások fedezetét mindenképpen biztosítani lehessen.

A polgármester expozéja erre fog kiterjeszkedni és bármennyire is fájdalmas, hogy a közmunka-program meggyengül: *a kényszerítő érvek hatása alatt más megoldást nem lehet találni.*

*

A belügyminisztérium városi főosztályán teljes részletességgel kidolgozták a jóváhagyó leiratot, amelyet a polgármesterhez küld le a belügyminiszter. A jóváhagyás előtt azonban feltétlenül megtartják azt az intern-tanácskozást, amelyet minden évben lefolytat a miniszter a városi főosztály vezetőinek, valamint a főváros polgármestereinek bevonásával.

A pályaudvarokrendezésétől és a vasutvonalak áthelyezésétől függ a halálsorompók átépítése

Meg kell vizsgálni az összes lehetőségeket — mondja Harrer Ferenc, a városfejlesztő bizottság elnöke

Nem kerülhet le a napirendről a halálsorompók megoldásának és a budapesti gyorsvasút megalkotásának a kérdése: ez volt a lényege a *Fővárosi Hirlap* mult héten megjelent ama cikkének, amelyben *Magyar* Miklós Budapest közlekedésének átszervezéséről fejtette ki a maga szakszerű nézeteit. Most

Harrer Ferenc dr.

törvényhatósági tanácstag,

a városfejlesztési bizottság elnökétől kértünk nyilatkozatot erről a beláthatatlan jelentőségű problémáról, aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Magyar Miklós* törvényhatósági bizottsági tag a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában a halálsorompókról megjelent cikkében egy bizottságot említ, amely a problémával már 1908-ban foglalkozott volna. A dátum arra mutat, hogy a *Nagy-Budapestről* szóló előterjesztés van emlékében, amely a közlekedési problémákat is fölvetette, de a szóbanforgó témával közelebb nem foglalkozott. A háború előtt a főváros vezetősége — nem ugyan bizottság utján —

már kereste a probléma megoldását, még pedig helyesen, a pályaudvarok rendezése keretében.

A tárgyalásokat a háború félbeszakította. A háború után a problémát önmagában próbálták megoldani, de sikertelenül. Most majd a városfejlesztési bizottság fog a kérdéssel foglalkozni és pedig — egyedül helyesen — *az egész nagyvasúti probléma keretében.*

— Az elnöki előterjesztés erre vonatkozólag a következőket tartalmazza: „A ceglédi vonal problémájának külön megoldása eddig nem sikerült; a vonal eltávolítását vasutforgalmi szempontból az államvasutak és a kereskedelemügyi miniszter ellenzik, *a mélyvasuttal szemben is támasztanak főleg vasuttechnikai szempontból nehézségeket,* a magasvasut pedig a környék lakosságának nem kell (nem akarja a „halálsorompókat" a „kinai fallal" megváltani).

Tagadhatatlan, hogy városépítésileg a legtökéletesebb megoldás a vonalnak a nyugati pályaudvartól Kőbányáig a vonalrendszerből való kiküszöbölése lenne.

Ez azonban legfeljebb a nagyvasut fővárosi egész vonalvezetési és pályaudvari rendszerének *szerves reformjától* várható. Ilyen gyökeres változások esetén azonban talán mégis található mód arra, hogy a ceglédi vonal említett szakasza mellőzhető legyen. Alig képzelhető, hogy bizonyos vonalvezetési változtatásokkal, még a meglevő pályaudvarok felhasználásával is, különösen

a nagyvasutnak és a városi vasutnak a szomszédos és a helyiforgalom lebonyolításában való kooperációja mellett,

helyiforgalmi vonatkozásban a ceglédi vonal említett szakasza ne lenne a közlekedés hátránya nélkül felhagyható. Maradna tehát problemaként elsősorban *a keleti expressvonatok, azután a gyorsvonatok közvetlen kocsijainak út-, illetve időveszteség nélkül való átvezetése a fővároson.* Nem szólva az időrövidítésnek a tartózkodás megrövidítésében és a menetsebesség fokozásában bizonyára meglevő lehetőségeiről, még megfelelő, az eddig szóbakerült és egyidőben a páris—belgrádi expressnél meg is volt balparti körvasúti vezetésnél

jobb átvezetési lehetőségek is akadhatnak.

Mindenesetre a ceglédi vonalszakasz felhagyásához oly nagy városfejlesztési érdek fűződik, hogy pótlásának összes elképzelhető lehetőségei megvizsgálandók."

*

Amint látható, *Harrer* Ferenc, *Nagy-Budapest* tervezetője és lelkes propagálója is a halálsorompók eltüntetésével látja biztosítottnak a főváros terjeszkedését.

A racionalizálás során megszüntetik a közüzemek külön jogi osztályát

Egyelőre nem töltik be az Elektromos Művek jogtanácsosi állását

Az *Elektromos Művek* jogtanácsosi állása *Hagymásy* Dénes dr. halálával a közelmultban megüresedett. Az ügyészi állás betöltésének kérdése sokat foglalkoztatja a főváros vezetőköreit, mert a pályázók minden elérhető összeköttetést megmozgatnak. Az Elektromos Művek igazgatósága legutóbbi ülésén már foglalkozott is az ügyészi állás betöltésének kérdésével és az eszmecserén az a megfontolandó álláspont alakult ki, hogy *az üzemi racionalizálás végrehajtásáig a jogtanácsosi állást felesleges betölteni.* Sőt akadt egy másik, radikálisabb álláspont is, amely a jogi osztályt feleslegesnek tartja és megszüntetését javasolja. Az *Elektromos Művek* jogi osztályának problémájáról

az igazgatóság egyik tekintélyes tagja

a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az *Elektromos Müvek* igazgatóságának jogi osztályát körülbelül hét-nyolc esztendővel ezelőtt szervezték. Azelőtt az üzemnek sem jogi osztálya, de még csak jogtanácsosa sem volt, hanem magánügyvédeket biztak meg az üzem peres ügyeinek viteléve. Túlnyomórészben úgyis egészen kis jelentőségű áramdíjtartozási perekről van szó és a *jogügyi osztály is javarészt ilyen bagatell kereseteknek a lebonyolításával foglalkozik.* Ennek ellenére a jogi osztály az évek során egyre jobban terjeszkedett és

ma már az osztályvezető jogtanácsoson kívül hat-hét tagja is van,

úgyhogy ennek az apparátusnak a fenntartása jelentékeny kiadással terheli az évi költségvetést. A jogtanácsos havi tiszteletdíja csaknem *kétezer* pengő, a helyettesé közel *ezer* pengő és ezenkívül ott van a személyzet többi tagjainak az arányos fizetése. Az igazgatóság tagjai már évek óta sokalják a jogi osztály terjeszkedését, az egyre fokozódó költségeket és az elhunyt vezérigazgató,

Deutsch Lajos szintén a jogi osztály felesleges voltát hangoztatta.

Vannak az igazgatóságnak olyan tagjai is, akik azt állítják, hogy a jogi osztály fenntartása jóval többe kerül, mint amennyi hasznot hajt az intézménynek. Mindazáltal a fennálló helyzeten, *Hagymásy* Dénes személyére való tekintettel, nem akartak változtatni, most azonban a körülmények megváltozása folytán komolyan

felvetődött a jogi osztály likvidálásának kérdése,

amihez az első lépés az lenne, hogy az ügyészi tisztet nem töltik be, hanem a vezetést átmenetileg *Szebehelyi* Jenőre, az Elektromos Művek h. jogtanácsosára bizzák.

— Szó van arról is, hogy az üzemi racionalizálás során a három nagy közüzem számára *közös jogügyi osztályt létesítenek,* mert hisz természetes, hogy a gáz- és vízműveknek is van külön jogügyi osztálya.

*

Hogy mennyire felesleges az üzemeknek külön jogi osztályt fenntartani, arra jellemző, hogy a napokban

több előkelő budapesti ügyvéd jelentkezett, akik hajlandók teljesen ingyen és minden díjazás nélkül az Elektromos-Művek összes pereit ellátni

és munkájuk díját a pervesztes felek megítélt perköltségéből fedeznék. Van aztán egy másik komoly ügyvéd-ajánlkozó is, aki a jogügyi osztály minden teendőjét havi 600 pengő honoráriumért elvállalná.

BRASIL-MATE-VERA
REAL-HERVA-MATE

ÓVJA MEG AZ IDEGEIT!
KÁVÉ ÉS TEA HELYETT IGYON
INDIÁN VÉDJEGYŰ
BRASIL-MATTE-VERA-T
A MATTE-VERA NEM IDEGESIT
ÁLMATLANSAGOT NEM OKOZ,
MEGNYUGTAT ÉS TÁPLÁL.
HASZNÁJLÁK:
KÓRHÁZAK, ISKOLÁK, NAPKÖZI-OTTHONOK
ÁRUSITJÁK
AZ ÖSSZES SZAKÜZLETEK.
BRASIL-MATTE-VERA BEHOZATALI VÁLLALAT BUDAPEST

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V, Nádor utca 12. Telefon: 262—81, 262—82.
GYÁRAK:
Budapest, IX., Illatos út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

Acélfalat kell emelni a kereskedelmet lehengerelő áruházak és gyárak kíméletlen hadjárata ellen

Fabinyi Tihamér kijelenti a Fővárosi Hirlapban, hogy a helyzet elfajulása esetén az intézkedések meg fognak történni

Mindinkább széles körökben vet hullámot a *Fővárosi Hírlap*-nak az a nemrégiben megindított akciója, amelyik a legértékesebb közgazdasági faktornak: *a kereskedelemnek a megvédelmezését tűzte ki céljául.* A lesujtó gazdasági válság és a felfokozott adóterhek széles sorokat szántottak a kereskedők tömegeiben, amelyek elszántan folytatják létfenntartási küzdelmeiket a még megmaradt lehetőségek biztosításáért. A kereskedők azonban *újabb veszedelmekkel* kerültek szembe és folyton gyengülő erejükkel már-már képtelenek megbírkózni a néhány megmaradt vevőjüket is elszívni szándékozó nagy áruházakkal, valamint a gyárakkal, amelyek, *mint a kifacsart citromot, akarják félredobni a kereskedők ezreit.* A *Fővárosi Hirlap* akciója változatlan energiával hirdeti és fogja hirdetni a jövőben is, hogy

a kereskedői egzisztenciák megvédelmezését az áruházi gőg és mohóság áradatával szemben csakis úgy lehet biztosítani, ha a tömegcikkekre berendezkedett árucsarnokokat a külföldi vonatkozásokban bevált külön adózási rendszer alá vonják.

A kiegyenlítésre kell törekednie az illetékes tényezőknek és gondoskodni arról, hogy *a nagyobb tőkével rendelkező áruházak ne fojtsák meg végleg a szakkereskedelmet,* amely több évtizedes becsületes munkássága után utolsó lélekzetvételénél tart. *(Ismételten hivatkozunk a Magyar Divatcsarnok esetére, amely a hatóságok által elrendelt tűzbiztonsági intézkedéseket még mindig nem hajtotta végre, de élelmiszerkereskedését zavartalanul folytatja, a Corvin pedig éppen most jelenti be, hogy élelmiszerosztályát nagy mértékben kiterjesztette!)*

Ugyancsak acélfalat kell emelni

a gyárak lehengerlő hadjáratának is,

amelyik a legkíméletlenebb módon akarja félredobni azt a gazdasági gyakorlatot, hogy *a gyár és a fogyasztóközönség között a közvetítőkereskedelemnek van csak egyedül létjogosultsága.*

Legutóbbi számunkban *a szappanipar* és a *műselyemgyárak* kartelmegmozdulásairól számoltunk be és most ismét visszatérünk a *cukorkakereskedőkre,* akiket lassanlassan megfojtanak a gyári érdekeltségek. Egyidőben volt némi belátás és méltányosság a gyáraknál, amelyek nem adtak az áruházaknak olcsóbb árut, mint a detailistáknak, most azonban

rövidlátó üzleti politikával és a gyáripari tradiciók teljes elvetésével kapcsolják ki a kereskedelmet a fogyasztók részére való árusításból.

Hivatalokban, vállalatoknál, irodákban mindenütt jelentkeznek a gyárak megbizottai, akik közvetlenül vesznek fel rendeléseket és még az olyan neves üzemek is, mint a *Dreher-Maul, a Szent István és a Koestlin,* közvetlenül jelentkeznek a fogyasztóknál. Ilyen körülmények között

a cukorkakereskedelem helyzete napról-napra szomorúbb.

Nem nehéz megjósolni, hogy a gyárak rosszuljárnak ezzel a kapzsisággal, mert elvesztik a kereskedőt, azt a közvetítőt, aki leghűségesebb vásárlójuk és árucikkeik legkitünőbb népszerüsítője volt. Nem gondolnak arra a gyárak, hogy

a fogyasztókhoz való közvetlen odatolakodás renoméjukat is rontja,

mert a nagy gyárak mellett kisebb, *kétes hírnevű cégek is élnek ezzel a fogással,* akik megtévesztik a közönséget és ezáltal a hasonló szisztémával dolgozó nagy gyárak termékeiről is kedvezőtlen véleményt alakítanak ki.

A hozzánk érkezett számos levélből kiragadunk egyet, amelyik bizonyos *„Molo-maltin"* nevü ismeretlen árucikk furcsa propagálásáról számol be. Ezt a cikket előállító üzem a Csengery-utcában működik, olyan környezetben, hogy a levélíró azt, antihigiénikus voltánál fogva, *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos figyelmébe ajánlja. Kitünik a levélből, hogy a cég ügynökei a privátlakásokat keresik fel és a kávé és csokoládé pótlására a szabadalmazott eljárással készült *Molo-maltin* (nem tévesztendő össze az *Ovomaltinnal!)* nevü tápszert ajánlják és hogy az eredményt biztosítsák:

az ügynökök 50 filléres cukrokat ígérnek, olcsó lisztet ajánlanak, ha legalább három kiló Molomaltint vásárol a vevő.

Természetes, hogy az olcsó cukor és liszt sohasem érkezik meg és amikor a becsapottak a „gyár"-ban reklamálnak, azt a mentegető választ kapják, hogy *az ügynökök felelőtlen ígéretei rájuk nem kötelező.* Nem tudjuk pontosan, hogy a „Molo-maltin" micsoda, de jellemző, hogy az egységenként 4.40, 2.30, 1.20 és 50 filléres árakból az ügynökök 1.50, —.80, —.40 és —.17 P-s jutalékot kapnak. A *„Molomaltin"* nevü ismeretlen *gyár* (ennél az üzemnél jó lesz definiálni a gyár fogalmát is. A 28.000/1932. K. M. rendelet értelmében gyárnak minősíthető az oly üzem, amely elemi erővel hajtott munkagépet használ és legalább 10 munkással dolgozik.), tehát ez a „gyár" megengedheti talán magának, hogy kétes értékü árujával házaljon, azonban ez az eljárás

nem méltó a nagy sörgyárak élelmiszer üzemeihez,

amelyeknek cikkei a közönség körében ismertek és talán becsültek is. Hogy mennyire nem méltó, azt misem bizonyítja jobban, mint *az OMKE esete a Dreher-Maul csokoládégyárral.* Számos reklamálás után az OMKE azt a választ kapta a sörgyár élelmiszer-üzemétől, hogy ők nem nyitnak fiókokat és üzleteket, hanem *kizárólag a legális kereskedelem útján* hozzák forgalomba gyártmányaikat. Az OMKE megelégedéssel igazolta a *Dreher-Maul-gyár* üzleti politikáját, azonban a felszólalások továbbra sem szüntek meg. Kiderült, hogy

a Dreher-Maul-gyár a maga „szigorú elvei" mellett fiókokat és üzleteket létesít, irodákba, gyárakba és hivatalokba küldi a közvetlen ügynökeit

és elvonja a vásárlók ezreit a kiskereskedők üzleteiből. A kereskedői érdekeltségek a legnagyobb megdöbbenéssel látják a *Dreher-Maul-gyárnak* ezt a gesztióját, amely szégyenli ugyan bevallani, hogy ilyen eszközökkel operál, de a valóságban mégis mindent elkövet a kereskedők megfojtására. Az összes budapesti élelmiszerkereskedők ma már tudják, hogy *az oly előkelő hangzású Dreher-vállalat sem tartozik azon gyárak közé, amelyek a gyáripar keretei között maradnak és lojalitással viseltetnek a kereskedelem iránt.*

Havonkénti költségelőirányzatok bemutatására kötelezte a polgármester az üzemeket

Sipőcz Jenő polgármester felgyógyulása után nyomban fogadta *Borvendég* Ferenc, *Liber* Endre alpolgármestereket és *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnokot, hogy velük a főváros pénzügyi helyzetét megbeszélje. A tanácskozás eredményeképpen több rendeletet bocsátottak ki, de jelentőségénél fogva ezek között is kiválik az, amely *az önálló vagyonkezelésü és részvénytársasági formában működő üzemeket és intézményeket havi költségelőirányzatok bemutatására kötelezi.* Ezeket az előirányzatokat mindig az előző hónap eredménykimutatásával összhangban kell megszerkeszteni, hogy az üzemvitel pénzügyi alakulásáról állandóan tiszta képet lehessen alkotni és hogy minden váratlan meglepetés kikerülhető legyen.

Ezekről a fontos pénzügyi intézkedésekről

illetékes helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A polgármester már 1931-ben rendelettel kötelezte a különböző intézményeket, hogy kiadásaik és bevételeik alakulásáról havonta, mindig legkésőbb a következő hónap 15. napjáig *nyereség- és veszteség-kimutatást* terjesszenek elő. Ilyen havi kimutatást készít a mult év január 1. óta a pénzügyi osztály is a székesfőváros egész pénzügyi gazdálkodásáról. Az intézményektől és az üzemektől megkövetelt eredménykimutatások azonban

nem voltak egyöntetüek

és nem mindig feleltek meg a célnak. Ezért néhány hónappal ezelőtt *egységes tipusú formulát* nyomtattatott a polgármester és most már az eredménykimutatásokat ezeken kell elkészíteni.

— Minthogy a gazdasági válság elmélyülése a székesfőváros háztartásának pénzügyi vezetését egyre komplikáltabb feladatok elé állítja, fokozottabb szüksége mutatkozik, hogy a háztartás és a hozzákapcsolódó

üzemek üzleti eredményének alakulásáról

időnként pontos, megbízható és világos képet alkothassanak a főváros vezetői. Ez pedig az adatok pontos beszolgáltatása révén lehetséges. Ennek a célnak az elérésére a polgármester most újabb intézkedést adott ki:

Elrendelte, hogy az önálló vagyonkezelésü intézmények és részvénytársaságok évi költségelőirányzatuk keretében az év tizenkét hónapjáról

havonkint költségelőirányzatokat mutassanak be.

Az előirányzott bevételeket és kiadásokat az egyes hónapokra úgy kell felosztani, amilyen összegekben a szükséglet a mult év *tapasztalatain* és a folyó év *előreláthato* alakulásai szerint várható. Az egyes hónapokról szóló eredménykimuatások adatait állandóan összehasonlítják a havi költségelőirányzat számaival és ha a kettő között valami differencia jelentkezik, azt mindig kimerítően indokolni kell.

Mindezeken felül a termelésnek és a forgalomnak, általában az üzletmenetnek alakulását feltüntető adatokat,

beszámolókat havonként az üzemi alosztályhoz és a számszékhez kell benyujtani.

— Ezektől a szigorú intézkedésektől a főváros vezetősége azt reméli, hogy a háztartás egyensúlyát — amely jelentékeny részben az üzemekre van bazirozva — *minden nehézség dacára is sikerül megőrizni és szilárdan megtartani.*

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter: „Ha a helyzet elfajul, az intézkedés nem marad el"

Az áruházak, a gyárak és a kereskedők között kialakult elmérgesedett és káros viszonyról, ma már illetékes helyen is teljes tájékozottsággal birnak. A *Fővárosi Hírlap* számos cikke élénk érdeklődést keltett az összes hivatalos helyeken, ahol mindenütt számolnak azzal, hogy valaminek feltétlenül történnie kell az orvoslás érdekében. A *Fővárosi Hírlap* munkatársa

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi miniszterhez

fordult, aki a következő nyilatkozatot tette:

— E pillanatban nincs jogalap arra, hogy az áruházakat külön megadóztassuk. A német példa azonban itt áll előttünk, tehát adva van a minta ahhoz, hogy miképpen foglalkozzunk az áruházak megadóztatásának ügyével abban a pillanatban, mihelyt a helyzet a kereskedelmi rétegek számára rosszabbodik, vagy hogy másképp fejezzem ki magam: elfajul. Ebben az esetben a megfelelő prevenció nem fog elmaradni.

— Én tehát megismétlem azt, hogy ma az erre való felkészültségre igenis szükség van. Lehet az időszerüségről vitatkozni, hogy most történjék-e valami, vagy később, de az bizonyos, hogy a panaszok mindinkább hangosabbak lesznek.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nyilatkozata a kormányzati tényezők részéről *az első komoly jel arra, hogy valami történni fog a béklyóba vert kereskedelem felszabadítására.* A miniszter nyilatkozata mindenesetre óvatos, mint ahogy felelős állásban levő államférfiútól mást nem is várhatunk: messzemenő jelentőséget tulajdonítunk azonban annak, hogy *a kereskedelem minisztere foglalkozik az üggyel és ezzel a Fővárosi Hírlap akciójának már megszületett az első eredménye.* Mi a magunk részéről a teljes siker kiharcolásáig tovább küzdünk.

„CLARIDGE"
I., Böszörményi-út-28. (59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz)
Éttermek — Söröző — Bridgeszalon — Különterem
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83.
Vízvezeték, csatornázás, központi fütés és gáz berendezések tervezése és készítése

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmüárugyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDO RT.
Szemfedő, koporsódisz,
érckoporsó, fakoporsó
és az összes temetkezési
cikkek gyára
Szép árút legolcsóbb áron szállitunk!
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel.: 923—35

Gazdasági Értesítő

Lamotte tanácsnok és Szemethy tiszti-főügyész elutaztak Berlinbe

Magukkal hozzák a transzfer-kölcsönre vonatkozó végleges megállapodás szövegét

A *Schweizerische Bankiervereinigung* az elmult hetekben befejezte tájékoztató tárgyalásait a főváros külföldi hitelezőivel, amelyik arra irányult, hogy végleges megállapodás létesüljön a transzferalapba befizetett fővárosi kölcsöntörlesztések felhasználásáról. *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnoknak ugyanis az a törekvése, hogy a transzfealapba beutalt összegeket újabb kölcsön formájában adják a fővárosnak és abból a nagyüzemek beruházásait folytassák. A nagyjelentőségü megegyezés most már közeledik *a végleges perfektuálás* felé, aminek látható jeléül *Lamotte* Károly és *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész vasárnap Berlinbe utaztak. A tanácskozások várható eredményéről

beavatott helyen

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A külföldi hitelezők transzferpénzeivel kapcsolatban *az elvi kérdés már eldőlt* és csupán a részletek megbeszélése van hátra. A hitelezők érdekcsoportja körlevelekben kérte a különböző országok kötvénytulajdonosainak válaszát, amelyekből megállapítható, hogy

túlnyomórészt hozzájárultak az új hitelmüvelet megkötéséhez.

Lamotte tanácsnok és *Szemethy* tiszti-főügyész a *Dresdner Bank* igazgatóságának meghívására utaztak Berlinbe, ahonnan olyan értesítés jött, hogy a végleges megállapodásnak nincsen különösebb akadálya. A tárgyalások előreláthatólag 5—6 napig tartanak és a tervek szerint március közepén kerül a főváros abba a helyzetbe, hogy a külföldi hitelezőkkel való új megállapodás részleteit a közgyűlés elé terjessze.

— Az eddigi kalkulációk szerint

10—12 millió pengőre rúg az az összeg, amely a főváros felhasználására jut,

ami olyan összeg, hogy abból a három nagyüzem még hátralévő újjáfejlesztése keresztülvihető. Rekonstrukciós programot nem kell készíteni, mert azok már régen rendelkezésre állanak, de csak bizonyos részben kerültek kivitelre, éppen a pénzügyi nehézségek miatt. A függőkölcsönök, amelyek erre a célra igénybevétettek, *nem fedezték teljesen a rekonstrukciós programot*, de a transzferkölcsön mindenben biztosítja a modernizálás teljes befejezését.

*

Lamotte Károly tanácsnok visszaérkezése után nyomban jelentést tesz a tárgyalások anyagáról a főváros vezetőinek és nincs kizárva, hogy a végleges szerződéskötés előtt a törvényhatósági tanács előzetes értekezleten beszéli meg a szükséges teendőket.

A Hazai Bank beszámolója

Tiszta nyereség 422.772 pengő

A *Hazai Bank Részvénytársaság* igazgatósága e hónap 23-án tartott ülésén megállapította 1932. üzletévi mérlegét és zárószámadásait. Az igazgatóság a március 9-én tartandó közgyülés elé oly javaslatot fog terjeszteni, mely szerint a 422.772.68 pengőben kimutatott tiszta nyereségből részvényenként *1 pengő osztalék* fizettessék, a tartalékok javadalmazására pedig 75.000 pengő fordíttassék, miáltal a nyilt tartalékok 7,950.000 pengőre emelkednek.

A lefolyt év változatlanul válságos gazdasági viszonyai természetszerüleg visszahatottak az üzlet terjedelmére, amelynek jövedelmezőségét a kamatmarge lényeges kisebbedése és a deviza- és tőzsdei üzlet kereseti lehetőségeinek szinte teljes megszünése is kedvezőtlenül befolyásolták. E körülmények, valamint a bank ipari részvénybirtokából származó osztalékjövedelem elmaradása — kapcsolatban kellő előrelátással eszközölt belső tartalékolásokkal — szükségképpen a kimutatott nyereség csökkenését vonták maguk után. Az 1932. év végén a bank 24,045.541.27 pengő idegen tőkét kezelt, mely tételnél az előző évvel szemben csupán jelentéktelen visszaesés mutatkozik. Az intézet külföldi kötelezettségeit, melyek túlnyomóan az érdekköréhez tartozó vállalatoknak nyujtott elfogadványhitelekért vállalt kezességekből adódnak, az „Egyéb hitelezők" címén kimutatott 3,227.873.38 pengő foglalja magában. A váltótárca 17,062.303.93 pengő állományt tüntet fel. Az intézettel évtizedek óta összeköttetésben álló vidéki pénzintézetek leszámitolási hitelei, — ezek különleges helyzetére való tekintettel — csorbitatlanul fentartattak, dacára az ezzel járó nem jelentéktelen kamatáldozatnak. Az adósok tétele (előlegek értékpapirokra, egyéb fedezettel bíró adósok, valamint nyilt hitelek) 16,029.812.35 pengőt tesz ki. E tételnél megállapodásszerű visszafizetések folytán csökkenés állott be; uj hitelek nyujtása tekintetében az intézet egyelőre tartózkodást tanusított és főleg vállalatai és régi ügyfelei hitelszükségletének kielégitését tartotta szem előtt. A 260/933. sz. miniszteri rendelet határozmányainak figyelembevétele mellett az értékpapirtárca 2,533.904.76 pengővel, a vállalatoknál fennálló részesedések pedig 4,729.712.97 pengővel szerepelnek, kiemelvén, hogy az ú. n. érdekeltségi részvénybirtok értékelésénél a mérlegrendeletben lehetővé tett könnyitések (1. §. c) nem vétettek igénybe. — A betétek és hitelezők összegének a bármikor mobilizálható aktivákkal való egybevetése változatlanul kedvező mobilitásról tesz tanuságot.

Szécsi Pál alelnök-vezérigazgató bejelentette az igazgatóságnak, hogy korára és több, mint félévszázados banktevékenységére való tekintettel *nyugalomba kíván vonulni*. Az igazgatóság *Szécsi* Pál megmásithatatlan elhatározását a legőszintébb sajnálattal vette tudomásul. *Erney* Károly, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület alelnök-vezérigazgatója meleg szavakkal méltatta *Szécsi* Pál érdemeit és javaslatára az igazgatóság attól az óhajtól vezéreltetve, hogy a bank irányításában való közreműködését a jövőben se nélkülözze, *Szécsi Pált elnökévé* választotta. *Vezérigazgatóvá* az igazgatóság dr. *Rapoch* Jenő ügyvezető-igazgatót nevezte ki.

A Magyar-Olasz Bank mérlege

Tiszta nyereség 1·4 millió

A *Magyar-Olasz Bank* Rt. igazgatósága február 25-én megtartott ülésében megállapította az 1932. üzletévi mérleget, amely az elmult évi áthozattal együtt 1,452.237.47 pengő nyereséget mutat fel az előző évi 1,963.922.61 pengő nyereséggel szemben. E nyereség megállapítása úgy történt, hogy előzetesen leirásokra 1,054.318.20 pengő fordíttatott, valamint a vállalati nyugdíjpénztár 362.000 pengővel dotáltatott, aminthogy az egyes vagyontárgyak értékelésénél egyéb tartalékolásokról is történt gondoskodás.

Az intézet vezetősége a nagy nemzetközi pénzpiacokhoz változatlan fennálló intim kapcsolatának megfelelően az elmult év folyamán is következetesen megmaradt azon üzleti elgondolás mellett, hogy saját ipari érdekeltségek és kereskedelmi vállalkozások helyett kizárólag folyó bankszerű üzletekkel foglalkozik és nagyobb hitelengagementeket nem vállal. A világválság, mely országunkra különös súllyal nehezedik, természetesen az üzleti forgalom visszaesésében nyilvánul, amely a nyereség csökkenése mellett a mérlegállományok egyes tételeinek változásában is jelentkezik.

A könyvecskékre elhelyezett *betétek* (34,512.002.79), a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek összege (35,104.805.86), összesen 69,616.808.65 pengő, az elmult évivel szemben csak lényegtelen eltérést mutat.

A *hitelezők* tétele 13,268.626.26 (1931-ben: 12,995.639.44 pengő), az elmult évi kimutatásoknak megfelelően a nem betétjellegű kötelezettségeken kívül a bank összes rövidlejáratú külföldi tartozásait is feltünteti.

A *váltótárca* 51,022.750.20 pengő. Az adósok tétele 37,495.617 pengőre emelkedett, az elmult évi 32,638.656.89 pengővel szemben, ami részben közérdekü hitelrészesedések vállalásának, részben pedig újabb rövidlejáratú hitelek engedélyezésének eredménye.

A *záloglevelek* kibocsátásának alapjául szolgáló kölcsönök összege 33,130.634.90 pengő, mig a bank által kibocsátott záloglevelek összege 21,639.800 pengőre, a bank által engedményezett kölcsönök összege 2,946.708.31 pengőre, a forgalomban levő 5 éves kötvények összege 1,124.870 pengőre csökkent. Az értékpapirok és érdekeltségek a bank mérlegében 4,232.434.30 pengővel szerepelnek, az előző évi 6,216.283.62 pengővel szemben.

Az elért üzleti eredmény alapján az igazgatóság a március 14-ére egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja osztalék fejében *részvényenként 2.50 P.* (= a névérték 5%-a) *kifizetését*, az előző évi 3 pengővel (= 6%) szemben, mig a nyereségtöbbletnek a tartalékalap, a nyugdíjasok tartalékának megfelelő dotálása és az alapszabályszerű levonások után, az 1933. üzletév számlájára való átvitelezését hozza javaslatba.

Színpadrajongó textilesek. Ismert dolog, nem mondunk vele ujságot, a kulisszatitkokban járatosak tudják, hogy a *Filtex* egyik igazgatója közismert rajongója a színpadnak. Áldozatkész mecénás. Többet költ a színházra, mint a ruhatárára. Pedig erre a *beruházásra* (ezt szószerint tessék venni!) rengeteg sokat áldoz. Budapesti szabókörökben jól tudják, hogy ez az igazgató 1932-ben 28.000 pengőt fizetett a bécsi Knizse szabócégnek. *Valószinüleg valutában.* Ez is lehetséges? — méltóztatik kérdezni. Ugy látszik: igen. De hát, aki színpadi körökben forog, annak elegánsnak kell öltözködni. A pesti ruha nem elég noblis. Igazán csak a bécsi Knizse tud remekelni. A Grabenen. Ki hitte volna azonban, hogy ennek az igazgatónak egyik kollégája nem a müselyem gyártásában, sőt még csak nem is az elegáns öltözködésben, hanem a színpad körül elért sikereiben akarja igazgatótársát túlszárnyalni. Már meg is kezdte szárnypróbálgatását. A minap a nyilvánosság előtt szerepelt: énekelt a Facsarnokban. Azt mondják, elég rosszul. Egy textilestől azonban többet kívánni nem lehet. Ettől még lehet jó müvezető, bár a gyárban azt állitják róla, hogy remekül — énekel. Na, majd idővel elválik, hogy *Filtexék* két igazgatója közül, melyik fog a színpad világában nagyobb sikereket aratni. Erre mi is kiváncsiak vagyunk.

A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R.-T. február 23-án megtartott évi rendes közgyülése a már korábban ismertetett igazgatósági jelentés elfogadása után egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből *részvényenként 2 aranypengő osztalékot* fizet. A közgyülés azután a választásokat ejtette meg. Az igazgatóságba uj tagként *Szentgály* Antalt, a felügyelő bizottságba pedig *Erdős Zala* Lászlót, *Erősdy* Sándort, *Freund* Jenőt, dabasi *Halász* Lajos dr.-t, *Markó* Elemért, *Neuschloss-Knüsli* Kornél dr.-t, *Sebő* Bélát és *Tersztyánszky* Kálmánt választotta meg.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank február 23-án báró dr. *Madarassy-Beck* Marcel elnöklete alatt megtartott 63. rendes közgyülése elfogadta az 1932. üzletévre vonatkozó mérleget és zárszámadásokat és egyhangúlag hozzájárult az igazgatóság által előterjesztett azon javaslatokhoz, amelynek alapján az 1,420.159.29 pengőt kitevő tiszta nyereségből a tartalékalap növelésére 200.000 pengőt, a nyugdijtartalékra 400.000 pengőt a báró Madarassy-Beck Miksa alap javára pedig 50.000 pengőt, azaz a tavalyival azonos összegek fordíttassanak és a 63. számú részvényszelvény osztalék fejében 2.50 pengővel (5 százalék) kerüljön február hó 21-étől kezdődőleg beváltásra. A részvényesek sorából felszólalt *Nagy* Gyula nagybirtokos szólalt fel a közgyülésen és az igazgatóságnak, a vezetőségnek és a tisztviselői karnak az elért eredményhez a részvényesek nevében elismerését és köszönetét fejezte ki, különösen kiemelve, hogy az intézetnek a válságos viszonyok közepette sikerült betétállományát nemcsak az előző év nivóján tartania, hanem még annak szaporulatáról számolhat be, ami kétségtelen jele annak a nagy bizalomnak, amellyel a közönség a bank iránt viseltetik.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár február 21-én tartotta 61. rendes közgyülését *Metzler* Jenő dr. elnöklete alatt, ki kegyeletes szavakkal emlékezett meg a mult hónapban elhúnyt apátikéri *Bottlik* József igazgatósági tagról. Ezután a közgyülés változatlanul elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a mérleg szerint kimutatott 715 ezer 804.43 pengő nyereségből az osztalékszelvényeknek folyó hó 22-étől történő beváltására darabonként egy pengő, vagyis 200.000 pengő fordíttassék, a külön tartalékba 100 ezer pengő helyeztessék és 402.835.22 pengő nyereségmaradványul az 1933. év számlájára átvezettessék. A megejtett egyhangú választások folyamán az igazgatóságba *Delmár* Emil dr., *Gilliand* Pál (uj), *Haggenmacher* Henrik *Metzler* Jenő dr. és *Schimanek* Emil; a felügyelőbizottságba *Beck* Lajos, *Gregersen* Béla, *Lovrich* István dr. és *Steffanits* István dr. és a választmányba 44 tag beválasztatott.

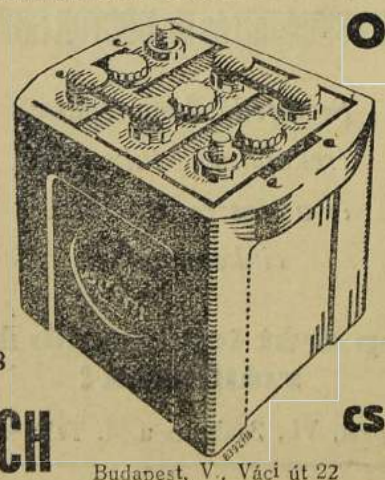

Olcsó akkumulátor-csere

Tel.: 923—38

BOSCH

Budapest, V., Váci út 22

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon: 46—8—52

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

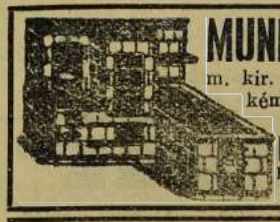

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák
Vasszerkezetek
Vasablakok
BUDAPEST
VI., Országbiró-u. 55-57.
Telefon: 91-1-00

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Közgyűlés kedden és pénteken. A törvényhatósági bizottság *kedden* ülést tart és ott tárgyalja *a mult évről visszamaradt költségvetési hitelek* felhasználásának ügyét. *Pénteken* rendkívüli közgyűlésre jönnek össze, amelyet *Peyer* Károly indítványára hívott össze a főpolgármester. Napirend: *az üzemi alkalmazottak és munkások újabb fizetéscsökkentése.*

A csütörtöki tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön délután tartja legközelebbi ülését. A napirenden nagyrészt kisebb jelentőségű ügyek szerepelnek, így a városszéli telep iskolájának felépítése, a képzőművészeti társulat két tagsági helyének betöltése. Egyetlen jelentősebb tárgy: az üzemi műhelyek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése.

Huszár Aladár főpolgármester a Ferencvárosi Kaszinó vacsoráján. A *Ferencvárosi Nemzeti Egység Pártja* és a *Ferencvárosi Kaszinó* 400 terítékű vacsorát rendezett *Huszár* Aladár főpolgármester tiszteletére, akit *Usetty* Béla országgyűlési képviselő fölkért, hogy zárja szívébe a Ferencváros áldozatkész, az ország nehéz helyzetében példás fegyelmet és megértést tanusító polgárságát. *Huszár* Aladár válaszában hangoztatta, hogy *a harctéren és a magyar végeken megedződött a súlyos helyzetek elviselésében* és bármekkora szenvedéseket is mért a sors a mostani nemzedékre, a jobb idők virradatát is meg fogja érni. Ennek legfőbb előfeltétele azonban, hogy *magyar a magyarban a testvérét lássa és ember az embertársának segítségére siessen. Payr* Hugó biztosította *Huszár* Aladárt, hogy a Nemzeti Egység Pártjának hatalmas fővárosi táborára mindenkor támaszkodhatik. *Kozma* Jenő köszöntötte Usetty Bélát és összetartásra hívta fel a polgárságot a most dúló gazdasági háborúban, amelyből az agrártermelő Magyarország nem kerülhet ki vesztesként.

Erőteljesen javul Gallina tanácsnok állapota. *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok az elmult hetet már ágyon kívül töltötte és fogadta ügyosztályi referenseinek látogatását is. Valószínű, hogy *Gallina* tanácsnok a jövő héten már rövidebb ideig tartó szabadságra utazik. Állapotának örvendetes jobbrafordulása a városházán őszinte örömet keltett.

Király Kálmán — műszaki tanácsnok. A törvényhatósági tanács az elmult csütörtökön *Király* Kálmán műszaki főtanácsost választotta meg műszaki tanácsnoknak. A választás egyhangúsága és az utána bekövetkezett spontán tüntetés azt mutatja, hogy *a választás általános örömet és megelégedést keltett minden oldalon. Király* Kálmán tanácsnoki minőségében változatlan energiával és hozzáértéssel folytatja eddigi munkáját: Budapest úthálózatának fejlesztését, amely problémának európai hírű szakértőjévé nőtte ki magát. Az új tanácsnok 51 éves és 28 év óta szolgálja a fővárost. Kezdettől fogva az útépítési alosztályban működött, amelynek vezetője, majd újabban az önálló ügyosztálynak tanácsnoki hatáskörrel felruházott irányítója lett.

Scheuer Róbert ünneplése. Páratlanul meleg és lelkes ünneplésben részesítette a mult héten a *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* elnökét, *Scheuer* Róbert országgyülési képviselőt, törvényhatósági tanácstagot, abból az alkalomból, hogy betöltötte 50. életévét. Az ünnepi vacsorán többszázfönyi közönség jelent meg, közöttük *Dési* Géza, *Payr* Hugó és *Usetty* Béla országgyülési képviselők, *Lamotte* Károly és *Vajna* Ede tanácsnokok, sok városi főtisztviselő, üzemvezetők, az Egységes Párt központi vezetősége, a kerületi szervezetek delegáltjai és a városházi sajtó képviselői. Az üdvözlőbeszedet *Krompaszky* Miksa tankerületi főigazgató és *Dési* Géza mondották, majd *Scheuer* Róbert köszönte meg a szeretet megnyilatkozásait. Az ünneplés a késő éjszakai órákban ért véget.

Életbelépett a legújabb városházi illetménycsökkentés. A kormány ismeretes rendelete következtében a polgármester *március 1-től kezdődően életbeléptette a fizetések* újabb csökkentését. A mérséklés az I—III. fizetési osztályokban 7%, a IV—VI. fizetési osztályokban 6% és a VI. osztálytól lefelé 5%. A központi pénztár, valamint az összes intézmények már az új rendeletnek megfelelően utalták ki az e havi illetményeket.

Kormányzói kitüntetést kapott egy fővárosi altiszt. A kormányzó *Németh* Mihálynak, a székesfővárosi gázművek altisztjének, sok éven át teljesített hü és buzgó szolgálatainak elismeréséül *a magyar ezüst érdemérmet* adományozta. *Németh* Mihály a gázgyárban és később a főpolgármesteri hivatalban *Ripka* Ferenc dr. mellett teljesített szolgálatot és hüséges megbízhatóságát jutalmazza a magas helyről jött kitüntetés.

Községházát építenek a városszéli telepen. A Külső Jászberényi-út mentén tervezett kislakásos telep építését az idő enyhülésével, valószínüleg már márciusban megkezdik. A telepen egyelőre 120 család talál elhelyezkedést, de remény van arra, hogy az év végéig a telep másik fele is fölépül és akkor 240 család, tehát közel ezer lélek fog a várostól meglehetős távolságban élni. A főváros vezetősége nem elégszik meg azzal, hogy e családokat fedél alá juttatja, hanem továbbra is gondoskodni kíván róluk. E cél szolgálatában a telep központjában egy középületet emelnek, amely a „Községháza" szerepét fogja betölteni. Az épületben kéttantermes iskola, óvóda, rendőrőrszoba és néhány üzlethelyiség lesz, ahol a teleplakók legfontosabb szükségleteiket beszerezhetik. A telep községházában orvosi rendelőt is felállítanak. A telep felügyelője a községi bíró funkcióját is betölti, aki ellenőrizni fogja, hogy a telepesek a rájuk bízott földet rendesen megmunkálják, azonkívül elintézi ügyes-bajos dolgaikat, szociális szükségleteikről gondoskodik és általában ügyel arra, hogy a telepen rend és béke uralkodjék.

Késik a tisztviselők társasházépítkezése. A főváros törvényhatósága tavaly az I. ker. Lenke-út és Tass Vezér-utca sarkán telket engedett át a székesfővárosi tisztviselők Társasház Szövetkezetének, de kikötötte, hogy az építkezést 1933 februárjában meg kell kezdeniök. Erre a célra az építtetők 350.000 pengő *LAB*-kölcsönt már kaptak, de a további építési költséget ezideig még nem tudták előteremteni. Most az OTI-val tárgyalnak a kölcsönről. Amíg azt le nem bonyolítják, addig az építkezést nem kezdhetik meg. A körülmények figyelembevételével a tanács július 1-ig meghosszabbítja az építkezés megkezdésének terminusát.

80 éves multam, mert „Igmándit" ittam,
Minden héten egyszer, fél pohárral reggel!

Rónai ödön, a Hangli bérlője. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén a Hangli-kioszk bérletét *Rónai* Ödönnek, az ismert belvárosi csemegekereskedőnek juttatta. Az új bérlő hosszú éveken keresztül a *Belvárosi Kávéház* és a pöstyéni *Grand Hotel* társtulajdonosa volt és így egyike a szakma legelső tekintélyeinek. Célkitüzése az, hogy impozáns és mindenképpen vonzóerővel bíró *télikertet varázsoljon az elhanyagolt és rendezetlen dunaparti helyiségbe.* A kávéházat népszerű *sörözővé* kívánja átalakítani, az ősi platánok alatt pedig Budapest legszebb virágoskertje fog kialakulni. A bérlet odaítélésével méltó választ kapott a Kávések Ipartársulata, amelyik a verseny szabadságát azzal a furcsa értelmezéssel akarta lehetetlenné tenni, hogy a *Hangli lebontására* indított eredménytelen mozgalmat úgy a városháza vezetői, mint a főváros közönsége nagy reménységekkel tekint a Hangli új érája elé.

Halálozás. Hétfőn délután nagyszámú gyászoló közönség kísérte utolsó útjára a kerepesi temető halottasházából *Slezák* Lászlóné, sz. *Vancsó* Annát, *Slezák* László aranykoszorus harangöntőmester hitvesét. Nemesszivü, jótékony asszony volt, akinek elhúnyta széles körben kelt részvétet.

Egymillió pengő hitelfenntartás a multévi költségvetésből. A mult esztendőben tervbevett munkák közül néhányat nem sikerült befejezni, az előirányzott költségvetési hiteleket tehát az idei esztendőre kell áthozni. A törvény szerint csak olyan hitelek fenntartásáról lehet szó, amelyek kifejezetten építkezésre, vagy lukratív beruházásokra szolgálnak. Ilyen címen a költségvetésben összesen 1,039.310 pengő szerepel. Ebből belvárosi főplébánia-templom külső restaurálására 10.000, a Központi szivattyútelep főnyomócsövének meghosszabbítására 246.785, az angyalföldi új szivattyútelep építésére 220.000, városfelmérésre 40.000, telekvásárlásokra és kisajátításokra 260.127, a népligeti ifjúsági sporttelepre 37.298, a Miskolci-utcai és Tengerszem-utcai iskolákra 45.000, a Közvágóhídi új húsrakodóra 11.700, a régi központi csarnok átalakítására 60.000, új erdőkre 39.000 és a Rudas távfütésére 100.000 pengőt tartalékolnak. Mindezeket a munkákat nagyrészt már elkezdték.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04
„FLINTKOTE"
specialisták



A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon: Kőbánya 48—7—30.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRÚT 2. TEL.: 562—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
Budapest,
Telefon: 48-1-32 X., Korponai-u. 11.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezér-ipazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Bpest, I., Horthy Miklós-út 114 Telefon 68-9-20

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 299-95

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Dunaparti
100 négyszögöles telkek
uj Lipótvárosban kedvező feltételek mellett
eladók
Bővebbet hétköznapokon:
RUDOLF-TÉR 6. IV. 22. Telefon: 123—85.

Fabriola
SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Fuvarozási munkákra a Vízművek részére. Pályázni lehet március 18-áu d. e. 11 óráig a Vízművek igazgatóságánál, Reltanoda-utca 1—3. III. 4.

Az állatkerti fiziklavendéglő bérletére. Pályázni lehet március 14-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A Néparéna bérletére. Pályázni lehet március 17-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A Kálvin-tér forgalmának rendezésére. Pályázni lehet május 15-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A múlt héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Az Anyagszertár útján a fővárosi iskolák, hivatalok és üzemek részére szükséges **füzetek, jegyzőkönyvek** szállítására megbízást kaptak: Riegler József Ede, Leitner M. L. és Fia, Kunstädter Vilmos és a Centrum fogyasztási szövetkezet összesen 5319 pengőért.

Ugyanott papíráruk szállítására megbízást kaptak: Hazai Papírgyár 13.440 és 4060, Neményi Testvérek 5620, Diósgyőri Papírgyár 2820 Waldmann Ferenc 5600, Orsz. Közp. Községi Nyomda 812, Dona Döme és Társa 583 és Frankl Jakab 374 pengőért.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízművei — a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" című rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással — nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI., Váci-út 23—25. számú raktártelepére és az onnan, valamint a részletes ajánlati feltételekben felsorolt egyéb, 1933. évi április hó 1-étől 1934. évi április hó 1-ig terjedő időben teljesítendő lófogatú **fuvarozási** munkálatokra.

Bánatpénz címén 1000 pengő teendő le az üzem pénztáránál. A letéti nyugta, valamint az OTI igazolványa az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokat az üzem anyagbeszerzési osztályánál (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz. III. em. 4. ajtó) **folyó évi március hó 18. napjának délelőtt 11 óráig** kell beadni és azokat ott ugyanaznap déli 12 órakor fogják nyilvánosan felbontani.

Az ajánlati űrlapok, a részletes ajánlati feltételek és a szükséges felvilágosítás naponkint délelőtt 8—9 óra között kaphatók az üzem raktártelepén (VI., Váci-út 23—25. sz.)

A forgalmiadó és mindennemű illeték a vállalkozót terheli.

Budapest, 1933. évi február hó 21-én.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Külső Jászberényi-út 42.528/4. hrsz. telken létesítendő városszéli telep építéséhez szükséges **görpálya építési** munkára.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenkénti 0.50 pengőért kaphatók 1933. évi február hó 8-ától kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magaépítési) ügyosztály IV. Központi városház, III. em. 342. sz. szobájában.

Helyszínrajz megtekinthető és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Péchy László főmérnök előadónál, a Központi városház, III. em. 335. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi március hó 1-én (szerda) délelőtt 9½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülésteremében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi február hó 6-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen bérkompressort**
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület, Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—82.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN. Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci-út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 235—54, 235—55 és 235—56.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 28.
Telefon: J. 38-1-25

COLUMBIA FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki vállalat
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű szavatolt anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

ALAPITVA 1907. **TICHLER JÁNOS** papírárú és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók. — Bérmuukákat a legiutányosabban vállal.

ROSTI JAKAB ALAPITVA: 1909.
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 902—96 és 914—77.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás Ipari kemencék építése és tervezése

VITÉZ **MÁTYÁSI BRUNÓ**
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG TELEFON: J. 434—78.
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZÁM.

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

W. C. FÜRDŐkályha, kád, mosdó, stb. szabott áron
VI, Liszt Ferenc-tér 4.
Hubert Tel.: 222—67, 109—57

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Ferenciek-tere 1
TELEFON 834-85

BURKOLÓ LAPOK
MŰKŐ- ÉS BURKOLÓMUNKÁK
CEMENTÁRUK
ANDREA
cementárúgyár
Tátra utca 26. Tel: 920—37

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

„UNITAS"
VILLAMOS GÉP- ÉS MŰSZERÜZEM
DERMAFORINE LABORATORIUM
vezérképviselete, összes orvosi gépek, műszerek és berendezési tárgyak gyártása, javítása. **Budapest, IV., Városház-utca 14.**
(Országos Orvosszövetség székháza)

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933 március 8. — 10. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Rohan az idő

A magyar hivatalos tényezőket nem igen lehet azzal vádolni, hogy túlságosan sokat nézegetnék a kalendáriumot. Eddig legalább úgy volt, hogy a nyári idegenforgalom megszervezésére úgy július 20-ika táján kezdtek gondolni, mert ilyenkor jutott eszükbe, hogy augusztus 20-án Szent István napja van és az idő, meg néhány lelkes ember Szent István napját, meg a rákövetkező napokat a magyar idegenforgalom időbeli gócpontjává tették. Hátha egy kis gunyolódás van is ebben a gondolatunkban, de nem nagyon messze járunk az igazságtól, mert miszerintünk az első márciusi napsugárnak ugyanesak erős gondolkozásra és tervezgetésre kellene ösztökélni azokat az illetékeseket, akik a magyar idegenforgalmat hivatottak és kötelesek irányítani. Márciusnak első hete is elmult, de ezeknek a tényezőknek hatalmas országmentő terveivel, programjával mindezideig még nem találkoztunk. Mert nem szabad ám elfelejteni, vagy végre ki kell találni azt, hogy a magyarországi idegenforgalomnak nem augusztus 20-án, hanem már májusban teljes gőzzel meg kell indulnia. Igy kell ennek lennie még akkor is, ha az arra hivatottak ezt nem akarnák, vagy ha az nekik kényelmetlen is volna, mert voltak lelkes magyarok, akik május hónapra már nagy idegenforgalmi eseményeket készítettek elő és az átkozott külföldön is ezrével akadnak az olyan nyughatatlan lelkek, akik májusban már Budapestre készülnek.

Az idén, úgy látszik, Szent István Hete mellett, amelyre talán mégis csak megvalósul majd a Liszt Ferenc emlékezetére szóló ünnepségek sorozata, május hónap lesz a legerősebb és jövőre való kihatásaiban legfontosabb idegenforgalmi időszaka. *Ebben a hónapban tartják meg ugyanis Budapesten, a Nemzetközi Vásár mellett az Ujságírók Nemzetközi Szövetségének mérhetetlen jelentőségű kongresszusát és ebben a hónapban fognak Budapest tövében, Gödöllőn táborozni a világ cserkészeinek ezrei és ezrei.*

Elámulva kérdezzük, hogy Budapest cselekedett-e már valamit abban a tekintetben, hogy ezek a világesemények, amelyek portáján belül fognak lejátszódni, meghozzák azt a kellő erkölcsi és a jövőben anyagi hasznot, amelyet tőlük teljes joggal várhatunk? A *Nemzetközi Vásár* érdekében annak rendezősége sok becsületes és szép dolgot csinál. De vajjon elegendő-e ez? A cserkész-jamboreera Budapest székesfőváros igen tekintélyes összeget szavazott meg, nagy viták folytak arról, hogy miért nem Budapesten rendezik, de talán egyébre is szükség lenne. A derék gödöllőiek, élükön vitéz *Endre* László főszolgabíróval, úgy halljuk, mindent elkövetnek azért, hogy a világ cserkészei azt, amit a magyar földből látni fognak, a világ első kultúrhelyi közé számíthassák. De csinál-e valamit Budapest amellett, hogy a nehéz pénzeket odaadja? Hasznosítja-e a maga számára azt, hogy a világ minden tájáról fogékony lelkű ifjak jönnek ide, akiknek lelkében egyszer majd gyönyörűen kivirágoznék az, hogy Magyarország fővárosában a magyar kultúra ragyogó produktumaival ismerkedtek meg. Történik-e ebben az irányban valami?

És most szóljunk rendkívül komolyan az *Ujságírók Nemzetközi Szövetségének kongresszusáról.* Nekünk nincsenek arra szavaink, hogy milyen jelentősége van annak, ha a világ minden ujságíró-testülete legtekintélyesebb tagjaival vesz részt ezen a tanácskozáson, amely Budapest falai között fog végbemenni. Ha a budapesti városházán tudják azt, hogy mit jelent a közvélemény irányítása, akkor megértik, hogy egy ilyen nagy sajtókongresszus akár *olyan magvakat is elvethet, amelyből csodálatos eredményként idővel a Magyarországot legyilkoló békeszerződés revíziója is kivirágozhat.* Nem mondtunk mi ezzel nagyot, nem lehetetlen álmok ezek, hanem a legreálisabb gondolkozás mondatja velünk Budapest nagyjainak, hogy a magyar igazság érdekében olyat kell produkálnia Budapestnek, amikor a világ sajtója itt kongresszusozik, hogy a magyar kultúrfölény tökéletes megnyilatkozásával ezek az ujságírók olyan impressziókkal széledjenek újból szét a világba, hogy annak nagy, igen nagy eredményeit lássuk majd egykor. Ha azok az ujságírók, akik májusban ellátogatnak hozzánk, egy igazi kultúrország fővárosával, a magyar erő nagyszerű megnyilatkozásaival ismerkednek meg, egy életen át, ahányszor Magyarországról szóló távirat, vagy hír kerül a kezükbe, ezeknek az impresszióknak a hatása alatt fognak állani és ezeknek az impresszióknak hatása alatt fognak írni. Ezúttal nem egy kis csoport külföldi ujságíró jön ide, akiket egy-egy politikai párt panaszai, vagy az arzénes asszonyok pörének tárgyalása csábít közénk, hanem igenis, az egész világsajtó lesz házunk vendége. *Az a világsajtó, amely a revízió ügyének legelső elitcsapatjává lehet, ha Budapestről szép és emlékezetes impressziókkal távoznak.*

De Isten szent szerelmére, mélyen tisztelt illetékesek, mindjárt március közepe lesz és május is hanyatthomlok rohan már felénk!

Keresztes-Fischer Ferenc

belügyminiszter feltűnő megállapításai a főváros gazdálkodásának egyes jelenségeiről

Problematikusnak tartja, hogy az előirányzott jövedelmek valóban befolynak-e? — A gazdasági helyzet romlása esetén további adókieséssel kell számolni — Dícséret az előrelátó pénzügyi rendszabályokért

Tagadhatatlanul felfokozott várakozás után érkezett meg *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter leirata, amelyben az 1933. évi költségvetés jóváhagyásáról értesíti a székesfőváros vezetőségét. A péntek délutáni rendkívüli közgyülésen és a napisajtóban is nyilvánosságra jutott, hogy *a kormány a költségvetésen igen számottevő változtatásokat eszközölt,* úgy a kiadási, mint a bevételi oldalon. A költségvetést most a kormányleiratnak *megfelelően átdolgozzák* és ilyen formában terjesztik újból a tanács, illetve a közgyülés elé. A költségvetés újból való letárgyalása még március hóban feltétlenül megtörténik.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a polgármesterhez küldött *belügyminiszteri leiratba betekinteni,* amelyből az alábbi,

eddig ismeretlen, érdekes részleteket,

közöljük:

— A belügyminiszter a háztartási alap bevételeinek és kiadásainak alakulásáról azt az aggodalmát hangoztatja, vajjon a még mindig tartó, sőt súlyosbodó gazdasági viszonyok között *a pótadóból, a kereseti adóból, a házbérkrajcárból, a városi vámból, a közlekedési adóból és a vigalmi adóból származó bevételek az előirányzott összegben tényleg befolynak-e?* A pótadó alapjául szolgáló állami adók ugyanis az 1930. évi 55.9 millió pengővel szemben 1933-ra már csak 41.5 millió pengővel vannak számításba véve, viszont az állami adóalap gyarapodását a közeljövőben remélni nem lehet.

— *Elismeréssel kell azonban megállapítanom,* — folytatja a miniszter, — *hogy a főváros lakossága a mostoha kereseti viszonyok között is tőle telhetőleg teljesíti adófizetési kötelezettségét és az adómorál szempontjából általában kifogást tenni nem lehet.*

Számolni kell a gazdasági helyzet rosszabbodásával

Hosszasan foglalkozik a miniszter *a költségvetés realitásával* és annak megállapítása mellett, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága nagy körültekintéssel és gondossággal állította össze a költségvetést, apasztotta a rosszabbodó gazdasági helyzettel számotvetve a kiadásokat, mégis figyelmen kívül hagyta, hogy a gazdasági helyzet további romlása esetén

egyes városi adóknál és a főváros vagyonának jövedelménél lényeges apadás állhat be.

Továbbá, hogy a forgalom és a fogyasztás visszaesése miatt egyes üzemek és vállalatok jövedelmezősége is kedvezőtlenebbül alakulhat.

Miért kell a kiadásokat csökkenteni?

Mivel pedig a lakosság teherviselőképessége kimerült, — mondja a belügyminiszter, — és az adóbevételek nem emelhetők és minthogy *az üzemek tarifáit sem lehet emelni,* ennélfogva kényszerítő erővel lép fel annak a szükségessége, hogy a fedezet

a kiadásokra előirányzott összegek további apasztásával

biztosíttassék és következetesen érvényesíttessék az az elv, hogy a kiadásoknak minden körülmények között a rendelkezésre álló bevételekhez kell igazodniok.

Törlés a tisztviselői munkadíjakból

A tisztviselők és alkalmazottak különmunkadíjaira, szolgálati és üzemi pótlékokra, élelmezési és ellenőrzési díjakra, közlekedési költségekre felvett 1,716.177 pengőből kereken tíz százalékot, 170.000 pengőt törölt a belügyminiszter, mert

a pótlékok túltengését indokolatlannak tartja

és felhívja a főváros vezetőségét, hogy a különmunka díjazása kérdését *méltányosan és a takarékosság követelményeinek megfelelően mielőbb rendezze.*

Túlzottak az üzemi munkabérek

Részletesen megindokolja a belügyminiszter azt is, hogy az üzemi munkásság ötszázalékos bérleszállítását miért tartja keresztülvihetőnek:

Már a multévi költségvetés felülvizsgálatára vonatkozó leiratomban felhívtam a főváros közönségét, hogy a *munkások és napszámosok munkabérét méltányosan és egységes elvek szerint rendezze,*

nehogy a magánvállalkozásokkal szemben a munkabérek tekintetében nagyobb eltérések legyenek.

A munkások méltányos díjazását és emberséges megélhetésének biztosítását magam is feltétlenül szükségesnek tartom. A fővárosnál érvényben lévő munkabérek azonban *túlzottak* és azok mérséklése nemcsak a főváros pénzügyi érdekében, hanem az egyenlő elbánás szempontjából is indokoltak.

A takarítónők kétezerpengős illetményei

A belügyminiszter erre példákat is sorol fel, többek között rámutat, hogy a köztisztasági hivatalnál alkalmazott előmunkások napibére átlagban *öt pengőn felül van. Egyes garázs-irodai alkalmazottak pedig napi 11 pengőben részesülnek.* Az iskoláknál alkalmazott takarítónők nagyrészének évi járandósága is

meghaladja a kétezer pengőt,

már pedig ez, a mai viszonyok között, túlzottnak látszik, tekintve, hogy a takarítónők meglehetősen alárendelt munkát végeznek.

Egyenlő elbánás és a munkabérkérdés

— Ha figyelembe vesszük — mondja a miniszter, — hogy a súlyos gazdasági viszonyok hatása alatt a munkabéreket nemcsak hazánkban, *hanem világszerte mindenütt leszállították* és hogy a köztisztviselők, valamint egyéb alkalmazottak és nyugdíjasok járandóságait

másfél év alatt már négyizben kellett csökkenteni

és hogy a rossz kereseti viszonyok és a nagy elszegényedés miatt, a főváros bevételei nagy mértékben megapadtak, az egyenlő elbánás szempontjából és a főváros munkaprogrammjának megvalósítása és munkaalkalmak teremtése érdekében is szükségesnek mutatkozik az érvényben levő munkabérek mérsékelt leszállítása.

Felhívom a főváros közönségét, hogy

a munkabérek kérdését tegye tüzetes tanulmány tárgyává

és azt a főváros és a munkások érdekeinek összhangba hozatalával, az összes figyelemreméltó szempontok mérlegelésével mielőbb rendezze és mindenről *három hónapon* belül terjesszen fel részletes jelentést.

Elismerés a kitűnő pénzügyi vezetésnek

A belügyminiszter végül elismerését fejezi ki a főváros polgármesterének és pénzügyi vezetőségének eddigi gondos és körültekintő gazdálkodásáért, amely *teljes megnyugvásul* szolgál.

A főváros polgármestere a gazdasági válság kitörése óta megfelelő rendszabályokkal mindig elejét vette annak, hogy a háztartás pénzügyi egyensulya megzavartassék,

ami csak úgy volt elérhető a bevételek rohamos apadása ellenére is, hogy az engedélyezett kiadási hitelekből jelentékeny összeget nem vett igénybe és a bevételek elmaradásának megfelelő megtakarításokat eszközölt.

Megmentik a koronázó Mátyás-templomot az utókor számára

LIBER ENDRE alpolgármester nyilatkozata a tervbevett munkálatokról

Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy az országos szempontból is igen nagyjelentőségű ügyre, a koronázó Mátyás-templom halasztást nem tűrő restaurálására, elsőnek a *Fővárosi Hirlap* hívta fel a közfigyelmet. Akciónk teljes sikerét igazolja a hivatalos körök megmozdulása és a munka megindításának gyors üteme. Hétfőn, mint azt multheti számunkban már bejelentettük, értekezletet tartottak a városházán, amelyen a kegyúri ügyeket intéző elnöki, a középítési és a pénzügyi osztályok referensei vettek részt. A Mátyás-templom pusztulásáról az a terjedelmes jelentés alkotott világos képet, amelyet *Havlin* Károly dr tanácsjegyző, a kegyúri ügyek előadója beterjesztett. Az értekezleten elhangzott felfogásról azonnal referáltak *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármestereknek, akik úgy intézkedtek, hogy a templom restaurálásának ügye már a jövőheti tanácsülés elé kerüljön.

A Mátyás-templom megmentésének történelmi, nemzeti és művészeti szempontból egyaránt jelentős kérdésében

Liber Endre
alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amikor a Mátyás-templom ködíszítményeinek rohamos pusztulásáról az első híreket meghallottam, azonnal utasítottam a kegyúri ügyeket intéző elnöki ügyosztályt, hogy a szükséges lépéseket és intézkedéseket megtegye. Ilyen előkészítő intézkedés volt a hétfőn tartott értekezlet is, amelyen elsősorban a teljesítendő munka pénzügyi vonatkozásai kerültek szóba. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy

a templom belsejében a legsürgősebb karbantartási munkát már évekkel ezelőtt végrehajtottuk.

— A jövő csütörtöki tanácsülés elé részletes előterjesztést viszünk, amely a pénzügyi részre is kiterjed. A restaurálással tovább várni már nem lehet. Elsősorban a pusztuló toronysisakot és azokat a köornamenseket javíttatjuk ki, amelyek

közbiztonsági szempontból is aggodalmat okoznak,

mert az épületnek ez a része szinte összeomlással fenyeget. A munkálatokat több évre elosztva végeztetjük. A megindításhoz, a most még csak fölületes számítás szerint, mintegy 200.000 pengőre lesz szükségünk.

Ujra napirendre kerül az állami színházak kétszázezer pengős szubvenciója

Az intézkedésről felterjesztést vár a belügyminiszter

— Nagy port vert fel annakidején a főváros közgyűlésének az a határozata, amely az idei költségvetésből törli az állami színházak támogatására eredetileg előirányzott kétszázezer pengőt, mert ennél fontosabbnak és sürgősebbnek tartja a távoli perifériák lakossága érdekében *az új kerületi elöljáróságok létesítését*. Az ellentétes felfogáson lévők abban bizakodtak, hogy a belügyminiszter visszaállítja a költségvetésbe a törölt kétszázezer pengőt. Ez a várakozás azonban nem teljesült, a belügyminiszter csupán annak a véleményének adott kifejezést a fővároshoz intézett leiratában, hogy

méltányosnak tartaná, ha a főváros az Opera kétszázezer pengős szubvenciójának visszállítására módot találna

és felhívta a fővárost, hogy az állami színházak támogatását tegye újabb megfontolás tárgyává és határozatáról annakidején küldjön felterjesztést.

Az Opera és a Nemzeti Színház — mondja a miniszter — kulturmissziót teljesít és *magas színvonaluk fenntartásd nemcsak nemzeti érdek, hanem idegenforgalmi szempontból is kívánatos*, és a főváros gazdasági érdekeit is hathatósan előmozdítja. A miniszter reméli, hogy mikor

a mostohább helyzetben levő vidéki városok is

tetemes áldozatokat hoznak a küzdő színházaik fenntartására, a főváros sem vonja ki magát e kulturális feladat alól.

Az állami színházak szubvenciójának kérdésével a közeli hetekben újra foglalkozik a közművelődési bizottság.

Borzalmas halálos szerencsétlenség a kontárok miatt

Csatornamunkát biztak egy kőművesre: a munkásokat betemette a föld

Teljesen érthetetlen módon kerülte el a napisajtó és a nyilvánosság figyelmét az a borzalmas szerencsétlenség, amely néhány nappal ezelőtt játszódott le az I. ker. Verpeléti-utca 26. számú ház előtti szakaszon. Ezen a területen egy magáncsatorna volt lefektetve és ezért az illetékes kerületi elöljáróság arra hívta fel a telektulajdonost, hogy

gondoskodjon ennek a csatornának az eltávolításáról.

A telektulajdonos félretéve az érvényben levő előírásokat, nem jelentette be a munka megkezdését a csatornaépítési ügyosztálynak és egy *Kovács* nevü kömüvesmestert bízott meg a munka elvégzésével. A „vállalkozó" két munkással kezdte meg a földréteg eltávolítását és mert nem gondoskodott a biztonsági támaszrudak alkalmazásáról,

a föld beomlott és maga alá temette a munkásokat.

Mire a tüzoltóság és a mentők megérkeztek, addigra a *két szerencsétlen ember meghalt*. A rendőrség őrizetbe vette a kőművesmestert, eljárást indított a telektulajdonos ellen is, ezek az utólagos rendszabályok azonban már nem tudták meg nem történtté tenni a borzalmas szerencsétlenséget.

A halálos katasztrófa ismételten felhívja a figyelmet a kontárkérdés rendezésére, illetve az ebben a vonatkozásban érvényben levő jogszabályok kérlelhetetlen betartására.

Budapesten kiváló képzettségü csatorna- és kövezőmesterek állanak rendelkezésre és mégis megtörténhetik, hogy avatatlan kontárokat bíznak meg nagy körültekintést igénylő technikai műveletek lefolytatásával.

A Verpeléti-úti tragédia ijesztő felkiáltójel minden irányban, hogy kontárok kezébe ne kerüljön szerszám, mert a *vége csak baj, pusztulás és károsodás lehet.*

Ujabb akadályok a 100 gyakornoki állás betöltése körül

A kormány visszaküldte a fővároshoz a szabályrendeletet

(bk) A főváros törvényhatósága az év elején tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az elhelyezkedni nem tudó diplomás ifjúság helyzetének megkönnyítése érdekében száz gyakornoki állást szervez a fővárosnál és erre rövidesen pályázatot hirdet. A gyakornoki állásokra szóló pályázat kihirdetésére azonban még mai napig sem kerülhetett a sor.

A pályázat kiírását nemcsak a miniszteri jóváhagyás bevárása késleltette,

hanem az is, hogy új állások szervezéséről lévén szó, új szabályrendeletet kellett készíteni, már pedig minden új szabályrendeletet, a felterjesztés előtt, négy hétre *nyilvánosan ki kell függeszteni, hogy nem jelentkezik-e fellebbező.*

Ez a négy hét letelt és a főváros vezetősége nyomban felterjesztette jóváhagyás végett a belügyminiszterhez a közgyűlési határozattal együtt.

A főváros több alkalommal sürgette a közgyűlési határozat és a szabályrendelet jóváhagyását, amelyre most megérkezett a válasz.

A miniszter döntése azonban nem végleges, mert a szabályrendeletet több alaki és más kisebb változtatás végett visszaküldötte a fővároshoz. Ilyenformán a *gyakornoki állások ügyével újra foglalkozni kell a tanácsnak és a közgyülésnek*, majd ismét felterjesztik a belügyminiszterhez és csak a végleges jóváhagyás után történik meg a pályázat kiírása. Most még a főváros vezetői sem tudják pontosan a pályázati hirdetmény közzétételének pontos terminusát, de megvan a remény, hogy az sokáig már nem húzódik.

A szürketaxi

vezetősége értesiti a közönséget, hogy a mainaptól kezdődőleg a telefonon történt autótaxirendeléseknél

szabad zászlóval

tehát díjmentesen küldi állomáshelyről a rendelőhöz kocsijait

Telefon: 44-4-44

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 282-47. Telefon: 282-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I. KER., KELENHEGYI-ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: 69—5—04

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

„CLARIDGE"
I., Bőszörményi-út-28. (59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz)
Éttermek — Söröző — Bridgeszalon — Különterem
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara

Gallina

A magyar közéletnek szinte mindennap vannak veszteségei és Budapest vezetősége is minden esztendőben elveszti néhány kivételes értékét, mégis gondolkodóba ejt mindenkit az a megdöbbentő gyász, amelyet *Gallina* Frigyes dr. halála órájában éreztünk és érzünk ma, frissen hantolt sírja fölött. Igen sok oka van ennek, amelyeket talán röviden tömörítve úgy fejezhetnénk ki, hogy *Budapest egyik legtehetségesebb, legnagyrahivatottabb, a politikai kaosz zürzavarában is minden oldalon tisztelt és megbecsült főtisztviselőjét veszítette el.* És még egy: *Gallina* Frigyes — hogy úgy mondjuk, — első példánya volt annak az új vezető-főtisztviselő-típusnak, amilyeneket majd most kell kitermelnie az új időknek. *Gallina* Frigyes azonban nemcsak első példánya volt ennek az új típusnak, de egyszersmind vezető pionirja az új típus kialakításának. Hiszen a polgármester bölcsessége *Gallina Frigyes* kezébe adta azt az óriási feladatot, amelyet a holt törvény maga nem tudott megoldani és amelynek egy eleven, életrevaló, gondolatokban gazdag praktikus ész, amilyen *Gallina* Frigyesé volt, lehetett a megalapozója. *Sipőcz* polgármester éles szeme ismerte föl *Gallina* Frigyesben azt az embert, azt az energiát és azt a szervező erőt, amely Budapest új közigazgatását megvalósíthatta. És *Gallina* már a maga, saját személyében példáját produkálta annak az adminisztratív erőnek, amelynek a jövőben az ő nagy munkája alapján kell majd tulajdonképpen kialakulnia. *Gallina* Frigyes már a maga személyében tisztult példánya volt a racionalizált tisztviselőnek, aki nem fecséreli feleslegesen az idejét, hanem aki becsületes, gyors, megértő, szolgálatkész munkával látja el a fővárost és a közönséget.

Természetes, hogy ilyen körülmények között *Gallina* Frigyes hivatottsága arra, hogy Budapest közigazgatását racionalizálja, elvitathatatlan volt. Hatalmas munkával látott neki ennek a feladatnak, amelyet, úgy tudjuk, csaknem teljesen és végérvényesen meg is oldott. *Gallina* Frigyes hosszú évtizedekre terjedő emléket állított magának ezzel az utolsó alkotásával is, mert Budapest új, gyors, olcsó és a közönséget szolgáló közigazgatása mindaddig az ő nevéhez fog fűződni, amíg a rohanó idők még gyorsabbat és még újabbat nem követelnek. De Budapest történetében akkor is határkő lesz ez az ő alkotása. Hozzá kell ehhez még azt is tennünk, hogy amennyire az emberi szem látása belemélyedhet a másik ember életének mozgató erőibe, a közhit *Gallina* Frigyes korai halálát szoros összefüggésbe hozza hatalmas alkotásával. Mindenki úgy érzi, hogy azt a páratlan szorgalmú és értékű munkát, amelyet *Gallina* Frigyes egy életen át végzett, rendkívüli módon megsulyosította racionalizálási biztosi feladatának betöltése. *Gallina* gyorsan, alaposan és mérhetetlenül sokat dolgozott, ez törte meg időnek előtte erejét, ez ölte meg egészségét és minden romantikus hajlandóság nélkül azzal a tisztelettel tekintünk friss sírjára, hogy abban Budapest székesfőváros megreformált közigazgatásának első tiszteletreméltó vértanuja nyugossza örök álmait.

Nem akarunk most életrajzot írni, nem akarjuk ennek a gazdag életnek minden stációját megemlíteni, de el kell mondanunk, hogy *Gallina* Frigyes nemcsak főtisztviselője volt Budapestnek, hanem egyben legrajongóbb szerelmese is. *Gallina* Frigyes nemcsak mint tisztviselő, de mint író és szaktudós is méltó emléket érdemel. Az utolsó esztendőkben, amikor hivatalos gondjai és feladatai valósággal megsokszorozódtak, szinte fokozott erővel vetette magát az írói és tudományos alkotásokra is. Szebbnél szebb könyvei jelentek meg, amelyekről a mult és a ma Budapestjének szeretete sugárzott ki. *Gallina* Frigyes a magyar vidék szülöttje volt és ezt a gyökerét sohasem szakította el, annyira nem, hogy szülőfaluja most, az utolsó esztendők egyikében díszpolgárává választotta és azonkívül Pest vármegye törvényhatósági életében is élénken résztvett. Emellett azonban igazi vérbeli budapesti polgárrá tudott lenni, olyanná, amilyeneket mi ezrével szeretnénk látni, mert akkor megbecsülnénk ennek a városnak multját, jelenét és jövőjét. *Gallina* Frigyes az utóbbi időben ontotta a könyveket, amelyek őt szinte kivétel nélkül mint Budapest multjának hivatott kutatóját és Budapest jövőjének gondos előkészítőjét mutatták be. Értékes, nagybecsű alkotások ezek, amelyek nagyban hozzá fognak járulni ahhoz, hogy Budapest polgársága megszeresse ennek a városnak multját úgy, ahogy *Gallina* Frigyes szerette és még pár száz igazi budapesti polgár szereti. És ezeknek az utolsó esztendőkbeli irodalmi törekvéseknek mi még egy külön jelentőségét is látjuk. *Gallina* Frigyes abban a pozícióban, amelyet elfoglalt, egy díszes, hatalmas munkára ösztökélő tradíciót tisztelt. Régi nagy elődök méltó utódává lett *Gallina* Frigyes: amikor a kötelessége már nem parancsolta ezt, akkor is Budapest pennája lett és ebben a hivatásában tiszteletreméltó folytatását adta a nagy multnak. Budapest főjegyzői, majd később tanácsnokfőjegyzői még mind mint Budapest pennái szerepeltek. Az utolsó időben elhalványodott ez a hivatás, de annál nagyobb erővel fényesítette meg *Gallina* Frigyes, aki az elnöki ügyosztály élén is Budapest pennája tudott lenni.

Áldó szeretettel őrizzük meg tiszteletreméltó emlékét.

*

Kedden délelőtt temették el impozáns részvét mellett *Gallina* Frigyes tanácsnokot a belvárosi főplébániatemplomból. A székesegyház belsejét zsúfolásig megtöltötte a gyászoló közönség, akiknek a soraiban képviselve voltak a székesfőváros vezetősége, a törvényhatóság küldöttsége, politikai és társadalmi előkelőségek, valamint az elhunyt tanácsnok tisztelőinek és barátainak sokasága. A gyászszertartást *Bednárz* Róbert dr. pápai prelátus, apátplébános végezte, nagy papi segédlettel. A requiem után a koporsót a templom előtti téren helyezték katafalkra és a szabad ég alatt *Sipőcz* Jenő dr. polgármester könnyekig megható gyászbeszédben vett búcsút az elhunyt kiváló főtisztviselőtől. A gyászszertartás után a koporsót a Keleti pályaudvarra vitték, onnét Hajós községbe szállítják, ahol *Gallina* Frigyest a családi sírboltban örök nyugalomra helyezik.

A VILÁGHÍRNEVET
a daráló védjegyü valódi Franck pótkávé nem reklámmal, hanem csakis kiváló minőségével szerezte meg.

Budapest anyagi felkészültsége a gazdasági válság elmultával a város további fejlődését biztosítja

A belügyminiszter törlései a költségvetés realitását szolgálják — A tabáni kérdésben a közérdek érvényesül — Megértést vár a főváros a szeméttelep ügyének elbírálásánál

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a mult hét végén elküldötte a költségvetést jóváhagyó leiratát a városházára és ezzel megnyílott a lehetőség a községi háztartás megállapított kereteinek törvényszerű vitelére. A leirat sok tekintetben meglepetést keltett, mert *a törlések összege 5.8 millió pengőre rug,* ami egyformán érezteti hatását úgy a bevételi, mint a kiadási tételekben. A jóváhagyás végeredményben *új költségvetés megállapítására szorítja a főváros vezetőségét* és a pénzügyi osztályban máris megindultak az errevonatkozó vizsgálatok. Az uj költségvetés okozta helyzetről és általában a pénzügyi kilátásokról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kizárólag a költségvetés realitása vezette a belügyminiszter urat, amikor igen jelentős mértékben: 5.8 millió pengő erejéig kötelező változtatások keresztülvitelére hívta fel a főváros vezetőségét. Kimaradnak tehát tételek a költségvetésből, amelyek azonban nézetem szerint

nem érintik a tényleges pénzügyi kialakulást, mert olyan összegekről van szó, amelyeknek a birtoklása erősen problematikus.

Elsőnek említem a vármegyékre kirótt *700 ezer pengős kórházi követelést,* amelyik lényegében fennáll és feltétlenül a főváros jogos igényét jelenti, *azonban annak behajtására ezidő szerint kevés remény kínálkozik.* Vannak más természetű követelések is, amelyek mindenesetre nyilvántartandók, azonban a költségvetés bevételi oldalán nem szerepelhetnek, mert

a sorsuk csak az lehet, hogy évről-évre átvigyék az aktiv oldalakra.

A tisztviselői fizetések leszállítása folytán előállott 1.2 milliós kiadási csökkenés, valamint az üzemi munkások bérének leszállításából eredő ugyancsak 1.2 milliós összeg, nagyjából fedezi a borfogyasztási adó hárommilliós hiányát, *a kiadások további mérséklése pedig a költségvetés teljes egyensúlyát hozza magával.*

— A költségvetés tehát a pénzügyi biztonság képét mutatja, nézetem szerint azonban

az 1933. évi budget a gazdasági válságba süllyesztett korszak tipikus kifejezője.

Még nem is olyan régen a fejlődést jelző nagy tervek hosszú sorozatai szerepeltek a költségelőirányzatokban, most azonban csak *a folyókiadások biztosítását* kell főcélnak tekinteni. Megnyugtatásul szolgál, hogy a nagy külföldi metropolisok sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint Budapest, ami bizonyítéka annak, hogy

az óvatos pénzügyi politika képessé teszi a fővárost még a nagyobb nehézségek elviselésére is.

Ha a gazdasági kibontakozás megindul, úgy Budapest lesz az első város a kontinensen, amelyik alkotó munkával a fejlődés útjára fog lépni.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy mikorra várható eredményes lépés a Tabán-tervek végrehajtására? A törvényhatósági tanács már tudomásul vette az errevonatkozó terveket és felhatalmazást adott arra, hogy a főváros a maga érdekeltségével bevonuljon a Munkatervező Intézetbe.

— A főváros — mondotta, — kétmillió pengőt fizet a megfelelő alapba, amelyik viszont tízmillió pengőt bocsát rendelkezésre a Tabán útvonalainak és csatornáinak megépítésére. A tervek készen állanak és

a tabáni lakók méltányos elhelyezése után misem áll utjában a kis házak eltávolításának, illetve a közmunkák megindításának.

Vannak bizonyos szempontok, amelyek aggodalmakat hangoztatnak a Tabán újjáépítésével szemben és így a kormány bizonyára megfelelő mérlegelés tárgyává teszi a megindítandó munkálatok időbeosztását. Végleges döntés még nincsen, de bizonyos, hogy *a közérdek fog érvényesülni az egész vonalon.*

Még mindig áll a harc *Kispest—Pestszentlőrinc* és a főváros között az ott elhelyezett szeméttelep miatt. A belügyminisztérium is foglalkozik már ezzel a tengeri kígyóvá nött üggyel, amelyet a *közegészségügy* címén indítottak a főváros érdekei ellen. Figyelmébe ajánlottuk *Kozma* Jenőnek, hogy a szeméttelep elhelyezésének ügye mögött tulajdonképpen *parcellázási magánérdekek rejtőznek* és így a fővárosnak ezt a szempontot is mérlegelnie kell.

— Egy milliós nagyváros számára — úgymond — megfelelő lerakodóhelyről kell gondoskodni, mert ez *legalább olyan fontos közegészségügyi követelmény, mint az a másik oldalról hangoztatott kívánság, amelyik a szeméttelep közelségét tartja ártalmasnak.* A fővárosnak a szentlőrinci szeméttelepen hatalmas berendezkedései vannak és mert nagykiterjedésű terület szükséges,

pillanatnyi elhatározásokkal nem lehet a kérdést megoldáshoz juttatni.

Tudomásom szerint a főváros már keresi a megfelelő szeméttelep helyét, természetszerű azonban, hogy incidentaliter és elhamarkodott intézkedésre nem hajlandó. A belügyminisztérium illetékes osztályán

bizonyára kellő megértéssel és áttekintéssel

bírálják el azt az egész problémát, úgyhogy a *döntést a főváros szempontjából feltétlenül kedvezőnek várom.*

*

Az üzemi munkások bércsökkentéséről elmondotta *Kozma* Jenő, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* elvből ellene van minden illetménycsökkentésnek, azonban nem hajlandó merev álláspontot elfoglalni abban az esetben, amikor az adott viszonyoknak megfelelő és mégis méltányos intézkedésről van szó.

Leukoplast
magyar gyártmány

Orvosilag megállapított tény, hogy a rendszeresen adagolt
BINATURIN
kúra — a használati utasítás pontos betartása mellett —
megszünteti a krónikus székrekedést

Berlini hírek szerint a főváros új hitelműve lete biztosítottnak tekinthető

A szerződés jóváhagyása után kibocsátják az új kötvényeket

Nyolc napja, hogy a főváros képviselői: *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok és *Szemethy* Károly tisztifőügyész Berlinben tárgyalnak a *Dresdner Bankkal* a külföldi hitelezők transzferpénzeinek felhasználásáról. *Lamotte* tanácsnok és *Szemethy* tisztifőügyész csak e hét végén térnek vissza Budapestre, azonban máris olyan értelmű értesítést küldöttek a polgármesternek, amelyből megállapítható, hogy *a legújabb hitelművelet sikere biztosítva van.*

A külföldi tárgyalásokról ideérkezett híreket a következőkben ismertették

beavatott helyen

a Fővárosi Hirlap munkatársa előtt:

— Kedvező elintézésről számolnak be a berlini hírek, amelyek tehát mindenben fedik az akcióhoz fűzött reményeket. A külföldi hitelezők csoportja

készséggel hozzájárult ahhoz, hogy a Nemzeti Banknál elfekvő transzferpénzeket

a nagy üzemek céljaira felhasználhassuk. A pénzügyi osztály számításai szerint 10—12 millió között becsülhető fel a rendelkezésünkre bocsájtandó új hitelösszeg, amelynek a *kötvényeit a közgyűlés hozzájárulása és a kormányhatóság engedélye után nyomban kibocsátjuk.*

— Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a külföldi kölcsönkötvények iránt a *tőzsdei forgalomban az elmult napokban feltűnően élénk kereslet mutatkozott.* Ennek magyarázata kézenfekvő:

az új hitelművelet a főváros pénzügyi erejének és szilárd hitelképességének a bizonyítéka,

tehát minden ok megvan arra, hogy ezek a papirok keresletnek örvendjenek. Azok a hírek, hogy spekulatív mozgalomról van szó, vagy hogy a főváros a vásárlók mögött áll, *természetesen nem fedik a valóságot.*

*

Valószínüleg pénteken érkezik haza Berlinből a főváros két kiküldöttje és azután nyomban hozzáfognak az új hitelművelet megalapozásához, amely iránt egyébként bankkörök részéről is élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Jövő héten döntenek a Dunaalagutak megépítésének újrafelvételéről

A nagy műszaki feladathoz a Fejér és Dános vállalkozók is bekapcsolódnak

Részletesen beszámoltunk a káposztásmegyeri vízművek mellett tervezett két Dunaalagút építésének bonyodalmairól. A zavart nem várt technikai nehézségek idézték elő és arra kényszerítették a vállalkozó *Káldor és Mattyasovszky* céget, hogy a nagy lendülettel megkezdett munkát mindkét alagútnál abbahagyja. Az ügy tisztázására kiküldött bírói szakértők helyszini szemléket tartottak és ennek alapján most részletes jelentésen dolgoznak, amely azonban a főváros vezetőségének és a vízműveknek állandó sürgetése ellenére csak két-három hét mulva, *március végére készül el teljesen.* A szakértőkhöz

a legtöbb kérdést a munkával megbízott cég tette fel, annak az igazolására, hogy hibáján kivül történtek a bonyodalmak

és tulajdonképpen *vis major* esete forog fenn. A főváros képviselői azután ennek megfelelő ellenkérdéseket is intéztek a törvényszéki szakértőkhöz, úgy hogy az eredetileg számításba vett öt-hat pont helyett most több száz kérdésre kell választ adniok.

Meg kell említenünk, hogy az alagútkérdésben legújabban olyan fordulat állott be, amely esetleg lehetővé teszi a további komplikációk elkerülését. A vízművek igazgatóságához ugyanis új ajánlat érkezett az alagutak megépítésére, még pedig olyan formában, hogy

a régi vállalkozó egy építőcéggel társulva hajtja végre a nagyjelentőségű építkezést.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint a *Káldor és Mattyasovszky* cég a *Fejér és Dános* céggel közösen új ajánlatot tettek: a két vállalkozó hajlandó új szerződést kötni a fővárossal, módosított feltételekkel.

Az új ajánlat dolgában a vízvezetéki és világítási ügyosztály vezetőjéhez,

Schara Béla

főjegyzőhöz

fordultunk felvilágosításért, aki a következőket közölte:

— Az ajánlat a *Fejér és Dános-cég* bevonásával tényleg megérkezett. Egyelőre azonban még nem tudunk arra vonatkozóan választ adni, hogy az elfogadható lesz-e, vagy sem.

A vízművek igazgatósága a legnagyobb alapossággal tárgyalja az új ajánlat összes részleteit,

hogy megállapítsa, előnyös-e az a fővárosra nézve, vagy sem. Egyidejüen folyik az ajánlat adatainak legpontosabb átszámítása és lekontrollálása, hogy úgy *pénzügyileg, mint műszakilag tisztán lássa az igazgatóság és a főváros vezetősége a kérdést.* Az ajánlat szerint a vállalkozók új feltételeket kötnek ki és az eddigi átalányösszeg helyett egységárakkal kalkulálnak.

*

Mint említettük, az új ajánlat sorsa a jövő héten eldől. Közben pedig, nehogy időveszteséggel járjon, a Vízművek igazgatósága és az ügyosztály megteszik a szükséges előkészületeket az esetleges új versenytárgyalás sürgős kiírására.

Meg kell reformálni a kartotékrendszert a közmunka-kampány megindulása előtt

A külön kezelt kartotékok nem biztosítják a munkák igazságos megosztását

A költségvetés jóváhagyása után lassan-lassan megindulnak azok a közmunkák, amelyeknek tételeit a kiadási oldalak feltüntetik. Nagyarányú beszerzésekről, közszállításokról és többé-kevésbé jelentős építkezési munkálatokról van szó, amelyeknek összértéke 70 millió pengőt tesz ki az üzemek rendeléseivel együtt. A magánipar, a vállalkozás és a kereskedelem *a legnagyobb várakozással tekint a pályázati hirdetmények hosszú sorozatainak megjelenése elé és sietteti azt a pillanatot, amikor egy-egy fővárosi közszállítás elnyerését lehet remélni.*

Az érdekeltségek körében azonban ismét sulyos aggodalmak merültek fel. A multak tapasztalatai ugyanis azt mutatják, hogy

a közszállítások és közmunkák szétosztása még mindig nem történik a méltányosság szellemében,

amely jelenségek miatt sulyos és sok tekintetben indokolt panaszok hangzottak el a közelmultban. Gyakran előfordul, hogy bizonyos vállalkozó munkát kap és azt még be sem fejezte, máris újabb megbízáshoz jut, ugyanakkor pedig más vállalkozók hónapokig, sőt évekig várakoznak, amíg egy munkát elnyernek. Ez a panasz évekkel ezelőtt állandósult és

nagyon helyesen járt el a polgármester igazságszeretete, amikor az összes közmunkák és közszállítások kiadását intéző ügyosztályokat az úgynevezett kartoték-rendszer megalapozására utasította,

amelynek a gyakorlati hivatása az, hogy a vállalkozók ne sorozatosan juthassanak a közmunkákhoz, hanem az igazságos szétosztás szellemében új megbízást csak az kaphasson, aki a régit befejezte és azóta legalább két hónap már eltelt. A kartotékon hiánytalanul ott szerepelnek a munkát elnyert cégek és iparosok nevei, tehát a döntésre hivatottaknak mindig módjukban van az újabb jelentkezőket is megbizáshoz juttatni. Annak ellenére, hogy a kartotékrendszer bevált, *mégis mutatkoznak visszásságok, amelyek orvoslására most a közmunkaidény megkezdésekor felhívjuk a polgármester és a törvényhatósági tanács figyelmét.*

A kartotékrendszert ugyanis több helyen alkalmazzák. Külön nyilvántartása van az út- és csatornaépítési ügyosztálynak, a középítési ügyosztálynak, a közélelmezési ügyosztály mellett működő műszaki alosztálynak, a különböző intézményeknek és az összes üzemeknek. A helyzet úgy alakul, hogy egy-egy ügyosztály, vagy üzem a maga gyakorlatában betartja a polgármesternek a méltányosságra irányuló törekvését,

azonban összhang nincsen, ami azt jelenti, hogy azonos vállalkozó cégek egyidőben jutnak munkához két, esetleg három ügyosztályban.

A kartotékrendszerhez fűzött várakozások tehát ezért nem teljesednek be és az érdekeltségek aggodalma mindenben jogosult.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* máris magáévá tette a *Fővárosi Hirlap* részéről felhozott gyakorlati tapasztalatokat és ezért a törvényhatósági tanács legközelebbi ülésén olyan természetű indítvány hangzik el, amelyik a *közös kartotékok* megvalósítását és a rendszer igazságosabb kiépítését célozza.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉS, VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—83.

CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludovicea-utca 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 84-4-12

Magyarország aranykoszorús mestere
Szlezák László
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán-utca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! — Előnyös fizetési feltételek!

W.C. FÜRDŐkályha, kád, mosdó, stb. szabott áron
VI, Liszt Ferenc-tér 4.
Hubert Tel.: 222—67, 109—57

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák,
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., Dráva-utca 5. Telefon: 908—03.

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390—50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

Borvendég alpolgármester

nyilatkozik az üzemi munkabérekről, a fővárosi alkalmazottak kereseti lehetőségének biztonságáról és az ötszázalékos bérredukcióról

Ki kell kapcsolni a politikai agitációt a kérdés megoldásából

Hangos vitatkozásoktól és feltünően erős harci megmozdulástól volt zajos az elmult pénteken a törvényhatósági bizottság parlamentje. A közgyülést a szociáldemokrata párt kezdeményezésére hívta össze a polgármester és a napirenden *az üzemi munkások bérleszállításának ügye* szerepelt. A tény közismert:

a belügyminiszter rendeletben utasította a fővárost, hogy az üzemi munkások illetményeiben öt százalékos csökkentést hajtson végre

és a jelentkező 1.2 milliós megtakarítást a költségvetés hiányainak pótlására fordítsa. A karzatokra invitált hallgatóság előtt a szociáldemokrata szónokok páratlanul éles támadásban részesitették a belügyminisztert, sőt a főváros vezetőségét is és érthetetlen hevességgel próbálták alátámasztani azt a jóslásukat, hogy *a tervezett bérredukció az üzemi munkásság egzisztenciáját teszi tönkre.*

Nem kívánunk kritikát gyakorolni egyes közgyülési pártok politikai agitációja fölött, azonban kétségtelennek tartjuk, hogy ebben az esetben ilyen szempontok is vezérlik a szocialisták községi frakcióját. Az az összhang, amelyik úgy a törvényhatósági tanácsban, mint a közgyülésen oly örvendetes módon szokott megnyilvánulni, amikor a főváros érdekeiről volt szó: ezúttal hiányzott a légkörből, holott meggyőződésünk szerint

a szociáldemokraták is tisztában vannak azzal, hogy az ötszázalékos bérmérséklés végeredményben nem jelenti az egzisztenciák összeomlását.

Az kétségtelen, hogy a megszolgált fizetések és illetmények csökkentése fájdalmas funkció az érdekeltekre, azonban a mai viszonyok adottsága mellett ezt a bérmérséklést nem tudjuk a szociáldemokratákhoz hasonlóan tragikus eseménynek felfújni.

A főváros hivatalos álláspontját igen érdekesen adja vissza az üzemi kérdések legfőbb irányítójának:

Borvendég Ferenc

alpolgármesternek

a nyilatkozata, aki erről a kérdésről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fizetések és a bérek csökkentését egyformán fájdalmasnak tartom úgy a tisztviselőknél, mint a munkásoknál. Amíg azonban a tisztviselőknél március elsején már a harmadszori redukció történt, addig *az üzemi munkásoknál április elsején lép életbe az első, méreteiben sem túlzott ötszázalékos bércsökkentés.* Az errevonatkozó rendelkezést a belügyminiszter adta ki, tehát a főváros még csak azzal sem vádolható, hogy üzemi munkásainak fizetését a *saját elhatározásából* kívánja megszűkíteni.

— A fővárosra, mint munkaadóra, senkinek sem lehet panasza, a tisztviselőknek éppúgy nem, mint az üzemi munkásoknak. Annak ellenére, hogy a gazdasági válság a fővárost is súlyosan érinti, *egyetlenegy tisztviselőt és munkást sem bocsátottunk el a szolgálatból.* Ami a munkások bérének osztályozását illeti, az köztudomású, hogy sokkal jobb, mint a magániparban, ahol úgy munkateljesítményben, mint ütemben, lényegesen többet követelnek. Ha figyelembe vesszük az üzemi munkabéreket, akkor a rendelkezésünkre álló statisztika azt mutatja, hogy *az átlagos órabér a fővárosnál 82 fillérnek felel meg.* Megjegyezni kívánom, hogy egy átlagos számítás adja ezt az eredményt, tehát figyelembe kell venni az olcsóbb női munkabéreket és a kórházi alkalmazottak természetbeni ellátása következtében nyújtott alacsonyabb tarifákat, amelyek természetszerüleg nyomják a fenti átlagot. Nem túlzok, ha kijelentem, hogy *az üzemi munkások napi keresete 6 pengő körül mozog,* amit nem tartok soknak, azonban a mai megnehezedett viszony mellett, elegendő biztosítékot nyujt a szerény megélhetésre. A magánipar munkabérei alatta vannak a főváros munkabéreinek, tehát igazságos elbírálás mellett *munkásaink mégis csak jobb helyzetben vannak.* Mindehhez hozzájárul az a fel nem becsülhető előny, hogy a főváros üzemei *stabil munkalehetőséget* nyújtanak, ami a magánérdekeltségeknél, sajnálatos módon, ellenkezőleg áll.

*

Mindenképpen helyeselhető, hogy a főváros közgyülése a belügyminisztertől a redukciós rendelet *visszavonását* fogja kérni, azonban, ha ennek a szándékolt eredménye elmaradna: *a szociáldemokrata párt bizonyára megtalálja a módot arra, hogy az üzemi munkásokat megnyugvásra és jobb belátásra késztesse.*

Különösnek találja a miniszter, hogy ugyanakkor, amikor az üzemek bevételei általában csökkennek:

a személyzet számát szaporitják.

Igy például az *Elektromos Műveknél* a költségvetés szerint a várható bevétel hárommillióval kevesebb, mint a mult esztendőben, a községi háztartás javára szolgáló üzleti felesleg pedig kétmillió pengővel kisebb összegben van preliminálva, ennek dacára az igazgatási tisztviselők száma a multévi állapottal szemben 433-ról 449-re, a havidijasok létszáma pedig 512-ről 535-re emelkedett.

Müszaki főtanácsos, főkönyvelő, főpénztárnok, főfelügyelő, főgépész 1932-ben 32 volt, 1933-ban pedig 40.

Müszaki felügyelő, főelektrikus, főgépész, állomásfelügyelő 1932-ben 80 szerepelt, most pedig 85 van felvéve. Kérdés, — mondja a leirat, — hogy

a kisebb állások apasztása és a magasabb állások szaporitása az üzemek bevételeinek fokozatos apadása mellett időszerü-e?

Felvilágositást vár a kormány, hogy a szóbanlevő előléptetések mikor, mely hatósági rendelkezéssel és milyen indokok alapján történtek.

Feltünőnek tartja a kormány azt is, hogy az üzemi kiadások végeredményben csak 823.668 pengővel csökkentek a mult évhez képest ugyanakkor, amikor az árambevétel 3,475.218 pengővel kevesebb. Régóta sürgeti a belügyminiszter *az elektromos áramtarifa rendszerének revízióját is,* ezért újra hangsúlyozza, hogy a főváros vezetősége sürgősen intézkedjék és a revízió, amely még mindig az előkészités és a tanulmányozás stádiumában van, mielőbb megtörténjen.

A közlekedési vállalatok költségvetésével kapcsolatban felhívja a kormány a fővárost, hogy a BSzKRT, a HÉV, a fogaskerekü, a sikló, valamint az Autobuszüzem tisztviselőinek és egyéb

alkalmazottainak létszámát és illetményeit mielőbb vegye revízió alá és a közlekedési vállalatok közös igazgatását igyekezzék úgy megoldani,

hogy a rendezés ne csak a helyes irányitást biztositsa, hanem személyi és dologi kiadásoknál is jelentékeny megtakarításokat produkáljon. Sürgeti a miniszter *a HÉV 1933. évi költségvetésének letárgyalását* is és jelentést kér arra nézve, hogy a főváros pénzügyi szempontjából nagyjelentőségü HÉV-tranzakció hogyan lesz lebonyolitva és miként történik a vállalat irányitása, milyen lesz a bevételek és kiadások alakulása. Végül *melyek azok a megtakarítások, amelyek a BSzKRT-kezelés révén várhatók?*

Gyökeres reformokat követel a kormány a közüzemek vezetésében

Kifogásolja a belügyminiszter a személyzet szaporitását, amikor az üzemi bevételek csökkennek — Megsürgeti az új üzemi szabályzat elkészitését

Az egyes üzemek, a rokoncélú és hasonló természetü üzemek egy-egy csoportjának szervezetére, igazgatására, kezelésére, felügyeletére és ellenőrzésére vonatkozó új üzemi szabályzatot a fővárosnak az 1930. évi törvény értelmében már el kellett volna készíteni. Ezt a szabályzatot azonban még mindig nem tárgyalták le a főváros önkormányzatának fórumai. A belügyminiszter most érkezett leiratában ennek a szabályzatnak a bemutatását megsürgeti.

Az üzemi szabályzatoknak, úgyszintén az üzemi alkalmazottak szolgálati szabályzatának, illetmény- és nyugdijszabályzatának hiánya annál is inkább érezhető — mondja a leirat, — mert *az egyes üzemek igazgatásánál az üzemeknél alkalmazottak létszáma, illetményei és mellékjárandósága tekintetében a fővárosnál igen nagy rendszertelenség uralkodik.* A felsorolt szabályzatok keretében kell megoldani a közteherviselés elvének megfelelően

a tisztviselők és alkalmazottak adózásának kérdését,

valamint az egyes üzemek alkalmazottainak nyujtható kedvezményeket is. Egységes elvek szerint rendezésre vár *az állások betöltésének módja,* az üzemvezetők hatásköre, a székesfőváros hatóságainak a felügyeleti hatásköre, nemkülönben az egyes üzemek tartalékolásánál, a vagyonszerzésnél és elidegenitésnél követendő eljárás. A belügyminiszter felhívja a főváros vezetőségét, hogy

ezeket az üzemi szabályzatokat három hónapon belül, legkésőbb május végéig okvetlenül terjessze fel.

Kifogásolja a belügyminiszter azt is, hogy a rokoncélú és hasonló természetü üzemek *közös igazgatás alá helyezése is lassan halad előre,* ott pedig, ahol az egyesités már megtörtént, nem jelentkeznek ennek a reformnak az előnyei az igazgatási és egyéb kiadások megtakarításában. A főváros vezetősége a rokoncélú üzemek közös igazgatás alá vételét vegye erélyesen a kezébe — sürgeti a leirat — és igyekezzék azt úgy keresztülvinni, hogy

ezáltal az üzemek kiadásai lényegesen apasztassanak

és az üzemek jövedelmezősége emelkedjék. Jelentést vár a kormány arról is, hogy az önálló vagyonkezelésü üzemeknél és a részvénytársaságoknál levő tisztviselők és alkalmazottak fizetéscsökkentéséből eredő megtakarítások milyen összegre rúgtak és ezekről részletes kimutatást vár.

Ez a hely a
„MIRA"
Gyógy- és Keserüvizforrás Részvénytársaság
által feladott hirdetés részére van fenntartva

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomboritó és Papirdiszmüárugyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDO RT.
Mindentajta
doboztömeggyártás
Szép árút legolcsóbb áron szállitunk!
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel.: 923—35

Fabriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új müsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
müszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83.
Vizvezeték, csatornázás, központi fütés és gáz berendezések tervezése és készitése

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Gazdasági Értesítő

A Magyar Divatcsarnok tűzveszélyességének hullámai már a parlamentbe is átcsaptak

Petrovácz Gyula országgyűlési képviselő az áruház fellebbezési manőverezéséről — A Baross Szövetség követeli az áruházak külön megadóztatását — A Máv-konzum és a Hangya fúziója egymillió pengő állami szubvencióval

Amióta a *Fővárosi Hirlap* az agyonnyomorított kiskereskedelem ellen indított fenyegető veszedelmekre felhívta a közvélemény és a hatóságok figyelmét, azóta *állandóan napirenden van bizonyos üzleti érdekeltségeknek mindenképpen elítélendő mohó terjeszkedése.* A kis- és detailkereskedők egyszerűen nem bírják az áruházak tankszerű rohamát és ha végiglapozzuk a hivatalos lap utóbbi hetekben megjelent példányait: hasábokon át olvashatjuk *a csődök, a kényszeregyezségek és az árverések sorozatát,* amelyek mind egyéni cégek és kereskedők ellen irányulnak. Nagy tőkével rendelkező gyárak nem tudják türtőztetni magukat a kiméletlen haszonszerzésre irányuló törekvéseikben és ahelyett, hogy kizárólag a gyártásra fektetnék a fősúlyt, detailárusításra rendezkednek be (mult számunkban rámutattunk a *Dréher-Maul,* a *Szent István Tápszermüvek* és a *Koestlin* házaló rendszerére!) és ezen túlmenően egyre-másra nyitják az üzleteiket a főváros legforgalmasabb útvonalain.

A Pók-áruházak mögött rejtőző G. F. B. éveken át a legális kereskedelem felhasználásával vezette be a gyártmányait,

hogy azután saját üzleteibe szívja át a környék kereskedőinek vevőközönségét. A *Magyar Divatcsarnok* ambicióit nem elégítette ki a mosókarton és a laméselyem árusítása és mert rájött arra, hogy az élelmiszerárusításban is van némi fantázia: *megkezdette tehát a bab, lencse, a szemeskávé és a spárgakonzerv eladását is.* A mindent felhabzsolni akaró mohóságon kívül az áruház tűzveszélyes állapotát elsőnek a *Fővárosi Hirlap* hozta nyilvánosságra és rámutatott arra, hogy a hatósági határozatok végrehajtását különböző fellebbezésekkel igyekszik elodázni.

Ez a leleplezés olyan széles hullámokat vetett, hogy azt már a képviselőház március elsejei ülésén is szóvátették.

Petrovácz Gyula országgyülési képviselő a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat vitájában többek között a következőket mondotta:

— Igen gyakran a fellebbezésnek nincs egyéb célja, mint *az időnyerés és ezt az időnyerési célt rendkívül könnyen érik el,* amikor túlterhelt miniszteriumokat kényszerítenek lappáliás ügyek tárgyalására. Építésrendőri ügyekben sok ilyen üggyel találkoztam, csak egyetlenegyre akarok hivatkozni ebben a pillanatban. Itt a székesfővárosban

a Rákóczi-úton van egy áruház, amely nem áruháznak készített helyiségben rendezkedett be

és üzemét ebben a helyiségben annyira kifejlesztette, hogy az építési engedélynél *a fokozottabb tűzbiztonság,* illetőleg a közönség életének védelme szempontjából a hatóságok bizonyos rendelkezéseket voltak kénytelenek vele szemben előírni. A főváros hatóságainak még élénk emlékezetében él a Párisi Áruház katasztrófája, amikor a meg nem felelő épületben engedélyezett áruház eredménye 13 halott és számtalan sebesült volt a nagy anyagi kár mellett.

A hatóság tehát kénytelen a közönség életbiztonságának védelmére hatósági rendelkezéseket elrendelni.

Mi történik ezekkel a rendelkezésekkel szemben? Az áruház ahelyett, hogy teljesítené őket, fellebbez a közmunkák tanácsához, mert tudja, hogy ezzel három hónapot nyer az intézkedések végrehajtásánál. A közmunkák tanácsa jóváhagyta a határozatot, sőt bizonyos tekintetben szigorította is.

Mit tesz az áruház?

Fellebbez a belügyminiszter úrhoz, ahol tudja, hogy *újabb hat hónapra van módjában kitolni az ügylet végleges elintézését* és amikor lejön a belügyminisztériumtól is a harmadfokon is jóváhagyott határozat, illetőleg az a végzés, hogy nem történt jogszabálysértés, tehát nincs mód a határozat megváltoztatására, akkor bevárja, míg az elsőfokú büntetőhatóság büntetést ró ki, a büntetést nem veszi tudomásul, hanem

ismét megkezdi a fellebbezések láncolatát a harmadik fórumig.

Ilymódon évekig fennállhat az a helyzet, amely tűzbiztonságilag állandó veszedelmet rejt magában és amely az áruház látogatóinak életbiztonsága rovására minden pillanatban katasztrófa lehet.

F. Szabó Géza: Ezeket az ügyeket soronkívül intézném!

Petrovácz Gyula: Ezeknek az időnyerő, jogilag indokolatlan fellebbezéseknek megszüntetése, lehetetlenné tételére való törekvés *teljesen indokolja a javaslat azon szakaszait, amelyekben a fellebbezéseket korlátozni akarja.*

Petrovácz feltűnést keltő beszédének a *Magyar Divatcsarnokra* vonatkozó részét, szószerint idéztük az *Országgyülési Naplóból.* Ezt annál is inkább meg kellett tennünk, mert a *napilapok az áruház kérésére a közlést mellőzték.*

Az áruházak kiméletlen terjeszkedésével szemben felhívtuk a figyelmet a megfelelő orvoslási módra:

az áruházi különadó rendszeresítésére,

amelyik a külföldön bevált és mindenütt a kiskereskedelem versenyének kiegyenlítésére irányul. Ennek a gondolatnak a gyakorlati végrehajtását jelenti *a Baross Szövetség felterjesztése,* amelyben felpanaszolja a detailkereskedelem súlyos helyzetét és különösen kiemeli az élelmiszer-szakma nagy válságát. Rámutat arra, hogy a legtöbb bajt elsősorban a túladóztatás, de ezen túlmenően a nagytőke alakulatainak detail-árusítása okozza. Amíg a kiskereskedő forgalma és egyéb külső ismérvek alapján adózik, addig *a nagytőke alakulatainál az ilyen ismérvek alapján való adóztatás esete nem forog fenn.* A törvény intenciója helyes, amikor a szabályosan vezetett könyvvitel alapján vonja megterhelés alá az üzleteket, azonban

a törvénynek ezt az elgondolását a mérlegkészítés technikája már régen túlhaladta.

A kiskereskedő hiába hivatkozik a forgalom leromlására, puszta létének külső jelenségei elegendők ahhoz, hogy közterheit folyton növeljék. Ez a rendszer okvetlenül felülvizsgálatra szorul és az egész adóztatási eljárást reformálni kell. A nagy áruházak, a hatalmas kiterjedésü szövetkezetek, a nagytőke részvénytársasági alakulatainak fiókhálózatai és egyes gazdag gyárvállalatok detail-árusítási szervezetei mind mérleg alapján adóznak

és minthogy veszteséget mutatnak ki: nem viselnek terhet.

Közben a gazdasági valóság az, hogy a forgalom ezekbe a szervekbe tömörül, folyton bővítenek, állandóan terjeszkednek és nagyon nehéz elképzelni, hogy *ez a fokozott erőkifejtés mind csak veszteség alapján volna lehetséges.*

Nem viselhető el a közteherviselés szempontjából ez a különböző bánásmód. Korrigálni kell a szociális igazság és a gazdasági célszerüség szempontjából a mostani gyakorlaton, mely a kisemberrel szemben kegyetlen módon

túladóztat,

a mérleget produkáló nagytőkével szemben azonban, — amely a nagyarányú forgalmat elvonja a megadóztatás alól — nem tud kellően megbirkózni.

Az élelmiszer-detailkereskedelemre vonatkozólag a *Baross-Szövetség* azt kérte a minisztertől, érvényesítse azt az álláspontot, hogy a forgalom adatai, az alkalmazottak száma, tehát *a külső ismérvek alapján adóztassák meg a nagytőke élelmiszerkereskedelmi szervezeteit.*

Amint látható,

az egész kereskedelem csupa jogos jajveszékelés és kétségbeesés.

Mindennek tetejébe a szövetkezetek is tovább szervezik a fogyasztóközönséget és a legújabb hírek szerint illetékes helyen *a MÁV-konzum és a Hangya fúzióját készítik elő.* Az csak természetes, hogy

egymillió pengős állami hozzájárulással,

ami olyan káros jelenség, amely a kiskereskedelmet a legvégsőbb erőfeszítésre serkenti.

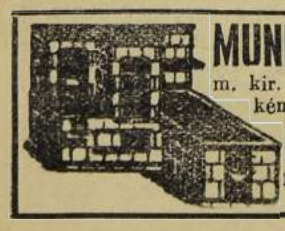
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

A Magyar Általános Takarék beszámolója az elmult évről

A *Magyar Általános Takarékpénztár* nyilvánosságra hozott mérlege elismerést követel az intézet vezetősége részére. A számadatok igazolják a vezetés kiváló üzleti politikáját, amely elsősorban a takarékpénztár *mobilitásában* jut kifejezésre. A nagy világválságban az intézet sziklaszilárdan állta meg helyét és ez a legméltóbb dícsérete *Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgatónak és az ügyvezetésben részes kiváló munkatársainak. *Az intézet likviditását* szemléltetően bizonyítja a kimutatott készpénzállomány és a váltótárca összege, amely az összes betéteknek közel 86%-a. *A takarék iránt széles körben megnyilvánuló bizalom jele, hogy a betétállomány több, mint 60 százaléka takarékkönyvekre elhelyezett kisösszegü betétekből áll.*

A tavalyi év eredményéről közzétett hivatalos jelentés így hangzik:

A *Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság* igazgatósága március 4-én tartott ülésében megállapította az 1932. üzletév mérlegét, amely *614.763.78 pengő tiszta nyereséggel* zárult, miután az intézet a vállalati *nyugdijpénztárnak* az év folyamán *mérlegen belül cca 150.000 pengőt* átutalt és miután 368.095.81 pengőt veszteségek leirására fordítottak. Ezeken kivül az értékpapirállománynál szükséges leirások a 260/1933. számú miniszteri rendelet intézkedéseinél sok esetben még túlmenő mértékben mérlegen belül történtek meg. Az igazgatóság a *március 18-ra egybehivandó 51. rendes közgyülésnek* javasolni fogja, hogy *osztalék* fejében *részvényenként 1 pengő* kerüljön *kifizetésre,* a tartalékalap növelésére, úgy mint tavaly, 100.000 pengő fordittassék, amiáltal az 13,650.000 pengőre emelkedik, a vállalati nyugdijpénztár erősítésére, hasonlóan az előző évhez 50.000 pengő utaltassék át, mig 39.763.78 pengő (1931-ben 35.055.29 P) uj számlára vezettessék elő. A javaslatok elfogadása után *az intézet saját tőkéi 33,650.000 pengőre fognak rúgni.*

A mérleg adatai az intézet jelentékeny mobilitását tüntetik fel. A *betétállomány 42.413.839.14 pengő,* amely betétösszegből *60.5% betétkönyvecskékre* elhelyezett betétekre esik. A takarékpénztár a betéteket mindenkor felmondás megkivánása nélkül, haladéktalanul kifizette és súlyt helyezett arra, hogy mobilitásának és likviditásának erejét nemcsak a mérlegben hanem a gyakorlati élethen is megmutassa. Ennek köszönhető, hogy az *utolsó hónapokban a betétek mozgalma kedvezően alakult.* A takarékpénztár az 1932. évben *336 milliópengő összegü váltót számitolt le.* A régi hatelkeretek nagyrészét fenntartotta, sőt számos esetben újabb kölcsönöket is folyósitott. A *váltótárca és az adósok tétele* 56.929.851.83, amelyből 30,674.240.17 a váltótárcára és 26,255.611.66 az adósokra esik. *Az intézet mobilitását igazolja,* hogy a betétállománnyal szemben *a készpénzállomány és a mindenkor készpénzzé tehető bankári követelések összege a váltótárcával együtt egymagában is a betétállomány 86%-át teszi ki.* A mérleg egyéb mobilizálható tételeivel együtt pedig a *mobilitás több mint 100%-os.*

A takarékpénztárnak *10 budapesti és 22 vidéki fiókja* az elmult évben is megfelelő eredménnyel zárta mérlegét. Különemlitést érdemel, hogy a vidéki fiókok kihelyezései, amelyek között nincsenek nagyösszegüek és amelyeknek túlnyomó része jelzáloglag fedezve van, a nehéz gazdasági viszonyok mellett is jól felezetteknek bizonyultak és az adósok jelentékeny részének nemcsak kamat-, hanem még tőkefizetési készségét és képességét is igazolták.

A *törlesztéses jelzáloglkölcsönállomány* az év végén a törlesztések és rendkivüli visszafizetések figyelembevételével, 36,525.610.95 pengő, mig a forgalomba lévő záloglevelei és engedményezett kölcsönei 25,637.613.35 pengőt tesznek ki. *Az összes hátralékos annuitások* csupán 1.122.072.42 pengőre rúgnak, ami az egész kölcsönállomány 3.07%-ának felel meg és ami a jelenlegi viszonyok mellett kedvező arányszám.

Az intézetnek *Budapesten 5, vidéken 18, összesen tehát 23, túlnyomórészt bérház-ingatlana van,* amelyekben központja és fiókjai vannak elhelyezve és amelyek együttesen 3,731.000 pengővel szerepelnek a mérlegben. Ezen ingatlanok *bérjövedelme* cimén 403,264.09 pengő van feltüntetve, amely jövedelem a mai viszonyok nyomása következtében történt erős bérleszállitások mellett is 10.81%-os bruttó bérhozamnak felel meg.

József Ferenc kir. herceg az autószakma élén. Az autószakma legszélesebb rétegeiben hangoztatják azt a kivánságot, hogy *autókongresszust* hívjanak össze, amelyen sérelmeiket akarják a kormány és a törvényhozás elé tárni az autós érdekképviseletek. Valószinű, hogy a kongresszus *április 9-én lesz.* Miután a vállalatok százairól és az autószakmában foglalkoztatott emberek ezreiről van szó, *József Ferenc kir. herceg vállalkozott arra, hogy az autós érdekeltségek egyesítését célzó mozgalom élére áll.*

Brabécz Alfréd, a *Magyar Általános Hitelbank* nagyképzettségü cégvezetője néhány héttel ezelőtt megbetegedett és ezért huzamosabb ideig távol maradt hivatalától. Egészsége most teljesen helyreállott és friss munkakedvvel vette át régi ügykörét a bank titkárságában. Visszatérése alkalmából a társadalom minden rétegéből elhalmozták szerencsekivánatokkal.

Becsey Antal a bádogos ipartestület elnöke. Vasárnap tisztujító közgyülést tartott a budapesti *Bádogos és Szerelő Ipartestület.* A közgyülésre olyan tömegben vonultak fel az ipartestület tagjai, amilyenre még példa nem volt. *Kardos* József jegyző terjesztette elő az évi jelentést, majd elnökké egyhangúlag *Becsey* Antalt, ügyvezető elnökké *Zimmermann* Dezsőt választották, alelnökökké *Margittay* Gyulát és *Spiller* Salamont választották. *Homolyai* Rezső székesfővárosi tanácsjegyző, hatósági biztos szavai után *Becsey* elnök tartott székfoglaló beszédet.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár r.-t. ez év március 4-én megtartott rendes évi közgyülése az 1932. évre részvényenként *6.50 pengő osztalék kifizetését* határozta el. A szelvények e hónap 6-ikától kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar-utca 17) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

A Nitrokémia Ipartelepek Rt. tiszta nyeresége *7834 pengő, ami több, mint 13.6%-os jövedelmezőségnek felel meg.* A vállalat kitünő vezetéséért és igazán kedvező helyzetéért feltétlen elismerés illeti *Zsilinszky* Gábor vezérigazgatót, aki kvalitásait és hozzáértését kiváló eredménnyel értékesíti a Nitrokémia vezetésében.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenitő!

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz polgármester köszönete a Fővárosi Hirlapnak. *Sipőcz* Jenő polgármester az alábbi levelet intézte a *Fővárosi Hirlaphoz:* Tekintetes Szerkesztőség! A székesfővárosi gyermeknyaraltatási akció érdekében kifejtett hírlapi támogatásáért, mellyel a szegénysorsú fővárosi gyermekek nyaraltatási akcióját elősegíteni szíves volt, fogadja a tekintetes Szerkesztőség hálás köszönetem kifejezését.

Huszár Aladár főpolgármester gyásza. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester édesanyját, özv. baráthi *Huszár* Bélánét, született ebeczki *Blaskovich* Jolánt, a hadiékítményes vöröskereszt ezüst-díszérem és a porosz vöröskereszt-érem III. osztályának tulajdonosát, aki 73 éves korában az elmult csütörtökön elhunyt, szombaton délután szentelték be nagy és mély részvét, fényes gyászpompa között a kerepesiúti temető halottasházában. A beszentelést *Bednárz* Róbert prelátus végezte, fényes papi segédlettel. A végtisztességen a gyászbaborított családon kivül ott voltak a bárói *Luzsenszky-*, báró *Pittel-*, a *Szilassy-*, a báró *Podmaniczky-*, a *Blaskovich-*, a gróf *Pongrácz-* és a *Kövér*-családok tagjai, nemkülönben a politikai, a társadalmi és a fővárosi élet reprezentánsai igen nagy számban. Az elhúnyt nagyasszonyt a beszentelés után Keszegre szállították és ott vasárnap délután a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték. A gyászoló főpolgármesternek a törvényhatósági bizottság a pénteki közgyülésén részvétét és együttérzését fejezte ki.

Elnökválasztás a BSzKRT-nál. A BSzKRT igazgatósága kedden délelőtt tartott ülésében *Platthy* György, a BSzKRT volt elnökének elhunytával megüresedett elnöki tisztségre *Bárczy* István nyugalmazott igazságügyminisztert, a BSzKRT eddigi alelnökét, az alelnöki állásra pedig *Verebély* Jenő igazgatósági tagot választotta meg. A végrehajtóbizottságban megüresedett tagsági helyre az igazgatóság *Miklós* Ferencet küldötte ki.

Budapest képviseletének parlamenti sikerei. A képviselőház új ülésszakának nagyarányú munkájában kimagasló szerepet visznek azok az országgyűlési képviselők, akiket Budapest népe küldött a törvényhozásba. Legutóbb *Kozma* Jenő kelt hatalmas beszédben védelmére a székesfőváros vezetőségének és kimutatta, hogy messzemenő gondoskodás történt a mezőgazdaság érdekeinek védelmére. A beszéd nyomán újabb tárgyalások indultak meg a földmüvelésügyi minisztérium és a székesfőváros között az agrárérdekek kimélyítésére. *Rassay* Károly a vízművek területszerzési ügyeinek nehézségeit tárta elő, azzal az eredménynyel, hogy a vízművek szempontjából oly elsőrendü fontosságú kérdést ismét napirendre tüzték illetékes helyeken. *Usetty* Béla és *Scheuer* Róbert több fővárosi vonatkozású ügyben tették meg alapos észrevételeiket, legutóbb pedig *Payr* Hugó a közigazgatás egyszerüsítéséről szóló törvényjavaslat vitájában mondott el feszült érdeklődéssel kisért beszédet. Sorra vette a bürokráció kinövéseit és felszólalásának hatása alatt a belügyminiszter máris igéretet tett a közigazgatás számos nehézkességének orvoslására.

Tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésén főleg kisebbjelentőségü telekrendezési ügyek szerepelnek. Ezek közül legfontosabb a Krausz-Mayer-telkek bérleti szerződésének felbontása lesz, amelyet a főváros a Palágyi-örökösökkel kötött, akik azonban a feltételeket nem tartották be. Tárgyalják még a Községi Takarék dorozsmaiúti ingatlanainak parcellázását, az Ügetőverseny Egyesület kérelmét fizetési kötelezettségének elodázására, a dandárutcai népfürdő díjleszállítását és több személyzeti ügyet.

Nincs szükség új épületrea benzoltermelés számára. A benzolgyár gépberendezésének szállítására vonatkozó szerződést a *Láng*-gyárral rövidesen perfektuálják. A megrendelés után a gyár a gépek előállításához nyomban hozzáfog, mert a benzolgyárat még ebben az évben üzembe akarják helyezni. A gázművek új produktív üzemének létesítése lényegesen előnyösebb helyzetbe került azáltal, mert a tervezgetések során kiderült, hogy a berendezés elhelyezéséhez új épületre nincs szükség, hanem el tudják helyezni az óbudai telep meglévő objektumaiban is. Az óbudai telepet annakidején úgy méretezték, hogy számítottak a város rohamos fejlődésére és a telep további teljesítőképességének fokozására, fejlesztésére is. Igy például óriási csarnokokat emeltek a hatalmas gázmérő berendezések elhelyezésére, amelyek egyrésze teljesen üresen áll. Mivel a gázművek fejlesztése egyelőre nem időszerü, ezeket az épületeket *minden különösebb átalakítás nélkül fel lehet használni a benzolgyár céljaira* és bőven elférnek benne a benzolgyártó gépberendezések.

Az utak portalanítására új versenytárgyalást hirdetnek. Mint a *Fővárosi Hirlap* megirta, multhéten járt le a makadamutak olajozására hirdetett pályázat. A főváros 700 ezer négyzetméter úttestet akar olajoztatni és 200.000 pengőt irányzott elő erre a célra. A versenytárgyalásra 16 ajánlat érkezett, de a főváros vezetősége egyiket sem tartotta elfogadhatónak, mert az egységárak a tavalyival szemben 30 %-kal drágultak, azonkivül az árak annyira egyöntetüek, hogy az illetékesek az ajánlatok mögött kartellszerü megállapodást sejtenek. A polgármester intézkedett, hogy új versenytárgyalást hirdessenek. Az ajánlatokat március 21-én délelőtt ½ 11 órakor a Köztisztasági Hivatalnál kell benyujtani.

Az országgyülési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása. A kormány takarékossági okokból már a mult évben elrendelte, hogy mellőzzék a nagy költséggel járó új választói összeirásokat, hanem leegyszerüsített módon évről-évre csak a régi névjegyzékeket igazitsák ki. Ez a kiigazítás úgy történik, hogy *mindazoknak, akik ebben az évben a törvényes előírásoknak megfelelően választói jogosultságot nyernek,* vagyis betöltötték az előirt korhatárt, ebben az évben érik el a magyar állampolgárság tizedik évét, ebben az évben fejezték be egyetemi vagy más főiskolai tanulmányaikat stb., március 1—15. között az illetékes kerületi elöljárónál jelentkeznek irataikkal és irásban, vagy szóban kérik az 1934. évi budapesti országgyülési képviselőválasztói névjegyzékbe való felvételt. Az elöljáróságokon hétköznapokon délelőtt 8—2-ig, délután 5—8-ig, vasárnap pedig 9—12 óráig lehet jelentkezni.

Páris érdeklődik a budapesti nagyvásártelep iránt. Budapest fürdőinek és műszaki alkotásainak tanulmányozására az elmult ősszel francia orvosokból és műszaki férfiakból álló társaság járt a fővárosban, akiket *Liber* alpolgármester intézkedése folytán vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyző kalauzolt, mint francia tolmács. A társaság egyik tagja *Pierre de la Tramerge örgróf,* a párisi Société Philotechnique örökös titkára most levélben fölkérte Horváth Béla tanácsjegyzőt, hogy francia nyelven irjon egy ismertető cikket az új nagyvásáresarnokról, amely cikket Tramerye az „Ingénieurs et Industriels" cimü nagy francia szaklapban fog megjelentetni.

Házasság. *Softics* Aranka, Softics Nándor székesfővárosi főszámtanácsos leánya és *Karkos* Károly, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tisztviselője március 9-én déli 12 órakor tartják esküvőjüket a Krisztinavárosi Plébánia-templomban.

Az üzletek napellenzőinek problémája. A mult évben a rendőrség ismételten kifogásolta az üzletek portáljain felszerelt napellenzőket és több kereskedőt bírsággal sujtott, mert *a leeresztett napellenzők tartórúdja alacsony volt.* Minthogy ez a kérdés hüszezer fővárosi kereskedőt és az egész portálkészitő ipart súlyosan érinti, a legnagyobb szakmai cég: a *Haas és Somogyi Részvénytársaság* beadvánnyal fordult a Közmunkák Tanácsához olyan értelemben, hogy a tévesen értelmezett paragrafust a kereskedelmi élet szükségletének megfelelően *újból szabályozzák.* A felterjesztés kimutatja, hogy az összes kultúrállamokban a vonatkozó jogszabályok 1.85 méteres magasságot irnak elő és igy Budapesten is megvan a lehetősége annak, hogy megfelelő portálkiképzéssel a kérdés megnyugtató módon megoldást nyerjen. Az érdekes beadványhoz az összes kereskedői tömörülések csatlakoztak.

Szabad zászlóval érkezik mától kezdve házhoz a szürke taxi. A szürke taxi, amely tisztaság, rend, soförudvariasság és pontosság tekintetében valóban európai nivón áll, mától kezdve azzal kedveskedik a publikumnak, hogy *telefonhívásra szabad zászlóval indul el az állomásról s csak a megérkezés után csapja le azt.* Világvárosi újítás mindenesetre.

Bérhengerlést
3 kerekü és tandemhengerekkel vállalunk.
Motor és Gépgyár MARTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsebet királyné-ut 87.
Telefon: 97-2-39.



Nem lesz semmi gondja
tetőzetének karbantartásával, ha ETERNIT-asbestcementpalával fedeti, mert az Eternit-fedés javításra nem szorul és határtalanul tartós. Több, mint három évtized óta az egész világon mindenütt kitünően bevált.
Kérjen díjmentes tanácsot és árajánlatot
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon: Kőbánya 48—7—30.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon: 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

HACKER EMIL
okl. mérnök, építési vállalkozó út- és csatornaépítési vállalata
Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 16. Tel.: A. 290-95

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület. Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04.
„FLINTKOTE"
specialisták

LIGETI LASZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

Vállalkozónak, iparosnak és kereskedőnek nélkülözhetetlen a FŐVÁROSI HIRLAP

Új versenytárgyalási hirdetések

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

700.000 négyzetméter makadámúttest olajjal való portalanítására. Pályázni lehet március 21-én d. e. fél 11 óráig a Köztisztasági Hivatalnál, Kun-utca 8.

Az altisztek, alkalmazottak részére szükséges sapkák, ágyfelszerelés, bőripari és tüzoltói felszerelési cikkek, esőköpeny, paszomány rozette, nyakszegély kesztyűk elkészítésére. Pályázni lehet március 20-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Vaskályhák javítására és karbantartására az összes közigazgatási épületekben. Pályázni lehet április 1-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Jászberényi-úti telepen görpályaépítési munkára pályáztak: Kiss Jenő 2975, Urbach és Taffler 3950, Klauber és Vajda 4126, Self Gyula 4170, Eisler és Simon 4325, Csillag Ferenc 4690 Magyar, Vays és Freitag 5410, László és Blum 5800, Mi magunk ált. szöv. 5919, Führer Miklós 6950, Magyar Építőiparosok szöv. 7000, Bakács és Szabó 7120 pengővel.

Utigőzhenger javítási munkára pályáztak: Motor és Gépgyár 7443, Farkasvölgyi-féle vill. rt. 7637, Verdes Rezső 7697 Motor és Gépgyár 7670, Ganz és társa 7693 pengővel.

Textilneműek szállítására pályáztak: Wein és társai, Klinger Henrik, Freudiger Mózes, Országos Magyar Jelzálogi Intézet, Mahunka Ferenc és Kiss Endre, Magyar Kender-, len- és jutaipar rt. Linum Taussig Sámuel, Kispesti Textilgyár, Goldberger Textilművek, Kender-, juta- és textilipar rt.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a szőv. közigazgatási épületekben (iskolákban, kórházakban, árvaházakban, szeretetotthonokban, bérházakban, népjóléti és szociális intézményekben, stb.) szükségessé váló **vaskályhajavítási** és **karbantartási** munkákra.

A munka megosztva fog vállalatba adatni olymódon, hogy egy-egy munkarész 15.000 P értéken alul fog maradni. Emiatt fogva kézműiparosoknak (kisiparosoknak) bánatpénzt letenniök nem kell; más (nem kisiparos) ajánlattevők 150.— P, azaz: egyszázötven pengő bánatpénzt tartoznak letétbe helyezni. Egyébként a bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933. évi március hó 4-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető tervező-műépítésznél, vagy ...ónál, a Központi városháza, III. em. 336. sz. ajtó ...atalos helyiségben.

...ánlatok **1933. évi április hó 1-én (szombaton) 11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügy-III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ...on napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. ... sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

...apest, 1933. évi március hó 1-én.

A polgármester megbízásából:
Wossala, s. k., tanácsnok.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLOK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: József 306-26.

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-hő- és hangszigetelési munkákat,
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 21. TELEFON: AUT. 272—75

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. Tel.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III. KER., LAJOS-UTCA 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: AUTOMATA 624—88 BUDAKALÁSZ

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
BAJZA SÁNDOR és CZRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Tel.: 271-47

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a Schütz lemesszebbmenő szavédigyű anyagot építi be.

Telefon: 53-0-92. SCHÜTZ védjegyű Telefon: 53-0-92.

Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntödéje** motor- és gépgyára Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talzigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23


Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Budapest, VI., Vilmos Császár-út 61.
Alapittatott: 1866. Telefon: 21-8-
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki és üzemszükségleti cikkek.


Házi villamos vízellátás

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitási
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kertész-utca 25. Telefon: 91—5—20.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissio-), felvonó-, emelődaru-, hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-utca 124
Telefon: Aut. 952—89.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 28.
Telefon: J. 38-1-25

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivataloh részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: J. 415—07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Építőipar részvénytársaság
Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Aszfaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám.
Telefon: 411—49.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 914—46

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci-út 66. Telefon: Aut. 906-02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

ALAPITVA 1802 **TICHLER JÁNOS** papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók. — Bérmunkákat a legutányosabban vállal.

Barakovits János
műorgona építő
törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz. (Saját ház.)

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szűrőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-u. 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regis ráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon: 46—8—52

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycim: GIPSZ, Budapest.

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

Huszonkettedik évfolyam | Budapest, 1933 március 15. | 11. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Ártalmas védelem

A munkabérek csökkentése ügyében pénteken döntött a székesfőváros törvényhatósági bizottsága. Ennek a közgyűlésnek a hangulata mindenkit kielégített, mert meglehetősen egységes volt. Igen nagy kérdések vetődtek felszínre, a nehéz idők azonban megőriztették a pártokkal nyugalmukat és a közgyűlés megelégedett azzal, hogy *egyhangúan aggályosnak találta* az üzemi munkabérek leszállítását. Tovább azonban nem ment el a közgyűlés és ez a határozat az egész kérdést nyugvópontra vitte. Mindössze egyetlen hang rikolt az egyhangú határozat után: *Friedrich István hangja.*

Örvendezve állapítja meg, hogy neki volt igaza, — ugyan mikor nem volt neki igaza? — az új fővárosi törvény gyümölcsei érni kezdenek. Ezek a gyümölcsök pedig, hogy a többségi pártoknak úgy kell táncolniok, ahogyan a belügyminiszter fütyül; a vidéki törvényhatóságok nem járulnak hozzá a fővárosi kórházak költségeihez, a kormány törli a borfogyasztási adót, leszállítja a tisztviselők fizetését és csökkenti a munkások bérét.

Friedrich István eléggé járatos azokban a dolgokban, amelyek ma történnek és amelyeknek történésében *ő maga is* aktív részt vesz. Ugylátszik azonban, hogy a multat sikerült letörölnie emlékezete fekete táblájáról, mert ha ez nem így történt volna, akkor nagyon jól tudná, hogy a belügyminiszter minden időkben alaposan meg szokta kritizálni a főváros költségvetését. Sőt azt is merjük állítani *Friedrich* Istvánnal szemben, hogy a mult belügyminisztereinek piros ceruzája sokkal nagyobb szántásokat vitt végbe a főváros költségvetésében, mint amilyenekkel ma és általában *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztersége idején találkozunk. És itt eljutottunk már ahhoz a ponthoz, amelyben *Friedrich* Istvánnak legkevésbbé van igaza. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztert ugyanis olyan színben igyekszik feltüntetni, mint aki legalább is nem a legjobb indulattal viseltetik a székesfőváros ügye iránt. „Amit a kormány pártjai a városházán csinálnak, — mondja többek között, — az egyszerűen nem tetszik a belügyminiszternek. Viszont, ahogy *Keresztes-Fischer* kezeli Budapest törvényhatóságát, az legalább is nagyon furcsa." Nem merjük elhinni, hogy a gondviselés olyan rossz látással verte volna meg *Friedrich* Istvánt, hogy ezt komolyan mondaná. Mi legalább is és velünk a város polgársága szinte a maga egészében elismeri, hogy *a belügyminisztar minden nyilatkozatában és tényében a legbarátságosabban, a legobjektivebben, sőt a legnagyobb szeretettel kezeli a székesfőváros ügyeit.* Hogy a többségi pártok és a belügyminiszter között teljes harmónia uralkodik, annak igazán komolyabb jelét nem kell keresnünk, mint azt a határozott elismerést, amellyel a belügyminiszter mindenkor megnyilatkozik a főváros ügyeinek, legfőként pedig pénzügyi gazdálkodásának intézése mellett. Hogy azután az állam példának okáért a borfogyasztási adónak az eltörlésével az ország legnyomorultabbjain, a szőlősgazdákon, akar segíteni, ezt sem lehet túlságosan rossznéven venni akkor, amikor a főváros ezideig tökéletesen meg tudta őrizni pénzügyi integritását. Kétségtelen, hogy ezeknek az összegeknek a pótlása a költségvetésben meglehetős gondot okoz a főváros vezetőségének, de vitatni sem lehet azt, hogy erre a lépésre a kormányzatot csak a kényszerűség és nem a főváros iránt való animozitás vitte. Ha pedig a belügyminiszter a gazdálkodásra vonatkozólag követeléseket támaszt, ez határozottan a főváros iránt való jóindulatát mutatja, mert hiszen azt a büszkeséges pénzügyi integritást akarja ő is evvel megmenteni.

El kellett ezeket mondani *Friedrich* István argumentumaival szemben, főként azért, mert a belügyminiszternek a főváros iránt érzett jóindulatát és szeretetét igazán nem volna opportunus dolog méltatlan támadásokkal kisebbíteni.

Sipőcz Jenő dr. polgármester

nyilatkozik újabb szükséglakások biztosításáról, a Mátyás-templom pusztulásának megállításáról, a kirakati áramdíjak leszállításának akadályairól és a tűzveszélyes áruházak biztonsági kötelezettségéről

A városigazgatás nehéz munkája és a teendők sokasága talán sohasem jelentkezett olyan mértékben, mint ezekben a súlyos időkben. A polgármester elfoglaltságának egész idejét a tanácskozások és tárgyalások töltik ki, mert a jelentkező pénzügyi, gazdasági és szociális problémák alapos átgondolást és gyors intézkedést követelnek. Az ügyosztályt vezető tanácsnokok egymásnak adják a kilincset a polgármester dolgozószobájában: utasítást és döntést kérnek a legkülönbözőbb kérdésekben, hogy *a fővárossal kapcsolatos feladatok minél hamarabb a megvalósulás stádiumába jussanak.*

A városkormányzás lendületes menete nem tűr megállást: nap-nap után jelentkeznek olyan problémák, amelyek érthető várakozást keltenek a sok nehézséggel küzködő polgárság soraiban. Ez a körülmény indította a *Fővárosi Hirlap* munkatársát arra, hogy néhány időszerű kérdésről a polgármester álláspontját kérje. Elsőnek a még mindig jelentkező gyakori kilakoltatásokat tettük szóvá és megkérdeztük a polgármestert, hogy *történik-e gondoskodás újabb szükséglakásokról?*

Sipőcz Jenő dr.

polgármester

erről az inséges rétegeket oly közelről érintő kérdésről következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az idei tél folyamán, az egyre rosszabbodó gazdasági helyzet következtében, a fővárosnak fokozottabb mértékben kellett gondoskodni olyan gyermekes családok elhelyezéséről, amelyeket bérhátralék miatt kilakoltattak. Megfelelő számú szükséglakás építésére a költségvetésben rendelkezésre álló hitelösszeg nem adta meg a lehetőséget és ezért a főváros törvényhatóságának tanácsa január 26-iki ülésén elhatározta, hogy a kilakoltatásra kerülők elhelyezésére a magánbérházakban üresen álló szobakonyhás lakásokat fog szükséglakás céljaira kibérelni. Indokolttá teszi a törvényhatósági tanács állásfoglalását az a körülmény, hogy a pénzügyi kormányzat a főváros által bérelt lakások után befolyó állami adóknak a főváros részére való visszatérítését kilátásba helyezte.

— A főváros szociálpolitikai bizottságának legutóbb tartott ülésében a bizottság tagjai kifogásolták, hogy a *miniszteri biztos február folyamán, szükséglakás kijelölése nélkül is kihelyezett a lakásukból családokat.* Ez ügyben sürgős felterjesztést küldtem a belügyminiszter úrhoz és felkértem, hívja fel a miniszteri biztost, hogy bérlők kilakoltatásához hozzájárulását csak akkor adja meg, ha azoknak elhelyezése akár állami, akár fővárosi, vagy bérelt szükséglakásokban biztosítva van. Egyúttal felkértem a miniszter urat arra is, hogy a főváros által bérelt és bérbeveendő lakások után az állami adó visszatérítése kérdésében — miután annak megadását a kormányhatóság már kilátásba helyezte — mielőbb határozzon, illetve arra a pénzügyminiszter urat kérje fel, mert csak így áll módjában a fővárosnak a magánbérházakban lévő lakásokat tovább kibérelni és ezzel márciusban, valamint az azt követő hónapokban a kilakoltatásra kerülő családok hajléktalanná válását elhárítani.

— A fővárosnak a hajléktalanság ügyében kifejtett tevékenysége akkor értékelhető, ha reá mutatok arra, hogy *a főváros a miniszteri biztos által február folyamán eddig kilakoltatott 200 család közül február végéig bezárólag 158 családot, 744 személyt helyezett el szükséglakásos telepein* és így az állami szükséglakásos telepeken is előforduló üresedéseket tekintetbevéve, már a hónapban szükséglakásban való elhelyezés biztosítása nélkül senkit sem helyeztek az utcára.

— Előreláthatólag az állami adó visszatérítésére vonatkozó leirata a kormányhatóságnak rövidesen megérkezik és ezzel *a hajléktalanság kérdésének megoldása a fővárosban egyelőre biztosítva lesz.*

Nagy feltünést keltő tudósításban számolt be néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* az ország egyik legnagyobb építészeti müemlékének, a *koronázó Mátyás-templomnak pusztulásáról.* Sürgettük az azonnali intézkedést és a hatóságok gyors közbelépését kértük, nehogy a müemlékekben oly szegény Budapest *pótolhatatlan veszteséget szenvedjen.* A főváros már megindította a maga tevékenységét, amelyről a polgármester a következő kijelentést tette:

— A Koronázó Mátyás-templom hazai termelésű porózus kőanyagának az időjárás viszontagságaival szemben kevésbé ellenálló volta szükségessé teszi, hogy az állandó fenntartási munkálatokon túlmenően időszakonként nagyobb restaurálás is történjék, amelynek során a málladozó külső kőburkolat és a kőszobrász munkáknak az a része, amely lehullott, vagy leválással fenyeget, pótoltassék, illetőleg kicseréltessék. Miután ezek a javítási munkák a rendelkezésre álló költségek korlátozott volta miatt nem lehettek minden részletre kiterjedőek és csak átmenetileg nyujthattak többé-kevésbé kielégítő megoldást, továbbra is szükséges maradt a nagyobbmérvű általános restaurálás, melynek céljára azonban az 1930. évi költségvetésbe csupán aránylag kisebb összeget, 125.000 P-t sikerült fölvétetni. Ebből az összegből is elsősorban a templomnak már halaszthatatlanná vált belső tatarozását, a freskók megóvási munkáit kellett végrehajtani s így a külső tatarozásra elegendő pénz már nem maradt. A következő években sem sikerült a szükséges hitelfedezet biztosítása, daeára az ily irányú előterjesztésnek. Ily körülmények között a helyzet természetesen egyre rosszabb lett, olyannira, hogy az omladozó kövek hullása miatti veszély elhárítása okából már a legközelebbi jövőben elkerülhetetlen lesz a templom tornyának restaurálása és a szükséges helyreállítási munkák megindítása. Ebben az irányban a tárgyalások jelenleg folyamatban vannak és az egyelőre szükséges 250.000 pengőt póthitel útján fogjuk biztosítani.

A kereskedői érdekeltségek a közelmultban erős agitációt indítottak *a kirakatok világítási egységárának csökkentésére.* Ezt a kívánságot a főváros az Elektromos Müvek pénzügyi biztonságának védelmében *aligha tudja honorálni,* amit a következő nyilatkozat igazol:

— A kereskedői érdekeltségek kívánsága a kirakati áramdíjak mérséklése tárgyában nem indokolt, mert *ez a kívánság már az 1929. év tavaszán használtatott* az alább ismertetett kedvező tarifával:

— A kirakatok világítási berendezésének 1 hónapon belül 50 óráig történő használata esetén az egységár KWO-ként télen 54 fillér, nyáron 40 fillér; — az 50 órán túl történő használat esetében a többlet-

fogyasztás után úgy tólen, mint nyáron az egységár KWO-ként 20 filiér. A kirakatvilágításnál nagyfogyasztók, akiknek a világítási berendezés 10 KW-nál erősebb teljesítőképességű, 150 P alapdíj megfizetése mellett még a fenti egységárnál is nagyobb kedvezményben részesülnek, amennyiben összes fogyasztásuk a fogyasztás mérvéhez képest *20 fillértől 16.9 fillérig csökkenő egységár mellett nyer elszámolást.*

— A kirakatvilágításra nézve fennálló és a fentiekben ismertetett tarifa annyira méltányos, hogy *azon változtatást, vagyis enyhítést még abban az esetben sem tartanók* indokoltnak, ha netán más fogyasztói kategóriák a jelenleg folyamatban lévő számítások alapján esetleg egységármérséklésben részesülnének.

— Azzal tisztában kell lennünk, hogy mindennemű egységármérséklés az Elektromos Műveknél az előirányzattal szemben bevételi kiesést eredményezne, mert a mai szomorú közgazdasági viszonyok mellett az egységármérséklés nem hatna ösztönzőleg a fogyasztásra, hanem csak a kereskedők rezsiköltségének apadásában jutna kifejezésre.

Felemlítettük a polgármesternek a *Magyar Divatcsarnok tűzveszélyességét* és megkérdeztük, hogy milyen hatósági intézkedések történtek az áruházat látogató közönség biztonságának védelmére.

— A *Magyar Divatcsarnok* ügye a következőképpen áll: A *Magyar Divatcsarnok*, amikor áruházát a legfelsőbb emeletre és a szomszéd épületre is ki akarta terjeszteni, szabályszerűen építkezési engedélyért folyamodott. Az építkezési engedélyt többek között csak azzal a kikötéssel kapta meg, hogy *köteles a Szövetség-utcára kivezető — tűzbiztos lépcsőházzal kapcsolatos — kijáratot, valamint a Rákóczi-útra kivezető vészkijáratot létesíteni.* Mindaddig, míg az említett két kijárat el nem készül, *az épület csak a félemelet magasságáig használható áruház céljára. A Magyar Divatcsarnokban a helyettes tűzoltófőparancsnok a karácsonyi ünnepeket közvetlenül megelőző időben szemlét tartott. A szemlén azt tapasztalta, hogy az I. emeleten árusítás folyik, holott az említett két kijárat még nem készült el.* Erről a körülményről azonnal jelentést tett a VII. kerületi elöljáróságnak, mely hatóság intézkedése folytán az épület I. emeletének áruház céljára történő használatát beszüntették és az épületet jelenleg is csak a félemelet magasságáig, tehát csak az engedélyezett állapotnak megfelelően használják.

*

Sipőcz Jenő polgármester a jövő héten pénzügyi természetű kérdések tárgyalását kezdi meg és a belügyminiszter részéről jóváhagyott és átdolgozás alatt álló költségvetés közgyűlési tárgyalásán *mindenre kiterjedő expozét fog tartani.*

Köhögés, rekedtség
ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

MODERN három- és négyszobás lakások kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvizszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6 Telefon: 121—45. 123—85

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme
BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-U. 28.
Telefon: J. 38-1-25

„CLARIDGE"
I., Bösztényi-út 28. (59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz)
Éttermek — Söröző — Bridgeszalon — Különterem
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara

Attrakciókban gazdag program és meglepetések várják a Budapestre érkező idegeneket

Kovácsházy tanácsnok az idegenforgalmi eseményekről

Néhány héttel ezelőtt részletesen beszámoltunk arról az impozáns és eredményes propagandamunkáról, amelyet a székesfőváros idegenforgalmi hivatalának bécsi irodája produkált beszervezésének másfél esztendeje alatt annak ellenére, hogy *az iroda a legnehezebb időben, közvetlenül a devizakorlátozások előtt kezdte meg működését.* A bécsi iroda biztató eredményeit *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok ízléses füzetben hozta nyilvánosságra, amely beszámolót nemcsak a tanács és a törvényhatósági bizottság tagjainak küldtek meg, hanem megkapták azt az országgyülési képviselők, a felsőház tagjai, a minisztériumok, a vasutak és hajózási vállalatok vezetői, nemkülönben az összes idegenforgalmi szervezetek.

A bécsi irodáról beszámoló könyv megjelenése alkalmából megkérdeztük

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokot.

a főváros idegenforgalmi propagandájának további menetéről, amelyről a következő fölvilágosítást kapta a *Fővárosi Hírlap* munkatársa:

— Amint a hozzánk beérkező külföldi jelentésekből kitünik, az idegenforgalom az egész világon csökkent, ami nemcsak a súlyos gazdasági helyzettel, hanem egyes országokban levő *politikai válságokkal* is szoros összefüggésben van. Különösen érezteti hatását az amerikai és az angol utazók elmaradása. Budapest ennek ellenére bizakodóan néz az idei idegenforgalmi szezón elé, mert az egész világon köztudomású, hogy

a mostani atmoszférában Budapest ama kivételes helyek közé tartozik, ahol a nyugalom és rend tökéletes.

A főváros vezetősége a pénzügyi lehetőségek szűk keretei közt folytatja az idegenforgalmi propagandát. Igen érdekes propaganda-anyagot küldtünk a *mexikói nemzetközi autókiállítására, a csikágói világkiállításra, a tripoliszi nemzetközi vásárra és a brüsszeli Palais-Mondialnak.* Kibocsátottunk 1,400.000 propagandakönyvecskét Budapestről, a „Duna királynőjéről" különböző nyelveken, százezer „nyilas" prospektust, ötvenezer olasznyelvű városismertető térképet és még húszezer egyéb prospektust. Szétküldtük a májusban rendezendő nemzetközi Liszt Ferenc zongoraverseny prospektusait is. Az idei idegenforgalmi eseményeket természetesen előre látni csak vázlatosan és töredékeiben lehet. A kiemelkedő események időrendi sorrendben mégis a következők: Március 23-án nyilik meg

az országos mezőgazdasági kiállítás és vásár,

amely iránt a külföldön az idén szokatlanul nagy érdeklődás jelentkezik. Április 1-én rendezik meg

a balneológiai és balneografiai kiállítást,

amely ugyan az ország összes fürdőiről és forrásairól nyujt tájékoztatót, központja mégis a budapesti gyógyfürdők és gyógyszállók csoportja lesz. Május 2-án lesz az *országos kertészeti kiállítás* megnyitása és ezt követi május 6-án

a Budapesti Nemzetközi Vásár.

Május 4-ike és 20-ika között zajlanak le a nemzetközi *Liszt Ferenc-ünnepségek* és a nemzetközi Liszt Ferenc zongoraverseny, amelyen a világ kultúrnépeinek zenei hírességei adnak egymásnak Budapesten találkozót. Augusztus 1-én nyilik meg

a magyarországi cserkész-világjamboree,

amely 16-áig tart.

— Nagy reménységgel nézek az idei *Szent István Hét* elé, amely az eddigieknél is impozánsabb lesz. Az óriási propaganda-anyag szétküldése a napokban megindul mindenhova, ahonnan vendégeket komolyan várhatunk.

— A kongresszusok közül megemlíthetem a *Húsiparosok Nemzetközi Kongresszusát*, amely márciusban lesz, a *Nemzetközi Kézműves Intézetek és a Keresztény Világszövetségek kongresszusait*, amelyeket májusra hívtak össze Budapestre. Ugyancsak májusban lesz az *Erdészeti Kisérleti Állomások Kongresszusa*, míg május kiemelkedő idegenforgalmi eseménye

az Ujságírók Nemzetközi Szövetségének budapesti kongresszusa

lesz, amikor a világsajtó reprezentánsai találkoznak a magyar fővárosban. A sportesemények közül nagyobb jelentőségű idegenforgalmi szempontból *a budapesti nemzetközi golfbajnokság*, amely június utolsó hetében lesz megrendezve.

— A magyar vidék is megmozdul az idegenforgalom érdekében és éppen a napokban jöttek össze Budapesten megbeszélésre a vidéki városok idegenforgalmi kiküldöttei. A főváros természetesen ezt a szimpatikus megmozdulást is támogatja. Különösen *Pécs, Sopron, Esztergom és Tokaj azok, amelyek komoly idegenforgalmi és külföldi érdeklődést is keltő attrakciókat igérnek.*

— Lépéseket tett a főváros

a transzferpénzek legalább egyrészének idegenforgalmi célokra való felszabadítása érkében is.

Az elgondolás szerint a transzferpénzeknek egyrészét kiszolgáltatják a jogosultaknak arra a célra, hogy azt személyi szükségleteikre Magyarországon felhasználhassák. A főváros erre nézve érintkezésbe lép az összes illetékes tényezőkkel és reméli, hogy le lehet győzni azokat a nehézségeket, amelyek az adminisztráció terén jelentkeznek. Bizunk benne, hogy ennek az akcióak is szép eredménye lesz.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-utca 13
Telefon: József 431—44

Teljes gőzmosodai berendezések és legujabb tipusú szakmabeli gépek
Magyar Mosó és Fertőtlenitő Gépgyár R.-t.
Budapest, III., Lajos-u 115.
TELEFON 625—23
25 év óta 2200 berendezés

FISCHER MIKLÓS és FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI. KER., ORSZÁGBIRÓ-UTCA 38—50. SZ.
TELEFON: AUT. 915—45. ALAPITÁSI ÉV: 1896.

AQUAFIX
aurolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
Budapest, V., Katona József-u. 23. Telefon: 26-8-92.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: Automata 232—58.

Week-end, villa és házhely-parcellázásra alkalmas területet
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., Báthory-utca 5, félemelet. Telefon: 16 8-38, 19-0-85.

STREBEL
Kazánok
Radiatorok
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16.
TELEFON: 16—5—65.
Gyártelep: MOSON

IFJ. HALÁSZ HUBERT
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
VASSZÁDFAL, KÖLCSÖNZÉS
TELEFON: 390-50. BUDAPEST, VII., ARÉNA-ÚT 70

Keresztes-Fischer Ferenc

belügyminiszter ma nem lát gazdasági lehetőséget a kispest-szentlőrinci szemét-telep eltávolítására

Furcsa és kissé kómikus hatást váltott ki a közelmult hetekben egy kihágási ítélet, amelyet Kispest és Pestszentlőrinc városok feljelentésére indítottak a főváros ellen. A vád: *közegészségügyi kihágás*, a vádlott: *Sipőcz* Jenő polgármester, akit pénzbírságra ítélt Pest vármegye illetékes fóruma. Amikor ez az ítélet nyilvánosságra került, fővárosszerte általános érdeklődés irányult az ügy háttere felé, amelyik egy régiképű háborúskodásból származott: *a kispestiek és pestszentlőrinciek újból tiltakoztak a szeméttelep ellen* és mert más kényszerítő eszközt a telep eltávolítására nem tudtak felhasználni, a közegészségügy védelme címén kértek intézkedést.

A főváros akkoriban megfellebbezte az ítéletet a belügyminiszterhez és ebben rámutatott arra, hogy *máról-holnapra ezt a hatalmas területet kiüríteni, illetve új szeméttelepet létesíteni nem áll módjában.* A szükséges fuvarozóberendezések és vasutak építése, valamint az új terület megszerzése és körülhatárolása *hétmillió pengőt igényel* és ez a mai viszonyok között nem áll a főváros rendelkezésére. A másik megoldás a *szemétégető felállítása lenne,* de ehhez hat év és *18 millió pengő szükséges.*

Ezek az argumentumok természetesen nem tévesztették el hatásukat olyan pártatlan helyen, mint a *belügyminisztérium,* ahol nagyon jól tudják, hogy ebben a kérdésben *a fővárosnak van igaza* és azt *parcellázási magánérdekből* elvitatni nem szabad. A belügyminiszter még nem döntött a fellebbezés sorsáról, azonban annak lényegét érdekesen tárja elő az a nyilatkozat, amelyet

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszter

mondott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szeméttelepp el kapcsolatos kérdést, — úgymond — teljes egészében ismerem. Végleges intézkedést nem tettem, mert e pillanatban az ügy még nem került hozzám. Tudom, hogy az egész kérdéssel kapcsolatban mi a lényeg, hol van az a lehetőség, amit a főváros megtehet és miben van az érdekelt vidéknek igaza. Azt is tudom, hogy a mai állapotok megváltoztatására nincs meg a gazdasági lehetőség. Különös nyomatékkal hangsulyozom, hogy nem érvényesülhet magánérdek ennek a kérdésnek a rendezésénél, illetve eldöntésénél. Aki engem ismer, az tudja, hogy ilyen momentumokat nem engedek érvényesülni. Ha ezt a tendenciát látnám, már előbb is beleszóltam, illetve intézkedtem volna.

*

Amint a belügyminiszter érdekes nyilatkozatából kitünik, *a döntésre hivatott helyen tökéletes tájékozottsággal kerül az ügy végleges elbirálás alá.* Az a nyilatkozat, amelyet a belügyminiszter a *Fővárosi Hirlap*nak adott, mintegy előfutárja a döntésnek, amelyik ezek szerint nem lehet más, mint a mai állapotok fenntartása és a nagyarányú rendezésnek nyugalmasabb időpontban való végrehajtása.

Olasz szállító-vállalattal tárgyal a gázgyár a szénszükséglet biztosításáról

Újból komoly nehézségek merültek fel a főváros gázellátása, illetve a karwini szén beszerzése körül — Eredménytelen gázkutatások a főváros környékén — A magyar szén egyelőre nem jöhet számításba

Általános megdöbbenést és aggodalmat keltett a polgármester félévi jelentésének az a része, amely a gázművek üzemének fenntartásához szükséges *szénszállítási nehézségekről számol be és kormányhatósági beavatkozást sürget.* A polgármester megállapítja, hogy a valutáris nehézségek és a magyar-cseh árucsereegyezmény megszünése folytán a gázszén beszerzésének olyan akadályai vannak, amelyek kihatással lehetnek a világitógáz termelésének folytonosságára is. Ezért szükségesnek tartja a kormány figyelmét nyomatékosan felhívni, nehogy megfelelő gázszénkészlet hiányában *a gáztermelés bizonytalanná váljék,* esetleg annak *folytonossága, hacsak átmeneti időre is, megszakadjon.*

A polgármester nagyhorderejü kijelentésére vonatkozóan kérdést intéztünk

a gázművek igazgatóságának egyik vezető tagjához,

aki erről a nagy problémáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A gázművek táplálásához szükséges szénmennyiséget szerződéses alapon a csehországi karwini bányákból a *Guttmann Testvérek* cég szállítja. A kormány devizaintézkedései folytán *a főváros csak nagy nehézségekkel tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek,* mert körülményessé vált a megfelelő összegü cseh valuta mindenkori megszerzése. A megállapodás szerint ugyanis a főváros a szállított szénmennyiség ellenértékét *cseh pénzben* tartozik fizetni.. A főváros minden lehetőt elkövetett, hogy a fizetéseket teljes összegben és pontosan teljesítse, azonban a rajta kívül álló okok miatt

a közelmultban már tíz és félmillió cseh koronára szaporodott fel a Guttmann-cég követelése.

Ebből a tartozásból a magyar és cseh kormányok között létesült árucsere-egyezmény folytán a mult év decemberének végén *sikerült 8 millió koronát már kifizetni és a még hátralevő kétmillió korona kiegyenlítésére is megtörténtek az intézkedések.* Ebből a tízmillió cseh koronából

április végéig van biztosítva a gázszén szállítása.

— A gázgyár szénbeszerzése azonban a jövőre nézve még mindig bizonytalan. A magyar és a cseh árucsereegyezmény tudvalevően megszünt és ilyen természetű újabb egyezményt a két ország még nem kötött, a Guttmann-cég viszont mereven ragaszkodik a szerződés kikötéséhez és a fizetést továbbra is cseh koronában követeli. Értesülésünk szerint a közeljövőben újabb állami kompenzációs lebonyolítást nem is várhatunk, erre mutat a Guttmann-cég most küldött értesítése, amely szerint *Friedmann* cseh kereskedelemügyi megbízott állami kompenzáció helyett célravezetőbbnek tartaná,

ha a főváros és az érdekelt bányatársaságok saját maguk gondoskodnának a kompenzációs megállapodás létrehozataláról.

A főváros a maga részéről természetesen nem zárkózik el az ilyen magánkompenzációs megállapodás elől sem, viszont *nem hajlandó vállalni annak a diszparitásnak a terhét, amely a magánkereskedelemben a főváros rovására jelentkeznék.* A pillanatnyi helyzet ugyanis az, hogy magánkompenzáció lebonyolítása esetén 15 százalékkal drágulna a Csehországból szállított gázszén.

— Ilyen előzmények után a gázművek igazgatósága közölte a *Guttmann-céggel,* hogy ezt a 15 százalékos diszparitást nem vállalhatja, de

az útnak indított szénszállítmányokért a vételár pengőben rendelkezésre áll,

azonkívül annyi deviza, amennyit a Nemzeti Bank folyósítani tud. A főváros levelére megérkezett a cég válasza, amelyben közli, hogy *ragaszkodik a szerződés eredeti kikötéseihez* és nincs módjában a pengőkifizetést teljesítésnek elfogadni.

—

E pillanatban tehát az a helyzet, hogy a gázszénszállítás egyelőre csak április végéig van biztosítva. A főváros vezetősége és a gázművek igazgatósága mindenesetre remélik, hogy április végéig új megállapodás jön létre és e tekintetben sokat várnak a magyar gazdasági delegáció prágai tárgyalásaitól.

Ujra felmerült a kisázsiai szénbeszerzés terve

A cseh gázszénszállítás nehézségei azonban újból aktuálissá tették a *törökországi* gázszénszállítás lehetőségét, amelyet a *Fővárosi Hirlap* annakidején nagy részletességgel ismertetett. Az anatóliai gázszén felhasználásának kínálkozó lehetőségére *Beöthy* Antal hívta fel a főváros vezetőségének a figyelmét. Megírtuk, hogy a tárgyalások a főváros és a kisázsiai kőszénbánya-érdekeltségek között megindultak, sőt megérkezett az első török szénszállítmány is, néhány uszály szénrakomány, amelynek kipróbálása kitünő eredménnyel járt.

A gázművek igazgatósága most újból felvette a tárgyalások fonalát, éspedig

nemcsak a „Societé D'Heraklea Stamboul" céggel, hanem egy olasz vállalattal is.

Ez az olasz cég több itáliai városnak, a *genovai,* a *milánói* és a *bari-i* gázgyáraknak szállít anatóliai, illetve törökországi kőszenet.

— A török szénszállításokra vonatkozó tárgyalások — mondották *illetékes helyen* — igen komolyak és meglehetősen előrehaladott stádiumban vannak. A legnagyobb probléma: a szállítás és a tárolás kérdésének megoldása.

Egyelőre a magyar szénre nem támaszkodhatunk

A magyar szenek gáztermelésre való felhasználása még mindig problematikus. A kisérletek ugyan állandóan folynak, de

alig lehet remélni, hogy rövidesen gyakorlati eredményre vezessenek.

Kétségtelen, hogy a magyar szenekből igen jó kalóriájú gázt lehet fejleszteni, de kokszot nem nyerhetünk. Sikerült eltávolítani a magyar szénből fejlesztett gázból az anorganikus ként is, de az organikus kéntartalmat még nem. Ez az oka annak, hogy *a magyar gáz igen erős szagú és mérgező hatása is nagyobb, mint a külföldi szénből fejlesztett gázé* és ezért igen nagy elővigyázatosságra van szükség a használatban. A másik akadály az, hogy

magyar szénből való gázfejlesztés esetén teljesen új gépberendezésekre volna szükség,

ami a termelést oly mértékben drágítaná meg, hogy a magyar szénből való gázfejlesztés talán semmivel sem lenne olcsóbb, mint ma.

Szóbakerült még az alföldi gázkutatások bekapcsolása is a főváros gázhálózatába. E tekintetben az a helyzet, hogy

a főváros környékén végzett gázkutatások nem jártak eredménnyel.

Viszont a számbavehető Hajdúszoboszló és Debrecen környéki gázkutak, vagy újabb gázfúrások felhasználása igen drága lenne. Kalkulációkat végeztek és kiderült, hogy abban az esetben, ha az alföldi gázkutak elegendő gázt tudnának is szolgáltatni, a *vezeték megépítése és a helyenként szükséges kompresszorok létesítése olyan nagy beruházásokat igényelne, amelyek a mai viszonyok között keresztülvihetetlenek* és annyira megdrágítanák a gázszolgáltatást, hogy egyelőre ezt a megoldást el kellett ejteni.

A **GSCHWINDT-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár rt. igazgatósága és felügyelőbizottsága** mélységes megrendüléssel jelenti, hogy a vállalat h. vezérigazgatója és igazgatósági tagja

Reín Sándor

úr

kereskedelmi tanácsos, az Országos Szeszértékesítő rt. igazgatósági tagja

életének 66. évében elhunyt. Az elköltözött 50 éven át szentelte nagyvonalú munkás életét a vállalat felvirágoztatásának és azzal teljesen egybeforrva, szive minden dobbanásával, tündöklő elméjének teremtő erejével, paratlan önzetlenséggel és fáradhatatlan buzgósággal szolgálta érdekeit. Elhunytával egy emberi erényekben és eredményekben gazdag élet ért véget.

Emlékét soha el nem múló tiszteletteljes kegyelettel fogjuk megőrizni.

CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA

OBENDORFER

József Budapest, VIII., Ludovicea-utca 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Binaturin
a bélműködés természetes szabályozója

Általános tarifarevízió követi a hatfilléres villamosjegy sikerét

A kisérleteket április elején megkezdik — Közgyűlés elé kerül a villamoson való dohnányzás engedélyezése

Bódy László dr. tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, hat hétig tartó betegsége után ismét átvette az ügyosztály vezetését és ezzel *megkezdődött mindazoknak a problémáknak az intézése, amelyek a közeljövőben Budapest belső forgalmának javítását és olcsóbbítását célozzák.* Vonatkozik ez elsősorban a BSzKRT újtípusú jegyeinek a bevezetésére, amelyik elé máris felfokozott várakozással tekint az utasközönségnek az a része, amelyik a mai viteldíjas rendszert aránytalannak tartja. Az április elején kipróbálásra kerülő hatfilléres szakaszutazásról

illetékes helyen

érdekes részleteket tudott meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az állami pénzverdében már elkészültek az első példányok és a közeli jövőben forgalomba kerülnek a hat fillért reprezentáló tantuszok. Ez a kis érme

tízfilléres nagyságú köralakú fémlapocska,

amely úgy nagyságában, mint vastagságában teljesen egyezik ezzel a nikkelpénzzel. A kocsivezető mellett elhelyezendő perselyek olymódon készülnek, hogy a *nyílásba kizárólag ezt a nagyságú fémdarabot lehet bedobni,* tehát nem kerülhet sor olyan tréfás kísérletezésekre, amelyik gombot, kétfillérest, forgalomból kivont pénzt, vagy más tárgyat akar csempészni a Beszkárt napi bevételébe. Előfordulhat, hogy a kis szakaszjeggyel utazó közönség közül valakinek elfogyott az előre megváltott tantusz-jegye és mert a kocsin szolgálatot teljesítő kalauz ilyen érmek árusításával nem foglalkozik:

jogában áll az utasnak a tantusz helyett tízfillérest dobni a perselybe.

Ez látszólag kényszer-drágítást mutat, azonban nem más, mint utalás arra, hogy az elővételben vásárolt jegyek olcsóbbak.

— A próbákat április elején a 3-as jelzésű ujpesti vonalon, a 10-es jelzésű Városliget—Szabadságtéri vonalon és a 6-os jelzésű nagykörúti vonalon folytatjuk le és így *böven adódik alkalom tapasztalatok gyűjtésére és ennek az utazási rendszernek a meg-figyelésére.* Erre való tekintettel

úgy a perselyeket, mint a tantuszokat korlátolt számban rendeltük meg,

mert, ha ez az újítás bármilyen vonatkozásban csalódást hozna, úgy a villamosvasut csak jelentéktelen fölösleges befektetést eszközölt. Ha a kisszakaszjegy megnyeri a közönség tetszését és a pénzügyi eredmények is igazolják azt a feltevést, hogy az olcsóbb villamosjegy alkalmas az utasok visszahódítására, úgy

könnyen megtörténhetik, hogy meggondolás tárgyává tesszük a többi tarifa gyökeres revizióját.

Ebben az esetben az elővételi rendszert még inkább kiszélesítjük és alkalmat adunk a közönségnek a húszfilléres átszállójegy és a 14 filléres nagy szakaszjegy elővátására is.

Megkérdeztük informátorunkat *a villamoson való dohányzás* bevezetésének időpontjáról is, amelyre a következő felvilágositást kaptuk:

— A BSzKRT igazgatósága, valamint a felügyelő hatóságok és a rendőrség bevonásával lefolytatott megbeszélésen már kialakultak a dohányzási lehetőség megteremtésének feltételei. A pótkocsik perronján a legalkalmasabb a dohányzás engedélyezése és ezt

a rendőrség a maga részéről nem ellenzi.

A dohányzó publikum előtt oly nagy örömmel várt életbeléptetés időpontja még bizonytalan, mert a dohányzás bevezetése a *közlekedési szabályrendelet módosítását teszi szükségessé.* Közhatósági jogszabály változtatásáról van szó és így

a törvényhatósági bizottság közgyülése

hivatott ebben a kérdésben állást foglalni.

A hatfilléres villamosjegyek premierje előtt a BSzKRT megfelelő módon fogja tájékoztatni a közönséget a tantuszok kezeléséről és teljes részletességgel ismerteti a jegy-előreváltás miként való lebonyolitását.

Kitűnő eredményeket hozott a közkórházi gazdálkodás racionalizálása

Javult a betegek ellátása és olcsóbbodott az élelmezési kiadás

A belügyminiszter, — mint a *Fővárosi Hirlap* már részletesen megírta — nagyobbszabású változtatásokat eszközölt a székesfővárosi kórházak költségvetésén is. Többek között törölte azt a hétszázezer pengős tételt, amit hozzájárulás címén a budapesti közkórházakat igénybevevő *vidéki törvényhatóságoknak* kellett volna megfizetni, nemkülönben azt a háromszázezer pengőt, amit ugyancsak a vidéki hatóságoktól *fertőtlenitési járulék* címén várt a főváros. De még ezen túlmenően is voltak törlések, mintegy ötszázezer pengő összegben azon a címen, hogy a miniszter sokalta a *kórházi betegek napi élelmezésére,* kötszer- és gyógyszerellátására beállított összegeket. Nyilvánvaló, hogy ilyen körülmények között a kórházi gazdálkodásban *a legmesszebbmenő takarékosságra van szükség,* annál is inkább, mert a kórházak bevételei egyre inkább visszaesnek, a fizető betegek száma fokozatosan csökken és vitás: vajjon az előirányzott bevételek teljes összegben befolynak-e?

A főváros vezetősége a miniszter törléseitől függetlenül már több, mint egy évvel ezelőtt hozzáfogott a kórházak gazdasági vezetésének megreformálásához, amelynek eredményeiről *Salamon* Géza dr. tanácsnok, a közegészségügyi ügyosztály vezetője most számolt be a polgármesternek. A kórházi racionalizálásról

Salamon Géza
tanácsnok

a következő részleteket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az első naptól kezdve, ahogy a közegészségügyi osztály vezetését átvettem, az volt a főtörekvésem, hogy a közkórházak gazdálkodását megfelelően racionalizáljam. Elsősorban *a kórházi élelmezés* terén vezettem be megfelelőnek mutatkozó reformokat.

— Sikerült elérni, hogy minden beteg annyi és olyan élelmet kap közkórházainkban, amennyit

tényleg el tud fogyasztani

és ezzel kiküszöböltük az el nem fogyasztott ételhulladékot, ami azelőtt sok és kárbaveszett kiadást okozott. A multban általában csak egyféle élelmezés volt a kórházakban, és konyháinkban csupán a speciális betegségben szenvedőknek főztek külön. Az új rendszer szerint nemcsak a különleges betegségben szenvedők, a diétás kosztra szorulók, kapnak betegségük állapotának, illetve erőbeli helyzetüknek megfelelő táplálékot, hanem *minden egyes beteget lehetőleg egyénien táplálunk.*

— Igazolta az új élelmezési rendszernek takarékos voltát a most lezárt 1932. év, amely tanusítja, hogy az elmult esztendőben 7.82 százalékkal csökkent az élelmiszeranyagszükséglet az 1930. évivel szemben.

A megtakarított mennyiség 1932-ben 448.005 kg. volt.

Figyelembevéve az élelmiszerpiac előnyösebb helyzetét, az átlagos kg-kénti értéket 53.9 fillérrel számítottuk és így

a jelentkező megtakarítás tavaly 241.474 pengő volt,

ami két év alatt 689.580 pengő megtakarítást jelent. Az idei esztendő első hónapjaiban szerzett tapasztalataink máris arra engednek következtetni, hogy az előző években elért takarékossági eredmények *még további emelkedést igérnek.*

— A kórházi élelmezés megreformálása révén feltűnően csökkent az ételhulladékok mennyisége.

Évente közel 50 vagónra rugott az ételhulladék,

amit moslék néven szokott elárverezni a főváros. A közkórházakból kikerülő

ételhulladék az idén több, mint 106.000 kgr.-mal, vagyis tíz vagónnal kevesebb,

mint az előző években. Hogy ezek az eredmények számottevők, azt legjobban a klinikai ételhulladékmennyiséggel történő összehasonlítás mutatja ki. Csak a legutóbbi 1932-es évre utalok, amikor nálunk fejenként 12.71 dkg étel ment veszendőbe minden nap egy-egy beteg után, ugyanakkor a klinikáknál 17.20 dkg.

*

Mindezek az adatok igazolják, hogy *Salamon* Géza tanácsnok jó úton jár, amikor a kórházi élelmezésbe individualitást vezetett be, mert ez nemcsak a régi panaszokat szüntette meg, hanem határozott nívóbeli és gazdasági előnyt jelent a fővárosnak. Érdemes megemlíteni, hogy *Salamon* tanácsnok a kórházak élelmezését napról-napra, szinte rajtaütésszerüen, személyesen ellenőrzi.

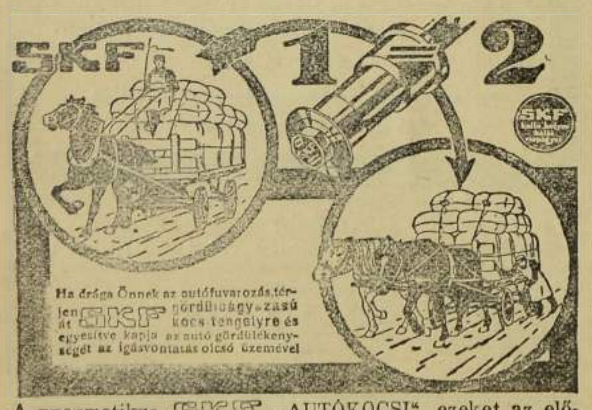

A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Külső Jászberényi út 42528/4 hrsz. alatt létesitendő Városszéli telepen szükséges 120 darab kétaknás hazai barnaszén tüzelésre alkalmas 100 m² fűtőképességű **folytonégőkályha szállítási munkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiirás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók, 1933 évi március hó 10-től kezdve, naponta d. e. 12—2 órák között, a polgármesteri XIII. (mai 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Novák András mérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi március hó 24-én (pénteken) d. e ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi március hó 6-án.

A polgármester megbizásából:
Wossala, s. k., tanácsnok.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. TELEFON: J. 303—85.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X. ker., Kelemen-utca 31. sz.
Telefon Kőbánya 48-7—30.

KISS JENŐ
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: Aut. 150-81

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépitő és burkoló vállalkozó
Budapest,
Telefon: 48-1-32 X., Korponai-u. 11.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KŐVEZŐ-MESTER
BUDAPEST,
I., ATTILA-KÖRUT 2. TEL.: 562—51.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 84-4-12

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépitési, alapozási, csatornázási és mélyfurási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök Bpest, I., Horthy Miklós-út 114 Telefon 68-9-20

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I. ker., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút, csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 514—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Rövidesen megkezdődik a gödöllői cserkésztábor közműveinek építése

Az összes tényezők együttműködése példátlan sikert biztosit a világesemény számára

Imponáló erővel folynak az előkészületek a gödöllői világjamboree sikere érdekében. Ugy a gödöllői táborvárosban, mint Budapesten egyaránt készülnek a külföldről érkező vendégek fogadására és az eddigi arányokból már most megállapítható, hogy *a nemzetközi cserkészszövetség jól választott, amikor az ezévi táborozás színhelyéül Magyarországot jelölte ki.*

Ismeretesek azok az ellenérvek, amelyek a közelmultban a világjamboree színhelyéül kijelölt gödöllői telep ellen hangzottak el. Nem akarjuk felsorolni most a különböző észrevételeket, sőt örömmel állapítjuk meg, hogy

ma már az összes tényezők egyforma szeretettel fognak össze a nagy idegenforgalmi esemény tökéletes megszervezésére.

A főváros törvényhatósági tanácsának legutóbbi ülése érdemi döntést hozott a világjamboree támogatása ügyében és messzemenő befektetésekkel igyekszik a főváros Gödöllőt támogatni és az összeköttetést Budapest—Gödöllő között kiépíteni. A határozatnak megfelelően az összes ügyosztályok és üzemek megkezdik a munkát és bizonyos, hogy

a főváros befektetései a gödöllői világjamboree révén bőségesen megtérülnek,

mert az idegenforgalom példátlan méreteire joggal számíthatunk.

A *Fővárosi Hirlap* több alkalommal foglalkozott a gödöllői világjamboree alaposan felkavart ügyeivel és amikor kimutatta a főváros áldozatkészségének imponáló sorozatát, nem mulasztotta el annak a megállapítását sem, hogy

széthúzás helyett harmónikus együttműködéssel kell dolgozni a világesemény sikere érdekében.

Ennek az álláspontunknak a helyességét — melyet idő közben minden faktor a magáévá tett — igazolja az alábbi levél, amelyet vitéz *Endre* László dr. gödöllői főszolgabíró intézett lapunk főszerkesztőjéhez:

Kedves Barátom!

Amint a *Fővárosi Hirlap*-ban olvasom, úgy az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, mint a nagybecsü vezetésed alatt álló szerkesztőség szeretettel és megértéssel foglalkozik a jamboree ügyeivel, még Gödöllő helyi vonatkozásainak szempontjából is. Amennyire fájdalmasan érintett bennünket az a néhány támadás, amely megállapíthatólag elszigetelten jelentkezett, annyira jólesik, hogy más bizottsági tag urak és különösen a *Fővárosi Hirlap* részéről ily szeretetteljes támogatásban részesülünk.

Engedd meg, hogy ezúton fejezzem ki hálás köszönetemet. Őszinte nagyrabecsülésem kifejezése mellett, vagyok

Gödöllő, 1933 március 10.

tisztelő hived
vitéz dr. Endre László
főszolgabíró.

*

A főváros nagy üzemei, a Vízművek, az Elektromos Müvek, valamint a Köztisztasági Hivatal mérnökei az elmult napokban

több helyszini bejárást tartottak a gödöllői világjamboree területén

és megállapították azokat a teendőket, amelyeknek elvégzésére a közeli napokban már sor kerül.

Felfokozott termeléssel szálljon szembe a Községi Kenyérgyár a malmok és pékek drágításával

A fővárosnak kötelessége, hogy egymillió polgárának legfőbb élelmicikkét uzsoramentes áron biztositsa — A renitens Perl-gyár a deresen

Az ország és Budapest közönsége megkapta a koratavaszi ajándékot, a malmok és pékek összefogásából: *megdrágult a kenyér*, az a cikk, amely Magyarországon mindig a legolcsóbb volt. Ez az olcsóság a külföld részéről irigyelt, nálunk azonban mindenképpen érthető volt, mert állandóan nagymennyiségü lisztfölöslegekkel rendelkezünk és ha már a szociális nyomor oly nagyméretüvé is terjeszkedett, a kenyér még mindig elérhető élelmicikk volt a legszegényebb néprétegek számára is.

Az az általános felháborodás, amellyel a közvélemény

a malomkartel és a pékek árdrágító szövetkezését

kísérte, mindenképpen igazolva van. A liszt árának felemelése és ezzel kapcsolatban a kenyér megdrágítása indokolatlan, mert a gabonaárakban lényegesebb eltolódások nem állottak be és a belföldön felhalmozott lisztkészletek nem a drágítást, hanem az olcsóbbítást tennék érthetővé. Ennek azonban éppen az ellenkezője történt és így *mindenképpen indokolt a kormánynak az a törekvése, hogy ezt a szemérmetlen drágítást megfékezi.*

Az árelemző-bizottság már összeült és a különböző hatóságoknál is folynak a számítások a reális kalkulációk kivizsgálására. Nem tudni, hogy az ankétek és az ülések sorozata, valamint az ezt követő bürokratikus eljárások mikor hozzák meg

a hazai fogyasztásra kerülő liszt és a kenyér árának maximálását

és ezért a fővárosnak kötelessége, hogy a területén élő egymillió ember legelsőrendü élelmicikkének elérhetőségét a mohó haszonszerzéstől mentesítse. Az üzemi vitában számtalanszor felmerült a *Községi Kenyérgyár* létjogosultságának kérdése és ha akkor nem is sikerült az üzemvédőknek minden vonatkozására kiterjedő mentő argumentumokat felhozni, *most itt az alkalom a Községi Kenyérgyár valódi szerepének dokumentálására.* A liszt- és kenyérdrágítás egyenesen parancsoló kötelességévé teszi a főváros üzemének, hogy

azonnal fogjon hozzá az árak nivellálásához és felfokozva napi termelését: olcsó kenyeret hozzon a piacra a fogyasztók százezreinek kielégítésére.

Ha a *Községi Kenyérgyár* a magániparral azonos árakon árusítja cikkeit, akkor valóban indokolt az az állásfoglalás, hogy a *Községi Kenyérgyár sem más, mint célnélküli kereskedelmi vállalkozása a fővárosnak,* amelyik nem tud, vagy nem akar adott pillanatokban a közönség segítségére sietni. Számtalanszor elhangzott az az állitás, hogy a *Községi Kenyérgyár* ármérséklő szerepre hivatott és ha ez igy van, akkor

induljon meg a munka a felfokozott termelés legmagasabb méretével,

hogy visszaverhető legyen a gazdasági válság legmélyebb pontján megindított döntő offenziva, amelyiknek célpontja az elszegényedett és megrokkant fogyasztóközönség végleges kiuzsorázása.

A Perl-gyár bűne

A statisztika kimutatása szerint a kenyérfogyasztás az utóbbi időben körülbelül 30%-kal csökkent. Ennél szomorúbb megállapítását a nyomornak szinte elképzelni sem lehet, mert már sajnos odáig jutottunk, hogy az ínségbe került lakosság még legelemibb élelmiszerszükségletét: a kenyérfogyasztást is kénytelen korlátozni. A pékek a kenyérfogyasztás csökkenése miatt elmaradt hasznukat úgy akarják pótolni, hogy a kenyér árát felemelték és nem számitottak azzal, hogy *e vakmerő lépésükkel még inkább megnehezitik a szegénysorsú emberek számára a kenyérhez való hozzáférést.* Ipartestületükben a pékek, hosszas tárgyalások után, *egyhangúan hozzájárultak a kenyérdrágításhoz,*

csak egy renitens péküzem akadt, amely kijelentette, hogy az áremelést erkölcstelennek és indokolatlannak tartja.

Ez a péküzem a *Perl-kenyérgyár* volt. Amikor az ipartestület vezetői ennek tudomására jutottak, két megbizottjukat: *Kotter* Mór ipartestületi alelnököt és *Kleisz* János vezetőségi tagot kiküldték a Perl-gyárba azzal a megbízással, hogy bírják rá a csatlakozásra. A Perl-gyár azonban kijelentette, hogy *a maga részéről nem járul hozzá az árdrágításhoz.* A kiküldöttek erre megfenyegették a Perl-gyárat, hogy ne ellenkezzék és a testület határozatával szemben ne foglaljon állást, mert

nekik módjukban van kényszereszközöket is alkalmazni,

amelyek a gyárra *súlyos következményekkel* fognak járni. *Perlék a fenyegetéstől sem ijedtek meg.*

Ezt követően a hetedik kerületi elöljáróság *névtelen feljelentést* kapott, amely a Perl-gyárat megvádolta, hogy ott *antihigiénikus módon gyártják a kenyeret.* Van-e összefüggés a följelentés és az ipartestületi tagoknak a Perl-gyárban tett látogatása között: ezt nem kutatjuk. Tény az, hogy

a VII. kerületi elöljáróság kötelességszerüen bizottságot küldött ki, amely váratlanul hajnali 5 órakor megjelent a Perl-gyárban

és megejtette a vizsgálatot, amely tényleg szabálytalanságokat állapított meg. Erről a lapok és köztük a *Fővárosi Hirlap* is, már részletes tudósítást közöltek és most folyamatban van a kihágási eljárás, amely a gyárban tapasztaltak alapján meg fogja hozni a kihágási ítéletet.

Megemliteni kívánjuk, hogy a kiszállott bizottságban minden törvényes alap és jogosultság nélkül résztvett *Georgevics* Béla dr., az ipartestület titkára is, aki a saját személyében is érdekelt a kenyér árának drágításában, amennyiben felesége nevén péküzeme müködik a Klauzál-utcában.

Feltünő dolog történt a Perl-gyárban folytatott vizsgálat után. Ugyanaznap este az összes estilapok részletes tudósításban beszámoltak a Perl-gyárban lefolytatott razzia eredményéről, de egyúttal

ugyanazok a lapok az ipartestület hivatalos közleményét is hozták a kenyérárak emeléséről.

Nem kívánjuk menteni azt az elitélendő manipulációt, amelyet a vizsgálóbizottság a Perl-gyárban a közegészség rovására megállapitott, bár az a véleményünk, hogy *hasonló állapotok más péküzemeknél is feltalálhatók.* Azt azonban leszögezni kívánjuk, hogy a Perl-gyárban *a névtelen feljelentésre* lefolytatott vizsgálat és a kenyérdrágítás között, — amelyben a Perl-gyár nem akart résztvenni, — *feltünő összefüggést látunk.*

Legyen takarékos!

A jó lámpa az olcsó!
A silány lámpa csak a beszerzésnél olcsó, az áramfogyasztásnál azonban annál drágább!
Ne vegyen tehát mást, csak a fényerős, gazdaságos

TUNGSRAM IZZÓLÁMPÁT!

Alapitva: 1892

Első Magy. Müdomboritó és Papirdiszmüárugyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDO RT.

Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára

Szép árút legolcsóbb áron szállitunk!

Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Tel.: 923—35

Gazdasági Értesítő

Az áruházak irtó hadjárata a detail-kereskedelem ellen

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter megrendszabályozza a fojtogató konkurrenciát

A *Fővárosi Hirlap* közérdekű akciója az áruházak fojtogató konkurrenciája és a nagy gyárvállalatok detailista tevékenysége ellen, változatlanul foglalkoztatja az összes szakmai érdekeltségeket. Az illetékes hatóságok *közvetlenül a jogérvényes intézkedések megtétele előtt állanak*, mert már a maguk részéről is türhetetlennek és károsnak minősítik a tőkecsoportok példátlan mohóságát, amelyik félreérthetetlenül a kiskereskedelem teljes megfojtására irányul. A *Magyar Divatcsarnok* és a *Corvin* nagyarányú élelmiszerosztályának megszervezése, a *Dreher—Maul*-gyár városi üzleteinek szaporodása, a *GFB* által kitenyésztett *Pók-áruházak* sokasága, a *Koestlin-gyár* detailkereskedései, *a Szent István tápszerművek* kiskereskedői tevékenysége, a *Stauffer* és más sajtgyárak üzleteinek terjeszkedése

a legnagyobb felháborodást és megdöbbenést keltik azoknak a kiskereskedőknek a tömegei között, akik mindezeket a cikkeket árulják, de becsületes iparkodásukra az a válasz, hogy a gyár eltiporja őket.

A gazdasági válság legsúlyosabb hónapjaiban ez a magatartás a legélesebb kritikát váltja ki a méltányosságot nem ismerő tőkealakulatok profit-szomjúsága ellen.

A Fővárosi Kereskedők Egyesülete *Vértes* Emil elnöklésével legutóbb is hosszú tanácskozást szentelt ennek a súlyos problémának. Rámutattak arra, hogy a kereskedelem nem a meglévő áruházak bezárását, hanem az egymásután alakuló új áruházak létesítésének korlátozását, de főképpen

az állam által nyujtott kedvezményekkel, versenyenkivüli állapotba kerülő konkurrenciának megfékezését

kéri olyképpen, hogy a szubvenciót, továbbá a vámvédelmet és vámkedvezményt élvező gyárak cikkeikkel elsősorban a kereskedelmet lássák el és részükre a detailárusítások minden módja betiltassék. Ebben az értelemben memorandumot készítettek, amelyet rövidesen a miniszterelnök és a kereskedelemügyi miniszter elé juttatnak.

A kereskedelem jajkiáltása tehát mindinkább élesebben sikolt bele az illetékesek fülébe. A nagytőke nem arra való, hogy agyonnyomja a kisembert és ebből a szempontból nem érdektelen rámutatni olyan eseményekre, amelyek Németország megújhódásának mai napjaiban játszódnak le.

Münchenben és más német városokban küszöbön áll a nagy áruházak megrendszabályozására vonatkozó kormányintézkedés.

Az intézkedésnek az a célja, hogy a tőke központosítását kiküszöbölje és *a középipart juttassa munkához.* Az elkeseredés sokszor túlzásokra is ragadtatja magát. *Essenben* megtörtént például, hogy rohamosztagosok csoportonkint járták be a nagy áruházakat, a bejáratok elé őröket állítottak és

a közönséget felszólították, hogy ne vásároljon ezeknél a kereskedőknél.

A fenyegető demonstráció hatása alatt az áruházak jónak látták csarnokaikat haladéktalanul bezárni.

Nem hisszük, hogy nálunk a helyzet ennyire elfajuljon és az a tökéletes rend és fegyelem, ami e nehéz időkben Budapesten oly örvendetesen megvan, bizonyára lehetetlenné is tenne minden ilyen megmozdulást. A *külföldi példa azonban intő jel arra, hogy a nagytőkés áruházak necsak a saját pénztárkönyveik eredményszámláira legyenek tekintettel, hanem hagyják élni a kiskereskedőket is, akiknek szintén megvan a joguk a maguk érvényesüléséhez.*

Hogy ez a méltányos gesztus kialakul-e az áruházak frontján, az nagyon is kétséges. Módunkban van ugyanis

három új áruház közeli megnyitásáról

hírt adni: az egyik a Kossuth Lajos-utcában, a volt *Holzer*-féle áruház helyén nyitja meg kapuit, egy másik a *Fischer Simon* bécsiutcai nagy helyiségeiben próbálkozik, a harmadik pedig a *Baross-téren* kezdi meg végzetes konkurrenciáját a kiskereskedők ellen.

Nagyipari vállalatok offenzívája kisiparosok százezrei ellen

Irta: KORÁNYI BÉLA

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter úr, amikor a magyar kereskedelem vezetői nála jártak és védelmet kértek a textilgyárak detailárusítása ellen: megígérte, hogy a nagy tőkeérdekeltségek részéről létesített áruházakat *külön adóztatás alá vonja.* A miniszter célja nyilvánvalóan az, hogy ezzel a legális kiskereskedelem számára a versenyt kiegyenlítse.

A gyáripar, úgy látszik, minden téren irgalmatlan hadjáratot indít a kisiparosok százezernyi tömegei ellen és rövidlátó üzleti politikával *olyan helyeken keres érvényesülést a maga számára, amely területek nem őt illetik.*

A *Fővárosi Hirlap*-ban már szóvátettem, hogy a lehető legmesszebbmenő mértékben kell megakadályozni a kormánynak egyes nehézipari gyárak ama destruáló magatartását, hogy bár

sohasem foglalkoztak építőipari cikkek előállításával, most épület-asztalosmunkát, épületlakatosmunkát, kályhásmunkát, ácsmunkát, redőny- és parkettamunkát vállalnak.

Ezzel az eljárással a kisipar létjogosultságát ássák alá és háromszázezer egzisztenciának a megélhetését teszik bizonytalanná.

A *Baross Szövetség* kiváló elnöke: *Ilovszky* János, csak a napokban tett hitvallást amellett, hogy teljes erővel kívánja szolgálni a kis- és középipar érdekeit. Minden elismerés megilleti a *Baross Szövetség* vezetőségét, amiért az anomáliák kiküszöbölésért küzd és *tiltakozik a gyáripar illetéktelen beavatkozása ellen a kisipar munkaterületén.*

Évek óta nyomorog az építőipar egyrészt, mert nincsen jelzálogkölcsön és kevés a munkaalkalom, másrészt pedig, hogy

a közmunka-programból hiányzik az építőipar részesedése

és a legutóbb megszavazott 80 milliós beruházási hitel is mellőzte a kisipart.

Alkalmam volt rámutatni arra, hogy miképpen lehetne a munkaalkalmakat megsokszorozni és pénzügyileg alátámasztani és nagyon örvendek, hogy a *Tabán* felépítése az általam elgondolt megvalósulás stádiumába jutott. Attól tartok azonban, hogy az ügyosztályok útvesztőjében és a bizottságok ülésein ez a terv is elposványosodik. Már mondják is a városházán, hogy *új terveket kell csinálni*, ami a Tabán felépítésének a lehetőségét könnyen kétségessé teszi, de mindenesetre elodázza. Abból, hogy a Tabánt egyelőre csak csatorna- és útmunkálatokkal kezdik újjáépíteni, az építőipari szakmának semmi munkalehetőség és jövedelem nem jut.

Amikor itt áll 300 ezer kisiparos munkaalkalom és pénz nélkül, akkor ráadásul *felvonul a nehéz gyáripar kebelében néhány olyan cég, amely a kisipar válságos helyzetét katasztrófába akarja dönteni.* Előljár ebben legújabban

a Melocco Cementárugyár,

amely már parketta- és redőnymunkákat hirdet és vállal, továbbá

a Hoffher és Schrantz mezőgazdasági gépgyár,

amely épület-asztalos és épület-lakatos, redőny- és vasmunkát vállal. Mindezeken túlmenően pedig akadt egy nyugalmazott államtitkár: *Rátonyi-Reisz* úr, jelenleg a Melocco Cementárugyár vezérigazgatója, aki azzal dicsekszik, hogy azért vállalhat mindenféle iparosmunkát, mert *mögötte előkelő bankérdekeltség áll.* A mai nehéz gazdasági viszonyok között nagyon rossz szolgálatot tesz az ilyen gesztus a konszolidációra való törekvéseknek. Legfőbb ideje, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter

a kisipar munkaterületét törvények alkotásával intézményesen megvédje.

Ezzel sikerülne 300 ezer hazafias kisiparost megmenteni egy féltucat nehézipari gyár konkurrenciájától. Akaratlanul is a felforgatást szolgálják azok, akik illetéktelen konkurrenciával elmérgesítik a válságos helyzetet és az iparosságot a kétségbeesés örvényébe taszítják.

Követésreméltónak tartjuk az osztrák példát. *Ausztriában ugyanis éppen a legutóbbi időben szükségrendelet lépett életbe, amely az 1914-ben hozott háborús törvényen alapszik és megtiltja, hogy új műhelyek, új gyárak, új nagyáruházak létesüljenek.* Az indokolás nagyon helyes: Amíg nincsen kellő munkaalkalom a túlzsúfolt iparágak részére, addig nem szabad még jobban szétaprózni a kereseti lehetőségeket!

Ha ezt a példát nálunk is követnék, az építőiparosok nagyon hálásak volnának érte.

Az Angol-Magyar Bank

1.5 millió pengős tiszta nyereségét tartalékolja

Az *Angol-Magyar Bank* most tette közzé 1932. évi mérlegét, mely másfélmillió pengős tiszta nyereséget tüntet fel s így üzleteredményével méltóan sorakozik az ország többi nagy pénzintézeteihez. A kimutatott nyereség lehetővé tette volna a bank vezetőségének az osztalékfizetést, de a banknak túlnyomórészt *külföldi részvényesei helyesebbnek ítélték a fennálló transzfertilalmak miatt egyébként sem átutalható osztalékaikat a bank pénzügyi mobilitásának és erősítésének céljaira fordítani.* A bank tiszta nyeresége csaknem eléri a tavalyit, ami elsősorban a kellő időben keresztülvitt üzletviteli költségapasztással volt elérhető. A bank *betétállománya a tavalyi színvonalon maradt* és az igazgatóság által megállapított mérleg tanusága szerint *mobilitása is változatlanul megmaradt.*

A hivatalos közlemény szerint az *Angol-Magyar Bank* igazgatósága március 10-én tartott ülésében megállapította az 1932-ik üzletév mérlegét, mely az előző évről áthozott 200.117,16 P betudásával, a folyó üzletben eszközölt 476.000 P leírás és az értékpapíroknál eszközölt jelentékeny leírások után *1.525.017,69 P tiszta nyereséget* tüntet fel (az előző évi 1,750.117.16 P-vel szemben). Bárha ez a nyereség osztalékfizetést lehetővé tenne, mégis figyelemmel a még mindig tartó világgazdasági válságra, valamint országunk kedvezőtlen gazdasági helyzetére, a bank bel- és külföldi nagyrészvényesei a vezetőségnek ama javaslatát tették magukévá, mely osztalékfizetés helyett inkább az intézet saját erejének növelését célozza. Ennélfogva az igazgatóság a fentebbi tiszta nyereség hovafordítása tekintetében azt az inditványt fogja *a március 27-re egybehivandó 42-ik évi rendes közgyülés* elé terjeszteni, hogy a rendelkezésre álló összegből 1,000.000 P a tartalékok és 300,000 P a nyug- és kegydíjalapok dotálására fordittassék, míg a fennmaradó 225.017,69 P az 1933. üzletév számlájára vitessék át.

A Magyar Általános Hitelbank

csaknem 5 milliós nyereségét tartalékolásra és a tisztviselői nyugdíjalapra fordítja

A Magyar Általános Hitelbank a napokban hozta nyilvánosságra multévi zárszámadását, amely felelős vezetőinek józan előrelátásáról és bölcsességéről tesz tiszteletreméltó tanuságot. A mérleg 4.9 millió pengő nyereséget mutat ki, az intézet ennek dacára nem fizet osztalékot, hanem azt teljes egészében belső erejének gyarapítására fordítja.

Az igazgatósági jelentés, amely a *Hitelbank* nemzetközi pozíciójának elismert színvonaláról és komolyságáról tanuskodik, a következőképpen szól:

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága e hónap 8-án báró *Harkányi* János b. t. t. elnöklete alatt tartott ülésében megállapította az 1932. üzletév mérlegét. A zárszámadása a javasolt leírások keresztülvitele előtt *4.9 millió pengő üzleteredményt tüntet fel.* Ebből az összegből az egyes vagyontételek értékelésénél 2.5 millió pengő rendkívüli leírás foganatosíttatik, 1.4 millió pengő a tartalékalapok javadalmazására és az új üzletév számlájára történő átvitelére, végül 1 millió pengő az alkalmazottak nyugdíjalapjainak céljaira fordíttatik. Osztalék fizetésére irányuló javaslattól az igazgatóság már tavaly eltekintett, mely elhatározást az azóta bekövetkezett események teljesen igazolták. Az igazgatóság célszerűnek tartja, hogy — tekintve a gazdasági helyzet jövő alakulásának további bizonytalanságát — a tiszta nyereség ezúttal is az intézet erősítésére fordíttassék. Igazgatósági tantiémé fizetésére, mint tavaly, az idén sem kerül sor. Az adósok tétele a tavalyi 139.7 millióról 144.3 millióra, a váltótárca 78.9 millióról 82 millióra emelkedett. Az értékpapírok és a különféle érdekeltségek a tavalyi 53.7 millióval szemben 49.9 millióval szerepelnek. A 147 millió pengőt kitevő betétállomány 8.6 millió pengős emelkedést tüntet fel.

Az intézet a nemzetközi árucsereforgalomban, jelesül a mezőgazdasági termények kivitele és az ipari nyersanyagszükséglet ellátása terén kompenzációs üzletek révén élénk tevékenységet fejtett ki. Az intézet érdekköréhez tartozó vállalatokról megemlíthető, hogy a gazdasági viszonyok egyes iparágakra (vas- és gépipar, továbbá az építkezési ipar) természetszerűleg hátrányos befolyást gyakoroltak, viszont az egyéb iparágakhoz tartozó vállalatok általánosságban kielégítő, sőt részben kedvező eredményeket értek el. Azon jelentőségnél fogva, amellyel az intézet concernvállalatai nemcsak az intézet, hanem az egész ország közgazdasága számára bírnak, a bank továbbra is gondosan őrködik azon érdekek védelme felett, amelyek ezen vállalatokhoz fűződnek.

A polgármester elrendelte az összes budapesti ipartestületek működésének felülvizsgálását. Az ipartestületekről és az ipartestületek országos központjáról intézkedő 1932. VIII. t.-c. szerint a Budapesten működő ipartestületek felett *a hatósági felügyeletet a főváros polgármestere gyakorolja.* Az új törvény a felügyelőjoggal felruházott polgármester hatáskörét kiterjesztette és kötelességeit is fokozottabb mértékben állapította meg. Különösen fontos feladatává tette a törvény a polgármesternek, hogy az ipartestületeket feladataik ellátásában mindenkor megértéssel és hatásosan támogassa, szükség esetén lássa el útbaigazításokkal, tanácsokkal, másrészt pedig kötelességévé tette, hogy az ipartestületek szerveinek és közegeinek működését, általános ügykezelését és vagyonkezelést is fokozottan ellenőrizze. A polgármester ennek az ellenőrzésnek a gyakorlásával és az ipartestületek közvetlen támogatásával *az ipari és közjogi ügyosztályt bízta meg. A vizsgálatok megtartása céljából két bizottságot alakított a polgármester, amelyek működésüket már meg is kezdték.* Magától értetődik, hogy ezek a vizsgálatok a legteljesebb megértés, az ipar hathatós támogatása és a legbarátságosabb szellemben fognak megtörténni. Az ipartestületek vizsgálata néhány hónapot vesz igénybe, azután a tapaszaltakról jelentést tesz a polgármester a belügyminiszternek.

A Hazai Bank rt. *Szécsi* Pál elnöklete alatt megtartott rendes közgyülése az igazgatóság jelentését egyhangúlag tudomásul vette az 1932. üzletévre vonatkozó mérleget, valamint az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 422.772.68 pengő tiszta nyereségből *osztalékra részvényenként 1 pengő*, vagyis 250.000 pengő, a tartalékalap javadalmazására 50.000 pengő, az ingatlanok értékcsökkenési tartalékának növelésére pedig 25.000 pengő fordíttassék, míg 74.326.53 pengő az 1933. üzletév számlájára vitessék át. Az osztalék a XXXVIII. számú osztalékszelvény beszolgáltatása ellenében a társaság pénztáránál folyó hó 10-től kezdődőleg kerül kifizetésre. *Jalsovicky* Sándor ny. államtitkár a felügyelőbizottságba új tagként beválasztatott. A részvényesek nevében *Sárkány* Béla részvényes meleg szavakkal üdvözölte az elnököt és a vezérigazgatót és a nehéz viszonyok között elért eredményért úgy az igazgatóságnak, mint a tisztviselőkarnak köszönetét és elismerését fejezte ki.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő.
fél évre . . . . . 12 pengő.

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Kozma Jenő dr. országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke néhánynapi tartózkodásra külföldre utazott, de még e héten visszaérkezik a fővárosba.

Csütörtökön a tanács újjáalakítja a Vízművek igazgatóságát. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésének legfontosabb feladata a Vízművek új igazgatóságának megválasztása lesz. A tanács hat tagot választ, egy igazgatósági tagot pedig a főpolgármester delegál. Az igazgatóság elnöke *Kossalka* János műegyetemi tanár, helyettes elnöke *Dinich* Vidor, tagjai pedig *Farkas* Kálmán, *Martin* János, *Piazza* Győző és *Schmarilla* Géza voltak. Az elhunyt *Perczel* Béla helye betöltetlen marad. A csütörtöki ülésen tölti be a tanács az Elektromosművek igazgatóságában megüresedett egy tagsági helyet is. Azonkívül még kisebb jelentőségű ügyek kerülnek napirendre.

Továbbfolytatják a tárgyalásokat a külföldi hitelezőkkel. *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok, *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész és *Reményi-Schneller* Lajos visszaérkeztek Berlinből, ahol a főváros külföldi hitelezőivel tárgyaltak. A tárgyalások tudvalevőleg az ostendei kölcsönök rendezésére vonatkoztak: a főváros azt az ajánlatot tette a hitelezőknek, hogy *az 1932. és 1933. évre esedékes kamatszolgálatra szükséges összegeket az Elektromos művek és Vízművek beruházásaira fordítják* és a külföldi hitelezőknek új kötelezményeket adnak. A tárgyalások ismét előbbrevitték az ügyet, megállapodás azonban valamennyi pontra még nem jött létre, úgyhogy a tárgyalásokat legközelebb tovább folytatják.

Új személyi és ügybeosztás a BSzKRT-nál. A *Budapesti Helyiérdekű Vasutak* átvételére vonatkozó tranzakcióval kapcsolatban a szerződés aláíratván, addig, amíg a HÉV-et a főváros a kormányhatósági jóváhagyás után át nem veszi, a BSzKRT igazgatósága a HÉV ügyeinek közvetlen irányításával és az átszervezés előkészítésével *Márkus* Jenő dr. miniszteri tanácsost, a BSzKRT helyettes vezérigazgatóját bízta meg, akinek ügykörét megbízatása időtartamára az igazgatóság *Perczel* György dr. igazgatóval töltötte be. Az általános igazgatási főosztály ügykörének ellátásával az eddigi ügykörük megtartásával *Sztankovits* Szilárd és *Lengyel* Endre dr. bízattak meg. Értesülésünk szerint a BSzKRT elnöki osztályának tényleges vezetését *Köhalmy* József dr., a villamosvasút kitünő vezértitkára fogja ellátni, aki emellett régi ügykörét is megtartja.

Eljegyzés. *Steinberger* Mariannet eljegyezte *Nobel* György, a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője.

Weltner Magda és *Erdősi* Szilveszter, a *Friss Ujság* munkatársa, jegyesek.

E héten kiadják a városszéli telep építési munkáit. A külső Jászberényi-út menti városszéli telepítés e héten a megvalósulás stádiumába jut. A középítési ügyosztály szombati ülésében foglalkozott az építkezéssel és elbírálta a versenytárgyalásra beérkezett közel *háromszáz ajánlatot is.* Tekintettel arra, hogy az összes ajánlatok a reméltnél drágábbak, ezért az eredetileg tervezett százhúsz lakás, illetve hatvan ikerház helyett egyelőre csak *ötvennégyet építenek meg*, még pedig négy különféle kivitelben. Általános elv a munkálatok kiadásánál az, hogy a legolcsóbb ajánlattevőket bízzák meg, még pedig az 54 ház építését ötvennégy vállalkozónak adják ki azzal a kötelezettséggel, hogy *a mellékmunkákat kisiparosokkal kötelesek elvégeztetni.* A telep központjában létesítendő középület építési költségeit ötvenezer pengőre emelték fel. Az építkezést megelőző földmunkálatok, talajrendezés, útkihasítás, árkolás, stb. munkák már nagymértékben előrehaladtak. *Harminchárom cementgyűrűs kútat ástak, az öntözéshez és építkezéshez szükséges vízszükséglet biztosítására,* ivóvíről pedig úgy gondoskodnak, hogy egy-két mélyfúrású kutat létesítenek. Az építkezés megkönnyítésére *a Jászberényi úttól az építkezés színhelyéig kisvasútat építenek,* hogy az építési anyagot ezen a görpályán szállíthassák. A városszéli telep építését még márciusban megkezdik.

Fellebbezés a Hangli bérbeadása miatt. A Hangli-kioszk és a Vigadó-kávéház bérbeadására hirdetett pályázatra a dunaparti kávéházak is jelentkeztek és 20.000 pengőt kináltak öt éven keresztül, azzal, hogy a kioszkot lebontsák. A kávésok tömörülése *meg akart szabadulni ettől a konkurrenciától és ezért adták be ezt a furcsa pályázatot.* A főváros törvényhatósági tanácsa nem vette figyelembe ezt a próbálkozást és a Hangli-kioszkot *Róna* ödönnek adta bérbe évi 45.000 pengőért. A döntést most a dunaparti kávésok megfellebbezték a belügyminiszterhez, aki azonban nem illetékes az ügyben és ezért a fellebbezést a főváros közgyülése fogja tárgyalni.

Ripka Ferencet tiszteletbeli elnökévé választotta a Polgári Egység Klubja

A *Polgári Egység Klubja* hétfőn este *Ugron* Gábor v. b. t. t. elnöklésével tartotta évi közgyülését, amelyen a székesfőváros közéletének számos előkelősége, közöttük több országgyülési képviselő, felsőházi tag és Budapest törvényhatósági bizottságának igen sok tagja jelent meg.

Payr Hugó országgyülési képviselő részletes jelentésben beszámolt a klub multévi tevékenységéről és arról a kimagasló szerepről, amelyet az országos, a várospolitikai, társadalmi és kultúrális téren évek óta kifejt s amely társadalmi és politikai akciókban megfelelő súlyt biztosít a klub vezetőségének. A *Polgári Egység Klubja* közérdekü megmozdulásaiban úgy az állami, mint a fővárosi kormányzat körében mindenkor meghallgatásra talál, ami a klub komoly munkásságának eredménye.

A tetszéssel fogadott beszámoló után a közgyülés tudomásul vette az elmult évi zárszámadásokat, elfogadta az idei év költségvetését, majd megválasztotta az új tisztikart. Tiszteletbeli elnökké *Ripka* Ferencet, elnökké *Kozma* Jenőt; társelnökké *Bárczy* Istvánt, *Tolnai* Kornélt és *Ugron* Gábort; alelnökké *Becsey* Antalt, *Bódy* Tivadart, *Chorin* Ferencet, *Éber* Antalt, *Ereky* Károlyt, *Dési* Gézát, *Gaár* Vilmost, *Glücksthal* Samut, *Payr* Hugót, *Papp* Józsefet, *Petracsek* Lajost, *Pompéry* Elemért, *Scheuer* Róbertet, *Szabó* Sándort és *Usetty* Bélát; igazgatókká *Andréka* Károlyt, *Dárday* Edét, *Dósa* Ottót, *Erősdy* Sándort és *Morvay* Zsigmondot választották meg.

A közgyülés *Dósa* Ottó dr. indítványára elhatározta, hogy *Kállay* Tibor arcképét, a klub alapításával szerzett érdemei elismeréséül, megfesteti. *Farkas* Vilmos indítványára elhatározták azt is, hogy *a klub kebelében ipari, kereskedelmi és társadalomgazdasági bizottságot alakítanak.*

Ugron Gábor végül indítványozta, hogy a közgyülés mondjon köszönetet *Payr* Hugónak értékes munkásságáért. A betegsége miatt távollévő *Kozma* Jenő elnököt táviratilag üdvözölték.

*

Közgyülés után társasvacsora volt, amelyen közel 300-an vettek részt, köztük: *Ugron* Gábor, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, *Petracsek* Lajos országgyülési képviselők, *Gaár* Vilmos, *Glücksthal* Samu, *Bódy* Tivadar, *Papp* József felsőházi tagok, *Lédermann* Mór, *Lengyel* Endre, *Krivoss* Árpád, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Árvátfalvy Nagy* István, *Faber* Fülöp, *Piazza* Győző, *Orova* Zsigmond, *Andréka* Károly, *Horváth* Károly, *Popelka* Ignác, *Bánó* Dezső, *Héder* Lajos, *Szabó* Sándor, *Wellisch* Andor, *Gündisch* Guido dr. és még sokan mások. A vacsorán az ünnepi beszédet *Becsey* Antal tartotta.

Polgármesteri biztos a Tabán újjáépítése élén. Tekintettel arra, hogy a főváros vezetősége a régóta húzódó Tabán-problémát sürgösen a megvalósulás stádiumába kívánja juttatni, *Sipőcz* polgármester úgy intézkedett, hogy minden, a Tabánra vonatkozó ügy *Borvendég Ferenc* alpolgármester kezében összpontosuljon. A Tabán felépítésének problémája a városháza szinte valamennyi ügyosztályát foglalkoztatja, éppen ezért *Borvendég* alpolgármester megbízta a közgazdasági ügyosztály vezetőjét, *Babarczy* István báró főjegyzőt, hogy helyette polgármesteri biztosi minőségben intézze a Tabán felépítésével kapcsolatos összes kérdéseket. *Babarczy* István báró tehát a Tabán-ügyek referense, a végső elintézés pedig *Borvendég* alpolgármester hatáskörébe tartozik.

Május 1-én megszünik a szellemi szükségmunka. Mint ismeretes, a főváros december 1-től kezdve körülbelül 1500 szellemi szükségmunkást alkalmazott, akik családi állapotuknak megfelelően 60—80 pengős havi díjazást kaptak. Erre a főváros 400.000 pengőnél többet költött, azonban a hitelkeret lehetővé teszi, hogy a főváros a szükségmunkásokat május 1-éig foglalkoztassa.

Aquafix néven a közelmultban került forgalomba egy surolható falbevonat, amelyik a lakószobák, irodák, termek és helyiségek festék és tapétaanyagát konzerválják és megvédik minden por-, piszok-, hamu- és koromlerakódás ellen. Higiénikus, teljesen sima, kezelése egyszerű, színtartó és elpusztíthatatlan. Legújabban a Szent István-kórház új nőgyógyászati pavillonjának mennyezetét és az Élelmiszernagycsarnok igazgatósági épületének mosdófalait vonták be *Aquafix*-szel.

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: József 358—04.
„FLINTKOTE"
specialisták

Buda legszebb helyein
bérháztelkek eladók:
1. a Fő-utca, Pálffy-tér, Ganz-utca
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. Fillér-utca és Ezredes-u. sarok
3. Donáti-utca 3. szám
Ötemelet építhető. Öröklakásoknak is kitünő helyek.
Bővebbet dr. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-utca 9—11. Telefon: 155—85.

Bérhengerlést
3 kerekü és tandemhengerekkel vállalunk.
Motor és Gépgyár MÁRTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsébet királyné-út 87.
Telefon: 97-2-39.

Labriola
SZÍNHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

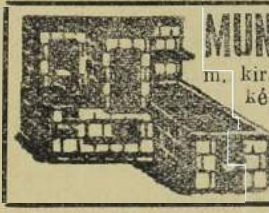
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80, és 35—9—16.

Miért
tanácsos most
osztálysorsjegyet
venni vagy rendelni?
Mert
a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előbbi, lejátszott osztályok betétjeit is meg kell fizetni. **Tehát sokkal célszerübb a sorsjegyeket már az első osztály húzása előtt megvenni,** hogy a rendkivül kedvező nyerési esélyeket **teljes mértékben** kihasználhassa és hogy **ne veszítse el egyetlenegy** osztály nyereményeire való **igényét se.**
A sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 pengő	12 pengő	6 pengő	3 pengő

az összes főárusítóknál.

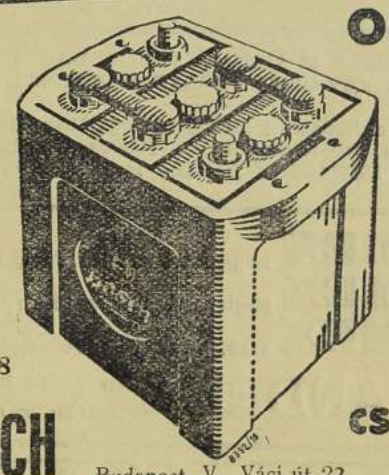
Olcsó akkumulátor-csere
Tel: 923—38
BOSCH
Budapest, V., Váci út 22

Leukoplast
magyar gyártmány

KORÁNYI és FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST. VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
Gyártmányaink anyagban és minőségben utolérhetetlenek

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker., Gyáli-út 5—7. szám alatti, Szent László-közkórház XV. számú pavillonjában szükséges **kőművesmunkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók. 1933 évi március hó 11-től kezdve, naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Neumayer József előadónál, a Központi városháza, III. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933 évi március hó 30-án (csütörtök) d. e. fél 11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) építési ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatokat ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi március hó 6-án.

A polgármester megbízásából:
Wossala, s. k., tanácsnok.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre nyilvános versenytárgyalást hirdetek a szőv. közigazgatási épületekben (iskolákban, kórházakban, árvaházakban, szeretetotthonokban, bérházakban, népjóléti és szociális intézményekben stb.) szükségessé váló **cserépkályhajavítási és karbantartási munkákra.**

A munka megosztva fog vállalatba adatni oly módon, hogy egy-egy munkarész értéke 15.000 P-ön alul marad; ennélfogva kézműiparosoknak (kisiparosoknak) bánatpénzt letenniök nem kell. Más, (nem kisiparos) ajánlattevők 150.— P azaz Egyszázötven pengő bánatpénzt tartoznak letétbe helyezni. Egyébként a bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók. 1933 évi március hó 11-től kezdve, naponta d. e. 12—2 órák között, a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi április hó 10-én (hétfő) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350 sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354, sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi március hó 7-én.

A polgármester megbízásából:
Wossala, s. k., tanácsnok.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Külső Jászberényi-út 42528/4. hrsz. alatt létesítendő Városszéli telepen szükséges 120 darab **egysütős csikótüzhely szállítási munkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók, 1933 évi március hó 10-től kezdve, naponta d. e. 12—2 órák között, a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Novák András mérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi március hó 24-én (pénteken) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi március hó 6-án.

A polgármester megbízásából:
Wossala, s. k., tanácsnok.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FUMEX megszüntet minden füstpanaszt
FUMEX megtakarít sok tüzelő anyagot
FUMEX szab. huzatfokozó kéményfej
ANDREA V., Tátra u. 26 Telefon: 920—37

ZOMÁNCTÁBLÁK
Deutsch István és Társa
Budapest, IV., Ferenciek-tere 1
TELEFON S34-85

COLUMBIA FÖRSIER GYÖRGY ÉS TÁRSA
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki vállalat
BUDAPEST, VI., Szív-u. 35. Tel.: 17-4-50

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbíró-u. 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
bérkompressort
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII. kerület Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 335—42.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, talszigetelő asztaltot. Készit: Traversi természetes tömörített asztalt utakat és öntött asztaltból járdákat és kocsiutakat. — **Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója**

Krisch Fekete János
tetőfedőmester
Budapest, I., Karolina-ut 16.
Telefon: 69-5-59.

Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt.
Budapest, V. ker., Sas-utca 23. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 5.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. — Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU

Corvatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitási
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Tapétázást
szolid és **művészi kivitelben** vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-u. 5
Telefon: **194-15**
185-23

Bohacek Testvérek szerszámgépgyára
Budapest, V., Váci út 66. Telefon: Aut. 906—02
Vulkán Gépgyár R. T. Wien vezérképviselete

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **GIPSZET ÁRUSITÓ R.-T.**
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon Aut. 805—25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regis ráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186 — Telefon: 46—8—52

KÓSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 58.
Telefon: 870—61.

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83.
Vízvezeték, csatornázás, központi fütés és gáz berendezések tervezése és készitése

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 914—46

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be

Telefon: 53-0-92. **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92.
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: **Schütz Testvérek fémöntődéje motor- és gépgyára** Budapest, II. ker., Káplár-utca 9

ALAPITVA 1867
TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. szám. Telefon: 297—48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzék-táskák, pénzszalagok, gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók — Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

Bontasra kerülő épületekért legnagyobb arat fizet
ifj. Görheny János
fuvarozási vállalkozó
Budapest, Kiskorona-u. 4.
Telefon: 620 — 46.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TEL.: AUT. 120—07
Gyárkéményépítés Gőzkazánbefalazás ipari kemencék építése és tervezése

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII. JÓZSEF UTCA 23. TELEFON: J. 32—1—08
Tükörlámpák, külső és belső világitásra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

W. C. FÜRDŐkályha, kád, mosdó, stb. szabott áron
VI, Liszt Ferenc-tér 4.
Hubert Tel.: 222—67, 109—57

ECKMAYER ISTVÁN
lakatosáru, vasszerkezet, napellenző és **redőnygyár**
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
Andrássy-út mellett. Telefon: Aut. 220—54

Családi házak tervezése, financirozása
okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
Magyar Építő Iparosok Szövetkezete
Budapest, IV., Párisi-u. 1. sz.
Telefonszám: 88—3—97.

BITUMEN ÚTÉPITŐ R. T.
Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933 március 22. 12. szám

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

A hivatalos tavasz

A kiürült szeneskamrák és az obligát reménységek ébredezése már régóta sejttették, hogy közeledik a tavasz. A hivatalos apparátus csirázása azonban, úgylátszik, nem igen indulhat meg, mielőtt a kalendárium, illetve a csillagászat is bejelenti a hivatalos tavaszt. Március 21-e után azonban semmiféle kifogás nem lehet, meg kell indulnia annak a tevékenységnek, amelyet minden fórumon százszor beígértek. A telet becsületesen, kemény elszántsággal és áldozatos polgári öntudattal úszta meg Budapest lakossága .A nehéz időkben többet, mint kenyere felét adta oda arra, hogy az ország és a főváros rendjét biztosítani lehessen, hogy a gazdasági válsággal dacolva, mindenkinek legyen betevő falatja és a hidegtől megóvó fedele. Most új feladatok előtt állunk: *a tavasznak munkát kell hoznia.*

Dolgozni kell, mert ahogy mentek a dolgok, úgy tovább nem mehetnek, bármily optimisták szeretnénk is lenni, de érezzük, hogy ennek a városnak lakossága most már a roskadozás szélén áll. A főváros bölcs vezetősége eddig meg tudta óvni a kommunitás pénzügyi integritását, most azonban a legteljesebb odaadással kell munkához látni, hogy más viszonyokat teremtsünk. Ennek a tavasznak meg kell hoznia a megváltó ötletet, amely a világot kisegíti a bajokból, ennek a tavasznak ki kell virágoztatni újra az életet, mert ki akarunk menekülni a temetőből.

Vagy nem a temető az, amikor a Fővárosi Statisztikai Hivatal a maga tökéletesen pontos apparátusával igazán minden lázító szándék nélkül kénytelen elmondni, hogy az idén januárban egyharmadrészét építettük annak, amit tavaly januárban építettünk. Ugyanez alatt az idő alatt negyedfélszeresére emelkedett az üres lakások száma, üres üzlet pedig kétszer annyi van mint tavaly volt. Ez a szegénység menekülése a fővárosból, ez az adóalanyok teljes és tökéletes összeroppanása. Mondjuk-e el, hogy a BSzKRT harmadfél millióval kevesebb utast szállított, mint a mult év első hónapjában és még a lóhúsfogyasztás is harminchárom százalékkal hanyatlott. Mindehhez pedig még csak azt tesszük hozzá, hogy ezek az adatok január hónapból valók, tehát megelőzik az újabb adóemeléseket és fizetéscsökkentéseket.

Amerika felől, Róma felől, egy kicsit Genf felől biztató remények sugároznak felénk. Nehéz válságokban megedzett lélekkel és megkérgesedett szívvel azonban tudjuk, hogy a tavaszi rügyek le is szoktak fagyni. Nekünk tehát nem a mennyországból kell a csodákat várnunk, de még az ország határain túlról sem, hanem idehaza kell magunknak bölcsen és bátran cselekednünk. Vannak jeleink, amelyet azt mutatják, hogy nem ülünk ölbetett kézzel és hogy vannak gondolkozó fők, amelyek a segítőeszközök után komolyan kutatnak. Nem vagyunk elbizakodottak és semminek sem tulajdonítunk túlzott jelentőséget, mégis úgy érezzük, hogy az első tavaszi napsugár nem hagyja érintetlenül a magyar önmegsegítés fáinak rügyezését. Biztató jelnek látjuk például az *Ipari Munkaszervező Intézet* megalakulását, amely azt mutatja, hogy a gyáripar nem nézi tétlenül a gazdasági élet holtpontrajutása idején munkátlan tömegek vergődését. A gyáripar mellett ezen a téren Budapest székesfőváros tanácsa is megtette a maga kötelességét. Hinnünk kell benne, hogy ez az intézmény, ha a munkanélküliség kérdését megoldani nem is tudja, de gátját tudja vetni, hogy a munkanélküliség tovább terjedjen.

Nem nagyon burjánzanak a mentőötletek, de azt az egy-kettőt, amelyet mégis kitermelünk, nagyon meg kell becsülni. Ezért örvendetes az is, hogy ha a meglévő gondolatokat egészséges irányban fejlesszük, meglévő intézményeinket hasznosabbá, praktikusabbá tesszük. Ezért örvendetes az is, hogy az idegenforgalom fejlesztésének kérdését ma ismét élesztgetni kezdik. Nem gusztusunk szerint való ugyan, hogy ebbe a nagy problémába politikát kevernek bele, de lehetnek nagy eredmények, amelyeket bármely úton is el kell érni. Tudjuk, hogy az az akció, amely az IBUSz körül zajlik most, főként politikai manőver. De ha az IBUSz-t akár ezen az úton is sikerül megszabadítani betegségeitől, vagy esetleg a MÁV-ot új virágzásra ébreszteni, az idegenforgalmat pedig bármely úton fellendíteni, akkor ennek sikerén az egész ország örülni fog.

Bizony ezek sanyarú, sorvadt tavaszi rügyek, de ki tudná megmondani, hogy hol kezdődik el az igazi virágzás? Talán már jó úton is vagyunk.

Tízről egy százalékra mérsékelték a színházak vigalmi adóját

A régi tartozásokat kis töredékek megfizetése ellenében törölték — Megszüntek a vigalmiadó-mizériák

A mult év nyarán egymást érték a városházán a beadványok és kérések: a színigazgatók kollegiuma terjesztette elő kívánság-sorozatát *a vigalmi adó mérséklése* érdekében. A polgármesternél lefolytatott ankéten a színigazgatók, a színházi szerzők, a színészek és a kritikusok is képviseltették magukat, akik nagy elégtétellel fogadták *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok ama bejelentését, hogy hajlandó a kérelmek honorálására messzemenő intézkedéseket életbeléptetni.

A színházak konjunktúrája ebben az évben sem mutat javuló tendenciát, *a panaszok azonban elnémultak.* Ma már nem szállnak ki adóellenőrök meglepetésszerűen az előadások megkezdésekor a színházak épületébe és nem hallani olyasmit sem, hogy az egész bevételre rátették kezüket a finánkok. Hogy mi okozta ezt a kedvező változást, arról érdekes részleteket tudott meg a *Fővárosi Hírlap* munkatársa:

— A budapesti színházi vállalkozók, — mondották beavatott helyen — a mult évben hatalmas összegekkel voltak hátralékban, sőt

akadt olyan színház is, amelynek a vigalmiadó tartozása a harmincezer pengőt is túlhaladta.

A szóbanforgó ankét lezajlása után, amelyet *Lamotte* Károly tanácsnok a színházi érdekeltekkel tartott, a pénzügyi osztály messzemenően méltányos rendelkezést adott ki, amelynek következményeként *a színházak rendezni tudták összes hátralékaikat.* A főváros ugyanis a tartozások megfizetésére minimális átalányt vetett ki és így az évek óta felgyülemlett vigalmiadókövetelésekből valami mégis csak befolyt a főváros pénztárába.

A többit leírták és a tartozásokat elengedték.

A pénzügyi osztály azonban továbbment és gondoskodott arról, hogy *jövőben a vigalmiadó ne okozzon zavart sem a színházaknál, sem pedig a fővárosnál.*

Az eredetileg tíz százalékos vigalmiadót 1.5 százalékra mérsékelték,

sőt még ezentúl újabb kedvezményt is biztosítottak. A tényleges napi bevételnek csupán *1 százalékát* rögzítették meg vigalmiadó címén, *míg a további fél százalék befizetésére csak abban az esetben kerül sor, ha a színházi vállalkozás könyveivel igazolja az évvégi deficites üzleteredményt.* A helyzet tehát az, hogy *a tízszázalékos adóból egyszázalékos adó lett és* most a színházak és a főváros között *vigalmiadódifferenciák nincsenek.*

*

Amint látható, *Lamotte* Károly dr. tanácsnok messzemenő méltányossággal és kultúrérzékkel oldotta meg ezt a hosszas és kínos problémát. A színigazgatók valóban hálásak lehetnek a fővárosnak, amelyik a maga részéről jelentékeny áldozatot hozott a színművészet támogatására.

Borvendég Ferenc alpolgármester:

Szó sem lehet a közüzemi tarifák megdrágításáról!

A főváros gazdasági ügyeinek irányítója nyilatkozik a pénzügyi helyzetről, a takarékoskodásról, a közmunkák méreteiről és a nagyüzemek rekonfrukciójáról

A főváros hivatalos vezetői a törvényhatósági tanács legutóbbi ülését használták fel arra, hogy az intéző szervnek részletes tájékoztatást adjanak a pénzügyi vonatkozásokról. *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Lamotte* Károly tanácsnok ismertették az összes aktuális pénzügyi problémákat, majd *Sipőcz* Jenő polgármester adott összefogó képet a községi háztartás alakulásáról. A messze kiható fontosságú vitában résztvettek a tanács majdnem összes tagjai, akiket felszólalásaikban minden tekintetben a főváros érdekeinek védelme és Budapest szeretete vezette.

A főváros pénzügyi helyzetéről folytattunk beszélgetést *Borvendég Ferenc* alpolgármesterrel, a gazdasági ügyek legfőbb intézőjével, akitől mindenekelőtt azt kérdeztük, hogy *miképpen ítéli meg a főváros bevételeinek alakulását.*

Borvendég Ferenc alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ez évi költségvetés bevételi oldalainak megkonstruálását óvatos mérlegeléssel vittük keresztül és természetesen nemcsak a mult évi bevételekhez igazodtunk, hanem

számoltunk a helyzet várható rosszabbodásával is.

A gazdasági válság kimélyült, az általános kereseti viszonyok nem javultak és így *nem jelent meglepetést az a körülmény, hogy a folyó bevételek némiképpen a várakozásunkon alulmaradnak.* Vonatkozik ez egyformán úgy az adójövedelmekre, mint az üzemi hozadékokra, ahol ugyancsak megnyilvánul a fogyasztás csökkenése. Ilyen körülmények között

a főváros háztartásának biztosítása kötelességünkké teszi a fokozottabb takarékoskodást,

amelyet minden téren érvényesíteni kívánunk. A takarékoskodás természetesen nem mehet el olyan mértékig, hogy az *jogos érdekeket sértsen és a köznek károsodást okozzon.*

Megjegyeztük, hogy a fentvázolt takarékoskodási szellem esetleg a *közmunkák rovására* fog menni, már pedig az érdekelt iparosság a legnagyobb reménységeket fűzi a főváros megrendeléseihez.

— A költségvetésben jelentős tétel szerepel közszállítások és közmunkák elvégzésére, illetve lefolytatására, — mondotta *Borvendég* alpolgármester — nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy

ezt az előirányzatot még akkor készítettük, amikor a háztartás bevételeinek nagyobb méreteire számítottunk.

Minden törekvésünk odairányul, hogy a közmunkák kiadása ne szenvedjen

érzékeny lefaragást, *azonban másik oldalon a főváros teherbirása a mérvadó.* Ahogy a helyzetet megitélem,

az előirányzott közmunkák nagyrészét sikerül tető alá hozni

és csak kisebb hányaddal kell számolni, amelyeknek a végrehajtását kedvezőbb időpontra kell elhalasztani. Annyi bizonyos, hogy *az iparosság, a gyárak és a vállalkozók az idén is a fővárost tekinthetik legnagyobb munkaadójuknak.*

A beruházásokkal kapcsolatban *a nagy közüzemek rekonstrukciójára* tereltük a beszédet és megkérdeztük, az alpolgármestert, hogy mikor indul meg nagyobb erővel a programm folytatása.

— Négy nagy gyár és ipari üzem — hangzott a válasz — még ma is dolgozik az Elektromosművek és a Vízművek rendelésein, amelyeknek fedezete a *függő kölcsönből rendelkezésre áll.* További fejlesztés és kiegészítés csak akkor történhetik, ha új fedezet áll rendelkezésre és ebben a vonatkozásban

a transzferpénzek felszabadítása fog lényeges lehetőségeket biztositani.

Számításaim szerint a külföldi hitelezők most már rövid időn belül parafálják a főváros által előterjesztendő szerződéstervezeteket és akkor *többmillió pengőt befektethetünk az üzemek újításának céljaira.* Valószínűleg a nyári hónapok elején történik itt fontos lépés és akkor a nagyüzemek ismét hosszú hónapokra biztosítanak munkát a hazai gyáraknak.

A főváros pénzügyi helyzete volt már kedvezőbb is, — így formuláztuk a következő kérdést *Borvendég* alpolgármester előtt. Ha ez így van, — folytattuk — akkor *él-e a főváros az üzemi tarifák felemelésének gondolatával?*

— A mai viszonyok között — úgymond — erről nincsen szó, mert a *sok tehertől roskadozó polgárság nem vállalhat újabb többletkiadásokat.* Ezzel tökéletesen tisztában vagyunk és így a tarifaemelés fegyveréhez **semmiképpen sem nyulunk.**

Tesszük ezt elsősorban szociális okokból, másodsorban pedig abból az észszerű elgondolásból, hogy a *tarifadrágitás a mai szituációban amúgysem hozná meg a megfelelő eredményt.*

Borvendég Ferenc alpolgármester nagyérdekességű nyilatkozata megnyugtató és örvendetes. A pénzügyi helyzetre és általában a főváros gazdasági megalapozottságának a biztosítására elsőrendű és lelkiismeretes szakemberek vigyáznak. Külön figyelemreméltó az a bejelentése az alpolgármesternek, hogy a *tarifaemelés veszedelmétől nem kell tartani Budapest közönségének.*

Hatszáz Friedrich-párti peticionáló ellen keresetet indul az ügyvédi költségek behajtásáért

Az alaptalan vádaskodás következménye: bünvádi eljárás és 32 ezer pengő ügyvédi költség

A déli kerületi képviselőválasztás epilógusát végre megérhette az a közvélemény, amelyiket éveken keresztül azzal biztattak, ellenzéki oldalról, hogy *bizonyos pártok jogtalanságokat követtek el és igy jutottak mandátumokhoz.* A közigazgatási bíróság elutasította a Friedrich-párt peticióját, ami nemcsak abból a szempontból érdekes, hogy a *pártatlan fórum igazolta a megválasztott képviselők mandátumainak tisztességes úton történt megszerzését,* hanem ugyanez a pártatlan fórum *bélyeget ütött a panasztevőkre,* amikor megállapította, hogy

a hamisításokat a vádlók követték el.

Emlékezetes, hogy a Friedrich-féle keresztény ellenzék a déli kerületi képviselőválasztás ellen peticiót nyujtott be és éles szavakkal kifogásolta, hogy *a választási bizottság aláirásaikat nem találta jogérvényesnek.* A Friedrich-párt 11 ezer aláirást adott be, azonban a választási bizottság

csak 4490 aláirást fogadott el szabályosnak

és további hatszáz törvényszerű aláirást követelt. A Friedrich-párt hozott is ezer és ezer aláirást, amelyek közül azonban a választási bizottság csak néhányat tartott elfogadhatónak és ezért a törvényben előirt kötelezettségével élt:

a Friedrich-párt nem vehetett részt a déli kerületi szavazáson.

És jött a petició. A Friedrich-párt hatalmas erővel vonult fel vélt igazának bebizonyitására, a tanuk százait citáltatta a közjogi ügyosztály, majd az ítélőtábla elé. A kihallgatottak legnagyobbrészben *tagadták aláirásuk valódiságát* és elmondták, hogy a Friedrich-párt ivein szereplő névaláirásuk nem tőlük származik. A közigazgatási bíróság e ténykörülmények figyelembevételével természetesen nem dönthetett másként, minthogy

megállapitotta a Friedrich-párt részéről elkövetett hamisitások tömegét.

Az akta le van zárva és a közigazgatási bíróság ítéletével szemben további rekriminációnak helye nincs. Tanulság azonban van: *félre kell tenni azt az ellenzéki mentalitást, amelyik vadul hadonászik, kiabál és folyton erkölcsi alapra hivatkozik.* Amikor azonban a bizonyitásra kerül a sor, nem tudnak produkálni. Sőt ellenkezőleg: rájuk húzzák a vizeslepedőt azzal, hogy

a gyujtogató kiabál a leghangosabban.

Ők hamisitottak és mégis ők akartak terrorizálni a tisztességes erkölcs fehér tógájában. Csalással, furfanggal és hamisitással vádolták azokat a pártokat, amelyeket a választók tömegei eredményesen támogatak, mig *a maguk kudarcát handa-bandázással és rágalmazással kivánták szépiteni.*

Az itélettel a délkerületi petició ügye még nem zárult le. Az évek óta húzódó és hallatlan anyagot felölelő eljárás a peticiót védő ügyvédeknek nagy anyagi és időbeli fáradságot okozott és így a *bíróság 32 ezer pengő ügyvédi munkadijat itélt meg a számukra.* Megindul tehát a monstre-kereset:

a 32 ezer pengő megfizetésére 600 peticionáló ellen folyik az eljárás, a jóhiszemű aláirók százai ellen, akiket beugrattak abba, hogy aláirásukkal támogassák az alaptalan feljelentést.

De következik egy másik mellékhajtása is ennek az ügynek: *a közigazgatási bíróság áttette az iratokat az ügyészségre, ahol megindítják a bűnvádi eljárást választási visszaélések és közokirathamisitás miatt — a Friedrich-párti jelölőivek hamisitói ellen.*

Megtört az olajkartel, kevesebbe kerül az utak portalanítása

Szenzációs eredménnyel végződött az új versenytárgyalás

Mint minden évben, az idén is a kellő időben irta ki a polgármester az utak olajozására vonatkozó versenytárgyalást. Az ajánlatok — tizenhat cégtől — beérkeztek, de az árak közel 30%-al haladták túl a tavalyi mértéket. A polgármester emiatt megsemmisitette a versenytárgyalást és új versenytárgyalást hirdetett, amelynek határideje *kedden, március 21-én* délben járt le.

A Köztisztasági Hivatalban felbontott ajánlatok nagy meglepetéssel szolgáltak. Elsősorban kitünt, hogy a multkori pályázóknak csak egy kis töredéke vett részt a versenytárgyaláson,

áraikkal pedig csaknem a tavalyi színvonalon mozogtak.

Pályázott egy dr. *Bálint* István nevü vállalkozó is, aki új eljárást ajánl a portalanításra: *olajozás helyett chlorcalci-lugot.* Ajánlata felett azonban napirendre kellett térni, mert az teljesen szabálytalan volt és még csak az egységárat sem tüntetette ki.

A beérkezett ajánlatok a következők:

Magyar Petróleumipar r.-t.

vállal 400.000 □ métert, ebből
200.000 □ métert 26 fillérért
200.000 □ métert 28 fillérért

Schwartz Rudolf és Társa

vállalja az egész 700.000 □ m 21.8 fillérért.
300.000 □ m megbízás után 12.000 □ m ingyen végez
500.000 □ m megbízás után 20.000 □ m ingyen végez
700.000 □ m megbízás után 30.000 □ m ingyen végez

Hazai Kőolaj r.-t.

vállal 400.000 □ métert, ebből
100.000 □ métert 23.15 fillérért
200.000 □ métert 24.45 fillérért
100.000 □ métert 25.10 fillérért

Nyirbogdányi Petróleumipar Rt.

vállal 700.000 □ métert, ebből
200.000 □ métert 22 fillérért
500.000 □ métert 23.5 fillérért

Hegedüs és Társa

feltételei azonosak a nyirbogdányival.

Szőregi Petróleumipar Rt.

vállal
30.000 □ métert 28.25 fillérért
100.000 □ métert 30.65 fillérért

Amint emlitettük, az ajánlatoknál az az örvendetes tény jelentkezik, hogy *lényegesebben olcsóbbak a megsemmisitett versenytárgyalás áraínál* és igy most már mód adódik arra, hogy a megállapitott 200.000 pengős hitelkeretből, amelyből azonban a polgármesteri rendelkezés értelmében még 10%-ot zárolnak, tehát a rendelkezésre álló 180.000 pengőből

az egész 700.000 □ m. terület portalanitható lesz.

Feltűnő a *Schwarz-cég* ajánlata, amely különös feltételeivel, mint az előző években, most is

alkalmat nyujt a zavarkeltésre.

Úgy látszik, hogy ezúttal is a *Nyirbogdányi pályázata lesz a legalkalmasabb a komoly mérlegelésre.* Ez a vállalat a multban mindig kifogástalanul végezte a rábizott portalanitási munkákat és *külön érdeme, hogy a két év előtt még 70 fillér körül mozgó egységárakat a mai színvonalra csökkentette.*

Hogy miképpen alakul a főváros állásfoglalása, azt e pillanatban még tudni nem lehet. A döntés két héten belül várható.

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árút legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4 sz. Tel.: 92-3-35

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

WEEK-END, VILLA
ÉS HÁZHELYPARCELLÁZÁSRA
ALKALMAS TERÜLET
sürgősen keres és részletes irásbeli ajánlatot kér a Kereskedők és Iparosok Propaganda Szövetkezete telekszelvény akciója
V., BÁTHORY-U. 5. FÉLEM.
Telefonszámok: 16-8-38, 19-0-85

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-49.

Leukoplast
magyar gyártmány

Kitünő és biztató a főváros gazdasági megalapozottsága

Nem kell aggódni a pénzügyi helyzet miatt — A főváros dönt a közmunkák méretéről — Károsodás nélkül kell likvidálni a Duna-alagutak ügyét

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén teljes részletességgel foglalkoztak a főváros pénzügyi helyzetével és a széleskörű vitában minden oldalról megvilágították a községi háztartás várható alakulását. Magától értetődik, hogy a zárt ajtók mögött lefolyt vitaanyag *nem került nyilvánosságra* és talán ez okozta, hogy a nagyfontosságú kérdéssel kapcsolatban a legkülönbözőbb híresztelések terjedtek el. Szükségesnek tartottuk, hogy a főváros pénzügyi helyzetéről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét kérdezzük meg, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi adminisztráció vezetői teljes egészében feltárták a pénzügyi helyzetet és így *a tanács tagjainak módjukban volt betekinteni a gazdálkodás minden részletébe.* A pénzügyi helyzet ismeretében teljes meggyőződéssel kijelenthetem, hogy

a főváros pénzügyi megalapozottsága ma is kitünő és a gazdasági válság okozta nehézségek nem terjedtek odáig, hogy azok a legkisebb nyugtalanságra okot adjanak.

A törvényhatósági tanács és a polgármester részéről együttesen kezdeményezett *óvatossági politika* teljes sikerrel járt és mert ezen az alapon kívánjuk továbbvinni a községi háztartást a jövőben is, *semmi aggodalmat sem táplálok a főváros pénzügyeinek alakulásával szemben.*

—

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy mikorra várható *a berlini tárgyalások* befejezése, amely iránt nemcsak várospolitikai, hanem bankkörökben is élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— A transzferpénzek felhasználására vonatkozó tárgyalások likvidálása — úgymond — nem tőlünk függ, hanem *azoktól a külföldi kapacitásoktól, akik az ostendei egyezményben képviselt hitelezőket képviselik.* A pénzügyi tanácsnok berlini tanácskozásairól beszámolt a tanácsnak, amely örömmel vette tudomásul, hogy

számos vonatkozásban sikerült a még fennforgó függő kérdéseket tisztázni és új elvi megállapodásokat létrehozni,

amelyek a végleges szerződés előtt feltétlenül szükségesek. Az előadottakból azt a meggyőződést merítettem, hogy *a 10—12 millió pengőre rúgó transzferpénzek felszabadítása néhány héten belül megtörténik,* ami kétségtelenül jelentékeny felfrissítést hoz a gazdasági életbe.

—

A közelmultban riasztó hírek terjedtek el arról, hogy *a költségvetésben felsorakoztatott közmunkaprogramm végrehajtását teljesen mellőzik* és ebben a vonatkozásban utaltak a belügyminiszter jóváhagyó leiratára. *Kozma* Jenő felfogása szerint erről nem lehet szó.

— A belügyminiszter jóváhagyása — mondotta — távolról sem törli el a közmunkákra felvett tételeket, sőt megállapítja annak a szükségét, hogy

a főváros erejéhez képest továbbra is gondoskodjon az ipar, a kereskedelem és a vállalkozás foglalkoztatásáról.

Minden aggodalom fölösleges tehát, mert a főváros a közmunkák kiírását éppen a tavaszi hónapokban kívánja nagyobb mértékben végrehajtani. Egészen más kérdés, hogy a főváros a maga hatáskörében milyen álláspontra helyezkedik

a közmunkák méretei dolgában.

Tudvalevő, hogy az ezévi költségvetést csak *keretnek* tekintjük, amelyen belül a bevételekhez igazodva, folyósítjuk a különböző kiadásokat. Lehet, hogy megszűkítik a közmunkaprogramot, azonban *még így is tekintélyes tételek állanak rendelkezésre a kivitel számára.*

—

Szóvátettük a *Duna-alagutak beomlásának ügyét,* amely körül érdekes felszólalás hangzott el a tanács legutóbbi ülésén. *Payr* Hugó ugyanis kimutatta, hogy a Vízművek igazgatósága az Egységespárti tagok ellenkezése dacára a mai rendszer mellé állott és ez okozta az előre megjósolt zavarokat.

— *Ügyetlenség volt* — mondotta *Kozma* Jenő — a most kudarccal végződött alagútépítési rendszert elfogadni, amikor 14 pályázó volt, amelyeknek

mindegyike más és más rendszer szerint iparkodott ezt a komplikált műveletet végrehajtani.

A Vízművek igazgatóságában helyet foglaló párt-delegátusaink éppen ezért küzdöttek a rendelés kiadása ellen, azonban eredmény nélkül. A tiltakozások sorozatai jegyzőkönyvben vannak elfektetve és így

minden más beállítás ellenkezik az igazsággal.

Most csak az a törekvése lehet a fővárosnak, hogy *károsodás nélkül ússza meg ezt a kudarcot, amelynek felelősségét a polgármester ki fogja vizsgálni.*

*

A közlekedési bizottság, melynek *Kozma* Jenő az elnöke, a legközelebbi időben ülésre jön össze, ahol *tárgyalni fogják a villamosokon való dohányzás engedélyezését és számos más időszerű közlekedési problémát.*

Benz-Mercedes, vagy Rába-Krupp gyártmányokkal szaporítják az autóbuszok számát

Folynak az előkészítő tárgyalások az ötven új jármű megrendelésére

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén ismét szóbakerült *az autóbuszpark szaporítása* és ennek kapcsán az a kívánság, hogy *a főváros ötven új autóbuszt szerezzen be* a közlekedési szempontból elhanyagolt városrészek ellátására. *Sipőcz* Jenő polgármester a felszólalásra kijelentette, hogy a kérdést tanulmányozza és megfelelő időben részletes javaslattal jön az intéző fórumok elé.

A polgármester szükségesnek tartotta, hogy azonnali lépéseket tegyen és megfelelő tájékoztatást kapjon a lehetőségek felől. Egyelőre még a rendelések kiadásáról korai volna beszélni, azonban *megindultak bizonyos puhatolózó tárgyalások,* amelyek végeredményben az autóbuszjáratok kiterjesztését célozzák.

Az új autóbuszok megvásárlásával kapcsolatban

beavatott helyről

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Évek óta tervezzük, hogy 50 új autóbuszt állítsunk be a közlekedés szolgálatába. A mai autóbusz-park csak nehézségekkel tudja ellátni a folyton növekedő igényeket és

az Autobuszüzem a legnagyobb dicséretet érdemli, hogy aránylag kis felkészültséggel ilyen nagy hálózatot tud üzemben tartani.

— Az új autóbuszok megrendelése előtt mindenekelőtt azt kell tisztázni, hogy *melyik gyár jöhet számításba úgy a járművek tökéletessége, mint az áruhitelezés szempontjából.* Tudvalevő, hogy a mostani kocsitípusokat a *Benz—Mercedes*-rendszer szerint a *MÁV gépgyár* állította elő, ahonnan azonban olyan értesülést kaptunk, hogy

le akarják szerelni az autobuszgyártó berendezést.

Lehetséges, hogy az ilyen nagyarányú megrendelés esetén eltekintenek ettől a tervüktől, amely esetben az új autóbuszokat az állami gyár szállítaná. Megtörténhetik azonban, hogy a főváros elkésve adja ki rendelését és így a Benz—Mercedes-típusok nem állíthatók elő, azonban a lehetőség még mindig adva van ahhoz, hogy ez *a nagyarányú munkálat belföldi gyárban kerüljön lebonyolításra.*

A győri vaggongyár, amely a Rába-Krupp-rendszerű autobuszokat gyártja,

minden tekintetben számításba jöhet, és természetesen érvényesülne a fővárosnak az a kívánsága is, hogy a járművek karosszériája és belseje a mai berendezkedés szerint történjék. Az összes adatok beszerzése után megfelelő javaslatot készít a polgármester és akkor az *autonómiának feladata, hogy ezt az áruhitelezési tranzakciót lebonyolítsa.*

Képekben, fotografiákban, modelekben megörökítik a Tabán várostörténeti emlékeit

Néhány hét mulva megkezdik a halálraitélt varosrész bontását

A kormánnyal folyamatban levő tárgyalások reményt nyujtanak arra, hogy a *Tabán újjáépítése* a közeljövőben végre megoldható lesz. Az újjáépítés ügyszólván valamennyi ügyosztály ügykörét érinti. A sikeres végrehajtás biztosítása érdekében a polgármester szükségesnek tartotta, hogy e nagyszabású feladat megoldása egy személy irányítása és felügyelete alá kerüljön és ezért a végrehajtással járó minden intézkedés jogát *Borvendég* Ferenc alpolgármesterre bízta, aki előadónak *Babarczy* István báró tanácsi főjegyzőt, a közgazdasági ügyosztály vezetőjét rendelte ki.

A Tabán összes lakóinak — mint ismeretes — a főváros *május 1-re* felmondott és előreláthatóan ebben az időpontban

megtörténik a lebontásra kerülő épületek kiürítése is.

A városrész szabályozási tervein lázasan dolgozik a magánépítési ügyosztály és az új terveket a legközelebbi hetekben már bemutatják a törvényhatósági tanácsnak. Amint a szabályozási tervek elkészülnek, nyomon követi ezt a munkát *az úthálózat és a közművek építési terveinek elkészítése.*

A főváros vezetősége gondoskodni fog *a Tabán várostörténeti emlékeinek megőrzéséről.* Ezekre vonatkozóan

Némethy Károly tanácsnok,

a közművelődési és művészeti osztály vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap munkatársának:*

— Annak előrebocsájtásával, hogy a Tabánban igen kevés a műemlék, a főváros vezetősége mégis úgy tartotta helyesnek, hogy *megőrzi az utókor számára e régi, romantikus városrész emlékeit.* A Tabán egyes részeit igen hűen érzékelteti az a nagyszámú festmény, amelyeknek a főváros máris birtokában van. Intézkedés történt, hogy

a Tabán jellegzetes részeit fényképeken is megörökítsük.

Most folyik azoknak a tárgyaknak, épületrészeknek, kapuknak, kőfaragásoknak és egyéb tárgyaknak a lajtsromozása, amelyeket mai állapotukban megőrizni kívánunk, részben pedig beilleszteni fogjuk a készülő új épületek konstrukciójába. Tervbevettük azt is, hogy a régi Tabánról *plasztikus gipszmodellt* készíttetünk. Ami a városrész eltüntetését illeti, sokan vannak, akik ezt túlságosan radikálisnak tartják és az a véleményük, hogy meg kellene eredetiben őrizni az utókor számára. Erre azt válaszolhatjuk, hogy a Tabán elsősorban nem olyan régi eredetű, mint azt általában hiszik. Sohse volt reprezentábilis része Budának, hanem mindig csak szegényes, kevertnépű külváros volt. A legrégibb épület az 1800 körüli időből származik. Tehát török emlékek után ott hiába kutatunk. Még kevésbbé áll az a feltevés, hogy a Tabán Buda török hódoltságának emlékeit őrzi. Igy például a

a Kereszt-téren levő oszlop eredete is bizonytalan és alig valószínű, hogy a hozzáfűzött pellengérlegenda megállná a helyét.

Az oszlopon levő szám az 1853-ik esztendőt tünteti fel és valószínű, hogy ebben az évben került a helyére. A legérdekesebb emlék a Szarvas-téri szarvasház kapuzata, de erről sem állhat meg az a legenda, hogy Mátyás király korából származik, hanem sokkal későbbi eredetű.

Ami a Tabán egyes részének eredeti állapotban való megőrzését illeti: ez egyedül a Szarvas-térre vonatkozhat,

ahol az említett Szarvasházon kívül több más régi érdekes épület, többek között a jellegzetesen eredeti budavárosi ház áll.

Bérhengerlést
3 kerekü és tandemhengerekkel vállalunk.
Motor és Gépgyár MARTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsebet királyné-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

Befejezés előtt a vízművek káposztásmegyeri főtelepének rekonstrukciós munkái

Eredmény nélkül megszakadtak a kisajátítási tárgyalások a szigetmonostori birtokosokkal — A főváros a kormányt közvetítésre kéri

A főváros közgyülése két évvel ezelőtt elhatározta, hogy gazdaságossági szempontokból felújítja a vízművek gépberendezését. A vízművek rekonstrukciós munkáit eddig minden zökkenő nélkül bonyolították le és most már a befejezéshez közelednek.

A nagyszabású munkáról

Schara Béla főjegyző,

a vízvezetéki és világítási ügyosztály vezetője, a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A vízművek káposztásmegyeri főtelepén a rekonstrukciós munkák közelednek a befejezéshez. A toldalék-gépház gépeinek beszerelése folyamatban van. Az I. számú átemelő-telepen a központi fűtés és villanyvilágítás berendezési munkái örvendetesen haladnak, a II. átemelőtelep két gépcsoportjának szerelésével együtt. A budaújlaki vízműtelepen és a krisztinavárosi vízmű régi gépházában a berendezés szerelése és az ezzel kapcsolatos építési munkák most vannak folyamatban. Megkezdték az ikercsatorna tisztítását a „siphoncső"-csatornák javítását, nemkülönben

az új vízszűrőház belső szerelését.

A szűrőberendezés szívóaknájának építése szintén megkezdődött.

A vízművek bővítése céljából szükséges **szigetmonostori terület megszerzése körül még mindig komoly nehézségek vannak.**

Az elkerülhetetlen és sürgősen szükséges területek megszerzésére irányuló tárgyalások az elmult év végén *teljesen megszakadtak.* Pedig a főváros egyre növekvő vízszükségletének biztosítására az újabb területekre okvetlen szükség van.

•

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a főváros lépéseket tesz a kormánynál és felkéri, hogy a szükséges területek mielőbbi megszerzését befolyásával egyengesse.

Kilencszázéves keresztény őstemplom nyomaira bukkantak a Piarista-téren

Nagy eredményeket ígérnek az ásatások — A főváros megvásárolta a magántulajdonban levő ingatlant, amelyen Mátyás király vadászkastélyára bukkantak

Erzsébet királyné szobrának felállítása után a főváros vezetősége elhatározta, hogy a belvárosi plébánia-templomot körülvevő bódésort lebontatja és ezzel a többszáz éves templomot kiszabadítja az ízléstelen környezetből. A bontást a napokban megkezdték. Már a bontás megkezdése előtt számítottak arra, hogy *érdekes meglepetések kerülhetnek napvilágra és ebben a feltevésben nem is csalódtak.* A bódésor téglafalainak eltávolításánál a középkori székesegyház faragott köveinek pilléreire bukkantak.

— A belvárosi templom barokkstílű hajója helyén — mondotta informátorunk — egy központi elrendezésű román stílusú !szentegyház állott, amelyhez *hozzáépítették a mai góthikus szentélyt.* Minthogy a középkor óta mintegy hat méterrel emelkedett a talajmagasság, ezért valószínű, hogy

a pillérek között leásva megtaláljuk a kripta és a mostani templomhajó alatt romokban még meglevő középkori templomot.

Ezért most a templom körül a bódék lebontása után kutató árkokat ásatunk, így akarjuk az említett romokat hozzáférhetővé tenni. Ennél a kutatásnál számitunk arra is, hogy esetleg

felleljük a tatárjárás idején elpusztult ősi templom maradványait,

amelyek valószinüleg a mai templom és a piarista épület között 4—5 méternyire lehetnek a mostani talajszín alatt.

Ennek a régi templomnak a nyomait már több mint száz évvel ezelőtt is kutatták. Ha most sikerül az ásatás, akkor *Budapest olyan nevezetességgel gazdagodik, amely a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot az ország határain túl is.*

A főváros megvásárolta Mátyás király vadászkastélya magántulajdonban lévő ingatlanát

Részletesen megirta annakidején a *Fővárosi Hirlap,* hogy a hűvösvölgyi Hidegkuti-út 48. számú villa kertjében Mátyás király legendás vadászkastélyának maradványaira bukkantak. A főváros vezetősége sokáig tanácskozott azon, hogy miképpen gondoskodjon a magánterületen fekvő páratlan érdekességű emlékmű megőrzéséről. A tanács nemrégiben úgy döntött, hogy megvásárolja a históriai szempontból nagyjelentőségű földterületet. A tárgyalások a tulajdonossal, *Simoncsics* Elemérnével eredménynyel jártak: *a főváros 28.000 pengőért megvásárolja a szóbanforgó területet.*

— A Hidegkuti-úton végzett ásatások — mondották illetékes helyen a *Fővárosi Hirlap* munkatársának — történelmi szempontból igen nagy jelentőségűek és a legteljesebb elismerés illeti meg a fővárost, hogy az ingatlant megszerezte és ezzel *az ásatások további folytatását biztosította.* A Hidegkuti-út 48. szám alatt

minden kétséget kizáróan Mátyás király vadászkastélyának maradványait ástuk ki.

A napfényre került leletekből megállapítottuk, hogy a kastélyt később II. Ulászló király átépítette és megnagyította.

A tulajdonképpeni vadászkastélytól kétszáz lépésnyire egy román ízlésben épített kápolna romjait tártuk fel.

Most mindenekelőtt a romokat megfelelő módon konzerváljuk és olyan állapotba helyezzük, hogy az idő viszontagságaitól megóvjuk. A másik feladat az, hogy a rendkívül gazdag leleteket az ásatás helyén rendezzük és az érdeklődők, valamint a régészeti kutatók számára hozzáférhetővé tegyük. Egyelőre nem gondolunk arra, hogy költséges múzeumszerű csarnokot építsünk, hanem csak

ideiglenes épületben fogjuk összegyüjteni a kiásott gazdag leleteket.

A tulajdonképpeni ásatás munkája már befejeződött és most a feltárt vadászkastély körül átkutatjuk a talajt, mert esetleg még további régiségekre is találhatunk.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: 35-8-04
„FLINTKOTE"
SPECIALISTÁK

W.C. FÜRDŐKÁLYHA, KÁD, MOSDÓ, stb. szabott áron
VI., LISZT FERENC-TÉR 4.
TELEFON: 22-2-67, 10-9-57 **HUBERT**

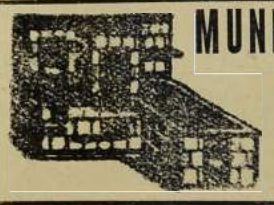
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

Binaturin
a bélműködés természetes szabályozója

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle **hengerelt** kereskedelmi árukon kívül az **ipari stabilmótorok, lokomobilok,** traktorok, **cséplőgépek** és más mezőgazdasági gépek. **Útépítő** (úthengerlő- és útgyalú-) gépek, lakókocsik. **Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek,** karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — **TEUDLOFF-DITTRICH**-féle armatúrák, szivattyúk stb. — **Teherautomobilok,** autóbuszok a **„MERCEDES-BENZ"** gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. **Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók.** Lajtos öntözőkocsik.— **Jobbágy**-féle szab. **folytonégő kályháink** a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb.) **a legjobban használhatók.** Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KER, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 46-0-29

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenézö udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletes építhető **ÖRÖKLAKÁSOKNAK** is kitünő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Méltányosabb adókedvezmény és tatarozási kölcsön nélkül ismét munkátlanná válik az építőipar

Az Iparkamara az illetékes minisztériumok azonnali intézkedését kéri

A vállalkozók és iparosok tömegei felkészülnek a munkálatokra és a tavasz beálltától remélik az építkezések megindítását. Évek óta felcsillannak ezek a remények, de minden alkalommal szerte is foszlanak, mert *az építkezési tevékenység fellendülése nem akar bekövetkezni.* Az iparosság pedig munkát és munkát kíván, amelyhez természetesen a hatóságok támogatását várják. *Milyenek a kilátások a következő hónapokban?* — tettük fel a kérdést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagnak, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke előtt, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Meglehetősen összezsugorodtak az építési lehetőségek, amit legjobban igazol az a körülmény, hogy *a városháza illetékes osztályán komoly építkezésekre alig kértek engedélyeket.* Kisebb építkezések, emeletráépítések és toldaléképítkezések szerepelnek a beadványokban, ami azt jelenti, hogy

a kilátások nem biztatnak komoly eredménnyel.

— A nagyarányú építkezések elmaradása arra int, hogy körülnézzünk a lehetőségek területén. Itt van *a Tabán kérdése,* bár ennek a grandiózus elgondolásnak is vannak vehemens ellenzői pénzügyi és közgadasági okokból. Arra hivatkoznak, hogy állandóan szaporodnak az üres lakások és bolthelyiségek, felesleges tehát új épületeket létesíteni, amellyel szemben én azt a látszólag paradox felfogást vallom, hogy

a lakásfelesleg szaporodása éppen az építkezések megbénulása miatt folytatódik.

Nincs munka, nincs kereset, a lakosság száma pedig nő, azonban nem tud elhelyezkedni és keresethez jutni.

— Építkezés a magánipar vonalán nincs és *a Tabán építkezése is csak a jövő évben kezdődik.* Az idén csupán az utakat és a közműveket építik meg, ami az általános építkezési ipar szempontjából nem jelent semmit. Valamit tehát feltétlenül kell próbálni és így nincs más lehetőség, mint

visszatérni a tatarozáshoz,

amit az is indokol, hogy az üresen álló lakások nagy tömege kitűnő alkalom azok modernizálására.

— Hogy lehet tatarozni? A háztulajdonos nem zárkózik el, csináltat terveket és költségvetést, de megakad azon, hogy hol vegye a pénzt. Kölcsönt nehéz szerezni és komplikálja a helyzetet az is, hogy sok ingatlan van megterhelve, már pedig *második, vagy éppen harmadik helyre kölcsönt felvenni szinte a lehetetlenséggel határos.* Akad esetleg olyan háztulajdonos, akinek volna pénze, de ő azt kérdezi, hogy

mi a rezon egy átalakítás megvalósításával?

Egy szempont volna, ami a kedvet megadja: az épület konzerválása és a modernizálással a jövedelem szaporítása.

— A mutatkozó kis lehetőségeket ki kellene használni és a tatarozást végeztető háztulajdonosokat megfelelő adókedvezményekkel támogatni, amire megvan a lehetőség. Most a helyzet az, hogy 5 éven keresztül a befektetett tatarozási tőke 10%-át adókedvezményben visszatérítik, de csak abban az esetben, *ha a bruttó bevétel 30%-ának erejéig terjed az átalakítás.* Az átalakítás általában zaklatással jár a többi lakókra, mert ez zavarja és háborgatja őket. Ez is arra int, hogy

ne kötelezzék a háztulajdonost az egész ház tatarozására és redukálják a kötelezettséget a bruttó bevétel 10%-ára,

ami lehetővé teszi, hogy *bizonyos modernizálásokat és rekonstrukciókat emeletre és bizonyos házrészekre korlátozzanak.*

— A Kereskedelmi és Iparkamara ebben az értelemben foglalt állást és kívánságait a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter elé terjeszti. A legfontosabb

az adókedvezmény méltányosítása és a tatarozási kölcsönök biztosítása,

mert enélkül még a legkisebb körre szorítkozó munkálatoktól is elütik az építőipart.

*

Értesülésünk szerint az illetékes minisztériumok soronkívül foglalkoznak a kérdéssel és a közeli napokban szűkebbkörű értekezleten beszélik meg a teendőket az ipari tömörülések vezetőivel.

JÓL ÉS KELLEMESEN

érzi magát Kathreiner Kneipp malátakávé és valódi Franck kávéizesitő élvezete után. Kisérelje meg!

Újból elhúzódik a Rudasfürdő távfűtésének megvalósítása

Előbb a Ganz-gyár villamosfűtésre, újabban pedig egy magánvállalkozó gázfűtőberendezésre tett ajánlatot

A téli idő enyhülésével nyomban hozzáfogtak a Rudas-fürdő környékének régóta sürgetett rendezéséhez. Az új kénesforrás ivócsarnokának építse befejezéséhez közeledik és elkészültek a nagy jövőjű rádiumos forrás befoglalásával is, a *Hungária-forrással együtt tehát három különböző hatású gyógyforrás nyílik meg néhány hét mulva a nagyközönség számára.* Lebontották a rendezés útjában álló igazgatósági épületet is, de ez az új helyzet még kirívóbbá tette a régi kazánház omladozó körvonalait, úgyhogy *végleges rendezésről addig komolyan szó sem lehet, amíg ezt a roskadozó és a környezetbe sehogy sem illő üzemi épületet el nem távolítják.* Erről azonban a közel jövőben szó sem lehet, mert a már korábban elhatározott és a közgyűlésben is engedélyezett távfűtő-vezeték megépítése körül *nagy zürzavar támadt.*

A Rudas-fürdő körüli bonyodalmakról

beavatott helyen

az alábbi részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Amikor a tanács elvben kimondotta a kazánház lebontását, előbb a középítési ügyosztálytól kértek szakvéleményt, hogy a fürdő *gőzzel* való táplálására milyen megoldás a legalkalmasabb. A műszaki ügyosztály azt válaszolta, hogy *hazai barnaszén tüzeléséhez legmegfelelőbb a láncrostélyos kazánok alkalmazása.* Ez a megoldás azonban új kazánház létesítését követelné, holott a cél éppen az volt, hogy a mostani kazánházat eltávolítsák. Ezért újra tárgyalás alá vették a kérdést és most háromtagú szaktestület zsürijére bízták a döntést. Ennek tagjai *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert és *Petrovácz* Gyula tanácstagok voltak, mind a hárman közismert szaktekintélyek. A tanácstagok zsürije elvetette a barnaszénkazános elgondolás tervezetét és

a fürdőigazgatóság eredeti tervét kívánta megvalósítani: távfűtést a Gellért-fürdőből.

Erre azután elkészítette a középítési osztály a távfűtési terveket, de a kivitel előtt geológiai vizsgálatot kívánt, nehogy a Gellért-hegy megfurásánál meglepetések jelentkezzenek.

— Ez is megtörtént. A Földtani Intézet és a Bányakapitányság közölte, hogy hozzáfoghatnak a fúráshoz, a 180 cm átmérőjű alagút semmiféle veszedelmet nem jelent a Gellért-hegy szilárdsága tekintetében. Már-már úgy volt, hogy kiírják a távvezeték építésére a versenytárgyalást és márciusban megkezdik a munkát, amikor újabb fordulat történt: befutott a *Ganz-művek* ajánlata, hogy

elektromos energiával fűtött gőzfejlesztő készüléket szereljenek a Rudas alagsorában.

Ezt az ajánlatot is kiadták a műszaki osztálynak véleményezésre. Kiderült, hogy annak megvalósítása nem gazdaságos, mert ha a legolcsóbb ipari árammal hevítenék is a kazánokat, *kétszer olyan drága lenne a fűtés* és a gőzfejlesztés, mint a távvezeték megvalósítása esetén. Emellett veszedelmes is a fürdő épületében ilyen nagyfeszültségű villamos energiával dolgozni. Alighogy megtörtént ez az állásfoglalás a Ganz-féle ajánlat felett, felmerült az újabb terv.

Egy magánmérnök a napokban részletes javaslattal állott elő, amely gázfűtésre szól.

Azt proponálja, hogy a Gázművek légszeszével táplálják a távvezetéket, úgy hogy gázzal fűtött vízmelegítő- és gőzfejlesztőkészülékeket szereljenek be az épület valamely részébe. Bármennyire valószínűtlennek is látszik, hogy a külföldi gázszén-szállítás nehézségei mellett gyakorlatilag megvalósítható volna a gázfűtéses megoldás, mégis ki kellett adni ezt az ajánlatot is felülvizsgálásra a főváros műszaki osztályának, *ami újabban elodázza a távvezeték építését.*

*

A távfűtés építésének halogatása dolgában kérdést intéztünk

Kovácsházy Vilmos tanácsnokhoz,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A főváros vezetőségének a távfűtés dolgában már megvan a kialakult álláspontja. Készen vannak a tervek, rendelkezésre áll a pénz is. A munkát csak azért nem kezdhettük el, mert

a kötelés óvatosság és elővigyázatosság azt parancsolja, hogy minden megoldási lehetőséget megvizsgáljunk.

Így történt ez a Ganz-féle ajánlatnál és így van a gázfűtéses megoldás tekintetében is. Sajnos, az előkészület egy kissé túl soká tartott, tehát az újabb ajánlatok elbírálása is heteket vesz igénybe, így a munkálatok megkezdése egyelőre késedelmet szenved. Reméljük azonban, hogy hamarosan mégis tisztázódik a helyzet és

még a tavasz folyamán el lehet indítani ezt a fontos, de műszakilag egyáltalában nem jelentéktelen munkát,

amely esetben aztán ősszel lebontásra kerülhet a valóban útban álló kazánház is. Amíg ez megtörténik, a fürdő és a források körül csak *ideiglenes rendezésről* lehet szó. Ennek a munkálatait viszont már elkezdtük.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

NEW-YORK KÁVÉHÁZ

DÉLBEN 12-től 4-ig
KIS MENŰ (leves, sült, köret, tészta) P 1.50
MENŰ (leves, sült, köret, tészta nagyobb adagolásban) ..... P 2.—

ESTE 8-tól 1-ig
KIS MENŰ (sült, köret, tészta)..... P 1.50
MENŰ (leves, sült, köret, tészta nagyobb adagolásban) ..... P 2.50

BORRAVALÓ 10%

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Napirendre tűzi a kereskedelmi miniszter az áruházaknak a kereskedők megsemmisítésére irányuló hadjáratát

Az áruházaknak a kiskereskedelem ellen megindított gyilkos hadjárata továbbtart. Nem múlik el nap, hogy a nagytőkés-áruházak újabb és újabb ötletekkel ne szélesitenék ki a legális kereskedelem ellen megindított offenzivájukat és kérlelhetetlenül törekednek ama céljuk felé, hogy *Budapest fogyasztóközönségét kizárólag az áruházakba tereljék be.* Velük szemben szervezetten ugyan, de sokkal gyengébb fegyverzettel állanak a kereskedők tízezrei, akik a fojtogató konkurrenciát immár képtelenek elviselni és kétségbeesetten néznek a számukra reménytelen jövő elé.

Az áruházak példátlan magatartása természetesen nem korlátozódik kizárólag a kereskedőkre. Nagyfontosságú szociális kérdéssé nőtte ki magát az áruházak méltatlan versenye, amelynek egyik szomorú következménye máris mutatkozik. A fűszerkereskedők értekezletet tartottak és elhatározták,

felmondanak alkalmazottaiknak, mert nem tudnak megbirkózni az áruházak részéről megindított árromboló versennyel.

Az áruházak sujtó ökle tehát nemcsak a kereskedőket éri, hanem *a szegény és védtelen alkalmazottak légiójá t is,* akiknek egzisztenciája a bolthoz van kötve, ahhoz az üzlethez, amelyik a gazdasági válság következtében amúgyis visszafejlődött, azonban *a kegyelemdöfést a gombamódra szaporodó áruházaktól kapja meg.*

Az áruházak részéről megindított gőzhenger nem áll meg. Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a Kossuth Lajos-utcában a volt Holzer-Áruház helyén:

Hegedüs, Mayer és Zentai nevü vállalkozók új áruházat nyitottak,

amelyikben a *Magyar Divatcsarnok* és társai példája nyomán nemcsak textilárukat, szőrmét, illatszert, díszmüárut, fehérneműeket, rövidárut, konfekciót, női kalapot, szőnyegeket és játékokat árusitanak, hanem *élelmiszert is és természetesen büffét* is berendeztek. Ennek az új áruháznak a vállalkozói megfelelő reklámmal adják tudtul, hogy 110 embernek juttatnak kenyeret, de azt nem mondják meg, hogy

mennyi sok alkalmazottnak zúzzák szét az egzisztenciáját a szomszédos üzletekben.

Az ál-szociális gesztust legjobban jellemzi, hogy ebben az új áruházban 25 és 50 filléres egységárosztályt is létesítettek, ahol azonban *az alkalmazottak fizetést nem kapnak, csak jutalékot az eladott portékák után.* Nem irigyeljük a kiszolgáló alkalmazottakat: még csak elképzelni is rémes, hogy *mennyi 25 filléres árut kell a vevőközönségre rátukmálniok, amíg egy pengőt jutalék címén megkeresnek.*

A kereskedők tömörülései nagyszabású ankéteken és országos akciók keretében kivánják megállitani a gyárak és nagyáruházak illegális versenyét. A kereskedelem egységes állásfoglalással akarja elhatározni teendőit a gyárak versenyének letörésére, amellyel

az állam által részükre nyujtott nagymérvü kedvezmények kihasználásával a kereskedelmet és az államot súlyosan megkárosítják.

Remélhetőleg a kongresszus meghozza a kivánt eredményt, amire sürgős szükség is van. Addig is a G. F. B. *Pók-áruházai,* a *Dreher-Maulék,* a *Szent István Tápszerművek* és a *Koesztlin-gyár* házaló árusitórendszerükkel, a *Stühmer*-üzletek, a *Stauffer*-féle sajtgyár fiókjai, a különböző szappan- és illatszergyárak megállás nélkül szaporitják és szervezik hálózatukat és minden igyekezettel, reklámmal, dobszóval, hangos propagandával

a vásárlókat végképpen elvonják a kiskereskedők szomorú üzleteiből.

A *Magyar Divatcsarnoknak* a tűzveszélyesség folytán annyira ismertté vált élelmiszer-osztályát most a *Corvin Áruház* is utánozza. A Rákóczi-út körzetében, tehát aránylag közvetlen-közelben, két élelmiszerárusitással foglalkozó nagyüzem veszi kereszttűz alá az összes élelmiszer-boltokat. A *Corvin Áruház* a körlevelek százezreit küldötte széjjel a magánháztartások számára és hirdeti, hogy *ezen az osztályon mindent megtalálhatni, ami a háztartáshoz naponta szükséges.* Árusitani fognak vajat, sajtot, tojást, mindenféle kolbászárukat és füstölthusokat, sonkát, friss tőzeléket, gyümölcsöt, hal- és húskonzerveket, gyarmatárukat, cukrot, csemegéket, likőröket, konyakot, borokat, sört, — a környékbeli élelmiszer-kereskedők legnagyobb megdöbbenésére. Mindez azonban nem elég, mert a verseny és

a még kinlódó kiskereskedők letörése gyorsabb tempót diktál.

A *Corvin Áruház* öt autója a megrendelőnek azonnal házhoz szállitja a szükséges élelmicikkeket. A *Corvin Áruház* még arra is vállalkozik, hogy *a telefonköltséget a vevőknek megtakarítsa* és hajlandó felhívni a feleket, hogy naponta mire van szükségük.

A kiméletlen meggazdagodási vágyat azonban nem illik mutogatni, sőt a mai helyzetben restelleni való, hogy egy-egy áruháztulajdonos sokezer adót fizető, családos, önálló élelmiszerkereskedőt tönkre akar tenni. Ezt a kártékony tevékenységet tehát meg kell bélyegezni. Erre vállalkozott *Lewin* Miksa, a Corvin Áruház idegen honos vezérigazgatója, aki egyik nyilatkozatában a legnagyobb mértékben elitéli azokat az áruház-tulajdonosokat, akik

a rendes polgári haszonkulcs alatt leginkább silány élelmiszereket árusitanak.

A *Corvin Áruház* élelmiszer-osztálya — mit is mondjon mást a vezérigazgató? — nem csatlakozik a többi áruház élelmiszer-osztályának módszereihez. A nyilatkozat természetesen nem más, mint reklám a *Corvin Áruház* élelmiszer-osztálya számára és

a jólndulat köpenyegébe burkolt szemérmeskedés,

ami azonban a józanul gondolkodó kiskereskedők tömegeit nem fogja megtéveszteni afelől, hogy a *Corvin Áruház is egzisztenciájuk kiirtását tűzte ki céljának.*

Az áruházak tatárjárása most már azonnali beavatkozást követel. Kiméletlen harácsolási módszerük a nyomor és a pusztulás útjára taszítja az önálló egzisztenciák tömegeit.

A Fővárosi Hirlap még idejében felismerte az áruházi mohóság mögött rejlő példátlan veszedelmet

és a kereskedők tömörülésével összefogva, a legértékesebb társadalmi réteg megmentésére sietett. Sikerült is felhívni az összes illetékes tényezők figyelmét erre a nemzeti veszedelemre és *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter éppen a *Fővárosi Hirlap*-ban jelentette ki, hogy szükség esetén a közbelépéssel nem fog késlekedni. Azóta az áruházak kíméletlen haremodora annyira elfajult, hogy

a kisipar megsegítésére összehívott országos ankéten, amely hétfőn volt a kereskedelmi minisztériumban, már szóba került a gyors intézkedés azonnali szükségessége.

Ilovszky János, a *Baross Szövetség* országos elnöke felhivta a miniszter figyelmét azokra a sürgős kormányintézkedésekre, amelyekkel könnyiteni lehet az eladósodott és munkanélküli kisiparosság nehéz helyzetén. Ezt követőleg *az áruházak példátlan és mohó terjeszkedését* tette szóvá:

— Nagyméltóságod figyelmét már több oldalról felhívták — mondotta — arra a gyilkos versenyre, amelyet a nagy áruházak folytatnak a kisegzisztenciákkal szemben. Ezt a versenyt azért tudják ilymódon folytatni, mert

a nagyáruházak nem ugyanazzal a teherviselési képességgel vonatnak be az állam és a főváros háztartásának vitelébe,

mint ahogyan kellene. *A részvénytársaság formában működő áruházak a társulati adótörvény értelmében összes üzleti kiadásaik és egyéb költségeiknek levonását élvezik az adóalapul szolgáló nyereségükből.* Ezzel szemben a kismbereknél az alkalmazottak száma, a fizetett üzletbér, a lakásviszonyok mind számbavételnek az adókivetésnél.

Legfőbb nemzetgazdasági és állami érdek volna tehát a kismbereknek megfelelő védelmet nyujtani az áruházakkal szemben.

Németországban is foglalkoznak a dologgal és a *rapid megoldás felé haladnak.*

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nagy figyelemmel hallgatta *Ilovszky* János fejtegetéseit és kijelentette, hogy

tisztában van a kérdés összes részleteivel.

Az iparos-ankét nagyfontosságú anyagába azonban nem kívánta bekapcsolni ezt a kimondottan kereskedelmi természetű ügyet, *de kilátásba helyezte, hogy az elmondottakra még visszatér és*

a kereskedői érdekeltségek meghallgatása után napirendre tűzi a probléma megoldását.

A kereskedők bizalommal néznek a miniszter igérete felé. Várják a legradikálisabb intézkedést, mert különben elnyeli őket az áruházak molochja.

A Magyar Általános Hitelbank részvényeseinek báró *Harkányi* János b. t. t. elnöklete alatt tegnap tartott 65. rendes közgyűlése jóváhagyva az elmult üzletév mérlegét, tudomásul vette, hogy az igazgatóság a 4,871.246 pengő összegü nyereségből az egyes vagyontételek értékelésénél 2,481.499 pengő összegü rendkívüli leírásokat foganatositott. Az ezután fennmaradó 2,389.746 pengőre nézve a közgyűlés magáévá tette az igazgatóságnak amaz álláspontját, mely szerint a gazdasági helyzet jövő alakulásának bizonytalanságára való tekintettel az elért nyereség ezúttal is a belső erősítés céljaira fordittassék és ennek megfelelően elhatározta, hogy 700.000 pengővel a tartalékalapok, 1,000.000 pengővel az alkalmazottak nyugdijalapjai javadalmaztassanak, a fenmardó 689.746 pengő pedig az 1933. üzletévre vitessék elő.

A Belvárosi Takaréknál az adminisztrációs költségek felemesztették az osztalékot. A *Belvárosi Takarékpénztár* óriás létszámú elnök-, vezér-, ügyvezető-, al- és fiókigazgatóinak közreműködésével elkészítette mult évről szóló zárszamadását, azt a napokban publikálták és evvel a ténykedésével a takarékpénztár vezérkara nem csekély bátorságról tett tanubizonyságot. A közreadott mérlegadatokról nem mondunk *birálatot,* (Egy hang a közönség köréből: — Uraim, ne méltóztassanak mókázni! Hát ez nem kritika?) egy körülményt azonban mégis figyelmébe ajánlunk a mélyen tisztelt intézetnek: nem volna tanácsos, figyelembevéve a mai gazdasági viszonyokat, *a túltengő igazgatói létszámot leépiteni?* Talán evvel mérsékelni lehetne a horribilis adminisztrációs költségeket és a kisrészvényesek abba a szerencsés helyzetbe jutnának, hogy jövőre esetleg már osztalékot is kapnának.

Igazgató-változás az Adria biztositónál. Értesülésünk szerint *Reiner* Mihály, az *Adria biztositótársaság* budapesti vezérigazgatója előrehaladott korára való tekintettel a trieszti központban nyugdijazását kérte. Ezt az értesülésünket alátámasztja az az érdekes tünet, hogy nemcsak a budapesti, hanem a vidéki ügyvédek körében is nagyarányú mozgolódás mutatkozik: *máris erős vetélkedés folyik Reiner Mihály stallumáért.* Az utóbbi években ugyanis rendszerré vált, hogy *a budapesti biztositók élére ügyvédeket hívnak meg.* Ez a körülmény azonban örvendetes eseménynek számit jogászi körökben, de elkeseredést és visszatetszést szül a szakma főtisztviselői között, akik évtizedes működésük után hiába várják kiérdemelt előmenetelüket.

Megalakult az Ipari Munkaszervező Intézet. Az *Ipari Munkaszervező Intézet* pénteken délután tartotta meg alakuló közgyűlését. Az alakuláson résztvettek az üzletrészjegyző ipari szakmák képviselői és a gazdasági élet vezetői. Budapest székesfőváros részéről *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Lamotte* Károly tanácsnok jelentek meg. A közgyűlés ezután egyhangulag kimondotta, az Ipari Munkaszervező Intézet megalakulását. Elfogadták az alapszabályokat és az intézet *elnökévé egyhangulag Bíró Pált választották meg.* Az igazgatóság tagjai a következők lettek: *Bessenyei* Ferenc, *Buday-Goldberger* Leó, *Chorin* Ferenc, *Fellner* Pál, *Fenyő* Miksa, *Hollós* Ödön, *Kende* Tódor, *Knob* Sándor, *Lamotte* Károly, *Láng* Gusztáv, *Lendvay* Sándor, *Práger* Pál, *Reményi-Schneller* Lajos, *Schiller* Ottó, *Ullmann* György báró, *Vida* Jenő, *Waldmann* Béla és *Weiss* Alfonz báró. A felügyelőbizottság tagjaivá a következőket választották meg: *Alapy* Victor, *Halmi* Gyula, *Koffler* Károly és ujlaki *Müller* Pál.

A Dunántúli Villamossági kedvező üzleteredménye. A *Magyar Dunántúli Villamossági Részvénytársaság* e hó 17-én tartotta *Tormay* Géza államtitkár elnöklésével VI. évi rendes közgyűlését. A vállalat az elmúlt üzleti évben *50,080.41 pengő tiszta nyereséget ért el.* Az erőmű minden tekintetben megfelelt a hozzáfüzött reményeknek. Az előfordult üzemi zavarok nem műszaki hibák folytán állottak elő és a vállalat vezetősége gondoskodott ezek teljes kiküszöbölése iránt. A közgyülésen annak a reménynek adtak kifejezést, hogy a *fővárossal kötendő megállapodás mégis létrejön.* Egyébként a vállalat vezetősége ebben az évben is gondoskodni fog arról, hogy *áramszolgáltatásra nézve megállapodásokat kössön.*

A Mát közgyűlése. A *Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató elnöklete alatt március 18-án tartotta meg 51. rendes közgyűlését. A közgyűlés megállapította, hogy az 1932. üzletév *tiszta nyeresége P. 614.763.78,* miután már mérlegen belül a *nyugdíjalapba* ca. *150.000 pengőt* utaltak és *368.095.81 pengőt* leírásokra fordítottak és végül ugyancsak mérlegen belül az *értékpapírtárcából* a 260—1933. M. E. számú rendeletnek megfelelő leírásokat — számos esetben a rendelkezéseken túlmenő mértékben — eszközöltek. A közgyülés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből, úgy mint tavaly, *100.000 pengő a tartalékalap* növelésére fordittassék, miáltal az 13,650.000 pengőre, *az intézet összes saját tőkéi pedig 33,650.000 emelkednek* — továbbá *50.000 pengő,* úgy mint tavaly, a *nyugdíjalap* dotálására használtassék fel és végül, hogy *osztalék címén részvényenként P. 1* fizettessék *március hó 20-tól* kezdve.

A Hazai Bank közgyülése. A *Hazai Bank Részvénytársaság Szécsi* Pál m. kir. kincstári főtanácsos elnöklete alatt csütörtökön megtartott rendes közgyülése az igazgatóság jelentését egyhangulag tudomásul vette, az 1932. üzletévre vonatkozó mérlegét, valamint az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 422,772.68 pengő tiszta nyereségből osztalékra részvényenként 1 pengő, vagyis 250.000 pengő, a tartalékalap javadalmazására 50.000 pengő az ingatlanok érték csökkenési tartalékának növelésére pedig 25.000 pengő fordíttassék, míg 74.326.53 pengő az 1933. üzletév számlájára vitessék át.

A Magyar-Olasz Bank R.-T. e hónap 14-én *Berzeviczy* Albert dr. v. b. t. .t., tiszteletbeli elnök elnöklete alatt tartott XIII. évi rendes közgyülése az igazgatóság valamennyi javaslatát elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy *osztalék fejében* e hónap 16-ától kezdődőleg *részvényenként 2.50* pengő fizettessék ki. A közgyülés Comm. Ernesto *Krausz* urat az igazgatóság tagjává választotta.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Rt. március 9-én tartotta közgyülését báró *Perényi* Zsigmond elnöklete alatt. A közgyülés egyhangulag tudomásul vette az igazgatóság jelentését és elfogadta a mult üzletévre szóló mérleget, amely szerint a tiszta nyereség — gondos tartalékolások után — 50.369 pengőt tesz ki. A közgyülés elhatározta, hogy osztalék címén részvényenként 0.40 pengőt fizet.

A főváros népművelésének tizéves munkája

Jubiláris díszközgyülés az újvárosházán

Vasárnap ünnepelte díszközgyülés és hangverseny keretében fennállásának tízéves jubileumát a *Székesfőváros Népművelési Bizottsága.* A fényes ünnepség a hivatalos körök és a székesfőváros társadalmának reprezentánsai jelenlétében folyt le. A kormányt ifju *Wlassich* Gyula báró h. államtitkár képviselte.

Az ünnepi beszédet *Sipőcz* Jenő polgármester tartotta:

— Az a munka, amelyet a Bizottság végez, nem egyszerű ismeretközlés, ismeretgyarapítás, hanem lelketformáló, lelketnemesítő munka, amellyel a szépért, a nemesért, az eszményért lelkesedni, dolgozni és élni tudók táborát növeljük és ezzel elhintjük *az igazi erkölcsi függetlenség* magvait. Az iskolánkívüli népművelés nemcsak az iskola hiányosságait van hivatva pótolni. Így a népművelésnek talán nem is ez a legnagyobb eredménye, ha 10 év alatt közel 150.000 tanítási alkalmat nyujtott a főváros közönségének, sem az, hogy a hangversenyek, az irodalmi-estek és egyéb nevelőcélzatú tudást és nemes szórakozást nyujtó alkalmak százait valósította meg, hanem inkább az, hogy

a népművelés munkája nyomán a főváros közönségének százai, talán ezrei szélesebb látókörrel, helyesebb erkölcsi szempontból nézik és viszik előbbre a maguk életét és közvetve a nemzet életét is.

A sok száz és ezer esetből nem egy levelet őriz a Bizottság irattára, amelyben a népművelési alkalmak hallgatói meleg köszönetet mondanak úgy a Bizottságnak, azért, hogy az írástudatlanság emberhez méltatlan sorából kiemelték és ma már a szellemi élet örömeiben találnak vigasztalást az élet nyomoruságai közepette.

A délutáni díszhangversenyen *Liber* Endre alpolgármester mondotta az ünnepi beszédet és méltatta a Fővárosi Zenekarnak a népművelés terén szerzett nagy érdemeit.

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre	24 pengő
fél évre	12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön délelőtt ülést tart. Két fontosabb tárgya van a napirendnek: a *Műcsarnok szerződésének megváltoztatása és az üzemi ad hoc bizottság előterjesztése.* A többi ügyek kisebb jelentőségüek.

Fővárosi Évkönyv. A Fővárosi Rovatvezetők Testületének kiadásában most jelent meg a *Fővárosi Évkönyv* 1933-ik évi kötete, amely egyben Budapest székesfőváros hivatalos címtárát is tartalmazza. Ennek a könyvnek immár hosszú és tiszteletreméltó multja van. Nemcsak a főváros tisztviselői és hivatalai nem nélkülözhetik, de szüksége van erre az ország minden hivatalának és a közgazdasági élet minden tényezőjének. Budapest székesfőváros közönségének is, amely a főváros óriási közigazgatási labirintusában ennél becsületesebb, egyszerübb és áttekinthetőbb útmutatót nem is képzelhet. Az Évkönyvet ezidén is *György* Endre szerkesztette, aki odaadó munkával, szorgalommal és nagyszerű judiciummal gyüjtötte össze az évkönyv óriási adathalmazát. A hivatalos részt dr. *Felkai* Ferenc tanácsi főjegyző, dr. *Végh* Lajos tanácsi fogalmazó közreműködésével szerkesztette. Az első oldalakat ezidén is az elmult esztendő fővárosi eseményeinek rövid, tömör ismertetése foglalja le. A továbbiakban a következő fejezeteket találjuk: bizottsági tagok és póttagok; választmányok és bizottságok; közigazgatási, kórházi és üzemi személyzet rangsora; ideiglenes személyzet; altisztek, tüzoltók, javadalmi őrök; a személyzet beosztása hivatalok szerint; egyházi hivatalok és végül a személyzet betűsoros névjegyzéke és lakáscíme. Az évkönyvnek ezidén igen értékes függeléke is van, amely Budapest főpolgármestereiről és polgármestereiről ad 1873-tól a mai napig kitűnő portrékat. A jeles munkát dr. *Budó* Jusztin székesfővárosi levéltáros írta. Ez a tizenegy portré mindenkit érdekelni fog, aki Budapestet szereti, mert hiszen azokról a férfiakról szól, akik a székesfőváros életében a legnagyobb irányító szerepet játszották. Ez a portrékból összeállított tanulmány egyébként külön füzetben is megjelent az F. R. Sz. kiadásában. Úgy a *Fővárosi Évkönyv,* mint a *Budó* Jusztin-féle tanulmány előállításával a székesfőváros házinyomdája szerzett kiváló érdemeket, mert két igazán ízléses könyvvel ajándékozta meg Budapest barátait.

Pártvacsora. Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* rendes hétfőesti vacsorája igen látogatott volt. Ott voltak többek között: *Bódy* Tivadar és *Gaár* Vilmos felsőházi tagok, *Payr* Hugó és *Scheuer* Róbert országgyűlési képviselők, *Becsey* Antal, *Bánó* Dezső, *Wellisch* Andor, *Király* Kálmán tanácsnok, *Szécsi* Ernő dr. tiszti főorvoshelyettes, *Bucsánszky* Bertalan tanácsnok-elöljáró, *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi tanár, *Faber* Fülöp igazgató, *Morvay* Zsigmond és *Erősdy* Sándor ny. főispánok, *Dárday* Ede, *Girardi* Tibor, *Gündisch* Guidó dr., *Piazza* Győző, *Dósa* Ottó, *Halász* Ignác, *Vargha* László és még sokan mások.

Bérbeadták a felszámoló gyöngyösi szánbánya egyik aknáját. A főváros gyöngyösi szénbányájának likvidálása programm szerint halad, bár az eredeti terminus némileg kitolódott és az üzem felszámolása június végéig is eltarthat. A felszámolók törekvése arra irányul, hogy a likvidálást minél kevesebb veszteséggel intézzék. A felszerelés egyrészét más bányavállalatoknál már értékesítették. Folynak a tárgyalások a bánya ingatlanainak és üzemi épületeinek értékesítésére nézve. A *Bertalan-aknát* a környékbeli kisebb bányavállalkozó vette meg. Ez folytatja most a kitermelést és ezért egyelőre *tizenkétezer pengőt fizet az üzemnek.* A megnyitás előtt álló új akna átvételére versenytárgyalást hirdetett a főváros, amelyre a napokban jár le a pályázat. A likvidálás munkájának ellenőrzésére *Morvay* Endre főjegyző, az üzemi osztály vezetője és *Sebő* Béla főszámvevő vasárnap ismét Gyöngyösre utaztak és a helyszínen adták ki a szükséges újabb utasításokat.

Elkészült a főváros üzemi műhelyeiről szóló új jelentés. A főváros törvényhatósági tanácsa néhány héttel ezelőtt elfogadta *Müller* Antalnak azt az indítványát, hogy 15 napon belül minden üzemvezető, illetve műhelyfőnök készitsen újabb jelentést. Az üzemvezetőknek ez a részletes jelentése ma beérkezett és *Morvay* Endre főjegyző, az üzemi osztály vezetője, nyomban referált róluk *Borvendég* Ferenc alpolgármesternek. Az alpolgármester a délelőtt folyamán nyomban hozzálátott a hatalmas jelentés áttanulmányozásához és azután jelentést tesz a polgármesternek. Az üzemi műhelyekről készített újabb jelentést, illetve a műhelyek sorsában való végleges döntést, minden valószínűség szerint már a jövőheti tanácsülés napirendjére kitüzik és magát a jelentést megküldik a törvényhatósági tanács minden tagjának áttanulmányozás céljából.

A Vízművek új igazgatósága. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén a *Vízművek* igazgatóságának hat tagsági helyére *Halmay* Zoltánt, *Kossalka* Jánost, *Martin* Jánost, *Piazza* Győzőt, *Schmarilla* Gézát és *Szőke* Gyulát, az *Elektromos Művek* igazgatóságáank egy tagsági helyére pedig *Katona* Jánost választották meg.

Friedrich István előadása. A *Magyar Gazdasági Szövetség* felkérésére *Friedrich* István „Társadalom és szervezkedés" címen e hó 22-én, szerdán este ½9 órakor előadást tart az Erzsébetvárosi Demokrata körben (VII., Erzsébet-körút 41.).

A FANSz márciusi ünnepsége. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* tisztviselő osztálya máricusi ünnepélyét a budai Vigadó helyiségében tartotta. Az ünnepélyen résztvett *Huszár* Aladár főpolgármester, *Liber* Endre alpolgármester, *Szente* Miklós, *Spannberger* Alajos, *Bucsánszky* Bertalan, *Hamvassy* István és *Wossala* Sándor tanácsnokok, míg az oktató szakosztályt *Erődy* Kálmán főigazgató és *Dausz* Gyula igazgatók képviselték. A Himnusz eléneklése után *Agyagfalvy-Hegyi* István és *Cselényi* József művészi előadásai arattak nagy sikert. Az ünnepi beszédet *Pethő* Sándor dr. tartotta.

Március 15-iki ünnepély Angyalföldön. Az *Egységes Községi Polgári Párt XIII. választókerületének szervezete* az angyalföldi Jóbarátok dalkörének közreműködésével a Babicz-féle vendéglőben fényes ünnepség keretében ünnepelte meg március 15-ikét. *Császár* Gyula körzeti elnök mengnyitó beszéde után a dalkör hazafias énekeket adott elő, majd *Piazza* Győző főv. bizottsági tag méltatta az 1848-as ifjúság érdemeit és kérte kerületének ifjúságát, hogy a mult hőseinek példáin okulva dolgozzanak a jövendő március 15-ikéért, amely majd a trianoni átok alól fogja felszabadítani csonka hazánkat. A nagy lelkesedéssel fogadott ünnepi beszéd után dr. *Kollmann* Dezső főv. bizottsági tag tartotta meg előadását „Március 15-ike és a magyar polgárság" címen és kifejtette, hogy a tönkretett, letört, reményét vesztett polgárságnak március 15-ike adjon új hitet, erőt a jövő nehéz küzdelmeihez. *Babicz* Gyula főv. bizottsági tag, a dalkör elnöke nivós beszédben kifejtette, hogy nem félti az olyan országot, amelynek ifjúsága úgy tud dolgozni, mint a mi ifjúságunk, mert ez az ifjúság tudásával, fegyelmezettségével, hazaszeretetével ki fogja vívni mindannyiunk legszentebb álmát: Nagy-Magyarország feltámadását.

„Agrár-cigarettát" fog gyártani és árusítani a Mezőgazdasági Kiállításon a Dohányjövedék, amely így mutatja be a közönségnek, hogyan lesz a leveles dohányból ízes és csinos termék. Az ehez tartozó kiállítási csoport a dohánytermelés átszervezésének terveit is bemutatja.

Epekő, epehólyaghurut, májbetegségek
eseteiben
MIRA glaubersós gyógyvizet javallnak az orvosok
Kapható mindenütt.

TÖRÖK A. és Társa
BANKHÁZ R.-T.
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3
a m. kir. osztálysorsjáték főárusítói
Kísérelje meg szerencséjét és vásároljon osztálysorsjegyet **TÖRÖKNÉL.**
Elérhető legnagyobb nyeremény
500.000 PENGŐ
NYEREMÉNYHUZÁS:
ÁPRILIS HÓ 7-ÉN ÉS 10-ÉN
Az I. osztályú sorjegy árak:
Egész sorsjegy: **P 24·—** | Fél sorsjegy: **P 12·—** | Nyolcad sorsj.: **P 6·—**

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenítő!

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. **Budapest, II., Margit-körút 43.**

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 *Telefon: 55-1-87*

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS



MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és gáz berendezések tervezése és készitése

Cabriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN-TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papiráruk szállítására a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet március 28-án d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

120 drb csikótűzhely szállítására a városszéli telep házaihoz. Pályázni lehet március 24-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

120 drb kétaknás folytonégő kályha szállítására ugyanott. Pályázni lehet március 24-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Kőmíves munkára a Szt. László kórházban. Pályázni lehet március 30-án d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Cserépkályha javítási és karbantartási munkálatokra az összes közigazgatási épületeknél. Pályázni lehet április 10-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Textilanyagok és gumiáruk szállítására a felruházási és csecsemőkelengye akció részére. Pályázni lehet április 24-én d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

38.520 tonna hazai származású kazánszén és 21.270 tonna hazai brikett szállítására. Pályázni lehet április 3-án d. e. 11 óráig a Gázművek igazgatóságánál, Tisza Kálmán-tér 20. szám.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Utihengerek javítására pályáztak: Röck István rt. 11.760, 10.905; Farkasvölgyi rt. 11.130, 11.598; Hazai Gépkereskedelmi 11.297; Vedres Dezső 11.376, 11.518; Első Dunagőzhajózási Társaság 6.150; Ganz és Társa 6836 pengővel.

A Liliom-uteai alállomás átalakításánál és bővítésénél szükséges különböző munkákra pályáztak: Wellisch Tibor 34.781, Teleki, Katona, Varjas 35.000, Hubert Richárd 35.717, Fejér és Dános 35.862, Váczy István 37.170, Skuteczky és Boray 38.184, König, Román és Stein 38.680, Neuschloss Ödön 39.332, Barcsai Lajos 38.746, Nagy Testvérek 39.318, Barta Károly 39.713, Méhes Emil 39.833, Morbutzer Nándor 40.190, Budapesti Építő Szöv. 40.418, Bier és Wersetz 40.504, Energia Építőipari Szöv. 41.466, Szentpály József 41.824, Pruscha József 42.019, Gorondi István 42.221, Haller Ernő 42.400, Böhm Károly 42.818, Biró László 43.000, Niegresz Béla 43.237, Marik Ernő 44.808, Polacsek és Epstein 44.892, Nagypál Imre 47.400 pengővel.

Kerámitkőanyag szállítására pályáztak: Magyar Kerámiagyár rt., Drasche rt.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere — utalással a „Fővárosi Közlöny“ „Hivatalos Hirdetések“ címü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre — nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros gyermekfelruházása, csecsemőkelengye ellátása stb. részére szükséges különféle textilanyagok, gumipelenka és lábbeli szállítására.

A beszerzendő mennyiség hozzávetőlegesen a következő:

1. Molino 80 cm.-es	16.000 m.
2. Nyomott barchend	3.000 „
3. Téli kabát szövet	600 „
4. Téli kabát bélés (cloth)	500 „
5. Ujja bélés	250 „
6. Vatelin	70 kg.
7. Strux fiúnadrág	400 m.
8. Fiúruha szövet	400 „
9. Gyermekszvetter 6—16 éves	2.000 drb.
10. Harisnya gyermekek részére	4.000 pár.
11. Bőrcipő box 22—44 számig	4.000 „
12. Pólyahuzatvászon	850 m.
13. Pelenkavászon	10.000 „
14. Csecsemőingvászon	3.700 „
15. Dupla flanellanyag	3.000 „
16. Tenniszflanell ruhára	2.200 „
17. Flanell takaró	1.100 drb.
18. Molino 70 cm-es	5.100 m.
19. Molino 80 cm-es	2.800 „
20. Molino 70 cm-es	3.250 „
21. Kötött rékli	3.700 drb.
22. Gumi pelenka	3.900 „
23. Törülköző vászon	120 m.
24. Edénytörlő ruha	120 drb.
25. Mosogató ruha	120 „
26. Karton	500 m.
27. Fehér köpper	500 „
28. Grenadin (függönyre)	600 „
29. Ágyterítő, piké (csecsemőnek)	360 drb.
30. Párnahuzat vászon	700 m.
31. Fürdőlepedő, tetra	60 drb.
32. Fürdőlepedő, tetra	60 „
33. Lepedővászon	60 m.
34. Tetra pelenka	1.000 drb.
35. Angin	100 m.
36. Toll	60 kg.
37. Gumi pelenka	380 drb.
38. Gumirozott vászon előke	260 „
39. Gumirozott vászon lepedő	390 „
40. Gumirozott vászon nadrág	760 „

Az ajánlatot a székesfőváros által rendelkezésre bocsájtott ürlapon, lezárt és lepecsételt „Ajánlat a Székesfőváros Gyermekfelruházása és Csecsemőkelengye ellátása stb. részére beszerzendő textil és egyéb cikkek szállítása tárgyában“ jelzéssel ellátott borítékon folyó évi április hó 24-ik napján (hétfőn) délelőtt 10 óráig kell a Székesfővárosi Háziipari Foglalkoztatónál (VIII., Dologház-u. 3. szám) benyujtani.

Az ajánlati ürlapok és a „Részletes Ajánlati és Szállítási“ feltételek ugyanitt díjmentesen kaphatók hétköznap délelőtt 9—1 óra között.

Az ajánlatok a Háziipari-Foglalkoztatóban, ugyanazon a napon délelőtt 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel, amikor is az ajánlattevő, vagy megbizottai megjelenhetnek.

Budapest, 1933 március hó 14-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje mótor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Tapétázást
szolid és művészi kivitelben vállal
Hantos Testvérek Rt.
Budapest, VI., Horn Ede-utca 5.
Telefon: 19–4–15, 18–5–23

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement; 5.000 „ mész; 80.000.000 darab tégla; 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Wohanka és Társa utóda
Bpest, VI., Vilmos császár-út 61.
Alapittatott 1876. Tel.: 21-8-04
Szivattyuk. Mótorok.
Müszaki- és üzemszükségleti cikkek.

Szárnyszivattyu

Házi villamos vízellátó

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

KŐBÁNYAI GÉP- ÉS VASSZERKEZETI MŰHELY
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. T.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 41-1-49 Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Aszfaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91–4–46

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. GÖRHENY JÁNOS
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, KISKORONA-UTCA. 4. SZÁM.
Telefon: 62-0-46.

Alapitva 1897
TICHLER JÁNOS papiráru és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

PICK LÁSZLÓ
Teherautó-fuvarozó
VI., Kartács-utca 25. ★ Telefon: 91-5-20.

Kútépítési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák
Vasszerkezetek
Vasablakok
BUDAPEST
VI., Országbiró-utca 55-57.
Telefon: 91-1-00.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Használja munkáinál a világhírü egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon 80-5-25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: 30-6-26.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Barakovits János
műorgona építő törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. (Saját ház)

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása okleveles építészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88 3-98

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933 március 29. 13. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Propagandát!

Az idegenforgalomról nem lehet elég sokat beszélni. Ez az a szükségszerű éltető tengeri kígyó, amelynek sohase szabad, hogy vége szakadjon. Az idegenforgalmi propaganda valahogy rendkívüli módon hasonlít az újságszerkesztéshez: mindennap új szenzációkra kell vadászni, mindennap új eseményeket kell feltálalni, mert különben nem lehet eladni az újságot, mert különben nem lehet az idegent csalogatni. Ahogy egy újság szerkesztéséhez lázas és fáradságot nem ismerő, ötletes munka szükséges, éppen úgy mellőzhetetlen mindez az idegenforgalmi propagandánál. Amivel tegnap még százával lehetett az idegent Budapestre csábítani, ez az eszköz holnap már elaggott rekvizítummá lesz és holnaputánra friss, vonzó, elragadó új ötletekkel kell harcba indulni. Ez az, amiért nem győzzük eleget mondani, hogy itt vagyunk, túl a tavasz küszöbén, meg kell indulnia az idegenforgalmi propaganda eddig nem látott ötlettermelésének.

Hála Istennek azonban Budapest idegenforgalmárjai abban a kényelmes helyzetben vannak, hogy az ötlettermelésben, a vonzó programszámokban rendkívüli segedelmet nyújt nekik maga az anyatermészet. Budapest természeti szépségei és gyógyvizei örök, hatásos eszközei a propagandának, csak éppen mindig új és új művészibb és vonzónál-vonzóbb eszközöket kellene keresni. Ám ennek az áldott földnek új szenzációi is akadnak. Csak a napokban hallottunk a városgazdasági bizottság ülésén a Rudasfürdő előtt föltárt rádium-forrásról, amely *Weszelszky* tanár megállapítása szerint *ötször annyi rádiumot tartalmaz, mint a világhires gasteini víz.* Akik az idegenforgalmi progandát intézik, a bizottság ülésén kétségkívül lelkes animálásban részesültek arra nézve, hogy ennek a rádiumforrásnak minél nagyobb, minél tökéletesebb és minél hatásosabb reklámot csináljunk. Szó volt arról, hogy a Gellért-szállóban, meg a Rudasfürdőben szanatóriumot is rendezzenek be. Lesz-e erre pénz, vagy sem, ebben a pillanatban nem tudjuk, ellenben kétségtelen, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel tudomására kell hozni a világnak, hogy Budán az egészségápolás számára új és rendkívül hatásos eszközök állanak rendelkezésre. Olyan eszközök, amelyek révén egy Gastein és egy Joachimstal világhirre tettek szert. Ha a budai rádiumforrás ugyanilyen eredményeket ügyes propagandával elérni nem tudna, akkor vagy teljesen tehetetlenek vagyunk, vagy le kell vonnunk a tanulságot, hogy nem értünk a propaganda-csináláshoz. Csak úgy mellesleg iktatjuk ide, hogy a jövő hónapban balneológiai kongresszus lesz Budapesten, vajjon eszükbe jutott-e azoknak, akiket illet, hogy a rádium-forrás propagandája számára ennél a kongresszusnál hathatósabb eszközt igazán keresve sem lehet találni.

Amikor arról beszélünk, hogy milyen hasznos a propaganda, őszintén ki kell jelentenünk, hogy semmiféle mentegetődzést és semmiféle kertelést nem szabad figyelembe venni. Meggyőződésünk, hogy nincs az az Isten háta mögött lévő fészek, amelyet igazán ügyes propagandával nem lehetne felvirágoztatni. Hát még ezt az Istenáldotta, szépségekben gazdag és gyógyító eszközökben dús Budapestet miért ne lehetne idegenforgalmi központtá emelni? Csak egy szerény példa, amiről *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok és *Bánlaky* Géza, a Szent Gellért-fürdő igazgatója minden szerénységük ellenére is sokat tudnának mesélni. Ők voltak azok, akik az úgynevezett egyéni propaganda eszközéhez folyamodtak. Eszükbe jutott, hogy az egész világ izgalomban él. Kemény politikai harcok folynak mindenfelé. Nyugtalanság és kirobbanások veszélyeztetik a dolgozó ember áhítva áhított pihenőjét. Egyéni leveleket küldtek úgynevezett jó címekre, elsősorban olyanokra, akik már ismerik Budapestet és megírták, hogy *Budapest a csend, a nyugalom, a békesség városa:* legyen szerencsénk a nyáron a Gellért-fürdőben. Egy hét alatt százhusz olyan választ kaptak, amelyben a címzettek megköszönték a szíves meghívást és bejelentették, hogy itt akarják megviselt idegeiket fölfrissíteni.

Íme, csak egyetlen egy példa, de ott, ahol ilyen ötletek teremnek, ott bizonyára számos más is akad és ha még a természet is segít egy-egy rádiumforrás adományozásával, akkor nem lehet benne kétség, hogy ***Budapestet ügyes propagandával, lelkes agitációs munkával, igenis, nagyszerű idegenforgalmi központtá lehet fejleszteni.***

Huszár Aladár dr.:

Gondoskodni togunk róla, hogy az ingyenélkezésnek ne legyen demoralizáló, alamizsna jellege

A főpolgármester nyilatkozik a Tabánnal kapcsolatos munkaalkalmakról, a nemzetközi ujságíró-kongresszus jelentőségéről, a gödöllői világjamboree várható idegenforgalmáról és a budapesti gyógyfürdők tervszerű megorganizálásáról

A Váci-utcai újvárosháza elsőemeleti nagy dolgozószobájában a fontos tanácskozások és tárgyalások sorozatai zajlanak le nap-nap után. *Huszár Aladár* főpolgármester, páratlan munkakészséggel és fáradhatatlansággal munkálkodik a főváros érdekeinek előmozdításán és a szorosan vett adminisztráció vezetőivel való legszorosabb harmóniában készíti elő a megvalósítandó tervek sokaságát.

Most hogy a téli hónapok viszontagságain túl vagyunk: megkérdeztük a főpolgármestert, hogy *szociális vonatkozásokban milyen célkitűzések vezetik a főváros legfőbb irányítóit.*

Huszár Aladár dr. főpolgármester

a következő kijelentéseket tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Túl a gondokkal telített téli hónapokon, most már leszögezhetjük azt az örvendetes tényt, hogy *országos vonatkozásban sem nyilvánultak meg a nyomornak olyan kiáltó példái, mint amilyenek a külföldön — köztük a művelt Nyugaton is — előfordultak.* A főváros akciói mintaszerű lebonyolítást nyertek és sikerült számtalan sebet és fájdalmat enyhíteni a karitatív gondoskodás útján.

— Remélem, hogy

a Tabán közművekkel való ellátása sok munkát fog eredményezni és kenyérkereseti alkalmat nyujt a munkanélküli tömegeknek.

A jövőben arra törekszünk, hogy *még fokozottabb mértékben szervezzük meg az inségmunkákat,* azzal a célkitűzésel, hogy a költségek ne a termelőeszközökre és nyersanyagokra, hanem elsősorban a munkadíjakra jussanak.

— Megfontolást érdemel az az elgondolás, hogy

az ebédeltetési akciót is bizonyos reform alá vegyük.

Ennek a keresztülvitelére a szociálpolitikai ügyosztállyal már tárgyalásokat folytattam, amelynek a lényege, hogy az *ingyenebéd ne gyakoroljon demorizáló hatást azokra a tömegekre, amelyek ebben az akcióban részesednek.* A leghatásosabb segítség az, *ha elkerüljük az adománynak az alamizsna jellegét* és ezért

az ellenszolgáltatáson alapuló kölcsönösségi viszonyt szeretném megteremteni.

Két kategóriába kell osztani az inségeseket: azokra, akik *betegek, öregek és rokkantak* és azokra, akik erejük és munkakészségük teljében bizonyos munkát tudnak végezni a főváros, illetve a köz javára. Az első kategória természetesen továbbra is hozzájut mindennapi táplálékához és jelentkezésükkor megkapják az őket megillető ebédadagokat, a másik kategória azonban

valamilyen minimális ellenszolgáltatást nyujt a fővárosnak.

Rengeteg telekfeltöltési és földmunka vár elintézésre, olyan tömegmunkák ezek, amelyek régen megérettek a végrehajtásra.

Arról természetesen nem lehet szó, hogy robotosokat neveljünk,

mert el tudom képzelni azt is, hogy például félnapi munka ellenében az inségesek egész heti ebédjegyre tarthatnak igényt.

— Mindezek azonban csak tervek, amelyeknek a végrehajtása ma még előkészület alatt áll és bizonyos, hogy *önérzetességi alapra helyezi az inségakciónak ezt a formáját.*

Ezután *az idegenforgalomra* tereltük a beszélgetést és a főpolgármester látható lelkesedéssel vázolta azokat az eseményeket, amelyek a közeljövőben Budapest szempontjából oly elsőrendű jelentőséggel rendelkeznek. A főpolgármester állandó összeköttetést tart fenn az idegenforgalmi szervekkel és a maga személyében is résztvesz minden olyan megbeszélésen, amelyik az idegenforgalom kimunkálását és fellendítését célozza.

— Megfigyelésem szerint — ugymond — állandóan fokozódik az idegenjárás a fővárosban és *úgy a külföld, mint a belföld részéről örvendetesen tapasztaljuk a jelentkezők sokaságát.*

Továbbra is kimélyítjük a filléres cserevonat-akciót,

amelyik a mult évben egyedül Németországból közel ötezer látogatót vonzott Budapestre. Függetlenül a német cserevonatoktól, a különböző szomszéd-országokkal is folytatjuk a kapcsolatot, amelyek nemcsak Budapest, hanem a vidéki városoknak is élénkséget és jövedelmet biztosítanak.

— Időrendi sorrendben legnagyobb jelentőségű eseménynek a Nemzetközi Ujságíró Kongresszust tartom,

mert a külföldi lapok munkatársainak így módjuk van Budapest ragyogó szépségeit megismerni és a magyar fővárosnak fel nem becsülhető propagandát biztosítani. Az ezt követő idegenforgalmi szenzáció

a gödöllői cserkész világjamboree,

amelyik elsősorban Budapestnek fog hozni páratlanul nagy élénkséget. Alkalmam volt tájékozódni a mult évben *Liverpoolban* tartott jamboree hatásáról és azt a felvilágosítást kaptam, hogy a *nagy angol kikötőváros jelentékeny ipari és kereskedelmi, valamint szállodai forgalmát alaposan fellendítette a cserkészfiúknak és hozzátartozóiknak huzamos jelenléte.*

A magyarországi jamboree kétségtelenül Budapestre helyezi a fősúlyt,

mert a cserkészek szülei és hozzátartozói Budapesten lesznek elszállásolva. Olyan tömegű érkezésről van értesülésünk, amelyik szükségessé teszi, hogy a szállodákon és penziókon kívül a magánlakásokat is megszervezzük a vendégek elhelyezésére.

— Későbbre marad, de nem kerülhet le a napirendről

a budapesti gyógyfürdők tervszerű megorganizálása, amelyik feltétlenül az alapja az idegenforgalom fejlesztésének.

Különös figyelemmel kell tekinteni a reumakórház megépítésére kialakult tervek realizálását, mert *Budapestnek ebben a vonatkozásban letagadhatatlan hivatottsága van.* Az északi államokban rengeteg a reumás beteg, akik gyógyulást keresnek és akiknek úgy közlekedési, mint a gyógyulási remény szempontjából

Budapestet kell a figyelmükbe ajánlani.

Általában a *reuma-gyógyváros* kiépítése lebeg a szemünk előtt, luxushotelekkel és szerényebb igényű lokalitásokkal, de nem elvetendő az a gondolat sem, hogy a *budai gyógyforrások vizét távvezetékek útján a dunaparti nagyszállo-*

dákba és a létesülő Tabán házaiban is hozzáférhetővé tegyük.

Az illetékes tényezők megállás nélkül foglalkoznak az elgondolások előfeltételeinek biztositásával

és bizonyos, hogy szerves összefogással és akarattal Budapest-fürdőváros eszméje meg fog valósulni.

*

A főpolgármester nagyérdekességű nyilatkozata komoly reményt nyujt az annyira áhitott idegenforgalom kiépítéséhez. Természeti kincseinek adottságainak kihasználása és a megfelelő propaganda: ez a főpolgármester célkitűzéseinek a gerince, amelyeknek kivívásáért állandóan munkálkodik a főváros teljes vezérkara.

A Fővárosi Hirlap gyásza

Hétfőn, március 27-én, délben, hirtelen meghalt *Deutsch* Mór, a *Fővárosi Hirlap*...

...soha nagyobb zavarban nem voltunk, mint ebben a szomorú pillanatban, amikor *Deutsch* Mór haláláról kell fájdalmas szivvel beszámolnunk. Mindenkinek a világon, akinek munkája van, van foglalkozása is. És mi *Deutsch* Mór neve mellé, aki egész életében sohasem pihent, nem tudjuk odaírni a foglalkozását. Mi, akik egy életen át vele együtt dolgoztunk és csodáltuk fáradhatatlan energiáját, odaadó hűségét, példátlan ügyszeretetét, nem tudjuk megmondani, mije volt a *Fővárosi Hirlap*-nak. Nem tudunk címet adni, nem tudjuk meghatározni azt a munkakört, amelyet betöltött, mert mindent csinált. Mindenben otthon volt, mindenre vigyázott és mindent, mindent a legtökéletesebben, a legnagyobb odaadással. Amióta ez az ujság él és hivatását teljesíti, velünk volt *Deutsch* Mór és életének minden percét, egész energiáját, egész lelkesedését ennek a lapnak szentelte. Hűsége, odaadása, munkakészsége páratlan volt, olyan, amelyet a régi, legendás időben is csak meséltek egymásnak az emberek és magunk is mindig hitetlenül álltunk meg *Deutsch* Mór önfeláldozása, soha nem pihenő munkája előtt.

Aki tudja, hogy hogyan él egy ujság, hogy hány száz rétegű tevékenység érvényesül addig, amíg egy ujságszám kilendül a nyomdai gép vasfogai közül, csak az tudhatja, mit jelent az, hogy *Deutsch* Mór ennek a munkának minden porcikáját ismerte, minden porcikájáért lelkesedett, minden porcikájára vigyázott és mindenben ezerszeres tevékenykedéssel vett részt. Vajjon meg lehet-e határozni ezekután, hogy mije volt a *Fővárosi Hirlap*nak *Deutsch* Mór? Azt hisszük, csak egyetlen szót lehet erre mondani: mindene.

Megöregedett, összetört, beteg lett, vánszorgó tagokkal, alig pislogó élettel is esztendőkön át hurcolta gyönge vállain egy lázas és izgalmas munka örök keresztjét. Meg lett volna a módja arra, hogy nyugalomba vonuljon, öregsége, betegsége napjait legalább pihenésben töltse el. Aki egy életen át sohasem pihent, legalább az élet alkonyán juthatott volna valami megenyhüléshez. De *Deutsch* Mór nem volt rábírható arra, hogy alig lélegző tüdővel, alig verő szívvel visszavonuljon a lázas tevékenységtől. Élete utolsó percéig dolgozott. Munkája közben, a nyomda ólmos levegőjében, a *Fővárosi Hirlap* tördelése közben érte a halál. Ő, aki soha nem volt fáradt, hétfőn délelőtt sem ismerte el, hogy beteg, csak fáradtságról panaszkodott és a szék, ahol a halál utólérte, tanuja annak, hogy utolsó percében is a munkájáért, a lapjáért aggódott, utolsó gondolata a munkája volt, aztán hátrahanyatlott és ott, a szedőterem ólmos levegőjében, egy kemény, kényelmetlen széken, örökre lehúnyta a szemét.

Hálásan őrizzük meg az emlékét. Amíg élünk, példaként emlegetjük hűségét, munkaszeretetét, odaadó lelkes barátságát.

Alapitva: 1892
Első Magyar Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

Félmillió pengő a kórházak fejlesztésére és modernizálására

Elkészült az idei kórháztatarozási program

A közegészségügyi bizottság jövőheti ülése több nagyfontosságú kérdést tárgyal, többek között *a kórházak ezidei tatarozási programját*. A közkórházak idei tatarozási programját

illetékes helyen

a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Az idei kórháztatarozási program csak a legszükségesebb, leghalaszthatatlanabb teendőkre szorítkozik. A munkák közül legkiemelkedőbb *a Szent János-kórház tüdőbeteg pavillonjainak alapos tatarozása* és a kórház fülosztályának átépítése. Gondoskodás történik továbbá a kórházi személyzet jobb elhelyezéséről és ezért az egyes pavillonok alagsorait lakásokká alakítják át. Teljesen tatarozzák *a Szent Istvánkórház F. pavillonját* és ugyanott a bejáró betegek számára ambulanciát készítenek. Ez a munka *ötvenezer pengőbe*, a szülő- és nőbeteg-osztály átépítése pedig *tizennyolcezer pengőbe kerül*. Hosszu éveken át igen alkalmatlan helyen volt elhelyezve a kórház kórszövettani osztálya és proszektúrája, amely egy épületben volt a közegészségtani és bakteriológiai intézettel. Most sor kerül a proszektúra-osztály korszerű átalakítására is.

— Igen fontos része a programnak

a Szent László-közkórház két régi barakkjának higiénikus pavillonokká való átépítése.

— Ez a kórház nagyrészt a háborus esztendőkben ideiglenes anyagból épült, ami nem felel meg a modern higiénia és modern gyógyászat követelményeinek.

*

Az idei kórháztatarozási program összesen 414.724 pengőt igényel. Ebből 143.894 pengő a Szent István-, 102.504 pengő az Uj Szent János-, 86.184 pengő a Szent László- és 82.139 pengő a Szent Rókus-kórház munkálatai között oszlik meg.

Megépül a Beszkárt közvetlen vonala a Rómaifürdőig

A Dunaparton végig egész Visegrádig tervezik a Hév.-vonal meghosszabbitását

Régi kívánsága a főváros környékén nyaraló és a vízisportot kedvelő közönségnek, hogy a Beszkárt építse ki a közvetlen római-fürdői összeköttetést. A fürdőtelepnek, valamint a szomszédos Csillaghegynek és a hozzátartozó Kissing-telepnek több mint tizenötezer állandó lakosa van, amely szám a tavaszi és a nyári hónapok alatt további tizezer nyaralóval bővül, de

százezrekre rúg a sportolók és hétvégi kirándulók száma is, akik az egyre amerikaibb méretekben fejlődő római partot felkeresik.

A *Beszkárt* igazgatósága és végrehajtó bizottsága **végre napirendre** tűzte a nagyfontosságú kérdést és már dolgoznak az új villamosvonalnak a tervén, amely a város minden részéből közvetlenül megközelíthetővé teszi ezt a nyaralási, fürdőzési és sportszempontból nagyjelentőségű területet.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának *illetékes helyről* szerzett értesülése szerint *kétféle megoldásról* beszélnek: Az egyik az, hogy a Beszkárt az Aquincumi Hév állomástól kiindulva, a Dunapartal párhuzamosan haladó Nánási-úton át a városhatár mentén huzódó Emőd-utcán keresztül vissza az aquimcumi állomásig

hurokvágányt épitenek.

Ebben az esetben az Aquincum területén körforgalom létesülne. Ez megszüntetné azt a helyzetet, hogy a Hév állomástól gyalog kell a 2 és fél kilométer távolságra fekvő Dunapartra lemenni, de viszont nem oldaná meg a városból való közvetlen közlekedés kérdését. A másik praktikusabb megoldás, amely valószínüen kivitelre kerül, a következő: A Hév pályatesten

a Pálffy-térről rendes villamosjáratokat létesitenek végig a Dunaparton

a Római-fürdőig, anélkül, hogy az első megoldásnál hosszabb pályatest építése válna szükségessé. A Pálffy-tértől az óbudai hajógyárig a Hév pályatesten járnának a villamosok, onnan a Máv. régi és időközben használaton kívül helyezett esztergomi vonalrészén mennének tovább a Dunaparton a Gázművek mellett, egészen az esztergomi vonal töltéséig. Innen kell tovább építeni a Beszkárt vonalat a már meglevő aluljárón át végig a Dunapart mentén, illetve a Nánási-úton egészen a Kissing-telepen, addig a pontig, ahol a főváros új budai vízműve fog megépülni.

A Beszkártnak ez az új vonala nemcsak nyáron igér rendkívüli látogatottságot, hanem télen is,

mert a Csillaghegy és Római-fürdő tizenötezer főnyi lakossága és a Gázművek hatszáznál több munkása és tisztviselője fogja használni ezt az új villamosvonalat, amelynek megépítése és használatba helyezése nagyban hozzá fog járulni a villamosvasút jövedelmének fokozásához.

A Beszkárt igazgatósága foglalkozik *a szentendrei villamosvonal* meghosszabbításának tervével is, hogy a nyaralásra rendkívül alkalmas és nagyjövőjü Dunapart vidékét közlekedéshez juttassa. A Beszkárt vezetőségének több müszaki tagja néhány nappal ezelőtt bejárta a szóbanforgó vidéket, ahol a háború éveiben már megépült a Hév-vonal visegrádi meghosszabbításának töltése.

A Beszkárt emberei nagy meglepetéssel látták, hogy a vasúti pályatest ügyszólván teljesen szét van rombolva.

A töltést a szomszédos földek tulajdonosai széthordták és az eredetileg kisajátított ingatlant újra birtokukba vették.

A budavidéki gazdálkodók állítólag ezt azért merték megtenni,

mert a kisajátitásért járó ellenértéket a Hévtől nem kapták meg.

A Hév igazgatósága annakidején a kisajátítási eljárást annak rendje és módja szerint lebonyolította és a kisajátítást végző hatóságok megállapították az igénybevett területek térítési értékét is.

*

A Beszkárt igazgatósága a történtek után *kénytelen lesz uj kisajátítási eljárást indítani* és uj töltést építeni, ha meg akarja építeni a Hév meghosszabbítását a Dunaparton Visegrádig.

Leukoplast
magyar gyártmány

ECKMAYER ISTVÁN
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZET, NAPELLENZŐ ÉS REDŐNYGYÁR
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
(ANDRÁSSY-ÚT MELLETT) TELEFON: 22-0-54

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
müszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fütés és gáz berendezések tervezése és készitése.

Máról-holnapra

gazdag ember lehet, ha kihúzzák a sorsjegyét egy főnyereménnyel.

Uj sorsjáték — uj reménység! Április 7-én kezdődik az új m. kir. osztálysorsjáték, melyen 300.000, 200.000, 100.000 pengő is nyerhető. Összesen 42.000 nyereményt sorsolnak ki, közel 8 millió pengő készpénzben. A sorsjegyek ára egy-egy osztályra: egész 24 P, fél 12 P, negyed 6 P, nyolcad 3 P, az összes főárusítóknál.

Minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye, tehát egyik sorsjegyszám olyan, mint a másik, a különleges, vagy a kiválasztott szerencseszámoknak nincs semmi előnyük! Épp úgy nyerhet a 4—5 számjegyü sorsjegy, mint az 1—2, vagy 3 számból álló sorsjegy.

Fő, hogy szerencséje és kitartása legyen!

PESTI KIRAKAT

Megint a játékkaszinó

Ez már aztán igazán Illyefalvy Lajos reszortja volna: erről csináltasson statisztikát, hogy hányadszor bukkant már föl az utolsó negyedszázadban Budapesten a játékkaszinó terve. Nagy fezőrök, kalandos globetrotterek és tehetségtelen idegenforgalom-intézők minden esztendőben kiötlik egy párszor, hogy Budapesten semmi más nem segíthet, mint a játékkaszinó terve.

Most ismét sokat beszélnek, sőt már írnak is a margitszigeti játékkaszinó tervéről, amelyről az első hírek mindig úgy szoktak szólni, hogy a pályázó pénzcsoport óriási befektetéseket kíván eszközölni és a magyar állam számára rendkívüli előnyöket biztosít. Hát mi ezt már mind jól ismerjük, a játékkaszinó körül mi már annyi csatát láttunk lezajlani, hogy ebben a pillanatban csak egyetlen egyre emlékeztetünk, arra, amelyet Tisza István volt kénytelen megvívni. Még nem tudjuk azt, hogy milyen erkölcstelenség köszöntene ránk akkor, ha ez a játékkaszinó egyszer tényleg megvalósulna, de azzal már tökéletesen tisztában vagyunk, hogy a játékkaszinó szülési fájdalmai is rettentő posvánnyal áraszthatnák el a magyar fővárost közéletét. Ezt már eddig is többször tapasztaltuk és igen könnyen tovább tudjuk fűzni a gondolatot, igen könnyen, csekély fantáziával is meg tudjuk állapítani, hogy milyen kétségbeejtő, gyászos eredménnyei lennének annak, ha egy ilyen játékkaszinó felállítását egyszer mégis engedélyeznék.

Szerencsére a tervezgetésnél, a tárgyalásnál és az előzetes botránynál eddig sohasem jutottunk tovább. Most is itt vannak már az első hírek, reméljük azonban, hogy a nemzeti megújhodás korszakában, amikor minden felelős tényező nagy erkölcsi újjászületést hirdet, nem fogják Budapest közéletét egy játékkaszinó erkölcstelenségeivel megfertőzni és nem fogják Budapest hírnevét egy ilyen kétes értékű intézménnyel tökéletesen aláásni.

A házak tatarozása

Ahogy nem szeretnénk, ha a pesti kirakatot egy ilyen erkölcstelen játékkaszinóval csúfítanák el; éppen olyan örömmel vesszük tudomásul, hogy Sipőcz Jenő, Budapest székesfőváros polgármestere becsületes törekvéssel igyekszik ennek a kirakatnak a képét élvezetessebbé, szebbé, megnyugtatóbbá tenni.

A polgármester ismét erélyes rendeletet adott ki a budapesti házak régen vajúdó tatarozása ügyében. Aki látta Bécset, a békében mindig kecses és agyoncicomázott császárvárost az utóbbi időkben, az megriadva állapíthatja meg, hogyha az idők nem változnak, ez a gyönyörű metropolis hamarosan vakolat nélkül marad. A szociálista uralom házbérpolitikája tette tönkre ezt a várost, ahol a háziurak adóra valót sem tudtak keresni és ahol tatarozásról álmodni sem lehetett. Nálunk egészen másként fest a helyzet, bár a háziurak nálunk is súlyos terheket viselnek, de legalább tisztességes házbért kapnak, amiből adót is fizethetnek és amiből a tatarozást is el lehetne intézni. Ha mégsem teszik, akkor igazán minden jog megvan arra, hogy kényszerintézkedéssel álljanak elő a hatóságok. A kötelező tatarozás el nem maradhat, ha más okból nem, legelsősorban azért, mert ennek rendkívüli gazdasági jelentősége van. A munkanélküliség enyhítésének elsőrendű eszköze anélkül, hogy súlyosabb megterhelést jelentene a háziurak társadalmára nézve. Végeredményben azonban, mint mindenkire, reájuk nézve is csak áldást hozhat az, hogy ezen a réven mégis csak megindul a gazdasági élet vérkeringése.

Ugyanakkor nem szabad elfelejteni azt sem, hogy ennek a magyar fővárosnak lerongyolódnia nem szabad. Ebből a városból nem szabad egy olyan ágról szakadt, rongyos ruhás, kopott várost csinálni, mint amilyenné a szociálisták álhumanizmusa süllyesztette Bécset. Ennek a városnak lakossága igen helyesen becsületes házbért fizet, amely körülmény kötelezettségeket ró a háziurakra. Ezek a kötelességek a háztatarozásban kulminálnak, amelyek révén munkaalkalmak teremnek, egész sor iparág jut munkához, egyben pedig nem teszik tönkre annak lehetőségét, hogy Budapest végre-valahára mégis csak valamelyes idegenforgalomhoz jusson. Egy rongyos, kopott, szánalmas városba akármilyen természeti szépségekkel legyen is megáldva, nem teszi be a lábát idegen. Sipőcz polgármester tehát igen jó ügyet szolgál, amikor a pesti kirakatot meg akarja szabadítani a csúf, lezüllött, vakolatlan házak riasztó képétől.

A csupán üdülésre és pihenésre vágyók részére — pensio rendszert is létesített —

„SIESTA" megváltja

Önt már napi 8 *pengőért is háztartásának gondjaitól.*

Ez a csodás fekvésű klimatikus gyógyintézet tökéletesen átszervezet ÚJ DIÉTÁS KONYHÁJÁVAL, legmodernebb víz- és villany-gyógyászatával úgy bel- és ideg-, mint sebészeti betegeit továbbra is az eddigi elismerten elsőrendű gondozásban részesíti s e mellett ÁRAIT ÚJBÓL MÉRSÉKELTE ❖ I., RÁTH GYÖRGY-UTCA 5. TELEFON: 50-1-60

A hatfilléres villamosjegy nyitánya lehet az általános tarifamérséklésnek

Jóindulattal kezelik a városházán a kereskedők kívánságait — Új tervezet készül a gyakornoki állások szervezésére — Napirendre kerül az állami színházak támogatása

Április 3-án tartja a Beszkárt a 6 filléres szakaszjegyek premiérjét és a kísérletek eredményei sok kérdésre fognak választ adni. Mindenekelőtt tisztázódik az a probléma, hogy az utasok elmaradásának mi az oka: a tarifa mai mértéke, vagy pedig az a körülmény, hogy az utazóközönségnek nincs szüksége gyakran közlekedési eszközre és végül, hogy az olcsóbbítás, a filléres rendszer, meghozza-e itt is a tömegek nagyobbmérvű jelentkezését. *A Beszkárt nagyérdekességű újításáról* kértünk véleményt

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőtől, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökétől, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindenképpen helyeseljük, hogy a villamosvasút keresi a bajok orvoslásának módját és a forgalmi méretek újabb szűkítése helyett, *az olcsóbb jegytípus hatását próbálja ki.* Nagy általánosságban bebizonyosodott, hogy a közlekedési eszközök tarifáinak mérséklése eredménnyel járt és sikerült az utasokat az olcsóbb utazásoknak megnyerni.

— A Beszkárt tarifájának lemérséklése nem új gondolat:

az Egységes Községi Polgári Pártnak a villamosvasút igazgatóságában helyet foglaló képviselői már huzamosabb idő óta propagálják ezt a gondolatot,

a kipróbálás azonban azért késett, mert bizonyos statisztikákat kellett feldolgozni a pénzügyi eredmények várható alakulására és olyan technikai megoldások érvényesítésére, amelyek a gyakorlati alkalmazást biztosítják. *A persely-rendszer és a jegyeknek érme formájában való megkonstruálása, valamint az első perronnak, a filléres utasok számára való kijelölése*

az első pillanatban szokatlannak mutatkozik,

azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy *kényszerítő adottságokkal* kell számolni. A kalauzok megterhelése a közönségnek rövid utakra való kiszolgálásával nem vihető keresztül és ezért

az elővételi jegyárusítás elenegedhetetlen feltétel volt.

Nem hibáztatható az a megoldás sem, hogy az első perronra korlátozódik a filléres utasok tartózkodási helye, mert így a járművek belső területén a zavartalanságot sikerül fenntartani.

— A főszempont egyelőre az, hogy *olcsóbb lesz a villamosutazás.* Ha ez az újítás a közönség körében megértésre talál, *megnyílik a lehetősége annak, hogy a korlátozó utaselhelyezést megváltoztassák.* Minden a pénzügyi eredményektől függ, mert ha az újítás a Beszkárt számára többletbevételt eredményez, úgy áldozatokat is érdemes hozni az olcsóbb utazási lehetőségek kimélyítésére és az elmaradt utasközönség visszahódítására.

— A másik jelentősége a kísérletnek, hogy

kedvező eredmények esetén utat nyit az általános tarifareformnak.

Természetes, hogy a mai viszonyok között a viteldíjak módosítása nem a drágítás, hanem a kiegyenlítődés és ármérséklés felé haladhat. Éppen ezért *a publikumnak szeretettel és megértéssel kell fogadni a filléres jegytípust,* mert ez mintegy nyitánya lehet az általános olcsóbbodás felé vezető új korszaknak.

—

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt a kereskedőknek azt a kívánságát, hogy az Elektromos Művek mérsékeljék a tarifájukat a *kirakatvilágítások* számára. Ez az ügy már régóta húzódik, de még mindig nem nyert végleges elintézést.

— A sok nehézséggel küzködő kereskedelem a *legnagyobb jóindulatra tarthat számot* a főváros intézőkörei részéről — mondotta — és bizonyos, hogy kívánságuk a legkomolyabb mérlegelés tárgyát képezi az illetékes helyeken. Úgy tudom, hogy

most készül az Elektromos Művek új díjszabásának a tervezete, amelyben a kedvezmények a kereskedői kategóriákra külön megállapítást nyernek.

Végeredményben nem az a fontos, hogy a kedvezmények a kimondottan vett kirakati áramfogyasztásra érvényesüljenek, hanem, hogy *az üzletek villanyszámlái az összfogyasztás mértékének elbírálása* alapján úgy alakuljanak, hogy ezzel a napi rezsiköltségeket sikerüljön apasztani. Ebben a kérdésben *a döntés rövidesen megtörténik.*

—

A diplomás ifjúság nagy reményekkel várja a főváros végső elhatározását a *gyakornoki állások megszervezésére* és betöltésére. Megkérdeztük *Kozma* Jenőt a késedelem okáról, amely a legnagyobb mértékben nyugtalanítja a reménykedők tömegeit.

— Végtelenül sajnálatosnak tartom — úgymond, — hogy az általunk előkészített program végrehajtása még mindig nem történt meg. *A kérvények egyre gyűlnek az elnöki ügyosztályban, a sürgetések mind erősebbé válnak,* hogy végre történjék valami a dolgozni akaró és exisztenciát kereső ifjúság érdekében. A szabályrendeletet a tanács és a közgyűlés is letárgyalta,

a jóváhagyás azonban bizonyos formai okok miatt nem történhetett meg.

A törvényes akadályok elhárítására most *új és átdolgozott tervezet készül,* amelyik lehetővé teszi, hogy a gyakornoki állások betöltése még a tavaszi hónapok folyamán megtörténjék.

—

Művészi körökben érthető kívánesisággal várják a főváros döntését *az állami színházak támogatása kérdésében,* amelynek a városházán *Kozma* Jenő volt a szószólója. A közgyűlés tudvalevőleg törölte a költségvetésben szereplő tételt, a belügyminiszter azonban felhívta a fővárost, hogy e kultúrintézmények támogatását Budapest művészi érdekeinek védelmében feltétlenül kívánatosnak tartja. *Kozma* Jenő erről a kérdésről a következőket mondotta:

— Az Opera és a Nemzeti Színház támogatásának ügye mielőbb az illetékes szervek elé kerül. Az összegszerűség kiszámítására most folynak a tárgyalások és most

a költségvetésben a tétel nem szerepel, a fedezetet póthitel útján fogjuk kijelölni.

Nem lehet és nem szabad elzárkózni ennek a tehernek a vállalása elől, mert *a fővárosnak elsőrendű érdeke, hogy klasszikus és a külföldön is elismert állami színházaink fennakadás nélkül folytathassák művészi tevékenységüket.*

*

A főváros vezetőségének legközelebbi teendőit a *pénzügyi tárgyalások foglalják le.* A megbeszélésekbe a pártvezéreket is bevonják, akik az adminisztráció irányitóival együtt *jelentőségteljes megállapodásokat készítenek elő.*

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

Margalit Andor és Ödön
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13
TELEFONSZÁM: 69—5—04

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Megrendszabályozzák a zúgélelmiszeripart és a pinceodukban működő csokoládégyárakat

Szigorú ellenőrzés a gyárakban, a nagy- és kiskereskedelemben — Az új rendelet a közeljövőben életbelép

Az utóbbi időben úgy a kereskedők, mint a nagyközönség részéről egyre több a panasz, hogy a különböző hangzatos cégérek alatt forgalomba hozott élelmiszerek, de különösen az édességek között *feltűnően sok a silány árú.* Az ipar és a kereskedelem jóhirnevét veszélyeztetik ezek a visszaélések, amelyet

egyes mohó és lelkiismeretlen vállalkozók követnek el.

Különösen sok visszaélés tapasztalható a *csokoládéipar- és kereskedelem terén,* ahol a piac egyrészét az elképzelhető legselejtesebb cikkekkel árasztják el.

A nagyközönség bizalmával visszaélő zugipar megrendszabályozását maga a kereskedelem és a legális ipar sürgeti a legélesebben

és ezért a hatóságok részéről már megtették azokat a célravezető lépéseket, amelyek a magyar élelmiszeripar jóhirnevét veszélyeztető parazitákat rövidesen ki fogják irtani.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

dr. Hunkár Bélához,

a *Székesfővárosi Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet* vezetőjéhez fordult azzal a kérdéssel, hogy milyen intézkedéseket szándékoznak foganatosítani *a sorozatos visszaélések meggátlására?*

— A székesfőváros szervei — hangzott a válasz — a maguk hatáskörében eddig is rendszeresen és szigorúan ellenőrizték a forgalomba került különböző élelmiszereket és édességeket és ahol szükség volt, *nem is maradt el a megtorló eljárás.* A helyzet az, hogy

a törvényes rendelkezések meglehetősen sok rést hagytak azok számára, akik szeretik keresni a kibúvókat.

Így például hiányzott az édességeknél és az élelmiszereknél *az egyes minőségek pontos körülírása.* Például egyformán *csokoládé* név alatt hozzák forgalomba a legkitűnőbb, legkifogástalanabb, de egyúttal a legsilányabb minőséget is. *Csokoládé a neve, ha 50% kakaóporral készül és ugyancsak csokoládé az a massza is, amelyben csak 5% a kakaópor.* Most tehát arról van szó, hogy a gyártás pillanatától kezdve, minden időben, ellenőrizhessük az egyes cikkeket, egészen addig, amíg a fogyasztóhoz jut, tehát a műhelyben, a nagy- és kiskereskedelemben egyaránt. Az új rendelkezések konkrétizálni fogják, hogyan kell készülnie és milyen minőségűnek kell lenni az egyes gyűjtőnevek alatt összefoglalt cikkeknek: tejcsokoládénak, az úgynevezett mártógyurmának és a többi készítményeknek,

nehogy a tisztességtelen verseny ugyanezeken a neveken a legsilányabb árut is büntetlenül forgalomba hozhassa

— De nemcsak a csokoládénál van ez így, hanem a többi élelmiszereknél is. Például szabályozásra vár, hogy mit szabad forgalomba hozni „vajaskifli" néven. Ma ugyanaz a neve ennek a süteménynek akkor is, ha a péküzem, szabályszerűen, 5% vajjal készíti a tésztát, de így nevezik akkor is, ha készítője csak megmutatja a tésztának a vajat, esetleg a *margarint.*

— A főváros a maga részéről már több alkalommal *felterjesztéssel fordult az illetékes miniszteriumokhoz* a rendezés érdekében és most, úgy tudom,

készülnek is a szükséges rendszabályok a kereskedelmi, a földmívelésügyi és az igazságügyminiszteriumban.

A kereskedelmi és ipari érdekeltségek a hatóságokat a legkészségesebben támogatják ezeknek a rendeleteknek az előkészítésében és remélhető, hogy *rövid időn belül napvilágot lát a csokoládé forgalmát szabályozó rendelet,* amelyet követni fog a többi élelmicikkekre vonatkozó intézkedés is.

— A földmívelési miniszterium a csokoládégyártásra és a csokoládé készítmények forgalmának szabályozására szóló rendelettervezetet már megküldötte a *Cukorkagyárosok Országos Egyesületének* hozzászólás végett. A szakkörök észrevételeiket a legrövidebb időn belül megteszik és

az új rendelet előreláthatóan néhány héten belül megjelenik

olyan intézkedésekkel, amelyek lehetetlenné teszik, hogy

különböző hangzatos nevek alatt minden higiénát megcsúfoló módon, pinceodukban berendezett csokoládé- és cukorkagyárak működhessenek,

amelyek silány készítményeiket hangzatos nevek alatt a kereskedelemre és a nagyközönségre rásózzák.

— Az élelmiszer ellenőrzés terén nagy eredményeket várunk attól az új rendtől, amely *egy* előljáróságon

összpontosította az összes élelmiszer kihágási ügyeket.

Mostanáig különböző előljáróságok és hatóságok között évekig elvándorolt egy-egy ilyen kihágási ügy és *a megtorló bírság olyan későn jött, hogy nem érte el a kívánt célt.* Az összpontosított rendszer mellett *a tárgyalásokon állandóan résztvesz a vegyészeti intézet kiküldött szakértője,* aki nyomban, élőszóval megadja a kívánt felvilágosításokat és szakbírálatokat, úgyhogy a *bíráskodás egységessé és gyorssá válik.* A tapasztalat fogja megmutatni, hogy a mostani intézkedések kielégítik-e a hozzáfűzött várakozásokat, mert ha nem, úgy *a szükséges módosításokat, a legrövidebb időn belül, szintén végrehajtják.*

Analfabéta tanfolyamtól a Szabad Egyetemig

Nagystílű kulturmunkát végzett a törvényhatóság a népnevelés terén

A főváros népművelődési bizottsága a tudományos körök és az illetékes tényezők nagy elismerése mellett most ünnepelte tízéves fennállását. A nagyközönség és a nyilvánosság nem sokat tud arról az óriási jelentőségű és nagyszabású kultúrtevékenységről, amit ez az intézmény a legnagyobb csendben kifejt. Az iskolánkívüli népművelési bizottság munkájáról alkalmunk volt beszélgetni az intézmény egyik életrehívójával és legfőbb irányítójával,

Liber Endre alpolgármesterrel,

aki a tíz évi kultúrmunkáról a következő érdekes epizódokat mondotta el a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— *1922 október 14.* nevezetes dátum marad a magyar kultúrpolitika történetében. Ekkor írta alá néhai *Klebelsberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter azt a rendeletét, amely a magyar népművelési mozgalmat egységes elvek szerint, Európa majdnem valamennyi államát megelőzve, országosan megszervezte. Az iskolánkívüli népművelési hivatal *Sipőcz* Jenő polgármester elnöklésével már 1922-ben megkezdte nagyjelentőségű munkáját, míg maga *a bizottság csak 1928 elején alakult még. -A tíz év alatt a főváros iskolán kívüli népművelési hivatala irányítja és* fejleszti a fővárosban működő társadalmi egyesületek bevonásával és egész népművelési tevékenységét, amelynek szolgálatába nemcsak az élő szót, a betűt, a könyvet, a képet, a szemléltetést, hanem a művészet eszközeit is beállította. A nagyszámban létesített analfabéta és alapismeretterjesztő tanfolyamokon kívül, a háztartási alkalmazottak részére *hivatásra* nevelő tanfolyamokat létesítettünk, megszerveztük a szülők iskoláját, nagy eredménnyel megindítottuk a népfőiskolai mozgalmat. Legújabb vívmányunk pedig a mult évben megnyitott

Székesfővárosi Szabad Egyetem létesítése volt, amely a legragyogóbb eredményeket produkálta rövid fennállása alatt.

A munkások továbbképzésére is nagy gondot fordított a bizottság és ezért munkás-továbbképző tanfolyamokat szerveztünk, amelyek látogatottsága állandóan nő.

— A népművelés munkájának egyik gyönyörű hajtása *a rendszeresített múzeumlátogatás és tanulmányi kirándulás.* Szakszerű vezetők, professzorok, tanárok irányítják ezeket a tanulmányi kirándulásokat, amelyekből az utolsó két év alatt 630-at rendezett a népművelési bizottság 31.775 résztvevővel.

— **A népművelési telepek**

is örvendetes munkákat produkálnak. Az első népművelési telepet ket évvel ezelőtt létesítettük a Belvárosban. Nem sokkal utána megnyitottuk a X. ker. rákosfalvai kultúrházat. Az idén viszont a VI. Bajza-utcában létesítettünk általános irányú, a VII. ker. Vas-utcai felső kereskedelmi iskolákban a kiskereskedők és kisiparosok részére, a III. kerületben, Óbudán a felső gazdasági iskolában pedig a földmívesek részére népművelési telepeket. Újabban egyes tanfolyamokon *idegen nyelveket is tanítanak.*

— A népművelés munkáját szolgálja a *magyarnóta-tanfolyam is.* Az első ilyen nótatanfolyamot a Pedagógiai Szemináriumban tartottuk. Hónapokon át jártak ide ifjak-vének művészi dalokat tanulni. A tanfolyam nagy segítségére volt az a gramofonlemez-gyüjtemény, amelyet a kultuszminisztérium adott ajándékképpen és amely a *XVI. századtól napjainkig ismerteti magyar nótakincsünket.* A tanfolyam célja az, hogy

a már-már feledésbe ment magyar dalt átmentsük a jövő generáció számára

és gátat vessünk az idegen ízlésű dalok terjedésének. A magasabb esztétikei nevelés szolgálatába állítottuk az irodalmi estéket és a Fővárosi Zenekart, amelynek minden kritikában elismert hangverseny-sorozatai egyre szélesebb érdeklődest váltanak ki.

Legújabban a népművelést szolgálja a film is:

egyelőre minden hónap egy-két vasárnapján délelőtt tart a bizottság egyik belvárosi mozgóképszínházban *tudományos és ismeretterjesztő* előadásokat.

•

Elmondotta még *Liber* Endre alpolgármester, hogy a népművelési bizottság munkájában a kisszámú tisztviselői karon és a fővárosi zenekar tagjain kívül *96 katolikus pap, 25 protestáns lelkész, 245 tanító és tanítónő, 702 középiskolai tanár, tanárnő és egyetemi tanár, 113 orvos, 15 ügyvéd, 112 mérnök, 10 bíró, 42 közigazgatási tisztviselő, 1 földbirtokos, 6 iparos, 1 kereskedő, 2 jegyző és 464 egyéb foglalkozású, tehát összesen 1830 előadó buzgólkodott.*

SÁRGASÁG, GYOMORHURUT BETEGSÉGEKNÉL A
MIRA
glaubersós gyógyvíz hasznos szolgálatot tesz.
Kapható mindenütt!

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 89-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

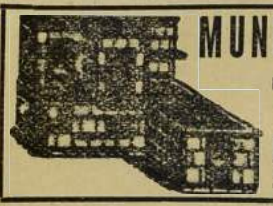
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÓRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Vác alatt keresnek területet a budai vízmű kútcsoportjai számára

Kedvező megoldás esetén a munkálatokat nyomban megindítják

Részletesen beszámoltunk azokról a tárgyalásokról, amelyeket a főváros a vízművek fejlesztéséhez szükséges szigetmonostori földterületek megszerzése érdekében indított az ottani gazdákkal. A földmüvelési miniszteriumban tartott megbeszélések után a kormány nagy jóindulatot tanusított a vízellátás szempontjából annyira fontos ügy iránt és az *ideiglenes kisajátítási engedélyt* is megadta. A tiszti ügyészség Szentendrén és Szigetmonostoron állandó kirendeltséget létesített, hogy a tárgyalást közvetlenebbé tegye, de ennek ellenére is

hiábavalónak bizonyult minden törekvés.

Ma az a helyzet, hogy a *fővárosnak a szigetmonostori partrész megszerzésére vonatkozó tárgyalásai teljesen kilátástalanokká váltak.*

Értesüléseink szerint *eredménytelenek* maradtak azok a megbeszélések is, amelyeknek célja az volt, hogy a főváros megvásárolja a koronauradalomhoz tartozó szigetmonostori erdőt és ezzel a 800 holddal kárpótolja a gazdaközönséget. A vízművek bővítésének elhalasztásáról szó sem lehet és mert a

főváros zavartalan vízellátásának sürgős biztosítására

a belügyminiszter legutóbbi leiratában is felhivta a főváros vezetőségét, — más megoldásról kell gondoskodni. Ebben az irányban is történnek tapogatódzások. A fővárosnak az a szándéka, hogy jóval Szigetmonostor felett keres vízterületet. Ennek a megoldásnak csak az a hátránya, hogy

a fővárostól meglehetősen messze, Vác alatt terül el.

Ez azonban műszaki szempontból nem okoz nehézséget, csupán azt jelenti, hogy *néhány kilométerrel hosszabb csővezetéket kell építeni.*

A vízművek fejlesztésének programmja különben teljesen készen áll. A transzferpénzek felszabadításával rendelkezésre áll majd a szükséges összeg is, úgyhogy ha az ingatlanok megszerzésére vonatkozó újabb tárgyalások eredménnyel végződnek, akkor a nyár folyamán azonnal megkezdik az új kútcsoportok fúrását. A tervezett új budai vízmű főnyomócsöve nagy szakaszon már a mult esztendőben elkészült.

Ajánlatot tett a győri vaggongyár az autóbuszok hitelezéssel való szállítására

Az üzemviteli szerződés megkötése után kiterjesztik az autóbuszforgalmat

Multheti számában jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a közigazgatási bizottságban elhangzott sürgető követelések hatása alatt máris megkezdődtek az imformatív tárgyalások az új autóbuszok beszerzéséről. Az autóbuszüzem tájékoztató jelentést tett a polgármesternek és közölte, hogy az áruhitelezés útján való megoldás szempontjából elsősorban az *Állami Gépgyár* jöhet figyelembe, amelyik az autóbusz-park túlnyomó többségét is szállította. Jelentette az Autóbuszüzem, hogy az *Állami Gépgyár* az autóbusztgyártó berendezését leszereli és így némi akadályok mutatkoznak.

Nincs kizárva, hogy az állami üzem nagyobbarányu rendelés esetén újból megindítja autóbuszgyártó osztályát,

ha azonban ez nem sikerül, akkor nincs más megoldás, minthogy a *Győri Waggongyárat* keressék meg, ennek az ország egyetlen teljesítőképes telepe.

Értesülésünk szerint az Állami Gépgyárral megindított tárgyalások még nem fejeződtek be, azonban ettől függetlenül

megérkezett a városházára a Győri Waggongyárnak a beadványa, amelyik ismeretlen számú jármü előállítását ajánlja fel.

Hangsúlyozza az ajánlat, hogy *hajlandó a nagyarányú rendelést áruhitelezéssel összekapcsolni és* olyan megállapodást létesiteni, amelyik lehetővé teszi, hogy az Autóbuszüzem a vételárat évekre felosztott fizetés formájában törlessze.

A tervezett ötven autóbusz beszerzése azonban egyelőre elhúzódik. Az Autóbuszüzem január 1-én a Beszkárt üzemkezelésébe került ugyan, azonban ez csak *formailag* történt meg, mert az Autóbuszüzem régi vezetősége még mindig önállóan végzi az irányítás munkáját.

A tényleges átvétel mindaddig nem következik be, míg a Beszkárt és az Aut)buszüzem között elkészitik az üzemviteli szerződést,

amely hatalmas anyagot foglal magában. Az Autóbuszüzem ugyanis a központi igazgatás tulajdonában lévő vagyontömeg volt, amelyet most egy jogilag független részvénytársaság vesz át, tehát kölcsönösen olyan komplikált szerződést kell kötni, amelyik biztositja a fővárost és amellett a Beszkárt sem terheli különböző kötelezettségekkel. Tudomásunk szerint a szerződést *Bódy* László dr. közlekedésügyi tanácsnok készíti elő, aki végzett munkájáról a polgármesternek tesz jelentést és azután az ügy a törvényhatósági tanács, illetve a közgyülés elé kerül.

Mindaddig, amíg ez a szerződés nem lép érvénybe, az autóbuszok megrendelése várat magára.

Az áruhitelezéssel kapcsolatos megállapodást a Beszkárt fogja létesiteni és vállalja mindazokat a terheket, amelyek ebből reája háramlanak. Sokkal előrehaladottabb stádiumban van annak a megállapitása, hogy *az ötven új autóbuszt milyen szolgálatra sorozzák be:* elsősorban szaporítják a ma bevált relációkat, másodsorban pedig

kiterjesztik az autóbuszhálózatot az Angyalföldre, a Zuglóba, Óbudára és a Lágymányosra.

Az Autóbuszüzem vezetőségének kijelentése szerint ötven új jármü tökéletes autóbuszforgalom lebonyolitását teszi lehetővé és így sikerül Budapest autóbuszforgalmát hosszú időkre kifogástalanná tenni.

Nagy érdeklődéssel kíséri a gyáripar és a szerelőipar a főváros tárgyalásait, amelyek 8,000.000 pengős munkával biztatnak

Az *Ipari Munkaszervező Intézet* és a főváros vezetősége között megkezdődtek a tanácskozások arra vonatkozóan, hogy a főváros bekapcsolódásával a közeljövőben milyen munkaalkalmakat lehet rövid időn belül megindítani. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* érdeklődött, hogy milyen ipari munkaalkalmak azok, amiket a főváros az Ipari Munkaszervező Intézettel karöltve megindítani szándékozik és a következő felvilágositásokat kapta:

— Elsősorban olyan munkák megindításáról van szó, amelyeket már régebben meg kellett volna valósitani és azoknak a végrehajtása csupán tőkehiány miatt maradt el. Természetesen csak *lukratív befektetésekről lehet szó.* A fővárosnak erre vonatkozóan több kidolgozott terve van.

A legjelentősebb a Tabán közműveinek megépítése, de ilyeneknek minősíthető a Beszkárt kocsimotorjainak és az autóbuszok benzinmotorjainak kicserélése.

Az autóbuszmotorokat, Diesel motorokra cseréljük ki, miután a nyersolajfütés lényegesen olcsóbb üzemet biztosit, a villamosokra pedig nagyobb kapacitású motorokat szereltetünk. Egy harmadik terv az, hogy *a gázzal, villannyal és vízvezetékkel még el nem látott lakóházak*

záros határidőn belül bevezetik a közműveket.

— Ezek közül a munkák közül a legnagyobb jelentőségü

a házaknak gázvezetékkel való felszerelése

lenne. A főváros gázterületén, aim alatt azt a területet kell érteni, ahol gázfővezeték van, 26.470 ingatlan fekszik, ebből 7347 az üres telek, ahol állandó épület nincs, míg a gázfogyasztásra alkalmas épületek száma 18.923. Ezekben gázvezeték csak 13.747 épületben van, vagyis a házak 75 százalékában, míg közel ötezer házban hiányzik a gázvezeték. Felületes számitások szerint tehát

mintegy ötvenezer lakás bekapcsolása jöhet számitásba,

ami a gázmüveknek évi ötszázezer pengő bevételi többletet jelentene. A munkálatok elvégzése 5—6 millió pengő befektetést igényel, ami a szerelőipart több éven keresztül foglalkoztatná, a munkásoknak pedig igen jelentős munkaalkalmat nyújtana. A házak gázvezetékkel való felszerelése dolgában a szerelőipartársulat kebelében alakult szövetkezet már

konkrét ajánlatot tett a fővárosnak,

amely most elbirálás alatt van és a jövő héten az intéző körök is foglalkoznak vele. Beadvánnyal fordult a fővároshoz a villanyszerelők ipartestülete is, amely arra kéri a polgármestert, hogy *rendelje el a házak elektromos fővezetékeinek jókarbahelyezését* és a belső vezetékek rendbehozását. Most sok házban az a helyzet, hogy még rossz anyagból készült, háborus időkből származó, életveszélyt is rejtő vezetékek vannak, amelyeket a falba süllyesztett Bergmann-csöves vezetékekre kellene kicserélni. Másik munkaalkalom lenne a szerelők számára,

a világító házszámtáblák kötelező beszerzése.

Tizenyolcezer házszámtábláról volna szó, amelyeknek felszerelése nemcsak az iparnak jelentene munkát, hanem az elektromos müveknek is számottevő fogyasztást.

— Szó van a központi fütőberendezések, elsősorban a középületeknél olyan átalakításáról is, hogy magyar szenet használhassanak fel.

Mindezek a munkák együttvéve megközelítenék a nyolcmillió pengőt

és mivel úgy az állami szervek, mint a főváros vezetősége a legkomolyabban foglalkoznak a felsorolt problémákkal, remélhető, hogy a megvalósitás iránt már a legközelebbi hetekben döntő lépések történnek. Természetesen csak *fokozatos végrehajtásról* lehet szó, mert hiszen a pénzügyi lehetőségek határai is korlátozottak.



A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI“ ezeket az előnyöket még fokozza.

SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság

Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS

Budapest, V., Hollán-utca 19.

Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59

Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Béczi-fehér gyári lerakat.

ÚTHENGERLÉST vállal **WOLFF ERNŐ**

Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Az Elektromosház keresztrejtvénykirakata

Érdekes keresztrejtvény-kirakatot rendeztek be a Honvéd- és Markó-utca sarkán, az *Elektromos Ház*-ban. Hatalmas méretü keresztrejtvény tölti ki a kirakatot, körülötte 30 darab értékes, hasznos villamos készülék — mint ajándéktárgy — csábitgatja megfejtésre a keresztrejtvény-barátokat. A villamoskészülékek népszerüsitésének ez újszerü propagandáját, úgy látsztik, az egyes nagy villamos-cégek teljes megértéssel fogadták, amit az általuk felajánlott szép díjak is mutatják.

Az érdekes kirakat és keresztrejtvény-pályázat bizonyára a nagyközönségnek is teljes tetszésével fog találkozni.

A keresztrejtvény-pályázatra vonatkozó közelebbi felvilágositást a következőkép adja meg a pályázati szelvény:

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei

KIÁLLÍTÁSÁNAK

I. sz. villamos keresztrejtvénypályázata

30 db díj kerül kisorsolásra

A díjak a kiállitás egyik kirakatában megtekinthetők.

A megfejtések 1933 április 18-ig ELEKTROMOS MŰVEK KIÁLLITÁSA, V., Honvéd-utca 22. sz. alá küldendők be.

A nyilvános sorsolás 1933 április 22-én d. u. 5 órakor a kiállitás halljában lesz.

Fizessen elő a ***Fővárosi Hirlapra,*** *a legnépszerűbb városi lapra*

Gazdasági Értesítő

Sorompóba léptek a kereskedők és országos gyűlést tartottak Kanizsán, ahol tiltakoztak a nagyáruházak és a gyárak gyilkos konkurrenciája ellen

A Magyar Divatcsarnok árusítása csak a hatóságilag engedélyezett helyiségekben folyik — Tisztességtelen verseny és szédelgő feldicsérés miatt perbefogták a Pók áruházakat — Uj élelmiszer-áruházat terveznek az Andrássy-uton

A budapesti nagyáruházaknak a legális kereskedelem ellen megindított pusztító konkurrenciája összekovácsolta azokat a kereskedői érdekeltségeket, *amelyek eddig elkülönített tömörülésekben fejtettek ki tevékenységet.* Az a nagy veszedelem, amelyet az áruházak példátlan mohósága idézett fel a kereskedők tízezrei számára,

kitermelte a legelszántabb összefogást, mert minden kereskedő érzi, hogy egzisztenciájáról, megelhetéséről és évtizedek során összegyűjtött tisztes presztizsének végpusztulásáról van szó.

A nagy gyárak és az óriási tőkével rendelkező áruházak természetesen semmibe sem veszik a kereskedők jajkiáltásait és változatlanul terjeszkednek a főváros minden részében. Alig mulik el hét, hogy *újabb és újabb áruházak ne nyitnák meg kapuikat a legexponáltabb helyeken* és most már elengedhetetlen kelléke az áruházi forgalomnak *az élelmiszerárusítás,* amelyik mindinkább kiszorítja a piacról a kis fűszer- és csemegekereskedőket is.

A királyi törvényszéken felszaporodtak a csődügyek és sokasodnak az árverések a kereskedők ellen, ami kétségtelenül annak a következménye, hogy az áruházak a maguk nagyobb erejükkel elhódítják a fogyasztókat a szakkereskedők üzleteiből.

A kereskedelmi alkalmazottak szövetségének kimutatása szerint ijesztő módon emelkedik az állás nélküli kereskedősegédek és üzletvezetők száma: *a felmondások és az elbocsátások légiójáról számolnak be a szövetséghez intézett panaszok.* Keresetnélkülivé és munkátlanná tették az áruházak az önálló egzisztenciák egész seregét, a fixfizetéses alkalmazottak hosszú sorát és mellőzve minden méltányosságot, még tovább is a kínpadra vonszolják a szakkereskedők sokaságát.

Minden káros mozgalom azonban kitermeli a megfelelő ellenállást. A *Baross Szövetség,* az *OMKE* és a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete,* karöltve a helyi szervezetekkel, március 25. és 26-án Nagykanizsán tartotta meg országos kongresszusát, amelynek napirendjén

kimagasló helyen szerepelt az egyes gyárak illegális konkurrenciájának és az áruházak terjeszkedésének leküzdése.

Az előadó *Vértes* Emil volt, aki az értekezlet általános helyeslése mellett a legnagyobb erkölcstelenségnek bélyegezte, hogy egyes gyárak az államtól élvezett nagymérvű kedvezményekkel, a nekik juttatott ajándékkal visszaélnek és a kereskedelem mesterséges tönkretételével együtt *a kincstárt is sulyosan megkárositják.* Annak ellenére, hogy a kormány már megtalálta az alkalmat ahhoz, hogy rosszallását kifejezésre juttassa,

a gyárosok és az áruházak tovább folytatják a kereskedelmet teljesen eltipró üzelmeiket.

A kereskedők a kormánytól várják, hogy hatalmi szóval és minden késedelem nélkül vessen gátat a mai időkben kétszeresen is bünös hadjáratnak, mert *ellenkező esetben nem lehet feltartóztatni a legértékesebb társadalmi réteg elhullását.* A kereskedőknek

ez az utolsó erőfeszítése

és bizonyos, hogy a kormányzat megtalálja a szükséges eszközöket a gyárak és áruházak megfékezésére.

•

Addig is a nagytőkés-tömörülések tovább folytatják hadjáratukat és hogy betetőzzék eddigi magatartásukat, elhatározták, hogy

külön élelmiszer-áruházat létesitenek

a főváros legexponáltabb helyén, az Andrássy-uton Leszlauer Gyula nagyvágó kezdeményezésére már hetek óta folynak a bizalmas megbeszélések. Az élelmi szakma minden ágából egy-egy üzletember venne részt a vállalkozásban: egy hentes, egy mészáros, egy pék, egy déligyümölcsös cég, egy zöldséges, tehát

az áruházban mindenféle élelmiszer kapható lesz — természetesen versenyáron,

hogy nagy forgalmat biztosítsanak. Minden szakmabeli üzletember kizárólagos joggal venne részt a vállalkozásban.

Hogy mikor nyitja meg kapuit ez a legújabb áruház, azt ma még nem lehet tudni. Szerencse, hogy a terv attól a *Leszlauner* Gyulától indult ki, akinek régebbi kezdeményezésére még élénken emlékszik az élelmiszerkereskedelem. Évekkel ezelőtt

ő szervezte meg a tengerentúli fagyasztott hús importot,

amelynek révén mindössze egy vagón hízott argentíniai ökör érkezett Budapestre. Több nem jött, nem kellett senkinek és az akció megbukott. A kiskereskedelem joggal reméli, hogy a legújabb ötlet is csak papiroson marad és *a valóságban elmarad a hizott áruház.*

•

Jellemző, hogy az áruházak fergeteges terjeszkedése kipattantotta a háborúságot, maguk az áruházak között is. A *Magyar Divatcsarnok,* illetve annak tulajdonosai, *Ruttkai* Antal és István, továbbá *Müller* Béla és Károly, valamint *Heilig* Mór budapesti nagykereskedők,

tisztességtelen verseny címén keresetet nyujtottak be a törvényszéken a G. F. B., illetve a Pók Áruházak vezetője, Fekete Jakab ellen.

A pikáns érdekességü kereset szerint a *Pók Áruházak* kirakataiban különböző ruhaneműeket *feltünő olcsó árakon* kínálnak, de amikor a vevő a kirakati holmit, megvétel céljából, kéri, az üzletben kijelentik, hogy

a kivánt áru már elfogyott

és nem kapható. Ez az eljárás, a felperesek szerint, az üzleti tisztességbe ütközik, mert a *Pók Áruház,* hogy árukészletének kelendőségét fokozza, a versenytársaitól az üzleti közönséget elvonja, *a vevőközönség megtévesztésére alkalmas, olyan olcsó árakat hirdetett,* amelyekért az illető árukat nem szolgáltatták ki. A keresetben utaltak arra is, hogy

a Pók Áruházak vezetősége ellen szédelgő feldicsérés miatt büntető feljelentést tettek.

Az érdemleges tárgyalásra a törvényszék már kitüzte a határnapot.

Tehát kezdődik. *A győztesek már hajbakaptak...*

A Magyar Divatcsarnok esete

Az áruházakkal kapcsolatban több cikkben foglalkozott a *Fővárosi Hirlap* a *Magyar Divatcsarnok* tüzbiztonsági berendezésével. Megírtuk, hogy ez az áruház is terjeszkedni akar és ezért az építési és müszaki terveit, — *amelyeket több évre elosztva kiván megvalósitani* — a közmunkatanácshoz benyujtotta. A megtartott helyszini szemlén a biztonság többrendbeli biztonsági intézkedés keresztülvitelét rendelte el, amit az érdekelt áruház megfellebbezett és most *a belügyminiszter döntése esedékes.* Ezt az ügyet ebben a formában *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselő is szóvátette úgy a közigazgatási bizottságban, mint a képviselőházban. A polgármester válaszában kijelentette, hogy megfelel a valóságnak a tüzberendezések létesítésére vonatkozó hatósági intézkedés és kijelentette, hogy

amig ezek nem érvényesülnek az áruházban, addig a kifogásolt helyiségekben nem szabad árusitani.

Mindezeket a *Fővárosi Hirlap* részletesen ismertette, de félreértésre adott alkalmat több megállapításunk, amelyből azt magyarázták, hogy *az áruház az átalakitandó épületrészben még a döntés megtörténte előtt megkezdte az árusitást.* Kénytelenek vagyunk tehát helyreigazitani ezt a tévedést, mert

a Magyar Divatcsarnok szabálytalanságot nem követett el, csak a félemelet magasságáig, tehát az engedélyezett állapotnak megfelelően használja az épületet és csak ott árusit, amig az illetékes fórumok a döntést meg nem hozzák.

A belügyminisztériumban rövidesen döntenek a *Magyar Divatcsarnok* · felebbezéséről és bizonyos, hogy *a felsőbb hatóságoknak az állásfoglalása nyugvópontra juttatja ezt az egész ügyet.*

A TÉBE közgyülése. Az egész közgazdasági világ felfokozott érdeklődése mellett tartotta az elmúlt héten közgyülését a *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete.* Az az előkelő szerep, amely mindenkor a Tébe-re hárul, megmagyarázza, hogy a közgyülés *gazdasági esemény* volt, amely ünnepélyes keretek között zajlott le. Ott voltak *Imrédy* Béla pénzügyminiszter, *Samassa* Aurél kereskedelmi államtitkár, a Nemzeti Bank és az összes budapesti pénzintézetek vezetői. A TÉBE közgyülését *Hegedüs* Lóránt elnök nyitotta meg, aki az egész gazdasági életet átfogó beszéd keretében tárta elő a *TÉBE* mult évi munkásságát. A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Ullmann* György báró, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatója tartott előadást *a mezőgazdaság eladósodása és a pénzintézetek* cimmel. A gazdagtartalmú évi jelentés előszavában *Hegedüs* Lóránt rámutat arra, hogy bár a hivatalos kamatlábak gyors ütemben szálltak le, mégis folyton növekedett a tőkehiány, sőt a tőkefogyasztás. E természetellenes helyzet dacára *a magyar hitelszervezet átvergődött a bajokon, anélkül, hogy akár az adózók pénzéből segitségére kellett volna sietnie, akár veszteségekbe rántotta volna a társadalmat.* A jelentésből nagy megnyugvással lehet megállapitani, hogy a *TÉBE maradéktalanul teljesitette azokat a feladatokat, melyeket az elmúlt esztendő gazdasági és pénzügyi nehézségei reá hárítottak.*

Osztalék nincs, de tantième az van. A *Belvárosi Takarékpénztár Rt.* március 27-én tartotta közgyülését, amelyen a kisrészvényesek bánatára elfogadták az igazgatóság javaslatát, hogy *osztalékot nem fizetnek.* Elhisszük, hogy a takaréknak erre nem is volt módja. De ismételjük, amit már mult számunkban is sérelmeztünk: minek tart ilyen körülmények és a mai gazdasági viszonyok között a takarék olyan tekintélyes gárdát mindenféle rendü és rangú igazgatókból? *Székely* Ferenc elnök és igazgatótársai átmenetileg lemondhatnának dús jövedelmük egy részéről és akkor talán jutna a részvények után osztalékra is. Ezt jó lesz a legközelebbi közgyülésig megszívlelni, hogy aztán majd a közgyülésen elhangzó sablonos köszönetnyilvánitás szivből fakadó legyen.

Közgazdasági előadások. *Ereky* Károly az Otthon Körben kedden este fél 7 órakor a közgazdasági válság megoldásáról tart előadást. *Kelemen* Móric Racionalizálás, mint a hazai iparfejlesztés eszköze cimmel tart előadást szerdán délután fél 6 órakor a Mérnök és Épitész Egylet helyiségében .

A Magyar Rokkantsegélyző és Nyugdijegylet szombaton tartotta évi küldöttközgyülését, amelyet ez alkalomból ünnepiessé tett *az intézmény negyvenesztendős fennállásának jubileuma.* Az *Ébredés Dalkör* kórusa után *Sarlós* Lajos alelnök nyitotta meg a küldöttközgyülést és visszapillantást vetett az egyesület négyévtizedes multjára. Utána *Bárdos* Ferenc igazgató előterjesztette az évi jelentést, amelyet elfogadtak és egyhangúan megadták a központi választmánynak a felmentést, majd ezután ismertette az alapszabálymódositással kapcsolatban bevezetendő aggkori járadékrendszert, amit a közgyülés szintén lelkesedéssel tett magáévá. Az új vezetőség megválasztása után az indítványokra került a sor s ezek megtárgyalásával a küldöttközgyülést berekesztették.

A Brassói Cellulosegyár Rt. igazgatósága e hónap 20-án tartott ülésén megállapította a társaság 1931. és 1932. évekre szóló mérlegeit. Az igazgatóság az 1933 március 31-ére összehivott közgyülésen javasolni fogja, hogy a veszteség kiküszöbölésére a 3,265.367·75 pengő összegü tartalékok felhasználása után az alaptőke 750.000 pengőre bélyegeztessék le és az ekképpen 30 pengőről 3 pengőre leszállított n. é. részvényeknek 1:10 arányban való összevonása után az alaptőke emeltessék fel 25.000 darab 30 pengő n. é. új részvény kibocsátása által 1,500.000 pengőre. Az új részvények teljes egészükben a régi részvényeseknek lesznek felajánlva és azok átvétel biztositva van.

A Magyar Földhitelintézet március 23-án tartotta meg ezévi rendes közgyülését, melyben az igazgatóság az elmult 70-ik üzletévről szóló jelentését és az 1932. évi mérleget terjesztette elő. Az 1932. év december 31-én fennálló törlesztéses kölcsönök állaga kitett 103,834.947 pengő 73 fillért. A hitelezők — a takarékbetétet is beleértve — kitesznek 78,996.947 pengő 44 fillért. A mérleg egyik oldala 203,321.438 pengő 83 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1.091,846.161 pengő 05 fillér volt. A közgyülés örömmel vette tudomásul, hogy a felügyelőbizottság megürült alelnöki állására az elmult év folyamán gróf *Károlyi* József választatott meg. A felügyelőbizottság tagjaivá a megüresedett tagsági helyekre gróf *Dessewffy* Emil és ifj. gróf *Zichy* György választatott meg.

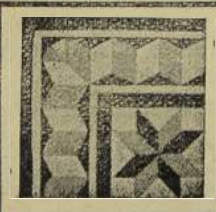

KARTELEN KIVÜL!

Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.

BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Teljes gőzmosódai berendezések és legújabb tipusu szakmabeli gépek

MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENITŐ GÉPGYÁR R.-T.

BUDAPEST, III., LAJOS-U. 115.

TELEFON: 62-5-23.

:: 25 év óta 2200 berendezés ::

A „Fővárosi Hirlap" hirdetései eredményesek

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Huszár Aladár főpolgármester az esztergomi idegenforgalmi értekezleten. Az esztergomi városházán kedden fontos értekezlet volt a Dunavidék idegenforgalmi problémáinak megvitatására. Mivel ezek a kérdések nagyrészt szoros összefüggésben vannak a budapesti turisztikai élettel és a fővárosi idegenforgalmi propagandával, az ankétre meghívták a székesfőváros vezetőségét is. A nagyjelentőségű tanácskozáson *Huszár Aladár dr.* főpolgármester Budapest képviseletében személyesen részt vett.

Tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésére újból napirendre tűzte a főpolgármester az *üzemi házi-műhelyek* többizben elnapolt kérdését. Sok telekszabályozási és városrendezési ügyön kívül, sor kerül az állatkerti *sziklavendéglő*, a ligeti *néparéna*, az óbudai *Korona Vigadó* és a *Népligeti Nagyvendéglő* bérletére, a községi iskolák tandíjszabályzatára, az 1924—32. években behajthatatlanná vált követelések törlésére és sok kegydíj és személyi ügy elintézésére. Végül a csütörtöki tanácsülés foglalkozik a *dunaparti kávésoknak, a Hangli bérbeadása ellen benyújtott fellebbezésével is.*

Aranylakodalom. *Blockner* Izidor, a Blockner J. hirdetőiroda megalapítója és szeniorfőnöke, a magyar hidetésügy kiváló előharcosa és neje, született *Eisler* Regina szombaton ünnepelték meg házasságuk 50-ik évfordulóját.

Pakots József ünneplése. Az Irók Gazdasági Egyesülete szombaton este elnöke: Pakots József orsz. képviselő névnapja alkalmából ünnepi vacsorát rendezett, amelyen a kultuszminiszter képviseletében dr. *Mayer* Ödön min. tanácsos jelent meg. Pakotsot *Móricz* Zsigmond, *Sziklay* János és *Márkus* Miksa üdvözölték.

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó közgyűlése. A *Scheuer* Róbert elnöklete alatt működő *Lipótvárosi Polgári Kaszinó*, március 29-én, szerdán, este 7 órakor tartja, V., Berlini-tér 5. szám alatti helyiségében, *rendes évi közgyűlését.*

Hangverseny. Dr. *Erdős* Árpád április 2-án este fél 9 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében ária- és dalestet tart. Közreműködik: *Szelényi* Stella hangversenyénekesnő. Zongorán kisérnek *Dalmáth* Lenke és *Darázs* Gábor. Helyárak 1—4 pengőig. Jegymegrendelések: Klauzál-tér 11.

Budapestről albumot kapnak emlékül a világjamboree külföldi cserkészei. A főváros vezetősége mint kitünő propaganda-alkalmat is ki akarja használni a világ cserkészeinek gödöllői nemzetközi táborozását. Ezt a célt szolgálja az a terv is, hogy a nagyszámban hozzánk jövő különböző nemzetiségü cserkészfiuk mindegyikének *művészi kivitelü budapesti albumot adnak.* Ez az emlékalbum képekben és művészi rajzokban a magyar főváros legvonzóbb részleteit örökíti meg és a cserkész-jamboree emlékét is szolgálja azzal, hogy *az album cserkész-motivumokkal lesz diszitve.* Az albumot különböző világnyelvek szövegével látják el és mindegyik cserkészfiu megérkezése után a maga anyanyelvén készült albumot kap.

Zenekari hangverseny. A Székesfővárosi Zenekar vasárnap délután tartotta a Vigadó zsufolásig megtelt nagytermében dr. *Horusitzky* Zoltán tanár kiváló vezényletével nagysikerű hangversenyét. A hangverseny szólistái közül *Dubovszky* Klára zongoraművésznő virtuóz technikával és kiváló muzikalitással adta elő Liszt Es-dur zongoraversenyét. Gondos, a részletekbe menő előadása nagy pedagógiai tehetségét is bizonyítja. Ugyancsak nagy sikere volt S. *Szathmáry* Margit operaénekesnőnek, aki Tosca imáját és Santuzza áriáját, valamint *Marjay* Erzsébet operaénekesnőnek, aki „Mirjam diadalénekét" adta elő a Fővárosi Felső Zeneiskola énekkarának hatásos kísérete mellett.

A m. kir. osztálysorsjáték eszköz és mód arra, hogy bárki jólétet és gondtalanságot szerezzen magának. Egy kis szerencsével egész vagyont nyerhet az új osztálysorsjátékon. Nem felesleges kiadás a sorsjegyért havonta fizetendő 3, 6, 12 vagy 24 pengő, mert már a *remény* és a szebb, jobb jövő iránti önbizalom is éltető és serkentő hatással van mindenkire. Sorsjegyek rendelhetők az új április 7-én kezdődő sorsjátékra az összes főárusítóknál.

Szerkesztői üzenet

Schwarz Rudolf és Társa, olaj-, zsiradék és vegyipar r.-t. Budapest. E hó 24-i kelettel, express levélben *nyilatkozatot* küldtek be hozzánk és kérik a sajtótörvény 20. §-ára való hivatkozással annak *díjtalan* közlését. Mi ennek a nyilatkozatnak a közzétételét akár díjazva, akár díjfizetés nélkül, ugyancsak a sajtótörvény értelmében, *megtagadjuk.* Mi a sajtótörvény intencióinak megfelelően csak *ténybeli állitásokat* vagyunk kötelesek helyreigazitani, de *semmiesetre sem hivatásunk a cég működési eljárását feldicsérni.* De van a nyilatkozatnak egy passzusa, amely hivatali titokról rántja le a leplet és oly színben akar bizonyos hivatali intézkedést feltüntetni, mintha ezt a cégnek már a döntés előtt tudomására hozták volna. Hát mi ezt kétségbevonjuk és nem vagyunk hajlandók egy folyamatban levő hivatalos eljárásról olyan informatív értesülést közölni, amelyről az eljáró hivatalos körökön kívül senkinek tudomása nem lehet. E hó 22-én megjelent cikkünkben azt irtuk: „Feltünő a Schwarz-cég ajánlata, amely különös feltételeivel, mint az előző években, most is alkalmat nyujt a zavarkeltésre." Ajánlatukban Önök vállalkoznak arra, hogy az olajportalanitás egy részét *ingyen végzik.* Hát arra még nem volt eset, hogy valaki versenytárgyaláson fölajánlja, hogy *a városnak egy bizonyos munkát ingyen teljesit.* De úgylátszik, hogy Önöknek rossz a memoriájuk. Vagy a tavalyi olajportalanítási versenytárgyalás körül nem okoztak zavart és evvel elodázták a portalanítás megindításának a lehetőségét? A portalanítási munkálatokat tavaly is, mint minden évben május elején kellett volna megkezdeni, de a kijelölt utakon már a porban fulladoztak az emberek, amikor végre június végén hozzáfoghattak a vallalkozók a portalanításhoz. És ezt tisztán Önök okozták. Vagy már nem emlékeznek rá, hogy mi történt? Röviden elmondjuk. Tavaly április végén felbontották a másodízben megtartott versenytárgyalásra beérkezett ajánlatokat és Önök drágábbak voltak a *Nyirbogdányinál,* a *Hazai kőolajnál* és *Fantoművéknél,* akik tehát szabályszerüen elnyerték az olajozási munkákat. Önök azonban az odaitélést megfellebbezték a belügyminiszterhez a Nyirbogdányi terhére, amely vállalat a kiirt 600.000 m²-ből a felére kapott olajozási megbízást. Természetesen a belügyminiszteri döntésig az olajozást megkezdeni nem lehetett. A városnak ez kellemetlen volt, mert hisz a késedelemért joggal türelmetlenkedtek az érdekelt úttestek lakói. Végre megindultak a tárgyalások és amikor a Nyirbogdányi a saját kontingenséből 100.000 m² úttest olajozását Önöknek átengedte és ehhez a város is hozzájárult, akkor Önök nagy kegyesen visszavonták a fellebbezést. Hát kérdezzük: nem volt az zavarkeltés, amellyel Önök június végéig elhúzták az útolajozás lehetőségét?

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA kitünő hatású

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

STREBEL KAZÁNOK RADIATOROK
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16. TELEFON: 16-5-65
GYÁRTELEP: MOSON

Burkoló lapok
Mükő- és Burkoló-munkák
Cementáruk ANDREA cementárugyár
Tel.: 92-0-37 V., Tátra-utca 26.

COLUMBIA
FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
Telefon: 17-4-50
központi fütés, egészségügyi berendező és műszaki váll. Budapest, VI., Szív-utca 35. szám.

Bérhengerlést
3 kerekü és tándemhengerekkel vallalunk.
Motor és Gépgyar MARTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsebet kiralyne-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Olcsó öröklakás-akciót
indítottunk! Budapest legelőkelőbb kertvárosában, a Lenke-út és Fadrusz-utca sarkán 1 szobás, 1, 2, 3 szoba-hallos összkomfortos, délifekvésü, névre telekkönyvezett öröklakásokat épitünk. Biztos tőkebefektetés; bérbeadásnál kamatjövedelmét megkétszerezheti.
Külön 5000 pengös jutalom!
BUDAPEST RIVIERÁJÁN.
a Gellért-fürdőnél, a Mányoki-út 7 alatt újabb társasvillát épitünk a Batthyány-ősparkra néző, délifekvésü, olcsó fixáru 2, 3, 4, 5 szobás páratlanul értékes öröklakásokkal.
„CENTRUM" HÁZÉPITŐ-VÁLLALAT
Horthy Miklós-út 9. 69-3-01

Talpriola SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN-TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTOL 4 PENGOIG

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Köztisztasági Hivatal személyzete részére szükséges cipőszállításokra a következők kaptak megbízást: Wolfner Gyula bőrgyár 16.200, Czompó Imre 1827, Kolta István és Társa 1776, Nagy Péter 800, Rudalics Ignác 860, özv. Gara Menyhértné 862, Bezák János 890, Nagy János 800, Máté Mihály 830, Baross Szövetségben tömörült cipészek 1221, Bárány János 1648, Kosztándi Ferenc 1656, Schwetz Mihály 1720, Blaskó Jánosné 1800, IOKSz 1600, Gálfi József 1677 pengőért.

A Házinyomda tanoncai részére szükséges ruhaneműek szállítására az IOKSz kapott megbízást 2205 pengőért.

A Gázművek alkalmazottai részére szükséges 160 drb gumiesőköpeny szállítására Burián Ernő kapott megbízást 4400 pengőért.

—

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

200 tonna öntöttvas csatornázási vasszerelvény szállítására. Pályázni lehet április 11-én délelőtt fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztálynál.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Magyar Általános Ingatlanbank igazgatósága megállapította az 1932. évi zárszámadásokat. A nyereség 375.440 P 08 f, melyből leírásokra fordíttatott 158.829 P 26 f. A fennmaradó 216.610 P 79 f nyereségre nézve az igazgatóság az április 4-ére egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy 5%-os osztalék fejében részvényenként 2 P 50 f fizettessék ki.

A Prohászka Ottokár-utcai iskola bádogos munkáira pályáztak: Báder Gusztáv 2254, Tumpek Ferenc 2488, Fliegel Béla 2666, Lackenbacher György 3119, Szanyi és Társa 3317, Stern Henrik 3342, Böhm Géza 3410, Hutterer és Kósa 3822 és Tóth Imre 5723 pengővel.

Az élelmiszernagyvásártelep vasbutorberendezési munkáira pályáztak: Butorcsarnok Szöv. 7345, Lingel Károly 8105, Nagy Antal 9332, Kiss József 9337, Állandó butor szállítási egyesület 10.041, Stadler Mihály 6929, Haidekker Sándor 8347 pengővel.

Az ingyenes dunai uszodák felállítási munkáira pályáztak: Preisinger Ferenc 2124, Aschenbrenner János 2969, Marinka Imre 3172, Fritz József 3287, Szücs István 3366, Helmrich János 3454, Kozma Pál 3575, Hellebrándt Ödön 3578, Erdei Laos 3749, Wellisch Tibor 3321, Marton László 4412, Czipauer László 4621, Györfi Ede 4322, Szivós László 4988, Horváth Lajos 5086, Fridrich Jakab 4854, Bauer János 4900, Kovács Gyula 5146, Kerepesi István 5800, Tőke József 3903, Ridel Bertalan 3938, Popp pengővel.

—

[Az 1933. évi kerületi kövezet- és aszfaltozó vállalkozók névsora]

Kerület	Kövezetjavítási vállalkozó neve és engedménye	Aszfaltjavítási vállalkozó neve és engedménye
I.	Schaffer Antal 28%	Útépítő és aszfaltozó vállalat r.-t. 12%
II.	Schaffer György ... 28%	Építőipar r.-t. 8%
III.	Spányi Ernő 34%	
IV.	Grosz Frigyes 26%	Bitumen útépítő r.-t. 16%
V.	Obendorfer József ... 35%	Magyar Asphalt r.-t. 12%
VI.	Helfenstein Károly... 39%	The Neuchatel asphalte Co. Ltd. ... 10%
VII.	Ámon Antal és Fiai... 32%	Hirsch Mihály r.-t.... 16%
VIII.	Halmos István és Fia 27%	Korek E. 14%
IX.	Heverdle István 27%	Biehn János 16%
X.	Neumann Ferenc ... 36%	

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemelet építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 22-0-71, 10-3-59, 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapítási év: 1896

ZOMÁNCTÁBLÁK
DEUTSCH ISTVÁN és TÁRSA
Budapest, IV., Ferenciek-tere 1
TELEFON: 83-4-85

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: 41-5-07 *Alapítva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák *Vasszerkezetek* *Vasablakok*
BUDAPEST VI., Országbíró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

W.C. FÜRDŐKÁLYHA, KÁD, MOSDÓ, stb. szabott áron
VI., LISZT FERENC-TÉR 4.
TELEFON: 22-2-67, 10-9-57 HUBERT

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
ALAPITVA 1897
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók. Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: 35-8-04
„FLINTKOTE"
SPECIALISTÁK

Használja munkáinál a világhírű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: GIPSZET ÁRUSÍTÓ R.-T.
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 15. Telefon 80-5-25.
Sürgönycím: GIPSZ, Budapest.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 ✱ Telefon: 68-9-20

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-98

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933 április 5. 14. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Egészség-export

Az ember elámul azon, ha egy kicsit gondolkozik, hogy mi mindent a világon nem tud. Azaz tudni tudja az ember ezeket a dolgokat, amikről szó esik, csak éppen — rosszul tudja. Ma már mindenki tudja például azt, hogy fürödni kell, hogy a napsugár használ az embernek, hogy nyári pihenő nélkül az emberi test összeroskad és képtelenné válik a további egész esztendős keserves, odaadó munkára. Igen, mindezt nagyon jól tudjuk. Nem tudjuk azonban azt, hogy hogyan kell, mikor kell, mennyit kell és milyen vízben kell fürödni. Nem tudjuk, hogy hogyan kell bánni a napsugárral, amely éltet, felüdít és új vitalitást ad. Nem tudjuk azt sem, hogy hogyan kell pihenni. Mert mindezt lehet jól csinálni és akkor használ, de lehet ügyetlenül is elvégezni és akkor sem nem szoroz, sem nem oszt, annyit jelent, mintha nem fürödtünk, nem levegőztünk és nem napoztunk volna.

Csak úgy kapásból mondtuk el ezt akkor, amikor *Dalmady* és *Vámossy* professzorok nagy lelkesedéssel és munkával megrendezték a hatalmas fürdőügyi kiállítást Budapesten, amely kiállítás abszolut tudományos alapokon nyugszik és ebben a nemben az első kiállítás lesz a földkerekségen. Maga az, hogy Magyarországon, Budapesten csinálunk meg először egy tudományos kiállítást, ez is olyan körülmény, amelyet örömmel és hálával kell nyugtázni. Mert hiszen az ilyesmi rengeteget használ a mi kultúrfölényünknek, annak a presztizsnek, amely a magyar tudományt és életerőt világvonatkozásban jellemzi.

A másik nagy erénye és várható kitünő eredménye lesz ennek a kiállításnak az, hogy megtanuljuk azokat az egyszerü, természetes dolgokat, amelyeket az előbb említettünk és amelyekről a legtöbbször azt hisszük, hogy nagyon jól tudjuk, pedig végeredményben mindig kiderül, hogy bőségesen ránk fér az okos tanács. Nemzetnevelő hatásúnak kell lenni tehát ennek a kiállításnak, amely rendkivül egészségügyi, testregeneráló tanácsokat ad a mai nemzedéknek, amely kétségkívül a tudomány egészen új felfedezéseivel és megállapításaival áll szemben. Gyerekkorunkban még riadva húztak el a napsütötte ámbitusról, mert féltettek bennünket a napszúrástól, ma pedig már a fürdőügyi kiállításon nyilván arról fogunk hallani és olyasmiket fogunk látni, amelyek irányítanak bennünket, milyen mértékben szabad élni és milyen mértékben nem szabad visszaélni a legnagyobb Istenáldásával, a napsugárral. Ez csak egy kiragadott példa. De hasonló problémák százával vetődnek fel a mai életben, amikor az ember rájött arra, hogy módfelett meg tudja hosszabbitani az életét és az emberiség számára is becsesebbet és becsületesebbet tud alkotni, ha állandóan és következetesen igénybe veszi mindazokat a nagyszerű gyógyitó eszközöket, amelyeket a természet korlátlanul a lába elé szórt.

Hivatása azonban ennek a kiállításnak az is, hogy igazi alapjait vesse meg a magyar idegenforgalomnak. És itt eljutottunk ahhoz a ponthoz, ahol Budapestet rendkivüli nagy gazdasági és erkölcsi szempontjait szemelőtt tartva, üdvözölni kell azokat a törekvéseket, amelyeket ennek a kiállításnak tudós vezetői célul tűztek maguk elé. Nem elég ugyanis az, hogy Magyarországot a Gondviselés olyan csodálatos természeti kincsekkel látta el, amelyeknek egészségjavitó és szilárditó eszközeiből — hogy úgy mondjuk — óriási kivitelt, rendkivüli exportot csinálhatunk és kell is csinálnunk; hanem szükség van arra is, hogy megtanuljuk, miként kell ezeket a természeti kincseket minél tökéletesebben hasznositani, az idegenforgalom céljaira fordítani és — ismételjük az előbbi képet, — hogyan kell ezekből az egészségjavitó és pótló szerekből minél nagyobb exportot produkálni. A kiállításnak ebben a tekintetben bizonyára rendkivül sok mondanivalója van a magyar fürdők tulajdonosai, vezetői és a magyar idegenforgalom hivatalos tényezői, vagy lelkes agitátorai számára. Valószínű ugyanis az, amit az egyes emberről mondottunk, hogy a magyar fürdők vezetőinek is sok olyan ismeretre van szükségük, amelyeket vagy nem tudtak, vagy amelyek a tudomány legújabb felfedezései.

Ez a kiállítás tehát egyrészt hatalmas importot jelenthet számunkra idegenekben és jelentős exportot olyan cikkek kivitelében, amelyeket a magyar természeti kincsek felhasználásával lehet csak előállitani. Egy héttel ezelőtt erőteljes propagandát követeltünk ezekben a kérdésben. Az első komoly propaganda máris megérkezett: a fürdőügyi kiállítás.

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi miniszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a tatarozási hitelről és az új adókedvezményekről

Bizonyosra veszem, hogy a kormányintézkedés a munkaalkalmak hosszú sorát fogja megindítani, — mondja Becsey Antal

Vállalkozói és iparos körökben egyformán nagy megelégedéssel fogadták *a tatarozási hitelakció kiterjesztését és az adókedvezménynek felemelését*, mert ettől az építkezési szakma jelentős foglalkoztatását várják. A nagyjelentőségű intézkedésről alkalmunk volt beszélgetést folytatni

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi miniszterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A hivatalos lap már közölte a tatarozási adókedvezményekről és a hitelről szóló rendelkezéseket, amelyek igen jelentékeny előnyöket tartalmaznak. A 6 millió pengős tatarozási hitelösszeg igénybevételénél

az új rendelkezések a mostani állapottal szemben három irányban nyújtanak kedvezményt:

— A multban a *Nemzeti Bank* kamatlábát 5 százalékkal meghaladó kamatot kellett fizetni, most ellenben a *kamatláb csak 2.5 százalékkal haladja* meg a Nemzeti Bank kamatlábát. Eddig *egy év* alatt kellett az ilyen hitelt visszafizetni, míg most a *visszafizetési határidő két év*. A városokban csak 10.000-nél nagyobb lakósszám esetén volt a tatarozási hitel igénybevehető, míg az új rendelet szerint *ezek a korlátozások teljesen elesnek.*

Az adókedvezményeknél az eddigi állapottal szemben a következő kedvezményeket biztositottuk:

— Eddig a tatarozási költségeknek *csak 50 százaléka* volt levonható az adóból, most ellenben e *költségek 66 százalékát lehet az adóból levonni* olyképpen, hogy 5 éven át egyenként 12 százalék, a hatodik évben pedig 6 százalék kerül levonásra.

— A magyar szén használatára alkalmas *központi fűtőberendezés* felszerelése, vagy átalakítása eddig csak akkor jogosított a költségeknek a házadóból való 50 százalékos levonására, ha az egész épületet látták el fűtőberendezéssel, most ellenben

egy vagy több lakásnak etage-fűtéssel való ellátása esetében is fennáll a kedvezmény.

— Egész épület tatarozása esetében a költségek csak akkor voltak az adóból levonhatók, ha a házadóalapnak legalább *30 százalékát* tették ki, most ellenben bérházaknál már akkor is, ha a *házadóalapnak csak 15 százalékára rúgnak*. Jelentős kedvezmény az is, hogy nemcsak az *egész bérház* tatarozása esetében vonhatók le a költségek, hanem egy vagy több lakás tatarozása esetén is, feltéve, hogy a *költségek legalább 2.5 pengőt tesznek ki m³-ként.*

— Az új kedvezmények tehát a legmesszebbmenő mértékben teljesitik azokat az óhajokat, amelyeket az iparosság előterjesztett

és remélem, hogy az építőipar és a hozzákapcsolódó iparágak foglalkoztatását valóban lényegesen előmozdítják a jelentkező munkaalkalmak.

Friss vérkeringést a tespedő építőiparba!

A tatarozási hitel és az adókedvezmények hatásáról intéztünk kérdést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez is, aki a következőképpen nyilatkozott munkatársunknak:

— Annyi sürgetés után végre megszületett az építkezés előmozdítását szolgáló két kormányrendelet és *bizonyosra veszem, hogy ez az intézkedés a tavaszi hónapokra a munkaalkalmak hosszú sorát fogja megteremteni.* Elsőrendű fontosságúnak tartom azonban

a tatarozási kölcsön terjedelmének megnagyobbitását és főleg a törlesztési időnek kiszélesitését

olymódon, hogy az időtartam legalább 5 esztendőre legyen elosztható, ha ezt a kérdést sikerül megoldásra juttatni, úgy az építőipar hálás lehet a kormánynak.

— A kedvezmények mellett azonban a helyhatóságok feladata *az építési engedélyek kiadásának gyorsitása*, mert a mai adminisztráció és bürokrácia megnehezíti a munkálatok megindítását. Vonatkozik ez a fővárosra is, ahol pl. a központi fűtést berendező cégektől külön-külön követelnek részletes tervrajzokat, ami csak

fölösleges kiadásokat és munkát jelent a vállalkozók számára.

Teljesen kielégítő a hatósági ellenőrzés, ha ilyen esetben, *csak 1—1 emelet tervrajzát kivánják* és megkímélik a vállalkozókat a teljesen céltalan bélyegilleték és más költségek terheitől.

— Állandó a panasz, hogy az adóügyi hatóságok csak a végzett munka *után* jöttek a felülvizsgálattal és akkor állapitják meg, hogy

a végzett munka nem üti meg az adómentességi bázist.

Ezt előre kell tisztázni, nehogy a kedvezmények mértéke körül kínos differenciák támadjanak.

Borvendég Ferenc alpolgármester

nyilatkozik a bánhidai szerződésről, a szükségtelen költségvetési zárolásról, az új elektromos tarifáról és a gázgyár bizonytalan szénellátásáról

Rövidesen napirendre kerül a városháza illetékes fórumain *a bánhidai centráléval kötendő új szerződés ügye*, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az általános megállapitás az, hogy Magyarország legmodernebb erőműtelepe kifogástalanul látja el a maga feladatát és ha történtek is az elmult téli hónapokban átmeneti zavarok: ez kizárólag az időjárás feltűnő rendellenességeinek tulajdonitható. A bánhidai telep minden zökkenő nélkül biztositja a fővárosi villamosközlekedés teljes áramszükségletét, amellyel a *BSzKRT meg van elégedve és természetesen a további állapot fenntartását tartja szükségesnek.*

A bánhidai centrálé szerződésének előkészületeiről intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kisebb megszakításokkal állandóan foglalkozunk a bánhidai centrálé és a főváros közötti viszony tisztázásával, aminek, nézetem

szerint, nincs is semmi akadálya. Egy kérdés van, amelyet el kell dönteni:

kívánja-e a főváros a telepet házikezelésbe venni?

— Tudni kell ugyanis, hogy a Bánhidával kötött szerződés értelmében *a fővárosnak 1933. július 1-ig kell nyilatkoznia erről az elhatározásáról.* A határidő közeledik és ezért a döntés nem várathat magára. Ma még nem nyilatkozhatom arról, hogy ez a határozat milyen irányban alakul ki, mert

egyelőre csak annyi bizonyos, hogy az áramszerződést meghosszabbítjuk és az ideiglenes megállapodást terjedelmesebb érvényű szerződéssel fogjuk helyettesíteni.

—

A főváros pénzügyi helyzete megnyugtató és az *elmult napokban végrehajtott kölcsön-tranzakció* is a főváros pénzügyi felkészültségének teljes erejét tükrözteti vissza. Ennek ellenére állandóan hangzanak el aggodalmak, hogy *a kiadások további szűkítése kívánatos,* mert a többízben végrehajtott illetményesökkentések és az imént életbeléptetett üzemi redukciók még mindig nem alkalmasak a költségvetési egyensúly megóvására. A városházán elterjedt annak a híre, hogy *újabb tízszázalékos költségvetési zárolást rendelnek el* és ezzel a költségvetés végösszegéből további néhány milliót megtakarítanak.

— A polgármester úr a költségvetési év kezdetén léptette életbe a tízszázalékos zárolást, — mondotta *Borvendég* Ferenc, — ami az összes kiadási tételeknél kivétel nélkül érvényesül.

Újabb zárolási tervekről nem tudok és nem is hiszem, hogy azok a valóságnak megfeleljenek.

Kijelenthetem, hogy a ma érvényben lévő *tíz százalék változatlanul fennmarad,* de ezen túlmenőleg

a kulcs felemelését nem tervezzük.

A főváros pénzügyi helyzete az adóbevételek és az üzemi jövedelmek csökkenése ellenére is *változatlanul biztos alapokon nyugszik.*

—

Nemcsak a kereskedői érdekeltségek, hanem a nagyközönség körében is várják az Elektromos Művek beigért *tarifarevizióját,* amely számos vonatkozásban a tarifák kiegyenlítését viszi keresztül.

— Meglehetősen komplikált számításokat igényel a szóbanforgó tarifareform, — kaptuk a választ — és ez a magyarázata annak, hogy *még mindig nem áll teljesen készen az új díjtáblázat.*

A tarifák módosítása a közönség bizonyos fogyasztó kategóriáinak hoz kedvezőbb elbírálást és mindenképpen alkalmas arra, hogy a publikumot nagyobbmérvű fogyasztásra ösztönözze.

Ennek a keretében gondoskodunk a *kereskedők kívánságainak a teljesítéséről is* és olyan megoldást keresünk, amely alkalmas a méltányos orvoslásra. A tarifareform a közel jövőben kerül a világítási szakbizottság, a tanács, illetve a közgyűlés elé.

—

Végül a gázgyár szénproblémáját említettük fel. Köztudomású, hogy a Gázgyár a szükséges szileziai szénkészletét a *Karwin-Ostraui* bányákból kapja, a vállalat budapesti képviselője azonban, a *Guttmann Testvérek* szénnagykereskedő cég az utóbbi időkben valutáris okokból a folyamatos szállítások elé akadályokat gördít. Érdeklődéseinkre a következő felvilágosítást kaptuk:

— A Gázművek mindent elkövetnek, hogy a szükséges szénkészlet mindenkor rendelkezésre álljon és *sikerült is az elmult téli hónapokban a gázszolgáltatást folyamatossá és zavartalanná tenni.* Ez annál inkább dícséretet érdemel, mert

az eddigi szállítón kívül további új cégekkel kellett alkalmi megállapodásokat létesíteni és a meglevő mennyiséget úgy beosztani, hogy az összes igények kielégítése megtörténhessen.

Most *viszonylagos rend* van a gázszállítás körül, azonban ez a helyzet így sokáig fenn nem tartható. Éppen ezért a Gázművek részéről állandóan folynak a megbeszélések a *szénszállítás végleges rendezése érdekében.*

Az egész magyar sajtóban a *Fővárosi Hirlap* hasábjain hívtuk fel a figyelmet elsőnek a gázszénprobléma törökországi megoldásának kínálkozó lehetőségére. A közben lefolytatott tárgyalások a legkielégítőbb eredménnyel végződtek, s próbaszállítmányból végzett gázfejlesztési kísérletek is kitünően sikerültek. Minthogy ez a nagyjelentőségű kérdés most már ilyen előrehaladott helyzetbe jutott: *Véssei* Ede dr., a Gázművek h. vezérigazgatója, *Miklós* Ferenc dr., az igazgatóság h. elnöke, *Esztó* Péter dr., a soproni bányászati akadémia professzora és *Glötzer* József, a budai gázgyár vezetője, *hétfőn este Kis-Azsiába utaztak,* hogy a szóbanforgó *anatóliai* bányákat megtekintsék és a tárgyalásokat ott a helyszínen folytassák.

Rövidesen kinevezik a főváros új racionalizálási biztosát

Liber Endre alpolgármester az adminisztráció aktuális kérdéseiről — Közel 160 állás betöltésére készülnek a fővárosnál

Az elmult héten értekezlet volt a belügyminisztériumban, amelyen *Liber* Endre alpolgármester és *Felkai* Ferenc főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője vettek részt. A főváros képviselői az illetékes kormánytényezőkkel a székesfőváros adminisztrációjának nagyfontosságú és megoldás előtt álló kérdéseit beszélték meg.

A miniszteri értekezlet után felkerestük

Liber Endre alpolgármestert,

aki a szőnyegen levő kérdésekről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *fővárosi közigazgatással összefüggő aktuális kérdésekről* tárgyaltunk, amelynek során

megállapodtunk a kormány illetékes tényezőivel a lebonyolítás módozatairól.

Ezeknek a tanácskozásoknak, amelyek teljesen *bizalmas természetűek* voltak, a részleteiről természetesen többet nem közölhetek.

—

Arra a kérdésre, hogy milyen stádiumban van a racionalizálás ügye, a következő választ kaptuk:

— *Gallina* Frigyes tanácsnok váratlan halála bizonyos fokig befolyásolja a közigazgatás racionalizálásának előkészületeit. *Gallina* tanácsnok elmulásáról, aki nagy lelkesedéssel és minden energiájával feküdt bele ebbe az óriási munkába, nagy veszteség érte a tervek kidolgozását, ami azonban nem jelentheti a munka fennakadását.

Az elnöki ügyosztály kirendelt tisztviselői tovább végzik a racionalizálás előkészületeit, dolgoznak az adatgyűjtésen és az egyes előterjesztéseken,

úgyhogy *a racionalizálás előkészületei tulajdonképen megszakitás nélkül ma is folynak.*

A közeli napokban fog dönteni a polgármester úr abban, hogy a székesfőváros vezető tisztviselői közül biztosi minőségben kit jelöl ki Gallina Frigyes utódjául a racionalizálás hatáskörének betöltésére.

Rendkívül jelentőségű munka lebonyolításáról van szó, amit egy-két munkaerővel elvégezni nem lehet. Valószínű, hogy *Gallina* tanácsnok elgondolásához híven rövidesen *külön kodifikációs osztályt szerveznek, ahova minden szakból a legkitűnőbb tisztviselőt fogják a racionalizálás tartamára kirendelni.*

— Szorosan összefügg a racionalizálás kérdésével

a székesfőváros státusszabályzatának és szervezeti szabályzatának kidolgozása.

Mindkét nagyjelentőségű szabályrendeleten már dolgozik az elnöki ügyosztály. A polgármester most intézkedni fog aziránt is, hogy az előkészület menete meggyorsuljon, mert szükségesnek látszik, hogy

úgy a státusszabályzatot, mint a szervezeti szabályzatot minél előbb letárgyalhassuk és még ebben az évben az egész vonalon életbeléptethessük.

A két legfontosabb szabályrendelet után sor kerül a többi szabályrendeletek elkészítésére is. Ezek közül a legsürgősebbnek az *új lakbérszabályzatot* tartom, amely már két éve készen van. A lakbérszabályzat letárgyalása azért sürgős, mert november elsejére a kormány rendelkezései folytán *a lakások túlnyomó része szabad forgalomba kerül.*

—

— A fővárosnál 120 állásban helyettesek működnek, 45 állás pedig megüresedett, — mondja az alpolgármester. — Ezeknek a *végleges* betöltését is tervbevette a főváros vezetősége. Minthogy azonban a kormányrendelet e tekintetben akadályul szolgál, *a polgármester a közelmultban a főpolgármester útján kérte a belügyminiszter engedélyét ezeknek az állásoknak a betöltésére.* Minden remény megvan arra, hogy a kormányhatóság a jóváhagyását megadja és

az állások betöltése hozzájárul ahhoz, hogy a közigazgatás rendes menetét minél jobban biztosíthassuk.

A jövőre nézve a polgármester azt tervezi, hogy nem fogja bevárni az üres állások ily nagy mértékben való összehalmozódását, hanem minden megüresedés után *haladéktalanul intézkedik.* Ezeknek az állásoknak a betöltése után természetesen a legalsóbb fokon hivatali állások üresednek meg. Ezeket a polgármester szabályrendelet keretében *gyakornoki állásokra kívánja átszervezni* és az erre vonatkozó szabályrendeletet már a közgyűlésen is megszavazták, amely most még a kormányhatóság jóváhagyását várja. Kétségtelen, hogy a *kormány jóváhagyása nem fog késni,* amely esetben a nyilvános pályázati felhívás azonnal meg fog jelenni. A gyakornoki állások betöltésénél a főváros tisztviselőinek az a méltányos kérése, hogy kinevezéseknél elsősorban *fővárosi tisztviselők gyermekei jöjjenek számításba,* természetesen amennyiben megfelelő képesítéssel rendelkeznek.

*

Liber Endre alpolgármester nyilatkozata a közigazgatás menetében mutatkozó fontos változások és újítások sorozatáról számol be, amelyek mind alkalmasak arra, hogy úgy az adminisztráció gyorsítása, mint a tisztviselői kar kívánságainak teljesülése terén megnyugtató állapotot teremtsenek.

Valeriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN-TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63 TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és gáz berendezések tervezése és készítése.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

Alapítva: 1892
Első Magy. Műdomborító és Papírdíszműgyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árút legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4 sz. Tel.: 92-3-35

SÁRGASÁG, GYOMORHURUT BETEGSÉGEKNÉL A
MIRA
glaubersós gyógyvíz hasznos szolgálatot tesz.
Kapható mindenütt!

Példás döntést hoz a fegyelmi bíróság a vesztegetéssel gyanusított főtisztviselő ügyében

Hatalmas munkaalkalmat jelent a Tabán közműveinek építése — Meghirdetik a pályázatot a Boráros-téri híd alapmunkáira

Az elmult héten kínos szenzációja akadt a városházának: az *Eternit-vesztegetési üggyel kapcsolatban* fegyelmi eljárás alá vontak egy főtisztviselőt, aki pedig eddigi munkásságával komoly érdemeket szerzett a főváros műszaki vezetésében. Foglalkozott az üggyel az ügyészségen és a rendőrségen kívül a főváros fegyelmi referense is, aki a vallomási jegyzőkönyvet döntés végett a polgármester útján a fegyelmi bizottság elé terjeszti. A tanácsülésen is szóbakerült ez a feltűnést keltő esemény, amelyről

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Végtelenül sajnálatosnak tartom, hogy a főváros adminisztrációjában ilyen eset előfordulhatott, azonban a polgármester gyors intézkedése azt mutatja, hogy

csirájában fojt el minden olyan visszaélést, ami nem fér össze a tisztviselői lelkiismerettel.

A vizsgálat folyamatban van és az egész anyag *a közigazgatási bizottság fegyelmi albizottságához kerül*, ahol a leggondosabb mérlegelés után történik a határozathozatal. A törvény értelmében az esetleg sérelmezett döntés

megfellebbezhető a belügyminiszterium fegyelmi bíróságához,

— erre azonban aligha kerül sor. *A döntés példát statuál és nyilvánvalóan megelégedést kelt az egész vonalon.*

Az iparosság és a vállakozók érthető érdeklődéssel tekintenek a *közmunkák megindítása* elé. Ebből a szempontból első helyen kell említeni *a Tabán közművekkel való ellátását*, mert ennek a keretében komoly munkaalkalom nyílik úgy a vállalkozók, mint a munkások számára.

— A Munkaszervező Intézet, — mondotta erről *Kozma* Jenő, — már megalakult és az alaptőke is biztosítva van. A főváros több, mint kétmillió pengőt fizet a közmunka-alapba és az igazgatóságba delegált képviselői útján *sürgeti a munkálatok gyors keresztülvitelét.* Egyelőre

csak a közműveket építik, de ez is hatalmas munkaalkalom, amelyik bizonyára frissítő hatást hoz a gazdasági élet vérkeringésébe.

Tudomásom szerint a tervek készen állanak és csak egynéhány műszaki számítás van hátra, hogy azután a munkálatok teljes gőzzel megindulhassanak. Ha a csatornázás és a közművek elhelyezése befejezést nyert, akkor

további nagy feladat a parcellázás keresztülvitele és a házhelyek kijelölése.

Itt már az építőipar jut hatalmas teljesítményhez, amelyik azután hosszú időkre biztosítja a budapesti építővállalkozók és a munkások elfoglaltságát.

— A másik nagy munkaalkalom *a Boráros-téri híd építése. Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter már aláírta az új híd alapépítményére, valamint a hídfő kiképzésére és a földmunkákra vonatkozó felhatalmazást, ami azt jelenti, hogy

a pályázat meghirdetése néhány nap mulva megtörténik.

Az állami gépgyárban vagonszámra állanak készen a különböző vasszerkezetek és ezért, hogyha az alap-pillérmunkálatok befejezést nyernek, *megindul a szorosan vett hídépítés, ami ugyancsak széles munkaterületet biztosit.* Örömmel kell leszögezni, hogy

mindkét nagyszabású közmunka a főváros közreműködésével és anyagi hozzájárulásával történik,

tehát ismét bebizonyosodik, hogy a főváros elsőrendű szolgálatokat tesz a köznek, amikor a maga áldozatkészségével a közmunkák egész sorát teszi lehetővé.

Hasznos tudni,

mindazoknak, akik az ártalmatlan és tisztán természetes lúghajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy

Schmidthauer **Igmándi**

keserűvize hatékony forrás-sókban egész Európa leggazdagabb ilynemü ásványvize. Rendszerint már kisadag: 1/4 vagy 1/2 pohár elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb

Mult évi működéséről a Beszkárt aktív mérleget produkált

A belső Lipótváros közlekedését sürű autóbuszjáratokkal fogják megjavitani

Tagadhatatlan, hogy az összes közlekedési vállalatok súlyosan érzik a gazdasági válság káros jelenségeit. Vonatkozik az Magyarországon úgy a MAV-ra, mint a helyivasutakra, az autóbuszüzemekre és természetesen a városok közúti villamosvállalataira is. Az utasok csökkenése kisebb eltérésekkel, de állandóan fokozódik és különösen a nagyvállalatok tanakodnak sokat a pénzügyi egyensúly megóvásán. A legegyszerübb eljárás az volna, ha a forgalmat *a tényleges igényeknek megfelelő módon redukálnák*, ennek azonban a publikum körében volna jogos ellenzéke. A forgalmat minden körülmények között fenn kell tartani és a különböző tarifamódosítások adják mostanában az orvosszert a javulás eléréséhez.

Mindezeknek a figyelembevételével nagy érdeklődésre tart számot

a Beszkárt mult évi mérlege,

amelyik már az utasok jelentős tömegeinek elmaradási korszakában jött össze. A villamosvasút igazgatósága legutóbbi ülésén állapította meg a mérleget, amelyik meglepetésszerüleg *ható pénzügyi eredménynyel záródik.* Az aktív mérlegről és annak különböző vonatkozásairól intéztünk kérdést

illetékes helyre,

ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

— A BSzKRT mérlege valóban aktív és ezt mindennél jobban mutatja, hogy *a villamosvasút az elmult évben féltékenyen őrködött pénzügyi egyensúlyának fenntartásán.* Meg kell állapítani azonban, hogy

a mérleg aktivvá tételéhez szükséges volt az újitási tartalék teljes mellőzése, amellyel sikerült az egyensúlyt fenntartani.

Az újitási tartalékalap hiánya mindenesetre *érzékeny veszteség egy közlekedési vállalat számára*, azonban nincsen új a nap alatt: a külföldi közlekedési társaságok már évek óta eltekintenek a tartalékalap dotálásától.

— A BSzKRT mérlege a legközelebbi tanácsülés elé kerül, ahol érdemben aligha foglalkoznak a kérdéssel,

mert előbb bizottságot küldenek ki a Beszkárt mérlegében szereplő tételek felülvizsgálatára.

Ez történt a multban is, tehát bizonyos, hogy háromtagú tanácsi albizottság fogja ezt a munkát lefolytatni. A számítások szerint a tanács kebeléből kiküldött bizottság rövidesen végez a vizsgálattal és akkor a BSzKRT közgyülését, — eltérően a multtól, — *már májusban összehívják.*

Villamos helyett autóbuszjárat lesz a belső Lipótvárosban

A csütörtöki tanácsülés elé érdekes közlekedési javaslatot terjeszt a polgármester. A tanács hivatott dönteni arról, hogy a Deák Ferenc-tér, Erzsébet-tér, Bálvány-utca, Szabadság-tér, Hold-utca és Szemere-utca közötti villamosvonalat mielőbb megszüntessék. A vonal fölösleges voltát misem bizonyítja jobban, minthogy a statisztika szerint az utolsó három esztendőben rohamosan visszaesett az utasok száma. 1930-ban még 18.000 utas vette igénybe ezt a vonalat, ma pedig az utasszám 5400-ra csökkent.

A villamos vonal megszüntetése 849.000 kocsikilométer teljesítmény alól tehermentesítené a Beszkárt

és az így felszabaduló energiával javítani tudná a főváros többi villamosvonalainak közlekedését, amelyek miatt úgyis állandó a panasz. Megállapítja a polgármester előterjesztése, hogy a mai állapot nem felel meg a rendszeres közúti közlekedéshez fűzött követelményeknek, mert *a tiz percnél ritkább menetsürüség már a jó közlekedés rovására megy* és ezért arra kell törekedni, hogy a feleslegesnek látszó relációkat megszüntessék és ehelyett a fontos vonalakon menetsürüséget biztosítsanak.

A Lipótvárosban a beszüntetett villamosvasutat

autóbuszközlekedés fogja pótolni,

még pedig úgy, hogy a 15-ös autóbuszvonal a jövőben a Harmincad-utcán, Erzsébet-téren, Bálvány-utcán, Szabadság-téren, Honvéd-utcán, Báthory-utcán, Szemere-utcán, Csáky-utcán és Csanády-utcán át halad a Ferdinánd-térig. Az autóbuszvonalon a mostaninál sokkal sürübben, átlag három percenként járnának a kocsik.

Jó lámpa — olcsó világitás

„Olcsó" lámpa — drága világitás.

A silány lámpa árán csak fillereket takaríthatunk meg, de az áramszámlán azt tízszeresen fizetjük rá.

Olcsó fényt vásároljon, ne „olcsó" lámpát!

Vegyük tehát csak a tökéletes, fényerős, gazdaságos

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁT!

A MAGYAR LOVAREGYLET

április hó 8, 9, 16, 22, 23, 30, május 1-én

VERSENYT TART.

Versenyek kezdete d.u. 3 óra 30 perc. — Helyárak: I. uri 4 P, hölgy 3 P, II. hely 2 P, III. hely 80 fill. Páholyülés 6 P, Ring 10 P.

Totalisateur, vendéglő minden helyen. — Közlekedés villamoson I., II. helyhez a 29, III. helyhez a 24, 38-as kocsikkal. — HÉV. I., II., III. helyhez. — Autóbusz Apponyi-térről 2.10—3.10. Oktogon-térről 2.15—3.15 óra között, vissza a versenyek végén. Háromszori átszállásra jogositó jegy ára 1 P.

HUSZ — TOPÁNCOK-FELÜLÉRE — LAKNOK ELISMERŐ ÍRÁSOK MINDENKÖRBEN — TÖLTŐN JÓZSEF-KÖRÚT 46. — Lusz Ede és társa — LAKK- ÉS ZSELÍTGYÁR RT. — BUDAPEST, VIII., ORMAGY-UTCA 4-12. SZ.

Rendkívüli ülésen tárgyalja a törvényhatósági tanács az álláshalmozókra vonatkozó javaslatokat

Az elnöki ügyosztály az egyéni szempontokat is mérlegeli

Az álláshalmozások felülvizsgálására kiküldött bizottság az elmult héten befejezte munkáját. A döntés természetesen a törvényhatósági tanács számára van fenntartva, amelynek előkészítésére hatalmas munka folyik az elnöki ügyosztályban.

— Az álláshalmozások kivizsgálása során kerek számban 800 tisztviselő ügyét kellett átvizsgálni, — mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, — ami természetesen óriási munka volt és igénybevette a bizottság tagjainak mindenre kiterjedő figyelmét.

Az elnöki ügyosztály most egyénenként dolgozza fel a bizottság megállapítását és javaslatot terjeszt a törvényhatósági tanács elé.

A javaslat utal arra, hogy *az álláshalmozók tulajdonképpen három kategóriába tartoznak:* az altisztek, a középiskolai végzettségűek és a diplomások csoportjaira, akiknek összjavadalmazását 300, 600, illetve 900 pengőben fogják megszabni.

Ennél nagyobb jövedelme senkinek sem lehet,

mert ha van, úgy az állások leépítése fogja a mértéket korlátozni.

— Az elnöki szakbizottság munkája még nem ért véget. A szerződtetett alkalmazottak ügyében végérvényes döntést mindaddig hozni nem lehet,

amíg elkészül az üzemi illetményszabályzat, amelyik pontosan felsorolja és meghatározza a fizetések mértékét.

Az álláshalmozási reform tehát ennyiben csonka maradt, azonban a polgármester intézkedésére az illetményszabályzat rövidesen napirendre kerül.

*

Nemcsak városházi, hanem társadalmi körökben is sürgetik az álláshalmozások megszüntetését. Az elnöki szakbizottság tárgyalásai, illetve az elnöki ügyosztály javaslata természetesen egyelőre a legnagyobb titkot jelenti, azonban a beavatottak úgy tudják, hogy

a döntés ki fogja elégíteni az összes várakozásokat.

A törvényhatósági tanács még a húsvéti ünnepek előtt foglalkozik az álláshalmozások ügyével és valószínüleg rendkívüli ülésen hozza meg döntését az összes ügyekben.

Ujból megállapították a közkórházak orvosi és ápolói személyzetének normálstátusát

Kétszázhatvan orvos és 2192 főnyi személyzet áll a kórházak szolgálatában

A fővárosi közkórházak orvosi személyzetének létszámát a törvényhatósági bizottság utóljára 1927-ben állapította meg és ehhez a létszámhoz a kormány is hozzájárult. Azóta közel hét esztendő telt el, amely idő alatt a kórházak életében jelentékeny változások történtek, úgyhogy *szükségesnek mutatkozik a kórházorvosi létszám újabb megállapítása.* A Madarász-utcai csecsemő és gyermekkórház megnyitásával, a Maglódi-úti Horthy Miklós-kórház létesítésével és a kórházi osztályok átcsoportosításával sok új orvosi hely vált szükségessé, amelyek betöltése iránt a polgármester ideiglenesen intézkedett addig is, amíg a szabályszerű szervezés megtörténik. A polgármester érintkezésbe lépett a belügyminiszteriummal, ahol a közelmultban értekezletet tartottak a közkórházak összes személyzeti létszámának újabb megállapításáról.

Az értekezlet az egész anyagot letárgyalta és ennek eredményeiről

illetékes helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A közgyűlés a Szent István és a Szent László kórházak igazgatóságánál szervezett alorvosi-titkári állásokat *adjunktus titkári* állásokra szervezte át, amelyhez azonban elvi okokból nem járultak hozzá, mert státuszrendezést a mai körülmények között nem tartanak célszerűnek. Nincs azonban észrevétel az ellen, hogy az alorvos-titkárok, bizonyos idő mulva *magasabb fizetési osztályba* jussanak. A Szent István, a Szent László és a Szent Margit kórházaknál végleges jellegű *adjunktusi* állásokat kellett volna szervezni, amihez a pénzügyminiszter csak abban az esetben volt hajlandó hozzájárulni, ha ezek az állások *nem* szaporítják a jelenlegi adjunktusi kart, amely tizenöt főből áll.

A belügyminiszter és a pénzügyminiszter a többi különböző orvosi kategóriákban is hasonló kikötéseket tett, úgy hogy végeredményben

a székesfővárosi közkórházak orvosi létszámát kétszázhetvenhétben állapították meg, amelynek a megoszlása a következő:

1 központi kórházigazgató, 4 igazgatófőorvos, 57 osztálytanácsosfőorvos, 4 proszektor főorvos, 6 laboratóriumvezető főorvos, 3 főorvos-titkár, 3 alorvos-titkár, 7 alorvos, 15 adjunktus, 71 ideiglenes alorvos és 106 segédorvos. Ténylegesen azonban csak 260 orvosi állás van a kórházaknál, mert a központi kórházigazgató és az igazgató főorvosok rendszerint osztályos főorvosok is, míg a kórházakban működő klinikák 12 orvosi állást töltenek be.

*

Ujból szabályozták a kórházak személyzetének létszámát is. Eszerint a közkórházaknak a gazdasági személyzete 107 tisztviselőből áll, a kórházi számvevőségen 67 tisztviselő dolgozik, a kórházi lelkészek létszáma 6, az altiszteké 90,

az ápolószemélyzeté 1043,

az ideiglenes szolgáké 652, a műszaki személyzeté 141, a mosónőké és vasalónőké pedig 106. Az orvosokon kívül tehát 2193 alkalmazottja van a székesfővárosi kórházaknak.

Elindult hódító körútjára a hat filléres szakaszjegy

Forgalmi és pénzügyi téren jelentős eredmények várhatók

Hétfőn reggel léptette életbe a Beszkárt a *kis szakaszrendszert* és elmondható, hogy az életrevaló újítás döntő sikert aratott. Kora reggeltől késő estig általános érdeklődés és figyelem fordult a 6 filléres utazási lehetőségek felé, aminek élénk kifejezője volt a perronokon megnyilvánult zsúfoltság. Az első napi tapasztalatokról érdeklődtünk

a Bszkárt igazgatóságánál,

ahol a következő felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Felülmulja a várakozásainkat a közönség érdeklődése és az a fegyelmezettség, amely ezt a komplikáltnak látszó utazási rendszert fogadta. Hétfőn reggel üzemnyitáskor már 30.000 fémjegy került forgalomba és ez a szám folyton fokozódott:

a 3-as, a 6-os és a 10-es villamosokon szünet nélkül jelentkeztek a 6 filléres utasok

és ha az újítás híre még inkább elterjed a közönség legszélesebb rétegeiben, *úgy a forgalom jelentős megnövekedésével kell számolnunk.*

— Az újítás pénzügyi részleteit természetesen ma még nem ismerjük. Fennállott ugyanis az az aggodalom, hogy a *6 filléres jegy a drágább szakaszjegyek és átszállójegyek kelendőségét fogja lényegesen alábbszállítani,*

ez azonban csak akkor tisztázódik, ha az elmult napok jegyforgalmi kimutatásait áttanulmányoztuk.

Megfigyeléseink szerint ez az aggodalom nem válik valósággá, mert az első perron utasain kívül, *a kocsik belsejében is a megszokott utas-szám jelentkezett.*

— Annyi bizonyos, hogy az újítást fenntartjuk és már most

megtesszük az előkészületeket ennek a jegytípusnak az egész forgalomban való általánosítására.

A közönség megértéssel fogadta olcsóbbítási kísérletünket és ezért *az új jegyrendszertől egészségesebb forgalmi kialakulást és jelentősebb pénzügyi eredményt várunk.*

*

A hétfői premieren a Beszkárt egész igazgatósága résztvett. Az adminisztráció vezetői éppen úgy, mint az igazgatóság tagjai órákon át figyelték a megállóhelyeken és a perronokon a különböző megnyilvánulásokat és tapasztalatalkkal elő fogják segíteni az új rendszer kiterjesztését.

Herceg Esterházy Húsárugyár
kitünő gyártmánya a
„YESTOR"


Marhahús-kivonat!
Erőlevesek készítésére és kész ételek ízének feljavítására.
Ételízesítő húskivonat! Kész levesek, főzelékek, mártások, becsináltak, saláták és húsok ízesítésére és erősítésére!

Húsleves-kocka, 1/4 liter forró vízben feloldva, kitünő Esterházy-húslevest ad.
KÖZPONTI LERAKAT ÉS KERESK. IRODA
Telefon: 43-3-66. Budapest., VIII., József-körút 41. sz.

ROSTI JAKAB
Vas-, fém- és gépkereskedése
Budapest, VI., Váci-út 82. Tel.: 90-2-96 és 91-4-77.
ALAPITVA: 1909.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

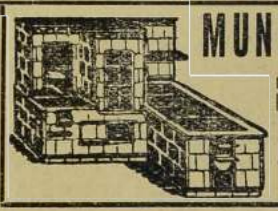
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 41-1-49 Budapest, VIII., Baross-utca 15. szám
Aszfaltgyár és anyagtelep
IX., Gubacsi-út 37. szám

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Leukoplast
magyar gyártmány

Huszár Aladár főpolgármester

helyszíni szemlét tart az óbudai problémák megoldására

Véget vetnek a téglagyárak pusztító üzemvitelének — Elkészül a szabályozási terv — Közművek épülnek az elhanyagolt területeken

Az egyesített főváros legősibb része, Óbuda és a felette elhúzódó hegylánc lakói évtizedek óta folytatják a küzdelmet azért, hogy ezt a hegyektől övezett, nagyjövőjű városrészt megérdemelt figyelemre méltassák a közigazgatási hatóságok. Sajnos, ez a küzdelem nem sok eredménnyel járt, mert Óbuda még ma is a legelhanyagoltabb városrész. Különösen súlyos sérelme az óbbudaiaknak az ott működő téglagyárak terjeszkedése és felelőtlen üzemvitele, amely nemcsak lehetetlenné teszi a városrész fejlődését, hanem egyenesen megkeseríti a polgárság életét.

A főváros vezetősége már régebben megállapította a viszonyok tarthatatlanságát és két évvel ezelőtt *Ripka* Ferenc főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester vezetésével olyan akció indult meg, amelytől az érdekelt lakósság gyors segítséget remélt. A főváros vezetői határozott ígéretet tettek, hogy

Óbudán rendet teremtenek és a téglagyárak kifogásolt gazdálkodását beszüntetik,

sajnos, azonban a hatósági intézkedések nem jártak a kívánt eredménnyel. Akcióba lépett a Közmunkatanács is: az egyik téglagyárat, amely engedély nélkül közutakat is elbányászott, *meglehetősen magas pénzbírsággal sujtotta.* Ennél több azonban nem történt, maradt minden a régiben, a téglagyárak tovább bányásznak, a gyönyörű hegyvidék levegőjét pusztító gyárkémények tovább ontják a füstöt és ott, ahol a közeljövőre ígért új Dunahíd feljáróját és Óbuda új főterét tervezik, *a téglagyárak nyomortanyái szégyenkeznek.*

A mostani állapot egyre nagyobb keserűséggel tölti el az óbudaiakat és ennek egyik megnyilvánulása volt az a küldöttség, amelyet *Andréka* Károly ny. főkapitányhelyettes és *Orova* Zsigmond dr. vezetésével jelent meg szombaton *Huszár* Aladár dr. főpolgármester előtt. A főpolgármester nagy érdeklődéssel és megértéssel hallgatta meg az óbudaiak panaszait és a válasz, amit adott, a legteljesebb mértékben megnyugtató volt.

Huszár Aladár főpolgármester kijelentette, hogy maga veszi kezébe az óbudai probléma megoldását.

Közölte a küldöttséggel, hogy *április folyamán bejárja Óbudának azokat a részeit, amelyekre a panaszok és sérelmek vonatkoznak.* Nemcsak a hegyvidék életfeltételeit akarja biztosítani, hanem különös gondja lesz a város belsejébe nem illő és a kitelepítésre már régen megérett téglagyárak problémájának megoldására.

Az óbudaiak panaszairól beszélgetést folytattunk

Andréka Károly

törvényhatósági bizottsági tag, ny. főkapitányhelyettessel, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Régi sérelmek és panaszok orvoslását akarja végre kivívni az *Egységes Községi Polgári Párt* óbudai szervezete. Sajnos, a város vezetősége sokáig nem érezte át ezeknek a problémáknak a jelentőségét olyan mértékben, ahogyan megérdemelték volna. Mert hiszen a főváros legősibb városrészének életéről és egyúttal a legnagyobb jövőjű óbudai hegyvidék fejlődéséről van szó.

Behozhatatlan hiba, hogy az egész terület szabályozási térképe még mindig nem készült el.

Ez azután a legsúlyosabb össze-visszaságot teremti, mert az egyes szükségessé váló útvonalak építése alkalmával derülnek ki azok a súlyos nehézségek, amelyek miatt az út megnyitása sokszor lehetetlenné is válik. Ezeknek a szabályozási térképeknek és az általános szabályozásnak a hiánya teszi lehetővé azt is, hogy az óbudai hegyvidék tövében félszázadot megelőzően letelepült téglagyárak

a Nagybátony-Ujlaki, a Bohn Testvérek és a Kőbányai Gőztéglagyár telepeikkel, agyagbányászásukkal, nyomortanyáknak beillő munkás lakóházaikkal,

vályogvető cigánytelepekhez hasonló állapotokat tartanak fenn és megakadályozzák a főváros szívéhez legközelebb eső gyönyörű kertvárostelep kifejlődését.

— Nem mondok ujságot azzal, hogy ezek a téglagyárak minden engedély nélkül 10—15 méteres mélységben bányásztak el tiltott területeket. Bár a hatósági eljárások egész sora megállapította ezeknek a büntetendő cselekményeknek a sorozatát,

a főváros műszaki adminisztrációja tehetetlenséggel zárkózik el a preventiv intézkedések végrehajtása elől

és már két évtizede nem történik semmilyen komoly lépés a bajok orvoslására. Nagy sérelem, hogy a fejlődő *hegyvidéknek nincs vízellátása. Több mint négyszáz családi ház áll vízvezeték és csatornázás nélkül,* aminek közegészségügyi és tűzrendészeti veszedelmeire felesleges rámutatni.

*

A főpolgármester úr válasza most legteljesebb mértékben megnyugtatott bennünket, — fejezte be *Andréka* — és biztosra vesszük, hogy az ő erélyes intézkedése meghozza a kívánt eredményeket.

Uj szabályrendelet készül a tankötelesgyermekek iskolakerülésének megakadályozására

Fokozatosan csökkentik a váltakozó tanítási rendszert — Folytatják a mult évben megkezdett iskolaépítkezéseket

Az 1930. évi népszámlálás szerint Budapesten 71.083 volt a tankötelesgyermekek száma, míg a mult év októberében 75.009 tankötelest tartottak nyilván. Ebből a számból levonva a magasabb fokú és környékbeli iskolákba járó, valamint a beiratkozás alól felmentet gyermekeket: *54.798 tanulójának kellett volna lenni a budapesti községi népiskoláknak.* Ezzel szemben a beiratások eredménye azt mutatta, hogy az elemi iskolákban mindössze 53.410, tehát *1418 tankötelesgyerek hiányzik.* A főváros tanügyi osztálya a királyi tanfelügyelőséggel együtt most nyomoz a közel másfélezer iskolakerülő után, de még mindig nem sikerült kideríteni, hogy tényleg ilyen sok-e az iskoláztatásból kimaradt gyerek, vagy pedig a nyilvántartás rendszerében van a hiba.

Az iskolakötelesek nyilvántartásának reformja dolgában kérdést intéztünk

Szendy Károly dr.

közoktatásügyi tanácsnokhoz, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tankötelesek összeírására és nyilvántartására a székesfőváros polgármestere a közigazgatási bizottságnak a kultuszminiszter hozzájárulásával kiadott felhívására

új szabályrendeletet

dolgoztat ki. Ez a szabályrendelet most van munka alatt. Mindenesetre kívánatos, hogy *a szabályrendelet mielőbb elkészüljön* és életbe lépjen, hogy a beírásoknál jelentkező differenciák lehetőleg már a jövő tanévben kiküszöbölhetők legyenek.

Szóvátettük, hogy egyes fővárosi iskolákban még mindig váltakozó a tanítás s ennek ellenére az idei költségvetésben *egyetlenegy új iskolaépítés terve sem szerepel.* A tanácsnak válasza erre a következő volt:

— A főváros területén levő elemi iskolákban 1637 tanteremben 1770 osztály tanul. Vagyis 161 teremben váltakozó rendszerű oktatás folyik, ami azt jelenti, hogy *tulajdonképpen 322 osztály részesül váltakozó rendszerű oktatásban.* Bár az osztályok száma a mult évi állapothoz képest 30-cal emelkedett, a váltakozó osztályok száma mégis 10-zel csökkent, ami az új építkezések eredménye.

— Az idei költségvetésben tényleg nem szerepelnek új iskolaépítések, de ez nem jelenti azt, hogy nem javul a helyzet, mert

több építkezés még a mult évi tervek alapján megindult

és ezeknek a befejzésére és lebonyolítására részben most kerül a sor. Tervezés alatt van két kültelki iskola is. Az új leánygimnázium megépítésével a régi Iskola-utcai épületbe helyezzük át a várbeli elemi iskolát, a felszabaduló barakokat pedig szétszedetjük és szintén *valamelyik periférián állítjuk fel.*

— A népiskolák belső élete egyébként örvendetes fejlődést mutat. *Az új budapesti tanterv igen jól bevált.* A fővárosi népiskolák belső életének egységes szempontja és irányítása érdekében kívánatos, hogy a népiskolák számára a még 1877-ben kiadott és ma már teljesen elavult utasítás helyett új, *a mai viszonyoknak megfelelő és a közben kiadott törvényes rendelkezéseket felölelő rendtartás adassék ki.*

— A továbbképző népiskoláknál, az úgynevezett ismétlőiskoláknál az a helyzet, hogy *a tanköteles gyermekek jelentékeny része különböző okokból távolmarad.* Ez a helyzet a nyilvántartásra vonatkozó új szabályrendelet mielőbbi életbeléptetése révén megszüntethetővé válik.

*

A továbbképző iskolák eredményesebbé tétele érdekében készül *a továbbképző elemi iskolák új tantervének kidolgozása is,* amely tekintettel van a helyi viszonyokra.

JÓL ÉS KELLEMESEN
érzi magát Kathreiner Kneipp malátakávé és valódi Franck kávéizesitő élvezete után. Kisérelje meg!

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Gazdasági Értesítő

A kereskedők a törvényhozás tagjai előtt fogják felfedni az áruházak megsemmisítő tevékenységét

Energikus intézkedést kérnek exisztenciájuk megmentésére

A hangos reklámmal megtévesztett fogyasztóközönség az áruházak élelmiszerárusítási osztályain meglehetősen nagy tömegekben vásárolja a különböző cikkeket és ezzel magyarázható, hogy a *kis élelmiszerüzletek konganak az ürességtől.* A *Fővárosi Hirlap* nem egyszer mutatott rá arra, hogy

ez az eljárás a legméltánytalanabb és a legbrutálisabb eszköz a legális kereskedelemmel szemben,

amelyik a maga védtelenségében a tönk szélére került. A kereskedők tekintete a kormánytényezők elhatározása felé fordul, mert különben bekövetkezik az a pusztulás, amelynek a méreteit még csak megjósolni sem szabad.

Az áruházak élelmiszer-konkurrenciájáról érdekes megállapításokat mondott

Marschalek István,

a Baross Szövetség fűszerkereskedői szakosztályának elnöke:

— Az áruházak csak a reklámban tudnak többet nyujtani, de áruban képtelenek versenyezni a legális szakkereskedőkkel. Mi nem reklámozunk, mert ehhez *nincsen meg az anyagi felkészültségünk,* azonban a boltjainkban felraktározott élelmicikkek minőségéről és jóságáról mindenki meggyőződést szerezhet. Az áruházak újonnan megszervezett alosztályai természetesen egyelőre vonzzák a közönséget, ahol azonban

hamar megállapítható, hogy az áru nem olcsóbb, mint nálunk, de silányabb és értéktelenebb.

Reméljük, hogy a hangos dobszóval becsődített publikum hamarosan rájön arra, hogy az *egyéni kiszolgálás, az előzékenység és a választékosság annál a kiskereskedőnél található, aki intenzivebben és egyénibben tud foglalkozni vevőjével,* akinek ismeri az ízlését és mert minden vevőjét meg akarja tartani, óvakodik attól, hogy a közönséget a legkisebb csalódás is érje.

— A *Baross Szövetségben* a közelmultban tartottunk egy értekezletet, ahol mindenekelőtt

a Fővárosi Hírlapnak mondottunk köszönetet azért, hogy teljes megértéssel és elszántsággal a kiskereskedő tömegek érdekében harcol.

A legnagyobb elkeseredés hangján foglalkoztunk az áruházi mohósággal, amely példa nélkül áll és alkalmas arra, hogy a küzködő kiskereskedelem még megmaradt egyedeit is tönkretegye. Ma az a helyzet, hogy *a legális szakkereskedők hátrányosabb helyzetben van adózási szempontból, mint az áruházak,* mert

nálunk a forgalom után kell a tényleges adót leróni, míg az áruházak a mérleg után fizetnek, vagy nem fizetnek adót.

Mindenki tisztában van azzal, hogy a mérlegkészítés kizárólag *technikai és matematikai ügyeskedés,* ahol nem nehéz veszteséget kimutatni, még akkor is, ha horribilis hasznok jelentkeztek. Éppen ezért

a kormányhoz fordulunk újabb figyelmeztető kéréssel

és most már határozott intézkedést kérünk pusztulásunk megelőzésére.

*

A közeli napokban a kereskedelmi érdekeltségek újabb közös megbeszélést tartanak és elkészítik azt a memorandum-tervezetet, amelyet megküldenek az illetékes minisztereknek, a tövényhozás és a székesfővárosi törvényhatósági bizottság összes tagjainak.

Pék-sirámok. Hát, ami igaz, az igaz. A mi derék pékjeinknek van szívük. Egyebük sincs, de érzelmes, lágy szívük az van. Ime, itt a bizonyíték. A Magyar Élelmiszer Ujságban olvassuk, egy bizonyos nevezetű *Neumann* Béla sütőmester kimutatja, hogy a pékeknek 47 fillérjükbe kerül a kenyérnek kilója, amit ők 44 fillérjével akartak árusítani. Kételkedik valaki ebben a határtalan önzetlenségben? Itt a kalkuláció:

72 dg 4-es lisztért á kg 42 f	30.42 f
1½ dg sóért á kg 35 f	—.52 f
Háromnegyed kg élesztőért á kg 140 f	1.05 f
20% 14 dg zúzott burgonyáért á 10 f	—.14 f
50 dg tüzifáért á 2.8 f	1.40 f
Rezsi 72 dg lisztre (községi kenyérgyár rezsitétele szerint)	11.50 f
Önköltségi ár 1 kg kenyérért	44.85 f
Ehhez plusz polgári haszon 5% . . .	2.24 f
Összesen:	47.09 f

Tehát, azt állítja a Neumann, hogy a 4-es lisztből készült kenyér kilójának *jogos* ára 47 fillér volna, de ők csak 44 fillért kértek érte. És borzalom: jött az átkos kormányrendelet, amely 40 fillérben maximálta a kenyér árát. Hát ez rémséges. Szegény pékek. Eddig is nyomorogtak, a pék-dinasztiák a ráfizetésből csak néhanapján tudtak egy-egy bérpalotácskára szert tenni és most ráadásul még pellengérre is állítják őket. Azt mondják, hogy uzsorások. Kár, kár a mi derék pékjeinket ennyire elkeseríteni. Hisz ők igazán csak a közönség érdekeit szolgálják. Itt a példa rá, a multkori eset: a hatóság kezére játszották *a Perl-kenyérgyár gusztustalan üzelmét, amelyről megtudtuk, hogy mindennapi kenyerünket ott maszatos kezü kocsisok dagasztják.* Hát igaz, hogy a Perl-kenyérgyár nem akart résztvenni a kenyéráremelésben, tehát kari érdek volt, hogy a közönség írtózattal hátat fordítson ennek a kenyérmárkának. Vagy drágítunk, vagy ha nem, jön a megtorlás. A sütőkemence környékén nem lehet büntetlenül fenegyerekeskedni.

Öt százalék osztalékot fizet az Ingatlanbank. A *Magyar Általános Ingatlanbank* igazgatósága megállapitotta az 1932. év zárszámalásait. Az intézet nyeresége 375.440 pengő s ebből leírásokra 158.829 pengőt fordítottak. A hátralevő 216.610 pengő nyereségre vonatkozóan az igazgatóság az április 4-ére összehivott közgyülésnek azt javasolja, hogy abból *5%-os osztalék fejében részvényenként 2.5 pengőt fizessenek.*

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. igazgatósága legutóbb tartott ülésében megállapította az április 11-én megtartandó közgyülés elé terjesztendő 1932. üzletévi mérlegét, amely 41.253·94 P nyereséggel zárult. Egyúttal elhatározta, hogy a közgyülésen a tartalék- és gyugdíjalap megfelelő javadalmazása után részvényenként —.50 pengő osztalék kiflzetését fogja indítványozni.

A Gyümölcs-, Zöldség- és Élelmiszerkereskedők Országos Egyesülete vasárnap tartotta meg tisztújító közgyülését, a tagok nagyszámú részvétele mellett. A közgyülés elnöknek újólag egyhangúan *Bauer* Viktort választotta meg. Ügyvezető elnökké *Balogh* Ruppertet, alalnökké *Kőszegi* Adolfot és *Madár* Ferencet, ügyésszé dr. *Patzauer* Rezsőt választották meg.

Propagandairodát nyit a hirdetővállalat

A bürokratizmus mellőzésével megkönnyítik a reklámozást

A főváros egyik legkitűnőbb üzemének: a *hirdetővállalatnak* a bevételei feltünően visszaestek az utóbbi időben. Az üzem jövedelmezőségének megcsappanása nem érte meglepetésszerűen a főváros vezetőségét, mert hiszen köztudomású, hogy a hirdetővállalat virágzása, élénk vagy hanyatló üzletmenete a legszorosabb összefüggésben van a kereskedelmi élettel és a gazdasági helyzettel.

A hirdetővállalat igazgatósága szombaton délben ülést tartott, amelyen hosszasan foglalkoztak az üzemnél mutatkozó jelenségekkel és életrevaló újítást határoztak el, amelytől a vállalat jövedelmezőségének fellendülését várják. Erről az érdekes újításról

illetékes helyen

a következőket mondták el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A hirdetővállalat forgalmának hanyatlása szoros összefüggésben van a gazdasági helyzettel, de viszont *a kereskedelem hanyatló üzletmenetét a fokozottabb reklámmal fellendíthető volna.* Éppen ezért az igazgatóság elhatározta, hogy új szervet állit föl, amely nemcsak az üzem érdekeit, hanem a hirdető felek érdekeit is szolgálni fogja. A terv az, hogy

a hirdetővállalat kebelében propaganda-irodát szervezünk.

Ennek az irodának az lesz a rendeltetése, hogy *közvetlen érintkezést* keres a hirdető felekkel. Általában meg akarjuk szüntetni a hirdetővállalatnak eddigi *hivatali* jellegét. Ez idáig az volt a helyzet, hogyha valaki a fővárosi hirdetőoszlopokon, vagy táblákon reklámozni akart, annak valósággal kérvényezni, kilincselni kellett a hirdetővállalatnál, holott csak egyszerű ügylet lebonyolításáról volt szó. Most megváltozik ez a helyzet és

a propaganda-iroda révén a hirdetővállalat maga keresi fel a hirdető feleket és minden tekintetben megkönnyíti a hirdetést és reklámozást.

A propaganda-irodában *hirdetési szakemberek állanak most a vállalathoz fordulók rendelkezésére.* Kivánatra plakát-tervekkel, hirdetési kampány-tervezetek kidolgozásával, új hirdetési ötletekkel is szolgál az iroda és általában minden tekintetben arra törekszik, hogy

a főváros kereskedőtársadalmát és az egész hirdető közönséget a legjobban kiszolgálja

és a legszorosabb és legállandóbb kapcsolatot megteremtse. Az új propaganda-iroda, amelytől a hirdetővállalat forgalmának nagyarányú fellendülését várják az illetékesek, május első felében nyilik meg.

*

A Kékesz új elnöksége. A napokban tartotta *Usetty* Béla elnöklete alatt a Magyar Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége ezidei küldött közgyülését, amelyen mintegy 4000 tag képviseletében 78 kiküldött vett részt. A vezetőség évi jelentését *Pfeifer* Sándor ügyvezető-igazgató ismertette. Megválasztotta a közgyülés az új vezetőséget. *Elnökké* közfelkiáltással egyhangúlag ismét *Usetty* Béla országgyülési képviselőt választották meg. *Tiszteletbeli elnökökké:* Kenéz Béla v. kereskedelemügyi minisztert, *Kozma* Jenő és *Dési* Géza országgyülési képviselőket és *Becsey* Antal fővárosi bizottsági tagot választották meg.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS“
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72. fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-39
Mész, cement, gipsz, tégla, köpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vizmüépitési vállalat
Akna-kútépitések
Alapozások
Búvározási munkák
Forrás foglalások
TELEFON: 93-4-47
BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

A csupán üdülésre és pihenésre vágyók részére — pensio rendszert is létesitett —
„SIESTA“ megváltja
Önt már napi 8 pengőért is háztartásának gondjaitól.
Ez a csodás fekvésü klimatikus gyógyintézet tökéletesen átszervezett ÚJ DIÉTÁS KONYHÁJÁVAL, legmodernebb viz- és villany-gyógyászatával úgy bel- és ideg-, mint sebészeti betegeit továbbra is az eddigi elismerten elsőrendü gondozásban részesiti s e mellett ÁRAIT ÚJBÓL MÉRSÉKELTE ❖ I., RÁTH GYÖRGY-UTCA 5. TELEFON: 50-1-60

PESTI KIRAKAT

Csokoládé

Hát bizony, a mi gyerekkorunkban még sokkal egyszerűbb volt az élet. Ha városban laktunk, megvolt a városkának a maga két cukrázdája, amely olyan rettenetes konkurrenciát csapott egymásnak, hogy világhírű cégek is elbujhatnának ma mögöttük, amilyen nagyszerű édességekkel — tömték be a szájunkat. Ha meg falura vetett bennünket a jósors, akkor minden esztendőben búcsúkor felállították a sátrakat, a gyerekek telették magukat mézeskaláccsal és nagyokat ittak rá az üdítő „márc"-ból. Ez bizony igen primitiv élet volt, de valljuk be, hogy nagyon jól éltünk. Sokkal jobban, mint ma, amikor valósággal elkáprázik a szeme az embernek, ha meglátja a cukorkásboltnak akárcsak a kirakatát is. Ha pedig benyitunk az ajtón, már el is rontottuk a gyomrunkat a rettentő sok émelyítő és csokoládé, szóval édesség-illattól.

Most légy aztán okos, Domonkos, amikor egy-egy ilyen cukorka áruház tárja ki magát vásárlókedved előtt. Most légy okos, Domonkos és mondd meg, hogy melyik csokoládéból ennél szívesebben, de főként melyik az, amelyikkel nem rontod el a gyomrodat és nem tömöd tele a gyermekeid pocakját ártalmas és piszkos bacillusokkal. Mert éppen a Fővárosi Hirlap legutóbbi számában mondta el rendkívül érdekesen dr. Hunkár Béla, a Székesfővárosi Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet vezetője, hogy milyen ravasz dolog ez a csokoládé. Csokoládé néven ugyanis ehetik az ember még — csokoládét is. De bizony megesik, hogy — egészen mást eszik. Hunkár Béla azt mondja, hogy egyformán megilleti a mai rendelkezések és törvényes intézkedések alapján a csokoládé nevet a legkitűnőbb, legkifogástalanabb portéka is, de egyben a legsilányabb is. Ennek a megkeményedett barnaszínű masszának csokoládé a neve akkor is, ha ötven százalék kakaóporral készül és ugyancsak csokoládé az a másik bizonytalan massza is, amelyben a kakaópor mindössze öt százalékot tesz ki. Hát engedelmet kérünk, hogy igazodjék el, hogy ismerje ki itt magát a szegény csokoládéfogyasztó.

Talán azt vegye, amelyik több reklámmal dolgozik és kevesebb kakaóport tesz a nemtudjuk mibe. Vagy azt a gyártmányt élvezze-e, amelyik ügyesebben, szebben agyusztálja kakaót nem is látott masszáját. Hát itt mégis csak kellene valami útmutatást, valami márkázást adni annak a szegény és jóhiszemű vásárlónak, aki hitvány portékáért adja ki a pénzét, amivel eltömi gyerekei gyomrát, amely távolról sem használ az egészségnek, de amelynek egyáltalán tápláló ereje sincs. Hiszen még az utolsó bormérésben is oda kell rakni a pultra, a borosvödör mellé, hogy hány maligánfokos szőlőnedűt fogyaszt el a kocsis úr, aki egy spriccerre bebátorkodott. Vajjon miért ne legyen meg akkor nekem a jogom ahhoz, hogy pontosan tudjam, hány százalékos kakaót és hány százalékos szecskát, vagy pörkölt lisztet etetnek meg a gyerekemmel, a finoman stilizált, staniolpapírba burkolt „csokoládé"-ban.

Én a magam részéről még egyet megcsinálnék a márkázáson kívül, minden csokoládégyárosnak le kellene fotografáltatnia üzemét, a gyárát és ezt a fotografiát rá kellene ragasztani arra az árura, amelyet a közönségre rá akar sózni. Ne higyje senki, hogy ellenségei vagyunk a kisiparnak, de mégis csak teljes lehetetlenség az, hogy káprázható címek, andalító staniolpapírok és harsogó reklámok mögött bűzös pinceoduk rothadó hordói húzódnak meg, ahol kotyvasztják és keverik azokat a gyilkos masszákat, amelyeket mi csokoládé és cukorka néven vásárolunk. Végre állapodjunk meg egyszer abban, hogy a csokoládé ma már igen komoly élelmezési, sőt népélelmezési cikk. Erre éppen úgy kell vigyázni ma már, mint a kenyérre, húsra, vajra, vagy akármelyik más egészen fontos élelmiszerre, hiszen egy nagyváros csokoládéfogyasztása olyan méreteket öltött már, hogy egyenesen és határozottan a legfontosabb élelmiszerek közé kell ezt az egykori nyalánkságot sorolni. Egyszóval a csokoládé ma már nem luxus, nem nyalánkság, hanem ennivaló. A hatóságok vagy nem vették ezt észre, vagy nagyon későn kezdik észrevenni, mert egyelőre nem szenved kétséget az a megállapításunk, hogy a zugcsokoládégyártás terén egészen elavult állapotok vannak. Ezeket az állapotokat rendbe kell hozni, ki kell tisztítani a csokoládé Augias-istállóját és éppen olyan szigorúsággal kell ellenőrizni és kezelni az itt előforduló hamisításokat, tisztátalanságokat, mint ahogy azt a tejnél, vagy bármely más elsőrendű fontosságú élelmiszereknél igen rigorózusan megteszik.

Meghalt a mézeskalács és a márc világa, csokoládékorszakban élünk. És ezt a hatóságoknak is tudomásul kell venni.

Bérhengerlést
3 kerekű és tandemhengerekkel vállalunk.
Motor és Gépgyár MARTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsebet kiralyne-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő
Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Páratlan sikere van a fürdőügyi kiállításnak. Az *Országos Balneológiai Egyesület* fürdőügyi kiállítása hétfőn *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és *Scholtz* Kornél államtitkár jelenlétében a Társadalomegészségügyi Múzeumban megnyílt. A belügyminisztert, aki a kiállítás védnöki tisztét töltötte be, *Vámossy* Zoltán nyugalmazott egyetemi tanár fogadta. A kiállítás iránt nagy érdeklődés mutatkozott, úgyhogy társadalmi, politikai és tudományos életünk számos kiválósága is megjelent a megnyitáson. A fővárost *Liber* Endre alpolgármester és *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok képviselték. A belügyminisztert *Dalmady* Zoltán egyetemi rendkívüli tanár, a kiállítás elnöke és *Bánlaky* Géza kalauzolta végig. A kiállítás, amely a múzeum harmadik és negyedik emeletét foglalja el, rendkívül érdekes anyagot tartalmaz. A modern fényképek és rajzok mellett régi képek és metszetek ábrázolják azt a hatalmas fejlődést, amelyen a magyar fürdőügy az évszázadok folyamán átment. Arab-, svéd-, angol-, olasz-, német-, francia- és latinnyelvű könyvek egész serege tanúsítja, hogy *már évszázadokkal ezelőtt is világszerte ismerték a magyar fürdőket*. Érdekes kuriózum egy francia könyv, amelyhez *Herriot* volt francia miniszterelnök írta az előszót és ebben a magyar fürdők fejlettségét dicséri. Érdekes a kiállítás szaktudományi része is. A víz és levegő bakteriológiai vizsgálatainak pontos eredményét olvashatja le az érdeklődő a kifüggesztett táblázatokról. A rendezőbizottság gondoskodott arról, hogy a látogatók kimerítő magyarázatot kapjanak az egyes ásványvizek jellege és természete felől. Szemléltető rajzok mutatják be *a különböző ásványvizek hatását az emberi szervezetre*. Meteorológiai és geológiai táblázatok, gipszöntvények és modellek teszik teljessé a fürdőügyi kiállítás anyagát. A magyar fürdőügynek kétségtelenül *hatásos propagandája ez a kiállítás*, amelyet az is bizonyít, hogy már az első napon a külföldi érdeklődők igen nagy számban keresték fel a termeket.

Ripka Ferenc látogatása a főpolgármesternél. *Ripka* Ferenc volt főpolgármester pénteken délben felkereste az Ujvárosházán, hivatali utódját, *Huszár* Aladár dr. főpolgármestert. *Huszár* főpolgármester hivatalos látogatásai során, hivatalbeli elődjét is felkereste, aki ma viszonozta ezt a látogatást. *Ripka* Ferenc félóránál tovább időzött *Huszár* főpolgármesternél.

Tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésének napirendjén szerepelnek a belső Lipótvárost átszelő villamosvonal megszüntetésének terve, a gellérthegyi Pálos-kolostor építési kérelme, a fővárosi iskolák új tandíjszabályzata, a kistaxisok területhasználati díjának elengedése. Ezeken kívül városszabályozási és telekrendezési, kegydíj- és nyugdíjügyek kerülnek a tanács elé.

Ritoók Zsigmond a központi kórházigazgató, Wolff Károly dr. a Rókus igazgatója. *Huszár* Aladár főpolgármester hétfőn intézkedett a *Borszéky* Károly halálával megüresedett központi kórházigazgatói és a Szent Rókus-kórház igazgatói állásának betöltése iránt. A főpolgármester a szombaton lejárt pályázat és a polgármester előterjesztése alapján a *fővárosi közkórházak igazgatójává Ritoók* Zsigmond dr. c. egyetemi rendkívüli tanárt, egészségügyi főtanácsost, a *Szent Rókus-kórház igazgatójává* pedig *Wilff* Károly dr. egyetemi magántanár, közkórházi főorvost nevezte ki április elsejei hatállyal.

Deutsch Mór temetése. Csütörtökön délelőtt kísérték utolsó útjára *Deutsch* Mórt, a *Fővárosi Hirlap* tragikus hirtelenséggel elhunyt kiváló tisztviselőjét. A végtisztességen megjelent az *Ujságkiadó Tisztviselők Egyesületének* küldöttsége, a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége és kiadóhivatala, valamint nagy gyászoló közönség. A gyászszertartás után megható részvét mellett hantolták el *Deutsch* Mórt, a hűség, a tisztesség és a becsület mintaképét.

A Pálos-kolostor tervbevett építkezése. A főváros vezetősége és a tanács elvben már hozzájárult ahhoz, hogy a Gellérthegyi Sziklatemplom Egyesület a barlangtemplom mögött elterülő kis fensikon kolostort építsen és a kegyhely gondozását a kolostorba települő magyar eredetű, de II. József óta Lengyelországban élő Pálos-szerzetesekre bízza. A tervek most elkészültek, minthogy azonban a kolostornak kiszemelt terület a gyógyforrások védőterületébe esik, az építkezéshez a Bányakapitányság döntését is meg kell szerezni. Ezenkívül a fővárosnak is van kikötése. A rendházat csak a sziklák érintése és a hegyoldal megbontása nélkül szabad megépíteni, továbbá a támfalakat a hegyoldal jellegének megfelelően földdel és növényzettel kell takarni. A kolostornak *kéményei sem lehetnek* és ezért a fűtésről távvezetékes melegvíz, villany, vagy gázfűtés útján kell gondoskodni. Az építkezés egy éven belül, a főváros ellenőrzése mellett történik.

Az idegenforgalom helye az országrendezésben. *Markos* Béla dr. Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának helyettes igazgatója, *Az idegenforgalom helye az országrendezésben* címmel előadást tartott április 3-án, hétfőn délután, a magyar mérnökök országrendezési ankétja keretében. Előadásában először általánosságban vázolta azokat az okokat, amelyeknél fogva az idegenforgalom fejlesztése szervesen beletartozik az ország helyes és okszerű rendezési programmjába, majd rámutatott arra, hogy *az idegenforgalom mai formájában kizárólag a műszaki tudományok fejlettségének eredménye*, mert a közlekedés mai eszközei nélkül sohasem beszélhetnénk a mai értelemben vett tömeges idegenforgalomról. Magyarország szempontjából különös fontossága van az idegenforgalomnak, mert *1932. év idegenforgalmunk külföldről eredő bevétele több mint 26 és fél millió pengőt eredményezett* aktív tételként az ország fizetési mérlege javára akkor, amikor ugyanez évi áruforgalmunk keretében sem búzakivitelünk, sem lisztkivitelünk nem eredményezett megközelítőleg sem hasonló összeget s egyedül csak vágó- és igásállat-kivitelünk értéke volt nagyobb. Előadó ezután ismertette idegenforgalmunk fejlődésének lehetőségeit s az e téren elvégzendő teendőket. Dr. *Markos* Béla április hó 10-én *Bécsben* tart vetítettképes előadást Budapestről a Béesi Magyar Szövetség kultúrestélyén „Frühlingsbericht aus Budapest" címmel.

— Az „Igmándi" vízben ősgyógyerő rejlik, Mesterséges pótlás nem sikerült eddig.

Hangverseny. Vasárnap este a Zeneművészeti Főiskola nagytermében klasszikus műélvezetben volt része a nagy számban megjelent közönségnek. *Erdős* Árpád és *Szelényi* Stella tartották együttes ária- és dalestjüket, amelynek minden egyes száma a legnagyobb művészi hozzáértéssel volt összeállítva. *Gluck, Schubert, Schumann, Brahms, Rossini, Verdi* és *Rachmaninoff* klasszikus melódiái hangzottak el és a közönség kitüntető tapssal jutalmazta *Erdős* Árpád nagyszerű baritonját és *Szelényi* Stella előadói készségét. A nagy siker arra indította a rendezőséget, hogy a hangversenyt rövidesen megismétlik.

Az állandó üzemellenőrző bizottság a jövő héten kezdi meg munkáját. A törvényhatósági tanács mult heti ülésében elfogadta a polgármester előterjesztését, amely szerint a 196 műhely túlnyomó részét megszüntetik, összevonják és *mindössze 35 olyan műhelyt tartanak fenn, amelyek létezése üzembiztonsági és közbiztonsági okoból feltétlenül kívánatos*. A tanács azonban úgy határozott, hogy még ennek a 35 fennmaradó műhelynek a munkáját is állandóan ellenőrizteti, nehogy olyan *nem* sürgős új munkákat is végezzenek, amelyeket a magániparra is rá lehet bízni. A tanács az üzemek állandó ellenőrzésére és a megszüntetésekről hozott határozatok végrehajtására hattagu állandó bizottságot küldött ki, amelynek *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Homonnai* Tivadar, *Révész* Mihály, *Bródy* Ernő és *Nagy* Ferenc a tagjai. A bizottságot *Borvendég* Ferenc alpolgármester jövő héten hivja össze alakuló ülésre, amikor kidolgozzák az állandó munkaprogrammot is.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenítő!

Binaturin
a bélműködés természetes szabályozója

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A fővárosi alkalmazottak, altisztek részére szükséges nyári textilanyagok szállítására megbízást kaptak: Salzmann-féle Magyar Textilipari r.-t. 4337, Soproni Szőnyeg- és Textilmüvek 5643, Magyar Ágy-, Fehér-, és Ruhaneműgyár 2285, Magyar Kender- Len- és Jutagyár 18480, Budakalászi Textilmüvek, Klinger Henrik 956, Goldberger Textilmüvek 20.495, Pesterzsébeti Lenárugyár 7022, Gutmann J. és Társa 1216 pengő vállalati áron.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A tüzoltók részére szükséges csizmák és a javadalmiörök részére szükséges cipők szállítására. Pályázni lehet április 18-án délelőtt 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Kovácsolt vaskazán szállítására a Mester-utcai felső kereskedelmi iskola részére. Pályázni lehet április 24-én délelőtt fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

200 tonna csatornázási vasszerelvény szállítására. Pályázni lehet április 11-én délelőtt fél 11 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

2500 vagón tüzifa szállítására a Gázmüvek részére. Pályázni lehet április 18-án délelőtt 11 óráig. Tisza Kálmán-tér 20. Tüzelőszerosztály.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A rákoskereszturi hősi és hadifogoly temetőben emelendő hősi emlékmü különböző munkáira pályáztak: Wihart Ferenc 12.127, Pázsy József 12.212, Havel Lipót 13.562, Pucher István 14.307, Bier Mihály 14.537, Tolnay és Wagner 14.577, Pink és Rácz 14.837, Gabos Oszkár 14.950, Ruzicska Béla 15.600, Nekolny Antal 16.888, Prusrha József 20.521, Robelly Aladár 21.488, Seenger Béla 11.638, Král Gynla 11.904, Mülpercz Ernő 13.359, Weisinger György 14.101, Dunamenti kőbányák és márványmüvek r.-t. 15.465 pengővel.

A József fürdővaház balatonfonyódi üdülőtelepe villanyszerelési, vizvezetéki és csatornázási munkáira pályáztak: Sztoja Béla 2081, Barta Károly 2419, Bene Benedek 2497, Csépay Ernő 2600, Szommer Miklós 2773, Benesch József 2790, Csury István 2864, Kaffak és Wagner 2910, Hungler István 3872, Moczár Gábor 2626, Gyöngyösi István 3146, Tóth Imre 3670, Fort Oszkár 4156, Keszler Jenő 4159, Tóth Jenő 4593 pengővel.

A városszéli telepitésnél szükséges 120 darab két aknás folytonégő kályha szállitására pályáztak: Lukász Lajos 4770, Fekete Dezső 5580, Heinrich A. és Fia 7800, Héber Sándor 7800, Budapesti Salgótarjáni gépgyár 8760, Állami gépgyár 9000, Fuchs és Schlichten 9288, Magyar Radiatorgyár 9480, Zsédely Károly 10.488, Herman János 10.692, Dsin kályhaüzem 11.040, Unitás 11.088, Sipos Sámuel 11.580, Fiehl Ágoston 11.580, Kója Lajos 11.640, Ledniczky és Társa 11.760, Weiss Manfred 14.160 pengővel.

A városszéli telepitésnél szükséges 120 darab csikótüzhely szállitására pályáztak: Nagy Gyula 4776, Csergő Bálint 5400, Lukász Lajos 5100, Polgár Ignác 5568, Lőrincz Pál 5880, Ávár György 6000, Lakos Lajos 6120, Első Kispesti Takaréktüzhely 6240, Sági István 6480, Kellner és Sándor 6540, Pázdán Lajos 6552, Berkes Jenő 5600, Munkácsy Gyula 6600, Zsédely Károly 6600, Göttler Manó 6720, Hermann János 6720, Sipos Sámuel 6780, Langermann Frigyes 6780, Barna Márton 6864, Kremsier Pál 6960, Börcsök Mihály 6972, Molnár Lajos 7176, Kója Lajos 7200, Dick Ádám 8040 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker. Mester-utca 56. sz. felső kereskedelmi iskolában felállitandó **kovácsolt vaskazán szállitási és szerelési** munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 50 fillérért kaphatók 1933. évi március hó 31-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető a Központi városháza, III. em. 319. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi április hó 24-én (hétfőn) délelőtt fél 11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandó be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi március hó 23-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. — Felelős nyomdavezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

Központi fütés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenézö udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitünő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 55. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000.000 darab tégla, 8.000.000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

KŐBÁNYAI GÉP- ÉS VASSZERKEZETI MŰHELY
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. T.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. GÖRHENY JÁNOS
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, KISKORONA-UTCA. 4. SZÁM.
Telefon: 62-0-46.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

W.C. FÜRDŐKÁLYHA, KÁD, MOSDÓ, stb. szabott áron
VI., LISZT FERENC-TÉR 4.
TELEFON: 22-2-67, 10-9-57 HUBERT

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: 35-8-04
„FLINTKOTE"
SPECIALISTÁK

Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-08
Tükörlámpák, külső és belső világitásra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Barakovits János
müorgona épitő törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. (Saját ház)

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása okleveles épitészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-98

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933 április 12. 15–16. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Egyes szám ára: 50 fillér
Árusítják az Ibusz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

Megjelenik minden szerdán
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrássy-út 60
Telefon: 137-15. ● Postacsekk: 40.424

Budapest szerepe a nemzeti feltámadásban

A Fővárosi Hirlap számára írta:

József Ferenc dr. királyi herceg,

a Budapest Fürdőváros Egyesület elnöke

Magyarország igen súlyos árat fizetett állami önállóságáért és ez nem csekély mértékben tudható be annak a szerencsétlen körülménynek, hogy alig ismerték. A boldog békeidőkben szálló igévé vált, hogy „Extra Hungariam non est vita“ és mi magunk is nagyon szerettük, ha nemzeti önérzetünket legyezegették és világgá harsogták, hogy a leglovagiasabb, legvendégszeretőbb nép vagyunk. Annak érdekében viszont semmit sem tettünk, hogy a rólunk táplált ellenséges vélemény és sok hamis és téves beállítás megszűnjön. Ellenségeink szabadon terjeszthettek rólunk rágalmakat, országunkat nem ismerték, vagy félreismerték és így következett be számunkra a borzalmas meglepetés, hogy árvák vagyunk, egyedül maradtunk a nagy világégés után és Magyarország szabad prédája lett az osztozkodó szomszédoknak. Igy lett a 20 milliós ország fővárosából egy megcsonkított szegény nép metropolisa, mely elvágva gazdasági hátterétől, megfogyatkozott életlehetőségekkel szinte leküzdhetetlen problémák előtt állott.

De még így is maradt a gondviselés bőkezű gondoskodásából annyi, hogy a dolgokat okosan megfogva, megteremtsük a háború utáni Budapest új fejlődési lehetőségeit. Utalok elsősorban Budapest gyönyörű fekvésére, a nemzetközi kereskedelem szempontjából értékes geografiai helyzetére, magas művészi és sportértékeire és nem utolsó sorban földalatti kincseire: a kimerithetetlen mennyiségben a földből előbuzgó forrásokra, amelyek nemcsak képletes értelemben, de a valóságban is új erőforrásai lehetnek Budapest gyarapodásának és jövő boldogulásának.

Az idegenforgalom emelése Budapest fürdőinek fejlesztése és Budapestnek a világ legdivatosabb fürdőmetropolisává való kialakítása útján érhető el a legcélravezetőbben. A székesfőváros vezetősége valóban felismerte a helyzetet, amikor a romokból a háborúutáni évtizedben egy mintaszerűen parkirozott, szépen világított és pompás utakkal ellátott metropolist varázsolt elénk, leküzdve számos nehézségeket. Megvan a felismerés a földalatti kincsek gyakorlati kiaknázásában is és ha egy kis enyhülés állana be a világgazdasági krizisben, úgy a székesfőváros jövőjét nem kell félteni.

Budapest a magyar kultúra, a magyar szellem, a magyar művészet és tudomány fókusa. Szerepe és elhivatottsága sokkal nagyobb a nemzeti Geniusz kialakításában, mint akármelyik más nemzet metropolisáé. Gazdasági téren még szembeötlőbb az a szerep, amely az ország talpraállításában Budapest vállaira nehezedik. Ma Budapestnek országmentő szerepe és hivatása van és gazdasági értékeit, helyzeti adottságát, kincseit sokkal ökonomikusabban kell kihasználnia és a nemzet egyetemes érdekeinek szolgálatába állítania, mint a háború előtt. A fürdőváros gondolat egyik illustris előharcosa, Apponyi Albert gróf mondotta: „Nagymagyarország gazdasági erejéből született meg a mai virágzó Budapest és ennek az egész ország szeretetéből kialakult városnak kötelessége, hogy a változott körülmények között a Csonkaországnak visszaadjon valamit azokból az értékekből, amelyekkel Nagymagyarország bőkezűen elhalmozta“.

Valóban nem lokális érdek Budapest fejlesztése, gazdasági kincseinek racionalizálása, mert Budapest nemcsak az ország szive, de egyúttal az ország ereje is és amilyen mértékben adva vannak a fejlődés lehetőségei a fővárosnak, úgy abból mindig fog jutni az egész országnak. Nemzeti érdek, de egyben nemzeti kötelesség is, hogy fővárosunkat mindenki szeresse, hogy Budapestet népszerűsítsük, megismertessük és ezáltal nemcsak a fővárosnak, de az egész országnak fogunk barátokat szerezni és minél több barátot szerzünk az országnak, annál többen fognak bennünket megbecsülni és ez fog elvezetni bennünket Magyarország renaissanceához.

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszter:
Szó sem lehet arról, hogy a kormány husvéti segélyt folyósítson a munkanélkülieknek

A belügyminiszter elutasítja a pesiszentlőrinci szeméttelep ügyében hozott kihágási döntést — A főváros és környéke között megszünnek az érdekellentétekből származó surlódások — A csendrendeletről még nem történt intézkedés

A főváros felügyeleti hatósága: a belügyminiszter állandóan tájékozódik a főváros összes ügyeiről és minden kérdésben az igazságosság és a méltányosság szempontjait tartja irányadónak. A függőben lévő ügyek egész sokasága várja a belügyminiszter elhatározását, aki országos vonatkozású elfoglaltsága mellett is kimerítően tevékenykedik olyan irányban, hogy a székesfőváros a maga célkitűzéseit maradéktalanul teljesíthesse.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a husvéti ünnepek előtt felkereste *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminisztert, hogy az aktuális, vagy a függőben lévő fővárosi problémákról véleményét kikérje és szándékait megismerje. Elsőnek a *munkanélküliek husvéti segélyét* hoztuk szóba és megkérdeztük, hogy a kormány juttat-e az inségadó bevételeiből 200 ezer pengőt erre a rendkivüli segélyezésre.

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszter

kérdésünkre a következő választ adta:

— Arról szó sem lehet, hogy a kormány kétszázezer pengőt folyósítson a munkanélkülieknek. Erre sem módja, sem fedezete nincs. Amennyiben a főváros a maga költségvetésében helyet tud szorítani az ilyen tételnek, az ellen nincs kifogásom, hogy a saját pénzéből nyújtsa ezt a segélyt.

A következő kérdés *a pestszentlőrinci fővárosi szeméttelep megszüntetésének ügyére* vonatkozott. A főváros évtizedek óta fennálló pestszentlőrinci szeméttelepe körül az egyik nagybirtokos parcellázni kezdte a környező területet. Ennek a magánérdekü vállalkozásnak, illetőleg a parcellázás terjeszkedésének akadálya a szeméthegy. A már parcellázott telkek tulajdonosai akcióba léptek és *egészségügyi szempontokra* való hivatkozással a fejlődő Pestszentlőrinc nevében feljelentették kihágásért a fővárost. A járási főszolgabíró meg is ítélte az igazukat: kötelezete a fővárost, hogy *hat hónapon belül takaritsa el a szeméthegyet*, egyébként pedig a kérdéses helyen hatvan napon belül szüntesse meg a szemétlerakodást. Az alispán, mint fellebbviteli hatóság, megerősitette a főszolgabíró ítéletét, igy a főváros végül is *a belügyminiszterhez fellebbezett*. A főváros fellebbezésében hivatkozott arra a körülményre, hogy a szemétlerakódást abban az időben kezdte meg, amikor a kérdéses helyen *spekulációs parcellázásról* szó sem volt, a szeméttelep megszüntetése, illetve más telep berendezése e pillanatban pedig pénzügyi okokból teljességgel lehetetlen. A szemétégető telep megoldása viszont egyelőre meghatározhatatlan összeget követel és a berendezkedés is öt-hat esztendőt venne igénybe.

— Néhány napon belül hozom meg ebben a kényes kérdésben a döntést — mondotta a belügyminiszter, — azt azonban már előre kijelenthetem, hogy *a főbiró kihágási döntését nem hagyhatom jóvá*. Mindenesetre megtaláljuk a kellő megoldást, amely összeegyezteti a szeméthegy körül lakók érdekeit a milliós főváros érdekeivel.

Ezután arról a *háborúságról* esett szó, amely állitólag *a főváros és a Budapestet környékező községek között folyik*. Az elmult héten szóba került ez Pestvármegye közgyűlésén, ahol az egyik bizottsági tag azt a kijelentést tette, hogy *Budapest a környező községeket ellenséges tartományként kezeli*. A súrlódások megszüntetésének egyik régóta hangoztatott formája *Nagy-Budapest* megvalósítása lenne. Erre vonatkozóan *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter a következő érdekes kijelentést tette:

— A mai viszonyok mellett Nagy-Budapest megvalósításától el kell tekintenünk, mindamellett már megtaláltam a módját annak, hogy a főváros és a környéke között az érdekellentétekből származó állandó, vagy megismétlődő súrlódásokat eliminájam. Hogy itt mi lesz a követendő eljárás, arról e pillanatban korai lenne nyilatkoznom.

Végül szóbahoztuk a *csendrendeletet*, amely évek óta készül részint a fővárosnál, részint a rendőrségnél. Tudvalevő, hogy a főváros és a rendőrség csendrendeleti tervezete közt *bizonyos gyakorlati kérdésekre* vonatkozóan ellentétek mutatkoznak. A két tervezet összeegyeztetése és a közérdeknek leginkább megfelelő megfogalmazása a felügyeleti hatóság feladata. Mind a két tervezet már jórégen elkészült, ennek ellenére úgy tudjuk, még ma sem került a belügyminiszter elé.

— Nem ismerem a terveket, azokat még nem terjesztették elém, — mondotta erre vonatkozóan a belügyminiszter — így tehát arról, hogy miként fogok dönteni a csendrendelet kérdésében, ma még egyáltalán nem nyilatkozhatom.

Kegyelmi eljárást kért a fővárostól Déri ny. alpolgármester, Vita és Márher volt tanácsnokok

Utólag helyezik őket egy évre szolgálatonkívüli viszonyba

Régi nevek, de mindig aktív férfiak ügyével foglalkozott az elnöki szakbizottság legutóbbi ülése. Vissza kell menni a multba, hogy a tényállás a maga teljes egészében előttünk álljon.

A kommunizmus bukása utáni nehéz időkben tartották meg a városházi tisztújítást, amikor a régi törvény szerint a főváros egész tisztikarát újból választották. 1920-ban történt az a nevezetes közgyűlés-sorozat, amelyen megválasztották *Sipőcz* Jenő polgármestert, az új alpolgármestereket és kevés kivétellel, a tanácsnoki kar új tagjait is. A régi törvény szerint választás útján kellett betölteni ezeket a pozíciókat és természetesen ez az aktus nem mulhatott el fájdalmas események nélkül:

kimaradtak olyanok a főváros tisztviselői karából, akik pedig kiváló munkaképességükkel sok dicséretet vívtak ki maguknak.

Az 1920. évi tisztújításon 26 főtisztviselőt nem választottak meg, akik között a legismertebb *Déri* Ferenc alpolgármester, *Vita* Emil és *Márher* Aladár tanácsnokok. A három főtisztviselő a közgyűlés döntése után nem foglalhatta el újból hivatali pozícióját, annak ellenére, hogy *az előző tisztújításon kapott mandátumuk csak 1921-ben járt le.* Erre a kétségtelenül méltánytalan eljárásra a régi törvény nem nyújtott orvoslási lehetőséget, míg az új törvény már módot ad arra, hogy a mandátumuk lejárta előtt nyugdíjazottakat szolgálati viszonyba kell helyezni. Ez azt jelenti, hogy

a szolgálati viszonyba állított tisztviselők rendes illetményüket kapják és csak a határidő letelte után kerülnek nyugdíjazás alá.

Az elnöki szakbizottság ülésén *Déri* Ferenc, *Vita* Emil és *Márher* Aladár *kegyelmi eljárást* kértek a fővárostól. Ez a ténykedés és ez a kifejezés a törvényben meghatározott fogalom, mert csak ilymódon juthatnak ezek a régi főtisztviselők ahhoz az előnyhöz, hogy *a meg nem választásuk és a mandátumaik lejárta között fennálló egy évet szolgálaton kívüli viszonynak minősítsék és*

az illetmény-különbözetet utólag megkapják.

Az elnöki szakbizottság hosszasan tanácskozott erről az ügyről és a kérdés kedvező elintézéséhez hozzájárult: a költségek szempontjából mindössze *a nyugdíjak két százalékáról van szó,* amelyet egy évre visszamenőleg megkapnak a régi tekintetes tanács ismert tagjai.

Az öreg Wekerle adópolitikája

Írta: Pásztor Mihály

Imrédy Béla pénzügyminiszter a mult hét pénteken mondotta el expozéját a képviselőházban és ebből az expozéból kicsendül az optimizmus. A publikumra nézve minden esetre megnyugtató, hogy Imrédy bizakodó és a magyar pénzügyminiszter optimizmusa kétségtelenül latens tartaléka a nemzeti vagyonnak. A kormány optimizmusára különösen szükség van most, amikor tele van panasszal az ország, sírnak az adófizetők, az adó pedig nem folyik be úgy, ahogy kellene. Hiszen Honffy adóigazgató legújabb jelentésében épp arról számol be, hogy az idén 20%-kal kevesebb az adóbevétel, mint a mult esztendő ugyanebben az időszakában. De a pénzügyminiszter mégis bízik a jövőben, tervei vannak és hála Istennek, ezek között a tervek között nem szerepelnek új adók. A miniszter expozéjában még a látszatadóról sem volt szó. Ugy látszik, ez az adó egészen meghalt.

Hát legyünk őszinték: ezért az adóért nem kár. Az történt ugyanis, hogy a fiskus az eddiginél hathatósabban szerette volna megtapogatni a zsebeket, erre aztán kitört a felzudulás, ami mindenképen érthető. Elvégre is: tizedik ember sem szereti, ha más kotorász a zsebében. Különben a magyar ember sohasem lelkesedett túlságosan az adófizetésért. Azt tartotta, hogy csak egy szimpatikus adó van: az, amit — más fizet. De az új adófajta már csak azért sem tarthat számot a rokonszenvre, mert alkalmatlan időben és alkalmatlan formában jött; a gazdasági leromlás dandárjában született meg, amikor az adóvallomásoknak nem hisz a fiskus és sűrűn emlegeti az adómorált, ami nincs. Ezekben az időkben jutott eszükbe az adókigondolóknak, hogy megadóztatják a látszatot és megadóztatják az illuziót.

A dolog úgy áll, hogy akinek ma pénze van: takarékosan él és óvatosan forgatja a vagyonkáját, nehogy elnyelje a válság. Ma tulajdonképen csak azok mernek jól élni, akiknek vagy nincsen mit veszteniök, vagy más pénzéből, hitelben élnek. Aztán jól élni *kénytelenek* a kényszeregyezséggel kokettáló kereskedők és iparosok, akik — nem mernek rosszul élni, nehogy gyanut fogjanak a hitelezők. Ezek szegények, ha kell, akár a legnagyobb erőfeszítés árán is megpróbálnak jól élni.

Egyébként Budapest számára nem új dolog ez a látszat élet. Budapesten már jóval a háború előtt is adósságra élt és adósságból élt a népesség egy igen tekintélyes kontingense. Hitelre élt és szövetkezeti adósságot csinált egy nagy sereg tisztviselő, mely nem tudott megélni a jövedelméből; el volt adósodva a kereskedőtársadalom igen jelentékeny része; adósságra épültek a tornyos, emeletes paloták és szegény, eladósodott emberek laktak bennük. Nem tréfa dolog, hogy kölcsönpénzen építettük világvárossá Budapestet. És bizvást elmondhattuk, ami jól élésünk csupa hipokrizise, a mi gazdagságunk csupán illuzió. Az igaz viszont, hogy ez az illuzió nagyon költséges valami volt és a jól élés illuziója épp annyiba került, mintha valóságos jólétet kapott volna érte a pesti ember. De erre az illuzióra, a jól élés látszatára szükség volt, mert ez volt a hitelnek, az új adósság csinálásnak a fundamentuma és kauciója. *Heltai* Jenő, a finomtollú poétája ezeknek az időknek, mondotta:

— Hiszen, ha mi úgy élhetnénk, ahogy élünk!

Szóval az adókigondolók az illuziót, a jól élés illuzióját akarták megadóztatni, de a publikumot tulajdonképen nem is a szándék lázította fel, hanem a forma. Hiába, az öreg *Wekerle* Sándor jobban értett az ilyesmihez, mint a maiak. Az öreg Wekerle Sándor idejében a III. oszt. kereseti adó, amelyet az iparosok és kereskedők fizettek, 10%-os kulccsal operált. Erről a horribilis és igazságtalan adóról irta annak idején a közgazdasági lexikonban miniszteri segédtitkár korában „Adótechnika" című tanulmányában *Teleszky* János, hogy „... a III. osztályú kereseti adó 10%-os kulcsa a mellékadókkal együtt olyan magas, hogy az állam is kénytelen szemet hunyni az adórövidítésekkel szemben." E miatt a 10%-os adókulcs miatt eleget piszkálták a képviselőházban Wekerlét. Wekerle csak hallgatta-hallgatta a sok szemrehányást. Egyszer aztán, mikor elfogyott a béketűrése, mosolyogva odavágta (mert Wekerle akkor is mosolyogtt, mikor elfogyott a béketűrése):

— Nem értem, hogy miért szidnak engem a képviselő urak azért a 10%-os adókulcsért? Hiszen nagyon jól tudjuk mindnyájan, hogy a magyar ember ugyis csak a harmadrészét vallja be a jövedelmének, szóval hiába 10%-os az adókulcs: végeredményben mindenki csak 3%-ot fizet! . . .

Igy beszélt Wekerle, de akkoriban még volt adómorál Magyarországon; hittek a bevallásnak és dehogy gondoltak volna az adódetektivintézmény megcsinálására.

Egyébként a pénzügyminiszteriumban úgy tervezték, hogy a látszatrendeletet csak a 10 ezer pengőt meghaladó jövedelmet élvezőivel szemben érvényesitik. Nem érdekesség nélkül való már most, hogy tulajdonképen hány embernek van Budapesten 10 ezer pengőnél nagyobb jövedelme. A pénzügyminiszter legújabb adóstatisztikája szerint Magyarországon 310.709 jövedelmi adót fizetőnek 1.346 millió pengő volt a jövedelme. Ebből Budapestre 77.360 jövedelmi adót fizető jutott, 586.5 millió pengő jövedelemmel. Ugyancsak a kormány adóstatisztikájából vesszük ki, hogy Budapesten

67.143 embernek 10.000 P alatt van az évi jövedelme,
10.217 embernek 10.000 P felett van az évi jövedelme és
1.248 embernek 50.000 pengőnél is nagyobb az évi jövedelme.

Az 50 ezer pengőnél nagyobb jövedelmű pestiek között van

földbirtokos	53
házbirtokos	766
kereskedő	41
iparos	35
haszonbérlő	4
szabad foglalkozású	14
különféle foglalkozású	6
tantiémet élvező	32
szolgálati viszonyban levő	258
tőketulajdonos	33
egyéb foglalkozású	8

Ezzel szemben az egész országban 1,369.6 milliő pengős jövedelem után (melyen 210.2 millió pengő a teher) 310.709-en fizetnek jövedelmi adót. Ezek között

100—150 ezer pengős évi jövedelme volt	248-nak,
150—200 „ „ „ „ „	99-nek,
200—250 „ „ „ „ „	43-nak,
250—300 „ „ „ „ „	14-nek,
300—350 „ „ „ „ „	13-nak,
350—400 „ „ „ „ „	5-nek,
400—500 „ „ „ „ „	11-nek,
500—600 „ „ „ „ „	7-nek,
600—700 „ „ „ „ „	3-nak,
700—800 „ „ „ „ „	1-nek,
800—900 „ „ „ „ „	1-nek,
900—1 millió „ „ „ „	—

Egy millió pengőnél nagyobb évi jövedelme mindössze 2 embernek volt Magyarországon. Ezeknek kettőjüknek összesen 4.8 millió pengő az évi jövedelmük, de erre a jövedelemre 3.9 millió pengő a teher. Ime, ezek voltak Magyarország és Budapest legnagyobb jövedelmű és leggazdagabb emberei. Ugy látszik, a fiskus ezeken szeretett volna eret vágni. A kormány adóstatisztikája azonban még a tavaly előtti állapotokat tünteti fel, azóta pedig jó másfél esztendő telt el. Másfél esztendő alatt pedig nagyon sok minden történt Magyarországon. Ebből a sok-sok millióból vajjon mennyi maradt meg?

Nincs jobb házi barát
Az Igmándi viznél,
Azért legyen minden
Háztartásban kéznél!

Alapitva: 1892
Első Magyar Mődomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemlédő. koporsódisz.
érckoporsó. fakoporsó
és az összes temetkezési
cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ
FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

MAVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITÜNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmótorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépitő (úthengerlő- és útgyalú-) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — TEUDLOFF-DITTRICH-féle armatúrák, szivattyúk stb. — Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.— Jobbágy-féle szab. folytonégő kályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb.) a legjobban használhatók. Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KER., KŐBÁNYAI-ÚT 21
TELEFON: JÓZSEF 46-0-29

Magyar feltámadás

A Fővárosi Hirlap számára írta:

Huszár Aladár dr. főpolgármester

Meg vagyon írva, hogy eljön a feltámadás napja.

És ha eljön, a mennyei világosságban elkábul, szerteszéled a fegyveres őrség, elhengeredik a kőszikla, kitárul a gyilkosok ásta sír és diadalmasan hódító útjára kel a megtiport Igazság.

Mi pedig azt mondjuk, hisszük és valljuk, hogy eljön a *magyar* feltámadás napja is. És akkor elhengeredik a trianoni szikla, a föltámadott, megcsúfolt igazság mennyei világosságában kábultan széled szerte a csonkaságunkat őrző szuronyerdő.

Mindig hittünk a magyar föltámadásban, de most olyan idők jöttek, amikor ezerszeresen megnagyobbodott ez a hitünk. Nap-nap után boldogan látjuk, hogy érik már a mi vetésünk. A mi megcsúfolt igazságunkkal ma már egész Európa foglalkozik, jóbarát és ellenség egyaránt és mindenki tudatában van annak, hogy a nagy világmegváltás, a leszegényedett, elzüllött nagyvilág talpraállítása csak akkor lehetséges, ha ennek a mi kis országunknak is igazságot szolgáltatnak.

Hogyan talált, milyen helyzetben köszöntött ránk ez a nagy és mélységes reménységet keltő világáramlás? Félesztendővel ezelőtt az ország kormányzását *Gömbös* Gyula miniszterelnök vette át és ez a félesztendő elegendő volt, hogy egy reményvesztett, csak lemondásra hajlamos nemzetben új hitet, új bizalmat keltsen. Az ő lelkes és gazdag tevénykenysége elérte, hogy a nemzet újra fölemelt fejjel, lelkesen dobogó szívvel, munkára kész akarattal egyengeti a jövendő útját. És a miniszterelnöknek néhány nappal ezelőtt tökéletes joga volt rámutatni arra, hogy amíg egész Európában a zavar, a fölbomlás és az anarchikus elfajzás ütötte föl fejét, addig nálunk a rend, a nyugalom és a biztonság levegőjében kezdődhetik meg a nagy nemzeti munka. Ennek az országnak, amely egy megbomlott rendű földrész kellős közepén áll, a maga megrendíthetetlen nyugalmával és jogbiztonságával, minden joga meg van arra, hogy hangosan követelje elorzott igazságának visszaállítását, megrontott életének jóvátételét, megcsonkított tagjainak gyógyítását.

Mi magunk, igazságunk biztos tudatában várjuk az eljövendő nagy feltámadást. A nemzet vezérének lenyügöző és lelket emelő akarata új erőt öntött a nemzetbe, hogy a rend, nyugalom és béke szilárd alapján állva követelhesse jogait. Akik pedig megöltek bennünket, ma reszketve félnek a mi feltámadásunktól.

Minden okuk meg van rá, mert tudják, hogy ebben az országban föléledt az egyetértés, az együttküzdés, a nemzeti önérzet minden poklokat megdöntő hatalma. Mi magunk pedig, amikor várjuk a nagy feltámadást, gondoljunk Márk evangélikumának soha jobban át nem érzett szavaira: „Mert bizony mondom nektek, valaki azt mondja im a hegynek: Kelj fel és zuhanj a tengerbe és nem kételkedik szívében, hogy az megtörténik, amit mond — meglesz neki."

Elhangzott a nagy hívó szó. A magyar nemzet akarata ráparancsolt a hegyre: kelj fel és zuhanj a tengerbe. Ebben az országban nincs egyetlen szív, amely kételkednék abban, hogy amit kimondtunk, az meg is történik. A hegy föl fog kelni és a tengerbe fog zuhanni.

Ez lesz a magyar feltámadás.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenítő!

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a tabáni tervek végrehajtásáról, a nyári nyomorenyhítésről, a költségvetés módosításáról és idegenforgalmi célkitüzéseinkről

A nagy ünnepek előtti szokásos csend ezúttal hiányzik a városházán, mert majdnem minden ügyosztályban a jelentőségteljes tervek sokaságát készítik elő. A legfontosabb és a közmunkák szempontjából kimagasló eseménynek ígérkezik a *Tabán újjáépítése*, amely a munkaalkalmak végtelen sorozatát teszi lehetővé úgyszólván minden iparág számára. A *Fővárosi Hírlap* munkatársa

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez

fordult és felvilágosítást kért a Tabán-ügy állásáról. A polgármester nagyérdekességű nyilatkozata a következőképpen hangzik:

— A Tabán-szabályozási tervek közvetlenül a húsvéti szünet után a törvényhatósági tanács elé kerülnek. Ez a fórum hivatott dönteni arról is, hogy a *tabáni közművek kiépítésére és a további szükséges előmunkálatokra hitelt vegyünk-e igénybe.* Hozzátartozik a tabáni kérdéshez az is, hogy

a városrendezési ügyosztály most már teljesen elkészült a szabályozási tervekkel és ezzel párhuzamosan rendelkezésre áll a közművek lefektetésének terve is.

Magától értetődik, hogy az egész komplexum *jóváhagyást* igényel, amelyre azonban rövidesen sor kerül és így *a nyár folyamán az út- és csatornaépítésnek egyik részlete megindulhat.*

—

Szóvátettük a polgármester előtt, hogy a villamosokon bevezetett *félszakaszos utazási rendszer* általános sikert aratott a közönség körében és szemmelláthatóan, hogy az utasok igen nagy tömegekben veszik igénybe a Beszkárt járműveit.

— Ez a rendszer — mondotta a polgármester — kipróbálás alatt áll és *az első napok eredményei még csak kisebb következtetésekre adnak alkalmat.* Annyi bizonyos, hogy

az olcsóbbítás sikert hozott és ezért alapos meggondolást igényel a tarifareform végrehajtása.

Ha a pénzügyi szempontok is igazolják, hogy az olcsó jegytípus eredményes volt, úgy *feltétlenül gondoskodunk a félszakaszos jegytípusnak a többi relációkban való bevezetéséről.*

—

A belügyminiszter már néhány héttel ezelőtt *jóváhagyta a főváros költségvetését*, jelentős intézkedésekkel és változtatásokkal. A leirat helyeslően állapította meg, hogy a főváros közgyűlése számotvetve a rosszabbodó gazdasági helyzettel, a kiadásokat körültekintő gondossággal az egész vonalon lényegesen apasztotta.

— A belügyminiszter úr módosításai szamszerűleg 5,808.000 pengő hiányt mutatnak: 3 millióval kevesebb a borfogyasztási adó előirányzata, 1 millióval az inségjárulék, 700 ezer P-t törölt a közélelmezési bevételekből, további 700 ezer pengőt a kórházi bevételekből és 300 ezer pengőt az idegen hatóságok által fizetendő fertőtlenítési díjakból. A költségvetés egyensúlyának biztosítása a mutatkozó hiány kiküszöbölése céljából

a kiadásokat megfelelően mérsékelni kellett.

Ide sorozható az alkalmazottaknál elrendelt fizetésleszállítás, valamint a munkások bérének megállapítása és még néhány kisebb-nagyobb tétel.

— A költségvetés ilymódon *egyensúlyban* van, de minthogy a főváros jövedelmeinek további visszaesésére kell számítani, a költségvetést csak *hitelkeretnek* lehet tekinteni. Ezt célozza a tíz százalékos kiadási zárolás és az a másik intézkedésem, hogy

minden egyes megrendelést és minden munkálatnak vállalatba adását vizsgálat alá kell venni abból a szempontból, hogy költségeik a rendelkezésre álló bevételeket túl ne haladják.

— A módosított költségvetést a húsvéti ünnepeket követő első közgyűlésen, a zárszámadással együtt fogom a közgyűlés elé terjeszteni.

—

A főváros *téli inségakciója* kiállotta a legmesszebbmenő erőpróbát és most már csak az a kérdés, hogy a nyári hónapok alatt milyen keretekben folytatódik tovább a szegények megsegítése.

— Imponáló számadatok mutatják, hogy a *főváros erején túlmenően vette ki részét a téli nyomor enyhítéséből.* Ingyenebédeket százezerszámra osztottunk ki, óriási tételekben ment a tejsegélyezés, az ingyenkenyér és az élelmiszerutalványok szétosztása. Magától értetődik, hogy a kevesebb nehézségeket ígérő nyári hónapok alatt az ingyenebédek méreteit lecsökkentjük, azonban

más vonatkozásokban az akciókat fenntartjuk

és legfőbb törekvésünknek tartjuk annak a célkitűzésnek a további megvalósítását, hogy Budapesten éhező ember ne legyen.

—

Idegenforgalmi vonatkozásokra terelődött a beszélgetés. Budapest szervezetei erőteljesen folytatják a propagandát és az elkövetkező idény a látogatók nagy tömegeit fogják Budapestre vonzani.

— Az idegenforgalom — mondotta erről a polgármester — a tapasztalatok szerint *alkalmazkodik a gazdasági válság okozta helyzethez*, amit legjobban mutat, hogy ezekben az időkben

az idegenforgalom lényegét az olcsóbb társasutazások dominálják.

Budapestnek azonban hivatottsága van ahhoz, hogy centrális fekvésénél fogva a középduna idegenforgalmi központjává nőjje ki magát és ezért mindent elkövetünk, hogy *megfelelő propagandával Európa és Amerika figyelmét városunkra irányítsuk.* Résztveszünk a chicagói világkiállításon, a milanói és párisi vásárokon, propagandát fejtünk ki az olasz hajókon is. Bécsi irodánk állandó kontaktust tart fenn az osztrák fővárosban megforduló külföldiekkel. Meggyőződésem, hogy

az eredmény igazolja törekvéseink helyességét

és Budapest ebben az évben az elmultnál jelentősebb idegenforgalommal dicsekedhet.

*

Ezekben foglalta össze a polgármester a főváros időszerű eseményeit. Megnyugvással láthatja a főváros közönsége, hogy a központi adminisztráció vezetői megfeszített erővel dolgoznak Budapest jövő fejlődése és naggyátétele érdekében.

Herceg Esterházy Húsárugyár
kitünő gyártmánya a
„YESTOR"





Marhahús-kivonat!
Erőlevesek készítésére és kész ételek ízének feljavítására.

Ételizesítő húskivonat! Kész levesek, főzelékek, mártások, becsinált ak, saláták és húsok ízesítésére és erősítésére!



Húsleves-kocka, 1/4 liter forró vízben feloldva, kitünő Esterházy-húslevest ad.

KÖZPONTI LERAKAT ÉS KERESK. IRODA
Telefon: 43-3-66. **Budapest., VIII., József-körút 41. sz.**

MODERN három- és négyszobás lakások

kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül

Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6

Telefon: 12-1-45, 12-3-85

TABÁN

I.

Sétányokkal és parkokkal övezett gyönyörű villaváros lesz az új Tabán

A közigazgatási bizottság hétfői ülésén a polgármester bejelentette, hogy a Tabán ujjáépítéséhez szükséges szabályozási tervekkel a városrendezési ügyosztály elkészült. A lehetőségig leegyszerűsített, ötletes és a Tabán speciális helyzetét minden vonatkozásban szemelőtt tartó terveket szombaton délelőtt mutatta be *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos, a műegyetemi professzorokból és más szakemberekből álló szakértő bizottságnak, akik azt őszinte elismeréssel fogadták.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsos,

a városrendezési ügyosztály vezetőjét, aki az aktuális városrendezési problémákról a következőket mondotta:

— A Tabán új terveit a vezetésem alatt álló ügyosztály már teljesen elkészitette. A nagyfontosságú és a főváros fejlődésében korszakot jelentő városrendezési feladatot nagy ambicióval és igyekezettel vette a kezébe az ügyosztály minden egyes tagja. A régi Wargha-féle városszabályozási tervekből egyet-mást átvettünk ugyan, de

lényegében teljesen új kidolgozásról van szó.

A Tabán új rendezési terveinek elkészítésénél figyelembe vettük mindazokat a kívánságokat, amelyek a *Harrer* Ferenc vezetése alatt kiküldött városfejlesztési bizottság tárgyalásai során kialakultak. Minden komplikált megoldást elkerültünk és a problémákat a lehetőségig leegyszerűsítettük. Tekintettel az új Tabán tervbevett speciális jellegére, a lármás közuti forgalmat eltereltük az új városrész területéről. A villamosvasút és az egyéb nehéz járműforgalmat a mai Attila-körúton hagytuk meg, úgyhogy az új harminc méter szélesre tervezett Tabáni-körút — amely nagyjában a mai Árok-utca vonalában halad — *inkább sétaútszerű kiképzést nyer négyes fasorral.* A Tabán területén egyetlen komolyabb forgalmi út vezet át, hogy a Tabánhoz és a Gellérthegyhez biztositsa a közvetlen összeköttetést a Krisztinaváros és a Lánchid irányából is.

— *Az új városrész tervei a fokozott egészségügyi és esztétikai szempontok figyelembevételével készültek.* A lehetőségig kerültük a sűrű beépítést. Az alsóbb részeken megengedhető a zártsorú építkezés, de a lankákon már nagyobb nyílt udvarrendszerrel épülnek a házak, feljebb pedig a hegyoldalban kizárólag villasorok épithetők. *Korlátoztuk az épületek megengedett maximális magasságát is:* még a tervezett új körúton sem lehetnek *húsz* méternél magasabb épületek. Az új Tabánban számos kisebb-nagyobb park és fásitott tér lesz, hogy a városrész minél üdébb levegőjű, minél derűsebb legyen.

Azt a többször elhangzott kívánalmat, hogy a Tabán túlnyomó része park maradjon, kielégíteni nem lehetett.

A Tabánnal összefüggő kérdések annyira előrehaladt stádiumban vannak, hogy húsvét után az első városrendezési bizottsági ülésen már tárgyalják és aztán nyomban a tanács elé terjesztjük.

✵

A tabáni ingatlanok parcellázása és értékesítése későbbi feladat és erre csak a szabályozási tervek végleges jóváhagyása után kerülhet a sor. Az új szabályozási tervben gazdaságossági szempontokból mellőzték az eredetileg 600 ölben megszabott minimális teleknagyságot. Az újjáépülő Tabánban tehát kétszázöles, sőt ennél kisebb ingatlanok is eladásra kerülnek.

II.

Munkát és keresetet az iparosságnak!

Napirendre kell tűzni az Erzsébet-sugárút megépítését is

A közeljövő legnagyobb közmunkájának: *a Tabán újjáépítésével* kapcsolatban különböző aggályok merültek fel. Közgazdasági szakvélemények hangzottak el olyan irányban, hogy *a Tabán házainak megteremtésével hallatlan lakásfelesleg alakul ki,* ami alkalmas arra, hogy a háztulajdon értékét általában csökkentse és még nehezebb helyzetet teremtsen a háztulajdonban fekvő vagyon számra. Ezzel szemben olyan véleményeket is kifejtettek, hogy első és legfontosabb szempont a *munkaalkalom,* mert ha a kereseti lehetőségek biztosítva vannak, úgy széles tömegek jutnak abba a helyzetbe, hogy lakásigényüket fokozzák és általában a magasabb életnivót szorgalmazzák.

A Tabán-problémával és az itt felsorakoztatott ellenvéleményekkel kapcsolatban szükségesnek tartottuk

Dános László mérnöknek,

az Iparosblokk elnökének

nagyérdekességű véleményét kikérni, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a véleményem, hogy *lakásfelesleg nincs,* ellenkezőleg lakásszükséglet áll fenn, de jövedelem hiján nincsen, *aki a lakásokat megfizetni tudja.* Hogy mennyire nincs lakástúltermelés, azt legjobban bizonyítja ez a néhány kiemelt statisztikai adat:

— Budapesten 135.000 udvari lakásban 483.000 lélek lakik, 63.000 ember él 23.000 konyhanélküli lakásban és 592.000 ember fürdőszoba nélküli lakásban! Több, mint 100.000 albérlő és 130.000 egyén él szobánként negyedmagával. *Lehet ilyen lakásviszonyok mellett lakásbőségről beszélni?*

— Helyt nem álló a pénzügyi kormányzatnak az a felfogása, hogy a házbéradó csökkentését látja új lakások termelésében, mert ellenkezőleg:

a meginduló munka új lehetőségeket nyujt, nem is szólva arról, hogy új adóalapok származnak.

Kétségtelen, hogy a Tabán felépítésének elhúzódása tekintélyes munkaalkalom lehetőségétől fosztaná meg a munka után áhitozó iparosságot és munkásságot. Hozzá kellene látni *az Erzsébet-sugárút kiépítéséhez is,* amely aktuális, megoldható és szükséges. Nincs Budapestnek egyetlen része sem, ahol *az udvarok, sötét traktusok olyan tömege zsúfolódik egybe, mint itt, a belső Erzsébetvárosban.*

Egy darab ittmaradt középkor,

amely még csak nem is romantikus, hiszen kellemetlenül bűzös, levegőtlen és minden higiéniát nélkülöző. Fürdőszoba alig akad ezen a környéken és *sok lakásban még most is petróleummal világitanak.*

— Fogjunk tehát hozzá az Erzsébet-sugárút kialakításához is, hiszen a városrendezési tervek készen állanak, vállalkozói kedv is akadna és még a pénzügyi kormányzatnak sem kell félnie új lakások termelésétől, mert hiszen a munka bontással indul és az épitendő új lakások

automatikusan megtelnének a régi, lebontásra megérett házak lakóival.

— *Házbéradóveszteségről beszélni sem lehet, mert az építkezéssel kapcsolatos különféle direkt és indirekt adók sokkal többet jelentenek, mint az ilyenmódon elvesztett összeg.*

✵

A *Közmunkatanács* a közeli hetekben foglalkozik az Erzsébet-sugárút ügyével és valószinűleg a Munkatervező Intézet bevonásával keresi a megoldás útjait.

III.

Idegen pénzzel kell felépíteni a tabáni fürdővárost, hogy évekre megoldjuk a munkanélküliséget

Irta: Korányi Béla

A gazdasági válság most érte el mélypontját. Az exisztenciák egyre-másra mennek tönkre, mégpedig a kis exisztenciák, amelyek megtartása és fenntartása a kormányzat legfontosabb érdeke. Mert végre is ma már az a helyzet, hogy a szervezett munkás, ha nincs munkája, beteget jelent, vagy pedig húzza a szakszervezeti segélyt, ezzel szemben *a kis- és közép-ipar teljes pangásban van,* ha pedig valami kis munkalehetőség kínálkozik, *azt elveszi tőle a nehéz ipari gyárak konkurrenciája, amely egyébként Ausztriában március 17. óta tilos.*

Mondani sem kell talán, hogy a munkanélküliség, általában a gazdasági válság enyhitése a leghathatósabban építkezések által vihető keresztül, mert hiszen *az építő ipar harminckét jelenleg munkanélküli szakmát foglalkoztat és lát el munkával.*

Lakástermelésre momentán nincs is nagyon szükség; ha volna rá szükség, automatikusan menne a dolog.

A munka megindítására bőségesen megvan a nagyszerű adottság: Budapest már hosszú idő óta fürdőváros akar lenni, ennek érdekében azonban mindezideig vajmi keveset tett, főleg nem látott hozzá a Tabán megépítéséhez. Merem állítani, hogy ma is van rengeteg pesti polgár, akinek fogalma sincs arról, hogy *a Tabán Istenáldotta talajában 70—80 Celsius fokú rádiumtartalmú gyógyvíz fakad,* amelynek feltárásával meg lehetne valósítani azt az egész ragyogó tervet, amelyet *Pogány* Móric építőművészünk álmodott meg. Hangsúlyozom, hogy *mindezt meg lehetne valósítani abból a pénzből, amelyet a főváros kapna a fürdőszállodák céljaira és a magánosok passziójára eladott telkek árából.* Ehhez azonban az kellene, hogy a fürdőváros területén *maguk a közművek vezessék be a gyógyvizet,* amelyet háromszor akkora áron lehetne értékesíteni, mint a Duna vizét. *És egy fürdő még mindig nem kerülne negyven fillérbe.*

A gyakorlati kivitelt illetően sok mindenféle emlékre hivatkozhatnék. Igy például, amint *Mentone*-ban láttam, az Attila-utca valamennyi lebontott ócska háza helyén az egyik oldalon az Attila-körútra, a másik oldalon a Rothermere lord-parkra néző *elegáns, két utcára néző gyógyszállók, áruházak és bankházak sorakozhatnának.* A technikai megoldásra ott vannak kiváló fürdőtervező szakértőink, mint *Bánlaky* Géza, *Bánó* Dezső, *Hegedüs* Ármin műszaki főtanácsos, *Gyenes* Lajos építőművész és még sokan mások. A megfelelő érdeklődő tőke sem hiányzik, mert *értesülésem szerint a külföldi tőke, elsősorban pedig a német tőke a legnagyobb örömmel kapcsolódnék bele ebbe a feltétlenül jövedelmező és rövidesen világhírnevet elérő akcióba.* Ezúton kérem tehát az illetékes tényezőket, hogy a legsürgősebben indítsák meg azt a propagandát, amely *az egész világ figyelmét felhívja Budapest fürdőváros létesitésére.* Ha felépítjük a Tabánt, akkor lesz Budapest — *fürdőváros.*

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-98



A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.
SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

PESTI KIRAKAT

Pisztráng és varangy

Bandholz tábornok a kommün után Budapesten működött, entente-misszió vezetője volt, tehát szinte azt kellene mondanunk, hogy hivatásánál fogva inkább ellenségünk, mint barátunk lett volna. Ezzel szemben már működése alatt örömmel kellett látnunk a kitűnő amerikai katona minden alkalommal fellángoló igazságérzetét és jogosulatlan megszégyenítettségünk iránt érzet jóindulatát. Már akkor egysorban emlegették az olasz Romanellivel, aki kemény hősiességgel szállott szembe a bolseviki kegyetlenkedéssel. Azóta azonban Bandholz tábornok még nagyobbat művelt: könyvet írt, amely könyv hatalmas, megdönthetetlen koronatanú a mi igazságunk és a mi kultúrfölényünk mellett. A tiszteletreméltó Romanelli a budapesti polgárság védelmében szerzett hősi érdemeket, Bandholz tábornok pedig az önzetlen, tekintélyes tanu erkölcsi felsőségével hirdeti a nagyvilágnak Trianon gazságát és állítja szembe a magyar és a román kultúrát és erkölcsöt.

Ebben a párhuzamvonásban eljut a két ország fővárosáig is és megmondja a különbséget Budapest és Bukarést között. Ha — mondja — Bukarest a varangyos béka, akkor Budapest a pisztráng. Ez a nyíltszívű és őszinte tollú amerikai tábornok többet mondott, mint amennyit mi a legnagyobb magyar és budapesti önérzet hangján megkockáztathatnánk. Bandholz tábornok hangja azonban messze hangzik és nekünk magyaroknak, budapestieknek az volna az önmagunk iránt való kötelességünk, hogy Bandholz tábornok könyvét minden eszközzel és minden módon terjesszük. Az ő tanuskodása nyomot hagy a világ szívében, mert mindenki tudja, hogy az ő megnyilatkozását nem lehet egyenlőértékűnek venni a kisántánt pénzén tartott sajtóorgánumok nyelvelésével; de mindenki tisztában van azzal, hogy mindaz, amit Bandholz tábornok megír, személyes tapasztalatán alapszik.

Személyesen látta Bukarestet, a varangyot és Budapestet, a pisztrángot is. Nagyon büszkén fogadjuk ezt a hasonlatot és legelsősorban azoknak a magyar testvéreinknek ajánljuk szíves figyelmébe, akik állandóan Budapest ellen agitálnak és akik nem tudják megérteni, hogy miért kell Budapestnek olyan szépnek lenni, mint egy fiatal királykisasszonynak. Halljak meg ezt azok az urak, akik talán az öntözőkannát és az utcaseprő felszerelését is sajnálják tőlünk, akik szeretnék bezárni az Operaházat, meg a magyar kultúra több más, hasonló értékű végvárát szeretnék feldúlni a gazdasági válságnak, akik fölöslegesnek tartják a budapesti utcák villanyvilágítását és akik szívesen szélnek eresztenék Budapest tantestületének felét, ha ugyan nem az egészet. Vegyék tudomásul ezek az urak, hogy Budapest szépsége, — ha kell — előkelősége kényelmes berendezkedése nem luxus, hanem kenyérkérdés. Kenyérkérdésünk nekünk budapestieknek is, de a vidéknek is, mert ha a pisztráng leveri a varangyot, meg a többi varangyokat, akkor könnyebben tudjuk mi budapestiek t o v á b b i s fizetni a t ö b b adót és tovább is vállalni azokat a nagyon költséges kulturális feladatokat, amelyeket a magyar vidék javára eddig is szívesen vállaltunk.

De meg kell ismernie a külföldnek is a varangy és a pisztráng között lévő különbséget. És ez a magyar idegenforgalom nagy problémája. Nekünk a Bandholz tábornokhoz hasonló koronatanúkra van szükségünk ebben a nagy pörben, amelynek anteaktái ott feküsznek a háborúelőtti történelem ládájában. Ezek az ante-akták a bizonyítékai annak, hogy az osztrák-magyar monarchia idején, mint sikkasztották el Budapestet a föld színéről és Budapest milyen jámbor módon tűrte ezt. Azóta a varangyos békák kurultyolják tele a világot és részben lehazudják a mi pisztráng mivoltunkat, részben pedig rágalmakat költenek ránk, amivel elriasztják tőlünk az idegeneket. Pedig ma kellene ütni egy kicsit a vasat, amikor a miniszterelnök olyan kitűnően jellemezte a helyzetet: az egész Európa forrong, vajúdik; nyugalom, rend béke csak minálunk van. Budapest utcáit nem díszítik A c h t u n g felírások, itt még egy jámbor tavaszi pofon se csattan el. Hadd tudja meg a világ, hogy itt béke, nyugalom, úri kényelem, természeti kincsek várják. Tudják meg, hogy mi vagyunk a pisztráng, amelynek az a sajátsága, hogy olyan kristálytiszta vízben tud csak élni, amelynek a medrében a legkisebb porszemet is szabad szemmel lehet látni.

Európa pedig ma ilyen tiszta légkörre vágyik. Legyen szerencsénk Budapesten.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Nem érinti az Egységes Községi Pártot az állítólagos új politikai szervezkedés

Kósza hírek egy svájci bank és a főváros tranzakciójáról — Döntés előtt a bánhidai centrálé ügye — Farkas Ákos dr. az elnöki ügyosztály élén

Furcsa szenzációt tálaltak fel az elmúlt napokban bizonyos sajtóorgánumok: nem kevesebbről adtak hírt, minthogy *új politikai szervezkedés indul a főváros területén*, azzal a célkitűzéssel, hogy a meglévő pártkereteken kívül új organizáció fogjon hozzá a budapesti tömegek meghódításának. A különböző riportok kiemelték, hogy az akció mögött *Gömbös* Gyula miniszterelnök kezdeményezése áll, aki az országos szervezkedésen kívül Budapesten is új alapokra helyezi a nemzeti egység pártjának terjeszkedését.

Az állítólagos kormánypárti mozgalomról kérdést intéztünk

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagyon tévednek, akik a kulisszák mögé akarnak bepillantani és *bizonyos látszatokból* a legfantasztikusabb megállapításokat szűrik le. A kósza hírek természetesen ebben a formában nem felelnek meg a valóságnak, de az bizonyos, hogy

az állítólagos mozgalom semmiképpen sem érintheti az Egységes Községi Polgári Pártot, amelyik a főváros közgyűlési termében nem országos politikát, hanem elsősorban fővárosi politikát csinál.

Azt üzenem az izgulóknak és könnyen hevülőknek: *kár a nyugalmat elveszíteni, mert minden úgy fog történni, ahogy azt nemzeti és budapesti érdekek diktálják.*

Néhány nappal azelőtt közgazdasági körökben sűrűn emlegették azt a tranzakciót, amelyet a *Schweizerische Bankgesellschaft* akar létrehozni a székesfőváros vezetőségével. A hírek szerint ez a svájci társaság a főváros dollárkölcsönének egyik tranche-át kiveszi a transzferalapból és azt a főváros rendelkezésére bocsátja, — természetesen megfelelő kamat ellenében.

— Ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, — mondotta *Kozma* Jenő — mert a szóbanforgó bankérdekeltség

a fővárostól független olyan megállapodást készít elő, amelyik követelésének kamatszolgáltatásával áll összefüggésben.

Ezt a megállapodást már régebben szorgalmazták és ez a magyarázata annak, hogy képviselőjük Budapesten járt.

Állandóan közeledik a végső megérlelődés felé *a bánhidai centrálé ügye*, amelynél az érdekelt feleket az a gondolat vezérli, hogy hosszabb megállapodást kössenek az áramszolgáltatás biztosítására.

— A tanácskozások még folynak és a fővárosnak módjában lesz nyilatkozni arról, hogy átveszi-e a bánhidai modern erőműtelepet, vagy pedig az eddigi ideiglenes megállapodást egy évekre elosztott szerződésre változtassa át. Tudomásom szerint

az önköltségi ár, illetve a főváros által fizetendő egységár körül vannak némi differenciák, amit elsősorban az idézett fel, hogy éveken át téves számok és adatok feküdtek az illetékes tényezők előtt.

Annak a kiszámítása, hogy a bánhidai erőműtelep, vagy a kelenföldi áramfejlesztő dolgozik-e olcsóbb önköltségi árakkal, *a közeljövőben befejeződik* és akkor a szerződés megkötésének útjából elhárulnak az akadályok.

Megkérdeztük végül *Kozma* Jenőt, hogy mikorra várható döntés *az elnöki ügyosztály vezetői állásának betöltésénél*, mert ebben az ügyben a polgármester és a pártvezérek között már több intern tanácskozást is tartottak.

— Húsvét után feltétlenül gondoskodás történik a mai ideiglenes állapot likvidálásáról és amint értesültem,

Sipőcz Jenő polgármester Farkas Ákos dr. tanácsi főjegyzőt fogja megbízni a tanácsnoki ügykör ellátásával.

Ez a választás mindenkit kielégíthet, mert az ügyosztály kiszemelt vezetője egyike a legkiválóbb fővárosi főtisztviselőknek.

*

Általában a húsvéti ünnepek után mozgalmassá válik a városháza élete. A néhány napi ünnepi hangulatot a gyors cselekvés fogja felváltani és még ebben a hónapban több ülést tart a törvényhatósági bizottság.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Buda legszebb helyein

BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:

1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM

Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek

Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5 85

Agazdaságos lámpa

takarékoskodik Ön helyett!

Nagy fényerő
Kis áramköltség
Tökéletes minőség

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPA

Fizessen elő a ***Fővárosi Hirlapra,*** *a legnépszerűbb városi lapra*

A hatvanéves Budapest idegenforgalmának fejlődése

Hatvan évvel ezelőtt, az 1873. esztendőben történt a három testvérváros, Pest, Buda és Óbuda egyesítése. Azóta úgyszólván csak egy emberöltő telt el és mégis milyen nagy átalakulások következtek be minden téren e rövid idő alatt. Budapestnek, ennek az alapjábanvéve fiatal nagyvárosnak hatalmas fejlődése mindenképen indokolttá teszi a szép jubileumnak megünneplését.

A székesfőváros statisztikai hivatal e tekintetben is elöljár a jó példával. A hivatal kiváló igazgatójának, dr. *Illyefalvi* I. Lajosnak szerkesztésében most hagyta el a sajtót „A 60 éves Budapest" című munka, mely népszerűen, mindenki számára hozzáférhetően összefoglalja a 60 éves fejlődés minden fontos mozzanatát. Az exakt számadatok minden szóbeszédénél hívebben őrizték meg azoknak a hatalmas erőfeszítéseknek emlékét, amelyeket a főváros lakossága kifejtett, hogy a mai tündöklő, szívünkhöz nőtt Budapest valóra váljék. Az elfogulatlan számadatok megóvnak bennünket az elbízakodottságtól, de viszont a dícső mult emlékeit felidézve könnyebbé teszik számunkra a mai nehéz idők elviselését és megcsillogtatják előttünk a szebb jövő reményeit.

Bárhol is ütjük fel a tartalmas kis könyvet, bármely részét tekintjük is az adatoknak, a 60 esztendő nagyvonalú fejlődése és a legutóbbi esztendők nehéz megpróbáltatásai tünnek szemünkbe. Ez alkalommal a számos érdekes részletkérdés közül az idegenforgalom adatait ragadjuk ki, mint amely kérdés most állandóan az érdeklődés homlokterében áll.

A főváros egyesítésének évéről idegenforgalmi adatok még nem állanak rendelkezésre. A székesfőváros tanácsa csak 1885-ben szervezte meg az adatgyűjtést, mégpedig a szállodákban és pensiókban megszálló idegenek számbavétele útján. Ebben az első esztendőben 102 ezer idegen érkezett Budapestre. Ez a szám a háborút megelőző időszakig (1910-ig) 227 ezerre, tehát több mint kétszeresére emelkedett.

Ez a körülmény szintén egyik bizonyítéka Budapest nagyvonalú fejlődésének. Mindazonáltal az elért eredményeket nem tekinthetjük kielégítőnek, ha tekintetbe vesszük azt a nagy átalakulást, mely Budapesten és az országban ugyanezen idő alatt végbement. A szóbanforgó három évtized alatt a főváros lakossága is több mint kétszeresére növekedett és így az idegenforgalom legfeljebb, hogy éppen lépést tartott a fejlődés általános irányzatával.

E számok ismertetésénél figyelembe kell vennünk, hogy idegenek alatt nemcsak a tulajdonképeni külföldről, hanem a vidékről érkező utasokat is összefoglaljuk. Már a háborút megelőző években is a forgalomnak túlnyomó hányada (több mint háromnegyed része) belföldi eredetű volt. Meglepő tanulság, hogy az 1885-től számított emelkedésnek is nagyobb fele a belföldi forgalomra esik. A Budapestre érkező vidékiek száma ugyanis megháromszorozódott, míg a külföldről érkező utasok forgalma csak 55% javulást ért el. Különösen az Ausztriából érkező idegenek száma mutat csekély változást ez idő alatt.

Az ország szétdarbolása a budapesti idegenforgalom terén is teljesen felforgatta az eddigi viszonyokat. A mesterséges új határok elvágták azokat az ütőereket, amelyek Nagymagyarország minden egyes községét a fővároshoz fűzték. Éppen ezért nagy figyelmet érdemelnek az elszakított területek forgalmára vonatkozó adatok, mert hiszen itt a napi gazdasági kérdéseken túlmenőleg arról van szó, hogy milyen erősek azok az érzelmi és gazdasági kapcsolatok, amelyek Szent István birodalmának minden egyes részét a fővároshoz fűzték. Szomorú tényként kell megállapítani, hogy az integer Magyarország területére vonatkoztatott forgalom nagy hanyatlást mutat a háborúelőtti állapothoz képest. A környező államok útlevélkényszere és a mesterséges nehézségek tehát számos esetben valóban távoltartják elszakított véreinket az ország szivétől. Mindazonáltal ma is 30—35 ezer ember keresi fel évente az elcsatolt területekről Budapestet.

Annál örvendetesebb az a fejlődés, amely a tulajdonképeni külföldről jövő forgalom adataiban megnyilvánul. A háború utáni első évek eredményei alatta maradnak ugyan a háborúelőtti színvonalnak, ezután azonban rohamos emelkedés következik. Az 1910. évi 53 ezer és az 1921. évi 21 ezer utassal szemben 1930-ban már több mint 80 ezer külföldi látogatta meg hazánk fővárosát. A céltudatos propaganda és még inkább a főváros természeti és kulturális adottságai tehát megtették hatásukat.

Az utóbbi évek gazdasági nehézségei az idegenforgalom fejlődését is megakasztották. Különösen a vidékről érkező forgalom szenvedte meg a válság hatását, de a külföldi forgalom is 80 ezerről 63 ezerre hanyatlott. Ez a kisebb forgalom azonban még mindig tekintélyes mértékben (16%-kal) meghaladja a háború előtti színvonalat.

Budapest 60 éves fejlődéséről szóló kiadvány nemcsak az érkezett idegenek számát, hanem az eltöltött időtartamot is kimutatja. Egyedül ilymódon lehet az idegenforgalom gazdasági jelentőségére és az idegenek által elköltött összegek nagyságára következtetni. Budapest szállodáiban 1910-ben 632 ezer, 1930-ban pedig 641 ezer éjszakát töltöttek az idegenek. Igaz, hogy 1932-ig ez a szám is alább szállt, de a tulajdonképeni külföldiek által eltöltött idő még a legutóbbi válságos esztendőben is jóval a békebeli nivó felett mozog. Az 1910. évben 28 ezer, 1930-ban 62 ezer és még 1932-ben is 46 ezer éjjelezést tesz a külföldiek forgalma.

Noha a statisztika fényszórója nem kerülte ki a mai gazdasági válság kedvezőtlen tüneteit sem, mégis igazolta azokat a nagy erőfeszítéseket, melyeket a főváros idegenforgalmának fejlesztése érdekében végzett. A munka ime, nem volt hiábavaló. S ha a válságos idők dacára ilyen nagy eredményekkel zárult az idegenforgalmi akció mérlege, akkor bízvást remélhetjük, hogy az előbb-utóbb mégis csak elkövetkezendő jobb jövő e téren is megfogja hozza a végzett munka gyümölcseit.

Megkezdték a Fővárosi Tisztviselők Társasházainak építését

Mint ismeretes, a mult esztendőben megépült a fővárosi alkalmazottak részére a *Gellért-*, a *Lenke-*, a *Béke-* és a *Bertalan*-udvar. E társasházak építkezésénél oly nagy számban jelentkeztek az érdeklődők, hogy

újabb társasházak építése vált szükségessé.

A nagyarányú jelentkezés magyarázata abban rejlik, hogy mindazok, akik felismerték e társasházak nagy előnyeit, *igyekeztek résztvenni ebben az akcióban*, és

ragaszkodtak ahhoz, hogy a Fővárosi Tisztviselők Társasházépítő Irodája révén biztosítsák öröklakásukat.

Ennek az akciónak eredménye a most épülő *Széchenyi-* és *Rákóczi*-udvar, amelyek közül az első a Műegyetem mellett, a második pedig a *Lenke-tér* mellett épül *az eddigieknél is gazdagabb kivitelben és tökéletesebb alaprajzi elrendezéssel.*

A *Rákóczi*-udvar, amely a Lenke-út 75. számú telken, a *Tass vezér*-utca sarkán épül, martonosi *Baráth* Lajos műépítész tervei szerint készült és

alapkőletételi ünnepségét szombaton, április 8-án tartották meg.

Az ünnepségen megjelent *Liber* Endre alpolgármester, *Schuler* Dezső és *Király* Kálmán tanácsnok. A Széchenyi-udvar alapkőletételi ünnepsége ma, szerdán lesz, amikor is *a főváros vezetősége ugyancsak megjelenik.*

A társasházak délkeleti fekvésűek, kizárólag nagy utcai szobákkal, olcsó fix árakkal, úgy hogy aranyértékű, abszolut biztos tőkeelhelyezésre is kiválóan alkalmasak. Fővárosi tisztviselőkön kívül

állami alkalmazottak, sőt magánosok is jegyezhetnek lakást a két társasházban, amelyek július 25-ére készülnek el.

Tájékozásul jegyezzük meg, hogy két szoba hallos, gyermekszobával ellátott, tehát *négy szobának megfelelő lakás ára körülbelül 16.000 pengő*, amely nagy részben pengőkölcsönnel törleszthető, és amelyet *kívánatra a társasház-építő iroda szerez meg.* E kölcsön nagy előnye, hogy részletekben is bármikor visszafizethető, *storno-díj nélkül.* Most már alig néhány lakás áll rendelkezésre, ezekre részletes tájékoztató tervet díjtalanul küld a *Fővárosi Tisztviselők Társasház-építő Irodája*, I., Horthy Miklós-út 36.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47 Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

STREBEL
KAZÁNOK
RADIATOROK
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16. TELEFON: 16-5-65
GYÁRTELEP: MOSON

Labriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN-TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTOL 4 PENGOIG

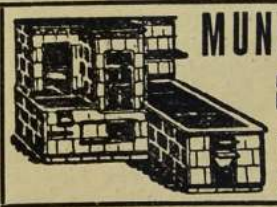
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintarak ár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.


KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyűrűk, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRASSY-ÚT 32 96 filleres ujdonságok!

Husvéti gondolatok Budapest jövőjéről

A Fővárosi Hirlap számára írta: LIBER ENDRE alpolgármester

A legutóbbi időkben napról-napra bekövetkező világesemények hatalmas tömegek sorsát érintik. Mindegyik megoldási tervezet, mindegyik esemény nagyhatalmak és kisebb országok egész sorát állítja egymással szembe. A világgazdasági konferencia és a lefegyverzési konferencia százmilliókat érdeklő problémáinak vajudása közben ugyan ki gondol a csonka-ország fővárosának egymillió lakosára? Azonban a mostani húsvét gondolatokat támaszt mindenkiben és a szenvedések és a feltámadás szent ünnepe alkalmat szolgáltat arra, hogy felvessük a kérdést: *mit várhat Budapest ezekben az eseményteljes napokban, milyen lehet a jövője annak a fővárosnak, amely talán legjobban sínyli az összes fővárosok között a világgazdasági válságot, de amelyet mégis meg kell mentenünk a nagyobb társadalmi és gazdasági megrázkódtatásoktól?*

Ennek a kérdésnek a vizsgálatánál utalni kell arra, hogy Budapest kialakulása a magyar történelem első évezredében tulajdonképpen *gazdasági szükségszerűség* volt. Hiába próbálkoztak a magyar királyok azzal, hogy más várost tegyenek az ország fővárosává, minden más megoldás erőltetett és csak ideiglenes jellegű lehetett, mert az a város, amely a Duna észak-déli kanyarulatától lefelé, az enyhe lejtésű budai dombokon kialakult, a természet által *predesztinált központ* volt és még akkor is magához ragadta volna az ország vezetését, ha királyaink továbbra is más politikát folytattak volna. Az ősi Budával szemben kialakult Pest városa szintén természeti helyzete következtében jutott vezetőszerephez az ország kultúrális és közgazdasági életében. Ennek a két egymással szemben álló dunaparti városnak a szövetkezése *minden más politikai elgondolás ellenére is rányomta bélyegét az egész ország képére.* Nem volt váratlan a hatvan év előtti egyesítés, mert hiszen arról is tanít bennünket a történelem, hogy a két város, amely sokáig riválisa volt egymásnak, már régóta együttes tanácsüléseken tárgyalta meg az őket érdeklő közös kérdéseket. A rivalitás sem volt veszedelmes, hiszen Buda a Nyugat és Kelet közötti nemzetközi kereskedelem *átmenő útja* volt, Pest pedig a Nagy Magyar Alföld mezőgazdasági termelésének *kereskedelmi központja* lett.

És ha egyszer ennyire a történelmi kényszerűség alkotta meg az ország új fővárosát, akkor bizvást elmondhatjuk, hogy a történelmi kényszerűség fogja mindenkor fenntartani is. És ha a közgazdasági és a kultúrális kényszerűség emelte fel ezt a várost mai domináló közgazdasági és kultúrális magasságába, akkor ugyanez a kényszerűség fogja továbbra is fenntartani ezt a szerepét. Lehet, hogy Budapest mögöttes országrésze, helyzetének jelentőségterülete a jövőben is hullámszerűen fog változni, de kétségtelen, hogy *amíg a nyugati civilizáció és a nyugati társadalmi berendezkedés fennáll, addig Budapest jelentőségét, fontosságát, helyzeti előnyeit megtagadni, megsemmisíteni nem lehet.*

Támadni szokták a XIX. század utolsó negyedének és a XX. század első évtizedének azt a politikáját, amely Budapestet, állítólag, mesterségesen duzzasztotta fel és akadtak hangok, amelyek azt állították, hogy *Budapest ma egy vízfejű, aránytalan tömeg a csonka-ország testéhez képest.* A városítás problémáját sokan helytelenítik, sokan elfogultan ellenzik. Ha figyelembe vesszük, hogy a politikai nehézségek, a szabadságharc és az abszolutizmus súlyos esztendei után alig fél évszázad alatt alakult ki az a főváros, amely az ország gazdasági és kultúrális életének irányt adott, akkor egyáltalában nem szabad elítélnünk ennek a fél évszázadnak politikai irányát, mert 50 év egy ország életében aránylag igen rövid idő és biztosra vehetjük, hogy *ha nem következett volna be a világfelfordulás, akkor Budapestnek, a fővárosnak kialakítása és kifejlesztése után sorra következett volna azoknak a vidéki kultúrális és közgazdasági centrumoknak a kialakítása és kifejlesztése* is, amelyek az akkor még egységes Magyarország igazi modern berendezkedésének biztosítékai lettek volna. Ennek a tendenciának kétségbevonhatatlan jeleit láttuk és így — meggyőződésem szerint — csak a közbejött szomorú, tragikus események hozták magukkal, hogy *Budapest Magyarországnak ma is úgyszólván egyetlen modern világvárosa.* Nemcsak számbeli túlsúlya miatt vezet Budapest az ország összes városai között, hanem közgazdasági és kultúrális jelentőség tekintetében is.

De akárhogyan is alakulnak majdan a világesemények, a forgalom, az árukicserélődés szárazföldi és folyami útja Észak, Dél, Nyugat és Kelet között előreláthatólag Magyarországon és főképpen Budapesten át fog vezetni. Ideig-óráig kizárhatják Budapestet az ellenséges külpolitkai események és áramlások a világforgalomból, de miként a hegyeknek a lejtését, miként a folyóknak a folyási irányát még a mai kultúrális technikai emelkedettségre jutott és elbizakodásra hajló emberiség sem tudja megváltoztatni, éppen így *nem lehet a közgazdasági és a természeti törvényekkel ellenkezve, Budapestet halálra ítélni és jelentőségét semmibe venni.*

Az egyre fokozódó idegenforgalom évről-évre növeli Budapest külföldi barátainak a számát. Nyugodtan állíthatjuk, hogy az idegenek, akik a mi fővárosunknak természeti és kultúrális szépségeit végignézték, akik megismerték a magyar népnek kiváló tulajdonságait magyaros vendégszeretetét még aránylag rövid itt tartózkodásuk után is mint jó barátok mentek el tőlünk. Nagy kár, nagy hiány, hogy a Budapesten megforduló idegenek nem akkor ismerhették meg Budapest városát, amikor az még a fejlődésnek lázas időszakát élte és amikor itt adott találkozót az ország északi, keleti, déli és nyugati részének, sőt a közeli államok közgazdaságának élete, mert ha már akkor tudtunk volna felmutatni legalább maihoz hasonló idegenforgalmat, *akkor az idegenek nemcsak, mint Budapest barátai távoztak volna, hanem egyúttal maguk is kényszerítve érezték volna magukat arra, hogy ennek a városnak közgazdasági fejlődéséhez más eszközökkel is hozzájáruljanak.*

Az idegenforgalom Budapesten ma kétféle jelentőséghez jut. Részint turisztikai jelentősége van, részint azonban sokkal messzebbmenő következményeket von maga után. Hiszen aki igazán ismeri ezt a várost, tudatára ébred annak, hogy nemcsak megtekinteni érdemes azért, mert természeti szépségei *Európa legszebb fővárosává* avatják, hanem azonkívül különböző hasznossági szempontok is érvényesülhetnek: *páratlan gyógyvizeinek használata a betegek számára, közgazdasági jelentősége és centrális fekvése az üzletemberek számára, kultúrális fejlettsége a tanulnivágyó, különösen a keleti idegenek számára jelentenek célszerűségi, hasznossági szempontokat.*

A mai sivár viszonyok között, amikor Budapest egész polgársága kínlódik, szenved a világgazdasági válság és — sajnos be kell ismernünk — a speciális magyar gazdasági válság ezernyi problémájával, ezernyi bajával és ezernyi adóterhével, legyen szabad rámutatnom a sötét éjszakának keleti horizontján már-már mutatkozó aranysárga csíkra, amely a sötétség egyeduralmát veszélyezteti, mert hirdeti, hogy közeledik a hajnal, egy új, diadalmas korszak hajnala Budapest életében.

Készülnünk kell rá mindannyiunknak, akik szeretjük Budapestet, kézt-kézbe téve kell közreműködnünk ennek a fővárosnak a fenntartásán, sőt további kiépítésén, mert *itt kell egykoron újra találkoznia Észak és Dél, Nyugat és Kelet érintkezési vonalainak.* Ezek a gondolatok egy új és talán még sokkal szebb jövendő kecsegtető ígéreteivel töltik el lelkemet most, 1933. húsvét napján, amikor hinni akarok, mert hinnem kell egy nagyszerű feltámadásban.

Nem lesz semmi gondja

tetőzetének karbantartásával, ha ETERNIT-asbestcementpalával fedeti, mert az Eternit-fedés javításra nem szorul és határtalanul tartós. Több mint három évtized óta az egész világon mindenütt kitűnően bevált.

Kérjen díjmentes tanácsot és árajánlatot

ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33

Borvendég Ferenc alpolgármester

nyilatkozik a készülő üzemi szabályzatról, a megyeri alagútépítés függő ügyéről és a közmunkák várható méreteiről

Óriási harcot folytat a főváros gazdasági vezérkara, hogy Budapestet e nehéz válságos időkben is megvédelmezze a minden közületet egyformán fenyegető veszedelmektől. A főváros legfontosabb ágazatának élén *Borvendég* Ferenc alpolgármester áll, akit minden ténykedésében egyedül az a szempont vezet, hogy megóvja a főváros érdekeit és biztosítsa a háztartás egyensúlyát. Köztudomású, hogy a főváros a maga gazdálkodásában elsősorban az üzemekre támaszkodik, amelyeknél számos probléma vár megoldásra. Ezekről a kérdésekről intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Még a nyári szünet előtt a tanács és a közgyűlés elé visszük az *új üzemi szabályzatot,* amelyiknek révén nyugvópontra kerül az üzemigazgatás kérdése. Számos újítás és reform alkalmazkodik a mai kor igényeihez

anélkül természetesen, hogy az üzemek a központi adminisztrációval szemben nagyobb függetlenséget nyernének.

— Az új rendszer számos problémát visz dülőre és az utóbbi időben elhangzott egyes észrevételek kiküszöbölését célozza.

—

Fantasztikus számadatok keringenek arról, hogy a káposztásmegyeri alagút építésénél a **fővárost károsodás éri** és hogy a vállalkozók már eddig is jelentős összegeket kaptak, ugyanakkor, amikor az alagútépítés komplikált munkája egyelőre nem járt sikerrel.

— Ez az ügy — mondotta *Borvendég* alpolgármester — most már nem marad függőben és a megoldás nem várat magára. A Vízművek igazgatósága ugyanis pénteken megalakult és

az újjáválasztott autonóm szervnek a feladata, hogy ezt az ügyet kivizsgálja, megtárgyalja és olyan előkészített javaslatot tegyen a polgármesternek, amelyik alkalmas a végleges helyzet megteremtésére.

— A magam részéről csak annyit jelentek ki, hogy ezt a sok tekintetben felfújt ügyet a *fővárosnak minden károsodás és sérelem nélkül kell befejeznie.*

—

A *közmunkák menetéről* és a remélhető munkaalkalmakról tettünk fel ezután kérdést.

— Köztudomású — úgymond — hogy a közelmultban alakult meg az *Ipari munkatervező intézet* azzal a céllal, hogy közreműködjék ipari munkaalkalmaknak hitelnyújtás útján való teremtésére, az ipar rendkívüli hitelszükségleteinek kielégítésére, valamint egyéb közcélú hitelműveletekben való közreműködésére. A 15 milliós alaptőkéből a főváros 2.25 millió pengőt jegyzett, amellyel szemben kilátásba helyezték, hogy

a főváros a szövetkezet útján legalább hatmillió pengő készpénzhitelhez jut.

— Elgondolásom szerint *ebből az összegből meg lehet kezdeni az ezidőszerint legtöbb munkaalkalmat nyujtó Tabán rendezését.* De mód nyílik ennek keretében olyan sürgős üzemi munkálatok végrehajtására is, amelyeknél megvan a lehetősége annak, hogy a *befektetett tőke rövid időn belül megtérüljön.* A Beszkárt beruházásain kívül lefolytatjuk

a Gázművek nagyarányú propagandáját is,

hogy ezzel mód kínálkozzék új fogyasztótömegeknek a bekapcsolására.

— A főváros részéről jegyzett 2.25 millió pengős üzletrésznek tíz százalékát

már befizettük az ipari munkatervező intézet pénztárába,

ami által a fővárosnak a tervbevett akció keretébe való bekapcsolódása ténnyé vált.

*

Borvendég Ferenc alpolgármester elmondotta még, hogy közlekedési kérdésekben napról-napra folytat tanácskozásokat és minden törekvése oda-irányul, hogy Budapest közlekedését a közeljövőben kifogástalan nívóra lehessen emelni.

SÁRGASÁG, GYOMORHURUT BETEGSÉGEKNÉL A

MIRA

glaubersós gyógyvíz hasznos szolgálatot tesz.

Kapható mindenütt!

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Állami támogatást kér a főváros a Mátyás-templom restaurálásához

Teljesen le kell bontani a megrongálódott toronysisakot

A budavári koronázó Mátyás-templom sürgős restaurálásának előkészületeit befejezték a főváros illetékes ügyosztályai. *Borvendég* Ferenc alpolgármester szombaton referáltatott magának a nagyfontosságú ügyről, mikor kiderült, hogy a legsürgősebb restauráció, a pusztuló toronysisak helyreállítása *egymaga negyedmillió pengőbe kerül, mely összeget azonnal rendelkezésre kell bocsájtani.* A folytatólagos tatarozásokra, beleértve a belső szellőztetés, a központi fűtés, a víztelenítés és a belső festési munkálatok költségeit,

összesen mintegy hatszázezer pengő szükséges,

ezt az összeget azonban öt esztendőre lehet elosztani.

A negyedmillió pengőre azonban haladéktalanul szükség lesz, mert az újabb vizsgálatok megállapították, hogy

a gyönyörű góthikus torony annyira rossz állapotban van, hogy az egész toronysisakot le kell bontani, illetve újjáépíteni.

A toronysisak góthikus kőcsipkézete — mondotta informátorunk — már annyira szétmállott, hogy az előfordulható szerencsétlenségek megelőzése végett *a fenyegető köveket máris le kellett faragni,* úgyhogy ma a torony és a templom külseje sok díszétől megfosztva siralmas és elhagyott látványt nyújt. A szakértők véleménye megegyezik abban, hogy az elmállott köveket fagyálló kemény mészkőre kell sürgősen kicserélni. Tekintettel arra, hogy

a toronysisaknak alig van éppen maradt kődarabja,

a leghelyesebb megoldás a toronysisak teljes lebontása és megfelelő új anyagból való felépítése. Szó van arról is, hogy a budapesti időjárás folytán könnyen pusztuló és kisebb ellenállóképességű mészkő helyett *műkövet* alkalmazzanak az újjáépítésnél.

A restaurálás haladéktalan megindításának egyetlen akadálya van: a nehéz pénzügyi helyzet.

a főváros a szükséges összegek felett nem rendelkezik

és ezért sürgősen érintkezésbe lép az illetékes kormánykörökkel és azt kérik, hogy az állam is vegye ki a részét az országos emlékű restaurálásának költségeiből.

*

A páratlan értékű és nagyhírű műemlék restaurálásának kérdését már a legközelebbi hetekben meg kell indítani. Sem a hatáskörök egymásra való áthárításával, sem bürokratikus formaságokkal újabb pusztulást kiprovokálni nem szabad. Várakozni és halogató álláspontra helyezkedni: jóvá nem tehető bűn volna.

Ujra napirendre tűzik a lakásbérleti szabályrendeletet

A főváros törvényhatósági bizottsága utóljára 1909 augusztusában foglalkozott a lakók és a háziurak *bérleti viszonyának szabályozásával.* Az akkor alkotott és még most is érvényben levő rendelet a világháború és az utána következő időkben kialakult lakásviszonyok folytán annyira elavult, hogy rendelkezései sem a bérlőnek, sem a bérbeadónak nem nyujtanak kellő védelmet. A szociálpolitikai ügyosztály erre való tekintettel *Liber* Endre vezetésével már 1929-ben elkészítette a mostani követelményeknek megfelelő *új lakásbérleti szabályrendelet tervezetet,* amely különösen szociális és jogi szempontból jelent haladást a régivel szemben. Ezt a tervezetet 1930 első felében 25 ülésen tárgyalta le a külön e célra alakított bizottság.

A tervezet már 1930 júniusában a közgyűlés előtt volt. 1930 őszén újból beiktatták a közgyűlés tárgysorozatába, de ismeretlen okokból lekerült a napirendről anélkül, hogy tárgyalás alá vették volna. Azóta eltelt két esztendő anélkül, hogy a lakbérszabályzat sorában valami is történt volna.

Most végre újra elővették a fontos szabályrendeletet, amelyet rövidesen a közgyülésnek is alkalma lesz letárgyalni. *Előbb még az elnöki bizottság foglalkozik a tervezettel,* mert a polgármester azt tartja helyesnek, hogy bizonyos egységes elvek és egységes gyakorlat alakuljon ki a szabályrendeletek és a törvényes jogszabályok kiadásában és megszerkesztésében. Ez a körülmény azonban nem késlelteti most már a szabályrendelet letárgyalását. A tanács *a húsvéti ünnepek után* már foglalkozni fog az új lakbérszabályzattal.

Érdekes terv a végső bajba jutott kisiparosok és kiskereskedők megsegítésére

Figyelemreméltó és hatásában jelentős tervet fogadott el a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara,* amelynek egyik tagja, *Kovatsek* Ferenc rámutatott arra a körülményre, hogy az országban többezer olyan kisiparos és kiskereskedő harcolja a végső exisztenciális küzdelmet, akin *alaposan lehetne segíteni 10—200 pengős segéllyel,* amelyre azonban nem kellene a ma szokásos terhes fedezeteket nyujtani, hanem *elegendő lenne az illetékes kamara, vagy egyéb testület javallata.* Evégből *Kovatsek* Ferenc azt javasolja, — információ alapján biztosítottnak látva — hogy *a kereskedelmi miniszter* állítson be a kisipar és a kiskereskedelem átmeneti megsegítése címén a következő költségvetési évre 200.000 pengőt, *a polgármester* 50.000 pengőt, *a törvényhatósági joggal felruházott városok* 100.000 pengőt, *az összes megyei városok* 60.000 pengőt, az ország *hét kereskedelmi és iparkamarája* 15.000 pengőt, a *pénzintézetek* és a *gyáripar* 20.000 pengőt. *Kovatsek* Ferenc memorandumában utalt arra, hogy az így biztosítható hitelkeret nem tekintendő olyan alapnak, amely elvész, mert hiszen *a hitelhez jutó legkisebb exisztenciák végsőkig vigyáznak arra, hogy a hitelforrást maguk számára megtartsák.* Evégből az igénybevett kölcsönt igyekeznek mielőbb visszafizetni, hogy újabb bajbajutásuk esetén ismét legyen hová fordulniok. Ez a tapasztalat Győrben, ahol a város 30.000 pengőt bocsátott az ipartestület rendelkezésére ilyen célokra és *eddig veszteség nem volt. Kovatsek* Ferenc indítványát *a Kamara elfogadta* és legközelebb az illetékes fórumok elé terjeszti, amelyek megértése — előzetes puhatolózások tanusága szerint — *biztosítva van.*

Párt és Klub

Kállay Miklós kereskedelmi miniszter a Belvárosi Polgári Körben. A Belvárosi Polgári Kör szerdán este nagyszabású társasvacsorát rendez, amelyen a kor elnöke *Kállay* Miklós földmívelési miniszter is megjelenik. A vacsorán a földmívelési miniszter felszólal és beszédében az aktuális gazdasági kérdéseket, a gazdasági helyzetet fogja ismertetni az egybegyült polgárság előtt.

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó közgyűlése. A *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* évi közgyülést tartott, amelyen *Scheuer* Róbert országgy. képviselő, tvhatósági tanácstag elnöki megnyitójában beszámolt a kaszinó számottevő társadalmi és kultúrális munkásságáról. *Fényes* László igazgató az évi jelentést, *Kuttner* Miklós igazgató a zárszámadásokat terjesztette elő, amelyeknek elfogadása és a választás megejtése után a közgyülés az elnöknek és a tisztikarnak köszönetet mondott eredményes tevékenységéért. *Scheuer* nagy tetszéssel fogadott záróbeszédével végetért a közgyülés.

A III. ker. Egyesült Polgári Társaskör közgyűlése. A III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör *Andréka* Károly elnöklésével április 4-én tartotta meg a tagok impozáns részvétele mellett VII. évi rendes közgyülését. *Móra* István főtitkári jelentése és *Martin* Gyula ügyvezető-elnök évi jelentése kiterjedt a társaskör egyévi működésének ismertetésén kívül a kerület minden fontosabb problémájának megvilágítására. A közgyülés úgy a főtitkári, mint az ügyvezetői jelentésért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ezután a lelépő tisztikar megválasztására került a sor. Elnöknek közfelkiáltással *Andréka* Károly ny. főkapitánybelyettest, szőlő biz. tagot választották meg, aki a tagok óvációjától kísért székfoglalójában ismertette azokat a teendőket, amelyekből a körnek a kerület érdekében részét ki kell vennie. Társelnökök lettek: újlaki dr. *Müller* Pál, dr. *Orova* Zsigmond, dr. *Szalay* Sándor és *Szepessi* Ágoston. A közgyülést társasvacsora követte, amelynek keretében felszólaltak: *Andréka* Károly, dr. *Orova* Zsigmond, *Piazza* Győző, dr. *Philipp* Kálmán, *Magasházy* Mihály és még sokan mások.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPÍTÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Holián-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-39
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

Teljes gőzmosódai berendezések és legújabb tipusú szakmabeli gépek
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 115.
TELEFON: 62-5-23.
:: 25 év óta 2200 berendezés ::

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

COLUMBIA
FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
Telefon: 17-4-50
központi fütés, egészségügyi berendező és műszaki váll.
Budapest, VI., Szív-utca 35. szám.

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

VITÉZ MÁTYÁSI BRUNÓ
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG ● TELEFON: 43-4-78
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZ.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

ECKMAYER ISTVÁN
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZET, NAPELLENZŐ ÉS REDŐNYGYÁR
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
(ANDRÁSSY-ÚT MELLETT) TELEFON: 22-0-54

Ujlaki és a terrenol pala
MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA FELÜLMÚLHATATLAN
ASBESTPALA-ÉRTÉKESÍTŐ kft.
BUDAPEST, V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.

CSATORNAZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

LOPOS GYULA
Budapest, III
Bécsi-út 85
Tel.: 62-5-05
Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és bútorok gyára

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. **BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5.** TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Nagyszabású beszámoló-jelentést készített a Beszkárt tíz éves fennállása alkalmából

A tíz év alatt új beruházásokra és rekonstrukciós munkákra 53,991.339 pengőt fordítottak — 69,154.494 pengőt adott eddig a fővárosnak — 224 kilométer hosszúságban cserélték ki a vágányokat, 25 kilométer az új vonalak hossza, 178 kilométernyi kábelt fektettek le.

Sok támadás, gáncs érte az utóbbi időben a Beszkárt vezetőségét. Hibájául rótták fel a kocsikilometerek számának csökkentését és hibáztatták a bevételek csökkenése miatt is, ami pedig az összes európai közlekedési vállalatoknál éppúgy, sőt még nagyobb mértékben előállott. Mintha ezekre a vádakra akarnának válaszolni a Beszkárt intézői abban a terjedelmes jelentésben, amelyet a vasútvállalat közgyűlése elé fognak terjeszteni. Rendkívül érdekes adatokat tartalmaz ez a jelentés és *beszámol nemcsak a Beszkárt elmult évi működéséről, hanem a lefolyt tíz év üzemi és üzleti eredményeiről is.*

— Társaságunkra hárult az a súlyos feladat — mondja többek között a beszámoló jelentés — hogy a háborus évek anyaghiánya és a forradalmi idők rendszertelen gazdálkodása következtében teljesen leromlott közúti vasutakat a lehető legrövidebb idő alatt kifogástalan állapotba hozza. Ma már kétségtelenül megállapitható, hogy *ha a nagy rekonstrukciós programunkat társaságunk működésének első éveiben a leggyorsabb iramban és teljes erőfeszítéssel keresztül nem visszük, a villamosközlekedés teljes csődje mihamar bekövetkezhetett volna.*

Mi volt az a nagy munka, melyre a Beszkárt oly jogosan büszke? Erre is választ ad a beszámoló jelentés.

Az elmult tíz év alatt összesen 224.35 kilométer hosszúságban újították meg a vágányzatot és összesen 1573 járművet rekonstruáltak.

E tíz év alatt épitették meg az új lóversenytéri szárnyvonalat és az ottani nagy végállomást, a farkasréti vonal második vágányát, kiépitették az aréna-úti vonalat a VI. kerület, Lehel-úttól a VI. kerület Váci-útig; megépitették a Szent Imre herceg-út—Budaörsi-út—Alkotás-utcai új vonalat, a Budapest—szentlőrinci vasút vonalát Vecsés község határáig hosszabbitották meg, az új Élelmiszer nagyvásártelephez szárnyvonalat épitettek és a pálya és vágányzat teljes felújítása mellett villamosították a Svábhegyi Fogaskerekű Vasutat. Összesen

25.34 kilométert tesz ki azoknak az új vonalaknak vágányhossza,

amelyeket a Beszkárt működésének első tíz esztendejében épitett.

Ezzel azonban nem fejeződtek be a Beszkárt beruházásai. 84 elektromos váltókészüléket épitettek be és az utcai forgalom biztonságának fokozása érdekében

139 járdaszigetet létesitettek.

Az inflációs években, *a korona romlásának idején épitették meg a székházat.* Már a Beszkárt első esztendejében befejezték a Kertész-utcai áramátalakító állomás épitését és az évek folyamán

hat új kocsiszint létesitettek.

Ezenkívül kisebb építési munkákat is végeztek így a személyzet részére számos mosdó- és fürdőhelyiséget épitettek. Az utazóközönség kényelmére *17 új, az utcák képét is díszítő üvegezett várócsarnokot emeltek* és az alkalmazottak testedzését szolgáló *modern sporttelepet* létesitettek.

A lefolyt tíz év alatt az összes járművek rekonstruálása mellett 118 régi kocsit új rendszerű ikerkocsikká alakitottak át. *Összesen 210 új személyszállító járművel és 75 egyéb, kezelési, illetőleg műszaki célokat szolgáló járművel gyarapitották a kocsiparkot.* Az áramellátási berendezéseket is fejlesztették és a régi kábeleket 7.7 kilométer hosszúságban új kábelekkel cserélték ki,

az újonnan fektetett kábelek hossza pedig 178 kilométert tesz ki.

E sok beruházás felsorolása után büszkén állapitja meg a Beszkárt vezetősége:

— Az elmúlt tíz esztendőben végzett munkálatainkon végigtekintve, *nyugodt öntudattal állapithatjuk meg,* hogy a régi lóvasút modern villamosvasúttá történt átalakitása óta Budapest közúti vasuti közlekedésében *nem volt oly messze kiható jelentőségű, termékeny és műszaki alkotásokban gazdag időszak, mint az elmult decennium* s a magunk szerény működési körén túlmenő, *országos és nemzeti jelentőséggel bir* az a tény, hogy e mereteikben is jelentékeny, rendkivül nagyértékű technikai alkotásokkal a háborús veszteségek s a trianoni béke csapásai után gazdagitottuk megcsonkított hazánk fővárosát.

Hogy ezek a nagyszabású rekonstrukciós munkálatok és új beruházások a hazai gyáripar és kereskedelem számára mennyi munkaalkalmat és forgalmat jelentettek, annak megvilágitására elegendő az alábbi két számadat.

A Beszkárt fennállásának első tíz évében a rekonstrukciós munkálatokra összesen 20,328.178 pengőt, új beruházásokra pedig 33,663.161 pengőt, tehát összesen 53,991.339 pengőt fordított.

Külső kölcsönt, az 1930. évi ötmillió pengős, áruhitel formájában történt beruházástól eltekintve, *nem vett igénybe.*

A Beszkárt teljesitményeinek másik hatalmas tételét alkotják a Székesfővárosnak nyújtott pénzbeli szolgáltatások. Ez

a pénzbeli szolgáltatás az elmúlt tíz évre közlekedési adó, rendes- és rendkívüli területhasználati díj és osztalék fejében összesen 69,154.494 pengőt teszi ki.

Óriási számok ezek. Még jobban megnő azonban a Beszkárt jelentősége akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy a vasút több mint 11.000 alkalmazottnak ad kenyeret és a hozzátartozókkal együtt mintegy

35.000 lélek megélhetését biztositja.

A Beszkárt jelentése beszámol a vállalat jövedelmezőségéről is. A bevételek 1928-ban voltak a legnagyobbak; akkor 317,496.892 utasszám mellett 60,928.534 pengő volt a vasút bevétele. 1930 áprilisában kezdődött meg a visszaesés időszaka s

az elmult év végéig a bevételek visszaesése a maximális bevételekhez viszonyitva 22.46 százalékot tett ki.

1932-ben a vasút személyszállitási bevétele az előző évhez viszonyitva 6,517.431 pengővel csökkent s ezért a főváros által megállapitott kétmillió pengő rendkívüli területhasználati díjat csak úgy tudták biztositani, hogy sem az értékcsökkenési, sem a beruházások tőketörlesztési alapját nem javadalmazták.

A Beszkár forgalma az elmúlt évben is tovább csökkent. Míg 1931-ben 283,416.981 utast szállitottak,

az 1932. évben az utasok száma már csak 252,017,028 volt, vagyis 31.399,953 utassal kevesebb,

ami az előző évhez képest 11.1%-os csökkenést jelent.

Ez a nagyszabású jelentés, mely a vasút egész tízesztendős munkájára rávilágit,

a Beszkárt közgyülése elé fog kerülni.

A mostani közgyűlés előreláthatóan ünnepélyesebb formában fog lefolyni, mint az eddigiek, hiszen az ország egyik legnagyobb vállalatának első tízéves korszakát fogják ott lezárni.

Kathreiner Kneipp maláta Kávé

egészséges, mint a mindennapi kenyér! Kisérelje meg!

Június közepén megkezdik a Boráros-téri híd épitését

A Horthy Miklós Dunahidat 1936-ban átadják a forgalomnak — Elkészültek az óbudai hid tervei is

A Boráros-téri Dunahíd megépítése dolgában néhány nappal ezelőtt a kormány és a főváros képviselőinek részvételével *döntő jelentőségű megbeszélés* volt a kereskedelmi miniszteriumban. A tanácskozáson *Forster* Gyula államtitkár elnökölt és azon a főváros részéről *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, *Medgyessy* Iván műszaki tanácsos, *Zielinszky* Tibor tanácsjegyző, *Petrovácz* Gyula törvényhatósági tanácstag és *Kossalka* János műegyetemi tanár, székesfővárosi bizottsági tag vettek részt. A tanácskozáson beszámoltak a hídépítés előkészületeinek részleteiről és közölték a főváros képviselőivel, hogy a kormány a Boráros-téri híd földmunkáira a legközelebbi napokban kihirdeti a nyilvános versenytárgyalást és a közeljövőben megkezdődnek az új Dunahíd tényleges épitkezéseinek munkái is. Az épitkezés most már folyamatossá válik és a tervek szerint 1936-ban átadják rendeltetésének a Dunahídat.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának

beavatott helyen

alkalma volt a nagyfontosságú értekezlet anyagáról az alábbi részleteket és adatokat megtudni:

— A székesfőváros 1932 január 1-től eleinte havi 100—100 ezer pengőt, majd az óbudai híd tervezési költségeire havi 115 ezer, illetve 117 ezer pengőt, 1933 január 1-től kezdve pedig a *havonta befolyt telekátruházási illeték teljes jövedelmét,* sőt a mult évben keletkezett tartalékot is befizette.

A felemelt átruházási illetékek 1931. július 1-től 1933. március 31-ig 2,226.615 pengőt jövedelmeztek a fővárosnak, illetve a hídépítési alapnak.

Ebből a pénzből 1933 április 1-ig a híd vasszerkezetét készítő *állami gépgyáraknak kifizettek 1,425.0000 pengőt, tervezési költségekre kiutaltak 66.763 pengőt, az Óbuda—Hungária-körúti híd tervezésére kifizettek 158.454 pengőt.* Összes kiadás eddig 1,651.151 pengő, úgyhogy ezidőszerint rendelkezésére áll még a hídépítési alapnak 575.464 pengő. A még be nem folyt telekátruházási illetékek összege 902.375 pengő, így *1,474.822 pengő az az összeg, amit a hídépítésre lehet fordítani.*

— A híd vasszerkezetét készítő gépgyárak havi részletként 95 ezer pengőt kapnak, amihez hozzá kell számítani a további tervezési költségeket, mintegy havi 22 ezer pengőt, úgyhogy *117 ezer pengő a hídépítési alap havi szükséglete.* Amennyiben a felemelt telekátruházási illetékből évi kétmillió pengő, vagyis havi 167 ezer pengő befolyik, abban az esetben

50 ezer pengő marad havonta a híd alapépítményeinek költségeire.

Ha azonban ennél lényegesen kevesebb a jövedelem, akkor az alapépítményi munkák folytatását is csak lassabban lehet végrehajtani. A rendelkezésre álló 575 ezer pengő tartalékból az alapozási munkák az év végéig zavartalanul végezhetők, még akkor is, ha újabb jövedelmek nem jelentkeznének.

— A székesfőváros 2,226.615 pengős hozzájárulásával szemben az *állam ezideig a következőkkel járult hozzá a hídépítéshez:* előmunkálatokra kifizetett 515.152 pengőt és az állami gépgyárakban megrendelt vasszerkezetek 400 vagónnyi nyersanyagának ára fejében 700 ezer pengőt, vagyis összesen 1,215.152 pengőt. Valószínű, hogy a Dunahíd-alap rendelkezésére bocsájtják

a mult év közepén feloszlatott országos automobilalap 550 ezer pengőnyi vagyonát is

és ezzel az állami hozzájárulás 1,765.000 pengőre fog emelkedni.

— A gépgyárakban teljesen elkészült 283 vagón vasszerkezet, *részben* kész 108 vagón és még gyártás alatt van 519 vagón. Ez annyit jelent, hogy *a vasszerkezeti munkáknak 65 százaléka rövidesen teljes mértékben rendelkezésre áll.*

— Az alapépítményekre hirdetett versenytárgyalás május 6-án jár le. *A munka június közepén indul meg.* A hídhoz csatlakozó feljárókat a közmunkák tanácsának kell elvégeztetni és részben már készül is.

A Horthy Miklós Dunahid épitése körülbelül négy éven át ad ezer embernek munkát.

— Az Óbuda—Hungária-körúti második Dunahíd tervezését a mult év július 1-én kezdte meg *Kossalka* János műegyetemi professzor. A most megtartott értekezleten *bemutatták az óbudai híd nyolc különféle megoldási tervét,* de végleges döntés nem történt sem a híd helyének kijelölése, sem a híd tengelyének megszabása tekintetében. Nincs még eldöntve, hogy a híd *egyvonalú, merőleges tengelyű* lesz-e, vagy pedig megtörik, mint a Margithídnál. Ennek a kérdésnek az eldöntése késlelteti az óbudai és a pesti hídfők szabályozási terveinek elkészítését is, mert amíg a híd végleges helye kijelölve nincs, *addig a főváros nem tudja elkészittetni a szükséges szabályozási előkészületeket.*

Dandy d'Orsay

volt és marad a parfőmők királya

PARFUMS D ORSAY

PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Gazdasági Értesítő

A kereskedelem szomorú húsvétja

Irta: Vértes Emil, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke

A tavasznak ez a nagy ünnepe a boldog években lendületes forgalmat és élénkséget jelentett a kereskedelem életében: *ma a legális kereskedelem ezer sebbel a testén ünnepli a husvétot.*

A panaszok közismertek, hiszen éppen a *Fővárosi Hirlap* ad hangot hétről-hétre a kis egzisztenciák jajkiáltásainak és amidőn a kereskedelem tengernyi panaszát teszem szóvá: nem mulaszthatom el az alkalmat annak a bejelentésére, hogy a *Fővárosi Hirlap sohasem múló hálára kötelezte a kereskedők ezreit, amiért annyi jóakarattal és igazságszeretettel kelt a védelmére.*

Az elkeseredett panaszok elsősorban azon néhány gyáripari vállalatok ellen irányulnak, amelyek nem érik be azzal a rendeltetésükkel, hogy az államnyújtotta igen jelentékeny kedvezmények élvezetében minél jobb árut termeljenek és azokat méltányos fizetési feltételek mellett engedjék át a legitim kereskedelemnek, hanem *maguk vállalkoznak arra, hogy detailkereskedelmi tevékenységet fejtsenek ki.* Teszik ezt olyan időben, amikor a kereskedelem a fennálló behozatali korlátozások és devizarendelkezések miatt képtelen évtizedes külföldi üzleti összeköttetései igénybevételével — kedvezőbb fizetési feltételek mellett — *árukat behozni.*

Az egyik gyári vállalat ma már majdnem minden forgalmasabb útvonalon *fióküzleteket* létesít. Ezekben az üzletekben nemcsak saját termelvényeit hozza forgalomba, hanem más magyar konkurrens gyárnak produktumait is, még pedig *olcsóbb árban, mint ahogyan a detailkereskedők ezeket az árukat a gyáraktól vásárolták.* Feltűnően érdekes, hogy *külföldi cikkeket is árulnak,* amellyel félrevezetik a vásárló közönséget, mert a publikum abban a hiszemben van, hogy magyar munkáskezek által előállított „márkás" magyar gyártmányú árut vásárol.

A mértékadó kereskedelmi érdekképviseletek egységesen járultak a kereskedelmi miniszter elé *és sürgős védelmet* kértek a támogatásra nagyon is rászoruló detailkereskedő társadalom tizezrei számára. Hivatkoztak arra, hogy a *kormánynak eszközök állanak rendelkezésére,* amelyekkel ezeket a gyárvállalatokat a detailkereskedelmi tevékenység kifejtésétől eltiltsa, hiszen egyik-másik relációban, mint a szénnél és az élelmiszerkereskedelemnél szabályoztatott a nagy- és kiskereskedelem hatásköre. *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter úr kilátásba helyezte, hogy miután minden jóakaratú *intelmét* a szóbanforgó gyárvállalatok nem szívlelték meg, most elhatározott szándéka, hogy *erélyesebb beavatkozással siet segítségére a vergődő kiskereskedelemnek.*

Várjuk a kormányintézkedést, hogy legsúlyosabb veszedelmünktől megszabadítson, de mindezektől túlmenően az *adóztatás* terén is méltányosabb elbánást várunk. A lecsökkent forgalom nem bírja a nagyobbodó közterheket, az *OTI és MABI-járulékokat* és az *elviselhetetlen boltbéreket,* amelyek nincsenek összhangban a lényegesen összezsugorodott kereskedői tevékenységgel. Nem bírja a kereskedői réteg a *túltengően támogatott szövetkezetek* és hatósági üzemek jogosulatlan konkurrenciáját és képtelen megbírkózni *az áruhitel megvonás* miatt előállott kínos helyzettel.

A rengeteg nehézséghez most újabban hozzászegődött a legújabb csapás: *az áruházak túlságos terjeszkedése,* amellyel még azokat az egzisztenciákat is teljesen tönkreteszik, amelyek eddig hősi küzdelemmel megállták helyüket.

A kereskedelem számára oly szomorú husvét azonban még sem múlhat el reménykedés nélkül. Várjuk a miniszter és a hatóságok beigért közbelépését és hisszük, hogy *a magyar kereskedelem is viszontlátja majd üzleteinek felvirágzását és tisztességes munkájának kiérdemelt gyümölcseit.*

Az Adriai Biztosító esete a fogpiszkálóval. Kedélyes vacsorázás után, kvaterkázás közben, nem mindennapi halálos baleset érte a Weisz Manfréd uradalom egyik gazdasági főintézőjét. Az volt a rossz szokása, hogy cigaretta helyett fogpiszkálót tartott a szájában. Ez okozta a halálos katasztrófát. Beszélgetés közben lenyelte a fogpiszkálót, amely átfúrta a beleit, bélinfekciót kapott és az orvosi beavatkozás már nem tudott rajta segíteni. Meghalt. A szerencsétlen áldozat 75.000 pengőre volt baleset ellen biztosítva az *Adriai Biztosító Társulatnál.* Az örökösök a kötvénnyel a kezükben megjelentek a biztosító intézetnél, ahol a biztosítási díj kifizetését követelték. Elképedésükre *a biztosító intézet vezérigazgatója, Reiner Mihály elutasító álláspontra helyezkedett.* Indok: *a balesetet a biztosított fél könnyelmű viselkedése okozta.* A biztosító ellen megindult a bírósági eljárás. Pont. Nincs tovább. Az esetet még csak nem is kommentáljuk.

A Pénzintézeti Központ közgyűlése. *A Pénzintézeti Központ* április 8-án tartotta *Korányi* Frigyes báró ny. m. kir. pénzügyminiszter elnöklete alatt a XVI. rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen, amelyen a m. kir. pénzügyminisztert *Iklódy Szabó* Andor dr. miniszteri osztályfőnök képviselte, a budapesti és vidéki pénzintézetek kiküldöttjei nagy számban jelentek meg. Az igazgatóság jelentését, melyet *Pásztor* Miksa vezérigazgató terjesztett elő, a közgyűlés tudomásul vette és megállapította az 1932 december 31-i mérleget, amely 1,560.617.98 pengő *tiszta nyereséget* eredményezett. A közgyűlés a pénzintézeti üzletrészek után az alapszabályszerű maximális *6%-os osztalékot,* a kincstári üzletrészek után pedig *4%-os osztalékot* állapított meg. A közgyűlés a megüresedett igazgatósági tagsági helyekre *Matolcsy* Sándor dr.-t, a Dunántúli Bank és Takarékpénztár Rt. Kaposvárott, vezérigazgatóját és *Versényi* Tibort, a Debreceni Első Takarékpénztár vezérigazgatóját, a megüresedett választmányi tagsági helyre pedig *Friedländer* Andort, a Budai Általános Takarékpénztár Rt. vezérigazgatóját választotta meg. A felügyelőbizottságba új tagokként *Molnár* Árpádot, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóját, *Válkay* Kálmánt, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatóját és *Etter* Ödönt, az Esztergomi Takarékpénztár elnökvezérigazgatóját választotta meg.

Előadás a világgazdasági konferencia jelentőségéről. Néhány hét mulva ül össze a világgazdasági konferencia, amelynek jelentőségéről mélyenszántó előadást tartott *Ledermann* László dr. genfi egyetemi magántanár a *Közgazdasági Társaságban.* Hetven állam delegátusa vesz részt a konferencián, amelynek problémáit négy főcsoportba osztva ismertette, és pedig: *valuta-, pénz- és hitelpolitikai;* nemzetközi *kereskedelempolitikai; árpolitikai,* s végül *termelespolitikai* kérdések szempontjából. Az előadást nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság.

Az Angol-Magyar Bank R.-T. részvényeseinek március 27-én *Károlyi* Imre gróf elnöklésével tartott 42. évi rendes közgyülése jóváhagyta az 1932. üzletév mérlegét, mely a már *közölt leírások után 1,525.017.69 pengő tiszta nyereséggel zárult.* E nyereségre nézve a közgyűlés helyeslően magáévá tette az igazgatóság ama javaslatát, mely szerint — figyelemmel a még mindig tartó világgazdasági válságra, valamint országunk kedvezőtlen gazdasági helyzetére — *a fenti nyereség teljes összege ezúttal az intézet saját erejének növelése céljaira* fordíttassék. Ennek megfelelően a közgyűlés elhatározta, hogy a fenti összegből a *rendes tartalékalap* gyarapítására 100.000 P, *különféle tartalékolásokra 900.000 P* és a *nyug- és kegydíjalapok* dotálására 300.000 P fordíttassék, a fennmaradó 225.017.69 P pedig az 1933. üzletév számlájára vitessék át.

A MÁK mérlege. *A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* igazgatósága megállapította az 1932-i üzletév mérlegét, amely a szokásos leírások után 4,672.508.85 P (1931-ben 8,289.728.87 P) tiszta nyereséggel zárul. — Az igazgatóság április 29-ére hívja egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1932. üzletévre az osztalék — a tartalékok és alapok dotálása után — *részvényenként tizennégy (tavaly 24) pengőben* állapíttassék meg.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Müvek számára (Trust), április 10-én délben tartotta mérlegmegállapító igazgatósági ülését, a vállalat külföldi igazgatósági tagjainak részvételével. A *Trust* az elmult üzletévben, az ismert súlyos viszonyok ellenére, igen *szép eredményt produkált úgy, hogy 1932. évi nyeresége majdnem megközelíti a 2 millió pengőt,* ami az 1931-re kimutatott nyereséggel szemben mindössze 12 százalékos visszaesést jelent, amivel nagyon kevés iparvállalat dicsekedhet. A *Trust idei osztaléka részvényenként 5 pengő lesz.*

Az Egyesült Cement beolvadt a Salgótarjáni kőszénbe. *A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat* dr. *Chorin* Ferenc felsőházi tag elnöklete alatt pénteken tartott 65-ik rendes évi közgyűlése megállapította az 1932. évi zárszámadásokat és a befolyt üzletévre részvényenkint *1.25 pengő osztalék* fizetését határozta el. A szelvény április 19-től kezdve kerül beváltásra. Elhatározta továbbá a közgyűlés az *Egyesült Tégla- és Cementgyár Részvénytársasággal* való egyesülést anélkül, hogy e célból a társulat alaptőkéjét felemelte volna. E határozat alapján a társulat tárcájában levő 58.785 darab Egyesült Tégla-részvény megsemmisíttetik, a még forgalomban levő 2 215 drb részvény pedig 1 : 3 arányban Salgó-részvényre cseréltetik be, úgy hogy minden Egyesült Tégla-részvényre három Salgó-részvény esik. A beolvadó társaság azon részvényesei, akik részvényeik ellenében készpénzt óhajtanak, egy Egyesült Tégla-részvény ellenében 65.— pengőt kaphatnak. Végül a közgyűlés az igazgatóságba *Fellner* Alfréd és *Wertheimer* Adolf urakat és a felügyelőbizottságba *Erdőhegyi* Lajos urat választotta meg.

Reklámkedvezmények a Nemzetközi Vásár kiállítói számára. *A Budapesti Nemzetközi Vásár* vezetősége, hogy a vásár kiállítói számára megkönnyítse a vásár által nyujtott általános propagandának az *egyéni üzleti reklám céljaira való hasznosítását,* az ország nagy reklámvállalatainál jelentős hirdetési kedvezményeket biztosított a kiállítók számára. A *Budapesti Székesfővárosi Hirdető Vállalat* az április 1-től május 15-ig minden feladott hirdetésnél *20 százalék engedményt;* az *IBUSz* a vasuti állomások és vasuti kocsik hirdetési felületein április 1-től május 15-ig *25 százalék engedményt, a Magyar Hirdető Iroda* a vidéki plakátirozásnál *31 vidéki városban bérelt összes hirdetési felületein* április 15-től május 15-ig *20 százalék kedvezményt,* a *Magyar Filmiroda* reklámfilmek és diapozitívek vetítésénél április 1-től május 15-ig *20 százalék engedményt* adnak a Budapesti Nemzetközi Vásár kiállítóinak. Ugyancsak április 1-től május 15-ig a *Beszkárt* és az *Autóbuszüzem 30 százalék engedményt* biztosított a vásár kiállítóinak a villamoskocsikon és autóbuszokon feladatt hirdetéseknél.

A Magyar Pamutipar R. T. igazgatósága április 5-én tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja a megfelelő leírások után megállapított 305.724.27 pengő nyereségből részvényenként 3.— pengő (tavaly 3.— pengő) osztaléknak május 6-tól kezdve való kifizetését. A szelvények a Magyar Általános Hitelbank pénztáránál kerülnek beváltásra.

Bérhengerlést
3 kerekü és tandemhengerekkel vallalunk.
Motor és Gépgyár MARTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsebet kiralyne-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON; 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3 TÉL.: 86-0-64 SZ.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, asztalit-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépitési, alapozási, csatornázási és mélyfurási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit körút 43.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépitő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

A FŐVÁROSI HIRLAP ezúttal kettős terjedelmű, mert laptársainkkal történt megállapodás szerint húsvét hetében nem jelenünk meg. A FŐVÁROSI HIRLAP legközelebbi számát április 27-én adja ki.

Huszár Aladár főpolgármester a Nemzeti Gyermekhét elnöke. A székesfőváros közönsége az idén is hagyományos ünnepségekkel rendezi meg a magyar jövő, az új generáció ápolását célzó *Nemzeti Gyermekhetet*. A rendezőbizottság *Farkas* Ákos dr. székesfővárosi főjegyző elnöklésével már megkezdte az előkészítés munkáját és a székesfővárosi Pedagógiai Szemináriumban tartott értekezleten *megállapították az idei gyermekhét programját*. A gyermekhét megnyitó díszgyűlését május 14-én délelőtt 11 órakor tartják *Huszár* Aladár dr. főpolgármester elnöklésével az újvárosháza közgyűlési termében. Május 20-áig, amikor a propagandahét lezárul, különböző ünnepségek, előadások és gyermekvédelmi bemutatások szerepelnek a programon.

A főváros husvétja. A Nagyhét ünnepi hangulata rányomta bélyegét a városháza életére is. Az elnöki bizottság kedden délutáni tanácskozása zárta le húsvét előtti ülések sorát. Az ünnepek előtt már nem hívtak össze több szakbizottságot és e heten nem tart ülést a törvényhatóság tanácsa sem. A húsvéti ünnepnapokat rövid pihenésre használják fel a főváros vezetői is. *Sipőcz* Jenő polgármester már szombaton este elutazott. Az olasz tengerparton Lauranaban tölt néhány napot és a hó vége felé érkezik haza. Rövid szabadságra utazott *Borvendég* Ferenc alpolgármester is. A tanácsnokok közül *Kovácsházy* Vilmos és *Bódy* Lászlo az olaszországi cserevonattal utaztak el és az ünnepeket Rómában töltik. A polgármester távollétében a főváros ügyeinek irányítását *Liber* Endre h. polgármester vette a kezébe. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester családja körében ünnepel és a városházi szünetet néhány vidéki látogatásra is felhasználja.

Eljegyzés a főpolgármester családjában. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester leányát, *Verát*, eljegyezte *Puky* Endre volt külügyminiszter, a közigazgatási bíróság elnökének fia: *Puky* Pál dr. orvos.

Plakettet kapnak a Budapestre érkező külföldi autósok. Rokonszenves újítást vezet be a közeljövőben az idegenforgalmi hivatal: minden Budapestre látogató külföldi autótulajdonos művészi kivitelű plakettet kap emlékül. A háromszögű díszes kivitelű plaketten a parlament, az Erzsébet-híd, a királyi vár és a Halász-bástya képe látható, a körirat pedig: *Sanctus Christophorus Budapest*. A nyugatról jövő autósok a bécsi irodában veszik át azt az utalványt, amelynek ellenében Budapesten kiszolgáltatják a plakettet. Az ügyes elgondolás bizonyára eredményes propagandát hoz Budapest számára.

Húsvéti idegenjárás Budapesten. A húsvéti ünnepek alatt igen élénknek igérkezik a magyar főváros idegenforgalma. A székesfőváros bécsi idegenforgalmi irodája egész sor társaskirándulást jelzett. A wieni látogatók autokarokon érkeznek. Svájcból 600 turista érkezik, Párisból két vonat 500—500 utassal. Négy különvonatot várnak Németországból is. Liber Endre h. polgármester elrendelte, hogy a nagyobb idegenforgalomra való tekintettel, a husvéti ünnepek alatt világítsák ki a budai oldal festői pontjait, mert a külföldiek látni kívánják Budapestünk ezt a ma már világszerte köztudatban levő páratlanul impozáns attrakcióját.

Sümegi Vilmos ünneplése. *Az Ujságkiadó Tisztviselők Nyugdijegyesülete* a napokban ünnepelte elnökének, *Sümegi* Vilmosnak ötvenéves ujságkiadói jubileumát. A nagyszámban összegyült ujságkiadótisztviselők meleg ünneplésben részesitették elnöküket, *Berkes* Róbert, *Hanák* Nándor, *Károly* Ervin, *Lukács* Jenő üdvözlő szavai után *Sümegi* Vilmos meghatottan mondott köszönetet a megjelenteknek. Nagyszabású beszédben ismertette az egyesület multját, valamint azokat a célokat, melyeknek elérésére törekszik. Külön emlékezett meg emberbaráti törekvéseinek megértő és áldozatkész támogatójáról, az egyesület társelnökéről: *Guthardt* Tódorról, akinek az egyesület életében kimagasló érdemeit méltatta.

Horony-Pálffy Aurél tanácsjegyző gyásza. *Horony-Pálffy* Aurél székesfővárosi tanácsjegyzőt súlyos csapás érte. Édesapja *Pálffy* György, a hírneves színművész, a Nemzeti Színház nyugdíjas tagja és hajdani erőssége 71 éves korában elhúnyt. Kedden temették el nagy részvét mellett a Kerepesiúti temetőben a főváros által adományozott díszsírhelyen. Az elhúnyt színművész lelkiüdvéért az engesztelő szent misét husvét után, szerdán, április 19-én a Bakács-téri plébániatemplomban tartják meg.

Binaturin
a bélműködés természetes szabályozója

Ripka Ferenc tanulmánya az idegenforgalomról

Mint emlékezetes, néhány héttel ezelőtt *Ripka* Ferenc dr., Budapest volt főpolgármestere Budapestről, mint a Középduna idegenforgalmának középpontjáról figyelemreméltó előadást tartott a Fővárosi Kereskedők Egyesületében. Az értékes tanulmány most megjelent az Idegenforgalmi Könyvtárban, amelynek szerkesztője *Tábori* Kornél és amelynek prominens számát teszi ki ez a magvas essay. Különös jelentőséget ad az egész studiumnak az, hogy az illusztris szerző megfeszített erejű nagy hivatali elfoglaltsága közepette, a legsúlyosabb korszakokban is figyelmére méltatta és közvetlenül elősegitette az idegenforgalmi akciókat. Keletre és nyugatra egyformán személyesen is elutazott, hogy minden relációban alaposan megismerje az idegenforgalom nyilt és titkos rúgóit s a magyar nézőpontokból való fejlesztési lehetőségeket.

Magasan szárnyaló, irodalmi nívójú történelmi fejtegetését a mai feladatok világos kritikájú megjelölése követi. Uj eszméket is vet fel és a kibontakozás konkrét terveit jelöli meg. Ezért érdemli meg a legteljesebb figyelmet, mind a nagyközönség, mind a hatóságok, Budapest valamennyi barátja részéről.

Ripka Ferenc dr. tanulmányában elsősorban rámutat arra, hogy kelet és nyugat kiegyenlítésénél meg kell tartani vezetőszerepünket és a kelet jogos érdekeit éppen úgy meg kell értenünk és meg kell becsülnünk, mint a nyugat kívánságait. *A budapesti idegenforgalom eszközeinek, célkitűzéseinél elsősorban a mi nagy kincsünknek, gyógyvizeinknek hasznositásával foglalkozik.* Minden kereskedőnek felvilágositó munkát kell végeznie. El kell hesegetni azt a téves hitet, mintha az idegenforgalom a kereskedelemnek csak bizonyos rétegét szolgálná. Az idegenforgalom áldásaiban válogatás nélkül részesülhet mindenki, — mutat rá a statisztikai adatok gazdag légiójával *Ripka* Ferenc.

Miután pedig Budapest példátlanul előnyös helyzetben van gyógytényezőinek különfélesége és bősége tekintetében, *minden beruházásnál gazdaságosabb a fürdőváros gondolatának valóra váltása.* A fürdőváros Tabán nélkül nem volna teljes és tökéletes, de *Tabán felépitését nyereménykötvények kibocsátásával biztosan és eredményesen lehetne pénzügyileg alátámasztani:* ebben jelöli meg *Ripka* Ferenc a megvalósitás konkrét eszközeit.

Budapest szeretetében kell tehát ujjászületnie Budapest jövőjének, — fejezi be lendületes erővel tanulmányát *Ripka* Ferenc, — Budapest sorsa azonban Magyarország sorsa is, s ha meg tudjuk építeni Budapest hidját a nagyvilág felé, az egész magyar nemzet ezen a hidon haladhat a szebb és boldogabb magyar jövő felé.

Lánckordon a Lánchidon. A Lánchíd budai oldalán az elmúlt napokban újabb halálos baleset történt: a két oldalán álló oroszlánok és a blokkházak közötti szakaszon halálra gázoltak egy járókelőt, aki könnyelmüen itt ment át a másik oldalra. Ez már a második halálos katasztrófa, ami a Lánchíd budai oldalán történik, tehát sürgős intézkedésre volt szükség. *Scheuer* Róbert országgyűlési képviselő felkereste az állami hidak igazgatóságát és felszólalásának következményeként a *közeli napokban lánckordont húznak a két hidfőnek azon részén, ahol a híd tartóoszlopai véget érnek.*

Bánó Dezső előadása a magyar fürdők adóiról és egyéb közterhekről. Országos jelentőségü eseménye a magyar fürdőügynek a *balneologiai kiállitás*, amely a maga páratlan gondossággal összeállított anyagáról elsőrendü eszköz a fürdőtani ismeretek népszerüsitésére. *Vámossy* Zoltán és *Dalmady* Zoltán egyetemi tanárok minden elismerést megérdemelnek nagyszerü szervezőképességükért, amely ezt a gazdag kiállitást megteremtette. Külön értéke a kiállitási kampánynak az az *előadássorozat*, amelyet a legkiválóbb szakemberek tartanak napról-napra a Népegészségügyi Múzeum nagytermében, hogy minden vonatkozásban megvilágitsák a magyar fürdőkultúra fejlesztésére elengedhetetlen feltételeket. Őszintén meg kell azonban mondanunk, hogy *nem értjük a hivatalos körök közönyét*, amelylyel az előadásokkal kapcsolatban viseltetnek, *holott ez volna a legkitünőbb alkalom arra, hogy közvetlenül ismerjük meg a hatósági intézkedésre váró teendők sokaságát.* Sok tanulságot, tapasztalatot, kívánságot és követelést sorakoztatnak föl az illusztris előadók, amelyiknek mindegyike az alapkövét képezi a kiépitésre váró magyar fürdőügynek. Legutóbb *Bánó* Dezső tartott értékes előadást *a magyar fürdők és a velük kapcsolatos iparok adóiról és egyéb közterheiről*. Az előadásnak kimagasló része volt az a kellően megokolt kívánság, hogy a *vállalatokat megbénító régi adóhátralékokra adjanak moratóriumot* mindaddig, amíg az adóalany a folyó adóját pontosan fizeti. A régi adózásra való történelmi visszapillantás után, részletesen foglalkozott az előadó a grafikonokkal és ábrázolt különböző adóterhekkel s a kivetés körüli panaszokkal. Megemlékezett az *izzólámpa adóról*, amely legnagyobb mértékben a fürdőipart s a vele kapcsolatos szállodai, vendéglői és kávéházi ipart terheli. Részletesen kitért *a külföldi országokban életbeléptetett intézkedésekre*, amelyek az idegenforgalom érdekében a szóbanlevő iparágak hathatós megsegitésére törekednek. Végül a sérelmek kiküszöbölésére különböző javaslatokat terjesztett elő és kívánta, hogy a *Balaton körüli fürdők és üdülőhelyek adózását egységes szerv irányitsa.*

Leukoplast
magyar gyártmány

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG
ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

A főváros műtárgyait lajstromozzák. A székesfőváros hivatalaiban és intézményeinek szobáiban rengeteg értékes kép és szobor van elhelyezve. A polgármester most elrendelte ennek a sok ezerre rúgó festménynek, szobornak, stb. a pontos összeirását és leltározását. Az új lajstromozást az is szükségessé tette, hogy a képek egy része a tisztviselők és hivatalok áthelyezésével ide-oda vándorol és megtörtént többizben, hogy bizonyos képek pontos helyét sem tudták meghatározni. A képzőművészeti tárgyak összeirása egyébként a Fővárosi Képtár közeli megnyitásával is összefüggésben van. Az összeirást *Némethy* Károly tanácsnok vezetése mellett *Csánky* Dénes festőművész, a Fővárosi Múzeum igazgatója végzi.

A kommün után elbocsátott tisztviselők kegydijazási ügye. Az elnöki szakbizottság kedden tárgyalta a kommün alatt elbocsátott tisztviselők fegyelmi ügyének új változatát. A bizottság tudomásul vette a fegyelmi választmány minősitését és számos volt tisztviselőnek, kizárólag kereset- és munkaképteleneknek, kisebb-nagyobb kegydij engedélyezését javasolta.

Halálozás. *Schön* Győzőt, a Gázművek h. vezérigazgatóját mély gyász sujtotta. Édesanyja, szül. *Andorfer* Alojzia elhúnyt.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI figyelmezteti a lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözködések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztositani, ha a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: V., Honvéd-utca 22. szám alatt.

A Röck Szilárd-alapitvány jutalomdijai. A Röck Szilárd alapitvány kamataiból öt kiváló szorgalmú, a népoktatás és a nemzeti szellemi oktatás terén különös buzgalmat és odaadást tanusitó tanulót fog jutalmazni a főváros. A dijak egyenkint 176 P-ben lettek megállapitva. Pályázni május 1-ig lehet.

Készül a második venereás-diszpanzer. A székesfőváros vezetősége nagy áldozatkészséggel száll harcba a két legpusztitóbb népbetegség: a tuberkulózis és a venerea leküzdésére. Néhány hónappal ezelőtt adták át rendeltetésének az első venereás rendelőt és tervszerüen létesitenek a tbc-és diszpanzerekhez hasonlóan, védőhálózatot a venerea leküzdésére is a főváros egész területén. E cél elérése érdekében a közeli jövőben megnyitják a második ilyszerü gondozó intézetet. Ez a diszpanzer a Szent István-kórház területén, külön épületben lesz.

Gichner János meghalt. Hatvanháromesztendős korában meghalt *Gichner* János kormányfőtanácsos, a Budapesti Kárpitos Ipartestület elnöke. A békebeli, patricius budapesti kereskedő ismert típusa volt, évtizedeken át fáradhatatlan szorgalommal szolgálta a közönség és iparágának érdekeit. Halála városszerte részvétet keltett.

Ha betegség gyötri, arra legyen gondja, *„Igmándival"* emésztését mindig rendben tartsa!

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőfaragó munkát az Elektromosművek jóléti épületénél: Král Gyula 1523.

Műkő munkát ugyanott: Neuhauser János 1235.

Bádogos munkát ugyanott: Tollár Lajos 1567.

Asztalos munkát ugyanott: Kertész Dezső 4465.

Mázoló munkát ugyanott: Sándor György 1029.

Üveges munkát ugyanott: Droppa Sándor 1438.

Burkoló munkát ugyanott: Urbach és Tafler 10.551.

Asbesztpadló munkát ugyanott: Hungária rt. 2744.

Lakatos munkát ugyanott: Nagy Gyula 5092.

Görpályaépítési munkát a városszéli telepen: Kiss Jenő 2975.

Mélyfúrási munkát ugyanott: Lapp Henrik 9635.

Uszoda felállítási munkát: Polacsek I. és Fia 3923 pengő vállalati áron.

A fővárosi hivatalok, intézmények, üzemek és iskolák részére szükséges kefe-, kosár-, ecset-, seprőáruk szállítására a következők kaptak megbízást: Kohn Gyula, Braun Illés, Vakokat Gyámolító Orsz. Egyesület, Krausz Károly és József, Szekrényessy László, Kosár- és Fonottbutor r.-t. összesen 7940 pengőért.

Ugyanott a papirarany-szükséglet szállítására megbízást kaptak: Hazai Papírgyár, Neményi Testvérek, Diósgyőri Papírgyár összesen 31.442 pengőért.

A Községi Temetkezési Intézet alkalmazottai részére szükséges ruhaanyag szállítására a Budapesti Szabóipari Hitel- és Termelő Szövetkezet kapott megbízást 2793 pengőért.

—

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Konyhafelszerelési, konyhabútor, asztali tűzhely, üst stb. cikkek szállítására az Inségakciók részére. Pályázni lehet május 4-én d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

Papíráruk szállítására a hivatalok, intézmények és iskolák részére. Pályázni lehet április 25-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

—

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" című rovatának élén közölt általános ajánlati feltétele lekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfővárosi inségenyhítő tevékenység részére szükséges:

a) edény és konyhafelszerelési tárgyakra,
b) konyha- és ebédlőbútorokra,
c) vas-asztali tűzhelyekre,
d) vas üstházakra,
e) vörösréz főzőüstökre,
f) viaszosvászon szállításra és
g) üst ónozásra.

A részletes ajánlási és szállítási feltételek, valamint az ajánlati űrlapok példányai a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pav. I. em. 45. sz. a.) f. évi április hó 10-től déli 12—2 óra között díjmentesen kaphatók.

Az ajánlatokat a székesfőváros által rendelkezésre bocsátott űrlapon, lezárt és lepecsételt borítékban f. évi május hó 3-án (szerdán) d. e. 10 óráig a székesfőváros polgármesteri IX. (Közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi Városháza, I. pav. I. em. 45. sz.) kell benyujtani.

Az ajánlatok ugyanott és ugyanezen a napon d. e. 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel, amikoris ajánlattevők, vagy megbizottaik megjelenhetnek.

Budapest, 1933 április hó 3-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

—

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement; 5.000 „ mész; 80.000.000 darab tégla; 8.000.000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kelló helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 — SCHÜTZ — Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

KŐBÁNYAI GÉP- ÉS VASSZERKEZETI MŰHELY
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X., Liget-u. 46. T.: Kőbánya 74-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Burkoló lapok
Műkő- és Burkoló-munkák
Cementáruk ANDREA
cementárugyár
Tel.: 92-0-37 V., Tátra-utca 26.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZALLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

ZOMÁNCTÁBLÁK
DEUTSCH ISTVÁN és TÁRSA
Budapest, IV., Ferenciek-tere 1
TELEFON: 83-1-85

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: 41-5-07 *Alapitva 1858-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

LIGETI LÁSZLÓ
Üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörboritás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Barakovits János
műorgona épitő törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. (Saját ház)

W.C. FÜRDŐKÁLYHA, KÁD, MOSDÓ, stb. szabott áron
VI., LISZT FERENC-TÉR 4.
TELEFON: 22-2-67, 10-9-57 **HUBERT**

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

ALAPITVA 1897 — **TICHLER JÁNOS** papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

Kútépitési és Mélyfurási vállalat
Telep és központi iroda: Budapest, VI., Lehel-u. 8.
Telefon: 902—38.
Próbafurások, artézi kutak, szürőkutak, süllyesztőkutak, bányafurások

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: 35-8-04
„FLINTKOTE"
SPECIALISTÁK

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és gáz berendezések tervezése és készítése.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vízműépitési vállalat
Akna-kútépitések
Alapozások
Búvározási munkák
Forrás foglalások
TELEFON: 93-4-47
BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. április 26 17. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Nincs lehetetlenség

A húsvéti ünnepek óta, igenis, határozottan meg lehet állapítani, hogy nincs lehetetlenség a világon, csak kitartásra, szorgalomra és magabízásra van szüksége az embernek. Évtizedeken át kitartó küzdelmet folytattunk azért, hogy — amint öngúnnyal szoktuk mondani — forogjon már egy kicsit Budapesten az idegen és bizony, valljuk be, meglehetősen látszólagos eredményeket tudtunk csak felmutatni. Most azonban húsvét hetében, zöldcsütörtöktől húsvét után keddig, szakértők állítása szerint, nyolcezer idegen raja lepte el a magyar fővárost. A magyar idegenforgalom föltámadása volt ez a nap, olyan különösen furcsa, olyan örvendetes és kellemes meglepetés, amilyenben nagyon kevés részünk szokott lenni. Az olcsó vonatok emberáradatot öntöttek Budapest utcáira, de azonkívül úgy mondják, automobilokon is vagy ezerötszáz külföldi érkezett Budapestre és ez az a fajtája az idegennek, amelyre nekünk a legnagyobb szükségünk van, mert ez az, amelyik költ. Most már azután illik oknyomozni, illik kutatni, hogyan történt ez a csoda. Miért sikerült most és miért nem sikerült eddig. Hát hiszen eddig is megtettünk mindent, talán többet mint most és bizony csak lanyhán csörgedezett az idegenforgalom magyar patakja. Akik túlságosan magas szempontokat keresnek, talán egy kicsit történelemfilozófiával is dolgoznak, azok azt elmélkedték ki, hogy a húsvéti nagy idegenzajlásnak az volt az egyszerű és természetes oka, hogy Európában ma csöndesebb, rendesebb, nyugodtabb város nincsen Budapestnél.

Szó, ami szó, ebben az elméletben van valami. Főképpen pedig van valami, ami nekünk nagyon jól esik. Örömmel és boldogan hirdetjük, hogy mi vagyunk a rend városa, mi vagyunk a nyugalom metropolisa. Mindamellett azonban mi mégis azt hisszük, hogy annak a kitartó, makacs, becsületes propagandisztikus munkának, amelyet különösen az utolsó évtizedben olyan elszántan végeztünk, most már gyors tempóban kezd érni a gyümölcse. Ha a jó Isten segít, ez csak az első húsvét volt, amelynek talán még ebben az esztendőben sok szép és örvendetes folytatása lesz.

Ha pedig ez így van, akkor most már arról kell gondoskodnunk, de igen alaposan és igen nagy eréllyel, hogy a külföldiek barátságát, akik idelátogatnak, meg is tartsuk a magunk számára. Magyarán szólva minden eszközzel azon kell lennünk, hogy az az idegen, az a külföldi, aki egyszer ide ellátogat, az ezentúl mindig, amikor ideje akad, újra eljöjjön és pedig haza jöjjön hozzánk. Szeressen itt közöttünk élni és ne legyen soha semmiféle panasza. Jobban kell éreznie magát és olcsóbban kell élnie, mint odahaza. És itt meg kell mondanunk, hogy a húsvéti idegenforgalomnak egyetlen nagy panasza volt és pedig az, hogy *a külföldiek a jobb szállodák árát nagyon drágának találták.* Ennek meg kell változnia, mert a tiszteletreméltó szálloda kedvéért sem vagyunk hajlandók a nagyszerű tendenciát mutató idegenforgalmat feláldozni. Nagyon jól tudjuk, hogy a szállodák első kívánsága az lesz ezzel szemben, hogy azt az ötvenezer pengőt, amelyet idegenforgalmi illeték címén a fővárosnak fizetnek, ők maguk fordíthassák propaganda célokra. Előre tiltakoznunk kell ennek a gondolatnak még csak a fölvetése ellen is, mert ez a húsvét tanubizonysága annak, hogy az idegenforgalmi propaganda a legkitünőbb kézben van, amikor azt Budapest székesfőváros csinálja.

Az út, amelyen eddig haladtunk, nagyszerűnek bizonyult. Kivirulnak az eredmények, érnek a gyümölcsök és ebben a pillanatban, amikor az első nagy siker csillant meg a szemünk előtt, csak azt lehet megállapítani, hogy nincs lehetetlenség a világon és csak azt lehet mondani, hogy megfeszített erővel, elszánt akarattal, ha kell súlyos pénzáldozatokkal is, de haladnunk kell a sikernek ezen a nagyszerű útján, mert erről az oldalról fénylik a jövő.

Összeomlott panaszok a hiteles adatok tükrében

Kerekasztal-konferenciát tart Budapest a környékbeli városokkal

Valótlan számok, alaptalan vádaskodások, kihívó fenyegetések a fővárossal szemben

A pesti vármegyeházán most készül az a felirat, amelyben a vármegye a kormánytól nem kevesebbet kér, csak annyit, hogy *rendelje el* a fővárosi kövezetvám 50 százalékos leszállítását, továbbá *kötelezze* a fővárost, a „Beszkárt tulajdonosát", hogy *a pestkörnyéki városokban is léptesse életbe a kisszakaszos villamosjegyeket.* A felterjesztéssel egyidőben furcsa mozgolódás van a környéki városokban. Ujpesten *felújították a vámháború, az ellenvám jelszavát,* más városok

meg akarják tiltani, hogy a főváros az élelmiszerek után fogyasztási adót szedjen.

Megállapíthatóan központi irányításra mozgalom indult egyszerre öt városban, hogy *a fővárost „jogosulatlanul szedett" inségjárulékok visszafizetésére kötelezzék.* Ezenkívül mint szelíd szemrehányás hangzik el az a vád, hogy *a főváros, mint munkaadó, törvényellenesen tartja meg magának a környéken lakó fővárosi alkalmazottak kereseti adóját.* Azt nem is említjük, hogy a környékbeli sajtó egyrésze diadalittasan számol be arról, hogy *„a környék tízéves harca térdre kényszerítette a fővárost"* és helybeli közéleti nagyságok örömükben egymás vállát veregetik az elért „nagy diadal" fölött. Mindez pedig azétr történik, mert *Huszár* Aladár főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester az igazságnak megfelelően megállapították, nyilatkozatukban, hogy

a főváros mindig jóindulattal kezelte a környék ügyeit

és az ismétlődő támadások ellenére is

hajlandók leülni a tárgyalóasztalhoz és meghallgatni a környékiek panaszait.

Kétségtelen, hogy a főváros vezetőinek „békülékeny" nyilatkozatait a környékbeli városokban *félreértették.* A főváros nem mint vádlott akar leülni a környékiekkel, hanem az eddigi jóindulattal módot akar adni arra, hogy a sokat hánytorgatott panaszokat a környékiek előterjeszthessék.

Igaz, hogy félmillió lélek él a főváros környékén, de az is igaz, hogy *ezek nagyrészének Budapest, vagy annak közelsége biztosít kenyeret, kultúrát, jó közlekedést.* Mindazért, amit nyujt, nem az állandó támadást érdemli meg, hanem — a kórházkérdést nem is említve — *hálát.*

A *Fővárisi Hírlap* a *pestkörnyéki kerekasztal-konferencia* összeülése előtt a legsúlyosabb panaszt, a leggyakrabban hangoztatott vádat vizsgálta meg és hiteles adatok alapján bebizonyítja az alábbiakban, hogy *az ilyen irányú vádaskodás nemcsak alaptalan, de lelkiismeretlen is.*

A vád, amelyet iparosvezérek, vármegyei bizottsági tagok, sőt pestkörnyéki polgármesterek is hangoztatnak sajtóban és gyüléseken egyaránt, a következő: *„A főváros évente 10 millió pengővel károsítja meg a pestkörnyéki ipart, ennyit présel ki belőle kövezetvám címén a vámvonalakon."*

Ezzel szemben a tényállás ez: A főváros városi vám címén az idén *6,300.000 pengő bevételt irányzott elő.* Ebből az összegből *3,600.000 pengő az államvasutakon,* tehát távolabbi vidékekről szállított áruk után folyik be. A volt délivasúti vonalakon szállított áruk után a *vámbevétel 180.000 pengő,* a hajózási vállalatok útján érkezett áruk után együttesen *800.000 pengő,* a közraktárakból hozott áruk után *40.000 pengő,* a HÉV. vonalain hozott áruk után *120.000 pengő* a vámbevétel, marad tehát

a vámhatárokon át hozott és megvámolt áruk után 1,559.000 pengő.

Ebből az utóbbi összegből — pontos hivatali statisztika szerint — legalább 600.000 pengőt le kell vonni, ennyit fizetnek ugyanis *a távolabbi vidékekről érkező autók és parasztszekerek.* Ezek után — beszámítva a HÉV.-vonalakon szedett vám nagyobbik részét is — *legfeljebb egymillió pengő lenne az a vámösszeg, amit évente a pestkörnyéki iparosok, kereskedők és közeli őstermelők fizetnek a fővárosnak.* Ime, a tízmilliós vádból annak egytizedrésze lett, ha pedig a pestkörnyéki nagy gyártelepek vámtételeit is kikapcsoljuk, *még kevesebb.*

De álljon itt a legfrissebb adat: a most elkészült 1932. évi zárszámadás kimutatja, hogy

a főváros tavaly még a 6,300.000 pengős bevételt sem érte el: a vámbevétel 5,750.000 pengő volt,

tehát a pestkörnyékiek 10 millió pengős vádja néhányszázezer pengős tételre zsugorodik össze. A vámbevételeknél ugyanis *erős eltolódás mutatkozik a távolabbi vidék rovására* s a szorosan környéknek vett városokra és községekre még kevesebb esik. Ennyi *vámvédelemmel* pedig tartozik a főváros saját iparosainak és kereskedőinek.

A következtetés után a második „súlyos sérelem"

a fogyasztási adó.

Ebből 12 millió pengő bevételt várt a főváros közönsége. Kiesik 3 millió pengő a borfogyasztási adó leszállítása miatt, további 2 millió pengő elmarad a gazdasági válság következtében, marad 7 millió pengő. Itt nem is kell adatokat felsorolni. *Ugyanezeket a fogyasztási adókat, azonos kulcs alapján valamennyi környéki város és község is szedi saját területén.* Az ebből származó jövedelem egyik főpillére a városok és községek költségvetésének.

Milyen elkölcsi igazság alapján kifogásolják ezeket az adókat azok, akik maguk is szedik, de a fővárosnak ugyanezt megtiltani szeretnék?

Az összehivandó „kerekasztal-konferencia" zöld posztójára kívánkozik

a kereseti adó is.

A környéki hadvezérek tagadják, hogy a környékiek nagyrésze Budapesten keresi a kenyerét, keresetét pedig otthon költi el. Ugyanekkor a kispesti polgármester azt panaszolja, hogy *magának a fővárosnak 1500 olyan alkalmazottja van, aki Kispesten lakik.* De mert különböző üzemeknél és intézményeknél vannak a kispestiek és nem érik el minden intézménynél az ötvenes létszámot — a törvény szerint csak ilyen esetben kell a lakóhelyet jelentő városnak átutalni a kereseti adót — a főváros természetesen *nem adja át az érdekelt alkalmazottak egy részének az adóját.* Kispest most követeli, hogy a főváros munkaadói minősége összesíttessék, *egy munkaadónak* számítson és akármelyik üzemnél vannak a kispestiek, 1500 alkalmazott után utalja át neki a kereseti adót. Ugyanaz a Kispest követeli ezt, amely az országban

elsőnek határozta el, hogy közmunkáinál helybeli iparosokat és munkásokat kell alkalmazni..

Ezek a főbb panaszok, amely a hiteles adatok tükrében egyszeriben elcsöndesednek. Hozzájuk csatlakozik még több hasonló, de szintén alaptalan kifogás. Ilyen az is, hogy a főváros jogtalanul vetette ki

Budapesten lakó, de a környéki gyárakban alkalmazott tisztviselők inségjárulékát.

Ujpest 300, *Kispest* 250, *Pestszenterzsébet* 120, *Budafok* 80, *Rákospalota* 60 ilyen tisztviselő adóját akarja visszakérni a fővárostól, de ezek a számok is *hasonlítanak a kövezetvám számaihoz.*

Ujpest ellenvámhatár felállításával fenyegetődzik. Ilyen vámszedésre a törvény értelmében *nincsen joga.* Az őstermelőkért lelkesedik most minden város és védeni akarja őket a főváros „kegyetlen" piacrendészete ellen, de elfelejtik, hogy

mi van a környéki piacokon,

hogyan átkozódtak Pesterzsébeten, mikor az új városi vásárcsarnokot ott megnyitották, Ujpesten pedig napirenden vannak a „kofalázadások", mert az árusokat régi helyeikről új piacokra küldik.

A főváros vezetői megigérték, hogy a pestkörnyéki panaszok ügyében leülnek tárgyalni a megye és a környéki városok vezetőivel. Vajjon milyen újabb „sérelmeket" fedeznek majd fel a környékbeliek, hogy a „tízéves harc" folytatására ürügyet találjanak?

Kenyérdrágítási tragi=komédia három felvonásban

A happy end: emelés az egész vonalon

A humorral határos érdeklődéssel figyelte a közelmultban a főváros közönsége azt a színjátékot, ami a *kenyér* körül játszódott le a pékek ipartestületében. Emlékezetes, hogy néhány héttel ezelőtt a pékiparosok a kenyér megdrágítását határozták el és a fogyasztók minden jogos felzúdulása ellenére, *felemelték a legprimérebb élelmicikk árát.* Éjjel-nappali viták és csatározások előzték meg a jól kitervelt akciót, amelyhez azonban csodálatosképpen nem csatlakozott Budapest egyik számottevő üzeme: *a Perl-kenyérgyár.* A pékipartestület megfenyegette a renitens szaktársat, de Perlék nem ijedősek. Különben is abban reménykedtek, hogy olcsóbb áraikkal jelentékenyen megnövelik forgalmukat.

Az *előjáték* után következett a drámai fordulatokban gazdag cselekmény első felvonása. Névtelen feljelentés után hajnali 5 órakor megjelent a „renitens" üzem telepén a vegyes bizottság, amely az ipartestület titkárából és a felügyeletet gyakorló előljáróság kiküldötteiből állott. A bizottság megállapította, hogy *a péküzem dagasztási munkájában résztvesznek a maszatoskezű kocsisok is, akik*

közvetlen az istállóból, a lovak ápolása és a trágyázási műveletek elvégzése után mentek a dagasztás színhelyére.

Ezt a nem éppen étvágygerjesztő eljárást ott a helyszínén állapította meg a bizottság. Most aztán következett *a folytatás:* a súlyos egészségügyi kihágás miatt *eljárás indult a gyár ellen.* A rendőrbíróság letárgyalta ezt az ügyet, de nem tudott ítéletet hozni, mert olyan szakkérdések merültek fel, amelyek az arra hivatott véleményező hatóság döntését kívánták. A rendőrhatóság tehát átiratot intézett az Iparkamarához és megkérdezte, hogy *a kocsisok szakmunkásnak tekinthetők-e, mert ha igen, úgy eljárásnak nincs helye, ha pedig illetéktelenül vettek részt a kenyér előállításának munkájában, akkor a büntetés nem fog elmaradni.*

A *harmadik felvonás* most a szokásos happyend-et ígéri. Időközben a *Perl-gyár* rájött arra, hogy nincs értelme a maga szempontjából annak, ha kivonja magát a kenyérdrágítás nyújtotta előnyökből és *hajlandónak mutatkozott kilónkénti 2 filléres tétellel az áremelő fronthoz csatlakozni.* Az ipartestület most már nem olyan szigorú és kevésbé sürgeti az eljárás befejezését, amely egyelőre szünetel is. A befejezés nem várat sokáig magára: újabb két filléres drágítás a Perl-gyár részéről és ezzel *a vigjáték után a függöny összemegy.*

Megindul a versengés a tisztviselői állások betöltéséért

Elsőbbségük van a már behelyettesített tisztviselőknek — Újabb vezető állások üresednek meg a közeljövőben — Tömeges előléptetések és kinevezések az őszi hónapokban

Nagy megelégedést váltott ki a főváros tisztviselői karában a belügyminiszternek az a leirata, amelyik lehetővé teszi, hogy *a megüresedett tisztviselői állások betöltésre kerüljenek.* Tudvalevő, hogy az errevonatkozó tilalmat két évvel ezelőtt állitották fel és el kell ismerni, hogy a *Liber* Endre alpolgármester nevéhez fűződik az érdem, amelyik most örvendetes változást hoz ezen a téren. Az alpolgármester az elmult héten hosszabb tanácskozást folytatott a belügyminisztérium illetékes szerveivel és sikerült is olyan megállapodást létesiteni, amelynek a révén *megnyílik az előmenetel lehetősége a tisztviselőtársadalom előtt.*

A nagyjelentőségű elhatározás további fejleményeiről a

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Számos nyugdíjazás és elhalálozás következtében jelentős mennyiségű állás üresedett meg az elmult két esztendő alatt. Az elnöki ügyosztály kimutatása szerint

47 megüresedett állás és 120 behelyettesített állás vár végleges betöltésre,

közöttük több olyan előkelő pozició is, mint az *árvaszéki elnöki állás,* egy *tanácsnoki* állás, két *főjegyzői* állás és még több az alsóbb kategóriákban.

— A jelölés, illetve a közgyűlési, vagy a tanácsi választás az arra hivatott szervek mérlegelésétől függ, azonban mértékadó körök hangulata szerint az elintézés alkalmazkodni fog ahhoz az elvhez, hogy

az állások betöltésénél figyelembe veszik a már eddig ténylegesen végrehajtott behelyettesítéseket.

A többi állásoknál a rangsor és az érdemek azok, amelyek a választást, vagy a kinevezést eldöntik.

— Az állások betöltésére vonatkozó pályázatokat a főpolgármester, illetve a polgármester fogja kiirni, nem tartjuk azonban valószínűtlennek, hogy a *tömeges véglegesítésekre csak akkor kerül sor, amikor további állások megüresedésére lehet számitani.* Köztudomású, hogy

az őszi hónapokban újabb vezetőpoziciók üresednek meg nyugdíjazások révén és így a tisztviselők előmenetele ekkor vesz nagyobb lendületet.

Erre az elhatározásra azért hajlik a főváros vezetősége, mert nagyobbszámú állások betöltése esetén *nem kell tartani a szokásos kiélezett versengéstől,* amely mindig károsan érezteti átmeneti hatását az adminisztráció menetében.

*

Magától értetődik, hogy a belügyminiszteri rendelet nyomán, máris neveket kombinálnak a különböző állásokra. Tárgyilagosan meg kell állapitani, hogy *minden kombináció ma még korai, mert a döntő szót a főpolgármester és a polgármester elhatározása fogja kimondani.*

Elkészült a szabályrendelet, amely az üzemeknél betöltendő állásokról intézkedik

Az üzemeknél gyakornoki állásokat is szerveznek

A belügyminiszter leiratban értesitette a főváros vezetőségét, hogy a száz gyakornoki állás rendszeresitéséhez hozzájárul és hogy megengedi a fővárosnak a 120 helyettesítés útján betöltött és 47 tényleg üresedésben levő közigazgatási állás végleges betöltését. A miniszteri leiratban azonban *nem esik szó az üzemeknél és az intézményeknél üresedésben levő állások betöltéséről,* holott ilyen is igen jelentős számban van nyilvántartva a fővárosnál.

Ezeket az állásokat, amelyek közül első helyen a két nagy közüzem, az elektromos- és gázművek vezérigazgatói székét és a tűzoltófőparancsnoki állást kell megemliteni, nemcsak a kormány generális tilalma miatt, nem töltötték be, hanem főleg azért, mert *az egyes állások hatáskörét, a megbízás időtartamát a főváros törvényhatósági bizottságának új szabályrendelettel kell megállapitania.* Az új szabályrendeletet, mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyről* értesült, *Szemethy* Károly tiszti főügyész már *elkészítette* és azt a közejövőben az autonómia illetékes fórumai fogják tárgyalni.

— Az új szabályrendelet, — mondotta informátorunk, — az üzemeknél, intézményeknél, intézeteknél, közműveknél levő állások mindegyikét *pontosan körvonalazza,* leszögezi az egyes állások hatáskörét, a megbízások időtartamát, illetményeit és azonkivül

pontosan megállapítja azt is, hogy miképpen történik az egyes állások betöltése.

— Generális elv az, hogy az üzemek és intézmények vezető állásait, igy például a vezérigazgatói helyeket, *a tanács tölti be választás útján,* mig a többi állásokra a polgármester nevez ki, bizonyos esetekben pedig

a döntés az üzemigazgatóságok kezébe kerül

azzal a megszorítással, hogy az üzemigazgatóság előzetesen köteles kikérni a polgármester állásfoglalását.

Munkatársunk érdeklődött az *üzemi gyakornoki helyek* szervezésének kérdése iránt is és a következő felvilágositást kapta:

— Az egyes üzemigazgatóságok már foglalkoztak az üzemi gyakornoki állások megszervezésének kérdésével, azonban megvárják, amig a közigazgatási gyakornoki állások kérdése elintézést nyer. Előbb még

letárgyalják az üzemi státus- és illetményszabályzatot, amely pontosan lerögzíti az üzemi tisztviselői látszámot,

és a státus kebelében már helyet szoritanak az üzemi gyakornokoknak is, akiknek számát körülbelül *ötvenben* kontemplálják. Az üzemi gyakornokok részben a műszakiak, részben az adminisztratív tisztviselői karhoz nyernek beosztást.

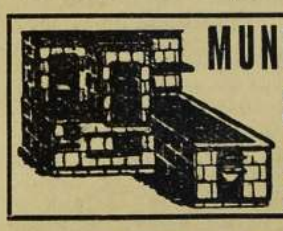
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.



A pneumatikus SKF „AUTÓKOCSI" ezeket az előnyöket még fokozza.
SKF Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Telefon 308-08 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 55 Telefon 402-78

Leukoplast
magyar gyártmány

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 9-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Erőteljes mozgalom indult a harmadik alpolgármesteri állás visszaállítására

Reparálni fogják a gyakornoki állások megszervezésével kapcsolatos korlátozásokat — Előtérben az egységes közlekedés megvalósítása — Változatlan lelkiismeretességgel folytatja a polgárság megszervezését az Egységes Községi Párt

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter az elmult héten leküldötte a polgármesternek a gyakornoki állások szervezéséről szóló szabályrendelet jóváhagyását, amely most már lehetővé teszi, hogy a diplomás ifjúság elhelyezése érdekében eredményes és gyors intézkedések következzenek. A leiratnak az a rendelkezése, amely a 100 gyakornoki állás egyidejű engedélyezésével az ideiglenes hivatalnoki létszám megfelelő apasztását írja elő, — *tagadhatatlanul vegyes érzelmeket keltett.* Várospolitikai körökben, valamint az ifjúsági szervezetek tömörüléseiben is úgy látják, hogy ez a megoldás csak részben kielégítő, tehát a rendelkezések módosítására, vagy liberális kezelésére van szükség.

A diplomás ifjúság elhelyezkedésének problémáját, illetve a fővárosnak az akcióba való bekapcsolását *Kozma* Jenő kezdeményezte, aki *a közigazgatási bizottság emlékezetes ülésén lendületes beszédben mutatott rá a nemzetnek az ifjú generációval szemben fennálló tartozására.* A fővárossal kapcsolatos elhelyezkedési lehetőségről folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szabályrendelet jóváhagyása, illetve annak módosítása kétségtelenül *alatta marad a várakozásnak,* mert

elképzelésünk mindig az volt, hogy 100 gyakornoki állást nyitunk az ifjúság előtt és alkalmat adunk ahhoz, hogy a dolgozni akaró új generáció íróasztalhoz jusson a székesfőváros közigazgatási apparátusában.

Amint a leiratból látom, a kormányhatóság *financiális szempontokat* mérlegelt, amikor a főváros háztartásának lehető kímélésével korlátozta a gyakornoki állások rendszeresítését. *Ez a hiányosság azonban reparálható* és ebben az irányban a magam részéről minden lehetőt el fogok követni.

— A belügyminiszternek az a határozata, amely a megüresedett állások betöltését engedélyezi, kivételes jelentőségű a tisztviselői kar szempontjából. Amióta a tiltó rendelkezések életbeléptek, el volt zárva a lehetőség az előmenetel elől és most, hogy több mint 170 állás vár betöltésre:

széles alkalom nyílik a tisztviselői kar minden rétegének ahhoz, hogy megérdemelt előléptetését szorgalmazza.

Helyeslem, hogy a polgármester aránylag rövid terminust szab az állások betöltésére és hiszem, hogy *még a nyári hónapok előtt megkapják munkahelyüket a gyakornokok és megérdemelt előléptetésüket a közigazgatási tisztviselők.*

—

Megemlítettük *Kozma* Jenő előtt, hogy a várospolitikai közvélemény a belügyminisztertől a *harmadik alpolgármesteri állás visszaállítását* is várta. A jóváhagyó leirat azonban ezt a kérdést nyitvahagyta, holott mindenki érzi a felügyeleti munkakör megosztásának sürgős szükségét.

— Szükségesnek tartottam — mondotta erről *Kozma* Jenő — hogy a leirat után megsürgessem a harmadik alpolgármesteri állás visszaállítását és *felhívtam a belügyminiszter úr figyelmét a mai tárthatatlan állapotokra.* Ha szembenézünk a városházi adminisztráció mai helyzetével, akkor azt látjuk, hogy

a két alpolgármester kizárólag akták aláírására szenteli munkaidejének túlnyomó részét és nem jut elég idő ahhoz, hogy az ügyosztályok felügyeletét a tőlük megszokott, mindenre kiterjedő figyelemmel ellássák.

Tekintetbe kell venni, hogy az ügyosztályok számát az új törvény szaporította, ugyanakkor pedig *nem gondoskodott a harmadik alpolgármesteri pozició intézményes visszaállításáról,* holott az észszerűség és a gyakorlat ezt feltétlenül megkívánja. Eredményes adminisztráció és általában a községi gépezet símább funkciója csak úgy képzelhető,

ha az ügyosztályok reviziója több felelősség között oszlik meg

és ezért mindent elkövetünk olyan irányban, hogy a harmadik alpolgármesteri állás minél előbb betölthető legyen.

—

Felvetettük a kérdést, hogy *mikor tart ülést a közlekedési bizottság,* amelynek hatáskörébe most több fontos ügy elintézése hárul.

— Közlekedési vonatkozásokban nem történt olyan esemény, amelyik a közlekedési bizottság véleményező állásfoglalását meg kívánta volna és ezért szünetelt a bizottság munkája. Most mindenesetre szükségesnek tartom a bizottság összehívását, hogy az ügyosztály részéről gondosan előkészített javaslatokat és ügyeket

— amelyek közül első helyen említem a közlekedés egységesítésére vonatkozó általános elgondolásokat —

megvitassuk. Állást foglalunk a kisszakaszjegyek és általában az olcsóbb utazási lehetőségek fokozatos kiterjesztése mellett és természetesen javasoljuk a pótkocsikon való dohányzás bevezetését is. *Kényelmi újításokról van szó,* amelyeket a közönség érdekében feltétlenül megvalósítunk.

—

Végül a *fővárosi politikai szervezkedésre* tereltük a beszélgetést:

— Amilyen gyorsan támadt, olyan gyorsan el is mult az izgalom — úgymond — mert mindenki tisztában van azzal, hogy

a haladó szellemű, hazafias polgári szervezkedés az Egységes Községi Polgári Párt kezében a legjobb helyen van.

Azok, akik pártbomlást, vagy frontszakadást vártak, alaposan csalódtak, mert ezt kizárja az a harmónia, amely az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *kormánypárt* között változatlanul fennáll.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a húsvét utáni városházi kampányban kimagasló szerepet játszik *a pénzügyi és gazdasági kérdések megvitatása,* amelyre úgy a tanácsüléseken, mint a sorozatos közgyüléseken feltétlenül sor kerül.

Üzembérleti szerződéssel jut szorosabb összeköttetésbe a főváros a bánhidai centráléval

A tulajdonjogban nem történik változás — A polgármester jelentést tesz a tanácsnak a tárgyalások eredményéről

Legutóbbi számában jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a bánhidai erőmütelep és a városháza vezető tényezői között beható tanácskozások történtek. A megbeszélésen *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter elnökölt és résztvett azon *Tormay* Géza államtitkár, *Borvendég* Ferenc alpogármester, az Elektromos Művek műszaki igazgatói, továbbá a várospolitikai többség reprezentánsai.

Jeleztük annakidején, hogy

a tanácskozáson tisztázták az önköltségi egységárak kérdését és megállapították, hogy nincs lényeges eltérés a kelenföldi és a bánhidai telepek termelési áraiban.

Ezt követőleg *elvi megegyezés* jött létre oly értelemben, hogy a főváros szorosabb kapcsolatba kerül a dunántúli üzemmel és mint legnagyobb fogyasztó *közelebbi beleszólást kap a bánhidai energia-állomás irányításába.*

A nagyjelentőségü tárgyalásokról számos *ellentétes híradás* látott napvilágot és ezért felvilágosításért

a kereskedelmi minisztériumhoz

fordultunk, ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindenekelőtt azt a *tévhitet* kívánjuk helyreigazitani, hogy a főváros *megvásárolja* a bánhidai centrálét. Az ilyen természetü kívánság nem egyszer felmerült az elmult évek folyamán, azonban a *Dunántúli Villamossági R. T. ezt a megoldást nem vállalja.* Figyelembe kell venni, hogy

a bánhidai centrálé a maga hatalmas teljesítményével döntően befolyásolja az egész ország energiagazdálkodását, amelynek irányitása országos jellegü feladat.

Ugyancsak nem bizhatja az állam a fővárosra a vasúti áramszolgáltatások ellátását, valamint a Budapesttől távol eső Dunántúl országos fontosságú elektrifikálási tervének végrehajtását sem. A főváros legnagyobb fogyasztó ugyan, de *ez önmagában nem ok arra, hogy a termelési eszközöket birtokába vegye.*

— A helyzetet abban rögzithetjük, hogy

üzembérleti szerződés megkötése áll előtérben és az erre vonatkozó tárgyalások néhány héten belül befejeződnek.

A centrálé tulajdonjogának átadása nem időszerű és arra sor nem is kerül.

—

Érdekesen világitották meg

a városháza illetékes helyén

a bánhidai probléma várható fejleményeit:

— Az évek óta folyó tárgyalások során csak *ideiglenes megállapodások* kötötték egymáshoz a két érdekeltséget: a fővárost és a bánhidai telepet. Az üzembérlet terve nem újkeletü és még élénk emlékezetben van a törvényhatósági tanácsnak az a határozata, amelyik

még az elmult nyáron utasitotta a polgármestert, hogy a Dunantúli Villamossági Részvénytársasággal folytassa tárgyalásait és azok eredményéről jelentésben számoljon be.

A polgármester a husvét előtti időkben sürün tanácskozott a megoldási tervekről és most jut abba a helyzetbe, hogy a tanácsot részletesen tájékoztassa.

— *A bánhidai telep tulajdonjogának átvételéről nem lehet beszélni,* mert tudvalevő, hogy a Talbot-csoport kölcsönnyújtásával egyidejüleg a részvénytársaság nevére szóló *kötvényeket* bocsájtották ki, amelyeket

a tulajdonjogban beálló változás esetén új kibocsájtással kellene pótolni.

Ez a művelet óriási költségeket és elsősorban új szerződést kíván, amelyre *a mai viszonyok között a főváros nem vállalkozik.* Az üzembérlet sokkal könnyebb megoldást jelent és módot nyújt az összes érdekelteknek ahhoz, hogy *a centrálé irányitásába megfelelő súllyal beleszólást nyerjenek.*

*

A bánhidai telepnek szombaton érdekes vendégei voltak: *Jakoncig* dr. osztrák kereskedelmi miniszter kíséretével megtekintette az ország legnagyobb energia-állomását, ahol *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter, *Tormay* Géza államtitkár, *Schimanek* Emil és *Verebély* László müegyetemi tanárok szakszerü magyarázatokkal ismertették a telep működését. Utközben bemutatták az osztrák vendégeknek a *komárom—budapesti villamositott vasutvonalat,* valamint az üzemben lévő *Kandó*-rendszerü villamos mozdonyokat. A bánhidai centrálé megtekintése után az osztrák kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy *őszinte csodálatát vívta ki a bánhidai telep, amelynek mintája után Ausztria is folytatja az elektrifikálás megkezdett munkáját.* Az már befejezett tény, hogy Bécs és a magyar határközötti vasutvonal villamositási szolgálatában *a Kandó-féle mozdonyokat fogják alkalmazni.*

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-6-52.

Ujlaki és a terrenol pala
MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA FELÜLMÚLHATATLAN
ASBESTPALA-ÉRTÉKESITŐ Kft.
BUDAPEST, VI. VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.

PÁRT és KLUB

Huszár Aladár főpolgármester a nemzeti egységről. A *Ferencvárosi Nemzeti Egység Pártjának* négyszáz terítékü társasvacsoráján *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos, *Andréka* Károly, *Erődy* Kálmán, vágvecsei *Wellisch* Andor, *Szentessi* József és *Tóth* András dr. felszólalásai után, akik névünnepe alkalméból köszöntötték *Usetty* Béla orsz. képviselőt, *Huszár* Aladár főpolgármester nagyhatású beszédet mondott. Ez a nemzet, — mondotta, — amely kiállotta az évszázadok vérzivatarát, csak akkor pusztulhat el, ha fiai egymás ellen acsarkodnak és gyűlölködnek. *Az isteni gondviselés sorscsapásai észretéríthették a polgárságot* és ha kötelességteljesítésben, szeretetben, egymás megbecsülésében összeforr, amint arra példát mutat *Usetty* Béla és ferencvárosi polgársága, úgy a nemzeti vágyak teljesülése nem maradhat el. *Usetty* Béla köszönetet mondott az üdvözlésekért és méltatta azt a lelkes, a nemzeti eszményeket szolgáló munkásságot, amelyet a Ferencváros polgársága társadalmi és felekezeti harmóniában másfél évtized óta kifejt. Minden ékverési kísérlet jobb és bal felől meghiusul a polgárok józanságában és hagyományainak tiszteletében, az ország igazi érdekének fölismerésén.

Kállay miniszter a Belvárosi Polgári Körben a főváros polgárság érdemeiről beszélt. A *Belvárosi Polgári* Kör társasvacsorát tartott, amelynek különös jelentőséget adott *Kállay* Miklós földmüvelésügyi miniszter nagyszabású felszólalása. A társasvacsorán *Payr* Hugó is beszédet mondott, aki különösen kiemelte, hogy *Kállay* Miklós földmüvelésügyi miniszteri működésével hálára kötelezi a városi polgárságot. *Usetty* Béla után *Kállay* Miklós tartotta meg nagyszabású felszólalását. Mindenekelőtt azt hangoztatta, hogy a magyar közéletben a felébredt polgári öntudat, a polgári elhivatottság átérzése olyan nagyszerüségekben mutatkozik meg, amelyek előtt mindenkinek kalapot kell emelni. Az a fegyelmezett magatartás — mondotta a miniszter — amelyet a városi és falusi lakosság a súlyos megélhetési küzdelmek közepette tanúsít, arra kell, hogy késztesse a vezető pozíciók viselőit, hogy szent fogadalmat tegyenek arra, hogy mindent elkövetnek, hogy ezen a polgárságon segítsenek. Reményt és vigaszt fakaszt bennünk — mondotta — a jobb jövő iránt az, hogy *Európában mi vagyunk az az ország, amelyet annyira megtiportak, amely a legnagyobb veszteségeket szenvedte területben, népességben, természeti kincsekben* és ennek az országnak a népe, polgársága mindezek ellenére megőrizte a maga erényeit, higgadtságát, szellemi és kultúrális szinvonalát. Ebben az országban nincsenek olyan problémák, amelyek most feldulják Európa békéjét. Az erőskezü kormányzat összekovácsolta a magyar társadalom különböző rétegeit és ez lehetővé tette, hogy ma szinte *érdektelenül nézzük azokat az eseményeket, amelyek a többi országokban körülöttünk lezajlanak.* A béke, rend és nyugalom országa Magyarország és hogy ez így van, ez olyan érdeme a korábbi és a mostani kormányzatnak, amelyet nem szabad elfelejteni és amelyet az elfogulatlan történelem is meg fog örökíteni. Beszéde végén utalt arra, hogy *Magyarország az egyetlen, amelynek január-februári külkereskedelmi mérlege aktív.* Ez, valamint több más jelenség gazdasági helyzetünk kétségtelen javulásának biztató jele a fennálló nehézségek dacára is. A nemzetre remélhetően már nem várnak újabb megpróbáltatások: *a kormány és a polgárság közös törekvését, a nemzeti rekonstrukció betetőzését teljes siker fogja koronázni.*

Polgári Egység Klubja hétfőn este művészestélyt rendezett, amelyen nagyszámban vettek részt a tagok és hozzátartozóik. Művészi számokkal szerepeltek: *Uray* Margit zongoraművésznő, *Csóka* Béla operaénekes, *Bálinth* Árpád előadóművész, *Szilassy* Lujza operaénekesnő, *Németh* Ferenc és *Antony* Károly zongoraművészek, *Szentmihályi* Tibor operaénekes, *Kalmár* Évi és *Jagicza* Margit táncművésznők. Az előadások után társasvacsora volt, amelyen résztvett *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Andréka* Károly, *Orova* Zsigmond, *Dárdai* Ede, *Dósa* Ottó, *Csécsi-Nagy* Imre, *Faber* Fülöp, *Piazza* Győző, *Babarczy* István, *Szécsi* Ernő, *Szamek* Emil, *Csorna* Kálmán és sokan a klub és párt tagjai közül.

Nagy lépéssel haladnak előre az út- és csatornaépítési munkálatok

Az ügyosztály 6500 munkást foglalkoztat

Az út- és csatornaépítési ügyosztály az elmult hét csütörtökjén mutatta be a szakembereknek és a sajtó képviselőinek a folyamatban lévő munkálatokat. A bemutatón résztvett *Dörner* Gyula miniszteri tanácsos, a szakbizottság elnöke, *Király* Kálmán müszaki tanácsos és *Viola* Rezső műszaki tanácsos, akik szakszerüen magyarázták a munkaszakaszokon folyó munkálatokat. Mindenekelőtt a *Budaörsi-úti* csatornaépitkezést és burkolást tekintették meg, majd a *Városmajor* kertészeti rendezését, a *Draschefféle* terület parkozását, a *Hidegkúti-út* burkolását és végül a *Szentendrei-út* csatornaépítését.

A bemutatott munkálatokon kivül folyamatban van 15 útépitési, 16 csatornaépitési munka, kertészeti munkálatok, parkozások, útkarbantartások, vízlevezető árkok rendezése, beboltozások és csatornaszivattyútelepek üzemeinek karbantartási és tisztitási munkái. A felsorolt munkáknál a foglalkoztatott munkások száma: 6500.

A Budaörsi-út bauxit-cementbetoncsatornáit a *Magyar Általános Útépítő Rt.* készíti, azzal a céllal, hogy a szennyvizek és a csapadékvizek levezetése sikerrel járjon. A Budaörsi-út rendezését betonnal és trachittal szintén a *Magyar Általános Útépítő Rt.* vállalta. A nagy forgalom szükségessé tette, hogy a rossz makadám-burkolatot hézagmentes burkolattal cseréljék fel. A Hidegkúti-út rendezését bazalt-kiskővel és trachittal a *Danubia Müszaki Vállalat* végzi, mig a Nagykovácsi-út közti szakaszon a vállalkozó a *Palatinus Építő és Ingatlanforgalmi Rt.* A munkát szükségessé tette az út nagy forgalma és ezért végleges, hézagmentes burkolatot épitenek. A Szentendrei-út csatornaépitését a *Hirsch Mihály Rt.* végzi és a betonburkolások június elejére elkészülnek. A Szentendrei-út rendezése betonnal a *Palatinus Építő és Ingatlanforgalmi Rt.-ra* hárul és a hézagmentes burkolat biztositja ennek a nagyforgalmú útvonalnak a tökéletes rendezését.

A megjelentek nagy elismeréssel adóztak *Király* Kálmán müszaki tanácsnoknak, amiért gondos előrelátással ezeket a nagyforgalmú perifériális útvonalakat is modernizálja és az úthálózatot a főváros körül tökéletesíti. A felsorolt épitkezések 7 millió pengő munkaalkalmat jelentenek.

Kápolnát épít az olasz nemzet Budapesten pihenő hősi halottainak emlékére

A májusi hősi emlékünnepre 500 főnyi olasz frontharcos-csapat érkezik

A rákoskeresztúri katonai temetőben külön parcellát töltenek be *az olasz hősi halottak* sirjai. A főváros vezetősége mindenkor kegyelettel gondozta az olasz katonasirokat, amelyek száma megközelíti a négyszázat. Nemrégiben az olasz kormány azt az óhajtását fejezte ki, hogy *az egész ország területén levő olasz katonasirokat a budapesti hősi temetőbe helyezhessék át.* A főváros a legkészségesebben elősegíti a kegyeletes terv megvalósitását.

Az exhumálást már megkezdték és az év végéig körülbelől 1200-ra szaporodik az olasz hősi sirok száma.

Az egész országban mintegy 2500 olasz katona sirját számolták össze. Az exhumálás az idén csak részben történik meg, olyan helyeken, ahol elszórtan pihennek olasz hősi halottak. *A vidéki katonatemetőkből csak később szállitják át az elhunyt olasz katonák földi maradványait.*

A húsvéti ünnepek idegenforgalmában igen sokan Olaszországból is résztvettek, akik közül számosan főleg azért utaztak Budapestre, hogy az olasz katonatemetőt felkeressék. Az olaszok hősi temetőjének ideiglenes emlékművét a közeljövőben végleg emlékművel cserélik ki.

Az olasz kormány és az olasz társadalom ugyanis elhatározta, hogy kápolnát építtet a magyar földben pihenő hősi halottjaik emlékére.

Az idén egyébként szokatlanul nagyszabásúnak igérkezik a „Hősök Napjá"-nak temetői emlékünnepe. Ezt az ünnepséget szokás szerint május utolsó vasárnapján tartják meg és azon az *olasz frontharcos szövetség 500 főnyi csoporttal vesz részt.* Az ünnepség programját úgy magyar, mint olasz részről most állitják össze.



Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1928. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72. fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 3.
Telefon: 389—72.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 69. TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és gáz berendezések tervezése és készítése.

VÁRADI MIKLÓS
müorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

VITÉZ MÁTYÁSI BRUNÓ
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG ● TELEFON: 43-4-78
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZ.

Binaturin
a bélműködés természetes szabályozója

Lealkonyult a taxivállalatok konjunktúrája

Meddő kísérletezések a tarifa drágítására és a területhasználati díjak leszállítására — Az autóbuszhálózat kiterjesztése teljesen elvonja a közönséget a drága fuvarozástól

A budapesti autótaxi vállalatok, — élükön a *Haltenberger—Baross—Flórián* szövetkezéssel — állandóan panaszolják a városházán, hogy *az üzletmenet fokozatosan romlik és az üzemek fenntartása a legnagyobb nehézségekbe ütközik.* Ilyen előzmények után a kérések és követelések pergőtüzét indítják a közlekedési ügyosztály ellen. Emlékezetes még az a próbálkozás, amely *a 15—20 filléres pótdíj* bevezetésére kért engedélyt és a közelmultban az a másik kísérletezés, amelyik *a területhasználati díjak leszállítását* akarta keresztülhajszolni. Mindkét kezdeményezés megérdemelt visszautasításban részesült, mert a városházán nagyon jól tudják, hogy

a mai magas taxitarifák mellett még mindig akad megfelelő haszon a taxifuvarozók számára.

De ha a gazdasági viszonyok ezidő szerint némi visszaesést is okoznának, voltak bőségesen dús konjunkturális esztendők, amelyeket a *Haltenberger—Káldy* szövetkezés hosszú évekre kihatóan is kiaknázott. A vállalat bőségesen elég fedezetet gyűjtött a kitartásra.

Miután tehát az említett eljárások a kudarc jegyében végződtek, olyan puhatolódzás is történt, hogy *a főváros nem vállalná-e a protektor szerepét a pénzügyminiszterrel szemben.* A taxivállalatok azt kérték a fővárostól, hogy járja ki számukra az államkincstárnál

a motalkó után fizetendő kincstári járulékok elengedését,

mert így az üzemköltséget lényegesen olcsóbbítani lehetne. A főváros a kérelmet továbbította, a válasz pedig elutasító volt: a kincstár eltekintett attól, hogy *nemzeti ajándékot* juttasson a nagytőkés vállalatoknak és a szövetkezetbe tömörült fuvarozóknak.

El kell ismerni azonban, hogy a taxivállalatok már nem mondhatnak maguknak olyan pezsgő konjunktúrát, mint néhány évvel ezelőtt. A közönség tekintélyes tömegei lemondottak az autózás gyönyöreiről, mert utazásuk célját gyorsan és főleg olcsón elérhetik, a Budapestet ma már majdnem mindenütt behálózó autóbuszjáratokkal és

ninesenek ráutalva arra, hogy egy-egy útjukat halmozott pengőértékekben fizessék meg.

A taxifuvarozásra esetleg még szomorúbb jövő is vár, mert elhatározott szándéka a Beszkártnak, hogy *az idén 50 új autóbuszt vásárol áruhitelezés útján,* és ezzel Budapest minden városrészében rendszeresíti az autóbuszjáratokat. Nagy érdekességű változás készül a pestkörnyéki autobuszjáratokban is, amely szintén a szürketaxi néven ismert nagyvállalkozás üzletkörébe tartozik.

A BART koncessziója ugyanis két év mulva lejár és a fővárosnak meg nem másítható szándéka, hogy a környéki közlekedést is az Autobuszüzem feladatkörébe utalja.

Ilyen körülmények között az autótaxi-ipar a további elsorvadás útjára kerül, amelynek ellenszerét csak egyetlen arkánum biztosítja: *az olcsó tarifa, mert a mai méreteket a közönség nem tudja megfizetni.*

Megépül a jánoshegyi szálloda is, ha megvalósul a zugligeti függővasut terve

Részvénytársasági alapon teremtik elő a szükséges tőkét — A Beszkárt nem ellenzi a drótkötélpályát

Néhány héttel ezelőtt egy magánérdekeltség azt az ajánlatot tette a fővárosnak, hogy a zugligeti végállomás és a jánoshegyi kilátótorony között *elektromos üzemű drótkötélpályát épít,* ha erre a főváros engedélyt ad és a függővasút építéséhez szükséges területet is rendelkezésére bocsátja. A főváros vezetősége az ajánlatot, amely *Hantos* László mérnökvállalkozótól származik, mindenekelőtt a közlekedési ügyosztálynak és a Beszkárt igazgatóságának adta ki véleményezés végett.

Mos érkezett meg

a Beszkárt válasza,

amely a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a következőket tartalmazza:

— A Beszkártnak az az álláspontja, hogy a kért 40 év helyett a főváros csak *20 évre adja meg a vállalkozónak a koncessziót,* mert a főváros ilyen messzenyúló időtartamra a mai viszonyok között diszponálni alig tudna. A másik kikötés az, hogy

a főváros úgy a tervezést, mint az építkezést állandóan ellenőrizhesse és hogy a vállalkozót kötelezzék a tervek előzetes bemutatására is.

A főváros belszólást nyer a későbbi üzemvitel irányításba és nemcsak a viteldíjak megállapítását, hanem az üzemvitel egyéb vonatkozásait is ellenőrizné.

—

Az ajánlattal foglalkozott a városrendezési, valamint a közlekedési ügyosztály is. Ezeknél a fórumoknál sem történt komoly észrevétel a terv ellen. A főváros

a szükséges területet hajlandó a függővasút építéséhez átengedni.

Ennek ellenére, úgy látszik, mégis felmerült az építkezésnél olyan komoly akadály, ami bizonyos időre elodázza a terv megvalósulását. A vállalkozó ugyanis a drótkötélpálya állomásait *magánterületeken* akarja megépíteni, de ezekkel a telektulajdonosokkal még megállapodást kötni nem sikerült. A főváros viszont kikötötte, hogy a koncessziót csak akkor adja meg, *ha a szükséges területek megszerzését, illetve a szerződés létrejöttét a vállalkozó igazolta.*

A függővasút terve egyébként rokonszenves, mert a Jánoshegy megközelítése ma meglehetősen körülményes és így azoknak, akik a budai hegyvidék legszebb pontját fel akarják keresni, a svábhegyi fogaskerekű vasút végállomásától kell meglehetősen nagy utat megtennünk.

Érdekes, hogy a függővasút létesítésének hírére újra szőnyegre került a Jánoshegyen tervezett szálloda terve is. A főváros vezetősége *Becsey* Antal indítványára már korábban elkészittette egy kisebb szálloda terveit, amelynek fölépítése azonban pénzügyi akadályokba ütközött.

Most arról van szó, hogy

részvénytársaság formájában valósítják meg a jánoshegyi szállodát.

Mintegy másfélmillió pengő kellene ahhoz, hogy kétemeletes, százszobás, modern szálloda megépüljön. A terv kezdeményezői arra is számítanak, hogy a *Fővárosi Segitő Alap,* amely tagjai klimatikus üdültetésére tekintélyes összegeket költ, *hathatósan bekapcsolódik az akcióba* és egyik főrészvényes lesz. A szálloda- és vendéglős-szakma körében is élénk visszhangot keltett a kezdeményezés, amelynek élén komoly emberek állanak.

Interpelláció a legújabb szükséglakások furcsa bérlete miatt

A Fejér és Dános cég szükséglakás-bérletét tizezer pengővel túlfizették

Várospolitikai körökben sokat beszélnek mostanában arról a *különös szerződésről,* amelyet a szociálpolitikai ügyosztály kötött a *Fejér és Dános* építési vállalkozó céggel. Közismert, hogy a főváros a hajléktalanok számára magánbérházakban szerez szükséglakásokat, amelyeknek a béreit fizeti és beutalja a mindinkább nagyobb számban jelentkező inségeseket. Egy-egy lakás bérét *20—30 pengőben* határozták meg és máris többszáz lakást adtak át rendeltetésének.

A közelmultban jelentkezett a városházán a *Fejér és Dános* cég megbízottja, aki egy bérházukban több kislakást ajánlott fel. A meglepő csak az volt, hogy

szoba-konyhás lakásonként 43.50 pengős bért követelt,

amelyet az ügyosztályban magasnak találtak és hangoztatták, hogy 30 pengőnél nagyobb összeget senkinek sem fizetnek. A *Fejér és Dános* cég gyorsan segített a kifogáson és *a lakások szobái közé egy-egy falat emelt,* tehát a szoba-konyhás lakásokból két szűk kis helyiségű lakást alakított át, természetesen konyha nélkül. Az újabb ajánlat nyomban megszületett:

a „lakások" bérét most már egyenként 20, illetve 23.50 pengős áron kínálták,

amelyet az ügyosztályban elfogadhatónak találtak.

A cég kalkulációja kitünően bevált, mert *pontosan megkapták az eredetileg igényelt 43.50 pengős lakbéreket,* csupán papiroson szerepel a bérösszeg kisebb tételekben. 63 helyiség került így a főváros rendelkezése alá és csak csodálkozni kell azon, hogy

az ellenőrző közegek a szerződés megkötésekor aláírták ezt a furcsa megállapodást.

A számítások szerint 10.000 pengős károsodás érte a fővárost, amely miatt a *legközelebbi közgyülésen éles interpelláció fog elhangzani.*

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása *okleveles építészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*

MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE

Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Bérhengerlést

3 kerekü és tandemhengerekkel vallalunk.
Motor és Gépgyár **MARTOS és HERZ**
Budapest, VII., Erzsebet kiralyne-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
Május 6—15
Több mint ezer gyáros és iparos kiállító
Tömegáruk! — Minőségi cikkek!
Magyar mezőgazdasági exportárúk bemutatója
Exportüzlet pengő ellenében
Nagyszabású divatfelvonulások — Kozmetikai kiállítás — Repülőgép kiállítás — Bélyegkiállítás és bélyegtőzsde — Telepitési és építkezési kiállítás — Mintatanya — Öntözés, fásitás — Baromfi és apróállat kiállitás — Borcsoport — Kistipari galéria — Háziipari csoport
Nagyszabású utazási-, vizum-, szórakozási- és gyógyászati **kedvezmények a vásárigazolványok alapján** május hó 1—20-ig
VÁSÁRIGAZOLVÁNY és FELVILÁGOSITÁS kapható: Budapesten: a vásárirodánál, V., Alkotmány-u. 8. Vidéken és külföldön a vásár ib. képviseleteinél és a menetjegyirodákban

Herceg Esterházy Húsárugyár
kitünő gyártmánya a
„YESTOR"



Marhahús-kivonat!
Erőlevesek készitésére és kész ételek izének feljavitására.



Ételizesitő húskivonat! Kész levesek, főzelékek, mártások, becsináltak, saláták és húsok izesitésére és erősitésére!



Húsleves-kocka, 1/4 liter forró vízben feloldva, kitünő Esterházy-húslevest ad.

KÖZPONTI LERAKAT ÉS KERESK. IRODA
Telefon: 45-3-66. **Budapest., VIII., József-körút 41. sz.**

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: 41-5-07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Kövessük az osztrák példát!

Irta: KORÁNYI BÉLA redőnygyáros

Nagyjelentőségű lépést tett néhány nappal ezelőtt az osztrák szövetségi kormány: *azonnali hatállyal érvénybe léptetett olyan szükségrendeletet, amelyik a kézművesipar és a kiskereskedők munkanélküliségén segit, ugyanakkor pedig lehetetlenné tette a nagy gyáripar túltengését és a kisiparral szemben támasztott illetéktelen versenyét.* A rendelet értelmében tilos új gyárakat, gyárflókokat és különösen olyan osztályokat létesiteni, amelyek a kisiparnak konkurrenciát támasztanak. Tilos nagy áruházakat, vagy áruházflókokat megszervezni mindaddig, amig eme ipari, vagy kereskedelmi ágakban a túlzsufoltság megszűnik. A munkahiány folytán a meglévő kisipart és kiskereskedelmet új konkurrencia nem veszélyezteti, mert a törvény kizárólag a kisexisztenciák védelmét célozza. A szükségrendeletet, amelyet bátran ipari zárlatnak, vagy ha úgy tetszik, céhrendszernek lehet nevezni,

kormányunk nyomban átvehetné és a legsürgősebben életbeléptethetné,

mert enélkül az épitőipar, a kis- és középipar, valamint a kiskereskedelem továbbra is a mostohagyermekek szomorú szerepére van kárhoztatva.

Adatok állnak rendelkezésünkre, amelyek mutatják, hogy tőkecsoportok által pénzelt gyári vállalatok, gazdasági gépgyárak, vasgyárak, cementgyárak és textilgyárak *milyen irtó hadjáratot indítottak a kisipar ellen.* Ezek a gyárak a kisipari munkaterületeket erőszakos törtetéssel kisajátitják és önköltségi áron alul vállalják az épitőipar kisipari munkáit. Lehetetlenné teszik, hogy a kisiparos munkához jusson, ami végeredményben nem más, mint a kisipar tervszerint történő kiéheztetése és elpusztítása.

Előljárnak ebben a kisiparosok elleni hadjáratban a következő gyárak:

A *Melocco Cementgyár*, amely faparkett, redőny- és vasmunkát vállal.

A *Hutter és Schrantz* sodronygyár, amely tűz hely- és épületlakatos-munkát vállal, 12 havi hitelre.

A *Budakalászi Textilművek* (Klinger Henrik), amely napellenző vasszerkezeteknek készitését, ponyvaborítási munkáit és javitásokat vállal.

A *Hoffher és Schrantz Gépgyár* legutóbb a törvényhozás házában szekrényeket készitett, de vállal mindennemű épületasztalos, lakatos, kályhás és egyéb vasmunkákat is, hosszú kihitelezésre.

A *Magyar Államvasutak Gépgyára* készíti a különböző vaskályhákat és egyéb háztartási cikkeket.

Ismételten igazolni kívánom azt a tényt, hogy ezek a felsorolt gyári üzemek sohasem foglalkoztak kézműves jellegű iparcikkek előállításával és ma, amikor százezernyi kisiparos van munka nélkül, elvonják az áron alul vállalt szórványos munkaalkalmakat. Ez semmi egyéb, mint

a kis- és középipar kijátszása, sőt a kisipari területeknek a nagyipar kezébe való átjátszása.

A nehéz gyáripar könyörtelen magatartása a kisiparral és a 32 szakmát magábafoglaló épitőiparral szemben az eszközöket sem nagyon válogatja. Tudott tény, hogy a nehéz gyáripar 30%-kal olcsóbban kapja az exportcélokat szolgáló vasanyagot, a kompenzációs üzletei révén ugyancsak ennyivel olcsóbban az exportfát, ami könnyűvé teszi számára, hogy *lekonkurrálja a belföldi kisipart.*

Ezeket az anomáliákat szüntette meg Ausztriában a szükségrendelet, amelyik indokolásában kimondja, hogy amíg nincsen megfelelő munkaalkalom, addig nem szabad még inkább szétaprózni a kereseti lehetőségeket. Ha ezt a példát nálunk is követnék, úgy az épitőiparosok nagyon hálásak lennének a kormánynak. Rendkivüli időket élünk, tehát rendkivüli intézkedésekre van szükség.

Nem lehet és nem szabad a százezernyi kisiparosságot féltucat nagyipari vállalat szabad prédájául kiszolgáltatni.

A kisiparosság kiváló adóalany, a társadalmi rend fenntartó pillére és ezért megérdemli ez a réteg, hogy exisztenciájának védelmére azonnali intézkedést léptessenek életbe.

A *GyOSz*, illetve a *Vasművek és Gépgyárak Egyesülete* kebelébe tartozó mezőgazdasági gépgyárak a napokban eljártak a kereskedelmi kormánynál, hogy a *sok évtizedes multra, és nagy eredményekre visszatekintő közüzem.*

a Magyar Állami Gépgyár szüntesse be a mezőgazdasági gépek gyártását, mert a Kühne és a Hofherr és Schrantz a hazai mezőgazdasági gépek szükségletét teljesen ki tudják elégiteni.

A kormány határozata értelmében a MÁVAG megszünteti a mezőgazdasági gépek gyártását, holott negyedszázadon át gyártott, szállított és exportált elsőrendű gazdasági gépeket. Az épitőipar, a kisipar és a középipar *nem irigyli a nehéziparnak ezt az óriási sikerét,* de joggal elvárhatja, hogy a *Hoffher és Schrantz és társai,* amelyek sohasem foglalkoztak eddig kisipari munkákkal, ezeket a kisipari munkaterületeket hagynák meg a kisiparosoknak és ne várjanak addig, mig a magyar kormány *az osztrák példára, hatalmi szóval kényszerül a gyáripart a kisipari munkaterületekről kitiltani!*

Gergely Tódor kitüntetése. A kormányzó *Gergely* Tódort, az Első Magyar Általános Biztositó Társaság vezérigazgatóját, érdemes szolgálatai elismeréséül, *a II. osztályú magyar érdemkereszttel tüntette ki. Gergely* Tódor széleskörű tudásával és sokévtizedes gyakorlati tapasztalataival *a magyar biztositásügy európai nivóra való fejlesztése terén elévülhetetlen érdemeket szerzett. Gergely* Tódor megérdemelt kitüntetésével egyidejüleg a kormányzó *Molnár* Oszkárnak és *Balabán* Imrének, az Első Magyar Általános Biztositó Társaság ügyvezető igazgatóinak a *kormányfőtanácsosi* címet adományozta.

Az Első Magyar Általános Biztositó Társaság április 22-én tartotta 1932. üzletévi rendes közgyűlését, amely az 1932. üzleti év nyerségét 209,575.25 pengőben, az osztalékot pedig 8.— pengőben állapitotta meg.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára (Trust). Az április 22-én tartott közgyűlés jóváhagyta az 1932. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 4. sz. osztalékszelvénye május 1-től kezdve 5 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál. Az igazgatóságba új tagul *Straessle* József úr a Schweizerische Kreditanstalt, Zürich, vezérigazgatóságának tagja választatott.

A Nemzeti Takarék közgyűlése. A *Nemzeti Takarékpénztár és Bank Részvénytársaság* e hó 11-én tartotta 39. rendes közgyűlését báró tornyai *Tornyay* Rezső elnöklete alatt. A közgyűlés az összes előterjesztéseket tudomásul vette, a visszalépő igazgatóságot és felügyelőbizottságot újból megválasztotta és elhatározta, hogy a kimutatott 41,253.94 P tiszta nyereségből a rendes tartalék- és nyugdijalap megfelelő dotálása mellett —.*50 P osztalék fizettessék részvényenként* és a maradékos 2320.83 P új számlára vitessék elő.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank, *Schopper J. G. Részvénytársaság* igazgatósága a közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1932. évi 22,564.84 P tiszta nyereség új számlára vitessék át.

A Kisbirtokosok mérlege. A *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete* már régebben elkészült múlt évi zárszámadásaival és az igazgatóság úgy határozott, hogy a közeli napokban publikálja mérlegét. A hónap legutolsó napjaiban, legkésőbb azonban *május elejére* összehivják a rendes közgyűlést.

A Köztisztviselők Szövetkezetének közgyűlése. A *Magyar Köztisztviselők Fogyasztási-, Termelő- és Értékesitő Szövetkezetének* április 12-én volt 39. és 40. évi rendes közgyűlése, *Perényi* Zsigmond báró elnöklete alatt. Az igazgatóság évi jelentését és zárszámadásokat dr. *Teleki* István gróf ügyvezető-igazgató terjesztette elő, aki vázolta azokat a sulyos nehézségeket, amelyekkel a szövetkezetnek az elmult két esztendő alatt meg kellett küzdenie. Egyben rámutatott arra az örvendetes tényre, hogy ma már a szövetkezet a köztisztviselő társadalom érdekeit szolgáló gazdaságos, takarékos és valóban altruista szellemü üzletpolitikája következtében ismét a megerősödés és fejlődés utján van. A közgyülés mind az igazgatóság jelentését, mind a zárszámadásokat egy hangúan elfogadta, majd megválasztotta az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait.

A Hangya közgyülése. A Hangya Szövetkezeti Központ e hó 6-án tartott igazgatósági ülésén megállapitotta az 1932. üzletévről szóló mérleget és elhatározta, hogy a közgyűlést az Országos Központi Hitelszövetkezet közgyűlését és kongresszusát megelőző napon, ez évi junius hó első napjaiban fogja megtartani.

Példátlan érdeklődés a Nemzetközi Vásár iránt

Állandóan nagyobbitják a kiállitás területét — Másfélezer a kiállitók száma

A gazdasági válság és az annak nyomán keletkezett általános depressziót alaposan megcáfolja az a tolongás, amely a *Budapesti Nemzetközi Vásár* kiállitási területe felé irányul. A kiállitók száma már most túlhaladta a mult évi méreteket és nem csekély meglepetésre bekövetkezett olyan jelenség, amelyre senki sem gondolt:

az Iparcsarnok és a körülötte elfekvő terület megnagyobbitása a legsúlyosabb gondot okozza úgy a fővárosnak, mint a vásár vezetőségének.

Az eredetileg 12.000 négyzetméter területet 15.000 négyzetméterre szélesitették, ez azonban már most kevésnek bizonyul, mert a folyton jelentkező kiállitók sürgetően követelik a számukra szükséges helyeket.

A külországok csoportos felvonulásában először szerepel *Lettország* nagy iparával és kereskedelmével. Külön látványossága a vásárnak a *Magyar Exportintézet* hatalmas csarnoka, amely intézményre nagy szerep vár. Tudvalevő, hogy

a Nemzeti Bank a vásárexport tevékenységének alátámasztására 10 millió értékű úgynevezett árupengőt engedélyezett,

amely összeg a külföldi követelések transzferkaszszájában rendelkezésre áll. A *Magyar Exportintézet* bonyolitja le a nagyarányú külföldi vásárlásokat és gondoskodik a megfelelő elosztás és ellenőrzés végrehajtásáról is.

Komoly érdeklődés fordul a többi kiállitók felé is, akik között természetesen ezúttal is szerepel az *Idegenforgalmi Hivatal,* az Elektromosművek és a Gázművek. A látogatók már most ezerszámra jelzik érkezésüket a külföldről, úgy, hogy

a B. N. V. kiállitási időtartama az idegenforgalmi nagyhetet jelenti Budapest életében.

A főváros Idegenforgalmi Hivatala számbavette az összes szállodai férőhelyeket, ám mert az érdeklődés állandóan fokozódik: *megkezdette a magánlakások összeirását is, hogy a vásári látogatók elhelyezését akadálytalanul biztosithassa.*

Labriola
SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN-TÉR)
A kéthetes premierek szinháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTOL 4 PENGOIG

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomboritó és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árút legolcsóbb áron szállitunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

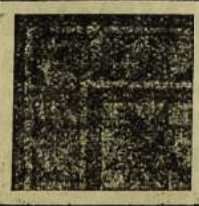
KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Rákóczy Imre dr. — miniszteri tanácsos. A kormányzó dr. *Rákóczy* Imre miniszteri osztálytanácsost, a miniszterelnöki sajtóosztály helyettes vezetőjét *miniszteri tanácsossá nevezte ki. Rákóczy* Imre egyike a magyar közélet legképzettebb embereinek és egyik büszkesége a magyar tisztviselői karnak. A miniszterelnökségi sajtóosztályban több mint egy évtizede működik és minden cselekedetében hozzáértéséről, ügyszeretetéről tett tanúságot. A sajtóvel szemben páratlan szolgálatkészséggel és kitűnő modorral végzi terhes és felelősségteljes feladatát, ami a legteljesebb megbecsülést vívta ki számára a magyar sajtó munkásai körében. Ugyanakkor a kormányzó dr. *Dulin* Eleket és *Pásint* Ödönt *miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki.* Mind a ketten régi, értékes munkásai a sajtóosztálynak, ahol tevékenységükkel őszinte megbecsülést biztosítottak a maguk számára.

Sipőcz polgármester és Borvendég alpolgármester húsvéti pihenőjükről hazaérkeztek. *Sipőcz* Jenő polgármester, aki a húsvéti ünnepeket Olaszországban töltötte, rövid üdüléséről vasárnap este hazaérkezett Budapestre. *Borvendég* Ferenc alpolgármester Balatonkenesén pihent, de hétfőn reggel újból átvette hivatala vezetését.

Tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön délelőtt ülést tart, amelynek napirendjén túlnyomóan kisebb jelentőségű folyó ügyek szerepelnek. A kerületi választmányokról szóló szabályrendelet módosításával, a Mátyás-templom restaurálásának elrendelését, a Csobánc-utcai új gyermekotthon építését, a községi iparostanonciskolák felügyeletének reformját, a kórházak orvosi, hivatalnoki, lelkészi, ápolói státusának újabb megállapítását, a tanítói kertészet díjleszállítását, a belvárosi főplébánia-templom végleges elhelyezését, a Petőfi Társaság kérelmét a főváros Petőfi-kötetének átengedése iránt, az izraelita hitközség hitoktatási segélyét, sok telekrendezési, városszabályozási és személyi ügyet tárgyal a tanács.

Blockner Izidor halála. A múlthét utolsó napján súlyos gyász érte a magyar sajtót: meghalt Blockner Izidor, a Blockner hirdetési iroda szenior főnöke, akit szerdán délelőtt temettek el országos részvét mellett. Blockner Izidort a magyar sajtó történetében külön lap illeti meg. Két esztendővel ezelőtt ünnepelte ötvenéves jubileumát és ez az ötven esztendő az, amely alatt a magyar ujságreklám páratlan utat futott meg. Blockner Izidor akkor lépett a szakmába, amikor az ujságüzlet még valósággal hőskorát élte és kevés embernek van annyi érdeme, mint neki, ennek az üzletágnak tökéletes és meglepő kifejlődése körül, európai színvonalra való emelése terén. Ötletekben gazdag, becsületes polgári, kereskedői gondolatokkal ékes munkája nem a saját számára, hanem a magyar sajtó számára termett érett gyümölcsöket. Nem egy gondolatát, nem egy újítását az egész európai sajtó tette magáévá és Blockner Izidor neve messze, túl a határokon is mindenhol megbecsült és tisztelt volt. Két héttel ezelőtt ünnepelte aranylakodalmát boldog családi körben, ahonnan most a kérlelhetetlen halál elragadta.

Kitüntették az Erzsébet leányárvaház igazgatónőjét. A kormányzó, a belügyminiszter előterjesztésére, megengedte, hogy *Krén* Margitnak, a székesfővárosi Erzsébet leányárvaház igazgatójának, a gyermekvédelem terén kifejtett értékes munkásságáért, elismerését tudtul adják. *Krén* Margit a székesfőváros gyermekvédelmi adminisztrációjának egyik legrégibb és legértékesebb munkatársa, aki mostani helyét megelőző éveken át az iskolanővéri intézmény vezetője és annak egyik megalapítója volt.

Törökországból fedezi a gázgyár a szénszükségletét

Megszűnik az évek óta tartó bizonytalan helyzet

A fővárosi Gázművek gázszénellátásának biztosítása végett a főváros négy tagból álló bizottságot küldött le Törökországba, hogy a helyszínen tanulmányozza az ottani szénbányák termelési viszonyait és szállítóképességét. A bizottság a napokban tért vissza útjáról, amelynek eredményéről

Véssei Ede dr.

a Gázművek vezérigazgatója a következőképpen nyilatkozott:

A polgármester úr megbízásából *Miklós* Ferenc dr. bizottsági taggal, a Gázművek igazgatóságának alelnökével, *Esztó* Péter bányamérnökkel, a soproni bányászati akadémia tanárával és *Gloetzer* József műszaki főtanácsossal, az óbudai gázgyár vezetőjével április 3-án keltünk útra annak megállapítása végett, vajjon az anatoliai szénbányák berendezése és szállítóképessége *alkalmas-e a székesfővárosi Gázművek gázszén-szükségletének biztosítására.*

— Megtekintettük a zonguldaki, kozlui és kandili-i szénbányákat és megállapítottuk, hogy

ezek a bányák és berendezésük alkalmasak arra, hogy gázszén-szükségletünket részben vagy egészben erről a bányavidékről fedezni tudjuk.

— A szállítás Brailáig vagy Galatzig *tengeri hajón* és onnan átrakás után *dunai uszályon* történik. Ezekkel a szenekkel már összel kísérleteket folytattunk, amelyek eredménye minden tekintetben kielégítő volt, mert ezeket a szeneket az eddig használt cseh gázszenekkel egyenértékűnek találtuk. — *Egyelőre 25.000 tonna török gázszenet kötöttünk le,* amit a bánya május—október hónapokban fog leszállítani.

A szén ellenértékét hazai mezőgazdasági és ipari termékek exportjával fogjuk kiegyenlíteni.

— A török bányákkal történt megállapodást igen nagy jelentőségűnek kell tekinteni, egyrészt azért, mert sikerült gázszén-szükségletünk beszerzése tekintetében más bányavidékkel is kedvező összeköttetést létesíteni, ami gázszénellátásunk biztonsága szempontjából fontos, másrészt, mert *a Törökországgal eddig is fennállott, de még eléggé ki nem használt gazdasági kapcsolatokat is kimélyítjük, aminek a magyar export szempontjából nagy jelentősége van.*

Az új lakbérszabályrendelettől régi sérelmeik orvoslását várják a segédházfelügyelők. Rövid időn belül a főváros illetékes szervei elé kerül a lakbérleti szabályrendelet, amely többek között új és méltányos helyzetet teremt a házfelügyelők és segédházfelügyelők javadalmazásának kérdésében is. A tervezet szerint a bérház jogszabályszerű munkáiért a bérlők által fizetni kötelezett munkabért, — a házbér 2 százalékát, — oly módon osztja meg, hogy *ennek kétharmada a házfelügyelőt, egyharmada pedig a segédházfelügyelőt illeti.* A segédházfelügyelők ennek kapcsán most felhívták a figyelmet arra, hogy a bérlők érdeke is megkívánja, hogy a segédházfelügyelő megkapja a megélhetéshez szükséges munkabért azokért a szolgáltatásokért, amelyeket a ház lakóinak közegészségügyi és köztisztasági érdekeiért kifejt.

Markos Béla előadása Bécsben. Dr. *Markos* Béla, Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának h. igazgatója „Frühlingsbericht aus Budapest" címen vetitettképes előadást tartott Bécsben a Bécsi Magyar Szövetség kultúrestélyén. Előadásában hosszasabban kitért az idegenforgalmi évad fontosabb eseményeire s több képet mutatott be a Nemzetközi Vásárról, a cserkészjamboree előkészületeiről és a „Gyöngyös bokrétáról".

A FANSz közgyűlése. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* tisztviselőosztálya jövő kedden, május 2-án délután 5 órakor tartja az Ujvárosháza közgyűlési termében ezidei rendes közgyűlését. A közgyűlésen *Liber* Endre alpolgármester, a FANSz elnöke tartja a megnyitóbeszédet, Budó Jusztin levéltárnok, szövetségi főtitkár pedig a multévi jelentést fogja ismertetni.

A Magyar Vörös Kereszt Egylet Terézvárosi Választmánya április 4-én tartotta ezidei rendes évi közgyűlését. A nagyszámban megjelent tagokat *Bayer* Antal kormányfőtanácsos, elnök, meleg szavakkal üdvözölte, majd *Wirnhardt* Ágoston dr. helyettes előljáró méltatta a Vörös Kereszt áldásos munkáját. *Halász* Miklós dr. alelnök megköszönte az áldozatkész hölgygárda tevékenységét és további működésre buzdította az egyesület tagjait. Az egyesület a Szinnyei Merse-utcai leányiskolában 30 szeretetcsomagot osztott ki a szegények között.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI figyelmezteti a lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözködések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: V., Honvéd-utca 22. szám alatt.

A Tabán rendezése a városrendezési bizottság előtt. A Tabán rendezési terve, amelyet a *Fővárosi Hirlap* mult heti számában részletesen ismertetett, szerdán már a városrendezési bizottság elé kerül, jövő héten pedig a tanács is letárgyalja a nagyszabású programot.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Ifj. Halász Hubert
épitési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. ss. Telefonszám: 33-5-42.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 ✱ Telefon: 68-9-20

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Teljes gőzmosódai berendezések és legújabb típusú szakmabeli gépek
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 115.
TELEFON: 62-5-23.
:: 25 év óta 2200 berendezés ::

LOPOS GYULA Budapest, III. Bécsi-út 85. Tel.: 62-5-05
Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és bútorok gyára

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ellen
Dr. EGGER MELLPASZTILLA
kitünő hatású

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Ruhaanyag-szállítást az Elektromosművek alkalmazottai részére: Textilipari feldolgozó és értékesítő szövetkezet 2310 pengő.

Cipőszállítást ugyanott: Bárány János 2840 pengő vállalati áron.

X. Rákoskeresztúri hősi és hadifogoly-temetőben **emlékmű kőfaragó-munkái:** Král Gyula, III., Lajos-u. 77. 11.904.06 pengő.

I. Ingyenes **Duna-uszoda faanyagszállítási és felállítási munkák:** Preisinger Ferenc, III., Kiscelli-u. 61. 2124.— pengő.

III. Ingyenes **Duna-uszoda faanyagszállítási és felállítási munkák:** v. Nagy József, VI., Forgács-u. 30. 2968.— pengő.

V. Ingyenes **Duna-uszoda faanyagszállítási és felállítási munkák:** Wellisch Tibor dr., VI., Teréz-krt. 12. 3321.— pengő.

IX. Szent László kórház XV. pavillonban **kőmivesmunkák:** Major Imre, VI., Stubnyai-u. 7. 9931.— pengő.

X. Külső Jászberényi-út 42.528/4. hrsz. városszéli telepen szükséges **csikótűzhely-szállítási munkák:** Nagy Gyula, VIII., Kőris-u. 10. 1147.50; Lukács Lajos, VI., Teréz-krt. 22. 1147.50; Lőrincz Pál, VIII., Futó-u. 49. 1147.50; Avar György, V., Váczi-út 64. 1147.50 pengő.

—

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Föld- és betonmunkára a népligeti iskolai sporttelepnél. Pályázni lehet május 15-én délelőtt fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Föld-, kőmives- és elhelyezőmunkára a Szent István kórházban létesítendő nemibeteggondozó intézetnél. Pályázni lehet május 1-én délelőtt fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Sodronyfonó- és lakatosmunkára a városszéli telep kerítésénél. Pályázni lehet május 1-én délelőtt fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

—

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX., Gyáli-úti Szent István-közkórházban a nemibeteg-rendelő építésével kapcsolatosan szükséges **föld-, kőmives- és elhelyezőmunkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1933. évi április hó 15-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök, előadónál, a Központi városháza, III. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi május hó 1-én (hétfőn) délelőtt fél 11 órálg** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztályülésteremben (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi április hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

—

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X., Külső Jászberényi-út 42.528/4. hrsz. telken létesülő városszéli telepépítkezés kerítéséhez szükséges **sodronyfonó- és lakatosmunkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos kirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1933. évi április hó 15-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Scultéti János főmérnök, előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi május hó 1-én (hétfőn) délelőtt fél 11 órálg** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi április hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

—

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., népligeti iskolai sporttelep **föld** és **beton** munkáira.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként —.50 pengőért kaphatók 1933. évi április hó 21-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi május hó 15-én (hétfőn) délelőtt fél 11 órálg** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztályülésteremben (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi április hó 12-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

—

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

LIGETI LÁSZLÓ
Üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

ECKMAYER ISTVÁN
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZET, NAPELLENZŐ ÉS REDŐNYGYÁR
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
(ANDRÁSSY-ÚT MELLETT) TELEFON: 22-0-54

COLUMBIA
FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
Telefon: 17-4-50
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki váll.
Budapest, VI., Szív-utca 35. szám.

Burkoló lapok
Műkő- és Burkoló-munkák
Cementáruk **ANDREA** cementárugyár
Tel.: 92-0-37 V., Tátra-utca 26.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement; 5.000 „ mész; 80.000,000 darab tégla; 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KOBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Bontásra kerülő épületekért legnagyobb árat fizet
ifj. GÖRHENY JÁNOS
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, KISKORONA-UTCA. 4. SZÁM.
Telefon: 62-0-46.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszállagok gabonaszákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: 35-8-04
„FLINTKOTE"
SPECIALISTÁK

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák
Vasszerkezetek
Vasablakok
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Képíró-utca 9.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vízműépítési vállalat
Akna-kútépítések
Alapozások
Búvározási munkák
Forrás foglalások
TELEFON: 93-4-47
BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPÍTÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített asfalt utakat és öntött asfaltból járdákat és kocsintakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Barakovits János
műorgona építő törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. (Saját ház)

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. május 3 18. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A deszkaváros

A városligeti deszkaváros, a *Nemzetközi Vásár* otthona már készen áll és készen várja a látogatók ezreit. Ez a deszkából épült város gazdag sikerek hozója lesz a főváros számára. A deszkaváros ezidén is meg fogja tenni kötelességét sokkal fokozottabb mértékben, mint eddig. De nemcsak szülőanyja, a főváros számára szerez majd dicsőséget, erkölcsi hasznot, hanem az egész ország számára és dicsőségére is. Ennél nagyobb reményt a *Nemzetközi Vásár* egyetlen esztendejéhez sem fűztünk még, mint amilyennel a mai súlyos körülmények között bizakodva tekintünk a nyolc nap elé, amely alatt ez a Magyarország és fővárosa számára immár életszükséggé vált nagy erőpróba véghez fog menni.

A hitet ahhoz a munkához, amelyet a vásár vezetősége csodálatos erőkifejtéssel és lelkesedéssel végzett, a tavalyi vásár rendkívüli sikere adta meg. Ne felejtsük el, hogy a mult esztendő a gazdasági válság csúcspontja volt, amikor igazán csodaszámba ment, amit művelni sikerült. A legsúlyosabb időkben sikerült a mult évben a magyar ipart, kereskedelmet, iparművészetet és igen tekintélyes részben a magyar mezőgazdaságot csorbítatlan erejében, tökéletes integritásában bemutatni. Akkor azt hittük, hogy csak a reményt tudjuk megcsillogtatni, hogy lesz ez még másképp is, lesz még magyar jövendő, lesznek még nyugodt, békességes, fejlődésképes munkalehetőséget biztosító idők is, amikor majd mást fogunk produkálni. Kellemesen tévedtünk, mert a mult esztendei vásár már az előbbiekkel szemben tetőpontja volt a sikernek. Ma pedig azt mondjuk, hogy az idei vásártól ezekután joggal várjuk azt, hogy a nagy nemzeti erőfeszítés közepette, igenis, csodákat műveljen. Minden jel arra mutat, hogy ez így fog történni. A magyar ipar, kereskedelem és iparművészet produktumaival elsősorban is olyan hajlékot talál a deszkavárosban, amilyet eddig még sohasem produkáltunk. Ezenkívül még megelégedéssel kell megállapítani, hogy a külföldi propaganda terén ezidén sokkal nagyobbat markoltunk, mint bármely más esztendőben.

Általában a *Nemzetközi Vásárt* a magyar idegenforgalom legfőbb alkalmának, legbiztosabb és leghatásosabb eszközének ismertük eddig is. Dagadó önérzettel konstatáljuk azonban, hogy az utolsó hetek a magyar idegenforgalom fejlődésében bámulatos eredményeket mutattak föl. A húsvéti cserevonatok, kiránduló automobilok és motorkerékpárok hétezer idegennel árasztották el a várost. Egy közepes érdekességű futballmérkőzés nyolcezer külföldit csábított vasárnap a magyar főváros falai közé. Bevalljuk, ilyen körülmények között *rendkívüli várakozással nézünk a Nemzetközi Vásár által fölfokozott idegenforgalom elé.* Ez a vásár azonban kettős célt szolgál. Az egyik cél az, hogy a magyar munka eredményeit demonstratív módon mutassa meg a külföldnek és amint az a mult esztendőben bebizonyosodott, gazdasági mérlegünkön is ex abrupto nagyot lendítsen. A mult évben a *Nemzetközi Vásáron* igen nagy üzleteket sikerült kötni és mi hiszünk abban, hogy az idén kiviteli mérlegünkön nagyot fog javítani az a nemzetközi vásár, amelyet most nagyszerűen sikerült megalapozni.

A másik cél, amelynek szolgálatában a vásár áll, a magyar idegenforgalom fejlesztése. Nem elégszünk meg azzal, hogy, mint a mult esztendőben, hatvan-, vagy nyolcvanezer idegent idecsábítsunk a *Nemzetközi Vásárra*, de nyolc nap alatt *ebből a hatvan-, vagy nyolcvanezer külföldiből Budapest lelkes barátait kell kialakítani. Aki a Nemzetközi Vásárra Budapestre jön, azzal szemben úgy kell eljárni, azzal úgy kell bánni, azt úgy kell kiszolgálnunk, azt úgy kell dédelgetnünk, hogy szerelmesévé legyen a magyar fővárosnak, ahova mindig vissza fog vágyódni.* A Nemzetközi Vásár számára csináltunk idegenforgalmi propagandát, de nekünk az a meggyőződésünk, hogy *tulajdonképpen az igazi idegenforgalmi propagandát a Nemzetközi Vásár ideje alatt idehaza, Budapesten kell megszervezni.* Itthon kell a külföldiből magyarbarátot, Budapestbarátot alakítani, itthon a kőváros és a deszkaváros falai között kell őket meggyőzni a magyar kultúra fölényéről, a magyar gazdasági élet hatalmas lüktetéséről, a magyar munka páratlan teljesítőképességéről, itt kell megismernie Budapest és az ország szépségeit, itt kell megtanulnia, hogy van egy Budapest fürdőváros, ahol egészségét, lelki- és testi nyugalmát megtalálja.

Olyan világatmoszférában élünk, hogy az a külföldi, aki ma Budapestre, a béke és nyugalom városába beteszi a lábát, igen könnyen megnyerhető arra, hogy örök barátunkká szegődjék.

Ledurrantott kacsák a városi politika porondján

Teljes harmonia uralkodik a kormánypárt fővárosi szervezkedésénél

Komolytalan egyéni akciók nem zavarják az illetékesek elgondolását — Budapest a nemzeti egység fellegvára — A külföldi példák nem alkalmazhatók a magyar törekvések megvalósításánál

A húsvéti ünnepek előtt érdekes hírek járták be a politikai köröket: széltében-hosszában beszélték, hogy a kormány a pártszervezkedés országos munkája után Budapesten is kiépíti a maga hadállásait és a polgári tömegek nemzeti irányú tömörítésével megteremti az ország szívében is a nemzeti egységet. A kormánynak ez a törekvése természetesen a legnagyobb helyesléssel találkozott annak a polgárságnak a körében, amelyik készségesen támogatja *Gömbös* Gyula kormányának a nemzeti erők összefogására irányuló elgondolását, mert mindenki tisztában van azzal, hogy *az egész magyarságot reprezentáló kormány csak úgy veheti kezébe az életfeltételek megvalósítására vonatkozó munkáját, ha maga mögött érzi a nemzet egész egyetemét:* a vidéki és a városi lakosságot egyaránt. A szervezkedés alapgondolata tehát megszületett és bizonyos oldalról csak akkor kezdték a pikantériákat jelentő kulisszatitkokat szellőztetni, amikor úgy vélték, hogy

a Nemzeti Egység pártja különálló budapesti szervezetek útján indítja meg nagyarányú mozgalmát.

Rövidesen jelentkeztek a „beavatottak" és elmondották, hogy a *kormánynak erre vonatkozó szándéka tulajdonképpen szakítást jelent az Egységes Községi Polgári Párttal* és a következmények rövidesen majd éreztetik hatásukat, úgy az országos, mint a városi politika területén. Személyi kombinációkról, új nevekről és új tömörülésekről jöttek a hírek, amelyek végeredményben nem szolgáltak mást, minthogy

bizonyos oldalról a Nemzeti Egység Pártjának és az Egységes Községi Polgári Pártnak egymástól való eltávolodását remélték.

Tagadhatatlan, hogy a fent elmondottaknak annyiban alapjuk van, hogy a *Nemzeti Egység Pártja* napirendre tűzi a budapesti ünnepélyes zászlóbontást. Minden további kombináció azonban, amely új szervezetek felállításáról és friss pártfrakciók alapításáról szól, *a mesék birodalmába tartozik.* A szervezkedés ügyében több tanácskozás folyt *Gömbös* Gyula miniszterelnöknél, amelyen résztvett *Sztranyavszky* Sándor pártelnök, *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó és mindazok az országgyűlési képviselők, akik Budapesten kapott mandátumaikkal a *Nemzeti Egység Pártjának* kötelékébe tartoznak. A tanácskozás a teljes egyetértés és harmónia jegyében folyt le, ahol már előzetesen lefektették a szervezési munkálatok végrehajtásának sorrendjét.

A nagyfontosságú megbeszélések eredményeiről és általában a fővárosi pártszervezés munkálatairól

olyan forrásból, ahol tökéletesen ismerik Gömbös Gyula miniszterelnök felfogását

és teljesen tájékozottak a kormányelnöknek a kérdésben elfoglalt álláspontjáról, a *Fővárosi Hirlap* a következő információt kapta:

— Köztudomású, hogy országos vonatkozásban Budapestre a központi kormányzatoknak évtizedek óta nem volt megfelelő befolyásuk. Ez a tény kétségtelenül súlyos hiányosság volt, mert Budapest, mint az ország egy nyolcadrésze és mint a nemzeti kultúra és gazdasági élet központja, *nem maradhat ki a nemzeti öncélúságért megindított törekvésekből.*

— A kormány tehát nemzeti érdekből feltétlenül megindítja a budapesti pártszervezést, *azonban külön utakról nincsen szó.* A kormány teljes egészében értékeli azt a munkát, amit az *Egységes Községi Polgári Párt* közel egy évtized óta kifejt a polgári tömegek sorompóba állítása érdekében és ha most útnak is indítja a *Nemzeti Egység Pártja* budapesti szervezkedését,

ezt a hatalmas és jelentőségében nagyarányú feladatot az Egységes Községi Polgári Párt fogja végrehajtani az országos párt vezetőinek és természetesen Gömbös Gyula miniszterelnöknek teljes bizalma révén.

— Bizonyos oldalakról a közelmultban felvetett új gondolatok és célkitűzések nem térítik el a kormányt erre vonatkozó terveitől. *Jelszavas törekvések nem találnak termékeny talajra, sem az országban, sem a fővárosban.* Külországok nemzeti irányú mozgalmai és átalakulásai nem lehetnek receptek nálunk, mint ahogy

nem vonhatók be más országok célkitűzései a magyar gondolat és a magyar nemzeti eszme egészen sajátos vonalába.

A kormány a nemzeti egységet minden körülmények között teljessé teszi, mert Magyarországnak a legnagyobb összefogásra van szüksége ahhoz, hogy életérdekeit sikerrel biztosítsa és a nemzeti szupremáciát erősítse. Tévutakra nem kerülhetünk és nem is juthatunk, amire a legnagyobb biztosíték

Gömbös Gyula miniszterelnök páratlanul okos politikai irányítása, akit egy gondolat hevít:

a belső békesség, rend, az összefogás és a nemzeti egység minden más elnyomó fellángolása, mert a Dunamedencében történelmi elhivatottságunk és domináló szerepünk csak így juthat teljes diadalra.

*

A fenti nyilatkozat mindennél többet mond. Különböző próbálkozások és akarások nem téveszthetik meg a józan polgárságot, még az sem, hogy *bizonyos egyéni akciók kormányszínezetű szervezkedéssel próbálkoznak és a közönség körében ívéket köröznek.* Erre senkinek felhatalmazása nincs és így az ilyen gyenge kísérleteket teljességgel komolytalanoknak minősítik.

Megbuktak a budapesti szállodák az idegenforgalom első erőpróbáján

Nem honorálták az előzetesen kiadott szobautalványokat
A szállodák példátlan eljárása sürgős megtorlást követel

Az éveken át tartó szívós munka és áldozatkészség meghozta végre az idegenforgalom nagyarányú jelentkezését. Az elmult vasárnapon Budapest idegen szavaktól volt hangos és a gyönyörű tavaszi ünnepnapon a magyar fővárosban *közel tízezer idegen élvezte a gyönyörű városképet, a tavaszt és mindazt a káprázatos szépséget, amit Budapest a maga együttesében nyujt.* Az idegenek itt voltak és elragadtatásukat nem is titkolták — de voltak olyan *jelenségek,* amelyeket a jövőben várható idegenforgalmi lendület tanulságai érdekében le kell vonni. Mindenekelőtt megállapítható, hogy azok a tényezők, amelyekre az egész idegenforgalmat építeni szokás:

a szállodák súlyosan veszélyeztették ennek az annyira áhitozott idegenjárásnak a további sikerét.

Nem akarjuk felfújni és kimélyiteni azt a botrányszerű eljárást, amit a szállodák tanusitottak, de nem leheet elhallgatni azt a tényt, hogy *ha a hatóságok és az idegenforgalmi szervezetek nem nyúlnak erélyes kézzel a szállodák manipulációiba, úgy a budapesti idegenforgalom továbbra is csak elérhetetlen ábránd marad.*

Az elmult vasárnapi idegenjárást elsősorban Bécs adta a magyar fővárosnak. Az osztrák-magyar mérkőzésre több mint nyolcezer főnyi osztrák vendég érkezett hozzánk, akiket *Bécsben az IBUSz kirendeltsége szervezett meg,* A bécsiek az IBUSz-nál lefizették az utazási és ellátási költségeket és a szállodai szobákra utalványokat kaptak. Amikor tehát idejöttek,

már kifizetett szállodai szobák fölött rendelkeztek és mégis az történt, hogy a számukra kijelölt szállodákból egyszerűen elutasították őket.

Váratlanul Budapestre érkezett ugyanis az osztrák *Touring Club* nyolcszáz tagja is, akik az IBUSz megkerülésével határozták el a kirándulást és természetesen megrohanták a szállodákat, hogy maguknak szobákat foglaljanak. A szállodák annak ellenére, hogy az IBUSz-utasok számára a szobák túlnyomórésze le volt foglalva, mohón látták a jelentkezők sokaságát és kiadták a szobákat az autós turistáknak, természetesen *megfelelő magas díjak ellenében.* A különvonatok és autobuszok később érkeztek és amikor az újabb csoportok szállodai utalványukat lobogtatták és szobát követeltek:

a szállodások elzárkóztak, mert gyorson kiszámították, hogy az IBUSz által kialkudott négypengős ár és az autós turistáktól szedhető jóval magasabb tarifális ár között lényeges különbség kinálkozik a javukra.

Igy történt, hogy a Bécsben előzetesn lerótt szállodadíjakért csak utalványokat kaptak a kirándulók, amelyeket azonban a szállodások fenti okok miatt nem honoráltak. Ennek az eljárásnak a következményei megnyilvánultak majdnem minden nyilvános helyen: a vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a vendéglők és kávéházak zsúfolva voltak a táskájukat cipelő osztrákokkal, akik *nem győztek eleget panaszkodni a szerintük balkáni eljárás fölött.*

Ez történt az idegenforgalmi kampány kezdetén és csak örvendetes, hogy *Kovácsházy Vilmos tanácsnok, a főváros idegenforgalmi ügyeinek intézője, máris megtette a lépéseket a szállodások részéről történt eljárás megtorlására.*

Május végén napirendre kerül az elektromosáram tarifareviziója

Több a fogyasztó mégis kevesebb a fogyasztás — Jelentékenyen visszaestek a villamosművek bevételei

Az elektromosművek most beterjesztett zárszámadása szerint 4,270.657 pengővel kevesebb a bevétel, mint amennyire számitottak. Hogy az üzem ennek ellenére nemcsak megőrizte az egyensúlyát, ezt az igazgatóság csak a legmesszebb menő takarékossággal tudta elérni. A tényleges kiadásoknál a költségvetésben megállapitott összeggel szemben 2,885.137 pengőt takarítottak meg. *Az elektromos művek bevétele egyébként a múlt évben 42,138.560 pengőre rugott.* A fogyasztók száma 236.798 volt, szemben az 1931. évi 231.765 fogyasztóval. Itt 2.39% emelkedés mutatkozik, viszont a fogyasztás ennek elenére 2.14%-al, az árambevétel 8.7%-al csökkent.

Ezek a számadatok azt igazolják, hogy a gazdasági válság egyetlen fogyasztói kategóriát sem kímélt.

A visszaesés különösen a világítási áramfogyasztásnál jelentékeny, főleg a háztartások és üzletek fogyasztásainál.

Az árambevétel 1930-ban 44,470.000 pengő, 1931-ben 43,460.000 pengő és a múlt évben, mint már említettük, csak 39.900.000 pengő volt, tehát *a csökkenés évről évre tart.*

A bevételek csökkenése arra készteti az elektromosműveket, hogy az áramfogyasztásnak új területeket szerezzenek és ezért propagálják a háztartások elektrifikálását. A gazdasági helyzet leromlását mutatja az is, hogy *az adósok száma egyre nagyobb.* A *magánfogyasztók tartozása* az 1931. évi 318.000 pengővel szemben *570.000 pengőre emelkedett.* A *nagyfogyasztók,* gyárak, kávéházak, szinházak, mozik, szállodák, stb. tartozása *1,256.000 pengő.* Perelt és dubióz követelés *427.000 pengő* szerepel 1932. végén. Az *állami szinházak* tartozása például egyedül 317.000 pengőről *365.000 pengőre,* az *állami gépgyár* tartozása pedig 440.000 pengőről *516.000 pengőre emelkedett*

Az a máris megállapitható veszteség, amely nagyrészt a gazdasági válság következtében éri az elektromos műveket, a múlt esztendőben 115.401 pengő.

Ennyire rug azoknak a követeléseknek az összege, amit mint behajthatatlant *leirtak.* Számolni kell azzal az eshetőséggel, hogy a behajthatatlanná vált követelések összege még emelkedni is fog.

Az elektromosművek üzleti eredményének ez a feltűnő leromlása arra késztetj az üzemigazgatóságot, hogy *újból komolyan foglalkozzon olyan tarifatervezetnek a kidolgozásával, amely ezt a gazdasági leromlást némileg ellensúlyozná.* Az elektromosművek új tarifatervezete több mint egy éve készen fekszik és letárgyalásra vár. Erre azonban különböző okok miatt máig sem került a sor. Ez a tervezet az úgynevezett *alapdíjas rendszeren* alapszik, amelynek az a lényege, hogy minden fogyasztó bizonyos alapdíjat köteles megfizetni, akár égeti a lámpát, akár nem. Már most azután azok a fogyasztók, akik többet fogyasztanak, bizonyos progresszív kulcs szerint, olcsóbban kapják az áramot.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának *beavatott helyről* származó értesülése szerint

most új tervezet kidolgozása van folyamatban, amely fokozott fogyasztásra ösztönzi a feleket

és ezenkívül több igen jelentékeny kedvezményt is nyújt, úgy hogy életbeléptetésével számitani lehet az elektromos áramfogyasztás újabb emelkedésére.

Az új tarifa-tervezet, értesülésünk szerint, már május hónapban az illetékes szakbizottságok elé kerül.

Egy évre szóló ideiglenes megállapodást kötött a főváros az anatoliai gázszén szállitására

Galatzban a szenet uszályokba rakják — A dunai vontatás körülbelül két hétig tart

Multheti számunkban közöltük *Véssey* Ede dr. gázgyári vezérigazgató nyilatkozatát a gázszén beszerzésére irányuló tanulmányútról, amelyet az igazgatóság delegáltjai és a felkért külső szakértők tettek Törökországban. A török gázszénellátás kérdésének kilátásairól és a megkötött ideiglenes megállapodásról

a gázművek igazgatóságának egyik tagja

a következő új részleteket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A főváros bizottsága a zonguldaki, koslui és kandilii szénbányákat nézte meg és megállapitotta, hogy a koslui bánya termelőképessége 185 ezer tonna, a kandilié 14 ezer tonna. Berendezéseik olyanok, hogy könnyen két-háromszorosára lehet emelni a termelést. A francia érdekeltség kezében levő zonguldaki bánya 450 ezer tonnát produkál. Megállapitották azt is, hogy *a török bányákkal való megállapodás nyomán teljesen függetleníteni tudjuk megunkat az eddigi megoldásoktól.*

A főváros az olasz érdekeltség kezében levő Türk Kömür Madenler A. S. bányavállalattal kötött megállapodást. A megállapodás ideiglenes és egyelőre egy évre szól.

A huszonötezer tonna szén, amelynek szállitására a megállapodás szól, a gázművek szükségletének körülbelül *egyötöde.* Az átvétel *Galatzban,* a Duna deltáján történik. A kisázsiai bányákból idáig kisebb tengeri hajókon szállitják a szenet és itt uszályokra rakják át, amelyek majd az óbudai gázművek rakodópartján kötnek ki. A szállitás tehát nem komplikált, nincs szükség semmiféle speciális szállitóhajókra sem, hanem *a nagyobb dunai uszályok minden akadály nélkül lehorgonyozhatnak Galatzban az átrakódó állomásig.* Kisebb nehézségeket egyedül a viharos tenger okozhat. Vihar esetén ugyanis az átrakodással szünetelni kell.

A szén ára tonnánként ab Galatz 21.80 pengő, tehát lényegesen olcsóbb, mint a csehszén.

Informátorunk hangoztatta, hogy a törökországi bányával történt megállapodás nem jelenti azt, mintha a főváros teljesen meg akarná szüntetni az összeköttetést a *Guttmann Testvérek* céggel. A Guttmann-céggel kötött szerződés két év mulva jár le és ezidő alatt csak azt a szenet rendelnék Törökországból, amit a Guttmann-céggel szerződésszerűen lekötött mennyiségen felül átvehet a gázgyár.

A törökországi szén egyébként teljesen egyenértékű az eddig használt ostrau-carvini szénnel

és semmiféle átalakitásokra a gázgyár berendezésében szükség nincs.

— A szénszállitás — mondotta tovább informátorunk, — teljesen rekompenzációs alapon történik. *Ellenérték fejében mezőgazdasági és egyéb gépeket szállitunk.* Ki kell jelentenem, hogy gazdasági kapcsolataink Törökországgal még egyáltalán nincsenek kimélyitve, ott még olyan lehetőségek kinálkoznak, amilyenekre itthon most nem is gondolhatunk.

A szállitás lebonyolitásának és tarifális problémáinak elintézésére a tárgyalások a hajóstársaságokkal már megindultak.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK, BUDAPEST

HÁZI VIZELLÁTÁSHOZ, KERTÖNTÖZÉSHEZ

kézi és géphajtású szivattyúk

Kitünő tartós kivitel. Olcsó árak. Nagy készlet.

Forgalombahozza:

Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete R.-T.

Budapest, V., Vilmos császár-út 28. szám

Telefon: 27—3—20.

SZTANÓ JÓZSEF

röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.

Telefon: 38-1-25.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA

TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA

Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.

Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

STEINER ÉS SZIMPER

DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK

Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Saboiola SZINHÁZ-VARIETÉ

(TISZA KÁLMÁN-TÉR)

A kéthetes premierek szinháza

Minden hónap 1-én és 16-án új műsor

JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

Megnyugvást hozott a főváros számára a közüzemek állami ellenőrzéséről szóló kormányrendelet módosítása

Teljes sikerrel járt Kozma Jenő akciója — A bánhidai centrálával kapcsolatos ügyekben még folynak a tárgyalások — A közlekedési kérdésekben a publikum érdeke az irányadó

Éles vitatkozások pergőtüzébe került a 33-as bizottság multheti ülésén a *közüzemek állami ellenőrzésének problémája*, amelyet minden oldalról megvilágítottak és kifejtették úgy az indokokat, mint az aggályokat a rendelet várható hatásáról. A vitában résztvettek a kormánypárt vezető tagjai és természetesen a fővárosi autonómiának képviselői is, akik rámutattak arra, hogy *az ellenőrzés nem terjedhet ki olyan mértékig, hogy az autonómia ezáltal sérelmet szenvedjen.* Az állami beavatkozás rendszeresítése természetesen óriási feltünést keltett várospolitikai körökben és ez magyarázza, hogy a bizottság tárgyalásai, majd annak eredménye iránt ritkán tapasztalható érdeklődés mutatkozik. A rendelettervezet több felszólalásra indította

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, aki a rendelet várható hatásáról és annak előzményeiről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Amikor a rendelet először került a bizottság plénuma elé, nem titkoltam bizonyos elégtételt abban a vonatkozásban, hogy mindazon társaságoknál, ahol az állam is vagyonilag érdekelt: *a felügyeleti és intézkedési lehetőség a legnagyobb mértékben érvényesüljön.*

Aggályaim csak akkor támadtak, amikor a rendelet az autonómiák és különösen a főváros önkormányzatába való beavatkozási lehetőséget mutatta ki.

Felfogásom szerint a főváros különleges elbírálása minden tekintetben indokolt, mert ebben az autonómiában mindenkor megvolt az a jószándék és törekvés, hogy *az intézményeknél és üzemeknél rend teremtessék.*

— Az ilyen argumentumok hatása alatt a belügyminiszter módosította eredeti álláspontját és elismerte, hogy *joggal tarthatnak igényt az önkormányzati üzemek tulajdonosai arra, hogy közvetlenül is megtehessék intézkedéseiket.* A belügyminiszter a legnagyobb lojalitással jelentette ki, hogy

az önkormányzati üzemek élesen elkülönítendők az állami intézményektől, mert az autonómiák saját vagyonáról van szó.

A kormány most módot ad az autonómiáknak arra, hogy bebizonyítsák azt az akaratukat, hogy a hatáskörükbe tartozó üzemeknél rendet tudnak teremteni.

— Ilyenformán teljes sikerrel járt fellépésünk és a most már megváltozott rendelet alapján élni is fogunk azzal a joggal, hogy *a szükséges reparációt a székesfőváros üzemeinél lefolytassuk.* Eddig bizonyos megkötöttséggel állottunk szemben,

most azonban kialakul az anyagi és jogi formája annak, hogy az önkormányzat belenyuljon az üzemi kérdésbe és saját érdekeinek megfelelően szervezeti változtatásokat eszközöljön.

A 33-as bizottság által elfogadott rendeletet tehát immár *megnyugvással fogadhatja a székesfőváros közönsége.*

—

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy miképen áll a *bánhidai centrale ügye*, amelynek a fővárossal való szorosabb kapcsolata most áll kiépítés alatt.

— A sajtó nagy részében — úgymond — teljesen *téves beállításban szerepelt a főváros és a Dunántúli Villamossági Rt. között létesítendő kapcsolat kimélyítése.* Ebben az ügyben döntés még nem történt és a tárgyalások változatlanul folynak.

A törvényhatósági tanács és a közgyűlés mindenesetre érdeklődéssel várja Borvendég Ferenc alpolgármester errevonatkozó előterjesztését,

amely — úgy tudom — még nem nyert befejezést, de fel fogja ölelni mindazokat az elgondolásokat, amelyek *Budapest és Bánhida között országos vonatkozásban is nagyjelentőségű összeköttetést kívánnak biztosítani.*

—

A mult héten jelent meg *a főváros zárószámadása*, amelyik hű képet nyujtott az elmult év gazdálkodásáról. A számadatok végső eredményei általában megnyugvást keltettek és mindenütt lerögzítették azt a nézetet, hogy *a főváros anyagi megalapozottsága vitán felül áll.*

— A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznem — mondotta *Kozma* Jenő — *az adminisztráció és a főszámvevőség munkájáról*, hogy a főváros szerteágazó pénzügyi tagozatait így összefoglalta és

kétséget kizáróan illusztrálta Budapest gazdasági erejét.

A zárószámadásnak minden tétele a *gondos gazdálkodást* tükrözteti vissza, amely minden nehézséggel dacolva, változatlan körültekintéssel őrködik a főváros pénzügyi egyensúlyán.

—

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy a közlekedési bizottság szerdai ülésén *milyen problémák kerülnek megvitatására?*

— A hivatalos napirenden a villamosokon való dohányzás ügye és a kisszakasz-rendszer kiterjesztése szerepel. Magától értetődik, hogy

mindkét vonatkozásban a nagyközönség érdeke az irányadó

és így máris eldöntöttnek tekintendő, hogy a kényelmi újítást bevezetjük. A kisszakasz-rendszer kiterjesztése most már nemcsak a nagyközönségnek, hanem *a Beszkártnak is érdeke* és ezért a bizottság arra az álláspontra helyezkedik, hogy felhívja a villamosvállalatot az olcsó jegytípusok sürgős alkalmazására.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a bizottság ülésén természetszerüleg számos mástermészetű közlekedési és forgalmi probléma is megvitatásra kerül. Elsősorban az Autóbuszüzem fejlesztéséről hangzanak el sürgető kívánságok, amelyeket még ebben az évben feltétlenül végrehajtanak.

Összes gondjait eloszlatja

a **Kathreiner Kneipp** malátakávé. **Valódi Franck** kávépótlékkal keverve a legideálisabb, amellett a legolcsóbb reggeli és uzsonna ital.
Egy kisérlet meggyőzi!

Kielégítő, de különös optimizmusra mégsem jogosít a multévi gazdálkodás eredménye

Bizonyos határokon túl nem lehet fokozni a takarékosságot — Állandó csökkenést mutatnak a bevételek — Továbbra is a fokozott óvatosság érvényesül a pénzügyi vezetésben

Pénzügyi és gazdasági szempontból elsőrendü eseménynek számít a főváros mult évi gazdálkodásának zárószámadása, amely a maga pontos részletezésével beszámol a főváros gazdálkodásának mindent magába foglaló eredményeiről. A zárószámadásból kitűnik, hogy az elmúlt esztendő *2,118.655 pengő hiánnyal* zárult. Az előirányzattal szemben *a tényleges bevétel* 163.473 millió volt, vagyis a főváros tavalyi *17,769.000 pengővel kevesebb összeget bevételezett*, mint amennyire számított. A nagyobbarányú deficitet csak úgy sikerült elkerülni, hogy a *kiadásokat az egész vonalon lényegesen leszállították.*

Ezt legjobban mutatja, hogy a főváros 16 millió pengővel költött kevesebbet, mint amennyit a költségvetés megszabott. Az üzemek összesen 25.9 millió pengőt juttattak a községi háztartásnak. A zárószámadás kimutatja *a főváros vagyonát is*, amelyet 1,302.000 pengőre becsül. Ezt a vagyont 471.5 millió pengő adósság terheli, úgyhogy *a tiszta vagyon végeredményben 830.5 millió.* A vagyon a mult év óta 19 millió pengővel csökkent, aminek legnagyobb részben az általános értékesökkenés a magyarázata.

A zárószámadás közzétételével kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* szükségesnek tartotta, hogy a pénzügyi osztály vezetőjét, *Lamotte* Károly dr. tanácsnokot megkérdezze arról, hogy a tényleges eredmények után milyen kilátásokkal indul a főváros az elkövetkező időknek.

Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok

nagyérdekességü válasza a következőképpen hangzik:

— A zárószámadás a mult évi gazdálkodás ténybeli adatait mutatja. Kiderül ebből a terjedelmes kimutatásból, hogy a főváros jól gazdálkodott, annak *a relatív lehetőségnek keretei között, amely a bevételekből fedezte az összes kiadásokat.* Kizárólag a bevételekre támaszkodott a főváros pénzügyi vezetősége az elmúlt évben,

de hogy miképpen alakul a jövő, azt tökéletes biztonsággal megjelölni nem lehet.

Herceg Esterházy Húsárugyár
kitünő gyártmánya a
„YESTOR"



Marhahús-kivonat!
Erőlevesek készítésére és kész ételek ízének feljavítására.



Ételizesítő húskivonat! Kész levesek, főzelékek, mártások, becsináltak, saláták és húsok ízesítésére és erősítésére!



Húsleves-kocka, 1/4 liter forró vízben feloldva, kitünő Esterházy-húslevest ad.

KÖZPONTI LERAKAT ÉS KERESK. IRODA
Telefon: 43-3-66. Budapest., VIII., József-körút 41. sz.

HANGLI-KIOSZK
CAFÉ
RESTAURANT
művészi stílusban átalakítva
megnyilt!
Apéritif délelőttök
Este meleg konyha * Jazz
Kávéházi árak
Rónai Miklós
Rónai Ödön

— Ténybeli adatok állanak rendelkezésünkre, annak *a sajnálatos tünetnek* a megállapításához, hogy a bevételek — elsősorban az üzemi jövedelmek — *csökkenő tendenciát mutatnak* és mert a mai gazdálkodás az adott viszonyok között egyedül a bevételekhez igazodhat: felmerül az a kérdés, hogy

meddig tudjuk fokozni tovább a takarékosság tempóját?

— *Rózsás következtetéseket tehát nem tudok levonni a zárószámadás tanulságaiból* és ha egy megnyugtató tényt keresek a jövőre vonatkozólag, úgy csak egy bizonyosságot látok: a főváros háztartása pénzügyi megrázkódtatás nélkül indult a folyó évnek.

A legnagyobb erőfeszítéssel

dolgozunk azon, hogy *a súlyos viszonyok között is biztosítsuk annak a rengeteg kötelezettségnek az ellátását, ami erre a hatalmas közületre hivatásából kifolyólag hárul.*

*

Lamotte Károly nyilatkozata a reálisan számító szakember optimizmussal vegyes aggodalmát mutatja. Kétségtelen, hogy a bevételek állandóan jelentkező visszaesése *további óvatosságra int* és ezért minden oka megvan a pénzügyi vezetőségnek arra, hogy *a főváros háztartását a legnagyobb gondossággal körülbástyázza az esetleges meglepetések ellen.*

A zárószámadás nyilvánosságra hozatala után felkerestük

Sebő Béla főszámvevőt,

a fővárosi számvevőség kiváló vezetőjét, aki szám-szerű adatok ismeretében a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros mult évi gazdálkodását szemléltető kimutatás minden részletre kiterjedően *feltárja a gazdálkodás részlet-eredményeit.* Végtelenül örvendetes, hogy a zárószámadás megnyugvást keltett, ami azonban

érthető következménye annak a megfontolt pénzügyi vezetésnek, amely oly körültekintéssel folyik a főváros hatalmas gépezetében.

A zárószámadás az ellenőrzés munkájának a tükre és érzésem szerint *a főváros közönségének azt a bizonyosságot tárja elő, hogy az autonómia a rábízott vagyonnal és értékkel jól gazdálkodik.*

— Az 1932. év háztartási és pénzügyi helyzete a zárószámadás szerint megnyugtató, ami azért is megérdemli a legnagyobb dícséretet, mert mindannyian tudjuk, hogy

ez az esztendő a legkritikusabb időszakok közé számítódik.

Ha ezt a nehéz évet minden nagyobb baj és veszteség nélkül megusszuk, úgy ebben ígéretet látunk arra is, hogy *a pénzügyi vezetésen nem fog múlni a pénzügyi egyensúly további megóvása.*

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszáddal kölcsönzés

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Bírói szakértők megvilágításában a vízművek beomlott Dunaalagútja

Megállapították, hogy „vis major" esete nincsen — Kellő garanciák mellett a régi vállalkozó cég vagy folytatja a munkát, vagy pedig új versenytárgyalást hirdetnek

Nemcsak a városházi körök, hanem a főváros egész közönsége élénk érdeklődéssel várja annak a vitás és bonyodalmas ügynek a fejleményeit, amely a vízművek alagútépítése körül támadt. A káposztásmegyeri vízművek teljesítőképességének és biztonságának fokozása érdekében elhatározta annakidején a főváros, hogy a szentendrei szigeten levő kútcsoportokat a megyeri főteleppel a Dunameder alatt, járható alagutakkal köti össze. Ezeken vezetik majd át a főcsöveket, ellentétben a harminc évvel ezelőtt épített régi főcsatornákkal, amelyek szintén a Duna medrében feküsznek, de mivel állandóan vízzel vannak tele, megközelíthetetlenek és ellenőrzésük is lehetetlen.

Az alagut építésével — mint köztudomású — a *Káldor és Mattyasovszky* céget bízta meg a főváros. A cég nagy ambicióval hozzáfogott a komplikált műszaki feladat megoldásához. Az alagutak végaknáit kisebb-nagyobb nehézségekkel el is készítették, de amint a tulajdonképpeni alagút építéséhez hozzáfogtak, *megkezdődött a balsikerek sorozata, amely rövidesen oda vezetett, hogy az építkezést teljesen be kellett szüntetni.*

A cég és a főváros között felmerült differenciákat rövid uton elintézni nem volt lehetséges, a Vízművek igazgatósága *bírói szakértő-bizottság* delegálását kérte, amely heteken át dolgozott a tényállás kiderítésén. Ugyancsak heteket vett igénybe a hatalmas terjedelmű szakértői jelentés megszerkesztése is, miután a bizottság nemcsak a főváros, hanem a cég feltett kérdéseire is megfelelt. A múlt hét elején végre beterjesztették a bírói szakértői jelentést.

A Vízművek új igazgatósága egész héten át sorozatos üléseken tárgyalta a bírósági szakértők véleményét. A legutolsó ülést pénteken tartották, amelyen már kialakult

az igazgatóság végleges álláspontja

is, amely a következő:

A Vízművek igazgatósága felszólítja a *Káldor és Mattyasovszky* céget, hogy a legrövidebb időn belül tegyen javaslatot az alagút építési munkálatainak folytatására. Amennyiben a cég válasza kielégítő lesz,

a főváros kellő garanciák biztosítása mellett a Káldor és Mattyasovszky céggel fenntartja az összeköttetést, sőt nem zárkózik el az elől sem, hogy a cég társat vegyen maga mellé a munkák kivitelére.

Méltányosságból a vízműigazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek azoknak a *többletmunkáknak a kifizetését* is, amelyek az alagút építésének folytatásánál esetleg felmerülhetnek. Ha azonban a vállalkozók válasza és új javaslata nem volna kielégítő, úgy a főváros a munkálatokra *sürgősen új versenytárgyalást* ír ki.

A bírósági szakértők véleményével szemben a vállalkozók szakértője, *Savatiel Erich* műegyeteni magántanár szerint az alagút építésénél olyan nem várt erők léptek fel, amelyekre számítani egyáltalában nem lehetett. A Vízművek igazgatósága előtt most már véglegesen kibontakozott az alagútépítés minden részlete és kiderült az is, hogy

a beomlás nem érte meglepetésszerűen az építkezőket,

mert hiszen *már az aknaépítkezésnél* is olyan nagy földnyomás keletkezett, amely a rendkívül erős betonfalakat is *megrepesztette.* Emiatt a falidomok süllyesztését be is szüntették és alulról falazták fel az alagút egyik aknáját.

— Az alagútfúrást — mondotta informátorunk — augusztus 10-e után kezdték meg az úgynevezett exkavátorral. Már az első órákban kiderült, hogy ez a gép, amellyel külföldön állítólag már 35 ezer méteres alagútat is fúrtak sikeresen, nálunk *nem válik be.* A vállalkozók és az exkavátort szállító gyár között megindult a vitatkozás, közben azonban, hogy időt ne veszítsenek, mult év november 20-án az úgynevezett Jansen-féle eljárással:

légsűrítéses fúrókkal kezdték meg újra az alagútépítési munkáit.

Ez sem sikerült. Már december 19-én észrevették, hagy az egyes pajzspallók tartógerendáikkal együtt elgörbültek. A vállalkozók belátták a meddő küzdelmet, abbahagyták a munkát és *ekkor történt a vízművekkel közösen kért szakértői szemle.* Ez volt a helyzet az első számú alagútnál. A második számú alagútat az említett Jansen-eljárással szeptember 28-án kezdték meg és november 7-én történt a rendkívül erős agyag- és vízbeömlés. Azóta a munka itt is szünetel.

— A vállalkozóknak a „vis major"-ra való hivatkozását megdöntötte a bírói szakértők állásfoglalása, úgy hogy a munkát folytatniok kell.

A főváros a legmesszebbmenő méltányossággal viseltetik a kétségtelenül jóhiszemű vállalkozók iránt,

viszont mindent elkövetnek abban az irányban is, hogy a fővárost ennél az óriási jelentőségű és milliós kiadásokat jelentő munkáknál ne érje károsodás.

Értesülésünk szerint *május 15-én* dől el, hogy a vállalkozók folytatják-e az építkezést, vagy új versenytárgyalás lesz. Bármiként alakuljon is a helyzet, annyi bizonyos, hogy a közel egyéves késedelem alaposan visszavetette a Vízművek terjeszkedési terveit.

Június elején rendelkezésére bocsátják a Rudas-fürdő forrásait a gyógyulást kereső betegeknek

Új ivócsarnok és rádium-belélegzőkamra épül

Néhány hét mulva olyan komoly gyógytényezőkkel lesz gazdagabb Budapest s olyan értékekkel gyarapodik, amelyek Európa legszámottevőbb gyógyhelyei között is az elsők közé sorozzák be. A Rudas-fürdő udvarában elkészültek a három új rendkívüli értékű forrás foglalási munkálataival. A források bekeretezését aránylag minimális kiadással, mégis tökéletesen oldották meg és a forrásfőket úgy képezték ki, hogy azok *esztétikai szempontból is látványosságszámba mennek.* Különösen szép a nagyhatású kénes forrás süllyesztett ivóaknája, amelyet a szegedi egyetem építkezésénél kiválóan bevált, többször égetett színes, Klinger-téglával és műkővel képeztek ki. A gyógyító víz itt csiszolt kristálybura alatt szökik ki a földből. Igen érdekesen oldották meg a rádiumos forrás ivóberendezését is.

— A műszaki ügyosztály — mondotta *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok a *Fővárosi Hirlap* munkatársának — munkába adta a Hungária gyógyforrás ivócsarnokának átépítését. A régi ivócsarnok kiugró részét lebontják és ehelyett az eltávolított igazgatósági épület helyén új szárnnyal bővül az ivócsarnok. Ebben az oldalrészben *toroköblítő helyiségek* lesznek azok számára, akik a kénes, rádiumos vízzel toroköblítő kúrát tartanak. Elkészült az *Árpád-forrás* új ivócsarnoka is. Fenyőszálakból épült, színes tetőjű székelyház stílusában. A török forrás barlangját is megnyitottuk a nagyközönség számára.

Ebben a rádium-emalációval telített barlangban a legközelebbi jövőben inhaláló csarnokot rendezünk be.

— Megkezdték a *Rudas udvarának* és a források környékének *kertészeti rendezését* is, amivel természetesen együtt jár az, hogy a söröző jellegű vendéglőt eltávolítják. Sajnos, a távfűtés ügye ismeretlen okokból valahol megfeneklett, holott most már sürgősen sürgős volna az építkezés megkezdése, mert nyilvánvaló, hogy a *magában álló kazánház omladozó falaival és kormos külsejével ott tovább nem éktelenkedhetik.* A távfűtés építését állítólag az késlelteti, hogy

az illetékes tényezők még mindig nem tudtak megegyezni abban, hogy tényleg megépítsék-e a távfűtést a Gellértből,

vagy pedig a *Fővárosi Hirlapban* annak idején ismertetett későbbi ajánlatok szerint elektromos, vagy gázfütésssel pótolják az eltávolításra váró gőzkazánokat.

— Az Erzsébet-híd északi oldalán fúrt, de gyógycélokra egyelőre felesleges új forrás vize se megy veszendőbe. A kertészet a forrásból felszökő meleg vizet, egy kis mesterséges vízesésen át a Döbrenteitéri park japán tavába vezeti és azt trópikus növényekkel népesíti be. A Döbrentei-téri park és a gyógyudvar között elvonuló alúljárót is kicsinosítják. Itt a kúrázóknak gyönyörű sétahely áll majd rendelkezésére.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Megvásároltatni akarják a fővárossal a spódium- és enyvgyárat

Három milliót kérnek a konjunktúráját elvesztett ipari üzemért — A legkülönbözőbb gyárvállalatok megvételre ajánlkoznak a fővárosnál

Valami furcsa beidegzettség honol néhány olyan vállalatnak a vezetőségében, amelyik a viszonyok leromlása következtében nem találja meg a maga üzleti számításait. Uton-utfélen felmerül ilyenkor a gondolat, hogy a bajokból kivezető út a főváros felé vezet: *a közhit szerint a fővárosnak rengeteg pénze van és természetesen arra is jut, hogy végvonaglásban lévő vállalatokat megváltson vagy megszerezzen.*

A központi iktatóhivatal feljegyzései tudnának érdekes sorrendi krónikát adni arról, hogy

a megszünéssel küszködő vállalatok milyen sűrű időközökben ostromolják különböző tranzakciók érdekében a fővárost.

A legfantasztikusabb ajánlatok kerülnek az alpolgármesterek és a tanácsnokok íróasztalaira és nincs vége-hossza a kilinceléseknek, amelyek a főváros számára oly *kitünő üzlet* prefektuálását erőltetik. Kínáltak *parafagyárat, tengeri szivacs-telepet, gyárépületeket, szerszám-üzemet, vasútat, tőgazdaságot, tehenészetet, olajipari telepet, máknemesítő állomást, szanatóriumokat, bensolgyártó telepet* és sok minden egyéb exótikus üzletet, de nem maradtak el a legképtelenebb találmányokkal és szabadalmakkal sem.

Legujabban furcsa hireket hallottunk arról, hogy

a fővárosnak megvételre kínálják az Első Pesti Spódium és Enyvgyárat, amelyik a boldog békeidőkben valóban jelentékeny ipari üzem volt.

Az inflációs korszakban keresett cikk volt az értéktőzsdén a *Spódium* néven ismert részvény és tagadhatatlan, hogy sok értékes és kevésbé valórt jelentő papírok sokaságában *a Spódium előkelő szerepet vitt.* Azóta leáldozott a napsugár az enyvgyártás frontján és ez az üzem kis kapacitással vergődik a gazdasági válság hullámain.

A kiszivárgott hirek szerint

az enyvgyárat 3 millió pengőért akarják a főváros nyakába sózni

és a tranzakciót kínáló ajánlatban csábos szavakkal festik ennek a gyárnak a perspektiváját abban az esetben, *ha az olyan tőkeerős tényezőt érez a háta mögött, mint amilyen a főváros.* A részvények értékét hárommillió pengőre becsülik és a szakemberek véleménye irányadó abban a tekintetben, hogy *ennek a lealkonyult konjunktúrájú üzemnek valóban van-e hárommillió pengőt megérő üzleti terjeszkedésre alkalmas lehetősége.* Ugy tudjuk, hogy az ajánlat a közélelmezési ügyosztályban fekszik és ott várja azt az izgalmas pillanatot, amikor az illetékes tényezők megvitatása alá kerül.

Érdekes, hogy a Spódium-gyár ajánlatának milyen gyorsan hire futott Budapesten. Alig néhány nappal a fővároshoz benyújtott ajánlat után további gyárvállalatok és üzemek jelentkeztek, amelyek a fővárossal szeretnének boldogító frigyre lépni.

Megmozdult az úgynevezett „bőzös övezet" és gyertyagyárak, szénfinomítók, brikettműhelyek és különböző vegyi termékeket előállító műhelyek várják a főváros invitálását.

Valóságos invázió indult a főváros ellen, azonban alig hihető, hogy ebből a nagy akarásból komoly eredmények szülessenek. Köztudomású, hogy *a főváros pénzügyi helyzete nem a legkedvezőbb* és az egyensúly fenntartása csak a vezetők szünet nélküli éberségén és körültekintésén múlik, már pedig ilyen nehéz körülmények között

a főváros nem bocsátkozhatik kalandos vállalkozásokba

csak azért, hogy egyes bajbajutott érdekeltségek a maguk jól elgondolt ravasz számításait megvalósíthassák. A Spódiumot, az enyvet és a gyertyát tehát nem fogják piros-sárga-zöld címeres keresztkötésekkel forgalomba hozni.

Gyors és olcsó

a szerelés az Eternit-lefolyócsővel, mert könnyü, nagy hosszban készül és egyszerüen dolgozható meg.-
Az Eternit-cső nem rozsdásodik, nem korhad és olcsó.-
Kérjen árjegyzéket.-

ETERNIT MŰVEK,
Budapest, VI., Andrássy-út 33.

Kiélesedett az egymást agyongázoló gyilkos verseny a taxivállalatok között

A főkapitány erélyes intézkedése a pályaudvarok körül tapasztalt botrányos jelenetek megszüntetésére — Elkerülhetetlen a közös állomáshelyek rendszeresítése

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában beszámolt a taxivállalatok hiábavaló kísérletezéseiről, amelyek azt célozták, hogy újabb engedményeket és előnyöket szerezzenek a főváros közönségének rovására. Először a *viteldijak felemelését* készitették elő nagy titokban, de ez a törekvésük a közlekedési bizottság és a tanács éberségén megbukott. Próbálkoztak *a területhasználati dijak elengedésének* kiharcolásával is, a siker azonban itt sem szegődött mellójük. Az utazóközönség a nehéz gazdasági viszonyok hatása alatt kénytelen-kelletlen leszokik a taxik igénybevételétől, mert utazásainak célját, könnyen és olcsón megközelíti az autóbuszok felhasználásával.

A kudarcok ilyen sorozata után

ismét kiújult az elégedetlenség és a harc a taxivállalatok között.

A feltünően kedvezményezett és általában előnyösebb elbírálásban részesült szürketaxivállalat a kisiparosok és fuvarozók további elnyomására törekszik és nem kevesebbet kívánt magának biztosítani, mint hogy *monopolizálja a pályaudvarok állomáshelyeit.* Köztudomású, hogy a belső taxiforgalom lecsökkenése miatt az egyetlen biztos üzleti terület a pályaudvarok forgalmának ellátása, ahol az érkező utasok és idegenek a taxikat veszik igénybe. Eddig a rendőrség *vegyesen* rendelte ki a pályaudvarokon szolgálatot teljesítő taxikat: szürke-taxit és kéktaxit egyenlő arányban. Ez okozta, hogy

a vasuti állomások előtt úgyszólván állandósult a botránysorozat, a soffőrök versengése és az utcai hangzavar olyan felkeltése, amelyik furcsa képet festett a vasutról leszálló idegenek számára.

Az épületes jelenetek minden vonat beérkezésekor fellángoltak és nem egyszer a rendőrség közegeinek kellett közbelépni, hogy az egymással versenybirkózást folytató soffőröket elválasszák.

Ferenczy Tibor dr. főkapitány most elhatározta, hogy megszünteti ezt az állandó botránysorozatot. Május 1-től *az egyik napon csak a szürke, a másik napon csak a kék-taxik teljesíthetnek pályaudvari szolgálatot.* A vállalatokat meglepte ez a rendelkezés és a szürke-taxi érdekeltség máris lépéseket tett olyanirányban, hogy a főkapitány vonja vissza rendeletét. Kizártnak tartjuk azonban, hogy erre sor kerüljön, mert

a rendőrségnek nemcsak joga, de kötelessége is az utcák csendjét és nyugalmát biztositani.

Az idegenforgalom érdeke, az utcák rendje és a forgalom biztonsága megköveteli, hogy *végre rend legyen a taxisok állandó villongásában.* A megoldás kézenfekvő: feltétlenül *meg kell valósitani a közös standokat* és nem szabad megengedni, hogy a nagyobb vállalat megfojtsa a maga terjeszkedésével a kisfuvarosokat. Ez a probléma amugy is felszínen van és most a fővároson a sor, hogy *a közös állomáshelyek intézményesítésével méltányos egyenlőséget biztositson a taxisok számára.* Az erre vonatkozó rendelet kibocsátása rövidesen megtörténik.

Öregedő egyéneknél,
Ha az erek meszesednek,
Igmándi-val
segíthetnek
S évekkel tovább élhetnek.

Leukoplast
magyar gyártmány

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93

Alapítva: 1892
Első Magyar Mádomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemiedő, koporsódisz,
érckoporsó, fakoporsó
és az összes temetkezési
cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

„Nézd meg az izzólámpát, úgy vedd a csillárt!"
CSAK A TÖKÉLETES
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPÁVAL
ELLÁTOTT CSILLÁRT VEGYÜK MEG.
A TUNGSRAM-MÜVEK FELELŐSSÉGET
VÁLLALNAK AZ IZZÓLÁMPA MINŐSÉGÉÉRT.

Gazdasági Értesítő

Egy húron pendül a Biosz vonósnégyese

A háború utáni gazdálkodás egyik szörnyszülötte *Gergely Tódorék* kreációja: a *Biztosító Intézetek Országos Szövetsége*. Első elgondolásukban a biztosító intézetek érdekképviseletének tervezték, illetve ezzel a céllal tálalták fel, de már működésének első éveiben kiderült, hogy a jóhiszemű biztosító intézetek az *Első Magyar Általános Biztosító és érdektársainak önkényuralmát vették nyakukba:* törököt fogtak, amely nem ereszti el őket.

A *Biosz* kezdettől fogva mentorként támogatta az *Első Magyart*, amely társaság kíméletlen díjpolitikájával a biztosított közönség legnagyobb ellenszenvét hívta ki. Ez a politika ugyan az Első Magyar és érdektársai számára megtermette gyümölcsét és az ú. n. *„vezető társaságokat"* anyagilag rendbehozta, de ez legelsősorban a kisebb társaságok és a biztosított felek bőrére és rovására történt. Az ország lakosságának egyik legfeltűnőbb gazdasági sérelme *a tűzzel-vassal kierőszakolt valorizációs törvény.* A biztosítási kötvényeken elvérzett közönség *Gergely Tódoréknak* köszönheti, hogy a valorizációs törvényt a *Biosz* képére alkották meg. Ez a törvény a kisemberek tízezreit üti el szerzett jogaiknak legalább a szomszéd államokban elért arányok szerinti érvényesítésétől.

Azt a nem jelentéktelen különbözetet, amelyet a háború előtt életbiztosítással alig, sőt a háború után egyáltalán nem foglalkozó intézetek a felértékelés *súlyos céladója fejében fizettek és fizetnek* most is, továbbá azt a különbözetet, amelyet a szomszéd államok valorizációs aránya szerint, az 5%-os valorizáción felül a háború előtt életbiztosítással foglalkozó intézeteknek kellene fizetniök, *a Biosz jóvoltából az Első Magyar és érdektársai takarították meg* és ezekkel az összegekkel, megállapíthatóan *indokolatlanul és alaptalanul gazdagodtak.*

„Rabszolga törvény" és „egyezmény" az Első Magyar érdekében

Szülőanyja a *Biosz* a biztosítási körökben *„rabszolga"* törvénynek elkeresztelt 1927. évi X. törvénycikknek, amely lehetővé tette az Első Magyar üzletállományának tökéletes védelmét. Ez a törvény a biztosított feleket *egy évtizeden keresztül az Első Magyarhoz és érdektársaihoz láncolja.* Míg egyik oldalon a valorizációs törvény, kisemberek elveszett reménysége miatt, özvegyek és árvák tízezreit döntötte kétségbeesésbe, addig a *rabszolga törvény* az ország legértékesebb dolgozó társadalmi rétegében keltett határtalan felzúdulást és elkeseredést *az egész biztosítási intézménnyel szemben.*

A *Biosz* önkényuralma az árjába sodort kisebb intézeteket olyan *„egyezmény"*-ben való részvételre kényszerítette, amely az Első Magyarnak nyugodt jólétet biztosít, de a kis intézeteket, a versenytársakat *szisztematikusan elsorvasztja.* Ez az egyezmény teljesen egyoldalúan diktálja a biztosítási díjak mértékét, aminek pedig a kereskedelmi törvény rendelkezései szerint a biztosítók és a felek között *szabad megegyezés tárgyát kellene képezni.*

Hogy a Biosz önkényuralma — a legerősebb és legönzőbb kartel — milyen káros tevékenységet fejt ki, az külön cikk keretébe tartozik, ezúttal csak arra mutatunk rá, milyen erők és hogyan mozgatják azt az érdekcsoportot, mely a biztosító intézetek érdekképviseletének meghatározott, egyenes útjáról *az Első Magyar és érdektársainak berkei felé kanyarodott el.*

Az „Első Magyar-Biosz" és vonósnégyese

A *Biosz* megalakulása óta, közel 12 esztendeje, az elnöki tisztet az Első Magyar vezérigazgatója, *Gergely* Tódor tölti be. Sajnos, az elnöki méltóságot az Első Magyar vezérigazgatói állásától *élesen elválasztani soha nem tudta.* Ezzel szemben mindig rá tudta erőszakolni a Bioszon keresztül az Első Magyar nem egy olyan elgondolását a kisebb intézetekre, melyek úgy a biztosított felek, mint a társaságok érdekeivel *homlokegyenest ellenkeztek,* de megfeleltek az Első Magyar önös céljainak.

Ebben a munkájában *Gergely* Tódor *kíméletlen és erőszakos munkatársat talált* unokatestvére, *Kutasi* Elemér dr. személyében, akit előbb vezértitkári, majd igazgatói címmel emelt a *Biosz* igazgatói pozíciójába. Közben nem érdekelték a Bioszt az ügyvédi etika szabályai és tűrte, hogy *Kutasi* dr. igazgatói funkciója mellett, *ügyvédi prakszist is folytasson,* sőt a *Hermes* biztosító intézet *jogtanácsosi állását is betöltse.*

Az alig 40 tagot számláló szövetség *Gergely* Tódor jóvoltából és támogatása mellett irigylésre méltó feltételekkel szerződtette közkedveltnek igazán nem mondható igazgatóját. *Van fizetése és lakbére, üdülési pótléka és remunerációja, sőt évenként két hónapi szabadságra joga.* A jégegyezmény által fenntartott jégirodától *külön jelentős tiszteletdíjat kap.* Az egyezmény keretében felmerült kontravenciós ügyek tárgyalásaiban — amelyek választott bírósági jelleggel folynak — hivatalból vesz részt és tiszteletdíját a választott bírákkal együtt *maga állapítja meg.* A sok címen húzott fizetés természetesen igen tekintélyes jövedelemhez segíti *Kutasi* dr.-t és ebből még tartalékolnia sem kell, mióta sok támadásban részesített *nyugdíj-szerződését megkötötte.*

Kutasi Elemér jól kitervelt nyugdíjszerződése

A Biosz-nak, mint alkalmi érdekcsoportnak, nyugdíjintézménye nincsen. *Kutasi* Elemér kiváló jogi érzékével azonban a maga számára igen könnyen talált formát ezen egyébként kényes kérdés megoldására.

Három év előtt jogi szempontból teljesen kifogástalan, de etikai szempontból sok beszédre alkalmat adó nyugdíjszerződést tervezett, melyet a Biosz vezetősége a bevált régi recept szerint fogadtatott el a végrehajtó bizottsággal. Ennek a szerződésnek értelmében az összes társaságok meghatározott kvóta arányában kötelesek *Kutasi* Elemérnek bármely okból és bármilyen időben történő kilépése esetén, legalább *havi 800 pengő nyugdíjat fizetni élete fogytáig.* Kötelesek pedig ezt fizetni akár tagjai a kilépés idején a Biosz-nak, akár nem. Nem jöhet itt tekintetbe az a szempont sem, hogy a tagintézetek évtizedes szolgálatot teljesítő, érdemes saját tisztviselőiknek fizetnek-e nyugdíjat, vagy sem.

Gergely Tódornak másik két leghangosabb alvezére, *Balabán* Imre és *Molnár* Oszkár, az Első Magyar ügyvezető igazgatói, akik egymás között a Biosz üléseken szabályosan váltogatják az elnöki széket, szintén értékes tagjai a Biosz vonósnégyesének és vezérükkel együtt valósággal extázisba esve, húzzák a vonósnégyes ismert repertoárját, ha valaki a Biosz működését a *„káros kartel"* jelszóval meri illetni.

Most, hogy a részvénytársaságok ellenőrzése körül újszerű szelek fújnak és az új törvény Damokles kardja függ a mamutfizetések és szerződések fölött, a vonósnégyes hallatára csak azt mondjuk: *„húzd, ki tudja meddig húzhatod!"*

Előléptetések a MÁK-nál. A *Magyar Általános Kőszénbánya* legutóbbi igazgató-ülésen *igazgatóvá* nevezték ki dr. *Gosztonyi* László h. igazgatót, a titkárság kiváló, nagytehetségű és művelt vezetőjét, akinek képességeit nemcsak fölöttesei, hanem a vállalat üzletfelei is rendkívüli mértékben nagyrabecsülik. *Igazgatói* kinevezéshez jutottak még *Nádossy* Dezső, *Rozinek* Artur és *Stefániai* Richárd h. igazgatók, míg *Vida* Pál cégvezetőt *helyettes igazgatóvá* léptették elő. A kinevezések a vállalat régi, érdemes tisztviselőit érték.

A Baross Szövetség közgyűlése. A *Baross Szövetség* az elmúlt hét csütörtökjén ünnepélyes keretek között tartotta évi közgyűlését a pesti Vigadóban. A zsufolásig megtelt teremben megjelent *József Ferenc* királyi herceg, vitéz *Keresztes Fischer* Ferenc belügyminiszter, *Almásy* László a képviselőház elnöke, *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Mészáros* János érseki helytartó, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Raffai* Sándor evangélikus püspök, *Liber* Endre alpolgármester, *Samarjay* Lajos, *Senn* Ottó, a különböző kereskedelmi és ipari testületek képviselői és a szövetségi tagok másfélezer főnyi tömege. *Ilovszky* János országos elnök emelkedett szavú megnyitó beszéde után, *Purébl* Győző előterjesztette a szövetség évi jelentését. A zárszámadások előterjesztése után *Gerlóczy* Béla indítványozott köszönetet az országos elnöknek sikeres pénzügyi gazdálkodásáért. *Orel* Géza a jövő évi költségvetést terjesztette elő, majd a közgyűlés az elnök indítványára a Baross Szövetség levelező tagjainak sorába választotta *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztert és *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi minisztert. A belügyminiszter meghatott hangon mondott köszönetet és kifejtette, hogy a *kereskedő- és iparostársadalmat szorosan akarja beleilleszteni a magyar sorsközösségbe.* A közgyűlés befejezése után ünnepi vacsora volt, amelyen az első pohárköszöntőt *Huszár* Aladár főpolgármester mondotta a kormányzóra, majd *József Ferenc* főherceg üdvözölte a munkás magyar kezet. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter hatalmas beszédben szembeszállt az autarhikus túlkapásokkal, majd hangoztatta, hogy a nemzeti és keresztény tisztességnek az összefogása fogja kiküzdeni a jövendőt. A nagyhatású ünnepség *Ilovszky* János zárószavaival ért véget.

A Magyar Általános Kőszénbánya közgyűlése. A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* április 29-én tartotta 41. rendes évi közgyűlését dr. *Berzeviczy* Albert b. t. t. elnöklésével. Napirend előtt a közgyűlés elnöke meleg szavakban emlékezett meg a néhány nappal ezelőtt elhúnyt **Ranzinger** Vince bányatanácsos, igazgatósági tagról, aki mint a tatai bányászat első műszaki vezetője és bányaigazgatója elévülhetetlen érdemeket szerzett az immár európai hírű bányaüzem szakszerű megalapozása és felvirágoztatása körül. Az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett évi jelentése szerint a gazdasági válság további kimélyülése hátrányosan hatott vissza a vállalat üzletmenetére, ami a zárószámadás adataiban is visszatükröződik. A széntermelés az 1931. évvel szemben csak 2.25 százalékkal esett ugyan vissza, az 1929. évvel szemben azonban a hanyatlás 21.65 százalék. Az építkezések stagnálása folytán ugyancsak csökkenés állott be a portland- és bauxitcementgyár, valamint a mészüzemek termelésében is. Brikettgyára, melynek termelőképessége napi 2200 tonna, az enyhe tél miatt szintén nem volt teljes mértékben kihasználható. A kokszbrikettgyár termelése simán volt elhelyezhető. Az 1931. év őszén üzembehelyezett szénlepároló-telep zavartalanul működött. A karbidgyár termelése csökkent. A társulat érdekköréhez tartozó vállalatokkal kapcsolatosan általában hasonló eredményekről számol be az évi jelentés. A villamos energiaszolgáltatással foglalkozó vállalatokat illetően biztató jelenségként emeli ki azt az érdeklődést, amely a falu népénél, különösen a villamosságnak mezőgazdasági téren való felhasználása tekintetében megnyilvánul. A záró számadás az előző évi nyereségáthozattal együtt 4,753.751.16 pengő tiszta jövedelmet mutat ki. (1931-ben 8,375.004.34 pengő.) A közgyűlés által elfogadot nyereségfelosztási javaslat értelmében az általános tartalékra 500.000 (900.000), a tisztviselői nyugdíjintézet dotálására 350.000 (350.000), munkásüdültetési célokra 100.000 (100.000), kulturális célokra és ily célt szolgáló alapok dotálására 90.000 (90.000) pengő dorrittatik, az 1932. évi osztalékszelvény pedig darabonként tizennégy pengővel (tavaly 24 pengő) kerül beváltásra május 1-étől kezdődően, a szokásos szelvénybeváltó helyeken. Az igazgatóság tagjaivá dr. *Berzeviczy* Albertet, *Bisteghi* Rudolfot, *Fuchs* Richárdot és az igazgatósági tagságáról 1931-ben leköszönt báró *Korányi* Frigyest, felügyelőbizottsági tagokká pedig *Davidsohn* Horacet, *Kürthy* Istvánt, *Pfeifer* Ignácot és *Tolnay* Kornélt újból megválasztották. A közgyűlést követő igazgatósági ülésben elnökké *Berzeviczy* Albert b. t. t., felsőházi tag, alelnökökké *Bisteghi* Rudolf (Wien) és *Vida* Jenő felsőházi tag, vezérigazgató újból megválasztattak.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fecskmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenítő!

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 96 filléres ujdonságok!

Az elnöki ügyosztály új vezetője és az új racionalizálási biztos

Gallina Frigyes halálával gazdátlan maradt az elnöki ügyosztály, amelyet hónapokon át nagy hozzáértéssel és odaadással az ügyosztály helyettes vezetője, *Felkay* Ferenc dr. tanácsi főjegyző irányította. Most azután *Gallina* Frigyes örökét végleg rendezte dr. *Sipőcz* Jenő polgármester legutóbbi rendelkezése.

Tudvalevő, hogy *Gallina* Frigyes az utolsó esztendőben kevesebbet foglalkozott az elnöki ügyosztály vezetésével, hanem inkább mint racionalizálási biztos működött és a fővárosi adminisztráció egyszerűsítése körül nagyarányú eredményes munkát végzett.



doroghi Farkas Ákos dr.

Most a polgármester úgy intézkedett, hogy az elnöki ügyosztály vezetését és a racionalizálási biztosi ügykört különválasztották egymástól. Annak a hatalmas munkának befejezését, amelyet *Gallina* Frigyes a racionalizálással megkezdett, méltó utódra, *Felkay* Ferenc dr. főjegyzőre bízta, egyben pedig a szervezési és egyéb fontos szabályrendeletek előkészítésével kapcsolatos teendők irányításával is őt ruházta föl. A polgármester *Felkay* főjegyzőnek az elnöki ügyosztálynak eddig való példás vezetéséért elismerését nyilvánította. Akik ismerik a *Felkay* főjegyzőre bízott új feladatnak nagy horderejét és tudják, milyen tudással és felkészültséggel kell rendelkezni annak, aki ezt jól irányítja, azok tisztában vannak azzal is, hogy *Felkay* Ferenc dr. megbízatása milyen nagyjelentőségű.

Ugyanakkor a polgármester az elnöki ügyosztály vezetésével doroghi *Farkas* Ákos dr. tanácsi főjegyzőt bízta meg. Ez a megbízatás nem jött meglepetésképpen, mert bár *Farkas* Ákos a fiatalabb generációhoz tartozik, de mindenki, aki tehetségét, tudását, munkakészségét és nagyrahivatottságának egyéb zálogait ismerte, tisztában lehetett azzal, hogy doroghi *Farkas* Ákos számára hamarosan nagy feladatokat kell kijelölni a főváros vezetőségének. A főtisztviselői karnak egyik reményteles büszkesége indult meg *Farkas* Ákos személyében a városházi adminisztrációs pályának azon a szakaszán, ahol már a legszebb, legnagyobb feladatok várnak megoldásra.

Doroghi *Farkas* Ákos bármely helyére került is a fővárosi adminisztrációnak, mindenhol kitünően megállotta helyét. Ez kvalifikálta arra, hogy *Sipőcz* Jenő dr. polgármester legszűkebb környezetébe fogadta és állandó bizalmi feladatokkal ruházta föl. Előbb, mint polgármesteri titkár, az utolsó időben pedig mint a polgármesteri hivatal vezetője működött nagy megelégedésre és ezekben a tisztségekben állandó érintkezést tartott fenn várospolitikai körökkel és a sajtó képviselőivel. Tudása, szakavatottsága, úri modora, elegáns előzékenysége voltak azok az eszközei, amelyekkel rengeteg barátot szerzett magának s amelyeknek révén most elérkezett karrierje igen jelentős stációjához. Külön ki kell emelni *Farkas* Ákos nagy nyelvtudását és azokat a ritka szolgálatokat, amelyeket ezen a réven és örök lelkes aktivitása révén Budapest székesfővárosnak és Magyarország igazságos ügyének tett. Külföldi útjain, külföldi előadásaiban, majd Rothermere lord környezetében minden alkalmat megragadott és mindig módját ejtette annak, hogy a magyarság szent és nagy ügyének higgadt bölcsességgel, de annál tüzesebb lelkesedéssel szolgáljon.

Új pozíciójában, új munkaterület nyílik számára és mindenki meg van róla győződve, hogy azokat a nagy feladatokat, amelyekkel a polgármester megbízta, nála senki jobban meg nem oldhatná.

Bérhengerlést
3 kereku es tandemhengerekkel vállalunk.
Motor es Gepgyar MARTOS es HERZ
Budapest VII. Erzsebet kiralyne ut 87.
Telefon: 97-2-39.

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz Jenő a Földrajzi Társaság tiszteletbeli tagja. A Magyar Földrajzi Társaság legutóbb tartott közgyűlésén *Cholnoky* Jenő javaslatára *Sipőcz* Jenő polgármestert egyhangú lelkesedéssel a társulat tiszteletbeli tagjává választotta meg.

A TESz új társelnökei. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége mult szombaton tartott közgyűlésén társelnökeivé választotta a főváros két alpolgármesterét, *Liber* Endrét és *Borvendég* Ferencet.

Csanády Gusztáv dr. a polgármesteri hivatal vezetője. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester hétfőn rendelkezett az elnöki ügyosztály éléről távozott *Farkas* Ákos dr. főjegyző helyének betöltése iránt. A polgármesteri hivatal uj vezetője *Csanády* Gusztáv dr. tanácsjegyző, aki már évek óta mint titkár működött a polgármester mellett és akinek rokonszenves egyéniségét mindenki örömmel látja a polgármesteri hivatal élén.

A főváros kétszázhúsz állásra irt ki pályázatot. A főváros vezetősége szombaton délben 220 állás betöltésére hirdetett pályázatot, amelyek közül 51-re a közgyűlés és a tanács fog választani, 80 új állásra vonatkozólag a polgármester él kinevezési jogával, míg 80 további állást azért véglegesítenek, mert azok eddig csak behelyettesítések útján voltak betöltve. Az első kategóriában betöltésre kerül egy tanácsnoki, egy árvaszéki elnöki, egy árvaszéki elnökhelyettesi, egy árvaszéki ülnöki, a tüzoltó-főparancsnoki, egy erdőfőtanácsosi, öt műszaki főtanácsosi, két főjegyzői, három tanácsjegyzői, öt főmérnöki és még több fogalmazói, mérnöki műszaki állás. A pályázat határideje május 13-a déli 12 óra.

Kenéz Béla Kozma Jenő, Dési Géza és Becsey Antal a KÉKOSz díszelnökei. A Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége legutóbb díszelnökeivé választotta *Kenéz* Béla volt kerskedelmi minisztert, *Kozma* Jenő és *Dési* Géza országgyűlési képviselőket és *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstagot. Tiszteletükre a KÉKOSz társasvacsorát rendezett, amelyen *Usetty* Béla országgyűlési képviselő, elnök köszöntötte az új díszelnököket, *Ripka* Ferenc volt főpolgármestert és a vacsorán megjelent többi előkelőséget. *Kenéz* Béla nagyhatású beszédben a kisipar és kereskedelem támogatását célzó törvényalkotásait ismertette és érdekeik további felkarolását ígérte. *Ripka* Ferenc Usetty Bélát, a kisegzisztenciák lelkes harcosát és az igaz barátot éltette. *Latinák* Ernő, *Kollmann* Dezső dr. és mások szólaltak még föl.

A Józsefvárosi Polgári Kaszinó társasvacsorája. A Józsefvárosi Polgári Kaszinó társasvacsoráján *Schmidt* Jakab örökös törvényhatósági bizottsági tag, *Tóth* András dr., *Süss* Ödön köszöntötte *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyűlési képviselőket, akik nagy tetszéssel fogadott válaszukban különböző országos és várospolitikai kérdéseket fejtegettek.

E hét végén tartják a Bécsi-úton a troleybuszvonal műszaki bejárását. A Ganz-gyárban elkészült az a három troleybusz, amelyet a gyár egyelőre díjtalanul bocsájt kipróbálás végett a Beszkárt rendelkezésére. A villamosvasut a próbavonalat a Bécsi-úti végállomás és az óbudai temető között nyitja meg a legközelebbi hetekben. A főváros, a vasúti és hajózási felügyelőség, a kereskedelmi minisztérium, az államrendőrség és a Beszkárt képviselői e hét végén tartják meg az előírt próbaútvonalon a műszaki bejárást, azután *nyomban megkezdik a felsővezeték építését.* A troleybusz ugyanolyan áramszedő segítségével kapja a vezetékből az áramot, mint a villamos, ezzel szemben sínekre nincs szüksége, hanem az autóbuszhoz hasonlóan pneumatikus kerekeken szalad. A Bécs-úton párhuzamos felsővezetéket építenek, aminek az a célja, hogy a troleybuszok ne ugyanazon az úttestszalagon legyenek kénytelenek állandóan közlekedni. A felsővezeték építése körülbelül *százezer pengőbe* kerül, amely költséget a Beszkárt viseli. Ha a próba sikerül, a troleybuszokat mintegy hatvanezer pengős egységáron fogják megvásárolni.

Dési Géza a Lipótvárosi Társaskör elnöke. A Lipótvárosi Társaskör közgyűlésén *Zsigmond* Gyula dr. országgyűlési képviselő indítványára közfelkiáltással *Dési* Géza országgyűlési képviselőt, törvényhatósági bizottsági tagot a kör elnökévé választották. Dési nagyhatású beszédben megköszönte megválasztását, majd *Bódy* Tivadar udvari tanácsost, *Kádár* Gusztáv kormányfőtanácsost, *Zsigmond* Gyulát és dr. *Winter* Rudolfot társelnökökké választották.

Rövidesen felállítják a Kazinczy emlék-kutat. A nagy magyar nyelvújító centennáriuma alkalmával elhatározta a főváros vezetősége, hogy *Kazinczy* Ferencnek, akit annyi benső kapcsolat fűzött a régi Pest-Budához, méltó emléket állít. *Pásztor* János szobrászművész készíti el az emlékművet, amelyet a befejezés előtt a napokban mutatott be a művész a képzőművészeti és közmüvelődési bizottság tagjainak. A Kazinczy-emléken relief és több kisebb dombormű lesz elhelyezve. Az emlékművet a Bécsikapu-téren állitják fel.

Nem szünt meg, hanem újjászületett a Hangli-kioszk. Új és úgy építészetileg, mint interieur tekintetében látványosságszámba menő képet nyujt a *Básthy* István iparművész tervei szerint átalakított és ma megnyilt Hangli. *Rónai* Miklós és *Rónai* Ödön az établissement új bérlői, kiknek neve teljes mértékben garantálja a nívót, újításként bevezették az esti meleg konyhát is.

Nincs jobb házibarát az „Igmándi" víznél,
Azért legyen minden háztartásban kéznél!

A FANSz közgyűlése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége kedden délután tartotta az Ujvárosháza zsufolásig megtelt nagytermében ezévi rendes közgyűlését. A közgyűlésen az elnöklő *Liber* Endre alpolgármester nagyszabásu beszédet intézett a tisztviselőtársadalomhoz, *Bridó* Jusztin levéltáros, szövetségi főtitkár pedig a mult évről szóló jelentést terjesztette elő.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

dr.-os ujlaki és a terrenol pala
minősége, gazdaságossága felülmúlhatatlan
ASBESTPALA-ÉRTÉKESITŐ kft.
BUDAPEST, V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

Binaturin
a bélműködés természetes szabályozója

LUTZ zománcok-festékek lakkok elismert legjobb minőségben
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa
lakk és festékgyár r.t.
Budapest VII. Őrnagy-utca 4. szám.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

A MAGYAR LOVAREGYLET
május hó 6, 7, 13, 14, 20, 21, 25, 27, 28-án
VERSENYT TART.
Versenyek kezdete d. u. 3 ó 30 p. Helyárak: I. úri 4 P (Milleniumi-díj napján 10 P), hölgy 3 P (Milleniumi-díj napján 6 P), II. hely 2 P (Milleniumi-díj napján 2.50), III. hely 80 fill. Páholyülés 6 P (Milleniumi-díj napján 20 P). Ring 10 P. Közlekedés villamoson 24, 29, 38 kocsikkal és a HÉV-en. Autobusz Apponyi-térről 2.10—3.10. Oktogon-térről 2.15—3.15. Átszállójegy 1 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Rupp Imre-u. csatornaépítési munkáira pályáztak: Havas Sándor 2365, Lőrinczy Mihály 2977, Wihart Ferenc 3045, Szász Albert 3105, Schäffer Károly 3229, Ámon Antal 3240, Nagy István 3989 pengővel.

A Szent István-kórház B-pavillonjának kőműves munkáira pályáztak: Hebenstreit Ferenc 1850, Faragó Rudolf 1994, Szász Adolf 2207, Tolna és Wagner 2281, Wittmann Ferenc 2518, Soproni Ferenc 3310 pengővel.

A gyermek felruházóakció, valamint az Anya- és Csecsemővédő Intézetek részére szükséges textil és ruházati cikkek szállítására pályáztak: Kammer Testvérek, Goldberger, Kis és Mahuka, Magyar Pamutipar, Kispesti Textilgyár, Budakalászi Textilművek, Freudiger Mózes, Storer Viktor, Soproni Szőnyeg, Rokka kötszövőgyár, Reinfeld Márkus, Első Rákospalotai Kötszövő, Nyomorék gyermekotthon, Farkas László, Testvérszövetség, Mercedes kötőüzem, Columbia textil, Magyar Pamutipar, Kovács Ernő, Farkas László, Pesterzsébeti, Belvárosi vászonáru, Magyar Kender, Wein és társa, Tetra rt., Elbe ágytollgyár, Hungária Gummigyár, Keffel Ede.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 9-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea TÁNC délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7

CSATORNÁZÁS, KÖVEZÉS, ÚTÉPÍTÉS, FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 16.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

LISZAUER PÉTER
Mész, cement, tégla, cserép
Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 3.
Telefon: 389—72.

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.


MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és gáz berendezések tervezése és készítése.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papirosok gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók. Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-80

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerővel! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

STREBEL KAZÁNOK RADIATOROK
STREBELMŰVEK
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 16. TELEFON: 16-5-65
GYÁRTELEP: MOSON

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

Gosztonyi és Társa
Általános Szigetelési Vállalat
IX., Soroksári-út 34. Telefon: 35-8-04
„FLINTKOTE"
SPECIALISTÁK

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák, Vasszerkezetek, Vasablakok
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kelő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK féműntődéje mótor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 55. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traverdi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Barakovits János
műorgona építő tőrv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. (Saját ház)

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. Hatemeletes bérházak összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933. május 10 — 19. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Polgári egység

Alantas struccpolitika volna, ha az ember egy hét után, amely alatt a politikai célok elérését szolgáló fegyverek mineműsége körül — ha nem is a nagy nyilvánosság előtt — igen komoly eszmecserék folytak, egyszerűen napirendre térnénk. A felszínen, külsőleg egy-két beszédet hallottunk, amelyek előbb hevesebben, később egymás nagyobb megbecsülésével és az ellenérvek nagyobb figyelembevételével hangzottak el, befelé, a kulisszák mögött komoly és beható tárgyalások folytak. Ugyanakkor pedig a szenzációhajhászó sajtókórus elkeseredetten igyekezett egymás ellen uszítani azokat, akiknek kéz kézbe fogva, együtemű szívdobbanásra, együtt kell masírozniok a polgári egység gondolatáért, *Gömbös* Gyula miniszterelnök zászlaja alatt.

Sajnos, a nagyközönség figyelmét leginkább ez a szenzációhajhászó sajtókórus ragadta meg és nem lesz egykönnyű dolog, amíg majd azt komoly, felelősségteljes politikusok meg tudják magyarázni, hogy itt ellentétek egy pillanatig sem voltak, legfeljebb vezérkari tanácskozások arról, hogy mely fegyverekkel lehet előbb és biztosabban célt érni és milyen stratégiával lehet a nemzet egységét — beleszámítva a székesfőváros polgárságát is, — minél tökéletesebbé tenni. Már ismét röpködtek a levegőben felelőtlen és régen hitelüket vesztett gyanusító frázisok, amelyek klikkekről és törzsfőnökökről szóltak és amelyek félremagyarázták azokat a szavakat, amelyek igen magas intenciókat tartva szem előtt, az egyéni érdekek ellen szólottak. Budapest már régen túl van azon, hogy a régi törzsfőnökrendszer árnyait föl lehessen idézni. Ez a város ma már egészen más életet él, mint élt egykor, amikor még a kerületi érdekek harcoltak egymás ellen. Ma a főváros törvényhatósági bizottságának termében széleskörű választójog alapján a polgárság minden rétege képviselve van és a törvényhatósági bizottság nem kerületi, vagy egyéb érdekcsoportok szerint tagozódik, hanem magasabb eszmei szempontok vonják meg a pártok között a határvonalakat.

Ezek között a pártok között *tagadhatatlanul vezető és irányító szerepe van az Egységes Községi Polgári Pártnak.* Ez a párt a polgári egység jegyében született meg és ez a párt volt az, amelynek a súlyos megrázkódtatáson keresztül ment országban először sikerült a polgárságot közös nevezőre hoznia. Az országos politika akkor még kétségbeejtő és nemzetveszítő gyűlölködés színhelye volt és a városházán is ennek a gyűlölködésnek láttuk miniatür, de rikítóan éles képmását. Annak a néhány lelkes embernek a vállalkozását, akik a polgárság egységes frontjának megalakítására szánták el magukat, mindenki mosolygó szánalommal nézett, annak ellenére, hogy Budapest egész polgárságában megvolt a vágy, hogy példát adjon az országnak abból, hogy miképpen kell együttes munkával, becsületes emberszeretettel megvetni az alapját a nemzeti egységnek. A vakmerő vállalkozás sikerült és a budapesti városháza hosszú esztendőkkel előzte meg az országos politikát abban, hogy belátta: „nemzeti jövendőt — mint *Sztranyavszky* Sándor mondta — építeni egymás gyűlölködéséből nem lehet, féltékenységből sem, csak az egymás iránti megértő szeretetből".

És ez a budapesti polgárság, amely a nemzeti és polgári egység gondolatát már régen vezérlő elvéül fejlesztette ki, boldog mámorral fogadta *Gömbös* Gyula miniszterelnökségét és azt a hívó szavát, hogy a nemzet egységét veszélyeztető minden válaszfalnak le kell omolnia. Budapest polgárságának tehát nem kell már új hitet adni, ez a polgárság egész lelkesedéssel *Gömbös* Gyula célkitűzéseinek szolgálatában kíván dolgozni, ennek a polgárságnak körében biztos talaja van a miniszterelnök törekvéseinek és az a tábor, amelyet immár egy évtizeden át sikerült a nemzeti és polgári egység gondolatának jegyében összekovácsolni, *Gömbös Gyula vezérlete alatt óriási módon meg fog növekedni.*

Szemfüles viharjósok kiábrándulása a belvárosi vacsorán

Áttöri a tavaszi napsütés a városi politika horizontján jelentkező vészterhes borulást

Harmonikus összefogásban sorakozik Gömbös Gyula mögé a főváros hazafias polgársága

A városházi politikában jelentkezett események és az ahhoz fűzött kombinációk az elmult héten is tovább tartottak. Számos tanácskozás és bizalmas megbeszélés zajlott le a párnázott ajtók mögött, amelyek a kiegyezés útját egyengették, azonban a kulisszák mögött pikantériákat keresők számára ez is a *túlfűtött várakozás fokozását jelentette.* A várospolitikai körök sok tekintetben tanácstalanok a szerintük kiéleződött helyzet felismerésében és ez a magyarázata annak, hogy *fantasztikus és képtelen jóslásokba bocsátkoznak a közeljövőben történő eseményekről.* A *Fővárosi Hirlap* az ügyek tisztázásának elősegítése érdekében most feltárja a politikai pártszervezkedés krónikáját és a fellebbenti a fátyolt a történtekről.

Az előzmények

Köztudomású, hogy szerte az országban megindult a *Nemzeti Egység Pártjának* szervezkedése, amelynek különböző állomásain mindenkor résztvett *Gömbös* Gyula miniszterelnök és a párt teljes vezérkara. A miniszterelnököt országos körútján tagadhatatlanul lelkes fogadtatás köszöntötte és minden egyes beszédét viharos ujjongással fogadta a vidék, ahol nagyon jól tudják, hogy

az országot a mai nehéz helyzetből kemény akarattal és céltudatos munkával lehet kivezetni.

Az országos szervezkedés most átmenetileg szünetel, aminek magyarázata, hogy *általános gyűléstilalom* lépett érvénybe, amelynek korlátozó rendelkezéseit természetesen a kormánypárt a maga számára is szigorúan betartja. Még az országos mozgalom megindítása előtt felmerült az illetékes tényezők előtt az a gondolat, hogy *Budapesten is megalapozzák és megteremtik a Nemzeti Egység Pártját,* noha nagyon jól tudták, hogy itt működik a fővárosban az országos párt céljait is mindenben szolgáló *Egységes Községi Polgári Párt.* Az országos párt szervezői azonban úgy vélték, hogy

szükség van Budapesten is olyan pártra, amelyik kimondottan országos jellegű törekvéseket képvisel és ezt a címében is kifejezésre juttatja.

Szorosabb kapcsolatot kivánt a kormánypárt közte és a Budapesten megszervezendő párt között és kiindulva abból a jogos feltevésből, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek eddigi nagysikerű és eredményes kormányzása a fővárosban is erőteljes visszhangra talált: *lefektették a budapesti pártszervezkedés menetrendjét.*

Az Egységes Községi Polgári Párt állásfoglalása

Tagadhatatlan, hogy az országos párt célkitűzéseit az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetői és tagjai kivétel nélkül rokonszenvvel fogadták. Minden okuk megvolt ugyanis annak a feltevésére, hogy *a kormánypárt a várospolitikai tömörülés kiépített szervezeteire építi a maga mozgalmát* és közös erővel megindulhat minden siker kilátásával a *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti térhódítása. Tudni kell azt is, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt vezérének, Kozma Jenőnek útmutatásai alapján a legnagyobb bizalommal és ragaszkodással viseltetik Gömbös Gyula miniszterelnök kiváló államférfiúi kvalitásai iránt

és gyakorlott szemmel jól látják, hogy a kormányelnök elé tűzött programm az egyetlen reális bázis, amelyen az ország és a főváros szilárd fundamentumát meg lehet erősíteni.

A meglepetés a párt számára akkor következett be, mikor kiderült, hogy egyesek azt híresztelik, hogy *a Nemzeti Egység Pártjának vezetősége személyi téren kíván változtatást az Egységes Községi Polgári Párt vezetőségében.*

Az Egységes Községi Polgári Párt ebben eddigi munkájának és eredményeinek lebecsülését látta a szervezési mozgalom várható kialakulásában

és a különböző intern tanácskozásokon rámutattak arra, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt a maga 56 kerületi expoziturájával a főváros egyik leghatalmasabb szervezetét jelenti.* Utaltak arra is, hogy ennek a pártnak minden joga megvan az önérzetes hanghoz: a legutóbbi képviselőválasztások beszédes eredményei igazolják, hogy a párt fővárosi listái *50.700 szavazatot kaptak* titkos választás útján, ami letagadhatatlanul komoly eredmény. Hangoztatták, hogy

az összes szavazatok 26 százalékának ilymódon való birtokolása szinte példa nélkül áll a metropolisok választási krónikáiban,

mert tudni kell, hogy a heterogén összetételű nagyvárosi lakosság a sokirányú pártok és pártfrakciók között mindig erős elhajlást mutat éppen a kormány pártjainak rovására. A helyzet feltárása *bizonyos belátásra* késztette az országos párt vezetőségét és ez volt a magyarázata annak, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt is a jóindulatú várakozás álláspontjára helyezkedett.*

A belvárosi vihar-vacsora

Ilyen hangulatban és előzmények után rendezte a *Belvárosi Polgári Kör* a mult hét keddjén társasvacsoráját, amelyen *Kállay* Miklós földmüvelésügyi miniszter elnökkel az élén, a tagok nagy számban vettek részt és komoly érdeklődéssel köszöntötték *Sztranyavszky* Sándort, a *Nemzeti Egység Pártjának* elnökét. Beszédét nagy várakozás előzte meg és *Sztranyavszky* Sándor a tőle megszokott nyíltsággal és szókimondással kifejtette a szervezés szükségességét

és többek között rámutatott a fővárossal kapcsolatos olyan jelenségekre is, amelyek a közvéleményben tévhitként sajnálatos módon el vannak terjedve.

A beszédre *Payr* Hugó országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* vezető tagja válaszolt, aki mindenekelőtt leszögezte, hogy az *Egységes Községi Párt* tagjai tántorithatatlan hívei *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek. Kifejtette, hogy

sajnálatos hiba volna ennek a pártnak kiépített hadállásait egy szétválasztó kísérletnek kitenni,

mert ez azt eredményezné, hogy olyan más pártok halásznának a zavarosban, amelyek a *gyűlölködés szellemét honosították meg a várospolitikai életben.*

Károröm az ellenzéken

A várospolitika augurjai és a szemfüles leselkedők el nem nyomható érzülettel fejezték ki károrömüket: *itt a bomba, amelyik most már tökéletesen kettérepeszti a kormánypárti szervezeteket.* Ez a várakozás természetesen nem vált valóra, mint ahogy elképzelhetetlen is, hogy *Sztranyavszky* Sándor szembekerüljön a Nemzeti Egység Pártjának egyik kiváló tagjával, csak azért, mert kizárólag *belső pártszervezési* kérdésekben elvi és gyakorlati ellentétek merültek fel közöttük.

A pártbomlás tehát, amit annyira vártak, nem következett be és megjósolhatjuk, hogy erre nem is kerülhet sor.

Egy azonban bizonyos: ellenzéki oldalon hangosan örülnek annak a kis tramontanának, ami az egységes pártok vizein fodrosítja a hullámokat. Ez a károrvendezés mindennél jobban igazolja az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetőinek azt az aggodalmát, hogy

nem időszerű felvetni és kiélezni a pártszervezés taktikai elgondolásait, mert ennek csak az ellenzéki agitáció látja hasznát.

Annál inkább sajnálatosabb a külvilág elé hurcolt véleményeltérés, mert e pillanatban az egész ország elfogódott hatása alatt áll *Gömbös* Gyula miniszterelnök nagyszerű politikai irányításának. Legjobban mutatja *Gömbös* Gyula személyiségének és politikai művészetének varázsát az imént lezajlott költségvetési vita, ahol a megszokott éles ellenzéki kritika helyett olyan tényezők, mint *Éber Antal és Rassay Károly, komoly elismerésüket nyilvánították a kormány elnökének.*

Fölösleges tehát mesterségesen vihart támasztani éppen a kormánypárti kezdeményezéssel

és módot adni az ellenzéknek arra, hogy kihasználja ezt az alkalmat és tendenciózusan terjessze azt az egyenetlenséget és veszekedést, amely valójában nincs és nem is lehet a kormány mögött álló sorokban.

„Az összefogást Budapesten már régen megteremtettük"

Alább közlünk egy nyilatkozatot, amelyben

Usetty Béla dr.

országgyűlési képviselő a következőkben vázolja a helyzetet:

— Félreérthetetlenül hangoztatom, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek lelkes híve vagyok és meggyőződésem, hogy a *mai súlyos időkben minden magyar embernek a miniszterelnök mellé kell állania,* aki megfeszített munkássággal fáradozik, hogy valóra váltsa a nagy nemzeti törekvéseket. Ez nemcsak köteles loyalitás megnyilatkozás, hanem hazafias meggyőződés is részemről, amelytől *nem téríthetnek el bizonyos szerencsésnek nem mondható pártszervezési kísérletek.* Teljesen indokolatlannak tartom, hogy zászlót akarnak bontani abban a pártban, amely tíz év óta fennáll és derekas munkájával a polgárság tízezreit sorakoztatta táborába.

Az ilyen zászlóbontás nem szolgál közérdeket, de nem használ annak a pártnak sem, amelynek érdekében az ilyen gondolat felmerült.

Bízom abban, hogy eloszlanak majd a polgárság széles rétegeit nyugtalanító félreértések.

— Egy párthoz való tartozást, eszmék és programok lelkes szolgálatát nem befolyásolhatják személyek iránti rokonszenvek vagy ellenszenvek, féltékenykedés vagy más emberi gyarlóság. Minden törekvést, amely azt célozza, hogy ma még a párt keretein kívüllállókat megnyerjünk *Gömbös* Gyula táborának, készséggel támogatok, *de ennek a legkevésbbé helyes módja a meglévő kiépített pártszervezet megbontásával új keretet vagy alakulatot létesíteni.* A bizonyára jóindulatúnak tervezett szervezkedés, amint a hírek szerint elgondolják, nem szolgálhatja azokat az intenciókat, amelyeket *a pártelnök legutóbb kifejezésre juttatott.* A társadalmi erőknek nemzeti alapon való egyesítése nemes cél, de politikai momentumok közrejátszása nélkül nem képzelhető el Magyarországon, ahol még a kártyaklubok is politizálnak.

— Új hívek szerzésében szívesen támogatjuk az országos pártvezetőséget.

Ezt a társadalmi és politikai összefogást mi már régen megcsináltuk és ezért sorainkban minden társadalmi réteg képviselőjét megtalálhatják.

Ha van tárgyi ok arra, hogy valakit félreállítsanak közülünk, úgy bennünket meg lehet győzni, de ha valaki híven teljesítette kötelességét, akkor híven kitartunk mellette. Merem állítani, hogy *a főváros polgárságával szemben hálátlanság volna, ha a párt bárki félreállításához hozzájárulna.* Ha pedig erről nincsen szó, akkor miért kell szervezeteinket megbolygatni és egyes tájékozatlan emberekben azt a hitet kelteni, hogy *valami új alakulás készül,* amely valahogy mégis csak személyek ellen irányul.

Az összefogást nem úgy kell kezdeni, hogy az embereket előbb szétszórjuk és azután összeszedjük.

— *Nem látom tehát szívesen és helytelenítem a zászlóbontási kísérleteket,* mert az évtizedes párt táborába sorakozó hatalmas tömegek amúgy is sziklaszilárdan állanak a miniszterelnök célkitűzéseivel azonos program: *a békés alkotómunka, a minden becsületes magyar embert nemzeti egységbe foglaló nemes gondolat és a békevízió megvalósításának törekvései mellett.*

Téves információk a háttérben

Sztranyavszky Sándor volt belügyi államtitkárról, a Tisza-gárda kiváló tagjáról személyes ismerősei nagyon jól tudják, hogy *mintaképe a magyar úrnak és a korrekt gentlemannek.* Nem az a típus, aki makacsul ragaszkodik bizonyos elhatározásokhoz és objektivitása mindenkor megérleli benne azt a meggyőződést, hogy

téves utakra nem szabad jutnia.

Az események igazolták is, hogy *Sztranyavszky* Sándortól távol áll a hajlíthatatlan akarás és ez a magyarázata annak, hogy *az egyidőben elfoglalt merev álláspontja máris a kiegyenlítő megoldás felé halad.*

Annyi azonban bizonyos, hogy nem volt szerencsés az egész akció, aminek magyarázata az, hogy

a Nemzeti Egység Pártjának vezetőségét nem avatott helyről informálták a főváros ügyeiről és a budapesti pártviszonyokról.

Ez a helytelen, vagy célzatos információ az oka annak, hogy *Sztranyavszky* Sándor a maga akcióját megindította, azonban úri gondolkodása máris az elfogulatlan vélemények hatása alá került.

Fantasztikus hírek feloszlatásról, kormánybiztosról és új választásról

A beavatottat megjátszó külső emberek természetesen tovább fújják a maguk reménykedéseit. A *Sztranyavszky—Payr*-beszédek elhangzása után nyomban megjelentek a hírek és beavatott helyről származott információk, amelyek nem kevesebbet adtak tudtul, mint hogy *Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter asztalán teljesen előkészítve áll a törvényhatósági bizottság feloszlatását kimondó rendelet.* Az csak természetes, hogy ezzel egyidejüleg a *kinevezendő kormánybiztos* személyét is tudni vélték és már mint elkönyvelt bizonyosságot emlegették, hogy a *községi választásokat augusztus folyamán kiírják.*

A válasz ezekre a következő: *hiú ábránd, komolytalan pletyka és képtelen kitalálás.*

Útban a kibontakozás

Gömbös Gyula miniszterelnök, *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter, *Sztranyavszky* Sándor, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó és *Usetty* Béla az elmult napokban több fontos megbeszélést folytattak és ennek alapján máris megállapítható, hogy *a felmerült nézeteltérések rövidesen megszűnnek.*

Már kialakult olyan plattform, amelynek segítségével áthidalják a kizárólag gyakorlati vonatkozásban felmerült ellentéteket

és megindul a budapesti szervezkedés. A *Nemzeti Egység Pártja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* a legnagyobb harmóniában forrnak össze a miniszerelnök politikájának érvényesítése érdekében és

a megindúló szervezkedés

hatásosan fogja bebizonyítani Budapest lakosságának, hogy életérdekeinek sikere és az ország egyetemének talpraállása kizárólag a nemzeti egység alapján vezethet diadalra.

Megkezdték a jövő évi költségvetés összeállítását

Tovább folytatódik a kiadási tételek csökkentése

A rendkívül nehéz és bizonytalan pénzügyi helyzet folytán különös gondot okoz a főváros vezetőségének a jövő esztendei költségvetés összeállítása. Hogy a költségelőirányzat megszerkesztése alapos gonddal történhessék, *Sipőcz* Jenő polgármester már most kiadta a szükséges utasításokat és rendelkezéseket a költségvetés összeállítására. A polgármester rendelete szerint *az 1934. évi költségvetés tervezetének legkésőbb június 15-ére készen kell lennie.* Erre az időre természetesen csak a nyers tervezet készülhet el, mert a pénzügyi osztály csak azután fog hozzá a végleges előterjesztés megszerkesztéséhez, hogy a törvény értelmében szeptember 15-ére a közgyűlés elé terjeszthessék a jövő esztendő budgetjét.

A jövő évi költségvetés előkészületeiről

Lamotte Károly dr. tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármesteri rendelet hat hetet engedélyez az egyes ügyosztályoknak, hivataloknak, intézményeknek, hogy a jövő évi költségvetéshez szükséges adatokat összegyűjtsék. Az üzemek, intézmények, szakhivatalok, előljáróságok nem küldhetik közvetlenül a pénzügyi osztályhoz tervezeteiket, hanem az illetékes ügyosztályok fogják azokat összegyűjteni és azután *fejezetek szerint csoportosítva* továbbítják hozzánk a költségvetés adatait. A költségvetési előirányzat beszolgáltatására megállapított terminust feltétlenül be kell tartani, mert

az idén különös gondot és körültekintést kíván a budget megszerkesztése.

Mindaddig, amig a költségvetés nyilvános előterjesztése iránt intézkedés nem történik, annak adatait a legteljesebb titoktartással kell kezelni.

— A főváros pénzügyi helyzete és a gazdasági viszonyok *a költségvetési keretek további szűkítésére kényszerítenek bennünket.* A gazdasági viszonyok kedvezőtlen alakulása következtében kevesebb a bevétel és

csak a kiadások csökkentésével lehet a főváros háztartását egyensúlyba tartani.

A kiadásokat ennélfogva alaposan meg kell fontolni, még az eddiginél is nagyobb mértékben csökkenteni, mielőtt a költségvetésbe beállítjuk. *A kiadások előirányzata a jövő évi költségvetésben semmiesetre sem lehet nagyobb az idei költségvetés tízszázalékos zárolása után fennmaradt összegeknél.*

Uj kiadási tételt vagy kiadási többletet

csak akkor szabad a költségvetési előirányzatba beállítani, ha ahhoz a pénzügyi osztály előzetesen hozzájárul. A költségvetésen kívül eső bevételeket kezelni, vagy kiadásokat teljesíteni nem szabad és ezért az összes várható bevételeket és kiadásokat a költségvetésben elő kell irányozni.

— A költségvetési tervezeteket kisérő jelentésben részletesen fel kell sorolni az idei év eseményeit és

átfogó ismertetést kell adni az 1934. évre szóló munkaprogrammról.

Fel kell sorolni azt is, hogy az 1933. évi költségvetés tanácsi és közgyűlési vitája során elhangzott indítványokat *miképpen hajtotta végre az adminisztráció* és ha ez nem történt meg, mi volt annak az akadálya.

*

A jövő évi költségvetés összeállításának munkája már az egész vonalon megindult.

Bérhengerlést
3 kerekü es tandemhengerekkel vallalunk.
Motor és Gepgyar MARTOS és HERZ
Budapest, VII. Erzsebet kiralyne-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

A **Magyar Ruggyantaárúgyár Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara** mély megilletődéssel jelenti

SCHWARZ FELIX
úrnak
a vállalat igazgatósági tagjának

elhúnytát.

A megboldogult vállalatunk vezetésében annak megalakulása, tehát több mint négy évtized óta vett részt és nagy tudásával társaságunk felvirágoztatásában hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni.

PESTI KIRAKAT

Pártvezér és kabarészínész

Igazán nincs szándékában az embernek, hogy megrovási kalandokat írjon, de ha a társadalmi és politikai békét csak ezen az úton lehet szolgálni, hát ettől sem szabad idegenkednünk. Mert bizony szegény jó Hazafi Verai János kemény rigmusokat szerkesztett volna és olyan megrovási kalandot kóromkodott volna ki, hogy bizony a pártvezér úr se nagyon tette volna ki az ablakába, de a kabarészínész sem. Most látja az ember csak, hogy vagy harminc esztendővel ezelőtt hiába nevettünk azon a szegény, bolondos Hazafi Verai Jánoson, nagy szükség volt rá és bizony szükség volna néha mostanában is. Mert akadnak dolgok, amivel nem szabad se publicistának, se kroki-írónak, de még riporternek se foglalkozni, egyszóval akadnak dolgok, amelyek egyenesen az öreg Hazafi Verai János resszortjába tartoznának.

Itt van például a pártvezér és a kabarészínész esete.

Mi például a pártvezér urat sokkal többre becsüljük, sokkal nagyobb stílusú, sokkal nemesebb törekvésü és sokkal önzetlenebb várospolitikusnak tartjuk, semhogy szemrehányást tehetnénk neki azért, mert egy kabarészínészről gorombaságokat mondott. Hazafi Verai János azonban megmagyarázhatná, ha élne szegény, hogy egy olyan rettenetesen komoly, jelentős valakinek, mint a pártvezér úr, legyen bármilyen véleménye erről a kedélyes komédiásról, nem szabad olyan méregbe jönnie, hogy azt „zsidópénzen kitartott vásári kikiáltónak" nevezze. Hiszen a dolgot valószínűen nem a pártvezér úr kezdte. Ennek a kemény kirohanásnak valószínűen előzménye volt, de a Hazafi Verai Jánosok nem szokták a kronológikus sorrendet keresni, hanem megérzik, mint macska az esőt, hogy amit szabad egy szimpla komédiásnak kezdeni, azt nem szabad ilyen rettentő komolyan, sőt rettentő gorombán folytatni egy nagyhatalmú pártvezérnek.

Ha a pártvezér úr nem mond ilyesmit, mint amit ez a vásári kikiáltó-história fölidézett, akkor a kabarészínész újabb kirohanása valószínűleg sokkal súlyosabb megitélés alá esett volna, mint így. Mert bizony ma már a kabarészínészek sem igen tudják elviselni azt, hogy ilyen lealázó módon bánjanak velük. De miután itt megint előzményekről van szó, újra az öreg Hazafi Verai Jánosnak lenne dolga, aki már megint megérezné, mint macska az esőt, hogy a kitűnő kabarészínésznek még a legmázsásabb politikusi gorombaságok súlya alatt sem szabad másnak lenni, legföljebb gúnyosnak és kegyetlenül szatirikusnak. Mert arra a gorombaságra, amit a pártvezér mondott, csak kegyetlen szatira vághat vissza. A kabarészínész cudarul elvétette a dolgot, mert szellemesség nélkül durva volt. Mi értjük, hogy kijött a béketűrésből és valószínűleg Hazafi Verai János is megértené, de nemcsak a politikusoknak, hanem ma már a kabarészínészeknek sem szabad súlyos taktikai hibákat elkövetni. Mert ezer módját tudnánk mondani annak, hogy hogyan lehetett volna a pártvezér úrnak keményen, fájón, gyilkos módon visszavágni anélkül, hogy a rágalom illata, vagy a valótlanság sötétsége benne lett volna a visszavágásban. Ez a pártvezér mitőlünk nagyon messze áll. Azt se tudjuk, hogy miért jár feltűrt gallérral, de hogy nem azért jár, hogy a gallér alatt lévő tóga piszkos volna, ezt igen határozottan merjük állitani. Ebből a pártvezérből lehet humort kifacsarni, ezt a pártvezért cudarul ki lehet gúnyolni, de a tógája tisztaságában még sohasem kételkedett senki.

Állitólag azután a kabarészínész még tovább olyan gorombaságba tévedt, ami semmiesetre sem tűri meg a nyomdafestéket.

Sajnos, nincsenek meg azok a rigmusaink, amelyeket ilyenkor szegény Hazafi Verai János jogosan használhatott és olcsón drusithatott volna. Mert ehhez a csatához csak ezek lettek volna méltóak. Mi úgy érezzük, hogy a magyar közélet ma, amikor mindenki a béke és nyugalom felé törekszik, amikor mindnyájan azon imádkozunk, hogy észrevegye a világ, hogy a föld kerekségén csak egy nyugodt és békés ország van és ez Magyarország, — ezeket a hangokat nem bírja ki. De meg különben is, ha egy kicsit magasabb szempontból nézzük a dolgokat, akkor azt kell mondanunk, hogy az általunk is nagyrabecsült pártvezér úrnak kellett volna ott kezdeni a dolgot, hogy a parlament a kabaréval nem szállhat vitába. A kabarénak itt-ott hivatása lehet, hogy a parlamenttel cicázzon, de a parlament sohasem süllyedhet annyira, hogy a kabaréval feleseljen.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja **48** fill. | **Műterem,** VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

Amerikázik Kispest városa a HÉV tranzakció jóváhagyásával

Kényszerítő közbelépést vár a főváros

A közlekedési bizottság legutóbbi ülésén a felszólamlóknak majdnem mindegyike sürgette a HÉV végleges átvételét. Úgy *Kozma* Jenő elnök, mint *Bódy* László közlekedési tanácsnok kifejtették, hogy *a késedelem oka semmi körülmények között sem irható a főváros rovására,* mert az összes szerződések már magukon hordják a jogérvényes aláirásokat. Az érthetetlen késedelem oka egészen más körülményekben rejlik, amelyeknek érdekes hátteréről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A HÉV átvétele tudvalevőleg több részvénytársaság és közhatósági vállalat egymással való viszonyának rendezését tette szükségessé. A tranzakcióban résztvett a *Községi Takarékpénztár, a Beszkárt, a Nova, a Trust, a Parkváros r.-t., a pestszentlőrinci HÉV és maga a Helyiérdekű r.-t.,* amelyek a sokfelé ágazó forgalmi, technikai, pénzügyi és közjogi kérdéseket a legalaposabban tisztázták és sikerült is a tranzakció formai részét immár véglegesen befejezni.

— Az átvétellel kapcsolatos szerződés egyik pontja úgy szól, hogy a HÉV a vételár egy részlete címén átengedi a Trustnak a birtokában lévő *kispesti világítási üzemet,* amelyik Kispest városát és közvetlen környékét látja el árammal. Ez a vállalat lukratív és jól jövedelmező üzletága volt a HÉV-nek és természetesen igen jelentős tétellel számítódik be a vételárba. A szerződések véglegesítése, illetve a HÉV-nek tényleges átvétele most azért késik, mert a törvény előirásainak megfelelően *Kispest megyei városnak is közgyűlési határozatot kell hoznia* a kispesti világítóüzem tulajdonjogának megváltoztatásához.

A közgyűlést még nem hivták össze és a város részéről egészen meglepetésszerűleg új áramszerződést követelnek, természetesen az eddiginél kedvezőbb feltételek mellett.

Ez az állapot joggal hasonlítható a kényszerítő eszközök alkalmazásához és erősen idomul olyan eljáráshoz, amelyet általában *nem tartanak megengedhetőnek a társadalmi életben.* A kispesti üzem természetesen vonakodik a saját terhére újabb szerződést kínálni, amellyel szemben Kispest városa valósággal *elamerikázza a törvényben előírt kötelezettségének teljesítését.*

*

Ez a magyarázata annak, hogy a HÉV átvétele késik. Hogy mi lesz a megoldás, azt nem tudni, azonban bizonyára megtalálják a fórumokat ahhoz, hogy a szabotáló környéki várost érdemleges elhatározásra kényszerítsék.

Elpusztulnak a taxikisiparosok, ha nem rendszeresítik a közös állomáshelyeket

A Haltenberger-Káldi együttes a mellékutcákba kényszerítette a kéktaxisokat — Hatalmi szóval kell az új rendet életbeléptetni

Hírt adott a *Fővárosi Hirlap* arról, hogy az államrendőrség új rendszert akar életbeléptetni a pályaudvarok előtti taxiforgalom lebonyolításánál és ezért úgy rendelkezett, hogy egyik napon a szürketaxik, másik napon pedig a kéktaxik vonuljanak ki a pályaudvari forgalom lebonyolítására. Ezt a rendelkezést, mert az ipartörvénybe ütközik, *a kereskedelmi minisztérium most felfüggesztette,* ami a pályaudvarok környékén állandósítani fogja a balkáni állapotokat. Nagyobb tömegükkel és a vállalat iskolájában nyert élelmességi kioktatásukkal felszerelve, a szürketaxik előnybe jutottak és ismét felhangzik az egyéni kisfuvarosok jajkiáltása, hogy *képtelenek a versenyt a szürketaxival felvenni.*

Közel ezerötszáz kisiparos és ugyanannyi család exisztenciájáról van szó, tehát elsőrendű kötelessége a fővárosnak, hogy méltányossági okokból háttérbe szorítsa a szürke-vállalat mohóságát. Erre annál inkább megvan minden lehetőség, mert a városházán is tisztában vannak a szürke taxivállalat struktúrájával:

a vállalat tulajdonosa Haltenberger Samu vezérigazgató és Káldi Jenő főrészvényes.

Formailag a vállalat a részvénytársasági alakulatot vette fel, ez azonban csak *adótechnikai szempontokból* történt és így nem kell attól tartani, hogy holmi kisrészvényesek esetleg kárát látják a hatósági megrendszabályozásnak. *Haltenberger* Samu, a félelmetes vezérigazgató, magas postafőtisztviselői nyugdíján kívül horribilis összegeket keresett és

a mende-mondák szerint a konjunkturális időkben évi 300 ezer pengő jövedelmet irtak a javára.

Hogy ez a fantasztikus összeg valóban összejött-e a budapesti taxiközönség pengőiből, ezt megállapítani nem tudtuk, mert *az adóhivatalban elfekvő kimutatásokban ilyen összeg nem szerepel.* De az bizonyos, hogy nagy sajnálkozást még a tényleg kivetett és befizetett adó sem válthat ki belőlünk. Az elmult évben ugyanis

Haltenberger Samu 45.570 pengő jövedelmi adót fizetett. Bejelentett vagyona 1 millió pengő. Ugyanakkor Káldi Jenő adóköteles évi jövedelmét 112.050 pengőben állapitották meg, mely után 36.850 pengő adót fizetett.

Ebből is megállapítható, hogy az egyeduralkodó főrészvényesek a polgári hasznon túlmenő busás jövedelmeket értek el.

Mostanában hangos panaszokkal fordulnak a városhoz a kéktaxisok, amire minden okuk megvan. Mögöttük természetesen jelentkezik a *Haltenberger—Káldi-duett* is és csatlakozik az egyéni taxiiparosoknak ahhoz a kéréséhez, hogy

a főváros engedje el az állomáshelyek után kirótt területhasználati díjakat.

Nagy általánosságban valónak kell elfogadni azt a tényt, hogy egyrészt *nagyon magasak a viteldijak,* másrészt, hogy a megnehezedett viszonyok miatt a közönség szivesebben ül a gyors és kényelmes autobuszokra. A panaszok tömege azonban nem szabad, hogy megtévessze a főváros vezetőségét, mert időnkint remek konjunktúrák alakulnak ki és csak példaképen utalunk a közelmultban lezajlott osztrák idegenjárásra, most pedig a Nemzetközi Vásárra, amelyek az idegenek ezreit vonzották Budapestre. Ez a konjunkturális időszak azonban elmulik, ám

Haltenbergereknek mégsincs okuk kivételes elbánást kérni a várostól és a hatóságoktól.

Módjuk volt ugyanis a konjunktúra kövér esztendőiben tartalékolni, hogy kötelezettségeiknek most eleget tehesenek és ha a segités módozatait keresi a főváros, úgy ez nem lehet más, mint hogy *a kisiparosokat gyámolitja azzal az elkerülhetetlen intézkedéssel, hogy rendszeresíti a közös állomáshelyeket.* Ez a kérdés egyébként is napirendre jutott és valószínűleg nem kerül le onnan mindaddig, míg a mai igazságtalanságok gyökeresen megszűnnek. Képtelenség ugyanis, hogy

a szürketaxik az összes jó állomáshelyeket lefoglalják maguknak, a kéktaxik pedig csak a mellékutcákban bujhatnak meg,

ahol a kisebb forgalom miatt napszakonkint csak egy-egy utast kapnak. Nehéz pénzügyi helyzetében a főváros nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a területhasználati díjakról lemondjon és bármennyire sajnálatos is ebből a szempontból a kéktaxisok helyzete, a megoldás számukra adva van: *követeljék erőteljesen és eredményesen a közös állomáshelyek rendszersitését, amely számukra az egyenlő verseny feltételeit fogja megteremteni.*

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Díszes ujlaki és a terrenol pala
MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA FELÜLMÚLHATATLAN
ASBESTPALA-ÉRTÉKESITŐ Kft.
BUDAPEST V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32

Holtpontra jutott a főváros fürdőkultúrájának fejlődése

Sürgős a második artézi kút feltárása

A biztató eredményeket igérő idegenforgalmi fellendülés ismét napirendre tűzte ebből a szempontból legnagyobb értékeinknek: *a forrásoknak és a gyógyfürdőknek további kiépítését* és Budapest-fürdővárosnak az európai közvéleményben való berögzítését. Hiányosságok és hibák még mindig találhatók ebben a vonatkozásban, amelyeknek okairól érdekes véleményt mondott

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az Egységes Községi Polgári Párt társelnöke,

aki mint hivatott szakértője ennek a problémának, a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Nemrégiben a balneológiai kongresszuson ismételten reklamálták a főváros sokat emlegetett termálvíz-kutatásait. 1878 óta, amikor *Zsigmondy* Béla a városligeti artézi kutat feltárta,

semmi sem történt a hidrológiai kutatások terén.

— Szomorú jelenség ez, különösen akkor, amikor szeretjük emlegetni, hogy tulajdonképpen fürdőváros vagyunk.

— Egészen igénytelen lépés az, ami a közelmultban a Rudasfürdő forrásaival kapcsolatban történt, de figyelemreméltó abból a szempontból, hogy *néhány szondirozás is már komoly eredményeket hozott.* Felfedeztünk *kénes* és magas *rádiumtartalmú* vizet, — de ez az egyetlen eredmény, amelyet 1878 óta felmutathatunk. Ezenkívül azonban

komoly lépést nem láttunk a balneológia érdekében,

holott a kezdeményezés már évekkel ezelőtt megtörtént. Néhány évvel ezelőtt *Berczel* Jenő alpolgármester összehívott egy balneológiai ankétot, ahol megállapítottuk, hogy *hol lehetne teljes eredménnyel újabb artézi fúrást megindítani,* mert köztudomású, hogy a mai forrás képtelen a Széchenyi-fürdő szükségleteit kielégíteni. Nem árulok el titkot azzal, hogy

a Széchenyi strandfürdőt most melegített talajvízzel táplálják, ami erősen rontja balneológiai hitelünket.

— Mint említettem, a fúrás helye megvan állapítva és kiszámítottuk, hogy annak révén *évente százezer pengőt lehetne megtakaritani a Széchenyi-fürdő szénkiadásaiban.* A munka elvégezhető hitelműveleti alapon és így érthetetlen, hogy városgazdasági vonatkozásban mégsem történik semmi érdemleges intézkedés.

— Budapest nyugodtan példát vehet *Debrecentől,* amelyik most már a második forráskutatást végzi és komolyan halad a fürdőváros jelleg felé. Nálunk minden elő van készítve, sőt még a gépek is rendelkezésre állanak, mert tudomásom szerint

az állam készségesen kölcsönadja a tulajdonában lévő fúrógarnitúrákat.

— A vidéki városok előszeretettel veszik igénybe az államnak ebben a vonatkozásban megnyilvánuló készségét és ezért nem lehet eléggé csodálkozni azon, hogy *Budapest teljesen távoltartja magát minden ezirányú ténykedéstől, — a fürdőváros nagyobb dicsőségére.*

A fürdőtörvény végrehajtási utasításában az idegenforgalom helyes előfeltételeinek megteremtése és céltudatos fejlesztése érdekében is a megfelelő javaslatokkal fog előállni a főváros. A fürdőtörvény végrehajtási utasításában különösen fontos a forrásvédő területek problémájának tisztázása, még pedig annak az álláspontnak az érvényre juttatásával, hogy *a jövőben esetleg feltárandó források esetén a főváros mindig érvényesíthesse a maga fürdőpolitikáját.* Másrészt a végrehajtási utasításnak kell rendezni

a főváros tulajdonában levő gyógyfürdők és a magánkézben levő fürdők között a helyes együttműködés problémáját.

Erre különösen azért van szükség, mert a magánkézben levő fürdők környékén a fővárosra számos városfejlesztési feladat végrehajtása vár.

— A fővárosnak a *Tabánnal* kapcsolatban az az álláspontja, hogy *felesleges* azt teljes egészében a fürdőváros-probléma szolgálatába állítani és egyelőre nincs szükség arra sem, hogy az esetleg ott épülő villákba a gyógyvizet bevezessék. Ehelyett a meglevő gyógyfürdőket kell úgy berendezni, hogy azok minden tekintetben megfeleljenek a gyógyulás legszigorúbb követelményeinek is.

*

Beavatott helyről származó értesülésünk szerint egyébként a nyári szünet előtt a főváros és a kormány képviseletének részvételével *döntő jelentőségű megbeszélések* lesznek a székesfőváros gyógyfürdő-programjának megvalósítása ügyében.

Rövidesen megjelenik a fürdőtörvény végrehajtási utasítása

A *Fővárosi Hírlap* multheti számában ismertettük azokat a nagyjelentőségű munkálatokat, amelyeket a főváros vezetősége, birkózva a pénzügyi nehézségekkel, részben elindított, részben a közeljövőben megkezdeni szándékozik, hogy *a budapesti gyógyforrásokhoz fűzött jogos reményeket minél hamarabb gyümölcsöztetni tudja.* A főváros gyógyfürdő-programja iránt a legmelegebb érdeklődést tanusítják a kormánykörök is. Erre mutat az a figyelemreméltó körülmény, hogy a belügyminisztérium közegészségügyi osztályának vezetője, *Scholtz* Kornél dr. államtitkár e héten személyesen is megtekintette a Rudasfürdő udvarán folyó forrásfoglalási és rendezési munkálatokat, majd a Szent Gellért-gyógyfürdőbe ment, ahol *Bánlaky* Géza központi igazgatóval folytatott nagyjelentőségű megbeszéléseket.

A *Fővárosi Hírlap munkatársa*

illetékes helyen

érdeklődött *Scholtz* államtitkár látogatásának célja és a megbeszélés részletei iránt.

— Az államtitkár — mondotta informátorunk — behatóan érdeklődött a Szent Gellért-fürdőben tervezett szanatóriumi osztály elhelyezésének kérdéséről és megtekintette a gyógyosztály elhelyezésére szánt gellérthegyi szárny emelethelyiségeit. A szemle során bejárta az államtitkár a Rudasfürdő épületét is és tanulmányozta a nagyértékü és nagyjövőjü gyógyfürdő átalakítási terveit. A Rudas átalakítása kétirányú lesz.

A földszinten modernizálják a több száz esztendős és még mindig eredeti állapotban levő gőzfürdőt és egyéb fürdőosztályokat,

amelyek ellen *higieniai okokból* legutóbb a közigazgatási bizottság egyik ülésén hangzottak el kifogások. Ugyanitt létesítik a kádfürdők egy részének átépítésével az egészen speciális *rádium-fürdőosztályt.* További elgondolás, hogy a Rudasfürdőt egyszerű kivitelű, de orvosi és kényelmi szempontból tökéletesen felszerelt ötven-hatvan szobás gyógyszállóvá alakítják át az emeleti traktus felhasználásával. Először az volt a terv, hogy egy emeletet is építenek a régire és száz szobát létesítenek, ma azonban oda egyszerűsítették a tervet, hogy

csak a meglevő épületet modernizálják,

mert ez aránylag kis költséggel, pár százezer pengővel megoldható. Természetesen a terv leegyszerűsítése nem lenne a gyógyfürdő tökéletességének a rovására, mert a gyógyfürdőt teljesen modernizálják és fizikotherápiát is létesítenek és ezenkívül megoldják az ivókúrák problémáját is.

— Azt a tervet, hogy a Rudasfürdőt fedett árkád köti össze a Gellért-fürdővel, vagy hogy a villamost a Dunaparton föld alá süllyesztik, elejtették. Ez a terv úgy módosult, hogy a villamosvasút megmarad a mai helyén közvetlenül a hegy alatt, ezzel szemben

a Rudasfürdő előtt a Dunára néző úttestet parkirozzák

és a Dunapart mentén vezetik azt a sétányt is, amely összeköti a Rudas-fürdő gyógyforrásait a Gellért-fürdővel. Egyébként a Rudasfürdő gyógysétánya a *Döbrentei-téri park,* amit rövidesen megnagyobbítanak és közvetlenül összekötik a budai Dunakorzóval.

— A legközelebbi napokban egyébként leérkezik a három új forrás *gyógyvíz jellegének engedélyezéséről szóló miniszteri leirat is* és

rövidesen sor kerül az egyesitett gyógyfürdők új igazgatóságának megalakitására,

miután a belügyminiszter *szombaton délben aláírta a fővárosi gyógyfürdők* és gyógyforrások igazgatóságainak *egyesítésére* vonatkozó közgyűlési határozatot.

— A polgármester a napokban megsürgeti a kormánynál *a fürdőtörvény végrehajtási utasításának mielőbbi elkészítését is* és ezzel kapcsolatban odahatni igyekszik, hogy abban érvényesüljenek mindazok az alapvető elgondolások, amelyeket a városfejlesztési bizottságban kidolgoztak

Budapestnek, mint fürdővárosnak, tervszerű és helyes kifejlesztése érdekében.

270.000 pengő egyesületi segélyt oszt szét a főváros

Liber Endre alpolgármesternél fontos megbeszélésre gyültek össze az ügyosztályvezető tanácsnokok. Ekkor döntöttek a különböző *egyesületi segélyek* szétosztásáról. A főváros idei költségvetésében kereken 270.000 pengőt irányzott elő a különböző gazdasági, kulturális, közoktatási, karitatív, stb. egyesületek segélyezésére. Ez az összeg lényegesen kevesebb, mint az előző években volt, de a fővárosnak a pénzügyi nehézségek miatt itt is meg kellett szorítani a kereteket.

A *Fővárosi Hírlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a segélyek szétosztása iránt és a következő részleteket tudta meg:

— A belügyminiszter az idei költségvetés jóváhagyását kísérő leiratában a segélyezésre előirányzott összeget érintetlenül hagyta, a szétosztást pedig a törvényhatósági tanácsra bízta.

— Az idei segélyek igy oszlanak meg: A különböző *közegészségügyi* intézmények, egyesületek és kórházak 112.100 pengőt, a *kulturális* egyesületek 55.000 pengőt kapnak, a *magániskolák* 8740 pengő segélyben részesülnek, a *diákjóléti intézmények* 8540 pengőt kapnak, a különböző *közoktatási* intézmények között 21.030 pengőt osztanak szét, a *sport-egyesületek* segélyezése 40.630 pengőre rúg. A nemzetközi vásár, a mezőgazdasági kiállítás és a különböző gazdasági egyesületek és intézmények támogatására 19.800 pengőt irányoztak elő .

A segélyek felét még *májusban,* másik felét pedig *novemberben* utalványozza ki a polgármester.

A budapesti ÁRU- és ÉRTÉKTŐZSDE tisztelt tagjaihoz

A tőzsdetanács mandátuma lejárt. A választás a f. évi május hó 10-én, szerda d. u. 3 órakor kezdődő közgyülésen lesz. Az érdekképviseletekből alakult jelölő-nagybizottság a következőket ajánlja — megküldött körlevelünk szerint — megválasztásra.

Az összes választóképes tagok sorából:

Auer Róbert,	**Fellner Alfréd,**	**dr. Latzkó Vilmos,**	**Schwarz Jakab,**
Beimel Sándor,	**Fischl Ignác,**	**dr. Miklós Armand,**	**dr. Stein Emil,**
Berger Mór,	**Friedländer Emil,**	**Mittler József,**	**Steiner Marcel,**
Bessenyey Ferenc,	**Fleissig Sándor,**	**Munk Péter,**	**Stern Samu,**
Bing Gyula,	**Frey Kálmán,**	**dr. Metzler Jenő,**	**Stux Sándor,**
Braun Arnold,	**Glück Jenő,**	**Nagy Andor,**	**dr. Szeben Dezső,**
Bun József,	**dr. Hirsch Albert,**	**Pellegrini Félix,**	**Szegő Aladár,**
Büchler Bertalan,	**Hofman Gusztáv,**	**dr. Perl György,**	**Tabakovits Dusán,**
Davidsohn Horace,	**dr. Horváth Lipót,**	**Politzer Sándor,**	**Szurday Róbert,**
dr. Darányi Béla	**Kálmán Henrik,**	**dr. Rapoch Jenő,**	**báró Ullmann György,**
Dános Armin,	**báró Korányi Frigyes,**	**Sándor Kálmán,**	**Vágó József,**
dr. Domony Móric,	**Katona Zsigmond,**	**Sándor Pál,**	**Végh Károly,**
Engel Ernő,	**Keller Antal,**	**Scheiber Endre,**	**Weisz János,**
Erdély Zsigmond,	**dr. Koós Zoltán,**	**Schmidt Richárd,**	**Werkner Ármin,**
Erney Károly,	**Kovács Géza,**	**dr. Schóber Béla,**	**Wertheimer Adolf.**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Mezőgazdasági Kamara kijelölése alapján:

Barcza Lajos,	**Elek Ferenc,**	**dr. Klár András,**	**Szávozd Richárd,**
Bartha Imre,	**Eszenyi Jenő,**	**dr. Ormándy János,**	**Székács Elemér.**
	báró Hatvany Endre,	**Papp-Szász Tamás,**	

Kérjük igen tisztelt tagtársainkat, hogy a közgyülésen megjelenni és szavazatukat változatlan listánkra leadni szíveskedjenek.

Budapest, 1933 május 6.

a NAGYBIZOTTSÁG nevében:

Nagy Andor, *elnök.* ***Schwarz Jakab,*** *alelnök.* ***Bródy János, Strasser Jenő,*** *jegyzők.*

A jelölésben résztvett érdekképviseletek:

Magyar Gabona- és Terménybizományosok Egyesülete
Gabonakereskedők Szövetsége
Jogosított Gabonahatáridő Alkuszok Egyesülete
Gabonatőzsdei Készáru Alkuszok Egyesülete
Magyar Bankárok és Értékpapírkereskedők Országos Egyesülete
Magyar Magkereskedők Országos Egyesülete
Magyar Tőzsde Club
Értékügyleti Egyezmény

Évtizedekre szóló közlekedési programot készített a Beszkárt

A városfejlesztési tervekkel kapcsolatos szakvéleményt Bódy tanácsnok elé terjesztették — Négy vonal megszüntetését, számos új vonal megépítését tervezik — Az öt vonalból álló gyorsvasút 350 millió pengőbe kerülne — A belső városrészekben belátható időkig nem lehet felhagyni a villamosközlekedést

Sipőcz Jenő polgármester még a mult esztendő végén felhívta az ügyosztályvezetőket, hogy *Harrer* Ferenc dr. városfejlesztési javaslatát tanulmányozzák át és tegyék meg észrevételeiket, közöljék javaslataikat. A városfejlesztés ügye legszorosabb összefüggésben áll a közlekedési kérdésekkel.

Bódy László dr. közlekedési tanácsnok mielőtt a városrendezési programra vonatkozó álláspontját közölné a polgármesterrel, a Beszkárttól is szakvéleményt kért.

Most készült el a Beszkárt szakvéleménye, amely a közlekedési problémák minden egyes részletét a legalaposabban tárgyalja és valósággal közúti

közlekedési programot

foglal magába. *Évtizedekre lefekteti azokat az irányelveket, melyeket a főváros vezetőségének közlekedési kérdésekben követnie kell.*

A rendkívül érdekes szakvélemény elsősorban azt tárgyalja, vajjon felválthatja-e Budapesten az autobuszközlekedés a villamosforgalmat. Megállapítják, hogy gazdasági szempontból az autobuszoknak elsősorban olyan vonalakon van létjogosultságuk, ahol a forgalom nem elég sűrű arra, hogy a villamosvasút nagyobb befektetési költségének amortizációját biztosíthassa. A műszaki szempontokat is figyelembe kell azonban venni és ezért

a Beszkárt szembeszáll azokkal, akik a villamost száműzni akarják a város belsejéből.

Ezt az álláspontját így rögzíti le:

— Az a sokszor hallott közkeletű általánosítás, hogy város belsejébe nem való a villamos, nélkülözi a kérdés szakszerű tecihnikai és gazdasági ismeretét és mérlegelését.

Budapesten belátható időkig a villamosközlekedést a belső városrészekben — értve ezalatt a Nagykörúton belül fekvő részeket — felhagyni nem lehet.

A Beszkárt tesz azonban engedményeket is és szakvéleménye szerint a *Kecskeméti—Irányi-utcai vonal a jövőben felhagyható és helyette autobuszforgalom vezethető be.* A Rákóczi-úton nem lehet autobuszokkal helyettesíteni a villamosokat és csak

„a gyorsvasút kiépítése után lehet szó arról, hogy a Nagykörúton és a Rákóczi-úton az útszintben levő vágányok eltávolíttassanak,

mert akkor a nagy tömegforgalom az úttest alatti gyorsvasúti vágányokon fog lebonyolódni".

A dunaparti villamosvágányok áthelyezéséről is megemlékezik a Beszkárt szakvéleménye:

— A pesti dunaparti vágányoknak a Mária Valéria-utcába való esetleges áthelyezése

hibás lépés lenne,

miután a Mária Valéria-utca oly szűk, hogy abban *a forgalom teljesen megbénulna.* A külön pályatesten elhelyezett dunaparti vágányok a forgalom szempontjából *ideálisan* fekszenek, miután a közúti forgalmat nem zavarják és az ottani villamosközlekedést sem zavarja más jármű. A dunaparti vonal ellen inkább esztétikai szempontból emelhető kifogás. Amennyiben ebből a szempontból mégis a vonal eltávolítása mellett történnék döntés, úgy

semmi műszaki nehézséggel nem járna a vágányoknak ugyanezen a helyen alagútba való helyezése,

amit a magunk részéről az egyedüli helyes megoldásnak tartunk.

A továbbiakban a Beszkárt leszögezi az általános elvet: *ahol a belvárosban újabbi relációk létesítése válnék szükségessé, ott kétségtelenül az autobuszközlekedés jöhet tervbe.*

— Az autobuszvonalaknak — mondja a szakvélemény — jelenleg és a gyorsvasút kiépítéséig arra kell szolgálniok, hogy *a villamosvasúti közlekedést kiegészítsék,* azaz egyrészt azon városrészeket kössék össze, ahol eddig villamosvasúti összeköttetést nem lehetett létesíteni, másrészt mintegy pionir munkát végezve, a külterületeken és azokon az útvonalakon, amelyeken még a gyér forgalom miatt villamosvasutat építeni nem jövedelmező, a villamosvasúti vonalakhoz szállítsák a közönséget.

— Meg kell jegyeznünk, hogy hazánk helyzetére való tekintettel

a benzines autobuszpark nagyobbarányú fejlesztése úgy nemzetgazdasági, mint közforgalmi szempontból meggondolandó.

Miután az autobuszok üzemanyaga túlnyomó részben külföldi anyag, a különböző körülmények folytán előállható behozatali nehézségek esetén

nincs kizárva az autobuszközlekedés esetleges időszaki teljes megbénulása.

Ez a körülmény indokolja a felsővezetékes autobusznak: a trolleybusznak a bevezetését.

A Beszkárt szakvéleménye

a Hév-vel kapcsolatos problémákkal

is foglalkozik. Újabban több oldalról felmerült az a terv, hogy a Hév-nek a főváros területén húzódó vonalain közúti jellegű forgalmat rendezzenek be.

A Beszkárt szerint ez elsősorban tarifális, tehát pénzügyi kérdés. *A Hév. Budapest belterületén levő végállomásainak kihelyezése a szakvélemény megállapítása szerint csak a belső utasoknak jelentene bizonyos előnyt,* azonban igen súlyos hátránnyal járna a külső vonalakról jövő és a Hév. utasainak túlnyomó részét képező közönségre. Hivatkoznak arra is, hogy a bécs—bádeni helyiérdekű vasút vonatjai is a város szívébe futnak be.

— Városrendezési szempontból — szól a jelentés — *érthető* a Hév. végállomások kihelyezésének napirendre tűzése, azonban ez a kérdés *alapos megfontolást* igényel. A Hév. végállomások ügye szorosan összefügg a városi gyorsvasúttal, melynek több láncszemét a Hév. vasutak kell, hogy alkossák. Ezért

a Hév végállomások kihelyezését a gyorsvasúti tervekkel együtt kell megoldani.

A Beszkárt szakvéleménye ezután a vonalhálózat átalakításának kérdésével foglalkozik. Az álláspont az, hogy a városi és közúti vasút idejéből megmaradt versenyvonalakat egyesíteni kell és ezzel kapcsolatban

a felesleges vonalakat meg kell szüntetni.

Fel is sorolják azokat a vonalakat, melyeket felhagyandónak tartanak, s ezek: *a Szemere-, Báthory-, Karpfenstein-, Örömvölgy-utcai és az Ajtósi Dürrer-sori vonal, továbbá megfelelő pótlás mellett a Mexikói-úton, az Erzsébet királyné-út és Thököly-út közötti vonalrész.*

Négy villamosvonal megszüntetését tartja tehát szükségesnek a Beszkárt.

ugyanekkor azonban számos új vonal építését is. A szakvélemény szerint a közúti vasúti szerves hálózat kifejlesztése céljából

a következő vonalépítkezések szükségesek:

1. A Hungária-körúti villamosvasút kiépítése, kapcsolatban a Hungária-körút megépítésével, továbbá az óbudai Dunahíddal.
2. Az Erzsébet királyné-úti vonal meghosszabbítása Pestújhelyig.
3. A zuglói vonal meghosszabbítása a Hajtsár-úton át Rákosfalván keresztül a Kerepesi-útig, továbbá a Fehér-úton összekötve a Belső Jászberényi-úti vonallal. E vonal Rákosszentmihályon át össze lenne kötve a Hév.-vonallal.
4. A nagykörúti vonal meghosszabbítása az új Boráros-téri hídon, Verpeléti-úton át a Horthy Miklós körtérig.
5. A wekerletelepi és gyáli-úti vonal kiépítése.
6. A pestszenterzsébet—kispesti összkötő vonal megépítése.
7. A svábhegyi—budakeszi villamos kiépítése a Döbrentei-térről kiindulólag.
8. A svábhegyi fogaskerekű meghosszabbítása a jánoshegyi kilátóhoz.
9. A hüvösvölgyi végállomástól kiindulólag a Remete-kertváros, pesthidegkúti vonal kiépítése.
10. A Margit-körúttól kiindulólag Bimbó-úti szerpentinen, Eszter-utcán, Törökvész-úton, Görgényi-úton át a Kondor-útig terjedő vonal kiépítése.
11. Az Óbuda Fő-tértől a Filatorigát Hév.-állomásig és a Hév. szentendrei vonalából kiágazólag a Római-fürdőnél a dunaparti csónakházakhoz vezetendő vonal.
12. Ujpesten a megyeri vonal meghosszabbítása a megyeri csárdáig és kiágazó vonal a megyeri temetőhöz.
13. A Templom-térről az Ürömi úton, Napi-úton át a Törökvész-útig terjedő vonal.

A vonalak közül a hegyvidék vonalait, továbbá a pálvölgyi vonalat a Beszkárt egyelőre trolleybusszal építené meg.

A szakvélemény foglalkozik a ceglédi vonal problémájával is, valamint a Kálvin- és Gellért-tér közlekedésének elrendezésével, majd részletesen tárgyalja a gyorsvasúti kérdést.

— A gyorsvasúti kérdés megoldásának — szól a jelentés — ma még nincsenek meg és *előreláthatólag, sajnos, még sokáig nem lesznek meg a szükséges gazdasági és műszaki előfeltételei.* Ez utóbbiak között első helyen említendő az államvasúti személypályaudvarok elhelyezésének ügye. *Amíg ugyanis ez a kérdés végelegesen nyugvópontra nem jut, nem lehet a gyorsvasúti vonalvezetést rögzíteni.*

A forgalom méretei sem olyan nagyok a Beszkárt szerint, hogy a gyorsvasúti beruházások jövedelmezőek lennének. Fokozatosan építhető csak meg a gyorsvasúti hálózat s *elsősorban a földalatti vasutat kellene meghosszabbítani.* Részben földalatti, részben magasvasúti vonalakból állna a gyorsvasút, amelynek

öt vonala lenne:

Óbudától—Lágymányosig, Ujpesttől—Erzsébetfalváig, illetőleg Csepelig, a Széna-tértől a dunai alagúton át Országház-tér—Nagykörút—Boráros-térig, Óbudától az új hídon keresztül Hungária-körúton át Csepelig és a déli vasúttól a dunai alagúton át Rákóczi-úton ki a Hungária-körútig.

Nyolcvannégy kilométer hosszúra tervezik a gyorsvasútat, de hogy megépítésére mikor kerül a sor, az a jövő titka, mert

az építési, berendezési költségek a számítások szerint 350 millió pengőre rúgnának.

A Beszkárt 17 nyomtatott oldalra terjedő szakvéleményét most kapta meg dr. *Bódy* László közlekedési tanácsnok, aki az abban foglalt adatok felhasználásával fogja a *Harrer*-féle városfejlesztési előterjesztésre vonatkozóan javaslatát megtenni a polgármesternek.



MÁGNÁS

keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes izű kávé

1/4 kg . . . . . 3·70

Meinl Gyula r.-t.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ellen



Dr. EGGER MELLPASZTILLA kitünő hatású

LOPOS GYULA Budapest, III. Bécsi-út 85. Tel.: 62-5-05

Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és bútorok gyára

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban Pregitzer Ferenc cementáru gyárában VII., Hungária-körút 152/a. Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

DAIMLER-BENZ Aktiengesellschaft Stuttgart-Untertürkheimi cég. a 99968 számú

Forgó dobbal ellátott jármű omladéknak, különösen szemétnek szállítására



című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetés keres. Bővebb felvilágosítást ad Kelemen András bites szabadalmi ügyvivő, Budapest, V., Árpád-utca 8.

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME UJPEST, Tomori-utca 17/a

Mintakészítő üzem: *Rákospalota, Bocskay-utca 64. sz.* „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás, légcirkulációs fűtésű szobakályha gyártója

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Határozott célkitűzést sürget a székesfővárosi számszék az üzemi politikában

1927 óta 156½ millióval szaporodott a főváros vagyona — Érdekes összehasonlítások az utolsó békeév számadataival

A székesfőváros zárszámadását *Sipőcz* Jenő bevezető expozéjának meghallgatása után, csütörtökön kezdi tárgyalni a tanácsülés. Az első ülésen a részletes megvitatásra aligha kerül a sor és valószínű, hogy a plenáris tárgyalás előtt *hat tagú albizottságot delegál a tanács a főváros mult évi gazdálkodásának megvizsgálására.*

A zárszámadásra, mint az előző években is, érdekes, külön jelentésben tette meg észrevételeit *Papanek* Ernő, a *Fővárosi Számszék igazgatója.* A jelentés legérdekesebb része az, amely az utolsó békeév 1913. és jelenlegi nevezetesebb zárszámadási tételek között párhuzamot von. Ime néhány szemelvény:

1913-ban az összes szociálpolitikai kiadások összege 2,935.449 pengő volt, az egész budget 2·44%-a. 1932-ben a szociálpolitikai kiadások 17,111.050 pengőre rugtak, ami azt jelenti, hogy a szegénygondozás és nyomorenyhítés terén

közel ötszáz, pontosan 482.91%-kal emelkedtek a kiadások.

A főváros *közoktatás budgetje* 1913-ban 25,552.254 pengőre rugott, ami az összes kiadások 21.27%-ának felelt meg. 1932-ben 30,671.331 pengőt költött a főváros pedagógiai célokra, az összkiadások 17.72%-át.

A tanügyi kiadás tehát százalékosan csökkent,

holott a főváros lélekszáma azóta 880.371-ről 1,019.807-re szaporodott.

Különösen nagy a visszaesés, tekintve a főváros rohamos fejlődését, *az út- és csatornaépítési* kiadások terén. 1913-ban 14,451.190 pengőt adott a főváros útépítésre, csatornázásra, 1932-ben 10,459.555 pengőt. Az utolsó békeévben a budget 12.03%-nak felelt meg ez a tétel, a mult évben 6.05%-nak,

a százalékos visszaesés e téren kerek 50%.

Erdekes a számszéki igazgatónak az a megállapítása is, amely

sokalja az üzemektől követelt háztartási hozzájárulást.

Az üzemek — mondja a jelentés — legnagyobb erőfeszítéssel igyekeztek eleget tenni ezirányú kötelezettségüknek és ennek tulajdonitható, hogy egyes üzemek a rendes kereskedői gondosság fogalmában kialakult szokásoktól eltérően

az üzemekbe fektetett vagyon értékének konzerválásától is eltekintettek

és az értékcsökkenésnek megfelelő összeget sem tartalékolták, hogy a községi háztartásnak minél többet juttassanak.

Szükségesnek tartanám, — mondja a jelentés — ha a *főváros üzemi politikája határozott módon megállapittatnék,* mert a fővárosi háztartás anyagi szempontjainak egyoldalú előtérbe helyezése, az üzemek gyengítésével jár és ez végeredményben a főváros háztartását fogja anyagilag hátrányosan érinteni.

Az üzemek vagyonával együtt a főváros egész tiszta vagyona jelenleg 1.019,209.756 pengő, 3.5 millióval kevesebb, mint 1931-ben és 156,682.967 pengővel több, mint 1927-ben, amikor a felbecslés pengő értékben megtörtént.

Hétmilliós bevételre számítanak a Tabán parcellázásából

A főváros 24.000 négyzetöl házhelyet bocsát áruba — Elkészült a Tabán újjáépítésének költségvetése — A bevétel fedezi a kiadásokat

A Tabán újjáépítésének problémája közel negyedszázados várakozás után mérföldes csizmákkal halad a megvalósulás felé. *Borvendég* Ferenc alpolgármester, akit a polgármester teljes hatáskörrel a Tabán-probléma legfőbb irányításával megbizott, már a csütörtöki tanácsülés elé terjeszti a nagyjövőjű, gyönyörűen elképzelt városrész újjáépítésének részletes terveit és költségvetését. Mint jelentettük, a városrendezési bizottság már döntött, hogy a Vargha-féle régi és a Kempelen-féle új tervek közül az utóbbit tartja a kivitelre alkalmasnak és értesülésünk szerint a *Közmunkák Tanácsa is ugyanerre az álláspontra helyezkedett.* A probléma műszaki része ilyenformán tisztázódott, de hátra van még a pénzügyi probléma és a végrehajtási programm megállapítása.

Borvendég Ferenc alpolgármesternek az *Ipari Munkaszervező Intézet* vezetőségével folytatott tanácskozásai után eltökélt szándéke, hogy a *tabáni földmunkálatokat már az idén nyáron elindítja,* novemberben pedig, amikor a lakók végleg kiköltöznek és az összes roskadozó házikók csákány alá kerülnek: az egész vonalon megkezdődik a munka.

A Tabán újjáéptéséről

báró Babarczy István dr. főjegyző,

aki *Borvendég* alpolgármester mellett a Tabán újjáépítésének polgármesteri biztosa, a nagyszabású előkészületekről a következő nagyérdekességű nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap munkatársának:*

— A Tabán újjáépítésének egyik nagy akadálya az volt, hogy nehézségekbe ütközött a városrész lakóinak a kitelepítése. Ennek az akadálynak most megszűnt a jogi része, mert november 1-ére a kormányrendelet szerint *a fővárosban helyreáll a szabad lakásforgalom.* A főváros a Tabánban levő 950 lakó kitelepítését a legnagyobb tapintattal és szociális megértéssel fogja lebonyolítani, mert nagyrészt csupa kisemberről van szó.

A lakók május 1-én kivétel nélkül megkapták a felmondást

és a főváros igyekszik odahatni, hogy a kiköltözés lehetőleg már november előtt megindúljon.

— Ma már a Tabán egész területe a fővárosé, azért a 34 ingatlanért, amely a közmunkák tanácsáé volt, a miniszter jóváhagyásával cserébe adta a *Károly-körút 18. szám* alatti ingatlant. Mindössze két magánkézben levő tabáni ingatlan létezik, de ennek a megszerzésére is megtörténtek a lépések.

A Tabán újjáépítése készenlevő számítások szerint összesen 7,882.000 pengőbe kerül,

ebben azonban már bennfoglaltatik az előbb említett magánkézben levő ingatlanok vételára is.

— *A költségelőirányzat* a műszaki ügyosztályok kalkulációja szerint a következőképpen alakul: *útrendezésre* 4 millió pengő, a *csatornázás* 1,550.000 pengőbe kerül, a *parkozás és fásítás* költsége 600.000 pengő, a *vízcsőhálózat* 154.000 pengő kiadást jelent, az *elektromos kábelek* lefektetéséhez 850.000 pengőre van szükség, a *gázvezeték* elkészítése pedig előreláthatóan 278.000 pengőbe kerül.

— A szabályozási tervekből kitűnik, hogy

a Tabán területéből 24.053 négyszögöl az, ami értékesíthető.

Mivel a főváros leggyönyörűbb városrészéről van szó, amely a Belvárostól mindössze háromszáz méterre fekszik, a legóvatosabb becslés mellett is *7,879.400 pengőt érnek ezek az eladásra váró ingatlanok.* Ilyenformán a telekeladás tulajdonképpen fedezi a Tabán szabályozásának összes kiadásait. A tervezett 30 méter széles új tabáni körút mentén ötezer négyszögöl telek eladó. Itt a házhelyek ára **négyszögölenként 600—650 pengő.**

Az Attila-körút mentén 1568 négyszögölnyi ingatlant ad el a főváros *520—590 pengős áron.* A Gellérthegy-utca meghosszabbításában fekvő telkek négyszögölenként *300—380 pengőbe* kerülnek, a Naphegy-utca mentén levő telkek ára *200—290 pengő* lesz négyszögölenként. Legolcsóbbak a hegyoldali villatelkek.

Itt már 180 pengőért lehet ölenként vásárolni.

A főváros villák céljára 10.971 öl telket fog parcellázni. A tabáni építtetőknek a kormány legalább 30 éves adómentességet biztosít.

*

A fővárosnak a tabáni munkálatok megkezdéséhez pénze nincs, a szükséges hitelt az Ipari Munkaszervező Intézettől kapja kölcsön, három évi törlesztésre. A munka megindításához egyelőre 450.000 pengőt kap a főváros.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TÉL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-31, 26-2-32
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 ✱ Telefon: 68-9-20

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Gazdasági Értesítő

Csak presztizs-okokból mutat ki nyereséget az Első Magyar Általános Biztosító

Feltűnő nagy díjkiesésekről számol be a mérleg

Előrelátható volt, hogy az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok a biztosítási szakmát is súlyosan érintik. Már az 1932-ik évben számolni kellett *jelentékenyebb díjkiesésekkel.* Az Első Magyar ezzel, ha nem is számolt, de multévi mérlegében mindenesetre *elszámolt.* Annál kellemetlenebb reájuk nézve, hogy a jelentékeny visszaesés éppen a 75-ik jubiláris esztendőben történt! Talán ennek tulajdonítható, hogy a társaság feltűnő *csendben* ünnepelte jubileumát.

Az Első Magyar előszeretettel nevezi magát *vezető* társaságnak. A multévi üzleti eredményeknél a díjkiesések tekintetében *valóban vezet.* Amig az 1931-ik év folyamán az elemi ágazatokban 10.11 millió pengő díjbevételt ért el, 1932-ben 9.05 millió pengőre esett vissza díjbevétele, ami *10%-os díjkieséssel egyenlő.* Még kedvezőtlenebb az eredmény az életágazatban, ahol 5.88 millió pengő előző évi díjbevétellel szemben az 1932-ik esztendőben *csak 4.92 millió pengő díjbevételt ért el, vagyis életdíja 17%-kal csökkent.* Ehhez számitandó még a számadási év folyamán visszavásárolt kötvényeknek *további mintegy 500.000 pengős díjkiesése.* Végül a mérlegszámlán a saját életbiztosítási kötvényekre folyósított s e cimen vagyonként kimutatott 3.44 millió pengő előreveti az árnyékát *a jövő évi jelentékenyebb további díjkiesésnek,* mert a kötvények kölcsönnel való terhelésének első stációja után egy éven belül *szinte elmaradhatatlan a visszavásárlás második és végső stációja.* Ezek a mérleg-adatok azt mutatják, hogy *az Első Magyar 5 millió pengős életstockja sorvadófélben van.* Nagyrészben a gazdasági viszonyok romlásában kereshető ennek indokolása, de jelentékeny szerepe van ebben a szomorú eredményben az Első Magyar ténykedésének is azáltal, hogy a valorizációs törvény megalkotása körül régi ügyfeleit jogos igényeik 5%-ra való korlátozásával magától teljesen elidegenítette.

A dubióz követelések tették nyereségessé a mérleget

s még igy is a 15 millió P-őt meghaladó évi díjbevételnek az általában kielégítő káraránvok és óvatos üzleti politika mellett egy régi társaságnak számottevő tiszta nyereséget kellene hoznia. Az Első Magyar azonban még e díjak után közel 3 millió pengő mellékilletéket is számított fel a feleknek s *mindössze 164 ezer pengő nyereséget tűntet fel mérlegében.* Ezt is *csak presztizs-okokból teszi,* mert a 75-ik jubiláris esztendőben illik a részvényeknek legalább a szürke évek eléggé mérsékelt osztalékával kedveskedni s ezért a zárszámadásban nyereséget kell feltüntetni. De ha a társaság a 18 millió pengő körüli évi bruttódíjbevétele és a közel 19 millió pengő díjtartalékai mellett *nem 22.000 pengőt írt volna le behajthatatlan követelések cimén,* hanem a képviseleteknél levő közel 3 millió pengős kintlevőségének legalább 10%-át, — *mert a dubiozitás legalább 10%-nak felel meg — úgy az elmult év veszteséggel zárult volna.*

Arról nem is beszélünk, hogy a vagyonmérlegben az ingatlanok, de főként az értékpapirok *a jelenlegi piaci, illetve tőzsdei értékeknél jóval magasabb összegben szerepelnek.*

A társaság az elmult évben közel 2.4 millió pengőt költött tisztviselői fizetésekre és egyéb üzletviteli kiadásokra. Ezzel szemben tiz és tízezer biztositott ügyfele a horribilis díjakból a társaság saját számlájáról *mindössze 4.8 millió pengő kártérítést kapott.* Ez az arány magában is erősen megcáfolja a társaság működésének altruisztikus jellegét s egyenesen igazolja a kormány felfogását, mely sürgősen szükségesnek tartja, hogy a részvénytársaságok szigorú ellenőrzés alá helyeztessenek a tisztviselői fizetések megállapitásai tekintetében.

Az Első Magyar mérlege nem vet jó fényt a társaság vezetőségére és bár a mérlegmegállapító közgyűlés a *szokásos* felmentvényt megadta, *nem hisszük, hogy a nagyközönségnek hasonló volna a véleménye a fenti mérlegadatok tudatában.*

A magyar munka diadala

A Budapesti Nemzetközi Vásár páratlan sikere

Az eleven élet nagyszerű lüktetésének mámorában szombaton nyílt meg a *Budapesti Nemzetközi Árumintavásár.* A hatalmas területet zsúfolásig megtöltötték a vásár résztvevői, a kiállítók, a vidéki és külföldi látogatók ezrei. *Gömbös* Gyula miniszterelnököt a vásár bejáratánál *Éber* Antal, *Magyar* Pál, *Chorin* Ferenc, *Vértes* Emil és *Hallósy* István fogadták. Megjelentek a megnyitón *Fabinyi* Tihamér, *Keresztes-Fischer* Ferenc, *Imrédy* Béla, *Lázár* Andor és *Hóman* Bálint miniszterek, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, a magyar közgazdasági élet vezetői, diplomaták és a külföldi kamarák kiküldöttei. *Gömbös* Gyula miniszterelnök nagyhatású beszédben szögezte le, hogy a mezőgazdasággal együtt a kereskedelem és ipar is kiveszi részét a nemzeti munkából. Ezek a termelési ágak rendelkeznek azzal a titokzatos magyar erővel, amely különösképpen válságos időben jut kifejezésre. Minden nehézség ellenére a nemzeti egység, a nemzeti harmónia, a becsületes munka, a tisztességes megélhetési lehetőségek és a tervszerű gazdálkodás előreviszik a nemzetet. Ez a hatalmas vásár, ez a tomboló hangos élet a magyar jövő képét mutatja.

A hallatlan sikerű mozgalmas vásárvárost már az első napon ellepték a vásárlók. Elsősorban a textiláruk, a prémáruk, a bőrök, gépek, villamossági cikkek, vetőmagvak és az építkezési ipar nagyszerű termékei felé fordult az érdeklődés.

A vásár sikerének részeseiről az alábbiakban adunk kimutatást:

Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. Ez a hat évtizedes, előkelő iparvállalat, mely kizárólag tiszta gyapjú feldolgozásával foglalkozik, mérföldes léptekkel halad a tökéletesség felé. Kiállított szövetei puhaság, finomság, rugalmasság és tartósság tekintetében felülmúlnak minden eddigi belföldi gyártmányt és feledtetik velünk a híres angol készitményeket is, melyeknek teljesen egyenértékű versenytársai. A megnyitó előkelő közönsége elragadtatással szemlélte a kiállított gyönyörű mintájú, szebbnél-szebb férfi- és női szöveteket és csodálkozásának adott kifejezést a meglepően olcsó árak felett, amelyekért a gyár készítményei a nagykereskedőknél eladásra kerülnek. Egyértelmű volt az a vélemény, hogy a magyar posztógyártás oly tökéletessége mellett, mint amilyent az *Első Magyar Gyapjúmosógyár* finomposztógyára elért, a magyar piac teljesen függetlenitette magát a külföldtől és feleslegessé vált mindennemű posztóbehozatal.

Szlezák László harang- és érceöntőde, harangfelszerelési gyára, Budapest, VI., Frangepán-utca 77. szám. Magyarország aranykoszorús harangöntőmestere által kiállított harangok zúgása közepette nyitották meg a vásárt. Az aranykoszorús mester újból remekelt a most kiállított harangjaival. A kiállított harangok közül az 1200 kg.-os a budapesti Örökimádás-temploma, a 700 és 200 kg.-osak a püspöknádasdi római katolikus, az 500 kg.-os a budapestfasori református, a 410 kg.-os a tabi római katolikus és a 345 kg.-os a balatonboglári római katolikus egyházak részére készültek. Aranykoszorús mesterünk nagy harangjait, a gépipari csarnok mellett, a szabadban, míg kisebb harangjait és csengőit a kisipari pavillonban, az aranykoszorús mesterek osztályán állitotta ki.

Az Egyesült Izzólámpa és Villamossági rt. pavillonja egyike az építészeti és reklámszempontból egyaránt kitűnően megoldott pavillonoknak. Az izzólámpa-pavillon egyetlen gondolatot propagál, a *Tungsram* izzólámpák megbizhatóságát és jó minőségét. A világitástechnikusok újabban nagy súlyt helyeznek az izzólámpák *hosszu élettartamára* és arra a *világitási erősségre* (lux), amely minden lámpán fel van tüntetve, mert csak megbizható izzólámpák alapulvételével oldhatók meg a világitás olcsóbbitását célzó feladatok.

Meinl — az Árumintavásáron. Általános és kellemes feltűnést keltett, hogy a *Meinl-cég* az idei árumintavásáron ismét megjelent gyönyörű csarnokával. Tudjuk, hogy az ország legnagyobb kávé- és teabehozatali cége a *Meinl*-cég és a csarnok fesőti kiképzése jelképezi a behozatalt, a kirakodást a kikötőhelyen, de látjuk a hosszú elárusitópulton kiállítva a kitűnő, kész Meinl-árukat. A közönség sokasága állja körül a pultot, ami nem is csoda, mert 1 csésze feketekávét 20 fillérért, 1 csésze tejeskávét tejszínhabbal 40 fillérért, 1 csésze csokoládét tejszínhabbal ugyancsak 40 fillérért ad a cég izelitőnek.

A Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt. és Nitrokémiai Ipartelep Rt. (V., Nádor-utca 21.) impozáns kiállítással szerepel a nemzetközi vásáron. Produkciói, — mint ahogy ezt kiállításának gazdag választékú termékei bizonyítják, — a legjobb külföldi gyártmányokkal is felveszik a versenyt. A *Péti-só* 17 százalék nitrogént és 50 százalék hatékony meszet tartalmaz. Nitrogéntartalmának fele salétrom-, fele ammóniák-nitrogén. Salétromnitrogénjét — a talajba kerülve — a növényzet azonnal felveszi, hatása tehát gyors. Ammóniáknitrogénje tartósan és fokozatosan hat, — nem mar, nem perzsel, nem porzik, sem a növényzetre, sem a kiszórást végző munkásra káros hatással nincs. Eredeti zsákokban, száraz helyen, korlátlan ideig tárolható. Ugyanitt vonul fel a Nitrokémia ipartelepek részvénytársaság, hogy bemutassa, hogy gyártmányai a legjobb külföldi lőport is feleslegessé teszik, mert hatásuk tökéletesen egyforma. A Nitrokémia lőporanyaga a csövet nem támadja meg, de a kezdősebesség és gáznyomás szempontjából megegyezik a legjobb külföldi lőporral. A gyönyörű pavillon szépsége *Zsilinszky* Gábor vezérigazgató és *Kálmán* Dezső dr. érdeme.

A Parfume D'Orsay párisi cég magyarországi vezetője, André *Blum* vezérigazgató is remek pavillonban, ízléses keretek között mutatja be a világhírű *D'Orsay* parfőmöt, pudert és odkolont, *amelyek világviszonylatban is a legelsők közé tartoznak* és ma már nemcsak a párisi Rue de la Paix elegáns dámái, hanem a magyar előkelő hölgyek körében is nagy népszerűségnek örvendenek. Nincs olyan előkelő vendége a Nemzetközi Vásárnak, aki meg ne tekintené a *D'Orsay* cég kiállítását. A megnyitás napján hosszabb ideig időzött a pavillonban *Bárczy* Istvány ny. igazságügyminiszter, a székesfőváros volt főpolgármestere és a legteljesebb elismerését nyilvánította *André Blum* vezérigazgatónak a nagyszerű kiállításért.

Angster József és Fia orgona- és harmoniumgyár, Pécs, szállította a szegedi fogadalmi templom, a Zeneművészeti Főiskola és Szent István Bazilika hatalmas orgonáit. A Vásáron különleges kedvezményeket juttat a vevőknek. A közel 70 éves gyár száz munkást foglalkoztat és a milleneumi kiállításon nagy aranyérmet nyert. Az egyetlen magyar harmoniumgyárnak a kiállításon komoly és dicséretes sikere van.

Posnansky és Strelitz aszfalt-, fédéllemez- és kátrányvegyitermék-gyár új hő- és hangszigetelő lemezt és új hő- és hangszigetelő habarcsot hoz „*Isolor*" elnevezés alatt forgalomba. A modern építkezéseknél, iskolák és kórházak építésénél e gyártmányoknak kiváló tulajdonságaiknál fogva igen nagy szerepet jósolunk. Különösen figyelemre-

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Barakovits János
műorgona építő törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. (Saját ház)

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fesmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák
Vasszerkezetek
Vasablakok
BUDAPEST
VI., Országbiró-utca 55-57.
Telefon: 91-1-00.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

méltó az *„Isolor"* hő- és hangszigetelő habarcs, amellyel — mint a cég vásári pavillonján is láttuk — nemcsak téglára, hanem betonra, deszkára, hőszigetelő lapburkolatra, tehát úgyszólván minden építő anyagra sodronyháló vagy nádazás nélkül lehet vakolni és így egyszerű vakolással egyúttal a hő- és hangszigetelés problémája is meg van oldva. Nemzetgazdasági szempontból is nagyjelentőségű az *„Isolor"* hő- és hangszigetelő lemez és *„Isolor"* hő- és hangszigetelő habarcs forgalombahozatala, amennyiben magyar szabadalom alapján teljes egészében magyar nyersanyagokból magyar munkáskezek készítik.

Fémáru és szerelvénygyár, Müller Andor (VIII., József-körút 35.) pavillonjában bemutatta a víz-, gőz- és gépszerelvényeit, mosdó- és fürdőszobáit, szesz-szivattyúit és lemezáruit. A cég kizárólag magyar termékeket produkál és a szakma legismertebb cégei közé tartozik. A bemutató közönsége sokáig időzött a gyár produktumai előtt.

A Budapesti Cementárugyár Részvénytársaság (Budapest, V., Dráva-utca 5.) *„Üstökös fehér"* cementből készített mozaiklapokat állított ki. Az ebből a nemes építőanyagból készült burkolólapok egészen újszerű hatást keltenek és modern mintázásuk különösen alkalmassá teszi *a modern épületeknél való minél szélesebbkörű felhasználásukat.* Eddig ugyanis ha az anyagban volt is fejlődés, a burkolólapgyártás megmaradt a régi minták mellett, amelyek bántóan ütöttek el a modern épületek stílusától. Ezenkívül kiállított még a cég kegyeletes hangulatot keltő, művészi síremlékeket.

Pregitzer Ferenc cementárugyára (VII., Hungária-körút 152/a.) közismert és kedvelt cement mozaiklapjai általános feltűnést keltettek. A kiállítás szakértő közönsége teljes elismeréssel adózott a cégnek, amely megnagyobbított üzemében az új stílusú gyártmányok széles skálájú tömegét hozta piacra. A Pregitzer-gyártású mozaiklapok az építtetők körében ma már általános kedveltségnek örvendenek és elsőrangú márkás minőségnek számítanak. A gyár már az első napokban jelentős mennyiségű új üzletfelet hódított magának a kiállításon.

Südfeld Alfréd „Sólyom" tintaüzeme, az egyetlen magyar tintagyár, amelynek speciális gyártmányai: a csavaros zárú töltőtoll és anthracéntinták, a Benczur-gombfesték, mézgaoldat, tubusragasztó pecsétviasz, tus, stb. kellemes feltűnést keltettek. A M. kir. Technologia és Anyagvizsgáló Intézet bizonylata a Sólyom-készítmények elsőrangú mivoltát állapította meg. Üzem: *VI., Rózsa-utca 95.*

Sztanó József röntgen, diathermia és elektrotechnikai üzeme (VIII., Kisfaludy-utca 18.) kiállítása feltűnést keltett a hozzáértő közönség körében. A *Szon. Diagnostik* különösen orvosok számára nélkülözhetetlen: Röntgen-készülék, amely átvilágításra és felületi therápiára egyaránt alkalmas. A cég az összes típusú röntgengépeket, diathermás készülékeket, quarzlámpákat versenyen felüli olcsó árban szállít.

Eibel Gyula szivattyú- és gépüzeme (Ujpest, Tomori-utca 17/a.) bemutatta kézi- és erőműszivattyúit. Feltűnést keltett a szívó-szivattyú 38 pengős ára és a szívó-emelő szivattyú 60—90 pengős egységei. Készít, szállít és szerel mindennemű kézi- és erőműszivattyúkat, alkatrészeket és tartányokat, olcsón és jótállással. Árajánlat díjmentesen. Külön érdekesség a *Favorit* kétaknás szobakályha, amelyek egyesítik a cserép- és vaskályhák összes előnyeit.

—

Nagyjában megmarad a régi tőzsdetanács. A tőzsdei választásokat előkészítő bizottság összeállította a tőzsdetanácsosjelöltek hivatalos listáját. A régi tanács névsora csak annyiban fog változni, hogy az elhunyt *Rotter* Zsigmond, *Bettelheim* Mór, *Gschwindt* Ernő és a lemondott *Csálán* József, *Rakovszky* István és *Wuk* Gyula tanácsosok helyébe báró *Korányi* Frigyes, báró *Ullman* György, *Fellner Alfréd, Dános Ármin, Peregrini* Félix és *Erdélyi* Zsigmond kerülnek.

Jó üzlet a podgyászbiztosítás. Az *Európai áru- és podgyászbiztosító r.-t.* mult évi mérlegét 400.000 pengő alaptőke mellett 79.636 pengő nyereséggel zárta. Ez a családi részvénytársaság, amelynek főérdekeltje cserkuti *Engel* János elhalálozásával annak veje, *Kende* dr., a Magyar-Francia biztosító vezérigazgatója lett, dús jövedelmét annak a monopoliumnak köszönheti, amely elsősorban a vasúti személybiztosításon alapszik. Mint ismeretes, a legtöbb vasúti személypénztárnál a biztosítási bélyegeket kérdezés nélkül ráragasztják a váltott jegyre, amelynek árába a bélyeg díját egyszerűen beleszámítják. Igazán végét lehetne vetni annak az önkényes eljárásnak, amely az utazóközönséget rákényszeríti a nem kívánatos biztosításra.

A „Hungaria" Műtrágya, Kénsav és Vegyi Ipar Rt. folyó hó 18-án tartja rendes évi közgyűlését. A mult évi mérleg, melyet az igazgatóság a közgyűlés elé terjeszt, a kedvezőtlen gazdasági viszonyok folytán 66.738.85 pengő veszteséggel zárult.

Leukoplast
magyar gyártmány

Vállalkozási Hirlap

Távoltartja a Beszkárt az iparosságot a székházbővítés munkájától

Generálvállalkozókat hívtak meg a zártkörű pályázatra

A BSzKRT igazgatósága legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a Kertész-utca felé eső üres telken kibővíti aszékházát. A villamosvasút vezetőségének elhatározása abból a helyes elgondolásból fakadt, hogy *a közeljövőben el kell helyeznie a HÉV nagy adminisztrációját,* amely a mai székház kiszámított méretei mellett nem vihető keresztül. A HÉV most tudvalevőleg a Nova Lipót-körúti palotájában működik, amelyért

tetemes házbért fizet

és így sokkal jobb megoldásnak látszik úgy pénzügyi, mint adminisztratív okokból, hogy *a két vállalat közös hivatalban legyen.*

Az építkezési tervek szerint körülbelül 250 négyszögöles telekre bővítik ki a BSzKRT székházát. Értesülésünk szerint

a Beszkárt 8—10 generálvállalkozót kért fel a zártkörű pályázaton való részvételre és így a közeljövőben megindul a közel milliós munka.

Amennyire helyes, hogy a villamosvasút a maga részéről is a munkaalkalmak sorozatos megteremtését segíti elő, annyira sajnálatos, hogy *ismét a generálvállalkozó-rendszert alkalmazzák a tervezett építkezésnél.* Ez a rendszer ugyanis a kisiparosok reménykedő tömegeit szorítja ki a munka és kereseti alkalmakból, holott a mai viszonyok között az általános törekvés odairányul, hogy

a középítkezéseknél minél szélesebb rétgeknek nyujtsanak keresetet.

A terv kivitele még nem végleges és így a kisiparosok joggal bizakodhatnak a BSzKRT igazgatóságának méltányos mérlegelésében, amelyik lehetővé teszi számukra is az építkezésben való közreműködést.

Ismét inségmunka!

Panaszos levél az iparosság csalódásairól

A tavaly megszavazott *út- és csatornaépítési inségmunkára* vonatkozó hitelösszeg egy része még megmaradt. Ezt a megmaradt összeget akarja most a főváros *újabb inségmunkák* keretében felhasználni és pedig az ügyosztályi előterjesztés alapján oly munkák elvégzésére, melyeket a költségvetés mint *budget-munkákat* jelölt meg. Ez a javaslat úgy látszik azt jelenti, hogy

a megszavazott budgetmunkákból nem lesz semmi ebben az évben,

hanem elmarad minden oly munkaalkalom, *amely az iparosságnak valami kicsiny kereseti lehetőséget jelentett volna.* Nincs pénz és nem lesz pénz: ezt hallani a fővárosnál, mert az idén befolyandó pénzekből *három millió* a tavaly megkezdődött hitelmunkák részleteire van deponálva. Három milliót tehát az idén is elvonnak az iparosságtól, csupán háromszázezer pengőt juttatnak munkabér címén pár száz pesti munkásnak. Többet nem jelentenek a hitelmunkák, mert

a munkaköltségek 85—90%-a a drága, modern burkolati anyagokra és a háromévi kamatra kell.

Ezért pedig nem érdemes a fővárosnak annyi terhet magára vennie, ráadásul meg tönkre tenni azokat az iparosokat, kik eddig a fővárosnak csak támaszai voltak.

Nem tudjuk megérteni a főváros pénzügyi politikáját. Miért nem lehetett tavaly háromszázezer pengőt előteremteni pesti munkanélküliek munkalehetőségének megszervezésére, mikor az *idén három milliót lehet deponálni,* azért, mert néhány nagytőkéjű vállalkozó modern burkolatot vagy csatornát épített, néhány száz pesti embert alkalmazott, összesen legfeljebb négyszázezer pengő munkabér kifizetéssel. Lehet, hogy egyéb okok is szerepelnek, mit mi laikus iparosok nem tudunk megérteni, de amit látunk, az csak az előbb vázolt képet mutatja. Mi iparosok csodálkozunk, hogy amikor minden kormánynyilatkozat a polgárság nehéz helyzetén akar segíteni, amikor minden faktor elösmeri a nagytőke garázdálkodásait és ezek ellen tenni kíván, akkor

a valóság azt mutatja, hogy a polgárság tovább süllyed abba az anyagi romlásba,

melynek vége a teljes tönkremenés. Ha mi régi iparosok mindenkor helyt állottunk, mindenkor jelen voltunk, valahányszor a fővárosnak olcsó munkára volt szüksége és ezután a munkák után az állam is drága adókat kapott: akkor nem bírjuk megérteni, miért nem támogat bennünket senki abban, hogy kenyerünket mi is megkereshessük? Nincs a fővárosnál senki, ki megérthetné a mi bajainkat, holott azon segíteni még ma sem lehetetlen.

Nem látja a főváros, hogy az inségmunkákkal csak a tőkét segíti további megerősödéséhez?

Lehet-e egészséges folyamat egy városnak az, ami ebből az inségmunkából ered? Mit fog tenni a főváros, ha jövőre nem lesz már iparosember, hanem *minden közmunkát kénytelen lesz részvénytársaságoknak kiadni* és kartelárakon áthárítani az ingatlantulajdonosokra a terhet. Iparosember adóalapja mindenkor forgalmának tíz százalékát jelenti, kérdjük, ugyanennyit jelent-e a *nagytőke* adóalapja? Hová jutunk, hová jut a főváros? Hová menjünk mi kenyérért, ha nem régi gazdánkhoz, a fővároshoz? Az elűzött ember: a nyomor és kétségbeesés embere. Nem hiszem, hogy a főváros ezt az utat akarja járni.

Egy gondterhes kövezőiparos.

—

Üzembe helyezték a trolleybuszokat. A *Fővárosi Hirlap* már jelentette, hogy a közeli hetekben kísérletképpen három trolleybuszt helyeznek Óbudán forgalomba. Ezek közül kettőt a *Ganz-gyár* és egyet a *Mávag* bocsátott díjtalanul a főváros, illetve a Beszkárt rendelkezésére. A Mávag által gyártott jármü komplikált elektromos berendezését a *Magyar Brown Bovery Müvek* készítették és az első próbák máris igazolták a felszerelés kiválóságát.

Bokrétaünnep. A *Fővárosi Tisztviselők Társas- és Családiházépítő Szövetkezetének* (I., Horthy Miklós-út 36.) Széchenyi-udvar 26 lakásos társasháza május 6-án tartotta bokréta-ünnepét. Jellemző az építési akcióra, hogy a rossz gazdasági viszonyok ellenére rövid néhány hét alatt úgyszólván az összes lakások elkeltek. Különös elismerést érdemel ez az építési akció, annál is inkább, mert a mai nagy munkátlanságban minden külön támogatás nélkül mintegy egymillió értékű munkát biztosít, amely szociális szempontból is elismerésreméltó eredmény. A Széchenyi-udvar társasház a Lágymányosi-út 16. szám alatt épül.

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

LIGETI LÁSZLÓ
Üveglestészet és üvegtechnikai müintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-00
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 128.
Budapesti gépgyárának gyártmányai:
Präcisiós szerszámgépek
Minőségi vasöntvények

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Huszár főpolgármester szerdára értekezletet hívott össze Budapest ellátása ügyében. A környékbeli képviselők aggodalmasnak tartják az új tejrendeletnek azt az intézkedését, amellyel *megtiltja a tejjel való házalást, kitöröl a főváros életéből egy hagyományos színfoltot, a reggeli órákban házról-házra járó milimárikat.* A tejrendeletnek ezen intézkedésével kapcsolatban és általában a tejellátás új rendjének részletes megvitatása céljából *Huszár főpolgármester szerdán délelőtt tíz órára ankétot hívott össze,* amelynek napirendje az utolsó pillanatban lényegesen kiszélesült: az értekezlet szónokai, a környékbeli képviselők és az érdekeltek kiküldöttei le fogják tárgyalni a székesfőváros ellátásának egész problémáját.

Kozma Jenő leányának esküvője. *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselő és felesége, született *Asbóth* Elma leányát, *Kozma* Elmát *Goreczky* Gyula okl. gépészmérnök, *Goreczky* Gyula ny. ezredes és felesége, született *Mandics* Ilona fia e hó 11-én déli 1 órakor a Deák-téri evangélikus templomban oltárhoz vezeti.

Liber alpolgármester öt nyelven szónokolt. A székesfőváros szombaton este a Szent Gellért-szállóban vacsorát rendezett a nemzetközi Liszt Ferenc-zongoraverseny résztvevőinek tiszteletére. A fényes és előkelő közönség soraiban ott láttuk a magyar zenei és kultúrális élet előkelőségeit, a kormány és a székesfőváros képviselőit. Ott voltak továbbá a zongoraverseny külföldi és hazai résztvevői, nemkülönben a nemzetközi zsüri, az előkészítő bizottság tagjai, összesen mintegy százan. A vacsorán a vendégeket *Liber* Endre alpolgármester üdvözölte öt nyelven: *magyarul, angolul, olaszul, franciául* és *németül.* Az alpolgármester üdvözlő beszédét a külföldi és a hazai vendégek nagy tetszéssel fogadták.

Csütörtökön: tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésének napirendjére a nagyjelentőségű és fontos problémák egész sorát tűzte ki *Huszár* Aladár dr. főpolgármester. Tárgyalják a *Tabán újjáépítésével* kapcsolatos intézkedéseket, a *fürdőváros* megvalósításáról szóló javaslatot, a polgármester javaslatát az *idei költségvetés módosításáról,* az egyesületi segélyek szétosztását, két új iparos tanonciskola létesítését, Óbudán egy *új iskola* építését, a kereskedő *tanonciskolák* összpontosítását, a *gyakorló polgári iskola* felállítását és igen sok városrendezési, telekszabályozási ügyet. A tanácsülés legfontosabb pontja azonban mégis *a mult évi zárszámadás* ismertetése lesz. A polgármester nagyszabású expozéban fog beszámolni a mult esztendő gazdálkodásáról és ezzel kapcsolatban bizonyos javaslatokat fog előterjeszteni az idei költségvetés módosításáról is. A tanács azonban nem megy bele a zárszámadás részletes vitájába, hanem albizottságot fog kiküldeni és annak jelentése után kerül majd újra a tanács és a közgyűlés elé a multévi zárszámadás.

A FANSz közgyűlése

Liber alpolgármester a tisztviselői kötelességteljesítésről

A főváros tisztviselő társadalmának nagy eseménye zajlott le az elmúlt héten: közgyűlést tartott a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* és *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével zsufolásig megtelt az újvárosháza díszes terme. Az elnöki emelvényen *Liber* Endre, *Spannberger* Alajos, *Szenthe* Miklós és *Honffy* Lajos foglaltak helyet.

Liber Endre megragadó beszéd kíséretében nyitotta meg ezt a nagyfontosságú közgyűlést.

— Érzem a pillanat súlyát, — úgymond — amidőn a főváros összes tisztviselőihez kell szólanom, vajjon olyan multról számolhatunk-e be, amely megnyugtat és olyan jövőbe tekinthetünk-e, amely kielégít. Felemelő tudattal állapítom meg, hogy *az arcokon inkább a kötelességteljesítés szilárdsága ül.* A tisztviselők gyülekezetében ma nem lehet más téma, mint a meghozott áldozat. Két év óta negyedszer nyúl az élet azokhoz a fizetésekhez, amelyeket valamikor megmozdíthatatlannak neveztek.

— A terheket reánk hárító okokkal vitába nem szállhatunk. Midőn az egész világ roskadozik a teher alatt, *tudomásul kell vennünk a felelős vezetőkre is ható kényszerítő erőket.* A tisztviselőknek alig marad más a puszta rideg létnél és nincs semmi több, amit még tőlünk elvehetnének. Elérkezett az utolsó idő arra, hogy a tisztviselők felemeljék kérő szavukat: *ne állítsák őket újabb áldozathozatalok elé.* A tisztviselők kapuja a lemondás jelszavát hordja magán, de akarom hinni, hogy ez a lemondás az áldozatoknak olyan tudatossága, amely nemcsak az elveszettet mutatja fel, hanem az eléri a kívántakat is. Minden áldozattal szemben *bizakodás töltse meg lelkünket és én ezzel a reménnyel nyitom meg a közgyűlést.*

Liber Endre szónoki szépségekkel teletűzdelt beszédét nagy lelkesedéssel fogadták, majd *Budó* Jusztin főtitkár olvasta fel évi jelentését. A közgyűlést követő ünnepi vacsorán megjelent *Huszár* Aladár főpolgármester, *Ferenczy* Tibor főkapitány, *Borvendég* Ferenc alpolgármester, az összes tanácsnokok és városi tisztviselők. *Liber* Endre alpolgármester üdvözlő szavai után *Huszár* Aladár főpolgármester kiemelte, hogy a tisztviselő társadalomnak sohasem szabad megfeledkeznie úri mivoltáról. Végül *Ilovszky* János, a tisztviselők összefogását kérte a nemzet jövője érdekében.

Zürichi diploma. Négy évi szorgalmas tanulmány és búvárkodás után az elmúlt napokban visszaérkezett Budapestre *Róna* György, aki 21 éves korában magával hozta a legelőkelőbb vegyészeti főiskola, a zürichi egyetem vegyész-mérnöki diplomáját. *Róna* György — *Róna* Lajos kitűnő kollegánknak, a *Pénzvilág* főszerkesztőjének fia — egyik előkelő budapesti textilgyárban fog működést kifejteni.

Előadás a BSE fotószakosztályában. A *Budapest Sport Egyesület* fotószakosztályában legutóbb *Havlin* Károly dr. tanácsjegyző és *Stolz* Róbert tartottak nagysikerű előadást. A szakosztály igen gazdag és értékes munkatervet dolgozott ki, amelynek sikere érdekében a legmesszebbmenő megértéssel és támogatással fáradozik *Szendy* Károly közoktatásügyi tanácsnok, a szakosztály új elnöke is.

Schwarz Félix halála. Súlyos veszteség érte a magyar grafikai és nyomdaipart *Schwarz* Felix, az *Athenaeum* vezérigazgatójának elhunytával. *Schwarz* Félix nevéhez fűződik a magyar sokszorosítóipar modernizálása, akinek munkássága lépten-nyomon jelzi az alkotások hosszú sorozatát. Temetése vasárnap volt, impozáns részvét mellett.

Pártélet Kőbányán. A kőbányai Nemzeti Egység Pártjának 1933. évi közgyűlése az elhunyt Sajó János pártelnök örökébe *Dongó* Orbán középiskolai igazgatót választotta meg, aki eddig is vezetőszerepet játszott a kerület pártéletében. Dongó Orbán népszerűsége és agilitása új korszakot ígér a kőbányaiak pártéletében, bizonyítja ezt az az általános érdeklődés és népes választmányi ülés is, melynek keretében az új elnök elfoglalta tisztjét. A pártkör Dongó Orbán indítványára elhatározta, hogy májusban nagyszabású kerti ünnepségen Sajó János emlékének áldoz, amelyen előreláthatóan együtt lesz a kerület egész polgársága. Az ünnepség rendezését a pártkör hölgybizottsága és az ifjúsági gárda vállalta magára.

Szerkesztői üzenet

Belvárosi. A tudósítást sajnálatunkra nem közölhetjük, mert a kérdéssel érdemileg már foglalkoztunk. Egy jóízű részletet azonban mégis érdemesnek tartunk közölni, amely így hangzik: A vacsora végén, asztalbontás előtt az egyik funkcionárius bejelenti, hogy a kör nevében X. Y. bankigazgató fog felszólalni. Erre kis, zömök ember áll fel, olyan külsejű, mint egy jól táplált makói hagymakereskedő, olasz fasiszta módon kinyujtja jobbkarját és rikácsoló hangon megszólal:

Insolvente!

Aztán belefogott mondókájába. Így történt-e, nem tudjuk. A felelősséget érte Önre hárítjuk.

Pékmester. A *Perl-kenyérgyár* kenyérsütési módszerével, amely most a kerületi kihágási bíróság ítéletét várja, már több ízben foglalkoztunk. Megírtuk, hogy a kerületi előljáróság a hajnali órákban rajtaütésszerűen razziát tartott a kenyérgyárban és *hivatalosan megállapítást nyert, hogy a kenyérdagasztásban maszatos kezű kocsisok segédkeztek, akik közvetlen az istállóból, lópucolás és ganéjhordás után mentek a dagasztás színhelyére.* Az előljáróság kihágási bírósága megállapította ezt az antihigienikus és gusztustalan szabálytalanságot, de mielőtt ítéletet hozott volna, az Iparkamarától fölvilágosítást kért arra nézve, hogy a kenyérgyárban segédkező kocsisok *szakmunkásoknak* tekinthetők-e, vagy sem. Értesülésünk szerint az Iparkamarának az a véleménye, hogy a kocsis semmi körülmények között sem mondható szakmunkásnak, még ha tényleg segédkezik is a pékműhelyben. Ezek után az elmarasztaló ítélet most már eldöntöttnek tekinthető.

Tavaszi színek szimfóniája a
Filtex kiállításon
Tekintse meg a Filtex r.-t. kiállítását a Budapesti Nemzetközi Árumintavásáron

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

COLUMBIA
FÖRSTER GYÖRGY ÉS TÁRSA
Telefon: 17-4-50
központi fűtés, egészségügyi berendező és műszaki váll. Budapest, VI., Szív-utca 35. szám.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Mozaik és Cementlapokat
à la mettlachi és fayence lapot
szállít és burkolást vállal
ANDREA
CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Alapítva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papírdíszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árút legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

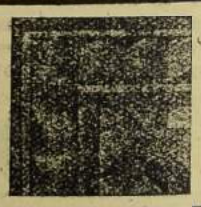
KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

VII., Miskolci-Egressy-u. barak elemi iskola és óvoda **sodronykerítési munka**, Haidekker Sándor (VIII., Üllői-út 46.) 3763.— P. — X., Rákoskereszturi hősi és hadifogoly temető emlékmű **föld-, kőműves-, beton- és elhelyezőmunka**, Vihart Ferenc (VII., Columbus-u. 33.) 12.127.— P. — IV., Prohászka Ottokár-u. 6. sz. közs. elemi és polgári isk. **bádogosmunka**, Xilegi Flieg Béla (VII., Király-utca 26.) 2666.— P. — X., Külső Jászberényi-út 42528/4. hrsz. Városszéli telepen **folytonégő kályha szállítási munka**, M. kir. áll. vas-, acél- és gépgyár (V., Vilmos császár-út 28.) 8440.20 P. — Szent László-kórház D. pav. **burkolómunka**, Marosi F. Lajos (VII., Damjanich-u. 26/a.) 3178.10 P. — Szent László-kórház **útjavítási munka**, Schäffer Károly (IV., Kecskeméti-u. 13.) 6111.— P. — Szent Rókus-kórház **kőművesmunka**, ifj. Hajós József (VI., Terézkörút 35.) 2839.30 P. — Szent Rókus-kórházban **födémvizsgáló kőművesmunka**, Drelacker Ödön (I., Táltos-u. 4.) 5200.— P.

Csatornázási vasszerelvények szállítását: Friedrich-Siemens Művek 25.000, Oetl Antal 5900 pengőért.

Ruházati felszerelési tárgyakat az altisztek, tűzoltók és javadalmi örök részére: IOKSz, Nohel Károly, Bauer és Weisz, Gaál Dezső, Fémárugyár, Kolhányi Testvérek, Sirák József, Magyar Kender-, Len- és Jutaipar, Budakalászi Textilművek, Steiner Zsigmond és Társa összesen 16.126 pengőért.

—

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papírszállításra a hivatalok, iskolák és üzemek részére. Pályázni lehet május 23-án délelőtt 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Föld-, kőműves- és elhelyezőmunkára a Csobánc-utcai iskolánál. Pályázni lehet május 22-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

A Széchenyi strandfürdő büfféjének bérletére. Pályázni lehet május 15-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

—

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a VIII. ker., Csobánc-utcai kisdedóvó és napközi otthon **föld-, kőműves-, beton- és elhelyező** munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos Hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933. évi május hó 5-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hübner Tibor (II., Zsigmond-utca 18. sz.) tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi május hó 22-én (hétfő) délelőtt fél 11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi május hó 1-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

—

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

ECKMAYER ISTVÁN
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZET, NAPELLENZŐ ÉS REDŐNYGYÁR
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
(ANDRÁSSY-ÚT MELLETT) TELEFON: 22-0-54

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és gáz berendezések tervezése és készítése.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

VITÉZ MÁTYÁSI BRUNÓ
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG ● TELEFON: 43-4-78
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZ.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-árték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vaalpari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK ténöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91-4-46

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este **TÁNC!**
CHARLES LAX jazz-zenekara.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,600 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

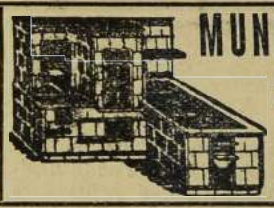

MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vízműépítési vállalat
Akna-kútépítések
Alapozások
Búvározási munkák
TELEFON: Forrás foglalások
93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: 41-5-07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. május 17 20. szám

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Kerekasztal-konferencia

Mégis bebizonyosodott, hogy amióta világ a világ, mindig csak a legjobb taktika: szembenézni a dolgokkal. Forradalmak tüze izzott akárhányszor már a világtörténelem során a levegőben, amikor egy-egy böles államférfi hirtelen huszárvágással a békétlenkedő elemeket becsábította az ország parlamentjébe, helyet adott nekik és módot nyújtott, hogy panaszaikat szemtől-szembe mondják el, de viszont hallgassák meg az ellenérveket is. Hány, de hány forradalomnak, nagy létmegmozdulásnak húzták ki ilyen módon a méregfogát. Mert a panaszok nyomban megszünnek, amikor az agitációs anyag az igazság napfénye alá kerül, amikor a követelések sötét tömegébe belevilágít a realitások reflektorfénye. Magyarán szólva: ilyenkor derül ki az igazság.

Kicsiben, szerény méretek között alkalmazhatnánk ezt a történelmi példát arra a hosszú harcra is, amely Budapest székesfőváros és a környékbeli községek között áldatlanul és eredménytelenül folyt, meg sem tudjuk mondani, mióta. Hiszen ez a küzdelem nem öltött történelmi méreteket, az agitációnak sem volt egy pillanatig sem forradalmi tüze, de bizony Budapest székesfőváros közönsége egyszer s máskor nem túlságosan szívesen vette azt, hogy *a szomszéd községek túlságosan igazságtalanul követelődztek vele szemben.* Mert hiszen lehettek ezeknek a községeknek kívánságaik, de a hang, ahogyan ezeket a kívánságokat állandóan feltálalták, nem felelt meg annak a bánásmódnak, amelyet éppen a főváros közönsége velük szemben tanusított. Valójában nem a békés környékbeli lakosságról van itt szó, amelynek lehettek vágyai, de azokat csöndesen hangoztatta, ellenben bizony nem egyszer egy-egy ambiciózus községi jegyző, vagy egy-egy felelőtlen agitátor méltatlan modort engedett meg magának. Ezek az urak csodálatos feledékenységgel rendelkeztek és a hálátlanság olyan mértékét mutatták ki Budapesttel szemben, amilyet ez a város igazán sohasem érdemelt meg. Békés, barátságos pillanatok következtek most be, mi sem akarjuk ezeknek a csöndjét zavarni, de meg kell egy kicsit okolnunk azt, hogy mondjuk egy évtizeden át miért nézett el hidegen Budapest székesfőváros közönsége a környék panaszai fölött. Először azért, mert ezek *a panaszok torzítottan nagyok voltak a tárgyi igazsággal szemben*, másodszor pedig azért, mert fájdalom, a környék rosszul választotta meg a prókátorait, akik csak az öklüket tudták Budapest felé rázni, de sohasem ismerték el azokat a mérhetetlen érdemeket, amelyeket Budapest a környék kultúrája, közlekedése és közegészségügye érdekében mindenkor kifejtett.

Most az az érzésünk, hogy Budapest székesfőváros főpolgármestere és polgármestere felhasználták a történelmi receptet és kerekasztal-konferenciára idézték a környék méltatlankadó képviselőit és szembenéztek ezekkel a követelésekkel, azaz, hogy helyesebben ezekkel *a követelésekkel szembeállították a tárgyi igazságot.* Kedden megtartották Budapest és a környék nagy konferenciáját, amelynek hangulata meleg és barátságos volt és amelyen most már csak igazságokat lehetett egymással szembeállítani, nem pedig kiszínezett panaszokat és felelőtlen követelődzéseket. Itt nem lehetett elfelejteni azt, hogy Budapest mit tett a környékért, itt nem lehetett felelőtlen számokkal dobálódzni és a jogosulatlan követelődzések karikás ostorát pattogtatni. Ennek a konferenciának, reméljük, a környék is hasznát fogja látni. Budapest azonban azzal a megnyugtató tudattal távozhatott el a tanácskozás „kerekasztalá"-tól, hogy az igazság fénycsóvájával rávilágított az összes „vádak"-ra, gavallér és úr volt és azt az előkelő gesztust gyakorolta, amelyről ez a világváros soha, semmi körülmények között megfeledkezni nem szokott.

Megerősödve kerül ki a szervezkedési afférból az Egységes Községi Polgári Párt

Teljes megegyezés a kormánypártok között. — Az ünnepélyes zászlóbontás nagy politikai eseménynek igérkezik

Az elmúlt napok izgalmas várakozását, a megnyugvással azonos csend váltotta fel a várospolitika frontján. Az országos kormánypárt szervezkedéséről szóló hírek nyugtalanító hatása immár elült és most már mindenki érzi, hogy *a községi politika összetételében lényeges változásról nincsen szó.* A *Fővárosi Hírlap* multheti számában jelezte, hogy az illetékes politikai körök megtalálták azt a *plattformot*, amelyen a kormánypárt szervezkedési célkitüzései megvalósíthatók és nincs szükség arra, hogy teljesen új szervezkedés bontsa meg Budapest polgárságát.

A kibontakozás alapja

Az elmúlt napokban fontos tanácskozások voltak a *Nemzeti Egység Pártjának* Eszterházy-utcai helyiségében. A megbeszéléseken résztvettek *Sztranyavszky* Sándor, a *Nemzeti Egység Pártjának* elnöke, *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Usetty* Béla, *Marton* Béla, *Tabódy* Tibor országgyülési képviselők, a parlament folyosóin pedig tovább szövögették a megértés fonalát. Értesülésünk szerint

a parlamentben Gömbös Gyula miniszterelnök is tájékoztatta magát az elgondolásokról és a kormánypárt vezetőségével folytatott megbeszélések Scitovszky Béla volt belügyminiszter személyével is kibővültek.

Mint minden politikai akció, a kormánypárt fővárosi szervezkedése is a kelleténél nagyobb vihart támasztott. Nincs és nem volt eltérés abban a felfogásban, hogy a *Nemzeti Egység Pártjának szélesebbkörű budapesti szervezkedése indokolt és kívánatos* és ezt az álláspontot készséggel magáévá tette az *Egységes Községi Polgári Párt* egész vezetősége. Megegyezés történt a közös célok érdekében, csupán a módszer megválogatása körül merültek fel bizonyos nüanszbeli ellentétek.

A budapesti kormánypárt vezére: Gömbös Gyula

Még nem határozták meg pontosan a budapesti zászlóbontás napját, de annyi bizonyos, hogy erre az érdekes aktusra rövidesen sor kerül. A nagyarányú megmozduláson résztvesz *Gömbös* Gyula miniszterelnök is, aki hatásos beszédben fog rámutatni célkitűzéseinek komolyságára és arra a politikára, amelyet immár *az egész ország reálisnak, okosnak és eredményesnek minősített.* Magától értetődik, hogy

a zászlóbontás előkészítése és megszervezése az országos párt és a községi párt közös mozgalmából indul ki

és előreláthatólag olyan impozáns lesz, hogy a seregszemle kielégíti az összes várakozásokat. A zászlóbontás egyidejüleg ünnepélyesen demonstrálja, hogy a *budapesti szervezkedés élén a vezér áll: Gömbös Gyula miniszterelnök*, aki természetesen nagyfontosságú munkássága mellett is módot talál arra, hogy a főváros különleges érdekeit a szívén viselje.

A demonstratív felvonulás Gömbös Gyula vezéri mivoltát fogja kidomborítani

és bizonyos, hogy Budapest lakossága teljes egyértelműséggel és lelkesedéssel sorakozik a miniszterelnök mögé.

Jámbor óhajtások...

A kormánypárti szervezkedési afférről beszélgetést folytattunk

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Mindannyian *Gömbös* Gyula miniszterelnök hívei vagyunk és köztudomású, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt tántoríthatatlanul és sziklaszilárdan támogatja a miniszterelnök kiválóan bevált politikai irányítását.* A szervezkedés kérdésében szoros együttműködést fogunk kifejteni a *Nemzeti Egység Pártjával* és meggyőződésem, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt döntő súlya fokozódik a községi politikában.

Amint hangoztattam: teljes bizalommal és ragaszkodással viseltetünk a kormányelnök személye iránt és örvendetesnek tartom annak az ismételt kinyilatkoztatását, hogy *Gömbös Gyula miniszterelnök részéről is őszinte megértést és bizalmat tapasztaltunk.*

A szenzációvá felfujt és kimélyíteni szándékolt ellentétek sok tekintetben csak jámbor óhajtások maradtak

és az *Egységes Községi Polgári Párt változatlanul halad előre a maga kitűzött útján.*

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* intéző bizottsága hétfőn ülést tartott, amelyen beszámoltak az események mai állapotáról és elhatározták, hogy a kibontakozás részleteinek megállapítását a *Nemzeti Egység Pártjának* vezetőségével sürgősen le fogják tárgyalni.

Lezajlott a pestkörnyéki kerekasztal-konferencia, amelyen napirenden szerepeltek a főváros és környék összes panaszai

a megértés és a jóindulat a fővárosból sugárzott ki

Évek óta hangoztatott panaszok tárgyilagos elbírálására ült össze kedden *Budapest és a környék ankétje*, hogy ott elfogultságtól mentes légkörben keressék azokat az eszközöket, amelyek egyaránt üdvére válnak a fővárosnak és környező városoknak. A kezdeményezés *Huszár* Aladár főpolgármester, általában a főváros vezetősége részéről indult ki és csak örvendetes, hogy *Pestvármegye hálával fogadta az úgynevezett kerekasztal-konferencia tervét.* Annak ellenére, hogy a megyeházán nem egyszer súlyosan bírálták Budapest gesztióit, sőt a hazafiatlanság vádját is nekiszegezték a fővárosnak:

és bizonyos, hogy az eredmények igazolni fogják a jószándékú célkitüzéseket.

A keddi értekezletre meghívót kaptak az összes budapesti és környéki országgyülési képviselők, a városok és községek közigazgatási vezetői, valamint az érdekképviseletek. A tanácskozások gerincét az alkotta, hogy *a főváros lakosságának tejjel, főzelékkel, gyümölccsel és egyéb fogyasztási cikkekkel való ellátása a környék exisztenciális gazdasági érdekeinek megvédésével legyen biztosítható.*

Ilyen előzmények után szokatlan képet mutatott kedden délelőtt féltízkor a főváros törvényhatósági bizottságának közgyülési terme. Kilenc óra után valóságos népvándorlás indult meg a Váci-utcában: *127 község kiküldöttei érkeztek, hogy részt vegyenek az úgynevezett pestkörnyéki kerekasztal-konferencián.* Tíz órakor érkezett meg *Preszly* Elemér főispán, *Ney* Géza főjegyző és *Hankovszky* vármegyei főügyész kíséretében. Akkor már ott volt a közgyülési teremben *Lamotte* Károly, a főváros pénzügyi tanácsnoka, továbbá *Vajna* Ede közélelmezési, *Szendy* Károly közoktatásügyi, *Bódy* László közlekedési tanácsnok és *Király* Kálmán, az út- és csatornaépítő ügyosztály vezetője. Sok országgyülési képviselő is megjelent. Tíz óra után néhány perccel *Huszár* Aladár főpolgármester *Preszly* Elemér kíséretében felment az elnöki emelvényre. Itt foglalt még helyet *Sipőcz* Jenő polgármester, *Borvendég* Ferenc és *Liber* Endre alpolgármester, továbbá *Ney* Géza vármegyei főjegyző.

A *főpolgármester* elnöki megnyitójában hangoztatta, *hogy a sajtóban és a pestkörnyéki közgyülléseken sok panasz hangzott el Budapest ellen.* Azért hívta össze az értekezletet, hogy szemtőlszembe állva mindenki elmondhassa panaszát és ha ezek orvosolhatók, a főváros ezt készséggel megteszi. Az első probléma

a gazdasági kérdés, az új vásárcsarnokkal kapcsolatos intézkedések, a kövezetvám, a különböző díjak és illetékek, közlekedési tarifa és az iskolaügy.

Bizonyos animozitás van a vidéken a fővárossal szemben.

Felhívja a jelenlevők figyelmét arra, hogy *a főváros igen komoly áldozatot hoz a környékért.* Például csak *a kórházaknál két és félmillió pengőbe kerül a fővárosnak a pestmegyei betegek ápolása.* Ezért egy fillért sem kap Budapest.

Staub Elemér, a pestvidéki mezőgazdasági kamara elnöke volt a következő felszólaló. Élesen támadta a főváros közélelmezési ügyosztályát és hangoztatta, hogy *a mezőgazdasági szempontok érvényesítésére külön bizottságot* kell kiküldeni.

Huszár főpolgármester *erélyesen utasította vissza Staub támadását*, mondván, hogy az a hang, amelyet *Staub* használ, nem alkalmas a problémák elintézésére.

Pakots József volt a következő felszólaló. Ő mint vidéki képviselő megállapítja, hogy a főváros vezetői és minden pártja mindig nagy szeretettel viseltettek a vidék iránt és igyekeztek a vidék kívánságait teljesíteni. *Nincs ellentét a főváros és a vidék között.*

Utána még számosan felszólaltak és *mindannyian a békés kibontakozás érdekeit hangoztatták.*

A kerekasztal-konferencián szerzett benyomásairól

Preszly Elemér dr. főispán

a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minden látszólagos hangulatkeltés ellenére is állandóan azt az álláspontot képviseltem, hogy a *székesfővárosnak és a megyének barátként kell összefognia a fennforgó ellentétek áthidalása érdekében.* A közvetlen környék sok bajjal és nehézséggel küzködik, amelyeknek a sorában természetesen helyet foglal az a kívánság is, hogy

a Budapesttel való összeköttetés akadálytalanabbá váljon.

Örvendetesnek tartom, hogy ebben a vonatkozásban most már *megértő atmoszféra alakult ki* és bízom abban, hogy a kerekasztal-konferencia meghozza a kívánatos eredményeket.

Minthogy hatalmas anyag vár feldolgozásra, az értekezlet vegyes bizottságot küldött ki, melyben helyet foglalnak a főváros és a környék képviselői. Ez a bizottság a békés együttműködés érdekeit szolgáló javaslatot fog kidolgozni.

A Liszt Ferenc-ünnepségek hatalmas erkölcsi sikere arra késztet bennünket, hogy a megkezdett úton továbbhaladjunk.

A Liszt Ferenc zongoraversenyeket állandósítani fogjuk és a mostani ciklus befejezése után még a nyáron, vagy legkésőbb a kora ősszel nyomban hozzáfogunk a jövő évi program elkészítéséhez. Az az elgondolásunk, hogy jövőre és azontúl minden esztendőben nagyobb és fényesebb keretek között megrendezhetjük a *Liszt Ferenc ünnepi hetet*, amelynek programjába természetesen elsősorban zenei, de azonkívül egyéb kultúrális események is beiktathatók lesznek.

A *Liszt Ferenc ünnepi hét* dolgában már tulajdonképen meg van a kialakult elgondolás azoknak a tárgyalásoknak az eredményeképen, amelyeket a főváros és a kultuszminisztérium képviselői folytattak Kertész K. Róbert államtitkár elnöklésével. Úgy képzelem, hogy három év mulva, amikor Liszt Ferenc halálának félszázados évfordulóját fogjuk megülni s amikor a tervek szerint *Liszt Ferenc földi maradványait az állam és a főváros Budapestre fogja szállíttatni,*

már annyira megalapozott lesz a Liszt Ferenc ünnepi hét, hogy a kultúrvilág érdeklődését mindenfelé magára irányítja.

A Liszt Ferenc-héten kívül természetesen más elgondolásai is vannak a fővárosnak, hogy az idegenforgalom további fellendülését állandósítani tudjuk és azt az érdeklődést, amely világszerte megnyilvánul mostanában a magyar fővárossal szemben, tovább fokozzuk. Az idei idegenforgalmi események között különös jelentőséget tulajdonítok még a jövő hónapban összeülő nemzetközi ujságiró-kongresszusnak és a Szent István-hétnek.

— A főváros idegenforgalmát igen közelről érinti a *fürdőtörvény* közeljövőben megjelenő végrehajtási utasítása. Ebben a kérdésben a közelmultban a főpolgármester úrral együtt értekezleten voltunk a belügyminiszteriumban *Scholtz* Kornél államtitkárnál, amelyen *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokkal együtt

kifejtettük mindazokat a szempontokat, amelyeket a főváros a fürdőtörvénnyel kapcsolatban érvényesíteni kíván.

Leszögeztük, hogy a főváros, mint a legtöbb gyógyforrás és a legnagyobb gyógyfürdők tulajdonosa, továbbra is vezető szerepet kíván magának biztosítani a gyógyfürdő-politika irányításában és autonóm jogait érvényesíteni óhajtja az idegenforgalmi propaganda további intézésénél is, annál inkább, mert bebizonyosodott, hogy e téren *a főváros céltudatos akciói és kipróbált szervezetei produkálják nemcsak a főváros, hanem az egész ország javára a legszámottevőbb és egyre fényesebb eredményeket.* A főváros egyébként a fürdőtörvény és az idegenforgalmi propaganda kormányhatósági úton való rendezésével kapcsolatban terjedelmes felterjesztésben is megtette a maga észrevételeit.

Nem kell tartani ujabb fizetéscsökkentéstől a főváros alkalmazottainak

Beszélgetés Liber Ende alpolgármesterrel a „Liszt Ferenc-hét" állandósításáról, a főváros sok reményre jogosító idegenforgalmáról és a fürdőtörvény végrehajtási utasításának módozatairól

A fővárosi tisztviselőket a nemrégiben megtartott FANSZ közgyülés óta is egyre fokozottabb mértékben foglalkoztatják azok a híresztelések, hogy újabb fizetésredukció készül. Aggodalommal tölti el a tisztviselőket a Tyler-jelentésnek a székesfővárosi alkalmazottak illetményeit érintő része is, amelyben a Népszövetség pénzügyi szakértője tévesen arra utal, hogy a főváros tisztviselői mintha túl volnának fizetve. A fővárosi tisztviselők *Liber* Endre alpolgármestert, mint a FANSZ elnökét felkérték, hogy járjon el illetékes helyen a tisztviselők érdekében és ha kell, kérje fel a polgármestert olyan lépések megtevésére, amelyek alkalmasak az esetleges további fizetéscsökkenés elhárítására. Erről, továbbá a főváros másik legaktuálisabb kérdéséről, *az idegenforgalom* fellendüléséről és a *fürdőtörvény* készülő rendeleti utasításáról intéztünk kérdést

Liber Endre alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ami a fővárosi tisztviselők és alkalmazottak helyzetét illeti, erre vonatkozó felfogásomat a FANSZ multheti közgyülésén már kifejtettem. Tény, hogy a tisztviselők a négyszeres fizetéscsökkentés révén *már mindenről lemondtak ami luxust, vagy nélkülözhetőt jelent.* Az erősen redukált fizetések e pillanatban már csak a nyers életszükségleteket tudják fedezni. Nem hiszem tehát, hogy a közeljövőben komoly formában újból szóba kerülhessen a *fizetésredukció terve.* A főváros vezetőségének ilyen kezdeményezésről, vagy készülődésről egyáltalában nincs tudomása. A FANSZ azonban mégis, minden eshetőségre számítva, a legközelebbi napokban arra kéri fel a főpolgármester és a polgármester urakat, hogy

felirat formájában és személyesen igyekezzenek odahatni a kormánynál, hogy a fővárosi tisztviselők illetményeinek további redukciójától feltétlenül tekintsenek el.

Egyébként a főváros tisztviselőtársadalma és a főváros vezetősége rövidesen meg fogja tenni észrevételeit a Tyler-jelentésnek a főváros gazdálkodására vonatkozó megállapítására, így arra is, mintha a főváros tisztviselői túlzott fizetésben részesülnének.

— *A főváros idegenforgalmáról csak a legnagyobb öröm hangján emlékezhetem meg.* Szinte üdítően és a reménység erejével hat az emberekre az a forgalom, amit Budapest utcáin mostanában látunk. Husvét előtt már megkezdődött a budapesti idegenforgalom nagy szezónja, amely azóta

állandó emelkedést mutat.

Különösen nagy jelentősége van az idegenforgalom szempontjából a most zárult Nemzetközi Vásárnak és a Liszt Ferenc nemzetközi zongoraversenynek. A vásár a vidéki és külföldi üzletemberek és érdeklődők hatalmas tömegeit mozgatta, míg a Liszt Ferenc zenei verseny pedig a nemzetközi zenevilág kiválóságainak érdeklődését keltette fel és hozta a legkiválóbbakat közülük Budapestre.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fesznérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

Filléres alapra kell áttérni a taxi-viteldíjakkal

Napirendre tűzték a közös állomáshelyek megvalósítását — 7:1 az arány a szürke és kéktaxik igénybevételénél — Bealkonyul az egyoldalú kedvezéseknek

A *Fővárosi Hirlap* több alkalommal foglalkozott a budapesti autótaxi-közlekedés problémáival és rámutatott azokra a hiányosságokra, amelyek úgy a közönség, mint a taxiipar szempontjából reparációra szorulnak. Cikkeinknek visszhangja támadt, mert az önálló fuvarozást végző kéktaxisok máris napirendre tűzték követeléseiknek legfontosabb lényegét: *a közös standok rendszeresitését.*

A taxifuvarozók statisztikát állitanak össze arról, hogy milyen arányban áll a szürketaxiknak és a kéktaxiknak a forgalma. Ez a rendkivül pikáns olvasmány feltárja majd mindenki előtt azt az aránytalanságot, ami a forgalom méretei tekintetében a két vállalat között mutatkozik. Az egyelőre rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy

a szürketaxi és a kéktaxi között 7:1 arányban alakul a napi utasszám, ami kétségtelen következménye annak, hogy a kéktaxisokat túlnyomórészt a mellékutcákba kényszeritették.

Valami *érthetetlen elnézés* történt a városházán, hogy az állomáshelyek kijelölésénél majdnem százszázalékig a szürketaxisok kívánságait honorálták, míg az egyéni kisfuvarosok kénytelenek voltak belenyugodni a megváltoztathatatlanba. Ez az indokolatlan jóindulat más vonatkozásokban is megnyilvánul a városházán. A vegyészeti intézet például naponként több taxit vesz igénybe és *még véletlenül sem történik meg, hogy a szürketaxin kivül más taxifuvaros álljon rendelkezésre.* Ugyanez a helyzet a város többi intézményeinél és az előljáróságokon is. Hivatalos eljárásoknál csaknem mindenütt a szürke-taxit részesitik előnyben. Ez az eljárás éles szembefordulás a polgármester rendelkezéseivel, aki nem egyszer utasította az összes üzemeket és intézményeket, hogy

a közmunkák és szállítások kiadásánál egyenlő arányban részesitsék a kisiparosokat.

Miután kisiparosoknak ebben a vonatkozásban elsősorban kéktaxisok tekinthetők, felmerül a kérdés: *milyen intenciók alapján mellőzik a kéktaxisokat és részesitik páratlan előnyben a nagyhatalmú szürketaxi-vállalatot?*

A környékbeli városok éppen most tárták fel különböző természetű panaszaikat és sérelmeiket, amelyeknek sorában ott találjuk a *taxifuvarozás ügyét* is. A környéknek teljesen jogos sérelme például, hogy a Budapestről a környékre irányuló taxiközlekedés túlméretezetten költséges és nem alkalmas arra, hogy *ezt a közforgalmú járművet* a horribilis fuvarok miatt igénybevehessék.

Valósággal Taxis hercegnek kell lenni ahhoz, hogy valaki a környékre vitesse magát,

nem szólva arról, hogy a távolabbi községekbe már megfizethetetlen a taxaméter skálája. Merész vállalkozás volna például, *ha valaki Pettendre akarna taxin utazni*, mert akkor keresetének nagyrészét kellene a Marta-vállalat pénztárába juttatni. Általában itt az időszerűsége a *taxi-viteldijak leszállitásának*, mert ha a MÁV és a Beszkárt prosperálni tud a *filléres* viteldíjakból, úgy a taxivállalat is áttérhet az olcsóbb egységekre, mert a taxiutazás máris megfizethetetlen luxussá vált.

Fokozatosan akarják kiépíteni a távfűtési hálózatot

A főváros eltekint attól, hogy a közművet maga létesítse — Biztosítják a főváros részére a háramlási jogot — Ügyosztályközi értekezlet foglalkozik a városhoz benyujtott három ajánlattal

A közeljövőben napirendre kerül a székesfőváros fejlesztésének és modernizálásának óriási jelentőségű ügye: *a városfűtés megalkotása.* Ez a külföldön bevált rendszer hatalmas iramban viszi előre Budapestet a fejlődés útján és a terv megvalósítása *beláthatatlan munkatömeget biztosít a gyárak és iparosok számára.* Nemzetgazdasági szempontból elsőrendű jelentősége van a milliós világváros fűtési problémájának, mert fokozottabb mértékben kerül kihasználásra *a hazai szénbányászat* és foglalkozáshoz jut minden olyan iparág, amely a bérházak berendezéseivel, átalakításával és átépítésével foglalkozik.

Sipőcz Jenő polgármester a legnagyobb várakozással tekint a közeljövő fejleményei elé és a lefolytatott tárgyalások alapján intézkedett a további teendők programja iránt. A távfűtés létesítéséről

a polgármesteri határozat

a következőket mondja:

— A több külföldi városban már megvalósított városfűtési berendezések példája nyomán a mult években több beadvány érkezett a székesfővároshoz, amelyek benyújtói Budapest területén távfűtés létesítésére engedélyt kértek. Az ismertetett tervezetek beérkezése után kötelességszerűen foglalkoztunk a távfűtés kérdésével és mindenekelőtt azt tettük megfontolás tárgyává, hogy

nem volna-e helyesebb, ha ezt a közműjellegű berendezést maga a főváros létesítené.

— Az, hogy Budapest városfűtéssel való ellátása úgy az ország, mint a főváros érdekei szempontjából valóban kívánatos: *vita tárgyát aligha képezi.* Egyrészről utalok arra, hogy az ilyen, kellő műszaki megalapozottsággal létesített és állandóan szakszerű vezetés alatt álló nagyarányú berendezkedés a *tüzelőanyagok energiáját* sokkal előnyösebben kihasználja, mint az egyes háztartások tüzelőberendezései és így energiagazdálkodás szempontjából *előnyös,* — másrészről rámutatok arra, hogy az ilyen nagyobb kazánegységekre támaszkodó üzemek kizárólag hazai származású tüzelőanyagokat használnak,

tehát külkereskedelmi mérlegünk aktivitása szempontjából is kívánatosak.

Elsőrendű fontosságú a városfűtés azért is, mert a központosított tüzelés a *főváros levegőjének füstmentesítését is maga után vonja.* Nem utolsó sorban emelem ki, hogy a

távfűtő berendezés a székesfővárosra anyagilag is előnyös lenne,

még pedig *saját kezelésben való létesítése esetén az elérhető üzleti felesleg, koncesszió adása esetén pedig az engedélyestől befolyó területhasználati díjak és a haszonrészesedés révén.*

— Ami az időszerűséget illeti, külföldi nagyobb városokban létesített városfűtő berendezések példája azt mutatja, hogy a szükséges központi kazántelep költségein kívül a *hálózat létesítése is tetemes befektetést igényel,* tehát csak olyan városrészekben rentabilis, ahol bizonyos minimális nagyságon felüli fűtési szükséglet jelentkezik. Az előadottakból tehát kitünik, hogy

Budapesten a városfűtés létesítése ezidőszerint csak egyes részeken lehet rentabilis és a főváros többi részeire való kiterjesztése fokozatosan volna keresztülvihető.

Kétségtelen azonban, hogy még ezeken a helyeken is a távfűtés csak akkor fog rentabilisnak mutatkozni, ha az újfajta berendezéssel szemben esetleg megnyilatkozó közönyt és konzervativizmust a *távfűtő vállalat megfelelő üzleti élelmességgel és mozgékonysággal ellensúlyozza.* Valószínű, hogy mint ebben az esetben is, az első üzleti évek deficittel végződnek és csak később alakul ki a kedvező üzleti eredmény.

— Maga a főváros ilyen üzleti tevékenység kifejtésére nem igen alkalmas és ha ehhez még hozzávesszük, hogy

a székesfővárosnak a jelenlegi gazdasági viszonyok között a távfűtési berendezés létesítéséhez szükséges költség nem áll rendelkezésre

és hogy a koncesszió kiadása esetén területhasználati díj és haszonrészesedés címén *kockázat nélkül is anyagi előnyökhöz juthat, sőt a háramlási jogot is biztosíthatja,*

legcélszerűbbnek az mutatkozik, ha a távfűtő berendezések létesítésére koncessziót, illetve koncessziókat adunk ki.

Nem tartanók kívánatosnak azonban, hogy Budapest egész területére egy koncesszió adassék ki, hanem inkább célszer6bb egyes meghatározott területrészeknek távfűtéssel való ellátására külön-külön adni engedélyeket. Ebben az irányban a szükséges előkészitő tárgyalások meg fognak történni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

a következő részleteket tudta meg a távfűtés ügyének mai állásáról:

— *Három ajánlat érkezett a polgármesterhez, amelyek a közeljövőben már tárgyalás alá kerülnek.* Az első ajánlatot

Bánó László és Marik Ernő

nyújtották be, akik a *Várat és környékét* akarják távfűtéssel és melegviz-szolgáltatással ellátni, míg később a *Lipótvárosban* akarnak külön e célból építendő kazántelep gőzével távfűtő berendezést létesíteni. A közelmultban olyképpen módosították ajánlatukat, hogy a távgőz-hálózatuk részére szükséges gőzt az *Elektromos Művek váciúti és Berzenczey-utcai kazántelepén óhajtják előállítani* és e célból az említett kazántelep egyidejű bérbevételére tettek ajánlatot.

— A második ajánlat aláírója

Gálócsy Zsigmond mérnök,

aki a MÁV-gépgyár *Kőbányai-uti kazántelepéről* származó gőzzel akarja üzemben tartani *a Józsefváros, a Ferencváros és Kőbánya területét.* Első lépésként a Gyáli-úton lévő kórházcsoportot, valamint az Üllői-uti külső klinikai telepet és a közbeeső magánfogyasztókat kivánja hálózatába bekapcsolni.

— A harmadik ajánlattevő

a Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára cég,

az Elektromos Művek kazántelepeinek felhasználásával a *Belváros és a Lipótváros* területén óhajt távfűtést berendezni.

*

Számos tisztázatlan kérdés vár megoldásra és ezért felmerült az a gondolat, hogy *ezt a kérdést ügyosztályközi értekezleten tárgyalják le.* A cél az, hogy az összes műszaki, pénzügyi és egyéb vonatkozásokat minden bürokratikus formaság mellőzésével lehetőleg gyors ütemben tárgyalják le és a vonatkozó javaslatokat mielőbb elkészítsék.

Borvendég Ferenc alpolgármester az értekezletre a következőket jelölte ki:

Király Kálmán műszaki tanácsnokot, *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsost, *Bródy* László tanácsnokot, *Lamotte* Károly tanácsnokot, *Schara* Béla főjegyzőt, *Wossala* Sándor tanácsnokot, az Elektromos Művek részéről *Hermann* József dr. igazgatót, a tiszti ügyészség részéről *Günther* Ferenc dr. tiszti ügyészt, míg az előadói tisztet *Modrovits* Károly mérnök fogja betölteni. Az említetteken kívül *külső szakértők is résztvesznek a tanácskozáson,* akiknek a névsorát később fogják összeállítani. Amennyiben a tárgyalások folyamán más ajánlattevők is jelentkeznek, úgy az értekezletek munkájának az újabb tervekre vonatkozó kiterjesztése iránt a polgármester fog intézkedni.

A VILÁGHIRNEVET
a daráló védjegyü valódi Franck pótkávé nem reklámmal, hanem csakis kiváló minőségével szerezte meg.

Elkészült a szerződéstervezet a főváros és a bánhidai erőműtelep jogviszonyáról

Messzemenő megértés jellemezte az előkészítő tanácskozásokat — Pártközi konferencia a jövő héten — Üzemellenőrző bizottság alakul a főváros és a Dunántúli Villamossági R. T. szakembereiből

Néhány nap mulva megindulnak a *döntő tanácskozások* a bánhidai centrálé és a főváros között kiépitendő szorosabb kapcsolat megteremtésére. Azok az intern tárgyalások, amelyeket *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter irányítása alapján *Tormay* Géza államtitkár indított meg *Borvendég* Ferenc alpolgármesterrel, teljes sikerrel biztatnak és bizonyosra vehető, hogy az ország legmodernebb erőműtelepének a fővárossal való szorosabb együttműködése lényegesen hozzájárul az áramfogyasztás elterjedéséhez. A küszöbön álló nagyfontosságú megbeszélések várható eredményéről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A bánhidai centráló és a főváros tárgyalásaira a közeli napokban kerül sor és még mielőtt a községi pártok konferenciája foglalkozik az üggyel, a *minisztérium és a főváros képviselői megegyeznek az összes részletkérdésekben.*

— A szerződésterevezet elkészült és Borvendég Ferenc alpolgármester ezt ajánlja elfogadásra a minisztériumnak.

Több megoldás áll előtérben, amelyek közül elsősorban az *alhaszonbérleti szerződés* jöhet számításba, amelynek lényege, hogy a főváros megfelelő bérösszeget fizet mindaddig, amíg a külföldi kölcsön annuitásai véglegesen törlesztve nincsenek. Ha ez bekövetkezik, akkor

a Dunántúli Villamossági r.-t. szabad kezet nyer és így módjában van az erőműtelepet a fővárosnak átadni.

Tudomásunk szerint a minisztérium nem zárkózik el attól, hogy ezt az alhaszonbérleti szerződést megkösse, de ha ennek bármiféle gyakorlati akadálya merülne fel, úgy *a kérdés áthidalása csak úgy történhetik meg, hogy a főváros néhány évi áramszerződést köt a bánhidai teleppel.*

A főváros részéről elhangzott nyilatkozat után

a kereskedelmi minisztérium

álláspontjáról érdeklődtünk és a következő felvilágositást kaptuk:

— Nehéz megjósolni a tárgyalások végső eredményét, annyi azonban bizonyos, hogy *mindkét oldalon a legmesszebbmenő megértés jellemzi az előkészítő tanácskozásokat.* A legnagyobb valószínűsége az alhaszonbérleti szerződés megkötésének van, bár elhangzanak olyan argumentumok is a *Dunántúli Villamossági R. T.* részéről, hogy

a ma még nem eléggé kialakult helyzetben kár volna az erőműtelepet a főváros rendelkezésére bocsátani.

Nem szabad elfelejteni ugyanis, hogy a bánhidai telep prosperitása még nem fejlődött a maximumra és így *tág tere van az üzleti lehetőségeknek.* Ez a körülmény azonban nem akadály és bizonyosra vesszük, hogy a döntő tárgyalások mindkét fél számára meghozzák a kielégítő megoldást.

*

Értesülésünk szerint a főváros szorosabb bekapcsolódása esetén *olyan üzemellenőrző bizottság alakul, amely magában foglalja a bánhidai telep mai vezetőségét és a főváros szakembereit.*

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Hazaérkezett olaszországi tanulmányútjáról és beszámolt tapasztalatairól a trolejbusz-bizottság

A *Fővárosi Hirlap* már jelentette, hogy a BSzKRT *Tóbiás* Károly és *Csilléry* Dezső igazgatókat, valamint *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi professzort azzal a megbízással küldte Olaszországba, hogy közvetlenül tanulmányozzák *az ott üzembe helyezett trolejbuszokat és a modern olasz közúti közlekedést.* A bizottság szombaton érkezett haza. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Tóbiás Károly igazgatót,

aki az olaszországi tanulmányút eredményeiről munkatársunknak a következőket mondotta:

— Elsősorban a *velencei* trolejbusz-közlekedést tanulmányoztuk és ezzel kapcsolatban igen érdekes ismeretekre tettünk szert Venezia tartomány elektromos áramellátásának körülményeiről. Az olasz hatóságok és intézmények részéről a legszívélyesebb barátsággal és szívességgel fogadtak bennünket, lépten-nyomon tanujelét éreztük a magyarok iránt táplált őszinte rokonérzésnek. Mindenben legkészségesebben állottak rendelkezésünkre. Conte *Volpi* megbízásából *Cetti* mérnököt és *Biffis* igazgatót, a mestrei villamasművek igazgatóját osztották be mellénk. Az ő kalauzolásuk mellett tanulmányoztuk a trolejbusz-közlekedést, amelynek most különösen nagy jelentősége van. Az újonnan épített 11 kilométeres hídon közlekednek ezek a trolejbuszok a lagunák városa és a szárazföld között.

Olaszországban megkedvelték a trolejbuszokat, amelyeknek sebessége megközelíti az 50 kilométert.

A velencei új hidon jelenleg négy kocsi jár, de további 16 trolejbuszt már megrendeltek. Ezidőszerint 20 percenként közlekednek a kocsik, de rövidesen 3 perces közlekedés lesz. A trolejbuszok a mestrei villamostársaságé, a jövedelem viszont a városé, amely a teljesített kocsikilométerek után fix összeget fizet a vállalatnak, amely ennek ellenében fenntartja az üzemet és gondoskodik a személyzetről is. A trolejbuszok végállomása az a nagy körtér, amelyet Velence központjában most újonnan létesítettek a csatornahálózat egy részének feltöltésével és egész háztömbök lebontásával. *Itt épült meg az a hatalmas garage is, amelyben háromezer autó számára van hely.* A teret kanálissal kötötték össze a Grand Canaléval, úgyhogy a trolejbusz-állomásról motoroshajók segítségével néhány perc alatt át lehet jutni a Szent Márk-térre is. A trolejbuszok révén Velence tehát szárazföldi közlekedést is kapott, ami a gyakorlatban teljesen bevált.

— Igen nagyszabású a mestrei villamosvasúti-hálózat erőműve.

Az áramot vizi energiával állítják elő a Piave és a Pó folyók víztömegeinek felhasználásával.

Autón vittek fel bennünket az Alpesek között épített hatalmas vizi erőműhöz, amely a modern technika legnagyszerűbb alkotása.

A budapesti trolejbusz-közlekedés az óbudai vonalon rövidesen megindul és amennyiben a gyakorlatban nálunk is beválik, úgy

fokozatosan más vonalakon is bevezetjük ezt a közlekedési rendszert.

Ennek kézenfekvő az előnye, magában foglalja az autóbuszközlekedés minden előnyeit és ezzel szemben drága külföldi benzin helyett, olcsó hazai elektromosáram az üzemanyaga.

Valorizációs perrel válaszol a főváros az államnak a Beszkárt elmarasztalása miatt

Háromszázhúszezer pengőt fizet a Beszkárt hídhasználati díj címén — Érvényesítik a 10 filléres pótdíjat az új zuglói vonalon

Két érdekes esemény történt az elmult napokban, amelyek teljes egészükben a BSzKRt-tal állanak szoros összefüggésben. Az egyik meglepetés, ami a villamos vállalatot érte, hogy *a törvényszék elmarasztalta az állami hídépítési alapnak fizetendő térítés összegében.* Az állami intézmény 750 ezer pengő valorizált összeg megfizetését kérte a törvényszék előtt és kifejtette, hogy a villamos vasút 1923 óta nem teljesitette a hídhasználati díjak szerződésben kikötött térítését. A *BSzKRT tiltakozott a valorizáció megállapítása ellen* és mert egyezkedésre irányuló törekvéseink nem találtak megértésre, az ítéletet a törvényszék mondotta ki: a BSzKRT köteles *316 ezer pengőt* az állami hidak igazgatóságának megfizetni.

A nagyérdekességű ítéletről és annak következményeiről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Beszkárt szempontjából súlyosan esik számításba az állami intézmény részéről történt *rideg eljárás,* mert az volt a célunk, hogy megfelelő megegyezést kötünk és ilyformán gondoskodunk az elmaradt illetékek törlesztéséről.

Ezt a lehetőséget most megakadályozza az ítélet, amelyet természetesen megfellebbezünk.

— Egészen más elbírálást igényel a felépésnek a módja, azzal a fővárossal szemben, amelynek igen *jelentős követelései* — valorizálható igényei — vannak az államal szemben. Elég, ha utalunk a kórházi alap követeléseire, a világítási és közüzemi költségekre, valamint olyan régi természetű elszámolásokra, ahol a főváros és az állam hitelezési, illetve adósi viszonyban vannak. Nem értünk egyet azokkal, akik állandóan harci riadót fujnak az államal szemben, azonban

a valorizációs fegyvert nem a főváros emelte fel

és így nem tartjuk kizártnak, hogy a *peres eljárások sorozata a főváros részéről is megindul.*

A közlekedési bizottság legutóbbi ülésén elvetették azt az elgondolást, hogy a BSzKRT által megépítendő *zuglói Mogyoródi-úti vonalon tizfilléres pótdíjat szedjenek.* A bizottságnak ez a véleménye nem találkozott a polgármester felfogásával és ezért a pótdíj bevezetésére vonatkozó előterjesztés legközelebb a tanács elé kerül. A nagy érdekességű állásfoglalásról

mértékadó helyen

a következőképpen informálták a *Fővárosi Hirlapot:*

— Amíg a Beszkárt bevételei a főváros háztartásának támogatása mellett jelentékeny tartalékolást is lehetővé tettek, addig kevésbbé volt fontos a beruházásra fordított tőke jövedelmezősége. Ma azonban megfontolást igényel ,vajjon mennyit költhet a vállalat, főleg pedig, hogy a *beruházásaihoz szükséges tőke törlesztését miként tudja biztositani.*

Ezért a polgármester a maga részéről hajlandó hozzájárulni a Beszkárt által kivánt pótdíj bevezetéséhez és a tanács elé azzal az előterjesztéssel járul, hogy adja hozzájárulását a tíz filléres pótdíjnak az újonnan épitendő vonalon való alkalmazásához.

A pótdíj nélkül ugyanis képtelen a Beszkárt a 310 ezer pengős befektetést végrehajtani, mert a mai lecsökkent jövedelmezőség mellett ilyen nagyarányú befektetést nem eszközölhet.

*

A legközelebbi tanácsülésen tárgyalják ezt a nagyérdekességű ügyet és a döntéstől függ, hogy az erősen terjeszkedő Zugló megtalálja-e forgalmi igényeinek kielégitését.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 19
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludovicenm-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Gabriola SZINHÁZ-VARIETÉ
(TISZA KÁLMÁN-TÉR)
A kéthetes premierek színháza
Minden hónap 1-én és 16-án új műsor
JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 4 PENGŐIG

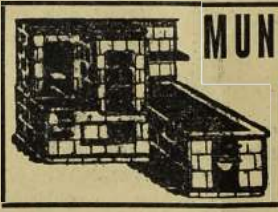
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő r.-t.
Budapest, VI., Aréna-út 128.
Budapesti gépgyárának gyártmányai:
Präcisiós szerszámgépek
Minőségi vasöntvények

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

PESTI KIRAKAT

A harminckettesek

Vasárnap óta új neve van a Bodó-kávéház előtt levő József-körúti térnek, amelyet a legutóbbi időben nagyon szépen parkiroztak. Harminckettesek teré-nek hívják és a teret a harminckettesek allegorizált szobra ékesíti. Akik a szobrot idetelepítették, valószínűleg legelsősorban a derék harminckettesek hadi érdemeire gondoltak, erre mutat magának a szobornak a gondolata is, hiszen a harminckettes baka szuronyt szögez és kézigránátot akar hajítani. Ezek az érdemek, amelyet derék harminckettéseink a harctéren szereztek, a magyar haditörténelem díszes lapjai lesznek. Budapest számára azonban a harminckettesek nemcsak a háború, de a béke hősei is voltak.

Húsz esztendő távlatában a flatal generáció már nem tudja olyan nagyon értékelni ezeket a békebeli katona-érdemeket. Hiszen a régi közös hadsereg keretei felbomlottak, mit tudja a mai nemzedék, kik voltak tulajdonképpen a harminckettes bakák? Ma nemzeti hadseregünk van, amelynek minden alakulata, minden egyes katonája édestestvérünk, lelkes magyar hazafi, letéteményese a magyar nemzeti gondolatnak. De húsz esztendővel ezelőtt bizony nagyot jelentett a magyarság számára egy színmagyar ezred, egy olyan ezred, mint a harminckettesek, amely Budapest háziezrede volt, amelyet Budapest székesfőváros közönsége elkényeztetett, tenyerén hordott és ha Teresienstadtból, Brünnből, Prágából, vagy Csernovitzból idehelyeztek egy magyarfaló tisztecskét, azt a harminckettesek levegője, azt Budapest dédelgető szeretete magyarrá nevelte. Ezek a harminckettesek voltak a mi békebeli védőink, házunk nyugalmának őrzői, letéteményesei annak, hogy ebben a nagy városban soha politikai fölfordulás nem következhetik be.

Ahogy ez a város lassan, ötven esztendő alatt lett színmagyarrá, úgy érett magyarrá a harminckettes ezred is.

Budapest történetének régi lapjain még találkozunk apró kis incidensekkel, amelyek a háziezred és a város lakossága között játszódtak le. Aki még emlékezik a civilek és katonák régi ellenségeskedésére, esete-patéira, az egészen természetesnek tartja, hogy ilyesmik előfordultak. Véres kardafféreket azonban, mint amilyenek számos magyar vidéki városban előfordultak, Budapest történetírói nem jegyezhettek föl. Imitt-amott akadt egy kis perpatvar, de talán a legnagyobb harc Budapest és a régi monarchia közös hadserege között, a Vérmező körül forgott. Évtizedeken át küzdött a székesfőváros azért, hogy a Déli-vasút körül lakó polgártársak az út megrövidítése céljából átgyalogolhassanak a Vérmezőn, természetesen olyan időpontban, amikor ott egy fia-katona sem gyakorlatozott. Évtizedeken át nemet mondott a kincstár, makacsul, keménynyakúan, annak ellenére hogy — ha jól tudjuk — a Vérmező nem is kincstári, hanem fővárosi tulajdon volt. A Vérmező pedig az esztendő háromszázhatvanöt napja közül háromszáz napon tátongott az ürességtől, a szegény budai polgár pedig körülkutyagolhatta a hatalmas üres teret.

Hát a harminckettesekkel ilyen bajok nem akadtak. Hűséges, derék, barátságos ezred volt, amely a maga pesti flaival Budapest barátaivá tette a sült idegen katonatiszteket is. Őszintén és becsületesen Budapest háziezrede voltak a harminckettesek, akik Ráth Károly emlékezetes, híres pohárköszöntője óta, amelyben első hivatalos tőszt volt a háziezredre, a világháború végéig becsülettel szolgálták a hazán kívül ennek a városnak az érdekeit is.

A
New-York
szigeti éttermei állandóan üzemben vannak
DÉLBEN:
Kis menü: leves, sült, körítés, tészta . . . . P 1·60
Nagyobb adagolásban P 2·40
ESTE:
Menü: leves, sült, körítés, tészta . . . . . P 3·20
ESTE a
Jávor
tánc-zenekar játszik!
Varsányi
énekel!

Döntő stádiumba jutott az üzemek sorsa, amelyeknek üzleti és ügyviteléről rövidesen miniszterközi bizottság intézkedik

Érdeklődéssel várja a főváros az üzemellenőrzésről szóló kormányrendelet végrehajtási utasítását — Az autonómia hatáskörének megszűkítése

A főváros vezetősége értesülést szerzett arról, hogy az üzemek felülvizsgálására, a fölösleges üzemek megszüntetésére, az azonos célúak összevonására kiküldött üzemi bizottság jelentése *a közeli napokban a kormány tárcaközi bizottsága elé kerül* letárgyalás végett. A miniszterközi bizottságnak a fővárosi üzemek dolgában való összehívását azzal magyarázzák, hogy az üzemek ellenőrzéséről kiadott kormányrendelet beigért végrehajtási utasítása előtt *meg akarja ismerni a kormány a főváros üzemi bizottságának felfogását* és ennek a miniszterközi bizottságnak az állásfoglalásától függ, hogy a végrehajtási utasításban milyen speciális rendelkezéseket tartanak szükségesnek. Az üzemek ellenőrzéséről kiadott kormányrendelettel egyébként rövidesen foglalkoznak az önkormányzat tényezői, a tanács és a közgyűlés is, mert annak bizonyos rendelkezéseit a főváros vezetőségében némi aggodalommal fogadták és ezeknek az eloszlatását részben az említett miniszterközi bizottságtól, részben a végrehajtási utasítástól várják.

Az új kormányrendelet, a fővárosi üzemek jövője és ezzel összefüggő aktuális kérdések dolgában kikértük

a törvényhatósági tanács egyik tagjának

véleményét, akit szaktekintélyként ismernek az üzemek kérdéseiben. Beavatott informátorunk a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt a következőket fejtette ki:

— Az üzemek ellenőrzéséről kiadott 4600/933. számu kormányrendeletet, bár számos hasznos és feltétlenül helyes intézkedést tartalmaz, a főváros szempontjából mégis *vegyes érzelmekkel* kell fogadnunk. A rendelet ugyanis a fővárosi üzemek vezetését, az üzemviteli intézkedéseket

részben kiveszi az autonómia önhatalmú intézkedései alól

és a felügyeleti hatóságnak igen jelentékeny beavatkozási jogot biztosít. Az csupán formai előny, hogy az autonómiának megadja a lehetőséget arra, hogy a kormányrendeletben megnyilvánuló intenciók értelmében szükséges intézkedésekre javaslatokat terjesszenek elő, illetve hogy a kormány szándékainak megfelelő intézkedéseket ők maguk kezdeményezzék. Nem szabad azonban egy percre sem felednünk, hogy ezeket csak mint javaslatokat terjeszthetik a kormány elé s a felügyelő hatóság szuverén joga, hogy *az önkormányzatnak a javaslatokban kifejezésre juttatott akaratát elfogadja-e, vagy sem.* Ha a felügyelő hatóság az önkormányzat javaslatait nem fogadja el, úgy teljesen önállóan, tetszése szerint intézkedhetik azoknak a céloknak a megvalósítása érdekében, amelyek a kormány szerint

az üzemek gazdaságosabb működésének biztosítását célozzák.

— Az önkormányzat a felügyeiő hatóság intézkedéseit mindenkor *záros határidőn belül köteles végrehajtani.* Teljesen a kormány mérlegelésétől függ az is, hogy az üzemek élére kormánybiztost, vagy gondnokot kirendeljen. Ha tehát a kormány valamelyik üzeméhez kormánybiztost delegálna, az üzemvitel ott olyan alakuláson menne át, hogy

arra többé az önkormányzatnak semmiféle befolyása nem volna

— Meglepő rendelkezése a kormányrendeletnek az is, hogy az üzemeknél a felügyeleti hatóság előzetes beleegyezése nélkül *új alkalmazásokat és előléptetéseket eszközölni tilos.* Ez azt jelenti, hogy

az üzemi alkalmazások jogát a rendelet teljesen kiveszi a főváros kezéből.

Ez a gyámkodás felette aggodalmas és félő, hogy az üzemi gazdálkodás elsorvasztására vezethet, sőt az eddigi üzleti eredményeket is megsemmisítheti. A mai nehéz gazdasági helyzetben különösen nagy óvatosságot kell tanusítani az üzemek megrendszabályozásánál, mert a kellően meg nem fontolt, vagy üzemellenes elfogultságból fakadó intézkedés esetleg helyrehozhatatlan következményekkel járhat. Még azokat is, akik évtizedeket töltöttek el az üzemek szolgálatában és mint kiváló szakemberek teljes elméleti és gyakorlati jártassággal rendelkeznek, sokszor igen nehéz helyzet elé állítják a mai viszonyok. Éppen ezért aggályos, hogy jóhiszeműen ugyan, de

olyanok vonják magukhoz a teljhatalmú intézkedés jogát, akik hasonló felkészültséggel nem rendelkeznek

és akik nem ismerhetik, nem is érezhetik át azokat a vagyoni és egyéb vonatkozású érdekeket, amelyek a főváros önkormányzatát a reá nézve hatalmas vagyont jelentő üzemekhez fűzik.

— Igen aggályosnak látszik a rendeletnek az az intézkedése is, amely

lehetővé teszi, hogy a szolgáltatások árát a felügyeleti hatóság egyoldalúan állapithassa meg.

A közszolgáltatások díjának kellően meg nem fontolt, bizonyos opportunus szempontokból elrendelt leszállítása könnyen olyan súlyos *pénzügyi következményekkel járhatna,* amely az egész fővárosi háztartás egyensúlyának felborulását vonhatja maga után.

*

A végrehajtási utasitás megjelenésétől számított 45 napon belül köteles a főváros a kormánynál oly javaslatot tenni, amely működésének gazdaságosabbá tételére vonatkozik. Hogy ennek a rendelkezésnek a főváros kellő időben megfelelni tudjon, máris hozzálátott az üzemracionalizálási javaslat megszerkesztéséhez. Hogy az üzemek kiadásait miképen lehet csökkenteni, erre előtérben áll a dologi kiadások redukciója, a nyugdíjterhek csökkentése, a javadalmazások további redukciója, a személyzetnek végkielégítés, nyugdíjazás útján történő csökkentése és *az igazgatósági testületek létszámának redukciója.* Más kérdés az, hogy a gyakorlatban ebből mit és hogyan lehet majd tényleg végrehajtani.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA
ideális száj- és torokfertőtlenítő!

Jól vásároljon — ne „olcsón"!
A világitásnál nem az izzólámpa beszerzési ára, hanem fénymennyisége és áramfogyasztása a mérvadó. Az „olcsó" lámpa használatban a legdrágább, mert nagy áramfogyasztással kevés fényt ad. A gazdaságos világitás kulcsa a fényerős, tökéletes, gazdaságos
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPA

Gazdasági Értesítő

Az Adriai és a Foncière Biztosító Társaságok évi egymillió pengő külön felvételi díjteherrel sujtják ügyfeleiket

Milyen célt szolgál az 50 százalékos mellékilleték? — A felügyeleti hatóság beavatkozását sürgeti a törvény intencióival ellenkező díjszedés

A *Foncière biztosító* rövidesen megtartja idei közgyűlését, amikor be fog számolni részvényeseinek, illetve az *Adriai Biztosító Társulatnak* arról, hogy az 1932. évben miként gazdálkodott. Az eddigi megállapítások szerint, az elmult esztendő a rendkivül súlyos viszonyok ellenére eredményes volt. Az elemi biztosítási ágazatban a Foncièrenek sikerült eddigi díjnivóját megtartani és összes elemi netto díjbevétele a 8 millió pengőt az elmult évben is meghaladta. A díjbevétel fokozása kétségtelenül minden biztosító társaságnak első érdeke, de kétségtelen az is, hogy ennek az igyekezetnek a törvényes határok között kell maradni. Nagyon sajnálatos, hogy egyes biztosítási társaságok az utóbbi években olyan eléggé el nem itélhető üzletpolitikát folytatnak, ami mellett

feleiket törvényellenesen nem jelentéktelen külön díjakkal, főleg felvételi díjjal sujtják.

Tudvalevő, hogy a biztosítók a gyári tűzbiztosítási kockázatnál általában 22.5%, a jégbiztosításnál 15—20% és a többi összes elemi biztosításoknál 50%-os mellékilleteket számítanak fel. *A Foncièrenél a mellékilleték a fenti arány szerint évente mintegy 3 millió pengőre rugnak.* Ezt az összeget a biztosított felek a rizikó díjon felül fizetik, vagyis a kockázatvállalásért felszámított — egyébként túlmagas díjterhen felül — a *Foncière* hatalmas vállalatának összes adminisztrációs és üzemviteli költségeit is megfizetik.

A vállalat egyetlen részvényese,

az Adria Biztosító Társulat valamivel kisebb díjbevétel mellett szintén biztositott feleit terheli meg, a kockázati díjon kivül, az összes adminisztrációs és üzemviteli költségekkel is,

e címen mellékilletékek fejében évente közel 2.5 millió pengőt szed be tőlük.

A két szoros érdekközösségben álló vállalat alkalmazottai három kategoriába sorozhatók. Az elsőbe tartoznak *Reiner* Mihály, az *Adriai* ügyvezető igazgatójával élükön az ügyvezető igazgatók és jogtanácsosok, akiknek

évi jövedelme egyenként 36.000—120.000 pengő között variál.

A második kategória a munkával túlterhelt, majdnem a fundamentumig leépített tisztviselőtábor. Itt az osztályvezetők évi 3—4000 pengő,

a tisztviselők pedig havi 50—100 pengő jövedelmet „élveznek"

és végül a harmadik csoportba tartoznak *az üzletszerzők és ügynökök*, akiknek jövedelmét rendszerint kizárólag jutalékkeresetük képezi.

Ha megemlítjük, hogy az első két csoportba tartozó alkalmazottak évi javadalmazása a két társaságnál, az elemi ágazat költségei között elszámolva, évi 2.5 millió pengőt tesz ki, amelynek nagyobb fele a 10—12 igazgató javadalmazására esik, jóval kisebb feléből pedig a központi és vidéki, mintegy 400 tisztviselő és egyéb fixes alkalmazott javadalma kitellik, akkor tiszta képet nyerünk arról a hihetetlen és egyenesen

megdöbbentő aránytalanságról, ami a „vezető" és a dolgozó tisztviselők javadalmazása között fennáll.

Az *üzletszerzői és ügynöki javadalmazás* körül még feltünőbb jelenségek észlelhetők. Ismeretes, hogy a biztosítók kartellje évek óta a legnagyobb erőfeszitést fejti ki, hogy az ügynöki jutalékok legmagasabb mértékére nézve egyezményt alkossanak és e törekvés megvalósítása érdekében *a főszerepet az Adriai Biztostió viszi.* Ez az olasz társaság, amely Olaszországban, de más külföldi fióktelepein is a több évre kötött elemi biztosításokért az első évben 200% szerzési jutalékot fizet, nálunk a *Foncièrrel* együtt csak 40—45% jutalékot folyósit az első évben, de ezt is 40%-ra akarja leszoritani a tervezett egyezmény segitségével.

A biztosítók nagyon jól tudják, hogy az üzletszerzők — a szakma pionirjai — végtelenül nehéz munkájuk közben jelentékeny költségáldozatot hoznak saját jövedelmükből az üzlet érdekében. Azt is tudják az intézeti vezetők, hogy az általuk nyujtott igen sanyarú kereseti lehetőség mellett állandó ügynöki személyzetet alig tudnának kapni és igy kegyesen megengedik az üzletszerzőknek, hogy az amúgyis túlterhelt biztosított feleknek — ott ahol ez sikerül a magas díjtételen és az 50%-os mellékilleték felül — költségeiket, illetve olyan összeget, amit el tudnak érni, *felvételi díj címén*, külön felszámítsák a feleknek. Tömegével vizsgáltunk át ilyen kötvényeket. Sok esetben csak az első évi díjhoz, de igen gyakran minden évi díjhoz hozzászámítják a felvételi költséget, ami számtalanszor a netto díjnak 20%-át is eléri.

Ha az *Adriai* és a *Foncière*, mintegy 180.000—200.000 darab kötvényénél csak a kisebb évi díjjal kötött, mintegy 30%-ot kitevő ügyletnél 5 millió pengő körüli díj után 20%-ra tesszük a rendes díjon felül jog- és törvényellenesen felszámított felvételi díjak összegét, úgy a javarészt mezőgazdákból álló külön megsarcolt biztosított felek

évi 1 millió pengő felvételi díjjal járulnak a két társaság üzletszerzőinek javadalmazásához, a társaságok helyett.

Egyenesen megdöbbentő ez a gyakorlat, amit a két fenti biztosító utóbbi években mind erősebben bevezetett. A mezőgazdáknál a tűz-, jég- és állatbiztosítás, újabban pedig a mezőgazdasági szavatosságbiztosítás elengedhetetlen szükséglet. A mezőgazdaság érdekképviseletei lennének hivatva arra, hogy tagjaikat az igazságtalan és méltánytalan pótterhek viselésétől mentesítsék.

Az érdekképviseletek erélyes fellépése bizonyára célravezető lenne. De *a legelőkelőbb érdekképviselet ezt a lépést érthetetlen módon nem teszi meg. Talán csak nem azért, mert maga is egyik biztosító intézet érdekellje?* Érthető ezekután, hogy az *Adriai* és a *Foncière* akadálytalanul sujtja feleit súlyos felvételi díjakkal és ha valaki panaszt emel, az igazgatóság egyszerűen azt válaszolja, hogy a díj mértéke kölcsönös megállapodás tárgyát képezi és miután a felvételi díjban az ügynökkel kölcsönösen megállapodtak, a „díjat" utólag nem szállíthatják le.

Ez tehát egyik képe a *Gergely* Tódor és *Kutasi* Elemér *égisze* alatt működő *Biosz* által oly sokszor hangoztatott *„szolid"* biztosítási feltételeknek.

Ez a szolidság évi 1 millió pengő jogellenes hasznot szerez az Adriainak és a Foncièrenek.

Ujból megkérdezzük tehát a felügyelő hatóságot, mit szándékszik tenni ebben az ügyben, hogy hivatását: a biztosított felek védelmét betöltse?

Telhetetlen mohósággal terjeszkedik a Pók

Közös frontot alakitottak a kereskedelmi érdekképviseletek és követelik az áruházi adó bevezetését

Súlyos nehézségekkel küzködik a kiskereskedelem és a bajok sokféleségéről számos alkalommal adott részletes beszámolót a *Fővárosi Hirlap*. A *Füszerkereskedők Országos Egyesülete* vasárnapi nagygyűlésén hangoztatták, hogy a kiskereskedelem az utolsó óráit éli, azonban reménykednek a kormány részéről igért segitségben. *Petheő* Károly dr. osztálytanácsos a kereskedelmi miniszter képviseletében kilátásba helyezte a panaszok megvizsgálását, majd a *teljes vasárnapi munkaszünet* kivánságának hangoztatása után *Guttmann* Adolf dr.

az áruházak hirhedtté vált tevékenységét ismertette.

A nagygyülés viharos lelkesedéssel fogadta a *Fővárosi Hirlap* részéről felvetett azt a jogos kivánságot, hogy a pénzügyi kormány gondoskodjon *az áruházaknak külön megadóztatásáról. Wertheimer* Hugó a Magyar Kereskedelmi Csarnok csatlakozását jelentette be, *Fendrich* Jenő pedig *részleteket sorolt fel arról a káros tevékenységről, amelyet az áruházak a kiskereskedők ellen folytatnak.*

A legális kereskedelem minden siráma és kétségbeesése sem tartja vissza attól a gyárakat, hogy újabb detail-üzleteket létesítenek. A *Guttmann és Fekete* textilgyár éveken keresztül a közvetítő kereskedelem útján terjesztette áruit és amikor a szorgalmas kiskereskedők eredményes propagandát csináltak: a G. F. B. beszüntette a bizományi rendszert és *kiépitette detail-hálózatát a főváros minden útvonalán.*

Ez a hálátlan gesztus a legnagyobb mértékben elkeserítette a kereskedelmet,

ahol nem győzik eléggé hangoztatni, hogy a gyáripar néhány tényezője túllépi hivatását és válságba sodorja az üzleteket. Minden argumentum azonban hiábavaló, mert a G. F. B. fütyül a méltányosságra és megértésre:

legújabban az Abbazia kávéház terézkörúti frontján rendez be helyiséget

és rövidesen ott is megnyitja árusító üzletét, hogy ezzel is *siettesse a környékbeli kereskedők tönkretevését.* Az áruházak külön megadóztatásának ügyét és a gyáripar mohó terjeszkedését legközelebb a törvényhozásban is szóvátesszik.

Hétfőn este bezárult a BNV. Impozáns eredménnyel és a várakozást felülmuló erkölcsi és anyagi sikerek után hétfőn este bezárultak a vásárváros kapui. Budapest az elmult héten az európai kontinens érdeklődésének a központjában állott, mert a külföldi látogatók tömege jelentkezett és *az idegenforgalom hatalmas méretei mind a BNV-al állottak összefüggésben.* A gyáripar és kézműipar káprázatos felvonulása olyan erőt és felkészültséget mutatott, ami biztos záloga annak a gazdasági javulásnak, amelynek *hirdetője az imént lezajlott Nemzetközi Vásár volt.* A Vásár vezetősége büszkeséggel tekinthet sikeres munkájára és abból erőt merithet a jövő alkotásaira.

Jutabetéttel készitett utak. A most lezajlott Nemzetközi Vásáron feltűnést keltett a *Kender-, Juta- és Textilitipar r.-t.* (Ujpesti Jutagyár) kiállítása, ahol a kormányzó is hosszabb ideig tartózkodott és érdeklődéssel hallgatta *Pap* László igazgató magyarázatát a cég jutagyártmányairól a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen vízmentes köpenyekről, újfajta ponyvákról és egyéb jutrobur készítményeiről. A kormányzó feleségét különösen érdekelte a vásár valóban nagy attrakciója, az igen praktikus, szállítható jutrobur weekendház. A kormányzó elismerését fejezte ki *Pap* igazgatónak és egyidejüleg megrendelt kenderesi gazdasága részére négy vízhatlan köpenyt. A kiállítás bemutatja még, mint fontos újdonságot a jutaszövet felhasználását bútorszöveteknél, különösen pedig útépítésnél, mint betétet, a kátrányos és bitumenes utaknál. Ezt az új módszert Amerikában régebben alkalmazzák, eddig kb. 500.000 km. útnál, és az utóbbi időben Németországban és Ausztriában. *A jutabetéttel készitett utak sokkal tartósabbak, nem képződnek barázdák rajta és busásan behozzák a jutaszövet csekély többköltségét. Nálunk jelenleg próbaút készül jutabetéttel a főváros területén, mert tudomásunk szerint a Magyar Asphalt R. T. a tanácstól már engedélyt, illetve megbizást kapott egy próba-útszakasz készitésére.*



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Alapitva: 1892
Első Magyar Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák, Vasszerkezetek, Vasablakok
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

Barakovits János
müorgona épitő törv. bej. cég
Rákospalota, Pázmány-utca 72. (Saját ház)

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Sipőcz polgármester díszoklevele. A Magyar Földrajzi Társaság néhány nappal ezelőtt tiszteletbeli tagjává választotta meg *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert. Szombaton délben *Cholnoky* Jenő és *Thirring* Gusztáv vezetésével a Magyar Földrajzi Társaság küldöttsége tisztelgett a polgármester előtt és átnyujtotta a tiszteletbeli tagságról szóló díszoklevelet.

Kozma Jenő leányának esküvője. *Goreczky* Gyula okleveles mérnök csütörtökön vezette oltárhoz *Kozma* Elmát, *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag leányát. Az ifjú pár polgári házasságkötésénél az anyakönyvvezető tisztséget *Sipőcz* Jenő polgármester töltötte be és az aktusnál *Goreczky* Vilmos ezredes és vitéz *Kozma* Ferenc tüzérségi szemlélő voltak a tanuk. Az ünnepi és egyházi szertartás a Deák-téri evangélikus templomban folyt le. *Raffay* Sándor püspök eskette az új párt előkelő násznép és nagy közönség jelenlétében. A hatalmas templomot zsufolásig megtöltő közönség soraiban ott volt a főváros vezetősége az országgyülés és a felsőház számos tagja, a két előkelő család barátainak és tisztelőinek nagy serege. A lakodalmi ebédet szük családi körben *Kozma* Jenő Pasaréti-úti villájában tartották, ahová késő estig az üdvözlő táviratok százai futottak be.

Főorvosi kinevezések a fővárosnál. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester *Sipos* Imre dr. adjunktust, *Raisz* Dezső dr. egyetemi magántanárt, tanársegédet és *Milkó* Vilmos dr. h. főorvost a székesfővárosi közkórházakhoz főorvosokká nevezte ki.

A baloldali pártok a közgyülés összehivását sürgetik. A szociáldemokrata párt községi frakciója hétfőn este ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy *a rendkivüli közgyűlés összehivását kérik*, amely kérésüket azzal indokolják, hogy a közgyűlést a főváros vezetői nem foglalkoztatják elég intenziven. A szociálisták akcióját a többi baloldali pártok is támogatják. Amint értesülünk, ez *a mozgalom azonban már elkésett, mert a főpolgármester e hó 24-ére minden külső sürgetés nélkül is összehivatja a közgyűlést.*

Esküvő. *Steinberger* Marianne és *Nobel* György, a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője vasárnap délben tartották esküvőjüket nagy és díszes közönség jelenlétében a Dohány-utcai templomban.

Harc a városházán a meghirdetett állásokért. Szombaton délben 12 órakor járt le a pályázat határideje a főváros közigazgatásában betöltésre váró állásokra. A főpolgármester és a polgármester összesen 238 állásra hirdetett pályázatot. Mint ismeretes, ebből a látszólag nagyszámú állásból ténylegesen mindössze csak 46 hely üres, a többi pedig behelyettesítés útján már régen be van töltve. A főváros vezetősége erre a körülményre a pályázat kihirdetésénél is felhivta a figyelmet, ez azonban keveset használt, mert az állások elnyeréséért a pályázóknak minden fantáziát felülmúló ostroma indult meg Valóságos kérvényhegyek halmozódtak fel a központi városháza elnöki ügyosztályában, ahol megfeszített munka mellett is legalább 2—3 hét eltelik, amíg az egész anyagot feldolgozzák, csoportosítják és kinyomatják. A tanácsi választásokra és kinevezésekre, értesülésünk szerint, csak *június első napjaiban* kerül a sor. Kivétel az *árvaszéki* elnökválasztás. A törvény szerint az árvaszéki elnököt a közgyülés választja. Az árvaszéki elnökválasztás még *májusban* megtörténik, még pedig valószínüleg a *24-iki közgyülés* keretében.

A balneologusok köszönete. A következő levelet kaptuk: Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur! Most, midőn az Országos Fürdőügyi Kiállítás teljes sikerrel zárult, kedves kötelességünk hálás köszönetet mondani azért az értékes támogatásért, melyet a *„Fővárosi Hirlap“* meleghangú közleményei nyujtottak. Jóakaratú szives támogatását a jövőre is kérve, melegen üdvözli, tisztelő kész híve: Budapest, 1933. május hó 12. *Dalmady Zoltán dr.* egyet. rk. tanár, az O. B. E. tud. osztályának elnöke.

A Nemzeti Gyermekhét. Ünnepélyes keretek között nyilott meg vasárnap a Nemzeti Gyermekhét *Huszár* Aladár főpolgármester elnöklete alatt az Újvárosházán. A főpolgármester szárnyaló szavakkal mutatott rá azokra a feladatokra, amelyek a társadalomra a nevelés és gyermekvédelem tekintetében háramlanak. Felolvasta a Gyermekhét fővédnökéhez, *Horthy* Miklósnéhoz küldött üdvözlő táviratot, amelyet a közönség lelkes tapssal fogadott. Doroghi *Farkas* Ákos, a rendezőbizottság elnöke, tartott azután érdekes előadást a Gyermekhét nemzetvédelmi jelentőségéről. Ezután a Szilágyi Erzsébet leányliceum százötventagú énekkara adott elő *Sztojanovics* Adrienne vezetésével énekszámokat. Hétfőn a nagyközönség számára *Nagy* Zsigmond kir. tanfelügyelő elnöklete alatt a Fővárosi Pedagógiai Szemináriumban bemutató tanításokat rendeztek, hogy a szülőket a mai iskola tanítási módszereiről tájékoztassák. *Háros* Antal gyakorló iskolai igazgató ismertette az iskola nevelő és oktató munkáját. *Koltay* Ferencné a második osztályban, *Stolmár* László a negyedik osztályban gyönyörködtette a megjelenteket a tanítói munka értékének bizonyításával. Az előadások után *Ozorai* Frigyes főigazgató bemutatta a Szemináriumot és a Gyermektanulmányi Múzeumot. Délután nagyszámú közönség előtt *Mihalovics* Zsigmond kanonok-plébános „Engedjétek hozzám a kisdedeket...“ címmel tartott szívhezszóló előadást. *Fekete* Sándor főorvos a nap és levegő jelentőségét fejtegette a gyermekek egészségére nézve, *Radványi* Kálmán tanár pedig a gyermek és a könyv viszonyáról mondott sok megszívlelésre méltó adatot.

Az orvoskongresszus résztvevői Balatonkenesén. A Balatonfüreden folyamatban levő orvoskongresszus tagjai kedden délután félbeszakították tanácskozásukat és átrándultak Balatonkenesére, a fővárosi üdülőtelepek megtekintésére. *Joannovich* Pál, az üdülőtelep felügyelőbizottságának elnöke üdvözölte az orvosokat, akik a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a látottakról.

Hivatásuk magaslatán állnak a budapesti szállodák. A *Fővárosi Hirlap* május 3-iki számában „Megbuktak a budapesti szállodák az idegenforgalom első erőpróbáján“ címen megjelent cikkünkre érdekelt oldalról azt a felvilágositást kaptuk, hogy az osztrák—magyar meccs alkalmával Budapestre érkezett sokezer idegent a szállodák a legnagyobb előzékenységgel fogadták és a nagy forgalmat kifogástalanul lebonyolították. *A szállodák a torlódást nemhogy kihasználták volna, de éppen ellenkezőleg, az elszállásolások zavartalan biztosítása érdekében még számottevő áldozatot is hoztak.* Számos csoport példás elhelyezéséért spontán köszönő és elismerőlevelet is kaptak, a szállodák ellen tehát semmiféle megtorló eljárás szükségessége fenn nem forog. Meggyőződtünk, hogy a szállodák az elhelyezés tekintetében, karöltve a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatallal, a legmesszebbmenő intézkedéseket megtették és minden jelentkező számára gondoskodtak a megfelelő elhelyezésről.

Leszállítják a BSzKRT igazgatósági tagjainak tantiémjét. Csütörtökön terjeszti *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a főváros törvényhatósági tanácsa elé a BSzKRT igazgatósági tagjainak *tantiém-leszállításáról szóló javaslatát.* Javasolja, hogy a következő üzletévre az *igazgatóság tagjainak díjazását havi 200, a végrehajtóbizottság tagjainak díjazását havi 500, az alelnök díjazását havi 750, az elnök díjazását havi 1000 pengőben állapitsák meg.* A BSzKRT által kezelt kisvasutak igazgatóságainak munkaköre a jövőben lényegesen csökkenni fog, ezért a díjazás mértékére nézve olyan intézkedést javasol a polgármester, hogy az igazgatóságok *elnökei* a szükséghez képest tartott ülésenkint 200, a *tagok* pedig fejenkint 100 pengő tiszteletdíjban részesüljenek, kikötve azonban, hogy *a díjazások évi összege az ülésenkint meghatározott díjazás négyszeresét nem haladhatja meg.* A kisvasutak részvénytársasági formájának megszüntetésével kapcsolatban olyan fontos érveket hoz fel a polgármester az önállóság fenntartása mellett, hogy ezek következtében *nem javasolja a részvénytársasági forma megszüntetését.* — A csütörtöki tanácsülésen egyébként a mult héten elmaradt tanácsülés tárgysorozata szerepel, amelyet legutóbbi számunkban már ismertettünk.

A főváros kiirta a pályázatot az inségmunkák második csoportjára. A főváros törvényhatósága, mint ismeretes, a mult esztendőben elhatározta, hogy áruhitelezés formájában tizmillió pengőnyi inségmunkát hajtat végre, Tavaly mintegy négy és félmillió pengőnyi út- és csatornaépítési munka elvégzésére került a sor és most kezdődik el az inségmunka második csoportja. A polgármester az errevonatkozó versenytárgyalási hirdetményeket szombaton délután tette közzé. Ezúttal 12 útvonal kiépítésére és 15 útvonal csatornázására hirdetnek pályázatot. A pályázat határideje június 6. az útépítésre és május 30. a csatornaépítésre. — Itt említjük meg, hogy a II. ügyosztály mellé rendelt szakbizottság kedden délután *Király* Kálmán tanácsnok kalauzolása mellett megtekintette a Duna balpartján folyamatban levő út- és csatornaépítéseket a Gubacsi-úton, a Losonci-utcán, a Kálvária-utcán, az Elemér-utcán, a Telep-utcán, a Szugló-utcán, az Ungvár-utcán, és a Béke-utcán. A bizottság *Király* Kálmánnak és a vállalkozóknak elismerését fejezte ki.

Az OTI és üzemek különálló betegségi biztosítója. Az *Országos Társadalombiztosító Intézet* nevében *Pap* Géza dr. államtitkár, vezérigazgató-helyettes az alábbi nyilatkozat közlésére kérte fel lapunkat:

„Az utóbbi időben egyes fővárosi lapokban olyan közlemények jelentek meg, amelyek szerint az érdekeltek körében az a terv merült fel, hogy a Budapest székesfőváros egyes üzemeiben foglalkoztatott munkavállalók betegségi biztosítását a jövőben ne az Országos Társadalombiztosító Intézet, hanem az üzemek által létesítendő, különálló betegségi biztosító intézetek lássák el. Az Országos Társadalombiztosító Intézet — elnökségének állásfoglalása alapján — a szóbanlevő közleményekkel kapcsolatban rámutat arra, hogy önkormányzata ezzel a kérdéssel mindezideig nem foglalkozott s így az érdekeltek körében felmerült tervek ellen nem is tiltakozhatott.“

A Kelenföldi Társaskör közgyülése. A *Becsey* Antal elnöklése alatt működő *Kelenföldi Társaskör* most tartotta ezidei rendes közgyülését, amelyen megjelentek *Kozma* Jenő, *Petracsek* Lajos és *Klein* Antal országgyülési képviselők is. *Becsey* Antal nagyszabású elnöki beszámolója után elfogadták az évi jelentést és megtartották a tisztujitást, amelynek során *Becsey* Antalt szünni nem akaró lelkesedéssel egyhangulag újból elnökükké választották. A közgyülést követő vacsorán *Kozma* Jenő tartott nagyszabású politikai beszédet, majd *Becsey* Antal, *Klein* Antal, *Sümeghy* László dr., *Petracsek* Lajos dr., *Kovács* József tábornok és mások szólaltak még fel a lelkes hangulatú vacsorán, ahol a kerület polgárságának színe-java megjelent.

A Perl-kenyér a legolcsóbb, sőt a legegusztusosabb...

A *Perl-kenyérgyár* nem nyugszik és ügylátszik, ismét összekülönbözött a sütők ipartestületével. Már megint fenegyerekeskedik, de csak addig, amíg a pékek újra az elevenére nem tapintanak. Azt hirdeti: „a legjobb, legolcsóbb a Perl félfehér kenyér. Ára 38 fillér.“ Perlék gyorsan felejtenek, de a pékek majd észretérítik. Szerintük a kenyeret csak árdrágítással szabad árulni, aki ellenszegülni mer, ott megjelenik a hatósági razzia. Akkor pedig újra a napirendre kerülhet, hogy a „legjobb és legolcsóbb“ *Perl-kenyér előállításánál maszatos kezü kocsisok is közreműködnek, akik a hatóság megállapitása szerint hajnali lópucolás és ganéjhordás után szoktak a dagasztás színhelyén megjelenni.* Perlék nem félnek az újabb rajtaütéstől? Vigyázat: a pékszaktársak résen állnak.

Bérhengerlést
3 kerekü és tandemhengerekkel vállalunk.
Motor és Gépgyár MARTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsebet kiralyne-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

Leukoplast
magyar gyártmány

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

A Gschwind-féle Szesz-, Élesztő-, Likőr- és Rumgyár r.-t. igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselői kara és összes alkalmazottai mélységes megrendüléssel jelentik, hogy a vállalat igazgatósági tagja

méltóságos

WAMBERA HENRIK úr

ny. tüzérezredes

életének 58. évében, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt.

Az elköltözött több mint egy évtizeden át volt vállalatunk igazgatósági tagja, amelynek egész munkásságát szentelte és annak irányításába fáradhatatlan ügybuzgalommal folyt be.

Nemes, férfias, puritán lénye mindig emlékünkben lesz és nevét soha el nem muló tiszteletteljes kegyelettel fogjuk megőrizni.

A megboldogultat f. hó 17-én, szerdán d. u. 4 órakor a kerepesi-úti temető halottasházából kísérjük utolsó útjára.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Útburkolási munkára a Kútvölgyi-, Hegyalja-, Nagykovácsi-, Sashegyi-úton, Gábor Áron-utcában, Törökvész-úton, Józsefhegyi-utcában, Bácskai-utcában, Szugló-utcában, Külső Jászberényi-úton. Pályázni lehet június 6-án, kedden d. e. 9 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Csatornázási munkára a Kútvölgyi úton, a Horthy Miklós-úton, a Kapy-utcában, a Törökvész-úton, a Gábor Áron-utcában, a San Marco-utcában, a Vályog-utcában, a Sashegyi-úton, a Hegyalja-úton, a Bimbó-utcában, az Eszter-utcában, a Pasaréti-úton, a Komócsy-utcában, a Fáy-utcában. Pályázni lehet május 30-án d. e. 9 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

DAIMLER-BENZ Aktiengesellschaft Stuttgart-Untertürkheimi cég, a **99968** számú
Forgó dobbal ellátott jármű omladéknak, különösen szemétnek szállítására
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetés keres. Bővebb felvilágosítást ad Kelemen András hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, V., Árpád-utca 8.

MARTON PÁL OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki irodája és vállalata
BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 63. TELEFON: 59-5-83
Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és gáz berendezések tervezése és készítése.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

Mozaiklapok
Cementlapok
Betoncsövek
legolcsóbban
Pregitzer Ferenc
cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körút 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON; 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

KÁLLAI SÁNDOR ÉPÍTÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi közműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyúkból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-86. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement; 5.000 „ mész; 80.000,000 darab tégla; 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este **TÁNC!**
CHARLES LAX jazz-zenekara.

LIGETI LÁSZLÓ
üvegfestészet és üvegtechnikai műintézete
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-U. 23. Telefon: 32-1-08
Tükörlámpák, külső és belső világításra. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton 5 évi jótállással.
ÉPÜLETÜVEGEZÉS

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapítási év: 1896

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemelet építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. május 24 21. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Gömbös Gyula miniszterelnök

a Fővárosi Hirlapnak adott nyilatkozatában bejelenti:

a budapesti pártszervezkedést elsőrangú feladatnak tekinti és azt személyesen fogja irányítani

Politikusok és várospolitikusok nyilatkoznak az új városházi helyzetről

Az előlegezett bizalom és a jogos reménykedésnek szívből feltörő ujjongása kísérte *Gömbös* Gyulát, amikor kormányalakítása után nyomban végigzarándokolta az országot, hogy hitet és erőt öntsön a csüggeteg lelkekbe. A magyar nép túláradó lelkesedése és szeretete azt a vezért ünnepelte, aki a kemény elhatározások becsületes elszántságával vette kezébe az ország gyeplőjét, hogy a tettek útjára vezesse a nemzet történelmi elhivatottságát.

A nemzeti egység imponáló erővel robbant ki a miniszterelnök szavai nyomán. Az egész ország érezte: itt a pillanat, amikor összefogásra és tömörülésre van szükség, hogy megvalósuljanak az újjáéledést jelentő szent célkitűzések. A szervezést könnyen végezte ebben a hálás atmoszférában a Nemzeti Egység Pártjának kitűnő vezérkara, amely a közelmultban aztán annak a gondolatnak a megvalósítására vállalkozott, hogy Budapesten, ebben a politikailag annyira heterogén alakulatban is kibontják a nemzeti egység zászlóját. Az elgondolást a részletek megállapítása követte és ekkor merült föl az a terv, hogy a budapesti kormánypártot új alapokon kellene megszervezni. Tisztán a gyakorlati szempontok és a biztonságos eredményesség érdekétől vezéreltetve két ellentétes nézet került egymással szembe az országos pártvezetőségben: az egyik azt hangoztatta, hogy új talapzatokra kell helyezni a fővárosi mozgalmat, a másik pedig rámutatott a meglevő és kiépített keretekre, az *Egységes Községi Polgári Párt* tömegeire, amelyik az első naptól kezdve fenntartás nélkül csatlakozott *Gömbös* Gyula vezéri zászlaja alá. Nyugodt önérzettel hivatkoztak az utóbbi felfogás hívei arra, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* milyen munkát végzett az elmúlt évtized alatt, amikor kétségbeejtő légkörben kezdte meg működését és évről-évre nagyobb tömegben vonzotta tömörülésre a józan, dolgozni vágyó polgárságot, amelynek látható eredménye az utolsó választáson elért ötvenegyezer titkos szavazat volt.

Tagadhatatlan, hogy a meggyőzés nem volt akadálytalan. Fokozta a közös nevezőrehozás nehézségeit az a sok suttogás és hamis beállítás, amelyet kívülálló örvendezők és ellenzéki akarnokok terjesztettek és tálaltak föl szenzációhajhászó formában a főváros közönségének. Az uszítás teljes erővel folyt akkor is, amikor már a félreértések eloszlatása a legjobb úton haladt és amikor már *Gömbös* Gyula miniszterelnök egyengette a teljes megegyezést. Úgy a miniszterelnök, mint a *Nemzeti Egység pártjának* vezetői, valamint a *Községi Polgári Párt* irányítói megállapodtak a budapesti szervezkedés módozatának mikénti lefolytatásában azzal a komolysággal és megértéssel, amely lelkiismeretes politikusoknál másként el sem képzelhető. A megegyezést a miniszterelnök hozta tető alá.

A fővárosi szervezkedés tehát elindul diadalmas útjára: *Gömbös Gyula miniszterelnök maga állott a párt élére*, ezzel az elhatározásával kifejezésre juttatta, hogy a párt egységét megbontani nem engedi, de dokumentálta azt is, hogy elismeri a pártnak a köz érdekében teljesített eddig való nagyszerű munkáját. A miniszterelnök varászlatos neve, országos programmjának nagyszerűsége, tényekben és cselekedetekben gazdag kormányzása dús új hajtásokat ígér az *Egységes Községi Polgári Párt* számára.

Budapest polgársága hálával és megértéssel fogadja *Gömbös* Gyula elhatározását. A miniszterelnök nagyszerű gesztusa megadja a főváros polgárságának az alkalmat, hogy lelkes összefogásban felvonuljon a nemzet boldogulásának és jólétének kivívására.

A *Nemzeti Egység Pártjának* fővárosi megszervezéséről, annak gyakorlati kiviteléről és jelentőségéről

Gömbös Gyula miniszterelnök

a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hírlap* részére:

— Megállapodás történt, hogy Budapesten is megszervezik a Nemzeti Egység Pártját, még pedig a Kozma Jenő vezetése alatt álló jelenlegi Községi Párt szerveinek igénybevételével, illetve kiegészítésével. A részletekről a legközelebbi jövőben történik döntés. Ismétlem azonban, hogy a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi megszervezésére olyan nagy súlyt helyezek, hogy annak irányítását magamnak tartom fenn.

A *Fővárosi Hírlap* munkatársa elsősorban

dr. Sztranyavszky Sándort,

a Nemzeti Egység Pártjának országos elnökét kérdezte meg: mi a véleménye arról, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök maga vette kezébe a fővárosi szervezkedés irányítását. *Sztranyavszky* Sándor a következő választ adta:

— Ebben nincsen semmi új, mert a miniszterelnök úr, mint a Nemzeti Egység Pártjának vezére, nem csupán a székesfőváros, hanem az egész ország szervezésének élén halad s mellette mi, szerény és hűséges munkatársai. A székesfővárosi Nemzeti Egység Pártjának megalakítása egy, a főváros társadalma részéről is megnyilvánuló óhajnak, intenzív kívánságnak valóraváltása, nem lehet kétség aziránt, hogy ezt is teljes siker koronázza.

Ugron Gábor dr.:

— Ezzel a zászlóbontással kapcsolatban nem látok sem most, sem a multban semmi pikantériát. Egész egyszerűen a miniszterelnök úrnak a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi megszervezésével kapcsolatban megvolt és megvan a maga célkitűzése és e szervezkedés keresztülvitelére a legtermészetesebb, hogy

azt a pártot veszi alapul, amely száz százalékig és fenntartás nélkül programja követője

és semmiféle politikai pártérdek, vagy magánérdek kedvéért nem hajlandó a miniszterelnök úr által megjelölt utaktól eltérő utakat keresni.

— A miniszterelnök úrnak főleg a legutolsó időkben a főváros különböző érdekképviseleteiben elmondott beszédei olyan hatást váltottak ki, hogy sikerült azokat a tömegeket megnyernie számára, amelyek eddig a kormánypárti szervezetekben nem foglaltak helyet. Az is nagyon természetes, hogy akkor, amikor új tömegek beszervezéséről van szó, másrészt az egész organizációt át akarja szervezni és kiegészíteni, — apróbb, jelentőséggel nem bíró surlódások előfordulnak, amíg az egész alakulás végleges kiépítést nem nyer.

Ezeket az apróbb surlódásokat, szerintem, nagyon helytelenül, a nyilvánosság előtt és a publicitás eszközeivel próbálták eliminálni.

Igy aztán természetes, hogy a nyilvánosság előtt olybá tűnt az egész, mintha komolyabb ellentétek merültek volna fel.

— Ismétlem, e jelenségek fontossággal nem bírnak, mert fontos csak az, hogy

a miniszterelnök úrnak megvan a maga célkitűzése, mi ezeket a célkitűzéseket ismerjük és helyeseljük, sőt meg is fogjuk valósítani,

annak ellenére, hogy sokan vannak, akik a miniszterelnök úr követői közt konkolyt szeretnének elhinteni, mert tisztában vannak azzal, hogy ma mit jelent Budapesten az egységes, minden réteget összefogó, komoly kormánypártnak fővárosi megszervezése, — *Gömbös Gyula legszemélyesebb vezetése alatt.*

Kozma Jenö dr.:

— Az úgynevezett szervezkedési affér első pillanatától kezdődően nyugodtan ítéltem meg a helyzetet, mert nem volt kétségem afelől, hogy

Gömbös Gyula miniszterelnök úr és közöttem már régebben lefolytatott megegyezés változatlanul érvényben marad.

A fővárosi pártszervezési kérdések kapcsán felmerültek bizonyos kezdeményezések és nem egy esetben *a naiv hozzánemértés következménye volt a különböző kalandos híresztelések és elképzelések sokasága.* Hangsúlyozni kívánom, hogy

mértékadó helyről sohasem kívántak éket verni a Nemzeti Egység Pártja és az Egységes Községi Polgári Párt közé

és ha kívülállók próbáltak is halászni a zavarosban: *ez a kísérletük megtörött a komoly elemek fölényes visszautasításán.*

— *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel az el-

múlt napokban több tanácskozást folytattam, amelyeknek lényege az, hogy megmaradnak eddigi pártkereteink, amelyek tíz év óta eredményes munkát végeztek a fővárosi polgárság tömörítése érdekében.

Szervezeteink most mindenesetre kibővülnek

és felkészülnek azoknak a befogadására, akik eddig csak azért nem csatlakoztak pártunkhoz, mert a vezéri pulpituson nem *Gömbös* Gyula miniszterelnök kiváló egyénisége állott.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt, hogy a nyilvánosság előtt legutóbb elmondott beszédét *sokan tudatosan félremagyarázták* és azt állították, hogy annak egyes kitételei bizonyos egyének és személyek ellen irányultak.

— A *Lipótvárosi Polgári Kaszinóban* tartott beszédem ama részében, amelyben a mindenáron érvényesülni akaró és *a pártok körül felbukkanó politikai orvvadászok* okvetetlenkedéseire mutattam rá, egyes sajtótudósítások is olyan színezetet adtak, mintha én ebben a megjegyzésemben valakire, vagy egyes közéleti személyiségek szereplésére céloztam volna.

Ezt az inszinuációt a leghatározottabban vissza kell utasítanom.

Hogy én mire céloztam, az félreérthetetlenül kiderült beszédemnek abból a részéből, amelyben hangsúlyoztam, hogy *a politika terén mindig akadnak olyan elemek, akik ide-oda tévelyegnek és minden új pártalakításnál jelentkeznek.* Így volt ez a Keresztény Párt megalakulása idején és kilenc évvel ezelőtt a mi pártunk létesítésekor is. De így van ez most is.

Ezekre az elemekre én sohasem építettem.

Ezekből a szavakból kiderül, hogy én senkinek a személyére nem céloztam, legkevésbbé úgy, ahogy bizonyos oldalon a harmónia megbontása kedvéért beszédem eredeti értelmét kiforgatva, szavaimat beállítani szeretnék.

Usetty Béla dr.:

— Rendkívül nagyjelentőségűnek tartom a miniszterelnök úr elhatározását, amellyel vállalta a fővárosi pártszervezkedés irányítását és elismerte az Egységes Községi Polgári Párt csaknem tízévi eredményes, a polgári egység megteremtését szolgáló munkásságát. A párt kiépített szervezetei igen értékes tevékenységet fejthetnek ki a miniszterelnök célkitűzéseinek megvalósítása érdekében és örömmel üdvözöljük sorainkban azokat a polgártársainkat, akik eddig nem tartoztak pártkötelékünkbe, de most a miniszterelnök iránt megnyilvánult őszinte bizalommal beléptek közénk. Kerületi szervezeteink fokozott mértékben kérnek részt abból a munkából, amely a főváros és az egész nemzet érdekében most megindult. Hittel bízom benne, hogy *Gömbös* Gyula zászlójával a kezünkben, kerületi megmozdulásunk az egész vonalon győzni fog.

Payr Hugó:

— Teljesen indokolatlannak és bizonyos fokig érthetetlennek tartom azt a vihart, amely a fővárosi szervezkedéssel kapcsolatban az utóbbi időben a politikai élet vizeit felkavarta. A várospolitikai életben adottságok vannak, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni és a színtérről eltüntetni.

Ilyen adottság az Egységes Községi Polgári Párt, amelynek megalakulása óta az volt a történelmi hivatása, hogy a mérsékletet hirdesse, a megértés politikájáért harcoljon és lehetővé tegye a középutas politika és a „polgári városháza" fenntartását.

Ennek a feladatanak szolgálatában dolgozik ez a párt immár csaknem egy évtized óta és hogy munkája nem volt egészen eredménytelen, azt *bizonyítja az az ötvenezer titkos szavazat, amelyet a párt vezérei a legutóbbi választáson kaptak.*

— Természetes, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök, aki egy nagy, átfogó és az összes nemzeti erőket tömörítő programmal jött, a főváros józan, dolgozni vágyó és hazaflas érzésű polgárságát is a maga táborában akarja látni. Ugyanilyen természetes az is, hogy

a miniszterelnök ennél a törekvésénél elsősorban a Kozma Jenő vezetése alatt álló Egységes Községi Polgári Párt minden kerületben kiépített élő és jelenleg is aktív szervezeteire kíván támaszkodni,

aminek többizben kifejezést is adott.

— A zavar ott kezdődött, amikor azoknak a tömegeknek beszervezéséről volt szó, amelyek intranzigensebb álláspontjuknál fogva nem tartoztak az Egységes Községi Polgári Párthoz és amelyeknek megnyerése, illetve beszervezése alkalmával

sajnálatos hangszerelési hibák fordultak elő.

— Minden szándékosság nélkül is megtörténhetett, hogy azok, akik ez utóbb említettek megnyerését tűzték feladatuknak, olyan egységekhez vagy egyénekhez fordultak, amelyek pártunkhoz tartoztak. Ez csodálatosképpen azokat zavarta meg, akik tudták, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt már első nap is kibontott zászlóval és fenntartás nélkül csatlakozott Gömbös Gyulához

és ezért természetesnek találták, hogy újabb felhívásra újból is lajstromoztassák magukat. Sajnos, voltak azonban olyan elemek is, amelyek *azt hitték, hogy új pártalakulásról van szó s érdemeiket messze felülmuló szerepkört biztosíthatnak maguknak, ha ehhez elsőnek jelentkeznek. Mások ismét karriert, előléptetést és poziciót véltek maguknak biztosíthatni felkínálkozásuk által.* Mintán az ilyen sekélyes törekvések a polgárság érdekeit és a városházán a józanság uralmának biztosítását veszélyeztették,

az Egységes Községi Polgári Párt kénytelen volt abból a rezerváltságból kilépni, amellyel ezeket a jelenségeket heteken, sőt hónapokon át nézte.

— Meg kell tárgyilagosan állapítani, hogy amikor álláspontunkat előterjesztettük,

mind a miniszterelnök, mind a Sztranyavszky Sándor országos pártelnök és Marton Béla országos főtitkár a legteljesebb megértéssel fogadta érveinket.

és már az előzetes tárgyalások során is a legnagyobb jóindulattal iparkodtak kiküszöbölni minden olyan momentumot, amely félreértésre adott okot, vagy a közönség megtévesztésére volt alkalmas.

— Ennek a megnyilvánuló jóakaratnak volt eredménye az a kommüniké, amelyet a miniszterelnök maga diktált és amelyben *félreértések eloszlatása céljából bejelenti, hogy a fővárosi szervezés bázisa az Egységes Községi Polgári Párt.*

Petracsek Lajos dr.:

— A legnagyobb jelentőségét a megegyezésnek abban látom, hogy a fővárosban tizennégyévi intervallum után, a kormány olyan kormánypártot óhajt megszervezni, amely egyedül vezeti a főváros ügyeit. Amennyiben ezen az alapon sikerül többséget létrehozni, konszolidáltabb és tervszerűbb vezetés következik, szemben azzal a helyzettel, amikor *a multban a pártok között folytonos megalkuvások és ad hoc paktumok váltak szükségessé.* Ha a főváros gazdálkodásában és az üzemi kérdésben rendet akarunk csinálni és ha az általunk képviselt és a kormány által is helyesnek tartott elgondolásokat keresztül akarjuk vinni, akkor ez csak úgy lehetséges, ha módunkban lesz egy erőteljes pártra támaszkodni. Egészséges kormányzati politika nem érvényesülhetett a múltban, mert a pártok között az elvi ellentétek éppen a leglényegesebb kérdésekben akadályozták meg azoknak a szervezeti változásoknak keresztülvitelét, amelyek nélkül a túldimenzionáltság nehéz kérdései meg sem oldhatók.

Dési Géza dr.

— Az a meggyőződésem, hogy itt nem volt sem elvi, sem gyakorlati ellentét a felelős tényezők között és talán egyes sajtóorgánumok túlbuzgósága teremtett olyan látszatot, mintha a főváros politikai vezetői nem egy síkon haladnának, hanem esetleg szemben állanának egymással. Az a véleményem, hogy akiknek közösek a céljaik, kell, hogy a megfelelő eszközök tekintetében is egyet akarjanak és együtt maradjanak, mert különben az eltérések szakadékokká mélyülnek és veszélyztetnék nemcsak a jövő elgondolásait, hanem az eddig elért eredményeket is. Mindez csak elméleti megfontolás, mert mint említettem,

az a szilárd meggyőződésem, hogy semmiféle véleménykülönbségről, vagy szembekerülésről nem volt szó;

mindenki úgy halad, mint eddig, *a párt nemhogy nem gyöngült, hanem napról-napra erősödik,* mert mind jobban és jobban általánossá lesz az a tudat, hogy

Gömbös Gyula hazafias, bölcs és céltudatos politikája a rend és nyugalom legbiztosabb garaciája és ez fogja a nemzeti egységet megteremteni.

Az a körülmény, hogy a miniszterelnök úr a főváros politikai életének élére áll, biztosítja egyrészt politikai vonalvezetésének érvényesülését, másrészt kizár minden olyan törekvést, amely az ő szándékait keresztezni, vagy meghiusítani óhajtaná.

Ha úgy érzed magad,
Hogy nehéz az élet,
Fél pohár Igmándi
S kedved újra éled!

Pályázók hatalmas tömege ostromolja a betöltendő állásokat

A tanácsnoki állásra 28, a főjegyzői állásokra 51, a jegyzői állásokra 71 ajánlat érkezett

A főváros közigazgatásában megüresedett állásokra hirdetett pályázat lejárt és a 238 állásra több mint *háromezer kérvény* érkezett be. Az elnöki ügyosztály megfeszített munkával egy hét alatt végzett a pályázatok feldolgozásával. Az árvaszéki elnöki állást már a szerdai közgyűlésen betölti a törvényhatósági bizottság. A többi állások közül azokra, amelyeket a tanács választ, még ugyancsak május hónapban sor kerül, a főpolgármester és a polgármester pedig *legkésőbb június elején* betölti azokat az állásokat, amelyek az új törvény szerint kinevezési hatáskörükbe tartoznak. Az állások elnyeréséért szokatlanul erős küzdelem indult meg. A közbenjárók, protektorok egész serege ostromolja a pártokat és a főváros vezetőit.

Az árvaszéki elnöki állásra

tizen pályáznak: *Csorna* Kálmán és *Gorondy-Novák* Sándor elnök-helyettesek, *Weszter* Gusztáv, *Szokola* Leó, *Müller* Sándor, *Urbán* Zoltán, *Toldy* Tibor, *Bán* Kálmán, *Jakobovics* Pál és *Szaplonczay-Mihalovits* Miklós árvaszéki ülnökök. A kijelölő választmány első helyen *Csorna* Kálmánt és *Gorondy-Novák* Sándort, második helyen *Weszter* Gusztávot, harmadik helyen pedig *Szokola* Leót jelölte. A legtöbb esélye a kilátások szerint *Csorna* Kálmánnak van, aki erős küzdelemben mérkőzik majd *Novák* Sándorral.

A tanácsnoki állásra 28-an pályáztak:

Schara Béla, *Goszleth* Ernő, *Michál* Jenő, *Balogh* Hugó, *Schmáderer* Oszkár, *Thorday* Lajos, *Haidecker* János, *Battlay* Imre, *Wirnhardt* Ágoston, *Vezér* Károly, *Unger* Ferenc, *Vigyázó* Géza, *Keresztes* Miklós, *Komáromy-Hiller* Ernő, *Vadon* Géza, *Benedek* Szabolcs, *Perlik* Béla, *Sztankovics* Mihály, *Rostagni* Achilles, *Czebe* Jenő, *Felkay* Ferenc, *Morvay* Endre, báró *Babarczy* István, *Farkas* Ákos főjegyzők, valamint *Laczó* Viktor, *Szvoboda* Endre, *Beliczay* Imre tanácsjegyzők és *Arany* István nyugalmazott főjegyző.

A három főjegyzői állás elnyeréséért ötvenegyen állnak sorba:

Farkas Ákos és *Günther* Tivadar h. főjegyzők, vitéz *Horváth* Béla, *Zielinszky* Tibor, *Laczó* Viktor, *Bärtl* Tivadar, *Szvoboda* Endre, *Rosta* János, *Gergely* Jenő, *Garancsy* László, *Hügel* Jenő, *Horony-Pálffy* Aurél, *Pottornyay* László, *Beliczay* Imre, *Matolay* Viktor, *Lukácsy* József, *Venczel* Geiza, *Boros* Pál, *Toldy* Ernő, *Vécsey* Kálmán, *Rimanóczy* Olivér, *Remete* Viktor, *Horváthy* Béla, *Kiss* Zoltán, *Homolyay* Rezső, *Rózsavölgyi* István, *Della-Donna* Mihály, *Ruffy* Kálmán, *Prokop* Sándor, *Abonyi* Tibor, *Morzsányi* Károly, *Sztojanovits* Pál, *Szentmiklóssy* József, *Zobor* Miklós, *Beke* Hugó, *Hetessy* Ferenc, *Beliczay* Oszkár, *Seelhoffer* Róbert, *Halabuk* Kálmán, vitéz *Bárány* László, *Csanády* Gusztáv, vitéz *Horváth* László, *Staub* Aladár, *Kállay* Albert, *Havlin* Károly, *Glötzer* László, *Flaxmayer* József, *Mártonffy* Máriusz tanácsjegyzők, *Bajkay* Tibor tanácsi fogalmazó, *Arany* István ny. főjegyző és *Paulay* Árpád ny. tanácsjegyző.

A három *tanácsjegyzői* állásra 71-en, az *árvaszéki elnökhelyettesi* állásra nyolcan, az *árvaszéki ülnöki* állásra 14-en, a hat *műszaki főtanácsosi* állásra 21-en, a 8 *műszaki tanácsosi* állásra 37-en, a *tíz főmérnöki* állásra pedig 61-en pályáznak.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTEREMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX Jazz-zenekara.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

PESTI KIRAKAT

Magyar divat

A magyar divatot valaha akkor emlegettük, amikor valami rossz szokásunkról emlékeztünk meg és önmagunkat pellengéreztük ki. A magyar divat azonban ma már egészen mást jelent. Sokszor beszéltünk ezeken a hasábokon arról, hogy kezdünk divatba jönni. Ez a divatbajövés pedig nem azt jelenti, amit jelentett a hetvenes esztendőkben, amikor magyar divat futott át egész Európán. Még az angol királyi család nőtagjai is magyar kanászkalapban díszelegtek, mert Európaszerte abban vetélkedtek a hölgyek, hogy kinek van magyarosabb kanászkalapja.

Hát ez a mostani divatbajövetelünk nem ilyen jelentéktelen kanászkalap-história, hanem igen jelentékeny dolog. Elsősorban a magyarországi és budapesti idegenforgalmon látszódik ez meg, de egyébként is mind feltűnőbb jelenségekkel találkozunk. Itt van például egy eset, az Ivogün Máriáé. Világhírű operaénekesnő, akiről ugyan van olyan verzió, hogy magyar származású volna, de aki bizony egész életében németnek vallotta magát. Most Londonban vendégszerepel és az impresszáriója igen jelentős áldozattal az egész angol sajtóban feltűnően hirdeti, hogy Ivogün Máriát az Isten szent szerelméért valahogyan németnek ne nézzék, németnek ne tartsák. Ivogün Mária, — jajdul fel az impresszárió, — sohasem volt német. Ivogün Mária — magyar. Mert németnek lenni Londonban most nem nagyon kívánatos és Ivogün Mária még képes lesz fokossal, sarkantyús, rámás csizmában, bokorugró-szoknyában megjelenni a közönség előtt, hogy magyar származását ezzel is dokumentálja.

Szinte azt kellene mondani, hogy ezért Hitlernek lehetünk hálásak, mert bizony Ivogün Mária nem egyedül lesz majd, aki megtagadja németségét és fennen hirdeti magyar voltát. Majd jönnek özönével azok is, akik tényleg magyar származásúak és akik mindig, mindenhol és mindenkor letagadták magyar voltukat. Ezek azok, akik idegen nevet vettek fel és amikor hazajöttek, itt sem dobták le az inkognitójukat, itt is idegen néven szerepeltek és hogy még jobban bizonyítsák nem magyar voltukat, tetették magukat, mintha az édes anyanyelvükön egyetlen szót sem értenének. Ámbár nem tudjuk, nem volt-e egy kicsit nekik is igazuk, mert magunkra vessünk, — ez volt akkor a magyar divat, — a kutya sem ment volna el a színházba, ha egy-egy ilyen világjelenség nyíltan hirdette volna, hogy ő magyar.

Gál Jenő, a tejszakértő

Igazán nem mondunk újat, csak szerényen eláruljuk, hogy Gál Jenő képviselő úr a világon mindenhez ért. Rejtett tehetségeit azonban önmaga kezdi leleplezni s az utolsó időben, mint hatalmas tejszakértő leplezte le önmagát. Hogy hol és milyen körülmények között jutott a tejszakértelemhez, ez igazán nem tartozik a nagy nyilvánosságra és a magyar gazdák nyilván boldogan sóhajtanak föl, hogy a tej számára sikerült megnyerni olyan magyar csillagot, mint Gál Jenő képviselő úr.

A tejszakértő úrnak azonban a mult héten egy kis afférje támadt a kiskereskedőkkel, akik, ha jól tudjuk, tömegesen szavaztak a legutóbbi választásnál a képviselő úrra. Hiába, az embernek nem szabad mindenhez érteni, mert a szakértők rendesen nagyon elfogultak a maguk szakmájával szemben, mint például Gál képviselő úr is tudományos meggyőződés alapján áll a tejjel szemben. Kállay Miklós földmüvelésügyi miniszternél jártak a pestkörnyéki gazdák és a tejforgalom felszabadítását kérték. A miniszter is, a gazdák is eltöprengtek azon, hogy mit is lehetne csinálni, hogy a gazdák valahogyan jobb keresethez jussanak. Ekkor szólalt meg Gál Jenő képviselő úr és tejszakértelméről fényes bizonyítékot adott. Kijelentette, hogy a kiskereskedők három filléres jutalékát kell leszállítani egy fillérre. Hát ez a szaktudósnak a megnyilatkozása volt, de nem a gyakorlati emberé és legkevésbbé az olyan képviselőé, akit valaha a kiskereskedők szavazatukkal boldogítottak. Maga Kállay Miklós földmüvelésügyi miniszter jelentette ki, hogy az egy fillér mellett a kiskereskedőknek nemhogy hasznuk volna, de a rezsijüket sem tudnák behozni. Az ilyesminek híre terjed és Gál Jenő képviselő urat, a nagy magyar tejszakértőt a budai kiskereskedők a jövőben nem túlságosan fogják dédelgetni. Nem marad számára más hátra, minthogy valahol a vidéken lépjen fel kisgazdaképviselőnek.

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemü kézi és erőmü szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Passzmérők — Mérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

Ellentétes megállapítások kereszttüzében a főváros pénzügyi helyzete

Nem jogosult a sötét színek ecsetelése, sem pedig az irigylésreméltó helyzet hangoztatása — Illetékes válasz a belügyminiszter és Glückstahl Samu fejtegetéseire

Nagyérdekességű és hatásaiban beláthatatlan következményű vélemények hangzottak el a közelmultban a főváros *pénzügyi* helyzetéről. Az egyik álláspont szerint a főváros súlyos dilemmák közé jutott, a másik vélemény pedig azt hangoztatja, hogy Budapest imponálóan alátámasztott gazdasági állapotot mondhat a magáénak.

Glücksthal Samu dr. tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* nagytekintélyű pénzügyi szakértője, a számok erejével mutatott rá arra, hogy 1932-ben a főváros bevételei 24 millióval csökkentek. Ezt a hiányt csak a legnagyobb takarékossággal lehetett kiegyensúlyozni, de a takarékosságnak is megvan a maga határa. A takarékosság — úgymond — nem lehet *állandó jellegű közgazdasági programm* és ezért nagyon is meg kell fontolni a pénzügyi vezetés jövő útját. A folyó év első negyedében a bevételek újból visszaestek és ha a helyzet nem romlik tovább,

mintegy negyvenmillióra tehető az az összeg, amennyivel kevesebb jövedelme lesz a fővárosnak az év végéig.

Nem szabad késlekedni tehát és a törvényhatósági tanács kötelessége, hogy a *pénzügyi helyzet szanálása* érdekében mindent elkövessen.

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter a képviselőház költségvetési vitájában az ellenkező végletbe nyúlt. Kifejtette, hogy a főváros egész gazdálkodási és pénzügyi helyzete semmiféle kifogásolnivalót nem hagy hátra, sőt

példátlanul jónak is minősíthető.

Ebből azonban nem következik — folytatta a belügyminiszter — hogy a főváros továbbra is ugyanilyen luxussal folytassa a gazdálkodását, mert ha ez a túlméretezettség, a személyzet fizetésében való bőkezűség és az egész ügyvitel fényűzésszerű élete megmarad: *meg fog inogni a főváros is.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a legilletékesebb hely képviselőjét

kérte meg, hogy az ellentétes felfogások tekintetében fejtse ki a maga nézeteit. Kérdésünkre a következő választ kaptuk:

— A két szélsőséges felfogással szemben ezúttal is a jól bevált középút adja az igazságot. Kétségtelen, hogy a főváros bevételei ebben az évben 24 millióval maradnak alul a költségvetési előirányzatnak és igaza van *Glückstahl* Samunak abban is, hogy a százalékszerű leromlás az év végéig negyvenmilliós kiesést eredményezhet. Belátjuk, hogy a takarékosság egymagában nem megfelelő fegyver a nehézségek elhárítására és ezért

a autonómia szerveinek és az adminisztrációnak mindent el kell követnie, hogy a háztartási egyensúlyt fenntarthassuk.

A takarékosságra mégis szükség van, mert *egyelőre* csak ez az eszköz áll rendelkezésünkre, mert *adóemelésekkel és üzemi tarifadrágításokkal nem korrigálhatjuk a bevételek alakulását.* Sok megfontolni való van abban, amit *Glückstahl* Samu éles logikával kifejtett a tanácsülésen és indítványának megfelelően keressük az alkalmat, hogy a tanácsülés pénzügyi szanálás problémáját mielőbb részletesen megvitassa.

— A legnagyobb tisztelettel a belügyminiszter kijelentései iránt:

meg kell cáfolnunk azt a formulázást, hogy a főváros pénzügyi helyzete példátlanul jónak minősíthető.

A választ a belügyminiszternek éppen *Glückstahl* Samu felszólalása adja meg, akinek módjában volt a várható nehézségekről is perspektívát rajzolni.

— A belügyminiszter kijelentéseivel szemben meg kell állapítanunk, hogy túlméretezett adminisztráció a fővárosnál csak annyiban van, hogy

a közigazgatás apparátusának a lebonyolítását talán kisebb létszámmal is el tudnók látni.

Elbocsájtásról, vagy éppen B-listáról azonoban nem beszélhetünk, mert *ez ellenkezne a kormánynak azzal az intenciójával, amelyik az exisztenciák fenntartását tűzte ki egyik programmjának.* Az ügyvitel fényűzőségéről ugyancsak nem beszélhetünk, mert minden vonatkozásban a legszigorúbb takarékosság mértékét alkalmazzuk.

— A fővárosnak vannak terhei, amelyek évente rengeteg milliót igényelnek. A legnagyobb tárgyilagossággal mutatunk rá például arra, hogy

a főváros ellát sok olyan feladatot, amely tulajdonképpen az állam kötelessége.

Elsősorban hivatkozunk a *közkórházak és a közegészségügyi intézmények* fenntartására, amelyek mindenütt a világon, elsősorban az állami feladatkörök sorába tartoznak. Ugyanez a helyzet bizonyos vonatkozásban *a közoktatás terén is* és csak elég arra utalnunk, hogy

a közoktatási fejezet a legnagyobb az összes kiadási kategóriák között

A *fővárosba betorkoló közutak fenntartása* is sok tekintetben a fővárosra hárul és még mindig *fennállanak azok a térítések is, amelyekkel az állam tartozik a fővárosnak.* Hivatkozhatunk *az évi hárommillió pengős államrendőrségi hozzájárulásra,* amely azelőtt sohasem szerepelt a főváros költségvetésében, a *borfogyasztási adó* leszállítására, amely tudvalevőleg nem érte el a kivánt célt, de

a községi háztartásból milliókat vont el.

Az *inségadó* tételeit is az állam vette birtokába, holott a főváros szociális kiadásai szinte a maximumig felduzzadtak. Éppen csak érintjük *a hídépítés költségeit,* amelyet a főváros továbbít az államnak, természetesen megfelelő adminisztrációs olyan költségekkel, amelyeknek a megtérítésére nem is gondolunk. A főváros a honvédelmi kiadásokhoz is hozzájárul azzal, hogy *fenntartja a kaszárnyákat,* de még számos más olyan vonatkozású terhet visel, amelyek az állami költségvetésben kellene, hogy szerepeljenek.

— Személyi kiadásoknál a fizetések háromszor történt csökkentése után további lépések nem történhetnek.

A nagy üzemi fizetések és különböző szerződések már idejüket multák és mindazok a hírek, amelyek erre vonatkoznak, most már az elmult emlékek lomtárába tartoznak.

A kiadások csökkentését nehéz keresztülvinni és igazán nagyon körül kell néznünk, ha azt akarjuk látni, hogy *a luxus és a fényűzés hol érvényesül a főváros közigazgatásában.* Általában azonban a legfontosabb argumentumunk a parlamentben elhangzott kijelentésekre, hogy

a főváros fejlődése következtében a feladatkörök is mindinkább nagyobbodnak.

A főváros vezetőségének tisztességes és komoly célkitűzése, hogy *a legnagyobb takarékoskodással és körültekintéssel* egyensúlyban tartsa a háztartás menetét.

*

Eddig szól a hivatalos helyről jött nyilatkozat, amely a maga komolyságával és tárgyilagosságával bizonyára meggyőzi az állami szerveket arról, hogy a városházán hatalmas munkát fejtenek ki a székesfőváros érdekeinek megóvására.

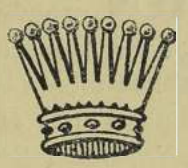

MÁGNÁS

keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes izű kávé

1/4 kg . . . . . 3·70

Meinl Gyula r.-t.

A halálsorompó, a perifériális körvasut és az uj egységes közlekedési tarifa megoldása

A tervek sürgős végrehajtása Budapest nagyarányú fejlődését is szolgálja

Budapest közlekedésének megreformálására és a világváros mindent átfogó forgalmának megteremtésére az összes tényezőkben megvan a hajlandóság. A kérdés napirendre került és a megoldás felé az az út vezet, amelyet ennek a szakszerű problémának kiváló ismerője: *Kemény* Ignác nyugalmazott államvasúti mérnök jelölt ki, amikor nagyarányú tanulmányát a *Városi Szemlében* közreadta. Mindenki, aki e kérdéssel foglalkozik, elismeri, hogy a budapesti gyorsvasút gondolatát *Kemény* Ignác, majd *Meleghy* Gyula mérnökök gyakorlati elképzelései terelik a reális megvalósítás felé, akik kidolgozták és megvilágították a nagy reformot. *Nincs más megoldás, mint ahogyan ez a két szakember a terveket kidolgozta,* amit számos hozzászólás is igazol. Az alábbiakban közöljük

Magyar Miklós

törvényhatósági bizottsági tagnak, a közlekedési szakbizottság tagjának nyilatkozatát, aki ebben a kérdésben mindenben alátámasztja a *Kemény—Meleghy*-féle tervezetet:

— A Beszkárt utasszáma 1928-ban 320 millió volt, az Autobuszüzemé 24 millió, úgyhogy kereken *napi 1 millió utas kering a budapesti villamos és autobusz hálózatban.* Hogy miképen oszlik meg a napi 1 millió utas a mintegy 65 Beszkárt viszonylat és 26 autobusz viszonylat között, hogy honnan indul ki ez a napi 1 millió utas, hol száll át és mi az utazási végcélja, erre vonatkozólag tudományos megfigyelések alapján levont pontos következtetések rendelkezésre nem állanak. Hogy azonban ez az 1 millió utas 60—70%-a *távolsági utas,* erre az idevonatkozó statisztikák némileg következtetni engednek. A 320 millió utas közül csupán 50 millió volt szakaszjegyes, a többi utas 24 filléres átszállójegyet, munkásjegyet, tanulójegyet és egyéb táskajegyet használt. Egy másik, talán lényegesebb adat arra vonatkozóan, hogy a budapesti villamos és autobusz közönség hosszútávú utas, azt igazolja az, hogy 1931. évben eladott 120 millió 24 filléres átszálló jegyből csupán 20 millió utas tett meg 4—5 km-ig terjedő utat, a többi 100 millió utas 5—8—10 km utat tett meg a Beszkárt vonalain. Bátran állíthatjuk, hogy

a Rákóczi-út és a Nagykörút sarkán a napi 18 üzemóra alatt leszálló, átszálló és átutazó utasoknak legalább 60%-a a periferiáról jött és a periferiára megy.

— A legutóbb bevezetett „Kis szakasz" talán élénkülést hoz a belvárosi forgalomban. *A nagy átfogó közlekedési kérdéseket azonban ez az egy km-es utazási könnyítés a legkisebb mértékben sem fogja megoldani.* Be kell látni végre: Budapest földrajzi fekvése, hegy- és vízrajzi alakulata és történelmi fejlődése miatt csak külterjesen fejlődhetett és a legközelebbi emberöltőre is csak *a külterjes fejlődést* lehet előre látni. 9 ezer család volt kénytelen egy Budapest körüli 30 km-es körzetben letelepedni, miután a főváros közigazgatási határán belül a letelepedést számos adminisztratív akadály lehetetlenné tette.

— A 14 távolsági MÁV vonal, mint a kerék külső helyezkednek el a főváros körül. Ez a 14, átlag 30 km hosszú sáv csekély megszakítással teljesen ki van építve (Gödöllő, Vác, stb.) A közigazgatási határon belül levő külvárosok, közvetlenül a közigazgatási határ mellett elterülő elővárosok és e 30 km-es környéki sávok közlekedésének problémájáról van ma elsősorban szó. A 6 filléres szakaszjegy, ha a szakasz hosszát 1—2, sőt 3 kilométerre is ki fogják terjeszteni, e nagy körzetekben semmiképen sem fogja hatását éreztetni. *De végzetes volna továbbra is e 30 km-es körzet utastömegének a városi belső sugárutakon és körutakon való hurcolása.* A belvárosi utak telítettsége már most is nagyfokú.

A milliós utastömegeket nem a város belső magva felé kell terelni, hanem egy alkalmas elosztó körvasút segítségével szétrostálni a belváros és periferiák felé.

— E rosta szerepét egyedül és kizárólag a *MÁV körvasút átalakítása* által nyerendő magas vasút hivatott átvenni. Rostálás a perifériákon, autóbuszközlekedés a belvárosban: *a jövő közlekedés jelszava.* A belvárosban az útszinten sínhez kötött közlekedést többé fentartani nem lehet, a perifériákat pedig útszint mentes magas gyorsvasúti közlekedéssel kell ellátni.

— *A négy helyiérdekű vonalat a körforgalmi gyorsvasutig könnyű Beszkárt rendszerré kell átalakítani és a jövő egységes tarifáját a belvárost Autóbuszüzem, a Beszkárttá átalakított helyiérdekű üzem és perifériális gyorsvasúti üzem alapul vétele mellett kell megállapítani.* E tarifa valószínüleg logaritmikus lépcsőzetes görbe ábráját fogja mutatni. A város külterjességét a jövő egységes tarifának olyképen kell majd honorálnia, hogy

ugyanazon szállítási díjtétel mellett

a külvárosok és elővárosok felé nagyobb út legyen megtehető, mint a belvárosban. Kárpótlásul ezért a belváros kizárólag autobuszforgalmat kell hogy kapjon, a külvárosok és elővárosok pedig olcsó átszállási tarifát az autobuszra és a periferiális gyorsvasútra. A gradació valószinűleg a hat filléres alapár többszörösében fog megnyilvánulni. Az egységes tarifa talán hat lépcsőt fog tartalmazni.

— *A zóna-rendszer kiindulási pontja, a Budapest sugárút rendszernek mértani központja, az Apponyi-tér, vagy a Calvin-tér lesz.* Az egyes zónák határa e geometriai központ köré vont körök és a megfelelő sugárutak metszéspontjában fog kialakulni. Igy első zóna a Duna balparti és a Duna jobbparti nagy körút rendszer lesz, a második zóna a Rottenbiller-utca, Fiumei-út, Haller-utca, a harmadik zóna a Hungária-körút, a negyedik zóna a magas körvasút. A magas körvasúton kívül valószínűleg még egy ötödik és egy hatodik zóna létesül, a községesített HÉV vonalak távolsági tarifájának kiindulási pontjaiig. A periferiális gyorsvasút és a Beszkárt átszálló tarifa az 5. és a 6. zónába fog esni. A belvárosi, kizárólag autóbusz tarifa e hat zónával lesz az autóbusz üzemtechnikájának megfelelően kapcsolatba hozandó.

— Ezek a felsorolt tények, amelyeknek geometriai, vagy számtani törvényei vannak, elodázhatók, de ki nem kerülhetők. Ha komolyan akarunk Budapesten egységes közlekedést teremteni, akkor

csak a mértani tudáson felépített és felsorolt tények alapulvételével indulhatunk a kérdés megoldása felé.

Mentől később fogunk azonban hozzá, annál drágábban tudjuk ezt a kérdést megoldani. *Hallatlan hibát követett el a főváros akkor, amikor a Keleti pályaudvar tőszomszédságában felépíttette a Tattersalt.* Ezt a területet centrális helyzeténél fogva arra kellett volna fenntartani, hogy egy új közlekedés megoldásánál *új gócpontot* képviseljen. De eltekintve e szorosan vett közlekedési és tarifális szempontoktól, *a halálsorompó kérdése,* mint ikertestvér elválaszthatatlanul kapcsolódik ebbe a kérdésbe. Enélkül sem a helyes közlekedés, sem az egységes tarifa terve meg nem oldható.

Józan megítéléssel mind a két kérdést meg lehet oldani és akkor a város nagy fejlődést, nagy lendületet és egészséges közlekedést fog kapni.

— Csak a tudatlanok, a hozzá nem értők nem látják be, hogy ha jó közlekedést akarnak Budapesten csinálni, akkor ezeknek a kérdéseknek a megoldásával kell fővárosunkat megszabadítani a mai zavaros közlekedéstől. Az itt elmondottakat különben *a szerdai közgyülésre bejegyzett interpelláció keretében is meg fogom ismételni.*

Nagy riadalom a Teleki-téren a főváros új zsibárus szabályrendelete miatt

A Kereskedelmi és Iparkamara vállalkozott a közvetítésre

A fővárost és az államrendőrséget évek óta foglalkoztatja a Teleki-téri zsibvásár problémája. A viszonyok leromlása hihetetlen mértékben felduzzasztotta a szegények piacát, ahol olyan tömegek verődnek össze, hogy a környező utcák forgalmát is megakadályozzák. A telepet ellepte a kétes existenciák áradata is, ami arra késztette a fővárost, hogy

a rendőrséget rendszeres razziák tartására kérje.

A razziák révén azonban csak a kérdés egyik részét sikerült megoldani, de a kereskedők egymásközötti háborúságát csak az a *szabályrendelet* tudja nyugvópontra hozni, amelyet most készített el a közgazdasági és ipari ügyosztály. A szabályrendelet pontosan felsorolja, hogy milyen árukat szabad árusítani. Az árusok között nagy elkeseredést és megrökönyödést keltett az a rendelkezés, hogy úgynevezett *partiáruval és új holmival* többé nem kereskedhetnek. Az utóbbi időben ugyanis a Teleki-tér bódéiban és csarnokában több volt a silány új holmi, mint az avult, már pedig

a törvény a zsibárus ipart kizárólag régi holmik forgalombahozatalára korlátozza.

A Teleki-téri kereskedők mozgalmat indítottak az intézkedés megváltoztatása iránt. A főváros a probléma áthidalása érdekében a tervezetet átküldte a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához,* hogy azt a különböző érdekképviseletekkel tárgyalja le. A megoldás valószínüleg az lesz, amint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* értesült, hogy a kimondottan új holmik árusítását *meg fogja tiltani* a szabályrendelet, de az úgynevezett „partiáruk" forgalombahozatalát továbbra is megengedi, mert ezek a dolgok kifejezetten hibás, vagy fogyatékos áruk, amit a többi kereskedő amúgysem hozhat forgalomba.

A zsibárusok mindent elkövetnek, hogy a fővárost más belátásra bírják és arra hivatkoznak, hogy

régi árucikk alig kerül ma piacra, nincsenek „uraságoktól levetett" holmik

és így kénytelenek silány minőségű, azonos értékű új dolgokat forgalomba hozni, egyrészt, hogy maguk is megéljenek, másrészt, hogy a kispénzű szegény emberek szükségletét kielégíthessék.

A törvényhatóság tanácsa a közeli hetekben foglalkozik az új zsibárus-szabályrendelettel.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

LOPOS GYULA Budapest, III. Bécsi-út 85. Tel.: 62-5-05
Tornaszerek, iskolapadok, játszóberendezések és bútorok gyára

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

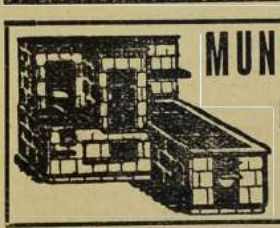
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

ECKMAYER ISTVÁN
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZET, NAPELLENZŐ ÉS REDŐNYGYÁR
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
(ANDRÁSSY-ÚT MELLETT) TELEFON: 22-0-54

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák *Vasszerkezetek* *Vasablakok*
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefon: 41-5-07 *Alapitva 1838-ban*
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly-körút 15

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hitelmentes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Történelmi hivatását a városházán fokozott erővel fogja betölteni az Egységes Községi Polgári Párt

Értekezlet a nagyarányú szervezkedés megindításáról — Kozma Jenő: A tisztviselők előléptetésénél egyedül az érdemesség és a hűség lesz az irányadó

Az *Egységees Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklésével értekezletet tartott, amelyen jelen voltak: *Payr* Hugó, *Ugron* Gábor, *Éber* Antal, *Dési* Géza, *Petracsek* Lajos, *Usetty* Béla, *Scheuer* Róbert országgyülési képviselők, *Glücksthal* Samu, *Papp* József, *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos felsőházi tagok, *Becsey* Antal, *Bárczy* István, *Orova* Zsigmond, *Harrer* Ferenc, *Hatolkay* Kázmér, *Dorner* Gyula, *Gerlóczy* Endre, *Piazza* Győző, *Pintér* Jenő, *Fáy* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Popelka* Izidor, *Sztudinka* Béla, *Árvátfalvi-Nagy* István, vitéz *Barczy-Barczen* Gábor, gróf *Takách-Tolvay* József, *Wellisch* Andor, *Oszoly* Kálmán, *Szabó* Sándor, *Szlávik* Ferenc, *Krivoss* Árpád, *Lédermann* Mór, *Martin* János, *Nagy* Antal, *Petzrik* Jenő, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Csilléry* Béla, *Bayer* Antal, *Bánó* Dezső, *Nagy* Zsigmond kir. tanfelügyelő, vitéz *Lázár* Domokos tábornok bizottsági tagok, *Erősdy* Sándor és *Morvay* Zsigmond ny. főispánok, *Szombathy* Kálmán, *Wéber* Sándor, *Bárány* Károly, *Dárday* Ede, bibithi *Horváth* János, *Róna* Sándor, *Erdey* Henrik, *Némethy* Ferenc, *Fáber* Fülöp, *Tóthfalusy* Aladár, *Benczur* Waldemár, *Gazdy* Jenő, *Rissányi* Ottó, *Dósa* Ottó, *Vágó* Jenő, *Szamek* Emil, *Szentgyörgyi* Elemér, *Bornemisza* Géza, *Horváth* Károly, *Hoór-Tempis* Mór, *Kutassy* Jenő, továbbá számos városi főtisztviselő és a kerületi pártszervezetek vezetői teljes számban.

Az értekezleten mindenekelőtt

Kozma Jenő

beszámolt azokról az eseményekről, amelyek az utóbbi hetekben a városi politikával és a fővárosi pártszervezéssel kapcsolatban a közvéleményt izgalomban tartották. Rámutatott arra, hogy azok a törekvések, amelyek a *Nemzeti Egység Táborának* megszervezésénél az *Egységes Községi Polgári Párton* kívülálló tömegek bekapcsolását célozták, bizonyos félremagyarázásokat idéztek elő.

A zavaró momentumokat azonban teljesen kiküszöbölte Gömbös Gyula miniszterelnök határozott állásfoglalása,

a nyilvánosság számára közzéadott, sajátkezűleg fogalmazott kommünikéje, amely szerint a *miniszterelnök régi elhatározásának megfelelően, a Nemzeti Egység Táborának budapesti megszervezését az Egységes Községi Polgári Párt kipróbált szervezetének igénybevételével akarja kiépíteni.*

Miután a miniszterelnöknek intenciójára ilyenformán a pártra nézve nemcsak várospolitikai, hanem nemzeti jelentőségű feladatokat is ró, *Kozma* Jenő ehhez a munkához

a párt minden egyes tagjának intenzív közreműködését kéri

és bejelenti, hogy ennél a munkánál a felelősséget megosztja az intéző bizottsággal, amely mostantól kezdve permanensen együttmarad.

Payr Hugó

felszólalásában hangoztatta, hogy abban látja a párt *történelmi hivatását*, hogy csak ezzel a táborral lehet a városházán a polgárság uralmát fenntartani.

Árvátfalvi Nagy István örömmel állapította meg, hogy a látszólagos félreértések kiküszöbölődtek. *Wolf* István, *Bánó* Dezső, *Hatolkay* Kázmér, *Piazza* Győző és mások a kerületi szervezetek hűségnyilatkozatait tolmácsolták, majd *Éber* Antal hangoztatta, hogy továbbra is minden erejével elő akarja segíteni a párt politikai irányzatát és törekvéseit.

Az értekezlet egyhangúan tudomásul vette *Kozma* Jenő bejelentéseit, majd spontán lelkesedéssel elhatározta, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnököt táviratban üdvözli. A távirat így hangzik:

Az elnökletem alatt megtartott mai pártértekezlet, amelyen pártunknak bizottsági tagjai és kerületvezetői vettek részt, kitörő lelkesedéssel vette tudomásul azt a bejelentésemet, hogy Nagyméltóságod irányító befolyása mellett a régi szervezeteink kiegészítésével kívánja folytatni a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi kiépítését. Ebben a munkában pártunk minden egyes tagja kitartó hűséggel és lelkesedéssel akarja szolgálni Nagyméltóságod célkitűzését, amelyhez a magyarok Istenének áldását kéri. **Kozma Jenő** *pártelnök.*

A szerdai közgyűlés napirendjének megbeszélése volt még hátra, az értekezlet elhatározta, hogy a betöltésre kerülő árvaszéki elnöki helyre *egyhangúan Csorna Kálmán elnökhelyettest jelöli és a párt tagjai kivétel nélkül Csorna Kálmánra szavaznak.*

Éber Antal

a zárszámadásokkal kapcsolatban arra kérte a pártvezetőséget, hasson oda, hogy a *pénzügyi bizottságot a jövőben intenzívebben foglalkoztassák* és legalább a fontosabb problémákat hozzák a bizottság elé. *Wolf* István azt kérte, hogy a törvényhatósági bizottsági póttagok számára is jelöljenek ki helyet a közgyülési terem karzatán.

*

Az értekezlet után a megjelentek vacsorához ültek, ahol *Becsey* Antal meleg szeretettel köszöntötte a rendkívül nagyszámban megjelent tagokat. Kifejezte a párt örömét, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök, személyes elhatározásából a nagy izgalmat keltő fővárosi pártszervezkedés olyan mederbe terelődött, amely megnyugtatja a párt hatalmas táborát; hisz most már mindenki előtt ismeretes, hogy az utóbbi káoszából a polgári egység gondolatát egy évtized óta szolgáló párt presztizse csorbítatlanul, sőt tekintélyben és erkölcsi súlyban gyarapodva került ki. Köszönet és elismerés illeti ezért a kormányelnököt, pártunk elnökét és vezérkarát. A kormányelnök közismert intencióit a nemzeti egység megteremtéséről szeretettel és lelkesedéssel karolja fel a *Községi Polgári Párt* és ezt az eszmét szolgálja Budapest intelligens polgársága *annak az autonómiának a tiszteletben tartásával, amely éltető erőt ad minden közületnek.* A jövőben a kiépített pártszervezeteknek még nagyobb befolyást kíván biztosítani a párt vezetősége, mint amilyen a multban volt.

Zajos éljenzés és taps köszöntötte *Kozma* Jenőt, amikor szólásra emelkedett és kifejtette, hogy impozánsan megnyilvánult a párt és az elnökség iránt a tagok hűsége és összetartása, amelyet *fokozott mértékben kívánnak a miniszterelnök célkitűzéseinek szolgálatában állítani.* A közeli napok jelentős eseményeket hoznak a párt életében és ezért kérte a nagyszámban megjelenteket, hogy a jövőben is ugyanezt az érdeklődést és meleg szeretetet tanúsítsák a párt és a főváros közügyei iránt, mint ahogy a multban tették. A küszöbön lévő városházi választásokkal kapcsolatban *Kozma* utalt arra, hogy az *előléptetéseknél egyedül az érdemesség és a hűség lesz irányadó* a párt magatartásánál.

Kényszerítő eszközök útján gondoskodjanak a hatóságok a horribilis jégárak leszállításáról

Fantasztikus hasznok kimunkálásával indul a szezónnak a jégkartell

Lassú léptekkel közeledik a nyári meleg, de máris mutatkoznak a *jégellátás* körül a multban is tapasztalt visszásságok. Nincs rend és rendszer a főváros jégellátása terén, amely pedig úgy közegészségügyi, mint gazdasági szempontból megköveteli *a legmesszebbmenő ellenőrzést.*

A nagyfontosságú élelmiszer-ellátással kapcsolatos jégkereskedelmet Budapesten a *Jégárusító Rt.* (kötelékébe öt jéggyár tartozik) és a *Magyar Élelmiszerárusító Rt.* tartja a kezében. Ez a két részvénytársaság jelenti a jégkartelt, amely természetesen minden törekvésében azért harcol, hogy

minél nagyobb hasznot és jövedelmet biztosítson magának.

Amíg a kartel teljes erejével igyekszik biztosítani a maga érvényesülését, addig a *fogyasztóknak nincsen képviseletük,* sőt beleszólásuk sem arra, hogy a kiszolgálás és az áralakulás tekintetében kedvezőbb állapot következzen be. Az árak tekintetében elég utalni arra, hogy a jég mázsájának egységára 1.60 pengő, illetve 2.40 pengő között váltakozik, aszerint, hogy a fogyasztók a telepen, vagy pedig a házhoz szállítva kapják az árut. A nagyjából megejtett kalkulációk azt mutatják, hogy

a jéggyárak általánosságban 50 százalékos haszonnal kalkulálnak

és mert megfelelő verseny nem áll velük szemben, a fogyasztóközönség kiszolgáltatottságában kénytelen megfizetni a mindenkor követelt magas árakat.

A hatóságok nem egyszer akartak már rendet csinálni a jégkereskedelem dzsungeljében, azonban *a különböző és sokszor ellentétes hatósági előírások megakadályozzák a radikális intézkedéseket.* A jégárak alakulásáról bemutattak ugyan számításokat a gyárak és a magas forgalmi árakat azzal indokolták, hogy a gyártási költség túlmagas és így képtelenek áruikat olcsóbban forgalomba hozni. Szakemberek és az árkalkulációkról tájékozottak már többízben rámutattak a drága jégárusítás okára.

A jéggyárak berendezései elavultak és ma is azokkal az eszközökkel termelik a fagyasztott vizet, mint ezelőtt harminc évvel, amikor a mesterséges jéggyártás még gyermekkorát érte.

Azóta évtizedek multak el és a modern technika a legtökéletesebb gépberendezéseket állította elő, amelyek azonban hiányoznak a budapesti gyárak üzemeiből.

Érthető, hogy a jégkartelnak kényelmesebb a mai állapot fenntartása, mert így *nem szükséges investálniuk és fölösleges az eddigi haszonszámítási kulcsot leszállítani.* Velük szemben azonban áll a közönség érdeke és az a követelés, hogy a minőségileg is kifogástalan termékekért *reális árat* kelljen fizetni

A megoldás adva van. A jégkartell az éveken át gyüjtött hatalmas fölöslegeiből térjen át a modern gyártásra és ezzel egyidejüleg az olyan gazdaságos üzemre, amely *lehetővé teszi az olcsóbb egységárakat.* A másik elgondolás keresztülvitele a fővárosra háramlik:

fokozza üzemét a közvágóhídi, a sertésvágóhídi és az élelmiszernagyvásári jéggyáraiban és szálljon harcba a jégkartellel, hogy ezzel is a fogyasztók érdekeit erősítse.

A közüzemeknek elsőrendű kötelességük *az árak nivellálása* és ha a magánkézen lévő jéggyárak vonakodnak a racionalizált termelésre áttérni, úgy a főváros mutasson számukra erőteljes gesztust és *kényszereszközök alkalmazásával vigye keresztül a jégárak leszállítását.* Függetlenül azonban ettől, az *Árelemző Bizottság* számítsa ki a termelési költségeket és olyan ármegállapitást léptessen életbe, amelyik *a közönség számára hozzáférhetővé teszi a mindennapi élet egyik legfontosabb szükségletét.*

Az áruházak élelmiszer-árusításának megfékezése

Az egyenlőtlen verseny megöli a legális kereskedelmet — Lewin úr az üzletvezetés titkáról

Kíméletlen brutalitással dolgoznak a budapesti áruházak az élelmiszerkereskedelem teljes megsemmisitésén. Nincs szünet és megállás: *a divatcikkek, rövidáruk, selymek és posztók forgalmára alakult áruházak napról-napra kiszélesítik élelmiszerárusítási hálózatukat* és nagyobb tőkeerejük birtokában elhódítják a vevőközönséget a kiskereskedők ezreitől. Az áruházak üzletmenete a forgalmasabb és mozgalmasabb, amellyel szemben a kizárólag élelmiszerre támaszkodó legális kiskereskedők a tönk szélére jutottak.

Rossz külföldi példa után indultak az áruházak, amikor üzletágaik sorába az élelmiszerkereskedelmet is besorozták. Hiába hivatkoznak arra, hogy forgalmuk megnövekedett és az eredmény igazol mindent, mert

az áruházak más cikkek révén is megtalálhatják üzleti számításaikat.

A nagy áruházak mohósága, *a Magyar Divatcsarnok, a Corvin és társaik* példátlan étvágya az önálló exisztenciák egész sorát az élettel való küzdelem feladására kényszeritik. A külföld már megtalálta az orvoslás módját és *Németországban* az áruházak és a kiskereskedők tanácskozása meghozta azt az eredményt, hogy *az áruházak önként lemondottak az élelmiszerek forgalombahozataláról.* Május 20-án megszüntették a kenyér- és péksütemény árusitását, május 26-ig beszüntetik a hús és a felvágottak eladását, *július 1-én pedig végérvényesen megszüntetik az összes élelmiszerek árusitását.*

Az egyezményt a kiskereskedelem erélyes fellépése és a kormány közbelépése hozta létre

és ezzel sikerült megmenteni ott is a legális kereskedelem számtalan munkását.

A külföldi példa tehát új formában itt áll előttünk. Nekünk nem ideálunk semmiféle vonatkozásban az újstilü német rendszer, de ebben az esetben igazat adunk annak az erélynek, amely a hitleri birodalomban ezen az elsőrendü poszton rendet teremtett. A nyári élelmiszerárusítás a nagyobb forgalom beköszöntője és ezért

még mindig nem késő,

hogy a kormány a legenergikusabban érvényesítse akaratát a kiskereskedők megmentése érdekében.

*

Kacagni való a következő mulatságos eset. Kezünkbe került egy könyv, amelynek a címe: *Miként vezessem az üzletemet?* Ezt a könyvet *Freihof* Erich, a *Corvin* áruház *német* igazgatója követte el (Berlinből hazatanácsolják a magyarokat, itt a német ritterek a jómód unalmában litteratúrával foglalkoznak!) és ehhez a könyvhöz az előszót *Lewin* Miksa, a Corvin elnöke írta. Miként vezessem az üzletemet?... Erre *Lewin* úr a közelmultban gyakorlati példával szolgált. *Áruházában bevezette az élelmiszerkereskedést,* hogy így százával tönkretegye azokat az élemiszerkereskedőket, akik hangyaszorgalmukkal évtizedek óta az áruház körzetében keresték sovány, de biztos kenyerüket. *Lewin* úr mentalitása szerint így kell az üzletet vezetni.

Junius végén megnyilnak a Rudasfürdő területén feltárt források ivócsarnokai

Az egyesített gyógyfürdők új igazgatóságának munkaprogramja

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter leiratban értesítette a főváros vezetőségét, hogy a gyógyfürdők és gyógyforrások *egyesítésére* vonatkozó határozathoz hozzájárul. A kormányleirat pénteken érkezett meg a városházára, úgyhogy az új igazgatóság sürgős megalakításának most már semmi akadálya sincs. Az egyesített gyógyfürdők és gyógyforrások új igazgatóságát a törvényhatósági tanács valószínűleg már legközelebbi ülésén megválasztja és még a nyár előtt formálisan is megalakítják az új igazgatóságot, amelyre a megoldandó fontos és sürgős feladatok egész sora várakozik.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött az új igazgatóság megalakulása iránt s a következő választ kapta:

— Kívánatos, hogy a tagok kiválasztásában lehetőleg százszázalékosan *a rátermettség és a szakismeret érvényesüljön*. A közgyűlés határozata szerint az adminisztráció egyesítése már megtörtént és az egyesített igazgatóságnak is összesen *csak hét tagja* lesz. Az új igazgatóság első feladata az egyesített fürdők, gyógyforrások *szervezési szabályzatának* elkészítése. A tervezet tulajdonképpen már készen van, de a végleges megszövegezés az igazgatóság feladata.

— Fontos és sürgős *a távfűtés megoldása is*. A Rudas-fürdő gőzellátása nem tűr halasztást, mert az új források megnyitása után a gyógyudvar közepén nem maradhat az omladozó és füstokádó kazánház. Összefügg ez a kérdés a Tabán rendezésével, mert az új Tabán kapuja a Rudas-fürdő területéről nyílik. A szakemberek egyébként megállapították, hogy a felmerült tervek szerint a Rudasban

villany, vagy gázfűtést bevezetni nem szabad, mert ez a megoldás üzemdrágítást okozna.

Ha a távfűtés megépítését a főváros vezetősége néhány héten belül nem rendeli el, kifogyunk az időből. Pénzügyi akadály nincs, mert a költségvetés magában foglalja a szükséges fedezetet.

— Az új igazgatóságra vár a *Rudas-fürdő átépítésének megvalósítása* is. Egyre-másra hangzanak el felszólalások az autonómia különböző fórumai előtt, hogy egyes osztályok elavultak és nem elégítik ki a modern higienia követelményeit. Ez némiképpen megfelel a valóságnak, de tény az is, hogy a Rudas-fürdő a legértékesebb, leghatásosabb és tradíciókban a leggazdagabb valamennyi gyógyfürdőnk között. *Meg kell oldani a kérdést az ujonnan feltárt források kedvéért is, amelyeknek meglepő gyógyértékeit nemcsak hazai, hanem külföldi tudósok is megállapították.* A közeli napokban az Országos Közegészségügyi Tanácstól leérkezik

az új kénes és rádiumos források gyógyvíz engedélye is.

Azonkívül a Hungária ivócsarnok átalakítási és bővítési munkáit vállalatba adták és megkezdődött a kertészeti rendezés is. Az új források és az ivócsarnok ünnepélyes megnyitását *június végére* tervezik.

log sincs messzebb tizenöt-húsz percnél a köztemető villamos végállomástól, érinti egyik környékbeli autóbuszvonal, másrészt pedig tárgyalásokat kezdtünk az államvasutakkal, hogy vagy

a hatvani, vagy a szolnoki vonalon megállóhelyet létesítsenek a telep szomszédságában levő őrháznál.

Igéretet is kaptunk arra, hogy naponta legalább két-két vonatot reggel és este, úgy kifelé, mint befelé megállítanak a telep lakói számára.

*

Elmondotta *Liber* alpolgármester azt is, hogy esetleg már az ősszel megépítik a telep másik felét. Eredetileg száznál több házat terveztek és erre a fedezet rendelkezésre áll, mert a MABI-tól kölcsönvett egymillió pengőnek csak alig a felét emésztette fel az eddigi építkezés.

Még ebben az évben megépül a városszéli telep második része

Rengeteg a jelentkező — Vasuti állomást kap a telep

A Külső Jászberényi-út mentén befejezéshez közeledik a fővárosi kislakásos és kiskertes telep építkezése. Mind az ötvennégy ház tető alatt áll és csak itt-ott dolgoznak még a bádogosok, az ablakosok és a különböző iparosok. A középítési ügyosztály úgy tervezte, hogy május közepére beköltözhet a 108 család, de az esős időjárás kissé késleltette a munkát. Most azonban a munkálatok befejeződtek. Szombaton délben jelentették *Liber* Endre alpolgármesternek, hogy a városszéli telep *lakhatási engedélyét* kikérték az illetékes X. kerületi elöljáróságtól. Az elöljáróság mérnökei a legközelebbi napokban tartják meg az előírt hatósági szemlét és még e héten kiadják a lakhatási engedélyt. Az épületek néhány nap alatt teljesen kiszáradnak, mert a falak üreges téglából épültek.

A városszéli telep beköltözésének programmja és az intézmény esetleges további fejlesztése iránt

Liber Endre alpolgármesternél

érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A városszéli telep lakóit június első napjaiban minden valószínűség szerint beköltöztetjük, minden ünnepélyes felavatás, vagy más hasonló hivatalos aktus nélkül. A lakók elhelyezkedése után bemutatjuk ezt a mintának szánt és kísérletképpen létesített telepet nemcsak a törvényhatósági bizottság érdeklődő tagjainak, hanem a kormánynak is.

— A telep lakóit, annak ellenére, hogy a döntő szempont természetesen mindig a szociális helyzet és a reászorultság, a legnagyobb gonddal válogatja ki a sokszáz pályázó közül a szociálpolitikai ügyosztály és mérlegeli azt is, hogy

az illetőben megvan-e a hajlandóság arra, hogy a nekik juttatott földet okszerűen megműveljék és portájukon törpegazdaságot létesítsenek.

A főváros ugyanis nem egyszerű szükséglakást nyujt, hanem exisztenciát akar biztosítani azoknak, akiket odatelepít. Éppen ezért a beköltözőknek kötelezvényt kell aláírni, hogy a főváros irányítása és útmutatása szerint *berendezkednek konyhakerti művelésre, baromfi-, esetleg kecske-, vagy sertéstartásra.* A főváros lépéseket tett olyirányban, hogy a telepesek ennek a munkának a megindításához segítséget is kapjanak és van olyan elgondolás is, hogy igen olcsó áron, baromfit, vagy házinyulat kapnak az egyes családok. Valószínű, hogy a kerteket gyümölcsfacsemetékkel is hasznosítjuk.

— Ami a közlekedést illeti, itt abból indulok ki, hogy a telep lakóinak élete úgy fog alakulni, hogy *nem lesz szükség a városba való naponkénti beutazásra.* Egyébként a telep gya-

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ. BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Zsigmondy Béla Részvénytársaság híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat. Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 ✱ Telefon: 68-0-20

PROCZELLER BÁLINT kövező, útépítő és burkoló vállalkozó BUDAPEST Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

PÉRY DEZSŐ OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2. Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc okl. mérnök, kövezőmester Budapest, I., Menkina János-utca 17 Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

SCHÄFFER KÁROLY OKLEVELES MÉRNÖK Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA OBENDORFER József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18. Rudolf Budapest, I., Győri-út 18. Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Ifj. Halász Hubert építési vállalkozó Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50 Vasszádfal kölcsönzés

ÁMON ANTAL ÉS FIAI KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Kiss Jenő okleveles mérnök, építési vállalkozó Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám Telefon: 150-81

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T. Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Alapítva: 1892 Első Magy. Müdomborító és Papírdíszmügyár FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T. Mindenfajta doboztömeggyártás Szép árút legolcsóbb áron szállítunk! Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

VÁRADI MIKLÓS műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14. (Saját ház.) A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86. GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Csepel mellett épül meg Budapest modern légipályaudvara

Mátyásföld teljesen alkalmatlan a forgalom lebonyolítására

Az amsterdam—bataviai transkontinentális repülőjárat első gépe, a hollandi légiomnibusz fogadásakor újból bebizonyosodott, hogy a *mátyásföldi repülőtér nem alkalmas többé az egyre inkább fejlődő repülőforgalom lebonyolítására* és még kevésbé méltó a magyar főváros jóhíréhez. *Sipőcz* Jenő polgármester már a mult esztendőben értekezletre hívta össze a különböző szakembereket, a törvényhatósági bizottsági közlekedési kérdésekkel foglalkozó tagjait és a kormány képviselőit, hogy megbeszéljék *az új repülőtér* problémáit. A tanácskozáson igen sok érdekes megoldási lehetőség és ötlet merült fel, a tárgyalásokat azonban különböző okokból nem folytatták és a repülőtér dolgában nem történt újabb lépés. Az a körülmény, hogy

a nemzetközi légiforgalomban egyre nagyobbodik a budapesti légiállomás jelentősége,

újra aktuálissá tette a budapesti repülőpályaudvar problémáját.

Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint a *közeli hetekben* újabb nagyfontosságú tanácskozás lesz a főváros és a kereskedelmi minisztérium, valamint a Légügyi Hivatal és az egyes vállalatok képviselőinek részvételével, amelyeken *döntő jelentőségű fordulat várható.*

Az új budapesti légi pályaudvar dolgában felkerestük

Scheuer Róbert
országgyülési képviselő,

törvényhatósági tanácstagot, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ahhoz, hogy Budapest erőteljesebben bekapcsolódjék a nemzetközi légiforgalomba, feltétlenül szükség van a mostaninál sokkal közelebb fekvő és modernül kiépített repülőtérre. Szakemberek már meg is találták a megfelelő terepet.

Az új repülőtér céljára legalkalmasabb hely Csepel szigetén kínálkozik,

amelynek egyik különös előnye, hogy *közvetlen a Duna mellett fekszik és így alkalmas lenne hidroplánok indítására és leszállására is.*

— Feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a székesfőváros még áldozatok árán is minél előbb kiépítse az *új légipályaudvart*, mert egy metropólis megfelelő repülőtér nélkül ma már úgy fest, mintha ötven év előtt nem lett volna vasúti pályaudvara. A mátyásföldi repülőtérről mindenki tudja és legelsősorban tudják azok, akik repüléssel és légiforgalommal foglalkoznak, hogy a *mostani megoldás tarthatatlan.* Nemcsak arról van szó, hogy az állomásépület primitív barakjánál különb pályaudvarokat építettek a legelhagyatottabb balkáni és keleti városok is, de technikailag is elégtelenek a berendezések. Az adminisztrációs épület is szűkre szabott,

semmi sem biztosítja az utasok kényelmét, nincs megfelelő berendezés a repülőgépekkel utazó és nálunk éjszakázó pilóták és mechanikusok elhelyezésére,

akiknek megfelelő hálószobák, fürdők kellenének. Most, hogy Budapestet érintik a távoli világrészek között közlekedő légivonal gépei is, különösen érezni ezeket a hiányosságokat, mert a gépek Budapesten megszakítják az utat, itt töltik az éjszakát és csak másnap reggel indulnak tovább. Kicsi a gépek indítására és érkezésére szolgáló *egyetlen betonnégyszög*, az úgynevezet starthely, elégtelenek a hangárok, gondoskodni kell megfelelő műhelyekről is.

— A kormánykörök a legnagyobb érdeklődéssel és jóindulattal várnak a fővárostól minden olyan kezdeményezést, ami az új légipályaudvar megvalósítását célozza. Miután a főváros vezetőségéből sem hiányzik a megértés, azt hiszem, hogy már

a közeljövőben döntő fordulat történik ebben a kérdésben.

— A mátyástéri repülőtér annyira nem megfelelő, hogy ott a hiányokat *ideiglenesen sem érdemes pótolni.* Viszont lehetetlen állapot az is, hogy a repülőtér a főváros közigazgatási határán kívül, idegen közigazgatás alatt legyen, közvetlen budapesti telefonösszeköttetés és minden egyéb elsőrendű szükséglet kielégítése nélkül.

a fix fizetést nélkülöző soffőrök kizárólag a közönség borravalóira vannak utalva.

A soffőrök nincstelensége és a vállalat tulajdonosainak példátlan meggazdagodása között feltétlenül összefüggés áll fenn, amit legjobban bizonyít, hogy *Haltenberger* Samu egymillió pengő bevallott vagyona után ötvenezer pengő jövedelmi adót fizet a kincstárnak. *Káldi* Jenő hasonlóan mammutvagyont tudhat a magáénak és szintén tekintélyes adókötelezettséget kénytelen vállalni.

A vezérigazgatói és főrészvényesi fizetések, jutalékok és részesedések ugyancsak hiányoznak a mérlegből,

amelyik iskolapéldája annak, hogy miképpen lehet profitáló vállalkozásból deficites és vérszegény üzemet bemutatni.

Halvaszületett idea: reklámhirdetések a szürketaxikban

A taxifuvarozás jövedelmezőségének visszaesése úgy látszik a legfantasztikusabb bevételi lehetőségek felé tereli *Haltenberger* Samu figyelmét. Nem kevesebbet akar, mint hogy a szürketaxik belsejében *hirdetéseket függesszenek ki* és ezzel az üzletággal pótolja az elmaradó fuvarozási bevételeket.

A városházán az elmult napokban megjelent egy *Lovass* nevű mérnök-vállalkozó, aki a Márta-vállalatra való hivatkozással engedélyt kért, hogy a szürketaxik belsejében hirdetési táblákat alkalmazhasson. Az ügy azért tartozik a főváros vezetőségének elbírálása alá, mert

a gépjármű-közlekedésről intézkedő szabályrendelet világosan kimondja, hogy a taxikban hirdetések alkalmazása tilos.

Ennek a rendelkezésnek a mellőzését kívánja a *Haltenberger—Káldi* érdekeltség, nyilvánvalóan, azért, mert a vállalkozó tekintélyes bérösszeget kínál a hirdetési üzletért.

Nem kétséges, hogy a *városházán elutasítják az ilyenirányú próbálkozást.* Elképzelhetetlen ugyanis, hogy a taxiban utazók valóságos reklám-ballasztba legyenek begöngyölítve.

A taxi belseje nem arra való, hogy ott a halászlétől kezdve a mosószappanig a reklámok özöne ordítson

csak azért, hogy a Marta-vállalat ezzel az egzótikus ötlettel nagy haszonhoz jusson. De képtelenség megvalósítani ezt a halvaszületett ideát azért is, mert *Budapest területén a hirdetési monopólium a székesfőváros hirdetővállalatáé*, amely bizonyára a legélesebben tiltakozna az ellen, hogy magánvállalkozás kisajátítsa a reklámozásnak ezt a módját.

Nem tudjuk, hogy a vállalkozó és *Haltenberger* Samu vezérigazgató között a tárgyalások milyen stádiumban vannak, azonban már most figyelmeztetjük a jószándékú kezdeményezőt, hogy

kár a nehéz tanácskozásokat továbbfolytatni

és az alkudozásokat a kenyértörésig vinni, *mert az autótaxi-reklámból sohasem lesz valóság.*

Útban a filléres taxitarifa

A főváros készséggel hozzájárul a drága viteldíjak leszállításához — A szürketaxi mérlegkészítésének művészete — Reklámtáblák a kocsik belsejében

Váratlanul gyors visszhangja támadt a *Fővárosi Hirlap* részéről hangoztatott annak a kívánságnak, hogy a *taxivállalatok sürgősen gondoskodjanak a viteldíjak leszállításáról.* Tagadhatatlan ugyanis, hogy a budapesti taxifuvarozás elviselhetetlenül drága és ez a magyarázata annak, hogy a közönség óvakodik ettől a horribilis kiadástól és inkább igénybeveszi az autobuszt, amely a taxihoz viszonyítva filléres árakon röpíti az utazás célpontjához. A magas viteldíjnak a fenntartása *elsősorban a Marta-vállalat érdeke*, amelyik a különös kedvezésből kapott jobb állomáshelyek révén valahogyan mégis megtalálja számításait, míg *az egyéni fuvarozást űző kéktaxisok a megélhetésükhöz szükséges szerény minimumot sem tudják megkeresni.*

Indokolt tehát a kéktaxisoknak a mozgalma, amelyik most azt kívánja, hogy

a főváros feltétlenül rendeljen el tarifamérséklést.

Kimutatásokkal igazolják, hogy a 65 filléres alapdíj és a kitaxinál 20, a nagy kocsiknál 25 fillér 300 méteres díj ma már nem alkalmazható és mindinkább tért hódít a *Fővárosi Hirlap*-nak az az ötlete, hogy a *kisszakaszt* a taxiknál is léptessék életbe. A kéktaxisoknak az a tervük, hogy az első ötszáz méter után

30—40 fillér legyen az alapdíj,

míg a további 300 méterek 20—20 fillérrel terhelnék az utast. Eddig száz kéktaxis csatlakozott a mozgalomhoz és a közeljövőben nagygyülésen tárgyalják le a részleteket, hogy azután a főváros hozzájárulását is megszerezzék.

A főváros álláspontjáról

illetékes helyen

a következő felvilágositást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Vitán felül áll, hogy a taxi tarifája nem tartott lépést a villamosok olcsóbbítási törekvésével és így jogosult a megindított mozgalom. A főváros vezetősége minden alkalommal elzárkózott a tarifadijak drágítása elől és legutóbb is egyhangulag utasította vissza a pótdíjak bevezetését.

Ha a fuvarozók megtalálják számításaikat az általuk kontemplált alapdíjak mellett, úgy természetesen a főváros készséggel megadja beleegyezését,

ez azonban csak úgy vihető keresztül, ha az összes vállalatok megegyeznek a tarifamérséklésben. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az olcsóbbítás a forgalom növekedését hozza és ha győz a jobb belátás az egész fronton, úgy *a lemérsékelt taxi-viteldíjszabás rövidesen életbeléphet.*

Művészi mérlegkészítés

A mérlegkészítés technikájának nagyszerű bizonyítványát mutatja a *Budapesti Automobil Közlekedési R. T.* nevet viselő szürketaxi-vállalat legutóbb elkészített üzleteredménye.

Legynagyobb meglepetésre 23.179 pengő veszteséget mutatnak ki,

hogy ezzel is ország-világ elé tárják a taxivállalatok szomorú sorsát. Ez a deficites végösszeg azért is feltűnő, mert 1930-ban 264.264 pengő, 1931-ben pedig 52.147 pengő *nyereséget* mutatott a mérleg, tehát elképzelhetetlen, hogy *ilyen rövid idő alatt katasztrofális forgalomvisszaesés következett volna be.* Az ilyen mérleget nem lehet komolyan venni, mert köztudomású, hogy a szürketaxi-vállalat állandóan beállítja mérlegébe *az amortizációs törlesztések tételét*, holott minden gyerek tudja, hogy

ezek a békebeli rokkant járművek már régen amortizálódtak.

Vicces tétele a mérlegnek az a 600 ezer pengő, amelyet „adósok" cimén állitottak be, mert ebből arra lehet következtetni, hogy a *szürketaxi hitelbe is végez fuvarozási műveleteket.* Ugy látszik, *minden eszközt megragadott a Káldi—Haltenberger együttes arra, hogy nemzeti gyászt provokáljon a vállalat veszteséges üzlete miatt.* De nem utolsó sorban a kincstár elé teregetik ezt a nagy művészettel megszerkesztett bilancot, mert a nagyétkű taxőrgrófok fizetni nem igen szeretnek, adót legkevésbé.

Nem szól a mérleg a *személyi fizetésekről*, pedig ez érdekesen elárulná, hogy

Leukoplast
magyar gyártmány

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

60. M. Kir. Államisorsjáték!!!
17.000 nyeremény 250.000 aranypengő értékben
Főnyeremény 40.000 aranypengő
Nyeremények:
20.000.— ar. pengő
10.000.— ar. pengő
2-szer 5.000.— ar. pengő
4-szer 2.500.— ar. pengő
6-szor 2.000.— ar. pengő
10-szer 1.000.— ar. pengő
és még több nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki.
Huzás junius hó 8-án.
Sorsjegyárak:
Egész 3 ar. P Fél 1.50 ar. P
Kapható minden főárusítónál, bankban, sorsjegyárusítónál és dohánytözsdében. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesíti a m. kir. Pénzügyigazgatóság, Bpest, V., Szalay-u. 10

Gazdasági Értesítő

Mi az oka a magyar biztosítási üzlet válságos helyzetének?

Egyes társaságok sulyos kritikát kiváltó üzletvezetése teremti meg a felek bizalmatlanságát

Néhány mérleg már megjelent a biztosító intézetek 1932. évi üzleti erdményeiről, amelyekből megállapítható, hogy az elemi üzletben átlag mintegy 15%, az életüzletben átlag mintegy 25% díjkiesés fog idén mutatkozni. Ezek a számok korántsem tüntetik fel a biztosítási üzlet visszafejlődésének teljes mértékét, mert a mérlegekben lényegesen megszaporodott

díjkinnlevőségek igen jelentékeny kétes követelést rejtenek magukban,

ezenfelül az életágazatban mérlegszerűen elszámolt saját kötvényekre adott kölcsönök csaknem 80% erejéig további stornot jelentenek úgy, hogy végeredményben megbízható szakbecslés szerint *az elemi üzlet 30%-kal, az életüzlet 50%-kal csökkent a mult esztendőben.*

Ez a kétségtelenül kedvezőtlen, sőt válságos helyzet olyan okokra vezethető vissza, amelyeket az általános gazdasági válsággal egyáltalán nem lehet magyarázni, *sokkal inkább egyes biztosító társaságok súlyos kritikát kiváltó üzletvezetésével.* Ez a helytelen üzletvezetés befolyásolta rendkívül kedvezőtlenül a mult évben az egész biztosítási piacot és természetesen súlyos károkat okozott azoknak a szolíd társaságoknak is, amelyek egyébként mindent elkövetnének, hogy ügyfeleiket a legteljesebb mértékben kielégítsék.

Midőn háború után a *Biztosító Intézetek Országos Szövetsége* megalakult, ettől a szövetségtől szakemberek a biztosítási intézmény újjászületését várták. Ezzel szemben — amint az előző cikkeinkben már kifejtettük —

a BIOSz égisze alatt a biztosítási intézmény teljes dekadenciája következett be.

A szép elgondolások megvalósítása helyett a BIOSz egy érdek-klikk trezorjává vált és ez a néhány személyből álló társaság *Gergely* Tódor és *Kutasi* Elemér vezetése mellett rövid idő alatt a szövetséget teljesen kisajátította egy-két inézetnek, vagy *még inkább néhány személynek.*

Kétségtelen az is, hogy a biztosító társaságok a legnagyobb mértékben elégedetlenek a BIOSz működésével, de be kell látniok, hogy saját maguknak köszönhetik azt, hogy

a BIOSz esztendők folyamán teljesen a fejükre nőtt.

Ma azután már az a helyzet, hogy a BIOSz erején minden támadás megtörik és a biztosító vállalatok egy része hiába próbálkozik a BIOSz szétrobbantásával. Kénytelenek tűrni, hogy a BIOSz hatalmi szóval intézzen olyan ügyeket és oktrojálja rájuk olyan kérdésekben véleményét, amelyek tulajdonképpen minden biztosító intézet magánügyei lennének.

Az utóbbi időben csaknem minden sajtóorgánum foglalkozott a biztosítási perek feltűnő szaporodásával. Egyes esetekben az *Anker, Adriai* és *Duna* biztosító társaságok furcsa pereinek ismertetése a közönség széles körében súlyos kritikát váltott ki. Nem csoda ezekután, hogy

a biztosított felek a kötvény birtokában egyáltalán nem érzik magukat biztosítottaknak,

sőt azt a következtetést kell levonniok, hogy *a drága biztosítási díjért nem biztonságot, hanem kellemetlen pereket vásároltak.*

Főként az életbiztosítási kötvénytulajdonosoknál tapasztalható utóbbi időkben erős nyugtalanság,

amikor tömeges perekről olvasnak olyan esetekben, amidőn *özvegyek és kiskorú gyermekek kénytelenek évekig tartó pereket indítani a biztosítók ellen.*

A biztosított felek aggodalma természetesen visszafejleszti az üzletet és ezt a vállalatok is jól tudják. Éppen ezért egyes társaságok az utóbbi időben nem is az évtizedek óta bevezetett biztosítási fajták fejlesztésére törekszenek, hanem új biztosítási ágazatok bevezetésével próbálják díjbevételeik csökkenését ellensúlyozni olyan területekről, amelyeken az új biztosítási ág panaszra és bizalmatlanságra okot még nem szolgáltatott. Így például az *Angol Elemi és a Phönix esőbiztosítást, a Pénzintézetek Országos Biztosítója rádióbiztosítást, a Magyar-Francia családbiztosítást, az Anglo Danubian Lloyd betegségbiztosítást, több társaság pedig apró temetkezési biztosítást vezetett be.* Ezek az új ágak a bevezetés első idejében valahogyan megindultak, de már az első károk után, illetve a károk kifizetésének megtagadása folytán itt is megnyilvánult az üzlet visszafejlődése. Főleg a nagyhangon beharangozott betegségbiztosításnál látható ez.

Az Anglo Danubian Lloyd ahelyett, hogy az új üzletágat szolíd feltételekkel próbálta volna bevezetni, olyan biztosítási kondiciókat állított fel, hogy a felek lassanként tisztába jöttek az új biztosítás értéktelenségével,

tartózkodóvá váltak és így ezt a legújabb akciót is megbukottnak kell tekinteni.

A biztosítási ügyek szakbírái alig győzik elvégezni a napról-napra növekvő munkát. A peres anyag mind nagyobb lesz, és ennek egyik oka az is, hogy a biztosítási szerződés feltételei oly szövevényesek, hogy még szakemberek is alig ismerik ki magukat benne. A nagyközönség természetesen nem lehet minden perről informálva, de egy-egy nagyobb per, akár a magasabb biztosítási összeg, akár a benne szereplő személy miatt napvilágra kerül és az ilyen esetek súlyos károkat okoznak a szakmának. Szinte beidegződött már a közönségbe a hit, hogy a biztosítók egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen fizetnek kár esetén. *Legutóbb Bessenyei Zénó, a képviselőház alelnöke panaszolta el a sajtóban, hogy bár évtizedek óta fizeti a drága biztosítási díjakat, most, hogy lakásán nagy betörés történt, kitűnt, hogy bútorainak és értéktárgyainak nagyrésze nincsen biztosítva.* Ez pedig csak egy eset a sok közül. Ezer és ezer biztosított fél abban a meggyőződésben fizeti a díjakat, hogy megfelelően biztosítva van. Elképzelhető, milyen hatást váltanak ki a közönség körében a csalódások. A biztosított felek teljes és őszinte felvilágosítása inkább érdeke lenne a biztosítóknak és a magasabb díjat is szívesen megfizetnék, ha minden kétséget kizáróan biztonságban érezhetnék magukat.

Ilyen és még sokszáz más hasonló feladatot kellene a BIOSz-nak, mint egyetlen érdekképviseletnek megoldania, ahelyett, hogy a vezetők magas trónon ülve, a felek és a biztosító társaságok rovására használják ki hatalmukat. A komoly biztosító intézeteknek lenne legnagyobb érdeke a BIOSz teljes átszervezése, mert ha ez rövidesen nem történik meg, akkor *az üzlet teljes összezsugorodásával elpusztul ugyan a biztosítási intézmény legnagyobb ellensége: a BIOSz, de vele együtt elpusztulnak a társaságok is.*

Uj rend a városi biztosításoknál

A Községi Takarék kezébe fut össze minden fővárosi biztosítás

A főváros vezetősége már évekkel ezelőtt új alapokra akarta helyezni a főváros tulajdonában levő *ingatlanok és egyéb értékek biztosítását.* Annakidején arról volt szó, hogy a főváros önbiztosítási rendszerre tér át, később ezt a megoldást félretették és 1929 decemberében, az akkori tanács úgy intézkedett, hogy a fővárosi ingatlanokat és ingóságokat további hat esztendőre, vagyis *1935 december 31-éig* újból az egyes magánintézeteknél kell biztosítani. A biztosítással kapcsolatos tennivalók elvégzésével a főváros vezetősége a gazdasági hivatalt bízta meg. A gazdasági hivatal mostanáig a biztosítások dolgában közvetlenül az egyes intézetekkel érintkezett és a díjtételek beszedése is közvetlenül történt. A polgármester most *az eddigi eljárást megváltoztatta és a fővárosi biztosítások intézését új alapokra fektette.*

A fővárosi biztosítások reformjáról

illetékes helyen

a következőket mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármester a pénzügyi és a városgazdasági ügyosztályok közös javaslatára változtatta meg az eddigi gyakorlatot. Utasította a gazdasági hivatalt, hogy az egyes fővárosi hivatalok, intézmények részéről hozzáérkező *új* biztosítási ügyeket a jövőben

ne közvetlenül az egyes biztosítóintézetekkel tárgyalja le, hanem a Községi Takarékpénztár biztosítási osztálya útján.

Amennyiben az egyes esetek valamely régebben kötött biztosítás folyományai, úgy a *Községi Takarék biztosítási osztálya* egyszerűen leadminisztrálja az ügyet, ha pedig olyan biztosításról van szó, amely az alapszerződéstől eltér, nem a szokásban levő ágazatra és feltételekre vonatkozik, ilyen esetekben *a Községi Takarék az egyes intézetektől ajánlatokat kér.* Ezeket az ajánlatokat azután megfelelő javaslat kíséretében visszaküldi a gazdasági hivatalhoz, illetve az ügyosztályhoz.

— A biztosítási ügyek intézése egyébként változatlanul továbbra is a Gazdasági Hivatal kezében marad, de *a tényleges lebonyolítás a Községi Takarékpénztár hatáskörébe megy át.* A polgármester egyébként e napokban utasította *az összes fővárosi üzemek igazgatóságait is,* hogy minden érvényben levő biztosításukról, azok értékéről, lejárati idejéről, a Községi Takarékpénztár biztosítási osztályának *14 napon belül* küldjenek pontos és részletes kimutatást.

Az időközben szükségessé váló új biztosításokat az üzemeknél szintén a Községi Takarékpénztár biztosítási osztálya útján kell ezentúl lebonyolítani

és nem az egyes üzemek tárgyalnak a biztosító intézetekkel. A biztosítási szerződést azonban ezentúl is az üzemek igazgatóságai kötik meg.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött aziránt is, hogy ez az intézkedés *összefüggésben van-e az önbiztosítás* korábbi tervével, mire a következő választ kapta:

— Semmi egyébről nincs szó, minthogy a főváros tulajdonában levő értékek biztosítása *egyöntetűen és szakszerűen történjék.* Mivel ennek a teendőnek az elvégzésére van egy hozzáértő, kipróbált apparátusunk, a Községi Takarék biztosítási osztálya, ezért a főváros vezetősége *rábízta az ügyletek lebonyolítását.* A diszpozició joga, amint a rendeletből kiderül, továbbra is az egyes ügyosztályok, intézmények, illetve üzemek vezetőinek kezében marad.

Fabinyi miniszter a divatipari kontárok ellen. A *Nőiruhakészítők Országos Szövetsége divatipari vacsorát* rendezett, amelyen megjelent *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter is *Fritz* Géza és *Halla* Aurél miniszteri tanácsosok kíséretében. Résztvett a vacsorán *Payr* Hugó, *Usetty* Béla, *Scheuer* Róbert és *Magyar* Pál képviselők is. *Girardi* Tibor köszöntötte *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi minisztert és tájékoztatták a divatiparok helyzete, valamint kívánságai felől. *Fabinyi* Tihamér miniszteri válaszában arról szólott, hogy ezekben a nehéz időkben optimizmusra van szüksége a gazdasági életnek. *A minisztérium a szakma sérelmeit orvosolni fogja és különösen leküzdi a kontárságot.* Nehezen tavaszodik, — fejezte be szavait a miniszter — de mégis megállapítható, hogy a gazdasági életben már jelentkeznek a javulás jelei. Beszéltek még *Payr* Hugó, *Magyar* Pál és *Moor* Jenő.

Négymillió pengőt költött a fővárosban a nemzetközi vásár idegenforgalma. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ülésén *Éber* Antal dr. elnök beszámolt az idei nemzetközi vásár nagy sikeréről, bejelentve, hogy a kamara ezt az intézményt a jövőre is fenn akarja tartani. *Gundel* Károly az idegenforgalmi iparok nevében köszönetet mondott a kamarának és a vásár vezetőségének a vásár megrendezéséért, felemlítve, hogy a vásár jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy 66 ezer vidéki látogatója a 10 nap alatt négymillió pengőt költött a fővárosban. *Füredy* Lajos azért mondott köszönetet, hogy a vásáron helyet biztosítottak a kis- és kézműiparosoknak is.

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITŰNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (áthengerlő- és útgyalú-) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — TEUDLOFF-DITTRICH-féle armatúrák, szivattyúk stb. — Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik. — Jobbágy-féle szab. folytonégő kályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb.) a legjobban használhatók. Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KER., KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 46-0-29

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szerdai közgyülés. A törvényhatósági bizottság közel kéthónapos szünet után szerdán közgyűlést tart. A napirenden több nagyfontosságú kérdés szerepel. Ezek között a legelső a *múlt évi zárszámadás* és vele kapcsolatban a főváros pénzügyi helyzetének megvitatása. Tárgyalják még a *kerületi választmányok szabályrendelet-módosítását*, a száz *gyakornoki állás* szabályrendeletének átdolgozását, a villamosokon való *dohányzási tilalom eltörlését*, a községi iskolák *tandíjszabályzatának* újabb megállapítását, az *új kórházi orvosi státust*, a kórházak gazdasági, lelkészi, ápolói, altiszti és munkáslétszámának megállapítását. Most kerül a közgyűlés elé *az üzemi műhelyek felülvizsgálásáról* készített jelentés és az *Ipari Munkaszervező Intézet* alapításában való részvétel kérdése is. A tanács már foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy döntött, hogy a főváros a munkaalkalmak teremtésére hivatott intézmény alapításában 2,250.000 pengővel vesz részt, s ennek ellenében legalább hatmillió pengő készpénzhitelt kap, amit a főváros a Tabán újjáépítéséhez vesz igénybe. További munkaalkalmakat jelent a főváros számára az, hogy az intézmény útján a Beszkárt sok új villamos- és autobusz-motort fog megrendelni. A szerdai közgyülésen választják meg az *új árvaszéki elnököt* és *Platthy* György helyére a törvényhatósági bizottság új örökös tagját. Ugyancsak ezen a közgyülésen töltik be a szakbizottságban megüresedett helyeket is, többek között *Komjádi* Béla helyét a sportügyi bizottságban és *Tauffer* Vilmos helyét a közegészségügyi bizottságban. A közgyülésre 25 interpellációt jegyeztek be. Ezek között a lényegesebbek: *Perley* Lajos azt követeli, hogy esetleges gáztámadások ellen védjék meg a főváros polgárságát és már most tegyék meg a szükséges intézkedéseket. *Kabakovics* József tiltakozni fog, hogy a fővárosi tisztviselők politikai pártjelvényeket viselhessenek. A városszéli telepítés ikerházainak építkezését ketten is szóvá teszik, *Eber* Antal és *Nagy* Antal, kik az építkezéseknél felmerült szabálytalanságokról fognak beszélni. *Magyar* Miklós egy többéves témát pendít ismét meg, a halálsorompók eltávolítását kívánja.

Tízezer pengőre gyarapodott Liber alpolgármester József fiúárvaházi alapítványa. *Liber* Endre alpolgármesterré történt megválasztásakor négyezer pengős alapítványt létesített a József fiúárvaház javára, hogy ennek a pénznek a kamataiból *egy-egy lehetséges fiúgyermeket továbbtanithassanak*. Az alpolgármester, akit tudvalevőleg gyermekkori kötelékek fűznek az intézethez és mindig a legmelegebb szeretettel intézi az árvaház minden ügyét, állandóan kisebb-nagyobb összegekkel gyarapítja ezt az alapítványt. Így például az alapítvány tőkéjéhez csatoltatta a rádióban tartott előadásainak honoráriumait is. Legutóbb az *Anyák napján* hallotta a főváros népe rádión keresztül az alpolgármestert és ez az előadás is újabb alkalom volt a József fiúárvaházi alapítványnak gazdagítására. A rádió igazgatósága a honoráriumot, 100 pengőt, az alpolgármester kérésére egyenesen a József fiúárvaház igazgatóságához küldte át, ahol nagy örömmel konstatálták, hogy ezzel az összeggel *tízezer pengőre szaporodott az alapítvány összege*.

Báró Korányi Sándor professzor a törvényhatósági bizottság tagja. *Tauffer* Vilmos dr. egyetemi tanár tagságának megszünése folytán megüresedett a törvényhatósági bizottságban az Országos Közegészségügyi Tanács képviselete. *Tauffer* professzor helyébe báró *Korányi* Sándor dr. egyetemi nyilvános rendes tanár lesz hivatalból tagja a közgyülésnek. *Korányi* Sándor báró egyidejüen belépett az *Egységes Községi Polgári Pártba* is, amely alkalomból a hétfői pártértekezleten *Kozma* Jenő intézett hozzá üdvözlő szavakat.

Farkas Ákos dr. a közgyülés jegyzője. A polgármester *Farkas* Ákos főjegyzőt, az elnöki ügyosztály vezetőjét törvényadta jogánál fogva *a törvényhatósági bizottság közgyülésének jegyzőjévé nevezte ki.*

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

A nemzet és a főváros nagy céljait csak egységes célkitűzéssel, szoros összefogással lehet megoldani

A *Józsefvárosi Kör* nagyszabású ünnepi vacsorát rendezett, amelyen megjelent *Huszár* Aladár dr. főpolgármester és a Nemzeti Egység Pártjának számos vezető tagja.

A vacsorán *Szabó* Sándor v. országgyülési képviselő a kör vezetősége nevében üdvözölte a vendégeket és elsőnek Magyarország kormányzóját köszöntötte, akinek fenkölt személye a magyar konszolidáció oszlopa és sziklája.

Usetty Béla országgyülési képviselő részletesen foglalkozott a főváros polgárságának súlyos problémáival.

Payr Hugó országgyülési képviselő *Gömbös* Gyula államférfiúi nagyságáról beszélt. Azt fejtegette, hogy a kormányelnök jelenlegi és jövőbeli sikerének az a titka, hogy alulról jött a polgárság soraiból. *Payr* Hugó ezután a főpolgármestert köszöntötte és hangoztatta, hogy ez az óriási tábor, ez a párt bizalommal néz rá, erősen áll mögötte, támogatja, energiát akar neki adni, meg akarja sokszorozni azt a férfias erőt, amit a főpolgármester egyénisége reprezentál.

Payr Hugó nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Huszár* Aladár főpolgármester emelkedett szólásra. Percekig tartó ünneplés után azzal kezdte, hogy a mostani sorsdöntő időkben nemcsak a vezetőembereknek kell minden erejüket latba vetni és minden egyes embernek *félre kell tenni egyéni érdekeket, egyéni szempontokat s maradéktalanul beleolvadni az egyetemes nemzeti gondolatba, úgy dolgozni megfeszített erővel, hogy a nemzet nagy céljait megvalósíthassuk.* Nem lehet lekicsinyelni, hogy ez a csöpp, lefegyverzett, csonka, vérző ország ma Európában a rend, a nyugalom, a konszolidáció szigete, mintaképe. A magukat győzőknek nevező országok mélyen alattuk vannak. Nem igaz, hogy Budapest túlnagy, a megcsonkított nemzetet kell újból teljessé tenni. *A nemzet és a főváros nagy céljait azonban nem lehet széthúzással, torzsalkodással megoldani, hanem csak egységes célkitűzéssel, szoros összefogással.* Olyan férfiú van az ország kormánya élén, akinek álma a magyar álom, vágya a magyar vágy és fájdalma a magyar fájdalom. *(Hosszas éljenzés és taps. Éljen Gömbös!)*

Kossuth Lajos Gábor dr. kinevezése. A kormányzó a kereskedelmi miniszter előterjesztésére *Kossuth* Lajos Gábor miniszteri titkárnak buzgó szolgálatai elismeréséül a *miniszteri osztálytanácsosi* címet adományozta. *Kossuth* dr. *Tormay* Géza államtitkársági hivatalának a vezetője és egyike a legkiválóbb miniszteri tisztviselőknek, akinek lebilincselő előzékenysége és úri modora csak barátokat és tisztelőket szerzett. Kinevezése úgy hivatali, mint társadalmi körökben általános örömet keltett.

Doktorráavatás a kormányzó gyűrűjével. A Pázmány Péter tudományegyetem ünnepi csarnokában hétfőn délelőtt *a kormányzó gyűrűjével* a jog- és államtudományok doktorává avatták *Martin* János törvényhatósági bizottsági tag idősebbik fiát, *Martonyi* Jánost. *Martonyi* János dr. a fiatal nemzedék egyik legigéretesebb, legtehetségesebb tagja, akinek rendkívüli képességeit a kultuszminiszter azzal is honorálta, hogy *az avató ünnepség lezajlása után Martonyit rögtön kinevezte a kultuszminisztériumba fogalmazó-gyakornokká.* Az avató ünnepségen *Hóman* Bálint kultuszminiszteren kívül jelen voltak az egyetem tanári kara, *Szily* Kálmán államtitkár, a főváros képviseletében *Sipőcz* Jenő polgármester és *Szlovák* Pál tanácsnok, továbbá *Ripka* Ferenc ny. főpolgármester, több országgyülési képviselő és számos társadalmi előkelőség. *Martin* Jánost fia kitüntető doktorráavatása alkalmából a törvényhatóság bizottsági tagjai és a párt tagjai elhalmozták jókívánságaikkal, a hétfő esti pártértekezlet pedig táviratilag üdvözölte.

Ezüst-lakodalom. A Nemzeti Demokrata Párt és a Központi Demokrata Kör szombaton este ünnepi vacsorát rendezett elnökhelyettesének, *Nobel* Árpádnak tiszteletére ezüst-lakodalma alkalmából. *Vázsonyi* János országgyülési képviselő, a párt elnöke meleg szavakkal üdvözölte az ünnepeltet és családját, akiket a nagyszámban megjelent barátok és tisztelők lelkes ovációban részesítettek.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: VI., Izabella-utca 63.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Elkészült a Ferdinánd-téri templom, amely az őskori zsámbéki templom mintájára épült. Pünkösd után szentelik fel Budapest legújabb templomát, amely az amerikai tempóban épült Új-Lipótváros katolikus lakosságának lelkiszükségletét fogja kielégiteni. Ennek az új templomnak nemcsak az a nevezetessége, hogy *az utolsó tíz esztendő legimpozánsabb és méreteiben is legnagyobb egyházi épitkezése*, hanem különös érdekessége, hogy az Árpádkor legérdekesebb, úgyszólván egyetlen építészeti emlékét, a félig romokban levő, tiszta román ízlésü *zsámbéki apátsági templom* formáit őrzi meg újjászületett alakban az utókor számára. A faragott fehér mészkőből épült templom teljesen elkészült és most a belső berendezés munkája folyik. A főváros legújabb és egyik legszebb, talán egyetlen tiszta románstílü templomát *Szendy* Károly tanácsnoknak köszönheti Budapest. Annakidején, mint a kegyúri ügyeket is intéző közjogi ügyosztály vezetőjének volt az ötlete, hogy a Ferdinánd-téri templomot a zsámbéki ősi templom mintájára építsék föl. Az új templom révén végre rendezik az elhanyagolt Lehel-teret is. A kertészeti rendezési munkákra hirdetett tervpályázat felett most volt a döntés. Három dijat adott ki az *Országos Kertészeti Egyesület*. Az elsőt *Junke* Kálmán, a másodikat *Gaál* Judith, a harmadikat pedig *Lechner* Antal okleveles mükertészek nyerték el.

Lotz Károly- és Arany János-emlékérmet alapit a főváros. A főváros vezetősége a Kazinczy-éremhez hasonlóan *Arany János-emlékérem* alapitását tervezi a nagy költő halálának félszázados évfordulója alkalmából. A közmüvelődési bizottság már letárgyalta a tervezetet, amely szerint a főváros Arany János szellemében és törekvésében tovább munkálkodó költők és irók jutalmazására alapítja az új érmet. Az éremmel tehát a főváros olyan irodalmi müveket fog kitüntetni, amelyek nyelvünknek a magyarság szellemében való fejlesztését, a nyelvtisztaságnak az újításokban is kötelező megőrzését szolgálják. Az érem odaítélésénél elsősorban költői müvekre lesznek tekintettel. Első izben Arany János halálának 50-ik évfordulóján adják ki az érmet olyan müvekre, amelyek a félszázados évforduló évében jelentek meg nyomtatásban. Az Arany-érmet *háromévenkint*, pályázat kiírása nélkül fogják kiadni, hattagú zsüri ítélete alapján, amelynek elnöke a polgármester, a tagok sorában pedig helyet kap a Tudományos Akadémia két tagja is. A legkitünőbb magyar képzőmüvészek jutalmazására a Lotz Károly centenárium alkalmából *Lotz-érmet* is szándékozik alapitani a főváros, hogy így is hódoljon a halhatatlan mester emlékének. A Lotz-éremmel a legkitünőbb magyar festőket, vagy szobrászokat fogják kitüntetni. Az érem első alkalommal az idén, a Lotz-centennárium esztendejében kerül kiadásra, azután pedig *kétévenként*. A Lotz-érmet mindenkor 14 tagú birálóbizottság fogja odaitélni.

Megkezdődött a világpropaganda a Szent István-hét érdekében. Multheti számunkban beszámoltunk a főváros nyagyarányú idegenforgalmi propaganda-tevékenységéről és megemlítettük, hogy *az Idegenforgalmi Hivatal az idén is különös gonddal készíti elő a Szent István-hét külföldi ismertetését.* A székesfőváros többszínnyomású, müvészi akvarell-képekkel illusztrált angol- és németnyelvü prospektusokat készíttetett, főképpen Anglia, Ausztria, Svájc, Németország és az északi államok számára. Az egyik prospektus a „Gyöngyös-bokréta" című népies látványosságra, annak páratlanul színes és ritka látnivalóira hívja fel a külföldiek figyelmét, a másik pedig a Szent István-napi ünnepségekre invitál. Ezt a prospektust Budapest látképei díszítik. Az Idegenforgalmi Hivatal *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok intézkedése szerint egyéni címekre küldte szét a meghívókat, még pedig igen ötletesen: meghozatták *az összes európai nagyvárosok telefónnévsorát* és azokból válogatták ki a megfelelő címeket, amelyekre a prospektusokat szétküldik.

Gyomrunkon át vezet az egészség útja,
Ha néha elromlik, „Igmándi" javítja!

Filléres hét a Margitszigeten május 22-től 28-ig. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa hozzájárulásával a Margitsziget vezetősége május 22-től 28-ig egy heti időtartamra rendkívüli kedvezményes belépőjegyárakat állapított meg a szigetet látogató közönség részére. A belépőjegy ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér és a járműbelépőjegy egész héten át 30 fillér lesz.

Házasság. *Schindler Pál* dr. tanácsi fogalmazó szombaton délelőtt tartotta esküvőjét *Riemer* Évával, Riemer Károly egyetemi tanár leányával. Az esküvőn polgári részről *Sipőcz* Jenő polgármester személyesen működött közre, mint állami anyakönyvvezető.

Három pengőért 40.000 ar. pengőt nyerhet, ha részt vesz a 60. jótékonycélú m. kir. Államsorsjátékon. Kapható minden dohánytőzsdében, vagy közvetlenül a Székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V., Szalay-u. 10.

Bérhengerlést
3 kerekü és tandemhengerekkel vállalunk.
Motor és Gépgyar MARTOS és HERZ
Budapest, VII., Erzsebet királyne-ut 87.
Telefon: 97-2-39.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Új Szent János-kórház **támfal kőmíves munka**, Zilahi Balogh Gyula, I., Bornemissza-u. 38, 3800.60 P. — VI. Városligeti Néparéna **ácsmunka** Erdei Lajos, VI., Csángó-u. 20/c, 2559.50 P. — Balatonfonyódi József fiúárvaház **villanyszerelési munka**, Barta Károly, VIII., Vas-u. 16, 2407.06 P. — Ugyanott **vízvezeték és csatornázási munka** Móczár Gábor, VIII., Romanelli-u. 34, 2971 P. — VI. Városligeti néparéna **kőmívesmunka**, Fábián Testvérek, IX., Kinizsi-u. 3, 2971 P. — Új Szent János-kórház **fal-, padozat- és burkolómunka**, Neuhauser M. és Társa, V., Tátra-utca 25, 2272.90 P. — I. Németvölgyi-u. elemi isk. és óvoda **kertészeti munka**, Schramek Ilona, IX., Gyáli-u. 10. 3198.80 P. — Szent István-kórház **burkolómunka**, Sós Lajos, IX., Erkel-u. 17/a, 3699.20 P. — Ugyanott **kőmívesmunka**, ifj. Dobrovits Ferenc, X., Szabóky-u. 20, 4805 P. — I. Németvölgyi-u. elemi isk. **szobor kifaragás és felállítási munka**, Lányi Dezső, I., Pauler-u. 10, 8000 P. — Szent István-kórház **burkolómunka**, Nagy István, VII., Nefelejts-u. 53, 1185.45 P. — Szent Rókus-kórház **kőmívesmunka**, Sajgó Alfréd, VIII., Dugonics-u. 25, 3680.75 P. — Szent István-kórház **kőmívesmunka**, Nebenstreich Ferenc, VIII., Baross-u. 6, 1890 P. — Szent István-kórház nemibeteg rendelő **föld-, kőmíves- és elhelyezőmunka**, vitéz Könyves Kálmán, VIII., Baross-u. 73, 6004.50 P.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Nyári ruhák, munkásruhák és sapkák szállítására konfekcionálására az altisztek, tűzoltók, köztisztasági alkalmazottak részére. Pályázni lehet június 2-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Rendezési munkára a Kerepesi temető 50. sz. parcellájánál. Pályázni lehet június 2-án d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A népligeti sporttelep különböző munkálra pályáztak: Führer Miklós 43.546, Szász Albert 43.758, Koncz Lajos 44.165, Szarvas és Hartmann 44.700, Morbitzer Nándor 45.642, Gorondi István 46.780, Rédner Jenő 47.476, Székely Kálmán 47.471, Gabos Oszkár 47.525, Kis Jenő 47.228, Teleki, Katona, Vasraj 47.915, Kapuszta Gusztáv 48.935, Versetz Márton 49.328, Pink Béla és Rácz Márton 49804, Klauber és Vajda 51.542, Ksutecky és Boray 51.614, László András 52.900, Reinisch és Wohl 53.431, Benedikt Marcel 53.528, Marik Ernő 54.223, Budapesti Földmunkások szöv. 56.957, Barta Károly 57.379, König, Román és Stein 57.962, Katona, Székely és Molnár 58.778, Budapesti Építő Szöv. 59.885, Katona Imre 66.302, Melocco rt. 66.915, Pogány Ödön és Társa 66.938, Márton és Szalka 69.213 pengővel.

A Szent István burkolómunkáira pályáztak: Sós Lajos 2222, Nagy István 2231, Piazza Antal 2355, Marosi F. Lajos 2746, Schillinger Zsigmond 2530, Kristofoli Vince 2964 pengővel.

A Hunyadi János-úti kétemeletes lakóház bontási munkáira pályáztak: Bruckner J. és Fiai 5870, Havas Sándor 4850, Molnár József 3600, Feldmann S. József 3275, Kovács Artur 3050, Temesvári Károly 2800 pengővel.

A népligeti sporttelep vízvezetéki és csatornázási munkáira pályáztak: Jankovits és Társa 11.600, Gyöngyösi István 12.828, Czier Gusztáv 12.456, Izsák Árpád 12.896, Balázs István 13.202, Véber Henrik 13.704, Moczár Gábor 13.514, Kovács Oszkár 13.567, Klimai Pál 13.640, Csépai Jenő 13.804, Lutz és Ujvári 14.107, Fridrich Boldizsár 15.035 pengővel.

A Bécsi-úti fővárosi bérház kőmüves javitási munkáira pályáztak: Kosály Ödön 5887, Szikla Sándor 6390, Lukoy Emil 6863, Bogen György 6908, Csányi Pál 8382, Kristofi Ermeguildó 8786, Székely és Motl 11.329, Wühl Géza 11.951, Czuczur László 16.048 pengővel.

Hungária ivócsarnok kőmívesmunkálra pályáztak: Haas és Szilárd 2920, Hoffer Gyula 3530, Gavora Zsigmond 3548, Gabos Oszkár 3551, Führer Miklós 3782, Matiaszkó Károly 3787, Bogen György 3886, Kovács József 3955, Söntheil Richárd 3983, Hajnal Henrik 9839, Palinai Győző 5178, Havas Sándor 5655 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Épületüvegezés
Tükörlámpák. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton. 5 évi jótállással.
Telefon: 32-1-08 **LIGETI LÁSZLÓ** Budapest, VIII., József-u. 23.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyártmányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési tárcák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonaszálnak mag-, csikorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-50

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1928. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

VITÉZ MÁTYÁSI BRUNÓ
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG ● TELEFON: 43-4-78
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZ.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement; 5.000 „ mész; 80.000,000 darab tégla; 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban **Pregitzer Ferenc** cementáru gyárában ←------- VII., Hungária-körút 152/a. Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

Mozaik és Cementlapokat à la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal **ANDREA** CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vízműépitési vállalat
Akna-kútépítések
Alapozások
Búvározási munkák
Forrás foglalások
TELEFON: 93-4-47
BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. május 31 22. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Lássa a nagyvilág...

A világsajtó tartja konferenciáját ezekben a napokban Budapesten és mi, ujságírók ismerjük a magunk fajtáját: ez a sajtó-világkonferencia foglalkozik majd a sajtó és az ujságíró ügyeivel, egy kicsit törődnek majd önmagukkal, de nem szünnek meg egy pillanatig sem a mesterségüket gyakorolni. Ez pedig annyit jelent, hogy rajtunk van a világ szeme. Ám lássa a nagyvilág...

Lássa a nagyvilág a mai Budapestet, a mai Magyarországot. A világsajtó munkásainak meggyőződésük szerint amellett, hogy a maguk ügyes-bajos dolgait intézik, rendkivüli élményük lesz a mi földünkön. Reménykedve, bizakodva, igen nagy örömmel látjuk, hogy közénk jöttek és olyan alkalmunk született, amilyen talán még sohasem volt, hogy a magyar föld szépsége, a magyar kultúra nagysága, a magyar igazság förtelmes megcsúfoltatása a maga egész nagyságában egyszerre táruljon az egész világ szeme elé. Magyarország és Budapest eddig két korszakot élt át a világhir szempontjából: az egyik korszak az volt, amig nemzeti önállóságunkról, a magyar főváros létezéséről nem tudtak, csak mint Ausztria függvényét, csak mint Bécs külvárosát, mint Bukarest rokonhangzású városnevét emlegettek bennünket; a másik korszak pedig az, amikor egy évtizeden át kétségbeejtő sajtóhadjárat indult az emigránsok rágalomhadjáratán keresztül ellenünk és amely hadjárat bőségesen kihasználta azokat a szerencsétlen állapotokat, amelyeket itt egy vesztett háború katasztrófája idézett föl. Alig egy pár esztendeje annak, hogy Magyarország és Budapest létezéséről komolyan tudomást kezd venni a világ és tudni kezdik azt, hogy ez a föld a becsületes munka, a nagyrahivatott kultúra, a nyugalom, a békesség, a nemzeti fellendülés földje és hazája. Annak pedig éppen csak néhány hónapja, hogy a külföld idegenforgalma csodálatosképpen megindult a magyar főváros és a magyar föld felé. Ezek között, a minden reményre jogot adó körülmények között, érkeztek el most hozzánk a világsajtó munkásai.

Megbízunk a rendező bizottságban, amely kalauzolni fogja a magyar fővárosban és az országban a világsajtó képviselőit, meg kell biznunk ebben a rendezésben, hiszen valamennyien magyar ujságírók. A magyar ujságírás és a magyar ujságíró pedig ma külön klasszisa a világsajtónak, a mi ujságíróink telve vannak a mesterség szeretetével, telve vannak rátermettséggel, tűzzel, lelkesedéssel és át vannak itatva nemzeti érzéssel és valamennyien egyetlen végső nagy gondolatnak a harcosai: *a magyar integritásé*. Ezeknek a magyar ujságíróknak soha jobb alkalmuk nem nyilott még, mint most, hogy hazájuknak, fővárosuknak feledhetetlen szolgálatot tegyenek. Az ő kezükben van annak a lehetősége, hogy Magyarország megbecsülésének. Budapest székesfőváros idegenforgalmának és a magyar revizió ügyének soha meg nem háláható, soha utól nem érhető előmenetelt biztositsanak.

Ezek az ujságíró kollégák hivatottak arra, hogy a világ szeme mindenre rászegeződjék, ami nekünk büszkeségünk és ami nekünk fáj. Lássa hát a nagyvilág, hogy egy maroknyi nép, amelynek országját jogtalanu, minden igazság megcsúfolásával agyonszabdalták, hogyan állott talpra majd alig másfél évtized alatt. Lássa hát a nagyvilág, mire képes a magyar munka, mire képes a magyar kultúra és mire képes a magyar hazaszeretet. Vonuljon fel a világ szeme előtt mindaz a kincs, amelyet a történelmi mult szerzett nekünk és amelyet a szorgalmas jelen tehetségei termelnek. Lássa hát a nagyvilág, hogy szerte a földtekén elszórt magyar zsenik, akikkel odahaza ismerkedtek meg, milyen gyökérből fakadtak és tudják meg, hogy ezeknek a magyar zseniknek idehaza ezrével akad párja. Ismerjék meg ennek a városnak mérhetetlen természeti szépségeit, tudják meg, hogy az egészség ápolására nincs a földkerekségen szebb kultúrváros, mint Budapest és tudják meg, hogy ennek az országnak a maga megcsonkitottságában is százával vannak olyan helyei, amelyeket érdemes meglátogatni és megbecsülni. Végül pedig tudják meg azt, hogy a világnézetek harca bárhogy összekeverte Európát, bárhogy agyarkodnak egymás ellen az ember-testvérek a földkerekség más részeiben: Magyarországon és Budapesten rend és nyugalom van, rendet és nyugalmat formált az a nemzeti egység, amelybe egybeforrasztott bennünket a hazának és a fővárosnak mélységes szeretete.

Huszár Aladár dr. főpolgármester nyilatkozik a Tabán ujjáépítésének előkészületeiről, az idegenforgalom örvendetes fellendüléséről és a környékbeli problémák megoldásáról

A világsajtó munkásainak tanácskozása Budapestre tereli a külföldi közvélemény figyelmét. Messzekiható fontossága van a külföldi ujságírók imponáló arányokban történt felvonulásának, mert Budapest még csak most mondhatja magáénak az *idegenforgalom lendületes fejlődésének kezdetét.*

Huszár Aladár dr. főpolgármester hivatalbalépése óta messzemenő figyelmet szentel arra, hogy Budapest elfoglalja méltó helyét az idegenforgalom területén. Az állami szervekkel, a különböző érdekeltségekkel és az idegenforgalmi testületekkel sürü összeköttetést tart fenn, hogy siker koronázza Budapest-fürdőváros célkitüzését, de *elsőrangú szerepe van abban is, hogy a nemzetközi sajtókongresszus Budapesten tartózkodó reprezentánsai a magyar fővároshoz méltó fogadtatásban és vendéglátásban részesülnek.* Idegenforgalmi törekvéseinknek erről az új állomásáról és általában a közeljövő kilátásairól folytattunk beszélgetést

Huszár Aladár dr. főpolgármesterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Meggyőződésem, hogy a Szent Imre-zarándoklat óta hasonló idegenjárás nem volt a fővárosban, mint amilyenre a közelgő hetekben nyilik kilátás. Az osztrák-magyar futbalmérkőzés valósággal bécsi inváziót teremtett Budapesten és

hozzánk érkezett lapjelentések arról tanúskodnak, hogy vendégeink kitünően érezték magukat és megszerették a dunamenti testvérvárost.

Beláthatatlan fontosságot tulajdoníthatok a külföldi ujságírók budapesti tartózkodásának és bizonyos, hogy olyan impressziókkal távoznak tőlünk, amely mélységes nyomot hagy maga után. Itt vannak az összes világlapok képviselői, az angol, francia, olasz és az amerikai sajtó kiküldöttjei, a szomszédos országok, az északi államok és a Közelkelet sajtójának reprezentánsai, akiknek módjuk van közelről megismerni azt a Budapestet,

amelyről sokat hallottak, de amelyet eddig nem ismertek.

— A kongresszus ünnepi megnyitó ülésén alkalmam volt beszélgetni külföldi ujságírókkal, akik mindannyian a *legnagyobb csodálat hangján szóltak az eddig látottakról.* Ugy tudom, hogy az ujságírók nem tagadják meg magukat: nemcsak tanácskoznak, hanem impresszióikról is beszámolnak majd és ez *felbecsülhetetlen propaganda a magyar főváros számára.*

— A külföldi városokból érkező jelentések szerint a nyári hónapokban hatalmas csoportok és társasutazások veszik útjukat Budapest felé. Előljár ebben Ausztria és vele egyenlően Olaszország, de

jelentős tömegeket várunk Hollandiából, Franciaországból és Belgiumból.

Budapest most tárja elő a pompás tavasz gyönyörüségeit és olyan varázslatos képet mutat, amely méltán jelent vonzóerőt a turisták számára. Meggyőződésem, hogy a *budapesti idegenforgalom rövidesen komoly előtényezője lesz az ország gazdasági életében.*

—

Megkérdeztük a főpolgármestert, hogy mi a véleménye *a tabáni problémáról*, amely a törvényhatósági tanács legutóbbi határozatával új helyzet elé jutott.

— A törvényhatósági tanács mellőzte az ügyosztályi tervek végrehajtását — hangzott a válasz — és új eszmei tervpályázat kiírása mellett foglalt állást. Ez a döntés kétségtelenül *némi* halasztást hoz magával, mert

a közművek megindítására és általában a munkalehetőségek biztosítására minden előkészület készen állott.

Mindazonáltal a Tabán újjáépítésének megindítását a *legsürgősebb feladatnak tekintem.* A városháza illetékes ügyosztályainak most már nem lehet gyorsabb teendője, mint hogy a pályázat előfeltételeit összeállítsa és *gondoskodjon a lehető legrövidebb terminusra szabott olyan kiírásról, amelyik felsorakoztatja a legkiválóbb városrendezési szakértőket.* Tudomásom szerint

az előkészitő munkálatok már folynak

és hiszem, hogy a Tabánhoz fűződő nagy érdekek, — közöttük a fürdőváros nagy perspektívájú gondolatának megvalósítása — nem szenvednek lényeges eltolódást.

—

Végül a *pestkörnyéki községek kivánságaira tereltük a beszélgetést.* Tudvalévő, hogy abban az áldatlan háborúságban, amelyet a környéki községek indítottak a főváros ellen, a főpolgármester teremtette meg a békülékenység és a kiegyezés atmoszféráját, amelyben a legnagyobb készséggel vállalkozott a hangoztatott sérelmek kivizsgálására és esetleg azoknak az orvoslására.

— Az általános értekezlet — mondotta a főpolgármester — azzal végződött, hogy *szükebb bizottságot választottunk a felsorakoztatott kivánságok elbirálására.* A városháza vezetősége ezt a munkát gyorsított ütemben kívánja elvégezni és ezért

utasítást kaptak az összes érdekelt ügyosztályvezetők, hogy a környékkel kapcsolatos kérdések adatait gyüjtsék össze.

A feldolgozást arra hivatott szakemberek végzik és ha a környéktől átvett memorandum is rendelkezésünkre áll, *úgy megállás nélkül folytatjuk a tanácskozást, amelytől úgy a környék, mint a főváros számára üdvös eredményeket várok.*

*

Huszár Aladár dr. főpolgármester szerdán ülésre hívta össze a kijelölő választmányt, ahol megállapítják a tanácsnoki, a főjegyzői és a tanácsjegyzői állások választási sorrendjét. A törvényhatósági tanács a *jövő hét csütörtökjén* tölti be a megüresedett állásokat.

Megkezdte a tárcaközi miniszteri bizottság a fővárosi üzemijelentések felülvizsgálását

Állásfoglalása döntő jelentőségű lesz az üzemek további sorsára

A főváros üzemi bizottságának jelentését, amelyet a közgyülés terjesztett fel a kormányhoz jóváhagyás végett, miniszterközi bizottság veszi vizsgálat alá. *Tatics* Árkád dr. belügyi államtitkár elnöklésével a közelmult napokban ült össze a belügyminisztériumban ez az értekezlet, amelyen a pénzügyminisztérium részéről *Lukács* Ödön miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztériumból *Markhott* Jenő miniszteri tanácsos, a főváros képviseletében pedig *Borvendég* Ferenc alpolgármester, továbbá a szakreferensek voltak jelen. Az értekezleten a tárgyalások csak az általánosságok vonalán mozogtak, részletkérdések megvitatására ez alkalommal még nem került a sor. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött a fontos tárgyalások felől és a következő felvilágosítást kapta:

— A fővárosi üzemek felülvizsgálását *az új iparfejlesztési törvény rendelte el*, amely egy évi határidőt adott a vizsgálat lefolytatására a kormánynak azzal, hogy további egy év mulva jelentés álljon az országgyülés számára.

A fővárosi üzemek megvizsgálását a kormány az autonómiára bízta

és ennek a jelentését vizsgálja most felül tárcaközi bizottság. A vizsgálat főleg abban az irányban terjed ki, hogy *mely üzem szolgál közérdeket és melyek nincsenek ellentétben az általános ipari és kereskedelmi érdekekkel.* A tárgyalást a tárcaközi bizottság a legközelebbi napokban folytatja, mert

a törvényben kitűzött terminus július 7-én lejár,

ekkorra kell a kormánynak az üzemekről szóló jelentést elkészítenie.

A tárcaközi bizottság állásfoglalása *döntő jelentőségű* az üzemek további sorsára nézve, mert nagyrészt itt dől el, hogy a *kormány milyen álláspontra helyezkedik a fővárosi üzemekkel szemben* és alkalmazza-e azokat az eszközöket, amelyekre az új kormányrendelet megadja a módot.

Férőhely hiányában többszáz beutalt szegény nem helyezhető el a szeretetotthonokban

Tavaly százezer pengő megtakarítása volt az intézménynek, amelynek fölhasználásával most új szegényházat fognak berendezni

A főváros szociális adminisztrációjának régen nyilt sebe a szegényház-kérdés kielégítő és megnyugtató megoldása. Az idők romlásával egyre több olyan elszegényedett és elaggott polgára van a fővárosnak, akik hatósági gondozásra szorulnának, a szeretetotthonok szűk keretei azonban a jelentkezők tömegeit nem tudják befogadni. A szociálpolitikai ügyosztályban 360 olyan öreg férfit és nőt tartanak nyilván, akiket már régen beutaltak a szegényházba, de férőhely hiányában elhelyezni őket nem lehet.

A szeretetotthonokba ma csak a kihalási rendszer alapján juthat be valaki.

Így azután a szeretetotthonok kapuiban és a városháza szociálpolitikai ügyosztályának szobáiban szinte napról-napra megismétlődnek a szívfacsaró jelenetek, a hajdan jobb napokat látott öregek hasztalan rimánkodnak egy-egy szegényházi ágyért.

A Maglódi-úton megépített két hatalmas pavillont eredetileg szeretetotthonnak szánták és csak később alakult úgy a helyzet, hogy kórház lett belőle. Igaz ugyan, hogy cserébe átadták a szeretetotthonok igazgatóságának a régi János-kórházat és a hajdani Erzsébet Leányárvaházat, ez azonban alig enyhített valamit a helyzeten. Nem hozott számottevő javulást az sem, hogy a *Vöröskereszt Egyesület* negyvenhárom úgynevezett szeretetotthont rendezett be, mert

ezek apró magánlakások felhasználásával létesültek és a negyvenhárom intézmény mindössze százötven-százhatvan elaggott szegény embert tud befogadni.

A főváros vezetőségét érthetően igen komolyan foglalkoztatja ez a probléma, amelyet a közeljövőben valószínüleg sikerül is kielégítő módon megoldani. Munkatársunknak *beavatott helyről* származó értesülése szerint

a szeretetotthonoknál az elmult esztendőben százezer pengő megtakarítás jelentkezett.

A fővárosnak megvan a szükséges felszerelése is, úgyhogy minden nehézség nélkül tudna egy százágyas új szeretetotthont a régi raktári készlettel felszerelni és a megtakarított összeg felhasználásával eladminisztrálni. A szociálpolitikai bizottság legközelebbi ülésén indítvány fog elhangzani, hogy valamelyik nélkülözhető, vagy

üresen álló iskolaépületben, vagy valamelyik használaton kívül álló laktanyaépületben rendezzen be új szeretetotthont,

mégpedig a legrövidebb időn belül. Szakemberek szerint napok alatt meg lehetne nyitni ezt az új intézményt.

Az érdekes elgondolással kapcsolatban kérdést intéztünk

Liber Endre

alpolgármesterhez,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A szeretetotthonok problémája nem új keletü. Sajnos, a nagyszabású új szeretetotthon tervét nem sikerült megvalósítani, mert a körülmények úgy hozták magukkal, hogy a Maglódi-úti építkezést kórházi célokra kellett felhasználni, amikor kiderült, hogy az új Rókus építését egyelőre nem lehet megvalósítani. A főváros vezetősége egyébként minden lehetőséget megragad, hogy a közellátásra szoruló, elaggott szegények elhelyezésének kérdését megoldja. Az említett lehetőségek konkrét formában még nem kerültek elém, így azok bírálatába nem bocsátkozhatom. Ha tényleg úgy látjuk, hogy a felvetett tervek megvalósíthatók, úgy én is azon leszek, hogy az új szeretetotthont, amelyre tagadhatatlanul nagy szükség volna, minél hamarabb megnyithassa a főváros.

Restaurálják a központi városházát

Nagy gonddal javítják ki a 300 éves épület homlokzatait — Összeomlással fenyeget az egyik pavillon

A központi városháza főhomlokzatának, nemkülönben a Gerlóczy-utcai és a Kammermayer-utcai szárnyhomlokzatok általános tatarozása, a párkányokon elhelyezett kőszobrok, ornamensek, a kőkapuzatok javítása az épület állaga és müemlék jellegének megóvása érdekében, sőt újabban közbiztonsági okokból is mulhatatlanul szükségessé vált. 1900 óta ugyanis, amikor a hajdani gránátos-kaszárnyát városháza céljaira átalakitották, az óriási épületet alaposan nem tatarozták és most már annyira leromlott, hogy a hulló faltörmelékek és a többszáz éves szobrok és ködiszek málladozó részei a járókelők épségét is veszélyeztetik. A főváros vezetősége már két évvel ezelőtt tervbevette az épület tatarozását, de akkor pénzügyi okokból elhalasztották, illetve csak a legsürgősebb munkákat végeztették el. Most azonban már mulhatalan az általános restaurálás, úgyhogy *a városháza gondnoki hivatala elkészítette a szükséges munkálatok költségelőirányzatát is.* Aránylag nem kerül sokba a városháza rendbehozatala, mert a tűzveszélyes, rabitzfalu kémények átépítésével együtt mindössze 44.000 pengő szükséges a restauráláshoz.

A nagytakarítás és a tatarozási munkák megkezdése előtt, érdemes rövid visszapillantást szentelni a Károly-kaszárnya hosszú és változatos multjára. Tulajdonképen 1687-ben merült fel először a gondolata az épület emelésének, majd később *Savoiay Jenő* herceg adott nagyobb lendületet az építkezésnek. Eredetileg invalidus-háznak szánták, ahova a német-római birodalom összes hadastyánjait szándékoztak összegyüjteni. A pesti Szerviták rendjének naplói szerint 1716. augusztus 2-án tették le az invalidusház alapkövét, amelynek terveit *Fortunato de Papi* olasz származású bécsi építőmester készítette. Később *Hölbing* vette át az építkezést, majd 1727-ben a bécsi udvari haditanács *Martinelli* Antal Erhardt építőmestert küldte Pestre az építkezés folytatására. *VI. Károly* császáron kívül *Keresztély Ágost* szász királyi herceg esztergomi primás adott nagyobb összeget az építkezésre, amelynek 1729-ben fejeződött be az első szakasza. 1732-ben tovább folytatták az építkezést, amelyet 1766-ben F. A. *Hillebrandt* kamarai építész fejezett be. A homlokzat allegórikus kőszobrait Johannes Kristóf von *Mader* bécsi szobrász faragta, sok más nagynevű szobrász közreműködésével. Az építkezést többízben maga *Mária Terézia* személyesen is megtekintette és *II. József* különböző módositásokat végeztetett rajta. Amikor az invalidusok házát feloszlatták, előbb gránátos kaszárnya, majd gyalogos kaszárnya lett az épületből. A főváros 1894-ben szerezte meg városi célokra 5,600.000 forintért vette meg a katonai kincstártól az óriási épületkomplekszumot, amelyet azután 1899-ben *Kaszelik* Ferenc és társai alakitottak át hivatalok céljára.

A központi városháza a mai Budapest kétségtelenül legmonumentálisabb régi épülete, de egyúttal egyik legérdekesebb régi építkezése is, amely megérdemli, hogy épségben tartsák fenn az utókor számára. Különösen sürgös az úgynevezett pavillonok restaurálása. Ezeket a kétemeletes szárnyakat a háború alatt építették ideiglenes jelleggel. A néhány esztendőre szánt épületek az utóbbi időben repedezni kezdtek, sőt az I. számú épület fala, — ahol a szociálpolitikai és a közművelődési ügyosztályok vannak elhelyezve, — szemmelláthatóan meg is hajlott, lesülyedt, úgyhogy a veszedelmes részt alá kellett dúcolni. Szombaton sietve kiásták a beteg falrész alapzatát és most betontömbökkel támasztják alá, hogy a további sülyedésnek, vagy az esetleges nagyobb bajnak elejét vegyék.

JÓL ÉS KELLEMESEN
érzi magát Kathreiner Kneipp malátakávé és valódi Franck kávéizesitő élvezete után. Kisérelje meg!

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KŐVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

PESTI KIRAKAT

A weekendért

Legyünk végre tisztában, hogy egy egészen új embertípussal állunk szemben. Ha teljesen meg nem mosodtál, ha agyon nem rozsdásodtak az izületeid, embertársam, te is, aki még messze az ötven fölött gyúrod az éveket, észreveheted, hogy te sem vagy már az, akiket „a régi jó békeidőkben" ötvenéveseknek tisztelhettünk. Nem is szólva az egészen fiatalokról, a negyvenéves ember ma sportol és tornázik, az ötvenes, hatvanas ma még vérbeli turista és higyje el mindenki, hogy a hetvenéves embernek sem árthat a becsületes, jóleső, nyugodt, napsütéses, levegős weekend. Az új embertípust nem mesterségesen csinálták, az idők, az orvostudomány, a sport alakította ki. Az új embertípus eredete az, hogy a mai ember sokkal, de sokkal tovább él, mint azok a mi gyermekkori ismerőseink, akik ötvenéves korukban a szép nyári vasárnap délutánjait füstös kávéházban, kártyázva, vagy a legjobb esetben egy budai kocsmában kvaterkázva töltötték. Az új embertípus ezen mosolyog és ha eljátssza is a maga alsós partiját, azt hasonfekve, fürdőtrikóban, napsütötte, meleg fövenyben végzi el, a vasárnapi kvaterkáját pedig, miután a zöldből, a másfélnapos weekendről hazatért, vasárnap este issza meg mértékletesen, hogy másnap reggel testben és lélekben erősen, frissen álljon a munka szolgálatába.

Ennek az embertípusnak föltétlenül szüksége van a weekendre, amely immár olyan világáramlat lett, hogy hozzánk is eljutott. Ma már Budapesten is üresek a közhivatalok szombaton délben tizenkét órakor, az állam és a főváros nem rekriminál ezért, hogy egy-két órával megrövidül a tisztviselő munkaideje, hiszen nagyon sovány kárpótlás ez azért a sok fizetéscsökkentésért, amelyet eddig elszenvedtek. De ezt a fizetéscsökkentést átélték, megkoplalták a magánalkalmazottak is és így egészen természetes az, hogy a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak is minden energiájukkal megindítják a harcot a weekend érdekében. Aki pedig ennek a mozgalomnak ellenszegül, az önmagának az ellensége. Nem élünk, sajnos, olyan időket, hogy szombaton délután ostromolnák a boltokat és hogy a bevételeket még vasárnap is könyvelni kellene. Amellett azonban az a tisztviselő, vagy kereskedelmi alkalmazott, aki hétfőn reggel kipihenten, levegőn, napfényen, vizen megerősödve tér vissza hivatalába, vagy a pult mellé, egészen más munkát fog végezni hétfőtől szombatig, mint végzett az, aki szombaton későn estig robotolt és esetleg még vasárnapját is ráadásként adta oda.

Nem hisszük, hogy ennek az egészséges, nemzetgazdaságilag bölcs, a mai embertípus kialakulása révén ellenállhatatlan mozgalomnak komoly ellenzői akadnának. De ha mégis az emberi csökönyösség próbálkoznék gátat vetni ennek a törekvésnek, akkor mindenki gondoljon arra, hogy London hivatalai, üzletei, irodái szombaton délben már zárva vannak és autó- és autobusz-táborok özönlenek ki a városból, hogy másfélnapra megfürösszék a bureaük sápadt virágait a napfényben és az áldott levegőben. De így van ez ma már Párizsban, Berlinben és minden világvárosban is és ha mindenben utól tudjuk érni ezeket, ha sok mindenben el is tudjuk hagyni őket, miért ne lennénk mi azok, akik embertestvéreink egészségére, testi jólétére is legalább úgy gondolunk, mint más világvárosok.

Aki ellensége ennek a gondolatnak, üljön fel pünkösd vasárnapján egy sétahajóra, menjen végig Budapesttől Esztergomig, olyan feledhetetlen, olyan tökéletes képét látja a mai ember vágyainak, álmainak, törekvéseinek, amilyet egy főnöki iroda párnázott falai között soha életében elképzelni nem tudna. Színes sátrak, tarka trikók, barna karok és combok, dagadó vitorlák, a kék vizet hasító evezők, szézféle muzsika, kacagás, boldog sikoltás, napfény, derű végesvégig mind a két parton: nem, ezt elfelejteni nem lehet, de ez ellen cselekedni halálos vétek.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fesmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

Jégkár ellen biztosítja házát

ha tetőzetét Eternit-asbestcementpalával fedi.-
Messzemenő jótállást vállalunk jégkár ellen.-
Kérjen díjmentes tanácsot és árajánlatot.-

ETERNIT MŰVEK,
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 33. SZ.

Teljes felkészültséggel várja a fővárosi szervezkedés megindítását az Egységes Községi Polgári Párt

A tabáni tervpályázat új megoldásokat hoz a városrendezés számára — Külön tanácsülés foglalkozik a pénzügyi helyzettel

Úgy országos politikai, mint várospolitikai vonatkozásokban komoly megnyugvást keltett a *Nemzeti Egység Pártjának* a budapesti pártszervezési mozgalmakba való bekapcsolódása, amely teljes harmóniában az *Egységes Községi Polgári Párttal* indul meg a közel jövőben.

Gömbös Gyula miniszterelnök a Fővárosi Hírlapnak adott multheti nyilatkozatában véglegesen tisztázta a helyzetet

és mindenki átérzi annak a ténynek óriási horderejét, amit a miniszterelnök személyes irányítása jelent a budapesti pártszervezkedés és ezzel kapcsolatban a városházi politika alakulásában.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* megnagyobbodott szerepéről és a közeljövő teendőiről kérdést intéztünk

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, a *Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros lakossága szemmelláthatólag nagy örömmel és hálával fogadja *Gömbös* Gyula miniszterelnök aktivitását, aki most közelebbről kívánja szemügyre venni Budapest problémáit és minden bizonnyal azt a célt tartja szem előtt, hogy

a főváros fejlődése, gyarapodása és lakosságának jóléte annyi megpróbáltatás után magasabb színvonalra jusson.

Amint a miniszterelnök a *Fővárosi Hirlap*ban kijelentette: az országos párt szervezési tevékenysége a Községi Párt tömörüléseinek felhasználásával indul meg és bizonyára a *miniszterelnök úr adja meg a jelet a mozgalom startjára.* A Községi Polgári Párt az elmult idők alatt is kontaktusban volt a hozzátartozó tömegekkel és kerületi szervezetei útján

változatlanul folytatta azt a felvilágosító munkát, amelyre a nemzeti egység gondolatának mulhatatlanul szüksége van.

Az előkészítés tehát megtörtént és a nagyjelentőségű zászlóbontás teljesen felkészülten találja úgy a központi, mint a kerületi pártszervezeteket.

—

Nagy port vert fel a legutóbbi tanácsülésen a *Tabán ügye.* Az Egységes Községi Polgári Párt részéről *új eszmei tervpályázat* kiirását vitték keresztül, ami azt az aggodalmat váltotta ki bizonyos oldalakon, hogy ez a határozat a nagyszabású közmunkák *elhalasztását* vonja maga után.

— Közmegelégedésre akarjuk megoldani ezt a kényes problémát — mondotta erről *Kozma* Jenő — és az a törekvésünk, hogy a gyönyörűnek tervezett új városrészt alapos megfontolás után kell kialakítani. Elavult, esetleg felfrissített tervek alapján a kérdést megoldani nem lehet és

az ügyosztályi elgondolás semmiesetre sem olyan, hogy kiinduló pontja lehetne a budai hegyvidéki völgy rendezésének.

Ezért indítványoztuk az új tervpályázat kiirását, amely alkalmat ad arra, hogy magánmérnökök is terveket készítsenek és új meglátásokkal és új gondolatokkal bővítsék az elképzelést. Meggyőződésem, hogy a *széleskörű pályázat sok tekintetben új irányt ad a Tabán újjáépítésének.*

— Teljesen *hamis beállítás* az, hogy a tervpályázat révén a tabáni közmunkák megindítása eltolódik. Köztudomású ugyanis, hogy az ottlévő házak lebontása csak novemberben kezdődik, miután a lakbérleti felmondások is erre az időre szólnak.

A tervpályázat tehát novemberig könnyen lebonyolítható és így semmi akadálya sincs annak, hogy a felülvizsgált és elfogadott tervpályázat alapján a munkát megindíthassuk.

Minden más ellenvetéssel szemben kijelentem, hogy *a Tabán újjáépítésének nincsen késedelme* és teljes erővel folytatjuk azt az akciónkat, hogy a pályázat kiirására az előkészületek nyomban megtörténjenek.

—

A főváros vezetősége máris intézkedett, hogy a pestkörnyéki panaszok letárgyalására *külön bizottság* üljön össze és hogy a megfelelő anyag rendelkezésre álljon. Erről a kérdésről a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Felfogásom ebben a kérdésben az, hogy Budapestnek mindent el kell követnie a környéki érdekek és kívánságok honorálására. Tagadhatatlan, hogy a főváros környékén százezrek találnak megélhetést a milliós város közelsége révén és tény az is, hogy

olyan panaszok is hallatszottak, amelyek nézetem szerint könnyen orvosolhatók.

A részleteket az arra hivatott bizottság fogja megvizsgálni és ebben a tekintetben nem győzöm eléggé hangoztatni, hogy *a főváros eminens érdekeinek megóvása mellett,* sikerül letompítani az annyira elmérgesedett szituációt.

—

Felhivtuk *Kozma* Jenő figyelmét a *főváros pénzügyeiről elmondott kritikákra,* amelyek közül magasan kiemelkedik *Glückstahl* Samu fejtegetése, aki szemléltetően vetítette elő a jövedelmek permanens csökkenése miatt fenyegető költségvetési deficitet.

— En mindenben aláírom a főváros pénzügyi helyzetére vonatkozó ezt a megállapítást — hangzott a válasz. Az már nyilvánvaló, hogy egyedül a takarékossággal lehetetlenség ellensúlyozni az üzemi és adózási bevételek csökkenését, tehát

olyan orvosszerre van szükség, amely a mutatkozó hiányok ellenére is egyensulyban tartja a háztartást.

Tudomásom szerint vannak elgondolások és tervezetek, amelyek a komoly megfontolást várják és ezért *sürgetem annak a külön tanácsülésnek az összehivását, amely egyedül és kizárólag a pénzügyi helyzet szanálásának megvitatását fogja elvégezni.*

*

Politikai vonatkozásban kimagasló eseménynek igérkezik a *Lipótvárosi Társaskör* szerda este tartandó társasvacsorája, amelyen résztvesz *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter, *Sztranyavszky* Sándor, a Nemzeti Egység Pártjának elnöke, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Kozma* Jenő, az Egységes-párt több képviselő tagja és a politikai élet számos kiválósága. A vacsorán *Sztranyavszky* Sándor, az egységes pártszervezésről és a harmonikus együttműködésről feltünéstkeltő beszédet szándékozik mondani.

Lelkes hangulat az Akadémia-utcában

A Községi Polgári Párt hétfőesti értekezlete és vacsorája

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este értekezletet tartott, amelyen *Kozma* Jenő elnökölt. Az értekezlet a jelölések kérdésével foglalkozott. A pártvezetőség meghallgatta a tisztviselői állások betöltésére vonatkozóan az egyes tagok óhajait és kívánságait, majd kimondotta, hogy a pártnak a törvényhatósági tanácsban helyetfoglaló tagjai a tisztviselői állások betöltésénél a méltányosság és az igazság elveinek szem előtt tartásával igyekeznek a közszolgálatban szerzett érdemeket a lehetőség szerint honorálni. A mai értekezletnek egyébként a jelölést illetően csupán megbeszélés jellege volt, mert a kijelölő választmány határozatának a párt nem kíván elébe vágni. Az egyes személyek tekintetében a párt közvetlenül a választásokat megejtő tanácsülés előtt fog határozni.

A pártértekezlet ezután különböző üzemi kérdésekkel és a szerdai közgyülésen napirendre kerülő fontosabb ügyeivel foglalkozott. Az értekezlet után társasvacsora volt, amelyen igen nagy számban vettek részt a párt és a Polgári Egység Klubjának tagjai. Ott voltak: *Kozma* Jenő, *Bárczy* István, *Ugron* Gábor, *Eber* Antal, *Payr* Hugó, *Petracsek* Lajos, *Glücksthal* Samu, *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Usetty* Béla, *Scheuer* Róbert, *Harrer* Ferenc, *Németh* Béla, *Szabó* Sándor, *Bánó* Dezső, *Orova* Zsigmond, *Martin* János, *Hatolkay* Kázmér, *Bornemissza* Géza, *Nagy* Antal, *Gerlóczy* Endre, *Wellisch* Andor, *Krivoss* Árpád, *Piazza* Győző, *Horváth* Károly, *Popelka* Ignác, *Pompéry* Elemér, *Lédermann* Mór, árvátfalvi *Nagy* István, *Studinka* Béla, vitéz *Antal* János, *Némethy* Ferenc, *Morvay* Zsigmond, *Erősdy* Sándor, *Pásztélyi* Vilmos, *Bárány* Károly, gyöngyöshalászi *Takách* Istvánné, *Csorna* Kálmán, *Szécsi* Ernő, *Nagyőszi* Ferenc, *Kollmann* Dezső, *Dárday* Ede, *Róna* Sándor, *Tolnay* László, *Gáthy* Béla, *Fáber* Fülöp, *Gazdy* Jenő, *Sully* Zoltán, *Ságváry* Jenő, *Wéber* Tibor és még sokan mások. A vacsorán *Kozma* Jenő meleg szavakkal köszöntötte *Csorna* Kálmánt, az árvaszék új elnökét, aki válaszában megköszönte a figyelmet és a párt részéről előlegezett bizalmat. Újabb felszólalásában *Kozma* Jenő biztosította a párt tagjait és a polgárságot, hogy a párt teljes hatalmával, régi hűséggel áll a főváros mögött és minden erejével támogatja *Gömbös* Gyula miniszterelnököt a nemzeti egységet megteremtő és az ország nagy kérdéseit sikerre vivő célkitűzéseiben.

Gazdasági Értesítő

Fezőrök előretörése a magyar biztosítás frontján

A biztosított felek köréből egyre gyakrabban elhangzó súlyos panaszok, beható kutatás után, igen érdekes forrásra vezethetők vissza. A háború kitöréséig a biztosított felek a biztosítási intézménnyel szemben a legteljesebb bizalommal viseltettek. A biztosító vállalatok *hivatásukat* teljesítették is és semmi egyébbel nem foglalkoztak, mint ügyfeleik kuláns kiszolgálásával. A világfergeteg után a háborús mentalitás eredményeként a helyzet megváltozott és a biztosító vállalatok egyrésze mind gyakrabban foglalkozni kezdett olyan ügyletekkel, amelyek a biztosítással csak annyiban hozhatók vonatkozásba, hogy a *végrehajtott tranzakciókhoz szükséges összegeket a biztosított felek tulajdonát képező díjtartalékokból használták fel.* Ezek a *„tranzakciók"*, melyeknek legtöbbször egyéni színezetük volt, a háború után előretört biztosítási vezetőknek *mindig megfelelő hasznot hajtottak.*

Ezidőtájt a biztosítók pénzügyi műveleteit már nem a szakma régi, kipróbált szakemberei végezték, hanem részben a *fezőrséghez hajlamosabb olyan új vezetők*, akik más pályáról, *igen gyakran a tőzsdéről tértek át merész lendülettel a biztosítási szakmára.* Az új szaknába természetesen magukkal hozták a *tőzsde spekulációs levegőjét*, fantasztikus tervekkel állottak elő és sajnos, nem egy biztosító intézet belement abba, *hogy díjtartalékával a szakmától távoleső üzletekben vegyen részt.*

Pedig ezek a tranzakciók nemcsak *súlyosan érintik a biztosító intézet likviditását* a tartaléktőkék elvonása által, hanem komoly zavarokat idéznek elő a vállalat adminisztrációjában is. Az ilyen vállalkozások következménye volt, hogy sok társaság teljesen elhanyagolta régi üzletállományának ápolását és a *díjbehajtás rideg jogtanácsosi munkává degradálódott.* Szemben a békebeli állapotokkal, amikor a díjbehajtást csak legvégső esetben tették át a jogtanácsosi irodába.

A mai tarthatatlan helyzetre élénken jellemző néhány kirívó példa a biztosító társaságok belső életéből. Egyik legelőkelőbb intézetünk vezérigazgatója szinte máról-holnapra került ügyvédi irodájából új pozíciójába. Vezérigazgatása alatt *az intézet jogügyi osztálya hihetetlen mértékben kifejlődött.* Ennek — szakmai körökben sokszor szóvátett — háttere az, hogy a vezérigazgató úgylátszik 80.000 pengős vezérigazgatói jövedelméből nem tud méltóságához illően megélni és *szüksége van arra a további 80.000 pengőre rugó mellékjövedelemre*, amit a jogtanácsosi iroda bevételéből esztendőnként felvesz. Ez az eset mindenesetre unikum a szakmában. Ugyanez a vállalat az utóbbi négy esztendőben *mintegy tíz bérházvételi „tranzakciót" bonyolított le*, nem szólva a különféle beolvasztásokról, amelyek egytőlegyig alaposan növelték a jogtanácsosi iroda jövedelmét.

Legnagyobb biztosítóvállalatunk szintén érti a módját a különböző tranzakciók lebonyolításának. Az *Első Magyar Általános Biztosító Intézetről* van szó, amelynek megbízásából *Teleszky* János és *Gergely* Tódor nemrégen igen eredményes tárgyalásokat fejeztek be a fővárossal. Az intézet 250.000 dollárnak megfelelő pengőt kapott a fővárostól a tárcájából átengedett fővárosi kötvényeinek fejében. *A vételár csaknem kétszerese volt a tőzsdei árfolyamnak.*

Az *Anker Biztosító Intézet* üzletállománya állandó csökkenést mutat, de *Waldner* Róbert ügyvezető igazgató legutóbb mégis alkalmasnak találta az időt a Ferenc-körúti hatalmas bérház megvásárlására.

A *Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet*, amelynek Andrássy-úti székháza évek óta túl van terhelve, lovag *Sternád* István vezérigazgató vezetése alatt jobbnak látta a székház tehermentesítése helyett a *Nyúl-utcában bérvillát vásárolni.* A Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet, illetve annak vezérigazgatója egyébként a nyúltenyésztéstől a gazdák megmentéséig mindenféle közgazdasági munkálkodással foglalkozik Andrássy-úti irodájában.

Ahol ennyi *„szakember"* van a vállalatok élén, ott nem lehet csodálni, hogy a BIOSZ is az ügyvédi karból emelte ki *Gergely* Tódor segítségével igazgatóját: *Kutasi* Elemért. Kutasi Elemér méltó követője volt nagybátyjának, *Gergely* Tódornak és *mindenkinek csodálkozására egyik napról a másikra biztosítási szaktekintéllyé vált*, olyan szaktekintély lett, akit a BIOSZ az állami felügyelő hatóság mellé szervezett állami biztosítási szaktanácsba is delegált. *Képességeit természetesen leginkább a biztosítási kartel megerősítésére használta fel.* Ennek a célnak szolgálatában állott a biztosítók által elfogadott ötlete a bajbajutott biztosítók felszámoltatására olyképpen, hogy többé azok versenytársak ne lehessenek. Receptje szerint a BIOSZ *„felvásárolja"* ezeket az intézeteket. Így szerezte meg a BIOSZ részére nevetséges összegekért a *Pán Biztosítót* 5000 pengőért, a *Malombiztosítót* 3000 pengőért és az *Universal Lloydot* teljesen ingyen. Ez utóbbi intézetnél az átvétel abban állott, hogy a még futó száz biztosítási ügylet kockázatát az összes biztosítók átvállalták. A társaságokat a BIOSZ számoltatja fel és felszámolójuk természetesen *Kutasi* Elemér.

Ezekután lehet-e csodálkozni azon, ha a biztosítási intézetek ilyen vezetők mellett *nagyobb súlyt helyeznek a „tranzakciókra", mint a szakma ápolására?*

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Ipari numerus klauzust!

Irta: Korányi Béla

Gömbös Gyula miniszterelnök a GyOSz. ülésén elmondott nagyszerű beszédében *az ipari numerus clausus* szükségességére mutatott rá. Kifejtette a miniszterelnök, hogy az osztrák minta szerint teljes ipari zárlatot tart szükségesnek és amíg a munkanélküliség folytán előállott ipari túlzsúfoltság meg nem szűnik, tilos új gyártelepeket, gyárflókokat, osztályokat létesíteni. De meg kell szüntetni a kis- és középipari konkurrenciát csináló gyáripari osztályokat és üzemeket is.

A miniszterelnök nagyhatású szózata rávilágít arra is, ami Ausztriában a közelmultban történt. A szomszéd országban tilos új nagyáruházat és flókokat létesíteni és a tilalom kimondott célja, hogy *megvédje az osztrák ipart és kiskereskedelmet a nagyipar túltengésével szemben.* Pedig ott nem történik meg, ami nálunk napirenden van, hogy

tőkecsoportok nagyipari vállalatai rávetik magukat a számukra teljesen idegen területet jelentő építőipari és tipikusan kisipari munkára.

Gazdasági gépgyárak, vasöntödék, sodronygyárak és cementárugyárak kisajátították a kisipari munkalehetőségeket és végeznek épület-asztalosmunkát, bútor-asztalosmunkát, épület-lakatosmunkát, ács-, redőny- és kályhásmunkát, ugyanakkor, amikor *kétszázezer kisiparos munka nélkül tengődik.* Ha a kormány nem állja útját ennek a tendenciának, akkor veszedelmes szociális és gazdasági katasztrófa fenyeget. Tagadhatatlan, hogy a kisipar és a középipar a nagy gyáripar otromba versenyén kívül *egymást is agyonkonkurrálja.* Ha gátat akarunk vetni ennek a gyilkos versenynek, akkor meg kell valósítani *Gömbös* Gyula miniszterelnök célkitűzését: az ipari numerus clausust.

Amíg a kis- és középipar munka nélkül sinylődik, nem szabad és nem lehet új ipar- és gyárigazolványokat kiadni. Csak így lehet a meglevő iparosságnak azt a létminimumot biztosítani, ami a tisztes megélhetéshez feltétlenül szükséges. Bizonyos körök erre azt válaszolják majd, hogy mi történjen a munkanélküli szakmunkásokkal? Egészen bizonyos, hogy

a munkalehetőség nem fog szaporodni, ha még ötven vagy száz munkás iparigazolványt vesz magának,

mert akkor az lesz a helyzet, hogy *az önálló munkanélküli mesterek létszáma növekszik.*

A boldog békeidőkben mi is a szabad ipar és szabad kereskedelem hívei voltunk, ma azonban a megváltozott viszonyoknak megfelelő új törvényekkel és rendeletekkel lehet csak megmenteni azt a kétszázezer kisiparost, amely képtelen küzdeni a nagyipar versenyével. Igaza van a miniszterelnök úrnak abban is, hogy

egy iparosokból álló védekező-kartel szembeszállhatna az árdrágító kartelekkel.

Olyan árakat megállapító érdekeltség tudná betölteni hivatását, amely *tíz százalékos haszonkulcs* hozzáadásával kimutatná az egyes iparcikkek minimális árait és megszabná azt az árat, amelyen alul tilos munkát elvállalni.

A külföldön az összes építkezési anyagok olcsóbbak, mégis Magyarországon minden építő iparág önköltségi áron alul vállal munkát. Pontos számítások mutatják, hogy

nálunk a kőműves-munkától a kályhás-munkáig 25—50 százalékkal olcsóbban dolgozunk, mint a külföldön,

ami elsősorban a nehéz gyáripar illetéktelen versenyének tulajdonítható, amelyik nem átallja a leromlott magyar kisipart ilymódon lekonkurrálni.

A nehéz gyáripart a kisipari területekről eltiltani kormányzati kötelesség. Bízunk *Gömbös* miniszterelnökben és *Fabinyi* kereskedelmi miniszterben és nagy reménykedéssel várjuk a gyors cselekvést.

A főváros képviselete a hajózási és kikötőügyi tanácsban. A kormányzó az újonnan alakított hajózási és kikötőügyi tanácsba a kereskedelmi miniszter előterjesztésére a székesfőváros képviseletében tagokká *Bódy* László dr., székesfővárosi közlekedési tanácsnokot és báró *Babarczy* István dr. tanácsi főjegyzőt, a közgazdasági ügyosztály vezetőjét nevezte ki. A kikötőügyi tanács elnöke *Wulff* Olaf ny. folyamőrvezérfőkapitány, többi tagjai *Barkóczy* György kapitány, *Sándorffy* Kamill dr. kúriai bíró, *Sajó* Elemér min. tanácsos, ifj. *Horthy* Miklós vezérigazgató, *Jordán* Dezső min. tanácsos, *Varga* Miklós kir. műszaki főtanácsos, *Pétery* Ödön h. államtitkár, *Géber* Antal min. tanácsos, *Nagy* Gábor szkv. sorhajóhadnagy, *Nikolits* Béla dr. MFTR. igazgató, *Vajna* István MFTR. felügyelő, *Sztanivlavszky* Ervin min. titkár, vitéz *Bornemissza* Félix folyamőrkapitány, *Nagy* Dezső min. tanácsos, *Radán* Alfréd tengerészkapitány, *Borbély* György főispán, *Mudsenbacher* Emil az OMGE. igazgatója, *Maurer* Gyula ny. államtitkár, *Zelovits* Kornél műegyetemi tanár, *Mladiata* János folyamőr-műszaki főkapitány és *Tausch* Brunó folyamőr törzskapitány. A hajózási és kikötőügyi tanács alá nemcsak az ország különböző hajóállomásai és a csepeli nemzetközi vámmentes kikötő, hanem oda tartoznak bizonyos vonatkozásban a székesfővárosi helyikikötő és a fővárosi rakodópartok is.

Weiss Fülöpöt tüntették ki az OMKE plakettjével. Az OMKE Hegedüs-plakettjét, amelyet az OMKE 25 éves jubileumán alapítottak, s amellyel a magyar ipar, kereskedelem és mezőgazdaság harmónikus együttműködésén fáradozó közéleti személyiségeket tüntetnek ki, az OMKE elnöki tanácsa *Weiss* Fülöp felsőházi tagnak, a Kereskedelmi Bank elnökének adományozta. *Sándor* Pál vezetésével a küldöttség adta át a plakettet *Weiss* Fülöpnek. A küldöttség szónoka *Drucker* Géza, az OMKE alelnöke volt. *Weiss* Fülöp meghatottan mondott köszönetet a kitüntetésért.

Az Ofa tranzakciója. Az *Ofa Faipari Rt.* május 22-én tartotta meg Genfben X. rendes közgyűlését, majd utána rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elfogadták az igazgatóságnak azt a javaslatát, hogy a társaság alaptőkéje 12,000.000 frankról 2,400.000 frankra szállíttassék le, egyszersmind azonban új részvények kibocsátásával ismét 8,000.000 frankra emeltessék fel. Az alaptőke leszállítása 5 darab részvény összevonása révén történik egy darab 50 frank névértékű részvényre, vagy ha a részvényes úgy kívánja, a régi részvények 10 frank névértékű új részvényekre fognak becseréltetni. A részvények becserélésének időpontját az igazgatóság még közölni fogja. Végül javasolta az igazgatóság a közgyűlésnek, hogy az 1931—32. üzleti év terhére a leírások keresztülvitele után jelentkező 3,474.479.80 frank egyenleg a tartalékalapok terhére számoltassék el. Az igazgatóság összes előterjesztéseit a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. igazgatósága a társaság ezévi rendes közgyűlését június 2-ára hívta egybe. A mérleg 386 ezer 852.99 P tiszta nyereséggel zárult, mely összegből az „A" sorozatú részvények után, mint az előző évben, 12 P osztalék kerül kifizetésre. Ugyanaznap tartja rendes közgyűlését a *Magyar Általános Gyufaipari Rt. is.* E társaság tiszta nyeresége 115.858.62 P, melyből részvényenként — az előző évihez hasonlóan — 10 P osztalékot fizettek.

A „Nagybátony-Ujlaki" Egyesült Iparművek Rt. igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapította az 1932. évre vonatkozó zárszámadásokat, melyek az értékcsökkenési tartalékalap megfelelő dotálása után 314.571.06 pengő tiszta nyereséget eredményeztek és a június 2-ára összehívandó közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy a mult esztendőre osztalék címén részvényenként 6.67 százalék, vagyis 1 pengő (a mult évben 1.50 P) fizettessék ki.

Elismerés helyett korholás

Megjegyzések Láng Lajos zárszámadási birálatához

A főváros törvényhatósági bizottságában hosszú idő óta nemes és tisztult hang uralkodik. Sok oka van ennek. Kezdhetnénk talán azokon a kudarcokon, amelyeket a sajtó egy része és a törvényhatóság egyes pártjai nagy leleplezéseknél szenvedtek. Ahány bombaszenzációval kirukkoltak, valamennyi csütörtököt mondott. A vége pedig az lett, hogy a bot boldogabbik végével ők kaptak ki, mégpedig jogosan, mert bebizonyosodott róluk, hogy

a főváros hirnevének igaztalan vádakkal, rágalmakkal igen sokat ártottak.

Nincs a főváros életében életében senki, aki boldogan ne támogatna minden néven nevezendő purifikációs törekvést. De kezdve a Széchenyi-fürdő botrányától, végig a vízszűrő-„panamáig“ a vádaskodások egész során át bebizonyosodott, hogy csupa szenzációhajhászással akarták a főváros hírét-nevét megrontani. Ezek a súlyos tapasztalatok igen erősen megtisztították a főváros közgyülési termének atmoszféráját. De ehhez az atmoszféra-tisztításhoz nagymértékben hozzájárult az is és ezt évtizedek tapasztalatai bebizonyították, hogy

a főváros élén működő főtisztviselők puritánságához szó sem férhet.

Egy olyan testület, amelynek élén a páratlan erkölcsi magaslaton álló, nemes szellemü *Sipőcz* Jenő polgármester áll, soha senki által meg nem gyanusítható.

Ilyen körülmények között megdöbbenéssel kellett hallanunk azt a fenegyerekeskedő, gyanusító hangot és rosszakaratú kritikát, amelyet *Láng* Lajos dr. bizottsági tag mondott el a pénteki közgyülésen. A zárszámadási vita igen komoly mederben folyt és eddig ezen a téren nem is tapasztaltunk hasonló fellépést. Hallottunk kritikákat a költségvetésről, hallottunk erős kifogásokat a főváros pénzügyi gazdálkodása ellen, de

a zárszámadások hűségét és becsületességét talán még soha senki kétségbe nem vonta.

Láng Lajos ezzel szemben olyanokat mondott, hogy ezt a zárszámadást nem is volna szabad tárgyalni, mert csonka, hiszen a részvénytársasági formában müködő üzemek nincsenek benne. Ilyen körülmények között „csak gyanakodva lehet nézni a zárószámadást“. Nem akarunk sokat idézgetni ebből a beszédből, amelyet még a szónok párttestvérei sem osztanak teljesen; de mégis meg kell említeni egy mondatát, amely úgy hangzott, hogy „nagyobbat és szebbet nem lehet hazudni, mint a zárószámadásban és a statisztikában“. Igy általánosságban mondotta ezt, aki azonban a szónoki alakzatokkal tisztában van, az csak fölháborodással vehet tudomást erről a mondatról.

Fölösleges vitatkozni *Láng* Lajos dr.-ral, hiszen a beszéd, amelyet elmondott, *nem kritika volt, hanem egy elfogultsággal tündöklő pamflett.* De minek is vitatkozni ott, ahol

minden fórum a legteljesebb elismeréssel adózik a főváros pénzügyi gazdálkodásának,

amelyet a belügyminiszteren és a számszéken át minden fórum mintaszerűnek ismer el. Vagy vegyük-e védelmünkbe a főszámvevő munkáját, amelyről mindenki tudja, hogy iskolapéldája annak, hogyan kell a közérdek szempontjából tiszta képet nyujtani a főváros elköltött fillérelről. Minden zárószámadásnál megismétlődik az, hogy

az összes pártok szónokai dicsérettel nyilatkoznak a főszámvevő munkájáról,

annál sajnálatosabbnak tartjuk, hogy azokat a tiszta és nemes törekvéseket, azt a becsületes és odaadó munkásságot, amelyet a fővárosnak ez a kiváló főtisztviselője kifejt, bár burkolt formában is, kétségbevonni, vagy meggyanusítani lehessen.

Olyan metódus ez, amilyenhez a főváros közgyülési termében szokva eddig nem voltunk és reméljük, hogy a jövőben az ellenzéki padsorok komoly és tiszteletreméltó egyéniségei elvbarátaikat meg fogják óvni az ilyen — enyhén szólva — kisiklásoktól.

Budapest népe nem tűri tovább a taxi-diktatúrát

Utban a megoldás: kék és szürke taxik közös állomáshelyet kapnak és olcsóbb lesz a tarifa

A metropólisok forgalmának méreteit legjobban az *automobilforgalom* mutatja és ha ebből a szempontból vizsgáljuk Budapestet, akkor meg kell állapítani, hogy fővárosunk messze mögötte marad a külföldi nagyvárosoknak. A gazdasági válság a magánautók számát jelentősen lecsökkentette, ez azonban *az autótaxik forgalmának a kényszerű fellendítésével kell, hogy járjon.* Ez a várakozás Budapesten nem következett be, aminek egyszerű magyarázata, hogy a viteldíjak túlzottan magasak és így a közönség képtelen megfizetni a fuvarozás horribilis összegeit. Az állomáshelyeken hosszú sorban kigyóznak az utasokra várakozó járművek.

Ebben a helyzetben az volna a jogos elképzelés, hogy *a taxivállalatok gondoskodjanak a tarifa sürgős reviziójáról.* A közlekedési eszközök úgy a külföldön, mint nálunk, gyors egymásutánban bevezették a filléres rendszert, aminek hallatlan sikerét lépten-nyomon látjuk. Velük szemben

az autótaxi vállalatok elzárkóznak minden ilyen józan kezdeményezés elől,

sőt nem átallották a közelmultban tarifaemelést erőszakolni és olyan pótdíj bevezetését sürgetni, ami egy-egy utazásnál az amúgyis magas árat 15—20 fillérrel megdrágította volna. Ezt a gonosz szándékot a várásházán visszautasították és maradt minden a régiben.

A jelek szerint azonban elkerülhetetlenné válik a taxiviteldijak leszállítása. A kezdeményezés a kisiparosságtól indul ki, akik kétségbeesetten észlelik forgalmuk katasztrófális leromlását és szívesen kiegyeznének a filléres tarifával, csak hogy keresethez jussanak. Az úgynevezett kéktaxisok azonban gyengék a tervük végrehajtásához, mert szervezetlenek és

az élükön álló testületi adminisztráció erőtlen az eredményes akció megvívásához

Súlyos helyzetükben a kéktaxisok már rájöttek arra, hogy a fejük fölé nőtt adminisztráció túlköltséges és nem tud megbirkózni a nagyhatalmú versenytárssal: a *Káldi—Haltenberger* konzorciummal, ahonnan változatlan taktikával irányítják a kisiparos-fuvarozók eltiprását.

Évek óta hangoztatják a kisiparosok, hogy a közös állomáshelyek nélkül a lassú, de biztos pusztulásra vannak ítélve. A taxivállalatok keletkezése idején ugyanis *Haltenbergerék az összes jó állomáshelyeket lefoglalták maguknak* és a legridegebben visszautasítanak minden olyan kísérletet, ami az állomáshelyek közös használatára vonatkozik. A városházán megmagyarázhatatlan okokból nem érvényesítik a hatósági beavatkozást, holott

a fővárosnak minden joga megvan ahhoz, hogy az egyenlő versenyt a vállalatok között szabályozza.

Érthetetlen, hogy a közös állomáshelyekre vonatkozó számtalan beadvány soha nem nyer elintézést és az üres igéretek a legnagyobb mértékben elkeserítik az érdekelteket. Most határozott és erélyes lépésre szánták magukat a kisiparosok: *küldöttségben keresik fel Gömbös Gyula miniszterelnököt és megkérik, hogy hatalmi szóval gondoskodjék a közös állomáshelyek életrehívásáról.*

A közös állomáshelyek megvalósítása több levegőhöz juttatja az egyéni fuvarozókat, de egymagában nem alkalmas arra, hogy az autótaxi-forgalom méreteit növelje. Az egyetlen orvosszer: az olcsóbb tarifa, amely

20 filléres alapdíjjal és további 20 filléres fél kilométerenkénti többlettel

komoly olcsóbbodást jelent. A tarifa leszállításának gondolatát még mindig makacsul ellenzik a szürketaxi-vállalat kényurai: *Káldi* Jenő és *Haltenberger* Samu, akiknek dölyfös diktátumát azonban a közönség tüntető tartózkodása és a hatóságok nyomása bizonyára rövidesen letörni fogja. Mert a Kerepesi-úti garázsban befészkelődött túltengő hatalmi hóbortot tovább tűrni nem szabad.

Olajügynöki mentalitással egy milliós város taxiforgalmát lebonyolítani nem lehet,

de a másik szélsőséges álláspontot sem szabad elfoglalni: lehetetlen ezt a közérdekű kérdést

a salzkammerguti kéjlak távlatából

megoldani. Radikális intézkedésekre van szükség, amely rendet teremt az ócska forgalmi-tragacsok birodalmában.

Szabályrendelet készül a borravaló-rendszer megszüntetéséről

A polgármester javaslatot kért a munkaadó és munkátvállaló érdekeltségektől

A főváros egyre örvendetesebb arányokban fejlődő idegenforgalma késztette az illetékes köröket arra, hogy a borravaló-rendszer kérdését napirendre tűzzék. A nyugati országokban már csaknem mindenütt, úgy a szállodákban, mint az éttermekben, kávéházakban és más szórakozóhelyeken megszünt a borravaló és ezért nem csoda, hogy külföldi vendégeink sokszor értelmetlenül és csodálkozva látják, hogy *a kiszolgáló személyzet hajlongva külön kiszolgálási díjat vár tőlük.* Nem egy esetben a borravaló-rendszer kínos szituációk előidézője volt. A közelmultból, különösen a húsvéti idegenforgalom napjaiból konkrét példák egész sorát lehetne erre felsorolni, de csak azt a levelet említjük meg, amelyet egy svájci úr a budapesti államrendőrség főkapitányához intézett, s amelyben panaszán kívül azt a tanácsot is adja, hogy *a budapesti idegenforgalom érdekében sürgősen vegyék revizió alá a borravaló-kérdést.* Ezt a levelet a főkapitány átküldte a polgármesterhez, ahol hozzácsatolták ahhoz az aktacsomóhoz és adatgyüjteményhez, amelyet a közgazdasági és ipari ügyosztály gyüjtött össze a borravaló-kérdés reviziójának előkészítése során.

A borravaló-rendszer megszüntetése érdekében tett lépésekről

báró Babarczy István dr. főjegyző,

az ipari és közgazdasági ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

A főváros vezetősége komoly lépéseket szándékozik tenni a borravaló-rendszer megszüntetése érdekében. *A polgármester úr átirattal fordult a vendéglős és kávésipari munkaadók, másrészt ezekben az iparokban alkalmazott munkavállalók, a pincérek különböző érdekképviseleti testületeihez.* Átiratában rámutatott arra, hogy az utóbbi időben a magyar fővárost örvendetesen nagyszámban felkereső idegenek

panasz formájában ismételten szóvátették a budapesti szállodákban, vendéglőkben és kávéházakban, valamint a többi étkező- és szórakozóhelyeken szokásos borravaló-rendszert,

mely a nyugati államokban követett gyakorlattól eltérően *a kiszolgálás díjazását esetről-esetre a fogyasztóközönség tetszésére bízza* és azt nem a fogyasztás értékének meghatározott százalékában állapítja meg. A székesfővárost felkereső idegenek közül igen sokan annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a mostani borravaló-rendszer

nem egyeztethető össze Budapest világvárosi jellegével

és kellemetlen helyzetbe hozza a rendszert nem ismerő idegeneket.

— Minthogy a székesfőváros igen nagy áldozatokat hoz az idegenforgalom fellendítéséért és mindent elkövet, hogy a nálunk megforduló idegenek a legkellemesebb emlékekkel távozzanak: a polgármester rendkívül fontosnak tartja, hogy *a kiszolgálás díjazásának kérdése, úgy a vendéglősök, mint a pincérek érdekét figyelembe véve, közmegelégedésre megoldassék.* A főváros vezetősége tehát a legrövidebb időn belül meg akarja oldani ezt a problémát, ami, azt hiszem, sikerülni is fog, mert nem csak a pincérek, hanem a vendéglősök és kávésok jelentékeny része is a reform mellett foglal állást.

Értesülésünk szerint a főváros rövidesen szabályrendeletet készít a borravaló-kérdés megoldására.

AnD

Szabad orvosválasztás!

Betegség ellen

biztosítson az

ANGLO-DANUBIAN LLOYD

Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Budapest, V., Hold-utca 21.

Székesfővárosi Pavillon

Weingruber

Városliget

Naponta katonazene

Vállalkozási Hirlap

Halálraítélték a kis- és középipart a hitelműveleti munkák

Hozzászólás érdekelt oldalról a szükségmunkák kérdéséhez

Ismét közeledik a hitelezési alapon kiirt fővárosi út- és csatornázási munkák versenytárgyalásának napja. Minden újabb ilyen terminus egy-egy lépéssel viszi közelebb a fővárosi csatornázási és kövezőmesteri ipart a megsemmisüléshez. Ebben a tisztes iparban pedig a kövező kalapács az apák kezéből a fiúkéba került nemzedékeken keresztül és ezek a családok sajátkezüleg kövenként nordták össze a *külföldi viszonylatban is helytálló fővárosi út- és csatorna hálózatot.*

Ez sokak szemében talán nem volna jelentős esemény a mai gazdasági viszonyok közt, csak azok emlékeznének meg róla, akik érzékkel bírnak a hagyományok iránt s akik a régi Pestet szeretik. Mert megszokottá vált ma már a kisebb gazdasági tényezők kiesése. Jelentőséget az ad ennek a kérdésnek, hogy a főváros — bár nem tudatosan, vagy szándékosan —

az inségmunka nemes intenciója révén súlyos százezreket kidob az ablakon, amiért úgyszolván semmi ellenértéket nem kap.

Pillantsunk csak vissza, *hogy születtek meg a hitelezett alapon végzett szükségmunkák?*

A gazdasági válság kimélyülésével a tőke részére elmaradt a nagy vállalkozások lehetősége. A főváros volt az országban az, amelynek bonitásához szó sem fárt s amely a súlyosabb idők beálltával is sok millió értékű munkát végeztetett. Természetes, hogy intenzívebb kapcsolatot keresett errefelé a *foglalkozás nélküli tőke.* Kapóra jött, hogy a főváros jövedelmei nehezebben folytak be és így felismerték azt a lélektani pillanatot, amidőn hitelezési munka-ajánlattal léphetnek a főváros elé. Az időpont alkalmasnak látszott, mert a gazdasági fellendülés diktálta építési ütemre volt beállítva a műszaki és adminisztrációs személyzet, mely a munkák fogytával kellő hasznos foglalkoztatás nélkül maradt volna. Másfelől itt volt a munkátlanok tömege, mely kenyeret követelt. A főváros nem fogadhatott el ilyen balkáni ízű ajánlatot, hanem mert a a szükséglet fennállott, de a kellő fedezet hiányzott, *pénzhitelt akart igénybevenni,* hogy programmja megvalósítható legyen és a kipróbált módon ő maga végeztesse el a szükséges munkákat az eddig is itt foglalkoztatott kis és középipar segítségével. Ezalatt telt az idő, nem volt mit tenni, — más megoldás előkészítettsége hijján —

belement a főváros a hitelmunkákba,

tehát sikerült a tőke akaratát keresztülvinni, mely nem minden diplomáciai érzék nélkül volt előkészítve. Az, hogy a nyilvános versenytárgyalás útján voltak csak megszerezhetők nem jelentett akadályt részükre, mert hiszen Nagy Péter akármilyen megbízható volt, úgy erkölcsileg mint anyagilag, nem juthatott hozzá a hitelhez tűrhető feltételekkel. Igaz, hogy juttattak koncot 1—2 vékonypénzű embernek is, de ezek majd kizárólag nem a régi iparosgárdából valók, de egyébként is *az ő ténykedésük a megbízott munkavezetőétől alig különbözik.*

A régi ipar pedig itt maradt kenyér nélkül, mert hiszen a hitelmunka terhei felemésztik azt a kevés budget munkát is, mely készpénzfizetés ellenében végzendőnek megmaradt volna s úgyszólván

semmi jelentősebb munka nem kerülhet a hitelmunkán kívül kiadásra.

Ez a szerencsétlen ipar készséggel vállalt volna hitelmunkát a saját tőkéjével is, ha tehette volna. De belefektethette volna vajjon forgótőkéjét oly 1—2 hónap alatt lebonyolítható munkába, melynek ellenértékét *3 év alatt kapja meg* s így munkavállalásban legalább $1^1/_2$—2 évre meg van bénítva. De elképzelhető-e ezenkívül néhány hónapos munkával ezen $1^1/_2$—2 évre a megélhetéshez szükségest megkeresheti-e volna?

És most nézzük, mennyiben lehetett elérni a szükségmunkákkal a tulajdonképpeni célt? A beépített nemes útburkolatok és csatornák helyszini bedolgozása — mert ez ad a szükségmunkásoknak kenyeret — átlagosan a hitelmunkák 10%-ára tehetők. Ha vesszük az első két turnust, a kiadott mintegy 6,000.000 P értékű munkából tehát *kifizetésre kerül 600.000 P és pedig összesen 7—8 hónapra elosztva* — amíg a kampány tart — egy hóra tehát mintegy 80.000 P munkabér jut. Átlagos 4 heti keresetét egy munkásnak — szakmunkást és napszámost egyremásra véve — 80 P-re téve annyit jelent ez, hogy 8 hónapon át 1000 ember talált foglalkozást e munkáknál. Kérdjük, hol itt a szükségmunkajelleg? Ezért kell nem éppen szükséges drága munkákat is sürgősen elvégeztetni?

Ha meggondoljuk, hogy már megkezdődött a 36 havi részletekben való visszafizetés és ez három éven át tart, akkor rájövünk arra is, hogy

a fővárosnak sem volt túlságosan előnyös ez az üzlet.

Egy látszólagos hitelezés történt — mert 3 év nem számítható komoly hitelnek — és a nagytőke egy év alatt felélte a tisztes ipar 3 éves munkaterét, mert 3 év budgetmunkáinak fedezetéből fizetik ki a hitelezett munkát. Az igaz, hogy három évre elosztva e munkákat ezen idő alatt $^1/_3$ munkáslétszám talál csak foglalkoztatást belőle elméletileg, a valóságban azonban több, mert a kis- és középipar nincs úgy mechanizálva, mint a nagyipar és tőke, mely a munkákat megkapta. Azonkívül a hitelmunka bankszerű kamathitele az egységárakba bekalkulált financiális költségösszeg és rizikót 12—14%-ban számítva csak szerényen 800.000 P-re rúg. Ez az összeg az, amit a főváros a hitelmunkákkal kidobott az ablakon, mert

a munkák 3 évi elosztásával készpénzfizetés mellett ez az összeg megtakarítható lett volna,

illetőleg a szükségmunkákon felül más hasznos átkövezési és rendezési előkészítő munkákra lett volna fordítható, vagyis ezért *újabb ellenérték lett volna elérhető.* Ezt az összeget a munkás kezektől vonták el. Mert igaz, hogy az eddig munkában levő szükségmunkák három évre elosztása esetén fenti 600.000 + 800.000 = 1,400.000 P munkabérből 3 éven át 466.000 (8 = 58.250) 80 = 730 munkás foglalkoztatható csak a mostani 1000-el szemben, de nem 1, hanem 3 éven át.

Sajnos, nem volt senki, aki a nyilvánosság előtt a kérdés ezen oldalát megvilágította volna. De nem is lehetett, mert az előkészítés oly titokzatos volt, hogy az érdekelt ipart villámcsapásként érte.

És most dacára e tanulságoknak, ismét ugyanazon rendszerű hitelmunkák kerültek kiírtásra, azzal a különbséggel, hogy a kifizetésre kerülő munkabérszázaléka nagyobb, tehát jobban megközelítik a szükségmunka fogalmát. De a rossz üzlet a fővárosra nézve változatlanul fennáll, mert az ellenérték nélküli 12—14% kamat költség és rizikó tétele itt is szerepel. Ha ezt a tételt is hasznos más munka formájában a munkátlanok részére juttatnák, végeredményben kis számtani művelettel kimutathatóan 3 éven át ugyanannyi munkanélküli volna foglalkoztatható készpénzfizetéses munkákkal, mint a hitelezett munkával annyi $1^1/_2$—$1^3/_4$ éven át foglalkozáshoz jut.

Ilyen helytelen, elhamarkodott intézkedéssel egyben

megkongatták a lélekharangot a kis- és középipar felett,

amely most már évekig nem juthat munkaalkalmakhoz. Mert amit a kerületi kövezésekre meghagytak, az annak a néhány kerületi vállalkozónak a regieje fedezésére sem elegendő forgalom.

Minden esetre még az utolsó pillanatban is meggondolandó volna, hogy halálra ítélhető-e egy régi, jónevű iparág? Nem gondolják az illetékesek, hogyha 100-felé oszlik ebben a kis- és középiparban pl. 2,000.000 P, hogy abból több adó lesz, mintha 10 nagyvállalat kapja ezt a összegű munkát?

Egy budapesti kövezőiparos.

Döntés előtt a Boráros-téri híd alapépítményének vállalatbaadása

Gazdasági és ipari körökben élénk feszültséggel várják a Boráros-téri híd alapépítményi munkáinak kiadását. A nagyarányú közmunka természetesen mozgósította az összes szakmabeli érdekelteket, akik azt remélik, hogy az utóbbi évek egyik legnagyobb munkaalkalmát elnyerik. A döntés a hídépítési bizottságtól függ, ahol hosszas tanácskozások és mérlegelések előzik meg a végleges határozatot.

A mult évi pályázat tudvalevőleg eredménytelenül végződött. 16 cég jelentkezett ugyan, azonban az elbírálásnál csak 4 ajánlat került komoly megfontolásra. Az árajánlatok között félmilliós eltérések mutatkoztak. A bizottság a *László és Blum* cég legolcsóbb ajánlatát tartotta elfogadhatónak. Az odaítélés azonban elmaradt, mert az illetékesek a megbízást pénzfedezet hiányában visszavonták.

A kereskedelmi tárca költségvetésében az idén azonban sikerült fedezetet találni, a pályázat kiírásának tehát nem volt akadálya. A pályázók ismerték a mult évi versenytárgyalás eredményeit és természetesen alacsonyabb összeggel jelentkeztek. Az ajánlatokat a közelmultban bontották fel:

László és Blum	1,880.000 P
Fábián, Somogyi és György .	1,888.000 „
Zsigmondy Béla r.-t.	1,987.000 „
Palatinus r.-t.	2.070.000 „

ajánlattal szerepel.

A hídépítési bizottság a *Fábián, Somogyi és György* cég pályázatát minősítette a legmegfelelőbbnek, mert az mindenben megfelel az előírásoknak és mellette szól az a körülmény is, hogy az utóbbi években ez a vállalkozás végezte az összes nagyobb hídépítési munkákat. Értesülésünk szerint Fábiánék a megbízás elnyerése esetén a munkálatok kivitelébe hajlandók lesznek a Zsigmondy céget bevonni. Az előterjesztést még nem követte a munkálatok kiadása, mert a döntésre hivatott körök minden részletre kiterjedő indokolást kívánnak. *A döntést e hét végére jelezték* és ha ez megtörténik, úgy gyors tempóban megindulnak a Dunahíd alapépítményi munkálatai, ahol hosszabb időre több ezer munkás jut majd kenyérhez.

Olajoséknál szent a béke, de a portalanítás még mindig késik. Hosszas vajudás és a komplikációk sorozata után döntöttek a városházán az idei útolajozási munkákról, amelynél a pálmát ezuttal a *Schwartz Rudolf és társa Rt.* vitte el. A köztisztasági hivatal a teljes 700.000 négyszögméternyi munkaterületet ennek a vállalatnak juttatta. De még az olajozási művelet meg sem indult, a Schwartz Rudolf és társa cég máris társakat vesz maga mellé, hogy ezt a nem túlzottan nagy munkát elvégezze. Az utak porosak, a budai és külvárosi negyedekben porfelhők szakadnak a magasba, a győztes vállalkozó azonban még mindig késlekedik a reá ruházott munkák elvégzésével. Egyelőre társakat keres, akikkel a neki juttatott koncon osztozkodni fog. Ugylátszik, hogy olyan feladatra vállalkozott, amelyet egyedül megoldani nem tud. A Schwartz-cég ugyanis beadvánnyal fordult a polgármesterhez és teljesen homályos értelmezésű anyagbeszerzési és devizaellátási nehézségekre való hivatkozással azt kéri, hogy a neki odaitélt 7000.000 négyszögméter területből a *Nyirbogdányi Petróleumiparnak* 180.000 négyszögmétert, a *Magyar Fantóműveknek* pedig 110.000 négyszögmétert átadhasson. A városházán ennek a kérelemnek helytadtak és ennek megfelelően most újabb egyetemleges szerződést kötnek a vállalkozókkal. Közben pedig múlik az idő, nyakunkba szakadt a nyár és a portalanítás még mindig nem indult meg. A közvélemény furcsa megítélésben részesíti ezt a játékot, amely évenként visszatérő jelensége a porolajozási versenytárgyalásnak. Az olajvállalatok először kartelbe tömörülnek, azután következik a versenytárgyalás megsemmisítése, amely után a vállalatok hajbakapnak és az újból kiírt versenytárgyaláson egymást lekonkurrálva verekednek a zsíros üzletért. De a háború után béke következik és amint látható, ezúttal is ravasz trükkökkel osztoznak meg a nagy kereseten. Legfőbb ideje, hogy ez a komolytalan taktikázás egyszersmindenkorra befejeződjön és az állandó jellegű útborkolás tegye fölöslegessé az utak értéktelen portalanítási műveletét.

Ujra megindul a Duna-alagutak építése. A Vízművek igazgatósága hosszas tanácskozások után és a különböző lehetőségek alapos megfontolásával elkészítette javaslatát a Duna-alagutak építésének folytatásáról. Az igazgatóság javaslata már a polgármester előtt fekszik. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a megoldás az lesz, hogy a főváros megengedi az eddigi vállalkozónak: a *Káldor és Matyasovszky* cégnek, hogy társat vegyen maga mellé. A szerződést ennek megfelelően módosítják. Az építkezésbe, amint jól értesült helyről bennünket informáltak, a *Palatinus Rt.* és a *Zsigmondy Béla Rt.* kapcsolódik be és a munkálatokat most fokozott iramban még június hó folyamán újból megindítják.

CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József
Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf
Budapest, I., Győri-út 12.
Károly
Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

HUNNIA roletta-üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.


MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Nadányi Emil halála. Mélységes gyász és veszteség érte a magyar ujságirást: meghalt *Nadányi* Emil dr., a *Budapesti Hirlap* felelős szerkesztője és a *8 Órai Ujság* főszerkesztője. Életerejének teljében, 52 éves korában ragadta el a halál és elmúlása egy nagy magyar érték megsemmisülését jelenti. Fanatikusa volt a tollnak és az újságirói hivatásnak, amelyet mesterségnek tekintett, de azt művészettel kezelte. *Nadányi* Emil Kolozsvárott tünt fel fiatal korában és csakhamar a *legelső publicistává nőtte ki magát.* Rendithetetlen odaadással szolgálta Tisza István konzervatív-liberális politikáját és ettől a hitvallástól sohasem tért el. A háború első évében alapitotta a *8 Órai Ujságot*, később pedig a *Budapesti Hirlap* irányitásában kapott kimagasló szerepet. Vezető poziciójában is megmaradt szerény újságirónak és íróasztala mellől csak a betegsége tudta ledönteni. Halála fájdalmas megdöbbenést és őszinte részvétet keltett mindenütt. Temetése óriási gyászoló közönség jelenlétében kedden délután folyt le a Kerepesi-úti temetőben, *a főváros által adományozott díszsirhelyen.* Az összes ujságiró-testületek nevében *Márkus* Miksa mondott búcsúztatót, majd *Törs* Tibor, a *8 Órai Ujság*, *Csajthay* Ferenc pedig a *Budapesti Hirlap* részéről mondott utolsó Istenhozzádot. A magyar ujságirás nagy halottjának sírját a koszorúk és virágok tömege borította el.

Csorna Kálmán, — az árvaszék elnöke. A törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlése az árvaszéki elnöki méltóságba választotta dr. *Csorna* Kálmánt, aki a főpolgármester üdvözlő beszédére azt a sablontól eltérő és feltünést keltő választ adta, hogy programmja: *emberré tenni újra az elesetteket és őrködni a társadalom, a család és a jövő ígérete, a gyermek sorsa felett.* A gyámhatóság új vezetőinek működésétől az eddigi ügykezelés megreformálását és általában az árvaszék intenzívebb működését várják. A törvényhatósági bizottság választása általános örömet keltett mindenütt, ahol *Csorna* Kálmán kiváló képességeit ismerik. Az árvaszék új elnöke 1881-ben született Győr megyében és a budapesti egyetemen szerzett jogtudori képesítése után *ügyvédi* gyakorlaton volt. 1908-ban került a székesfőváros tiszti ügyészségének szolgálatába, ahonnan 1912-ben árvaszéki jegyző, később árvaszéki ülnök, 1932-ben pedig *árvaszéki elnökhelyettessé* választották. Résztvett a világháborúban, majd újult erővel fogott hozzá munkájához és ennek során számos nagyértékű tanulmánya jelent meg a gyámhatósági működési terület különleges feladatairól. *Csorna* Kálmánt az árvaszék szombaton délben teljes ülésen üdvözölte. *Novák* Sándor elnökhelyettes szavaira *Csorna* Kálmán mélyenszántó beszédben kifejtette, hogy az árvaszék magas színvonalának fenntartása csak megfeszitett munkával lehetséges.

Eljegyzés. *Rátkai* Károly dr., az *Esti Kurir* városházi szerkesztőjének leányát: *Pirit*, eljegyezte F. *Szabó* Sándor, a lágymányosi református egyházközség népszerű és kimagasló tehetségű segédlelkésze. Az eljegyzés nyomán az ismerősök és a barátok őszinte szerencsekívánataikkal halmozták el a menyasszony és a vőlegény családját.

Uj városatyák. *Tabódy* Tibor és *Pászthy* János levelet intéztek a főpolgármesterehez, amelyben bejelentették, hogy törvényhatósági bizottsági tagságukról lemondanak. A lemondás következtében *Bódy* Tivadar, az igazolóválasztmány elnöke nyomban intézkedett a megüresedett közgyűlési helyek betöltése iránt. Tabódy utóda a közgyűlésen *Munkácsy* Gyula lakatosmester, Pászthy utóda pedig *Wencell* Árpád dr. ügyvéd eddigi póttagok lesznek.

Megjelent a gyakornoki állások pályázati hirdetménye. *Sipőcz* Jenő polgármester szombaton délben írta alá a közgyűlésben elhatározott és újonnan rendszeresített száz ideiglenes gyakornoki állásra a pályázati hirdetményt, amelynek lejárati határideje: *június 17.* A száz állás közül 24 gyakornok közigazgatási fogalmazói, 2 árvaszéki fogalmazói, 2 ügyészségi fogalmazói, 11 mérnöki, 5 orvosi, 2 vegyészi, 3 statisztikai, 4 könyvtárosi, 2 levéltári, 2 erdőmérnöki (erdészeti), 5 állatorvosi, 4 közélelmezési (közgazdasági), 2 tűzoltótiszti, 1 köztisztasági, 1 állatkerti, 12 számvevőségi, 2 pénztári, 7 adóhivatali, 1 gazdasági, 1 kórházi és 7 kezelési szakos lesz.

Házasság. *Schindler* Pál dr. tanácsi fogalmazó szombaton esküdött örök hűséget *Rihmer* Évának, *Rihmer* Ernő egyetemi tanár leányának. A polgári esketést a vőlegény nagybátyja, *Sipőcz* Jenő polgármester végezte, az esküvőnél pedig tanukként szerepeltek *Rihmer* István tábornok, *Wittchen* Lajos földbirtokos, *Schindler* Artur államtitkár és *Sipőcz* László, a Hangya igazgatója. Az egyházi esküvőt a belvárosi főplébánia-templomban tartották, ahol az ifjú párt *Bednárz* Róbert apátplébános adta össze.

Szerdán: közgyűlés. A törvényhatósági bizottság szerdán délután újból gyülést tart és folytatja *a mult évi zárószámadás vitáját.* A napirend letárgyalása után kerül sor a nagyszámban bejegyzett interpellációk elmondására.

A vízszűrő-ügyben az ügyészség bűncselekmény hiányában megszüntette az eljárást. A fővárosi vízművek számára megrendelt vízszűrőkészülék szállításával kapcsolatban — mint annakidején jelentettük — *Marx* Vilmos bécsi lakos egy beadványban azt állította, hogy a készüléket szállító Dabegg-cég *Paulovits* Viktort, a vízművek vezérigazgatóját, *Becsey* Antalt, a vízműigazgatóság volt tagját és *Magyar* Miklós törvényhatósági bizottsági tagot a *Ganz és Társa cég útján megvesztegette.* Az ügyészség a beadvány alapján megindította a nyomozást, *229.582/1933. számú határozatával azonban azt bűncselekmény hiányában megszüntette. Paulovits* Viktor vezérigazgatóval, mint közüzemi szolgálatban lévővel kapcsolatban a megszüntető határozatot külön is megállapitja, hogy *a feljelentés teljesen alaptalannak bizonyult.*

Budapest készül a pünkösdi idegenjárásra. A husvéti idegenforgalom után, pünkösdre ismét nagy idegenjárást várhatunk Budapestre. A székesfővárosi bécsi idegenforgalmi irodája egymásután küldi jelentéseit a megszervezett társutazásokról, úgyhogy már az eddigi jelentések szerint *több mint háromezer utas várható az osztrák fővárosból.* Társasutazásokat rendeznek többek között a Neues Wiener Tageblatt, a Reiseverein Európa, a bécsi városi kertészek egyesülete, a bécsi szociálista diákok szövetsége, a bécsi magyar gazdasági és társadalmi egyesület, a gráci egyetem német diákjainak szövetsége, az ausztriai katolikus népszövetség, a német katolikus főiskolai hallgatónők szövetsége, az élelmiszerkereskedők központi szövetsége, a 6 Uhr Blatt, az osztrák tanitók motorkerékpáros szövetsége, a szállodai és kávéházi alkalmazottak szövetsége és még sok kisebb társaság. Társasutazást rendez 330 taggal a müncheni Theater Gemeinde, 300 utassal érkezik egy osztrák cserevonat, nagyobb német diákcsoport érkezik Lipcséből, Drezdából, a lipcsei vásárról is több mint 400 látogató jelentette érkezését. A Hapag-vállalat pünkösd előtt 550 turistát irányít Budapestre. Pünkösd után 500 utassal újabb svájci cserevonat jön. A főváros idegenforgalmi hivatala teljes felkészültséggel várja a pünkösdi turistákat.

Esküvő. *Pálfy* Rózsika és *Krekó* Béla gépészmérnök május 28-án a „Szent József“ plébániatemplomban házasságot kötöttek.

A Széchenyi-fürdő büfféit újra az Élelmiszerüzem kapja. A közgyűlés az üzemvizsgáló bizottság javaslatára még tavaly eltiltotta a Községi Élelmiszerüzemet attól, hogy saját kezelésében büffé-üzemeket tartson. E határozat folytán gazdátlanná váltak a Széchenyi-gőzfürdő és ugyanott a Strand büfféi. A főváros ennélfogva a büffék bérletére nyilvános versenytárgyalást hirdetett, amelyre azonban mindössze két ajánlat érkezett: a Központi Általános Tejcsarnoké és a Szeifert-kávéház tulajdonosáé. A városgazdasági ügyosztály erről a két ajánlatról is megállapitotta, hogy szabálytalan, mert egyik sem volt hajlandó a büffék berendezését olyan értékben átvenni, ahogy azt a feltételek megszabták. Az Élelmiszerüzem annakidején 87.000 pengőt invesztált a büffék berendezésébe, ebből a főváros most 26.000 pengőt akart megtérittetni az új bérlővel. Erre azonban egyik pályázó sem vállalkozott. Csak a visszatéritendő összeg felét ajánlották fel, bér fejében pedig a bruttó-jövedelem 5%, illetve 12%-át. A polgármester az eredménytelen pályázat után azt javasolja, hogy a Széchenyi-fürdő büfféinek kezelése ismét az Élelmiszerüzemre bizassék.

A fővárosi gázművek részvétele a weimari nemzetközi kongresszuson. *Véssei* Ede dr. a székesfővárosi gázművek h. vezérigazgatója *Streck* és *Glötzel* gázgyári igazgatók kíséretében *Weimarba* utazott, ahol a középeurópai gázművel vezetőinek kongresszusán vesz részt.

Megkezdik a budavári Koronázó-templom restaurálását. A középítési bizottság hétfőn délben foglalkozott a budavári Koronázó-templom sürgős restaurálásának kérdésével, amelyre először a *Fővárosi Hirlap* hívta fel az illetékesek figyelmét. A bizottság úgy határozott, hogy a torony restaurálásához minél hamarabb hozzá kell fogni. A legközelebbi napokban szükebbkörű versenytárgyalást irnak ki a szükséges, komplikált állványok megépítésére, ez lesz a legelső lépés. Azután mérnökök és szakértők átvizsgálják a toronysisakot és a templom összes faragott kődíszítéseit, hogy pontos mérésekkel, rajzokkal megállapitsák az elvégzésre váró feladat minden részletét. A restaurálásnál szerepet kap *Möller* István és *Lux* Kálmán műépítész is. Mindkettő kiváló szakértője és ismerője a középkori gótikus építkezéseknek. A restaurálást egyébként egy ad hoc bizottság felügylete alatt végzik, amelyben a középítési, a képzőművészeti és közművelődési ügyosztályok, a Közmunkatanács, a Műemlékek Országos Bizottsága és néhány meghívott külső szakértő foglalnak helyet. A restaurálásra kétszázötvenezer pengőt a tanács már megszavazott. Ez azonban csak a torony újjáépitésére lesz elég. A templom teljes restaurálásához, — ami szintén elkerülhetetlen — *további hatszázezer pengő kell,* úgy hogy *összesen nyolcszázötvenezer* pengőbe kerül a nagyszabású munka. Az idén már csak a beállványozásra, a pontos felvételezésre és a részlettervek elkészítésére jut az időből. A tél folyamán kifaraghatják az új kődíszeket s a tavasszal hozzákezdhetnek a torony lebontásához, majd újjáépítéséhez.

Városi könyvtár a budai Vigadóban. A Fővárosi Könyvtár 6. számú fiókkönyvtára, melyet a Budai Vigadó II. emeletéről a földszintre helyeztek át, e hó 29-én a közönség számára újra megnyílik. A könyvek kiadása ugyanabban az időben lesz, mint régen volt.

Meghalt Györök János. *Györök* János az elnöki ügyosztály altisztje volt. Fiatalon, 28 éves korában itthagyta munkahelyét, ahol kiérdemelte felettesei elismerését, mert mindig udvarias, szolgálatkész és mindenkihez előzékeny volt. A városházán mindenki sajnálja a váratlanul elhunyt fiatalembert. Kár érte, hisz még alig élvezte az életet és máris eltávozott.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast
magyar gyártmány

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PARISI NAGY ÁRUHÁZ

„CLARIDGE“
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea
délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemelet építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Alapítva: 1892
Első Magyar Műdomborító és Papírdíszműgyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódísz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT legolcsóbb áron szállítunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Csobánc-utcai kisdedóvó és napközi otthon föld-, kőműves-, beton- és elhelyezőmunkálataira *Csengery, Pallay és Nagy* 39.865.20, *Teleki, Katona, Varjas* 41.684.25, *Gabos* Oszkár 43.560, *Gáth* Ödön 44.476, *Bier* Mihály 45.249.15, *Redner* Jenő 45.492.50, *Koncz* Lajos 45.707.70, *Barcsay* Lajos 45.993, *Váczi* István 46.119.50, *Budapesti Építő Szövetkezet* 46.723.30, *Streitz* Gusztáv 47.026.45, *Breuer* Lajos 47.220.50, *Zilahi Balogh* Gyula 47.689.30, *Morbitzer* Nándor 48.033.20, *Bodor* László 48.521.79, *Wihart* Ferenc 49.267.20, *Makovsky* László 49.277.50, *Czuczor és Márton* 49.619.29, *Fratricsevics* Ernő 50.865.20, *Oberländer* Endre 51.667.50, *Fuchs* Samu 51.820.80, *Kelemen és Bollmann* 52.127.43, *v. Gorondy* István 52.453.15, *Marton és Szalka* 53.995.60, *Pruschka* József 56.171.30, *Rácz Dániel és fiai* 57.792.84 P-vel.

A Szent Rókus-kórház melegvízfűtési munkálataira *Komor* László 4261.30, *Janisch* János és fia 4269.14, *Rietschel és Henneberg* 4289.79, *Kolbányi és Pákozdy* 4131.47, *Balázs István* 4537.35, *Körting B. és E. rt.* 4733.25, *Törs és Ormai* 4933.19, *Cross* Charles et *Lewis* 4959.84, *Kovács* A. Ödön 5026.84, *Tolnai* Aladár 5959.57 P-vel.

Az élelmiszernagyvásártelep földszinti ablakai részére szükséges drótháló munkálatokra *Haidekker* Sándor 1872, *Kollerich* Pál és fiai 2050.20, *Vass és Kovács* a lakatos- és mázolómunkára együtt 2496, *Stadler* Mihály 2652, *Hutter és Schrantz* 2691 P-vel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Épületüvegezés
Tükörlámpák. Fényszóróttükrök. Hő- és nedvességálló tükörboritás galvanikus úton. 5 évi jótállással.
Telefon: 32-1-08 **LIGETI LÁSZLÓ** Budapest, VIII,, József-u. 23

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák *Vasszerkezetek* *Vasablakok*
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban **Pregitzer Ferenc** cementáru gyárában ◀------- VII., Hungária-körút 152/a. Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 28-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement; 5.000 „ mész; 80.000,000 darab tégla; 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN. Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 85
Telefon: 33—8—84.

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

Telefon 58-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK lőmöntödéje motor- és gépgyára Budapest, X., Kápolnás-utca 9.
Munkájáért a legnagyobbmérvű garanciavállalás mellett a kalló helyett a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 33. TELEFON: 26-8-92

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon dicsőoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOSVILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 206—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-druk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-16. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traverst mastixet, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversal terraszozásra tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

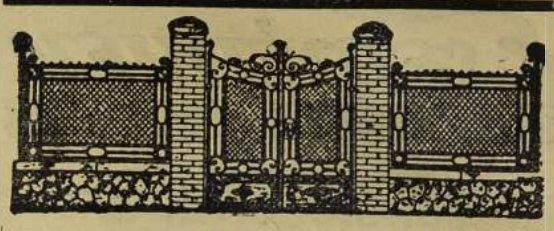

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- ÉS VASBÚTORGYÁR
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 48
TELEFON: AUT. 517—87

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizios csavarok.

ALAPITVA 1897 **TICHLER JÁNOS** papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók. Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. ●● Alapitási év: 1896

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépités, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON; 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. június 7 23. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A revizió és Budapest

A pirosbetűs ünnepet, lángnyelvek napját ezidén gyászfátyollal borítottuk be, a piros betűkre fekete betűt nyomtunk. A piros pünkösdön átütött a fekete Trianon.

Nem tehetünk róla, nem szomorodunk el, mert ezen a véletlenen szimbolikus jelentőséget látunk kibontakozni. Pünkösd a lángnyelvek ünnepe: az elmék megvilágosodását jelenti. És az az érzésünk, hogy amikor Trianon gyásznapja egybe esik a lángnyelvek ünnepével, akkor reménykednünk kell, mert hiszen a világon mindenfelé azt látjuk, hogy nagy és kisemberek, apró politikusok és hatalmas államférfiak elméje világosodik meg és elkerülhetetlen történelmi szükségességként lángnyelvekkel íródik be a világ legközelebbi programjába: *Trianon revíziója*. Ma nem beszélünk sokat arról a hosszú útról, arról a vergődésről, arról az álmodozásról, azokról a naiv hitegetésekről, amelyeknek árkain, bokrain, holdvilágos labirintusain a mai helyzetig jutott el a revízió ügye. Ma csak megelégedett lélekkel konstatáljuk, hogy a világpolitika programjává lett a revízió és piros pünkösd napján hatalmas államférfiak, akik ma a világot kormányozzák, a pennájukat hegyezték, hogy aláírják a nagy szerződést, amelynek egyik pontja, ha nem is hozza meg még a magyar igazságot, de kinyitja az igazság kapuját, amelyen át Magyarország jövendő nagysága fénylik felénk.

Amíg a szent álmodozások mámoros ködébe tartozott a revízió, talán kevés szó esett közöttünk arról, hogy mi lesz majd akkor, ha ez a nagy álom egyszer majd mégis valósággá válik. A magyar fővárosnak, Budapestnek szempontjából keveset gondolkoztunk még a revízióról. Pedig különös ennek a városnak a helyzete. Magyarországot gyilkosan agyoncsonkították és ezért lett szerencsétlen, ezért inogtak meg megélhetésének alapjai. Budapest székesfőváros megmaradt a régi nagyságában, sőt a menekültek, a kiüldözöttek, az életképtelenné vált vidék földönfutóinak beözönlése által mérhetetlenül egészségtelenre dagadt ez a világváros. Nyolcmillió lakósú országnak egymillió lakósú fővárosa szinte az unikumok közé tartozik a világtörténelemben. És ha a világgazdasági bajokon túl még más nyavalyája is van ennek a jobb sorsra érdemes metropolisnak, akkor azt abban az aránytalanságban kell keresnünk, amely az ország megcsonkítása és a főváros beteges megduzzadása között áll fenn. Minden négyzetkilométer tehát, amelyet négyhatalmi, vagy bármilyen hatalmi szerződés, a revíziónak ilyen, vagy amolyan formájában visszaad az anyaországnak, csökkenti, kisebbíti ezt a súlyos aránytalanságot. Az orvostudománynak van egy normája, amely azt mondja, hogy az ember akkor legegészségesebb, ha testsúlyában kilóinak száma megfelel testmagasságában az egy méteren felül való centiméterek számának. Ennek a normának ilyen, vagy amolyan mértékben, ilyen vagy amolyan formában valószínűleg meg kell lennie a város és a vidék arányszámában is. Nem azt mondjuk ezzel, hogy Budapest túlméretezett lenne, hogy Budapest nem tudna megélni, hogy nem lenne elegendő levegője ahhoz, hogy tüdejét táplálja a szűk országban, de senki sem mondhat ellent nekünk, amikor azt állítjuk, hogy egy milliós város legalább is szebben, artisztikusabban és bizonyára egészségesebben tartozik egy tizenhatmilliós testű, mint egy nyolcmilliós testű országhoz.

De ezeknél az esztétikai és részben egészségi kérdéseknél sokkal fontosabbak a gazdasági szempontok. Azok a hatalmas iparvállalatok, amelyeket már a béke kifejlesztett és amelyeket a magyar munka és magyar törekvés megcsonkítottságunkban újakként produkált, minden négyzetméterrel, amit visszakapunk, új, természetes, határokkal el nem zárt vásárlóterülethez jutna. És itt hiába jönnek *Benes, Titulescu, Jeftics* és a többiek különféle határdöntő fantazmagóriákkal, mi nem páneurópásdival, hanem csak az igazi revízióval tudjuk lélekzethez juttani Budapest gazdasági életét. Ha a pirosnapos és egyben feketenapos ünnepen az egész Magyarország a trianoni béke revíziójáért imádkozott, akkor is azt kell mondanunk, hogy Budapestnek kell az elsőnek lenni, amely a régi Magyarország visszaharcolásáért küzd, mert ennek a városnak életlehetőségeit érinti legjobban a trianoni gyilkosság.

Nagyfontosságú ügyek sorozata nyer elintézést a közeli napokban

Sipőcz Jenő dr. polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a transzferpénzek hitelműveletéről, a távfűtés megvalósításáról, a szükségmunkák méreteiről és a szeretetotthonok kibővítéséről

A pünkösdi ünnepnapok nem jelentettek szünetet a városházi adminisztráció nagy gépezetében. A főváros vezetői rövid pihenésre használták fel a rendelkezésükre álló időt, de nyomban hozzáfogtak a folyamatban lévő nagy kérdések további kidolgozásához. A nyári szünetig számos kimagasló jelentőségű kérdést kell tisztázni, amelyek sok tekintetben érintik a főváros gazdasági és pénzügyi helyzetét, valamint a Budapest fejlesztésére megindított tervek realizálását.

Az időszerű kérdésekről intéztünk kérdést

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez,

akinél elsősorban *a külföldi hitelezők transzferpénzeinek* ügyét tettük szóvá. A polgármester erről a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A transzferalappal kapcsolatos hitelművelet az előkészítettség stádiumában van. A főváros kiküldöttei annakidején majdnem az összes részleteket tisztázták a hitelezők megbízottaival és az új kölcsönszerződést csak azért nem sikerült perfektuálni, mert a világgazdasági válság a nemzetközi pénzpiac irányító tényezőinek figyelmét más irányban is lekötötte. Ismétlem, hogy a megállapodás teljesen elő van készítve és a Berlinből esedékes értesítés után nem lesz akadálya annak, hogy ezt a főváros szempontjából oly fontos ügyet az illetékes szervek elé vigyük.

Megkérdeztük a polgármestert, hogy miképpen áll a *távfűtés ügye*, amelynek alakulását nemzetgazdasági szempontból is elsőrendű eseménynek minősítik.

— Több ajánlat érkezett — mondotta a polgármester — a budapesti távfűtés megvalósítására, amelyek azonban a legalaposabb átgondolást követelik. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kérdésnek számos műszaki és gazdasági részletét kell tisztázni és különösen kidomborítani a fővárosnak a létesítendő távfűtő központokkal való kapcsolatát. Utasításomra megalakult az ügyosztályközi bizottság, mely most vizsgálja mindazokat a szempontokat, amelyeket a döntés előtt alapos tárgyalás alá kell venni.

Úgy a vállalkozók, mint a munkások körében érthető érdeklődéssel várják a főváros elhatározását *a szükségmunkák méreteinek megállapításában*. A polgármester errevonatkozólag a következőképpen nyilatkozott:

— A mult évben a törvényhatósági tanács tízmillió hitelkeretet állapított meg különböző szükségmunkák lefolytatására. A felhatalmazás indokolása az volt, hogy a szükségmunkák elvégeztetésével lendületet nyujtsunk a vállalkozói iparnak és munkaalkalmat a munka nélkül álló tömegeknek. A mult évben és az idén közel hatmillió pengő értékű szükségmunkát végeztettünk és ezidőszerint is húsz útvonalon folyik csatornázás és 17 útvonalon pedig burkolási munka. A legújabb versenytárgyalási kiírásra beérkeztek az ajánlatok és a már ismert feltételek mellett nyujtunk lehetőséget az ipar és a munkások foglalkoztatására. Ha mindehhez hozzávesszük a költségvetésben szereplő útfenntartási munkálatokat, akkor megállapíthatjuk, hogy a fővá-ros ez évben is jelentékeny összegeket fordít a nagylétszámú munkássereget igénylő feladatok elvégzésére.

Megemlítettük a polgármester előtt, hogy a nagy elszegényedés következtében *százak és százak jelentkeznek a szeretetotthonokba való felvételre*, azonban férőhely hiányában a rászorultakat nem tudják ellátni. Milyen intézkedések várhatók ebben az irányban, kérdeztük:

— Annakidején, amikor a főváros a jelenleg kórháznak használt Maglódi-úti Horthy Miklós szeretetotthon megépítését elhatározta, az a cél vezérelte, hogy itt az öregek részére külön kórházi osztályt rendez be, az Erzsébet szeretetotthon kórházi osztályából a betegeket áttelepíti és az ilyképen felszabaduló helyeket egészséges gondozottakkal fogja betölteni.

— A kórházi helyek elégtelen volta, egyes kórházi fiókoknak nem a mai kor igényeinek megfelelő berendezése arra indította a főváros közönségét, hogy az eredetileg szeretetotthonnak szánt kórházi épületet közkórháznak használja fel. Az épület ellenében az elaggott szegények részére a főváros az Erzsébet leányárvaház VII. ker., Rottenbiller-utca 50. sz. alatti, valamint a Régi Szent János-kórház Széna-téri épületét engedte át, amely mindkettő szeretetotthonnak teljességgel megfelel. 450 munkaképtelen öreg nyert itt hajlékot és gondozást. A Maglódi-úti épületnek kórház céljaira való átengedése folytán így a szegények elhelyezése rövidséget alig szenvedett.

— A székesfőváros ezidőszerint szeretetotthonaiban 2440 öreget gondoztat. Ezenkívül az utóbbi két évben a társadalmi egyesületek, különösen pedig a római katolikus Caritas, a felekezeti Caritasok és a Magyar Vöröskereszt Egylet is tartanak fenn nagyobbszámú, de egyenkint kisebb befogadóképességű szeretetotthont, ahol a főváros támogatásával mintegy 400 szegény nyer ellátást és így az előző évekkel szemben 850 magatehetetlen, elagottal több szegénynek elhelyezésére van lehetőség.

— A gazdasági leromlás és a rossz kereseti viszonyok folytán mind többen és többen jelentkeznek a szeretotthonba való felvételre. Ez a hatósági szegényellátás fokozottabb igénybevételét jelenti ugyanakor, amikor a rendelkezésre álló anyagi eszközök az egyes jövedelmek kiesése folytán állandóan csökkennek. A hatóság a legnagyobb igyekezete, előrelátása és gondossága dacára sem képes a reárótt szegényellátási feladatoknak 100%-ban megfelelni s ez az oka annak, hogy több mint 300 olyan szeretetotthoni ápolásra minősített szegény van, aki hely hiányában ezideig oda felvehető nem volt. Remélem, hogy a közeljövőben alkalom nyílik a szegénysorsú öregek hatósági gondozását és eltartását kiterjeszteni.

*

Ezekben vázolta *Sipőcz* Jenő polgármester a főváros aktuális ügyeit. Válaszából kitűnik, hogy az összes vonatkozásokban gyors tempóban érlelődnek a döntések és a nyári szünetig a felmerült problémák megoldása biztosítottnak tekinthető.

Százhatvanmilliós költségvetést készítenek a jövő év számára

Újabb zárolási kulcsot nem alkalmaz a polgármester

A főváros összes ügyosztályaiban és intézményeiben erőltetett ütemben dolgoznak *a jövő évi költségvetési előirányzat* előkészítésén. A polgármester rendelete értelmében a feldolgozást az összes várható bevételek és kiadások *legrészletesebb* feltüntetésével *június közepéig* szolgáltatják be a pénzügyi osztályhoz, ahol azután megkezdődik az egyeztetés és az összehangolás nehéz művelete. Ma még tiszta képet nem lehet látni a jövő évi költségvetés alakulásáról, de figyelemreméltó útmutatások már is elhangzottak, amelyek

beavatott helyről

a következő információt adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetés összeállításánál minden esetben a legutóbi tételeket veszik figyelembe, azzal az utasítással, hogy a *kiadásokat a tízszázalékos zárolás leszámításával kell feltüntetni.* A folyó évi költségvetés papíron szereplő tételei a gyakorlatban tíz százalékkal kisebbek és így már most nyilvánvaló, hogy *a jövő évi költségvetés átlagban ugyanennyivel csökkentett kiadási tételeket foglal magában.*

A jövő évben újabb zárolási kulcsot a polgármester nem fog alkalmazni.

A kiadások amúgy is a minimumra csökkentek és ennek a hatalmas apparátusnak akadálytalan működése csak úgy történhetik tovább, *ha mellőzik az erőltetett takarékosság eszközeit.* A folyó évi költségvetés végeredményben *163 millió főösszeget tüntet fel, amely összeg fogja körülbelül a jövő évben is a költségvetés kiadásait tartalmazni.* Eltérés a zárolástól eltekintve nem következik be és az a pillanatnyi javulás, ami az általános gazdasági helyzetben bekövetkezett, biztosíték arra, hogy *a pénzügyi gazdálkodás a helyzet rosszabbodását nem fogja feltárni.*

*

Az autonómia szerveinek nyári szünete módot nyujt az ügyosztályoknak és a főváros vezetőinek arra, hogy *a költségvetés hatalmas anyagát minden részletében feldolgozzák.* A tanácsülés szeptember közepén kezdi meg a költségvetés vitáját, amely sorozatos üléseken formálja véglegessé a jövő évi gazdálkodás alapját.

Példát mutatott a főváros az országnak a városszéli telep mintaintézményével

Liber Endre alpolgármester a telep jövőjéről

A Külső Jászberényi-út mentén épített városszéli telepet a mult héten átadták rendeltetésének, kidomborítva ezzel az aktussal, hogy az országosan tervezett telepítési akcióban is a főváros mutatott kezdeményező példát. A városszéli telep, ez a derüs kis falu, ma már többszáz lélek boldog, megelégedett új otthona. Szakadatlanul jönnek az újabb szekerek, minden udvaron sürgés-forgás, zajlik minden utca, életkedv sugárzik mindn ember arcáról.

Az új telep első napjairól és az ott kialakuló élet további programjáról

Liber Endre

alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros büszke, hogy a miniszterelnök programjában szereplő telepítési akcióban az egész országban elsőnek produkált kézzelfogható eredményt és mutatott követésreméltó példát. Tudatosan nem szükséglakásokat építettünk, hanem olyan megoldást kerestünk, hogy ne csak lakást, hanem új életkezdethez megfelelő bázist adjunk azoknak, akik a telepen helyet kaptak.

Közel félezer kérvényből válogattuk ki azt a 108 családot, amely egyelőre beköltözhetik.

Az elbírálásnál arra voltunk tekintettel, hogy ki érdemes a főváros segítségére. Természetesen tekintettel voltunk a gyermekek számára, a családi körülményekre, a szociális helyzetre és arra is, hogy *a telepes kedvet mutat-e a neki juttatott föld megművelésére.* Ez volt az egyik főfeltétel, mert az az elgondolás, hogy maguk termesztik meg, maguk teremtik elő földjükön azt, amire a háztartásban szükség van.

— A házak derűsek, a helyiségek tágasak, mindenütt villanyvilágítás. Csatornázás természetesen nincs, de nem is azt céloztuk, hogy új városrészt építsünk, hanem

kifejezetten falusias telepítést.

— A negyedholdnyi kertért és a házért *heti 5 pengő bért* fizetnek a lakók. Minden udvaron már állnak a gazdasági épületek, az ólak az állatok számára. A főváros messzemenő jóindulatát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy első alkalommal maga gondoskodott a kertek beveteményezéséről. Felszántattuk a kerteket, vetőmagot, palántát adtunk és szakembereink felügyelete mellett történt a kertek beültetése. Kukorica, krumpli, káposzta, répa, főzelékféle, saláta és még több más növényfajta magot, illetve palántát osztottunk szét. Összesen tizenöt konyhakerti növény terem minden kertben. Minden család kap egy tyúk- és egy házinyúlcsaládot, amelynek értékét a következő évben a szaporulatból természetben fogják visszafizetni, amit majd az újabb telepeseknek osztunk ki.

Minden telepes négy tyúkot, egy kakast és három prémnyulat kap.

Tarthatnak kecskét is és folynak a tárgyalások arról, hogy esetleg megengedjék a disznóhizlalást.

— Még a nyáron megépül *a telep központi épülete* is. Mivel előreláthatóan 100—120 iskolaköteles gyerek lesz a telepen és 50—60 óvódás, négy tantermes iskoláról gondoskodunk, amelyből kettőt esetleg az óvoda használhat fel. A központi épületben lesz a telepfelügyelő hivatali helyisége és lakása, az orvosi rendelő és a rendőrőrszoba is. A főváros a telep lakóinak nemcsak egészségügyi és erkölcsi igényeit akarja biztosítani, hanem legelemibb kulturális szükségleteit is, ezért azt tervezzük, hogy a központi épületben építünk egy-két nagyobb helyiséget is, ahol esténként vagy ünnepnap összegyűlnek a telepesek.

A főváros erkölcsi támogatásával és irányításával a telep családjait egyesületbe akarjuk tömöríteni,

hogy kifejlesszük bennük az egymáshoztartozás, az egymásrautaltság érzését és az egyesület révén gondoskodjunk kulturális és gazdasági továbbképzésükről is. Lesz a központi épületben két üzlethelyiség is. Az egyikbe mészáros és hentes kerül, a másikba pedig vegyeskereskedés.

— A telepnek bizonyos kismértékű autonómiája lesz. A hatóságot a főváros által kinevezett *telepfelügyelő* fogja képviselni. Telepfelügyelőnek erélyes, minden tekintetben megbízható személyt jelölünk ki,

aki mezőgazdasági szakismeretekkel rendelkezik, hogy a hozzáfordulókat ilyen kérdésekben is tanáccsal, útmutatással segíthesse.

Szóval, olyan falusi bíróféle hatáskört tölt be. A közbiztonsági szolgálatot egyelőre szintén falusiasan oldjuk meg: négy hadviselt éjjeliőrt fogadtunk fel, ezek vigyáznak a telep nyugalmára.

*

A telepnek egyelőre még nincs neve és a hivatalos bemutatót, amelyre a kormányt is meghívják, július közepére tervezi a főváros.

Készen áll a főváros a bánhidai szerződés megkötésére

A legközelebbi tanácsülés tárgyalja a polgármester előterjesztését

Azok a rendkívül mélyreható tanácskozások, amelyek a főváros és a *Dunántúli Villamossági R.-T.* között a bánhidai erőműtelep átvételére vonatkoznak, rövidebb megszakítást szenvedtek. Ugy a városházán, mint az Elektromos Müveknél és a centrálé hivatalaiban pontos számítások folynak a megegyezés sikeres létrehozására és mindaddig, amíg ezek az alapvető kalkulációk befejeződnek, *felfüggesztették a tulajdonképpeni szerződés megkötésére hivatott döntőtárgyalásokat.* A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint néhány napon belül teljesen előkészített stádiumba jut ez a nagyfontosságú tranzakció, amelyről

illetékes helyen

a következőkben tájékoztatták munkatársukat:

— A főváros és a bánhidai centrale között a végső megegyezés már nem várat sokáig magára. Az átvételre, vagy a két tényező között létesítendő kapcsolatok szorosabbra fűzésére vonatkozólag június végéig *opcióhoz hasonló terminusa van a fővárosnak,* amely időpontig az összes függő kérdések elintézést nyernek. A főváros a maga részéről teljesen készen áll a szerződés megkötésére és

csupán a Dunántuli Villamossági Rt.-on múlik, hogy a tanácskozások likvidálásaként a telepet a főváros irányítása alá bocsássa.

Lehetséges, hogy a centrálé érdekeltsége a maga számára meghosszabbítja ezt a fent körvonalazott terminust, ha azonban a számításaikkal elkészülve a szerződés megkötését kívánják, úgy ennek akadálya nem forog fenn. Mérlegelésünk szerint

egy-két hét mulva aláírható az a szerződés, amely az ország legnagyobb erőműtelepét a fővárosi áramtermelők érdekkörébe utalja.

A már ismertetett elképzelés változatlanul fennáll és pedig abban a formában, hogy *a főváros alhaszonbérletbe kapja a bánhidai telepet.*

*

A bánhidai érdekeltség részéről *Tormay* Géza államtitkár vezeti a tárgyalásokat, míg a fővárost a megbeszéléseken *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Plósz* Pál vezérigazgatók képviselték. Amennyiben a szerződés-tervezet mindkét felet kielégíti, úgy annak megkötésére a polgármestert a tanács és a közgyűlés fogja felhatalmazni.



MÁGNÁS

keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes izű kávé

1/4 kg . . . . . 3·70

Meinl Gyula r.-t.

„CLARIDGE"

L., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.

(58, 76. villamos megálló, 9-es autóbusz.)

ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK

5 órai tea TÁNC! délután és este

CHARLES LAX jazz-zenekara.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH

vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár

TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.

GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Fenn kell tartani a reverzálisnak, mint becsületbeli fogadalomnak a hatályát, — mondja Kozma Jenő

Elindul Budapesten is hódító körútjára a nemzeti egység — A polgárság elégedett a Községi Párt vonalvezetésével

Várospolitikai körökben feszült figyelemmel tekintenek a *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti megmozdulása elé. *Gömbös Gyula* miniszterelnök, az *Egységes Községi Polgári Párt* szervezeteinek bevonásával indítja meg a szervezkedési akciót és az a hatás, amely a miniszterelnök bejelentése nyomán mutatkozik, nyilvánvalóvá teszi, hogy *a mozgalomhoz Budapest lakosságának túlnyomó része fog csatlakozni.* A pártszervezkedés megindításáról és a nemzeti egység jegyében történő zászlóbontásról

Kozma Jenő dr.
országgyűlési képviselő,

az *Egységes Községi Polgári Párt elnöke,* a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A világkatasztrófák mostani idejében a magyar nemzet ennek az egységnek a létrejötte nélkül megállani nem tud. Ezt az egységet akarjuk a fővárosban a polgárság javára gyümölcsöztetni.

— A budapesti polgárt életviszonyai kilencvenöt százalékában a szálak a városházához kötik és ezért

budapesti képviselő a városháza kikerülésével politikát nem folytathat.

A városházán megszerzett pozíciónkat és erőnket a polgárságnak köszönhetjük, hatalmunk alulról, a széles polgári rétegek lelkéből fejlődött és csak akkor veszítjük el, *ha a polgárság mondja ki rólunk az elítélő szentenciát.* Egész városházi politikánkban a polgárság szeretete, a közönségen való segítés törekvése vezet és miként választóink ragaszkodása igazolja,

a polgárság meg van elégedve a mi vonalvezetésünkkel

és lelkesen támogat fáradságos, sok akadállyal szemben találkozó munkánkban.

— Ma nincs fontosabb és sürgősebb problémája a főváros önkormányzatának és adminisztrációjának, mint *minél több munkaalkalom megteremtése, a budapesti polgár megélhetésének megkönnyítése, a főváros kulturális és szociális feladatainak zökkenésektől mentes teljesítése.*

— A nemzeti egységben rejlő erőt ma egy személy képviseli és

ez a férfiú Gömbös Gyula.

Büszke vagyok arra, hogy *Gömbös* Gyula azt mondotta, hogy *mindenekelőtt a nemzeti egységet kell megteremteni* és Magyarország miniszterelnöke azt a pontot tűzte programja élére, amelyet mi is hosszú évek óta vallunk.

— Ennek az igazi egységnek legyen odaadó katonája a polgárság minden tagja és akkor megvalósulnak a miniszterelnöknek, a Magyarország és a boldog és elégedett Budapest eléréséhez fűződő reményei.

Megkérdeztük *Kozma Jenőt,* hogy mi a véleménye a reverzális-ügyről és általában a pártfegyelem e szerves részének jelentőségéről.

— Ebben a kérdésben — úgymond — a miniszterlenök álláspontján vagyok, aki egy legutóbb felmerült esetben *a megtámadhatatlan erkölcsi alapot képviselte.* Felfogásom a legszigorúbban alkalmazkodik a miniszterelnök álláspontjához és ebből folyólag ahhoz a vitathatatlan tényhez, hogy

a megválasztottak, akik mandátumaikat a párttól és a párt listáján kapták, — ha kilépnek a pártból, akkor elmellőzhetetlen a becsület diktálta konzekvenciák levonása.

A reverzálisnak, vagy nevezzük inkább *a becsületbeli fogadalomnak,* a hatályát fenn kell tartani. Az adott szó egy férfiú részéről csak olyképpen magyarázható, ahogy azt *becsületes emberek magyarázni szokták.*

*

Kijelentette végül *Kozma* Jenő, hogy nagy érdeklődéssel tekint a pénzügyi helyzet megvitatása elé, amely a törvényhatósági tanács egyik közeli ülésén fog megtörténni.

Az **Igmándi** gyógyvíz,
Legjobb magyar márka,
Ki egyszer használta,
Másnak is ajánlja.

A mult év elején a kiadásokat redukált mértékben teljesítettük és ezzel a költségvetés egyensúlyát biztosítottuk. Ezért hallatszott azután számos kifogás olyan értelemben, hogy a költségvetés végrehajtásának ez a módszere *tulajdonképpen konfiskálása a közgyűlés költségvetési jogának.*

Elméleti vitákat talán lehet folytatni, azonban be kell látni, hogy a főváros háztartási egyensúlyának biztosítása érdekében a végső eszközhöz kellett nyulni.

A közgyűlés később tudomásul vette, hogy keretköltségvetéssel dolgozunk és mert ezt a kormányzati tényezők is helyeselték: *az ilymódon való gazdálkodás ellen észrevételt tenni nem lehet.*

—

Megkértük az alpolgármestert, hogy nyilatkozzon *a főváros gazdasági helyzetéről:*

— A mult évi zárószámadásban őszinte képet tártunk fel és azt hiszem, hogy más nagy városokkal és törvényhatóságokkal, de talán még külföldi viszonylatban is: *a képtárás tekintetében nyugodtan állhatjuk a versenyt.*

Általában azt kell mondanom, hogy a vagyoni helyzetben lényeges változás nincsen és ez a vagyoni helyzet teljesen megnyugtatónak mondható.

Nem hasonló azonban a kép a főváros költségvetésszerű gazdálkodások szempontjából. Közismert, hogy az adók csökkentek, a nagyüzemek bevételei szintén visszaestek, holott lényegesen hozzájárultak a főváros községi háztartásához és így ez a juttatás szintén csökkent. Ha a csökkenés csak *az előző évi tényleges bevétellel* szemben mutatna eltérést, akkor ez talán nem volna aggasztó, a csökkenés azonban előállott a folyó évi költségelőirányzatban felvett bevételekkel szemben is. *Azok a kijelentések azonban, hogy 1933. évben negyven millió pengőre nőhet a deficit, — talán túlzottak.* Jóslásokba bocsátkozni rendkívül nehéz, különösen felelős helyről. A mai gazdasági helyzetben és a főváros mai pénzügyi helyzetében azonban egyéb eszközök nem állanak rendelkezésre, mint amit eddig követtünk:

igyekezni fogunk a kiadások csökkentésével ellensúlyozni a kimaradó bevételeket.

Ha mégis elérkezne az az idő, amikor már ennek végre nem hajtható akadályai volnának, akkor *a helyzet őszinte feltárásával fogunk megfelelő javaslatot terjeszteni az autonómia illetékes szervei elé.*

—

Végül megkérdeztük az alpolgármestert, hogy mi a véleménye abban a vitában, amely *a részvénytársasági igazgatóságok tagjainak díjazása körül támadt.* Bizonyos oldalról ugyanis azt kívánták, hogy a díjazás ne *fix* összegben, hanem mindenkor *az évi nyereség mértékéhez* igazodva történjen.

— *En a fix összegben való fizetést tartom helyesnek,* — hangzott a válasz. A magángazdaság és a főváros részvénytársasági formában működő üzemei között *párhuzamot vonni nem lehet.*

Nem az igazgatóságtól függ, hogy a részvénytársaság milyen jövedelmet tud felmutatni.

A *villamosvasúti részvénytársaságok* és a *Községi Takarékpénztár* kivételével a többi üzemekben a díjazás kérdése nincsen megoldva, de azt hiszem, hogy

a mai nehéz idők talán nem is alkalmasak ennek a megoldására.

Azokat a díjazásokat azonban, amelyek ma megvannak, véleményem szerint *továbbra is fenn kell tartani.*

*

A fentiekben vázolta *Borvendég* Fereenc alpolgármester a közelmultban felmerült kritikákkal szemben *a főváros hivatalos álláspontját.* Világosan látható ebből, hogy mértékadó helyen a legnagyobb óvatossággal, messzemenő mérlegeléssel és tárgyilagossággal ítélik meg a pénzügyi problémákat és bizonyos, hogy ilyen körültekintő irányítás mellett meglepetések nem érhetik a főváros közönségét.

Borvendég Ferenc alpolgármester

nyilatkozik a változatlanul alkalmazásra kerülő takarékosságról, a főváros vagyoni és gazdasági helyzetéről és az igazgatóságok tagjainak tantiémjéről

A törvényhatósági tanács és a közgyűlés legutóbbi tanácskozásain ellentétes megvilágítások közé jutott a főváros pénzügyi és gazdasági helyzete. Egyik oldalon dícsérték az óvatos pénzügyi irányítást, a másik oldalon hibáztatták a kiadások nagymérvű lecsökkentését, de elhangzottak olyan kritikák is, amelyek egyenesen *törvényszegésnek* minősítették azt az eljárást, hogy a részvénytársasági alakulatok zárszámadásai nem szerepeltek a kimutatások és jelentések tengerében. Ez az utóbbi megállapítás a legkülönbözőbb nézetek kialakulására adott alkalmat és ezért

Borvendég Ferenc alpolgármesterhez

a főváros gazdasági ügyeinek vezetőjéhez fordultunk felvilágosításért, aki nagyérdekességű nyilatkozatában a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egyedül a törvényhatósági tanácsot ruházta fel a törvény azzal a joggal, hogy a részvénytársasági igazgatóságoknak úgy általános, mint részletes utasításokat adjon. Úgy a törvény szelleméből, mint a rendelkezéseiből nyilvánvaló, hogy a részvénytársaságok mérlegeinek elbírálása *csak a törvényhatósági tanács hatáskörébe tartozik.*

Ha a közgyűlésnek ugyanaz a hatásköre megvolna, akkor ellentétek keletkezhetnének a két különböző utasítás között,

ami olyan bizonytalanságot teremtene a főváros nagy vagyonkezelése tekintetében, hogy az ilymódon felmerülő jogi komplikációk *a legnagyobb mértékben zavarólag hatnának.*

—

Figyelmébe ajánlottuk az alpolgármesternek azt az állítását is, amely hangoztatta, hogy *hiba volt nagy redukciókat végrehajtani az egyes kiadási tételek között.* A végnélküli takarékosság nem lehet tulajdonképpeni gazdasági célkitűzés, — hangoztatták a törvényhatósági tanács szakértő tagjai.

— A takarékosságot általában a közüzemek gazdálkodásában ellenezni nem lehet, — mondotta *Borvendég* alpolgármester — mert bizonyos takarékos keretek közé való szorítás nemcsak a mai nehéz körülmények között, *hanem normális viszonyok mellett is kívánatos.* A takarékosságnak mértéke talán bizonyos átmeneti zökkenést előidézhet, ha a bőség esztendeje után hirtelen a szegénység esztendejének konzekvenciáját akarja száz százalékig levonni.

Volt idő a közelmultban, amikor a főváros közgyűlése a hirtelen, átmenetnélküli, takarékosságot nem tartotta kívánatosnak

és az erre vonatkozó polgármesteri javaslatot nem fogadta el: *utalok például az 1932. évi költségelőirányzatra.* Ez a megállapítás akként történt, hogy amíg a kiadások minimumra redukálódtak, addig *a költségelőirányzatban már rejtett hiányok voltak,* mert talán még az akkori gazdasági helyzet által megkívánt óvatosság sem történt meg és *a várható gazdasági válság konzekvenciái nem vonattak le.*

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., NÜRNBERG-UTCA 35
TELEFON: 96-4-72

Kelenföldön építik az első távfűtési termelő központot

Általános megállapítások szerint a gázfűtés a legmegfelelőbb megoldás — Adó- és hitelkedvezményeket kér a főváros

A városháza műszaki osztályain fokozott gondossággal készítik elő a városfűtés problémájának keresztülvitelét. A polgármester utasítására külön ügyosztályközi bizottság egyezteti össze a műszaki és pénzügyi érdekeket, hogy a döntés előtt az összes szempontok tisztázottan álljanak az illetékesek előtt. Nemcsak gazdasági, hanem a lakosság legszélesebb köreiben is *nagy várakozással tekintenek a korszakalkotó terv elé*, amelynek gazdasági és technikai részleteiről

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Belső erőforrásaink seregszemléjén első helyen áll a szénprobléma. Évek óta csökken a szénfogyasztás és különösen a külföldi behozatal, azonban az ebből származó előnyöket a hazai széntermelésünk nem tudta kihasználni.

— A mi szempontunkból rendkívül fontos az, hogy a Budapestre behozott külföldi tüzelőanyagfogyasztás 35—40 millió pengőre értékelhető. Ha ehhez hozzászámítjuk a gázgyár kokszterme lését is, úgy mindent egybevetve,

40—45 millió pengőre rúg az az összeg, amelyet évente Budapest háztartási fűtései külföldről igényelnek.

Ez olyan nagy tétel, amely úgy külkereskedelmi mérlegünk, mint belső energiagazdálkodásunk szempontjából a legnagyobb figyelmet érdemli.

— Nyilván ez a megfontolás vezette a kormányt, amikor a házadómentességről szóló rendelkezések sorában a pénzügyminiszter adókedvezményi alapot adott az olyan épületnek, amelyet *központi fűtésre alakítanak át, a magyar szén kötelező használatának előírásával.* Mindezek dacára az átalakítások terén vajmi kevés történt. Budapestnek kereken 24 ezer épületéből csak 1900-nak van központi fűtése és ez a két adat áttekinthető perspektivát nyújt az e téren várható feladatok méreteiről.

— A városfűtés gondolata az utóbbi időkben vált időszerűvé. Városfűtés alatt értjük általában az oly fűtési rendszereket, amelyeknél a meleget egy vagy több központban állítjuk elő és csővezetékek útján juttatjuk a felhasználás helyére. *Legegyszerűbb formái azok, amelyeknél a meleg szállítása és elosztása gőzzel vagy forróvízzel történik.* Kiegészíti e rendszereket újabb tanulmányok alapján egy harmadik: a szén és belőle nyert kátrány

gázzá változtatása és ily módon a csővezetékek segítségével való továbbítása.

Mindegyik rendszernek megvan a maga létjogosultsága, előnye és hátránya. Lényegében a gőz- és melegvíz fűtési rendszere a gázfűtőrendszertől abban különböznek, hogy míg az első kettőnél a melegfejlesztést szénnel történik, addig az utóbbinál a tulajdonképpeni melegfejlesztést már tisztított, kénmentesített gázzal végzik. Amint tehát az első esetben számolni kell a széntüzeléssel járó hátrányokkal, főleg a kéntartalmú égés-termékekkel, addig *az utóbbi esetben az égéstermékekből hiányoznak a legkellemetlenebb alkotórészek és mindenekfölött nincs szükség a szén szállításával és raktározásával járó nehézségekre.* Alapos vizsgálatok után általános megállapítást nyert, hogy

a gázfűtés a legolcsóbb és legegyszerűbb eljárás.

Az első döntő lépést ebben az irányban tehát a főváros oly területén kívánatos megtenni, ahol az e célra szükséges előfeltételek megvannak és ahol a levegő szennyeződésének védelme fokozott jelentőséggel bír. A választás Kelenföldre esett, amely földrajzilag elhatárolt közigazgatási és gazdasági egység, ahol az ezidőszerint működő szénfűtésű üzemek a helyzetet tarthatatlanná tették. *A fürdővárosnak ez a gócpontja joggal támaszt igényeket a levegő tisztasága tekintetében.*

A gázzal való tüzelés ellen felhozott aggályok: a robbanékonyság és a mérgező hatás a mai biztonsági berendezkedések mellett nem állják meg helyüket.

A kelenföldi gázfejlesztő központ elhelyezésére két alternatív megoldás kínálkozik. Az egyik a *Műegyetem* területén, a másik *a kelenföldi elektromos centrálé mellett.* Ami a telep rentabilitását illeti, a kétmillió pengőre értékelhető beruházási költség mellett is tíz százalékot meghaladó törlesztési hányadot biztosít, annak ellenére, hogy úgy az ipartelepek, mint a központi fűtéssel rendelkező házak fűtése egyáltalában nem drágul meg. Úgy tudom, hogy

a döntés rövidesen megtörténik

és a távfűtés a kényelmi szempontokon kívül gazdasági tekintetben is messzemenő fejlődést biztosít.

*

A pénzügyi alátámasztásról részben a LÁB-kölcsönök, részben az Ipari Munkaszervező Intézetek útján gondoskodnak. A főváros álláspontja, hogy úgy az adókedvezmények, mint a hitel törlesztésének időtartamát megfelelő módon meghosszabbítsák.

Az ajánlatot egyébként terhessé teszi az ötvenéves koncesszió kikötése. Szakemberek szerint ugyanis ötven év mulva a főváros számára a szemétégető teljesen értéktelen ócskavas lesz.

Az Elektromos Művek a szemétégetési ajánlatra a legközelebbi hetekben megteszi a polgármesternek konkrét javaslatát.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött az ajánlat felől és a következő választ kapta:

— A *Fekália* ajánlatáról van tudomásunk. A főváros vezetősége egyelőre csak információs tárgyalásokat folytat, s amennyiben látja, hogy elfogadható megoldásról van szó, akkor sor kerül a konkrét tárgyalásokra. Egyelőre embrionális stádiumban va naz egész kérdés.

Fantasztikus tervek a háziszemét elégetésére

A Magyar Fektália részvénytársaság ötven éves koncessiót kér a fővárostól, hogy a háziszemetet energiatermelésre, vagy távfűtésre használhassa

A főváros esztendők óta foglalkozik a háziszemét lerakásának megoldásával. Evek óta kísértő probléma ez és ugyancsak régóta vár megvalósításra a szemétégető telep is, amelynek összes terveit kidolgozták az illetékes fórumok, letárgyalták, sőt a költségeket is előirányozták, amelyet azonban évről-évre töröltek a költségvetésből, mert előtérbe nyomultak más, fontosabb kérdések.

A szemétprobléma megoldása a napokban újra aktuálissá vált egy érdekes beadvány révén, amelyet a napokban nyújtottak be a fővároshoz. Eszerint *Magyar Fekália* címen részvénytársaság van alakulóban.

Ez a részvénytársaság hajlandó egy szemétégető telepet fölállítani, ha a főváros ötven éves koncesszióval kizárólagos jogot biztosít számára a szemét elégetésére.

Közismert közéleti férfiak állanak a vállalkozás élén: dr. *Zboray* Gyula, *Meleghy* Gyula és *Horváth* Ferenc mérnökök, *Pásztélyi* Vilmos, *Zilahi* Imre, *Nagyőszi* Ferenc és mások. Az a szándékuk, hogy

a szemétből termelt hőenergiával vagy távfűtőberendezést létesítenek, vagy pedig a gőzt átengedik az elektromos művek kelenföldi telepének,

ahol aztán a széntüzelés feleslegessé válnék.

A létesítendő szemétégetőtelepet, értesülésünk szerint, Budán építenék fel. A szeméttelep száz munkanélküli családnak nyújtana megélhetést. Az új vállalkozáshoz mintegy hárommillió pengő tőke kell, ami állítólag rendelkezésre áll. A vállalkozók számítása szerint a szemétégetőtelep létesítése csak úgy rentábilis, ha a főváros ötvenéves koncesszióval rendelkezésükre bocsátaná az összes budapesti házihulladékot, viszont ötven év mulva az egész telep ellenérték nélkül a fővárosra hárulna.

A *Fetália* ajánlatát a polgármester a köztisztasági ügyeket intéző út- és csatornaépítési ügyosztály meghallgatása után az Elektromos Művekhez küldte ki elbírálás végett. Most az Elektromos Művek újabb adatokat kértek be és pontos kalkulációkat kérnek, hogy mennyiért kapnák a szükséges gőzmennyiséget, mert

a főváros csak akkor mehet bele ebbe a tranzakcióba, ha a szállított gőz lényegesen olcsóbb lesz, mint amennyibe az Elektromosműveknek a szén kerül.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 39-3-85.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kőlcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 ✱ Telefon: 68-9-20

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 96 filléres ujdonságok!

PESTI KIRAKAT

Budapest, vagy Balaton?

A lelkes, az igazi, ha nem is benszülött, de a benszülöttnél is budapestibbé lett budapesti ember az utóbbi időben valósággal „idegenforgalmi lény"-nyé alakult. Ahogy az utcán járok, ahogy a pincér kiszolgál, ahogy a villamoskalauz udvarias, vagy udvariatlan, ahogy a sarki rendőrt gondolataimban megtehetségvizsgáztatom és ahogy minden második budapesti embert figyelmeztetni szeretnék, hogy vigyázat, atyafi, légy udvarias, mert hátha én is idegen vagyok: nyugodtan kiírhatom a mellemre, hogy „idegenforgalmi iroda." Magamról beszélek, de azt hiszem, sőt azt remélem, hogy százával és ezrével vannak ilyen lelkes polgártársaim Budapesten, akik valamennyien abban látják ennek a városnak a jövendőjét, hogy meg tudjuk-e csinálni azt az álmodott, hatalmas idegenjárást, amelyből mostanában, — hála Istennek, — néha-néha szép mutatványszámot kapunk.

Ilyen körülmények között egészen természetes, hogy pünkösd hétfőjén szóról-szóra végighallgattam Ilovszky János nagyon szép és őszinte hittel telített rádióelőadását a Balatonról. Bevallom, az előadás előtt is, az előadás alatt is, sőt még az előadás után is, gondolkoztam egy kicsit: lám, ez a kitűnő Ilovszky János, a legtekintélyesebb budapesti városatyák egyike, a legbudapestibb patricius-családból származik, minden budapesti ügyért lelkendezve szalad, izzad és fárad és mégis a Balatonról tart előadást. A Balatonnak csinál reklámot, nemcsak nevének tekintélyével, nemcsak mondanivalóinak talpraesettségével, de azzal a nagy lelkesedéssel is, amelyet mi, budapestiek mindenképpen a magunkénak szeretünk vallani. Igaz, hogy Ilovszky Jánost nemcsak mint budapesti polgárt, de mint balatoni korifeust is láttam, álltam vele a rozoga kis balatoni gőzösön, ahol a vitorlás hajóról órahosszat tartott lelkendező előadást. Még a balatoni szelek járására is igyekezett volna megtanítani, ha meteorológiai tudásom elegendő alapot szolgáltatott volna ehhez. Még azt is tudtam és valahogy elő is fogom kaparni az emlékezetemből, hogy hányezer kilométert szokott évente a Balatonon vitorlázni.

Tehát neki némi jogai, sőt kötelezettségei is vannak a Balatonnal szemben. De mégis, nem volna-e jobb, ha Budapestnek csinálna a rádióban lelkes propagandát, hogy aztán, aki idegen még valamit akar látni ebből a szép hazából, azt elküldjük azután egy kicsit a Balaton mellé üdülni? Végeredményben azonban mégis megnyugodtam abban, hogy helyesen cselekszik Ilovszky János, mert a balatoni propaganda nem árt, csak használ Budapestnek. Elsősorban is ő azok közé tartozik, akik Budapest propagálása terén is igen sokat tesznek, sokszorosan többet, mint azok a hivatalos személyek, akiknek talán éppen ez volna a kötelességük és hivatásuk. De meg akit a Balatonra csábít Ilovszky János, azt tulajdonképpen Budapestre is csábítja. Ha a külföldi ember a Balatont megtekinteni jön Magyarországra, vagy a Balaton mellett akar nyaralni, az el nem kerüli Budapestet. Nem kerüli el, mert hiszen, aki Rómába megy, az már csak természetes, hogy a pápát is szeretné látni, de meg ott is van a Balaton mellett Ilovszky János és ott bizonyára Budapestnek csinál propagandát. Aki meg budapesti ember Ilovszky János szavára hallgatva a Balaton mellé megy nyaralni, az bölcsen teszi, mert nem viszi a pénzét idegenbe és talán, ha sokan látogatják a gyönyörű Balatonpartot, akkor a balatonparti községek is észbekapnak végre és megértik, azt, amit olyan kemény őszinteséggel vádolt a szemükbe rádióelőadásában Ilovszky János, hogy a kormány nem az az amerikai nagybácsi, akitől mindent várni kell, nekik is szabad, nekik is kell a maguk erejéből, a maguk hasznára, a maguk és gyermekeik jövendőjének kiformálására a Balatonvidéket széppé, higiénikussá kultúrnívón valóvá emelni.

Mert tessék elhinni, hogy nem lesz addig idegenforgalom, nemcsak Magyarországon, de Budapesten sem, amíg — ha a külföldi csak Budapestre jöhet és ha kilép Budapestről, már elveszti a kedvét attól, hogy mégegyszer erre a földre tegye a lábát. Az a híres francia lovaglókisasszony jut az eszembe, aki egy többezer lakósú magyar városkában csomagolt ementháli-sajtot akart enni és mérhetetlen csodálkozására — nem kapott. A csomagolt ementháli-sajttól kezdve az egészségügyi berendezések egész soráig sok-sok mindent kell a magyar vidéknek megvalósítania, amíg önmagának is idegenforgalmat biztosít és amíg nem rontja el Budapest idegenforgalmi sánszait.

p. b.

CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA

OBENDORFER

József
Budapest, VIII., Ludovicenm-u. 18.

Rudolf
Budapest, I., Győri-út 12.

Károly
Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Fittyet hány az Ügetőegyesület a fővárosnak: nem fizeti meg a nyomorgók pénzét

A törvényhatósági tanács annakidején egyhangúan elutasította az *Ügetőverseny Egyesületnek* azt a lehetetlen kérelmét, hogy a fogadások után járó és a fővárost megillető illeték megfizetésére hosszabb halasztást kapjon csak azért, hogy új pályája nehézségekkel küzdő építkezését befejezhesse.

Az Ügetőverseny Egyesület közel 40.000 pengővel tartozik a fővárosnak. Ez az összeg úgy szaporodott fel, hogy

az Ügetőverseny Egyesület 17 hónapon át elmulasztotta befizetni azokat az illetékeket, amelyek a fogadások forgalma után a fővárost illetik meg, hogy az így befolyó pénzből különböző karitatív és szegénygondozási költségeket fedezzen.

A főváros elutasító álláspontja után az Ügetőverseny Egyesület a földművelésügyi minisztérium közbenjárását vette igénybe, de a törvényhatósági tanács és a polgármester az újabb tárgyalás során is kitartott eredeti álláspontja mellett. Kimondotta, hogy *halasztást nem ad, mert a mostani nehéz időkben az éhező, rongyos és szegény emberek ruhájáról, kenyeréről, vagy hajlékáról gondoskodni mindennél fontosabb hatósági feladat.*

A tanácsi határozatot a főváros már hónapokkal ezelőtt közölte a földmívelésügyi minisztériummal és az Ügetőverseny Egyesülettel, amelyet egyidejüen felszólított arra is, hogy

a 39.000 pengőnyi hátralékot sürgősen fizesse meg.

Ez a felszólítás azonban eddig teljesen *eredménytelen maradt*, mert nemhogy a pénzt nem fizették be, hanem az egyesület még azt sem tartotta szükségesnek, hogy a fővárosnál megindokolja a fizetési kötelezettség elmulasztását.

A polgármester most újabb megkeresést intézett a földmívelésügyi miniszterhez és az Ügetőverseny Egyesülethez. Ha ez is eredménytelen marad, akkor *erélyesebb lépések következnek.*

Olajügynök a volán mellett

Taximilliomosok irígylésreméltó karriérje

Akik figyelemmel kísérik a budapesti autótaxik egyenlőtlen forgalmát, valamint a horribilisan megállapított viteldíjakat, azok kétségtelenül hibáztatják azt a rendszert, amely sajnálatos módon *egy kézbe koncentrálta ezeknek a forgalmi eszközöknek a szervezetét.* Sehol a világon nincs példa arra, hogy egy milliós metropolis autótaxi-forgalmát egy mammut-vállalat intézze és a maga kényelmes diktatúrájának dobja áldozatul a közönséget. Ennek a rendszernek a kialakításában feltétlenül hibáztathatók a hatóságok, illetve a taxiengedélyezésnek rendeleti úton történt olyan szabályozása, amely kimondja, hogy *az újabb koncessziókra a régi vállalatoknak bizonyos százalékszerű előjoguk van.* Így lett a szürketaxi-vállalatból is nagy kiterjedésű intézmény és így nőtt mesterségesen nagyhatalommá a *Haltenberger—Káldi* együttes, akik tulajdonképpen *egyedüli* és *korlátlan* tulajdonosai a szürketaxi néves ismert vállalkozásnak.

Evés közben jön meg az étvágy — és ezt az axiómát a szürketaxi-vállalatnál látni a leginkább beigazoltnak. Nem elég, hogy az ezret is jóval felülmuló taxirendszámot birtokolnak, a legutóbb végrehajtott szaporítás alkalmával

magukhoz kaparintották a Baross-csoport 250 taxiengedélyét is.

Mindenki tudja, hogy a Baross-csoportot jelentő részvénytársaság *csak papíron létezik*, mert az teljes egészében a szürketaxi-vállalathoz tartozik. Ugyanígy járt a BART, amelynek szintén jelentékeny számu kocsija szaladgál a városban és ezenkivül ellátja a környéki autóbuszforgalom lebonyolítását is. A Baross-taxik elnyelése után a BART-ot is bűvkörükbe vonták *Haltenbergerék*, aminek következményeképpen

az autótaxi-frontot együtt uralja Káldi Jenő és Haltenberger Samu.

Teljesen szétterpeszkedtek a fővárosban és nem csodálnivaló, hogy az egyéni fuvarozók képtelenek megbirkózni a nagyhatalmú trusttel. Ez a magyarázata annak, hogy *a szürketaxi megkaparintotta a jó állomáshelyeket*, de ez a magyarázata annak is, hogy az egyéni kisfuvarosok teljesen a tönk szélére kerültek.

A budapesti taxiforgalom csak az utóbbi években vált kevésbbé jó üzletté, mert az elmult időkben úgy *Haltenberger* Samu, mint *Káldi* Jenő aranyhegyeket sajtoltak ki öreg járműveikből. Hogy milyen vagyon fölött rendelkeznek ebből a forrásból, azt legjobban mutatja, hogy

Haltenberger Samu egymillió pengő vagyont vallott be az adóhatóságoknál, amely után 49 ezer pengő jövedelmi adót ró le. Káldi Jenő vagyonadója is meghaladja a 100.000 pengőt.

Annál érdekesebb tehát, hogy a tulajdonosok ilyen hirtelen történt meggazdagodás ellenére a részvénytársaság csak *minimális nyereséget* mutatott ki, sőt legújabban 27 ezer pengő veszteséget állított be a mérlegébe. Hogy ezt miképpen lehetett így formálni, az nem ránk, hanem az adóhatóságokra tartozik, ahol bizonyára kellő ellenőrzéssel vizsgálják az adóalanyok jövedelmét. Nem érdektelen annak a kifürkészése sem, hogy

Haltenberger Samu, Káldi Jenő és udvara milyen munkadíjat hasítanak ki

a *„veszteséges"* üzemből.

Haltenberger Samu *postatisztviselő* volt, hatalmas vagyonát tehát tisztára a taxiviteldíjakból halmozta össze. *Káldi* Jenő sem dicsekedhet nagy örökséggel, vagy főnyereménnyel, mert néhány évtizeddel ezelőtt még

egyszerű olajügynök volt,

amely ugyancsak nem az a foglalkozás, ahonnan milliós vagyonok volnának kisajtolhatók. *Káldi* Jenő ma már a felső tízezerhez tartozik: *Salzkammergutban gyönyörű kéjlakot építtetett magának* és valóságos legendákat mesélnek a művészetek iránt mutatott érzékeiről. Minden művészi eseménynél feltűnik ismert alakja és jellegzetes mosolya, amelyet sokat sejtetően *a hangversenydobogók, vagy az operaszínpadok felé irányít.*

A megduzzadt kereset és a felhalmozott vagyon a budapesti közönség taxikiadásainak pengőiből gyült össze és ha ilyen hatalmas hasznok mutatkoznak ebből az üzletágból, úgy

minden lehetőség meg van arra, hogy a tarifákat sürgősen mérsékeljék.

A tarifa leszállítása bizonyára nem fogja megingatni vagyoni pozíciójában sem *Haltenberger* Samut, sem *Káldi* Jenőt.

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: VI., Izabella-utca 63.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Kellő propaganda hiányában és a magyar orvosi kar fokozottabb méretű támogatása nélkül nem érvényesülhetnek kívánatos módon a budapesti gyógyfürdők és gyógyforrások

A törvényhatósági tanács egyik mult heti ülésén *Scheuer* Róbert feltünést keltő felszólalásban bírálta a fővárosi gyógyfürdők propagandáját és különösen azt kifogásolta, hogy a budapesti gyógyfürdőknek sem magyar, sem idegen nyelven nincsen egyetlen olyan prospektusa, amelyet szakorvos irt volna és amely a magyar főváros összes fürdőit ismertetné.

Kérdést intéztünk

Scheuer Róbert
tanácstaghoz,

mi vezette bírálata elmondására, mire a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Senki sincs, aki nálam jobban és nagyobbra értékelné a budapesti gyógyfürdőket és gyógyforrásokat, aki annyira tisztában volna ezeknek a természetadta kinceseknek rendkivüli jelentőségével. De éppen a gyógyfürdők iránti lelkesedésem és Budapest fürdőváros fejlődésébe vetett hitem késztetett bírálatom elmondására. Budapesten az egyes fürdőknek külön-külön van prospektusa, de egységes prospektus, ahol az összes fürdők orvosi javallatai szakszerűen fel voluának tüntetve, — nincs.

Nincs a fürdőkben egységes orvosi irányítás, ugyanez hiányzik a gyógyforrásoknál is.

holott úgy gyógyfürdők, mint ivókúrák tekintetében szinte páratlanul előnyös a helyzet. Nincsen orvos, aki úgy a magyarországi, mint a külföldi elismert orvoskapacitásokat és tanárokat meglátogatná, figyelmüket felhívná a budapesti gyógyforrások nagy értékeire és gyógyhatásai. Nincsenek orvosi dolgozatok, amelyek szakember tollából feltüntetnék, hogy mely bántalmak ellen, milyen gyógyforrást hogyan és mi módon kell alkalmazni.

Nincs prospektus, amely a gyógyeredményeket ismertetné.

Éppen ezért a legsürgősebbnek tartom, hogy a fővárosi közkórházak vezetőivel karöltve, legsürgősebben megvitassák ezeket a kérdéseket és egyes kórházi osztályokon, addig is, amig a fürdő-, illetve a reumakórház megépül, megfigyeléseket és kisérleteket végezzenek a gyógyforrások vizével, nemcsak járó, hanem fekvőbetegeken is.

Scheuer Róbert itt ismertetett információja után

Kovácsházy Vilmos
tanácsnoknál,

a fővárosi fürdők legfőbb intézőjénél érdeklődtünk, aki a következőket mondta munkatársunknak:

— A tanácsülésben elhangzott kritikát minden tekintetben igaznak és helytállónak kell elfogadni. A székesfőváros nagyszerű gyógyfürdői, páratlan hatású és gazdag gyógyerejü forrásai orvosilag nem tekinthetők olyan tökéletes gyógytényezőknek, ahogyan lenni kellene. Hogy ez igy van, az, sajnos, csak kisebb mértékben függ a fővárostól, sőt mondhatnám, hogy rajtunk kivül álló okok folytán van igy. Azt vagyunk ugyanis kénytelenek látni, hogy a magyar orvosi társadalom, beleértve az egyetemek tanárait is, a világhirű magyar orvosprofesszorokat, a különböző szakorvosokat, a gyakorlóorvosokat, — nem tanusitanak olyan érdeklődést, megértést és rokonszenvet gyógyfürdőink és gyógyforrásaink iránt, ahogy azt azok megérdemelnék. Igen kevés orvosunk van a gyakorlóorvosok között, akik balneoterápiával foglalkoznak. Szomorúan kell például megállapitani, hogy a 4-étől 11-éig tartó magyar orvosi nagyhét mintegy hatszáz tudományos előadása között nincsen egyetlen egy sem, amely gyógyfürdőink és gyógyforrásaink gyógyitó hatásával és terápiájával, vagy gyógyeredményeivel foglalkoznék. Hogy a magyar orvosi társadalomból hiányzik az érdeklődés, ennek bizonyitéka, hogy

az a pályázat, amelyet a polgármester úr tavaly irt ki orvosok számára a gyógyfürdők és gyógyforrások hatásainak, terápiájának, stb. ismertetésére, kielégitő eredmény nélkül végződött.

A magas pályadijak dacára alig volt jelentkező, s talán mindössze hat tanulmány érkezett be, holott a feltételek szerint nem kivántunk többet, mint negyven gépirásos oldalra terjedő, népszerűen megérthető dolgozatot. Pedig nem szabad elfelejteni, hogy Karlsbadot, Gasteint, Nauheimot és a többi világfürdőt nemcsak forrásai tették naggyá és keresetté, hanem lelkes orvosai is.

— A főváros vezetősége a legkomolyabban változtatni akar ezen a helyzeten. A főváros és az orvostársadalom között olyan

kontaktust és harmóniát akarunk kiépiteni, hogy az orvosok szivügynek tekintsék a budapesti gyógyforrások és gyógyfürdők mai csipkerózsasorból való kijutását.

Nem arra gondolunk, hogy öt vagy tiz orvost választunk ki, hanem az összes orvosokkal érintkezést keresünk. Fel fogjuk kérni a tudományegyetem orvosprofesszorait, hogy tereljék érdeklődésüket a gyógyforrások felé és azok terápiájával a legbehatóbban foglalkozzanak. Reméljük, hogy ez a legteljesebb mértékben sikerülni is fog.

— Mindenesetre igen fontos és sürgős, hogy

valamilyen formában minél hamarabb megvalósuljon a reumakórház, ahol a gyógyeredményeket pontosan ellenőrizhetik.

Erre legegyszerűbb megoldásnak kinálkozik a Rudas-fürdő átépitése, emeletsorának alkalmas kihasználása. A Rudas-fürdőben minden nagyobb épitkezés nélkül 80 szobás szanatóriumszerű intézményt lehet berendezni, ahol higiénikus, de egyszerűen berendezett szobák állnak a gyógyulást keresők rendelkezésére, mérsékelt áron és a legtökéletesebb orvosi kezelés mellett. Lehet arról is szó, hogy egy közös férfi- és egy közös női kórtermet is létesitünk, az egészen szegények számára. Ez lenne az a kiinduló pont, ahonnan a továbbiak kifejlődhetnek. Bizom benne, hogy

a világhirű magyar orvosprofesszorok és az egész magyar orvosi kar átérzi a budapesti gyógyfürdők nemzeti és gazdasági jelentőségét és segitségünkre lesznek abban, hogy törekvéseink sikerüljenek.

Akkor fogjuk igazán célunkat elérni, — mondotta befejezésül *Kovácsházy* tanácsnok, — ha a főváros gyógyfürdőiben a hét bizonyos napjain felváltva híres orvosprofesszorok fognak majd a gyógyulást keresőknek rendelni. Remélem sikerül ezt elérni.

Felemelték az árakat és kibékültek egymással a jéggyárak

Mikor lép akcióba a főváros jégüzeme?

Beszámolt a *Fővárosi Hirlap* arról a heves háboruskodásról, amelyet a jéggyárak kartelje inditott úgy *a kartelenkivüli jéggyárak, mint a fogyasztók ellen.* A közelmult napokban még úgy volt, hogy a gyárosok az elkövetkezendő kampány ideje alatt *a legélesebb versenyt vivják meg egymással* és mindent elkövetnek, hogy a fogyasztópiacot a lehető legnagyobb mértékben kihasználják. A nagy harci zaj azonban elült és a gyáraknak sikerült megtalálni a legcsábitóbb plattformot: *a jégárak felemelését,* amelyet egyöntetűen fognak végrehajtani.

A kartel tevékenységével szemben a *Dreher-sörgyár* és a *Részvény Serfőzde* kibővitették termelési kapacitásukat és mindinkább veszedelmesebb versenyt támasztottak a jégkartelnek. Ügyes taktikázással a jég egységárát 1.40 pengőben szabták meg és berendezkedtek a kisfogyasztók kiszolgálására. Ennek az akciónak következményeként

a sörgyárak naponta 500 métermázsa jeget forgalmaztak, sőt a tőlük vásárló vendéglőknek külesönöket is folyósitottak.

A sörgyárak e versenyükkel magukhoz ragadták a kartel legjobb vevőit, amelynek következményeként a jégkereskedők *egyesületbe* tömörültek.

A szervezkedést természetesen a legnagyobb erővel támogatta a kartel, amelyik tudomásulvette a kereskedőknek azt az egymásközötti megegyezését is, hogy

beszüntetik a vevőknek egymástól való elhódítását.

De tovább mentek és *numerus klauzust* határoztak el olymódon, hogy új jégkereskedőnek a gyárak semmi körülmények között sem adnak árut.

A sörgyárak tudomást szereztek erről az akcióról és ellentámadásba mentek át. Az árakat nem módositották, ellenben a jégtáblák méreteit megnagyobbitották és ezzel ismét biztositották a maguk számára a piac hegemóniáját. A kartel tagjai most újabb sürgős tanácskozást tartottak és mindenekelőtt

bejelentették a jég árának felemelését.

A drágitás *negyven* fillér métermázsánként, de ugyanakkor a kereskedők is kötelesek vevőiknek az árat húsz fillérrel megdrágitani. Ilyenformán június 1-től kezdődően a jég nagybani ára 2.20 pengőre drágult. Emelésről lévén szó, a sörgyárak sem akartak hátul kullogni és

a legnagyobb gyönyörrel egyesültek ahhoz az akcióhoz, hogy a jégárak drágitásában egyesüljenek.

A résztvevők: a sörgyárak, a jégkartel és a kereskedők *becsületszavukat* adták, hogy a felemelt árakat minden körülmények között betartják.

Ezzel az aktussal egyelőre lezárult a harc a jégfronton. Az árak emelésében harmonizálnak az összes érdekeltek és

június 1-től kezdődően ez az elsőrendű cikk már lényegesen drágább áron kerül a közönséghez.

Két feladat hárul tehát a hatóságokra, hogy a nagyközönséget ettől az újabb kizsákmányolástól megvédelmezzék: sürgősen vizsgálja át az *Árelemző Bizottság* a jégtermelés kalkulációját, ugyanakkor pedig a főváros gondoskodjon arról, hogy a *vágóhídi jégüzemei vegyék fel a versenyt a magánérdekeltségek árdrágító eljárásával. A főváros részéről ez nem új hatósági üzem felállitása, hanem letörése annak az erkölcstelen áruzsorának, amely most a jégfronton uralkodik.*

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletig építhető **ÖRÖKLAKÁSOKNAK** is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árút legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban
Pregitzer Ferenc
cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

VÁRADI MIKLÓS
müorgonaépitő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készitek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legujabb rendszer szerint. Átalakitásokat, bővitéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvizszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák *Vasszerkezetek* *Vasablakok*
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57.
Telefon: 91-1-00.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-68
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Gazdasági Értesítő

A ravasz biztosítási blanketta és fejleményei a bíróság előtt

Társasjáték az új biztosítási üzletág körül — Hogyan játszák ki a feleket az intézetek

A biztositó társaságok ügyvitelére és az ügyfelekkel szemben tanusitott magatartásukra *tipikusan jellemző* az a példátlan eset, amelyet legutóbb bírált el a budapesti közp. járásbíróságon dr. *Kartal* járásbíró. Az ügy, mint igazságszolgáltatási esemény egészen jelentéktelen, azonban *mélyen bevilágít a biztosítók üzleti módszerébe* és a magyarországi biztositási üzleteknek arra a sokszor felvetett jellegzetességére, amely abban áll, hogy

a biztosítók csak üzletet akarnak, de kockázatot viselni nem

és ahol lehet, mindenütt megtesznek mindent arra nézve, hogy a *biztosított fél ne legyen jól kiszolgálva.*

Néhány évvel ezelőtt az egyes biztositó intézetek nagy üzleti propagandát kezdtek, büszkén hirdették azt, hogy olyan *uj üzletágat vezettek be*, amely a nagyközönség érdekeit a legmesszebbmenőleg is szolgálja. *Nem kell többé orvosi vizsgálat* — harsogták az ügynökök — *mindenkit biztositunk*, aki csak jelentkezik, nincs többé herce-hurca, meg kell fizetni a csekély biztositási díjat és ha a haláleset bekövetkezik, az intézetek a biztositási összeget *nyomban folyósitják*. Igy érveltek az ügynökök és a közönség tájékozatlanabb része

a kisemberek bedőltek a hangzatos ígéreteknek.

Tényleg a kötvényeket az ajánlat benyujtása után néhány nappal az intézetek *kikézbesitették* a feleknek, anélkül, hogy előzetesen orvosi vizsgálat alá kellett volna magukat vetniök.

A biztosító társaságok azonban *elhallgatták* azt, hogy ha nincsen is orvosi vizsgálat, azért ez a dolgokon semmit sem változtat, mert

a biztositók megtagadják a fizetést mindannyiszor, ahányszor a legkisebb gyanuja merül fel annak, hogy a biztositó fél az ügylet megkötése időpontjában nem volt teljesen egészséges.

Az új üzlet tehát *csak az intézetekre volt előnyös*, mert ők megtakaritották az orvosi költségeket, a felek részéről azonban a helyzet *semmiben sem változott.*

Ilyen biztositást kötött többek között az egyik intézettel *Bráth* József gyári munkás is, aki hét hónappal később, ez év februárjában *meghalt*. Özvegye a gyászhírt azonnal *bejelentette* a biztositónál, amelynek intézkedésére azután a hullát *felboncolták*. A boncolási jegyzőkönyv szerint a munkás *tüdőtuberkulózisban, szívmegnagyobbodásban* szenvedett és halálát ezek a bajok, valamint veleszületett *vesehiány* okozta. Ezen az alapon azután a biztosító az özvegynek a biztositási összeg kifizetését *megtagadta*.

Bráthné erre pert tett folyamatba a biztositó ellen és kérte az összeg megfizetését. Az első tárgyaláson az intézet *becsatolta az orvosi bizonyítványt* és kérte az azt kiállító orvos tanukénti kihallgatását, akivel azt akarta bizonyitani, hogy Bráth *a közlési kötelességet megsértette*, mert a biztosítást úgy kötötte meg, hogy a kétségtelenül fennálló *betegségét rosszhiszeműen elhallgatta.*

A bíróság felhívására azután a biztosító becsatolta a Bráth által aláírt ajánlatot, amelynek megfelelő rovatában szerinte Bráth arra a kérdésre, hogy szenved-e valamilyen betegségben, *nemmel felelt*. A bíróság áttanulmányozta ezt az ajánlatot és utána *minden bizonyítás mellőzésével* ítéletet hirdetett, amely szerint

az intézetet a biztosítási összeg megfizetésére kötelezte.

Az éles bírói szem *nyomban belátott* a biztositó machinációi mögé. Az ítélet ugyanis azon alapul, hogy a jelen esetben közlési kötelesség megsértéséről *beszélni sem lehet*, mert a bíróság véleménye szerint a bevallási ívre az intézet *súlyt egyáltalán nem helyezett* és legkevésbbé sem volt fontos előtte, hogy Bráth egészségi állapota milyen?

Ezt a meggyőződését a bíróság *magára az ajánlatra alapította*. Az ajánlat megfelelő rovatában ugyanis a kérdés a következőkeppen szól:

„Jó-e a biztositott egészségi állapota, mutatkozik-e nála valamilyen külső vagy belső betegség, annak a következménye, vagy maradványa?"

E mellé a kérdés mellé Bráth azt írta: *igen*. A bíróság megállapitotta azt, hogy maga *a kérdés úgy van megszövegezve és feltéve, hogy arra helyesen felelni nem lehet*. Az „igen" vonatkozhatik arra is, hogy Bráth *egészségesnek érzi magát*, de jelentheti azt is, hogy *beteg*. A kérdés két része ugyanis *ellentétben áll egymással* és igy nem lehet megállapitani azt, hogy az igen szócskával Bráth tulajdonképen *mit akart kifejezni?*

Az ajánlati ívnek ilyen homályos megszövegezése a *biztosító terhére esik, mert hiszen a kérdésre* bármilyen feleletet is ad a biztosított fél

a biztositó mindig bele tud kapaszkodni a dologba

és megtagadhatja a fizetést, amikor neki jól esik. A bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az intézet *nem helyezett súlyt* Bráth egészségi állapotára, mert ha ez fontos lett volna, akkor *tisztázta volna* a kérdést, még az ügylet megkötése előtt.

Mivel ezt az intézet *elmulasztotta*, ezért a bíróság a fél bevallását *lényegesnek nem tartotta*, mert enélkül is megállapithatta azt, hogy a bevallás *nem befolyásolta* a biztositó ügyletkötő akaratát. Különben sem az a lényeges, hogy beteg volt-e Bráth, hanem az, hogy *tudott-e róla és elhallgatta-e ezt?* Erre nézve a bíróság adatot nem talált, az orvos meghallgatását pedig megnyugtató bizonyitéknak a szubjektív tudomásra vonatkozólag *amúgy sem fogadhatta volna el*. Etekintetben a *boncjegyzőkönyv sem bizonyiték*, a boncolást pedig az azóta eltelt hosszú időre való tekintettel újból megejteni már *nem lett volna célravezető*. Ezért a bíróság a biztositót a kereset értelmében a *fizetésre kötelezte.*

Vajda József.

Nem téveszt meg senkit az áruházak meséje a szociális szempontokról

Hangos szóval követeli a kereskedelem, hogy az élelmiszereket parancsolják ki az áruházakból — Korodi-Katona János országgyűlési képviselő az áruházak visszaéléséről — A Baross Szövetség monstre deputációja a kereskedelmi miniszternél

Rövid ideig lehet már csak halogatni azokat az intézkedéseket, amelyeket a legális kereskedelem védelmére és az áruházi mohóság megfékezésére követel már hónapok óta a *Fővárosi Hirlap*. A panaszok közismertek: az áruházak példátlan terjeszkedése végpusztulással fenyegeti a szakkereskedők ezreit és az a sok lehúzott redőny, becsukott bolt és az üres üzlethelyiségek százai máris szomorúan hirdetik, hogy jóslatunk tökéletesen bevált. *A csődkérések és a kényszeregyezségek aktái hegymagasságig nőnek az illetékes hatóságoknál és a kiskereskedelem bukása folyamatossá vált.*

Az összes érdekképviseletek, a kereskedők egyesületei és szövetkezetei a legnagyobb mértékben küzdenek az áruházak fojtogató nyomása ellen és a felterjesztések tömegeiben mutattak rá arra az illegális konkurrenciára, amely indokolatlanul a kiskereskedők ellen támadt. A romboló verseny akkor érte el tetőpontját, amikor

a mohó nagytőke már arra a néhány fillérre is kinyujtotta csápjait, amelyek a kiskereskedők ezreinek jutnak az élelmiszerárusitás révén.

A *Magyar Divatcsarnok*, a *Corvin* és társaik példátlan erőszakoskodással vonzzák a maguk bűvkörébe a tájékozatlan közönséget és olyan tempót diktáltak, amellyel szemben a kereskedők képtelenek a versenyt felvenni. A kormánytól várja a segítséget az egész kereskedői szakma és ez az intézkedés remélhetőleg nem várat magára sokáig.

Az esedékes intézkedéseket nagyon jól látják az érdekelt áruházak is.

Tudják, hogy valami készül a kormányzat műhelyében és ez semmiesetre sem fogja szolgálni néhány részvénytársasági alakulat érdekeit, hanem elsősorban *a tönk szélére került kiskereskedelem támogatását célozza*. A várakozás idegesitő hatást gyakorol az áruházak tulajdonosaira, akik hangulatot próbálnak csinálni az általuk képviselt „szociális problémáknak". Azt hangoztatják, hogy az alkalmazottak százait foglalkoztatják és ha az élelmiszerkereskedelmet megtiltják, úgy *kénytelenek az egzisztenciák tömegeit feláldozni*. Ez az álszemérmes hang természetesen nem téveszt meg senkit, nemcsak azért, mert mindenki tisztában van az áruházak „méltányos érzületével", hanem azért sem, mert a tiltó rendelkezés érvényre juttatása esetén

törvényszerű következmény a kiskereskedői forgalom méreteinek megnagyobbodása.

Tudvalevő, hogy a kiskereskedők kénytelenek voltak elbocsátani alkalmazottaikat éppen a forgalom visszaesése miatt és ha most megszabadulnak az átkos versenytől, úgy bizonyos, hogy *bővitik alkalmazottaik számát és kisegítő személyzettel látják el a megnövekedett forgalom lebonyolítását.* Az áruházak öndícséretét tehát nem kell komolyan venni, mert az eddigi tapasztalatok éppen az ellenkezőjét bizonyították.

Az áruházak megfékezésének ügye a képviselőházban is szóba került, ahol *Korodi-Katona* János országgyűlési képviselő éles szavakkal mutatott rá arra a kegyetlen versenyre, amellyel az áruházak a kiskereskedelmet tönkreteszik. Erről a nagyjelentőségű kérdésről beszélgetést folytattunk

Korodi-Katona János

országgyűlési képviselővel,

aki a következőkben indokolta meg felszólalását a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Lépten-nyomon hallom a panaszokat és figyelem a jelenségeket, amelyek brutálisan veszélyeztetik a kiskereskedőknek az existenciáját. Szép a kereskedelem szabadsága, de csak addig a határig, amíg existenciákat nem tesznek tönkre és amíg apró kis családok kenyerüket nem vesztik el. Mindezeken túlmenően

az agrárérdekek is kívánják a nagy áruházak fűszerkereskedői osztályának leépítését,

mert úgy vesszük észre, hogy ezek a nagy áruházak bizonyos tekintetben kartellben vannak és ezáltal *az agrártermékek árát is le fogják nyomni*. De nem indokolt a nagy áruházaknak ez az akciója még az alkalmazottak szempontjából sem, mert ilyen nagy áruház, ahol kumulatíve árulják a füszerárukat, *korántsem foglalkoztat annyi alkalmazottat, mint amennyit a kiskereskedő*. Éppen ezért azt javasoltam, hogy ezek a *nagy áruházak szoríttassanak vissza azok közé a keretek közé, amelyek között először elindultak*. Bemutattam a törvényhozás színe előtt

a Magyar Divatcsarnok egy rumosüvegjét,

amelynek belső űrtartalmát nem volt módomban megmérni, de akik ezt megcselekedték: megállapították, hogy *az üveg vignettáján fel volt tüntetve, hogy féllitert tartalmaz, amellyel szemben azonban csak három és fél deci volt az üvegben*. Ez nem más, mint *közönséges csalás* és visszaélés a vevőközönség naivitásával. Ugyancsak láttam egy másik hasonló nagy áruháznak,

a Hajnal-áruháznak egyik üvegjét

amelyre rá volt írva, hogy *két decit* tartalmaz, holott csupán 1.6 deci volt a tényleges mennyiség.

— A kiskereskedelemnek régi törekvése a füszerkereskedelemnek *képesítéshez* való kö-

AmD

Szabad orvosválasztás!

Betegség ellen

biztosítson az

ANGLO-DANUBIAN LLOYD

Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Budapest, V., Hold-utca 21.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

tése. Lehetetlenség, hogy akinek pár ezer pengője van, az

minden előzetes képesités nélkül hozzákezdhet és üzletet nyithat,

amellyel szemben az a kisexisztencia, aki végigment a tanonci és segédi éveken, kevésbbé tud boldogulni. Az áruházak elégedjenek meg azoknak a cikkeknek forgalmazásával, amelyekre eredetileg iparengedélyt szereztek és ne dolgozzanak azért, hogy *működésük révén száz és száz kisexisztencia elpusztuljon.*

*

Örömmel állapítjuk meg, hogy a *Fővárosi Hirlap* hónapok előtt megindított akciója, amellyel *az áruházak élelmiszerkereskedelemmel való foglalkozásának eltiltását követeli,* napról-napra közelebb jut a megvalósuláshoz. Az elmult napokban az érdekképviseletek népes ankétot tartottak a *Baross Szövetségben* és az értekezleten az áruházi kérdést vitatták meg. Az ankéten *Purébl* Győző, a Baross-Szövetség ügyvezető igazgatója elnökölt, aki behatóan ismertette a kérdést. Utalt egyebek közt arra, hogy

a különböző kereskedelmi és ipari szakmáknak az áruházak ellen folytatott küzdelme új fejezetéhez ért.

A napokban *nemcsak Németországban, hanem Ausztriában is radikálisan rendezték ezt a problémát, amikor szükségrendeleti úton kimondották, hogy az áruházakat az élelmiszerek és élvezeti cikkek kicsinyben való árusításától eltiltják.* A kérdés megoldásának minálunk is ez az alapja, a kormánynak ezen a ponton kell az áruházi kérdés szabályozásához nyulnia. Az értekezlet végül is megállapította, hogy valamennyi érdekelt szakma követeli, hogy a kormány az áruházakat az élelmiszerárusítástól tiltsa el. Ebben az ügyben elkészített és

az egyes szakmák megbizottai által már aláirt emlékiratot a közeli napokban közös monstredeputáció fogja átnyujtani a kereskedelemügyi miniszternek

azzal a kérelemmel, hogy a miniszter bocsásson ki az áruházakra vonatkozólag élelmiszerárusító tiltórendeletet.

*

Az áruházak élelmiszerkereskedésének betiltásánál hivatkoztunk a német és az osztrák példára. A kisexisztenciák védelmében a német kormány még további lépésre is elhatározta magát.

Az áruházak és fiókok külön adóztatását is

megvalósitani szándékozik. A kézművesipar ezt a célkitűzést elégtétellel és helyesléssel üdvözli, mert *az áruházak és a nagyobb üzemek fiókjai eddig is tipikus példái voltak az adózási egyenlőtlenség eseteinek.* Oly előnyöket élveztek, melyekkel a kisipart versenyképtelenné tették.

Nem szűnik meg a Rico. A gyógyszernagykereskedők érdekeltsége, mint ismeretes, fölhasználta a közüzemellenes hangulatot és széleskörű mozgalmat inditott az *Országos Egészségügyi Raktár — Rico* megszüntetése érdekében. Szóvátették a kérdést annakidején a parlamentben is, ahol *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a vállalat megszüntetése az érdekelteknek elenyésző csekély hányadát érinti: *mindössze négy gyógyszernagykereskedő céget.* Az utóbbi időben az érdekeltek részéről újra föllángolt a harc, de úgy látszik, hogy nem fog eredményre vezetni. Értesülésünk szerint *Fabinyi* kereskedelmi miniszter országos közegészségügyi érdekekből szükségesnek tartja a *Rico* fenntartását és nem hajlandó a közérdeket mellőzni néhány magánérdekelt kedvéért. *A Rico tehát megmarad,* mert nincs ok arra, hogy hangulatkeltő jelszavak miatt egy közérdekű intézményt megszüntessenek.

Június 14-én tartják a Beszkárt közgyülését. A Beszkárt zárószámadásai az elmult napokban szerepeltek a törvényhatósági tanács ülésein és az ott elhangzott kritikák, valamint a dícsérő elismerések ezúttal is részeire bontották a villamosvasút multévi gesztióit. A kifejtett birálatok sok tekintetben megfeledkeztek arról, hogy a *Beszkárt is érzi a gazdasági válság hallatlan hátrányait* és üzleteredményeiben természetesen megnyilatkozik az utasok nagymérvű elmaradása. Ezt a tényt lehet éles kritika formájában beállítani, azonban a villamosvállalat nem felelős a bekövetkezett eseményekért. A tanács részéről *Láng* Lajos és *Révész* Mihály a Beszkárt Akácfa-utcai hivatalaiban tanulmányozták az eléjük tárt adatokat, amelyről jelentést tesznek a törvényhatósági tanácsnak. Függetlenül ettől, a Beszkárt előkésziti *évi rendes közgyülését,* hogy a törvényben előirt kötelezettségének eleget tegyen. A közgyülést *Bárczy* István elnök *június 14-ére* hívta össze, ahol a székesfőváros közönségét *Borvendég* Ferenc alpolgármester fogja képviselni.

A Magyar Vasútforgalmi R.-T. most tette közzé 1932. évi mérlegét, mely *487 ezer pengő tiszta nyereséggel* zárult. A vállalat a mult évre részvényenkint *1.25 pengő osztalékot* fizet, amit abból a szempontból is kedvező eredménynek lehet minősiteni, mert fő üzletága: a kocsikölcsönzés a nyomasztó gazdasági viszonyok miatt a mult évben tetemesen csökkent és így a társaságnak nagyobb bevételkieséssel kellett számolni.

A Magyar-Francia osztaléka. A Magyar-Francia Biztosító Rt. június 14-én tartja meg az idei közgyülését. Tekintettel arra, hogy az intézet üzletágai az elmult esztendőben is kedvezően alakultak, az igazgatóság előreláthatóan a mult évi osztalék fenntartását fogja javasolni.

Jubilál a Phönix. A *Phönix Életbiztosító Társaság* ez évben tartja 50 éves jubileumát. Az 50. közgyülés a társaság félszázados fejlődéséről számol be. A mérleg impozáns számadatokat tartalmaz. Közel egymillió biztositott fél és évi 125 millió schilling díjbevétel az 50 éves fejlődés csúcspontja.

A Beocsini mérlege. A tavalyi nagy *Cementia* tranzakció óta a *Beocsini Cementgyári Unió* most publikálta először évi zárszámadásait. A vállalat mérlegében most már nem szerepelnek a külföldi érdekeltségek üzleteredményei és ennek tulajdonítható, hogy a mérlegszámok alacsonyabbak. A közismerten rossz építkezési konjunktura ellenére is megfelelő eredménnyel zárult az elmúlt üzletév. A közgyülés június 11-én lesz.

A Magyar-Cseh Iparbank rt. most megtartott évi rendes közgyülése az 1932. évi tiszta nyereséget P 43,456.40-ben állapította meg és elhatározta, hogy ezen összegből P 30.000.— tartalékalapra fordíttassék, a fennmaradó összeg pedig új számlára vitessék át.

A Fabank Részvénytársaság pénteki közgyülése elhatározta, hogy 29,461.09 pengő nyereség új számlára vitessék át.

A Magyar Asphalt Részvénytársaság közgyülése az osztalékot P 0.60, azaz hatvan fillérben állapította meg.

A „Nagybátony—Ujlaki" Egyesült Iparművek Rt. június 2-án tartott rendes közgyülése elhatározta, hogy az 1932. évre egy pengő osztalékot fizet. Az osztalék június 8-tól kezdődőleg az Angol-Magyar Bank központi értékpapírpénztárnál (V., Vilmos császár-út 32.) kerül kifizetésre.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok a hitelműveleti alapon történő csatornaépítkezésekről

A székesfőváros területén végzendő hitelművelettel kapcsolatos csatornázási munkálatokra tartott versenytárgyalásra május 30-án az alábbi ajánlatok érkeztek.

I. munkacsoport.

Az I. ker. *Kútvölgyi-útnak* a Virányos-út és Budakeszi-út közötti, továbbá a II., *Gábor Áron-utca,* Törökvész-út és Endrődy Sándor-utca közötti szakaszának csatornázása. Erre a munkacsoportra 23 ajánlat érkezett be, és pedig:

Klauber és Vajda 78.368.64, Danubia Műszaki Vállalat 89.913.87, Bakács és Szabó 91.036.75, Molnár Kálmán 93.788.25, Szász Albert 95.233.60, Jager Tamás 95.662.—, Hajnal Imre 97.624.50, Építőipar R.-T. 99.876.97, Magyar Gazdasági és Kisvasút R.-T. 99.927.50, Bier és Versetz 99.993.40, Fejér és Dános 101.022.90, Lakos Miklós 101.909.—, Magyar Utépítő R.-T. 102.977.93, Utépítő és Aszfaltvállalat R.-T. 103.589.98, Magyar Általános Utépítő R.-T. 105.774.—, Stílus Építő R.-T. 106.276.50, Magyar Wayss és Freytag 107.102.—, Magyar Aszfalt R.-T. 107.679.06, Hacker Emil 109.902.94, Hirsch Mihály R.-T. 109.920.50, Fábián, Somogyi és György 110.583.—, Lipthay Ervin 112.403.10, ifj. Führer Miklós 121.651.50.

II. munkacsoport.

A *Horthy Miklós-útnak* a Hamzsabégi-út és Darócy-út közötti szakasza. Ajánlatot tettek:

Benedict Marcel 63.954.—, Bakács és Szabó 67.808.90, Skuteczky és Zboray 73.996.—, König, Román és Stein 93.940.50, Bier és Versetz 95.581.—, Lakos Miklós 97.581. — Danubia Műszaki Vállalat 98.169.10, Hajnal Imre 102.080.50, Béky Barna 104.675.50, Lipthay Ervin 106.339.60, Molnár Kálmán 107.331.80, Magyar Utépítő R.-T. 112.968.—, Hirsch Mihály R.-T. 113.297.70, Hacker Emil 117.094.—, Építőipar R.-T. 119.108.15, ifj. Führer Miklós 122.126.—.

III. munkacsoport.

A II., *Kapy-utca,* Csévi-utca és Csalán-utca közötti, a *Törökvész-utca* Gábor Áron-utca és Névtelen-utca közötti, a III., *San Marco-utca,* Kiscelli-utca és Föld-utca közötti és végül a *Vályog-utca,* Föld-utca és 17.028 hrsz. ingatlan közötti szakaszának csatornázása. Itt a következő ajánlatok érkeztek be:

Klauber és Vajda 64.285.49, Bakács és Szabó 64.397.—, Fábián, Somogyi és György 69.782.—, Danubia Műszaki Vállalat 70.908.99, Bier és Versetz 72.989.50, Schubert János és társai 75.470.05, Molnár Kálmán 76.742.—, Stílus Építő R.-T. 76.815.15, Magyar Utépítő R.-T. 77.746.—, Jäger Tamás 77.839.85, Magyar Gazdasági és Kisvasút R.-T. 78.389.50, König, Román és Stein 78.635.40, Hajnal Imre 81.022.50, Magyar Wayss és Freitag 82.312.50, ifj. Führer Miklós 83.883.—, Hacker Emil 83.923.09, ifj. Halász Hubert 104.287.90.

IV. munkacsoport.

Az I., *Sashegyi-útnak* a Korompay-utca és Zólyomi-út közötti szakasza, a *Hegyalja-útnak* a Berényi-utca és Csap-utca közötti szakasza, a II., *Bimbó-utcának* a Mész-utca és Rózsahegy-utca közötti szakasza, továbbá a *Pasaréti-útnak* a Battai-lépcső és Páfrány-utca közötti szakasza, végül a VII., *Komócsy-utcának* a Fűrész-utca és a Lőcsei-út közötti szakasza. Erre 12 ajánlat érkezett:

Klauber és Vajda 91.564.22, Bakács és Szabó 97.983.20, Danubia Műszaki Vállalat 108.891.06, Molnár Kálmán 119.698.76, König, Román és Stein 121.189.80, Stílus Építő R.-T. 121.660.10, Jäger Tamás 123.237.99, Hajnal Imre 125.540.80, Katona Imre és társa 134.233.05, Hacker Emil 140.204.14, Magyar Wayss és Freytag 140.204.14, ifj. Führer Miklós 166.673.80.

V. munkacsoport.

A VI., *Fáy-utca* és *Frangepán-utca* és keresztező utcák egy része, a Béke-utca és a Szent László-út között. A beérkezett 21 ajánlat a következő:

Katona Imre 127.847.—, Skutecky és Zboray 132.759.60, Grenyó Bertalan 135.401.50, Klauber és Vajda 139.125.70, ifj. Ertl József István 141.862.50, Danubia Műszaki Vállalat 146.751.50, ifj. Halász Hubert 147.384.—, Bakács és Szabó 149.207.50, Hajnal Imre 149.910.—, Fejér és Dános 156.008.90, Molnár Kálmán 163.011.—, Magyar Általános Utépítő R.-T. 166.450.—, Jäger Tamás 166.992.—, Stílus Építő R.-T. 176.275.—, Magyar Aszfalt R.-T. 181.959.60, König Román és Stein 183.290.—, Hacker Emil 187.821.—, Hirsch Mihály R.-T. 189.471.77, Magyar Wayss és Freytag 195.295.10, Lipthay Ervin 201.006.40, Épitőipar R.-t. 214.692.—.

Az ajánlatok megfigyelésénél az a feltünő jelenség mutatkozik, hogy *az áraknál 100 százalékos különbözetek is vannak.* Az átszámítás most folyik és nincs kizárva, hogy a nagy differenciák miatt a polgármester megsemmisíti a versenytárgyalást és új ajánlati fölhívást fog közzétenni.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Szent Rókus-kórház burkolómunka, Harossy F. Lajos, VII., Damjanich-u. 26., 1550.70 P.—. — Szent István-kórház nemi beteg rendelő ácsmunka, Szívós László IX., Üllői-út 63, 1938 P. — Szent Rókus-kórház burkolómunka Urbach és Taffler, V., Dráva-utca 5. 2290 P. — Szent István-kórház nemi beteg rendelő burkolómunka, Urbach és Taffler, V., Dráva-utca 3., 2600 P. — III., Bécsi-út 88—92. bérház kőmívesmunka, Kosályi Ödön, II., Keleti Károly-u. 15, 5887.93 P. — II., Hunyadi János-u. 27. számú ház bontási munkája, Bruckner József és Fiai, VI., Izabella-utca 63, 5870 P. — Vas és Kovács, II., Fő-u. 49. Külső Jászberényi-úti városszéli telep sodronyfonó és lakatosmunka, 11.214 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az állatkerti majomház lakatos munkáira pályáztak: Kőbányai Vasszerkezeti műhely 2466, Harmat Imre 2632, Jungfer Gyula 2787, Berényi és Lengyel 2861, Hrecska és Engel 2892, Polgár Ignác 3035, Hutter és Schrantz 3387, Polgár Ignác 3035, Knausz Gyula 3644, Jablonszky Gyula 3708, Gruiz Károly 3823, Márkus Lajos 3945, Galambos Jenő 4130, Polgár Károly 4295 pengővel.

A marhavágóhídi csarnok oszlopainak javítási munkáira pályáztak: Ertl József 3148, Hoffer Gyula 4010, Mihályi Lajos 4300, Gabos Oszkár 4833, Tömpe Károly 4895, Fazekas Lajos 9280 pengővel.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papiráruk szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet június 20-án délelőtt 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Bontási munkákra 10 tabáni épületnél. Pályázni lehet június 30-án délelőtt fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Alványozási munkára a Mátyás-templom restaurálásával kapcsolatban. Pályázni lehet június 23-án délelőtt fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Szekérmérleg szállítására és szerelésére a Horthy Miklós kórháznál. Pályázni lehet június 30-án délelőtt fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

4800 q zab és 7000 q anyaszéna szállításra a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet július 7-én délelőtt fél 11 óráig. Kun-utca 8.

Benzin szállítására a fővárosi üzemek és hivatalok részére. Pályázni lehet június 27-én délelőtt 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Föld, kőmíves és elhelyező munkára a külső Bécsi-úti iskolánál. Pályázni lehet június 12-én délelőtt fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Kőmíves munkára a Szent László-kórház pavillonjainál. Pályázni lehet június 19-én délelőtt fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Utburkoló, aszfaltburkoló és esővízcsatornázási munkákra az Elektromosművek Budafoki-úti telepén. Pályázni lehet június 13-án délelőtt 9 óráig. Váci-út 74. I. 101.


Szárnyszivattyu

Wohanka és Társa utóda
Bpest, VI., Vilmos császár-út 61.
Alapittatott 1876. Tel.: 21-8-04
Szivattyuk. Mótorok.
Műszaki- és üzemszükségleti cikkek.


Házi villamos vizellátó

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Események

FŐVÁROSI HIRLAP
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

E héten is folytatják a közgyülést. Már harmadik hete tart a főváros törvényhatóságának közgyűlése, anélkül, hogy a hatalmas napirendet letárgyalták volna. Pénteken végeztek az 1932. évi zárszámadással és az idei költségvetés módosításával, most szerdán pedig az Ipari Munkaszervező Intézetbe való bekapcsolódás kérdése, s ezzel kapcsolatban a Tabán, a kórházi státusrendezés és az üzemi műhelyek felülvizsgálásáról szóló jelentés kerülnek sorra. Hátra van még 26 interpelláció is. Mivel mindegyik tárgy meglehetősen fontos és sok szónok iratkozott fel a vitához, előreláthatóan ezen az ülésen sem végeznek a napirendel, hanem átnyulik a közgyűlés a jövő hétre is.

Csütörtökön tanácsülés. A törvényhatósági tanács legközelebbi ülése csütörtökön, június 8-án lesz, amikor a mult héten megkezdett napirendet folytatják és a választásokat ejtik meg. Egy tanácsnokot, egy árvaszéki elnökhelyettest, hat műszaki főtanácsost, három főjegyzőt, egy árvaszéki ülnököt, hat műszaki tanácsost, négy tanácsjegyzőt és tíz főmérnököt választanak.

Magasrangú olasz kitüntetésben részesültek a főváros vezetői. Az olasz király *Sipőcz* Jenő polgármestert, *Liber* Endre alpolgármestert, *Ripka* Ferenc ny. főpolgármestert és *Lobmayer* Jenő ny. tanácsnokot magas kitüntetésben részesítette. *Sipőcz* polgármestert az Olasz királyi Korona-rend nagy tiszti keresztjével és a csillaggal, *Liber* alpolgármestert pedig a Korona-rend parancsnoki keresztjével tüntette ki. *Ripka* Ferenc volt főpolgármestert ugyancsak a Korona-rend nagy tiszti keresztjét kapta a csillaggal, *Lobmayer* tanácsnok ugyancsak a tiszti keresztet, csillag nélkül. A kitüntetéseket *Colonna* herceg, olasz követ adta át meleghangú szerencsekívánatok kíséretében.

Rumbach Dezső volt műszaki tanácsnok halála. *Rumbach* Dezső székesfővárosi ny. műszaki tanácsnok 66 éves korában elhunyt. Harmincöt esztendőt töltött a főváros szolgálatában és az út-, csatornaépítési osztály éléről távozott nyugalomba. A főváros egyik legkitűnőbb mérnöke és műszaki adminisztrátora volt s vele a régi, békebeli Budapest egyik reprezentánsa szállt a sírba. Budapestnek talán legrégibb patricius családjából származott. Nagyatyja a régi Pest leghíresebb orvosa, s az első — azóta eltünt — gyógyfürdő talajdonosa. Atyjáról nevezték el a „Rumbach"-utcát, amelyet azóta a pesti tájszólás Rombach-utcává változtatott. Szombaton temették el nagy részvét mellett a Kerepesi temetőben lévő családi sírboltba. A főváros a saját halottjának tekintette és ravatalára a polgármester koszorút helyeztetett.

Günther Ferenc tisztiügyész lemondott. A polgármester *Günther* Ferenc székesfővárosi tiszti ügyészt a Elektromos Művekhez jogtanácsosnak nevezte ki. *Günther* Ferenc ennek folytán tisztiügyészi állásáról lemondott. A polgármester a lemondást tudomásul vette és a tiszti-ügyészi teendők alól felmentette.

Áthelyezés. A polgármester *Tomcsányi* Tamás segédfogalmazót a VI. ker. elöljáróságtól a polgármesteri hivatalba helyezte át, ahol *Csanády* Gusztáv tanácsjegyző, a polgármesteri hivatal vezetője mellett a segédtitkári teendőket látja el.

Az európai gázművek igazgatóinak weimari konferenciája. Az európai országok gázműveinek igazgatói Weimarban kongresszust tartottak, amelyen nagyfontosságú műszaki kérdéseket és ujításokat beszéltek meg. A kongresszuson résztvett a főváros is. A székesfővárosi Gázműveket *Véssei* Ede vezérigazgató, *Streck* Ede műszaki igazgató és *Glöt-zer* József műszaki főtanácsos képviselték. A kongresszus egyik fontos problémája *a barnaszénből való gázfejlesztés* kérdése volt, ami magyar szempontból különösen fontos, tekintettel a hazai barnaszenek felhasználásának lehetőségére.

Összel megnyílik Budapesten az „Idegenek Klubja". A főváros idegenforgalma egyre inkább érzi egy olyan klubhelyiségnek a hiányát, ahol a nálunk megforduló idegenek összejöhetnének és megtalálnák azt a fesztelen otthoniasságot, amit a főleg nyugati országok klubhelyiségei nyujtanak. Ezt a hiányt akarja most pótolni az *„All Peoples Association"* magyar csoportja, amelynek élén a hazai társadalmi élet számos kiválósága áll, ügyvezetője pedig *Guillaume* Árpád tábornok felesége. Az *All Peoples Association* nem kaszinót fog berendezni, hanem kizárólag a társadalmi érintkezést fogja szolgálni a külföldiek és a magyarok között az idegenek klubja, amely az ősszel nyitja meg kapuit a Pesti Vigadó épületében. A főváros vezetősége a Vigadó Deák Ferenc-utcai szárnyán engedett át nagyobb helyiséget a klub céljaira, teljesen díjtalanul.

Vázsonyi János esküvője. Pünkösd hétfőjén tartotta esküvőjét *Vázsonyi* János országgyűlési képviselő *Milkó* Pannival a Dohány-utcai templomban. Az egyházi szertartáson közel nyolcezer főnyi közönség jelent meg, közöttük nagyszámban Vázsonyi Vilmos hívei és tisztelői. Ott voltak a nagy politikus egykori fegyvertársai, politikusok, városatyák és a társadalmi élet kiválóságai. Az ifjú pár az esküvő alkalmából ezer budapesti szegénynek juttatott ingyenebédet.

Nyolvan éves multam, mert „Igmándit" ittam, Minden héten egyszer, fél pohárral reggel!

Új levente vízi sporttelep. A főváros a levente ifjúságnak a vízi sportban való kiképzése céljából a Lágymányosi Dunaágon nagyobbszabású vízi sporttelepet létesített úszómedencével, vízipóló pályával, csónakházakkal, tusfürdőkkel és megfelelő öltözőkkel felszerelve. A telepet ünnepély kíséretében nyitották meg, amelyen *Liber* Endre h. polgármester tartotta az avatóbeszédet. Az ünnepség során a leventék versenyszámokat és gyakorlatokat mutattak be, majd felavatták a telep csónakjait és vitorláshajóit.

Megnyitották a Szentendrei-utat. Pünkösd szombatján reggel újra megnyitották és átadták a forgalomnak a teljesen ujjáépített Szentendrei-utat. A nagyszabású útburkolási munka már tavaly kezdődött, most az Aquinkum melletti, a főváros határáig húzódó szakasz is elkészült. A vármegye is hozzáfogott a folytatólagos útvonal átépítéséhez, úgyhogy egyik legkitünőbb dunamenti autóúttá változott a nemrégiben még hirhedten rosszkarban lévő szentendrei országút.

A Józsefvárosi Polgári Kaszinó társasvacsorája. A József-körút 65. sz. alatti új helyiségében most tartotta első társasvacsoráját a Józsefvárosi Polgári Kaszinó. *Sperling* J. Jenő alelnök köszöntötte a nagyszámban megjelent tagok nevében *Usetty* Béla országgyülési képviselőt, a kaszinó díszelnökét, aki válaszában hangoztatta, hogy erre a kaszinóra vár a VIII. kerületi egész konstruktív polgárság tömörítésének feladata. Az új kaszinóhelyiség ünnepélyes felavatása a pünkösdi ünnepek után lesz, több közéleti kitünőség részvételével.

Tagavató vacsora a Lipótvárosi Társaskörben. Ünnepi estje volt a napokban a *Lipótvárosi Társaskörnek*. Kétszáz terítékü társasvacsorán új tagokat avattak és *Dési* Géza országgyülési képviselő, a kör elnöke, nagyhatású beszédben a forrongó világpolitikai kérdések fejtegetése keretében hangoztatta, hogy a békerevizió ügye feltartóztathatlanul halad előre és a zsákmány biztosítására alakult szövetség nem állíthatja meg a magyar igazság diadalát. A belső revizió megteremtése, az ország valamennyi fiának a nemzeti gondolatban való egyesülése az előfeltétele a külső revíziónak, amely ma már *Gömbös* Gyula hivatalos kormányprogramja és amelynek szükségéről meggyőződött már a külföldi vezető államférfiak egész sora is. *Csécsi-Nagy* Miklós udvari tanácsos, *Hoór-Tempis* Móric, *Szabó* Sándor dr. és *Erdély* Dezső dr. a társaskaszinók üdvözletét tolmácsolták a Lipótvárosi Társaskörnek és elnökének.

Virágos ablak, erkély és kiskert verseny. A Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete 10 éves fennállása alkalmából tagjai részére augusztus 19—21-ig nagyobb méretü ősztibarack- és terménykiállítást rendez. Az egyesület ez alkalomkor először hirdet versenypályázatot virágkedvelő tagjainak ablak-, erkély-, kiskert- és szobanövényei díjazására.

SERVITIA szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerübben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Mozaik és Cementlapokat à la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal
ANDREA CEMENTÁRUGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemü kézi és erőmü szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat


MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, káminytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintarakiár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

Leukoplast
magyar gyártmány

Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PARISI NAGY ÁRUHÁZ

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MÁUAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR
GYÁRTMÁNYOK KITŰNŐ ANYAGBÓL A LEGGONDOSABBAN KÉSZÜLNEK
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmótorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépitő (úthengerlő- és útgyalú-) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények. — TEUDLOFF-DITTRICH-féle armatúrák, szivattyúk stb. — Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntőkocsik.— Jobbágy-féle szab. folytonégő kályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, hivatalokban stb.) a legjobban használhatók. Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
BUDAPEST, X. KER, KŐBÁNYAI-ÚT 21 TELEFON: JÓZSEF 46-0-29

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker. Aranykakas-utca 18, Kereszt-utca 5, Aranykakas-utca 41, Felsőhegy-utca 96, Holdvilág-utca 8, Kör-utca 30, Virág Benedek-utca 7, Farkas-utca 5, Czakó-utca 18, Gellérthegy-utca 96. sz. alatti épületek **bontási munkáira.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933 június hó 2-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágositás megszerezhető Herczegh János főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 312. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok 1933. évi június 30-án (pénteken) d. e. fél 11 óráig a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi május hó 31-én.

A polgármester megbizásából:
Szinte s. k. tanácsnok h.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker. Maglódi úton lévő **Horthy Miklós kórházban épitendő automatikus biztonsági szekérhidmérleg szállitási és szerelési munkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933 május hó 29-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 329. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1933. évi június hó 30-án (pénteken) d. e. fél 11 óráig a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi május hó 29-én.

A polgármester megbizásából:
Szinte s. k. tanácsnok h.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX., Gyáli-út 5—7. sz. alatti Szent László közkórház XIV. és XVII. számú pavillonjaiban szükséges **kőművesmunkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933 május hó 27-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Neumayer József műsz. id. hiv. előadónál, a Központi városháza, III. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1933. évi június hó 19-én (hétfő) d. e. fél 11 óráig a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em., 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi május hó 22.

A polgármester megbizásából:
Wossala, s. k. tanácsnok.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a III. ker., Külső-Bécsi-úti elemi iskola **föld-, kőmüves és elhelyezőmunkákra.**

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1933 május hó 27-től kezdve naponta d. e. 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em., 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1933. évi június hó 12. (hétfő) d. e. fél 11 óráig a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em., 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi május hó 22.

A polgármester megbizásából:
Wossala, s. k., tanácsnok.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Épületüvegezés
Tükörlámpák, Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton. 5 évi jótállással.
Telefon: 32-1-08 **LIGETI LÁSZLÓ** Budapest, VIII., József-u. 23.

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

SZÉKELY ÉS TARSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPWISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellsmerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

ECKMAYER ISTVÁN
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZET, NAPELLENZŐ ÉS REDŐNYGYÁR
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
(ANDRÁSSY-ÚT MELLETT) TELEFON: 22-0-54

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállitáson díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállitáson aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállitásokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

VITÉZ MÁTYÁSI BRUNÓ
MŰBUTORASZTALOS LAKBERENDEZÉSI VÁLLALATA
TÖRV. BEJEGYZETT CÉG ● TELEFON: 43-4-78
BUDAPEST, VII., BEM-UTCA 11. SZ.

ALAPITVA 1857
TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és füszerzacskók. Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vizműépitési vállalat
Akna-kútépitések
Alapozások
Búvározási munkák
TELEFON: Forrás foglalások
93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9



KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. június 14 24. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Csend a munkafronton

A munka frontján csönd van, dermedt, halálos csönd, ami a gondolkozó ember hátát egy kicsit megborzongtatja. Az esztendő első fele kezd a mult homályába veszni, a kalendárium pedig már javában nyarat mutat. Az illetékes körök azonban, mintha meteorológiai intézetre bíznák magukat, a hideg, borús időjárást nem nyilvánítják nyárnak, hanem hivatalosan meghosszabbítják a tavaszt. De még ha így van is, akkor is már régen a munkáskezek ezreinek kellene dolgoznia a megindult nagy városi közmunkákon. Hiszen még idejekorán a tél közepén bőven kitervelték az illetékesek, hogy mimindent fognak az idén tavasszal és nyáron elvégezni. El voltunk rá készülve, tele voltunk reménységgel, hogy az idén a közmunkák egész tömege fogja legalább a nyárra a munkanélküliséget enyhíteni. Sajnos, semmi sem történt.

Lehet, hogy vannak, aki arra gondolnak, hogy a nyáron nem fáj úgy a nyomor, mint télen, hogy a lakásnélküli ember az utcapadon, vagy az árokszélén is szépet álmodik és az éhséget is könnyebben el lehet verni a nyár közepén, mint télen. A nyár az Isten nyitott gyümölcsöskertje, a tél pedig a zárt éléskamrák szomorú világa. A kettő között tényleg van különbség. De nefelejtse el senki, hogy a nyári munkanélküliség télen bosszulja meg magát, a meddő nyár rendes izgalmakkal terhes telet szokott hozni. Talán még mindig nem késő, hogy a nagy tervek kovácsolói belássák ezeket a keserű igazságokat és a szép igéreteket valóra is váltsák.

Maholnap az aratás is megkezdődik, de a budapesti munka frontján halálos csönd uralkodik. Ebben a csöndben nyugodtan emlékezhetünk azokra a vérmes reményekre, amelyekkel a munka ezidei szezónjának nekiindultunk. Eszünkbe jutnak a tatarozási kilátások, a hídépítés munkálatai, a Tabán újjáépítése, az óriási útépítési program, meg a többi. Mennyimennyi terv volt, amelyeknek nyomán szorgos munka helyett sivár munkátlanság terpeszkedik. Sehonnan a munka frontjáról nem kapunk híreket, mindössze annyi történik, hogy a budapesti polgárság nagy keserűségére szomorú látványként abban is gyönyörködhetik, hogy a Tabán újjáépítésének nagy problémájával hogyan labdázik a tanács és a közgyűlés. Nem tehetünk róla, de velünk együtt gondolkozik egész Budapest, amikor azt mondjuk: siralmas látvány, mikor az egyre növekvő munkátlanság közepette a közgyűlés és a tanács azon vitatkozik, hogy kinek van joga a kérdésben dönteni. Munka helyett hatalmi erőmutatványok nem elégítik ki többé a polgárságot, ezekkel a módszerekkel nem lehet a gazdasági válságot megszüntetni és nem lehet az éhezőknek kenyeret adni.

Attól tartunk, hogy az urak akkor ijednek meg és akkor eszmélnek föl, ha majd egy pár hónap mulva sárguló levelek kezdenek a lábuk alá hullani és eszükbe jutnak a sötétszürke fellegek, amelyek a téli havat hozzák. Sajnos, akkor már késő lesz. Előkészületlenül nekimenni a télnek nemcsak gondatlanság a mai viszonyok között, hanem elképesztően szörnyű bűn is. Bűn nemcsak az éhezők ellen, de bűn azok ellen is, akiknek még van vesztenivalójuk. Az egész polgárság és Budapest egész munkástársadalma a nyári munkából él télen is. A munka hónapjait elmulasztani halálos vétek és mindenkinek számolnia kell a saját lelkiismeretével, ha ezen a téren mulasztást követ el. Mindenki tudja, hogy kétségbeejtő állapotban van az ország, hogy rendkivüli módon szegény a főváros, de voltak olyan egészséges gondolatok, amelyek a nyári építkezéseket, a nyári közmunkákat pénz nélkül is, vagy lagalábbis kevés pénzzel megoldhatóknak mutatták. A legeslegutolsó pillanathoz érkeztünk el, amikor ezeket az egészséges gondolatokat valóra kell váltani és munkát kell adni a munkanélkülieknek.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter várja a főváros javaslatait az üzemek gazdaságos átalakításáról

Július közepén lejár a felterjesztés 45 napos határideje

Általános érdeklődéstől kísérve tárgyalta a közelmult hetekben a harminchármas országos bizottság *a közüzemek gazdaságossá tételére* vonatkozó kormányrendeletet, amely körül nagy harc folyt az állami szervek és a községi politikában irányító szerepet játszó országgyűlési képviselők között. Az eredetileg sokkal mélyrehatóbb rendelkezésekkel teletűzdelt tervezet lényeges enyhítéseken ment keresztül és végeredményben győzött az az álláspont, hogy *a közhatósági üzemeknél szükséges változtatások végrehajtására az autonomia tesz megfelelő előterjesztéseket.* A kormány rendelete ezek után ilyen formában lépett életbe és a most esedékes további intézkedésekről szükségesnek tartottuk

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter

véleményét kikérni, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szóbanforgó 4600. számú kormányrendelet a székesfőváros törvényhatóságára bízta az előterjesztések megtételét, amelyek vonatkoznak úgy a racionalizálás méreteire, mint az igazgatási költségek apasztására. Ebben az ügyben több tárgyalás és tanácskozás folyt a közelmult napokban és még e héten is újabb értekezlet formájában kerülnek megvitatásra a különböző szempontok. A rendelet 45 napos határidőt tűzött ki az autonomia javaslatainak elkészítésére, amely terminus a rendelet életbeléptetésétől számítva július közepén lejár. Remélem, hogy eddig az időpontig megkapom a főváros előterjesztését és azután leiratban fogom értesíteni a főváros polgármesterét a magam részéről szükségesnek vélt intézkedésekről.

A belügyminiszter nyilatkozata megnyugtathat mindenkit abban az irányban, hogy *egyoldalú intézkedésekkel nem nyúlnak bele az üzemek szervezetébe.* Az a körülmény, hogy előzetes tanácskozások tisztázzák a szükséges tennivalókat, arra mutat, hogy *a kormányintézkedés szigorúan a főváros érdekeit fogja szem előtt tartani.*

Közvetlen tárgyalások Kállay földmívelésügyi miniszter és Borvendég alpolgármester között a vízművek fejlesztéséről

A vízhiány a köztisztasági szolgálat zavartalanságát is befolyásolja — Az öntözőautók táplálására a Dunaparton kisegítő szivattyúkat szándékoznak fölállítani

Pünkösd napjára a vízművek ismét kellemetlen meglepetésben részesítették a főváros milliós lakosságát. A káposztásmegyeri főtelepről bevezető egyik főcső, Ujpest területén megrepedt, illetve a szakértők szerint, meglazult a vezeték tömítése. Ezt a csövet hirtelen le kellett zárni és Budapest vízellátását teljesen a másik tartalékcsőre bízták, abban viszont a fokozott használat következtében annyira megzavarosodott a víz, hogy közel három napon át ihatatlan, fekete folyadék jött a csapokból. Visszaemlékezve a tavalyi nyár vízszolgáltatási zavaraira, kétszeresen megfontolásra késztetni a főváros vezetőit és az összes felelős tényezőket ez a pünkösdi figyelmeztetés, mert lehetetlen ilyen véletlenektől függővé tenni a milliós város vízellátását.

Kapcsolatosan a minapi vízszolgáltatási zavarral a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a vízművek igazgatóságának egyik vezető tagjához

fordult felvilágosításért, aki a következőket mondotta:

— A káposztásmegyeri vízműtelep az utóbbi esztendők során egymás után esett át a legkülönbözőbb üzemzavarokon, amelyek közül különösen nagy kellemetlenséget okozott az, amely *a szivattyúházat öntötte el vízzel és meglehetős hosszú időre megbénította az egész vízszolgáltatást.* Az üzemvezetőség minden egyes alkalommal megtalálta a magyarázatot. Ezúttal sem vonja kétségbe senki, hogy az ujpesti főcsőnél olyan hiba történt, amely a világ minden városában előfordulhat. De ezek a magyarázatok még sem elégíthetnek ki bennünket, mert a beállható zavarok elhárításának minden módját biztosítani kell.

— A hiba egyébként ott kezdődött, hogy a budapesti vízműveket nem építették ilyen nagyméretű fogyasztásra. Harminc-negyven évvel ezelőtt igénybevett fogyasztásra dimenzionálták a szivattyútelepet, az egész vízműberendezést, amelyet azonban a szükséghez képest többször átalakítottak, toldoztak-foldoztak, modernizáltak. Ez azonban mind csak félmegoldás,

mert addig nem lesz rend, amig az agyonterhelt főtelep mellé el nem készitik az új vízműtelepet,

hogy parallel dolgozhasson a régivel, s ha kell, átvegye bármelyik telep az egész terhelést. Közel három éve, hogy a főváros törvényhatósága elhatározta *az új budai vízmű megépítését*, ami azonban máig sem valósult meg. Mindössze a tervezett új kútcsoportok helyét jelölték ki, de ennél tovább nem mentek, sőt elakadtak a kisajátítási tárgyalások is. A vízművek fejlesztésére szánt pénz egy részét más célokra költötték el, az a munka pedig amihez hozzáfogtak, szerencsétlen véletlenek sorozata következtében szintén megfeneklett. De még ha teljesen zavartalanul folyna is a káposztásmegyeri vízművek rekonstrukciója, ha egynapi késedelem nélkül megépültek volna az új Duna-alagutak, akkor sem volna rendben a probléma,

mert a legmodernebb berendezés sem ér semmit, ha nincs elegendő víz.

Már pedig a meglevő kútcsoportok nem elegendők, különösen pedig azóta, amióta a Duna vízállása meglehetősen alacsony és amióta az úgynevezett trianoni gát a Dunaágat eliszaposította.

— A vízművek igazgatósága most mindenekelőtt *az elakadt Dunaalagút építését akarja újból megindítani.* Remélhetőleg ez a probléma a héten megoldódik és új vállalkozó bekapcsolásával sikerül olyan megoldást találni, amely elejét veszi a további meglepetéseknek. Amint az igazgatóság ezzel a feladattal végzett, minden energiáját az új vízmű megépítésének előkészítésére szenteli.

— Maga *Borvendég* Ferenc alpolgármester fáradozik elsősorban azon, hogy a vízművek körül végre rend legyen. Pénteken délután

Közvetlenül Kállay Miklós földmívelésügyi miniszterrel folytatott beható tanácskozásokat,

amelyek az új vízműépítéshez szükséges földterületek megszerzésére, a megindított kisajátítási eljárás gyors, sikeres és kielégítő megoldására vonatkoztak.

*

A vízműveknél máris jelentkező vízhiány érinti a főváros köztisztasági szolgálatát is. A vízművek igazgatósága megkereste a Köztisztasági Hivatalt és arra kérte, hogy takarékosan bánjon a vízzel. Ennek a takarékoskodásnak a jelei már mutatkoznak is a porosabb útvonalakon, de a város belterületén is. Amint értesülünk, a főváros vezetőségében felvetődött az a gondolat, hogy *az öntözőautók táplálására a Dunapart bizonyos szakaszain kisegítő szivattyúkat állítsanak fel és ebben az esetben a vízművek terhelése nélkül Duna-vízzel öntözhetnék az úttesteket.* A vízzel való takarékoskodás másik következménye, hogy ebben az esztendőben is víznélkül szomorkodnak a szökőkutak, amelyek a nyári kánikulában annyi üdeséget, szint szoktak nyujtani.

Megszakadt Németországgal a gyermeknyaraltatási csereakció

Vidéken 800, a budai hegyvidéken 42.000 gyermek üdül a főváros jóvoltából — Liber Endre alpolgármester az idei gyermeknyaraltatás méreteiről

A székesfőváros törvényhatósága minden pénzügyi nehézség ellenére, változatlan gonddal és figyelemmel igyekszik a jövő nemzedék testi és lelki megerősödését célzó gyermeknyaraltatási akciót a régi keretek között lebonyolítani. A nyaraltatási akció a mult héten kezdődött és az iskolai tanév befejeztével gyors egymásutánban indítják útnak a további csoportokat.

Az idei gyermeknyaraltatásról

Liber Endre alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros vezetősége azon fáradozott, hogy minden gazdasági megkötöttség ellenére is lehetőleg csonkítatlanul és a régi keretek között fenntartsa a gyermeknyaraltatási akciót, amely most már tíz esztendeje részesíti a friss levegő, a napfény és a jó táplálék áldásaiban a szegény, vézna, rosszultáplált és betegségre hajlamos nagyvárosi gyerekek ezreit.

— Az idei gyermeknyaraltatási akció során nyolcezer gyereket üdültetünk, mindössze 1300-al kevesebbet mint tavaly. Ezzel szemben sikerült a napközi üdültetés kereteit *lényegesen kibővíteni*, úgyhogy

kiránduló házainkban és telepeinken a tavalyi 42.000 gyermekkel szemben az idén 64.000 iskolás gyermek üdül mindennap kora reggeltől késő estig a szabadban

pedagógusok felügyelete mellett. Természetesen ezeknek a gyerekeknek a kiadós, egészséges táplálékáról szintén a főváros gondoskodik.

— A gyermeknyaraltatási munkát *Petrik* Kálmán igazgató és vezérkara bonyolítja le. Az első csoport már *május 30-án* elindult. Balatonberénybe küldtünk 300 fiút, Zamárdi településünkre pedig 100 leányt. A legközelebbi csoportok június 23-án indulnak.

— Kisebb-nagyobb csapatokban ezer-ezerkétszáz gyermeket indítunk útnak az iskolaév befejeztével. Ezek vidéki telepeinkre mennek: *Alacskára, Sajóvelezdre, Kisbarcára, Tiszaalpárra, Bárinspadra és a Bükkhegységbe.* Ezeket a telepeket házikezelésben létesítette a főváros. Mi rendeztük be, személyzetről, felügyeletről, élelmezésről, felszerelésről magunk gondoskodtunk. A vidéki telepek gazdasági épületekben, bányaépületekben és iskolaépületekben jórészt hegyes, erdős vidéken vannak berendezve. Ezenkívül harminckét községbe is irányítunk gyermekeket. Telepeinken a gyerekek naponta ötször táplálkoznak, állandó orvosi felügyelet alatt élnek és minden húsz gyerekre jut egy felügyelő pedagógus.

Az év elején a polgármester felhívással fordult s vidéki községekhez, városokhoz, törvényhatóságokhoz és nagybirtokosokhoz, arra kérve őket, hogy az idén se vonják meg támogatásukat a szegény, sápadt nagyvárosi gyerekektől. Megkérdeztük, hogy *ennek a felszólításnak volt-e eredménye?*

— A polgármester úrnak a vidékhez intézett felhívása nagy megértéssel találkozott. Harminckét község és város ajánlotta fel vendéglátását. Ily módon *hétszáz* gyermeket nyaraltatunk. Több vármegyében a községek összeállottak és a járási főszolgabíró irányításával

közös üdülőtelepet létesítettek a fővárosi gyermekek befogadására.

Ezt az előzékenységet és barátságot a főváros azzal viszonozza, hogy az illető községek és városok iskolásgyermekeit látja vendégül a nyáron bizonyos időre, körülbelül egy hétre, s ezalatt szállást, ellátást ad nekik és megmutatja a főváros nevezetességeit. Reméljük, hogy ez a kölcsönösségen és együttes megértésen alapuló akció a jövőben még nagyobb eredményt fog produkálni.

— Az uradalmak közül ki kell emelni *a zirci apátságot. Werner* főapát úr utasítására a rend nagyvenyimi uradalmában, úgy mint évek óta, ez idén is nagyobb gyermekcsoport kap kitűnő ellátást. Példaadó megértéssel álltak a főváros akciója mellé

a Magyar Cukoripar sarkadi uradalma, a báró Hatvany-uradalmak, a báró Schossberger-uradalmak,

amelyek úgy mint az előző években, most is *nagyobb gyermekcsoportokat látnak vendégül a nyári hónapokon át.*

— A *külföldi üdültetés* kizárólag Bulgáriára szorítkozik, még pedig cserealapon. Mi Várnába, a tengerpartra küldünk gyermekeket, negyven bolgár gyermek pedig a főváros környékén nyaral.

Németországgal teljesen megszakadt a csereakció.

A főváros perifériáján levő iskolákat többé nem használjuk fel nyári üdülőtelepeknek, mert bebizonyosodott, hogy a vidéki telepeken való nyaraltatás nmcsak hatásosabb, hanem lényegesen olcsóbb is.

*

A székesfőváros messzemenő gondoskodása a legnagyobb dícséretet érdemli, mert visszaadja az egészségét a legszegényebb néprétegek gyermekeinek.

Restaurálják Magyarország legremekebb gótikus műemlékét, a belvárosi plébániatemplomot

Körülbelül 500.000 pengőre rúgnak a művészi kivitelű munkák költségei

A belvárosi főplébánia templom bódésorának lebontása és a falakat takaró vakolat eltávolítása után igen nagyjelentőségű archeológiai leletek kerültek napvilágra, amelyek a templom építéstörténetét egészen más világításban mutatják, mint azt műtörténészeink azelőtt vallották. A főváros a főplébániatemplom restaurálási terveinek elkészítésével dr. *Lux* Kálmán műépítész, műegyetemi magántanárt bízta meg, aki a resturálásra vonatkozó előterjesztését a legközelebbi hetekben bemutatja a főváros illetékes tényezőinek.

A restaurálás programjáról *Lux* tanár a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A resturálási elgondolás az, hogy kivülről

teljesen helyreállítják a templom eredetien szép, gótikus formáját.

A vakolatot az egész templomról eltávolítják és a régi faragott kövek lesimításával, majd letisztításával eredeti állapotának megfelelően nyers kőfalai lesznek a templomnak. Sajnos, a későbbi átépítés igen sokat ártott a gótikus építkezésnek. Igy például a sekrestye épületén nagyobb félkörives ablakokat vágtak, elcsúfították a gótikus ablakokat és művészietlen bejárót helyeztek a régi, gót ízlésű, gyönyörűen kiképzett ajtó helyébe. A szentély nagy ablaikaiból eltávolították a változatosan alakított kőrácsokat és osztóköveket, megrövidítették az ablakok nyílását és bevakolták a faragott kőből épült homlokzatokat, minden díszítményükkel együtt. És hogy a vakolat tartós maradjon, barbár módon mély gödröket faragtak a falakba, nem voltak tekintettel a gyönyörű kőcsipkés díszítésekre, amelyeket a gót idők építésze játékos kedvvel elszórt a síma kőfelületek élénkítésére. Majdnem épen került azonban napvilágra a déli bejáró kőkerete. Itt kőbordákkal hálószerűen boltozott előcsarnok állt. Ugyancsak jó állapotban került napfényre a kőkeret baloldali fele és a két kapunyílást egymástól elválasztó középső pillér is. Néhány nappal ezelőtt a kriptalejárónál, a belső térben kibontottak egy nyolcszögletű, díszse falpillért, amelyre az északi oldalhajó gótikus kőbordái támaszkodtak. A feltárt leletek bizonyítják, hogy a belvárosi plébániatemplom Magyarország egyik legszebb gótikus stílusban épült temploma volt. Méltó társa a brassói Feketetemplomnak, a szászsebesi templomnak, a kolozsvári főtemplomnak és a kassai székesegyháznak.

Ez a templom a főváros pesti részén az egyetlen nagyszabású középkori műemlék.

amit vissza kell állítani a maga eredetiségébe. A patinás falak hirdessék a székesfőváros eseményekben gazdag és viszontagságos multját, létért folytatott nehéz küzdelmeinek sok évszázados emlékét.

Most indulnak meg a tárgyalások arról, hogy miként biztosítsák

a restaurálás 500.000 pengőre rugó költségeit.

Arról van ugyanis szó, hogy a templom körül a teret az eredeti szintre süllyesszék le és nemcsak a szentély és a hajó eredeti formáját állítsák helyre, hanem megfelelően átépítsék a tornyokat is, különösen a délit, amely az eredeti gót ízlésű torony maradványa. Van ugyanis egy olyan verzió is, hogy eredetileg csak egy tornyú volt a templom, ami a legközelebbi hetekben derül ki, amikor a toronyfalak valkolatát is eltávolítják.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

BOMB VÉDJEGY
Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

ALAPITVA 1897
TICHLER JÁNOS papirárú és gyógyszerészeti papiráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Telefon: 29-7-48
Gyármányai: Minta-érték-nélküli zacskók, bérkifizetési táskák, árjegyzéktáskák, pénzszalagok gabonazsákok mag-, cukorka-, kávé-, tea- és fűszerzacskók.
Bérmunkákat a legjutányosabban vállal.

MAGYAR GYÁRTMÁNY
„SENECO"
FÉKSZALAGGAL
FÉKEZVE, ÉLETBIZTONSÁGOS
TÖKÉLETES
GYÁRTJA: SZENES PÁL TECHNIKAI SZÖVŐÜZEME
VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON; 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

PESTI KIRAKAT

Halált a borravalóra

Borravaló? Olyan rokonszenves csengése van ennek a szónak. Az ember azt érzi belőle, hogy aki a borravalót kapja, annak már minden dolga a világon el van egyengetve, már csak egy kis — borravalóra van szüksége. Ebéd, vacsora, reggeli rendben van, a gyerekek új ruhában, fényes topánkában mennek az iskolába, az asszonynak nyugodt élete van otthon, mert teli a spájz, sőt az adóvégrehajtótól sem kell már tartani. Semmi másra nincs már szükség, csakhogy az embernek is jusson egy kis kvaterka. Erre kell a borravaló.

Hát nem erre kell. A borravalóból élnek, ha élnek, mert a mai viszonyok között inkább tengődnek a szegény pincérek. Fizetést a gazda alig ad, csak amit a vendég az asztalon hagy, abból kell élni és családot fenntartani. És mégis. Maguk a pincérek, összes szervezeteiknek együttese mondotta ki, hogy: halált a borravalóra! Megokolásuk pedig az, hogy a lealázó- és az idegenforgalmat veszélyeztető borravalós rendszert a szakmából és a köztudatból egyszersmindenkorra ki kell küszöbölni. Nagyon bölcs határozat el. Még hogy lealázó a borravaló, azt maguk a szegény pincérek is eltűrnék egy darabig, amíg jobb idők nem járnak fölöttünk, amíg az emberi méltóságnak is jobban kedveznek. De az már aztán rettenetes veszedelem az ő számukra is — és a kávések és vendéglősök számára is! — hogy a borravaló rendszer az idegenforgalmat veszélyezteti. Egyrészt örvendetes, másrészt szomorú, hogy ma már az idegenforgalomból kell megélnünk. Mert a pesti ember nem költ, vagy édeskeveset és ritkán költ. Vendéglős, kávés, pincér a pesti emberből többé, vagy legalább egyelőre nem tud megélni. Az idegenforgalommal kell pótolnunk azt, amit az üres pesti zsebek többé nem tudnak kiszurkolni.

Két héttel ezelőtt a Fővárosi Hirlap közölte először, hogy a polgármester kezébe vette a borravaló kérdésének rendezését. Azóta az egész sajtó, a hivatalos és szakkörök szinte nap-nap után foglalkoznak ezzel a problémával és ma már — szemben a kávések és vendéglősök egyedülálló frontjával — az egész társadalom halálra ítélte a borravalót. Halálra ítélte a polgármester, egyszóval a hivatalos körök, a vendéglő- és kávéházlátogató budapesti közönség és a pincérek egész társadalma. A külföldi vendégről természetesen nem is szólunk, hiszen ezt a borravalóellenes hadjáratot a külföldiek indították meg. Megdöbbenve látták ugyanis, hogy miután a szállodai számlájukhoz tíz százalékot már hozzácsaptak, a szálló halljában sort állítak az alkalmazottak, nyitott tenyérrel. Eljutott a külföldiek megbotránkozásának a híre a polgármester füléhez is, akinek dicséretére legyen mondva, gyorsan és radikálisan kezdett intézkedni. Sipőcz polgármester percek alatt megértette azt, hogy ez és az ehhez hasonló jelenetek a szépen fejlődő idegenforgalom halálát jelentenék. Rettentő sok munkával, sok pénzzel, a hivatalos köröknek elismerést érdemlő fáradsággal és küzdelemmel sikerült valamelyes idegenforgalmat teremteni Budapest számára: rettenetes gondolat, hogy ez a nagyszerűen épülő keresetforrás a hitvány borravaló-kérdésen csússzon el.

A vendéglősök és kávések azonban makacsul ragaszkodnak a borravaló rendszerhez, mert — mint mondják, — nem tudják alkalmazottaikat jobban fizetni. Mindenki nagyon jól tudja, hogy ők is szomorú viszonyok között élnek, de éppen ők azok, akiknek egy szépen fejlődő kereseti forrás biztos lehetőségét nem szabad megbuktatniok a borravaló rendszer védelmén. A vendéglősök ipartestületében már válság is tört ki. Kipróbált, derék elnökük, Keszey Vince lemondott, nem kisrészben a borravaló mellett való harcok sikertelensége miatt. Igazán sajnálni kell, hogy egy ilyen kiváló férfiú visszavonul a közéleti szerepléstől, de a borravaló rendszert megmenteni és az idegenforgalmi érdekeket föláldozni még ezen az áron sem szabad.

Keszey Vincének még egy utolsó kísérlete volt. Fölvetette a gondolatot, hogy a borravaló kérdés megoldását bízzák a közönségre, a vendéglősök és kávések étlapjukon írják ki, hogy a borravaló tíz százalékkal „megváltható". Keszey Vince a maga vendéglőjében meg is valósította ezt, az ő étlapjain már olvasható ez a figyelmeztetés. Valószínűleg józan gondolkozású ember létére maga fog rájönni, hogy ez halva született ötlet, amely rosszabb a borravalónál. Ez megint azt jelenti, hogy kétszer fizethetünk: egyszer, amit levonnak a számlánkból és egyszer, amit az asztalon hagyunk. Abban azonban igaza van Keszey Vincének, hogy a borravaló kérdést oldja meg maga a közönség. Igenis, ez a helyes álláspont: a közönségnek kell követelnie a borravalórendszer radikális eltörlését. És a közönségnek még egy feladata van: le kell szoknia a magyar gavallériáról, amelyet pénzdobálásnak is nevezhetnénk. Igenis, társadalmi akciót kell indítani a borravaló eltörlése érdekében, de azzal a fogadalommal, hogy polgári kötelességeit szegi meg az, aki a borravaló halála után borravalóval kíván a maga számára polgártársaival szemben előnyöket biztosítani.

Hatalmas megmozdulással invitálja táborába Budapestet a Nemzeti Egység Pártja

A Tabán-ügyben elégtételt kapott a tanács — Nem drágul a villany és a gáz — Azonnali elhelyezkedést a diplomás ifjuságnak!

Hatalmas lépésekkel halad előre a Nemzeti Egység Pártjának országos szervezkedése, amely iránt páratlan érdeklődés mutatkozik. *Gömbös* Gyula kormányának eddigi nagyszerű teljesítményeit, úgy külpolitikai, mint belpolitikai sikereit általános elismerés kíséri és ez a magyarázata annak, hogy a *Nemzeti Egység Pártja a legnagyobb siker kilátásával indul hódító körútjára.* A szervezkedés budapesti vonatkozásairól intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ország polgárságának összefogása és a nagy nemzeti célok megvalósítása ma már minden ember lelkében ott él és ezért *Gömbös* Gyula miniszterelnök személye iránt is a legnagyobb lelkesedés tapasztalható. A Nemzeti Egység Pártjának elgondolása szerint

az országos szervezkedés egyelőre csak a vidékre terjed

és a közeli napokban mindenütt olvasható a miniszterelnök tömör, de klasszikus szózata az ország egyetemes érdekei mögött szükséges felsorakozás érdekében. *A budapesti zászlóbontás terminusát még nem állapitottuk meg,* azonban arra is rövidesen sor kerül olyan impozáns keretek között, amelyhez foghatót még nem igen tapasztaltunk a fővárosban. Az előkészületek teljes erővel folynak és

a demonstráció természetesen megmozgatja Budapest egész lakosságát.

A részletek kidolgozása már megtörtént és az ünnepélyes zászlóbontás a közeljövő legnagyobb politikai eseményének ígérkezik.

A *Tabán-probléma* körül éles közjogi és elvi összecsapás történt a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén. A közgyülésen ugyanis indítvány formájában olyan határozat került jogerőre, amelyik *a városrész újjáalakításának haladéktalan megkezdését kivánta* és ezzel mellőzte a tanácsnak azt a korábbi határozatát, amelyik *tervpályázat kiírását* mondotta szükségesnek. Ez az ellentétes állásfoglalás a tanács legutóbbi ülésén kiegyenlítődött, mert ismét leszögezték a tervpályázat kiírását s ezzel egyidejüleg a Tabán újjáépítésének megkezdését.

— A tanács legutóbbi állásfoglalása — mondotta *Kozma* Jenő — tulajdonképpen *elégtételadás volt a törvényhatóság eme intéző szervének,* amely a leggondosabb mérlegelések és a körülmények közeli ismeretében határozta el a tervpályázat kiírását.

Nem lehet ötletszerű kérdésekkel ezt a sokágazatú problémát dülőre vinni és Budapest legszebb területét évszázadokra esetleg nem tökéletes, vagy éppen hibás elgondolások révén lerögzíteni.

Nagyon helyes volt a tanács állásfoglalása, amikor a közgyülési indítványt csak *sürgetésnek* minősítette, de ezen túlmenően változatlanul állja a tervpályázat kiírásának végrehajtását. Tudomásom szerint a polgármester máris előkészítette a pályázatot és így *szeptember végén rendelkezésünkre állanak azok a szebbnél-szebb tervek,* amelyeket a magyar mérnöki kar legkiválóbb tehetségei fognak megalkotni.

Teljesen tévesek azok a hiresztelések, hogy a tabáni munkák ebben az esztendőben már nem indithatók el,

mert a pályázati döntés után, amikorra az ottani házak lebontása már megtörtént, a közművek elhelyezése akadálytalanul elvégezhető.

A főváros jövedelmeinek visszaesése kapcsán ismét szóbakerült *a villany és gáz áremelésének lehetősége.* Erről a kérdésről a következő nyilatkozatot kaptuk:

— Változatlanul fennáll az autonómia felelős vezetőinek és tényezőinek az az álláspontja, hogy a *közüzemi tarifákat megdrágítani nem szabad.* Bármilyen hangok hallatszanak is a pénzügyi helyzet alakulásáról,

a villany és gáz megdrágítása nem időszerű és ehhez az eszközhöz aligha nyúl a törvényhatóság.

A másik oldalon viszont nem lehet szó a villany- és gázárak általános mérsékléséről sem, mert az e címen befolyó jövedelmek a főváros háztartásának zavartalan vitelét biztosítják. Arányosításról és a tarifa megfelelő módosításáról többször tárgyaltunk és ezeknek során állandóan azt az álláspontot képviselte az *Egységes Községi Polgári Párt, hogy*

megfelelő és méltányos revizióval kell ösztönző hatást gyakorolni a fogyasztás növelésére.

A tervek és a számítások most vannak készülőben és úgy tudom, hogy az őszi kampány során kerülnek előterjesztésre.

*

Kozma Jenő a gyakornoki állások pályázati terminusának lejárta után a *legerőteljesebb akciót haladéktalanul megindítja az állások késedelem nélkül történő betöltése érdekében.* A diplomás ifjúság mai szorongatott helyzetében joggal várhatja az ország első törvényhatóságától, hogy a fiatalság problémája minden halogatás nélkül megoldást nyerjen.

Tízmilliós jövedelemcsökkenés fenyegeti ebben az évben a községi háztartást

Nemcsak az adóbevételek, hanem az üzemi jövedelmek is visszaestek

Amióta a törvényhatósági tanács ülésén súlyos kritikák hangzottak el a főváros pénzügyi helyzetéről és általában a háztartási helyzet sivár kilátásairól, azóta *fokozottabb érdeklődés irányul a fővárossal kapcsolatos financiális események felé.* Ebből a szempontból különösen figyelmet érdemel *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató legutóbbi jelentése, amely meglehetősen sötét képet rajzol az adóbevételek alakulásáról.

A beszámoló szerint a főváros adójövedelmei május végéig 6.9 millió pengővel maradnak alatta az előző év hasonló időszakának adóbevételeinél.

Összesen 31 millió pengő adót fizetett a főváros lakossága a város számlájára,

amelynek legnagyobb része *az egyenes adókból* alakult ki. Ennél a tételnél 2,9 millió a visszaesés, az *alkalmazottak kereseti adójánál* pedig több, mint félmillió pengő a csökkenés. Az *általános* kereseti adókból százezer pengővel kisebb a hozadék, míg az *ingatlanvagyonátruházási* illetékeknél már komolyabb visszaesés mutatkozik. Még inkább csökkent a *forgalmi adóból* való részesedés: 1.1 millió pengővel kevesebb, mint az elmult évben. A főváros öthavi *vámbevétele* 1.4 millió pengő volt, 730 ezer pengővel kevesebb, mint az elmult évben. Csökkent a *fogyasztási adó,* valamint a közlekedési adó is közel tíz százalékkal. Amint látható, az egyes adónemeknél 30—35 százalékos a visszaesés és így komoly formában felvetődik az a kérdés, hogy ezt a hatalmas csökkenést nem fogja-e károsan érezni a főváros háztartásának alakulása.

Illetékes helyen

az adóhivatali jelentéssel kapcsolatban a következő érdekes megállapításokat tették a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Lényeges különbség mutakozik a tényleges számok, a költségvetés és a mult évi bevételek összehasonlításában. Kétségtelen, hogy az adóhivatal jelentése számszerűleg megfelel a tényeknek, azonban arra következtetni, hogy súlyos nehézségek előtt állunk:

olyan túlzás, amelyet nem lehet elfogadni.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben **és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről**

A visszaesés a mult évi adatokhoz képest valóban jelentékeny, azonban *az összehasonlítást elsősorban a költségvetés bevételi előirányzatánál kell végrehajtani.* A költségvetés a várható adóbevételek összegét erre az esztendőre 84 millió pengőben körvonalazta, amellyel szemben

az első öt hónap 3.5 millió elhajlást mutat.

Ha ez így folytatódik és az arányok nem roszszabodnak, úgy az év végéig *nyolcmilliós bevételi csökkenéssel kell számolnunk*, ami természetesen meglehetősen érzékenyen érinti az egyensúly biztonságát. Ha mindehhez hozzávesszük az üzemek bevételeinek sajnálatos alakulását is, akkor

elkészülhetünk kereken tízmilliós eltérésre,

ami a költségvetés előirányzata és a tényleges eredmények között mutatkozik. Azok a jóslások, amelyek 40 milliós, sőt még ennél is nagyobb kiesésre számítanak, nem reális számításokon épülnek, azonban *tagadhatatlan, hogy a költségvetéssel szemben a főváros deficittel zárja ezt az esztendőt.*

*

Eddig szól a nyilatkozat, amely félre nem érthetően vet számot a pénzügyi helyzettel. Megnyugvásul szolgál azonban, hogy *a főváros pénzügyi vezetőit nem éri meglepetésként a jövedelmek visszaesése* és bizonyos, hogy minden ellenintézkedést foganatosítottak a háztartás menetének biztosítására.

Megindulnak a dunántúli földgázkutatások, amelyeknek eredménye közelről érdekli a gázműveket is

Fedezethiány miatt egyelőre szünetelnek a budai hegyvidéken a karsztvízkutatások

Imrédy Béla pénzügyminiszter a képviselőház költségvetési vitájában nagyfontosságú bejelentést tett. A pénzügyminiszter mindenekelőtt utalat arra, hogy az összes számottevő magyar geológusok és külföldi szakértők véleménye szerint *Magyarországon megvan a lehetőség az olaj és földgáz előfordulására.* A dunántúli területeken számos helyen észleltek ilyen előfordulásokat, a magyar kincstár eszközei azonban nem voltak elégségesek arra, hogy nagyobbszabású kutatásokat végezzenek. A pénzügyminiszter éppen ezért kedvezően fogadta az *Europeen Gas and Electric Co.* ajánlatát, amely hajlandónak mutakozik a kutatásokra, ha azok eredményére opciót kap. A magyar kincstár és az angol vállalkozás között máris megkötötték a szerződést, amely szerint *a vállalat nyolc helyen kezd nagyarányú kutatásokat a Dunántúl*, amelytől a kormány közgazdasági vonatkozásban nagy előnyöket vár.

A főváros is messzemenő módon érdekli a dunántúli földgázkutatás, mert kielégítő eredmények esetén *Budapest gázellátása is teljesen új alapokra helyeződhet.* A várható fejleményekről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfővárosi gázművek néhány évvel ezelőtt finanszirozta a Földtani Intézet geológiai kutatásait, amelyek túlnyomórészt Isaszeg, Gödöllő és Kerepes környékén folytatódtak.

Az eredmények azonban nem voltak kielégítőek és így a további kutatást abbahagytuk.

— Egészen más a várakozás a nagy angol társaság kezdeményezésével szemben, mert minden valószínűség szerint *a Dunántúl hatalmas olaj- és gázterületek, esetleg petróleumforrások vannak* a föld mélyében. Egyelőre csak figyelemmel kísérjük az első tapasztalatokat és csak azután kezdünk tárgyalni az esetleges földgáz kihasználásáról.

A székesfővárosi gázgyár már régebben folytatott előtanulmányokat, hogy miképpen alakítsa át a maga berendezéseit, ha az ország valamely részén földgáz válik felhasználhatóvá.

A műszaki megoldás nem fog késlekedni abban a pillanatban, mihelyt a Dunántúlról a kézzelfogható kedvező eredmények kialakultak. A gázművek részéről egyébként szakértők is résztvesznek a födgázkutatás elindításában és észleleteikről nyomban jelentést tesznek a főváros vezetőségének.

Becsey Antal a kutatások várható eredményéről

A dunántúli földgázkutatások várható eredményeiről kérdést intéztünk

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökéhez, a pestkörnyéki kutatások kezdeményezőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány ugyanazzal az angol társasággal kötött megállapodást, amely Ausztriában *Oberwart* környékén végzett már két sikeres fúrást. Egyébként a szerződés, illetve az angol társaság munkája *teljesen független a főváros által kezdeményezett gázkutatásoktól* és tudomásom szerint a társaság a fővárosnál ilyen lépéseket nem tett. A főváros megbízásából a környékbeli földgázkutatásokat a Földtani Intézet szakemberei *Pécel* környékén, Budapesttől keletre eső területeken végzik.

Az eddigi próbafúrásokból azt következtetik, hogy a munka nem lesz hiábavaló.

Az angol társaság a Dunántúlon fog kutató fúrásokat végezni, még pedig olyan feltétellel, hogy amennyiben munkája sikerrel jár, úgy *opciót kap a feltárt gáz vagy olaj kihasználására.* Az angol társaság kötelezte magát arra, hogy

öt éven belül átkutatja a dunántúli területeket.

Azok a kutatások, amelyeket a kincstár az alföldi medence északi részén, a Mátrában és a felső Tiszánál végeztetett s amelyek Debrecenben és Hajdúszoboszlón pozitív eredménnyel jártak, *további eredményekkel kecsegtetnek.*

— A Földtani Intézet kutatásai céljára a főváros három évvel ezelőtt ötvenezer pengőt szavazott meg, amelyből eddig mintegy húszezer pengőt használtak el. A *Földtani Intézet most további húszezer pengő rendelkezésre bocsájtását kéri* a fővárostól a munka folytatásához. A kutatásnak most meginduló új szakában az eddiginél nagyobb intenzitással folytatják a munkát. Bár eddig csak 5—10 méteres fúrásokat végeztetett az intézet a földréteg törésének és dőlésének megállapítására,

mégis igen értékesek és érdekesek a szerzett tapasztalatok.

Most 50—60 méteres fúrásokat fognak végezni a neogén-rétegek dőlési viszonyainak megállapítására és ehhez egészen speciális új készüléket szereznek be, az úgynevezett „Grevius-fúrót". Amennyiben a Földtani Intézet kutatásai pozitív eredményeket produkálnak, úgy *nagyobb lendülettel fognak majd hozzá a föld mélyében levő gázkincs feltárásához.*

*

A budai hegyvidéken megkezdett *karsztvízkutatások*, amelyek a vízellátás megkönnyítését célozták, *megakadtak*, mert *a kutatásokra előirányzott pénz elfogyott.* Remélhető azonban, hogy ezt a munkát is rövidesen továbbfolytathatják. Már eddig is több pontot jelöltek ki, ahol eredményesen lehetne fúrásokat eszközölni.

Kijelölték a Tabán-tervpályázat bíráló bizottságának tagjait

Résztvesz a pályázaton a városrendezési ügyosztály is
Ujabb tizenhárom házat bontanak le a Tabánban

A törvényhatóság multheti közgyűlésén feltűnést keltő felszólalás hangzott el az egyik keresztény községi párt törvényhatósági bizottsági tag szájából, amelyhez csatlakozott a baloldal túlnyomó része is. *Spur* Kálmán dr. határozati javaslatot terjesztett be, hogy a Tabán ügyét a tanács határozatával ellentétben és új pályázat kiírása nélkül *június 15-éig* hozza a polgármester a közgyűlés elé. A meglepő javaslat végrehajthatatlan. Szombaton a polgármester jóváhagyta a Tabán új tervpályázati hirdetményét, amelyet a tanácsülés is jóváhagyott. A Tabán szabályozási tervének elkészítésére július 1-től háromhónapos terminust tűztek ki, tehát

szeptember 30-ára készen kell lenni a Tabán új terveinek.

A bírálóbizottságot is megalakították. *Elnöke* a főváros polgármestere, vagy helyettese, tagjai pedig a kereskedelmi miniszter képviselője, a Műegyetem egy kiküldöttje, a Középítési Tanács két delegátusa, az Országos Képzőművészeti Tanács két tagja, a budapesti Mérnöki Kamara egy mérnök és egy építész tagja, a Magyar Mérnök- és Építészegylet két képviselője, közülük az egyik mérnök, lehetőleg autóforgalmi szakértő a másik pedig építész.

A bírálóbizottság feladata kettős:

a beérkezett tervek elbírálása, a díjak kiosztása és az esetleges tervvásárlások eszközlése.

A zsűri másik feladata annak a tervnek az elbírálása, amelyet a városrendezési ügyosztály készített és amelyet a szakbizottság egyhangúan magáévá tett. Ezt a tervet a Wargha-féle tervek egyes részeinek felhasználásával *Messik* és *Medgyessy* műszaki tanácsosok készítették el. A tervpályázatból kiderül, hogy az ügyosztályi terv *azonos esélyekkel* vesz részt a versenyben. A pályatervek jutalmazására húszezer pengőt szán a főváros. Ebből ötezer pengővel díjazza a legjobb pályaművet, a második díj háromezer pengő, a harmadik díj pedig kétezer pengő lesz. A főváros a díjazott pályamunkákon kívül tíz tervet külön is megvásárol egyenkint ezer pengőért, ha a zsűri erre érdemes pályamunkákat talál. A bírálóbizottságot 6000 pengővel díjazzák.

— A főváros — mondotta informátorunk — a Tabán szabályozásának végrehajtásánál a pályázat figyelembevétele tekintetében teljesen szabad kezet tart fenn magának.

A díjazott és megvett tervekben foglalt gondolatokat a főváros tetszése szerint felhasználja

akár részleteiben, akár egészében, anélkül, hogy ebből kifolyólag a terv szerzője a fővárossal szemben bárminemű igényt támaszthatna.

A zsűri a pályázat lejárta után nyomban megkezdi munkáját, ez azonban legalább négy hetet vesz igénybe, úgy hogy *október vége felé kialakul a pályzat végleges eredménye.* Ez anyit jelent, hogy még az év őszén hozzá lehet kezdeni a Tabán szabályozásához, egész télen folytathatják a földmunkákat, tehát

elesik azoknak az aggodalma és kifogása, akik a tervpályázat kiírásától a Tabán-probléma hosszabb időre való elodázását várták.

A Tabán ujjáépítésének előkészülete egyébként egyáltalában nem szünetel, mert a főváros

pályázatot hirdetett a Tabán kiürített házainak lebontására.

Egyelőre tizenhárom ház kerül csákány alá, még pedig az Aranykakas-u. 18., a Kereszt-u. 5., az Aranykakas-u. 41., a Felsőhegy-u. 96., a Holdvilág-u. 5., a Kör-u. 30., a Virág Benedek-u. 7., a Farkas-u. 5., a Czakó-u. 18. és a Gellérthegy-u. 96. szám alatti házikók. Június 30-án jár le a pályázat és július első napjaiban végre is hajtják a bontást.

A Magyar Lovaregylet
junius hó 15, 18, 24, 25 és 29-én
VERSENYT TART.
Versenyek kezdete d. u. 3 óra 30 perckor. Vasár- és ünnepnap d. u. 3 órakor. Helyárak: I. úri 4 P. (Derby napján 6 P.), hölgy 3 P. (Derby napján 4 P.), II. hely 2 P, III. hely 80 fill. Páholyülés 6 P. (Derby napján 10 P). Ring 10 P. Közlekedés villamoson 24, 29, 38 kocsikkal és a HÉV-en, Autóbusz Apponyi-térről 2.10—3.10, Oktogon-térről 2.15—3.15. Átszállóhely 1. P.

Alapitva : 1892
Első Magyar Mádomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

Ford tervez — Haltenberger végez

Meghiusított gyáralapítás — Idegenek megsarcolása az autocarokon — A szürketaxi mérlegakrobatái

Változatlan elkeseredéssel tapasztalja a főváros közönsége, hogy a taxitarifák túlzottan drágák és a nagyváros forgalmának lebonyolításában ez a körülmény súlyos akadályt jelent. A nagyközönségnek ezt a véleményét teljes mértékben osztja az egyéni iparosokból alakult kéktaxi-fuvarozók testülete, ahol minden eszközt megragadnak annak a törekvésnek a sikerrejuttatásához, hogy a leszállított taxitarifák révén a forgalmat lényegesen emelhessék. Ez a törekvésük azonban egyelőre nem jár eredménnyel, mert velük szemben áttörhetetlen akadályként meredezik a *Haltenberger—Káldi-trösztt*, a szürketaxi-vállalat korlátlan tulajdonosai, akik *hallani sem akarnak arról, hogy a méltányos és indokolt tarifamérséklés bekövetkezzen.* A szürketaxisok nem hajlandók lemondani egy fillér többlet-haszonról sem, mert számításaikat még mindig megtalálják azoknak az előnyöknek a révén, amelyeket teljesen érthetetlenül juttattak számukra a városháza intézőkörei. Előző cikkeinkben már megirtuk, hogy az összes jó állomáshelyeket a szürketaxi-érdekeltség birtokolja és a kéktaxis iparosok a mellékutcák eldugott csöndjében húzódnak meg. A szürketaxisok teljesen félretolták a versenyből a kéktaxisokat, akik közül számosan adják vissza engedélyüket a városházán, mert *a napi 1—2 utasból képtelenek magukat és családjaikat fenntartani.*

Mérlegakrobat, óh!

A szürketaxi-vállalat a viteldíjak pengőiből kisajtolt milliós jövedelmeit, természetesen, igyekszik a mérleg különböző kulisszái mögé elrejteni. Az évi üzleteredményről szóló kimutatás fondorlatos technikája például olyan tételt is eredményezett, amelyik szerint a vállalatnak az elmult évben *27.000 P veszteség volt.* Ilyen matematikai taktikázás hozza magával aztán, hogy

olyan tételeket is kénytelen feltüntetni, amelyeknek mindegyike a horribilis nyereségek palástolására szolgál.

Akadt egy kimutatás például arról, hogy *az adósok 600.000 pengővel tartoznak.* Önkéntelenül is felvetődik az a gondolat, hogy mióta fuvaroznak a szürketaxik *hitelbe?* További nyereségeltüntető manöver a *háromféle tartalékalap*, amelyek, természetesen, mind a passziv oldalon szerepelnek. A legnagyobb *az értékcsökkenési* tartalékalap: 6,588.892 pengő, ami egyúttal azt is jelenti, hogy

a taxivállalat összes, az ezret jóval meghaladó kiöregedett, rozoga tragacsainak értékét teljesen leírta.

Ezenkívül a *rendes* tartalékalap 233.163 pengő, a *szavatossági* tőke alapja pedig 120.000 pengő. Nem tudjuk, akad-e olyan kezdő segédkönyvelő, aki ezek után ne volna teljesen tisztában a Budapesti Autóközlekedési Rt. tényleges üzleti eredményeivel.

Haltenberger és Káldi idegenforgalmi ellenpropagandája

A taxivállalat minden elképzelhető eszközt megragad ahhoz, hogy a maga hatalmát és forgalmát növelje, a többi iparosok és érdekeltek fölényes félretolásával. Legutóbbi zsíros üzlete *az autócarok megszervezése* révén történt, amely eddig kizárólag az IBUSz birtokában volt. A taxivállalat nemrégiben engedélyt kért a fővárostól úgynevezett idegenforgalmi társaskocsik járatására. Ezt az engedélyt megkapták, beszereztek nyolc *külföldi gyártmányú* kocsit és így elérték, hogy

a Budapesten megforduló idegenek Haltenberger Samunak és Káldi Jenőnek rójják le városnézési adójukat.

Ebből az akcióból természetesen a fentmegnevezett két *taximágnásnak* zsíros haszon jut, mert a tarifák oly magasan vannak megállapitva, amelynek párját *seholsem találni a világ nagy metropolisaiban.* A szürketaxi mohósága mindenesetre *a legrosszabb idegenforgalmi ellenpropaganda*, mert nem kétséges, hogy

az autócar révén megsarcolt külföldiek élményeiknek és tapasztalataiknak ezt a részletét kellő megvilágításban fogják továbbadni.

Az idegenforgalmi autocarok tarifája *nappal 16 pengő, éjszaka pedig 20 pengő.* Ezek a számok mindennél többet mondanak és elég arra rámutatni, hogy *a budapest—bécsi autobusz viteldija 16 pengő, vagy hogy az autocarok éjszakai tarifájáért gyorsvonati első osztályon Budapestről Szegedre lehet utazni.* Tisztára beugratási alapon az idegeneket Budapest szeretetének nem lehet megnyerni és ezért az idegenforgalom emelésére oly sokat áldozó fővárosnak és az állami hatóságoknak kellene közbelépni, hogy ezt az *ellenpropagandát leszereljék.* Módunkban van áttekinteni a külföldi hasonló közlekedési járművek tarifáit és ebből a legnagyobb megdöbbenéssel állapitható meg, hogy *Budapest első helyen áll az idegenek megzsarolásában.* Az annyira fejlett osztrák idegenforgalom sokkal óvatosabb a koncessziók kiadásánál és a tarifák engedélyezésénél, mert például Salzkammergutban a reggeltől estig tartó autocar-utazás mindössze 16 schillingbe kerül és ez a jármű elviszi az utasokat az osztrák hegyvidék legfestőibb tájaira.

Az osztrák autocar-tarifákról pedig teljesen tájékozott lehet Káldi Jenő, akinek a salzkammerguti Unterrach község fölött terül el mesebeli várkastélya,

ahol az év legnagyobb részében ott tartózkodó családjának pompás udvartartása zajlik le. Ez a fény és pompa bőven telik a budapesti taxiutasok pengőiből és az autocarokon irtózatosan megvágott külföldiek húszpengőseiből.

De Haltenberger—Káldiék nemcsak az autócarok révén sarcolják meg a Budapesten megforduló idegeneket. Mint ismeretes, a csoportos utazások divatját éljük és az Ibusz elismerésreméltó tevékenységet fejt ki, hogy ilyen módon minél több idegent hozzon Budapestre. Haltenbergerék ezt a konjunktúrát is kihasználták a maguk javára. Oly természetű megállapodást kötöttek az Ibusz-szal, — beavatottak szerint ezt a megállapodást a legnagyobb terrorral erőszakolták ki — hogy

a csoportosan érkező idegenek a városban való közlekedésre csakis szürketaxikat használhatnak.

Nem egyszer láthatjuk tehát, hogy az utcákon hosszú sorban vonulnak fel a szürketaxik, amelyeknek utasai az Ibusz csoportos utazásának tagjaiból állanak. Ilyen alkalmaknál kéktaxit még véletlenül sem találunk.

Fordékat eltanácsolták . . .

Az autócarjáratok tarifáit azzal az indokolással állapították meg Haltenbergerék ilyen példátlanul magasan, hogy ezzel ellensúlyozzák a taxik mellőzése révén bekövetkezett jövedelemcsökkenést. 25—30 külföldi utas foglal helyet a hatalmas járművön, akik így nem veszik igénybe a taxikat és a városnézést 16—20 pengős árakon fizetik meg. Haltenberger—Káldiék nem veszítenek ezen a számításon, ellenben

súlyosan érzik ezt az illojális konkurrenciát a kéktaxis kisiparosok,

akiknek az idegenekből ugyszólván egyetlenegy sem jut. A kéktaxik csüggedten és reménytelenül álldogálnak az utcasarkokon és napról-napra érzik *Káldi* Jenő és társának fojtogató kezét. Legutóbb már kétségbeesett lépésre határozták el magukat és arra gondoltak, hogy

eladják magukat szőröstől-bőröstől a Ford-gyár budapesti képviseletének.

Az azóta meghiusult tárgyalásokon arról volt szó, hogy a Ford-művek hárommillió pengővel részvénytársulatot alapitanak, átveszik a kéktaxik kocsiparkját és

minden egyes kék kocsiért vadonatúj amerikai Ford-kocsit állítanak be a forgalomba.

Fordék az oeska Renault-kocsikat a Balkánon értékesítették volna. Ez a szépen elgondolt terv azonban megbukott, mert Fordék csak úgy találták volna meg számításukat, ha a kincstár az új amerikai kocsik 1800 pengős behozatali vámját elengedi. Ehhez azonban a pénzügyminisztérium nem járult hozzá. Beavatottak szerint a sikeres ellenakciót a Kerepesi-út egyik homályos elsőemeleti szobájából irányították. Tulajdonképpen pedig a magyar ipar semmiféle rövidséget nem szenvedett volna. Hisz a kéktaxik eredetileg is francia gyártmányú Renault-kocsik voltak és ezeket cserélték volna ki Ford-kocsikra. Viszont a Ford-gyár arra is kötelezte magát, hogy tervének megvalósítása esetén nagy gyártelepet létesít Budapesten, ahol sok száz magyar munkás nyert volna állandó foglalkozást.

Ez a meghiusult nagyszabású tranzakció is intelemül szolgál arra, hogy a szürketaxi vezetőinek hallatlan befolyása és hatalma ellen össze kell fogni a társadalomnak, az érdekelteknek és a hatóságoknak. Súlyos nemzetgazdasági érdekekről van szó, amelyeket nem lehet odadobni két, a gazdagodási vágynak alárendelt egyéniség martalékául.

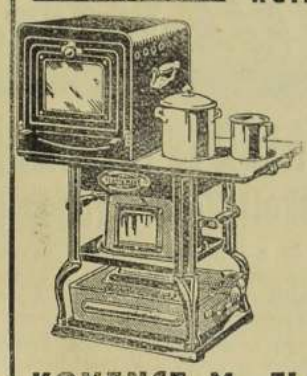

Nyaralás eredeti FLAMME BLEUE nélkül lehetetlen

2. sz. főzőgép . . . . . 30 P
1. sz. főzőgép . . . . . 23 P
Főzőlap . . . . . 15 P

Könnyen hordozható, tiszta, nem kormoz, nem füstöl, robbanás, eldugulás kizárva, előmelegítés nincs, azonnal üzemképes. 70% tüzelőanyag-megtakarítás. Látogassa meg a gyári lerakatot, ahol minden csütörtökön és szombaton d. u. 3 órától kezdve főzési bemutatások vannak, vagy kérjen díjmentes árjegyzéket. Hitelképes egyének bérleti alapon fizetési kedvezményben részesülnek. Ha jót és tökéletest akar venni, ugy csakis eredeti FLAMME BLEUE-gépet vásároljon.

Ügyeljen a védjegyre!

KOVENCZ M. FLAMME BLEUE

vezérképviselet Budapest, Rákóczi-út 15 Ügynököket felveszek

Nem mond le a főváros a vám- és fogyasztási illetékek jövedelméről

A környéknek ezt a teljesíthetetlen kívánságát kikapcsolják a kerekasztal-konferencia anyagából

A legnagyobb várakozás előzte meg Pestkörnyék és a főváros legutóbbi tanácskozását, amelynek vitájától azonban azonnal eredményt remélni nem lehetett. Ennek ellenére a pestkörnyéki érdekeltségek máris türelmetlenkednek és Pest vármegye legutóbbi közgyűlésén pesszimisztikus hangokat is hallottunk. A szónokok bizonyos keserűséggel tekintenek a tárgyalások további sorsa felé és hangot adtak annak a felfogásuknak, hogy a kezdeményezés végeredményben nem szünteti meg a panaszokat. Magától értetődik, hogy a főváros felé ismét támadó élű nyilatkozatok történtek és csak *Preszly Elemér főispán higgadt bölcsességének tulajdonítható, hogy a legutóbbi megyei kisgyűlés nem a fővárosellenes tombolás atmoszférájában zajlott le.*

A környéki problémák megoldásáról és általában a panaszok orvoslásának folyamatáról intéztünk kérdést

beavatott helyre,

ahol a következőkben körvonalazták a főváros felfogását:

— Tulajdonképpen három főrészlete alakult ki a környék részéről hangoztatott kívánságoknak: *iskolai, közélelmezési és a közvetavám kérdésében.* Az iskolai vonatkozások tekintetében a főváros tovább folytatja eddigi lojális magatartását s a jövőben is *a legnagyobb készséggel ad helyet iskoláiban a környék tanulnivágyó ifjúságának.* Animozitás, vagy ellenszenv nem vezeti a fővárosi iskolapolitikát ezen a téren és ha egyes esetek mégis erre engednek következtetni, ez nem más, mint látszat, amelynek orvoslására azonban az összes lehetőségeket megadjuk.

— A kerekasztal-konferencia tárgyalásának központjában a közélelmezési és őstermelői problémák állottak. *Vajna* Ede tanácsnok a polgármestertől nyert utasítás alapján

máris olyan intézkedéseket készít elő, amelyek az őstermelők érdekeinek nyugvópontra juttatását fogják eredményezni.

A tanácsnok állandó összeköttetést tart fenn az érdekeltekkel és tudomásukra hozta terveit, amelyek tetszetősek és minden tekintetben biztosítják *a környéki mezőgazdasági termelvények akadálytalan elhelyezését.*

— Egészen más a helyzet *a közvetvám és az illetékek* ügyében. Az első tanácskozásokon már hangoztatta a polgármester, hogy a fővárosnak is számolnia kell a nehéz pénzügyi helyzettel és lakosságának teherbirásával, amelyik egyenesen parancsoló kötelességévé teszi, hogy

féltékenyen őrködjön a pénzügyi helyzet stabilitása fölött.

A fővárosnak óriási szociális kötelezettségei és terhei vannak, amelyeknek fedezetét csakis úgy tudja előteremteni, *ha jövedelmeinek megtartására törekszik.* Ilyen előzmények után *szó sem lehet arról, hogy a közvetvámot eltöröljük,* vagy a szomszédos forgalommal kapcsolatos illetékeket mérsékeljük.

Ezt a kívánságot ki kell kapcsolni a további tárgyalási anyagból,

mert a főváros ezen a téren még csak ígéretet sem tehet.

*

A fenti kategórikus nyilatkozat körülbelül tisztázza a kerekasztal-konferencia várható eredményeit. A főváros a maga jövedelmeit továbbra is fenn kívánja tartani, ami nemcsak joga, hanem kötelessége is. Örvendetesnek tartjuk, hogy a közélelmezési vonatkozásokban jelentős könnyítések várhatók a közlekedés megjavítása érdekében is üdvös reformok biztosítják a gyors és olcsó összeköttetést.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Gazdasági Értesítő

A mezőgazdaság is felvonul az áruházi veszedelem ellen

A megbukott Kosár Áruház a Kristóf-téren akar feltámadni

A kiskereskedelem és a kisipar az élettel vívja irgalmatlan harcát, és ennek a küzdelemnek a hömpölygő közepében az *áruházi kérdés* áll. Amióta a *Fővárosi Hirlap* rámutatott az áruházak kegyetlen fegyverténeyeire és elsősorban arra a törekvésükre, hogy a kiskereskedelem boltjaiból a vevőket kivétel nélkül magukhoz csábítsák: az áruházellenes front mindinkább megerősödik és ma már *a legilletékesebb helyeken is nagyon jól tudják, hogy a legális kereskedők és iparosok életlehetőségeinek a biztosítása az áruházi kérdés radikális megoldásától függ.* A különböző érdekszervezetek teljes harmóniával találtak egymásra, hogy a közös nagy ellenséggel szemben megállják helyüket. Ehhez a küzdelemhez döntő fordulatot adott az az intézkedés, amelyet Németországban és Ausztriában foganatosítottak az áruházakkal szemben. Különösen Ausztria példája az, mely a magyar érdekképviseleti köröket felvillanyozta, mert ott

egy tollvonással megállították a kereskedelem végső pusztulását.

Annak ellenére, hogy szerteágazó érdekek tangálják más vonatkozásokban a kereskedelemnek és iparnak együttes felvonulását, most mégis *sikerült a nagy célok elérése érdekében az áruházak elleni védekező háborút egységes alapon megszervezni.* Az egységfront minden tagja jól tudja, hogy megérdemel annyi védelmet, mint amennyit a kereskedelemnek és az iparnak Ausztriában és Németországban megadni szükségesnek tartottak. A küzdelem kiemelkedő pontja, hogy

a mezőgazdaság is osztatlanul csatlakozik a kiskereskedelem mellé

és megállapítja, hogy az áruházak versenytevékenysége nem olcsóságot, nem a tömegek boldogulását, hanem ellenkezőleg a *dumping-árusítással* a tömegeknek megkárosítását és bodogulásuknak megakadályozását jelenti. Nincsen olyan tényező, amely az áruházi versennyel szemben fel ne emelné tiltakozó szavát és nincsen egyetlen olyan szempont sem, amelyben az összesek osztatlanul egyet nem értenének.

A kiskereskedők és kisiparosok elkeseredett tömegeivel szemben

most az áruházak is szervezkednek

és egyelőre *közös propaganda-iroda* felállításával kísérleteznek. A kezdeményezés a *Corvin-áruháztól* indult ki, oly szándékkal, hogy a jövőben egységes vezetés és egységes árak mellett fogják a nagyáruházak hirdetési propagandájukat irányítani. A hirdetési kartel az ősszel jelenik meg a piacon és természetesen nem irányul másra, mint hogy dumpingárakat harcoljon ki az ujságoknál és a különböző hirdetési irodáknál. Sok eredmény ugyan nem kecsegteti ezt a legújabb áruházi csodabogarat, mert *a komoly lapok nem lesznek hajlandók alávetni magukat az áruházak árszabályozó diktatúrájának.*

Addig is az áruházi fronton pikáns újság adódik. Emlékezetes még az a köznevetség, ami a Kossuth Lajos-utcai *Kosár Áruház* nagy hűhóval megindult tündöklését és nyomorúságát kísérte. Az áruházi alapítók pénz nélkül halmozták fel az áruk tömegét és percentes alkalmazottakkal próbálták a közönséggel megszoktatni az áruházi módszert, kísérletük azonban a teljes csőd és botránysorozat finaléjába fulladt.

A perek, a különböző eljárások, a felszámolás és a lakbértartozások viszontagságai nem visszették meg annyira a Kosár Áruház gründolóit, hogy máris ne kezdeményezzenek egy újabb áruház-féle üzletet.

Legújabban a *Kristóf-téren* kibéreltek egy üresen álló nagy üzletházat és azt albérleti alapon akarják gyümölcsöztetni. Természetesen más néven és új cimtábla alatt, a közönség azonban nagyon jól tudja, hogy a Kosár Áruház új köntösben sem reménylheti a nagyarányú üzleti forgalmat. Legfeljebb újabb bukás és botrány következik, a változatosság kedvéért a Kossuth Lajos-utca helyett a Kristóf-téren.

A legális kereskedelem állja a harcot és győzelme nem fog elmaradni. Diadalra kell jutni a tömegek igaz ügyének és a túlfűtött áruházi mohóság már nem sokáig jelent veszedelmet.

A HÉV jövője és viszonya a Beszkárthoz

Márkus Jenő tanulmánya

A *Helyiérdekű Vasút* tranzakciója a közeli napokban végleges formát ölt és ezért elsőrangú érdeke a fővárosnak, hogy a legújabb községi üzem reorganizálási feladatai minden részletében napfényre kerüljenek. A Beszkárt igazgatósága *Márkus* Jenő dr. vezérigazgatóhelyettest bizta meg azzal, hogy a két vasútvállalat jövőbeni szoros együttműködésére dolgozzon ki javaslatot. *Márkus* Jenő hatalmas tanulmányban fekteti le a megoldásra váró feladatokat és részletesen kiterjeszkedik úgy a HÉV, mint a haraszti—ráckevei vasút jogviszonyaira, központi és külszolgálati szervezetére, műszaki leírására, üzleteredményeire, tartalékalapjainak és függőkölcsöneinek állagára, tarifájára, végül pedig felsorolja az adminisztratív *pénzügyi, műszaki és üzemgazdasági téren előálló feladatoknak, valamint a Beszkárt-tal való szerves kapcsolatnak megoldására irányuló elgondolásait.*

Márkus Jenő nagyérdekességű munkája félre nem érthetően mutat rá arra, hogy

a HÉV tényleges átvételével egyidejüleg meg kell szervezni az egyöntetü irányítást.

Miután az összes közlekedési vállalatok a székesfőváros kezében vannak, tehát az önkormányzatnak módjában áll *az egységes közlekedéspolitikai szempontokat* és követelményeket az egész vonalon érvényesiteni, függetlenül attól, hogy a közlekedési vállalatok adminisztrációja egybeolvasztva, vagy pedig különválasztva müködik. Első lépésnek tartja egyelőre úgy *a HÉV belső vonalainak közúti jellegüvé tételét,* mint a közös pálya- és járműfenntartást, nemkülönben az anyagbeszerzés központosításával előálló műszaki és gazdasági lehetőségek kihasználását. Ezt követőleg, amikor a két vasútvállalat központi igazgatása lokálisan is együtt lesz, egyesiteni kell a HÉV adminisztratív ágazatait a Beszkárt azonos igazgatási osztályaival. Ezt követheti a gazdasági viszonyok megjavulásának bekövetkezése és a racionalizálás révén várható előnyök esetén

a HÉV teljes beolvasztása.

Miután az üzleti kiadások, a forgalmi igények és az üzembiztonsági követelmények veszélyeztetése nélkül tovább már alig egökkenthetők, *a HÉV pénzügyi helyzetének megjavitása érdekében minden erővel a forgalom emelésére és a bevételek növelésére kell törekedni. Márkus* Jenő szükségesnek tartja a HÉV személyi és teherdijszabásának a jelenlegi gazdasági viszonyokhoz igazodó *revizióját,* úgyszintén a túrista- és nyaralóforgalom növelésére irányuló erőteljes propaganda megszervezését. Rámutat arra, hogy a HÉV-nek az üzemvitelből kifolyólag fennálló tartozásait vissza kell üzetni, amelyre

ez év őszén hárommilliló pengő kölcsön felvétele válik szükségessé.

Egyúttal ismerteti a HÉV legközelebbi beruházó szükségletét, amelyek mindössze 1.1 millió pengőre tehetők.

A közel 300 nyomtatott oldalra terjedő tanulmány, amelyet érdekes statisztikai táblázatok és üzemi adatok egészitenek ki, közlekedés- és üzempolitikai szakkörökben is a legmesszebbmenő figyelemre tarthat számot.

Jutassy Ödön ünneplése. A *Molnárok Lapja* című szaklap 40-ik évfolyamába lépett. Ez alkalomból a kitünő szaklap megalapitójának és főszerkesztőjének, *Jutassy* Ödönnek tiszteletére barátait és a malomszakma előkelőségei e hó 16-án, pénteken délelőtt 11 órakor az OMGE székházában díszközgyűlést tartanak, este 8 órakor pedig a Gellért-szállóban díszvacsorát rendeznek.

Ganz-közlemények. A *Ganz-gyár* időnkint beszámol üzemének munkájáról és értékes kiadványokban mutatja be végzett teljesitményeit. A Ganz-közlemények legújabb számában folytatja a *budapesti—hegyeshalmi vasútvonal* villamosítási munkálatainak ismertetését, amelynek végrehajtása közben a gyár annyi tanujelét adta a magyar műszaki tudomány fejlettségének. Ismerteti a közlemény a *korszerű brikettgyártást,* a Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t. 80 tonna teljesitőképességű gyárának leirásával, végül a *kisméretű vándorrostélyt* mutatja be, amely a széntüzelés racionalizálása tekintetében korszakalkotó. Az ízlésesen kiállitott füzet a *Révay-nyomda* felkészültségét dicséri.

Uj közgazdasági lapszerkesztő. *Nagy* György, az ismertnevü kitünő közgazdasági iró belépett a *Közgazdasági és Közlekedési Tudósító* szerkesztőségébe, ahol dr. *Berényi* Sándor főszerkesztő mellett átvette a lap szerkesztésének irányitását.

A Magyar Vasutforgalmi Rt. a napokban tartotta meg *Bcöthy* László v. b. t. t. elnöklete alatt évi rendes közgyülését, amely elhatározta, hogy jelentékeny leirások és tartalékolások után részvényenként 1.25 pengő osztalékot fizet.

A Magyar Cukoripar Részvénytársaság közgyülése az osztalékot 6.— pengőben állapította meg, mely a Magyar Általános Hitelbanknál, Budapesten, június 13-tól kerül kifizetésre.

Kathreiner Kneipp maláta Kávé

egészséges, mint a mindennapi kenyér! Kisérelje meg!

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. ss. Telefonszám: 33-5-42.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

ARANY
Szabad orvosválasztás!
Betegség ellen
biztositson az
ANGLO-DANUBIAN LLOYD
Általános Biztositó Részvénytársaságnál
Budapest, V., Hold-utca 21.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő

fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Pakots József halála

Életének legszebb szakában, a bölcsességbe és tekintélybe higgadó férfiút vitte el tőlünk a halál. Százágú tevékenysége, értékben folyton növekvő munkája szakadt meg a tragikus estén, amikor a sors elvágta élete fonalát. A gondviselés mégis megengedte, hogy *Pakots* József megérje gazdag életének pompás kiforrását. Mi még emlékszünk ennek a szép életnek minden mozzanatára, emlékszünk ennek a tehetségnek, ennek a közéleti tekintélynek csodálatos kivirágzására. Láttuk a loholó és lobogó lelkes fiatal újságírót, ott voltunk a pálya kezdetén, amikor friss novelláival tört be az irodalomba és a *Legényavatás* című kis kötetével egy csapásra íróvá avatta önmagát. Aztán jöttek azok az esztendők, amelyek újságírói tekintélyét növelték meg, jöttek a parlamenti karcolatok, jött a publicisztikai munka, majd a színpadi sikerek, regények, könyvek egész sora. Közben kialakult *Pakots* Józsefben egy ritka, mindenki által megbecsült közéleti férfiú, kialakult a politikus és megkezdődött az újságíró és író mellett politikai és közéleti pályája is.

A közéletbe, a politikába, mint érett férfi vetette már bele magát, nem azért, mert fékezhetetlen ambiciói lettek volna, hanem mert egy olyan ember, mint *Pakots* József volt, az idők vitték erre a területre. *Pakots* József nem törtetett sem a képviselői mandátumért, sem a fővárosi bizottsági tagságért, mindenhova hívták, mindenhova kirendelték, mert kemény és áldatlan időkben az olyan tehetségek, az olyan jellemek, az olyan puritán férfilideálok, mint amilyen *Pakots* József volt, nem maradhattak távol a közéleti szereplástól. A politikában és a kommunális életben épp olyan finom és előkelő volt ez az egyébként mégis csak harcos egyéniség, mint amilyennek egész életében és írásaiban is bizonyult. Ötvenhat éves korában hagyott itt bennünket, de úgy éreztük, még az utolsó hetekben is, hogy érett, megfontolt és tekintélyes lénye mellett is tele van tüzes fiatalsággal, lángoló lelkesedéssel. Jellegzetes tömör angol bajusza az utolsó időben erősen szürkülni kezdett, de meleg, mindenért lelkesedő szíve, mely végül is megölte, az utolsó óráig fiatalos tűzzel volt tele. Ahogy távozó képe feltűnik lelki szemünk előtt, az az érzésünk, hogy ez az ember nem pihent soha egy órát, ez az ember örökkön dolgozott, soha sem a maga szerény igénytelenségéért, hanem a családjáért, amelyet imádott, az irodalomért, amely szent volt előtte, az országért, amelynek lángoló hazafia volt és Budapestért, azért a csodálatos városért, amelyet lehet úgy szeretni, mint ő szeretett, de jobban nem.

Ezt a nagyszerű életet siratjuk és ennek a makulátlan, tiszteletreméltó életnek az emlékezetét őrizzük meg a szívünkben.

Harminchárom tisztviselőt választott a tanács. A törvényhatósági tanács multheti ülésén betöltötte azt az üresedésben lévő harminchárom állást, amelynek betöltése a tanács hatáskörébe tartozott. *Tanácsnoknak* egyhangúan *Schara* Béla főjegyzőt választották meg, *árvaszéki-elnökhelyettes Weszter* Gusztáv dr. lett, a hat *műszaki főtanácsosi* állásra *Lipkay* Gyula h. főtanácsost, *Popelka* János, *Andréka* Árpád, vitéz *Becske* Kálmán, *Frischfeld* Ede és *Viola* Rezső dr. műszaki tanácsosokat, *tanácsi főjegyzőkké* doroghi *Farkas* Ákos dr., *Günther* Tivadar h. főjegyzőket és *Zielinszky* Tibor tanácsjegyzőt, *árvaszéki ülnöknek Rötzer* Ferenc dr. árvaszéki főjegyzőt, *műszaki tanácsosokká Szabó* Jenő és Cziprián Gyula h. tanácsosokat, *Gojcsik* Lipót, *Kolin* Mór, *Szabó* János, ifj. *Thirring* Gusztáv és *Balázs* Endre főmérnököket, *tanácsjegyzőkké Karlovitz* Miklós és *Kosztolányi* József h. jegyzőket, *Szőnyi* László dr. és *Hanzély* József dr. fogalmazókat, *főmérnökökké Fekete* Sándor, *Schuszter* Ferenc, *Péchy* László, *Zimmer* Péter h. főmérnököket, *Modrovics* Károly, *Vargha* Gyula, *Danóczy* Jenő, *Kummer* Gyula, *Kroner* Alajos és *Sághy* Gábor mérnököket választották meg. Az új tisztviselők nyomban letették az esküt, majd *Huszár* Aladár főpolgármester intézett hozzájuk üdvözlő szavakat, amelyet az újonnan megválasztott tisztviselők nevében *Schara* Béla tanácsnok köszönt meg és igéretet tett, hogy a tisztviselők átérezve a jelenlegi idők súlyos voltát, fokozott buzgalommal teljesítik kötelességüket az egyes polgárok és az összesség javára.

Eljegyzés. B. *Virágh* Gézának, a *Független Budapest* főszerkesztőjének leányát: *Zsuzsikát*, eljegyezte *Schächter* Miklós papírnagykereskedő, a budapesti kereskedővilág nagyrabecsült tagja. A családi esemény híre mindenütt osztatlan örömet keltett, ahol a bájos menyasszonyt és a rokonszenves vőlegényt ismerik. Az eljegyzés alkalmából a köztiszteletben álló családot elhalmozták az őszinte szerencsekívánatok és gratulációk sokaságával, amelyekhez igaz szeretettel csatlakozik a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége is.

Július 1-től nyugdíjjogosultságuk van a fővárosi plébánosoknak. *Keresztes Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter szombaton leíratban közölte a főváros vezetőségével, hogy a főváros kegyurasága alá tartozó plébánosok nyugdíjszabályrendeletét, amelyet a törvényhatósági bizottság három hónappal ezelőtt alkotott, *jóváhagyta*. A polgármester rendelete folytán a plébánosok nyugdíjszabályzata *július 1-ével* lép életbe. A polgármester most kiadott utasítása szerint a nyugdíjjogosultsággal bíró plébánosok szolgálatába beleszámítják a *fővárosnál eltöltött egész időt, akár hitoktatói, akár más minőségben működtek*. Erre a szolgálati időre visszamenően kell a plébánosoknak befizetni a nyugdíjjárulékot is. A főváros négyévi határidőt adott a plébánosoknak, hogy a hátralékos nyugdíjjárulékot letörleszthessék. A továbbiakban pedig a szabályszerű és a tisztviselő kategóriáknak megfelelő nyugdíjjárulékot vonják le a 31 kegyúri plébános fizetéséből. A fővárosi plébánosok legalacsonyabb, kezdő fizetése a tanácsjegyzők fizetési fokozatának megfelelő VII. osztállyal azonos, a legmagasabb fizetés pedig az elsőosztályú tanácsjegyzőkével egyezik. Ennek megfelelően vonják le tőlük a nyugdíjjárulékot is. A plébánosok szolgálati ideje is azonos a tisztviselőkével.

Hatvankétezer pengő póthitelt kérnek a közgyűléstől a hitfelekezetek megsegítésére. A törvényhatósági tanács keddi ülésén osztotta szét a budapesti hitfelekezetek segélyére szánt kilencvenezer pengőt. A gyakorlatban csak 81.000 pengőt osztanak szét, mert a polgármester rendelete szerint minden költségvetési tételből tíz százalékot zárolni kell. A 81.000 pengőből a budapesti református egyházak *templomépítési költségeire* 30.500 pengőt juttatnak, a kelenföldi *evangélikus* egyház 13.000, az *unitárius* egyház 4500, a *Pesti Izr. Hitközség* 9000, a *Budai Izr. Hitközség* 1000, a *jezsuita rend* 9000, a *zuglói katholikus egyházközség* 1000, az *óbudai izr. hitközség* 2000, a *szaléziánus rend* 1000, az *angyalföldi katholikus* egyházközség 2000, az *Angolkisasszonyok* zárdája 2000 pengő segélyt kap. Ezenkívül kisebb tételekkel szerepelnek a különböző más egyházközségek és szerzetesrendek is. Mivel a költségvetésben megszavazott nyolcvanezer pengőből nem futja több félbenmaradt templomépítés befejezésére, ezért *62.000 pengő póthitelt is kérnek a közgyűléstől*, amelyből az angyalföldi, a tisztviselőtelepi, a külső lipótvárosi katholikus, a Baross-téri református és a kelenföldi evangélikus templomok építkezését fedezik.

Megnyílt a Hirdető Vállalat Propaganda Irodája. Ünnepélyes keretek között nyitotta meg *Liber Endre* alpolgármester a főváros vezetőségének és a hazai gyáripar és kereskedelem reprezentánsainak jelenlétében pénteken délben a Hirdető Vállalat Propaganda Irodáját. Az alpolgármester megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a főváros vezetősége a propaganda iroda létesítésével a magyar iparnak és kereskedelemnek kívánt a gazdasági válság okozta súlyos helyzetében segítségére lenni olymódon, hogy új hirdetési módok bevezetésével, reklám kampányok díjtalan megtervezésével, továbbá a hirdetéstől eddig tartózkodó rétegeknek a reklám által elérhető előnyökben való részesítésével járuljon hozzá a termelés és forgalom fokozásához. A propaganda iroda művészies kivitelű helyisége a Károly király-út 28. szám alatt (Központi Városháza Károly király-úti frontján) nyert elhelyezést. Az irodában az egyes szakmák részére állandó plakátkiállítás van tervbevéve, amelynek kapcsán az iroda díjtalanul készít kívánatra bárkinek megfelelő reklámtervezetet és elvállalja annak legolcsóbb keresztülvitelét. Az iroda életrehívásával a főváros vezetősége a magyar kereskedelemnek és iparnak hasznos szolgálatot tett.

A propaganda iroda összes külső és belső munkáit ifj. *Richter* Aladár építő-iparművész tervei alapján a *Haas és Somogyi Rt.* készítette igazán művészi modern, ízléses kivitelben. A portál újrendszerű, ezüstszínű „*Argentin*“ fémből készült, mely színét és fényét állandóan megtartja. Finomhatású reklámvilágítás, nemes anyagok és rendkívül precíz szakmunka ezen alkotást a nyugati világvárosok mintaszerű propagandaépítményeink sorába emelik. A belső berendezés főkellékei a rejtett világítású különféle reklámok mintaobjektumai. A *Haas és Somogyi Rt.* ez alkalommal is elérte, hogy olyan objektumot adott fővárosunknak, mely idegenforgalmi szempontból is jelentőséget nyert.

A Klotild szeretetház közgyűlése. A *Ripka* Ferenc dr. elnöklete alatt működő *Klotild Szeretetház Egyesület* csütörtökön tartotta nagy közönség, az egyesület barátai jelenlétében 56. évi rendes közgyűlését. *Ripka* Ferenc elnöki beszámolójában hangoztatta, hogy a társadalom áldozatkészsége megható módon nyilatkozik meg a nagymultú egyesülettel szemben, s ezért az egyesület nevében hálás köszönetét fejezte ki az intézmény jótevői, különösen *József* főherceg és családja, valamint a székesfőváros iránt. A megejtett tisztújításon egyhangúlag újból a régi vezetőséget választották meg.

A községi közterhek Budapesten. Hasznos és értékes munka jelent meg a napokban, mely a fővárosi autonóm pénzügyi jogot, az összes községi adókat, illetékeket és díjakat ismerteti. Ez a terjedelmes joganyag, amely a pénzügyi jogászok előtt is csak kevéssé ismeretes, először jelent meg most joggyakorlattal és magyarázatokkal kiegészített, szakszerű feldolgozásban. Az 550 oldalas, alapos munkának *Homolyai* Rezső dr. székesfővárosi tanácsjegyző a szerzője és *Takács* György dr., aki az állami vonatkozású rendelkezések ismertetésével egészítette ki a törvényhatósági jogszabályokat. „A székesfővárosi községi közterhek“ címen megjelent munkához *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok írt meleghangú előszót. A könyv az Orion Irodalmi Vállalat kiadása.

Kitüntetett kórházi főorvos. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Háberern* J. Pál dr. udvari tanácsos, egyetemi rendkívüli tanár, székesfővárosi közkórházi főorvosnak, negyvenkét évi egészségügyi szolgálata után történt nyugalombahelyezése alkalmából közszolgálata terén kifejtett értékes munkásságáért elismerését tudtul adják.

Vitéz Horváth Béla irodalmi működése. Gabriel *Gobron* kiváló francia publicista tollából „*La Hongrie Mistérieuse*“ címmel 300 oldalas nagy mű jelent meg, amely a leghevesebb vádirat a trianoni országcsonkítás ellen. Az adatok és érvek tömkelegét felsorakoztató könyv 115. lapján a szerző külön kiemeli vitéz *Horváth* Béla dr. fővárosi tanácsjegyzőnek e téren francia nyelven kifejtett irodalmi tevékenységét is. Itt említjük meg, hogy a *Magyar Jogi Szemle* júniusi számában közli vitéz *Horváth* Béla részletes jogi tanulmányát a házasságkötések új szabályozásáról.

Gardenparty Kőbányán. Az Egységes Párt X. kerületi női tábora a kőbányai Grand vendéglőben nagy sikerű gardenpartyt rendezett, amelyen nemcsak Kőbánya, hanem az összes X. kerületi körzetek párttagjai megjelentek Payr Hugónéval az élükön. Azonkívül ott voltak *Usetty* Béla dr. és *Payr* Hugó kerületi országgyűlési képviselők és *Hatolkay* Kázmér fővárosi bizottsági tag. *Dongó* Orbán pártelnök üdvözölte a megjelent notabilitásokat és az ünneplő közönséget és megköszönte a női tábornak a fáradságot nem ismerő lelkesedést, amellyel a nagysikerű estét megrendezték. A mintaszerű rendezés a női tábor összes tagjainak sikerét jelenti. A vidám ünnepély a hajnali órákban ért véget.

Konyhaművészeti, kézimunka és fehérnemű kiállítás. A budapesti Prohászka-utcai községi polgári leányiskola és a vele kapcsolatos háztartási továbbképző tanfolyam június 12-én nyitotta meg kiállítását, amely úgy a szakértők, mint a nagyközönség előtt komoly sikert aratott.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast

magyar gyártmány

„CLARIDGE“

I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.

(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)

ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK

5 órai tea délután és este TÁNC!

CHARLES LAX jazz-zenekara.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata

KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

Fecskemérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések

Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

AQUAFIX

surolható falbevonat

Dr AUER

Lakk-, festék- és vegyipar

BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

Buda legszebb helyein

BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:

1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.

2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK

3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM

Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek

Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Hullahűtő gépészeti berendezésre a Szent László-kórházban. Pályázni lehet július 7-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Ruhaanyagok szállítására és elkészítésére a fővárosi alkalmazottak részére. Pályázni lehet július 10-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Papíráruk szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet július 3-án d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

I. csoport, Kútvölgyi-út makadámburkolására pályáztak: Hacker Emil 102.467, Marik Ernő 112.327, Molnár Kálmán 116.283, Jäger Tamás 119.636, Komfort Építő Rt. 120.862, Danubia 126.152, Magyar Asphalt Rt. 127.459, Neumann Ferenc 131.150, Péry Dezső 134.723, Szász Albert 141.577, Palatinus Rt. 158.505, Bakáts és Szabó 185.672 pengővel.

II. csoport, Hegyalja-út. Hacker Emil 81.020, Budapesti Kövezőmesterek 85.055, Danubia 85.430, Jäger Tamás 90.424, Molnár Kálmán 93.423, Bier és Wersetz 93.799, Komfort 49.419, Építőipar Rt. 64.369 pengővel.

III. csoport Nagykovácsi-út. Hacker Emil 60.820, Magyar Asphalt 79.156, Szász Albert 82.966, König, Román és Stein 89.145, Helfenstein Károly 89.940, Jäger Tamás 91.725, Hajnal Imre 94.822, Molnár Kálmán 94.106, Palatinus 101.725, Hirsch Mihály 105.803, Danubia Rt. 116.517, Bakáts és Szabó 184.725 pengővel.

IV. csoport, Sashegyi-út és Zólyomi-út. Hacker Emil 200.820, Budapesti Kövezőmesterek 214.883, Murt 222.084, Somoskői Bazaltbánya 229.378, Danubia 234.280, Jäger Tamás 240.740, Magyar Asphalt 245.088, Palatinus Rt. 293.961 pengővel.

V. csoport, Gábor Áron-út és Pasaréti-út. Hacker Emil 99.988, 74.439, Danubia 107.477, 24.867, Molnár Kálmán 111.263, 27.041, Neumann Ferenc 111.267, 84.222, Jäger Tamás 116.833, 28.391, Kövezőmesterek 116.994, 86.424, Komfort 119.719, 90.524, König, Román és Stein 91.130, 31.861, Murt 91.847, 30.710, Bakáts és Szabó 121.221, 33.289 pengővel.

VI. csoport, Törökvész-út. Hacker Emil 134.126, Danubia 167.920, Murt 175.401, M. Asphalt 179.534, Neumann Ferenc 180.225, Jäger Tamás 188.737, Budapesti Kövezőmesterek 205.356, Palatinus Rt. 207.585 pengővel.

VII. csoport, Józsefhegyi-utca. Hacker Emil 68.031, Danubia 74.536, Murt 74.540, Péry Dezső 75.820, Hajnal Imre 75.850, Jäger Tamás 80.493, König, Román és Stein 81.945, Komfort 81.975, Hirsch Mihály 97.002, Bakáts és Szabó 114.695 pengővel.

VIII. csoport, Bácskai-u. és Páva-u. Danubia 62.981, Magyar Kerámiagyár 64.112, Murt 64.427, Budapesti Kövezőmesterek 64.696, Hajnal Imre 65.461, Jäger Tamás 67.059, Hacker Emil 67.306, Péry Dezső 38.803, 35.928, Benedikt Marcel 68.178, 33.928 pengővel.

IX. csoport, Szugló-u. Budapesti Kövezőmesterek 77.785, Danubia 89.605, Marik Ernő 91.338, Hacker Emil 91.500, Hajnal Imre 94.318, Jäger Tamás 91.500, M. Asphalt 98.410, Molnár Kálmán 99.127, Komfort 99.997, Murt 102.038 pengővel.

X. csoport, Külső jászberényi-út. László és Blum 120.070, Magyar Általános Útépítő Rt. 224.934, Palatinus Rt. 226.449, Somlyó József 249.843, Fábián, Somogyi és György 257.048, Marik Ernő 278.755 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker. Gyáli-út 5—7. szám alatti Szent László-kórház részére szükséges hullahűtő **gépészeti** munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenkint 50 fillérért kaphatók 1933. évi június hó 10-től kezdve naponta délelőtt 12—2 órák között a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hanzély István mérnök előadónál, a Központi városháza, III. emelet 329. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1933. évi július hó 7-én (péntek) délelőtt fél 11 óráig** a polgármesteri XIII. (magasépítési) ügyosztály III. emelet 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi június hó 2-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Épületüvegezés
Tükörlámpák. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton. 5 évi jótállással.
Telefon: 32-1-08 **LIGETI LÁSZLÓ** Budapest, VIII., József-u. 23.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 81. Telefon: 21-2-16. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

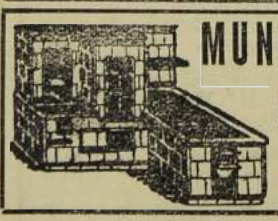
MUNKÁCSI GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000.000 darab tégla, 8.000.000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53


Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1929. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

ADREMA
Telefon: 28-2-47. MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

Alapíttatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: 30-6-26.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák *Vasszerkezetek* *Vasablakok*
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlős csavarok.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14. (Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban
Pregitzer Ferenc
cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam — *Budapest, 1933. június 21* — *25. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Munka és reménység

Nem mondhatnánk, hogy valami tulságos gyorsasággal, valami rapid buzgalommal intéződött volna el a sorsa annak a szerény száz gyakornoki állásnak, amelyet a főváros hosszú-hosszú hónapokkal ezelőtt kreált. Szinte nehéz volna már előlapozni, hogy mikor vetődött föl ez a becsületes, de igazán koldusszegény országot és koldusszegény várost jellemző ötlet. Azóta szörnyű kálváriát járt ez a száz igénytelen kis állás, míg végre most eljutottunk odáig, hogy a kérvények áradata megérkezett a városházára. Száz szegény, megélhetésre kevés, éhenhalásra sokfizetésű álláskáért háromezerkétszáz reménykedő ember verseng tizenkétezer kérvénnyel, olyan reménykedő ember, akinek, fájdalom, már régen reményét kellett volna vesztenie. És mégis azt mondjuk, hogy ez a száz állás is valami. Nem azért, mert a szellemi proletáriátus sorsán sokat enyhítene, nyomorúságunk szétzilált testén valamit simítana, hanem azért, mert ezreknek és ezreknek több, mint egy esztendőn át némi kis halvány reménységet csillogtatott meg bánatos szemük előtt. Ezek közül a bánatos, fájdalmas szemek közül ki tudná megmondani, hány csukódott volna be már az öngyilkosság erőszakával, ha ott nem lebegett volna ezek előtt a szemek előtt a reménység, hogy a száz állás közül egyszer valamikor egyet majd mégis csak elcsípnek hatvan, vagy nyolcvan pengő havi fizetéssel.

Hatvan, vagy nyolcvan pengő, esetleg száz! Ezért szülték a magyar anyák gyermekeiket, ezért neveltük föl őket féltő gonddal, ezért költötték el keresetük javát a magyar apák gyermekeik iskoláztatására. És háromezerkétszáz ember közül ilyen is csak százznak fog jutni. És mégis azt mondjuk, hogy jókor jött ennek a száz állásnak a betöltése. Jókor jött, éppen ezekben a napokban, amikor a magyar ifjúság ezrei és ezrei hagyják el az iskolák falait zsebükben az érettségi bizonyítvánnyal, amelyről nyolc keserves, munkával teli esztendőn át álmodoztak. Mennyi mérhetetlen munka, idegizgalom, ifjúi erők felőrlése, mennyi szülői gond és mennyi töménytelen pénz kellett ahhoz, hogy ez a sok ezer friss érettségi bizonyítvány megszülessék és ez a sokezer ifjú itt álljon előttünk büszke homlokkal, csillogó szemmel, de reménytelen lélekkel. Hova mennek, mit csinálnak? Nincsenek utak, nincsenek ajtók, csak imitt-amott akad egy-egy sikátor, ahol a legügyesebbek beköszönhetnek az életbe, csak imitt-amott akad egy-két véletlen, ahol a legéletrevalóbbak, vagy talán nem is azok, hanem a sors kegyencei valahogy besurrannak oda, ahol munkához láthatnak.

Az az érzésünk, hogy Budapest székesfővárosra újabb, igen súlyos feladatok hárulnak. Ez a város az ország szellemi középpontja. Ebből a városból árad szét a kultúra az egész országra, ennek a városnak kell példát szolgáltatnia, hogy hogyan lehet megmenteni az élet számára a frissen érett ifjúságnak azt a tömegét, amely itt áll ma előttünk anélkül, hogy sejtelme lenne, merre kell keresnie az élet útját. Ezek nem akarnak ingyenélők lenni és ezek az előző esztendő keserves tanulságait megszívlelve már nem gondolnak arra, hogy annak a kenyérnek, annak a betevő falatnak, amit egyszer mégis meg kell szerezniök, nagyon keserves ára van. Éppen ezért, ha a főváros ebben az órában nem tud is maga munkát adni, de reménységgel kell megtöltenie azt az ifjú sereget, amelynek — valljuk be, — első tekintete igenis, a budapesti városháza felé esik. Reményt és jótanácsot adjanak az urak legalább, ha munkát nem tudnak adni. A városházának kell elsősorban propagálnia azokat a gondolatokat, hogy egy igazi kultúrországban az érettségi vizsga csak belépőjegy az élethez, de nem azt jelenti, hogy mindenkinek főispánnak, vagy miniszteri tanácsosnak kell lennie. Meg kell magyarázni ezeknek az ifjaknak, hogy vannak gyakorlati pályák is és ha a főváros segíteni akar, állítson fel olyan szerveket, amelyek erőteljes munkával, nagyszerű ötletességgel, a praktikus pályák felé irányítják az ifjakat és amelyek munkahelyeket teremtenek ott, ahol eddig azt hitte mindenki, hogy sivár, termékenytelen földterületekkel állnak szemben. A fővárosnak kell lennie az ifjúság vezérének, tanácsadójának és ha már munkaadója nem lehet, legalább munkaközvetítőjének.

Keresztes-Fischer Ferenc

belügyminiszter a Fővárosi Hirlap útján közli, hogy a nagyüzemekre vonatkozó észrevételeit néhány napon belül ismertetni fogja a fővárossal

Az összes közüzemek felügyeletével a kormány külön szervet fog megbízni

A költségvetés kormányhatósági jóváhagyása után a belügyminisztérium illetékes főosztályán az üzemi kérdés összhangzatos megoldásán fáradoznak. Az évek óta elhangzott panaszok és kifogások nyomán olyan bázist akar teremteni az ellenőrző hatóság ebben a vonatkozásban, amely egyrészt *teljes épségben konzerválja a fővárosnak az üzemekben fekvő vagyonértékeit, másrészt pedig kiküszöböli azt a minduntalan visszatérő panaszt, hogy a hatósági üzemek konkurrenciát támasztanak a magánipar nak és kereskedelemnek.* Az üzemi kérdés megoldásának menetéről intéztünk kérdést

Keresztes-Fischer Ferenc dr.

belügyminiszterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros ügyeivel kapcsolatban a belügyminisztérium most voltaképpen csak egy dologgal foglalkozik: az üzemi kérdések felülvizsgálatával. Függetlenül ugyanis attól, hogy a főváros vezetősége újabb felterjesztésére 45 napi határidőt kapott, a minisztérium mégis behatóan foglalkozik a beérkezett felterjesztés gondos átvizsgálásával.

— Közölhetem, hogy a nagyüzemekre vonatkozólag észrevételeimmel június végéig feltétlenül végzek és azt leiratban hozom a főváros vezetőségének tudomására.

— A kisüzemekre vonatkozólag más a helyzet. Ennek áttanulmányozása hosszabb időt igényel és így megközelítőleg sem mondhatom meg, hogy ezt a munkát mikor fejezzük be.

Nemcsak várospolitikai, hanem közgazdasági és ipari körökben is nagy várakozással tekintenek a belügyminiszter állásfoglalása elé. A városházán az a feltevés uralkodik, hogy a belügyminiszter méltányolja a *főváros pénzügyi és gazdasági érdekeit*, a magángazdaság tényezői pedig *radikális reformokra* és intézkedésekre számítanak. Értesülésünk szerint a megoldás a *középutat* fogja helyesnek találni, amelyiknek érvényesítése a szembenálló tényezők relatív megelégedését fogja kiváltani.

A közüzemek állami felügyeletének megszervezése

A kereskedelmi minisztériumban *Tatits* Árkád államtitkár elnöklésével szombaton délelőtt folytatták a fővárosi üzemek felülvizsgálásáról szóló jelentés tárgyalását. Mint a *Fővárosi Hirlap* már megírta, ezek

a tárgyalások két héttel ezelőtt kezdődtek meg és azon a pénzügyminisztérium és az érdekképviseletek képviselői is résztvesznek.

A pénzügyminisztérium részéről *Lukács* Ödön miniszteri tanácsos, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara részéről pedig *Éber* Antal azok, akiknek a fővárosi üzemek sorsában döntő jelentőségű szerepük van. A főváros részéről *Borvendég* Ferenc alpolgármester vezeti a tárgyalásokat. A belügyminisztériumban szerzett értesülésünk szerint

szombaton kizárólag a Községi Élelmiszerüzem kérdésével foglalkozott az ankét.

Éber Antal élesen bírálta az üzemet.

Értesülésünk szerint a tárgyalások a *jövő héten befejeződnek*, mert a kormánynak július 7-én készen kell lenni az egész anyaggal, hogy azt az országgyűlés elé terjeszthesse.

Kormánykörökből kiszivárgó hírek szerint

az összes közüzemek felügyeletével külön szervet bíznak meg,

amelynek irányítására *Lukács* Ödön dr. miniszteri tanácsost, a pénzügyminisztérium városi főosztályának vezetőjét kombinálják.

Megindultak a döntő tárgyalások a bánhidai centrálé átvételére

Borvendég Ferenc alpolgármester fontos megbeszélései Fabinyi kereskedelmi miniszterrel

A fővárosnak két héten belül kell nyilatkoznia, hogy milyen *végleges álláspontot foglal el a Dunántuli Villamossági R. T.* bánhidai telepének átvétele dolgában, miután az eddig érvényben volt ideiglenes megállapodás további meghosszabbítását egyik fél sem kívánja. A nagyjelentőségű kérdésben *Borvendég* Ferenc polgármester személyesen vezeti a tárgyalásokat és legutóbb szerdán délután volt döntő jelentőségű megbeszélés a kormány és a főváros képviselője között. Eziőszerint úgy a bánhidai centrálé, illetve a kereskedelmi minisztérium, mint a főváros részéről teljes erővel folynak az érdemleges tárgyalásokat előkészítő munkálatok. A székesfőváros szakemberei szombaton délután az elektromos művek Váci-úti igazgatósági irodájában tanácskoztak és *kidolgozták a főváros álláspontjának tervezetét.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a *Borvendég* Ferenc és *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter között folytatott tárgyalásokról és az előkészület jelenlegi állásáról és a következőket tudta meg:

— A kereskedelmi miniszterrel folytatott megbeszélés annyira intern és bizalmas jellegű volt, hogy *annak részletei még a legbeavatottak előtt is ismeretlenek.* A főváros vezetői remélik, hogy a bánhidai kérdésben rövidesen olyan megoldás létesül, amely mind a két félre nézve kielégítő és megnyugtató helyzetet teremt.

A városházán most várják azt a tervezetet, amelyet a Dunántúli Villamossági

R.-T., illetve a kereskedelmi minisztérium helyezett kilátásba.

Egyidejüen folynak az elektromosművek bevonásával a főváros részéről is az előkészítő munkálatok, hogy minden készen legyen arra az időpontra, amikor a tényleges tárgyalások megindulnak.

— Hogy a végleges megoldás mi lesz, erre vonatkozóan *még csak kombinációkba sem lehet bocsájtkozni.* Az egyik megoldási lehetőség az, amiről már töb balkalommal esett szó, hogy a főváros

az amortizációs terhek vállalása ellenében átveszi a centrálét,

egyelőre bérlet formájában, 1961-ig és akkor a bánhidai erőmű véglegesen a főváros tulajdonába megy át. Az átvétellel körülbelül *évi hárommillió pengős teher* hárul a fővárosra. Ez az összeg azonban az utolsó években csökken, mert az egyik kölcsön 25 év alatt lejár.

— A kalkulációk szerint a főváros a bánhidai telep energiatermeléséből *130 millió kilóvattórát* venne át. Ennek az árammennyiségnek a tulnyomó részét, 90 millió kilóvatt órát a Beszkárt használna fel.

Az áramfelesleget a főváros részint a környékbeli városoknak, részint a saját fogyasztóinak adná tovább.

A főváros gondoskodna az elektrifikált bécsi vasútvonal áramellátásáról is. A MÁV. részére mintegy évi 50 millió kilóvatt óra lenne a szolgáltatás.

*

A főváros törvényhatósága és az egész közvélemény élénk érdeklődéssel figyeli a centrálé ügyének fejleményeit, amely — mint említettük — olyan döntő stádiumba jutott, hogy *minden valószínüség szerint még a nyári szünet előtt valamilyen formában perfektuálásra kerül a sor.*

A Közmunkatanács építési tilalmat állít föl a Várhegy keleti oldalára

Lebontják a kilátást zavaró épületeket

A főváros a múlt évben elhatározta, hogy a Hunyadi János-út egyik kétemeletes házát lebontatja azért, hogy a Halászbástyára nyíló kilátást zavartalanná tegye. A főváros bérházát még le sem bontották egészen, amikor pár méterrel tovább *két új építésre adtak engedélyt*, amelyek ép úgy zavarják a Dunára néző hegyoldal képét, mint a főváros régi háza. Kiderült, hogy az építési engedélyt ezekre a házakra még 1931-ben adták ki, amikor

nem voltak tekintettel azokra a körülményekre, amelyek később a fővárost az említett határozat meghozatalára indította.

Közben a Közmunkatanács is foglalkozott a kérdéssel és beható vizsgálat alá vette, *hogyan lehetne a főváros legszebb részének: a Várhegy keleti oldalának kiépítési képét közmegelégedésre megoldani.*

A Közmunkatanács legutóbbi ülésén ismét szóvátették a dolgot és a napokban megjelenő döntés valószínüleg az lesz, — a *Fővárosi Hirlap*-nak beavatott forrásból származó értesülése szerint, — hogy

A közmunkák tanácsa és a főváros együttesen kimondja az általános építési tilalmat a Várhegy keleti oldalára

mindaddig, amíg ennek a résznek végleges szabályozási tervei el nem készülnek. A meglévő két új épület tulajdonosát is kötelezni fogják arra, hogy *a Halászbástya kilátását zavaró legfelsőbb* manzardsort záros határidő alatt bontsák le.

Szabad orvosválasztás!

Betegség ellen

biztosítson az

ANGLO-DANUBIAN LLOYD

Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Budapest, V., Hold-utca 21.

SZÉKELY ÉS TÁRSA

MÉRNÖKÖK

ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK

TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

Buda legszebb helyein

BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:

1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA

által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.

2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK

3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM

Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitünő helyek

Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Megcáfolják a városházi racionalizálás megszüntetéséről szóló híreket

Budapest részvétele a Nemzetközi Közigazgatási Intézet bécsi kongresszusán

A városházán néhány nappal ezelőtt híre járt, hogy a racionalizálás munkáját egyelőre félbeszakítják és a beosztott tisztviselőket más munkakörbe helyezik át. Ezekkel a híresztelésekkel kapcsolatban kérdést intéztünk

Felkay Ferenc dr. főjegyzőhöz,

a székesfővárosi közigazgatás racionalizálásának polgármesteri biztosához, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondta:

— A racionalizálási munkálatok megszüntetéséről szó sincs és a munka változatlanul tovább folyik. Ezidőszerint

a kerületi közigazgatásra vonatkozó adatgyüjtés

van soron. Részletesen megvizsgáljuk a kerületi előljáróságok körébe tartozó összes reszortokat, az elintézések módjait, az ügyforgalmat, az egész kerületi adminisztrációt, mert helyesnek látszik az a felfogás, hogy *a racionalizálást a kerületi szervezeteken kell elkezdeni.*

— Igaz azonban, hogy új intézkedésekre, racionalizálási reformok végrehajtására egyelőre nem kerül sor, mert szükséges a kormány több hasonló célú intézkedését megvárni. A közigazgatás egyszerüsítésére vonatkozó intézkedéseket ugyanis a főváros a maga hatáskörében csak kisebbik részben tudta végrehajtani, mert

az intézkedések nagyrésze kívül esik a főváros hatáskörén.

Egyébként a *közigazgatás egyszerüsítésére* vonatkozó kormányrendelet a közeljövőben megjelenik. A főváros vezetősége a rendelet intencióinak és intézkedéseinek ismeretében teszi meg azután a maga javaslatait. Ugyancsak a közel jövőben várható

a nyugdíjszabályrendelet

megjelenése is. A főváros nyugdíjszabályzata már teljesen kész, de a tervezetet addig nem tárgyalják le az önkormányzat szervei, amíg az országos szabályzatot meg nem ismerjük, nehogy kétszeres munkát végezzenek a törvényhatósági tanács testületei.

— A kerületi előljáróságokra vonatkozó adatgyüjtésen kívül egyelőre a különböző nagyfontosságú szabályrendeletek előkészítése köti le időnket. Ezek közül legfontosabb és legnagyobb a „központi igazgatásról szóló szabályrendelet", amely már munkában is van. Egyidejüen készül az új *státusrendezési szabályrendelet* is.

Felkay főjegyző, akit a belügyminiszter *Csorna* Kálmán árvaszéki elnökkel együtt a Nemzetközi Közigazgatási Intézet tagjainak soraiba delegált, hétfőn reggel Bécsbe utazott a nemzetközi közigazgatási kongresszusra.

— A Nemzetközi Közigazgatási Intézet — mondotta — az idén Bécsben tartja ötödik nemzetközi kongresszusát. A kongresszuson úgy az egyes országok közigazgatásával, mint a közigazgatásánál működő személyzeti kérdések kerülnek megvitatásra. Kisebb ismertetést készítettem a kongresszus részére

a fővárosi tisztviselők gazdasági és szociális helyzetéről,

a betegség esetén való ellátásról. Ismertetem a székesfővárosi *Segítő Alap* működését és a vele összefüggő jóléti intézményeket. A francianyelvű előadás kapcsán hangoztatom, hogy az ország megcsonkítása és az ezzel járó gazdasági nehézségek folytán *meggyengült a főváros életében jelentős szerepet elfoglaló tisztviselőtársadalom gazdasági ereje* és így nagy erővel nyomult előtérben a tisztviselők szociális megsegítésének problémája. A kongresszus 19-én hétfőn kezdődik és 25-éig tart.

Tizes egységenkint vásárol új járműveket az Autóbuszüzem

Megtörtént a trolleybuszok útvonalának hatósági bejárása

A Ganz-gyár telepén teljesen befejeződött a Beszkárt számára készített *trolleybuszok* gyártása és a két hatalmas jármü várja azt a pillanatot, amikor Budapest utcáin megkezdheti működését. A trolleybuszokat próbaképpen járatják egyelőre az óbudai villamos végállomás és az ottani régi temető közötti szakaszon: ha a kísérletek beválnak, úgy számos új útvonalon forgalomba állítják a villamos és az autóbusz keresztezésének szülöttjét. A megnevezett utvonalon

a hatósági és műtanrendőri bejárást kedden délelőtt tartották meg,

amelyen résztvett *Bódy* László közlekedési tanácsnok, továbbá a Beszkárt, az Autóbuszüzem és a rendőrség képviselője. A bizottság megállapította, hogy *az úttest közepén antennákra szerelt négyszálas új vezetéket építenek,* amelyek alakalmasak arra, hogy a trolleybusz a megfelelő kitéréseket és kanyarodásokat biztonságosan elvégezhesse. A vezetéképítési munkálatokat a Beszkárt néhány napon belül megkezdi és akkor valószínüleg

szeptember elsején már megindul Budapest legújabb közlekedési eszköze.

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésein ismételten elhangzott az a kívánság, hogy a *Beszkárt feltétlenül gondoskodjon az autóbuszpark szaporításáról.* A polgármester a felszólalásra adott válaszában kilátásba helyezte az autóbuszok számának növelését, amelynek valóraváltásáról

illetékes helyen

a következő információt adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az autóbuszüzem köztudomás szerint deficittel küzködik, amelynek magyarazata elsősorban az, hogy még mindig törlesztik az autóbuszok vételárát. A főváros vezetőségének éppen ezért az a felfogása, hogy nagymérvü szaporitást nem tart célirányosnak, azonban *feltétlenül honorálni akarja azokat a szempontokat, amelyek uj relációk megteremtésével jobb közlekedést igérnek.* Most folynak a számitások, amelyeknek eredménye az lesz, hogy

Egyelőre tíz új nagy autobuszt állítunk a forgalomba és ezt követőleg további tízes szériák megrendelésével gondoskodunk az állomány növeléséről.

Elgondolásunk szerint ebben az esztendőben húsz új kocsit vásárolunk és a *jövő év végéig befejezzük a tervezett ötvenes tétel beszerzését,* amelyeknek felhasználásával azután a budapesti autóbuszforgalom számos új relációval gazdagodik.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*

MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE

Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Székesfővárosi Pavillon

Weingruber

Városliget

Naponta katonazene

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH

vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár

TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.

GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Legfontosabb állomása a nemzeti egység térhódításának a közeli budapesti zászlóbontás

A pártkeretek kiszélesítése a Községi Polgári Párt szervezetei útján rövidesen megkezdődik

Vitathatatlanul nagy sikere volt annak az általános szervezkedésnek, amelyet a *Nemzeti Egység Pártja* az ország minden részében erőteljesen megindított. Az országos zászlóbontás *Gömbös* Gyula miniszterelnök ama szózatának a jegyében zajlott le, hogy össze kell fogni a nemzeti erőket az ország elsőrendű érdekeit szolgáló célkitűzések mögötti felsorakozásra. A Nemzeti Egység Pártjának szónokai mindenütt kimutatták azt a letagadhatatlan igazságot, hogy

a mai zürzavaros és sok tekintetben kiforratlan világpolitikai helyzetben Magyarországnak szilárd tömörülésben kell állania

és megmutatni azt az erőt, amely nélkül a magyar nemzetet súlyt és hatalmat jelentő tényezőnek nem ismerhetik el.

Az országos zászlóbontás után most már rövid időn belül *Budapesten is megkezdődik az egységfront kiépítése.* Emlékezetes, hogy a Budapesten tervezett pártszervezést bizonyos taktikai nézeteltérés előzte meg, amelyet azonban megszüntetett az a kölcsönös bizalom, amely az országos párt és a budapesti szervezetek vezetői között fennáll. Ma már úgy a politikai körökben, mint a várospolitikai életben tisztán látják, hogy *kár volt örvendezni az egységes táborban megnyilatkozott múló ellentétek fölött.*

Sztranyavszky Sándor, Marton Béla és Tabódy Tibor, akik a nemzeti egység szervezésének vezérkari feladatát végzik, teljes összhangzásban kívánják a budapesti pártkeretek bővítésének munkáját Kozma Jenővel, Payr Hugóval és Usetty Bélával együttesen lefolytatni,

mert tisztában vannak azzal, hogy *komoly eredményt és a joggal remélhető sikereket csakis az együttes munka hozhatja meg.*

A budapesti zászlóbontás terminusát még nem állapították meg. Szó van arról, hogy

június 29-én a Tattersaalban nagygyűlés keretében

adják tudtára a főváros közönségének a nemzeti egység szükségességét, azonban *ez a terminus még nem végleges.* Annyi bizonyos, hogy

a budapesti zászlóbontás országos szempontból is messze kiható eseménynek igérkezik,

amelyen minden valószínűség szerint résztvesz *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel az élén a *Nemzeti Egység Pártjának* minden kimagasló tényezője.

A fővárosi pártszervezetek kiépítése a zászlóbontó nagygyűlés után nyomban megkezdődik. A pártkeretek adva vannak az *Egységes Községi Polgári Párt* kerületi szervezetei és organizációja révén és így a párt fejlesztésének útja sem lehet más, mint hogy *olyan újabb tömegek kerüljenek az egységespárt sáncai mögé, amelyek eddig bármilyen okok miatt távoltartották magukat a politikai mozgalmaktól.* A szervezkedés eddigi előmunkálatai a legteljesebb összhangban folynak és úgy a Nemzeti Egység Pártjában, mint az Egységes Községi Polgári Pártban nem győzik eléggé hangsúlyozni, hogy

az országos politikának a fővárosi helyi politikával egy vágányon kell haladnia.

A plattform ilyenformán megteremtődött és bizonyos, hogy *a budapesti zászlóbontás a nemzeti egység térhódításának legfontosabb állomása lesz.*

Serényen dolgoznak az átfogó és egységes városfejlesztési program elkészítésén

Ősszel napirendre kerül a halálsorompók és a pályaudvarok problémája

A főváros vezetősége már ez év elején megküldte a Máv. igazgatóságának azt a nagyszabású előterjesztést, amelyet *Harrer* Ferenc dr. ny. alpolgármester dolgozott ki Budapest legközelebbi városfejlesztési feladatairól. A Harrer-féle városfejlesztési tervezet tudvalevően *felöleli a nagyvasuti kérdést is,* különös tekintettel a budapesti pályaudvarokra. Az államvasutak igazgatósága, illetve a kereskedelmi minisztérium most küldte meg a választ a városfejlesztési programmnak a nagyvasutakra és pályaudvarokra vonatkozó részére. Az államvasutak állásfoglalása, illetve a városfejlesztési bizottság további programmja iránt kérdést intéztünk

Harrer Ferenc dr.

törvényhatósági tanácstaghoz,

aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— Annakidején a fővárosfejlesztési programm tervezetet megküldte a főváros az államvasutak igazgatóságának is, amelyre vonatkozó hivatalos választ megelőzően, különféle szóbeli értekezéseket tartottunk. Az államvasutak igazgatósága most közölte velünk, hogy a nagyvasuti kérdést, különösen a pályaudvarok elhelyezésének problémáját és az ezzel összefüggő egyéb kérdéseket

készségesen hajlandó a főváros vezetőségével közösen megvitatni,

ha pillanatnyilag nem is aktuális az anyag nagyrésze, így különösen a pályaudvarok új elhelyezése. Egyébként az államvasutak válaszát a bizottság pénteki ülésén ismertettem és ugyanakkor beszámoltam a városfejlesztési program egyéb, időközben történt eseményeiről is. A nagyvasuti kérdés, illetve a Máv. válaszának részleteibe az őszi tárgyalásokig nem bocsátkozunk.

— A városfejlesztési program megalkotásának előkészítő munkája a legszélesebb mederben folyik. Ebbe a munkába a bizottság bevonta mindazon tényezőket, amelyeknek hatáskörét, vagy feladatát a készítendő program érinteni fogja. Az üléseken állandóan résztvesz a Közmunkatanács is. A főváros összes szervei pedig utasítást kaptak, hogy a tárgyra vonatkozó elgondolásaikat terjesszék elő. A sportügyi bizottság is átfogó sportprogramon dolgozik, hogy annak alapján a sportszempontok is figyelembe vehetők legyenek.

A belügyminisztériumban folynak a Nagy-Budapestre vonatkozó tanulmányok.

A kereskedelmi minisztérium a *Budapesten átvezető országútak problémájával* foglalkozik, a Képzőművészeti Tanács és a Műemlékek Bizottsága a városfejlesztés *művészeti és történeti* vonatkozású követelményeinek tisztázását vállalta. A vasuti probléma megoldására az előkészítő tárgyalások folyamatban vannak. Tárgyalunk úgy a Máv., mint mint a BSzKRT. igazgatóságával, a *Dunapartok kialakítása* ügyében pedig a hajózási vállalatokkal.

A Mérnök és Építész Egylet szintén jelentős munkát vállalt.

Különösen a közművek építése és a főváros beépítése kérdésének előkészítésén fáradozik, a *Touring Club* pedig az úthálózatnak az autóforgalom szempontjából való kialakítására végez előmunkálatokat.

A városházán is alapvető jelentőségű munkák készülnek: a nyár folyamán befejezik *a város beépítettségének és laksűrűségének felvételezését és a közmű hálózatok térképezését.*

— Mindez az anyag szeptemberben kerül a bizottság elé, mely aztán sorozatos üléseken fogja azt tárgyalni és remélhetőleg 1934. júniusra meglesz már

az az átfogó és egységes városfejlesztési program,

melyet oly sajnosan nélkülözött eddig a főváros.

80 éves multam,
Mert
Igmándi -t
ittam,
Minden héten egyszer,
Fél pohárral reggel

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PARISI NAGY ÁRUHÁZ

Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ
ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

MÁGNÁS
keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes izű kávé
1/4 kg . . . . . 3·70
Meinl Gyula r.-t.

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

BUDAPESTI PROBLÉMÁK

IV.

A nagyvasutak

Irta: Dorner Gyula min. tan., a törvényhatósági tanács tagja

Dorner Gyula szakszerű és kitűnő tanulmánya különös érdeklődésre tarthat számot, mert mint lapunk más helyén megírjuk, a Városfejlesztési bizottság éppen az elmult napokban foglalkozott behatóan a nagyvasutak kérdésével és a pályaudvarok kihelyezésének fontos problémájával.

A legújabb idők legmodernebb közlekedési eszköze — az automobil és a repülőgép — erős versenytársai ugyan a vasútaknak, mindazonáltal bizonyosra lehet venni, hogy — belátható időn belül — a tömegszállítás, úgy a személy-, mint az áruforgalomban a vasutak feladata marad. Ezt a feladatot azonban a vasutaknak úgy kell megoldaniok, hogy abból magára a fővárosra számottevő hátránynak származnia nem szabad. Mert meg kell állapítanunk, hogy akár milyen szétbonthatatlan kapcsolat van is a főváros és a vidék között, mégis kétségtelen, hogy e kapcsolat fenntartásának egyik leghathatósabb tényezője, a vasút és a városfejlődés érdekei között, bizonyos ellentét van. Ennek az ellentétnek a megszüntetése, vagy legalább is a minimumra való csökkentése az egyik legfontosabb feladata a városfejlesztési program elkészítésének. Valóban ma is a legfontosabb fejezete ennek a programnak az, hogy a nagyvasutak vonalainak, pályaudvarainak, s egyéb berendezéseinek olyan elrendezése állapíttassék meg, amely a város fejlődését nem gátolja és a városi élet lebonyolódása elé a minimális akadályokat gördíti.

Sajátságos tünet az, hogy ha a vasutak kérdését tárgyaljuk, ezekből a tárgyalásokból a városrendezés érdekei majdnem teljesen elsikkadnak, s egyedül a vasúti érdekek szabják meg a tervezett műszaki alkotások mikéntjét. Ennek a ferde helyzetnek kell megszünnie, s a főváros fejlődési érdekeinek kell egyszínvonalra jutnia a vasúti érdekekkel, mert különben olyan konfliktus támad e két érdekcsoport között, amelynek levét feltétlenül a nagy közönség issza meg.

Gyors és olcsó összeköttetés a vidékkel

A főváros, mint az ország ipari, kereskedelmi, kormányzati és kultúrális centruma, valamint a vidéknek legnagyobb fogyasztója, csak akkor képes ebből a mivoltából fakadó feladatát megoldani, s hivatását betölteni, ha a vidékkel való összeköttetése lehetőleg akadálytalan, gyors és olcsó. Ebből a feltételből következnek mindazok a követelmények, amelyeket a következőkben felállítunk, s e követelmények megoldásának mikéntje, korlátozva a városfejlődési érdekektől, az a probléma, amelyet meg kell oldanunk.

Természetes, hogy a többi közlekedési eszköz szerepét egyelőre figyelmen kívül hagyjuk, s azokkal csak annyiban foglalkozunk, amennyiben azoknak a vasutakkal való összefüggése azt elkerülhetetlenné teszi.

A közlekedési kérdések egy szétbonthatatlan egészet képeznek, s ebből az egészből — jelen fejtegetéseink során — csak kiemeljük a vasutakat, de nem fordítjuk el figyelmünket a többi közlekedési eszköztől sem.

A vasútvonalak és az azok által lebonyolított forgalom legelsősorban azokat a radiális útvonalakat veszik igénybe, amelyek a főváros középpontjától sugárirányban haladnak a pályaudvarok felé. Ezek bonyolítják le a vasút által előidézett forgalom legnagyobb részét, mert a körutak már csak másodsorban jöhetnek a vasutak okozta forgalom lebonyolítása tekintetében figyelembe. Éppen ezért amikor a nagy-vasutak vonalozását és a pályaudvarok elhelyezését tárgyaljuk legelsősorban ezeknek a radiális útvonalaknak megterhelését kell figyelembe vennünk, s ehhez kell kapcsolni fejtegetéseink további fonalát.

Magától értetődik, hogy sem a vasutak vonalozása, sem pedig a pályaudvarok elhelyezése tekintetében részletkérdéseket nem tárgyalhatunk, hanem csak azokat az elvi megállapításokat kívánjuk leszögezni, amelyeknek figyelembevétele mellett kell megszületni a leghelyesebb megoldásnak, amely úgy a vasúti, mint a városfejlesztési érdekeket kielégíti.

A pályaudvarok elhelyezése

A legelső, s már évtizedek óta tárgyalt kérdés, a pályaudvarok elhelyezése. Ennek a kérdésnek taglalásakor két nézőpont érvényesül. Az egyik az, hogy a pályaudvarok jelenlegi helyükön maradhatnak-e, a másik nézőpont pedig az, hogy a keleti pályaudvar bővíttessék-e ki a forgalom növekedése esetén, vagy pedig új pályaudvar létesíttessék?

Az első kérdésre a leghatározottabb igennel kell felelnünk! Minden törekvés ami a pályaudvarok úgynevezett „kihelyezésére" irányul, a város forgalma szempontjából helytelen és elhibázott. A forgalom akadálytalan, gyors és kényelmes lebonyolítása azt követeli, hogy a pályaudvarok könnyen elérhetők legyenek, s ennek a kívánalomnak a mai helyzet eléggé megfelel. Még a déli vasút pályaudvarának is mai helyén kell maradnia, legfeljebb — újra építés esetén — a felvételi épület némileg eltolható az alagút felé, a mai igazgatósági épület tájékára.

Hiszen a pályaudvarok közelében érezhető kellemetlenségeket nem is maguk a személy-pályaudvarok okozzák, hanem az azokhoz csatlakozó teherpályaudvarok, raktárak, rendezővágányok és fűtőházak, valamint mindazok a berendezések, amelyek a személyi pályaudvarnak ugyan nem szükségszerű tartozékai, de a vasút egyéb üzemi munkáihoz szükségesek. Ezeknek a város belső területén valóban nincsen helyük, s azoknak kitelepítése szükséges és minél előbb végrehajtandó követelmény, mihelyt azt a vasút pénzügyi helyzete megengedi.

A személy-pályaudvarok kihelyezése a közönségnek igen tetemes pénzbeli és időbeli megterhelését jelentené, s ezzel természetesen a forgalom kényelmes lebonyolítását is megnehezítené; de nincs is rá példa a külföldön sem, hogy ilyen törekvések mutatkoznának, hiszen a nyugati nagy városok pályaudvarai mind, úgyszólván kivétel nélkül a város belterületén feküsznek, s minden törekvés oda irányul, hogy a pályaudvarok, legyenek azok akár utca szintben, akár földalatt vagy földfelett, kivétel nélkül a város belseje felé igyekeznek, aminek az a magyarázata, hogy a vasút jól felfogott üzleti érdekből minél könnyebbé kívánja tenni a közönségnek az utazási lehetőséget.

A Keleti pályaudvar tehermentesítése

Régóti kísért, különösen a vasutak tervezési irodáiban, a keleti pályaudvarnak kibővítése. Ez a gondolat, — a vasút forgalmának lényeges visszaesése óta — némileg elhalkult ugyan, de egészen bizonyos, hogy a forgalom megélénkülése és az anyagi viszonyok megjavulása, ezt a gondolatot ismét napirendre fogja hozni. A városrendezési érdekeknek ez a kibővítési terv egyáltalában nem felel meg; nem lehet érdeke a városnak, hogy ezen az immár belső területté váló vidéken a pályaudvarnak már ma is igen terjedelmes vágányhálózata még nagyobb területet foglaljon el, de nem érdeke a városfejlesztési szempontoknak az sem, hogy ezen pályaudvar-bővítéssel a keleti pályaudvarnak természetes fő forgalom levezető útvonala — a Rákóczi-út — még jobban megterheltessék, mint amennyire az már ma is megvan terhelve. Épen ellenkezőleg, ezt az útvonalat lehetőleg tehermentesíteni kell, ami csak úgy történhetik meg észszerűen, ha a keleti pályaudvar forgalmát visszafejlesztjük, s egyes ma odavezető vonalakat, mint pl. a hegyeshalmi, a zimonyi vonalakat, más új pályaudvarra tereljük, amely új pályaudvar vagy a Ferencvárosban, vagy pedig a Kelenföldön volna megépíthető. Mind a két megjelölt helynek az a rendkívül nagy előnye van, hogy azoktól a város belsejében vezető utak könnyen bővíthetők, s olyanná tehetők, amelyek a legnagyobb forgalmat is megbírják.

Lehetséges, hogy a vasúti üzem kocentrációja, a vasút pénzügyi érdekei szempontjából előnyös lehet, azonban a leghatározottabban kell követelnünk, hogy a városrendezés és városfejlesztési érdekek ne szoruljanak második sorba, s ezért a keleti pályaudvar kibővítését elleneznünk kell, s ehelyett új pályaudvar létesítését kell kívánnunk.

A vasútvonalak rendezése

A pályaudvarok elhelyezésén kívül, az oda befutó vasúti vonalak rendezése is súlyos részlete a városfejlesztési programmnak.

A fővárost körülvevő vasúti hálózat nem mutat egységes képet. Külün-külön fejlődtek a régi osztrák államvasutak, a déli vasút és a később a MÁV-ba összeolvadt magyar vasutak vonalai.

Külön-külön kerülgetik ezeknek a vasutaknak a vonalai a fővárost, s a déli vasúton kívül egyik sem valósítja meg száz százalékig azt az elvet, hogy a vasút a lehető legrövidebb úton érje el a pályaudvart. A külföldi példák azt mutatják, hogy a befutó vonalak radiális irányban, közelítik meg a várost és ezen radiális vonalak végpontján helyezkedik el a pályaudvar. Csak egész kivételesen olyan esetekben, amidőn a terepviszonyok követelik meg a pálya kifejtését, láthatjuk azt a megoldást, hogy a vasútvonal körülöleli a város egy részét, s úgy fut be a végcélját képező pályaudvarba. Mivel azonban fővárosunkban semmi ilyen terepnehézség nincsen, semmi sem indokolja azt, hogy pl. a nyugati irányból jövő vonalak megkerüljék a félvárost, s a város keleti oldalán jussanak révbe.

A vonalaknak egy egységes koncepcióba való összefoglalása s a legrövidebb út elve szerint való kiépítése természetesen nagy anyagi erőket igénylő feladatok. Azonban már most kell kívánnunk, hogy a vasútvonalaknak ezen tervszerű s egységes elgondolás szerinti megtervezése megtörténjék, mert csak így remélhetjük, hogy alkalmas időben, részletekben megvalósíttassék. Egy ilyen egységes elgondolású terv sok problémát megoldhatna, amely ma szinte lehetetlen nehézségeket támaszt. A ceglédi vonal rendezése, a már fennebb fejtegetett új pályaudvar létesítése, mind olyan problémák, amelyek a legszorosabban összefüggenek a főváros körül elvonuló vasútvonalak rendezésével. Ami ma kivihetetlennek látszik, az egy előre átgondolt, s szerves egészet képező tervvel kapcsolatban szinte magától érthetődő természetes megoldássá válik.

Nem egyszerű gazdasági kérdések ezek, amelyek csak a vasút üzemével függenek össze, hanem olyan szükségességek, amelyek elől a városfejlesztés érdekében elzárkózni nem lehet. A részletek, amelyek ezekre a vasúttervezési gondolatokra vonatkoznak, nem is fontosak; hiszen természetes, hogy ilyen nagy arányú tervezés többféleképen képzelhető el; de már most kell követelnünk, hogy minden tervezés, ami a jövőben megindul, s minden terv, ami már ma készen van, a városfejlesztés érdekei szempontjából is kritika tárgyává tétessék és a városfejlesztés érdeke egyvonalba jusson a vasút érdekeivel.

El sem képzelhető, hogy két ilyen fontos érdekcsoport farkasszemet nézzen egymással, s el sem képzelhető, hogy ezeket az érdekeket ne lehessen közös nevezőre hozni akkor, amidőn minden törekvésnek csak egy végcélja lehet, hogy a főváros és a vasút közösen munkálják és közösen egyengessék boldogulásuknak és nagyra fejlődésüknek útjait.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T.
Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Haltenbergerék a horribilis taxidíjakból külföldi járműveket vásárolnak

Káldi Jenőt eltanácsolták a Kerepesi-úti garázsból

Nagy feltűnést keltett a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában ismertetett az a terv, amelyet az *európai Ford vezérügynökség* budapesti képviselete akart végrehajtani a kéktaxisok ipartársulatával. Beszámoltunk arról, hogy Fordék tárgyalásokat folytattak a kéktaxisok ipartestületével, egész kocsiparkjukat át akarták venni és becserélték volna minden egyes kéktaxit vadonatúj Ford-kocsira, azonkívül szándékukban volt *Budapesten javítóműhelyt és autógyártó üzemet berendezni.* A tervezett megállapodásnak egyik feltétele az volt, hogy az importkocsik 1800 pengős vámját a kincstár elengedi. Fordék a régi kék-kocsikat a Balkánon akarták értékesíteni. Ez az elgondolás, amely a kiselejtezett Renault-kocsik helyett kényelmes Ford-kocsikat állított volna a forgalomba és sok száz magyar munkásnak juttatott volna megélhetést, megbukott, mégpedig *olyan közbelépések eredménye révén, amelyeiknek a hátterét nem nehéz felismerni.*

Amíg egyfelől a belföldi gépkocsijavítás és gyártás lehetőségét sikerült elgáncsolni, addig másik oldalon

változatlan kitartással folyik a külföldi gépkocsik importja és a szükséges alkatrészeknek valutáért való beszerzése.

A szürketaxi-vállalat mindenható fővezére: *Haltenberger* Samunak autócar-üzleteivel is pikáns csemegével szolgáltunk és ma már a köztudatba ment át az *az ellenpropaganda*, amelyet Haltenberger és társa az idegenforgalom budapesti terjeszkedése ellen kifejt. A húsz pengős és 16 pengős autócar-tarifák mindenre alkalmasak, csak arra nem, hogy az itt megforduló idegenek számára kellemes emlékül szolgáljanak. Az autócar- koncesszió a zsíros üzletek tömegét juttatja az agyonprotezsált szürketaxi vállalatnak és így nem érdektelen most arra is rámutatni, hogy

honnan származnak Haltenberger hatalmas városnéző járművei.

Körülbelül nyolc-tíz autócar van üzemben az autótaxi vállalat keretében, amely kocsik egytől-egyig a *Gräf és Stift* osztrák gyárból kerültek Budapestre. Ezek a járművek az autobuszokhoz hasonlítanak és szerkezetük, valamint felépítésük is az autobuszéval azonos. Magyarországon az *állami gépgyár*, a *Ganz gyár*, a *győri waggongyár* és a *Brown-Bovery gyár*, akik legutóbb a troleybuszokat is készítették, elsőrendű autobuszokat állítanak elő és így fel kell tenni a kérdést:

ki engedte meg Haltenberger Samunak és Káldi Jenőnek, hogy a magyar ipar mellőzésével sok százezer pengőt a külföldnek juttassanak itthon is beszerezhető gyártmányokért?

Ugyanakkor, amikor a szürketaxi-vállalat a hatóságok részéről oly messzemenő jóindulatot mondhat a magáénak és a milliós jövedelmek elsősorban a budapesti és a magyar utasok zsebéből tornyosulnak a két taxi-mágnás lábai elé: *Káldi* Jenő és *Haltenberger Samu a külföldi gyárakat látják el rendelésekkel és temérdek pénzt juttatnak a külországi munkások tömegeinek.* Nem elég, hogy az autócarokat külföldön vásárolták, még a normálautók egy részét is a belföldi gyárak mellőzésével szerezték be. *Sőt világhírű gummigyártmányaink mellőzésével az autocarok gummitalpait is külföldről hozatják.* Ám a magyar autógyárak hiába várják üzemük fellendülését, ha

a szürketaxi-vállalat a heti és havi rendszerű bérautóit kizárólag az osztrák Steyr-gyárnál rendelte

és csak a rendszám alapján üzemben lévő gépkocsijaikat vásárolják magyar gyáraknál, amire az engedély okirat egyébként is kötelezi őket. *Ebben a megvilágításban a taxivállalat korlátlan urai nem érdemlik meg a magyar ipar és közgazdaság elismerését.*

A szürketaxi-vállalat belső strukturájában egyébként nem érdektelen változások vannak készülőben. A vállalatnak *Haltenberger* Samu és *Káldi* Jenő a főrészvényes-tulajdonosai, azonban a tényleges ügyvezetést és irányítást, postamesterre valló szükös látókörével, *Haltenberger* Samu látja el.

A resszortoknak ez az egyoldalu kisajátítása

azért történhetett meg, mert *Haltenberger* Samu nem szeret utazni és legjobban érzi magát a Kerepesi-úti székház homályos dolgozószobájában. Nyugalmának és egy helyhez kötöttségének éles ellentéte *Káldi* Jenő, aki sűrűn utazgat a Salzkammergutban fekvő *Unterrach* hegyein tündöklő festői kastélyába és Budapesten csak akkor sürög-forog, *ha valamilyen nagy művészi vagy zenei esemény őt, mint habitüét ideszólítja.* Haltenberger lassankint egyéni hatáskörrel ruházta fel magát és

Káldinak alig enged beleszólást a autotaxi-vállalat ügyeinek intézésébe.

Közgazdasági és művészi körökben teljesen informálva vannak erről a kulissza mögött folyó háboruskodásról, amelynek kimenetele elé *feltűnő várakozással* tekintenek minden oldalon.

Bojkottal válaszolt a közönség a jéggyárak indokolatlan drágítására

A vendéglősök az Árelemző Bizottság azonnali közbelépését kérték — Mikor lép akcióba a hatósági jéggyár?

Elmúltak azok az idők, amikor a közönség türte, hogy bizonyos kartelalakulatok a maguk jól elgondolt árdiktatúrájukkal a kizsákmányolás taktikáját érvényesítsék. Teljes mértékben igazolja ezt a tényt az a körülmény, hogy *a nagyközönség egyértelműen visszautasította a jégkartell tervezett drágítását.* A nagynehezen összekovácsolt kartel megalakulásának kulisszatitkairól annakidején részletesen beszámolt a *Fővárosi Hirlap*, de jelezte azt is, hogy

az érdekelt közönség megtalálja az eszközöket a jégdrágítás visszautasítására.

A vásárlók egyszerűen nem vették tudomásul a drágítást és mert a hűvös időjárás is támogatta ezt az elhatározásukat: *a jéggyárakban készült táblák száz és száz métermázsa mennyiségekben a telepeken maradtak.* Annak ellenére, hogy a kereskedők becsületszó kötelezettségével aláírt egyezményben tömörültek, a jégárusítás a minimumra szorítkozott és így kénytelenek voltak minden egyezmény ellenére a régi árakhoz visszatérni.

A jégkartel azonban ragaszkodott a becsületszó magasztosságához és egy új megállapodásban *büntetések kiszabására* tett javaslatot. Első esetben megintik, másodszor tíz, harmadik esetben húsz, negyedik alkalommal pedig harminc pengő lesz a büntetés. A kartel azonban még így sem bízik a kereskedőkben és pönálé kikötését vitte keresztül olymódon, hogy

júliustól kezdődően minden métermázsa jég után öt fillér pönálé fizetésére kötelezte a kereskedőket.

Az ilymódon összegyűlt összegből fogják levonni a büntetéspénzeket, a fennmaradó tőkét az év végén visszafizetik, a büntetéspénzeket pedig jótékonycélra fordítják. Nem hisszük, hogy *fennmaradó tőkére lehessen számítani, mert a mai árviszonyok mellett a jég bojkottja tovább tart.*

A *Fővárosi Hirlap*-nak azt az intelmét, hogy az érdekelt nagybani vevők követeljék a jégárak kalkulációját, máris megfogadták a vendéglősök és a kávések. A *Vendéglősök Országos Egyesülete* intézőbizottsági ülésén foglalkozott a jég árának emelésével és azt a határozatot hozta, hogy

panasszal fordul az Árelemző Bizottsághoz, amely állapítsa meg az áremelés indokát.

Ez az eljárás az egyetlen fegyver a jégkartel megrendszabályozására, amelyet nyomon kell követnie a *hatósági jéggyárak nagyüzemmé való átalakításának.* A vágóhidakon működő és eddig csak a helyi igények kielégítését szolgáló üzemeket nagy kapacitású gyárakká kell kibővíteni és olyan áron megszervezni a magánfogyasztókat, hogy

a jégkartelbe tömörült gyárak: a Budapesti Jégárusító Rt., a Fővárosi Jéggyár, az Erzsébet Jéggyár, a Hűtőház jéggyára és Reisz és Hajós üzeme visszatérjenek a normális árakhoz és a szolid üzleti politikához.

Nem lehet és nem szabad megengedni, hogy egyes vállalkozók a kánikula néhány hete alatt indokolatlanul felhajtott súlyos összegeket sajtoljanak ki a fagyasztott víz révén a nagyközönség zsebéből.

Igen csodálkozunk afelett, hogy *Stern* Samu, mint az *Élelmiszerárusító Rt.* elnöke, amelynek jégüzeme a kartel élén halad, tiszteletreméltó nevével fedezi, — bizonyára akaratlanul — ezt a kizsákmányoló politikát. Megértjük, hogy a sokoldalú *Hajdú* Manóék mindenütt ott settenkednek, ahol busás jövedelmet lehet kisajtolni, de ez az eljárás semmiképen sem méltó a szociális érzéséről és puritán jelleméről ismert *Stern* Samuhoz. A közönség joggal elvárja tőle, hogy rendet teremtsen a jégfronton.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., NÜRNBERG-UTCA 35
TELEFON: 96-4-72

„HERMUSIN"
a legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv. Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja: CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: VI., Izabella-utca 63.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos megtán, 9-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

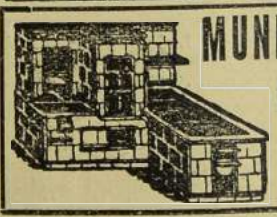
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

Alapítva: 1892
Első Magy. Műdomborító és Papírdíszműgyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árút legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

Gazdasági Értesítő

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter előkészíti az áruházak megrendszabályozását

Meg vannak számolva az áruházi mohóság napjai

Azoknak a mérhetetlenül indokolt panaszoknak a nyomán, amelyeket a detailkereskedők sorakoztattak fel az áruházak fojtogató versenye ellen, máris megindultak *a radikális beavatkozási előkészületek. Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter az elmult napokban fogadta a kereskedői érdekeltségek kiküldöttjeit: *Ilovszky* Jánost, a Baross Szövetség országos elnökét, *Belopotoczky* Kálmánt, a Fűszerkereskedők Egyesületének elnökét, *Rottersmann* Leót, a Vaj- és Sajtkereskedők Egyesületének elnökét, *Vass* Imrét és ifj. *Tasnády-Szücs* Andrást, a gyarmatáru kereskedők képviselőit, valamint *Marschalek* Imrét, a Baross Szövetség fűszerkereskedői szakosztályának vezetőjét. Az órákon át tartó megbeszélésen

az érdekeltek feltárták a kiskereskedelmet legázoló áruházi élelmiszerárusitás minden részletét

és olyan javaslatokat tettek, amelyek a kérdés megoldását elősegítik. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter tudomásul vette a megjelentek érveléseit és kilátásba helyezte a kérdés gyökeres megoldását.

Az áruházi front harctéri helyzete a kezdő sikerek után most már a gyors felgöngyölítés útján van. Hónapokon keresztül élvezték az áruházak mohóságuk és üzleti elgondolásuk kétségtelen gyümölcseit, most azonban *mértékadó helyen megálljt parancsolnak számukra,* mert nagyon jól látják azt a végzetes veszedelmet, amelyet a kisegzisztenciák felbomlása vonhat maga után. Az áruházak tegnapelőtt még kéjelegtek a győzelmi sikerek mámorában, ma azonban már

aggódva látják az igazságtalanul eltiportak rugalmas megmozdulását.

Gyors és fordulatokban gazdag menetrend szerint folyik az áruházak visszaszorítása eredeti működési területükre. A miniszternél lefolytatott megbeszélések után szombaton délben a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában volt újabb tanácskozás,* ahol az áruházi kérdést az érdekeltek újból megvilágították. A tanácskozáson résztvettek a kereskedelmi érdekképviseletek, akikkel *Éber* Antal kamarai elnök folytatott tüzetes tanácskozást.

Jön a végleges rendcsinálás

Az annyira várt fordulatról folytattunk beszélgetést

Illovszky János

országos elnökkel,

a *Baross Szövetség* kiváló vezérével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nézetem szerint a *Fővárosi Hirlap* részéről a kereskedői tömegeket hálára kötelező kérdés felszínen tartása a legjobb úton halad. A *Baross Szövetség,* valamint az összes érdekeltségek a legnagyobb megértéssel vállalták az akció vitelét és csak örvendetes, hogy

illetékes helyen is bölcs belátással keresik a kiutat, mert nagyon jól tudják, hogy mit jelent állampolitikai szempontból ötvenezer kiskereskedő egzisztenciájának összeomlása.

A miniszter urat intervencióra kértük és minden kilátás megvan ahhoz, hogy *a beavatkozás eredményt hoz.*

— Kormánykörökben tisztában vannak azzal, hogy adózási szempontból *milyen katasztrófát jelentene, ha a legjobban megfogható és tisztességesen adózó kereskedők ezrei becsuknák üzleteiket.* Szociális szempontból pedig hihetetlen perspektivát rajzol az áruházak terjeszkedése, mert

akkor ezer és ezer kereskedő kerül az utcára,

további egzisztenciájának és létfenntartásának minden lehetősége nélkül. Hova forduljanak a tönkretett egyének? Talán a fővároshoz, hogy a napi hatvanezres ingyenebédek létszámát növeljék? Nekünk meg kell védeni a kisegzisztenciákat, akik dolgoznak és a kisembereket, akik reggeltől-estig robotolnak, csakhogy maguk és családjuk fennmaradását biztosítsák. A mozgalom ma már a legjobb úton van és biztosíthatom kereskedőtársaimat, hogy *meg fogjuk őket védelmezni a végleges pusztulástól.*

— Az áruházi kérdés egyike a legfontosabb problémáknak, amelyek az utóbbi időben felmerültek. Bízom abban, hogy a tárgyalások eredményt hoznak és *ha végleges elintézés nem is megy olyan gyorsan, mint ahogy azt a kereskedők szeretnék:*

ennek oka az a megfontolás, amellyel illetékes helyen a legmegfelelőbb megoldási eszközöket keresik.

Én a magam részéről mindenesetre azt ajánlom az áruházak figyelmébe, hogy ezt a kérdést úgy kezeljék, hogy *saját maguknak ártanak, ha makacs álláspontot foglalnak el.*

Stauffereék a Pókot utánozzák

Az áruházak élelmiszer-üzletre való áttérésével egyidejüleg több alkalommal bíráltuk a *Stauffer*-féle sajtgyárnak azt az elhatározását, hogy detailárusításra berendezkedett és a fiókok tömegét nyitotta meg Budapest legforgalmasabb útvonalain. A Stauffer-gyár a receptet a *Pók Áruháztól* vette kölcsön: *először bevezettette „hazai származású" áruit s kiskereskedők ötletessége és ügyessége útján és amikor a propaganda már biztositotta a sajtfélék kelendőségét, akkor megvonta a bizományi hitelt és elárasztotta saját árusító üzleti hálózatával az egész piacot.* A Stauffer-üzletek azóta éles konkurrenciát támasztanak a füszer- és csemegekereskedőknek, most pedig újabb meglepetéssel szolgál a szakmának a vállalat. Először óvatosan és szemérmesen csak a sajtárukkal próbálkozott, most azonban már

Répcelakon hentesárugyárat rendezett be és húsárukat hoz forgalomba, hogy ezáltal újabb vevőkört hódítson el a kiskereskedők boltjaiból.

A Stauffer-gyár új területen való terjeszkedése nemcsak a kereskedők ezreit érinti, hanem hentesárugyáraink nagy részét is. Most egyelőre kérdés, hogy a *fogyasztóközönség milyen véleményt alkot a sajtgyár hentesáruiról.* Addig is azonban a kereskedők ezreinek csak egy kötelessége lehet:

bojkottálni a Stauffer-gyár összes termékeit

és helyette olyan más magyar sajtgyárak produktumait forgalmazni, amelyek nem fizetnek hálátlansággal nekik azért, mert árujukat népszerüvé tették.

Nem azonos

Legutóbbi számunkban jelentettük, hogy a Kossuth Lajos-utcában oly csúfosan megbukott *Kosár Áruház* a Kristóf-téren nyit új áruházféle üzletet, amelyet azonban *albérleti* alapon akar gyümölcsöztetni. Ezzel a hírrel kapcsolatban *Rákos* Sándor dr. ügyvéd helyreigazító nyilatkozatot küldött hozzánk, amelyben ügyfeleinek képviseletében annak a közlését kéri, hogy

a megbukott Kosár Áruháznak a Kristóf-Áruházhoz nincsen semmi köze.

Nem tudjuk, hogy a Kristóf-téri áruház alapítói melyik házban kívánnak nagyarányú üzletet nyitni, azonban nem tartjuk kizártnak, hogy a Kristóf-téren a Kosár Áruház is próbálkozik új köntösben a közönség elé lépni. Ha figyelembe vesszük azt a nagy áruház-gründoló lázat, amely ma Budapesten megnyilvánul, *nem volnánk meglepve, ha a Kristóf-téren két új üzletház, vagy áruház nyitná meg kapuit a közeljövőben.*

A szeszkartel diadala. Az egyik szaklapban olvassuk: *„A Leipziger Vilmos Szesz- és Cukorgyár Rt.* 6·975 millió pengő részvénytőke mellett az elmult üzletévre 479.000 pengő tiszta nyedeséget mutat ki, ami a részvények *közel 8 százalékos jövedelmezőségének* felel meg. A gyárvállalatnak adóssága egyáltalán nincs, míg mérlegszerü követelése közeljár a 6.5 millió pengőhöz. Az elért kitünő eredményben kifejezésre jut *Fellner* Pál képviselő, valamint az ő kitünő munkatársainak: *Szamek* Zsigmond, *Plesch* Izidor és *Roth* Miksa igazgatók körültekintő üzletpolitikája". Remek. *Szamek* úrnak és igazgatótársainak hervadhatatlan érdemeit mi is elismerjük, ennek dacára azt hisszük, hogy „körültekintő üzletpolitikájuk" *a szeszkartel támogatása nélkül mégis kudarcba fulladt volna. Fellner* Pál képviselő úr a 8%-os dividendát, tehát nemcsak Szamekéknak, hanem nagyrészben a szeszkartelnak köszönheti.

A Kisipari Hitelintézet új igazgatósága. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén újjáalakította a székesfővárosi Kisipari Hitelintézet igazgatóságát és felügyelő bizottságát. Az újjáalakított igazgatóság névsora a következő: *Végrehajtó bizottság:* elnök: *Lingel* János, alelnök: *Girardi* Tibor; *tagok: Feigler* Károly, *Munkácsy* Gyula, *Szemethy* Károly. *Igazgatóság: Babarczy* István, *Hubert* Vilmos, *Kresz* Károly, *Lajta* Rezső, *Pollacsek* Sándor dr., *Reményi-Schneller* Lajos, *Szilágyi* Antal, *Lobmayer* Jenő, *Haverland* Antal, *Vály* Gábor. *Felügyelő bizottság:* Elnök: *Füredi* Lajos; tagok: *Furtkovics* Béla, *Grossmann* Béla, *Majthényi* Béla, *Tábori* Gábor.

Jubilál a Salgótarjáni gépgyár. Ebben az évben ünnepli fennállásának 50. évfordulóját a *Hirsch és Frank* cégből alakult *Budapest—Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt.,* mely egész sereg értékes iparcikket hozott a piacra és feleslegessé tette a külföldi importot. Szinte minden évben újabb és újabb cikkekkel bővíti üzemét ez a vállalat, melynek érdemei a szakmában közismertek. A vállalat nagyrafejlesztése körül *Herczegh* Béla vezérigazgató elévülhetetlen érdemeket szerzett.

A TÉBE kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek mérlege. *Kármán* Aladár közgazdasági folyóirata, a *Gazdasági Világ,* összeállította a TÉBE kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek egyesitett mérlegét, mely a pénzintézetek helyzetéről összefoglaló képet nyujt. A kimutatás szerint a pénzintézetek saját tőkéi 1932-ben 403.7 millió pengőt tettek ki, a takarékkönyvekre elhelyezett betétek közel 10 százalékos visszaesést tüntetnek fel. Az összesített mérlegekben felsorolt 22 intézet mult évi nyeresége 17.2 millió pengő; ötmillió pengővel kevesebb, mint 1931-ben.

Uj kalapgyári részvénytársaság. A *Fischer Imre kalap- és kalaptompgyár* átvételére a napokban 150.000 pengő alaptőkével új részvénytársaság alakult, amelynek igazgatóságában számos ismert név szerepel. Köztük: *Payr* Hugó országgyülési képviselő, *Tretina* Jenő, a Magyarság közgazdasági szerkesztője, ifj. gróf *Bethlen* István, *Fischer* Imre, *Freddel* Dávid, akinek nevét a Gyukitskalapgyárból ismeri az ipar és ifj. dr. *Sándor* László. A gyár telepe Gizella-út 44. szám alatt van.

A Bszkrt jelentése az elmult évről. A Budapest-Székesfővárosi Közlekedési Rt. junius 14-én tartotta tizedik évi rendes közgyülését Bárczy István elnök vezetésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak 1932. üzletévre vonatkozó jelentését, megállapitotta a mérleget és zárszámadást és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. A főváros képviseletében megjelent Borvendég Ferenc alpolgármester elismeréssel emlékezett meg arról a tevékenységről, amelyet az igazgatóság és az ügyvezetés az 1932-ik évben kifejtett és amellyel a vasútvállalat pénzügyi egyensúlyát sikerült megóvni. Az alpolgármester őszinte köszönetét nyilvánította elsősorban *Folkusházy* Lajos vezérigazgatónak és dr. Márkus Jenő vezérigazgatóhelyettesnek, továbbá a főosztályvezető-igazgatónak, a tisztikarnak és az egész személyzetnek. A közgyülés az igazgatóság tagjai sorába megválasztotta *Urbanovich* G. Zoltán kincstári főtanácsost, a Fuvarhitelintézet vezérigazgatóját. A közgyülésen ismertették az igazgatóság évi jelentését, amelyről a *Fővárosi Hirlap* már részletesen beszámolt. A keresetek csökkenése dacára tovább folytatták a vonalhálózat fejlesztésére irányuló munkálatokat annak ellenére is, hogy a villamostarifa a Budapesttel összehasonlítható európai nagyvárosok között még mindig a legalacsonyabb.

A Kispesti Textilgyár Rt. néhány nap előtt tartotta meg rendes közgyülését, melyen az 1932. üzletév zárszámadásai megállapíttattak. A vállalat az elmult évben igyekezett tevékenységi körét kiterjeszteni, ami nemcsak a magyar közgazdaság szempontjából előnyös, hanem a munkanélküliséget is érezhetően csökkenti, amennyiben 300 új munkaerő beállítása volt lehetséges. Az üzleteredmény a megfelelő leirások dacára kielégitő volt, amit a részvényesek megnyugvással vettek tudomásul.

A Fonciére Általános Biztosító Társaság folyó hó 14-én tartotta meg ezévi rendes közgyülését gróf *Széchenyi* Bertalan elnöklete alatt. A közgyülés az igazgatóság valamennyi javaslatát jóváhagyta. Megemlékezett a közgyülés a Fonciére elhúnyt igazgatósági tagjának, cserkuti *Engel* Miksának, az Európai árú- és poggyászbiztositási konszern zseniális megalapitójának nagy érdemeiről. A közgyülés határozata értelmében a Fonciére 2.50 *pengő osztalék* fizetését junius 16-án megkezdi.

A Magyar-Francia Biztositó r. t. junius 24-én tartja 53. rendes évi közgyülését, amely az igazgatóság elnökét is meg fogja választani. Az 1931. üzletév mérlegében az életosztály vesztesége 5.595 pengő, ezzel szemben az elemi osztály nyeresége 67.511 pengő. A zárszámadások részletes ismertetésére visszatérünk.

Az Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet most publikálta mult évi mérlegét, amelyben 90.860 pengő tiszta nyereséget mutat ki és ezt az előző évihez hasonlóan a tartalékalap növelésére fogja fordítani. Az Ipari Jelzálogintézet fizetési kötelezettségének teljes egészében eleget tett és az esedékes részleteket a dollár teljes aranyértékének megfelelő paritásban fizette be a transzferalapba.

A Hazai Fésüsfonó és Szövőgyár Rt. folyó hó 30-án tartja meg közgyülését. A vállalat alaptőkéje 2,942.720 pengő és az 1932-es üzletévben 25.873.98 pengő nyereséget ért el, amelynek az 1933. évre való átvezetését javasolja az igazgatóság.

Megjelent a Kallós-Kompasz 1933—34. évfolyamának első része. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg kilencedik évfolyamában a Kallós-féle *„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"* első része. Tartalmazza a kompasz a kormányzóság, az országgyülés, a minisztériumok, a legfőbb állami számvevőszék, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBE, a Budapesti Árú- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapirkereskedők Országos Egyesülete, az Értéktüzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztositó Intézet és Magánalkalmazottak Biztositó Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek legujabb adatait az 1931. és 1932. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Rövidesen sajtó alá kerül a kompasz második része is, amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztositó intézetek stb. legujabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait fogja tartalmazni. A kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő és így a legolcsóbb magyar kompasz. *Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában,* Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4.

Megjelent a

Kallós János-féle

„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"

1933-1934. évi évfolyamának első része két kötetben.

TARTALMAZZA: az összes budapesti, vidéki bankok és bankházak, budapesti és vidéki szövetkezetek, minisztériumok, a TÉBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, Budapest székesfőváros és a vidéki városok stb. legujabb adatait. A közeljövőben megjelenő két kötettel együtt — amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó stb. vállalatok legujabb adatait fogja tartalmazni — **négy kötetből fog állani a nagymérvben kibővitett komplett kompasz**

Mind a négy kötet ára együtt 60 P

Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Anker-köz 2. I/4. Telefon: 22-0-96 és 21-3-86

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Még a nyári szünet előtt betöltik a gyakornoki állásokat. A városnál rendszeresített száz gyakornoki állásra hirdetett pályázat szombaton délben lejárt. Az aránylag minimális díjazású állások elnyerésére megindult példátlan küzdelemre és érdeklődésre jellemző, hogy az utolsó napon már reggel nyolc órakor sorba álltak a pályázók, kezükben a kérvényekkel a központi iktató hivatal folyosóján. Egyedül a szombaton délelőtti „finisre" több mint hatszáz kérvény futott be. Délután két órakor háromezerkétszáz kérvényt számláltak össze, de érkeztek pályázatok a főpolgármesteri hivatalhoz is, úgyhogy ez a szám még növekedni fog. Az elnöki osztály már hétfőn reggel hozzáfogott az óriási anyag feldolgozásához. *Farkas* Ákos dr. ügyosztályvezető főjegyző utasítására a tisztviselők megfeszített erővel dolgoznak, hogy a *kérvények felülbírálása a legrövidebb időn belül befejeződjön*, mert a főváros vezetősége azt szeretné, ha még a nyári szünet előtt sor kerülhetne a gyakornoki kinevezésekre is. Erre a hétre várják azoknak az állásoknak a betöltését is, amelyek a főpolgármester, illetve a polgármester *kinevezési jogkörébe* tartoznak. Közel kétszáz állásról van szó. Úgy értesülünk, hogy a kinevezés a legközelebbi napokban, de július 1-e előtt okvetlen megtörténik.

Pakots József temetése. A mélyen átérzett őszinte részvét és fájdalmas meghatottság kísérte utolsó útjára *Pakots* József országgyülési képviselőt, a főváros törvényhatóságának kimagasló értékű tagját, az író és ujságíró társadalom egyik vezérét. A temetési szertartást *Griger* Miklós országgyülési képviselő, esperes-plébános végezte és a ravatalnál *Rassay* Károly, *Móricz* Zsigmond *Boros* László dr., *Balassa* József, *Havas* István, *Földes* Imre, *Kakulyay* Károly, *Szőllössy* István, *Lendvay* Andor, *Szánthó* György, *Fodor* Oszkár és *Paczauer* Rezső mondottak búcsúbeszédeket. A tragikus körülmények között elhunyt képviselő által életrehívott *Irók Gazdasági Egyesülete* külön gyászülést tartott, amelyen fájdalmas elérzékenyüléssel emlékeztek meg az egyesület alapitójáról és elnökéről. A Beszkárt igazgatósági ülésén *Bárczy* István elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Pakots* Józsefről, a Beszkárt elhunyt igazgatósági tagjának a vasutvállalat vezetése körül kifejtett közérdekü tevékenységéről és értékes munkásságával szerzett érdemeiről. A temetésen az igazgatóság tagjai testületileg résztvettek, a tisztikart és személyzetet pedig küldöttség képviselte. Az elhunyt családjához és fiához: *Pakots* György ujságírókollégánkhoz a társadalom minden rétegéből tömegével érkeztek a táviratok és levelek, amelyeknek írói mély részvétüket fejezték ki a váratlan halláeset alkalmából.

A pincérek javaslata a borravaló megszüntetéséről. A *Fővárosi Hirlap* számolt be elsőnek a polgármester nagyjelentőségü kezdeményezéséről, a borravaló-rendszer megszüntetéséről. Az akció első közlésünk óta széles arányokat öltött és szombaton már megérkezett a városházára a szakmai érdekeltségek közül a *pincérek* válasza. A kávéházi és éttermi alkalmazottak összes szervezetei: a Move nemzeti munkásosztálya, a Magyar Pincérek Országos Szövetsége, a Magyarországi Szállodai, Étermi és Kávéházi Alkalmazottak Országos Egyesülete, a Szállodai, Étermi, Kávéházi Alkalmazottak szakmai tanácsa egyöntetüen a borravaló eltörlése mellett foglaltak állást és elhatározásukat küldöttség adta át memorandum formájában a polgármesternek. Az alkalmazottak érdekképviseletei hálás köszönetet mondtak a polgármesternek és ugyanakkor kifejtették, hogy nemcsak szakmai érdek, hanem fővárosi és országos érdek a borravalórendszer kiküszöbölése. — Legszivesebben vennénk, — mondják az érdekeltek — ha a fizetést illetően a közönséggel szemben semmiféle nexusban nem volnánk és ezért választásunk a fixfizetésre esik, amint más iparágakban is van. Amennyiben a munkaadók és az illetékesek ezt ezidőszerint keresztülvihetőnek nem találnák, *ajánljuk a csehszlovákiai bérrendszert.* Ennek lényege az, hogy az alkalmazottak méltányos munkabért és a forgalomból százalékos részesedést kapnak. A részesedés a hetibérnek kiegészítő része. Egészséges és a gyakorlatban könnyen átvihető a német és az osztrák rendszer is.

Huszár Aladár dr. főpolgármester csütörtökön helyszini szemlét tart az óbudai téglagyárakban

Ellenőrzik a téglagyárak üzemi munkarendjét

Évek óta áll a hare Óbuda lakossága és az ottani téglagyárak között. Hogy ez a küzdelem mennyire reménytelen volt mostanáig, az legjobban kiderült abból, hogy *a vállalatok még a hatóságokkal is eredményesen szembeszálltak.* Fittyet hánytak az előírásoknak, a hatósági rendelkezéseknek, utakat elbányásztak szabálytalanul és a népes, fejlődő vidék életét tették bizonytalanná, mert az alábányászott hegyoldalak beomlással fenyegetnek. Óbuda polgársága *Andréka* Károly vezetésével igen népes küldöttségben járt a főpolgármesterválasztást követő napokban dr. *Huszár* Aladárnál, aki akkor határozottan megígérte, hogy amint hivatalos elfoglaltsága engedi, *maga veszi a kezébe az óbudai téglagyárak ellen irányuló panaszok kivizsgálását* és bizottság élén helyszíni szemlét tart a hírhedt telepeken.

A főpolgármester csütörtökön száll ki Óbudára és a főváros szakértői kíséretében, saját személyével is meggyőződik a környező lakosság elkeseredésének és panaszainak alaposságáról.

A téglagyárak megrendszabályozásával egyidejüen a közmunkatanács is foglalkozik. A *Nagybátony-Ujlaki téglagyár* már megkapta a közmunkatanács határozatát, hogy *további üzemprogramját a legrövidebb idő alatt mutassa be.* A közmunkatanács a további bányászási terv ismerete után dönt abban a tekintetben, hogy egyáltalában megengedi-e az üzem folytatását. Illetékes helyről származó értesülésünk szerint a hatóságoknak az az elgondolása, hogy

az óbudai téglagyárakat a legszükebb keretek közé szorítják

és csak ott engedik meg a bányászást, ahol a tereprendezési szempontok ezt megengedhetővé teszik.

Budó Jusztin jubileuma. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* főtitkára, *Budó* Jusztin dr. székesfővárosi levéltáros most töltötte be közszolgálatának 25-ik, főtitkári működésének pedig 10 éves jubileumát. A népszerű főtitkár-levéltáros hivatali jubileuma alkalmából a levéltár személyzete házi ünnepséget rendezett és *Gárdonyi* Albert dr. főlevéltárnok méltató beszéd kíséretében adta át *Budó* Jusztinnak a hivatal ajándékát, egy küzdő gladiátort ábrázoló bronzszobrot. A jubieum másik része a FANSz Mária-utcai kaszinóhelyiségében zajlott le, társasvacsora keretében. A törvényhatósági bizottság számos reprezentánsa és a főváros tisztviselőtársadalmának színe-java összegyült *Budó* Jusztin üdvözlésére. *Liber* Endre alpolgármester, a FANSz elnöke üdvözölte itt a jubilánst és átnyujtotta *Gömbös* Gyula miniszterelnök megbízásából a TESz érdemkeresztjét. A FANSz tagjai márványtalapzatra erősített bronzplakettet ajándékoztak főtitkáruknak. A plakett *Budó* Jusztint ábrázolja és *Berán* Lajos szobrászművész jól sikerült alkotása. A KANSz nevében *Javornitzky* Jenő dr. miniszteri főtanácsos, vezértitkár mondott üdvözlő beszédet és átnyujtotta a KANSz ezüst érdemplakettjét. Felköszöntőt mondtak még *Szokola* Leó árvaszéki ülnök és *Spannberger* Alajos előljáró tanácsnok. *Budó* Jusztin meghatottan köszönte meg az ünneplést és válaszában hangoztatta, hogy a jövőben is teljes erejével igyekszik hivatását a legjobban betölteni és tisztviselőtársai érdekeit elősegiteni.

Ha betegség gyötri, arra legyen gondja, „Igmándival" emésztését mindig rendben tartsa!

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara dicséri a bécsi Idegenforgalmi Irodát. A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara most megtartott bécsi kongresszusa alkalmából levelet intézett *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokhoz és elismerését fejezte ki a főváros bécsi idegenforgalmi irodájának, amely felkészültségének teljes latbavetésével működött közre abban a törekvésben, hogy a kongresszuson résztvett külföldiek minél nagyobb számban keressék fel a magyar fővárost. „Nagyrészt a bécsi idegenforgalmi kirendeltség fáradozásának köszönhető, — hangzik a kamara levele — hogy eddigi adataink szerint hatvannál több kongresszusi tag érkezett Budapestre és így a kongresszusi tagok jelentős része látogatta meg a magyar fővárost. Ez igen nagy szám, mert *mindössze kétszáz olyan nemzetközi kamarai tag maradt vissza, aki a kongresszus befejezése után nem utazott rögtön vissza a hazájába.* Hogy ez az eredmény elérhető volt, ahhoz igen nagy mértékben hozzájárult a bécsi magyar idegenforgalmi propaganda, ami különösen *Lux* Vilmosnak, a bécsi iroda igazgatójának és munkatársának érdeme." A nemzetközi Kereskedelmi Kamarának magyarországi elnöksége végül köszönetét és legteljesebb elismerését fejezi ki a főváros Bécsben produkált kitünő propaganda munkájáért.

Mezőgazdasági-, kézimunka- és rajzkiállítás. A III. ker., Kiskorona-utcai községi polgári fiuiskolában (III., Kiskorona-utca 10.) *Tellér* Gyula igazgató rendezése mellett június hó 20-tól 24-ig mezőgazdasági-, kézimunka- és rajzkiállítást tartanak. Az ünnepélyes megnyitás június 20-án délelőtt 12 órakor lesz. A kiállítás anyaga magában foglalja a mezőgazdasági oktatás téli tananyagának tanmenet szerint való feldolgozását.

Az Egységes Községi Párt nagygyülése Római-fürdőn. A III. kerületi Egységes Községi Polgári Párt szervezete és az Óbudai Egyesült Polgári Társaskör tagjai kedden este társasvacsorát rendeznek a Római-fürdőn levő Magasházy-féle sporttelep nagytermében. A vacsorán *Martin* Gyula, a társaskör ügyvezető elnöke üdvözölte *Kozma* Jenő pártelnököt, akit a megjelentek lelkes ünneplésben részesítettek. *Orova* Zsigmond törvényhatósági bizottsági tag felsorolta a Római Part érdekeltségének kívánságait és ezek között, mint legfontosabbat, a közlekedési probléma megoldását. Vitéz *Árvátfaly Nagy* István törvényhatósági bizottsági tag *Kozma* Jenőt köszöntötte és hangoztatta, hogy az a politika, amelyet ő a párt elé tüzött, nemcsak a nemzeti és polgári egységet szolgálja, hanem elvesztett határaink visszaszerzését is. *Kézdi-Kovács* László festőművész a Római-fürdő lakóinak kívánságait tolmácsolta, majd *Petracsek* Lajos országgyülési képviselő a Római Part új szabályozási terveit ismertette. *Studinka* Béla törvényhatósági bizottsági tag után *Takách* Gyuláné a tanárok és tanítók, *Braun* Jenő az iparosok és kereskedők, *Magasházy* Mihály pedig a sportteleptulajdonosok nevében szólalt fel és arra kérte *Kozma* Jenőt, hogy pártjával együtt legyen a mai súlyos nehéz viszonyok között a polgárság védelmezője. Lelkes éljenzés között szólalt fel ezután *Kozma* Jenő, aki megköszönte az ünneplést és igéretet tett, hogy a jogos panaszok orvoslása iránt minden tőle telhetőt elkövet. Ezután kitért az általános politikai helyzetre és hangoztatta, hogy a Budapest problémái egészen egyéniek és ezért bizonyos különbség van a vidéki és a fővárosi pártélet között is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a főváros polgársága szivvel-lélekkel ne vegye ki a részét a nemzeti egységet szolgáló országos politika kialakításában. Hangoztatta, hogy a főváros talán az egyetlen deficitmentes metropolis Európában, ami nagyrészt a párt érdeme. Ezt a munkát akarja tovább folytatni legteljesebb összhangban a kormánnyal, annak elnökével *Gömbös* Gyulával és a polgárság nagy tömegeivel, amelyet a hüség szálai kötnek hozzá.

Pártgyülés külső Kőbányán. A fővárosi Nemzeti Egység Pártjának külső kőbányai szervezete e hó 16-án tartotta zászlóbontó gyülését a Maglódi-úti Kátai-féle vendéglőben. *Kákosy* Ödön üdvözölte a nagy számban megjelenteket, köztük *Dongó* Orbán kerületi pártelnököt. Hangsúlyozta hogy a fővárosi Egységes Polgári Párt *Gömbös* Gyula miniszterelnököt tekinti a magyar nemzet hivatott vezérének és hogy a párt is teljes egészében magáévá tette az ő célkitűzéseit. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kőbányai pártszervezetnek annak a régi pártnak keretébe kell illeszkednie, amelynek *Kozma* Jenő és *Payr* Hugó a vezérei. Továbbiakban rámutatott az ország minden részében már megindult nagyarányú szervező munkára, melynek célja egy táborba tömöríteni a haza minden polgárát, hogy az összefogás erejével lerakni tudjuk a boldogabb magyar jövő fundamentumát.

Leukoplast
magyar gyártmány

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT.
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Eibel Gyula
SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME
UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készít, szállit, szerel mindennemü kézi és erőmü szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A székesfőváros kegyurasága alá tartozó templomokban levő **orgonák és harmoniumok** f. évi **jókarbantartási munkáinak** vállalatba adása, Angster József és fiai (IV., Semmelweisz-u. 10.) 490.— P. Riegel Ottó (X., Szigligeti-utca 29.) 2730.— P. Gerstenengst József (VI., Aradi-u. 66.) 300.— P. — VIII., Csobánc-u. 5. sz. óvoda és gyermekotthon építésénél **vasgerenda szállítása**, Vasgerendákat árusító r.-t. (VI., Podmaniczky-u. 29.) 9940.— P. — X., Népligeti iskola sporttelep **vízvezeték és csatornázási munka**, Izsák Árpád (IX., Soroksári-u. 2/4.) 12.796.10 P. — Árpádházi Boldog Margit-templom főoltár **kőfaragó munka**, Seenger Béla (II., Kisrókus-u. 21.) 15.655.— P. — Ugyanott szószék **kőfaragó munkál**, Král Gyula (III., Lajos-u. 77/79.) 5670.— P. — Szent Rókus-kórház Prefektura épület központi **melegvízfűtési munka**, Komor László (VIII., Nap.u- 10.) 4801.12 P. — I., Szent Imre herceg-u. 29/31. Erzsébet leányárvaház külső-belső **tatarozási munka**, Vaits Sándor (I., Albert-u. 92.) 2899.— P. — VIII., Csobánc-u. kisdedóvó **föld, kőműves, elhelyező munka**, Csengery, Pallay és Nagy (IV., Királyi Pál-u. 7.) 38.865.20 P. — Szent István-kórház **burkoló munka**, Sós Lajos (IX., Erkel-u. 17/a.) 2222.40 P. — VI., Állat- és növénykertben majomház **lakatos munka**, „Unitás lakatosipari műszaki és vasárúkereskedés", Harmati Emilné (VII., Aréna-ut 52.) 2632.50 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A külső Bécsi úti elemi iskola föld-, kőművesmunkáira pályáztak: Mészáros Imre 20.923, Koncz Lajos 21.196, Barcay Lajos 21.465, Katona Imre 21.859, Szlávik Ede 22.513, Wagner Lajos 23.660, Bier és Wersetz 23.972, Energia Építő Rt. 23.995, Gabos Oszkár 24.016, Kárász Géza 24.456, Méder Ferenc 24.718, Balogh Gyula 24.624, Nemec és Held 25.694, Hoffer Gyula 24.729, Milter és Váczy 26.484, Nagy István 27.675, Kovács József 28.137, Könyves Kálmán 28.631, Karb János 30.444, Businszky Lajos 30.729 pengővel.

A Budafoki-úti áramfejlesztőtelepen végzendő különböző munkákra pályáztak:

kövezőmunkára: Kis Jenő 41.783, Székely Kálmán 43.875, Barta Károly 44.153, Urbach és Tafler 44.998, Szendrő Zsigmond 45.034, König, Román és Stein 45.034, Péry Dezső 46.285, Szász Albert 46.572, Hollos Ferenc 48.206, Eisler és Simpn 48.562, Gravieser Albin 48.640, Klein István 49.616, Lengyel István 50.059, Ámon Antal 51.564, Hirsch Mihály 53.886, Schäfer Károly 54.175 pengővel;

aszfaltjárda burkolat: Helvey Tivadar 5160, Magyar Asphalt 5256, König, Román és Stein 5353, Posnanszky és Strelitz 5353, Szász Albert 5589, Szendrő Zsigmond 5704, Hirsch Mihály 5999, The Neuchatel Asphalt Rt. 6013, Korek E. 6037, Lengyel István 6055, Barta és Bleyer 6471, Murt 6705, Meisterics és Górsz 6919 pengővel;

esővízcsatorna munkára: Ugró és Fia 5161, Kolbányi és Pákozdy 6219, Szász Albert 6483, Tóth Imre 6813, Kis Jenő 7175, König, Román és Stein 7252, Gyöngyössy Jenő 7291, Bárta és Bleyer 7306, Janisch János és Fia 7380, Böhm József 8248, Szendrő Zsigmond 9316, Ámon Antal és Fia 12.314 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kígyó-utca 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet

300 drb különféle méretű keményfa
350 „ „ „ III. osztályú
400 „ „ „ IV. „
450 „ „ „ V. „
500 „ „ „ VI. „
500 „ „ „ VII. „ **fenyőfakoporsóra,**

50 drb I. o. magasállású, babérlevél dísszel és 6 fogantyúval ellátott, úgynevezett V. 36.,
20 drb oroszlánfejes, íves, úgynevezett O. B. 60 különféle méretű **érckoporsóra**, valamint
30 drb hozzávaló fejüveges **ércbetétre,**
400 „ V. o. kivert organtin, egyszerű nyomással,
400 „ IV. o. sima lustrin arany vagy ezüst nyomott,
350 „ III. o. kétfodros lustrin arany- vagy ezüstnyomással,
200 drb II. o. kétfodros, tulomme, selyem hímzett,
150 „ I. o. kétfodros Christalyn selyem brocat **szemfedelekre** különféle méretben.

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók műszaki leírása, a szemfedelek méretei és minőségbeli leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kígyó-utca 5.) kaphatók s a bánatpénz is az általános ajánlati feltételektől eltérően ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat külön-külön a fakoporsókra, az érckoporsókra és a szemfedelekre **f. évi június hó 30-án d. e. háromnegyed 11 óráig** intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott d. e. 11 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1933. évi június hó 12-én.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Épületüvegezés
Tükörlámpák. Fényszóróttükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton. 5 évi jótállással.
Telefon: 32-1-08 **LIGETI LÁSZLÓ** Budapest, VIII., József-u. 23.

Mozaik és Cementlapokat à la mettlachi és fayence lapot szállit és burkolást vállal ANDREA CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vízműépítési vállalat
Akna-kútépítések
Alapozások
Búvározási munkák
TELEFON: Forrás foglalások
93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

ECKMAYER ISTVÁN
LAKATOSÁRU, VASSZERKEZET, NAPELLENZŐ ÉS REDŐNYGYÁR
BUDAPEST, VI., VÖRÖSMARTY-UTCA 47
(ANDRÁSSY-ÚT MELLETT) TELEFON: 22-0-54

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban **Pregitzer Ferenc** cementáru gyárában ⟵
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. június 28 26. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Péter és Pál

Péter és Pál, a nyári bőség szentjei ezidén különösen áldásthozóan köszöntenek ránk. Gazdag aratásra készül a megnyomorított magyar föld, az Isten áldása bőségesen hullott reánk. Most azután következnek a sokkal nagyobb gondok, mert az Úristen irgalmába vetett bizalom eddig csak reménységgel töltött el bennünket. Ami aztán most következik, az nagy, szinte leküzdhetetlen emberi munka. A tevékenység ebben az irányban már meg is kezdődött, a kormány és minden illetékes faktor megtették eddig is kötelességüket, hogy amit Isten adott, azt értékesíteni is tudjuk. Erre pedig minden reménységünk meg van és gondos előkészítéssel majd valahogyan csak túladhatunk azokon az értékeken, amelyekkel a Jóisten megáldott

Nem állhatunk meg azonban annál az egy pontnál, hogy a Gondviselés gazdag terméssel áldott meg bennünket. Nem elég egyedül az Isten áldását elfogadni, hanem gondoskodnunk kell arról is, hogy az emberi munka más területein is érvényesülni tudjunk. Az ipart és kereskedelmet sem szabad háttérbe szorítani és ha az ország földje megtermi a magáét, akkor a városok, legfőként a főváros iparosságának és kereskedővilágának is munkához, keresethez, jobb gazdasági viszonyokhoz kell jutniok.

Ennek azután megint ezer útja van, amelyen valamennyien egyszerre kell megindulni, hogy a mai keserves viszonyok között valahogy talpra tudjanak állni az elesett termelési ágak is. Gazdag termés mellett, a mezőgazdasági termékek gondos és sikeres értékesítése után fel kell virágoznia Budapest iparának és kereskedelmének is. Mindazoknak, akiknek kötelességük ezt az ipart és kereskedelmet gondozniok, védelmezniök, táplálniok, már most sürgősen csatasorba kell állniok. Ragadjanak meg minden alkalmat arra, hogy az ipar és kereskedelem számára minél több munkát lehessen biztosítani, a közmunkák számára tervekkel és fedezettel kell rendelkezni, a magángazdaságot pedig vállalkozási kedvre kell gerjeszteni.

Mindennek meg vannak a maguk szokott útjai és módjai. A közélet harcosai, de az arra illetékes sajtó is ott lesz minden pillanatban, amikor hangosan kell követelni, hogy gondoskodjanak az iparnak és kereskedelemnek munkával való ellátásáról. Addig is azonban, amíg erre sor kerülhet, minden erőnkkel meg kell építenünk a magyar ipar ama védő falait, amelyekkel sokkal, de sokkal erősebb iparú országok is bőven ellátják ma magukat. Épüljenek föl a védőfalak, amelyek kirekesztik ebből az országból mindazt az idegen ipari terméket, amelyet idehaza is elő tudunk állítani. Ez nem a nemzetközi szolidaritás megtagadása, ez ma nemzeti kötelessége minden országnak, különösen az olyan szegény országnak, mint mi vagyunk.

A példák özönével tudnánk elárasztani az illetékeseket, akikre az a feladat vár, hogy ezt a védőfalat megépítsék. Hogy csak egy-két kezünk ügyébe eső apróságot említsünk, rámutatunk a *Fővárosi Hirlap* mai számára, amely bőven illusztrálja az autótaxi vállalat „öncélú" működését. Ebben a számban mutatunk rá arra, hogy *az autótaxi-vállalat harmincöt Steyr-kocsit és számos Graeff & Stift-féle osztrák gyártmányú autókart állított forgalomba.* A magyar ipar legjáratlanabb ismerői is meg tudják állapítani, hogy mindezt a magyar ipar nagyszerűen elő tudta volna állítani. Az iparvédelemnek itt azután az ilyen esetekben minden eszközzel érvényesülnie kell.

Vagy itt van a *Fővárosi Hirlap* másik harca az áruházak kis egzisztenciákat romboló munkája ellen. Vajjon ezek az áruházak száz százalékig védik és táplálják a magyar ipart? Hiszen csak most olvastuk, hogy egyes ilyen áruházakban margarinos süteményeket árulnak. Árulják Magyarország fővárosában, amikor a gazdák állandóan fölös vajtermelésről siránkoznak. Talán bizony a magyar margaringyártás érdekei követelik a magyar vaj mellőzését? Hát érdekünk nekünk, hogy margaringyárak működjenek, amelyek a nyersanyagot külföldről hozzák és amelyek alig néhány munkáskezet foglalkoztatnak?

A magyar iparvédelmet ilyen módszerekkel nem lehet megvalósítani. Hanem csak úgy, hogy tűzzel-vassal védelmére kelünk a magyar föld minden termékének és a magyar kéz minden munkájának. A gondviselés megtette a maga kötelességét, most jöjjön el a magyar iparvédelem Péter és Pálja is.

Döntő tanácskozások folynak a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezkedéséről

A Községi Polgári Párt álláspontja a „működésben levő szervezetekről" — A MOVE vigadói gyülésén nagyfontosságú nyilatkozatokat várnak Gömbös Gyula miniszterelnöktől

A várospolitikai életben feszült várakozással tekintenek a *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti zászlóbontása elé, amely az előjelek szerint rövidesen megtörténik. A *Nemzeti Egység Pártja* az ország összes városaiban és több mint háromezer községben megalakította helyi szervezetét, amelyek máris mindenütt megkezdették munkájukat, a párt propaganda és szervezési főcsoportja legutóbb tartott ülésén *Sztranyavszky* Sándor pártelnök bejelentette, hogy

megindul a székesfővárosban is a szervezetek kiépítése és felállítása,

amelyekbe természetszerűleg *be fogják vonni az itt lévő szervezeteket is, ha azok csatlakozni kívánnak és a nemzeti munkatervben lefektetett célkitűzések szolgálatára rendelkezésre bocsájtják erőiket.*

A főcsoport üléséről kiadott hivatalos kommüniké bizonyos tekintetben meglepetést keltett. A közlemény egyik passzusa ugyanis a következőket tartalmazza: *„Egyes téves híresztelésekkel és beállításokkal szemben megállapította a bizottság, hogy a Nemzeti Egység Pártjának ezidőszerint még nincs a székesfőváros területén működésben lévő szervezete."*

Az Egységes Községi Polgári Pártban a homályos fogalmazásból kétirányú következtetést vontak le:

— A szóbanforgó közleményt — mondották — úgy is lehet magyarázni, hogy *a Nemzeti Egység Pártjának azért nincsenek Budapest területén működésben lévő szervezetei, mert az Egységes Községi Polgári Párt eddig még nyilvánvalóan nem deklarálta saját magát az országos párt budapesti szervezetének.* Ennek oka abban keresendő, hogy az országos párt budapesti zászlóbontása még nem zajlott le, tehát

nem volt alkalom arra, hogy a kormánypárt és a miniszterelnök felszólítsa a Községi Polgári Pártot a nemzeti egységnek a fővárosban való megteremtésére.

Ha a hivatalos közlemény szerkesztői ezt így képzelik, ebben igazuk van és *csak idő kérdése, hogy a Községi Polgári Párt a nevében is kifejezésre juttassa az országos párthoz való tartozását.*

— Lehet azonban a közleménynek más értelmet is adni. Ha a közlemény arra céloz, — amit nincs okunk feltételezni, — hogy az *Egységes Községi Polgári Párt egyáltalában nem tekinthető az országos párt működésben lévő helyi szervezetének,* úgy

ez szöges ellentétben áll Gömbös Gyula miniszterelnöknek azzal a nyilatkozatával, amely szerint a Nemzeti Egység Pártja Budapesten a Kozma Jenő vezetése alatt álló községi párttal kívánja a budapesti szervezkedést megindítani és lefolytatni.

Informátorunk elmondotta még azt is, hogy a szóban forgó ülésen *Petracsek* Lajos és *Payr* Hugó országgyűlési képviselők távollétében vették tudomásul ezt a bejelentést, holott nem kétséges, hogy *a két képviselő világos magyarázatot kért volna a határozat félremagyarázhatatlan értelmezéséről.*

— Ha az utóbb említett magyarázat állja meg a helyét, úgy arra nem mondhatunk mást, — fejezte be informátorunk, — mint hogy *az nem fedi Gömbös Gyula miniszterelnök álláspontját.*

A fővárosi pártpolitikai szervezkedés egyébként igen érdekesen alakul. Ma, szerdán este, a fővárosi Vigadó nagytermében ülést tart *a MOVE hadviselt közszolgálati alkalmazottainak bajtársi szövetsége,* amely alakulatnak természetszerűleg kizárólag budapesti tisztviselők a tagjai. Az ülésen bizonyára politikai megnyilatkozások is elhangzanak és ezeknek sorában

Gömbös Gyula miniszterelnök, Sztranyavszky Sándor pártelnök, Marton Béla országos főtitkár és Tabódy Tibor országgyülési képviselő is felszólalnak,

akik kétségtelenül utalnak a budapesti szervezkedés fontosságára és *kifejtik álláspontjukat a községpolitikában követendő irányelvekről.* Az ülésen való részvételre már eddig is többszázan jelentkeztek és bizonyos, hogy a függő községpolitikai szervezkedési kérdések sok tekintetben tisztázásra kerülnek.

Ezen a héten egyébként is eldőlnek mindazok a kérdések, amelyek annyi szóbeszédre adnak alkalmat várospolitikai körökben. *Gömbös Gyula miniszterelnök és a Nemzeti Egység Pártjának vezérkara döntő értekezletet tart,* amelyen az országos szervezkedés eredményeinek feltárása után megállapítják a budapesti zászlóbontás időpontját is.

Amíg az egységes pártban a belső taktikai kérdések megvitatása folyik, addig az ellenzéki oldalon álló „megfigyelők"

minden alkalmat felhasználnak arra, hogy nyilvános ülésen elhangzott beszédeket elferdítve és meghamisítva adjanak vissza.

Az elmult héten egy budai társasvacsorán *Kozma* Jenő beszédet mondott, amely után tendenciózusan olyan kijelentéseket imputáltak neki, amelyek ellenzékiségről és pártütésekről tesznek célzásokat. Ezzel az általszó hangulatkeltéssel szemben *ismételten leszögezzük Kozma Jenő álláspontját:* a nemzeti egység gondolata teljesen kizárja a torzsalkodást és ha sor kerül a budapesti zászlóbontásra, az nem képzelhető el másként, minthogy a *már meglévő szervezeteken át építsék fel a további szervezkedést.* Senkisem gondol arra, hogy azt a tiz éves munkát, amelyet az Egységes Községi Polgári Párt kifejtett a fővárosban és a városházán, kikapcsolja a szervezkedés tényezői közül, mert *ezzel megsemmisülne az a fundamentum, amely nélkül a nemzeti egység gondolatának megvalósítása a fővárosban el sem képzelhető.* Hiába végzik tehát munkájukat a konkolyhintők, mert

a polgári egység pártja nem kerülhet szembe ütközésbe a nemzeti egység gondolatával,

amelynek tiz év óta reprezentánsa Budapesten. A helyes városházi politikának csak egy útmutatója lehet: *a polgári egység szervezetein és komoly munkásságán keresztül megszervezni és egy táborba tömöríteni egész Budapestet.*

Ez év végéig megszüntetik az összes szerződéses alkalmazásokat

427 „álláshalmozóknak" megkegyelmeznek, mert a létminimumot is csak alig tudják megkeresni

A törvényhatósági tanács legközelebbi ülése kimondja a végső szót az úgynevezett *álláshalmozók* dolgában. A polgármester az álláshalmozások felülvizsgálására kiküldött bizottság jelentése alapján megállapítja előterjesztésében, hogy *mindössze 651 olyan tisztviselő volt a fővárosnál, akik valamilyen címen többszörös javadalmazásban részesültek.* Ezek közül azonban időközben *a polgármester a maga hatáskörében 224-et vagy elbocsátott, vagy pedig a kettős alkalmazást már megszüntette,* úgyhogy mindössze 427 olyan alkalmazott maradt a listán, akiknek a sorsa eldöntésre vár.

Az álláshalmozás kérdéséről

Liber Endre alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az álláshalmozások megszüntetésének ügye a legközelebbi tanácsülés napirendjére kerül. A bizottság *Bódy* Tivadar elnöklésével alapos és lelkiismeretes munkát végzett és a főváros alkalmazottait személyenkint vette sorra, úgy bírálta el beosztásukat, javadalmazásukat. Először 913 „álláshalmozóról" volt szó, később alaposabb vizsgálat után 651-re csökkent ez a szám, az időközi elbocsátások után pedig *mindössze 427 alkalmazott maradt a listán.*

— A polgármester a bizottság előterjesztései révén tehát

a többszörös alkalmaztatásoknak több mint 50 százalékát megszüntette.

A vizsgálóbizottság megállapította, hogy a főváros alkalmazottainak mindössze csak 1.6 százaléka olyan, aki többszörös jövedelmet élvez és „álláshalmozónak" tekinthető. *A fővárosnak 26.238 alkalmazottja van és ebből 427-et találtunk olyat, akik a nyugdíjuk mellett más javadalmazást is kapnak.* Ilyenformán tárgyilagosan meg lehet állapítani, hogy a fővárosnál tulajdonképpen

kirívó esetekről nincs szó

abban az értelemben, ahogy az a köztudatba átment.

— Nem szabad elfelejteni, hogy ezeknek a többszörös javadalmazásoknak a keletkezésénél túlnyomórészben *a mindenképpen méltánylandó szociális szempont játszott szerepet.* Igen sokan a létszámcsökkentések alkalmával *önhibájukon kívül* vesztették el állásukat és kerültek vissza később szerényebb pozícióba. A létszámcsökkentésről szóló törvény újabb alkalmazásokra módot is adott, sőt a törvény szerint a *B. listásokat előnyben kellett részesíteni más pályázókkal szemben.* A főváros tehát a törvény rendelkezéseinek tett eleget akkor, amikor ezeket újból alkalmazta.

— Több esetben előfordult az is, hogy

a polgármester a tisztújítások során önhibáján kívül meg nem választott tisztviselőt szerény javadalmazású állással kárpótolja a mellőzésért.

Más esetekben a háborúban hősi halált halt alkalmazottak és hadirokkantak családjain kívánt a főváros úgy segíteni, hogy *az özvegyet alkalmazáshoz juttatta* és lehetővé tette, hogy a csekély özvegyi nyugdíj mellett valamilyen más alkalmazás után is kapjon fizetést, hogy gyermekeit eltarthassa és felnevelhesse. A bizottság éppen ezért azt javasolja, hogy a listán szereplő

427 alkalmazott a jövőben is megmaradhasson a kettős alkalmazásban,

mert egyetlen egy sincs olyan, akit a szó szoros értelmében álláshalmozonak lehet nevezni.

— A szerződéses alkalmazások tekintetében a bizottságnak a polgármesterrel egyértelmüen az az álláspontja, hogy *az összes szerződéses alkalmazásokat 1933. végével meg kell szüntetni.* Ahova hivatali érdekek indokolják, ott a szerződéses alkalmazások helyett

megfelelő végleges állásokat kell szervezni,

ahol pedig erre szükség nincs, a szerződéseket többé megújítani nem szabad. A szerződéses alkalmazottak elbocsátása nemcsak a közigazgatási, hanem az üzemi alkalmazottakra is egyaránt vonatkozik. A közigazgatási szolgálatban alig néhány szerződéses alkalmazott van. Ezeknek a fizetése sem számottevő, úgyhogy etekintetben a kérdés súlypontja az üzemeken van.

Az üzemek felügyeleti hatóságának vezetői: Lukács Ödön és Jakabbffy Károly miniszteri tanácsosok

Befejezték a főváros üzemi jelentésének felülvizsgálatát — Nem változtatták meg a főváros tervezett intézkedéseit

A belügyminisztériumban *Tatits* Árkád államtitkár elnöklésével *szombaton* délben befejezték a fővárosi üzemi jelentés tárgyalását. Mint a *Fővárosi Hirlap* már megírta, ezeken a tanácskozásokon a kormány részéről még *Janda* Károly h. államtitkár, *Lukács* Ödön pénzügyminiszteri tanácsos és *Markoth* Jenő kereskedelmi miniszteri tanácsos vettek részt, a magánipari érdekeltséget pedig *Éber* Antal országgyűlési képviselő, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke képviselte. A székesfőváros részéről mindvégig *Borvendég* Ferenc alpolgármester vezette a tárgyalásokat. A tanácskozások során a főváros üzemvizsgálóbizottságának jelentésével szemben *komoly kifogások nem merültek fel* és a kialakult hangulatból következtetni lehet, hogy a kormány tudomásul veszi a főváros határozatát az egyes üzemek fenntartására, megszüntetésére, illetve összevonására vonatkozólag. Az üzemi kérdésben szerdán összefoglaló értekezletet tartanak, azután nyomban megszerkesztik az országgyűlés elé kerülő jelentést.

Az üzemi kérdéssel kapcsolatban a közeli hetekben egyébként igen nagyjelentőségű intézkedések várhatók.

Beavatott forrásból származó értesülés szerint az üzemek új *felügyeleti hatóságát,* amelyről előző számunkban már megemlékeztünk, a legközelebbi hetekben a kormány kinevezi. A felügyeleti hatóság szervezésének előkészületei már befejezéshez közelednek és kidolgozták munkakörét is.

A főváros részéről bizonyos aggodalommal néznek az új hatóság megalakulása elé, mert olyan értesülések szivárogtak ki, hogy

nemesak költségvetési, üzemirányitási és pénzügyi vonatkozásban adnak döntő szerepet a felügyeleti hatóságnak, hanem a legkisebb alkalmazási és előléptetési kérdésben ki kell kérni a jóváhagyást,

ami egyértelmű azzal, hogy az üzemek irányítása tekintetében nagyrészt *megszünik a főváros önkormányzati joga.*

A felügyeleti hatóság két osztályra oszlik, az egyiknek, *Lukács* Ödön pénzügyminiszteri tanácsos lesz a főnöke, aki a közeljövőben az aktív szolgálatból nyugalomba vonul, a hatósági érdekeltséggel működő magánüzemeknek pedig *Jakabbffy* Károly, miniszteri tanácsos, a pénzügyminisztérium számvevőségi csoportjának vezetője lesz a vezetője.

Áhítattal gondolnak Budára a világ mohamedánjai

Okos előrelátással hatalmas idegenforgalmat várhatunk a Keletről — Beszélgetés a magyar mohamedánok budai főmuftijával

Nemrégiben zajlott le a mohamedán világ tavaszi nagy ünnepe: a *Bayram-hét,* amelyet méltó módon ültek meg a Budapesten élő mohamedán egyház tagjai. *Gül Baba* türbéjénél megtartották a hagyományos bárány áldozati szertartást és a próféta zöld lobogójával díszített helyiségben rendezték meg a budapesti autonóm magyar mohamedán felekezet tagjai ünnepi lakomájukat.

Itt volt alkalma a *Fővárosi Hirlap* munkatársának beszélgetni

Husszein Hilmi Durics effendivel,

a Gül Babáról elnevezett autonóm mohamedán magyar hitközség lelkészével, vagy ahogyan széltében ismerik az ősziilő hajú, markánsarcú mohamedán papot, a „budai főmuftivel", aki már meglehetősen jól beszél magyarul. A beszélgetés rögtön a bennünket leginkább érdeklő témára terelődött: *várhat-e Budapest nagyobb idegenforgalmat a Keletről?*

— Azok a hírlapi cikkek, — hangzott a válasz — amelyek Budapest keleti idegenforgalmának egy csapásra való megnövekedését vagy mohamedán fejedelmek tömeges budapesti látogatását jósolják, hogy úgy mondjam, *kissé az illúzió határán járnak.* Az is tévedés, hogy például a kasmiri maharadzsa, vagy bárki más, *valamilyen összegeket küldött volna eddig a budai mecset felépítésére.* A helyzet egészen más. Az említett hírek megalapozottságát nem tudom ellenőrizni, csak az bizonyos, hogy hozzám és az egyházközséghez, tudomásom szerint ilyen, vagy ehhez hasonló értesítések eddig nem érkeztek.

— Ami a budai mecset építését illeti, őszintén szólva, erről a kérdésről nem szívesen nyilatkozom, legfeljebb csak annyit mondhatok, hogy az ügy

komoly stádiumba jutott a jeruzsálemi pánizlamita világkongresszus állandó végrehajtó bizottságában.

Ez a bizottság tudvalevően ma a világ 350 millió mohamedánjának egyetlen összefogó szerve. Az is igaz, hogy az izlám világ nagy érdeklődést mutat az ügy iránt. Az izlám különbséget tesz zarándoklat és kegyes utazás között. Az előbbi szigorú vallásos kötelesség, az utóbbi pedig jócselekedet. Tény, hogy a Budán eltemetett Gül Baba nevű szentéletű *bektási dervis* emlékét az egész izlám tiszteli. Az ősi „Budun" az izlám valiástörténetnek

Európában az egyetlen szent helye és csak rajtunk múlik, hogy ügyesen kihasználjuk ezt a hallatlan előnyt a keleti idegenforgalom fellendítésére.

Az izlám így is viszonozni akarja a magyar nemzet nagylelkűségét, amit velünk szemben mutatott, akiket fiaivá fogadott.

A beszélgetés során a budai mohamedán pap elmondta, hogy az elmult nyáron Budapesten járt *Chekib Arszlán emir,* milyen számottevő propagandát fejtett ki a magyar ügy mellett.

— Őfensége — mondotta — kétszer járt a mult esztendőben Budapesten az én meghívásomra. Ő ma az izlám egyik legnagyobb szellemi vezére. Bár utazásának nem volt semmilyen hivatalos jellege, meglátogatta *József Ferenc* királyi herceget, *Apponyi* Albert grófot, sok magasállású közéleti férfiút, köztük *Liber* Endre alpolgármestert.

— Az emír által megindított propaganda — mondhatom — olyan szétágazó, ahová a hivatalos propaganda soha sem juthatott még el.

Ma már tudnak, írnak és beszélnek a mohamedán világban mindenütt Magyarországról,

Budunról, Gül Babáról, Egyiptomban, Szíriában, Hedsasban, Indiában, Jávában, Albániában, Boszniában, Tuniszban, Algirban, Marokkóban egyaránt és az ottani mohamedán lapokban hasábos cikkek jelentek meg a magyar mohamedánok mozgalmáról is.

*

Ez a beszélgetés aktualitásában sokat nyert avval a mozgalommal kapcsolatban, amely a magyar fővárosban élő, két pártra szakadt mohamedánokat egyesíteni törekszik. Mint ismeretes, a budapesti mohamedánok két hitközséghez tartoznak. Egyiknek a papja *Husszein Hilmi Durics,* a másiké *Abdul Latif.* A pesti mohamedánok tömörülésének útját dr. *Zaki Aly* kairói sebész-főorvos egyengeti, aki néhány nap óta itt tartózkodik. Azért jött ide, hogy a magyarországi két mohamedán hitközséget közös plattform alapján egyesítse.

Az európai mohamedánok az idén ősszel Genfben kongresszust tartanak, amelynek előkészítő bizottsága augusztusban Budapesten fog ülésezni.

Zaki Aly, aki elnöke a Bécsben székelő középeurópai izlám kultúrszövetségnek, azt reméli, hogy *a magyar muzulmánok már egy hitközségben tömörülve fognak a genfi kongresszuson megjelenni.*

A tűzveszély

elhárítható helyiségeiben, ha a menyezetet és falait Eternit-nagylemezekkel burkolja. — Az Eternit-asbestből és cementből készül, tehát nem ég. Nagyon tetszetős és gazdaságos. — Kérjen díjmentes mintát és árajánlatot.

Eternit Művek
Budapest, VI. Andrássy-ut 33

PESTI KIRAKAT

Weekend a városházán

Bizonyára mindenki ismeri azt az érzést, amely meglepi az embert, amikor a vakáció kezdődik. Nincs az a szorgalmas, lelkes, odaadó beamterember, de még aki a maga gazdája is, aki a szabadság, a nyaralás, a külföldi utazás előtt két-három nappal ki ne zökkenne a megszokott munka-iramából. Hát így van ez kérem kicsinyben a szombat déllel is. És így volt, amikor a weekendet még ki sem találták. Sőt majdnem azt mondanám, hogy épen ezért találták ki a weekendet. Szombaton délben megkezdődött a rakosgatás, a fiókrendezés, búcsúzkodás, kézmosás, meg miegymás. Hogy most ez jóval tizenkettő előtt kezdődik meg? Nem igen hinnénk. De ha mégis, akkor sem olyan veszedelmes, mert azért szombat délelőtt mégis csak végeznek valamit a hivatalnok urak és rakosgatás a weekend-rendszer mellett kétségkívül gyorsabb tempójú lett.

Egyszóval a legjobban agságoskodókat is megnyugtathatjuk, hogy a főváros nem fizet rá a székesfővárosi weekendre. Farkas Ákos főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője jogosan elkönyvelheti a maga javára, hogy örömöt szerzett a tisztviselőknek anélkül, hogy ez a fővárosnak egyetlen fillérjébe kerülne. Sőt kétségtelen, hogy akik szombat déli tizenkét órakor vidáman, fütyürészve hagyják el a városház ódon falait, hétfőn reggel frissen, kipihenten, új erővel foglalják el újra az íróasztalukat.

A legnagyobb elismeréssel kell szólanunk különben arról a páratlan szociális érzékről is, amelyet mindenkor őszintén csodáltunk Sipőcz Jenő polgármesternél. Csak az tud ennek a nagyszerű embernek a lelki világáról igaz képet alkotni magának, aki látta őt mosolyogva, vidáman — mintha az egész tisztviselői kar öröme sugárzott volna belőle — szombaton negyedegykor a városházáról elmenni. A weekend az weekend! Weekend az altiszt és a polgármester számára egyaránt.

A polgármester azért mégis az utolsó volt, aki szombaton délben, az első weekend első órájában, kivonult a városházáról. Azaz még nehány ujságíró lézengett a folyosón. Sajnos, a sajtó weekendjét még nem találták ki. Sőt a weekendezők akarják a legterjedelmesebb, a legérdekesebb ujságot olvasni.

Sipőcz Jenő polgármester mosolyogva köszöntött rá az ujságírókra:

— Mi az, az urak még mindig itt vannak? Mi van a weekenddel?

Az ujságírók nevetve kérdezték meg:

— Hát a weekend ránk is vonatkozik?

— De mennyire! Az urak ellen is fegyelmit indittatok, ha szombaton tizenkettő után valakit még itt látok.

Ebből a tréfából látható legjobban, hogy a polgármester milyen komolyan veszi a weekendet, amelynek szociális rendeltetését mélyen átérzi.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Szabad orvosválasztás!
Betegség ellen
biztosítson az
ANGLO-DANUBIAN LLOYD
Általános Biztosító Részvénytársaságnál
Budapest, V., Hold-utca 21.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

A titkos választáson megnyilatkozott fővárosi polgárság helyesli és támogatja a Községi Polgári Párt célkitűzéseit

A Vásárpénztár likvidálása a plénum előtt — Esedékes a tabáni tervpályázat kiírása — A kinevezéseknél a rangsor és a rátermettség az irányadó — A bánhidai centráléval csak új áramszerződést köt a főváros?

Várospolitikai vonatkozásokban egyelőre szélcsend mutatkozik. A *Nemzeti Egység Pártja* még nem döntött a budapesti zászlóbontás terminusáról, azonban nem kétséges, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök hívó szava a közel jövőben Budapesten is felhangzik. A zászlóbontás előkészítését célozza az *Egységes Községi Polgári Párt* megélénkült kapcsolata a választó polgársággal és az egymást követő hetekben sűrün jelennek meg a budapesti képviselők kerületeikben, hogy ott beszámoljanak a polgárság érdekében történt munkásságukról. *A beszámoló gyülések további sorozatáról* folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a Fővárosi Hirlap munkatársának :

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* képviselő tagjai és bizottsági tagjai sorra járják kerületeiket és meggyőződnek a lakosság hangulatáról, valamint kívánságairól. A kötelességteljesítés diktálja, hogy *ezt a kontaktust állandóan fenntartsuk* és az az ünneplés, amelyben a képviselőknek részük van, mindennél jobban mutatja, hogy

a titkos választáson megnyilatkozott polgárság helyesli a párt célkitűzéseit.

Meggyőződésem, hogy az az egység, amelyre 8 évvel ezelőtt már törekedtünk és amelyért rendületlenül küzdtünk, *Gömbös Gyula miniszterelnök támogatásával bővülni fog.* Képviselőtársaimmal együtt rendületlenül állunk a porondon, a fővárosi polgárság védelmében. A beszámolókon szerzett tapasztalataink meggyőznek mindenkit arról, hogy

szervezeteink vezetését meg kell hagyni azokban az erős kezekben, amelyek bizonyságot szolgáltattak arról, hogy tudnak alkotni

és eredményeket elérni a polgárság jogos követeléseinek biztosítására.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy miként áll *a bánhidai centrale és a főváros közötti kapcsolatok ügye,* amelyeknek véglegesítése érdekében az elmult napokban számos tanácskozás volt *Kozma* Jenő részvételével.

— A *bánhidai centralé* ügye — mondotta — hamarosan a plénum elé kerül és *az illetékesek már készítik a megfelelő előterjesztéseket.* Tudomásom szerint

július elején a megállapodás tervezete a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elé kerül.

Befejezett tényekről ma még nem lehet beszélni és a különböző elgondolásokból egy olyan megoldás is származhat, amely

a főváros és a centrálé között hosszúlejáratú és kedvező áramvásárlási szerződésben

jut kifejezésre.

Néhány nap mulva érdekes ügy foglalkoztatja a törvényhatósági tanácsot és a közgyülést: *a Vásárpénztár liquidálása,* amelynek az előkészítésére a pénzügyi osztály a szükséges intézkedéseket már megtette. Felvetettük azt a kérdést, hogy ezzel az intézkedéssel milyen sorsra jut ez az intézmény?

— A liquidálás munkáját a *Községi Takarékpénztár* végzi, — hangzott a válasz — és ennek a keretében sor kerül olyan teendőkre, amelyekhez

a törvényhatóság illetékes szerveinek a felhatalmazása is szükséges.

Az újjászervezés, valamint az intézménynek további működési körét *a Községi Takarékpénztár* fogja megszabni olyan mértékben, ahogy *azt a húskereskedelemmel kapcsolatos igények kívánják.*

A liquidálásról még előzetes tanácskozások fognak történni a közgyűlési pártokkal

és akkor a megnyugtató intézkedések pontot tesznek ennek a sokat hányatott intézménynek a sorsára.

A tabáni tervpályázat kiírását nagy érdeklődéssel várják, nemcsak várospolitikai körökben, hanem a technikusok táborában is. Annyi vita és összecsapás után jogos reményeket tekintenek a Tabán újjáépítése elé, amelyet a közmunkás hosszú sorozatára nyújt lehetőséget.

— *Július 1-re várjuk a Tabán tervpályázatának kiírását,* — mondotta erről *Kozma* Jenő — és hiszem, hogy a belföldi építészek és mérnökök legtehetségesebbjei

jelentkeznek ennek az érdekes problémának a megoldására.

Szeptember közepétől október végéig bőségesen van idő a tervek feldolgozására és minősítésére, úgy, hogy a munkálatoknak novemberben való megindítása elé *akadályok nem gördülnek.*

Végül *a tisztviselői kinevezések* iránt érdeklődtünk:

— Néhány nap mulva a főpolgármester és a polgármester aláírja a több mint 200 tisztviselő kinevezését és ebben a vonatkozásban rendkívül örvendetesnek tartom, hogy

az előléptetéseknél kizárólag a rangsor és a rátermettség fog érvényesülni.

Egyébként az őszi hónapokban bekövetkező nyugdíjazások *számos új előléptetésre nyújtanak alkalmat,* azoknak a tisztviselőknek a számára, akik szolgálati idejüknél és tudásuknál fogva megérdemlik a magasabb rangot.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy a nyári szünet július közepén kezdődik, azonban az *Egységes Községi Polgári Párt központja és kerületi szervezetei változatlanul szolgálatban maradnak, a polgárság érdekében netán szükségessé váló fellépésekre.*

HUNNIA roletta-üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hátemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemelet építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

Alapítva: 1892
Első Magyar Mádomborító és Papírdíszműgyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállítunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

Új helyzetet teremtenek a gázművek-nél a dunántúli földgázkutatások

A kormány az angol társaságot szerződésileg kötelezte, hogy a gázmennyiséget gázvezetéken budapestre tartozik szállítani és megállapított áron a gázműveknek rendelkezésére bocsátani

Az ásványolajnak és a földgáznak üzletszerűen kitermelhető mennyiségekben való feltárásához fűződő nagy közgazdasági érdekek indították a képviselőházat arra, hogy *egyhangulag hozzájáruljon az European Gas & Electric Company londoni és newyorki céggel kötendő szerződéshez*, amelynek nyomán megkezdődik a Dunántúl geológiai feltárása. A társaság kötelezettséget vállalt arra, hogy

önálló magyar részvénytársaságot alapít,

nemcsak a kutatásra, hanem a gázzal kapcsolatos üzemek létesítésére és ez a magyar részvénytársaság 15 évig messzemenő adó- és illetékkedvezményekben részesül.

A főváros szempontjából elsőrendű jelentősége van ennek a szerződésnek, mert sikeres kutatások esetén *teljesen új alapra helyeződik a főváros gázellátása*. A *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában ismertette a gázművek igazgatóságának nyilatkozatát, amely szerint a Gázgyár teljesen kész tervekkel rendelkezik arra az eshetőségre, ha

berendezéseit a földgáz átvételére és továbbítására kell átalakítani.

A dunántúli földgáznak természetesen *Budapest lenne a legnagyobb fogyasztója* és ezzel magyarázható, hogy a pénzügyminisztérium különböző kikötéseket iktatott a szerződésbe az új magyar részvénytársaság és a főváros közötti kapcsolatok megteremtésére.

Az opció tartama alatt a társaság köteles Magyarország azon területén, amelyen az esetleg talált földgáz értékesíthető, eladási lehetőségekről alapos vizsgálatot és tanulmányt végezni és

különösen Budapest székesfővárossal gázeladásra vonatkozólag tárgyalásokat folytatni oly értelemben, hogy a gázt a vezetékek építésére és üzembentartására alapítandó alvállalat által építendő gázvezetéken fogja Budapestre szállítani.

Az angol-amerikai vállalat 12 hónapos opcióhosszabbítást kap abban az esetben, ha a székesfőváros számára való gázeladás tárgyalásai az első opció lejártáig *sikeres befejezést nem nyernek*. A szerződés 12-ik pontja kimondja, hogy abban az esetben, ha elegendő gázmennyiséget találtak, az új társaságnak a rendelkezésre álló gázmennyiségek megállapításától számított egy hónapon belül a pénzügyminiszterhez be kell jelentenie, hogy hajlandó lépéseket tenni a gázvezeték megépítésére azzal a feltétellel, hogy *a Budapest székesfővárossal folytatott tárgyalások sikerrel járnak*. Ha Budapest székesfővárossal a tárgyalások *egy éven* belül nem vezetnének eredményre, úgy a társaság erről is köteles jelentést adni a pénzügyminiszteriumnak, amely

közbelép a tárgyalások kedvező befejezése érdekében.

Abban az esetben, ha a pénzügyminiszter e célt szolgáló javaslatát a székesfőváros el nem fogadja, úgy a részvénytársaság a gáz fölött szabadon rendelkezik.

Amint látható, a székesfőváros szempontjából elsőrendű jelentőséget tulajdonítanak a dunántúli földgázkutatásnak és illetékes helyeken azt a célt tartják szem előtt, hogy *a hazai termelésű gáz felhasználásával kedvezőbbé tegyük külkereskedelmi mérlegünket és olcsóbbá a gáz egységárait*. A koncessziót tulajdonképpen az *Angol-Persian Co. Ltd.* alvállalat kapja, amelynek Londonban és Newyorkban vannak központi irodái, míg Bécsben kirendeltség működik, amelynek megbízottja *Taussig* mérnök, a szövetségi vasutak volt vezérigazgatója, aki a magyarországi megállapodásokat és tárgyalásokat lebonyolította. Az European Gasnak (röviden *Eurogas*-nak hívják) még nincs magyarországi megbízottja és

a cégbejegyzés csak a szerződés ratifikálása után fog megtörténni.

A kutatásokat még a nyáron megkezdik, azokon a nyomokon, amelyeket a Földtani Intézet geológusai már régebben kijelöltek.

A Segítőalap intéző bizottsága

a legnagyobb nyugtalansággal tekint a várható fejlemények elé és az aggodalmaikat a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Mindenképen indokolatlan és érthetetlen, hogy a kenesei üdülőtelepet olyan községhez kívánják csatolni, amelyik kultúrájában, tökéletességében és szépségében *lényegesen mögötte marad a fővárosi intézménynek*. Ha a törvényt végrehajtják ebben a formában, úgy ez azt jelenti, hogy

a Balatonkenesén megforduló tisztviselő társadalomnak évente 10.000 pengő kurtaxát kell lerénia fejlesztési és szépítési célokra.

A balatonkenesei üdülőtelep nem számítható a fejlődésre még rászoruló parti községek és telepek sorába, mert a fővárosi intézmény valósággal *külön életet él a maga 66 holdas hatalmas területén*. Utjai kifogástalanok, parkirozása rendben van és világítását, valamint vízszolgáltatását is saját erejéből látja el.

— Nincs értelme tehát annak, hogy az amúgy is nehéz sorban lévő tisztviselőtársadalom

külön adót fizessen Balatonkenesén

csak azért, mert ott néhány napig testi és lelki felfrissülést szerez. Ezt az intézményt 4½ milliós áldozattal építette a fővárosi tisztviselők tömege, ameyre büszke lehet elsősorban a Balatonvidék, mert *kultúrát juttatott ennek az elhanyagolt vidéknek*. Minden erőnkkel azon leszünk, hogy a balatonkenesei különadót mellőztessük és megértessük a kormányhatósági szervekkel, hogy a *fővárosi üdülőtelepet ne csatolják hozzá nála alacsonyabb fejlettséggel rendelkező községekhez*.

Értesülésünk szerint a törvény módot ad arra, hogy a kurtaxa fizetése alól *egyes területekkel kivételt tegyenek*. Remélhetőleg mértékadó helyen méltányolják a főváros indokait és nem járulnak hozzá az üdülőtelep vendégeinek indokolatlan megterheléséhez.

Megbénítva, de mégis eredményesen folyik Budapest idegenforgalmi propagandája

Az utóbbi években 270.000 pengőt vontak el az idegenforgalmi kiadásokból

Néhány nappal ezelőtt küldötte szét *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok a nyugateurópai országok metropolisaiba a budapesti Szent István hét propaganda füzeteinek *százezres példányait* és az eddig már megnyilvánult érdeklődés azt mutatja, hogy

az idegenforgalom a nagy magyar nemzeti ünnepen túlszárnyalja az eddigi méreteket.

Másik nagy sikere a főváros idegenforgalmi tevékenységének az a közel 1000 jelentkező autós túrista, akik a külföldi Touring Clubok tagjai. Emlékezetes, hogy a főváros néhány hónappal ezelőtt az autósok védőszentjének: *Szent Kristófnak a képével emlékplaketteket készittetett*, amelyeket felajánlanak minden olyan autótulajdonosnak és úrvezetőnek, aki Budapesten megfordul. Közismert tulajdonsága az autósoknak a plakettgyüjtési szenvedély és mert a budapesti Szent-Kristóf plakett úgy összetételében, mint művészi kivitelében becses zsákmány minden autó túristának:

megmagyarázható a külföldi Tournig Clubbok mozgalma,

amelyek mostanában fokozott figyelmet szentelnek a magyar főváros meglátogatásának.

Az idegenforgalom fellendülésének ebben a korszakában különösen fájdalmas, hogy a kényszerű takarékosság és bizonyos tekintetben a bürokratikus rövidlátás *éppen az idegenforgalmi propaganda területén arat keserű diadalt*. A főváros propaganda kiadásaiból az utóbbi néhány év alatt 270.000 pengőt vontak el, holott éppen a mai külpolitikai és gazdasági konstelláció fordítja a figyelmet Budapest és Magyarország irányába. A mai időkben minden eddigit felülmúló erővel kellene dolgozni az idegenek meghódításán,

azonban a rendelkezésre bocsájtott anyagi eszközök olyan szükösek, hogy a biztos eredményt ígérő felvilágosító munkát csak erőtlenül lehet folytatni.

Nem lehet tagadni, hogy az IBUSZ és egynéhány fürdővállalat elenyészően gyenge propagandáján kivül *Budapest székesfőváros az egyetlen, amely Magyarországnak is hatásos propagandát fejt ki* és igy sajnálatosnak kell minősiteni azt a tendenciát, amelyik éppen idegenforgalmi téren akasztja meg a lendületes fejlődést.

A bécsi idegenforgalmi iroda az elmúlt napokban küldötte meg jelentését a május hónapban kifejtett eredményekről. Az ott felsorakoztatott számok

a Bécsből Budapestre utazottak számának meglepő emelkedését tárják elő

és bizonyos, hogy a Szent István-heti ünnepségekre megindított reklámozás az olasz, osztrák, holland vendégek légióit fogja Budapestre összegyüjteni.

Kurtaxát akarnak fizettetni a főváros balatonkenesei üdülőtelepén

Évi tízezer pengőt ró a tisztviselőtársadalomra az új fürdőtörvény — Erélyes akció a végrehajtási utasítás rendelkezésének mellőzésére

A belügyminisztérium közegészségügyi főosztályán most dolgoznak az új fürdőtörvény végrehajtási utasításán, amely természetesen közelről érinti a főváros fürdőit és üdülő intézményeit. A fővárosi fürdőknek *gyógyhely* jelleget biztosít az új fürdőtörvény és ezzel megadja a méltó elismertetést a külföld és a belföld előtt a nagyszerű hatású budapesti forrásoknak. Más vonatkozásban is kapcsolatba jut a főváros a fürdőtörvény végrehajtási utasításával, amelyiknek vonatkozó szakasza kimondja, hogy *minden üdülőhely köteles úgynevezett kurtaxát szedni és ezt az összeget a fürdőtelep többvilágításának, úthálózatának és szépítésének céljaira fordítani*. Ebbe a kategóriába tartozik a *balatonkenesei üdülőtelep* is, amelyet a törvény intencióinak megfelelően a balatonparti *Akarattya*, vagy *Balatonkenese* községhez csatolnak és kötelezik a törvény rendelkezéseinek végrehajtására.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Haltenberger Samu taximágnás többet keres egy nap alatt, mint a vállalatánál alkalmazott soffőr az egész éven keresztül

A szürketaxinál uralkodó tűrhetetlen állapotokat szóváteszik a parlamentben és a törvényhatósági tanácsban

A budapesti autótaxi-közlekedés tarthatatlan állapotairól és különösen a viteldíjak drágaságáról a *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent közlemények máris éreztetik döntő hatásukat: az elmult napokban *a kéktaxisok népes küldöttsége kereste fel Sipőcz Jenő polgármestert, aki előtt felsorakoztatták legfontosabb sérelmeiket.* A küldöttség kívánságai kivétel nélkül olyan adatokat tartalmaztak, amelyek magyarázzák, hogy az egyéni fuvarozók pusztulásának milyen tényezők az előidézői, elsősorban *az a kíméletlen harcmodor, amelyet a hatalmas szürketaxi-vállalat folytat ellenük.* Követelték a *közös állomáshelyek* sürgős rendszeresítését és a viteldíjaknak *20 filléres alapdíj és további 20 filléres többletdíj* formájában való megállapítását, mert csak így lehet remélni, hogy a nagyközönség ismét igénybeveszi a budapesti autótaxikat. A polgármester a legnagyobb megértéssel hallgatta az okfejtéseket és kilátásba helyezte, hogy az ügy tüzetes megvizsgálása után megfelelő javaslatot terjeszt a közlekedési bizottság és a törvényhatósági tanács elé.

Az osztrák ipar szerelmesei

Nagy feltünést keltett az a leleplezésünk, amelyben megírtuk, hogy a szürketaxi-vállalat

az autocarokat kizárólag a Gräf és Stift osztrák gyártól vásárolta

és ezzel a ténykedéssel súlyos érvágást ejtett a küzködő magyar gépiparon. A heti és havonkénti bérletre használt taxinélküli járműveit a vállalat ugyancsak külföldön:

az osztrák Steyr gyárnál szerezte be,

holott köztudomású, hogy Magyarországon az *Általános Gépgyár, a Ganz-gyár, a Győri Waggongyár* és a *Weisz Manfréd-gyár* elsőrendű autókat állit elő. Felmerült a kérdés, hogy

milyen okok késztették a szürketaxi-vállalatot arra, hogy a magyar közönség zsebéből

kiszedett pengőket százezres tételekben a külföldnek ajándékozza,

amikor az összes tényezők az ország belső erőforrásainak maradéktalan kihasználását tartják a gazdasági talpraállás egyetlen orvosszerének.

A titok nagyon könnyen megfejthető, ha kissé visszanézünk a multba. *Káldi* Jenő, a szürketaxi-vállalat társtulajdonosa régebben a *Steyr-művek budapesti vezérügynöke volt. A vér nem válik vízzé és az ügynöki képesség sem párolog el.*

Káldi Jenő annyi sikeres akcióját után a különben óvatos Haltenberger Samut is rávette a Steyr-kocsik vásárlására

és így történt, hogy a szürketaxi-üzemnek *35 Steyr-kocsija szaladgál jelenleg a fővárosban.*

Soffőrök — éhbéren

Nem érdektelen kissé belenézni a szürketaxi-vállalat szociális vonalvezetésébe, amelyet élénken visszatükröztet az emberi munkának a díjazása. A vállalatnak közel 2000 soffőrje van, akiknek a fizetését *két kategóriában* állapitották meg. A soffőrök egyik csoportja napi 5 P fix javadalmazást kap, amelyből azonban adó- és betegsegélyezési járulék címén 50 fillért levonnak. Az alkalmazottak másik kategóriája nem élvez napidíjat, hanem a bruttó bevétel 15%-át kapja megélhetésének fedezésére. Ezen túlmenőleg napi 2 pengő borravalót vesznek alapul az adózás céljaira és így elmondható, hogy

a soffőrök nem nagyon áldják Haltenberger Samu vezérigazgató úr fennkölt szociális érzékét.

Hozzátartozik az igazsághoz, hogy a fix-fizetéses soffőröknek elenyészően csekély a száma és ebbe a kategóriába kizárólag azok tartoznak, akik már a vállalat megalakulásakor ott voltak. *A soffőrök kétharmad tömege kizárólag a jutalékra és a borravalóra van utalva és számukra a vállalatnál való munka nem jelent többet, mint napi 3—4 pengő szerény keresetet.* Ha mindehhez hozzáképzeljük azt a beosztást is, hogy a szolgálat egyfolytában 12 óráig tart, akkor elképzelhetjük, hogy

a felelősségteljes mesterséget üző soffőrök csak a legnagyobb kinlódások és nélkülözések mellett tudják eltartani magukat és családjaikat.

Kiegészíti ezt a sovány javadalmazást *egy sapka és egy bluz,* amelyet minden tavaszal kiosztanak a soffőrök között azzal, hogy kötelesek ezeket a cikkeket ősszel hibátlanul visszaszolgáltatni. Felmondási idejük a soffőröknek 7 napra terjed: *amelyik soffőr nem váltja valóra Haltenberger Samu vezérigazgató üzleti elgondolásait az általa vezetett járművön, az rövidesen más állás után nézhet.*

A soffőrök bizonytalan és szűkös helyzetével szemben meg kell vizsgálni az autótaxi jövedelmezőségét. Átlagosan 35 pengő napi fuvardíjat szednek össze a soffőrök, amelyből az üzemköltség 12 pengő.

Egy-egy taxi tiszta jövedelme tehát naponként átlagosan 23 pengő

és ha figyelembe vesszük, hogy a vállalatnak több mint 1000 kocsija szaladgál a fővárosban, akkor *fogalmat alkothatunk magunknak arról a gigantikus jövedelemről, amelyet Haltenbergerék minden különös megerőltetés nélkül zsebrevágnak.* A magas viteldíjak következtében visszaesett némileg a taxik igénybevétele, azonban még így is olyan horibilis bevételek jutnak naponként a Kerepesi-úti pénztárába, amelyek rohamosan szaporítják a tulajdonosok sokmilliós vagyonát.

Haltenberger Samu és társának milliói val szemben a soffőröknek és alkalmazottaknak csak száraz kenyérre jut. Ez az egyenlőtlenség és a méltányosságnak ily kisfokú érvényesítése mindennél jobban igazolja annak a kívánságnak a jogosságát, hogy *a taxi-tarifákat sürgősen le kell szállitani a mai viszonyoknak megfelelő méretekre.*

Értesülésünk szerint *a taxifronton uralkodó tarthatatlan állapotokat legközelebb az egyik ismertnevű várospolitikus-képviselő szóváteszi úgy a törvényhatósági tanácsban, mint a képviselőházban is.*

Jó reggeli után - Jól kezded a napot

Ezt elérheted valódi Franck kávépótlékkal izesitett **Kathreiner Kneipp** malátakávéval.

Hatóságilag eltiltják a kártékony és veszedelmes cianozást

A Fertőtlenítő Intézet ártalmatlan rovarirtó szerrel kísérletezik Elriasztják az idegeneket a poloskairtó-vállalatok plakátjai

Az utóbbi időben egyre sűrűbben fordulnak elő kisebb-nagyobb balesetek, amelyet a ciángázzal való rovarírtás idéz elő. Nemrégiben egy budapesti vendéglőben halálos áldozata is volt egy ilyen féregirtásnak. Mint ismeretes, a vendéglő mosdóhelyiségébe a világitóudvaron át beszivárgott az egyik harmadikemeleti lakásból a veszedelmes gáz, amely aztán a gyanutlanúl belépő vendég halálát okozta. Ezek a balesetek arra késztették a főváros vezetőségét, hogy

újból foglalkozzék a cianos rovarírtás szigorú megrendszabályozásával.

A kereskedelmi minisztériumban a mult évben szabályrendelet-tervezetet készitettek, amit hozzászólás végett megküldtek a főváros vezetőségének is. A polgármester, a tisztifőorvos, a közgazdasági ügyosztály, az érdekeltségek és a szakemberek meghallgatása után terjedelmes javaslat kiséretében küldte vissza a tervezetet a minisztériumba, de a felterjesztésre válasz még nem érkezett. A hatóságok legjobban szeretnék, ha a ciánnal való rovarirtást teljesen mellőzni lehetne, addig is azonban az a törekvés, hogy a jövőben szigorú óvszabályok betartása mellett és csak a legnagyobb körültekintéssel engedélyeznek ilyen munkálatokat.

A készülő intézkedésekről

illetékes helyen

ezeket mondották munkatársunknak:

— A kereskedelmi minisztériumban már egy évvel ezelőtt kidolgozták az új rovarirtási szabályrendeletet, amelyre a főváros megtette a maga észrevételeit. A szabályrendelet a minisztériumban most van előkészités alatt. Legutóbb a mult héten volt értekezlet és ott igéretet kaptunk, hogy most már

rövid időn belül kiadják az új szabályzatot,

amely ezt a kérdést remélhetőleg kielégitő módon fogja rendezni. Amennyiben a kormányrendelet késne, úgy a polgármester újra meg fogja sürgetni.

— A fővárosnak az a felfogása, hogy gázzal való rovarirtás nagy óvatosságot igényel. Figyelemreméltó rendelkezések történtek e tekintetben Németországban, Norvégiában és Angliában, ahol

egyes lakásokat nem szabad ciánozni, hanem csak az egész házat egyszerre.

Nálunk sajnos ebben a tekintetben nincsen ilyen megszorítás, csak az van előirva, hogy a szomszédokat figyelmezteni kell.

— A ciángáz mellőzése és a gázzal való rovarirtás új rendszere szerint való megoldása érdekében egyébként

érdekes kísérleteket folytatnak a székesfőváros fertőtlenitő intézetében.

Ezeket a kisérleteket egy új gázzal végzik, amely az emberre nem ártalmas, viszont a rovarokat elpusztitja.

— Ez az új vegyianyag az úgynevezett „*T-gáz*", amely ethilen-oxid vegyület. Ennek az eljárásnak egyik legnagyobb hátránya, hogy az újfajta gáz külföldi gyártmány és beszerzése elég költséges.

Poloska a plakátokon

Érdekes felemliteni, hogy *Gerlóczy* Zsigmond professzor az *Országos Közegészségügyi Egyesület* közgyülésén az elnöki előterjesztések során kifogásolta a lakástisztitó vállalatok poloskairtó-reklámját, amely szerinte ártalmára van idegenforgalmunknak.

— Székesfővárosunknak most kialakulóban levő idegenforgalma érdekében — mondotta — szükségesnek tartanék olyan prevenciót, amely megakadályozná azt, hogy

a ciánozó vállalatok a legélénkebb forgalmi helyeken ne ragaszthassák tele a falakat, s a nyilvános közlekedést szolgáló kocsikat hangzatos poloskairtási reklámjaikkal.

A hirdetés magyar nyelvű ugyan, hiszen Budapesten akarják ölni a poloskákat, de a ciánozás szót, avagy *a szuronyos rendőröktől láncraverve dutyiba kisért poloska elmés rajzát, meg egyéb poloskaképet az idegen nyelvű, sőt analfabéta is megérti.* Alig hiszem, hogy az idegen nagy bizalommal menjen a főváros szállodáiba, vagy a panziókba a rengeteg poloskaplakát látásán és bizonyára gyanakvással fekszik le a bármilyen tisztának látszó ágyba is. Tudomásom szerint a főváros szállodái ragyogóan tiszták és ezért idegenforgalmi szempontból a ciánozási reklámok korlátozását tartom szükségesnek.

Ezt az okos tanácsot jó volna megfontolni és a hatóságoknak gondoskodnia kellene róla, hogy az ilyen plakátokkal el ne riasszuk az idegeneket.

SERVITIA szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Hazafiak legyetek „NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása okleveles épitészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Gazdasági Értesítő

Élelmiszer kihágás miatt eljárást indított több áruház ellen a negyedik kerületi előljáróság

Miből készül a kolbász, a teavaj, a tészta és a bors az áruházak élelmiszer osztályain

Nagy megkönnyebbülést váltott ki az áruházi verseny nyomasztó súlya alatt vergődő kiskereskedők táborában a *Fővárosi Hirlap*-nak az a jelentése, hogy *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelmi miniszter kilátásba helyezte az áruházi probléma gyors megoldását. A *Magyar Divatcsarnok*, a *Corvin Áruház*, a *Pók Áruház* és társaik, valamint *a sörgyárak élelmiszervállalatai* és a *Stauffer-féle sajtgyár detailhálózata* ilyen körülmények között nemsokára abba a helyzetbe kerül, hogy

beszünteti a legális kiskereskedelemnek támasztott kegyetlen versenyt.

Az áruházak elleni küzdelem gyakorlati lefolytatását az összes kereskedelmi érdektestületek közbenjöttével a *Baross Szövetség* szorgalmazza a legnagyobb erélyel. A *Baross Szövetség* nemrégiben vizsgálatot kért az áruházakban eladásra került tömegeikkek minőségének megállapítása céljából. A miniszter átiratilag megkereste *Kállay* Miklós földmívelésügyi minisztert, aki viszont a *Budapest Székesfőváros Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézetét* utasította megfelelő eljárásra.

Ez a vizsgálat megdöbbentő adatokat tár elő.

Több áruháznál a vegyileg megvizsgált élelmiszerek kifogás alá estek és így számos esetben kihágási eljárás követte a hivatalos vizsgálatot. Így például megesett, hogy az árusított *kolbászról* megállapították, hogy az *harmadrendű* minőség, amelynek készítéséhez eladatlanul visszamaradt hentesárukat használtak. Az elsőrendű *teavaj* címén kínált minőséget csak *másodrendű főzővajként* lett volna szabad forgalomba hozni, a vajas-süteményből pedig a *margarin* jelenlétét nem lehetett letagadni. A *tojásos tésztában* jóval kevesebb volt a tojás, mint amennyi elő volt írva, az *őrlött bors* pedig élvezhetetlen idegen alkatrészeket tartalmazott.

A hetekig tartó vizsgálat tapasztalatait a főváros vegyészeti intézet terjedelmes jelentésben dolgozta fel és azt a napokban a polgármester útján megküldötte a földmívelésügyi és a kereskedelmi minisztereknek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyre

fordult felvilágosításért, ahol a *Székesfővárosi Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézet vizsgálatairól* a következőket mondották:

— A vizsgálat során a földmívelésügyi miniszter rendelete szerint az összes nagyáruházak élelmiszerosztályait ellenőriztük és valóban számos árut kifogásoltunk és ennek folytán több kihágási eljárás is megindult. Az árusított élelmiszerek minőségénél is jobban kifogásolható azonban az egyes cikkek csomagolásának, illetve csamogkba való kimérésének az a módja, amely

a közönség széles rétegeit megtéveszti.

— Az áruházak legnagyobb része ugyanis a normális mértékegységektől teljesen eltérő és szokatlan súlyegységeket alkalmaz és aszerint hirdeti az árut, ami igen sok embert tévedésbe ejt. Az üvegekre ragasztott címkékre azt írják, *körülbelül* 1 liter, vagy *körülbelül* 7 deci, de ez a „körülbelül" meghatározás igen tág fogalom. A főváros felterjesztésében elsősorban azt javasolja, hogy

az áruházakat tiltsák el ezeknek a megtévesztő súlyegységeknek a használatától

és a nálunk szokásos mértékegységek szerint tehát 1 kg-os, fél kg-os, negyedkliogrammos, vagy nyolcadkilogrammos csomagolásban árusítsák cikkeiket és az árakat ezeknek a pontos súlyoknak megfelelően szabják meg.

A IV. kerületi előljáróság mint elsőfokú rendőri büntető bíróság különben a közeli napokban tárgyalja az egyes áruházak ellen indított kihágási ügyeket

és bizonyos, hogy *az ítélet illusztrálni fogja az áruházi élelmiszercikkeknek a detail-kereskedelemben forgalomba hozott minőségektől eltérő, lényegesen alacsonyabbrendű értékét.*

Margarin, mint főtápszer az áruházakban

Az élelmiszervizsgáló intézet adataiból pikáns kis mellékhajtásként tűnik elő az az *előszeretet*, amelyet az áruházak a margarin iránt éreznek. A margarin néhány fillérrel olcsóbb, mint a vaj és az a körülmény, hogy az áruházak a margarin-gyárak legnagyobb fogyasztói sorába léptek, rétereli a kérdést arra, hogy

miért van szükség Magyarországon egyáltalában ennek az ételzsíradéknak az előállítására.

Tudvalevő, hogy a margaringyártáshoz a nyersanyagot *külföldről kell importálni*, ami jelentős tétellel nehezedik a külkereskedelmi mérlegünk passzív oldalára. Magyarországon fölösleges a margarin, mert annál százszázalékosan több tápértéket mondhat magáénak a vaj, amely a mai viszonyok között hallatlanul olcsó és mint a tejgazdaságok elsőrendű terméke, a belső fogyasztást szolgálja. A kiviteli lehetőségek megnehezítése folytán eleget panaszkodnak a mezőgazdasági tejtermelők és ezért

a kormánynak elsőrendű kötelessége, hogy a margarin-gyárak további működését energikus rendelettel azonnal beszüntesse.

A munkanélküliség érdekei nem szenvednek ezzel az intézkedéssel, mert *mindössze csak egy-két úgynevezett gyárról van szó, amelyet 5—6 főnyi személyzetükkel dolgoznak ennek a zsiradéknak a keverésén.* Úgy a tejvállalatok, mint a mezőgazdasági érdekeltségek és a gazdák bizonyosra veszik, hogy *a földmívelésügyi miniszter elutasítja a kilincselő margarin-gyárosokat* és a vajértékesítés érdekében megteszi radikális intézkedését.

Nem engedélyezi a kereskedelmi miniszter a hetivásárok keddre és péntekre való korlátozását

A főváros két évvel elhatározta, hogy az összes hetivásárokat *kedden* és *pénteken* tartja meg és véget vet annak a meglehetősen rendezetlen állapotnak, hogy az egyes kerületekben a hét különböző napjain vannak a kirakodó vásárok. Természetesen ez a rendelkezés nem érintette az élelmiszerpiacokat, ahol mindennap árusítanak. Ennek a rendeletnek a végrehajtására azonban nem kerülhetett a sor, mert a kereskedelmi miniszter nem adta meg a hozzájárulást és a régi rend fenntartása mellett döntött. A főváros mult év nyarán feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy *a hetivásárok dolgában kiadott rendeletet a miniszter változtassa meg.* A főváros azt kérte, hogy az egységes keddpénteki hetivásárokon kívül az összes piaci napokon való árusítást csak azoknak a piaci kereskedőknek és iparcikkárusoknak engedje meg a miniszter, akik 1931 augusztus előtt is kettőnél több napon át árusítottak a főváros vásárterein. A főváros az egységes kedd-pénteki vásárnapok rendszeresitésével az célozta, hogy az egyes piacok között arányosan oszoljék meg a forgalom, a kinálat és a kereslet. Ma ugyanis az a helyzet, hogy egyes piacokra feltünően sok kereskedő és iparcikkárus jár, több piacot pedig elhanyagolnak, ami azt eredményezi, hogy az egyes kerületek piacai között igen tekintélyes árkülönbség mutatkozik.

A főváros felterjesztésére *most érkezett meg a kereskedelmi miniszter* válasza, amiből kitünik, hogy a kereskedelmi kormány maga is mielőbb rendet akar teremteni a hetivásárok terén.

— Mindenekelőtt tisztázandónak tartom azt a kérdést — mondja a miniszter — hogy abban az esetben, ha csak a két hetivásári napon engednék meg az iparcikkek árusítását, miképpen kíván gondoskodni a főváros azoknak az elhelyezéséről, akik számára életkérdés, hogy a két hetivásári napon kivül az élelmiszerpiacokon naponként is árusíthassanak. A főváros legelőször terjessze fel hozzám azoknak a névsorát, akik

a budapesti piacokon ezidőszerint is több mint két napon át árusítanak iparcikkeket,

abból a célból, hogy ezek részére megadhassam a jogosultságot, arra, hogy olyan napon is árusíthassanak, amikor nincsen heti kirakodóvásár.

Ezeknek a kérdéseknek a tisztázása után dönt majd végleg a miniszter a hetivásárok dolgában.

A fővárosnak azt a kérelmét, hogy a hetivásári napokon tiltsák el a vidéki élelmiszerkereskedőknek a budapesti piacokon az árusitást, *elutasította* a miniszter, mert az a felfogása, hogy a kirakodó hetivásárok látogatásától egyetlen kereskedőt sem lehet eltiltani, ha iparigazolvánnyal rendelkezik.

A Kereskedelmi Bank a javuló gazdasági helyzetről. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* legújabb *angolnyelvű* gazdasági jelentésében Magyarország helyzetében az elmult hónapokban a stabilizációnak, sőt bizonyos mértékben az enyhülésnek jeleit állapítja meg. *A kormánynak sikerült nyugodt politikai légkört teremteni, amelyben a gazdasági élet nagy problémái a szükséges nyugalommal és objektivitással vihetők megoldás felé.* Ennek eredményei egyes vonatkozásokban máris észlelhetők. Ez jut kifejezésre a népszövetségi megbízottnak, *Tylernek* legutolsó jelentésében is, amely többször emlékezik meg a kormány helyes gazdasági intézkedéseiről és pénzügyi politikájáról, ami nagymértékben *Imrédy* Béla miniszter érdemének tudható be. A bank régebben többször tette kritika tárgyává a devizakorlátozások egyes, a kereskedelmet és a gazdasági élet szabadabb működését hátráltató szerepét. A mostani jelentésben megelégedéssel mutat arra, hogy ez irányban is liberálisabb szellem tapasztalható, ami a zárolt pengőkövetelésekne különböző módokon való felszabadítási lehetőségével nyer kifejezést. Részben ez az oka annak, hogy *külkereskedelmi mérlegünk örvendetesen javult.* Foglalkozik a jelentés az államháztartás helyzetével, különösen az adminisztráció olcsóbbá tétele és az állandóan veszteséggel járó közüzemek annyira fontos kérdésével.

A Kisipari Hitelintézet mérlege. A *Kisipari Hitelintézet* igazgatósága most terjesztette be zárszámadási jelentését, amelyből kiviláglik, hogy az intézmény *Szél* Jenő vezérigazgató irányítása alatt kifogástalan precizitással és gondos lelkiismeretességgel teljesítette hivatását. A *Kisipari Hitelintézet* az elmult évben 2,144.190 újabb kisipari és 815.330 pengő újabb kiskereskedői hitelt folyósított. Az intézetnek a hitelkerete 13,121.468 pengő volt, ami az előző évivel szemben némi emelkedést mutat. A múltévi 82.167 pengős *tiszta nyereséggel* szemben a folyó évi mindössze 74.025 pengő, amelyet a hitelek átlagának csökkenése és a viszonyok nagymérvű romlásával indokolt *leírások ellenére* is el tudott érni az intézet. Az évi nyereséget most a behajthatatlan és kétes követelések tartalékára fordítják. Az igazgatóság jelentését *megérdemelt elismeréssel* fogadta a törvényhatósági tanács.

Az OKH közgyűlése. *Beöthy* László v. b. t. t. elnöklete mellett tartotta meg az Országos Központi Hitelszövetkezet ezévi közgyűlését. Az előterjesztett jelentések után a közgyülés megelégedéssel vette tudomásul, hogy az intézet az elmúlt évben is eredményes munkát végzett, dacára a nehéz pénzügyi és gazdasági viszonyoknak. A közgyülés elfogadta az 502.759.76 pengő üzleti felesleg felosztására vonatkozó javaslatot. *Siró* Zsigmond, *Krudy* Ferenc, *Szomjas* Lajos és *Lovász* János igazgatósági tagokat újból megválasztották.

A Magyar—Francia Biztositó R. T. szombat délelőtt tartotta meg évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentése, amelyet *Kende* Arthur dr. vezérigazgató terjesztett elő, a világgazdasági válságra vonatkozó reflexiók helyett tömören, de meggyőző adtokkal számolt be az intézet ügyvezetőségének eredményes munkásságáról. A közgyülés a legnagyobb elismeréssel vette tudomásul a mult esztendei kedvező üzleteredményt és elhatározta, hogy a 61.919.37 pengő tiszta nyereségből *részvényenként 1.50 pengő osztalékot* fizet az elmult évre. Végül a közgyülés *Rádai* Gedeon ny. belügyminisztert az igazgatóság elnökévé választotta meg.

A Hangya közgyülése. A Hangya közgyülésén *Balogh* Elemér vezérigazgató előterjesztette az elmult üzletévről szóló igazgatósági jelentést, ismertette a zárszámadásokat, amelyek félmillió pengőt meghaladó leírás után 11.757.16 pengő feleslegget zárulnak: a közgyülés azt határozta, hogy ezt a következő üzletévre viszi át. A közgyülés az igazgatóság jelentésének és az előterjesztett indítványoknak elfogadása után, lelkes hangulatban ért véget.

Az Urikányi közgyülése. Az Urikány—Zsilvölgyi Magyar *Kőszénbánya Rt.* július 6-án tartja rendes évi közgyülését Budapesten. Az idei mérleg *703.827 pengő nyereséggel zárult, 180.000 pengőnek az értékcsökkenésre történt leírása után.*

● Hogyan főzzünk be
● gyümölcsöt és főzeléket?

A Budapest Székesfőváros Gázművei — a Katholikus Háziasszonyok Országos Szövetségével karöltve — **az idénygyümölcsök és főzelékek befőzésére és konzerválására díjtalan gyakorlati bemutatókat rendez.** Egy-egy előadás keretén belül bemutatásra kerül az egyes idénygyümölcsök és főzelékek télire való eltevésének a legegyszerübb és leggazdaságosabb eljárása

A gyakorlati bemutatók időpontja: **június 27-től minden kedden és pénteken délután 5 órakor a Gázművek VI. Vilmos császár-út 3. sz. I. emeleti bemutató termében.** Belépés díjtalan

Minden háziasszonyt szivesen lát

a Budapest Székesfőváros Gázművei ●

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Szerdán közgyűlés. A törvényhatósági bizottság szerdán délután közgyűlést tart, amelynek legfontosabb tárgya az *új lakbérleti szabályrendelet*. Tárgyalják még a közgyűlési *ügyrend-szabályzat* módosítását, a *felekezeti segélyek* szétosztását, a tisztviselői fizetési előlegek törlesztésének megkönnyítését, új *iskolanővérek kinevezését*, az iparostanonciskolák felügyeletének módosítását,, a VIII. Csobánc-utcában új gyermek-otthon és óvoda építését, a III Bécsi-úton elemi iskola létesítését. Rendőri büntetőbíró-helyettesek kijelölése és kisebb ügyek szerepelnek még a napirenden. Ezen az ülésen választják meg *Pakots József* utódát a központi választmányba.

Morvay Endre dr. — a vízvezetéki és világítási ügyosztály élén. A főváros legfontosabb ügyosztálya új vezetőt kapott. A polgármester *Morvay* Endre dr. tanácsi főjegyzőt bízta meg a vízvezetéki és világítási XII. ügyosztály vezetésével. A tizenkettedik ügyosztály súlya és jelentősége az utolsó esztendőben igen nagy mértékben megnövekedett, mert újabban pénzügyi és adminisztrációs vonatkozásokban idetartoznak az összes többi üzemek is. *Morvay* főjegyző a székesfőváros tisztviselőkarának egyik legképzettebb, legrokonszenvesebb tisztviselője, az üzemi kérdések legalaposabb ismerője, akire nagy feladatok várnak. A polgármester *Schara* Béla tanácsnokot, az eddigi ügyosztályvezetőt, a VI. kerület élére állította. Ugyanekkor *Tatár* Béla kerületi előljárót, a VI. kerületi előljáróság eddigi vezetőjét, aki hosszú hónapok óta beteg és emiatt hivatalát ellátni nem tudja, az előljáróság vezetése alól felmentette.

Az ügyosztályvezető tanácsnokok nyári szabadsága. *Sipőcz* Jenő polgármester most intézkedett az osztályvezető tanácsnokok nyári szabadságbeosztásáról. *Vajna* Ede tanácsnok június 23—augusztus 3, *Lamotte* Károly tanácsnok július 3—augusztus 13, *Szendy* Károly tanácsnok július 10—augusztus 20, *Schuler* Dezső tanácsnok június 23—augusztus 3, *Wossala* Sándor tanácsnok június 23—augusztus 3, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok június 23—augusztus 3, *Némethy* Károly tanácsnok augusztus 4—szeptember 14, *Szlovák* Pál tanácsnok július 5—augusztus 15, *Salamon* Géza tanácsnok július 3—augusztus 13, *Bódy* László tanácsnok július 3—július 23 és augusztus 11—augusztus 31, *Király* Kálmán tanácsnok május 26—június 22, *Schara* Béla tanácsnok augusztus 4—szeptember 14, *Kempelen* Agoston műszaki főtanácsos augusztus 4—szeptember 14, báró *Babarcy* István főjegyző augusztus 4—szeptember 14, *Farkas* Ákos főjegyző július 17—augusztus 27 időben megy szabadságra. A tanácsnokok helyettesítéséről is intézkedett a polgármester. Eszerint Lamotte Károlyt *Némethy* Károly, *Szendy* Károlyt báró *Babarczy* István és *Schuler* Dezső, Kovácsházy Vilmost *Némethy* Károly, Szlovák Pált báró *Babarczy* István, Salamon Gézát *Schara* Béla és *Kovácsházy* Vilmos, Bódy Lászlót *Schara* Béla, Király Kálmánt *Wossala* Sándor, Farkos Ákost pedig *Némethy* Károly és *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokok fogják helyettesíteni szabadságuk tartama alatt.

Jelölés a fővárosi ügyészi és alügyész állásra. A főváros kijelölő választmánya *Huszár* Aladár főpolgármester elnöklésével tartott ülésén jelölt a megüresedett ügyészi és alügyészi állásra. A tiszti ügyészi állásra első helyen *Matolcsy* Kálmánt, második helyen *Szálka* Bélát, harmadik helyen *Kubinyi* Imrét jelölték, akik eddig alügyészi minőségben teljesítettek szolgálatot. Az alügyészi állásra első helyen *Szász* Jánost, második helyen *Kiss* Károlyt és harmadik helyen *Kass* Bélát jelölték.

Dános Árpád dr. egyetemi nyilvános rendkívüli tanár. A kormányzó *Dános* Árpád dr. bankigazgatót, ny. miniszteri osztálytanácsost, kormányfőtanácsost és a szegedi tudományegyetem magántanárát az egyetemi *nyilvános rendkívüli tanári címmel* tüntette ki. A kitüntetés Dános Árpád irodalmi működésének elismeréséül szolgál és avval a kiváló szakember érdemeit honorálták.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Szigeti János: Budapest 100 évvel ezelőtt. A régi Buda és Pest lelkiismeretes búvára és kitűnő ismerője, *Szigeti* János felsőházi tag, könnyed elbeszélés során feltárja *Budának, Óbudának és Pestnek az 1820—30-as években való viszonyai*, rövid áttekintéssel a városok ősi történetére, jogállására, adminisztrációjára, iparára, kereskedelmére és művészetére. *Szigeti* János csevegő stílusban viszi az olvasót vissza a múlt század elejére és lebilincselő érdeklődést varázsol mindenki lelkébe, aki rajongva szereti ezt a gyönyörű várost. A könyvet a *Csáthy* Ferenc egyetemi könyvkereskedés hozza forgalomba.

A Flórián-téri római fürdő bemutatója. A Flórián-téren feltárt római katonai gőzfürdő kiásott és restaurált maradványait hétfőn mutatták be ünnepélyesen. A bemutatón a kormányt bárceiházi *Bárczy* István államtitkár és *Kertész* K. Róbert államtitkár képviselték. A főváros nevében *Liber* Endre alpolgármester vette át a maradványokat. Ez alkalommal ugyancsak átadták a nyilvánosságnak a Raktár-utcai ókeresztény temetőt és kápolnát, amely a IV. század második feléből származik.

Új kataszteri térképet készítenek a főváros határáról. A székesfővárosi erdő- és mezőgazdasági hivatal még ma is az 1908-ban készült kataszteri térképekkel van felszerelve, amelyeken az új helyrajzi számok, az új szabályozások, parcellázások, új utak, változások mind nincsenek feltüntetve. Már pedig az erdő- és mezőrendőri szolgálat megfelelő ellátásához feltétlenül szükség van pontos és az összes új adatokat tartalmazó kataszteri térképekre. A polgármester erre való tekintettel most javaslatot terjeszt a tanács elé, hogy *sürgősen szerezzék be a főváros külterületeire vonatkozó kataszteri térképszelvényeknek két-két példányát*, mert az erdészeti és mezőgazdasági hivatal azokat tovább nélkülözni nem tudja. Az új térképek beszerzésére egyelőre kétezer pengő rendkívüli hitel engedélyezésére van szükség.

Morvay Zsigmond a Budapesti Polgári Lövészegylet főlövészmestere. A *Kozma* Jenő vezetése alatt álló Budapesti Polgári Lövészegylet, a Babics Sándor dr. lemondása folytán megüresedett ügyvezető-főlövészmesteri tisztségre *Morvay* Zsigmond dr. ny. főispánt választotta meg.

Ketten együtt féláron. A MÁV. félárú menetdíjkedvezményt nyújt a Balatonra utazóknak. E célra szolgál a „Ketten egy jeggyel" című jegyfüzet, mely minden MÁV. menetjegyirodában kapható, egy héten át szabadon választható szállókban és penziókban elsőrangú teljes ellátáson kívül fürdőt, fürdőkabint, egy hajózási bérletjegyet s más előnyöket nyújt. A jegyfüzet ára két személy részére 110 pengő, mely összegben még a borravalók is benfoglaltatnak.

Félárú menetdíjkedvezmény a Balatonra. A Balaton forgalmának fejlesztésére félárú menetdíjkedvezményt engedélyezett a Magyar Államvasut mindazoknak, akik a „*Ketten egy jeggyel*" című jegyfüzettel utaznak a Balatonra. A jegyfüzet két személy számára érvényes és hét napon át elsőrangú szállást, teljes ellátást és az egész idő alatt szabad hajókázást, fürdőt, fürdőkabint nyújt. A jegyfüzet ára, melyben a borravalók is benfoglaltatnak. 110 pengő. Kapható minden MÁV. Menetjegyirodában.

Párt és Klub

A magánipar érvényesítését kívánja a hatósági üzemekkel szemben a Községi Polgári Párt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este értekezletet tartott *Kozma* Jenő elnöklete alatt, amelyen az üzemi kérdést vitatták meg. *Eber* Antal, *Bornemissza* Géza és *Payr* Hugó felszólalása után a párt újból és kifejezetten leszögezte magát a mellett, hogy *az élelmiszerüzem, a kenyérgyár és a házinyomda hatósági szállításoknál csak nyilvános versenytárgyalások útján vehessenek részt.*

A Műszerüzem teljes megszüntetését követeli a párt

és reméli, hogy ezt a méltányos, a kereskedelem és ipar életbevágó érdekeit képviselő állásfoglalását a kormány figyelemre fogja méltatni. Utáni *Németh* Béla ismertette kimerítően a szerdai közgyűlés elé kerülő lakbérszabályrendelet-tervezetet, amelyhez hozzászóltak *Harrer* Ferenc, *Szamek* Emil, *Krivoss* Árpád és *Gerlóczy* Endre.

Krivoss Árpád a segédházfelügyelők jogviszonyának rendezését, illetve a mai állapot megszüntetését kívánta. A házfelügyelő — mondotta — igen értékes eleme a polgári társadalomnak. Lealázó az, hogy a fontos teendőket felelősséggel végző házfelügyelő köteles legyen elszámolni jövedelméről a vicéjének. A háztulajdonosnak csak egy megbízottja lehet: a házfelügyelő, akinek a vicével szemben teljes szabad kezet kell biztosítani.

Az értekezleten résztvettek:

Kozma Jenő, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Becsey* Antal, *Petracsek* Lajos, *Glücksthal* Samu, *Bárczy* István, *Bánó* Dezső, *Németh* Béla, *Arvátfai-Nagy* István, *Dorner* Gyula, *Krivoss* Árpád, *Szamek* Emil, *Oszoly* Kálmán, *Bayer* Antal, *Nagy* Antal, *Pap* József, *Csillér*y Béla, *Orova* Zsigmond, *Petzrik* Jenő, *Gerlóczy* Zsigmond, *Bayer* Antal, *Barczi-Barczen* Gábor, *Piazza* Győző, *Bornemissza* Géza, *Hatolkay* Kázmér, *Popelka* Ignácz, *Morvay* Zsigmond, *Wellisch* Andor, *Bibithi Horváth* János, *Szlavik* Béla, *Kerekes* Ödön dr., *Pályi* Gyula és még sokan mások.

Pártértekezlet után a Pasaréti-úti Bruckbauer vendéglőben vacsora volt.

Usetty Béla és Payr Hugó beszámolója. A déli kerület másfélezer választója előtt *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyűlési képviselők nagy tetszéssel kísért beszámolót mondtak. *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos nyitotta meg a nagygyűlést, majd *Usetty* ismertette törvényhozói munkásságát, foglalkozott a rokkanttörvénnyel, kiviteli és hitelkérdésekkel és *több altruizmust követel a magyar pénzintézetektől a gazdasági élet föllendítése érdekében.* A fogyasztás csökkentésének elkerülése végett nem kerülhet sor további tisztviselői és nyugdíjleszállításokra, majd kijelentette, hogy *meggyőződéssel támogatja Gömbös Gyulát országmentő munkájában. Payr* Hugó külpolitikai és fővárosi kérdéseket fejtegetett, köztük a párt sikeres akcióját a közszolgáltatási tarifák fölemelése ellen. *Pavlik* indítványára a nagygyűlés hűségéről és ragaszkodásáról biztosította a két képviselőt. *Kozma* Jenő beszédében a főváros és a vidék harmóniájának szükségét hangoztatta és utalt arra, hogy *Gömbös Gyulának a nemzeti egység megteremtésére irányuló célkitűzéseit szolgálja ez a párt és Usetty és Payr*, akiknek további támogatására hívta fel a polgárságot.

Az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubja nyári összejövetelei. *A Polgári Egység Klubja és az Egységes Községi Polgári Párt* szokásos hétfő esti vacsorái az Akadémia-utcai központi helyiségben szünetelnek. E helyett a nyári hónapok alatt hetenkint a különböző kerületekben tartják összejövetelüket a párt és a klub tagjai Június 26-án, hétfőn már a II. kerületi Bruckbauer-vendéglőben tartották meg a vacsorát, amelyen nagy számban vettek részt. A rákövetkező hétfőn, július 3-án, este fél 9 órakor a VII., Stefánia- és Thököly-út sarkán lévő Liget Klubban, július 10-én, hétfőn pedig az I., Kelenföldi Polgári Kör nyári helyiségében (I., Tétényi-út, Erzsébet Sósfürdő) lesznek az összejövetelek.

A Józsefvárosi Kaszinó most tartotta évi rendes tisztujító közgyűlését, amelyen díszelnökké *Payr* Hugó és *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselőt választották. A kaszinó elnökévé *Tóth* Pál dr. országgyűlési képviselőt, ügyvezető-elnökké *Szüsz* Ferenc dr.-t, főtitkárrá Dobos Endrét választották meg.

Pártértekezlet Kőbányán. A *Kőbányai Egységes Polgári Párt* június 20-án tartotta évadzáró tagértekezletét. *Payr* Hugó országgyűlési képviselő kérte a tagértekezletet, hogy olyan problémákat terjesszenek elő, amelyek a kerület képviselőinek irányt szabva, a polgárokkal karöltve meg is valósíthatók. E kérdést részleteiben *Goldscheider* Mór ismertette, aki a sertéskereskedelem problémáit tárta elő. *Dongó* Orbán pártelnök és többek hozzászólása után az értekezlet egyhangúlag megbízta az elnökséget, hogy az e tárgyban készített memorandumot illetékes helyekre juttassa. *Kákossy* Ödön iskolaigazgató a 26-os villamosnak a meghosszabbításáról terjesztett elő javaslatot. Az értekezlet a kerület képviselőinek és bizottsági tagjainak lelkes éltetése közben oszlott szét.

Nagygyűlés a Zugló fejlesztése érdekében. A főváros XIV. kerületének polgársága nagygyűlést tartott *Erősdy* Sándor ny. főispán elnöklésével. Üdvözölte *Payr* Hugó országgyűlési képviselőt és törvényhatósági tanácstagot. *Tömpe* Károly, *Meister* József, *Benda* István és *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos felszólalása után *Payr* Hugó hosszabb beszédben foglalkozott Zugló kívánságaival és sérelmeivel, amelyeknek lehető gyors orvoslását kilátásba helyezte. *Kerekes* Ödön dr. egészségügyi főtanácsos, *Kollmann* Dezső dr. és mások szólaltak még fel.

ALSÓGÖD

legszebb részén kiadó elegánsan berendezett 4 szobás, fürdőszobás, csukott verandás, absolut comfortos villa 840 négyszögöles pompás kertben. — Autógarage, különálló konyha. — A villa úgy a vasutállomástól, mint a Dunaparttól 4—4 percnyire van és abban — különálló házban — CSAK a kertész lakik. — Felvilágosítás 8—3 óra között 15-8-31 telefonszám alatt (vasárnap kivételével).

Mozaiklapok
Cementlapok
Betoncsövek
legolcsóbban
Preglitzer Ferenc
cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 8-as autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea
délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Leukoplast
magyar gyártmány

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Szabó munkát kaptak a fővárosi altisztek, tűzoltók ruháinak varratásánál: Budapesti Férfiszabók és Fiúruhakészítők Ipartestülete 4742, Csébi Miklos 492, IOKSz 7393, Csipak Sándor és Fia 500, Schönfeld Samu 3420 pengőért.

Benzinszállításra a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet július 10-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Kazánszállításra több intézménynél. Pályázni lehet július 18-án d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Melegvizfütési, vizvezetéki és csatornaépitési munkára az Elektromosmüvek Budafoki-úti áramfejlesztő telepén. Pályázni lehet július 4-én d. e. 9 óráig az üzem Váci-út 74. I. 101. igazgatóságánál.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az új köztemető baloldali átlósútjának rendezési munkáira pályáztak: Neumann Ferenc 7471, Heverdle István 7663, Gravieser Albin 7848, Ámon Antal 8081, Halmos István 8378, Grosz Frigyes 8753, Handl István 8606, Hollós Ferenc 9325, Obendorfer Károly 9379, Spányi Ernő 9522, Obendorfer Rudolf 8804, Proceller Bálint 9549, Huller és Lukács 9820, Szegedy Béla 11.473, Helfenstein Károly 13.153, Krusz Ferenc 13.384 P.

Az új köztemetőben lévő külső összekötő útnak a Fűzfa és a harmadik körönd közti szakaszának rendezési munkáira pályáztak: Neumann Ferenc 11.035, Obendorfer Rudolf 11.409, Heverdle István 11.558, Ámon Antal 12.835, Szegedy Béla 13.458, Handl István 12.790, Hollós Ferenc 12.759, Gravieser Albin 13.668, Obendorfer Károly 13.777, Halmos István 14.288, Proceller Bálint 14.318, Grosz Frigyes 14.346, Huller és Lukács 14.441, Spányi Ernő 14.720, Krausz Ferenc 18.186, Helfenstein Károly 18.887 pengővel.

Az új köztemető főútján pertolszurkos gyalogút munkáira pályáztak: Hirsch Mihály 2450, Utépitő és aszfalt rt. 2669, Posnánsky és Srtelitz 3150, Helvey Tivadar 3220, Korek E. 4060 pengővel.

Az óbudai köztemetőben lévő parcella útrendezési munkájára pályáztak: Gravieser Albin 3649, Bandl István 4585, Mon Antal 4860, Szendrő Zsigmond 4995, Gattyn Pál 5280, Hollós Ferenc 5530, Krausz Ferenc 5997, Helfenstein Károly 6089, Obendorfer Károly 6255, Halmos István 6215, Obendorfer Rudolf 6202, Szántó Ferenc 6450, Neumann Ferenc 6565 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Épületüvegezés
Tükörlámpák. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton. 5 évi jótállással.
Telefon: 32-1-08 **LIGETI LÁSZLÓ** Budapest, VIII., József-u. 23.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOSVILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

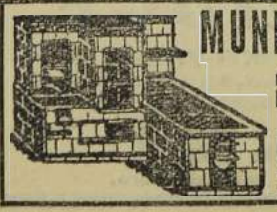
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kiló helyett a védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53


Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari térlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1923. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerölevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON; 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tüzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépités, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék épitése és tervezése

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák
Vasszerkezetek
Vasablakok
BUDAPEST VI., Országbiró-utca 55-57. Telefon: 91-1-00.

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. 99 Alapitási év: 1836

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Holián-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Corda1ic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. július 5 27. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Budapest sebei

Budapest nem szokta a sebeit a fórumon mutogatni, bár bőven akadnak és nem olyan sebek, amelyeket a maga hibájából kapott volna. Budapest okosan és bölcsen élt. Budapest ama ritka városok közé tartozik, amelyekről el lehet mondani, hogy évtizedek óta kitűnően kormányozzák. És mégis vannak sebei, melyeket az élet, a mérhetetlenül nagy gazdasági válság ejtett rajta. Budapest pedig némán, hősiesen viseli sorsát, igyekszik gyógyítani meg nem érdemelt sebeit. Ezúttal sem a sebek kerültek a nyilvánosság elé, mert *Ripka* Ferenc a felsőházban tartott nagyszabású beszédében néhány olyan jelenségre hívta föl a figyelmet, amely nem azt mutatja, hogy az élet nagy harcában Budapest is többszörösen megsebesült, hanem azt, hogy milyen hősiesen viseli ez a város a maga bajait. Csak egyetlen adat: Berlin minden lakosára évi hetvenegy kiló hús, az agrárország fővárosában, Budapest minden fiára csak huszonegy kiló hús esik. Ugyanakkor viszont Budapest burgonya- és főzelékfogyasztása száz százalékkal emelkedett. Nem kell egészen bicsérdistának lenni ahhoz, hogy az ember ne essék kétségbe a húsfogyasztás csökkenésén, amikor nagyon jól tudjuk, hogy a főzelékfélék táplálóereje ugyan vetekszik a húséval, de ugyanezt a burgonyáról nem lehet elmondani. És ha ezek a számok szószerint nem is jelentik azt, hogy mi Budapesten éhezünk, amint hogyha júniusban még ötvenezer ingyenebédet osztunk ki, akkor ez az éhezés nem is lehet komoly; hanem ezeknek a szomorú adatoknak az a jelentősége, hogy lassankint mindazokban, amikben Budapest csodálatos dolgokat művel, kultúrában, az ország számára is nagyjelentőségű közegészségügyében, hatalmas lendületű fejlődésében, szépülésében: — mindezekben hovatovább a burgonya nívójára süllyedünk. De jelenti még azt is, hogy mindazt, amit eddig nagy célokra, kutúrára, közegészségügyre, fejlődésre áldoztunk, elviszik a szociális akciók, megeszik az éhező testvéreink, akiket szánalomkenyéren kell tartanunk akkor, amikor ők maguk szeretnének legjobban dolgozni.

Ezek azok a sebek, amelyek mérhetetlenül fájnak és amelyeket félteni, nagyon félteni kell, de gondozni és gyógyítani is, mert különben eltályogosodnak. És itt *Ripka* Ferenc rámutatott a segítés módjára. Az egyik mód az idegenforgalom fejlesztése, amely súlyos áldozatokat kíván, a másik pedig Budapest kereskedelmének és iparának megsegítése. Budapest idegenforgalma éppen úgy, mint Budapest pénzügyei, szintén győzött a világversenyben: amíg minden világváros idegenforgalma csökken (Franciaországé például hatvan százalékkal), addig Budapest idegenforgalma úgyszólván semmivel sem romlott. Ma ez is nagy dolog és biztos jele annak, hogy ezen a téren nemcsak tenni lehet, tenni kell, de tenni érdemes is.

Legsúlyosabb kérdés azonban a kereskedelem és az ipar megsegítése. Ez az orvosi, hogy ne mondjuk operatőri beavatkozás, amely Budapest sebeit az eltályogosodástól megmenti. És itt azt kell mondanunk, hogy ennek csak egyetlen módja van, az, hogy az illetékes tényezők belátják, hogy Budapest kereskedelme és ipara máris mérhetetlenül többet áldozott az egész ország céljaira, mint amennyit hősi elszántság és puritán önfeláldozás nélkül elbírhatott volna. Ennek az országnak létalapja a mezőgazdaság, de akkor, amikor a világ minden tájáról az autarchia jelszavát dobják felénk, akkor ennek az iparnak és kereskedelemnek éppen olyan létjogosultsága, éppen olyan nemzetfenntartó jogosultsága van, mint a mezőgazdaságnak. Ebben az autarchiás világban Budapest sebeit csak Budapest iparának és kereskedelmének megmentésével lehet gyógyítani.

Nincs helye a széthúzásnak: országos érdek, hogy a miniszterelnök politikájának követői a fővárosban is egy táborba tömörüljenek

Az Egységes Községi Polgári Párt jogos önérzettel számít a polgárság bizalmára és támogatására

Várospolitikai körökben állandó érdeklődés tárgya a *Nemzeti Egység Pártjának* már többször bejelentett budapesti pártszervezési mozgalma és az ebből előálló új helyzet. Teljes tárgyilagossággal meg kell állapítani, hogy az országos kormánypárt részéről tervbevett budapesti szervezkedés *tagadhatatlan kíváncsiságot kölcsönöz az ügy összes vonatkozásainak és minden mozzanatot feszült figyelemmel kísérnek.*

A *Nemzeti Egység Pártjának* Eszterházy-utcai irodáiban hatalmas szervező munka folyik már hónapok óta. A párt vezetősége *Sztranyavszky* Sándor országos pártelnökkel és *Marton* Béla főtitkárral az élén szisztematikus haditervet dolgozott ki az ország vidéki kerületeinek megszervezésére,

ugyanakkor pedig Tabódy Tibor országgyűlési képviselő és törvényhatósági tanácstag a budapesti szervezkedés irányvonalait fektette le.

Itt kezdődött tulajdonképpen *a fővárosi pártszervezés*, amelyet csakhamar követtek különböző szállongó hiresztelések, amelyek a mai városházi struktúra teljes megváltoztatását jósolták. Időközben *Tabódy* Tibor éles összeütközésbe került a *Keresztény Községi Párttal*, amelynek következményeként azután lemondatták mandátumáról és ekkor *Tabódy* Tibor minden energiáját *a budapesti pártszervezés gondos előkészítésére fordította.*

Az országos párt adminisztrációs gépezetében megindított pártszervezkedés *jelentőségét nem lehet lekicsinyelni.* A párt vezetőinek és irányítóinak aránylag nincsen nehéz feladata, mert

munkájuk eredményességét jelentékenyen megkönnyíti az a presztizs, amely Gömbös Gyula miniszterelnök egyéniségét és politikai sikereit körülövezi.

Budapest polgársága elismeréssel adózik a miniszterelnök politikai irányvezetésének és nem vitatható, hogy *a budapesti zászlóbontás országos politikai szempontból is elsőrendű eseménynek igérkezik.*

Felmerül most már a kérdés, hogy

milyen viszony alakul ki a Nemzeti Egység Pártjának országos szervezete és az Egységes Községi Polgári Párt között.

A *Nemzeti Egység Pártjának* vezérkara azt hangoztatja, hogy úgy a vidéki, mint a fővárosi szervezeteket *tömör egységbe* kell fogalani, mert csak így vihető keresztül az a célkitűzés, hogy a nagy nemzeti célok támogatása mögött az ország egész népessége felsorakozzon. A *Tabódy* Tibor irányításával megindított szervezkedés egyelőre *az Egységes Községi Polgári Párt kikapcsolásával történik*, ez azonban távolról sem jelentheti azt, hogy a budapesti pártmozgalmak a *Községi Párt* mellőzésével haladjanak előre. Elvi ellentétek ugyanis nem akadályozzák a szoros együttműködést,

a gyakorlati szempontok pedig egyenesen megkövetelik, hogy a kormányzópárt budapesti kiépítése az Egységes Községi Polgári Párt bevonásával történjék,

mert ez jelentékenyen megkönnyíti a tömegek felsorakoztatásának keresztülvitelét. Várospolitikai körökben kizártnak tartják, hogy a *Nemzeti Egység Pártja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* külön utakon végezze *Gömbös* Gyula miniszterelnök összefogásra buzdító szervezkedését, mert ennek a *gyakorlatban nem sok eredménye mutatkozna.* A tömegek megszervezése ugyanis még nem jelenti azt, hogy a *Nemzeti Egység Pártja* irányító tényezővé válik a városházi politikában, ha nincsenek képviselői a törvényhatósági bizottságban. A kormány politikáját és országos vonatkozású nagy célkitűzéseit jelenleg az Egységes Községi Polgári Párt dombortja ki a törvényhatóság életében és ha

bárminő okok miatt a gyakorlati együttműködés meghiúsulna,

a *Nemzeti Egység Pártja* és a *Községi Párt között:* úgy ez azt jelentené, hogy a pártszervezés minden sikere ellenére a városháza közgyűlési termében egyedül a *Községi Polgári Párt marad továbbra is a kormánypárt képviselete.*

A kibontakozásra vonatkozólag feltünően érdekes nyilatkozatot tett a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt *Sztranyavszky* Sándor országos pártelnök. Munkatársunk a képviselőház folyosóján intézett kérdést *Sztranyavszky* Sándorhoz, aki *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, sajtófőnök, *Szilágyi* Lajos, *Létay* Ernő, *Tóth* Pál és *Jánossy* Gábor országgyűlési képviselők társaságában válaszolt a feltett kérdésre.

— A budapesti szervezetek képviselőivel már több alkalommal tárgyaltunk — mondotta *Sztranyavszky* Sándor —, ezek a megbeszélések azonban *még nem fejeződtek be.*

További és újabb tárgyalások következnek, amelynek az időpontját később fogjuk megállapítani.

A budapesti zászlóbontó gyűlést mindenképpen *impozáns méretű megmozdulásnak tervezzük és legalább százezer ember megjelenésére számítunk.* Az egész ország figyelmének koncentrálásával kívánjuk demonstrálni, hogy

nincs külön főváros és nincs külön vidék,

mert mindkettő a nemzet ereje és tényezője. A kormánynak csak egy pártja van és ez nem különülhet budapesti és vidéki szevezetté.

Amint látható, a tárgyalások tovább folytatódnak és ezért a helyzetet nyugodtan megítélő tényezőknek az a véleménye, hogy a *két párt együttműködése a városházi politikában feltétlenül bekövetkezik.* Garantálja ezt elsősorban a közös célok érdekében való tömörülés, és mindenekfölött

Gömbös Gyula miniszterelnöknek a Fővárosi Hirlap közelmult számában megjelent nyilatkozata,

amelyben kijelentette, hogy *a fővárosi politika irányítását magának tartja fenn a Kozma Jenő vezetése alatt álló Községi Polgári Párt szervezeteinek felhasználásával, illetve további kiépítésével.*

Múzeumot létesítenek a belvárosi főplébániatemplom tornyában

Történelmi és művészi emlékekre bukkantak a templom restaurálásánál

Részletesen beszámoltunk azokról az eredményekről, amelyek a belvárosi főplébánia-templom restaurálásának előmunkálatai során napfényre jutottak és amelyekről a szakemberek megállapították, hogy *az Erzsébethid tövében nemcsak a régi Pest, hanem egész Magyarország egyik legnagyobb becsű, ritka építészeti emléke áll,* amelynek megóvása érdekében minden áldozatot meg kell hozni.

A főplébánia-templom restaurálása dolgában pénteken újabb szemle és értekezlet volt a székesfőváros és a Közmunkatanács kiküldöttjei, valamint több szakértő és műegyetemi professzor részvételével. A bizottság megállapodott abban, hogy

a templom külső helyreállítása halaszthatatlanul sürgős

és ehhez a munkához késedelem nélkül hozzá kell fogni.

A belvárosi főplébánia-templom közeli napokban megindúló restaurálásáról *beavatott helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A belvárosi főplébánia-templom restaurálási terveinek elkészítésére *Lux* Kálmán műegyetemi magántanárt, műépitészt bízta meg a főváros, aki a terveket a legközelebbi napokban bemutatja és azután haladék nélkül hozzáfognak a helyreállítási munkához is. A főváros anyagi viszonyaira való tekintettel egyelőre csak a leghalaszthatatlanabb restaurálásra szorítkoznak és csak a külső helyreállításról van szó.

Igy is 150—200 ezer pengőbe kerül a templom rendbehozása.

Az a törekvés, hogy helyreállítsák a templom eredeti gótikus formáit. A megmaradt és napfényre került díszítményeket, ablaküregeket, ajtónyilásokat lehetőleg teljes épségben restaurálják. A templom déli tornyában, amely még a gótikus építkezést megelőző románkori templom maradványa, kibontják, a kórus magasságában beboltozzák a tornyot és az így keletkező helyiséget

múzeumnak rendezik be, ahol összegyűjtik a restaurálásnál előkerült érdekes maradványokat.

Szó van arról is, hogy a templom körüli talajt még félméterrel lesüllyesztik, mivel kiderült, hogy a földben épségben megmaradt a templom régi kőlábazata, sőt a templom körüli ősi járda is.

Háromszázéves jubileumának megünneplésére 100.000 pengő támogatást és tekintélyes alapítványt kér a fővárostól a Pázmány Péter Tudományegyetem

Néhány nappal ezelőtt *Trikál* József rektor vezetésével a Budapesti Pázmány Péter Egyetem tanári testületének küldöttsége jelent meg *Sipőcz* Jenő polgármester előtt és figyelmébe ajánlotta, hogy az ország első és legősibb egyeteme a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem két esztendő mulva lesz háromszázéves. Ez a nevezetes évforduló nemcsak hazánknak, a fővárosnak, hanem az egész tudományos világnak ünnepe lesz. Az egyetem küldöttsége a jubileummal kapcsolatban arra kérte a polgármestert, hogy megfelelő adományával és támogatásával járuljon hozzá a főváros a nevezetes jubileum fényének megünnepléséhez.

— Figyelemmel egyetemünk jubileumának e történelmi, társadalmi és kulturális vonatkozásokban messze kimagasló jelentőségére, — mondja a Pázmány Péter Tudományegyetem memoranduma, — valamint arra az értékes nemzetközi viszonylatra, amelyet egyetemünk a külföld egyetemeivel tudományos kapcsolatban fenntart és ápol, egyetemünk az ünnepi kegyeletnek nemcsak külső manifesztáció keretei között kíván kifelé kifejezést adni, de a nagy alapításnak maradandó hatású alkotásokkal való megtiszteltetését és megerősítését is óhajtja, hogy a jubiláló utódok hálás kegyeletét a jövendő számára hátrahagyhassa. *Egyetemünknek a mai súlyos gazdasági viszonyok között nemcsak a maradandó alkotások, de a manifesztációs ünnepély anyagi terhe is olyan problémát jelent, amit sem a magunk erejéből, sem a társadalom önkéntes támogatásából megoldani nem tudunk.* Az államháztartás sem képes ezidőszerint arra, hogy a jubileum anyagi szükségletét teljes egészében biztosithassa. Az ország anyagi erejéhez mérten a kormány az egyetemnek készséggel nyujt segédkezet és csupán a székesfőváros közönsége az, amelynek segítségét az egyetem ezideig még nélkülözni kénytelen, jóllehet

a székesfőváros több mint 150 év óta úgy kulturális, mint gazdasági és közegészségi előnyök tekintetében valóban sokat köszönhet a Pázmány Péter tudományegyetemnek.

Az egyetem szükséges támogatásától ezideig mentesült a főváros, mert az alapítványok és a nagynevű alapítók mindig zavartalanul fedezték a kiadásokat, s most, amidőn a súlyos gazdasági viszonyok az egyetemre is bénítólag hatnak, *az egyetemi tanács meg van győződve arról, hogy a székesfőváros nem fog elzárkózni az elől, hogy az egyetem kulturális, társadalmi és történelmi vonatkozó jubileumának anyagi terheihez is hozzájáruljon.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött, hogy a főváros vezetősége milyen álláspontra helyezkedik az egyetem kívánságával szemben.

— A főváros a legnagyobb megértéssel, ragaszkodással és büszkeséggel van eltelve a Pázmány Péter Tudományegyetem, a magyar kultúra és tudomány legelső fellegvára iránt, természetes tehát, hogy a polgármester őszinte jóindulattal vette át az egyetemi tanács memorandumát, amely *az 1935-ben tartandó háromszázados jubileum költségeihez való hozzájárulásra és valamilyen maradandó alkotás alapítására vonatkozik.*

— Az egyetemi tanács a jubiláris ünnepségek költségeihez

százezer pengős hozzájárulást

és azt kéri a fővárostól, hogy valamilyen más formában is adjon kifejezést megbecsülésének az egyetem iránt. Hogy ez milyen formában történjen, azt az egyetem a fővárosra bizza.

— Ami az anyagi hozzájárulás összegét illeti, ennek a megszabása a főváros törvényhatósági bizottságának illetékes testületeire tartozik, ami pedig a „maradandó alkotást" illeti, erre vonatkozóan rövidesen megindulnak a tárgyalások.

Hogy az egyetemnek nyújtandó alkotás mi lesz és milyen formában létesül, erre vonatkozóan még nincs kialakult elgondolás.

A legvalószinűbb, hogy a főváros valamilyen új tudományos intézmény, vagy kutató intézet alapjait veti meg megfelelő alapítvány létesítésével.

Munkaügyi Hivatal a városházán

Érdekes terv a gazdasági válság enyhitésére

Magyar Miklós törvényhatósági bizottsági tag a főváros legközelebbi közgyülésére igen érdekes és nagyjelentőségü indítványt jegyzett be arról, hogy az egyre jobban kiéleződő munkanélküli válság enyhitésére a törvényhatósági bizottság *munkabizottságot alakitson és ezzel kapcsolatosan munkahivatalt állitson föl.* Tervének részleteit *Magyar* Miklós a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A társadalmi és gazdasági élet vezetői a világválság kezdetén azzal igyekeztek tehetetlenségüket leplezni, hogy a tömegek nyomorúságáért *a háborúra tolták a felelősséget.* Ennek a frázisnak elsépelése után mindenért a békeszerződéseket okolták, napjainkban pedig divatossá vált arra a körülményre hivatkozni, hogy a világ aranykészletének háromnegyed része az Egyesült Államokban és Franciaországban halmozódott össze. Kétségtelen, hogy a világválságnak rendkívül súlyos nemzetközi okai is vannak, de közrejátszanak más körülmények is. Egész sora van azoknak a körülményeknek, amelyekre az államnak, az egyes törvényhatóságoknak, a legkisebb községeknek, sőt még az egyes magángazdaságoknak is módjukban volna befolyást gyakorolni és ezáltal a válság romboló hatását enyhíteni.

— De sem az állam, sem a kisebb önkormányzati egységek, sem a társadalom nincsenek berendezkedve arra, hogy ezt a problémakört rendszeres kutatás tárgyává tegyék és megállapithassák, hogy

hol van az a határ, amelyen belül az állami és a társadalmi szerveknek módjukban volna a viszonyokra befolyást gyakorolni

és hogy hol vannak azok az utak és módok, amelyek a válság méreteinek, valamint a válság által kiváltott munkanélküliségnek, stb. gazdasági, egészségügyi és erkölcsi veszedelmek csökkentésére vezethetnek.

— A főváros háztartásának nehézségei, a polgárság jólétének hanyatlása, a közegészségügy romlása, a munkanélküliek és közsegélyre szorultak növekedése sokszorosan megindokolja, hogy a székesfőváros saját hatáskörében is teremtsen olyan szervet, amelynek joga van ahhoz, hogy a probléma egyik vagy másik oldalával foglalkozzék és amelynek nemcsak joga, hanem egyenesen

kötelessége lenne az egész kérdéskomplexum munkálása.

Ilyen fővárosi szerv lenne a törvényhatósági bizottság kebeléből kiküldendő Munkabizottság és a vele kapcsolatban felállítandó Munkahivatal.

— A Munkahivatal feladata volna, hogy a munkabizottság vagy tanács részére javaslatokat dolgozzon ki olyan intézkedések foganatosítására, amelyekre nézve a székesfőváros illetékes. Ennek a bizottságnak volna a feladata, hogy

a gazdasági élet szerveit rábirja arra, hogy saját hatáskörükben járuljanak hozzá minél előbb a válság leküzdéséhez.

Ilyen feladatok lennének a fogyasztás emelése, a termelő munka természetes kiterjesztése, az adózóképesség fokozása, a munkanélküliség és a szociális terhek csökkentése.

— A munkahivatal akkor felelhetne meg hivatásának legjobban, ha közvetlenül a székesfőváros polgármestere alá volna rendelve, ha a főváros hatóságaival, a gazdasági élet szerveivel közvetlenül, a kormánnyal pedig a főváros polgármestere útján érintkezne. A terv megvalósitására az lenne a legcélravezetőbb út, *ha a közgyülés a gondolatot magáévá tenné és utasitaná a polgármestert, hogy minél előbb tegyen javaslatot a munkahivatal felállitására.*

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Hazafiak legyetek
NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

Buda legszebb helyein
BÉRHÁZTELKEK ELADÓK:
1. A FŐ-UTCA, PÁLFFY-TÉR, GANZ-UTCA
által határolt parcellázott telkekből 100 □-öltől kezdve. *Hatemeletes bérházak* összenéző udvarokkal engedélyezve.
2. FILLÉR-UTCA ÉS EZREDES-U. SAROK
3. DONÁTI-UTCA 3. SZÁM
Ötemeletes építhető ÖRÖKLAKÁSOKNAK is kitűnő helyek
Bővebbet DR. SZÉKELY MÁRTON ügyvéd irodájában, Személynök-u. 9-11. Telefon: 15-5-85

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 96 filléres ujdonságok!

PESTI KIRAKAT

Az Oktogon alkonya

...Mert akárhogy is csürjük-csavarjuk a dolgot, a Wagner-étterem tulajdonképpen még mindig az Oktogon volt, sőt az Oktogonnak egyenesen lényeges része. Az a pár lépés, mely elválasztotta, tulajdonképpen inkább hozzákapcsolta az Oktogonhoz. A nagyvárosnak jellegzetes tulajdonsága, hogy egy-egy életcentrumát jelentő térhez, mintegy száz méter körzetben minden odatartozik. És most, amikor a Wagner-étterem becsukott, eszünkbe kell jutni az Oktogon virágkorának, de egyúttal megállapíthatjuk, hogy a mai idők az Oktogon alkonyát jelentik. Mi ez, mi okozta, hogy így történt? Az bizonyos, hogy esztendők óta rossz idők járnak az Oktogon fölött, amely valaha éppen olyan centruma volt Budapestnek, mint — mondjuk — a mult százados nyolcvanas éveiben a Hatvani-utca és a Rákóczi-út környéke a Szikszay-vendéglővel, a Pannonia, a Fehér ló és a Hattyú szállodákkal.

Ma azt mondhatjuk, hogy ilyesmi nincs is többé és az utolsó ilyen életcentruma Budapestnek az Oktogon volt, ahol a régi szép világot már csak az Abbazia kávéház képviseli, hősi küzdelemmel. Ebből is éppen most faragnak le egy darabot, ahova VIII. Pók őfelsége fog bevonulni. Vagy egy esztendővel ezelőtt becsukott a Prindl—Várady—Baum-vendéglő, a híres Palermó kávéházból újfajta vendéglő lett, az Oktogon élete elcsöndesedett, talán elvágták az életerét a sűrűn száguldó autobuszok és kisszakaszos villamosok. Most pedig a Wagner-vendéglőt kell elsiratni, mert bizony a régi Budapestnek egyik híressége mult el vele. Vagy hatvan esztendeje állt vendéglő ezen a sarkon, előbb Jahn úr mérte itt a bock-sört, majd hosszú évtizedekkel ezelőtt a szimpatikus, kedves, mindenkire mosolygó, mindenkivel szívesszavú Wagner Vilmos költözött át ide, a budai Márványmenyasszonyból. Az igazi életet ő hozta ide kedves úrimodorú, művelt fiaival egyetemben, akik közül Wagner Béla lett az utód, aki bizony az utolsó évtizedet nehéz küzdelemmel vívta meg. De valaha zsongott ez a vendéglő a Terézváros polgáraitól, de más városrészek is szorgalmas látogatói voltak. Az Operaház öntötte a vendéget és az ismert énekesek egész tömege, köztük maga a világhíres Burián Károly is nagyban fellendítették Wagner Vilmos vendéglőjének sörfogyasztását.

Most vége a Wagner vendéglőnek, de egyszersmind vége van a kedves, vidám, gondtalan terézvárosi estéknek is. Mi tette tönkre a Wagner-vendéglőt és mi okozza általában az Oktogon alkonyát? Ismerjük a vendéglős testületek stereotip válaszát: a kifőzések, meg a bormérések tették tönkre. Hát az egészen bizonyos, hogy ezek voltak az eszközök. A kifőzés és bormérés, nagy házbér, személyzet, abroszmosás nélkül, egyszóval komolyabb rezsi nélkül szolgálja ki a közönséget. A kifőzések egy pengőért dús ebédet szállítanak haza, amit bizony, mikor senki sem látja, a négyfal között hárman ebédelnek meg. Ha pedig megszomjazik a terézvárosi polgár, akkor negyven fillértől nyolcvan fillérig rossz, vagy jó, de mindenesetre nedves borocskát kap a pinceodúban. Ismételjük azonban, ezek a kifőzések és ezek a bormérések csak eszközök, ezek nem maguktól lettek, a borméréseket nem az hozta egyedül létre, hogy a szőlősgazda nem tudja eladni másképpen a borát, ezeknek a szülőttje valamennyinek: — a gazdasági válság. Életrekeltek a kifőzések és a bormérések, mert a középosztály ma szegénysorba süllyedt és akinek pár esztendővel ezelőtt hetenkint még többször jutott arra, hogy Wagner Vilmos, vagy Baum János éttermében fehér abroszon, virágok között, csillogóan tiszta tányérokból ebédeljen, kristályos pohárból kvaterkázzék, spenceres, fehérköténves pincérrel szolgáltassa ki magát, az ma biciklistával hozatja az ebédet a kifőzésből és esténkint ujságpapírba bugyolálva a hóna alatt visz haza félliter bicskanyitogató borocskát a bormérő pincéből.

Igen, az Oktogon alkonyát a középosztály válsága idézte föl és mindaddig nem lesz sem az Oktogonnak, sem Budapest más régi centrumának reneszánsza, amíg ez a középosztály, amely jóformán egyedül fogyasztó publikuma Budapestnek, újra levegőhöz nem kap és újból nem engedheti meg magának azt, hogy kultúremberhez méltó életet éljen.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Izgalmak támadtak a Vásárpénztár likvidálása körül

A 11·3 milliós veszteségnek egy része előreláthatóan megtérül — Nem adják magánérdekeltségnek az állatforgalmi monopóliumot

Nagy izgalommal tárgyalják várospolitikai körökben a *Vásárpénztár ügyét*, amely a jövő hét keddjén tartandó tanácsülésen és ezt követőleg a szerdai közgyülésen kerül napirendre. Felelőtlen helyekről *fantasztikus számadatokat* dobtak be a közvéleménybe, amelyek azt akarták illusztrálni, hogy ennek az intézménynek *lehetetlen sokmilliós veszteségei* vannak.

A közgyülés részéről kiküldött likvidáló bizottság, amelynek szakértő tagjai a tiszti főügyész és a pénzügyi osztály delegátusai voltak, az üzleti könyvekből és a levelezésekből megállapította, hogy

a Vásárpénztár vesztesége 11.3 millió pengő.

Ez a letagadhatatlan jelentékeny összeg két tételből alakult ki: *négymillió pengő az az összeg, amelyet három évvel ezelőtt a Vásárpénztár elveszített alaptőkéjének pótlására a függőkölcsönökből engedélyeztek, további 7.3 millió az a tétel, amely az adonyi bérlet veszteségeként és a behajthatatlannak látszó követelések sokaságából keletkezett.* A pénzügyi helyzet ilymódon való összeállítása azonban még lényeges változáson mehet keresztül, mert

a Községi Takarékpénztár a mérleg felállításánál pesszimisztikus elvet tartott szem előtt.

A *Községi Takarékpénztár* ugyanis tiszta helyzetet kíván teremteni és ezért nagyon helyesen az összes kintlevőségeket, mint *behajthatatlan tételt* sorakoztatta fel, holott nem kétséges, hogy a kintlevőségeknek aránylag nem is jelentéktelen része megtérülhet a további eljárás során. Egészen más lapra tartozik a Vásárpénztár további sorsa. Az már elhatározott terve az autonómiának, hogy az állatvásár hitelellátásának üzletágát a Községi Takarékpénztár keretébe utalják. Az elgondolás kétségtelenül jó, mert köztudomású, hogy

a Vásárpénztárnak juttatott állatforgalmi adminisztrációs monopólium kitűnő üzlet,

ha ezt a tevékenységet szigoruan erre a területre korlátozzák. *A főváros vezetősége és az autonómiának minden szerve feltétlenül felmentést kap a horribilis veszteségek ódiuma alól,* mert köztudomású, hogy a Vásárpénztár túlzottan önálló üzleti politikát folytatott és többek között az adonyi földbirtokot is bérbevette, amely a veszteségnek több mint háromnegyed részét produkálta. Olyan hírek is hallatszanak, hogy

a monpóliumot magánkézre juttatják,

ez azonban olyan elképzelés, amely *a mai viszonyok között csak a főváros károsodásával volna keresztülvihető.*

A közgyülési tárgyalást megelőzően csütörtökön délelőtt pártközi konferencia lesz *Huszár* Aladár főpolgármesternél, ahol az összes részletek megvitatása után elhatározzák, hogy a *Vásárpénztár* ügyét úgy a tanácsülésen, mint a közgyülésen minden vonatkozásban megvitatják.

Háromezer ifjú üdül a főváros leventetáboraiban

Némethy tanácsnok meglátogatja és ellenőrzi az összes telepeket

Abban az általános és rendkívüli jelentőségű akcióban, amelyet a székesfőváros a magyar jövő és a fiatal nemzedék lelki megerősödése érdekében évek óta folytat, nem jelentéktelen az a gondoskodás, amelyet a serdülőkorban lévő és testi-lelki edzésre leginkább rászoruló fiatalság érdekében kifejt. A főváros, mint ismeretes, az iskolai gyermeknyaraltatáson kívül rendszeresen megszervezte *az iskolánkívüli testnevelésben való részvételre köteles leventeifjúság nyári üdültetését is.* Végig a Balatonparton és a Dunamentén állitották fel azokat a sátortáborokat, ahol Budapest közönségének jóvoltából a nyári hónapokon át a 12—21 éves fiúk egész serege tanyázik. Az idén 6 ilyen ifjúsági nyaraltató tábor létesült, amelyekben 3000 gyermek és ifjú számára jut a szabadban való egészséges tartózkodás, az edző sport és a bőséges táplálkozás. A leventetáborokat a nyár folyamán végiglátogatja

Némethy Károly dr. tanácsnok,

a testnevelési ügyek intézője, aki erről a nagyjelentőségű akcióról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A testnevelési törvény szerint minden esztendőben két-három hónap a nyári szünidő, amely ilymódon kiesne a céltudatos testnevelési munka köréből. Kilencévi leventekötelezettség alatt *közel három esztendő menne ilymódon veszendőbe,* ha nem történne gondoskodás arról, hogy a leventenevelés menete a nyári hónapok alatt is zavartalanul biztosítva legyen. A nyári kiképzés, főleg erkölcsi és testkultúra szempontjából, a táborokban tovább folyik. Ez a táborozási módszer az eddigi tapasztalatok szerint nemcsak, hogy bevált, hanem úgy az intézmény, mint az országos ifjúsági nevelés szempontjából igen jelentős és maradandó értékeket biztosított.

— A táborhelyek megválasztásánál kettős szempont vezetett bennünket. Az egyik az volt, hogy a táborok *víz mellett legyenek,* ahol az összes vízisportok gyakorolhatók. Ezeknek a sportágaknak a kultiválására a rendes kiképzési hónapok alatt kevés alkalom nyílik. A másik szempont, hogy

a leventék a táborozás során földrajzi, történelmi és kulturális ismereteiket is bővíthessék.

— Az első tábort háromszáz leventével 1925 nyarán létesítettük, 1926-ban már ezer levente nyaralt öt különböző helyen a Balaton mentén, a Vértesben, a Duna és a Tisza mellett. 1927 óta a táborozás súlypontja a Balatonvidékre helyeződött át, mivel kiderült, hogy ez a vidék felel meg legjobban a kivánt célnak. A főváros egyúttal szolgálni kívánta ilymódon a magyar tenger kultuszát is. Az idén már ott tartunk, hogy *a Balaton mellett kétezerötszáz-háromezer levente táborozik,* bár az iskolánkívüli testnevelési költségvetése a főváros gazdasági helyzetének megfelelően évről-évre zsugorodik.

— A főváros a nyári táborozások rendszeresítésén állandó jellegű intézmények létesítésével is gondoskodni kíván. Így valósult meg elsőnek a Siófokon berendezett *leventeüdülőház,* ahol leginkább a vízisportot kultiválják. Itt főleg kiváló minősítésű segédoktatókat helyeznek el, akik a vitorlázás sportja mellett, amit háromhetes tanfolyamokon sajátítanak el, egyéb továbbképzésben is részesülnek. *A második állandó üdülőházat Érden létesítette a főváros.*

Itt a gyengébben táplált és a hegyi levegőre szoruló leventék kapnak üdülést.

Az érdi üdülőház hegyek között fekszik. Az idekerülő leventéket orvosok utalják be. Szakorvos irányítja az üdülőház lakóinak pontos, lelkiismeretes, gyógypedagógiai alapon összeállított, könnyű és mégis testfejlesztő napi programját.

*

Az idén a két üdülőházon kívül öt helyen táboroznak: Balatonaligán, Balatonvilágoson, Balatonszárszón, Balatonbogláron és Balatonfonyódon. Mindegyikben a felváltási turnus nyolcvanas csoportokban történik.

MÁGNÁS
keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes izű kávé
1/4 kg . . . . . 3·70
Meinl Gyula r.-t.

Felülvizsgálják az árdrágító jéggyárak üzemeit és irodai könyveit

Drákói vizsgálatot tart az Árelemző Bizottság a jégtermelés költségeinek megállapítására

A jégkartel megdöbbentő árdrágítását a természet irányító hatalmak sem pártolják, mert *az időjárás semmiképpen sem akar kánikulai formát ölteni és ezzel a jéggyárak mohóságát jutalmazni.* A drágítás pedig életbelépett, az élelmiszerkereskedelem és a kereskedők legelkeseredettebb tiltakozásával szemben. A drágítást azonban nem vették egykönnyen tudomásul, mert

a vendéglősök és a kávések az Árelemző Bizottsághoz fordultak a jéggyárak kalkulációinak felülvizsgálása érdekében.

Rámutattak arra, hogy elképzelhetetlen a kartel gyárainak árkalkulációja, amikor a vidéki jéggyárakban és a főváros üzemeiben az előállítás lényegesen kevesebbe kerül. A kereskedők közül mindinkább többen foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy elektromos hűtőkészülékeket alkalmaznak és *mellőzik a drágán vásárolható és nehézkesen kezelhető mesterséges jeget.*

Az Árelemző Bizottság a mult héten foglalkozott a jégárakkal. A bizottság ülésén résztvett *Koch* Gyula, a hentesiparosok elnöke, *Hádinger* Ede, a mészáros ipartestület elnöke, *Leimeter* Ferenc, a vendéglős ipartestület kiküldöttje, továbbá *Reisz* Sándor, a jégkartel képviselője. *Ereky* Károly elnöki megnyitója után *Leimeter* Ferenc élesen kikelt ama tendencia ellen, amely a természetes jég árusítását akarja megszüntetni.

Megállapította a jégárak kalkulációjáról, hogy az igazságtalan és indokolatlan.

Elmondotta, hogy *a kartel a természetes jégárusítások megfojtására kibérelte az angyalföldi és újpesti jégvermeket.* A bérleti összeget megfizetik azzal a kikötéssel, hogy a vermet használatba venni tilos. *Koch* Gyula a hentesipar szempontjából bírálta a jéggyárak árpolitikáját, *Hadinger* Ede pedig azt az eljárást kifogásolta, amely a jégkartel önköltségi árainak hivatalos megállapításával legális alapot szeretne teremteni a további drágításnak. Kifejtette a természetes jég árusításának fontosságát, amelyre árnivellálási szempontból is szükség van. Jellemző, hogy

a kartel kiküldöttjét nem hallgatták meg, kalkulációját figyelemre sem méltatták, hanem egyszerűen közölték a határozatot: szakembereket küldenek ki a jéggyárakba,

az üzem menetének és technikájának felülvizsgálására, valamint az üzleti könyvek felülvizsgálására. Ha ez megtörtént, az Árelemző Bizottság végérvényesen dönt a jégárakról.

Így végződött az Árelemző Bizottság ülése, amely a gyárak számára *tökéletes kudarcot hozott.*

Tízezer inséges jut készpénztámogatáshoz, ha feloldják a segélyösszegek zárolását

Kimerült az elöljáróságok szegénypénztára

A szociálpolitikai bizottság legutóbbi ülésén elhangzott olyan természetű indítvány, hogy a *pénzsegélyek folyósítására költségvetésileg biztosított nyolcszázezer pengő teljes egészében a megnevezett célra fordíttassék.* Ennek a keresztülvitele azért ütközik akadályokba, mert tudvalevő, hogy a szigorú takarékosság érvényesítése érdekében a polgármester az összes kiadási tételek *tíz százalékát zárolta,* amely alól természetesen nem jelent kivételt a szegények támogatására szolgáló tétel sem. Az indítványt a bizottság elfogadta és pártolóan terjesztette a polgármesterhez, aki a napokban dönt a jogos igény teljesítéséről.

A költségvetés egyik elvi jelentőségű végrehajtási utasításának a feladásáról

mértékadó helyen

a következőképpen informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A kerületi segélyek nyolcszázezer pengős tétele úgyszólván teljesen kimerült, aminek az a magyarázata, hogy *a szegénysorsú lakosság a nehéz gazdasági és megélhetési viszonyok következtében az előző évinél sokkal jelentősebb mértékben várja a közhatóság segítését.* A szóbanforgó tíz százalékos zárolás feloldása nyolcvanezer pengőt juttathat a kerületek szegénypénztáraiba, ami azt jelenti, hogy

közel tízezer inséges kaphat egyenkint hat pengős segélyt.

Aki ismeri a kerületi előljáróságok szegényügyi adminisztrációját és az ott jelentkező elképzelhetetlenül inséges tömegeket, az fogalmat alkothat arról, *hogy ez a nyolcvanezer pengős összeg milyen áldást jelent a rászorultak számára.*

— A múlt évben hasonló kéréssel fordult a szociálpolitikai ügyosztály a főváros vezetőségéhez és *az eredmény nem maradt el.* A múlt évi zárolásból is feloldottak közel tíz százalékos összeget, ami

biztosította az őszi és téli hónapok készpénzsegélyezési akcióját.

Miután a nyomor és a szegénység ezidén sokkal nagyobb méreteket ölt, minden ok megvan arra, hogy ez a kívánság valósággá váljon.

*

Az előljáróságokról érkezett kimutatások szerint *27 ezerre tehető azoknak a száma, akiknek ma elsősorban készpénzsegélyre van szükségük.* A szegényügyi kataszterben megállapított segélyezési módok ma még rendelkezésre állanak és a természetbeni támogatás fennakadás nélkül folyik, a készpénzsegélyezés azonban csak akkor indulhat meg újra, *ha a 80 ezer pengőt a tíz kerület között felosztják.*

Párt és Klub

Fabinyi Tihamér a magyar gazdaságpolitika aktuális problémáiról

A Lipótvárosi Társaskör négyszáz terítékű társasvacsorát rendezett *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter tiszteletére. A vacsorán megjelentek *Kozma* Jenő, *Dési* Géza, *Payr* Hugó és *Zsigmond* Gyula országgyűlési képviselők, *Gaár* Vilmos és *Glücksthal* Samu felsőházi tagok, *Horváth* Miksa, *Kress* Károly, *Dárday* Ede, *Payer* Antal, *Patay* Samu, *Kádár* Gusztáv kormányfőtanácsosok és a magyar közgazdasági élet több más előkelősége. Az első felköszöntőt *Désy* Géza, a kör elnöke mondotta, aki nagyhatású beszédben köszöntötte *Fabinyi* Tihamért és a többi vendéget. Ezután lelkes éljenzés és taps köszöntötte *Fabinyi* Tihamért, amikor szólásra emelkedett. Bevezetőül elmondta, azért jött ide elsősorban, hogy közvetlen formában értesüljön a kereskedő, az ipari és tisztviselő osztály bajairól. Hivatalbalépése óta egyre azon dolgozik, hogy a különböző osztályok és különböző gazdasági érdekeltségekkel közvetlen érintkezést létesítsen. Beszámolt ezen a téren való tapasztalatairól, majd hosszasan s az előkelő társaság figyelmét lekötve szólott a magyar gazdaságpolitika aktuális problémáiról és célkitűzéseiről. Részletesen kitért a közlekedési ügyre, a tarifareformra, majd leszögezte a jövő feladataként, hogy *gyorsabb és gazdaságosabb forgalmat kell biztosítani.* Ennek egyik előfeltétele a motorosítás, a másik az autó és vasut versenyének rendezése. A vasut és hajózás között is okosabb és észszerűbb összműködést kell létesítenünk. Nagy figyelemmel fogadták, amikor arról szólott, hogy az idegenforgalom érdekében *új idegenforgalmi törvényre van szükség.* A tiszai hajózás kérdését vázolta még a miniszter, majd részletesen szólt a kisipar problémáiról és különösen a hitelkérdésről, valamint a városi üzemek ügyéről és az áruházak kérdéséről, amely a kereskedővilágot élénken izgatja. A miniszterelnökre hivatkozva a bátorság, bizalom és becsület alapelveinek hangoztatásával fejezte be viharos éljenzés közben beszédét, amelyért a Lipótvárosi Társaskör nevében *Horváth* Miksa kormányfőtanácsos mondott köszönetet.

A Kőbányai Egységes Polgári Párt választmányi ülést tartott *Dongó* Orbán elnöklésével. A választmány 52 újonnan jelentkezett tagot vett fel és a Maglódi-úti körzet elnökévé *Kákossy* Ödön iskolaigazgatót jelölte ki. A kőbányai sertézhízlaló kitelepítésére és a villamosközlekedés megreformálására vonatkozó memorandumot *Hatolkay* Kázmér törvényhatósági bizottsági tag és Domgó Orbán pártelnök vezetésével húsztagú küldöttség adta át *Sipőcz* Jenő polgármesternek és ígéretet tett, hogy az abban foglaltakat sürgősen tárgyalás alá veszi.

Pártgyülés Külsőkőbányán. Egy hónappal ezelőtt indult meg az a szervező munka, melynek célja volt a Nemzeti Egység Pártjának táborába tömöríteni Külső-Kőbánya hazafias és munkás tömegeit. A komoly és erő teljes lendülettel haladó munka eredményeképen ma már számban és erkölcsi súlyban egyaránt tekintélyes tábor igazolja, hogy a szervezők hazafias törekvéseit siker koronázta. Június hó 28-án nagyszámú részvétellel tartotta meg pártgyülését az új kőbányai szervezet a Maglódi-úti Kátai-féle vendéglő nagytermében. *Kákosy* Ödön megnyitó beszédében ismertette a párt célkitűzéseit, majd üdvözölte *Payr* Hugó képviselőt és *Hatolkay* Kázmér kerületi városatyát, mint Külsőkőbánya lakosságának hűséges és önzetlen barátait és kérte további jóindulatú támogatásukat. *Payr* Hugó állandó és szünni nem akaró ovációk közepette tartotta meg mély elgondolású beszédét, melyben Budapest gazdálkodásának egészséges irányát és eredményeit ismertette, majd Kőbánya speciális kívánságairól szólva, biztosította a polgárságot, hogy benne minden igazságos, jogos és megvalósítható kívánság erős támogatóra talál. Ezután *Hatolkay* Kázmér különösen Kőbánya helyivonatkozású kívánságaival foglalkozott, ígéretet téve arra, hogy *Payr* Hugóval karöltve küzd ennek a jobb idők után borzasztó nyomorba süllyedt városrész lakosságának megsegítéséért. A továbbiakban tájékoztatta a jelenlevőket arról, hogy éppen a mostani gyülést megelőző órákban vezette Kőbánya küldöttségét dr. *Sipőcz* Jenő polgármester elé, akinek megfelelő információk kíséretében nyujtotta át azt a sokezer aláírással ellátott memorándumot, amelyben a sertésszállások kihelyezését, a kerület közlekedésügyének gyökeres megjavítását, továbbá a külsőkőbányai iskolai viszonyok rendezését kérte.

A VII. ker. Erzsébetvárosi Kör június 30-án tartotta *Ugron* Gábor dr., v. b. t. t., ny. miniszter elnökletével évi rendes közgyülését. *Erdély* Dezső dr. főtitkár felolvasta évi jelentését, **Goldfinger** Gábor ker. tanácsos, pénztáros az évi zárszámadásokat terjesztette elő, melyeket a közgyülés egyhangúlag elfogadott. Ugyancsak elfogadta a közgyülés **Elek** Hugó dr. alelnök alapszabálymódosító indítványát, mely után kiegészítették a tisztikart. Ügyvezető igazgatónak: *Widder* Béla dr.-t, jegyzőnek: *Jellinek* Manó dr.-t, ügyésznek: *Boros* György dr.-t, az igazgatóság tagjaiul pedig: **Dietz** Miksát, **Dvorák** F. Albertet, *Miklós* Kálmánt, *Münz* Richárd dr.-t, *Perényi* József dr.-t, *Vágó* Ernőt és *Tropp* Mórt választották meg, majd kiegészítették 50 taggal a választmányt. *Ugron* Gábor dr. elnök egyetértésre és baráti együttműködésre buzdító zárószavai után a közgyülés lelkes hangulatban ért véget.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 89-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Országhódító körutazások osztrák gyártmányú autókarokon

A kereskedelmi kormány figyelmébe: Taxi Samu versenyez a Mávval

A kékre festett taxik tulajdonosai *Sipőcz* Jenő polgármesternél történt küldöttségjárásuk után írásban is eljuttatták beadványukat a főváros vezetőségéhez. A beadvány rámutat a taxiforgalomban megnyilvánuló pangásra és arra a körülményre, hogy a *mai tarifa nem áll arányban sem a tényleges üzemi költségekkel, sem pedig a közönség teherbírásával.* A kisfuvarosok kívánsága tehát változatlanul az, hogy a taxitarifák *alapdíját 20 fillérben*, a többletet pedig ugyancsak *20 filléres egységekben* állapítsák meg és gondoskodjanak annak sürgős engedélyezéséről. A mai tarifák — mondja a beadvány — nem alkalmasak a forgalom növelésére, sőt számolni kell a fokozatos romlással, amely végül odáig vezet, hogy a közönség ezt a különben kényelmes közlekedési eszközt a legritkábban fogja igénybevenni.

A termelési és üzemköltségi árak önző kalkuláción épültek és nem az egyéni fuvarosok hibája, hogy a tarifákat túlzott magasságban rögzítették meg.

A beadvány természetesen nem utal arra, hogy a mai horribilis tarifáknak *ki a szülőapja*, azonban mindenki tisztában van azzal, hogy a tarifát diktátori módon *Haltenberger* Samu kalkulálta. Súlyos hiba volt a főváros részéről, hogy ezt a magas tarifát engedélyezte és felülvizsgálati számítással nem törekedett a viteldíjak igazságos és méltányos kialakítására. A kereseti lehetőségek bő aratása idején a közönség nem takarékoskodott úgy a pengőkkel, mint manapság és ez a magyarázata annak, hogy *a taxivállalatok a magas viteldíjak mellett is konjunkturális forgalmat és bevételt értek el.* A helyzet azonban megváltozott és a közönség nagyon is megnézi, hogy mire költi keservesen megszerzett pengőit. A forgalom állandóan csökken és mindenki tisztában van azzal, hogy

a filléres tendencia idején ezek a tarifák tarthatatlanok.

Mindenki tudja, hogy a taxiforgalom visszaesését elsősorban ezek a körülmények okozzák, csak egyedül *Haltenberger Samu nem lát, nem hall és cézári gőggel ragaszkodik a számára oly busás jövedelmet hajtó viteldíjak elavult mértékéhez.*

Ugy társadalmi, mint ipari körökben nagy feltűnést keltett a *Fővárosi Hirlap*-nak az a leleplezése, amely hírül hozta, hogy a szürketaxi-vállalat hetibérletes járművei kizárólag az *osztrák Steyr-gyár műhelyeiből származnak.* Megírtuk, hogy 35 kocsija szaladgál a vállalatnak a fővárosban és a beszerzés már arra az időpontra esik, amikor úgy a nagy- mint a középipar megváltóként üdvözöl minden olyan rendelést, amely a magyar munkástömegeknek juttat kenyeret és megélhetést. *Haltenberger* Samu kénytelen védekezni és ellenérvül nem hoz fel mást, mint hogy

a Steyr-kocsik behozatalára engedélyt kapott.

Szánalmasan gyenge érv ez a magyar iparral és közgazdasággal szemben elkövetett hűtlenség elleni védekezésre. Senkisem vonja kétségbe, hogy a kocsikat *engedély alapján* szállították Magyarországra, azonban arra kérünk választ, hogy *miért kellett az osztrák gyárnak közel egymillió pengőt juttatni*, amikor a magyar autógyárak kihült kazánokkal és munkátlan munkáskezekkel semmittevésre kényszerülnek.

A magyar gazdasági élet érdekeinek teljes mellőzésével történt a *városnéző autócarok* beszerzése is. Éppen most szállított az Állami Gépgyár három új autobuszt a fővárosi Autóbuszüzemnek, bebizonyítva, hogy teljesen felkészült a benzinerejü nagy járművek előállítására. De az is tudott dolog, hogy

az Ibusz kifogástalan Benz-Mercedes autocarjai a Mávag műhelyeiben készültek.

Ezt az ismert tényt mellőzte *Haltenberger* Samu, amikor bordóvörös autócarjait a *Graeff és Stift*-gyártól vásárolta és ugyancsak *jelentékeny összegekkel károsította külkereskedelmi mérlegünket.* Legújabban saját taxijainak belsejében reklámozza társas-autobuszait a vállalat és hirdeti, hogy

városnéző kocsikat készséggel bérbead olyan kiránduló csoportok számára, amelyek az ország bármely pontjára akarnak eljutni.

Haltenberger Samu ezzel a lépésével vehemens versenyt akar támasztani a *Magyar Királyi Államvasutaknak*, amelyiknek egyedül van hivatottsága és létjogosultsága arra, hogy *tömegek szállítását lebonyolítsa.* A MÁV a magyar nemzet egyik legnagyobb erőtényezője, amelynek pénzügyi biztonsága elsőrendű érdeke az országnak. Hogy ez a pozitivum mennyire fennáll, azt misem bizonyítja jobban, minthogy

az autóbuszközlekedés terjeszkedése idején létesített MAVART vállalat is az államvasutak égisze alatt alakult meg

és a vasut érdekeinek figyelembevételével állapította meg úgy közlekedésének irányát, mint tarifapolitikáját. Az államvasut így *saját maga szabályozta a vele szemben támasztott versenyt* és ezért elképzelhetetlennek tartjuk, hogy *Haltenberger* Samu most a MÁV-val akarjon szembeszállni és saját külön elgondolása szerint próbáljon a MÁV-val versenyezni.

Felhívjuk a kereskedelmi kormány figyelmét erre az anomáliára

és sürgősen követeljük azt az intézkedést, *amely Haltenberger Samut kijózanítja országhódító ábrándjaiból.*

Ha betegség gyötri,
Arra legyen gondja,
Igmándi-val
emésztését
Mindig rendben tartsa.

Az autóbuszforgalom fejlesztésének első lépése: három új járművet szállít az állami gépgyár

Trolleybusz-összeköttetés a Svábhegy és a Széchenyihegy között

A főváros közgyülésén, a közigazgatási bizottságban és egyéb testületekben állandóan felhangzanak a sürgető követelések *az autóbuszpark szaporítására és a forgalom kiterjesztésére.* Legutóbbi számunkban jeleztük, hogy az Autóbuszüzem fel ügyeletével megbízott Beszkárt komoly tanácskozásokat folytat *új járművek beszerzésére*, mert csak így tudja kielégíteni a mindinkább fokozódó közlekedéspolitikai igényeket. A tárgyalásoknak máris konkrét eredményéről számolhat be a *Fővárosi Hirlap* azzal a nyilatkozattal, amelyet

illetékes helyen

adtak munkatársunknak:

— Az autóbusz-állomány növelése véglegesen elhatározott terve a Beszkártnak, de elsősorban csak annak az érdekében, hogy *a meglévő relációk menetsűrűségét fokozhassuk.* A belső Lipótváros 48-as jelzésű villamosvonalának július 10-én történő beszüntetése után a forgalmat ezen a városrészen *a 15-ös autóbusz* fogja ellátni 3—7 perces időközökben. Ennek a relációnak a táplálására tehát újabb kocsik szükségesek és ezért

a Beszkárt három nagytípusú háromtengelyes autóbuszt rendelt az Állami Gépgyártól.

Miként a most üzemben lévő járműveket, úgy a három legújabbat is a *MÁVAG—BENZ—MERCEDES* rendszer szerint építették és azok már teljesen kész állapotban várják forgalomba helyezésüket a Szabó József-utcai garázsban.

— A polgármester egyidejüleg *átiratot* intézett a Beszkárt igazgatóságához, amelyben hangsúlyozza, hogy

gondoskodni kíván a törvényhatóság közgyűlésének az autóbuszpark szaporítására vonatkozó kívánságának teljesítéséről.

A polgármesternek az a célja, hogy az autóbusz hálózatot fejlessze és a forgalom kiterjesztését a megvalósulás stádiumába juttassa. Éppen ezért az átirat felhivja a közlekedési részvénytársaságot, hogy *készítsen mindenre kiterjedő programmot az autóbuszforgalom új relációinak tervezetéről*, mert csak így vihető keresztül, hogy Budapest minden pontja a két járművel megközelíthetővé váljék.

A Beszkárt legközelebbi igazgatósági ülésén tárgyalja a polgármester átiratát

és nagy érdeklődéssel várt javaslatát a kora őszi hónapokban juttatja a törvényhatóság vezetőihez.

A nagyközönség bizonyára örömmel veszi tudomásul az autóbuszforgalom növelését, mert az a forgalmi igények tökéletesítésén kívül Budapest világvárosi jellegét is szolgálja.

Trolleybusz-összeköttetés a hegyvidéken

Általános érdeklődés előzi meg a legújabb budapesti járműtípusnak; a *trolleybusznak* a startját. Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a trolleybuszok számára kísérleti vonalnak kiszemelt óbudai végállomás és a temető közötti útvonalon megtartották a műtanrendőri bejárást és néhány napon belül a Beszkárt műszaki személyzete megkezdi a négyszálas felsővezetékek készítését. Az új járműveket a *Ganzgyár, az Állami Gépgyár és a Magyar Brown-Bowery Művek* állították elő és az mindenképpen a hazai termelés sikerét fogja jelenteni.

A trolleybusz-közlekedés technikai és üzemi részleteiről, valamint az új típusú forgalom kiterjesztéséről

beavatott helyről

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a körülmény, hogy a trolleybuszhoz nem kell vágányokat építeni, *lényegesen olcsóbbítja ennek a járműnek az üzemét.* Tagadhatatlan, hogy e járművek előállítási ára aránylag nem olcsó, mert drágább, mint az autobusz, azonban még így is alatta marad a villamoskocsik építési költségeinek.

Sokkal nagyobb jelentősége van az üzemben-tartásnak, mert ott már lényegesen olcsóbb egységekkel lehet kalkulálni.

Az autobusz üzemköltsége ugyanis *óránkint 1.28 pengő*, míg a trolleybuszé *66 fillér.* Előnye a villamossal szemben az is, hogy az utcai forgalom fennakadása miatt nem kénytelen torlódni, a vágány okozta megkötöttség miatt hosszú ideig várakozni és így nem kell attól tartani, hogy *villamosnál oly gyakran előforduló késések megismétlődjenek.* Szemben az autobusszal azonban hátránya, hogy bizonyos tekintetben

mégis a vezetékhez van rögzítve

és áramellátási üzemzavar esetén a trolleybusz is megállásra kényszerül. Előnye tehát kizárólag *az olcsó üzemköltségben keresendő*, ami azonban a mai pénzügyi viszonyok között komoly megfontolást érdemel.

— A Beszkárt elgondolása szerint az óbudai járat bevezetése után elsősorban a *Svábhegy—Széchenyi-hegy közötti közlekedés kiépítésére lehet számítani.* Arról van szó, hogy

a svábhegyi fogaskerekü-vasút végállomásától folytatólagos felsővezetéket építenek trolleybuszok számára és a budai hegyvidék két festői pontja között könnyü és gyors összeköttetést teremtenek.

Mindezeken kívül szóbajöhetnek azok a városrészek is, amelyek ma úgy a villamos, mint az autobuszforgalom szempontjából *meglehetősen elhanyagoltak.* A terjeszkedési program elsősorban attól függ, hogy a *próbajáratok milyen tapasztalatokat hoznak* és ha a várakozásoknak megfelel a trolleybuszhoz fűzött minden reménykedés, akkor még ebben az évben több új trolleybusz-vonal gazdagítja Budapest közlekedését.

Az óbudai trolleybusz járatokat valószínüleg szeptemebr közepén indítják meg és ha a járművek üzeme kifogástalanná válik, úgy több új trolleybuszt készítenek a nagy gépgyárakban.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: VI., Izabella-utca 63.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Szabad orvosválasztás!
Betegség ellen
biztosítson az
ANGLO-DANUBIAN LLOYD
Általános Biztosító Részvénytársaságnál
Budapest, V., Hold-utca 21.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerübben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Gazdasági Értesítő

Egymásután jelentik pusztulásukat a különböző szakmák az áruházak versenye miatt

A cukrásziparosok a kormány sürgős közbelépését kérik — Új áruházak a láthatáron

Teljes erővel folyik a kiskereskedelem önvédelmi harca az áruházak gyilkos versenyének letörése és megszüntetése ellen. Az utóbbi napokban érdekelt oldalról olyan hírek láttak napvilágot, hogy *a fűszerkereskedők és az áruházak békés megállapodást kötöttek*, amely lehetővé teszi, hogy az áruházak továbbra is fenntartsák élelmiszerkereskedelmi osztályaikat. Meg kell állapitanunk, hogy ez

a megegyezés nem történt meg

és az egész hangulatkeltés nem célóz egyebet, minthogy *az áruházak megtévesszék a nagyközönséget, valamint a kiskereskedői érdekeltségeket.*

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma ismertette a fővárosi *Élelmiszer és Vegyvizsgáló Intézet* eljárásának az eredményét, amely épületes megállapitásokat tett az áruházi élelmiszerosztályok termékeiről. A kiskereskedőkkel szemben folytatott verseny minden alkalommal az áruházi cikkek kifogástalanságát és olcsóságát tüntette fel, amelyekről most kiderült, hogy

mindkét vonatkozásban a közönség megkárositását vonták maguk után.

Kiderült, hogy a *törtsúlyok* és azoknak árai a közönséget félrevezették és nem egy vonatkozásban a tisztességtelen verseny kritériumait halmozzák. Kiderült az is, hogy *az áruházi élelmicikkek minősége meg sem közelíti a legális kereskedelem portékáit*, mert az egyik oldalon az üzleti mohóság kergeti az áruházakat, amellyel szemben a szolid kiskereskedelem tradicionális tisztességes üzleti politikával bánik a közönséggel.

A Vegyvizsgáló Intézet elsősorban a Corvin-áruház számára jelent nem dicsőségteljes reklámot.

Ebben az áruházban árusított *tojásos metéltet* ellenőrizték és megállapitották, hogy a *Corvin Áruház* tésztaárujáit nem szabad tojásos jelzéssel illetni, hanem csupán *fehér áruként* lehet hirdetni. Az áruházak egyik szállitója a *Preisz* Miksa cég, omlós kiflit hirdet, amelyről kiderült, hogy teavaj helyett *margarinnal* készült. *Kaufmann* Jakab likörgyáros málnaszörp-készitménye is található az áruházak pultjain. A vizsgálat kiderítette, hogy hiányzik az üveg cimkéjéről, hogy a *málnaszörpöt kátrányfestékkel színezték*. Mindhárom ügyben folyik az eljárás, nem nagy dicsőségére az áruházi üzleti kampánynak.

Újabb régi és tisztességes szakma elsorvadásáról érkeznek szomorú jelentések.

A hazai cukrászipar, amely Budapesten erős tevékenységet fejtett ki, képtelen fennmaradását biztositani az áruházi verseny miatt.

A kisiparosok elvéreznek a gyilkos versenyben és ha sürgős segitség nem érkezik, úgy ez az iparág a *biztos pusztulásba rohan.* Az iparosok országos egyesülete a kormányhoz fordult, hogy megvédelmezze őket az áruházak közönség-csalogató reklámjaitól és megfelelő intézkedéssel adja számukra meg a lehetőséget, hogy munkájukból megélhessenek. Nincs megállás és a sorozat folyton bővül: *az áruházak polipkarjai mindenüvé elérnek és a különböző szakmák rombadőlése elkerülhetetlennek látszik.*

Az illetékes kormánykörök egyelőre tanulmányozzák az áruházi kérdést és természetes, hogy ezt az időt felhasználják az érdekeltségek *újabb üzletek alapitására.* A Kristóf-téren ötemeletes áruházat rendeznek be, amely állitólag már a legközelebbi időben megnyilik. Az Abbazia kávéház Teréz-körúti frontján *most rendezik be a nyolcadik Pók üzletet.* Rövidesen tehát

kitárja kapuit VIII. Pók őfelsége, a GFB. legújabb üzlete,

hogy most már az *Oktogon-téri, az Andrássy-úti és körúti textilkereskedőket is a tönkszélére kergesse.*

De tovább terpeszkedik a Magyar Divatcsarnok is.

Ezt a Rákóczi-úti üzletházában nem teheti, mert a hatóságok ott azt *igen költséges tüzbiztonsági berendezések létesitésétől tették függővé.* Most tehát fiókot nyit a Teréz-körúton a volt Király kávéházban. Ezek a jelenségek azt mutatják, hogy a kereskedelemnek harci felvonulásban kell az áruházak újabb kisérleteivel szembeszállni, mert minden újabb áruház a kisegzisztenciák százainak vonja el a kenyérkereseti lehetőségét.

Bláthy Ottó Titusz ünneplése. Bensőséges és fényes külsőségek között tartotta meg szombaton délben a Ganz-gyár igazgatósága *Bláthy* Ottó Titusz, a nagy magyar mérnök, a vállalatnál eltöltött tevékenységnek ötvenéves jubileumát. A vállalat igazgatósága előzetesen külön ülésen ünnepelte a jubilánst, majd a műhelyekben folytatódott az ünnepély, amelyen a kormányt *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelemügyi miniszter képviselae. Báró *Harkányi* János felsőházi tag, a vállalat elnöke, üdvözölte az igen előkelő és díszes közönséget. *Kellner* József mérnök-igazgató, a jubiláns régi munkatársa, ismertette *Bláthy* fényes pályafutását és azokat a korszakalkotó találmányokat, amelyek még ma is élő bizonyitékai *Bláthy* kiváló mérnöki géniuszának. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter meleg szavakkal tolmácsolta a magyar kormány üdvözletét. Az ipari haladást a kultúra fokmérőjeként jellemezte és ebben a kultúrában oroszlánrésze van *Bláthy* Ottó Titusz hatalmas mérnöki zsenijének. *Klein* Ferenc Ganz-gyári helyettes vezérigazgató a vállalat mérnökei nevében, *Söpkéz* Sándor műegyetemi rektor a József-műegyetem, *Tangl* Károly a Pázmány Péter Tudományegyetem részéről, *Kossalka* János a Mérnöki Kamara elnöke és még számos érdekképviseleti felszólaló üdvözölte a nagy magyar tudóst. *Bláthy* Ottó Titusz meghatott köszönet formájában válaszolt keresetlen szavakkal és rendithetetlen bizalmát fejezte ki a magyar technika további fejlődésében. A szép ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget. Bláthy ünneplése este a Gellért-szállóban rendezett 200 terítékes vacsorán folytatódott. — *Bláthy* Ottó Tatán született, atyja dr. Oblath Mór előkelő orvos, Tata községi orvosa volt. Mint értesülünk, világhíres fiának Tata város is méltó emléket akar állitani és a község képviselőtestülete elhatározta, hogy a város főterét *Bláthy Ottó Titusz*-térnek fogja elkeresztelni.

Újjászervzik a Mercurbank vezetését. A *Mercur Váltóüzlet Rt.* a napokban tartotta meg közgyülését, ahol az igazgatósági jelentés beszámolt a pénzintézet további visszafejlődéséről. Ez az intézet, mint ismeretes, a bécsi Mercurbank és a Dresdner Bank érdekeltségéhez tartozik. Az anyaintézetek megbizottai a közgyülésen arra a tapasztalatra jutottak, hogy a bank a magyar gazdasági életben csak jelentéktelen kapcsolatokkal rendelkezik, amelyeknek fejlesztése áldozatos kisérletezéssel járna. Osztalékot a bank természetesen az idén sem fizetett. A külföldi részvényesek az egykor virágzó pénzintézet mai stagnálását a dilettáns vezetésnek tulajdonitják és szükségesnek tartják az adminisztráció sürgős újjászervezését.

A GyOSz képviselete a felsőházban. A kormányzó a kormány előterjesztésére *Chorin* Ferenc dr. kormányfőtanácsost, a GyOSz elnökét és *Buday Goldberger* Leó kormányfőtanácsost, a GyOSz igazgatósági tagját öt évi időtartamra a felsőház tagjaivá kinevezte. A két kiváló gazdasági szakember közreműködésével a felsőház értékes erőkkel gyarapodott.

Közlemények a magyar vegyi-, kerámiai és rokoniparok köréből. Ujlaki *Müller* Pál dr. és *Ferenczy* Pál dr. mérnökök műszaki irodája érdekes kis füzettel lépett a gazdasági társadalom elé. Aktuális megfigyeléseiket és megjegyzéseiket közlik *néhány iparágunk helyzetéről* és szakszerű utalással mutatnak rá egyes körülményekre, amelyek az iparok helyzetére javitó hatással lehetnének.

A Budapesti Kisipari Hitelintézet közgyülése. A Budapesti Kisipari Hitelintézet, amely *Szél* Jenő vezérigazgató szervező gondolatainak erélyes és következetes megvalósitása folytán a fővárosnak a maga nemében legelső pénzintézetévé fejlődött, ma tartotta meg idei közgyülését. Az előterjesztett jelentés arról számol be, hogy miután az év folyamán a kisiparosok és a kiskereskedők helyzete romlott, a *Kisipari Hitelintézetnek* is súlyosbodtak a feladatai. A *Kisipari Hitelintézet* nagyon megérezte, hogy a tőkehiány miatt nem tudta növelni a hitelkereteket, azonban mégis sikerült új réteget bekapcsolnia ügyfeleinek sorába, mert a visszafizetett hitelekből mintegy három millió pengőt helyezett el új üzletfeleknél. Olyan eredmény ez, amelyre az intézet a mai viszonyok között méltán lehet büszke. Ez ugyanis azt jelenti, hogy a kihelyezett tőkéknek 27 százaléka folyt vissza a felektől. A kisiparos ügyfeleknél összesen 7·5 millió, a kiskereskedőknél 3·0 millió pengő van kihelyezve s az intézet saját tőkéivel együtt 13,1 millió pengőnyi összes hitelkerettel rendelkezett. — Az intézet részvényeinek 97 százaléka a székesfőváros birtokában van s csak 3 százaléka van magánkézben. A főváros annyira méltányolta az intézetnek a kisipar és kiskereskedelem érdekében kifejtett rendkívül hasznos munkáját, hogy az osztalékra szánt 52 ezer P-t nem vette igénybe, hanem azt a tartalékhoz csatoltatta. A jelentés megállapitja azt is, hogy az intézet 180.000 pengővel hajthatott volna be nagyobb nyers bevételt, mint amennyit kimutatott, ha az engedélyezett 8 százalékos kamathatárt teljesen kihasználja. E helyett azonban csak 6·5 százalékos kamattal dolgozott. A közgyülés megválasztotta új igazgatósági tagokul: *Lingel* Jánost (elnök), *Vályi* Gábort, *Lajtha* Rezsőt, *Haverland* Antalt.

A Wiener Bank-Verein (Wien) igazgatótanácsának július 3-án tartott ülésén előterjesztették az 1932. üzletévi zárszámadást. A nyereség- és veszteség-számla 22.336,381.47 S összegű rendkívüli leirások eszközlése után a tartalékalap és a régi részvények lebélyegzéséből származó könyvszerinti nyereség felhasználásával kiegyenlitettnek mutatkozik. A mérleg 29.500,000.— S részvénytőkét, mely 460,000 darab lit. A. elnevezésű 50.— S n. é. 650.000 darab lit. B. elnevezésű 10.— S n. é. részvényre oszlik, továbbá 1.062,430.— S összegű tartalékalapot tüntet fel.

A Fabank Részvénytársaság közgyülése elhatározta, hogy 29.461 pengő 9 fillér nyereség új számlára vitessék át.

A Magyar Cukoripar rt. legutóbbi közgyülésén az osztalékot 6 pengőben állapitotta meg, amely a Magyar Általános Hitelbanknál kerül kifizetésre.

A Magyar Ruggyantaárugyár R.-T. közgyülése az 1932. üzletévre *egy pengő osztalék* kifizetését határozta el. A 7. sz. részvényszelvények július hó 1-től kezdve a vállalat pénztáránál, valamint a Wiener Bank-Verein budapesti főpénztáránál válthatók be.

A Goldberger Sám. F. és Fiai R.-T. megtartotta *Vészi* József felsőházi tag alelnök vezetése mellett XXVII. rendes közgyülését, mely az előterjesztések jóváhagyása után elhatározta, hogy a lefolyt üzleti évre részvényenként 2·50 pengő osztalék fog június hó 30-tól kezdve a vállalat főpénztáránál (V., Arany János-utca 32.) vagy Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál kifizetetni. Uj tagul az igazgatóságba báró **Pap** Gézát választották meg. *Vészi* alelnök indítványára elhatározta a közgyülés, hogy azon nagy érdemeket, amelyeket dr. *Buday-Goldberger* Leó elnök tevékenysége által a 150 éves fennállása küszöbén álló vállalat felvirágoztatása körül szerzett, jegyzőkönyvében örökíti meg és a távollevő elnököt erről táviratilag értesiti.

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vizműépitési vállalat
Akna-kútépitések
Alapozások
Búvározási munkák
Forrás foglalások
TELEFON: 93-4-47
BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvizszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., NÜRNBERG-UTCA 35
TELEFON: 96-4-72

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

A Magyar Lovaregylet
július hó 1, 2, 8, 9-én
VERSENYT TART.
Versenyek kezdete vasárnapokon d. u. 3 óra, köznapokon 3 óra 30 perckor. Helyárak: I. úri 4 P, hölgy 3 P, II. hely 2 P, III. hely 80 fill. Páholyülés 6 P, Ring 10 P.
Közlekedés villamoson 24, 29, 38 kocsikkal és a HÉV-en. Autóbusz Apponyi-térről 2.10—3.10, Oktogon-térről 2.15—3.15. Átszállójegy 1. P.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Nem veszi üzemkezelésbe a főváros a bánhidai centrálét

Ujabb áramvételi szerződést kötnek

Teljesen előkészített stádiumban került a bánhidai centrálé ügye a kedd délben tartott pártközi konferencia elé, hogy előzetes tárgyalás alá vegyék a bérleti szerződést. A tanácskozáson résztvettek az összes pártok vezetői, amelyek mindannyian hozzászóltak az érdekes javaslathoz.

A pártok delegátusai alaposan megvitatták a kérdés minden részletét és a túlnyomó többség arra az álláspontra helyezkedett, hogy a főváros ne vegye át az erőműtelepet és

kerülje el azt a következményt, hogy kötelezettséget vállaljon a külföldi hitelezőkkel szemben.

A megbeszélés során az a vélemény alakult ki, hogy a főváros csak *áramvásárlási megállapodást* köt a Dunántúli Villamossági R. T.-al, vagyis *a már átmeneti állapotot továbbra is fenntartják.*

Az újonnan kinevezett fővárosi tisztviselők esküje. Az újonnan kinevezett fővárosi tisztviselők pénteken tették le a hivatali esküt. Az újvárosházán *Huszár* Aladár főpolgármester előtt mintegy harminchat tisztviselő, a városházán pedig *Liber* Endre alpolgármester előtt körülbelül kétszáz tisztviselő esküdött. Az esketés a városháza nagy tanácstermében folyt le. Az új tisztviselőkhöz az esketést után *Liber* Endre polgármester intézett buzdító beszédet.

A honvédség újabb tíz évre kibérelte a fővárostól a rákosi gyakorlóteret. A rákosi mezőket évtizedek óta a katonaság használja gyakorlóterepül. Az óriási terület a főváros tulajdona és azt állandóan bizonyos beltzetések mellett bocsátja a hadsereg rendelkezésére. Az első bérleti szerződést már 1887-ben kötötték, amely ekkor húszéves lejáratú volt. A lejárat után további húszéves szerződés jött létre, amely most májusban ért véget. A honvédség a használati szerződés újabb meghosszabbítása iránt tett lépéseket és a főváros most határozott oly értelemben, hogy *további tíz és fél esztendőre, azaz 1943 október végéig bocsátja az Üllői-út mentén fekvő, úgynevezett kisrákosi és a Fehér-úti dülőben levő nagyrákosi területeket a hadsereg rendelkezésére.* A két nagy gyakorlótér 477 hold kiterjedésű és az új szerződés szerint a kincstár holdanként és évenként *40 pengő bért* fizet. A régi szerződésben holdanként 45 korona bér volt kikötve, amit a kincstár eddig valorizáltan fizetett a fővárosnak.

III. Nemzeti gyermekhét eredményei. A *Nemzeti Gyermekhét* nagyszabású programmja teljes rendben lezajlott és megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak. A gyermekek problémája nyolc napon keresztül foglalkoztatta a nagyközönséget és sikerült az érdeklődést teljes egészében biztosítani a gyermekjóléti intézmények támogatására. *Farkas* Ákos dr. főjegyző, a szervezőbizottság elnöke, most tette közzé jelentését, amely részletesen beszámol a gazdag eredményekről és köszönetet mond mindazoknak, akik ezt a nagyjelentőségű akciót oly szeretettel támogatták.

A páratlan gyógyerő, ami az „Igmándiban" rejlik, Évezredek óta föld gyomrában érik!

A borravaló-rendszer eltörlését követelik a pincérek. A budapesti kávés ipartestület néhány nappal ezelőtt a borravaló-rendszer megszüntetése ügyében ankétet tartott, amelyre most a *szállodai, éttermi- és kávéházi alkalmazottak szaktanácsa* terjedelmes elaborátumban válaszolt. A polgármesterhez is eljuttatott beadvány arra a megállapításra jut, hogy *a borravaló-kérdés nincs semmiféle összefüggésben az idegenforgalommal.* Az alkalmazottaknak az a felfogása, hogy a borravaló-rendszert *a mai formájában el kell törölni* és helyette az egy-két százalékos *revier-rendszert* kell meghonosítani. Foglalkozik az elaborátus a *főpincér-kérdéssel* is és leszögezi, hogy elérkezett az ideje a főpincéri állás megszüntetésének. Ez úgy sem szolgál más célt, mint hogy a *vendéget felesleges kiadással terhelje, a burkolt rendeltetése azonban, hogy az átadott óvadékkal a tulajdonoson segítsen.* A városházán most gyüjtik az adatokat a borravaló-kérdés összes vonatkozásairól és megteszik a szükséges lépéseket az ügy mielőbbi rendezésére.

A székesfővárosi altisztek dalárdájának sikerei. Az Országos Dalosszövetség vasárnap tartott hangversenyén kimagasló sikert értek el *a székesfővárosi altisztek,* akiknek dalárdája két első díjat nyert. A III. csoportban a Falu Szövetség nagy aranyérmét kapták nagysikerült szereplésükért, a sörgyárak díjáért kiírt versenyben pedig ugyancsak első díjat jelentő remek kivitelű ezüst serleget nyertek. Az első csoportban hét, a második csoportban pedig 22 dalárda vett részt, úgyhogy a fővárosi altisztek dalárdájának dicsősége a zenekultúra szempontjából is kimagasló teljesítményt jelent.

Az idegenforgalmi érdekeltségek panaszgyülése. A Magyar Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetsége a „Gellért" szálló dísztermében látogatott ülést tartott. *Bánó* Dezső elnök megnyitóbeszédében az idegenforgalom súlyos helyzetéről beszélt, azután dr. *Németh* Aladár ismertette az idegenforgalomról és a szállóiparról szóló új törvénytervezetét. Elmondta, hogy az érdekelt iparágakat csak újabb árvizsgáló hivatallal és újabb ellenőrző íróasztalokkal akarják sújtani anélkül, hogy a nagy terhek viselését megkönnyítenék. A vizumot el kell törölni. Ezután *Gundel* Károly a vendéglősipar súlyos helyzetéről tartott előadást, ismertetve a legitim és illegitim versenyt. Végül dr. *Stein* Sándor tartott előadást a szállodák intenzív propagandájáról. *Bánó* Dezső összefoglalta az előadásokat és kifejtette, hogy sürgősen szükség van az idegenforgalmi reformok végrehajtására.

Sümeghy László dr. halála. Súlyos csapás érte a főváros társadalmát *Sümeghy* László dr. kormányfőtanácsos, kir. közjegyző elhunytával. Impozáns részvét mellett temették el az első kerület politikai és társadalmi mozgalmainak egyik vezéralakját, akinek sírjánál *Becsey* Antal, az Egységes Községi Polgári Párt és a lágymányosi Kaszinó, *Lázár* Ferenc dr. és *Szécsy* Ferenc dr. a kir. Közjegyzők Országos Egyesülete nevében mondottak búcsúztatót.

Kiírták a Tabán új terveire a pályázatot. A főváros törvényhatósági tanácsának állásfoglalása alapján *Sipőcz* Jenő polgármester a napokban jóváhagyta a Tabán új terveinek elkészítésére vonatkozó pályázati hirdetményt. A feltételek szerint a tervpályázaton részt vehet minden magyar honos egyén, aki a Budapesti Mérnöki Kamara tagja. A tervezési program és a területi alaprajz a városháza városrendezési ügyosztályában kapható. Szeptember 30-án déli tizenkét óráig kell a lepecsételt pályaműveket a városrendezési ügyosztálynál elismervény ellenében beadni. A pályázóknak a Tabán út-, tér- és parkhálózatát, a beépítés módját, valamint a középületek és közintézmények elhelyezését kell megtervezniök. A pályaművek jutalmazására egy 5000 pengős első díjat, egy 3000 pengős második díjat és egy 2000 pengős harmadik díjat tüzött ki a főváros, ezenkívül öt darab érdemes tervet, egyenként 1000 pengőért fognak megvásárolni.

1 + 1 = 1. Egy jeggyel kétten mehetnek a Balaton bármely telepére a MÁV. Menetjegyiroda által kiadott jegyfüzet alapján, mely egy hétre két személy számára szállodai lakást, ellátást, fürdőt, kabint s más előnyöket nyujt. A jegyfüzet ára 110 pengő s minden menetjegyirodában kapható.

Leukoplast
magyar gyártmány

ALSÓGÖD
legszebb részén kiadó elegánsan berendezett 4 szobás, fürdőszobás, csukott verandás, absolut comfortos villa 840 négyszögöles pompás kertben. — Autógarage, különálló konyha. — A villa úgy a vasutállomástól, mint a Dunaparttól 4—4 percnyire van és abban — különálló házban — CSAK a kertész lakik. — Felvilágositás 8—3 óra között 15-8-31 telefonszám alatt (vasárnap kivételével).

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PARISI NAGY ÁRUHÁZ

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása okleveles épitészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja: CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

Olcsóbb lett a
PERL
félfehér kenyér
ÁRA 34 FILLER

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Uccák portalanitási munkálatokra pályáztak: Szendő Zsigmond 12.438, Danubia rt. 18.485, Ámon Antal és fiai 20.225, Magyar Útépitő rt. 19.370, Helyey Tivadar 21.382, Helfenstein Károly 45.171, Gravieser Albin végösszeget nem ad meg, Szántó Ferenc 27.036, Hajnal Imre 28.000 P.

Spányi Ernő 6600, Neumann Ferenc 11.075, Obendorfer Károly 4195, Obendorfer Rudolf 4270, Heverdle Károly 8240, Halmos J. és fia 1120 P.

Kettő darab árvizvédelmi lokomobil javitási munkálataira pályáztak: Röck István gépgyár rt. 13.160, Első Dunagőzhajózási társ. 16.090, Ganz és társa 17.450 P-vel.

A budavári koronázó templom állványozási munkálataira pályáztak: Wágner Gyula 19.809, Hellenbrandt Ödön 23.334, Makovszky László 24.000, Tőke György 24.125, Nagy József 25.100 P-vel.

Az Uj Szent János-kórház homlokzat tatarozási munkálataira pályáztak: Nagypál Imre 1915, Olchváry Jenő 2185, Dreiacker Ödön 2590, Bátori és Klenovics 2637, Gavora Zsigmond 3435, Grandis Gyula 3780, Szeitz Richárd 4121, Havas Sándor 4205 pengővel.

Az Egyetem-uccai gróf Károlyi-palota emeleti termeinek múzeumi célokra való karbahelyezésénél különböző munkákra pályáztak: Balco Sándor 3586, Marton Ferenc 5191, Hantos testvérek 5923, Remsey Elemér 6359, Szimper József 2616, Steiner és Szimper 6826, Kölber Jakab 7543, Kiszeli Géza 7762, Fischer és Hartman 7042, Gacska Ferenc 7367, Reitzer Ferenc 9921, Szabó, Gauland és Wibrandt 11.001 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Épületüvegezés
Tükörlámpák. Fényszórótükrök. Hő- és nedvességálló tükörborítás galvanikus úton. 5 évi jótállással.
Telefon: 32-1-08 **LIGETI LÁSZLÓ** Budapest, VIII., József-u. 23.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: 69-4-88

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban **Pregitzer Ferenc** cementáru gyárában ◀------- VII., Hungária-körút 152/a. Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemü kézi és erőmü szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmügyár FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árut legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. 99 Alapitási év: 1896

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOSVILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENITŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-3-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-86. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

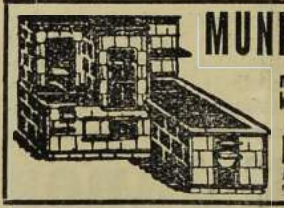

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg ellamerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Mozaik és Cementlapokat à la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal **ANDREA** CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

Üzemgazdasági Müszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fecskemérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

WEBER HENRIK
egészségügyi és müszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

Központi fütés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9



KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. július 12 28. szám

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Pihen a közgyűlés

Bevalljuk, ennek a cikknek a címe mozidarab címéről jutott eszünkbe: „Táncol a kongresszus . . ." Pihen a közgyűlés. Mert szó, ami szó, a londoni kongresszus most már ugyancsak táncol és pedig táncol akörül, hogy életben marad-e, vagy sem. De még mindig inkább látunk szívesen egy táncoló kongresszust, mint a pihenő közgyűlést. Már tudniillik olyankor ne pihenjen a közgyűlés, amikor dolgoznia kellene, mert ha most pihenőre megy, szokás szerint a nyári évadban, az ellen semmi kifogásunk nem lehet. De bizony az elmúlt félesztendőben mindvégig inkább pihent, mint dolgozott, legfeljebb néha egy kicsit táncolt.

Elérkezett volna az ideje annak, hogy összeállítsuk ennek a félévnek a mérlegét, mert a nyári szünet immár haladéktalanul rákö-szöntött a közgyűlésre. A főpolgármesternek még arra sem jutott alkalma, hogy megfeleljen a tradicionális szokásnak: kellemes pihenést kívánni a törvényhozás tagjainak. A nyári szünet megkezdődik anélkül, hogy — úgy mondjuk — befejeződött volna a munkaszezón.

Munkaszezón? Hát bizony, ahogy visszatekintünk az utolsó félesztendőre, nem igen sok módunk van gyönyörködni a közgyűlés munkájában. Szinte jobb nem is mérleget csinálni, hanem inkább azonnal rátérni a mentségekre, amelyek a közgyűlést megakadályozták tevékenységében. Egy pillanatig sem gondolunk arra és egy pillanatig sem akarjuk azt bizonyítani, mintha ez a közgyűlés munkaképtelen lett volna, de még azt sem, mintha nem akart volna dolgozni. Azoknak a baloldali reményeknek sem óhajtunk eleget tenni, amelyek szeretnék azt hallani, hogy az új fővárosi törvény akadályozta meg a közgyűlés munkáját. Hát nem, az új fővárosi törvény miatt Budapestnek akár egy ikervárosát felépíthette volna és megalapíthatta volna a közgyűlés. A súlyos gazdasági helyzet volt az, amely a fővárost tétlenségre kárhoztatta és ennek az irányadó vezető testületnek nem volt módjában mást cselekedni az utolsó félesztendőben, mint letárgyalni a sablónos ügyeket és művészi ecset helyett a mázoló pemzlijével és patrónjával kellett dolgoznia. Budapest székesfővárosnak ma három gondja van mindössze: az egyik, hogy a pénzügyeit valahogy rendben tartsa, vagyis magyarán, takarékoskodjék, másodsorban, hogy kicsiny eszközökkel nagynak látszó szükségmunkákat állítson be, végül pedig, hogy az utolsó garasát is a szociális megsegítés céljaira juttassa.

Be kell vallani, hogy ez nem városi igazgatási tevékenység, be kell ismerni, hogy egy narkotizált világváros álmait őrizzük csak és vigyázunk rá, hogy a narkózis valamiképpen meg ne ölje, hanem, hogyha véget ért a nagy világoperáció, gyorsan eszméletre tudjuk téríteni és friss életre kelteni. Ilyen körülmények között a főváros közgyűlésének alig van beszámolni valója és a törvényhatósági bizottság tagjai kényszeredetten elmondhatják az egyszeri lusta emberrel együtt a nyári szünet küszöbén, hogy pihenés után édes a nyugalom.

De nem teszünk szemrehányást senkinek, mert senki sem oka ennek a kényszertétlenségnek, amelyet most itt szemügyre vettünk. A pihenés után következő nyugalomnak azonban termékenynek kell lennie. Mi legalább úgy képzeljük el, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai nemcsak friss erővel, felfrissült egészséggel térnek vissza nyári pihenésükből, de ötletekben, tervekben gazdagon is. Annak, hogy a múlt munkaszezónban nem lehetett dolgozni, senki sem volt az oka; ezzel szemben azonban a pihenés és a nyugalom idejét fel kell használni arra, hogy gondolatok, eszmék, tervek, ötletek termelődjenek ki a jövendő számára. Mert ha egyszer megnyílnak a munka kapui, akkor mindenkinek számolnia kell azzal, hogy a kényszerű semmittevés ideje alatt milyen terveket készített a munkás jövendő számára.

Gömbös Gyula miniszterelnök kijelöli az országos és a községi párt együttműködésének útját

Rövidesen likvidálásra kerülnek a budapesti pártszervezkedés körül támadt nézeteltérések

Azok a találgatások és kombinációk, amelyeket bizonyos várospolitikai oldalról nem minden célzatosság nélkül a *Nemzeti Egység Pártjának* a szervezkedéséről terjesztettek, rövidesen az elmúlt emlékek lomtárába kerülnek. Személyi és tárgyi vonatkozásokban előszeretettel kolportálták, hogy a *Nemzeti Egység Pártja budapesti szervezkedése az Egységes Községi Polgári Párt rovására történik és hogy az országos párt legfőbb feladatának tekinti a községi szervezet gyengítését.*

A *Fővárosi Hírlap* több alkalommal rámutatott arra, hogy fölösleges ellentétekről beszélni az Országos Párt és a Községi Polgári Párt között, mert ott, ahol elvi célkitűzésekben nincsen különbség,

a szakadékok mesterséges kiszélesítése nem sikerülhet.

Mindkét párt egyformán *Gömbös* Gyula miniszterelnök nemzetmentő politikája mögött áll és főtörekvésük, hogy úgy országos, mint székesfővárosi vonatkozásokban érvényesüljön a polgárság és a társadalom legfőbb kívánsága: *a nemzeti egység, az a politikai front, amelyik tisztán látja a miniszterelnök politikai irányvezetését és jogos reménykedéssel kíséri a várható eredményeket.* Nem volt meglepetés a beavatottak előtt, hogy az országos szervezkedés más területre tartozik, ám a budapesti szervezkedés útja adva volt: *felhasználni a Községi Polgári Párt szervezeteit ahhoz, hogy újabb tömegek csatlakozzanak a polgári gondolat és összefogás zászlója alá.*

A pártszervezésekkel kapcsolatos kérdések likvidálása *közvetlen küszöbön van.*

Gömbös Gyula miniszterelnök Bécsből történt hazaérkezése után már kijelölte az időpontot, amikor maga köré gyűjti Sztranyavszky Sándort, Kozma Jenőt, Ugron Gábort, Marton Bélát, Payr Hugót, Usetty Bélát, a szervezkedési kérdések alapos szakértőit,

akikkel megvitatja a további teendőket és megszabja a budapesti szervezkedés összes részleteit. Értesülésünk szerint ez a tanácskozás még *e héten megtörténik* és akkor nyugodtabb légkörben indul meg a főváros nagy érdeklődéssel várt új politikai mozgalma.

A miniszterelnök régebbi állásfoglalásának megfelelően, amelyet a *Fővárosi Hirlap* útján is kinyilatkoztatott, a *Kozma* Jenő irányítása alatt működő helyi pártok felhasználásával indítják meg a toborzást és csatlakozásra szólítják fel mindazokat a polgári tömegeket, amelyek *a nemzeti irányú belpolitika és a nemzet érdekeit szolgáló külpolitika nagy érdekeit felismerik.* Az Országos Párttal együttesen rendezendő

demonstratív zászlóbontó nagygyűlést

a kora őszi hónapokban rendezik, valószínűleg *a Tattersal területén.*

Eddig végzett munkájára büszkén tekinthet az autonómia

Kozma Jenő a törvényhatóság félévi teljesítményéről és a kormánypárti szervezkedés őszi megindításáról

A kedden tartott tanácsüléssel tulajdonképen véget ért a főváros autonómiájának tavaszi munkateljesítménye és úgy a tanács, mint a közgyűlés megkezdi megérdemelt nyári pihenését. Tagadhatatlanul nagy munkát fejtett ki az autonómia mindkét szerve, hogy a nehéz viszonyok között is akadálytalanná tegye a háztartás menetét. Erről a teljesítményről és általában az ezévi munkamennyiség jelentőségéről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységi Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A súlyos gazdasági helyzet meggátolta a főváros törvényhatóságát abban, hogy hatalmas létesítményekkel szolgálja Budapest fejlődését. A költségvetést a legszigorúbb takarékosság szemelőtt tartásával állítottuk össze és

mellőztünk minden olyan kiadást, amelyek túlhaladják a főváros közönségének teherbírását.

Ellentétben a külföldi nagyvárosok példáival: *nem nyultunk az adóemelés eszközéhez,* és ha így sikerült a lakosságot megkímélni az újabb terhek vállalásától, természetszerűleg nem bocsájtkozhattunk olyan feladatok elvégzésébe, amelyek jelentős kiadásokat igényeltek volna.

Sikerült azonban a háztartás egyensúlyát biztosítani

és a fővárosra háramló feladatok tömegét hiánytalanul ellátni.

— Itt elsősorban a *megnövekedett szociális terhek* vállalására gondolok, amelyeknek becsülettel megfeleltünk. A téli hónapokban az inségesek és szegénysorsúak tízezreit segítettük és elláttuk őket mindennel, amit az egyszerű élet nem nélkülözhet. Annak ellenére, hogy minden nagyobb közmunkát el kellett halasztani,

mégis havonta milliókat és milliókat juttattunk a termelő-iparoknak, a különböző munkák és szállítások révén.

Féltékenyen őrködtünk a pénzügyi megrázkódtatások kiparírozásán és elmondhatjuk, hogy *minden nehézség ellenére is a községi háztartás biztos alapokon nyugszik.* A törvényhatóság autonómiája

büszke lehet végzett munkájára

és minden remény megvan ahhoz, hogy az eddigi szellemben továbbra is megőrizzük Budapest gazdasági erejét.

A politikai kérdésekre tereltük a beszélgetést és megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy *miképen alakul a kormány országos pártja szervezkedése és*

az Egységi Községi Polgári Párttal való kapcsolata.

— A Nemzeti Egység pártját és az Egységi Községi Polgári Pártot egyformán az a törekvés hevíti, hogy Budapest öntudatos és biztos ítéletű polgárságát *Gömbös Gyula miniszterelnök nemzetmentő munkájának támogatására sorakoztassa.* Elvi eltérés nincsen tehát a célkitűzésekben és azok a tárgyalások, amelyeket a közelmult napokban a legilletékesebb tényezőkkel folytattam, arra a jogos feltevésre indítanak, hogy

a két párt gyakorlati együttműködése az őszi hónapokban feltétlenül megkezdődik.

Addig is még több tanácskozás lesz az érdekelt politikusok között, amelyeknek kimenetele azonban a közös szervezkedés és közös munka eredményét fogja meghozni.

*

Kozma Jenő a főváros nyári szünete alatt elutazik Budapestről, azonban állandó összeköttetést tart fenn az *Egységes Községi Polgári Párttal, hogy a távollétében történő eseményekről is mindenkor tájékozva legyen.*



Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

Polgári keresetű, jómódú „hajléktalanok" a fővárosi szükséglakásokban

A szociálpolitikai ügyosztály harminc családtól megvonta a szükséglakást — Újabb lakásokat bérelnek a tabániak számára

A hajléktalan és szegényszorsú családok fölötti szociális gondoskodás inditotta a főváros vezetőségét arra, hogy magánbérházak üresen álló lakásait szükséglakások céljaira kibérelje. Körülbelül *900 ilyen szükséglakása van a fővárosnak,* ahová azokat a hajléktalanokat helyezik el, akik önhibájukon kivül jutottak nehéz helyzetbe és támogatás hijján a szabad ég alá kényszerülnének. A visszaélések és turpiságok ennél az akciónál sem hiányoznak, mert számos esetben előfordult, hogy *álhajléktalanok jelentették be igényüket* és elfoglalták a számukra kijelölt lakást. Ennek a visszásságnak a megtorlására most *erélyes lépést* kezdeményez a szociálpolitikai ügyosztály:

— A magánbérházakban bérelt szükséglakásokba beutalt családokat a rászorultság és használati díj megfizetése szempontjából *ellenőrzés* alá vontuk — mondották — olyképpen, hogy a kerületi előljáróságok népjóléti osztályai útján őket

állandó megfigyelés alatt tartjuk.

Több esetben előfordult, hogy a szegénysorsú család nagyszámú tagjai rendes kenyérkeresettel bírtak és *módjukban lett volna rendes polgári lakást tartani.* A szükséglakásra rá nem szorult családoktól most elvontuk az engedélyt és az igy felszabadult lakásokat ismét a miniszteri biztos rendelkezésére bocsájtottuk. A közelmultban körülbelül

harminc családot távolitottunk el a jogosulatlanul használt lakásból

és az ellenőrzést kiterjesztettük a főváros más szükséglakásos telepeire is.

— Legújabban több új szegény családnak juttattunk helyet a fővárosi szükséglakásokban. A Tabán rendezésével kapcsolatban ugyanis 17 tabáni ház lebontása iránt történt intézkedés, amelyeknek lakói közül nyolcan máshová költöztek, míg 9 család szükséglakás igénylését kérte. Ezeket a pillangóutcai telepen helyeztük el, de azonkívül is

száz üres lakást fenntartunk azok számára, akik a Tabán lebontásának kiterjesztése után kérik a fővárostól új lakások kiutalását.

Valószínű, hogy *a közeljövőben újabb szükséglakásokat bérelünk* a rendelkezésre álló bérházakban, mert az a törekvésünk, hogy a téli hónapokban ne ismétlődjenek meg a kilakoltatások sorozatai.

Átvizsgálják a közkórházak összes rádiumkészletét

Szétfoszlott a budapesti kórházak rádiumkincsének fantasztikus meséje

Nemrégiben a sajtóban fantasztikus közlemények jelentek meg arról, hogy az egyik budapesti közkórházban felbecsülhetetlen értékü *rádium* került a szemétbe és csak üggyel-bajjal tudták előkotorászni. Ezzel a sajtóközleménnyel kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyre

fordult felvilágositásért, hogy megállapitsa, tulajdonképpen mi történt, és hol őrzik a közkórházak mesésnek hiresztelt rádium-kincsét?

— Mindenekelőtt abból kell kiindulni, — mondotta informátorunk, — hogy a főváros közkórházainak, sajnos, számottevő *tiszta rádiumja nincs.* 1914—1916. években a főváros kórházai részére, tekintettel az akkori beszerzési nehézségekre és magas árakra, többféle azonos hatású, de olcsóbb és rövidebb élettartamú rádiumkészitményt, úgynevezett *mezotórium*-ot szerzett be. A kórházaknak tehát nem nagymennyiségü rádiumkészletek, *hanem meglehetősen kismennyiségü mezotórium-készitmények* vannak a birtokában.

— Kétségtelenül ez a készlet is igen jelentékeny értéket reprezentál és éppen ezért a polgármester intézkedett a székesfőváros tulajdonában lévő

besugárzó készülékek leltározása

és eddigi használatának felülvizsgálata iránt. A mezotórium, illetve a rádiumvegyületek mennyisége — ugyanis — elméletileg nem változik ugyan, de a közel húsz esztendei használat alatt, az újrafoglalás, a különleges orvosi eljárásoknak megfelelő átalakitások következtében mégis változást szenvedett. *Egyes adagokat pedig az évtizedes használatnál elkerülhetetlen foglalatkopás és törés miatt használaton kivül is kellett helyezni.*

— A mezotórium sugárzó értéke egy bizonyos ideig nő, azontúl mindenkori mennyiségének a felére csökken. Ez a kritikus idő nyolc esztendőn túl jelentkezik. Ez a körülmény feltétlenül

szükségessé teszi a mezotóriumos készitményeinek sugárzó értékének időközönként való megállapitását,

mert ennek hiánya a használat biztonságát is veszélyeztetheti.

— A közkórházak birtokában lévő rádiumos készitményekben rejlő gyógyhatások helyes kihasználása érdekében szükséges tehát a sérült tokok tartalmának újrafoglalása, *az összes rádiumos készitményeinek sugárzó értékének azonos mértékegységben való új megállapitása,* szóval pontos nyilvántartás, egészen új leltár elkészitése.

Ennek a nagyfontosságú tudományos munkának az elvégzésére a tudományegyetem radiológiai intézetét kérték fel, amely *Weszelszky* Gyula dr. professzor, intézeti igazgató vezetésével már hozzáfogott a fővárosi kórházak rádiumos és mezotóriumos készitményei átvizsgálásához.

Türelmetlenül sürgeti a főváros vízterműterületek kisajátítását

Három minisztériummal tárgyalnak — A tiszti ügyészség újabb szemlét tartott a szentendrei szigeten

Évek óta nem tud lekerülni a napirendről *Budapest vizellátásának nagy problémája,* amely miatt állandó nyugtalanság és izgalom uralkodik illetékes helyeken. A közel négy évtizeddel ezelőtt létesitett káposztásmegyeri telep ugyanis a maga modernizált berendezéseivel kifogástalanul továbbitja a főváros elsőrendű szükségletét, azonban évek óta fennáll az az aggodalom, hogy *a viztermelő telepek elégtelensége megbénitja a vizellátást.* A tanácskozások egész sorozata zajlott le az elmult évek folyamán, azonban az elsősorban figyelembe jöhető szentendrei partterületek kisajátítása nem vált valósággá.

A tiszti ügyészség már számos esetben folytatott tárgyalást az érdekelt partbiztosokkal és telektulajdonosokkal, azonban

olyan hallatlanul magas árat követeltek vételár fejében, hogy azt a főváros képtelen megfizetni.

Miután közérdekü eljárásról van szó, a főváros a kormány közbelépését kérte és sikerült is az ügyet a földmivelésügyi minisztérium hatáskörébe utalni. A megegyezést azonban igy sem sikerült tető alá hozni és ezért felmerült a *kisajátitási eljárás végrehajtása,* amely kormányhatósági engedély birtokában könnyen lefoytatható. A szentendrei városházán tartottak is több tárgyalást, azonban az érdekeltek makacssága folytán az eredmény meghiusult.

Budapest vízellátásának rendezése szempontjából oly elsőrendü fontosságú ügy jelenlegi állásáról

a vízvezetéki ügyosztályban

a következő információt szerezte a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A szóbajöhető forrásterületek igénybevételére változatlanul számit a Vizművek igazgatósága, mert *különben képtelen a főváros vízszolgáltatásának zavartalanságát garantálni.* Ezek a nyomós okok ma már általános meggyőzésre találtak az illetékes kormányhatósági tényezőknél is, tehát ez a hosszasan húzódó probléma most már kedvezőbb mederbe jutott.

Az elmult héten 3 minisztériummal tárgyaltunk, hogy végre történjen valami a szentendrei sziget szóbanforgó területeinek kisajátitása ügyében.

Minden remény megvan arra, hogy ez a kérdés mielőbb rendeződik, mert minden késedelem a fővárosnak jelentékeny többletköltségét provokálja.

— Néhány nappal ezelőtt a tisztiügyészség kiküldöttje *újabb szemlét tartott a szentendrei szigeten,* hogy megállapitsa, vajjon a kijelölt területeken

történtek-e épitkezések és egyéb ingatlan-létesitések.

Ez a szemle azért fontos, mert az eddig üresen állott telkek esetleges létesitményeit a kisajátitáskor a *fővárosnak kell megfizetni* és ha ott nagyobbarányú ingatlanokat épitettek, úgy azokat meg kell vásárolni. Amint látható,

a késedelem alaposan megbosszulja magát

és igy nincs kizárva, hogy a fővárosnak horribilis összegekkel kell megfizetni azt a huzavonát, amelyik még mindig nem tudott pontot tenni a vízszolgáltatás biztonságának megteremtésére.

—

Szó volt egyidőben arról, hogy a *főváros Vác mellett birtokot vásárol* és azt csere-formájában átengedi a szentendrei sziget telektulajdonosainak. Ez az elgondolás most már *végképen megbukott* és nincs másról szó, minthogy törvényes kisajátitásokkal új termelőkutakat szerezzenek a főváros vízhálózata részére.

Zsibárusi engedélyt kapnak a hadirokkantak

Újból forrongás készül a Teleki-téren

Állandóan baj van a Teleki-téri zsibárus piacon. Az árusok életérdekeit látják veszélyeztetve az új szabályrendelet-tervezet rendelkezései folytán és a népgyülések sokaságával demonstrálták a hatóságok előtt *a mai állapotok fenntartásának szükségességét.* A szabályrendeletből egyelőre nem lett semmi, mert a városházán is úgy látják, hogy a rendezés a mai idők nehéz viszonyai között csak keserűséget idézne fel és ezért annak érvényesitését jobb időkre halasztották. Ez a tény némi megnyugvást hozott az 1500 zsibárus számára, azonban most

újabb hatósági intézkedés készül,

amely függetlenül a szabályrendelettől, gyökeres rendezést igér a Teleki-téren.

A hadigondozottak ellátásáról szóló törvény ugyanis kimondja, hogy a hatályba lépéstől számitott három hónapon belül a törvényhatóságok kötelesek megállapitani az őszeres és zsibárusiparengedélyek számát. Ebből a célból a jelenlegi közös zsibárusok és őszeresek pontos összeirása, továbbá

annak megáliapitása vált szükségessé, hogy a most működő zsibárusok és őszeresek ki tudják-e elégiteni a közönség szükségletét, vagy pedig szaporitják-e a számukat megfelelő mértékben.

A polgármester éppen ezért falragaszok útján felhivta az összes zsibárusokat és őszereseket, hogy *július 13-áig a VIII. kerületi előljáróságon jelentkezzenek.* Ugyanakkor átirat ment a budapesti kereskedelmi- és iparkamarához, valamint a kereskedők érdekképviseletéhez, hogy a megállapitandó létszám tekintetében sürgősen tegyenek javaslatot.

Nem kétséges, hogy az érdekelt Teleki-téri árusok a mai létszám fenntartását fogják kérni és

a legélesebben tiltakoznak ismét az ellen, hogy új engedélyek kiadásával szaporitsák az árusok számát.

Ezzel szemben azonban a rokkanttörvény éppen a hadigondozottakon kiván segiteni, amikor számukra iparengedélyt akar kieszközölni, hogy megélhetésüket biztositsa. *A legélesebb összetüzés várható tehát a rokkanttörvény végrehajtása kapcsán,* amelyik valószinüleg oda fog vezetni, hogy a Haller-téren ismét engedélyezik a fiók-zsibvásár felállitását.

PESTI KIRAKAT

Budapest — füstváros

Kaptuk és átadjuk a Pesti kirakat számára a következő sorokat: Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Én nem tudom, olyan rengeteg sokat olvastam már életemben és napjainkban az úgynevezett füstemésztő készülékekről, hogy kénytelen vagyok a Szerkesztő urat, mint a kommunális ügyek kiváló ismerőjét megkérni, magyarázza meg nekem, hol láthatnék egy ilyen füstemésztő készüléket. Vagy ha ezt a Szerkesztő úr maga sem tudná, mondja meg nekem, hogy hol érezhetem ennek áldásos hatását. Én tudniillik arra is rájöttem már, hogy miért kell ebből a Budapestből „Budapest fürdőváros"-t csinálni? Azért, mert ez most „Budapest füstváros" és el kell jönnie Budapest fürdővárosnak, hogy ezt a szörnyűséges sok füstöt és kormot le tudjuk mosni magunkról. De tessék elhinni, hogy nem elég a fürdőváros, pucerájváros, ablaktisztító város és porszívó város is kell nekünk, mert a függönyeink, ablakaink, lakásunk, mindenünk — a tüdőről már nem is szólunk! — tele van füsttel és korommal. Különösen kétségbeejtő a helyzet itt, mifelénk, a Lágymányoson, ahol a hajók gyönyörű sűrű, bodor füstje számára legyőzhetetlen konkurrenciát csinál a Trunkhan Posztó és Szövetgyár r. t., amely — mit mondjak? — úgy győzi füsttel, korommal és piszokkal, hogy az még Budapesten is szenzációszámba megy. Nem mondaná-e meg a Szerkesztő úr, hogy a posztókészítésnél mi a főtermék: a posztó, vagy a füst? Mert hogy Trunkhanék soha életünkben annyi posztót nem fognak gyártani, mint amennyi füsttel elárasztanak bennünket, azt egészen bizonyosan tudom. Dehát folyik is a nagy per körülöttük, elöljáróság, közmunkatanács, belügyminiszterium, megint elöljáróság, honvédelmi miniszterium olyan küzdelmet folytat ebben a szörnyűséges Trunkhan füst-ügyben, hogy még elmondani is rémregény. Csak Trunkhanék nem izgatottak, hozhatnak ellenük ítéleteket, kötelezhetik füstemészlőre és nem tudom én még milyen egészségügyi intézkedésekre. Trunkhan úgy megőrzi a flegmáját, mint egy angol matróz, aki pipával a szájában áll, füstöl és nagyot köp az egészre.

Tisztelettel:
Egy budapesti füstimádó.

Krémes lepény és záróra

A Józsefváros rejtelmeiről olvasván, szemembe ötlik az a felfedezés, hogy a Tisza Kálmán-téren virágzik Budapest első és a Mátyás-téren Budapest második cukrász üzeme. A Tisza Kálmán-téri cukrász-üzemből, — írja a riporter, — árasztják el egész Pestet, Ligetet, Népligetet, Sósfürdőt és Hűvösvölgyet olcsó krémessel, jószínű Dobossal és úgynevezett csokoládétortákkal. Az egészségügyi hatóságoknak, elsősorban a tiszti-főorvosnak kötelessége megvizsgálni, hogy milyenek ezek a „jószínű" sütemények és nekik kell megállapitani azt is, hogy a túlzottan olcsó árak mögött mi rejlik. Üzleti zsenialitás-e, vagy egyéb? Mert fel lehet tételezni azt is, hogy valakinek ötlete támadt olcsó süteményt nem sütni, hanem gyártani, amely ugyan valószínüleg nélkülözi azt az egyéni zamatot, amelyet egy-egy cukrászművész a maga árujának biztositani tud, de azért lehet, hogy mint gyári áru teljességgel megfelelő az egészségügyi követelményeknek és legföljebb kvalitatív kívánságokat hagy maga után. De viszont egy nagyvárosnak mindig van óriási publikuma, amely nem minőségre, hanem mennyiségre vásárol.

Ennek a krémes-áradatnak azonban nagyon súlyos elfajulásai vannak és ez a cukorkaboltok mérhetetlen elszaporodása. A körútakon minden lépésnél cukorkaboltba ütközünk, amelyeknek a kirakata azonban arról tanuskodik, hogy ezek nem egyszerű cukorkásüzletek, hanem úgynevezett cukrászboltok, vagyis cukrászdák. Még ez sem volna valami különös baj, a veszedelem ott kezdődik, hogy ezekben a boltokban a krémes nem sütemény, hanem — ürügy. Záróra-ürügy. A cukorkás üzleteknek ugyanis este nyolc órakor be kell zárniok, a cukrász pedig éjfélig is nyitva tarthat. Ezeknek a visszaéléseknek, amelyek két-három darab légymászta krémes sütemény, bizonytalan színü dobostorta és folyékony csokoládétorta ürügye mögé bujnak, meg kell szünniök. Meg kell szünniök pedig azért, mert kijátszák a törvényes rendelkezéseket, másodszor pedig azért, mert ezek a cégérnek és ürügynek használt krémes sütemények mérhetetlen közegészségügyi veszedelmet jelentenek.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Kik vonhatók felelősségre a Vásárpénztár bukásáért?

Adatok a szigorú kritikusok és bősz vádaskodók számára

Szenvedélyes hangú éles támadások és súlyos kritikák hangzanak el mostanában a főváros vezetősége ellen, mert *a Vásárpénztár csődbe jutott.* A zordon birálatok túlnyomórészt szólamokat és tagadhatatlanul közhelyes frázisokat puffogtatnak, *a részletek közelebbi ismerete nélkül állitják fel a vádakat és gyanusitásokat a főváros adminisztratív és politikai vezetőségével szemben.* A megtörtént tényeket letagadni nem lehet és be kell ismerni, hogy a Vásárpénztárt súlyos veszteségek sodorták az összeomlás felé és hogy komoly összegek tüntek a semmiségbe. Megbukott egy fővárosi alapitás, pénzintézet, amelyről köztudomású, hogy *a legkényesebb és legnehezebb üzletágak közé sorolható.* Hihetetlen óvatosság, előrelátás, körültekintés és finom érzék szükségeltetik manapság egy pénzintézet vezetéséhez, mert ha kisebb-nagyobb hibák tornyosulnak, elkerülhetetlen a megrázkódtatás.

Mi volt a Vásárpénztár? *Adminisztrációs intézménye* az állatvásárnak és ezzel egyidejüleg *hitelnyujtó bank,* ahol a fentebb említett előfeltételek sajnálatos módon hiányoztak. Voltak hibák és mulasztások, amelyeket szépiteni, vagy elkendőzni nem lehet. Bűnös a Vásárpénztár régi igazgatósága, mert nem volt óvatos és elragadtatta magát attól a vágytól, hogy minél több hasznot produkáljon és hogy impériumát mindinkább szélesebb területekre kinyujtsa.

A vásárpénztári monopólium egymagában elégséges ahhoz, hogy az évvégi mérleg komoly nyereségeket mutasson és nem volt szükség olyan területekre elkalandozni, amelyek nem illenek oda, ahol a szolid üzletvezetést tartják egyedül mértékadónak.

A főváros intézményének nem az a hivatása, hogy 6000 holdas *mintagazdaságot* béreljen és vállalja a mezőgazdasági üzem minden rizikóját. Semmi szüksége annak, hogy a Vásárpénztár *Budapesti Húskereskedelmi R. T.* néven alvállalatot hivjon életre és *konkurráljon* a nagyvágókkal és a kis hentesekkel, elárusitó fülkéket tartson a vásáresarnokban és elhódítsa a publikumot nemcsak a kereskedőktől, hanem a községi élelmiszerüzemtől is. Félkilós zsirszallona-tételek és 20 dekás sütni való kolbászok *nem illenek a Vásárpénztár üzletkörébe.* Nincs értelme annak, hogy ez az intézmény *a bőrfeldolgozó ipar* területén működjön, csak azért, mert az állatvásári forgalom révén módja van olcsóbb állati bőröket felraktározni. Mindezek az üzletágak a szakértők egész légióját kivánják és ha nincs megfelelő szerv, amelyik ezeknek a kényes kereskedéseknek mindennapos árhullámzását, sok raffinált trükkjét és konkurrens-verő terveit ismeri: úgy *elkerülhetetlen a gyászos vég és a kínos bukás.*

Ez az egyik oka a Vásárpénztár összeomlásának. A felelősséget feltétlenül vállalniok kell azoknak, akik *tüzetes tájékozottság hijján mohó türelmetlenséggel igyekeztek új üzleteket hódítani az intézetnek.*

Teljesen jogosult az a kívánság, hogy a büntetőjogi felelőssséget teljes egészében érvényesitsék.

A csőd másik magyarázata azonban egyéb elbirálást követel. A Vásárpénztár bankszerű üzlet, amelynek hivatottsága, hogy *hitelt nyujtson a hízlalóknak, az állattenyésztéssel foglalkozó uradalmaknak és gazdaságoknak.* A Vásárpénztár adott hiteleket és lefedezte magát az állatállománnyal, — itt tehát bűnösöket keresni hiábavaló igyekezet. A „könnyelmü hitelnyujtások" gyüjtőnév alatt összefoglalt vádpont megdől, ha nem felejtkezünk meg arról az irtózatos viharról, amely *az egész világon megtépázta és feldúlta a gazdasági életet.* Nem is kell megerőltetni emlékezőtehetségünket, ha arra figyelmeztetjük a szigorú kritikusokat, hogy csak tekintsenek Amerikára, ahol megremegtek a bankok és pénzintézetek, az adósok és a hitelt igénybevevők a gazdasági földindulás nyomán.

A Vásárpénztár is oda sorakozik a németországi bankkrachok mellé, Rotschildék Creditanstaltjához, az amerikai bankok százaihoz,

amelyek egyik óráról a másikra lehúzták rácsaikat és magukkal rántották az iparvállalatok százait és a magánfelek tizezreit. *A Vásárpénztár kimulása is egyik függvénye az általános gazdasági krizisnek, tehát a hitelezések és a bankszerű tevékenységek nem okozhatók az intézet összeomlásáért.*

De elvitathatatlan, hogy mindezeken felül a kalandos spekulációk is hozzájárultak a Vásárpénztár összeomlásához és az igazgatósággal szemben való megtorlás mindenképpen jogosult.

Szét kell azonban választani a fogalmakat, mert nem engedhető meg, hogy a Vásárpénztár odiózus kalandvágya miatt a főváros vezetőségével szemben a felelősséget emlegessék.

A Vásárpénztár autonóm részvénytársaság, amely a kereskedelmi törvények és az önállóságból folyó gyakorlat következtében egyedül felelős a könnyelmű mulasztásokért és a fékezhetetlen vállalkozási próbálkozásokért. *Nem engedhető meg, hogy a főváros kiváló és lelkiismeretes vezetőségét politikai elfogultságból mulasztásokkal vádolják.* A Vásárpénztárt elsodorta a hozzá nem értő spekulációk sorozata és a gazdasági szélvihar: a felelősséget hárítsák a bűnösökre, *de ne próbáljanak sarat frecsegtenti azokra a tényezőkre, akik a maguk munkaterületén puritán gondoskodással és magasztos felelősségérzettel oly kiválóan megálljak a helyüket.*

Hosszúlejáratú áramvásárlási szerződés a főváros és a bánhidai centrálé között

Illetékes helyen kedvezőnek tartják, hogy a telep fölött továbbra is az állam rendelkezik — Összel megkötik az új áramszerződést — A kereskedelmi miniszter az opciót október végéig meghosszabbitotta

A bánhidai centrálé és a főváros kapcsolatának kiépítése foglalkoztatta az elmult héten a főváros vezetőségét. A főpolgármesternél tartott pártközi honferencia úgy határozott, hogy *a főváros ne éljen a számára biztositott opció jogával,* hanem gondoskodjon az áramvásárlás további fenntartásáról. Ez a határozat megfosztja a fővárost attól, hogy a bánhidai centrálét kezelésbe és birtokába vegye, ami azért volt kivánatos, hogy a két legnagyobb energiatermelő központ közös irányitással folytassa tevékenységét.

Még 1929-ben biztosította magának a főváros azt a jogot ,hogy ez év *július 15-ig* nyilatkozhat a centrálé üzemkezelésbe való vételi szándékáról. A szerződés és a közgyülés felhatalmazása alapján

a főváros vezetőségének kötelessége volt tárgyalásokat folytatni a miniszteriummal olyan szerződéstervezet kidolgozására, amely mellett a centrálét esetleg átvenné.

Kidolgozták a tervezetet az ideiglenes áramátvételre is és mindkét ügyben hosszas tárgyalások folytak a *Dunántúli Villamossági r.-t.* és a főváros között. A tervezetek felülvizsgálását és a tárgyalások lebonyolítását *Borvendég* Ferenc alpolgármester végezte, akinek *nem sikerült olyan feltételeket létrehozni, amelyek a főváros számára megfeleltek volna.* Ez a magyarázata annak, hogy a polgármester a pártközi értekezleten olyan előterjesztést tett, hogy

a főváros ezidő szerint nem tartja megvalósithatónak a centrálé átvételét és ilyen körülmények között a számára biztosított opció jogáról lemond.

Meg kell állapitani, hogy a fővárosnak ezirányú határozata kedvezően érintette úgy a kereskedelmi minisztériumot, mint a *Dunántúli Villamossági Részvénytársaságot.* A kormány energiagazdálkodási politikája és az államvasutak villamositásának keresztülvitele akkor adja a legmegfelelőbb helyzetet, *ha a bánhidai centrálé fölött kizárólagosan az állam rendelkezik.* Alátámasztja ezt a tényt a *Fővárosi Hirlap*-nak többször közölt értesülése is, hogy

a kormány nem szivesen mondana le erről a nagykapacitású telepről

és a fővárossal szemben való kivánsága mindösszesen csak oda irányul, hogy *minél nagyobbmennyiségü áramot vásároljon.* Hangoztatták illetékes helyen, hogy az országos érdek a bánhidai centrálé gazdaságos kihasználása és mert a fővárosnak óriási árammennyiségre van szüksége: minden ok meg van arra, hogy a főváros a lehetőség szerint bánhidai áramot használjon. Az a beállítás tehát,

mintha a miniszterium a centrálé átvételét erőltette volna, tökéletesen téves és nem felel meg a valóságnak.

Legfontosabb teendő, hogy a főváros telepei és a bánhidai centrálé között megfelelő együttmüködés jöjjön létre. A *Dunántuli Villamossági R. T.* elsődendű érdeke, hogy hosszú évekre szóló és kölcsönösen előnyös áramszerződést létesithessen a fővárossal és olyan stabil helyzetet teremtsen, amely *évekre biztositja az üzem rentabilitását.* A tárgyalások most tovább folytatódnak és az őszi hónapokban végleges eredményt ígérnek. Addig is azonban, amíg a döntő elhatározás megtörténik, a *kereskedelmi miniszter a bánhidai telep bérbevételére vonatkozó opciót október 30-ig meghosszabbitotta.*

Olasz városterek mintájára rendezik a várbeli Szent György-teret

Az összes tényezők hozzájárultak az érdekes tervhez

A főváros vezetősége már évekkel ezelőtt foglalkozott Budapest egyik legszebb részének: a budai Vár *Szentgyörgy-terének* rendezési tervével. A Szentgyörgy-tér, amelyet a miniszterelnöki palota, a honvédelmi minisztérium és a királyi vár épületei övéznek, egyszerű makadám burkolatával ma meglehetősen sivár képet mutat. Annakidején kétféle megoldási terv készült. Az egyik szerint *a teret parkirozták* volna, de ezt a főváros vezetősége éppúgy, mint a kormány, a Közmunka Tanács és a várkapitányság elfogadhatatlannak tartották, a tér speciális jellegére való tekintettel, ahol időközönként nagyobb tömegek szoktak összegyülekezni. A másik megoldás az volt, hogy a Szentgyörgy-teret piazza-szerűen, *az olasz városterek mintájára rendezik:* a tér közepére díszkútat állítanak, az egész teret pedig síma burkolattal, kőlapokkal boritják be. Ez az elgondolás az összes illetékes tényezők tetszésével találkozott és eddig főleg pénzügyi okokból nem került sor a megvalósításra.

Azóta a Szentgyörgy-tér exponáltsága még inkább fokozódott, az idegenforgalom fellendülése révén. Vasár- és ünnepnapokon a parádés őrségváltás látványossága óriási közönséget csődít a térre, ahová fölvonulnak a kölföldi és a hazai autócarok és autók százai. A térség rendezésével tehát sokáig késlekedni már nem lehet. Sürgeti a rendezést két más körülmény is. Az egyik az, hogy

hamarosan hozzákezdenek a sikló felső állomásának építéséhez,

miután a budai hegypálya restaurálásából már csak ez a rész van hátra és a roskadozó öreg fapavillont a BSzKRT mielőbb el akarja távolitani, hogy helyébe felépítse a vár hangulatához illő új állomás épületét. Ennek a terveit *Lux* Kálmán műépítésszel készíttette el. A másik dolog, ami aktuálissá teszi a térrendezést, a kertészeti hivatalnak az a jelentése, hogy a miniszterelnökségi palota előtt levő fák kiöregedtek és hogy a beteg, öreg akácfákat mielőbb ki kell vágni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a Szentgyörgy-tér rendezése iránt és *illetékes helyről* a következő választ kapta:

— Egyelőre csak a fasor eltávolításáról, illetve újrapótlásáról van szó, természetes azonban, hogy ennek a kérdésnek amegoldása kapcsán foglalkozni kell az egész térrendezéssel. A Szentgyörgy-tér rendezésére már van kész tervünk, amely a történelmi levegőnek megfelelően és a környezethez illően várudvarszerűen, nemes egyszerűséggel, képzeli el a tér megoldását. Csupán arról van szó, hogy ennek a rendezésnek a kivitelléhez lesz-e pénz? A kérdés ugyanis nem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik, mert

nem csupán burkolási munkáról van szó, hanem át kellene építeni a tér nivóját is,

mert a Szentgyörgy tér erősen lejtős. Elsősorban tehát azt kell eldönteni, hogy lehordják-e, vagy feltöltik-e az egyes alacsonyabban, vagy magasabban fekvő részeket. Most a közművelődési és művészeti bizottság foglalkozik a kérdéssel, azután pedig a városrendezési és útépítési ügyosztályoknak kell megtenniök a maguk javaslatát. Hacsak egy mód van rá, úgy még ennek *az évnek az őszén sor kerül a Szentgyörgy-tér rendezésére.*

Megsemmisítették a Tabán lebontására hirdetett versenytárgyalást

A polgármester szabadkézből adta ki a megbízást

Egyidejüleg a Tabán újjáépítésének eszmei elgondolásával, pályázatot irt ki a főváros *a tabáni házak lebontására is.* A törekvés ugyanis arra irányul, hogy november elsejéig az újjáépítésre szánt terület a megindítandó közmunkák számára rendelkezésre álljon és ne okozzon akadályt az esetleg még meglevő utcasorok tömege a közművek lefektetésével. A versenytárgyalás szombaton járt le, amely sok tekintetben érdekes módon alakult.

Összesen hat ajánlattevő vállalkozott arra, hogy az ottani házak lebontási munkájában résztvegyen.

Feldmann József nyolc ház lebontására tett ajánlatot, amelynek anyagáért 4800 pengőt hajlandó fizetni, *Molnár József és társa* 9 ház lebontásáért pedig mindössze száz pengő ellenértéket kinál. Amint látható, lényeges eltérés mutatkozik az ajánlatoknak ebben a kategóriájában és ha tárgyilagos szemmel bíráljuk a mutatkozó nagy különbözetet, akkor azt kell mondani, hogy *a tabáni házak anyagértéke valóban olyan minimális, hogy azért jelentősebb összeget fizetni nem lehet.* A másik véglet, ami az ajánlatokból kiütközik, egyenesen meglepő. *Wihart* Ferenc építőmester nem ajánl ellenértéket a fővárosnak, hanem *8300 pengőt kér azért a munkáért, hogy néhány házat eltávolítson. Hellebrandt* Ödön vállalkozó sem sokkal olcsóbb, mert 7000 pengőt kiván a hasonló munkáért. *Németh* Ferenc 800 pengő ellenében hajlandó a munkálatokat lefolytatni, *Proscha* József pedig köbméterenként 2 pengőt követel és hajlandó a munkálatokat nyomban megkezdeni.

Az ajánlatok ilyen ellentétes alakulásáról és a tabáni házak lebontásáról

a városháza illetékes ügyosztályán

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármester kénytelen volt a versenytárgyalást *megsemmisiteni,* mert az ajánlatok túlnyomó része nélkülözte a reális alapot. Függetlenül ettől, meg kellett semmisiteni az ajánlatokat azért is, mert az előirásnak megfelelően érvénytelen minden olyan pályázat, amely *a bánatpénzt egyidejüleg nem teszi le biztositékul.* Az összes pályázók mellőzték ezt az előirást és ezért

a megsemmisítés ténye után szabad kézből adtuk ki a Tabán házainak lebontási munkálatait.

A polgármester döntése szerint *Feldmann* József és *Molnár József és Társai* vállalkozók között oszlik meg ez a munka, mig *a többi pályázók ajánlatát végérvényesen tárgytalannak tekintik.*

Néhány vállalkozónak a lebontásért járó követelése azért kelt meglepetést, mert a multban mindig úgy alakult az ilyen munka, hogy *a vállalkozók fizettek a nyersanyagért és a lebontott épület egyéb felszereléséért.*

Igy történt a piarista ház és a Rudas-fürdő kazánházának lebontásakor

és a főváros most sem hajlandó az épületanyagokat ingyen átengedni. A munkálatokat a jövő hét végén elkezdik a Tabán kijelölt utcáiban.

Váratlanul megélénkült az építési tevékenység

Huszonhét bérpalotára adtak építési engedélyt — A perifériákon nagyszámban építenek családi házakat

Annak ellenére, hogy a tatarozási kedvezmények és általában az építkezések nem kapták meg a remélt nagyobbmérvű támogatást az adózási hatóságoktól, mégis *mutatkozik bizonyos élénkség az építkezési fronton.* Az építkezési ügyosztályban számos terv várja még mindig a jóváhagyást, amelyeket most erőltetett gyorsasággal intéznek el csak azért, hogy a munkálatok mielőbb megindíthatók legyenek.

Az örvendetes jelenségről

a városrendezési és magasépítési ügyosztályban

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az építési engedélyek iránt előterjesztett kérelmek száma az elmult hónapban emelkedést mutatott és az ügyosztály számos építési, építésmódosítási, toldaléképitkezési és átalakitási kérelmet intézett el a városrendezési és magánépitési szakbizottság véleményének meghallgatása után. Az előterjesztett kérelmek között

27 nagyobb létesítmény szerepelt:

az I. kerületben három kétemeletes, három háromemeletes és két négyemeletes, a II. kerületben három kétemeletes és két háromemeletes, az V. kerületben egy háromemeletes, egy négyemeletes, két ötemeletes és négy hatemeletes, végül a VII. kerületben öt kétemeletes és egy háromemeletes bérház. Az építési engedély iránti kérelmeket mintegy 250 esetben vizsgálta felül az ügyosztály az építési telkek rendezettsége szempontjából és körülbelül 480 olyan ügyet vezetett keresztül a telek nyilvántartásában, amelyekkel kapcsolatban egyfelől az építkezésekből kifolyólag, másfelől pedig a különálló szabályozásokkal egybekötött

osztályozások miatt a telkek állaga megváltozott.

— Ez az utóbbi eljárás azt mutatja, hogy a meglevő telkek közül számosat értékesítettek és hogy *olyképpen osztottak meg, hogy oda kisebb jellegű házakat lehessen épiteni.* Különösen a perifériákon, a budai hegyvidéken és Zuglóban történtek ilyen telekfelosztások és ennek nyomán

nagyszámú családiház építésére érkeztek be kérvények.

Minden látszólagos dekonjunktúra ellenére mégis élénkül az épikezési ipar, amely igy a munkások tömegeinek jelent kenyérkereseti alkalmat.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kőlcsönzés

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42

CSATORNÁZÁS KÖVEZÉS ÚTÉPÍTÉS FÖLDMUNKA
OBENDORFER
József Budapest, VIII., Ludovicenum-u. 18.
Rudolf Budapest, I., Győri-út 12.
Károly Budapest, I., Horthy Miklós-út 29.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert
okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Mintaintézményekké váltak a főváros árvaháznyaralói Fonyódon

Előzetes tanulmányok után a külföldön számos helyen utánozták

Liber Endre alpolgármester néhány nappal ezelőtt adta át rendeltetésének a teljesen újjáépített *balatonfonyódi fiúárvaházi üdülőtelepet.* A telepet kilenc évvel ezelőtt létesítette a főváros és az első évtized alatt sok ezer gyermeknek szerzett boldog derűs napokat ebben az intézményben, amelyet annakidején a legszerényebb eszközökkel létesítettek. Két öreg, használaton kívül helyezett iskolabarakot szállítottak le Fonyódra, ahol felállították azon a négyholdas területen, amelyet *Zichy* Béla gróf ajándékozott a főváros árváinak.

Az újjáépített fonyódi üdülőtelepről és az intézmény nagyszerű eredményeiről

Liber Endre

alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örülök a fonyódi fiúárvaházi telep újjáépítésének, amelyet a főváros külön megterhelése nélkül, *társadalmi áldozatkészséggel* sikerült lebonyolítani. Annakidején, mikor *Zichy* Béla gróf az árvaházi üdülő részére telket bocsátott rendelkezésünkre, két favázas iskola-barakot helyeztünk ott el, amelynek egyikét már akkor úgy átalakíttattunk, hogy az állandó jellegű legyen, a másik azonban mostanáig változatlanul állott és a már eredetileg is régi faépület *meglehetősen megrokkant.* Most ezt a pavillont is átépítettük úgy, hogy a tetőt végleges anyaggal falaztuk alá,

és ma már minden tekintetben kifogástalan berendezésű, tágas, levegős, higienikus pavillonokban vannak elhelyezve az árvaház fiúnövendékei.

— Hogy ennek az üdülőtelepnek és a két évvel később ugyancsak Fonyódon létesített leányárvaházi üdülőtelepnek milyen nagy a jelentősége, azt legjobban érzékeltethetem akkor, ha elmondom, hogy *az üdülőtelepek létesítése előtt megdöbbentően nagy volt az árvaházakban a halandóság.* Évente 8—10 kis növendék esett áldozatul különböző kóroknak, mert az árvaházi nevelést megelőző sorsmegpróbáltatások alatt gyenge szervezetük elvesztette ellenálló képességét. Az üdülőtelepek megnyitása óta annyira megváltozott a helyzet, hogy

a kilenc év alatt árvaházainkban összesen egy gyermek halt meg.

Úgy a fiú-, mint a leányárvák kivétel nélkül részesülnek az üdülésben és négy-négy hetet tartózkodnak változó csoportokban az üdülőtelepeken.

— Érdemes megemlíteni, hogy a főváros árvaházi üdülőtelepei voltak az első ilynemű intézmények Európában és a példa hatása alatt azóta külföldön is számos hasonló intézmény létesült. Az eredmények, amelyeket ezen intézmények révén népegészségügyi, szociális és kulturális téren elértünk, bőségesen megérik azt az aránylag csekély áldozatot, amit *a főváros fenntartásukkal magára vállal.*

Uj elgondolások szerint elkészült az idegenforgalmi törvényjavaslat

A kereskedelmi miniszter jogosult a fürdőhelyeket kulturális és higiénikus létesítésekre kényszeríteni — Ellenőrzés alá kerülnek a szoba- és éttermi árak — Az idegenforgalmi tanácstól függ a városok propagandaköltségeinek a felhasználása

Különböző jelentések és híradások nyomán köztudomású, hogy a kereskedelmi minisztérium behatóan foglalkozik *az idegenforgalmi törvénytervezet* előkészítésével. Ez a régóta sürgetett törvényes intézkedés hivatott arra, hogy új alapokra helyezze az idegenforgalmat és lendületet adjon a további fejlődésnek. Azok, akik a magyarországi fürdő- és gyógyhelyek, sokszor kezdetleges állapotát ismerik, régóta kívánatosnak tartják olyan törvény érvényesítését, amely *higiéniát, kultúrát és céltudatos fürdőpolitikát teremt. Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter a közeljövőben végzendő ülésszak miatt csak ősszel terjeszti a javaslatot a képviselőház elé, a *Fővárosi Hirlap-nak azonban módjában van a törvényjavaslatot egész terjedelmében ismertetni.*

A törvényjavaslat címe:

Törvényjavaslat az idegenforgalomról és összesen hat paragrafusból áll.

Az első szakasz kimondja, hogy *az idegenforgalom fejlesztése nemzeti és gazdasági érdek, irányítása kormányzati feladat.* A második szakasz szerint az idegenforgalmat érintő *minden tevékenység* ellenőrzése a kereskedelmi miniszter ügykörébe tartozik. Különösen feladata a miniszternek: a közigazgatásnak az idegenforgalom emelését és a belső túrista forgalmat, a hétvégi üdülési forgalmat, a hazai nyaralás fejlesztését célzó tevékenységet irányítani, ellenőrizni az idegenforgalmi és menetjegyirodák működését, ezek szervezetét, *külés belföldi propagandáját,* gondoskodni arról, hogy a hazai közlekedési vállalatok megfelelő idegenforgalmi és túristikai propagandát fejtsenek ki és kötelezheti a vállalatokat, hogy évi *költségvetésükbe idegenforgalmi propagandájuk szolgálatára méltányos összegeket irányozzanak elő.* A miniszter gondoskodik arról, hogy az idegenforgalom szempontjából jelentős hazai intézmények

az idegen által könnyen hozzáférhető és a nemzet kulturális színvonalának bemutatására méltó állapotban legyenek.

Intézkedik a miniszter, hogy a szállodák, penziók, vendéglők stb. ellenőrzése és a mulhatatlanul szükséges *tisztaság és kényelem szempontjából* megállapított hiányok kiküszöbölteassenek. Mindezeket az intézményeket kötelezheti a miniszter *a szoba- és éttermi árak bemutatására,* sőt joga van méltányos árakat megállapítani. Ellenőrzés alá kerül a propagandamunka végzése és a mások által végzett ilyen munka irányítása.

Az idegenforgalom fejlesztésére szolgáló anyagi eszközök: *a kereskedelmi minisztérium költségvetésében e célra előirányzott összegek, a Máv. távolabbi utazásra érvényes menetjegyei után beszedett 2 fillér díjrészletből előirányzott összeg, az IBUSZ tiszta nyereségének bizonyos százaléka, a közforgalmú közlekedési vállalatok,*

vármegyék és városok által költségvetésileg előterjesztett összegek felhasználása az idegenforgalmi tanács, illetve annak intézőbizottsága véleményének meghallgatása után történhetik.

Alkalmunk volt *a Városháza illetékes köreinek* véleményét az idegenforgalmi törvényjavaslatról meghallgatni:

— Örömmel üdvözöljük — mondották — a kormánynak az idegenforgalom fejlesztésére vonatkozó törvényes intézkedését, azonban meg kell állapítanunk, hogy a *gyógyfürdők és üdülőhelyek, egészségügyi és kultúrális nívójának emelésére vonatkozó rendelkezések nem vonatkoznak a székesfőváros intézményeire.* Az ország érdekei szempontjából mindenképpen helyeselhető, hogy kötelezővé teszik a fürdőhelyeknek csúfolt balatonparti és egyéb községeknek a fejlesztését, mert azok egynéhány kivétellel, nem ütik meg a nyugateurópai színvonalat. A nyaralóközönségnek teljesen jogos az a panasza, hogy

számos ilyen üdülőhelyen a horribilis árak nem állanak arányban a nyujtott ellenszolgáltatásokkal.

— Magyarországon olyan természeti adottságok vannak, amelyeket érdemes fejleszteni és kultúrával felékesíteni. Ebben a tekintetben helyeseljük a törvényt és attól komoly eredményeket várunk.

— Nem tudunk azonban megnyugodni a törvényjavaslat negyedik paragrafusában, amelyik kimondja, hogy *a közhatóságok idegenforgalmi előirányzatai kizárólag az idegenforgalmi tanács véleményének meghallgatása után használhatók fel.* A székesfőváros százezreket áldoz évente idegenforgalmi propaganda célokra és az eredmények igazolják, hogy ez a propaganda céltudatos és körültekintő módon érvényesül. Állandóan tájékozva vagyunk a külföld idegenforgalmi áramlatáról és hangulatáról, tehát sokszor olyan irányú propagandára is törekszünk, amelyeknek helyességét csak a tájékozottak ismerik.

Attól tartunk, hogy minden tételnek esetenként való engedélyezése bürokratikus lassúságot eredményez, holott idegenforgalmi vonatkozásokban legtöbbször a könnyed gyorsaság biztosítja a sikert.

— Az autonómia szempontjából sem tartjuk helyesnek az ellenőrzésnek ezt a módját, mert a *gyakorlatban súlyos megkötöttséget hozhat.* Utalunk arra, hogy a főváros költségvetését és annak felhasználási módozatait *a belügyminiszter évről-évre átvizsgálja* és ezért nem tartjuk helyénvalónak, hogy a részletek fölött másik kormányhatósági szerv diszponáljon. Arra való tekintettel, hogy Budapest székesfőváros teljesen különálló szerepet vállalt az idegenforgalom fejlesztésében, számítunk arra, hogy *ezt a rendelkezést megfelelően módosítják.*

A törvényjavaslat intézkedik az Idegenforgalmi Tanács újjáalakításáról, amelynek *elnöke a mindenkori kereskedelmi miniszter,* helyettese az államtitkár, alelnökei: *a főváros polgármestere* és a Máv. elnöke. A törvényjavaslat körül még nagy viták várhatók úgy a bizottságban, mint a plénumban.

Összes gondjait eloszlatja a Kathreiner Kneipp malátakávé. Valódi Frank kávépótlékkal keverve a legideálisabb, amellett a legolcsóbb reggeli és uzsonna ital. Egy kisérlet meggyőzi!

LUTZ TOMÁNOK-FESTŐNEK LAKKOK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN Telefon: József 93-46 Lutz Ede és társa Lakk- és Zsírfestékgyár R.T. Budapest, VII., Dohány-utca 4. szám.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv. Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv. Hidegvízben oldódik, olcsó, kiadós, kitűnően köt. Gyártja: CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG „ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t. Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

ADREMA MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47. ROSINGER L. B. BUDAPEST, VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

Legkiválóbb üdítő cukorka a FRUTTI Gyártja: STÜHMER FRIGYES R. T.

Gazdasági Értesítő

Gyilkos hadjáratuk utolsó offenzíváját indítják meg az áruházak

A tisztességtelen versenyről szóló törvény életbeléptetése előtt: szezonvégi kiárusítást rendeznek

Közel egy esztendeje, hogy a *Fővárosi Hirlap* felemelte tiltakozó szavát az áruházak részéről megindított romboló tevékenység ellen. A különböző érdekcsoportok egymásután nyitották meg áruházaikat Budapest legforgalmasabb útvonalain és megszervezték élelmiszer-kereskedelmi osztályaikat, hogy ezzel *a legális kereskedelem mindennapi vásárlóit is elhódítsák*. Hihetetlen erőszakkal és ordító propagandával, az áraknak megtévesztő módon való reklámozásával dolkoztak és a hatás csakhamar mutatkozott: a kiskereskedők százainak meggyengült a forgalma. A vevők lassanként elmaradoztak és az áruházak a csipkétől a zöldborsóig mindent kínáltak, csakhogy a vásárlók összes szükségleteit tőlük fedezzék.

A bíróságok aktái között mind sűrűbben szerepeltek a kiskereskedők kényszeregyezségi és csődügyei,

az alkalmazottak az utcára kerültek, a szolid kirakatokból eltüntek az áruk és a bolti redőny nappal is lehúzva maradt. Ezer és ezer egzisztencia a megsemmisülés útjára jutott. *A Fővárosi Hirlap állandóan kongatta a vészharangot, hogy a budapesti polgárság legértékesebb rétegének megmentésére azonnali intézkedések történjenek.* A *Fővárosi Hirlap* a maga eredményes akciójáért nem kért és nem várt kitüntetést vagy elismerést, mert számára nagyszerű erkölcsi elégtétel az a tény, hogy

ma már az áruházi probléma a legégetőbb tennivalók napirendjére került.

A kereskedői érdekeltségek azóta felhagytak különálló szervezkedésükkel és *közös fronton harcolnak a nagyáruházak példátlan mohósága ellen.* A törvényhozás házában sűrűn hangzottak el felszólalások a legális kiskereskedelem védelmében és a legilletékesebb kormányzati tényezők keresik a kiskereskedők egzisztenciájának mentő eszközei. Az áruházak egy ideig gőgös fölénnyel legyintettek a *Fővárosi Hirlap* és a kereskedő társadalom kemény megmozdulása láttán, most azonban *hajlandók tárgyalni, hogy valamilyen formában egyezséget köthessenek az árusítások szabályozására.* Törekvéseink első etappja lezajlott és csak az van hátra, hogy

az áruházak gyilkos versenyének teljesen feltárt manőverei után megfelelő és radikális hatósági intézkedések következzenek.

Addig is, amíg a törvény ereje megfékezi az áruházak működésének elfajulását, *óriási sietséggel iparkodnak az áruházak a közönség pénzét magukhoz vonzani.* A tisztességtelen versenyről szóló törvényt örömmel üdvözölte a kereskedői társadalom, mert azt remélte, hogy ez alkalmas a verseny kinövéseinek megnyírbálására. A törvény szerint a kereskedők kétszer évenkint 15 napos *szezónvégi kiárusításokat* rendezhetnek és nem kell attól tartani, hogy valamilyen hangzatos jelszóval végkiárusításokat rendezzenek, a vásárló közönséget megtévesszék és a többi kereskedőknek súlyos kárt okozzanak.

Technikai okok miatt a törvény még nem lépett életbe és most ezt a körülményt használják ki az áruházak azzal, hogy megkezdik a szezónvégi kiárusítást.

A kezdeményezést ezúttal is a *Corvin Áruháztól* indul ki, amely érthető konsternációt keltett a detail-kereskedelem körében. A hűvös nyár következtében a kereskedők még alig csináltak forgalmat a szezóncikkekben, *Lewin* Miksa azonban már most megindítja offenzíváját a szezónvégi kiárusítással, hogy így a nyári szezón kedvező alakulása előtt ellássa a vevőközönséget. Nyomban követte példáját a *Pók Áruház*, amelynek fiókjaiban már hirdetik a kiárusítást és természetes, hogy odacsatlakozott a *Magyar Divatcsarnok*, a *Fenyves-áruház*, a *Tempó Áruház*, no meg a jubileumát ünneplő *Reisz-Áruház* is, amelyek most gyors irammal aratják le a hangzatos kampány minden lehetőségét. A kereskedelmi érdekképviseletek hiába tiltakoztak:

a Corvin áruház és társai hajlíthatatlanok és már most elkönyvelhető, hogy a nyári szezónban reménykedő kiskereskedőket újabb csalódás és csőd fenyegeti.

Még egy kísérlet tehát, hogy az áruházak kitombolhassák magukat, ameddig lehet. A *Corvin Áruház* tárgyalásokat kezdett a többi fővárosi áruházakkal és a detail-kereskedők elleni öldöklő verseny kiélesítése szempontjából *egységes vezetés alá helyezik beszerzéseiket.* Ez azt jelenti, hogy amely cikkeket az áruházak bevásárolnak és egymás között elosztanak, azt jóval olcsóbban fogják adni, mint a többi cégek. Az áruházak kartellje befejezett ténynek tekinthető és *Szent István napjára már érvényesítik terveiket.* A detail-kereskedők helyzete méginkább súlyosbbodik és egzisztenciájuk amúgy is legyengült poziciója végveszélybe jut. Szerencse, hogy

az áruházaknak ez a példátlan magatartása siettetni fogja azokat az intézkedéseket,

amelyek az áruházi tevékenység korlátozásával a kiskereskedelmet állítják vissza megérdemelt jogaiba.

A Hitelbank jelentése a gazdasági helyzetről. A *Hitelbank* legújabb jelentése megállapítja, hogy a gazdasági élet, elsősorban az ipari foglalkoztatottság, szerény megélénkülése tovább tart. A jelentés ismerteti a termésnek és értékesítésének kilátásait, továbbá hozzászól a módosított boléta-rendelethez. Az európai ipari államok túlzott agrárvámvédelme, valamint a tengerentúli államok éles versenye következtében mezőgazdaságunk jövő kilátásait sötét színben látja és rámutat ezzel összefüggésben az egyéb gazdasági ágak, elsősorban az ipari termelés egyre fokozódó jelentőségére. Részletesen foglalkozik a jelentés a külkereskedelemmel, kereskedelempolitikai helyzetünkkel, valamint a pénz- és értékpapirpiaccal. A bank külön mellékletben adja az érdekkörébe tartozó reprezentatív iparvállalatok múltévi mérlegeinek ismertetését, amelyett ezúttal is a bank konszernjéhez tartozó vállalatok mérlegadatainak áttekinthető táblázata egészít ki.

Neuhold Kornél nyugalomba vonul. A lapok jelentései hirül adták, hogy a *Telefongyár* igazgatóját, *Neuhold* Kornélt, az intézet alelnökévé választották. A hir mögött az az érdekes személyi változás rejtőzik, hogy *Neuhold* Kornél ősszel nyugalomba vonul és a vezérigazgatói teendőket *Székely* Imre dr. fogja ellátni. Változások várhatók az intézet tulajdonjogában is: a részvények eddig a mostanában oly sokat emlegetett és hazafiatlansággal vádolt *Standard Villamossági R. T.* kezében voltak. Most német érdekeltség vonul be a vállalathoz. A Telefongyár kapacitása az utóbbi időben lényegesen visszaesett, mert *az állami intézmények újabban a rendeléseiket megvonták*, amely magyarázatul szolgál arra, hogy nemrégiben a gyár 400 munkását és tisztviselőjét elbocsátották állásukból.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszénbánya Részvénytársaság igazgatósága a vállalat múlt üzletévi nyereségét 1,801.296 pengő 33 fillérben állapította meg, s úgy határozott, hogy javasolni fogja a közgyülésnek részvényenként 5 pengős osztalék fizetését. A július 6-án tartott közgyülés az osztalékot részvényenként 5 pengőben állapította meg. A 100 pengős névértékü részvények 42. számú szelvénye 1933 július 10-től kezdve a társaság pénztáránál és a Magyar Általános Hitelbanknál kerül beváltásra.

Nyilatkozat. Vettük és adjuk a következő nyilatkozatot: A megbukott Kosár áruháznak a Kristóf áruházhoz köze nincs. Valótlan, hogy a megbukott Kosár áruház a Kristóf-téren akar feltámadni, valótlan, hogy a Kosár áruház gründolói kezdeményezték volna a Kristóf-téren lévő áruházféle üzletet, valótlan, hogy a Kosár áruház a Kristóf áruház új köntösében kíván működni, mert a Kristóf áruháznak a Kosár áruházhoz semmi néven nevezendő köze nincs, a Kristóf áruház alapitói a Kosár áruház alapitóit nem is ismerik.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Alapitva: 1892
Első Magyar Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

SZÉKELY ÉS TÁRSA MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-50 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

Mozaiklapok, Cementlapok, Betoncsövek legolcsóbban Pregitzer Ferenc cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

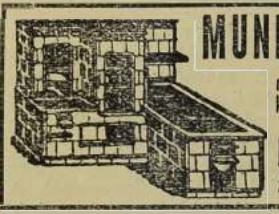
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

VÁRADI MIKLÓS
müorgonaépitő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készitek nemeshangu ORGONÁKAT a legujabb rendszer szerint. Átalakitásokat, bővitéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megtén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — BŐRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX Jazz-zenekara.

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

FREUD FRIGYES
VI., Terézkörut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és millimeter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

Üzemgazdasági Müszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fesmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Béla Henrik — kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Béla* Henrik miniszterelnökségi gazdasági sajtóelőadónak a magyar sajtó szolgálatában 40 éven át szerzett érdemei elismeréseül a magyar kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. A kitüntetés kimagasló érdemeket jutalmaz, mert *Béla* Henrik emberöltőt dolgozott fáradhatatlan lelkesedéssel a nemzeti ügy szolgálatában és mint a sajtó egyik legkiválóbb publicistája, példát mutatott az új generációnak az ujságírói hivatás nemes eszközeiről.

Sárga tengerszem a Döbrentei-parkban. Annakidején közölte a *Fővárosi Hirlap*, hogy a Rudasfürdő előtt végrehajtott forráskutatásoknál három új gyógyvízre bukkantak. Kettő fölé ivókutat építtetett a főváros, a harmadik felhasználására azonban ezidőszerint nem került a sor. Ez a forrás a Döbrentei-téri parkban került napvilágra és bár erősen rádióaktív, dúsan ásványos, 43 fog meleg gyógyvizet tartalmaz: nem tudtak vele mit kezdeni a gyógyfürdőkultusz ezidőszerinti helyzetében. Már az a veszély fenyegetett, hogy az értékes gyógyforrást újra eltömik, amikor *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok felajánlotta a forrást a kertészetnek, hogy vezesse be a meleg gyógyvizet a Döbrentei-téri parkocska miniatűr tavába. Az ötlet elnyerte a polgármester hozzájárulását és a kertészeti hivatal szép programmot készített a tavacska trópusi növényekkel való benépesítésére. A megoldást minden erejével támogatta a gyógyfürdők és gyógyforrások ügyeit intéző városgazdasági ügyosztály és az egyesített gyógyfürdők igazgatósága, merthiszen a *Döbrentei-téri park predesztinálva van arra, hogy a gyógyforrásoknál kurázók sétahelye legyen.* Elkészítették a forrástól a tó feletti sziklás hegyoldalban vezető csövet és két héttel ezelőtt megeresztették a vizet. *Bár az első pillanatban tiszta víz buzogott, de rövidesen zavaros, kénsárga sürü folyadékká változott*, nem kis megrökönyödésére a kertészet és a Gellért-fürdő embereinek. A tavacska medencéjében azóta olajjal szennyezett, okkersárga, sürű folyadék párolog. Kiderült, hogy egészen jelentéktelennek látszó, végeredményben azonban furcsa *mérnöki műhiba* okozta a szép terv meghiusulását, a Döbrentei-park trópusi tavának létrejöttét. Az történt, hogy az út- és csatornaépítés mérnökei takarékosságból a vizet felvezető agyagcsöveket *szurokkal* tömítették és *nem gondoltak arra, hogy a 30 foknál magasabb hőfokú meleg víz kimossa ezt az olvadó anyagot.* Egyelőre abban bizakodnak, hogy a víz mégis csak megtisztul, néhány hét alatt kioldja a szuroktömítést. Ha azonban ez nem következik be, akkor *újra fel kell szedni a csöveket és cement vagy más tömítéssel kell pótolni a szurkot, vagy pedig végleg elzárják a vizet.* Erre az utóbbi intézkedésre talán mégsem kerül a sor. Kár is volna, mert igen szép látvány ez a tó, ha a hegyoldalból lezuhogó tiszta forrásvízzel megtelik. A kertészeti hivatal a napokban lótuszvirágokat, nimpheákat, délszaki nád- és sásfajtákat helyezett el a tavacskán, amelynek melegvizében ez az eredeti növényvilág télen is virulni fog.

Dános Árpád dr. halála. Sajnálatos vesztesége a magyar tudományos és közgazdasági világnak *Dános* Árpád dr. egyetemi magántanárnak, a *Magyar-Olasz Bank* igazgatójának korai halála. Alig 50 esztendős korában terítette le a gyilkos kór, holott munkaképességének teljességében volt és nagy szükség lett volna kiváló tudására a magyar gazdasági életnek. Csütörtökön temették el impozáns részvét mellett. Sírjánál *Halmi* Miklós dr., a *Magyar-Olasz Bank* vezérigazgatója mondott megható búcsúbeszédet.

Izgalom a Vásárpénztár tisztviselői karában

Július elseje óta megszünt az alkalmaztatásuk

A *Vásárpénztár* felszámoltatásának szomorú mellékhajtása, *az intézmény tisztviselőinek sorsa.* A likvidálással egyidejüleg ugyanis felmondottak az összes alkalmazottaknak, akik nem tudják, hogy a jövőjüket illetően milyen intézkedések történnek. Számosan közöttük nyugdíjigénnyel rendelkeznek, azonban errevonatkozólag sem történt olyan szabályozás, amelyik számukra a megnyugtató megoldást jelentené.

Az elbocsátott tisztviselők úgy tudják, hogy a felszámoló bizottság munkájának felülvizsgálását elhalasztották és így a sorsuk fölötti végleges döntés is elhúzódik.

Akármilyen sorsot is szánnak a Vásárpénztárnak, *a tisztviselők ügyét feltétlenül rendezni kell.* Az alkalmazottak július elseje óta fizetés nélkül állanak, a nyugdíjigények tisztázására pedig nem történt lépés. A tisztviselők joggal remélik, hogy valamilyen formában gondoskodnak róluk és megadják a lehetőséget egzisztenciájuk biztosítására.

Megszavaztatták a kórházi betegeket az étkeztetés megjavítása érdekében. *Salamon* Géza tanácsnok, a közegészségügyi osztály vezetője változatlan energiával folytatja a fővárosi közkórházak gazdasági irányításának racionalizálását, ami már eddig is igen számottevő eredményeket produkált. Egyik érdekes újítása a megkezdett reformoknak, hogy az eddigi egységes étrendek helyett, egyéni étrendeket vezettek be, úgy az ételek változatossága, mint mennyisége tekintetében. Akinek nagyobb étvágya van, az többet kap, aki viszont diétára szorul, vagy kevesebb táplálékot igényel, az megfelelően kevesebbet kap, tehát annyi étel fogy, amennyire tényleg szükség van. A közegészségi osztály vezetője most további érdekes kísérleteket folytat a kórházak élelmezésének megreformálásánál. Néhány héttel ezelőtt *a betegek között kérdőíveket osztottak szét, hogy ki milyen ételt kíván.* Ennek a szavazásnak az adatait most gyüjtötték össze és már megkezdték az elhangzott kívánságok feldolgozását. A betegek megszavaztatása alapján kidolgozzák azután a diététikusok és gazdasági szakértők a fővárosi kórházak új étrendjét. A szavazás adatai egyelőre még nem jutottak nyilvánosságr, annyit azonban mégis sikerült megtudnunk, hogy a *betegek jelentékeny része tejellenes.* A kórházak étrendjébe tehát a jövőben a tej helyett valami más könnyü táplálékot fognak beiktatni.

Budapest—Bécs ¾ óra! A *CIDNA* francia repülőtársaság július 15-én indítja meg páris—istambuli járatait és ennek egyik állomásául Budapestet jelölte ki. *A budapest—bécsi szakaszt a repülőgép ¾ óra alatt abszolválja,* ami óriási teljesítmény. Ennek a rekordidőnek a magyarázata, hogy a forgalmat a világhírű *Wibault* 282. T. 12. gépekkel bonyolítják le, amelynek a sebessége 260 km.-re fokozható. A legtökéletesebb meteorologiai müszerekkel ellátott gépek biztonsága tökéletes, az utasok a levegőben bármely országba táviratozhatnak. A repülőgép teljes egészében fémből készült. Egyfedelü kontsrukció a repülőgép, teste 3 részből áll: a motor — a pilóták kabinja — utasok és podgyászok kabinja. A repülögép teste kettős fallal készült, a motorok zaját és a külső hőmérsékletet teljesen izolálja. A kabin 6.05 m hosszú és 1.85 m széles. Az utasok részére 10 ülés van. Motorok: 3 drb. à 300 *HP GNOME & RHONE* 7 Kd típusú motor. A motorok hengerei csillagalakban vannak felszerelve, ennek előnyei: a légellenállás csökken, a léghütés tökéletesebb, a motor súlyelosztása a legkedvezőbb, rázásmentes. A repülőgép testének méretei: hosszúság 17 m, kiterjesztett szárnyak 22.60 m, magasság 5.75, teljsúly 6.200 kg. A nagy francia repülőtársaság jelentékenyen közelebb hozza Magyarországot a nyugati országokhoz.

A Verpeléti-úton nyilik meg a lágymányosi elöljáróság. Az elnöki ügyosztály most terjesztette határozatát a polgármester elé, amelyben kéri, hogy a *lágymányosi elöljárósági kirendeltséget a Verpeléti-út 3 sz. épületben rendezzék be.* A polgármester utasította a városgazdasági ügyosztályt, hogy a szükséges inézkedéseket tegye meg. A XI. kerületi elöljáróság valószínűleg *szeptember 1-én megkezdi működését.*

MFTR

KIRÁNDULÓHAJÓK

a Kisdunában Szentendre, Leányfalu, Visegrád, Nagymaros, Dömös, Esztergom felé. Naponta többször.

TURISTAHAJÓ

minden **vasár- és ünnepnapon Esztergomba.** Indulás Budapest-Eötvös-térről reggel 6 órakor. Egységes menetdíj oda-vissza **1.80** P.

Augusztus 15-ig befejezik a Vásárpénztári vizsgálatot. A törvényhatósági tanács keddi ülésén kiküldötte a Vásárpénztár vizsgálóbizottságát. A vizsgálóbizottság elnöke *Lázár* Ferenc, tagjai pedig *Glücksthal* Samu, *Payr* Hugó, *Csillér*y András, *Nagy* Ferenc, *Friedrich* István, *Bródy* Ernő, *Láng* Lajos és *Révész* Mihály. A bizottság legkésőbb augusztus 15-ig beterjeszti jelentését a vizsgálat eredményéről.

Megszünt a 48-as villamos. Hétfő reggel óta megszünt a belső lipótvárosi villamosvonala és helyette a 15-ös autóbusz sürített járatai látják el a forgalmat. Az újítás jól bevált és így aligha kerül sor arra, hogy a villamosjáratot újból megindítják. A polgármester utasítására azonban mégis mellőzik a vágányok felszedését, mert a későbbi tapasztalatok fogják bizonyítani, hogy a villamosforgalomra szükség van-e ezen az útvonalon.

Szolgálati jubileum. *Hrich* József, a Szent-Margitsziget Gyógyfürdő r.-t. cégjegyzője most töltötte be szolgálatának *25 éves fordulóját.* Az igazgatóság, valamint tisztviselő-társai a Margitszigeti Márkus-vendéglőben tartott ünnepi vacsorán ünnepelték a jubilánst.

Payr Hugó beszámolója. A nemzeti egység pártjának Hungária-út környéki vezetősége pártvacsora keretében beszámoló ülést tartott. Az összejövetel helyiségét zsufolásig megtöltötte a kerület választóközönsége. *B. Porszász* László főtitkár „Két esztendő után" c. költeményében emlékezett meg *Payr* Hugóról, aki szünni nem akaró éljenzéssel és hatalmas virágcsokorral fogadott a vezetőség. *Payr Hugó* igen nagy érdeklődés mellett számolt be az elmult két és fél év küzdelmes hónapjairól. Kiemelte, hogy a Horthy Miklós-kertváros részére sürgetett közmüvek létesítése a megvalósításhoz közeledik. Ezután hosszantartó éljenzés közben ismertette a politikai helyzetet. A kerület népszerü képviselőjét a jelenleg Lengyelországban időző *Usetty* Béla képviselő nevében *Pavlik* Ferenc kir. tanácsos köszöntötte, majd *Bánó* Dezső törvényhatósági bizottsági tag köszönte meg *Payr* Hugónak a lakósságért folytatott lelkes munkásságát.

Hütőházat építenek a nagyvásártelepen. A főváros legmodernebb élelmiszerforgalmi intézménye nélkülözi a hütőházat és emiatt *súlyos károsodások érik nemcsak az árusokat, hanem a fogyasztóközönséget is. Vajna* Ede tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetője, utasítást adott a tervek elkészítésére, amelyek alapján *a jövő év tavaszán* felépítik a telep nagy hütőházát.

Irányjelzőket szerelnek az autóbuszmegálló helyekre. Különösen az idegenek részéről hangzik el sürü panasz amiatt, hogy az autóbuszmegállóknál várakozók nem tudják előre a járművek útirányát. A Beszkárt éppen ezért nyilakat rögzit a megállóhelyekre, amelyek a közönséget tájékoztatják az útirányról.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast

magyar gyártmány

ANLD

Szabad orvosválasztás!

Betegség ellen

biztosítson az

ANGLO-DANUBIAN LLOYD

Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Budapest, V., Hold-utca 21.

Dandy d'Orsay

volt és marad a parfömök királya

PARFUMS D'ORSAY

PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Fizessen elő a **Fővárosi Hirlapra,** a legnépszerűbb városi lapra

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Favédőrács szállítására megbízást kapott Cseri Lajos 4200 pengőért.

Favédőkosarak szállítására megbízást kapott Geiger Gyula 7600 pengőért.

A tabáni házak bontási munkálataira megbízást kapott Feldmann S-József 4800 pengőért.

Burkoló munkát a Rókus kórháznál Melocco Péter r. t. 1875.

Bádogos munkát a Szent István Bazilika kupolájánál: Böhm József 1467, a Csobánc-utcai iskolánál: Scharle Imre 2343.

Mázoló munkát a Margit-körút 64. sz. bérháznál: Bakos Ernő 2702, a Bécsi-út 88. sz. bérháznál: Füredi Adolf 5224.

Belső díszfestési munkát a Rózsák-terén levő templomnál: Beszédes Ottó 6000.

Ács munkát a Csobánc-utcai iskolánál: ifj. Ertl József István 4734.

Tetőfedő munkát ugyanott: Zsolnay Ferenc 1676.

Kazánszállítást a Mester-utcai iskolánál: Ganz és Társa r. t. 32.469.

Kőmives, beton és elhelyező munkát a Bécsi-úti iskolánál: Koncs Lajos 20.919.

—

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Burkoló munkára a Szent István kórházban létesítendő nemibeteggondozónál. Pályázni lehet július 25-én délelőtt fél 11 óráig a magánépítési ügyosztályon.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gyáli-úti Szent István kórház személyzeti épület különböző munkáira pályáztak: Bier Mihály 4771, Egry Bálint 5173, Kapuváry Gusztáv 5745, Koncz Lajos 5846, Tobler és Buchwald 7661, Müller Rezső 7740, Kara Mihály 2385, Ertl József 2758, Szivós János 2027, Szücs Mihály 2796, Erdei Lajos 3050, Ekhárdt István 3130, Koch István 3972, Sós Lajos 1805, Nagy István 2140, Somogyi Béla 2155, Balogh Ferenc 2170, Empito rt. 2170, Pozsgay Dezső 2385, Fekete Mihály 2730 pengővel.

A budapesti nagyvásártelep vidéki kocsiárusítóhely aszfalt járdaburkolási munkára pályáztak: Kollmann Árpád 1820, Frank István 1950, Holzer és Román 2415, Biehn János 2155, Magyar Aszfalt 1444, The Neushatel 1964, Korek E. 2174, Építőipari rt. 2224, Posnánsky és Strelitz 2278, Kiss Jenő 5154, Székely és Mottl 5270, Obendorfer Károly 4792, Tóth Imre 6156, Szepessy János 6756, Farkas Lajos 7301 pengővel.

A Ferdinánd-téri piac burkolat átépítési munkára pályáztak: Krausz Ferenc 342, Schäffer 360, Helfenstein Károly 360, Gravieser Albin 414, Obendorfer Rudolf 450 pengővel.

A Rákóczi-téri csarnok mázolási munkára pályáztak: Bier Mihály 7800, Dengler Lajos 7950, Makovszky Ferenc 7980, Olchváry Jenő 9700, Wellisch Győző 10.000, Breuer Lajos 10.430, Erdei Lajos 10.580 pengővel.

A pesti Vigadó festő- és mázoló munkáira pályáztak: Fischer és Hartmann 1889, Reitzer Ferenc 2296, Hantos Testvérek 2583, József 2595 pengővel.

A Fertőtlenítő Intézet kazánfalazási munkára pályáztak: Heinicke H. R. 3350, Schulz rt. 3520, Welvárdt és Kutasi 3600, Eggenberger Sylvester 3900, Custodis Alfons 4100 pengővel.

Horthy Miklós kórház részére szükséges szekérhídmérleg szállítására pályáztak: Schember és társa 7960, Fuchs G. 7540 pengővel.

Koporsók és szemfedők szállítására pályáztak: Szarkofág Faipar rt., Barabás és Társa, Pályi Zoltán, Pálinkás László, Faltényi Nándor, Frisch és Doktor, Hegedüs József, Marx és Grossmann, Benisch József, Palágyi és társa, Horváth B., Kovács Oszkár, Schrell János, Horváth Péter, László Géza, Lustig Zoltán, Kolozs, Obláth és Társa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfővárosi szeretetotthonok, árvaházak és gyermekotthonok 1933. évi ruha- és cipőszükségletének beszerzése céljából.

A szeretetotthonok szükséglete: 100 darab férfi posztóköpeny, 100 darab férfi posztómellény, 100 darab posztónadrág, 100 darab fédfl-, 100 darab női posztóujjas, 30 darab posztószoknya, 100 darab posztósapka, 225 pár férficipő és 360 pár női cipő.

Az árvaházak és gyermekotthonok szükséglete: 115 darab téli köpeny (szürke színű posztóból), téli öltöny (392 kabát, 322 mellény és 392 nadrág sötétszürke színű posztóból), 192 darab nyári öltöny (kabát és nadrág szürke színű szövetből), 270 darab diáksapka (fekete kamgarn szövetből, fővárosi jelvénnyel), 467 pár flúcipő, 60 pár leánycipő, 106 pár gyermeksezandál, 106 pár papucs.

A szállítandó ruhák, illetve cipők méreteire, anyagának minőségére és kivitelére vonatkozó szükséges felvilágosítások az Erzsébet szeretetotthon gondnokságánál (VII., Alsóerdősor-utca 7. sz.) és a Mayer Ferenc flúárvaház igazgatóságánál (I., Városmajor-u. 31. sz.) délelőtt 8—10 óra között nyerhetők.

Pályázni csak a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, I. em. 28.) díjmentesen átvehető ajánlati űrlapon lehet.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári-út 31.) által már előzetesen megvizsgált szövetmintákat 1933. évi augusztus hó 4-én délelőtt 9—10 óra között kell a polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (Központi városháza, I. pavillon, I. em. 28.) benyújtani.

A versenytárgyalás 1933. évi augusztus hó 4-én d. e. 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők vagy megbizottaik megjelenhetnek.

A szállítandó áru hazai eredetét kivánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképen adandó meg, hogy abban mindennemű költség, ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, fázisadó, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfaglaltatnak.

Szállítási határidő az ajánlat elfogadásának tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 60 nap.

Budapest, 1933 július hó 4. A polgármester helyett: **Liber** s. k. alpolgármester.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a székesfővárosi szeretetotthonok, menhelyek, árvaházak, gyermekotthonok és Népszálló 1933. évi textilanyagszükségletének beszerzése céljából.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1933. évi augusztus hó 3-án d. e. 9—10 óra között kell a polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV. ker., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 28. ajtósz.) benyújtani.

A szállítás mennyiségére és milyenségére vonatkozó feltételek az említett helyen köznaponkint délelőtt 9—10 óra között kaphatók.

Pályázni csak a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, I. em. 28. ajtószám) díjmentesen átvehető ajánlati űrlapon lehet.

A versenytárgyalás 1933. évi augusztus hó 3-án délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők vagy megbizottaik megjelenhetnek.

A szállítandó árnk hazai eredetét kivánatra igazolni kell.

Az ajánlati árat olykép kell megadni, hogy abban mindennemű költség, bélyegilleték, fázisadó, a székesfővárosi alkalmazottak segítőalapját megillető 1 ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely pályázatnyertes cég szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszer és mindenkorra ki fog záratni.

A szállítási határidő az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 60 nap.

Budapest, 1933 július hó 4.

A polgármester helyett: **Liber** s. k. alpolgármester.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető: NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1923. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 63-4-68
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. ●● Alapitási év: 1896

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-3-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellsmerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Alapittatott: 1880.
HELLE ANTAL
Cégtulajdonos: SCHRENK MÁTYÁS
Hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár. Géphajtó- (transmissió-), felvonó-, emelődaru- hajó-, vontató-, bánya-, halász-, turista-, tűzoltó- és mentőkötelek.
Rákospalota, Bocskay-u. 124. Tel.: 95-2-89

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbíró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72. fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Corda1ic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933. július 19 — 29. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

7.7 millió

Budapest utcáin vasárnaponkint és a nyár nagyobb ünnepnapjain özönével forog az idegen. A cserevonatok és a filléres vonatok valósággal öntik a vendégeket, akik jókedvű zajjal töltik meg a körútakat, jut vendég mindenhová, még a legkisebb vendéglőbe is és valamennyien boldog örömmel konstatáljuk, hogy Budapest idegenforgalma nagyszerűen fejlődik. Minden reményünk meg van, hogy a jövő esztendőben ilyenkor, amikor ennek az 1933-ik esztendőnek pontos idegenforgalmi adatai hivatalosan is elénk tárulnak, örvendetes napunk lesz, mert az 1933-ik esztendő kétségkivül hatalmas emelkedést jelent a közelmúlt pár esztendővel szemben.

Egyelőre azonban az 1932-es adatok feküsznek előttünk Zilahy Dezső és Markos Béla dr. lelkiismeretes és plasztikus összeállításában. Bizakodó, reménykedő lelkiállapotunkban bizony ezek az adatok rövid kis hidegzuhanyként hatnak, de olyan zuhanyként, amelyek a következő pillanatban fölfrissítenek bennünket. Kiderül ugyanis, hogy a gazdasági válság, minden idegenforgalmi erőfeszítésünk és hősi küzdelmünk ellenére is, alaposan megmutatkozott és 1929-től 1932-ig állandóan és fokozatosan esett Budapest idegenforgalma. Gazdasági válság volt és van, nem szabad tehát kétségbeesnünk azon, hogyha 1932-ben, mondjuk nyolcvanezerrel, kevesebb idegen fordult meg Budapesten, mint a virágzó 1928-ban. A legfőbb vígasztalás ugyanis az, hogy az 1932-es esztendő helyezettsége olyan, mintha ez volna Budapest idegenforgalmi válságának mélypontja . . . Mélypont, amely után csak emelkedés következhetik.

Egyrészt szomorú, másrészt vígasztaló, hogy főképpen a belső idegenforgalom esett, az elszegényedett magyar vidék nem tudja ma úgy látogatni az ország fővárosát, mint négyöt esztendővel ezelőtt. Az a huszonhétmillió pengő tehát, amit Budapest polgársága az elmult esztendőben az idegenforgalmon megkeresett, legfőképpen külföldi pénz. Ez az, ami bennünket vígasztal és ez az, amiből mi azt látjuk, hogy idegenforgalmi szerveink a külföldön kitünő munkát végeztek, ha idehaza nem is tudtak megbirkózni az ország elszegényedésével.

Ez a kitűnő beszámoló, amelyet szinte órákig nem tud a budapesti polgár letenni a kezéből, kimutatja még azt is, hogy több mint 26.5 millió pengő az az összeg, amely az egész magyar idegenforgalomból aktív tételként esik az 1932. évi magyar fizetési mérlegbe. Ez szép is volna, ha valamiképpen a felénk irányuló idegenforgalmat összhangba lehetne hozni a kifelé tendáló magyar idegenforgalommal. Mert valljuk be őszintén, hogy kétségbeejtő az, hogy 1931-ben 57.5 millió pengőt vittünk ki idegenbe. Nem sajnáljuk a pénzt akkor, amikor tanulmányutakról van szó, nem sajnáljuk akkor sem, amikor honfitársaink csak külföldön szerezhetik vissza egészségüket, de az ország mai szegénységében és meggyötörtségében nagyon fájdalmas, ha feltűnési viszketegségből, a magyar fürdők bagatelizálásából, ok nélkül vándorol ki külföldre a magyar pénz. Ez a mérleg 1932-ben valamelyest megjavult, mert hiszen például Csehország magyar látogatóinak a száma a mult esztendőben az előző esztendőkkel szemben hetvenöt százalékkal csökkent. Végeredményben a magyar idegenforgalom 1932. évi passzivumát 7.7 millió pengőben állapíthatjuk meg. 7.7 millió pengő nagy összeg egy szegény ország életében, még akkor is, ha ez a 7.7 millió pengő azt jelenti, hogy javult, sőt erősen javult az idegenforgalmi mérlegünk. Az a hitünk, hogy ma honfitársainknak külföldre való utazása elérte a minimumot, a mérleget tehát csak a másik oldalon javíthatjuk, azzal, ha a magyarországi, főként a budapesti idegenforgalmat minél nagyobb mértékben, minél tökéletesebb eszközökkel emelni tudjuk. Ebben az irányban pedig egészen megnyugtatóan dolgozunk és semmi okunk nincs arra, hogy sötéten lássuk a jövendőt.

Huszár Aladár dr. főpolgármester: A főváros nehéz helyzetben van, de azért feladatait meg fogja oldani

Az összefogástól és egyetértéstől vár a főpolgármester üdvös eredményeket

A végzett nagy munka tudatának érzésével ment szabadságra a főváros autonómiájának legfőbb szerve: *a törvényhatósági bizottság.* Az elmult hónapok alatt számos nagyfontosságú probléma került szőnyegre, amelyeknek megoldásánál az a törekvés vezette a közgyűlést, hogy a főváros érdekei megóvást nyerjenek és sikerüljön ezekben a nehéz időkben is *a jövő fejlődés irányát biztositani.*

A törvényhatósági közgyűlés elnöki tisztét *Huszár* Aladár dr. főpolgármester töltötte be, akiről *az elmult kompány folyamán minden oldalról megállapitották, hogy nehéz tisztségét páratlan tárgyilagossággal és felelősségérzettel látta el.* Egyetlen esetet leszámítva, amikor családi gyásza miatt távol maradt a tanácskozásoktól, mindenkor ő vezette a közgyűlés tárgyalásait és ha most komoly eredményekre tekinthetünk vissza, úgy abból jelentős érdemet a főpolgármester mondhat a magáénak.

A közgyűlés munkásságának befejezése után felkerestük

Huszár Aladár dr.
főpolgármestert,

akitől véleményt kértünk a főváros helyzetéről és a jövő kilátásairól. A főpolgármester a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Természetes, hogy a nehéz gazdasági viszonyok és a súlyos pénzügyi helyzet a főváros háztartására is érezhető hatást gyakorolt. A jövedelmek állandóan csökkennek és minden vonalon a bevételi kiesések jelentkeznek, úgyhogy a legnagyobb erőfeszítésbe került a háztartás egyensúlyát fenntartani.

— Sajnos, a mai körülmények között gondolni sem lehet arra, hogy új terveket és messzemenő elgondolásokat végrehajtsunk, de boldognak kell lenni, ha régi intézményeinket szerény keretek között fenntarthatjuk. Tekintettel azonban arra az óvatos gazdálkodásra és előrelátásra, amelyet a főváros vezetősége és autonómiája inaugurált, bizakodással nézek a jövő elébe és hiszem, hogy a főváros a még reá váró feladatokat is meg fogja oldani.

— Ez a nehéz helyzet mindenkit, aki ma vezető pozicióban van, arra ösztökél, hogy fokozottabb mértékben dolgozzék, mert csakis egy nagy összefogás és egyetértés hozhat üdvös eredményeket.

— A magam részéről szivesen és örömmel dolgozom a fővárosért, annak közönségéért és hivatalom ellátásában nekem az a legfájdalmasabb, hogy a hozzám fordulók közül csak kevésnek tudok segitségére lenni.

— Reméljük, hogy a nyári szabadság után még inkább fokozottabb munkakedvvel és törhetetlen bizakodással visszük előbbre a főváros ügyeit és működésünk Budapest lakosságának javát és erőgyarapodását fogja meghozni.

*

Ezeket mondotta a főpolgármester, aki a maga munkaterületén állandóan foglalkozik azokkal a kérdésekkel, amelyek a főváros érdekeinek szempontjából elsőrendű jelentőségüek. *A főpolgármester az idén nem megy nyári szabadságra:* a kánikulai heteket is Budapesten tölti és minden idegszálával a főváros vezetőségére háramló nagy feladatok előkészitésén fáradozik.

Szigorú megtorlást követel a Vásárpénztár ügyében az Egységes Községi Polgári Párt

Az álláshalmozási ügyekben győzött a párt álláspontja Őszre marad a szervezkedési problémák megoldása

Lassanként elcsendesül az az izgalom, amelyet a Vásárpénztár felszámoltatása idézett elő várospolitikai és közgazdasági körökben. Objektív megítélés kezd most már úrrá lenni a Vásárpénztár bírálatában és a közvélemény is arra az álláspontra helyezkedik, hogy *az újabb vizsgálat eredményéig nem lehet a helyes irányú konzekvenciákat levonni és érvényesiteni.* Addig is azonban az a nézet, hogy a főváros vezetősége és adminisztrációja *nem hibáztatható az összeomlásért,* amelynek okozói elsősorban a kalandos spekulációk sorozata és a gazdasági válság voltak.

A Vásárpénztár ügyeiről folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.
országgyűlési képviselővel

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ahhoz, amit a törvényhatósági tanács ülésén kifejtettem, nincs sok hozzátennivalóm: a vizsgálat megindult és annak legkiméletlenebb lefolytatása tisztázza azt a kérdést, hogy

mi történt tulajdonképpen a Vásárpénztár üzletvezetésében.

Az *Egységes Községi Polgári Párt nem hajlandó fedezni semmiféle rendellenességet* és ha hibák vagy mulasztások történtek, úgy a *megfelelő megtorlás nem maradhat el.*

— Kétfelé kell azonban osztani a felelősséget. Köztudomású, hogy a nagy veszteségek azokból a spekulációs vállalkozásokból állottak elő, amelyeket

1929-ig követtek el a Vásárpénztárnál.

A milliós tételek erre az időszakra esnek és nem kétséges, hogy a folyamatban lévő vizsgálat ezt a tényt megfelelően ki fogja domborítani. Az új rezsim, amely átvette ezeket a súlyos deficites tételeket,

tagadhatatlanul hibát követett el, amikor a veszteségeket nyomban nem irta le, hanem megpróbálta az intézetet egyensúlyba hozni,

ami pedig előreláthatóan nem sikerülhetett. Remélhetőleg a vizsgálat *szeptemberig befejeződik* és akkor a részletes anyaggal tájékoztatjuk a nyilvánosságot is.

Szóvátettük *Kozma* Jenő előtt az *álláshalmozások kérdését*, amely az elmult napokban hosszasan foglalkoztatta a törvényhatósági tanácsot.

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről hangzott el az a megállapítás, hogy a tanács elé hozott előterjesztés nem felel meg sem a méltányosság, sem pedig az objektív igazság mértékének. Nagyon örvendetesnek tartom, hogy

a tanács honorálta ezt a felfogást és teljesen új eljárásra utasította az elnöki ügyosztályt.

— Felfogásom szerint azért volt elfogadhatatlan az ügyosztályi javaslat, mert *normál szabályok felállításával ilyen komplikált kérdést közmegnyugvásra elintézni nem lehet.* A többszörös jövedelemmel rendelkező tisztviselők ügyét

feltétlenül egyénenként kell elbírálni

és különbséget tenni az egyedül élő, vagy nagyobb családot eltartó alkalmazottak között. Elképzelhető, hogy például egyedül élő *nőtlen tisztviselő havi 600 pengős keresetéből rendesen fedezi minden szükségletét* és így a többszörös jövedelem nem indokolt, viszont adódhat olyan eset is, hogy

nagy családdal bíró tisztviselő két közpénztárból húzott, összesen 600 pengős illetményből sem tud megélni.

Ezért van szükség az összes esetek aprólékos felülbírálására és ha ebben az értelemben kapunk tiszta képet a helyzetről, ugy *az álláshalmozások ügye kielégítő megoldáshoz jut.*

A bánhidai centrálé a pártközi konferencia elhárító határozatával nem került le a napirendről. Ez a nagyfontosságú probléma újból foglalkoztatja a főváros vezetőségét.

— A polgármester nem akart egyedül élni azzal a felelősséggel — mondotta erről *Kozma* Jenő, — hogy az opció igénybevételét lemondja és ezért a tanács, illetve *a közgyűlés elé kívánta hozni ezt a negativumot.* Időközben újabb tanácskozások után

meghosszabbították az opció érvényét október 31-ig, tehát az összes intéző szerveknek alkalmuk nyílik arra, hogy véleményüket a bánhidai centrálé sorsáról kifejtsék.

Addig is folynak a tárgyalások úgy az áramegységárak, mint pedig az esetleg megkötendő hosszúlejáratú szerződések határidejéről.

Végül *várospolitikai kérdésekre* tereltük a beszélgetést, amelyről a következő nyilatkozatokat kaptuk:

— Az utóbbi időben felmerült várospolitikai és szervezkedési problémák *megoldása az őszi hónapokra tolódik.*

Az előkészítő tanácskozásokat befejeztük és a koraőszi hónapokban megkezdődik az erőteljes szervezkedés,

amely *Gömbös* Gyula miniszterelnök célkitüzéseit fogja szolgálni.

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezére szombaton elutazott nyári szabadságára és szeptember közepén tér vissza Budapestre.

Akik elmentek és akik itthonmaradtak

Megkezdődött a Városháza nyári vakációja

Beállott a kánikula és a városháza folyosói mindinkább elcsendesednek. Az utolsó törvényhatósági tanácsülés hozott még némi élénkséget, most azonban hosszabb szünet következik. A tanács legközelebb *augusztus közepén* tart ülést, hogy átvegye a vásárpénztári vizsgálóbizottság jelentését, azután ismét elnapolja üléseit az őszi hónapokra. A közgyülési terem hüs falai örök sötétséget látnak mostanában: a városatyák nem gyülekeznek az időszerű események megvitatására és legközelebb októberben fényeskednek ismét a nagyterem gyönyörű csillárjai.

A városháza vezetőségének jelentékeny része megérdemelt szabadságra ment. *Sipőcz* Jenő polgármester szombaton *Gasteinba* utazott és valószínüleg augusztus végére érkezik vissza. *Borvendég* Ferenc alpolgármester is néhány hétig távol marad a fővárostól. *Budapest adminisztrációjának és közhatósági apparátusának élén most Liber Endre helyettes polgármester áll,* aki kora reggeltől késő délutánig hivatalában tartózkodik, hogy a vállaira hárult nagy feladatokat akadálytalanul elvégezhesse.

Szám szerint tiz ügyosztályvezető-tanácsnok kezdette meg pihenését. Szabadságon van, de a fővárosban tartózkodik *Vajna* Ede közélelmezési tanácsnok, aki annyira megszerette munkahelyét, hogy szabadságának tartama alatt is bejár hivatalába. Minden reggel 9 órakor feltünik joviális alakja, de ½10-kor már távozik és az ügyosztály vezetése *Rosta* János tanácsjegyző kipróbált munkabirására hárul. A mult hét végén utazott szabadságra *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, akit *Zielinszky* Tibor főjegyző helyettesit. *Bódy* László közlekedési tanácsnok Balatonkenesén tölti szabadságát: az ügyosztály minden munkáját *Gallner* Ferenc főjegyző látja el. *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok ugyancsak a Balaton partjain piheni ki magát és az ügyosztályra háruló feladatok intézését *Vigyázó* Géza főjegyzőre bizta. A tanácsnok augusztus 10-én érkezik vissza, hogy a Szent István-ünnepségek nagy eseményeit előkészitse. *Szendy* Károly tanácsnok Visegrádon, *Salamon* Géza tanácsnok pedig Zebegényben nyaral és a két közelfekvő helyiségből gyakran találkoznak a középúton: a Dunán, ahol *csónakjukból integetnek egymásnak üdvözletet.* A tanügyi osztályban most *Boros* Pál tanácsjegyző, a közegészségügyi osztályban pedig *Rostagni* Achilles a vezérek. *Farkas* Ákos főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, borsodmegyei birtokára utazott. Szombaton adta át az ügyek intézését helyettesének, a népszerű *Horony-Pálffy* Aurél tanácsjegyzőnek. *Schuler* Dezső tanácsnok is a szabadságoltak listáján van, aki helyett *Bärtl* Tivadar tanácsjegyző végzi az ügyosztály nehéz munkakörét. A műszakiak közül *Wossala* Sándor tanácsnok piheni ki az elmult szezon fáradalmait.

Szeptember közepén lejár a tanácsnokok számára megállapított csoportos szabadságolási határidő. Addig csonka vezérkar kettőzött szorgalommal és figyelemmel intézi a városháza és a főváros ügyeit.

Ultimátumot kaptak az óbudai téglagyárak üzemterveik bemutatására

Drákói intézkedések a várospusztító tevékenység megakadályozására

Változatlanul állanak a panaszok az óbudai téglagyárak ellen: a *Nagybátony-Ujlaki, a Bohn és a Kőbányai Gőztéglagyár* minden elképzelést felülmúló rendszertelenséggel bányásszák a számukra szükséges anyagot és figyelmen kivül hagyják az ottani ingatlantulajdonosok legvitálisabb érdekeit. Közismertek azok a tények, hogy Óbudának egyes részein utak és hegyoldalak tünték el, ingatlanok süllyedtek alá és virágzó kertek süppedtek be, mert *a téglagyárak bányászai kocsiszámra vitték el a földfelület alól az agyagot.* Az egész városrész lakossága követelte a szigorú beavatkozást és az energikus fellépést, de a téglagyárak megállítása nem sikerült. A küldöttségek hosszú sora járt az előljáróságon és a városházán, azonban az ott kapott igéreteket nem követte a tényleges intézkedés.

Az elmult napokban *Huszár* Aladár főpolgármester látogatta meg az óbudai téglagyárak bányaterületét *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos kiséretében és minden részletre kiterjedően megismerte úgy a téglagyárak álláspontját, mint a környékbeli lakosság kifogásait. A helyszíni szemle órákon át tartott és az alapos vizsgálat a legtüzetesebben előtárta azokat a teendőket, amelyek az ottani érdekek összeegyeztetése mellett megszüntetik a termelés mohóságát.

A helyszini szemle következményeiről

illetékes helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A főpolgármester olyan utasitást adott az illetékes ügyosztálynak, hogy *azonnal tegye meg a lépéseket a türhetetlen helyzet megszüntetésére.* A városrendezési ügyosztály éppen ezért bekérte az érdekelt téglagyáraktól az adatokat és az üzemterveket, hogy azok alapján állitson korlátot a földterületek megsemmisitésének. A bányaterület terjedelmére és a különböző jogi szerződésekre vonatkozó adatok beszolgáltatására ultimátumot kaptak a téglagyárak:

30 nap alatt kötelesek az erre vonatkozó összes adataikat a főváros rendelkezésére bocsátani.

Az üzemtervek bemutatásának végső terminusa *három hónap* mulva jár le, amelyből azután kiderül, hogy a gyárak további termelésének milyen megkötöttségek mellett szabad tovább folytatódnia.

*

A városházán remélik, hogy a szigorú rendelkezések elveszik a gyárak kedvét attól, hogy ennek *a nagyra hivatott városrésznek a fejlődését aláássák és terjeszkedésükkel, valamint üzleti politikájukkal megbénitsák a környék mindennapi életét.* Értesülésünk szerint olyan rendelkezések kerülnek érvényesítésre, amelyek az azonnal végrehajtható *legszigorúbb büntetéseket* alkalmazzák abban az esetben, ha a téglagyárak várospusztito tevékenységüket tovább folytatnák.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

PROCZELLER BÁLINT
kövező, útépítő és burkoló vállalkozó
BUDAPEST
Telefon: 48-1-32. X., Korponai-utca 11.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Ifj. Halász Hubert
épitési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kőlcsönzés

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T.
Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

PESTI KIRAKAT

Betyárvilág a pesti körúton

Olyan világot élünk, amikor leszámítva párezer embert, Budapesten majdnem mindenki jogot érezhetne arra, hogy a kalapját tartsa a járókelők elé. A munkanélküliek áradata, a lerombolt fizetésekből tengődő fixfizetéses alkalmazottak és tisztviselők napi kinjai, a folyton szaporodó bezárt boltok, az egyik napról a másik napra élő kereskedelem és ipar siralmas képét adja a ma Budapestjének. Ezzel szemben azonban Budapest székesfőváros mérhetetlen anyagi áldozatokat hoz, a szociális segítésnek olyan példáját szolgáltatja, amilyet magunk se hittünk volna el, ha valaki ezelőtt húsz esztendővel regényben írta volna meg. Budapest mérhetetlen áldozatokat hoz, hogy ne legyenek éhezők, ne legyenek ruhátlanok, ne legyenek emberek, akiknek nincs éjjeli szállása és mégis ijesztő módon szaporodnak az utca koldusai.

Ezeken a hasábokon visszatérő téma, fájdalmasan visszatérő téma a budapesti koldusvilág rohamos szaporodása. Hányszor jajdultunk föl fájdalmasan, hogy vigyázni kell a budapesti utca külső képére, vigyázni kell a járókelők nyugalmára, el kell tüntetni a nyomort, amelynek abban a formájában, amelyben megnyilatkozik, az utcai kéregetésben, nincs is joga lennie, mert hiszen Budapest polgárságának áldozatkészsége ételt és szállást mindenkinek juttat. És mégis folyton szaporodik az utcai koldusok száma, úgy, hogy este nyolc és tizenkét óra között már nem is koldusok, hanem toprongyos útonállók toppannnak elénk és durva csőcselékhangon nem kérnek, hanem követelnek és szidják az urat, akinek életegzisztenciája ma igazán nem sokkal irigylésreméltóbb, mint ezeké a szerencsétlen páriáké.

Ez már nem utcai koldulás, már utcai útonállás, ami esténként a körútakon, a legnyiltabb helyeken történik. Molesztálják és inzultálják valósággal a járó-kelőket annak ellenére, hogy ez a polgárság, amely kénytelen tűrni ezeket az inzultusokat, százszorosan teljesíti kötelességét a nyomorbajutottakkal és kenyértelenekkel szemben. Budapest szociális életének csúnya meghamisítása ez a kép, éppen ezért a legridegebb és legszigorúbb eszközöktől sem kell tartózkodni a hatóságoknak, amelyeknek, — bármily különösen és kegyetlenül hangzik is a gondolat, — rendet kell teremteniök Budapest koldus világában. Az az érzés ébred ugyanis az emberben, hogy akik útunkat állják esténként, azok nem éhezők, hanem legnagyobb részt gonosztevők. A szegénység örve alatt elhatalmasodó bűnt pedig ki kell irtani. A rendőrségnek módjában van razziákat rendezni és fülönfogni azokat a csirkefogókat, akik, miután otthon, vagy a népkonyhán jól megebédeltek, utcai rémület keltésével zsarolják a békés polgárságot. Egy-egy váratlan rajtaütés az esti körúton igen különös eredményeket mutathat föl. De viszont a fővárosnak is módjában van, hogy megjelölje azokat, akik rászorulnak és megérdemlik a polgárság támogatását. Ha minden szociális támogatás és minden szociális áldozatkészség ellenére is kiirthatatlan a koldulás, akkor a főváros adjon jelvényt, vagy igazolványt azoknak, akiket feljogosít arra, hogy a polgárság áldozatkészségét ilyen formában is igénybe vegyék. Szerintünk nincs jogosultsága annak, hogy Budapesten koldusok legyenek, de ha már vannak, akkor vigyázzon rájuk a hatóság, amelynek kötelessége, hogy végetvessen a körúti betyárvilágnak.



MÁGNÁS

keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes ízű kávé

1/4 kg . . . . . 3·70

Meinl Gyula r.-t.

Horribilis árdrágításra szövetkeztek a fővárossal szemben a textilgyárak

Fuchs Leó és Szász Ernő a háttérben — A polgármester megsemmisíti a versenytárgyalást

Néhány nappal ezelőtt járt le annak a versenytárgyalásnak a határideje, amelyet a főváros *az altisztek posztó-, szövet- és bélésárú szükségletére hirdetett.* A 250.000 pengős megrendelésre 9 cég pályázott: a *Budakalászi textilművek*, a *Trunkhahn-cég*, a *Richards Richard*, a *Magyar Posztógyár*, a *Kelenföldi Posztógyár*, vitéz *Storer Miklós*, a *Linum-Taussig*, az *Első Magyar Gyapjumosógyár* és a *Soproni Szőnyeggyár*.

A gyárak ajánlatából kitűnt az a fővárossal szemben oly gyakran alkalmazott manőver, hogy

a rendelésnél minél magasabb árakat lehessen elérni.

A versenytárgyalási ajánlatok az első pillantásra elárulják, hogy *az idei árak 30%-kal magasabbak, mint a mult évek*, aminek megindokolására teljesen gyenge érveket hangoztatnak az ajánlattevő gyárak. Azt állítják ugyanis, hogy az újabb fázisadó következtében a termelési árak emelkedtek. Kétségtelen, hogy a fázisadó hatással volt az ajánlatok kialakítására, azonban

egyszerűen valótlan a 30%-os drágítás szükségessége, mert a hozzáértő szakemberek véleménye szerint az eltolódás 5%-nál magasabbra nem terjedhet.

Mindenképpen helyeselhető tehát a polgármesternek az az álláspontja, hogy *a versenytárgyalást megsemmisíti és szabadkézből gondoskodik a szükségletek biztosításáról.*

Nem érdektelen felsorolni, hogy a 250.000 P értékű textilszükségletből a *Magyar Posztógyár* 168.000, a *Gyapjumosó* 50.000, a *Soproni Szőnyeggyár* 54.000, a *Kelenföldi Posztógyár* 29.800, *Richards Richard* 140.000, vitéz *Storer Miklós* 110.000, a *Linum-Taussig* 1017, a *Trunkhahn-gyár* 28.000, a budakalászi *Klingergyár* 2396 P értékű anyagot szeretne szállítani.

Szabálytalanság készül abban a vonatkozásban, hogy az egyik vállalat, a *Magyar Kender-, Len- és Jutaipar r.t.* gyárában szándékozik elkészíttetni a szóbanforgó textilárukat, tehát

olyan vállalatnál, amely fővárosi közszállításokban még nem vett részt.

A közszállítási szabályzat világosan kimondja, hogy olyan cégek, amelyek bizonyos áruk szállításában még nem működtek, csak *próbarendelést kaphatnak.* Ugylátszik *Fuchs* Leó, a Magyar Kender elnöke, elérkezettnek látja az időpontot arra, hogy *sógora ellen lefolytatott 5 milliós szenzációs pörének győzelmét a fővárosnak való hatalmas szállítással koronázza*, ami azonban a közszállítási szabályzat miatt aligha fog sikerülni. A vállalat vezérigazgatója: *Szász* Ernő kormányfőtanácsos, aki szintén arról nevezetes, hogy az évek óta húzódó *Piramis-perben szerepel mint vádlott különféle büntetőjogi cselekmények miatt*, erősen dolgozik a háttérben, hogy a szállításból a vállalat is részesüljön. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy

a 30%-os indokolatlan áremelést akkor szegezik a fővárosnak, amikor a Fuchs—Szásztársaság először jelentkezik, mint szállító,

azonban a jól kikalkulált üzletből nem lesz semmi a polgármester energikus és mindenképpen helyeselhető intézkedése folytán.

Egyedül az Élelmiszerüzem kezében biztosítható a Vásárpénztár további működése

A monopóliumra továbbra is szüksége van a fővárosnak Szubvenció nélkül átvállalhatja az üzletágat az Élelmiszerüzem

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén kiküldötte azt a kilenctagú bizottságot, amelynek óriási feladata, hogy *minden részletében tisztázza a Vásárpénztár veszteségeinek körülményeit* és számszerű adatokkal tárja elő az intézmény leromlott helyzetét. Ez a munka valószínűleg a nyári hónapokat veszi igénybe.

Addig is azonban foglalkozni kell a Vásárpénztár üzletmenetének folytonosságával és azzal a problémával, hogy

a jövőben miként alakuljon az intézmény működése.

Különböző elgondolások és hiresztelések kerültek forgalomba, amelyek egyrészről azt hangoztatták, hogy a *Vásárpénztárt átveszi a Községi Takarékpénztár*, másrészről pedig magánérdekeltségek jelentették be készségüket a monopóliumos üzlet megszerzésére. Köztudomású, hogy a Községi Takarékpénztárnak csak annyiban van köze a Vásárpénztárhoz, amennyire azt az intézmény *likvidálása szükségessé tette*, azonban sem anyagi, sem pedig jogi kapcsolata a két pénzintézetnek nem volt. Felmerült az a gondolat is, hogy a Községi Takarékpénztár vegye üzletkörébe ezt az ágazatot, azonban *Reményi-Schneller* Lajos vezérigazgató nem kívánja aktív és kitünően működő intézetét olyan tehertétellel sujtani, mint a Vásárpénztár, amelyiknek *monopóliumos működése ezidőszerint nem mentes az esetleges deficittől.* Ez a magyarázata annak, hogy a Községi Takarékpénztár csak akkor vállalja a Vásárpénztár átvételét,

ha az előrelátható hiányokat a községi háztartás pótolja.

Ez az összeg a számítások szerint *negyedmillió pengőre* rúg: olyan horribilis tétel, amelyet a főváros pénzügyi helyzete a mai viszonyok között nem tud elviselni.

A magánérdekeltség próbálkozása nem igér biztató eredményt. Egyébként sem igen sok jót tapasztalt a főváros az ilyen bérleti szerződéseknél és ezért

függőben marad a Vásárpénztár sorsa mindaddig, amig a felszámolás teljesen befejeződik.

Ugy várospolitikai körökben, mint az érdekelt húskereskedelem és ipar továbbra is a *főváros kezében látná legszívesebben a Vásárpénztár jövőjét.* A helyzet ily módon való megoldása tulajdonképpen adva van: a *Községi Élelmiszerüzem a legmegfelelőbb szerv arra, hogy ezt a tulajdonképpeni élelmiszerellátási üzletágat birtokba vegye.* Az üzem vezetősége és az egész szervezete ugyanis évek hosszú sora óta erős összeköttetésben áll a Vásárpénztárral, amit bizonyít az is, hogy az Élelmiszerüzem a Vásárpénztárak egyik legnagyobb komitense volt. Mindezeken túlmenően ismerik a piacot, tájékozottak az állatkereskedelmi vonatkozásokról, összeköttetésben állanak a nagyvágókkal és uradalmakkal, tehát beleélték magukat az állatvásári forgalom teljességébe.

Nem hisszük, hogy az Élelmiszerüzem ragaszkodna a szubvencióhoz, mert éppen az üzem tudja a legjobban, hogy a monopolium elsőrangú üzlet

és teljes tájékozottsággal vállalhatják át a Vásárpénztár egész üzletkörét. Mindezeken túlmenően *a főváros kezében tartja továbbra is a monopóliumot* és ezzel irányítói befolyást gyakorol nemcsak Budapest és az ország, hanem Középeurópa egész állatkereskedelmére.

A Vásárpénztár mai bizonytalan perspektivájában

az egyetlen fix pont a Községi Élelmiszerüzem remélhető aktivitása

az állatvásár területén, ami egyebet jelent azzal, hogy *ez a nagyra hivatott intézmény továbbra is megbizható kezekben folytathatja közérdekű tevékenységét.*

A BALATONI RIVIERÁN

egy nyaralás költségéért ingatlant szerezhet!

Nagyjövőjű, állandó lakóhelynek is kiválóan alkalmas, 70 kat. holdas parcellázás az Alsóörs és Balatonfüred között elterülő, természeti szépségekkel és kincsekkel megáldott partrészen.

200-□ öles telkek már 4 pengőjével

Kedvező fizetési feltételek! Modern strandfürdők, kitünő hatású gyógyvizek, elsőrendű termőföld, olcsó építkezés a «CENTRUM» HÁZÉPÍTŐ-VÁLLALAT utján. (2500 P-ért már állandó jellegű lakóházat adunk). — Díjtalan prospektus!

„BALATONI RIVIERA"

Holek igazgató parcellázó vállalata

BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 15/C.

Telefon: 69-3-01. Helyszini bemutatás: Csopak, vasutállomásnál

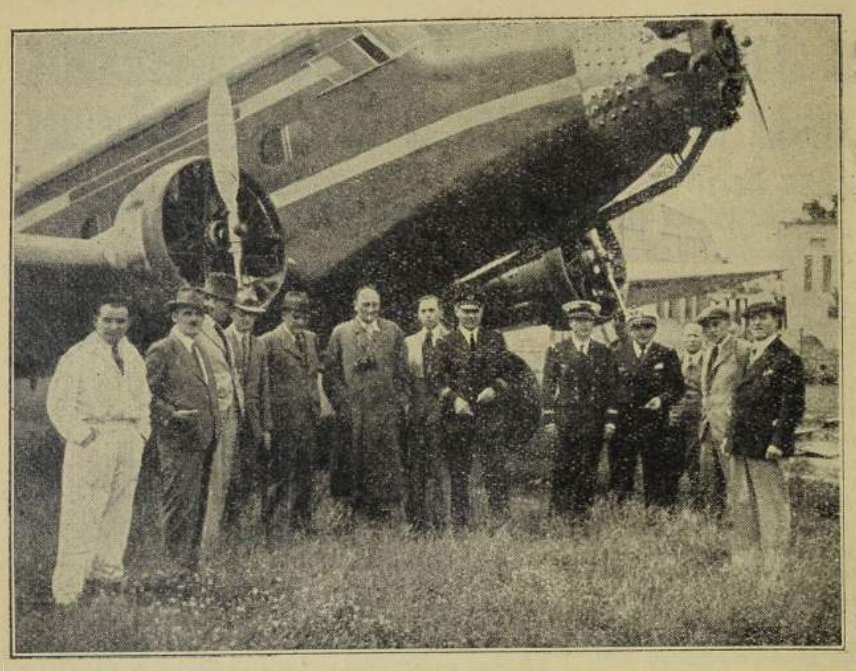

A CIDNA francia repülőtársaság hatalmas repülőgépe Mátyásföldön. A Wibault-gyártmányú légi omnibusz páris-istambuli útján a Budapest és Bécs közötti szakaszt rekordidővel ³/₄ óra alatt teszi meg.

Felemelik a kötött forgalmú városi lakások olcsó béreit

A többletjövedelmet a kislakásos telepek újabb bércsökkentésére fordítják

A kislakásos bérházakat annak idején azért építette a főváros, hogy enyhítsen az akkor oly nagyméreteket mutató lakásinségen, de egyúttal az volt a másik célkitűzés, hogy *a magas lakbérekkel szemben olcsóbb egységárakon juthassanak lakásokhoz a polgárság szerényebb igényű rétegei.* Abban az időben valósággal megrohamozták a szociálpolitikai ügyosztályt a lakásokért, időközben azonban a gazdasági válság megritkította a kislakásos telepek lakóinak számát. Nincsen olyan bérháztelepe a fővárosnak, ahol ne volnának üresen álló kiadó lakások, amelyek annak ellenére sem találnak mindig bérlőre, hogy a lakbérek alacsonyan vannak megszabva. Dícséretreméltó lépése volt a főváros vezetőségének, hogy *a kislakásos bérházak lakásbéreit az elmult év februárjában lecsökkentette* oly módon, hogy az egyszobás lakás átlagban *negyven* pengőbe, míg a kétszobás lakások *hatvan* pengőbe kerülnek havonta. A mérséklés ellenére sem mondható, hogy a főváros mint háziúr, rendesen megkapja a lakbéreket és számos esetben történik, hogy a bérlők halasztást kérnek.

Az elmult napokban olyan hírek terjedtek el, hogy *augusztusra ismét lakbérmérséklést hajtanak végre a kislakásos telepeken.* Ez a hír nem felel meg a valóságnak, amit az alábbiakban igazol az

az illetékes ügyosztálytól

szerzett információnk:

— Ebben az évben már nem alkalmazunk lakbérmérséklést, mert a *házak törlesztésére előirt tervezet nem engedi meg a további leszállitást.* A lakbérek amúgy is alacsony nívón mozognak és egyelőre nem indokolt a bérek csökkentése.

— Másként alakul a helyzet azonban a főváros régi bérházaiban.

Novemberben megszűnik a lakásforgalom kötöttsége

és ezzel egyidejűleg szabad kezet nyer a főváros azoknak a lakásoknak a béreivel kapcsolatban, amely lakásoknak a tulajdonosai *1928 előtt* váltak a lakások bérlőivé. A ma még kötöttforgalmú lakásokban sokszor olyan alacsony bérek vannak érvényben, hogy azoknak fenntartása a főváros számára a bérházak évenkénti költségeit sem fedezi. Éppen ezért tanulmányozuk a kérdést és arra gondolunk, hogy

az olcsó lakások béreit megfelelően felemeljük és az így nyert különbözetet a kislakásos bérházak lakbérmérséklésének pótlására fordítjuk.

Ma még nem tudjuk pontosan, hogy milyen számszerű eredményt hoz a kötött lakások béreinek kijigazítása, reméljük azonban, hogy ez az összeg olyan mértékűvé alakul, amely *kb. 10%-os lakbérmérséklést tesz lehetővé a kislakásos telepeken.*

*

A szociálpolitikai ügyosztály egyébként újabb ötven szükséglakást bérelt a magánbérházakban, amelyeket a miniszteri biztos által nyilvántartott hajléktalanok rendelkezésére bocsátottak.

Huszonhét milliót hagytak Budapesten a mult évben az idegenek

A külföldi vendégek 1932-ben huszonhat és fél millió pengővel javították az ország fizetési mérlegét — Imponáló számadatok az Idegenforgalmi Hivatal jelentésében

Most jelent meg a főváros idegenforgalmi hivatalának kiadásában az a jelentés, amely *Budapest 1932. évi idegenforgalmáról és az 1932. évi idegenforgalmának gazdasági eredményeiről számol be. Zilahy* Dezső, az idegenforgalmi hivatal kitünő igazgatója és helyettese, *Markos* Béla dr. adta közre a füzetet, amely *imponáló számadatokkal igazolja annak a heroikus munkának eredményességét, amelyet Kovácsházy Vilmos tanácsnok vezetésével a főváros idegenforgalmi hivatala fejtett ki.*

Az első szám, amely szemünkbe ötlik: *1932-ben 190.593 idegen 528.082 éjszakát töltött Budapest szállodáiban és penzióiban.* Idegenforgalmi propagandánk eredményessége mellett tanuskodik az, hogy a mi idegenforgalmunk csökkenésének arányszáma, a hatszázalékos csökkenés, *messze elmarad a szomorú külföldi eredmények* mögött, amelyek azt mutatják, hogy például

Csehszlovákia 45 százalékos, Svájc és Franciaország 40—45 százalékos, Németország 25—30 százalékos, Bécs városa pedig több mint 20 százalékos idegenforgalmi veszteséget szenvedett az előző esztendőkhöz képest.

Figyelemreméltó az a körülmény is, hogy a hivatalos idegenforgalmi statisztika *csupán a szállodákra és penziókra vonatkozik,* de egyáltalán nem adja meg a magánlakásokban megszállt idegenek számát. Errevonatkozólag azonban — legalább is *a külföldiek számát illetőleg* — a rendőri bejelentések adatai nyújthatnak kellő felvilágosítást. Már pedig a bejelentő hivatal szerint *magánlakásokban az elmult esztendőben 86.824 külföldi útlevéllel bíró egyén szállott meg* és mert az általános tapasztalatok azt mutatják, hogy a magánlakásokban megszállott vendégek *átlag öt napot tartózkodnak Budapesten, a külföldi vendégeknek ez a kategóriája összesen 434.120 idegenforgalmi napot tölött itt az 1932. évben.*

Érdekes megemliteni, hogy ha a külföldi vendégek nemzetiségét tekintjük,

az itt járt közel 3000 olasz személyében az előző évhez képest 75 százalékos emelkedés mutatkozik, de lényeges emelkedést látunk a csehek, a lettek, spanyolok, svájciak, Afrikaiak és Ausztráliaiak magyarországi idegenforgalmában is.

Mondani sem kell talán, hogy az idegenforgalom ilyen örvendetes eredményéhez nagyban hozzájárultak az elmult esztendő kimagasló idegenforgalmi eseményei, amilyenek a nagyobbszabású kongresszusok voltak, nem különben a belső forgalmunk szempontjából *annyira fontos filléres gyorsvonatok megindítása.* Különösen kiemelkedett azonban augusztus havában a Szent István napi ünnepségek köré csoportosított attrakció, amikor is *az elmult esztendő augusztusával szemben a külföldi érkezők számában 16 százalékos, a külföldi éjjelezések számában pedig 24 százalékos emelkedés mutatkozott.* Ez az eredmény a Szent István heti ünnepségek általános vonzóerején felül *elsősorban* abban az érdeklődésben leli magyarázatát, ami a *Gyöngyös bokréta* sikere nyomán nyilvánult meg Budapest hagyományos Szent István hete iránt a külföldön:

a Gyöngyös bokréta előadásai, amelyeket Kovácsházy Vilmos tanácsnok kezdeményezett és Paulini Béla író és rendező állított össze, idegenforgalmi és ünnepi jelentőségükön felül fontos hazafias és kulturális célt is szolgáltak.

Ezek az idegenforgalmi eredmények magyar szempontból felbecsülhetetlen értékűek, *annál könnyebb azonban felbecsülni konkrét gazdasági eredményüket.* A most megjelent jelentés pontos számításokat közöl és ezekből kiderül, hogy

több mint 27 millió pengőre tehető az az összeg, amit az 1932. év folyamán a csonkamagyarországi, elcsatolt területi és külföldi vendégek Budapestre hoztak.

27 millió pengő Budapest gazdasági életében igen jelentős nagy összeg s nem lekicsinylendő az a részesedés sem, amely az idegenforgalom ilymérvű gazdasági haszna mellett *közvetlen és közvetett adók alakjában a főváros pénztárába befolyhatott.*

Az idegenek azonban nemcsak Budapesten fordultak meg, hanem megtekintették az országot is és ha az ilymódon itt hagyott pénzt vesszük számításba, kitűnik, hogy

több mint 26 és félmillió az az összeg, amely az egész magyar idegenforgalomból aktív tételként esik az 1932. évi magyar fizetési mérlegbe.

Bizonyos, hogy ezek az imponáló adatok a magyar idegenforgalom feltartózhatatlan fejlődésképességének bizonyitékai és a *bennük rejlő erők Magyarország gazdasági fellendülésének szebb és jobb napjai felé mutatnak.*

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

Egységes tankönyvek az iskolákban

A könyvtipus megszerkesztésére pályázatot hirdetnek

A főváros vezetősége két évvel ezelőtt életbeléptette az új helyi tantervet, amely a rövid idő alatt is a legszebb eredményeket produkálta annak ellenére, hogy a tankönyv-kérdés, még mindig nincs megoldva. Régi panasz, hogy a *tankönyvek drágák,* másrészt nem felelnek meg a fővárosi iskolák különleges hivatásának. A főváros mindezekre való tekintettel a mult év szeptemberében felterjesztést intézett a kultuszminiszterhez, hogy engedélyezze az *egységes tankönyv-pályázat* meghirdetését.

A kultuszminisztérium állásfoglalása dolgában kérdést intéztünk

dr. Szendy Károly
tanácsnokhoz,

a közoktatásügyi osztály vezetőjéhez, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A vallás- és közoktatási minisztérium közölte a fővárossal, hogy a miniszter a fővárosi elemi népiskolákban tervezett helyi tantervnek megfelelő tankönyvekre a pályázat kiírásához hozzájárul. A leirat szerint a miniszter kiköti, hogy

a pályázatot csak akkor lehet kiírni, ha a helyi tanterv és utasítás végleges alakjában elkészül

és azt az Országos Közoktatási Tanács javaslata alapján a kormány is jóváhagyta. A másik feltétel az, hogy a pályázaton államilag már engedélyezett tankönyvek is résztvehetnek és elsősorban ezek közül kell a pályázat feltételeinek a legmegfelelőbbeket kiválasztani. Ha az államilag már engedélyezett tankönyvek között — mondja a miniszter — a fővárosi viszonyoknak minden tekintetben megfelelő könyvek nem volnának találhatók, akkor

az elfogadható tankönyv-kéziratokat szabályszerű engedélyezési eljárásra fel kell terjeszteni a kultuszminisztérium tankönyvbizottságának.

Engedélyezésre csak olyan könyvek számíthatnak, amelyek az eddigi tankönyveknél tartalom tekintetében jobbak, árban pedig olcsóbbak.

Éles harc a Párizsban letiltott fővárosi kölcsönkötvényekért

Francia törvény és rendelet a magyar bíróság előtt

A budapesti törvényszék, mint felebbezési bíróság, most mondta ki az utolsó szót abban a nemzetközi vonatkozásban is érdekes perben, amelyet *Feldbaum* Géza tisztviselő indított *Fenyő* Ernő tőzsdebizományos ellen.

A per előzménye az, hogy *Feldbaum* 1926-ban 25 darab 10 ezer korona névértékű *Budapest székesfőváros 1911. évi négy százalékos kölcsönkötvényt* vásárolt, amelyet a háború után Franciaországban recouponáltak s ezért a szelvényeket itteni bank útján Párizsban váltatta be. Néhány esztendeig rendben is ment a szelvények beváltása. Utoljára az 1930 július 1-én és 1931 január 1-én esedékes szelvényeket adta át a *Moktárnak* beszedés végett és ez az intézet a szelvények értékét a tisztviselőnek előre kifizette. Utóbb értesítést kapott a takarékpénztártól, hogy

a Párizsba küldött szelvények közül öt darabot lefoglalt, a kötvényeket pedig letiltotta a francia hatóság.

A letiltás Albert *Chautrieux* francia állampolgár kérelmére történt, aki azt állítja, hogy ezek a kötvények az övéi voltak, de *a háború alatt elvették tőle* és mindeddig nem tudott nyomukra akadni. A letiltás folytán a francia bank a szelvények beváltását *megtagadta* és ezért a tisztviselő kénytelen volt azoknak felvett értékét a Moktárnak visszafizetni.

A központi járásbírósághoz benyujtott keresetében a tisztviselő arra hivatkozott, hogy az eladó csak olyan dolgot adhat el, amely *közforgalom tárgya és amely felett a vevő szabadon rendelkezhetik*, annak hasznait élvezheti. Kérte a bíróságot, hogy kötelezze az eladót szabad forgalomban lévő kölcsönkötvények szolgáltatására.

A kitűzött tárgyaláson a tőzsdebizományos elismerte, hogy az értékpapírokat ő adta el a tisztviselőnek, de

szavatosként perbe hivta a Magyar Általános Takarékpénztárt, mert ő a kötvényeket ettől a pénzintézettől vásárolta.

A következő tárgyaláson a megjelent *Magyar Általános Takarékpénztár* kijelentette, hogy *vállalja a tőzsdebizományos védelmét*, de a maga részéről szavatosként perbe hivja dr. *Radák* Henriket, mert az ő megbízásából és letétéből adta el ezeket a kötvényeket.

A bíróság kénytelen volt az újabb szavatos meghallgatása végett a tárgyalást ismét elnapolni. Dr. *Radák* szintén vállalta a tőzsdebizományos védelmét, de viszont

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankot vonta szavatosként perbe,

mint ahonnan a kötvényeket ő beszerezte.

Ezzel véget ért a szavatosok láncolata és a bíróság megkezdte az ügy érdemleges tárgyalását. A tisztviselő becsatolta a francia bank értesítését, mely szerint az ottani hatóság a szelvények közül öt darabot lefoglalt, a kötvényeket letiltotta és előadta, hogy az 1915. évi április 4-én hozott *francia törvény* és 1919 október 19-i *rendelet* akként intézkednek, hogy az a francia állampolgár, aki valamely külföldi értékpapírra igényt tart,

köteles annak kiadása ellen úgy a pénzügynökök szindikátusánál, mint a kötvényt kiállító adósnál ellenvetéssel élni.

Ez az ellenvetés a fővárosnál megtörtént és így a letiltás jogossága ellen nem lehet kifogást emelni.

A tőzsdebizományos és a szavatosok tagadták, hogy a *francia törvények, vagy rendeletek Magyarországon érvényesíthetők volnának*, tagadták a letiltás jogosságát és azt is, hogy a letiltásról a főváros értesítést kapott volna.

Dr. *Binder* József alelnök erre

elrendelte a főváros polgármesterének megkeresését

arra vonatkozólag, hogy *a szelvényeket tényleg Párizsban kellett-e beváltani* és ha igen, ez a kikötés min alapszik, továbbá, hogy a szóban forgó kölcsönkötvényekre vonatkozólag *érkezett-e ellenvetés* és mikor Budapest székesfővároshoz?

A polgármester válasza csakhamar beérkezett a bírósághoz. E szerint a kötvények elveszését *Credit Lyonnais* párizsi intézet még 1923-ban bejelentette a székesfővárosnál és a tanács ezt a bejelentést a számvevőségnél fel is jegyeztette. A kötvények kamatszelvényeire vonatkozólag azt közli a polgármester, hogy azokat az ostendei egyezmény értelmében 1931 június 30-ig bezárólag Párizsban a *Banque de Paris e des Pays-Basnál, Credit Lyonnaisnál, Societé Generalenél, Comptoir Nationalnál, Genfben a Banque de Paris genfi fiókjánál, Zürichben a Schweitzerische Creditanstaltnál, Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál lehetett beváltani.*

A járásbíróság ezután ítéletet hozott, amellyel

kötelezte a tőzsdebizományost arra, hogy öt darab szabadforgalmú kölcsönkötvényt szolgáltasson ki a tisztviselőnek.

Ezt az ítéletet a budapesti törvényszék *Berdin*-tanácsa *megváltoztatta*, a tisztviselő keresetét elutasította. Az ítélet megokolása szerint *értékpapírok vétele kereskedelmi ügyletnek tekintendő*, ezekre nézve pedig a kereskedelmi törvénynek az az intézkedése irányadó, hogy *a vevő az átvételtől számítandó hat hó elteltével* nem élhet többé azzal a kifogással, hogy azok a kikötött feltételnek nem felelnek meg. Minthogy pedig a szóban forgó vétel több mint hat esztendővel ezelőtt történt, a keresettel érvényesített kifogásolás *elkésett* s ezért a keresetnek helytadni nem lehet.

K. J.

Ha van szorulásod,
Legjobb az
Igmándi
Sok baj kútforrását,
Hamar elintézi!

Negyven pályázat várható a Tabán újjáépítésére

Terepfelvételi munkálatok a helyszínen

Általános érdeklődés irányul a közeljövő legnagyobb közmunkájának, a *Tabán újjáépítésének* megindítása elé. A törvényhatósági tanács új tervpályázat kiírását tartotta szükségesnek, hogy ezzel alkalmat adjon legkiválóbb tervezőinknek egy új városrész megalkotására. A tervpályázatot néhány nappal ezelőtt írta ki a polgármester és annak határidejét *szeptember 30-ában* állapította meg.

A tervpályázat lejárta még távol van, azonban már most megállapítható, hogy *óriási választék áll majd rendelkezésre a Tabán céljaira.* A tervpályázat állásáról intéztünk kérdést

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsoshoz,

a városrendezési ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Még csak két hét mult el a tervpályázat kiírása óta, tehát lényeges adatokat erről a kérdésről mondani nem lehet. A pályázati hirdetmény kifejtette, hogy

a tervpályázatokat csakis annak az alaptervpályázatnak az ismeretében lehet készíteni, amely az ügyosztályban az érdeklődők rendelkezésére áll.

Az érdeklődés mindenesetre szemléltetően mutatja, hogy nyomban a hirdetmény megjelenése után *negyven technikus szakember jelentkezett*, akik átvették az alapaterveket és azoknak felhasználásával kezdik meg a Tabánra vonatkozó munkájukat.

*

A fenti nyilatkozatból megállapítható, hogy a Tabán újjáépítési terve *tekintélyes számú építészt és mérnököt mozgósított*, akiknek mindegyike nyilvánvalóan a legjobb elgondolásokat fogja produkálni nemcsak az elsőségre kilátásba helyezett díjazásokért, hanem azért az erkölcsi dícsőségért, amit egy új városrész felépítésére vonatkozó tervpályázat elfogadása jelent. Az érdeklődés különben megnyilvárult a Tabán környékén is, ahol

újabban sűrűn láthatni mérnököket, akik műszerekkel mérik le az újjáépítendő terület különböző szelvényeit.

Nyilvánvaló, hogy ez az érdeklődés a Tabán tervpályázatával áll összefüggésben, amelynek eredményei *új eszmékkel fogják bővíteni a kertváros kialakítását.*

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

Mozaik és Cementlapokat
à la mettlachi és fayence lapot
szállít és burkolást vállal
ANDREA
CEMENTÁRUGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., NÜRNBERG-UTCA 35
TELEFON: 96-4-72

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

ATLA
Szabad orvosválasztás!
Betegség ellen
biztosítson az
ANGLO-DANUBIAN LLOYD
Általános Biztosító Részvénytársaságnál
Budapest, V., Hold-utca 21.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

SZÉKELY ÉS TÁRSA
MÉRNÖKÖK
ELEKTROMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI VÁLLALAT | GÉPI KÉPVISELETEK ÉS MŰSZAKI CIKKEK
TELEFON: 296—60. | BUDAPEST, V., ÁRPÁD-U. 7.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Gazdasági Értesítő

A kisiparosok ezreinek kenyerét veszi el az új fázisadó

Megdrágult a vas is — 315 kiváltságos vas-cég — Kartelltagok előnyben

Július elsején lépett életbe az egyszerűsített forgalmi adó, az úgynevezett *fázisadó*. Olcsóbbá kellett volna tennie sok ipari cikket. E helyett legnagyobb részüket megdrágította, *köztük a vasat is*.

A pénzügyi kormány belátta, hogy a nagy drágaságnak egyik oka a hólabdarendszerűen emelkedő forgalmi adó, amelyet minden közvetítés 3%-kal emelt. Mire egy-egy cikk a fogyasztóhoz került 15, sőt 18% lett a 3%-ból. Elrendelte tehát, hogy *a forgalmi adót ezentúl csak egy ízben fizessék* és pedig akkor, amikor az illető cikket a gyártól megveszik, vagy import esetében, amikor a vámraktárból kiviszik.

Az elgondolás nagyszerű. Ha már fiskális szempontból meg nem szüntethető a forgalmi adó, legalább mérsékelni kell. A többszörös forgalmi adó helyett legyen egyszeres. Eddig rendben is van a dolog, de következett a fogasabb kérdés: *mekkora legyen ez az egyszeres forgalmi adó?* És itt rontották el a jólindult akciót.

Legtermészetesebb lett volna, *ha a fázisadó nem lett volna több, mint maga az egyszeres forgalmi adó, vagyis 3%.* Nem is lehet józanul olcsóbbodást máskép remélni, mint

ha a termelési költséget, a profitot és a közterheket csökkentik.

Ha a közterhek csökkentése volt soron, redukálni kellett a forgalmi adót. E helyett mi történt:

A 85.000/933. számú híressé vált fázisrendelet, amely különben szakemberek számára is nehéz studium,

különbséget tesz vevő és vevő között.

Az egyik csak 3% fázisadót fizet, a másik — és ilyen a legtöbb — *nem kevesebb, mint 15%-ot.* Hogy mit jelent ez a gyakorlatban, azt nyomban illusztrálni fogjuk konkrét példával.

A vasipari fázisadó mindössze 315 kiváltságos cégre nézve 3%, mindenki másra nézve 15%.

A rendelet név szerint felsorolja a 315 boldog, kiváltságos céget és ezzel a rendelkezéssel *a több, mint 15.000 vasipari cég közül ennek a 315-nek privilégiumot biztosít a többivel szemben.*

Az egyiknek sikerül . . .

Mert, hogy ez a 3%-os kivételes fázisadó privilégium, azt könnyű elképzelni, ha figyelembe vesszük, hogy az eddigi normális kereskedelmi haszon — hanem rejtőzött mögötte a kartel-szerződés — legföljebb 20% volt. A fázisadó az új rendelet szerint a nem kiváltságosakra nézve 15%. Ezt nem szabad a vevőre áthárítani.

marad tehát 5 százalék haszna az eddigi 20 százalék helyett.

Ebből az 5 százalékból kell viselnie a kartelen kívüli cégnek minden üzleti kockázatot és ebből *kellene* eltartani magát és családját, a mai rendkívül megcsappant forgalom mellett. Azért mondjuk, hogy *kellene*, mert hisz ezek után a nem kiváltságosok nyugodtan becsukhatják üzletüket. Az a 12 százalékos differencia ugyanis, amely a kartelen kívüli és a kiváltságosak fázisadója között van, egyszerűen

lehetetlenné teszi a kartelen kívüli sok ezer kisiparos és kereskedő számára a versenyt.

A legmegdöbbentőbb, hogy *a 315 kiváltságos sorában ott találjuk az összes fő- és al-vaskartelekét.* Ott vannak a kiváltságosok között a jelentősebb *GyOSz-tagok*, ott vannak a legerősebb nagycégek, de megfeledkeztek arról a sokezer kisiparosról, akit ez az új fázisadórendszer teljesen tönkre tesz.

Drágít a vaskartel

Nem kevésbbé megdöbbentő, hogy ha már ilyen privilégiumot biztosítottak a nagycégeknek és egy csapásra megszüntették a versenyt, *azt sem érték el, hogy legalább olcsóbb legyen a vas*, hanem ime ellenkezőleg: *július 1-étől, az új fázisadó életbeléptetésétől a vascikkek ára 10—15%-kal emelkedett.*

Ebben az esetben sem történt tehát más, mint hogy a pénzügyi kormány a vaskartelekre is bizonyos vagyonváltságot vetett ki, az úgynevezett *készletváltság* formájában és ennek ellenében meghagyta számukra a kiváltságos helyzetet, sőt mint láttuk, még fokozta is a vaskartelek élnek a helyzettel és *nyugodtan drágítanak tovább.*

A vas mint — arany

Tudni kell ugyanis, hogy egyetlen egy cikkre sem vetette magát annyi kartel, mint épen a legszükségesebb cikkek egyikére: *a vasra.*

Hogy csak a legsúlyosabbakat említsük.

1. Vasgyárak kartelje.

Tagjai:
a) *Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Rt.,*
b) *Diósgyőri Vasgyár,*
c) *Csepeli Acél- és Fémművek Rt.*

2. Óskavas kartel.

Ennek két tagja volt eddig:
a) *Schlésinger Alajos cég.* (Tulajdonosok: Dr. *Acél* Tivadar és *Acél* Géza),
b) *Kohn A. M.*

De súlyos ellentétek támadtak a két kartel-tag között, úgy, hogy ez a kartel — reméljük — rövidesen feloszlik, *hacsak az utolsó pillanatban nem szerez új társat a Schlésinger Alajos cég, amely ma már száz százalék erejéig tartja kezében a Vastermék és Vashulladék Kereskedelmi Rt. (óckavaskartel) részvényeit.*

3. Öntött vascsőkartel.

Ez a gyárak kartele. Tagjai:
a) *Diósgyőri Vasgyár,*
b) *Friedrich Siemens Művek Vasöntő Rt.* Főrészvényes: *Schiffer* Miksa).

Névleges tagjai még az azóta más vállalatba beolvadt *Schlick-Nicholson Rt.*, valamint az *Oetl Antal Rt.*

Ezúttal nincs helyünk, hogy az egyes kartelekkel jelentőségükhöz képest foglalkozzunk. Csak megemlítjük, hogy a vascsőkartel gyártmányai nélkülözhetetlenek a víz-, gáz- és hasonló más nagyfontosságú művek építésénél és ennek következtében *éppen a kultúra és a higiénia terjedésénél találja magát szemben az ember e kartel'el,* amelynek félelmes drágítása nemcsak gazdasági, hanem kulturális tekintetben is igen káros hatású.

4. Vas-szerkezetek kartelje.

a) *Márkus Lajos Vasárugyár,*
b) *Csáky László gróf, Ajax Acélművek Rt.,*
c) *Fodor Béla és Fia Vasszerkezeti Gyár.*

5. Csavarkartel.

Tagjai:
a) *Szenes Ignác Csavargyár Rt.,*
b) *Gleichmann Ignác Csavargyár Rt.,*
c) *Kaszab-féle Csavargyár Rt.,*
d) *Brevillier és Társa Csavargyár Rt.,*
e) *Budapesti Facsavargyár Rt.*

6. Vasgerendakartel.

Ennek tagja a négy vasszindikátusi tag.

7. Kereskedők csőkartele.

Tagjai:
a) *Schlésinger Alajos cég,*
b) *Kontinentál Vaskereskedelmi Társaság* (*Kern* és Társai),
c *Hasenőrl E.,*
d) *Mannesmann Vaskereskedelmi Rt.*

8. Kisvasuti kartel.

Tagjai a gyárak közül:
Diósgyőri és Rimamurányi,
a kereskedők közül:
a) *Schlésinger Alajos cég.*
b) *Ohrenstein és Koppel,*
c) *Rössemann és Kühnemann.*
d) *Győri Waggongyár.*

9. Nagykereskedők kartelje.

Tagjai:
a) *Heinrich A. és Fiai,*
b) *Schopper I. G. Rt.,*
c) *Schlésinger Alajos,*
d) *Kontinentál Vaskereskedelmi Társaság* (*Kern* és Társai).

Ez a felsorolás természetesen csak részleges. A helyszűke miatt le kellett mondanunk a vaskartelek teljes ismertetéséről, de a fenntiekből is látjuk, hogy *az új fázisadó csak az erőseknek használ,* míg a sokezer kartelen kívüli kisiparost és kereskedőt feláldozza a karteleknek. Nem lehet kétséges, hogy

a kormány egyoldalú információ alapján döntött e kérdésben

és megszünteti haladéktalanul azt a kiváltságot, amelyet az összesség kárára biztosított a háromszáztizenötnek.

Dr. Nádas József.

A Magyar-Hollandi Biztosító kedvező üzleteredménye. A *Magyar-Hollandi Biztosító R.-T.-nak* az 1932. üzletévről szóló mérlege, a súlyos gazdasági viszonyok ellenére, igen kielégítő képet ad a *társaság működéséről és vagyoni szilárdságáról.* Ennek eredményeképpen a zárszámadás egyes ágazatokban az általában jelentkező gazdasági nehézségek ellenére is *további fejlődésről* tesz tanúságot. Így díjbevétel-emelkedést mutatnak a tűzbiztosítási, betörésbiztosítási, valamint az autóbiztosítási ágazatok. Az életágazat díjbevétele *csak jelentéktelen különbséggel maradt az előző évi díjbevétel alatt.* A társaság biztonsági alapjai az 1932. üzletév folyamán *7,717.000.— pengőre emelkedtek.* Az Üllői-út, Baross-utca és Kálvin-tér sarkán elterülő intézeti székházait a társaság ezévi mérlegében is *telekértéken alul szerepelteti* és ugyancsak kellő óvatosságot alkalmazott többi ingatlanainak értékelésénél is. A *Magyar Hollandi Biztosító R.-T.* zárszámadása a társaság egészségesen konzervatív, de a haladás követelményeivel mindig számotvető és mindenkor a biztosítási eszme magasabbrendűségére támaszkodó üzletpolitikájának bizonyságául szolgál, mely egyben biztos garanciája a társaság jövőbeni nagyarányú fejlődésének is.

Csökkentik az Elektromos Művek üzemköltségét. Az Elektromos Művek igazgatósága már régebben olyan hőgazdasági tervet dolgozott ki, amelynek révén az *üzemköltségek évenként 160.000 P-vel csökkennének.* A berendezés segítségével a szénben rejtőző meleg-energiát nagyobb hatásfokkal lehet elektromos energiává átalakítani. A költségek 500.000 pengőt igényelnek, amelyet az *Ipari Munkaszervező Intézettől* vesznek kölcsön. A berendezések szállítására valószínűleg a *Láng L. gépgyár* és a *Rökk István* és *Első Brünni Gépgyár nyernek* megbízást. Ugyancsak 500.000 pengő kölcsönt engedélyeztek a Gázművek számára is, ahol ezt az összeget az úgynevezett propaganda vezetékek lefektetésére fogják felhasználni.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megálló, 3-as autóbusz.)
ÉTTEREMRE — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Leukoplast
magyar gyártmány

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ
ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: VI., Izabella-utca 63.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Illés László szerkesztő a felelős.

Gömbös Gyula miniszterelnök gyásza. Nagy megdöbbenést és részvétet váltott ki az egész ország társadalmában az a hír, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök felesége rövid betegség után hétfőn hajnalban elhunyt. A főváros nevében *Huszár* Aladár főpolgármester a következő táviratot intézte a miniszterelnökhöz:

Mélységesen megrendülve a váratlan, súlyos csapástól, fájdalmas együttérzéssel küldöm a székesfőváros közönségének gyászoló részvétét. A magyar főváros szíve átérzi annak a vezérnek a veszteségét, aki a sír széléről akarja visszavezetni nemzetét és most magánéletének boldogságát kell eltemetnie. Az a hatalmas lelki erő, amely munkájában kísérte, legyen segítségére most, amikor ezt a fájdalmat viseli. *Dr. Huszár főpolgármester.*

Az Egységes Községi Polgári Párt társasvacsorái. A *Polgári Egység Clubja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* szokásos hétfő esti vacsoráit most a különböző kerületi szervezetekben tartja. Hétfőn este a *Polgári Lövészegyesület* Marcibányi-téri helyiségében gyültek össze a párttagok, *július 24-én* a Ferencvárosi Kaszinó (IX., Üllői-út 115.), *július 31-én* pedig a Szent László-út 134. sz. alatti angyalföldi pártszervezet látja vendégül a párt tagjait.

Némethy Károly tanácsnok a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének igazgatóságában. A *Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete* igazgatósági tagjává választotta *Némethy* Károly dr. tanácsnokot, akinek a tanács, a minisztertanács hozzájárulásától feltételezetten, megadta az engedélyt az igazgatósági tagság vállalására.

Tiszteleg az autobusz az Országzászló előtt. A 15-ös autobusz új útvonalának egyik szakasza tudvalevőleg a Szabadság-tér, ahol az Országzászló mellett kanyarodik a Bálvány-utca irányába. A Beszkárt utasítására a *15-ös autóbusz vasárnaponként, amikor az Országzászló előtt ünnepélyes őrségváltás folyik,* a Szabadság-tér baloldalán halad, hogy a hazafias aktus lefolytatását zavartalanná tegye.

Előléptetések a Beszkártnál. A közlekedési vállalatnál a közelmultban végrehajtott főtisztviselői kinevezések után sor kerül az úgynevezett B.-táblázatba sorozott alkalmazottak előléptetésére. Az igazgatóság legközelebbi ülésén foglalkozik az előterjesztéssel, amelynek eredményeként *többszáz altiszt jut magasabb fizetési osztályba.*

Közegészségügyi újítások a közkórházakban. Több érdekes közegészségügyi és kórházi reform előkészítésén dolgozik a főváros vezetősége. Ezek közül a legfontosabb az, hogy a szegény népű Óbudán *nyilvános rendelőt létesítenek gyermekbetegek* számára. A főváros törvényhatósági bizottsági tagjai pártkülönbség nélkül már régen sürgetik, hogy tegye lehetővé a külvárosban lakó beteg gyermekek kórházi és orvosi ellátását. A Margit-kórház újjáépítésével ez a probléma is megoldást nyert volna, de minthogy anyagi okokból ez a bővítés elmaradt, most csak átmeneti intézkedésekről lehet szó. A múlt év februárjától kezdve hetenként ugyan tartanak háromszor egy-egy órás rendelést gyermekek számára a kórházakban, de ez nem kielégítő. A főváros most úgy oldja meg a kérdést, hogy a szülészeti osztály egyik kisebb kórtermét berendezi gyermekosztálynak, itt helyezik el azokat a súlyosabb beteg gyermekeket, akiket az ambulanciáról nem küldhetnek vissza és nem utasíthatnak távoli gyermekkórházba. Ezentúl naponta délután 2 órán át lesz nyilvános rendelés szegény gyermekek számára a Margit-kórházban és úgy az ambulanciát, mint az új gyermekosztályt egy főorvos látja el. — *A régi budakesziuti váépületet hozzácsatolják az Új Szent János-kórházhoz* és itt csinálják meg a második nemi és vérbeteg rendelőt. — Az Új Szent János-kórház régi telefonhálózatát átépítik úgy, hogy egy hatvan állomásos házi központot létesítenek, amely által a főváros telefonszámlája is csökkenni fog. A fővárosi közkórházakban mostanáig nem volt fogorvosi rendelő. Mivel orvosi szempontból nagyon fontos, különösen szájműtétek előtt, hogy a betegek fogait rendbe hozzák, egyelőre *a Szent Rókus-kórházban fogászati rendelést állítanak fel a II. sebészeti osztály keretében,* ahol azonban csupán a kórházban fekvő betegeket kezelik, de fogpótlási munkákat egyáltalában nem végeznek.

Készül a szabályrendelet a Krisztinaváros építkezéseinek rendezésére. A második közigazgatási kerület egyes pontjain meglehetősen szabadossággal folytak az építkezések és sok tekintetben zavarták a város képét. A Közmunkatanács most foglalkozik azzal a szabályrendelettervezettel, amely a *budai városrész jövőbeni építkezéseinek korlátozásait tartalmazza.*

Meghosszabbították a házadómentességet. Az építőiparosság és a vállalkozók körében nagy megnyugvást keltett a kormánynak most közzétett rendelete, amely *a rendkívüli ideiglenes házadómentességek egyes rendelkezései hatályának meghosszabbítása tárgyában intézkedik.* A rendelet kiadására azért volt szükség, mert a házadómentességről szóló törvény december 31-én lejár. Az év végéig terjedő idő rövidségére való tekintettel könnyen előfordulhat olyan eset, hogy egy megkezdett építkezést nem lehet az év végéig befejezni. Abból a célból tehát, hogy az ilyen építkezések és átalakítások az adókedvezményekből ki ne zárassanak, a kormányrendelet akként intézkedik, hogy *Budapest székesfőváros közművekkel ellátott belterületén emelt olyan épületek, amelyeket ez év végéig tető alá hoznak és legkésőbb 1934 július 1-ig teljesen lakható állapotba helyeznek, a törvényben biztosított 30 évi rendkívüli ideiglenes házadómentességben részesítendők.*

Ami természetes, abban lehet bízni,
Ki „Igmándit" használ, nem fog csalatkozni.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MŰVEI figyelmezteti az augusztusi negyedben lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözködést legalább 2 héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: V., Honvéd-utca 22. sz. alatt.

Félárú menetdíjkedvezmény a Balatonra. A Balaton forgalmának fejlesztésére félárú menetdíjkedvezményt engedélyezett a Magyar Államvasút mindazoknak, akik a *„Ketten egy jeggyel"* című jegyfüzettel utaznak a Balatonra. A jegyfüzet két személy számára érvényes és hét napon át elsőrangú szállást, teljes ellátást és az egész idő alatt szabad hajókázást, fürdőt, fürdőkabint nyujt. A jegyfüzet ára, melyben a borravalók is benfoglaltatnak, 110 pengő. Kapható minden M. Á. V. Menetjegyirodában.

Kétszáz tisztviselői képesítéssel rendelkező altiszt a Beszkártnál

Csekély költséggel végrehajtható az átminősítés
Az érdekeltek beadványban kérik sérelmeik orvoslását

A villamos vasutnál egyetemi-, középiskolai- és felsőipariskolai végzettséggel bíró alkalmazottak szolgálnak *altiszti* minőségben. Számosan akadnak közöttük olyanok, akik — évek óta végeznek kalauzi, segédmunkási, kocsivezetői, lakatosi címen tisztviselői teendőket, de nagyon sokan vannak olyanok, akik az említett képzettséggel tényleg kalauzok, kocsivezetők, vagy műhelymunkások.

Ezek a magasabb képesítéssel bíró Beszkárt-alkalmazottak most *a diplomás ifjúság elhelyezkedési mozgalmához csatlakoznak* és azt kérik, hogy a fővárosnál rendszeresítendő gyakornoki állásoknak megfelelően a Beszkárt is kövesse a példát. Az altiszti minőségben alkalmazott, de irodai beosztásban működő alkalmazottakat minősítsék át tisztviselőkké és az egyéb szolgálatban lévők számára is

tegyék lehetővé gyakornoki állások rendszeresítésével az előmenetel útját.

A Beszkártnál szolgálatot teljesítő diplomás és érettségizett altisztek és munkások beadvánnyal fordultak a főváros vezetőihez, amelyben rámutatnak arra, hogy *a Beszkárt tisztviselői státusába a közvetlen háborúutáni évektől eltekintve, az 1929-ben történt felvételig és átminősítésig tisztviselő-alkalmazás nem történt.* Az intervallum alatt, valamint azóta is a természetes apadás folytán keletkező tisztviselőhiányokat úgy pótolják, hogy egyetemi-, középiskolai-, vagy felsőipariskolai képzettséggel bíró kalauzokat, vagy más alkalmazottakat berendeltek irodai teendők elvégzésére. E pillanatban 106 olyan irodai szolgálattételre beosztott altisztje van a Beszkártnak, akiknek főiskolai- vagy középiskolai végzettségük van.

Kivülük még százan vannak olyanok, akik hasonló végzettséggel az állomásokon, a műhelyekben, vagy a kocsikon teljesítenek szolgálatot

Az átminősítés nem járna a villamosvasút különös megterhelésével, mert az előbb említett 106 tisztviselői munkakörben működő altiszt átminősítése mindössze *évi 14.374 pengő többletkiadást jelentene.* Erre a fedezet megvan bőven, — mondják az érettségizett és főiskolás kalauzok, mert a Beszkárt tisztviselőkarában évente átlag 25 főre tehető a csökkenés. Személyenkint körülbelül 7000 pengő szabadul fel, ami évente 175.000 pengőnek felel meg. Miután az előléptetés is szünetel, *ezt az összeget akár teljes egészében is fel lehetne használni, a fentebbi adat szerint azonban tizenötödrésze is elegendő.*

Hivatkoznak a főiskolás és érettségizett kalauzok arra is, hogy amikor ők úgy anyagi, mint szolgálati és társadalmi vonatkozásban ilyen súlyos helyzetben sínylődnek, ugyanakkor

a Beszkártnak számos olyan kisebb képesítésű tisztviselője működik,

akik magas fizetést élveznek. Vannak 4 elemi iskolás állomásfőnökök és hasonlóállásúak 1000 pengő körüli havi jövedelemmel és 700 pengős havi nyugdíjakkal.

Az érdekes beadvánnyal *a közeljövőben foglalkozik a Beszkárt igazgatósága.*

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MFTR
ÚDÜLŐHAJÓ-KÖRJÁRAT
Visegrád-Nagymarosig és vissza
a Szentendrei sziget körül, felfelé a Nagy-, lefelé a Kisdunán. Indulás VI. 1-től naponta Budapest-Eötvös-térről 7·30 órakor.
Visszaérkezés 13·45 órakor.
Menettértijegy: I. o. 2.10 P, II. o. 1.30 P

KÁLLAI SÁNDOR ÉPÍTÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

VÉDJEGY
Hazafiak legyetek „NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Budafoki-úton épülő áramfejlesztőtelep központi melegvízfütési és egyéb munkákra pályáztak: Wolf Márk 50.217, Egri és fia 52.647, Gerő László 55.613, Rietschel és Henneberg 57.655, Kolbányi és Pákozdi 60.721, Frank és társa 62.141, Janisch János 64.036, Gyöngyösi István 64.758 pengővel.

A Kerepesi-temető Juranics-u. kőkerítés munkálra pályáztak: Novák István 1055, Wekerle Károly 1117, Kocsis Károly 1585, Popják Pál 2410, Böhm és Kállay 2414, Kurcsák Gergely 2650, Nekolnyi Antal 3027, Kovács János 3150, Polya Sándor 3615 pengővel.

A Köztemető hátsó vasbetonkerítés kőműves munkálra pályáztak: Faragó Sándor 2296, Sajgó Róbert 2380, Kovács József 2762, Stern Imre 3479, Paulheim és Weninger 3584, Oberländer Endre 3920, Wihart Ferenc 4200, Lemmich Lőrinc 4880, Soproni Ferenc 5880 pengővel.

Az Új Szent János-kórház kisérleti állatház toldaléképítkezés különböző munkálra pályáztak: Német Emil 2314, Barcsay Lajos 2327, Márton Ferenc 2793, Havas Sándor 3051, Seitz Richárd 3110, Michail István 3779 pengővel.

A Szent László-kórházban lévő pavillon vízvezetéki és csatornázási munkálra pályáztak: Latzkó István 2743, Balázs István 3213, Schreil János 3389, Lutz és Ujváry 3474, Kovács Ödön 3650, Kolbányi és Pákozdi 3672, Knuth Károly 1041, Szepessy Sándor 4117 pengővel.

Ugyanitt a hullahűtő berendezési munkálra pályáztak: Linde hűtőgéptársaság 14.010, Hahn Arthur 14.280, Hennefeld Ignác 15.015, Schäfer A. 16.950, Wertheim és társa 18.672, Schubauer Ferenc 18.975, Első Brünni Gépgyár 22.910 pengővel.

A Rókus-kórház különböző munkálra pályáztak: Hengel Andor 630, Könyves Kálmán 1144, Székely Béla 1407, Hinkó Emil 1449, Liber Gyula 1550, Sajgó Alfréd 1575, Mészáros Sándor 1785, Eisler és Simon 1837, Dittler Ferenc 1890, Egry Bálint 1890, Szvetics József 3800, Knausz Gyula 1155, Kellner és Simon 1260, Skolkya Mátyás 1323, Nagy Gyula 1340, Jungfer Gyula 1540, Krempel József 1470, Csörgei Gábor 1561, Ledniczky 1767, Osváth István 1554, Kremszier Pál 1785, Terlandy Sándor 3150, Nyitrai Károly 3430, Scheidt Antal 3482, Schramm József 3570, Henc Ferenc 3605, Gombos András 3745, Mecseri Ferenc 3859, Gera Lajos 4042, Hranyák József 4025, Hlatki János 4130 pengővel.

A székesfőváros intézetei és üzemei részére szükséges benzin szállítására pályázott: Steaua, Magyar Petroleumipar rt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1928. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

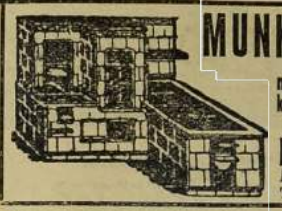

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje mótor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.
Munkájáért szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a legmegbízhatóbb védjegyü anyagot építi be.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER., MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS“
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97



Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árut legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban
Pregitzer Ferenc
cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

Eibel Gyula
SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME
UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemü kézi és erőmü szivattyúkat, valamint a „FAVORIT“ szabadalmazott kétaknás kályhákat

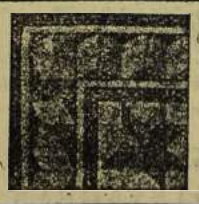

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933. július 26 — 30. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A város színháza

Megmagyarázhatatlan az idők járása: alig egy esztendővel ezelőtt a Sebestyén- és Ferenczy-rezsimek balsikerein felizgatódott közvélemény egy tekintélyes része valósággal azt követelte, hogy ha nem akad nagypénzű bérlő a Városi színházra, akkor uszodát vagy lovardát kell belőle csinálni. Alig álltak néhányan azzal a makacs és eltökélt követelésükkel, hogy meg kell menteni a magyar kultúrának ezt a hajlékát, amely a magyar zene- és énekművészetnek valóságos főiskolája volt és amely a magyar muzikalitás termékeivel hatalmas exportban árasztotta el a külföldet is. A közvélemény nagyobbik fele tudatosan, akarattal megfeledkezett arról, hogy ez a színház majdnem két évtizeden át dicsőséges, gyönyörű korszakot élt, nagynevű igazgatói, csodálatos művészi teljesítményei voltak. Ma azután egy esztendős elefánt- és oroszlán-korszak után valósággal mindenki azt lesi, hogy a szerencsétlen Labriola, aki Barnumos allűrökkel érkezett, ne tudjon július utolsó napjáig eleget tenni fizetésbeli kötelezettségének és fölbontsák szerződését, hogy a Városi színház újra kultúrmissziót teljesíthessen.

Ma már senki sem beszél uszodáról, lovardáról, Barnumról, orfeumról, de még revűről sem, hanem annak ellenére, hogy a színházi válság még mindig nem oldódott meg, mindenki meg van győződve arról, hogy az egykori Városi színháznak a jövőben mint Budapest filléres operaházának kell betöltenie hatalmas kultúrmisszióját, olyan kultúrmissziót, ami nagyobb a multban betöltöttnél, mert hiszen mindenki úgy látja, hogy a Népoperanak, vagy Városi színháznak a mai népi és nemzeti irányzata mellett *a nép operájának és*, mondjuk ki bátran, *a város színházának* kell lennie.

A Ferenczy-féle intermezzóval sem a közvélemény, sem a főváros komolyan nem foglalkozik. Az sem egészen bizonyos, hogy Labriola, aki egy esztendeig folyton hanyatlott, egy hét alatt ismét tőkeerős vállalkozó lehessen. De ha az lesz is, már ő is nagy kultúrfogadalmakkal veri a nyilvánosság előtt a mellét. Ha azonban mégis a főváros kezére kerülne újra a Városi színház, akkor egészen új helyzet előtt állunk. Az objektív igazságnak el kell ismernie azt, hogy Bernardo Labriola igen jelentékeny összeget ruházott be a színházba, amely beruházás esetleg bizony a sikerületlen évad konzekvenciájaképpen a főváros kezére kerül. Egyszóval a Városi színház épülete többé nem olyan beszámítás alá esik, mint ezelőtt egy vagy két esztendővel esett. A Sebestyén- és Ferenczy-rezsimek után ez a hodály teljesen tönkrement, értéktelen falakból állott, belső berendezése rongyokban, forgácsokban hevert. Ma a Városi színház épülete színházi palota.

Nekünk az a meggyőződésünk, hogy erre a modern színházépületre bérlő is bőven fog akadni, sőt olyan bérlő is, aki tőkét is mozgósít. Természetes ez, hiszen a közönség valósággal hangosan követeli, hogy ebből a színházból az legyen, amire méreteinél fogva egyedül alkalmas: hatalmas filléres színház, amely a magyar zene- és énekművészetnek népi temploma lesz. Ha pedig valamit a közönség maga követel, akkor annak konjunktúrája van, annak biztos a sikere. Ez az oka annak, hogy — komoly helyről származó értesülésünk szerint — *még maga a kultuszkormány sem idegenkednék a Városi színház bérbevételétől*, mert hiszen ezzel az intézménnyel fölsegíthetné a tengődő operaházat, amelynek egyben nevelőintézete, főiskolája is lenne. De ha ez így van, vajjon sokat kell-e gondolkozni azon, hogy Budapest székesfőváros megfelelő művészeti vezetővel maga vegye házikezelésbe a színházat? Olyan világvárosnak, mint Budapest, igazán illik, hogy legyen egy színháza. Volt is mindig. Az pedig, hogy a Városi színházban egy Sebestyén- és Ferenczy-féle rezsim dúlt és hogy a Labriola-féle elefántkorszak nem sikerült, nem lehet ok arra, hogy a városnak ne legyen színháza.

Előkészítik az új inségadót

Liber Endre helyettes polgármester

nyilatkozik az idegenforgalom emelkedéséről és az inségakciók fenntartásáról

A kormány megértő támogatására számít ezidén is a főváros

A városháza polgármesteri folyosója, ahol azelőtt a küldöttségek, a látogatók és a referensek hosszú sora szokott felvonulni, ezúttal elnéptelenedett. A legfrekventáltabb pontja a városházának most *Liber* Endre alpolgármester irodája, ahová *átterelődött a főváros legfőbb ügyeinek központi irányítása.* A polgármester szabadságon van és helyette *Liber* Endre alpolgármester dirigálja a közigazgatási és üzemi apparátust, aki kora reggeltől késő délutánig folytatja a tanácsokzások szakadatlan sorozatát. Hihetetlen munkabírással és türelemmel állja a felek ostromát és természetesen időt szakít arra is, hogy a referensek jelentkezését fogadja és velük a szükséges intézkedéseket megbeszélje. A helyettes polgármester nagy elfoglaltsága mellett is alkalmat talált arra, hogy a *Fővárosi Hirlap* munkatársának nyilatkozzon a nyár és a tél két egymással ellentétes, de érdekes problémájáról: *az idegenforgalomról és a szegények gyámolításáról.*

Liber Endre

helyettes polgármester

az idegenforgalom várható alakulásáról a következőképpen nyilatkozott:

— A legnagyobb reménykedéssel nézek a Szent István ünnepi hét idegenforgalmi eseményei felé, amelyet gondos körültekintéssel és pénzügyi áldozattal szervezett meg a főváros. Az összes tényezők a legnagyobb felkészültséggel tevékenykednek a magyar nemzet nagy ünnepének sikerén, amely *meggyőződésem szerint nem is fog elmaradni.*

— Budapest szépségének minden részletéről és a „gyöngyösi bokréta" különleges magyar előadás-sorozatáról idegennyelvű propaganda füzeteket küldöttünk szét a külországokba és az a véleményem, hogy *ennek az akciónak meg lesz a kívánt eredménye.*

Szent István napja nemcsak a magyaroknak lesz fényes ünnepe, hanem azt a külföldiek is szép számban fogják megtekinteni.

— A multhoz képest az akció erőteljesebb volt és különösen arra terjeszkedett ki, hogy a Szent István-ünnepen minél több külföldit hozzunk ide.

— Sokat várok *a nemzetközi világjamboree magyarországi tartózkodásától*, amely szerencsés véletlen folytán éppen a Szent István-hét előtt zajlik le. Az eddig beérkezett jelentések szerint nemcsak nagyszámú cserkész érkezik Magyarországra, hanem azok hozzátartozói is nagy tömegekben utaznak Budapestre és Gödöllőre, akik természetesen az idegenforgalom növekedése szempontjából jelentős fejlődést fognak eredményezni.

— Budapest a maga kultúrájával és szépségével bizonyára meg fogja ismertetni az idegenekkel a magyar főváros jellegét és

sokat várok attól, hogy a főváros vendégszeretetéről még kedvezőbb tapasztalatok jutnak a külföldre.

Éppen ezért bizonyosra veszem, hogy az idei augusztus idegenforgalma kedvező hatást gyakorol a jövő évi Szent István-ünnepségek idegenjárására is.

— Általában véve Budapest idegenforgalma nem a nyári hónapokban, hanem *elsősorban májusban, továbbá augusztusban és szeptemberben szokott emelkedni a legnagyobb mértékben.* Az előjelek és a külföldről befutott előjegyzések most is azt mutatják, hogy nagy megmozdulásnak leszünk a tanui az elkövetkező hetekben.

Még messze van a tél fagyos kietlensége, azonban a gondos fővárosnak jóelőre fel kell készülni a szegények oltalmazására. Megkérdeztük a helyettes polgármestert, hogy *a téli inségakciókra számíthat-e ismét Budapest legszegényebb népe?*

— A mult évben, — mondotta *Liber* Endre — a főváros inségenyhítő akciója a kormány megértő támogatásával elérte, hogy *Budapest inségeseit a körülményekhez képest el tudta látni.* Az inségakció nemcsak az ingyenes étkeztetésből áll, hanem többek között gondoskodik a hajléktalanok elhelyezéséről, a kilakoltatottak megsegítéséről, az anyák és csecsemők védelméről, csecsemőkelengyék kiosztásáról és a szegények felruházásáról.

Általában a szegények helyzetének pontos megvizsgálása után gondoskodunk a lehetőség szerint az összes szükségletek kielégítéséről.

Komoly előhaladást jelent a szegénygondozás terén, hogy minden irányban megvizsgáljuk a szegények helyzetét és külön apparátus gondoskodik a szegények nyilvántartásáról és körülményeinek állandó vizsgálatáról. Ez a magyarázata annak, hogy *az igazságosság érvényesült és a segélyek valóban oda kerültek, ahol szükség volt.*

— Természetes, hogy nagy gondot okoz a fedezet előteremtése, amelynek biztosításánál *már tapasztaltuk a kormány legnagyobb megértését, amikor a mult évben az inségadónak a szedését rendelte el.* Ez a hozadék mindenesetre nagy mértékben fedezte a szociális kiadásokat.

Minthogy azonban az inségadójárulék csak október végéig nyujt fedezetet a költségekre, a főváros még iedejekorán megteszi a lépéseket, hogy az elkövetkező tél nyomorával szemben is felvehesse a harcot.

Ennek érdekében a költségek fedezetét már most elő kell készíteni, hogy a szükséges kiadásokra a fedezet biztosítható legyen.

*

Liber Endre helyettes polgármester fenti nyilatkozata a főváros elismerését jelenti a kormányhatóság felé, amely a szegényügy eredményes rendezésének érdekében komoly tételeket juttatott a fővárosnak az inségadó bevételeiből. Félreérthetetlenül kicsendül a helyettes polgármester nyilatkozatából az is, hogy *a téli szükségletek biztosítására ismét elkerülhetetlen az inségadó kivetése*, hogy ennek felhasználásával a főváros szociálpolitikája ismét tanujelét adhassa hivatottságának. Az inségakciók legfőbb irányítását *Liber* Endre végzi: az ő személye és nemes gondolkozása biztosíték arra, hogy a főváros szegényei a nehéz időkben nem maradnak támasz nélkül.

Miért van nyolcszáz állás-halmozó a fővárosnál?

Több óvatosságot a hangulatkeltő beállításokkal szemben

A nehéz megélhetési viszonyok vetették fel az utóbbi években az „álláshalmozó" megjelölést. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén foglalkozott azzal a 780 kettős jövedelemmel, amelyet a városi alkalmazásban lévők mondhatnak a magukénak. Ha végignézünk a listán, akkor némi csodálkozással állapíthatjuk meg, hogy

az álláshalmozókról terjesztett legendás jövedelmeknek nyoma sincsen a terjedelmes kimutatásban,

mert annak túlnyomórésze altisztek és kishivatalnokok olyan összjövedelmeit tüntetik fel, amelyek *együttesen nem haladják meg a havi 300 pengőt.* Vannak kivételek, ahol a jövedelmek már komolyabb tételekre emelkednek, ezeknek élvezői azonban egyelőre nem szerepelnek a kimutatásban. Az általánosságban elterjedt rosszindulatú beállítást tehát nem érdemlik meg az olyan álláshalmozók, akiknek túlnyomó százaléka valóban rászolgált arra, hogy *szerény nyugdíján felül valamilyen kisebb jövedelemmel pótolja a megélhetéshez szükséges összeget.* Nyiltan megmondjuk:

nem kell, hogy szégyelljék magukat az ilyen álláshalmozók,

mert józan és tárgyilagos megitélés szerint összes jövedelmük nem több, mint amennyi a legszerényebb megélhetéshez szükséges. Ugyancsak el kell háritani a vádat a főváros vezetősége felől és meg kell vizsgálni azokat az okokat, amelyek a fővárosnál az „álláshalmozók" számát közel nyolcszázra növelték.

Az önkormányzat működésének helyreállitása után azt a tapasztalatot szerezte a főváros vezetősége, hogy *a tisztviselők és alkalmazottak létszáma túlzottan magas az elvégzendő feladatok lebonyolitására.* Megszületett tehát a B-lista, amelyik sokszor kegyetlenül sujtott olyan alkalmazottakat, akik szolgálatuk megkezdésekor életük alkonyáig biztos állásban érezték magukat. A B-listára vonatkozó rendeletet tudvalevőleg a kormány adta ki és mindenképpen méltányosan járt el, amikor kimondotta, hogy

új állások betöltésénél elsősorban a kényszer-nyugdijazásra, vagy végkielégitésre itélt volt tisztviselőket kell figyelembe venni.

Mi történt? A fővárosnál megüresedett állásokra és a meghirdetett pályázatokra, valamint a polgármesteri határozattal betölthető állásokra *tömegesen jelentkeztek a nyugdijas tisztviselők és alkalmazottak, a B-listára helyezett tisztviselők,* akiket a rendelet szellemében újból alkalmazni kellett. Ez az egyszerű magyarázata annak, hogy

150—250 pengős nyugdíjba kényszerített fogalmazók, tanácsjegyzők és főjegyzők a különböző hivatalokban most mint napidíjasok, havidíjasok, kisegitő munkaerők, sőt mint altisztek dolgoznak

havonta 100—120 pengős illetményekért. Az álláshalmozó titulus tehát reájuk nem vonatkoztatható.

A listán többszáz név viselője olyan, akik altiszti beosztásban dolgoznak a fővárosnál. Mindenütt fel van tüntetve nyugdíjuk, amelyből kiderül, hogy *az éjjeli őr például nyugdijas rendőr, a Beszkárt kocsvezető nyugdijas vasúti alkalmazott, az irodákban működő altisztek jelentékeny része volt csendőr,* akik korán otthagyták nehéz mesterségüket és mint megbizható elemek a főváros altiszti státusába kerültek. Összes jövedelmük a jövedelemhalmozással együtt havonta 175 pengőnél magasabbra nem emelkedik.

A harmadik kategóriában szerepelnek volt katonatisztek, nyugalmazott törzstisztek és főtisztek, akik elsősorban a *forgalmi adóellenőr* nehéz munkáját vállalták. Ők is szerepelnek az álláshalmozók listáján, holott tudvalevő, hogy

mindannyiukat az állam kérésére helyezték el a fővárosnál, amikor a forgalmi adót rendszeresitették.

Az összjövedelmek itt sem haladják meg a 300 pengőt: olyan összeg, amely intelligens és társadalmi életet élő egyének számára a minimumot jelenti.

A legnagyobb lelkiismeretességet és gondosságot igényli a diplomás ifjúság elhelyezése. Ez meggyőződése a főváros vezetőségének.

Kapcsolatba hozni azonban a fent ismertetett álláshalmozó kategóriákat a doplomás ifjúság boldogulásával nem lehet és nem szabad.

Az igazi álláshalmozókat nem a százas felsorolások listájában kell keresni. A mammutjövedelmek és az igazi álláshalmozók hiányoznak egyelőre a kimutatásból, pedig a lecpitést elsősorban náluk kell kezdeni. *A valódi álláshalmozók azonnali megszüntetése és a gyakornoki állások sürgős megszervezése adja meg a korrekt és méltányos lehetőséget a fővárosnak az ifjúság elhelyezésének biztositására.*

Néhány nap mulva megkezdik a Boráros-téri híd alapozási munkáit

Hónapokkal ezelőtt kiirta a versenytárgyalást a kereskedelmi kormány a *Boráros-téri híd alapozási munkálataira,* amelyek már komoly előrehaladást jelentenek az új közmű életrehivásánál. A földmunkálatok jórészt befejeződtek és úgy a Boráros-téren, mint a Lágymányoson a hidfők körül teljesen kiépitett terep várja a hidat.

Az alapozási munkálatok végrehajtására a legnagyobb budapesti vállalatok tettek ajánlatot. A pályázatok azonban eltéréseket mutattak és

érdekes összehasonlitásokra adtak alkalmat azok a számoszlopok, amelyek sok százezerpengős differenciákkal különböztek egymástól.

A miniszteriumnak éppen ezért a legalaposabb átszámitást kellett eszközölnie, hogy végre megkapja azt a megfelelő középarányos árat, amelyik biztositja a munkálatok reális lefolytatását.

Fabinyi Tihamér dr. kereskedelmi miniszter az elmult napokban döntött a többmilliós munka sorsáról és a megbizást a *Fábián, Somogyi és György* cégnek itélte oda. A miniszterium rendeletben már kiadta a megbizást és felhivta a vállalkozót, hogy sürgős határidőt jelöljön meg a munkálatok megindítására. A pályanyertes vállalat nem egyedül vállalja ezt a nagykiterjedésü munkát és tárgyalásokat kezdett a Zsigmondy-céggel, hogy együttesen végezzék el a Boráros-téri híd alapozását. Lényeges differenciák a két cég között nem merültek fel és ezért *már is olyan jelentés ment a miniszterhez, hogy a kooperációnak nincs akadálya.*

Értesülésünk szerint

a kereskedelmi kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a Fábián, Somogyi és György, valamint a Zsigmondy cég még július folyamán fogjon munkához

és a kora tavaszi hónapokra teljesen készen adja át a vállalt hidalapozást. Ezzel egyidejüleg az állami gépgyár diósgyőri telepén változatlan lendülettel gyártják a szükséges vasszerkezeteket és már most kibontakozik az a terminus, amelyen a hidat rendeltetésének átadják. Nagyjából eszközölt számitások szerint a *főváros legújabb közforgalmú hídját 1935. tavaszán nyitják meg ünnepélyesen és adják át rendeltetésének.*

A Boráros-téri híd létesitése körül a főváros is komoly áldozattal szerepelt, mert átengedte a hídépitési alap javára azt a sokmilliós tételt, amelyik az ingatlan vagyonátruházás felemelt illetékéből származott. A főváros havonta átlag 800 ezer pengőt folyósit ezen a címen, amely összeget teljes egészében az állami gépgyár megrendeléseinek fedezetére fordítják.

Kiosztották az út- és csatornaépitési szükségmunka utolsó részletét

A nagy vállalatok kapták a hitelezési munkákat

A főváros mindig példát mutatott a gazdasági válság enyhitésére szükséges áldozatok hozásában és ezzel magyarázható, hogy a közgyülés a mult évben közel *tizmillió pengő erejéig adott felhatalmazást úgynevezett szükségmunkák végzésére.* Az a cél lebegett szem előtt, hogy olyan munkálatokat végeztessenek, amelyek lehetőleg *nagy tömegeknek* adnak kenyérkereseti alkalmat. Ide sorozható elsősorban az út- és csatornaépitési munka, ahol nemcsak a szakmunkások, hanem a kevésbé képzett alkalmi munkások százai juthatnak abba a helyzetbe, hogy hónapokon keresztül megfelelő jövedelemhez jussanak.

Az út- és csatornaépitések munkálataiból az elmult hónapok alatt körülbelül hatmillió pengő jutott kivitelre.

A szakmabeli nagy vállalatok honorálták a főváros célkitüzéseit és ezért a legnagyobb készséggel vállalkoztak hitelmüveletre olymódon, hogy a vállalati összeget *36 havi egyenlő részletben* kapják meg. A szükségmunkáknak köszönhető, hogy a budai és a pesti oldalon számos olyan útvonalon végeztek csatornázási és útmunkálatokat, amelyek csak a távoli messzeségben szerepeltek a programon.

Legújabban 1,800.000 pengő értékü út- és csatornaépitésre hirdetett pályázatot a polgármester, amelyre az ajánlatok tömege érkezett be. Az illetékes ügyosztály előterjesztésére

most döntött a polgármester

és a munkálatokat a következőképpen osztotta meg:

Csatornaépités:

Kútvölgyi-út, *Danubia Műszaki vállalat* . .	89.1[illegible] P
Horthy Miklós-út, *König, Román és Stein*	93.940 P
Kapy-utca, San Markó-u., *Fábián, Somogyi és György*	69.882 P
Sashegyi-út, Bimbó-utca, *Klauber és Vajda*	91.564 P
Fáy- és Frangepán-utca, *Skuteczky és Boray*	133.034 P
Összesen:	**477.613 P**

Utépités:

Kútvölgyi-út, *Marik Ernő és Társa* . . .	112.327 P
Hegyalja-út, *Magyar Utépitési Rt.*	87.481 P
Nagykovácsi-út, *Magyar Asphalt Rt.* . .	79.156 P
Sashelyi-út, Zólyomi-u., *Somoskői Bazaltbánya*	229.379 P
Gábor Áron-u., Pasaréti-út, *Molnár Kálmán*	112.263 P
Törökvész-utca, *Danubia Műszaki Váll.* .	167.920 P
Józsefhegyi-út, *Magyar Utépitési Rt.* . .	74.540 P
Bácskai-u., Páva-u., *Magyar Kerámiai gyár*	64.112 P
Zugló-utca, *Danubia Műszaki Vállalat* . .	89.605 P
Külső Jászberényi-út, *M. Alt. Utépitő Rt.*	224.934 P
Összesen:	**1,240.216 P**

A nagyarányú munkaalkalmak ismét komoly lendületet biztositanak a szakmának.

A munkálatokat azonnal megindítják és azokat a jövő év tavaszáig feltétlenül befejezik.

Ezzel a tétellel azonban úgyszólván *kimerül a szükségmunkákra engedélyezett hitelkeret,* azonban valószinű, hogy a jövő évben újabb jelentős tételt engedélyeznek a közmunkák elvégzésére.

HUNNIA roletaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kömüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

SERVITIA szállitmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerübben és mindenkinél olcsóbban szállit a nagyvásártelepről

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

PESTI KIRAKAT

A vicclaptól a szóbeli humorig

Különös nap ez a mai, amikor ezeket a sorokat írjuk. Ahova nézünk az ujságokban, mindenhol régi embereket, öreg dolgokat emlegetnek. Mintha a sivár jelenből szívesen menekülne vissza az ember a kedves, kellemes multba. Alighanem igy is van ez. Ma legalább azt olvassuk, hogy Thék Endrének, „a méltóságos asztalosnak" tönkrement a gyára. Az öreg Thék Endre már régen nincs az élők között, a gyár más kezekre került és más kezek között pusztult el. Ez a ma. A mult pedig az volt, hogy a méltóságos asztalos, vagy ahogy még nevezték, a collstokkos méltóságos úr előkelő és derűs jelensége volt a magyar életnek. Mindenhol ott volt, ahol a magyar iparról volt szó és nem szégyelte, hogy az ünneplőruhája szivarzsebébe mindig odatűzte a collstokkot, a mindennapi munka szimbolumát. Hát nem szebb volt ez az idő? Aztán meg akkor sokkal kevesebben voltak ám a méltóságos urak, aki pedig volt, az igazán az volt. Azért volt csodálatos a méltóságos asztalos is, mert akkortájban még egyedül volt méltóságos úr az iparosok köréből. Ma már sok a méltóságos iparos, sajnos, még ezek között is bőven akad, akik alig-alig tudnak megélni.

A másik név, mely a multat elénk idézi, annak szépségeit szemünk elé tárja: az Ágai Adolf neve. Bizony más világ volt akkor, amikor nem mi meséltük a multról, hanem Ágai Adolf mesélt nekünk a multról. Erről az azóta világvárossá lett középvárosról soha szebb könyv meg nem jellent, mint az Ágai Adolfé és most Ágai Adolfról írnak már könyvet. A fiatal generáció már nem is igen emlékszik arra, hogy milyen tüneményes dolgokat írt Ágai Adolf Porzó álnév alatt és hogy a Budapestről irott legszebb könyvnek azt a címet adta: Utazás Pestről Budapestre. Ő még Pestről indult és Pestről érkezett meg Budapestre. Hiszen gyönyörűek, amiket Budapestről mond, de még sokkalta, de sokkalta szebbek azok, amiket Pestről, a régi Pestről mesél.

És Ágai Adolf volt a legnagyszerűbb magyar vicclapnak a megalapítója és legnagyobb szerkesztője is. Csicseri Bors álnév alatt szerkesztette a Borsszem Jankót, amelynek derűs, kedves humorán tanultunk meg valamennyien politizálni. Tessék elhinni, hogy az optánsügyet, vagy a bolettát, vagy a külföldi hitelezőkkel való megegyezés kérdését is sokkal könnyebben meg lehetne velünk értetni ha Csicseri Bors írna róla a Borsszem Jankóba, mintha ma hatalmas vezércikkeket olvasunk róluk. Igaz, hogy amikor még a vicclap járta, egy kis szatirikus elem mindig került a politikába, de ez sohasem volt bántó, ez sohasem volt baj. Vagy az emberek, a politikusok voltak mások? Azért kellett meghalni a vicclapnak — nézzünk csak körül, a vicclap már halott, — mert a politikusok elbírják ugyan a kritikát és a gorombaságot, de nem bírják el a jóizű humort, kedves, csipkelődő szatirát? Lehet, minden kornak mások a gyermekei és minden korban mások a politikusok is. A vicclaptól ma eljutottunk a szóbeli humorig, az emberek szájról szájra adják a vicceket, valószínűleg azért, mert egy kicsit eldurvultunk és bizony a mai vicc nem mindig tűri a nyomdafestéket. Ez jut eszünkbe, amikor azt olvassuk, hogy hogy keletkezett a Borsszem Jankó. Miért csinálta meg, kinek az ösztönzésére csinálta meg Ágai Adolf? A kiegyezés után 1868-ban alapította. Az ötlet magától az idősebbik Andrássy Gyula Gróftól származik. Ő mondotta, hogy nem ártana, ha volna egy hűséges Deák-párti élclap, „a bölcs igének bolondos hirdetője". Ludassy (Gans) Mór, Andrássy sajtófőnöke, Ágait szólította föl, hogy csináljon a Deák-párt érdekeit képviselő élclapot. Így indult meg a Borsszem Jankó amelynek első munkatársai a Kávéforrás irodalmi körből kerültek ki. Talán ma már csak Aczél Endre él közülük az is akkor még nagyon fiatalember lehetett, aki Mucsa fogalmát megteremtette és az ország harsogó nevetése közben irta mucsai leveleit amelyekben egész sereg kabinetalakot hozott éltre.

Hát így volt ez valaha. A politikusok maguk érezték át azt, hogy harci fegyverként vicclapra van szükségük és a sajtófőnök maga alapította meg a Borsszem Jankót. Vajjon ki tudná megmagyarázni, miért került a politikának ez a feltétlenül nagyszerű, éles és a győzelmet mindig elősegítő fegyvere az öreg vasak arzenáljába? Ma nincs vicclap, ma eljutottunk a szóbeli humorig amelyet azonban legtöbbször csak fölbesúgva lehet elmondani. Mindenekfölött pedig megsavanyodtunk, rettentően megsavanyodtunk.

„CLARIDGE"
L, BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTEREMEK — BÖRZÖ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Valamennyi építőipari érdekeltség a házadómentesség további meghosszabbítását kéri

A Mérnök- és Építészegylet irányítja a nagyarányú akciót

A hivatalos lap legutóbb közölte a kormány 7500/1933. M. E. rendeletét, amely a december 31-ével lejáró rendkívüli ideiglenes házadómentességnek oly módon való meghosszabbítása iránt intézkedik, hogy kiterjeszti a mentességet az idén fölépült, de csak *a jövő év július 1-jéig* teljesen lakható állapotba helyezett épületekre is. Az adómentesség tudvalevően mindenkor serkentően befolyásolta a lakástermelést, amelynek egyik lelkes előharcosa a fővárosban

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, *az Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki a *Fővárosi Hirlap* kérdésére a következő érdekes nyilatkozatot tette a kormány intézkedéséről:

— A házadómentességről szóló rendeletnek az a hibája, hogy *csak a folyó évben tető alá hozott épületekre hosszabbítja meg a házadómentességet.* A rendkívüli házadómentességről intézkedő rendeletnek — ez az úgynevezett tatarozási rendelet — pedig az a hátránya, hogy csak az idén és *a jövő év július 1-jéig lakható állapotba helyezett épületekre hosszabbítja meg a kedvezményt.* Az első rendeletnek említett intézkedése az építtetők szempontjából azzal a hátrányos helyzettel jár, hogy

egész télen át gyümölcsözetlenül fekszik beruházott tőkéjük,

mert ha el is készül december végére a bérház, ilyenkor lakásokat kiadni nem lehet.

— Sokkal érzékenyebben érinti az építtetőket ebből a szempontból a második rendeletnek *1934 július 1-jében* megállapított záróterminusa, mert az évnegyed tudvalevően nem júliusban, hanem augusztusban kezdődik. A határidőnek ez az egy hónapi megrövidítése tehát *hátrányos mindazokra, akik a tatarozás* és *lakásmodernizálás gondolatával komolyan foglalkoznak.*

— Az ok, amely a pénzügyminiszteriumot erre a szükkeblűségre késztette, nyilvánvalóan kettős. Az egyik ok *az államkincstárnak jelentős érdeke,* mert

az adómentességek eddig is nagy léket ütöttek az államkincstár bevételein.

Érthető tehát, ha a pénzügyminiszter minél szükebb keretek közé kívánja szorítani a további adókieséseket.

— A másik ok az a tapasztalás, hogy mindennemű építési adókedvezménynek gyakorlati szempontból csak úgy van eredménye és jelentősége,

ha lehetőleg rövid terminusokhoz kötik

azokat, mert mindenki úgy tesz, mint sok szigorlatra készülő diák, hogy tudniillik csak az utolsó hónapokat, sőt heteket használja fel.

— Nyitva maradt tehát a kérdés, hogy *mi lesz az építőipar szempontjából a helyzet, ha ezek az immár véglegesnek jelzett határidőmeghosszabbítások lejárnak?* Erre csak az a válaszom, hogy ezt a helyzetet elképzelni is nehéz.

A magyar építőipar eziőszerint is kétségbeesett helyzetben van.

A statisztika szerint a főváros területén *a folyó évben félannyi építési engedélyt adtak ki, mint tavaly,* a rendkívüli adókedvezmény pedig *a házak tatarozása tekintetében igen kevés nyomot hagyott a finanszirozással járó nehézségek miatt.* Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy amíg a rendkívüli házadómentesség a modernizálásokra nézve 66 százalékos adókedvezményt nyujtott oly módon, hogy

ezt a kedvezményezett összeget a házadóból öt év alatt levonhatták,

addig az ehhez szükséges kölcsönt csak két évi törlesztési tartamra biztositotta egyidejüleg a kormányrendelet. Az időtartamoknak ez a diszparitása jóformán teljesen útját szegte a háztatarozási munkáknak, mert ma igazán alig van háztulajdonos, akinek a tatarozáshoz szükséges készpénz rendelkezésre állana.

— Nézetem szerint

sem az egyik, sem a másik adómentességet teljesen beszüntetni nem lehet.

— A házadómentességet okvetlenül meg kell hosszabbítani, de revizió alá kell venni azokat a kereteket, amelyekre ez az adókedvezmény kiterjeszthető. Itt főképpen *a régi épületek lebontásával* járó építési alkalmakra gondolok, amelyek a város belterületén igen nagy lehetőségeket nyujtanak az építőipar szempontjából. Azzal mindenki tisztában van, hogy például a Tabán, vagy a megnyitandó Erzsébet-sugárút vagy a rekonstrukcióra szoruló Belváros területén

kétségtelenül létjogosultsága van további adómentességnek

a kincstár érdekeinek figyelembevételével.

— A tatarozást és lakásmodernizálást a rendkívüli adómentesség meghosszabbításával és más kedvezményekkel *föl kell lendíteni* és ebben az irányban az összes érdekeltségek a *Magyar Mérnök- és Építészegylet* vezetésével erőteljes akciót is indítanak. Ezt az akciót a fővárosnak mint közvetlenül érdekelt háztulajdonosnak és *az adófizető iparosság támogatójának lelkesen fel kell karolnia.*

Elkészült a jövő évi költségvetés kiadási tételeinek tervezete

A közigazgatási költségvetés 160, az üzemi 168 milliós főösszegre rug

Lázas munka folyt a különböző ügyosztályokban: *elkészült a jövő évi költségvetés tervezete,* amely most már a pénzügyi osztály szigorú fiskusainak bírálatát várják. Az általános elv, hogy

a költségvetés végeredményben 160 milliós főösszegen túl nem terjedhet,

mert figyelembe kell venni azt a tíz százalékos zárolást, amelyet minden kiadási tételnél az elmult évben érvényesítettek. Változatlanul fennáll *a legszigorúbb takarékosság* keresztülvitele, amit kötelezővé tesz úgy az adójövedelmek, mint az üzemi bevételek állandó csökkenése.

A pénzügyi osztály még csak nagyjából vizsgálta át az ügyosztályok tervezeteit, azonban

már kialakultak a hozzávetőleges tételek,

amelyen túlmenőleg az ügyosztályok kiadásokat nem eszközölhetnek. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a főbb tételek a következő számokat mutatják:

	millió P
Közigazgatási alkalmazottak	14.08
Közigazgatási nyugdíjak	6.09
Közoktatási alkalmazottak	22.09
Közoktatási nyugdíjak	4.05
Utak építése és karbantartása	5.—
Csatornák építése és fenntartása	2.08
Sétányok és ültetvények	1.04
Közvilágítás	3.01
Tűzoltóság	2.05
Közjótékonyság	8.08
Inségakció	10.—
Közművelődés	2.04
Köztisztaság	8.—
Vágóhidak és vásárcsarnokok	4.—

A rendes kiadásokon felül valószínűleg *9.— millió pengő rendkívüli kiadást irányoznak elő.* Változatlanul fenntartják az előirányzatot a Boráros-téri híd építésére, amelynek fedezetét az ingatlan vagyonátruházási illeték felmelt kulcsa szolgáltatja.

Az üzemek költségvetése is általában kisebb lesz, mint a múlt évben, a forgalom és a fogyasztás visszaesése következtében.

Az üzemi költségvetések végösszege nem haladja meg a *168 millió pengőt,* úgy, hogy a főváros egész költségvetése az üzemekkel együtt *végeredményben 330 milliós főösszeget fog feltüntetni.*

Tartós a csővezeték
és olcsó a mindenütt bevált
● ETERNIT-lefolyócsővel ●
Aszbesztből és cementből készül, nedvességgel szemben érzéketlen, nem rozsdásodik és határtalanul tartós ● Könnyen megmunkálható és gyorsan szerelhető
Kérjen árjegyzéket
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33

Amit megvalósítottak és amit elhalasztottak

Egy esztendő mérlege a tárgyilagos bírálat tükrében

A törvényhatóság imént lezárult kampányáról tanulmányszámba menő értékes bírálatot mond a Pester Lloyd hasábjain Schwét Henrik, a Fővárosi Rovatvezetők Testületének elnöke. Cikkéből közöljük az alábbi érdekes megállapításokat:

Néhány nappal ezelőtt megkezdődött a központi városházán a nyári szünet. *Sipőcz* Jenő polgármester, *Borvendég* Ferenc alpolgármester, több tanácstag és számos városatya megkezdték már nyári vakációjukat, hogy kipihenjék az elmúlt év fáradalmas küzdelmeit. A városháza hivatalaiban csend uralkodik, elhagyottak és üresek a hatalmas épület hosszú folyosói. A folyó ügyek adminisztrációját zavartalanul ellátják, de a nagyközönség nem jelentkezik olyan tömegesen ügyes-bajos dolgaival, mint azelőtt. Az ügyek intézése *Liber* Endre alpolgármester alá tartozik, aki mint a polgármester helyettese, biztos kézzel irányítja a nehézkes igazgatási apparátust és gyorsan, símán intézi az ügyeket.

Ez az apparátus az elmúlt nyár óta kemény tűzpróbát állt ki — *aránylag sikerrel.* Küzdelmes munkában egy esztendő telt el azóta, a város vezetősége súlyos nehézségek között teljes erővel harcol a félelmetes ellenféllel. Az ellenség: *a súlyos gazdasági helyzet,* amely egyre csak rosszabbodott, egyre vésztjóslóbb lett. Egyre veszedelmesebben fenyegette a főváros csökkent ellenállóképességű szervezetét, *felborulással fenyegette a községi háztartás egyensúlyát.* Csak a legnagyobb gondossággal, szinte már művészettel sikerült az egyensúlyt fenntartani a jövedelmek állandó csökkenése dacára is s a vezetőség ezért kényszerült arra, hogy a legtöbb igazgatási ágazatban bevezesse a drákói takarékosságot, amely természetesen sok esetben többet ártott mint használt, mivel az egyes intézmények fejlődését jelentékenyen akadályozta.

A főváros ebben a küzdelmében már nem vehetett részt *Ripka* Ferenc, aki nyolcéves eredményes működés után kénytelen volt elhagyni a főpolgármesteri széket: helyébe *Huszár* Aladár lépett a csatasorba *s teljes befolyását latbavetette a kormánynál a főváros érdekében.* Becsületes akarásaival, igazságérzetével, megnyerő lényével egy csapásra meghódította a városi politikusok rokonszenvét. Élénk részt vett az önkormányzat munkájában, a közgyűlés és a tanácsülés elnöki székében a legliberálisabban kezelte az ügyrendet.

Az elmúlt évben elintézett nagyobbjelentőségű problémák közül ki kell emelni *az üzemek kérdését.* Igen alaposan megvitatták ezt a problémát s a községi üzemi gazdálkodás hívei és ellenzői között vívott kemény tusák után végre pozitív határozatot is hoztak, amely most már csak *a belügyminiszter jóváhagyására vár.* Ebben a küzdelemben az üzempártiak kerekedtek felül *Éber* Antal heves üzemellenes támadásai dacára is. Elkeseredett rohamozásait, amelyeket az egész polgári ellenzék támogatott, az üzemek, különösen pedig az Élelmiszerüzem ellen intézett attakjait *eredményesen visszaverte a Wolff-párt és a szociáldemokraták,* akik a fogyasztók százezreinek érdekeire hivatkoztak. Az üzemi kérdésben jelenleg *fegyverszünet uralkodik,* de nem lehet megjósolni, meddig tart ez az állapot.

Az önkormányzat munkájának pozitív eredményei között fel kell sorolni *a munkaalkalmak teremtésére irányuló szükségmunka-akciót,* — a karitatív tevékenységnek nagy áldozatkészséggel végzett folytatását, — a *fővárosi kölcsönök* kérdésének szabályozását, amely alkalommal *Lamotte* Károly tanácsnok beigazolta, hogy tökéletes ismerője a problémának, aki a helyzet magaslatán áll, — fel kell sorolni a *Szendy* Károly tanácsnok által kezdeményezett iskolareformot, — a racionalizálás kérdését, amelynek eredményeiből ugyan keveset láttunk, — és a városfejlesztési program kidolgozását *Harrer* Ferenc irányelvei szerint.

Megoldásra vár azonban még számos kérdés, amelyre már sok munkát pazaroltak eddig is. A *Tabán-problémán* kívül idetartozik az *álláshalmozások* kérdése, amely hónapokon keresztül foglalkoztatott egy bizottságot. A törvényhatósági tanács azonban nem fogadta el a bizottság előterjesztéseit s újabb, pontosabb adatok összeállítását követelte. Ezzel újabb egy esztendőre elhalasztották az álláshalmozások likvidálását. Nem volna helyesebb, ha a főváros megvárná, amíg előbb az állam hajtja végre az álláshalmozások megszüntetését?

Sokat szónokoltak *a diplomás ifjúság elhelyezésének fontosságáról,* amíg végre a főváros száz gyakornoki állást rendszeresített, hogy jó példával járjon elől.

Egészen érthetetlen azonban az a „játék", amely *a lakbérszabályzat* körül folyik. Ez az alaposan előkészített szabályrendelet 1930 májusa óta várja elintézését; nemrégen a törvényhatósági tanács elé került, ahonnan érdemleges tárgyalás nélkül a közgyűléshez továbbították. A közgyűlés viszont „alapos előkészítés céljából" visszaadta az ügyet az illetékes ügyosztálynak.

Egy évvel ezelőtt történt, hogy a főváros megszerezte a *helyiérdekű vasutakat,* a HÉV végleges átvétele azonban még mindig nem történt meg s ennek következtében nem kerülhetett sor az annyira kívánatos *egységes közlekedési politika megvalósítására sem.* Pedig már legfőbb ideje volna, hogy végetvessenek a közlekedési mizériáknak. A legutóbb oly népszerűvé lett *BSzKRT kisszakasz-rendszer* sikere igazolja, hogy *időszerű és racionális reformokkal sok panaszt lehetne orvosolni.* A főváros már évekkel ezelőtt elhatározta ötven új autobusz beszerzését, ezt a tervet azonban „pénzhiány" miatt nem lehetett eddig megvalósítani, habár kézenfekvő a gondolat, hogy *az autobuszok szaporításával ki lehetne küszöbölni az üzem deficitjét,* vagy legalábbis erőteljesen mérsékelni lehetne a deficitet.

Eredményes munka folyik *az idegenforgalom emelése* érdekében, kevés eredményt mutat fel azonban a *Budapest-Fürdőváros* akció. Budapest gazdag természeti kincsekkel rendelkezik, amelyeket csak ki kellene aknázni. Évekkel ezelőtt elhatározták, hogy szállodát építenek a Széchenyi-fürdő közelében, ma már senki sem gondol erre. Nincs pénz — mondják. Ugyanez az indokolása annak is, hogy a két évvel ezelőtt tárgyalt *üzemi nyugdíjszabályzat* életbeléptetését állandóan elodázzák.

A Talbot-problémát és a rendkívül kínos Vásárpénztár-kérdést őszre halasztotta a főváros. Az ősz tehát előreláthatólag kemény küzdelmet fog hozni s a főváros vezetői jól teszik, ha most erőt gyűjtenek: szükségük lesz ősszel erre. Úgy a vezető funkcionáriusoknak, mint a községi pártoknak. Sok jel mutat arra, hogy *a tanácsban és a közgyűlésben heves összecsapások lesznek a többségi és ellenzéki pártok között.*

A kilátások általában szomorúak. Nem volna kívánatosabb, a főváros és lakosság számára üdvösebb, ha a pártok kölcsönös előzékenységgel áthidalnák a fennálló ellentéteket, hogy a főváros hánykolódó hajóját *biztos révbe* vezessék, az igazi önkormányzat szellemében, vállvetve a polgármesterrel, aki mindig csak a főváros javát kívánja, — nem volna-e előnyösebb, üdvösebb így dolgozni *a főváros fejlődéséért s a súlyos gondokkal küzködő lakosságért?*

Fontos közlekedési kívánságok megvalósítása történik az őszi hónapokban

Átszállás a villamosról az autóbuszra — Egységes közlekedést a HÉV-vel — Az autóbuszok esti üzemzárlatának meghosszabbítását kívánják

Mindinkább erőteljesebben hangzik fel a sürgető kívánság, hogy a főváros közlekedésének javítására sürgős lépésekre van szükség. Az előkészítő munkálatok adva vannak, mert *Bódy* László dr., a közlekedési ügyosztály vezetője, minden vonatkozásban részletes memorandumot dolgoz ki, amelyik azt célozza, hogy Budapest közlekedési nívója emelkedjen és hogy a napról-napra fokozódó igények kielégítése a legsimábban történjen.

A közlekedési bizottság szeptemberben tartja az őszi kampányban első ülését, amelyen számos javaslat és indítvány kerül letárgyalásra. A teendők sokaságát érdekesen mutatja az a nyilatkozat, amelyet

Kabakovits József dr.,

a közlekedési bizottság tagja,

mondott, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Legfontosabb követelmény, hogy az egyes közlekedési vállalatok *ne álljanak egymással szemben, mint kérlelhetetlen ellenségek.* Ez annál könnyebben keresztülvihető, mert hiszen az összes közlekedési üzemek ma már a főváros kezében vannak, amelyek pedig magánérdekeltség tulajdonában működnek, azok fölött a főváros gyakorolja a hatósági felügyeletet. Ezúttal csak a kimondottan fővárosi forgalmi vállalatokra vonatkozik az a kívánság, hogy

tegyék lehetővé az átszállást az autóbuszról a villamosra és viszont,

ami logikus és önként következik az annyiszor hangoztatott *egységes közlekedési politika* megvalósításából.

— Az autóbusznál megfelelő tarifareformot várunk, amellyel egyidejűleg a kocsipark szaporítása is elkerülhetetlen szükségesség. Budapest közlekedése csak akkor mutathat komoly erőt, ha *a villamosok és az autóbuszok egyformán sűrűn járnak.* Képtelen helyzet például az autóbuszforgalomban, hogy

van olyan vonal, ahol az utas rövidebb idő alatt elér céljához, mint amilyen időközökben az autóbusz közlekedik.

Példa erre a *vöröskereszt kórháztól induló 4-es járat, amely 12—15 perces időközökben közlekedik.* A vöröskereszt kórháztól a Krisztina-városig 8 perc alatt el lehet jutni és ez mindennél jobban illusztrálja azt a lehetetlen állapotot, ami némely relációban fennáll. Általában a gyors, sűrű és olcsó közlekedés hozza meg az ideális forgalmat.

— Hivatkozom a kisszakaszjegyek sikerére, amelyeket a közönség nagy mértékben vesz igénybe, mert olcsó. Az egységes közlekedés teljes kicsúfolása például az a jelenség, hogy Budapest határáig a Beszkárttal lehet utazni, onnan azonban *már át kell szállni a HÉV. kocsira.* A fonákságok egész raja származik ebből. Újpestről — ami a határon túl fekszik — el lehet jutni Beszkárt-kocsival a Hüvösvölgybe, ami óriási távolság és csak *24 fillérbe kerül.* Ezzel szemben

a Rákóczi-útról a Ferenc József laktanyáig már 36 fillért kell fizetni, holott ez az út egészen kis távolság.

Nem elég, hogy ebben az útirányban drágább a menetdíj, még azzal is büntetik az utast, hogy át kell szállania a Keleti pályaudvar erkezési oldalánál egy véletlenül ott vesztegelő HÉV. kocsira.

— Jogos kifogása Budapest közönségének, hogy *este 10 órakor megszűnik az autóbuszforgalom.* Idegenforgalmi és világvárosi jelszavak hangoztatása idején képtelenség, hogy este ne legyen megfelelő közlekedés ebben a milliós metropolisban. Hozzátartozik a kifogásokhoz az is, hogy az autóbuszközlekedés akadályául szolgál a sok rossz útvonal.

Különösen a budai és külvárosi részeken gödrös és elhanyagolt utakon vergődik az autóbusz,

ami természetesen nemcsak az utasoknak kellemetlen, hanem érzékenyen sujtja az üzemet is a gumik és rugók romlása miatt. Van még számos észrevétel, amelyek orvoslásra várnak és remélhetőleg honorálják is azokat a kívánságokat, amelyek a közlekedés javítását szorgalmazzák.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. műút út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-58
Vasszádfal kőlcsönzés

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Alaptőkét akar emelni a Beszkárt

Papanek Ernő számszéki igazgató és a Beszkárt memorandum-párbaja — Utasonkint 18 filléres ráfizetés a távolsági forgalomban — 1949-ig nem lehet felszámolni a Beszkárt

Érdekes előterjesztést tárgyalt legutóbb a Beszkárt igazgatósága. *Papanek* Ernő, a fővárosi számszék igazgatója megvizsgálta a Beszkárt üzemvezetését és tapasztalatairól 55 gépírt oldalra terjedő jelentésben számolt be *Huszár* Aladár főpolgármesternek. A számszéki igazgató jelentésében meglehetős súlyos bírálatot gyakorol s ezért a Beszkárt vezetősége szükségesnek tartotta, hogy *a jelentés megállapításaira ugyancsak terjedelmes memorandumban válaszoljon* Ezt a memorandumot vitatta meg a vasútvállalat igazgatósága.

Papanek Ernő mindenekelőtt azt kifogásolja, hogy a Beszkárt

nem ragaszkodott a rendes kereskedői gondosság szellemében az értékcsökkenési tartalék szabályszerű javadalmazásához.

Ha ezt megtették volna, akkor a számszéki igazgató szerint már a mult évben jelentkező veszteség *meghaladná a vállalat saját tőkéjének összegét.*

A Papanek-féle jelentés legérdekesebb része az, amelyben *állást foglal a Beszkárt részvénytársasági formája ellen.* Időszerűnek és megokoltnak tartja, ha a részvénytársaságból *egyéni céggé* alakítanák át a vállalatot. Fel is sorolja azokat az előnyöket, melyek emellett szólnak. A továbbiakban

a Beszkárt igazgató- és felügyelőbizottsági tagjainak számát kifogásolja

s különösen a kisvasútak igazgatóságait és felügyelőbizottságait, amelyeknek működését kizárólag formainak mondja. A tiszteletdíjakat túlzottnak tartja s kimutatja, hogy tantiém címén évente 300.000 pengőt fizetnek ki a Beszkárt és társvállalatai.

Részletesen foglalkozik a jelentés *a Beszkárt adminisztrációjával.* Túlméretezettnek mondja az adminisztrációt s a túlméretezés példájául felemlíti, hogy a vállalat igazgatóságában az igazgatókon kívül 663 alkalmazott teljesít szolgálatot, akik közül 253 mint előadó működik. Az előadók közt 36 altiszt, munkás, tehát a nem tisztviselő. Azt sürgeti *Papanek* Ernő, hogy az adminisztrációt egyszerüsítsék, de úgy, hogy a személyi tekintetek a vállalat egyetemes érdekei mellett még alárendelt szerepet se játszanak.

Az ügymenettel nincs megelégedve a számszék igazgatója s azt lassúnak, vontatottnak mondja.

Az illetményeket is kifogásolja Kimutatja, hogy 697 fizetési fokozat és 15 féle korpótlék van megállapítva a Beszkárt alkalmazottainál. A túlóradíjakat Papanek szerint csökkenteni lehetne, ugyancsak revizióra szorul *a premium-rendszer.* Hibáztatja a jelentésben, hogy *az anyagbeszerzéseknél sohsem tartanak nyilvános versenytárgyalást* s hogy a szállítások odaitélése hosszadalmas és bürokratikus módon történik. Kívánja a műhelyek egyesítését.

Feltünést fog kelteni a jelentésnek az a része, mely a Beszkár gépkocsiüzeméről szól.

25 autó és négy sínautó van a Beszkárt gépkocsiüzemében.

A garázs és a vele kapcsolatos javítómühely személyzeti létszáma 83 fő s a számszéki igazgató szerint évi 240.000 kilométer összteljesítmény mellett ez a létszám erősen apasztható. Ugyancsak helyteleníti, hogy a Beszkárt hét személyből álló anyagvizsgáló állomást tart fenn. Ezt a vizsgálóállomást végleg meg lehetne szüntetni s a kevés munkáját elvégezhetné a főváros vagy az állam hasonló vizsgálóállomása.

A forgalommal is foglalkozik a jelentés. Kimutatja, hogy míg az átlagosan 2.4 km-t utazó szakaszjegyes utason a Beszkárt kereken 8 fillért nyer, *addig a távolsági forgalomban 10—12 km-t utazókra egyenkint 10—18 fillért ráfizet.* Ezért szükség van a távolsági forgalomban a menetdíj kérdésének rendezésére. A továbbiakban a szabadjegyek és kedvezményes jegyek nagy számát kifogásolja. Egyedül a Beszkárt alkalmazottak és családtagjaik 28.000 igazolványt vesznek igénybe. A MÁV-nak juttatott cserejegyek megszüntetését, a rendőrségi ingyenjegyek megszüntetését is kívánja a számszék igazgatója.

A Beszkárt vezetősége válaszirатában

mindenekelőtt azt hangoztatja, hogy a vállalat alaptőkéje alacsony s ép ezért, mihelyt lehetséges, a főváros azt az összeget, amelyet évek során rendkívüli területhasználati díj címén a vállalatból kivont, *alaptőke emelések formájában a Beszkártnak bocsássa vissza.* 1928 óta 1932. év végéig 9 és ½ millió pengő rendkívüli területhasználati díjat fizetett a Beszkárt. Ezzel magyarázván azt is, hogy az értékcsökkenési, illetve újítási tartalékalapot *nem tudták megfelelő módon dotálni.*

A memorandum szembehelyezkedik a számszéki igazgató azon okfejtésével, hogy a részvénytársasági forma fenntartása tovább nem indokolt.

— Éppen közüzemeknél — hangzik a Beszkárt válasza — a könnyebb mozgás,

a gazdasági élet konjunkturális alakulásához való gyorsabb alkalmazkodás szükségessége indokolják a részvénytársasági formát.

Rámutatnak a hátrányokra is, amelyek abból keletkeznének, hogy ha a részvénytársasági formát megszüntetik. Egyébként 1948 december 31-e előtt *nem is lehetne befejezni a részvénytársaság felszámolását, tehát az egész terv nem időszerű.*

Válaszol a Beszkárt vezetősége arra a megállapításra is, hogy a vállalat adminisztrációja *túlméretezett.* Hivatkozik a külföldi közlekedési vállalatok adminisztrációjára s kijelenti, hogy ezekhez hasonlíva

a Beszkárt adminisztrációja egyáltalában nem mondható komplikáltnak

vagy decentralizáltnak. Ami a „személyi tekinteteket" illeti, erre vonatkozóan megjegyzi a Beszkárt memoranduma, hogy „a személyi tekintetek éppen a vállalat érdekei szempontjából teljesen figyelmen kívül nem hagyhatók.

Bejelentik ezután, hogy küszöbön áll *a Beszkárt ügyrendjének revíziója.* Az illetményszabályzat reformja akkor fog aktualitást nyerni, ha a főváros üzemeinek egységes szolgálati- és illetményszabályzata elkészült. Az utolsó öt évben különben a szolgálatból való kiválás folytán előálló illetménymegtakarítás bő fedezetet nyújtott az automatikus, sőt a rendkívüli előléptetésekből eredő kiadási többletekre is.

Kilátásba helyezik a prémium-rendszer megreformálását,

bár hangoztatják, hogy a prémiumok eltörlését *a mai fizetési viszonyok mellett nem tudják helyeselni.* Helyesnek tartják azt, hogy az anyagvizsgálatokat az állami vagy fővárosi állomásokon végeztessék el s a vizsgálóállomást vissza fogják fejleszteni.

A Beszkárt vezetőségének válaszirata részletesen kiterjeszkedik ezután a belső adminisztráció magyarázatára. A memorandumot az elmult héten juttatták el *Sipőcz* Jenő polgármesterhez, aki azt tanulmányozás céljából nyomban kiadta *Bódy* László közlekedési tanácsnoknak. Lehet, hogy a számszéki igazgatónak és a Beszkárt vezetőségének memorandumpárbaja lényeges reformokat fog a Beszkártnál előkészíteni az őszi hónapokban.

A
VILÁGHÍRNEVET
a daráló védjegyü valódi
Franck pótkávé nem reklámmal, hanem csakis kiváló minőségével szerezte meg.

Visszautasították a textilgyárak árdrágító ajánlatait

A szükséglet felét szabadkézből fogják beszerezni — A főváros megállapította, hogy az árak indokolatlanul magasak

A közelmultban versenytárgyalást hirdetett a főváros az altisztek posztó-, szövet- és bélésárú szükségletének szállítására. A 250 ezer pengős megrendelésre kilenc cég adta be pályázatát: a *Budakalászi Textilművek,* a *Trunkhahn-cég,* a *Richards Richárd,* a *Magyar Posztógyár,* a *Kelenföldi Posztógyár,* vitéz *Storer* Viktor, a *Linum-Taussig,* az *Első Magyar Gyapjúmosógyár* és a *Soproni Szőnyeggyár.* Az ajánlatok felbontása vaskos meglepetést jelentett a főváros számára, mert kiderült, hogy *a gyárak harminc százalékkal magasabb egységárakat tüntettek fel, mint amilyenek az elmult évben érvényben voltak.* Amikor a városházán megkérdezték a pályázókat, hogy miért szegzik a fővárosnak ezt a példátlan drágítási fegyvert, azt a választ adták, hogy

a fázisadó bevezetése

okozza a nagymérvű áremelést.

A főváros természetesen nem fogadta el ezt az első látszatra hamis beállítást és megkezdte tájékoztató tárgyalásaikat a különböző társhatóságoknál. Érdeklődött a postánál, az Államvasutaknál és a különböző minisztériumokban,

ahol azt a felvilágosítást adták, hogy szükségletüket lényegesen alacsonyabb árakon vásárolták.

Az kétségtelen, hogy a fázisadó az árak megdrágítását eredményezte, azonban *a harminc százalékos emelési kulcs nem fedi a tényleges helyzetet.* Megállapítást nyert tehát, hogy a textilgyárak, — amelyeknek hasonló konjunktúrája sohasem volt Magyarországon —

a maximumot akarják kiragadni a főváros pénztárából is,

nyilván azzal a hátsó gondolattal, hogy a *katonaság és a többi állami intézmények előtt a jövőben rámutathassanak a fővárosnál elért magas egységárakra.* A kísérleti nyul szerepét szánták a fővárosnak, hogy az ott elérhető legmagasabb árat azután fixirozzák a többi hatóságok rendeléseinél.

Mindenképpen helyeselhető, hogy a főváros a kapott adatok nyomán kalkulációt végzett és megállapította, hogy

a fázisadó következtében engedélyezhető reális drágítás 12 százalékkal magasabbra nem terjedhet.

Ilyen alapon azután a megbízást a következő vállalatok kapták:

Storer Viktor	110.760 P
Budakalászi Textilművek . . .	2.396 P
Soproni Szőnyeggyár	10.905 P

A megrendelésre kiadott mennyiség nem haladja meg a 124 ezer pengőt, ami azt jelenti, hogy *a főváros a további szükségletek beszerzésétől egyelőre eltekint.* Az történt ugyanis, hogy

a polgármester a továbbiakra vonatkozó ajánlatokat megsemmisítette

és azokat valószínűleg szabad kézből fogja beszerezni. A fent ismertetett döntéssel azonban aligha kerül nyugvópontra ennek a szállításnak az ügye. A legnagyobb rendelést kapott vállalat mögött ugyanis a *Magyar Kender-, Len és Jutaipar r.-t.* áll, amelyik a megrendelt mennyiséget gyártja. A Közszállítási Szabályzat világosan intézkedik, hogy olyan cégektől, amelyek bizonyos áruk szállításában még nem működtek,

csak próbaképpen szabad rendelni.

A hatóságoknak meg kell tehát vizsgálni *Fuchs* Leó és *Szász* Ernő vállalatának ezirányú tevékenységét és csak abban az esetben szabad a rendelést véglegesíteni, ha ezek a kérdések tisztázódnak. A megrendelést elnyert legnagyobb szállítónak kötelessége mellőzni a családi pereskedésről oly nagy hírnévre emelkedett *Fuchs-féle vállalatot* és a gyártmányokat olyan vállalatoknál effektuáltatni, amelyek produktumaik elsőrangú minőségét már bebizonyították a fővárosnál.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

Legkiválóbb üdítő cukorka a
FRUTTI
Gyártja:
STÜHMER FRIGYES R. T.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Megbénítja a vaskartel a magyar mezőgazdaság prosperitását is

A vasgyárak kartele már a háború előtt is létezett *nemzetközi kartel* formájában. Ebben az időben a magyar gyárak közül a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. és az Állami Vasgyár tartozott a kartelhez, amely abban az időben mint középeurópai kartel szerepelt. Osztrák részről ide tartozott ebben az időben az *Alpini* és a *Steyer-Művek*. A háború alatt a gyárak kartele szünetelt, de a többi zavartalanul működött a háború alatt is.

A háború után kialakult a magyar vasgyárak önálló kartele, amely a gyárak szempontjából ma is kitűnően prosperál.

A nagykereskedők karteléhez tartozott békében a *Heinrich A. és Fiai Rt.*, a *Schopper, Kern Róbert, Frankl A. Hermann, Sesztina Lajos* (Debrecen), az *Auber Gyula* cég (Pécsett), tulajdonos: Hammerli József), *Andrenyi cég* (Arad), *Varga Lajos cég* (Miskolc), *Schlesinger Alajos* és rövid ideig a *Kohn A. M.* cég, Budapest.

A háború után a Frankl A. Hermann cég tönkrement és kiesett a szindikátusi tagok sorából.

Ez a szindikátus, vagyis a nagykereskedők kartele megfelelő kvóta szerint veszi át a gyárak kartelének vastermelését.

Közvetlenül kiskereskedő vagy magánfogyasztó a gyártól nem kap vasat, vagy ha kivételesen kap, a kiszolgáltatott árú annak a vaskereskedőnek a kvótájára esik, akinek kerületébe az illető vevő tartozik.

Amint látjuk a vaskartel szabályszerűen felosztotta maga között az országot,

nehogy egy kartelenkívüli gyár vagy kereskedő beleártsa magát a kartel dolgaiba.

Az eredmény meg is látszik.

Minden évben drágul a vas

Száz kg. rúdvasat ab Budapest a háború előtt 18 ar. koronáért kapott a nagykereskedő a gyártól és továbbadata a kiskereskedőnek vagontételben 23.25 koronáért. *Békében ezen az áron bárki vehetett rúdvasat a gyári lerakatból a nagykereskedő közvetítése nélkül is.* . . .

A háború után szorosabbra fűzték a kartelfeltételeket és a kiskereskedő ma a gyártól nem kap, hanem csak a nagykereskedő közvetítésével kaphat vasat. Megszigorították a gyárak a hitelezési feltételeket is. Amíg azelőtt a kiskereskedő több helyről is vehetett hitelbe árut, újabban

koncentrációs irodát létesített a nagykereskedők kartele,

ahol nyílvántartják az összes kiskereskedőket és gondoskodnak róla, hogy *egy-egy kiskereskedő csak egy nagykereskedőtől kaphasson árut hitelbe.* Ennek következtében sok kiskereskedő vált inzolvenssé, mert a mai gazdasági viszonyok között a kiskereskedő is kénytelen hitelezni, képtelen tehát a nagykereskedőtől készpénzért vásárolni, hiszen az a hitel, amit egy helyről kap, nem bizonyúlt elégségesnek és így a kiskereskedők nagyrésze kénytelen volt fizetésképtelenséget jelenteni.

Nem lett volna baj a hitel megszorítása, *ha egyidejüleg az árakat is mérsékelték volna a vaskartel tagjai.* Olcsóbb árak mellett nagyobb forgalom lett volna lebonyolítható és a nagyobb forgalom kárpótolta volna a kiskereskedőt a hitel egyrészének elvesztéséért.

Az árakat azonban a vaskartel változatlanul tartja, sőt egyre emeli. Hogy fogalmunk legyen

a vaskartel drágításáról

egy példával kívánjuk illusztrálni a magyar vasárakat:

A nagykereskedők szindikátusa 27.75 pengőért kapta július 1-ig a rúdvas 100 kg-ját ab budapesti pályaudvar. Ugyanezt a vasat a szindikátus (nagykereskedők kartele) ugyancsak ab pályaudvar 33.50 és ab raktár 36.20 pengőért adta tovább. Vagyis a szindikátus cca 25 százalékot keres pusztán a közvetitésért. Minden száz pengőn 25 pengőt keres azzal az egyszerű művelettel, hogy *vevőjét értesíti, hogy a megrendelt árut melyik pályaudvaron veheti át.* Nem is látja a szindikátusi kereskedő a vasat, csak továbbadja a rendelést a gyárnak és értesíti vevőjét (a kiskereskedőt), hogy hol veheti át a megrendelt árut.

Azt a vasat, amelyért a nagykereskedő a gyárnak 27.75 pengőt, a kiskereskedő a közvetítő nagykereskedőnek 33.50 pengőt fizetett július 1-ig, az angol vasgyár ab Fiume 6 angol fontért kínálja, *10 mázsás tételekben.* A mai hivatalos árfolyam szerint tehát 10 métermázsa angol vas 168 pengő, vagyis egy métermázsa 16.80 pengő.

Lássuk már most, hogy alakul ennek az angol vasnak az ára ab Budapest.

100 kg. angol vas ab Fiume . . .	18.— P
Vám	8.12 P
Fuvar Fiumétől Budapestig, átlagár	4.50 P
Összesen	30.62 P

Vagyis vámmal és fuvarral együtt az angol vas ab Budapest 30.62 pengő, míg ugyanazt a vasat a magyar vasgyárak kartele 27.25 pengőért, a nagykereskedők kartele pedig 36.20 pengőért árusította július 1-ig, azóta pedig 15 százalékkal drágábban.

Évi haszon: 21 millió!

Magyarország vasszükséglete egészen az utolsó időkig 12.000 vagón volt évenként. A leromlott gazdasági viszonyok következtében, amihez a vaskartel igen nagyban hozzájárult, a szükséglet kereken 8000 vagónra csökkent.

Könnyen kiszámíthatjuk, hogy mit kerestek a vaskartelek a 12.000 vagónos szükséglet mellett és megállapíthatjuk, hogy

nem rossz üzletet csinálnak még a 8000 vagónos szükséglet mellett sem.

A magyar vasgyárak semmivel sem termelnek drágábban, mint az angol vasgyárak, mert hiszen a vasgyártáshoz szükséges nyersanyagot (vasérc és ócskavas) ugyanúgy importálják Angliában, mint nálunk. A munkabérek nálunk átlg 25 százalékkal alacsonyabbak, mint Angliában. Az adók semmivel sem kisebbek, sőt bizonyos adónemek Angliában még magasabbak, mint Magyarországon.

Bízvást alapul vehetnők tehát az angol vasgyárak termelési költségét, amely mázsánként 4.80 pengő. Mi azonban elfogadjuk a magyar vasgyárak állitólagos magasabb termelési költségét, amely 100 kg-ként 8 pengő. Még eszerint is 19.75 pengőt keres a vasgyár minden mázsa rudvason, mert hisz 27.75 pengőért adja a nagykereskedőnek.

12.000 vagónos évi szükséglet mellett a vasgyárak kartele a rúdvason még az ő kalkulációjuk szerint is

21,600.000 pengőt keresett évenként.

A nagykereskedők kartele pedig a 12.000 vagónos szükségletnél keresett tisztán 9,000.000 pengőt.

Minthogy a vas, úgy a vasat feldolgozó iparnak, mint a mezőgazdaságnak egyik legfontosabb cikke, nyílvánvaló, hogy

a vaskartel egyik legfőbb akadálya a vasfeldolgozó ipar és a mezőgazdaság prosperitásának.

Hiszen tudjuk, hogy a gazda egész éven át rá van utalva a vasból készült szerszámokra. Az eke, a borona, a cséplőgép, a patkó, a kasza, a kapa, ásó, sarló stb. stb. mindmegannyi vasból készült cikk, amelynek ára kifejezésre jut a mezőgazdasági termelés minden ágában.

Az angol gazda, amint a rúdvas árából látjuk, 18 pengőért kapja ugyanazt a vasat, amelyért a mgyar gazdának 36.20 pengőt kell fizetnie. Vagyis hatszor olyan drága vassal dolgozik a magyar gazda, mint az angol.

Hogyan legyen versenyképes a magyar gazdasági termelés, amikor egyetlenegy cikknél hatszoros hátrányban van a külföldivel szemben.

A magyar búza ára kénytelen alkalmazkodni a búza nemzetközi árához és mint látjuk alkalmazkodik is. Hiszen tudjuk, hogy három éven belül a 30 pengős búza 10 pengőre zuhant, míg a vas ára mint láttuk 25 pengőről (20 ar. kor.) 36.20 pengőre emelkedett.

Hasonlítsuk össze a magyar vasárakat az angol vasárakkal:

	100 kg.-ként Budapest	London
Rúdvas	36.20 P	18.— P
Hengerhuzal	36.20 P	18.— P
Abroncsvas melegen hengerelt .	42.20 P	21.— P
Abroncsvas hidegen hengerelt .	50.20 P	25.— P
Bányasín	36.— P	18.— P
Finomlemez 2.99 mm-ig . . .	46.50 P	24.— P
Durvalemez 3—4.99 mm-ig . . .	40.20 P	21.— P
Horganyzott vaslemez	58.70 P	30.— P
Fényes szál-huzal	38.20 P	21.— P
Vashuzal, fényes	38.20 P	21.— P
Vashuzal horganyozva	48.20 P	24.— P
Huzalszeg	45.20 P	23.— P
Tüskéshuzal, horganyzott . . .	59.50 P	33.— P
Lópatkó 00 sz.	56.25 P	32.— P
Szekértengely 20.1—30 kg. . . .	73.80 P	42.— P
Tengelypersely kovácsolva 1 kg.	1.44 P	0.60 P
Tengelyvégtok 1 kg	1.55 P	0.72 P

Ha figyelembe vesszük, hogy a gazda az év legnagyobb részében hitelre kénytelen vásárolni, mert hisz pénze nincs, csak akkor, amikor gabonáját értékesíti, és ha figyelembe vesszük, hogy a kiskereskedelmi árakat kell megfizetnie, akkor megértjük, hogy mi okozta a magyar mezőgazdaság romlását és a magyar fogyasztó életszínvonalának lezüllesztését.

Dr. Nádas József.

A Ganz és Társa Rt. igazgatósága július 19-én tartott ülésén megállapította az 1932-es üzleti év mérlegét és elhatározta, hogy a társaság közgyűlését július 31-ére hívja egybe. A társaság mérlege az elmúlt évben *7,457.246.92 pengő veszteséggel zárult*, amely az eddigi mértékben eszközölt értékcsökkenési leírásokon kívül magában foglalja a vállalat különböző bel- és külföldi gyártási és eladási telepeinek, illetve fiókvállalatainak üzemi veszteségeit is. Az igazgatóság a közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a kimutatott veszteség — a két előző évhez hasonlóan — a tőketartalékból fedeztessék. Az 1932. évi veszteség leírása után a társaság saját tőkéje kereken *25½ millió pengő marad*, amiből a részvénytőkére kereken 17 millió pengő, a tartalékokra pedig ez összegnek mintegy fele, vagyis 8½ millió pengő esik. A társaság üzleti forgalma az 1932-es évben, a világhelyzetnek megfelelően, további rendkívül erős zsugorodást mutatott és az 1929. évi forgalomnak már alig 30 százalékát érte el. A folytatólagosan végrehajtott erélyes takarékossági rendszabályokkal a forgalomcsökkenés következtében elkerülhetetlenül adódó viszonylagos többletterheket csak részben lehetett ellensúlyozni; emellett a vállalat igazgatóságának a szociális szempontokon kívül természetesen ügyelni kellett arra is, hogy *leépítési rendszabályaival ne törje meg a társaság erejét*, hanem annak műszaki és kereskedelmi készségét és fejlődőképességét jobb időkre átmentse. Az 1933. évben a foglalkoztatás mértéke javuló irányzatot mutat.

A Bauxit Trust A. G., Zürich igazgatósága megállapította az 1933. január hó 31-vel lezárt üzletév mérlegét és a f. évi július hó 31-én Zürichben megtartandó közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy *az 50 028.42 svájci frankkal kimutatott tiszta nyereség a multévi 267.241.12 svájci frankot kitevő nyereséghozattal együtt*, összesen tehát 317.269.54 svájci frank új számlára vitessék át.

Az Ipari Jelzálogintézet elmult évi eredményei. Az *Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet* évi jelentése szerint idáig *22,923.633 pengő értékű jelzálogkölcsönt* bocsátott dollár értékben a hazai iparvállalatok rendelkezésére. Az intézet *tiszta jövedelme* az elmult esztendőben 90 ezer 859 pengőt tett ki, míg a bruttó bevétele 363.068 pengőt ért el. A mérleg adataiból kitűnik, hogy az intézetet kedvezőtlen ipari konjunktura ellenére sem érte veszteség és az annuitások pontosan befolytak.

Nagy az érdeklődés a nyári gyümölcs- és zöldségbefőzés és eltevés iránt

Az az akció, amelyet Budapest Székesfőváros Gázművei és a Katholikus Háziasszonyok Országos Szövetsége **a nyári idénygyümölcsök és főzelékek befőzésére és konzerválására kezdeményezett,** olyan nem várt sikerrel járt, hogy az érdeklődők az előadóhelyiségben el sem fértek. Ezen a Gázművek úgy segített, hogy mintakonyháját is ilyen gyakorlati előadások tartására alkalmassá tette. Háziasszonyainknak tehát most módjukban van ezeket az előadásokat akadály nélkül meghallgatni. Folyó hó 25-én, kedden délután 5 órai kezdettel, **Szabó Béla** gazdasági iskolai tanár az aszalás- és erjedésről továbbá a gyümölcsszörpök készítéséről tart előadást. Erre külön is felhívjuk háziasszonyaink figyelmét.

A rendes bemutató előadások, továbbra is minden kedden és pénteken tartatnak meg (Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. I. sz. helyiségeiben) 5 órai kezdettel, egyidőben két teremben. Soron vannak a körte, sárgabarack, őszibarack, zöldbab, tök, stb. eltevések és lekvárfőzések.

Belépés díjtalan

Szabad orvosválasztás!

Betegség ellen

biztosítson az

ANGLO-DANUBIAN LLOYD

Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Budapest, V., Hold-utca 21.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Illés László szerkesztő felelős.

A BUDAFOKI-UTI FECSKEFÉSZKEK

Háztulajdonos és bérlő harca a nyomortanya jövedelméért

A budapesti I—III. kerületi járásbíróság érdekes helyszíni szemlét tartott a budafoki-út egyik telkén. Özv. *Szabó* Imréné háztulajdonos furcsa keresetet nyujtott be a bírósághoz, ahol elpanaszolta, hogy telkét a Budafoki-út 45. szám alatt az ő tudomása nélkül *annyira teleépítette* a bérlője, hogy a sok „épülettől" alig ismerte fel a telkét. A dolog előzménye az, hogy *Lettner* István nyolc évvel ezelőtt a telek akkori tulajdonosával, *Dukesz* Pállal olyan megállapodást kötött, hogy a telekre előzőleg már felépített *épület*, minthogy annak anyagát és munkáját a bérlő adta, kizárólag *a bérlő tulajdona*. Kikötötte azonban a tulajdonos, hogy a meglévő épülethez fa-, tégla-, vagy vályogépítményt csak *az ő hozzájárulásával* szabad hozzáépíteni. A szerződés további feltétele az volt, hogy a szerződés kötésekor ott lakó, vagy bérlő személyeken kivül *új lakót, vagy helyiségbérlőt csak a tulajdonos beleegyezésével szabad behelyezni.*

A kérdéses telek utóbb *Szabó* Imre tulajdonába ment át, akinek halála után az özvegy, mint haszonélvező rendelkezett a telekkel. Az özvegy azt panaszolja, hogy ő 200 pengő évi bérért adta bérbe Lettnernek a telket, aki a szerződés rendelkezései ellenére *átalakította* az építményeket, újakat épített és *tizenkét albérlőt* helyezett el, akiktől *havi* 260 pengő bért szed. Ezenkívül az udvar egy részét a szomszédos vállalat részére *tégla lerakodó helyül* adta bérbe, végül pedig az udvaron kis kézi kocsikat helyez el s ezekből is jelentős hasznot húz.

Az özvegy álláspontja szerint annak idején a bérösszeget azért állapították meg olyan alacsony összegben, mert határozottan kikötés volt, hogy a tulajdonos beleegyezése nélkül a bérlő másként nem értékesítheti a telket, mint azt a szerződés körülírta. Mivel pedig a bérlő a szerződés ellenére *az ő beleegyezése nélkül építkezett és vett albérlőket*, a többjövedelemből őt, mint háztulajdonost aránylagos rész illeti meg. Ezt az igényét negyedévenként ötszáz pengőben számítja fel s ily értelmű marasztalást kért a bérlő ellen.

A bíróság mindenekelőtt szakértőt hallgatott meg, aki véleményes jelentést adott arról, hogy *milyen építkezések voltak* a telken annak bérbevételekor és *milyen változtatásokat eszközölt* a telken a jelenlegi bérlő. A szakértő a jelentés mellé rajzokat is mellékelt, amelyek az egész helyzetet feltüntetik.

A bérlő a keresettel szemben érdekes védekezést terjesztett elő. Azt állította, hogy a helyzet korántsem olyan rózsás, mint azt a szépen kicirkalmazott mérnöki rajz mutatja, mert bizony a szép rajzon feltüntetett „épületek" nem egyebek, mint *nyomortanyák*, ahol csak *földhöz ragadt szegény emberek, nincstelenek laknak*. Nagy gond, nagy fáradtság és főleg nagy kockázat ilyen bérlőkkel bajlódni, akiknek nagy része csak addig fizet, amíg nekik jól esik, mert a házbért rajtuk behajtani lehetetlen. Előadta továbbá, hogy ő a területet *csatornáztatta* a tulajdonos beleegyezésével, aki mindenkor tudomással bírt a lakók változásáról és *hallgatagon hozzájárult* úgy az építkezéshez, mint a bérlők személyében történt gyakori podásról. Nem is kívánt tőle egybet, mint azt, hogy *az adókat fizesse* s ennek eleget is tett. Állítása igazolására tanúkat jelentett be, egyuttal kijelentette, hogy amennyiben a háztulajdonos a csatornázásra fordított 950 pengő költségét megtéríti és az összes épületek ellenértéke fejében négyezer pengőt fizet, ő hajlandó *az összes felépítményeket lakókkal együtt* a háztulajdonosnak átadni.

Végül azon az alapon is elutasitani kérte a háztulajdonos keresetét, mert a bérek amúgy is estek s ennek a nyomortanyának a lakói jórészt fizetés nélkül távoznak rövid ottlét után.

A felek ezután *helyszíni szemlét* kértek s a bíróság ki is szállott a vitás telekre, ahol *fecskefészkek módjára odaragasztott*, sárból, vályogból összerakott „épületeket" talált, egyiket a másik hátán, összevisszaságban, rendszertelenül, emberi lakásra alig használható állapotban. Az „épületekre" sem építkezési, sem lakhatási engedélyt nem kaptak s az egész helyszín valóságos nyomortanya képét mutatta.

A helyszíni szemle befejezése után a bíróság új tárgyalási határnapot tűzött s ekkor fog eldőlni, hogy a háztulajdonos milyen arányban részesül a budafoki úti „fecskefészkek" bérjövedelméből?

V. J.

Barczen Gyula és Zsembery Gyula kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére, *Barczen* Gyula ny. Budapest székesfővárosi tanácsnoknak 35 éven át teljesített érdemes szolgálata elismeréséül, továbbá dr. *Zsembery* Gyula ügyvédnek, a székesfővárosi községi takarékpénztár ügyészének, a Magyar Turista Szövetség másodelnökének, a magyar sport terén kifejtett lelkes és önzetlen tevékenysége elismeréséül, *a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.*

Bécs és Budapest. Az osztrák főváros ezidei költségvetése kereken *60 millió schilling deficitet tüntet fel.* A város tanácsa békésen megegyezett a községi tisztviselőkkel, valamint az üzemek alkalmazottaival, hogy a hiány csökkentésére *a fizetéseket és a béreket le fogják szállítani.* Havi 200 schilling fizetésre nem terjed a csökkentés, ez összegen felül azonban négy és fél—tíz százalékos a fizetésleszállítás, aminek révén a *deficit 12.5 millió schillinggel csökken.* A hiányt úgy akarja a városi tanács eltüntetni, hogy minden községi közmunkát és házépítést a jobb időkre halaszt. — Minden célzatosság nélkül közöljük ezt a hírt és utalunk arra, hogy évekkel ezelőtt bizonyos oldalról *mindig Bécs kitűnő pénzügyi megalapozottságát* emlegették Budapesttel szemben. A magyar főváros akkor sem volt és ma sincs rossz helyzetben és nem kell 60 milliós deficittekkel megbirkóznia ahhoz, hogy feladatait hiánytalanul elláthassa.

Nagyarányú szervezkedés indult meg a déli választókerületben. Az Egységes Községi Polgári Párt és a Nemzeti Egység Pártjának a déli választókerületben levő nagyszámú szervezetében teljes erővel megindult az egyes kerületi alakulatok kiépítésének munkája. A Belvárost, Zuglót, József- és Ferencvárost és Kőbányát magábafoglaló választókerület egyes körzetében *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyűlési képviselők naponta összejöveteleket rendeznek, amelyeken tájékoztatják választóikat az aktuális városi és országos politikai kérdésekről. Ugyanekkor beszámolnak a körzetvezetők a párttagok számának növekedéséről és az újabb csatlakozásokról.

Szent Kristóf-plakett. *Kovácsházy Vilmos* tanácsnok életrevaló ötletet valósított meg a *Szent Kristóf-plakettek* ajándékozásával, amelyet minden külföldről érkező autós emlékül kap. Közismert, az úrvezetők plakettgyűjtési szenvedélye és bizonyos, hogy a főváros által adományozott ízléses plakettek a világ minden tájékán propagandát csinálnak Budapestnek.

Pártgyűlés Kőbányán. A X. ker. *Külső-Kőbányai Egységes Községi Polgári Pártszervezet*, Hölgybizottságának részvételével népes értekezletet tartott a *Kátai*-féle vendéglőben lévő párthelyiségében. *Kákossy* Ödön elnök meleghangú üdvözlő beszédében örömmel állapította meg, hogy a fiatal pártszervezetben, alig 2—3 hónapi szervezőmunka eredményeképpen immár hatalmas férfi- és női tábor áll csatasorban. Az értekezlet elhatározta, hogy a pártszervezet augusztus 5-én nagyszabású jótékonycélú ünnepélyt rendez, melynek előkészítő munkálataira és levezetésére a dr. *Hermann* Antalné elnöklete alatt működő hölgybizottságot és a vigalmi-bizottságot kérte fel. Végül *Rózsa* Béla ügyvezető-alelnök lelkes éljenzésekkel és helyeslésekkel sűrűn megszakított beszédében méltatta *Kákossy* Ödön társadalmi és politikai tevékenységét.

Kipróbálják a trolleibuszokat. A *Ganz-gyár és a Brown-Bowery-Művek* együttes munkájának eredményeképpen elkészült az a két trolleibusz, amelyet a Beszkárt az óbudai villamos végállomástól a temetőig húzódó útvonalon fog üzembe helyezni. A *Ganz-gyár telepén most kipróbálják az új járműveket* és azután rövidesen használatba adják a villamos vasútnak.

Sárga tengerszem a Döbrentei-téri parkban. Ilyen címen megjelent közleményünkre a főváros út- és csatornaépítési ügyosztálya a következők közlését kéri:

A cikk kifogásolja a Döbrentei-téri szökőkút medencéjében vezetett hévvíz zavaros, sárgás színét és ezt annak tulajdonítja, hogy a vízvezető kőagyagcsatorna tömítésére takarékosságból „szurkot" használtuk. Tényleg fennáll az, hogy a víz rozsdabarna üledékes anyagokat tartalmaz. *Ez azonban minden ásványtartalmú hévvíznek többé-kevésbbé természetszerű sajátossága.* A margitszigeti vizesés és a karlsbadi gyógyforrások vize is hasonló viselkedésű és tudvalevő, hogy az abba helyezett virágcsokrokat, vagy apró dísztárgyakat az ásványtartalmú víz kőréteggel vonja be. A csővezeték szakszerűen készült, annak létesítésénél *mérnöki mühiba nem történt.* A hévvizet kőagyagcsővezetéken kellett vezetni, mert annak kéntartalma a betont megtámadná. Ami a csövek tömítését illeti, ennél a munkánál szurkot egyáltalában nem használtak, mert az erre a célra nem is alkalmas. A csövek tömítésére magas olvadáspontú bitument kellett alkalmazni. Ez egyáltalában nem takarékossági okokból történt, mert a bitumen egy drága csőtömítő anyag. *Több helyszíni szemle alkalmával a bitumen kiolvadását egyáltalán nem észleltek.* Ami a víz olajtartalmára tett észrevételt illeti, a tapasztalat szerint ilyen vízben a növényzet kipusztulna, már pedig a medencében szépen fejlődő vízinövények díszlenek. A víz zavarossága a medence időnkénti tisztításával csökkenthető, de teljesen megszüntetni nem lehet, mert az ennek a termál víznek természetes sajátossága.

Emelkedik a svábhegyi fogaskerekű forgalma. Az idei nyáron erősen megélénkült a svábhegyi fogaskerekű forgalma, holott az elmult években *ez az üzem mindig jelentős ráfizetésébe került a Beszkártnak.* A forgalom növekedését azzal magyarázzák, hogy ebben az évben a lakosság nagy százaléka Budapesten tölti a nyarat és a Svábhegy idillikus tájait keresi fel néhány órás üdülésre. A fogaskerekű az elmult napokban megkezdte szükség szerint a járatok sürítését.

Hangverseny Balatonkenesén. A székesfővárosi altisztek dalárdája, amely a legutóbbi országos versenyen két első díjat nyert, *augusztus 12-én* hangversenyt rendez Balatonkenesén, majd ezt követőleg Balatonszabadin, az ottani altiszti üdülőtelepen. Az érdekes eseményen a Segítőalap igazgatósága testületileg megjelenik.

A Segítőalap gyógybeutalásai. A fővárosi tisztviselők jóléti intézménye legutóbb tartott ülésén *400 fővárosi alkalmazottat beutalt különböző gyógyhelyeken való gyógykezelésre.* A balatonkenesei üdülőtelep június elseje óta zsúfolva van és valószínű, hogy az idei nagy szezón szeptember végéig elhúzódik.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

Mozaiklapok
Cementlapok
Betoncsövek
legolcsóbban
Preglitzer Ferenc
cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast
magyar gyártmány

MFTR
Sétahajók a budapesti Dunán.
Indulás a VIGADÓ-téri és PÁLFFY-téri kikötőkből
„Zsófia" sétahajók:
1. Uzsonnahajó naponta 17 órakor, menetdíj uzsonnával 2.— P, uzsonna nélkül 1.20 P.*
2. Vacsorahajó naponta 20 órakor, menetdíj vacsorával 4.— P.
3. Vacsora utáni hajó naponta 22 órakor, menetdíj 1.50 P.
4. Vasár- és ünnepnap délelőtt 11 órakor, menetdíj 1.— P.*
*Gyermekek féljeggyel utaznak.
Kis sétahajók: naponta 16, 17, 18, 19 és 20 órakor. Menetdíj 40 fillér.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Papíranyagok szállítását az üzemek és hivatalok részére: Hazai Papírgyár 16.886, Neményi Testvérek 3040 pengő vállalati áron.

Koporsók és szemfedelek szállítását a Községi Temetkezési Intézet részére: Frisch Zsigmond, Czéh István, Marx és Grossmann, Benisch József, Horváth Péter, Kovács Oszkár, Schreil János, Schnabel József.

300 pár cipő szállítására az Elektromosművek alkalmazottai részére Császár Károly kapott megbizatást 3900.

300 ruha szállítására ugyanott a Textilipari feldolgozó és értékesítő szövetkezet 2280 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az élelmiszernagyvásártelepen létesítendő kocsiállás-hely kerámitkövezési munkáira pályáztak: Kiss Jenő 47.759, Péry Dezső 48.458, Hajnal Imre 50.173, Szendrő Zsigmond 50.333, Marik Ernő 50.452, Heller Viktor 50.650, Urbach és Tafler 52.328, Rajk Sándor 54.219, Mérész 54.215, Andrea r.-t. 55.311, Klein István 55.523, Eisler és Simon 56.526, Szegedy Béla 59.800, Gravieser Albin 61.496, Obendorfer Károly 61.869, Magyar Asphalt 64.946, Helfenstein Károly 65.236, Ámon Antal 73.336, Rozsnyai és Enökl 73.516 pengővel.

Több fővárosi intézményhez szükséges kazánkieserélési szállítási és felszerelési munkákra pályáztak: Első Brünni gépgyár 235.544, Ganz és Társa 263.969, Magyar Radiátor rt. 270.573, Láng gépgyár 277.297 pengővel.

Az Egyetem-u. Károlyi-palota képtárrá való átalakításával kapcsolatban a villanyszerelési munkákra pályáztak: Diószegi Sándor 3348, Baross és Paulovits 3754, Bene Benedek 3519, Barta Károly 3698, Hoffer Mihály 3976, Vladár István 4221, Tamula György 4433, Ádám Richárd 5049 pengővel.

A Külső Bécsi-úti elemi iskola ácsmunkáira pályáztak: Ertl Viktor 6469, Erdey Lajos 6943, Hellebrandt Ödön 6943, Tőke György 7469, Pach János 7521, Czipauer László 7784, Neuschloss Ödön 8468, Wellisch Rudolf 9047 pengővel.

A nagyvásártelep vízvezetéki és csatornázási munkáira pályáztak: Tollár Lajos 5824, Gál J. 6677, Kultsár Kálmán 7028, Tóth Imre 7658, Ritschel és Henneberg 7718, Gross Charles rt. 8075 pengővel.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papíranyagok szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet augusztus 17-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Téli ruhaanyagok szállítására a fővárosi alkalmazottak részére. Pályázni lehet augusztus 7-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Kőanyagok szállítására útépítési célokra. Pályázni lehet augusztus 8-án d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

150.000 kg motalkó szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Pályázni lehet augusztus 11-én d. e. fél 11 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, Kun-u. 8.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Holián-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

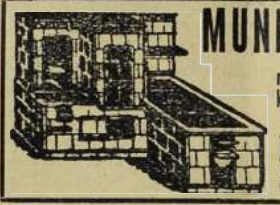

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

ADREMA
Telefon 28-2-47. MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.
Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

EGYESÜLT TÉGLA- ÉS CEMENTGYÁR R.-T.
Budapest, V. ker., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59. 14-1-52.
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: LÁBATLAN. Mészégető: LÁBATLAN.
Téglagyárak: BUDA, KŐBÁNYA, NYERGESÚJFALU.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-80

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 69-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
KAZÁN- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VI. KER.,
MÁGLYA-UTCA 75—77
TELEFON: 91—4—46

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9



Alapitva: 1892
Első Magyar Mádombarító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

252

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. augusztus 2 31. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Jamboree

A magyar, speciálisan a budapesti idegenforgalom ezidei harmadik nagy attrakciójához érkeztünk el. Sok más jelentékeny idegenforgalmi siker között eddig páratlan kedvező eredménnyel könyvelhettük el a tavaszi vásárt, amely iránt csodálatos módon lendült föl a külföld érdeklődése. A másik nagy idegenforgalmi attrakció, nem kvantitásában, hanem kvalitásában, eddig talán mindent felülmúló sikerű volt: *a nemzetközi ujságíró kongresszus*, melynek rendezőit, élén a Magyarországi Ujságirók Egyesületének főtitkárával, éppen most tüntette ki a kormányzó. A nemzetközi ujságíró kongresszus nem tömegeket hozott Budapestre, de idehozta azokat az ujságírókat, akiknek hatalmas sajtóapparátusaik segítségével meg van a módjuk arra, hogy szinte beláthatatlan külföldi tömegek érdeklődését keltsék föl Magyarország, Budapest és a magyar ügy iránt. Máris szinte nemvárt siker koronázza ezt az akciót, amennyiben a világsajtónak Budapesten megjelent elitje szinte áradozó cikkekben emlékezik meg magyarországi és budapesti tapasztalatairól. Szinte azt kell mondanunk, hogy a magyar és a budapesti idegenforgalomnak eddig hatásosabb eszközét nem sikerült fölfedezni, de hozzátehetjük azt is, hogy olcsóbbat sem.

Most itt van az idei harmadik attrakció, a gödöllői világ-jamboree. Itt két ellenvetést tehet az akadékoskodó kritika. Az egyik az, hogy a világjamboreet nem is Budapesten, hanem Gödöllőn rendezik meg. A másik pedig az, hogy a cserkészek, ezek a diáksorban élő fiatal, vékonypénzű legénykék, a kirándulóhelyek vendéglőseinek és pincéreinek nyelvén: tarisznyás vendégek. Mi magunk sem értékeljük túl a világ-jamboree jelentőségét, mégis meg kell állapítanunk azt, hogy ha Gödöllő nem is Budapest, de majdnem Budapest. Szinte elképzelhetetlen, hogy ez a tizenötezer cserkészfiú, amely harminckét nemzetet képvisel, ha már eljutott Gödöllőig, be ne tekintsen Budapestre. Nem is beszélünk arról a bizonyára jelentős tömegről, akik, mint a cserkészfiúk kísérői, szülei és rokonai, szintén eljönnek Magyarországra. Ezek már nem Gödöllőn, hanem Budapesten fognak megszállni és ezek már semmiképpen sem tarisznyás vendégek, hanem költeni is fognak. A lelkes fiatalság pedig, amelynek, ha a táborból csak egyszer vagy kétszer lesz is módjában a magyar fővárost megtekinteni, feledhetetlen emlékeket fog magával vinni és ha nem lakott is Budapesten, akkor is lelkes agitátora lesz odakint ennek a világszép városnak és bizonyára a magyar igazságnak is.

Gödöllő, vagy Budapest? Ezt a kérdést hosszan és keményen megvitatták az arra illetékesek és ma már bele kellene mindenkinek alakulnia abba, hogy a világjamboree-nak jogos önös céljai is vannak, azt nem szabad egyedül és kizárólag magyar és budapesti idegenforgalmi eszköznek tekinteni. Az a körülmény, hogy Gödöllőn állandóan négy fokkal hűvösebb a levegő, mint Budapesten és a cserkészvezetőségnek az a kívánsága, hogy a tábor távol legyen Budapesttől, ami által a táborozást zavaró látogatók számát mégis csak redukálni lehet valamelyest, már el is döntötte a kérdést. Eldöntötte továbbá az a bámulatos kultúr-munka, amellyel vitéz *Endre* László főszolgabíró Gödöllőt a jamboree paradicsomává varázsolta. De ha nem kizárólag idegenforgalmi eszköz is a világ-jamboree, minden esetre ki kell és ki is fogjuk használni erre a célra is. Ennek a tizenötezer külföldinek el kell kápráznia Budapest szépségétől, meg kell ittasodnia a magyar kultúra alkotásaitól és meg kell győzetnie a magyar igazság megdönthetetlen voltáról. Ezeket a célokat el fogjuk érni és akkor a világjamboree nemcsak a maga céljait szolgálta, de nemes és nagyszerű eszközéül szolgált a mi nagy céljainknak is.

A belügyminisztériumban tanulmányozzák a főváros üzemi felterjesztését

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszter:
„Megvizsgálom a különböző szerződéseket és javadalmazásokat is"
Külön vizsgálat tárgya az Élelmiszerüzem — Tisztázzák a magántevékenység részéről hangoztatott panaszokat

Minden iparosmunkát lehetőség szerint a kisexisztenciáknak kell juttatni

A 33-as bizottság egyik legnagyobb feltünést keltő rendelete volt a *közhatósági üzemek racionalizálására* vonatkozó intézkedés, amely természetesen elsősorban a fővárost érinti. Sem az államnak, sem pedig a vidéki törvényhatóságoknak nincsenek olyan nagyarányu üzemei, mint a székesfővárosnak és igy érthető, hogy a rendelet mozgásba hozta az üzemek irányításával foglalkozó összes tényezőket. Emlékezetes még az a kritika, mely a rendeletet fogadta és különösen az a beállítás, hogy *a kormányintézkedés tulajdonképpen mélyreható beavatkozás* az autonómia vagyontárgyaiba. Kétségtelen, hogy a rendelet eredeti fogalmazása bizonyos impériumot formált volna az állam részére, azonban a bizottságban helyet foglaló városi képviselők fellépése folytán a beavatkozás jogát enyhítették és az üzemek gazdaságosabbá tételére irányuló tervek kigondolások a fővárosra bizták. Óriási adatgyüjtés indult meg az összes üzemekben, amelyeket záros határidőül *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter elé terjesztettek. A hatalmas aktatömeget kitevő jelentés utal a törvényhatósági bizottság által kiküldött üzemi bizottság munkálkodására és közli azt is, hogy *a három monopolisztikus nagyüzemen*, az egyesített fürdőüzemen, a három *élelmezési üzemen, a temetkezési intézeten és a hirdető vállalatokon kívül egyéb üzeme már nincs is a fővárosnak saját kezelésében*, mert a két nagy közlekedési vállalat, a *BSzKRT* és a *HÉV*, valamint a *Fővárosi Takarékpénztár* és a *Kisipari Hitelintézet* részvénytársasági formában fejtenek ki nélkülözhetetlen tevékenységet.

A főváros jelentésének továbbítása után kérdést intéztünk

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszterhez,

aki az üzemek kérdéséről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Úgy az állami, mint a törvényhatósági üzemek gazdaságos kihasználása és működésüknek legálisabbá tétele egyik legfőbb feladata a belügyi kormányzatnak. Ennek a keretében sor kerül a fővárosi üzemek adatainak átvizsgálására is, amelyet már csak azért is fokozott érdeklődéssel várok, mert

tiszta képet akarok nyerni arról a sokat hangoztatott panaszról is, hogy Budapest székesfőváros üzemei fölösleges versennyel bénítják a magánipart és kereskedelmet.

— A jelentés a minisztérium városi főosztályán van, ahol most a referensek tanulmányozzák és azután az egész ügyet hozzám terjesztik. Hangsúlyozni kívánom, hogy más szemmel nézem azokat az üzemeket, amelyek az elsőrendű közszükségletek szolgáltatását végzik és ezért

szó sem lehet arról, hogy a legkisebb mértékben is korlátozzam a világítási és vízellátási üzemek működését.

Ebben a vonatkozásban elsősorban a *termelési szempontok* érdekelnek és természetesen *megvizsgálom a különböző szerződéseket és javadalmazásokat is.* Ma még nem látom teljesen felderítettnek a *Községi Élelmiszerüzem* ügyét, de mindenesetre alkalmat keresek arra, hogy

ennek a nagy üzemnek a munkásságát, valamint a magániparral kapcsolatos összefüggéseit tisztázzam.

Elutasító álláspontra egyik irányban sem vállalkozom mindaddig, amig e közhasznu intézmény adatait ki nem vizsgálom.

— *Tagadhatatlanul indokolt panaszok voltak az egyes intézmények és üzemek mellett működő műhelyek ellen.* Úgy tudom, hogy a műhely-kérdés megvizsgálására kiküldött bizottság korlátozta azoknak a műhelyeknek a számát, amelyek ellen *elsősorban a kisiparosság tiltakozik.*

Jelentékeny számú műhely megszüntetéséről kaptam jelentést

és a most elkészített felterjesztés már felsorolja a megszüntetett és a meglévő műhelyeket. *Már most kijelentem, hogy csak azoknak a műhelyeknek a fenntartásához adom hozzájárulásomat, amelyek valóban nélkülözhetetlenek*

mert a lehetőség szerint minden iparosmunkát a kisegzisztenciáknak kell juttatni.

— A jelentésre vonatkozó észrevételeimet az ügyek alapos áttanulmányozása után fogom közölni a fővárossal és

meggyőződésem, hogy az üzemekkel összefüggő minden probléma jó irányban nyer végleges rendezést.

*

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter fenti kijelentése az első megnyilatkozás arról a súlyos kérdésről, amely a közeljövőben konkrét formában megoldásra kerül. Magától értetődik, hogy az üzemek sorsát feszült figyelemmel kísérik úgy az iparos-, mint a kereskedelmi körök és természetesen elsősorban a főváros, amelynek *döntő érdekei fűződnek a közüzemek működésének jövőbeni alakulásához.* Az a tárgyilagosság, amely a belügyminisztert a főváros és az érdekeltségek szembenálló kívánságai között vezetik, megnyugtató bizonyíték arra, hogy ez a nehéz probléma lekerül a napi aktualitások táblájáról.

Tiltakozik a FANSz az egyenetlenség szitóinak egyoldalú beállításai ellen

Csak látszólagos különbségek vannak a fővárosi és állami alkalmazottak illetményei között — Memorandumot nyujtanak át az esetleges további illetménycsökkenések megelőzésére

A kényszerű takarékosság és a közhatósági háztartások kiadásainak visszaszorítása miatt végrehajtott illetménycsökkentés súlyosan érintette a főváros alkalmazottait, akik a fizetésleszállítás *ideiglenes* voltára való tekintettel, példás fegyelmezettséggel és buzgalommal várják sorsuk jobbrafordulását. Ujabban teljesen felelőtlen forrásból olyan híreket terjesztettek, hogy az *őszi hónapokban megismétlődik az illetmények mérséklése*, ami arra indította a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségét*, hogy illetékes helyen tiltakozzon az esetleges terv végrehajtása ellen. Hatalmas memorandumot nyujtottak át *Huszár* Aladár főpolgármesternek és *Sipőcz* Jenő polgármesternek, amely emlékirat tanulmányszámbamenő összehasonlításokat tartalmaz arról a sokat vitatott állításról is, hogy *a főváros alkalmazottai előnyben vannak az állami alkalmazottak fölött.*

— Mindenekelőtt nyomatékkal kell hangsúlyoznunk, — mondják a tisztviselők, — hogy az állami és fővárosi illetmények közötti úgynevezett *aránytalanság* nem új keletű. Ez a különbség már a háborút megelőző időkben is fennállott és nemcsak nálunk van meg, hanem a nyugati államok fővárosaiban is. A székesfővárosi tisztviselők illetményeit megállapító szabályrendeletek minden egyes esetben kormányhatósági jóváhagyást nyertek, mely jóváhagyás magában foglalja *a két tisztviselőkategória között fizetéskülönbség tudomásulvételét és az ahhoz való hozzájárulást.* Ez a jóváhagyás kontradiktórius támadások visszaverése során is mindig megadatott az illetékes kormányhatóságok részéről. A főváros a maga autonóm szervezetében készült szabályrendeletek alapján él és különleges helyzete folytán ügyeinek intézése nagyobb és drágább apparátust kíván. Erre joga is van, mert

szociális felfogásával, kultúrszínvonalával, üzemeivel minden várost felülmúl ez a milliós város.

— Világosan kitűnik, hogy illetményeink kormányhatósági jóváhagyását kétféle karakterrel kaptuk meg. Elsőizben mint *jogalkotást*, másodizben mint *jogvédelmet*. Ez utóbbinak lényege az, hogy a székesfőváros adminisztrációja teljesen különleges közigazgatási tevékenység, melynek természetes következménye az, hogy annak tisztviselői az államiakétól *eltérő anyagi elismerést* érdemelnek.

— Hazánknak *egy* fővárosa, *egy európai nívójú* városa van és ez Budapest. Budapest adminisztrációja sajátszerű talajt nyujt a közigazgatási tevékenység számára; itt sokkal gyakoribb és intenzívebb a polgársággal és az önkormányzati szervekkel való érintkezés, mint az állami közigazgatásban. Itt ezer rétegeződésü közigazgatási tevékenységgé bontakozik ki, terhes kötelesség, obligációvá válik, mely *kikerülhetetlen költségekkel is nehezedik a tisztviselőkre.* Ez az egyetemes ok, amiért

a nyugati államok metropolisai is mind jobban fizetik tisztviselőiket, mint az illető állam a maga tisztviselőit.

A fővárosi adminszitrációnak ez a sajátszerüsége magával hozza, hogy a *tisztviselőnek nagyobb felkészültséggel, tágabb látókörrel, egyetemesebb érdeklődéssel kell rendelkeznie.* Ezt pedig egyedül a folytonos és rendszeres önképzés biztosíthatja, ami szintén költséggel jár. Ez az ön- és továbbképzés azonban *nemcsak magánügye a tisztviselőnek*, hanem jogszabályokban megállapított követelmény, mely rendszerint magasabb képesítés előírásában, vagy továbbképző tanfolyamok kötelező hallgatásában nyilvánul meg. A főváros sajátságos helyzete, mint a tudományok, művészetek, a művelődés az ipar- és kereskedelem középpontja, természetessé teszi azt a követelményt, hogy

közigazgatása színvonalának felül kell emelkednie minden más közigazgatás színvonalán.

Ennek következtében szükséges, hogy a fővárosi tisztviselő nem csupán a szorosan vett közigazgatás területén, hanem köz- és magángazdasági, tudományos, szociális, kulturális és más egyéb, a fővárosi polgárság feljettebb igényeivel és szétágazóbb szükségleteivel összefüggő téren is megállja a helyét. Mindezt egyszóval komplikáltabb szerkezetnek, tartalmasabb életnek, bonyolultabb közigazgatásnak nevezhetjük. Már pedig *a komplikált szerkezet, a komplikált munka mindig drágább, mert csak szakmunkával végezhető el és szakmunkást igényel.* A fővárosi tisztviselők ezért a különleges, a főváros polgárságának érdekeit munkáló tevékenységükért már ezt a szerény, sokszor csak *látszólagos* anyagi pluszt sem kaphatnák jutalmul?

— Nem hagyható figyelmen kivül, hogy az állami és a székesfővárosi tisztviselők illetményei közötti különbség sok esetben *csak látszólagos.* Az egyes fizetési osztályok összegeiben mutatkozó pluszt teljesen felhigítja és jelentéktelenné teszi a hosszú és kínzó bizonytalanságokkal szegélyezett időtartam, amely után a fővárosi tisztviselő eléri a jobb dotációjú fizetési osztályt. Az összehasonlítás csak akkor helyes, ha nem hagyjuk figyelmen kivül azt a körülményt, hogy

a fővárosi tisztviselők státusbeli felépítettsége más, mint az államiaké.

A fővárosi tisztviselőknek csak egy része, körülbelül 50%-a élvezi a „végleges tisztviselők részére megállapított illetményeket", 40%-a az ideiglenes hivatalnoki illetményeket élvezi, míg 10%-a havidíjas, hetijegyzékes alkalmazottként szerepel. Ha tekintetbe vesszük, hogy az ideiglenes hivatalnokok részére megállapított 10 fizetési osztály egész joggal tekinthető 3—3 fokozatra osztott 3 fizetési osztálynak. Ilyenmódon az állami 11 fizetési osztályt *nem 11, hanem 14 fővárosi fizetési osztállyal kell összehasonlítani.*

— Ezenkívül, ami kedvező volt a fővárosi tisztviselők előlépésénél, azt az újabb időben a m. kir. kormány kívánságára meg kellett változtatni. Igy 1927 óta a fővárosi VI., V., IV. és III. fizetési osztályok már nem 2—2, mint régen, hanem 3—3 fokozatra tagozódnak, ami által az előlépés lassúbbá lett: azt a régi lehetőséget, hogy az a tisztviselő, aki az állására nézve megállapított fizetési osztály első fokozatában kitöltötte a 3 évi várakozási időt, automatice előlépett a közvetlen magasabb fizetési osztály legalacsonyabb fokozatába, — *szintén megszünlettek.*

— Míg az államnál az előlépési lehetőséget kedvezőbbé vagy legalább is remélhetőbbé teszi a cím, illetőleg a cím és jelleg adományozása, addig *a székesfővárosnál ez teljesen ismeretlen* és ezért itt az előlépés inkább a véletlen szeszélyétől vagy a politikai konstellációktól függ.

— De nemcsak a két közigazgatás közötti lényeges különbséget nem veszik észre az egyenetlenség örökké tevékeny szitói, hanem azt sem, ami a székesfővárosnál határozottan rossz és ezért feltétlenül javításra szorulna. Nevezetesen azonkívül, hogy a VI—IV. fizetési osztályokban a 3. fizetési fokozat beiktatása által az automatikus előlépést a régibb állapothoz viszonyítva három évvel meglassították, ezekben a fizetési osztályokban, illetőleg egyikből a másikba való előlépés alig jelent anyagi előnyt.

A székesfővárosnál a 3—3 fokozatra osztott VI., V. és IV. fizetési osztályok együttvéve sem biztosítják azt a dotációt, ami az államnál 2 fizetési osztályban: a VI. és V.-ben érhető el,

kiemelve azt, hogy az állami V. fizetési osztályban *csak két fizetési fokozat van.*

— Ami az alacsonyabb és legalacsonyabb fizetési osztályok közötti különbségeket illeti, azok kifejezetten szociális és nemzetpolitikai érdekeket is szolgáltak: *a családalapítás megkönnyítését, előmozdítását.* Az erre vonatkozó iratok ezt világosan bizonyítják.

A sorozatos csökkentések után ezekben a fizetési osztályokban a tisztviselők anyagi helyzete valóban tarthatatlan.

Elismerjük, hogy az államnál még tarthatatlanabb. De következik-e ebből az, hogy az összes kisebb tisztviselők anyagi helyzetét egyformán tarthatatlanná kell tenni!

— Okvetlenül rá kell még mutatnunk arra, hogy a személyi kiadások jelentékeny részének az az oka, hogy *a fővárosi közigazgatás temérdek olyan feladatot végez, ami a dolog természeténél fogva inkább állami feladat volna* és külföldön tényleg az is.

— A tények lelkiismeretes megvizsgálása után nyugodtan állíthatjuk, hogy a székesfőváros ezen a téren is törvényadta jogával élt és ezért nem lehet és nem szabad megtörténnie, hogy szociális, kulturális, sőt nemzetpolitikai érdekek *áldozatul essenek egyoldalú pénzügyi elgondolásnak.*

A tisztviselőtársadalom végül arra kérte a főváros vezetőit, hogy *az alkalmazottak illetményeit tovább ne csökkentsék.* A memorandumot megküldték a kormány, a felsőház és a képviselőház összes tagjainak is.

Szeptember végén megtörténik a HÉV tényleges birtokbavétele

A tanács fogja ujjáalakítani az igazgatóságot — Megindultak a kombinációk a vezérigazgatói állásra

Pontosan egy éve, hogy a Beszkárt megkötötte a szerződést a helyiérdekü vasutak átvételére és minden részletre vonatkozóan megegyezett a Nováal, a Hév-vel, a Tröszt-tel és a Parkváros részvénytársasággal. Az elvi megállapodáson túlmenően számos részletkérdés körülményes kivizsgálása volt hátra, amelyek jelentékenyen kitolták a transzakciók ténylegesítését. Azóta sikerült a még fennálló differenciákat elsimitani és olyan pénzügyi bázist teremteni, amely

úgy a külföldi kölcsönök törlesztése, mint a különböző rekonstrukciók sorrendje

tekintetében *megfelelő perspektivát rajzolt az új tulajdonosok számára.*

Formai akadályok azonban még mindig vannak és ennek sorába tartozik a Kispesti Világitási Üzem átadása. Tudvalévő, hogy a szerződés rendeltetéseinek értelmében a Beszkárt átadja a kispesti világitási üzemet a Tröszt-nek, amelyhez azonban Kispest városának, a vármegyének és a belügyminiszternek a hozzájárulása szükséges. A környéki város képviselőtestülete némi amerikázás után megfelelő határozatot hozott és azt Pest vármegye közgyülése is szankcionálta és

e pillanatban csak az van hátra, hogy a belügyminiszter is megadja jóváhagyását az átruházáshoz.

Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint a Beszkárt most megsürgeti a miniszteri jóváhagyást, s ebben az esetben *szeptember 30-án ténylegesen birtokba veszik* a Helyiérdekü hálózatát, a kocsiparkot, az áramfejlesztőket és az összes tartozékokat, amelyek a forgalom lebonyolításához ez idő szerint is rendelkezésre állanak. Ennek az aktusnak a lefolytatása után *ujjáalakítják a Beszkárt igazgatóságát,* amelybe természetesen a főváros delegátusai jutnak többségbe és gondoskodnak az új elnök megválasztásáról is. A Hév. elnöki pozíciójára és igazgatósági tagsági állásaira, valamint a vállalat vezérigazgatói pozíciójára

érdekes nevek vannak kombinációban,

a végső döntést azonban a törvényhatósági tanács fogja kimondani. Az előjelek szerint az igazgatóság újjáalakítása a szeptemberi első törvényhatósági tanácsülésen fog megtörténni.

MÁGNÁS
keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes izü kávé
1/4 kg . . . . . 3·70
Meinl Gyula r.-t.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE, financirozása okleveles épitészmérnök és kömüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

BMB VÉDJEGY
Hazafiak legyetek „NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

PESTI KIRAKAT

Hatvanöt új pesti cicerone várja a vendégeket

Messze járunk ugyan még attól, hogy az idegenforgalom aktiv szolgálata, elősegítése öntudatossá váljék a legszélesebb néprétegekben, úgy mint Itáliában, vagy Svájcban, — azt azonban már elértük, hogy állami és önkormányzati szervek, hatóságok, hivatalok, intézmények szinte versengenek az idegenforgalomra alapozott szakmabeli érdekeltségekkel, testületekkel: *elősegíteni, fokozni, fejleszteni a magyarországi idegenjárást.*

Aminek az eredményét abszolut számokban, pengőben kifejezhető értékekben élvezi az ország évről-évre örvendetesen fokozódó mértékben. S az idei, 1933-as év szenzációja, hogy amíg külföldön a legveszedelmesebb arányokban megcsappant az idegenforgalom, addig nálunk az év végéig rekord-idegenforgalomra számíthatunk.

Alapos kilátás van arra, hogy most már végleg megtört az a jégpáncél, amely eddig Magyarországot elzárta a külföldi globetrotterek Európa-touristok elől, Magyarország és elsősorban is Budapest divatba jöttek, úgy, hogy idegenforgalmi téren *olyan eredményeket tudunk az év első hat hónapjában is felmutatni, amelyekről pár év előtt még álmodni sem mertünk volna.*

Ez az idegnforgalmi konjunktúra inditotta arra az *Ibusz* vezetőségét, hogy *kiegészitse idegenvezető-gárdáját,* hogy teljes felkészültséggel várhassa a Budapestre érkező vendégeket.

Legutóbb zajlottak le *az idegenvezető-vizsgák,* amelyeknek során először ötven, később, néhány nappal ezelőtt még tizenöt idegenvezető-jelölt, hölgyek és férfiak vegyesen, feleltek meg sikeresen a vizsgakérdésekre.

A laikus pesti polgár nem is hinné, hogy mi mindent kell tudnia egy cicerone-jelöltnek, hogy vizsgázott idegenvezető lehessen! Perzselően tűz a nap odakint, de akik a vizsgateremben jelentkeznek, belülről égnek, diákos drukktól, vizsgaláztól.

Kérdések peregnek, válaszok zuhognak — döcögnek. Az Andrássy-lovasszoborról van szó. Oldalán bronzrelief. A berlini kongresszus.

— *Ki volt a berlini kongresszuson a török porta külügyminisztere?*

Fogas kérdés. Akad még néhány ilyen. Nem elég, ha tudjuk, hogy kelták laktak hazánk területén, mielőtt a rómaiak jöttek volna, tudni kell azt is, hogy az erairskus-törzs élt Pannóniában.

Szépművészeti múzeum, Holbein: „Mária halála", — Rogerius magister műve a tatárjárásról, — a Lánchid építője (ezen a kérdésen megbukna ezer pesti közül ugyanannyi), — nos? Clark! Keresztneve? William Clark. És ki volt Clark Ádám, akiről teret is elneveztek? „Előbbinek fivére, aki az Alagútat tervezte s kapuit megépitette." Helyes Most ön kérem...

Folyik a vizsga. Most már franciául, angolul, olaszul cikáznak a mondatok. Hogy a Rókus-kórház Rozália kápolnáját pestisjárvány idején fogadalomból emelte a lakosság, — hogy premontrei papok, domonkos apácák és johannita vitézek éltek a XIII. században a Szigeten, — hogy 250 év előtt színtársulat ágált a várbeli, „Vörös Sün"-höz címzett házban, — hogy a Császárfürdő helyén a török Veli bég fürdője volt.

Utirányokat, programokat kell összeállitani, lelemenyességi próbák, hogyan lehet bajbajutott külföldieken leggyorsabban segíteni, útlevél, pénzváltás, menetrend-ügyek, számok, adatok, történelem, földrajz, devizarendeletek, — mindez 3—4 nyelven...

A vizsgák végetértek; 65 új vezető várja az idegeneket, akik csapatosan, tömegestől jönnek. Itt van a jamboree, a cserkészfiúk kísérőit, a fővárosban megszállt rokonait kell kisérgetni, *három különvonat sokszáz látogatót hoz a közeli hetekben Angliából,* — jön Szent István-napja, — jön a világhíressé váló *gyönyörű pesti ősz,* — jönnek az idegenek, — amikor jönnek: idegenek; mikor távoznak: jóbarátok. Reméljük, hisszük. így marad ez a jövőben is.

Nyolcszázezer pengőt kértek a trafikosok a Beszkárttól a tantuszok árusításáért

Augusztus 21-től csak a kalauzoknál vásárolhatók a kisszakaszjegyek

Közvetlenül a Szent István-ünnepek után: augusztus 21-én életbelép a főváros összes villamosvonalain *a hatfilléres szakaszbeosztás.* Ezt a végérvényes terminust azért állapította így meg a Beszkárt, mert nem kívánta az ünnepekre Budapesten tartózkodó idegen közönséget a tantusz-jegyek körülményes használatával terhelni. Eredetileg augusztus 7-két tűzték ki az általános kisszakaszjegy premierjének azonban *a fenti okok miatt az életbeléptetést későbbre halasztották.*

A filléres utazásnak a diadala tehát érvényesíti hatását az egész hálózatban, ami bizonyára örvendetes eseménye a közlekedés krónikájának.

A villamosvállalatot a tapasztalatok indították a hatfilléres menetdíj kiterjesztésére,

mert az eddigi három relációban: a 3-as, a 6-os és a 10-es vonalakon olyan jelentékeny többletbevétel mutatkozott, ami most már indokolttá teszi a kisérleti jelleg megszüntetését és a kisszakaszjegyek és távolságok véglegesítését.

Nemcsak a főváros közönsége, hanem a Beszkárt igazgatósága is nagy várakozással tekint az újítás elé, amelynek érdekes részleteiről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az életbeléptetés időpontjára teljes apparátussal felkészül a Beszkárt, azonban az eddigi helyzettel szemben *bizonyos változások következnek.* Megszünik ugyanis az a rendszer, hogy a tantuszokat a megállóknál szolgálatot teljesítő utcai kalauzoknál vásárolja a közönség, mert *annyi alkalmazottja nincsen a Beszkártnak, hogy az egész hálózaton külön árusitó-kalauzokat állitson fel.* Az eddigi három kísérleti vonalon nem volt akadálya a személyzet ilyen beosztásának, azonban

360 kilométer hosszú vonalon képtelenség minden állomáson jegyárusokat alkalmazni.

— A *Fővárosi Hirlap* útján is kérjük tehát a közönséget, hogy a szükséges tantuszokat *előzetesen szerezze be a villamosokon szolgálatot teljesitő kalauzoknál.* Hangsúlyozni kívánjuk, hogy a kisszakasz érméket augusztus 21-ike előtt vásárolja meg az utazóközönség és használja föl az életbeléptetés előtti napokat arra, hogy hosszabb utazásainál bőségesen ellássa magát a kisszakasz távolságokra érvényes fémlapokkal. Egyebekben a motoroskocsi első perronja marad továbbra is a kis távolságokra utazó közönség tartózkodási helye, természetesen a kocsi belsejének megfelelő rendelkezésére bocsátásával, oly módon, hogy *az elválasztó-zsinór jelzi a tantuszos utasok számára fenntartott ülőhelyeket.*

Módjukban lesz az utasoknak a kalauzoknál az utazás tartama alatt is tantuszt vásárolni,

de a közönség érdekében való, hogy ezt a műveletet lehetőleg ne a kisszakasz határoknál bonyolítsa le. Azt hisszük, fennakadás nem lesz és az általános hatfilléres utazási lehetőség meg fog felelni úgy a közönség igényeinek, mint a vállalat financiális reményeinek.

— Felmerülhet az a kérdés, hogy

a Beszkárt miért nem rendszeresíti a hatfilléres fémlapoknak elővételi árusítását a trafikokban.

Errevonatkozólag sűrű tárgyalások folytak, azonban a trafikosok olyan *horribilis kikötéseket tettek, hogy azt a Beszkárt képtelen volt honorálni.* A trafikosok tömörülése ugyanis ¾ százalék jutalékot kért, *ami évi 800.000 pengőnek felel meg,* vagyis olyan összeget kívántak, amelyet a villamosvasút a mai pénzügyi helyzetében nem nélkülözhet. Kényelmi szempontból nem sokat jelentett volna a trafikárusítás, mert

a közönség sokkal közelebb van a villamos-kalauzhoz, mint a trafikokhoz

és így könnyen elláthatja magát a szükséges menynyiségekkel.

*

Értesülésünk szerint a Beszkárt igazgatósága az általános jellegű olcsó tarifának életbeléptetése után kéthetenként fogja megállapítani az utasok számának emelkedését és a bevételek alakulását. Az Akácfa-utcai igazgatósági épületben sokat várnak az új rendszer eredményeitől és bizonyosra veszik, hogy a többletbevétel kedvező hatása feltétlenül jelentkezik már ennek az évnek üzleti mérlegében.

Miért ragaszkodik a főváros a közkórházakban elhelyezett klinikák kitelepítéséhez?

A főváros törvényhatósága 1932 őszén úgy határozott, hogy a Szent István- és a Rókus-kórházban elhelyezett klinikai osztályoknak csak addig ad helyet, amíg az ország gazdasági viszonyai megengedik, hogy a klinikák saját otthonaikba költözködhessenek. Ugyanakkor a tanács megszabta azt az időpontot is, ameddig a klinikák a közkórházakban maradhatnak. Mint ismeretes, ez a terminus a minap lejárt, de meghosszabbították, ami azonban *nem jelenti azt, hogy a kérdés nyugvópontra jutott.*

A közkórházakban elhelyezett klinikák ügyéről

Salamon Géza dr.

tanácsnok

a közegészségügyi ügyosztály vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Évek óta folynak a tanácskozások és a tárgyalások a kormány és a főváros között a Szent István- és a Rókus-kórházban elhelyezett klinikai osztályok kihelyezéséről.

— A főváros azért sürgeti a klinikáknak a kihelyezését, mert

az ismert ágyhiány folytán ezekre az osztályokra magunknak is szükségünk volna.

De ettől eltekintve, a klinikák beékelődése kissé zavarja a közkórházak egységes adminisztrációját is, mert azokkal természetesen elsősorban a tudományegyetem orvosi kara rendelkezik és a főváros beleszólása különösen a multban, korlátok közé volt szorítva.

— A főváros vezetősége méltányolta az egyetem indokait és az államgazdasági helyzetet. Eltekintett a klinikák kiköltözésétől, azonban bizonyos feltételeket szabott, többek között azt, hogy a klinikai osztályokon levő különszobák felét fővárosi alkalmazottak és köztisztviselők részére kell fenntartani, hogy a klinikáknak fel kell venni a segítőalap betegeit, ezeknek a gyógykezelését, operálását az osztályos főorvosnak személyesen kell végezni, végül szabályoztuk a felszámitható díjakat is. A főváros másik kívánsága az volt, hogy a bejáró ambulans betegektől *díjazás nem szedhető,* hogy a klinikai osztályokon történő orvosi változásokat a központi kórházigazgatóval mindenkor tudassák és hogy a beteglétszámot az ágynyilvántartónak is bejelentsék.

A főváros hangsúlyozta azt is, hogy semmi körülmények között sem mondhat le arról a többletköltségről, amit a klinikai osztályok fenntartása jelent.

— A fővárosnak erre a felterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter közölte, hogy a klinikai osztályokat a fővárosi kórházakból ezidőszerint kihelyezni nem tudja, *azok további működéséhez pedig az orvosképzés érdekében feltétlenül ragaszkodik.* Megigérte a miniszter, hogyha valamelyik klinikai osztály elhelyezésére alkalom adódik, gondoskodik, hogy az nyomban új helyén folytathassa hivatását.

— A fővárosnak azt a kérését, hogy a segítőalap betegeit a klinikai osztályok élén álló tanárok személyesen operálják, illetve kezeljék, *nem fogadhatja el a miniszter,* mert szerinte a klinika felelős igazgatójára tartozik annak megállapítása, hogy a felvett betegek közül kiket operáljon személyesen és kiket bízzon asszisztenseire.

Nem mondhat le az egyetem az ambulans betegektől szedett díjakról sem,

s így elutasitja a fővárosnak az ingyen ambulanciára vonatkozó kívánságát.

— A fővárosnál kialakult álláspont azonban most is az, hogy

a szóbanforgó klinikai osztályoknak a kitelepítése a betegelhelyezés és az egységes kórházi fegyelem szempontjából elsőrangú fővárosi érdek.

Elengedhetetlennek tartja a főváros azt is, hogy a közkórházakban megmaradó klinikák minden tekintetben egyenlő elbánásban részesüljenek a többi osztályokkal. Méltányosnak tartja a főváros azt a kívánságát is, hogy a segítőalaptól beutalt tisztviselők ugyanolyan kezelésben részesüljenek, mint azok a magánbetegek, akiket a klinikai tanár vesz fel különszobára. A főváros

ragaszkodik a klinikáktól járó közel 420.000 pengős követeléséhez is.

Fővárosi Hirlap az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT hivatalos lapja

Befejezés előtt a Vásárpénztár ügyeinek vizsgálata

A tanácsi bizottság augusztus közepére elkészíti jelentését. — Az adonyi bérlet viszonyait a helyszinen tanulmányozták.

Július közepén határozta el a székes főváros törvényhatósági tanácsa, hogy a Vásárpénztár likvidálására kiküldött városházi bizottság jelentésén túlmenőleg *megvizsgáltatja az összeroppant intézmény minden gestióját.* A kilenctagú vizsgáló bizottság *Lázár* Ferenc elnök vezetésével azóta hetenként ötször tartott tanácskozást és kiterjeszkedett azoknak az adatoknak a felderitésére, amelyek megvilágitják az összeomlás valódi okait. A bizottság a Községi Takarékpénztár Dorottya-utcai tanácskozó termében tartja üléseit, ahová autók szállitották a Vásárpénztár üzleti könyveit, levelezéseit, feljegyzéseit és elszámolásait. A bizottságnak nem könnyű a feladata, mert

egy-egy veszteséges tétel hátterének a megállapitásához a szerteágazó könyvelés és levelezés minden úgynevezett „Beleg"-jét kellett tanulmányozni

és előfordult, hogy bizonyos komplikált hitelműveletek felsorakoztatásához, illetve összesitéséhez az iratok százait olvasták át.

Hosszas munkát ad a bizottságnak *az adonyi bérlet* roppant veszteségeinek összeállitása. Ennek a keretében vizsgálat tárgyává tették a bérleti szerződés létrejöttének előzményeit és különösen azt a kikötést, amelyik most meggátolja a bérleti szerződés hatálytalanitását. Úgylátszik, hogy

a Zichy grófokkal kötött szerződést egyelőre megszüntetni nem lehet.

és ezért el kell készülni arra, hogy ezen a cimen további deficitek fenyegetik a főváros háztartását. A bizottság két tagja: *Csilléry* András és *Bródy* Ernő Adonyba utaztak, ahol a *helyszinen folytattak vizsgálatot és meggyőződést szereztek az ottani termelési viszonyokról, valamint a bérlet irányitásának módozatairól.*

A vizsgáló-bizottság minden dicséretet megérdemel és bizonyos, hogy a munkájukról szóló jelentés tárgyilagos és hűséges képet ad a Vásárpénztár bukásának valódi okairól. Amit a beavatottak majdnem lehetetlennek tartottak, hogy

a bizottság a kitűzött időpontra elkészül munkájával,

Augusztus 12-re nemcsak a vizsgálat ér véget, hanem a terjedelmes jelentés is az autonómia rendelkezésére áll. Augusztus 17-én tartja legközelebbi ülését a törvényhatósági tanács, ahol tüzetes tárgyalás alá veszik a vizsgáló-bizottság jelentését és természetesen gondoskodnak úgy a Vásárpénztár likvidálásáról, mint azoknak a konzekvenciáknak a levonásáról, amelyek a Vásárpénztár bukása miatt úgylátszik elmaradhatónak nem látszanak.

Megoldották a budai hegyvidék tűzveszedelmének elhárítását

Újrendszerű autós járművet kapott a tűzoltóság

Általánosan elismert tény, hogy *a budapesti tűzoltóság a világ legelső mentő és elhárító intézményei sorába tartozik.* Ez a magyarázata annak, hogy legutóbb is a newyorki tűzoltó főparancsnokság látogatta meg a fővárosi tűzoltó intézményt és átvett számos olyan műszaki, valamint biztonsági újitást, amelyek Budapesten vannak alkalmazásban. A tűzoltóság felszerelése a főváros áldozatkészsége folytán tökéletesnek mondható, amihez hozzájárul az a példás fegyelem és elszántság, hogy veszély esetén minden áldozatot meghoznak a polgárság biztonságáért.

A budapesti tűzoltóság ismét nevezetes műszaki felszereléssel gazdagodott. A hegyvidéki tűzesetek alkalmával ugyanis előfordult, hogy az automobilos járművek nem mindig tudták leküzdeni a rendezetlen útak nehézségeit és természetszerűleg képtelenek voltak toronyirányában a tűzeset színhelyére eljutni.

Különösen a svábhegyi, zugligeti és hüvösvölgyi részekben volt állandó aggodalom

és a tűzoltóság már hosszabb idő óta foglalkozott azzal a célkitűzéssel, hogy az akadályokat elhárítsa.

A tűzoltófőparancsnokság különböző terveket dolgozott ki, amelyekbe később bekapcsolódott a *csepeli Weiss Manfréd-gépgyár* és sikerült is olyan tervet papirra vetni, amelyiknek a kivitele az eredményességet igérte. Gondos kisérletezések után elkészült a tűzoltóság úgynevezett terepjárműve, amely egészen egyedülálló különlegesség a tűzoltás rekvizitumaiban. Nevezetessége a terepjárműnek, hogy lengő tengellyel szerkesztették, ami lehetővé teszi, hogy

a fecskendővel és létrával felszerelt tűzoltóautó hegyen-völgyön át megközelíti a legelhagyottabb majort vagy kis házat.

A kocsi kipróbálása alkalmából előfordult olyan eset, hogy a baloldali kerekek két méter mélységben gurultak, a jobboldali kerekek pedig attól három méter magasságban gördültek tovább anélkül, hogy a kocsi felső része oldalra billent volna. A legújabb tűzoltó szerelvény *minden úton, mezőn, árkon túl jut és dicséretére válik, úgy a tervezőknek, mint a Weiss Manfréd gyárnak.* Az Európában egyetlen ilyen tűzoltó jármű 42.000 pengőbe került és a svábhegyi tűzőrségi kirendeltségen nyert beosztást.

Komoly tehetségek alkotásait fogja jutalmazni a főváros művészeti aranyérme

Tizenhárom tagú zsüri alakit a polgármester

Művészi körökben komoly örömöt és megnyugvást váltott ki a székesfővárosnak az az elhatározása, hogy a képzőművészetekben sikert elért kiváló tehetségek érdemeinek jutalmazására *aranyérmet létesit.* A jutalmazás minden évben kiosztásra kerül és pedig minden megkötöttség nélkül festő- és szobrászművészek részére egyformán.

A főváros művészetpártoló tevékenységének erről a legújabb lépéséről kérdést intéztünk

Némethy Károly dr.

tanácsnokhoz

a képzőművészeti ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros új tehetségek jutalmazására gondolt, amikor a feltételek közé odaiktatja, hogy az állami nagy aranyérmet elnyert művészek a főváros aranyérmét *nem kaphatják.*

— A székesfőváros az aranyérmet az éremnek eredeti, a jutalmazott nevével vert példányának átadásával szolgáltatja ki s arról oklevelet is ad.

Az érem készpénzben való megváltásának helye nincs.

Az aranyérem odaitélése mindenkor az év *június hónapjában* történik és az odaitélésnél számbajöhet *minden a megelőző aranyérem odaitélése óta nyilvánosan kiállított műtárgy alkotója.* Az aranyérem mindenkor egy az odaitélő határozatban megjelölendő művet jutalmaz, a jutalmazandó megválasztásánál azonban figyelemmel kell lenni a művész eddigi pályájára és elért eredményeire, úgy, hogy mindenkor a képzőművészetek terén eredeti és önálló tehetségükkel már sikereket elért

komoly fejlődést mutató művészek

nyerhessék el a kitüntetést.

Az aranyérmet mindenki *csak egyszer* nyerheti el. Az aranyérem csupán abszolut műbecsű alkotásnak itélhető oda; ilyenek nemléte esetén *annak kiadásától egészen el lehet tekinteni.*

— Az aranyérmet tizenháromtagú bizottság ítéli oda, melynek elöke a polgármester vagy helyettese, tagjai a művészeti ügyekkel foglalkozó ügyosztályt vezető tanácsnok, a közművelődési szakbizottság elnöke vagy helyettese és öt tagja, valamint

hat meghivott művészszakértő,

akik között legalább *két festőművésznek és két szobrászművésznek* kell lennie. A bizottsági tagokat és a művész-szakértőket a közművelődési bizottság javaslatára a polgármester hivja meg az aranyérem minden kiirása alkalmával. *A bizottsági döntés minden vonatkozásban végérvényes.*

— A főváros aranyérmének *első ajándékozása* a jövő évben történik, az itélőbizottság összeállitását azonban már a közeljövőben végrehajtják, hogy a rendelkezésre idő alatt a tanulmányaikat és megfigyeléseiket megtehessék.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépitési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 96 filléres ujdonságok!

Megkezdődtek a tárgyalások a budapesti városfűtés műszaki és pénzügyi megvalósításáról

A főváros érdekeinek megóvása céljából a tiszti ügyészség vizsgálja a szerződéstervezeteket

Augusztus első napjaiban rendkívül érdekes, a tárgyalásra kerülő anyagnál fogva nagyfontosságú ülés lesz a városházán. A polgármester által kiküldött ügyosztályközi bizottság tart ülést, hogy behatóan foglalkozzék a távfűtés ügyében a székesfővároshoz beérkezett ajánlatokkal. A szabadságáról hazatérő *Borvendég* Ferenc alpolgármester vezeti majd a tanácskozásokat, amelyeken résztvesznek az út- és csatornázási, a városrendezési- és magánépítési, a közlekedésügyi, pénzügyi, vízvezetéki- és világítási és a magasépítési ügyosztály, a tiszti ügyészség, az Elektromosművek és a Gázművek kiküldöttei, valamint külső szakértők is. Ez az ügyosztályközi bizottság egyízben már ülésezett és akkoriban a *Bánó—Marik* ajánlattal foglalkozott. Legutóbb *Sipőcz* Jenő polgármester utasította a bizottságot, hogy lehetőleg sürgősen készítse elő a főváros illetékes bizottságai részéről való tárgyalásra ezt az ajánlatot, valamint az azóta beérkezett *Gálócsy—Koller* másik ajánlatot is.

A távfűtés problémáját és a benyújtott ajánlatokat

alaposan ismerő helyről

részletesen tájékoztatták a Fővárosi Hirlap tudósítóját a főváros közegészségügye, a magyar közgazdaság és munkaalkalmak teremtése szempontjából egyaránt fontos kérdésről

— Még e héten összeül az ügyosztályközi bizottság, — mondotta informátorunk, — hogy javaslatot tegyen a polgármesternek a távfűtési ajánlatokról. A Bánó—Marik-ajánlat akként kívánja a távfűtés problémáját megoldani, hogy egy centráléban gőzt termel, azt csőhálózat útján, — miként a gázt, vagy a vizet, — *szétviszi a városba és bekapcsolja az egyes házak fűtőberendezésébe.* Budapesten mintegy kétezer épület van központi fűtőberendezéssel felszerelve, olyanformán, hogy a házakban kazánból látják el az épület fűtését.

A távfűtés bevezetésével egyszerűen leállitják vagy eltávolítják a kazánt és közvetlenül kapcsolják be a fűtőberendezés csőhálózatába a központi centráléban termelt gőzt.

Ez az ajánlat elsősorban a főváros északi részét, nevezetesen a Lipótvárost látná el központi távfűtéssel. Az ajánlattevők e célból igénybe akarják venni az Elektromosművek Váci-úti telepét.

— Az ilyen távfűtési rendszert már évek óta alkalmazzák *Amerikának mintegy ötven, Németországnak pedig körülbelül tizenöt városában,* kellő gyakorlati tapasztalatok állanak rendelkezésre e metódus alkalmazásánál és ezért megvalósításának különösebb nehézségei nincsenek, feltéve természetesen, hogy *az összes kapcsolatos részletkérdésekben sikerül teljes megegyezésre jutni.*

— A *Gálócsy—Koller*-ajánlat a gázzal való távfűtés rendszerén alapszik. Ennél is egy centráléban termelnék a székesfőváros Gázművei által termelt gázzal nem azonos gázt. A Gázművek tudvalevően lényegében világító- és főzőgázt termelnek, míg

az új centrálé kizárólag fűtőgázt fejlesztene.

— Ezt a gázt azután bevezetik mindazokba az épületekbe, amelyekben központi fűtőberendezés van, olyképpen, hogy *a kazánba egy gázégőt szerelnek és szén, vagy koksz helyett gázzal fűtik a kazánt.* Ezt a gázfejlesztő centrálét a budai déli részen, Kelenföld-Lágymányoson állítanák fel és a termelt gázt onnan vezetik elsősorban a budai részeken levő, központi fűtőberendezéssel ellátott épületekbe.

— Mindkét rendszernek az az előnye, hogy

a gőz és a gáz előállítására a magyar aprószenet lehet felhasználni,

amely szemnagyságánál fogva kályhafűtésre nem alkalmas. Közgazdasági szempontból tehát igen nagy jelentősége van annak, hogy ez az aprószén felhasználásra kerülhet, mert tudvalevően *a hazai széntermelésnek közel hetven százaléka ilyen aprószén.* A centrálé építése, a csőhálózatok fektetése és a fűtőberendezések átalakítása lehetőséget nyújt nagyarányú munkaalkalmak megteremtésére, amelyek még szaporodnak azzal, hogy — amint az feltehető —

a távfűtési centrálék felállitása után sok épületben bevezetik a központi fűtést.

— Közegészségügyi szempontból nagy haladást jelentene a távfűtés, mert lényegesen csökkenti a füstöt és kormot és a fővárost is mentesítené a hamu és egyéb salak elszállításától.

— A két rendszer nincs egymással kollizióban, mert *a gőztávfűtés a pesti oldal északi részére, a gáztávfűtés pedig a budai oldal déli részére terjedne ki.* Mindkettőnek természetesen terjeszkedési lehetősége van. Előnnyel jár, ha két különálló vállalat kapja meg a koncessziót, mert két centrálé alakul, amelyek így egyidőben épülhetnének a hozzátartozó csőhálózatokkal együtt az egymástól teljesen független vállalatok tőkeerejéből.

— Az ügyosztályközi értekezletnek meg kell vitatnia, hogy miképpen lehet a székesfőváros érdekeit a legjobban szolgálni az ajánlatok elfogadásával. Természetes, hogy

szabatosan meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek mellett a vállalkozók a koncessziót megkapnák

és azokat a körülményeket, melyek után a centrálék a fővárosra háramlanak. Biztosítani kell a főváros részére azt a jogot is, hogy amennyiben az egyik vagy a másik vállalat nem prosperál, úgy a *város minden további nélkül átvehesse,* mert nem lehetne megengedni, hogy ha például már ötszáz házba be van kapcsolva a távfűtés és a vállalat megakad, úgy ez az ötszáz ház fűtés nélkül maradjon. A tárgylások egész menetébe

ezért bekapcsolódott a tiszti ügyészség,

hogy a főváros és közönségének érdekei a legmesszebbmenő módon megóvassanak.

*

A távfűtési probléma megoldásának legnehezebb része a pénzügyi rész, de mindkét ajánlattevő teljes garanciát nyújtana, hogy a megfelelő tőke rendelkezésére áll és amennyiben a főváros megadja részükre a koncessziót, úgy haladéktalanul hozzáláthatnak a nagyarányú munkálatok megindításához.

Igmándi-ból
nem kell
Pohárszámra inni,
Negyed vagy fél pohár
Elég szokott lenni.

Éles tiltakozásra készül a főváros a hírdetési törvény tervezet ellen

Az összes érdekeltségek a reklámozás visszafejlődésétől tartanak

A belügyi és pénzügyi kormány a képviselőház ülésszaka elé nagyfontosságú törvényt terjeszt: a *hirdetések közzétételéről szóló törvényjavaslatot.* Az egész gazdasági és kereskedelmi életre oly messzekiható erővel rendelkező törvény különösképpen érinti a fővárost, mert számos vonatkozásban új illetékeket és árakat állapit meg.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a készülő törvény tizennyolc szakaszra terjed. A hirdetések közé számit a hangtechnikai, a fény és a levegőben eszközölt reklámozási forma is.

A második szakasz egyik legfontosabb része a készülő hirdetési törvénynek, mert *minden városnak és községnek kizárólagos jogot ad arra, hogy hirdetési ipart gyakaroljanak.* Amennyiben ezzel nem kívánnak élni, úgy azt másnak átengedhetik, illetve bérbeadhatják és ezért

hirdetési díjat vagy illetéket szednek.

Illetékmentesek lesznek az összes hatóságilag hivatalos hirdetések, valamint az iparos és a kereskedők foglalkozását feltüntető üzletében kifüggesztett reklámtáblák. A hirdetések *keresetszerű közzétételére* szolgáló berendezéseket úgy a közterületeken, mint a magánterületeken csak a város, vagy a községek az illetékes építésügyi hatóságoknak az engedélyével adhatják csak meg.

Budapest területén a polgármester állapitja meg, hogy milyen reklámot lehet közzétenni.

Minden hirdetést, amelyet a hirdetési ipar gyakorolója által létesitett, vagy kezelt hirdetési berendezésen helyeznek el, *a hirdetési illeték kivetése végett be kell jelenteni.* Míg az olyan hirdetések, amelyek belenyúlnak a közforgalomnak átadott út, vagy tér feletti légürbe, azt csak az építési hatóságok engedélye alapján szabad elhelyezni. A díjakat a városokban a polgármester, a kis- és nagyközségekben az elöljáróságok állapitják meg. Az ország különböző helyein hozott hirdetési szabályrendeleteket *a belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel együtt* hagyja jóvá.

Minden hirdetésből befolyó adó az illető város, vagy község pénztárát fogja majd gyarapitani.

A hirdetési iparágak nem fogadják túlzott lelkesedéssel az új rendelkezéseket, de nem tartja helyesnek az illetékek bevezetését

a Székesfőváros Hirdető Vállalata

sem, ahol a törvénytervezetről a következő információt adták:

A hirdetővállalat igazgatósága nemrég tartott értekezletén tiltakozott a tervezett új hirdetési adók ellen. Beadvánnyal fordultunk a polgármesterhez, s kértük, hogy hasson oda, hogy

a tervezett hirdetési adókat ne vegyék a készülő új hirdetési törvénybe,

mert ez súlyos terheket jelentene, nemcsak a kereskedelemre, hanem súlyosan kárositaná a főváros egyik legjobban működő vállalatát, a hirdetővállalatot. A tervbe vett hirdetési adók alaposan lecsökkentik a reklamirozás minden faját.

De súlyos kár érné ebből kifolyólag az Elektromos Műveket is, mert a tervezett új adó bevezetése esetén kedvesebb világító reklámtáblát fognak égetni a fővárosban.

A főváros a hirdetési adó bevezetését károsnak tartja és ellene a *legélesebben tiltakozik.*

AmP
Szabad orvosválasztás!
Betegség ellen
biztosítson az
ANGLO-DANUBIAN LLOYD
Általános Biztosító Részvénytársaságnál
Budapest, V., Hold-utca 21.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

MFTR
KIRÁNDULÓHAJÓK
a Kisdunában Szentendre, Leányfalu, Visegrád, Nagymaros, Dömös, Esztergom felé. Naponta többször.
TURISTAHAJÓ
minden **vasár- és ünnepnapon Esztergomba.** Indulás Budapest-Eötvös-térről reggel 6 órakor. Egységes menetdíj oda-vissza **1.80** P.

Fizessen elő a **Fővárosi Hirlapra,** a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Az élesztőkartel áthárítja a kartelilletéket a fogyasztóra

A kisexisztenciákat teljesen kiszorítja a kartel az élesztőgyártásból — Olcsóbbodás helyett megdrágult az élesztő

A kartelek drágitása ellen hangoztatott sok panaszunk végre eljutott az illetékes hatóságokhoz és történtek is intézkedések a visszaélések meggátlására. Sajnos azonban, *nem elég erélyesen.* A kartelek szervezete egyelőre erősebbnek látszik a hatóságoknál és ez a szervezet dacol minden rendelkezéssel, amely a fogyasztót védi és amely a kartelek nyereségét kívánja csökkenteni.

De nem is várható addig megfelelő eredmény, amíg a karteltörvényt nem szigorítják és amíg a kartelbizottságban és az árelemző-bizottságban nem jut megfelelő képviselethez a minden oldalról elnyomtot fogyasztó. *Amig a hatóságok kartelek egyoldalú informálására vannak utalva.*

Kimutattuk már több cikknél, hogy *a kartelilletéket,* amelyet a kormány azzal vetett ki a kartelre, hogy azzal nem szabad megterhelni a fogyasztókat, *következetesen áthárítják.* — Mindösszesze az a különbség, hogy az egyik kartel nyiltan, a másik burkoltan hárítja át ezt az illetéket a védtelen fogyasztóközönségre. Sőt, *amint kimutattuk, még keres is a kartel ezen az illetéken.*

Az áthárított kartelilleték

Ezuttal az élesztőkartel hasonló manőverjére kell rámutatnunk. Ez a kartel, amely Csonkamagyarországon két család:

a Moskovits és a Gschwindt

tart hitbizományként a kezében, egész nyiltan egyszerű körlevélben értesitette vevőit, hogy

a mai naptól kezdve az élesztő árát a kartelilleték teljes összegével felemeli.

Amikor a kormány világosan megtiltja, hogy a kartelilletéket áthárítsák, hogy megakadályozza az élesztő árának felemelését, akkor az élesztő-kartel, mintha nem is tartoznék rá, egyszerűen közli a felekkel, hogy *ő igenis áthárítja az illetéket és felemeli az élesztő árát.*

Ezt a vakmerőséget tényleg csak annak a biztos tudatában követheti el, hogy *versenytárs úgysem akad,* mert amint nyomban látni fogjuk, a várva-várt élesztőrendelet belátható időre minden versenyt lehetetlenné tett.

Az új rendelet megvédi a kartelt

Tíz évi ostrom után ugyanis meghozták az 1933. évi 4000 M. E. sz. rendeletet, amely cime szerint a sajtolt élesztő megadóztatásáról és új élesztőgyárak létesitéséről intézkedik. Az élesztőkartel hirdeti is úton-útfélen, *hogy milyen súlyos adóval terhelték meg* és hogy íme most már szabad a verseny, mert

bárki akadálytalanul gyárthat élesztőt.

A valóságban azonban épen az ellenkezője igaz.

Nekünk ugyan nagy elégtétel már ez a rendelet, mert *mi vittük az élesztőkartel dolgait elsőnek a nyilvánosság elé,* de a tényleges eredmény sajnos igen jelentéktelen. A nehezen várt erélyes intézkedések helyett ugyanis ez a rendelet csak bátortalan kísérletnek mondható és végeredményben az élesztőkartel visszaéléseinek megszüntetése helyett

az eddig tűrt monopóliumnak törvényes alapot ad.

Nagy hiba az is, hogy a kis exisztenciák védelme helyett a nagyvállalkozásnak kedvez, mert olyan feltételekhez köti új élesztőgyár létesítését, amelyek a kisemberek számára teljesen elérhetetlenek.

A régi hibák

Mik is voltak az eddigi állapot sokat kifogásolt hibái:

1. *A kartelmonopólium.* Mert élesztőgyárat csak kormányengedéllyel lehetett létesiteni. Ez a körülmény egymaga is kizárt minden versenyt, mert amint a múltban láttuk, évek óta senki sem kapott újabb élesztőgyár alapítására engedélyt.

2. *Az élesztő horribilis ára.* Tudjuk, hogy az élesztő gyári ára kg-ként 1.40 P., míg a külföldön a sokkal jobb minőségü élesztő 80, sőt helyenként 70 fillér.

3. *Az élesztőkartel kibúvása az adók alól.* Míg ugyanis az élesztőkartel, amint később látni fogjuk,

az 1.40 pengős élesztőáron tisztán keres 1.26 pengőt,

addig ebből a hatalmas nyereségből a kincstárnak kg-onként mindössze 3 fillér jutott.

Nem az fáj nekünk, hogy valamely cikk után kevés az adó, mert hisz a mai viszonyok között nincs oly kevés adó, ami ne legyen sok. De ha már egy cikket azon a címen drágitanak, hogy magas a kincstári illeték és az adó, akkor jusson tényleg a magas árnak megfelelő adó a kincstárnak. A kincstár minden esetre közelebb áll a közönséghez, mint a kartelek pénztárai.

Az új hibák

Ezeket a hiányokat, ezeket a súlyos sérelmeket az új élesztőrendelet csak a kincstár szempontjából és itt is csak igen kis mértékben oldja meg. A rendelet ugyanis kimondja, hogy a jövőben az eddigi termelési adón felül kg-ként 22 fillér fogyasztási adó is fizetendő. Ez a 22 fillér azonban csak az újonnan létesítendő élesztőgyárakat terheli, míg

az élesztőkartel két gyára csak 14 fillért tartozik az élesztő minden kg.-ja után adó fejében lefizetni.

Mindenesetre a kincstár érdeke némileg védve van, mert az a 14 fillér, amit ezentúl az élesztőkartel két gyára fizetni fog, legalább évi 400 ezer pengő. Viszont a legnagyobb igazságtalanság, hogy *míg a régi szesztermelő élesztőgyárak csak 14 fillért fizetnek kg-onként, addig*

az újonnan létesitendő élesztőgyárak 22 fillért kötelesek fizetni

az élesztő minden kg-ja után. Az sem sokat változtat a dolgon, hogy a szesztermelő élesztőgyárak ezt a 14 fillért az eddigi termelési adón felül fizetik, mert hisz tudjuk, hogy az eddigi termelési adó alig tett ki kg-onként $2^3/_4$ fillért. Az élesztőkartel gyárai tehát az eddigi adóval együtt se fizetnek többet, mint $16.^3/_4$ fillért, az újonnan létesítendő gyárak 22 fillérjével szemben.

De a legsúlyosabb hibát: *a kartel monopóliumát az új rendelet egyáltalában nem korlátozza.* No, mert az igazán nem mondható az eddigi verseny-nélküliség korlátozásának, hogy a jövőben új élesztőgyár is létesülhet, ha figyelembe vesszük *azokat a súlyos feltételeket, amelyekhez a rendelet ilyen új gyár létesitését köti.*

Egy miniszter helyett kettő

Mindenekelőtt új gyár létesitéséhez a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter együttes engedélyére van ezentúl szükség. Amíg tehát ezideig csak egy miniszter engedélye kellett, addig *a jövőben két miniszter engedélyére lesz szükség.*

Nem szólva azokról a szokásos személyi előfeltételekről, amelyek minden iparengedélyhez is szükségesek: mint büntetlen előélet, magyar állampolgárság, stb., rendkívül súlyos kötelezettséget jelent az a szokatlan kikötés, hogy az újonnan létesitendő gyárat úgy kell felszerelni, hogy abban *évente legalább 5000 q kifogástalan minőségű élesztő legyen előállitható és hogy az új gyár tulajdonosa annyiszor 50 aranypengőt tartozik óvadékképen letétbe helyezni, ahány q élesztő évi termelésre az engedélyt elnyerni kívánja* Minthogy a minimum 5000 q, nyilvánvaló, hogy

a legkisebb óvadék nem kevesebb, mint 250.000 pengő.

Tessék tehát elképzelni, akad-e ma valaki, aki pusztán óvadékképen ¼ millió pengőt helyezzen letétbe, amikor a rendeletben megjelölt berendezés legalább is további ¼ millió pengőt igényel. Ha forgótőkére csak százezer pengőt számítunk, ami ilyen vállalatnál a legkevesebb, akkor ime *az olyan új élesztőgyár, amilyenre a rendelet gondol, 600.000. azaz hatszázezer pengőt igényel.*

Elvész a kaució

Ez azonban nem minden. Kimondja a rendelet azt is, hogyha *az új gyár bármi okból nem felel meg az előírt követelményeknek, úgy az ¼ milliós kauciója elvész és engedélyét is megvonják.* Igen könnyen feltehető, tehát, hogy az új gyár a saját hibáján kívűl nem termelhette ki az előírt minimális 5000 q élesztőt, akkor óvadékát és engedélyét elveszti. Nincs az egész világon olyan krudélis intézkedés, amely a vállalkozót még akkor is bünteti, ha saját hibáján kívűl nem tehet eleget valamely előírásnak.

Ha ehhez még hozzátesszük, hogy az új gyárak súlyos terheivel szemben

a kartel régi gyárait egyáltalában semmi újabb ellenőrzés, semmi újabb berendezés nem terheli,

úgy nyilvánvaló már a rendelet első elolvasására is, hogy a kartel régi gyárainak nem kell az új versenytől tartaniok. Amíg ennek a rendeletnek intézkedései érvényben lesznek, nem akad ember ezen a világon, *aki Csonkamagyarországon új élesztőgyárat merne alapitani.* Nyugodtan drágíthatnak tovább az élesztőkartel gyárai, diktálhatják tovább zavartalanul a kiszolgáltatott fogyasztóközönségnek a legképtelenebb feltételeket, senki többet köreiket zavarni nem fogja.

Dr. Nádas József.

Lugos János jubileuma. Az elmult napokban ünnepelte 40 éves szolgálati jubileumát *Lugos* János, az *Assicurazioni Generáli Triesti Biztosító Intézet* magyarországi vezérigazgatója. *Lugosi* János most férfikora delén, alkotási kedvének teljében hagyta maga mögött ezt a tekintélyes szolgálati időt, aminek az a magyarázata, hogy *már 16 éves korában a Generáli kötelékében dolgozott* és mint a legkiválóbb biztosítási szakemberek egyike, fiatalon került a Generáli magyar intézetének vezérigazgatói székébe. *Lugos* János vezérigazgatót meleg szeretettel ünnepelte a közgazdasági élet, amelynek a jubiláns egyik legnagyrabecsültebb egyénisége.

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII, GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 96-4-72

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusitója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ
ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

A BALATONI RIVIERÁN
egy nyaralás költségéért ingatlant szerezhet!
Nagyjövőjű, állandó lakóhelynek is kiválóan alkalmas, 70 kat-holdas parcellázás az Alsóörs és Balatonfüred között elterülő, természeti szépségekkel és kincsekkel megáldott partrészen.
200 □-öles telkek már 4 pengőjével!
Kedvező fizetési feltételek! Modern strandfürdők, kitünő hatású gyógyvizek, elsőrendű termőföld, olcsó építkezés a «CENTRUM» Házépítő-Vállalat utján. (2500 P-ért már állandó jellegű lakóházat adunk.) DÍJTALAN PROSPEKTUS.
„BALATONI RIVIERA"
NOLEK igazgató parcellázó vállalata,
Budapest, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 15/c.
Telefon: 69-3-01
Helyszini bemutatás: Csopak vasutálomásnál.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Illés László szerkesztő felelős.

Boros László dr. — kormányfőtanácsos. Nemcsak az ujságírók között, hanem társadalmi és politikai körökben is nagy örömet váltott ki az a kitüntetés, amelyet *Boros* László dr. felelős szerkesztő kapott az államfőtől. *Horthy* Miklós kormányzó ugyanis a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta *Boros* Lászlónak azért a fáradhatatlan buzgalmáért, amellyel a *Nemzetközi Ujságíró Kongresszus* végrehajtó bizottsági ülését Budapesten megszervezte és felbecsülhetetlen szolgálatot tett a magyar érdekeknek. A kitüntetés ténye elismerés az ujságírók felé is, mert *Boros* László vezetőszerepet tölt be a *Magyarországi Ujságírók Egyesületében*, amelynek lendületes felvirágoztatása elsősorban *Boros* László páratlan agilitásának a következménye. A kitüntetett felelős szerkesztőt minden oldalról elhalmozták a legőszintébb szerencsekívánatokkal.

Pártvacsora. *Az Egységes Községi Polgári Pártnak* a Ferencvárosi Kaszinó kérthelyiségében tartott társasvacsoráján *Pavlik* Ferenc kir. tanácsos köszöntötte a központi pártvezetőséget, amelynek nevében *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstag, a párt társelnöke hosszabb beszédben vázolta a párt irányvonalait, majd megemlékezett *Gömbös* Gyula miniszterelnök olaszországi útjáról. A gazdasági élet exponensei tudatában vannak azoknak a végtelenül nagy nehézségeknek, amelyek még a nemzeti célok megvalósulása elé tornyosulnak, de az ország bízhatik abban, hogy hatalmas barátaink segítségével a magyar felkészültség, a magyar tudás, lelkesség, kitartás és jellemszilárdság a miniszterelnök vezetésével megfogja hozni a várt eredményt. A nemzeti egység megvalósulásának példáját szolgáltatja a Ferencváros polgársága *Usetty* Béla orszgy. képviselő irányításával, aki mintaképe a legkisebb egzisztenciákkal való együttérzésnek és együttmunkálkodásnak. A ferencvárosi pártszervezet nevében *Usetty* Béla megköszönte a központi pártvezetőség és a többi kerületi alakulat kiküldötteinek baráti látogatását, az egész fővárosra kiterjedő egység beszédes dokumentálására.

Orvosi kinevezések. A főpolgármester dr. *Nehbenführer* László id. adjunktust közkórházi adjunktussá, dr. *Bárdossy* István alorvost pedig az adjunktusi teendők ellátásával megbízta.

A tisztviselők szabadságidejének szabályozása. A polgármester rendeletet adott ki, amelyben közli az összes hivatalfőnökökkel, hogy a maximális szabadságidő hat hét, a XI. fizetési osztályban három hét, a X. fizetési osztályban négy hét, a IX. fizetési osztályban négy—öt hét, a VIII. és VII. fizetési osztályokban pedig öt hét. Az ideiglenes és hetijegyzékes tiszti személyzetnél a szabadságidő két hétben van megállapítva. *Rendkivüli szabadságokat* csakis a legkivételesebb esetekben fogja figyelembe venni a polgármester.

Társasvacsora az Angyalföldön. A *Polgári Egység Klubja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* legutóbbi hétfői társasvacsoráját a Szent László-úti Babicz-féle vendéglő nagytermében tartotta. A vacsorán résztvettek a párt vezetői, az országgyülési képviselők, a tanácstagok és a városatyák, akik nagy lelkesedéssel hallgatták *Becsey* Antal és *Payr* Hugó felszólalásait.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Ujabb felmondólevelet kaptak a Tabán lakói

Május előtt nem kezdik meg a házak lebontását

Szeptember végén lejár a Tabán ujjáépítésére hirdetett tervpályázat terminusa és a Városházán felfokozott kiváncsisággal várják *az előreláthatólag változatos pályaműveket.* A versenyen résztvesznek a legkiválóbb magánmérnökök és építészek, valamint a hatósági műszaki szakemberek, úgy hogy tulajdonképen *nemes konkurrencia* alakul ki a magánmérnökök és a hatósági technikusok között:

kiderül, hogy szükség volt-e új tervpályázatra, vagy pedig az ügyosztályi terv a legmegfelelőbb.

Merész elgondolásokat és túlzott fantáziával határos eszméket nem lehet megvalósitani a Tabán területén, azonban mégis gazdag lehetőség nyilt az eszmei tervek sokasága számára.

Függetlenül a tabáni tervpályázat eredményétől, *Babarczy* István főjegyző, a Tabánnal kapcsolatos ügyek polgármesteri biztosa, augusztus 1-én számos lakónak felmondott, hogy így a tabáni terület rendelkezésre álljon.

A felmondás november 1-re szól, azonban nincs kizárva, hogy a felmondás érvényesítése elhúzódik, amely esetben biról végzést kell provokálni.

A Városházán arra számítanak, hogy minden huza-vonát beszámítva, *május 1. az a terminus, amikor a tabáni völgyben minden elcsendesül,* és megkezdheti munkáját a bontó csákány, hogy a kis házak eltünjenek a föld színéről.

Az *Ipari Munkaszervező Intézet* kölcsön folyósítása révén lehetőség nyilik elsősorban a közművek elhelyezésére. Ezt a munkát a kora tavaszi hónapokban kívánják megindítani és

elsősorban az utak kijelölésével indul meg a Tabán ujjáépítése.

Ezt követi a házak lebontása, majd a csatornázási munkák elvégzése és a villany, valamint a gázvezetékek lefektetése. A telkek parcellázására ugyancsak a jövő évben kerül sor, bár *az eddig érkezett előjegyzések is azt mutatják, hogy kedvező fizetési feltételek esetén a tabáni telkekre a komoly vevők légiója fog pályázni.*

Bérbeadják az ásványvízüzemet. A városgazdasági ügyosztály a polgármester utasítására elkészíti a terveket az *Ásványvízüzem bérbeadására.* Az elhatározást az a tény magyarázza, hogy a bürokratikus formák között működő Ásványvízüzem képtelen megbirkózni a magánkézben lévő forrásvállalatok versenyével, annak ellenére, hogy *a Harmatvíz egyike a legjobban elismert gyógyhatású forrásvizeknek.* Az elmult évben 4.5 millió liter Harmatvizet adtak el 680.000 pengő értékben, a tiszta nyereség azonban alig 7800 pengő volt. A terv szerint a Harmatvíz előállítása, palackozása és a források kezelése továbbra is a főváros feladata marad és csupán a *kereskedelmi részt* adják koncesszió formájában a bérlőnek. A nyilvános pályázatot a főváros rövidesen meghirdeti és reméli, hogy üzleti számitásait jobban megtalálja.

A környék a villamos-pótdíjak ellen. A Pestszentlőrinc és Vecsés községek határában fekvő Ganz-kertváros, Szemere-kertváros, Szentimretelep, Szemeretelep és Ganz-telep lakói kérvényt intéztek *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelmi miniszterhez, akit arra kértek, hogy *felügyeleti jogánál fogva törölje el az 50-es és 42-es megfelelő szakaszán a 10 filléres pótdíjat.* A miniszter megigérte, hogy a kérdést tanulmányozza és megfelelő elhatározással gondoskodik a panaszok megszüntetéséről.

Megjelent a csendrendelet. *Ferenczy* Tibor dr. rendőrfőkapitány kiadta régóta esedékes csendrendeletét, amely a maga 19. paragrafusával minden vonatkozásban gondoskodik a fölösleges utcai zajongás megszüntetéséről. A rendőrség átiratban kérte a polgármestert, hogy a *rendelet hatályos ellenőrzésében a hatósági közegek is legyenek a rendőrőrszemek segitségére.*

Uj források megnyitása. A közelmultban végrehajtott forráskutatások során tudvalevőleg két olyan forrást találtak, amelyet Budapest gyógyfürdőhelyének jellege szempontjából komoly értéket jelentenek. A kéntartalmú forrás, amely gyomor- és bélbetegeknek ajánlatos, *Attila-forrásnak,* a rádiumos gyógyvizet pedig *Juventus-forrásnak* fogják elkeresztelni. A szükséges átalakítási munkák már annyira előrehaladtak, hogy az *új forrásokat Liber* Endre helyettes polgármester augusztus 12-én megnyitja és rendeltetésüknek átadja.

Szakvéleményt mond a polgármester az ipari munkaszünetről. A kereskedelmi miniszter leiratban ismertette a polgármesterrel *az ipari munkának a vasárnapokon és egyes ünnepeken való szüneteléséről szóló törvényjavaslatát.* A polgármester most köriratot intézett a fővárosi üzemekhez és intézményekhez, hogy nyilvánítsák véleményüket a törvény tervezettel kapcsolatban és jelöljék meg azokat a speciális kívánságokat, amelyeket a törvénytervezetbe felveendőknek tartanak. A főváros a maga észrevételeit augusztus végéig fogja felterjeszteni a kormányhoz.

Balatoni menetdíjkedvezmények kiterjesztése. *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a *„Ketten egy jeggyel"* és az *„Egy vidám hét a Balatonon"* jegyfüzetekkel kapcsolatban engedélyezett 50 százalékos menetdíjkedvezmény az egész fürdőidény alatt, *október 31-ig* bezárólag bel- és külföldiek részéről egyaránt igénybevehető legyen. A menetdíjkedvezménynek belföldiekre való kiterjesztése erősen fogja fokozni a Balaton frekvenciáját. Ennek a célnak a szolgálatában kerültek kiadásra azok a gyorsan népszerűvé vált jegyfüzetek, amelyek módot gyujtanak arra, hogy egy felejthetetlen hetet lehessen — olcsó pénzen — a Balaton partján eltölteni.

Uj ügyészi fogalmazók. A főpolgármester az üresedésben levő ügyészi fogalmazói állásra dr. *Krantz* Károly h. ügyészi fogalmazót és dr. *Szecsey* Dénes id. hivatalnokot nevezte ki.

Az óbudai téglagyárak ügye. Legutóbbi számában jelentette a Fővárosi Hirlap, hogy az óbudai téglagyárak szigorú ultimátumot kaptak a fővárostól *üzemterveik bemutatására.* Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert az Óbudán működő téglagyárak egyrésze *nem tartotta be az előírásokat* és az utak elbányászásával, valamint a rendszertelen munkatervvel számos ingatlan szilárdságát is megbontották. A vizsgálat során kiderült, hogy *a panaszok kizárólag a Nagybátony—Ujlaki Téglagyár müködése miatt állottak elő, mert a többi téglagyárak a város határán kivül folytatják üzemüket* és igy természetesen alkalmuk sincs meglévő ingatlanok épségét veszélyeztetni. A további munkatervek és a bányászási térképek bemutatása után dönt a főváros a szükségessé váló intézkedésekről.

Gyomrunkon át vezet az egészség útja,
Ha néha elromlik, „Igmándi" javítja!

Megfellebbezték a kenesei üdülő önállóságának megszüntetését. Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy az uj fürdőtörvény értelmében a balatonkenesei fővárosi üdülőtelepet *Akarattya* kisközséghez kívánják csatolni. A terv ellen élesen tiltakozik nemcsak a segitőalap, hanem a főváros egész vezetősége, mert ennek a végrehajtása *azt a hátrányt jelenti, hogy évente 10.000 pengőnyi gyógydijat kell leróni az üdülőtelep vendégeinek.* A segitőalap vezetősége most az országos közegészségügyi tanács és az országos fürdőügyi bizottsághoz fordult és kérte, hogy a belügyminiszterhez intézett fellebbezésüket támogassák

Kőbányán maradnak a sertés-szállások. Az utóbbi időben felmerült az a gondolat, hogy *Kőbánya lakósságának panaszára kitelepitik az ottani sertéshizlaló telepeket.* A főváros megbizásából *Vajna* Ede tanácsnok és *Usetty* Béla országgyülési képviselő helyszini szemlét tartottak és megállapitották, hogy a városi hizlalók mellett még mintegy húsz magánkézben lévő hizlaló működik, amelyek *150—200 ezer sertést tartanak.* A fővárosi hizlaló kitelepitése tehát semmit sem változtatna a helyzeten, ellenben a fővárosnak *tizmillió pengőjébe kerülne a sertésszállások kisajátitása.* Ilyen körülmények között a főváros eltekint a sertésszállások kitelepitésétől, ellenben az őszi hónapokban bérbeadja saját hizlaldáit.

Leukoplast

magyar gyártmány

A MAGYAR LOVAREGYLET

augusztus hó 5, 6, 12, 13, 15, 19, 20, 26, 27-én

VERSENYT TART.

Versenyek kezdete vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 óra, köznapokon 3 óra 30 p. Helyárak: I. uri 4 P, hölgy 3 P, II. hely 2 P, III. hely 80 fill. Páholyülés 6 P, Ring 10 P. Közlekedés villamoson 24, 29, 38 kocsikkal és a HÉV-en. Autóbusz Apponyitérről 2.10—3.10, Oktogon-térről 2.15—3.15. Átszállójegy 1 P

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gyáli-úti Szent István-kórház pavillonjában szükséges burkolási munkákra pályáztak: Czeglédy Jenő 7674, Ilia Ferenc 7898, Fekete Mihály 7998, Urbach és Tafler 8275, Melocco Péter 8155, Pozsgay Dezső 8999, Marosi Lajos 9178, Sós Lajos 9434, Kraszner György 9976, Kis Jenő 10.712, Magyar Ruggyantagyár Rt. 4872 pengőért.

A fővárosi bérház épületekre szükséges kéményfeldolgok építésére pályáztak: Marosi Lajos 2687, Nagybátonyi Ujlaki Egyesült Iparművek Rt. 3440 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: VI., Izabella-utca 63.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. ●● Alapitási év: 1896

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

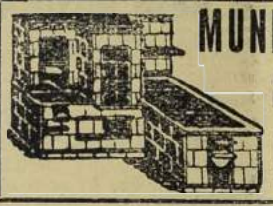

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi közműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépitő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készitek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakitásokat, bővitéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENITŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÖZEME
UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemű kézi és erőmű szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

Mozaiklapok Cementlapok Betoncsövek legolcsóbban
Pregitzer Ferenc
cementáru gyárában
VII., Hungária-körút 152/a.
Telefon: 97—5—83 és 96—1—62

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

Mozaik és Cementlapokat
à la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal
ANDREA
CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-84
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árut legolcsóbb áron szállitunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-0-35



KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. augusztus 9 32. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A krémes

Kisdiák-korunkban, amikor még kizárólag a tehén tőgyéből fejték a tejet, kizárólag tejfelből köpülték a vajat, szőlőből préselték a bort, lisztből sütötték a kenyeret és valódi marhából szeletelték a rostélyost: bizony nem igen hittük, hogy őszülő halántékkal vezércikket fogunk írni a kedves, sőt édes krémeslepényről. Akkoriban még az ember megvásárolta a kívánatos mennyiséget a kívánatos süteményből, megette és ezzel az ügy be is volt fejezve. Manapság a krémeslepény-evés vezércikkel végződik. Persze csak akkor, ha a krémeslepényt *más* ette, mert ha a vezércikkíró eszi, akkor nem egészen bizonyos, hogy lepényevés után nem kórház, hanem cikkírás következik.

A krémesnek különben már őse és utódja is van. Az őse a fagylalt, az utódja a képviselőfánk, amelynek rokonsága a krémessel egyébként sem vitatható. A fagylalt körül nagy harcokat vívtunk már ezeken a hasábokon, mert — fájdalom — a legprimítivebb emberi gyönyörködtető eszközöket is publicisztikai témává avatták azok, akik pár garasos illetéktelen gazdagodásuk ellenében akár emberi életek kioltására is vetemednek. A multban hamisítottak pénzt, loptak, csaltak, sikkasztottak a gazemberek, de gyilkolni csak az az akasztófavirág gyilkolt, aki elég elvetemült volt fegyvérrel vagy késsel, baltával, gyilokkal kioltani embertársa életét. Ma fagylalttal, krémeslepénnyel és képviselőfánkkal gyilkolnak. Ezek a nagyobb gazemberek, ezek méltóbbak a kötélre, mert gyávábbak, hitványabbak amazoknál, akik — ha ez nem is erény — mégis csak a vásárra viszik a maguk bőrét is, amikor gaztetteiket elkövetik.

De ezek a krémes gazemberek, ezek a becukrozott haramiák? Ezek garasokért gyilkolnak, a gyilkos anyagot élvezeti cikkek csábító alakjában csempészik a gyanutlan áldozat vérébe. Hogy a romlott krémestől *csak egy* asszony halt meg, hogy a romlott képviselőfánktól *csak egy* család betegedett meg: ezt igazán nem vagyunk hajlandók az élelmiszerhamisító, gyilkos urak és asszonyságok javára írni. Az az egy asszony, az az egy család annyi, mintha tömegesen pusztultak volna el a romlott krémestől, az az egy család olyan, mintha tömegek betegedtek volna meg a moslékba sem való képviselőfánktól. A fagylalt- és krémhamisítók közönséges méregkeverők, akik csak véletlenül, a jó Isten különös kegyelméből nem lettek *eddig* tömeggyilkosok.

Igenis: *eddig*. Ezt az eddig-et nagyon ki kell hangsúlyoznunk, mert a jövőben bizonyára tömegek esnek majd aljas pénzsóvárgásuknak áldozatul, ha a hatóságok eddig nem látott eréllyel meg nem akadályozzák gaztetteik további gyakorlását. Sokszoros eréllyel kell belefeküdni ebbe a kérdésbe, mert a tájékozottak nagyon jól tudják, hogy az élelmiszerhamisítás hihetetlen módon elburjánzott. Hogy mindennek a gazdasági válság az oka? — azt kell rá felelnünk, hogy nem a gazdasági válság az oka, csak a gazdasági válság sötét leple ad módot arra, hogy a gazemberek machinációi sikerüljenek. Ez természetes is, mert a ma tengődő embere mindenen, még a betevő falatján is kénytelen kétségbeejtő módon takarékoskodni. Ez a tengődő, mindenáron takarékoskodó ember felül a hitvány portéka olcsósági reklámjának és amint az a héten is történt: *az életével fizet.*

Tudjuk nagyon jól, hogy a takarékosság hiénáival, a humbugolcsóság szélhámosaival a mai törvények értelmében nem lehet úgy elbánni, mint ahogyan megérdemelnék. De vannak mégis módok és lehetőségek a garázdálkodás megfékezésére addig is, amíg — remélhetőleg mielőbb — új törvény új szigora sujt le rájuk. Uj törvény, amely eddig nem is ismert haramiák kiirtására készül. A hatóságoknak azonban addig is módjukban van ezeket a törvényszakaszok erdejében bujkáló betyárokat napfényre hozni, — ha mást nem — kiállítani a közönség pellengérjére. Tudja meg mindenki, kik azok, akik nyavalyás filléres profitért embereket küldenek a halálba és a halál torkába. Hadd tudja meg a nagyközönség, kik azok, akik a filléres konkurrencia örve alatt vaj helyett faggyút, mérges festéket, rothadt anyagokat csempésznek bele az ennivalóinkba. Ennél több nem is kell, a közönség majd tudni fogja, hogy mivel tartozik a gyilkos uraknak.

Meglepően súlyos következmények a Vásárpénztár vizsgálata nyomán

A történtekért nem felelősek a községi pártok — Indítvány az álláshalmozások gyors megszüntetésére — Miért késik a gyakornokok kinevezése?

Payr Hugó nyilatkozata az állítólagos elfussolásról

Augusztus 17-én tartja hosszabb idő után legközelebbi ülését a törvényhatósági tanács, amelynek legkiemelkedőbb anyaga a *Vásárpénztár ügyeinek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentésének tárgyalása.* A bizottság tagjai kivétel nélkül, fáradhatatlan munkát végeznek és kétségtelen, hogy a jelentésük nyomán tárgyalagos és áttekinthető kép tárul a közvélemény elé arról, hogy *miért bukott meg a fővárosnak ez az intézménye, kit terhel a felelősség a nagy veszteségekért és milyen konzekvenciák érvényesülnek az ügyvezetéssel szemben.*

Az utóbbi napokban olyan suttogások kerültek szárnyra, hogy a tanács részéről kiküldött vizsgálóbizottság *bizonyos hangfogóval tompított jelentést fog készíteni* és tartózkodik a konzekvenciák érvényesítésétől, mert nem tartja kívánatosnak, hogy az egyébként is kiélezett ügy körül, még magasabb hullámok keletkezzenek. Továbbítottuk ezt a híresztelést a vizsgálóbizottság egyik legjelentékenyebb tekintélyű tagjához:

Payr Hugó
országgyűlési képviselőhöz,

aki a legnagyobb meglepetéssel hallgatta az információt és erélyesen visszautasította azt a lehetőséget, amelyik a vizsgálati anyag eredményeinek lefátyolozására vonatkozik.

— A legnagyobb diszkréciót fogadtuk a Vásárpénztár vizsgálatának a menete alatt — mondotta — és így természetesen konkrét nyilatkozatot nem tehetek arról, hogy a vizsgálat eddigi folyamata alatt, milyen tényeket állapítottunk meg. Annyit közölhetek azonban, hogy

a történtekért a felelősség nem terheli a községpolitikai pártokat

és így a felelősség kérdése egészen más irányban vár tisztázásra.

— A vizsgálat még nem fejeződött be, ám az már most megjósolható, hogy a törvényhatósági tanács és a közgyűlés *sokkal mélyrehatóbb konzekvenciákat fog érvényesíteni, mint ahogy azokat általában várják.* A vizsgálatot augusztus 15-ig feltétlenül befejezzük, de

néhány nap szükséges ahhoz, hogy az összefoglaló jelentést megszövegezzük.

Arról nincsen szó, hogy hatalmas kötetbe formáljuk az anyagot, mert a cél az, hogy a jelentés tisztán, világosan és rövid összefoglalásban kerüljön az intézkedő szervek elé.

Szóvátettük *Payr* Hugó előtt az *álláshalmozások ügyét*, amelyeknek likvidálását tudvalevőleg ő sürgette a legjobban.

— Az álláshalmozók felülvizsgálatára kiküldött ad hoc bizottság jelentését nem fogadhattuk el, — válaszolta, — mert az hiányos és sok tekintetben hézagos volt. Előfordult olyan érthetetlen felsorakoztatás is, hogy például egy ideiglenes gépészről megállapították az 1400 pengős nyugdíjat és *meghagyni javasolták a 4000 pengős fizetését.* Hasonló esetek tömegével szerepeltek a kimutatásban, amely tehát nem volt alkalmas a méltányos rendcsinálásra.

— Ezért hangoztattam, hogy a törzslapokból állapítsuk meg a pontos jövedelmeket és főleg

olyan kimutatást követeltem, amelynek rovatai az összes többjövedelmes alkalmazottakat felsorolják.

Ily módon alakult ki az az indítvány, hogy a *kérdőívek és kartotékok alapján készüljön új összeírás,* amelynek a felülvizsgálata azután meghozhatja a helyesirányú és méltányos intézkedéseket. Tudomásom szerint a polgármester 30.000 kérdőívet kíván nyomatni, az összes alkalmazottak adatainak egybegyűjtésére, azonban ez olyan nagy költséget igényel, amelyre valószínűleg póthitelt kell kérni. Ehhez azonban a törvényben előírt plénumnak a hozzájárulása szükséges,

ami ismét kitolja az álláshalmozások tényleges likvidálását.

Ha mindehhez még figyelembe vesszük a folyamatba lévő nyári szabadságolásokat is, akkor nem vagyok rossz jós azzal a bejelentéssel, hogy a *kérdőívek csak hónapok mulva juthatnak a tanács bírálata alá.* A probléma megoldása ilyformán elhúzódik és ezért a legközelebbi tanácsülésen olyan *indítványt terjesztek elő,* amely ideiglenesen is módot ad arra, hogy az ügy elintézését meggyorsítsuk.

— Hasonló a felfogásom a *gyakornoki állások betöltésénél* is, ahol

bizonyos kényszerű huzavonát tapasztalok.

A felhatalmazás rendelkezésére áll a polgármesternek az állások betöltésére és ezért felhasználom az első alkalmat arra, hogy siettessem a *100 állásra a meghirdetett pályázat alapján a kinevezések mielőbbi eszközlését.*

*

Payr Hugó fenti nyilatkozatából kibontakoznak a körvonalai az augusztusi tanácsülés élénk mozgalmasságának. A Vásárpénztár, az álláshalmozások, a gyakornoki kinevezések ügyein kívül, számos több kérdés szerepel a napirenden és így valószínű, hogy a *tanácskozás több folytatólagos ülésben fog lefolyni.*

Páratlan gazdasági eredményeket igér a főváros és a vidék hétvégi cseréforgalma

Széchenyi Károly gróf, az Országos Magyar Weekend Egyesület elnöke, nyilatkozik a főváros vezetőségének nagyszerű akciójáról és a mozgalom hatalmas terjedéséről

Weekend. Pár év előtt még idegenül hangzott, sznobizmusnak, előkelősködésnek hatott, ha valaki kijelentette, hogy weekendezik. Azóta átment a szó a köztudatba, adoptáltuk, akár a rádiót, a racionalizálást vagy a pizsamát. És amiképen a nyelvkincsünké lett ez a szó, épúgy *gyökeret vert a fogalom mögött rejlő lényeg is az életünkben.*

A weekendezés nem futó divathóbort, mint a yo-yó, a weekend nem külföld-majmolás, hanem *szükségletté vált életforma az egyén, egészségügy, társadalompolitikai, szociális és közgazdasági probléma az ország szempontjából.* Aki weekendezik, az okosabban, egészségesebben él, szebben és teljesebben tölti pihenő-idejét.

És aki dolgozik, annak joga van weekendhez.

Mindez komoly és jelentőségteljes kérdéssé teszi a hétvégi pihenés problémáját nálunk Magyarországon is, ahol évről-évre tizezrével csatlakozik a *„weekend"* gyüjtőfogalom alá fiatal és öreg, nő és férfi, sportember és sportpublikum, szegény és gazdag. *Hatalmas tömegek, a társadalom keresztmetszetének minden rétegéből, növelik egyre nagyobbra a magyar weekendezők táborát.*

S a hétvégi mozgalom hívei, — akár részesei is már személy szerint a weekend-munkaszünetnek, akár még csak harcolnak érte, — *erőteljes érdekképviselethez jutottak a most legutóbb nyilvánosság elé lépett Országos Magyar Weekend Egyesület személyében.*

Ez az egyesület nem idén alakult. Néhány esztendőbe telt, amíg kiformálódott a mai biztos alapokon nyugvó, erős kézzel vezetett weekend-központtá. Ami bekövetkezett akkor, amikor *Széchenyi* Károly gróf lett az egyesület vezetője. Az új elnök széles körben, száz frontszakaszon egyszerre kezdete meg akcióit. Átgondolt munkaterv alapján, begyakorolt vezérkar segítségével dolgozott hónapokon keresztül az OMWE élén, *csendben, szinte titokban.*

Tagok toborzása nélkül.

— Majd csak akkor léphetünk a nyílvánosság elé, *ha már eredményeket tudunk produkálni.* Tagokat akkor gyüjtünk, ha a tagdíj ellenében *kedvezményeket nyujthatunk!* — ez volt gróf *Széchenyi* Károly mottója.

— S azóta létrejöttek az eredmények. Az egyesület beadványai, előterjesztései gyors egymásutánban kerültek hatóságok, testületek elé. Az elnök fáradhatatlanul agitált, támogatott, gondolatokat vetett fel, akciókat indított meg s a két héttel ezelőtt megtartott díszgyűlésen,

amikor az egyesület kiállt a nyilvánosság elé, hosszú sorban számolhatott be az elnök az eredményekről,

az egyesületi működéstől, amelyet *Fabinyi* Tamér kereskedelmi miniszter, *Huszár* Aladár dr. főpolgármester, a vármegyék s a városok kiküldöttei *a legnagyobb elismerés és dicséret hangján emlékeztek meg.*

— *Ezt az egyesületet, amely rendkívül fontos missziót teljesít, a jövőben is legteljesebb jóakarattal, a leghatározottabban támogatni fogja a kormány* — mondotta *Fabinyi* miniszter és *Huszár* Aladár főpolgármester is *rendkívül meleghangú beszédben méltatta az egyesület jelentőségét.*

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni

Széchenyi Károly gróffal,

aki érdekesen nyilatkozott a *„Budapest és a weekend"* — kérdéskomplexumról, az *Országos Magyar Weekend Egyesület* elnöke a következőkben fejtette ki álláspontját a *Fővárosi Hirlap* számára:

— Az egyesület jelszava: *„Weekendet — mindenkinek!"* Célunk az, hogy mindenki, de elsősorban *a szerényebb körülmények között élő társadalmi rétegek* számára magyarországi nyaralást, a hétvégi pihenő teljes kiaknázását biztosítsuk.

— Három alapelvvel kezdtem a szervezést. Először: *intézményesen létrehozni a weekendszünetet mindenütt.* Másodszor: *kedvezményeket biztosítani tagjainknak.* Harmadszor: *országosan beszervezni a hazai, belföldi nyaralást.*

— A gyakorlatban ez az ellentétes irányú belső vándorlás megindítását jelenti:

a budapesti polgár vidéki weekendjét s a vidéki ember weekendjét Budapesten.

A tagoknak járó kedvezmények mindkét irányban megkönnyítik a weekendezést, mert tagjaink tagsági igazolvány alapján *az Államvasútak vonalain megkapják az úgynevezett turista-kedvezményt, a MFTR és DDSG hajóin 50 százalékos kedvezményt kapnak, jelentős kedvezményeket ajánlott fel tagjainknak a Budapesti Szállodások Szövetsége, vidéki szállodák egész sorával van már megállapodásunk,* tagjaink számára olcsóbb *margitszigeti, állatkerti* belépőjegyeket, kedvezményeket az *Operaházba és a Nemzeti Színházba,* a budapesti *fürdőkbe* stb. fogunk biztosítani. *Mindezzel vidéki tagjaink számára lényegesen megkönnyítjük Budapest meglátogatását.*

— A budapesti kirándulók és nyaralók érdekeit pedig az utazási kedvezményeken kívül azzal szolgáljuk, hogy igyekszünk

a magas vidéket nyaralás céljaira beszervezni.

Ezt tartom egyik legsürgősebb tennivalónak, mivel a vendéglátásra nagyszerűen berendezett és felszerelt fővárossal szemben *a legszomorúbb ellentétes helyzetet látjuk a vidéken.* Az adatgyűjtés már folyik, de ezen túlmenőleg meg is kell szervezni a vidéki nyaralási lehetőségeket az ország egész területén, hogy *minden fővárosi család megtalálja az igényeinek megfelelő olcsó és jó nyaralást az ország bármely vidékén.*

— Meggyőződésem, hogy ha ez sikerül, akkor emelkedni fog a belföldi forgalom, fejlődik a vidéki szállodai ipar, felébred a legszélesebb rétegekben az idegenforgalom fontosságának átérzése s végül, hogy

belföldön marad igen tekintélyes része annak a rendkívüli nagy összegnek, amelyet évente külföldi nyaralásokra elköltenek.

— Természetesen tisztában kell lenni azzal, hogy ha mindnyájan a hazai nyaralás mellett vagyunk is, ez csak akkor lehetséges, ha *a nyaraló legalább megközelítőleg megkapja itthon is azt, amit a külföldi nyaralóhelyeken neki nyujtanak.*

— Szorosan vett budapesti probléma a *partkikötési jog rendezése* a fővárostól északra fekvő Dunapartokon. Lehetetlen, hogy vasárnaponként ezer és ezer csónakösszezsufolódjék, ne futhasson ki pillanatok alatt nyilt vízre, csak azért mert ez a kérdés még mindig nincs rendezve. Ennek tulajdonítható az is, hogy dunai *viharok esetén olyan sok sajnálatos baleset történik.* Általában az úgynevezett *vadevezősöket érintő kérdéseket minél gyorsabban közmegelégedésre meg kell oldani.*

— Budapesti weekendezők számára létesít az OMWE

weekendtelepet a Primás-szigeten, amelyet Esztergom városa ajándékozott az egyesületnek.

Műszaki osztályunk már kidolgozta a terveket s a befektetett tőke minimális kamatozását engedélyezve, a jövő szezonban már a közönség rendelkezésére bocsátjuk településünket, amelyhez hasonlót, *figyelembevéve a szükséges szociális szempontokat, a főváros közvetlen közelében is szeretnék létesíteni.*

— Ami a hétvégi munkaszünet *intézményesítését* illeti, úgy örömmel tekintek végig az eredményeken. A kereskedelmi minisztériumban tartott ankét bizonyította, hogy a hivatalos körök milyen helyesléssel fogadják a weekend-rendszert, — amelyet *30—40 nagyvállalat azóta bevezetett.* A legnagyobb sikerek egyike, hogy

Sipőcz Jenő polgármester elrendelte a fővárosnál a weekend-szünetet, amely úttörő és példamutató intézkedésért őszinte hálával adózunk.

— A vidéken, de a fővárosban is, főleg a kiskereskedelem körében még *fennálló s méltánylandó okok* akadályozzák a weekendszünet általános és intézményes bevezetését. Ezen a téren nem szabad erőszakosan propagálni a gondolatot. *Mozgalmunknak csak barátokat szabad szereznie s nem ellenségeket. Én senki ellen, de mindenkivel karöltve kívánok dolgozni.* Meggyőződésem egyébként, hogy idővel automatikusan áttérünk minden téren a weekend-rendszerre.

— Igaz örömmel állapíthatom meg végül, hogy *úgy a kormány, mind Budapest székesfőváros vezetősége, dr. Huszár Aladár főpolgármesterrel az élén, rendkívüli jóindulattal, szociális megértéssel s az akció országos értékét felismerve, támogatja az egyesület terveit.* Ösznite örömre szolgált az is, hogy a *magyar sajtó magáévá tette ezt a kifejezetten szociális jellegű akciót s a széleskörű nyilvánosság segítségével a legmesszebbmenően támogatott a közvélemény előtt.*

— Ilyen körülmények között bizom abban, hogy a magyar erők összefogásával sikerül eredményesen folytatni a munkát a jelszavunk értelmében: *„Weekendet — mindenkinek"!*

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmők királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Labrioláé marad a Városi Színház

A döntő tanácsülésig megfizeti tartozását a fővárosnak és kiegyezik hitelezőivel

Amint előrelátható volt: a Tisza Kálmán-téri Városi Színház sorsa ismét a törvényhatóság vezető köreit foglalkoztatja. A viharos multú intézmény fölött ismét a bizonytalanság honol és újból kezdődik a színjáték a színpad körül: a pályázati hirdetmény, az új bérlővel szükséges tárgyalások lefolytatása, az óvadék, a pillanatnyi megnyugvás, majd a finálé: a szerződés felbontása és ismét új bérlők új próbálkozása.

Bernardo *Labriola* egy esztendei működése után megbukott a maga üzleti számításaival és képtelen a vele szemben felsorakoztatott jogos igényeket kielégíteni. A fővárosnak végeredményben nincsen beleszólása abba, hogy Labriola 70.000 pengővel tartozik különböző hitelezőinek, mert

a hatóságot csak az érdekli, hogy a részéről követelt 28.000 pengős tartozás kiegyenlítést nyerjen.

Augusztus 3-ig adott terminust a polgármester Labriolának arra, hogy adósságát rendezze, azonban ezt a terminust nem sikerült megnyugtatóan lezárni. Labriola pénz helyett sürgönyt küldött, majd összeállottak a hitelezői és haladékot kértek nem Labriola, hanem a színház számára. Ezt a kedvezményt azonban a polgármester régebbi álláspontja értelmében nem kapták meg, amire újabb lépés következett: *a hitelezők visszavonták csődnyitási kérvényüket és mint érdekeltek, felajánlották a színház vezetését Hevesi Sándor, majd Föld Aurél részére, akik azonban a felhívást elhárították.* A hitelezők ugyanis azt képzelték, hogy egy jó színházi társulattal a Városi Színház ismét talpraállítható, amely esetben a bevételekből joggal számíthatnak követeléseik kiegyenlítésére.

A kavarodás láttán *Liber* Endre helyettes polgármester felhívta az illetékes ügyosztályt, hogy

tegye meg a lépéseket a szerződés felbontására.

Ugyanakkor olyan előterjesztés is készül, hogy a színházi épületet más célokra, elsősorban *kulturális és sportesemények számára használják fel* és minden bérleti szerződést elkerülve, esetenként adják bérbe a nagy befogadóképességü épületet.

Labriola tartozása a fővárossal szemben összesen 28.000 pengő, amely részben elmaradt bérekből, és kisebb hányadában pedig adótartozásokból áll. A bérlő tudvalevőleg kauciót helyezett el a főváros pénztárába, amelyből időnként levonták a bérleti összegeket és *jelenleg 8000 pengő mutatkozik a számlán Labriola javára.* Ilyen körülmények között az összes tartozás nem haladja meg a 20.000 pengőt, amely nem látszik olyan túlzott nagy összegnek, hogy azt a színházi vállalkozó meg ne fizethesse. Labriola jelezte, hogy pénzforrása változatlanul megvan, azonban *a valutáris akadályok és az átutalási nehézségek miatt nem volt módjában a főváros igényeit kielégíteni.* A főváros vezetőségének terve szerint

a Labriola-ügy augusztus 17-én kerül a törvényhatósági tanács elé,

amikor dönteni kell a szerződés felbontásáról. Értesülésünk szerint Labriola augusztus 17-én feltétlenül előteremti a hiányzó összeget és ha tartozását kiegyenlíti, úgy *a főváros eltekint az utolsó pillanatban attól, hogy a szerződést felbontsa és a színházat gazdátlanná tegye.* A helyzet az, hogy Labriola haladékot kért, amelyet írásban nem kapott meg, azonban augusztus 17-ig automatikus határidővel rendelkezik ahhoz, hogy adósságait rendezze. Miután erre a kilátásai megvannak,

a Városi Színház ügye azzal fog zárulni, hogy Labriola megmarad a bérletben

és a Tisza Kálmán-téri épület sorsa tovább hánykolódik a bizonytalan zavarosságok hullámain.

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

PESTI KIRAKAT

Forró a nyár Budapesten

Nem úgy értjük ezt, Celsius, vagy Reumir fokokban, mert úgyis elég forró a nyár Budapesten, csak azután az a baj, hogy egy-kettőre megváltozik az idő, egyik óráról a másikra hideg őszi eső szakad a nyakunkba. Az egyik félnapon elolvadunk a hőségtől, a másik félnapban didergünk és augusztusban szerezzük be azt a náthát, amelyet csak februárban vártunk. Mondom azonban, nem így értjük a budapesti forró nyarat, hanem az izgalmak miatt, amelyek napnap után előveszik a fantáziánkat, sőt néha az idegeinket is.

Forró a nyár, legelsősorban azért, mert idegenforgalmi lázban szenvedünk és a gödöllői világjamboree tábora ontja a főváros aszfaltjára is az idegent. Igazán nem tudjuk eléggé hangsúlyozni ennek a világjamboreenak a jelentőségét, nemcsak az ifjúság, de a magyar idegenforgalom szempontjából sem. Ezek a fiúk, akik ma megcsodálják Budapestet, tíz esztendő mulva úgy tekintenek vissza fiatal lelkükben keletkezett benyomásaikra, mint valami álombeli csoda-képre. Budapest vagy tizenötezer külföldi fiatalembernek álomként fog élni a szívében. De meg különben is nem szabad lekicsinyelni azt sem, amit ezek a fiúk itt, a Budapesten elköltenek. Kávéházak terraszain, ahol bizony, sajnos, a budapesti publikum édes-keveset fordul meg, tarka cserkésztársaságok fogyasztják a hatalmas imbiszeket, isszák a kőbányai sört, vagy rendelnek ebédet, vacsorát. El sem lehet hinni, hogy a világtáborban egyetlen külföldi fiú akadna, aki visszautazna akár Ceylonba, akár Borneoba anélkül, hogy megtekintette volna a magyar fővárost és itt ne hagyta volna a maga idegenforgalmi obulusait.

Mindezek fölött azonban Budapest tényleg lázban ég a jamboreeért, amelynek jelentőségét ezelőtt talán még két héttel sem tudtuk volna mi magunk sem igaz valójában megrajzolni. Aki nem olvassa azokat az újságtudósításokat, amelyeket, ha kiteregetnénk, már a mai napig is jó pár hold földet fednének be, látja csak, milyen hatalmas lendületű élet viharzik odakint a gödöllői táborban és ennek az életnek a pezsdülése átterjed a hőségtől, fáradságtól, gazdasági válságtól kimerült, elpetyhüdt Budapestre is.

Szinte azt mondanám, hogy ebben a levegőben, ebben a jamboree szülte friss és mozgalmas atmoszférában alakulhatott át Budapest élete olyanná, lehetnek Budapestnek olyan izgalmai, mint amilyenek valaha, a jó békeidőben voltak. Mert ugyan ki törődött volna ezelőtt egy pár héttel egy szegény kis modellel, aki mezitelenül került ki valamelyik ablakpárkányról az utcára. Az újságok megírták volna, az emberek megcsóválták volna a fejüket és napirendre tértek volna az eset felett. Ma az interjúk áradata pezsdül ki a kis szerelmi affférből, ma pszichoanalitikusok elmélkednek arról, hogy hogyan és miért történhetett és ujságcikkirók morfondíroznak, mint egy világvárosi jelenségről. Vagy ugyan kit izgatott volna ebben a világválságos időben egy pár hét előtt még az, hogy Krausz Samu mester az Angol-parkban egy pengőből, vagy csak ötven fillérből adott-e vissza. Bagatell dolgok lettek volna ezek az elernyedt pesti életben, ha az érverésünk valahogyan ebben a jamborees ivlágban nem kapott volna új erőre.

Ezután egészen természetes, hogy lázadoznak a kedélyek akkor, amikor ebben a világvárosban betiltják a jambo-énekesek szórakoztató mókáját és a pesti polgár világvárosi fájdalommal hördül föl, hogy már ilyen is megtörténhetik? Eskü alatt merném állítani, hogy ezelőtt két héttel minden századik budapesti polgár sem tudta még, hogy mi az a jambo-énekes, de ma minden harmadik pesti polgár fölháborodottan száll síkra a jambo-kultúra érdekében.

No és végül a legnagyobb kultúrbotrány: a margitszigeti pizsama-affér. A Ganz-gyári részvények emelkedéséről vagy eséséről ma századrész annyi szó sem esik, mint a pizsama-affférről és amíg Tyler jelentése fölött Budapest polgárai egy negyed vezércikk elolvasása után napirendre térnek, addig ez a hatalmas város a pizsama-ügyben valósággal pártokra szakadt. Olyan harc dul ma a pizsama-affér körül, hogy szinte magam sem merném itt nyomtatásban elárulni az álláspontomat, mert bármelyik pártra állnék, a másik párt nyilván és joggal kikaparná a szememet.

Igy élünk mi ma Budapesten, 1933 forró nyarában.



Szabad orvosválasztás!

Betegség ellen

biztosítson az

ANGLO-DANUBIAN LLOYD

Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Budapest, V., Hold-utca 21.

Liber Endre helyettes polgármester az első őszi közgyűlés elé terjeszti az új lakbérleti szabályrendeletet

A budapesti polgárság egyik legfontosabb érdeke fűződik *a lakbérleti viszonyok újabb szabályozásához*, mert az erre vonatkozó régi szabályrendelet sok tekintetben elavult. Ez ugyanis elsősorban a háztulajdonosok érdekeit veszi figyelembe és nem számol több olyan körülménnyel, amelyek megváltoztak a háború óta kialakult lakásviszonyokkal és a szociális mérlegelésekkel. Ez a felfogás indította évekkel ezelőtt *Liber* Endrét, a szociálpolitikai ügyosztály akkori vezetőjét arra, hogy új szabályrendeletet készítsen, amely *az eddiginél erőteljesebben kidomborítja a bérlők érdekeit, amellett gondoskodik arról, hogy a háztulajdonos is megtalálja a maga jogos kívánságainak érvényesülését.* A tervezet évek óta porosodik az ügyosztály irattárában és

több alkalommal napirendre tűzték az elmult idők folyamán, azonban érthetetlen okok miatt a tervezet nem emelkedett jogerőre.

A nagyfontosságú rendelkezés időszerűségét a közelmultban az adta meg, hogy *a kormány rendeletben gondoskodott a kötöttforgalmú lakások felszabadításáról* és általában a lakásforgalom kötöttségének megszüntetéséről. Tudvalevő, hogy a lakások szabad forgalma ez év november elsején helyreáll, tehát a legsürgősebb teendők egyike, hogy *addigra az új lakbérszabályrendelet életbe lépjen.* A törvényhatósági tanács már letárgyalta ezt az ügyet és a közgyűlés, valamint a kormányhatóság jóváhagyása szükséges, hogy a lakásforgalom terén a korlátozások megszűnjenek.

A tervezet ellen éles harcot indítottak úgy a háztulajdonosok, mint a lakók érdekképviseletei és a megtartott sorozatos albizottsági üléseken

sikerült az összes méltányos szempontoknak helyet biztosítani.

Ma már köztudomású, hogy a tervezet minden tekintetben kielégítő és bizonyosra vehető, hogy az érvénybeléptetés dátumától kezdődően egészségesebb légkör fog kialakulni a lakások forgalmában és a bérlőknek, valamint a háztulajdonosoknak egymásközötti jogviszonyában.

A lakbérszabályrendelet sorsáról kérdést intéztünk

Liber Endre

helyettes polgármesterhez

aki a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Utasítást adtam a szociálpolitikai ügyosztálynak, hogy tegyen meg minden előkészületet *a lakbérszabályrenedelet közgyűlési tárgyalására.* Feltétlenül szükségesnek tartom, hogy

ez a mélyreható jogszabály a törvényhatósági bizottság első őszi közgyűlésének napirendjére tűzessék,

mert csak így látom biztosítva a novemberi negyedben feltétlenül megkövetelt életbeléptetést.

— A helyzet ugyanis úgy alakul, hogy október végéig érvénybe léptetett szabályrendeletünknek kell lennie, mert ha ez nem történik meg, vagy pedig a közgyűlés azt nem fogadja el, akkor

továbbra is a régi szabályrendelet az irányadó, amely pedig úgy a háztulajdonosok, mint a bérlők érdekeit nem képviseli a mai viszonyoknak megfelelő határozottsággal.

A tervezetet elejétől végig a leglelkiismeretesebben tárgyalta le a kiküldött ad hoc bizottság és így bizonyosra veszem, hogy annak megszavazása és érvényesítése nem fog akadályokba ütközni.

*

Az új lakbérszabályrenedelet első sorban a lakások szabad forgalmát biztosítja, lényegesen eltérő úgynevezett gyakorlati és kényelmi újításokat azonban nem hoz magával. A szabályrendelet tervezete *szeptember 20-án* kerül a közgyűlés elé.

Újabb ajánlatot tett a Spódiumgyár tőkecsoportja az állatvásári monopólium átvételére

Szakmai és városházi körökben az Élelmiszerüzem kezében látnák legszívesebben a Vásárpénztár hatáskörét

Szünet nélkül folytatja a tanács részéről kiküldött vizsgálóbizottság a Vásárpénztár ügyeinek felderítését és nem múlik el nap, hogy a Községi Takarékpénztár tanácskozó termében ne foglalkoznának a megbukott pénzintézet aktáival. Függetlenül ettől a vizsgálattól, a Városházán és közgazdasági körökben, feszült érdeklődéssel figyelik *a monopoliumos intézmény jövőbeni sorsának alakulását.* Nagy általánosságban az a feltevés, hogy

a főváros megtartja a maga érdekkörében a Vásárpénztárt

és a legszükebb keretek között folytatja az állatkereskedelem hitelellátását. A kombinációk sorában azonban ott szerepel az a lehetőség is, hogy a főváros felszabadítja magát az esetleg még várható deficitek súlya alól és megfelelő *ellenőrzés* mellett magánérdekeltség kezére juttatja az állatvásár adminisztrációjának lebonyolítását.

Még mielőtt a Vásárpénztár sokmilliós veszteségének ügye az autonómia szerveit foglalkoztatta volna, érdekes ajánlattal fordult a fővároshoz a *Hungária Műtrágyagyár.* Ennek a vállalatnak az érdekkörébe tartozik az *Első Pesti Spódium és Enyvgyár,* amelynek gyártelepe közvetlenül a nagyvásár mellett fekszik. A gyár azt kérte a fővárostól, hogy vásárolja meg az új élelmiszer-telep nagyobbításához szükséges szomszédos telkeket, vagy pedig

adja át vételár címén a Hungária Műtrágyagyár mögött álló bankérdekeltségnek a Vásárpénztár monopóliumát.

A tanácskozások azóta megszüntek, azonban, hogy *a Vásárpénztár dolgai mind inkább sok nehézséget jeleznek.* Ismét előtérbe került az a lehetőség, hogy az intézmény likvidálása esetleg magánérdekeltség bevonásával kerüljön napirendre.

A Spódiumgyári érdekeltség változatlanul fenntartja ajánlatát és továbbra is jónak tartja a maga számára a Vásárpénztárral összefüggő megoldást. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

a Hungária Műtrágyagyár tőkecsoportja részéről az elmúlt napokban újabb ajánlat érkezett a fővároshoz,

amelyet a polgármester *Vajna* Ede tanácsnokhoz, a közélelmezési ügyosztály vezetőjéhez, szignált, megfelelő tanulmányozás és véleményezés céljából. Az ajánlat tartalmát egyelőre a legnagyobb titokban tartják, annyi azonban kiszivárgott, hogy *a Spódiumgyárral kombinált tranzakció ajánlati feltételei lényegesen kedvezőbbek az eddigi feltételeknél* és így kétségtelen, hogy a Vásárpénztár vizsgálatának befejezése után ezt a megoldási módot is figyelembe fogják venni.

A másik oldalon, ahol a községesítés feladatait igen nagyra értékelik és a főváros impériumának csorbíttatlanságát elsőrendű érdeknek tartják, az a vélemény alakult ki, hogy

a Vásárpénztár ügykörének ellátását minden más elgondolással szemben a Községi Élelmiszer Üzem üzletkörébe kell áttenni.

A fővárosnak ez a mintaüzeme ugyanis nagyszerű organizmussal végzi munkáját és az óvatos irányítás nemcsak prezstizs-szempontból, hanem anyagi érdekekből is nagy értéket jelent a főváros autonómiája és háztartása részére. Az Élelmiszerüzem kimondottan *egyik legnagyobb tényezője a húspiacnak és teljes tájékozottsággal rendelkezik az állatkereskedelem minden részletében.* A megoldás adva van, mert a komplikált lebonyolítások mellőzésével a teendő az, hogy

a Községi Takarékpénztár néhány szakembert bocsásson az üzem rendelkezésére a hitelműveletek megfelelő kezelése céljából,

míg az üzleti rész az Élelmiszerüzem vezetőségének és tisztviselőnek kipróbált tudásán alapszik. Természetesen vannak ennek a tervnek is ellenzői, akik azonban túlnyomórészt a magánérdekeltség soraiból kerülnek ki és átlátszó tendenciával azt jósolják, hogy *a Vásárpénztárral bővített Élelmiszerüzem újabb terjeszkedése a legális kereskedelem érdekeit sérti.* A Városházán azt mondják, hogy ez a beállítás nem felel meg a valóságnak, mert az Élelmiszerüzem másirányú tevékenységének a Vásárpénztár nem adna nagyobb lendületet, viszont a főváros számára megnyugtató, ha ez az intézmény továbbra is a hatóság kezén marad.

A döntés a törvényhatósági tanács vizsgálatának befejezése után,

szeptember végén várható,

amikor eldől, hogy a Spódium-gyárral kapcsolatban likvidálják-e a Vásárpénztárt, vagy pedig az Élelmiszerüzem bevált apparátusa folytatja a monopólium gyakorlását.

Panasztettek a gyógyszerészek az OTI „inkvizíciós" ellenőrzési rendszere miatt

Kihágási eljárás indul néhány patika ellen

A budapesti gyógyszerészek érdekes panasszal fordultak a fővároshoz, amely őket az *Országos Társadalombiztosító Intézet* részéről érte. A szóbeli közlés alapján a tényállást a következőkben állították össze a városházán:

— Sűrűn előfordult a közelmult napokban, hogy a gyógyszertárakban megjelentek jól öltözött és intelligens külsejű vevők, akik *receptet nyújtottak át és kérték az ott előírtaknak gyógyszerré való feldolgozását.* Megvárták, amíg a különböző üvegecsék és tégelyek a kívánt orvossággal elkészültek és akkor a legnagyobb meglepetésre kijelentették, hogy *az átvett orvosságot lepecsételik.*

Kiderült, hogy a vevők az OTI ellenőrző orvosai, akiknek az a feladatuk, hogy az elkészített gyógyszert vegyvizsgálat alá bocsássák és meggyőződjenek az előírt recept betartásáról.

Ezt követőleg néhány nappal a gyógyszerészek egy része *50—60 pengős tételről szóló számlát kapott,* amely arra kötelezi őket, hogy a vegyvizsgálati díjat lerójják. Megtörtént néhány esetben az is, hogy feljelentést tettek ellenük, amelynek következményeként berendelték őket a IV. kerületi előljáróságra, hogy ott a szabálytalanság okáról felvilágosítással szolgáljanak.

— A feljelentések azt tartalmazták, hogy

a gyógyszerészek az átadott recept alapján az orvosságot elkészítették ugyan, azonban megjelölt gyógyszer-alkatrészből kevesebb mennyiséget alkalmaztak, vagy pedig nem pontosan az előírt anyagot használták

és bár a gyógyszer a maga hatáskörében nem kifogásolható, *az összetétel mégsem adja vissza a recept kötelező előírásait.* Az ilyen kisebb szabálytalanságokról szóló feljelentések a belvárosi előljáróságon összpontosított élelmiszer kihágási osztályra kerülnek *az elsőfokú kihágási eljárást* csakhamar megindítják.

A panaszok előadói jelezték, hogy ezt az ellenőrzési rendszert beadványban hozzák a polgármester tudomására és felkérik, hogy *az OTI-nak ezt a magatartását változtassák meg és a gyógyszerek ellenőrzését ne az ilyen inkvizíciós rendszerrel végezzék.* A gyógyszerészek panaszát a közegészségügyi osztály fogja minősíteni és megfelelő javaslattal járul a polgármesterhez, hogy az OTI és a gyógyszerészek harcában a méltányos középút érvényesüljön.

Modernizált lakásaikat sem tudják értékesíteni a háziurak

Miért áll üresen közel tizenháromezer lakás? — Az egyszobás lakások sem találnak bérlőre

Lezajlott Budapest külső életének egyik érdekes megnyilvánulása: *az augusztusi lakásváltoztatások lebonyolítása,* amely ismét a megszokott mozgalmasságot kölcsönözte a fővárosi utcáknak. Ellentétben a legutóbbi méretekkel, a költözködés most csak kis számarányokra korlátozódott, noha a felmondások száma a 20.000-et is felülmulta. A lakásváltoztatási szándékok mögött tulnyomórészt a lakbér-probléma rejtőzött, azonban a háztulajdonosok nem zárkóztak el a méltányos megegyezések elől és a teljesíthető kívánságokat honorálták. Ez a magyarázata annak, hogy *a tényleges költözködések száma kerekszámban 4000-re korlátozódott* és az augusztusi hurcolkodás láthatóan három nap alatt véget ért.

A budapesti lakásviszonykról intéztünk kérdést

Németh Béla dr.

kormányfőtanácsoshoz,

a *Háztulajdonosok Országos Szövetségének* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minden torlódás nélkül sikerült lebonyolítani az augusztusi lakásváltoztatásokat, amely azonban méreteiben alatta maradt a májusi mozgalomnak. A lakáscsere sajnálatos módon nem hozta meg az üres lakások értékesítését, mert

ma is pontosan 12.600 lakás áll üresen Budapest területén,

Hogy ilyen nagyszámú az üres lakások légiója, annak oka, hogy *az elmult évben is folytatódott a lakástermelés, amelyik odavezetett, hogy a kínálatot a csökkenő kereslettel szemben még inkább fokozta.* Elsősorban a régebbi származású bérházak lakásai állanak üresen, szemben az újonnan épült bérházakkal, ami emberileg érthető, és csak úgy volna kiegyensúlyozható, ha a régi bérházak modernizálása megindulna. Ennek azonban súlyos akadálya az a körülmény, hogy a háztulajdon óriási közterhet visel és így

a házbirtokosoknak nincs módjukban modernizálni, vagy átalakításokat végeztetni.

Általánosságban egy kétszobás lakás modernizálása és rendbehozása 1000 pengőbe kerül, ezt a kiadást azonban nem tudja amortizálni a lakás a várható bérjövedelem révén.

— A lakáskínálat túltengését egyelőre megakadályozni nem lehet. A lakáskínálat tehát jóval felülmulja a keresetet és ez a magyarázata annak, hogy *a háztulajdonos nincsen biztosítva arról, hogy modernizált lakásait értékesíthesse.*

Az üres lakások nagy számát csak egy adattal kívánom illusztrálni: 5200 az egyszobás üreslakásoknak a száma,

holott közismert, hogy a kisméretű lakások iránt mutatkozik még mindig a legnagyobb érdeklődés. A lakásforgalom lecsökkent és a gazdasági viszonyok javulása szükséges ahhoz, hogy a nemzeti vagyon és a közteherviselés szempontjából oly elsőrendű értéket jelentő bérházak ismét reális vállalkozások legyenek.

Megkezdték az új zuglói villamosvonal építését

Üzembe helyezik a trolleybuszokat és az új autóbuszokat

A Beszkárt legutóbbi igazgatósági ülése igen nagyjelentőségű közlekedési kérdésekkel foglalkozott, amelyek közül különösen figyelemreméltó az a bejelentés, hogy *a zuglói új villamosvonal építését a legközelebbi napokban megkezdik.* A másik fontos bejelentés arra vonatkozott, hogy az óbudai Bécsi-úton megkezdték a trolleybusz felsővezetékének építését és legkésőbb november 1-ére át is adják a forgalomnak ezt az újszerű közlekedési eszközt, amelynek kipróbálása a legteljesebb sikerrel járt.

A zuglói villamosvonal építésének megkezdéséről, a trolleybusz előkészületeiről és az egyéb aktuális közlekedési kérdésekről

Bódy László dr.

tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A zuglói villamosvonal építése most már valóban a megvalósítás stádiumába jutott. Megtörtént a munkák vállalatbaadása is, úgyhogy a pályaépítést a legközelebbi napokban megkezdik és úgy tervezi a Beszkárt vezetősége, hogy

még ebben az évben átadja a használatnak az új, két kilométer hosszú vonalat,

amely a Hajtsár-úti végállomástól indul ki, végig a Mogyoródi-útin, egyelőre a Vezér-utcáig. Később, ha a városrész fejlődése úgy kívánja, folytatják az építkezést egészen a főváros határáig. A trolleybuszokat legkésőbb *november 1-re* helyezzük üzembe. A felsővezeték szerelését már megkezdték, miután a kocsipróbák minden tekintetben sikerültek.

— Mint ismeretes, augusztus 21-étől az összes vonalakon életbelép a kisszakasz-rendszer, ami azt jelenti, hogy a szakaszjegy 16 fillér helyett 12 fillér, az átszállójegy pedig 18 fillér lesz.

Foglalkoztunk azzal a tervvel is, hogy jegyárusító automatákat rendszeresítünk.

Ezek az automaták, amelyek külföldön már több helyen használatban vannak, a forgalmasabb megállóhelyeken, a várócsarnokokban és a végállomásokon lesznek felszerelve. Eddigi értesüléseink szerint az automaták előállítási költsége aránylag olcsó, úgyhogy a *vállalat megtalálja a maga számítását,* amit a trafikosok túlzott követelése révén a jegy-előreváltással kapcsolatban elérnie nem sikerült. *Patz* Sándor, a Beszkárt igazgatója Berlinben tölti a szabadságát és a helyszínen tanulmányozza az automata-rendszert.

— Az ősszel adjuk át a forgalomnak a most megrendelt három nagybefogadóképességű, háromtengelyes autóbuszt is,

amely a 15-ös vonalon fog közlekedni. Az új kocsik révén *több kistípusú autóbusz felszabadul,* ezeket a többi relációk közlekedésének megjavítására használjuk fel. A felszabaduló kocsikkal teremtjük meg a most épülő *Zólyomi-út autóbuszforgalmát.* A nagy budai transzverzális út ezen újabb szakaszának elkészülése után a város szíve közvetlen összeköttetést kap a Sashegy vidékével és *tíz perc alatt lehet majd az Apponyi-térről a Farkasrétre utazni.* Ha az útépítést továbbfolytatjuk, úgy ezen a vonalon vezetjük a Svábhegyre az autobuszokat. Ugyancsak az őszi program egyik pontja

az 1-es autóbusz útvonalának meghosszabbítása a Lenke-térig.

Kísérleteket végeztünk a Svábhegy és a Jánoshegy autóbuszösszeköttetésének megvalósítása érdekében is, ennek azonban egyelőre technikai akadályai vannak. Jövőre valószínűleg sikerül ezt a kérdést is megoldani.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-59
Vasszádfal kölcsönzés

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv. Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Mindenkinél szakszerübben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48

Jön a szigorú kormányrendelet a cukrászipar közegészségügyi megrendszabályozására

Csordás Elemér tisztifőorvos az ellenőrzés nehézségeiről és a rendcsinálás halaszthatatlan szükségéről

A minapi halálos cukrászsütemény-mérgezés nemcsak a rendőrséget és a bíróságot foglalkoztatja, hanem a főváros illetékes fórumait is, ahova az élelmiszerek ellenőrzése tartozik, elsősorban a tisztifőorvosi hivatalt és a vegyészeti intézetet. A *Fővárosi Hirlap* már évekkel ezelőtt cikksorozatokban figyelmeztette a hatóságokat arra *az ijesztő alvilágra*, amely az úgynevezett édes-iparban kapott lábra. Figyelmeztettük az illetékeseket először a zug-cukorkagyárakra, csokoládéüzemekre, zug-cukrászdákra, az utcán árusított haboskornettek és a lépten-nyomon viruló „olasz" cukrászdák rejtelmeire. A hatóságok próbálkoztak is, de az elért eredmény még mindig nem kielégítő. Sajnos a fennálló bürokratikus formák és az ellenőrző személyzet kevés volta *lehetetlenné teszik, hogy minden visszaélést megakadályozzanak.*

A multheti tragikus krémeslepény-fogyasztással kapcsolatban megkérdeztük

Csordás Elemér dr.
tisztifőorvost,

a székesfőváros közegészségének legfőbb őrét, hogy mit szándékoznak tenni a főváros hatóságai a további visszaélések megszüntetésére. A tisztifőorvos a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Két részre kell osztani a kérdést. Az egyik csoportba a fagylaltkészítésnél előforduló visszaéléseket kell csoportosítani, a másikba a cukorka-, csokoládé- és cukrászipar egészségellenes jelenségeit. A fagylaltgyártás terén relatíve javult a helyzet. A tavaly kiadott miniszteri rendelet, amely igen szigorú intézkedéseket tartalmaz és pontosan foglalkozik a fagylaltgyártás minden részletével, úgy higiéniai, mint élelmiszerhamisítási tekintetben, igen jó hatásasl volt. *Maguk a fagylaltosok igyekeztek a kifogásolnivalókat eltűntetni*, úgy hogy ma egyes szórványos esetek kivételével eléggé rendet tudunk tartani. A miniszteri rendelet alapján megszigorítottuk az ellenőrzést is.

Állandó fagylaltrazziákat tartunk a tisztiorvos és az élelmiszervizsgáló intézet vegyészeinek bevonásával.

A napokban razziázta végig a fagylaltozókat a Bakteriológiai Intézet is.

— Más a helyzet a zug-cukrászdák és zug-cukorkamühelyek körül. Itt valóban igen sok a tennivaló. *Sajnos annyira elszaporodtak ezek az üzemek, hogy szinte lehetetlen az állandó ellenőrzésük.* Megnehezíti az ellenőrzést az eljárás lassúsága is.

Nem kevesebb, mint 34 kézen megy át egy kihágási feljelentés és hónapokig tart, amíg ítélethozatalra kerül a sor.

Értesülésem szerint a cukrász- és édességkészítőipar megrendszabályozásáról szóló új kormányrendelet is útban van és valószínűleg már *a jövőhéten megjelenik.* A rendelet után sor kerül az ellenőrzés megszervezésére, a prevenció biztosítására és reméljük, hogy e téren is sikerül a legrövidebb időn belül eredményeket elérni.

Természetesen kérlelhetetlen szigorúságra van szükség, úgy amint a tejrendelet kiadásánál történt.

A kormány felhatalmazása alapján a tejellenőrzést gyakorló 5-ös bizottság, — amelynek a főváros részéről a tisztifőorvos és a vegyészeti intézet igazgatója a tagjai, — néhány tejüzemet kíméletlenül feloszlatott, de elérte azt, hogy *ma olyan tisztaság és rend van a tejüzemekben, hogy akármelyik világváros megirigyelheti.*

— A cukrásziparban és a cukorkaiparban üzött visszaélések kiirtásában

nagy szerep vár az érdekelt ipartestületre is,

mert ennek kell először a saját portáján rendet teremteni. Úgy tudom, erre meg is van a legjobb szándék és a szükséges teendők dolgában a közelmultban közvetlenül magam is tárgyaltam a cukrászipartestület vezetőségével.

*

Eddig szól a tisztifőorvos nyilatkozata. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

más beavatott helyen

is érdeklődött az élelmiszerekkel és édességekkel üzött visszaélések megakadályozásához szükséges intézkedések iránt és a következő választ kapta:

— Legfontosabb volna az egész rendszer megváltoztatása. Ezidőszerint a tisztifőorvos, a kerületi orvosok, a kerületi elöljárók, a közélelmezési, közgazdasági ügyosztály s a vegyészeti intézet között oszlanak meg a hatáskörök, ami olyan komplikált állapotot teremt, hogy majdnem lehetetlen

a rendszeres ellenőrzés,

a baj megelőzése és igen lassú a megtorlás útja is. A külföldi nagyvárosokban már megtalálták a helyes módot. Bécsben, Berlinben, az olasz nagyvárosokban, *mindenütt megszervezték az egészségügyi hivatalokat*, a Gesundheitsammtokat, ahova minden közegészségügyi, higiéniai kérdés tartozik és amelyek minden bürokratizmus kikapcsolásával, aktázás nélkül, azonnal intézkedhetnek.

Budapesten is erre van szükség: az egészségügyi hivatalra,

az egészségügyi rendőrségre. Minden remény megvan arra, hogy ezzel a nagyon fontos kérdéssel már *az őszi kampány során foglalkozik a székesfőváros önkormányzata.*

Ujabb bonyodalom a Tabán körül

Jogorvoslatot követel a főváros ellen a Mérnökegylet — A kormány elé kerül a tervpályázat terminusa

A tabáni tervpályázat iránt még a reméltnél is nagyobb érdeklődés nyilvánult meg a magyar mérnök- és építésztársadalom részéről. Így indokolt és érthető az a kérelem, amelyet a *Magyar Mérnök és Építész Egylet* elnöksége nyujtott át nemrégiben a főváros vezetőségének azzal, hogy hosszabbítsák meg a *szeptember 30-ára* kitüzött tervpályázati határidőt.

A főváros vezetői úgy látták, hogy ezt a határidőt kitolni nem lehet, mert a törvényhatósági tanács határozata az volt, hogy a lehető legsürgősebben kell lebonyolítani az akciót, mert még ebben az esztendőben szeretnék elkezdeni a rendezés munkáját. A mérnökök képviselete, úgy látszik, nem nyugszik meg a polgármester döntésében, mert a memorandum a következőket mondja:

— Lehet, hogy a nagytekintetű tanácsot ama szándék vezette a rövid pályázati terminussal *a tényleges városépítési munkát* minél előbb el lehessen kezdeni. Itt azonban nagyobb városfejlesztési tervről van szó,

amelyre a tervpályázati szabályzat legalább félévet ír elő,

hiszen maga a terv felrajzolása és kidolgozása kiérett elgondolás után is két-három hónapba tart. Hol marad még idő a probléma és a helyi viszonyok lelkiismeretes, behatő tanulmányozására, a megoldás keresésére, összehasonlítására, az elkerülhetetlen előtanulmányi vázlatok kiérlelésére. A rövid határidő éppen a gondolati és eszmei kiérlelés idejét csorbítja és így az *egész pályázat eszmei sikerét veszélyezteti*

— Mivel a Magyar Mérnök és Építész Egylet — mint tudományos műszaki testület, — mindig számolt a gyakorlati célokkal és lehetőségekkel, azt kéri, hogy a tervpályázat határidejét legalább *1933 november 15-ig* hosszabbítsa meg, illetve ilyen javaslattal járuljon a tanács elé.

Kifogásolja a Mérnök és Építész Egylet azt is, hogy a főváros a *tervpályázati szabályzat mellőzésével* állapította meg a tabáni tervpályázat feltételeit.

— Anélkül — mondják, — hogy érinteni kívánnók annak a kérdésnek a tisztázását, vajjon a Tabán szabályozási terve mérnöki, vagy építészeti feladat-e, hangsúlyozottan kell felhívni a figyelmet arra, hogy

az eddigi minden városszabályozási tervpályázatnál elismerték a kereskedelmi minisztérium építészi tervpályázati szabályzatának érvényességét

és veszélyes precedens volna e téren a Tabán-kérdésben jogbizonytalanságot teremteni. Igaz, hogy mérnöki tervpályázati szabályzat ezideig nincs, de ez nem akadályozta az eddigi városszabályozási terv pályázatokat sem abban, hogy ennek alapján biztosítsák a pályázat erkölcsi korrektségét és közmegnyugvást követelő lebonyolítását, ami bizonyos vezérelvek betartása nélkül el sem képzelhető.

Befejezésül hangsúlyozza a Mérnök és Építész Egylet, hogyha a főváros ezeket a szempontokat nem méltányolja és a tabáni tervpályázatot nem a kereskedelmi miniszter 79.049—1908. szám alatt építészi tervpályázati szabályrendeletének értelmében írja ki,

úgy kénytelenek lennének a kereskedelmi kormányhoz, mint a tervpályázati szabályzat legfőbb őréhez fordulni jogorvoslatért.

Értesülésünk szerint a Mérnök és Építész Egylet beadványa *a törvényhatósági tanács legközelebbi ülése elé kerül* és a főváros vezetői remélik, hogy sikerül a Tabán-problémának ezt a legújabb bonyodalmát is kielégítő módon, közmegnyugvásra kiküszöbölni.

JAKOBOVITS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
építési anyagkereskedése
BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készít mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben

NÁDOR VÉDJEGY
Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Legkiválóbb üdítő cukorka a
FRUTTI
Gyártja:
STÜHMER FRIGYES R. T.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Fizessen elő a **Fővárosi Hirlapra,** a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Le kell szállítani az élesztő árát

Az élesztőkartel hasznán sok száz kisiparos élhetne — és az élesztő is olcsóbb volna

Multheti cikkünkben bírálat tárgyává tettük az élesztőkartelnek azt a visszaélését, amellyel *a kartelilleték egyszerűen áthárítja a fogyasztókra,* jóllehet a pénzügyi kormány határozottan kijelentette, hogy ezt az illetéket nem engedi a fogyasztóközönségre áthárítani. A kartelilleték a kartelek külön adója, amelyet a kartelnek sajátjából kellene viselnie és amelynek

az élesztő árát nem volna szabad megdrágítani.

Megírtuk, hogy ezzel szemben az élesztőkartel körlevélben értesitette vevőit, hogy a kartelilletéket, vagy amint a kartel mondja: a felemelt fogyasztási adót, igenis áthárítja a fogyasztóra.

Cikkünk e megállapítása ellen az élesztőkartel kézzel-lábbal tiltakozik és azt állítja, hogy a felemelt adonak *csak egy részét* kívánja a fogyasztóra áthárítani.

Kénytelenek vagyunk . . .

Minden további vita helyett *itt közöljük szó szerint azt a körlevelet,* amelyet az élesztőkartel két tagja

a Gschwindt és a Krausz-Moskovits

saját aláírásával az összes élesztő-kereskedőknek nyomban a kartelilleték kivetése után postán kikézbesitett. Ez a körlevél minden kétséget kizáróan igazolja, hogy *az élesztőkartel fittyet hány a pénzügyi kormány ama szándékára,* amely ezzel a kartelilletékkel a karteleket kívánta megterhelni, ellenben az élesztő árát semmi körülmények között sem akarta felemeltetni.

Ime a körlevél teljes szövege:

Budapest, 1933 június 10-én.

Tisztelt Cím!

Bizonyára tisztelt Cim előtt is ismeretes az a pénzügyminiszteri rendelet, amely a Budapesti Közlöny mai számában 79.401. szám alatt megjelent és amely az élesztő fogyasztási adóját folyó hó 12-étől kezdődőleg kg.-ként újabb 40 fillérrel emelte.

A mult hónapban az élesztőre kivetett 14 filléres fogyasztási adót kötelességünknek tartottuk magunkra vállalni, anélkül, hogy az élesztő árát felemeltük volna, *ezt az újabb terhet azonban most már kénytelenek az élesztőgyárak folyó hó 12-étől kezdődőleg a fogyasztóra hárítani*

mindazon többletköltséggel együtt, amelyeket ez az újabb adóteher okoz

és amelynek mérvét egy pár napon belül leszünk bátrak tisztelt Címmel közölni.

Már most értesitjük azonban tisztelt Címet arról, hogy tekintettel ezen bennünket is váratlanul ért adóteherre, amelynél fogva az élesztő árával aránytalanul magas adóterheknek váltunk beszedőivé, az élesztőnek hitelbe való szállítását folytatni tovább nem tudjuk és így kénytelenek vagyunk a szállítást folyó hó 15-étől, azaz *csütörtöktől kezdve vagy utánvéttel, vagy pedig előre történő fizetés mellett eszközölni.*

Tudatában vagyunk annak, hogy ez a körülmény tisztelt vevőink részére is megterhelést jelent, másrészről azonban a kényszerhelyzet előtt meghajolva vagyunk kénytelenek ennek megtételére, mert különben képtelenek volnánk a m. kir. Adókinestárral szemben a reánk rótt feladatoknak megfelelni.

Kénytelenek vagyunk még tisztelt vevőinknek szives figyelmébe ajánlani, hogy a súlyos adóteherre való tekintettel *nem vagyunk abban a helyzetben, hogy visszélesztőért jóváirást eszközölhessünk.*

Amidőn igen tisztelt vevőinktől az új helyzetnek szives méltánylását és az új rendben való megnyugvását kérjük, biztositjuk előre is további legjobb kiszolgálásunkról és vagyunk

teljes tisztelettel

Gschwindt-féle Szesz-, Élesztő-, Likőr- és Rumgyár Részvénytársaság
KRAUSZ-MOSKOVITS
Egyesült Ipartelepek Részvénytársaság
pp. (aláirások).

Tovább drágít az élesztőkartel

Ez a körlevél négy irányban jelenti az élesztő megdrágitását:

1.	A 40 filléres közvetlen áremeléssel kg.-ként	40 fillér
2.	Az eddigi hitel helyett csak utánvét vagy előrefizetés mellett való szállitási költsége és kamatdifferencia kg.-ként	5 „
3.	A visszélesztőkért való jóváirás beszüntetése átlag kg.-ként	10 „
	Összesen . .	**55 fillér**

A kormány, mint tudjuk, egy ízben 14 és utóbb 40, összesen 54 fillérrel kívánta az élesztőkartelt megadóztatni. *Ezt az 54 fillért, amint látjuk, az élesztőkartel nemcsak teljes egészében áthárította a fogyasztóra, hanem még meg is toldotta egy kis polgári haszonnal.*

De mindezekhez járul:

4. az a kilátásba helyezett

többletköltség,

amelyet a kartel körlevele szerint az újabb adóteher okoz. Ennek a többletköltségnek mérvét a kartel *csak pár nap mulva fogja közölni.*

Mi ugyan nem tudjuk elképzelni, hogy milyen más költséget okoz a felemelt adó, mint magát a felemelt összeget, de számolnunk kell a kartel leleményességével, amely bizonnyal ezen a cimen is talál módot és jogcimet a további áremelésre.

A körlevél szerint a jeles élesztőkartel *„az élesztő árával arányban álló magas adóterheknek vált beszedőjévé".*

Elismerjük az élesztőkartel derüs humorát, de nem zárkózhatunk el annak megállapitása elől, hogy még mindig könnyebben elviselhető a kartel szerepe: *az adó beszedése,* mint a fogyasztóé: *az adó viselése.*

Ami pedig az élesztő árával arányban nem álló magas adóterhet illeti, egy percig sem vonjuk kétségbe, hogy a felemelt adó tényleg igen magas. De nem a kartelnek, hanem a fogyasztónak, aki fizeti.

Azt is elismerjük, hogy *aránytalanul* magas, még pedig első sorban a fogyasztóközönség teherbíró képességéhez viszonyítva éppen úgy, mint az élesztő ára.

Az élesztőkartel nyeresége

Egyetlen egy dolog áll csak arányban az élesztő új adójával és horribilis árával:

a kartel nyeresége

Hogy mit nyer az élesztőkartel, arról csak akkor lehet fogalmunk, ha ismerjük az élesztőgyártás költségeit.

Ime a számszerű adatok:

20 q melasszal az élesztőgyár 250 liter szeszt és 10 q élesztőt termel. Ehhez a termeléshez a következő nyersanyagra van szüksége:

20 q melasz à 3.50	70.— P
15 q szén à 3.—	45.— „
20 kg habgátló olaj à —.80	16.— „
20 kg superfoszfát	1.20 „
5 kg kénsavas ammoniák	1.20 „
Ellenőrzési illeték 250 l. szesz után à 20 fill.	50.— „
10 munkás félnapi bére à 3.— P	30.— „
Tisztviselők fizetése, adók, amortizáció stb. (20%)	42.68 „
Összesen . .	**256.08 P**

Vagyis 256.08 pengő költséggel jár 10 q élesztő és 250 liter szesz egyidejű termelése.

Ebből megtérül a mai árak mellett:

250 l szeszért à 50 fillér	125.— P
10 q (1000 kg) élesztőért à 1.40	1.400.— P
Összesen . .	1.525.— P
Levonva a termelési költséget	256.08 P-t
marad . .	1.269.08 P,

vagyis a legreálisabb számitás mellett minden 10 q élesztőnél 1.269.— pengő tiszta nyeresége marad az élesztőkartel két gyárának, tehát

minden kg élesztőnél 1.26 P tiszta haszon.

Minthogy pedig az eladási ár kg-ként .	1.40 P
tiszta nyereség	1.26 P
termelési költségre esik	0.14 P

vagyis *1 kg élesztő termelési költsége 14 fillér és*

minden 14 filléren 1.26 pengő tiszta nyeresége van az élesztőkartelnek.

Kisiparosok kezébe az élesztőtermelést!

Az élesztőkartel persze nem fogadja el a mi kalkulációnkat és azt vitatja, hogy egy kg. élesztő termelési költsége 60 fillér. Erről most nem is kívánunk vitatkozni.

Ezt a kérdést amúgy is csak teljesen pártatlan szakértői próba és komoly könyvvizsgálat döntheti el.

De ha kalkulációnk sértetlen fenntartásával elfogadnók is a kartel állitását, hogy nem tud 60 fillérnél olcsóbban gyártani, *akkor is 80 fillér haszna marad minden kg. élesztőn.*

Hát ebből a 80 fillérből vajjon nem telnék-e ki az 54 fillér adó? Miért kell ezt a kartelnek a fogyasztóra áthárítania? *Miért kell az élesztőkartel két családjának 120 százalékot nyernie?* Nem elég 30 százalék?.

Az ország mai minimális élesztőszükséglete ötmillió kg. Ötmilliószor 80 fillér.

négymillió pengő! Két családnak!

Ötvenhárom kérvény fekszik a pénzügyminisztériumban. Valamennyi engedélyt kér élesztőgyártásra és boldog lesz, ha 30 százalékot keres. Hiszen ez is 1,200.000 pengő! Hány száz kisiparos család élhet meg ebből a jövedelemből igen szépen. Miért kell éppen két kiváltságos családnak milliókat keresnie?

Es éppen ezért hibáztatjuk mi az új élesztőrendeletet, mert a kormány minden jó szándéka mellett ezen a mai visszás helyzeten nem segit. Olyan súlyos feltételekhez köti ugyanis új élesztőgyár létesítését, amelyek semmi körülmények között sem teljesíthetők.

Tegye lehetővé a kormány, hogy kisemberek lássák el az ország élesztőszükségletét. A megosztott termelés olcsóbbá teszi az élesztőt, ha szabad lesz a verseny és egyben kenyeret biztosit sok száz kispolgárnak. A kormány igen helyesen *a nemzet öncélúságát* hirdeti. Ennek a politikának sokkal jobban megfelel:

minél több kis egzisztenciának kenyeret biztositani, mint két privilegizált családnak foszlós kalácsot, a többi kenyerének rovására.

Dr. Nádas József.

Egységes eljárást az ajánlatok mérlegelésénél

Ipari és vállalkozói körökből a következő figyelemreméltó jelenségre hívják föl a *Fővárosi Hirlap* útján a nyilvánosság figyelmét:

— Furcsa és szokatlan eljárásra készül a főváros, amikor az élelmiszer nagyvásár körül 19.300 négyszögméter keramitburkolat elkészítésére beérkezett ajánlatok fölött meghozza döntését. Ezt a kirást azért is nagy figyelemmel kisérték a szakmai érdekeltek, mert a fővárosnak ez a legnagyobb idei készpénzfizetéses munkája és igy bizonyos volt, hogy *a kövezőmesterek és vállalkozók tömege jelentkezik a munka elvégzésére.* Az ajánlatokat felbontották, amelyek között számos olyan volt, amelyek

feltünő olcsó alapon jelentkeztek és szemmelláthatólag az anyag- és munkabér önköltsége alatt vállalják a munkát.

A döntés még nem született meg, azonban nagyon félő, hogy *ezek a legolcsóbb ajánlatok kerülnek ki győztesként a versengésből,* mert köztudomású a közélelmezési ügyosztály vezetőinek az az álláspontja, hogy a közmunkákat *a legolcsóbb* ajánlattevőnek kell vállalatba adni.

— Felmerül az a kérdés, hogy miképpen fogják az önköltségi áron alul elvégezni a munkát azok a vállalkozók, akik úgy látszik *megosztva fogják keramittal burkolni a kijelölt területet.* Ez a jóslat feltétlenül beválik és a legolcsóbb ajánlattevők dolgozhatnak a főváros jóvoltából, ám akkor meg kell kérdezni, hogy

a hitelműveleti alapon az út- és csatornaépítési munkálatoknál miért nem a legolcsóbb ajánlattevő javára döntött a polgármester?

— Ebben a vonatkozásban a döntés a mult héten megtörtént és tudjuk, hogy nem a legolcsóbb ajánlattevő győzött a Sashegyi-út, a Gábor Áron-utca, a Józsefhegyi-út, a Bácskai-út és a Jászberényi-út munkálatainál. A csatornázási munkálatok sorában öt csoportban adták ki a munkát és csak egynél történt, hogy a *legolcsóbb ajánlat került elfogadásra.* Ha a főváros ezeknél a munkálatoknál kizárólag a legolcsóbb ajánlatokat fogadja el, úgy az útépítkezéseknél 133.000 P-t, a csatornaépítéseknél pedig 52.000 P-t megtakaríthatott volna.

Itt másként kezelték a közszállítási szabályzat rendelkezéseit

és a munkákat nem a legolcsóbbak, hanem talán a legreálisabbak kapták, — ami ellen kifogást emelni nem lehet.

— Amint látható, *kétféle felfogás dominál a Városházán.* Az útépítkezéseknél és a csatornamunkálatoknál *mérlegelik* az ajánlatok reális voltát, a közélelmezési ügyosztályban pedig minden más szempont félretevésével *a legolcsóbb ajánlatot fogadják el,* ami élénk bizonysága annak, hogy közös természetű ügyekben egymással ellentétes alapon hoznak meg döntéseket.

A versenytárgyalásoknak különféle szempontból való elbírálása rossz hatást gyakorol a vállalkozók és iparosok tömegeire,

akik nem tudják, hogy a közmunkákért milyen alapon vegyék fel egymással szemben a harcot. A realitást keressék-e, vagy pedig áron alul ajánlkozzanak: ebben mindaddig zavarban lesznek, *amíg a pályázatok elbírálásánál az egységes szellemet nem érvényesítik.*

MFTR

ÜDÜLŐHAJÓ-KÖRJÁRAT

Visegrád-Nagymarosig és vissza

a Szentendrei sziget körül, felfelé a Nagy-, lefelé a Kisdunán. Indulás VI. 1-től naponta Budapest-Eötvös-térről 7·30 órakor Visszaérkezés 13·45 órakor.

Menettértijegy I. o.: 2.10 P, II. o. 1.30 P

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Illés László szerkesztő felelős.

„Jamboree-csends" Liber alpolgármester hivatalában

A gödöllői világjamboree szívet-lelket gyönyörködtető, üde világából hétfőn délelőtt egy kis mozaik került a városháza komoly, ünnepélyes hivatali szobáiba. A világtábor angol cserkészeinek két csoportja látogatta meg *Liber* Endre helyettes polgármestert, hogy két angol város, Blackboorg és Birkenhead üdvözletét tolmácsolják a magyar főváros vezetőinek és közönségének.

A birkenheadi cserkészek vezetője, *Wernon A. Pearson,* szombaton táviratot küldött a polgármesteri hivatalba, amelyben *kihallgatást kért,* hogy társaival együtt átadhassa a birkenheadi polgármester legbarátibb üdvözletét. *Liber* Endre helyettes polgármester még szombaton táviratban válaszolt, majd kitelefonáltatott Gödöllőre, hogy *szeretettel várja a cserkészdeputációt.* Hétfőn délben egy óra tájban érkezett meg a kis csoport, mintegy harminc 15—20 éves fiú, lobogókkal, teljes felszereléssel. Volt köztük két sötétbőrű jamaicai fiú is. Az egyik fiú nagyobb csomagot tartott a kezében. A cserkészek valamennyien bevonultak Liber alpolgármester dolgozószobájába és jellegzetes csatakiáltásukkal, amelyben *madárfüttytől a macskanyávogásig képviselve volt minden hangutánzás,* — lelkesen köszöntötték az alpolgármestert, aki nagy örömükre hazai nyelvükön, *angolul üdvözölte őket* a főváros nevében, majd közvetlenül elbeszélgetett a fiúkkal, akik közül többen már törték a magyar szót. Vége felé járt a látogatás, amikor a birkenheadi cserkészek vezetője előre intette a ládás fiút, kibontotta a csomagot és egy *hatalmas sajtot emelt ki belőle, a világhírű birkenheadi sajtgyár egyik remekét.* A sajt tetejére egy macskát ábrázoló fayance szobor volt erősítve, mint megmagyarázták, azért, mert *a macska Birkenhead szimbolikus állatja.* Miközben a polgármesterhelyettes átvette a kedves ajándékot, mosolyogva jegyezte meg:

— Csends.

Az angol cserkészek harsogó derültséggel fogadták az alpolgármester megjegyzését és még harsogóbb örömmel fogadták, amikor leemelte az egyik asztalka terítőjét, amely tele volt magyaros ízlésű, sokféle apró emléktárggyal. *Faragott bugylibicska, tintatartó, italós. tollszár. cigarettaszipka s ezerféle színes apróság között válogathattak.* Körülbelül félóra hosszáig tartott a máskor komoly polgármesteri szobában a „csends" és a jelenlevők egy pár percre úgy érezték, hogy eltünnek a központi városháza ódon, vastag falai, kitágulnak a dimenziók és egybeforrnak a gödöllői erdők tisztásaival. Búcsúzásul újra felharsan a „Miau" birkenheadi cserkészüdvözlés, de már éljeneztek is angol gyerekek, akiket magával ragadott a helyettes polgármester szivélyes közvetlensége.

Alig távoztak el a birkenheadi cserkészek, amikor váratlanul *újabb angol látogatók érkeztek,* a blackboorgi cserkészek húsztagú küldöttsége. Azért jöttek, hogy személyesen adják át a blackboorgi polgármester meleghangú üdvözlő levelét, amely így hanzott:

— Nagyon tisztelt polgármester úr! Örömmel közlöm, hogy cserkészeink egy része felkeresi a Budapest—gödöllői világjamboreet. Felhasználom ezt az alkalmat arra, hogy *velük küldjem el Blackboorg város legőszintébb, szeretetteljes jókívánságait Budapest vezetőinek és lakosságának.* Blackboorg Angliában és az egész világon híres arról, hogy szép, egészséges vidéke van és ilyen *szép város Budapest* is, amelyet joggal hívnak a *Duna királynőjének.* Híres, nagyhatású gyógyforrásai, gyönyörű palotái, impozáns hídjai és egyéb látnivalói, olyan emlékek, amelyet fiaink sohasem fognak elfelejteni. *Kívánjuk, hogy Budapest népe minél erőteljesebb lépésekkel haladjon előre a boldogulás és a megelégedés útján* és biztosíthatom polgármester urat, hogy mi az Önök legőszintébb barátai vagyunk. Th. *Gent* polgármester.

A blackboorgi polgármester üdvözlő sorait a helyettes polgármester barátságos beszéddel köszönte meg, majd megismétlődött az előbbi kedves jelenet, a cserkészek apró emléktárgyakat, a vezetők Budapestről, Magyarországról szóló albumokat, könyveket vittek magukkal s amint búcsúzáskor kijelentették, ennél sokkal többet is: *Budapest őszinte szeretetét.*

Sipőcz polgármester hazaérkezett. *Sipőcz* Jenő polgármester párhetes gasteini üdülés után vasárnap este váratlanul hazaérkezett. A polgármestert eredetileg csak 14-ére várták, úgy hogy visszaérkezése meglepetésszámba ment. A párhetes üdülés kitűnő hatással volt a polgármesterre, akit szemmelláthatóan felfrissített a gasteini kúra. Azért sietett haza, hogy *a világjamboreeval és a Szent István-héttel kapcsolatos nagy idegenforgalmi események idején idehaza legyen.* A polgármester egyelőre párnapot még a főváros környékén tölt el családja körében és a hét végével veszi át hivatalát. Ugyancsak a hét végével kezdi meg szabadságát *Liber* Endre helyettes polgármester, aki hosszabb dunai hajó-út után a Feketetenger mellé Várnába utazik családjával együtt.

Uj alapon folytatják a Duna-alagutak építését. A beomlott Duna-alagutak hónapok óta szünetelő munkáját a legközelebbi jövőben újra elkezdik. Szombaton írta alá a polgármester azt a határozatot, amely úgy szól, hogy a *Káldor és Mattyasovszky* cég az eredeti szerződés értelmében társulhat a *Palatinus* és a *Zsigmond Béla r.-t.*-gal. Ez a három cég veszi fel újra a hónapokkal ezelőtt abbahagyott és balsikerrel kezdett munkát és most már minden remény megvan arra, hogy fennakadás nélkül befejezik a rendkívül fontos és sürgős feladatot, amely nélkül nem lehet továbbhaladni a vízművek annyira nagyjelentőségű fejlesztése terén. A főváros a pótmegállapodás szerint vállalja az új fúróberendezés többletköltségét, ami megközelíti az egymillió pengőt. Eredetileg 1,426.000 pengő volt a vállalati összeg, ennyiért kellett volna a *Káldor és Mattyasovszky* cégnek a két Duna-alagutat megépíteni, most *2,192.000 pengőre emelkedik a főváros kötelezettsége.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint előrehaladott stádiumban folynak a tárgyalások a földmívelésügyi miniszteriummal az új budai vízműtelep építéséhez szükséges földterületek megszerzése dolgában is.

Pártvacsora Óbudán. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este az óbudai pártszervezet helyiségében tartotta népes vacsoráját. A vendégeket a házigazdák: *Andréka* Károly és *Orova* Zsigmond köszöntötték. A többi kerületi pártszervezetek nevében *Piazza* Győző és *Martin* Gyula mondottak beszédeket.

Megkezdte szabadságát a tanácsnokok második garniturája. *Sipőcz* Jenő polgármester a nyári szabadságok megkezdése előtt olyan beosztás készítését rendelte el, amelyik lehetővé tette, hogy az ügyvezetés semilyen irányban fennakadást ne szenvedjen. Ezért történt, hogy az ügyosztályt vezető tanácsnokok megszakításokkal vették ki szabadságukat. Az első szabadságból visszatért csoport után, augusztus 4-én eddig itthonmaradottak kezdték meg nyári szabadságukat és nagyrészük már elutazott Budapestről. Az árván maradt ügyosztályok felülvizsgálati szolgálatáról új rendeletben történt intézkedés.

Erőteljesen halad a benzolgyár építkezése. Az óbudai gázgyár területén szünet nélkül dolgoznak a benzol berendezéshez szükséges épület kimunkálásán, a Láng Gépgyárban pedig fokozott tempóban működnek a benzolgyártó gépek mielőbbi elkészítésén. A szükséges fedezet teljes egészében rendelkezésre áll, mert a gázgyári nyugdíjalap folyósította a szükséges egy milliós hitelkeretet. A tervek szerint a benzolgyár legkésőbb az őszi hónapokban megkezdi működését és első feladatként az Autóbuszüzem benzinszükségletét fogja szállítani.

Irányjelző az autóbusz megállóknál. A közigazgatási bizottság ülésén elhangzott indítványnak megfelelően olyan intézkedést adott ki a közlekedési ügyosztály, ami megkönnyíti az utasoknak a tájékozódást az autóbuszok menetirányáról. Az összes megállóhelyeken nyilakat helyeztek el, amelyek tudatják, hogy az érkező jármű merre folytatja útját. Az újítástól remélik, hogy megszűnik az a tájékozatlanság, amely eddig főleg az idegenek között volt tapasztalható.

Perley Lajost Szegedre helyezte az OTI elnöksége

Nem mond le mandátumáról és gyorsvonaton utazik az üléseken való részvételre

Perley Lajos a legtöbbet szereplő törvényhatósági bizottsági tagok egyike. Nemcsak a közgyűlési felszólalásai tették ismertté, hanem különösen az a buzgóság, hogy a küldöttségek sorozatait szokta vezetni a városházára. Úgylátszik, hogy egyelőre megszünik Perley ezirányú tevékenysége, mert jólértesült helyről származó értesülésünk szerint

Perleyt, aki tudvalevően a Társadalombiztosító számtanácsosa, — Budapestről Szegedre helyezték át.

Perleyt az áthelyezés igen váratlanul érte és minden lehetőt elkövetett, hogy az intézkedést visszavonják. *Perley az áthelyezés ellenére sem akar lelemondani törvényhatósági bizottsági tagságáról, hanem az ttervezi, hogy Szegedről utazik fel a közhanem azt tervezi, hogy Szegedről utazik fel a köz-*

Két pengős napi bérletek az összes közlekedési járműveken. A külföldön mindenütt érvényben van az a rendszer, amely lehetővé teszi a várost megtekinteni szándékozó idegeneknek a kényelmes és egységes jeggyel való utazást. A polgármester rendeletében augusztus 13-tól *napi bérleteket ad ki a Beszkárt,* amelyek korlátlanul érvényesek a villamosra, a földalattira, az autóbuszra, a siklóra és a fogaskerekű vasútra. A napi bérlet nemcsak a Szent István hétre érvényes, hanem állandó jellegű közlekedési lehetőséget nyújt továbbmenőleg is, mindenki számára.

Hétfőn: a közigazgatási bizottság ülése. Hétfőn, augusztus 14-én tartja legközelebbi ülését a közigazgatási bizottság, ahol tárgyalják a polgármester szokásos jelentésén kívül, a szakhivatalok részéről beterjesztett kimutatásokat. Miután a közgyűlés és a törvényhatósági tanács munkája már hetek óta szünetel, *ezt a fórumot használják fel a várospolitikusok arra, hogy nézeteiket és indítványaikat az időszerű tennivalókról kifejtsék.* Az ülést a főpolgármester vezeti, akinél máris többen kértek engedélyt napirend előtti felszólalásokra.

Összeírják a zsibárusokat. A Teleki-téri piac ószeres-forgalmának szabályozása, valamint a hadirokkant törvénynek idevonatkozó méltányos szempontjai következtében *szükségessé vált a Teleki-téri statisztika elkészítése.* A munkát az ipartestület végzi abban a reményben, hogy adataik a végleges rendelkezések előtt figyelembe fogják venni az illetékes hatóságok.

1+1=1. Ha a Balatonra megy! Egy vasuti jeggyel **ketten** utazhatnak a Balatonra és tetszés szerint választható fürdőhelyen 7 napon át *egy jegyfüzet ellenében ketten* kapnak elsőrangú szállást, ellátást, fürdőt, bérletjegyet a hajókra, stb., stb. A jegyfüzet 110.— pengőért, mely összegben még a borravalók is bennfoglaltatnak, minden MÁV Menetjegyirodában kapható.

Eszmei pályázat templom és plébánia építésére. A Magyar Mérnök és Építész Egylet minden évben pályázatot ír ki, különböző művészi elgondolások terveire. Ebben az évben templom és plébánia épület a megoldandó pályázat, amelyre tömeges tervek érkezését várják.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast
magyar gyártmány

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos mentén, 9-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea
délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 69-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

I. P. ohászka Ottokár-u. elemi iskola **bádogos munka.** Tumpek Ferenc, VI., Király-u. 8. 2704.29. VII., Aréna-u. 25—27. óvoda központi fűtés **átalakítási munka.** Heller Jenő, VII., Király-u. 15. 1859.95. Szent Rókus-kórház fűtés konyha **kőműves munka.** K[illegible]ács József, VIII., Erdélyi-u. 4. 1666. VIII., Csobánc-u. óvoda **vízvezeték, csatornázás és gázberendezés.** Jankovich és Társa, IX., Lónyai-u. 7. 7609.79. Szent László-kórház XIV. és XVII. sz. pavilon **kőműves munka.** Glaviczky Sándor, I., Balagi M.-u. 10. 12.454. X., rákoskeresztúri temető kerítésépítés **kőműves munka.** Hengel Andor, VIII., Szeszgyár-u. 12. 1851.98. Ugyanott **kőforagó munka.** Seenger Béla I., Kisrókus-u. 2. 11.463.60. Gr. Károlyi-palota muzeumi átalakításnál **szobafestő és mázoló munka.** Balczó Sándor, VIII., Vas-u. 7. 5086.33. X., Horthy M.-kórház hídmérlegépítésnél **kőműves munka.** Kolányi Oszkár, X., Szent László-tér 14. 5229.50. Szent István-kórház személyzeti épület **burkoló munka** Sós Lajos, IX., Érkel-u. 17/a. 1805. Ugyanott **ács munka.** Szivós László IX., Üllői-út 69. 2127.80. Ugyanott **kőműves munka.** Bier Mihály, IX., Vágóhíd-u. 11. 4771. V., Pesti Vigadó **festő és mázoló munka.** Fischer és Hartmannn IV., Képíró-u. 3. 1889. V., Váci-u. Fertőtlenítő Intézet **kazánfalazás** Heinecke II. (V., Wekerle S.-u. 24. 3350. IX., Közraktár-u. tűzoltólaktanya **burkoló munka.** Piazza Antal, VI., Szondy-u. 31. 2940.25. X., Kerepesi köztemető hátsó kerítési **vasbeton munka.** Faragó R. Sándor, IX., Ernő-u. 24. 2066.40. Szent Rókus-kórház **fafödém gerenda vizsgálat.** Dreiacker Ödön, I., Táltos-u. 4. 2300, Szent Rókus-kórház **lakatos munka.** Knausz Gyula, Bezerédi-u. 10. 1155, Szent László-kórház XVII. pav. **vízvezeték és csatornázási munka.** Laczkó István, IX., Liliom-u. 32. 2758.32. Szent Rókus-kórház konyhaépület **burkoló munka.** Schillinger Zsigmond, VI., Izabella-u. 66. 3770. VIII., Csobánc-u. óvoda **központi melegvízfűtés.** Janisch János és Fia, VII., Jósika-u. 12. 11.208.42.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Mester-u. polgári iskola kőműves munkáira pályáztak: Horváth Lajos 9792, Dittler Ferenc 9997, Volentics Lajos 10.300, Grátz Dani 10.407, Dobrovits Ferenc 10.485, Böhm és Kollay 10.408, Führer Miklós 11.445, Bier Ferenc 11.477, Faragó Rudolf 11.562, Gulátsi Béla 11.902 pengővel.

A Gyöngyösi-úti szülészeti kórház burkoló munkáira pályáztak: Andrea rt. 2740, Fekete Mihály 2860, Stein Rudolf 2926, Piazza Antal 3020, Schillinger Vilmos 3054, Lloyd keramia 3080 pengővel.

A nagyvásártelep központi fűtőcsöveinek hőszigetelési munkáira pályáztak: Helvey Tivadar 1695, Parafakőgyár 1772 pengővel.

A Szent István-kórházban levő pavillon különböző munkáira pályáztak: Keller Pál 6350, Kovács Ödön 7838, Dávid József 8931 pengővel,

Az Aréna-úti Regnum Márianum templom csatornázási munkáira pályáztak: Orcsó Gyula 1876, Egri és fia 2345, Vasas János 2539, Harsányi Testvérek 2742, Marton Pál 2819, Nyikulás János 3026 pengővel.

A Kertész-u. iskola kőműves munkáira pályáztak: Wihardt Ferenc 19.501, Apor József 19.776, Makovszky László 21.441, Varjas Gyula 22.077, Seif Gyula 23.430, Dávid János 23.896, Hudetz Béla 25.817 pengővel.

A Mária Terézia-téri elemi iskola kőműves munkáira pályáztak: Jakobovics Gyula 12.077, Schöndorfer István 13.786, Liszka Béla 13.803, Bánszky István 14.417, Delmár Béla 14.442, Stern Imre 14.546, Kapuváry Gusztáv 14.859, Stembeisz Károly 14.925, Lindwurm Nándor 14.986, Dávid János 17.786 pengővel.

A Cobánc-u. óvoda asztalos és lakatos munkáira pályáztak: Dören Henrik 4403, Polacsek és tsa 4502, Palágyu Gyula 4579, Hegedüs és Nagy 4546, Fischer András 5093, Hufnagel Imre 5179, Gera Lajos 5425, Pálinkás László 5599, Madary Gyula 7148, Szvoboda Ede 1339, Osváth István 1985, Vitál András 1512, Skolkay Mátyás 2065, Gauguseh Sándor 2129, Kellner Sándor 2144, Munkácsy Ernő 2235, Harmati Emil 2330, Teichner Ádám 2420, Bendekovits Ferenc 2836, Knausz Gyula 3114, Max Mihály 2061, Honász és Weiner 2370, Korányi és Fröhlich 2468, Sóty Zoltán 2496, Galambos Jenő 2509, Polgár Ignác 3706 pengővel.

A Gyáli-úti Szent István-kórház pavillonjának kőműves munkáira pályáztak: Pruscha József 2757, Hungária Magas és Mélyépítő rt. 2888, Könyves Kálmán 2973, Polya Sándor 3099, Nekolnyi Antal 3655, Müller Rezső 3885, Láng Adolf 4078, Eisler és Simon 4618, Hinkó Fivérek 4866, Egri Bálint 4900 pengővel.

Csatornatisztítási vasanyag szállítására pályáztak: Schopper J., Duray Sándor, Severlay Zoltán, Bardor Dezső, Martos és Demény.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon. 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphof-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcíziós csavarok.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-3-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-83. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

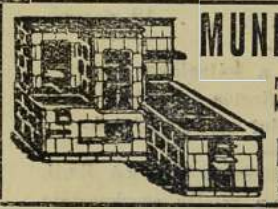
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

Cordaflic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Alapítva: 1892
Első Magyar Mádomboritó és Papírdíszműgyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódísz, érckoporsó, fakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállítunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. augusztus 16 33. szám

FŐVÁROSI HÍRLAP

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

István király

Igen, István király, így élt a szívünkben gyerekkorunk óta és évtizedeken át ez a nemzeti és egyházi ünnep valamennyiünk családi ünnepe lett. Néhány esztendeje csak, hogy egy elragadó gondolat megnyitotta a kapukat és az ünnepi napot ünnepi hétté emelte és a tárt kapukon át tessékeli, hívja, csalogatja az idegent. A világot ma nagy eszmék fogják össze. Letört a nemzetietlen, a vallásellenes destrukció, az egész művelt világ mozgató erejének gépezete az emberi szívbe, az emberi lélekbe helyeződött át. Ebbe a magasztos, ebbe a gyönyörű világáramlatba István király hetének gondolata hódító erőként robbant bele. Budapest székesfőváros szerencsés kézzel fogta meg az idegenforgalomnak azt az eszközét, amelyet nem egy hivatalos szoba poros aktái között találtak ki, hanem, amely a magyar nép meleg szívében, átszellemült lelkében fogamzott meg.

István király napja, Szent István Hete színtiszta magyar ünnep. Talán ez a vonzóereje éppen, mert egy nacionalista fölfogású Európa és földkerekség nemcsak a maga nacionalista ideálját, de a másokét is tiszteletben tartja.

Ez a fundamentuma annak, hogy Szent István Hetéből állandóan erőteljesebb és erőteljesebb bázisa fejlődik a magyar és főként a budapesti idegenforgalomnak. Egész Európa átszellemült nemzeti és vallásos életet él ma, egészen természetes, hogy Szent István Hetének mélységes vonzóerővel kell a világ népeinek szívét fognia. Mi azonban tökéletesen tudatában vagyunk annak is, hogy Szent István Hetét csak akkor kultiválhatják, csak akkor látogathatják a külföldiek, ha ismerik annak jelentőségét, költészetét, magasztosságát. Budapest székesfővárosé az érdem, hogy ma az egész világ tudja, ki volt István király, tudja, hogy ő tette kereszténnyé a magyarokat, ő állította hazánkat a nyugati kereszténység védőbástyáiul, ismerik mérhetetlen államalkotó talentumát, tudatában vannak annak, hogy azt a hatalmas országot, amelynek visszaállításáért ma velünk küzd az egész világ jóérzésű és az igazságot tisztelő emberisége, ő alapította meg igaz valójában.

Gigantikus munka volt az, amelyet Budapest székesfőváros nemcsak az anyagi áldozatok kímélete nélkül, de páratlan lelkesedéssel, hatalmas fölbúzdulással és kitűnően végzett el. Lassan egy évtized munkája lesz az, amelyből az idei Szent István Hete ki fog alakulni. A fejlődés vonala esztendőről-esztendőre ritka módon emelkedett. Természetesen a siker is ösztökélt és a siker nyomán az áldozatkészség, a lelkesedés is folyton emelkedett. A legnagyobb dícséretükre legyen mondva azoknak az uraknak, akik a magyar idegenforgalom ügyét a városházán kezelik, — mert bevalljuk, komolyan, odaadással, lelkesedéssel itt kezelik leginkább, — alig hallottunk valamit az előkészületekről. A munkájukból nem varrtak himet előre a dolmányukra. Idegenforgalmat nem idehaza, nem Budapesten, hanem az ország határain túl kell csinálni. Ezt az elvet értették meg és ennek az elvnek értelmében cselekedtek. Ma csak egyet tudunk, hogy sem a hivatalos körök, sem Budapest közvéleménye olyan nagy reményekkel sohasem telt el, mint az idei Szent István Hét előtt. Nem szabad és nem fogunk csalódni. Ebben az esztendőben kezdődik meg az igazi győzelem. Pedig nem olyan egyszerű az idén a dolog. Mert egy idegenforgalmi eseményekben dús esztendőnek a kellős közepén állunk. Sokkal több: a világjamboree klasszikus méretei még itt kápráznak a szemünk előtt, amikor ezeket a sorokat írjuk és tele vagyunk azzal a lelkesedéssel, hogy ezek a fiúk a magyarbarátság magvetői lesznek szerte, a föld kerekségén. Ilyen auspiciumok között megyünk neki a Szent István Hétnek és mi rendületlenül hisszük, hogy a magyarok szent és nagy királyának varázslatos kultusza az idén páratlan dicsőséget hoz a magyar népnek.

Újból elmérgesedett Pest vármegye és a főváros viszonya

Sipőcz Jenő dr. polgármester békülékeny szellemű válasza egy elsietett határozatra

Preszly Elemér főispán előzetes tudomása nélkül hozták a támadó jellegű döntést

Kellemetlen incidens zavarja meg újolag a főváros és a környéki városok közötti viszonyt, amelynek elmérgesítése több alkalommal foglalkoztatta úgy Pest vármegye vezetőit, mint a főváros törvényhatóságát. Emlékezetesek azok a kirohanások, amelyeket Pest megye tanácsterméből intéztek a főváros ellen és azok a reflexiók, amelyeket a Budapesttel szemben felsorakoztatott vádakra a másik oldalról kifejtettek. A mindinkább tűrhetetlenné vált atmoszféra enyhítését tűzte ki feladatának *Huszár* Aladár dr. főpolgármester és *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, amikor tanácskozásra hívták a pestkörnyéki közigazgatás vezetőit, a politikusokat és általában az ottani gazdasági érdekeltségek kiküldötteit. Több mint 120-an jelentek meg a Váci-utcai új városházán és elhatározták, hogy *szűkebb bizottságot* delegálnak mindkét részről az állítólagos sérelmek és panaszok kivizsgálására. Azóta hónapok multak el és a főváros polgármestere megbízást adott az ügyosztályoknak, hogy

a tárgyalásra szánt anyagot készítsék elő és az adatok sokaságát gyűjtsék össze

a fennforgó ellentétek teljes megszüntetése céljából.

Ebben a stádiumban történt most az a sajnálatos elhatározás, amely Pestvármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén született meg. Egy konkrét kérdés kapcsán *Ney* Géza főjegyző, aki ezidő szerint a vármegye ügyeinek élén áll, azt a választ adta, hogy *több alkalommal felszólították a fővárost a delegátusok megnevezésére, ami azonban mai napig sem történt meg.* Ez a bejelentés ismét alkalmat szolgáltatott arra, hogy a vármegye illusztris bizottságának tagjai kiássák a harci bárdot a főváros ellen: elhatározták, hogy:

a történtek után nem tárgyalnak tovább a fővárossal,

illetve nem veszik tudomásul az esetleg megalakítandó delegáció jelentkezését, hanem a sérelmeket memorandumba foglalják és azt közvetlenül a kormányhoz juttatják, hogy ott döntsenek arról a sok részletkérdésről, amely a környék és a főváros között még mindig tisztázatlan.

Amint látható, a két törvényhatóság közötti villongás ismét a helyzet felborulásával fenyeget, aminek az a magyarázata, hogy a pestkörnyékiek *kissé túlzott türelmetlenséggel* sürgetik olyan komplikált ügyeknek a rendezését, amelyek elsőrendű érdekeket jelentenek számukra, de éppen így a főváros szempontjából is a nagy horderejű problémák sorába tartoznak. Csodálatos, hogy évtizedeken keresztül felröppentett szórványos panaszok után most illoyális hangon követelik a főváros messzemenő engedékenységét és nem számolnak azzal, hogy *a legalaposabb előtanulmányokra van szükség.* Ebben a harcban ugyanis a környéknek vannak kétségtelenül figyelemreméltó kívánságai a fővárossal szemben és így nem csodálnivaló, hogy az a fél, akitől kérnek, sőt követelnek:

a legóvatosabb vértezettel kíván leülni az ügyeket konkretizáló zöld asztalhoz.

A vármegyének ez a határozata mindenesetre nem alkalmas az engedékenység légkörének a felújításához és a szerintünk ötletszerűen meghozott határozat csakis azzal magyarázható, hogy *távol van az ügyek intézésétől a vármegye legfőbb vezetője, Preszly Elemér dr. főispán, aki az egész kampány során szívósan képviselte a vármegye érdekeit, ugyanakkor azonban a tiszteletreméltó tárgyilagosság magaslatára emelkedve, figyelembe vette Budapest székesfőváros szempontjait is.* Meggyőződésünk, hogy a helyzet kiélesítése nem találkozik Preszly Elemér főispán tetszésével és bizonyos, hogy visszaérkezése után békülékeny hangulatban veszik fel újból a tárgyalások fonalát.

A vármegye határozatáról intéztünk kérdést

Sipőcz Jenő dr.

polgármesterhez,

aki bölcs higgadtsággal nem tért ki a nevezetes határozat bírálatára és csupán a konkrét ügyről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az úgynevezett „kerekasztal konferencia" a teljes harmónia jegyében sorakoztatta fel a környék kívánságait. Magam is végig jelen voltam a tanácskozáson és *a legnagyobb jóakarattal vettem tudomásul az ott elhangzott panaszokat és kívánságokat.* Kifejtettem a főváros részéről azt az álláspontot, hogy

a közös összefogás és boldogulás érdekében a legmesszebbmenő előzékenységet kívánom alkalmazni, azonban nem mulasztottam el annak a hangoztatását, hogy a főváros sincsen irígylésreméltóan rózsás helyzetben,

tehát figyelembe kell venni a kívánságok mérlegelésénél a községi háztartás biztonságához fűződő nagy érdekeket. Utasítást adtam az érdekelt ügyosztályoknak, hogy *az adatokat gyűjtsék össze és ma is fenntartom azt az elhatározásomat,* hogy

a legrövidebb időn belül megindítjuk az érdemleges tárgyalásokat.

Az eddig hozzám érkezett jelentések azt mutatják, hogy *különösen az Élelmiszer Nagyvásár intézményével kapcsolatos környékbeli kívánságok honorálása nem könnyű feladat,* mert az érdekeltségek és a szakkörök az áralakulás szempontjából egyformán

inkább a mai rendszert tartják helyesnek,

semmint az elosztásnak azt a formáját, ahogy a környékbeli városok kívánják. A többi vonatkozásokban is előrehaladt stádiumban vannak a sérelmekre és kívánságokra utaló reflexiók és

remélem, hogy a további tárgyalások során sikerül olyan megoldást találni,

ami úgy a főváros, mint a környék szempontjából megnyugtató helyzetet hoz magával.

*

Eddig szól a polgármester nyilatkozata, aki ismét tanújelét adta abszolut objektivitásának és annak a jóindulatának, amely minden mérgező hatású akció ellenére változatlanul a józan kiegyenlítést keresi.

Meglepő kormány-leirat

az üzemek felügyeletéről szóló rendeletről

A főváros kéri a 4600-as kormányrendelet megváltoztatását

Nemrégiben jelent meg a kormánynak az a két nagyjelentőségű rendelete, amely az önkormányzatok érdekeltségében, vagy tulajdonában lévő üzemek, vállalatok és intézmények felügyeletéről rendelkezik. A 4600. és 1155. számú rendeletek ezek, amelyek részletesen intézkednek az ellenőrzés módjáról és rendkívül széles hatáskört biztosítanak a felügyelő hatóságnak, amelynek joga van a különböző üzemek, intézmények, vállalatok, stb. teljes üzletvitelét bármikor megvizsgálni, ellenőrizni, úgy a dologi, mint a személyi kiadások, az alkalmazottak járandóságok, nyugdíjazások, beszerzések stb. tekintetében is. A felügyelőhatóság elrendelheti a dologi kiadások apasztását, a javadalmazások, nyugdíjak, nyugdíj természetű járandóságok csökkentését, az alkalmazottak elbocsátását, nyugdíjazását, az igazgatóságok túl nagy taglétszámának leszállítását. Az üzemek, intézmények, stb. kötelesek minden felvilágosítást és adatot a felügyelőhatóság rendelkezésére bocsátani és az olyan alkalmazottat, aki ennek ellenszegül, bármikor elbocsáthatja. Ha a mulasztást — mondja a 10. §. — az igazgatóság, vagy a felügyelőbizottság követi el, vagy szándékosan akadályozza a felügyelőhatóság munkáját, úgy az igazgatóság, vagy felügyelőbizottság egyes tagjainak elmozdítására, új igazgatósági, vagy felügyelőbizottsági tagok választása végett *közgyűlést hívhat össze a felügyelőhatóság.*

A 11. pont szerint ha az üzem, vagy intézmény a felügyelőhatóság rendeleteit megfelelő idő alatt nem hajtja végre, úgy az intézkedéseket az üzem, vagy intézmény nevében a felügyelőhatóság teheti meg.

Az új rendelet, amely a főváros üzemeit és intézményeit különösen közelről érinti, már

tulajdonképpen július 1-től érvényben van,

de tényleg még nem kezdte meg működését,

mert a főváros azzal a javaslattal, amelyet a racionalizálásról 45 nap alatt volt köteles benyújtani, *csak a napokban készült el* és a felügyelőhatóság ennek az elbírálása után teszi meg a további lépéseket. A rendeletek a fővárosnál meglehetős bizonytalanságot teremtettek, mert

nem tudták pontosan, hogy tulajdonképpen melyek azok az üzemen kívül álló intézmények, amelyek az új hatóság felügyelete alá tartoznak.

Néhány nappal ezelőtt a kormány újabb leiratában *erre is megjött a válasz. A leirat óriási meglepetéssel szolgált, mert kiderült,* hogy

az adminisztráción kivül alig van olyan berendezése a fővárosnak, amely nem a felügyeleti hatóság alá tartoznék.

Igy az üzemeken kívül a felügyeleti hatóság jogkörébe kerülnek a rendelet szerint *a múzeumok, a színházak, az árvaházak, a szeretetotthonok, a napközi otthonok, az inségakciók stb. stb., amelyekre a főváros önkormányzatának, amennyiben a rendelet változatlanul érvényben marad, úgyszólván nem lesz semmi önálló intézkedési joga, mert a felügyeleti hatóság mindenbe beleszólhat.*

A főváros vezetői a *Fővárosi Hirlap* munkatársának

beavatott helyről

származó értesülése szerint

máris lépéseket tettek a belügyminisztériumban a rendelet ilyen túlságosan széleskörű értelmezésének megváltoztatása iránt

és a kormányhatóságnál, úgylátszik, *meg is van a jószándék, hogy a kívánt módosítást végrehajtsák.*

A rendelet eddig ismeretlen részletei

A nagyjelentőségű rendelet eddig ismeretlen részletei egyébként a következők:

A 3. pont kimondja, hogy a pénzügyminiszter az egyes üzemek, vagy intézmények intézésére *kormánybiztost küldhet ki, ha a közület érdekeltsége az intézménynél egymillió pengőt elér.* A kormánybiztosok működését a felügyelő hatóság vezetője egységes elvek szerint irányítja.

A 4. pont igy hangzik: A felügyelő hatóság megszerzi mindazokat az adatokat, amelyek a társaság vagy intézmény vagyoni helyzetéről, ügyvitéléről és üzletviteléről való tájékozódás céljaira szükségesek. Ennek a tájékozódásnak a körében kiterjeszkedik a felügyeleti hatóság a vagyontárgyak és terhek értékelési módjának megvizsgálására, a társaságnak kezességből, szavatosságból, vagy más hasonló jogviszonyból származó kötelezettségeire, személyi és dologi kiadásaira,

a személyi kiadások közé számítva a társaság, illetve intézmény szerveit, alkalmazottai részére bármilyen címen kifizetett járandóságokat, költségmegtérítéseket, nyugdíjakat és nyugdíjtermészetű egyéb járandóságokat.

Az említett adatok megállapítása céljából a felügyelő hatóság az üzem, intézmény, stb. könyveit, iratait közgyülési jegyzőkönyveit és egyéb ülések jegyzőkönyveit megtekintheti, *az üléseken kiküldött útján résztvehet,* a pénztárat, értékpapír- és áruállományt, berendezéseket megvizsgáltathatja, az igazgatóságtól, végrehajtóbizottságtól, ezek tagjaitól és az üzem, vagy intézmény alkalmazottaitól *a szükséges felvilágosításokat és adatokat követelheti.*

Az 5. §. szerint a felügyelő hatóság és évi számadás tekintetében irányelveket állithat fel és az üzleti könyvek, kimutatások, az évi mérleg és számadás elkészítésénél meghatározott formák használatát teheti kötelezővé.

A 6. §. úgy intézkedik, hogy a felügyelő hatóság, amennyiben szükségesnek tartja,

elrendelheti az üzemeknél és intézményeknél a dologi kiadások apasztását, a javadalmazások, nyugdíjak stb. csökkentését, alkalmazottak elbocsátását, nyugdíjazást, a túlságosan nagy létszámú igazgatóság apasztását.

A 7. §. felhatalmazást ad a felügyelő hatóságnak arra, hogy szükség esetén az *igazgatóság az ülést és a közgyülést is összehivhassa.*

A 10. §. szerint a felügyelő hatóság az üzemek, intézmények

olyan alkalmazottját, aki a kívánt felvilágosításokat megtagadja és utasításainak nem engedelmeskedik, elbocsáthatja.

Ha az igazgatóság, vagy a felügyelő bizottság követi el a mulasztást, vagy az akadályozza meg a felügyelő hatóság beavatkozását, *úgy joga van az igazgatóság, felügyelőbizottság egyes tagjai elmozdítására, sőt joga van a közgyülést is összehivni* új igazgatóság, vagy felügyelőbizottság választására.

A 21. §. szerint a felügyelő hatóság, a kormánybiztos, vagy kiküldött gondnok határozata ellen

döntőbíróságnál lehet panaszt emelni, amelynek elnökét és egyik tagját a pénzügyminiszter, másik tagját pedig az igazságügyminiszter jelöli ki.

Ez a döntőbíróság a felek meghallgatása után *jogorvoslat kizárásával határoz.*

A 23. ponban úgy rendelkezik a kormány, hogy a felügyelő hatóság a belügyminiszterrel és pénzügyminiszterrel egyetértve, az önkormányzat javaslatát egészben, vagy a szükségesnek talált módosításokkal és kiegészitésekkel *jóváhagyja,* vagy pedig, ha a javaslat nem megfelelő, akkor

a javaslatra való tekintet nélkül rendelhet el intézkedéseket.

Az önkormányzat a jóváhagyott javaslatot, vagy a belügyminiszter által javaslatra való tekintet nélkül elrendelt intézkedéseket *köteles a kitűzött határidő alatt végrehajtani.* A felügyelő hatóság a rendelkezések végrehajtását ellenőrzi és amennyiben az örkormányzat a megfelelő intézkedéseket nem teszi meg, az ilyen esetben a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértve

kormánybiztos kirendelése útján intézkedik.

Az önkormányzati üzemek és társaságok szolgáltatásaiért szedett díjakat a közönség érdekének megfelelően kell megállapitani. A díjakat az autonómia a saját hatáskörében leszállithatja, vagy a belügyminiszter rendeletére leszállitani köteles. A 31. §. megengedi, hogy *a felügyelő hatóság bizonyos határozatai ellen a közigazgatási bírósághoz is lehet panasszal fordulni.*

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

JAKOBOVITS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
építési anyagkereskedése
BUDAPEST,
VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Hétszáz éves város jubileumi emlékérmét kapta Budapest főpolgármestere

Magyar-lengyel ünnep az ujvárosházán

Lengyelország egyik legrégibb városa, a 700 éves jubileumát ünneplő Torun tanácsát a főváros üdvözlő irattal kereste fel a nevezetes évforduló alkalmából. A magyar főváros díszes, diplomaszerű okiratban küldte el jókívánságait Pomeránia jubiláló fővárosának a következő szöveggel:

„Budapest, Magyarország fővárosa üdvözli az ünneplő Torun városát. Hét évszázadnak emlékünnepén a multba nézünk és midőn ez az ősi lengyel város ünnepel, feltámadnak azok az emlékek, amelyek a lengyel és a magyar nemzetet összekapcsolják. Közös dicsőség és közös gyász kötött össze bennünket. Magyar földről származó királyok voltak lengyelföldön hatalmas uralkodók és mikor súlyos csapások sujtották Lengyelországot, a magyar parlamentben és a magyar költők ajkán szólalt meg a rokonszenv a szenvedő lengyel nép iránt. Örömmel üdvözlöm Torun városát, amelynek hétszáz éves története nemcsak dicső arcok emlékeiben gazdag. Falai között olyan tudományos körök alakultak, amelynek neveltje Copernikus az emberiség szellemi fejlődésének egyik hatalmas vezére is. Sok magyar ifjúság is szívesen kereste fel a multban a kulturának e városból fakadó forrását, hogy innen tapasztalatokat és tudást merítve térhessen vissza hazájába. Ezek az emlékek teszik ünneppé nekünk is Torun ünnepét. Áldja meg az Isten egészséges fejlődéssel még sok századon keresztül Torun falait. Dr. Huszár Aladár, Budapest székesfőváros főpolgármestere.

Alig ment el a magyar főváros baráti köszöntése,

máris megérkezett rá a szeretetteljes válasz.

Szombaton délben báró *Nyári* Albert, a magyar-lengyel egyesület elnöke és Antoni *Sieradszky,* a gödöllői világjamboreen táborzó toruni cserkészcsapat parancsnoka, St. *Zukowsky,* a toruni városatanács delegátusa, gróf *Micielski* Kazimir követségi attasé és báró *Korsak* Raimund sajtó-attasé küldöttségben tisztelegtek a főpolgármester előtt és

átadták Torun város tanácsának üzenetét, amely köszönetének kifejezése mellett azt az óhaját hangoztatja, hogy a két város népét összefűző barátság még jobban erősödjék meg és mélyüljön el.

A küldöttség egyúttal *átnyujtotta a főpolgármesternek a 700 éves Torun jubileumi aranyérmét.* A főpolgármester meleg hangon mondott köszönetet és azt a reményét hangoztatta, hogy *a két ősi nemzet történelmi és baráti kapcsolatai a jövőben még jobban megerősödnek.*

Torun aranyérmét a *Fővárosi Múzeumnak* ajándékozta a főpolgármester.

Augusztus 21-től kezdve
kisszakasz
az összes villamosokon.
Előre váltott kisszakasszal olcsó az utazás.

A kalauzoknál a villamoson kaphatók.
Lássa el magát előre váltott 6 filléres
kisszakasz-jegyekkel.

PESTI KIRAKAT

Csencs

Nem tudok mást mondani, de a szó legszorosabb értelmében, megkótyagosodtunk mi, pestiek ettől a világjamboreetól. Hogy a magyar vidék is ugyanezt tette, az csak természetes. Azért vagyunk mi, Budapest, szellemi vezére az egész magyarságnak. Az ember szinte számokat sem mer mondani, hogy milyen tömegben tódulnak az emberek a gödöllői táborba és milyen lelkesedéssel fizetik azokat a kétségbeejtően nagy árakat, amiket ott a pohár sörtől a bécsi szeletig mindenért szednek.

De nem is csodáljuk ezt a megkótyagosodást, mert itt járt közöttünk az a csodálatos öregember, az a Baden-Powel, aki ezt az egész cserkészhistóriát kitalálta. Vajjon, hogy gondolkozott, mit képzelt, amikor az első lépéseket megtette? Mert egészen bizonyos, hogy akármilyen nagy gondolat volt az övé, az a gondolat mérhetetlen magasságokban túlszárnyalta önmagát. Én nem merem elhinni még azt sem, amit most a saját szememmel látok, nem merem elhinni, hogy ez a mezitelen térdű öregúr, ez a spleenes angol lord csakugyan arra gondolt eredetileg, amit ma csinál, hogy az egész világ gyerekeivel egyszerre játszik. Ott álltam mellette, néztem szelíd arcát, hallgattam kedves, csevegő hangját a magyar kormány díszes teaján és ezernyi kérdés tódult az agyamba. Ez a furcsa öregúr megcsinálta azt a viccet, amit a társasági életben még sohasem láttunk. Mi, szegény pesti civilek, miniszterek, mágnások, diplomaták, főpapok, tábornokok és ujságírók mindegyikünk a maga díszruhájában vonult föl, tehát káprázatos cingulusok, tündöklő ordók, pompázó egyenruhák, ragyogó plasztronos frakkingek egymás hegyén-hátán; míg ők mezitelen térddel, egyszerű cserkészruhában, legtöbben lenge alsónadrágban, kurtaujjú ingben kényelmeskedtek közöttünk. Olyan békés, kedves emberek és mégis csupa katonai drill, szervezettség, fegyelmezettség, úgy hogy az embernek nem megy ki a fejéből, hogy ez a Baden Powell a háború eszközeivel, a háború fegyvereivel megteremtette a béke hadseregét.

Aki csak egyetlen egyszer hallotta hacsak ródión is, hogy mi megy végbe egy esti tábortűz mellett, az igazolva látja a mi mondásunkat. Igenis, a háború eszközeivel, a háború fegyvereivel csinálják a békét. Nincs egyetlen hang, amely egy ilyen tábortűz mellett a felsőbbség kommandója nélkül hagyná el a fiúk torkát és mégis érezzük, tudjuk valamennyien, hogy a szívük egy ütemre ver. Különböző nemzetek ifjú generációi, jövendő harcos katonái ezek, akik boldog békében, páratlan emberszeretettel, bajtársi érzéssel borulnak egymás szívére. Ahogy azok az „eljen"-ek és a többi, sarkából kiforgatott, az idegen kiejtés kerekébe tört magyar szavak elhangzanak, valamennyien tudjuk, érezzük, hogy tízezrével szeretik meg magunknak az olyan barátokat, akiknek az élete majd csak most virágzik ki és akik majd visszatekintve a boldog ifjúság gödöllői tábortüzére, soha lelkükben, szeretetükben meg nem ingatható magyarbarátokká fejlődnek.

Ezek a drága fiúk, akik már azt is tudják magyarul, hogy „Debrecen", akik úgy eszik a paradicsomlevest, mint mi, akik egy magyar nótáért vissza-„jódniz"-nak, akik egy magyar táncért a maguk hindu táncát lejtik el; ezek a fiúk belevittek a budapesti életbe egy szót, egy fogalmat, egy furcsa ősi valamit.

Azt mondják, hogy csencs. Azt mondják, hogy ők csencsolnek. A skót cserkész odaadja a tarka szoknyáját a magyar fiú nadrágjáért. A holland fiú letépi a gombját a magyar fiú gombjáért, odaadják a kalapjukat, odaadják az utolsó ingüket a mi utolsó ingünkért.

Gyerekek! Csencs! Itt sokkal több történt. Ti elcsencsoltátok a szíveteket a mi szívünkért.

Pogány Béla.

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — BÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea TÁNC! délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

A nagyváros útja a világváros felé

A főváros monumentális centruma az Andrássy-út és az Erzsébet-tér egybekapcsolásából fog kialakulni

Kertész K. Róbert államtitkár Budapest fejlesztésének nagyszerű perspektivájáról

Augusztus közepe, nyár, kánikula, — a nyári szünet kulminációs pontja, — hetek választanak még el az őszi szezón, a munka megindulásától. A nagy nyári vakáció kezdetén megvontuk *az elmult év mérlegét*, — érdekesnek látszik most: *mit hoz, illetve, mit kellene hoznia a jövő évnek.*

— *Mi a teendő?* — tettük fel a kérdést

Kértész K. Róbert

h. államtitkár,

a Fővárosi Közmunkák Tanácsának tagja, a városépitészet, rendezés és fejlesztés kiváló szakértője előtt, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Mi a teendő? Erre a kérdésre kell megfelelnie annak, aki Budapest székesfőváros fejlesztésének problémájával foglalkozik. *Márpedig ezzel a kérdéssel rövidesen foglalkozni kell.* Aminthogy kétségtelen, hogy foglalkozni kellett volna *már régebben is*, azokban az időkben amikor Budapest világvárossá fejlődésének stádiumába lépett. Nagyvárosból, akár főváros legyen az, — akkor válik világváros, amikor *a kontinentális forgalom közlekedési csomópontja lesz, amikor a lakosság száma eléri az egy milliót s amikor a környékbeli városok és községek valamilyen természetű beolvasztása elkerülhetetlenül szükségessé válik.* Ebben a stádiumban merülnek fel a legsúlyosabb problémák.

— *Tehát: mi a teendő?*

— **Meg kell állapítani a főváros lakosságának települési rendszerét.**

Vagyis: előre megállapított és rendszeres program szerint kell történnie a városterület beépítésének. Itt *gyakorlati szempontból* figyelemmel kell lenni a *Duna folyamra*, — *esztétikai szempontból* pedig úgy *a városképek*, mint a földterületek, hegyvidékek *képies kialakítására* kell ügyelni.

— A település függvénye a *közlekedési kérdések* megoldása. Mik itt a teendők?

— Gondoskodni kell a sűrűn lakott belső városrészek megfelelő közlekedési lehetőségeiről, a *körutakról és radiális sugárutakról és*

biztosítani kell a periferikus negyedek egymásközti s a városcentrummal való összeköttetését.

— A közlekedés alapfeltétele *a jó városrendezési útvonalvezetés* és lényeges tényező az, hogy a világvárost helyesen kapcsolják be a vasúti forgalomba. Szükségesnek látszik tehát *a pályaudvarok elhelyezésének gyökeres rendezése.*

— Nem szabad megfeledkezni a társadalom egészét érdeklő *sporttelepek* célszerű elhelyezéséről — a Duna két partján. Az *északra* fekvő partok a jövőben valószínűleg a *vizisportok* (evezén, úszás) céljait fogják szolgálni, a *déli* partok mentén pedig a *szárazföldi sportok* területeinek kell helyet kejelölni.

— A modern élet egyik nagyszabású követelménye

a légiközlekedés igényeinek kielégítése.

Ez alatt azt értem, hogy *a modern technika szellemében tökéletesen kielégítő repülőtérre van Budapestnek szüksége.* A külföldi metropolisok általános törekvése a centrálisan elhelyezett repülőtér, amelyhez kijutni nem jelent valóságos utazást, mint a budapesti repülőtérre, Mátyásföldre, ahol amúgy is *szükségesnek bizonyul a rendelkezésre álló terület.*

— *Esztétikai követelmény*

a tetszetős városkép kialakítása.

Nálunk elsősorban a Dunapartok megfelelő kiképzése s *egy kellőképpen méretezett városi központ kreálása a tennivaló.* Amennyire általánosan érzi mindenki azt, hogy a Dunapartok kialakítása még sok kívánnivalót hagy hátra, éppen olyan bizonyos az is, hogy nagyszabású térhatásokban bővelkedő belső városi központ hiányában fővárosunk nélkülözi azt a centrumot, amellyel pedig történelmi multtal bíró kisebb városok is rendelkeznek. Ilyen centrum volt annakidején *a régi Városház-tér.*

— **A világvárossá felnövekedett Budapest monumentális középpontját**

ott kell keresnünk, ahol a Szent István templom szabaddátétele, az Andrássy-út betorkollásának kérdése kapcsolatba jut az Erzsébet-tér felhasználhatásával. A centrumba tartozik *az új Nemzeti Színház elhelyezése, az új Erzsébet Sugárút elindítása, az új Központi Városház, a Kossuth Lajos-utca, Rákóczi-út és Belső Körút keresztezése, a Múzeum-körút megoldása, esetleg a gróf Károlyi-palota becsatlakoztatásával, a Kálvin-tér rendezése, a Vámház-körút megoldása a Vásárcsarnok s a méltánytalanul elhanyagolt Vámház beiktatásával.*

Ez a hatalmas városközponti terület, amely a város szívét kapcsolja be *a Ferenc József-híd* révén *a fürdővárosi eszmekörbe*, olyan központot adna, amely

méltóképpen vehetné fel a versenyt a nagyszerűen szabályozott Bécs hasonló centrumával,

amely az *Operától a Votivkircheig* a monumentális városképek egész sorozatát öleli fel.

— Az említett fürdőváros kérdésénél egyelőre *a megfelelő területek biztosítása az első követelmény.* Természetes, hogy itt elsősorban a budai Dunapartra gondolok, a Gellért-fürdőtől északra, a Rudas- és Rácz-fürdők figyelembevételével s *az új tabáni városrészt ebből a szempontból is kielégítő módon rendezve.*

— Teendőink közé fog tartozni a városfejlesztési koncepció keretében

a leggondosabban ügyelni a történelmi mult emlékeire

s azokra az emlékművekre, amelyeknek műtörténeti jelentősége az általános és helyi kultúra, valamint az idegenforgalom szempontjából nemzeti értéket képvisel. Eklatáns példa erre a *belvárosi plébánitemplom*, amely az Erzsébet királyné szoboremlék elhelyezése óta közelebbi műtörténeti kutatások tárgya. Az ősi templom csodálatosan szép középkori jellegzetességei most egymásután bontakoznak ki.

— Mindezek az érintett problémák rendezése s a velük kapcsolatos teendők megállapítása nem lehet egyetlen emberi agy feladata. *A legkülönbözőbb szakemberek, várospolitikusok, közgazdászok, szociológusok, közlekedési szakértők, építészek, mérnökök, műtörténészek, városhigienikusok*

összhangba hozott, áldozatos kollektív munkásságától

várhatjuk csak azt a tökéletes megoldást, amely beteljesülése lesz annak az álomnak, amelyet boldog Nagymagyarország fővárosáról szövünk.



MÁGNÁS
keverék, középamerikai és columbiai kávéfajtákból összeállított erőteljes izű kávé
1/4 kg . . . . . 3·70
Meinl Gyula r.-t.

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

Tiltakoznak a városi törvényhatóságok az idegenforgalmi propaganda költségek felhasználásának korlátozása ellen

A törvényjavaslat megvitatására országos értekezletet hívat össze a Városok Kongresszusa

A magyar városok reprezentáns testülete, a *Sipőcz* Jenő polgármester elnöklete alatt működő *Városok Országos Kongresszusa* szeptember 8-án Pécsett tartja *idegenforgalmi értekezletét,* amelyen sorra veszik mindazokat az ügyeket, amelyek idegenforgalmi vonatkozásban a városokat oly közelről érdeklik. Külön aktualitást és érdekességet kölcsönöz az értekezlet anyagának az a körülmény, hogy most készült el az idegenforgalmi törvényjavaslat, amelyik mélyen belenyúl az önkormányzatok ilyenirányú tevékenységébe.

A pécsi értekezlet programjáról

a Magyar Városok Országos Kongresszusa igazgatósága

a következő előkészítő javaslatot terjeszti elő:

— Elsősorban a kül- és belföldi propaganda kérdését kívánjuk megoldani. Véleményünk szerint a belföldi propagandát minden város úgy, mint eddig, maga látná el. Ezzel szemben

a külföldi propagandánál közös alapot kellene teremteni

az egységesített programmal végrehajtani. Felvetődött ezzel kapcsolatban az a gondolat, hogy közös akciót indítsunk. Különösen, ha figyelembe vesszük a később érintendő főkérdést, hogy *a magyar vidéki városok évenként egyetértően állapítsanak meg egy harmónikus összefogó programot* és azt úgy dogozzák ki, hogy az idegen az egész éven át találjon a vidéken is valamit, ami érdekli.

— A propaganda kifejtésére különösen alkalmasnak mutatkozik az országban megtartandó kiállítások bekapcsolása.

Elsősorban a Budapesti Nemzetközi Vásáron kell a magyar városoknak felvonulniok,

de nem úgy, mint azt 1933-ban tették és ezzel jogosan provokálták a kritikát. A MÁV figyelmét fel kell majd hívni arra, hogy necsak azokat a városokat és vidékeket ismertesse és propagálja, amelyekhez üzleti érdekei fűződnek.

— A propagandába a luxuscikkeket gyártó és különösen exportra dolgozó *iparágakat is be kell vonni.*

— Nem értünk egyet a törvényjavaslat negyedik paragrafusában kontemplált rendelkezéssel, amelyik kimondja, hogy *a közhatóságok idegenforgalmi előirányzatai kizárólag az idegenforgalmi tanács véleményének meghallgatása után használhatók fel.* A székesfőváros százezreket, a vidéki városok is kisebb-nagyobb összegeket áldoznak évente idegenforgalmi propaganda célokra és az eredmények igazolják, hogy

ez a propaganda céltudatos és körültekintő módon érvényesül.

Attól tartunk, hogy minden tételnek esetenként való engedélyezése *bürokratikus lassúságot* eredményez, holott idegenforgalmi vonatkozásokban legtöbbször a könnyed gyorsaság biztosítja a sikert.

Az autonómia szempontjából sem tartjuk helyesnek az ellenőrzésnek ezt a módját, mert a gyakorlatban súlyos megkötöttséget hozhat.

A városok költségvetéseit és azok felhasználási módozatait a belügyminiszter évről-évre átvizsgálja és ezért *nem tartjuk helyénvalónak, hogy a részletek fölött másik kormányhatósági szerv diszponáljon.*

*

A jelek szerint a Városok Kongresszusának értekezlete tiltakozik a propaganda előirányzatok központosítása ellen. Nem kétséges, hogy a törvényhatóságok állásfoglalása komoly mérlegelésre ad okot azoknál az illetékes tényezőknél, akiknek hivatásuk, hogy a magyar idegenforgalmi érdekek előmozdítását célirányosan megszervezzék.

— A külföldi sajtópropaganda-akció előkészítése végett az értekezletre *a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetőjét* is meg kell hívni. Külön kérdőpont ebben a csoportban a *rádió* bevonása: programszerűen a rádióban az idegennyelvű előadásokat folytatni, részletesen pedig azokról az idegenforgalmi szempontból nevezetes eseményekről és nevezetességekről, amelyeket a vidék nyujthat a külföldinek.

Még az ősszel megépítik a városszéli telep újabb száz családi házát

Liber Endre helyettes polgármester szemléje a Külső Jászberényi-úton, ahol 600 boldog embert talált

Liber Endre helyettes polgármester *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos és *Schuler* Dezső szociálpolitikai tanácsnok kíséretében pénteken délelőtt meglátogatta a Külső Jászberényi-úti városszéli telepet, ahol *most már teljesen befejeződött a lakók betelepítése és megindult a normális élet.*

A városszéli telep életéről, a telepítési akció eredményeiről

Liber Endre

helyettes polgármester nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának és a következőket mondotta:

— Örömmel állapítom meg a látottak után, hogy *a telepítési akció teljes mértékben sikerült.* A főváros jót akart tenni néhányszáz küzködő, már-már reménytvesztett emberrel és ezt sikerült elérnie. *A telepen 600 ember él.* A házak mind tisztán vannak tartva, takarosak, a hozzájuk tartozó 300 öles kerteket gondosan művelik, beültették konyhakerti veteményekkel,

az udvarokon apró baromfi- és házinyúl-farmok, amelyekhez a tenyészállatokat a főváros segítségével kapták.

Megállapíthatom azt is, hogy *a telep lakói a kerti veteményekből nemcsak szépen megélnek, hanem még el is adnak avlamit és ebből a jövedelemből pontosan fizetik a lakbért.* Mindössze két olyan család akadt, amelyik nem fizetett, annak ellenére, hogy volt keresete, *ezeket természetesen el kellett távolítani.*

— Beszéltem az emberekkel. Az arcukból hála, új reménység, bizakodás, új életkezdés öröme sugárzik. Különösen

a sokgyermekes szülők boldogok.

A gyerekek vígan játszanak a széles utcákon és tereken mind pirospozsgás, egészséges, mint ezt a kíséretemben lévő tiszti főorvos úr megállapította. Egészen

önálló életet él a kis telep, megvan a mészárosa, hentese, fűszeresboltja, most épül a külön üzletház, ahol egyéb kereskedések is lesznek.

Gondoskodtunk arról is, hogy a telepnek *állandó orvosa legyen.* Egyik kisegítő hatósági orvos vállalkozott arra, hogy kiköltözik a telepre és állandóan ott lakik. Az egyik házat bocsájtottuk rendelkezésére, természetesen a kiszabott bér ellenében. Ez

az orvos teljesen ingyen rendel a telep betegeinek és gyakorolja az egészségügyi ellenőrzést.

A városszéli telepet egyébként nemrégiben megnézte dr. Viktor *Gegenbauer* tiszti főorvos, a wieni *Gesundhetis-Amt* vezetője is s a uegnagyobb elragadtatással nyilatkozott a látottak felett, megállapítva, hogy *sokkal jobban van berendezve, mint a bécsi hasonló telepek.*

— Megoldottuk a vízkérdést is. Minden négy háznak bővizű öntözőkútja van. Ivóvizet először mélyforrású kútból akartunk szerezni, de ez a megoldás nem bizonyult teljesen megnyugtatónak, erre úgy határozott a főváros vezetősége, hogy

bekapcsolja a vízvezetéki hálózatba a telepet.

Ezek a munkálatok most folynak fokozott tempóval és *rövidesen befejeződnek.*

— Véleményem szerint ez az intézmény teljesen be fog válni és a főváros nemcsak szociális és társadalmi téren ér el vele nagy eredményt, hanem

pénzügyileg is megtalálja a számítását, mert a befolyó lakbérjövedelemből fizetni tudja a Mabi kölcsönkamatait.

— Most épül a telep központi épülete is, ahol a kerületi előljáróság kirendeltsége, a telekfelügyelő hivatala, az iskola, az óvoda, az orvosi szoba, a rendőrőrszoba és egy nagyobb terem lesz, előadások és összejövetelek számára, mert *a központi épület egyúttal kultúrháza is lesz a telepnek.* Ha ez a központi épület elkészül és az eddigi építkezés végelszámolása megtörtént,

akkor fogunk határozni abban a tekintetben, hogy mikor folytassuk az építkezést.

A felvett kölcsönösszegnek *körülbelül még a fele megvan,* úgy, hogy

minden valószínűség szerint az ősszel hozzá lehet fogni a telep második részének megépítéséhez is

s ebben az esetben *még legalább 100—120 családot fogunk kitelepiteni.*

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-6-42.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert
okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 ● Telefon: 68-9-20

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készít, szállít, szerel mindennemű kézi és erőmű szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja: CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusitója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Retorzióra készül a főváros

az általa szubvencionált és vele mégis konkurráló magánkórházak ellen

Megrostálják a vidéki betegeket

Az *Országos Társadalombiztosító Intézet* és a főváros között, mint ismeretes, már közel egy esztendeje folynak a tárgyalások a kórházi ápolási díjak megállapítása tekintetében. A főváros közkórházaiban egy idő óta azt tapasztalták, hogy kevesebb a munkáspénztári beteg, amit azzal magyaráztak, hogy

az OTI betegeinek egy részét tudatosan nem a fővárosi kórházakban helyezi el, hanem magánkórházakban, amelyek lényegesen olcsóbb napi ápolási díj mellett vállalkoznak munkáspénztári tagok gyógykezelésére, mint amennyi a fővárosi közkórházakban kötelező.

A kérdés szóbakerült a közgyűlésen, sőt a tanácsülésen és a közigazgatási ülésen is, a polgármester vizsgálatot rendelt el, amely megállapította, hogy *a munkáspénztári betegek elmaradásáról szóló hírek túlzottak ugyan*, de tényleg kevesebb az OTI-beteg és megállapították azt is, hogy különböző magánkórházak,

különösen a pesti izraelita hitközség kórházai vesznek fel sok, a társadalombiztosító kötelékébe tartozó beteget, mert 4.50—4.75 filléres napi díjat számítanak fel, a közkórházak 6.20 filléres ápolási átalányával szemben.

A megindult tárgyalások során a főváros képviselői hangsúlyozottan rámutattak arra, hogy a fővárosi közkórházakhoz hasonló tökéletes berendezéssel és kiváló orvosi karral *kevés más kórház dicsekedhetik*, s ezt az *OTI* feltétlenül el is ismerte, mégis bizonyos mérséklést kívántak. A nyári szünet előtt az volt a helyzet, hogy az *OTI* bizonyos ágyszámot lefoglal a maga betegei számára egész esztendőre, s ezért bizonyos átalány-összeget fizet. A megállapodást az összel perfektuálják.

Az *OTI*-betegek kórházi ápolási-díj problémájának egyébként van egy érdekes mellékhajtása is. A főváros törvényhatósági tanácsának több tagja *felvetette* azt a gondolatot, hogy

a főváros bizonyos retorziót alkalmazzon azokkal a magánkórházakkal szemben, amelyek a fővárostól évenkint tekintélyes összegű szubvenciókat élveznek, hogy fentarthassák üzemüket, ugyanakkor azonban ilyen furcsa és megokolatlan versenyt támasztanak a fővárosnak betegek akvirálásával.

A főváros törvényhatósági bizottsága *még nem foglalt állást atekintetben*, hogy tényleg alkalmaz-e valamilyen megtorló eszközt, kétségtelen azonban, hogy az

ősszel, amikor a költségvetés összeállításánál a magánkórházak segélyösszegeit megállapítják, komolyan foglalkoznak ezzel a kérdéssel.

A főváros tudniillik *évente több mint százezer pengőt fordít a különböző magánkórházak istápolására.*

Tiszta képet akar nyerni a főváros az ősz folyamán *a vidéki városok és vármegyék kórházi ápolási díj hozzájárulása kérdésében is.* Amikor a főváros és a kormány között a kórházi ápolási díj kérdésében megállapodás jött létre, mint ismeretes, a kormány kötelező igéretet tett, hogy a szomszédos vármegyékkel 700.000 pengőt fizettet a fővárosnak azoknak a szegény betegeknek az ápolásáért, akiket ideszállítanak. Több alkalommal sürgették ennek az összegnek a kifizetését, de *eredménytelenül.* A közigazgatási bíróság legutóbbi ülésén került szóba újra ez a kérdés és a polgármester bejelentette, hogy

évente 4,364.800 pengőbe kerülnek a fővárosnak a vidéki betegek, amelyek az összes ágyszámnak körülbelül 32%-át foglalják le.

Ebből a hatalmas összegből csak igen elenyésző rész térül meg. A főváros most egyrészt a kórházakban ejlentkező betegek felvételének *megrostálásával*, másrészt *az ápolási díj szigorú behajtásával igyekszik ezt a nagy terhet ellensúlyozni.*

A fővárosi közkórházak — mondotta informátorunk — nyilvános jellegüknél fogva minden jelentkező beteget felvesznek, amíg hely van. Ennek tulajdonítható, hogy a kórházi osztályok nagyrésze olyan zsufolt, hogy *sokszor fővárosi beteget nem lehet azonnal elhelyezni.* Érthető tehát, hogy

a főváros fokozatosan védekezni próbál az ellen, hogy a vidéki betegek beözönlésükkel a fővárosi betegek elhelyezését veszélyeztessék.

Ha a betegnek olyan hozzátartozója van, aki az ápolási díjra kötelezhető és ingatlanvagyonnal rendelkezik, *arra a főváros a betegápolási költséget most már telekkönyvi úton minden esetben szigorúan bekebelezteti.* A behajtási eljárás gyors és szigorú lefolytatásának további előnye az, hogy gátat vet ama tévhit terjedésének, hogy a *fővárosi kórházak ingyenesek.* Mihelyt a köztudatba átmegy, hogy az ápolási költségeket *utólagosan mégis meg kell fizetni*, a fővárosi közkórházakat előreláthatóan lényegesen kevesebb vidéki beteg keresi fel. Azok jönnek csak majd, *akik tényleg komoly betegek*, a többiek pedig majd az olcsóbb vidéki kórházakat fogják felkeresni. Érintkezésbe lép a főváros a vidéki mentőegyesületekkel is, amelyek a betegeket Pestre szállítják és *a főváros a hazaszállítás költségeit is ezentúl csak a legkivételesebb esetekben fogja engedélyezni.*

„Mágnás Elza"

a magyar nemzeti pantheonban

A Daily Herald fantasztikus nyári kacsája

A külpolitika alakulása, a különböző nagyszabású idegenforgalmi események, mint amilyen a nemzetközi ujságírókongresszus, a nemzetközi világjamboree, tagadhatatlanul Budapestre terelték mostanában a világ érdeklődésének figyelmét és úgyszólván valamennyi ország nagy lapjai állandóan foglalkoznak magyarországi, budapesti eseménnyel. Ez a „divatbajövés", a Budapest és Magyarország iránt megnyilvánuló fokozott érdeklődés néha azután olyan furcsa és légbőlkapott hiradásokat is eredményez, mint amilyen a londoni *Daily Herald* most megjelent „szenzációs" riportja volt, amely arról számolt be, hogy

Budapesten a főváros pantheont emelt egy évekkel ezelőtt meggyilkolt híres demimondnak: Mágnás Elzának.

A *Daily Herald* állítólagos budapesti levelezője az óbudai kiscelli Schmidt-kastélyban berendezett múzeumot *a Mágnás Elza eset motívumaival szőtte át.* A cikk szerint *Schmidt* Miksa, a dúsgazdag műbútorgyáros, a meggyilkolt kokott iránti hódolatát egy

Elza-pantheonban fejezte ki, amelyet a nő emlékének megörökítésére a magyar nemzetnek ajándékozott, azzal a feltétellel, hogy a kastélyban érintetlenül kell hagyni az Elza-ereklyéket.

A budapesti közönség — írja a cikk — ezek szerint meg fogja csodálhatni a milliomos szeretőjének ruháit, butorait, *helyesírási hibáktól hemzsegő szerelmes leveleit*, s a kastély közelében lévő sírját. Hozzáteszi a levelező, hogy *a székesfőváros tanácsa többheti vita után elfogadta ezt a furcsa ajánlatot.*

A *Daily Herald* furcsa cikke egyébként így hangzik:

A MILLIOMOS SZERELME
A NEMZETI PANTHEONBAN.
MÁGNÁS ELZA TÜNDÉRKASTÉLYA.

Budapesten nemsokára megnyitják a nyilvánosság előtt a főváros környékén lévő úgynevezett kiscelli kastélyt, amely egy romantikus szerelem és egy borzalmas gyilkosság színhelye volt. Évekkel ezelőtt ez volt az otthona Mágnás Elzának, egy gyönyörű kóristalánynak, akit kincseket érő ékszereiért meggyilkolt a saját komornája, akit barátja, a dúsgazdag gyáros azért fogadott melléje, hogy megtanítsa a jó modorra és az úri társaságra. Amikor Mágnás Elza holttestét egy kosárba gyömöszölve kifogták a Dunából, a gazdag gyáros vigasztalhatatlan volt és érintetlenül hagyva Mágnás Elza kastélybeli otthonát, minden holmiját, valóságos pantheont rendezett be halott barátnőjének, akinek sírját is látja az, aki a kastély ablakából a közeli temetőre lenéz.

Mágnás Elza egykori szerelmes otthonát, a kiscelli kastélyt, ahol egykor mint egy királynő élt, nemsokára mindenki láthatja, mert Schmidt Miksa, akit Budapesten a gyárosok nagybácsijának neveznek, a székesfővárosnak ajánlotta fel ezt a szerelmi pantheont és a főváros hosszas tanácskozás után el is fogadta az ajándékot. Látni lehet majd a pantheonban Mágnás Elza ruhájait, drága bútorait, holmijait és helyesírástól hemzsegő leveleit.

Fölösleges hangsúlyozni, hogy az angol ujság nyílván jóhiszemű, de pusztán nyári szenzációt hajhászó híradásából *egyetlen szó sem igaz. Schmidt* Miksa nem emelt Mágnás Elzának pantheont és nem ajándékozta a nemzetnek, mégkevésbbé a fővárosnak. Mint tudjuk, az egész esetből annyi a valóság, hogy a Kiscelli-úti kastélyt, amelyet tulajdonosa, Schmidt Miksa zsufolásig megtöltött különféle műtárgyakkal, szobrokkal, bútorokkal, — *Mágnás Elza-ereklyék nélkül*, — felajánlotta a fővárosnak, azzal a kikötéssel, hogy a kastélyhoz tartozó parkot bővítse ki a környékbeli ingatlanok megvásárlása révén. Mivel ennek a feltételnek a betartása a fővárosra igen nagy áldozatokat rótt volna,

a törvényhatósági bizottság már közel két-esztendővel ezelőtt úgy határozott, hogy bármennyire értékes történelmi műemlék is az épület és érdekes a belső tartalom, — köszönettel visszautasítja.

Ennyi a valóság s *mire ez a hir kétesztendő alatt Londonba ért, Mágnás Elza-legenda lett belőle.*

A *Daily Herald* cikkére a *Fővárosi Hirlap* munkatársa hívta fel *Liber* Endre h. polgármester figyelmét, aki

nyomban érintkezésbe lépett a Daily Herald főszerkesztőjével, akit udvarias levélben tájékoztatott a hiradás súlyos tévedéseiről és a tudósítás valótlanságáról,

s egyuttal felkérte a helyreigazító közlemény közzétételére is, részletesen ismertetve a valódi tényállást, s kiemelve, hogy *Schmidt* Miksa, mint műbútorgyáros és ismert műbarát *évtizedeken át hódolt műgyüjtő szenvedélyének*, teljesen függetlenül Mágnás Elza iránti érzelmeitől, s hogy az ajándék átvétele körül folyt vitának *egészen más okai voltak.*

A *Daily Herald*, amelynek közismert alapossága és igazságszeretete világhírű, minden bizonnyal hamarosan megadja a szükséges satis factiot.



Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

Asphaltba rakott I-a 24 mm tölgyparketta
kivitelezését, minden anyag és munkával együtt
m²-ként 12.— pengőért vállalja
FRIED ÁRMIN parkettgyáros
Budapest, V., Falk Miksa-utca 20. sz.
Telefon: 10-2-51.

Szabad orvosválasztás!
Betegség ellen
biztosítson az
ANGLO-DANUBIAN LLOYD
Általános Biztosító Részvénytársaságnál
Budapest, V., Hold-utca 21.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	" " " 5.000 "
	Dorogon	" " " 3.000 "
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu	" " " 80.000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	" " " 8,000.000 drb.

Ön szereti a tisztaságot
helyiségeiben, ezt könnyen elérheti, ha a mennyezetet és falait Eternit-nagylemezekkel burkolja. Az Eternit-lemezek gyorsan helyezhetők el, a nedvességet nem engedik át, könnyen tarthatók tisztán.
— Kérjen díjmentes mintát és árajánlatot. —
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33. sz.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Gömbös Gyula miniszterelnök,

mint kiállító szerepel a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete jubiláris gyümölcskiállításán

A rákosi homokon, ahol most gyárkémények füstölögnek és hatalmas városrészek terülnek el, a budai hegyoldalakon, ahol pompás kertek virulnak, villasorok díszlenek, alig 80—100 évvel ezelőtt még pásztorélet és élénk mezőgazdaság volt. A budai hegyek vidám szüretektől voltak hangosak és messze földön híres volt a budai vörösbor. A világváros gyorsütemű fejlődése háttérbe szorította ugyan az őstermelést, a földmívelést, de érdekes, hogy

még ma is igen számottevő a főváros területén élő gazdák tevékenysége.

Ezidőszerint *kb. 14.500 katasztrális holdon folyik mezőgazdálkodás és ebből 2000 katasztrális hold kerti művelés alatt áll.* Budán mintegy 3000 katasztrális hold gyümölcsös és házikert van túlnyomóan középosztálybeliek birtokában. Néhány évvel ezelőtt kezdődött a Budapest határában lévő mezőgazdálkodás renaissanca, amikor a főváros támogatásából

megalakult a Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete, amely a főváros mezőgazdasági bizottságával karöltve minden lehetőt elkövet,

hogy erkölcsileg és lehetőség szerint *anyagilag is támogassa azokat, akik mezőgazdasággal, kertészettel és gyümölcstermeléssel foglalkoznak.* Különösen számottevő a budai hegyvidék gyümölcstermelése, ahol sokezer nemes gyümölcsfát, elsősorban barackfát telepítettek. A világhírű

ízes gellérthegyi barack most újra keresett exportcikk s egész csomó embernek ad biztos megélhetést.

A budapesti mezőgazdák és kertészkedők termelvényeiket Szent István-hetében *jubiláris kiállítás formájában mutatják be a nagyközönségnek.* A kiállítást a pesti Vigadó termeiben rendezik, annak különös érdekessége lesz, hogy

a kiállítók sorában szerepel Magyarország miniszterelnöke Gömbös Gyula, aki tétényi gazdaságának gyümölcsöséből küldött fel remek őszibarackokat.

A miniszterelnök baracktermése a szakemberek szerint olyan pompás, hogy *a kiállítás egyik büszkesége lesz.* A budapesti gazdálkodók kiállítását

Kállay Miklós
földmívelésügyi miniszter

augusztus 18-án, *pénteken személyesen fogja megnyitni.*

A budapesti gazdálkodók kiállításának jelentőségéről

a főváros közgazdasági ügyosztályában

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A pénteken megnyíló kiállítás keretében kerül bemutatásra a Buda-vidéki híres őszibarack, amely úgy ízre, mint zamatra *felülmúlhatatlan.* Bemutatjuk a pesti oldalon termesztett mezőgazdasági és konyhakertészeti cikkeket is annak bizonyságául, hogy

a budapesti gazdálkodók a főváros élelmezése szempontjából is jelentős mennyiségű és kiváló minőségű holmit termesztenek.

A kiállítást élénkíteni fogja egy kertészeti csoport, ahol szebbnél-szebb szobanövények kerülnek kiállításra. Különös jelentőséget kölcsönöz a kiállításnak az a körülmény, hogy

a páratlan ízű és illatú Buda-vidéki őszibarack termésből az idén már nagyobb exportra számíthatunk.

Elsősorban Ausztriába és Németországba indulnak szállítmányok, de a többi országokkal is komoly tárgyalások indultak meg, úgyhogy *a budai hegyvidék újra kezd a gyümölcskivitel központjává válni.*

— Bemutatják a kiállításon a még megmaradt és újra telepített szőlőhegyek termését is. Meglepő például, hogy

Budapesten még két évvel ezelőtt is majdnem 10.000 hektoliter mustot szüreteltek és körülbelül ugyanennyi lesz az idei termés is.

Igaz, hogy ez sokkal kevesebb, mint hajdan, de mégis számottevő eredmény. 1878-ban például 195.000 hektoliter volt a budai szüret eredménye, s a gazdálkodók telve lelkesedéssel és ambícióval remélik, hogy *lassankint sikerül a budai hegyeken a régi szép világot újra feltámasztani.*

A hizlaló gazdák kívánságai a Vásárpénztár újjászervezésénél. Az állathizlaló gazdák körében hónapok óta fokozott figyelemmel kisérik azokat a tárgyalásokat, amelyek a Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár reorganizálása körül folynak. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület most felterjesztést intézett *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszterhez és *Sipőcz* Jenő polgármesterhez, amelyben kifejezi abbeli aggodalmát, hogy a gazdatársadalom *nem látja biztosítva az állatértékesítéshez szükséges feltételeket.* A gazdák számára a Vásárpénztárnak nem az adminisztrációs és technikai munkája, hanem sokkal inkább hitelezési tevékenysége volt a fontos. Az eddigi gyakorlat szerint a Vásárpénztár minden eladás után a vételár 0.45 százalékát beszedési illeték címén vonta le az eladóktól. Ez a beszedési illeték túlságosan magas volt és gyakoribb panasz csak azért nem hangzott el ellene, mert a hitelezéseknél viszont a Vásárpénztár liberális szellemben járt el. A hizlaló gazdák attól tartanak, hogy a Községi Takarékpénztár, amely kitünően prosperáló és mintaszerű pénzintézete a fővárosnak, *esetleg nehézségeket támaszt azokkal a gazdákkal szemben, akik a hitelezéseknél nem rendelkeznek bankszerű fedezettel.* A felterjesztés kéri a földmívelésügyi minisztert és a polgármestert, hogy a Vásárpénztár reorganizálásánál könnyítsék a hízlaló gazdák számára a hitelek megszerzését és hassanak oda, hogy a főváros az illetékek terén is *alkalmazkodjék az általánosan leromlott gazdasági viszonyokhoz.*

Előléptetések a Községi Takaréknál. A Budapest Székesfőváros Községi Takarékpénztárnál nyugdíjazások és kilépések folytán több vezetői állás üresedett meg, amelyet nemrégiben töltöttek be régi érdemes igazgatók és főtisztviselők előléptetésével. Ügyvezető igazgató lett *Bárány* Károly, dr. *Liptay* Lajos, *Furtkovits* Béla és *Péterffy* József igazgató. Továbbá igazgatóvá nevezték ki *Voigt* Rudolf, *Reischl* Károly és *Fidy* György aligazgatókat.

A Phönix Életbiztosító Társaság jubiláris mérlege

(Saját tudósítónktól.) Otvenéves jubileumát ünnepli most Középeurópa egyik legnagyobb biztosító intézete, a *Phönix Életbiztosító Társaság,* amely immár húsz államban fejt ki üzleti tevékenységet és jubiláris üzleti jelentése érdekes számokban illusztrálja a társaság eredményes munkásságát. A jelentés megállapítja, hogy az áru- és pénzforgalom korlátozásai ellenére is *a gazdasági helyzet javulásának feltételei adva vannak* s biztató, hogy mindinkább érvényre jutnak a nemzetközi együttműködés tendenciái. Ebben a helyzetben a biztosító intézetekre az a nagy feladat hárul, hogy mindenütt, minden eszközzel *igyekezzenek megvédeni a nemzeti vagyonnak általuk kezelt részét.*

Az ötvenedik rendes közgyűlés *jóváhagyta az üzleti jelentést,* amelynek *főbb adatai a következők:*

Az életbiztosítási állomány 1932. év végén 2.685,748.380 schillingre rúgott, az életjáradékok évi összege pedig 4,278.331 schillinget tesz ki. Az érvényben levő kötvények száma 845.706. Az üzletév díjbevétele 150,512.097 schillingre rúgott, a befektetett tőkék hozadéka pedig 28,740.801 schillingre. A biztosított ügyfeleknek, illetve hátramaradottaiknak összesen 60,181.396 schilling fizettetett ki. A díjtartalékok jelentékeny része ingatlanokban van elhelyezve, amelyeknek könyvszerű értéke a különböző államokban 82,717.234 schilling. Az értékpapírállomány 240,622.384 schillingre rúg, amely túlnyomóan fixkamatozású papirokból áll s átlagos hozama a mérleg alapján 6.8 százalék volt. A biztosított feleknek kifizetendő nyereségrészesedések levonása után *a társaság az üzletévet 788.127.38 schilling tiszta nyereséggel zárta, amelyből osztalék fejében, mint a mult évben, 200.00 schilling (5%) kerül kifizetésre,* 184.660 schillinget a társaság új számlára visz át, míg a többit a tőketartalékok dotálására fordítja.

A Pallas Irodalmi R.-T. üzleteredménye. A *Pallas Irodalmi és Nyomdai R.-T.* augusztus 15-én tartotta közgyűlését. A mérleg szerint a hatalmas ingatlanokat 200.000 pengőre, a nyomdai berendezést 1,200.000 pengőre értékeli a vállalat. A Pallas megfelelő tartalékolások után a multévi nyereségáthozatallal együtt 14.000 pengő tiszta nyereséget mutat ki. Osztalék kifizetésére nem kerül sor, a nyereséget a jövő üzletévre viszik át.

Párt és Klub

Dési Géza beszámolója. *Dési* Géza országgyűlési képviselő nagyhatású beszámolót mondott angyalföldi választói előtt. Beszédében behatóan foglalkozott *Gömbös* Gyulának a magyar életkérdések megoldása érdekében tett külföldi útjaival, hálásan emlékezett meg *Mussolininak, a kéke Napoleonjának,* a magyar igazságot felkaroló, nagyvonalú államművészetéről, majd az ifjúság problémáiról, a tőke és a munka harcában a gyengébb támogatásának szükségéről szólt és a nemzeti eszmében, a testvéri szolidaritásban való összefogásra hívta föl Angyalföld polgárságát. *Usetty* Béla felszólalásában a déli választókerület üdvözletét tolmácsolta, majd a főváros és a vidék egyenlő elbánását követelte a terhek viselésében, a kedvezmények élvezetében és a székesfőváros sikeres akcióit ismertette a nyomor enyhítésére és munkaalkalmak teremtésére. *Dorner* Gyula, *Erősdy* Sándor, *Kollmann* Dezső dr., *Paulik* Elemér dr., *Babics* Gyula, *Császár* Gyula és mások szólaltak még fel a beszámolón, amelyen nagy lelkesedéssel bizalmat szavaztak Dési Gézának.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPITÉSZ
ÉPITŐMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ
FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfőmök királya
PARFUMS D ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerübben és mindenkinél olcsóbban szállit a nagyvásártelepről

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII, GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 96-4-72

Mozaik és Cementlapokat
à la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal
ANDREA
CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL. Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Illés László szerkesztő felelős.

Hungária, Árpád, Attila, Juventus

A szombaton délelőtt ünnepiesen megnyitott két új forrással komoly, számottevő gyógytényezővé vált a Rudas gyógyudvara. Az új Attila és a Juventus források ivókútjaiban a közönség szemeláttára buzog ki a földből a pompás kénes és rádiumos víz. A Rudasfürdő rádium gyógyosztálya is heteken belül megnyilik, már épül közvetlenül a főbejárat mellett. A kádakba közvetlenül a forrásból csobog a víz, szivattyúzás és tartály nélkül, ami rádium-fürdőknél a legfontosabb. A rádiumos víz használatánál a legnagyobb elővigyázatosság szükséges, olyan erős. Ezért úgy ivókúrára, mint fürdőkúrára csak orvosi rendeletre szolgáltatják ki. Az új forrásokból az első pohár vizet *Bánlaky* vezérigazgató nyujtotta át *Anna* főhercegasszonynak, majd *József Ferenc* dr. kir. hercegnek és *Liber* Endre helyettes polgármesternek.

A Rudas előtti gyógyudvar már kezd kialakulni. Kész a kibővített és átalakított *Hungária-ivócsarnok* is. A megjelent előkelőségek egyöntetűen megállapították, hogy az oda nem illő, porladozó régi kazánházat is haladéktalanul le kell bontani, hogy zavartalanul kurázhasson a közönség az eddig megnyitott Hungária, Árpád, Attila és Juventus forrásoknál.

Itthon a polgármester. Dr. *Sipőcz* Jenő polgármester befejezte nyári szabadságát és hétfőn reggel újra átvette a főváros ügyeinek irányítását helyettese, *Liber* Endre alpolgrámester, kezéből. Liber alpolgármester már szombaton közel két órán át tanácskozott a polgármesterrel, részletesen tájékoztatva mindarról, ami távollétében történt. A polgármester már résztvett a hétfő délelőtti közigazgatási bizottsági ülésen is.

Liber alpolgármester szabadságra utazott. *Liber* Endre h. polgármester vasárnap megkezdte nyári pihenését. Az alpolgármester családja kíséretében vasárnap este utazott el a Dunagőzhajózási Társaság expresszgőzösén az Alduna felé. A bulgáriai *Ruscsuk*-ra tart a hajóút, onnan vasúton mennek tovább a Fekete-tengerhez, *Várnába*, ahol több hetet töltenek.

Némethy Károly tanácsnok a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének igazgatósági tagja. A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete *Némethy* Károly tanácsnokot igazgatósági tagjává választotta. *Némethy* tanácsnok az érvényben levő rendelkezések szerint most engedélyt kért felsőbb hatóságától, hogy a tisztséget elfogadhassa. A polgármester javaslatára a törvényhatósági tanács ehhez hozzájárult, tekintve, hogy a szövetkezet altruisztikus jellegű intézmény és közérdeknek tekinthető, hogy egy olyan intézmény vezetőségében, amelynek tagjai sorában fővárosi alkalmazottak is találhatók, a főváros egyik főtisztviselője is helyet foglaljon.

Műjégpálya — a Városi Színházból

Egy vidéki malomtulajdonos érdekes ajánlata

A *Város Színház* ügyében az augusztus 21-i tanácsülésen hozzák meg a döntést, akkor dől el, hogy mi lesz a sorsa ennek a sokat hányatott, gyönyörű színháznak. Erdekes, hogy

a Városi Színház sorsa nemcsak a budapesti vállalkozókat és színészeket érdekli, hanem a vidéket is.

Egy szolnokmegyei malomtulajdonos, aki egyébként világotjárt ember, aki hosszú időt töltött Amerikában is,

szombaton érdekes, írásos ajánlatot intézett a polgármesterhez a Városi Színház átvételére.

Az ajánlattévő, aki borsod-szabolcsi malomtulajdonos, *hajlandó lenne a Városi Színház hatalmas nézőterét nyári műjégpályává átalakítani*, abban az esetben, ha a főváros bizonyos időre díjtalanul átengedi neki az épületet. Kötelezi magát az összes átalakitások és berendezések elkészítésére, amelyek a főváros tulajdonába mennének át. Rámutat arra, hogy idegenforgalmi szempontból is milyen nagy jelentősége volna, ha Budapesten, külföldi nagyvárosokhoz hasonlóan, létesülne egy ilyen jégpalota, *nem is szólva a nyári korcsolyapálya sport jelentőségéről.*

Az érdekes ajánlattal most foglalkozik a színházi ügyekben illetékes közművelődési ügyosztály.

Eljegyzés Csilléry András családjában. *Csilléry* András dr. országgyűlési képviselő leányát, *Ilonkát* eljegyezte *Pelláthy* Béla dr. egyetemi tanársegéd.

Kitűntetés. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Gerlóczy* Endre dr. ügyvédnek, a székesfőváros törvényhatósági bizottsági tagjának *a kormányfőtanácsosi címet* adományozta. *Gerlóczy* Endre dr. az ügyvédtársadalomban előkelő szerepet tölt be és tiszteletreméltó alakja a főváros parlamentjének is.

Róna Lajos — a Mai Nap felelős szerkesztője. A főváros közönségének egyik legkedveltebb napilapja: a *Mai Nap*, új gazdát kapott. A lap felelős szerkesztői pozicióját *Róna* Lajos kiváló hirlapírótársunk a *Pénzvilág* felelős szerkesztője vette át, aki sokoldalú képességeivel és elsőrendű zsurnalisztikai tudásával fogott hozzá új munkaterületének ellátásához. Meggyőződésünk, hogy *Róna* Lajos tevékenykedése a *Mai Nap* még nagyobb elterjedéséhez fog vezetni.

Katalógus a Szent István-hétre. Az Idegenforgalmi Hivatal *Zilahy* Dezső igazgató ügyes és praktikus összeállításában közrebocsátotta az ezévi István-napi ünnepség kalauzát. A gondos szakértelemmel megszerkesztett füzet felöleli az István-napi egyházi és világi ünnepségek teljes programját. A füzet magában foglalja a Szent István-hét egyházi ünnepségeit, a Szent Jobb körmenet programját, a gellérthegyi könyörgő litániát, az esztergomi Nagyboldogasszony ünnepet és Székesfehérvár Szent István ünnepségeinek útmutatóját. A Szent István-hét világi ünnepségei sorában felemliti az Idegenforgalmi Hivatal kalauza a Magyar Anyák ünnepét, a gellérthegyi tüzijátékot, a Szent István-heti díszkivilágitást, a Gyöngyös Bokréta ünnepségeit, a margitszigeti szabadtéri előadást, a budaörsi passziójátékokat. A zenei események során az állatkerti hangversenyek, a sportesemények közül az István-napi országos lovasmérkőzés és vizipóló-versenyek, a kiállítások közül pedig a vigadói gyümölcskiállítás, továbbá az amatőr mozgófényképezők egyesületének kiállítása fogja nagy számban vonzani a látogatókat. A kalauz végezetül részletesen közli a Szent István-hét utazási kedvezményeit, a Szent István-napi vonatjáratokat és útbaigazításokat ad a Szent István-hét látogatóinak elszállásolása tekintetében.

Jövő hétfőn tanácsülés. A főpolgármester jövő hétfőre, 21-ére összehivta a tanácsülést. A törvényhatóság ez alkalommal főleg adminisztrációs ügyekkel foglalkozik, s legtöbb érdeklődésre a *Városi Színház* újabb válságának kérdése, a *Labriola-ügy* tarthat számot. A Vásárpénztár dolga még nem kerül sorra, mert a 7-es bizottság még nem tudott végezni a bonyolult ügy vizsgálatával.

Nehézkesen épül az új ügetőverseny pálya. Nagy port vert fel annakidején az a tranzakció, mely a főváros és az Ügetőverseny Egyesület között létesült és amelynek eredményeként *a főváros átengedte egyik legértékesebb területét, a Tattersaalt az ügetősport számára.* A szerződés szerint az Ügetőverseny Egyesület köteles lett volna, záros határidőn belül a pályát teljesen kiépíteni és a felsorolt létesítményeket megalkotni. Különböző nehézségekre való hivatkozással *csak a fedett lovarda és az ügetőpálya nagy tribünje készült el a mai napig*, tehát kétségtelenné vált, hogy a szerződés pontjait nem tartották be. Még mindig elintézetlen a totalizatőradóból fennmaradt tartozás, amelyre pedig a fővárosnak a szegénysorsúak támogatása miatt, fokozott szüksége van. Az Ügetőverseny Egyesület eljárását a legközelebbi közgyűlésen kívánják szóvátenni és *erélyes intézkedések megtételét kérik a polgármestertől.*

Kitiltották a piacokról az ál-őstermelőket. A főváros vezetősége ennek az évnek az elején elhatározta, hogy rendet teremt a piacokon és eltávolítja az úgynevezett *álőstermelőket*, akik kibújnak a közteherviselés alól és megtévesztik a nagyközönséget is, mert mint termelők szerepelnek, pedig *selejtes áruikat olcsó pénzért a vásárcsarnokokban szerzik be.* A főváros kimondotta, hogy csak azok szerepelhetnek a jövőben mint őstermelők, akiknek a fővárostól arcképes igazolványuk van, *arcképes igazolványt pedig csak szigorú igazoltatás és a helyi hatóságok adatai után állítanak ki.* Ezzel az intézkedéssel sikerült is elérni, hogy most már tényleg csak azok szerepelhetnek termelőkként, *akiknek meg van minden jogcímük* és a szigorú ellenőrzés révén *közel 19.000 őstermelőt tiltottak ki a budapesti piacokról.* Ezek az emberek továbbra is árusíthatnak természetesen, de *nem mint termelők, hanem mint iparigazolványos kereskedők.*

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast
magyar gyártmány

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készít mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

MFTR
Sétahajók a budapesti Dunán.
Indulás a VIGADÓ-téri és PÁLFFY-téri kikötőkből
„Zsófia" sétahajók:
1. **Uzsonnahajó** naponta 17 órakor, menetdíj uzsonnával 2.— P, uzsonna nélkül 1.20 P.*
2. **Vacsorahajó** naponta 20 órakor, menetdíj vacsorával 4.— P.
3. **Vacsora utáni hajó** naponta 22 órakor, menetdíj 1.50 P.
4. **Vasár- és ünnepnap délelőtt** 11 órakor, menetdíj 1.— P.*
*Gyermekek féljeggyel utaznak.
Kis sétahajók: naponta 16, 17, 18, 19 és 20 órakor. Menetdíj 40 fillér.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Szivattyú szállítást a sertésvágóhíd részére Állami vas-, acél- és gépgyár 3180.

Útburkolási munkát az élelmiszernagyvásártelepen Magyar Kerámiai Gyár 64.914, Hubertus kőbánya 1820, Kiss Jenő 23.879, Péry Dezső 23.879.

Csatornázási munkát ugyanott: Obendorfer Károly 4792.

Bontási munkát ugyanott: Baráth Lajos 996.

Aszfaltozási munkát ugyanott: Magyar Aszfalt r. t. 1444.

Vízvezetéki munkát ugyanott: Tollár Lajos 5824.

A kerületi csarnokok **aszfaltozási munkálatait:** Helvey Tivadar 5540.

Mázoló munkát ugyanott: Zuzán Béla 5454.

Bádogos munkát ugyanott: Kulcsár Kálmán 6449, Szekér Gyula 3127, Gerő László 5116.

Kőmives munkát ugyanott: Ákos Frigyes 1762, Wagner Lajos 3482.

Tetőjavitási munkát ugyanott: Rau József 6895.

Állványozási munkát ugyanott: Dengler Lajos 7791 pengő vállalati áron.

—

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Épületvasszerkezeti, lakatos, föld, kőmíves, beton, bádogos, tetőfedő, üveges, mázoló, csatornázási stb. munkálatokra a Gázművek óbudai telepén létesítendő benzolgyárnál. Pályázni lehet augusztus 26-án délelőtt 11 óráig. Tisza Kálmán-tér 20.

181 pár altiszti férficipő, 550 pár munkásbakkancs és 64 pár halinacsizma szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Pályázni lehet augusztus 30-án délelőtt 11 óráig. Városháza, II. em. 235.

220.000 tonna daraszén szállítására az Elektromos Művek részére. Pályázni lehet augusztus 22-én délelőtt 9 óráig. Váci-út 74. I. em. 101.

Föld, kőmíves, vasbeton és elhelyező munkára a külső Jászberényi-úti iskolai és gondnoki épületénél. Pályázni lehet augusztus 28-án délelőtt fél 11 óráig. Városháza, III. em. 354.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Községi élelmiszerüzem kövezetjavitási munkáira pályáztak: Helfenstein Károly 3259, Szegedy Béla 3283, Zumpft István 3399, Schäffer Károly 4032, Rozsnyai és Enökl 4514, Proceller Bálint 4636, Heverdle István 5024 pengővel.

A Ferdinánd-téri piac bódéinak különböző munkáira pályáztak: Führer Miklós 2209, Kis Jenő 1689, Farkas Lajos 2015, Dobrovics Ferenc 1984, Sárkány Ervin 2256, Frank István 771, Hubertus Kőbánya 1108, Magyar Aszfalt 4134, The Neuchatel 3604, Korek E. 4240, Hirsch Mihály 4478, Krausz Ferenc 1835, Gattyán Pál 2215, Obendorfer Károly 2599, Gravieser Albin 2648, Ámon Antal 2796, Meiszter Ferenc 3026, Székély és Mottl 3510, Bíró László 3562, Farkas Mátyás 3692, Hausermann Ágoston 4870 pengővel.

A Kerepesi Temető halottasház útrendezési munkáira pályáztak: Hollos Ferenc 7832, Halmos István 8307, Schwelger Gyula 4994, Magos Dezső 6625 pengővel.

Ugyanitt a parcella közötti átlosút munkáira pályáztak: Hollos Ferenc 5162, Orosz Frigyes 5933, Halmos István 6187, Obendorfer Rudolf 6167, Gravicser Albin 8070, Szántó Ferenc 9985 pengővel.

Ugyanitt útrendezési munkára pályáztak: Magyar Asphalt r. t. 5865, Posnánsky és Strelitz 5950, Bitumen Útépítő r. t. 7140, Spányi Ernő 2500, Hollos Ferenc 3300, Ámon Antal 3950, Halmos István 4750, Heverdle Károly 5500, Neumann Ferenc 9000, Huller és Lukács 8556, Grosz Frigyes 10.744, Handl István 11.780, Obendorfer Károly 11.959, Brayer Gyula 13.533, Szántó Ferenc 14.708, Proceller Bálint 14.990, Schäfer Károly 16.339. pengővel.

Az élelmiszernagyvásártelep kikötő házainál épülő rámpa különböző munkáira pályáztak: Wagner Lajos 6464, Nekolny Antal 7693, Márton és Szalka 8211, Lukoy Emil 8567, Seif Gyula 9248, Udvardy Géza 9988, Urbach és Tefler 1540, Sárkány Emil 1760, Andrea cementgyár 2200, Marossi Lajos 2310 pengővel.

1510 m³ bazalt, zúzottkő, mészkő, trachit kockakő szállítására pályáztak: Ritter Antal, Schäffer Antal, Dunántúli mész- és téglaipari r. t., Fábián és Katanics, Frank István, Sárhegyi bazaltbánya, Sömöskői bazaltbánya, Zimmer Manó, Buchwalder és Holzel, Inoczi bazaltbánya, Joó Artur, Holzer és Román, Hubertus Kőbánya,, Kollmann Árpád, Hubertus Kőbánya, Solymosi és Farkasmályi, Szandai gránitbánya, Szobi kőbánya, Späth János, Urikányi és Zsilvölgyi, Pataki Ármin.

A szeretetotthonok és árvaházak részére szükséges textilnemüek szállítására pályáztak: Storer Viktor, Gutmann és Társa, Freudiger Mózes, Trunkkán posztógyár, IOKSz, Steiner Zs., Petrány Szilveszter, Pető Tivadar.

Textilanyagok szállítására pályáztak: Budakalászi, Wein és társa, Ganz György, Magyar Kender, Fiedler János, Kiss és Mahunka, Salzmann-féle textilipar, Linum Taussig, Drucker Mór, Kiepesti textilipar, Goldberger, Freudiger Mózes, Alba, Soproni, Tetra.

Téli ruhaanyagok szállítására pályáztak: Storer Viktor, Gyapjúmosó, Magyar Posztógyár, Soproni Szőnyeg, Richárd-Richárd, Trunkháhn Posztógyár.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

—

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbíró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-85
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 91. Telefon: 21-9-46. Gyár: VI., Váci-út 55. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépitő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készitek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kiló helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK támogtódéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 8.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72. fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

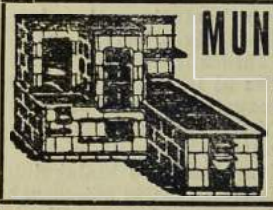

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.



Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árut legolcsóbb áron szállítunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

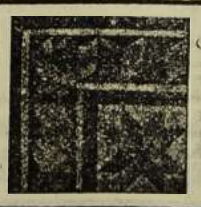

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. augusztus 23 34. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A latrok barlangja

A latrok barlangja? Budapesten? Az illusztris publicista valószínűleg vagy a Markó-utcára, vagy a Maglódi-úti gyüjtőfogházra gondolhatott, amikor ezt a szörnyű kifejezést leírta. Nem, még ez sem lehetséges, mert még a Maglódi-úti gyüjtőfogházban is lehetnek megtévedt bűnbeesettek, a Markó-utcában pedig bizonyára igen sokan reménykednek a fölmentő ítéletben...

Amuló szemmel olvastuk, hogy egy olyan kitünő, mérsékelt gondolkozású, higgadtvérű politikus, szerkesztő és publicista, mint *Lázár* Miklós, a budapesti városházát nevezte el a latrok barlangjának és a legbrilliánsabb magyar ujságok egyikében feltűnést keltő tipográfiával keserűen vágta oda a budapesti közönség elé. Ha történetesen nem éppen *Lázár* Miklósról, a legkitünőbb magyar szerkesztők egyikéről lenne szó, akkor nem mernénk elmondani azt a régi ujságírói megállapítást, amely szerint a rossz lapszerkesztő, amikor már minden ötlete kiszikkadt, megtámadja, vagy megtámadtatja a budapesti városházát, a magyar sajtó örökös Prügelknabeját. Ez a budapesti városháza a legtürelmesebb, a legjámborabb minden kritikával szemben, ami — engedje meg nekünk *Lázár* Miklós, — alighanem tiszta lelkiismeretre vall, mert a tolvaj, a bűnöző ideges szokott lenni, amikor bűneit emlegetik. Am *Lázár* Miklós nem szokott kölcsönkért és uraságoktól levetett témákon rágódni, amit mi a „latrok barlangja" esetében súlyosbító körülménynek veszünk. Ez nem kényszertéma volt a számára, ezt ő meg akarta írni, sajnos azonban az az érzésünk, hogy néhai való jó Hazafi Verai János mintájára — *mérgében.*

A harag pedig nem jó tanácsadó. Különösen nem volt az a jelen esetben. Amilyen komoly, óvatos, megfontolt, sőt mérsékelt szokott lenni *Lázár* Miklós, még akkor is, amikor igaza van, annyira látszik mostani cikkeinek egész öntudatlanul duhaj hangján, hogy nem ment át azokon a retortákon, amelyeken *Lázár* Miklós mondanivalóit meg szokta szűrni. Az első cikkben hemzsegnek a „levéltetűk", a „szamártövisek", a „bojtorjánok", a „vájkálás az adópénztárban", a „rendőrkézre túlérett gazdálkodás" és a „silány kupaktanács"-féle kifejezések. A második cikkről szinte lehetetlen még azt is elhinni, hogy megjelent. Mert ahogy ez a cikk *Sipőcz* polgármesterről beszél, úgy nem illik még a polgármester hajdújáról sem írni.

Amit a pártokról mond *Lázár* Miklós, az miszerintünk *politika,* azt intézze el majd ő a pártokkal, vagy a pártok övele. Azok is, akiket a korrupció apjának és azok is, akiket a korrupció kölykeinek állít be. De itt egész másról van szó. Itt Budapest legpuritánabb polgárait, *Sipőcz* Jenő polgármestert és *Borvendég* Ferenc alpolgármestert sértegeti olyan szokatlan módon, hogy az már Budapest székesfőváros tekintélyén ejt csorbát. Erről a két férfiúról nekünk fölösleges beszélni, a törvényhatósági bizottság minden tagja, de Budapest minden polgára is büszke rájuk és büszke a tisztaságukra. Sőt büszke arra is, amit Budapest székesfővárosáért cselekedtek. A Vásárpénztár körül való állítólagos mulasztásokkal vádolja meg *Lázár* Miklós a két főtisztviselőt, éppen azt a kettőt, akiknek személyes érdeme lesz az, ha majd az igen közel jövőben a vásárpénztári dzsungelben történtekre fény derül. Budapest polgármesterének és alpolgármesterének statáriális jogai nincsenek. Nem köttethetik föl tehát az útszélére azonnal mindazokat, akiknek a Vásárpénztár körül valaha szerepük volt, vagy szerepük van. Vizsgálatot kell lefolytatni, amely vizsgálatot az a törvényhatósági tanács vezeti, amelyet *Lázár* Miklós a tekintélyek növelése érdekében „silány kupaktanácsnak" volt szíves elnevezni.

Budapest polgársága elvárja — és ennek már a hétfői tanácsülés is élesen hangot adott —, hogy a közeljövőben, amikor a vizsgálat eredménye publikus lesz és azzal *Lázár* Miklós is bizonyára megelégszik, a megvádolt két főtisztviselő valamilyen úton tökéletes elégtételt kapjon. Ennek meg kell történnie. De hajlandó-e viselni *Lázár* Miklós és az ő farkasüvöltését kínosan utánzó „ellenzéki" napilap annak az ódiumát, hogy akkor gyújtották meg a méltatlan vádaskodás kénes gyújtóját, amikor ezzel Budapest autonómiájának puskaporos tornyait segítenek felrobbantani?

Súlyosak az autonómia aggályai a felügyeleti hatóság jogkörének értelmezésével szemben

A felügyeleti hatóság álláspontja az, hogy befolyását gyakorolhat minden fővárosi intézményre, ahol önálló jellegű gazdálkodás folyik

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számának az a tudósítása, amely részletesen ismertette a *Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságának* jogköréről szóló kormányrendeleteket, széles körben keltett nagy feltűnést. A törvényhatósági bizottság tagjainak figyelmét eredetileg elkerülte az, hogy milyen

nagyjelentőségű változtatásokat jelent a Felügyelő Hatóság működése Budapest autonómiája szempontjából.

Először a közigazgatási bizottság augusztusi ülésén vetették fel a kérdést: mit szándékozik tenni a főváros vezetősége az autonómia jogainak megóvása érdekében? Dr. *Sipőcz* Jenő polgármester, aki ép előző nap érkezett vissza nyári szabadságáról, részletes választ a kérdésre nem adhatott, de kilátásba helyezte, hogy a törvényhatósági tanácsot legközelebb mindenre kiterjedően informálni fogja. A polgármester ezt követőleg alapos tanulmányozás tárgyává tette a Felügyelő Hatóságról szóló kormányrendeleteket és

hosszasan tanácskozott a szabadságáról ugyancsak most visszatért Borvendég Ferenc alpolgármesterrel arról, hogy mi legyen a főváros hivatalos tényezőinek követendő eljárása az önkormányzati szervek jogait súlyosan érintő rendeletekkel kapcsolatban.

Már ezt megelőzően is foglalkozott a székesfőváros vezetősége a kérdéssel akkor, amikor a 4600-as számú miniszterelnöki rendeletet követő 115-ös számú pénzügyminiszteri rendelet *felhívta a fővárost, hogy 45 napon belül terjessze fel részletes javaslatát az üzemeknél végrehajtandó racionalizálási tervekre vonatkozóan.* Tekintettel arra, hogy

a megkívánt javaslatokat az autonómiának, illetőleg a törvényhatósági bizottságnak kell előkészíteni és megtenni

és nem az adminisztrációnak, a főváros vezetősége feliratban a válaszadásra kitűzött 45 napos határidő

meghosszabbítását

kérte. Hivatkoztak arra, hogy nyári szünet lévén, a törvényhatósági bizottság javaslatát 45 napon belül elkészíteni nem tudja, annál kevésbé, mert *az említett kormányrendeletekből világosan ki sem derül, mely intézmények, üzemek racionalizálására kell javaslatot tenni.*

Erre a felterjesztésre *most érkezett meg a válasz* a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságától. Az új szervnek ez az első érdemleges leirata a fővároshoz.

A 356/1933. számú leiratban a Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága október végéig ad haladékot a fővárosnak az üzemi javaslatok előterjesztésére.

Ugyanebben a leiratban egyúttal értesíti a törvényhatósági bizottságot, hogy *a javaslatokat és a kívánt adatokat valamennyi részvénytársaságról, vállalatról és üzemről be kell szolgáltatni,* illetve fel kell terjeszteni a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságához.

Ezzel a leirattal kapcsoatblan a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a legilletékesebb helyen

a következő felvilágosítást kapta:

— A közigazgatási bizottsághoz intézett legutóbbi jelentésében a polgármester már szóvátette a *Közérdekeltségek Felügyeleti Hatóságáról* hozzánk intézett kormányrendeleteket és e bejelentés kapcsán a nyilvánosság is behatóan foglalkozott a részvénytársaságok, közüzemek stb. feletti ellenőrzés gyakorlására létesített szervvel, amelyet az április 26-án, 4600/1933. M. E. szám alatt kiadott kormányrendelet hívott életre.

— Hogy a felügyeleti hatóság megalakítása, hatásköre az önkormányzati jogok gyakorlásában milyen eltolódást jelent, csak akkor tudjuk pontosan megállapítani, ha figyelembe vesszük, hogy e hatóság megszervezését megelőzően az addig keletkezett jogszabályok a kormányhatóság számára az önkormányzattal szemben a felügyeletnek, az ellenőrzésnek és ezzel kapcsolódóan a rendelkezéseknek a jogát *milyen terjedelemben biztosították.* A fővárosi törvény 92. szakasza kimondja, hogy

a főváros általános önkormányzati közigazgatása és háztartása a belügyminiszter főfelügyelete és ellenőrzése alatt áll, az egyes ágazatokban pedig a felügyelet jogát az illetékes miniszterek gyakorolják.

Ebből a felügyeleti jogból folyóan az illetékes miniszterek a székesfőváros törvényhatóságától a polgármester útján *bármely ügyben felvilágosítást és jelentést kívánhattak* és az iratok felterjesztését rendelhették el. A belügyminiszter a székesfőváros közigazgatását a saját közegeivel, szakértőivel *bármikor megvizsgálthatja* és a vizsgálat eredményéhez képest felügyeleti jogkörén belül intézkedhet. Hasonló volt a belügyminiszter felügyeleti hatásköre az intézmények, a fővárosi háztartás, a közüzemek, közművek, fővárosi részvénytársaságok ellenőrzése tekintetében is. A kormányhatósági felügyeleten kívül

igen széleskörű ellenőrzési joga van a főpolgármesternek is.

— A kormányellenőrzés közvetlenebbé és állandóbbátétele érdekében szervezték meg a *Székesfővárosi Számszéket* is, amelynek feladata kiterjed *nemcsak a közigazgatás minden ágára, h*anem a főváros felügyelete alatt álló alapok, alapítványok, intézetek, közintézmények, közművek stb. jövedelmeinek és vagyonának kezelésére is. Amint látjuk,

az ellenőrzés lehetősége eddig is a legszélesebbkörű volt és a fővárosi törvény a felügyelet legteljesebb gyakorlására biztosított jogokat.

— *Kérdés, hogy a 4600/1933. szám alatt kiadott, most szőnyegen lévő kormányrendelet az eddig fennállott jogi helyzettel szemben milyen terjedelemben jelent változást. Szerintünk*

a felügyeleti hatóság ellenőrzési joga nem szélesebb, mint az új fővárosi törvényben meghatározott ellenőrzési jogok.

Tulajdonképpen csak az történt, hogy a kormányhatóságot már eddig is megillető ellenőrzési jog *közvetlen és intenziv gyakorlására a kormány és az autonómia közé egy új szervezet, új hatóság ékelődik be, ez az ellenőrzés azonban nem feltétlen állandó jellegű.* A felügyeleti bizottség munkája legnagyobbrészt az önkormányzat javaslatainak felülvizsgálásában áll, de

közvetlen intézkedési joga nincs, sőt még abban az esetben sincs, ha az önkormányzat a kormányhatóságnak a javaslatokkal kapcsolatos intézkedéseit nem hajtaná végre.

A felügyeleti hatóság csupán a kormányhatóság akaratának és elhatározásának végrehajtó szerve lesz.

— Egy vonatkozásban *nem eléggé tisztázott* a kormányrendelet. A 23. paragrafus értelmében ugyanis a főváros egyes üzemeihez *gondnokot is ki lehet rendelni,* ha a belügyminiszter szükségesnek látja, az üzemi kiadások csökkentésére és a működés gazdaságosabbá tételére.

Nem mondja meg azonban a kormányrendelet, hogy a gondnok kirendelése kinek a hatáskörébe tartozik? Vajjon a belügyminiszter, vagy maga a felügyeleti hatóság jogköre a gondnok kiküldése?

— A felügyelő hatóság jogkörének érvényesülése nagymértékben attól függ, *hogyan értelmezzük a kormányrendelet 23. paragrafusának* első bekezdését, amely a „társaság, vállalat, üzem, vagy intézet" megjelölést használja. Ebben a vonatkozásban *egységes értelmezés igen nehezen alakítható ki,* mert az egyes fogalmak a közhasználatban előforduló értelmezésükben, tartalmukban tekinthetők eléggé tisztázottnak. Mindenekelőtt tehát

azt kell pontosan megállapítani, hogy a kormányrendelet milyen intézményeket sorol az említett fogalmak alá, milyen intézményekre gondolt és milyen értelmezést tartott szem előtt.

A kormányrendelet címében részvénytársaságról, szövetkezetekről, korlátolt felelősségű társaságokról, közüzemekről szól és az önkormányzatokra vonatkozó paragrafusok közös címe: *„Önkormányzatok és közalapítványok érdekeltsége körébe tartozó társaságok és a közüzemek."* Ezt a megjelölést véve alapul, arra a következtetésre kell jutni, hogy

a vállalat, üzem, intézet csak abban az esetben tartozik a felügyeleti hatóság alá, ha működésében kimeríti a közüzem fogalmát.

— A téves magyarázatok elkerülése és ezzel kapcsolatban a felügyelő hatóság intézkedési körének pontosabb megállapítása érdekében

a kormánnyal tárgyalás indult meg és biztosan remélhető, hogy ezek az önkormányzat szempontjából megnyugtató eredményre fognak vezetni.

A főváros külön felterjesztésben megkérdezte a felügyeleti hatóságot, hogyan értelmezi a kormányrendeletet, s melyek azok az üzemek, intézmények stb., amelyekre jogkörét kiterjesztettnek véli. A felügyeleti hatóság válaszában közölte, hogy álláspontja szerint hatásköre nemcsak az önálló vagyonkezelési intézményekre, részvénytársaságokra, a szorosan vett közüzemekre terjed ki, *hanem hatáskörébe tartozónak tekinti a kórházakat, diszpanzereket, szeretetházakat, menhelyeket, múzeumokat, színházakat, napköziotthonokat, könyvtárakat, az inségakciót stb.,* általában mindazokat az intézményeket, amelyekben önálló jellegű gazdálkodás folyik. Minthogy

ez a magyarázat a felügyelő hatóság működésének nemcsak a közüzemi gazdálkodásba, hanem a szoros értelemben vett közigazgatásba is, az elsőrendű községi feladatok szolgálatában álló intézmények működésébe is befolyást biztosítana, az önkormányzat szempontjából joggal aggályok merülhetnek fel.

Éppen ezért szükségesnek látszik, hogy a hatáskör kérdésében a kormányhatóság részéről minél előbb irányadó állásfoglalás történjék.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Kilátástalan a főváros védekezése a vidéki betegek inváziója ellen

700,000 pengő ápolási díjat tábláztatott be a főváros vidéki ingatlanokra

Sipőcz Jenő polgármester legújabb havi jelentésében érdekesen világított rá a kórház-kérdésre. *A fővárosi közkórházak betegeinek harmadrésze nem budapesti* és a vidéki betegek annyira eláraszták a főváros kórházait, hogy azokban, zsúfoltságuk miatt, budapesti beteget sok esetben csak késedelmesen tudnak elhelyezni. *A vidéki betegek 66 százaléka pestvármegyei és ezek 2,880.000 pengőjébe kerülnek a fővárosnak.* Hiába próbálják áthárítani a kórházi ápolási költséget a vármegyére, *Pestvármegye fizetni nem tud,* viszont a közkórházakban ápolt vidéki betegek nagy része olyan vagyoni helyzetben van, hogy sem rajtuk, sem hozzátartozójukon az ápolási költséget behajtani nem tudják. A polgármester bejelentette, hogy

védekezni fognak a vidéki betegek beözönlése ellen,

kérdés azonban, hogy ezt eredményesen végre tudják-e hajtani.

A kilátásba helyezett intézkedések dolgában kérdést intéztünk

Salamon Géza dr.,

a közegészségügyi osztály vezetőjéhez, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Annak hangsúlyozásával kezdem, hogy a főváros a közkórházakból nem kívánja a vidéki betegeket távol tartani, de nem is lehet kizárni senkit, mert a törvény szerint minden közkórház köteles a jelentkező és ápolásra szorúló beteget felvenni, amíg hely van. A mi kórházi problémánknak két része van. Az első az, hogy

lehetetlen állapot lenne, ha a vidéki betegek kiszorítanák a kórházak ágyairól a fővárosiakat, amelynek polgárai az intézményt fenntartják súlyos áldozataikkal.

Arra törekszünk tehát, hogy csak valóban kórházi gyógykezelésre szorúló betegek találjanak ott elhelyezkedést. Nem aszisztálhatunk némely vidéki hatóság olyan felfogásának, hogy

a munkaképtelen, beteg elaggottakat közkórházba vétetik fel szociális okokból, mert másképen nem tudnak róluk gondoskodni.

A főváros kórházai nem szociális intézmények, nem ápoldák, aggintézetek, ahol vidéki munkaképtelenaket a mi költségünkre lehet eltartani.

— A probléma másik része az, hogy azok, akik tudják, fizessék is meg az ápolási díjat. Amíg az országos betegápolási alap fennállott, nem volt különösebb baj, mert a vidéki szegény betegek ápolási díját az alapnak egyszerűen felszámítottuk. Most azonban már nincs meg erre a mód, másképen kell intézkednünk. A vidékiek beözönlésének egyik fő oka az volt, hogy

valahogyan elterjedt a hír, hogy a fővárosi kórházak ingyenesek, ott fizetni nem kell.

Most a polgármester intézkedésére a kórházi ápolási díjak behajtása *új rendszer* szerint, *sokkal szigorúbban történik.* Azoknak, akiknek olyan közeli hozzátartozója van, aki az ápolási díjra kötelezhető és nem fizeti meg,

annak az ingatlanára a főváros az ápolási díjkövetelést telekkönyvileg bekebelezteti.

Az utóbbi hónapokban *6—700.000 pengőt tábláztattunk be ilyen címen vidéki ingatlanokra.* Ha a köztudatba átmegy, hogy fizetni kell, egészen bizonyos, hogy *elmarad az a százalék, amely beteg ugyan, de nincs feltétlenül rászorúlva kórházi ápolásra, hanem otthon is gyógykezelhető.* Újra hangsúlyozzuk, hogy a fővárost *nem vezeti e téren semmiféle barátságtalan, vagy antiszociális érzés,* hanem

védekezni kénytelen a rettenetesen felhalmozódó kórházi terhek ellen, amelyek a közkórházak fenntartását is veszélyeztetik.

— Január 1-től kezdve az ápolási díj behajtását teljesen *decentralizáljuk.* Minden kórház gondnoksága mellett létesül egy behajtási osztály. Ez sokkal mozgékonyabb és gyorsabb lesz, mint a mostani központi szerv, amely mellett

évekig eltartott egy-egy ügy lebonyolítása, közben a beteg sokszor meg is halt és a hozzátartozókat sem lehetett előkeríteni.

Az új kórházi törvény és a kormányrendelet szerint *a fővárosnak előlegezni kell a vidékről felszállított beteg szállítási költségét is.* E téren is rendet kell teremteni. Voltak esetek, amikor a betegről már egy-két nap alatt kiderült, hogy nem szorul kórházra és elbocsájtották, ugyanakkor nem csak az ápolási díjjal maradt adós, hanem a fővárosnak kellett megfizetni a 25—30 pengős szállítási költséget. Figyelmeztettük erre a körülményre az *Országos Mentő Egyesület* vidéki állomásait, hogy

azokat a szállításokat nem fizetjük meg, ahol kiderül, hogy nem okvetlenül indokolt a fel. szállítás.

— Ezek az intézkedések, reméljük, hogy legalább részben elérik a kivánt célt. Máris mutatkozik némi eredmény, mert

a vidéki betegek száma 40%-ról 32%-ra esett vissza.

— A vármegyék hozzájárulása, sajnos, még mindig nyilt kérdés, *holott a kormány annak idején megígérte neknük ezt az elintézést.* Azóta a főváros vezetősége több alkalommal sürgette meg az ügyet, eddig azonban eredmény nélkül.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Demtsa Pál dr.,

Pest vármegye tisztifőorvosát,

aki erről a kérdésről a következőket mondotta:

— A főváros polgármesterének a kórházi problémáról szóló jelentése a tényleges adatokat tartalmazza. Valóban a vidéki betegek 66 százaléka pestvármegyei beteg, *ezen azonban mi változtatni nem tudunk.* A törvényhatóságnak néhány decentralizált kórháza van csupán,

hiányzik azonban egy centrális, nagy vármegyei kórház.

Addig, amíg ez meg nem épül, *az orvosok továbbra is kénytelenek leginkább a főváros közkórházaiba küldeni a pestvármegyei betegeket.* Sürgős műtétek szükségekor nem lehet töprengeni, más megoldás nincs, mint beszállítani a vidéki beteget a főváros kórházába.

Mi nem tehetünk arról, hogy a vármegyének nincs sebészeti kórháza.

Ami az ügy pénzügyi részét illeti, ebben illetékes nem vagyok.

Az egészségtelen ujpesti ivóvíz

Pest vármegye tiszti főorvosának nyilatkozatából kiderül, hogy

a kórházi helyzet sürgős megváltozására sok remény nincs.

A vármegyei tisztifőorvossal folytatott beszélgetésünk során megemlítettünk egy másik vármegyei problémát, amely legutóbb Pest vármegye közigazgatási ülésén került szóba. Az ujpestiek évek óta panaszkodnak amiatt, hogy az úgynevezett trianoni gát megépítése óta *az ujpesti ivóvíz eliszaposodott, rossz ízűvé és szagúvá vált. Demtsa* Pál dr. vármegyei tisztifőorvos legutóbb azt javasolta, hogy az ujpesti gyárakat, melyek szennyvizüket a Dunába folyatják, derítő medencék építésére kötelezzék. Ezt a javaslatát *elfogadták,* nagy kérdés azonban, sőt kétséges, hogy ennek következtében tiszta lesz-e az ujpesti ivóvíz.

— *Egyedül helyes megoldásnak* — mondotta munkatársunknak *Demtsa* tisztifőorvos — *azt tartanám, ha az ujpesti vízmű víztisztító berendezést létesítene.* A *Kurz*-féle tisztító rendszer alkalmazása révén elérhető lenne, hogy az ujpestiek ivóvize kifogástalanná válnék. Ez természetesen csak pénzkérdés. *Mintegy 800.000 pengőbe kerülne a víztisztító berendezés elkészítése.* Ujpest városa ilyen terhet magára nem vállalhat, a vízműveknek ez ugyancsak nincs módjában. *Abban az esetben, ha néhány fillérrel felemelnék az ujpesti víz árát, fedezete volna az új beruházásnak. Olyan probléma ez, amelynek alapos megtárgyalására rövidesen sor kell, hogy kerüljön.*

MFTR
ÜDÜLŐHAJÓ-KÖRJÁRAT
Visegrád-Nagymarosig és vissza
a Szentendrei sziget körül, felfelé a Nagy-, lefelé a Kisdunán. Indulás VI. 1-től naponta Budapest-Eötvös-térről 7·30 órakor
Visszaérkezés 13·45 órakor.
Menettértijegy I. o.: 2.10 P, II. o. 1.30 P

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

PESTI KIRAKAT

Édes Budapest

Valóban, ebben a savanyú-keserű világban nekünk édes Budapestünk van.

Az ember végigmegy a körúton s valami olyan érzése támad, hogy Budapest tizedrésze cukorkából, süteményből, fagylaltból, szóval édesség árusításából akar megélni. Valósággal egész társadalmi réteg keletkezett az emberekből, akik bennünket édességgel akarnak ellátni. Csak súlyos bajok vannak magában ebben a társadalmi rétegben. A dömping-árukat előállító üzemek, a nagy cukrászok, a kis cukrászok, a cukorkaüzletek, a fagylaltárusok halálos ellenségeskedésben élnek egymással. És akiknek az a törekvése, hogy Budapest életét megédesítsék minél nagyobb mennyiségű édes anyag forgalombahozatalával, azok azt is ambicionálják, hogy egymást viszont a végsőkig elkeserítsék. Természetesen a hatóságoknak is rengeteg baja van ezzel a nyári édeshullámmal és a tisztiorvosi hivataltól a rendőrségig mindenkinek legfőbb gondja az, hogyha már ilyen édesváros lettünk, legalább a polgárok egészségét lehessen megóvni. Ilyen harc dúlt többek között a cukorkakereskedők éjjeli záróra-ideje körül is. A Fővárosi Hirlap már ismertette ezt a küzdelmet, ami bizony — valljuk be, — a cukokakereskedők részéről kalózlobogó alatt folyt. Ezek a szegény emberek ugyanis, hogy pár krajcárral többet kereshessenek, a cukrászokéhoz hasonlóan, a maguk számára is éjféli zárórát kívántak biztosítani. Ami azonban jár a cukrásznak, az nem jár a cukorkakereskedőnek. Fogták magukat tehát a szegény cukorkakereskedők és cukrászositották magukat. Ez pedig azt jelentette, hogy kitettek a kirakatba féltucat darab süteményt, amelyet összevásároltak valamelyik dömping-gyárban, ezt a féltucat süteményt azután egész napon át gondosan lepte a por és szállták a legyek.

Először úgy próbálkoztak a hatóságok, hogy a cukrászsütemény ellenére is nyolcórai zárórára akarták szorítani a cukorkakereskedőket. De ezek a szegény emberek egész nap nem kerestek annyit, hogy meglett volna betévő falatjuk. Kínos görcsösséggel ragaszkodtak tehát az éjféli zárórához. A polgármester most igen bölcs belátásra jutott. Kiderült, hogy nem a záróra hosszúságában, hanem a legyek-szállta krémes süteményben van a veszedelem. Ez az alapja annak, hogy — amint a Fővárosi Hirlap megírta, — a polgármester fölterjesztésben kéri a kereskedelemügyi minisztertől a cukorkakereskedők zárórájának éjfélig való engedélyezését. Remélhetőleg a kereskedelemügyi minszter is hozzájárul ehhez az engedélyhez annál is inkább, mert ezzel elejét lehet venni a sütemény veszedelemnek. Mert hiába, a cukorkakereskedők a kirakatban olvadozó és porosodó dömping-süteményeket, ha rákerült a sor, bizony el is adták. És az is természetes, hogy csak olcsó süteménnyel operálhattak, nem vásárolhattak a hírnevüket féltékenyen őrző és kifogástalan minőségű süteményeket készítő cukrásziparosoknál. Vásároltak ellenben a Tisza Kálmán-téren, a Mátyás-téren, a Bem-utcában, a Liliom-utcában és Ernő-utcában, ahol piszkos pinceodukban készül a silány vásári portéka, faggyúból, csontenyvből és a legjobb esetben margarinból.

Ha a kereskedelmi miniszter megadja a zárórameghosszabbítási engedélyt, akkor a cukorkakereskedőknek nem lesz oka többé arra, hogy dömping-sütemények kalózlobogója alatt cukrászdát játsszanak.

A hónaljáru

Mert ilyen is van már. Nem is nehéz kitalálni, hogy mit jelent. Ez az a portéka, amelyet a kereskedő a hóna alatt visz árulni. S ezek a kereskedők, akik a hónuk alatt kötnek üzletet, rettentően elszaporodtak. Annyira, hogy a Fővárosi Kereskedők Egyesületének már erélyes mozgalmat is kellett ellenük indítani. A mozgalomnak meg is van az alapja, mert hiszen Budapest székesfőváros területén törvény tiltja a házalást, csak éppen az ellenőrzés hiányzik, amely ezeket a házaló és hónaljkereskedőket ki tudná írtani. Majd a legális kereskedelem rá fog mutatni arra, hogy milyen úton jutnak ezek a kétlábon járó boltok a portékájukhoz. Nem valószínű azonban, hogy egészen rendes úton szereznék be áruikat, hogy vámot fizetnének, vagy pláne, hogy adófizetői lennének Budapest székesfővárosnak. Boltbérük sincs, az áru is a legtöb esetben gyanús eredetű, egészen valószínű tehát, hogy olcsóbb árakkal tudnak dolgozni, mint a tisztességes, a legális kereskedelem. Sokkal súlyosabb baj az, hogy maguknak a kereskedőknek egy része is támogatja ezeket a hónaljkereskedőket. Mondják például, hogy sok droguista textiláruszükségletét, harisnya, nyakkendő és egyéb dolgokat a házalótól szerzi be. Viszont a textilesek között sem ritka az, aki a fogkefe, szappan, stb. cikkekért nem a drogériába látogat el, hanem a hónaljkereskedőktől szerzi be az ilyesmit. Igazán minden okuk megvan a kereskedőknek arra, hogy harcot indítsanak ez ellen a visszaélés ellen, amit igen könnyen keresztül is vihetnének először akkor, ha egymással szemben a kötelező szolidaritást meg nem szegnék, másrészt pedig akkor, ha a hatóságoknak segítenének abban az ellenőrzésben, amelynek hiányában bizony a törvényes rendelkezéseknek nehéz érvényt szerezni.

Két hatalmas új tétel a főváros jövő évi költségvetésében

Aligha lehet számítani a budget újabb csökkentésére

A főváros pénzügyi osztálya végzett a költségvetési adatok összegyüjtésével: már megkezdődött a nyers költségvetés összeállítása. *Lamotte* Károly dr. tanácsnok, a pénzügyi osztály vezetője *hétfőn reggel vette át* hivatalát és a legközelebbi napokban megkezdi a közvetlen tárgyalást az egyes ügyosztályok vezetőivel, azután kerül majd sor az egyeztetésre és a mérleg megállapítására. A költségvetés összeállításának előkészületei iránt érdeklődtünk a pénzügyi osztályban.

Illetékes helyen

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát.

— Az 1934. évi budget adatai együtt vannak, de még nagyon nehéz volna valamilyen képet alkotni arról, hogyan alakul a jövőévi költségvetés. A polgármester a költségvetés munkájának megkezdése előtt, mint ismeretes, rendeletet adott ki, hogy

egyetlen tétel sem lehet magasabb, mint az 1933. évi költségvetés tizszázalékkal zárolt tételei.

Ezt tartjuk mindenekelőtt szem előtt. Mindazáltal *nem igen lehet szó arról, hogy a költségvetés számottevően kisebb legyen az ideinél.* Nemcsak azért, mert az egyes szükségletek kielégítésére vonatkozó tételeket nagyon nehéz méginkább visszaszorítani, hanem azért sem, mert

az 1934. évi költségvetésben több olyan új kiadási tétel fog szerepelni, amely eddig nem volt az előirányzatban.

Igy az ostendei egyezmény szerint *1934-ben kell megkezdenie a fővárosnak a külföldi kölcsönök* tőketörlesztését is, ami egymaga

kereken 1,700.000 pengő új kiadást jelent.

A másik jelentékeny új tétel, az áruhitelezési formában megkezdett tízmillió pengős inségmunka költségeinek fedezete.

— A főváros, mint ismeretes, három esztendőre elosztva rendelte el ezt a hitelezési alapon lebonyolított inségmunkát és

most kerül a sor az elsőévi részlet kifizetésére, ami kereken hárommillió pengő.

A költségvetés bevételi oldalán a gazdasági depresszió szintén minden bizonnyal éreztetni fogja hatását, úgy, hogy az egyes jövedelmiágak előirányzott összegeit minden bizonnyal redukálva kell számításba venni, nehogy csalódás érje a fővárost.

— Mindezek mérlegelése után ma még nehéz valamilyen határozott képet alkotni a jövőévi költségvetésről. A különböző komponensek összeegyeztetése után, a munka teljes befejeztével látjuk majd csak tisztán, *milyen lesz a főváros gazdálkodásának 1934. évi mérlege.* Az idei költségvetés háztartási részének főösszege, mint ismeretes 163 millió volt, az üzemeké pedig 350 millió. Annyi bizonyos, hogy *a jövőévi költségvetés is nagyjában e számok körül fog kialakulni.*

Felelősségem tudatában ragaszkodnom kell az új budai vízmű megépítéséhez, — mondja a polgármester a kormányhoz intézett legújabb felterjesztésében

Közel három esztendeje húzódik az új budai vízmű építésének és a káposztásmegyeri vízművek fejlesztésének kérdése. A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén ismét szóbakerült az ügy és bár *Sipőcz* Jenő polgármester megnyugtató válaszában azt mondotta, hogy a Duna magas vízállása folytán ezidőszerint nincsen semmi baj és zavar a vízszolgáltatásban,

a budai oldalon és a magasabb emeleteken mégis panaszkodnak, hogy nem kielégítő a víznyomás.

A mindezeket a hibákat kiküszöbölő budai vízmű létesítésének legfőbb akadálya, mint a *Fővárosi Hirlap* már többször megírta, az, hogy

a szentendrei szigeten az e célra kiszemelt alkalmas területeket nem tudja a főváros megszerezni a tulajdonosok ellenállása miatt.

A vármegye vezetősége, mint ismeretes, méltányosságból átengedte a vízjog gyakorlását a főváros polgármesterének, aki közel egy éve hozott is határozatot a szükséges területek kisajátítása érdekében, de ezt az érdekeltek megfellebbezték, a földmívelésügyi minisztériumban pedig még máig sem intézték el ezt a fellebbezést. A főváros több alkalommal megsürgette a kisajátítások ügyét, így július 3-án is intézett egy felterjesztést, amire azonban még mindig nem jött meg a válasz.

A vízművek egyik igazgatósági tagjától kapott értesülésünk szerint

most újabb felterjesztést intéznek a kormányhoz. Ebben a polgármester igen határozott szavakkal és felelőssége teljes tudatában hangsulyozottan kéri a kormány intézkedését, mert olyan következmények lehetnek, amelyekért nagyon nehéz lenne vállalni a felelősséget.

A vízművek kibővítése — mondja a főváros — olyan égetően sürgős, hogy továbbhalogatni már nem lehet, mert

a halasztás esetleg katasztrófális következményekkel is járhat.

Ezidőszerint nincsen ugyan különösebb baj, mert 1932. óta meglehetősen magas a Duna vízállása, de *melegebb napokon még most is végsőkig kell megerőltetni a negyven évvel ezelőtt fúrt kutakat.* A túlzott használat a kutak körül gyorsabban mozgatja meg a vizet, homokszemecskéket ragad magával és eltömíti a kutak környékén a talajt:

alacsony vízállás és állandó meleg idő esetén azonban a főváros vízellátását már most sem lehetett volna biztosítani.

A budai oldalon aoznban most is vannak panaszok. Ha a Duna vízállása a szokottnál alacsonyabb lenne, *előre nem látott következményekkel járhat a főváros vízszolgáltatására.*

„Felelősségem tudatában — mondja a polgármester — ragaszkodnom kell az óbudai vízművek megépítéséhez."

A továbbiakban rámutat a polgármester arra, hogy a minisztériumnak azt a tanácsát, amely szerint előbb a pesti oldalon kell a vízellátás fokozásáról gondoskodni a pócsmegyeri területek felhasználásával és csak azután gondoljanak a budai vízművek megépítésére, nem lehet elfogadni, mert *ez nem kielégítő megoldás.* A budai vízművek megépítése esetén Buda vízszükségletét a megyeri vízművek nélkül is biztosítani lehet és így

a pesti oldal vízellátása napi 28.000 köbméterrel javulna.

A budai vízművek megépítéséhez szükséges területek megszerzésétől *teljesen független a megyeri vízmű bővítésére alkalmasnak talált földterület megszerzése, amely a szentendrei sziget keleti oldalán húzódik.* A fővárosnak nemcsak a vízművek fejlesztéséhez szükséges területeket kell megszerezni, hanem szorgalmi jogokat kell biztosítani az új védőterületekre is, mert ha a kutak környékén letelepülések történnek, vagy sportcélokra veszik fokozottan igénybe a kutak közelében lévő földeket, akkor

az eddigi természetes szűrés veszedelembe jut és a vízművek kénytelenek lennének áttérni a mesterséges szűrés rendszerére, ami igen drága és amit a kormány sem tartana megfelelőnek.

A főváros a felterjesztésben végeredményben azt kéri, hogy *a kormány sürgősen biztosítsa a budai és a pesti vízművek kibővítésére szükséges földterületekre a főváros vízjogát és kisajátítási jogát,* továbbá biztosítsa a szorgalmi jogot a védőterületekre és azokra a földterületekre, ahol a vízművek építésénél szükséges *gravitációs csőhálózatot* fogják lefektetni. Végül azt kéri, hogy mindezeket a kérdéseket válassza el a kormány a koronauradalommal folytatott ingatlanvásárlási tárgyalásoktól, amely szintén komplikálja ennek a fontos ügynek síma lebonyolítását.

Tekintettel arra, hogy több mint egymillió lakos zavartalan vízellátásáról és egy óriási metropolis biztonságáról van szó, a kormány minden bizonnyal a legsürgősebben elrendeli a szükséges intézkedéseket, hogy a budai vízművek építését végre a legközelebbi jövőben elkezdhessék.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

BMB VÉDJEGY
Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

Világsiker lett a Gyöngyösbokréta

Gömbös, Fabinyi, Hóman és az egész kulturvilág elismerése Kovácsházy Vilmos tanácsnoknak, aki az emberiség elé vitte a magyar lélek ősi szépségeit

A *Gyöngyösbokréta* idei, harmadik bemutatása nem csupán a *Szent István-hét* látványosságainak központjává lett: sokkal jelentősebb utat futott be. Eredetiségével, ősi motivumainak pazar gazdagságával, színpompájával és kimerithetetlen értékeivel *úgyszólván egész Európa érdeklődésének központjába jutott.* Aligha túlzás hinni, hogy *néhány esztendő mulva a Gyöngyösbokrétáról éppen úgy beszélnek a világ túristái és utazói, ahogy mostanáig a salzburgi Festspielekről beszéltek. Kovácsházy* Vilmos tanácsnok ötlete volt, hogy a *Gyöngyösbokréta* művészi prospektusát minden kultúrnyelven kinyomatta, de nem vaktában küldte szét a világba, hanem *húszezer példányban egyéni címekre adta postára.* Hogy ez a gondolat milyen kitünő, azt a Londonból, Kopenhágából, Olaszországból, Svájcból és sok más helyről érkező levelek tömege bizonyitja. Azok, akik az ismertetést kézhezkapták, nem csak egyszerű udvariasságból köszönték meg a főváros figyelmét, hanem a legmelegebben érdeklődtek és *ennek a propagandának köszönhető, hogy a szombaton este Budapestre érkezett londoni cserevonat számára fenntartott helyeket úgyszólván percek alatt kapkodták szét.*

De nemcsak a külföld, hanem a magyar társadalom is, *élén vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnökkel, a legnagyobb elismeréssel fogadta a Gyöngyösbokrétát.*

Gömbös Gyula

Kovácsházy Vilmos tanácsnokhoz intézett levelében többek között így ir:

„Átnéztem a Gyöngyösbokréta prospektusait, s örömmel látom, hogy tartalmuk érdekes, eleven és kiállításuk szép. Megelégedéssel állapitom meg, hogy az idegenforgalom világversenyében a főváros nem akar elmaradni és tettekkel fáradozik, hogy az ország idegenforgalmát a propaganda erejével is emelje."

Fabinyi Tihamér

kereskedelemügyi miniszter így nyilatkozik:

„Kívánom, hogy a Székesfővárosnak ez az izléses és hatásos propagandája valóban eredményes idegenforgalomnak vesse meg az alapját és méltóan emelje a Szent István-heti ünnepségek idegenforgalmi szempontból évről-évre fokozódó jelentőségét.

Hóman Bálint

kultuszminiszter ezt irja:

„Meg vagyok róla győződve, hogy a Gyöngyösbokréta és propagandája, pompás kiállitása és eredeti terjesztési módja meghozza a kivánt eredményt.

A külügyminsztérium részéről

Gömöry-Laiml László

meghatalmazott miniszter fejezte ki gratulációját:

— Meg vagyok róla győződve — mondja — hogy ez az örvendetes, relatív fellendülés, amelyet hazánk idegenforgalma más országokkal szemben felmutat, nagyon nagy hasznát veszi a tetszetős kiállitású és intelligensen megszerkesztett propaganda-eszközöknek. Érdemdús munkásságodnak továbbra is a legnagyobb sikert kivánom.

Széchenyi László gróf

londoni követünk is külön levélben fejezte ki elismerését és köszönetét a fővárosnak a Gyöngyösbokréta propagandájáért.

— Örömmel látom, — irja — hogy a főváros idegenforgalmi propagandája milyen magas fokot ért el. Meggyőződésem, hogy úgy a propaganda tartalma, mint izléses, művészi külseje, ugyanúgy, mint szétküldési módja hathatósan hozzá fog járulni idegenforgalmunk növeléséhez.

A bécsi magyar követség vezetője,

Nelky Jenő

követ és meghatalmazott miniszter szintén meleg szavakban gratulált az ötletes propagandához, amelyet a kitüzött cél elérésre igen alkalmasnak lát. A követ hangsúlyoza, hogy *Budapest Szent István-heti idegenforgalmát különös figyelemmel fogja kisérni.*

A müncheni magyar királyi főkonzulátus vezetője,

Velics László dr.

ezeket jelentette ki:

— A múltban többizebn alkalmam volt szóvátenni, hogy idegenforgalmi érdekeltségeink propagandaanyaga nem felel meg már a mai modern követelményeknek. Ugyanakkor mély megelégedéssel állapithatom meg, hogy a székesfővárosi idegenforgalmi hivatal szebbnél szebb kiadványokkal lepi meg a közönséget, úgyhogy sajnálni kell, hogy többi idegenforgalmi érdekeltségeink nem követik a hivatalt ebben a példaadó munkában. Úgy hiszem, felesleges hangsúlyoznom, hogy a főkonzulátus a maga részéről mindent el fog követni, hogy az itteni érdeklődők figyelmét felhivja a Gyöngyösbokréta szép akciójára.

A *Gyöngyösbokréta* nagy sikerének gratulálói sorában szerepelnek meg: *Chilston* lord angol követ, *Schoen* báró német követ, *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter, *Imrédy* Béla pénzügyminiszter, *Bárczy* István, *Urmánczy* Nándor, *Hegedüs* Lóránt, a Magyar Külügyi Társaság, *Blaha* Sándor belügyi államtitkár, *Samarjay* Lajos a MÁV elnöke, *Pekár* Gyula, *Senn* Ottó, a MÁV. h. elnöke, *Rakovszky* Iván, *Nagy* Emil, *Ugron* Gábor, *Antal* István min. tan., sajtófőnök és még rengeteg hazai és külföldi előkelőség. Az elismerő irások halmazában ott láttuk a *Daily Mail*, a *Manchester Guardian*, a *Times* stb. meleghangú irásait is.

Készakarva utoljára hagytuk

Éber Antal

országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag nyilatkozatát. A főváros adminisztrációjának ez az értékes, széleskörű, de mindig nagyon szigorú kritikusa, *igen ritkán dicsér meg valamit.* Ezúttal kivételt tett a Gyöngyösbokrétával.

— *A Gyöngyösbokrétát — mondja — gyönyörűnek találtam és őszinte szerencsekivánatomat fejezem ki a felett, abban a reményben, hogy bizonyára nagy haszna is lesz idegenforgalmi szempontból.*

*

A Gyöngyösbokréta ebben az esztendőben egy héten át szerepelt Budapesten, még pedig

olyan érdeklődés mellett, amilyenhez hasonló az utolsó esztendőkben nem volt a fővárosi színházak történetében.

A *Városi Színház* óriási nézőtere estéről-estére táblás házak mellett olyan zsúfolásig megtelt, hogy még a zenekarba is kerültek álló nézők, akiket nem akartak elutasitani, mert vidékről vagy külföldről jöttek.

A vasárnap délutáni előadást kizárólag idegenek nézték végig, a nézőtér angolokkal, németekkel, franciákkal, olaszokkal és más külföldi vendégekkel volt tele. A külföldi közönség leirhatatlan ovációval fogadta a magyar nép gyermekeinek keresetlen, közvetlen produkcióit. A külföldi vendégeket *Huszár* Aladár főpolgármester üdvözölte lelkes szavakkal, többek között a következőket mondva:

— Szivem sugallatának teszek eleget — mondotta többek között, — amikor Budapest székesfőváros és közönsége nevében őszinte szeretettel üdvözlöm itt a jelenlevő angol, francia, holland és belga vendégeinket. Ez

a mi nemzetünk, amilyen kicsi, oly mély és nagy szeretettel fogadja szivébe mindazokat, akik őszinte érzésekkel közelednek feléje.

Önök a Nyugat nagy és dicsőséges boldog nemzeteinek fiai, eljöttek ide közénk, hogy *megnézzék Európa keletén azt a népet, amely egy évezreden át vérrel, szenvedéssel, munkával védte a nyugati kereszténység örökértékű kultúráját.* Nézzenek szét itt Önök, Hölgyeim és Uraim, nyilt, őszinte lélekkel és

lássák meg azt a népet, amely balsorsát hihetetlen méltósággal tudja viselni

és lássák meg bennünk azokat az értékeket, amelyek az egyetemes emberiségnek is értéket jelentenek. *Egy kis jóságért és szeretetért mi a szivünkkel fizetünk. Isten hozta Önöket!*

*

Az az eleven, lüktető élet, amelyet Szent István-hetében láttuk, a zsúfolt szállodák, az idegenekkel megrakott autokarok, azt bizonyitják, hogy a budapesti idegenforgalmi propaganda megtalálta a helyes irányt és jó kezekbe van letéve.

Óriási eredmény, hogy ugyanakkor, amikor Salzburg kong az ürességtől és Bécs is üres, vagy csak rövid átmeneti állomás a túristák számára, *nálunk nagyarányúan emelkedik az idegenforgalom* és akik idejönnek, olyan jól érzik magukat, hogy *nehezen válnak el tőlünk.*

Reméljük, hogy ez a gyönyörű eredmény továbbra is gazdagodni fog.

Budapest egyik látványossága lesz az Erzsébet királyné szobrának új tere

Amikor a kormány úgy határozott, hogy az Erzsébet királyné-emlékművet a régi Piarista-ház helyén, a megnagyobbított Petőfi-téren állitják fel, igen sok ellenvélemény és aggodalom hangzott el szakemberek, művészek, sőt a nagyközönség részéről is, mert nem tartották a legszerencsésebbnek ezt a megoldást. Ma már mindenki tudja, hogy a fővárosi kertészet közismert művészi készsége és ötletessége itt is csodát művelt. A tér és a szobor kirívó kontrasztját szerencsésen eltüntették a fásitások, a pázsitszőnyegek és a pompázó virágágyak. A legkirívóbb fogyatékosság, a Piarista-utca sarkán álló Pucher-féle ötemeletes bérpalota felfalazott, kipúposodó, bástyaszerű gyalogjárója azonban ott maradt. 1911-ben, amikor ezt a házat építették, még

az volt a terv, hogy a tér északi oldalán is olyan feltöltés lesz, mint az Eskü-téren és nemcsak a Piarista-épület, hanem a főplébániatemplom lebontására is számitottak.

A bérpalotát már ennek a feltöltésnek megfelelően készitették a gyalogjáróval együtt.

Most, hogy a helyzet megváltozott, többször felszólitották a tulajdonost, hogy a ház homlokzatát építtesse át, a felfalazott járdát távolitsa el. Mindez azonban nem történt meg. Később a háztulajdonos belátta, hogy helytelenül járt el, mert

mai formájában nem akadt bérlő az egyébként jófekvésű bolthelyiségre.

Erre már engedékenyebbnek mutatkozott és arra kérte a fővárost, hogy *vállalja legalább az átépitési költségeknek egy részét.* A főváros vezetősége nem volna ugyan erre köteles, mert a törvény kimondja, hogy a városszabályozási módositásokból eredő kár *nem hárítható át a közületre,* mégis hajlandónak mutatkozott a békés megegyezésre. A bérpalota földszintjének átalakítása 33.000 pengőbe kerül,

a főváros hajlandó ennek körülbelül a felét, körülbelül 16.000 pengőt megtéríteni.

A tanács is hozzájárult a megegyezéshez, *igy már a legközelebbi hetekben eltűnik a tér harmóniáját csúfitó sarok.*

Rendezésre vár a Piarista-palota boltives utca átjárójának rendezése és a palota melletti járda lesüllyesztése a főplébániatemplom szentélye mögött. Ezekre a munkálatokra is még az ősz folyamán sor kerül. Harmadik teendő a főplébániatemplom bejárata előtti tér rendezése. Ez

a munka szoros összefügésben van a hídszélesítés és az új hídlejáró elkészítésével, amelyet a Közmunkák Tanácsa épit.

Ez a kérdés azért kompiklálódott, mert időközben előkerültek az ősi templom nagyértékű, ritka gótikus maradványai. A Közmunkatanács most a hídfeljáró átépitési tervét *egészen átdolgozza és módositja a térre levezető lépcső megoldását is.*

A főváros és a közmunkák tanácsának megbizottai a közeli hetekben újra összeülnek a végleges megoldás megbeszélésére, ami annál inkább sürgős, mert

rövidesen hozzáfognak a templom restaurálásához is,

s az ősi, gótikus szépségében feltámadó épülettel a tér *Budapest egyik legfontosabb látványossága lesz.*

JAKOBOVITS GYULA ÉPÍTŐMESTER építési anyagkereskedése BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65. Telefon: 9-35-34.

Cilcer Aladár fakereskedő Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

Gyógyszer- és vegyszerüvegek: Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése. **Fried Ferenc és Marcell** Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

PÉNTEK SÁNDOR **GÉPSZIJGYÁR** BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31. ALAPÍTVA 1907.

HUNNIA rolettaüzem Faszövött és vászonroletta Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz. Telefon: 84—6—10.

AQUAFIX surolható falbevonat **Dr AUER** Lakk-, festék- és vegyipar BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

SERVITIA szállitmányozó szövetkezet Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48 Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállit a nagyvásártelepről

Asphaltba rakott I-a 24 mm tölgyparketta kivitelezését, minden anyag és munkával együtt **m²-ként 12.— pengőért vállalja** MEGLEVŐ BETONALAPRA **FRIED ÁRMIN parkettgyáros** Budapest, V., Falk Miksa-utca 20. sz. Telefon: 10-2-51.

Rövidesen újra összeül a kerekasztal-konferencia

Küldöttség juttatja el a belügyminiszterhez a memorandumot, amely összefoglalja a környék vámpanaszait

Pest vármegye augusztusi közigazgatási ülése után úgy látszott, hogy a főváros és a Pestkörnyék közötti ellentétek ismét fellángolnak és mind az a jóakarat, amely a főváros részéről az érdekek kölcsönös kielégítése érdekében megnyilvánult, kárba vész a vármegye ezidőszerinti vezetőjének, *Ney* Géza főjegyzőnek kijelentései következtében. A főváros vezetői és

elsősorban Sipőcz Jenő polgármester bölcs higgadtsággal szemlélték az újabb fejleményeket,

s maga a polgármester finom iróniával abban fejtette ki álláspontját, hogy kijelentette: *„mi nem fogunk átkiabálni a kerítésen"*.

A főváros vezetősége részéről megnyilvánult higgadtság eredményeként Pestvármegyének azok a tényezői, akik *nem helyeztedtek Ney Géza főjegyző álláspontjára*, továbbra is bíznak a kerekasztal-konferencia sikerében:

a közeli jövőben a vármegye részéről kiküldött bizottság ismét érintkezésbe lép a fővárossal,

amely a maga részéről ugyancsak kiküldi delegátusait.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt *Helle* László dr. pestszenterzsébeti h. polgármesterrel, aki a kerekasztal-konferenciára kiküldött vármegyei bizottságban az előadó tisztét tölti be.

Helle László h. polgármester

elmondotta, hogy *a vámkérdés egész anyagát most dolgozza fel* és

a Pestkörnyék lakosságának kívánságait a városi vámmal kapcsolatban memorandumba foglalja.

Mihelyt ez a memorandum elkészül, *érintkezésbe lépnek a fővárossal.*

Pest vármegye egyébként — értesülésünk szerint — nem elégszik meg azzal, hogy összeül a kerekasztal-konferencia a városi vám problémájának megvitatására, hanem

az e kérdésben készült memorandumot küldöttség útján akarják eljuttatni a belügyminiszterhez.

A küldöttséget *Ráday* Gedeon fogja vezetni s abban részt vesz *Preszly* Elemér főispán és *Erdélyi* Lóránd alispán is.

A környék és a főváros közötti ellentétek megszüntetését célzó mozgalomról és a székesfőváros álláspontjáról megkérdeztük

Sipőcz Jenő dr. polgármestert,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondta:

— Felfogásom szerint *a főváros és a környék között súlyosabb ellentétek, vagy áthidalhatatlan problémák nincsenek.* Tagadhatatlan, hogy

egyesek túlzottan komolynak próbálják feltüntetni az ellentéteket

és mint a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén már kijelentettem, *nem mindig használnak parlamentáris hangot* a fővárossal szemben, amely pedig teljes megértéssel és baráti érzéssel telve áll rendelkezésére a környéknek, *nagy és súlyos áldozatok árán is.* Tudom azonban, hogy

a vármegye részéről is megvan a megértés és jóakarat a helyzet kölcsönös rendezése iránt.

— A szóbanforgó memorandumot, amint megkapom, nyomban áttanulmányozom és a főpolgármester úrral közösen fogjuk megtenni a szükséges intézkedéseket a közös tárgyalások folytatására. Én

szűkebbkörű, kisebb bizottságra gondolok, ott beszélünk meg mindent, mert népgyűlésszerű összejövetelek szerintem, nem alkalmasak

ilyen nagy horderejű kérdések megvitatására.

Budapest egyetlen légi-kikötője:

a mátyásföldi repülőtér a magyar légiforgalom egyik legnagyobb kerékkötője

A magyar főváros Európa számottevő légi gócpontja lesz, ha Csepelen modern repülőtér épül

Az idegenforgalom egyik ma már jelentős közlekedési tényezője az aviatika. Trianon és a rossz gazdasági viszonyok következtében Magyarország ezen a téren sajnálatosan elmaradt a külföld mögött. Különösképp hátráltatja azonban légiforgalmunk fellendülését a megfelelőnek egyáltalán nem nevezhető mátyásföldi repülőtér:

Budapest egyetlen légi-kikötője.

Ennek kitelepítéséről egy esztendő előtt indultak meg az ankétek, amelyek azonban eddig semmi számottevő eredményre nem vezettek. Ennek a kérdésnek megoldása pedig nagyon is sürgős. A légi-kikötő fontosságát és idegenforgalmi jelentőségét igen pregnánsan világítja meg

Hohenlohe Ferenc herceg,

a Magyar Légiforgalmi elnöke, aki a következőket mondta:

— *Repülőgépen érkező utas a repülőtéren szerzi első benyomásait.* Aki pedig csak átutazik és 15—20 percet tölt a földön, amíg a gép tankol, az egyáltalán csak a repülőtér alapján formál ítéletet. A repülőtér minden, amit a városból lát. Így van ez mindenütt s ezért nagy baj, hogy nálunk az érkezőket és átutazókat először Mátyásföld impresszionálja. Baj, mert más állomásokon, végig a vonalakon: *a német és holland repülőtereken, de Belgrád-zimonyi repülőterén, Bukarestben, Prágában is, mennyire más a látvány!* Sajnos,

azt kell mondani, hogy Mátyásföld Európa legesúfabb repülőtere...

— De nemcsak ez a baj. Hanem például a *repülőtér távolsága a várostól is rendkívül fontos.*

Mátyásföldig tizenhárom kilométer az út, közben kellemetlen sorompóelzárással.

A repülőgépen járó utas jobbmódú, többet költő idegenforgalmat jelent, *különös figyelemmel kell tehát lenni a kényelmére.* Aztán még egy szempont:

minél rövidebb maga a repülő-út, annál közelebb kell lennie a repülőtérnek a város központjához.

A Budapest és Bécs közötti, európai viszonylatban is jó vonal értékét is fokozni lehet azzal, ha

megrövidítik a repülőtérre való külön kiutazás idejét.

— Kormány és főváros, képviselők és városatyák jól tudják, hogy mennyire nem felel meg a célnak Mátyásföld. Aki valaha kinnt járt, beláthatja, hogy ezen a szűkös területen *gondolni sem lehet a forgalom kibővítésére.* Ha például arról volna szó, hogy öt új járatot kell beállítani a menetrendbe, a terv meghiúsulna a repülőtér adottságain. És még valami:

Mátyásföld nincs felszerelve éjszakai járatokra.

Ma amikor az egész világon arról tárgyalnak a posták, hogy bevezetik az éjszakai postaszállítást, Mátyásföldön semmiféle berendezés nincs éjszakai repülésre.

— Ezek az okok, amelyek miatt *a publikum is húzódozik a repülőtérre való ellátogatástól.* Másutt száz és százezer ember fordul meg egy évben a repülőtéren, nálunk, ha sokat mondok,

kétezer ember jön ki a fővárosból évente.

Ha pedig valamilyen fogadtatás, vagy ünnepség van,

párszáz főnyi közönséget sem lehet úgy elhelyezni, hogy ne legyen tumultus, izgalom és botrány.

— Milyen legyen tehát az új repülőtér? Először is álljon összeköttetésben a vasúti pályaudvarokkal, hogy a *forgalmi lehetőségeket kombinálni lehessen.* Szüksége van az új repülőtérnek, — erre a célra *Csepel látszik legalkalmasabbnak — forgalmi épületre*, amely bizonyos fokig külsőleg reprezentatív jellegű legyen, *hangárokra, műhelyekre, posta- és telefonhivatalra, csendőri, rendőri és vámkezelő helyiségekre, benzinkutakra, éjszakai világítóberendezésre, rádió- és meteorológiai állomásra, tribünökre a közönség számára, jó étteremre, amely nemcsak az utazó —, hanem a látogató — publikum rendelkezésére is áll, zenepavillonra, pilótalakásokra, trafikra, virág, gyümölcs, fodrász s még más hasonló üzletekre. Külföldön kis szállodák épülnek már a repülőtereken, ahol az utas este megszállhat, vagy akár átszállás közben is lepihenhet. Modern repülőtéren legyen meg tehát mindaz, ami egy nagy pályaudvaron is megtalálható.*

— Nem szabad túlméretezni persze a terveket. Arról szó sincs, hogy *Tempelhofot, Croydont*, vagy *Le Bourget*-et utánozzuk. A modern architektura egészen speciális ágazata foglalkozik ma már a repülőterek építésével,

racionálisan, gazdaságosan meg lehet találni a szükséges mértéket.

Aviatikai szakkörök egyébként bizonyosra veszik, hogy a főváros fel fogja ismerni a kérdés nemzetgazdasági jelentőségét s hajlandó lesz áldozatokra annál is inkább, mivel eddig,

a külföldi példáktól eltérően, Budapest egy fillért sem fordított a légiforgalom céljaira.

A magyar repülésügy egyik vezető egyénisége,

Kara Jenő ny. alezredes

a *Magyar Aero Szövetség ügyvezető alelnöke*, kérdéseinkre alábbiakban összegezte felfogását:

— *Közelebb kell hozni a városközponthoz a repülőteret, de a modern igényeknek megfelelően fel is kell szerelni.* Tarthatatlan a mai állapot, hogy egy főváros

összes repülőszükségletét egy és ugyanazon repülőtéren bonyolítsák le.

Pilótákat begyakorolni, sportrepülést végezni, utasszállítást lebonyolítani, mindezt egy repülőtéren, annyit jelent, hogy *az aviatika egyik-másik ágát el kell hanyagolni a másikért. Nem is beszélve a biztonsági okokról!* Nagy kár, hogy nem történik ebben az irányban semmi. A tavalyi ankét megállapította, **hogy a**

hat és fél kilométernyire fekvő csepeli repülőtér látszik legalkalmasabbnak,

mire a bizottság kimondta, hogy bizonyos részletkérdések tisztázása végett újra kiszáll a helyszínre s aztán majd sürgős tárgyalás alá veszi a főváros ezt a kérdést. Ez

a kiszállás, sajnos, a mai napig nem történt meg...

— A repülőtér-probléma kielégítő megoldása fontos és sürgős kérdés. Annál is inkább, mivel ma már *négy vállalat (a Malert, az Air France, a Luft-Hansa, a Cidna és egy holland vállalat)* gépei bonyolítják le járataikat Magyarországon.

Budapestet földrajzi fekvése predesztinálja arra, hogy a nemzetközi légiforgalom egyik legfeljebb „Luftkreuz"-ja, gócpontja legyen,

ahonnan *új repülőtér segítségével* könnyű szerrel ki lehet majd építeni az új vonalakat *Románia, Pozsony—Prága—Berlin, Jugoszlávia—Itália, valamint Varsó felé.*

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Meghalt Baracs Marcel dr.

Baracs Marcel dr. törvényhatósági bizottsági tag, volt országgyűlési képviselő, a budapesti ügyvédi kar tekintélyes vezetőtagja, hétfőn délután félötkor, hosszú betegeskedés után elhunyt. Baracs Marcel dr. 1865-ben született Budapesten. Édesapja, *Baracs* Benedek dr., a szabadságharc idején Kossuth zászlaja alatt küzdött, később pedig neves ügyvéd volt Budapesten. *Baracs* Marcel Budapesten végezte tanulmányait és a budapesti egyetemen a nyolcvanas években meglehetősen nagy szerepet játszott az ifjúsági mozgalmakban. Ügyvédi irodát nyitott és népszerű védőügyvéd lett. *Egyik legismertebb szereplése az 1904-es vasutas sztrájkhoz fűződik.* Ekkor az ország legnagyobb jogászai: *Eötvös* Károly, *Vázsonyi* Vilmos, *Lengyel* Zoltán, *Visontai* Soma mellett a sztrájkmozgalmat irányító 13-as bizottság lázítási pörében *Baracs* Marcel is a védők pulpitusán foglalt helyet. Emlékezetes a kommunizmus idején tanusított magatartása is, amikor arra vállalkozott, hogy *az ellenforradalomban résztvett ludovikások és más katonatisztek védelmét ellássa a forradalmi törvényszék előtt.* Nevezetesebb ügyvédi ténykedései közé tartozik a híres szegedi zsidó főrabbi, *Löw* Imánuel védelme, amikor hazaárulási perbe fogták. A Budapesti Ügyvédi Kamara vezetősége 1920-ban a kamara elnökhelyettesévé választotta, majd 1924-ben a Budapesti Ügyvédi Kamara tiszteletbeli tagjává avatták. 1898 óta volt tagja a fővárosi törvényhatósági bizottságnak és az új fővárosi törvény alapján összeült közgyűlés *örökös bizottsági taggá is megválasztotta.* Az elmúlt országgyűlési cikluson képviselői mandátumot is kapott és az 1931. évi képviselőválasztásokon a budapesti északi kerületben, mint a Szabadelvű Párt jelöltje csak néhány szóval maradt kisebbségben. Baracs Marcel mintegy másfél évvel ezelőtt betegeskedni kezdett és visszavonult a közélettől.

Felesége és leánya gyászolják. *Baracs* Marcel dr.-t szerdán délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a Kerepesi-úti temetőben.

Fővárosi Hirlap az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT hivatalos lapja

Gazdasági Értesítő

Miért drágább ötven százalékkal a magyar textil-cikk a külföldinél

A védővámok egyelőre a textilkirályok fantasztikus nyereségeit védik. — A textil-kartel végzetes szerepe a magyar életben

I.

Tyler súlyos megállapításai a túlmagas ipari árakról megszólaltatták az ipari karteleket is. A népszövetségi megbízott vádja *nem* új. A magyar sajtónak *az a maroknyi csoportja*, amelyet a kartelek nem tudtak elnémítani,

nem egyszer mutatta ki számszerű adatokkal azt a végzetes pusztítást, amelyet a páratlanul magas kartelárak, az egyetemes magyar gazdasági életben végeznek.

De *Tyler* poziciója és jelentéseinek rendkívüli nyilvánossága olyan kivételes súlyt ad minden nyilatkozatának, hogy *teljesen megértjük azt az óriási visszhangot, amelyet az ipari kartelekről szóló bírálata mindenfelé kiváltott.* Annál meglepőbb az a játszi könnyedség, amellyel a kartelek válasza minden számszerű adaton túlteszi magát és többek között a következőket mondja:

„Ami *Tylernek* az ipari árakra vonatkozó megállapításait illeti, azt kell mondanunk, hogy ezek a megállapítások ellentétben vannak az árstatisztika adataival. Az ipari árak, — úgymond az ipari kartell, — az utóbbi két esztendőben lényegesen *letörtek* és a fontosabb közszükségleti ipari cikkek ára jóval alacsonyabb, mint a gazdasági konjunktura idejében volt."

Az ipari kartelek nyilatkozatának cáfolatáért nem kell messzire mennünk. Itt van élő cáfolatként:

a textilkartel

Nem vitás, hogy a textilkartel gyártmányai, a kartelválasz szavaival élve. *„a fontosabb közszükségleti ipari cikkek"* közé tartoznak. Hiszen a legszegényebb munkás színes párnája, a pamut-, a gyapot-, a kender és a lengyártmányok sokszáz fajtája

mindmegannyi nélkülözhetetlen tömegcikk, amelyet a magas védővámok segítségével a különböző textilkartelek tartanak rendületlenül kezükben.

Csak az ipari cikkek ára emelkedik

Tud-e a kartel egyetlen ilyen *fontosabb közszükségleti cikket* mutatni, amelynek ára, amint a kartelválasz mondja, az utolsó két esztendőben *letört*, vagy *akárcsak egy fillérrel olcsóbbodott volna?* De tovább megyünk:

tessék akár egyetlen olyan textilcikket mutatni, amelynek ára ez alatt a két év alatt nem emelkedett.

Hiszen a *Gazdaságkutató Intézet* éppen legutóbbi jelentésében mutatja ki, hogy még május havában is, amikor minden egyéb cikk ára visszament,

az ipari cikkek árindexe nem kevesebb, mint 2.1%-kal tovább emelkedett.

Ezt nem mi mondjuk, hanem a hivatalos *Magyar Gazdaságkutató Intézet.*

De ugyanezt az emelkedő tendenciát látjuk a *főváros legutóbbi textilpályázatán* is, ahol az árajánlatok 10—12%-kal magasabbak, mint a multéviek voltak. Hol van itt az a letörés, amelyről az ipari kartelválasz beszél? Amikor *Csehországban és Olaszországban 50%-kal alacsonyabbak a textilcikkek árai, mint nálunk,*

teljesen megokolatlan, hogy mi, a magas behozatali vámokkal védett, példátlanul drága textilárut legyünk kénytelenek megvenni,

vagy mondjunk le a legszükségesebb ruházati és háztartási cikkekről, csak azért, mert

a mi textilkartelünk az utolsó fillérig kihasználja a védővámokat,

és az ezáltal teremtett versenynélküliséget.

A textil-vámok akadályozzák a búza értékesítését.

A textilipar persze éppenúgy, mint a többi kartelirozott ipar, a szociális szempontokat, az ipari munkásság érdekeit hangoztatja, valahányszor a védővámok emelését követeli. Ezzel szemben szomorúan kell megállapítanunk, hogy

az ipari munkásság sorsa a textiliparban a legmostohább.

De rá kell mutatnunk arra is, hogy éppen a *textilcikkek védővámja okozza* a magyar mezőgazdaságnak és ezen keresztül az egyetemes magyar gazdasági életnek *a legtöbb kárt*, mert a gabonabehozatalra szoruló országok leginkább *a textilcikkek védővámja miatt zárkóznak el a magyar mezőgazdasági termények behozatala elől.*

Mit véd ma a védővám?

A védővámra bizonyos esetekben szükség lehet, de csak addig, amíg a védett cikk, legyen az mezőgazdasági vagy ipari, nem drágább mint külföldön és *amíg a vám nem kiváltságos magánérdekeket, hanem egyetemes gazdasági érdekeket véd.* A termelőnek

a védővám soha sem biztosíthat az elfogadott polgári haszonnál, a szokásos 20%-nál nagyobb nyereséget.

De nálunk az ipari kartelek visszaélnek a védővámokkal és *az utolsó fillérig kihasználják azokat árdrágításra* és minél nagyobb hasznuk biztosítására. Így azután a textilcikkek védővámja is egyetlen dolgot véd meg csupán:

a mi textilkirályaink fantasztikus nyereségét,

de egybe tönkreteszi a magyar fogyasztók millióit.

Sokalja a függőkölcsön 6·5 százalékos kamatát a főváros

A napokban indulnak meg a tárgyalások a pénzügyminisztériumban — Újabb prolongálás szeptemberben

A főváros kétmillió dolláros függőkölcsönét, amelyet a budapesti nagy bankoktól vett fel, *szeptember végén ismét prolongálják.* Legutóbb június 21-én prolongálták a dollárkölcsönt szeptember 21-iki lejárattal. A Kereskedelmi banktól, a Hitelbanktól, a Pesti Hazai Takarékpénztáltól és a Leszámítoló banktól felvett dollárkölcsönért eredetileg 7, illetve 7½ százalék kamatot fizetett a főváros, az ismételt prolongációk során azonban, mint ismeretes, *sikerült a kamatlábat átlag 6½ százalékra mérsékelni.* A főváros pénzügyi vezetésének

az a törekvése, hogy a szeptember 21-iki prolongáció során újabb kamatcsökkentést tudjanak elérni,

ilyen irányban már tettek is lépéseket, A kamatláb leszállítását *megokoltnak* tartják, miután a *Nemzeti Bank hivatalos kamatlába is leszált 4 százalékra,* a nagybankok által nyujtott dollárkölcsön 6½ százalékos kamata ilyenformán *ma már előnyösnek nem mondható.* Az átlagos 6½ százalékos kamat leszállítását megnehezíti az a körülmény, hogy

a kölcsöntadó bankok egy része nem belső tőkét fordított a kölcsön nyujtására,

hanem dollárt, illetőleg svájci frankot: tehát külföldi hitelezőkkel állnak szemben. A Hitelbank a kétmillió dolláros kölcsönben 600.000 dollárral, a Leszámítolóbank 1,500.000 svájci frankkal van érdekelve. A most megindult tárgyalások arra irányulnak, hogy ezeknél a bankoknál is, miként a Kereskedelmi Banknál és a Hazai Takarékpénztárnál, *kamatmérséklést érjenek el a szeptemberi prolongációkor.* A főváros pénzügyi osztályának vezetői

megbízható helyről nyert értesülésünk szerint, a közeli napokban fognak erről tárgyalni a pénzügyminisztérium illetékes tényezőivel.

A városházán remélik, hogy az egész vonalon sikerülni fog a kétmillió dolláros függőkölcsön kamatának újabb mérséklése.

Félévi bankmérlegek. A *TÉBE* kötelékébe tartozó 22 fővárosi bank és takarékpénztár tette közzé a hivatalos lap tegnapi számában félévi mérlegét. Ez a 22 pénzintézet 2.197,345.000 pengő aktívát reprezentál, aminek javarészét, 2.022,256.000 pengőt természetesen a Pénzintézeti Központ első kúriájába tartozó 11 vezető pénzintézetek vagyontételei képviselik. A számadatok arról győznek meg, hogy az intézetek kihelyezéseiket nem csökkentették, hitelkereteiket ugyanolyan mértékben fenntartották, mint az előző üzletévben, sőt a *Hitelbank*, valamint a *Leszámítolóbank* váltótárcaállománya *emelkedett* is. Az adósok tételének a nagybankoknál 570,731.000 pengőt kitevő összege is arról tanuskodik, hogy a pénzintézetek a jogos hiteligényeket mindenkor messzemenően kielégítették. A pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló *érdekeltségek* a 11 vezető nagybanknál 128,413.000 pengőt tesznek ki. A legtöbb bank érdekeltsége változatlan maradt, sőt a *Hitelbanké* másfélszázezer pengővel *növekedett* is. A közönség feltétlen bizalmának kétségtelen tanujele, hogy a könyvecskékre elhelyezett és folyószámlabetétek állományában nem következett be csökkenés. *A betétek összege 1098 millió pengő.* A *Kereskedelmi Banknál* a folyószámlabetétek tétele *hárommillió pengővel emelkedett.* A hitelezők állománya is feltűnően megcsappant. Az *Angol-Magyar Banknál* egymillió, a *Hitelbanknál* 14 millió, a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* félmillió pengő csökkenést mutat ki hitelezőinél, míg a többi pénzintézet évzáró mérlegében együttesen tüntette ki a betétesek és hitelezők állományát. A mérlegek adatai meggyőző erővel tanusítják, hogy a fővárosi bankok és takarékpénztárak 1933 első félévében az adott viszonyokhoz mérten *kitűnő működést fejtettek ki és mindenben rászolgáltak a közönség bizalmára.*

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megtén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Gömbös miniszterelnök levele Márkus Miksához. Mint ismeretes, az elmult héten *Gömbös* Gyula miniszterelnök meleghangú levelet intézett *Márkus* Miksa udvari tanácsoshoz, a *Magyar Ujságírók Egyesülete* elnökéhez. A miniszterelnök levelében elismerését és köszönetét fejezte ki a nemzetközi ujságíró kongresszussal kapcsolatos munkákért, amelyek révén az ízlés szeme ide tekintett ránk és a kulturországok első publicistái ismertették az ország bajait és erényeit a külfölddel. Az elismerő levelet *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, személyesen adta át *Márkus* Miksának. A miniszterelnök levelét osztatlan örömmel fogadta az egész magyar ujságírótársadalom, amelynek majdnem negyedszázados történelme fűződik elválaszthatatlanul *Márkus* Miksa nevéhez. Több, mint húsz esztendeje áll az *Ujságírók Egyesületének* élén, és a közben eltelt válságok és viharok közepette *nemcsak megőrizte, hanem az egész magyarság számára tovább is fejlesztette azokat a kulturhistóriai értékeket, amelyeket a toll neves és névtelen katonáinak társadalma képvisel és jelent.* Ennek a hosszú munkának legszebb gyümölcse volt a most lezajlott nemzetközi ujságírókongresszus, amelynek világraszóló eredményeit honorálta a miniszterelnök, amikor levelének meleg és elismerő szavaival méltányolta *Márkus* Miksa érdemeit.

Virágh Zsuzsika férjhez ment. Rövid házassági hír jelent meg a vasárnapi lapokban: *Virágh* Zsuzsanna, B. *Virágh* Gézának, a *Független Budapest* főszerkesztőjének leánya házasságot kötött *Schächter* Miklóssal. Ezt a házassági értesítést a *Fővárosi Hirlap* a kollégiális együttérzésen felül a barátság és szeretet melegségével közli: B. *Virágh* Géza családi örömében igaz szívvel vesz részt, őszinte szerencsekívánatait küldve úgy az ifjú párnak, mint a szülőknek. Az új menyecske, *Virágh* Zsuzsi, egyetlen leánya kitűnő kollégánknak, B. *Virágh* Gézának, megtalálta fiatal férjében, *Schächter* Miklós papírneműgyárosban azt a derék, nagyjövőjű fiatalembert, aki őt egész életére boldoggá teheti.

Végefelé jár a tanácsnokok szabadsága. Az ügyosztályvezetők és tanácsnokok első csoportjának szabadsága lejárt. Itthon vannak már *Szendy* Károly, *Vajna* Ede, *Kovácsházy* Vilmos, *Salamon* Géza, *Lamotte* Károly, *Szlovák* Pál. A jövő héten érkezik haza *Bódy* László, *Farkas* Ákos. A napokban kezdte meg szabadságát *Kempelen* Ágoston, a városrendezési osztály vezetője és *Némethy* Károly tanácsnok, *Babarczy* István báró és *Morvay* Endre ügyosztályvezető főjegyzők csak az ősszel veszik ki szabadságukat.

Esküvők. Buda társadalmi életének kimagasló eseménye volt a mult hétfőn a krisztinavárosi templomban végbement fényes esküvő, amelyen megjelent a budai iparos és kereskedőtársadalom színe-java. *Hubert* Vilmos fémnagykereskedő, a *Budai Iparosok és Kereskedők Köre* elnökének leányát, *Hubert* Irmát vezette oltárhoz *Schulteisz* Antal. A fiatal párt a menyasszony nagybátyja, *Károlyi* Károly dr. kőbányai plébános eskette; tanuk voltak: *Székely* Vladimir dr. nyugalmazott főkapitányhelyettes és *Schulteisz* Károly tanácsos. Az esküvő után az ifjú pár Mariazellbe utazott nászútra. — Szerdán este volt az esküvője a belvárosi főplébánia-templomban *Király* Kálmán tanácsnok *Etelka* leányának *Kasztriner* Iván dr. orvossal. A vőlegény részéről tanu volt *Király* Ede vámszaki tanácsos, *Király* Kálmán tanácsnok testvéröccse, a menyasszony részéről *Főző* Sándor közigazgatási bíró. Az egyházi szertartást *Bednárz* Róbert pápai prelátus, belvárosi plébános végezte, fényes segédlettel. A templomot zsúfolásig megtöltötte az előkelő ünneplő közönség. Tanácsnokok, városi főtisztviselők és a törvényhatósági bizottság tagjai jelentek meg a fényes esküvőn, amely után a násznép a fővárosi tisztviselők Mária-utcai kaszinójába vonult, ahol az esküvői bankettet tartották. Bankett után az ifjú pár Olaszországba uazott nászútra.

Névmagyarosítás a városházán. A székesfőváros tisztviselői között igen sok az idegennevű és az altisztekkel, különféle alkalmazottakkal együtt *ezernél több* olyan akad, aki nem magyar névre hallgat. Szombaton érkezett le a városházára a *kormány leirata*, amelyben *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter felhívja a polgármester figyelmét a kormány névmagyarosítási akciójának nagy nemzeti jelentőségére és annak a reményének ad kifejezést, hogy *a főváros tisztviselői és alkalmazottai közül az idegennevűek tömegesen jelentkeznek névmagyarosítási kérelemmel. Sipőcz* Jenő polgármester a kormány leiratára és az akcióra *körrendeletben hívja fel a tisztviselők és alkalmazottak figyelmét.* Az akció egyszerűsítése érdekében a polgármester csoportosan fogja felterjeszteni a jelentkezőket, akiket az elnöki ügyosztály lát el a szükséges tudnivalókkal.

Augusztusban már nem lesz több tanácsülés. A törvényhatósági tanács augusztusban már nem tart több ülést, hacsak valami rendkívüli körülmény szükségessé nem teszi. A legközelebbi tanácsülés valószínűleg szeptember 7-ike körül lesz, amikor a nyári szünet befejeztével a normális közigazgatási és törvényhatósági élet is újra megindul.

Az idegenforgalom és a közüzemek problémáját tárgyalja a Városok Kongresszusa. A *Magyar Városok Országos Kongresszusa* szeptember 8-án és 9-én délelőtt 10 órakor Pécsett, a városháza közgyűlési termében *idegenforgalmi* és *közüzemi* országos értekezletet tart. Az idegenforgalmi értekezleten *Miklós* Elemér dr., az Idegenforgalmi tanács főtitkára, *Turchányi* Egon dr. országgyülési képviselő, *Bogsch* Aladár dr. MÁV. igazgatóhelyettes, *Meixner* Ernő dr., a győri Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, *Horváth* Ödön dr., a kecskeméti idegenforgalmi iroda vezetője és *Schmidt* Lajos dr., a pécsi idegenforgalmi iroda vezetője tart előadást. A közüzemi értekezleten *Kuncz* Ödön dr. egyetemi tanár és *Hoór-Tempis* Móric dr. müegyetemi tanár ismerteti a megvitatandó problémákat.

Kitüntetés. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Deák* Mórnak, a székesfővárosi vízművek nyugalmazott kereskedelmi igazgatójának négy évtizeden keresztül kifejtett érdemes tevékenysége elismeréséül a magyar királyi *kormányfőtanácsosi* címet adományozta.

Munkát kérnek a magánmérnökök. A főváros vezetősége már korábban elhatározta, hogy bizonyos műszaki munkákat magánmérnökökkel végeztet el. Így például magánmérnökök kezében van a nagyszabású, évtizedre terjedő városfelmérési munka is. A magánmérnökök azonban még ennél is többet akarnak. Beadványt nyújtott be a polgármesterhez a Magánmérnökök Országos Egyesülete, amelyben azt kérik, hogy a kitűzési, telekfelosztási és egyéb külső munkákat is velük végeztessék. Ez aligha valósítható meg, mert hatósági funkciót magánmérnökökre bízni mégsem lehet.

Visszatartja a főváros a vele konkurráló magánkórházak szubvencióját. A *Fővárosi Hírlap* mult heti számában jelentettük, hogy a főváros a törvényhatósági tanács elhatározása szerint *retorzióval kíván élni egyes magánkórházakkal szemben*, amelyek tekintélyes fővárosi szubvenciót élveztek, jórészt abból tartották fenn üzemüket, ugyanakkor azonban megokolatlan és káros versenyt támasztottak a fővárossal szemben, olymódon, hogy a főváros által megállapított kórházi ápolási díjaknál olcsóbb ajánlatot tettek az Országos Társadalombiztosító Intézetnek betegeik elhelyezésére. A főváros arra az álláspontra helyezkedett, hogyha a szóbanforgó kórházak olyan előnyös anyagi helyzetben vannak, hogy a fővárosnál lényegesen olcsóbban ápolhatnak, akkor nincsenek rászorulva a főváros anyagi támogatására sem. *Illetékes helyről* származó értesülésünk szerint, a vizsgálat az egész vonalon megindult és annak teljes befejezéséig, az adatok feldolgozásáig *több kórház segélyét teljes összegében visszatartotta* a főváros.

Elkészült Budapest földalatti térképe. A rohamosan fejlődő főváros földalatti közműveit, a gáz-, víz-, villanyvezetékeket és a csatornahálózatot meglehetősen rendszertelenül építették ki, úgy hogy az újabb időkben sokszor nagy tájékozatlanságban voltak e tekintetben a szakemberek. Emlékezetes, hogy milyen nehézségek voltak néhány évvel ezelőtt a Vár csatornáinak kicserélésénél, amikor az autóbuszközlekedés kedvéért a régi csatornákat újakkal kellett pótolni. De nemcsak itt, más helyeken is mindig tapogatóztak a mérnökök, ami különösen új építési engedélyek megadásánál és a szabályozások végrehajtásánál okozott bonyodalmakat. A főváros vezetősége ezért már két évvel ezelőtt elhatározta, hogy *elkészitteti Budapest földalatti térképét, amely nemcsak a csatornahálózatot, hanem az összes közművek fekvését feltünteti.* A nagy műszaki feladat elvégzését a szükségmunka-akció keretében bonyolították le, egy részét pedig magánmérnökökre bízta a főváros. Az egészen eredeti földalatti térkép *most elkészült* és a jövő hó folyamán mutatják be a törvényhatósági tanács tagjainak.

Templomot építenek a Pasaréten és Óbudán. A főváros területén a közeljövőben *még két új templom épül.* A Pasarét vidékén a Kapisztrán Jánosról elnevezett Ferences-rend kíván római katolikus templomot emelni, hogy az erősen fejlődő vidék népes lakosságának lelki szükségleteit kielégítse. A szerzetesek a Pasaréti-út és Csévi-út sarkán levő 802 öles fővárosi telket kérik a rajtaálló épülettel együtt. Ezt a házat, amelyben korábban müterem volt, *lebontják* és anyagát felhasználják az új építésnél. A bemutatott tervek szerint a templom közvetlen szomszédságában épül meg a kisméretü kolostor, ahol négy páter és két szerzetes-fráter számára lesz hely. A templom építéséhez még az idén hozzáfognak és a jövő év augusztus 1-re akarják felszentelni. Óbudán evangélikus templom épül. Eredetileg már a háború előtt tervezték ezt a templomot a Pacsirtamező-, Selmeczi-, Szőlő- és Kenyeres-utcák által határolt területen, amely a szabályozási tervekben parknak van kijelölve. A háború miatt nem lett az építkezésből semmi, s pénzt pedig hadikölcsönbe fektették. Az egyházközség most bejelentette, hogy *újra rendelkezésükre áll az építkezéshez szükséges összeg,* s kérik a már megajánlott telket. Az óbudai evangélikusok nemcsak templomot és paplakot emelnek, hanem *kultúrházat is*, ahol az egyházközség társadalmi, jóléti és kulturális intézményeit, a lelkészi hivatalt helyezik el és lesz egy nagyobb tanácsterem is. A főváros mindkét ingatlant évi 20 aranypengő urijog elismerési-díj ellenében engedi át.

A budai gyümölcs reneszansza. Pénteken délután nyílt meg a Vigadóban a *Budapesti Gazdálkodók Egyesületének* tízéves jubiláris kiállítása, amelyet *Vajna* Ede tanácsnok nyitott meg. A felhalmozott pompás gyümölcsök, illatozó őszibarack-csodák, gyönyörű dísznövények mindennél beszédesebben bizonyítják, hogy az egykor világhíres budapesti szőlők, gellérthegyi őszibarackok, általában a Pest-Budán termelt gyümölcsök és dísznövények nem vesztették el világhíres karakterüket, sőt reneszanszához érkezett el az ország gazdasági életének ez a határozottan számottevő mezőgazdasági tevékenysége. A nálunk időző külföldi vendégek révén a nemzetközi érdeklődés pergőtüzébe került Budapest „kisgazdáinak" munkássága, amely *Záborszky* István budafoki polgármester szervezésével létrehozott *budavidéki gyümölcsértékesítő alkalmi társaság* hasznos működése folytán *a kiállítás esztétikai hatásán túlmenően komoly gazdasági eredményt is jelent.*

Párteste Kőbányán. Az Egységes Polgári Párt e hó 14-én a Szent László-téri Grand-vendéglőben tartotta szokásos heti összejövetelét, amelyen a Külső-Kőbányai Pártszervezet tagjai is pontosan megjelentek. *Ujlaky* László dr. titkár üdvözölte a megjelenteket, majd *Dorner* Gyula tanácstag nagyhatású beszédében a szervezkedés szükségességét, céljait és feladatait fejtegette. *Kákosy* Ödön iskolaigazgat a pártszervezet nevében köszöntette a megjelenteket és dicsérőleg nyilatkozott a hölgybizottság lelkes munkájáról és méltatta dr. *Hermann* Antal elnöknő érdemeit. Befejezésül *Usetty* Béla, *Payr* Hugó és *Hatolkay* Kázmér kerületi képviselőket a párt bizalmáról biztosította.

Elismerés a kiváló munkáért. A Szent László kórház *hullahűtőjének* szállításával a polgármester a legmegfelelőbb ajánlattevőt, *Schubauer Ferenc* gépészmérnököt bízta meg. A vállalat elsőrangú és műszakilag is kiváló teljesítményeivel mindenütt, ahová csak dolgozott, a legteljesebb elismerést érdemelte ki. Számtalan elismerő nyilatkozat hirdeti a cég munkájának kifogástalanságát. Többek között előttünk fekszik a *Goldberger Samuel és Fiai Rt.* elismerése műhelyeinek ködtelenítéséről, amelyet a *Schubauer-cég* a görlici, wieni és svájci ajánlatokkal szemben, saját tervei szerint, a legkifogástalanabbul végzett. De ugyanesak dicséretet szerzett a cég a *Phöbus villamosmüveknek* szállított, villamosáram nélkül dolgozó „Eselgé" rendszerü szívó berendezésével és a *Magyar Textil Festőgyár Rt.* részére készitett 5 darab „Eselgé" ködtelenitő berendezésével. Ezeken kivül azonban még számtalan sok elismerés dokumentálja a *Schubauer-cég* szolid és kiváló munkáját.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Leukoplast
magyar gyártmány

Legkiválóbb üdítő cukorka a
FRUTTI
Gyártja:
STÜHMER FRIGYES R. T.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Föld, kőmíves és elhelyező munkát az Új Szent János kórháznál: Baresai Lajos 2303.

Kőmíves munkát a Rókus kórházban: Könyves Kálmán: 1102.

Ács munkát a Bécsi-úti iskolánál: Ertl József 6469.

Kazánházi szerelési munkát az Új Szent János kórháznál: Roessemann és Kühnemann 5700.

Hídmérleg szállítást a Horthy Miklós kórháznál: Fuchs G. 7540.

Hullahütő szállítást a Szent László kórháznál: Schubauer Ferenc 13.810.

Fűtőkazánok szállítását az iskoláknál: Ganz és Társa 79.823, Magyar Radiátorgyár 62.137, Láng-gépgyár 32.583, Röck István 31.099.

Asztalos munkát a Rókus kórháznál: Terlanday és Társa 3150 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az Új Szent János kórház nőgyógyászati osztály kőmíves munkáira pályáztak: Dreiacker Ödön 6937, Lovas Sándor 7066, Gara Zsigmond 7913, Méhes Emil 7597, Vaits Sándor 7992, Olchváry Jenő 8198, Kosály Ödön 8530, Grandits Gyula 8654, Seits Richárd 9040, Balogh Gyula 9516, Lukoy Emil 10.139 pengővel.

Ugyanitt gőz, víz és gázberendezési munkákra pályáztak: Hoffmann Dénes 23.412, Csépay Jenő 24.326, Septey Lajos 25.615, Fejes Pál 26.646, Gábriel Antal 28.269, Kolbányi és Pákozdy 28.509, Deutsch Testvérek 29.022, Knuth Károly 32.221, Lammer Ferenc 35.535 pengővel.

A Fővámház előtti felső partfalon elhelyezendő kandeláberek munkáira pályáztak: Oetl Antal 2920, Petz Testvérek kg.-ként 0.56 pengő egységáron.

Ugyanitt a lakatos munkákra pályáztak: Müller Rezső 6684, Seenger Béla 8145, Král Gyla 8311, Sallay Nándor 1119, Stieber Építési vállalat 1780, Oetl Antal 2320, Hrecska és Engel 2404, Berkes Jenő 3040 pengővel.

Ugyanitt öntött vaskorlát és kandeláberek hiányzó ötvényeinek beszerzésére pályáztak: Oetl Antal 1187, Kellermann Lipót 1610, pengővel.

150.000 kg. motalkó szállítására pályáztak: Vacuum Oil Co. 46, Petroleumipar 46, Budapesti Fővárosi Anyagszrtár 45, Antal János 45, Hazai Kőolaj rt. 45, Shell 45 pengő 100 kilogramonként.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 09-5-59

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 28—30. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-39

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készit mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-16. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53


Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi ipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépitő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépités, Gőzkazánbefalazás, ipari kemencék épitése és tervezése

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

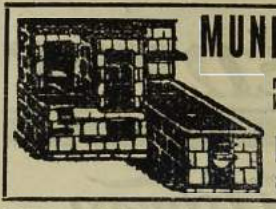
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéményfoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegy
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 82-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

ADREMA
Telefon: 28-2-47. MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusitója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

Alapitva: 1892
Első Magyar Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ RT.
Szemfedő, koporsódisz, érckoporsó, lakoporsó és az összes temetkezési cikkek gyára
SZÉP ÁRUT
legolcsóbb áron szállitunk!
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 4.
TELEFON: 92-3-35

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. augusztus 30 35. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Városok harca

Az egész magyar föld leírhatatlan küzdelmet folytat a megélhetésért. De ugyanakkor nem feledkezik meg arról sem, hogy évszázadok szülte és évszázadok megőrizte kultúráját megtartsa és tovább építse. Csak aki a mai magyar életet tökéletesen ismeri, az lehet tisztában vele, hogy mit jelent ez a hősi küzdelem. Ismerjük a falut, az anyaföld élethalál harcát, látjuk, hogy a természet mérhetetlen termékenységgel siet jutalmazni az ember elkeseredett nagy munkáját és mégis a föld gazdag áldása mellett nyomorúság felhői lengnek a falu fölött. És ugyanakkor, ha egy tekintetet vetünk a magyar városokra, tökéletesen azonos kép tárul elénk. A városi lakosság soha olyan termelő erőben, alkotó zsenijének teljességében nem volt, mint ma. Ha statisztikát veszünk elő, látnunk kell, hogy a falu kultúrája napról-napra emelkedik, a városi polgárság pedig szociális és kulturális tevékenységét felfokozott mértékben folytatja.

A falu és a város hőskora ez egyaránt. A városok csodálatos erőfeszítése azonban mindenekfelett való. Ma a tiszaparti nagy metropolis rendez szegedi hetet és olyan magasan lobogtatja kultúrájának zászlaját, hogy az ország határain túl is efelé a vidéki magyar város felé terelődik a figyelem. A magyar mezőgazdaság sorsa zuhant csak olyan nagyot a békétől máig, mint amilyet Szegednek kellett zuhannia. Az ország közepéről a trianoni gyilkosság a magyar kultúra határszéli bástyájává tette ezt a várost. És hány ilyen magyar város van! Városok, amelyeknek egész életerét átvágták, városok, amelyeknek végtagjait vágta le a trianoni határ, de vannak olyan városok is, amelyek szomjan halnak, ha a „hódító" hatalom birtokosai odaát, túl a határon úgy akarják. Ezeknek, Szegednek és társainak, amelyek Trianon után úgy maradtak, mint a szárazra dobott hal, most kell új életet keresniök, most kell újra járni, beszélni tanulniok. A most lefolyó szegedi hét a tanuja, milyen csodálatos, milyen Istenáldott erővel küzdöttek meg ezek a városok a világtörténelem legszörnyűbb justic-mordjával.

És Szeged után jönni fognak a többiek. Divat lett, gyönyörű egészséges, biztató divat lett, hogy a magyar városok hallatnak magukról, a magyar városok külön egyéni életet kezdenek élni, amelyből mindegyiknek gyönyörüen kivirágzik a maga individualítása és a maga egyéni ízű, színtiszta magyar kultúrája. Ma Szegeden estünk ámulatba, holnap jön a másik, azután a harmadik és bizonyosak vagyunk, hogy végig a sorban, minden magyar város jelentkezni fog és minden magyar város megcsinálja egylőre idehaza, azután majd kifelé a maga külön egyéni idegenforgalmát.

Mi budapesti polgárok örömmel, szeretettel és büszkeséggel látjuk város-testvéreink nagyszerű megmozdulását. Boldogok vagyunk, hogy mi adhattuk meg nekik a példát, mi kezdtük meg a sort, mi tanítottuk ki a módszerekre, mi csináltunk kedvet ezeknek a lelkes magyar városoknak, hogy rettentő magukbarogyottságukból ugorjanak talpra és indítsák meg a küzdelmet a maguk életének érdekében. Ha városaink ezt a munkát tovább fokozzák, ha hatalmas kulturmegmozdulásaik és kultúrprodukcióik mellett arra is gondolni fognak, hogy a külföldi vendégek számára kényelmet és szórakozást is tudjanak nyujtani, akkor a *budapesti* idegenforgalom mellett hamarosan győzni fog a *magyar* idegenforgalom is. Ezt pedig Budapestnek nem irígy, hanem örvendező, boldog szemmel kell néznie, mert nem igazi idegenforgalom az, amelynek Budapest falainál meg kell állnia, az igazi idegenforgalomnak szerte kell ágaznia az országra, be kell hálóznia az egész magyar földet. Egy egészségtelen, suta idegenforgalom helyett a teljes, kerek magyar idegenforgalom az, amely Budapest jövőjét is biztosítja.

Huszár Aladár főpolgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a városháza megindúló munkáiról

„A közvélemény nyugodt lehet, hogy a Vásárpénztár ügyének elbírálásánál a legszigorúbb szempontok fognak érvényesülni." — „A nemzetközi események kedvező hatása alatt a világ figyelmének középpontjába kerültünk."

A városháza vakációja lejárt. Napok kérdése és újból megkezdődik a munka, amelynek szakadatlanul folyamatosnak, gyorsnak, átütő erejűnek és eredményesnek kell lennie, mert különben azok a veszedelmek, amelyek részint pénzügyi, részint szociális szempontból Budapest fölött sötét felhőkként tornyosulnak, nem lesznek elháríthatók. Szeptember 7-e az a nap, amelyikkel a városháza őszi szezónja megkezdődik, mert ezen a napon jön össze először a törvényhatósági tanács, amelynek ülését rövidesen követi a közgyűlés, majd a különböző szakbizottságok üléseinek sorozata, úgy, hogy minden remény meg van arra, hogy szeptember második felében már sor kerül a jövő évi költségvetés megvitatására is.

A törvényhatóságnak ez az új munkaszezónja, az ehhez fűződő remények, a gondok és a megoldandó problémák sokasága megokolttá tették, hogy felkeressük, dr. *Huszár* Aladár főpolgármestert és kérdést intézzünk hozzá az elkövetkezendő munkáról. Az alábbiakban a főpolgármester élesen világítja meg a főváros mai helyzetét és rámutat azokra a problémákra, amelyek már az ősz folyamán szőnyegre kerülnek és sürgős megoldásra várnak.

A *Fővárosi Hirlap* számára a következő nyilatkozatot tette

Huszár Aladár dr. főpolgármester:

— A küszöbön álló őszi munkaévadban a törvényhatóság figyelmének legelsősorban

a főváros helyzetének biztosítására és a költségvetés helyes felépítésére

kell irányulnia. A költségvetési tervezet összeállítása már folyamatban van és kétségtelen, hogy ez a munka igen súlyos feladat elé állítja az adminisztrációt. Ennek legfőbb oka *az a sajnálatos körülmény, hogy a jövedelmekben bizony igen jelentékeny kiesésekkel kell számolnunk. Fokozott takarékosságra van tehát az egész vonalon szükség,* hogy a városkormányzás menetét biztosítsuk és a meglévő intézeteket alimentálni tudjuk.

— Az érdeklődés homlokterében kétségkívül

a Vásárpénztár ügye

áll. Ez olyan súlyos probléma, amelyet szintén hamarosan és eredményesen likvidálni kell. Ebben a tekintetben *teljesen egyöntetű a székesfőváros összes irányító tényezőinek az állásfoglalása.* Természetszerűen én magam is azon a szilárd állásponton vagyok, hogy

a visszaéléseket feltétlenül és keményen meg kell torolni és azokat, akik akár kényelmességből, akár haszonlesésből a fővárosnak súlyos károkat okoztak, felelősségre kell vonni.

Mindenki egészen természetesnek találja, hogy *már csak a közmorál szempontjából sem járulnék hozzá, hogy ennek az ügynek a legkisebb része is eltussolható legyen.* Ez azonban nemcsak az én egyéni véleményem,

tökéletesen egyetért velem a polgármester úr is és vele együtt az összes pártok vezetői.

A közvélemény *nyugodt lehet, hogy a Vásárpénztár ügyének elintézésénél és elbírálásánál a legszigorúbb szempontok fognak érvényesülni.*

— Újból napirendre fog kerülni az év folyamán a

Dunántúli Villamossági Részvénytársasággal kötendő megállapodás

kérdése is. Minden reményem meg van arra, hogy *ezt az ügyet is meg tudjuk úgy oldani, hogy az ország és a főváros eminens érdekeit egyaránt kielégíthetjük.*

— Remélhetőleg még az ősz folyamán szőnyegre kerülhet

a Tabán kérdésének elintézése

is. Bízni kell abban, hogy a beérkező pályamunkákról való döntés, valamint a közmunkák kiadása is gyorsan és simán történhetik meg. Ez az akció *kétségkívül kedvezően fogja éreztetni hatását az ipar és a kereskedelem szempontjából, egyben pedig segítségünkre lesz a munkanélküliség problémájának megoldásában.*

— Sürgős feladat

az új lakbérleti szabályzat

megalkotása is. Ez a kérdés már amúgyis régóta vajúdik, pedig ezt minden körülmények között a fővárosnak kell megoldania.

— Szívesen emlékezem meg azokról a kitűnő eredményekről, amelyeket a főváros

az idegenforgalom fellendítése

körül ért el. Örömmel állapítom meg, hogy *ez az ügy jókezekbe van letéve.* Budapest idegenforgalma az utóbbi hónapokban igen kedvező eredményeket tudott elérni, aminek elsősorban az volt az alapja, hogy *Budapestet sikerült valóságos világesemények színhelyévé tenni.* Ilyenek voltak a nemzetközi ujságíró kongresszus, a világjamboree, valamint az evezős Európa-bajnokság. A nemzetközi események kedvező hatása alatt kétségkívül a figyelő világ középpontjába kerültünk és tény az is, hogy

soha annyi idegent nem lehetett látni Budapest utcáin, mint a legutóbbi hónapokban.

A Szent István Heti ünnepségek is nemzetközi keretben folytak le. Ezen a téren azonban *még többet, még sokkal többet kell alkotnunk.* Különösen a fürdőváros programjának megvalósítása körüli teendők, a gyógyfürdők tökéletesítése és a gyógyforrások kincseinek fokozottabb kiaknázása azok a tényezők, amelyekre különös súlyt szeretnék helyezni. Nagyon fontosnak tartom a Rudas-fürdő környékének gyógyudvarszerű kiképzését, mert ott olyan értékekkel rendelkezünk, amelyeket parlagon hevertetni nagy hiba volna. *Mirajtunk áll, hogy ezeket a kincseket az emberiség számára minél nagyobb mértékben hozzáférhetőkké tehessük.*

*

Eddig szól *Huszár* Aladár főpolgármester nyilatkozata, amely felsorolja a törvényhatóság őszi munkájának legfőbb feladatait. Ezek között elsősorban Budapest pénzügyeinek rendezését, a Vásárpénztár ügyének likvidálását, a Tabán kérdésének megoldását, a dunántúli centrálé kérdésében a kormánnyal való megoldást és az új lakbérleti szabályzat megalkotását. Csupa megnyugtató és biztató kijelentés van a főpolgármester mondataiban, így elsősorban azok a kijelentések, amelyek mindenkit megnyugtat-

hatnak, hogy *a Vásárpénztár ügyében a törvényhatóság egyetlen faktora sem hajlandó a legcsekélyebb részlet eltussolására sem.* Örömmel tölthetik el Budapest polgárságát azok az elismerő szavak, amelyekkel a főpolgármester *a főváros idegenforgalmi munkáját illeti.* Egyben azonban feltétlenül igazat kell adnunk a főpolgármesternek akkor is, amikor *a Szent István Hét programjának további kiépítését kívánja. Ez a kritika tökéletesen jogos, mert hiszen a magyar kultúra bemutatása az idei Szent István Hét keretében úgyszólván teljesen szünetelt.* Színházaink zárva voltak, a magyar zene- és énekművészet, amelyek internacionális értékeket képviselnek, sehol sem jelentkezett, de nem láttuk azokat a törekvéseket sem, amelyek a Szent István Hetet látogató külföldiek figyelmét a magyar képzőművészeti alkotásokra akarták volna felhívni. Olyan hiányok ezek, amelyekre tökéletesen ráillik a főpolgármester kijelentése, hogy *ezen a téren még többet, még sokkal többet kell alkotnunk.*

Ötven-hatvan ideiglenes tanerőt véglegesítenek az ősszel

Fontos pedagógiai újításokat valósítanak meg a főváros iskoláiban

A kultuszminiszter rendelete két héttel hosszabbította meg az iskolák nyári szünetét, de a főváros közoktatásügyi ügyosztályában már lázasan folynak az előkészületek a tanév megnyitására. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

a közoktatásügyi ügyosztály munkájáról és az új tanév várható eseményeiről a következő információt kapta:

— A fővárosi iskolák nagyrészében már a tanév végén megtörtént a beiratkozás, úgyhogy *most már csak a pótbeírások vannak hátra.* A beiratottak számáról természetesen csak szeptember 15-e után kapunk tiszta képet. Az iskolaév megnyitása után az igazgatókkal megtartjuk a szokásos tanéveleji megbeszéléseket és ekkor történik intézkedés a tanszemélyzet beosztása, a tanulók arányos szétosztása tekintetében is. A jövő iskolaévben

már az egész vonalon életbelép a helyi tanterv, amelyet az iskolák jelentékeny részében már az elmult tanévben is használtak, mégpedig igen kiváló eredménnyel.

A Mester-utcában megnyílik *a polgáriiskolai tanárok pedagógiai szemináriuma* és a polgáriiskolai gyakorlóiskola mind a fiúk, mind a leányok számára. Ezzel az újítással a polgáriiskolai oktatás nívóját és eredményességét *igen jelentékenyen emelhetjük.*

— A jövő tanév elején nyílik meg a külső Bécsi-úton létesített új elemi és óvoda, amely a Hegyvidék lakosságának gyermekeit hivatott befogadni. A Csobáncz-utcában

megnyitásra vár az ugyancsak most létesített teljesen modern gyermekvédő intézmény óvódával, napközi-otthonnal és foglalkoztatóval, míg a Bajnok-utcában új tanonciskolai internátust nyitunk hatvan tanuló számára.

— A főváros vezetősége minden lehetőt elkövet, hogy *a tervbevett budai leánygimnázium építéséhez még ebben az évben hozzáfoghassanak.* Az új iskola a Koronaőr-utca és a Mészáros-utca sarkán épül meg, ide helyezik át a Várból a Szilágyi Erzsébet leánygimnáziumot. A régi többszázéves épület

középiskolai célra már teljesen alkalmatlan, de megfelelő átalakítás után igen jó lesz elemiiskolának és óvódának, sőt az egyházközség hivatalainak is marad még hely.

Amint ez a megoldás létrejön, nyomban lebontjuk a Mátyás-templom szomszédságában lévő iskola és óvódabarakkokat és *valamelyik külterekre helyezzük át, ahol szükség van iskolára.* Az új leánygimnázium építésére már van *négyszázezer pengő* és még körülbelül ennyire van szükség. A hiányzó négyszázezer pengőt kétévre elosztva vesszük be minden valószínűség szerint a költségvetésbe, de az építkezéshez azért előbb hozzá lehet kezdeni.

— Ami azt a hírt illeti, — mondotta imformátorunk, — hogy az új iskolaév elején tömegesen véglegesítik az ideiglenes tanerőket, *sajnos ezt nem tartom valószínűnek,*

mindössze arról lehet szó, hogy a nyugdíjazás folytán megüresedett helyek kerülnek betöltésre.

A főváros vezetősége mindenesetre arra törekszik, hogy *minél több állást nyisson az ideiglenes tanerőknek,* s azért

már a nyár folyamán megkezdték mindazoknak a nyugdíjbahelyezését, akiknek szolgálatideje lejárt, vagy betegség és egyéb oknál fogva hivatásukat zavartalanul nem teljesíthetik.

Nyugdíjazzák azokat is, akik *abnormálisan sokat hiányoznak,* vagy hosszabb idő óta szabadságon vannak. Miután másfélév óta nem volt számottevő nyugdíjazás,

ilyenformán körülbelül ötven-hatvan állás ürül meg, amelyeket természetesen azonnal betölt a polgármester.

— Készül a főváros *az új egységes tankönyvek kiadására is,* legelsősorban minden tekintetben megfelelő elemiiskolai olvasókönyv forgalombahozatalára és megszerkesztésére. A kultuszminisztériumban ebben a kérdésben már megkezdődtek a megbeszélések és megvan a remény arra, hogy *hamarosan ki is írják az új könyvek elkészítésére a pályázatot.*

télikertjének helyén egyébként téli strandot létesítünk; a golfpálya helyén úszómedence lesz, amelyben azonban nem hullámzik a víz, hanem komprimált levegőtől hajtva pezseg.

Ez a pezsgő-fürdő egyedülálló lesz egész Európában.

Informátorunk végül közölte, hogy elkészült a Rudas környékének rendezési terve is: a villamos és személyautó-forgalom a régi útvonalon marad, *míg a teherfogalmat az alsó rakpartra terelik át.* A Rudas épülete előtt levő részt egészen a Dunapartig parkirozzák, mielőtt azonban ezt a munkát végrehajtanák,

a közeli jövőben a rendőrséggel egyetértve próbaképpen két hétre lezárják a fürdő előtt levő úttestet

és csak az esetben fognak hozzá a kertészeti rendezéshez, *ha a gyakorlatban beválik ez a kísérlet.*

Szent István-heti idegenforgalmunk kedvezőbb a kimutatható számoknál

Legalább 200,000 vendége volt Budapestnek az ünnepi hét alatt

Budapest idegenforgalmának főszezónja Szent István-hetében végetért, bár még mindig érkeznek újabb csoportok és az *Idegenforgalmi Hivatalnál* történő bejelentések szerint a késő őszi hónapokig élénk marad a főváros külföldi látogatottsága. A Szent István nap idegenforgalmának statisztikája elkészült és erről

Kovácsházy Vilmos

tanácsnok a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezeket mondotta:

— Bár kezünkben vannak már a hivatalos statisztikai adatok, mégis nehéz kimutatni egész pontosan, hogy mennyi idegen, főleg mennyi külföldi vendég fordult meg Budapesten Szent István hetében. Annyi bizonyos, hogy olyan idegenforgalmunk volt, amelyhez hasonlóval a multban ritkán dicsekedhettünk. Figyelemreméltó, hogy

az idén külföldi csoportok kifejezetten a budapesti ünnepi hétre utaztak és a Szent István napi ünnepségek, a Gyöngyösbokréta megtekintése volt útjuk célja, míg azelőtt Budapest legfeljebb az úti program egyik állomása volt.

Azért is nehéz az idén pontos statisztikát készíteni, mert az ünnepi hét vendégei különböző elemekből tevődtek össze. Voltak sokan olyanok, akik a cserkész világtáborozásra jöttek és visszamaradtak, sokan jöttek a társasutazásokon kívül egyedül, vagy kisebb csoportokban és igen jelentékeny volt azoknak a száma is, akiket a most lezajlott Európa evezősbajnokság sporteseménye érdekelt, de már előbb megérkeztek. Végül komoly tényezői voltak az ünnepi forgalomnak azok a csoportok, amelyek Wienből, Grazból és más osztrák városokból, sőt megszállott területről érkeztek autokarokon úgy, hogy reggel jöttek és este már vissza is utaztak. Végeredményben az a nézet alakult ki, hogy

az idegenforgalom ünnepi hetünk alatt a valóságban kedvezőbb a kimutatható számoknál is és legalább 200.000 vendégünk volt Szent István hetében.

— Augusztus 13. és 20. között szállodákban és penziókban megszállt összesen 6049 idegen. Ugyanezen hét alatt magánlakásokból bejelentettek 20.082 idegent, ez összesen 26.131. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a tapasztalás szerint az egy-két napra érkező vendégeket magánosok bejelenteni nem szokták, *az ilyen vendégek számát ugyancsak legalább 20.000-re tehetjük.* Számításba kell venni ezeken felül az iskolákban és diákszállókban elhelyezett vidéki csoportokat, tehát nyugodtan mondhatjuk, hogy az idei Szent István héten

legalább 48—50.000 idegen fordult meg és tartózkodott legalább 2—3 napot Budapesten.

— A Szent István heti idegenforgalomról legmegbízhatóbb képet a pályaudvarok forgalma nyujt. A budapesti főpályaudvarokra augusztus 17-től 20-án reggel 8 óráig a hivatalos adatok szerint 194.615 utas érkezett. A hajókon érkezők száma ugyanezen idő alatt 11.000 volt. Az elszállásolások statisztikáját figyelembe véve mindebből azt kell következtetni, hogy ezeknek az utasoknak, továbbá a HEV-en, autobuszokon és a környékről érkezetteknek nagy része elszállásolást nem vett igénybe, hanem *reggel érkezett és este elutazott.*

— A visszautazás hivatalos statisztikáját vizsgálva, különösen figyelemreméltó az, hogy az elmult évvel szemben az idei augusztus 20-án déltől 21-én estig 10.262 utassal emelkedett a visszautazók száma. Ez az emelkedés azt bizonyítja, hogy

a jamboreera érkező látogatók nagy része a Szent István heti ünnepek alatt még a fővárosban tartózkodott és csak az ünnepélyek után utazott el hazájába.

— Az autókon és autokarokon, autobuszokon érkezettek statisztikája még nincs birtokunkban, mert *még nem kaptuk meg a vámállomások erre vonatkozó kimutatásait.*

Praktikus átépítésekkel valósítja meg a reuma-intézetet a gyógyfürdők vezetősége

Téli strandot építenek a Gellért télikertjében a golfpálya helyére

A *Fővárosi Hirlapban* nemrégiben nyilatkozott *Huszár* Aladár dr. főpolgármester, aki többi közt kijelentette, hogy *a főváros rövid időn belül feltétlenül megépíti a reuma-szállót.* Tudvalevő, hogy e terv megvalósítása a Rudas-fürdő, részben pedig a Gellért-fürdő átalakításával van szoros összefüggésben. A munkálatok elhúzódásának *egyedüli oka természetesen a pénzhiány,* ennek tulajdonítható, hogy semmi nem lett a két évvel ezelőtt kiírt pályázatra beérkezett nagyszerű tervekből, de nem tudták megvalósítani *Pogány* Móric műépítész újabb és valamivel olcsóbb tervét sem. Számolva a lehetőségekkel és a viszonyokkal,

a gyógyfürdők és gyógyforrások központi igazgatósága most olyan leegyszerűsített új tervet készített, amely pár százezer pengős függőkölcsön felvételével megvalósítható lenne,

még pedig kockázat nélkül, mert *a forgalom biztosra vehető emelkedése feltétlenül fedezné az amortizációt.* A tervezett átalakításról

illetékes helyen

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A Rudas épületét igyekszünk *minimális költséggel igen praktikusan átalakítani.* Az alig használt és igen költséges *márványfürdőosztályt* megszüntetjük, ennek helyére kerülnek a gőzfürdő vetkőző szekrényei. Az így felszabaduló helyen és a dunai főfronton

negyven, minden kényelemmel, központi fűtéssel, hideg-meleg vízzel ellátott, szanatóriumi szobát létesítenénk.

A földszinten, a mostani kádfürdők helyén épülne meg *a rádiumos fürdő* és

itt, elkülönített helyen, alakulna ki a reuma-gyógyintézet.

Az épületen lényegében nem változtatunk semmit, mert *az a maga patinás régiségében amúgy is vonzó és eredeti.* Nem nyúlunk hozzá a gyönyörű belső udvarhoz sem, amely ősrégi óriás platánfáival és tetőterraszával *a régi Budapest egyik legérdekesebb maradványa.*

— Ugyancsak egyik legközelebbi feladatunk *a Gellért-szálló reuma-osztályának megvalósítása is,* amely a régi igazgatósági épületszárnyon, *a Gellérthegyre néző csendes és nyugalmas fronton építhető meg mintegy kétszázezer pengős költséggel.* A Gellért-szálló

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

Mozaik és Cementlapokat
à la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal **ANDREA**
CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

PESTI KIRAKAT

Játékbank

A tőzsdei konjunktúra alatt, mint annyi másnak, nagyon jól kezdett menni a sora a szegény kis bankhivatalnoknak. A béke és a háború éveiben bizony leglöbbször stanicligúlyást, (ahogy Pesten a hentestöpörtyűt hívták), meg liptói túrót vacsorázott. De ne tessék úgy gondolni, hogy egyszerre mind a kettőt. Hol ezt, hol amazt. Amikor azután a tőzsde urat csinált belőle, kezdett nem egyedül vacsorázni, hanem szép hölgyek társaságában, monoklit is viselt és kezdett úri helyekre járni, ott nagy menüket rendelni. A társaságában lévő hölgyek mindig remekül tudtak választani, lehetőleg úgy, hogy az étlap jobboldalát nézték, ahol az árakat látja az ember és az ételek minőségét a papirkorona-érték szerint határozták meg. Emberünk, aki immár nem volt többé bankfiú, hanem tekintélyes tőzsdebizományos, nem járt el ilyen könnyelműen. A sok töpörtyű és a sok liptói után mindig jó ételre vágyott, amelynek nemcsak az ára jó, hanem maga az étel is. Alandóan félórás fejtörésekbe került, amíg kisütötte, hogy mit vacsorázik. Félóráig böngészte az étlapot, aztán levette a monokliját, szeliden, barátságosan, vállveregetően ránézett a pincérre és minden este következetesen ugyanazt mondta:

— Tudja mit, barátom, adjon nekem egy bécsiszeletet...

Ez a bécsiszelet volt az, amit a töpörtyű és a liptói túró mellett mindig álmodott és amíg a konjunktúra tartott, mindig ezt a bécsiszeletet ette.

Ez a bécsiszelet-karrier jut eszünkbe, amikor azt halljuk, hogy a Fővárosi Kereskedők Egyesülete játékbank felállításával akarja megmenteni Budapest és a budapesti kereskedelem életét. Ez a játékbank, ez a bécsiszelet. Az a néhány évtized, amióta a magyar közéletet kritikus szemmel nézegetjük, hányszor, de hányszor vetette már föl a játékbank gondolatát? Ahányszor bajba voltunk, ahányszor segíteni akartunk magunkon, ahányszor nem tudtunk eligazodni az étlapon, valaki mindig csak elszólta magát, hogy majd segít a játékbank. A szegény Margitszigetnek nincs annyi fája, pedig sok van, mint ahányszor ezek közé a dúslombú fák közé a nagy budapesti tervezgetők nem álmodtak egy Monte-Carlót. Szinte évenkint ismétlődött meg valaha a háború előtt ez a gondolat és akik fölvetették, mindig azt hitték, hogy újat mondanak. Aztán jött mindig az erkölcsi felháborodás és elsöpörte a nagy felbuzdulást. Imittamott egy kis parlamenti botrány is akadt a játékbank körül, mindez azonban az aggódó hazafiakat, akik a játékbankban látták a bécsiszeletet, nem riasztotta vissza, hogy megint ezzel az ötlettel álljanak elő. Aki azonban azt hiszi, hogy mint annyi mindenfélét, a játékbank ötletét is messze elsodorta a háború, azok súlyosan tévednek. A háború befejezése óta talán még többször kísértett ez a szerencsétlen ötlet, mint a háború előtt. Természetes is, mert hiszen a háború befejezése óta olyan gazdasági kataklizmába jutottunk, hogy minden gondolatot meg kell ragadni.

Minden gondolatot, csak ezt az egyet nem. Csodálkozunk azon, hogy éppen a praktikus, a józan budapesti kereskedők között ütötte föl fejét újra ez a groteszk, szerencsétlen és erkölcstelen ötlet. Hát nem kell játékbank, nem kell, legelsősorban a budapesti kereskedelem érdekében nem kell. Hiába gondolkoznak egyesek úgy, hogy az ebül jött pénzt majd könnyelműen fogják szétszórni azok, akik nyerték. Először is nem tudjuk, hogy ki fogja nyerni a pénzt és különösen nem tudjuk azt, hogy kik vesztik el. Erkölcstelen maga a játékbank gondolata, de még erkölcstelenebb az a másik feltevés, hogy majd a külföldi, akit a Gyöngyösbokrétával idecsalogatunk, azt a Margitszigeten, vagy nem tudom hol gründoló játékbankban gyönyörűen kifosztjuk. Nem és ezerszer nem, a magyar idegenforgalom eszközei közé nem fogjuk odasorolni a fosztogatást, mi igenis, Gyöngyösbokrétával, Embertragédiájával és általában magyar kultúrával akarunk idegeneket idecsábítani.

Hazafiak legyetek
„NÁDOR" gyártmányokat vegyetek.
Nádor tintaüzem Budapest

Asphaltba rakott I-a 24 mm tölgyparketta
kivitelezését, minden anyag és munkával együtt
m²-ként 12.— pengőért vállalja
MEGLEVŐ BETONALAPRA
FRIED ÁRMIN parkettgyáros
Budapest, V., Falk Miksa-utca 20. sz.
Telefon: 10-2-51.

Létrejött a megegyezés a földmivelésügyi minisztérium és a főváros között a budai vízművek létesítésére

A főváros 800.000 pengőért megveszi a koronauradalmi erdőket — Kárpótolják a szigetmonostori gazdákat — Még az ősszel kiírják a versenytárgyalást az új budai vízmű építésére

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában *Sipőcz* Jenő polgármester feltűnést keltő nyilatkozatát közöltük, amely szerint a polgármester felelőssége tudatában sürgette meg a kormányhatósági döntést a szentendrei szigeten levő új vízvezetéki kutak feltárásához szükséges terület ügyében, miután

a polgármester szerint alacsony vízállás, vagy egyéb okok következtében a vízművek jelenlegi teljesítőképessége mellett veszélybe juthat a főváros víz-ellátása.

Azon a tanácskozáson, amely a mult szombaton kezdődött a Földmívelésügyi minisztériumban a kormány, a Koronauradalom és a főváros képviselői között,

sikerült a főváros álláspontját teljes mértékben érvényesíteni, úgy, hogy a legfontosabb kérdésben, a szükséges földterületek megszerzésére vonatkozóan már meg is történt az elvi megállapodás.

A kormánnyal létrejött megállapodásról és a budai vízmű építésének előkészületeiről

beavatott helyen

ezeket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A földmívelésügyi minisztériummal folytatott tárgyalások *teljes eredményre vezettek.* Elvben már megtörtént a megállapodás és ezidőszerint a megkötendő szerződés szövegének elkészítésén dolgoznak az illetékes tényezők. A főváros

megvásárolja a szentendrei szigeten lévő Korona-uradalomhoz tartozó hatszázholdas erdőt és ezt adja cserébe a szigetmonostori gazdáknak azokért a parti területekért, amelyeken a kutakat fúrják.

A vételár körülbelül *nyolcszázezer pengő lesz.* Amint a kérdésnek ez a legfontosabb része elintézést nyert, nyomban hozzálát a főváros az új vízművek megépítésének tényleges előkészületeihez. Minden valószínűség szerint

már szeptemberben kihirdeti a versenytárgyalást a főváros az új vízmű építési munkáira.

Ezúttal nemcsak a gépházak építését, a szivattyútelep, stb. berendezéseit adják vállalatba, hanem vállalkozókkal készíttetik el a fúrási munkák egy részét és *a vizet vezető gravitációs csatornák megépítését is, hogy minél több munkaalkalmat adjon ezzel is a főváros.* Ha most már minden akadály nélkül és símán bonyolódik le az új vízmű építkezése, akkor a szentendrei sziget és a budai part között szükséges további két új dunaalagúttal együtt

négy év alatt fejeződik be a munka: 1937-ben adják át az új vízművet rendeltetésének.

— A másik nagyjelentőségü eredmény a főváros vízellátása terén, hogy *elkészült a megyeri főtelep vízszűrő berendezése* is és azt *szeptember első napjaiban üzembe helyezik.* A szűrőberendezés segítségével

a leginkább szennyezett kutak vizét: a megyeri főtelep hét kútját és a palotai szigeten lévő hét kút, összesen tizennégy kút vizét tisztítják meg.

A megyeri vízművek legsúlyosabb problémája oldódik meg a szűrőberendezés üzembehelyezésével. A palotai szigeten levő kútcsoport egy darabig teljesen ki volt kapcsolva, most azonban újra üzembe helyezik őket, miután előbb alaposan kitisztították a kutakat, részben klórozással, részben pedig olymódon, hogy

a hatalmas kutak fenekére búvárokat bocsátottak le és ezek végeztek ott alapos tisztogatást.

— Szeptemberben ilyenformán remélhetően *hosszú időre megszünnek a piszkos víz miatt elhangzott panaszok.*

Védővámjellegűek, méltánytalanok és jogszabályellenesek a városi vámok — mondja Helle László pestszenterzsébeti h. polgármester

A környék betegeit a főváros helyezi el kórházaiban Mivel honorálják ezt a környező törvényhatóságok?

A *Fővárosi Hirlap* mult heti számában megírtuk, hogy a főváros és a környék közt mutatkozó ellentétek elsimitása érdekében összeülő új kerekasztal-konferencián elsősorban a fővárosi vámok ügyével foglalkoznak.

Helle László dr.

pestszenterzsébeti h. polgármester, a kerekasztal-konferencia előadója, aki a környékbeliek sérelmeit adja majd elő az értekezleteken, elaborátumot készített a megvitatásra kerülő anyagról, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a kerekasztal-konferencia *vármegyei tagjainak álláspontjáról* a következőket mondotta:

— A megvitatásra kerülő kérdések közt elsőhelyen áll a fővárosi vámok ügye. Nemcsak azért, mert az egész kérdés-komplexumra a vármegyei törvényhatósági bizottságában ez a kérdés terelte rá a figyelmet, de azért is, mert

a környék lakosságát a vámok érintik a székesfőváros részéről fennálló sérelmek közül a legsúlyosabban.

— A vármegyék kiküldötteinek legutóbbi értekezletén az a nézet alakult ki, hogy

amennyiben a székesfővárossal a vámkérdésben folytatott tárgyalások sikerre nem vezetnek, vagy túlságosan elhúzódnak, a kiküldött bizottság a belügyminiszterhez fordul.

A küldöttség vezetésére *Ráday* Gedeon grófot kérték fel, aki szintén tagja a szükebb bizottságnak. *A memorandum részletesen foglalkozik a székesfővárosi vámok kialakulásával és azok jellegével.* Rámutat arra, hogy

a fővárosi vámok nagy részben ma már megszüntek pénzügyi vámok lenni és sok tekintetben védővám jellegűek,

amellyel a székesfőváros a maga iparát és kereskedelmét kívánja védeni a környék iparával és kereskedelmével szemben. Ez nemcsak *méltánytalan, de*

ellenkezik a városi vámok alapját képező jogszabályok intencióival is,

hiszen az 1872. évi XXXVI. t.-c. 10. §-a is csak az ipar és kereskedelem érdekeinek veszélyeztetése nélkül engedte meg a vámok rendszeresítését.

— A belügyminiszter legutóbb 1925-ben 4100. sz. határozatával tudomásul vette a vámok aranyértékbe való rögzítését és egyben hangsúlyozta, hogy

a vámoknak ez a megállapítása kifejezetten ideiglenes jellegü, a székesfővárost pedig a kérdés végleges rendezésére hívta fel.

Ez az ügy, a vámok kérdése, most van a belügyminiszter úr elbírálása alatt. *Pestkörnyéknek az a kívánsága, hogy meghallgatásukkal és kívánságaik tekintetbe vételével a fővárosi vámok ügye mielőbb rendeztessék.*

*

A belügyminiszteri beavatkozásra aligha lesz szükség, mert hiszen *Sipőcz* Jenő polgármester a *Fővárosi Hirlap* multheti számában ismételten leszögezte azt az álláspontját, hogy az összeülő kerekasztal-konferencián a legnagyobb jóakarattal fogják megvizsgálni a környék jogosnak vélt sérelmeit és *a főváros a méltányosságban elmegy addig a legszélső határig, ameddig nem látják veszélyeztetve Budapest eminens érdekeit.* Nem szabad azonban figyelmen kivül hagyni, hogy Budapest adminisztrációjának vannak olyan speciális kötelezettségei, amelyek teljesithetéséért a környéknek is áldozatot kell hoznia. Hogy egyebet ne említsünk, ilyen a közkórházak fenntartásának súlyos áldozata, aminek áldásos eredményeiben úgyszólván minden ellenszolgáltatás nélkül éppen a környék lakossága részesül elsősorban.

Az idegenforgalom és az autótaxi-közlekedés problémái

A nagy idegenjárás felfokozott szükségleteit kiválóan megoldotta a szürketaxi-vállalat

A *Fővárosi Hirlap* több közleményben foglalkozott az autótaxiközlekedés különböző kérdéseivel és ennek során hangot adott annak a véleményének, hogy az elsőrendü és a főváros forgalmában oly kimagasló szerepet játszó közlekedési eszköznek a tarifapolitikáját hozzá kell formálni a mai gazdasági viszonyokhoz. Rámutattunk az állomáshelyek mai beosztására, a különböző vállalatok közötti versenyre, a közönség kívánságaira és olyan reformokat követeltünk, amelyek a nagyközönség szempontjainak érvényesítését szolgálják.

Közleménysorozatunk visszhangjaként most *egy elismert közlekedési szakértő* a következő cikket juttatta hozzánk, amelyet az objektivitás kötelező erejénél fogva, az alábbiakban ismertetünk:

— A budapesti autótaxiforgalom még a háború előtti esztendőben indult meg és lassu, de kitartó munka hozta azt az eredményt, hogy *ezt a modern és gyors közlekedési eszközt Budapest közönsége megkedvelte.*

A pionir-munkát ebben a vonatkozásban az Autótaxi Rt. végezte,

amely vállalat igen nagy áldozatok árán létesitette az autók állomáshelyeit és a vállalat központját összekötő telefonberendezést, az úgynevezett *Drosthálózatot,* amely egyetlen Európában. Ez a rendszer teszi lehetővé, hogy a telefonon rendelt gépkocsik pillanatok alatt az utas házának kapuja előtt állanak. Az autótaxik számának szaporitásával egyidejűleg, amidőn az Autótaxi Rt.-on kivül más érdekeltség is kapott autótaxi-engedélyt, *az új állomáshelyeket, figyelemmel az új érdekeltség kívánságaira, a főváros jelölte ki* teljes pártatlansággal és kizárólag a forgalom lebonyolításának könnyitése érdekében.

— Megfelel a valóságnak, hogy

a szürketaxik dominálják Budapest bérautóforgalmát,

amennyiben a szürketaxi 730 kocsival rendelkezik, szemben a másik érdekeltség 684 kocsijával. A taxiengedélyek elosztását a főváros állapitotta meg, kiindulva abból a helyes nézőszögből, hogy *a forgalomban bevált és kifogástalanul működő tőkeerős vállalatokra kell bizni a taxiforgalom méreteinek kiterjesztését.* A szürketaxi-vállalat mindig arra törekedett, hogy világvárosi niván tartsa Budapest taxiforgalmát. Ez megnyilvánult nemcsak járműveinek izléses voltán, hanem abban is, hogy alkalmazottait *állandóan a szociális szempontok figyelembevételével juttatta megfelelő jövedelemhez.* Budapesten több taxiérdekeltség működik, mégis

az Autótaxi Rt. az egyetlen, amely fixfizetést ad soffőrjeinek, szemben más vállalatokkal, ahol a soffőrök csak részesedést kapnak.

Elfogultság nélkül megállapitható, hogy a szürketaxikon iskolázott és fegyelmezett soffőrök dolgoznak, akik messzemenő kiképzésben részesültek a közönséggel való udvarias magatartásról. A Kerepesiúton modern garage és javitóműhely áll rendelkezésre, ahol *a legracionálisabb berendezés mellett gondoskodnak a gépek jókarbantartásáról,* a motorok állandó ellenőrzéséről és ahol minden fennakadás nélkül azonnal rendbehozzák a szükségessé váló javitásokat. Ez a magyarázata annak, hogy

a legnagyobb budapesti taxiérdekeltség minden feladat megoldására alkalmas,

amelynek legújabb bizonyitéka a jamboree alkalmából nyilatkozott meg: a Budapest és Gödöllő közötti hatalmas forgalmat a szürketaxik tömegei és az autócarok bonyolitották le, tökéletes precizitással.

— A külföldi metropolisok *viteldijaival* történő összehasonlitás miatt a taxivállalatnak nincsen oka a tarifák leszállitását kezdeményezni. Köztudomásu ugyanis, hogy az utóbbi két esztendő alatt *jelentős módon megdrágult a motalkó. éppen a kincstári haszonrészesedés felemelése miatt, de emelkedett a guminak és az olajnak az ára is.*

Mindezek ellenére a taxivállalat nem él a tarifa drágitás eszközével, holott minden oka meg volna arra, hogy annak a jelentős többletnek egyrészét a közönségre áthárítsa.

Annak ellenére, hogy a forgalom visszaesett, a szürketaxi-érdekeltség mindent elkövet, hogy a *szinvonalat fenntartsa és a taxiközlekedés lebonyolitását fennakadás nélkül tovább folytassa.*

— Mindezeken túlmenően messzemenő anyagi áldozatok is hozattak az *idegenforgalom* érdekében. Az Autótaxi Rt. luxus kivitelü *autócarokat* helyezett üzembe, amelyeknek kiváló berendezettségét az idegenek egyértelműen megcsodálták. Budapest szépségeinek megtekintését szolgálják ezek az uj járművek,

de szolgálják azt a célt is, hogy Magyarország és a külföld közötti idegenforgalom méreteit növeljék.

E hónap elején indult útjára a vállalat kirándulo luxuscarja Ausztria hegyvidékének és Felső-Olaszország káprázatos tájainak érintésével Velencébe, magyar utasokkal. A kirándulás csere jellegü, mert olasz túristák viszonozták a látogatást és igy elmondható, hogy *az Autótaxi Rt. ebben a vonatkozásban is a nemzetközi idegenforgalomnak és Magyarországnak végez komoly és eredményes szolgálatot.* Az Autótaxi Rt. tovább folytatja eddigi munkáját, a régi alapelvek és az üzleti tisztesség tradicióinak legszigurúbb betartásával, hogy *jelentőségteljes szerepét a főváros közlekedési forgalmának lebonyolításában továbbra is maradéktalanul betölthesse.*

Ez a pártatlan vélemény természetesen egészen más világitásba helyezi az autótaxiközlekedés annyit vitatott problémáit. El kell ismerni, hogy a szürketaxi-vállalat hatalmas kocsiparkjával, megbizható és fegyelmezett személyzetével és elsősorban kitünő organizációjával komoly értéket jelent úgy Budapest közlekedése, mint az idegenforgalom szempontjából.

Ez a megállapitás természetesen nem gátolja a *Fővárosi Hirlap*-ot abban, hogy továbbra is ne foglalkozzék a taxiforgalom különböző jelenségeivel oly értelemben, ahogy azt *Budapest közönségének elsőrendü érdekei megkivánják.*

Hullámfürdőt és flamingótavat építenek a Margitszigeten

Keblovszky Lajos dr. miniszteri tanácsos a szigeti tervekről, amelyek a pénzhiány mellett is megvalósulnak

A Szent István-hét alkalmából a fővárosba jött külföldiek elragadtatással csodálták meg a Margitszigetet, Budapestnek ezt a gyönyörü ékkövét, amely elsősorban hivatott arra, hogy „Budapest fürdőváros" centruma legyen, de ehhez *szükség volna számos újitásra is.* A Közmunkák Tanácsa, a Margitsziget tulajdonosa tervbe is vett többféle érdekes reformot. Felkerestük

Keblovszky Lajos dr.

miniszteri tanácsost, a Margitsziget rt. igazgatóját, akit megkérdeztünk, hogy *milyen tervei vannak a Közmunkatanácsnak a szigettel kapcsolatban.*

— Amennyire a pénzügyi helyzet megengedi — hangzott a válasz — mindent meg fogunk tenni a Margitsziget szépségének fokozása érdekében. Sajnos

a középosztályú látogatók száma megcsappant

A 160 holdas park fenntartása nagy összegeket emészt fel, *30.000 rózsatövet ápolunk* és az utak egyrészét az idén vörös salakkal boritottuk be. Ezt a vörös színü kerti útanyagot néhol külföldön már a kertészek használják:

a sziget valamennyi útját ilyen anyaggal fogjuk burkolni,

ami a szemnek is kellemes és meg van az előnye, hogy

a legnagyobb esőzések után sem keletkezik sár.

— Egyéb érdekes terveink is vannak. Igy

az úgynevezett virágos kertben bazint épitünk, amelyet flamingókkal és vizi-kacsákkal népesitünk majd be.

A bazin közepén zenekari emelvény lesz s a délutáni és esti hangversenyeket a legidillikusabb környezetben lehet megtartani. Abban az esetben, ha a mostani strandfürdő el kerül helyéről, ezt a bazinnal kapcsolatos emelvényt a strandfürdő területén épitjük fel. Szó van ugyanis arról, hogy

a strandfürdőt a fedett uszoda mellé helyezzük át s akkor itt hullámfürdőt is létesitenénk.

Egyes tőkecsoportok már jelentkeztek is az uj strandfürdő felépitésére. *A tárgyalások most folynak.*

— Kissé rontja a sziget szépségét a MAC sportpálya tribünje.

A tribün nagy részét le fogják bontani, a klubház pedig átköltözik a Spolarich-kávéház épületébe.

Ez már a legközelebbi jövőben megtörténik.

— A felsőszigeten levő forrással kapcsolatban is vannak terveink. A forrás bazinja több méter mély s a viz egyrésze, amelyet már felhasználni nem tudunk, a Dunába ömlik.

A forrás medence-partját felemeljük és előtte a térséget kőkertté alakitjuk át.

Kis dombocskák között, fahidak alatt kanyarogva fog a forrás vize patakként csörgedezni. Ez az uj kis kert előreláthatóan szép hangulatos pihenőhely lesz, amely meg fogja nyerni a közönség tetszését.

A Margitsziget szerény keretek között tehát, de mégis tovább fejlődik. Sajnos

az uj szigeti autóut legutolsó részletének kiépitésére egyelőre, úgy látszik, nem kerül sor.

Keblovszky igazgató elmondotta munkatársunknak, hogy

az utolsó útszakasz megépitése mintegy 40.000 pengőbe kerülne

s ezt az összeget ma, amikor a szigetet még a pár évvel ezelőtt fölvett beruházó kölcsön kamatai terhelik, előteremteni aligha tudják.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megáll., 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja: CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusitója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KŐRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

Ifj. Halász Hubert
épitési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-89
Vasszádfal kölcsönzés

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, viz-, partfal-, vasbeton- és kútépitési, alapozási, csatornázási és mélyfurási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

Szász Albert okl. sinút, vasut csatorna és magasépitési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Súlyosan érinti a budget egyensúlyát az izzólámpa-, a szén- és a fázisadó

Becsey Antal az őszi kampány aktuális problémáiról és a legfontosabbról: a pénzügyi stabilitás fenntartásának eszközeiről

Jövő csütörtökön, szeptember 7-én tartja a törvényhatóság *első őszi tanácsülését*, röviddel ezután kerül sor *a szezónnyitó közgyülésre*, amelyen a nyári szünet alatt felgyülemlett kérdések egész sorát vitatja meg a törvényhatósági bizottság. Rengeteg az aktuális probléma, ezek közt is első helyen áll természetesen *a jövő esztendő pénzügyi és gazdasági helyzetének kialakulása*. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagot, az *Egységes Községi Polgári* Párt alelnökét, aki ezekről a legaktuálisabb kérdésekről a következőket mondotta:

— A pénzügyi stabilitás zavartalan biztosítása az autonómia szerveinek eminens feladata. Sajnos, *a főváros jövedelmei egyre zsugorodnak*, ugyanakkor viszont *fokozódnak a társadalmi és szociális terhek*, de fokozott támogatást vár a fővárostól a gazdasági élet: az ipar és a kereskedelem is. Az adóbevételek csökkenése mellett a pénzügyi helyzet romlásának egyik legfőbb oka *az üzemi jövedelmek csökkenése*. E tekintetben vannak lokális okok is, amilyen például a nemrégiben rendszeresített *izzólámpa-adó* és a legutóbb elrendelt *szénadó*. A villanylámpák drágulása folytán

kisebb lámpákat használnak, sőt a kiégett körtéket nem pótolják, ami végül is az áramfogyasztás csökkenésére vezet.

A július 1-én életbeléptetett,

mázsánkint 5—7 filléres szén-adó a főváros harmincöt-negyvenezer vagónt kitevő hazai szénszükségletét számítva, évenkint kereken negyedmillió pengő új kiadást jelent,

amelyet senkire nem lehet áthárítani, mert a főváros nem drágíthatja meg sem az áramot, sem a gázt, sem a vizet.

— A bevételek ilyen szomorú alakulása mellett sem redukálhatja minimumra a főváros a kiadásokat, mert ha csak a feltétlenül szükséges közmunkák kiadására szorítkozunk, ez

az egyoldalú védekezés az általános adózásnál bosszulja meg magát.

Óriási probléma az is, *honnan teremtsük elő a szükséges fedezetet, amikor egyedül a fázisos forgalmi adó bevezetése következtében 3—4 millió pengős bevételi hiányra kell számítani.*

— Az ipar és kereskedelem foglalkoztatásának egyik módja *az áruhitel* további igénybevétele a közmunkák terén, de itt is *korlátokat szab a publikum fizetőképessége*. Nagyszabású műszaki alkotásnak igérkezik *a távfűtés* megvalósítása, amelyre két ajánlat érkezett be: az egyik a kelenföldi, a másik pedig a Lipótváros központi fűtésére vonatkozik. Ugy tudom, hogy *Borvendég* alpolgármester már legközelebb összehívja a bizottságot, amelynek tagjai az alpolgármesteren kívül: *Wossala* Sándor, *Király* Kálmán, *Body* László és *Lamotte* Károly tanácsnokok, *Kempelen* Ágoston, *Viola* Rezső, *Pénzes* József, *Lipkay* Rezső, *Tokody* Dániel, *Frischfeld* Ede műszaki főtanácsosok, *Hermann* József, az Elektromos Művek igazgatója, *Glötzer* Gábor gázgyári igazgató, *Modrovich* Károly főmérnök és *Günther* Ferenc ügyész. A főváros

még ebben az évben dönt az ajánlatok sorsa felett, és amennyiben a szükséges jóváhagyások megtörténnek, remélhetőleg még az idén, de legkésőbb tavasszal megkezdhetik azt a hatalmas munkát,

amely hosszú hónapokon át foglalkoztatja *a munkások százait és az ipar jelentékeny részét.*

— Jelenleg szünetelnek a *Dunántúli Villamossági Rt*-gal folytatott tárgyalások, de tudomásom szerint *már a legközelebbi hetekben újra előveszik ezt a kérdést* és eldöntik végre, hogy *áramátvétel*, vagy pedig *bérlet* formájában veszik igénybe ezután a bánhidai áramot.

— Az idén *már most biztosítottnak látszik a Gázművek szénellátása*. Lényegesen

javítja a helyzetet az Anatoliában lekötött 2500 vagón antracit, amelynek első transzportja a jövő hét végén érkezik Budapestre.

Figyelemreméltó, hogy a külkereskedelmi hivatalnak

sikerült az antracit ellenében vegyi terményeket, elektromos és mezőgazdasági gépeket, telefonkészülékeket, egészségügyi és kórházi berendezéseket elhelyezni Törökországban,

ami által a fővárosnak ez az üzlete kedvezően befolyásolja az egész ország gazdasági tevékenységét. Ezt az akciót remélhetőleg még inkább ki lehet építeni a jövőben, mert hiszen a *most lekötött kétezerötszáz vagón a gázgyár évi tizennyolcezer vagón szükségletének csak egy töredéke.*

*

Becsey Antal végül foglalkozott a Rudasfürdő fűtésével is, amely még a régi kazánház eltávolítása előtt sürgősen megoldandó. Itt

nem látja helyesnek a Gellértből történő távfűtést, amely 200—250 ezer pengőt is felemésztene, célravezetőbbnek tartja, ha 4—5000 pengős befektetéssel a Rudas mellett újabb melegvíz-forrásokat tárnak fel, amelyek a fürdő fűtését jól elláthatják.

Szükségesnek tartja ezenkívül *a régóta sürgetett fővárosi geológiai osztály létesítését is*, mert hiszen a *Földtani Intézetnek* a fővároshoz küldött legutóbbi jelentése azt bizonyítja, hogy *a Budapest környékén megkezdett földgáz-kutatások máris pozitiv eredményekről számolnak be, szükséges tehát ezeknek a kutatásoknak végére járni.*

Elkeseredett harc dúl a budapesti szerelőmesterek közt a Gázművek munkái miatt

Interpelláció a felmerült panaszok kivizsgálása érdekében

A székesfővárosi Gázművek évek óta nagy propagandát fejt ki a gázfogyasztás és a gázfogyasztók számának növelése érdekében. *Ebbe a propagandába bekapcsolták a magánszerelő iparosokat is*, ami által két célt értek el. Egyrészt *sok száz szerelő mestert juttattak munkához*, másrészt a hálózat kiépítése révén *a fogyasztást növelték*. A budapesti bádogosok és szerelők még évekkel ezelőtt egy szövetkezetbe tömörültek, a „Budapesti bádogos és szerelőmesterek szövetkezetébe". A szövetkezet tagjai új gázfogyasztókat szereztek és a Gázművek felügyelete mellett elvégezték a szerelési munkálatokat.

Egy darabig nagy megelégedés uralkodott a szövetkezet tagjai között, hiszen munkájuk lényegesen megszaporodott. Később a szövetkezet számos tagja elégedetlenségét fejezte ki a szövetkezet elnökével, *Farkas* Jánossal és a szövetkezet több vezetőségi tagjával szemben. Azt állították, hogy

a Gázművek révén nyert szerelési munkák legnagyobb részét a szövetkezet elnöke magának foglalta le és a munkák elosztásánál az igazságosság és arányosság elve nem érvényesült.

Kitört a harc a szövetkezet tagjai között s e harc eredményeként

az elégedetlenkedőket kizárták a szövetkezetből.

A szövetkezetből kizárt szerelőmesterek ekkor felkeresték *Véssei* Ede dr. gázgyári vezérigazgatót, elpanaszolták sérelmeiket és arra kérték a Gázművek vezetőjét, hogy *a szövetkezetből kizárt szerelőmesterekkel is dolgoztasson az üzem. Véssei* vezérigazgató kijelentette, hogy

a Gázművek egyes szerelőmesterekkel üzleti kapcsolatot nem tarthat fenn, csupán szövetkezetbe tömörült szerelőmestereknek adhat munkát.

A szerelők szövetkezetének kizárt tagjai erre szabályszerűen *új szövetkezetbe tömörültek* s ezután ismét munkát kérve jelentkeztek a Gázműveknél. *„A budapesti gáz-, víz- és központi fűtés szerelőmesterek szövetkezete"* volt az új alakulás címe.

Az új szövetkezetet ekkor *nagy meglepetés* érte. A Gázművek azt a kérdést intézte a bádogos- és szerelőmesterek ipartestületéhez, hogy *van-e szükség két olyan szövetkezetre, mely a Gázművek számára a szerelési munkát elvégzi?* Az ipartestület alelnökei a Farkas János-féle szövetkezetben *igazgatósági tagok* s ezek után nem csoda, ha az ipartestület véleménye így szólt: *elegendő egy szövetkezet.* A póruljárt, új szövetkezetbe tömörült szerelőmesterek *Huszár* Aladár főpolgármestert keresték fel küldöttségileg és előadták a történteket. A főpolgármester *Borvendég* Ferenc alpolgármestert kérte fel az ügy megvizsgálására s

Borvendég alpolgármester azt az álláspontot foglalta el, hogy bár az eredeti régi szövetkezettel a Gázművek ép most akart hosszabb időre megállapodni, e megállapodást mindaddig nem hagyja jóvá, amíg a szerelőmesterek egymás között békét nem teremtenek.

Az alpolgármester helyes álláspontját nyomban magáévá tette *Becsey* Antal is, aki a bádogos- és szerelőmesterek ipartestületének díszelnöke. *Becsey* a szövetkezetek tagjai között dúló háborúságba mindeddig nem avatkozott bele, most azonban

minden erejét latba vetette az ellentétek elsimítása és a béke megteremtése érdekében.

Ez látszólag sikerült is, amennyiben a szövetkezetből kizárt tagok kívánságait a régi szövetkezet vezetői honorálták és *a két csoport megállapodott a békefeltételekben.* Elmulasztották azonban ezeket a feltételeket nyomban irásba foglalni s ezt később hiába követelték, már nem történt meg. A régi szövetkezetből kizárt szerelőmesterek most ugyanott tartanak, ahol pár hónappal ezelőtt: *munkát a Gázművektől nem kapnak.*

A szerelőmesterek körében dúló harcokat *Magyar* Miklós szóvá fogja tenni a főváros legközelebbi rendes közgyülésén. Mikor errevonatkozóan kérdést intéztünk *Magyar* Miklóshoz, a következőket mondotta munkatársunknak:

— A főváros legközelebbi közgyülésére interpellációt jegyzek be ebben az ügyben. Véleményem szerint

minden budapesti becsületes, derék szerelőmesternek egyforma joga van a megélhetéshez, a munkaalkalmak elnyeréséhez.

A döntő a munkák kiadásánál pusztán az lehet, hogy el tudja-e jól végezni a munkát a szóban forgó iparos vagy sem. *Az a körülmény, hogy az iparos szövetkezet tagja-e, vagy sem, nem jöhet számításba.* Nem tételezem fel, hogy a Gázművek bárkit is előnyben részesített a munkaalkalmak juttatásakor, de — minthogy nagyon sok bádogos mester keresett fel ilyen értelmű panaszával — *interpellációmban felkérem a polgármester urat, hogy ezt az ügyet a legalaposabban vizsgáltassa meg az illetékes ügyosztály által*, nehogy igazságtalansággal lehessen megvádolni a főváros egyik nagyüzemének vezetőit.

Áruhitellel építik meg a kelenföldi szennyvíz-átemelőt

A Kelenföld csatornázása *befejezéséhez közeledik.* A főgyűjtők és a hozzácsatlakozó mellékcsatornák *csaknem teljesen elkészültek.* Ezzel a munkával a nagykiterjedésű városrészen elhárították az építkezés legnagyobb akadályát, most már tehát hatalmas lépésekkel indulhat meg a nagyjövőjű kerület kiépülése, fejlődése. A kelenföldi csatornázás befejező aktusa a budai oldal új, déli *szennyvíz-átemelő telepének létesítése lesz*, amelyre a polgármester most irta ki a nyilvános versenytárgyalást.

Az építkezést három csoportban hajtják végre. Az elsőbe *az épületek elkészítése* tartozik, a másodikban a telephez vezető szabadkijömlőt és a tápcsatornákat építik meg, a harmadik csoportban pedig az átemelőtelep gépberendezését, szivattyuit és egyéb felszerelését készítik el. *Minden munkacsoportra külön kell a főváros előírása szerint ajánlatot tenni.* Az építkezés

költségeire a főváros háromszázötvenezer pengőt irányzott elő.

Ez az ezidőszerinti óriási összeg azonban nem áll a fővárosnak készpénzben rendelkezésére, úgyhogy

ezt a tekintélyes közmunkát is áruhitelezési alapon végezteti el a főváros,

amely a munkák átvételétől számított *36 hónap alatt egyenlő havi részletekben fogja kiutalni a vállalati összegeket, ami után a Nemzeti Bank hivatalos kamatlábánál egyszázalékkal magasabb kamatot térit meg a hitelezőknek.*

Ennél a közmunkáknál is *nagyrészben olyan inségmunkásokat kell alkalmazni, akiket a főváros a munkanélküliek nyilvántartásából kijelöl.* Kikötötte a főváros azt is, hogy az építkezésnél kizárólag ezeket a munkásokat szabad alkalmazni, akik *legalább egyévi helybenlakást igazolnak.* A nem szakmunkásokat csoportonként felváltva kell alkalmazni, hogy minél több embernek nyiljon munkaalkalom. A munkabérekre nézve is kikötéseket ir elő a főváros és kimondja, hogy

a legkisebb munkabér óránkint 36 fillérnél kevesebb nem lehet.

A kelenföldi szennyvíz-átemelőtelep munkáira szeptember 10-ig kell az ajánlatokat benyújtani és *az építkezést már szeptember végén, vagy október elején el is kezdik.*

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ
ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

Gazdasági Értesítő

Riadalom a textilfronton a Kartonnyomó üzembehelyezése miatt

Olcsóbbak lesznek az árak, ha csak meg nem alakul a 259.-ik kartel: a „kartonnyomók kartelje"

II.

Több ipari kartelünk aknázta ki végsőkig az utóbbi évek kartelkonjunktúráját és aknázza ki ma is. De

olyan aratása egynek sincs és nem is volt, mint a textiliparnak, gazdáik házsorokat és aranyvalutában súlyos milliókat szereztek akkor, amikor az egész magyar gazdasági élet tesped,

amikor komolyan megalapozott, de szolidan dolgozó vállalatok elpusztultak és amikor a kispolgárok utolsó párnáját viszik el a tízpengős adóhátralékok miatt. Ennek ellenére a textilfronton riadt nyüzsgés, ijedt frondőrködés folyik, mert a *Magyar Pamutipar* szeptember hó 1-én üzembe helyezi a másfél év előtt leállított *Kartonnyomót*.

Nem szereti a textilkartel az új versenyt. Felosztották rendben az országot, megszabták jó magasan az árakat. Minek ide új versenytárs? Végre is

minél kisebb a termelés, annál nyugodtabban drágíthat a kartel.

El is inditották már az akciót, kigyót-békát kiáltanak arra a *„vakmerőségre"*, amely teljesen felesleges módon szaporítja a szerintük amúgy is túltermelt kartonnyomó-ipart.

Az elmult évben hat kartonnyomógyár dolgozott: a *Filtex*, a *Goldberger-gyár*, a *Kispesti*, a székesfehérvári *Felmayer*, az esztergomi *Rhomberg* és a *Magyar Textilfestő*-gyár. Kétségtelen, hogy az úgynevezett *„nyomó"* textiliparban túltermelés mutatkozik, de ez csak látszólagos, mert az árak a mai viszonyokhoz képest túlmagasak, *bár némileg leszorította a régi árakat ezen a textilágon a verseny, amióta a kartonnyomó-kartel felbomlott.* Országos érdekeket szem előtt tartva, csak

helyeselni lehet, hogy a leállított Kartonnyomót újra üzembehelyezik, mert ez az iparág a mainál sokkal nagyobb versenyt is kibir: minél olcsóbb lesz az áru, annál nagyobb lesz a forgalom, annál több munkás jut kenyérhez és annál több olyan fogyasztó is elláthatja magát textiláruval, aki erre az eddigi árak mellett képtelen volt.

A textilkartel jelentése szerint a hat kartonnyomógyár az elmult évben összesen 2277 magyar és 88 külföldi munkással és tisztviselővel dolgozott. Egy kartonnyomógyárra átlag 600 munkás esik. A leállított *Kartonnyomó* **üzembehelyezése tehát legalább 600 családnak fog kenyeret adni, ami a mai körülmények között valóban nem megvetendő érték.**

Ezzel szemben a textilkartel tagjai arra hivatkoznak, hogy az új üzem még nem jelenti a fogyasztás emelkedését. Ez egymagában igaz. De

remélhetőleg az új versenytárs jelentkezésével az árak csökkennek és ezzel egyidejűleg a forgalom emelkedik.

A textilkartel legutóbbi jelentéséből azt is látjuk, hogy éppen

a nyomóipar foglalkoztatja a legtöbb külföldit.

Amíg például a gyapjúfeldolgozó gyárak munkásai között 10% a külföldi, a pamutgyáraknál 7%, a kötszövőknél 2%, addig a nyomógyáraknál a külföldiek száma nem kevesebb, mint 17%. Mi a világért sem vagyunk elfogultak a külföldiekkel szemben és a legszerencsétlenebb dolognak tartjuk a külföldiek rideg kezelését. De senki tőlünk zokon nem veheti, ha

a mai szűkre szabott kenyeret a magyar dolgozó tömegeknek kívánjuk fenntartani és a meglevő kevés munkaalkalomból csak akkor kívánunk külföldieknek is juttatni, ha már minden magyar kéz foglalkoztatva van.

Több oldalról *személyi torzsalkodásra vezetik vissza a Magyar Pamutipar* elhatározását, holott azt látjuk, hogy a *Kartonnyomó* nemcsak a szigorúan vett kartonnyomó-iparban, hanem a festő-, a fehérítő- és a konfekcióiparban is dolgozik és így

alaptalan az a ráfogás, hogy a kartonnyomópiacot ez az új versenytárs kedvezőtlen helyzetbe hozza.

Éppen ezért *igen elitélendő az a mozgalom, amelyet az üzemben lévő kartonnyomók az új versenytárs ellen kifejtenek.* A textilipar annyit keresett az utóbbi évek során, hogy

ma erkölcsi kötelessége minden munkaalkalmat támogatni és a versenyt lehetővé tenni még akkor is, ha sokmilliós nyereségéből valamit vissza is kell adnia az agyonsanyargatott fogyasztónak.

Csak azután rá ne találjanak egymásra hamarosan a versenytársak és meg ne alakítsák a fogyasztó bánatára a 259-ik kartelt: a *kartonnyomók karteljét!*

Nádas József dr.

Cáfolja a jó termés miatt előre kivetett magasabb adókat a pénzügyigazgató-helyettes

„Szigorúan megtoroljuk az adóbehajtási visszaéléseket"

Az utóbbi hetekben elterjedt hírek szerint *az adókivető bizottságok magasabb adóval sújtják az iparosokat és kereskedőket, mint az elmult esztendőben.* Történik ez pedig azért, mert a jó termés értékesítésétől az adókivető hatóságok az iparosok és kereskedők forgalmának fellendülését várják. Legalább is azok, akiknek adóját tényleg felemelték, azt hangoztatják, hogy a remélt forgalomnövekedést adóztatták meg az adókivető hatóságok. Az adózók *panaszkodnak amiatt is, hogy a fellebbezések száma sokkal nagyobb, mint az elmult esztendőben* s ezzel szintén az adókivetés túlzásait akarják igazolni.

Ringeisen Ottó

miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes a következőkép nyilatkozott ezekről a hírekről:

— Ami azt illeti, hogy a kereskedőket és az Iparosokat az idei jó termés következtében magasabb adókulccsal terhelik meg, erre nézve megnyugtatóan kijelentem, hogy

ilyen intencióról nem tudok és ilyen irányú intézkedésre felszólítást a pénzügyigazgatóság nem kapott.

Véleményem szerint *nem volna helyes ilyen intézkedést foganatosítani* akkor, amikor idei jó termésünk kedvező kihatása csak ezután, vagy a jövő évben fog jelentkezni. Éppen ezért

nem tartom helyesnek, hogy a mostani jó termés miatt a magasabb adókulcs alkalmaztassék,

mert *ez az általános adóztatási elvvel is ellenkezik* és szerény véleményem szerint nem időszerű.

— A behajtási visszaéléseket illetően kijelentem, hogy ezeket a legszigorúbban toroljuk meg.

Hogy ezt elérhessük, *kerületi vizsgálatokat tartunk* és ellenőrző közegeink útján állandóan figyelemmel kísérjük ezeket a momentumokat. Ott, ahol ilyen természetű szabálytalanság előfordul, *a legrigorózusabban járunk el és mindent elkövetünk, hogy a visszaéléseket megszüntessük.*

Kiürítik a közraktárak egy részét, mert kell a hely az új dunahíd főpillérjének

A Boráros-téri híd építését megkezdték a lágymányosi oldalon

Több évi előkészület után *most végre megkezdődött a Boráros-téri híd tényleges építkezése.* A hídépítési munkát minden előzetes beharangozás nélkül, szinte titokban indította el a kereskedelmi minisztérium. Az eredeti terv az volt, hogy a Boráros-téri oldalon indul meg a munka. Minthogy azonban a Boráros-térnek igen nagy a forgalma,

a kereskedelmi miniszter úgy határozott, hogy a zavartalan közlekedést minél később zavarják meg, ezért Budán indították el a munkát.

Először a mederben épülő pillérek munkálatait akarták megkezdeni, a Duna vízállása azonban olyan magas volt az idén, hogy *inkább a parti pillérek építéséhez fogtak hozzá.* Az építési területet hatalmas palánkkal vették körül, emögött folyik az alapozási munka. *Ezidőszerint mintegy 100 ember dolgozik a híd építésén, de ez a szám fokozatosan emelkedni fog.*

Az *Állami Gépgyár*, amely már másfél éve dolgozik a híd vasszerkezeti munkálatain, már *jórészt készen is van a rábízott feladattal.* Az építkezés körülbelül 3—3 és fél év alatt fejeződik be s

ezalatt az idő alatt sokezer embernek biztosít majd megélhetést a Horthy Miklós-híd építése.

A főváros pontosan fizeti a megállapodás szerint vállalt havi részleteket és eddig körülbelül millió pengő a teljesített hozzájárulás.

Rövidesen megkezdődik a munka a Boráros-téri oldalon is. Itt az komplikálja a kérdést, hogy a *leendő híd pillére helyén terül el ezidőszerint a közraktárak egyrésze és a dunaparti teherpályaudvar.* A főváros a maga részéről már

intézkedett, hogy a közraktárak egy részét ürítsék ki arra az időre, amikor a pillérépítés megkezdődik.

Ennek semmiféle akadálya nincs, mert a főváros már 1884-ben, amikor a közraktárakat bérbeadta a *Leszámitoló Banknak*, belevette a szerződés pontjai közé, hogy

minden ellenszolgáltatás nélkül köteles átadni a raktárakat és területeket abban az eseben, ha ott megépül a Dunahíd.

Egyelőre a 7/a. számú raktárházat bontják le, illetve ürítik ki és *egyidejűen átadják a közraktárak területének déli részét.*

Nugdíjazták a Magyar Jelzálog Hitelbank igazgatóit. Mint ismeretes, a *Magyar Jelzálog Hitelbank* minap tartott igazgatósági ülésén nyugdíjazta *Ferenczi* Lajos dr. ügvezető igazgatót, *Artinger* Imre és *Miklós* Tibor igazgatókat. Tekintve, hogy már egy évvel ezelőtt nyugdíjba küldték *Häutler* Géza dr. igazgatót, e pillanatban a bank tulajdonképpen vezető nélkül áll. Ez a kapkodás csak természetes folytatása annak az évek óta tartó helytelen üzleti politikának, amely egy izben már olyan válságba sodorta az intézetet, hogy csak jelentékeny állami áldozattal lehetett azt talpra állítani. A jelenlegi szituáció azért is figyelemreméltó, mert az intézet köztiszteletben álló elnöke, *Enyedy* Béni, koránál és a banknál elfoglalt pozíciójánál fogva egyaránt nem foglalkozhatik az adminisztráció napi ügyeivel, az intézet administrateur délégué-je, *Tacher* Benjámin gróf viszont csak franciául beszél, így aztán nem csupán a felekkel nem érintkezhetik, hanem közvetlen helyettesével, az igazgató-főkönyvelővel is inkább kézzel, gesztikulálással, jelképes beszéddel „tárgyal", így tehát semmiképpen nem alkalmas egy magyar bank vezetésére. Érthető tehát az az érdeklődés, amely a vezetés nélkül maradt bank felé irányul: mikor és kit bíz meg az igazgatóság a bank tényleges vezetésével?

Jubileum. Most ünnepli *Stern* Miksa, a *Richter Gedeon Rt.* vezérigazgatója húsz esztendős szolgálati jubileumát. *Stern Miksának* nem csupán a Richtergyár kifejlesztésében vannak igen nagy érdemei, de *részben nevéhez fűződik az egész magyarországi gyógyszervegyészet fellendítése,* úgy, hogy erre a húsz esztendős kiváló munkásságra nem csupán saját vállalata, hanem az ország közegészségügyének hivatott őrei is teljes megelégedéssel tekinthetnek vissza. *Stern* Miksát barátai, ismerősei és tisztelői meleg ünneplésben kívánják részesíteni a szép évforduló alkalmával.

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!
SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII, GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 96-4-72

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz Jenő levele a windsori polgármesterhez. A *Fővárosi Hirlapban* megemlékeztünk az angol városoknak arról a kedves gesztusáról, hogy a világjamboree alkalmából kisebb, nagyobb cserkészcsoportok útján fejezték ki jókívánságaikat, küldték el baráti üdvözleteiket, sőt nem egy esetben ajándékukat a magyar főváros polgármesterének. Különösen kedves volt ezek között a *windsori polgármester*, aki két cserkészre bízta a követséget és lelkükre kötötte, hogy a levélben közölt meghíváson túl élőszóval is tolmácsolják azt az óhajtását, hogy *Sipőcz* polgármester látogatásával tüntesse ki Windsor városát. A kis cserkészek híven teljesítették a megbízást, átadták az üdvözlést és meghívást. *Sipőcz* polgármester most hivatalosan is válaszolt R. G. *Rawkins* polgármesternek. A levél így hangzik:

Kedves polgármester úr!

Windsor királyi mezőváros polgársága nevében a világjamboree alkalmából küldött szíves üdvözletekért és jókívánságokért őszinte köszönetet mondok. A két kis cserkész, akikkel az üdvözlő levelet küldeni szíves volt, küldetésének híven eleget tett. Városukba való szíves meghívását hálásan köszönöm és ha alkalmam nyílik oda eljutni, nem fogom elmulasztani, hogy Polgármester Urat legalább egy meleg magyar kézszorítással fel ne keressem. Jóleső üdvözletéért ismételten köszönetet mondva, fogadja kiváló tiszteletem nyilvánítását és szíves üdvözletemet. Budapestí 1933 augusztus 28. *Sipőcz* Jenő, Budapest székesfőváros polgármestere.

Szeptember 7-én tanácsülés. A törvényhatóság tanácsának legközelebbi ülése jövő csütörtökön, szeptember 7-én lesz. Értesülésünk szerint *ezen az ülésen már bemutatják a vásárpénztári vizsgáló bizottság jelentését.* Ebben az esetben az ülés a vizsgálati anyag nagy terjedelmére való tekintettel folytatólagos lesz. A tanácsülést megelőzően, 2-án, szombaton pártközi konferenci lesz a polgármesternél.

Csorna Kálmán ünneplése. A Sas Kör legutóbbi összejövetelén rendkivül melegen ünnepelték *Csorna* Kálmán dr. árvaszéki elnököt abból az alkalomból, hogy őt a székesfőváros törvényhatóságának bizalma arra a helyre állította, ahol legjobban bizonyíthatja be kiváló képességeit. *Csorna* Kálmán dr. meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést s ígérte, hogy állásában az árvák és elesettek igaz gondozója lesz.

Ezen a héten állapítják meg véglegesen az építési megbizatások új feltételeit. A főváros középítési ügyosztálya újra szabályozta a tervező építészmérnöki megbízások feltételeit. A most elkészült tervezet szerint az építészmérnök köteles a hozzávetőleges költségvetés keretein belül *a kiszabott munka részletes költségvetését is elkészíteni*, a versenytárgyalás előkészítésében tevékenyen részt venni és a beérkező ajánlatok felülbírálásában közreműködni. A tervezet megállapítja, hogy a kikötött tiszteletdíjat a tervező építész milyen részletekben és milyen munkateljesítmény után kapja kézhez. A főváros tervezetére most jött meg a *Mérnöki Kamara*, valamint a *Mérnök- és Építész Egylet* válasza. A két érdekeltség *lényeges változtatásokat követel* a főváros javaslatával szemben. Így sokalja a tervező építészmérnököktől követelt munkateljesítményt, ellenben kevesli a tervezők részére biztosított jogokat. A tervezetet e héten vitatja meg a középítési bizottság, ahol igyekeznek a főváros és az érdekeltségek szempontjait összeegyeztetni.

Obendorfer—Borlay. Ismeretes a belügyminiszternek az az akciója, hogy a magyar érzésü, de idegennevü hazafiak *magyar neveket válasszanak maguknak.* Ez a kormányakció gyors és szép visszhangra talált a főváros egyik régi patricius családjában. Az *Obendorfer* család legfiatalabb tagja, *Obendorfer* Károly okleveles mérnök, tartalékos főhadnagy nevét most most belügyminiszteri engedéllyel *Borlay*-ra változtatta át. Az a körülmény, hogy a miniszter y-al végződő családnevet engedélyezett, bizonysága annak a közhasznú és elismerésre méltó tevékenységnek, amelyet az *Obendorfer* család, a magyar kövező szakmának ez a tekintélyes és nagy multra visszatekinthető dinasztiája a főváros érdekében kifejtett.

Esküvő. *Fábián* Mária és *Haraszthy* Lajos, a rádió dramaturg-lektora, augusztus 31-én, délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a kőbányai (X., Gergely-utca és Ihász-utca sarok) református templomban.

Egy villa, amely útját állja az egész utca fejlődésének. Mint ismeretes, a közel jövőben teljesül a zuglóiak egyik fontos kívánsága, hogy *meghosszabbítsák a 69-es villamos vonalát.* Ennek azonban csak akkor van igazán értelme, ha a zuglóiak *utcáikat össze tudják kötni a Zugló egyik főútvonalával, az Erzsébet királyné-úttal.* E tekintetben egész furcsa helyzetben van a *Szentes*-utca, amelyet *egy villa akadályoz meg abban, hogy szabaddá legyen az Erzsébet királyné-útig.* Ez a villa *Kende* Tódornak, a Vas- és Gépgyárosok Egyesülete igazgatójának a tulajdona. A főváros több ízben folytatott tárgyalásokat, ezek a tárgyalások azonban *Kende* Tódor *túlzott követelésein meghiusultak.* A villa körülbelül 30.000 pengőt ér. *Kende Tódor azonban ezen a magában véve jelentéktelen, de az egész zuglói városrészre következményeiben nagyon is jelentős kisajátításon, úgylátszik, jó háromszáz százalékot óhajt keresni akkor, amikor a kisajátítandó villát nem kevesebb, mint 100.000 pengőért hajlandó csak a városrendezés céljaira átengedni.* A főváros remélhetőleg megtalálja a módját annak, hogy *a közérdek ne szenvedjen kárt a magánérdek, a spekuláció ilyen meglepően túlzó magatartása következtében.*

Az Egyházművészeti Tanács dönt a pasaréti ferences templom ügyében. Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a főváros a Csévi-út sarkán nagyobb telket adományozott a budai Szent Ferenc rendnek, hogy ott templomot és rendházat építsen. A tervekkel hétfőn foglalkozott a magasépítési bizottság. A szakértők egyöntetűen állapították meg, hogy a tervezett formában és a szóban forgó helyen, villák között, nem lenne megfelelő a bemutatott megoldás, mert nem simul a környezethez, de ettől eltekintve, szépészeti, alaprajzi, *sőt szerkezeti szempontból is merültek fel kifogások.* A középítési bizottság úgy határozott, hogy ebben az ügyben az *Egyházművészeti Tanács* véleményét is kikérik.

Ujítások a gyermek-játszótereken. Mint ismeretes, a főváros néhány esztendővel ezelőtt gyermekjátszótereket létesített néhány budapesti parkban. Hinták, szerek és egyéb sport-eszközök álltak itt az apróbb gyermekek rendelkezésére, akik igen nagy előszeretettel vették igénybe a kiadós mulatságnak ezeket a lehetőségeit. Most a főváros *népművelési bizottsága* veszi kezébe a játszóterek életének irányítását: pedagógusok, szülők és gyermekbarátok összefogásával kis *családi köröket* verbuválnak, amelyek a gyermekek szórakoztatásáról nem csupán tornászati alapon gondoskodnak, hanem *megszervezik a kisgyermekek ének- és zenekarát, szavalókórusát,* létesítenek rendkívül mulatságos bábszínházakat, úgy, hogy a gyermekek *lelki fejlődése is biztosítva lesz ezeken a tereken. Hóman* Bálint kultuszminiszter is élénken érdeklődik a játszóterek iránt, éppen ezért megbízta *Nevelős* Lajos miniszteri tanácsost, hogy időnkint tegyen jelentést a játszóterek pedagógiai és egyéb eredményeiről. Figyelemreméltó, hogy a Lenke-út játszóterének *már meg is van a maga kis művészgárdája,* amely épp a napokban mutatta meg ügyességét nagy sikerrel a Fehérvári-úti polgári leányiskola tornatermében.

Cicerone
a számok nemzetközi nyelvén

Nincs az a kitaposott, únos úntig ismert terület, amelyen a szellemesség, az ötletesség egy csapásra ne tudna feltárni új útakat, új lehetőségeket. Ilyen agyon-ismert területe a könyvkiadásnak a baedecker-irodalom, amely különböző hazai és külföldi útikönyvek ezrein át látszólag kimerítette az összes lehetőségeket. Most aztán kiderült, hogy útikönyvet is lehet szerkeszteni, amely páratlan ötletességével merőben új jelentőséget kölcsönöz ennek az érdekes és hasznos műfajnak. *Baján* Gyula, a kitünő ujságíró, a főváros hivatalos lapjának szerkesztője adott most ki *egészen újszerű útikönyveket* Budapestről, a könyv címe: *Budapesti Idegenvezető Zsebkönyv.*

Fölösleges lenne most kiemelni a leírások frappáns, tömör és mindenre kiterjedő megfogalmazását, mert ezzel csak annyit állapíthatnánk meg, hogy *Baján* Gyula könyve *az igazán elsőrangú beadeckerek fajtájából való.* Van azonban a szerkesztés lényegében olyan újítás, amely *Baján* Gyula idegenvezetőjét *a világ minden hasonló célú és tárgyú műve fölé emeli.* Ez az újítás pedig abban áll, hogy a leírt nevezetességek mindegyikének *van egy száma.* Ezek a számok egy-egy nevezetességre vonatkozóan *azonosak* az öt nyelven megjelenő könyvek bármelyikében. Ha tehát az angol nyelvű idegen például taxin járja be a fővárost, *a csak magyarul beszélni tudó soffőr mellett is kitünően megismerheti Budapest minden nevezetességét.* Még pedig kétféle módon.

Vagy az idegen nézi meg könyvében, hogy mire kiváncsi és egyszerüen megmutatja annak számát a soffőrnek, mire a soffőr elviszi a kivánt helyre, vagy pedig menetközben a soffőr megáll valamely nevezetesség előtt és a kocsi szélvédőjére felszerelendő *számtáblán* beállítja azt a számot, amely a zsebkönyvben az illető objektumot megjelöli, erre az idegen vendég *fellapozván könyvében a számot, nyomban a saját anyanyelvén megtud mindent.*

A zsebkönyv segitségével egyszerübbé válik az autokárok hivatásos idegenvezetőinek feladata is, mert nem kell ezután menetközben a motor zúgását túlharsogva több nyelven is előadni kuttyafuttában esetleg egészen bonyolult történetet, hanem egyszerüen felmutatja a számot és az autokár olasz, francia, angol vagy német utasai *egyidőben, saját anyanyelvükön jutnak hozzá a szükséges tudnivalókhoz.*

A számrendszernek ez az alkalmazása teljesen új és egyedülálló, úgy, hogy *a rendszert a szabadalmi bíróság szerzőjogi osztálya a berni Unio összes államaiban való védelemben részesítette.*

A 216 ábrával ellátott *Cicerone* könyvek pompás kiállítása az *Általános nyomda* elismerésre érdemes munkáját dicséri. A könyvek ára bármely nyelven három pengő.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Leukoplast
magyar gyártmány

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

A MAGYAR LOVAREGYLET
szeptember hó 2, 3, 8, 10, 16, 17, 23, 24-én
VERSENYT TART.
Versenyek kezdete vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óra 30 p. köznapokon 3 órakor. Helyárak: I. uri 4 P, hölgy 3 P, II. hely 2 P, III. hely 80 fill. Páholyülés 6 P, Ring 10 P. Közlekedés villamoson 24, 29, 38 kocsikkal és a HÉV-en. Autóbusz Apponyi-térről 1.10—2.10, Oktogon-térről 1.15—2.15. Átszállójegy 1 P.

JAKOBOVITS GYULA ÉPÍTŐMESTER
építési anyagkereskedése
BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

MFTR
KIRÁNDULÓHAJÓK
a Kisdunában Szentendre, Leányfalu, Visegrád, Nagymaros, Dömös, Esztergom felé. Naponta többször.
TURISTAHAJÓ
minden **vasár- és ünnepnapon Esztergomba.** Indulás Budapest-Eötvös-térről reggel 6 órakor. Egységes menetdíj oda-vissza **1.80** P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Rókus-kórház kömívesmunkáira pályáztak: Dengler Lajos 4860, Kovács József 5886, Egry Dániel 5970, Dittler Ferenc 6350, Herczeg Ernő 6780, Dreiacker Ödön 7010, Marton és Szalka 7700, Morbitzer Nándor 8250, Katona, Teleki, Varjas 9970, Havas Sándor 8380, Delmár Béla 18.030 pengővel.

A ferencvárosi kikötő mázoló és elektromoszerelési munkáira pályáztak: Fischer Ernő 3102, Fischer és Hartmann 3377, Magyar Viktor 4709, Fock Géza 5074, Kaffka és Wagner 3657, Barta Károly 4332, Déri Emil 4390, Csury Károly 4432, Novák Pál 4468, Erőátviteli és világítási rt. 4775, Villányi Béla 5000, Hartschek, Guttmann és társa 5639 pengővel.

Az Izabella-u. 46. sz. alatti felsőkereskedelmi iskola kazánkísérleti mérőberendezési munkáira pályáztak: Bogdány és társa 2740, Szepessy Sándor 3007, Hofmann Dénes 3007, Marton Pál 3281, Duska és Riedelmayer 4088, Schubauer Ferenc 4208 pengővel.

A Kertész-u. felsőkereskedelmi iskola központi fűtőberendezési és átalakítási munkáira pályáztak: Harsányi Testvérek 3244, Tollár Lajos 3480, Knuth Károly 3581, Marton Pál 3688, Csépay Jenő 4011, Thiergärtner és Stöhr 4057, Lukács János 4432 pengővel.

A Mária Terézia-téri pedagógiai szeminárium központi fűtőberendezés átalakítási munkáira pályáztak: Keszler Jenő 2417, Varnai Artur 2660, Egri és fia 2711, Stern és Rosenthal 2839, Fischer Gyula 3268, Gerő Nándor 3397, Schvann Testvérek 3841 pengővel.

A váciutcai leánygimnázium kazáskísérleti munkáira pályáztak: Tolár Lajos 3186, Riemer Miksa 3523, Septey Lajos 2965, Sztojka Béla 3630, Csépay Jenő 3911 pengővel.

A Csörsz-utcai piac aszfaltjavítási, csatornázási és kavicsolási munkáira pályáztak: The Neuchatel Asphalt 2342, Korek E. 2717, Hirsch Mihály 4115, Magyar Asphalt rt. 2880, Helvey Tivadar 3090, Posnansky Strelitz 3216, Biehn János 3527, Építőipari rt. 3667, Bíró László 342, Székely és Mottl 420, Farkas M. Lajos 420, Therma iparl váll. 495, Spányi Ertő 888, Szegedy Béla 919, Handl István 945, Ámon Antal 1248 pengővel.

Az Elektromosművek részére szükséges 220 000 tonna szén szállítására ajánlatot tettek: Dunagőzhajózási Társaság, Mátravidéki Szénbányák rt., Kisgyóni Kőszénbánya rt., Budapestvidéki Kőszénbánya rt., Magyar Általános Kőszénbánya, Hungária kőszénbánya, Móri kőszénbánya, Salgótarjáni kőszénbánya, Ajkai kőszénbánya, Nagybátony-Ujlaki kőszénbánya rt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DÁCSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbíró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. ●● Alapitási év: 1896

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-árak a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített asfalt utakat és öntött asfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépitő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készitek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakitásokat, bővitéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készit mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdiszesebb kivitelben

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

SERVITIA
szállitmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Iroda-épület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállit a nagyvásártelepről

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

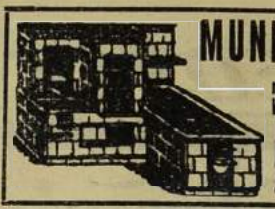

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÖZEME
UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemű kézi és erőmű szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
épitőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	8,000.000 drb.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

Munkájára a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kalló helyén a védjegyű anyagot építi be.

Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK lémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

HUNNIA rolettaüzem
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.
Faszövött és vászonroletta

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

Alapitva: 1892
Első Magy. Müdomborító és Papirdiszmügyár
FRISS ZSIGMOND és Dr. DOCTOR GUIDÓ R.-T.
Mindenfajta
doboztömeggyártás
Szép árut legolcsóbb áron szállitunk!
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4. sz. Tel.: 92-3-35



KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. szeptember 6. 36. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A főváros gondjai

A főváros gondjai... Tehát elérkeztünk oda, ahol Magyarországon, de talán az egész világon minden közület már vagy két esztendeje vergődik. Igen, ma már a fővárosnak is gondjai vannak, a világválság vihara a fővárosnak még egy év előtt is boldog, nyugodt révben horgonyzó hajóját szintén kivetette a viharos tengerre. Mégis, ijesztőnek, vagy katasztrofálisnak semmiképen sem lehet ma sem mondani a főváros pénzügyi helyzetét. De ha eddig gondos számítással, takarékossággal, ha kellett, kuporgatással mindig sikerült a költségvetési egyensúlyt megőrizni és a gondokat, veszedelmeket elhárítani, akkor most elérkeztünk odáig, hogy igenis, a fővárosnak is a fejét kell törnie: hogyan és miként lesz ezentúl? Mert ma már összeráncolt homlokkal, fölhúzott szemöldökkel ülnek a papiros előtt azok az urak, akik a főváros jövő évi költségvetésének összeállításán fáradoznak.

Hát hiszen éppen az előbb mondottuk, hogy takarékoskodtunk, vagy ha kellett, kuporgattunk is. Ha ez így van, amint hogy így van, akkor mi lehet az oka mégis annak, hogy a fővárosnak gondjai vannak, a fővárosnak súlyos fejtörésébe kerül, hogy költségvetését egyensúlyban tartsa és rendes napi kiadásai miatt, amelyeket nem növelnek bölcs beruházások és a jövőt szolgáló alkotások, ne kelljen adósságba keverednie. Nem okolunk senkit, nem rekriminálunk, csak éppen megállapítjuk, hogy a főváros bajait, gondjait a fővároson kívül eső okok táplálják. Kétségtelen, hogy a magyar államnak még nagyobb küzdelmekkel kell a világválsággal dacolnia és így ha fájlaljuk is, amik történnek, de be kell látnunk, hogy az államnak is úgy kell segítenie magán, ahogy tud. Magyarán szólva, tehát tulajdonképpen az államnak gondjai tették súlyosabbá a főváros helyzetét, a fővárosnak ma nem elegendő, hogy a maga kötelezettségeit lássa el, hogy a nagy kulturális, szociális és közegészségügy céljait szolgálja, hanem jövedelmeinek igen nagy részéről kell lemondania azért, hogy egyrészt az államnak engedje át ezeket a jövedelmeket, másrészt pedig, hogy az ország és a főváros lakosságának helyzetét könnyítse meg.

A főváros jövő évi költségvetésének előmunkálatai most kezdődtek meg. Talán egyetlenegy számot sem kellett még papírra vetni ahhoz, hogy egy nyugtalanító numerus ütközzék szemébe azoknak, akik az új költségvetés összeállításának munkáját végzik. Ez a szám pedig közel tizenhárommillió pengő, amennyivel a főváros jövő évi bevételeinek összege feltétlenül csökkenni fog. Ez az összeg nem azokból a jövedelemcsökkenésekből verődik össze, amelyek a súlyos helyzet miatt esetleg nem folynak majd be, ez az összeg az, amelyet egyszerűen törölni kell a költségvetésből. Egymásután, szinte elemi csapásként zúdult a főváros fejére a borfogyasztási adó leszállítása, ami hárommillió pengővel csökkentette a főváros bevételét, azután másik csapás volt a különböző fázisadók bevezetése, amivel a főváros nagy forgalmiadórészesedést veszít el és az e téren való jövedelme egyötödére esett vissza. Legutóbb a belügyminiszter a városi bélyegek kötelező felragasztását és több hatósági díjat szüntetett meg, ami szintén félmillió pengő veszteséget jelent. Mindehhez kisebb tételek is járulnak, úgyhogy összesen körülbelül tizenhárommilliós bevételcsökkenésre kell a székesfővárosnak számítania.

Olyan összeg ez, amely Budapest háztartását ha összeomlással nem fenyegeti is, de mindenesetre súlyos megrázkódtatást jelent. Vajjon mit lehet itt csinálni? Ez a főváros bölcs vezetőségére és azokra a kiváló, gyakorlott szakférfiakra tartozik, akik ma, mint várospolitikusok, a főváros ügyeit intézik. A főváros polgársága maga mindössze azzal van tisztában, hogy ő már több terhet el nem bír, de azzal is, hogy a főváros a takarékosság útján sem mehet el a zsugoriságig, amely meglévő nagyszerű intézményeinek, kultúrájának és szociális gondoskodásának összeroppanását jelentené.

Liber Endre alpolgármester

az inségadó új megállapításának tervéről tárgyalt a pénzügyminisztériumban

September 10-én döntenek az adókulcs méretéről

A főváros vezetőségének ma kétségtelenül egyik legsúlyosabb gondja, hogy ismét biztosítsa azokat a hatalmas összegeket, amelyek *a téli inségakciók kiadásaira* szükségesek. A *Fővárosi Hirlap* jelentette a közelmultban, hogy az inségadó kivetésére vonatkozó előkészületek megtörténtek és a főváros felterjesztéssel fordult a kormányhoz, hogy az inségadót erre az esztendőre is engedélyezze. A mult esztendőben jelentős tételek folytak be ezen a címen és lényegesen megkönnyítették a különböző segítési módozatoknak lefolytatását. *Közel tízmillió pengő részesedést kapott a főváros ebből az adónemből, amelyik elsősorban tette lehetővé, hogy Budapest elhagyott szegényei mindenkor érezték a hatóság támogató kezét.*

Az inségadó több tételből áll: elsősorban a vagyonadó, a jövedelemadó és a tantiémadó pótlékolásából eredt, másodsorban pedig a kereseti adóalap kétszázalékos felemeléséből tevődött össze. A mult évben a pótlék kulcsát a pénzügyminiszter állapította meg, most azonban *olyan hírek erkeztek a városházára, hogy ezt a díjszedési hányadot a mult évinél alacsonyabban állapítják meg.* Magától értetődik, hogy a kulcs leszállítása az adó hozadékának csökkenését eredményezi, ami egyúttal azt jelenti, hogy a főváros kisebb összeget kap a szociálpolitikai akciók folytatására.

Az inségadó alakulásáról intéztünk kérdést

Liber Endre

alpolgármesterhez,

aki szabadságát megszakítva néhány napig Budapesten tartózkodott. Az alpolgármester a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A téli inségakciók alapját képező céladó sorsáról több tanácskozást folytattam az illetékes kormánytényezőkkel, a részletek megbeszélésére pedig *Lukács Ödön* pénzügyminiszteri tanácsossal, a miniszterium városi főosztályának vezetőjével tárgyaltam. Megállapítottam, hogy

még nem alakult ki teljesen a szóbanforgó adónemek megpótlékolt mennyisége,

mert erre vonatkozólag tanulmányokat folytatnak az illetékes osztályokban. A főváros szempontjából elsőrendű érdek, hogy *a közjótékonysági kiadások körül zavarok ne álljanak elő, mert ebben az esetben képtelenek volnánk a folyton növekvő szociálpolitikai terheket és igényeket kielégíteni.* A pénzügyminiszterium részéről azt az igéretet kaptam, hogy

szeptember 10-éig döntenek a kulcs mértékéről és hivatalosan közlik a fővárossal az adókivetés összes feltételeit.

Abban az esetben, ha az adóbevételek részesedésének csökkenésével kell számolnunk, úgy méginkább megnehezednek a feladatok, mert akkor *újabb költségvetési fedezetet* kell teremteni a téli szociális kiadások céljaira. A miniszterium elhatározásától függ az erre vonatkozó további lépések alakulása.

*

A városháza képviselői nyomatékosan hangoztatták a miniszteriumok előtt, hogy *az inségadó kulcsának a leszállítása a legnehezebb helyzetbe sodorhatja a fővárost.* A tél közeledik és az inség méretei nem enyhülnek, úgyhogy el kell készülni arra, hogy a téli hónapokban a szegénysorsúak támogatása a multévinél jelentősen magasabb összegeket fog igényelni.

Uj politikai irányzat a városházán

Huszár Aladár dr. főpolgármester a nemzeti egység szervezkedésének élén

Egyelőre várakozó álláspontra helyezkedtek a községi pártok — Élénk mozgalmasság tapasztalható a várospolitikai élet minden területén

Még nem kezdődött a városháza őszi aktivitása, de máris hatalmas nyitányt ad ízelítőül abból a mozgalmasságból, ami a közeli hetekben a fővárosi politikában bekövetkezik. Amellett, hogy a költségvetés összeállítása, valamint a különböző háztartási nehézségek elhárítása komoly foglalkoztatást nyujt a városháza intéző köreinek és a Vásárpénztár izgalmas likvidálása is súlyos feladatnak igérkezik, politikai vonatkozásokban most váratlanul új helyzet alakul, amely *az erőviszonyok kiéleződésével fenyeget.*

A községi politikában már hosszú hónapok óta kisért az új pártszervezés megvalósítása. Emlékezetes, hogy a Nemzeti Egység Pártja a maga országos mozgalmának kiegészítéseképp *a budapesti pártszervezést tartja legközelebbi sürgős feladatának* és ebben a vonatkozásban számos tanácskozás volt illetékes helyeken. Az eredeti elgondolás az volt, hogy

a Nemzeti Egység Pártja függetlenül minden más erőtényezőtől, önállóan folytatja le a zászlóbontást és hatalmi súlyának megfelelő képviseletet állít az autonómia kormányzatába.

A szervezkedés valóban megindult, azonban lényeges eredményeket nem tudott felmutatni, aminek az a magyarázata, hogy *a pártszervezés körül tagadhatatlanul éles ellentétek támadtak a Nemzeti Egység Pártja és az Egységes Községi Polgári Párt között.* A Nemzeti Egység Pártjának az volt az érthető álláspontja, hogy a nemzeti összefogás az eddig kiépített hatalmas tábor hinterlandjával vihető keresztül, amellyel szemben a Községi Párt azt a logikus érvelést hangoztatta, hogy a Nemzeti Egység Pártja szerves részének tekinti magát és ezért nincs szükség arra, hogy *esetleges azonos irányú megmozdulás az eddigi szervezeteket gyengítse.* Rámutattak arra, hogy kiépített kerületi tömörüléseik vannak

Budapest minden részében, amelyek nagyszerűen felhasználhatók a nemzeti egység jelszavának és célkitűzéseinek megvalósítására. Hetekig tartottak az ezirányú vitatkozások, amíg végre

Gömbös Gyula miniszterelnök eldöntötte a kérdést és hivatalos közleményben hozta a közvélemény tudomására, hogy a Nemzeti Egység budapesti szervezkedése a Kozma Jenő vezetése alatt álló Községi Párt bevonásával történik.

Ez a nyilatkozat — amelyet a miniszterelnök a *Fővárosi Hirlap*-nak adott újabb nyilatkozatában ismételten megerősített — egy időre lehűtötte a vérmesen reménykedők ambícióját és megteremtette azt a barátságosabb légkört, amelyben *a tárgyalások továbbvihetőknek látszottak.* A kezdeményezés azonban egyik részről sem folytatódott és a politikai életet annyira érdeklő pártszervezési probléma megoldása *az őszi hónapokra maradt.*

Az elmúlt napokban újabb tárgyalások történtek a Nemzeti Egység Pártjának vezetőségében és csakhamar napvilágra került az az érdekes elhatározás, hogy

a párt budapesti szervezkedésének irányítására Huszár Aladár dr. főpolgármestert kérik föl.

A főpolgármester egyelőre elzárkózott minden, a lényeget érintő nyilatkozat elől, csupán azt a kijelentést tette, hogy *a tárgyalások folyamatban vannak, azonban mint a kormány exponense, természetszerűleg gondoskodni kíván a kormány pártjának budapesti irányításáról.*

A főpolgármester rövid nyilatkozata még inkább felfokozta az érdeklődést és ezért a *Fővárosi Hirlap* most olyan

beavatott helyre

fordult, ahol a váratlan megoldást a következőképpen kommentálták:

— Több alkalommal hangoztattuk, hogy a Nemzeti Egység Pártjának térhódítási törekvéseiből nem maradhat ki Budapest, amelyik az országnak első városa és az ország közvéleményének tulajdonképpeni hangadója. A fővárosi lakosság megszervezésének előkészítése teljesen befejeződött és most már az van hátra, hogy imponáló külsőségek és tartalom mellett

zászlót bontsunk annak a nemzeti programnak az érdekében, amelyet Gömbös Gyula miniszterelnök oly sikerrel hajt végre úgy az ország külpolitikai, mint belpolitikai vonkozásaiban.

Letagadhatatlan, hogy a fővárosi szervezkedés kijelölt vezetőit *bizonyos rideg magatartás fogadta a meglévő községi pártok részéről* és ezért látszott kézenfekvőnek az a megoldás, hogy *a kormány politikájának érvényesítésére Huszár Aladár főpolgármester vállalkozzék.* A főpolgármestert általános rokonszenv övezi és amellett kitünő ismerője a főváros struktúrájának és teljesen tájékozott úgy az erőviszonyok, mint a pártok hangulatának elbírálásában. Nem újkeletű az ilyen megbizatás, mert emlékezetes még, hogy

Ripka Ferenc kormánybiztossága, majd főpolgármestersége idején is az Egységes Községi Polgári Pártnak ő volt az irányitója,

aki össze tudta egyeztetni a főváros érdekeit a kormány érdekeivel. *Huszár* főpolgármester valószínűleg a közeli napokban befejezi errevonatkozó tárgyalásait és azután *új irányban indul meg a fővárosi autonómia munkássága.*

Eddig szól a kétségtelenül érdekes nyilatkozat, amely már *tényként szögezi le a főpolgármesternek a politikai életbe való bekapcsolódását.* Megállapítható, hogy a főpolgármester vállalkozását a községpolitikai életben szimpatiával fogadták, természetes azonban, hogy a végleges állásfoglalásra még csak ezután kerül sor. A községi pártok vezető tagjai még nincsenek Budapesten, tehát csak hazaérkezésük után dől el, hogy *az új politikai mozgalom milyen gyakorlati eredményeket hoz magával.*

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Új elöljáróságok, a gyakornoki állások betöltése és az ideiglenes hivatalnokok véglegesítése — az elnöki ügyosztály őszi munkaprogramjában

Elkészült a gyakornok-pályázók tizezres listája — Gyorsan halad a szabályrendeletek átdolgozása

A székesfőváros adminisztrációja felkészülve várja a törvényhatóság őszi kampányának megindulását. A tisztviselők szabadsága végetért: néhány ügyosztályvezető kivételével mindenki újra a helyén áll, hogy néhány nap múlva teljes erővel megindduljon a főváros apparátusa, amely a nyári szünet alatt természetszerűen némileg ellanyhult.

Az őszi évad elején felkerestük

Farkas Ákos dr. főjegyzőt,

az elnöki ügyosztály vezetőjét

és megkértük, informálja a *Fővárosi Hirlap* hasábjain a székesfőváros közönségét az adminisztráció őszi terveiről, programmjáról, az elintézésre, megoldásra váró új feladatokról. *Farkas* Ákos főjegyző munkatársunknak a következőket mondotta:

— A vezetésem alatt álló elnöki ügyosztály legfőbb gondja, hogy a polgármester intenciója szerint a főváros tisztviselői kara pontosan, odaadóan és lelkiismeretesen végezze a közigazgatás ma különösen felelősségteljes munkáját. *A főváros vezetőségének az a törekvése, hogy az adminisztráció gyorsan és egyszerűen intézze az ügyeket.* Célunk, hogy az amúgyis gondokkal küzködő polgárság a főváros hivatalaiban megértő barátokat találjon és minden körülmények között érezze, hogy az adminisztráció ő érette van: a főváros hivatalaiban nem közönbös apparátus dolgozik gépszerű ridegséggel, hanem segítésre kész és a polgársággal együttérző, a polgárság segítségére hivatott szervek működnek.

— A legközelebbi feladatok között kellene említenem

az új kerületi elöljárósági kirendeltségek

ügyét, amelyek az új fővárosi törvény szerint már fennállanak, de pénzügyi nehézségek miatt tényleg megszervezhetők nem voltak. Teljes mértékben elismerem és elfogadom mindazokat az indokokat, amelyek a három kültelki elöljáróság: a kelenföldi, a zuglói és a budahegyvidéki kirendeltségek mellett elhangzanak. *Megvan a tervünk mindegyiknek a megvalósítására* és valóban örülnék, ha azokat mihamarabb sikerülne életrehívni és a közönség szolgálatába állítani. Kétségtelen, hogy

a legnehezebb helyzet az utóbbi esztendőkben rohamosan benépesedett Lágymányos vidékén van.

Ebből az óriási kerületből a lakosság a várbeli elöljárósághoz tartozik és félnapokat kell eltölteni aránytalanul kisjelentőségű ügyek elintézésével. A kelenföldi elöljáróság felállításának lehetősége azért aktuális, mert *a Verpeléti-út 3. szám alatti bérháznak az a része, amelyben a gróf Zichy Jenő múzeum volt, felszabadult.* Ezek a tágas helyiségek kisebb átalakítással felhasználhatók elöljárósági hivatalok számára. Az épületet 1938-ig bérli a főváros, az évi hetvenezer pengőt minden körülmények között meg kell fizetni. A legközelebbi napokban személyesen megvizsgálom ezeket a helyiségeket, hogy *valóban alkalmasak-e az elöljárói hivatal számára.* Remélem

még ebben az évben megszervezzük a kirendeltséget,

természetesen újabb megterhelés, újabb kiadások, újabb alkalmazások nélkül. A kirendeltséget egy főjegyző fogja vezetni néhány tisztviselővel. Sajnos, még nem befejezett a lágymányosi elöljáróság kérdése, de *állandóan foglalkozunk vele, épúgy, mint a zuglói és a budahegyvidéki elöljáróság előkészületeivel is.*

— Az őszi feladatok közé tartozik

a gyakornoki állások betöltése

is. Az elnöki ügyosztály tisztviselői úgyszólván egész nyáron át dolgoztak a pályázatra összegyült óriási anyag feldolgozásával és lajstromozásával. Ez a rendkívül fáradságos munka most befejeződött és *már készen áll az összes kellékekkel a gyakornokjelöltek közel tizezres monstre-listája.* A polgármester úrnak a közeli jövőben referálom az egész ügyet és miután a kormány a gyakornoki állások rendszeresítésére vonatkozó szabályrendeletet időközben jóváhagyta, úgy hiszem semmi akadálya sem lesz annak, hogy a száz állást még ebben az évben, *esetleg már az ősz folyamán betöltse a polgármester.*

— Erősen foglalkoztatja az elnöki ügyosztályt

a műszaki adminisztráció terén szükséges újítások

problémája. Az új fővárosi törvényből kifolyóan és a tapasztalatok szerint szükséges néhány fontos intézkedés ezen a téren, amelyekre szintén elkészül az ügyosztály javaslata.

— További probléma, amely összefüggésben van az adminisztrációval, az a mozgalom, amely a törvényhatóság tagjai körében

az ideiglenes hivatalnoki minőségben alkalmazott és működő diplomás mérnökök érdekében

indult meg. Az a kívánság merült fel, hogy *a főváros ezeket a rendszerint fontos munkakört betöltő mérnököket végleges állásba minősítse át* oly módon, hogy rendszeresitsen megfelelő számú segédmérnöki állást. Hogy ez a mozgalom sikerre vezet-e, azt e pillanatban megmondani nem lehet, mert a kérdés elintézésének jogi és anyagi feltételei vannak.

Státuszrendezés és a szabályrendeletek átdolgozása

Az elnöki ügyosztály munkájával parallel nagy buzgalommal folyik *a közigazgatás racionalizálásának előkészítése.*

Felkerestük

Felkay Ferenc dr. főjegyzőt,

a főváros racionalizálási biztosát, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A székesfőváros közigazgatásának megreformálása és racionalizálása érdekében megkezdett nagyszabású munka abban az irányban folyik tovább, amelyet a megboldogult *Gallina* Frigyes tanácsnok indított el. Ezidőszerint

a szervezési szabályrendelet

megszerkesztésén dolgozom. Amint a szervezési szabályrendelet tervezése elkészül, rögtön bemutatom a polgármester úrnak, hogy minél előbb az önkormányzat illetékes tényezői is foglalkozhassanak vele. Ez a szabályrendelet azért fontos és sürgős, mert az új fővárosi törvény a tisztviselői státus, az alkalmaztatások és az ezzel összefüggő egyéb kérdések dolgát csak nagy általánosságban szabályozta, míg *a részleteket teljesen a törvényhatóságra bizza a törvény és e tekintetben a fővárostól várja az intézkedéseket és a javaslatokat.* Szorosan összefügg a státusrendezés kérdésével

a tisztviselő továbbképzés problémája.

— A főváros már három évvel ezelőtt készített egy szabályrendeletet, amely a kezelői szakon dolgozó tisztviselők továbbképzésével foglalkozott. Ezt a szabályrendeletet annakidején a kormány nem hagyta jóvá, mert úgy látszott, hogy a közigazgatási szakvizsga rendszeresítésével megoldódik az egész kérdés. A szakvizsga letétele azonban csak fogalmazási szakhoz tartozó tisztviselőkre kötelező, így

most újra aktuálissá válik a nem fogalmazási tisztviselők továbbképzésének kérdése.

Ez azért fontos, mert az iratkezelés, a segédhivatalok munkája, az egész közigazgatás alapja.

Az ősz folyamán a főváros a kezelési szakon dolgozó tisztviselők részére szaktanfolyamot szervez.

Ezen a tanfolyamon ismertetik a nem-jogász tisztviselőkkel az új fővárosi törvényt, az egységes és új eljárást a kezelésben.

— További probléma

az elöljárósági törvény és szabályrendeletek revíziója.

Az új fővárosi törvény azt mondja, hogy három éven belül állapítja meg az új elöljárói közigazgatási pragmatikát és az erre vonatkozó javaslatokat a főváros önkormányzatától várja. A polgármester felhívására a kerületi elöljárók értekezlete megszerkesztette a részletes tervezetet a reform végrehajtására, amely most áll feldolgozás alatt.

— Azok a híresztelések, hogy a fővárosi szabályrendeletek átdolgozásának munkája szünetel, mert a fővárosi törvény revizióját várják, nem felel meg a valóságnak.

A szabályrendeletek újjászerkesztése a fővárosi törvény és utasításai szerint fennakadás nélkül folyik tovább.

Kivétel az új nyugdíjszabályzat. Ez tulajdonképpen elkészült, de letárgyalásával azért várunk, mert előbb ismerni kell *az új nyugdíjtörvényt,* amely az ősszel kerül az országgyülés elé. Ebben a kérdésben tárgyaltunk a belügyminisztériummal és ott kérték a fővárost arra, hogy várjuk meg az országos törvény életbeléptetését és azzal összhangba hozzuk a magunk szabályrendeletét.

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Piktoral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

PESTI KIRAKAT

Uraim, mit iszom?

Uraim, a városháza kormányzói, a városháza bölcsei, a városháza szaktudósai legyenek olyan jók és mondják meg nekem, hogy mit iszom én reggelenkint, amikor átlátogatok az Erzsébet-híd budai hídfőjéhez és lenyelek egy félliteres pohár „majdnem ízetlen" langyos folyadékot?

Mondják meg, uraim, mert megöl a kiváncsiság. Bevallom, hogy már hosszú esztendők óta öl, de a nyilvánosság elé csak most fordulok ezzel a súlyos problémával. A háziorvosomat megkérdeztem, hogy folytassam-e a Hungária vizivást, mire ő élénken hümmögött és valami olyan kijelentést tett, hogy nem árt. Nem lelkesedett túlságosan, de kifejtette, hogy az indiai maharadzsa, ha vesehomokot kap, akkor egyedül és kizárólag a budai Hungária-forrás vizétől gyógyulhat meg. Hümmögéséből viszont arra következtettem, hogy nekem nincs vesehomokom. Minthogy pedig a Hungária-víz jóhatását mégis csak érezni szoktam magamon, esztendők óta iszogatok belőle, bár nem egészen biztosan tudom, hogy miért. Van egy kis olyan érzésem, hogy a magyar orvosok között a főváros nem csinál elég propagandát a Hungária-forrás mellett és ezek a mi derék barátaink, a magyar orvosok inkább patika-pártiak, mintsem, hogy a Hungária-forrás kitünő vizét ajánlanák nem éppen betegeiknek, hanem bizonyos testi gyengeségben szenvedő pácienseiknek.

Hogy a hölgyek, akik igen szorgalmas látogatói a budai forrásnak, tudják, mit cselekszenek, azzal tisztában vagyok. Fogyókúrát tartanak. Karlsbadi sóval isszák a vizet és végeredményben csak azt a célt érik el, amit odahaza is elérhetnének, ha ugyan egy kis pohárfogdosó séta keretében nem akarnák magukat mutogatni. Ezek a hölgyek. De vajjon miért járnak az urak is a Hungária-forráshoz?

Most jöttem haza nyaralásomból, ahol ujságokat nem igen olvastam és igy meglepetésszerüen ért az a pompás látvány, amely a budai hídfőnél szemem elé tárult. A vizivó csarnokot kibővitették, a körülötte lévő teret rendbehozták, a tér közepén uj kutat állitottak fel, amelyből, ugylátszik, forrón bugyog a viz, üvegburával letakarva, végül pedig valahol a Dunaparton is ül egy ilyen üvegburás szökőkut mellett egy fehérbóbitás kiszolgálónő. Hát, uramfia, ezek mik itten? Sehol semmiféle válasz. Végül az egyik falon találok egy mérnöki rajzot, nem is mérnökit, hanem egy geológusnak a költeményét, amelyen látom, hogy merre van a márga, merre van a kén, merre van a magnézium és merre van a feltöltött rész. De sehol, semerre, egyetlenegy utasitás, egyetlen egy plakát, egyetlenegy kinyomatott orvosi tanács, egyetlenegy felsorolás arról, hogy miért, hogyan és mennyit kell inni, sehol semmi, de semmi a világon.

Szerény véleményem szerint tizenöt nyelven kellene kiirni minden forráshoz, hogy mi ellen használ ez a viz, mennyit kell és hogyan kell inni, mert hiszen ez nem olyan, mint a luminál, vagy a strichnin, amit a patikus csak orvosi rendeletre szolgáltat ki. A Hungária-forrás vizének, amelynek áldásait csak úgy sejtik, mint macska az esőt és ösztönösen isszuk, mert érezzük, hogy valahogy és valamit használ, ezerszer inkább közkincsnek kellene lenni, mint a patikakincsnek és mindenkinek valósággal a szájába kellene rágni, hogy igyad ezt a vizet, mert erre jó, arra jó. Budapest legáldottabb orvossága ez a viz, a legkitünőbb patikája ez a forrástelep, csak éppen használati utasitást nem adnak hozzá a szegény látogatónak, aki most már kétségbeesve áll meg a középen, mint a Bálám szamara és nem tudja, hogy melyikből igyék. Eddig legalább ösztönösen az egyetlen forráshoz járult oda és megivott belőle egy jó félliteres kvaterkát, azután sétált egyet és könnyebben érezte a gyomrát, azt gondolta, hogy a veséjét is megcirógatja a kis viz; most azonban a három forrás közül nem tud választani, hogy melyikből igyék és miért igyék ebből és ne amabból.

De valahogy talán az sem volna elegendő, hogy plakátok kerüljenek különféle nyelveken a falakra, itt élőszóval is magyarázatokat kellene adni. Mert majdnem azt mondanának, hogy az egész forrásvíztelepen egyetlen élőlény sincs, aki az emberrel szóbaállana. A kiszolgálónőkön kívül mindössze egy pénztároskisasszony tevékenykedik, aki bizony nem arravaló, hogy felvilágositásokat adjon. Ma, amikor az orvosok tömege küzd a megélhetéssel, amikor a fiatal orvosok kétségbeesett küzdelmet folytatnak azért, hogy akár ingyenes alkalmazást kapjanak, a fővárosnak szinte garasaiba kerülne, hogy egy pár fiatal diplomás orvost beállitson ide, akik elbeszélgetnének a Hungária-forrás vendégeivel. Még azt is merjük állitani, hogy ezeknek az orvosoknak a kis szerény honorariumára rá sem fizetne a főváros, mert hiszen az ő szereplésük, az ő magyarázataik, az ő kapacitálásuk igen erősen növelné a forgalmat. Ezek olyan praktikus apróságok, amelyek nélkül valósággal halott hely ez a pompásan kialakitott uj ivótelep és majdnem azt mondhatnánk, hogy mindaddig, amig ezek a magyarázatok nem jutnak el a látogatóközönséghez, ez a vizivás igen közeli rokonságban van az emberek ösztönös önkuruzslásával.

p. b.

Különböző kormányintézkedések 13 millió kiesést eredményeznek a főváros bevételeinél

Újabb félmilliós hiány a bélyegilleték eltörlése miatt — Súlyos nehézségek előzik meg a költségvetés összeállítását

Városházi körökben nagy meglepetést keltett a belügyminiszternek az a leirata, amelyben értesiti a főváros vezetőit, hogy *1934 január 1-től megszünteti a városi illeték szedését és a különböző hatósági díjaknak részben eltörlését, részben csökkentését tartja szükségesnek.* A miniszter leirata azért döbbentette meg a főváros intéző köreit, mert a városi illetékekből és hatósági díjakból származó jövedelem eddig igen jelentékeny tétele volt a költségvetés bevételi oldalának. A kormány intézkedésére az a közgyülési határozat adott alkalmat, amelyet 1927-ben hozott a törvényhatóság és amellyel a városi illetékek és hatósági díjak szedéséről szóló szabályrendeletet módositotta. Ezt a szabályrendeletet annakidején felterjesztették jóváhagyás céljából és a közben eltelt hat esztendő alatt ennek a módositott szabályrendeletnek az alapján szedték az illetékeket és a díjakat.

Az érdekes kormányintézkedés előzményeiről és pénzügyi következményeiről

beavatott helyen

érdeklődött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa és a következőket tudta meg:

— A városi illetékeket már 1927-nél jóval korábban kezdte szedni a főváros, mégpedig *kormányhatósági jóváhagyással*, mert az errevonatkozó rendeletet már 1921-ben megalkotta a közgyűlés és azt a kormány is jóváhagyta. 1927-ben tulajonképpen nem történt más, minthogy a koronában megállapított díjtételeket a különböző inflációs idők után *penzőértékre* számította át a főváros vezetősége. Miután a szóbanforgó szabályrendeletmódositásra mostanáig nem tett észrevételt a kormányhatóság, aszerint történt az illetékek lerovása és a hatósági díjak megállapitása. *A főváros vezetősége most meglehetős dilemában van, mert*

a kormányleirat nem tagadja meg kifejezetten az 1927. közgyűlési határozat jóváhagyását, nem mondja azt sem, hogy az 1927-ben módositott szabályrendeletet hatályon kivül helyezi.

Ilyenformán a kormányleirat rendelkezése szemben áll az 1901. évben jóváhagyott, s 1927-ben módositott fővárosi szabályrendelettel, amely az illetékek szedéséről intézkedik.

— Amennyiben a fővárosnak 1933 december 31-ével tényleg be kell szüntetni a városi bélyegek kötelező felragasztását és több hatósági díjat meg kell szüntetni, másokat pedig redukálni,

újabb jelentékeny kiesés mutatkozik a főváros bevételeiben,

mert a városi bélyegekből és a hatósági díjakból *közel félmillió pengő* bevétele volt a fővárosnak.

— Az utóbbi időben szorozatosan történtek azok a kormányintézkedések, amelyek a főváros egy-egy bevételi ágazatát csökkentették, vagy teljesen megszüntették. Ma már az a helyzet, hogy *több mint tizenkétmillió pengőre rúg az az összeg, amelytől a főváros különböző kormányintézkedések és rendeletek folytán elesett.* Sorban az első és egyúttal a legérzényeb intézkedés volt *a különböző fázisadók bevezetése*, ami azt eredményezte, hogy a forgalmiadót a nagykereskedők nem Budapesten róják le, hanem a gyártás helyén. A gyárak túlnyomó része pedig a környéken működik, igy

a főváros nagy forgalmiadó részesedést elveszit.

Nehéz pontosan megállapitani, hogy a forgalmiadóbevétel terén mutatkozó nagyarányú visszaesésből mennyit okozott a fázisadó bevezetése és mennyit a gazdasági pangás, kétségtelen azonban, hogy a főváros jövedelme e tekintetben *egyötödére zuhant vissza.* 1928-ban még *évi 12—13 millió* pengő volt a főváros forgalmiadórészesedése, míg 1933 első felében az eredmény mindössze *2,700.000 pengőre zsugorodott.* Az év végéig ez a bevétel nem lesz több hatmillió pengőnél, holott a költségvetési előirányzat *nyolcmillió pengőre számított*, 1932-ben pedig tizmillió pengő volt.

— A másik kormányintézkedés, amelyik szintén igen erősen érintette a főváros bevételeit,

a borfogyasztásiadó leszállitása volt.

A borfogyasztásiadó nagyarányú lecsökkentése folytán *hárommillió pengővel csökkent* egyetlen adónemnél a főváros bevétele.

— Korábban a főváros jövedelme volt

a külföldiek tartózkodási illetéke is

és ilyen címen mintegy háromszázezer pengőre rúgott a bevétel. Most ezt is megvonták és a díjak az államot illetik. Ha ehhez hozzászámitjuk azt, hogy újabban nem téritik meg az állam a fővárosnak a vegyvizsgálati díjakat, ami évente ugyancsak *háromszázezer* pengő körül ingadozik, hogy törülte a költségvetésből azt a *hétszázezer* pengős hozzájárulást, amit a szomszédos törvényhatóságoknak kellett volna a kórházak költségeihez befizetni,

közel tizenhárommillió pengő a főváros jövedelmeinél jelentkező visszaesés.

— Nagy nehézséget jelent a főváros számára az is, hogy a kormány újabb rendelkezései szerint az összes adóbefizetéseket elsősorban az állami rendkívüli és különadókra kell elszámolni. Amíg valakinek állami adótartozása van, addig minden *befizetett összeget ilyen címen kell elszámolni és a főváros mindaddig nem tarthatja vissza a maga részét, amíg az államiadó nincs kifizetve.* Ma pedig az a helyzet, hogy csaknem mindenkinek van állami adótartozása és emiatt a főváros erősen háttérbe szorul, holott korábban a főváros a befolyó adópénzekből *bizonyos kulcs arányában* állandóan részesedett.

A rendelet súlyos veszteség a községi háztartás számára — mondja Lamotte Károly tanácsnok

A bélyegilletékek törléséről szóló kormányrendelet folytán kialakult helyzetről és a szükséges intézkedésekről intéztünk kérdést

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnokhoz,

aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szóbanforgó rendelet kétségtelenül *súlyos veszteséget hoz a főváros háztartása számára*, amikor a bevételek más vonatkozásokban is csökkennek és mindinkább nehezebb feladatok elé állítják a főváros vezetőit a költségvetés egyensúlyának megóvása tekintetében. Az ügyosztály most áttanulmányozza az illetékekre vonatkozó régi szabályrendeleteket és

összeállítja mindazoknak a tételeknek eddigi eredményeit, amelyeket a jövőben törölni kell a bevételek sorából.

Pontos számszerű adat csak akkor áll rendelkezésünkre a rendelet okozta hiányról, amelyet ismétlem: *a legnagyobb nehézségek árán tudunk csak nélkülözni.*

SZÉP KERTJE LESZ

tavasszal, ha most szerzi be őszi ültetésre eredeti holland tulipán, jácint, nárcisz és egyéb virághagyma különlegességünket.

MAUTHNER ÖDÖN

MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R. T.

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 4. sz.
Budapest, VI., Vilmos császár-út 59. sz.

— A rendelet ez év végéig engedélyezi az illetékek szedését, de a jövő évi költségvetés már nem foglalhatja magában az e címen remélt bevételeket. Függetlenül ettől,

a polgármester új szabályrendeletet készíttet mindazoknak az irányelveknek a figyelembevételével, amelyet a kormányrendelet megjelölt.

A szabályrendeletet valószínűleg novemberben terjesztjük a közgyűlés elé és gondoskodunk arról, hogy 1934 január elsején már az új illetékrendszer érvényesüljön.

*

Értesülésünk szerint a pénzügyi osztályban több referens foglalkozik annak a helyzetnek a tisztázásával, amelyet a váratlan kormányrendelet idézett fel. A kormányleirat ugyanis *nemcsak a városi bélyegek alkalmazását mellőzi, hanem különböző műszaki és építkezési beadványok illetékkulcsát is módosítja*, ami a régi szabályrendeletnek gyökeres átdolgozását kívánja.

Ujra fellángolt a budapesti tengeri kikötő megvalósításának nagyszabású terve

A kormányzó szózatának hatása alatt az illetékes körök összefognak a magyar hegemonia biztosítására a Dunán

A Tiszán-rendezett *Széchenyi-emlékhajózás* során tartott szolnoki búzakiállítás megnyitó ünnepségén *Horthy* Miklós kormányzó a folyami hajózás rendkivüli jelentőségéről nagyhatású beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy *gazdasági és nemzeti szempontból milyen óriási jelentősége volna annak, ha Budapesten, az ország szívében olyan kikötő létesülne, ahová közvetlenül, átrakódás nélkül érkezhetnének meg a Fekete-tenger hajórakományai.* Az államfő szózata minden bizonnyal komolyan ráirányítja az illetékes tényezők figyelmét erre a nagyszabású problémára, amely egyik napról a másikra átformálná Budapest életét. Megvalósulna régi álmunk, amire a magyar fővárost a természet is predesztinálta: *Európa vizi és vasúti közlekedésének középpontjává válnék.*

A Duna mentén lévő nagyvárosok között ezidő szerint is Budapestnek van leghosszabban kiépített rakodópartja. De készen áll a Csepelsziget öbleiben épített *vámmentes állami kikötő* mellett a soroksári, a főváros nagy áldozatokkal létrehozott modern *helyikikötője* is. Az általános gazdasági viszonyok miatt, de a kellő organizáció hijján is, komoly forgalom azonban csak a csepeli kikötőben van. A város belsejében lévő rakodópart jelentősége viszont lassanként háttérbe szorul, mert nincs meg a közvetlen vasúti összeköttetés, a fővárosi helyi kikötő pedig évek óta kihasználatlanul áll rozsdásodó daruival, gazlepte vasúti vágányaival, üres raktáraival.

A helyiklkötőt a közélelmezési ügyosztály vette át, de a célszerű és gazdaságos kihasználásra vonatkozó program még mindig késik,

a sokmilló pengős hatalmas invesztició ma nem szolgál egyéb célt; *kisegitő tárháza az új nagyvásártelepnek.*

A budapesti kikötőkérdés végleges és megnyugtató megoldása azért is sürgős, mert az utódállamok Pozsonyban, Komáromban, Belgrádban egyre építkeznek és *óriási erőfeszítéseket fejtenek ki, hogy a dunai hajózás hegemóniáját magukhoz ragadják.* Nagy hiba, hogy a kikötőkérdés és Budapestnek a Dunahajózás központjává való kiépítése dolgában

az állam és a főváros külön utakon haladnak,

holott feltétlenül kívánatos a legsürgősebb együttműködés, az ügyek közös irányítása.

A rendkivüli jelentőségű kérdés foglalkoztatni fogja az őszi kampány során a székesfőváros önkormányzatát is. Erről a mozgalomról

Scheuer Róbert

törvényhatósági tanácstag

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— 'A kormányzó úr őfőméltóságának szolnoki szózata minden bizonnyal rátereli az illetékesek figyelmét erre a rendkivüli jelentőségű problémára, mert tényleg

beláthatatlan perspektíva nyilik az egész ország és a főváros számára,

ha sikerül megoldani és megorganizálni azt, hogy átrakodás nélkül jöhessenek kisebb tengeri hajók a budapesti kikötőbe. *Kisebb méretekben olyanféle megoldásra gondolok, mint aminőt Londonban a Themzénél alkalmaztak.* Igaz, hogy az utódállamok nagy áldozatokat és erőfeszítést hoznak, hogy maguknak szerezzék meg Európa leghatalmasabb vizi-útján az egyeduralmat, de *Budapest helyzete még ilyen verseny mellett sem kilátástalan.* Szerencsére földrajzi helyzetünknél fogva úgyszólván

Európa fokusa vagyunk, ahol összefutnak a transzkontinentális vasútvonalak,

amelyek közvetlen kapcsolatban vannak a Dunával. A Duna vízállása Budapestig úgyszólván állandó és meglehetősen magas, így technikailag nem megoldhatatlan, hogy egészen idáig feljárjanak a kisebb tengeri hajók. Ami például Komáromig vagy Pozsonyig, vagy Bécsig kivihetetlen. Esetleg meg lehetne valósítani a már több ízben felmerült

komphajó

tervét is.

— Helytelen, hogy a főváros és az állam kikötője külön kézbe van. A kikötő egységes irányításának feltétlenül egy kézben kell lenni. A főváros sokmilliós áldozattal és nagy tervekkel építette ki annakidején a soroksári Dunaágat és

ezek a milliók most már hosszú évek óta kamatozás és haszon nélkül hevernek.

Ez nem maradhat így. A helyi kikötőnek nem lehet az a rendeltetése, hogy néhanapján egy-két vagón árut idehelyezzenek, ha szükében van a hely a nagyvásártelepen.

— A kikötőkérdéssel kapcsolatban rá kell mutatnom *a dunai helyi forgalom* megorganizálásának szükségességére is. Ha a főváros azt az álláspontot foglalja el, hogy minden közlekedési eszközt a maga kezében akar tartani, akkor *lehetetlen, hogy teljesen közömbös legyen számára a dunai közlekedés biztosítása.* Kimondottan folyammenti nagyvárost, mint Budapestet, szinte lehetetlen elképzelni kitünő és gyors viziközlekedés nélkül.

Ebben a vonatkozásban pedig teljesen kihasználatlan és kihalt a Duna.

A régi, füstös, lassújáratú csavargőzösök erre a célra már nem alkalmasak, Fürge, csinos motorhajókra van szükség. Külföldi városokban, sokkal jelentéktelenebb adottságok mellett *a motorosok százai szaladgálnak*, míg nálunk egy-két magántulajdonban lévő motorhajón túl ez a közlekedési tipus teljesen hiányzik. Ha Budapesten ilyen vizi közlekedés volna, részben

meg lehetne oldani a ma annyira hiányzó „Schnellverkehr" kérdést is,

hogy a város távoli pontjai viziúton aránytalanul gyorsabban és rövidebb idő alatt megközelíthetőkké váljanak. Ki utazna például Csepelről vagy akár Pesterzsébetről Budapestre, vagy a Vámházkörútról Óbudára villamoson, ha *ugyanezt az utat motorroshajóval egyharmad, vagy ötöd idő alatt tehetné meg.* A téli időjárás alig akadály, mert nálunk a jégzajlás igen rövid ideig tart.

A budapesti nagy kikötő és a dunahajózás kérdésében *Scheuer* Róbert, értesülésünk szerint, a közeljövőben nagyobbszabású akciót indít és az őszi kampány során felszólal úgy az országgyülésen, mint a főváros közgyülésén.

Biztosították a világításiüzemek szénszükségleteit

A gázgyár nagy mennyiséget tartalékolt — Október végén kiadják az elektromosüzem szénrendelését

A mult esztendő telén sok zavart és a beavatottak számára nyugtalan órát okozott a bizonytalanság, amely *a fővárosi gázművek szénszükségletének biztosítása körül uralkodott.* Annakidején többször beszámoltunk azokról a nehézségekről, amelyek a *Guttmann Testvérek* csehországi bányavállalatának szállításai körül jelentkeztek. A devizakorlátozások és az általános gazdasági helyzet miatt azonban nem sikerült kiküszöbölni teljesen a nehézségeket és ezért a gázművek vezetősége úgyszólván állandó permanenciában volt, hogy a szénszállítás és a gázszolgáltatás zavartalansága biztosítva legyen.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött, hogy milyenek a kilátások az idei tél tekintetében és hogy történtek-e olyan intézkedések, amelyek alkalmasak a gázszén-szükséglet zavartalan biztosítására.

— E pillanatban — mondotta informátorunk — az a helyzet, hogy *a gázművek jelentékeny tartalékkal rendelkeznek*, amelyeket a nyári hónapok alatt sikerült összegyüjteni, amikor kisebb volt a gázfogyasztás. A fennálló szerződés szerint állandóan érkeznek szénszállítmányok az ostraui-karvini bányákból és erősen javította a helyzetet a törökországi kőszénbányákkal létrejött megállapodás is, amelynek eredményeképpen

a jövő héten érkeznek meg az első szállítmányok abból a 2500 vaggon anatoliai szénből, amelyek már útban vannak Budapest felé.

Ez a mennyiség ugyan csak hetedrésze a gázművek szénszükségletének, de mégis igen számottevő mennyiség, amelyet minden valószínűség szerint *újabb szállítmányok követnek Törökországból.* Az említett két beszerzési forráson kivül beható

megbeszéléseket kezdtek a gázművek a németországi, szilézlai kőszénbánya érdekeltségekkel is,

reméljük, hogy ezek is eredménnyel végződnek. Mindezeket egybevetve megállapíthatjuk, hogy a gázművek téli szénszükséglete a körülményekhez képest biztosítva van és a gázművek igazgatósága a főváros vezetőségével együtt minden erejével azon fáradozik, hogy száz százalékos biztonságot tudjon produkálni.

Érdeklődtünk *az elektromos művek fütőszén szükségletének beszerzése iránt* is és ezzel kapcsolatban a következő választ kaptuk:

— Az elektromos műveknek évi 22.000 vagon a szénszükséglete. A szénszállításra a közelmult napokban járt le a nyilvános versenypályázat, amelyen

11 magyar bányavállalat tett ajánlatot.

A legnagyobb 140.000 tonna, a legkisebb 3600 tonna évi szállításra vonatkozott. A vállalatok különböző egységárakon tettek ajánlatokat, az árak egy árnyalattal olcsóbbak az üzem eddigi beszerzési áránál. Az elektromos művek *október végén döntenek a szénszállítás odaitélése kérdésében.* Ennek az óriási szénmennyiségnek a szállítását előreláthatóan nem bízza egy vállalatra a főváros, hanem több vállalat között megosztva fogja kiadni a megbízást.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 89-0-80
Vasszádfal kölcsönzés

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Kedvező az időpont a vasútáthelyezési problémák megoldására

Harrer Ferenc dr. tanácstag a városfejlesztési bizottság őszi munkatervéről

A legáltalánosabb érdekességü problémák egyike *Budapest városfejlesztési programja,* amely kérdésben közvetve, vagy közvetlenül érinti a főváros minden polgárát. Hosszú esztendők kényszerpangását, egész korok nemtörődömségét követte tavaly a fővárosnak az a bölcsen átgondolt gesztusa, amelylyel *megalkotta városfejlesztési bizottságát* és a régóta nélkülözött, s napjainkban égetően aktuális feladatok megoldására hivatott bizottság élére a legalkalmasabb vezető-egyéniséget sikerült megnyernie *Harrer Ferenc dr.* személyében. A városfejlesztési bizottság elnöke:

Harrer Ferenc ny. alpolgármester,

a fővárosi problémák egyik legavatottabb ismerője, aki rendkívüli szaktudással, ügyszeretettel és agilitással vette kezébe az elmult esztendőben a hatalmas feladatkomplexum megoldását.

— *A városfejlesztési bizottság megújítása után mi a munkaterv?* — vetjük fel a kérdést *Harrer* Ferencnek, aki elsősorban visszatekint az elmult esztendőre, az elvégzett munkásságra s az — *akadályokra,* amelyek a kitűzött feladatok megvalósítását gátolták.

— A városfejlesztési program elkészítésére tavaly kiküldött bizottság — mondja bevezető szavaiban *Harrer Ferenc* — nyomban megalakulása után megkezdte a munkát. Tevékenységét az első évben korlátozta az a körülmény, hogy

hiányoztak azok az adatok, amelyekre támaszkodva a programot ki lehet alakitani.

Igy a városfejlesztési bizottság ebben az első esztendőben tulajdonképen csak arra szoritkozhatott, hogy *megállapitsa a fürdőpolitikának városépitési követelményeit. Ezzel tette lehetővé a bizottság a Tabán problémájának megoldását.*

— *Mi a munkaterve a városfejlesztési bizottságának az ősszel megindúló idényben?* — kérdeztük, mire *Harrer* Ferenc válaszában kifejtette, hogy a rendkívül szerteágazó, sokfrontú probléma-komplexum tényezőinek egyenkénti felsorolása helyett alkalmasabbnak látszik azoknak a kérdéseknek az ismertetése, ameyek *alapvető fontossággal birnak.*

— Az ősszel megindúló tárgyalásoknak — mondotta — mindenekelőtt a városfejlesztési program két alapvető problémáját kell tisztáznia. *Az első kérdés a telepités, — a második a vasuti hálózatnak és a hozzátartozó pályaudvar-rendszernek végleges megállapitása.*

Elérkezett az utolsó órája annak, hogy a főváros megállapitsa racionális telepitési programját.

— Az a *szertelen és tervszerűtlen* település, amelyet a városépitési hatóságok megengedtek és amelyet a kizárólag *a telkek értékének emelkedését előidéző házadómentesség még csak fokozott,* odavezetett, hogy a főváros a településsel járó közműépitési és közlekedésügyi feladatokat *pénzügyileg megoldani képtelen* és igy ennek folytán Budapest területén valóságos *városi momádélet kezd kialakulni.* Amint ezt akár a *budai hegyvidéken,* akár a *Kelenföldön,* de különösen az *alsórákosi réteken* megfigyelhetjük.

— Mivel a főváros területén a mai épitési lehetőségek mellett

a mai lakosságnak legalább is az ötszöröse lenne elhelyezhető,

világos, hogy egy racionális telepitési politika csakis az épitkezéseknek úgy területi, mint magasságbeli korlátozásával valósitható meg.

— A lakóvárosrészek beépitési irányelveinek és konkrét lehetőségeinek megállapitásán kívül tartalmazni fogja a telepitési program a *földterületek (erdők, parkok) és a közintézmények helyének átgondoltan való megállapitását is.*

Áttérve a második alapvetően fontos problémára, *a vasutak kérdésére,* a következőket mondotta:

— *Teljesen nélkülözzük* mindeddig a vasúti problémáknak *(nagyvasút, helyiérdekü vasutak, gyorsvasút, közúti vasút)* egymással s egyenként és összességükben, *a városfejlesztési elgondolásokkal való kapcsolatait.* Igen szerencsés körülmény e pillanatban, hogy

először ilyen kedvező az időpont,

amely lehetővé teszi, hogy e nagy horderejü kérdések tárgyaltassanak. *A Délivasútnak a Máv. által történt átvétele, a HÉV átvétele a főváros részéről és a Beszkártnak biztositott gyorsvasúti koncesszió, előidézték azt, hogy ma csak két érdekeltséggel, nagyvasúti és városi érdekeltséggel kell számolnunk.* A vasúti program alapkérdése az, hogy a két érdekeltség miként osztja meg egymás között a szomszédos forgalom ellátását. Minden amellett szól, hogy

a MÁV vonuljon vissza ennek a közlekedési feladatnak az ellátásától

és engedje át azt a városi vasutaknak. Csak ennek a kérdésnek eldöntése után lehet majd — természetesen a kialakítandó *telepitési politika alapelveit szem előtt tartva — a Budapesten átvonuló, s a Budapestre és a környékre szorítkozó vasúti vonalaknak elhelyezése, valamint a pályaudvaroknak rendezése kérdésében határozni.* Kívánatosnak tartanám, hogy mielőtt a városfejlesztési bizottság határozna,

szakkörök ankétszerü megvitatás alá vennék a vasúti problémának a városfejlesztési kapcsolatos megoldását.

*

Elmondotta még *Harrer* Ferenc, hogy a két főkérdésben, a telepítés és a vasúti kérdésben történt állásfoglalás után kerülhet sor arra, hogy a városfejlesztési bizottság a városfejlesztés egyéb *épitéspolitikai, művészi, jogi és pénzügyi problémáival foglalkozzék.*

Beszámoló a középitési ügyosztály lebonyolított és folyamatban levő nagyszabásu munkáiról

Döntő stádiumba jutott a közeljövő legnagyobb műszaki alkotása: a városfütés

A középitési ügyosztály szakbizottságának legutóbbi ülésén előterjesztették azt a kimutatást, amely beszámol az ügyosztálynak az év első felében produkált munkájáról és ismerteti a további munkaprogramot. A mostani pénzügyi helyzethez mért nagyszabásu műszaki alkotásokat,

a bizottság egyik vezető tagja

az alábbiakban ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Foglalkozott a műszaki ügyosztály Budapest *városfütésével,* amely a legnagyobb technikai feladatok egyikének igérkezik. Ezt a nemzetgazdaságilag és közegészségileg is egyaránt fontos problémát egyes vállalkozók *koncessziós alapon* akarják megoldani, gőz-, gáz-, vagy forróvíztávvezetékkel. Az alternativ ajánlatokat az ügyosztály áttanulmányozta és

ezidőszerint a részletkérdések megvitatása van folyamatban

az egyes érdekelt ügyosztályokkal és közüzemekkel.

— Elkészült az ügyosztály *a vállalkozók nyilvántartásával,* aminek az az előnye, hogy arányosan lehet szétosztani a megbizásokat.

Nem áll elő az a helyzet, hogy egyik vállalkozó aránytalanul több munkában részesül, a másik pedig ritkán, vagy egyáltalán nem jut megbizáshoz.

— Folytatta az ügyosztály a fővárosi középületek, iskolák, kórházak, laktanyák, stb. tatarozását, befejezte a Ferdinánd-téren az új Árpádházi Boldog Margit-templom épitkezését, amellyel Budapest egyik legimpozánsabb románstilü temploma készült el. A VII. kerületi Pillangó-utcában megvásárolt ingatlanon 46 szükséglakás készül, zuhanyfürdőkkel és más mellékhelyiségekkel. Fonyódon elkészült a fiúárvaházi üdülőtelep átépitése. A Mária Terézia-templomot főleg a freskók védelmére, új szellőző berendezéssel láttuk el, átépitettük a Közraktár-utcai tüzoltóságot, ahol legénységi fürdő is készült. *Jelentékeny átalakitások történtek az Uj Szent János kórház egyes pavillonjaiban,* a Lászó-kórházban, míg a Rókus-kórházban és az István-kórházban röntgent szereltek föl és új felvonókat épitettek. Lebontotta a főváros a Rudasfürdő régi igazgatósági épületét, rendezte a Hungária ivócsarnok környékét, eltávolitották a Hunyadi János-úton álló városi házat, amely a Halászbástyát részben eltakarta. A Csobáncz-utcában és a Bécsi-úton megindult az új elemi iskola épitkezése,

nagy lendülettel folyik a népligeti iskolai stadion létesitése, a Mátyás-templom és a belvárosi főplébánia-templom restaurálása.

A kamaraerdei szeretetotthonban 300 ágyas uj pavillon épült, az Erzsébet leányárvaház kibővitésére 60 férőhelyes új pavillont létesit a főváros és emeletráépitéssel megnagyitja a Kavics-utcai Mahunka-féle gyermekotthont. Az Elektromos müvek kelenföldi telepének bővitése miatt szükség van a Hengermalom-utcai barakkiskola helyére, ehelyett

elemi és óvóda épület készül a Kelenföldön.

Most van folyamatban a külső Jászberényi-úton létesitett új városszéli telep központi épületének létesitése, mig a közeljövő terveibe tartozik *több iskolai játszótér létesitése és a városligeti új artézi mélyfúrás előkészitése a Széchenyi-fürdő mellett.* A közeljövőben megtörténik a Szent István-kórház a Szent László-kórház, a bakteriológiai intézet új központi kazánházának megépitése úgy, hogy

ezek a városi épülettömbök távvezeték útján egy helyről kapnak a szükséges hőenergiát.

A különböző fővárosi épületek *koksztüzelésü központi fütőkazánjait fokozatosan átalakitják, illetve kicserélik hazai szénnel fütheto kazánokra.* A Paskál malomdülőben elkészült az új óvóda, nemkülönben a Lőcsei-úton is. Mind a kettő ideiglenes jellegü barakképitkezés. Foglalkozik az ügyosztály

a füstemésztő készülékek rendszeresitésének feladatával,

az erre vonatkozó előterjesztés szintén készen várja a letárgyalást.

Ha elolvassuk ezt a vázlatos kimutatást, amely a középitési ügyosztálynak az év első felében teljesitett munkájáról szól, akkor nyugodtan megállapithatjuk, hogy a budapesti városházán dolgoznak. Kerülve a feltünést, csendben minden lehetőt megtesznek, ami a mai szükös viszonyok között megvalósitható.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-ÚTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Asphaltba rakott I-a 24 mm tölgyparketta
kivitelezését, minden anyag és munkával együtt
m²-ként 12.— pengőért vállalja
MEGLEVŐ BETONALAPRA
FRIED ÁRMIN parkettgyáros
Budapest, V., Falk Miksa-utca 20. sz.
Telefon: 10-2-51.

ELSŐ KISPESTI
takaréktüzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Legkiválóbb üdítő cukorka a
FRUTTI
Gyártja:
STÜHMER FRIGYES R. T.

Fizessen elő a Fővárosi Hirlapra, a legnépszerűbb városi lapra

Gazdasági Értesítő

Békés megegyezéssel lezárul az áruházak és kiskereskedők harca

Sikerrel végződött a Fővárosi Hirlap akciója

A nagy áruházak és a legális kiskereskedelem között kirobbant verseny a gyengébb egzisztenciák súlyos károsodását hozta magával és ez a sajnálatos körülmény indította a *Fővárosi Hirlapot* arra, hogy felemelje tiltakozó szavát a kíméletlen konkurrencia ellen. Cikkeink sorozatával mutattuk ki a mérhetetlen kárt, amelyet a nagyáruházak a kereskedelemnek és közvetve, az államnak és a városnak okoztak azzal, hogy

az adófizetők tömegét elsorvasztották.

Akciónknak eredményekép az összes érdekképviseletek sorompóba léptek és számos tanácskozást folytattak *Fabinyi* Tihamár dr. kereskedelemügyi miniszter vezetésével, akinek minden törekvése az érdekek méltányos összeegyeztetésére irányult. Ezt az álláspontot hangoztatta a *Fővárosi Hirlap* is és bizonyos elégtétellel szögezzük le, hogy *az áruházak és a fűszerkereskedők mostani megegyezése a mi akciónk közvetlen eredménye.*

A kiélesedett verseny letompítása érdekében már régebb idő óta folynak a tárgyalások az áruházak és a fűszerkereskedők között. A *Fűszer- és Gyarmatárunagykereskedők Egyesülete, a Fűszerkereskedők Országos Egyesülete és a Baross Szövetség* olyan értelmű megállapodást létesített a *Corvin Áruházzal* és a *Magyar Divatcsarnokkal*, hogy ezek

az élelmiszerosztályok a beszerzési áron aluli árusítást megszüntetik, abbahagyják a tört súlyokban, vagy bizonytalan mennyiségekben való eladást,

amellett propagandájukban sem élnek olyan eszközökkel, amelyeket *szigorú megítélés szerint a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe ütközőnek lehet minősíteni.* A fűszerkereskedők érdekeltségei, valamint a *Corvin Áruház* és a *Magyar Divatcsarnok* közötti megállapodás *október elsején* életbelép és kétségtelenül hozzájárul az elkeseredett verseny tompításához. Feltétlenül lojalitásnak kell minősíteni a két áruháznak azt a bejelentését, hogy hajlandók élelmiszerosztályaikat végleg megszüntetni, *ha a Párisi Nagyáruház is csatlakozik ehhez az elhatározáshoz.*

Értesülésünk szerint a *Párisi Nagyáruház* eddig elhárította az errevonatkozó tanácskozásokat, azonban a vállalat jóindulatú vezetősége hajlandó a túlzott versenyről lemondani és élelmiszerosztályának működését olyan korlátok közé szorítani, amelyek kielégíthetik az érdekelt kiskereskedők kívánságait.

Bekapcsolódik a tanácskozásokba a Kereskedelmi és Iparkamara is, ahol bizonyosra veszik, hogy az élelmiszer-fronton méltányos béke jön létre az eddig elkeseredetten szembenálló felek között.

Az október elsejére kitűzött terminus mindenesetre nagy megnyugvást jelent a fűszerkereskedők számára. A korrekt verseny kiegyenlíti az áruházak és a fűszerkereskedők forgalmi méreteit és bizonyos, hogy további baráti közeledés esetén elhalkulnak azok a jogos panaszok, amelyek eddig *az áruházak példátlan terjeszkedései miatt elhangzottak.*

Százötven milliós drágítás a textil-védővámok pajzsa alatt

Meg kell fékezni a textilgyárosok határtalan mohóságát

III.

A *Tyler*-jelentéssel, — amely súlyosan megbélyegzi az ipari kartelek káros tevékenységét, — majdnem egyidőben jelent meg a *textil-kartel évi jelentése* az elmult évről, Vakmerőbb rabulisztikát a kartelek viharedzett jelentései között is keveset olvastunk, mint a textilkartel most említett ismertetése. Aki nem ismeri a tényleges helyzetet, az a textilkartel jelentésének elolvasása után, azzal a meggyőződéssel teszi le ezt a jeles munkát, hogy *önzetlenebb és az ország gazdasági életére hasznosabb alakulat nem is képzelhető, mint a textilkartel.*

— *A súlyos gazdasági viszonyok dacára is sikerült* — úgymond a kartel jelentése — *textilipari termelésünket óriási erőmegfeszítéssel és rendkívüli áldozatokkal nagyjában az eddigi keretek között konzerválni.*

Hát tényleg óriási erőmegfeszítésre és rendkívüli áldozatra volt szükség a termelés fenntartására, de ezt az erőfeszítést nem a textilkartel teljesítette,

ezeket az áldozatokat nem a textilkartel milliomos gazdái hozták meg,

hanem a fogyasztók százezrei, akik a különböző kartelek, ezek között első helyen a textilkartel igáját húzzák.

— *Igazán erősek ma is csak azok a nemzetek lehetnek, amelyek a saját erőforrásaikat megbecsülik.* — Így elmélkedik tovább a textilkartel. Ezzel a szép frázissal szemben a textilkartel hosszú évek óta mindent megtesz, ami ezt a nemzetet legyöngíti és ami az ország erőforrásait kimeríti. Mint a többi kartel, ez is csak a maga hasznát nézi és nem kérdi, hogy meddig bírja a fogyasztó a kartelek árdrágítását.

— *A textilipar ma már nemcsak a magyar ipari termelésnek, hanem az ország egész gazdasági struktúrájának egyik legerősebb oszlopa, nem üvegházi növény, amelyet csak ápolgatni kell, hanem szálfa, amely maga nyújt másoknak támaszt és biztonságot.*

Így tömjénez önmagának ez a dicső kartel és ezzel a gyönyörű megállapítással szemben elég rámutatnunk arra az egyetlen tényre, hogy a textilkartel egyik „oszlopa": a *zsákkartel*, amikor hosszú harc után gavallérosan belement egész jelentéktelen árengedménybe, kikötötte:

a gazdasági egyesületek mondjanak le arról a követelésükről, hogy a kormány engedje meg külföldi zsákok behozatalát.

Ha a textilkartel nem üvegházi növény, amelyet mesterségesen kell ápolni, akkor nem volna szükség az ilyen kikötésekre, akkor nem kellene a külföldi versenyt hatalmas és a legtöbb esetben megokolatlan védővámokkal megakadályozni.

Magunk is szükségesnek tartjuk a magyar ipar védelmét, a belföldi munkaalkalmak biztosítását, ha kell, védővámokkal is. *De ezek a védővámok csak addig jogosultak, amíg az ipart védik és nem a kartelek gazdáinak óriási nyereségét.* A védővám csak arra való, hogy a külföldi verseny dömping-árakkal ne tegye tönkre a magyar ipart. Viszont

a vámmal védett ipari cikkek ára nem lehet magasabb, mint a hasonló külföldi cikkek ára.

Olyan esetben pedig, amikor a gyártási körülmények különbözők, a maximális ár pontos kalkuláció ellenőrzésével állapítandó meg és

a vállalat nyeresége sohase lehet több, mint legfeljebb 20 százalék.

Ezzel szemben a mi karteleink a *100%-os nyereségtől se riadnak vissza*, a 60—70%-os nyereségek pedig napirenden vannak.

Karteleink kivétel nélkü lelkiismeretlenül élnek vissza a magas védővámokkal biztosított versenynélküliséggel és az utolsó 13 esztendőben példátlanul álló nyereségeket harácsoltak össze. De az elsők között, sőt talán

a legelső helyen áll valamennyi között: a textilkartel.

Valahányszor vámemelést követelnek a kartelek, mindig arra hivatkoznak, hogy a magas vámokat *szociális szempontok és elsősorban a magyar munkások érdeke* kívánja meg. Nézzünk egyszer szembe ennek a sokat hangoztatott gazdasági érdeknek. Az elmúlt évben a hivatalos statisztika adatai szerint 3200 gyári vállalat volt üzemben Csonka-Magyarországon és összesen 176 ezer munkást foglalkoztatott az egész magyar ipar. Ebből a texiliparra 37.000 munkás jutott. Vagyis a 8.5 millió lakosból 176.000 munkásnak és családjukkal együtt

kereken 300 ezer embernek adott kenyeret 1932-ben a kartelekkel átszőtt egész iparunk.

Ezzel szemben mezőgazdaságunk egyetlen egy ága: az elhanyagolt és mesterségesen csökkentett *cukorrépatermelés egymaga 100.000 munkást foglalkoztatott kora tavasztól késő őszig.*

Az egész mezőgazdaság pedig, mint tudjuk, több mint 5 millió embernek nyujt munkaalkalmat.

Nem kívánjuk a mezőgazdaságot az iparral szembeállítani. Teljesen tisztában vagyunk *az ipar nagy jelentőségével* és gazdasági szerepével. De számolnunk kell a mi speciális viszonyainkkal.

Ma túlfizetjük iparunkat

a többi foglalkozási ág rovására, a kartelek árdrágítása következtében. Iparkarteleink gazdái túlságosan nagy vámot szednek tőlünk azért, amit nyujtanak.

Maradjunk például a textiliparnál: a textilkartel évi jelentése szerint a magyar textilipar termelésének bruttó értéke 1932-ben 305 millió pengő volt. Ha ezt az összeget fogadjuk el eladási árként és figyelembe vesszük, hogy *külföldről ugyanezt az árut 50%-al olcsóbban kaptuk volna*, úgy kétségtelen, hogy

a textilipari cikkek védővámja a 305 millió felével, vagyis 157.5 millióval drágította a magyar piac multévi textil-cikkeit.

Ezen az összegen eltartottuk volna nemcsak a textiliparnak, hanem az egész iparunknak összes munkásait még akkor is, ha egész éven át ölbetett kézzel ültek volna. De azonkívül még legalább további 150 millió pengővel *jobban értékesíthettük volna mezőgazdasági terményeinket* ott, ahová a védővámok miatt nem mehet be a magyar gabona, a magyar gyümölcs és a magyar jószág.

Ime így fest objektív megvilágításban a karteliroozott textilipar, amelyet a kartel jelentése, mint *„az ország gazdasági strukturájának legerősebb oszlopát"* aposzrofálja. És ime ez az a *„szálfa"*, amely a textilkartel szerint *támaszt és biztonságot nyújt.* Igen: *támaszt és biztonságot a kartelek gazdag urainak, de koldustarisznyát a dolgozó osztályoknak, a magyar fogyasztónak.*

Dr. Nádas József.

Vezérigazgatói állások halmozója. *Gomperz* Jenőnek hívják azt a kivételes tehetséggel és páratlan munkabírással megáldott férfiút, aki mindenhez ért és ezt az univerzális tudását, szerencsére, számos helyen honorálják is. Hozzátehetjük, hogy elég bőkezűen. Ez a kiváló férfiú ezidőszerint négy nagy vállalatnál tölti be a *vezérigazgatói* tisztséget. Kezdetben csak a *Flóra szappangyárat* vezérigazgatta. Úgy látszik nagy sikerrel, mert újabban rábízták a *Joss és Lővenstein*, a *Pannonia kendergyár* és a *Linum—Tussig r. t.* vezetését is. Minthogy pedig négy vezérigazgatói állás mégis csak kevés ily páratlan talentum számára, sürgősen rendelkezésére bocsátják az ötödik vezérigazgatói állást is. Értesülésünk szerint ugyanis a *Hofherr—Schrantz gépgyárnál* rövidesen megürül a vezérigazgatói állás. *A vállalat vezérigazgatója, László Sándor lemondani készül*, mert az igazgatóság őt okolja a kedvezőtlen üzleti eredményért. Helyére *Gomperz* Jenőt jelölik. Ez a választás elég szerencsésnek mondható, mert az csak természetes, hogy a jó szappanosnak a gépgyártáshoz is kell érteni.

Magpiaci jelentés. a Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése. Bíborherében az üzlet ügyszólván befejeződött. A most piacra kerülő tételek már javarészt gyenge minőségűek. Szöszösbükköny irányzata elcsendesedett, miután a korai szállításra eladott mennyiségek befejezést nyertek. Mindazonáltal a még piacra kerülő tételek elég jó áron találnak elhelyezést. Pannonbükköny. A kínálat megerősödött, ára azonban változatlan. Őszi borsó. Kisebb mennyiségek alacsony árak mellett keltek el. Lóhere. A kínálat már megindult és külföldre nagyobb mennyiségek kerültek eladásra. A belföldi termés mennyiségileg gyengébb lesz a tavalyinál. Ugyanez vonatkozik Erdélyre is. Feltehető tehát, hogy az idén a tavalyinál valamivel magasabb árak lesznek, kérdés azonban, hogy a még meglevő, részben nálunk, részben Németországban tároló tavalyi készletek az áralakulást nem fogják-e befolyásolni. Lucerna. A terméskilátások egyelőre igen jók, bár több helyen a második kaszálás eredménye gyenge. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kg.-ként, nyersárúért, budapesti paritásban: bíborhere 42—45 szöszösbükköny 42—45 lenmag másodrendű 23—23.50. kék mák 50—52. Viktória borsó 11—12. Express-borsó 11—12. őszi borsó 13.50—14.50. lencse kisszemű 18—22. lencse nagyszemű 27—33 pengő.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31
ALAPÍTVA 1907.

JAKOBOVITS GYULA ÉPÍTŐMESTER
építési anyagkereskedése
BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . 24 pengő
fél évre . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Budapestre jön Richmond főpolgármestere

Érdekes levelváltás a lordmajor és Huszár Aladár főpolgármester között

A *Fővárosi Hirlap* megemlékezett arról a meleg kapcsolatról, amely a világjamboree révén az angol városok és Budapest között létesült. Multheti számunkban a windsori polgármester baráti gesztusáról számoltunk be, ezuttal egy másik kedves levélváltásról emlékezünk meg, amely a richmondi polgármester és *Huszár* Aladár dr. főpolgármester között folyt le. His Worship Alexander *Reid* richmondiak lordmajorja, ugyancsak a cserkészjamboree részvevőivel meleghangú üdvözlőlevelet küldött Huszár főpolgármesternek, amelyre a főpolgármester nyomban szívélyesen válaszolt. A richmondi főpolgármester erre az üdvözlésre újabb levelet írt, amelyben elmondotta, hogy jól ismeri Magyarországot, nemcsak azért, mert egyizben már járt Budapesten, hanem főleg azért, mert *városában számos magyar család lakik és ezeken keresztül tanulta megismerni és megbecsülni a magyarokat.* A hazaérkezett cserkészfiúk beszámoltak Budapesten szerzett tapasztalataikról és olyan elragadtatással beszéltek Magyarországról és a magyar fővárosról, hogy elhatározta, legközelebb hosszabb időre ellátogat Budapestre. A richmondi lordmajor levelére *Huszár* főpolgármester a következő választ küldte:

„Igen tisztelt Főpolgármester úr! Szívem mélyéig meghatódtam azon, hogy a richmondi magyarok a magyar nemzet számára megszerezték főpolgármester úr rokonszenvét és végtelenül jólesett, hogy ennek a meleg érzésnek olyképpen adott kifejezést, hogy a richmondi derék cserkészek útján üdvözölte Budapest főpolgármesterét. Biztosítom arról, hogy *ez az üdvözlés nemcsak az én szívemből, hanem a magyar székesfőváros polgárainak szívéből is a legmelegebb köszönetérzést váltotta ki.* Mi magyarok hálásak vagyunk minden szeretteljes megnyilatkozásért és szívünkbe zárjuk mindazokat, akik jószívvel közelednek hozzánk és megértéssel viseltetnek balsorsunk iránt, amelyet a háború befejezése után országunk szétszakításával érdemtelenül kell elviselnünk. Erős a hitem, hogy a jamboree alkalmával az Ön városának fiatal polgárai is csak arról győződhettek meg, hogy *meleg, őszinte és nyilt szeretetel vettük őket is körül.* Különösen örültem annak, hogy kilátásba helyezte főpolgármester úr Budapestre való látogatását. Abban a reményben, hogy megtisztelő és jóleső figyelmét személyesen is megköszönhetem, szívélyesen üdvözli igaz híve: dr. *Huszár* Aladár, Budapest székesfőváros főpolgármestere."

A Vásárpénztár ügye. *Huszár* Aladár főpolgármesternél az elmult szombaton pártközi értekezletet tartottak, hogy megtárgyalják a Vásárpénztár likvidálása kapcsán megnyilvánult főváros elleni támadásokat. *Glückstahl* Samu visszautasította a személye ellen megjelent sajtótámadásokat, majd *Sipőcz* Jenő dr. polgármester ismertette azokat a közleményeket, amelyek a Vásárpénztár ügykezelésével foglalkoztak. A pártközi értekezlet egyhangulag megállapította, hogy *minden olyan beállítás, mintha akár a kiküldött bizottság, akár a város vezetősége a vizsgálat során az ügyet eltussolni, vagy a vizsgálatot elhúzni akarná: rosszhiszemű híresztelés, amelyet visszautasít.* A vizsgáló-bizottság jelentését a legkésőbb *szeptember 18-án* megtartandó tanácsülésen terjesztik elő.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 76. villamos mentén, 8-as autóbusz.)
ÉTTEREMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea — délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Színpadot építenek az állatkerti tóra

Az érdekes terv megvalósítása esetén áthelyezik a krokodilházat és 700 férőhellyel szaporodik a nézőtér

A főváros üzemei közül az idén a legkedvezőbb eredményeket az Állatkert érte el, amelynek látogatottsága rendkívül nagy mértékben emelkedett. Tulajdonítható volt ez pedig legfőként annak, hogy az állatkerti operai- és zene-előadások iránt szokatlanul széleskörű érdeklődés nyilvánult meg. Kétségtelen, hogy a legkitűnőbb előadásokat produkálták, melyek *művészi körökben is elismerést arattak.*

Az állatkerti előadások sikere arra ösztönözte a városgazdasági ügyosztály vezetőjét, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokot, hogy keresse a megoldási módot:

miként lehetne még nagyobb közönség számára biztosítani ezeket az előadásokat.

A helyzet ugyanis az, hogy bár néha 2000 látogatója is volt egy-egy előadásnak, ezekből mintegy 500 volt csak a néző, a többi csupán hallgató, mivel a primitív színpadra, annak elhelyezése folytán nem tudtak odalátni. Az elmult héten *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok városházi műszaki közegek bevonásával *helyszíni szemlét tartott az Állatkertben.* Az az elgondolás merült fel, hogy

a krokodilházat lebontják és helyén építenék fel a zenekari pódiumot, illetve színpadot.

A számítások szerint *mintegy 700-zal tudnák szaporítani a férőhelyek számát,* a mostani 500 néző helyett tehát

1200 néző élvezhetné az operai előadásokat.

Az érdekes terv kidolgozásához most fogott hozzá *Kovácsházy* tanácsnok. A krokodilház áthelyezése és a színpadnak az állatkerti tóra való kiépítése természetesen újabb beruházás számba megy, remélhetően azonban ilyen lukratív, jövedelmező beruházás elől még a mai pénzügyi helyzetben sem fog elzárkózni a törvényhatósági bizottság.

Befejezték szabadságukat az Egységes Községi Polgári Párt vezetői. *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, a jövő hét végén visszaérkezik Budapestre és átveszi *Becsey* Antal társelnöktől a párt irányítását. *Payr* Hugó országgyülési képviselő kedden hazaérkezett külföldi tanulmányútjáról és ismét kezébe vette a szervezési munkálatok vezetését.

Mindenható Pók a Beszkárttal is rendelkezik. *(Levél a szerkesztőhöz.)* Csuda nagy hatalom lehet az a *Pók.* Most a Teréz-körut és az Andrássy-út sarkán nyitja meg legújabb üzletét, mérhetetlen kárára a szomszédos kereskedőknek. Ez azonban a kereskedelmi szabadság területére tartozik, a *Pók* ott folytat gyilkos konkurrenciát, ahol neki jól esik. De hogy ezt a versenyt hatóságilag is támogassák, az már más megítélést kíván. Nálunk is, de mindenütt a világon az a rend, hogy a villamos megállóhelyek az útkereszteződéseknél vannak. Eddig így volt ez a Teréz-körút és az Andrássy-út sarkán is. Igy volt addig, amíg a *Pók* oda nem helyezte az üzletét. Most azonban csoda történt. A Beszkárt, amely pedig nem mindig és százszázalékosan szokta honorálni a közönség érdekeit, ezuttal a *Pókkal* szemben igen méltányosnak mutatkozott. Hogy a megálló villamoskocsik ne zavarják a *Pók* üzleti forgalmát, régi megállóhelyét az üzlet frontja elől áthelyezte, a kocsik ezentúl nem az Andrássy-út sarkán állnak meg, hanem jóval beljebb, a Teréz-körúton. A Beszkárt figyelmen kívül hagyta, hogy új megállóhelyén is vannak régi, évtizedes üzletek. Ezeknek tűrni kell, hogy a Beszkárt a *Pók* kedvéért most az ő üzleteiket torlaszolja el a megálló kocsikkal? Erre kér választ **Egy érdekelt kereskedő.**

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Pártvacsora. Az *Egységes Községi Polgári Párt* a nyári hónapok alatt rendszeresített kerületi összejövetelek során hétfőn este a Belvárosban rendezett pártvacsorát A vacsorán, amelyet a Bástya-utcai Gyöngytyúk vendéglőben tartottak, igen sokan voltak, köztük a pártközpont és a törvényhatósági bizottság számos tagja. A vendégeket *Girardi* Tibor üdvözölte.

Gajáry dr. fogalmazó rádióelőadása chicagói tanulmányútjáról. *Gajáry* György dr. tanácsi fogalmazó a nyár folyamán hathetes tanulmányutat tett Amerikában, amelynek során előadásokat tartott a newyorki, detroiti, clevelandi és chicagói népes magyar telepeken. *Gajáry* fogalmazó e hó 8-án, pénteken este fél 7 órakor a rádióban *„Mit láttam a chicagói világkiállításon?"* címmel előadást tart.

Bemutatták az új útépítéseket. A főváros műszaki vezetője kedden délután mutatta be a szakbizottság tagjainak a részben befejezett, részben most folyó nagyobb szabású útépítéseket és csatornázásokat. A meghivottak a Gellért-szálló emeleti társalgójában gyülekeztek, ahol *Király* Kálmán tanácsnok szakszerű tájékoztatása után autobuszokra ültek és a helyszínen nézték meg a munkálatokat. Így megtekintették a Budafoki-úton és Csóka-utcában a csatornázásokat, a Budaörsi-, Zólyomi-, Sárhegyi-, Németvölgyi- és Hidegkúti-utakon folyó útrendezési és búrkolási munkálatokat. Ezek közül különösen nagyszabású a Zólyomi- és Sárhegyi-utakon folyó építkezés. Az Erzsébet-hídtól kiinduló nagy hegyvidéki tranzverzális út meghosszabbításán dolgoznak itt, s a közeljövőben megnyíló új útvonalon át közvetlen, 10—12 perces autobusz-összeköttetés létesül az Apponyi-tér és a Farkasrét vidéke között.

Az üzemi ügyosztály új helyettes vezetője. A polgármester *Mártonffy* Máriusz dr. tanácsjegyzőt a XII. üzemi ügyosztályba helyezte át és az ügyosztályvezető *Morvay* Endre dr. főjegyző állandó helyettesítésével bízta meg. *Sztankovics* Mihály főjegyzőt az üzemi ügyosztályból a VI. kerületi elöljárósághoz helyezte át a polgármester elöljáróhelyettesi hatáskörrel.

Nem szállítják le a dunaparti járdafoglalási díjakat. A dunaparti kávéháztulajdonosok beadvánnyal fordultak a polgármesterhez és azt kérik, hogy *engedje el számukra a hátralékos járdafoglalási díjakat.* További kérés, hogy az idei járdafoglalási díjakat *a felére szállítsa le* a főváros, miután a megnövekedett, de különösen a *Hangli-kioszk* által okozott konkurrencia folytán nem képesek a megállapított díjakat megfizetni. A városgazdasági ügyosztály most foglalkozik a kéréssel és olyan előterjesztést tesz a polgármesterhez, hogy *a kávéháztulajdonosok mindkét kívánságát ezúttal ne honorálja.*

Hétnapos társas hajóutazás az Aldunára, a Kazánszoroshoz és a Vaskapuhoz. A MFTR „Erzsébet királyné" termes gőzösével szeptember 23-tól 29-ig, rendkívül olcsó részvételi díjjal különhajót indít az Aldunára, mely rendkívüli alkalom lesz a Duna legszebb szakaszának megtekintésére, továbbá üdülésre és pihenésre. E társaskirándulás résztvevői megtekintik Belgrádot, külön kirándulást tesznek Ada-Kaleh szigetére és a Vaskapun át Turn-Severinbe. A részvételi díj 80 pengőtől 119 pengőig, elszállásolás és ellátás szerint. Vizumköltség 3 pengő. Jelentkezési határidő: szeptember 20. Jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR hajóállomásain.

A margitszigeti Palatinus strandfürdőn szeptember 1-től kezdve vasár- és hétköznapokon egyformán 1 pengős utószezón-árak lépnek életbe.

Mindenütt a világon gyakorlati tapasztalat bizonyítja, hogy a gazdasági válság és a rossz üzletmenet leküzdésére legalkalmasabb, legbiztosabb a reklám és főleg az ujsághirdetés. Hogyan, hol és mikor kell és lehet eredményesen hirdetni? Ez megtudható a 36 év óta közismert Leopold Gyula hirdető vállalatánál, Erzsébet-körút 39. Telefon 42-1-55. Leopold Gyula nemcsak szakszerű és páratlan pontossággal, hanem több mint 3 évtized alatt szerzett tanulságok célszerű felhasználásával teljesíti odaadó lelkiismeretességgel az összes megbízásokat.

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST-VII- ÖRNAGY-UTCA 4-SZÁM.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Hőmérők (mutatószerkezettel) Feszmérők
minden célra, minden kivitelben
UNGÁR LÁSZLÓ BUDAPEST, VII., DAMJANICH-U. 26/B TELEFON: 41-9-72

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Szent István-kórház F. pavillon burkoló m. Fekete Mihály VI., Tengerszem-utca 72. 7995.—

IX., Mester-utcai polg. isk. kőművesmunka ifj. Führer Miklós, IV., Molnár-utca 55. 9601.—

Szent István-kórház F. pavillon kőművesmunka vitéz Könyves Kálmán, VIII., Baross-utca 73. 2367.55

VII., Aréna-út Regnum Marianum pléb. templom csatornázási munka Orcsó Gyula, VIII., Üllői-út 12. 1976.90

A fővárosi bérházak és telepek részére kéménytoldék szállítása és szerelése Heront F. Lajos, IX., Angyal-utca 38. 2812.50

VIII., Csobánc-u. ovoda, asztalosmunka Dören Henrik és társa, VI., Dévény-utca 20—22. 4403.—

VI., Gyöngyösi-u. szül.-kórház burkolómunka Fekete Mihály, VI., Szőnyi-utca 47. 2860.—

VII., Alsóerdősor 7. sz. Erzsébet-szeretetotthon meszelési munka Ilia Ferenc, VI., Eötvös-utca 4. 6937.—

Uj Szent János-kórház nőgyógy.-oszt. kőművesmunka Dreiacker Ödön, I., Táltos-utca 4. 6937.—

VIII., Mária Terézia-téri pedagogiai könyvtár központi gőzfűtőberendezése Várnai Arthur, VI., Lendvai-utca 3. 2660.32

VII., Kertész-u. 30. iskola központi gőzfűtőberendezés Harsányi Testvérek, VII., Bem-utca 6. 3553.96

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Téli ruhák, sapkaneműek és bundafélék szabómunkájára a székesfőváros alkalmazottai (közigazgatási, köztisztasági, üzemi) részére. Határidő: 1933. évi szeptember hó 11 (hétfő) délelőtt 11 óráig.

Építési munkákra és gépi berendezésre az I. ker. Kelenföldön létesítendő szennyvízátemelőtelep részére.

1. csoport: A szennyvízátemelőtelep építési (föld-, kőműves- és elhelyező) munkái.

2. csoport: A szennyvízátemelőtelephez vezető szabadkiömlő és tápcsatorna építése.

3. csoport: A szennyvízátemelőtelep gépi berendezésére és felszerelésére. Minden egyes munkacsoportra külön kell ajánlatot tenni. Határidő: 1933. évi szeptember hó 12 (kedd) délelőtt 9 óráig.

I. ker., Tabán elnevezés alatt ismert és a tervezési programban pontosan körülírt terület városrendezési tervére nyilvános tervpályázat. Határidő: 1933. évi szeptember hó 30 déli 12 óráig.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: 62-4-85

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	« « « 5.000 «
	Dorogon	« « « 3.000 «
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu . . .	« « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	« « « 8,000.000 drb.

Munkáját a legmesszebbmenő garanciával végzi. Kérjen ajánlatot, ha a kalló helyén a régi világot valahogy helyreállítani akarja.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** védjegyű Telefon: 53-0-92
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismertek a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készít mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENITŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Kőltségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 85
Telefon: 33—8—84.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Késsít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

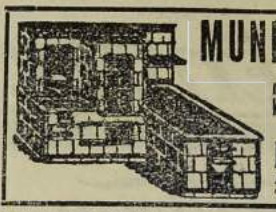

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Feszmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

Cilcer Aladár
fakereskedő
Budapest, V., Wahrmann-utca 15—17. Telefon: 92-0-61.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-80

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

AQUAFIX
surolható falbevonat
Dr AUER
Lakk-, festék- és vegyipar
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-U. 23. TELEFON: 26-8-92

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziós csavarok.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

352.07

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. szeptember 13. 37. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Uj áldozatok előtt

Mintha az utóbbi időben hevesebbé vált volna Budapest szíve lüktetése. Mintha az eszmék, a korszellem, a problémák minden egyes ember lelkét külön feszegetnék. A szervezkedés, a polgári erők összefogása és csoportosulása, nagy vezető gondolatok áhitása beleékelődött volna a budapesti polgár mindennapi életébe. A politikai élet levegőjét nagy akarások feszítő ereje telíti és éreznünk, látnunk kell, hogy a korszellem ellen nem lehet barrikádokat építeni. És mégis. Budapest polgárságának legáhítottabb vágyakozása, hogy nyugodtan, csöndben, békében, egymás megértésével, erejének teljes összefogásával munkálkodhassék az ország és városa érdekében. Ez a polgárság, amely az utolsó két évtizedben mérhetetlen szenvedéseken, megpróbáltatásokon, gyötrődéseken és szenvedélyeken ment keresztül, ma nyugalmat és munkát akar.

Budapest polgársága keresve sem választhatott volna jobb szószólót a maga számára, mint *Sipőcz* Jenő polgármestert, akinek pécsi nagyhatású beszédében mélyen benne gyökeredzett Budapest polgárságának vágyakozása. Ez a beszéd találta meg azt, amit Budapest nemzeti érzésű, a népi politikát átérző lakossága ezekben a várakozásteljes napokban tolmácsoltatni kíván. A pécsi beszédben *Sipőcz* polgármester az emberiség ősi kincseinek megőrzését és a világot járó, korszakalkotó eszmék új szellemiségét hirdette. Budapest első polgára hitet tett a nemzeti munkaterv reformgondolatai mellett és hitet tett évezredek legnagyobb vívmánya, a szabadember eszméje mellett.

Ezen az úton, amelyet a polgármester megjelölt, nyugodtan haladhat Budapest polgársága, amely a jövőben egyaránt támasza lesz a nemzeti megújhodásnak és az új idők szellemének, egyben pedig megmarad az ősi kincsek és a múlt hagyományok tántoríthatatlan őrzőjének.

Vajjon vár-e mindezért valamit a budapesti polgár? Nem vár semmi egyebet, csak hogy munkájának feltételeit megadják, békés fejlődését biztosítsák, a magyar kultúráért, a szociális igazságokért való küzdelmében megerősítsék. A politika mindent elborító hullámai ne feledtessék el azt, hogy ennek a polgárságnak panaszai, fájdalmai vannak, hogy ez a polgárság már mindenét odaadta, de még mindig ad és mindig áldoz, ha lehetővé teszik, hogy legyen miből áldoznia.

És itt meg kell állnunk egy percre. Bele kell tekintenünk a közel jövőbe, amely a sárguló faleveleken túl már az ősz borongását, a tél fagyát tárja elénk. Budapest polgárságának ismét nagy áldozatokat kell hoznia és Budapest vezetőinek a polgárságot meg kell edzeni arra, hogy ezeket az áldozatokat meg is tudja hozni. Talán a nyár utolsó heteit éljük, ezt az időt ki kell használni, hogy *Budapest iparát, kereskedelmét, munkásságát a legszükségesebb közmunkák révén sürgősen keresethez juttassák.* Ennek a polgárságnak azonkívül a kormányzat részéről is jóindulatot kell tapasztalnia, amely jóindulatot olyan fölemelően, szives szavakkal helyezett kilátásba a pécsi kongresszuson *Vargha* Imre államtitkár. Őstermelő állam vagyunk, a kormányzatnak legelső kötelessége a földet művelő osztályon segíteni. *De Budapest polgárságának egy villanatig sem szabad éreznie, hogy kevésbbé édes gyermeke az államnak, mint mások.* A magyar föld rendkívüli terméssel jutalmazta a gazdákat, a kormány pedig egész lelkesedésével azon van, hogy ezt a termést értékesíteni is lehessen. Sajnos, Budapest polgárságának nem termett az idén semmije, nincs mit értékesítenie. Az utolsó heteket futjuk, amikor még valamit segíteni lehet. Ez a polgárság épp oly fegyelmezett, kötelességtudó lélekkel áll a nemzeti öncélúság szolgálatában, mint az ország bármely más polgára. Nem vár egyebet, csak azt, hogy neki is egyenlő mértékkel mérjenek.

Politikai pártszövetség alakul az autonomia tekintélyének megvédelmezésére

Országosnevű politikus áll a tömörülés élére — Komoly stádiumba jutott a jobb- és baloldali pártok összefogása — Tabódy Tibor visszalépett a Nemzeti Egységpárt budapesti megszervezésétől

Gömbös Gyula miniszterelnök fontos tanácskozása Huszár főpolgármesterrel a várospolitika új irányáról

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közölt tudósításunk, amely szerint *Huszár* Aladár dr. főpolgármester élére áll a kormánypárt fővárosi szervezkedésének, továbbra is általános témája a városházának, azonban *befejezett tényekről még mindig nem lehet beszélni.* Az kétségtelen, hogy a főpolgármester rokonszenves személyének az előtérbe állítása a kormánykörökből indult ki, ahol hivatkoztak arra az analógiára, amely a vidéki törvényhatóságoknál is rendszer, hogy tudniillik a főispánok irányítják a szervezkedést, mint a kormány bizalmának letéteményesei. *Huszár* Aladár a főpolgármesteri pozícióban a kormány exponense és így érthető, hogy

illetékes körök Huszár Aladár főpolgármesterben látják a legalkalmasabb személyt a kormánypárt fővárosi szervezkedésének irányítására.

De nemcsak abból az elgondolásból tartották szükségesnek *Huszár* Aladár főpolgármestert a szervezkedés élére jelölni, hogy ő a főváros területén a kormány bizalmi embere, hanem abból a szempontból is, hogy *Huszár Aladár rendelkezik egyedül olyan képességekkel, amelyek elsimíthatják bizonyos pártok között a mutatkozó ellentéteket.* Hangsúlyozni kívánjuk, hogy *ez a kombináció még korántsem tekinthető befejezett dolognak* és bármily irányban történő döntés előtt, további tanácskozások válnak szükségessé.

Hozzátartozik a politikai front eseményeihez, hogy

Tabódy Tibor országgyűlési képviselő visszalépett a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezkedésének vezetésétől.

Tabódy Tibor, aki nagy agilitással fogott hozzá nehéz munkájához, most már *teljesen elkedvetlenedett* és ennek konzekvenciáit levonta azzal, hogy *hivatalosan bejelentette a kormánypárt fővárosi szervezkedésének irányításától való visszavonulását.* Vannak kombinációk, amelyek ezek után arra vonatkoznak, hogy

a Nemzeti Egységpárt központjában folyó fővárosi szervezkedés munkájába az Egységes Községi Polgári Párt egyik vezető tényezőjét invitálják,

ez azonban csak híresztelés, amelyről hiteles értesülést minden utánjárásunk dacára sem tudtunk szerezni.

Politikai változasok és új tömörülések létrehozása azonban közvetlenül küszöbön van. *Nagy esemény készül a városi politikában.* A gondolatot bizonyos polgári pártok összevonására és közös együttműködés kialakítására *a Vásárpénztár likvidálásának politikai konzekvenciái adták meg,* mert a fővárosi közgyűlés pártjainak súlyos szavú vezetői arra a belátásra jutottak, hogy

minden kivülről jöhető támadás ellen össze kell fogni az autonómia tekintélyének megvédelmezésére.

Arról van szó, hogy *a polgári pártok között olyan pártszövetség alakuljon, amely magában foglalja a jobboldali bizottsági tagok bizonyos csoportjait, a demokratákat, a liberálisokat és a pártonkívülieket.* Természetes, hogy a kezdeményezők *minden polgári párt* részéről csatlakozást remélnek és bizonyosra veszik, hogy együttes fellépésükkel sikerül elhárítani olyan kísérleteket, amelyek az autonómia *gyengítését* célozzák. A bizalmas tanácskozások még nem fejeződtek be, azonban

már sikerült megnyerni a pártszövetség legfőbb vezetőjéül egy nagytekintélyű, országoshírű politikust, aki ma is nagy súllyal bíró tagja a törvényhatósági bizottságnak.

Letagadhatatlan, hogy ezek a tárgyalások *a legkomolyabb eredményekkel biztatnak* és nem kétséges, hogy a megalakulás esetén *teljesen új erőviszonyok* keletkeznek a fővárosi politikában.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* nagy érdeklődéssel figyeli az események gyors alakulását: teljesen tisztában van azok jelentőségével. A megbeszélések egyelőre *a legnagyobb titokban* folynak, azonban a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

két-három héten belül nyilvánosságra lépnek az új tömörüléssel,

amely már az őszi közgyűlési kampányban szerepet vindikál magának. Továbbmenő *személyi kombinációk* is felmerültek bizonyos helyeken, azonban olyan messzemenő természetüek, hogy azokról *egyelőre közlést nem adhatunk.*

A főpolgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a miniszterelnökkel folytatott tanácskozásról

Gömbös Gyula miniszterelnök kedden délelőtt több mint egy óráig tartó kihallgatáson fogadta *Huszár* Aladár főpolgármestert. A kihallgatás után a *Fővárosi Hirlap* munkatársának volt alkalma beszélni

Huszár Aladár dr. főpolgármesterrel,

aki a miniszterelnökkel folytatott tárgyalásairól a következőket mondta:

— Átbeszéltük a miniszterelnök úrral az összes aktuális fővárosi problémákat és a főváros további politikai vonalvezetését.

Megkérdeztük a főpolgármestertől, hogy valóban átveszi-e a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezkedésének irányítását?

— E tekintetben még nincs döntés és arra a kérdésre nem is válaszolhatok, hogy én fogom-e irányítani a fővárosi szervezkedést. Erre vonatkozólag a miniszterelnök úr fog dönteni.

Huszár Aladár főpolgármester kijelentette még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a kihallgatás részleteiről egyelőre semmiféle nyilatkozatot nem tehet.

Itt említjük meg, hogy a Nemzeti Egység Pártjának zászlóbontó nagygyűlését, amelyen *Gömbös* Gyula miniszterelnök is részt fog venni, október hó végén tartják meg.

Értesülésünk szerint a miniszterelnök a legközelebbi órákban *Sipőcz* Jenő polgármesterrel is folytat beható megbeszélést.

Másfélmillió pengővel kezdi a főváros a külföldi kölcsönök tőketörlesztését

Elkészült a költségvetés nyers tervezete — Nem emelik a közüzemi tarifákat

A pénzügyi osztály hallatlan erőfeszítéssel dolgozik azon, hogy mielőbb elkészüljön a költségvetéssel és azt a törvényben előírt idő alatt a tanács és a közgyülés elé juttassa. A közhatósági testületek eziránytú tevékenysége ma világszerte a legnagyobb nehézségekkel jár és csak elég rámutatni *Bécs* hatvanmilliós előirányzott deficitjére, valamint a pénz dolgában annyira jól ellátott *Páris* esetére, ahol hangoztatják, hogy *képtelenek továbbra is egyensúlyba hozott költségvetéssel dolgozni.* A székesfőváros legutóbb a deficit teljes mellőzésével állította össze háztartási előirányzatát és most esedékes az a költségvetés, amelynél már a legnagyobb nehézségekkel jár a folyton mutatkozó hiányok eltüntetése.

A költségvetés munkálatairól

illetékes helyen

érdeklődtünk és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A pénzügyi osztály már elkészítette a tervezetet, amely magában foglalja az összes ügyosztályok költségvetéseit, valamint az intézmények és üzemek bevételi és kiadási előirányzatait. Ma még korai beszélni arról, hogy a költségvetés főösszege teljes egyenleget mutasson, azonban annyit elmondhatunk, hogy

a legnagyobb nehézségek árán lehet csak megbirkózni a mutatkozó akadályokkal.

— Kétségtelen, hogy a hiányok pótlására a legkézenfekvőbb eszköz bizonyos *tarifaemelés* keresztülvitele volna, azonban *ettől végérvényesen eltekint a főváros vezetősége.* A nagyüzemek bevételeiben amúgyis állandóan mutatkozik a visszaesés és ha tarifaemelést léptetünk életbe, úgy a közönség azzal válaszolna, hogy *lefokozott igényeit még inkább korlátozná.* A tarifaemelés tehát kétélű fegyver, amely a mai viszonyok között semmiképpen sem váltaná be a hozzáfüzött reményeket.

Ugy a gáz-, mint a víz-, valamint a villanydijak változatlanok maradnak

és csak az kívánatos, hogy *a fogyasztók az igénybevett mennyiségeket az elmult évi fogyasztással szemben lényegesen növeljék.*

— Az új költségvetés *jelentős többletkiadást hoz magával.* Az Ostendében kötött külföldi kölcsönegyezmény szerint ugyanis *1934-ben már megkezdődik a kölcsönök törlesztése,* ami lényeges változást jelent az eddigi vonatkozásokban. A főváros eddig *a kamatfizetésre volt kötelezve,*

a törlesztőszolgálat azonban további 1.5 millió pengőt igényel,

amelynek első részletét *a jövő év július 1-éig* fogjuk befizetni. Tekintettel arra a körülményre, hogy a transzfermoratórium még érvényben van, a főváros a tőketörlesztést *a transzferalapba fizeti,* amely fölött azután a külföldi hitelezők fognak disponálni.

*

A fenti nyilatkozat kétségtelenné teszi, hogy a főváros minden anyagi nehézségek ellenére is *a legpéldásabb módon tesz eleget a külföldi hitelezőkkel kötött szerződés előírásainak.* Olyan bizonyítéka ez a főváros méltó hírnevének, amelyet bizonyára a legnagyobb elismeréssel fogadnak a külföldi kölcsönkötvény-tulajdonosok.

Bírói egyezséggel Labriola tovább is megtartja a Városi Színházat

A főváros hozzájárult a kilakoltatási per elhalasztásához — Az új feltételek szerint Labriola havonkint fizeti a bérösszeget

Amikor a Labriola Színház ügye válságos zsákutcába jutott és a bérlő magatartása nyilvánvalóvá tette, hogy a szerződésbontásra alkalmas időpont elérkezett: egyedül a *Fővárosi Hirlap* írta azt, hogy a *Városi Színház mégis Labriola bérletében marad.* Annak ellenére, hogy a kilakoltatási ügy a törvényszék előtt van és még mindig az a helyzet, hogy az *egyezség feltétlenül létrejön* és az őszi szezont a külföldi származású szinigazgató vezetése alatt kezdi meg a Tisza Kálmán-téri műintézet.

A Labriola-ügy *érdekes fordulatáról*

a legilletékesebb helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Érzésünk szerint a főváros és Bernardo Labriola között nem kerül a dolog kenyértörésre. Ennek igazolását mutatja az a körülmény is, hogy

a szeptember 11-ére kitűzött ítélethirdetést a tisztiügyészség kérésére két héttel elhalasztották,

hogy addig *Labriolának* módja legyen az egyezség alapjait képező intézkedéseket megtenni.

— Az első tárgyaláson egyezkedésre hívták fel a feleket és akkor a főváros képviseletében eljáró *Várady* Jenő dr. főügyészhelyettes felsorolja a követeléseket, amelyek összesen 90 ezer pengőre rugtak. Labriola nem fogadhatta el az egyezség ilyen feltételeit és *mindössze 30 ezer pengőt kínált,* amelyet viszont a főváros utasított vissza. Időközben megindultak másirányú tárgyalások is, amelynél a főváros figyelembevette azt a letagadhatatlan tényt, hogy *Labriola közel 200 ezer pengő értéket invesztált az épületbe,* amely minden körülmények között a főváros értékgyarapodását jelenti. Labriola az egyezségi tárgyalás előkészítése során kijelentette, hogy

minden tartozását megfizeti, csupán a kaució kiegészítésére nem vállalkozhat,

azonban erre a célra felajánlja az általa *170 ezer pengőre* becsült színházi ingóságokat: függönyöket, díszleteket és egyéb kellékeket. A végrehajtó a szóbanforgó ingóságokat *20 ezer pengőre értékelte,* ezzel szemben azonban a kaucióképpen felkínált ingóságok körülbelül *30—40 ezer pengő értéket reprezentálnak.*

— A főváros ezt elfogadhatónak találta, azonban olyan természetű kikötést tett, hogy

a Városi Színház bérét havonként kell befizetni.

Labriola ezt honorálta és így most *új javaslat kerül a tanács elé,* amely tartalmazza az új feltételeket. Jogi szempontból a tiszti ügyészség sem aggályoskodik az ilyen egyezségtől, mert nagyon jól tudja, hogy *egyezségen kívülálló kilakoltatási ítélet végrehajtásáig hosszú idő szükséges.* Az elsőfokú ítélet után ugyanis kockázatos a kilakoltatást végrehajtani, mert a további ítéletek esetleg módosítják az első rendelkezéseket, mint ahogy azt *Ferenczy* Károly esetében is tapasztalhattuk.

Ferenczy Károlyt nyomban az első ítélet után eltávolították és most számos párhuzamos per folyik még mindig, hogy végre ez az ügy befejeződjön.

A megkötendő bírói egyezség szerint, ha *Labriola elmulaszt egyhónapi bért megfizetni, úgy minden törvényszéki tárgyalás mellőzésével, eltávolítható a színház bérletéből.*

Értesülésünk szerint a polgármester hozzájárult az új megállapodáshoz és már a legközelebbi tanácsülésen *előterjesztik a Városi Színház bérletének megváltoztatását.* A szeptember 25-én tartandó törvényszéki tárgyaláson a főváros és Labriola képviselői aláírják az egyezséget, amelyik azonnali hatállyal érvénybe lép.

Évről-évre emelkedik az iskolaköteles fogyatékos értelmű gyermekek száma

Meglepő tünetek az új iskolaév kezdetén

A székesfőváros iskoláiban hétfőn megkezdődött a rendes tanítás. A beiratások eredménye azt mutatja, hogy az előző évvel szemben a gyermekek számában nincs nagyobb eltolódás és javult a helyzet az egyes iskolák túltömöttsége tekintetében is. Annál nagyobb megdöbbenéssel állapították meg a pedagógusok és iskolaorvosok azt a szomorú tényt, hogy

a fogyatékos értelmű gyermekek száma évről-évre emelkedik.

Két évvel ezelőtt még csak 1291 olyan gyenge értelmű gyermek jutott tanköteles sorba, akit speciális oktatás céljából úgynevezett kislétszámú osztályba kellett besorozni, ahol a tanítók különleges módszerrel és egyéni tanítással foglalkoztak velük. a mult évben már 1348 volt a számuk,

a most kezdődő tanévre pedig 1436 fogyatékos értelmű gyermek kerül az iskolákba.

A döbbenetes szám növekedésének arányában kellett emelni a különleges kislétszámú osztályok számát is. A mult évben még 80-nál kevesebb kislétszámú osztály volt, az idén 88, jövőre pedig 92 lesz.

A kislétszámú osztályokba kerülő értelmileg fejletlen gyermekek nagy számát és állandó emelkedését az iskolaorvosok és a pedagógusok a *gazdasági és szociális viszonyok szomorú leromlásával hozzák összefüggésbe.*

A másik szomorú jelenség, ami az iskolaév elején mutatkozik az, hogy

a beiratásoknál aránylag sokkal kevesebb gyermek jelentkezik,

mint amennyi a statisztika szerint tanköteles sorba jut. Különösen kirívó ez a körümlény az ismétlőiskoláknál, ahol kevés a jelentkező tanuló, ami annál feltünőbb, mert csökkent az iparostanoncok száma is, a tanköteles gyerekek tehát iskolakerülők maradnak.

A tanulók elmaradásának okai iránt

illetékes helyen

érdeklődtünk, ahol a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az oktatásra köteles tanulók beiratkozása valóban még mindig hiányos. Különösen feltűnő ez a továbbképző oktatásra köteles gyermekek soraiban. Annak ellenére, hogy a tanoncok számában is jelentős csökkenés állott be az utóbbi két év alatt, a továbbképző iskolák tanulóinak száma az előző évihez viszonyítva mindössze 200 gyermekkel növekedett, ami túlkevés. Éppen ezért

nagyon szükséges, hogy a tankötelesek összeirására és nyilvántartására vonatkozó szabályrendelet minél előbb életbe lépjen.

Ennek a szabályrendeletnek az előkészítése egyébként már megkezdődött és rövidesen olyan stádiumban lesz, hogy az illetékes fórumok elé kerülhet. Az elgondolás az, hogy a munkásbiztosító tagságra köteles háztartási alkalmazottak bejelentőlapjához hasonló rendőri bejelentő lapot kell külön kiállítani az iskolás gyermekekről, amelynek egyik szelvényét a központi nyilvántartó hivatal, illetve az illetékes iskola kapja kézhez.

Az iskolát mulasztó gyermekek szüleivel szemben pedig szigorú büntető szankciókat fognak életbeléptetni.

Foglalkozunk egyébként a továbbképző elemi iskolák új tantervének és órarendjének megalkotásával is. Ami a próbaképen rendszeresített nyolcosztályú elemi iskolákat illeti, erre vonatkozóan csak annyit közölhetünk, hogy *mindazok a gyermekek, akik ebben az iskolatípusban óhajtanak tovább tanulni, elhelyezhetők és ha a jelentkezők szaporodnak és további osztályok felállítása szükségesnek mutatkozik, ez is megtörténik.*

— A tanoncoktatás terén igen jelentős eredményeket mutatnak azok a reformok, amelyet az önálló típusú tanonciskolák és a tanoncotthonok létesítésével vezettünk be. *A most megnyíló tanévben az eredmények minden valószínűség szerint még tovább fokozódnak.* Szükségesnek látszik azonban, hogy

a tanoncoktatás terén további intézkedések is történjenek,

még pedig nem magában az iskolában, hanem az iskolán kívül oly értelemben, hogy az elméleti és gyakorlati tanítás között meglegyen a kívánatos összhang. Éppen ezért szükséegs, hogy intézményesen rendeztessék a tanoncok szerződésének időpontja és hogy a tanoncok felszabadulását kielégítő tanulmányi eredmény igazolásához kössék.

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

PESTI KIRAKAT

Maharadzsák

Most, hogy egy kicsit találkozni kezdünk az idegenforgalommal, sok mindenfélére rájön a budapesti ember. Rájön például arra is, hogy idegenforgalom és idegenforgalom között rettentő nagy különbség van. Van például olyan idegenforgalom is, amire rá szokás fizetni. Hogy aztán az ilyen vendégidegennek mennyi hasznát veszi maga az idegenforgalom, az csak később derül ki, vagy esetleg — ami szintén nagyon lehetséges, — sohasem lesz világossá. Bizony nem egyszer megesik, hogy az ember kigyót melenget a szívén és ennek a műfajnak az egyedeit az idegenforgalom terén is megtaláljuk. A vendég-idegennek legjobb fajtája, úgylátszik, mégis csak az újságíró lett. Hatalmas nagyurakat láttunk már vendégül, fürösztöttünk tejbenvajban és bizony nem sok hasznát láttuk, ha kárát nem vallottuk, a látogatásuknak. Nem így az ujságírók. A Nemzetközi Ujságírók Szövetségének nyári budapesti kongresszusa annyit használt Budapest idegenforgalmának, de a magyar revizió ügyének is, amennyit még soha semmiféle idegenforgalmi attrakció sem. Maga Herman Dons, a szövetség nagynevű elnöke valósággal káprázatos magyar életben él, amit elvitt magával és ami megingathatatlan, életfogytig tartó magyarbarátságra ösztökéli. De százával vannak azok az ujságírók, akiket ez a budapesti kirándulás, ez a budapesti kongresszus örök magyarbarátokká, Budapest-imádókká tett.

Ez volt az az idegen-kategória, amely erkölcsi hasznot hoz és amely bőségesen megfizet a vendéglátásért, amelyben részesült. A másik kategória a tarisznyás idegen. Ez bizony csak garasokat költ, de azért éppen olyan szivesen látott vendégnek kell lennie, mint bárki másnak. Ezután következik a legfelsőbb kategória: a komoly fizető vendég. Ez az, aki hordárral viteti ki a böröndjeit a taxihoz, jó szállodában száll meg, rendes helyen ebédel, buteliás bort nyittat, gusztálja a kereskedők kirakatait, bevásárol, este pedig színházban szórakozik és a mulatóhelyeket is meglátogatja Ezeket már a másik két előző kategória hozta, csalogatta, küldte Budapestre. Tulajdonképpen ők a végcél, ők az igazi idegenforgalom, akikből nemcsak erkölcsi, de anyagi haszna is van Budapestnek.

Hála Istennek ma már ott tartunk, hogy akad bőven fizető vendégünk is. Sőt eljutottunk oda, hogy a budapesti idegenforgalom immár néha kaput nyithat a minden országok idegenforgalmi álmainak: a maharadzsáknak is. A héten két maharadzsa is járt Budapesten, természetesen a megfelelő személyzettel. Nem legendák és nem fecsegések azok, hogy a maharadzsák milyen rendkívüli összegeket költenek el egy-egy olyan világvárosban, amely igényeiket ki tudja elégíteni. Ebben a pillanatban nem kutatjuk, hogy mi, vagy ki invitálta a maharadzsákat Budapestre, megelégszünk azzal, hogy már kezdenek idejárni. A maharadzsa az idegenforgalom koronája és Budapest hála Istennek eljutott odáig, hogy ezt a koronát néhanapján parádézva fölteheti az idegenforgalom fejére.

A szezónvégi kiárusítások

A vásárlóközönség ma már régen túl van azon, hogy amikor egy üzletben ezt a szót látja, hogy kiárusítás, szánalmas szívvel gondoljon a szegény kereskedőre, aki ime, tönkrement, becsukja a boltját. A kiárusítás ma már nem ezt jelenti, hanem azt az eljárást, amely módot ad részben a közönségnek arra, hogy szükségleteit, ha ugyan nincsenek túlzott igényei, olcsó áron szerezhesse be, másrészt módot ad a kerskedőnek arra, hogy nyakán ne maradjon a divatját múlt árucikk és hogy raktárait fölfrissíthesse. A kereskedelmi minsztériumban most készül el a kiárusitási törvényt kiegészítő végrehajtási utasítás és a kereskedők testületei már foglalkoznak ennek a végrehajtási utasításnak a tervezetével. A kereskedők testületeiben sok életrevaló, okos hang szólal meg ebben a kérdésben és a kereskedelem mai szomorú viszonyai mellett magunk sem kárhoztatjuk, ha a kereskedők a kiárusitások körül több szabadságot kivánnak maguknak. A mai viszonyok között a kereskedőknek szinte egyetlen komoly lehetősége az ilyen kiárusitás, viszont azért a közönség maga is tisztában van azzal, hogy a kiárusítást nem kell olyan akciónak tekinteni, amikor a bajbajutott kereskedő valósággal ingyen dobja oda a portékáját. Ezért tehát a szolid, megengedett, erkölcsi keretek között végbemenő kiárusítás szabadsága ellen senkinek nem lehet ma különös kifogása. De igenis, kifogást emelhet a közönség, amint hogy maguk a kereskedők erkölcsi testületei is kifogást emelnek az olyan kiárusítás ellen, amikor egyes kereskedők egyenesen a kiárusítás céljaira tömegesen vásárolnak kiselejtezett árukat. Az ilyesmi már a közönség jóhiszeműségét használja ki, ugyanakkor azonban mérhetetlen kárára van annak a tisztességes kereskedelemnek is, amely az ilyen selejtes áruk összevásárlásához szükséges tőkével nem rendelkezik. Senkinek nincs tehát kifogása a szolid keretekben mozgó, a közönséget becsületes áruval ellátó kiárusítás ellen; de minden erővel meg kell akadályozni azt, hogy a kereskedelem rablólovagjai a kiárusítás kalózlobogója alatt a közönséget kiuzsorázzák, kereskedőtársaikat pedig tönkre tegyék.

„Beszéljünk csak a tisztviselői fizetések arányosításáról"

A fővárosi álláshalmozások ügyét minden nehézség ellenére is sürgősen likvidálják

Payr Hugó az államnál is jelentkező igazságtalan jövedelmekről és a rosszindulatú bürokrációról

Az álláshalmozások megszüntetése érdekében döntő súllyal lépett akcióba az *Egységes Községi Polgári Párt*, amelynek megbízásából *Payr* Hugó országgyűlési képviselő, törvényhatósági tanácstag több indítványt terjesztett az illetékes fórumok elé. *Payr* Hugó egyik legalaposabb ismerője a tisztviselőproblémáknak és ezzel magyarázható, hogy érveléseit megkülönböztetett figyelemmel hallgatták úgy a közgyűlésen, mint a törvényhatósági tanácsban. Emlékezetes, hogy a tanács nem tudott véglegesen dönteni ebben a fogas kérdésben és hozzájárult ahhoz az indítványhoz, hogy *maguk a tisztviselők összeíró íveken állítsák össze többszörös foglalkozásaikat* és azoknak méltányos mérlegelésével hozzák meg a *végső döntést*. Ez a művelet természetesen *hosszabb időt igényel*, ami azt eredményezheti, hogy az álláshalmozások likvidálása távoli időkre halasztódik.

A jelenséggel kapcsolatban kérdést intéztünk

Payr Hugó

törvényhatósági tanácstaghoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy a fővárosnál az álláshalmozások megszüntetése korántsem fogja az új állások tömegét eredményezni. Az esetek 90 százaléka *a létminimumot sem éri el*, és nem akad senki, aki azokat a kishivatalnokokat akarná bántani, akik pár pengős nyugdíjuk mellett *2—300 pengőre* egészítik ki aktív szolgálattal havonkénti összjövedelmüket. Különben is mindössze 7—800 olyan alkalmazottja van a fővárosnak, aki valahonnét nyugdíjat is élvez. Az eddig ismert adatok szerint ezek közül legfeljebb csak

70—80 kirivó esetet kell majd lefaragni.

Az állástalan fiatalság szempontjából tehát *nincs nagy jelentősége* ennek a kérdésnek.

— Az ellen azonban a legélénkebben tiltakozom és tudomásom szerint ebben egyetért velem pártunknak minden tagja, hogy *e kérdés elintézését egy esztendővel, vagy akár csak egy félesztendővel is kitolják*. Az ügyet hetek alatt el lehet és el is kell intézni. El kell intézni, hogy ez a fájó seb végre kiküszöbölttessék a társadalmat nyugtalanító tényezők közül. És el lehet intézni, mert

az adatok legnagyobb részét feldolgozták,

s amíg a 30.000 kérdőív befut, addig a már feldolgozott anyag némi korrekciókkal az őszi szezón elején tanácsülés elé kerülhet.

— Azok a most kiadandó kérdőívek, amelyeken minden városi alkalmazottnak összes jövedelmeit be kell vallania, *tulajdonképen nem is az álláshalmozás szempontjából érdekesek*. Alig hiszem, hogy lényegesen több városi alkalmazottról derülne ki, hogy nyugdíjas, mint ahányan idáig azt bevallották. Ellenben kétségkívül igen érdekes adatoknak birtokába fogunk jutni abban a tekintetben, hogy

egyes tisztviselő-kategóriák milyen mellékjövedelmeket élveznek kollegáik rovására.

És miután nem tűrhető, hogy akkor, amikor a városi tisztviselők és alkalmazottak ezrei és tízezrei csökkentett fizetés mellett dolgoznak és robotolnak, ugyanakkor egyesek, sőt egyes kategóriák *mellékjövedelemként fizetésüknek sokszorosát kapják minden ok nélkül*. A törvényhatósági tanácsnak igen komolyan kell majd foglalkoznia *a fizetések arányosításával*, mert

a különleges elbánások és igazságtalan jövedelmek legalább annyi keserűséget okoznak, mint az álláshalmozások.

Addig is azonban sürgősen elő kell venni *a primer feladatot* és a közmegnyugvás érdekében le kell építeni azokat, akikről már most sem vitás, hogy *a tipikus álláshalmozók* kategóriájába tartoznak.

— Általában jó lesz, ha a főváros adminisztrációja szakít azzal a mentalitással, hogy a megoldandó feladatokat hónapokig és évekig is el lehet húzni.

Nem hiszem, hogy az autonómia hajlandó lesz tovább tűrni a bürokrácia huza-vonáját.

Én legalább mindent el fogok követni, hogy azt a rendszert, amelyet két évvel ezelőtt nyílt tanácsülésen „közigazgatási impotenciának" neveztem, *ne rágódjék tovább a fővároson*. Éppen elég bajt okozott és okoz úgy a fővárosnak, mint a főváros polgárságának a bürokrácia tehetetlensége és gyakran szándékos obstrukciója.

—Mindenki tudja, aki a városházával, vagy a városházán dolgozni akar, hogy a legszebb terveket, legtisztább szándékot és a legsürgősebb tennivalókat *hányszor akasztotta meg az adminisztráció akadékoskodása*. Én nem hiszem, hogy akadna az autonómiának olyan pártja, vagy vezérlő egyénisége, aki ezeket a jelenségeket hajlandó volna fedezni, vagy ezért a felelősséget vállalni.

— Szerencse, hogy a fővárosnál a bajok felismerése után az önkormányzat talpraállításával lehet még segíteni.

A tanácsnak és a közgyűlésnek megvan a módja arra, hogy akaratát — amelyet az adminisztráció oly sokszor fumigált és megszabotált — végül mégis érvényesítse.

Hogy a felvetett kérdésnél maradjunk: az álláshalmozások ügyét pártunk megbízásából *Scheuer* Róbert tűzette napirendre és az némi zökkenés után ugyan, de az ősz folyamán okvetlen elintézést nyer.

— Nehezebb a helyzet az *állami adminisztrációnál*, amelyre azonban sem a közönségnek, sem a politikusoknak, de sajnos, a legtöbbször még a miniszteriumoknak sincs hatásos befolyásuk. Ez éli a maga öncélúságát az élet és az események felett s a közvéleményben egyre inkább erősödik az a meggyőződés, hogy

a bürokráciát csak azért tartjuk drága pénzen, hogy az ellenségünk legyen,

hogy zaklasson bennünket. De hogy megint az aktuális esetnél maradjunk: *az állami életben aránytalanul több azoknak a száma, akik közpénztárból többszörös jövedelmet húznak*, vagy nyugdíjuk mellett állami engedélyeket (trafik, italmérés, mozengedély, sorsjegykontingens stb.) élveznek. Két évvel ezelőtt követeltem a több jövedelmet élvezők *kataszterének* felállítását. Ezt az állami bürokrácia a végtelenségig használni fogja. Pedig ezáltal *két—háromezer családnak* új exisztenciát lehetne teremteni. Nagyon üdvös volna, ha a közvélemény erre is fokozott figyelmet fordítana.

*

Payr Hugó határozott szavai azt bizonyítják, hogy ez a függő kérdés *a fővárosnál* elintézést nyer. Ezzel párhuzamosan azonban az állami vonatkozásokban is rendcsinálásra van szükség, különben csak csekély új munkaterület jut az állástalan reménykedők számára. *Payr* Hugó gerinces egyénisége és erélye biztosítékot nyujt arra, hogy fellépésével országos viszonylatban is kiharcolja az álláshalmozásoknak és a többszörös jövedelmek élvezésének megszüntetését.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T.
Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

TELKET VENNÉK Duna vagy viz mellett, esetleg erdős hegyvidéken Pest környékén Hétvégi nyaralásra alkalmas helyen. Készpénzért sürgősen Pintér János, Baross-utca 75.

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Sürgős szükséggé vált a nagyvásártelep hűtőházának felépítése

A főváros nem kíván beavatkozni a piaci árak kialakulásába — Ingyen sem kell az árusoknak a Batthyány-téri vásárcsarnok — A hatalmas épületet átalakítják sportcsarnokká

A főváros fogyasztóközönsége nem egyszer panaszkodott amiatt, hogy a piacokon és a vásárcsarnokokban minden elfogadható ok nélkül, *egyik napról a másikra változnak az élelmiszerek árai. Kozma* Jenő hívta fel a nyár folyamán a polgármester figyelmét erre a körülményre és felvetette a kérdést,

nem volna-e kívánatos, ha a főváros közélelmezési üzeme a nagy tömegek élelmezési cikkeinél vásárlásokkal irányítaná az árakat

és a nivelláláson kívül a szükséglet folyamatos kiegyenlítéséről is gondoskodnia. *Kozma* Jenő egy pillanatig sem gondolt arra, hogy a főváros monopolizálja az élelmiszerpiacot, hanem csak arra, hogy a fogyasztók és termelők érdekében okszerűen irányítsa az áralakulást. Természetesen ennek a megvalósításához elsősorban hűtőházra volna szükség. A piaci árak nivellálásának, a fölöslegek megfelelő elraktározásának kérdéséről és a közélelmezés egyéb aktuális problémáiról

Vajna Ede

tanácsnoknál

érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A főváros ezidőszerint nem lát semmi okot arra, hogy valamilyen formában, így akár vásárlásokkal is, az élelmiszerek áralakulását befolyásolja. Az élelmiszerekből ugyanis nagy tömegek olyan olcsón kerülnek a budapesti piacokra, hogy

hatósági nivellálásra nincs okunk.

Tudom, hogy vannak esetek, amikor óriási különbség van a tömeges kínálat idején kialakuló és a későbbi árak között. Nagy előnyt jelentene kétségkívül a fogyasztókra és a termelőkre, kereskedőkre egyaránt, ha a túlkínálat idején el lehetne raktározni a felesleges árut, hogy alkalmas időben forgalomba hozható legyen.

Különösen áll ez a magyar gyümölcspiacra.

A gyümölcsexport szempontjából is óriási jelentőségű lenne, ha hűtőházak segítségével késő őszszel, vagy kora télen friss gyümölcs volna kapható. Ezekre a körülményekre gondoltunk az új nagyvásártelep megépítése előtt és éppen erre való tekintettel

az eredeti tervekben ott is szerepelt egy nagy modern hűtőház létesítése,

sajnos ezt pénzügyi okból nem tudtuk megvalósítani. Hogy a hűtőház mennyire hiányzik, azt napról-napra jobban érezzük, mégis nagyon kétséges, hogy hamarosan meg tudjuk valósítani, mert ehhez *kétmillió pengő* kellene.

Érdeklődtünk, hogyan alakult ki az új nagyvásártelep élete, mellyel szemben a kereskedők részéről egyidőben olyan erős volt az ellenállás.

— Örömmel állapíthatom meg, hogy

a nagyvásártelep forgalma egyre emelkedik.

Az első hetek izgalmai és nehézségei elsimultak és ma már a vásárló kiskereskedők és az árusító nagykereskedők, termelők egyaránt belátták, hogy csak előnyükre szolgál az új berendezkedés. Bizonyítja ezt, hogy vidéki termelők, akik 30—40 kiló áruval jönnek és így nem is volnának kötelesek a nagyvásártelepre menni, mellőzik a kerületi piacokat, mert már a hajnali órákban túladhatnak áruikon, azelőtt pedig egész napokat vesztegeltek a városban. Eloszlottak az állítólagos nagy távolsággal szemben táplált kifogások is olyannyira, hogy

nemcsak a kiskereskedők, hanem háziasszonyok is egyre nagyobb számban látogatják.

Szóvátettük azokat a panaszokat, amelyek egyrészről a vidékiek, másrészről a vásárlóközönség részéről is felmerülnek emiatt, hogy a falusi termelők nem látogathatják az új rend szerint a kerületi piacokat.

— Ez nagy tévedés — hangzott a válasz — mert a vidéki termelők, az igazolt őstermelők, kik tényleg a maguk termelvényeit hozzák a piacokra, *ott és akkor árusíthatnak a fennálló rend keretei között, ahol és amikor akarnak.* E tekintetben tehát tévedés az, hogy itt valamilyen korlátozást állítottunk fel. Június 1. óta mindössze azt kívánjuk a falusi termelőktől, hogy

a kerületi piacokon a kocsijaikról rakják le az árujukat és csak annak kell a nagyvásártelepre menni, aki annyi árut hoz, hogy kicsiben a piacokon nem tudná eladni,

vagy nem akarja az árut a kocsiról lerakni. Egyébként megjegyzem, hogy nem is olyan régen a falusi termelők azért panaszkodtak, mert akkor még nem volt nekik megengedve, hogy a kocsiról lerakodhassanak.

Megkérdeztük, hogy a közeledő télre és az előreláthatóan súlyos szociális helyzetre való tekintettel *a főváros készül-e burgonya vagy zöldség akció felújítására,* illetve a *Kozma* Jenő részéről elhangzott szempontok mérlegelésével: szükségesnek tartja-e az árnivelláló beavatkozást nagyobb arányú vásárlások eszközlésével?

— A földmívelésügyi kormány hivatalos jelentése szerint az idén hatmillió mázsával több burgonya termett, mint tavaly — hangzott a válasz. — Így van ez körülbelül az egyéb tömegélelmicikkeknél is. A főváros évekkel ezelőtt azért tartotta szükségesnek a burgonya téli raktározását,

mert akkor jelentékenyen kisebb mennyiségek álltak rendelkezésre

és a külföldi kereslet is élénkebb volt. Ma, amikor ilyen nagy készleteink lesznek és a külföldi piacok érdeklődése is lanyha, mert Ausztriának és Olaszországnak is jó volt a burgonyatermése, *nem látszik szükségesnek a főváros közélelmezési üzemének beavatkozása.*

Felemlítettük az egyes kerületi vásárcsarnokok elsorvadását és kérdést intéztünk a központi városház udvarán levő IV. kerületi csarnak és a Batthyány-téri csarnok további sorsáról.

— A központi városháza udvarán levő fedett vásár kitelepítéséről, illetve áthelyezéséről eddig komoly formában nem esett szó. Igaz, hogy ennek a forgalma nem túlságosan élénk, de az egész intézmény kisebb méretű és az egyes árusoknak legfeljebb az ellen van kifogásuk, hogy

bent a városháza udvarán a közönség nehezebben közelíti meg őket,

különösen azóta, hogy 3 óra után a Városház-utcai bejárókat biztonsági okból lezárták. Ez a fedett vásár különben is csak *a szükebb környék szükségletének kielégítésére hivatott* és céljának még jó darabig meg is felel. *A Batthyány-téri csarnoknál már nehezebb a helyzet.* Valamikor a Bomba-téri piac volt a legnépesebb egész Budán. Mikor aztán a főváros megépítette a piacot helyettesítő vásárcsarnokot, az árusok egyrésze vonakodott beköltözni, a város pedig elnézte, hogy ezek a Széna-téren telepedjenek le, ahol azelőtt nem volt piac. Lassanként azután a Széna-térre terelődött az egész forgalom, a Batthyány-téri csarnok pedig szinte teljesen elnéptelenedett, mert még a vizivárosiak is inkább a Széna-térre mennek vásárolni.

A főváros nemrégiben felajánlotta a budai kertészkedőknek a csarnokot azzal, hogy ott állandó virágvására létesítsenek.

A helyet *teljesen ingyen,* vagy minimális árért hajlandó rendelkezésre bocsájtani, egyelőre azonban eziránt a megoldás iránt sem nyilvánul meg különösebb érdeklődés, úgy hogy valamilyen más megoldást kell keresni.

Értesülésünk szerint komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy az elnéptelenedő hatalmas csarnok mai rendeltetését teljesen megszüntetik és egyik sportegyesületnek adják át. Ebben az esetben a Batthyány-téri fedett vásárt modern sportcsarnokká alakítanák át.

Hétezer munkást foglalkoztatnak az út- és csatornaépítési munkálatok

Helyszíni beszámoló a munkaprogram menetéről

A leromlott gazdasági viszonyok ellenére is, mindent elkövet a főváros polgármestere, hogy nagyobbarányú közmunkák elvégzésével adjon munkaalkalmat a vállalkozóknak és munkások tömegeinek. A polgármester havonkint megjelenő beszámolói minden alkalommal ismertetik a kiadott közmunkák számszerű összegeit, az útépítési ügyosztály azonban rendszeresítette, hogy időnkint *szemléltetően is bemutatja* a szakembereknek és a közvélemény képviselőinek az irányítása alatt végzett munkákat.

Az út- és csatornaépítési szakbizottság tagjainak, valamint a sajtó megbízottainak jelenlétében az elmult napokban mutatta be *Király* Kálmán műszaki tanácsnok, az ügyosztály kiváló vezetője, továbbá *Zaitz* László és *Viola* Rezső dr. műszaki főtanácsosok hét olyan munkacsoportot, amelyeknek egy része teljesen elkészült, másik része pedig befejezés előtt áll. A bizottság elsősorban a *Budafoki-úti főgyűjtőcsatorna* építését tekintette meg, amelyet a *Magyar Építőiparosok Szövetkezete* végez. A szövetkezet vezetőjének, *Szulner* igazgatónak, szakszerű magyarázata alapján láthatták a megjelentek a 360 cm méretű főgyűjtőcsatornát, amelyet a *Magyar Kerámiai Gyár* által előállított téglából építettek.

A főgyűjtőcsatornával Kelenföld szenny- és csapadékvizeit fogják összegyűjteni és levezetik a létesítendő szivattyútelephez.

A MÁV-aluljáró és az Angol-utca közötti szakasz kocsiútburkolatát a *Magyar Asphalt Rt.* készítette 272 ezer pengő vállalati összegért. A bizottság teljes elismerését fejezte ki a bemutatón résztvett *Koltay* Mátyás vezérigazgatónak. Ugyancsak a *Magyar Asphalt Rt.* készítette a Nagykovácsi-út rendezését, talapzatos mészkő makadám burkolattal.

A Csóka-utcai csatornát az *Építőipar Rt.* építette bauxitcementes kötőanyaggal. Ez a csatorna a Horthy Miklós-út által határolt terület egyik részéről vezeti le a szennyvizet.

Teljes befejezés előtt áll a *Magyar Általános Utépítő Rt.* vállalatában

a Budaőrsi út három és félkilométer hosszú beton kocsiútjának burkolása.

A vállalati összeg 483.500 pengő. *Borlay-Obendorfer* Károly és Rudolf kiváló szakszerűséggel építik a Zólyomi-útnak a Budaőrsi-út és Vas Gereben-utca közötti szakaszát makadámos burkolattal, 177.620 pengő vállalati összegért. Az úthossz 1.3 kilométer.

A Sashegyi-út és a Németvölgyi-út közötti szakaszt a *Somoskői Bazaltbánya* készíti 900 m hosszban, bazalt kiskő burkolattal. A munka befejezése decemberre várható. *Szász* Albert okleveles mérnök a Németvölgyi-út, a Mártonhegyi-út és a Farkasréti temető főbejárata közötti szakaszt látta el bazalt kiskőburkolattal.

Az útvonal több mint egy kilométer hosszú, a vállalati összeg 171.300 pengő.

A Hidegkúti-úton a *Palatinus Építő és Ingatlanforgalmi Rt.* dolgozott és az 1.8 km hosszú és 8 m széles hatalmas szakaszt nagyszerű betonútburkolattal borította. Az útnak egy másik szakaszát a *Danubia Műszaki Vállalat* bazaltkővel burkolta, úgyhogy a főváros határától világviszonylatban is elsőrendű autóút vezet a belsővárosba.

A bemutatott munkálatokon kívül az ügyosztály 12 útépítési és 9 csatornaépítési munkán dolgozik. A hatalmas munkaprogramm megvalósítása *hétezer munkásnak ad kenyeret* és nagyszerűen demonstálja a polgármesternek azt a célkitűzését, hogy még a legnehezebb viszonyok között sem szünetel a főváros fejlesztése.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 ● Telefon: 68-9-20

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 89-0-50
Vasszádfal költsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Expressz autobuszjáratokat rendszeresít a Beszkárt

Bódy László tanácsnok a közlekedés aktuális kérdéseiről és a Beszkárt új vonalépítkezéseiről

A főváros publikuma és az idegenforgalmi ügyeket intéző körök nagy örömmel fogadták a Beszkártnak azt az újítását, hogy bevezette *a napijegyeket*, amelyek 24 órán belül minden közlekedési eszközre érvényesek. A napibérletjegyek sűrűbb igénybevételét azonban hátrányosan befolyásolja a magasan megállapított kétpengős ár. Ezt drágálja a közönség. Ennek a felfogásnak hangot adtak a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén és azt kívánták, hogy *a napijegy árát szállítsák le 1 pengő 50 fillérre.* A leszállítás lehetőségéről és a többi aktuális kérdésről beszélgetést folytatott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Bódy László dr. tanácsnokkal,

a közlekedési ügyosztály vezetőjével, aki a következőket mondotta:

— A napijegy árát 1.50-ben, sajnos, nem lehet megállapítani, mert *ez a Beszkárt bevételeinek további nagy apadását eredményezné.* A napijegy mindenféle közlekedési eszközre szól, a fogaskerekűre is. A fogaskerekű vasút viteldíja retúrjegy váltása esetén egymagában 1 pengő 4 fillér. Ha ehhez hozzászámítunk két autobusz átszállójegyet, ez már 1 pengő 60 fillér, tehát ha egyetlen villamos utazást sem számítunk, akkor már 18 fillérrel túlhaladjuk az egy pengő 50 fillért.

Az 1 pengő 50 filléres árat azért sem lehet megszabni, mert ebben az esetben a bérletjegy bevétel is nagyon visszaesnék.

Az arcképnélküli havi bérletjegy ára 44 pengő 80 fillér, amiből egy napra kereken 1 pengő 50 fillér esik. Ezért az összegért a bérlő azonban csak a villamosokon utazhat. Ha 1 pengő 50 fillérbe kerülne a napijegy, feltétlenül erősen csökkenne a villamosbérlők száma, már pedig a Beszkártnak egyedül ilyen címen évi 378.000 pengő volt a bevétele. De veszélyeztetné az 1 pengő 50 filléres ár a 35 pengős arcképes bérletjegyek jövedelmét is, már pedig ennél a tételnél is 948.000 pengő volt a bevétel. Végeredményben *1,326.000 pengő bevételt tenne kockázatossá az 1 pengő 50 filléres napijegy,* amit a Beszkárt mai súlyos helyzetében megkockáztatni nem lehet.

A közigazgatási bizottságban felvetették azt a kérdést is, nem lehetne-e az autobuszüzemnél elhasznált, úgynevezett fáradt olajat, útportalanításra elhasználni. A tanácsnok erre vonatkozó válasza így hangzik:

— Útolajozásra ez az elhasznált olaj nem alkalmas, mert egyrészt rossz szagú, másrészt nem itatódik be és ezáltal az út felülete veszedelmesen síkos lenne. Az autobuszüzem azonban magyar találmányú és magyar gyártmányú generátorral nagyrészben ismét használhatóvá teszi az olajat. A generátor segítségével *a fáradt olajból 85 százalék tiszta olajat nyer* az üzem. A készülék alkalmazása előtt havonként 690.000 pengő volt az olajköltség, ma pedig mindössze 340.000 pengő, mert csak alig 15 százaléknyi új olajat kell vásárolni.

A havi olajmegtakarítás tehát 350.000 pengő.

Kérdést intéztünk a Beszkárt beruházásaira, illetve a folyamatban levő munkálatokra vonatkozólag. A tanácsnok így válaszolt:

— A főváros közuti közlekedését lényegesen meg fogják javítani azok a nagyszabású építkezések, amelyeket most *hétfőn indított el a Beszkárt.* Egyszerre négy új vonal építése kezdődött el. A *Gubacsi-úton* a pályatestet helyezi át megfelelőbb módon a villamosvasút, Zuglóban pedig már javában folynak a meghosszabbított vonal földmunkái, de egyidejűen dolgoznak a villanyvezetéken is. Meglehetősen nagyjelentőségű ez az utóbbi munka is, mert át kell helyezni a pályaépítés miatt az elektromosművek kábeleit. A budai hegyvidék forgalmát hivatott megjavítani *a farkasréti vonal második vágányának kiépítése.* Itt külön kell hangsúlyoznom, hogy nemcsak a második vágány épül meg, hanem

a pályatest végén elkészül a régóta sürgetett hurokvágány is,

ami a közlekedés gyorsaságát fokozza. A hurokvágány megépítése hosszú évekig azért késett, mert a földterületek megszerzése nehézségekbe ütközött. Most sikerült kisajátítás nélkül, közös megegyezéssel, megszerezni a területet és így a hurokvágány építésének nincs többé akadálya. Az építés munkája gyorsan halad és

november 1-ére, a halottaknapja tömegforgalmának idejére, a farkasréti második vágányt is átadják a forgalomnak.

Nemcsak a farkasréti vonal készül el az ősszel, hanem a Bécsi-úti troleybusz-közlekedés is. A felsővezeték szerelése már folyamatban van és november 1-ére ezt is üzembehelyezik. A műtanrendőri bejárást *október 25-éig megtartják.*

— A kisszakasz-rendszert úgylátszik megszerette a közönség. A napokban több alkalommal bejártam a főváros vonalait és személyesen megfigyeltem a jegykezelés menetét. Úgy látom, hogy

a közönség már polgárjogot adott a kisszakasznak.

Természetesen a gyakorlat és a tapasztalat eredményeként szükség lesz majd lényegtelen változtatásokra. Így például meg kell oldani azt a problémát, hogy *mi történik télen, amikor tudvalevően a kocsik első ajtaját zárva kell tartani.* Lehet, hogy télen

a kettős kocsik egyikét teljesen kisszakaszutazásokra rendezik be.

— A *jegyárusító automaták bevezetése egyelőre nem aktuális.* Igaz ugyan, hogy külföldön több városban alkalmazásban vannak ilyen készülékek,

azonban elvben sem helyeselném ezt az újítást,

mert szociális szempontból nem tartom helyesnek, hogy emberi munkát helyettesítő gépeket állítsunk be és evvel is fokozzuk a munkanélküliséget.

Megemlítettük a tanácsnok előtt azt a problémát, hogy a fővárosnak nem kellene-e kezébe venni a *Duna helyiközlekedését.*

— Régóta foglalkoztatja ez a kérdés az illetékeseket. Szerintem a Dunán sohasem lehet olyan közlekedést létesíteni, *amelyik közúti szempontból számottevő lenne.* Akármilyen gyors motorhajók járnának is, a kikötés hosszú időt igényel, már pedig a közönség gyors közlekedést kíván.

A gyors közlekedés problémájának megoldásához közelebb áll az expressautobuszjáratok rendszeresítése a város központja és nagyobb távolságú közlekedési gócpontok között,

több külföldi nagy városban jól bevalt a „Schnellverkehr", kisebb típusú autobuszokkal. Az 50 autobusz beszerzése után ennek a rendszernek a bevezetése nálunk is napirendre kerülhet.

Egy tűzszikra a tetőn
elég arra, hogy házát elpusztítsa. — Védekezzen olyan tetővel, mely nem ég és padlását szorosan elzárja a szikraeső elől — Fedje házának tetőzetét Eternit-asbestcementpalával! — Áthatolhatatlan tetőpáncélt alkot, már sok száz tűzesetben kitünően bevált.
— Kérjen díjmentes tanácsot és árajánlatot. —
ETERNIT MŰVEK
Budapest VI., Andrássy-út 33. sz.

Garázda kerékpárosok okozzák a legtöbb közlekedési balesetet

Szigorú szabályrendelet készül a forgalmi szerencsétlenségek megelőzésére

Az elmult napokban sajnálatos baleset-krónika számolt be az utcákon történt végzetes kimenetelű közlekedési szerencsétlenségekről, amelyek ismét napirendre tűzték azt a problémát, hogy *vajjon milyen rendszertelenség, vagy könnyelműség okozza az utcai baleseteket.* Miután ezt a jelenséget szóvá kívánják tenni a főváros legközelebbi közgyűlésén, kérdést intéztünk

a közlekedési ügyosztályhoz,

ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A sajnálatos utcai szerencsétlenségek nyilvánvalóan *véletlen* folytán halmozódtak össze az elmúlt napokban. Az autóbusz elgázolt egy nőt, az autók további öt embert ejtettek súlyos sérüléseket. Bármennyire is fáj az igazság, meg kell mondani, hogy

a közlekedési baleseteket kilencven százalékban a közönség terhére kell írni.

Még mindig fennáll az a régi megfigyelés, hogy a *közönség sokszor indolens és a legkisebb gondot sem fordítja arra, hogy testi épségét megóvja.* A vigyázatlanságok iskolapéldája játszódik le napról-napra a közlekedési rendőrök szemeláttára és hiába minden intés vagy figyelmeztetés; a közönség nem veszi figyelembe az előírásokat és ezzel előidézi a szerencsétlen katasztrófákat.

— A járművek vezetői csak a legritkább esetben okolhatók a balesetekért. Ez a megállapítás elsősorban a hatósági közlekedési járművekre vonatkozik, amelyeken

tanult és fegyelmezett közegek végzik felelősségteljes munkájukat.

Ugy a villamosnak, mint az autóbusznak a vezetője, foglalkozásából kifolyóan, állandóan résen van és a rendelkezésére álló technikai berendezések segítségével, a legnagyobb lélekjelenléttel állítja meg a járművét, ha a közönség fegyelmezetlensége vagy gondatlansága ezt megkívánja. Meglehetős gyakorlatuk van a nagyvárosi közlekedés lebonyolításában és mert munkájukat lelkiismeretesen végzik, *fel sem tételezhető róluk, hogy könnyelműségből vagy gondatlanságból előidéznék a veszedelmeket.* Hogy mennyire a közönség hibájából származnak az ilyen szerencsétlenségek, azt legjobban mutatja a bírósági joggyakorlat, ahol a rendőri vizsgálat, valamint a kihallgatott tanuk túlnyomórészt azt bizonyítják, hogy

a szerencsétlenül járt saját maga okozta a bajt.

Sűrűn fordulnak elő balesetek amiatt, hogy a *gyalogjáró közönség nem veszi figyelembe a közlekedési rendőrök vagy a közlekedési lámpák jelzéseit,* amelynek bizonyítékául szolgál a jogszolgáltatásnak az az elve, hogy ilyen esetekben a *kártérítési igényt is elutasítják.* Általában a kártérítési kötelezettsége a közhatósági üzemeknek évről-évre csökken, ami számszerűleg is bizonyítja azt a tételt, hogy a főváros közlekedési vállalatai kitünően képzett alkalmazottakkal bonyolítják le a forgalmat és a balesetekért nem okolhatók.

— A rendőrség állandóan megfigyeli az utcai forgalom alakulását. Az autó- és villamosvezetők a legéberebb figyelemmel végzik munkájukat és a balesetek előidézésének előzményeit alkalmuk van a jelentések alapján megfigyelni. Beszámolóik szerint

a közönség ideges nyugtalanságát és megriasztását a leggyakrabban a kerékpárok idézik elő,

amelyeken virtuskodó emberek ülnek és gyakran minden közlekedési előírást kigunyolva, vágtatnak neki a gyalogjárókba, vagy pedig a szabályosan közlekedő tömegbe. Ha ilyenkor jármű közeledik, sűrün előfordul, hogy a *gyalogosok megriadnak és pillanatok leforgása alatt bekövetkezik a szerencsétlenség.* Éppen ezért a főváros közgyűlésén a közeljövőben olyan előterjesztés kerül benyujtásra, amelyik

a kerékpáros forgalom szigorú megrendszabályozását tartalmazza.

Reméljük, hogy ezzel az intézkedéssel megszüntetjük a közlekedési balesetek egyik okát és akkor már csak a közönség fegyelmezettsége marad hátra, amelyik egyedül alkalmas a közlekedési szerencsétlenségek számának csökkentésére.

Szállít saját bányájából: **Réteges lapos követ,**
kerti utak valamint makadám utak építéséhez **murvát.** Építkezésekhez **köpört, salakot**
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja **48** fill. | **Műterem,** VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párist-utca 1. Telefon: 88-3-97

Gazdasági Értesítő

Nyolcvanezer pengővel túlfizette a főváros a textilkartel idei posztószállítását

A textilpiacon tizennégy százalék a folyó évi áremelés

IV.

Mint a legtöbb kartelnél, úgy a textilkartelnél is az a helyzet, hogy a kisvállalatok áldozatai a nagyoknak. A kispénzű karteltagok csak arra valók, hogy *statisztáljanak* a nagyvállalatoknak és végeredményben

a gyöngébb karteltagok együtt véreznek el a fogyasztóval.

Így van ez a textilkartelnél is. Amint látni fogjuk öt nagy textilvállalat tartja kezében az egész textilipart, öt nagy vállalat vámszedője a mai nyomorúságos gazdasági életnek. Ennek az öt mamutvállalatnak dolgozik a magyar fogyasztó, valamint a textilipar minden ipari és kereskedelmi vállalata is.

Mielőtt ennek az anomáliának részleteire rátérnénk, még a textilkartel évi jelentésével szemben bebizonyítjuk: milyen alaptalan ferdítés a jelentésnek az az állítása, hogy *a textilcikkek ára 28%-kal, vagy akár csak egy fél százalékkal is csökkent.* Annak igazolásául, hogy a textilkartel évi jelentésének ez az állítása époly valótlan, mint az a sok más, amellyel már eddig is foglalkoztunk és hogy

a textiláruk a múlt év óta is drágultak,

elég rámutatnunk *a főváros legutóbbi textilpályázatára* beérkezett ajánlatokra, amelyeknek árai oly magasak voltak, hogy *a polgármester kénytelen volt új versenytárgyalást kiírni.* Még *a második versenytárgyalás legolcsóbb árai is átlag 14%-kal magasabbak, mint a multévieké,* pedig ezek az árak már 10—12%-kal alacsonyabbak voltak, mint az első versenytárgyalás árai.

A főváros — mint ismeretes — két hónap előtt az alkalmazottak téliruha szükségletére pályázatot hirdetett. A beérkezett ajánlatok nyilvános versenytárgyalása *július 19-én* folyt le, amelyen a 222.615/933. XI. számú hivatalos jegyzőkönyv tanusága szerint *a következő legolcsóbb ajánlatokat* fogadták el:

1595 méter kártolt szerecsenszürke köpenyszövetre *vitéz Rohonczy-Storer Viktor* . . . . . à 13.92 P
összesen: 22.202.40 P

918 méter sötétkék zubbony- és nadrágszövetre *Soproni Szőnyeg és Textilművek* . . . . . à 11.88 P
összesen: 10.905.48 P

5006 méter szerecsenszürke zubbony- és nadrágszövet *vitéz Rohonczy-Storer Viktor* . . . . à 11.68 P
összesen: 58.470.08 P

1246 méter szerecsenszürke köpenybélés-posztó *vitéz Rohonczy-Storer Viktor* . . . . . à 9.45 P
összesen: 11.774.70 P

1938 méter bélésszövet *ugyanaz a cég* . . . . à 9.45 P
összesen: 18.314.10 P

470 méter ujjbélésvászon *Budakalászi Textilművek* . . . . . à 2.05 P
összesen: 963.50 P

A többi cikkre nézve beérkezett ajánlatok *nem voltak elfogadhatók,* mert — amint a polgármester határozata mondja — a multévi *egységárakhoz képest*

feltünően drágák voltak

s így azokra nézve újabb versenytárgyalást kellett kiírni.

A következő versenytárgyalás *augusztus 9-én* volt, amelyen a 222.798/933. XI. számú jegyzőkönyv szerint a következő cégek kapták meg a szállítást, mint legolcsóbb ajánlattevők:

1551 méter szerecsenszürke posztóra az *Első Magyar Gyapjúmosó r. t.* . . . . . à 13.95 P
86 méter oliva köpenyposztó, *ugyanaz* . . à 13.95 P
53 méter sötétkék köpenyposztó, *ugyanaz* . à 13.95 P
86 méter fekete köpenyposztó, *ugyanaz* . . à 13.95 P
2992 méter sötétkék zubbony- és nadrágposztó *vitéz Rohonczy-Storer Viktor* . . . . . à 12.80 P
285 méter oliva ddto., *ugyanaz a cég* . . . à 12.80 P
1878 méter búzavirágkék, *ugyanaz a cég* . . à 12.80 P
539 méter fekete, *ugyanaz a cég* . . . . . à 12.80 P

Ez a két rendelés kereken 200.000 pengőről szól.

Pontos ajánlatot kértünk valamennyi felsorolt cikkre *cseh, olasz* és *osztrák* cégektől és kivétel nélkül valamennyi *legalább 40%-kal olcsóbb, mint a magyar textilkartel tagjainak ajánlata,* úgy, hogy Budapest agyonsanyargatott közönsége már ezen a két rendelésen

nem kevesebb mint 80.000 pengővel fizeti túl a normális árakat,

csak azért, mert *a textilkartel a védővámokat az utolsó fillérig kihasználja.* És itt nyomban hozzátesszük, hogy a külföldi gyáraktól kifejezetten *a legjobb anyagra kértünk és kaptunk ajánlatokat.*

Összehasonlításképen bemutatjuk a fővárosi posztószállítások multévi egységárait, hogy demonstráljuk, mennyire *rosszhiszemű* a textilkartel évi jelentésének az az állítása, hogy a textilcikkek ára csökkent.

Szószerint közöljük a főváros nyilvántartását a multévi posztószállításokról. Eszerint:

1. köpenyposztóért fizetett a főváros 1932-ben **12.90 P-t,** míg 1933-ban a legolcsóbb ajánlat volt **13.95 P**
2. oliva . . . . 1932-ben **12.90** P — 1933-ban **13.95** P
3. sötétkék . . . 1932-ben **13.95** P — 1933-ban **19.90** P
4. zubbonyposztó 1932-ben **11.—** P — 1933-ban **12.80** P

Látjuk, hogy a különbözet a két év egységárai között 8—16%, vagyis átlagban

nem kevesebb mint 14 százalékkal magasabbak az idei textilárak, mint a multéviek.

A textilkartel évi jelentésében viszont azt olvassuk, hogy az árak az utolsó négy év alatt 28%-kal csökkentek.

Ezért kellett felhívnunk az illetékes körök figyelmét a textilkartel évi jelentésének e valótlanságára és a textilkartel árdrágítására, mert lehetetlen, hogy *a kartelek visszaélései megtorlás nélkül maradjanak.*

Furcsaságok a főváros legutóbbi textilpályázatán

Minden méter szövet védővámja 6.35 aranykorona. Ez a védővám arra volna hivatva, hogy megvédje a magyar ipart a külföld dömpingáraival szemben. De nem arra való, hogy *a kartelnek kiszolgáltatott magyar fogyasztó kénytelen legyen 50%-kal túlfizetni a textilkartel gyártmányait.*

A főváros részéről történt is kísérlet, hogy a textilkartel hihetetlenül magas árai miatt külföldről hozzák be az idei posztószükségletet, de a kereskedelemügyi miniszteriumtól azt a választ kapták, hogy erről szó sem lehet, mert *a magyar ipari munkásságot meg kell védeni a külföldi versennyel szemben.* Hát ugyan micsoda védelem jut nálunk a textilipar munkásainak, amikor azt látjuk, hogy a munkabérek éppen a textiliparban a legsilányabbak. Az elmult évben

1100 olyan textilmunkás akadt, akiknek egész évi keresete egyenkint mindössze 229 pengő volt.

Ebből egy-egy családra hetenkint 4.40 pengő, *naponként 63 fillér jutott.* Valójában tehát így fest a textilkartel szociális munkásvédelme.

A főváros textilpályázatára beérkezett ajánlatokból egyébként világosan kitűnik, hogy a textilcikkek ára nem csökkent, hanem ennek épp az ellenkezője áll: *igen jelentékenyen megdrágult.*

De van ennek a pályázatnak még igen tanulságos más érdekessége is.

Az egyik textilkereskedő olcsóbban tudja a fővárosnak a textilcikkeket szállítani, mint a kartelgyáros, aki az árut termeli.

A főváros textilpályázatán nadrágposztóra ugyanis a következő cégek tettek ajánlatot:

vitéz Rohonczy-Storer Viktor nadrágposztót ajánl . . . . . à 12.80 P-ért,
Első Magyar Gyapjúmosó nadrágposztót ajánl . . . . . à 12.80 „
Magyar Posztógyár nadrágposztót ajánl . à 13.06 „
Soproni Szőnyeggyár „ „ à 13.45 „
Richards Richard, Győr „ „ à 12.98 „
Trunkhahn Lipót „ „ à 12.90 „

Nem furcsa dolog, hogy *a pályázaton résztvevő összes textilgyárak ajánlata drágább, mint Storer Viktoré, aki nem is gyáros.* Mindenesetre érdemes lesz megállapítani, hogy melyik gyárból szállítja *Rohonczy-Storer Viktor* ennek a most elnyert szállításnak az áruját, hogy a jövőben mellőzhető legyen a közvetítés teljesen felesleges költsége. Szakkörökből szerzett információk szerint *a Storer-cég mögött a Trunkhahn-posztógyár burkolódzik a névtelenségbe.*

A pályázat másik megdöbbentő érdekesség, hogy

a külföldi textilgyárak a magas védővámok és a legkülönbözőbb költségek dacára versenyképesek a mi textilgyárainkkal.

Ez a tény legvilágosabban igazolja, mennyire visszaél a textilkartel a magas védővámokkal.

Beszereztük egy oszták posztógyár számláját 117 méter osztrák gyártású szövetről 1223 pengő értékben. A szóbanforgó gyár, amelyet csak azért nem nevezünk meg, mert nem csinálunk cégeknek reklámot, de pontos címe a hatóságok számára nálunk rendelkezésre áll, folyó évi augusztus 23-án Budapestre szállított 117 méter 587/D. jelű gyapjúszövetet, amelyet a következő költség terhelt:

Vám	397.80 P
1% bolettaalap	16.30 „
1/2% kezelési költség	8.20 „
19 1/2% fázisadó	318.20 „
Összesen:	**740.50 P.**

Az egész tétel (117 m) ára 1223 pengő. Vagyis a vám és a költség közel 70%-a a vételárnak, úgy, hogy *a 10 pengős osztrák szövet költséggel együtt kereken 17 pengőjébe van a budapesti importőrnek.* Képzelhető ezek után, hogy milyen nyereségre dolgozik a mi jeles kartelünk, ha a külföldi áru 70%-os különbözetet is kibír vám és költség címén és még mindig versenyképes marad a textilkartel áraival szemben.

De különösen kiemelendő az a körülmény, hogy a jelen esetben *osztrák* gyártmányról van szó, tehát olyan ország ipari cikkéről, amelynek *textilipara semmivel sem régebbi keletű, mint a magyar.* A monarchia idejében Ausztria is Csehországból és Lengyelországból kapta textilszükségletét, az osztrák textilipar is csak a háboru után fejlődött ki és ime *az osztrák textilgyártmányok mégis 70%-kal olcsóbbak, mint a mieink.*

Dr. Nádas József.

A Baross Szövetség köszönete a Fővárosi Hirlapnak. A Baross Szövetség lapunk felelős szerkesztőjéhez a következő köszönő levelet intézte: Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! A Baross Szövetség nagy figyelemmel kísérte a *Fővárosi Hirlap* cikksorozatát, amelyben az áruházi kérdésben a magyar kiskereskedelem érdekei olyan erőteljes támaszt kaptak. Most, amikor a békés megegyezés küszöbön áll, kötelességünknek érezzük, hogy a *Fővárosi Hirlap* hathatós támogatásáért őszinte köszönetünket fejezzük ki mélyen tisztelt Szerkesztő Urnak és egyben arra kérjük, szíveskedjék a közügyek iránt mindenkor tanusított lelkes odaadásával a kiskereskedelem érdekeit továbbra is szívén viselni. Az áruházi kérdésben legyen szabad megjegyeznünk, hogy a most készülő megegyezés anyaga nem teljesen elégíti ki a Baross Szövetséget, mert a mi álláspontunk általában véve az, hogy az élelmiszerkereskedelemnek az áruházakban nem volna kívánatos szabad teret nyitni. Mindazonáltal Szövetségünk nem akadályozza meg a békés megegyezés létrejöttét, mert ezt is haladásnak tekinti az eddigi állapotokkal szemben és továbbra is küzdeni kíván azért, hogy az élelmiszerkereskedelem az áruházak kíméletlen konkurrenciájától véglegesen megszabadíttassék. Fogadja igen tisztelt Szerkezstő Ur őszinte tiszteletünk és nagyrabecsülésünk kifejezését. BAROSS SZÖVETSÉG: *Dr. Purébl Győző* m. kir. kormányfőtanácsos, tb. ügyvezető igazgató. *Dr. Domokos László* ny. miniszter oszt. tanácsos, titkár.

Válasz egy levélre. Multheti számunkban megírtuk, hogy a *Hofherr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth Magyar Gépgyári Művek RT.* vezérigazgatója, *László* Sándor állásáról lemondani készül, mert a vállalat igazgatósága őt okolja a kedvezőtlen üzleti eredményért, amely az elmult évben 3,415.762 P veszteséggel zárult. Erre a közlésünkre a vállalat hivatalos bélyegzővel és két olvashatatlan aláírással ellátva a következő levelet intézte szerkesztőségünkhöz: „B. lapjuk f. hó 6-i keletü 36. számában „Vezérigazgatói állások halmozója" címmel egy cikk jelent meg. A tartalmi részt illetőleg jó információikhoz gratulálunk." Erre a levélre az a válaszunk, hogy a gúnyos elismerést egy kissé elméltóztattak hamarkodni. Mert lehetséges, hogy a vezérigazgató úr nem készül lemondásra és bevárja, amíg arra kényszeríteni fogják. Ez az időpont pedig sokkal közelebb van, mint azt *László* úr gondolja. Talán ő még nem is sejti, hogy a mi információnk, mint mindig, ezuttal is helytálló. Neki valószínüleg még nincs tudomása róla, de mi már tudjuk, hogy *a kisebbségi részvényesek erőteljes mozgalmat indítottak az ő eltávolítására.* Bizony ez így van. A végzet útjai kiszámíthatatlanok és azt sem gúnyos levelezéssel lekicsinyelni, sem pedig barikáddal eltorlaszolni nem lehet.

Földes Albert jubileuma. A magyar gazdasági élet egyik legkiválóbb tényezője, *Földes* Albert, a *Központi Ásványolaj Rt.* igazgatója, ünnepelte az elmult napokban munkásságának *negyven éves* jubileumát. *Földes* Albert egybeforrott a magyar ásványolajiparral és minden munkaterületen annak fejlődését vitte előre. A kiváló gazdasági szakembert jubileuma alkalmából teljes ülésén ünnepelte az *Ásványolajfinomító Gyárak Országos Egyesülete* és a díszülésen a GyOSz, valamint a Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete is képviseltette magát. Az üdvözlők sorában ott volt *Kállay* Tibor ny. miniszter, valamint a szakmának minden vezető egyénisége.

Ujból megsürgette a főváros a közszállítási szabályrendelet módosítását. A főváros ismételten sürgeti a közszállítási szabályzat módosított szövegét, hogy annak alapján elkészülhessen a főváros új szabályrendelete. Különösen azt a szakaszt kívánják módosítani, amely most kötelezővé teszi a legolcsóbb ajánlat elfogadását. Ma az a helyzet, hogy a főváros nem egyszer ráfizet a „legolcsóbb" ajánlatokra és szívesebben alkalmazná a középarányos rendszert. A közigazgatási bizottság határozata alapján újabb felirat megy a kormányhoz, ahol különben ez év végére igérték az átdolgozott szabályzat életbelépteté sét.

JAKOBOVITS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
építési anyagkereskedése
BUDAPEST,
VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Befejezték nyári szabadságukat a főváros vezetői. A főváros vezetői kivétel nélkül a helyükön vannak, a városháza nyári szünete véget ért. Hazaérkezett pihenéséből *Liber* Endre alpolgármester is, aki szabadságát részben a bolgár tengerifürdőn Várnában, részben Kenesén a fővárosi tisztviselők üdülőtelepén töltötte.

Kozma Jenő hazaérkezett. *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke visszaérkezett nyári szabadságáról. Hétfőn már résztvett a közigazgatási bizottság ülésén, ahol általános érdeklődés mellett tette meg észrevételeit a polgármesteri jelentés kapcsán. Tiltakozott az ellen, hogy a főváros költségvetését meglepetések elé állítsák, a transzferpénzek idegenforgalmi célokra való felhasználását sürgette és kimutatta, hogy az új autók adómentessége esetén nagy lendületet nyerne úgy a szakma, mint a gazdasági élet. *Kozma* Jenő visszaérkezésével megélénkült a községpolitikai élet: elsőnek *Huszár* Aladár dr. főpolgármesterrel folytatott hosszas megbeszélést, majd pedig az Egységes Községi Polgári Pártnak a távolléte alatt történt ügyeiről tájékoztatták őt *Becsey* Antal és *Payr* Hugó.

A főváros névmagyarosítási akciója. Megemlékezett a *Fővárosi Hirlap* arról, hogy a belügyminiszter leiratban kérte a polgármestert a névmagyarosítási mozgalom kiszélesítésére. A polgármester *Havlin* Károly dr. tanácsjegyzőt, az elnöki ügyosztály egyik legkiválóbb vezető tisztviselőjét, bízta meg a fővárosi hivatalok és üzemek tisztviselőinek névmagyarosítási előkészítésével. Az erre vonatkozó nyomtatványok széjjelmentek az összes hivatalokba és máris számosan jelentkeztek, akik *idegenhangzású nevüket magyaros névvel kívánják felcserélni* Elsőnek *Havlin* tanácsjegyző magyarosítja meg a nevét, hogy jó példát mutasson tisztviselőtársainak. A városháza névmagyarosítási referense *Pongrácz*ra változtatja nevét és az élén szerepel annak a listának, amelyet a polgármester a belügyminiszterhez fog felterjeszteni.

Csak harminchárman emeltek panaszt a képviselőválasztói névjegyzék ellen. Az országgyülési képviselőválasztók 1934-re készült névjegyzéke ellen benyújtott felszólamlások közszemléjének határideje augusztusban lejárt. A jegyzék ellen most már csak a közigazgatási bíróságnál lehet panaszt tenni. A névjegyzék pontosságát igazolja, hogy mindössze csak harminchárman emeltek panaszt. A választói névjegyzékre vonatkozólag különben október 15-ig lehet még észrevételt tenni, ha valaki lakást változtatott, vagy személyi adatait akarja kiigazítani. Ilyen természetű kérelem eddig 450 érkezett a Központi Választmány irodájába.

Idegenforgalom és közlekedés. A magyar városok pécsi kongresszusán *Bogsch* Aladár dr. Máv. igazgatóhelyettes igen figyelemreméltó előadást tartott az idegenforgalommal kapcsolatos közlekedési kérdésekről. Az előadás főként gyakorlati kérdéseket érintett és beszámolót adott a Máv. legutóbbi két évi működéséről, amely az idegenforgalomban érdekelt többi szervvel való harmonikus együttműködésben domborodott ki. Ebből a szempontból figyelmet érdemel *a mezőkövesdi vendégház létesítése, egy idegenforgalmi ismerettár és fényképtár előkészítő munkája, a hazai nyaralás céltudatosan történt propagálása, a külföldi levelezői intézmény támogatása, új plakátok és prospektusok kiadása s az idegenforgalmi hirszolgálat megszervezése.* A Máv. költségvetéséből erre a célra kihasított összeg felhasználását a Máv. jó befektetésnek tartja és ugyancsak hasznos befektetésnek látja az üzem modernizálásához fűződő intézkedéseit is, melyeket az előadás különösen a nagymérvű tarifális kedvezmények és menetrendi kérdések hangsulyozásával szintén érintett. Az előadás során utalás történt a közlekedési vállalatoknak különösen propaganda szempontból kívánatos együttműködésére és arra, hogy a hazai közlekedési vállalatok vezetősége erősen hatása alatt áll az idegenforgalmi gondolatnak. A jövőt illetőleg az eddigi uton való továbbhaladás látszik egyelőre helyesnek s az idegenforgalmi ügykör ellátása tekintetében a közlekedési vállalatok legjobban teszik, ha folyton a közönség igényeihez hozzásimulnak és emellett a legmodernebb üzleti elvek érvényesítésével maguk kezdeményeznek oly jelszavakat és áramlatokat, melyek divatossá válhatnak és a közönség utazási kedvének fokozására is vezethetnek. A közérdekü kérdéseket illetőleg az előadás azt emelte ki, hogy minél nagyobb tervszerüség látszik kívánatosnak úgy a szolid alapvető munkálatok, mint pedig a propaganda terén. Az erők minél erősebb egyesítése megfelelő anyagi eszközök rendelkezésre bocsátása esetén igen nagy eredményekkel járhat, különösen ha erősen kihangsulyozzuk a külföldön is vonzóerővel bíró értékes nemzeti sajátosságokat.

Napirendre tűzte a genfi mohamedán kongresszus a budapesti izlámkollégium létesítését

Hosszabb tartózkodásra ideérkezik India egészségügyi főnöke

A Budapesten élő mohamedánok egyházközsége évek óta foglalkozik olyan tervekkel, amelyek alkalmasnak látszanak *keleti kapcsolataink intenzívebb kiépítésére*, az idegenforgalom fokozására és a közeli és távoli kelet mohamedán világából kikerülő ifjúságnak a budapesti főiskolákon való elhelyezkedésére. A bécsi, grázi, prágai, párisi és berlini egyetemeket évről-évre nagyszámú mohamedán ifjú keresi fel Egyiptomból, Arábiából, Sziriából és Albániából, míg *Budapestre történelmi kapcsolataink és a fennálló jóviszony ellenére is alig jut egy-kettő.* Pedig szívesen jönnének a sokkal közelebb fekvő és világszerte híres budapesti egyetemre, valamint más főiskolákra, ha nem állana fenn a nyelvi akadály. Németül, vagy franciául ugyanis már a mohamedán középiskolákban tanulnak és igy minden nagyobb nehézség nélkül bele tudnak illeszkedni a külföldi egyetemek tanítási módszerébe. A jeruzsálemi pánizlámita kongresszus is foglalkozott már e kérdéssel és a tavaly nálunk járt *Sekib Arszlán* emir, aki a mohamedán világ genfi delegátusa, kijelentette, hogy

nagy eredményeket lehetne elérni ezen a téren, ha Budapesten létesülne olyan izlám kollégium, ahol a tanulók megfelelő életkörülmények között élhetnének és előkészítő tanfolyamokon elsajátíthatnák az egyetem tanítási nyelvét.

Különböző akadályok merültek fel ennek a tervnek az útjába, de most újra előtérbe nyomul a kérdés, mert a szeptember 30-án Genfben megnyíló európai mohamedán kongresszus napirendjére felvették *a budai mohamedán kolónia ügyét*, a budai mohamedán emlékek sorsát, a budai mecset és a budapesti izlám-kollégium nagyjelentőségü tervét.

A közeljövőben újabb érdekes távolkeleti vendég jön a magyar fővárosba. *Sir Hassan Suhralvardy*, a kalkuttai egyetem professzora és ezidőszerint rektora, az indiai mohamedánok egyik vezéregyénisége levélben közölte *Germanus* Gyula dr. professzorral, hogy szeptember 13-án hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik. *Sir Hassan Suhralvardy* India egészségügyi főnöke, hírneves orvos, aki régóta érdeklődik Magyarország iránt és most előre megígérte, hogy nagy propagálója lesz Keleten a magyar ügynek, Budapestnek és a magyarországi mohamedánok mozgalmának.

Háromszázágyas új szeretetotthon épül a Kamaraerdőben. A szeretetotthonok túlzsufoltsága évek óta foglalkoztatja a főváros vezetőségét. A szociálpolitikai ügyosztályban százával halmozódnak a jogos kérvények, amelyeket teljesíteni nem tudnak és a magukkal tehetetlen, gondozás nélkül való öreg emberek elhelyezése mindinkább legyőzhetetlenebb nehézségbe ütközik. Mivel új szeretetotthon felépítésére, belátható időn belül, nem kerülhet a sor, a főváros *átmeneti megoldáson* fáradozik, hogy legalább a legégetőbb esetekben tudjon segíteni a szerencsétlen öregeken. Legalkalmasabb megoldásnak az látszik, hogy a kamaraerdei szeretetotthonnal kapcsolatban egy új pavillont építsenek, ahol *300 ápolt számára jutna férőhely.* Ezt a 300 ágyas pavillont azért építik meg a Kamaraerdőben, mert itt *alkalmas terület áll a főváros rendelkezésére* és az ápoltak ellátása is a legkönnyebb, mert az intézetnek saját gazdasága van. Az építkezés mindössze pár százezer pengőt igényelne, a berendezés pedig ügyszolván alig kerülne pénzbe, mert túlnyomórészben a régi felszerelési tárgyakat használnák fel. Hogy mennyire kívánatos az új szeretetotthon létesítése, azt a következő néhány adat világítja meg legjobban: Budapesten 2400 elaggott szegény számára van férőhely a szeretetotthonokban. Ezzel szemben a kétmilliós Bécsben 16 ezer. Mivel a szociális viszonyok körülbelül azonosak a két fővárosban, nálunk is *7—8000 férőhelyre lenne szükség.* A főváros vezetőségének az a törekvése, hogy a Kamaraerdőben tervezett pavillonhoz hasonlóan, még egy további épületet létesítsen, amely esetben elérnék a háromezres férőhelyet. A szociálpolitikai ügyosztály a jövő évi költségvetés keretében fogja javasolni a kamaraerdei új szeretetotthon létesítését.

Gajáry György rádióelőadása. *„Mit láttam a chicagoi világkiállításon?"* cím alatt számolt be szeptember 8-án *Gajáry* György dr. tanácsi fogalmazó, VII. ker. rendőri büntető bíró a budapesti rádióban. *Gajáry* dr. szenvedélyes utazó, aki már bejárta Olaszországot, Spanyolországot, Egyptomot, Palesztinát, Törökországot, Franciaországot, Németországot, Belgiumot és Norvégiát fel egészen a Spitzbergákig. Ezidén a Canadian Pacific utazási csoportjával Cherbourgból előbb a canadai Quebeckbe hajózott, felkereste Montrealt, Ottavát, Torontót, Niagarát, Detroitban a népes magyar telepeket, *Chicagot*, Clevelandot, Pittsburgot, Washingtont, Philadelphiát, Bostont és Newyorkot. Hazaérkezve, a napokban *a chicagoi világkiállításról* tartott érdekes előadást, melyben részletesen vázolta azt, hogy *mivé fejlődött 100 év alatt* az *1833*-ban alig pár-száz lelket számláló Chicagó indián halászfalu, oly méretüvé, amely 4 millió lakosával a világnak London, Newyork, Berlin után 4-ik legnagyobb városává fejlődött. 400 holdas mesterséges szigeten épült, 60 óriás méretü legújabb stilusú kiállítási csarnoka magában foglalja a mai, sőt a *jövő látnivalóit* is. A kiállítási csarnokok már a „jövő építészetében" készült óriási jegecek, kuglófok, fánkok, vörös, kék, sárga geometriai testek csupa ablaktalan, lépcsőnélküli építészeti agyrémek, amelyek körül *még a föld szine is egyezik az épületekével.* A „Tudomány" csarnoka kék üvegszerü, 80.000 személyt befogadó épületkolosszus, amelyben helyet foglal minden tudományszak mellett a leglátogatottabb „müember" is. Az *„Utazás"* rikító zöld-sárga pavillon „elasztikus kupolája" 45 cm.-t emelkedik, vagy süllyed (ezért nevezik „lélegző dómnak"), alatta a 160 km. gyorsaságú legújabb aluminium express mellett mily kirívó a „Pioneer" kávédaráló mozdony, mely éppen *100 évvel ezelőtt* pöfögött ki abból a Chicagóból, amelynek *52* pályaudvaráról *ma óránkint 500 vonat* fut ki. *Gajáry* dr. jövőre *Bombayban a csendes Ghandit szándékozza felkeresni*, ahonnan bizonyára ismét érdekes élményekkel tér újra haza.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megálló, 3-as autóbusz.)
ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 óral tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerübben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Elsinger-Linoleum
Budapest, V., Honvéd-u. 4.
Telefon: 23-2-58.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Az útépítésekhez szükséges petrolszurok és brikettszurok szállítására a Shell Kőolaj kapott megbízást 19.180.

Ugyanott kőanyag szállításra Hubertus Kőbánya r. t. 11.360, Szobi Kőbánya r. t. 11.120 és az Ignóci Kőbánya r. t. 11.120.

Ugyanott több kerület utcáinak kátrányozási munkálatait Hollós Ferenc 11.973 pengő vállalati áron.

—

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papir szállításra a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet szeptember 26-án déli 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Kályhaszállításra a Lehel-utca 14. sz. műhelybérháznál. Pályázni lehet szeptember 25-én d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A városszéli telepen építendő iskola ácsmunkáira pályáztak: Eckjárdt István 6751, Szabó István 7484, Hellebrándt Ödön 7887, Reviczky János 8025, Aschenbrenner János 8166, Szivos János 8025, Koch István 8902, Wellisch Tibor 9694, Ertl József 9830 pengővel.

A Csobánc-u. iskola és óvóda lakatosmunkáira pályáztak: Haas és Somogyi 2744, Markus Lajos 3831, Berényi és Lengyel 6566, Oetl Antal 6753, Kajtár Lajos 7000, Paschka és Társa 7243 pengővel.

A marhaközvágóhídi kocsimosóhíd aszfaltburkolati és csatornázási munkáira pályáztak: Posnansky és Strelitz 1025, Traub Ödön 1068, Korek E. 1096, László András 158, Szegedy Béla 254 és Farkas Mátyás 274 pengővel.

A városszéli telepen épülő iskola asztalos munkáira pályáztak: Nyitrai Károly 2917, Brichta Emil 3095, Kiss József 3135, Schramm József 3241, Halaman János 3439, Mecséri József 3755, Dékány Gyula 3998 pengővel.

A Szent László kórház kőműves munkáira pályáztak: Faragó Rudolf 3283, Sajgó Róbert 3524, Marton és Szalka 3570, Mészáros Sándor 3592, Wekerle Károly 3593, Horváth Lajos 3795, Hinkó Kálmán 3971, Nekolny Antal 4197, Teleki, Katona és Varjas 4939, Zimmermann Lajos 5350 pengővel.

Az Uj Szent János kórház nemibeteggondozóház kőműves munkáira pályáztak: Liebe Gyula 3185, Gavora Zsigmond 3491, Taisz Richárd 3781, Bodor László 4145, Csemegi József 4270, Olchváry Jenő 4442, Kosály Ödön 4444, Halász Géza 5749 pengővel.

A Jászberényi-úton lévő városszéli telepen építendő üzletház különböző munkáira pályáztak: Budapesti Építő szöv. 6177, Breuer Lajos 7059, Böhm és Kállay 7353, Ruzicska Béla 8489, Pólya Sándor 8987, Dobrovits Ferenc 9196, Nekolny Antal 9423, Kaiser Hugó 9707 pengővel.

Ugyanitt ácsmunkára pályáztak: Hellebrándt Ödön 2833, Koch István 2868, Nagy József 2896, Marinka Imre 2902, Horváth Lajos 2980, Szivos Lajos 3045, Bíró László 3212, Ertl József 3250, Kara János 3420, Erdei Lajos 3661 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készít mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kálló helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 — SCHÜTZ — Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, haranglelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Mozaik és Cementlapokat
à la mettlachi és fayence lapot
szállít és burkolást vállal **ANDREA**
CEMENTÁRUGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 — KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: 62-4-88

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME
UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemű kézi és erőmű szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fecskmérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Asztalos munkához „ABSOLUT" hidegenyv.
Szobafestéshez „Pikfloral" caseinenyv
Hidegvizben oldódik, olcsó, kiadós, kitünően köt.
Gyártja:
CASEIN VEGYÉSZETIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
„ABSOLUT" Hidegenyv Egyedelárusítója b. t.
Budapest, VIII., Sárkány-utca 11. Tel.: 32—3—84

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

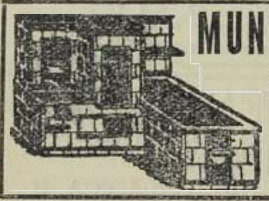

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asszaltott. Készit: Traversi természetes tömörített asszfalt utakat és öntött asszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Cordaflic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9



KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam **Budapest, 1933. szeptember 20.** *38. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Gyomorbaj

Mi tűrés-tagadás, Budapest gyomorbajban szenved. Ezt mutatja legalább az a jelentés, amelyet a közélelmezési tanácsnok Budapestnek az év elejétől augusztus végéig való élelemfogyasztásáról nagy gonddal megszerkesztett. Egy milliós város élelmiszeradagjában kétségkivül nagy szerepet játszik az, ha nyolc hónap alatt százezer mázsával kevesebb élelmet fogyaszt, mint fogyasztott egyébkor, ugyanennyi idő alatt. Igaz, hogy a hús és a tojásfogyasztás a multtal szemben emelkedett, ez azonban aligha azt jelenti, hogy Budapest gyomra orvosilag gondolkoznék és ha mennyiségileg kevesebb élelmiszert vesz is magához, de legalább kalóriatartalomban egyensúlyozza a veszteséget. Nem, nem erről van szó, hanem egészen egyenesen és határozottan meg lehet állapítani, hogy Budapest ma már nemcsak a szórakozásain, nemcsak a kultúrigényeinek lecsökkentésén, hanem a gyomrán is takarékoskodik.

Meg kell állapítani az objektív igazság kedvéért azt is, hogy ezalatt a nyolc hónap alatt az élelmiszerárak jelentősen csökkentek. Annál súlyosabb azonban a baj, mert hiszen ez nemcsak azt mutatja, hogy a főváros lakossága a kisebb, a csökkent élelmiszerárakat sem tudja megfizetni. Nem tehetünk róla, valószínűleg ellenkezni fog amit mondunk a közgazdasági tudomány tételeivel; de valahogyan az az érzésünk, hogy a gazdasági életben éppen olyan törvényszerűségek vannak, mint mondjuk, a természetben. Nem lehet a gazdasági életet sem megcsalni és ha bármilyen olcsó is Budapesten a papírforma szerint, mondjuk, a burgonya, a fogyasztó mégsem tudja azt megvásárolni, mert valahogyan megérzi azt, hogy ez az olcsó ár mégis drága a termelői árhoz viszonyítva.

Hát hogyne érezné meg? Csak egy egész kis példát mondunk el, amit vidéki urak társaságában hallottunk. Egy földbirtokos hetven kilométerre lakik Budapesttől és ha egy hízott sertését a fővárosba akarja szállítani, akkor a sertés útiköltsége a teherkocsiban lényegesen nagyobb, mint a nagyságos úr útiköltsége a II. osztályú kényelmes pamlagon. A nagyságos úr még elegánsan meg is ebédelhet az utiköltség különbözetén. Ennél jobb példát arra, hogy milyen rendkivüli az árkülönbözet a termelő eladási és a fogyasztó bevásárlási ára között, igazán nehéz lenne mondani. Pedig van példa bőségesen, mert hiszen *Sipőcz* Jenő polgármester hatalmas jelentésben foglalkozik ezekkel az anomáliákkal. Ezek után senki se csodálkozzék azon, hogy a polgármester ki tudja mutatni, hogy a burgonyánál a termelő és a fogyasztási ár között a különbözet 240 százalék, a tejnél 100 százalék, a húsnál 57, a kenyérnél pedig 40 százalék. Soroljuk-e fel ezek után azt a töméntelen panaszt, amelyek közül talán egyen sem lehet segíteni, mert hiszen az állam nem élhet adó nélkül, a vasút tönkremegy, ha olcsóbban szállít, végeredményben pedig a kereskedelemnek is élnie kell.

Itt azután belekapcsolódik a polgármester jelentése szerint egy újabb baj a régi bajok közé; de ez a baj megint csak olyan, amin segíteni nem lehet. Nyiltan megmondja a polgármester, hogy az élelmicikkeknek a fővárosba való fölhozatalával és árusításával aránytalanul sok egzisztencia foglalkozik. Ennek aztán igazán egyszerű az oka. A legkényelmesebben gondolkozó ember ugyanis egyszerűen azt mondja, hogy ezen a keserves világon ma semmi sem bizonyos, csak az az egy, hogy az embereknek enni muszáj. Egyetlen reális pálya tehát az élelmiszerkereskedelem. Teljesen jogos az a panasz, hogy ez a sok élelmiszerkereskedő viszont alaposan megdrágítja a betevő falatunkat. De sem a polgármesternek, sem nekünk, sem senkinek nem lehet lelkiismerete ahhoz, hogy a mai szociális viszonyok között nagy keservesen megalapozott és minden mellett is szerény kis egzisztenciákat halomra döntsön. Keserűbb, szomorúbb képét a mai világnak igazán nem lehet adni, mintha rámutatunk arra, hogy olyan világban élünk, amikor a hatóságok látva kénytelenek tűrni az élelmiszeruzsorát.

Beteges kéjelgéssé fajult
a városi politika vészharangjának kongatása
Nem engedi az önkormányzat, hogy becsületes munkáját mellékvágányra tereljék

Mesterségesen megmérgezni a közvéleményt: ez hevíti az elkeseredett támadásokat, amelyek mögött az autonómia ellenségei húzódnak meg. Teljes erővel halad a végső kifejlés felé a Vásárpénztár ügyében megindított vizsgálat és órák választanak el attól, hogy a közvélemény tisztán lássa azt a kétségtelenül súlyos mulasztás-sorozatot, amelyik a Vásárpénztárt a csőd szélére juttatta és a fővárosnak milliós károkat okozott. A főváros vezetősége ellen indított *hangulatkeltés azonban teljesen célt téveszt*, amikor a felelősség kérdését az adminisztráció irányítói ellen próbálja kihegyezni, mert

csak a tájékozatlanok hiszik el azt a mesét, hogy a részvénytársaság ügyvezetésében történt hibákért a polgármester, az alpolgármesterek, a tanácsnokok és a törvényhatósági tanács tagjai a felelősek.

Nem akarunk részleteket közölni a vizsgálat anyagából, mert magunkra nézve kötelezőnek tartjuk, hogy a hivatalos vizsgálati jelentés közrebocsátásáig nem szakítunk ki egy-egy adatot, hanem megvárjuk azt az időpontot, amikor a pártközi vizsgálóbizottság a maga véleményével is megvilágítja a történt visszásságokat.

Az autonómia ellenségei nem ezt vallják és a szenzációt hajhászó közlemények porhintéssel operálnak, amikor a Vásárpénztár ügyét erőszakosan a politikával akarják összekeverni.

A városházi politikának és az ott képviselt pártoknak *semmi közük nincs a Vásárpénztár bűnös gazdálkodásához.* A tárgyiagos bírálók előtt úgyis eltévesztett igyekvés a politikai pártokat és általában a városházi autonóm szervezetet a Vásárpénztárért felelőssé tenni, mert éppen a pártok törekednek a tényállás teljes tisztázására és végeredményben *állásfoglalásuk fogja eldönteni a felelősségrevonás és megtorlás alkalmazását.* Az utóbbi időkben kiélesedett rohamok a főváros ellen már nem is a Vásárpénztár ügyét feszegetik, hanem

a politikai helyzet megbontására tökednek,

szerencsére azonban ettől a veszedelemtől nem kell félteni a városháza irányító szerveit. Napról-napra felbukkan olyan híresztelés és jólértesült közlés, amelyik azt akarja elhitetni, hogy a *községpolitikai pártok között súlyos súrlódások vannak napirenden*, pártbomlások követik egymást és a különböző frakciók a vezérek és alvezérek eltávolítását akarják. Kezdődött a kampány az *Egységes Községi Polgári Párt* megemlítésével, abban a beállításban, hogy a *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti szervezkedése a *Kozma* Jenő vezetése alatt álló községi pártot kívánja félreállítani és folytatódott azzal, hogy a *Keresztény Községi Pártban* palotaforradalom készül *Wolff* Károly ellen. Kapóra jött a Vásárpénztár ügye, amely újabb talapzatot jelentett a támadók számára, hogy onnan nyílazzák le nemcsak a pártvezéreket, hanem az adminisztráció élén álló tényezőket is. Az errevonatkozó kísérlet hol erősbödik, hol pedig gyengül, aszerint, hogy milyen újabb anyag áll rendelkezésre, nemcsak a községpolitikai pártok, hanem az autonómia gyengítésére is.

Minden kísérlet azonban magán viseli a demagógia és a naivitás furcsa keverékét,

mert a főváros közönsége nagyon jól látja, hogy a vizsgálatot a pártok részéről folytatják, ahol nem győzik eléggé hangoztatni, hogy *a konzekvenciák levonását a legszigorúbban fogják végrehajtani.*

Hamis híresztelések sem alkalmasak ahhoz, hogy a községpolitikai élet mai berendezkedését és erőviszonyait megváltoztassák. Az *Egységes Községi Polgári Párt és a Nemzeti Egységpárt* között nem támadhatnak szakadékok, mert mindkét oldalon *Gömbös* Gyula miniszterelnök magasívelésű politikáját tartják irányadónak. Egyéni próbálkozások nem jutnak eredményre, mert

a Községi Polgári Párt összes szervezetei, mint egy ember sorakoznak Kozma Jenő és Payr Hugó táborába.

Ennek a feltétlen meggyőződésnek a tudatában tartózkodott *Kozma* Jenő közel két hónapig távol Budapesttől és visszatértekor mintegy spontán *hűségesküt* tettek neki az *Egységes Községi Polgári Párt* hatalmas szervezetei. Függetlenül ettől a Nemzeti Egység Pártjában súlyt helyeznek Budapest megszervezésére és az októberi nagy zászlóbontást minden körülmények között a Községi Polgári Párttal együttesen fogják megrendezni.

A politikai helyzetről folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.
országgyűlési képviselővel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hazatérésem óta csak most vagyok abban a helyzetben, hogy tájékozódjam a távollétem alatt történtekről. A Vásárpénztár dolgában feltétlenül meghozzuk a *legridegebb döntést* és

mindenkivel leszámolunk, aki a főváros vagyonával könnyelműen, vagy bűnösen gazdálkodott.

Ezen túlmenően *politikai vonatkozásokban is megindulnak bizonyos tárgyalások*, amelyek meggyőződésem szerint a probléma teljes tisztázásához vezetnek.

Az Egységes Községi Polgári Párt bizakodással és friss energiával lát munkához

az őszi kampányban és reméli, hogy a súlyos gazdasági helyzet következtében mutatkozó nehézségeket sikerül leküzdeni és a főváros feladatait hiánytalanul ellátni a köz- és társadalom javára.

A városházi adminisztrációban hasonló nyugalommal és higgadtsággal ítélik meg a helyzetet és nem hagyják magukat befolyásolni az ízléstelen és igaztalan támadásoktól. *Sipőcz* Jenő polgármester a maga úri egyéniségével, fölényes intelligenciájával és erkölcsös felfogásával nem tartja összegyeztethetőnek, hogy a személyét is érintő megjegyzésekre reflektáljon, azonban

bizonyára megtalálja az alkalmat arra, hogy a kellő időpontban kifejtse nézeteit az autonómia ellenségeivel szemben.

Ezt az időpontot természetesen a polgármester választja meg és addig hiába ostromolják mérgezett nyilakkal a városháza falait: *az önkormányzat rendíthetetlen kitartással végzi munkáját*, amelynek első őszi programját a költségvetés összeállításában és ezt követőleg az inségakciók hálózatának megszervezésében látják.

Rendkivüli közgyűlésen tárgyalják az uj lakbérszabályzatot

Liber Endre alpolgármester nyilatkozik az inségadó engedélyezéséről, a felszabadítandó lakástorgalomról és a kártyabarlangok kiirtásáról

A főváros vezetőségének legfőbb gondja, hogy teljes vértezettel szálljon szembe azzal a megnövekedett szegénységgel, amelynek enyhítése a hatóság részéről vállalt feladat. Még alig multak el a nyári hónapok, máris megtörténtek az előkészületek olyan irányban, hogy *a téli inségakció fedezete teljes egészében rendelkezésre álljon.* A gondos körültekintést igénylő munkát ezuttal is *Liber* Endre alpolgármester irányítja és utasítására a szociálpolitikai ügyosztály teljesen befejezte a hatósági támogatás haditervének előkészületeit. A legfontosabb előmunkálatok sorába tartozik *a pénzügyi kérdés rendezése,* amelynek ügyében az alpolgármester több tanácskozást folytatott az arra illetékes kormányhatósági tényezőkkel. A fővárosnak ugyanis nem áll rendelkezésére olyan hatalmas fedezet, amely elégséges az összes igények kielégítésére és ezért az elmult években jól bevált *inségadó* jövedelmére számítanak, amely legutóbb is lehetővé tette Budapest összes szegényein való eredményes segítést. *Liber* Endre alpolgármester még nem kapott végleges választ az inségadó engedélyezésére, sőt kormánykörökben olyan gondolat is felmerült, hogy *az adókulcsot leszállítják,* amelynek természetes következménye, hogy az ilyen címen várható jövedelem csökken. *Ezen áll, vagy bukik a főváros inségenyhitő tevékenysége,* tehát érthető az a feszült figyelem, amellyel úgy a főváros vezetősége, mint a társadalom a kormány döntése felé tekint.

Az inségadó kivetésének eshetőségeiről intéztünk kérdést

Liber Endre alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány a múlt évben a társulati adó, a tantiém adó és a kereseti adóalap felemelése révén engedélyezte az inségadó kivetését, tehát adva van az út, amelyen az idén is el kell indulni. Több tanácskozást folytattam úgy a belügyminisztérium, mint a pénzügyminisztérium illetékes faktoraival és mindenütt azt a jóindulatú ígéretet kaptam, hogy *a döntés a szükséges időpontig feltétlenül megtörténik.* A minisztériumok részéről szükségesnek tartották, hogy újabb tanulmányozás alá vegyék az inségadó összes körülményeit és ezért

kimutatást kértek a fővárostól a költségvetésileg előirányzott szociális kiadásokról, valamint a ténylegesen elköltött összegekről.

Utasításomra az ügyosztály elkészítette a számszerű felsorolást és azt szombaton eljuttattam mindkét minisztérium számára.

— Ez a körülmény *nem tekinthető aggályosnak,* mert nem kell tartani attól, hogy a döntés esetleg késedelmet gyakorol az inségakció megindítására. A végleges választ valószínüleg néhány napon belül megkapjuk és akkor

az inségadó kivetésére vonatkozó előkészületeket megkezdjük.

Számításom szerint *október elején gondoskodik a főváros adóügyi adminisztrációja az inségadó kivetéséről* és annak jövedelmét már az ezévi téli hatósági akciók számára rezerváljuk. Az adó jövedelmének mérséklésétől, illetve az adókulcs leszállításától érzésem szerint nem kell tartani és már most elmondható, hogy

a fővárosnak ez a fontosabb feladatköre akadálytalanul nyer lebonyolitást.

Aláhúzza ezt a reménykedést az a körülmény, hogy *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter úr mindenkor *a legnagyobb jóakarattal és messzemenő megértéssel kezelte a főváros ezirányú tevékenységét* és bizonyára nem zárkózik el most sem a fedezetek előteremtésének támogatásától.

—

Megemlítettük az alpolgármesternek, hogy november elsején érvénybe lép a lakások felszabadítása és *a kötött lakásgazdálkodás megszüntetése,* ami a fővárosnak is alkalmat nyújt ahhoz, hogy nagyszámú bérházaiban az esetleg aránytalanul alacsony lakbéreket módositsa.

— Az ügyosztály foglalkozik ezzel a kérdéssel — válaszolta az alpolgármester — és a lakások felszabadulása után megfelelő előterjesztést készít, hogy *bérházainkban a feltünően kirivó lakbéreket módosítsuk.* Generális lakbéremelést természetesen nem hajtunk végre, azt azonban kötelezőleg kijelentem, hogy

az ilyen címen várható fölösleget feltétlenül a kislakásos bérházak lakbéreinek csökkentésére fordítjuk.

Természetsen messzemenő határokig nem mehetünk, mert a mai nehéz viszonyok között *a főváros pénzügyi szempontjait figyelmen kívül hagyni nem lehet.*

—

Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk *a lakbérszabályrendelet sorsa iránt,* amelynek ugyancsak a november 1-i terminusig kell érvénybelépnie.

— Az évek óta készenálló lakbérleti szabályrendeleteket *szeptember végén vagy október elején a törvényhatósági bizottság elé terjesztjük.* Miután óriási anyag megvitatásáról van szó,

rendkívüli közgyűlést hív össze a főpolgármester és bőséges alkalmat nyujt a bizottsági tagoknak arra, hogy ezt a nagyfontosságú rendelkezést minden szempontból megvilágitsák.

Óriási érdekek fűződnek a lakók és a háztulajdonosok közötti viszony új szabályozáshoz és mindkét félnek nagy károsodását jelentené, *ha bármely okból a régi szabályrendeletet kellene továbbra is érvényben hagyni.* A gyors letárgyalásnak remélhetőleg nem lesz akadálya és egész bizonyosra vehető, hogy

november elsejétől kezdődően

már jótékonyan érezteti hatását a lakbérleti szabályrendelet számos újítása.

—

Számos panasz hangzott el az utóbbi napokban a budapesti kártyabarlangok és szerencsehajszoló dzsungelek működése miatt. Megkérdeztük *Liber* Endre alpolgármestert, hogy *a főváros milyen intézkedésekkel állja útját a szerencsejáték elterjedésének* és ezzel együtt az egzisztenciák szomorú pusztulásának.

— Annak ellenére — hangzott a válasz —, hogy a fővárosnak nincsen ingerenciája a kártyabarlangok megfékezésére, *minden alkalmat felhasználnunk arra, hogy a lelkiismeretlen vállalkozók részéről alapított és fenntartott lebujokat kiirtsuk.* Állandóan kapunk ugyanis jelentéseket és információkat a különböző kaszinókról és egyéb hangzatos elnevezésű játékbarlangokról, amelyek nyomán

azonnal felíruk a belügyminiszterhez és a megnevezett játékhely megszüntetését kérjük.

Számos esetben történt már, hogy *a főváros fellépése folytán a rendőrség szétugrasztotta a játékszenvedély vámszedőit* és éppen ez elmult napokban készítettünk egy újabb listát, amelyet ugyancsak a belügyminiszter útján a rendőrség figyelmébe ajánlottunk. *A játékszenvedély megfékezésére tehát a főváros minden lehetőt elkövet a jövőben is.*

*

Liber Endre alpolgármester nyilatkozata komoly megnyugtatást jelent arravonatkozólag, hogy *a főváros állandó figyelmet szentel Budapest társadalmi kinövéseinek megnyirbálására és a káros jelenségek megszüntetésére.* A nyilatkozatoknak azt a részét, amelyik az inségadó immár biztos jövedelmét igéri, nagy megelégedéssel fogadja a főváros közönsége, mert így *nincs akadálya annak, hogy a hatósági szegénytámogatás az elkövetkező nehéz időszakban is testet öltsön.*

Csendrendelet a városházán

Megfékezik az utcai lármát

A budapesti államrendőrség főkapitánya június végén adta ki a *csendrendeletet,* amely számos intézkedést tartalmaz, főleg a lakosság éjjeli nyugalmának megvédése érdekében és igyekszik a mostani türhetetlen utcai lármát a lehetőség határai közé visszaszoritani. Az államrendőrség főkapitányának rendelete nyomán a belügyminiszter most leiratot intézett a fővároshoz és felhívta a polgármestert, hogy

a saját hatáskörében is tegye meg a szükséges intézkedéseket a csendrendelet érvényesítésére.

A polgármester csendrendelete a legközelebbi napokban kerül nyilvánosságra és főleg az üzemeknek szól. Igy többek között utasítja a polgármester a köztisztasági hivatal vezetőjét, hogy *a kora reggeli szemétgyüjtést a lehető legkisebb lármával és csendben végezzék.* Utasitotta a közlekedési vállalatokat, hogy

a villamoskocsik vezetői kerüljék az állandó és éles csengetést,

ehelyett csak aprókat és akkor csengessenek, ha erre feltétlenül szükség van. Eltiltotta az autobusz-kocsivezetőknek is *a túlzó dudálást* és leszerelik az autobuszokról a hangosabb szirénákat. Szó van arról, hogy

az összes villamoskocsik csengőit kicserélik mélyebb és halkabb hangú csengőkre,

amilyen a középperronos kocsikon már használatban van. Az út- és csatornaépitési ügyosztály is utasitást kap arra vonatkozóan, hogy *a rendkívüli sürgős és közbiztonsági okokból halaszthatatlan esetek kivételével kövezési és csatornázási munkát éjszakai vagy kora reggeli órákban ne végezzenek és korlátozzák a pokoli zajt okozó aszfaltvágógépek használatát.*

A **Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részv. Társ. igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztikara** és összes alkalmazottai mély fájdalommal jelentik, hogy

Pálmai Andor úr

m. kir. kormányfőtanácsos, a vállalat igazgatója és központi főkönyvelőségének főnöke

folyó évi szeptember hó 13-án rövid szenvedés után elhúnyt.

Közel egy fél évszázadon keresztül állott a társulat szolgálatában, amelyben páratlan szorgalma, semmi fáradságot nem ismerő munkakészsége és a vállalattal való teljes egybeforradása fontos működési kört biztosított számára. A vállalat mindenkori vezetőinek legteljesebb bizalmát élvezve, évtizedeken keresztül pihenés nélkül, jó szívének utolsó dobbanásáig nem ismert más kötelességet, más hivatást, mint azt, hogy a vállalat amelynek olyan önfeláldozó munkása volt, feladatát minél tökéletesebben töltse be. Egész generációkat nevelt fel ebben a szellemben azzal a ragyogó példaadással, amelyet puritán egyénisége és egész élete munkája szolgáltatott. A vállalat legideálisabb lelkű munkatársát és leghűségesebb vezetőemberét, a tisztviselők pedig a legodaadóbb tanítómesterüket és legjobb barátjukat veszítették el benne.

Földi maradványait, végakaratának megfelelően, csendben kísértük folyó hó 15-én utolsó útjára. Emléke szívünkbe zárva mindenkoron velünk marad.

Budapest, 1933 szeptember 16.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73.
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és dísznüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 **96 filléres ujdonságok!**

Budapest integritásának jelszavával kezdi az őszi kampányt az Egységes Községi Polgári Párt

A párt táborának hatalmas felvonulása az évadnyitó ünnepségen

A *Polgári Egység Klubja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este rendezte meg a nyári szünet után első évadnyitó ünnepi vacsoráját, amelyen háromszáznál többen voltak jelen. Résztvettek a vacsorán többek között: *Kozma* Jenő, *Éber* Antal, *Dési* Géza, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert országy. képviselők, *Becsey* Antal, *Gaár* Vilmos, *Glückstahl* Samu felsőh. tagok, *Bárczy* István, *Hoór Tempis* Mór, *Andréka* Károly, *Fejér* Ottó v. országy. képviselő, *Csorna* Kálmán, a fővárosi árvaszék elnöke, *Király* Kálmán tanácsnok, sok fővárosi bizottsági tag és városi főtisztviselő, valamint a párt kerületi vezetői.

Ott voltak még: *Márkus* Jenő min. tan. a Beszkárt h. vezérigazgatója, *Erősdy* Sándor és *Morvay* Zsigmond ny. főispánok, *Hoór Tempis* Mór műegyetemi professzor, *Orova* Zsigmond, *Németh* Béla dr., *Krivoss* Árpád dr., *Erődy* Kálmán kir. tanker. főigazgató, *Wellisch* Andor, *Piazza* Győző, *Benczúr* Valdemár, *Girardi* Tibor, *Leopold* Gyula, *Fáber* Fülöp, *Kollmann* Dezső dr., *Fodor* József dr., *Politzer* Zsigmond, *Sós* Ármin, *Perény* Gábor, *Dárdai* Ede, *Bárány* Károly, *Békeffy* Elemér, *Nagy* Antal, *Thorday* Lajos dr. h. elöljáró, *Somogyi* Béla, *Gerlóczy* Endre dr., *Bayer* Antal, *Nagyőri* Ferenc, *Günther* Tivadar dr. főjegyző, *Ruffy* Kálmán dr. tanácsjegyző, P. *Vákár* Arthur m. tanácsos, *Gazdy* Jenő, *Kerekes* Ödön dr. egészségügyi főtanácsos, *Szamek* Emil dr., *Révay* Miklós, *Rónai* Károly, *Csécsi Nagy* Miklós dr., *Árvátfalvy Nagy* István, *Halász* János dr., *Szécsi* Ernő dr., *Szentiványi* Kálmán, *Pásztélyi* Vilmos, *Dongó* Orbán, *Cservenka* József, *Nagy* Gyula m. tan., *Haury* Vilmos, *Wolff* István, *Tóth* András dr., *Kis* Géza, ifj. *Sándor* László dr., *Csécsi Nagy* Imre ny. altábornagy, *Oszoly* Kálmán, *Hubert* Vilmos és sokan mások.

Ugron Gábor dr. v. b. t. t. és *Ripka* Ferenc dr. volt főpolgármester elmaradásukat táviratilag kimentették.

Lelkes éljenzés közepette emelkedett szólásra

Payr Hugó

országgyűlési képviselő,

hogy megtartsa évadnyitó beszédét.

— Pártunknak és klubunknak régi szokása, — úgymond — hogy az őszi évad megindulásakor tájékoztatjuk barátainkat az általános politikai helyzetről és az előttünk álló feladatokról és célkitüzésekről. Ugy érezzük, hogy ez a kötelesség fokozottan hárul mireánk ma, amikor *a polgárság egy gazdasági és politikai káosz előtt áll*, amelyet súlyosabbá tesz az a körülmény, hogy a gazdasági fellendülés jelei, amelyek a nyár elején tapasztalhatók voltak, e pillanatban *stagnálni látszanak*.

Budapest a legkonszolidáltabb metropolis

— Legközelebb áll hozzánk *a várospolitikai élet*. Közelebb azért, mert ennek alakulásától és fejlődésétől a mi mindennapi gondjaink enyhülése vagy súlyosbodása függ. Azok a programmok, amelyeket 1930-ban és 1931. tavaszán a várospolitikai pártok az ő hallgatóságuk, közönségük, választóik előtt kifejtették, *nagyrészt idejüket multák*. Amit lehetett, azt megvalósítottuk, nemcsak mi, hanem az összes pártok.

— Minden közülete a világnak a legkisebb sportegyesülettől a legnagyobb világvárosig, Londonig, Newyorkig, — *eladósodott három év óta*. Mindenütt krízisek, rettentő válságok rázkódtatják meg a közületeket. Berlinben két évvel ezelőtt el kellett adni a legértékesebb közműveket, Bécsben a villamos közlekedési vállalat 70—80 millió schillinggel adósodott el és bárhova tekintünk, mindenütt válságok, krízisek visszafejlődések nyomát látjuk. Ilyen körülmények között *nyugodt lelkiismerettel hivatkozhatunk arra, hogy Budapest székesfőváros ezekben a rettenetesen nehéz időkben fenn tudta tartani a világvárosi nívót*. Budapest ma is világváros. Budapest az elmult években is a munkások tizezreinek adott kenyeret, iparosok és vállalatok százait foglalkoztatta, kultúrát, fényt és mindent adott ennek az országnak, amit csak egy nagyváros adhatott. És akkor, amikor az állam kénytelen volt az egész vonalon emelni az adókat, amikor kénytelen volt mindent drágítani, ami a közszükségletekkel kapcsolatos, *akkor Budapest*, — *ha talán bátortalanul, de mégis — rá mert térni arra az útra, amelyet mi gazdaságilag egyedül helyes útnak tartunk: a közszolgáltatások díjának csökkentésére*, hozzá mert nyúlni a villamostarifák kísérletképen való leszállításához, ugyanakkor, amikor szerte Európában drágítják a közlekedési eszközöket. És mindezek dacára Budapest rettenetes nehézségek árán, de *egyensúlyban tudta tartani pénzügyeit*, amit azért kell különös hangsúllyal megemlítenünk, mert Budapest nemcsak fényreklámja Magyarországnak, de a magyar állami életnek, *a magyar nemzeti életnek a legerősebb oszlopa*. (Ugy van, ugy van!)

Harc a főváros integritásáért

— Nem frázis tehát, amikor azt mondom, hogy Budapest a magyar államiság legerősebb oszlopa, amelyre mindig számíthat a magyar nemzet. Számíthatott, amikor a menekültek ezreit és tízezreit kellett elhelyezni, eltartani, amikor a magyar állam 241 millió pengőt kitevő egyenes adójából 150 milliót fizetett egyedül a város, — és számíthatott a vidék és a magyar állam Budapestre akkor is, amikor a betegek ezreit kellett ingyen gyógyítani. Uj jelszót mondok tehát ki ezért, új jelszót és szeretném, ha ez a pártnak jelszava lenne: *Budapest integritásáért* kell harcolnunk, mert nemcsak az ország integritása fontos, hanem Budapesté is, és *aki Budapestet gyengíti, a nemzeti életerőt gyengíti*.

— Igaz, volt és van a városháza politikai életében és a városháza vezetésében egy és más hiba is. Méltóztassék visszaemlékezni: két évvel ezelőtt milyen felzudulást, milyen nagy meglepetést és csodálkozást keltett, amikor ezekre a hibákra éppen a mi pártunk mutatott reá, nem terméketlen kritika formájában, hanem olyan kritikával, hogy miképpen kell ezeken a hibákon javítani. Igy született meg az a vizsgálat, amely *elkerülhetővé tette a közszolgáltatások árának a felemelését*.

— Ha mi ostorozzuk a főváros adminisztrációjának hibáit, ezt csak három év óta tehetjük, mert csak az új fővárosi törvény nyújtott módot arra, hogy betekintsünk a városi gazdálkodás mélyébe. Ami azelőtt történt, előttünk ismeretlen marad, mert a politikai pártok a régi tanács idején sohasem látták hogyan és miképen zajlik a város vezetése belülről. Külső megítélésből pedig a konzekvenciákat levonni nem lehetett. Amióta a fővárosi törvényhatósági tanácsnak a város közvetlen vezetésére és ellenőrzésére módot ad, azóta *minden ellenzéki párt is kénytelen velünk együtt megállapítani*, hogy száz téren is történt olyan kezdeményezés, amely a helyzet és a városi gazdálkodás komoly megjavítását nem csak célozta, hanem eredményezte is.

A Vásárpénztár és az állami üzemek gazdálkodása

— A jelen pillanatban van a fővárosnak egy botránya. A *Vásárpénztár botránya*. Semmiféle közület vezetője a világon, még egy családfő sem mondhatja azt, hogy az ő közületének az alkalmazottai nem fognak szabálytalanságot elkövetni. De minden vezetőnek azt kell mondania, hogyha abban a közületben, amelyért felelős, lopásra, csalásra, sikkasztásra, vagy hűtlen kezelésre rájönnek, azt meg fogja torolni. Ezt mondjuk mi is. Méltóztassék elhinni, hogy ebben az esetben a Vásárpénztár szabálytalanságaival kapcsolatosan a megtorlás nem fog elmaradni. Ez rettenetes és megbocsáthatatlan bűn, amelyet a főváros adófizetői érdekében egy pillanatig sem szabad tűrni és amikor efelett valamennyien fel vagyunk háborodva és el is vagyunk keseredve: akkor azonban megkérdem, hogy *miért nincs ekkora felháborodás, ilyen nagy elkeseredés azoknak az állami üzemeknek a deficitje miatt, amelyeknél nem 10—12 millió, hanem 75 millió a veszteség* (hosszantartó zajos helyeslés és taps), mint az államvasutaknál, ahol nem kisebb botrányokat állapítottunk meg és lepleztünk le. Tiszta szivből kivánom a magyar közönségnek, hogy az állami üzemeknél és az állami gazdálkodásnál *ugyanolyan energiával és purifikációs szándékkal történjék az üzemi kezelés felülvizsgálata*, mintahogy a főváros üzemeinél történik és fog történni.

Uj feladatok előtt

— Azt mondtam előbb, hogy azokat a programmokat, amelyeket az összes pártok a választások idején hogy úgy mondjam a közönség elé terjesztettek, a lehetőség szerint elvégeztük. Uj etap előtt állunk, amely új feladatokat ró minden városi politikusra. Csak az kritizáljon, aki gyakorlati úton a rossz helyébe jobbat tud állítani. Meddő frázisokból álló ellenzékieskedés, *üres kritika nem segit a bajokon*. Egy pártnak, amely guvernementális akar lenni, nem azért, hogy kormány vagy a városháza vezetősége előtt térdet hajtson, hanem azért, mert a polgárság egyetemes érdekét akarja képviselni — mondom, ilyen guvernementális pártnak az a feladata, hogy kitermeljen eszméket, célokat, új munkaterületeket, olyanokat, amelyekkel segíteni lehet a mai közállapotokon.

Teljesen kidolgozott tervek vannak a főváros vezetősége előtt és ezek a tervek évek óta várnak megvalósulásra, de eddig még azt sem lehetett elérni, hogy tárgyalás alá vétessenek. Itt van egy nagy *lakásépítkezési akció, azután a felesleges deficites üzemek leépítése*, ami életkérdés a városra, mert éppen a Vásárpénztár és állami üzemek tömege mutatja annak a példának az igazságát, hogy a közhatóságoknak nem szabad gazdálkodniok. Folytatnia kell a városnak *a jó és olcsó közlekedési politikát*. Uj utakat kell építeni, fejleszteni kell *világítási és csatornázási hálózatunkat* és mindent, ami Budapestnek világvárosi jelleget ad. Soha nem feküdt kiaknázatlanabbul nagyobb természeti kincs, mint Budapesten a hő- és gyógyforrások. Itt van az idegenforgalom fejlesztése is. Kötelességünknek érezzük az egész városházi gazdálkodás átalakitását, az évek óta el nem intézett *üzemi szabályrendelet* megteremtését, a közüzemi szolgáltatások *olcsóbbitására* való törekvést.

A nemzeti egység

— Még egy témával kell szembenéznünk. *Ez a párt és a pátszervezés kérdése. Gömbös* Gyula, azoknak a nagy feladatoknak a tudatában, amelyekre ő vállalkozni akart, azzal kezdte működését, hogy a „Nemzeti Egység" zászlaja alá hivta az ország színejavát. Mi ezt a programpontot örömmel üdvözöltük, hiszen előharcosai voltunk ennek az eszmének, előharcosai, akik még a szót is, nemcsak az eszmét már közel egy évtizeddel ezelőtt felvettük eszményeink közé és felvettük pártunk címébe is. Amikor egy évtized előtt zászlónkra irtuk ezt a szót, éreztük, hogy *történelmi hivatást teljesitünk* (hosszantartó, viharos éljenzés és taps) és őszintén meg merem mondani, hogy ez a párt megalakitása óta teljesitette történelmi hivatását. Ez a párt volt az, amelynek segitségével egyedül lehetett a polgári városházát biztositani és fenntartani. (Zajos helyeslés, taps.) Ez a párt volt az, amely nem kis eredményekre mutathat vissza, ha nem is 100 százalékos, de 50 százalékos eredményekre és nyiltan meg kell hajtanom az elismerés zászlaját *Kozma* Jenő előtt (hosszantartó lelkes éljenzés), aki akkor, amikor neki választania kellett az 50 százalékos lehetőség és a bizonytalan kockázat között, bölcs mérsékléssel választotta a kisebb sikert — *de változatlan erővel harcol eredeti céljaiért*. És ez a párt erejének tudatában, de *hátsógondolatok és mellékteklntetek nélkül állott Gömbös Gyula mellé*, amikor célkitüzéseit megismertük és rendelkezésre bocsátottuk erőnket és segitségünket a Városházán és a parlamentben egyaránt.

A
NEW-YORK
fényesen restaurálva megnyilt
EBÉD 12-től 4 óráig Menürendszer
Délután és este ROÓSZ EMIL zenekara játszik

SZÉP KERTJE LESZ
tavasszal, ha most szerzi be őszi ültetésre eredeti holland tulipán, jácint, nárcisz és egyéb virághagyma különlegességünket.
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R. T.
Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 4. sz.
Budapest, VI., Vilmos császár-út 59. sz.

— Ezekután nem tagadom, *meglepetés volt számunkra az,* amikor nem *Gömbös* Gyula, de egyes urak, akik magukat alvezéreknek nevezték ki, nélkülünk, sőt ellenünk akartak és akarnak Budapesten pártot szervezni. Ez a párt, amelyhez mi tartozunk, tíz év óta él. Nem mi csináltuk, *ez kitermelődött a főváros közönségének lelkéből,* ez közszükséglet volt, mert *az emberek tízezrei kívánták a békét, a rendet, a nyugalmat és az alkotómunka lehetőségét.* Mi csak szolgáltuk ezt a pártot, szolgáltuk a polgári eszményeket, a polgárság iránti hűséggel és alázatos szolgálatkészséggel. Becsületesen szolgáltuk eleinte a tízeket, azután a százakat és az ezreket és tízezreket és *ennek köszönhetjük, hogy a legutóbbi választáson titkos szavazással ötvenezren állottak mellénk,* ami olyan hatalmas szám, amilyet egyetlen középúton haladó párt Európa egyetlen metropolisában sem tud felmutatni.

— Ez a párt van, ez a párt él a tömegekben, hibáinkkal és erényeinkkel, kudarcainkkal és sikereinkkel egyetemben. Ez a párt él és ezt az életet sem a változó politikai hatalomnak, sem a változó hangulathullámzásnak, sem *egyes akarnakok türelmetlen törekvéseinek áldozatul dobni nem vagyunk hajlandók.* (Élénk helyeslés és taps.)

— Nem érdemelnők meg azt a bizalmat, amelyet eddig élveztünk, ha átengednők a terepet, amelyen közel tíz éve néha több, néha kevesebb sikerrel, de mindig jószándékkal, mindig becsületes iparkodással harcoltunk a polgárság, a köz és a város érdekében. *Mi nem vagyunk ijedősek, nem vagyunk féltékenyek.* Uri módon, csendben tűrtük és elnéztük, amikor egyes urak azt hirdették, hogy megbízást kaptak a miniszterelnök úrtól *az ellenünk való szervezkedésre.* Ezek az urak akkor is hirdették ezt, *amikor a miniszterelnök, a sajátkezűleg megfogalmazott kommünikében jelentette ki, hogy pártját Budapesten a mi pártunk alapján kívánja kiépíteni.*

Nem féltjük ezt a pártot...

— Mi nem vagunk feltékenyek, sőt örülünk, ha mások is dolgoznak a polgárságért. Sőt kívánjuk, hogy legyenek segítőtársaink a munkában, olyan segítőtársaink, aki nemcsak rubrikáznak, nemcsak tagokat összeírnak, akik nemcsak ígéretekkel dolgoznak, hanem akik az egység megbontása helyett keserves, évekig tartó munkával, téglát téglára rakva dolgoznak az egyesekért, a tömegekért, a főváros nagyságáért. (Élénk éljenzés és taps.)

— Mi nem féltjük ezt a pártot, sem híveinket, mert azok, akiket az a meggyőződés köt mihozzánk, hogy mi értük, a közönségért, a városért dolgozunk, azok *ki fognak tartani mellettünk minden időben és minden helyzetben egyaránt.* Ezt a tábort, e táborban rejlő erőket, az önérzetes, öntudatos polgárok ezreinek erejét, azt az erőt, amely ötvenezer titkos szavazatban rejlik, mi a miniszterelnök rendelkezésére bocsátottuk és bocsátjuk. Mellette leszünk, ha jó ügyért harcol, ha az ország érdekeiért küzd, mert hitet, bizalmat, erőt és lendületet akarunk adni Gömbös Gyulának, amikor a magyar eszményekért harcol, De kérjük és elvárjuk tőle, hogy egységet teremt végre a széthúzók és konkolyhintők dacára is.

— Nem tudom, hogy érzitek-e a történelmi levegőt, amelyben élünk és amely körülöttünk leng. Nem tudom, halljátok-e a földmélyéből a történelem szekerének dübörgését, érzitek-e *a nagy események villamosfeszültségét,* nem tudom, hogy érzitek-e, hogy az ország, a főváros sorsdöntő órákat él? De hiszem, hogy miként a multban, a közös harcokban egyek voltunk, ti az eljövendő kritikus pillanatokban is egyek lesztek és a régi hűséggel, régi kipróbált barátsággal, kispolgári becsületességgel fogtok kitartani e párt mellett, amely egyedül értetek küzd és fog küzdeni.

Percekig tartó lelkes éljenzés és taps követte *Payr* Hugó nagyszabású beszédét, amely után *Kozma* Jenő szólalt fel.

Kozma Jenő a néhány akarnokról

— Néhány hónappal ezelőtt — mondotta — a rekriminációkra, inszinuációkra, egyes budapesti kerületekben történt próbálkozásokra mindössze azt válaszoltam: *Ein Mann, ein Wort.* Ezen az állásponton vagyok ma is. Semmi okom sincs feltételezni, hogy pártunkat, amely teljes odaadással és hűséggel szolgálja *Gömbös* Gyula célkitűzéseit, a nemzet talpraállását és megújhodását célzó irányelveit, bárki megbontani akarná, ugyanakkor amikor a nemzeti egység megteremtése a miniszterelnöknek és országos pártunknak a legfőbb törekvése. Magam is tagja vagyok az országos párt hatos bizottságnak, a párt jelvénye engem is kötelez és *nem tudom elképzelni, hogy Budapesten a párt megszervezése nem abból a helyi szervezetből induljon ki, amely ismeri az embereket, amelyet ismernek a polgárok és amely ismereteket semmiféle összeírással pótolni, vagy máról-holnapra, az évek hosszú során át szerzett tapasztalatok nélkül megszerezni lehessen.* Természetesnek tartjuk, hogy gerince vagyunk Budapesten annak a polgári egységnek, amelyet tíz évvel ezelőtt jelszóul zászlónkra írtunk. Nincs is szükség ennek a hangsúlyozására, csak a távolabbálló tömegek megnyugtatására mutatunk rá arra, hogy *az országos párt és a mi pártunk között ellentétek nincsenek és nem is lehetnek.* Mi állottuk hónapokon át a pergőtüzet a fővárosi törvény megalkotása idején, tántoríthatatlanul állottuk a harcot és elértük, hogy a nagy polgári egység gondolata végre kormányprogrammá vált, amelynek mi ringattuk a bölcsőjét. Nincs köztünk féltékenység és ölelő karokkal várunk mindenkit, aki ennek az egységnek a megerősítésére és kiépítésére vállalkozik. Ezután a külföldi államok zavaros politikai helyzetére utalt és szembeállította a Magyarországon egyre erősbödő felismerést, hogy minden hazáját féltő magyar embernek egy táborban kell felsorakoznia, hogy *Gömbös Gyula megvalósíthassa a nemzet érdekeit szolgáló nagy célkitűzéseket.*

A társasvacsora közönsége *Kozma* Jenő beszédét is hosszantartó éljenzéssel és tapssal fogadta.

Adóemelés és tarifadrágítás mellőzésével elkészült a jövő évi költségvetés

A bevételi csökkenések figyelembevételével deficites tervezet jut az autonómia elé — A kiadásokat tovább nem mérsékelhetjük, — mondja Lamotte tanácsnok

Borvendég Ferenc alpolgármester és *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok hétfőn mutatták be *Sipőcz* Jenő polgármesternek *a jövő évi költségvetés tervezetét,* amelyet nagyfontosságú tanácskozások előztek meg. Nem titok, hogy a súlyos pénzügyi helyzetben a költségvetés előrelátható nagy hiányát akarták eltüntetni és minden vonatkozásban alkalmazták azt az elvet, hogy *csak a feltétlenül mulhatatlan kiadások szerepelhetnek a költségvetés előirányzatában.* Ez a feladat sem igérkezett könnyűnek, mert a polgármester a legutóbbi három évben tíz-tíz százalékkal csökkentette a kiadásokat, tehát *már most olyan harminc százalékkal leszállított költségvetést kell feldolgozni, amelyben a kiadások további mérséklése majdnem a lehetetlenséggel határos.* A bevételi oldalon sem igér eredményes változást a jövő esztendő, mert nemcsak az adóbevételek, hanem az üzemek jövedelmei is visszaestek, ugyanakkor pedig *a tarifák emelését mindenképpen mellőzni akarják.*

A költségvetési helyzetről intéztünk kérdést

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnokhoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az állandóan visszaeső bevételekkel szemben a kiadások mutatnak a jövő évben *új képet.* Mindenekelőtt beiktatjuk az előirányzatok sorába *a tízmilliós út- és csatornaépítési szükségmunka törlesztését,* ami egymagában 3.5 milliós összeget igényel. A *Fővárosi Hirlap* adott hírt legutóbbi számában az *ostendei egyezmény alapján meginduló tőkeszolgálat megkezdéséről, ami újabb másfélmillió pengő terhet jelent,* vagyis már

ennél a két tételnél ötmillió pengő kiadási többlettel kell számolni.

— Bevételi vonatkozásokban leírtuk *a borfogyasztási adó leszállítása révén várható adókiesést* és természetesen bekalkuláljuk a sorrendbe *a bélyegilletékek törlése* miatt kieső százötvenezer pengőt is. A mult évben közel 90 milliós adóbevételt irányoztunk elő és mert tíz százalékos csökkenést tapasztaltunk,

az idei költségvetésben ezen a címen 79 millió pengő fog szerepelni.

Mindezek ellenére *az üzemi tarifák változatlanul maradnak* és természetesen nem szerepel új bevétel címén az adók felemelése, vagy új adók bevezetése sem.

— Minden törekvésünk odairányul, hogy *reális költségvetést* állítsunk a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elé. Hogy ez a költségvetés egyensúlyban lesz-e, azt ma még nem tudom. A leggondosabb mérlegelés után készítjük elő ezt a nagyfontosságú gazdálkodási alapot és

úgy a kiadásoknál, mint a bevételeknél csakis olyan összegeket rögzítünk le, amelyekre valóban számítani lehet.

A költségvetést tovább lefaragni véleményem szerint már nem lehet és alig hiszem, hogy a jövő évben a polgármester újabb tíz százalékos kiadási törlést rendeljen el.

*

A költségvetést a jövő héten kinyomatják és azt rövidesen a törvényhatósági tanács elé terjesztik.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Kalász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-56
Vasszádfal költsönzés

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ, kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Filiér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégókályhák.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Budapesti mintára Berlin és Bécs is bevezeti a kisszakaszt

A villamos közlekedés reformjának tanulmányozására a német és az osztrák fővárosból bizottságok jönnek hozzánk

Hosszas fejtörés és kísérletezés után úgylátszik, sikerült a Beszkárt-nak olyan reformot meghonosítania, amely az utazóközönségnek és a vállalatnak egyformán előnyös.

A kisszakasz-jegy egyre fokozódó népszerűségéről és a Beszkárt forgalmának alakulásáról alkalmunk volt

Patz Sándor igazgatóval,

a Beszkárt forgalmi osztályának főnökével beszélgetni, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örömmel állapítjuk meg, hogy a kisszakasz reformja bevált. Az újítás népszerűsége naprólnapra növekszik. Négy hete, hogy az összes vonalakon életbeléptettük a kisszakasz-rendszert. Az első héten 2,718.000 utas utazott kisszakasszal, a második héten 3,119.000, a harmadik héten 3,470.000, a negyedik héten 3,700.000, vagyis az első hónap alatt több mint 13 millió ember vette igénybe a kisszakaszt. A már egészen népszerű „tantusz"-okból ezidőszerint 1,733.000 drb. van a publikum zsebében és azonkívül naponta 500—600 ezer darab van forgalomban, amivel a kalauzok esetenként elszámolnak. Az előbb említett 1,733.000 darab természetesen már szintén el van adva, csak még nem használták fel.

— Ezekből a számokból örvendetesen kitünik, hogy a kisszakasz bévezetése óta

a forgalom állandóan emelkedik,

holott a szokatlanul hüvös időjárás károsan befolyásolja a villamosvasút forgalmát, mert a más esztendőkben ilyenkor szokásos úgynevezett „zöldforgalom" már teljesen megszünt. A legutolsó elszámolási napon, szombaton például 586.000 kisszakasz kelt el, ebből 340.000-et a kalauzok adtak el, a többit a trafikosok, cukorkások és más közvetítők vásárolták meg.

— Hogy a Budapesten behozott újítás mennyire helyes, arra legjobb bizonyíték a *külföldnek felénk irányuló figyelme.* Nagy metropólisok egymásután jelentkeznek és kérik tőlünk a kisszakaszjegy forgalmának alakulását. — Közölték velünk, hogy e hét végén

a wieni községi közlekedési vállalat szakemberei felkeresnek bennünket a kisszakasz tanulmányozására, Berlin pedig a budapesti tapasztalatok nyomán már elhatározta a rendszer bevezetését

és október első napjaiban egy bizottságot küldenek hozzánk, amely a technikai lebonyolítást itt a helyszínen fogja tanulmányozni. — Berlinben egyébként javaslatomra máris bevezették *a 10 pfenniges tarifát,* mely két kilométeres útra szól. Mostanáig 25 pfennig volt Berlinben az általános tarifa. A 10 pfenniges-rendszer eredménye az, hogy ott is hétről-hétre emelkedik a forgalom. Tizenkét napja van érvényben a berlini kisszakasz, az első nap 430.000-en vették igénybe, a tizenkettedik napon már 663.000-en. A tantuszrendszer bevezetése esetén Berlinben 5 pfennig lesz a kisszakasz, tehát körülbelül ugyanannyi, mint Budapesten. *Bécsből* a rendszer tanulmányozására *Emmerling alpolgármester* személyesen jön el, Berlin pedig a kísérletek megkezdéséhez most rendelt Budapestről *száz darab tantuszperselyt.*

— Előkészítés alatt van a jegyelőreváltás bevezetése is. A jegyeket már nyomják. *Jegyelőreváltás esetén ugyanis hatalmas készletekről kell gondoskodni,* hogy a szükségletet kielégíthessük. Kísérletképen fel fogunk állítani néhány jegyárusító automatát is.

Beruházások nélkül elkészült a Bszkrt költségvetése

Borvendég Ferenc alpolgármesternél az elmult napokban sorozatos tanácskozások folytak a *Beszkárt és az Autobuszüzem jövő évi költségvetéséről.* Ha figyelembe vesszük azokat a körülményeket, amelyek mindkét közlekedési üzem jövedelmének a visszaesését eredményezték, akkor elképzelhető, hogy a *költségvetések véglegesítése milyen nagy munkát jelent.* A tanácskozáson résztvett *Bódy* László közlekedési tanácsnok, *Folkusházy* Lajos és *Márkus* Jenő vezérigazgatók, továbbá az üzem pénzügyi vezetősége. A Beszkárt jövő évi költségelőirányzatáról és budgetjének alakulásáról

beavatott helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

Tüzetesen kellett áttanulmányozni a közlekedési üzemek költségelőirányzatait, mert *a legnehezebb feladatok egyike, hogy a változatlanul megmaradt kiadási tételeket az állandóan csökkenő bevétellel egyensúlyba hozzuk.* A villamosvasút teljes évi zárszámadása természetesen még csak a jövő évben áll rendelkezésre, azonban a hónaponkint eszközölt tényleges eredményszámítások azt mutatják, hogy

a villamosvasút jövedelemesökkenése a mult évi rossz konjunktúra után ezidén folytatódott.

Hasonló a helyzet kisebb arányokban az Autobuszüzemnél és a fogaskerekűnél, elenyésző többlet csupán a budai hegypálya üzeménél mutatkozott. Az előirányzattal szemben *közel nyolcmillió pengős visszaesést vártunk a Beszkártnál,* azonban ezt a tételt valószínűleg kedvezően fogja ellensúlyozni a *kisszakaszok bevezetése,* amely az eddigi tapasztalatok szerint gyengíti a kiesés méreteit.

Nagyobb beruházásokra a jövő évben a Beszkárt nem készül, csupán arra szorítkozik, hogy a meglévő vonalak karbantartását folytassa.

A folyamatban lévő három új vonalépítkezés még ebben az évben befejeződik, jövőre azonban *újabb vágányépítkezésekre nem kerülhet sor.* A feltétlenül szükséges biztonsági befektetések: motorok javítása és a járművek állandó épségbentartása változatlanul folytatódik, azonban új járművek beszerzésére nem gondolhatunk.

— Egészen más a helyzet az autobusznál, ahol elkerülhetetlen, hogy az eddigi kocsipark-állományt növeljük. Elvileg elhatározott szándéka az üzemnek, hogy

ötven új autóbuszt állít forgalomba, ezeknek megrendelése azonban csak beosztott arányokban történhetik.

Számításaink szerint a *jövő évben húsz-huszonöt autobusz gyarapítja a forgalomban lévő járművek számát,* míg a további 25 autobuszt 1935-ben rendeljük meg a hazai gépgyáraknál.

Budapest Székesfőváros Gázművei értesítése a főváros közönségéhez

Értesítjük a nb. fogyasztóközönséget, hogy a gázfogyasztás hozzáférhetőbbé tétele érdekében ez évi szeptember 1-től az alább felsorolt szerelési és átírási díjakat lényegesen mérsékeltük, éspedig az 5, 10, 20, 30 és 50 lángú nedves gázmérőknek, továbbá a 2, 4 és 8 köbméteres száraz gázmérőknek cca 7.—, 10.50 és 17.50 pengős szerelési díját

egységesen

öt pengőre

szállítottuk le.

A 80, 100 és 200 lángú nedves gázmérőknél, továbbá a 15 és 30 köbméteres száraz gázmérőknél csak a *tényleges munkabéreket* számítjuk fel.

A gázmérők üzembehelyezési és *átírási díja* az eddigi 2.10 pengő helyett

egy pengőre

mérsékeltük.

A gáztűzhelyek 4.20 pengős, sütők, főzők vasalók 2.90 pengős szerelési díját egységesen

egy pengőben

állapítottuk meg.

A bérleti gázkészülékek *üzembehelyezési és díját* az eddigi 2.10 pengő helyett

egy pengő

Amennyiben a bérleti készülékek átírása, vagy üzembehelyezése a gázmérővel egyidejüleg történik, úgy a bérleti készülékek átírása, vagy üzembehelyezése

díjtalan.

Budapest Székesfőváros Gázművei

Nemzetközi játékkaszinó és világfürdő Pestszentlőrincen

Casino Municipial a Szemere-telken, gyógyforrások a gémeskutak helyén — Világfürdő a szeméttelepen

Óriási izgalom vett erőt a közelmultban Pestszentlőrincen és Kispesten. A képviselőtestületben örömtől sugárzó arccal tárgyaltak egy ajánlatról, amelyik közvetlenül a város polgármesteréhez érkezett és nem kevesebbet, mint *négy és félmillió pengőt kínált a kis városkának bizonyos terület-komplexum átengedése ellenében.* Az ajánlattevők bejelentették, hogy a Szemere-lövölde melletti mintegy hetven hold területen

játékkaszinót és szállodát építenek,

ezzel egyidejüleg pedig *forráskutatásokat végeztetnek, hogy megvalósíthassák Pestszentlőrincnek világfürdővé való kiépítését.*

Magától értetődik, hogy Pestszentlőrinc képviselőtestülete az ajánlatot elfogadta és a kért területet örömmel átengedte. A határozat most Pest vármegye elé kerül, ahol bizonyára általános derültséggel fogadják a környéki város felterjesztését — és azután visszaküldik azzal, hogy *az ajánlat komolyságáról* kérnek bizonyítékokat.

Addig is, amíg Pestszentlőrinc polgármestere bővebb kommentárokat füz a felterjesztéshez, ismertetjük azt a legendát, amely a pestszentlőrinci homokon játékkaszinót és szállodákat akar létesíteni.

A remek ötlet két budapesti pénzügynök agyából pattant ki

és mert a pesti pénzpiacon most meglehetős csend uralkodik: *felültek a villamosra és meg sem álltak a pestszentlőrinci polgármester hivataláig.* A helyszínre érve elmondották, hogy mögöttük *hatalmas külföldi pénzcsoport* ég a vágytól, hogy Pestszentlőrincnek játékkaszinót és világfürdőt ajándékozzon és rettenetes türelmetlenséggel várják a képviselőtestület beleegyező határozatát. A polgármester írásban kérte az ajánlatot, amit meg is kapott. A képviselőtestület legközelebbi ülésén görögtüzek gyúltak a négy és félmilliós ígéret nyomán és természetes, hogy boldog gesztussal ajánlották fel a Szemere-telkeket, amelyeket eddig *nem tudtak értékesíteni, sem pedig méregdrága áron a főváros nyakába varrni.* Még élénk emlékezetben van az a komikus szélmalomharc, amelyet Pestszentlőrincről indítottak a fővárosi szeméttelep elhelyezése érdekében és büntető feljelentést tettek *Sipőcz* Jenő polgármester ellen azért, mert mint a főváros képviselője *felelősséggel tartozik a szemétlerakodás következtében bekövetkezett közegészségügyi helyzet leromlásáért.*

A feljelentés mögött az a manőver rejtőzött, hogy a Szemere-telkeket busás áron parcellázhassák.

A pestszenlőrinci nemzetközi játékkaszinó és világfürdő bizonyára csodás fantáziákat rajzolt a derék képviselőtestületi tagok elé. Már látták a délibábos *magyar Monte Carlo* arányait, a pestszentlőrinci *Casino Municipial* barokk tornyait, az előtte húzódó hatalmas parkot és a tengert, amelyből egyelőre csak a homok ad ízelítőt. Az ajánlatot tehát felterjesztették Pest megyéhez, hogy a jóváhagyást mielőbb megkapják. Ez a vágyuk azonban aligha teljesül, mert

nemcsak Pest megyében, hanem az egész országban mosolyognak a fantasztikus vállalkozás fölött.

Legjobban mulatnak a pénzügynökök, akik azóta sem mutatkoztak Pestszenlőrinc határában.

„CLARIDGE"

L, BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.

(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)

ÉTTERMEK — BÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM

5 órai tea **TÁNC!**

délután és este

CHARLES LAX jazz-zenekara.

Legkiválóbb üdítő cukorka a

FRUTTI

Gyártja:

STÜHMER FRIGYES R. T.

Gazdasági Értesítő

Partiáru-manőver a textilpiacon

Hogyan csinálnak a textilgyárosok árzuhanást a nagykereskedő bőrére? — A pamutfonal egyeduralkodói visszaélnek kiváltságos helyzetükkel

V.

Legutóbb kimutattuk a főváros textilpályázatának pontos jegyzőkönyvi adataival, hogy milyen alaptalan a textilkartel évi jelentésének az az állítása, hogy a textilcikkek ára csökkent. Az ilyen állítások tendenciája nagyon is átlátszó és csak arra való, hogy a drágítás ellenőrzésére hivatott hatóságokat félrevezesse. Eppen ezért nem hallgathatjuk el, hogy milyen súlyos felelősség terheli a *Textilgyárosok Országos Egyesületének* egész vezetőségét, valamint a textilkartel tagjainak igazgatóit, hogy nevükben ilyen hamis jelentések láthatnak napvilágot, amikor olyan szemérmetlen árdrágítás folyik, amilyent éppen a főváros versenytárgyalásain láttunk.

Kétségtelen bizonyítékainkkal szemben a textilkartel több konkrét esetre hivatkozik, amikor egy-egy cikk ára néhány héten belül 30—40%-kal *„zuhant le"*. Hát mi végére jártunk ennek a jelenségnek is és nyomban bemutatjuk, hogy honnan erednek és mit érnek ezek az *„árzuhanások"*.

Van rá eset, hogy

egy-egy cikk mint „partiáru" egészen rövid ideig feltünő olcsó árával jelentkezik a piacon.

Sokkal olcsóbban, mint a nagykereskedő kirakatában látható. Ez az olcsóság azonban a legnagyobb sérelme a reális textilkereskedőnek és a fogyasztónak és emiatt az *olcsóság* miatt súlyos szemrehányás illeti a kartelben tömörült textilgyárakat.

Mert lássuk csak, miben áll ez a híres „olcsóság".

A gyáros valamely cikkből, mondjuk, százezer métert gyárt. Elad belőle két kereskedőnek 40—40 ezer métert 2.20 pengős áron. A megmaradt 20 ezer méterre néhány hónapon belül nem akad vevő. Ilyenkor a gyáros, már t. i. a lelkiismeretlen kartelgyáros és ilyen nálunk, sajnos, gyakran akad, ezt a megmaradt 20 ezer métert 1.50 pengőjével adja el a *„partisoknak"*, akik az 1.50 pengős árut kiirják két pengőre, vagy ha szerényebbek, még olcsóbban is. A közönség aztán csodálkozva látja, hogy ugyanazt a *crêpe de chine*-t, amelynek méteréért a szolidnak ismert régi nagykereskedő 2.50 pengőt kér, a szomszédos partiárus két pengőért kínálja. Azt persze a közönség nem tudja, hogy a nagykereskedő kénytelen volt 2.20 pengőt fizetni a gyárosnak ugyanazért az áruért, amelyet a partikereskedő két pengőért árusít.

A gyáros könnyen megtehette ezt a manővert, mert hisz

neki a 2.20 pengőért forgalomba hozott áru legfeljebb 80 fillérjében van,

úgyhogy az 1.50 pengő mellett még mindig 100%-ot keres. Annál inkább megengedhette magának ezt a luxust, mert hisz azon a 80 ezer méteren, amit a két nagykereskedőnek 2.20 pengőjével adott el,

kereken 200 százalékot keresett.

Azzal a kartelgyáros vajmi keveset törődik, hogy a nagykereskedő nyakán marad a drága áru. Senki sem lesz bolond ugyanis, hogy 2.50 pengőt fizessen a nagykereskedőnek, amikor a partikereskedőnél ugyanazt a cikket két pengőért, vagy esetleg még olcsóbban is megkaphatja.

Ez a magyarázata annak az úgynevezett *árcsökkenésnek*, amelyet itt-ott a textilpiacon látunk és amelyre a textilkartel évi jelentése oly büszkén hivatkozik.

Ime így teszi tönkre a textilkartel a kereskedőt és rajta keresztül a fogyasztót.

De nincs jobb sorsuk a textilfeldogozó kis- és középüzemeknek sem, mert azok a nagyhatalmú és jóösszeköttetésű kiváltságos vállalatok, amelyek a pamutbehozatalt kezükben tartják,

a pamutfonal árán keresztül megbénítják a textilfeldolgozó kisipart,

azokat a kisebb üzemeket, amelyeket a kiváltságosok nem vettek be a maguk szűk érdekkörébe.

A textilgyártás alapanyaga, mint tudjuk, a pamut, amelyet mi külföldről vagyunk kénytelenek importálni. A devizakorlátozások óta pamutbehozatalra *csak a pamutfonógyárak kapnak engedélyt.* Tíz ilyen gyárunk van üzemben. Ezek közül öt csak a saját szövőüzemei számára dolgoztatja fel fonállá a nyerspamutot, a másik öt a pamutfonalat, mint monopóliumot kezeli és mint monopolizált cikket adja tovább azoknak a szerencsétlen kis- és középüzemeknek, amelyek behozatali engedély hiányában rá vannak utalva az öt kiváltságosra.

A tíz fonógyár a következő: *Magyar Pamutipar rt., Francia-Magyar Pamutipar rt., Dreher—Haggenmacher Textilipar rt., Goldberger Sám. és Fiai rt., Magyar Textilipar rt. Győr, Angol-Magyar Cérnagyár rt. Ujpest, Filtex Egyesült Textilművek rt. Pestszentlőrinc, Kispesti Textilgyár rt. Kispest, Pamuttextilművek rt.* és *Perutz Testvérek.*

Mind a tíz kap behozatali engedélyt pamutra, de csak az *első öt ad el pamutfonalat és ez az öt kiváltságos cég látja el az országot* immár több mint két éve a textilipar legfontosabb alapanyagával, a pamutfonállal. Az ország 800 kötszövő üzeme és takácsai ezektől a kiváltságosoktól, ettől az öt monopolizált protekciós cégtől kénytelenek a pamutfonalat olyan áron és olyan feltételek mellett megvenni, amint azt ez az öt kiváltságos cég diktálja.

Forma szerint ugyan minden igényjogosult kaphat engedélyt pamutfonal-behozatalra, ez azonban csak forma. A valóságban *éppen azokra a fonalfajtákra, amelyekre a kötszövőüzemeknek legnagyobb szükségük van, behozatali engedélyt egyáltalán nem kapnak* és így teljesen ki vannak szolgáltatva annak az öt kiváltságos cégnek, amelyet fent felsoroltunk és amely kiváltságos cégek, amint később látni fogjuk, *a legnagyobb mértékben visszaélnek azzal a privilégiummal*, amelyet az egyetemes gazdasági élet rovására évek óta tudnak maguknak biztosítani.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

Az inségmunkarendszer megszüntetését kérik a kövezők

A fővárosi iparosok és vállalkozók elkészítették a maguk mérlegét a közhatósági munkálatokról, amelyet ebben az évben az *inségmunka* címén végrehajtott út- és csatornaépítések dominéltak. Ebben az inségmunkában igen kevés, úgyszólván semmi sem volt a kövezési munka, amely végeredményben számukra munkaalkalmat úgysem jelentett volna, mert hitelt sem kaphattak. A budget-munka pedig, a maga sovány kereseti lehetőségével és igen csekély összegével eddig még nem adott minden vállalkozónak egyformán kenyeret. Nagy eltolódások vannak az összegszerint kiadott munkákban, amit tekintettel a beköszöntött őszre, sürgősen korrigálni kellene.

— Becslésünk szerint — mondják — még jelentékeny tételek várnak kiadásra az előirányzatból, amelyeket *sürgősen szét kellene osztani, hogy a téli évszak előtt keresethez jussanak a vállalkozók és a munkások.* Elsősorban azokat kell figyelembe venni, akik eddig csak minimális megbízásokhoz jutottak, hogy az aránytalanságok némiképpen kiegyenlítődjenek. Az egyes kerületekben elvégzendő munkák nem egyenlő méretűek és ezért ajánlatos volna, ha *másik kerületben juttatnák munkához mindazokat, akik eddig csak csekély megbízásokat kaptak.*

— Sajnálatos, hogy az egységárak általában alacsonyak. Ez pedig a munkabérek szempontjából fontos, mert az órabéreket a hatóság előírja, amelyet a munkás minden körülmények között meg kell, hogy kapjon. Az ellenőrzés szigorú, a tényleges munkabérek mértékéről *a munkások adnak jelentést a hatóságnak, ami a vállalkozókra sérelmes és a fegyelem szempontjából sem kívánatos.* Ha az egységárat felemelnék, a jobban dolgozó munkások is magasabb órabérekhez jutnának, ami szociális szempontból is előnyös volna.

— Elismerjük, — mondják a kövezőmesterek, — hogy a főváros szociális szempontból hívta életre az inségmunkát, ez azonban *a kövezőmesterek súlyos helyzetén nem sokat segít.* Az alacsony egységárak miatt valósággal ráfizetnek a munkákra, a magas adók, az OTI-járulékok és egyéb illetékek *felemésztik egész keresetüket.* Képtelenek modernizálni felszereléseiket és évek óta nem tudják felfrissíteni szerszámkészletüket.

— Nagyon kívánatos volna, ha a jövő évre *szakítana a főváros az inségmunka-rendszerrel*, mert a költségvetésben szereplő munkák vállalása több reális lehetőséget nyujt. Már most felemeljük intő szavunkat és kérjük a főváros vezetőségét, hogy szaktíson az inségmunka rendszerrel és térjen vissza a számára is biztonságosabb régi munkakiadáshoz, amely az elvégzendő feladatok fedezetét a *költségvetésben jelöli meg.* Úgy tudjuk, hogy a jövő évi előirányzásban 10 millió értékü út- és csatorna közmunka szerepel: ha segíteni akar a főváros, akkor tegye lehetővé, hogy annak egy része mielőbb vállalatba adassék, mert különben *a kövezőmesterek a legsúlyosabb nehézségek közé kerülnek.*

A kövezőmesterek remélik, hogy kérésük meghallgatásra talál és a főváros gondoskodása kiterjed erre a dolgozó rétegre is, amelynek tagjai kivétel nélkül megbízható vállalkozói voltak mindég a fővárosnak.

Hétmilliós fedezetlen künnlevőség a Hofherr-Schrantz gyárnál. A *Fővárosi Hirlap* ismételten megemlékezett a *Hofherr-Schrantz R. T.* zavaros ügyeiről és kimutattuk, milyen nagyot bukott ez a gépiparban valamikor domináló magyar iparvállalat, amelynek termékeit éppoly szívesen vásárolták a távoli keleten, mint itthon. A keletre gravitáló üzleten már pár évvel ezelőtt fájdalmas rést ütött a *Hofherr-Schrantz* újvidéki önálló képviseleténél kitört botrány, amely sikkasztási afférokkal volt kapcsolatos és sokat ártott a vállalat jugoszláviai üzleteinek. Itthon ezalatt folyton szaporodtak az adósságok és megingott *László* Sándor vezérigazgató helyzete, akit másfél évvel ezelőtt elbocsátottak ugyan a vállalat kötelékéből, azonban a megállapodás szerint 1934. év végéig még folyósítják a fizetését. A daliás vezérigazgató annakidején benősült előkelő pozíciójába, amelyet azonban a megfelelő képességek hiányában és a viszonyok folytonos súlyosbodása miatt nem tudott kielégítően betölteni. A Hitelbank még *László* távozása előtt új embereket küldött a Hofherr-Schrantzhoz, elsősorban *Erdős* Jenő urat, akinek teljhatalmat adott rendcsináló programjának végrehajtására. *Erdősnek* az lett volna a feladata, hogy tűzzel-vassal igyekezzék behajtani a gyárvállalat majdnem 20 milliós künnlevőségét, ami azonban a mai viszonyok között emberfeletti feladat volna, ehelyett tehát *Erdős* új megrendelések szerzésére vetette rá magát és ezen a ponton könyörtelenül konkurál a többi gépgyárral. Legutóbb nagyobb munkát vállalt a BSzKRT-nál, amelyekről szakkörökben meg vannak győződve, hogy dömping-áraira a vállalat súlyosan rá fog fizetni. Nem tudjuk: a Hitelbanknál mit szólnak ehhez a snájdig árpolitikához. *Erdős* úrnak azonban nyiltan hangoztatott véleménye az, hogy egyre megy most már, ha a Hofherr-Schrantz veszteségei pár százezer pengővel emelkednek is. A künnlevőségek behajtásánál megdöbbentő tapasztalatokat szerzett a gyár új vezetősége. Megállapítást nyert, *hogy a vállalatnál 7 millió pengőnél nagyobb összeget hiteleztek ki minden fedezet nélkül.* Ezeket a kihitelezéseket annakidején *Salamon* József Tivadar, a Hitelbank akkor még aktiv ügyvezető igazgatója engedélyezte. Szinte megfoghatatlan, miképpen volt ez lehetséges, hiszen minden bankgyakornok tudja, hogy fedezet nélkül hitelezni nem szabad. Tény azonban, hogy ezek a szarvashibák megtörténtek, azokat többé reparálni nem lehet. A *Fővárosi Hirlap* információja szerint a szervezkedő kisrészvényesek ezeket a mulasztásokat és baklövéseket annakidején majd mind számon fogják kérni.

Változás a Magyar Kerámiai Gyár r. t. vezetésében. *Szécsy Illés*, a Magyar Kerámiai Gyár R. T. eddigi vezérigazgatója magas korára való tekintettel nyugalomba vonul. Utóda minden valószinüség szerint *Kertész* Henrik igazgató lesz aki a vállalatnál már évek óta vezető pozícióban müködik.

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi rt. heti magplaci jelentése. *Lóhere.* Az elmúlt heti kedvező időjárás által a terméskilátások javultak, de így is csak legfeljebb közepes termésre számíthatunk. Kimondottan kedvező jelentések egyedül a Bánátból érkeznek, ahol aránylag jó termést várnak, míg Erdélyben az idei hozamot a tavalyi felére becsülik. Az utolsó napokban a belföldi árak néhány pengővel emelkedtek és sikerült Németországban is magyar lóherét magasabb árakon elhelyezni. Az már kétségtelen, hogy az idén az északi államok igen jól sikerült lóhertermésével kell versenyeznünk, továbbá a lényegesen olcsóbb árakon ajánlott olasz lóherével is. A piac megítélésénél a mult évi tekintélyes készletek is figyelembe veendők. — *Lucerna.* A második kaszálás eredménye sajnos nem kielégítő, ezzel szemben a harmadik kaszálásról beérkezett jelentések összesítése alapján — továbbá kedvező időjárás esetén — legalább jó átlagtermésre számíthatunk. Az utolsó hetekben az árak emelkedtek, miután a második kaszálásból piacra kerülő kisebb mennyiségek nem elégítették ki a mutatkozó külföldi keresletet. Ha a harmadik kaszálás termése nagyobb mennyiségben kerül piacra, előidézheti az árak csökkentését. *Egyéb herefajtákban* a forgalom igen szűk keretek között mozgott. *Szöszösbükköny, pannonbükköny és ősziborsóban* a külföld érdeklődése már megszünt, gazdák részéről ezonban még keresettek. — *Mák* irányzata eleinte szilárdabb volt, az élénkebb kínálat folytán azonban ellanyhult.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Ötvenöt éves a polgármester. Egyéniségéhez illő csendben, minden külsőség, fényes ünneplés nélkül ülte meg *Sipőcz* Jenő polgármester 55-ik születése napját. A nevezetes évfordulón a főváros főtisztviselői, a törvényhatósági bizottság tagjai, barátainak és tisztelőinek népes tábora elárasztották jókívánságaikkal a székesfőváros első polgárát.

A főpolgármester leányának esküvője. Baráti *Huszár* Aladár, Budapest székesfőváros főpolgármestere és felesége, szilasi és pilisi *Szilassy* Mária örömmel tudatják, hogy *Veronika* leányuk és buzáki *Puky* Pál dr. műtőorvos, bizáki *Puky* Endre, a m. kir. közigazgatási bíróság elnöke és felesége, lánczi *Lánczy* Gizella fia szeptember 25-én délben a Kálvin-téri református templomban tartják esküvőjüket.

A főváros köszönti a 70 éves Herczeg Ferencet. Az egész ország szeretete és büszkesége fordul a 70-ik születésnapját ünneplő *Herczeg* Ferenc felé, ebből az ünneplésből és a nagy író felé áradó jókívánságokból kiveszi a részét a székesfőváros is. A nevezetes évforduló alkalmából dr. *Sipőcz* Jenő polgármester a főváros közönsége nevében üdvözlő levelet intézett *Herczeg* Ferenchez.

Kitüntetés. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére emberbaráti és szociális feladatok megvalósítása körül szerzett érdemeik elismeréseül *Bayer* Antal kormányfőtanácsosnak és *domonyi Domony* Móric miniszteri tanácsosnak, a MFTR vezérigazgatójának a magyar vöröskereszt érdemérmét adományozta.

Eljegyzés. *Wertz* Adrient, Wertz Béla hirlapíró-kollégánk és neje sz. Oberbauer Mária leányát eljegyezte *Legány* Endre gazdatiszt, Legány Ödön ny. gazdasági akadémiai tanár, a Hatvani Növénynemesítő Rt. vezérigazgatója és neje sz. Smeral Franciska fia.

Eredeti barokstílusban restaurálják a központi városháza homlokzatát. A központi városháza többszáz éves épülete alapos tatarozásra szorul. Már a tavasszal hozzájárult a tanács, hogy az épület homlokzatát tatarozzák. Elkészítették a költségvetést és úgy látszott, hogy 18—20 ezer pengőből el tudják végezni az egész munkát. A központi városháza épülete azonban műemlék, így a tatarozás nem csupán műszaki kérdés, hanem ki kellett kérni a műemlék felügyelő bizottságának véleményét is, ahol beható megvitatás után arra az álláspontra helyezkedtek, hogy nem lehet szó egyszerű tatarozásról, hanem a renoválásnak szakszerűen kell történnie. A városháza restaurálása ilyenformán késedelmet szenved, mert régészeknek és építészeknek kell megvizsgálni alaposan az épület homlokzatát és megállapítani a renoválási programmot, de újabb fedezetről is gondoskodni kell, mert az előirányzott összegből a munka nem lesz teljesíthető.

Sírkőavatás. *Deutsch* Mórnak, a *Fővárosi Hirlap* március havában elhunyt feledhetetlen emlékezetű tisztviselőjének síremlékét vasárnap délben avatták föl a rákoskeresztúri temetőben. Az ünnepélyes aktusnál a család tagjain és volt kartársain kívül nagyszámban megjelentek a jóbarátok és tisztelők. Az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete hivatalosan képviseltette magát.

Pálmay Andor halála. Hosszas szenvedés után elhúnyt a múlt héten *Pálmay* Andor, a Rimamurányi igazgatója, a magyar közgazdasági élet ismert és becsült alakja. 48 évig működött a szakmában és munkásságát mindenkor a szorgalom, a lelkiismeretesség és a jóakarat jellemezte. Pénteken délután temették el nagy részvét mellett a Kerepesi-úti temetőben. Pálmay Andor végrendeletében kérte, hogy a legegyszerűbb temetést kívánja és ezért halálhírét csak a temetés után publikálták.

Százötven fővárosi tisztviselő akar külföldi nyelveket tanulni. A főváros vezetősége már évekkel ezelőtt megkezdte a tisztviselők továbbképzését és magasabb müveltségét, a nemzetközi érintkezés megkönnyítését célzó idegennyelvű tanfolyamok rendezését. Az idén a mult évekhez hasonlóan szintén angol, olasz, francia és német nyelvű tanfolyamok lesznek. A tanfolyamokat a rendes hivatali időn kivül a délutáni és esti órákban tartják a központi városházán, hetenként két napon. Az idei tanfolyamok iránt meglepően élénk érdeklődés mutatkozik: *150 tisztviselő jelentkezett,* akik idegen nyelvet akarnak tanulni. A jelentkezők nagy számára való tekintettel az angol nyelvből három, a franciából kettő, az olasz nyelvből pedig 1—1 párhuzamos tanfolyamot rendeznek, sőt valószínű, hogy még további órákat is kénytelenek lesznek beállítani, mert a túlnépes tanfolyamokat nem tartják célravezetőnek. Az idegennyelvű tanfolyamok első órái *szombaton* délután voltak és a kurzusok június 15-éig tartanak. A tanfolyamok teljesen ingyenesek, a tanerőket a főváros fizeti, a résztvevők csak a könyvekről és az egyéb taneszközökről gondoskodnak. Oktatókul a főváros a legkitűnőbb nyelvmestereket kérte fel. Az angol nyelvtanfolyamok vezetői: Leonard E. *Bressey,* Charles *Biddle* és dr. *Lipthay* Pál, az olasz nyelvű oktatást *Gallerani* E. Bonaventura irányítja, a francia kurzusokat pedig Armand *Manteau* és Albert *Prince* vezetik.

Nincsenek már érettségizett kalauzok a Beszkártnál. Az év elején az *Egységes Községi Polgári Párt* állott az élének annak a mozgalomnak, amely a Beszkárt úgyneyezett B. táblázatban levő alkalmazottak érdekében indult meg. Ebbe a kategóriába azok a főiskolai képzettséggel bíró diplomás, vagy érettségizett alkalmazottak tartoztak, akiket mint kalauzokat vagy munkásokat alkalmaztak évekkel ezelőtt a villamosvasútnál és akik az előmenetel minden reménye nélkül voltak a vasút szolgálatában, ugyanakkor amikor hozzájuk hasonló vagy kisebb képzettséggel bíró alkalmazottak egymásután előléptek. Az *Egységes Községi Polgári Párt* mozgalmát *siker koronázta,* mert a mult hetekben az általános előléptetés során a diplomás kalauzok nagyrészét, *hetvennégyet* tisztviselővé minősítettek át. Ezek közül négy mérnökké, 8 műszaki tisztté, 37 tisztviselővé és 25 irodakezelővé lépett elő. A mozgalom eredménye az is, hogy a *kocsikon ma már diplomás vagy érettségizett kalauz szolgálatot nem teljesít.*

A székesfőváros megkezdte a keleti idegenforgalmi propagandát. A főváros idegenforgalmi propaganda tevékenysége ezideig ugyszólván kizárólag nyugatra irányult. A keleti országokba csak kis mennyiségben küldtek francianyelvű propaganda iratokat. Ezt a régi hiányt kívánja most pótolni a főváros, annál is inkább, mert biztató jelek vannak arra, hogy megfelelő előkészítés esetén számottevő idegenforgalomra számíthatunk a keleti országokból is. A mult hetekben bocsájtották ki az első ily irányú propaganda-anyagot, egy csinos kiállítású *török—magyar* propaganda-füzetet, amelyet rövidesen követ egy *arab*-nyelvű is.

Megsemmisítették a budai szennyvízszivattyútelep versenytárgyalását. Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy a közeljövőben megépíttetik az új budai csatorna-szivattyútelepet. A kelenföldi szivattyútelep a Sárbogárdi-út környékén épül és a munkák elvégzésére néhány héttel ezelőtt hirdette ki a pályázatot a polgármester. Az új csatorna-szivattyútelepet miután a *közel félmillió pengős* beruházáshoz a szükséges készpénz nem áll rendelkezésre, *áruhitelezési* alapon készitteti el a főváros. A munkákat három csoportban adják ki, az elsőbe az üzemi épületek létesítése tartozik, a másodikba a szivattyútelep Dunába vezető főcsatornája és kiömlője, a harmadikba pedig a gépek berendezése. A versenytárgyalás a közelmult napokban járt le és a kitűzött határidőre több mint negyven ajánlat futott be a városházára. Az ügyosztály az ajánlatok elbírálása során megállapította, hogy az első két csoport ajánlatai megfelelnek a főváros által megszabott hitelkereteknek, de a gépek berendezésére, szállítására szóló legolcsóbb ajánlat *hüszezer pengővel drágább* annál az összegnél, amelyet a főváros előirányzott. A főváros mérnökei ugyanis az előzetes számítások után 170.000 pengőben jelölték meg azt az összeget, amennyibe a gépberendezés kerülhet, ezzel szemben a legolcsóbb ajánlat 190.000 pengőről szól. A polgármester ezek után úgy intézkedett, hogy a versenytárgyalásnak ezt a részét *meg kell semmisíteni* és új versenytárgyalást kell kiírni. Már ki is tűzték az *új határidőt: október 6-áig* kell pályázni azoknak, akik a szivatyútelep gépberendezésének szállítására pályáznak.

Pártgyülés Angyalföldön. Az *Egységes Községi Polgári Párt* angyalföldi szervezete ülést tartott, amelyen elnökké *Piazza* Győzőt, helyettes elnökké *Babitz* Gyulát, ügyvezető elnökké dr. *Kollmann* Dezsőt és igazgatóvá *Skiba* Miklóst választották meg. *Faludy* Miklós és *Toifel* Ferenc a munkásság nevében szólalt fel, *Paulik* Elemér orvos pedig bejelentette az ifjúsági szervezet megalakulását. *Aladi* József és *Kollmann* Dezső után *Payr* Hugó országgyűlési képviselő szólott a polgárasághoz és tájékoztatta az egybegyülteket a Vásárpénztár ügyében megindított vizsgálatról. *Payr* Hugó beszédét lelkes helyesléssel fogadta a nagygyülés hallgatósága.

Józsefvárosi iparosok és kereskedők nagygyülése. A Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Köre vitéz *Tóth* András dr. elnöklésével, naggyülést tartott, amelyen *Wieselmann* Rezső, *Bogenfürst* György, *Rosenberg* Lipót, *Weisz* Ernő és mások, a kereskedők és iparosok különböző kivánságait tették szóvá. *Usetty* Béla országgyülési képviselő, a kör díszelnöke az iparosok és kereskedők egy táborban való felsorakozásra hívta fel a kör tagjait, hogy minél nagyobb súllyal képviselhessék a kormányzat és a közvélemény előtt jogos kívánságaikat. A kormány a miniszterelnök több izben tett kijelentése szerint felkarolja a kereskedelem és ipar érdekeit és a gazdatársadalom támogatásával a többi foglalkozási ág kereseti lehetőségeit is meg akarja javítani. Végül vitéz *Tóth* András dr. elnök összefoglalta a nagygyülésen elhangzott javaslatokat, amelyeket emlékiratba foglalva küldöttségileg juttatnak el *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszterhez.

Új szórakozóhely az Andrássy-úton. Eredetiségében és újszerűségében érdekes szórakozóhely nyílt meg az Andrássy-úton: a *Lopós-bár,* amelynek megnyitása óta állandóan zsúfolt publikuma van. Kitünő zenekar és szolíd kávéházi árak tették ezt a kedves lokált Budapest divatos szórakozóhelyévé.

Weekend a Margitszigeten a legszebb hétvégi program. Szombat délutántól hétfő reggelig teljes ellátás fürdőkkel együtt egy személynek *P 20.—,* két személynek *P 35.—.* Egy ágyas szobák már napi P 3.50-től, kétágyasak P 5.—től.

Lejár a főváros fénykép-pályázata. A polgármester ez év áprilisában idegenforgalmi fényképpályázatot hirdetett, amely pályázat határideje szeptember 30-án lejár. Az Idegenforgalmi Hivatal a közelgő határnapra való tekintettel felhívja az esetleg még pályázni óhajtókat, hogy pályaműveiket legkésőbb szeptember 30-ig Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalához: Budapest, V., Deák Ferenc-utca 2. szám alá küldjék be. A pályázati feltételek megtudhatók minden fényképészeti szaküzletben, a fotoclubokban és a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalánál.

Angolnyelvi tanfolyamok. A *Magyar Külügyi Társaság* kebelében működő *Britisch-Hungarian Society* (Angol-Magyar Társulat) és az *American-Hungarian Society* (Amerikai-Magyar Társulat) védősége alatt álló *angolnyelvi tanfolyamok* ez évben is V. ker. Markó-u. 18—20. alatt, az áll. Bólyai reáliskola épületében nyilnak meg. Beiratások úgy kezdődnek, mint régi hallgatóknak és haladóknak szeptember 29-től október 4-ig d. u. 5—8 óra között az igazgatóságnál (V., Markó-u. 18—20.), a tanfolyamok megkezdése után pedig az előadási órákban. Első előadási nap október 5, csütörtök. Tanítási órák d. u. 4—9, kezdőknek heti 3, haladóknak 2 órában. Beiratási díj 14 pengő. *Tandij nincs!*

JAKOBOVITS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
építési anyagkereskedése
BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

LOPÓS BÁR KÁVÉHÁZ
ANDRÁSSY-ÚT 36
Éjjel-nappal nyitva.
Szolid kávéházi árak!
Délután és este zene!
Gyárfás · Lőrinc · Pártos zenéje

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kazánkísérleti berendezés szállítását a Váci-uteai iskolába: Tollár Lajos 2129 pengőért.

Kőmíves munkát a Rókus kórháznál: Dengler Lajos 4860 pengőért.

Járdakövezési munkát a Szent László kórháznál: Schäffer Károly 5995 pengőért.

Föld, kőmíves, beton és elhelyező munkát a városszéli telep üzletházánál: Budapesti Építőipari Szövetkezet 6177, Szentpályi József 14.727 pengőért.

Ács munkát ugyanott: Hellebrand Ödön 2546 pengőért.

Vasszerkezeti munkát az óbudai benzolgyárnál: Ajax rt. 30.090 pengőért.

Föld, kőmíves elhelyező munkát ugyanott: Stobbe Kálmán 40.534, Tausz Alfréd 27.327, Gorzó és Bakos 9438 pengőért.

Bádogos munkát ugyanott: Gerő László 1290 pengőért.

Tetőfedési munkát ugyanott: Török József 421 pengőért.

Üvegezési munkát ugyanott: Hochhauser István 1604 pengőért.

Kőmíves munkát ugyanott: Fejér és Dános 18.661 pengőért.

Beton munkát ugyanott: Szász Albert 5100 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A kelenföldi szennyvízátemelőtelep építési munkáira és gépberendezéseire pályáztak:

Földhelyező és kőműves munkára: König, Román és Stein 81.950, Építőipari rt. 84.541, Biró László 86.875, Béky Barna 87.114, Borlay Károly 87.176, Fejér és Dános 88.065, Szász Albert 88.531, Magyar Gazdasági rt. 89.946, Aschner Jakab 90.048, Hajnal Imre 91.266, Hirsch Mihály 93.777, Magyar Építőszöv. 94.897, Szécsi Endre 96.859, Danubia műszaki rt. 103.074, Zsigmondi Béla rt. 105.530, László és Blum 106.791, Katona, Székely és Molnár 110.025, Fábián, Somogyi és György 110.517, Hacker Emil 118.507.

Csatornázási munkára: Hajnal Imre 77.936, Aschener Jakab 78.272, Béky Barna 79.408, Fejér és Dános 80.942, Biró László 82.461, Magyar Gazdasági és Kisvasút rt. 84.932, Szász Albert 84.643, Hirsch Mihály 85.888, König, Román és Stein 86.717, Magyar Építőiparosok Szöv. 92.110, Danubia műszaki rt. 99.124, Fábián, Somogyi és György 101.733, Építőipari rt. 102.128, László és Blum 102.829, Szécsi Endre 105.922, Zsigmondi Béla 114.535, Schäfer és Gyárfás 115.065 pengővel.

Gépiberendezési munkára: Ganz és társa 190.450, Röck István, Első Brünni Gépgyár 195.752, Farkasvölgyi Villamos rt. 199.535, Verdes Dezső 201.513 pengővel.

A főváros alkalmazottai részére szükséges téliruhák szállítására pályáztak: Petrik Béla, Budapesti Férfiszabók Ipartestülete, Vas és Szilárd, Steiner József, Petrák Szilveszter, Blum és Testvére, Nohel Károly, Keresztényiparosok Szöv., Trunkháhn posztógyár, Csipak Sándor, Szakmári János, Almási István.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

KÁLLAI SÁNDOR ÉPITÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-9-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapir, szigetelő- és chamotte-árak a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangtelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-80

Munkájáért szavatosságot vállalhatja, ha a kiöl helyen a legmegfelelőbb védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ védjegyű Telefon: 53-0-92
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismertan a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Képlár-utca 9.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készít mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, ipari kemencék építése és tervezése

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása oklevelés építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: 30-6-26.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

„HERMUSIN"
a legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

Huszonkettedik évfolyam **Budapest, 1933. szeptember 27.** *39. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Integer Budapest

Nincs az életnek olyan megmozdulása, amely végleg és tökéletesen meddő maradna. Eszmék, gondolatok születnek, tervek kovácsolódnak és akaratok válnak valósággá, minden alkalommal, amikor az emberi társadalom mozdulatlansága megszünik. Örülni kell tehát annak a mozgalmas életnek, amely a városi politika nyári csendje után bekövetkezett. Máris kitermelődött egy olyan gondolat, amely összefogó erő lehet Budapest polgársága számára. Ez a gondolat pedig Budapest integritásáért való nem küzdelem, hanem őszinte, becsületes, nyilt munka. *Payr* Hugó mondta ki a korszerű jelszót az *Egységes Községi Polgári Párt* évadnyitó ünnepi vacsoráján, hogy Budapest integritásáért kell harcolnunk, mert nemcsak az ország integritása fontos, hanem Budapestté is és aki Budapestet gyöngíti, a nemzeti életerőt gyengíti.

Az integer Budapest gondolata fűzzön tehát egybe valamenyiünket, akik ennek a városnak a multját tiszteljük és ennek a városnak a jövőjéért szerettetel aggódunk és becsületesen dolgozni akarunk. Budapest mindenkor hiven teljesítette kötelességét az országgal szemben, boldogan és büszkén mondhatjuk mi is, hogy a mi városunk a legkonszolidáltabb metropolis és azt is, hogy a magyar államiság legerősebb oszlopa, amelyre mindig számíthat a magyar nemzet. Ezeken a hasábokon számtalanszor fölsoroltuk azokat a szinte viszonozhatatlan áldozatokat, amelyeket Budapest polgársága az ország jólétéért, kultúrájáért, egészségéért, boldogulásáért hozott. Nem hinnénk, hogy bárhol, bármerre, bármilyen pártban, vagy akár bármely külvárosi vendéglői kompániában akadnának, akik Budapest integritása ellen kívánnának törni. Ez a jelszó, amely Budapest integritásáért való munkát irja nekünk elő, mégsem hiábavaló. És az sem hiábavaló, ha újra és újra hangsúlyozzuk, hogy aki Budapestet gyöngíti, a nemzeti életerőt rontja le. Nem hiábavaló ez, mert mindig akadtak, akik irígykedve néztek a legjobb testvérre, Budapestre, akik rágalmakat szórtak a legjobb barátra, a fővárosra.

Mindig akadtak, akik Budapestnek ellenségei voltak, akik Budapesttől sokmindent szerettek volna elpörölni, természetesen rendesen olyasmi, amit Budapest amúgyis fokozatosan, bőségesen bocsátott a nemzet rendelkezésére. Ezeknek a balgáknak szeretnénk emlékezetébe idézni azt a finom Heltai-novellát, amelynek hőse a nagyhírű, az örök életmentő orvosprofesszor. A nagy professzort haldoklóhoz hívják. Ott, a nagybeteg ágya előtt tudja meg, hogy akinek életét meg kellene mentenie, az maga őkegyelmessége, a Halál. Mentse-e meg, vagy se? Ha meghal a Halál, akkor a professzor lesz az emberiség legnagyobb jóltevője. De ha mégis életben marad a halál, mi lesz akkor övele? A professzor pusztulni engedi a halált. Aztán kocsiba akar szállni, de egy irgalmatlan erejű, hatalmas legény áll eléje és átnyújtja a honoráriumot: az öreg Halál fia és utódja. Budapest ellenségei is tanulják meg, hogyha valami elpusztul, mindig aggodalmas, nem jöhet-e még rosszabb utána?

Ezért kell fölírni Budapest barátainak, Budapest hű polgárainak zászlajára, hogy aki Budapestet gyengíti, az a nemzeti életerőt rontja. Ez a város hű fia az országnak, a nemzet létéből fakadt a léte, de hatvan esztendős multja alatt olyan értékeket gyüjtött, erkölcsi, kultúrális javaknak olyan tárházát halmozta föl, hogy ma ő teszi szebbé, boldogabbá, gazdagabbá annak az országnak a létét, amely őt világra hozta.

Integer Budapestre van szüksége nemcsak a főváros lakosságának, de egész Magyarországnak is, amelynek számára ebből a hatalmas rezervoárból árad a nemzeti kultúra, a szociális jólét és a boldog magyar jövendőnek más ezer áldása. Ha szabad, mi még rálicitálunk *Payr* Hugó bölcs mondására, mert úgy véljük, hogy *aki Budapestet gyengíti, az ellensége az országnak is, de aki felemeli, erősíti, az a nemzet életerejét istápolja.*

Gömbös Gyula miniszterelnök,
Sipőcz, Kozma, Wolff, Payr és Tabódy tárgyalásai tisztázzák a várospolitikai helyzetet

Kozma Jenő nyilatkozik a Vásárpénztárnál lefolytatott Papanek-féle vizsgálatról, amely már akkor lesujtó eredménnyel végződött — A jövő évi költségvetés tízmilliós deficitjét belföldi kölcsönből fedezik

A városházi események homlokterében változatlanul a Vásárpénztár vizsgálati anyagának publikálása áll és most már csak órák kérdése, hogy a bizottság által elkészített jelentés a maga teljes egészében feltárja azt a könnyelmű gazdálkodást, amely Budapest közönségének csaknem húszmillió pengős kárt okozott. Függetlenül ettől, *politikai vonatkozásokban egyelőre szélcsend mutatkozik*, aminek az a magyarázata, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* mult héten tartott évadnyitó ünnepségén *Payr* Hugó és ezt követőleg *Kozma* Jenő a legnagyobb nyiltsággal tárták fel a párt követendő álláspontját. Mindkét beszédből kicsendült az a szilárdan elhatározott törekvés, hogy a nemzeti célok megvalósításáért indított hatalmas munkájában *teljes odaadással támogatják Gömbös Gyula miniszterelnököt.*

Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* minden oka megvan arra, hogy büszkén tekintsen vissza az elmult tíz esztendő várospolitikai eseményeire, amelyeknél a kezdeményezés sűrűn indult ki a községi párt részéről és mindenkor azt célozta, hogy a *közvélemény jogos érdekei teljesüljenek.* Nagy megnyugvást nyujt a mult eseményeinek bírálatánál az a letagadhatatlan tény, hogy *ez a középpárt tette egyedül lehetővé a polgári kormányzatot a városházán* és nagy sikerrel enyhítette azt a feszült légkört, amely közvetlenül a forradalmak után megzavarni látszott a törvényhatósági autonómia működését. Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a budapesti szervezkedés, valamint a várospolitikai jövő útjai szempontjából

jelentőségteljes esemény az a tanácskozás, amelyet kedden folytatott Gömbös Gyula miniszterelnök Sipőcz Jenő polgármesterrel, Kozma Jenővel, Wolff Károllyal, Payr Hugóval és Tabódy Tiborral.

A tanácskozás *szigorúan bizalmas* jellegű volt, azonban lényegesen hozzájárult *a várospolitikai életben mutatkozó bizonyos jelenségek tisztázásához.*

A politikai konkolyhintés az elmult napokban sűrűn felhasználta a Vásárpénztár sajnálatos gazdálkodását arra, hogy *az autonómiában képviselt pártokra hárítsa a felelősség egy részét.* A manőverrel kapcsolatban kérdést intéztünk

Kozma Jenő dr.,
országgyűlési képviselőhöz,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Köztudomású, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* mindenben magáévá tette *Ripka* Ferenc volt főpolgármesternek azokat a célkitűzéseit, hogy Budapesten olyan szellemben haladjon a törvényhatóság működése, amelyik *biztosítja a nyugodt városkormányzást, valamint az alkotó munka lehetőségeinek megteremtését.* Ebből kifolyólag kétségtelen szoros viszony állott fenn a párt és a főpolgármester között és

a volt főpolgármester minden ténykedése a pártvezetőséggel való teljes harmoniában és egyetértésben történt.

Ennek az egyébként közismert ténynek a megállapítását a Vásárpénztár kapcsán azért hangoztatom, hogy rámutassak *Ripka* Ferenc kezdeményezésére, aki *évekkel ezelőtt arra utasította Papanek Ernő számszéki igazgatót, hogy vizsgálja át a Vásárpénztár összes ügyeit és arról sürgős jelentést készítsen.* A számszéki igazgatóval együtt *Ripka* Ferenc részéről megbízott több várospolitikus nézte át a Vásárpénztár üzleti könyveit és azután megszületett egy jelentés, amely

élesen rávilágított az intézetnél mutatkozó hibákra és mulasztásokra.

A jelentést *Ripka* Ferenc elküldötte a pénzügyminiszternek, a belügyminiszternek, a polgármesternek és ha most újabb vizsgálattal, illetve jelentéssel állunk szemben: elégtétellel szögezzük le, hogy *az új vizsgálat száz százalékig elfogadta a Ripka-féle vizsgálatban lefektetett anyag helyességét.* Ripka Ferenc és az egységes községi párt mindent elkövetett még kellő időben, hogy

megállítsa a Vásárpénztárt a züllés lefelé vezető útján

és nem rajtunk múlott, hogy ez a törekvés nem vezetett sikerre.

— A legújabb vizsgálati jelentést még teljes egészében nem ismerem, annyit azonban megállapítottam, hogy *hiányoznak abból az 1925. év előtti idők adatai.* Azon tételek, amelyeket most mint súlyos veszteségeket fedezni kell, az 1925. év előtti időkből származnak és

csodálatosképpen hiányoznak ezek a rendkívül érdekes megállapítások

éppen arról az időpontról, amikor *az inflációs korszak a vakmerő vállakozások és kísérletek egész légióját honosította meg a Vásárpénztárnál.*

— A törvényhatósági tanács feladata, hogy állást foglaljon a bizottság lesujtó jelentése fölött. Nem hiszem, hogy az első alkalommal konkrét döntés érlelődjön meg és ezért azt az álláspontot vallom, hogy

a vizsgálati jegyzőkönyveket adjuk ki a polgármesternek azzal, hogy záros határidőn belül újabb jelentést, illetve nyilatkoztot terjesszen a tanács elé.

Véleményem szerint elsősorban a polgármester hivatott arra, hogy *meghallgassa a jelentésben foglalt vádpontokra vonatkozólag az intézmény vezetőit és tisztviselőit,* mert anélkül képtelenség *verdiktet* hozni, márpedig minden ítélethozatalt a vádlók és vádlottak egyenjogú meghallgatása szokott megelőzni. Ha mindezek az előfeltételek teljesülnek, úgy *az autonómia megtalálja a szükséges eszközöket a megtorlás és a rendezés végrehajtásához.*

A *költségvetés összeállításáról* és a községi háztartás várható alakulásáról *Kozma* Jenő a következő nyilatkozatot tette:

— Végleges képet még nem nyujt a költségvetési tervezet, mert számos függő tételt kell megfelelő módon rendezni. Ezt szolgálja *Lamotte* Károly tanácsnok és *Szemethy* Károly főügyész baseli útja, akik a külföldi hitelezőkkel fogják lefektetni a kölcsöntörlesztés módozatait.

Általánosságban a költségvetés kereken tízmillió pengő deficitet irányoz elő, amelynek pótlására nyilvánvalóan belföldi hitelt fogunk igénybevenni.

Nincs más kiút a háztartási hiány pótlására, mert *a két év óta eszközölt tíz-tíz százalékos kiadási csökkentéseken túlmenőleg a dologi kiadásoknál újabb mérséklést lehetetlenség eszközölni.*

Elmarad az idei szellemi szükségmunka

A mult évről visszatartott 640 alkalmazott látja el a szegények ellenőrzését

A főváros inségenyhítő tevékenységének legsikerültebb formája a szellemi szükségmunka-akcióban mutatkozott, amely évek óta *1500 munkanélkülinek juttatott 4—5 hónapon keresztül 60—80 pengős jövedelmet.* A gazdasági válság nyomán kereset nélkül maradt intelligens munkaerők évenkint *a legnagyobb reménykedéssel* néztek a szellemi szükségmunka megindítása felé és hogy a nyomor méreteit az akció megszervezése mindenkor illusztrálta, a legjobban kitűnik abból, hogy *az elmult évben közel 12 ezer kérvény futott be a szociálpolitikai ügyosztályhoz.*

Az akcióban reménykedőket most keserves csalódás éri, mert a szellemi szükségmunka az idén nem nyujt lehetőséget a szerény keresetek biztosítására. Az akció elmaradásáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap munkatársának:*

— A mult évben már a legnagyobb nehézségek előzték meg az akció életrehivását, mert *a szükséges fedezet költségvetésileg nem volt biztositva.* A közgyűlés külön póthiteleket engedélyezett és összesen 800.000 pengő jutott az 1400 létszámú ideiglenes munkaerőnek. A szellemi szükségmunkásokat a mult évben kiképeztük a gyakorlati szegénytámogatás megszervezésére és velük ellenőriztettük mindazokat a nyilvántartott szegényeket, akik hatósági segélyre igényt támasztottak. Ilymódon

sikerült pontosan megállapitani az inség méreteit

és biztositani azt a kedvező helyzetet, hogy *kizárólag a rászorultak jutottak a különböző természetbeni támogatásokhoz* Április közepén ért véget az alkalmaztatás és már akkor úgy döntött a polgármester, hogy 640 munkaerőt visszatartottunk, akiket azóta is bizonyos turnusokban a szegények állandó ellenőrzésére állitottunk be. Az idei háztartási helyzet lehetetlenné teszi ennek a nagy összegnek a mozgósitását és ezért

elhatározott szándék, hogy a stabilizált szellemi szükségmunkásokon kívül nem veszünk fel nagyobb létszámot,

mert a gyakorlat szerint a *640 főnyi jótékonysági gárda kitűnően ellátja a rábizott feladatot.*

*

A szellemi szükségmunka tehát megszünt, azonban a főváros vezetősége bizonyára megtalálja az eszközöket ahhoz, hogy *másirányú támogatás formájában segitsen az elszegényedett szellemi proletárokon.*

az üzem beszüntetésével a kitermelt területeket olyan végleges állapotban hagyják hátra, ahogy az a városrendezés kivánalmainak megfelel,

mert nem szabad megengedni, hogy ismét olyan óriási költséggel járó városrendezési feladatok háruljanak a fővárosra, amilyeneket már évek óta végeztet a Pasaréten, a volt téglagyárak helyén. Kétségtelen, hogy még ebben az évben dülöre kell jutni a téglagyárak ügyének.

— Teljes erővel folyik egyébként Óbuda szabályozásának előkészítése. A főváros eppen most intézett feliratot a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy

állapitsa meg végre a Hungária-körút—Óbuda között tervezett új híd tengelyének végleges irányát,

mert amíg ez kitűzve nincs, addig a szabályozási terveket befejezni és elkészíteni nem tudják. A szabályozási tervbe esnek bele az Óbuda közepén elterülő téglagyárak is. Rövidesen sorra kerül az *óbudai hegyvidék szabályozási tervének elkészítése* is, itt azonban előbb a települési programmot kell megállapítani, amellyel legközelebb a városfejlesztési bizottság foglalkozik.

Beszámoló

a vásárpénztári vizsgálatról az Egységes Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott, amelyen a párthoz tartozó törvényhatósági bizottsági tagok teljes számban megjelentek.

Kozma Jenő, majd *Glücksthal* Samu tájékoztatták az értekezlet tagjait a Vásárpénztár vizsgálatáról. *Kozma* Jenő hangsúlyozta, hogy *a Vásárpénztár helytelen gazdálkodásáról annakidején már Ripka Ferenc volt főpolgármester jelentést tett a belügyminiszternek és arról tájékoztatta a polgármestert is Glücksthal* Samu beszámolt a most lefolytatott tanácsi vizsgálat munkájáról és arról, hogy *a vizsgálóbizottság az egész vonalon, négy irányban is, reforziót javasolt a tanácsnak. Glücksthal* hangoztatta azt is, hogy az Egységes Községi Polgári Párt megbizásából a takarékossági bizottság nevében *javaslatot tett a Vásárpénztár felszámoltatására. Scheuer* Róbert és *Éber Antal* hozzászólása után a pártertekezlet *Kozma* Jenő elnök bejelentéseit és *Glücksthal* Samu tájékoztatását tudomásul vette.

Kozma Jenő ezután a városháza őszi munkarendjéről tájékoztatta a pártot és közölte, hogy a rövidesen szőnyegre kerülő 1934. évi költségvetés-tervezettel a párt a közgyűlést megelőzően minden részletre kiterjedően kiván foglalkozni.

Az értekezlet után a párt és a klub tagjai vacsorához ültek, amelyen ott voltak többek között: *Kozma* Jenő, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, *Ugron* Gábor, *Éber* Antal, *Scheuer* Róbert, *Gaár* Vilmos, *Pap* József, *Glücksthal* Samu, *Becsey* Antal, v. *Barczy Barczen* Gábor, *Bánó* Dezső, *Borrnemissza* Géza, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Csillér*y Béla, *Dorner* Gyula, *Krivoss* Árpád, v. *Lázár* Domokos, *Nagy* Antal, árvátfalvi *Nagy* István, *Németh* Béla, *Orova* Zsigmond, *Oszoly* Kálmán, *Piazza* Győző, *Pompéry* Elemér, *Staub* Elemér, *Szlávik* Ferenc dr., *Wellisch* Andor, *Hoór Tempis* Mór, *Csécsi Nagy* Miklós, Csécsi *Nagy* Imre, *Morvay* Zsigmond, *Erősdy* Sándor, gyöngyöshalászi *Takách* Guláné, *Kollmann* Dezső, *Halász* Ignác, *Dózsa* Ottó, *Gazdy* Jenő, *Gonda* Károly, *Szkiba* Miklós, *Faber* Fülöp, *Albrecht* István, *Palágy* Ernő, *Pertik* Béla és még sokan mások.

Jövő hónap elsején kikézbesitik az állás-halmozásra vonatkozó kérdőíveket

Igazságos és méltányos döntést hoz a törvényhatósági tanács

Az *Egységes Községi Polgári Párt* sürgetésére a törvényhatósági tanács kiküldötte a státusrendező bizottságot, azzal, hogy sürgősen tisztázza az anyniszor kifogásolt *fővárosi álláshalmozások ügyét* és gondoskodjon arról, hogy a méltányos rendezés megnyugvást hozzon. A párt akciójának következménye, hogy az adatgyűjtés befejeződött és kész javaslat került a törvényhatósági tanács elé, amelyet azonban ott éppen a községi párt argumentumai következtében visszautasítottak. A jelentés ugyanis

nem tartalmazza az összes többszörös jövedelmekkel rendelkezők felsorolását

és természetesen kimaradtak abból a szerződéses alkalmazottak, akikkel szemben pedig elsősorban hangoztatják a jövedelmek leegyszerűsítését. A probléma megoldása tehát eltolódott, azonban az új metódus úgy alakult, hogy *a tisztviselők kérdőívet kapnak,* amelynek adatait pontosan kitöltik és felelősségük teljes tudatában ismertetik az illetékes szervekkel összes közpénztárból húzott javadalmazásaikat.

A kérdőívek kinyomatása óriási munkát és költséget igényel. A házinyomda heteken át dolgozott a nagyterjedelmű nyomtatványok elkészítésén és ma már

leszállitott 30 ezer példányt az elnöki ügyosztályba.

A kérdőív minden pontra vonatkozólag kipuhatólja a tisztviselők mellékfoglalkozását, jövedelmeik származását, megállapitja a család nagyságát és általában *tökéletes tájékozódást szerez az érdekelt tisztviselő életviszonyairól.* Értesülésünk szerint az elnöki ügyosztály *október elsején* küldi széjjel a kérdőíveket, amelyeket kitöltve október 15-ig kell visszajuttatni, hogy aztán az újabb kimutatás a törvényhatósági tanács rendelkezésére álljon.

A törvényhatósági tanács tagjai kivétel nélkül azt az álláspontot foglalják el, hogy

az úgynevezett álláshalmozások kérdését nem lehet és nem szabad kegyetlen ridegséggel elbírálni.

A közfelfogás szerint *nem tekinthető álláshalmozónak az olyan tisztviselő, aki nagyszámú családot tart el és kétszeres jövedelmi forrással sem keres többet, mint havonta 4—500 pengőt.* Az aránytalanságok megszüntetése alkotja a tanács feladatát, tehát csak azoknak a jövedelmeit fogják egyik oldalról megszüntetni, akik túlzottan magas fizetéseket mondhatnak magukénak, amelyek nem állanak arányban a családi kötelezettségekkel, valamint a mindennapi élet fenntartási költségeivel. Igazságos, de méltányos ítéleteket kíván hozni a törvényhatósági tanács, amelyekkel szemben az érdekeltek teljes megnyugvást találnak.

Október közepéig az óbudai téglagyárak kötelesek üzemterveiket bemutatni

Teljes erővel folyik Óbuda szabályozási tervének elkészítése

A főváros nyári szünete előtt, mint annakidején a *Fővárosi Hirlap* megírta, *Huszár* Aladár főpolgármester vizsgálatot tartott az óbudai téglagyárak ügyében, amely ellen részint a hatóságok, részint a környező telektulajdonosok már évek óta elkeseredett harcot folytatnak. Röviddel a júniusi helyszini szemle után *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos, a városrendezési ügyosztály vezetője a polgármester nevében rendeletet adott ki, amelyben arra kötelezte a téglagyárakat, hogy további *üzemterveiket legkésőbb három hónap alatt mutassák be a fővárosnak.* Ez a határidő *október 15-én jár le,* de a téglagyárak közül éppen azok, akik ellen a kifogások felmerültek: a *Bohn-féle göztéglagyár,* valamint a *Nagybátony Ujlaki Egyesült Téglagyárak* ismét kísérleteznek, hogy kibujjanak a hatóság rendelkezése alól. Beadványt adtak be, amelyben azt kérik, hogy az október 15-i határidőt *1934 január 1-ig hosszabbitsa* meg a főváros, mert nem tudják a kitüzött időre elkészíteni az üzemtervet.

Megkérdeztük ebben az ügyben

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsost,

a városrendezési ügyosztály vezetőjét, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A határidő kitolásáról szó sem lehet. A téglagyáraknak *október közepéig* be kell mutatni üzemterveiket, mert ha elmulasztják, úgy a hatóság megkérdezésük nélkül fogja azt a közérdeknek megfelelően megállapitani.

A jövőben legszigorúbban fogjuk ellenőrizni, hogy a téglagyárak pontosan betartják-e az üzemterveket és attól semmiféle eltérést nem engedünk.

Ez azt jelenti, hogy bizonyos idő alatt a téglagyáraknak a *mostani helyükön üzemeiket be kell szüntetni* és új településről ott gondoskodni, ahol az nem áll a városfejlődés útjába. A téglagyárak egyrésze úgy látom megértést mutat és remélem, hogy a többieket is sikerül jobb belátásra birni. A vállalatok jól tudják, hogy jobban teszik, ha szépszerével megyegyeznek a fővárossal, mintha kihívják maguk ellen a főváros és a Közmunkák Tanácsa erélyes intézkedését.

Az agyagkitermelést a jövőben oly módon kell végrehajtani, hogy

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték
84.000 sorsjegy 42.000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000
esetleg
400.000
Jutalom és nyeremények készpénzben
300.000 200.000 100.000 | 50.000 40.000 30.000 | 25.000 20.000 15.000
stb. stb. összesen közel 8 millió pengő.
Huzás október 14-én kezdődik!
Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos ára:
Nyolcad . . 3 pengő | Fél . . . . 12 pengő
Negyed . . 6 pengő | Egész . . . 24 pengő
Sorsjegyek az összes főárusitóknál!

JAKOBOVITS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
építési anyagkereskedése
BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

PESTI KIRAKAT

Minden kevesebb

Eleget fáj az embernek a szive, eleget lóg az orrunk, eleget búslakodunk: bolond ember, aki még statisztikát is olvas. Dehát nem mindig csinál az ember okosát és néha bizony belebotlik azokba a rengeteg számoszlopokba is, amelyeket Illyefalvy Lajos és kitünő munkatársai oly nagy gonddal, oly sok szeretettel épitenek föl. Hiszen a statisztikával sincsen mindig igy, a statisztika sem mindig szomorú olvasmány: vannak idők, amikor az ember az Illyefalvy-féle rideg számokért lelkesedik és tapsol nekik. De amikor megakad az élet, amikor vánszorog a munka, amikor elvérzik minden jószándék, amikar zátonyra fut minden reményhajó, akkor bizony a statisztika bármilyen szivvel és lélekkel csinálják is, a legszomorúbb olvasmányok közé tartozik és csak arra való, hogy még jobban szomoritson bennünket.

Most jelent meg az a statisztika, amely Budapest életét július végéig rajzolja meg, bevalljuk, kegyetlenül szomorú vonásokkal. Ennek a statisztikának nincsen úgyszólván egyetlen vigasztaló adata sem, valóban hű tükre fájdalmas életünknek, amelyben minden kevesebb, ahol minden csik, ahol minden elfonnyad. Végig, az egész vonalon, amire a statisztikusok ezerágú figyelme kiterjed, mindenben csak fájdalmas visszaesést találunk.

Kezdjük a házakon, az épitkezésen. Nagyon régi törvény az, hogy Budapest akkor él jól, Budapestnek akkor lendül föl a gazdasági élete, a magyar főváros akkor úszik a jólétben, amikor rengeteg az épitkezés. Boldog békeidők, amikor még azt számitgattuk, hogy az épitkezések föllendülése hányféle iparágnak, harmincnak, harminckettőnek, harmincötnek, vagy negyvennek ad-e foglalkoztatást. Hej, mikor még szegény Krúdy Gyula azt irhatta:

— Fiatal kalapácsok csengése, lelkes férfiak okos tekintete és serény munkás-karok acélgép pontosságú munkája zeng vissza az elmult évtizedekből. Nappal mindig épitettek, palotákra tornyot a nap felé és éjszaka mitha temettek volna: — végtelen sora a temetőkocsiknak hordta ki a korhadt anyagot a városból, öregemberek és öreg házak, régi utcák és szokások temetei.

Azok az elmult évtizedek, de rettenetesen elmultak, de kegyetlenül messze vannak. Hol van a fiatal kalapácsok csengése és hol vannak a temetőkocsik is, amelyek a régi utcákat és régi szokások temetei hordták ki.

Ha cinikusok akarnánk ma lenni, és a háziurakat akarnánk vigasztalni, akkor azt mondanánk, hogy a pesti háznak nincsenek is jóbarátai. Az idén ezerrel kevesebb lakást épitettünk, mint a mult esztendőben, mindössze ötszázötven új házzal van több, mint tavaly, az üres bérlemények száma mégis háromszorosa a tavalyinak. Nem szaporodtak azok a gőgös, rátartós hideg paloták, amelyeket nem szeret senki. Milyen mások még ma is a virágos vidéki udvarok, ahol vidáman sikonganak a gyerekek, nagyokat vakkant éjszakánkint a házőrző eb és nyivákolva lódul a macska a kidobott konyhahulladék után. Milyen mások ezek a kendőzött pesti házóriások! Mikor a pesti ház épül, a jókedvű kőművesnek a bajusza alatt szárad a nóta. A pesti házat senki sem szereti, sem aki épitette, sem aki belőle él, sem aki neki izzadja verejtékes garasait.

Csekély vigasztalás ez, mert ha nem szaporodnak ezek a gőgös pesti házóriások, akkor mégis csak embertelenebb, keservesebb, gyötrelmesebb mindenkinek a sorsa ebben a városban. Ha nincs épitkezés, nincs kenyér. Ezért csökken minden, ezért lesz kevesebb a karaj kenyér, amit levágunk, ezért fogyasztunk kevesebb gázt és villanyt, ezért sajnáljuk a szappant és ezért jut kevesebb a vidéknek is. A vidéknek és Pestnek egyaránt elfogy, elfonnyad mindene. Mindennek az oka a nagybajszú kőműves, akinek ajkára ráfagyott a nóta.

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73.
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

SERVITIA szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerübben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Engedélyezték az inségadó kivetését

Változatlanok az adókulcsok — A főváros 7.5-8 millió bevételre számit

Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Liber* Endre alpolgármester számos tanácskozást folytatott a belügyminisztériummal a téli inségakciók fedezetéről. Illetékes helyen ugyanis tisztában vannak azzal, hogy a legalaposabban megszervezett eredményes szegénytámogatást *egyedül a főváros végzi az országban*, tehát a társadalompolitikai szempontból is fontos tevékenységet mindenképpen alá kell támasztani. Ez a magyarázata annak, hogy a mult évben is rendszeresitették *az inségadót*, amely lehetővé tette a fővárosnak annak a sokmilliónak az előteremtését, amely teljes egészében az elhagyottak és az élet szerencsétleneinek felsegitésére szolgált. Ebben az évben olyan hirek hallatszottak, hogy *a kormány nem engedélyezi az inségadót, vagy pedig leszállitja az eddigi kulcsot* és ezzel természetszerüleg jelentékeny összegektől esik el a főváros adópénztára. Szerencsére ezek a hirek nem feleltek meg a valóságnak és a fővárosi téli szegénytámogatás teljes méreteiben juthat kifejezésre.

Az inségadó állásáról intéztünk kérdést

Liber Endre alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tárgyalásaim eredményeképpen most már befejezett dologról nyilatkozhatom:

a kormány hozzájárult az inségadók szedéséhez és megadta az elvi felhatalmazást az adók kivetésének előkészitésére.

Változatlanok maradnak a bevételt jelentő adóforrások, mert a jövedelmi adó, a társulati adó és a tantiémadó hűszszázalékos pótlékolása, valamint a kereseti adó kétszázalékos felemelése *teljesen egyezik a mult évi mértékkel* és mert ebben a vonatkozásban az adóbázis lényegtelenül változott:

nem kell tartani attól, hogy ez az adónem összezsugorodik.

— Számitásaink szerint 7.5—8 millió pengő jut a fővárosra inségadó tételeiből, amely *nagyjából biztonságot jelent a szegénytámogatás akadálytalan lefolytatására.* A miniszteri engedélyezéssel egyidejüleg

megszünik a költségvetés egyik nagy tételének bizonytalansága

mert ezt az összeget előirányoztuk és igy *nincs sükség most már arra, hogy a költségvetésben ezt az összeget megváltoztassuk.*

*

Honffy Lajos adóhivatali igazgató máris megindította a szükséges előmunkálatokat és a közeli napokban megtörténik az adókivetések kézbesitése.

Jóváhagyta a belügyminiszter a HÉV átvételét

A miniszter helyesli a tranzakció szempontjait és ahhoz csak kisebb jelentőségű észrevételeket fűz
A Bszkrt és társvállalatainak 1934 évi költségvetése

Júliusban mult egy éve, hogy a főváros közgyűlése elhatározta a helyiérdekü vasutak átvételét és ezzel egyidejüleg a közlekedés egységesitésének valóraváltását. Nagy harcok és vitatkozások előzték meg a környéki vasúthálózat birtokbavételét, ma már azonban még azok is, akik élesen ellenezték ezt a gondolatot, megállapithatták hogy *a főváros számára a HÉV kitünő üzletet jelent és mindenekfölött szolgálja azt a célt, hogy annyi meddő kisérlet után végre egymás kiegészitő összmunkálkodás következzen a környéki és a belső budapesti forgalom lebonyolitásában.*

A HEV-tranzakciót a közgyülés elhatározta, azonban hosszú idő mult el addig, amig a belügyminiszter a maga jóváhagyó hozzájárulását megadta. Ma már nyilt titok, hogy

a polgármester a törvényhatóságtól kapott felhatalmazás alapján tovább folytatta a részletekre vonatkozó tárgyalásait a HÉV mögött álló érdekeltségekkel és ennek során sikerült újabb jelentkező terheket elhárítani.

ugyanakkor pedig a főváros további előnyöket biztositott a maga számára. A HÉV átvétele egyelőre még csak abban jut kifejezésre, hogy a *Községi Takarékpénztár egyik osztályában megnyitották a sashegyi, svábhegyi és gellérthegyi telkek parcellázó irodáját*, ahol máris számos ügyféllel kötöttek adásvételi szerződéseket. Függetlenül ettől tovább folytatódtak a külföldi kölcsönök tisztázására, a részvények átvételére és nem utolsó sorban a kispesti világitási üzemek átadására irányuló tárgyalások, amely utóbbi különösen sok komplikációt okozott. A község ugyanis tiltakozott a tranzakció ellen és *csak abban az esetben volt hajlandó hozzájárulását megadni, ha generális szerződésben biztositják a lakosságnak az eddiginél olcsóbb tarifát.* Pest vármegyénél hasonló hangulat uralkodott és

állandó közbelépésre volt szükség, hogy ezeket az akadályokat elhárítsák.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a HEV átvételére vonatkozó aktatömeg már megjárta a belügyminisztériumot, ahol alapos áttanulmányozás után *Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter aláirta a jóváhagyó leiratot.* A miniszter terjedelmes megjegyzésekkel kisérni a főváros nagyarányú tranzakcióját és mindenben hozzájárul azoknak a szempontoknak az alátámasztásához, amelyek a törvényhatóságot a HEV átvállalására késztették.

Lényegtelen, inkább formai aggályokat hangoztat a miniszter, azonban ezek olyan természetüek, hogy azokat a főváros könnyen eloszlathatja.

A jóváhagyó leirat a közeli napokban leérkezik a városházára, ahol a közlekedési ügyosztály nyomban megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a *BSzKRT-tal egyetértésben újjáalakitsa a Budapesti Helyiérdekü Vasutak Részvénytársaságot.* A polgármester elhatározása a személyi vonatkozásokban még nem jutott nyilvánosságra és csak a legbeavatottabbak tájékozottak afelől, hogy

ki kerül a HÉV elnöki székébe és a Beszkárt részéről kit bíznak meg a HÉV ügyeinek irányitásával.

A vasúti üzem *január elsejétől* kezdődően már a BSzKRT adminisztrációjában működik, aminek első jele máris megnyilvánult, mert a BSzKRT költségvetésében külön fejezet tünteti fel a HÉV jövő évi előirányzatait.

Elkészült a Bszkrt és vállalatainak jövő évi költségvetése

A Bszkrt és társvállalatainak 1934. évi költségvetése elkészült és a tervezetet legközelebb a törvényhatósági tanácshoz beterjesztik. A Bszkrt igazgatóságának számitása szerint *a kisszakasz révén jövőre 2,800.000 pengővel szaporodik a bevétel.* Az idei 75 millió kocsikilométer helyett jövőre 81 millió lesz a teljesitmény, ez annyit jelent, hogy javul a közlekedés.

A bevételt 45.4 millió pengőben irányozták elő.

A Bszkrt jövőre *folytatja a rekonstrukciós munkát.* Kocsikat épitenek át, több vonal alépitményét megújitják, igy az Üllői-út, a Margit-körút, a Thököly-út és Váci-út vágányait is kicserélik.

Az autobuszüzem a költségvetés szerint jövőre deficitmentes lesz.

A fogaskerekünél 166.000 pengő ráfizetésre számitanak.

A HÉV kiadásait az egész vonalon 640.000 pengővel csökkentették.

A Hév bevételét 8,043.000 pengőben irányozták elő, ezzel szemben *a várható deficit 203.884 pengő.*

„CLARIDGE"
L. BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megálló, 9-es autóbusz.)
ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Megbuktak a szobatudósok, győzött a kisszakasz

Írta Horváth Károly, a BSZKRT igazgatósági tagja

E hó elején volt éppen egy esztendeje annak, hogy a villamosvasút kisszakasz jegyrendszerének teljesen kidolgozott tervezete elkészült. Azután pihent a probléma hónapokon át, míg végre 8 havi szendergés után, kipróbálásra engedélyezték a kisszakaszt és miután a próbán reménytkeltően bevált, végre augusztus 21-én az egész hálózatra kiterjesztették és így 11 hónapi vajudás után, tényleg megszületett. Mellékes e pillanatban, miért késett oly soká a *korszakot alkotó* újítás végleges bevezetése és sokkal fontosabb kérdés: vajjon az újítással megoldódik-e a Beszkárt válságos anyagi helyzete, amely eddig minden illetékes tényezőnek súlyos gondokat okozott.

Négy hét telt el a bevezetés óta és ez az idő túlrövid ahhoz, hogy az új rendszerről végleges bírálatot mondhassunk. De a négy hét eredményei mindenestre azt az örvendetes reményt keltik, hogy a rendszer bevezetésével és érvényben tartásával a közérdek veszélyeztetve nincs és így nyugodtan bevárhatjuk azt az időpontot, amikor végleges ítéletet a megdönthetetlen bizonyítékok alapján mondhatunk. Tudjuk nagyon jól, hogy a közlekedésben nemcsak minden évszaknak, de minden hónapnak, sőt minden napnak meg van a maga természete és tudjuk azt is, hogy a közlekedés rendkívül érzékeny műszer, amely a legcsekélyebb külső behatásra is reagál. Érdekes például megállapítani, hogy e hó 21-én és 22-én, amikor az izraelita ünnepek voltak, az időjárás mennyire befolyásolta a közlekedést. Hangsulyozzuk, hogy az izraeliták munkaszünetes ünnepnapjairól van szó, amikor az első napon zuhogott az eső, második ünnepnapon pedig ragyogó napfény borította el a fővárost. A Beszkárt összebevétele

a *rosszidejű* ünnepnapon	17.68%-kal,
a második, *jóidejű* ünnepnapon csak	10.32%-kal

volt kevesebb, mint az elmúlt év ugyanezen napján. A két szám között 7.36% különbség mutatkozik. Ha most már kizárólag a *kisszakasz-utasokat* vizsgáljuk e két napon, akkor a következő érdekes számokat találjuk:

a *rosszidejű* ünnepnapon	432.215 darab,
a második, *jóidejű* ünnepnapon	467.092 darab

tantuszt használtak az utasok.

Az időjáráskülönbség tehát 34.788 darab visszaesést okozott, ami 8.07%-nak felel meg, valamivel több, mint az összutasok számának százalékos visszaesése. Ezzel is igazolva van a közismert tény, hogy a rövid utasoknak a szép időjárás kedvez, mint ahogy a múltban is mindenkor május és szeptember hónapokban volt legnagyobb a szakasz, tehát a rövid utasok száma.

Az általános kiterjesztés első napja hétfőre esett. Közismert, hogy a hétfői nap rendszerint a hét leggyöngébb bevételi napja. Nézzük meg tehát, hogyan alakult a kisszakasz utasok száma a letelt 4 hét 4 *hétfői* napján:

augusztus 21-én	(hétfő)	356.331
augusztus 28-án	,,	413.727
szeptember 4-én	,,	503.724
szeptember 11-én	,,	533.948

kisszakaszos utas volt. A kimutatásból látható az állandó emelkedés, ami kereken 50%-ot tesz ki.

Hasonlítsuk össze most a *szombati* napokat:

augusztus 26-án	(szombat)	431.178
szeptember 2-án	,,	514.891
szeptember 9-én	,,	548.824
szeptember 16-án	,,	570.137

kisszakaszos utas volt, tehát a hét legerősebb bevételű napjainál is állandó emelkedés látható. Ehhez még hozzáfűzhetem, hogy a hét többi napjain is — kivétel nélkül — ugyanilyen arányú állandó és fokozatos emelkedés mutatkozik. Ezt legjobban fogja bizonyítani *a négy hét összeredményének* számszerű összehasonlítása:

VIII. 21—27-ig terjedő 1. héten	volt	2,718.542
VIII. 28—IX. 3-ig terjedő 2. héten	,,	3,119.136
IX. 4—IX. 10-ig terjedő 3. héten	,,	3,469.655
IX. 11—IX. 17-ig terjedő 4. héten	,,	3,695.899

kisszakaszos utas, tehát a negyedik héten kereken 1,000.000 darabbal, vagyis 37%-kal több, mint az első héten. Hogy ez mily elképzelhetetlenül *nagy eredmény*, annak bizonyítására szolgálhat, hogy annakidején, amikor a szakaszjegyeket, *sokkal jobb gazdasági viszonyok között*, bevezették, a négy első hét után csupán csak 25%-os emelkedés mutatkozott és csak a 40-ik hét után érte el a szakaszjegyforgalom csúcspontját: 45%-os emelkedéssel. A kisszakaszjegynél, *sokkal rosszabb gazdasági viszonyok között*, már a 4-ik héten 37%-os emelkedés mutatkozik.

Jól tudom, hogy e tetszetős számok olvasása közben sokan feltehetik a kérdést és sokan úgy okoskodnak, hogy őket nem is az érdekli, mennyi a kisszakaszutas, hanem egyedül és kizárólag az: *mennyi az összbevétel* és miként javult a vasút anyagi helyzete, illetve jövedelme, a kisszakasz bevezetése következtében?

Mielőtt erre érdemben válaszolnék, három megjegyzést kell tennem:

1. ha semminő anyagi eredménye a kisszakaszjegynek a vasútvállalat szempontjából nem volna, akkor is elismerést érdemlő újítás, mert ezzel az utazóközönség *igen jelentős tarifamérsékléshez* jutott.

2. ha semminő anyagi eredménye sem volna, akkor is üdvözlendő újítás, mert több száz *új alkalmazottnak nyujt kenyérkeresési* lehetőséget, csökkentvén ezzel a munkanélküliséget. Ezenkívül sűrűbb közlekedést fog eredményezni, ami a későbbi idők folyamán természetszerűleg új munkaalkalmat jelent, nemcsak az egyéneknek, *de az iparnak is.*

3. ahhoz, hogy igazságosan bírálhassuk el a mai tényleges bevételt, pontosan kellene tudnunk azt is, hogy *mennyire rúgna* a bevétel akkor, ha a kisszakaszt nem rendszeresitették volna. Kézenfekvő, hogy ez nem állapitható meg, legfeljebb következtetésekkel és összehasonlításokkal lehet megközelítőleg kiszámítani. Éppen ezért mindazok, akik kizárólag a tényleges pénzeredményt nézik, oly feltevésen indulnak el, amelynek jogos és kétségbevonhatatlanul helyes alapállását igazolni egyszerűen azért nem tudják, mert azt bizonyitani lehetetlenség.

Ezek után adom meg válaszomat a vasút anyagi helyzete alakulásának kérdésére éspedig kétirányú kiindulás alapján. Az *első irány* a villamosvasút és a tarifában változatlan autobusz bevételeinek alakulása a mult évi bevételekhez viszonyitva:

	Villamos	Autóbusz
bevételcsökkentés az év 7 első hónapjában volt	2.56%	3.88%
a kiszsakasz négy hetében (VIII. 21—IX. 17) volt	10.54%	5.36%

Ebből látható, hogy *az autobusznál romlott a helyzet*, mert nőtt a bevétel-csökkenés, *a villamosnál ellenben javult a helyzet*, mert csökkent a bevételkiesés.

A *második irányú* válaszomat feltétlenül adom azoknak, akik felteszik a kérdést: *mennyi más tarifájú utast vesztett el* a villamos a kisszakasz bevezetése következtében. Tudjuk jól, hogy a kisszakaszutas az első tantuszt a kocsivezetőnél levő *nagyperselybe* dobja, de ha egy kisszakasznál tovább utazik, akkor a további tantuszokat a kalauzok *kéziperselyeikkel* gyüjtik össze. Ebből természetszerüleg következik, hogy a nagyperselyben annyi tantusz van, mint ahány olyan utas volt, aki *egyedül és kizárólag egy kisszakaszt akart utazni*. A kalauzok kéziperselyében pedig összegyülnek azoknak az utasoknak a tantuszai, akik vagy két kisszakaszt, — ez megfelel a régi papirszakaszjegynek — vagy három kisszakaszt váltva, akik már az elveszett 24 filléres tarifa rovására utaznak. Megállapitást nyert, hogy a négy hét alatt leutazott 13 millió tantuszból kereken 4 millió gyült össze a kalauzok kéziperselyeiben, 9 millió pedig az első nagyperselyben. Ebből az összeállításból világosan kitünik, hogy papirszakaszjeggyel *sem lett volna több szakasz utas*, mint kisszakaszjeggyel. Nyugodtan mondhatjuk tehát, hogy az összesen leutazott 18 millió tantuszból 4 millió darabot vissza kell adnunk az elveszett szakasz és hosszú utasok ellenértékeként. Igen ám, de ezenkívül van még 9 millió tantusz, *csupa olyan utasoktól*, akik kizárólag egy kisszakaszt utaztak. Joggal kérdezhető tehát: *vajjon a 9 millió darab tantusz után 570.000 pengő akkor is befolyt volna, ha nincs kisszakasz?* Fizetett volna-e 4.5 millió utas 16, helyesebben 12 filléres szakaszjegyet? Vagy pedig ezen 9 millió utasnak túlnyomó többsége azok az új utasok, *akik egyedül és kizárólag azért ültek fel a villamosra, mert 6 fillért kellett csak fizetni?*

Pontos számításaim vannak arról, hogy az elveszett szakaszutasok és távolsági utasok beszámítása után még kereken 6 millió tantusz marad a kizárólag kisszakasz-utat utazók javára. A 6 és 9 millió közötti különbség több okra vezethető vissza, amelyekből csak a legjelentékenyebbet említem abban, hogy igen sokan vannak olyanok, akik *ma egy kisszakasszal* tudják elvégezni azt az utazást, amelyért *azelőtt egy szakaszjegyet*, vagyis két kisszakasz ellenértékét fizették. De még így is 360.000 pengőt tesz ki a tiszta többletbevétel, ami 4.32 millió pengőnek felel meg egész évre átszámítva és annak feltételezésével, — ami pedig tévedés, — hogy a kisszakasz már elérte fejlődésének csúcspontját és további emelkedés nem várható.

Befejezésül még megemliteni kivánom, miszerint a Beszkárt megfigyelte azt is, vajjon nincs-e káros kihatással a kisszakasz az autobusz rövid-utasai számára. Hát itt rendkívül érdekes és csaknem hihetetlen eredmény mutatkozott: *az autobusz-szakasz utasainak száma csökkent azokon az autobusz ama viszonylatán, ahol konkurrenciáról nem lehet szó és emelkedett ott, ahol a villamos tényleg konkurrálhatna.*

Hozzátartozik még beszámolóm teljességéhez annak megemlítése is, hogy európai viszonylatban is változott a helyzet. A múltban mi jártunk a nyugati nagy államokba az ottani berendezkedéseket tanulmányozni, most pedig ők jönnek Budapestre tölünk tanulni. Megirta multheti számában a *Fővárosi Hirlap*, hogy a kisszakasz bevezetésének eredményét *Bécs* és *Berlin* itt a helyszínen fogják tanulmányozni. Bécs kiküldöttjei: *Dr. Resch*, a városi közlekedési vállalat vezérigazgatója és *Winter* üzletvezető már meg is érkeztek és hétfőn délelőtt jelentkeztek a Bszkrt igazgatóságánál. Tanulmányozásukat 14 napra tervezik. Ugyancsak beérkezett a hivatalos jelentés a Bszkrthoz a berlini közlekedési vállalatok részéről is, hogy a kisszakasz tanulmányozása véget kiküldötteit rövidesen elküldi. Berlin különben a közelmultban szintén rátért arra a tarifarendszerre, amelyet mi oly sok harc és viszontagság után végre életrehivtunk.

A letelt négy hét ugyan még túlrövid idő ahhoz, hogy végleges bírálatot mondhassunk, mégis a közölt számadatok alapján meg kell hajtani az elismerés zászlaját dr. *Patz* Sándor, a Beszkárt forgalmi igazgatója előtt, aki ezen merésznek látszó újítást vállalni merte és bizalommal tekinthetünk a jövőbe, mert nincs okunk félni a jövő eredményeitől. Saját személyemre nézve pedig már az eddigi eredményekkel is megbocsátom magamnak a bűnömet, amit múlt év szeptemberében követtem el akkor, amikor a minden oldalról tapasztalt hűvös tartózkodás dacára is a nyilvánosság elé vittem az általam jónak ítélt 6 filléres szakaszjegy gondolatát. Részemről akkor ez indiszkréció volt, amelynek azonban meg volt a haszna: visszatáncolás már nem volt lehetséges, mert ellenállással szemben, jönni kellett a kisszakasznak, amit most már a közvélemény követelt. Amit pedig a közvélemény jónak ítél, az rendszerint beválik még akkor is, ha a világ minden szobatudósa épp az ellenkezőjét hirdeti.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Ifj. Halász Hubert ←
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 29-0-56
Vasszádfal kőlcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szász Albert okl. mérnök út, vasút csatorna és magasépítési vállalkozó
Telefon 51—4—06. Budapest, II., Margit-körút 43.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Elkeseredett salétromháború folyik a hentesfronton

Súlyos és veszedelmes betegségek okozója a húsiparban alkalmazott felületes konzerválási rendszer

A budapesti hentesiparosság régóta nincs megelégedve azzal a módszerrel, ahogyan a fővárosi *Vegyészeti Intézet és Élelmiszervizsgáló Állomás* végzi a kolbászfélék és húsáruk ellenőrzését. A közönség egészségügyi érdekeinek védelmére hívatott intézet és a hetesiparosság között fennálló ellentétek a napokban egy feljelentésben robbantak ki, amelyet a *Budapesti Hentesipartestület* elnöke intézett a belügyminiszterhez. A feljelentés elpanaszolja, hogy a *főváros vegyvizsgáló intézetének szakvéleménye alapján az elsőfokú közegészségügyi hatóságok tömegesen büntetik meg azokat a henteseket, akiknek kolbászáru készítményeiben 299 milligramon felüli salétromot találtak.* A hentesek beadványa szerint ezek a büntetések jogellenesek, mert hiszen teljesen ellentétben állanak az *Országos Közegészségügyi Tanács* szakvéleményével, amely szerint egy kiló húsáruban 2.000 milligram salétrom jelenléte közegészségügyileg nem kifogásolható. Elpanaszolják azt is, hogy a másodfokon intézkedő *Országos Közélelmezési Kihágási Tanács* szintén a fővárosi vegyészeti intézet *helytelen* szakvéleményét veszi alapul és a fellebbezések folytán eléje kerülő ügyekben a büntetéseket rendszerint felemeli 100—200 pengőre. A hentesek lehetetlennek tartják a fővárosi vegyvizsgáló intézet álláspontját és arra kérik a belügyminisztert, hogy teremtsen végleges rendet a salétrom ügyében.

A hentesek és a fővárosi vegyészeti intézet salétrom-háborújának előzményeiről, az iparosok és az intézet között felmerült ellentétek okairól

illetékes helyen

a következő érdekes részleteket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A salétromot, mint pácolószert már nagyon régen használják a hentesiparban. Az orvosok és az élelmiszer-higiénikusok azonban soha nem látták szívesen ennek a szernek a jelenlétét, mert az *egészségre nagyon könnyen hátrányos, sőt veszélyes lehet.* A húsneműek konzerválásához, a füstölthúsáru előállításához ugyanis nincsen feltétlenül szükség salétromra, vagy csak nagyon kis mennyiség is elegendő. A hentesek a salétromot azért szeretik használni nagyobb mértékben, mert

a salétrom hatásaként az elszíntelenedett, kifakult és áporodott húsáru is friss, piros színt kap.

Maga a salétrom is elég ártalmas, hiszen a gyógyszerkönyv is csak mint speciális esetekben alkalmazható anyagot engedélyezi, a belőle keletkező *nitrit* viszont mindenesetben veszélyes méreggé válhat, ha nagyobb mennyiségben fordul elő.

— Nálunk, Magyarországban 1911-ben került először szóba az élelmiszerkonzerválással kapcsolatban a *salétromkérdés.* Ekkor a belügyminiszter úgy rendelkezett, hogy „a salétrommal kezelt húsneműeknél a salétromnak az egészségre nem ártalmas megengedhető maximuma kilogramonként *250 milligram*". Később, 1928-ban az akkori népjóléti minisztérium egy konkrét esetből kifolyóan úgy intézkedett, hogy „299 milligram salétrom az a mennyiség, amit 1 kgr. húskészítményre számítva veszélyesnek és ártalmasnak nem lehet tekinteni". A fővárosi vegyészeti intézet a kormány állásfoglalásának megfelelően a húsvizsgálatoknál 1928-ig a 250 milligramm, 1929 óta pedig a 299 milligrammnál nagyobb salátrom tartalmú húsárukat kifogásolta és ilyen esetekben hoztak a kihágási hatóságok marasztaló ítéletet. A hentesek most egy 1932-ben hozott felsőfokú ítéletre hivatkoznak, amellyel kapcsolatban az országos közegészségügyi tanács annak a véleményének adott kifejezést, hogy „2000 milligrammnál kevesebb súlyú salétrommal pácolt húst ártalmas anyagokkal kevert tápszernek tekinteni nem lehet".

— A fővárosi vegyészeti intézet a salétrom túlzott használatát aggodalommal látja, mert sokan tudatlanságból is kárt okozhatnak, amikor

belekeverik a túlméretezett salétromot a füstölt húsok pácoló anyagába és a kolbászfélék töltelékébe.

— Hogy a salétrom milyen nagy óvatosságot követelő szer, arra legfőbb bizonyság a gyógyszertanok tudományos megállapítása. A Vámossy-féle gyógyszerkönyv a salétromról a következőket mondja: „Még hig oldatai sem közömbösek a gyomor hártyára és a vesét huzamos használat esetén izgatják." A salétrom tehát csak bizonyos esetekben alkalmazható gyógyszer szerepel a magyar gyógyszerkönyvben. A magyar gyógyszerkönyv szerint salétromból legfeljebb öt centigrammot szabad egyszerre adagolni és azokhoz a gyógyszerekhez tartozik amelyeket *a gyógyszertárakban óvatosan és más gyógyszertől elkülönítve kell tartani.* A nátriumnitrit fülzúgást, szédülést, rosszullétet, rendetlen szívműködést okozhat. Minthogy a pácba vagy a kolbásztöltelékekbe is csak azért tesznek salétromot, hogy belőle nitrit keletkezzék, az e célra felhasználandó salétrommennyiségnek tehát

nem szabad olyan nagynak lennie, hogy az abból keletkező nitrit az egészségre ártalmas legyen.

— *A kolbásztöltelékbe a zúghentesek a salétromot rendszerint szemmértékkel szerint szórják, holott annak orvosi adagját a patikában okleveles gyógyszerész méri le pontos mérlegen, mint veszedelmes gyógyszert.* Igy van aztán, hogy sok hentesáruban a megengedett 250—299 milligramnál jelentékenyen több salétrom található. Ha a hentesek olyan keveréket használnának a pácoláshoz, amiben száz kilogram konyhasó félkilogram salétrommal volna összekeverve, nem kerülne a húsfélébe mérges anyag, ami a fogyasztókra ártalmas lenne. Ne gondolják tehát a hentesek, hogy a fővárosi vegyészeti intézet ellenségesen kezeli őket, hanem csupán

kötelességszerűen a fogyasztóközönség életének és egészségének biztonságát akarja megvédelmezni.

Hogy mennyire nem vezet bennünket semmiféle rosszindulat, azt azzal is megmutatta az intézet, hogy mindenkor készségesen állott tanácsal, útbaigazítással a pácolás tekintetében a hozzáforduló iparosoknak rendelkezésére, sőt *ilyenirányú szakelőadásokat is tartott.*

— Lehetetlen azonban, hogy a legális ipar azonosítsa magát *a zúghentesekkel,* akik lelkiismeretlenül és minden szükséges ismeret hiányában a legnagyobb bajokat idézhetik elő. Igy például gyakran tapasztalja a vizsgáló vegyész, hogy

a kolbászfélékbe régi kolbászmaradékok vannak belekeverve és miután ezeket a maradékokat állandóan további kolbászokba keverik, előfordul, hogy egyéves húsmaradékok is forgalomba kerülnek.

Hogy ebből *a hullaméreggel fertőzött húsféléből egy parányi is milyen rettenetesen veszedelmes méreg,* azt az orvosok és a szakemberek nagyon jól tudják. Sokszor tanácstalanul állanak szemben az orvosok egy-egy tifózus jellegű megbetegedésnél, amit esetleg az ilyen lelkiismeretlenül készített és romlott kolbászáru idézett elő.

Értesülésünk szerint a henteseknek az a törekvésük, hogy *a húsáruk vizsgálatát a húsvizsgáló állomásra bizzák.* A közönségre azonban csak az megnyugtató, ha az élelmiszereket ezentúl is szakképzett vegyészek végzik. A *legális hentesipar* pedig ebben a törekvésben, *a saját érdekében is,* csak támogatni köteles a hatóságokat, mert ez az iparosság és a fogyasztóközönség közös érdeke.

Jelentékenyen csökkent a Vízművek szénszükséglete

Az üzemanyagmegtakarítás százezer pengőre emelkedett

A vízművek igazgatósága pénteken állapította meg az üzem jövő évi költségvetését, amelynek főösszege 11,384.008 pengő. A költségvetés a legszükségesebb kiadásokat tartalmazza és újítási tartalékra például egyetlen fillért sem irányoztak elő, holott 1932-ben még 413.043 pengővel dotálták ezt a tételt. Így sikerült azután 395.927 pengő felesleget kimutatni, amit a községi háztartáshoz való hozzájárulásra fordítanak. 24.972 pengővel csökkentették az üzemi tisztviselők fizetését, az anyagszükséglet kiadásait 82.195 pengővel redukálták és új beszerzésekre mindössze 678.000 pengőt állítottak be a költségvetésbe az 1932. évi 933.159 pengővel szemben. A vízművek költségvetésének alakulásáról

az igazgatóság egyik tagjától

a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A dologi kiadásoknál 44.415 pengő az emelkedés, helyiségbérekre 4100 pengővel többet irányoztunk elő, mert helyszűke miatt új irodahelyiségek kibérlése vált szükségessé és ezzel 5315 pengővel emelkedett a fűtés és a világítás költsége is. Annak ellenére, hogy az üzemi tisztviselők fizetését 24.792 pengővel kevesebbre szabták, a személyi kiadások összege mégis 72.211 pengővel több az ideinél, amit az idézett elő, hogy

szaporodott az alkalmazottak létszáma.

A 24.000 pengős csökkkenés részben a fizetésredukciók, részben az időközi nyugdíjazások folytán állott elő.

A munkások bére a költségvetés szerint 42.914 pengővel emelkedik.

Ez a többlet azonban úgy állott elő, hogy öregségi és rokkantsági járulékokra 50.000 pengős, kegydijakra pedig 10.000 pengőt kellett beállítani a költségvetésbe. Az anyagszükségletre előirányzott összeg végeredményben *82.195 pengővel kevesebb.*

Az idei 52.000 mázsa szénnel szemben, jövőre már 20.000 mázsa szénre van csak szükség,

mert az elektrifikálás és a Diesel-motorok szerelése nagyrészt befejeződött, úgyhogy

a szénkiadás az előző évivel szemben 126.800 pengővel kevesebb.

Csupán csak a kőbányai szivattyútelepen van még részben gőzüzem, a többi telepeken már az elektromos hajtású szivattyúk dolgoznak és Diesel-motorok vannak tartalékban. Az elektrifikálás révén a vízműveknek 24,342.508 kilovatt óra elektromos áramra van szüksége, ami 6 fillérjével számítva 1,467.777 pengő kiadást jelent. Csökkent az olajkiadás is, mert az elektromos-motoroknak csak kevés olaj kell, a Diesel-motorok csak tartalékban szerepelnek, gőzüzem pedig jövőre már nem lesz. Az elektromos áramfogyasztás növekedésével járó kiadás-többletet, a szén és olaj megtakarítással járó megtakarítást egybevetve, végösszegben *103.383 pengő, amit üzemanyagon a főváros az előző évvel szemben megtakarít.* Folytatja a vízművek a jövő esztendőben is a fejlesztéssel összefüggő talajkutatási munkálatokat, erre a célra *a mult évi 60.000 pengővel szemben 55.000 pengőt irányoz elő.*

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása oklevelés építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

A MAGYAR LOVAREGYLET
szeptember 30, október 1, 7, 8, 14, 15-én
VERSENYT TART.
Versenyek kezdete délután 2.15 Helyárak: I. hely uri 4 pengő, hölgy 3 pengő, II. hely 2 pengő III. hely 80 fill. Páholyülés 6 pengő. Ring 10 pengő. Közlekedés villamoson 24, 29, 38-as kocsikkal és a HÉV.-en. Autóbusz Apponyi-térről 1.10—2.10 percig. Oktogon-térről 1.15—2 15. Átszállójegy 1 P.

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

KÁLLAI SÁNDOR ÉPÍTÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS
Budapest, V., Hollán-utca 19.
Telefonszám: 13-1-60 :: Lakás és iroda: 23-8-59
Mész, cement, gipsz, tégla, kőpor, homok, agyag, kátránypapír, szigetelő- és chamotte-áruk a legolcsóbb napi áron. Bécsi-fehér gyári lerakat.

Gazdasági Értesítő

Sikerült megvédeni a főváros érdekeit a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalásokon

Lamotte tanácsnok és Szemethy főügyész jelentésben számolnak be a baseli tanácskozásról

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a főváros a jövő évben megkezdi az ostendei egyezményben lefektetett külföldi kölcsöntörlesztést olymódon, hogy az *eddigi kamatszolgáltatáson túlmenően most már a tőke visszafizetése is megindul.* Ez a tétel egymagában *1.5 millió pengő* kiadási többletet jelent és a már elkészült költségvetés valóban gondoskodik az olymódon való fizetésről, hogy annak

első részletét július 15-én, a második tételt pedig december 31-én juttatják a külföldi hitelezőknek.

Az elmult napokban *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok és *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész Baselbe utaztak, hogy ott a svájci bankáregyesület vezetőségének tisztázzák a törlesztés különböző feltételeit. A nagyjelentőségű tanácskozások hátteréről

beavatott helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A főváros képviselőit Max *Fischer*, a svájci bankáregyesület főtitkára hívta meg, hogy velük minden részletében megbeszélje a tőketörlesztés formáit. Köztudomású ugyanis, hogy

a külföldi tartozásokra a transzfer-kassza felhasználása útján szabad fizetéseket teljesíteni

és így a külföldi hitelezőket nyilvánvalóan az érdekli, hogy *miképpen jutnak abba a helyzetbe, hogy a rendelkezésükre bocsátott összegeket felhasználhassák.* Ugyancsak megvitatás tárgya a kölcsönkötvény törlesztés-formája is, mert az egyezmény módot nyujt Budapest székesfővárosnak arra, hogy

kötvények visszavásárlásával is eleget tehessen fizetési kötelezettségének.

A külföldi hitelezők általában meglehetős előzékenységgel viseltetnek a fővárossal szemben, aminek érthető magyarázata az a mintaszerű hitelképesség, amelyet Budapest hitelezőivel szemben mindenkor érvényesitett. Voltak bizonyos nehézségek éppen a tőketörlesztő szolgálat megindításával kapcsolatban, ezeket azonban

Lamotte tanácsnoknak és Szemethy főügyésznek módjában volt eloszlatni.

és a polgármesterhez küldött értesitésük szerint *sikerült a főváros érdekeit mindenben megvédelmezni.*

Budapest megbízottai szombaton érkeznek haza és a kölcsönegyezménnyel kapcsolatos tárgyalási eredményeket a polgármester útján fogják a törvényhatósági tanács elé terjeszteni.

Mammut-textilvállalatok állami támogatással tönkreteszik a kis- és középipart

Műselyemgyárunk nincs, de magas műselyemvám az van
Az árelemző bizottság letöri a túlzott posztóárakat

VI.

A textilkartelben tömörült nagyüzemek: a *Goldberger r.-t.*, a *Magyar Pamutipar*, *Dreher*, a *Kispesti Textil*, *Kammer*, a *Filtex* stb. annyi előnyt élveznek és olyan hatalmas állami támogatásban részesülnek a kisüzemekkel, főleg a köt- és szövőüzemekkel szemben, hogy utóbbiak teljesen életképtelenekké váltak. Ha a kormány nem siet ezeknek a kisexisztenciáknak sürgősen segítségére, úgy maholnap sokezer jobbsorsra érdemes iparoscsalád munkásaival és tisztviselőivel együtt kenyértelenné válik. A kiváltságos nagyüzemek az állami támogatást arra használják fel, hogy maguknak minél nagyobb nyereséget biztosítsanak és nem törődnek vele, hogy közben tönkreteszik a kis- és középüzemeket. Az egyetlen helyes megoldás az lenne, ha a nagy gyárak, az úgynevezett vertikális üzemek a vámmentesen behozott nyersanyagot előkészítenék a kisebb üzemek számára és ezek a kisebb üzemek dolgoznák fel a kikészített nyersanyagot kész áruvá. A kisüzemek gyártmányainál érvényesülhet *a legtöbb egyéni ízlés*, merthiszen a nagy gyári üzemek csak sablonos sorozatokat termelnek. De amellett a kisüzem, bár jobban fizeti munkásait és tisztviselőit, mégis kisebb rezsivel dolgozik, mint a nagyüzem,

mert nem terheli az 50—100.000 pengős igazgatói fizetések tömege

és az igazgatósági tagok hatalmas tantiemje. A kisüzemek termelik azokat a cikkeket, amelyekre a kispénzű középpolgári és kisjövedelmű munkásosztály tart igényt és így *a kisüzemek pusztulása éppen a legmostohább sorsú osztályok bevásárlási forrásának elsorvadását, elpusztulását jelenti.*

Meg kell szüntetni azt a különbséget, amely a kedvezmények és kiváltságok terén Goldbergerék, Szurdayék, Ágoston Manóék és többi társaik, valamint a kisüzemek között fennáll. A mammut-üzemek a pamutot és a pamutfonalat *vámmentesen hozzák be az országba*, míg a nagy gonddal küzdő kötőszövőüzemek pamutot egyáltalában nem importálhatnak és a pamutfonalból is csak a 36-os számnál magasabb (vékonyabb) fajtákat, tehát azokat, amelyekre legkevésbbé van szükségük. A behozatalra engedélyezett fonalra

a kis- és közép kötszövő-üzemek óriási behozatali illetékeket kénytelenek fizetni.

Az egyik kötszövőüzem a napokban 391 P értékü lengyel fonalat importált, amely után a következő illetéket volt kénytelen fizetni: 1. vám (20%) = 122.40 P; 2. forgalmi adó (24%) = 125.80 P; 3. eskudij = 3.10 P; 4. szemledij = 4.60 P; 5. mezőgazdasági (boletta) járulék (1%) = 5.30 P; 6. szállító forgalmi adója = 0.50 P; összesen = 261.70 pengőt.

Vagyis a kis kötszövőüzem a 391 P értékü áru behozatali illetéke cimén 261.70 P-t fizet, tehát közel 70%-át *az áru értékének*, míg *Goldbergerék teljes vámmentességet élveznek.* Milyen elfogadható indoka lehet az ilyen kiváltságnak, amelyet a nagyüzem a kis- és középüzemek rovására élvez?

A magas behozatali illetékeknek és költségeknek csak abban az esetben van helye: 1. *ha a belföldi ipart védené a belföldi árak árdrágítása nélkül;* 2. *ha csak olyan cikkekre szólna, amelyeket a magyar ipar is előállit.*

Ezek a magas behozatali illetékek azonban

nem az ipart védik, hanem csak néhány iparmágnást,

viszont *az árakat fantasztikus módon drágítják.*

De nincs meg a vámok másik előfeltétele sem, mert *olyan cikkeket is behozatali vám terhel, amelyet a magyar ipar nem állit elő.* Ez azután nem egyéb, mint mesterséges árdrágítás. Mi értelme van például annak, hogy a műselymet még mindig vám terheli, holott *egyetlen műselyemgyárunk: a sárvári, már több mint két éve üzemen kivül van.* Külön lapra tartozik, de a kuriózum kedvéért megemlítjük, hogy a sárvári műselyemgyárat egy másik jeles kartelünk:

a szeszkartel árdágítása tette tönkre,

mert olyan horribilis áron szállította a szeszt, hogy a külföldi műselyemgyárakkal szemben versenyképtelenné tette. Megdöbbentő, de megtörtént, hogy

a sárvári műselyemgyár külföldről szerezte be a magyar szeszt,

mert a szeszkartel nagyobb diesőségére külföldről, vámmal és fuvarral terhelve, olcsóbban jutott hozzá, mint itthon.

Visszatérve a kötszövőipar súlyos helyzetére, arra is rá kell mutatnunk, hogy a nagyipar oly drágán adja a pamutfonalat, hogy *az óriási vámköltség dacára is versenyképes marad a külföldi pamutfonal.* Másrészt a drága pamutfonal arra kényszeriti a feldolgozó kis- és középipart, hogy drágán adja tovább a drága pamutfonalból készitett textilcikkeket.

Igy azután megindul a drágítás az egész vonalon.

A kis- és középipar eszerint kénytelen drágán adni a cikkeit, mert a drága fonalból nem tud olcsón dolgozni. A nagyipar pedig nem rontja az árakat, bár adhatná a kész cikkeket olcsóbban, hisz számára a vámmentes nyerspamutból gyártott pamutfonal 30%-kal olcsóbb, mint ahogy a kis- és középiparnak adja. Minthogy pedig a drága cikkeket ma a közönség nagyrésze egyáltalában nem tudja megvásárolni és a vásárló osztályok is csak a legszükségesebbre szoritkoznak, ennélfogva a kis- és középüzemek lassan teljesen tönkremennek. Már pedig igen sok szociális és gazdasági érdek fűződik ahhoz, hogy a kormány ezt az értékes iparososztályt megvédje *Goldbergerék és társaik kapzsiságával szemben. Ha kell, a legerélyesebb eszközökkel is.*

*

A *kartel és árelemző bizottság* hétfőn *Ivády* Béla elnökletével ülést tartott, ahol az iparcikkek közül a *textiliák*, főleg a *posztó* áralakulása került megvitatásra. A szakvélemények szerint — amelyekre döntő hatást gyakoroltak a *Fővárosi Hirlap* leleplező cikkei — *a kormánynak javaslatot tesznek a posztónemüek árának leszállitására.* Elérkezett tehát az ideje, hogy a textilkartel urait, a posztómágnásokat: *Goldbergeréket*, *Szurdayt*, *Ágoston* Manót, *Josuát* és hűséges szolgájukat, dr. *Schiller* Ottót kikergetik abból a paradicsomból, amelybe oly otthonias an befészkelték magukat.

Dr. Nádas József.

Harc a Georgiáért. A tőzsde az utóbbi időben élénken érdeklődött a *Georgia részvényei* iránt. Ennek a vállalatnak cégszerű neve *Mezőgazdasági Ipar Rt.* és a részvényei iránt a szokottnál élénkebb keresletet az magyarázta, hogy a vállalat nagyrészvényesei, a *Hitelbank* és a *Klein Gyula-csoport* között olyan kérdések vetődtek fel, amelyek tisztázást igényeltek. A tőzsde voltaképpen a részvényesek pozicióit erősítő tevékenységét tükrözte vissza. Végre a napokban megtartották a Georgiának azt az igazgatósági ülését, amelyen a felmerült kérdéseket rendezték. Az ülés napirendjén két javaslat szerepelt. Az egyik rendkívüli közgyülés összehívását szorgalmazta. Az igazgatóság többsége a rendkívüli közgyülés összehívására nem látott okot és ezt a javaslatot nem tette magáévá. A másik javaslatnak az volt a lényege, hogy a vállalatnál a meglévő administrateur délégué mellé még egy második ilyen állás létesitendő. Ezt az igazgatóság szükségesnek látta s az erre irányuló javaslatot elfogadta. Ezt a megoldást azonban a Klein-csoport nem tartotta kielégitőnek és így *október 10-én mégis megtartják a rendkivüli közgyülést.* Itt végre majd eldől az a harc, amely *a Hitelbank pozicióját a Georgiánál véglegesen megerősiteni fogja.*

Szécsi Illés nem vonul nyugalomba. Multheti számunkban azt irtuk, hogy *Szécsi* Illés, a Magyar Kerámiaigyár Rt. vezérigazgatója hosszú, érdemes szolgálata után legközelebb nyugalomba vonul. E hirünkre vonatkozólag illetékes helyről most arról értesitenek bennünket, hogy információnk téves volt, mert *Szécsi* Illés pozicióját változatlanul megtartja és vállalatát elismert szaktudásával tovább is vezetni fogja.

Tisztességtelen verseny miatt perbefogták a Fenyves Áruházat. A világhirű párisi *D'Orsay illatszergyár* magyarországi megbizottja nevében Kalmár Aladár dr. ügyvéd pert indított a Kálvin-téri *Fenyves Áruház* ellen. A feljelentés szerint az áruházban olyan krémet árusitanak, amelynek tégelyén a *D'Orsau Páris* felirat olvasható és a tégelyben egyszerü tejkrém van. Tekintve, hogy a tégelyeken szereplő D'Orsau cégjelzés (amely cég egyébként sehol a világon nem létezik), *ugyanolyan jellegzetes betükkel* iródott, mint amilyeneket a *D'Orsay-gyár* is használ, a *Fenyves-cég eljárása a közönség megtévesztésére alkalmas, amellyel nyilvánvalóan tisztességtelen versenyt követ el* és a *D'Orsay cégnek* nagy kárt okoz. A feljelentés hangoztatja, hogy egyidejüleg *külön kártérítési igényt jelent be a Fenyves cég ellen*, amelynek összegét a per folyamán kivánja megállapittatni. Szakkörökben nagy érdeklődéssel várják az itéletet.

Mautner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi r.-t. heti jelentése. *Lóhere.* Úgy belföldön, mint Erdélyben is véleményes vásárlásokkal az árak a mult héten emelkedtek, de a külföld ezen irányzatot még nem követte; az északi államoknak az idén úgy minőségileg, mint mennyiségileg igen jó termése van és az árak jóval alacsonyabbak, mint a magyar származásúé. Igaz ugyan, hogy az árak némileg ott is emelkedtek, azonban az árkülönbség mindig nagyobb a két származék közötti értékbeli különbözetnél. Olasz lóherét szép minőségben igen olcsón ajánlanak. — Bár eddig Németország felé legfeljebb csak elvétve történhetnek kötések, számolni kell azzal, hogy túlnagy árbeli eltolódás esetében a közismert gyengébb fagyállóképesség ellenére is az olasz lóhere ismét előtérbe kerül Németországban. — *Mák* iránt néhány nap óta, különösen a külföld részéről, jobb érdeklődés mutatkozik, több tétel emelkedett árak mellett elhelyezést talált.

„ESELGÉ“ SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Huszár főpolgármester üdvözlőirata a polgármesterhez. *Sipőcz* Jenő polgármester 55-ik születése napja alkalmából *Huszár* Aladár főpolgármestertől a következő üdvözlő táviratot kapta: „Születésed napjára meleg baráti szeretettel küldöm jókívánságaimat. Örömmel adok hálát a Gondviselésnek azért a rendeléséért, hogy *nehéz és felelősségteljes munkám elvégzéséhez olyan munkatársat adott, mint amilyen Te vagy.* Áldjon meg a jó Isten jó egészséggel, boldogsággal, hogy kiváló szellemi erőddel és nemes férfiúi erkölcsöddel számos éven át jó erőben szolgálhassad szeretett fővárosunk érdekeit."

A főpolgármester leányának esküvője. Előkelő esküvő színhelye volt hétfőn délben a Központi Városháza polgármesteri hivatala és a Calvin-téri református templom, ahol *Huszár* Veronika, a főpolgármester leánya esküdött örök hűséget *Puky* Pál dr. műtőorvosnak, *Puky* Endre közigazgatási bírósági elnök fiának. A polgári esketésnél *Sipőcz* Jenő polgármester szerepelt mint állami anyakönyvvezető, az egyházi szertartást pedig *Ravasz* László püspök végezte. A Calvin-téri templomot zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség. A délszaki növényekkel díszített Úrasztala körül álltak: *Juhász* Andor, a Kúria elnöke, *Degré* Miklós, a Tábla elnöke, bárcziházi *Bárczy* István és *Rottenbiller* Fülöp államtitkárok, *Szurmay* István és *Csécs-Nagy* Imre altábornagyok, báró *Hennet* osztrák követ, *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Lázár* Ferenc, *Harrer* Ferenc, *Liber* Endre, sok országgyűlési képviselő és felsőházi tag, a törvényhatósági bizottság tagjai, a fővárosi tanácsnokok és főtisztviselők. A násznéppel együtt vonult be fekete díszmagyarban *Sipőcz* Jenő polgármester. Az esküvőn *Gál* Endre, a pestvidéki törvényszék elnöke és *Huszár* Tibor felső házi tag voltak a násznagyok.

Astor lord köszönete. A főváros közgyűlése néhány hónappal ezelőtt díszes okiratban köszönetét fejezte ki a harcos, magyarbarát angol államférfiúnak: Lord *Astornak.* Most érkezett meg a főpolgármesterhez a lord köszönő válasza, amely többek között, hangoztatja: „Most érkeztem haza, Londonba és ott találtam Budapest székesfőváros polgárai nevében nekem küldött díszes üdvözlőtáviratot és a kísérölevelet. Kérem fejezze ki ezért az egész polgárságnak őszinte köszönetemet. Nagyon nagyra értékelem a nekem juttatott megtiszteltetést. Erősen hiszem, hogy a közeli jövőben alkalom lesz arra, hogy helyrehozhatók legyenek azok a sérelmek és igazságtalanságok, amelyek alatt a világ sok része szenved".

A közigazgatási bíróság visszahelyezte Pászti Jánost a törvényhatósági bizottsági tagok sorába. Emlékezetes, hogy a főváros igazolóválasztmánya májusban kimondotta *Pászti* János városatyai minőségének megszünését annak a lemondólevélnek alapján, amely *Pászti* János aláírásával érkezett a polgármesterhez. A közigazgatási bíróság hétfőn tárgyalta a Pászti részéről emelt panaszt és *az igazolóválasztmány határozatát megsemmisítette,* azzal az indoklással, hogy a lemondó nyilatkozat benyujtása nem az aláíró hozzájárulásával történt és igy az érvénytelennek tekintendő. *Pászti* János a szenzációs döntés alapján továbbra is tagja marad a főváros közgyülésének.

Százezer frankért hajlandó Budapesten ülésezni a francia balneológiai szövetség. A nemzetközi hidrológiai és klimatológiai társaság párisi központjának titkársága levelet intézett a kormányhoz

Tabáni telket ajánlott a főváros a mohamedán mecset céljaira

Bárczy Istvánt elnökének választotta a Gül Baba komité

A Budapesten élő mohamedánok „Gül Baba Egyházközsége" kérvényt nyujtott be a polgármesterhez, hogy támogassa a Rózsa-dombra tervezett mecset építési mozgalmát. A fővárosban élő mohamedánok, tudvalevőleg, évek óta foglalkoznak mecsetépítési tervekkel és mint arról a *Fővárosi Hirlap* beszámolt, a megvalósítás előmozdításának érdekében nemrégiben Budapesten járt a mohamedán világ egyik legtekintélyesebb diplomatája, *Sekib Arslan* bey, siriai emir, a jeruzsálemi pánizlamita kongresszus genfi delegátusa is.

A városgazdasági ügyosztály a mecset építéséhez szükséges telek adományozását javaslatba hozta és most a városrendezési ügyosztályhoz került az ügy, hogy eldöntsék, melyik fővárosi ingatlan alkalmas a budapesti mohamedán mecset elhelyezésére. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint az *új Tabánban kínálkozna* erre alkalmas terület, viszont a mohamedánok szeretnének ragaszkodni a Rózsa-dombhoz, ahol Gül Baba türbéje áll. A fővárosnak a Rózsa-dombon nincsen megfelelő ingatlana, nem lehetetlen azonban, hogy csere révén sikerül valamilyen megoldást találni. A legutóbbi napokban sürgőssé vált a budapesti mecset ügye, mert most az ősszel kellett volna megnyilnia Genfben a pánizlamita kongresszusnak, ahol a budapesti mohamedánok mozgalmával, a mecsetépítéssel és a budai izlám kollégium létesítésével is foglalkoztak volna. Feishal királynak, Irak uralkodójának, hirtelen halála miatt azonban elmarad a genfi pánizlám kongresszus és így eltolódik a budapesti mohamedánok mozgalma is.

A budai mohamedán mozgalom, főleg a Gül Baba-kultusz élére egyébként a közeli napokban komité állott, amelynek *Bárczy* István az elnöke. Tagjai *Simonyi-Semadam* Sándor volt miniszterelnök, báró *Perényi* Zsigmond koronaőr, *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, *Jekelfalussy* Zoltán volt fiumei kormányzó, vitéz *Galánthay Glock* Tivadar altábornagy, *Medgyasszay* István műegyetemi professzor, *Germánusz* Gyula egyetemi tanár, míg a titkári teendőket dr. *Medriczky* Andor látja el.

A komité egyik előkelő tagja közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a mozgalomtól távol áll minden politikai és térítési szándék. A Budapesten élő, magyar állampolgárságú mohamedánok csak azt akarják, hogy vallásuk szerint élhessenek, templomukban imádkozhassanak és hogy ápolhassák azokat a régi történelmi kapcsolatokat, amelyek nemcsak a magyar nemzet turáni származása révén, hanem a százötvenéves török hódoltság kapcsán is fennállanak.

A háború után Magyarországon letelepedett és magyar állampolgárokká vált mohamedánok 1931-ben egyházközséget alapítottak. A budai mohamedán egyházközség megalakulásának híre bejárta az egész izlám világsajtót, amiről tanuskodnak a kairói, bagdadi bayruthi és a legnagyobb indiai lapok cikkei. Idegenforgalmi szempontból is fontos tehát a budai mohamedánok mozgalma, mert tudvalevő, hogy keletről évente átlag *hétszázezerre becsülhető azoknak a mohamedánoknak a száma, akik Európába utaznak és akiknek nagyrésze jövet vagy menet útba ejthetné Budát.*

Ezeknek a céloknak a támogatására alakult meg a Gül Baba-komité, amely tekintélyével és súlyával arra törekszik, hogy a mozgalmat helyes irányban tartsa és egységesen vegye a kezébe. A komité érintkezésbe lépett az izlám vezetőférfiaival, akitől biztató ígéreteket kapott. Legutóbb *Sir Mohamed Ikbal* a hetvenmilliós indiai mohamedánság vezére és a *londoni kerekasztal konferencia* delegátusa nyilatkozott, aki közölte, *Germanusz* Gyula professzorral, hogy

a legélénkebb figyelemmel kíséri a budai mohamedánok törekvéseit,

az izlám kollégium, valamint a mecsetépítés dolgát. Ha megvalósulna az izlam kollégium, Budapestre irányítanák a mohamedán ifjaknak jelentékeny részét, akik most Bécsben, Párisban vagy Londonban tanulnak.

és a főváros vezetőségéhez, amelyben közli, hogy *a szövetség 1936. évi kongresszusát Budapesten óhajtja megtartani.* A Federation Thermologique et Climatologique Francaise előkelő francia tudományos társaság, amely azonban nemcsak Franciaország, hanem egész Európa gyógyforrásainak és éghajlati gyógytényezőinek kutatásával foglalkozik. A szövetség eddig csak három helyen tartott Franciaországon kívül nemzetközi kongresszust: Olaszországban, Lissabonnban és Bukarestben. Budapestet választották a negyedik nemzetközi tanácskozás székhelyéül, de bizonyos ellenszolgáltatás mellett. A Federation *százezer frankot kért költséghozzájárulás címén a fővárostól.* A szövetség ajánlatával az idegenforgalmi ügyeket intéző városgazdasági ügyosztály és a pénzügyi ügyosztály foglalkozott. Mindakettő megállapította, hogy a fővárosnak *nincs ilyen célra százezer frankja,* igy a tanács fogja eldönteni, hogy eljön-e Budapestre a nemzetközi hidrológiai és klimatológia egyesület?

Megjelent az új Tanügyi Évkönyv. A napokban hagyta el a sajtót a főváros új *Tanügyi Évkönyve,* amely a székesfőváros közoktatási hatóságainak és intézeteinek részletes ismertetésén kívül a felügyeleti hatóságokról: a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumról, a kereskedelmi és földmüvelésügyi miniszteriumok oktatásügyi főosztályairól, a kir. főigazgatóságokról és a kir. tanfelügyelőségről is részletes tájékoztatással szolgál. Az évkönyv második része a fővárosi közoktatási testület teljes név- és címtárát tartalmazza, elhelyezkedés és munkabeosztás szerint. A nagyszabású munka hivatalos részét a tanügyi osztály előadóinak közreműködésével *Hegedüs* Sándor dr. tanácsi fogalmazó szerkesztette.

Helyszíni szemle a káposztásmegyeri alagutaknál. A Vízművek nagyarányú építkezései tudvalevőleg komplikációkkal jártak, mert a Duna alatti alagút munkálatai megakadtak. A cég és a főváros között azóta egyezség jött létre, függetlenül ettől azonban, az *elmult napokban bizottság járt kint a helyszínen* és a munka további folytatására vonatkozó tanulmányokat eszközölt.

Felmentő ítélet a Bachmanek—Tiry perben. *Bachmanek* Kálmán temetkezési vállalkozó rágalmazási pert indított *Tiry* Gyula, a községi temetkezési intézet aligazgatója ellen, mert szerinte alaptalan feljelentéssel fordult a közegészségügyi hatóságokhoz és azt állította, hogy *Bachmanek két holttestet szállított egy koporsóban Budapestre.* A bíróság a tanuk kihallgatása alapján *felmentette Tiry Gyulát* a vád alól azzal az indokolással, hogy a feljelentés szabályszerüen történt és annak alaposságára az összes indokok megvoltak.

Nem állítanak újat az elrabolt jánoshegyi Erzsébet királyné szobor helyett. Általános felháborodást váltott ki néhány héttel ezelőtt az a merénylet, amelyet két munkanélküliséggel védekező ember követett el a jánoshegyi Erzsébet királyné szobor ellen. A szobrot és a körülötte levő erdei pihenőt a háború előtti években a főváros müvészetpártoló és melegszívü mecenása, néhai *Glück* Frigyes állíttatta. A budai hegyvidék legbájosabb óázisa volt ez a pihenő, amely a Jánoshegy alján elterülő erdőség egyik tisztásán állott. A szikla talapzatra erősített szobor körül néhány ízléses pad állott, szemben pedig egy fára erősített Mária-kép, alatta imazsámoly. A durva merénylők a szobrot teljesen széttörték, de megrongálták a sziklaalapzatot, sőt megsérültek a pihenő többi tárgyai is. A merényletről *Csizmadia* Sándor erdőfőtanácsos, az Erdészeti és Mezőgazdasági Hivatal vezetője, részletes jelentést terjesztett be a polgármesterhez és ennek nyomán tette meg a további lépéseket a közmüvelődési és müvészeti ügyosztály, ahonnan *Cserhalmy* Zoltán szobrászmüvész a fővárosi müemlékek felügyelőjét, küldték ki a vizsgálat lefolytatására. Cserhalmy megállapította, hogy az *összetört szobor maradványait helyreállítani nem lehet,* hanem teljesen új szoborról kell gondoskodni, amennyiben a főváros úgy határozna, hogy pótolja az elpusztított emléket. Ma még nincs kialakult felfogás ebben a kérdésben és megnehezíti a döntést az is, hogy az elpusztított szobor *eredeti agyagmintája, illetve gipszöntvénye eltünt.* Egyelőre ezt keresteti a müvészeti ügyosztály. Ez a kutatás mostanáig *eredménytelen* maradt, mert a szobor alkotója, *Stróbl* mester hagyatékában nem találják a szobrot. Ha azonban mégis előkerülne, akkor csekély költséggel újra bronzba önthetnék a szobrot, de ha nem találják meg, akkor megfontolandó: van-e értelme az új szobor készítésének, merthisz most már felállították a felejthetetlen nagy királyné hatalmas emlékmüvét..

Az Alsó-Margitszigeten a Márkus-vendéglő melletti villában (I. em.) 2 egymásba nyiló, parkra néző szoba, **november 1-től** igen kedvező feltételek mellett — egész évre is — kiadó. A Felső-Margitszigten ugyancsak bérelhető néhány kisebb-nagyobb lakás. Felvilágosítás: a Nagyszálló irodájában. (Telefon: 206—20).

Váratlanul meggazdagodni csak egy főnyeremény által lehet! Különösen alkalmat nyújt most erre az új osztálysorsjáték, melynek főnyeremenyei: 100.000, 200.000, 300.000 arany pengő, sőt szerencsés esetben 500.000 arany pengő. Sorsjegyek kaphatók úgy a budapesti, mint a vidéki főárusitóknál a hivatalos árakon.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja **48** fill. | **Műterem,** VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útépítési munkát a Kerepesi-temetőben: Magyar Aszfalt r.-t. 5865, Huller és Lukács 8556 pengő vállalati áron.

Az altisztek, javadalmi örök stb. egyenruhálnak varratási munkálatait a következő cégek kapták: Petrik Béla 328 és 1246, Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezete 4545, 370, 360, 143, 445, 1142, 338, 2482, Blum és Testvére 580, 84, 784, Csipak Sándor és Fia 392, 597, 833, 1372, 44, 1507, Szakmády János 2868, Vaszits Szilárd és Schneider József 579, Nohel Károly 403, 248, Petrán Szilveszter 528 pengőért, összesen 23.106 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Lehel-u. Műhelybérház központi fűtőberendezési munkáira pályáztak: Kohn A. 8012, Rosti Jakab 8002, Grünwald Bernát 7374, Pick és Társa 6800, Deutsch Árpád 6300, Grünwald Adolf 5150 pengővel.

A Szent Rókus-kórház kőműves és burkoló munkálra pályáztak: Liebhardt Béla 2988, Kende Jenő 3198, Tobler és Buchwald 3276, Kurcsák Gergely 3559, Sturm Imre 3385, Scheuer János 3572, Kovács Nándor 4117, Hlavay György 4770, Nagy István 4264, Budapesti Cementárugyár 4208, Melocco r.-t. 4268, Cristofoli Vince 4526, Emptio r.-t. 5356 pengővel.

A Báró Eötvös-útl kiforduló átépítési munkálra pályáztak: Breuer Gyula 9272, Gravieser Albin 10.225, Reinisch és Wohl 11.662, Székely Kálmán 12.539, Proceller Bálint 12.323, Benedikt Marcel 12.178, Klauber és Vajda 12.704, Kövező és Útépítő r.-t. 14.083, Szánthó Ferenc 14.280 pengővel.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Takarmányneműek és alomszalma szállítására az állatvásárok és vágóhidak részére. Pályázni lehet október 4-én d. e. 12 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Gépiberendezés szállítására a kelenföldi szivattyútelep részére. Pályázni lehet október 6-án d. e. 9 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kalló helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.

Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92

védjegyű

Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk

minőségileg elismerten a legjobbak.

Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Kápolna-utca 9.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú
ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőda, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3
Telefon 17-9-39
Készít mindennemű és fajtájú műanyagkoporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . . . . évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu . . .	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	8,000.000 drb.

JÜNGER JÓZSEF ANTAL
„SOLUS"
CSISZOLÓKORONGGYÁRA
Budapest, VII., Egressy-út 23. Telefon: 96-6-67
Postahivatal sz.: 72, fiók 16.
Postatakarékpénztári csekkszámla 22.806.
Magas hőfokon égetett csiszoló korong.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-16. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME
= UJPEST, =
Tomori-utca 17/a
Készít, szállít, szerel mindennemű kézi és erőmű szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

BENGYEL-
LEFÉBER ÁGOSTON
HAUSS ÉS TÁRSA
kút-, mélyfurási- és vízműépítési vállalat
Akna-kútépítések
Alapozások
Búvározási munkák
TELEFON: Forrás foglalások
93-4-47 BUDAPEST, VI., Hungária-körút 32. sz.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

MODERN három- és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

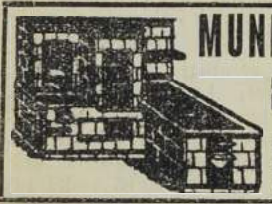

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

Mozaik és Cementlapokat
á la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal **ANDREA**
CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

Üzemgazdasági Műszerek Vállalata
KRÁLIK ISTVÁN OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Fecskérők — Hőmérők — Regisztráló berendezések
Kispest, Üllői-út 186. — Telefon 46-8-52.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

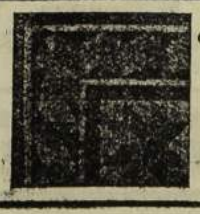

KARTELEN KIVÜL!
Mozaiklapok, cementlapok, cementcsövek, kútgyürük, burkolómunkák.
BUDAPESTI CEMENTÁRUGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG V., DRÁVA-UTCA 5. TELEFON: 90-8-08.

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933. október 4. — 40. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Deficit

A budapesti városházán lassan már a szót, hogy „deficit", egészen elfelejteni kezdtük. Évek óta annyira rendben volt a főváros szénája, hogy igazán őszintén és joggal dicsekedtünk deficitmentes költségvetéssel. Most azután egyszerre tízmilliós deficit merül föl, amikor kezünkbe adják az 1934. év vaskos költségvetési kötetét. Már előre is megmondhatjuk azonban, hogy mindössze a deficit szó szokatlansága riasztja bennünket, mert ami mögötte van, az nem az elítélő kritikát, hanem a méltánylást és a dicséretet érdemli meg. Mi azt is tudjuk, hogy a számoszlopok művészeinek, a pénzügyi szakembereknek vannak zseniális módszereik, amelyekkel úgy ki tudnak esztergályozni egy költségvetést, hogy a legfurfangosabb finánc sem képes ráfogni a deficitet. A főváros is megtehette volna ezt a jövő esztendei költségvetéssel, de nem akarta megtenni. Öntsünk tiszta bort a pohárba, — mondották, — lássuk az őszinte, nyers, rideg igazságot. Mi bevalljuk, nekünk tetszik ez az őszinteség, mert egymilliós lakosságú főváros nem kisgyerek, akit a deficitmentesség dajkameséjével lehet elaltatni.

A másik megjegyzésünk erre a költségvetésre az, hogy bele kell mélyedni és meg kell állapítani, hogyan és miért jött létre ez a deficit. Ki az oka annak, hogy Budapest székesfőváros a jövő esztendőben tízmilliós hiánnyal fog dolgozni, ha ugyan az a tökéletes, reális számítás, amely ebben a költségvetésben uralkodó, nem hozza meg azt a kellemes meglepetést, hogy a deficit vagy kevesebb lesz, vagy egyáltalán eltűnik, mert több lesz a bevételünk, mint amennyire a főváros pénzügyi szakértői pesszimisztikusan számítottak. De hogyne lenne deficites a költségvetés akkor, amikor a főváros bevételei évi kerek hatvanmillióval, tehát mintegy harmincszázalékkal csökkentek? És itt nemcsak a főváros adófizető közönségének gyengülése játszott közre, hanem az is, hogy a főváros elesett a forgalmiadó-részesedésénél, valamint a borfogyasztási adó leszállításánál igen jelentékeny összegektől. Azonkívül kormányrendelkezés folytán a főváros jövőre már városi bélyegilletékeket sem szedhet, ugyanakkor azonban az ostendei egyezmény értelmében meg kell kezdeni az adósságtörlesztést is. Ilyen körülmények között azután igazán nem lehet okolni a főváros pénzügyi vezetőit azzal, hogy rosszul gazdálkodnak, mert csak deficites költségvetést tudnak produkálni.

De ismételjük, a fővárost nem gáncs és kritika illeti ebben az esetben, hanem dicséret. A főváros pénzügyi vezetői, igenis, signum laudist érdemelnek, mert erre a költségvetési hiányra büszkék lehetnek. Antagonizmusnak, kontrasztnak látszik, de ez olyan deficit, amely dícséri a székesfőváros becsületes sáfárkodását és dícséri azt a kiváló pénzügyi adminisztrációt, amely párját ritkítja az egész földkerekségen. Hiszen ma Párizs, Berlin, London, Bécs, Newyork, Chicago és csaknem kivétel nélkül minden világváros nem a deficittel, hanem az összeomlással küzd. Csak úgy véletlenül esik rá a szemünk ebben a pillanatban egy ujságcikknek a címére, amely a newyorki irtózatos tömegnyomorról számol be és amely azt mondja, hogy a város polgári segélybizottsága riadthangú feliratban sürgeti O'Brien főpolgármestert, hogy siessen megmenteni kétszázötvenezer szükölködő családot az éhenhalástól. Hát mi a tízmillió deficit Budapesten akkor, amikor Budapest székesfővárosnak eszeágában sincs a községi adó emelése, vagy a közszolgáltatások árának fokozása és mégis szinte *maradéktalanul teljesíti rendkivüli méretü szociális és kulturális feladatait?* És ez a tízmillió deficit azután a legtöletesebb pénzügyi biztonságot nyujtja, mert itt már csalódni csak a javunkra lehet. Ilyen nehéz időkben szociális és kulturális feladatokat teljesíteni annyit jelent, mint megmenteni a szenvedő emberiséget és átmenteni a nagy emberi értékeket a jobb jövő számára. Nem csodáljuk, ha a főváros ezek mellé összezsugorodott költségvetésében már nem tudott *kellő* összegeket közmunkák számára beállítani. Akkor, amikor minden oldalon megrövidítettek bennünket, erre nem is lehetett számítani, de ha őszinték akarunk lenni, akkor még így is be kell vallanunk azt, hogy *Budapest iparának és kereskedelmének ezekben a szük esztendőkben is egyetlen igazi támasza és istápolója a főváros.* Nélküle már minden összeomlott volna. A főváros nagyszerű pénzügyi gazdálkodása nemcsak a saját létét mentette meg, de gondoskodott arról is, hogyha polgárai jólétben nem is, de a jobb jövő reményében szerényen megélhessenek.

Elévült a Vásárpénztárnál a hűtlen kezelés büncselekménye, — állapítja meg Szemethy Károly tisztifőügyész

Huszár Aladár dr. főpolgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a vásárpénztári vizsgálat szigorú elbirálásáról

Kedden délután a főváros törvényhatósági tanácsa megkezdte a vásárpénztári vizsgálóbizottság jelentésének tárgyalását. Hetek óta a legkülönbözőbb forrásokból olyan híreket terjesztettek, hogy a *Vásárpénztárnál előfordult szabálytalanságok miatt le kell vonni a politikai konzekvenciákat is.* Politikumot igyekeztek tehát belevinni a vásárpénztári vizsgálat ügyébe és ezek a törekvések mindenesetre elértek odáig, hogy az egész ügy bizonyos mértékig a politika terére is átterelődött. Ez a szándék pedig *sem városházi, sem városházán kívüli felelős tényezőknek nem áll szándékában.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa illetékes helyen azt az információt kapta, hogy

a vásárpénztári ügy további vizsgálatától a legnagyobb mértékig távol akarják tartani a politikát

és az a cél, hogy objektíven, mindenkit kielégítő tárgyilagossággal és *mindenféle politikai szempont teljes kizárásával folytassák le a vizsgálatot.*

Az elmult hét folyamán ismertette *Huszár* Aladár dr. főpolgármester a vásárpénztári vizsgálóbizottság jelentését *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel, továbbá *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel. Ezután történt, hogy a főpolgármester összehívta a törvényhatósági tanácsot a jelentés megvitatására. A közvélemény feszült figyelemmel tekint a tanács állásfoglalása elé, különösen azért, mert a jelentés elkészítői közül néhányan *nyiltan hangoztatják,* hogy nem maradhat el a Vásárpénztár ügyének büntetőútra való terelése és *okvetlenül ügyészi beavatkozásra kerül sor.*

Hétfőn délben felkerestük

Huszár Aladár dr. főpolgármestert,

aki az utóbbi napokban csaknem kizárólag a vásárpénztári vizsgálóbizottság jelentésének tanulmányozásával foglalkozott és a *jelentés átvizsgálásába jogászokat is belevont.* Ezekután különös érdeklődésre tart számot a főpolgármesternek a Vásárpénztár ügyében elfoglalt álláspontja. Mikor errevonatkozóan kérdést intéztünk, a főpolgármester a következőket válaszolta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A keddi tanácsülésnek kell határoznia a Vásárpénztár további vizsgálatát illetően. Az én álláspontom az, hogy a Vásárpénztár ügyét a legszigorúbb szemszögből kell elbírálni. Ahol bűnök és mulasztások történtek, ott sor kell, hogy kerüljön a megtorlásra is. Meg kell a közvéleménynek hozni azt a megnyugvást keltő tudatot, hogy senki sem követhet el megtorlás nélkül közérdekellenes cselekedetet. Remélem, hogy az egész ügy a törvényhatósági tanács tárgyalásai folyamán teljesen tisztázódni fog és a közvéleményt megnyugtatják majd azok az intézkedések, amelyeket az illetékes tényezők fognak hozni.

— Áttanulmányoztam a vásárpénztári vizsgáló bizottság jelentését és abból azt a meggyőződést szereztem, hogy a vizsgálat anyaga nagyon komoly. Természetesen arra, hogy az eddig lefolytatott vizsgálat megállapításai milyen következményeket fognak maguk után vonni egyes személyekre nézve, most nem nyilatkozhatok. Hangsúlyozom azonban, hogy ha lesznek oly esetek, melyek büntetőjogi következményeket kell hogy vonjanak maguk után, az autonomia szervei ilyen irányban is intézkedni fognak.

Huszár Aladár főpolgármester fenti rendkívül érdekes nyilatkozata tehát kilátásba helyezi, hogy *a Vásápénztár ügye esetleg büntető útra kerül.*

Hétfőn délelőtt Szemethy Károly dr. tiszti főügyész felkereste Huszár Aladár főpolgármestert, akinek beszámolt arról, hogy véleménye szerint a vizsgáló bizottság mely vádjai azok, amelyek helytállásuk esetén büntetőjogi következményeket vonnak maguk után.

Szemethy Károly tiszti főügyész jogi szakvéleménye feltűnést fog kelteni, mert a fővá-

ros tiszti főügyészének megállapítása szerint

a vizsgáló bizottság mindazon adatai, amelyek hűtlen kezelésre vonatkoznak, jogi szempontból nem birnak jelentőséggel.

Amennyiben ugyanis a Vásárpénztár bármely alkalmazottja elkövette a *hűtlen kezelés* büncselekményét, ez *Szemethy* Károly tiszti főügyész szerint már

elévült

és ennélfogva *a vizsgálati anyagnak a hűtlen kezelésre vonatkozó része bűnvádi útra nem terelhető.*

Teljes összhangban a miniszterelnök úrral fogjuk tovább vezetni a főváros ügyeit, — mondja Kozma Jenő

Nevetséges kitalálás a törvényhatóság feloszlatása — Elvi megállapodás a Nemzeti Egység Pártja budapesti szervezkedéséről

A várospolitikai események változatlanul foglalkoztatják a közvéleményt és a sok ellentmondó híresztelések között mindenki nagy várakozással tekint a *végleges megoldás* felé, amely annyi szóbeszéd és tendenciózus beállítás után végre megnyugvást hoz az egész vonalon. *Gömbös* Gyula miniszterelnök az elmúlt napokban több tanácskozást folytatott: először tárgyalt *Kozma* Jenővel, fogadta *Wolff* Károly, *Payr* Hugó és *Ernszt* Sándor országgyülési képviselőket, végleges állásfoglalás azonban még nem történt. A miniszterelnöknek a várospolitikai irányzat megszabására irányuló tanácskozásait természetesen olyan értelmű rosszindulatú kritika fogadta, amely végleges következményképpen nem kevesebbet

hangoztatott, mint hogy *a miniszterelnök szakít az Egységes Községi Polgári Párttal és teljesen új alapokon kívánja a kormány befolyását a városházi ügymenetre biztosítani.* A híresztelések sorába tartozik az a nevetségesen hangzó kitalálás, hogy a miniszterelnök a Vásárpénztár botrányos ügyeinek időszerűségét használja fel az *autonómia felfüggesztésére.* Már a kormánybiztos-jelöltek névsorát is kombinálták és előkelő országos, valamint várospolitikusokat emlegettek a fontos pozícióra.

A mende-mondák sokasága bizonyítja a legjobban, hogy *a városházi politika árnyékában alig palástolható izgalmak rejtőznek. Beavatott forrásból* szerzett értesülésünk szerint

Gömbös Gyula miniszterelnök csodálkozik elsősorban azon, hogy a törvényhatóság feloszlatását imputálják szándékainak sorába

és bizalmas körben félre nem érthetően hangoztatta, hogy *az ilyen irányú elhatározásra nem lát szükséget fennforogni.* A kombinációknak ez a sarkalatos tétele tehát megdőlt és így elesnek azok a további jóslások is, amelyek a kormánybiztos személyére vonatkoznak.

Tény az, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök a várospolitika új irányba terelése tárgyában más városházi politikusokkal is tanácskozásokat kíván folytatni. Elsősorban *Huszár* Aladár dr. főpolgármester nyer meghívást a kormányfőhöz és utána *Ugron* Gábor, *Wolff* Károly és más városházi politikusok fejtik ki nézeteiket az új tervekkel kapcsolatban. Döntés tehát még mindig nem történt, azonban

a Nemzeti Egység budapesti szervezkedésére vonatkozólag bizonyos elvi megállapodások létrejöttek.

A közelebbi részleteket természetesen mindannyian titokban tartják azok, akik tudomással bírnak a miniszterelnök szándékairól és mindaddig nem történik hiteles közlés a jövő alakulásáról, amíg

az összes részletkérdések letárgyalva nincsenek.

A kibontakozásra irányuló tanácskozások anyagáról és általában a szervezkedés kérdéséről bizonyos útmutatással szolgál

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Párt* elnöke, aki a köteles díszkréció megóvása mellett csak az alábbiak közlésére hatalmazta fel a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A minden irányból felröppentett kísérleti léggömbök rossz irányt vettek. Tulajdonképpen nem is érdemes foglalkozni a fantasztikumok tömegével, mert *azokból hiányzik a helyzet ismerete,* valamint az a körülmény, amely a miniszterelnök urat városházi vonatkozásokban közbelépésre serkentette.

— Az eddigi tanácskozások olyan irányban haladnak, mint amilyeneket az első pillanattól kezdődően vártam és reméltem:

a főváros ügyeit a miniszterelnök úrral teljes összhangban fogjuk tovább vezetni.

Nincsen árnyalati különbség a miniszterelnök úr politikája és ama politika között, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* képvisel immár egy évtizede Budapesten. Magától értetődik, hogy az *azonos programmok* megvalósítása érdekében

közös párt megalkotására törekszünk

és minden kilátás megvan arra, hogy jóindulatú és meggyőző összefogással Budapest közönségét felsorakoztatjuk a nemzeti egység sorsdöntő eszméi mögé.

— A részletekről nem nyilatkozom, mert azt a miniszterelnök úr fenntartotta magának, annyit azonban kijelenthetek, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt és annak minden tömörülése

változatlan kitartással folytatja munkásságát.

*

A nyilatkozat után nem kétséges, hogy megnyugvás áll be azokban a körökben, ahol külső erők beavatkozásától a várospolitikai helyzet elmérgesedését féltették. Nyilvánvaló a fenti nyilatkozatból az is, hogy *a Nemzeti Egység Pártja és az Egységes Községi Polgári Párt közös plattformon intézi a városházi politikát, ami természetesen új erők bevonását és a pártkeretek kiszélesítését is magával hozza.* Friss energiák biztosítása és a szervezkedésnek újult erővel való továbbvitele komoly *megnyugvást jelent a főváros közönsége számára.*

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

Hatvan éves az egyesített Budapest

Minden ünnep mellőzésével mulik el a jubileum — Megnyilik a budapesti képtár — A kormány kilátásba helyezte az inségadó engedélyezését

A törvényhatósági élet a keddi tanácsüléssel és a 11-ére összehívott rendkívüli közgyűléssel a nyári szünet után újra megindul. Az autonómia mindkét szervének üléseit nagy érdeklődéssel várják. Az új évad küszöbén felkerestük

Liber Endre alpolgármestert

hogy tájékoztasson bennünket az adminisztráció aktuális kérdéseiről. *Liber* alpolgármester munkatársunknak a következőket mondotta:

— A kampány elején rámutathatok arra az érdekes körülményre, hogy az idén ősszel,

november 10-én lesz 60-ik évfordulója, hogy a három testvérvárost: Óbudát, Budát és Pestet egyesítették.

A fővárosnak a mostani nehéz, küzdelmes időkben nincsen módjában, hogy nagyobb, fényesebb ünnepségeket rendezzen, de azért nem megyünk el észrevétlenül a nevezetes évforduló mellett. A főpolgármester úr a közgyűlésen fogja méltatni a jubiláris évforduló jelentőségét, azonkívül kellemes meglepetésben is részesítjük a főváros közönségét, elkészült

a székesfőváros reprezentatív képtára,

amely 22 teremben készen várja a megnyitást. A képtár, amely a Zichy Jenő-múzeum anyagát is tartalmazza, jelentékeny művészeti értéket képvisel és idegenforgalmi szempontból is számottevő új látványossága a fővárosnak. A képtár további fejlesztése attól függ, hogy miképpen alakulnak a főváros pénzügyei.

A jövő esztendőre mindössze 18.000 pengő áll rendelkezésre fejlesztési célokra.

Ebből, ha futja, a Kaplony-utcára néző tűzfalat átépíttetjük és az itt nyert új termekben berendezzük a főváros muzeális gyüjteményének további csoportjait.

—

A 11-i közgyűlésen napirendre kerülő

lakásbérleti szabályrendelet

letárgyalása most már halaszthatatlanul sürgős volt, mert *november 1-én életbelép a lakások szabadforgalma* és a régi szabályzat az új viszonyokra nem alkalmazható. A szabályzatot hónapokon át tartó lelkiismeretes munkával külön bizottság állította össze és igyekezett benne az összes érdekelt felek szempontjait a lehetőségig összehangolni.

—

— Ami az

inségakció

jövőévi, illetve a mostani télre vonatkozó lebonyolítását illeti, elsősorban utalnom kell azokra az ismeretlen forrásból származó téves megállapításokra, hogy *a kormány már engedélyezte az adó új kivetését.* Ebben a tekintetben az a helyzet, hogy

a tárgyalások még folyamatban vannak és minden okunk megvan arra, hogy a kormány részéről a kedvező elintézést reméljük.

Ebben az ügyben *Huszár* főpolgármester úr személyesen tárgyalt a belügyminisztériumban, én pedig a pénzügyminisztériumban folytattam tárgyalásokat *Vargha* államtitkár úrral és a tárgyalások során úgy a főpolgármester úr, mint magam a legnagyobb jóindulatot és megértést tapasztaltuk az illetékes kormánykörök részéről. Igéretük az, hogy *novemberig megtörténik a döntés* és addig pedig a szükséges fedezettel rendelkezünk.

—

Arra a kérdésünkre, mi történik abban az esetben, *ha késik a kormány döntése,* így hangzott a válasz:

— Említettem, hogy a kormánykörök részéről teljes megértést és jóindulatot tapasztaltunk, ha azonban a döntés némileg mégis késne, ez esetben

a főváros az inségadóbevétel terhére előlegezné az akció lebonyolításához szükséges összegeket.

Sajnos, a szociális helyzet a mult esztendővel szemben *nem javult,* így tehát a mult télihez hasonló kereteket okvetlen fenntartanunk kell. Szerettük volna ugyan kiterjeszteni az akciót, de az inségadókulcs felemeléséről szó sem lehet. *Az akciók szükséglete körülbelül 8—10 millió, ugyanekkora az a bevétel is, amit az inségadóból remélünk.*

—

— Csendben, de szakadatlanul

folyik a közigazgatás megreformálásának előkészítése.

Nagy munka ez, mert a főváros közigazgatása nem átmeneti, hanem *beláthatatlanul hosszú időre szóló berendezkedés.* Ennek megfelelően tehát a racionalizálás során felvetődő javaslatokat is csoportosítani kell. Egyrészt olyanokra, amelynek előnyeit azonnal megérezheti maga a közigazgatás és a lakosság, másrészt olyanokra, amelyeknek hatása csak évek múlva fog jelentkezni, amikor

az új közigazgatási szellem a közigazgatás intézőiben teljesen gyökeret vert.

A főváros hatalmas szervezetének megreformálása odairányul, hogy a jól berendezett és jól működő közigazgatás, amelyet képzett tisztviselői kar bonyolít le és amelynek felesleges kinövéseit lefaragjuk, *megtalálják a kapcsolatot a folyton haladó élettel,* az összhagot az érdekelt polgársággal. Az a célunk, hogy az igazgatás célszerű, olcsó és gyors legyen és megszünjön a nehézkes működés miatt kialakult vélemény, hogy az adminisztráció túlméretezett.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: **47-1-72**

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 80-6-26.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

PESTI KIRAKAT

Egy kis autarkiát!

Nem mernénk állítani, hogy a budapesti közönségnek, amikor egy pohár aperitifszerű vacsoraelötti sörre sem igen jut pénze, akkor éjszakánkint a kiskutyákat pezsgővel itatná. Másszóval nem igen bízunk abban, hogy az éjszakai lokálok valami rendkívüli üzletet csinálnának és ebben a városban senkinek sem menne valami nagyon jól a sorsa, csak éppen önekik. Hát egy kicsit meg is értjük, hogy ilyen körülmények között fűhöz-fához kapkodnak és nem túlságosan eredeti ötleteikből szeretnék kifacsarni azt a kis jövedelmet, amit a pezsgőtől hiába várnak. Ez lehet az oka annak, hogy amikor az ember széjjelnéz Budapest éjszakai életében, akkor azt látja, hogy amikor az egyik szórakozóhely fennen hirdeti, hogy nála bécsi görl-társulat bűbájait élvezheti a nyájas szemlélő, a másik angol sistersekkel és boyokkal büszkélkedik, itt spanyol táncosok csattogtatják a castagnettát, amott néger jazz teszi próbára a pesti csendrendelet életbelépése óta amúgy sem túlságosan biztonságban lévő dobhártyánkat.

Egyszóval lokáljaink nem a nézőtéren, hanem a színpadon és a táncparketten, meg a zenekari pódiumon csinálnak idegenforgalmat. Hát gyorsan és nagyon kereken kijelentjük, hogy ilyen idegenforgalomra egyáltalában nincsen szükségünk ebben a mai autarkiás világban. Vajjon a lokáltulajdonos urak és dámák füléhez még mindig nem jutott el például az a szerény hírecske, hogy a nagy Németországban a nemzeti szocialisták úgy kizavarták a magyar artistákat, színészeket, muzsikusokat és énekeseket, mintha soha ott sem lettek volna. Nem, nemcsak a zsidókat, mindet, valamennyit egy szálig. De nemcsak a hitleri Németországban van ám ez így. Párizs, London, Bukarest, ha nem is olyan kurtán-furcsán, de szintén csak kiutasítja a magyar artistákat, színészeket, sőt megvonják a játszási engedélyt világhíres énekművészeinktől is, akik pedig valaha, nem is olyan régen, igen magas tételekkel szerepeltek a magyar exportlistán. Aztán ott vannak a mi szegény cigányaink, akiket, ha idehaza egy kicsit meg is unt a közönség, de a külföldön még ma is rendkívül népszerűek lennének, ha ugyan őket is nem sujtaná az autarkia átka és nem mutattak volna nekik is ajtót. Szegény füstös hadsereg sok-sok babért szerzett a magyar nép számára már, most azonban idehaza nyomorognak, mert egyrészt a kenyértelen bankhivatalnokokból, magántisztviselőkből és más intelligens munkanélküliekből alakult jazz-bandák szorongatják őket, másrészt pedig a lokáltulajdonosok nem tudnak betelni a külföldi atrakciókkal, néger és egyéb muzsikusokkal.

Nem, ez tovább így nem mehet. Budapest közönségének nem szabad eltürnie, hogy ahány lokál, annyi külföldi atrakcói miatt bosszankodjék. Nem szabad eltürni, hogy a mi művészeink, színészeink, énekeseink, zenészeink, artistáink és cigányaink azért nyomorogjanak, azért szenvedjenek, mert a külföldiek kiszorítják őket. Azok a külföldiek, akiknek hazájában a mieinket nem türték meg, hanem ridegen útilaput kötöttek a talpuk alá. Nekünk egy pillanatig sem szimpatikus a mai kor rettentő betegsége, az autarkia. Mégis azt kell mondanunk ebben a pillanatban, hogy egy kis autarkiát nálunk is illenék alkalmazni. Amíg egyetlen állásnélküli művészünk, színészünk, artistánk, énekesünk, vagy cigányunk lesz, addig ide be ne tegye a lábát egyetlen más nációbeli, akár fehér, akár fekete komédiás.

Van ugyan enyhe kis gyanúnk és ez az, hogy nem mind fekete az, ami néger. Vagyis: nem mind idegen az az artista és muzsikus, aki nagyzoló és kétségbeesett üzletet csinálni akaró lokáltulajdonosink reklámjában, mint előkelő külföldi szerepel. Láttunk mi már kisuvikszolt magyar embert is, hallottunk mi már boyokat és sisterseket zengő magyarsággal beszélni, mikor maguk között voltak. De ennek is tessék véget vetni. Ebben az ezer százalékos nacionalista világban ne legyen az egyetlen vonzóerő az idegen név, vagy a göndörre ondolált, feketére mázolt artista, hanem tessék szigorúan megkövetelni, hogy magyar ember magyar nevet viseljen még akkor is, ha kötélen táncol, vagy a jazz-dobot veri. Ha azután nem lesz itt külföldi artista és a lokáltulajdonosok nem szédítenek kimondhatatlan ropogású idegen nevekkel, akkor majd jó lesz a magyar nóta, a magyar cigány, a magyar artista és a magyar énekes is.

Hőmérők (mutatószerkezettel)
Feszmérők
minden célra, minden kivitelben
UNGÁR LÁSZLÓ BUDAPEST, VII., DAMJANICH-U. 26/B TELEFON: 41-9-72

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Borvendég Ferenc alpolgármester és Lamotte Károly tanácsnok

a bevételek visszaeséséről, a takarékosság határáról és az államtól járó kártalanítás jogosságáról

Sipőcz Jenő polgármester az elmult napokban hozta nyilvánosságra a székesfőváros jövő évi költségvetésének tervezetét. Úgy várospolitikai, mint közgazdasági körökben nagy érdeklődéssel várták, hogy Budapest főváros milyen képet rajzol a jövő év munkájáról és hogy a súlyos viszonyok között *milyen mértékig* állja feladatainak ellátását az a közület, amely minden esztendőben gazdagította teendőinek sokaságát. Köztudomású, hogy hosszas tanácskozások és gondos előmunkálatok hárultak a pénzügyi osztályra, amíg a költségvetést tető alá juttatta és örvendetes, hogy *ezt a tevékenységet most általános elismerés kíséri.* A főváros költségvetése reális és méltóképpen áll arányban Budapest nagyságával, valamint gazdasági, kulturális és szociális jelentőségével.

A költségvetési tervezet a jövő évre *156,578.456 pengő kiadást és 146,599.550 pengő bevételt* irányoz elő a községi háztartásban, vagyis a várható *deficit 9,978.906 pengő.* Az üzemek költségvetése *166 millió pengő,* úgy, hogy a főváros egész költségvetése végeredménye *322.6 millióra rúg:* olyan összeg, amely a világvárosi metropolis nívójának fenntartását bizonyítja.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Lamotte Károly dr.
pénzügyi tanácsnokhoz,

aki a költségvetésről a következőket mondotta:

— Ha végigtekintünk az évek óta visszatérő bevételi grafikonon, akkor azt látjuk, hogy *1930 óta mindinkább csökkennek a jövedelmek.* Három évvel ezelőtt még több mint 208 millió pengőt irányoztunk elő, a jövő évre pedig ez a tétel 146 millió pengőre apad.

A csökkenés harminc százalékra rug és különösen az adóknál érvényesül a legnagyobb méretekben.

1930-ban a községi közszolgáltatás előirányzata 111 millió volt: *1934-ben 76.4 milliót várunk ezen a címen.*

— Az adóbevételek visszaesése elsősorban *a forgalmiadó fázisrendszerének* bevezetésével magyarázható. Nem részesedik a főváros a liszt forgalmiadójából, felére csökkent a borfogyasztási adó hozama és ha mindezekhez még hozzávesszük, hogy a jövő évben megszűnik a városi bélyegilleték is, akkor érthető, hogy

a forgalmiadó 1930. évi 14 milliós tétele helyett a jövő évben csak 5.4 millióval számolhatunk.

— A költségvetés egyensúlyba hozása eddig úgy történt, hogy a polgármester a kiadásokat évről-évre csökkentette. 1931-ben 5 százalék, 1932-ben 5 százalék, 1933-ban 10 százalék, 1934. évre pedig *újabb 10 százalékkal* kellett a kiadásokat redukálni. Ezen felül a főváros takarékossági bizottsága, majd az Országos Takarékossági Bizottság is leszállította a főváros költségvetését, tehát

a jövő évre a megtakarítás nem lehet több, mint 6.8 millió.

Ha figyelembe vesszük, hogy a bevételek 16.8 milióval estek vissza, akkor kézenfekvő, hogy *a kiadások további visszaszorításával sem lehet most a főváros költségvetését egyensúlyba hozni.*

„A bevételek összezsugorodnak, a kiadások megduzzadnak"

Különös figyelem fordul az üzemek költségvetése felé, amely intézmények a községi háztartás fundamentumát alkotják. Az üzemek komplikált előirányzatai *Borvendég* Ferenc alpolgármester gondos felügyeletével készültek, aki messzemenő módon vigyázott arra, hogy *ezek a vagyontárgyak továbbra is megőrizzék a maguk stabilitását.* Az üzemi előirányzatoknak a községi háztartásra gyakorolt hatásáról és általában a költségvetés főirányelveiről folytattunk beszélgetést

Borvendég Ferenc
alpolgármesterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Valamikor a főváros nagy üzemei *ontották a pénzt a községi háztartás pénztárába,* ma azonban az üzemek bevételei is csökkenő tendenciát mutatnak. Ilyenformán

az üzemek hozzájárulása 5.1 millió pengővel kevesebb, mint az 1933. évi költségvetésben.

Kivétel nélkül megállapítható az a tény, hogy az összes üzemek üzleti feleslegei visszaestek. A fürdőkre ráfizetünk, *a BSzKRT pedig mentesül a jövő évben a rendkívüli területhasználati díj fizetése alól, ami egymagában 2.3 millió bevételcsökkenést jelent.*

— A bevételek tehát összezsugorodnak, a kiadások pedig bizonyos vonatkozásokban megduzzadnak. Az ostendei egyezmény értelmében a jövő évben újból megkezdjük *a külföldi kölcsönök törlesztését,* ami egymagában 1.5 millió új terhet jelent.

A takarékosság valóban az első szempont volt a költségvetés összeállításánál és ez megnyilvánul az üzemeknél is,

aminek azonban másik magyarázata az, hogy *a forgalom és a fogyasztás is visszaesett.* A közelmultban az üzemi költségvetések végösszege a 200 milliót is túlhaladta, a jövő évre azonban csupán 166 millió, ami a takarékoskodás és a bevételi visszaesés együttes jelentkezésének a következménye.

— Kénytelenek vagyunk ilyen körülmények között

az állam támogatását igénybevenni,

amely kérelemnek az az alapja, hogy *a főváros éppen úgy, mint a többi város és község, csak 2 százalék forgalmiadóból kap részesedést,* míg a felemelt forgalmiadó harmadik százalékából nincsen juttatás. A forgalmiadó harmadik százaléka után a részesedést a kormány rendelete értelmében *külön alapba* gyüjtik, amiből az elmaradt részesedésért a pénzügyminiszter a városokat és községeket kárpótolhatja.

A fővárosban befolyt forgalmiadóból 1933. augusztus végéig 4.5 millió pengő gyült össze ilyen módon,

ami az év végéig előreláthatóan *5 millió pengőre növekedik.* Ezt az összeget kéri tehát a főváros kárpótlásul a kormányintézkedések következtében megcsappant adójövedelmekért.

*

A törvényhatósági tanács októberi ülésszakán kezdi meg a költségvetés tárgyalását, majd sorozatos üléseken a közgyűlés foglalkozik a budget megvitatásával. A költségvetés elfogadott tervezetét *november 15-ig* terjesztik fel jóváhagyásra a belügyminiszterhez.

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST, VIII. ORNAGY-UTCA 4. SZÁM

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 76. villamos mentén, 9-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea délután és este **TÁNC!**
CHARLES LAX jazz-zenekara.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Törvényhozás elé terjesztik a reverzálisproblémát

A községi pártok a választójogi törvény módosítására tesznek javaslatot

Nagy port vert fel várospolitikai körökben a közigazgatási bíróság ama ítélete, amelyik *Pásztthy* Jánost visszahelyezte közgyűlési tagságába és egyuttal leszögezte azt az álláspontot, hogy *a pártoknak adott egyéni reverzálisok a törvény szemüvegén nézve nem bírnak kötelező érvénnyel.* A reverzális tehát felmenti a megválasztott bizottsági tagokat attól, hogy mandátumukat visszaadják bizonyos esetekben, aminek első következménye máris megnyilvánult: *Krivóss* Árpád dr. kilépett az *Egységes Községi Polgári Pártból* és nyilván a bíróság ítélete alapján nem vonja le a szükséges konzekvenciákat, hanem továbbra is megtartja mandátumát.

A reverzális értékének megsemmisülése természetesen kényelmetlenül érinti az összes pártokat,

mert köztudomású, hogy a *Rassay-párttól kezdve a kereszténypártig* mindenütt reverzálisokat irattak alá a választások után annak a megállapodásnak az alapján, amelyet a pátközi konferencián hoztak. *A reverzális rendszer tehát nem vált be* és most a pártok feladata, hogy ezt a kétségtelenül nagyfontosságú kérdést valamilyen módon rendezzék. A követendő gyakorlatra vonatkozólag érdekes perspektivát jósol az a nyilatkozat, amelyet

a közgyűlés egyik tekintélyes tagja

tett a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A törvénynek az intencióiból nyilvánvaló, hogy *a mandátumokat nem személyek, hanem pártok kapják.* A szavazás listákra történik, olymódon, hogy *a leadott szavazalokat egyformán elosztják a listán szereplők között* és előfordulhat, hogy töredékszavazatok is mandátumot juttatnak az egyénnek, végeredményben azonban

a bizalom megnyilvánulása nem személyeknek, hanem a pártnak szól.

A választójogi törvény ezt célozta és kifejezetten ezt hangoztatta, amikor *a lajstromos választási rendszert* mint igazságosabb alkotmányos megnyilvánulást léptette érvénybe.

— Megyőződésem, hogyha a választójogi törvény reformja kapcsán országos vonatkozásokban is mindenütt a lajstromos választás lesz a rendszer, *a törvény kénytelen majd gondoskodni bizonyos hiányok, elsősorban a párthoz való tartozandóság vagy különállás következményeinek tisztázásáról.* Lehetetlenség ugyanis, hogy

a pártok védtelenek legyenek dezertőrökkel szemben,

akik a választás előtt mindenben alávetették magukat a pártvezetőség irányításának, becsületszavukat adták és irásbeli nyilatkozatot tettek, mégis kiléphetnek *minden következmény nélkül,* amellyel azután sérelmes visszahatást gyakorolnak, nemcsak a pártra, hanem arra a választóközönségre is, amely ismétlem: nem a személyre, hanem a párt listájára szavazott.

— A reverzálisok szedése és a megválasztottaktól való követelése szerintem nem törvénysértés, csak

szükségszerű védekezés, amely úgy a pártok, mint a választóközönség érdekeit szolgálja.

Magától értetődik, hogy a közigazgatási bíróság ítélete a jog és méltányosság intencióiból fakadt, azonban *a törvény hibás, amelyik nem gondoskodott a lajstromok épségének biztonságáról.*

*

Várospolitikai körökben egyébként az a felfogás alakult ki, hogy a reverzálisokkal kapcsolatos ügyeket *a törvényhozás elé kell vinni.* A most megnyíló ciklusban bizonyára alkalmat találnak Budapest országgyűlési képviselői arra, hogy *ezt a kérdést a plénum elé vigyék és olyan törvénymódosítást követeljenek, amely a reverzális-vitákat egyszersmindenkorra megszünteti.*

mára. Erről a kérdésről

illetékes helyen

a következőképpen informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy a közlekedés javítását eredményesen szolgálja a villamos és az autobusz forgalmában használatos *átszállójegy* és természetesen a közeljövő célkitűzése, hogy ezt a jegyrendszert életrehívjuk. A kölcsönös átszállás bevezetése egyelőre azonban nem vihető keresztül és ezért csak arra szorítkozunk, hogy

előkészítjük az egyirányú átszállást, vagyis, hogy az autóbusz-utasoknak alkalmat adunk a villamosokra való átszállásra.

Fordított viszonylatban nem lehet szó az átszállás engedélyezéséről, mert *a villamosok nagyméretü forgalmával szemben az autobusz nem eléggé felvevőképes* és elképzelhetetlen torlódás, valamint forgalmi akadály származna abból, ha a villamosjegyeket az autobuszokra érvényes átszállójegyekké minősítenénk. Az autobuszvillamos közös menetjegy rendszeresítésére vonatkozó előmunkálatok rövidesen befejezést nyernek és akkor a törvényhatósági tanács hozzájárulása alapján

forgalomba kerül az új jegy-típus.

Az új átszállójegyek árait ma még nem körvonalaztuk, valószínű azonban, hogy *harminckét filléres menetdíjból fogunk kiindulni.*

— A villamos-kisszakaszjegyek sikere felvetette azt az ötletet, hogy nem volna-e célirányos *az autobuszokon is bevezetni a kis távolságra érvényes jegyeket.* A mai viszonyok között képtelenség ilyennel kísérletezni, mert

a rövid távolságra utazók tolongása elvenné az autóbusz gyorsvonati jellegét,

ami pedig egyik legnagyobb előnye ennek a modern közlekedésnek. Amennyiben az autobusz-park szaporítása a jövő évben megtörténik és legalább száz új járművet tudunk forgalomba helyezni, úgy *természetesen a legelső teendők sorába tartozik a korlátozásnélküli átszállások bevezetése és az autobusz-kisszakasz rendszeresítése.*

*

Értesülésünk szerint a BSzKRT igazgatósága úgy forgalmi, mint pénzügyi szempontból alapos tanulmányokat folytat és a kölcsönös átszállójegyek rendszeresítésére megfelelő javaslatot terjeszt az igazgatóság elé.

Új igazgatóság a HÉV-nél

Túlnyomórészt a Beszkárt igazgatósági tagjai kerülnek a vezetőségbe — Elnök Bárczy István lesz

Mult heti számában jelentette a *Fővárosi Hirlap, hogy Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter jóváhagyta a HÉV átvételét és kisebb jelentőségü észrevételek hangoztatásával leiratot küld a polgármesternek. A HÉV-tranzakció ezzel formailag is végső befejezést nyert, aminek következményeként már a legközelebbi időben *a környéki közlekedés irányitása a BSzKRT hatásköre alá kerül.* Valószínű, hogy olyan átmeneti megoldást találnak, hogy a HÉV forgalmának pénzügyi vonatkozásai csak *január 1-étől* terhelik a BSzKRT, amit illusztrál a villamosvasut új költségvetése is. A HÉV jövő évi költségvetése ugyanis már a BSzKRT-költségvetés egyik rovatában szerepel és *visszautasító választ ad azoknak az aggodalmaskodóknak, akik annakidején nem győzték eléggé hangsúlyozni a HÉV várható milliós veszteségeit.* A költségvetésből megállapitható, hogy

sikerült a kiadásokat jelentékenyen csökkenteni és igy a várható deficit sem több mint 210.000 pengő.

Nincs kizárva, hogy az összes közlekedési üzemeket egyformán sújtó gazdasági válság ebben a vonatkozásban megenyhül, amely esetben *helyiérdekü vasút üzleteredménye mentesül a ráfizetéstől.*

A HÉV tényleges birtokbavételével kapcsolatban *újjáalakul a HÉV igazgatósága.* A belügyminiszter jóváhagyó leiratának megérkezése után

az eddigi igazgatóság lemond mandátumáról és utána a polgármester tesz javaslatot a törvényhatósági tanácsnak az új igazgatóság megalakitására,

amelyben természetesen kizárólag *a főváros képviselői* kapnak helyet. Tekintettel arra, hogy a HÉV a BSzKRT-nak egyik alvállalata, önként kínálkozik az a megoldás, hogy az új igazgatóságba lehetőleg azok a szakemberek kerüljenek, akik a BSzKRT igazgatóságában működnek. Ilyen elgondolások alapján már most bizonyosra vehető, hogy

a HÉV. elnöki pozicióját Bárczy Istvánnal fogják betölteni, az igazgatóság tagjai pedig helyet kapnak a HÉV. vezetőségében is.

A helyiérdekü vasútnak kisebb létszámú igazgatóságot adnak és igy valószínű, hogy mindössze *nyolctagú direktórium fogja ellátni a HÉV felelős vezetését.* A vezérigazgatói állásokra vonatkozó kombinációk úgy látszik tárgytalanok, mert az eddigi tervek szerint *a BSzKRT keretébe szorított környéki hálózatot az átvevendő státus egyik magasrangú főtisztviselője fogja irányitani.*

Jön az autóbusz-villamos átszállójegy

Kölcsönös viszonylatban egyelőre nem vezetik be az új rendszert — Harminckét fillérbe kerül az átszállójegy

Néhány hét mulva jogszerüleg is a BSzKRT impériuma alá jut az Autobuszüzem és *az üzemviteli szerződést* az első őszi tanácsülések egyikén fogják tárgyalni. A polgármester errevonatkozó előterjesztése visszapillantást vet a BSzKRT, valamint az Autobuszüzem forgalmának emelkedésére és rámutat arra a szükségességre, ami az Autobuszüzem önálló jellegének megszüntetését és a BSzKRT-ba való beolvasztását szükségessé tette. Az együttműködés és a közös irányítás már megnyilatkozik a jövő évi költségelőirányzatban, ahol *az Autobuszüzem külön rovatban tárja elő kiadásait és várható bevételeit.* A közlekedés egységesitése alkotja az előterjesztés gerincét és kiemeli annak a jelentőségét, hogy a két nagy városi közlekedési üzem miképpen egészíti ki a helyes irányú forgalom lebonyolítását.

A két közlekedési vállalat tehát a BSzKRT égisze alatt működik, azonban még mindig nincsen hír arról, hogy *a kölcsönös átszállási lehetőségek miképpen nyujtanak nagyobb kényelmet az utazóközönség szá-*

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL. TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 89-0-59
Vasszádfal kölcsönzés

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Dr. Helvey Tivadar
vegyészeti gyár
vállal szigetelési, fedési, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat, BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-U. 21. Telefon: 27-2-75.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köport, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Száz tanügyi állásra hirdet rövidesen pályázatot a főváros

Előléptetéshez jutnak az ideiglenes tanerők

Általános megdöbbenés fogadta a tanügyi osztály tíz nappal ezelőtt nyilvánosságra hozott statisztikáját, amely arról számol be, hogy *a főváros iskoláiba közel háromezerrel kevesebb gyermek iratkozott be, mint a múlt esztendőben.* A tanulók számának ez a nagyarányú visszaesése tulajdonképen nem új jelenség, mert a népesedési statisztika szomorú adatai szinte hónapról-hónapra megújulva adják hírül, hogy a születések száma mindig alatta marad a halálozásoknak és a főváros népesedésében általános a visszaesés.

Felkerestük

Szendy Károly dr. tanácsnokot

a közoktatási osztály vezetőjét és megkérdeztük *mi a véleménye az iskolák elnéptelenedéséről* Szendy Károly tanácsnok a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros valamennyi iskolájában valóban visszaesés jelentkezik a főreáliskolák, a polgári fiúiskolák, a kereskedelmi szaktanfolyamok és az ismétlőiskolák kivételével. Elnéptelenedésről beszélni azonban egyáltalában nem lehet, mert *a növendékek számában beállott csökkenés egyik iskolában sem haladja meg az egy százalékot.* Az elemi iskolákban csaknem ezerrel kevesebb a gyermek, ami nagy szám, de ha meggondoljuk, hogy az ezer hiányzó gyermek 125 iskola között oszlik meg, akkor átlag *egy iskolában 9 gyermek hiányzik*, ami nem feltűnő. Az elemi iskolások számában jelentkező visszaesés nem aggályos, mert például

Bécsben, Berlinben, Párisban sokkal nagyobb a csökkenés.

A tanonciskolákban tényleg feltűnően kevesebb a tanuló, mintegy kétezerrel, ezzel szemben azonban az ismétlőiskolákban 800-al többen iratkoztak be, mint tavaly. A tanonciskolák elnéptelenedése szorosan összefügg *a gazdasági helyzettel*, a mesterek nem tudnak tanoncokat foglalkoztatni, mert nincs munka. Tudomásom szerint azonban az ipari pályára készülő ifjúság jórésze a környéken és a vidéken elhelyezkedést talált.

Tagadhatatlanul vannak iskolakerülők is,

ezeknek a felkutatása azonban a most rendelkezésünkre álló eszközökkel igen nehéz. Ahány tankötelest Budapesten felkutatható volt, azt beiskolázattuk és csak *a notórius iskolakerülők hiányoznak.* Ez ellen azonban a külföldi városokban is kevés eredménnyel hadakoznak a hatóságok.

Kérdést intéztünk a tanácsnokhoz, mikor kerül sor az *iskolaorvosi szabályrendelet letárgyalására* és életbeléptetésére, miután az önkormányzat testületei állandóan sürgetik ennek a fontos szervezetnek a véglegesítését.

— A szabályrendelet készen van, meg is tettem ezzel kapcsolatban a magam részéről a szükséges javaslatot. Sajnos a véglegesítés elé ezidőszerint *pénzügyi akadályok* emelkednek. Száznegyvenezer pengő szükséges ahhoz, hogy az intézmény állásait véglegesekké szervezzük át. Hangsúlyozom, azonban, hogy

az intézmény mostani ideiglenes formájában is kifogástalanul működik.

Munkásságát polgármesteri rendeletek irányítják, úgy hogy a szabályrendelet életbeléptetése ebben a vonatkozásban nem jelentős.

Érdeklődtünk *a tantestületi véglegesítések új kinevezések iránt*, amire ezt a választ kaptuk:

— A tanügyi nyugdíjazások állandóan folynak. Mindenkit nyugdíjazunk,

aki a törvényes korhatárt elérte,

vagy egészségi állapota, illetve egyéb körülmények miatt nem tud megfelelni szolgálatának. Az a körrendelet, amelyben figyelmeztettük a tanerőket, hogy a feltűnően sokat mulasztó és a két évnél hosszabb időn át betegszabadságra járó tanerőket nyugdíjazás alá vonjuk, igen jó eredménnyel járt.

A közeljövőben a nyugdíjazások és *egyéb üresedések révén*

száz üres állásra írunk ki pályázatot,

ebből mintegy harminc az elemi iskolai tantestület kiegészítésére vonatkozik.

ISMERETLEN FOGALOM

a karbantartás, ha üzemi épületének tetőzetét Eternit-hullámlemezzel fedeti. — Az Eternit-hullámlemez mérete és szilárdsága lehetővé teszi nagy fesztávolsággal bíró könnyű és olcsó tetőszerkezet alkalmazását, nem rozsdásodik és határtalanul tartós.

Kérjen díjtalan prospektust és költségvetést.

ETERNIT MŰVEK

Budapest, VI., Andrássy-út 33. sz.

Nyolcszázezer pengős évi megtakarítás a kórházi ápolásdíj leszállítása következtében

Megkönnyítik a betegápolási díjak behajtását — Nagy deficit mutatkozik a kórházak tavalyi zárszámadásánál

Meglepetéssel értesült a főváros közönsége a polgármester minap nyilvánosságra került bejelentéséből, hogy *a közkórházak napi ápolásidíját az eddigi 6 pengő 20 fillérről 5 pengő 80 fillérre szállította le.* A mérséklés nemcsak a kórházi ápolásra szorult szegény emberek szempontjából jelentős, hanem fontos a főváros budgetjére is, mert a 40 filléres redukció a kórházi költségvetésben 800.000 pengős megtakarítást jelent. A kórházi adminisztrációnak erről az igen számottevő eredményéről

Salamon Géza dr. tanácsnoknál,

a közegészségügyi osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőkben válaszolt:

— Három éve, amióta a kórházak ügyeit intéző közegészségügyi osztály vezetését átvettem, legfőbb törekvésem a *takarékosság* érvényesítése volt. Ennek az energikusan keresztülvitt és szisztematikus racionalizálásnak az eredménye jelentkezik most az ápolásidíj leszállításban. Remélem, hogy a helyes betegellátás veszélyeztetése nélkül a jövőben sikerül még *további megtakarításokat* is produkálnunk. A 40 fillér első látszatra kicsinek tetszik, de igen számottevő a költségvetésben, ahol több mint 800.000 pengő évi megtakarítást jelent. Ezt az eredményt úgy tudtuk elérni, hogy az *egyéni diéta* kitűnően bevált. Azelőtt a közkórházakban generális étlapok voltak és minden beteg ugyanazt a mennyiséget kapta az ételekből akár volt étvágya, akár nem volt, így aztán

sok érték veszendőbe ment.

Az élelmezés radikális átszervezésével, az egyéni étrendek rendszeresítésével elértük azt, hogy *sokkal kevesebb anyaggal jobb élelmezést tudtunk adni, mint azelőtt.* Ez a takarékosság érvényesült a gyógyszer és a műszer szükségletek beszerzésénél is. A drága külföldi speciálitásokat mindenütt mellőzzük, a hazai készítménnyel, vagy receptszerű rendeléssel pótolni lehet az ilyen gyógyszereket. A köteles takarékosság érvényesül a kórházi adminisztráció összes többi ágazatában is.

Megkérdeztük, hogy nem túlzott optimizmussal állították-e össze a kórházi költségvetést és nem eredményez-e majd évközben meglepetést az ápolásidíj leszállítása?

— Az egész költségvetés úgy van előirányozva, hogy *semmi meglepetés nem érhet*, mert az 1934-re előirányzott hitelösszegeket a legutóbbi három év tapasztalatai alapján állapítottuk meg.

Ezeket az összegeket a felmerülő szükségletek kielégítésére teljes mértékben elégségesnek kell tartanunk.

— Jobb eredményeket várok *az ápolásidíjak behajtása* tekintetében is az 1934 január 1-én életbelépő decentralizált rendszer révén. *Január 1-től ugyanis minden kórház maga intézi a behajtást.* Feltétlenül célravezetőbbnek látszik ez, mert a kórházakba kirendelt tisztviselők közvetlenül érintkeznek a betegekkel és a hozzátartozókkal és elkerülhetővé lesz a lassú, sokirányú levelezés. Elérjük azt is, hogy

az ápolási díjat lehetőleg közvetlenül a gyógykezelés befejezése után kapja meg a főváros,

nem pedig évek mulva, vagy ami még rosszabb — soha.

— A vidéki vármegyék részéről igért hétszázezer pengőt — miután a belügyminiszter ezt a tavalyi költségvetésből egyszer már törölte, már *nem is irányoztuk elő a jövő esztendőre.* A kórházak adminisztrációiban a legnagyobb körültekintésre van szükség, mert a terhek állandósulása és a szociális helyzet romlása folytán

az 1932. évi zárszámadás előreláthatóan tekintélyes deficittel fog zárulni.

Az ápolási díjhátralék, aminek jelentékeny része behajthatatlan, egymaga 4,641.940 pengő, ami hányként a főváros háztartását terheli.

Dandy d'Orsay

volt és marad a parfömök királya

PARFUMS D ORSAY

PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Sportpalota és ünnepi csarnok

Fontos tanácskozások az állam és a főváros között a kultuszminisztériumban

Az egyre jobban izmosodó és egész Európában előkelő szerepet betöltő magyar sportélet napról-napra jobban érzi a fedett sportcsarnok hiányát, ahol téli időben is zavartalanul folytatnák az atletikai tréningeket. A sportpalota kérdésével már több alkalommal foglalkozott a főváros törvényhatósága is, sőt a Thököly-út és Aréna-út sarkán, a régi lóversenytéren már kijelölték a sportcsarnok helyét is. Az állam részéről is készség mutatkozik a sportcsarnok megvalósítására, erről tanuskodnak azok a tárgyalások, amelyeket a mult napokban tartottak a kultuszminisztérium és a főváros képviselői együttesen. A sportpalota megvalósítása azonban sok pénzbe, mintegy négymillió pengőbe kerülne. Beavatottak szerint azonban a befektetett tőke rövid idő alatt nagyrészt visszatérülne a sportünnepségek bevételeiből és így tulajdonképen csak az összeg előlegezéséről van szó.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának *beavatott helyről* származó értesülése szerint a fedett sportcsarnok ügye már előrehaladott stádiumban van és valószínű, hogy még ebben az esztendőben hozzá fognak a kivitelhez. Természetesen csak úgy valósulhat meg a terv, ha az állam és a főváros részéről meglesz a legteljesebb összhang a terhek vállalására nézve.

A kultuszminiszteriumban folytatott tanácskozásokon, — amint a *Fővárosi Hirlap* munkatársával közölték — már körvonalaiban kibontakozott az egész sportpalota terve. Úgy a kultusz-kormány, mint a főváros részéről nagy megértéssel fogadták a sportemberek előadásait, most már az egyetlen probléma még: a pénzkérdés megoldása. Az illetékesek tudják, hogy a mai viszonyok között a főváros nem vállalhatja az összes költségek előteremtését. Tőle telhetően azonban minden áldozatot meghoz: ingyen telket ád és nem zárkózik el egyébirányú támogatástól sem, mert a sportpalotát úgy szeretné megépíttetni, hogy az alkalmas legyen nagyobbszabású tömegünnepélyek, gyűlések és kulturális, vagy társadalmi események megrendezésére is. Ilyen ünnepi csarnoka ma egyáltalában nincsen Budapestnek és nagyon érzi annak a hiányát. A sportpalota tehát úgy épül, hogy nemcsak kizárólag a testnevelést szolgálja, hanem kulturális és társadalmi célokra is felhasználható legyen. A fedett sportcsarnok ügyével rövidesen foglalkozik a főváros testnevelési bizottsága.

A testnevelési szempontból rendkivül fontos a *stadion megoldása is.* A Népligetben már megkezdték a modern ifjúsági sportstadion építését, ami közel ötszázezer pengőbe kerül. A jövőévi költségvetésben harmadik részletként hatvanezer pengőt irányoztak elő erre a célra, mert az építkezés évekre elosztva történik. A 73.000 négyzetméter nagyságú területet elfoglaló sportstadion szabályszerű olimpiai méretek szerint készül. A kultuszminiszteriumi tanácskozáson a stadionról is szó esett és közölték *Hóman* miniszternek azt az ohaját is, hogy a főváros lehetőleg minél több ifjúsági sporttelepet létesítsen. Szó van arról, hogy a Népligeten kivül ifjúsági sporttelep létesül a *Pasaréten* és *Óbudán* is.

Gazdasági Értesítő

Húszmilliós függőkölcsön a deficit pótlására

A hitelműveletet a budapesti pénzintézetekkel köti a főváros

A költségvetés leplezetlenül előtárja a várható nehéz esztendőt és *tizmilliós deficitet* jelöl meg a várható hiány végösszegében. A kísérő jelentés hangsulyozza, hogy a hiány pótlására *kölcsönt* vesz fel a főváros és pedig olyan mértékben, mint amilyen tételeket az adott helyzet megkövetel. A kölcsön formájáról és annak időpontjáról érdeklődtünk

illetékes helyen

és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az már elhatározott szándéka a polgármesternek, hogy szükség esetén *a függőkölcsön-típust alkalmazza*, mert az minden nehézkes előkészítés nélkül igénybevehető. Tagadhatatlan, hogy a függőkölcsön a drágább kölcsönök sorába tartozik, azonban

külföldi hosszúlejáratú hitelről ma nem lehet szó.

— A kölcsön méreteire vonatkozóan csak nagyjából készültek számítások, a végleges összesítésre később kerül sor. Figyelembe kell venni, hogy a mult évben *2.5 millió pengő hiánnyal* zárult a tényleges eredményszámla, amely összeg pótlásáról a jövő évi költségelőirányzat nem gondoskodik. 2.5 millió tényleges hiányt feltétlenül pótolni kell, mint ahogy

helyre kell állítani azt az ürt is, amit az 1933. évi zárszámadás fog előreláthatólag feltüntetni.

Nem kétséges ugyanis, hogy az ez évi zárszámadás *5—6 millió pengős tényleges hiánnyal zárul* és így eddig közel nyolcmillió pengő pénztári hiány helyreállítására mutatkozik szükség. Hozzájön mindehhez *a jövő évi deficit*, amelyben ötmillió pengőt a forgalmiadórészesedésből kér kártalanítás címén a főváros, de további 5 milliót már máshonnan kell előteremteni. Tizenhárom millió pengő látszik tehát szükségesnek, ám mert időközökben további tételek pótlása is szükségessé válhat, teljesen jogos az a számítás,

hogy a hitelművelet révén húszmilliós függőkölcsönt fog igényelni a főváros.

— A kölcsön-tárgyalások még messze vannak, azonban a jövő év első napjaiban megindulnak az errevonatkozó tanácskozások. Mint említettük: a külföldi piacokon nem kívánunk kölcsönt szerezni és ezért

a belföldi pénzintézetekre hárul az a feladat, hogy a kitűnő hitelképességéről ismert Budapestet átmenetileg megsegítsék.

Tekintettel arra a jó viszonyra, ami a főváros és a nagybankok között mindig fennállott, nem kétséges, hogy *a húszmilliós függőkölcsön lebonyolítása nem fog akadályokba ütközni.*

*

Sipőcz Jenő polgármester utasította a pénzügyi osztályt, hogy a szükséges előkészítési munkát folytassa le és arról megfelelő időben jelentést készítsen. A végleges tervek szerint *február közepétől* kezdődően, a mutatkozó szükséglethez mérten, több részletben veszi fel a függőkölcsönt a főváros vezetősége.

Minden előnyt maguknak biztosítanak a kiváltságos textilgyárak

A kisebb kötszövőüzemek életre-halálra ki vannak szolgáltatva a nagyüzemeknek, amelyek még a dollárkurzuson is keresnek

VII.

A kormánynak elhatározott szándéka, hogy leszállítja minden elsőrangú közszükséglet árát, amely nem áll arányban az elszegényedett, sokszor éhező, didergő, lerongyolódott polgárság és a munkátlanok felvevőképességével. A kormány tehát elsősorban a mohó étvágyú kartelek profitéhségét akarja megfékezni. Biztató jelnek tekinthető, hogy a kartel- és árelemző bizottság ajánlatára a kereskedelmi miniszter máris jelentősen *leszállította a szénárakat*, de sorra kerülnek a többi fontos szükségleti cikkek is: *a kenyér és különösen a textiliák árának a letörése.* Hétfőn délután az árelemző bizottság *Ivády* Béla elnöklete alatt az érdekeltségek bevonásával folytatólagos ülést tartott. A textiliák árleszállításánál döntő befolyást gyakorolt a *Fővárosi Hírlap* cikksorozata, amelyekben pontos adatokkal kimutattuk, hogy a vámvédelem csak néhány kiváltságos textilmágnás érdekét szolgálja és ezek a szerencsefiak az egész textilszakmát diktatórikus hatalommal uralják.

Egyik előző cikkünkben közöltük, hogy pamutfonal importálására a következő cégek jogosultak: *Magyar Pamutipar rt., Francia-Magyar Pamutipar rt., Dreher—Haggenmacher Textilipar rt., Goldberger Sám. és Fiai rt., Magyar Textilipar rt. Győr*, Angol-Magyar Cérnagyár rt. Ujpest, Filtex Egyesült Textilművek rt. Pestszentlőrinc, Kispesti Textilgyár rt. Kispest, Pamuttextilművek rt. és Perutz Testvérek.

Mind a tíz gyár kap behozatali engedélyt pamutra, de *pamutfonalat csak az első helyen említett öt gyár ad el*, ezt a műveletüket monopolszerüen üzik és a reájuk utalt kis- és közép-kötszövőüzemeknek diktatórikus áron szabják meg az árakat. Hogy hová vezet a kiváltságos vámrendszer, amelyet a dédelgetett gyárak élveznek, arra a következő konkrét példával szolgálunk. *Egy kilogramm pamutfonalért a kiváltságos öt cég 45 és ½ dollárcentet számít fel a kötszövőüzemeknek.* A külföldön ugyanezt a pamutfonalat bármely üzem 33 dollárcentért kaphatná, ha a behozatal engedélyezve volna. *A pamutfonalat importáló gyárak tehát minden kilogrammon 13 és ½ dollárcentet, vagyis 30%-ot keresnek.* A fonal ára a nemzetközi piacon időközönkint változik, de nálunk a kis- és középüzemek számára mindig változatlan, mert *az elárusitással foglalkozó öt gyár állandóan 10—13 dollárcenttel drágábban adja nekik, mint ahogy azt a külföldről kaphatnák.*

Fejtegetéseinkben mi nem a behozatal mellett kardoskodunk. Mi igenis, a magyar munkáskezek számára kívánjuk biztosítani a hazai munkaalkalmat. Ami ellen küzdünk, az a teljesen jogosulatlan és indokolatlan drágítás, amelyet a kiváltságos nagyüzemek okoznak. Ez a drágítás már a pamutfonal árusításánál kezdődik. Az emlitett 30%-os árkülönbözet mint nyereség is igen tekintélyes, de azonfelül óriási előnyt biztosít a nagyüzemeknek a kisebbekkel szemben, mert *nekik módjukban áll a 30%-os különbözettel olcsóbban termelni és ebből kifolyóan egyenlőtlen versenyt támasztani a vevőknél.* Nemcsak az árakat diktálhatják a nagyüzemek, hanem kezükben tartják a kisebb üzemek sorsát is.

A nagyüzemek a dollár elszámolásánál is profitálnak. Kötlevelet váltanak a kisüzemekkel és ebben kikötik, hogy a dollár árfolyamának minden változása, minden áresése, vagy áremelkedése a vevőt terheli. Megtörténik tehát, hogy *a nagyüzemek 5.71 pengős dollárárfolyamon számolnak el még ma is, amikor már a dollár hivatalos árfolyama csak 5.64 pengő.* A kiváltságos nagyüzemek a Nemzeti Banktól a dollárt tényleg ilyen áron kapják, ők azonban vevőikkel szemben ragaszkodnak az 5.74 kurzushoz. Igy aztán nemcsak a pamut árán biztositanak maguknak indokolatlan nagy nyereséget, hanem ezt a hasznukat megtoldják illegitim módon a dollár átszámításánál is.

Ez is egyik iskolapéldája annak a sok előnynek, amelyet a nagyüzemek a kisüzemekkel szemben élveznek, de akadnak egyéb kihasználható helyzetek is. Itt van mindjárt az úgynevezett *engedélyjegy.* Ez azt jelenti, hogy az öt kiváltságos cég a nyersárut: a pamutot, a nyersfonalat, stb. vám- és előváltságmentesen importálja, a fázisadót pedig csak akkor fizeti, ha a nyersanyagból feldolgozott árut már eladta. Ezzel szemben a kisüzem a teljes vámon felül a vámhivatalnál még befizet:

fázisadó címén 24%-ot
bolettaalap címén 1%-ot
összesen: 25%-ot.

A nagyüzem fázisadója a különböző levonások után 19%, a kisüzemé 25%, a nagyüzemnek a 19%-ot hitelezik, mig a kisüzem a 25%-ot nyomban lefizetni tartozik még mielőtt az árut látta volna.

Mindezekről persze egy szó sincs a textilkartel évi jelentésében és így az illetékes köröknek a kisiparosokat is meg kell hallgatni, ha a textilipar különböző érdekeltségei között igazságot akarnak szolgáltatni.

Tizenkét tagú zsüri dönt a Tabán tervpályázatokról. A főváros törvényhatósági tanácsa júniusban úgy határozott, hogy nem az ügyosztály által készített tabáni terveket valósítja meg az újjáépítésre váró városrész rendezése során, hanem nyilvános tervpályázatot hirdet. A tanács a tervpályázat határidejét szeptember 30-ában állapitotta meg. Egyes mérnöki és építészérdekeltségek időközben lépéseket tettek a pályázati határidő meghosszabbítása érdekében, de a főváros vezetősége ezt nem tehette magáévá, mert az a cél vezeti, hogy a munkák mielőbb megindíthatók legyenek, különös tekintettel arra, hogy velük a munkanélküliséget is enyhíteni akarják. Szombaton délben járt le a tabáni tervpályázat, amelyre összesen 58 darab pályamunka érkezett. A tervezési feltételeket 87 mérnök és építész váltotta ki. A polgármester elnöklésével a delegált 12 tagú zsűri, amelyben a főváros szakemberein kívül a kereskedelmi minisztérium, a müegyetem, a közmunkatanács, a mérnöki kamara és az építészi érdekeltségek is képviselve vannak, kedden hozzáfogott a beérkezett pályamunkák felülbírálásához. *A döntés október végére várható.*

Az Izzó közgyülése. Az *Egyesült Izzólámpa és Villamossági rt.* szeptember hó 29-én tartotta 37. évi rendes közgyülését a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank üléstermében. A vállalat bruttó nyeresége 5,777.090 pengő, a nettó jövedelem pedig 2,095.589 pengőt tett ki. Az adósok tétele kerek egy millióval csökkent, míg a hitelezőké 800.000 pengővel növekedett. A közgyülési tárgysorozat legérdekesebb pontja az alapszabálymódosítás volt, hogy a jövőben az igazgatóság rendes ülésen kívül irásbeli vagy sürgönyszavazás útján is határozatot hozhat.

Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése. *Lóhere:* Az Európában megjavult időjárási viszonyok hatása alatt, valamint a kínálat megerősödése folytán, úgy nálunk, mint a többi termelő országokban az árak csökkenése állott be. — Ugyancsak visszaesés mutatkozik *a lucernamag* áránál is, ami annak tudható be, hogy a hirtelen és jelentékenyen felemelt árakat a külföldön csak elvétve fizetik meg és így a francia lucerna árban a magyar terméssel versenyképes lett. — *Baltacim* iránt némi érdeklődés mutatkozik, a kereslet azonban kizárólag pimpinellamentes, világos áru felé irányul. — Egyéb *heremagvakban* kötések nem igen fordultak elő, az árak változatlanul a mult hetiek. — *Fehérkölesben* a kínálat élénkebb, ára némileg csökkent. — *Mákban* az utóbbi napokban átmeneti javulás állott be. — A budapesti áru és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyers áruért 100 kilónként budapesti paritásban: Káposztarepce 24—24.50, lucerna 110—130, lóhere 120—135.—, lenmag nagyszemü 22.50—23.—, kék mák 50—51.50, Victoria borsó 10.50—11.50, Express-borsó 14—15, őszi borsó 10.50—11.50, lencse kisszemü 18—22, nagyszemü 27—35.— pengő.

TÖRÖK A. és Tsa. Bankház Rt.
Budapest, IV. ker., Szervita-tér 3.
a m. kir. osztálysorsjáték főárusitói.
Elérhető legnagyobb nyeremény
500.000 pengő
NYEREMÉNYHÚZÁS
OKTÓBER HÓ 14-ÉN ÉS 17-ÉN
Az I. oszt. sorsjegyárak:
Egész sorsjegy P 24.— | Fél sorsjegy P 12.— | Negyed sorsjegy P 6.—

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 96 filléres ujdonságok!

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
Előfizetési ár:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Egy esztendő

Egy esztendeje kormányozza az országot *Gömbös* Gyula miniszterelnök és kormánya. A kormányelnök kívánságára csöndes jubileumot ül a nemzet; de kétségtelen, hogy a nép legszélesebb rétegei is átérzik ennek az évfordulónak a jelentőségét. Minden időnek értékét azok az eredmények szabják meg, amelyek benne létrejöttek. A Gömbös-kormány egy esztendejét számos eredmény determinálja. Legelső sorban a nemzet nagy lelki feléledése, amely új akciókra tette képessé. A belső rend megszilárdult, külső tekintélyünk megnövekedett ezidő alatt. A külfölddel számos gazdasági és barátsági szerződést kötöttünk, *külpolitikánk gerincévé pedig a reviziót tettük meg.* A gazdasági élet megszilárdult és azok az intézkedések, amelyeket elsősorban állam-pénzügyeink rendbehozatalára, a magyar pengő megszilárdítására és a hitelélet megújítására tettünk, át meg át vannak szőve a kormány szociális törekvéseinek gazdag szálaival.

Egy év eredményei itt feküsznek mindnyájunk szeme előtt. A jövő útjainak helyességéről pedig az egész nemzet meg van győződve. Reménykedve, bizakodva követjük a miniszterelnök útmutatását. Tudjuk, hogy állandó összeköttetésben áll azzal, ami a nagyvilágban történik, tisztába van vele, hogyan kell a nagyvilág csodálatos áramlásaiban a kis magyar szigetnek elhelyezkednie.

De azt is látjuk, hogy *Gömbös* Gyula egy esztendő alatt csak megnövelte saját energiáit, kiterjesztette érdeklődési körét. Egy évig bőven el volt foglalva az ország belső talpraállításával és külső erőkifejezésével. *Most ideje jut arra is, hogy a főváros ügyei iránt is érdeklődjék és a városházán is százszázalékig érvényt szerezzen a maga politikájának és erkölcsi felfogásának.* A budapesti városházán tudatában vannak annak, hogy a miniszterelnök érdeklődése nagy hasznára lesz a magyar főváros ügyének és a miniszterelnök maga fog meggyőződni arról, hogy Budapest polgársága őszinte és lelkes híve az ő politikájának, megbecsülője nagyszerű törekvéseinek.

A polgármester a Revíziós Ligáért. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester rendeletet bocsátott ki a székesfőváros hivatalaihoz, intézményeihez, iskoláihoz és üzemeihez, amelyben arra hívja fel a vezetőket, hogy a Magyar Revíziós Liga közérdekű tevékenységét támogassák és munkájában vegyenek részt. A polgármester felhívja a hivatalvezetőket, hogy a hozzájuk beosztott alkalmazottak körében a Magyar Revíziós Liga sorába való belépést hathatósan propagálják.

Herczeg Ferenc Budapest díszpolgára lesz. A főváros társadalmának és várospolitikai életének vezető köreiben élénk rokonszenvvel fogadták az újságíró intézménynek azt a kezdeményezését, hogy *Herczeg* Ferencet, a magyar irodalom büszkeségét 70-ik születésnapja alkalmából Budapest díszpolgárává válasszák. *Herczeg* Ferenc díszpolgársága megfelelő előkészítés után rövidesen az illetékes fórumok elé kerül.

A FANSz. üdvözölte a főpolgármestert. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester a mult szombaton ünnepelte meg nevenapját. Ebből az alkalomból a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségében* tömörült tisztviselők testületileg fejezték ki a főpolgármesternek őszinte jókívánságaikat és biztosították szeretetükről, ragaszkodásukról. A tisztviselők gratulációját *Liber* Endre h. polgármester, a FANSz. elnöke tolmácsolta a főpolgármester előtt.

Jövő szerdán közgyűlés. A törvényhatósági bizottság a nyári szünet után jövő szerdán, 11-én tartja első közgyűlését. Az évadnyitó közgyűlés *rendkívüli* lesz és napirendjén csupán csak a *lakbérszabályrendelet szerepel.* A tanács annakidején elfogadta a tervezetet, ennek dacára a közgyűlésen élénk vitára van kilátás, mert az egyes érdekeltségek felfogása között, különösen a házfelügyelő és a segédházfelügyelő kérdésben ellentétek vannak. Az első rendes közgyűlést a Vásárpénztárivizsgálat tanácsi tárgyalásának lezárása után hívja össze a főpolgármester.

Pártvacsora. Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* szokásos hétfő esti társasvacsoráján nagyszámban jelentek meg a párttagok, a kerületi szervezetek vezetői és a klub tagjai.

Hibaigazítás. Multheti számunkban „Megbuktak a szobatudósok, győzött a kisszakasz" címen *Horváth* Károly, a Bszkrt igazgatósági tagja a Bszkrtnál bevezetett kisszakasz-rendszer négy heti eredményéről rendkívül érdekfeszítő cikket közölt. Rávilágított a rendszer finanáciális eredményeire, amely azonban nyomdatechnikai okokból hibásan jelent meg lapunkban. Ezt most helyreigazítjuk és közöljük a helyes kimutatást. E szerint

	Autobusznál	Villamosnál
bevételcsökkenés az év hét első hónapjában volt . .	2.56%	8.83%
a kisszakasz 4 hetében (VIII/21—IX/17)	10.54%	5.36%

Ebből látható, hogy *az autobusznál romlott a helyzet,* mert nőtt a bevételcsökkenés, *a villamosnál ellenben javult,* mert csökkent a bevételkiesés.

Szerkesztőváltozás a 8 Órai Ujságnál. A konzervatív politikának elismert kitűnő orgánuma: a *8 Órai Ujság* szombati számában közölte a szerkesztőségben beállott változást. *Törzs* Tibor, aki 15 éven át volt tagja a lap szerkesztőségi gárdájának és az utóbbi nyolc évben a felelős szerkesztői tisztet töltötte be, *kivált a lap kötelékéből és munkásságát a sajtó más területein fogja tovább folytatni.* A lapvállalat a felelős szerkesztői tisztségre *Nagy* Samut, a *Budapesti Hírlap* eddigi politikai főmunkatársát, a kiváló írót és nagyhírű publicistát hívta meg, aki már át is vette a lap szellemi irányítását.

A főváros „dzsungel"-ének sikere a virágkiállításon. A városligeti iparcsarnokban szombaton megnyitott országos gyümölcs- és virágkiállítás jelentékeny részét a székesfőváros kiállítása foglalja el. A székesfőváros két csoporttal is szerepel. Az egyiket a kertészképző iskola állította össze, a másik pedig a fővárosi kertészet magas színvonalát dicséri. Különösen az exotikus, trópusi növények színpompás oázisa, a „dzsungel" ragadja csodálatra a nézőket. A fővárosi kertészet remeklése a megnyitáson megjelent előkelő funkcionáriusokat is elragadta. A főváros virágkiállításának sikeréért *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgatót és *Szilágyi* helyettes igazgatót illeti a dícséret és elismerés.

Nincs pénz gázálarcra. Ugyanakkor amikor Prága és a többi európai nagyváros szinte hisztérikus idegességgel rendelkezik be gázvédelemre, Budapesten e tekintetben alig történik valami, mert a fővárosnak nincsen elég pénze a tűzoltóság ilyen irányú általános felszerelésére. A jövő évi költségvetésben mindössze 60.000 pengő szerepel a felszerelések pótlására, ami nagyon kevés. A tűzoltóság ezidőszerint mindössze 48 drb oxigénes légzőkészülékkel és 24 gázálarccal rendelkezik és a jövő esztendőben is mindössze 120 drb gázálarcot tud beszerezni a főváros.

A BSE céllövőversenye Sipőcz polgármester védnökségével. A székesfővárosi tisztviselők sportalakulata, a *Budapest Sport Egyesület* jövő kedden és szerdán az Aréna-úton levő *Horthy Miklós-lőtéren* céllövőversenyt rendez. A nagyszabású és gazdagon díjazott versenyen *Sipőcz* Jenő polgármester, *Lamotte* Károly és *Salamon* Géza tanácsnokok vándordíjaiért versenyeznek. Tiszteletdíjat ajánlott fel *Liber* Endre alpolgármester is. A versenybizottság élén *Hamvassy* István dr. elöljáró-tanácsnok, ifj. *Wolff* Károly, igazgató-főorvos, *Potoczky* Jenő és *Reminiczky* Lajos állanak. A verseny 10-én reggel 7 órakor kezdődik és 11-én este ér véget. A díjakat *Sipőcz* Jenő polgármester személyesen osztja ki díszvacsora keretében, szerdán este 8 órakor a lőtér nagytermében.

Angol elismerés a budapesti idegenforgalmi propagandának. *Bournemouth*, a híres angol tengeri fürdőhely idegenforgalmi lapja a Bournemouth Times szeptember 8-iki száma feltűnően elismerő hangon emlékezett meg Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának propaganda munkásságáról. Budapestnek, Magyarország 1000 éves fővárosának és a Duna Királynőjének ellenállhatatlan hatású propaganda eszközei — írja a lap — Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának kiadványai. *Csánky* Dénes festményeivel díszített remek album önmagáabn elég indítóok arra, hogy az idővel és pénzzel rendelkező szerencsés utazo egyszeriben és egyenesen arra vegye útját. *A budapestivel való összehasonlítás után az angol fürdőhelyek hirdetési osztályának legdicsvágyóbb teljesítménye is közönségesnek tűnik.* Félünk, hogy még Bournemouth hivatalos ismertetőjének új kiadása (mely illusztrációkkal fog megjelenni) sem kivétel. Magyar barátaink azonban nem elégednek meg csupán a művészi hatással, hanem ellenállhatatlanabbá teszik a világ leghíresebb látnivalóit nyujtó városai egyikének csábját azáltal, hogy minden nyomtatványát annak az országnak a nyelvén adják ki, amelyhez felhívásukat intézik és ami talán nem kevésbé fontos, *megmagyarázzák a vonatkozó országok pénzegységeinek egymáshoz való viszonyát.*

Májusra marad a fővárosi kislakások lakbérszabályozása. A fővárosi kislakásos bérházak lakbéreinél bizonyos aránytalanságok tapasztalhatók, amit már több alkalommal szóvá is tettek a főváros vezetőségénél. Amíg ugyanis az egyszobás lakások évi bére meglehetősen magas, 400 pengő körül van, addig a háromszobás és a régi bérházakabn levő ennél nagyobb lakások bére is aránytalanul olcsó. A főváros vezetősége most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a lakbéreket arányositja és az egészen kis lakások bérét mérsékli, ezzel szemben a nagyobb lakások bérét felfelé kerekiti. Iylenformán bevételi csökkenés nélkül sikerül a legnehezebb viszonyok között élő lakók helyzetén könnyiteni. Ma a főváros 46 kislakásos bérházában 5773 lakás van, ebből 3025 egyszobás lakás átlagos évi bére 440 pengő, 72 egyszobás-konyhás, fürdőszobás lakás bére 700 pengő, 1108 kétszobás lakás évi bére 710 pengő, 951 kétszoba-konyhás, fürdőszobás 890 pengő, 562 háromszobás lakás bére 1390 pengő, az 55 négyszobás lakás bére pedig 1650 pengő. Különösen az egyszobás lakások bére túlmagas, de aránylag drágák a komfort nélküll kétszobás lakások is a jelenlegi nagy lakáskínálat mellett. Úgy volt, hogy az arányositást már november 1-ére életbeléptetik, de az ügyosztály még nem fejezte be az előkészületeket, igy tehát május 1-ére marad a városi házak lakbérének reformja.

A Józsefvárosi Polgári Kaszinó, a *Községi Polgári Párt* józsefvárosi szervezete szerdán tartotta évadnyitó vacsoráját, amelyen a kerület és a szomszédos Ferencváros polgárai közel háromszázan vettek részt. *Schmidek* Richárd törvényhatósági örökös tag, elnök megnyitó szavai után *Usetty* Béla beszélt. Hangoztatta, hogy a most kezdődő várospolitikai kampány igen erősnek igérkezik. Utána *Payr* Hugó arról beszélt, hogy az utóbbi időben egy szinte *hisztérikus hangulat* fogta el a közönséget, nagyrészben azoknak a híreszteléseknek a következtében, amelyek hetek óta keringenek a levegőben. Híreszteléseket hallunk, hogy kormánybiztost fognak küldeni a főváros élére, hogy a miniszterelnöknek nem kellenek a többségi polgári pártok és vannak akik azt beszélik, hogy *felborulás fenyegeti a városházi autonómiát.* Ebben az atmoszférában nagyon fontos, hogy a polgárság őrizze meg a higgadtságát és a nyugalmát és ne üljön fel híreszteléseknek. A polgárság nehány napi türelem után ugyanis őszinte és becsületes tájékoztatást fog kapni és meg fog győződni arról, hogy nem volt igazuk azoknak, akik a döntő elhatározások előtt a saját tendenciájuk érdekében óhajtották a közhangulatot befolyásolni és megzavarni. *Molnár* Dezső, *Pavlik* Ferenc és *Tóth* András és mások szólaltak fel még a vacsorán.

Idegenforgalmi fénykép-pályázat. Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala felhivja az év tavaszán meghirdetett budapesti idegenforgalmi fénykép-pályázaton résztvenni óhajtók figyelmét arra, hogy Budapest székesfőváros a pályázat szeptember hó 30-ára kitüzött beküldési határidejét a pályázat iránt megnyilvánuló nagy érdeklődésre való tekintettel november 1-ig meghosszabbította. A pályázat részletes feltételei megtudhatók minden fényképészeti szaküzletben, a fotoklubokná és Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalánál, Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2., a rendes hivatali órák alatt, naponta délelőtt 9-től 1-ig és délután 4-től 6-ig, vasár- és ünnepnap délelőtt 10-től 12-ig

A Magyar Középosztály rendszeresen vesz részt a m. kir. osztálysorsjátékban. Kis kockázattal nagy vagyonra tehet szert mindenki, aki sorsjegyet vesz, mert számos nyeremányen kívül: 100.000, 200.000 300.000, sőt szerencsés esetben 500.000 arany pengő nyeremény is van, tehát dúsgazdag is lehet egy kevés szerencsével.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Mit hoz a jövő?

Ki tudja ezt megmondani? Gyönyörű tervek, felébresztett vágyak, titkos remények ragadják az embereket a képzelet birodalmába... Einstein professzor szerint: ***„a képzelet fontosabb, mint a tudás!"*** *A tudásnak határa van, a képzelet?... alapja az életnek, a valóságnak. Minden lehetséges . . . egyszerre szerencsés, dúsgazdag, boldog lehet! De hogyan képzelhető mindez el kisérlet, próba nélkül? Hogy érheti Önt egy nagy nyeremény, ha nincs sorsjegye? Most itt az alkalom!* ***Október 14-én*** *kezdődik az új sorsjáték, hol 300.000 P, 200.000 P, 100.000 aranypengő is nyerhető. Rendeljen egy sorsjegyet bármelyik főárusitónál 3, 6, 12 és 24 pengőért, ha lesz sorsjegye, mindjárt meglesz a* ***reménysége,*** *hogy váratlanul nagy vagyonhoz jut és tervei, vágyai megvalósulhatnak.*

Október 6-án és 10-én fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

INDORG szervez
RACIONALIZÁLÁS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ✣ **Telefon: 16-1-27**

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Csobánc-u. óvoda **lakatos m.** Vitál András 1512.—. Dohány-u. elemi isk. **kőműves m.** Breuer Lajos 7348.30, Kertész-u. kereskedelmi isk. **kőműves m.** Wihart Ferenc 18.173.30. Mária Terézia-téri ped. könyvtár **kőműves m.** Jakobovits Gyula 13.721.50. Csobánc-u. óvoda **lakatos m.** Max Mihály 2061.—. Szent Rókus kórh. **kőműves m.** Dengler Lajos 4860.—. Csobánc-u. óvoda és gyerm. otthon **ács m.** ifj. Ertl József 1139.20. Uj Szent János kórh. **közp. fütésberendezés** Hoffmann Dénes 12.015.64. Szent László közkórházban **járdakövezési m.** Schäffer Károly 5995.—. Külső Jászberényi-u. városszéli telep üzletház **föld, kőműves, beton és elhelyező m.** Budapesti Építő Szövetkezet 6177.05. Lehel-u. 14. műhelybérház **kőműves m.** Cserépy István 12.605.50. Külső Jászberényi-u. városszéli telep iskola és gondnoki épület **föld, kőműves, beton és elhelyező m.** Szentpály József 14.727.70. Ugyanott üzletház **ács m.** Hellenbrandt Ödön 2546.—. Ugyanott iskola és gondnoki épület **ács m.** Eckhardt István 6751.10. Szent István kórház nemibetegrendelő **kőműves m.** Gavora Zsigmond 3491.80. Városszéli telep iskola gondnoki épület **asztalos m.** Nyitray Károly 2917.—. Ugyanott iskola **épületlakatos m.** Gaugusch Sándor 1.725.29. Horthy M. közkórház részére 2 betegszállító, 2 ételszállító és 1 hullaszállító **felvonó jókarbahelyezésére és jókarbantartásának** vállalatba adása Unger és Kováts. Izabella-u. felsőkeresk. isk. **kazánkísérleti mérőberendezési m.** Hoffmann Dénes 1837.54. Csobánc-u. óvoda és gyermekotthon speciális **lakatos m.** Haas és Somogyi 2982.—. Márkus Lajos 2830.— Külső Jászberényi-u. városszéli telep iskola és gondnoki épület **tetőfedő m.** Nagy János 1556.—. A Lehel-u. műhelybérház **közp. fűtőberendezésének** leszerelését Bruckner József és Fiai cég végzi, aki az anyagért a fővárosnak 10.000 P-t fizet.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az újpesti rakparton lévő kislakásos telep kőműves munkáira pályáztak: Kurucz József 2250, Ilia Ferenc 2740, Nagy Sándor 3045, Lengyel Ernő 3075, Wagner Márton 3575, Müller Károly 3660, Hamar Károly 3876, Repold Károly 7470 pengővel.

A Bécsi-úti elemi iskola részére szükséges biológiai szennyvíztisztító berendezés munkáira pályáztak: Prister György 6980, Nagy Testvérek 7100, Luc és Ujvári 7352, Heverdle István 7843, Reinisch és Wohl 8460 P.

A Lehel-u. bérházban szükséges ir-rendszerű kályhák szállítására pályáztak: Első kispesti takaréktűzhely üzem 6124, Szvoboda Alajos 5116, Weiss Manfréd 7265, Budapest, Salgótarjáni Gépgyár 8322, Paschka és társa 9490, Magyar Radiátorgyár 10,066, Heinrich és fia 10.066, Koch Jenő 11.287, Állami Vasgyár 22.585 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Orczágbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

JAKOBOVITS GYULA ÉPITŐMESTER építési anyagkereskedése BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65. Telefon: 9-35-34.

„HERMUSIN" a legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENITŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Munkájáért a legmesszebbmenő garanciát vállalja. SCHÜTZ védjegyét a legjobb anyagból épült öntvények viselik. Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK ámsatódéje motor- és gépgyára Budapest, II., Kápláron-utca 9.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	8,000.000 drb.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-80

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és érctöltöde, haranghelyszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANCIPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBANYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizíós csavarok.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készit: műfából koporsókat a legszebb és legdiszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. ✦✦ Alapitási év: 1896

ADREMA
Telefon: 28-2-47 MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14. (Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú ORGONÁKAT a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

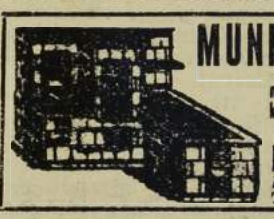

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-3-16. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traverzi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traverdi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Központi fütés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Huszonkettedik évfolyam — Budapest, 1933. október 11. — 41. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A polgármester

A polgármesterről, *Sipőcz* Jenőről és második évtizedben járó gazdag tevékenységéről könyvet lehetne írni és írtak is már becses könyveket; ebben a pillanatban azonban, amikor a politika sarát dobálják feléje, nem lehet őt tökéletesebben jellemezni, mint ahogy ő tette önmagával: „A polgármester szegény maradt, de a város meggazdagodott." Szegénynek *lenni* nem erény, hanem fájdalmas küzdelem a létel; de szegénynek *maradni*, amikor az alkalom Putifárnéja örökkön az ágyunk szélén ül és örökkön szebbé és szebbé kendőzi magát: ez az emberi gyengeségektől való mentesség tökéletes bizonyítéka, az emelkedett emberi erkölcsnek tiszta ragyogása.

Aki *Sipőcz* Jenőt ismeri, mindig csodálkozva láthatja nála a legszebb lelki kettősséget: a lélek bámulatos *finomságát* és a lélek hajlíthatatlan, kemény *erejét*. Amikor az őt ért méltatlan, de acéljellemérő maradéktalanul visszapattant támadások után egyetlen mondata elégarra, hogy egy milliós város lakosságát meggyőzze, akkor ez a lelki kettősség gyönyörű formában bontakozott ki. Amíg ez a mondat elröppent, hogy megvígasztalja a baráti szíveket, amelyeket a méltatlanság elkeserített, a polgármester gondolata bizonyára végigszáguldott a multon, amelyet a város élén töltött és amelynek minden órája új barátokat, új rajongókat szerzett neki. Ezek az emlékek a megbántottság órájában vígasztalóan virágoztak ki emlékezetében és a polgármesternek ebben a pillanatban mégis éreznie kellett, hogy a fájdalmak sokkal jobban odaforrasztják az embert sorsának valamely állomásához, mint a boldogan töltött évek. Az elmult években sok öröme telhetett a polgármesternek. Az alkotás, a munka öröme volt ez; amit pedig most kell éreznie, az a hűség, a bizalom, a szeretet őszinte, tiszta sugárzó melege.

Az a rosszízű csúnya hajsza, amely ma a polgármester körül folyik és amelyet a polgármester bizonyára a tiszta lélek ködös magaslatából néz végig, a magyar Münchhausen báró szolnoki kalandjára emlékeztet. A bolondos életű báró Szolnokon halászott, de a kánikula hőségében fölforrt a Tisza, a halak a partra vetették magukat. A báró nyolcezer hőségtől elalélt halat hordott össze, különvonattal Bécsbe szállította és a Duna partján gyékényre teregetve kezdte árulni. De percek alatt szörnyű zápor kerekedett, a kábult halak a hűvös víztől észretértek és mielőtt csak egyet sikerült volna megfogni, eszeveszett gyorsasággal a Dunába menekültek. A gyanusítás halacskái ebben a pillanatban még kábultan feküsznek a gyékényen, de már csak órák kérdése, hogy a záporeső elől elmeneküljenek. A városházi Münchhausenek pedig kenetesen fogják kijelenteni, hogy hiszen ők a polgármestert soha egy pillanatra, soha egy szóval sem bántották, — *egyéni* becsületében.

Ez így is van. De a mi álláspontunk az, hogy *Sipőcz* Jenőnek nincs *külön* egyéni becsülete, mert *Sipőcz* Jenő elválaszhatatlan Budapest polgármesterétől. A közeljövő pedig befogja bizonyítani, hogy Budapest polgármestere épúgy megtette mindig a kötelességét, mint ahogy *Sipőcz* Jenő megőrizte tisztaságát.

Ennek az egész méltatlan politikai játéknak egykettőre úgy el kell tűnnie, mint egy gonosz álomnak. Bevalljuk azonban, hogy akkor is marad a szájunkban valami keserű íz, amely lehangol bennünket. Nem, — egy pillanatig sem — nem *Sipőcz* Jenőben csalódtunk, hanem általában az emberekben. Csalódtunk bennük, mert azt hittük, hogy van olyan éteri magassága az emberi tisztaságnak, amelyhez nem ér fel a gyanusítás, még ha góliátok gólyalábán jár is. Most bebizonyosodott, hogy még a legkülönbek sem kerülhetik ki ezt a csúnya sorsot, ha nem akarnak a politika alantas gyékényén hemperegni az ott birkózókkal. Adja Isten, hogy a *Sipőcz* Jenőt ért méltatlanságot minél előbb elfelejtse mindenki és ne szülessék meg belőle közmorálként az a szörnyű gondolat, hogy nem érdemes becsületes embernek lenni, ha közöttünk a legtisztábbakat, a *Sipőcz* Jenőket is sárral lehet dobálni.

Harmonikus együttműködéssel kiküszöbölik az ellentéteket a városházi politikából

Sztranyavszky Sándor és Kozma Jenő a kölcsönös megértésről nyilatkoznak

Azok a tárgyalások, amelyeket *Gömbös* Gyula miniszterelnök a mult héten folytatott a vezető városházi politikusokkal, lényeges enyhülést hoztak a községpolitikai életbe. *A hónapok óta húzódó bizonytalanság ezzel túlnyomórészt végetért* és most már minden kétséget kizáróan megnyilvánult a békekészség azok részéről, akik a fővárosi politika irányításában *látszólag* ellentétesen akartak maguknak privilégiumot szerezni.

Az Egységes Községi Polgári Párt nyugalommal nézett a fejlemények elé,

mert *képtelenségnek tartotta*, hogy a *Nemzeti Egység* pártja részéről történjenek olyan akciók, amelyek *csorbítani kívánták volna a városházán elfoglalt erős pozícióját*. Ugyanakkor a *Nemzeti Egység* pártja is messzemenő loyalitással kereste a közös plattformot és a miniszterelnök közbelépésével valóban sikerült is olyan megegyezést találni, amelynek révén

az országos párt befolyása a városházi ügyek menetelére biztosítottnak tekinthető.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Sztranyavszky Sándor dr.
országgyűlési képviselőhöz,

a *Nemzeti Egység pártja* elnökéhez fordult nyilatkozatért, aki a fővárosi politika jövő útjairól a következőket mondotta:

— Többször hangoztattam és ezúttal is leszögezem, hogy *a nemzeti egység táborának szervezkedése legkevésbbé irányulhat az Egységes Községi Polgári Párt ellen*, amelynek képviselőtagjai pártunknak is tagjai és *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek a követői. De igenis irányul annak az érdekében, hogy a székesfőváros a magyar társadalom egységes megszervezésének kérdésében az ország egyetemével szemben ne alkosson *külön területet*.

— Meg akarjuk teremteni a székesfővárosban a nemzeti egység hatalmas táborát, azt a tábort, amely

magába fogadja mindazokat, akik önzetlenül akarják szolgálni a közt és hűséggel követik Gömbös Gyula miniszterelnököt.

Ebben a táborban helyük kell, hogy legyen az *Egységes Községi Polgári Párt* képviselő tagjainak, a köréjük sorakozott polgárságnak és rajtuk kívül *mindazoknak, akik sorompóba akarnak állni azokért a törekvésekért, amelyeknek hirdetője az arra hivatott vezére az országnak, tehát a székesfővárosnak is vezére.*

— A nemzeti egység tábora székesfővárosi szervezetének megteremtésével

olyan légkört akarunk Budapesten megteremteni, amely biztosítéka és záloga annak, hogy a székesfővárosi polgárságnak érdekei nem lesznek játéklabdái

sem pártoknak, sem frakcióknak: *a párt a nemzeti egység táborát fogja szolgálni és kell, hogy szolgáljon a székesfőváros polgárainak.*

Sztranyavszky Sándor nyilatkozata tehát megcáfolja azt a tévhitet, hogy *új átcsoportosulások készülnek a városházán* és a békülékeny hang is arra mutat, hogy az országos párt és a községi párt között a harmonikus együttmunkálkodás Budapest megerősítését tűzte ki céljának.

A két párt közötti kapcsolatokról és az eseményeknek ilymódon való alakulásáról intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.
országgyűlési képviselőhöz,

az *Egységes Községi Polgári Párt elnökéhez*, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő kijelentést tette:

— A tárgyalások után, amelyeket *Gömbös* Gyula miniszterelnök úr velem és a községi párt vezető tagjaival folytatott,

nem is vártam más megnyilatkozást, mint amilyen Sztranyavszky Sándor pártelnök úr részéről elhangzott.

Meggyőződésem, hogy *kölcsönös jóakarattal és megértéssel feltétlenül megtaláljuk azt a plattformot, amelyet a városházi politikában a főváros javára gyümölcsöztetni fogunk.*

A fenti nyilatkozatok után kétségtelen, hogy a hónapok óta húzódó kombinációk sora lezárult és az *Egységes Községi Polgári Párt az országos párt részéről hatalmasan megerősödve folytatja tevékenységét a városházán.*

Semmi akadálya nincs, hogy a Tabán ujjáépítésének munkálatai a legrövidebb idő alatt megindulhanak, — mondja Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter

A közművek lefektetéséhez 6 millió pengő rendelkezésre áll az IMI-nél

Az elmúlt héten járt le a Tabán újjáépítésére kiírt pályázatnak a határideje. A törvényhatósági tanács ugyanis — mint ismeretes — *még a nyári szünet előtt úgy határozott, hogy új pályázat kiírását rendeli el*, főképpen azért, mert

a hivatalos előterjesztés a tabáni tervek kidolgozásánál a fürdőváros gondolatot nem vette eléggé figyelembe.

A tanács ennek a határozatnak a meghozatalánál *Kozma* Jenő álláspontját tette magáévá, amelyet a városházi ellenzék is teljes erővel támogatott. *Kozma Jenő álláspontjának a helyességét bizonyítja az a nagyarányú érdeklődés, amely a tervpályázat iránt megnyilvánult.* Összesen 87-en kérték ki a főváros városrendezési ügyosztályából a pályázati feltételeket és legnagyobb részük — 63-an — beadták pályázatukat. Ezekután felmerül a kérdés: mikor dönt a tanács a kivitelre kerülő pályatervnek az elfogadásáról és *mikor kezdődhetnek a Tabán újjáépítésének munkálatai.*

Borvendég Ferenc
alpolgármester

errevonatkozólag a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A pályaterveket tizenkét tagú zsűri bontja fel *Sipőcz* Jenő polgármester elnöklésével. A polgármester úr a zsürit a legrövidebb időn belül összehívja. A gyakorlat szerint a zsűri kiküld egy selejtező bizottságot, amelynek az lesz a feladata, hogy

kiválassza azokat a pályaterveket, amelyek semmiféleképpen sem jöhetnek számításba.

Ezeket azért kell kiselejtezni, hogy a plénum munkáját ezzel megkönnyítsük. A törvényhatósági tanács *három díjat tűzött ki:* az első díj 5000, a második 3000, a harmadik 2000 pengő. Ezenkívül megveszünk még öt pályázattervet 500—500 pengőért. A zsüri döntése után kerül sor a konkrét előterjesztés elkészítésére, amely a kivitelezésre vonatkozóan tesz javaslatot a törvényhatósági tanácsnak. Úgy gondolom, hogy

a tél folyamán megfelelően előkészíthetjük ezt a kérdést a döntésre,

ami azt jelenti, hogy a *Tabán újjáépítésének a munkálatai már kora tavasszal megindulhatnak.*

—

Amikor a törvényhatósági tanács úgy határozott, hogy új pályázatot kell kiírni, hivatalos részről aggodalmuknak adtak kifejezést amiatt, hogy a *Tabán újjáépítéséhez, vagyis a közművek létesítéséhez szükséges fedezet nem fog rendelkezésre állani.* Alkalmunk volt ebben az ügyben magával *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszterrel beszélni, akihez azt a kérdést intéztük, hogy a *kormány tud-e megfelelő anyagi segítséget nyujtani a fővárosnak* a Tabán újjáépítésének a céljaira.

Fabinyi Tihamér dr.,

kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány az egyes szakminiszterek referátuma alapján éppen most dolgozott ki konkrét közmunkaprogrammot, amely a tél folyamán, de legkésőbb a tavasz elején, valósulhat meg. *Ebben a beruházási és közmunkaprogrammban szerepel a főváros ilyenirányú terveinek a támogatása is.* Elsősoban éppen a Tabán újjáépítésének a megindulásáról van szó, amelyhez a kormány megfelelő segítséget akar nyujtani.

Az Ipari Munkaszervező Intézetnél hatmillió pengő áll rendelkezésre, amit a főváros vezetősége részére tartunk fenn,

éppen abból a célból, hogy a *Tabán újjáépítéséhez és a közművek lefektetéséhez szükséges fedezet biztosítva legyen.* Ebből a szempontból tehát semmi akadálya sincs annak, hogy a Tabán újjáépítésének a munkálatai már a *legrövidebb időn belül* megindulhassanak. Magam is érdeklődéssel várom, hogy a főváros illetékes szervei mikor hozzák meg döntésüket az újjáépítés megkezdését illetően.

A döntést rendkívül sürgősnek tartom,

mert a Tabán újjáépítése speciálisan az a közmunka, amelynél sokféle iparág nyerhet foglalkoztatást.

*

Borvendég Ferenc alpolgármester és *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszternek ez a nyilatkozata alkalmas arra, hogy *a Tabán újjáépítésének megkezdése tekintetében kifejezésre juttatott aggodalmakat eloszlassa.* A tél folyamán megtörténik az előkészítés, tavasszal pedig megindulhat a munka: az Ipari Munkaszervező Intézetnél rendelkezésre áll az a hatmillió pengő, ami *legalábbis egyelőre biztosítja az építkezés megindítását.*

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

SERVITIA szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Három közgyülési napon tárgyalják a lakbérszabályrendeletet

Nagy vita és számos módosító inditvány várható a törvényhatósági bizottságban — Kötelezővé teszik a házszámok kivilágítását — Debrecenben beiktatták a főváros szabályrendeletét

Még ezen a héten megkezdődik a főváros őszi munkaidénye, mert a pénteki közgyülés a legfontosabb teendők egyikét: *a lakbérleti szabályrendelet* tárgyalását tűzte napirendre. A főváros közönsége feszült érdeklődéssel figyeli a sorsára oly messzemenő kihatást gyakorló rendelettervezet alakulását, mert ettől reméli, hogy *végre kiegyenlítik azokat a hátrányokat, amelyek ma még a lakásbérlők és a háztulajdonosok között rovására fennállanak.*

A lakbérszabályrendeletet tudvalevőleg két és fél évvel ezelőtt tárgyalta a lakásügyi albizottság és annak minden pontját a leglelkiismeretesebben elbirálta. Legfontosabb rendelkezése az új tervezetnek, hogy

lehetővé teszi igazságtalannak vélt lakbér esetén a megfelelő lakbéregyeztető eljárást

és ezzel módot nyujt a bérlőknek ahhoz, hogy bírói ítélet jogérvényével rögzítsék le méltányos lakbérüket. Másik kiemelkedő rendelkezés *a liftpénz mai rendszerének megreformálása,* mert mindenütt képtelenségnek tartják, hogy a bérlők a megfelelő emeletre való feljutásért *külön horribilis díjat* fizessenek. A lakók felfogása szerint a lift tartozéka a lakásnak, amelyiknek csekély üzemköltségével szemben *teljesen indokolatlan a 20, esetleg ennél is több filléres menetdíj.* Előreláthatólag

nagy vita várható a házmester-segédházfelügyelő probléma körül.

amelynél a házmesterek tiltakoznak a házmesterpénz egyharmadának elvonása ellen, a segédházfelügyelők viszont szociális helyzetük és munkájuk méltányos honorálását látják abban, hogy ebből az összegből ők is részesedést kapnak.

Huszár Aladár főpolgármester a kérdés fontosságára való tekintettel határozta el a lakbérleti szabályrendeletnek rendkivüli közgyűlésen való megvitatását és a számítások szerint

három ülésnap szükséges ahhoz, hogy a közgyülés állásfoglalása véglegesen kialakuljon.

A háztulajdonosok érdekeltsége természetesen különböző *módosító indítványokkal* kiván fellépni, a közgyűlés túlnyomó része azonban a lakók érdekeit tartja szem előtt és nem hajlandó eltérni a lakbérszabályrendelet szellemétől, amelyet minden sorában az igazságosság és a méltányosság hat át. A rendkivüli közgyűlés pénteken kezdődik és valószínűleg hétfőn és kedden folytatódik a vita.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Liber Endre alpolgármesterhez,

aki a lakbérleti szabályrendelet vitájának megnyitása előtt a következőket mondotta:

— A magam részéről *ragaszkodom az eredeti javaslathoz,* mert azt a mai viszonyok között összeegyeztethetőnek tartom a bérlők és a háztulajdonosok érdekei szempontjából. Annakidején, amikor a tervezet elkészült, szükségesnek tartottuk, hogy a törvénykészítéssel foglalkozó szervek, valamint szakemberek is véleményt nyilvánítsanak.

Az igazságügyminsztérium kodifikációs osztálya, jogi vonatkozásaiban, teljesen megfelelőnek tartotta a tervezetet, a lakásügyi miniszteri biztosság pedig alapos tanulmányozás után a rendeletet Budapest számára feltétlenül életbeléptetendőnek minősitette.

Ilyen alátámasztások után érthető, ha a polgármester úr a javaslat eredeti elfogadását kéri, ez azonban nem jelent elzárkózást olyan indítványok elfogadása elől, *amelyek gyakorlati célokat szolgálnak.* Szó van arról, hogy indítvány hangzik el *a házszámok kötelező kivilágításáról* és egyéb kényelmet jelentő újításokról, amelyeket természetesen a legnagyobb készséggel elfogadhatónak tartunk.

A háztulajdonosok és a lakásbérlők közötti jogviszonynak a tervezetben felsorolt formájához azonban mindvégig ragaszkodunk

és feltétlenül teljesítendőnek tartjuk a rendelet elvi és gyakorlati intézkedéseit.

*

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a budapesti szabályrendelet tervezet máris elfogadásra talált, — *Debrecenben.* A hajdúváros képviselőtestülete ugyanis a budapesti mintát vette alapul és azt majdnem szószerinti szövegezésben kötelezővé tette a város számára. A budapesti rendelet még mindig csak tervezet, ezzel szemben a vidéki város már alkalmazásba is vette a rendelet minden pontját.

Összhangban a fővárossal kell elkészíteni a környék szabályozási tervét

A Közmunkatanács hatáskörét erre a területre is kiterjesztik

A főváros és a környék egységes városszabályozási programmjának kidolgozása évről-évre késik, pedig a főváros vezetősége már több alkalommal szóvátette annak a szükségességét, hogy *egyöntetü eljárást kellene biztositani ebben a kérdésben.* Számos szépen rendezett és kiépített budapesti útvonal *a város határán zsákutcában végződik* ahelyett, hogy a környékbeli város igyekeznék beleilleszkedni a főváros út- és közlekedési hálózatába. Ebben a tekintetben követendő például *London* és *környékének* szabályozási terve szolgálhat. Nagy-London mintegy 300 község összeolvasztásából áll, de a City útvonalai megszakítás nélkül haladnak át a környező községeken. London periferiájára az ember észrevétlenül jut: *az útvonal sehol sincs megszakítva.* A régóta érzett fogyatékosságon segít a közeljövőben életbelépő új *város- és községfejlesztési törvény,* amelynek most készült el a tervezete és amelyet már meg is küldtek hozzászólás végett az érdekelteknek. Az új törvénytervezetről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A városok szabályozása tekintetében előírja a javaslat, hogy a törvényhatósági és megyei városok, valamint az ötezer lakónál nagyobb községek a törvény életbelépésétől számított két éven belül

kötelesek elkészíteni egész területük szabályozási tervét

és az öt éven belül előreláthatóan beépítésre kerülő területek részletes szabályozási terveit. A javaslat részletesen felsorolja azokat a szempontokat, amelyekre a tervek elkészítésénél figyelemmel kell lenni. Igy tekintetbe kell venni a városoknak, esetleg a szomszéd városoknak és községeknek *várható fejlődését* és az ezekkel már meglevő, vagy várható kapcsolatokat. A részletes tervek megállapításánál ki kell jelölni a közterek, játékterek, sétányok, középületek céljaira szolgáló területeket, az építési engedélyek kiadásánál pedig kötelezettséget kell vállalnia a tulajdonosoknak arra is, hogy

az új útterületeket a saját költségükön kiépitik a gyalogjárókkal együtt.

— A törvénytervezet a fővárost közelebbről lényegében nem érinti, annál kevésbbé, mert hiszen *a főváros ezeket a szempontokat mostanáig is figyelembe vette* és az új szabályozási terv egyébként is már a törvénytervezet megalkotása előtt munkában volt. Ellenben fontos a tervezetnek az a része, amely a környékbeli városokat kötelezi arra, hogy „a szomszédos városokkal fennálló kapcsolatokra, a szomszédos városok várható fejlődésére és a várható kapcsolatokra" tekintettel legyenek az útvonalak kijelölésénél és hogy a szomszéd városoknak két éven belül el kell készíteni az általános szabályozási tervet.

Ez az intézkedés a főváros szempontjából is örvendetes,

mert sok visszás helyzetnek vet véget és lehetővé teszi, hogy Nagy-Budapest képének kialakulása ezentúl egységes koncepció szerint történjék.

*

Valószínűleg már a közeljövőben

intézkedés történik a Közmunkatanács hatáskörének olyan irányú kiterjesztésére,

amely *egységes elvek szerint fogja irányitani* a környező városokban a városfejlesztési, az út-, csatornázási és a közüzemi munkákat, mert

ma a környékbeli városok közművei egészen különböző rendszerek és méretek szerint épülnek.

Például az *ujpesti vízvezeték* csövei annyira gyengék, hogy még abban az esetben sem lehetne közvetlenül bekapcsolni a budapesti vízmühálózatba, ha ilyen megoldás sürgős szükségessége felmerülne. A fővárosi vízművek hálózatának erős nyomása ugyanis szétvetné ezeket a gyenge csöveket.

PESTI KIRAKAT

A liftpénz után

vesszen a kapupénz is

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága szerdai közgyűlésén, ha igaz, szabadságharcot vív. Ha Budapest lakosságának érdeke győz, akkor az új lakásbérleti szabályrendelet életbeléptetésével megszünik a liftpénz. A szabályrendelet tervezete szerint ugyanis a háztulajdonosnak a házmesterpénzen, az üvegbiztosításon és az esetleges központi fütésen kívül további pótlékokat felszámítani tilos. Ezek közé *a fel nem számítható külön pótlékok közé tartozik a liftpénz is,* mert hiszen a személyfelvonó, mint a lakásbérlet elengedhetetlen tartozéka, nem jelenthet külön megterhelést a lakóra. Ez így van helyesen és mi úgy érezzük, hogyha Budapest törvényhatósági bizottsága megszabadít bennünket ettől a kiadástól, akkor nemcsak a pénzünkhöz tett hozzá egy pár garast, de megszabadulunk a hosszú évtizedeken át kínosan elszenvedett szégyentől is. Egészen kómikus ugyanis az, hogy azért, mert a háziúr egymásfölé rakja, sőt halmozza a lakásokat és nekünk csak a felsőbb emeleteken jutott hely, mi még külön megfizessük azt a közlekedési eszközt is, amelyen a háziúr a lakásbérünk fejében köteles bennünket a lakásunkig elszállítani.

De ha ez a győzelem ránk köszöntött, akkor nem szabad megállni. A liftpénz után *vesszen a kapupénz is.* Egészen furcsa, hogy az ilyesmit az ember egyáltalában meg tudta szokni. Dehát ezeket az igazságtalan és természetellenes adókat fizetjük gyerekkorunk óta és valahogy beleedződött az elménkbe, hogy ez jár, ezt fizetnünk kell. De vajjon miért? Tessék csak meghívni este tizenegy órakor egy külföldi urat feketekávéra, hazasétálni vele és becsöngetni a kapun. Már a csöngetésnél kérdően tekint rád és megdöbbenve tapasztalja, hogy egy hosszú alsónadrágban botorkáló gentleman nyitja ki a kaput. A külföldi ahhoz van hozzászokva, hogy vagy kiveszi zsebéből a kapukulcsot és azzal nyitja ki a kaput, vagy ahhoz, hogy megnyom egy gombot, amelynek csengője a házfelügyelő lakásában szólal meg, ott aztán visszanyomnak egy gombot és kinyílik a kapu. De házmester kapukulccsal és neglizsével, uram Isten, hiszen a Balkánon vagyunk. Node az álmélkodás csak azután következik, amikor igen tekintélyes összeget — már mint a takarékos külföldiek fogalmai szerint — kell előkotorni a zsebünkből és átnyujtani a házmesternek részben azért, mert mi magunk akarunk bemenni a saját lakásunkba, részben azért, mert egy vendégünk is érkezett. Hát ezen a külföldi, ha föl nem háborodik, legalábbis halálra neveti magát. *A liftpénz halála remélhetőleg megindít majd egy olyan akciót is, amely eltörli a földszínéről a szörnyűséges kapupénzt.* Olyan ez, mint nem is olyan régen még a hídvám volt. A külföldiek akkor is rettentően elálmélkodtak, amikor pénzt követeltek tőlük, mert egyik utcából a másikba akartak átmenni, amely utcák között történetesen a Duna vize folyt. Hát a kapupénz legalább ilyen elavult rekvizitum, amelynek ma sokkal kevésbbé szabad életben maradnia, mint a kávéházi borravalónak. Istenem, végre is a pincérnek módjában van, ha én jó borravalót adok, egy kicsit több habot hozni a kávémra, mint a szomszédoméra. De a házmester akkor is savanyú arccal nyit kaputt, ha a húsz filléres kpupénz helyett negyvenet adok neki.

Halál a kapupénzre!

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT

INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ⁂ **Telefon: 16-1-27**

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők

PRISTER GYÖRGY R.-T.

Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár

Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73

„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,

ajtóvédők.

ELSŐ KISPESTI

takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem

Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.

Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: **47-1-72**

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!

A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

Megérkezett az első öt=száz vagón anatoliai szén

Folynak a kisérletek a csatornavíz elgázosítására

Becsey Antal inditványára és a törvényhatóság jóváhagyása folytán a központi csatornaszivattyútelepen már több mint két éve végeznek olyirányú kisérleteket, hogy külföldi mintára miképen lehetne Dunába ömlesztett szennyvizekből kivonni azokat az értékeket, amelyek csökkentenék a csatornaművekre költött költségeket. A kisérletek befejezésükhöz közelednek és jó eredménnyel biztatnak. A nagyjelentőségü kisérletekről érdeklődtünk

Becsey Antal

tanácstagnál,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökénél, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Annakidején, főleg németországi tapasztalataim alapján tettem meg inditványomat. A külföldi gyakorlat már bebizonyitotta, hogy a Dunába felhasználatlanul eresztett szennyvízből nagy hasznot lehet húzni, ha azt *alkalmas módon feldolgozzák.* Hosszabban tanulmányoztam a müncheni szennyvíztisztító berendezést, mert ennek a méretei felelnek meg legjobban a budapesti viszonyoknak.

— Arra a kérdésre, hogy hogyan lehet értékesiteni és felhasználni a szennyvizet, a következőket mondhatom el: a szennyvíz iszapját megfelelő vízalatti rothasztással kitünő trágyává lehet átalakitani, amellyel München mellett óriási értéktelen területeket változtattak át a legkitünőbb termőföldekké. Valóságos sivatag helyén *a szennyvíziszaptrágya alkalmazása után gazdag szántóföldek keletkeztek.*

A szennyvízben a szerves anyagok rothadása révén metánalgáz keletkezik, ami alkalmas módon összegyüjthető

és kellő tisztitás után *nyolcezer kalóriás világitógáz* nyerhető belőle. A külföldi tapasztalatok és a folyamatban levő kisérletek szerint minden lakos után egy évben átlag 4—5 köbméter metámgáz termelhető a csatornahálózat vizéből. A budapesti viszonyokat véve számításba, ötmillió köbméter metámgáz termelhető, ami *10—12 millió köbméter normál-világitógáznak felel meg.*

— Külföldön a szennyvízen lebegő iszapot *halastavakba* vezették és a levegőiszápban termő apró növények és állatparányok a halak táplálására szolgálnak. Mint látjuk,

a szennyvíz felhasználásával érdemes foglalkozni,

nem is szólva azokról a kísérletekről, amelyek a szennyvíz zsiradéktartalmának kiválasztására, ipari célokra való felhasználására irányulnak. A csatorna szivattyú-telep vezetői alapos előtanulmányokat végeztek és úgy tudom, hogy eddigi kisérleteik igen jó eredménnyel végződtek.

A beszélgetés során szóbakerült *az első törökországi szénszállitmány megérkezése,* amely tervnek tudvalevőleg szintén *Becsey* Antal volt a kezdeményezője.

— Igen örülök — mondotta, — hogy a törökországi gázszénszállitás kérdése ilyen komoly stádiumba jutott. A kitünő anatoliai antracit bebizonyitottan olcsóbb, mint a csehországi szén, amellett teljesen egyenértékü vele. Nehézségek egyelőre akörül vannak, hogy *a török-magyar kereskedelmi kapcsolatok nem voltak mostanáig kellő mértékben kiépitve* és igy

a rekompenzáció kérdésének megszervezése még folyamatban van.

Az a 2500—3000 vaggon szén, aminek a szállitására megállapodást kötöttünk, természetesen *csak 20 százaléka a gázművek évi szükségletének,* de fontos az, hogy megtörtént az első lépés. Különösen nagy lehetőséget látok az olyan új tipusú, kisméretű tengerjáró motoroshajók alkalmazásában, mint amilyen a Budapestre árurakománnyal befutott és azóta már visszaindult *Apollinaris* motoroshajó volt. Ez a hajótipus feltétlenül alkalmas arra, hogy Törökország, illetve

az ázsiai partok és Budapest között állandó kapcsolat létesüljön

és igy a közvetlen viziúton olcsóbban fogunk hozzájutni a kellő mennyiségü gázszénhez is. Igaz, hogy a hajóút lassúbb, de viszont a Duna az év túlnyomó részében akadálytalanul hajózható és a gázműveknek alkalma lesz a réginél sokkal nagyobb tartalékokat felhasználni.

⁂

Az első ötszáz vaggon szenet tartalmazó szénuszály egyébként a mult hét csütörtökén kikötött a *gázművek óbudai rakodópartján* és ezt most már sűrűbb egymásutánban követik a többi rakományok is. Az anatoliai szén árát a főváros, a bányákkal kötött megállapodás szerint, a *Nemzeti Banknál* vezetett külön számlára pengőben fizeti be. A szén árán a török állam a magyar külkereskedelmi hivatal közbenjöttével árut vásárol, még pedig elsősorban *tenyész- és szürómarhákat, lovakat, mezőgazdasági gépeket és vegyszereket.*

Súlyos gondot okoz a Vásárpénztárnál elveszett milliók pótlása

Tizenöt millión felüli veszteségnél kölcsönpénzből történik a végleges szanálás

Még távol van az az időpont, amikor a törvényhatóság pontot tehet a Vásárpénztár botránysorozata mögé, azonban túl az ügy büntetőjogi és politikai vonatkozásain, *a községi háztartás pénzügyi vezetőségét máris erősen foglalkoztatja az a kérdés, hogy milyen formában pótolják az intézménynél elvesztett milliókat.* A vizsgálóbizottság jelentése és megállapitása szerint a Vásárpénztárnál elvesztett összeg

19.2 millió pengő,

amellyel szemben azonban olyan vélemények is elhangzottak, hogy *a veszteség nem több, mint 13—14 millió.* Annak ellenére, hogy a Vásárpénztár státusát pontosan felmérték és igy kialakult már bizonyos számszerüség a hiányok megállapitására, *számos függő tétel maradt nyitva,* amelyeknek révén a veszteség valószinü csökkenését lehet remélni. Végleges számadatok tehát nem állanak rendelkezésre és csak a vizsgálat, illetve

a likvidálás végleges befejezése

nyujt tiszta képet arról, hogy a Vásárpénztár elmúlt tiz esztendeje mennyibe került a főváros polgárságának.

Arról az érdekes kérdésről, hogy *milyen eszközökkel tömik be a Vásárpénztárnál ütött nagy réseket,*

illetékes helyen

a következőképpen informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A jövő évi költségvetési tervezet természetesen nem foglalja magában a Vásárpénztár várható veszteségeit, mert hiszen az intézmény likvidálás alatt áll és az errevonatkozó mérleg még mindig nincsen lezárva. Remélhetőleg a veszteségek mértéke nem haladja túl azt az összeget, amelyet 1931-ben folyósított a főváros közgyülése a Vásárpénztárnak *forgótőke* címén, amely összeg

az akkor felvett kölcsönből kihasitva 15.6 millió volt.

Ha a Vásárpénztár összes hiánya a fentjelzett összegen alul van, akkor *nincs más hátra, mint hogy a veszteséget az autonómia tudomásul vegye* és ez esetben nem szükséges, hogy újabb tőkék mozgósításával gondoskodjunk az esetleges kötelezettségek teljesitéséről.

— Egészen másképpen alakul a helyzet, ha a veszteség valóban 19—20 millió pengő körül jár, mert ez esetben fedezetet kell keresni, ami

a főváros mai pénzügyi helyzetében a lehetetlenséggel határos.

A folyó kiadások ugyanis a szükségletek fedezésére sem elégségesek, amit a legjobban illusztrál a költségvetés tervezetének az a tétele, amelyik közel *tizmillió pengős deficitet* irányzott elő. A községi háztartás képtelen arra, hogy további milliós tételeket bocsásson a Vásárpénztár rendelkezésére és ezért más megoldás nem kínálkozik, mint hogy

a felveendő kölcsönből pótoljuk azt a hiányt,

amely a 15.6 millión felül jelentkezik.

⁂

A csütörtöki tanácsülésen tárgyalják a polgármester jelentését a Vásárpénztár ügyéről és ezt követőleg rövidesen sor kerül az intézmény tárgyi likvidálására is. Ebben az esetben a polgármester a pénzügyi osztály meghallgatásával készit javaslatot és *annak elfogadása után végleg szanálják a megbukott intézményt.*

Megegyezés készül a bánhidai centrálával és döntő stádiumba jutott a távfűtés megvalósítása

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozik a két nagyjelentőségű városgazdálkodási kérdés megoldásáról

A főváros törvényhatósági tanácsa és a közgyűlés a legközelebbi időpontban két elsőrendű fontosságú előterjesztést tárgyal: *a bánhidai centráléval kötendő szerződést és a távfűtési koncesszió ügyét.* Mindkét vonatkozásban messzekiható tárgyalások előzik meg a végleges állásfoglalást, mert súlyos gazdasági érdekek füződnek ahhoz, hogy a döntés a főváros számára előnyöket biztosítson. A bánhidai centráléval való megegyezést *Borvendég* Ferenc alpolgármester lelkiismeretes munkája előzte meg, aki mindenre kiterjedő tanulmányokat folytatott, hogy az egységárak megállapítása tekintetében figyelembevehesse a cenrálé prosperitását és amellett vigyázott arra, hogy a főváros is megtalálja a maga üzleti számításait. A *Dunántúli Villamossági RT.*-gal kötendő szerződésről intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc
alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egyelőre elvi megállapodásról van szó a főváros és a bánhidai centrálé mögött álló érdekeltség között, olyan feltételek mellett, amelyek nézetem szerint

mindkét tárgyaló fél igényeit teljes mértékben kielégíthetik.

A tervezet szerint a Dunántúli Villamossági RT. és a székesfőváros egyelőre *ötéves szerződést köt olymódon, hogy a főváros a már megállapitott szükségletnek megfelelő mennyiségű áramot vásárol a kelenföldi telep önköltségi ára alapján.* Az errevonatkozó előterjesztést *a polgármester úr a csütörtöki tanácsülésnek nyújtja be* és ezt követőleg

a legközelebbi közgyűlés foglalkozik a kérdéssel,

amire azért van szükség, mert *a telep átvételére október 31-éig a fővárosnak opciója van.* A döntést tehát bármely irányban meg kell hozni addig az időpontig és mert

a megállapodás minden tekintetben megnyugtató a fővárosra nézve,

nincs kétségem aziránt, hogy *az autonómia szervei a hozzájárulásukat a szerződés megkötéséhez megadják.*

—

Általános figyelem fordul a *távfűtési ajánlatok* sorsa felé és a főváros közönsége nagy érdeklődéssel kiséri az ügy fejleményeit. Köztudomású, hogy a koncessziók megadása iránt két ajánlat érkezett: az egyik *Bánó* László, *Marik* Ernő és társaitól, akik gőztávfűtést akarnak berendezni, a másik ajánlat pedig vitéz *Gálócsy* Zsigmond és *Koller* Károly aláírással jött a városházára, akik *gáztávfűtés* terveit dolgozták ki. A teljesen preciz és minden részletében áttekinthető

Bánó—Marik ajánlat az Elektromos Művek Váci-úti kazántelepén óhajtja a szükséges gőzt előállítani

és hálózatukat a Belváros és a Lipótváros területéig kívánják létesíteni. A távfűtési engedélyek ügyének állásáról *Borvendég* Ferenc alpolgármester a következő nyilatkozatot tette:

— Mindkét távfűtési tervezet a székesfővárost nemcsak mint a közigazgatási hatóságot, hanem mint az Elektromos Művek és Gázművek tulajdonosát is érdekli, miután *ezek az üzemek a távfűtési engedélyesekkel közvetlen összeköttetésbe kerülnek.* A kérdés tisztán műszaki természetű részletein kívül természetesen más vonatkozások is vannak és mert közszükségletet kielégítő üzem megalapozásáról van szó, kétségtelen, hogy

a kérdéshez csak az összes részletek gondos megfontolása után szabad hozzányúlni.

— Tisztában vagyok azzal, hogy az ajánlatok mielőbbi letárgyalása egyrészről magának az ügynek érdekében is kívánatos, de másrészről a mostani súlyos gazdasági viszonyok között *a munkanélküliség enyhítése és a gazdasági élet vérkeringésének élénkítése szempontjából is nagy jelentőségű.* Éppen ezért még a nyár elején intézkedtem olyan irányban, hogy

a kérdést ügyosztályközi értekezleten készítsék elő,

amely a bürokratikus formaságok mellőzésével lehetőleg gyors ütemben tudja javaslatait elkészíteni. Ez az értekezlet tanácskozásait megkezdette és *külső szakértők bevonásával foglalkoznak az összes részletekkel,* tehát így minden remény megvan arra, hogy rövid idő múlva a távfűtés az autonómia illetékes szervei elé kerül.

— Két álláspont viaskodik egymással. Az egyik szerint meg kell találni ennek a közszükségletnek *a közüzemi jellegét,* a másik pedig azt hangsúlyozza, hogy a tevékenységet *a magánvállalkozás* végezze el.

Álláspontom az, hogy a főváros ne szaporítsa közüzemeinek számát és utalja át a távfűtés megvalósítását a magántevékenység hatáskörébe.

Most is ez az álláspont van előtérben, de természetesen *az autonómiának a joga, hogy a döntést meghozza.*

— *Helytelen volna, ha a város belső területén létesitenének centrálékat,* mert akkor a füst és a korom fokozná a levegő elszennyeződését. Az a megoldás mindenesetre előnyösnek látszik, hogy

a villamosművek régi telepein termeljék a gőzt,

amire most azért van lehetőség, mert ezek az áramfejlesztők üzemen kívül vannak. Egyelőre a tárgyalások olyan irányban folynak, hogy *a főváros adja a gőzt a vállalkozóknak, akik azután gondoskodnak a hálózat megépítéséről és a fogyasztók kiszolgálásáról.* Remélem, hogy

a jövő télen

már módjukban lesz a vállalkozóknak a kazánokat üzembe helyezni.

*

Amint látható, *Borvendég* Ferenc alpolgármester nem gondol új hatósági monopóliumra és a távfűtés ügyében a magánvállalkozásnak kínál jelentős munkaalkalmat. Ezen a héten újult erővel indulnak meg a tanácskozások és *valószínűleg abba a helyzetbe juttatják az autonómiát, hogy a koncessziók kiadása fölött még az idén határozzon.*

Esténkint tizennégy métermázsa tantuszjeggyel számolnak el a villamoskalauzok

Megérkeztek a berlini villamostársaság kiküldöttei — Gyüjtik az adatokat az egységes közlekedési program megvalósításához

Beszámoltunk arról a nagyarányú külföldi érdeklődésről, amely *a budapesti kisszakasz-rendszer* iránt az egyes európai nagyvárosok közlekedési vállalatai részéről megnyilvánul. *Patz* Sándor igazgató egymásután kapja a legtávolabbi helyekről is az érdeklődő leveleket, amelyekben az új rendszer lebonyolítására kérnek adatokat és felvilágosításokat. Mint jeleztük, *a bécsi városi közlekedési vállalat több funkcionáriusa Budapestre érkezett.* A bécsi urak egész nap villamoson ültek és úgyszólván az összes útvonalakat beutazták, hogy az új rendszer gyakorlati alkalmazásáról közvetlen tapasztalatokat szerezzenek. *A látottak és tapasztaltak alapján kijelentették, hogy a budapesti újítást Bécsben is bevezetik.* Elmondották, hogy budapesti serkentésre máris életbeléptették *a húszgarasos 2 kilométeres* vonaljegyet, de a tantusz-rendszer bevezetése után tízgarasos lesz náluk a kisszakasz. A bécsi közúti vasút válsága ugyanis igen súlyos. Szeptember végén 16%-os volt a bevétel-kiesés, holott márciusban viteldíjat is emeltek. A külföldi szakértők tanulmányútjáról

Patz Sándor
igazgató,

a Beszkárt forgalmi osztályának vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Különösen meglepte a bécsi közlekedési szakértőket *a tantuszok napi elszámolása.* Ezzel szemben táplálták a legnagyobb kétséget. Nem is leplezték, hogy a nagytömegű éremjegyek *elszámolását nehéz feladatnak tartják.* Egész estét töltöttek a legforgalmasabb pályaudvarok egyikén és elragadtatással látták a tökéletes technikai berendezést, amely az elszámolást lebonyolítja. A tantuszjegyek napi elszámolása valóban nagy munka volna, ha kézzel végeznék.

Esténként 570.000 tantuszt kell átlag megolvasni, ami súlyban 14 métermázsa.

Ezt az óriási tömeget kézzel összeszámlálni lehetetlen, mert leggyorsabb munkával is legalább *ötezerhétszáz percig tartana,* amihez *egy* embernek *négy napra* volna szüksége. Az ötletes gépek ugyanezt a *munkát 40—45 perc* alatt végzik el. A számológépek nemcsak megolvassák a tantuszokat, hanem *nyomban csomagolják is kis fémtokokba,* úgy hogy az elszámolásnak nincsenek nehézségei.

— Bécs után tegnap megérkeztek a *berlini* közlekedési szakértők is. Egyelőre *Bergmann* főfelügyelő dolgozik bent a Beszkárt központjában. Két hétig tanulmányozza a rendszert és a közeli napokban

megérkezik Thoma vezérigazgató társaságában a berlini közúti vasút kormánybiztosa is.

Tegnap jelentkezett adatokért *Gráz* is, a csehországi *Teplitz-Schönau* ugyancsak a budapesti rendszer iránt érdeklődik, nemkülönben a szászországi *Drezda* villamosvasútja is, *Augsburgban* pedig már érvénybe is léptették a kisszakaszt.

Az aktuális közlekedési kérdésekkel kapcsolatban kérdést intéztünk

Bódy László dr.
tanácsnokhoz,

a közlekedési ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kisszakasz-rendszer végleges tapasztalatait csak hónapok mulva fogjuk tisztán leszürni, de a jelek azt mutatják, hogy *jól bevált újítást hajtottunk végre.* Most folynak a tanácskozások arról, hogy mi módon könnyitsük meg a fel- és leszállást *a téli időszak* alatt.

Érdeklődtünk a Hév. és az autobusz egybeolvasztásával szorosan összefüggő *új nagy közlekedési programm előkészületei* iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— Az általános nagy egységes közlekedési programm előkészületeit a Beszkárt és a helyiérdekű vasutak vezetőségének közreműködésével komolyan megindultak. Az ügyosztályban *Gallner* Ferenc dr. főjegyző kezében futnak össze az erre vonatkozó tervek és javaslatok. Hogy ez a rendkívül nagy gondosságot és előrelátást igénylő munka mikorra készül el, főleg hogy mikorra lesz a programm életbeléptethető, azt bajos volna megmondani, mindenesetre azon vagyunk, hogy minél előbb.

Arról azonban, hogy heteken vagy hónapokon belül át lehessen reformálni a főváros és a környék egész közlekedését, természetesen szó sem lehet,

ehhez évek kellenek. A terv irányvonalai: *a gyors, sűrű közlekedés, a távoli városrészek megközelitésének lehető legjobb biztosítása, a gyorsvasút, illetve az expressközlekedés megvalósitása, az autobusz, a villamosvasút, a helyérdekű vasút forgalmának összhangbahozása.*

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 78. Tel.: 89-6-58
Vasszádfal kölcsönzés

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresszor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépítési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS bányavállalkozó és fuvaros
BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz. Telefon: 57-7-58

Érdekes híresztelések a fővárosi törvény reformjáról: HAT ÉVENKINT TISZTÚJITÁS!

A várospolitika hullámzása a legkülönbözőbb terveket és elgondolásokat hozza felszínre és nyilvánvaló, hogy a bizonytalanság okozza a jól értesültség látszatával rendelkező híresztelések forgalmát. *Személyi kombinációkról suttognak, szervezeti változtatásokat igérnek, gyökeres reformokat emlegetnek,* amelyek a főváros kormányzatában rövidesen életbelépnek.

A különböző híreszteléseknek élénk tapot adott a közelmúlt napokban elhangzott két beszéd, amelyekben *Sztranyavszky* Sándor a *Nemzeti Egység Pártjának* országos elnöke és *Tabódy* Tibor országgyűlési képviselő, a fővárosi törvény rendelkezéseinek *reformját* sürgették. A *Nemzeti Egység Pártjának* vezető tagjai nem tértek ki részletesen az általuk is kívánatosnak tartott változtatásokra, csupán általánosságban fejtették ki azt a nézetüket, hogy

az 1930. évi XVIII. törvénycikk nem mindenben váltotta be a hozzáfűzött reményességeket és több olyan intézkedés érvényesült, amelyek a mai időknek már nem megfelelőek.

Valószínű, hogy a különben érdekes és feltünést keltő megnyilatkozások indították el a legújabb híresztelést, amely arra vonatkozik, hogy *mértékadó helyen fel fogják vetni a főtisztviselők szolgálati idejének módosítását.* A közlések szerint arról van szó, hogy

a tanácsnokok végleges stallumát megszüntetik

és ismét visszatérnek arra a rendszerre, amely bizonyos fizetési osztályból felfelé a hat éves ciklust hozza vissza. Ebben az esetben visszatérne a régi állapot és *hat évenkint általános tisztújítás* lenne a városházán, mint ahogy azt a régi fővárosi törvény elrendelte.

A törvénymódosítás szükségét azzal indokolják bizonyos helyeken, hogy a hat éves választással alkalom adódik a tehetséges ifjabb generációnak arra, hogy *magasabb poziciókba jusson.* Az ötlet alátámasztására azt is a mérleg serpenyőjébe dobják, hogy a mai aktív tanácsnokok túlnyomó része a fiatalabb évjárathoz tartozik és mert beosztásuk, illetve rangjuk a nyugdíjazás idejéig tart:

a mögöttük sorakozó főjegyzői és tanácsjegyzői karnak úgyszólván kilátástalan minden előmenetel.

A hangulatkeltés olyan erővel folyik, hogy bizonyos politikai alakulatokban nyiltan adnak hangot a terv keresztülvitelének és azt jósolják, hogy *a fővárosi törvény revíziójának első állomása a tisztújítás újbóli rendszeresítése lesz.*

Tanulmányozzák a belső Lipótváros forgalmának alakulását

Olcsó villamost kíván a városrész lakossága — Az eddigi tapasztalatok szerint bevált az autobuszközlekedés

Májusban határozta el a törvényhatósági tanács és a Beszkárt igazgatósága, hogy a villamosvállalat forgalmi és pénzügyi érdekeinek megfelelően, *megszüntetik a belső Lipótváros 48-as jelzésü relációját.* A megfigyelések és a statisztikai kimutatások ugyanis jelezték, hogy ez a vonal egyáltalában nem tartozik az aktív járatok sorába és bizonyos napszakoktól eltekintve, a villamoskocsik túlnyomórészt kihasználatlanul teszik meg a számukra kijelölt utat. Ez a felismerés indította a Beszkárt vezetőségét arra, hogy *a 48-as járatot 12—15 perces időközönkint indítsa,* aminek viszont az volt a hátrányos következménye, hogy a megállóhelyeken várakozó utasok csak nagy késéssel tudtak eljutni utazásuk céljaihoz. Ugyanekkor az arra közlekedő autóbuszok nagyobb arányú forgalmat bonyolítottak le és általában olyan jelenség mutatkozott, hogy

a belső lipótvárosi közlekedés az autóbuszokra terelődik át.

A megszüntetett villamosjárat helyére lépett tehát *a 15-ös autóbusz* és sürü időközökben bonyolítja le a megnövekedett forgalmat. Az új rendszer bevezetésekor elhangzott olyan kívánság is, hogy a Deák Ferenc-tértől a Bálvány-utcán és Szemere-utcán a Lipót-körútig húzódó útvonalon *szedjék fel a villamosvágányokat, nehogy a jövőben olyan kívánságokkal kelljen megküzdeni, amelyek a villamosforgalom visszaállítására irányulnak.* Ugy látszik, ez az időpont most bekövetkezett, mert máris

számos panasz hangzik el amiatt, hogy a belső lipótvárosi utazóközönség drágább menetjegyek vásárlására kényszerül.

A villamosért lelkesedők azt hangoztatják, hogy az autóbusz legkisebb menetdíja *24 fillér,* míg a villamosokon a kisszakaszok érvénybeléptetése óta *6 fillérért is lehet uztani* és így tulajdonképpen nem történik más, minthogy a Lipótváros utazóközönsége magas közlekedési járulékot fizet.

Illetékes helyen

érdeklődtünk a mozgalom kilátásairól és a következő felvilágositást kaptuk:

— A villamost helyettesítő autóbuszjárat egyelőre *próbaidőre* szól és így annak véglegesitéséről természetesen még nincsen szó.

A vasuti és hajózási főfelügyelőség tanulmányozza a forgalom alakulását és szakvéleményétől függ, ennek a városrésznek a közlekedési formája.

Ha az állami szerv jónak minősiti az autóbuszforgalmat, akkor *a 15-ös reláció végleges marad,* ha azonban bármilyen okok a villamos visszaállítását tartják kívánatosnak, úgy *beállítjuk a 48-as relációt,* de ugyanakkor megszüntetjük az autóbuszt. A belső közlekedés és a forgalmi vállalatok anyagi helyzete ugyanis

nem engedi meg, hogy az útvonalon kétnemű közlekedés működjön.

Kivétel a Nagykörút, ahol azonban forgalom-egységesitési okok miatt szerveztük meg az autóbuszjáratot, kizárólag csak azért, hogy *az autóbuszforgalom egyirányú forgalmával szemben keresztbefutó járatokat is bocsássunk a közönség használatára.* Az eddigi tapasztalatok

az autobusz előnyeit

tárták elő és így aligha van kilátás arra, hogy a villamosforgalmat a Lipótvárosban ismét engedélyezzék.

*

A villamosvasut véleményével szemben a Lipótváros polgársága változatlanul ragaszkodik a kettős forgalmi lehetőségekhez és ezért a közel jövőben tárgyalások indulnak meg a kérdés rendezése érdekében.

Budapest vállalja a környékbeli városok vízellátását

Az óbudai Árpád-forrás felhasználásával vízmű épül a Táborhegyen

A *Fővárosi Hirlap* teljesen megbízható forrásból nyert értesülése szerint a vízművek igazgatósága hónapokon át tartó ülésezéssel sikeresen letárgyalta a megoldásra váró összes problémákat, amelynek során sikerült *a fejlesztés útjából az összes nehézségeket elhárítani.* A munka tehát minden vonalon újon megindulhat. Rendkivül megnyugtató és örvendetes ez az információnk, mert a polgármester nemrégiben komolyan és nyomatékosan hivta fel az illetékes tényezők figyelmét azokra a veszedelmekre, amelyek *a vízművek továbbfejlesztésének előidézásából származhatnak.* Ugyanakkor a polgármester rámutatott arra is, hogy a rajta kivül álló okok miatt beállott késedelemért és mulasztásokért és az ezek folytán beállható esetleges veszedelmekért *a felelősséget nem vállalhatja.*

A vízművek bővítése és tökéletesitése érdekében négy kiemelkedő eseményről van alkalmunk beszámolni.

Az igazgatóság szombaton megtekintette a káposztásmegyeri főtelep munkálatait, elsősorban

az alagutépitést,

amelyet új vállalkozók bekapcsolódásával több hónapi szünet után újra megindítottak. A nagy műszaki feladatot most *a Palatinus rt. és a Zsigmondy cégek közösen végzik a régi vállalkozóval, a Káldor és Mattyasovszky céggel.* Hogy a munka minden irányban kifogástalanul menjen, a vállalkozók a munka irányitására megfelelő tapasztalattal rendelkező külföldi szakemberekkel szerződtettek, akik már megkezdték működésüket. A tulajdonképpeni alagútfúrás legkésőbb *két héten belül* megindul és azt egész télen át folytatják. A második számú alagút aknájánál, amelyet teljesen elárasztott a betörő viz, segédaknát készitenek és ennek a segitségével kezdenek hozzá *az alagút bejáratának felszabadításához* és víztelenitéséhez.

Az új budai vízmű

létesitésének első feltétele a szentendrei kútterületek megszerzése volt. A kincstár közbenjárásával

a tárgyalások kedvezően végződtek

és a tulajdonosok a napokban a szerződést aláirják. Igy a munkát ott is hamarosan el lehet kezdeni. A vízművek igazgatósága nemcsak a vízellátás biztonsága szempontjából, hanem szociális okokból is *sürgeti ezt a munkát,* mivel a kútfúrásoknál és a vízgyüjtő csőhálózat lefektetéseinél a munkások százai kapnak kenyeret. Az igazgatóság azt akarja, hogy a kútfúrásokat a szentendrei szigeten még a tél előtt elkezdjék.

Az új budai vízműtől függetlenül rövidesen megvalósul

a táborhegyi kisegitő vízmű.

Itt érdekes, hogy azt a Dunától függetlenül forrásvíz fogja táplálni. A már régebben megindított forrásvizkutatás során megállapitották, hogy a Bécsi-út mentén lévő *Árpád-forrás* olyan bővizű, hogy tökéletesen biztositani tudja a hegyvidék jelentékeny részének vízellátását. Az Árpád-forrás vizét úgy használják fel, hogy

a Táborhegyen épitenek tizezer köbméter befogadó képességü tartályt.

Ide nyomják fel a forrás vizét. A táborhegyi kisegitő vízmű épitése *másfélmillió pengőbe kerül* és nagy mértékben fogja előmozditani a jobbparti városrészek vízellátásának biztonságát és megszünteti az egyre népesebb hegyvidék panaszait. A táborhegyi medence helyét ugyancsak szombaton jelölte ki az igazgatóság és megtekintette az Árpádforrást is.

Folynak a tárgyalások a környékbeli városokkal, elsősorban Ujpesttel abban az irányban, hogy a fővárostól kapjanak ivóvizet. Főleg

Ujpestnek életkérdés ez a megoldás,

ahol évek óta szenvednek az ihatatlan rossz viz miatt. Ezzel kapcsolatban a vízmü igazgatósága a napokban Ujpesten járt és megtekintette azt a területet, amelyet Ujpest szeméttelepnek akar felhasználni. A tervvel szemben súlyos aggályok merültek fel, mivel *túlközel van a fővárosi vízművek megyeri főtelepéhez.* A szemlén megállapitották, hogy az ujpestiek közben távolabbi területet választottak egészen a megyeri lóversenytérnél, úgyhogy

a vízműveket ilyen tekintetben nem fenyegeti most már veszedelem.

Végleges döntés előtt még kikéri az igazgatóság a *bakteriológiai intézet és a tisztifőorvosi hivatal* véleményét is. A környékbeli városok vízellátására egyébként a vízművekben megvan a legteljesebb hajlandóság, de ennek a főfeltétele az, hogy *a tervezett bővitési és fejlesztési program minél hamarabb teljes egészében végrehajtható legyen.*

Október 13-án és 17-én délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

Gazdasági Értesítő

Magyar motoralkatrészek beszerzésére kötelezi a belügyminiszter a törvényhatóságokat

Befellegzett a német Bosch-gyár diktatúrájának

Beszámolt a *Fővárosi Hirlap* annakidején arról az érdekes kísérletről, amelyet *Razgha* Ernő mérnök kezdeményezett csillámszigetelésű motorgyújtó gyertyák előállítására. A kísérletek teljes sikerrel jártak és csakhamar megszületett a hazai készítményű fontos motoralkatrész, amelyet természetesen komoly próbának kellett alávetni. Nemzetgazdasági szempontok érvényesítéséről lévén szó, *az Autóbuszüzem készséggel vállalta, hogy járművein kipróbálja a készüléket* és a tanulmányok eredményeiről illetékes helyekre jelentést készít. Az Autóbuszüzem közel hat hónapig tanulmányozta a Razgha-féle motorgyújtó gyertyákat és miután annak működésével minden tekintetben meg volt elégedve:

jelentést küldött a kereskedelmi miniszternek, amelyben a legjobb szakvéleményt állította ki a hazai gyártmányról.

Ugy látszik, ennek a jelentésnek a hatása az a rendelet, amelyet a belügyminiszter intézett az összes törvényhatóságokhoz és igy Budapest székesfőváros polgármesteréhez is, amelyben felhivja a figyelmet a *Razgha-féle, Ignis nevű, motoralkatrészre*, amelynek szabadalmát, gyártási és forgalombahozási jogát a *Telefongyár rt.* szerezte meg.

Annak ellenére, — mondja a belügyminiszter, — hogy a hazai gyártmányú gyújtógyertyák már több, mint egy éve forgalomban vannak és a gyakorlatban jól beváltak, tudomásom szerint

vannak hatóságok és üzemek, amelyek még mindig a külföldi gyártmányú gyújtógyertyát vásárolják

anélkül, hogy előzetes engedélyemet kieszközölnék. Felhívom a polgármester urat, hogy a motorgyertyaszükségletnek beszerzésénél *a jövőben a hazai származást feltétlenül kösse ki* és amennyiben bármily okból külföldi gyújtógyertyák beszerzését tartaná szükségesnek, úgy engedélyemet még az odaitélés előtt feltétlenül kérje ki.

A belügyminiszter leirata végeredményben nem jelent mást, mint hogy

a magyar gazdasági élet mentesül hallatlanul nagyarányú olyan kiadások alól, amelyek ezen a címen eddig külföldre jutottak.

Köztudomású, hogy a nemzetközi piacon a német származású *Bosch-gyártmányok* jutottak domináló szerephez és Magyarország is szinte korlátlan piaca volt a német gyárnak. *A magyar autótulajdonosoknak évente súlyos adókat kellett lerónia a Bosch-gyár és annak képviselete számára*, mert a német motoralkatrészek árait oly magasan állapitották meg, hogy az valóban áldozatos cselekménnyé tette az autók üzembentartását. A magyar gyártmány kitünő minősítése

felszabadította a belföldi autótulajdonosokat a Bosch-gyár diktatúrája alól

és remélhetőleg sikerül is ezt a drága külföldi gyártmányt *a magyar piacról végleg száműzni.*

Ezzel kapcsolatban érthetetlennek tartjuk, hogy *az Autóbuszüzem miért favorizálja a Bosch-készitmények használatát.* Az akkumulátorok töltésére ugyanis az Autobuszüzem telepén a Bosch-gyár budapesti képviselete, a *Bartha* Károly cég, egy töltőkészüléket tart üzemben, amelyik évi 40.000 pengő átalányösszeg ellenében biztositja az autók világitási és kapcsolási energiáját.

Nyilvánvalóan itt is jelentékeny túlfizetésről van szó

és ezért a magyar gyujtógyertyák egyidejű alkalmazása mellett a polgármesternek meg kell találnia az eszközöket ahhoz, hogy *a Bosch—Bartha vállalkozás helyett az Autobuszüzemnél is magyar gyártmányú töltőtelepet állitsanak fel.*

Szigorú ellenőrzés készül a margarint használó pékek ellen

A margarin-„gyárak" megkontreminálják a magyar mezőgazdaságot

Változatlan vehemenciával dolgoznak a magyar margaringyárak azon, hogy továbbra is versenyezzenek a magyar mezőgazdaság egyik legfontosabb termékével, a vajjal és mindent elkövetnek, hogy *térhódításukat minél szélesebb alapokon folytassák.* A magyar termékek védelme pedig elsőrendű gazdasági érdek és igy sajnálatos, hogy

a belföldi piacon még mindig alkalom nyílik Bien Sám. és fiai és még néhány margaringyárnak arra, hogy áruiknak elhelyezésével aláássák a vaj prosperitását.

A tejgazdaságok fellendítése és a mezőgazdaság helyzetének megjavítása lebegett pedig a kormány szeme előtt, amikor *a tejértékesítési rendeletekben jelentékeny összegeket biztositott a magyar vaj számára*, hogy ezzel alkalmat adjon a márkázott vaj exportjának biztosítására. A fogyasztók tömegei tehát évente milliós áldozatokat hoznak, amikor a tej árába bekalkulált vajilletéket is lerójják, csak azért, hogy *ez a termelési ág megtalálja a maga számításait.* A tejértékesítési rendelet félreérthetetlenül leszögezte, hogy

a magyar vajgyártás elsőrendű nemzetgazdasági érdek

és igy *érthetetlen, hogy a margarint készitő gyárak még egyáltalában működnek az országban.*

Köztudomás szerint *a margarin értéke meg sem közelíti a vajét* és látszólagos előnye csupán abban kereshető, hogy némileg olcsóbb mint a dús táperejű vaj. Egy régebbi földmivelésügyi miniszteri rendelet alapján a közegészségügyi hatóságok

kötelezővé tették a figyelmeztető táblák alkalmazását

mindazokon a helyeken, ahol margarinos ételt árusitanak, vagy pedig margarinnal készitik a sütemenyeket. *Ezt a rendeletet ugyszólván sehol sem tartják be*, az ellenőrzés pedig olyan nehézkes, hogy ezidáig egyetlen kihágási itélet sem hangzott el azok ellen, akik megtévesztve a fogyasztókat, margarinos élemiszereket árusitanak.

Legújabban a sütőiparosok indítottak erőteljes akciót

és követelik, hogy minden péküzletben tárják a közönség elé azt a körülményt, hogy *a süteményeket margarinnal készítették.* A jó süteményeikről híres pékségek ugyanis azt tapasztalják, hogy más péküzemek az árak tekintetében lekonkurrállják őket, aminek nyilvánvalóan az a magyarázata, hogy *olcsó margarinnal készitik a péksüteményeket.* Ezért határozta el több ismert budapesti pék, hogy úgy a hatóságokat, mint a publikumot felhívják arra, hogy ellenőrizzék, vajjon milyen anyagokból készül mindennapi eledelük: a péksütemény.

Az exportviszonyok rosszabbodása következtében a vaj ára meglehetősen alacsony és kilónkint 2.20—2.40 pengőbe kerül. A pékek túlnyomó része tehát áttért a vaj használatára, viszont

számos pékmester továbbra is margarint kever a lisztbe,

de természetesen nem tesz eleget annak a kötelezettségének, hogy *ezt a közönség tudomására hozza.* Ennek oka részben a hiányos rendelettel magyarázható, amelyik csupán azt irja elő, hogy a margarin-táblát *a péküzletekben és pékfiókokban* feltünően kifüggeszteni kell, de nem intézkedik afelől, hogy a

kávéházakban, a fűszerüzletekben és a viszontelárusitóknál

is ki kell függeszteni, hogy az ott árult péksütemenyet margarinnal állitották elő.

A pékek érdekes mozgalmát illetékes körökben megértéssel fogadták, mert nagyon jól tudják, hogy *a vajfogyasztás sokkal fontosabb, mint néhány margaringyár prosperitása.* A mozgalomnak valószinűleg az lesz az első eredménye, hogy a pékek végleg abbahagyják a margarinnal való sütést és friss vajjal készült versenyképes péksüteményeket hozzanak forgalomba, nehogy nevük ott szerepeljen azok között, akik alacsony tápértékű margarinnal készitik süteményeiket. Remélhetőleg

a hatósági ellenőrzés drákói szigort fog alkalmazni,

mert semmi érdek sem fűződik ahhoz, hogy *a négyöt munkással dolgozó, két-három keverőteknővel rendelkező margarin-„gyár" elvonja a fogyasztókat a küzdődő magyar mezőgazdaság érdekköréből.*

Megfelelő embert a megfelelő helyre!

— Hozzászólás a fővárosi gyakornokok felvételéhez —

IRTA: DR. ING. SÁNDOR BÉLA,
az *INDORG* pszichotechnikai és szervezési intézet vezetője.

Az utóbbi időben, sajnos, alkalmunk volt már hozzászokni ahhoz, hogy minden megüresedett munkahelyre több száz jelentkező akadt, akik gyakran minden ellenszolgáltatás nélkül, tisztán a további tanulás, vagy a munka iránt való vágyból igyekeztek elhelyezkedni. Mégis megdöbbenthettek azok a számadatok, amelyek a főváros által kiirt gyakornoki állásokkal kapcsolatban kerültek nyilvánosságra: száz állás — sokezer kérvény — minden nél lesujtóbban jellemzi az ifjúság mai súlyos helyzetét.

Könnyen felmerülhet azonban az a kérdés is, hogy vajjon ki az, aki hivatottnak érzi magát arra, hogy pusztán a kérvények alapján jelölje ki azt a száz szerencsés embert, akiknek ez az állás pillanatnyilag talán a legtöbbet jelenti és vajjon milyen szempontok eshetnek latba a választás megejtésénél. Bizonyítványok, ajánlások — képzettség, megbizhatóság, családi körülmények — mind olyan tényezők, amelyeket az elbirálásnál okvetlenül mérlegelni kell.

Bármilyen szigorú is a rostálás, mégis sok száz, esetleg ezer esélyes kérvény marad vissza,

mert hiszen el sem gondolható, hogy a pályázók ily nagy számánál a végleges döntést a kérvények tartalma alapján lehetne megejteni.

A döntés tehát késik. El kellett halasztani ismételten, mert az illetékesek a kérdés gyakorlati fontosságával, de elvi jelentőségével is tisztában vannak. Amenynyire nehéznek látszik azonban a probléma megoldása az eddigiek alapján, olyannyira leegyszerüsödnék az, hogyha a mérlegelés súlypontját egy új szempontra:

a tényleges képességek, az egyéni rátermettség szempontjára helyeznék.

Ajánlatos volna tehát, hogy a kérvényeknek bizonyos irányelvek szerint történő átrostálása után

a fennmaradó pályázókat képességvizsgálatnak vetnék alá

és a legkiválóbbakat alkalmaznák a nekik megfelelő munkakörökre.

A képességvizsgálat tényleg tárgyilagos eredményeket tud nyujtani. Hatásfoka ma már meghaladja az orvosi vizsgálatok hatásfokát, módszerei a legkülönbözőbb foglalkozási ágakban nyertek tapasztalati beigazolást és senki, aki a pszichotechnikai képességvizsgálat kérdésével már komolyan foglalkozott, nem fog ellenkező tapasztalatokról beszámolni tudni. Nálunk, sajnos, még nagyon kevés történt ebben az irányban. A pályaválasztás előtt álló ifjúság, de a tisztviselőt vagy munkást felvenni szándékozó vállalat is kisérletnek, próbálkozásnak van kitéve. Pedig külföldön, elsősorban Németországban és Amerikában ma már a pszichotechnikai képességvizsgálat jelentőségét kellően felismerték és a munkaerők helyes kiválasztása céljából a legszélesebb körben alkalmazzák sikerrel. Egyértelmüen bebizonyosodott, hogy

a helyesen kiválasztott emberanyag gyorsabban tanul be, jobb teljesitményeket nyújt és munkáját nagyobb munkakedvvel végzi.

Nem látszik tehát kétségesnek, hogy megfelelő szakemberek vezetése mellett ezek a módszerek minálunk is hasonló arányban számithatnak eredményekre. Ha pedig a fővárosi gyakornok-felvételek kérdését tekintjük, úgy egyenesen követelménynek, szükségszerű megoldásnak látjuk, hogy tényleg a megfelelő ember kerüljön a megfelelő helyre, — a főváros érdekeinek, a pályázók bizalmának és az egész közvélemény megnyugtatásának szempontjából.

—

A textilkartelről szóló cikksorozatunk VIII-ik folytatását, helyszüke miatt, a jövő számunkban közöljük.

—

Biró Zsigmond, a Hazai Takarékpénztár elnöke meghalt. *Biró* Zsigmond udvari tanácsos, a felsőház tagja, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatóságának elnöke, Pest vármegye törvényhatósági bizottságának örökös tagja, a Hazai Bank Rt. és az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatóságának tagja, életének 84-ik évében, hétfőn meghalt. Az elhúnyt 1869 óta megszakitás nélkül működött a Hazai Takarékpénztár érdekében. Halálát nemcsak a rokonság és számos tisztelője, hanem az egész magyar közgazdaság gyászolja.

Elsimultak az ellentétek a Georgia körül. *A Magyar Általános Hitelbank* közli velünk, hogy a *Mezőgazdasági Ipar r.-t.* körül felmerült ellentéteket sikerült kiegyenliteni, olymódon, hogy a két részvényes csoport számára megfelelően biztosíttatott a társaság ügyeinek vitelére való befolyás. A *Mezőgazdasági Ipar r.-t.-nál folyó hó 10-ére összehivott közgyülés elmarad. Klein* Gyula úr régebbi szándékának megfelelően megvalósitani óhajtja azt az elhatározását, hogy tevékenységét azokra a vállalatokra korlátozza, amelyekben anyagi érdekeltsége van. Ehhez képest lemondott a Hitelbanknál elfoglalt igazgatósági állásáról, valamint a Hungária malom, Pannónia és Linum-Taussig társaságoknál betöltött elnöki és igazgatósági helyeiről, amely körülményt fentnevezett vállalatok sajnálattal vették tudomásul és sok évi működéséért köszönetet szavaztak.

Mezőgazdasági Ipari rt. Az ezen társaság nagyrészvényesei között felmerült ellentétek kölcsönös megelégedésre elsimultak. *A f. hó 10-ére egybehivott közgyülés elmarad.*

FELDOLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: 394-41 és 446-72.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

—

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

—

Országos ünnepséggel avatják fel a hősi temető uj monumentális emlékművét

November 1-én, Halottak napján, avatják fel országos ünnepség keretében azt a gyönyörű monumentális emlékművet, amit a székesfőváros állított a rákoskeresztúri hősi temetőben pihenő halottaknak. A budapesti hősök temetőjében több mint *18.000 katona alussza álmát*, nemcsak a világháború magyar hősei, hanem igen nagy számban a hajdani ellenfelek és a volt szövetséges hadseregek katonái is, akik magyarországi, főleg budapesti kórházakban, vagy fogolytáborokban fejezték be életüket.

Az emlékmű elkészítésére a múlt évben nyilvános pályázatot hirdetett a főváros és a pályadíjat *Márton* Ferenc képzőművészeti főiskolai professzor, festőművész terve nyerte el. Ezt a túlnyomó részben építészeti megoldásokkal alkotott emlékműtervet valósították meg. Az új emlékművet most egy fővárosi és katonai kiküldöttekből összeállított bizottság is megtekintette és szemléjük után a bizottság tagjai kijelentették, hogy nemcsak az ország, hanem

Európa egyik legméltóbb és legimpozánsabb hősi emlékműve áll a katona-temetőben.

A főváros részéről *Némethy* Károly tanácsnok, *Pacher* Béla dr. fogalmazó, a művészeti ügyek referense, *Kékessy* őrnagy a katona-temető felügyelője, *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgató, *Szinte* László műszaki tanácsos, a középítési osztály képviselője, *Darvas* tábornok, a honvédelmi miniszterium delegátusa és *Márton* Ferenc a tervező művész vettek részt.

Az idegen katonák parcellái közül elkészült a *németeké*, amely a budapesti követség és az itteni német kolónia közreműködésével egyik legimpozánsabb része a temetőnek.

Az olasz kormány, *Mussolini személyes* utasítására intézkedett, hogy a különböző vidéki temetőkben pihenő olasz hősi halottakat a budapesti hősi temető *olasz parcelláján*ban gyüjtsék össze. Az exhumálások már folyamatban vannak és a budapesti olasz katona-temető méltó reprezentánsa lesz annak a gyönyörű temetőkultusznak, amelyet az itáliai városokban találunk. A jövő tavasszal

az olasz kormány megkezdi annak a mauzoleumszerű, művészi emlékkápolnának az építését is,

amely az olasz parcella közepén foglal majd helyet. A már rendezett magyar parcellák közül meg kell említeni a 48-as honvédokét. A főváros kegyelete itt gyüjtötte össze a szétszórtan levő honvédsírokat. Mindegyiket stílusos emlékkel látta el, s a tábla közepén közös emlékoszlopot is állított. Sajnos, a temető jelentékeny része még mindig nincs kielégítő módon rendezve, mert az ehhez szükséges pénzt nem tudják rendelkezésre bocsájtani.

Döntött a kormány a közüzemek kérdésében. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter elkészítette jelentését az állami és fővárosi közüzemekről és azt a szükséges intézkedések végrehajtása érdekében kedden leküldötte a polgármesterhez. A belügyminiszter szerint a *Községi Élelmiszerüzemet* fenn kell tartani, de egész működését a tömegélelmezés szolgálata kell, hogy irányítsa. Fontos döntése a jelentésnek, hogy a kórházak és fővárosi intézmények számára való szállításoknál *súlyt kell helyezni a Községi Élelmiszerüzemre*. Nem szüntetik meg a *Kenyérgyárat*, azonban a *Műszerüzemet és az Anyagraktárt* törlik az üzemek sorából. Elveszti önállóságát a *Községi Gyógyszerüzem*, amely a jövőben mint *Gyógyszeráruraktár* fog szerepelni. Fennmarad a *Kátrányozó és Bitumenező telep* és nem szüntetik meg a *Házinyomdát* sem. Változatlan munkakörrel marad a *Tanszerbeszerző és tanszerjavító intézet*, a különböző üzemek kis műhelyei közül azonban a *belügyminiszter 133 műhelyt megszüntet*, 15 műhelynek pedig más műhelyekkel való egyesítését rendelte el.

„CLARIDGE"
L., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megálló, 3-as autóbusz.)
ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Ujabb szigorú intézkedések a városlalak szépészeti védelmére

Építési tilalmat és korlátozásokat léptetnek életbe

Néhány héttel ezelőtt a közmunkák tanácsa, a fővárossal egyetértésben, a Várhegy Dunára néző keleti oldalára kimondta *az általános építési tilalmat* addig, amíg ennek a területnek a végleges szabályozási tervei elkészülnek. Erre a szigorú intézkedésre azért volt szükség, mert az utóbbi évtizedekben meglehetősen rendszertelenül építkeztek és megfontolás nélkül adták ki az építkezési engedélyeket, így aztán oda nem illő és túlmagas épületekkel megbontották a Várhegy panorámájának, Budapest egyik kimagasló látványosságának harmóniáját. A főváros maga járt elől jó példával, amikor megvásárolta és a nyáron *lebontatta azt a Hunyadi János-úton levő négyemeletes bérházat*, amely a Halászbástya egyik legimpozánsabb részét eltakarta.

A közmunkák tanácsa azonban a fővárossal egyetemben nemcsak a Dunára néző, hanem a nyugati, a budai hegyekre tekintő hegyoldal harmóniáját is meg akarja védeni. Most készült el a városrendezési ügyosztálynak erre vonatkozó tervezete, amelyet szombaton délben a helyszínén tanulmányozott, a közmunkatanács vezetőiből és a főváros illetékes tényezőiből összeállított bizottság.

— A közmunkatanács mérnöki bizottsága — mondotta informátorunk — szombaton helyszíni szemlét tartott a vár nyugati lejtőjén és

a helyszínen tanulmányozta azt a rendezési tervet,

amelyet erre a területre *most a nyáron készített el a főváros* városrendezési ügyosztálya. A Várhegy keleti oldalának megóvására a közmunkatanács már kiadta az építési tilalmat. Mivel a nyugati hegyoldalon túlnyomórészt újkeletű épületek állanak, itt az építési tilalom kimondása nem történik meg, ellenben különböző intézkedések lesznek arra, hogy

a mostani rendszertelen és stílustalan építkezést megállítsuk és az építkezést megfelelő irányba tereljük.

A Várhegy nyugati oldalán rengeteg túlmagas és ízléstelen, a környezetbe nem illő épület áll. Az a törekvésünk, hogy a túlmagas épületeket alacsonyabbá tegyük, emeletsor lebontásával, vagy a tetőszerkezet átépítésével. Igyekszünk odahatni, hogy a csunya tűzfalakat eltüntessék, az épületeket, amennyiben lehet, megfelelőbb formára átalakítsák és javaslat készül arra is, hogy az *oda nem illő házakat törvényhozási úton kisajátíthassa és eltávolíthassa a főváros.*

Lakbérszabályzati vita az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő, majd *Becsey* Antal elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a szerdai közgyülés napirendjét beszélték meg. A pártértekezlet *Németh* Béla ismertetése után részletesen tárgyalás alá vette az új lakbérszabályrendeletet. Pontonként megvitatták a tervezetet, majd *Scheuer* Róbert, *Harrer* Ferenc és *Wellisch* Andor módosítójavaslatait is magáévá tette az értekezlet. A szabályrendelet-tervezet rendkívüli fontosságára való tekintettel, a tanácskozást a közeli napokban folytatják. *Scheuer* Róbert főleg a *liftpénz szabályozására* helyezte a hangsúlyt és indítványára a pártértekezlet a tervezet olyan módosítását kívánja, hogy idegenek a liftért személyenként csak 10 fillért, de egy menetért legfeljebb 20 fillért fizessenek, éjjeli külön liftpénz pedig ne legyen. Lehetetlennek tartja a mai állapot fenntartását, mert vannak háziurak, akik 30 fillér liftdíjat is szedetnek, már pedig ez az uzsora határán jár, mert az árelemző bizottság megállapította, hogy a lift önköltsége menetenként 4.5 fillér. Az értekezlet ezután a közgyülési napirend többi pontjait beszélte meg. Az értekezlet után pártvacsora volt.

Az idén kilencezer gyermek nyaralt a főváros jóvoltából. A szociálpolitikai ügyosztály most állította össze az idei gyermeknyaraltatás statisztikáját. A kényszerü takarékosság ellenére a főváros a szünidő alatt 9259 szegény gyermeket üdültetett 2—4 hetes turnusokban. Az üdültetés jó eredménnyel járt, rengeteg rosszul táplált, vézna, tüdőbajra hajlamos gyermek nyerte vissza testi épségét. A főváros határában létesített telepen 320, vidéken 8545, a vendéglátó falvakban és városokban 330, külföldön 64 gyermek nyaralt. A vidéki telepeket a főváros a saját berendezésével és személyzetével tartotta fenn, az épületeket bérelte, sőt egyeseket meg is vásárolt. A vidéki telepek közül Kisbarcsán 300 leány, Alacskán 80 leány, Bánfalván 100 leány, Sajóvelezden 150 fiú, Balatonberényben 300 fiú és Zamárdin 120 leánygyermek üdült. Az utolsó csoportok szeptember közepén érkeztek haza.

Pártünnepélyek Kőbányán. Az Egységes Községi Polgári Párt X. ker. Külső-Kőbányai Pártszervezete folyó hó 4-én népes értekezletet tartott *Payr* Hugó képviselő részvételével. *Kákosy* Ödön elnök üdvözölte a megjelenteket, majd beszámolt a pártszervezet fejlődéséről. Utána *Derzsy* Margit főtitkár „A nők szerepe a politikában" cimen tartott előadást, amelyben a nőket a haza érdekében a politikai élet küzdőporondjára szólította. *Payr* Hugó általános érdeklődéssel és folytonos tetszésnyilvánításokkal kísért beszédében előbb a kül- és belpolitikai helyzetet ismertette, majd részletesen foglalkozott a főváros ügyeivel. Megállapította, hogy Budapest az egész világon legjobban alátámasztott közület, mely kitűnő gazdálkodásával követendő példát szolgáltatott s a nehéz viszonyok közepette is fenn tudta tartani nagyszerű intézményeit és világvárosi nivóját. Kifejtette a továbbiakban, hogy káros a politika túlságos előtérbe tolása, mert nem szabad a pártpolitika nézőszempontjából ítélni meg a dolgokat akkor, amikor mindenki egyaránt szenved a gazdasági válság roppant súlya alatt. Kákosy zárószavaival az értekezlet véget ért. — A *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör* október 6-án, az aradi vértanuk halálának évfordulóján a Grand-vendéglőben társasvacsorával egybekötött hazafias emlékünnepélyt rendezett. Az ünnepi beszédet *Kákosy* Ödön iskola-igazgató tartotta. Felszólalt *Payr* Hugó országgyülési képviselő is, akit az ünnepi közönség lelkes ovációban részesített.

Házasság. *Szüts* Tivadar dr. számvevőségi főtiszt, a központi számvevőség tisztviselője, Sebő Béla főszámvevő titkára, október 7-én, szombaton tartotta esküvőjét *Brokés* Incivel, *Brokés* Jenő tábornok leányával. A polgári szertartáson tanuként szerepeltek Honffy Lajos adóhivatali igazgató a vőlegény és Györössy-Csepreghy Jenő honvédezredes a menyasszony részéről. Díszes közönség részvételével a tisztviselőtelepi plébánia-templomban folyt le az esküvő.

Országzászlóavatás Eleken. Csonka Aradmegye határszéli községében, Eleken vasárnap ünnepélyes országzászlóavatás volt. Az Ereklyés Országzászló központi nagybizottságát az ünnepélyen vitéz *Horváth* Béla dr. fővárosi tanácsjegyző képviselte, aki a megjelent környékbeli németajkú lakosságnak német nyelven tartott gyujtő, hazafias beszédet.

A Bakteriológiai Intézet mult évi működése. *Strössner* Ödön dr. egészségügyi főtanácsos, a főváros közegészségügyi és bakteriológiai intézetének kitűnő igazgatója most tette közzé jelentését az intézet elmult évi működéséről. A mindenre kiterjedő vaskos kötet azt bizonyítja, hogy *a fővárosnak ez az intézménye minden dicséretre érdemesen harcol Budapest közegészségügyéért.*

A fővárosi népművelés ezévi programja. Budapest székesfőváros népművelési bizottsága vastag füzetben ismerteti most meginduló munkáját. A bizottság mintegy *150 helyen hirdet teljesen ingyenes analfabéta, ismeretterjesztő, valamint általános közművelődési tanfolyamot.* A legváltozatosabb gyakorlati és szellemi érdeklődési irányokat elégítik ki a népművelési telepek: Óbudán, Belvárosban, Terézvárosban, Erzsébetvárosban, Józsefvárosban és Rákosfalván. A legmagasabb művelődést szolgálja a *Szabadegyetem*, ahol a tudomány és művészet legújabb fejlődéséről számolnak be a szakelőadók.

Radványi László halála. Súlyos csapás érte a magyar szakirodalmat *Radványi* László dr., *Az Üzlet* című hetilap szerkesztőjének váratlan elhunytával. *Radványi* László elismert és tevékeny tagja volt a közgazdasági szakirodalomnak és hervadhatatlan érdemeket szerzett a *Magyar Szaklapok Országos Egyesületének* megalakításával és vezetésével. Nagy részvét mellett temették el csütörtökön délután a Kerepesi-úti temetőben.

INDORG szervez
RACIONALIZÁLÁS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26. ✣ Telefon: 16-1-27

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Cipőszállítást a fővárosi altisztek, javadalmi örök stb. részére: Kosztándi Ferenc 1008, özv. Gara Menyhértné 963, Bezák Géza 1948, Czompó Imre 1875, Császár Károly 4472, Nagy János 1900, Bárány János 1010, Rudolits Ignác 942 pengőért.

Csatornázási munkát a kelenföldi csatornaszennyvíz átemelő telepen: Hajnal Imre 77.936.

Föld, kőmíves, elhelyező munkát ugyanott: Építőipar rt. 84.541 pengő vállalati áron.

—

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papíráruk szállítására a hivatalok részére. Pályázni lehet október 31-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Ferdinánd-téri piac kibővítésének különböző munkáira pályáztak: Szabó Mihály 490, Buzadits Ignác 678, Cserepes István 760, Hellebrándt Ödön 2879, Kara János 3731, Sághy Gyula 3890, Dalkó Gábor 4262, Szivos László 4469, Czipauer László 4635, Helmrich János 4725, Posnansky és Strelitz 808, Helvey Tivadar 1340, Kollár Ferenc 873, Solom rt. 1050, Parafakögyár 1380, Fischer András 1364, Gera Lajos 1937, Pázdán Lajos 995, Jauernik Ferenc 1480, Beke Gyula 1335, Jungfer Gyula 1374, Kellner Sándor 1568, Fodor Béla 2067, Török és Juhász 212, Nagy János 305, Bursch Miklós 369, Szarfétér Pál 551, Hochhauser István 565, Kirchnkopf István 569, Czikornyai Gyuláné 625 pengővel.

Gépiberendezés szállítására a kelenföldi szennyvíz-átemelőtelepen: Magy. Áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak 182.035, Rökk István 195.752, Ganz és Társa 186.585, Farkasvölgyi villamossági r.-t. 195.690, Verdes Dezső 201.513 pengőért.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

—

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

JAKOBOVITS GYULA ÉPÍTŐMESTER építési anyagkereskedése BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65. Telefon: 9-35-34.

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

HUNNIA rolettaüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Munkájáért a legnagyobbmérvű szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegy
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK tömöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . . . . évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu . . .	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	8,000.000 drb.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1821. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és első Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

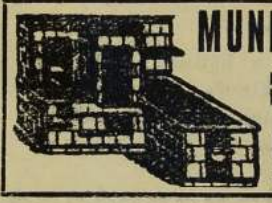

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 28—30. sz.
Telefon: 91-3-45. ✦✦ Alapitási év: 1896

VÁRADI MIKLÓS
műorgonaépítő, Rákospalota, Damjanich-u. 14.
(Saját ház.)
A legmodernebb gépekkel felszerelve készítek nemeshangú **ORGONÁKAT** a legújabb rendszer szerint. Átalakításokat, bővítéseket, hangolásokat a legmérsékeltebb árban.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÜZEME UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készít, szállít, szerel mindennemű kézi és erőmű szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

WEBER HENRIK
egészségügyi és műszaki berendezések vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 58.
Telefon: 87-0-61.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-58

LAKATOSÁRUKAT ÉS VASSZERKEZETEKET
TERMELŐ- ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET
Épületlakatosmunkák BUDAPEST
Vasszerkezetek VI., Országbiró-utca 55-57.
Vasablakok Telefon: 91-1-00.

Mozaik és Cementlapokat à la mettlachi és fayence lapot
szállit és burkolást vállal **ANDREA** CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. október 18. 42. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusitják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Egység

Nincs ebben a városban egyetlen lélek sem, aki biztos ne lenne abban, hogy mindenkit, aki a hónapok óta folyó nemes politikai vetélkedésben szerepet játszik, a legjobb szándékok vezetnek. Abban meg aztán mindenki igazán tökéletesen egyetért, hogy *Gömbös* Gyulának van igaza, amikor elszántan küzd a nemzeti egységért, amely egyedül ad a mai világfelfordulásban kemény, elszánt akaratot, biztos ellenálló és érvényesülést hozó erőt. A nemzeti egység pedig az ország legdrágább kincse, kulturális és gazdasági erőkifejtéseinek leghatalmasabb faktora. *Budapest székesfőváros nélkül nem lehet nemzeti egység.* Legyen tehát a nemzeti egység koronája a főváros egysége, amely elválaszhatatlanul belesimul, belegyökerezik a nemzeti egységbe.

Hogy ennek a természetes kifejlődésnek ezideig voltak akadályai, hipokrataság lenne letagadni. De még a rosszindulatú kritikának is el kell ismernie, hogy ezek az akadályok csak a megvalósulás módja és mikéntje körül mozogtak. Abban a pillanatban, amikor *Gömbös* Gyula miniszterelnök leült a zöld asztal mellé az országos és fővárosi politika vezető egyéniségeivel, eltünt minden alapvető ellentét. Akadtak előbb, akik taktikai kérdésekben talán más és más véleményen voltak, de a miniszterelnök böles intelme után, csak a nagy nemzeti célok lebegtek mindenkinek a szeme előtt. Hiszen kinek lehet ellenvetése, amikor a miniszterelnök azt mondja, hogy a városházán egyetlen pártra kíván támaszkodni és ez a nemzeti egység pártja, amelynek mindazok az urak, akik a miniszterelnöki tanácskozáson résztvettek egyaránt tántoríthatatlan, lelkes hívei. Vagy aztán lehet-e kifogás a miniszterelnöknek ama böles szándéka ellen, hogy a főváros irányítását, vezetését függetleníteni akarja a politikától és meg akarja szüntetni az eddig talán túlburjánzott párturalmi rendszert? Mi voltunk azok, akik a *Fővárosi Hirlap* hasábjain esztendők óta valósággal elszántan küzdöttünk *a politikamentes városházáért.* Vagy helyes volt-e az, hogy egy vezető akarat helyet a pártok tömege, közöttük csip-csup frakciók, szóltak bele minden kérdésbe, mindegyiknek volt akarata, kívánsága akkor, amikor a problémák megoldásáról volt szó, de vavalamennyien tiltakoztak a felelősségben való részesség ellen, valahányszor helyt kellett állni határozataikért. Ez az a párturalmi rendszer, amelyben a legkisebb frakció is csak a napos oldalon szeretett sütkérezni, amikor pedig beborult az égboltozat, akkor siettek mindent a polgármester és a „többségi pártok" nyakába varrni. Ilyenkor nem voltak sehol, hanem csak akkor jelentkeztek, ha az akaratukat — legalább számarányuknak megfelelően — érvényesíteni kívánták.

Ennek a rendszernek tényleg meg kell szünnie és mi reméljük, hogy a most megkezdődött tanácskozásokon, amelyek kész tervet, kész pártot, kész új városkormányzást hivatottak kialakítani és az Ankarából visszatérő miniszterelnök elé terjeszteni, kisarjadzik majd olyan helyzet, amely biztosítani fogja a városházán a mindent összefogó erőt. Ugy érezzük, hogy a nemzeti egység megszervezésének ez az akció nem a kezdete és nem a befejezése ugyan, de minden körülmények között magva és súlypontja.

Az egységes akarat, amely most van kialakulóban, minden átmenet nélkül biztosíthatja a főváros politikamentes, a népért való, a népet szolgáló kormányzatát, mert ennek megvalósítását közüggyé teszi a főváros kiváló tisztviselőkara, élén *Sinőcz* Jenő polgármesterrel, aki ma az egész városi adminisztráció legszilárdabb pontja. A polgármester második évtizede járja városa érdekében ezt a gyötrelmesen nehéz utat és mi ismerve a polgármester lelkes munkáját, nagyszerű alkotóerejét, tudjuk, hogy ezek a pompás tulajdonságai ezerszerte jobban érvényesülhetnek, ha egységes erő áll mögötte, amely a nyugodt munkát biztosítja számára. A nyugodt munkát, amelyért lehet is, érdemes is felelősséget vállalni.

Egységes vezetés alatt Budapest egész területén megindul a Nemzeti Egység Pártjának szervezkedése

A döntő tanácskozások Szinyavszky Sándor vezetése alatt kedden délelőtt megkezdődtek — Ugron Gábor: A megállapodás sokkal egyszerübb lesz, mint sokan azt szeretnék

Gömbös Gyula miniszterelnök kormányrajutása óta állandóan kisért az a gondolat, hogy az új kormányprogram gyakorlati megvalósításának érdekében Budapesten is meg kell szervezni a nemzeti egység táborát. A miniszterelnök a maga komplikált külpolitikai irányú tevékenységén túl *beható érdeklődést tanusított a főváros ügyei iránt is* és már az elmúlt hetekben több tárgyalást folytatott a főváros többségi pártjainak vezetőivel, akiktől részletes információt szerzett a városházi pártok erőviszonyainak megoszlásáról. A *Fővárosi Hirlap* a tárgyalásoknak minden mozzanatáról hűségesen beszámolt és minden viharzás közepette is hangot adott annak a felfogásának, hogy

a kormánypolitikának a városházán való térhódításával feltétlenül számolni kell,

mert Budapest mindenkor kezdeményezőleg hatott az ország politikai hangulatára és véleményének kialakítására. Az országos párt részéről történt ilyen kezdeményezések az első időkben *nem találtak megfelelő visszhangra a városházán* és különböző zavaró momentumok késleltették azt a megegyezést, amelyre pedig elsősorban a székesfővárosnak van mulhatatlan szüksége. A nyári hónapok alatt szüneteltek a tanácskozások és talán ez a magyarázata annak, hogy lehiggadtak a túlzók és igy

Gömbös Gyula miniszterelnöknek minden akadálytól mentesen sikerült az országos párt vezetőségét és a kormány városházi pártját közös nevezőre hozni.

Gömbös Gyula miniszterelnöknél szombaton reggel kezdődtek a fontos tanácskozások, amelyek teljes megegyezést hoztak minden kérdésben. A megbeszélésen ott volt *Sztranyavszky* Sándor országos pártelnök, *Ugron* Gábor, *Marton* Béla országos főtitkár, *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, *Tabódy* Tibor, *Payr* Hugó és *Usetty* Béla országgyülési képviselők. A megbeszélés mindvégig

a legbarátságosabb légkörben folyt le

és nagy vonalakban a részletkérdésekben is sikerült az eddigi ellentéteket kiküszöbölni. Elvi vonatkozásban az összes jelenlévők helyeselték a miniszterelnöknek azt az álláspontját, hogy *Budapesten csak egy párt lehet*, amelyik országos szemszögből is érezteti befolyását a várospolitikában és gondoskodik arról, hogy a kormány minden közérdekü elgondolása Budapesten is valósággá váljon. Behatóan megvitatták azokat a szervezési munkálatokat is, amelyeket egyrészt *Tabódy* Tibor, másrészt az *Egységes Községi Polgári Párt* végzett és ezeknek az eredményeknek az egybevetésével sikerült azután a pártszervezés kérdését teljes harmóniában megállapitani. Az a körülmény, hogy a tanácskozás rendkívül hosszú ideig tartott, azt mutatja, hogy

a miniszterelnök és a nála megjelent politikusok végigmentek a városházi politika összes aktuális ügyein

és minden részletben kidolgozták a további munkaprogramot. A most már végérvényes megállapodás szerint az *Egységes Községi Polgári Párt mai formájában megszűnik* és helyette a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi alakulata veszi át az ügyeket. Az új alakulás végleges elnevezése:

Nemzeti Egység Pártja budapesti szervezete.

Az új szervezet magába foglalja a *Kozma* Jenő vezetése alatt álló központi és kerületi szervezeteket, a *Tabódy* Tibor által életrehívott alakulatokat ,míg a szervezés munkáját *Sztranyavszky* Sándor elnöklésével a fentemlített képviselőkből álló bizottság végzi. Ez a bizottság a szervezkedésre vonatkozó előmunkálatokat a miniszterelnök törökországi útjának időtartama alatt befejezi és javaslatait a miniszterelnöknek visszaérkezése után fogja előterjeszteni.

A *Nemzeti Egység Pártja budapesti szervezete* most már teljes együttérzéssel a követendő politika irányelveinek tekintetében

november 12-én tartja zászlóbontó nagygyülését, amely ennek az évnek a legnagyobb belpolitikai eseményét igéri.

A nagygyülésen résztvesz és beszédet mond *Gömbös* Gyula miniszterelnök, *Sztranyavszky* Sándor, *Ugron* Gábor, *Kozma* Jenő, *Tabódy* Tibor és a párt vezető tagjai. Megelőzi ezt az aktust a *Nemzeti Egység Pártja budapesti szervezetében a személyi kérdéseknek megoldása*, amely tekintetben máris kialakultak bizonyos elgondolások. Azok a híresztelések, hogy *Kozma* Jenő és az *Egységes Községi Polgári Párt* vezető tényezői *háttérbe szorulnak* az új alakulásban, nem felelnek meg a valóságnak, mert

a miniszterelnök rendkívül nagy súlyt helyez arra, hogy a városházi politikának ismert személyiségei továbbra is megtartsák hatásos beleszólásukat az ügyek vitelébe.

Általában a legnagyobb békülékenység és jószándék vezeti az egyesült két párt minden tagját, úgyhogy *a fővárosnak komoly nyeresége ez a nagy homogén egység, amely mindenkor tárgyilagos szándékkal fog beilleszkedni a városházi politikába.*

Tanácskozik a vezérkar az egységes szervezkedésről

Kedden délelőtt kezdték meg a Nemzeti Egység pártja Eszterházy-utcai helységében a részletek kidolgozására irányuló megbeszéléseket *Sztranyavszky* Sándor elnöklete alatt: *Ugron* Gábor, *Kozma* Jenő, *Marton* Béla, *Tabódy* Tibor, *Payr* Hugó és *Usetty* Béla országgyülési képviselők. A bizottság elhatározott szándéka, hogy

a megbeszéléseket naponkint folytatják mindaddig, amig az összes részletkérdéseket, a tárgyi és személyi vonatkozásokat kivétel nélkül nem tisztázzák.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a *Nemzeti Egység Pártja budapesti szervezetének* vezetőségét a *következő szervek* fogják alkotni:

A fővárosi szervezet elnöke,
az elnöki tanács,

amelynek tagjai az összes budapesti egységespárti *országgyülési képviselők és felsőházi tagok*, az országgyülési választások szempontjából

a három lajstromos kerület elnökei

(Buda, északi és déli kerület), a községi választások szempontjából a

tizennégy közigazgatási kerület elnökei,

akiknek mindegyike *nem politikusokból, hanem előkelő közéleti férfiakból fog kikerülni.*

Az elsőnapi tanácskozások alakulásáról és a várható fejleményekről kérdést intéztünk

Ugron Gábor dr.

ny. belügyminiszter, országgyűlési képviselőhöz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Megállapodtunk a teendőkben: megalakítjuk a fővárosban a *Nemzeti Egység Pártját.* A megegyezés alapján most már a szervezkedés személyi és tárgyi kérdéseit fogjuk tisztázni. A miniszterelnök úrral való tárgyalás *határozott megállapodást jelent.* A részletekre vonatkozólag pedig

megbeszéljük a még elintézésre váró anyagot.

— Attól egyáltalában nem kell tartani, hogy az Eszterházy-utcában való tárgyalásaink *eredménytelenül végződhetnek,* mert a miniszterelnök úr *világosan körülvonalazta a maga kívánságait.* Nekünk tehát, akik a tanácskozáson résztveszünk, a miniszterelnök úr akaratát végre kell hajtanunk. Elsősorban tehát meg kell alapoznunk a fővárosban a Nemzeti Egység Pártját, amely

szervesen beilleszkedjék az országos pártba,

amint az más törvényhatóságokban már megtörtént. Semmi kétségem sincs abban és feltétlenül bizom benne, hogy

folyamatban levő tárgyalásaink meghozzák az eredményt.

Eltolódásnak helye nem lehet és nem is lesz. A kiindulási alap kézenfekvő.

Az anyag, amit az Egységes Községi Polgári Párt jelent, adva van és rendelkezésre áll, ehhez hozzávesszük azt az anyagot, amit Tabódy Tibor szervezett meg.

Az egy párthoz tartozók nem táborozhatnak kétfelé: *a két csoportot összehozzuk és ezzel a tárgyi alapot megteremtettük. Személyi kérdések tekintetében sem lehetnek közöttünk ellentétek,* de ha mégis akadnak: a vitás kérdésekben a döntést *a miniszterelnök úr fenntartotta magának. Hiszem és remélem, hogy a megállapodás sokkal egyszerűbben alakul, mintsem azt sokan szeretnék.*

Jogszerűség szempontjából teljesen helytállók az új lakbérleti szabályrendelet rendelkezései

Liber Endre alpolgármester ismerteti a szabályrendelet gyakorlati előnyeit és válaszol Papp Józsefnek és Németh Bélának a közgyűlésen hangoztatott kifogásaikra

A főváros közgyűlése napok óta tárgyalja az új lakbérleti szabályrendeletet, amely azért tart számot a lakosság legszélesebb rétegeinek érdeklődésére, mert alig van ember Budapeten, akit ne érintene közvetlen közelről ez az új hatósági rendelkezés. A vita során az érdekeltek részéről felszólalt *Németh* Béla, a Háztulajdonosok Országos Szövetségének elnöke. Azonkívül különös figyelemre tarthat számot *Papp* Józsefnek, az Ügyvédi Kamara elnökének magas színvonalú okfejtése. *Németh* Béla felszólalásában azt állította, hogy *az ilyen szabályrendelet alkotása tulajdonképen nem törvényhatósági, hanem törvényhozási feladat.* Ezért már a szabályrendelet elkészítése előtt a kormánynál az egész országra szóló egységes lakbérleti jog megalkotását sürgette. Kifejtette, hogy ez „azért szükséges, mert különböző, egymásnak ellentmondó politikai, esetleg pártpolitikai befolyások érvényesülhetnek az ilyen lakbérleti szabályzat megalkotásánál, ami végül jogi anarchiához is vezethet." Elmondotta, hogy tudtával van egy minisztertanácsi határozat is, amely az egységes lakbérleti jog megalkotását szükségesnek és üdvösnek mondotta, de a törvényhatóság közgyűlése mégis ahhoz kötötte magát, hogy a szabályrendelet módosítása az autonómia hatáskörében vitessék keresztül és ehhez a felfogáshoz, célszerüségi okokból, hozzájárult a belügyminiszter is. *Papp* József felszólalásában viszont azt bizonyitotta, hogy a *főváros lakbérleti szabályzata ellentétben á'l a magyar magánjoggal,* „már pedig olyan hatósági rendeletet alkotni, amely a magánjoggal ellentétben van, nem lehet."

Érdekesnek tartottuk ebben a vitában megkérdezni

Liber Endre

alpolgármestert,

aki annakidején, még mint szociálpolitikai tanácsnok, az egész tervezetet előkészítette és e célra alakított bizottsággal behatóan letárgyalta és nagy gonddal megszerkesztette. *Liber Endre* alpolgármester a *Fővárosi Hirlap* munkatársának az új lakbérleti szabályzattal szemben elhangzott észrevételekre a következőket mondotta:

— *Németh* Béla bizottsági tag úrral ellentétben a főváros vezetősége *feltétlenül a helyi hatóság feladatának tartja a lakásbérleti jog szabályozását.* Elsősorban azért, mert a jogszabálynak a megalkotását törvényes rendelkezések utalják az autonómia hatáskörébe, de azért is, mert *a törvényhatóságnak kötelessége, hogy a területén élő polgárság létérdekét talán a legjobban érintő lakásbérleti jogot a helyi viszonyoknak megfelelően autonóm hatáskörében megalkossa.* Ezt kívánja a célszerűség is. A lekásbérlet olyan probléma, amely nem alkalmas országos rendezésre, mert hiszen helyenként egészen mások a viszonyok. Nem azonosíthatjuk magunkat avval a felfogással sem, hogy a házbirtok védelmének és a szerződési szabadság biztosításának kell a legfőbb szempontnak lenni. A mi véleményünk szerint

a lakásbérleti szabályrendelet keretében a bérlőnek, mint gazdaságilag rendszerint gyengébb félnek az érdekeit kell megvédeni,

amely védelem azonban nem zárja ki a bérbeadók jogos érdekeinek megvédését sem.

— *Papp József* bizottsági tag úr kifogásolta a főváros vezetőségének azt az álláspontját, hogy a lakásbérleti szabályrendelet a bérleti jogviszonyt elvileg *a magánjog általános szabályaitól eltérően is szabályozhatja.* A bizottsági tag úr álláspontja szerint a lakásbérleti szabályrendeletre nézve is érvényben vannak azok a törvényes rendelkezések, amelyek szerint a szabályrendelet magasabbrendű jogforrással, nevezetesen a törvénnyel, a törvényes szokásjoggal és kormányrendelettel nem elenkezhetik. *Ezt az álláspontot sem tehetem a magamévá.* Hiszen ha helytálló lenne a bizottsági tag úr álláspontja,

úgy kénytelenek lettünk volna a szabályrendeletet a közgyűlés napirendjéről levenni,

mert a szabályrendeletben tényleg vannak olyan részek, amelyek a magánjog általános szabályaitól eltérnek. A lakásbérleti szabályrendelet törvényes alapja az 1912. évi LIV. t.-c., amely azt mondja, hogy a törvényhatóságok lakbérleti szabályrendeleteit, amennyiben azokat a belügyminiszter és az igazságügyminiszter jóváhagyták és a hivatalos lapban közzétették, lakásbérleti ügyek eldöntésénél a bíróságoknak alkalmazniok kell. A lakásbérleti szabályrendelet jogforrásainak természete lényegesen eltér a székesfőváros többi közigazgatási szabályrendeletének jogforrásaitól. Erre a szabályrendeletre ugyanis nem vonatkozik az új fővárosi törvénynek az a rendelkezése, hogy szabályrendelet törvénnyel, törvényes jogszokással és miniszteri rendelettel nem ellenkezhetik. Ez a korlátozás ugyanis *csak a székesfőváros közigazgatásának hatáskörébe eső* szabályrendeletekre szól, de a lakásbérleti szabályrendeletre nem vonatkozhatik, mert ez a szabályrendelet a magánjog körében alkotott helyhatósági jogszabályokat foglal magában. Nem alkalmazható az új fővárosi törvény egyéb rendelkezései, így a szabályrendelet felülvizsgálásáról szóló rendelkezések sem, mert a lakásbérleti szabályrendelet érvényességének és hatályosságának kellékeit a jóváhagyás és kihirdetés tekintetében a zemlített 1912. LIV. törvény önállóan állapitja meg és külön feltűnteti a lakásbérleti szabályrendelet különleges jogforrási természetét.

A lakásbérleti szabályrendelet csak olyan kérdés szabályozását nem ölelheti fel, amelyet nagyobb erejű jogforrás, nevezetesen törvény, vagy a törvényhozás felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet már kifejezetten szabályozott.

A jelenleg hatályban levő lakásbérleti szabályrendeletnek is számos rendelkezése eltér a magánjog általános szabályaitól, de ezeket az eltéréseket a törvényesség szempontjából bíróságaink sohasem kifogásolták. Az, hogy a lakásbérleti szabályrendelet a magánjog általános szabályaitól eltérhet, még nem jelentheti, hogy a szabályrendelet *a magánjog sarkalatos alapelveivel jogintézményeink céljával és rendeltetésével ellentétbe kerülhet.* De ezt a szempontot a lakásbérleti szabályrendelet tervezetének előkészítésénél teljes mértékben érvényre is juttattuk. Egyszerűen lehetetlenné válnék a lakásbérleti jogviszony helyhatósági szabályozása, ha *Pap József* álláspontja jutna érvényre. Hiszen ebben az esetben

a szabályrendelet még azt sem mondhatná ki, hogy a bért előre kell fizetni,

mert a magánjog általános szabálya értelmében a bér ellenkező megállapodás és helyi szokás hiányában csak a bérleti idő elteltével válik esedékessé.

— Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, — fejezte be *Liber* alpolgármester, hogy ez a szabályrendelet-tervezet legjobb tudásunk és meggyőződésünk szerint úgy készült, hogy abban *igyekeztünk mindkét fél, a bérlő és a bérbeadó jogos igényeit a lehető legharmónikusabban összeegyeztetni.*

Januárban megkezdi működését a XI. kerületi elöljáróság Kelenföldön

Az új elöljáróság hatáskörébe 48.000 lakós tartozik — Előkészületben van a XIV. ker. elöljáróság felállítása is

Az új fővárosi törvény életbeléptetése óta állandóan sürgeti a főváros közönsége az új kerületi beosztást. Az új törvény — tudvalevőleg — tizennégy kerületre osztotta fel a fővárost. Az új beosztás választójogi szempontból már életbelépett, közigazgatásilag azonban nem. A törvény ugyanis előírja, hogy *az új kerületeket csak akkor állitják fel, ha a belügyminiszter ezirányban a főváros meghallgatása után rendelettel intézkedett.* A kormányrendelet mai napig sem jelent meg, de a főváros sem sürgette, mert az új kerületi elöljáróságok megszervezése és felállításához legalább 4—5 millió pengőre volna szükség, ami ezidőszerint nem áll rendelkezésre. A főváros átmenetileg kirendeltségek létesítése révén akarja a kérdést megoldani és az első ilyen kerületi kirendeltséget *Kelenföldön* létesítik.

Az első új kerületi elöljáróság felállítása dolgában kérdést intéztünk

Farkas Ákos dr.

főjegyzőhöz,

az elnöki osztály vezetőjéhez, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Elsősorban pénzügyi, de közjogi akadályai is vannak, hogy a négy új kerületet megvalósíthassuk. Még nem készült el a fővárosnak az új kerületek felállítására vonatkozó javaslata a kormány számára, pedig ez a feltétele annak, hogy a szükséges kormányrendelet megjelenhessen. A mai viszonyok között csak *fokozatosan lehet végrehajtani az új elöljáróságok felállítását* és évekre kell elosztani a költségvetésbe a szükséges fedezetet is. Ilyen körülmények között ott tudjuk az új elöljáróságot legelőször felállítani, ahol a helyi viszonyok legjobban indokolják és az anyagi feltételek is legkönnyebben biztosíthatók. *Ilyen az I. kerület.* A létesítendő új kerület teljesen különálló városrész, amelynek belső területe 505, a külső területe pedig 2413 hektár. 190 utcája, 6 tere van, *lakosainak száma 48.026,* 2177 lakóház van a kerületben, amely

gyors és beláthatatlanul nagy fejlődés elé néz a Boráros-téri híd építése révén.

Az elöljáróság elhelyezésére legalkalmasabbnak kínálkozik a *Verpeléti-út 3.* szám alatt levő ház, ahol a Zichy Jenő Múzeum volt mostanáig és amelynek a bérleti szerződése 1938-ban jár le. Ha főváros az épületet már most megveszi, *bérösszegben 337.934 pengőt takarít meg,* úgyhogy tényleg olcsón juthat hozzá a Verpeléti-úti házhoz, amelynek első és második emeletén 45 kisebb-nagyobb helyiség van és bőségesen el lehet helyezni az elöljáróság irodáit. A két felső emeleten pedig az ipariskola kibővítésére is akad hely, sőt az épületben elhelyzhető az I/a. kerületi adószámviteli osztály is, úgyhogy ezáltal is megtakarít több mint hatezer pengő évi bért a főváros. Amennyiben a vételhez a törvényhatósági bizottság hozzájárul, úgy esetleg még ebben az esztendőben, de legkésőbb *január hónapban felállítjuk* az új XI. kerületi elöljáróságot.

— Sorrendben a XI. kerületi elöljáróság után a XIV. kerületi következik. Ez — mint tudjuk — a Zugló és a VII. kerület külső részének különválasztása által keletkezett. Pontos időpontot nem mondhatok, csak azt, hogy amint a kelenföldi elöljáróság előkészítésével végeztünk, nyomban

hozzálátunk az új XIV. kerületi elöljáróság felállításához.

Ez a jövő év folyamán minden körülmények között megtörténik és jövő évi költségvetésben erre a célra megfelelő fedezetet már felvettünk. A XIV. kerületi elöljáróság helye még nincs kijelölve. Legalkalmasabb volna a Hajcsár-út környéke. A fővárosnak alkalmas épülete nincs és így az elöljárósági hivatalok elhelyezésére valószínűleg helyiséget fogunk bérelni.

A Nemzeti Munkahét

Az első szónál, a gondolatot híven kifejező *Nemzeti Munkahét* nevénél már tökéletesen tisztában van az ember vele, hogy a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* csodálatosan rátalált arra, amivel a magyar élet, a magyar jövendő kiforrását maradéktalanul szolgálni lehet. A *Nemzeti Munkahét* célját, programját, tartalmát mégis a szavakkal való kifejezés eleven erejével *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, sajtófőnök határozta meg, amikor az egységes nemzeti társadalom mozgósítását és reális célok felé való összefogását írta a zászlóra.

A magyar nemzeti társadalom egységén munkálkodik ma a kormányzattól kezdve az utolsó szál polgárig és munkásig mindenki, akit a nemzeti ideálok lelkesítenek. De ennek a nemzeti társadalomnak nem elegendő egy táborba gyülekeznie, ennek meg is kell mozdulnia és pedig reális célok irányában. A nemzeti társadalom ma egy alakuló, vajudó, születő új világ küszöbén természetszerűen telve van problémákkal és ma még ott sem tartunk, hogy ezeket a problémákat szétválaszthattuk, vagy csoportosíthattuk volna. A *Nemzeti Munkahét* tehát legelsősorban arra hivatott, hogy egybegyűlvén minden problémának hivatott interpretátorai, minden termelőosztály és minden társadalmi réteg bajaira, fájdalmaira, megoldandó kérdéseire rávilágítsanak, ezeket a problémákat külön-külön elemezzék, majd az egész nemzet sorsdöntő kérdéseinek keretébe a kellő és megillető helyre beilleszszék.

Nem fér hozzá kétség, joggal várhatjuk az egész ország, az egész nemzet, de legelsősorban Budapest székesfőváros hatalmas megmozdulását a *Nemzeti Munkahét* közeledtével. *Legelső, vezető helyen kell természetesen ebben a megmozdulásban is a budapesti társadalomnak áll'ania,* amely a felvetődő problémák súlyát, csaknem kivétel nélkül a maguk egészében érzi a saját vállain. Az elméleti részen kívül azonban gyakorlati része is lesz a *Nemzeti Munkahét* programjának, ehhez a gyakorlati részhez pedig úgy az előadó pódiumot, mint a bemutató színpadot, bemutatandó anyagot Budapest szolgáltatja. És ahhoz a nagyszabású elképzeléshez, amelyet a *Nemzeti Munkahét* hatalmas gondolatokat termelő, lelkes, agilis, a nemzeti céloktól megihletett vezetősége mind gazdagabban tár elénk, Budapest fogja szolgáltatni az eleven életerőt. Gazdasági és szellemi életünk, iparunk és kereskedelmünk nagyszabású demonstrációját várjuk ettől a hatalmas megmozdulástól, amely nem sülyedhet le a kiállítások és vásárok tiszteletreméltó, de szokványos sablónjára. Itt eszmei célokat szolgáló nagyarányú seregszemléről van szó, amelynek során a magyar munka és a magyar tehetség produktumaival színpompás, gigantikus, minden értéket külön is kiemelő és kihangsúlyozó egységes képet kell nyujtanunk a magunk buzdítására, az ország épülésére és a külföld előtt való demonstratív felvonulásra.

Igenis, szükségünk van arra, hogy mi magunk is tudjuk, kik vagyunk és mink van. Az önmagunkkal szemben való ez a számadás nemcsak önérzetünk nevelésére szolgál, hanem kétségkívül a további fejlődés ösztökélő eszköze is lehet. De megmutatja majd a *Nemzeti Munkahét* a hiányokat, a gyengeségeket, a pótlások és kiegészítések után kiáltó réseket is. Az egyes termelési ágak tanuságot tehetnek és tesznek is majd arról, hogy szívósággal, leleményességgel, fokozott erőfeszítéssel, örök tanulással, a haladás meg nem szűnő vágyával mire mentünk eddig és merre van a fejlődés további útja. De érezni fogják ebben a testvériesülő, politikamentes hangulatban azt is, hogy a termelési ágak, a szellemi és testi munka alkotó erői csak az összefogás segítségével tudják adni teljesítő képességük és termető erejük maximumát. Nem a termelő ágak között való szolidaritásra, nem a szellemi erők egymás megértésére van ma már szükség; hanem ennél sokkal többre: teljes összefogásra, a nagy nemzeti célok érdekében való, minden jogosulatlan önzést legyőző hatalmas együttes megmozdulásra.

Ma, amikor az egész világrend tulajdonképen kavargó, forró, alaktalan massza, amikor senki sem tudja merre visz a népek útja, amikor világok küzdenek egymás ellen, amikor nagy nemzeteket nehelyként forgat meg a levegőben az idők járása: az olyan kis nemzeteknek, mint amilyenek mi vagyunk, amilyenekké bennünket tett a nemzetközi igazságtalanság, minden erejüket egy nyalábba kell fogniok. A termelési ágaknak, a szellemi és két kézi munkának, minden szál embernek egymásba kell kapaszkodnia, hogy a történelmi idők viharjárása el ne seperjen benünket. A *Nemzeti Munkahét*, amely az egységes nemzeti társadalomnak reális célok irányában való megmozdulását írta zászlajára, bizonyára erős eszköze lesz annak a törekvésnek, hogy az egységben, összefogásban keressük az erőt, amely dacolni tud az idők viszontagságaival.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a városi adminisztráció időszerű kérdéseiről: a költségvetési deficit pótlására felveendő kölcsönről, a közüzemi tarifák érintetlenségéről, az inségadó engedélyezésének szükségességéről, a szellemi szükségmunka kilátásairól és a kislakásos bérházak lakbércsökkentéséről

A közeljövőben megkezdi a törvényhatósági tanács és ezt követőleg a közgyülés *a jövő évi költségvetés tárgyalását*, amely iránt már most felfokozott érdeklődés észlelhető. A költségvetési tervezet ugyanis teljes nyiltsággal szemlélteti a súlyos gazdasági viszonyok nehézségeit és végeredményben nem titkolja, hogy *a községi háztartás gazdálkodása hiánnyal fog zárulni.* A költségvetési tervezet nyilvánosságra hozatala idején a polgármester nyilt őszinteséggel megmondotta, hogy a közel *tízmilliós hiány pótlására belföldi kölcsönt* kíván hitelművelettel biztosítani, mert csak így remélhető, hogy nem következik fennakadás a pénzügyi gazdálkodás menetében.

Az időszerű kérdésekről folytattunk beszélgetést *Sipőcz* Jenő polgármesterrel, akitől mindenekelőtt megkérdeztük, hogy a várható költségvetési deficit pótlására *mikor hajtják végre a kölcsön-tranzakciót* és milyen formában biztosítják a szóbanforgó összeget.

Sipőcz Jenő dr.
polgármester

a következőkben válaszolt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ma még nincsen pontos terminus a felveendő kölcsönnel kapcsolatban és általánosságban olyan elgondolás alakult ki, hogy

a kölcsönt csak abban az esetben igényeljük, ha a folyó kiadások fedezése azt feltétlenül megkívánja.

Egyelőre az a helyzet, hogy a törvényhatósági bizottság már a mult évben *húszmillió pengős hitelkeretet szavazott meg*, amelyet időnkint felhasználunk a Községi Takarékpénztár útján és ennek a húszmilliós kölcsönnek a keretén belül pótoljuk a hiányzó tételeket. Ez a kölcsön nincs egészen kimerítve, azonban ettől függetlenül

előtérben áll a költségvetési hiány pótlására szükséges kölcsön,

amelyre vonatkozólag a jövő év folyamán teszek javaslatot az illetékes szerveknek.

Szóvátettük a polgármester előtt azt a híreszteléstt, hogy *ismét esedékes a közüzemi díjak emelése*, mert az olyan jelentős többletjövedelmet biztosítana a főváros számára, hogy a községi háztartás minden fennakadás nélkül láthatná el feladatát.

— Tudomásom van erről a híreszteléstről — válaszolta a polgármester — azonban kijelentem, hogy *az adminisztráció nem gondol erre a lehetőségre.* Távol áll ez a gondolat az autonóm szervektől is, mert mindannyian érezzük, hogy

a mai nehéz viszonyok között a gáz-, villany- és vízdíjak drágítása mennyire megterhelné a főváros lakosságát.

Ennek az elkerülésére mindent megtettünk a multban és *belátható időn belül sem szándékozunk a mindennapi életlehetőségeket ilymódon megnehezíteni.* Azért merült fel a kölcsön gondolata, hogy a hiányok pótlását ebből fedezzük, mert minden körülmények között kitartunk ama szilárd elhatározás mellett, hogy *a közüzemi díjak mai nívóját érintetlenül hagyjuk.*

A városházán nagy várakozással tekintenek a kormánynak *az inségakció engedélyezésére* vonatkozó döntése elé. A végső állásfoglalásról még nem kapott hírt a polgármester és így megkérdeztük, hogy mikorra várható az inségadó engedélyezése, amely tudvalevőleg jótékonysági akciók költségeinek a fedezetére szükséges. *Sipőcz* Jenő polgármester errevonatkozólag a következő kijelentést tette:

— A kormánnyal folytatott eddigi tárgyalásokon, amelyekben *Huszár* Aladár főpolgármester úr is résztvett, a legnagyobb jóindulatot tapasztaltuk a belügyminiszter és a pénzügyminiszter urak részéről, akik megigérték, hogy

döntésüket november elsejéig — amikorra kimerül az erre a célra biztosított fedezet — megküldik a fővárosnak.

Most újból felkérjük a kormányt, hogy tekintettel a közeledő novemberi terminusra, tisztázza a helyzetet. Az eddigi szóbeli megbeszéléseken már kialakult az az elhatározás, hogy

az inségadó kulcsa a tavalyi méretekben marad.

Az e címen várható bevételt *8—10 millió pengőre becsülöm*, amely összeg pontosan fedezi az inségakciók szükségletét.

A főváros jótékony irányú tevékenységének legnevezetesebb formája *a szellemi szükségmunka-akció volt*, amelyről olyan hírek terjedtek el, hogy azt ebben az évben *már nem valósítják meg.*

— A szellemi szükségmunkásoknak — hangzott a válasz — nagy szerepük volt az elmult évben a jótékonysági akciók megalapozásában, mert tudvalevőleg olyan feladatot osztottunk ki számukra, hogy *személyesen ellenőrizzék a szegénykataszterbe felvett inségesek helyzetét és minősítsék azt, vajjon rászorultak-e a hatóság támogatására.* Az elöljáróságon állandóan további igényekkel jelentkeznek a rászorultak és *így fokozottabb szükség lenne a megfelelő ellenőrzésre.*

A szellemi szükségmunka kiadásai azonban horriblis összegekre rúgnak és így csak abban az esetben lehet szó a munkanélküliek alkalmazásáról,

ha az inségadó dolgában teljesülnek a főváros várakozásai. Amennyiben a kormány döntését kézhezvesszük és pontosan kikalkuláljuk a várható jövedelmeket, úgy

mérlegelés tárgyává tesszük az ezévi szellemi szükségmunkát.

Minden reményem megvan ahhoz, hogy *a szellemi szükségmunkásoknak az inségakció keretében való jövedelemhez juttatását idén is keresztülvihetjük.*

Végül a *kislakásos bérházak lakbérügyét* tettük szóvá a polgármester előtt és hangoztattuk, hogy ezeket a házakat annakidején bizonyos szociális elgondolásból építették, elsősorban azért, hogy a szegényebb néposztály olcsó lakásokhoz jusson. A házbérek bizonyos vonatkozásban magasak és mindenképpen indokolt, hogy valami arányosítás történjen.

— November elsején visszaáll *a lakások szabad forgalma* — mondotta a polgármester — és ezt az alkalmat felhasználja a főváros arra, hogy

különösen a régi épületekben esetleg még alacsonyabb lakbéreket a mai lakbérek nívójára hozza.

Amit ezen a címen többletbevétel formájában kapunk, azt *a kislakásos bérházak lakbércsökkentésére fordíthatjuk* és ezzel bizonyos igazságtalan méreteket sikerül megszüntetni. Az illetékes ügyosztályokban már folynak a számítások és az eddigiek szerint

februárban alkalmazzuk a lakbércsökkentést

mindazokban a kislakásos bérházakban, ahol a bérek leszállítása indokolt.

Ezekben vázolta az időszerű kérdéseket a polgármester, amelyhez még hozzáfüzte azt a véleményét is, hogy a Vásárpénztár ügyének likvidálását most már sikerül gyors tempóban végrehajtani.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gyökeres reformok a kerületi közigazgatásban

Beszámoló a racionalizálás előrehaladásáról — Újból szabályozzák az üzemek és intézmények személyzetének alkalmazását

A főváros elnöki bizottsága a legközelebbi hetekben ülést tart, amelyen *Felkay* Ferenc dr. főjegyző, a fővárosi közigazgatás racionalizálásának polgármesteri biztosa beszámol *a közigazgatás egyszerűsítése és megjavítása* körül eddig elért eredményekről és az előkészület alatt álló további intézkedésekről. A racionalizálás ezidőszerinti állásáról érdeklődtünk

Felkay Ferenc dr.

főjegyzőnél,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A székesfővárosi közigazgatás racionalizálásának előkészítése nagy és komoly feladat, amelynél minden javaslatot alapos megfontolásnak kell megelőznie. A főváros közigazgatásának és adminisztrációjának racionalizálási munkájában ki kell domborítani azt a szempontot, hogy *lakosságának összetétele, viszonyai, szükségletei és közigazgatásának berendezései egészen más természetűek,* mint a vidéki városokban, vagy a vármegyei autonomiákban. A fővárosi racionalizálás feladata három irányban folyik: 1. a jogszabályok termelése, gyűjtése, használata, 2. a gyakorlati végrehajtás munkája, 3. a tisztviselők továbbképzése és irányítása. A racionalizálásnak sok olyan szervezési módosítást kell javasolnia, hogy

a közigazgatás közelebb kerüljön az élethez,

a polgárság ügyes-bajos dolgaihoz. A fővárosi közigazgatás újjászervezésére azért is szükség van, mert az utolsó öt-hat évtized alatt *háromszázezerről egymillió fölé emelkedett a lakosság száma,* már pedig a régi közigazgatási rendszer sok vonatkozásban nem számolt ilyen nagy népességgel, hanem az akkor még aránylag kis város irányításának életére rendezkedett be.

— A közigazgatás tulajdonképeni reformjának első fontos lépése lesz az új szervezési szabályzat életbeléptetése.

A központi igazgatásról intézkedő szervezési szabályzat nagyjában már elkészült.

Ennek a szabályzatnak az összeállításánál meg kellett vizsgálni az egyes szervezetek, intézmények és hivatalok feladatait, a különböző intézmények és hivatalok között fennálló kapcsolatokat. Megállapítottuk, hogy meg van-e az az azonos ügyekben intézkedő hivatalok és intézmények között az összhang, nem intéz-e ugyanazon munkakört feleslegesen több hivatal, megvizsgáltuk, nem lehetne-e az azonos természetű munkaköröket egy hivatalnál összpontosítani. Meg kellett állapítani, hogy a decentralizált feladatokat végző alsófokú hatóságok munkájának központi irányítása meg van-e, hogy az *egységes eljárás* az egész főváros területén biztosítható legyen.

Külön szabályzat intézkedik a kerületi előljáróságok szervezetéről és munkaköréről.

Itt vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy a kerületi előljáróságok némely feladatát *nem volna-e helyesebb centralizáltan intéztetni,* vagy megfordítva egyes központi feladatokat, nem volna-e célszerűbb a kerületi előljáróságok útján végeztetni. Kutatni kell, hogy

az egyes munkakörökben nem viszik-e túlzásba az ellenőrzést,

ami feleslegesen drágítja az adminisztrációt. A másik fontos feladat *az ügyiratkezelés reformja,* mert az a munka, amely a segédhivatalokban folyik, az egész közigazgatás alfája. Megboldogult elődöm, *Gallina* tanácsnok e tekintetben a decentralizációs rendszer híve volt, úgyhogy minden ügyosztály maga végezze ezt a munkát: az iktatástól egészen az irattározásig. Hogy ezt a rendszert be tudja vezetni, bizonyos átmeneti intézkedéseket léptetett életbe. Ennek a decentralizációs rendszernek vannak kétségtelenül előnyei, de hátrányai is. Egyik nagy hiányossága, hogy ahány ügyosztályban megfordul az akta, annyi számot kap, végül már öt-hat számot is feljegyezhetnek, ami nem kis zavart okozhat. Ezért

inkább a központosított kezelést tartom jobbnak és itt próbálunk olyan reformokat bevezetni, ami olcsóbbá és gyorsabbá teszi az ügyek intézését.

Egyik ilyen terv az, hogy *csak a fontosabb aktákat iktassák.* Erre vonatkozólag szolgálati szabályzat fog majd megjelenni, mely felsorolja, hogy melyek azok az ügyek, ahol az iratokat iktatni kell és hol lehet azt mellőzni. A másik törekvés az, hogy *a segédhivatalból a lehető leggyorsabban kerüljön az akta az intézkedő referens kezéhez, mert ma bizony 3—4 napig is eltart ez az út.*

— A már említett szervezeti szabályzat mellett

előkészület alatt van a kerületi igazgatásra vonatkozó szabályrendelet.

Itt az a törekvés érvényesül, hogy a középfokú hatóságok munkáját amennyire lehet tehermentesítsük, hogy ezzel *több idő jusson a komolyabb feladatok megoldására,* míg az adminisztráció túlnyomó része az elsőfoku hatóságok, az előljáróságok feladata lesz.

A főváros nyugdíjszabályrendeletét mindaddig nem lehet végleges formában elkészíteni, amíg a parlament elé kerülő nyugdíjtörvény tervezetét nem ismerjük.

A tervezetet a kormány még nem küldte le hozzászólás végett a fővároshoz. Állítólag az új nyugdíjtörvény részben meg *fogja hosszabbítani a szolgálati-időt* még pedig általánosan negyven évre, ezzel szemben van egy olyan elgondolás is, hogy *25 évi szolgálat után bármelyik tisztviselőt nyugdíjba lehessen küldeni.* Ismétlem a főváros vezetősége a törvénytervezetet nem ismeri és majd csak akkor készítheti el a maga szabályrendeletét, ha a törvényhozás a vonatkozó törvényt már megalkotta.

A nem kifejezetten közigazgatási vagy közoktatási státusba tartozó fővárosi alkalmazottak felvételét és alkalmaztatását mostanáig nem szabályozta egységes szabályrendelet, hanem részben a régebbi gyakorlat, *részben a korábbi fővárosi törvény voltak e téren az iránymutatók.* De nem szabályozta ezt a kérdést az új fővárosi törvény sem, hanem mindössze azt mondotta ki, hogy errenézve záros határidőn belül megfelelő szabályrendeletet kell alkotni a törvényhatóságnak. A fővárosi intézetek, közintézmények, közművek és nem részvénytársasági formában működő egyéb üzemek állásainak betöltését szabályozó új rendelettel most készült el a *Felkai* Ferenc főjegyző vezetése alatt álló racionalizálási és kodifikációs osztály. A tervezetet a napokban az elnöki ügyosztály szakbizottsága tárgyalta le, azután hamarosan a tanács elé kerül.

mint idegenforgalmi attrakció is

beválik. Az építkezés nem kerül sokba, 180—200 ezer pengőre van szükség mindössze, amit a gyógyfürdők kölcsönből teremtenek elő. Az építkezés költségeit reméthetőleg *3—4 év alatt amortizálja a jövedelem.* Az új fürdő építéséhez 3—4 hónapra van szükség csupán, mert csak medencét kell építeni, egyébként minden úgyszólván változatlan marad a télikertben.

— Az újonnan megnyitott *gyógyforrások* népszerűsége napról-napra nő. Örömmel állapítom meg, hogy felfigyelt a budapesti orvostársadalom is. Az *Attila* és *Juventus* források megnyitása óta

a források forgalma mintegy 30 százalékkal emelkedett.

Komoly probléma volt, hogyan tegyük lehetővé a két új forrást látogató közönség számára a *téli kúrázást,* mivel az ivókutak a szabadban vannak. Végleges megoldásra a mostani gazdasági viszonyok között nem gondolhatunk, de azért sikerült átmeneti megoldást találni: pihenő és sétahelyül a Rudas fűtött előcsarnoka fog szolgálni. Novemben 1-én megnyílik a vendéglő helyisége is. Ennek a termeit is azonnal úgy alakítjuk át és rendezzük be, hogy már a *télen a kúra céljára alkalmas gyógytermekké válnak.* A *Juventus forrás vizét be is vezetjük a Rudas előcsarnokába.*

— Elkészült és hétfőn reggel

megnyitottuk a Rudas-fürdő rádium-osztályát.

Egyelőre öt fürdőből álló osztályt létesítettünk. A rádiumos fürdők iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy félő, nehezen tudjuk az igényeket majd kielégíteni.

— Valószínűleg még ebben a hónapban a tanács elé kerül

a Rudas-fürdő belső átépítésének terve,

amelyet a szakbizottság már letárgyalt. Ez szintén néhány százezer pengős munka, amellyel megtudjuk csinálni az első *reuma-kórházat,* illetve szanatóriumot. A fővárosnak ezeket az áldozatokat meg kell hozni, mert a céltudatos és komoly propaganda révén egyre fokozódik a külföldi betegek érdeklődése és különösen örvendetes az északi államok reumás betegei részéről megnyilvánuló érdeklődés. Ahhoz, hogy fokozott propagandát és nagyobb eredményeket érjünk el, első előfeltétel, hogy

megfelelő berendezkedéseink legyenek,

ezért sürgős a Gellértfürdő szanatóriumosztályának és a Rudasfürdő kórházának a megvalósítása.

Nagy idegenforgalmi attrakció lesz a Gellért pezsgőfürdője

Napról-napra emelkedik a gyógyforrások népszerűsége — Megnyílt a Rudasfürdő rádium-osztálya — Komoly tervek a reuma-kórház és a Gellért-szanatórium megvalósítására

Az elmult napokban *Sipőcz* Jenő polgármester és *Liber* Endre alpolgármester *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok és *Bánlaky* Géza központi igazgató kalauzolása mellett megtekintették a Gellértfürdőnek azokat az osztályait, ahol *a közeljövőben nagyjelentőségű átalakításokat akarnak végrehajtani.* Igy először a Gellértfürdő télikertjében tartottak szemlét és a bemutatott tervek alapján hozzájárulásukat adták ahhoz, hogy városgazdasági ügyosztály a közeljövőben a tanács elét terjessze a pálmaház üvegcsarnokában tervezett „télihullám" tervét. Azután megtekintették az igazgatósági osztályt, amelyet szanatóriumi, illetve fürdő gyógyintézeti osztálynak akarnak átépíteni, hogy a fürdő gyógyjellegét minél inkább érvényesíthessék.

Ezekről a tervekről és a gyógyforrásokról kapcsolatos egyéb aktuális kérdésekről

Kovácsházy Vilmos tanácsnok,

a városgazdasági ügyosztály vezetője

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Gellért hullámfürdőjének páratlan népszerűségéből következtetve nagy reményeket fűzünk *a pálmaházban tervezett fedett fürdőhöz is.* Ez tulajdonképpen nem hullámzó medence, hanem pezsgőfürdő lesz, amelyet a gyógyfürdő pneumatikus kamrái révén sűritett levegővel pezsegtetnek. Az újszerű, egész Európában talán egyedülálló fürdő minden bizonnyal

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 89-0-58
Vasszádfal kőcsönzés

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Borvendég Ferenc alpolgármester:

Az Andrássy-út meghosszabbítása és az Erzsébet-sugárút megnyitása érdekében folynak a tárgyalások

A Közmunkák Tanácsa sürgeti a végrehajtást és a szükséges ingatlanok megvásárlásának pénzügyi lebonyolításánál célravezetőnek tartja a Községi Takarékpénztár bekapcsolódását

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén ismét napirendre került két közelfekvő nagy terv: az *Andrássy-út meghosszabbítása és az Erzsébet-sugárút megvalósítása.* Az ülésen olyan hangok hallatszottak, hogy a főváros most használja fel az alkalmat az Adrássy-út meghosszabbításánál elképzelt tengelyében fekvő telkek megvásárlására és gondoskodjon arról, hogy a főváros fejlődésének biztosítására az Andrássy-út meghosszabbítása mielőbb megkezdődjön. Az Erzsébet-sugárút ügyében is sürgető kívánságok hallatszanak és várospolitikai körökben *érthetetlennek tartják, hogy a kidolgozott és rendelkezésre álló tervek végrehajtása állandóan húzódik.*

A két nagyjelentőségű akció akadályairól és esetleges kilátásairól folytattunk beszélgetést

Borvendég Ferenc
alpolgármesterrel,

aki a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Andrássy-út meghosszabbítása és az Erzsébet-sugárút megvalósítása valóban sürgős feladat, de mindkettő a Közmunka Tanács feladatkörébe tartozik. Az Andrássy-út ügyében az elmult hetekben tüzetes megbeszélés volt az illetékes tényezők között, ami azonban végső eredményt nem hozott.

A terv útjába pénzügyi akadályok tornyosulnak és különösen az Erzsébet sugárút megnyitása igényel 3 millió pengőt.

Ez az összeg ma a fővárosnak nem áll rendelkezésére, holott a Közmunka Tanács azt kívánta, hogy *a költséget a főváros előlegezze, illetve annak egy részét vállalja magára.* A tárgyalások mindazonáltal folyamatban vannak és annakidején megfelelő javaslat kerül a tanács, illetve a közgyűlés elé. Az Erzsébet-sugárút megnyitásának előfeltétele tudvalevőleg a *Károly-körút 15. sz.* bérház megvásárlása volt, mert annak a területe képezi a tervek szerint az új útvonal torkolatát. Felmerült az a kívánság, hogy ezt az épületet bontsuk le. Felfogásom szerint azonban mindaddig nincs értelme a Károly-körúton egy üresen álló nagy teleknek, amíg a sugárút céljaira a pénzügyi feltételek nincsenek tisztázva. Ha a tanácskozások eredménnyel járnak, úgy természetesen

a sugárút létesítése az útvonal útjában álló épület lebontásával kezdődik,

de nézetem szerint idő előtt fölösleges volna a Károly-körút mai képét elcsúfitani és *a város közepén homoktengert létesíteni.* Ugy tudom, hogy a Közmunka Tanács legközelebbi ülésén újból megvitatás alá kerülnek a részletek és ha a pénzügyi helyzet valamelyest is javul, úgy *a két nagyarányú városrendezési akció megindul a maga útján.*

Súlyos százezrek szükségesek a telekvásárlásokhoz

A nagyérdekességű tervek műszaki vonatkozásairól

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsoshoz,

a városrendezési és szabályozási ügyosztály vezetőjéhez fordultunk felvilágosításért, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— Az Andrássy-út meghosszabbitása évtizedes probléma és annyira elő van készítve, hogy annak megvalósítása tulajdonképpen bármely pillanatban megindítható. A Hermina-útig a valóságban már meg is van az Andrássy-út meghosszabbított útvonala és évekkel ezelőtt ezzel volt összefüggésben a városligeti tó hidjának olyan végleges vasszerkezettel való átépitése, hogy a teljes közúti forgalmat is elbirja.

A Hermina-út és a Hajcsár-út között a megnyitáshoz szükséges telkek már rendelkezésre is állnak,

csak a Hajcsár-út és a főváros határa között elterülő vonalon van még hátra a magántulajdonban lévő ingatlanok megszerzése, illetve kisajátítása. A meghosszabbított Andrássy-út átlag *ötven méter széles* lenne, megosztott profillal és megszakitva olyan terekkel, mint az Oktogon és a Körönd. A Milléniumi emléktől a határig még mintegy kilenckilométeres útvonal kiépitéséről volna szó. Ez olyan hatalmas munka, amit egyszerre elvégezni és elkezdeni nem lehet.

— Az útvonal meghosszabbításához szükséges ingatlanok javarészt a *Budapesti Utépítő Részvénytársaság* tulajdonában vannak, a kisebbik rész pedig egy *Homor* nevű ingatlantulajdonosé. Összesen 38.500 négyzetöl területet kellene kisajátítani, ebből 29,534 négyzetöl az Utépítő rt.-é.

A közmunkatanácsnak a tulajdonosok már felajánlották az ingatlant megvásárlásra és azokra a közmunkatanács a kisajátítási opciót be is tábláztatta.

A megszerzendő területek csak egy részét használnák fel az útépítéshez, a többit parcellázás útján értékesíteni lehetne.

— *A Közmunka Tanács legutóbb leiratot intézet a fővároshoz* és abban arra kéri a polgármester urat, hasson oda, hogy az ingatlanszerzési tranzakció a *Községi Takarékpénztár bekapcsolódásával kielégítő módon lebonyolitható legyen.* Az új útvonalnak igen nagy jelentősége lenne nemcsak városrendezési és városfejlesztési szempontból, hanem azért is, mert a Vác és Gödöllő felé irányuló közúti forgalom jelentékeny része itt volna lebonyolítható. Ami a telekmegszerzést illeti

az ingatlanok megvásárlásához 380.000 pengő készpénzre lenne szükség

és *240.000 pengőbe kerülne az út- és csatornaépítési munkák végrehajtása. ilyenformán 620.000 pengő a tényleges szükséglet.* Ebből azonban csak a meghosszabbítás felét lehetne megcsinálni, mert a főváros határáig vezető Andrássy-út kiépítéséhez összesen *1,200.000* pengő kellene.

A Közmunka Tanács sürgető átirata dolgában érdeklődtünk

a Községi Takarékpénztár
vezetőségénél

is, ahol a következő választ kaptuk:

— A szóban forgó telkek megvásárlása már régebben foglalkoztatja a Közmunka Tanácsot és ezekbe a tárgyalásokba belevonták a Községi Takarékpénztárat is. A telektulajdonos *Utépítő rt.* tulajdonképpen részvényeit akarja eladni és ezért *520.000 pengőt kér, amely öszegben természetesen bennefoglaltatnék a telkek vételára is.* Ebből 150.000 pengőt készpénzben akar, 370.000 pengő értékben pedig ingatlanokat is elfogad. A másik telektulajdonos 230.000 pengő vételárat igényel.

A telkeket nem a főváros, illetve a Községi Takarékpénztár venné meg, hanem a Közmunkatanács,

a Községi Takarékpénztár dolga a vételár hitelezése lenne. *A Községi Takarék ezeknél a tárgyalásoknál nem tett egyebet, mint a kötelező gondossággal járt el és képviselte a főváros közönségének érdekeit.*

*

A polgármester most jelentéstételre szólította fel az illetékes tényezőket, meghallgatja a Községi Takarékpénztárat is, azután adja meg a válaszát a Közmunka Tanácsnak. A főváros vezetősége előtt mindig rokonszenves és fontos programpont volt az Andrássy-út meghosszabbítása, de *a mai nehéz időkben szokszorosan kötelezi a megfontolás és az elővigyázatosság olyan nagy horderejű pénzügyi kérdésben,* mint aminőt a Közmunka Tanács kér a fővárostól, illetve a Községi Takarékpénztártól.

Nincs ajánlat a Vásárpénztár monopoliumának átvételére

Az autonomia döntése után azonnal megkezdik a felszámolást

Példátlanul viharos légkör előzte meg a Vásárpénztár ügyeinek törvényhatósági tanácsi vitáját és az elmúlt hetek minden izgalma érezhető volt a nevezetes tanácskozás előtt. Az elképzelt éles kirobbanásoknak azonban elejét vette *Sipőcz* Jenő polgármester tökéletesen tárgyilagos jelentése, amely minden kétséget kizáróan feltárta a Vásárpénztár működésének egész történetét és azokat a részleteket, amelyek kimutatják, hogy a *veszteségekért milyen körülmények és tényezők okolhatók.* Azzal a ténnyel, hogy a polgármester elfogadta a vizsgálóbizottság jelentését és hogy hozzájárult a szükségessé vált bűnvádi és fegyelmi eljárások megindításához,

a Vásárpénztár ügye elvesztette politikai és személyi vonatkozásokban várt érdekességét,

a lelkes ünneplés pedig, amely a polgármestert a taktikai okokból ellene benyujtott fegyelmi indítvány leszavazása után körülövezte: fényes bizonyítéka annak, hogy *Sipőcz Jenő polgármester személye olyan érték, amelyet a jövőben meg kell óvni a politikai mesterkedések minden kísérletétől.*

Miképpen alakult az intézmény további sorsa? — erre irányul most az általános érdeklődés. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a Vásárpénztár további sorsáról a következő

illetékes helyen

származó nyilatkozatot kapta:

— A törvényhatósági tanács kimondotta a Vásárpénztár ügyeinek likvidálását és a különböző eljárásoktól függetlenül fogják tárgyalni azt a kérdést, hogy *a továbbiakban mi történjék evvel az intézménnyel.* A Vásárpénztár Részvénytársaság

feltétlenül felszámolás alá kerül

és az ezzel megbízott szakközegek várják a törvényhatóság további utasításait. Az a terv, hogy a *Húskereskedelmi Rt.* csődöt kérjen és ezzel lehetőség nyiljon az adonyi bérleti szerződés felbontására; *kétélű fegyver,* mert a *szavatosság a részvénytöbbséggel rendelkező Vásárpénztár ellen továbbvihető* és így a szándékolt cél, a terhes szerződéstől való szabadulás, aligha válik valósággá.

— A Vásárpénztár monopóliumát a polgármesteri előterjesztés a *Községi Takarékpénztár* bérletébe kívánja adni 30 évi időtartamra. A város pénzintézete azonban attól tartva, hogy a mai viszonyok között nem kerülhető el a veszteséges üzletvitel, 250.000 pengő szubvenciót kért arra az esetre,

ha az évvégi üzleteredmény deficitet mutatna.

Ilyen körülmények között komoly meggondolás tárgya, hogy a Vásárpénztár a Községi Takarék érdekkörébe jusson, tehát *más megoldás után kell nézni.* Az a híresztelés, amely szerint a Vásárpénztár monopóliumára konkrét ajánlat fekszik a polgármester előtt, nem felel meg a valóságnak, mert annak ellenére, hogy hallottunk bizonyos elgondolásokról,

tényleges ajánlattal a fővárosnál nem történt jelentkezés.

— A Vásárpénztár értékesítésére ezidőszerint nem kínálkozik más mód, minthogy a *monopóliumot bérbe adjuk.* A polgármester valószínűleg

nyilvános versenytárgyalást

hirdet a Vásárpénztár monopóliumának értékesítésére, amelynek a feltételeit oly módon fogjuk megállapitani, hogy *abból a fővárosnak ne ráfizetése, hanem megfelelő haszna legyen.*

*

A Vásárpénztár jövőjéről a törvényhatósági tanács csütörtöki ülésén tárgyalnak és bizonyosan olyan megoldást hoznak, amelynek révén az intézmény további sorsa biztosítható lesz.

Mint ismeretes, a polgármester a királyi ügyészséghez áttette a Vásárpénztár ügyében lefolytatott vizsgálat bizottsági jelentését. Az ügyészségen *Baróthy* Pál dr., az ügyészség elnöke a nyomozás lefolytatásával *Temesváry* Gyula dr. ügyészt bízta meg, aki egyelőre az iratokat tanulmányozza és aztán majd megteszi előterjesztését.

Október 21-én és 24-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 76. villamos mentén, 9-es autóbusz.)
ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea
délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

HUNNIA redőnyüzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Gazdasági Értesítő

Országos felháborodás kiséri a strimpfli-lovagnak az államhatalmon ejtett snájdig huszárvágását

Megérdemelt bojkott a GFB gyártmányok és a Pók-áruházak ellen

A meglepetések mai gazdag korszakában is óriási feltűnést keltett az a példátlan vakmerőség, amellyel egy budapesti gyárvállalat a kivetett adó ellen tiltakozni próbált. Az adófelszólamlási bizottság a mult évi arányokkal szemben felemelte a *Guttmann és Fekete* textilgyár közterheit és a tárgyaláson jelenlévő *Fekete* J. Jakab gyártulajdonossal közölték, hogy *jövedelme és vagyona után megfelelő részt kell leadnia az államnak.* Így szokott ez lenni más esetekben és mindenki tudomásul veszi, hogy jövedelme arányában adóflzetésre köteles, azután hazamegy és a kirótt adót a megfelelő részletekben eljuttatja a kincstárhoz, vagyha károsítottnak érzi magát, akkor — amint ez jogállamban szokás — annak rendje és módja szerint az illetékes fórumokhoz megfelebbezi a sérelmesnek tartott határozatot. *Fekete* Jakab azon az emlékezetes délelőttön azonban autójába vágta magát, berohant a gyárkapun keresztül a vezérigazgatói szobájába, maga elé parancsolta a gépirónőket és megíratta a felmondó leveleket. A tisztviselők és alkalmazottak tömegei negyedóra mulva kézhez kapták az elbocsátó ukázt, *700 munkás pedig a munkavezetőktől vette tudomásúl, hogy mehetnek a szélrózsa minden irányába.* Amikor küldöttség járult *Fekete* Jakab őhatalmassága elé, gyűrűs szivarjával a kezében az ajtó felé mutatott:

— *Menjenek az adófelszólamlási bizottsághoz, azok majd adnak kenyeret!*

Az a vihar, amely e gesztus nyomán mondhatni országszerte megnyilvánult, méltó felháborodással válaszolt Fekete Jakab zordon magatartására.

A magyar gazdasági élet és a közvélemény a legnagyobb megütközéssel fogadta a harisnyakirály zsarnoki önkényét,

aki beszüntette üzemét és kenyértelenné tette a küzködő tisztviselők és munkások egész hadseregét csak azért, mert adóját a valódi helyzetnek megfelelően kívánják arányositani.

Fekete Jakab szembehelyezkedett a magyar államhatalommal, és olyan gőgös fölényt mutatott, hogy önkéntelenül arra kell gondolni, hogy a GFB. uralkodója valóban *bíborban és hermelinben* látta meg a napvilágot. Az életrajz azonban ezt a feltevést megcáfolja. *Schwartz* Jakab (nem szégyen, de ősi neve így hangzott) alig tudta elvégezni a négy elemit Sátoraljaújhelyen, 14 éves korában vándorbottal jött Budapestre és egy Rákóczi-úti úridivat üzletben öntöző-kannával a kezében *szabályos nyolcasokat rajzolt a bolt parkettjére.* A szakmát kitanulta és egy gazdag bácskai textilkereskedővel társult, majd belügyminiszteri engedéllyel a *Schwartz Jakab* nevet a *Fekete Jenő* névvel felcserélve, ismertté tette magát a harisnyaszakmában. A konjunktúra malmára hajtotta a vizet és az évek folyamán nagy behozatali kontingenst kapott az államtól. Később *gyárat alapított*, amelyből a vámvédelem és az iparpártolás kedvezményeinek felhasználásával, hatalmas üzem alakult, úgy, hogy

Fekete J. Jenő vagyona ma már több millió pengőre rug.

Karrierje folyamán *többszörös összeütközésbe került a hatóságokkal*, de valahogyan mindig kicsúszott a paragrafusok közül. Eddigi adója évi 850 pengő volt, míg a munkáskizárás előtti felszólamlási bizottsági ülésen adóalapját magasabb tételben állapították meg. Ez az amit nem tudott elviselni a harisnyák koronázatlan királya és *kirugta összes alkalmazottjait.*

Negyed órával később a felháborodás morajа zúgott végig az egész országon. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter dicséretreméltó erőllyel és gyorsasággal

torkára forrasztotta a sötét tervet Fekete Jakabnak

és azóta újból *megindult a munka a GFB. birodalomban.* A miniszter az állam erejét szegezte a gyárosnak és a gazdasági hatalommal való visszaélésnek minősítette *Fekete* J. Jenő durva manőverét. Függetlenül ettől, a pénzügyi hatóságok majd egy kicsit fellebbentik a fátyolt a GFB. import *valutájának árfolyam különbözeteiről*, az eddigi *adóügyekről*, tüzetes áttanulmányozásra kerülnek *az üzleti könyvek*, az importvaluták *beszerzési módozatait* is megvizsgálják és megállapítják, hogy a *Pók Áruházak* milyen címen, mennyi *adót* fizetnek az államkincstárnak. Természetesen kiderül majd az is, hogy

Fekete úr honnan szerezte többmilliós vagyonát

és hogy a harisnyafélék haszna után fizetett-e annyi adót, amely nem teszi szükségessé *a visszamenőleges megadóztatást.* Érdekes kimutatás várható a Nemzeti Banktól arra vonatkozólag, hogy például a másfélév előtti londoni áruszállítás után *az angol cégtől kapott exportvaluta befolyt-e a bank pénztárába*, mert ha valami hézag mutatkoznék *Fekete* J. Jenő vallomása körül, úgy

készséggel informáljuk az illetékes hatóságokat az összes részletekről.

Mindezeken túlmenően indokolt a *társadalmi bojkott* a GFB-gyártmányok és a Pók Áruházak ellen, mert Fekete úr példátlan magatartása tulajdonképpen *arculcsapása annak a társadalomnak, amely minden idegszálával az ország gazdasági talpraállítását várja a dolgozó tömegek életviszonyainak megjavítása érdekében.* Ezt a törekvést aknázta alá Fekete Jakab és így

megérdemli a méltó büntetést, hogy gyártmányaitól undorral forduljon el a hazafias érzésű közönség.

A bojkott megrendezésében dicséretreméltóan előljárnak a *soproni* divatárukereskedők, akik a következő felhívást intézték a város közönségéhez:

„*Ne vásároljunk GFB harisnyát!* A Guttman és Fekete cég államellenes cselekménye folytán nem méltó arra, hogy a nagyközönség továbbra is támogassa. Kérjük tisztelt vevőinket, hogy

ne méltóztassanak nálunk GFB harisnyát kérni,

sőt GFB-árut mindenütt visszautasítani. Kiváló tisztelettel: Beer Nővérek, Filó Frigyes, Fischer Emil, Kastner Ferenc, Lővenstein Lajos, Reuter Ferencné, Schrötter Ferenc és Winkler samu."

Fekete Jakab úr, az alacsony munkabérek zsarnoki diktátora, valami nyilatkozatfélét is dadog és azt hebegi, hogy ügye *a tárgyi igazságnak megfelelő elbírálásban fog részesülni.* Szokott vakmerőségével azt mondja, hogy igaza tudatában *bizalommal tekint a magas hatóságok döntése elé.* Mindenki egyetért ebben az országban, hogy a magas hatóságoknak valóban dönteniök kell a GFB.-botrány dolgában,

a verdikt azonban nem lehet más,

minthogy elégtételt szolgáltat a megbántott társadalmi rendnek és szigorúan móresre tanítja Fekete-Schwartz Jakabot.

Úgy látszik, hogy Fekete Jakab gestiójára minden irányban felfigyelnek. Eljárása legújabban a reklámozás terén is kifogás alá esik. Hétfőn délelőtt ugyanis a fővároshoz leirat érkezett a Közmunkák Tanácsától, amelyben *elrendelik a Lipót-körút 2. számú ház Duna felé néző oromfalára szerelt GFB világító reklámtábla sürgős eltávolítását.* Az ízléstelen transparens sérti a városszépészeti szempontokat.

Bankgarancia és kezesek nélkül kölcsönt kapnak a kisiparosok

A belügyminisztériumban fontos tanácskozások voltak a napokban a kisiparosok hiteligényeinek kielégítéséről. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara indította meg azt a mozgalmat, hogy azoknak a kisiparosoknak, akik igazolják, hogy elegendő és komoly megrendelést kaptak, munkájuk elvégzésére a szokásos bankgarancia és kezesek nélkül olcsó kölcsönt nyújtsanak, maximálisan 200 pengőt, hogy abból a nyersanyagot beszerezhessék. Ezen a tanácskozáson a Kamara, a Pénzintézeti Központ és az érdekeltségek megbizottain kívül képviseltette magát a székesfőváros is. Az ankéten *Tóry* Gergely államtitkár elnökölt, a fővárost pedig *Kállay* Albert dr. tanácsjegyző, az ipari ügyek referense képviselte. Az ankét a legteljesebb megértés jegyében folyt le. A belügyminiszter, a kereskedelmi miniszter és a pénzügyminiszter egyaránt magukévá tették a gondolatot és úgy határoztak, hogy az e célra létesítendő alapot egyrészt a főváros, a városok és a vidéki törvényhatóságok, másrészt az állam adják össze. Elhatározás szerint, a kormány ugyanannyit fizet az alapba, mint amennyit a többi törvényhatóságok.

A kisipari kölcsönakcióban való részvételről, a főváros ilyirányú szerepéről *illetékes helyen* a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A felhívás tudtommal még nem érkezett meg a fővároshoz és addig a kérdést a törvényhatóság érdemben nem is tárgyalhatja le. A főváros vezetősége azonban úgy mint a multban, ez alkalommal is a legteljesebb megértéssel viseltetik az akció iránt és javaslata a törvényhatóság számára valószínűleg az lesz, hogy *a főváros 50.000 pengőt fizessen be a 200.000 pengős alapba.* Ebben az esetben ugyancsak 50.000 adnának a vidéki törvényhatóságok és a még hiányzó 100.000 pengőt pedig az állam nyújtaná. Eleinte arról volt szó, hogy ezeknek *a kölcsönöknek a kezelését is a Budapesti Kisipari Hitelintézetre bízzák.* A Kisipari Hitelintézet azonban nem vállalhatta ezt a szerepet, mert elképzelhetetlen, hogy az üzletfelek egy részénél ragaszkodjanak a bankszerű fedezethez és a kezesekhez, a másoknál viszont nem. Rengeteg félreértésre és gyanusításokra adna okot ez a szerep, s ezért ezt a megoldást el is ejtették. Budapesten a fedezetnélküli kisipari kölcsönakció lebonyolítását vegyes bizottságra bízzák, amelyben a kormány, a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a főváros képviselői foglalnak helyet. A főváros költségvetésében az akcióhoz kívánt 50.000 pengőre nincs fedezet, így vagy költségvetési módosítással, vagy póthitellel kell majd arról gondoskodni.

A Fenyves Áruház szalámija. Több alkalommal foglalkozott a *Fővárosi Hirlap* az úgynevezett áruházi kérdéssel, amelynek az volt a kiinduló pontja, hogy a *budapesti nagyáruházak féktelen akarással vetették rá magukat az élelmiszerek forgalombahozatalára.* Hosszú hónapok tanácskozásai után lényegtelen engedményt tettek az áruházak és valami egyezményfélének a lerögzítése után azt hitték, hogy *ezzel a fűszerkereskedők tiltakozását elhallgattatják.* Megállapítható, hogy *az egyezmény nem hozott javulást*, mert az áruházak továbbra is hangos reklámmal kínálják élelmiszereiket és változatlanul elvonják a vásárlókat a szakkereskedelemtől. Az áruházak minden eszközt megragadnak ahhoz, hogy ritkítsák a szakmabeli kereskedők üzletkörét, amit legjobban igazol a *Fenyves Áruház* legújabb trükkje: a *büffé*, ahol azonban nemcsak a helyszíni fogyasztásra szánt ételeket szolgálnak ki, hanem külön hirdetik *az ott kapható és elvihető élelmiszereket.* Leghangosabban, kilonként 2.90 pengőért, a téli szalámit reklámozzák. Amellett, hogy a büffében általában tilos az úgynevezett utcán át való árúkiadás, furcsa kijátszása az egyezménynek a büffében való árúsítás, ami nyilvánvalóan *újabb akcióra készteti a budapesti fűszerkereskedőket.*

Huszonegy üzeme marad a fővárosnak. Szombaton délben érkezett meg 78.484/1933. szám alatt a *belügyminiszter leirata* a városházára, amelyben a *fővárosi üzemek sorsáról* intézkedik. A főváros vezetősége és az egész törvényhatósági élet érthető érdeklődéssel várta ezt a leiratot, amelyből kitűnik, hogy a kormány a főváros üzemi jelentésében foglalt indokok *teljes mérlegelésével* hozta meg döntését. Végeredményben a miniszteri leirat szerint *huszonegy engedélyezett üzeme marad a fővárosnak.* Ezek a következők: vízművek, gázművek, elektromosművek, közlekedési r.-t., marhaközvágóhíd és vásár, sertésközvágóhíd és vásár, lóhúsüzem, ásványvízüzem, Szent Gellért-gyógyfürdő és szálló, Rudas gyógyfürdő, Széchenyi gyógyfürdő, kertészet, Községi Takarékpénztár, Kisipari Hitelintézet, köztisztasági hivatal, községi temetkezési intézet, a Városi Színház, állat- és növénykert, népszálló, fertőtlenítő intézet, anyagvizsgáló intézet, kátrányozó és bitumenezőtelep. A leirattal egyidejűen *a belügyminiszter elutasította Koch* Gyula és társainak az üzemi kérdésben beadott fellebbezését, amely azt célozta, hogy a főváros *összes üzemett szüntessék meg.*

Leszállították a bankok a főváros függőkölcsönének kamatlábát. A fővárosnak a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól, a Leszámitoló és Pénzváltó Banktól, valamint a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól felvett függőkölcsönének eredetileg mintegy 1,200.000 dollárt kitevő részletére nézve a szeptember 23-i lejárat alkalmával a kamatláb tekintetében nem jött létre megegyezés. Ennek a megegyezésnek a létrehozása céljából *Sipőcz* Jenő polgármester szombaton délben az érdekelt bankok vezetőit értekezletre hívta össze. A tanácskozáson a polgármesteren és *Borvendég* Ferenc alpolgármesteren kívül *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, *Beliczay* Imre tanácsjegyző, a kölcsönügyek referense, *Vásárhelyi* István dr. min. titkár, a pénzügyminisztérium képviselője, az érdekelt bankok részéről pedig *Milos* György, a Pesti Hazai h. vezérigazgatója, a Kereskedelmi Bank részéről *Stein* Emil dr. vezérigazgató és *Hollós* Pál dr. cégvezető, a Leszámitolóbank képviseletében pedig *Bun* József vezérigazgató voltak jelen. Az értekezlet tárgya az említett kamatláb megállapítása volt. A főváros, az érdekelt bankok és a pénzügyminisztérium képviselőjének méltányos magatartása következtében az értekezleten olyan megállapodás létesült, hogy *a pénzintézetek a kamatlábat 6 és háromnegyedre mérsékelték* és kijelentették, hogy a legközelebbi prolongáció alkalmával *hajlandók lesznek a kamatlábat 6 és ötnyolcad százalékra továbbmérsékelni.*

Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése. *Lóhere.* Miután a német importőrök szükségletüknek már egy igen tekintélyes részét, részben tavalyi, részben újtermésű áruval befedezték, az érdeklődés határozottan csökkent. A magyar lóhere szempontjából károsan befolyásolja a piac alakulását az a körülmény is, hogy az erdélyiek jóval olcsóbb árakon ajánlanak, mint a magyar áru önköltségben előállítható. *Lucernamag* iránt a kereslet ugyancsak csekély és a kínálat megerősödése folytán az árak lemorzsolódása nem volt megakadályozható. *Fehérherében* és általában egyéb heremagvakban az irányzat változatlanul csendes, a kereslet egészen jelentéktelen. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyers áruért 100 kilónként budapesti paritásban: káposztarepce 24—24.50, lucerna 105—120, lóhere 115—125, lenmag nagyszemű 23.50—24, kék mák 48—50, Viktória borsó 10—11.75, Expressborsó 15—16, őszi borsó 10.50—11.50, lencse kisszemű 20—24, nagyszemű 27—35 pengő.

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor utca 26 ✣ Telefon: 16-1-27

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Horthy Miklósné tizedik inségakciója

Horthy Miklósné, Magyarország kormányzójának hitvese tizedszer szól a magyar nemzet egyetemléhez, hogy mindenki, akinek a Gondviselés még megadta a mindennapi biztos kenyeret, adjon a szűkölködőknek, az éhezőknek. Ebben az országban nem szabad éhezőnek lennie. — hallottuk és halljuk a lelkiismeretünk szavában és ha ez így volt eddig és így lesz az idén is, annak legfőbb érdeme a legelső magyar asszonyé, aki lelkes szeretettel állott oda ennek az igazán nemzetmentő munkának az élére.

Horthy Miklósné valóra váltotta az álmot, hogy lehet jótékonysági akciókat ezer százalékig magáért a célért lebonyolitani. Lehet egyéni hiúságok legyezgetése, sőt adminisztrációs költségek nélkül is. És lehet úgy, hogy az egész nemzetet egy szálig belevonja a küzdelembe. Mert bármily nyugodt, tiszteletreméltó szavak is azok, amelyek a főmagasságú asszony felhivásában foglaltatnak, mégis csak harci riadó az. Harci riadó a küzdelemre, amelyet a kenyértelenség, a ruhátlanság és a hajléktalanság ellen folytatunk. Ennek a harcnak a becsületes, eredményes megvívása a nemzetnek becsületbeli ügye, ezért mi is nyugodtan átvehetjük a német jelszót, hogy *aki nem ad, az a mi ellenségünk*. Mienk, az egész nemzeté. Aki nem akar küzdeni a nyomor ellen, aki, ha van maradék falatja, nem tömi be vele az éhező szájakat, az a veszedelem felé sodorja az országot. Viszont aki ad, az lecsendesíti az áradó vizeket, kioltja a pusztításra alkalmas tüzeket.

A kormányzóné kérelme tehát ma valósággal nemzeti parancs, amelynek eleget tenni mindnyájunknak legelemibb kötelessége. Hiszünk a magyarság összefogó erejében, amely engedelmeskedik annak a szeretettől sugárzó, nemes szónak, amelylyel *Horthy* Miklósné, mint a szegény, elesett magyarok patronája, adakozásra szólított fel bennünket.

Egész héten permanenciában lesz a törvényhatóság. A törvényhatóság élete e héten rendkívül mozgalmas lesz. *Hétfőn* az elnöki szakbizottság, *kedden* délelőtt a szociálpolitikai és közjótékonysági szakbizottság ülésezett. *Kedden délután* folytatták a kormányhatósági bizottság mult héten megkezdett üléseit és *szerdán* közgyűlés lesz. *Csütörtökön* a törvényhatósági tanács tart ülést, amikor a Vásárpénztár jövő sorsáról döntenek és megkezdik a bánhidai centrále vitáját. A nagyhorderejű kérdés előreláthatóan több ülésnapon át fogja a tanácsot foglalkoztatni. Ha *pénteken* nem lesz közgyűlés, úgy aznap folytatják a tanácsülést.

Megnyilt a Fővárosi Képtár. A Károlyi-palotában hétfőn este nyitották meg ünnepélyes keretek között a *Fővárosi Képtár* hatalmas gyüjteményét. Az előkészületek művészi irányitását *Csánky* Dénes festőművész látta el és az ügyes elrendezés az ő munkáját dicséri. Az ünnepélyes megnyitáson résztvettek *József*, *József Ferenc* és *Albrecht* főhercegek, *Nemes* Antal püspök, *Mészáros* János érseki helytartó, *Raffay* Sándor és *Józan* Miklós püspökök, *Ugron* Gábor, *Kárpáthy* Kamilló a honvédség főparancsnoka, *Blaha* Sándor, *Kertész K.* Róbert és *Wlassics* Tibor államtitkárok, *Petrovics* Elek és még sokan mások. *Sipőcz* Jenő polgármester nyitotta meg az ünnepséget, majd Hóman Bálint kultuszminiszter képviseletében *Petri* Pál államtitkár mondott ünnepi beszédet. Utána a meghívott közönség megtekintette a képtár gazdag termeit.

Budapest az Északitengeren. A *London Northeastern Railway hajóstársaság* azt a hajlandóságát közölte a székesfővárossal, hogy egyik most épülő személyszállító gőzösét elnevezné a magyar fővárosról, ha ehhez a város vezetősége hozzájárulna. Tudatták azt is, hogy egy másik hajójuk, a „Wien" nevet viseli. A hajóstársaság nem kér ellenszolgáltatást, sőt szivesen feldiszíti a gőzös társalgótermeit budapesti látképekkel és egyéb magyaros ékességekkel. ha megfelelő anyagot rendelkezésére bocsátanak. A főváros vezetősége örömmel fogadta az ajánlatot és az elintézés módjára nézve megtette a szükséges lépéseket, azonkivül hajlandó a hajó részére a megfelelő propagandaanyagot is rendelkezésre bocsátani. Az új „Budapest" gőzös *Harvich* és *Hock van Holland* között fog rendszeresen közlekedni.

Winternitz professzor lesz Hültl Hümér utóda a Rókus sebészeti osztályán. *Huszár* Aladár főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester *Hültl* Hümér professzorhoz intézett rendkívül szívélyes hangú leveleikkel beszédesen cáfolták meg mindazokat a mende-mondákat, amelyeket a nagyhirű és kitünő orvosprofesszor nyugdijba vonulásához fűztek. A főpolgármester és a polgármester elismerő levelein túlmenően *a Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött *illetékes helyen* aziránt, volt-e valamilyen különös oka *Hültl* professzor távozásának, illetve nyugdijba vonulásának? Azt a választ kaptuk, hogy *Hültl* professzor távozása az illetékesek és beavatottak előtt *nem volt váratlan*. A törvény rendelkezései szerint a számvevőség számontartja a főváros összes alkalmazottainak a szolgálati idejét, az életkorát és amint valaki betöltötte a korhatárt, ezt a körülményt illetékes helyen jelenti, mert a legújabb kormányrendelkezések szerint, ha valaki úgy a korhatárt, mint a szolgálati időt betöltötte: *a visszatartásnak helye nincs*. Még kivételes esetben sem szabad ilyen intézkedést foganatositani kormányengedély nélkül. Másrészt nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy nem a minden tekintetben kitünő és nagynevü Hültl professzor az egyetlen, aki az utóbbi időben nyugalomba vonul a fővárosi közkórházak főorvosi karából. Legutóbb nyugdijba mentek *Wenczell* Tivadar, *Horváth* Mihály, *Sarbó* Emil professzorok. Valamennyi a maga nemében *elismert kiválóság*, mégsem lehetett megakadályozni nyugalomba vonulásukat. Kivétel egyszer sem történt, nem történhetett Hültl professzor esetében sem. Nyugalomba vonulásának egyetlen oka, hogy *a törvényes határt betöltötte*. Utóda valószinüleg *Winternitz* professzor lesz, aki szintén európai hirü tudos.

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter a Belvárosi Polgári Kör vacsoráján. A Belvárosi Polgári Kör kedden este tartotta meg évadnyitó és tagavató vacsoráját, amelyen *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszter, a Kör elnöke ünnepi beszédet tartott. A vacsorán nagy érdeklődés mellett még számosan felszólaltak.

Házasság. *Wünscher* Frigyes dr. kormányfőtanácsos, a Magyar Távirati Iroda ügyvezető igazgatója és *Floirat* Nelly e hó 12-én, Párisban házasságot kötöttek.

Éjjeli menedékhely a Terézvárosban. A Magyar Vörös Kereszt Egylet Terézvárosi Választmánya e hó 12-én a Terézvárosi Kaszinó helyiségében ülést tartott, amelyen *Bayer* Antal kormányfőtanácsos, elnök előterjesztésére egyhangúlag elhatározták, hogy még a tél beállta előtt *150 személyes hálóhely* létesítése ügyében a szükséges lépéseket a legrövidebb időn belül megteszi.

Megnyilt az állatmentőállomás

Hivásra kivonulnak a mentők

Téli időben különösen sokszor előfordul, hogy tehervonó állatok megcsúsznak és elesnek az utcán és félnapokon át vergődnek, amig elszállitják a szerencsétleneket. Ennek a nem éppen épületes és embertelen látványnak a megszüntetését célozza a polgármester intézkedése: *az állategészségügyi telepen berendezték és a napokban megnyitották az állatmentő állomást*. Az új intézmény megfelelő felszereléssel és ápolószemélyzettel tart szolgálatot és az őrszemes rendőr vagy az állattulajdonos hivására kivonul a baleset helyére. A budapesti állatmentő állomás felszereléséről és hivatásáról a következő felvilágositást kaptuk:

— A főváros állategészségügyi telepének mostanáig is volt szállitó kocsija, ezt azonban csak akkor lehetett igénybe venni, ha utcán kimult állatról volt szó. Nem voltunk berendezkedve azonban azokra az esetekre, amikor még az állat gyógyitható. Ilyen esetekben eddig a tulajdonosnak magának kellett valamilyen megoldást keresni, ami rendszerint *nagyon lassan és nehézkesen történt*. Most a főváros

erre a célra szerkesztett új mentőkocsit szerzett be, amely megfelelő személyzettel az állategészségügyi telepen tart szolgálatot.

Ez az állatmentő kocsi megfelelő billenőszerkezettel és csigákkal, hevederekkel van felszerelve, hogy *a szerencsétlenül járt állatot kinzás és újabb fájdalomokozás nélkül lehessen gyógyitás céljából az állatorvosi főiskola klinikájára*, vagy esetleg a tulajdonos istállójába szállitani. Az állatorvosi főiskola nem rendezkedhetett be ilyen mentőállomásra, mert az autóforgalom állandó növekedése folytán egyre kevesebb a lóállomány és évente alig 10—20 ilyen baleset fordul elő, aminek az ellátására tökéletesen megfelelő lesz az állategészségügyi hivatal mentőállomása.

A Kálvin-tér rendezésének pályadijnyertesei. Budapest legforgalmasabb pontja, a Kálvin-tér rendezését már régen tervezik. Az erre hirdetett tervpályázatra *192 pályamű érkezett be* s közülük tizenhatot választottak ki, mint amely megvalósitásra alkalmas. A bírálóbizottság a napokban fogja a tizenhat közül kiválasztani azt a *hármat, amelyet díjazni kíván*, majd azután a legjobb pályaművek ötleteit felhasználják a tér rendezésénél. Tavasszal hozzálátnak a Kálvin-tér rendezéséhez.

Pályázat a Marczibányi-alapitványra. A polgármester kiirta a pályázatot a néhai Marczibányi Imre nevét viselő alapitvány ezidőszerint 952 pengőt kitevő jutalomdijakra. Az összegből két vagy három jutalmat osztanak ki olyan fővárosi elemi iskolai igazgatók, tanitók, illetve tanitónők között, akik igazolják, hogy felettes hatóságok elismerése szerint is a vallásos és nemzeti nevelés terén kiváló eredményeket értek el és a tanuló ifjúságnak irredenta szellemben való nevelésével a főváros pedagógiai és kulturális érdekeit a leghathatósabban támogatták. A pályázati kérelmeket december elsejéig lehet benyujtani a polgármesterhez.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti a novemberi negyedben lakást változtató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel, a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztositani, ha a fogyasztók a költözködést legalább 2 héttel előbb személyesen jelentik be az *Elektromos Művek Bejelentési osztályánál:* V., Honvéd-utca 22. szám alatt.

Olcsóbb lett
a
PERL
félfehér kenyér
ÁRA 26 FILLÉR

Jó lámpát
a rossztól külseje után nehéz megkülönböztetni.
A fogyasztó csak használat közben jön rá, hogy
míg a tökéletes lámpa kis áramköltséggel egyenletes, erős fényt ad, addig a silány lámpa nagy
áramfogyasztás mellett folytonosan csökkenő
fénnyel ég.
Az izzólámpa vásárlás tehát bizalom dolga.
Bizalmat csak ismert név kelthet.
A TUNGSRAM NÉV
50 év óta bizalmat nyert.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Csóbánc-u. polgári iskola főzőkonyha javítási munkáira pályáztak: Ceglédi Jenő 4160, Sós Lajos 4414, Neuhauser Miksa 4716, Gerber József 5007, Cristofoli Vince 5649, Krazsner György 4967, Nagy István 5236, Haas Lipót 3277, Kasztner Rezső 3358, Urbán Ferenc 3415, Plökl Nándor 3438 és Szászár Imre 3496 pengővel.

A Kinizsi-u. polgári iskola főzőkonyha javítási munkáira pályáztak: Horváth Lajos 573, Szücs Mihály 627, Szattler Mihály 794, Müller Rezső 845, Scheuer János 1171, Uzvölgyi 974, Bier Mihály 1046, Zimmermann Lajos 1242 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

JAKOBOVITS GYULA ÉPÍTŐMESTER építési anyagkereskedése BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65. Telefon: 9-35-34.

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. **Telefon: 11—2—91.**
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellenállhatatlan a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 8.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és harangjátékgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 21. Telefon: 21-3-14. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 21-4-36. Gyárt és árul Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ◆ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

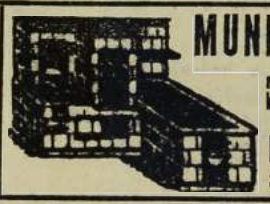
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-3-45. ●● Alapitási év: 1896

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: 62-4-88

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 87. Telefon: 30-6-26.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: **47-1-72**

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. **BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5.** TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Huszonkettedik évfolyam **Budapest, 1933. október 25.** *43. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A jövő útja

Egy hét telt el, amióta *Sztranyavszky* Sándor, országos pártelnök vezetésével együtt ül, tárgyal és dolgozik az a komisszió, amelyet *Gömbös* Gyula miniszterelnök küldött ki a főváros Nemzeti Egység Pártjának nagyarányú megszervezésére. Kétségtelen, hogy a kormány fővárosi pártja eddig is erős volt és hathatósan dolgozott Budapest polgárságának érdekében; de természetes és önmaga, valamint mindnyájunk iránt való kötelessége a kormánynak és a pártvezetőségnek, hogy minden erőt, amely *Gömbös* Gyula nemzeti politikája mellett kész hitet tenni és harcra kelni, ezekben a nehéz és várakozásteljes időkben tömör egységbe, egy táborba koncentráljon. Ennél természetesebb, magától értetődőbb törekvést el sem lehet képzelni akkor, amikor *Gömbös* Gyula a nemzeti egység programját képviseli, a legerőteljesebb és legkifejezettebb módon. Talán legtisztábban, minden kétséget kizáró nyiltsággal és világossággal fejezte ki ezt a törekvését a kormányelnök a *Nemzeti Munkaterv* előszavában: „Amikor e helyen — hangsúlyozta *Gömbös* Gyula — ismételten hangoztatom, hogy az egész elkövetkező kormányzati munkásságomat a magyar társadalom bizalmának és együttérzésének kettős oszlopára kívánom fölépíteni, minden magyar testvéremet pártra, osztályra és felekezetre való tekintet nélkül meghívom arra, hogy támogasson engem és kormányomat e munkaterv megvalósításában."

Most Budapest polgárságára nézve vált a legteljesebb mértékben aktuálissá a miniszterelnöknek ez a meghívása. Aki ismeri Budapest polgárságának érzéseit, vágyait és törekvéseit, az nagyon jól tudja, hogy ebben a polgárságban már régen él az az egységre való törekvés, amely kirekeszti a kommunális ügyekből a pártokra, osztályokra és felekezetekre való tagozódást. A főváros egész közvéleménye előtt azonban tisztán áll az is, hogy közelmultban voltak bajkeverők, akik a rendelkezésükre álló, helyesebben az általuk befolyásolható sajtóorgánumokban úgy akarták föltüntetni a helyzetet, mintha a külön úton megindult fővárosi szervezkedés vezetői között ellentétek, éspedig kiegyenlíthetetlen ellentétek lettek volna. A cél, amelyet ezeknek a kérdéseknek feszegetése szolgált, tényleg az volt, hogy még *Gömbös* Gyula legodaadóbb hívei közé is éket verjenek. Ma már ők maguk is láthatják, hogy *ez az aknamunka nem sikerült.* Bebizonyosodott, hogy *Ugron* Gábor volt az igazi jós, aki, mikor a bizottság még meg sem kezdte a munkáját, a *Fővárosi Hirlap* multheti számában már kijelentette, hogy *a megállapodás sokkal egyszerűbben fog alakulni, mint azt sokan szeretnék.*

Ha a tárgyalásnak, a megegyezésnek, az egyazon szándékból, egyazon lelkesedésből, egyazon célkitűzésből született különböző munkának egy nyalábba való fogásának akadályai lettek volna, a bizottság már réges-régen nem ülne együtt és nem tartanának ott a részletkérdéseknek legrészletesebb problémáinál, ahol ma tartanak. A tökéletes harmóniának olyan jele ez, amelyet a legnagyobb örömmel vehet tudomásul Budapest népe, amely igazi érdekeinek védelmében erős, osztatlan, harcedzett pártot talál. Ma nem olyan időket élünk, amikor a paktumok s a koalíciók, az alkudozások időfecsérlése és tekintélyrombolása lehetne a polgárság ideálja. Ma mindenhol az egyesített erő, az egységes akarat irányítja a jövőjüket biztosítani akaró nemzeteket és fölfelé törekvő közületeket.

Mindezt tökéletesen átérzi Budapest polgársága és ez adja meg a reményt, hogy rövid időn belül simán és közmegelégedésre, a pártok vetélkedése nélkül lehet majd a fővárost kormányozni. Garancia lesz ez a polgárság előtt arra, hogy a városházán nem a pártokat kiszolgáló, hanem mindig a nép érdekeit képviselő adminisztráció fog az ügyek élén állni. Vagy ahogy a *Nemzeti Munkaterv* kifejezi, elkövetkezik a nép szeretetétől áthatott közigazgatás, amely mindenkinek egyenlő mértékkel mér és az állampolgárok teherviselő képességéhez szigorúan alkalmazkodik.

Sztranyavszky Sándor

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

missziójáról és az ifjú generációnak a fővárosi politikában való érvényesüléséről

Egy hete tartanak azok a tárgyalások, amelyek vezetésére *Gömbös* Gyula miniszterelnök dr. *Sztranyavszky* Sándort, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnökét kérte fel. A tárgyalásokat lefolytató bizottság, amelynek tudvalevőleg még *Kozma* Jenő, *Marton* Béla, *Tabódy* Tibor, *Usetty* Béla és *Payr* Hugó a tagjai, a megbeszélések során mind közelebb jutott a különböző álláspontok egyesítéséhez, úgyhogy már a részletkérdések is befejezésükhöz közelednek. A tárgyalásoknak ebben a stádiumában megkértük dr. *Sztranyavszky* Sándort, hogy a *Fővárosi Hirlap* útján tájékoztassa a nagyfontosságú kérdés fejleményeit élénk figyelemmel kísérő közvéleményt.

A Nemzeti Egység Pártjának elnöke,

dr. Sztranyavszky Sándor

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő nyilatkozatot tette:

— A Nemzeti Egység táborának a székesfőváros területén való sikeres megszervezése érdekében szorgalommal és az összes illetékes tényezőkkel egyetértésben dolgozunk. Különös gondot fordítunk arra, hogy a főváros társadalmának eddig a fővárosi és politikai közéletben nem szerepelt tagjai: Budapest életének fiatalabb generációja — az utánunk következők — is bevonassanak a munkába és részükre is cselekvési tér és lehetőség biztosíttassék.

— Mire Vezérünk külföldi útjáról visszatér, végzett munkánk eredményéről jelentésünket eléje terjesztjük.

*

A sokatmondó nyilatkozatból érzékeltetővé válik az a barátságos légkör, amelyben a tárgyalások folynak és amely sokat igérő reményt nyújt a fiatalabb generáció jogosult érvényesülése felé.

Valóságos csontváz a főváros költségvetésének jövő évi tervezete, amelyben alig van élet, — mondja a főpolgármester

Huszár Aladár főpolgármester a Fővárosi Hirlap munkatársának kijelenti, hogy a munkaalkalmak és a kenyérkereseti lehetőségek számának szaporítását költségvetésen kívül álló fedezettel is biztosítani kell

A főváros tanácsa csütörtökön délután kezdi tárgyalni az 1934. évi költségvetés tervezetét. A költségvetési vita több tanácsülést fog foglalkoztatni, bár nem kétséges, hogy *ezek a tárgyalások a rendelkezésre álló szűk keretek között rendkívül kevés eredménnyel járhatnak.* A főváros vezetősége legjobb tudomása szerint állította össze a költségvetési tervezetet, amelyet — mint *Sipőcz* polgármester hangsúlyozta — *a bevételek esése jellemez.* A bevételek előirányzásánál az ez évi tapasztalatokat vette alapul a főváros vezetősége, adva van tehát a rendkívül szükre méretezett keret, amelyen belül gazdálkodni kell és lehet. Az iparos társadalom részéről és általában a vállalkozói érdekeltségek körében *sajnálattal állapítják meg, hogy a főváros jövő évi költségvetésében úgyszólván egyetlen komoly beruházás, vagy közmunka sem szerepel.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szóvátette ezt a kérdést *Huszár* Aladár főpolgármester előtt, már csak azért is, mert *ez az első fővárosi költségvetés,* amelyet az ő elnöklete alatt tárgyal a főváros tanácsa és a törvényhatósági bizottság közgyülése.

Huszár Aladár dr. főpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Magam is megállapítottam, hogy *a főváros jövő évi költségvetésének a tervezete valóságos csontváz, amelyben alig van élet.* Rendkívül fájdalmasan érint engem ez a körülmény, mert

szerettem volna, ha több életet tudtunk volna bevinni ebbe a költségvetésbe.

Minden nagy alkotásnak, törekvésnek szárnyát szegi a pénzhiány, minden nagyobbszabású ötletet el kell ejteni. *Ma nem nyilik alkalom nagyobbarányú beruházások és közmunkaterveknek a megvalósítására.* Nekem mégis az a véleményem, hogy

megfelelő igyekezettel és erővel lehet új munkaalkalmakat teremteni.

Annyi bizonyos, hogy *súlyos szociális katasztrófák veszedelmét csak úgy háríthatjuk el, ha — a nyomorenyhítő akciók zavartalan lebonyolítása mellett — a munkaalkalmak és kenyérkereseti lehetőségek számának a szaporítását is biztosítani tudjuk.* Ha költségvetési fedezetünk nincs, akkor *teremtenünk kell fedezetet költségvetésen kívül.* Én úgy látom, hogy erre van lehetőség. Itt van elsősorban a Tabán ujjáépítésének a megkezdése. A pályázat lejárt, a zsüri most nézi át a pályaterveket és

a törvényhatósági tanács még a tél folyamán dönthet arról, hogy melyik tervnek a kivitelezésére ad megbizást.

Másik ilyen terv, amely szintén megvalósítható, *az Erzsébet sugárút megnyitása* Az előbbi, vagyis a tabáni közművek lefektetése fővárosi feladat, az Erzsébet sugárút megnyitása viszont a Közmunkatanács hatáskörébe tartozik. Az IMI, tudomásom szerint, *rendelkezésünkre bocsátja*

azt a tőkét, amellyel úgy a Tabán ujjáépítését, mint az Erzsébet sugárút megnyitását megkezdhetjük.

A fővárosnak a hitele csorbitatlan, nem ütközhetik tehát semmiféle akadályba azoknak a pénzügyi előfeltételeknek a megteremtése, amelyek mellett már kora tavasszal biztosithatjuk úgy a tabáni közmunkáknak a megindítását, mint az Erzsébet-sugárútnak a megépítését.

A Tabán újjáépítésének a céljaira *a főváros maga vehet fel kölcsönt az Ipari Munkaszervező Intézettől, ahol* — úgy tudom — *erre a célra megfelelő tőke, hatmillió pengő áll rendelkezésre. Az Erzsébet sugárút megnyitására a Közmunktanácsnak kell kölcsönt felvennie, amiben a főváros megfelelő támogatást nyujthatna kezesség vállalásával.*

Huszár Aladár főpolgármesternek ez a nyilatkozata reményt nyújt arra, hogy *a tél folyamán sikerülni fog e két nagy közmunka megindításának az útjából minden akadályt elháritani.*

Kérdést intéztünk a városházi pártpolitika helyzetére vonatkozólag, amelyről a *főpolgármester* a következő felvilágositást adta:

— Azokon a tárgyalásokon, amelyek *Gömbös* Gyula miniszterelnök úrnál folytak, *megteremtődött az a plattform, amelyen az Egységes Községi Polgári Párt és a Nemzeti Egység Pártja egybeoldvadhat.* Ez annál könnyebb feladat, mert hiszen

mindkét tábor Gömbös Gyula miniszterelnök eszméit és célkitűzéseit szolgálja.

A szervezkedés most már ugyanaz alatt a lobogó alatt folyik és ha a miniszterelnök úr hazaérkezik, megbeszéljük a szervezkedés és általában a városházi munka további programját is. A városházán egy kormánypárt lesz — amint hogy eddig is egy volt — csak a cégér változik meg, amennyiben *ezentúl Nemzeti Egység Pártja lesz a városházi kormánypártnak is az elnevezése.*

Beszélgetésünk során megkérdeztük a főpolgármestert, hogy a legközelebbi jövőben miként alakul a városháza munkarendje. *Huszár* Aladár főpolgármester ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Most, hogy a Vásárpénztár ügyét tulajdonképpen már likvidáltuk, *végre megkezdődhetik a komoly, alkotó munka a városházán.* A törvényhatósági bizottság közgyülése most az új lakbérszabályzatot tárgyalja, amelyet még ebben a hónapban felterjesztünk jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. Mivel meg kell várni még a fellebbezési határidőt is, ami tudvalevően két hét, *arról már lekéstünk, hogy a szabályrendelet hatálya november 1-én életbe léphessen.* Nemcsak a fellebbezési terminus jelent itt akadályokat, hanem az a körülmény is, hogy *a belügyminisztériumnak is hosszabb időre van szüksége a rendelet áttanulmányozására.* Ilyen körülmények között

az új szabályrendelet február 1-én lép majd életbe.

A legközelebbi hetekben *a költségvetés tárgyalása* fogja igénybe venni a tanácstagok és a törvényhatósági tagok munkaidejét. Ez most a legfontosabb feladat, amelyet lelkiismeretesen el kell végeznünk és pedig nemcsak azért, hogy a főváros háztartásának a menetét biztositsuk, hanem azért is, hogy *minden zavaró mumentum bekövetkezésének a lehetőségét már jó előre kiküszöböljük és ezzel elhárítsuk* mindenféle adóemelésnek a veszedelmét a polgárság feje felől.

— A Vásárpénztár-ügy utóhajtásai is foglalkoztatni fogják a legközelebbi időben a törvényhatósági tanácsot.

Foglalkoztani fogja a tanácsot elsősorban az a kérdés, hogy *mi történjék a vásárpénztári jognak a hasznosításával.* Erre nézve új előterjesztés készül, amely a hét folyamán majd a tanács elé kerül. Ugy látom, hogy a *hangulat versenytárgyalásnak a kiirása mellett szól.* De foglalkozni fog a tanács a Vásárpénztár ügyével abban a vonatkozásban is, hogy

az adonyi bérgazdaságot szeretnénk tulajdonosának visszaadni.

A Zichy-családdal tárgyalások folynak, amelyek ezen a héten előreláthatólag befejeződnek. A tárgyalások eredményétől függ, hogy a főváros vezetősége *milyen előterjesztést tesz a törvényhatósági tanácsnak a bérlet visszaadására nézve.*

— Ami a Vásárpénztár *ügyészi részét* illeti, erről *még nem kaptam semmiféle értesitést.* Mi teljesitettük kötelességünket:

kioperáltuk a főváros testéből azt a fekélyt, amely már régóta bajokat okoz és elmérgesitette a közhangulatot.

Arra az álláspontra helyezkedtem kezdettől fogva, hogy *a Vásárpénztár ügyét nyilt őszinteséggel kell kezelni: a bűnöket megtorolni, a bűnösöket pedig eljárás alá kell vonni, de azt nem szabad megengedni, hogy a vásárpénztári veszteségekből politikai kérdéssé nőjje ki magát.* Mint a hivatalos előterjesztésekből kiderült.

a vásárpénztári veszteségek bekövetkezéséért nem lehet sem egyik, sem másik pártot felelőssé tenni.

A likvidálás nem történhetik másképpen, mint ahogy azt a törvényhatósági tanács legutóbb elhatározta, amikor úgy döntött, hogy a *vizsgálati jelentést egyhangulag elfogadta és a királyi ügyészségnek megküldte.* Minden további lépés most már a királyi ügyészség elhatározásától függ.

*

Huszár Aladár főpolgármesternek ez a nyilatkozata részletesen megvilágitja a városházi helyzetet és megjelöli mindazokat a problémákat, amelyek a legközelebbi jövőben megoldásra találnak.

Gátat emel a főváros a kávéházak szaporodásának és a szállodaiparosokkal karöltve irtóhadjáratot indit az „átutazó szobák" és zúgpenziók ellen

Ha a közszükség nem kivánja, megtagadják a kávéháznyitási iparengedély kiadását — A hatóságok támogatják a szállodaipar mozgalmát illetékes helyen

A budapesti kávéházak súlyos helyzetben vannak és a fényes portálok, valamint a szikrázó csillárok távolról sem sejtetik, hogy az egykor oly virágzó kávéházi ipar a legnagyobb nehézségekkel küzködik. Napról-napra árverezések folynak a megszünt kávéházakban és számos ismert budapesti kávésdinasztia vesz búcsút attól az üzlettől, amelyik évtizedeken keresztül kedvelt szórakozóhelye volt a főváros publikumának. A forgalom megcsökkent, a kiadások emelkednek, a kisebb üzemekre méretezett konkurrencia pedig emelkedik, mert a belső városrészekben *sűrű egymásutánban nyitnak kaput barhelyiségek, kisebb restaurantok, kártyaszalonok,* amelyek végeredményben a kávéházak törzsközönségét viszik el. Az ipartestület heves harcot indított az új kávéházi alapitások ellen és minden alkalommal közbelép, amikor új iparengedély kiadásáról kérnek a hatóságok szakvéleményt.

Mindenképpen helyeselhető tehát a polgármesternek az az intézkedése, amellyel

megakadályozta, hogy a Belvárosban újabb kávéház üssön tanyát és gyengitse a környező kávéházi üzemek életképességét.

Előfordult ugyanis, hogy az előljáróság megadta az engedélyt a kávéház megnyitására, a polgármester azonban kikérte az iparkamara és az ipartestület szakvéleményét, amelynek alapján azután *megvonta az elsőfokú hatóság által kiadott engedélyt.* Az intézkedés nyomán olyan hangok is hallatszottak, hogy tulajdonképpen az ipar és kereskedelem *szabadságának megsértését követték el a hatóságok,* amikor az engedélyt hatálytalanitották, amellyel szemben azonban utalnak arra, hogy a polgármester intézkedése törvényes alapokon nyugszik.

— A kormány álláspontja, — mondották munkatársunknak — hogy *védelmet kell nyujtani a vendéglátó ipar meglevő üzemeinek.* Ezért került kibocsátásra a 78.000 számú rendelet, amely az elsőfokú iparhatóságnak kötelességévé teszi, hogy minden egyes iparengedély elbírálásánál vizsgálja meg, vajjon

fennforog-e a közszükség esete.

E rendelet alapján a polgármester is olyan utasitást küldött az iparhatóságokhoz, hogy *a vendéglátó ipar körében csak az érdekképviseletek meghallgatása után adjanak iparengedélyt.* Miután az emlitett esetben ez nem történt meg, a polgármester kénytelen volt utólagos intézkedéssel az iparengedély érvénytelenségét elrendelni.

Mindenképpen helyeselhető, hogy a kávésipar védi a maga egzisztenciáját és ellentáll az olyan kísérleteknek, amelyek labilis tőkével és esetleg óvadékos alkalmazottakkal máról-holnapra megszünő üzemeket akarnak létesiteni és ugyanakkor konkurrenciát támasztanak a működő régi kávéházaknak.

A kávéház-alapitói láznak támogatói a háztulajdonosok is,

akik nem szivesen látják üresen tátongó kiadatlan üzlethelyiségeiket és valósággal *animálják a vállalkozókat kávéházak megnyitására.* Az új kávéházi alakulatok sokszor könnyelmű elhatározásokból születnek, amelyek az érdekelteknek súlyos károkat, maguknak pedig gyakran gyors csődöt és bukást eredményeznek.

A szállodások irtóhadjáratot indítottak az átutazó szobák és a zugpenziók ellen

Az utóbbi időben egyre több apróhirdetés olvasható a lapokban, amelyek „átutazó szobákat" kinálnak napokra, vagy akár órákra is. A súlyos válsággal küzdő szállodások fokozódó türelmetlenséggel figyelték ennek az üzletágnak az elharapódzását és néhány héttel ezelőtt elhatározták, hogy kiirtják az illegális *zug-szálloda* ipart. Erre a célra a szállodások valóságos detektiv-szervezetet állitottak munkába, lenyomozzák az egyes apróhirdetéseket, megállapitják a hirdetők nevét, a szobák hollétét és minden egyes esetben

kontárkodás cimén feljelentést tesznek a szobakiadással üzletszerűen foglalkozó egyének ellen.

A IV. kerületi előljárósághoz, ahova az összes ipari kihágási ügyek tartoznak, már több száz ilyen feljelentés futott be, számos itéletet is hoztak és ott, ahol szükségesnek látszott, megkeresték a rendőrséget is.

A szállodások feljelentésükben és a fővároshoz intézett beadványukban rámutatnak arra, hogy az átutazó szobákkal üzött zug-szálloda ipar elvonja a szállodák forgalmának jelentékeny részét. Különösen

a pályaudvarok környékén

levő szállodák érzik meg ezt az illegális konkurrenciát. Rámutatnak arra, hogy közrendészeti szempontból is nagyon aggályos a helyzet, mert lehetetlenné teszik a rendszeres ellenőrzést és megtörténhetik, hogy a külföldiek kivonhatják magukat a bejelentési kötelezettség alól.

Az ipar és közgazdasági ügyosztály vezetője,

báró Babarczy István

főjegyző

a zug-szállodák elszaporodásáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szállodások régóta figyelik, hogy egyre többen foglalkoznak üzletszerűen szobák rövidebbhosszabb időre való bérbeadásával, anélkül, hogy erre iparengedélyük, vagy hatósági jogositványuk lenne. Vannak olyan lakáskiadók, akik 2—3, sőt több szoba rendszeres bérbeadására is berendezkedtek,

penziókat és zugszállodákat tartanak fenn.

Nemcsak a legális ipar, hanem a közbiztonság szempontjából is érthető, hogy *a hatóság a legteljesebb mértékben osztja a szállodások állásfoglalását és mozgalmukat a maga részéről támogatja.* A zug-penziók és szállodák rendszeres figyelésével és rajtaütésszerű leleplezésével, a kerületi kihágási bíróságok és az államrendőrség segitségével minden bizonnyal *sikerül kiirtani az átutazó szobákkal üzött visszaéléseket.*

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÓRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Zsigmondy Béla Részvénytársaság
híd-, víz-, partfal-, vasbeton- és kútépitési, alapozási, csatornázási és mélyfúrási vállalat
Vezérigazgató: ZSIGMONDY DEZSŐ okl. mérnök, Budapest, I., Horthy Miklós-út 114 • Telefon: 68-9-20

Szállit saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

JÓZSEF FERENC KIRÁLYI HERCEG

a Fővárosi Hírlap utján elmondja véleményét

Budapest Fürdőváros problémáiról

Budapest Fürdőváros Egyesület a napokban tartotta évi rendes közgyűlését, ahol *Huszár* Aladár dr. főpolgármester nagyvonalú fürdőfejlesztési programmot mondott el és kijelölte azokat a megvalósítandó feladatokat, amelyek a fürdőváros problémáját a gyakorlati megvalósulás felé viszik.

Ebből az alkalomból felkerestük *József Ferenc dr. királyi herceget*, aki közel egy évtizede munkássága javát Budapest fürdőfejlesztésének és propagandájának szenteli és arra kértük Őfenségét, mondaná el véleményét

1. miben látja ennek a nagy horderejű ügynek fejlődési lehetőségeit?
2. mit tart a legsürgősebben megvalósítandó feladatnak?
3. mik lesznek a várható kihatásai Budapest fürdőváros kialakításának a kereskedelem, az ipar és Budapest gazdasági megerősödése szempontjából?

József Ferenc dr. királyi herceg

az alábbiakban volt szíves véleményét összefoglalni a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Budapestnek három nagy idegenforgalmi értéke van. Az egyik, hogy Budapest igen fejlett kultúrcentrum, ahol a művészet minden ága igen magas fejlettségi fokon áll. Zenei életünk az egész világon közismert, hiszen elég Hubay, Kodály, Bartók, Dohnányi, Vecsey neveit megemlítenünk. Festőművészeink, szobrászaink mesteri alkotásai minden idegennek legszebb látnivalói közé tartoznak. Színházaink, hangversenyeink a legjobb erőket szerepeltetik állandóan és amiért más fürdőhelyeknek óriási összegeket kell áldozni, az nálunk mind kumulálva együtt van. Ide lehetne sorolni még a nagyszerű sport-attrakciókat is, amelyek óriási tömegeket mozgatnak meg és vonzanak az érdeklődés körébe.

— Budapest nagyszabású kereskedelmi és ipari centrum is és a kereskedők a maguk nemzetközi összeköttetéseikkel ugyancsak sok idegent hoznak ide. De Budapest szerencsés földrajzi fekvése is nagyban elősegíti azt a folyamatot, amelyet világjelenségként az emberek utazási vágya képvisel.

— Az előbbi két idegenforgalmi érték megfelelő módon van kiépítve, a fejlődésnek minden adottsága megvan, nem mondhatnám ezt a harmadik hatalmas értékről, amelyek Budapest gyógyvizeiben, természeti kincseinek csodálatos gazdagságában rejlenek. Míg a város látnivalói és alkalmi attrakciói kétségtelenül sok idegent és túristát vonzanak a mi fővárosunkba, ezeknek az átlagos ittartózkodási idejük azonban csak 2—3 nap. A legnagyobb idegenforgalmi jelentősége annak az idegennek van, aki minél több napot tölt egy városban. Ilyenek a köztudat szerint a fürdővendégek, akik rendszerint több hetet töltenek egyhelyben és jelentős összegeket hagynak az országban. Fürdővendégek tömeges megjelenése jelentős mértékben emeli a külkereskedelmi mérleget, de kedvezően befolyásolja a kereskedelem és az ipar helyzetét is. El tudom képzelni, hogy a ma nagy válsággal küzködő belvárosi kereskedők, kávéházak, iparosok jelentős bevételekhez jutnának, ha itt nagyvilági fürdőélet alakulhatna ki. Pedig ennek ki kell alakulnia, mert Budapestnek minden lehetősége és adottsága megvan ehhez.

— Budapest fürdőit azonban népszerűsíteni kell nagystílű propagandával, el kell ismertetni az egész világon Budapest gyógytényezőinek nagyobbszabású voltát. Meg kell teremteni a tudományos kutatás alapjait és az egész világ orvosi karával a legállandóbb és legintenzívebb kapcsolatot kell fenntartani. Ezeknek a kérdéseknek a megoldása pénzkérdés és organizáció kérdése. Az organizáció megvan, ha meg lesz hozzá az anyagi fedezet. Kiváló idegenforgalmi szakférfiaink vannak, akik a nehéz anyagi viszonyok mellett is kevesebb pénzzel, de annál több leleményességgel bravuros dolgokat műveltek. Vannak kiváló orvosaink is, akiknek tudományos munkái a fürdőket, gyógyvizeket ismertető elaborátumai az íróasztalban várják a nyilvánosságot, mert nincs pénz ezeknek a publikálására. Tervező építészeink is szenzációs gondolatokat produkálnak, melyek a kivitelre várnak. Anyagi fedezet híjján nem tudunk dolgozni és azért feltétlenül szükséges, hogy Budapest fürdőinek gyakorlati propagálására a szükséges összegek rendelkezésre álljanak. Ezért sürgetjük évek óta a gyógyhelyi bizottság megalakítását, hogy legyen egy szakfórum és egy állandó fórum, amelyben az arrahivatott tényezők gondolatai egységes irányítás mellett realizálhatók legyenek és hogy az elméletek teréről a gyakorlati megvalósítás felé is tegyünk komoly lépéseket. Azért üdvözlöm melegen Huszár Aladár főpolgármester úr nagyszabású fürdőprogrammját, mert az ő szavát nemcsak egyéniségének súlya, hanem az általa képviselt hatósági jogkör is komoly valósággá avatja. Ma nincs sürgősebb és fontosabb problémája Budapestnek, mint a fürdőiben és gyógyértékeiben rejlő nagy nemzetgazdasági értékeknek kihasználása és a székesfőváros polgársága jövő boldogulásának és anyagi helyzetének a megerősítése.

Budapest Fürdőváros Egyesület közgyűlése

József Ferenc királyi herceg nagyérdekességű és minden részletet szakszerűleg megvilágító fenti nyilatkozata a *Budapest Fürdőváros Egyesület* közgyűlése után hangzott el és így még fokozottabban kidomborodik ennek a kérdésnek elsőrangú fontossága. A közgyűlés a Gellért-szálló hangversenytermében zajlott le előkelő közönség jelenlétében. A főváros részéről ott volt a közgyülésen *Huszár* Aladár főpolgármester, *Liber* Endre alpolgármester, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, a belügyminiszter képviseletében *Scholtz* Kornél államtitkár, *Senn* Ottó MÁV elnökhelyettes, *Válkay* Bertalan miniszteri tanácsos, *Korányi* Sándor báró orvosprofesszor, *Széchenyi* Károly gróf, a Weekend Egyesület elnöke, *Homonnay* Tivadar országgyűlési képviselő és sokan a társadalmi és politikai élet reprezentánsai közül.

József Ferenc királyi herceg elnöki megnyitójában a fürdőváros problémák nagy fontosságát vázolta és megállapította, hogy a fürdőváros jelszó *élő valósággá* vált, amellyel az összes tényezők számolnak.

Szviezsényi Zoltán dr., ügyvezetőigazgató tartalmas beszédben vázolta az egyesület múlt évi működését és örvendetes tényként állapította meg, hogy Budapest fürdővendégeinek száma, az elmúlt évekhez viszonyítva, impozáns arányokban emelkedett.

Huszár Aladár főpolgármester tartotta meg ezután nagyszabású előadását *Budapest—Fürdőváros* aktuális problémáiról. A főpolgármester nagyszabású fürdőprogrammot bejelentő beszédét azzal a meggyőződéssel fejezte be, hogy míg a Fürdőváros Egyesület működésének elmúlt tíz esztendeje a magvetés ideje volt, addig az ezután következő idő már ennek a lelkes munkának gyümölcseit fogja kiérlelni.

A hivatalos közgyűlési programm után *Pulay* Ervin bécsi szakorvos tartott előadást Budapest fürdőinek gyógyhatásáról.

József Ferenc királyi herceg zárószavaiban elismerő szavakkal adózott a magyar sajtónak, azért a támogatásért, amellyel mindenkor megértő tolmácsai voltak a fürdőváros gondolatának. A tisztújítás során az Egyesület új főtitkárává választották *Techert* Gyulát, majd a közgyülés *József Ferenc* királyi herceg lelkes éltetésével véget ért.

Új előterjesztés készül a Vásárpénztár monopóliumának értékesítéséről

Temesváry Géza kir. ügyész tanulmányozza a vizsgálóbizottság és Sipőcz polgármester jelentését

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén foglalkoztak ismételten a Vásárpénztár ügyével és a tanácskozás nem tudott véglegesen állást foglalni abban a tekintetben, hogy *az intézmény működését milyen formában alakítsák át a jövőben.* A polgármester javaslata nyitott ajtót hagyott a végleges döntéshez és csupán mint egyik megoldási módozatot említette, hogy a *Községi Takarékpénztár* hajlandó a Vásárpénztár monopóliumának átvételére, ha a várható veszteségek megtérítésére számíthat. Ezt az összeget a Községi Takarékpénztár *évi 250 ezer pengőben* körvonalazta, amellyel szemben a tanácstagok egy része azt hangoztatta, hogy a községi háztartás nem viselhet ilyen jelentékeny terhet akkor, amikor tulajdonképpen monopóliumos és jövedelmező üzletág hasznosításáról van szó.

A Vásárpénztár ügyeinek további alakulásáról

beavatott helyen

a következőképpen informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A törvényhatósági tanács legutóbbi állásfoglalása után most az a feladata az adminisztrációnak, hogy *kiegészítő előterjesztést készítsen.* A tanácsülés hangulatából ítélve nagy vonalakban nem talál méltánylásra az a terv, hogy a Vásárpénztárt évi 250 ezer pengős támogatással együtt a Községi Takarékpénztár kezére adják és így nyilvánvalóan új tanácskozások kezdődnek. Elhangzottak olyan kívánságok is, hogy a főváros nyilvános árlejtést hirdessen a monopóliumra,

a mai viszonyok között azonban minden bérbeadás rizikós üzletet jelent a főváros számára.

Elvileg teljesen igazuk volt azoknak, akik *a szabad verseny megindítását* kérték és ezzel a fővárost akarják jelentékeny bérösszeghez juttatni, azonban kizárólag csak olyan tőkeerős jelentkezőkkel szabad tárgyalni, akik *a legmesszebbmenő módon garantálják a szerződésben kikötött bérösszeg megfizetését.* A nehéz gazdasági viszonyok között abszolut megbízható bérlő csak elvétve akadhat és ezért igazuk van azoknak is, akik a Községi Takarékpénztár kezében látják legmegfelelőbben a Vásárpénztár ügykörét. A megoldás valószínűleg úgy alakul, hogy *a főváros elhatározza a nyilvános versenytárgyalás meghirdetését,* amely esetben azonban vezérfonalnak kell elfogadni azt az álláspontot, hogy

a Községi Takarékpénztárt kell elsősorban figyelembe venni, még abban az esetben is, ha a legkedvezőtlenebb ajánlatot nyujtaná be a Vásárpénztár monopóliumának átvételére.

Függetlenül a monopólium ügyétől, tovább folynak a felszámolás munkálatai. A likvidálás legfontosabb állomása *az adonyi bérlet megszüntetése,* amely tudvalevőleg évente százezer pengős ráfizeté-

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 39-0-50
Vasszádfal kőkősönzés

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

seket követel. Azt a tervet, hogy *a Húskereskedelmi Rt.* feloszlatásával az adonyi bérlet is megszüntethető, elvetették, mert kiderült, hogy a kötelezettségek továbbra is megmaradnának. Éppen ezért az elmult napokban

megbeszélések kezdődtek a főváros és a Zichy-grófi család között

olyan értelemben, hogy *miképpen lehetne méltányos egyezséggel a bérletet megszüntetni.* Megállapitható, hogy az igények egyelőre *túlzottak,* tehát a tárgyalások csak abban az esetben hozhatnak eredményt, ha a bérbeadók méltányolják azokat a körülményeket, amelyek miatt a mezőgazdasági üzem a ráfizetések sorozatát igényli. A városházán remélik, hogy a megegyezés létrejön és ebben az esetben a főváros megszabadul a költséges birtokbérlettől.

Közelebbi adatokat vár az ügyészség a vizsgálóbizottság tagjaitól

A Vásárpénztár büntetőjogi vonatkozásainak tisztázását az a lépés indította el, amellyel *Huszár* Aladár főpolgármester a vizsgálóbizottság jelentését a királyi ügyészségnek elküldötte.

Az átirathoz büntető feljelentés nem volt csatolva,

mert hiszen a jelentésben foglalt vádpontok alapján *az eljárás amúgyis hivatalból indul meg.*

Az iratok tanulmányozását *Temesváry* Gyula dr. királyi ügyész végzi. A vizsgálóbizottság jelentése tudvalevőleg *nem tartalmazott neveket,* csupán az általános vádszempontok vannak felsorolva anélkül, hogy egyes személyek tényked*ései* bírálat tárgyává volnának téve. A királyi ügyészség egyidejűleg tanulmányozta azt a jelentést is, amelyet *Sipőcz* Jenő dr. polgármester terjesztett a tanácsülés elé és ha ez a munka is befejezést nyer, úgy megkezdődnek a tényleges kihallgatások.

Elsőnek Láng Lajos dr., a vizsgálóbizottság előadója ad közelebbi felvilágositásokat, majd utána kihallgatják a vizsgálóbizottságnak mind a 8 tagját.

Köztudomású, hogy a vizsgálati jelentés azért tartózkodott a személyek megnevezésétől, nehogy a bizottság tagjait *hatóság előtti rágalmazás címén perbe lehessen fogni;* az ügyészség ezzel az aggodalommal szemben azt az álláspontot vallja, hogy hatóság előtti rágalmazásról azért sem lehet szó, mert a jelentés mindvégig *adatokkal alátámasztott tényeket rögzit meg.*

Az ügyészség annyit már megállapitott, hogy **a Vásárpénztár ügykezelésében 1927-ig terjedő vádpontok túlnyomórésze elévültnek tekinthető,**

mert például a legtöbbször emlegetett *hütlen kezelési ügyek* elévülési ideje öt esztendő. Ha az összes adatok az ügyészség elé kerülnek, úgy intézkedés történik olyan irányban, hogy

a rendőrség folytassa le a szükséges kihallgatásokat.

Ezután jut csak a nyomozóhatóság abba a helyzetbe, hogy *a gyanusitottak névsorát összeállitsa.*

Bevonul az amerikai nagybácsi tőkéje a Margitszigetre

A Közmunkák Tanácsa 25 évre bérbe adta a sziget szállodaintézményeit. — A bérlő két millió befektetésre kötelezi magát, amely összeg a bérlemény időtartama alatt tatarozásra és karbantartásra sem elegendő

Érdekes meglepetés érte Budapest közönségét, azzal a hirrel, hogy a *Margitsziget felső részén álló szállodai és vendéglői üzemeket a Közmunkatanács Gellért Mihály szállodatulajdonosnak bérbeadta.* Ez a tranzakció nem hozza meg a Margitszigethez fűzött komoly remények beteljesülését és a 25 évre szóló megállapodás nem szerzett arjongó híveket a főváros jövőjéért aggódó publikum soraiban.

Gellért Mihály szerepelt egy alkalommal már a nyilvánosság előtt, amikor bérleti ajánlatot tett a Gellértfürdőre, a Rudasfürdőre és a Citadella tetejére, ahol kápráztató elgondolások végrehajtását kivánta keresztülvinni. Kifejtette, hogy *a Gellérthegy fensikja kiválóan alkalmas idegenforgalmi központ létesitésére és az egykori várerősség falain belül különböző mutatványos és szórakoztató revüket akart rendezni.* Akkor is hivatkozott *amerikai* eredetű tőkéjére, azonban

a gyakorlati megvalósulásból nem lett semmi, mert időközben úgy a főváros, mint Gellér Mihály meggondolta az egész ügyet.

A Margitsziget bérbevételénél *ismét* programmot adott, amely szerint a Margitszigot egyedül predesztinált arra, hogy *idegenforgalmi központtá* válljon. Azt mondja Gellért Mihály, hogy nincs még egy világváros, amelyen keresztül olyan hatalmas folyam hömpölyögne, mint a Duna. Ezt a természeti adottságot, az elemi iskolai könyvekkel egyezően, mindenesetre megállapithatta az új bérlő és aláirjuk azt a kívánságát is, hogy

a Margitszigetet be kell kapcsolni az idegenforgalomba.

A konkrét tervek sorába tartozik a felső szálloda tatarozása, a kisebb épületeknek polgári szállóvá történő átalakitása, új ivócsarnok épitése, a reumakórház megvalósitása és annak a gyógyfürdővel való földalatti összeköttetése. *Mindezekhez kétmillió pengőt kiván befizetni a Margitsziget bérlője* és évenkint 105 ezer pengőt biztosit a Margitszigeti Rt. számára.

A fent ismertetett hangzatos elgondolások sajnálatosan vérszegény terveket takarnak.

Összesen kétmillió pengő befektetés a szigeti épületek modernizálására csak akkor látszik jelentős összegnek, ha *nyomban* befektetik, ha azonban ez az összeg 25 év alatt kerül invesztálásra, akkor *a legnagyobb aggodalommal kell tekinteni a Margitsziget jövője elé.* Súlyos hibának tartjuk, hogy a Margitsziget épületeit ilyen hosszú időre lekötik, mert az nem jelent különösebb értékgyarapodást a Margitsziget számára, hogy *egyes épületeiben rendszeresitik a melegvizszolgáltatást.* Egyelőre ugyanis másról nem lehet szó és csak a következő 25 év kötelezi a bérlőt a kétmilliónak fokozatos felhasználására. Ha figyelembe vesszük, hogy a *Margitszigeten a bérbeadott épületek kötelességszerű tatarozása is évenként jelentékeny tételeket igényel,* úgy elmondhatjuk, hogy a szóbanforgó kétmillió nem alkalmas másra, mint hogy negyedszázadon keresztül az épületek külső és belső karbantartását ellássák. Mindezeken túlmenőleg komoly hátrányt jelent a 25 év lerögzitése, mert

ez idő alatt elzárják a fejlesztési lehetőségtől a Margitszigetet,

amely valóban idegenforgalmi vonzóerő és igy könnyen elképzelhető, hogy a viszonyok javulásával valóban jelentkezik amerikai, vagy más külföldi tőke, amelyik azután nagystilű és modern üdülőhellyé varázsolná a Duna gyöngyét. A tervek további sorozatában szereplő ivócsarnok néhányszáz pengős létesitménynek igérkezik, a reumaszálló pedig nem újkeletű találmánya a vállalkozónak, mert köztudomású, hogy

a főváros a Rudas-fürdő mellett egy éven belül amúgyis életrehivja a reumabetegek gyógykórházát

és ha a Margitszigeten is hasonló intézményt létesitenek, úgy nagyon könnyen megtörténik, hogy *a főváros áldozatos befektetése nem hozza meg a kivánatos anyagi eredményt.* Egyszerre két reumakórházat nem tudnak fenntartani, tehát a Margitszigetnek ezt az újitását *kockázatos vállalkozásnak* kell tekinteni a főváros szempontjából is.

A Margitsziget fölött intézkedő szervek bizonyára komoly információt szereznek a vállalkozó tőkeerejéről és ebben a vonatkozásban kétségtelenül megállapitják, hogy *nem a legendás amerikai nagybácsi holdban lévő vagyonáról van szó.* Feltehető, hogy *Gellért* Mihály a szerződésileg biztositott tőkét valóban mozgósitani tudja a Margitsziget számára, ám az a körülmény, hogy mindezt 25 év alatt kivánja a különböző létesitményekbe fektetni, arra int, hogy

ebben a vonatkozásban is módositani kell a szerződéstervezet előirásait.

A legnagyobb óvatosságra van ugyanis szükség, — tán a kétmillió pengő bankszerű fedezete is kivánatos volna — mert a főváros közönségének és a Margitszigetnek nem érdeke, hogy *újabb Labriola-esetek ismétlődjenek,* amely oly sok keserű tanulságot hozott a főváros számára. Az egész vállalkozási tervezettel kapcsolatban egyetlen megnyugtató momentum mutatkozik: *Rakovszky* Iványnak, a Közmunkatanács elnökének mindenre tekintő hozzáértése és figyelme, aki egészen bizonyosan *körülbástyázza a Közmunkatanácsot az esetleges meglepetések ellen* és éber óvatossággal vigyáz arra, hogy

a Margitszigetben fekvő óriási értékek ne essenek valamely elsietett gazdálkodás áldozatává.

A Margitsziget bérbeadása körül egyébként is sok nyugtalanságot keltő fantasztikum látható. A beavatottak közlése szerint *Gellért* Mihály olyan terveket forgat, hogy megvásárolja a MFTR propeller-gőzöseit és ezzel is fokozza a Margitszigetre irányuló közlekedés méreteit. Köztudomású, hogy a *MFTR a példátlanul magas deficit miatt szüntette be ezeket a járatokat* és igy nem valószinű, hogy azok magánvállalkozó kezében prosperitást jelentsenek.

A koncepciók sokaságából általában szeretnők látni a reális előfeltételeket,

mert azok nélkül a *Margitsziget sorsa felé változatlan nyugtalansággal tekintünk és velünk együtt Budapest közönsége is.*

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

JAKOBOVITS GYULA
ÉPÍTŐMESTER
épitési anyagkereskedése
BUDAPEST,
VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65.
Telefon: 9-35-34.

Lezárulnak a Horthy Miklós kertváros bonyodalmas aktái

300.000 pengőbe kerül a még szükséges csatornázás

A Horthy Miklós kertvárosban házhelyhez jutott ingatlantulajdonosok, többnyire köztisztviselők, közül mintegy kétszázan még mindig nem kapták meg az épitési engedélyt, mert a Közmunkák Tanácsa nem járult hozzá a bemutatott tervek megvalósitásához, abból az okból, mert *az OFB részéről igénybevett és kisajátitott terület mai napig sincs közművekkel ellátva.* Az érdekelteket a főváros műszaki ügyosztálya a közelmult napokban megbeszélésre hivta össze, ahol leszögezték azokat a módozatokat, amelyek mellett a közművek kérdése megoldható volna.

A telektulajdonosok azt kérik, hogy

a főváros épittesse meg helyettük a nélkülözhetetlen csatornát, természetesen az ő költségükre.

Azért akarják a fővárost igénybevenni, mert remélik, hogy igy olcsóbban, kisebb megterheléssel oldhatják meg a kérdést. A Horthy Miklós kertváros befejező részének csatornázása mintegy 300.000 pengőbe kerülne, amit egymás között felosztva fizetnének vissza az érdekeltek.

A Horthy Miklós kertváros ügyében kérdést intéztünk

Borvendég Ferenc
alpolgármesterhez,

aki a főváros álláspontját a következőkben fejtette ki:

— Magunk is nagyon szeretnénk ezt a régóta vajudó ügyet végre lezárni. Ez annál is inkább kívánatos, mert *csupa kiscxisztenciáról van szó,* akiknek már amúgyis sok gondot okozott a földbirtokrendezés során nekik juttatott házhely. A főváros vezetősége annakidején felhívta az OFB figyelmét arra, hogy ez a városon kívül eső és minden közművet nélkülöző terület nem a legszerencsésebb új település, hisz bőségesen akad más alkalmasabb és közművekkel ellátott, vagy közművekhez közelebb eső terület is.

A főváros figyelmeztetését azonban nem mérlegelték.

Az OFB révén házhelyhez jutott kisemberek helyzetét teljes mértékben méltányolja a főváros és igyekszik is nekik segitséget nyujtani. *Most folynak a tárgyalások, hogyan lehetne az épitési engedély előfeltételeként kiszabott csatornát kiépiteni.* A főváros, a maga kipróbált szervezetével, természetesen az érdekeltek költségére végeztetné el a munkát. A kérdés felett az illetékes fórumok rövidesen dönteni fognak.

*

A Horthy Miklós kertváros csatornázásáról megoszlanak a felfogások, de a kisexisztenciák mozgalma a főváros részéről méltánylásra számithat. Hiszen emlékezetes, hogy *milyen sok zavar volt a vételár kifizetése körül* és számosan akadtak, akik önhibájukon kivül kétszeresen is kénytelenek voltak kifizetni a házhelyet és most még sem engedik meg nekik, hogy felépithessék kis családi házukat. A főváros vezetőségét ezek a szempontok vezetik, amikor hozzájuttani akarja őket a csatorna megépitéséhez és közbenjár a Közmunkatanácsnál az épitési engedély kiadása érdekében.

Szociális és kulturális hivatásának lecsökkentett költségvetése mellett is eleget tesz a főváros

Beszélgetés Liber Endre alpolgármesterrel a külterki iskolák túlzsúfoltságáról, az inségakció méreteiről, a téli kilakoltatások felfüggesztéséről és egyéb aktuális kérdésekről

A jövő évi fővárosi budget tanácsi vitáját csütörtökön vezeti be *Sipőcz* polgármester nagyszabású expozéja. A költségvetési vita minden esztendőben annak a nagy szűrőnek a szerepét szokta betölteni, amelyre a fővárosi élet, a közigazgatás minden kérdése rákerül. Az idei költségvetési vita különös érdeklődésre tarthat számot, nemcsak azért, mert hosszú idő után most kell számolni először *deficites budgettel*, hanem azért is, mert az egyre nehezedő gazdasági és pénzügyi helyzetben fokozott nehézséggel jár a főváros ezerágú igazgatásának fontos és zavartalan lebonyolítása. A költségvetési vita előtt felkerestük *Liber* Endre alpolgármestert, akihez adminisztrációs, kulturális és közoktatási vonatkozásokban intéztünk kérdést, amelyek a budgetvitában minden bizonnyal szóbakerülnek. Így megkérdeztük, hogyan képzeli el a főváros vezetősége *egyes iskolák túlzsúfoltságának megoldását*, amikor a jövő évi költségvetésben iskolai építkezésre csak jelentéktelen összeget vettek fel. Felhívtuk az alpolgármester figyelmét azokra a küldöttségekre, amelyek a közeli napokban jártak a városházán és több zsúfolt iskola kibővítését sürgették.

Liber Endre

alpolgármester

a következőképpen válaszolt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának

— A jövő évi költségvetésben iskolai építkezés címén csak 470.000 pengő szerepel, ami más esztendőkhöz viszonyítva aránytalanul kevés, ha figyelembe vesszük, hogy az erősen redukált idei költségvetésben is még 680.000 pengő szerepelt, *míg a tényleges szükséglet többmillió pengőt is igényelne.* Sajnos, a nagyobb tervekről le kellett mondani és csak a legszükségesebbeket valósíthatjuk meg. Ezen címen három tétel szerepel: a külső *Üllői-úton levő iskola* kibővítésére 160.000 pengő, a népligeti *ifjúsági stadion* építésének folytatására 60.000 pengő és a *Szilágyi Erzsébet leányliceum* ujjáépítésére második részletként 250.000 pengő. Tény, hogy az egyes iskolák túlnépességét megszüntetni ezideig nem sikerült.

Főleg a külterki iskolákban nehéz a helyzet.

A tanulók elhelyezkedésében ugyanis érdekes eltolódás állott be. Több belterületi iskola teljesen elnéptelenedett, ezzel szemben, különösen a külterjes fejlődés révén népes új városrészek keletkeztek, ahol kevés az iskola. Ezekben csak *váltakozó módszerrel* tudjuk fenntartani a tanítást. A főváros tanácsa 1930 januárjában foglalkozott már az iskolaépítési programmal és eszerint 14 helyen kellene egészen új, vagy több megnagyobbított iskolát építeni. Az egyre súlyosodó viszonyok miatt azonban ezt a programmot nem lehetett megvalósítani. Ahhoz, hogy az egész kérdést megoldjuk,

8—10 millió pengő kellene.

Ebből hat új iskola épülne és 14 iskolát megnagyítanánk. Természetesen ebben az esetben az ideiglenes barakiskolákat is végleges épületekben helyeznénk el. *A közeljövőben nem lehet számítani arra, hogy a fővárosnak ilyen nagy összegek álljanak rendelkezésére építkezési célokra*, ezért már bizonyos oldalról felmerült az a gondolat is, hogy kizárólag ilyen kulturális célra kölcsönt venne fel a főváros. Ez azonban nem igen valósítható meg, mert

kölcsönt csak hasznothajtó befektetésre adnak.

A mondottakból következik, hogy rövidesen nem tudjuk megoldani a rákosfalvai és a zuglói iskolák túlzsúfoltságának problémáját sem, amely iskolák érdekében már több ízben történt intervenció. A külterki iskolákra egyébként fokozott gondot fordít a főváros. Rendeletben felhívta az iskolák igazgatóit, figyeljék meg, hogy

cipő- vagy ruhahiány miatt mennyi gyermek nem mehet iskolába.

A szociálpolitikai ügyosztály minden alkalommal soronkívül ellátja az iskolás gyermekeket ruhával és cipővel. Az iskolanővéreket is figyelmeztettük és minden módon arra törekszünk, hogy ruha- vagy cipőhiány miatt senki se maradjon el az iskolából.

— A főváros tőle telhetően felkészül *a téli inség enyhítésére.* Az étkeztetési akció adagszámát az utóbbi hetekben máris emeltük. Ezidőszerint 29.597 felnőtt és 13.000 gyermek kap ebédet. A főzőhelyeket 63-ról 81-re szaporítottuk. Számítunk arra, hogy étkeztető helyeinkre az év végéig 70—80.000, esetleg még több lesz az inségakcióban részesülők létszáma.

— *A téli kilakoltatások felfüggesztésének* kérdése súlyos gonddal nehezedik ránk. Ebben az irányban a főváros évről-évre feliratban fordul a kormányhoz, egyebet azonban nem tehet, mert hiszen

a kilakoltatás megakadályozása túlmegy az autonómia hatáskörén.

A polgármester úr most is megismételte ezt a felterjesztést. A főváros a maga hatáskörében csak annyit tehet, hogy

a kislakásos bérházakból végső esetben és csak azokat lakoltatja ki, ahol kimondottan rosszindulatot tapasztal,

a más lakásokból önhibájukon kívül hajléktalanná váltakat pedig *igyekszik szükséglakásokban elhelyezni.* Örömmel állapítom meg, hogy a városi házakból, egy-két eset kivételével, nem lakoltattak ki senkit.

— Az elnöki ügyosztály a közeljövőben megkezdi az *álláshalmozások* dolgában beérkezett kartotéklapok feldolgozását és ennek az eredménye alapján teszünk majd *részletes jelentést az adhoc bizottságnak.* Remélem az év végéig sikerül ezt a kérdést is nyugvópontra vinni.

— A közeli napokban megsürgetjük a közigazgatási bíróságnál

a kórházkérdésben benyujtott fellebbezés elintézését.

A kormány kórházrendeletét, amelynek több pontja ellenkezik a fővárosi törvénnyel, tudvalevően, kénytelenek voltunk a közigazgatási bíróságnál panasz tárgyává tenni. Amíg döntés nem történik, addig nem tudjuk életbeléptetni az új kórházi szabályzatot, amelyre pedig nagy szükség volna, mert a régi szabályzat már elavult.

Nem füstöl kályhája,

ha Eternit-kéménytoldatot használ. — Nem rozsdásodik, tartós, könnyü és olcsó. — Épületének szellőztetése az Eternit-csővel könnyen és gazdaságosan oldható meg.

Kérjen díjtalan prospektust és költségvetést.

ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33. sz.

Fokozódó izgalom és aggodalom a fővárosi tisztviselők között az új nyugdíjtörvénytervezet sérelmei miatt

A Fansz mozgalmat indított a törvénytervezet megváltoztatása érdekében

A székesfőváros tisztviselőtársadalmát egyre fokozódó izgalomban tartja az előkészítés alatt álló új nyugdíjtörvénytervezet. A tervezetet a kormány még nem küldötte le a fővároshoz, de a FANSz vezetősége már alkalmat talált arra, hogy megismerje annak részleteit. Ezeknek az ismeretében a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége a Közalkalmazottak Nemzeti Szövetségével karöltve az illetékeseket a tervezet több sérelmes intézkedésének a megváltoztatására igyekszik bírni, de egyuttal elhatározták a fővárosi tisztviselők azt is, hogy a *főváros vezetőihez, a törvényhatóság plénumához fordulnak azzal a kéréssel, hogy hárítsák el a tisztviselők feje felett lebegő veszedelmeket.*

A FANSz *egyik vezető tagjától* megkérdeztük, melyek azok a körülmények, amelyek annyira izgatják a főváros tisztviselőit és melyek a tisztviselőtársadalom észrevételei a tervbevett sérelmes intézkedésekre. A válasz, amelyet a *Fővárosi Hirlap* munkatársának

illetékes helyen

mondottak, így hangzik:

— A fővárosi tisztviselők körében — egyébként azt hisszük, nemcsak a fővárosi tisztviselőknél, hanem egyebütt is — a szőnyegen levő új nyugdijtörvénytervezetnek különösen *három olyan pontja* keltett jogos aggodalmat, amelyek megváltoztatásában erősen bízunk. Az első pont az, amely szerint a *köztisztviselőt bármikor el lehet bocsájtani szolgálatából, ha a szolgálatra való alkalmatlanságot egy erre a célra tisztviselőkből alakított zsüri kimondja.* Lehetetlen, hogy a tisztviselők feje felett Damokles kardja állandóan ott lebegjen, mert hiszen

nincs pontosan körülírva,

miként állapithatják valamely tisztviselőről, hogy nem tudja kielégítően ellátni a szolgálatát. Nem is értjük ennek a szakasznak az indokoltságát. A magyar tisztviselőtársadalom mindig a legmegbizhatóbb rétege volt az állami és társadalmi életnek. Tartani lehet attól, hogy ez a zsüri esetleg *bizonyos különleges szempontok* szerint bírálja el a tisztviselők működését. Hangsúlyozzuk, hogy ez csak *feltevés*, de nem elképzelhetetlen. Az a kérdés sincs tisztázva, hogy kik lesznek ennek a zsürinek a tagjai és milyen elvi szempontok szerint állítják össze. A tisztviselők évtizedek óta küzdenek a *tisztviselői pragmatikáért*, amely az ő függetlenségüket volna hivatva biztosítani. Ezzel szemben az új törvénytervezet a réginél nagyobb függőséget jelent és

a jövőt számukra teljesen bizonytalanná teszi.

— A másik intézkedés, amelytől félünk, a tervezetnek az a része, hogy a kormány a nyugdijszabályzat megváltoztatását bármikor *rendeleti uton* is életbe léptetheti. Ez az intézkedés különösen reánk, fővárosiakra sérelmes, mert hiszen a fővárosi tisztviselők speciális helyzetben vannak. A fővárosnak mindig önálló nyugdíjszabályzata volt, tisztviselői tehát kétoldalú szerződésnek a részesei, amelyben egyik fél a székesfőváros, a másik a tisztviselő. *A tisztviselők joggal ragaszkodhatnak ahhoz a nyugdíjszabályzathoz*, amelyet annakidején, amikor a fővároshoz szolgálatba léptek, a törvényhatóság nekik biztositott.

Az állami nyugdíjszabályzatot nem lehet a fővárosi tisztviselőkre alkalmazni,

mert egyrészt nagyobb nyugdíjjárulékot is szednek tőlük, mint más közalkalmazottól, másrészt, mert a fővárosi tisztviselők egyrészét csak *bizonyos időre* választják meg.

— A harmadik tervezett intézkedés, amely jogos igényeket sért, *a nyugdíjasok lakbérének leszállítására* vonatkozik. Hogy ez mennyire nemcsak tisztviselőkérdés, hanem nagyon súlyos általános gazdasági probléma is, azt legjobban bizonyítja, hogy a tervezett intézkedés ellen *a Háztulajdonosok Szövetsége, a Baross Szövetség* és más gazdasági testületek állást foglaltak önként, anélkül, hogy erre őket bárki felkérte volna.

— A négyszeres fizetéscsökkentés után

a fővárosi tisztviselőknek máris jelentékeny része volt kénytelen Budapestről vidékre kiköltözni.

A statisztika mutatja, hogy addig, amíg néhány évvel ezelőtt *mindössze ezer fővárosi tisztviselő lakott a környéken, ma már számuk háromezernél többre rúg.* Az ilyen körülmények között ha a nyugdíjasok lakbérét még jobban leszállítják, akkor a tisztviselők jelentékeny része kényszerítve lesz arra, hogy a fővárosból elköltözzön. Ennek pedig egyenes következménye, hogy még jobban szaporodik az üres lakások száma. Hogy a lakosság számának nagyobb arányú megfogyatkozása és a lakások nagyarányú megüresedése a gazdasági életre milyen súlyos kihatással lenne, azt nem kell különösebben fejtegetni, mert könnyen megállapítható, hogy milyen

veszteség éri a kincstárt a csökkenő lakbérekkel arányban álló adójövedelem visszaesése révén.

Azt hisszük, hogy az, amit az állam ily módon elveszítene adóban, lényegesen nagyobb összeg lenne, mint amit a lakbércsökkentése révén elérhető megtakarítás jelent.

A fővárosi alkalmazottak mindent elkövetnek és feltétlenül számítanak arra, hogy a reájuk vonatkozó nyugdíjszabályozások továbbra is az autonómia hatáskörében maradnak és ennek érdekében igyekeznek a törvényhozást és a kormányt más belátásra bírni.

Gazdasági Értesítő

Becsalogató árjelzések a Pók-áruházak kirakatában

Fekete Jakab külkereskedelmi tevékenysége — A becsapott manchesteri áruház

A G. F. B.-gyár, illetve annak tulajdonosa: *Fekete* J. Jakab példátlan magatartása fölött nem tud egyhamar megnyugvást találni a felizgatott magyar közvélemény. Az utóbbi tíz esztendő konjunktúrájának tehetséges kihasználója, a meggazdagodásban és a gyors keresetekben oly rekordot felmutató gyáros, — mint ismeretes — a vele szemben tervezett igazságos adóarányosítás miatt, arra a vakmerőségre vetemedett, hogy sok száz munkását és tisztviselőjét kitette az utcára és evvel a minősíthetetlen eljárásával szembeszállt az államhatalommal. *Az erkölcstelen cselekmény után mutatkozó vihar azonban most megfélemlítette az elszánt harisnyalovagot.* A vidéki városokban és Budapesten egyaránt önérzetes gesztussal tolja vissza a vásárló közönség a G. F. B. jelzéssel ellátott textilcikkeket és úgy látszik, hogy

ez a bojkott kissé kijózanította elvakult gőgjéből Fekete J. Jakab gyártulajdonost.

A kirúgott, de *Fabinyi* kereskedelmi miniszter beavatkozása után újra munkába állított munkások mögé bújik most a G. F. B. tulajdonosa és sunyi szemforgatással éppen a *munkások egzisztenciáját tartja védőpajzsul a feléje áradó felzúdulás ellen.* Olyan helyeken, ahol a legélesebb megítélésben részesült ez a közgazdasági botrány, megjelennek a Guttmann és Fekete kötszövőgyár rt. munkásai és írást lengetve kezeikben

elnézést kérnek főnökük számára,

mert attól tartanak, hogy a közönség megvon minden támogatást a gyártól és akkor *mindannyian az utcára kerülnek.* A finom miniszterpapiroson gépelt memorandum természetesen nem a munkásságnak a fogalmazása, mint ahogy senkisem hiszi el, hogy spontán elhatározásból indítottak akciót a főnök úr védelmére. A memorandum azt tartalmazza, hogy *700 munkás és alkalmazott a súlyos téli hónapokban kenyér nélkül marad, ha a gyár és annak tulajdonosa ellen az elmérgesedett hangulat továbbra is fennmarad.* A memorandum hangoztatja, hogy a bérviszonyok kielégítőek, a bánásmód pedig semmi kívánnivalót sem hagy hátra.

A munkások érdeke — hangoztatja az irásmű —, hogy a gyár és annak tulajdonosa ellen indított bojkottmozgalom megszünjön.

Az írást a gyár *valamennyi alkalmazottja aláírta.* (Próbálták volna meg, nem aláírni!)

A memorandum az első pillantásra elárulja, hogy annak terve egyáltalában nem a munkások agyában született és természetesen misem áll távolabb a munkásoktól, mint hogy a maguk érdekére való hivatkozással vegyék védelmükbe *Fekete* J. Jakabot. Először kenyértelenné tette munkásait, most pedig az általános felháborodás csillapítására ugyanezeket a szerencsétlen embereket kényszeríti, hogy őt megvédelmezzék. A munkások által kötelezőleg aláíratott kérvény

sehol sem kelti azt a hitet, hogy az valódi és önzetlen mozgalom eredménye,

sőt maguk a munkások sem csinálnak titkot abból, hogy a memorandumot *kényszer hatása alatt* írták alá.

—

A G. F. B. üzleti politikájáról különben *megdöbbentő adatok* tárultak a bíróság elé. Több kereskedő *tisztességtelen verseny* címén pert indított a *Pók áruházak* ellen, ahol az év elején téli vásárt rendeztek, a kirakatokat hihetetlenül olcsó árjelző lapokkal szerelték fel, bent az üzletekben azonban megtagadták az áruknak a kiszolgáltatását azzal, hogy

az olcsó árjelzőlapok tévedésből kerültek a kirakatba.

A Pók-üzletekben azt a választ kapta a vásárolni szándékozó publikum, hogy *a kirakatban látható és a becsalogató árjelzéssel ellátott árukat már mind eladták és a készlet kifogyott.* A panaszos kereskedők közjegyzői vallomással támasztották alá mindezeket a tényeket és a tanuk tömegével igazolták, hogy

a Pók-áruházak ezzel a kalandos és agyafurt eszközzel tisztességtelen versenyt követtek el.

A bíróság újabb tanuk kihallgatása érdekében a tárgyalást *december közepére* halasztotta.

—

A G. F. B. hihetetlen ténykedései ellen nemcsak a nagyközönség és a közvélemény, hanem a kereskedők tömegei is a legélesebben állást foglalnak. A *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* legutóbbi ülésén foglalkozott a G. F. B. detailárusításával és

kormányintézkedést követelt minden olyan állami kedvezményt élvező gyár ellen,

amelyik közvetlen, vagy közvetett detailárusítást folytat. Az akcióhoz csatlakozott a *Baross Szövetség* is, úgyhogy *Fekete* J. Jakab üzleti manőverei ellen a legszigorúbb hatósági intézkedések következnek.

—

Hétfőn este a *Belvárosi Polgári Körben* több társadalmi egyesület, valamint az iparosok és kereskedők érdekképviseletei mozgalmat indítottak és elhatározták, hogy

november elején Fekete Jakab példátlan eljárása miatt a Vigadóban tiltakozó nagygyülést rendeznek,

amelyre a nagyközönségen kívül *valamennyi társadalmi egyesületet és a politikai pártokat is meghívják.* A tüntető nagygyűlés rendkívül impozánsnak ígérkezik.

—

Alant bemutatjuk *Fekete* Jakabot új világításban is. Manchesterben az *I. and Phillips Co.* Anglia legnagyobb áruházai közé tartozik, csak nagyban árusít és több ezer alkalmazottat foglalkoztat. Ez a hatalmas cég különféle textilárukat a kontinensen is beszerezni szokott, de bevásárlási körútján sohasem jutott tovább Bécsnél. Egy Londonba férjhezment lelkes magyar úriasszony, akinek férje üzleti összeköttetésben áll a manchesteri áruházzal, rábeszélte Phillipsék igazgatóját, *Michock* urat, hogy látogasson el Budapestre is, ahol kiválóan exportképes textilgyárak vannak. Mr. Michock megfogadta a jó tanácsot, mintegy másfél év előtt Budapestre jött és itt

a Londonban kapott cím alapján felkerste a Guttmann és Fekete gyárat, ahol kötszövött árukból sok tizezer pengőért mintakollekciót vásárolt.

Fekete Jakab ez alkalommal harisnyagyártmányaira is felhívta az angol igazgató figyelmét és hajlandóságot tanusított arra, hogy készséggel szállít *díjtalan* kipróbálásra több tucat harisnyát is.

— Tessék kiosztani, mint gyáram ajándékát, a személyzetnek — mondta Fekete úr.

Az angol elfogadta az ajánlatot, a harisnyák megérkeztek Manchesterbe, ahol Phillipsék tényleg szétosztották alkalmazottaik között.

Persze Phillipsék nem ismerték Fekete úr üzleti elveit, aki

az ingyen felajánlott harisnyákat, annak rendje és módja szerint, szabályszerűen leszámlázta.

Ez az eljárás a korrekt angolokat annyira felbőszítette, hogy többet tudni sem akartak magyar áruimportról.

Igy szereznek Guttmann és Feketéék külföldi piacot a magyar árunak.

Nincs értelme az áruházi egyezménynek. A fűszerkereskedők és áruházak között létrejött úgynevezett egyezmény, amiről a *Fővárosi Hirlap* is megemlékezett, távolról sem biztosítja a kifogástalan verseny életbeléptetését. A hosszú tanácskozások után létrejött megállapodást nem tartják be az áruházak és legutóbb is a *Fenyves Áruház* nyitotta meg *büffejét,* amely azonban nem azt a célt szolgálja, hogy az áruház vevőit a helyszíni fogyasztásban részesítse, hanem élelmicikkek árusítását folytatja minden korlátozás nélkül. A *Fenyves Áruház* példája mögött nem akar elmaradni a *Magyar Divatcsarnok* és most már a verseny az áruházak között is látszólagos dömping-árakban jut kifejezésre. A *Magyar Divatcsarnok* feltűnő reklámozással adja a közönség tudtára, hogy *2.80 pengőért árusít egy kilogramm téliszalámit,* amelyről azonban a vevők megállapíthatják, hogy az *közönséges hentesszalámi* és semmi köze sincs a valódi márkás cikkekhez. Az első hetek tapasztalatai megmutatják, hogy az úgynevezett áruházi egyezménynek a gyakorlatban semmi jelentősége sincsen, mert azt éppen az áruházak írott malasztnak tekintik és tovább folytatják gyilkos versengésüket a szakkereskedelemmel.

Folyik az állami intézetek ellenőrzése. A közérdekű vállalatokat ellenőrző felügyeleti hatóság az elmult napokban az *Országos Ipari Jelzálogintézet* és a *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete* ügymenetét és adminisztratív tevékenységét vizsgálta át. A vizsgálat eredményeképpen elbocsátották az Ipari Jelzálogintézettől *Hámos* Róbert cégvezető-igazgatót és megszüntették *Beck* Lajos ny. államtitkár alelnöki tisztségét. Az intézet új alelnöke *Friedmann* Ernő dr. lett. *Varsányi* Emil dr. vezérigazgató az intézet műszaki tanácsadójának szerepét vette át. — A *Kisbirtokosok Földhitelintézeténél* felmondás következtében *Földes* Mór ügyvezető-igazgató, *Kósa* Sándor igazgató és *Biró* Pál elnöki tanácsos kiléptek az intézet kötelékéből.

A Futura közgyűlése. Október utolsó napjaiban tartja évi rendes közgyűlését a *Futura,* amelynek terminusa az idén azért késett, mert *Darányi* Béla dr., az intézet kiváló vezérigazgatója a különböző exportlehetőségek kiaknázása érdekében hosszabb ideig a külföldön tartózkodott. Az intézet tevékenysége állandóan bővül, mert a kormány a gabonaértékesítést mindinkább nagyobb méretekben bízza a Futurára.

Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű Rt. igazgatósága a napokban megtartott ülésén az eléje terjesztett 1932/33. üzletév mérlegét megvizsgálta és jóváhagyta. A vállalat forgalma az általános gazdasági viszonyok következtében még az előző üzletév szűk kereteivel szemben is lényegesen lecsökkent. Az üzemek teljesítőképességüknek alig egynegyedével voltak foglalkoztatva, ami a termelési költségeket természetszerűleg erősen megdrágította. Ily körülmények között a társaság *erre az üzletévre sem tud nyereséget felmutatni.* A mutatkozó 1,467.540.98 pengő bruttó felesleg (múlt évben 1,568.400.94 pengő) ezidén is egészében értékcsökkenési leírásokra fordíttatott s *osztalék erre az évre sem fizethető.* A társaság rendes közgyűlését november 8-ikára fogja összehívni. Az igazgatóság *Schulz* György főtisztviselőt cégvezetővé kinevezte.

Az Első Magyar Gyapjumosó és Finomposztógyár Rt. október 17-én tartotta meg 64-ik évi rendes közgyűlését. A társaság megfelelő tartalékolások és az értékcsökkenési alap 100.000 pengős javadalmazása mellett 11,407.20 pengős nyereséget mutatott ki, mely jövő évi számlára vitetett át.

A Fősör nem fizet osztalékot. A *Fővárosi Sör* e hónap végén tartja meg a közgyűlését. Tőzsdei hírek szerint a részvényesek *ebben az évben sem kapnak osztalékot.* A sörvállalat óvatos és előrelátó üzletpolitikával az elért nyereséget tartalékolni fogja.

Két és fél svájci frank a Nasici osztaléka. Az *Union des Usines et des Exploitations Forestiéres de Nasic* október 30-án tartja évi rendes közgyűlését. Értesülésünk szerint a *Nasici az idén két és fél svájci frank osztalékot fizet.*

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

INDORG szervez
KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ Telefon: 16-1-27

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

A „SÓLYOM"-tinták a legjobbak!
A „SÓLYOM"-tinta hazai gyártmány!

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—84)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Számszéki vizsgálat az Elektromosműveknél

Nincs döntés a szénbeszerzésről

Az Elektromos Műveknek évenkint körülbelül 22 ezer vagón szénre van szüksége. Az erre vonatkozó nyilvános versenytárgyalást már hónapokkal ezelőtt meghirdették, amelyre *összesen 11 magyar bányavállalat nyujtott be ajánlatot.* Az átszámítás is megtörtént, azonban az igazgatóság még mindig nem döntött. Átmenetileg az Elektromos Művek vezetősége a *Magyar Általános Kőszénbányával* prolongálta a régi szerződést és ilymódon gondoskodik a szükséges szénmennyiségről.

Itt említjük meg, hogy elterjedt hírek szerint az Elektromos Műveknél, mintegy két hét óta, a székesfővárosi számszék nagyobbszabású vizsgálatot folytat. A hiresztelésekre vonatkozólag kérdést intéztünk *Papanek* Ernő dr. pénzügyminiszteri tanácsoshoz, a székesfővárosi számszék igazgatójához, aki a következőképpen nyilatkozott:

— Az Elektromos Műveknél tényleg folyik vizsgálat, amelyet a székesfővárosi számszék folytat le. A fővárosi törvény 51-ik szakasza szerint a székesfőváros vagyonának, gazdálkodásának és számvitelének ellenőrzése a Székesfővárosi Számszék feladata és kötelessége. A számszék ellenőrzése kiterjed a közművek és üzemek minden jövedelmének és vagyonának kezelésére is. Nincs tehát semmi rendkivüli és meglepő dolog. Konvencionális vizsgálatról van szó.

Sipőcz polgármester díszalbumot küldött Isztambul és Ankara polgármestereinek. A rodostói Rákóczi-ünnepségeken a főváros is képviselteti magát. *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök és dr. *Medriczky* Andor fogalmazó utaznak ki Törökországba a főváros képviseletében. *Sipőcz* Jenő polgármester egy gyönyörű, bőrbekötött díszalbumot küld *Mukieddin* beynek, Isztambul polgármesterének és az isztambuli vilajet kormánybiztosának, úgyszintén *Nevzat* beynek, Ankara polgármesterének. A díszalbumot *Csánky* Dezső budapesti látképes aquarelljeinek reprodukciói tartalmazzák. Az albumokat *Csorna* Kálmán dr. árvaszéki elnök fogja átadni a török polgármesternek *Sipőcz* Jenő polgármester üdvözletével együtt.

Berkes Róbert kitüntetése. Elsősorban a sajtó köreiben, de a társadalom széles rétegeiben is általános örömet keltett az a ténykedés, hogy a kormányzó dr. *Berkes* Róbertnek, a Magyar Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete elnökének, a Napilapok Testülete főtitkárának, a *kormányfőtanácsosi* címet adományozta. *Berkes* Róbert évtizedek óta működik a magyar sajtóban és ennek a munkájának elismerése a kitüntetés, amely valóban kiváló egyéniséget ért. *Berkes* Róbert nagyszerű tanuságát adta kiváló zsurnalisztikai képességeinek és egyidejüleg az ujságkiadás nehéz területén is hatalmas eredményeket mondhat a magáénak. Kitünő szerkesztő, elsőrendű lapkiadó és az ujságkiadás ügyeinek fáradhatatlan intézője *Berkes* Róbert dr., akinek kitüntetése a magyar sajtó megbecsülését is jelenti.

A törvényhatósági bizottság munkarendje. A törvényhatósági tanács kedden délelőtt a bánhidai centrálával foglalkozott. A tanács ülései most, hogy a parlamenti ülésszak újra megkezdődött, ismét délelőttönkint lesznek. A legközelebbi ülés csütörtökön délelőtt lesz és pénteken folytatódik, napirendjén a költségvetéssel. Előreláthatóan a következő hét tanácsülésein a költségvetés fog szerepelni. A *közgyülés* szerdán a lakbérleti szabályrendelettel foglalkozik.

Pártértekezlet és vacsora az Akadémia-utcában. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este előbb *Kozma* Jenő, majd *Dorner* Gyula ny. min. tanácsos, törvényhatósági tanácstag elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a párt hosszabb eszmecsere után leszögezte azt az álláspontját, amelyet a lakbérszabályrendeletet tárgyaló szerdai közgyülésen képviselni fog. *Németh* Béla dr. előadása után az értekezlet egyhangúan magáévá tette az előterjesztett módosító javaslatokat. Értekezlet után vacsora volt, amelyen igen sokan voltak jelen a párt és Polgári Egység Klubjának tagjai közül. A vacsorán résztvettek többek között: *Kozma* Jenő, *Dési* Géza, *Payr* Hugó országgyülési képviselők, *Gaár* Vilmos felsőházi tag, *Dorner* Gyula, *Wellisch* Andor, *Németh* Béla, *Girardi* Tibor, *Kerekes* Ödön dr., csécsi *Nagy* Imre ny. altábornagy, *Bánó* Dezső, *Békeffy* Elemér, *Erősdy* Sándor és *Morvay* Zsigmond ny. főispánok, *Szécsi* Ernő dr. tisztifőorvos-helyettes, *Thorday* Ferenc h. előljáró és még sokan mások.

Megszüntették a vágóhidon az állatkínzást. Néhány nappal ezelőtt kísérleteket folytattak a sertésközvágóhidon, hogy kipróbáljanak olyan új eljárást, amelynek a segítségével *a fogyasztásra kerülő sertés húsát már élő állapotban lehet pácolni.* Ezzel a kétes értékü üzleti kísérlettel egy prágai cég akarta impériumát Magyarországra kiterjeszteni és elérni azt, hogy a „*Prosol*" nevü anyagot a vágóhidakon ilyen célra használják. A kísérletek során bebizonyosodott, hogy a régi módszerrel levágott állat húsának felületén sokkal kevesebb a baktérium és nemcsak ezért, hanem mert *az eljárás hihetetlen állatkínzással* is jár, a kísérleteket végleg beszüntették.

Női menhelyet is létesit a józsefvárosi Vöröskereszt. A Vöröskereszt Egyesület VIII. kerületi választmánya most tartotta évi közgyülését. *Payr* Hugó országgyülési képviselő megnyitója után, *Práger* Márton dr. főorvos, ügyvezető elnök beszámolt a múlt évben megnyitott szeretet-otthon munkásságáról, ahol mintegy kétszáz hajléktalan férfinek nyujtottak menedékhelyet. *Payr* Hugó záróbeszédében vázolta az új munkaév programmját, majd a választmány kimondotta, hogy a *hajléktalan nők részére is otthont létesit* és ennek a menedékhelynek az előmunkálatait haladéktalanul megkezdik.

Nagy arányokban szervezik a budapesti Nemzeti Egység pártját. Elmúlt egy hete már, hogy naponta órákon át, sokszor késő éjjelig tárgyal *Sztranyavszky* Sándor országos pártelnök vezetésével a *Kozma* Jenő, *Marton* Béla, *Tabódy* Tibor, *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselőkből álló bizottság a fővárosi Nemzeti Egység pártjának nagyarányú megszervezéséről. A munkálatok a *legteljesebb összhangban* már befejezésükhöz közelednek, aminek bizonyitéka, hogy *kijelölték a budapesti három választókerület kétszázötven körzetének vezetőit is.* A ferencvárosi Nemzeti Egység pártjának többszáz terítékü vacsoráján *Usetty* Béla bejelentette e munkálatok előrehaladását, majd kifejtette, hogy *Gömbös Gyula külföldi utazásaival hálára kötelezi a nemzetet,* mert előkészíti a talajt a békerevízió elmaradhatatlan genfi tárgyalására.

Tisztviselői áthelyezések a városházán. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a közszolgálat érdekében a fogalmazói, kezelői és id. hivatalnoki kar több tagját áthelyezte eddigi beosztási helyéről. *Hámory* Zoltán segédfogalmazó a IV. ker. előljáróságra került, *Króner* Alajos főmérnök a polgármesteri II. ügyosztálynál kapott beosztást, *Borsos* József mérnök a X. ker. előljárósághoz került, *Vida* József kezelőfőtiszt a tisztiügyészséghez, *Kapinszky* Antal az V. ker. előljárósághoz, *Létay* Elemér a IV. ker. előljárósághoz, *Nagy* László kezelőfőtiszt a tisztifőorvosi hivatalhoz, *Hettyey* Árpád a VI. ker. előljárósághoz, *Szabó* Géza kezelőtiszt a VII. ker. előljárósághoz.

Ünneplő társasvacsora Bayer Antal tiszteletére. A kormányzó *Bayer* Antal kormányfőtanácsost, a Magyar Vöröskereszt Egylet terézvárosi választmányának elnökét, a közjótékonyság terén szerzett érdemeinek elismeréséül a *Vöröskereszt Érdemkeresztjének* adományozásával tüntette ki. Érdemes és közszeretetben álló elnökét a Vöröskereszt Egylet terézvárosi választmánya e hó 28-án este 8 órakor a Terézvárosi Kaszinó helyiségében (Andrássy-út 47.) társasvacsora keretében fogja ünnepelni.

Hitelezési alapon épitik meg a kelenföldi átemelőtelepet. A főváros útépitési és csatornázási ügyosztálya rövidesen pályázatot hirdet a kelenföldi szennyvízátemelő telep épitésére. A végleges tervek szerint az *építkezés 350 ezer pengő költséget jelent,* ami azonban nem igényel azonnali fedezetet, mert a nagyarányú közmunkát hitelműveleti alapon, a szükségmunkák keretében fogják elvégezni.

Gázgyári kátrányolajjal kísérleteznek az utak portalanítására

Évenkint visszatérő súlyos problémája a főváros vezetőségének az a feladat, hogy *a nyári hónapok alatt portalanítsák a végleges burkolattal nem rendelkező útvonalakat.* Minden év tavaszán meghirdeti a polgármester a pályázatot többszázezer négyzetméter úttest portalanítására, amelyért azután az *olajvállalatok részéről megindul a nagy versengés.* Az olajhulladék szállításával kapcsolatban évek óta megismétlődik az a színjáték, hogy *az első versenytárgyalást a polgármester megsemmisíti és azután újabb kiirással kényszeriti olcsóbb ajánlatokra a vállalkozókat.* Igy történik ez évek óta és amellett, hogy ez a művelet meglehetős megterhelést jelent a főváros számára, a portalanított utak ellen is sok kifogás hangzik el.

A legutóbbi portalanítási versenytárgyalás tapasztalatai meggyőzték az illetékeseket arról, hogy *új eszközökkel kell keresni ennek a szükségletnek a kielégitését* és ezért a gázgyár nagyarányú kísérleteket folytatott olyan irányban, hogy miként lehet az olajos portalanítás helyett *a kátrányos portalanítást* alkalmazásba venni. A kísérletek teljes eredménnyel végződtek és ennek alapján megkonstruálták a gázgyár kátrányos porolaját, amelyet valószínüleg a főváros már a jövő évben alkalmazásba vesz. *Nem arról van szó, hogy a főváros házikezelésben végezze el az utak portalanítását,* mert az útépítővállalkozók bőséges munkaalkalomhoz juthatnak, ha a főváros kátrányos portalanításra versenytárgyalást hirdet.

A költségek szempontjából is jelentős megtakarítást eredményez az újítás,

amely természetesen még további tárgyalásokat igényel, de végleges és megnyugtató megoldást igér.

„CLARIDGE"
L. BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megálló, 3-as autóbusz.)
ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Október 28-án délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

Vigyázzon!
Az izzólámpa vásárlásnál pár fillér látszólagos előny sok pengő veszteséget okoz.
Olcsó fényt vásároljon, ne „olcsó" lámpát!
Csak tökéletes, évtizedek tapasztalatai alapján készült márkaáru teszi lehetővé, hogy kisebb áramköltséggel több fényt kapjon.
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPA
használatban olcsó és gazdaságos.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

IV., Váczi-u. 43. leánygimnázium kazánkísérleti **mérőberendezési munka**, Tollár Lajos I., Attila-u. 67. 2129.67 P. Szent Rókus kórház **útépítési munka**, Schäffer Károly IV., Kecskeméti-u. 13. 5984.— P. Szent László kórház hullaház **kőműves munka**, Faragó Rudolf Sándor IX., Ernő-u. 24. 3013.42 P. X., Kerepesi temető kerítés fal **kőműves munka**, Novák István X., Kada-u. 22. 1381.— P. Szent László kórház hullaház **burkoló munka**, Kraszner György VII., Hernád-u. 8. 2954.— P. Ugyanott **hőszigetelési munka**, Parafakőgyár r. t. VIII., Sándor-tér 4. 5859.— P. Regnum Marianum pléb. templom **bádogos munka**, Orcsó Gyula VIII., Üllői-út 12. 810.— P. IV., Közp. városház rabitz kémények kicserélésének **kőműves munkái**, Popják Pál VIII., Szentkirály-u. 28/a. 10.378.90 P. Szent Rókus kórház korhadt födém **kicserélési munka**, Lukóy Emil (II., Hadapród-u. 11/a.) 6879.— P. VI., Lehel-u. műhelybérház részére ir-rendszerű **kályhák szállítása**, Salgótarjáni gépgy. 6170.— P., Heinrich A. és Fiai 3300.— P. Ugyanott **ács munka**, Bíró László X., Kolozsvári-u. 9. 4125.— P. IV., Közp. városház főhomlokzatának **kőműves munkái**, Marton és Szalka IX., Ferenc-körút 39. 9640.60 P. III., Bécsi-u. elemi isk. biológiai **szennyvíztisztító berendezés**, Prister György VIII., Baross-u. 87/a. 6980.— pengő.

Útépítési munkát a báró Eötvös-út fordulójánál: Gravieser Abinné 10.233, *a Kerepesi temető útjainál:* Huller és Lukács 8556, Magyar Aszfalt r.-t. 5865 pengőért.

Papíráruk szállítására megbízást nyertek: Hazai papírgyár 26.670, Diósgyőri papírgyár r.-t. 3090 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Benzinszállításra a fővárosi hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet november 8-án d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az állatkerti kutyaól lakatosmunkáira pályáztak: Haas és Somogyi 3540, Vörös Lajos 3612. Korányi és Fröhlich 3816, Polgár Károly 3888, Gruiz Károly 3912, Polgár Ignác 4140, Jungfer Gyula 5004, Márkus Lajos 5640 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Munkástárs a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a Kalló helyett a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyúkból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK lémonátdéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 8.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlatos kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetésnél díjmentes szolgálat! Előnyös fizetési feltételek!

Mozaik és Cementlapokat à la mettlachi és fayence lapot szállit és burkolást vállal
ANDREA CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-39

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ◆ Telefon: 17-9-39
Készit: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

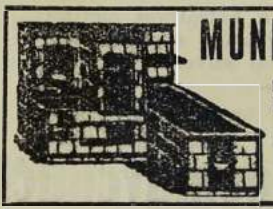

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

Eibel Gyula SZIVATTYU- ÉS GÉPÖZEME UJPEST, Tomori-utca 17/a
Készit, szállit, szerel mindennemü kézi és erőmü szivattyúkat, valamint a „FAVORIT" szabadalmazott kétaknás kályhákat

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. ●● Alapitási év: 1896

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. november 2. 44. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az ifjú generáció

Sztranyavszky Sándor dr., a Nemzeti Egység Pártjának elnöke még javában tárgyal *Gömbös* Gyula fővárosi pártjának egy nevezőre hozásáról; de a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már tett egy olyan nyilatkozatot, amelynek a jövő fővárosi politikájában irányadónak kell lennie. Amikor ugyanis a Nemzeti Egység táborának székesfővárosi szervezéséről szólott, kijelentette: „Különös gondot fordítok arra, hogy a főváros társadalmának eddig a fővárosi és politikai közéletben nem szerepelt tagjai: Budapest életének fiatalabb generációja — az utánunk következők — is bevonassanak a munkába és részükre is cselekvési tér és lehetőség biztosíttassék."

Ez a nyilatkozat olyan, amelyről érdemes is, kell is beszélnünk. Különösen ma, amikor az ifjúság problémája egyike a legfontosabbaknak, a legégetőbbeknek, de egyben a legnehezebbeknek is. Mi túl vagyunk azon az álláspontón, amely az ifjúságot eltiltja a politikától, bár sem a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke, sem mi nem arra gondolunk, hogy az ifjúságot az iskolakönyv mellől kell a politikai arénába csábítani. Fájdalom, ma az ifjúság, — hogy egy kis szomorú paradoxonnal éljünk — soká tart. Az elpolgáriasodás, a csöndes, nyugodt munka: a férfiasság korának szimbóluma bizony akkor kezd manapság az ifjúnak osztályrészül jutni, amikor már növekszik a homlok, fehéredik az üstök.

Pedig ez az a kor, amely ráeszmélt, hogy a nemzet élete a fejlődés, a fejlődés motorja pedig az ifjúság. Ez a kor tehát szükségét érzi, hogy az ifjúság minden vonalon bekapcsolódjék a nemzet életébe, mert friss vért visz a petyhüdő erekbe, új gondolatokat termel, melyeket meghányhatnak-vethetnek, kijavíthatnak, kiformálhatnak az öregek, sőt ki is kell formálniok, mert a fejlődés motorjának is szüksége van a fékre. Az öregek tapasztalatai és a fiatalok vágyai adják azt az együttest, amely a jövendő nemzeti életet kormányozni fogja. A fiatalság nélkül tehát félős, hogy meglassudik a vér járása az erekbe, megposhad a víz, elhervad az élet. Senki sem hirdet irtóháborút az öregek és a férfikorban lévők ellen, csak imitt-amott hallunk ilyen radikális hangokat. Ha azonban vannak ilyen radikális hangok, akkor egy okkal több van arra, hogy a politikai, helyesebben közéleti sorompókat megnyissuk az ifjúság előtt. Régi tapasztalat, hogy a politikai elégedetlenség lecsapódásának egyetlen eszköze a kirekesztetteknek joghoz, érvényesüléshez való juttatása. Igenis, senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha az ifjúság a politikában, a közéletben, a városházán szóhoz jut, kifejezést ad vágyainak, harcba viszi friss szellemét, töretlen lelkesedését.

Sokszorosan fontos ez ma, amikor nemcsak arról van szó, hogy az ifjúság képviselői résztvegyenek azoknak az intézkedéseknek a megtételében, azoknak a határozatokna a meghozatalában, amelyeknek gyümölcsét majd évtizedek mulva ők élvezik, vagy amelyeknek átka majd férfikora delén, vagy öregségükben őket sújtja. Ez feltétlenül méltányos; de az ifjúságnak a várospolitikába való bevonulása aktuálisabb okból is kívánatos. Ez az ifjúság ma élet-halál harcát vívja, ez az ifjúság kenyeret akar, de még inkább dolgozni akar, mert szégyenli, hogy eltartják, szégyenli, hogy kegyelemkenyeret eszik, amikor duzzad karjaiban és agyában a munka vágya. De ez az ifjúság lelki beteg is lesz, mert nem bírja, egészséges lélekkel nem bírhatja a semmittevést, a hereéletű tétlenséget. Egy meghibbant lelkű társadalom nő fel itt körülöttünk, ha nem segítünk és nem segít legelsősorban maga a székesfőváros, amelynek az egész országban legnagyobb érzéke van a szociális kérdésekkel szemben.

Jöjjenek azonban ők, a fiatalok, halljuk az ő szájukból a fájdalmas vallomásokat, ha elkerülhetetlen, halljuk a szenvedély szavát is, amely a tapaszaltak, az életben megedzettek légkörében úgyis lecsillapodnak, megenyhülnek. Jöjjenek és ha kell, vessék fel a legkétségbeejtőbb kérdést is: az öregek és fiatalok egymással való küzdelmét. Olyan sokat hallunk erről, hogy végre le kell számolni vele. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a fiatalság szertelensége, kívánságainak, követeléseinek lehetetlen volta itt is csak addig tart, amíg szemben nem találják magukat az ellenérvekkel. Különben is két tábor meg nem értheti egymást addig, amíg elkülönítve, mindegyik önmagában duzzogva, vagy tajtékozva harcol a másik ellen. Közeledés, megértés csak akkor lehetséges, ha szemtől szembe megismerik egymást és harcbaküldik nem szenvedélyeiket, hanem argumentumaikat.

De jöjjön az ifjúság főként azért, hogy a saját szemével győződjék meg a lehetőségekről. A mi nemes tradiciójú, szomorú jelenű ifjúságunk sokal inkább szívén viseli az összesség, a nemzet érdekeit, semhogy tudatosan nem számolna mindennel, amiben az egyén érvényesülése révén a közönség húzza a rövidebbet. A mi ifjúságunkban buzog a jóindulat és inkább tovább szenved, de nemzetének kárt nem okoz. A történelmi korszakok határköveinél mindenkor találkozunk az öregek és az ifjak harcával. Ma azonban mégis speciális a helyzetünk, mert ilyen tétlenségre kárhoztatott, az érvényesüléstől ennyire elzárt, de egyben ilyen becsületesen, önfeláldozóan türelmes ifjúságot alig ismer a történelem. Ez az ifjúság, igenis, ezzel a viselkedésével ékes bizonyítékát adta érettségének és annak, hogy részt kapjon a közügyek irányításában. Ez az ifjúság nem hatalmat követel, hanem beleszólást a nemzet sorsába és munkát — minél több munkát — akar szentelni a nemzet jobb jövőjének.

Váratlanul beszüntették az álláshalmozások és nagy jövedelmek összeírását

Az új nyugdíjtörvény minden részletben rendezi a kérdést

Tagadhatatlanul szociális okokból, de bizonyos mértékig hangulatkeltésből fakadt néhány hónappal ezelőtt a főváros törvényhatóságában olyan mozgalom, amelyik az úgynevezett *álláshalmozások* megszüntetésére irányult. Annak ellenére, hogy a polgármester évekkel ezelőtt megszabta az üzemek vezetőinek, a főtisztviselőinek és a vezető tényezőknek a maximális illetményeit, még mindig hallatszottak hangok, hogy *bizonyos intézményekben túlméretezett fizetések vannak érvényben*, amelyek nem egyeztethetőek össze azzal az általános kívánsággal, hogy a mai társadalmi és szociális viszonyok között többszörös jövedelmeknek és mammutfizetéseknek nincsen létjogosultságuk. A törvényhatósági tanács a fővárosi alkalmazottak álláshalmozását vizsgálja meg és mert a bemutatott előterjesztést nem találta megfelelőnek, olyan utasítást adott, hogy

az összes tisztviselők és alkalmazottak minden címen élvezett jövedelmét tárják a tanács elé.

Az összeírás végrehajtását olymódon kezdte meg az elnöki ügyosztály, hogy összesen *30 ezer kérdőívet osztott szét a főváros hivatalai, üzemei és intézményei összes alkalmazottai között.* A terjedelmes kérdőívek kiterjeszkedtek a tisztviselők összes jövedelmeinek forrásaira, azok méreteire, a családtagok számára és minden egyéb mellékkörülményre, amelyek együttesen alkalmasak arra, hogy a *jövedelem megítélését tárgyilagossá tegyék.* A hatalmas arányú összeírás *Liber* Endre alpolgármester legfelsőbb irányításával történt, aki már terminust is adott, hogy a feldolgozott adatok mikorra állhatnak rendelkezésre.

Nagy érdekességű és váratlan fordulat történt az elmult napokban az álláshalmozók jövedelmeinek összeírása körül. Az elnöki ügyosztály olyan értelmű utasítást kapott, hogy

a még ki nem kézbesített kérdőíveket tartsák vissza, ugyanakkor pedig értesítsék az alkalmazottakat, hogy a kérdőíveket fölösleges kitölteniök,

mert egyelőre ez a probléma nem időszerű. Az álláshalmozások likvidálásának kérdését és annak tanulmányozását egyszerűen leállították és így *a kérdés körül kapcsolatos minden akció megszüntnek tekinthető.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint az érdekes ténykedés azzal magyarázható, hogy a kormány nyilvánosságra hozta az *új nyugdíjtörvényt*, amelynek tárgyalását még e héten megkezdik a képviselőházban. A törvényjavaslat egyik legfontosabb szakasza kimondja, hogy

aktiv tisztviselőnek más hatóságtól nyugdija vagy állása nem lehet, tehát az álláshalmozók problémája önként megoldást nyer.

Tekintettel arra a körülményre, hogy az új nyugdíjtörvényt *január elsején* életbeléptetik, *Liber* Endre alpolgármester úgy intézkedett, hogy az összeírásra és az adatok feldolgozására szükség nincsen, mert a kérdés automatikusan elvesztette időszerűségét.

Megkezdte adatgyűjtését a fővárosnál a Közérdekű Üzemek Felügyeleti Hatósága

Egyelőre a három nagy üzem működését vizsgálják

Amióta a Vásárpénztár ügye oly sok vonatkozásban kerül az autonómia szervei elé és annyi millió pengő jutott veszendőbe a világválság és az elhibázott gazdálkodás következtében, azóta *fokozott figyelem fordul a fővárosi üzemek felé.* Nem arról van szó, hogy az érdeklődők újabb botrányokat keresnek, hanem általánosságban tartott elv az üzemek vagyoni épségének megóvása és a gazdálkodásnak minden meglepetés ellen való felvértezése. Hangot adott ennek a nézetnek *Kozma* Jenő is, aki a költségvetés tanácsi tárgyalásán egyenesen felhívta a polgármestert az összes üzemek fokozottabb ellenőrzésére, nehogy *újból az autonómia felelősségét firtassák abban az esetben, ha bármely vonatkozásban üzemkezelési nehézségek mutatkoznának.*

A polgármester megigérte, hogy az üzemek vizsgálatát a törvényben előírt formák között továbbfolytatja és úgylátszik ezzel áll összefüggésben a *Fővárosi Hirlap*-ban már közölt az a hír is, hogy

Papanek Ernő számszéki igazgató jelenleg az Elektromos Műveknél folytat ellenőrző vizsgálatot.

Rendkívüli okok vagy egyéb jelenségek nem indokolták ennek a vizsgálatnak a megindítását, csupán arról van szó, hogy *a főváros gazdasági ügyeinek legfőbb ellenőre tájékozódni kíván az egyik legnagyobb üzem tevékenységének menetéről.*

Függetlenül a főváros közegei részéről megindított vizsgálattól, esedékes egy másik ellenőrzés is.

amely a *Közérdekű Üzemek Felügyeleti Hatósága* részéről kerül lefolytatásra. Ezt az intézményt tudvalevőleg a kormány hívta életre, azzal az utasítással, hogy *mindent kövessünk el a közérdekű intézmények gazdaságosabbá tételére* és mint emlékezetes, ennek a hivatalnak a működése következtében történtek változások az *IBUSz-nál, az IOKSZ-nál, a Kisbirtokosok Országos Szövetségénél, az Ipari Jelzálogintézetnél* és egyéb állami érdekeltségű vállalkozásoknál.

A Közérdekű Üzemek Felügyeleti Hivatala a főváros szempontjából is feletles hatóságot képvisel

és annak ellenére, hogy *a polgármester a közigazgatási bizottság határozata alapján felterjesztést intézett a kormányhoz a hivatali hatáskörének a fővárosra történt kiterjesztése ellen*, a vizsgálat megindult és valószínüleg a közeljövőben általánosságban is kiszélesedik. Az üzemi felügyeleti hatóság s a főváros kapcsolatáról

illetékes helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Nem sokkal azután, hogy a *Közérdekű Üzemek Felügyeleti Hatósága* kormányrendelet alapján megkezdette működését, átiratot kaptunk, amelyben közölték velünk, hogy

bizonyos kérdések tisztázása érdekében álljunk az intézmény rendelkezésére.

A főváros a kormányrendelet intencióinak megfelelően közölte, hogy *minden adatot a legnagyobb készséggel rendelkezésre bocsát* és a sorok között kihangsulyozta, hogy nincsen titkolnivalója az üzemek belső ügyvitelének, kiadásainak és bevételeinek feltárása tekintetében.

— A közelmúlt napokban kaptuk az első kérdőívet, amelyek elsősorban a három nagyüzem ügykezelésére vonatkoznak.

A megkeresés értelmében áttettük a kérdőíveket az érdekelt üzemekhez, ahonnan a beérkezett válaszokat *nyomban továbbítottuk az üzemi felügyeleti hatósághoz*. Egyelőre csak ennyiről van szó, de valószínűnek tartjuk, hogy

a vizsgálat a továbbiakban kiszélesedik

és tüzetesebb adatok előterjesztésére is sor kerül.

Értesülésünk szerint a *Közérdekű Üzemek Felügyeleti Hatósága Lukács* Ödön miniszteri tanácsost, a pénzügyminisztérium törvényhatósági költségvetési osztályának vezetőjét bízta meg azzal, hogy *a főváros üzemeinek ügyeiben az eljárást lefolytassa*. Nincs kizárva, hogy

Teljes felkészültséggel az idén is szembeszáll a főváros a téli nyomor borzalmaival

Liber Endre alpolgármester a népűmvelési mozgalom nagyszabású eredményeiről

A főváros évről-évre nagyobb arányokat öltő népművelési munkája kedden nevezetes fordulóponthoz ért. Megnyitotta az *Opera* kapuit is a művelődést kereső tömegek számára. A nevezetes alkalommal felkerestük

Liber Endre

alpolgármestert,

az iskolánkívüli népművelés gyönyörű munkájának irányítóját, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Alig mult tíz éve, hogy a főváros kulturális intézményeinek sorába beiktatta az iskolánkívüli népművelést is. A népművelés rohamos fejlődése, munkájának és törekvéseinek a tudományok és művészetek különböző ágai szerint való tagozódása és a közönség minden rétegében fokozódó népszerűsége igazolják, hogy *ez az intézmény nemcsak korszerű, de hézagpótló is*. Kedden újabb nevezetes fordulóponthoz értünk. Megnyitottuk az *Operaház* kapuit is a népművelési akció közönsége számára. Lehetővé tettük az Operaház látogatását azoknak a szerényebb sorban élő, de izlésben kifinomult középosztálybeliek nek, akik az Operaház drága belépőjegyeit megfizetni eddig nem tudták. Öröm volt nézni ezen az előadáson a nézőtér széksorait, ahol ezúttal olyanok ültek, akik a műhelyek szerszámpadjai mellől, a gyárak füstös munkatermeiből, az írógépek és íróasztalok mellől seregletek össze, hogy elfelejtsék a hétköznap szürkeségét és a legmagasabb művészet élvezésének adják át magukat. A főváros iskolánkívül bizottsága az idei ciklusban *nyolc ilyen, egészen olcsó operaelőadást rendez és nyolc előadást rendezünk a Nemzeti Színházban is*. Hogy ez sikerül, azért elsősorban *Hóman* Bálint kultuszminisztert és *Radnay* Miklóst, az Operaház kiváló igazgatóját illeti

gy-
dé-

át-
ob-

menő megértés nyilvánul meg, amint ezt már egy alkalommal a *Fővárosi Hirlap*-ban is kijelentettem, mégis nagy megnyugvást jelent számunkra a végleges döntés, mert hiszen az inségakciókhoz csak *november 1-éig* volt fedezetünk.

A kormány a régi alapon engedélyezte az inségadó kivetését azzal a megszorítással, hogy az 500 pengőn aluli kis jövedelmeket mentesitette az adó alól.

Ez annyit jelent, hogy az adójövedelem is csökken. A pénzügyi ügyosztály még nem végezte el a pontos számításokat, de valószínű hogy a multévi tízmillió pengő helyett *most csak nyolcmillió pengő lesz* a főváros inségadóbevétele. Ennek ellenére az akciót *csonkítás nélkül akarjuk fenntartani*. A leghatározottabban megcáfolom azt a hirt, mintha az idén nem akarnánk megnyitni *a téli melegedőszobákat*. Szó sincs róla, hogy ezt az emberies intézmény veszedelem fenyegetné. Amint komoly hidegre fordul az idő,

nyomban megnyitjuk az összes melegedőszobákat és úgy, mint tavaly, naponta háromszor meleg levest és kenyeret adunk.

Előreláthatólag *100.000-ig kell emelni az étkeztetési akció létszámát is*. A rendelet bizonyítja a kormány nagy megértését és segitő készségét. Az egész vonalon hozzásegíti a fővárost ahhoz, hogy *a legszegényebb néposztály segítségére lehessen és az akciót zavartalanul folytathassa*.

— Megható szeretettel fordul a főváros akciói felé.

ebben az évben is a Kormányzóné Őfőméltósága gondoskodása.

A főméltóságú asszony, úgy mint az előző esztendőkben, az idén is a főváros szervezeteit kapcsolja bele a maga áldásos segitő munkájába. A hatósági inségenyhítő akción kívül az idén is számítunk a felekezetek karitatív munkásságára. A felekezetek akciói a mult télen igen szép munkát fejtettek ki, *különösen nagyarányú volt a Katolikus Karitasz munkássága*.

Feltételekhez kötötte a kormány a Rudas- és a Széchenyi-fürdők „gyógyfürdő" jellegének meghagyását

A fővárosnak sürgősen be kell mutatni a gyógyfürdők fejlesztési programját

Az új fürdőtörvény rendelkezése szerint a kormány vizsgálat alá vette az országban levő összes gyógyhelyeket és intézeteket, amelyek a gyógyfürdő nevet viselik. A törvény szerint a „gyógyfürdő" elnevezés használati jogáért *újból folyamodni kellett a belügyminiszterhez*. A főváros ennek a rendelkezésnek eleget tett és szabályszerűen kérte a Gellértre, a Rudasra és a Széchenyire *a gyógyfürdő jelleg és név engedélyezését*.

A főváros felterjesztésére a napokban leérkezett a belügyminiszter válasza. A 211.213/1933. számú leirattal kapcsolatban a gyógyfürdők aktuális kérdéseiről beszélgettünk

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokkal,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezeket mondotta:

— A belügyminiszter a *Rudas és a Széchenyi fürdők gyógyjellegének engedélyezését bizonyos feltételekhez kötötte*. Az új fürdőtörvény szerint ugyanis a gyógyfürdő nevet csak az olyan intézmény használhatja,

ahol megvannak az összes kellékek valamely gyógymód sikeres elvégzéséhez.

Igy megvan a lehetőség a gyógyulást kereső betegek elhelyezésére és elszállásolására is. A *Széchenyi fürdőnél ezt a hiányt kifogásolta a miniszter*. A Rudas fürdőnél rámutatott a miniszter az Országos Forrás- és Fürdőügyi Bizottság észrevételeire. Azok alapján felhívta a főváros figyelmét mindazokra a hiányosságokra, amiket a Rudas-fürdőnél már mi is régen tapasztalunk.

— A *Rudas-fürdő* átalakitási terve most végleg elkészült. A legfőbb feladat *a forrásvizeknek a fürdőbe való bevezetése*. Ma a források egyrészéből a villamos vágányok alatt, a kocsiút mélyén, olyan régi berendezések vezetik a vizet, amelyek nem felelnek meg a kivánt célnak. A fürdő épületéhez, amely szilárd, erős, nem nyulunk hozzá, annál kevésbé, mert egyrésze műemlék is, csupán a beosztást változtatjuk meg és a rendelkezésre álló helyet célszerűbben használjuk ki. Az épületet aránylag jelentéktelen átalakitással, a berendezések kicserélésével és alapos tatarozással olyan

mintagyógyfürdővé tudjuk átváltoztatni,

amely a gyógyforrások ivókúráival egyesítve *nemzetközi viszonylatban is kifogástalanná alakul*. Az épület átalakításával körülbelül 30—40 szállószobát, emelet létesitésével pedig 80 szobát nyerünk. A szálló előcsarnokából az ivócsarnokot *fedett sétafolyosó köti össze*. Az új Rudas környékének képe is megváltozik. A *teherforgalmat az alsó rakpartra tereljük át*. A Dunára néző homlokzat előtti úttestet parkirozzuk a Döbrentei-tértől egészen az Ásványvizüzem épületéig.

A villamos-, autó- és a személyforgalom a Gellérthegy tövében levő úttesten lebonyolítható

Ehhez a megoldáshoz a fürdőügyi bizottság szombati ülésében már hozzájárult.

— A *Széchenyi fürdő* ellen a miniszter kifogása az volt, hogy a *fürdőnek nincs szállodája*. Erre vonatkozóan is vannak terveink. Az egyik terv az, hogy a *régi ártézi-fürdő épületét átalakitjuk kisebb gyógyszállóvá*. Az ártézi-fürdő tudvalevően évek óta le van zárva és az épületben csak a fürdőigazgató lakik. Az az elgondolásunk, hogy ezt az épületrészt megfelelő átalakitással és renoválással 30—35 szobás szállóvá átalakithatjuk.

Ez az épület kellemes környezetben a városligeti tóra néz.

— Rövidesen megvalósul a *Gellért-gyógyfürdő szanatórium osztálya is*. A jövő évi költségvetésben erre a célra 50.000 pengő szerepel. Ha a közgyűlés megszavazza az összeget, akkor az a szárny, ahol jelenleg az irodahelyiségek és több lakás van, aránylag kevés költséggel gyógyosztálynak átalakitható a csendet és nyugalmat kivánó nehezebb betegek részére. Ennek a gyógyosztálynak húsz-harminc szobája volna, körülbelül 50 ággyal. Ez a terv megvalósitása lesz az első lépés a reuma-gyógyintézet létesítéséhez. A belügyminiszter felhívása szerint *három hónapon belül kell megtenni javaslatunkat a Rudas- és a Széchenyi-fürdő kiegészítésére*.

AMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KŐVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Árena-út 79. Tel.: 89-0-58
Vasszádfal kölcsönzés

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Elég volt a meglepetésekből!

Irta: KOZMA JENŐ dr.

A közelmultban a főváros időszerű kérdéseinek homlokterét sajnálatos szenzáció uralta: a Vásárpénztár ügye, amelyik a pártközi vizsgáló bizottság munkája nyomán most várja *a megfelelő és minden vonatkozásban szükséges konzekvenciák érvényesítését.* Hogy mennyiben játszottak szerepet a főváros közönsége vagyonának megsemmisülésében a gazdasági válság és más szervezeti vagy szerkezeti hibák, azt a további vizsgálat hivatott véglegesen kideríteni, addig is azonban fel kell vetni a kérdést, hogy ki van-e zárva az a lehetőség, hogy *más üzemeknél és intézményeknél hasonló meglepetések érjék az autonómiát, az adminisztrációt és Budapest polgárságát?*

Sok szempont kísérte a Vásárpénztár kínos szenzációját és ezek sorában nem egyszer hallottunk olyan megállapítást, hogy *a pártok ott voltak a Vásárpénztár igazgatóságában* és helyet foglalnak a többi üzemekben is. Le kell szögezni ezzel kapcsolatban azt a keserű igazságot, hogy annak ellenére, hogy a pártok képviselve vannak az üzemek igazgatóságában: *az üzemek adminisztrációjába erőteljes beleszólási joguk és alkalmuk alig van,* egyszerűen azért, mert nem engedik őket belelátni az ügyek intézésének menetébe.

Igy adódott, hogy a Vásárpénztárnál történtekről valójában *nem volt tiszta képük a pártoknak* és sok fontos ténykedésről előzetes tájékozódással nem is rendelkeztek. A vizsgálati adatok halmaza éppen a pártok részéről kiküldött igazgatósági tagoknak szolgált vaskos meglepetésekkel, nyilvánvalóan azért, mert gátolva voltak az ügyekbe való betekintésben, *holott a felelősségük adva van az intézmény összes gesztióiért akár az igazgatósági ülés elé hozták, akár pedig mint belső adminisztratív ténykedéseket intézték azokat az üzem vezetői és tisztviselői.*

Ez így nincsen rendjén, az ilyen meglepetésekből *egyszersmindenkorra elég volt.*

Budapest törvényhatósága hajlandó minden *radikális intézkedésre,* hogy megelőzze az ilyen, vagy hasonló meglepetéseket. Fel kell vetni nyiltan és őszintén a kérdést: *van-e az üzemekben, vagy más intézményünkben olyan elképzelhető probléma, amely bennünket újabb meglepetések elé állíthat?*

Nehogy félreértések származzanak: természetesnek tartom, hogy az üzemek bevételei ma csökkenést mutatnak, elkerülhetetlen törvényszerűségeként annak, hogy általános fogyasztói elszegényedéssel állunk szemben, amely léptennyomon érezhető az üzemek jövedelmeiben is. A gazdasági romlásból származó veszteségekért felelősségre vonni senkit sem lehet, legfeljebb keressük a módozatokat, hogy azokat a lehetőség szerint kiküszöböljük és az üzemek egyensúlyát még e nehéz időkben is biztosítsuk. Arról azonban feltétlenül megnyugtató közlést vár és követel az autonómia és a főváros közönsége, hogy *minden üzemben meg van-e az adminisztrativ ellenőrzés, amely kis és nagy gesztiókra kiterjedve minden kinos és kellemetlen meglepetést megelőz?*

Ha így van, akkor a főváros nyugodt légkörben végezheti eredményes munkáját a teendők száz és száz területén. Ha azonban nem látjuk a megnyugtatás bizonyítékait, *úgy elhárítunk magunktól minden felelősséget,* akik nem látunk be az üzemek munkájába. Éppen ezért nem történhetik hivatkozás arra, hogy a pártok bármit elsimítani akarnának. *Az autonómiának nincsenek és nem is lehetnek titkai semmiféle vonatkozásban.* A főváros vezetőségének kötelessége, hogy aggályos, vagy nyugtalanító jelenségeket az intézőszervek elé hozzon: *megadjuk számára a legbrutálisabb felhatalmazást ahhoz, hogy egy-egy üzemnél rendet teremtsen.*

A Nemzeti Munkahét a nemzeti munka minden értékét fölemeli és a közfigyelem elé állítja

Szörtsey József, a TESz országos elnöke nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a Nemzeti Munkahét jelentőségéről

A *Nemzeti Munkahét* küszöbén a *Fővárosi Hirlap* nyilatkozatot kért *Szörtsey* Józseftől, a TESz ügyvezető elnökétől, ennek a nagy nemzeti megmozdulásnak a jelentőségéről. *Szörtsey* József, aki páratlan agilitással és magasrendű szellemmel intézi az előkészületek hatalmas munkáját, nyilatkozatában tömören és rendkívül plasztikusan állítja elénk azt a még szinte kiszámíthatatlan eredményt, amelyet a *Nemzeti Munkahétnek* a feltörő magyar élet számára hoznia kell. A nemzet lássa — mondja ez a feltűnően magasröptű nyilatkozat — saját alkotóerejének tükrében, hogy a ránk zuhant nehézségek ellenére is életerőnk duzzad, az alkotás és a munka nemzete vagyunk itt, Európa közepén.

A nemzet alkotóerejének tükre pedig száz oldalról fogja a *Nemzeti Munkahéten* bemutatni azt, amit a magyar munka és a magyar zsenialitás termelni tud. Hogy csak mást ne említsünk, a gyári üzemek bemutatása, a mezőgazdasági kiállítás, a kereskedők kirakatversenye és a magyar kultúra egymással versengő produktumai mind olyanok lesznek, amikből a magyar munka és a magyar szellem alkotó akarata nyilatkozik meg. A gazdag programok, amelyek ma már a nagyközönség előtt ismeretesek, valósággal költői és filozófiai magasságokban járó zománcot kapnak azzal a néhány soros nyilatkozattal, amelyben *Szörtsey* József átütő erővel jellemzi a TESz nagy akcióját.

A programokból a részletek emelkednek ki, az alább következő nyilatkozat pedig a *Nemzeti Munkahét* nagy célját és törekvéseit jellemzi. Mi legelsősorban azt látjuk, hogy

a TESz hatalmas nemzeti mozgalmat kiváltó tervének és akciójának nemcsak színhelye lesz Budapest székesfőváros, hanem egyben ez a mi metropolisunk és annak polgársága és munkássága lesz az, amely a Nemzeti Munkahét sikerének hasznát is legnagyobbrészt a maga részére könyvelheti majd el.

Azokból az arányokból, amelyek most bontakoznak ki, nyugodt lélekkel arra lehet következtetni, hogy a Nemzeti Munkahéthez hasonló nagyságú és erkölcsi tartalmú mozgalma csak ritkán akad a magyar fővárosnak. Olyan jelenség ez, amely a főváros lakosságát, de legelső sorban az érdekelt kulturális tényezőket, az ipar és kereskedelem képviselőit, de talán mindenekfölött magát a székesfővárost a lehető legteljesebb érdeklődésre és az akciónak nagyarányú támogatására kötelezik. Éppen ezért a legnagyobb mértékben

el kell ítélni azt a kicsinyességet, vagy azt a rövidlátást, amellyel a főváros törvényhatósági bizottságának néhány tagja, talán éppen politikai elfogultságból ezt a kérdést kezelte.

Nem akarunk összehasonlításokra bocsátkozni, de nem hallgathatjuk el azt, hogy a főváros tanácsa sokkal, de sokkal jelentéktelenebb akciókat a legnagyobb készséggel, nagy összegekkel szokott támogatni. Nem is arról beszélünk most már, hogy politikai elfogultságtól vezettetve akadékoskodtak egyesek, hanem egészen odáig megyünk, hogy kevesel-jük azt az összeget, amelyet erre a nagy célra adtak.

Ez nem könyöradomány, ez nem segély, ez nem borravaló, hanem igenis, a leghatározottabban beruházás, amely bőségesen meg fogja hozni kamatait nemcsak a főváros lakossága számára, hanem magának a székesfővárosnak is.

Szerettük volna, ha a főváros ebben az esetben bőkezűbb lett volna, hisz az eredmények be fogják igazolni, hogy az ilyen nagyarányú, hasznothajtó, nemzeti megmozdulásokat érdemes, de kell is támogatni.

Szörtsey Józsefnek,
a TESz ügyvezető elnökének,

a Nemzeti Munkahét lelkes irányítójának nyilatkozatát a következőkben adjuk:

A Nemzeti Munkahét, — mondotta *Szörtsey* József a TESz országos elnöke, — a nemzet önértékelését jelenti. Ma, Közép-Európában minden magyarnak nemzeti öntudattal kell védeni a drága magyar élet minden csepp, cirkuláló vérét. A Nemzeti Munkahétnek nincs más feladata. A Nemzeti Munkahét a nemzeti munka minden értékét felemeli és az ünnepi hét kongresszusain, tárlatain, látványos felvonulásain a közfigyelem elé állítja.

A nemzet lássa saját alkotóerejének tükrében, legyen ez színpad, gyári üzem, mezőgazdasági kiállítás, vagy a kereskedők kirakatversenye, hogy a ránkzuhant nehézségek ellenére is életerőnk duzzad, az alkotás és a munka nemzete vagyunk itt, Európa közepén.

Lássa meg ebben a tükörben, amelyet a *Nemzeti Munkahét* tart a figyelő társadalom elé, hogy a mezőgazdasági terményeinktől, ipari, honi gyártmányainkon keresztül a szellemi alkotások lángészadta gyönyörűségéig, mindent megtalálunk az alkotók és dolgozók magyar munkásságában.

— A *Nemzeti Munkahét* kettős hatást fog elérni. Egyrészt a magyar termelőágazatok és munkaágazatok honi értékeinek fokozottabb keresletét, másrészt a nemzeti társadalomnak a nemzeti munkára áramló öntudatos büszkeségében, egymástértékelő testvéri becsülés újabb ezredév szövetségeként kezet szorít mindenkivel, aki az alkotás, termelés és munka hetén magyar szeretettel, a testvéri sorsközösség újértelmű realizmusa: a nemzeti munka ünnepén életerőnk minden akadályt szétfeszítő fejlődését ünnepli.

HUNNIA roletta üzem
Faszövött és vászonroletta
Budapest, IV., Vámház-körut 4. sz.
Telefon: 84—6—19.

Legyen takarékos!
A jó lámpa az olcsó!
A silány lámpa csak a beszerzésnél olcsó, az áramfogyasztásnál azonban annál drágább!
Ne vegyen tehát mást, csak a fényerős, gazdaságos
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPÁT!

Nem engedélyezi a rendőrség a lipótvárosi trolleibusz-közlekedést

A jövő évben új külterki trolleibusz-járatokat rendszeresítenek — Az újfajta járművek rendszámtáblát kapnak és igazolványos soffőrök vezetik

A Lipótváros közönségének és általában a budai publikumnak még mindig sok tekintetben hiányos a közvetlen összeköttetés a Szabadság-tér környékével, ahol pedig a különböző törvénykezési és igazságügyi hivatalok, a Nemzeti Bank, a Postatakarékpénztár és a tőzsde erős forgalmat követel. A 48-as villamos megszüntetése ellen ezért hangzanak el panaszok és olyan sürgető kívánságok, hogy *a Beszkárt állítsa vissza ennek a relációnak a régi formáját.* Annak ellenére, hogy az autóbusz sűrű időközökben közlekedik a belső Lipótvároson keresztül, mégis sokan vannak olyanok, akik a villamossal szemben drágának tartják az autóbuszüzem tarifáját. A Lipótváros törvényhatósági bizottsági tagjai éppen ezért felvetették azt a gondolatot, hogy a *Lipót-körút—Szemere-utca—Hold-utca—Szabadság-tér—Bálvány-utca—Deák-tér vonalon felszerelt villamosvezeték alatt a trolleibusz-járatokat vezessék be* és ezzel adjanak párhuzamos közlekedést az említett városrészeknek. A gondolat termékeny talajra talált és azóta is szorgalmazzák a közlekedés kibővítését, sőt már olyan hangok is hallatszottak, hogy a Lipót-körúti trolleibusz megindítása *januárban megtörténik.*

Az érdekes tervről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Legnagyobb sajnálatunkra nem honorálhatjuk az ilyen természetű óhajtásokat, mert *a város belső területén a trolleibusz-közlekedésnek alig van létjogosultsága.* Technikai és közbiztonsági okok nehezítik ugyanis ennek a közlekedési eszköznek a forgalmas útvonalakon való járatását, mert a korlátozott kerülőkkel száguldó trolleibusz egyrészt megakaszthatná a többi járművek szabad menetét, másrészt pedig fokozottabb figyelmet követel az úttesten lévő gyalogjárók testi épségének megóvása miatt is.

A rendőrség ezért semmi körülmények között sem járulna hozzá a trolleibusz lipótvárosi közlekedéséhez,

tehát az egész elgondolást tárgytalannak tekintjük.

— Egészen más elbírálás alá esik *a trolleibusznak a külső városrészeken való alkalmazása,* amelynek bemutatkozása a Bécsi-út és az óbudai temető közötti szakaszon november elején megkezdődik. Mindazokban a kültelki városrészekben, ahol hiányzik a megfelelő közlekedési eszköz, *könnyen szó lehet a trolleibusz bevezetéséről,* amelyekre feltétlenül sor kerül, ha a Beszkárt az óbudai próbajáratok nyomán meggyőződést szerez az érdekes típusú járművek használhatóságáról. Nincs kizárva, hogy

a jövő évben Kőbányán, Lágymányoson, Zuglóban és Angyalföldön új trolleibusz-vonalak létesülnek,

amely esetben nagy lépéssel jut előre a főváros közlekedésének nivója.

A közlekedési hatóságok hosszú ideig törték a fejüket azon, hogy a trolleibusznak, ennek a Magyarországon egészen új típusú közlekedési eszköznek *milyen jelleget adjanak.* Közúti vasutnak minősítsék-e, vagy az autóbuszok kategóriájába sorozzák? A problémát eldöntötte a belügyminiszter 163.000/1933. számú most megjelent rendelete, amely kimondja, hogy

a trolleibuszra lényegében ugyanazok a rendelkezések irányadók, amelyek az autóbuszok számára vannak előírva.

Ilyenformán a trolleibuszok rendszámtáblát és igazolólapot kapnak, úgymint az autók és a vezetőket is soffőr igazolvánnyal látják el.

A trolleibusz-járatok megindításában kimagasló szerepet vállalt magára a *Ganzgyár,* valamint a *Brown-Bovery Művek* magyarországi telepe, amely gyárak a legnagyobb gondossággal készítették elő ezt a nálunk még ismeretlen, új közlekedési eszközt. Az óbudai trolleibusz-járatok megindítása előtt a főváros közlekedési ügyosztálya *bemutatja az új járművet a közlekedési bizottság tagjainak és a sajtó képviselőinek.*

Vágott baromfit és hüvelyest adunk 3000 vagon ruhrvidéki gázszénért

A külügyminisztérium támogatja a főváros tárgyalásait — Az elektromosművek szénproblémájának megoldásáról csütörtökön tanácskozás lesz a kereskedelmi minisztériumban

Az elektromosművek szénszállításának hónapok óta húzódó problémájában még mindig nem történt döntés. Az üzemek gazdálkodása szempontjából rendkívül nagyjelentőségű ez a kérdés,, mert az elektromosműveknek évenként kereken 22.000 vagon szénre van szüksége. A már hónapokkal ezelőtt megtartott nyilvános versenytárgyalásra *az összes nagyobb hazai szénbányák benyujtották pályázataikat.* Tizenegy magyar bányavállalat tett ajánlatot különböző egységárakon, amelyek valamivel alacsonyabbak a régieknél. Az elektromosművek szakemberei hetekig tartó alapos munkával átszámitották az ajánlatokat, ami nem volt könnyű feladat, mert nemcsak a termelési és szállitási költségekkel kalkuláltak, hanem tekintetbe vették a különböző szenek kalória értékét is.

A szénbányákkal *Borvendég* Ferenc alpolgármester személyesen vezeti a tárgyalásokat. A *Salgótarjáni Kőszénbányával* már befejezték a megbeszéléseket, de a rendkívül sürgős és fontos egyéb városházi kérdések torlódása és a költségvetés előkészitése annyira lekötötték az alpolgármester idejének minden óráját, hogy a többi bányavállalatokra még mindig nem került a sor.

Az elektromosművek szénszállításáról

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Az elektromosművek szénszállításának kérdése még mindig elintézetlen. A szénszállitás folyamatossága ugyan biztositva van, de ez nem oldja meg véglegesen a kérdést. *A szénszállitás dolgáról a belügyminiszteriumban is folynak tárgyalások.* A kormány élénken érdeklődik a fővárosi elektromosművek szénszükségletének biztositása iránt és a *legközelebbi tanácskozást csütörtökön tartják a kereskedelmi miniszteriumban* a főváros képviselőinek bevonásával. Tévedés azonban, mintha a szénszállitás dolgában a kereskedelmi miniszter a saját hatáskörében intézkedni szándékoznék. Mindössze az történt, hogy a kormány megbizottai érdeklődtek a fővárosnál, hogy biztositva vannak-e az összes lehetőségek a hazai szenek gazdaságos kihasználására, mert a kormánynak az az álláspontja, hogy *a szállitásból lehetőleg az összes hazai bányákat részesiteni kell.* A főváros felvilágositásai és jelentései a kereskedelmi minisztert megnyugtatták és igy szó sincs kormánybeavatkozásról.

Érdeklődtünk a szénszállitásokról

az elektromosművek igazgatóságánál,

amelynek egyik vezető tagja ezeket mondotta:

— Az igazgatóság többségének az a felfogása, hogy *a vezetőség nem volt eléggé előrelátó* a szénszállitás kérdésében. Az elmult két év alatt, amig a régi szerződés érvényben volt, bőségesen jutott volna idő új megállapodások előkészitésére. Most egyelőre október 31-éig prolongáltuk a szerződést, de további meghosszabbitás válik szükségessé, mert döntés még mindig nem történt.

A késedelem magában hordozza azt a veszélyt, hogy a dorogi és a pécsi bányák küldeményeinek viziszállitása nehézségbe ütközik,

mert a téli hónapokban a Duna zajlásának bekövetkezésére is számitani kell, már pedig a vizen való szállitás lényegesen olcsóbb, mint a vasúti fuvar. Félő tehát, hogy a fővárost ilymódon is *érzékeny károsodás érheti.* Az az aggodalom, hogy a kelenföldi centrálé kazánjai nem alkalmasak minden fajtájú magyar szén elégetésére, nem helytállóak. A kelenföldi telep technikailag olyan berendezésű, hogy megfelelő eljárással az összes hazai szenek minden nehézség nélkül felhasználhatók.

Érdeklődtünk informátorunknál

a gázszén

szükséglet beszerzése iránt is. Ezt a választ kaptuk:

— A gázszén ellátásának kérdése még nem nyert megoldást. Ez lényegesen nehezebb, mint az elektromosművek szénproblémája, mert száz százalékosan külföldi szállitásokra vagyunk utalva. Az a helyzet, hogy *egyelőre két heti tartaléka van a gázműveknek,* ami nagyon kevés, mert normális időkben hat-nyolc hétre szoktunk tartalékolni. Erre most nincs lehetőség, mert a szállitmányok meglehetősen rendszertelenül érkeznek. A főváros szerződéses szállitójára, a *Guttmann Testvérek* cégre nincs panasz. Igyekszik eleget tenni a vállalt kötelezettségének. A nehézségek, mint már évek óta, *a valuta-szolgáltatás körül mutatkoznak.* A kompenzációs tárgyalások sem hozták meg teljes egészében a kivánt eredményt. Annyit azonban mégis elértünk, hogy

a csehországi szénszállitás novemberre biztositva van.

— A csehországi tárgyalásokkal parallel folynak a megbeszélések a *németországi bányavállalatokkal is.* Itt szintén kompenzációs megoldásról van szó. Ruhrvidéki szén vásárlásáról tárgyal a főváros.

Egyelőre 3000 vagón Ruhrszén átvételéről van szó, aminek ellenében hüvelyeseket és baromfit szállitanánk.

A németországi tárgyalások elősegitésére a gázművek vezetősége a közelmult napokban felkérte a külügyminiszteriumot is. *Nickl* Alfréd meghatalmazott miniszterrel tárgyalt *Véssey* Ede, a gázművek h. vezérigazgatója. E tárgyalások eredményeként remény mutatkozik arra, hogy

a berlini magyar követség bekapcsolódásával a kivánt mennyiségü ruhrvidéki szenet megkapjuk.

— *Anatoliából* 2500 vagon szenet vásároltunk. Négy uszály, hatszáz vagon szén már megérkezett, a második szállitmány útban van Budapest felé. A még hátralévő 1300 vagont, a téli évszak vizszállitási nehézségei miatt, már csak a tavasszal vehetjük át. Ezekből látható, hogy a gázszén-ellátás nehézségei meglehetősen nagyok, de ijedelemre ok nincs. *Budapest gázművei a főváros gázellátását minden körülmények között zavartalanul biztositani fogják.*

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, ház i vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

FELDÖLY
tisztít szárazon kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest minta szerint mindenféle ruhaneműt.
Tisz viselőknek nagy kedvezmény! Telefonhívásra minden tételért elküldünk!
Gyár: VII., Thököly-út 33. Telefon: 394-41 és 446-72.

Legsürgősebb feladat a Vásárpénztárnál: az adonyi bérlet megszüntetése, a monopolium értékesítése és a fegyelmi ügyek tisztázása — mondja Borvendég Ferenc alpolgármester

A Vásárpénztár likvidálásának ügye úgylátszik hosszú ideig foglalkoztatja a törvényhatóság szerveit. Egyelőre hiányzik a következő plenáris teendők napirendjéről az intézmény sorsa fölötti döntés, aminek az a magyarázata, hogy a *polgármester e pillanatban csak egy feladatot tart sürgősen megoldandónak, a költségvetés letárgyalását,* amely hatalmas munkát jelent az adminisztráció számára.

A Vásárpénztár ügyeinek további menetéről kérdést intéztünk

Borvendég Ferenc

alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Készül a részletes előterjesztés a Vásárpénztár jövőjének kialakításáról, amelyet elsőnek a tanácsülés plénuma fog tárgyalni. A számos szempontból fontos előterjesztés a költségvetés letárgyalása után jut az illetékes testületek elé és addig is

három kérdést tartunk tisztázandónak, amelyeket már érett állapotban kívánunk a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elé juttatni.

A legfontosabb, hogy megnyugtató állapot teremtődjék *az adonyi bérlet likvidálása érdekében,* amely vonatkozásban előrehaladott tárgyalások folynak a bérbeadó *Zichy* grófi családdal. A tárgyalások anyaga nem titok: arról van szó, hogy a grófi család

milyen feltételek mellett hajlandó a birtokot visszavenni

és ebből a szempontból a bérbeadó kindulási alapja az volt, hogy hozzájárul a bérlet megszüntetéséhez, ha *a főváros lemond mindazokról a beruházásoknak ellenértékéről, amelyeket ott a bérlet folyamán létesített.* Ez a kívánság a főváros újabb veszteségét hozná magával és ezért arra törekszünk, hogy ezt a feltételt megfelelő módon enyhítsük.

— A második kérdés

a monopólium értékesítése,

amely körül még nem alakult ki az az álláspont, hogy *nyilvános versenytárgyalás* útján gondoskodjon a főváros a monopólium hasznosításáról. Tény az, hogy

a Hungária Műtrágyagyárén kívül más ajánlat nem érkezett

és így a további teendők elbírálása majd a törvényhatósági tanács döntésétől függ.

— A harmadik kérdés

a fegyelmi eljárások megindítása,

amely azonban e pillanatban olyan stádiumban van, hogy *arról bővebb közlést nem adhatok.*

*

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozata feltárja a Vásárpénztár ügyének pillanatnyi helyzetét. Kétségtelenül alapos megfontolásra van szükség az összes kérdésekben és bizonyos, hogy a *végső elhatározásokat mindenre kiterjedő tanácskozások fogják megelőzni.* Értesülésünk szerint a fegyelmi kérdésekben

Szemethy Károly tiszti főügyész kérdőpontokat intéz mindazokhoz, akik a vizsgálati jelentésben érintve vannak.

A főügyész felszólítja a megnevezetteket, hogy adjanak nyilatkozatot és ott mondják el *az ügynek rájuk vonatkozó részeit.* Amíg ezek a nyilatkozatok nem jutnak a főügyész kezébe, *a fegyelmi eljárásra vonatkozó előterjesztés nem kerül a polgármester elé.*



Ereky Károly és Karch Kristóf megfellebbezték a tanács vásárpénztári határozatát

A Vásárpénztár ügyében különben érdekes fordulat történt. *Ereky* Károly, a Vásárpénztár volt elnökigazgatója és *Karch* Kristóf helyettes vezérigazgató a polgármesternek terjedelmes beadványt nyujtottak át, amelyben a belügyminiszterhez megfellebbezik, illetőleg megpanaszolják a tanácsnak a Vásárpénztár vizsgálata ügyében hozott határozatát. *Arra kérik a polgármestert, hogy a fellebbezést az iratokkal együtt terjessze fel a belügyminiszterhez.* A fellebbezést azért nyujtották be, mert a főváros tanácsa változatlanul tudomásul vette és elfogadta a kiküldött vizsgálóbizottság jelentését, amely a fellebbezők szerint egyoldalúan világítja meg a tényeket. A fellebbezéshez tizenhat oldalas indokolást csatoltak.

Rámutatnak arra, hogy a vizsgálat egyoldalú volt, kifejtik, hogy őket is ki kellett volna hallgatni és cáfolják az egyes vádpontokat.

Szerintük a Vásárpénztár összes vesztesége nem tizenkilencmillió, hanem csupán 6.35 millió. Hangoztatják, hogy ha kihallgatják őket és felülvizsgálják adataikat, másképpen alakult volna a jelentés és ezért kérik, hogy az ő meghallgatásuk után *újra tárgyalják le az ügyet.* Végül bejelentik, hogy

Láng Lajos törvényhatósági bizottsági tag szereplését összeférhetetlennek tartják,

kérik a belügyminisztert, hogy a tanács határozatát semmisítse meg és utasítsa új eljárásra.

Decemberben terjesztik a kormány elé a főváros új költségvetését

Naponként ülésezik a törvényhatósági tanács — Általános megnyugvást keltett a polgármester expozéja

A törvényhatóság megkezdette évenként visszatérő legnagyobb feladatát: *a költségvetési tervezet tárgyalását,* amely iránt éppen a mai válságos gazdasági viszonyok között felfokozott érdeklődés mutatkozik. A gazdasági nehézségek nyomasztó hatását domborította ki *Sipőcz* Jenő polgármester a maga nagy tetszéssel fogadott expozéjában, amikor kifejtette, hogy elsősorban ez a körülmény apasztotta a kereseti lehetőségeket, megbénította a forgalmat és a fogyasztást, de éreztette káros hatását a főváros vagyonának jövedelmezőségében és üzemeinek hozadékában is. Hangoztatta a polgármester, hogy a világválság különös nagy zavarokat idézett elő az államháztartásban és ezért az akkori kormány

elsősorban az állami pénzügyeket igyekezett rendbehozni,

olyan adórendelkezésekkel, amelyek az állam és a főváros közötti eddigi adómegoszlást a *főváros rovására megváltoztatták.* Amíg 1930-ban a főváros által kezelt közös adóalapból csak 97 millió volt az államé és 106 millió a fővárosé, addig 1933-ban az államnak 126 millió, a fővárosnak csak 76 millió jut. A költségvetés összezsugorodását jellemzi, hogy *1930-ban még 208 millió volt az előirányzott bevétel, a jövő évre azonban 146 milliónál többre számítani nem lehet.* A jövő évi költségvetésben a hiányt kiküszöbölni nem lehetett, amely majdnem tízmillió pengő. Csökkentek a kiadások, azonban

további csökkentésnek még felhatalmazás megadása esetén sem volna lehetősége.

Ilyen körülmények között ez a költségvetés már nem is keret-költségvetés, *hanem normál-költségvetés,* amely azonban természetesen nem zárja ki, hogy a végrehajtásnál a legnagyobb gondossággal igyekezzenek esetleges megtakarításokat elérni. Hangoztatta a polgármester, hogy a költségvetés összezsugorodásának következményeként *nagyobb programmot felállítani nem lehet,* ennélfogva olyan tervekkel foglalkozik a főváros, amelyek nagyobb költséget nem igényelnek és bizonyos előkészületi munkákat jelentenek, amelyeknek tényleges megvalósítása azonban *a jobb gazdasági időkre* teendő el.

— *A beterjesztett költségvetés őszinte és reális,* — mondotta *Sipőcz* Jenő polgármester, — tehát

az év során meglepetéstől nem kell tartani

A kiadási oldalon meglepetés nem érhet, mert azt gondos takarékossággal irányitani tudjuk, *a bevételi helyzet természetesen másként is alkulhat.* Ha remélhetjük, hogy a gazdasági válság mélypontján már túlvagyunk és valamely kedvezőbb konjunktura állana be, akkor *háztartási helyzetünket hamar tudnók normális helyzetbe terelni.*

A polgármester minden szépítéstől mentes őszinte és nyilt véleményét nagy helyeslléssel fogadta a törvényhatósági tanács, amelyik eddig két ülésen foglalkozott a költségvetés általános bírálatával. A szombati és hétfői ülésen a pártok vezérszónokai mondották el kritikájukat, november 6-án, hétfőn tartják a legközelebbi költségvetési ülést és általában

a jövő héten majdnem naponta foglalkoznak a gazdálkodási keret megállapításával.

Utána a közgyűlés elé kerül a költségvetési javaslat és annak ellenére, hogy ott a beszédidő szabályozva van: *november végén lehet csak számítani a költségvetés végleges elfogadására.* Valószínűnek látszik, hogy a közgyülésen több változtatást fogadnak el, amely esetben a pénzügyi adminisztráció feladata a szükséges tételek újbóli átvezetése és a költségvetésnek végleges formában való újabb kinyomatása.

A fővárosi törvény hangoztatja, hogy

a költségvetést legkésőbb november 15-éig a belügyminiszter elé kell terjeszteni,

azonban további konzekvenciákat nem helyez kilátásba és ezért most már mintegy bevett jogszokássá vált, hogy *a költségvetést csak decemberben juttatják el a felügyeleti hatósághoz.* A január elsején életbelépő új háztartási esztendő tehát nem talál törvényesen jóváhagyott költségvetést a városházán, azonban *még így sem következik be a költségvetési ex-lex,* ez a békeidőkből emlékezetes állapot, amely annyi mozgalmasságot idézett elő a régi politikai világban. A fővárosnál törvényen kívüli pénzügyi állapot azért ismeretlen, mert a törvény értelmében

az új költségvetési esztendőben a kiadási tételeket csak az előző évi méretekig szabad eszközölni.

így történt ez legutóbb és valószínűleg így alakul a jövőben is.

A főváros költségvetését a belügyminiszterium és a pénzügyminiszterium vizsgálja át és így valószínű az a várakozás, hogy a *jóváhagyó leirat márciusban vagy áprilisban érkezik meg a polgármesterhez.*

November 4-én és 7-én délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

WEITZ FERENC RESZELGŐYÁRA
BUDAPEST, X., HŐLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóáru és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

Hőmérők (mutatószerkezettel) **Feszmérők**
minden célra, minden kivitelben
UNGÁR LÁSZLÓ BUDAPEST, VII., DAMJANICH-U. 26/B
TELEFON: 41-9-72

Gazdasági Értesítő

Fekete J. Jenő nyilatkozata nem szünteti meg a GFB-cikkek bojkottját

Mért dobta ki a gyár 700 alkalmazottját: erre vár választ a felháborodott közvélemény

Két hasábos sűrű nyomtatott sorokban teleírt magyarázkodó nyilatkozatot adott ki *Fekete* Jenő, a GFB-gyár tulajdonosa, hogy valamilyen formában mentegesse a nyilvánosság előtt azt az eljárását, amelyikkel *770 alkalmazottját az utcára dobta.* A minden oldalról megnyilvánuló általános ellenszenv és a GFB márkák bojkottja késztette nyilván a gyártulajdonost arra, hogy a nyilvánosság elé vigye közismert dolgait és az adatok sokaságára támaszkodva kérjen felmentő ítéletet.

Fekete Jenő önvédelmi nyilatkozata távolról sem alkalmas arra, hogy a felizgatott közvélemény haragját lecsendesítse. A terjedelmes írásmű nem éri el azt a célját, hogy felmentse *Fekete* Jenőt az általa véghezvitt példátlan cselekedet következményei alól, aki nem is próbálkozik azzal, hogy bővebben részletezze azt az eljárását, amely *példa nélkül áll a magyar közgazdaság történetében.* Azt mondja *Fekete* J. Jakab nyilatkozata, hogy

az adófelszólamlási bizottság határozata kényszerítette őt a likvidálás elhatározására.

amely ily helyzetben *parancsoló szükség* volt. Ugy látszik, hogy ez a kényszer csak addig tartott, amíg az általános felzúdulás kifejlődött, mert tudomásunk szerint *az adófelszólamlási bizottság határozata változatlanul érvényben van és a GFB üzem mégis folytatja munkáját,* amiből az következik, hogy a lényegtelen adóarányosítás még sem rendítette meg alapjában a harisnyakirály birodalmát. Negyven évi munkásságának csöddel való végződését akarta elkerülni ezzel a lépéssel — mondja tovább — amellyel szemben csak egy kérdést vetünk fel:

beszámítja-e a négy évtizedbe a sátoraljaújhelyi héber elemi iskolában töltött éveket és azt a néhány esztendőt, amelyet szabályos vizesnyolcasok rajzolgatásával töltött egy Rákóczi-úti textilüzletben.

Mert ezeket az éveket nem vagyunk hajlandók *közgazdasági munkateljesítménynek* elfogadni.

Mi indította *Fekete* Jakab Jenőt arra, hogy 24 óra elteltével visszafogadja alkalmazottait és ujból megindítsa a szövőgépeket? Erre is válaszol a nyilatkozat és azt hangoztatja, hogy a jó belátás azért kerekedett felül, mert *a kereskedelmi miniszter megértéssel és jóindulattal fogadta panaszát és biztatta, hogy folytassa produktiv munkásságát.* Nem tudjuk miképpen értelmezte *Fekete* J. Jenő *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter vele folytatott diskurzusát, mert a mi értsülésünk szerint

a miniszter parancsoló módon csoportosította nyelvtani kifejezéseit

és nagyon helyesen alkalmazta azt a hangot, amelyet *renitens gyártulajdonosokkal szemben feltétlenül használni kell.*

A GFB-gyár a nyilatkozatban felsorolja a folyó évben teljesített *adózási tételeit* és bizonyos büszkeséggel hivalkodik azzal, hogy a tételeket kivétel nélkül kifizette. Ezek sorába tartozik az OTI és MABI járulék, az alkalmazottak kereseti adója, az inségadó, a csatornázási illeték és a levente-adó. A lista nem hat meg senkit és a legkevésbbé sem kelti azt az illuziót, hogy *Fekete* J. Jenő kitüntetést érdemel a közterhek vállalásáért, mert köztudomású, hogy

mindezeket az adókat és illetékeket nem a 700 munkással dolgozó GFB-gyár, hanem az egy segéddel és inassal küzködő kiskereskedő is lerójja becsülettel és pontossággal.

Sokkal kirivóbb azonban *Fekete* Jakab jövedelem- és vagyonadó tétele, amely összesen *13 ezer pengőre rúg.* Miután ezt a tételt saját maga is bevallja, igazat adunk neki abban, hogy *az adókivető bizottság igazságtalanul bírált,* amikor többmilliós vagyona és jövedelme után csak 13 ezer pengős adófizetési tétel lerovására kötelezte.

A királyokat megillető felséges szuverénitás hangján appellál a néphez *Fekete* Jenő, amikor azt a megállapítást teszi, hogy *ő nem kapott, hanem adott az államnak* közszolgáltatási díjakat és adókat. Erről a hangról ráismerünk arra a közgazdasági tényezőre, aki a fölényesség magas lovára ülve, kidobta 700 családos alkalmazottját. Vegye tudomásul a nyilatkozó, hogy

Magyarországon mindenki ad az államnak, mert az adófizetés állampolgári kötelesség,

mely alól még Fekete *Jenőnek* sem lehet kivonnia magát.

— *Az én vagyonom téglából és vasból áll* — mondja tovább és ha már önkéntelenül is vallomást tesz anyagi megalapozottságáról, akkor mi tovább kívánesiskodva azt kérdezzük, hogy *miért nem tesz említést arról a néhány millióról, amelyet a konjunktúra bőséges esztendei alatt összegyüjtött?*

Azt is büszkén emlegeti, hogy a *mindenki* által fizetett közszolgáltatásokat *ő is* mindenkor kifizette. Nem tévedünk, ha azt hisszük, hogy ezért külön köszönet nem jár számára, mert az adót akkor is ki kellett hogy fizesse, ha ehhez a müvelethez nem volt meg a legrózsásabb hangulata. Aki ugyanis nem fizet adót, azt végrehajtják és a végrehajtott adófizető is elmondhatja ezek után, hogy *adóját teljes egészében megfizette.*

Általában mindenről beszél a nyilatkozat, csak arról nem, hogy miért dobta ki munkásait állásaikból, miért tette egzisztenciájukat bizonytalanná a tél küszöbén és miért kergette kétségbeesésbe 700 alkalmazottját,

amikor arra sem oka, sem joga nem volt. Nézetünk szerint a nyilatkozat imponáló terjedelmessége ellenére sem nyugtatja meg a közvéleményt és alig hisszük, hogy a *nyomtatott sorok bőbeszédűsége elnémítaná a GFB-gyártmányok ellen mindinkább terjedő bojkottmozgalmat.*

Ha nem kötnek egymás között békét a harcban álló szerelőiparosok, akkor a Gázművek megszakít velük minden érintkezést

A szerelőiparban már évek óta erős versengés folyik *a gázművek háziszereléseinek elnyeréséért.* Ezek a surlódások az utóbbi időben egyre jobban kiéleződtek, nemrégiben a közigazgatási bizottság ülésein is szóbakerültek és a közelmúlt hetekben pedig nyilt ellenségeskedésben robbantak ki.

A főváros vezetőségére és a publikumra nézve sem közömbös, hogy kire bízzák a hatósági jellegü gázszerelési munkákat, ezért *Borvendég* Ferenc alpolgármester megbízásából a közüzemi ügyosztály az éles ellentéteket a szembenálló két iparosérdekeltség között kiegyenlíteni igyekezett. *Morvay* Endre dr. főjegyző, a közüzemi ügyosztály vezetője, a *Bádogos és Szerelőmesterek Ipari Szövetkezete* és a *Neptun Szövetkezet* vezetőivel a napokban békéltető tárgyalásokat kezdeményezett. A két csoport között azonban olyan éles az ellentét, hogy

a hivatali szobákban is majdnem hajbakaptak

és minden békítési kisérlet egyelőre hiábavalónak bizonyult.

Morvay Endre főjegyző a történtek után azonnal jelentést tett *Borvendég* Ferenc alpolgármesternek, aki elrendelte, hogy a szerelőérdekeltségeket *a legerélyesebben szólítsák fel a megfelelő plattform elfoglalására,* mert ha ez nem történik meg, akkor a főváros megszakít velük minden további érintkezést. Az érdekeltségek ezután két heti határidőt kértek a megegyezésre, a főváros vezetősége azonban mindössze *egy heti terminust adott.* Közölte velük, hogyha ezt az ultimátumot nem tartják be, akkor

a főváros végleg beszünteti a szerelőkkel való együttműködést,

felbontja a korábban kötött szerződéseket és a szerelési munkákat, úgymint régebben, a maga közegeivel házilag fogja elvégeztetni.

A szerelőiparban duló háborúskodás okait a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A szerelőiparban ma a Gázművek úgyszólván az egyetlen tényező, amely *az iparosokat jelentékeny munkához juttatja.* Ennek a munkának a a mennyisége azonban — jóllehet az utóbbi évben kereken másfél millió pengőre rúgott a kiadott munkák értéke — mégsem elégséges ahhoz, hogy abból körülbelül 800 szerelőiparos megélhessen. Igy aztán a gázművek munkáiért állandó a versengés. A surlódások megszüntetése szükségessé teszi, hogy a szerelőiparosok foglalkoztatásának kérdését az illetékesek nyugvópontra vigyék. Az erre vonatkozó tárgyalások a gázművek és az érdekeltségek között már megindultak és

remélhetőleg a közeljövőben kielégítő befejezéshez érnek,

amely esetben nem lesz szükség a főváros, illetve a Gázművek erélyesebb intézkedésére. Tudnivaló, hogy a Gázművek szabályrendeletben biztosított *kizárólagos joga* és kötelessége a gázcsatoló vezetékek, a gázmérő kapcsolások szerelése és karbantartása. A belső, a gázmérőn túl szükséges vezetékek szerelése hatóságilag engedélyezett iparos által is végezhető, de

a gázművek szerelési munkáit semmiféle tilalom nem korlátozza.

Az üzem ennek ellenére azokból a munkákból, amelyeknek végzésére kizárólagos joga van, egy részt átengedett a magánipárnak, az ipar támogatása érdekében. Eleinte a Gázművek csak néhány megbízható iparossal volt összeköttetésben, később, 1930-ban, *az ipartestület javaslatára, a Bádogos- és Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetével kötött irásos szerződést,* majd utóbb bekapcsolták a Neptun Szövetkezetet is. Hangsúlyozni kell, hogy a szövetkezeteknek *nincs monopóliumok és a két szövetkezeten kivül álló iparosok is résztvehetnek* a gázszerelési munkák akvirálásában, illetve végrehajtásában.

Hatalmas akció indul az állatzsiradékot feldolgozó margaringyárak ellen

A napokban adta ki a kormány a gazdaadósságok rendezésére vonatkozó intézkedését, amely abból a helyes elgondolásból született, hogy *az ország mezőgazdasági lakosságának érdekeit megvédje.* Általában a kormány célkitűzéseinek sorában mindig első helyen szerepelt a mezőgazdaság érdekeinek körülbástyázása és ha általános érdekek diktálják a mezőgazdaság prosperitását, úgy elsősorban arra kell törekedni, hogy fokozottabb fogyasztást biztosítsunk a vidék termékeinek. A fogyasztópiacok megerősítése azonban nem történhetik meg, mert például egyik legfontosabb cikk: a zsír és a vaj, komoly versenytárssal küzd a belföldi piacon. A *Fővárosi Hirlap* többször rámutatott

a margarin és más mesterséges zsiradékok veszedelmes voltára, amelyek elvonják a vásárlókat a zsír és a vaj használatától.

Annak ellenére, hogy a mai zsír- és vajárak nem magasak, mégis *hatalmas fölöslegek fekszenek raktáron,* amelyek nem tudnak sem a külföldön, sem a belföldön piacra találni. A gazdák minden előterjesztése és panasza ellenére azonban *a magyar margaringyárak korlátozás nélkül működnek* és eláraszták a piacot a *Binikum* és más hasonló felirású állati ételzsirokkal. A külföldön már régebben felismerték a mesterséges zsiradékgyártásnak a mezőgazdaságra gyakorolt hallatlan veszedelmét és ez az oka annak, hogy például *Németországban csökkentették az előállítható ételzsírok mennyiségét, Dániában és Hollandiában pedig magas fogyasztási adó védi a mezőgazdasági szempontokat.*

Minden hatósági rendelkezés és intézkedés ellenére

a mesterséges ételzsírral történő visszaélések Magyarországon megtorlatlanul maradnak.

Minden akadály nélkül hozzák forgalomba vajaskifli néven a *margarinnal készült péksüteményeket,* a vendéglők és cukrászdák *sem tüntetik fel étlapjaikon a mesterséges ételzsir használatát.* A tejrendelet felhatalmazza a kormányt a margaringyártás szabályozására, valamint árkiegészitő járulékkal való megterhelésére, amelyek szintén nem érvényesültek eddig a gyakorlatban. Ilyen körülmények között

a gazdatársadalom képtelen a maga boldogulását megtalálni

és az állati zsiradékból készült margarinnal a versenyt egyenlő feltételekkel megvívni.

Ebben a szituációban határozta el a *Polgári Serfőzde,* hogy hatalmas, új ételzsiradék-gyárat létesít. A telepengedélyezési eljárás már folyamatban van, sőt odáig megy a nagy iparvállalat, hogy a kereskedelmi minisztériumhoz *iparpártolási kedvezményekért i sfolyamodott.* A mezőgazdasági körök a legerőteljesebb tiltakozásra készülnek, amely nem fog megállni ott, hogy a Polgári Serfőzde megkapja-e a mezőgazdaságot oly mélyen sujtó új iparcikk gyártására az engedélyt, hanem

követeli az összes margarin- és ételzsírgyárak háttérbe szorítását,

mert különben katasztrofális jövő vár a tejtermékeket előállító magyar mezőgazdaságra.

The Neuchatel Asphalte Comp. Ltd., Budapest. A vállalat vezérigazgatósága *Rychlovszky* Ferenc urat, a cég kötelékében eltöltött sok éves szolgálat után, a magyarországi főkja élére meghatalmazott igazgatóvá és *Hack* Ferenc urat pedig cégvezetővé nevezte ki.

INDORG szervez
KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ Telefon: 16-1-27

Megkezdik a télen az Andrássy-út meghosszabbítási munkáját

Nemrégiben beszámoltunk a Közmunkák Tanácsának arról az átiratáról, amelyet az Andrássy-út folytatásának megnyitása érdekében a főváros vezetőségéhez intézett. A Közmunkatanács arra kérte a polgármestert, hogy a Községi Takarékpénztár bekapcsolódásával tegye lehetővé annak az ingatlanszerzési tranzakciónak a lebonyolítását, amely ingatlan az Andrássy-út meghosszabbításának tengelyében fekszik. A Közmunkatanács a telektulajdonos *Útépítő Rt.*-gal 520.000 pengős vételárban állapodott meg. Ennek a megvásárlásához azonban csak *380.000 pengő készpénz kell, azonkívül 240.000 pengőbe kerül az út- és csatornaépítési munkák végrehajtása.* Ilyenformán

összesen 620.000 pengőre van szüksége a Közmunkák Tanácsának,

amit a Községi Takarékpénztártól akar felvenni.

Ebben a nagyhorderejű kérdésben *szombaton délben létrejött a megállapodás.* A döntő tanácskozáson a *Közmunkatanács* és a *Községi Takarékpénztár* képviselőin kívül résztvettek *Borvendég* Ferenc alpolgármester, *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, *Harrer* Ferenc a városrendezési és *Petrovácz* Gyula a középítési bizottságok vezetői. A tárgyaló felek megállapodtak abban, hogy

a Községi Takarékpénztár kölcsön adja a 620.000 pengőt a Közmunkák Tanácsának az Andrássy-út meghosszabbításához.

A főváros vezetőségét és a Községi Takarékpénztárt a tárgyalások során a legmesszebbmenő méltányosság vezette, mert az új útépítkezéssel lényegesen csökkenteni lehet a munkanélküliséget és a gazdasági pangást. Beavatott helyről kapott értesülésünk szerint az *Andrássy-út meghosszabbításának munkáit legkésőbb a tavasszal, de ha az időjárás kedvezni fog, már a tél folyamán megkezdik.*

Események

Fővárosi Hírlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . 24 pengő
fél évre . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz Jenő emlékbeszéde Klebelsberg Kúnó grófról. A főváros közönsége vasárnap este nagyszabású zenei ünnepséget rendezett az egy évvel ezelőtt elhunyt halhatatlan emlékű kultuszminiszter, *Klebelsberg* Kúnó gróf emlékére. A vigadó termeit zsúfolásig megtöltő előkelő közönség előtt *Sipőcz* Jenő dr. polgármester tartott nagyhatású emlékbeszédet. Az ünnepségen megjelent József Ferenc főherceg, Anna főhercegnő, a Klebelsberg-család, élén özvegy gróf Klebelsberg Kunónéval, a kormányt pedig ifjú báró *Wlassics* Gyula dr. kulturminiszteri államtitkár képviselte.

Vacsora a Polgári Egység Klubjában. Az Egységes Községi Polgári Part és a Polgári Egység Klubjának tagjai igen nagy számban vettek részt a szokásos hetfő esti vacsorán. *Kozma* Jenő elnökön és *Payr* Hugó pártigazgatón kívül a párt országgyülési képviselő és törvényhatósági bizottsági tagjai közül is sokan megjelentek a vacsorán.

Andréka Károly ünneplése. A III. Kerületi Egyesült Polgári Társaskör elnöke, *Andréka* Károly névünnepe alkalmával, november hó 3-án (péntek) este 8 órakor, az *óbudai Korona-Vigadó* nagytermében (III., Korona-tér 2.), *társasvacsorát* rendez. A vacsorajegy ára: 1.60 pengő.

Kállay Miklós tiszteletére vacsorát rendezett a Belvárosi Polgári Kör. A Belvárosi Polgári Kör kedden este 8 órakor elnökének, *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszternek tiszteletére különböző fővárosi, kereskedelmi és ipari érdekképviseletek részvételével társasvacsorát rendezett, amelyen a magyar gazdasági élet több vezető személyisége is felszólalt. A borgazda tisztét *Girardi* Tibor kormányfőtanácsos töltötte be.

Illyefalvi Lajos jubileuma. A főváros Statisztikai Hivatalának kiváló igazgatója: *Illyefalvi* Lajos november elsején ünnepli munkásságának *negyedszázados* jubileumát. 1908-ban lépett a főváros szolgálatába és már a háború alatt feltünt kiváló szervezőképességével, amellyel az akkor oly fontos hivatást betöltő Liszthivatalt vezette. Később a Statisztikai Hivatal aligazgatója, majd igazgatója lett és invenciójával, valamint kezdeményező tehetségével *világviszonylatban is ismertté tette a főváros Statisztikai Hivatalát. Illyefalvi* Lajos statisztikai kiadványai és munkái büszkeségei ennek a tudományos ágazatnak, amellett gyakorlati alapot jelentenek a kulturális, egészségügyi és társadalmi problémák megoldásához. Jubileuma alkalmából minden oldalról elhalmozták jókívánságukkal *Illyefalvi* Lajost, akinek ünneplésében résztvesz a főváros vezetősége is.

Serényi Gusztáv, a Budapesti Hirlap közgazdasági szerkesztője. A közgazdasági ujságírás régi és ismertnevű művelője, *Serényi* Gusztáv, a *Budapesti Hirlap* kötelékébe lépett, ahol átvette a közgazdasági rovat vezetését. *Serényi* Gusztáv a leghivatottabb gazdasági szakemberek egyike, akinek neve közismert abban az akcióban, amelyet az agrártársadalom megszervezésére és megsegítésére indított.

Ötvenszázalékos bérleszállítást kérnek a vurstli mutatványosai. Az évek óta tengődő városligeti vurstli mutatványosai nem tudják a fővárosnak bértartozásaikat megfizetni. A főváros már a mult évben is engedélyezett a bérekből 30%-os csökkentést, de e kedvezmény dacára is több, mint 36.000 pengő a mutatványosok tartozása. A Magyar Mutatványosok Országos Egyesülete most újabb kérelemmel fordult a fősároshoz, amelyben további 50%-os bérmérséklést kérnek. Van azonban még súlyosabb kívánságuk is, hogy hátralékos tartozásukat teljesen engedje el a főváros. Arra hívatkoznak, hogy a hajdan vidám és a bécsi práter élénkségével vetekedő városligeti vurstlit nagyon sujtja a rossz gazdasági helyzet. A főváros nem zárkózott el teljesen a kérelem elől és hajlandó a bért január 1-től további 20%-kal csökkenteni.

A Margitsziget jövője. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában már jelentette, hogy a *Margitsziget R.-T.* igazgatósága 25 évre bérbeadta *Gellér* Mihálynak a sziget szálloda intézményeit és a szanatoriumot évi 105.000 pengő minimális bérért és a bérlőt kötelezte a bérlet tartama alatt 2 millió pengő befektetésre. Bizonyosra vesszük, hogy a Közmunkatanács megfelelő gondossággal járt el a szerződés megkötésénél és meggyőződött a bérlő anyagi felkészültségéről is, nehogy a Margitszigeten a Labriola-esethez hasonló botrány megismétlődhessék. *Gellér* Mihály a bérleményt november 1-én átvette és lapközlemények szerint nyomban hozzáfogott a berendezkedéshez. Ennek egyik legjelentősebb mozzanata, hogy *a régi személyzetnek felmondott.* Kezdetnek ez nem valami megnyugtató jelenség, most a kétségbeejtő munkanélküliség idején. Hibáztatjuk, hogy a Margitsziget Rt. a bérleti szerződésben nem gondoskodott a régi személyzet kenyeréről. Azonkívül Gellér fejlesztési programját is nyilvánosságra hozta. A program sokat igér, majd meglátjuk, hogy abból mennyi fog megvalósulni.

Leleplezték Breuer Szilárd tűzoltófőparancsnok síremlékét. Vasárnap délelőtt leplezték le kegyeletes ünnepséggel *Breuer* Szilárd, Budapest néhai tűzoltófőparancsnokának síremlékét a Kerepesi-temetőben. Az ünnepségre kivonultak a budapesti tűzoltóság csapatai is. Az emlékbeszédet *Némethy* Károly dr. székesfővárosi tanácsnok mondotta.

Kiadták a fővárosi bútorpályázat dijait. A főváros az év elején tervpályázatot hirdetett iparművészek számára, ízléses és a középosztály szükségleteit legalkalmazasabban szolgáló lakásberendezések összeállítására. A fővárost az a szándék vezette, hogy a mostanában forgalomban lévő, meglehetősen izléstelen tömegbútorok helyett újszerű bútorokat kreáljanak és evvel a középosztálybeliek számára lakályosabb otthonokat biztosítson. *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével és az Országos Iparművészeti Társulat vezetőségének közreműködésével szombaton döntött a zsüri a beérkezett pályázatok felett. Ötvennyolc pályamü futott be. A bizottság megállapította, hogy igen sok értékes és átgondolt pályamű készült és a művészek számos ügyes, új bútortípust terveztek. Nyolc darab egyenkint 200 pengős díjat kaptak a legjobb tervek, négyet pedig dícséretben részesítettek. 200—200 pengővel megjutalmaznak azok közül az asztalosiparosok közül is négyet, akik a díjnyertes terveket elkészítik és az Iparművészeti Társulat lakásberendezési kiállításán bemutatják.

Az iparrajziskolát a közoktatásügyi ügyosztály munkakörébe helyezte át a polgármester. A székesfővárosi iparrajziskola ügyeinek intézése ezideig a közművelődési és művészeti ügyosztály körébe tartozott. A polgármester most egy rendelettel az iparrajziskolát a közoktatási ügyosztály hatáskörébe tette át. A VII. ügyosztályban *Boros* tanácsjegyző lett az iparművészeti iskola referense.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Helyreigazítjuk. Nem írtuk, ugyan meg, de előzékenységből mi is helyreigazítjuk, szószerint, ahogy a napilapokban megjelent:

> **Helyesbítés.** Az október 24-iki közleményben kimutatott 2 darab szarvast *Káldy* Jenő kormányfőtanácsos nem a kormányzóné segélymozgalma részére, hanem — mint az előző évben is — a fővárosi inségmozgalom részére adományozta.

Igenis, mi is tudomásul vesszük, hogy *Káldi* Jenő kormányfőtanácsos őméltósága *unterachi* vadászterületén sajátkezüleg bakot lőtt és azt a fővárosi inségakciónak adományozta. No igen, mert Káldi úrnak szíve van és melegen átérzi, hogy az ingyen konyhák egyhangú menürendszerét változatossá kell tenni: legyen egy fogás szarvasfilé is az étlapon. Az ő jóvoltából. Az inségakció területén egyéb már úgysem hiányzik, csak a szarvaspecsenye. Ez a része a dolognak tehát így rendben volna, de mi lesz az *országos* segélyakcióval? Reméljük, hogy Káldi úr erről sem fog megfeledkezni. Ha a szarvasok már elfogytak, elfogadják a készpénzadományt is. Ezt a körülményt bátrak vagyunk Káldi úrnak szíves figyelmébe ajánlani.

LUTZ — Zománcok-festékek lakkok elismert legjobb minőségben — Telefon: József 93-46 — Lutz Ede és társa lakk és festékgyár R.T. Budapest VII. Őrnagy-utca 4. szám.

„CLARIDGE" I., Böszörményi-út 28. (59, 75. villamos mentén, 9-es autóbusz.) Étterem — Söröző — Bridgeszalon — Különterem. 5 órai tea délután és este TÁNC! Charles Lax jazz-zenekara.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64) GYÁRT: mindennemű háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

KELLER PÁL épület-, díszműbádogos, központi fűtés, légszesz, víz vezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalata. BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.) Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás — Bajza Sándor és Czrha Gyula okl. gépészmérnökök — Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

PÉNTEK SÁNDOR GÉPSZIJGYÁR BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31. ALAPÍTVA 1907.

KRÁL GYULA kőfaragómester, síremlék márványtelepe BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 TELEFON: 62-4-88 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Hunyadi János természetes keserűviz — Az emésztőszervek legkiválóbb gyógyvize. Egy háztartásban sem hiányozhat — Hatásában felülmulhatatlan — SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK — BEÉR SÁNDOR V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ. TELEFONSZÁM: 82-4-29.

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

SERVITIA szállítmányozó szövetkezet — Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48 — Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12. Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Ruhavarratási munkát az egyenruházati alkalmazottak részére: Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet 1984.

Gépi berendezési munkát a kelenföldi szennyvízátemelő telepen: Ganz és Társa 174.000 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

8500 q zab, 5000 q széna és 6500 q rozsszalma szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Pályázni lehet november 29-én d. e. fél 11 óráig a Köztisztasági hivatal igazgatóságánál.

Papíráruk szállítására a hivatalok részére. Pályázni lehet november 14-én d. e. 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az angyalföldi ideiglenes szivattyutelepnél szükséges munkálatokra pályáztak: Röck István 5308, Ganz és társa 5577, Farkasvölgyi vill. r.-t. 5715 pengővel.

A Sashegyi-úton létesítendő támfal munkáira pályáztak: Borlay Károly 5640, Böhm és Kállay 6158, Somosköei bazaltbánya 6294, Szánthó Ferenc 6350, Wihart Ferenc 6515, Heverdle István 8972 pengővel.

10.000 kg. motalkó szállítására pályáztak: Vacuum Oil. Co., Ásványolaj r.-t., Magyar Petroleumipar r.-t., Shell Kőolaj r.-t., Finomított olajok kereskedelmi r.-t., Phoebus, Steaua, Magyar Belga ásványolaj.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

JAKOBOVITS GYULA ÉPÍTŐMESTER építési anyagkereskedése BUDAPEST, VI., SZENTLÁSZLÓ-ÚT 65. Telefon: 9-35-34.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Munkájáért a legnagyobbmérvü garanciát vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellenmérten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 85
Telefon: 33—8—84.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, haranglelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-52



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi malpari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1928. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-2-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENITŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	" " "	5.000 "
	Dorogon	" " "	3.000 "
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu	" " "	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	" " "	8,000.000 drb.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készit: műfából koporsókat a legszebb és legdiszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

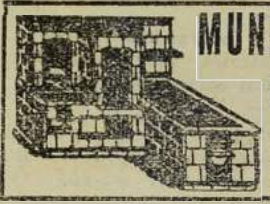

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéműnytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 89-5-59

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 21.
Telefonszám: 48-7-30

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FŐLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. november 8. 45. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Látogatók a városházán

A budapesti városházának kapuja mindenki számára tárva nyitva van. Bemehet oda boldog, boldogtalan, senki se kérdi ki fia és miért jött. Ez meglehetősen demokratikus bánásmód a városháza látogatóival szemben és a magyar közvélemény mindig örülni szokott, amikor a hivatalokban nem találkozik a bürokrácia rémével és nem kell visszariadnia a copf uralmától. Egyes jelenségek azonban, amelyek mind gyakrabban fordulnak elő, egy kicsit gondolkozóba ejtenek bennünket afelől, vajjon a városháza tárt kapuja a szabadság, vagy a szabadosság jelképe-e? Egy kicsit ellovagoltak az idők felettünk, ma már olyan korszakot élünk, amikor minden percnyi időt és minden csöpp munkaerőt ki kell használni a köz érdekében. Istenem, hova tüntek már az elmult, sőt messze elmult évtizedek, pipázó, anekdótázó, urambátyám-hivatalnokai? Hová tüntek a szép idők, amikor még városházi karriereket lehetett megfutni azért, mert valamelyik öcsémuramnak gyönyörü nótahangja volt?

Mindezek már az anekdóták birodalmába tartoznak, ma már régen ott tartunk, hogy a tisztviselői karnak a munkáját alaposan ki kell használni és a tisztviselőknek teljes mértékben és a legnagyobb udvariassággal rendelkezésére kell állnia az ügyesbajos polgárságnak. De az az érzésünk, hogy még ezen az új renden is változtatni és javítani kell. Azok a jelenetek legalább, amelyek a mult héten a főpolgármester előszobájában játszódtak le, erre a gondolatra kényszeritenek bennünket. Igenis, az az álláspontunk, hogy a városháza és annak minden tisztviselője, minden alkalmazottja a népért van, a nép számára köteles dolgozni, a nép érdekeit köteles képviselni és védelmezni; de ennek a nép érdekében folytatott munkának és tevékenységnek is meg kell lennie a maga rendjének. Ha nincs meg ez a rend, akkor a tisztviselői munka kapkodássá fajul, ami azt jelenti, hogy a tisztviselői kar sokkal kevesebbet tud produkálni, mintha a felekkel való érintkezés terén komoly és becsületesen betartott rendszert léptetnek életbe. Arra azonban, hogy deputációk, panaszos küldöttségek, bármilyen igazságot képviselnek és bármilyen jogtalanságot panaszolnak, egyszerűen betörhessenek a főpolgármester dolgozószobájába, igazan nem lehet módot és alkalmat adni. Különösen pedig nem lehet ezekből a meglepetésszerű rajtaütéssel dolgozó deputáció-járásokból rendszert csinálni.

A városháza kapuját nem szabad bezárni. Mi ma is ezen az állásponton vagyunk. De állitjuk, hogyha a városháza tisztviselő szobái nem kaszinóhelyiségek, akkor a városházi folyosók sem lehetnek alkalmi találkozók és összeverődő csoportok gyülekező helyei. A londoni County Hall, az odavaló városháza jut eszünkbe, ahová *csak meghivóval lehet bemenni*. A kapunál álló portás udvariasan megkérdez minden érkezőt: van önnek meghivója. Csak ha a vendég föl tudja mutatni a meghivóját, amely különben a portásnál is előre pontosan el van könyvelve, akkor teheti be lábát az épületbe, amelynek folyosóján csend honol és legföljebb sietö tisztviselők, hónuk alatt aktacsomóval surrannak el mellettünk. Ami pedig a deputációzást, audienciázást, látogatásokat illeti, megint csak az angol példát hozhatjuk föl, ahol *a Lord Mayorhoz a király is csak akkor jut be, ha előre bejelenti látogatását* és a Lord Mayor megszabja a pontos időt, amikor őfelségének, a királynak rendelkezésére áll.

Igenis, tudjuk, mi a tisztviselői karnak a kötelessége őfelségével, a néppel szemben. De éppen őfelségének, a népnek érdeke az, hogy ezek a tisztviselők elsősorban dolgozhassanak értük és csak akkor álljanak rendelkezésükre a deputációt vezető korifeusoknak. Valóban, meg kell hallgatni a panaszokat, el kell intézni a nép kivánságait, de mindent a maga idejében és mindent a maga rendje-módja szerint. A budapesti városháza ma szimbólumát szolgáltatja annak a módszernek, amelyet vele szemben használhatnak: ez a városháza ma a valóságban, de ami még rosszabb szimbólikusan is átjáróház. Am maradjon nyitva mind a két kapuja a budapesti városházának, de az átjáróház jellegének meg kell szünnie, A tisztviselők dolgozzanak, éspedig politikától mentesen, a nép összessége, a főváros egész lakossága érdekében. Ha azután szüksége adódik annak, hogy a nép maga panaszolja el a maga bajait, akkor annak is meg kell találnia a módját és lehetőségét, de nem rajtaütésszerűen, hanem úgy, ahogyan komoly emberek komoly ügyeket szoktak elintézni.

Döntő súllyal bevonult Budapest sorsának irányításába a Nemzeti Egység pártja

Az Egységes Községi Polgári Párt eddigi összetételében képviseli a kormány intencióit a városházán — Városszerte óriási érdeklődéssel várják Gömbös Gyula miniszterelnök megnyilatkozását a főváros irányítására vonatkozóan

Idegen pártállású bizottsági tagok csatlakozását nem fogadja el a Nemzeti Egység Pártja budapesti szervezete

A városházi politika kérdéseiről megindított tanácskozások kedden délután befejezést nyertek. *Gömbös* Gyula miniszterelnök még a nyári hónapok alatt foglalkozott a budapesti pártszervezés fontos ügyeivel és elgondolása szerint úgy határozott, hogy *a székesfővárosnak is helyet kell kapni abban a nagy és átfogó szervezkedésben, amelyet a Nemzeti Egység Pártja az ország területén oly sikerrel megalapozott.* A törökországi és bulgáriai tárgyalások a miniszterelnököt külföldre szólították és távolléte alatt az országos párt vezetősége, valamint az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöksége letárgyalta *az összes kérdéseket*, amelyeknek részleteit hétfőn és kedden terjesztették a miniszterelnök elé.

A döntő tanácskozás

A miniszterelnöki palotában hétfőn és kedden zárták le az erre irányuló tanácskozásokat, amelyeken résztvett *Sztranyavszky* Sándor, *Ugron* Gábor, *Kozma* Jenő, *Marton* Béla, *Tabódy* Tibor, *Takách-Tolvay* József gróf, *Payr* Hugó, *Usetty* Béla és *Dési* Géza. A tanácskozás során tájékoztatta a *Sztranyavszky* Sándor elnöklete alatt tárgyaló szervezőbizottság a miniszterelnököt azokról a tervekről, amelyek alapján

a budapesti szervezkedést a legnagyobb lendülettel megindítani szándékoznak.

A tárgyalások során felmerült és az összes részletekre vonatkozó anyagot *Gömbös* Gyula miniszterelnök elé terjesztették, aki előtt kifejtették azt az egyhangú kívánságot is, hogy *a szervezkedés a miniszterelnök részéről már régebben körvonalazott alapelvek szerint induljon meg a fővárosban.*

A „Nemzeti Egység Budapesti Szervezete"

A megegyezés *összes részleteit* az alábbiakban ismerteti a *Fővárosi Hirlap:*

A városházán továbbra is változatlanul együttmaradó Egységes Községi Polgári Párt ezután a *„Nemzeti Egység Budapesti Szervezete" nevét viseli*, amelynek

városházi vezetését Kozma Jenő látja el.

A budapesti szervezkedés *központi vezetése Tabódy Tibor országgyülési képviselő kezében fut össze*, akinek segitségére lesznek az összes budapesti szervezetek és alakulatok. Magától értetődik, hogy a Nemzeti Egység Pártjának budapesti tagozata *nem fejt ki független és önálló működést*, mert

a legfőbb irányitás Sztranyavszky Sándor országos pártelnök feladata.

Ilyenformán a városházi pártpolitikai erőviszonyokban változás nem következik be és külön érdekessége a megegyezésnek az az állásfoglalás, hogy a *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti szervezete új tagokkal nem bővül, mert ***belépéseket nem várnak és jelentkezéseket el sem fogadnak.*** A legmértékadóbb helyen ugyanis azt a felfogást vallják, hogy

a reverzálisok, bár jogi szempontból nem értékek, azonban az azzal kapcsolatos fogalom és becsületszó olyan erkölcsi erők,

amelyek mindenkivel szemben respektálandók.

Zadravetz, Chorin Ferenc, Schmidt Richárd

A székesfőváros *három országos választókerülete* bizonyos mértékig *önálló egységként* működik. A pesti *északi kerület Nemzeti Egység Pártjának* élére

Chorin Ferenc dr.,

a *Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.* elnöke áll, a *déli választókerület* elnöki tisztjét pedig

Schmidt Richárd

törvényhatósági örökös tag, az ismert malomiparos fogja betölteni. A *budai választókerület* elnöke

Zadravetz István püspök.

Az elnökök mellett kerületi párttitkárok és pártvezetőség működik, akiknek tagjai a társadalmi élet ismert vezérférfiai lesznek.

Zászlóbontás: november 12.

A budapesti zászlóbontó nagygyűlést *vasárnap, november 12-én délután 4 órakor* tartják a Tattersall területén. 50.000 főnyi közönség megjelenésére rendezik be az ügetőpályát, amelyet ez alkalommal a nagy eseményhez méltóan feldíszítenek. A népgyülésen *Sztranyavszky* Sándor elnököl és

az egyetlen szónok maga Gömbös Gyula miniszterelnök, aki mindenre kiterjedő nagyhatású beszédben méltatja a budapesti zászlóbontás elsőrendű fontosságát

és kifejti a nemzeti egység és összefogás országmentő szükségességét. Az elnöki emelvényen foglalnak helyet az országos pártvezetőség tagjai, a *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti országgyülési képviselői, valamint a törvényhatósági bizottságban helyetfoglaló tagjai.

A hatalmas demonstráció

A miniszterelnök beszédét egész Budapest hallani fogja, mert a város belsőterületén: az összes nagyobb tereken, forgalmas utcakereszteződéseken és más élénk pontokon összesen *300 megafont szerelnek fel* és igy elmondható, hogy

Gömbös Gyula szózata a főváros milliós lakossága előtt fog elhangzani.

A zászlóbontó nagygyülésen csendül fel először a *Nemzeti Egység indulója*, amelynek népies, de mégis művészi dallama *Dohnányi* Ernő, a világhirű magyar zeneszerző műve.

A városházi politikai irányvezetésnek ez a régóta húzódó átformálása tehát befejeződött. A *Nemzeti Egység Pártja* a maga súlyával és tekintélyével döntő szerepet fog játszani az önkormányzat további működésében.

Központi munkásnyilvántartót állítanak fel a városházán

Az ügyosztályok az üzemek átszervezésére 30-60 nap alatt javaslatot tenni kötelesek

A belügyminiszter a mult hetekben küldte meg a polgármesternek az egyes fővárosi üzemek megszüntetésére, beolvasztására és ügykörének korlátozására vonatkozó leiratát. A miniszteri leirat, amely nagyrészt magáévá tette a főváros közgyűlésének és üzemvizsgáló bizottságának javaslatait, *mindössze 21 üzemet engedélyez különböző kikötések mellett, az üzemi műhelyek túlnyomó részét pedig megszünteti,* kivéve az elektromos-, gáz- és vízművek, a tűzoltóság, stb. műhelyeit, ahol azok közbiztonsági szolgálatot látnak el és halaszthatatlanul sürgős, első segély jellegü javításokat végeznek.

A polgármester a kormány határozata szellemében most körrendeletben szólítja fel azokat az ügyosztályokat, ahova a különböző üzemek tartoznak, hogy részletes előterjesztést készitsenek arról, *hogyan fogják minden zökkenő nélkül a szükséges átszervezést, illetve üzemkorlátozást, vagy végleges beszüntetést végrehajtani.* A polgármester 30—60 napos határidőt adott, ezalatt kell beérkezni az ügyosztályok és üzemigazgatók javaslatainak.

A kormányrendelet hat hónapot engedélyezett az elrendelt intézkedések végrehajtására.

Ez annyit jelent, hogy juniusra a halálra itélt üzemek végleg eltünnek, az üzemi műhelyek feloszlanak és a nagy közüzemeken: a víz, gáz, elektromos telepen és a BSzKRT-on kivül még csak 14 üzeme marad a fővárosnak, de ezek túlnyomó része sem olyan természetü, mint amely ellen a magánipar és a magánkereskedelem harcot folytatott.

A szervezeti változtatásokon kivül különösen az a probléma foglalkoztatja a törvényhatósági bizottságot és a főváros vezetőit, hogy

mi legyen a sorsa az üzemeknél és a műhelyeknél feleslegessé váló munkásokkal.

Az üzemi műhelyeknél egyedül négyszáznál több a munkás, akik a megszüntetés révén meglehetős aggodalommal néznek sorsuk alakulása elé.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a kormányrendelet végrehajtása és az ezzel összefüggő kérdések iránt és a következő felvilágositást kapta:

— A probléma egyik legkomolyabb része, hogy mi történjen az üzemeknél feleslegessé váló munkásokkal és alkalmazottakkal. A kormányrendeletnek erre vonatkozóan határozott intézkedése nincs. A rendelet azt mondja, hogy *a felszabaduló munkásokat lehetőleg a székesfőváros nagy üzemeinél kell elhelyezni,* de ugyanakkor hangoztatja azt is, hogy a műhelyek elrendelt megszüntetésének és összevonásának nem lehet akadálya vagy késleltetője az, hogy a felszabaduló munkásokat a többi üzemeknél esetleg nem lehet azonnal elhelyezni. A főváros vezetőségének elhatározott szándéka, hogy az üzemek és műhelyek megszüntetése, összevonása vagy korlátozása révén

a lehetőség szerint egyetlen munkást sem akar kenyértelenné tenni.

Ebből a célból rövidesen megszervezik és felállitják a *központi munkásnyilvántartót.* Ennek a nyilvántartásába sorozzák a megszüntetett és összevont üzemek összes munkásait és ha valamelyik üzemnél munkásszükséglet van, akkor azt nyomban a nyilvántartóhoz kell bejelenteni, ahol *intézkednek a munkáskiküldés iránt.*

A kormányrendelet végrehajtása egyébként az üzemek szervezetében *számottevő átcsoportositásokat és reorganizációt kiván.* Igy például

teljesen uj alapokra kell fektetni a kórházak élelmezését,

mert a jövőben erre vonatkozóan nyilvános versenytárgyalást tartanak, mig eddig kizárólag az Élelmiszerüzem szállította az egész szükségletet.

Olcsó kisipari árammal Budapesten sok olyan cikket lehetne előállitani a műhelyekben,

amelyek az általános termelést előnyösen befolyásolnák és amelyek exportlehetőséget is nyujtanának.

— Itt van

a városfűtés kérdése.

Vagy vegye le a főváros a napirendről, vagy komolyan foglalkozzon vele, de lehetetlenség, hogy a már hat hónapja megalakított szakbizottságot

még egyszer sem hivták össze komoly tárgyalásra.

A városfűtés jelentékeny munkaalkalmat biztositana a küzködő gyáriparnak és a munkások nagy tömegeit foglalkoztatná hosszú időn át. Nagy lehetőséget látok

a Tabán újjáépitésénél

és mindennél fontosabb, hogy *ne vesszenek el a problémák a bürokrácia útvesztőjében.* Próbáljuk praktikusabb, gyakorlatibb irányba terelni pénzügyi politikánkat, mert ha ez nem történik meg, akkor attól kell tartani, hogy

a tespedésből a tizmillión felül még további deficit is fakad.

Ezt pedig el kell kerülni.

Első esetben zárja deficittel évi mérlegét a Segítőalap

Mentesült a ráfizetéstől a kenesei üdülőtelep

A fővárosi tisztviselők hatalmas szervezete: a Segítőalap, ez évben először jut abba a sajnálatos helyzetbe, hogy *deficittel* zárja mérlegét. A mult esztendőben a segítőalap mindenkor tekintélyes fölösleget mutatott ki és az igy összegyült bevételt tartalékolta, hogy azokból a tagoknak segélyeket nyujthasson. A tisztviselők szervezete előreláthatólag

140 ezer pengős deficitet mutat ki évvégi mérlegében

és ezt a hatalmas minuszt azzal indokolja, hogy *a bevételek az egész vonalon visszaestek.* A számszerü adatok alapján megállapitható, hogy a tisztviselők és a főváros részéről egyformán fizetett 2—2 százalékos járulékok a fizetésleszállitások következtében automatikusan kisebbedtek, tehát *a tagdijak cimén a kiesés már önmagában is jelentékeny tételekre emelkedik.* A másik ok, ami a deficitet előidézte, hogy

a tagok nagyobb mértékben vették igénybe a szakorvosokat és ezzel kapcsolatban a gyógyszereket,

tehát a kiadások függetlenül a tagdijak alakulásától, állandó emelkedést mutattak. Fokozta a deficit méreteit az a körülmény is, hogy *bizonyos megállapitott okiratok illetékei, amelyek eddig a segitőalap javára voltak könyvelve, elmaradtak,* mert az ügyfelek túlnyomó része szegénységi bizonyitványok alapján kéri a szükséges hatósági iratok kiadását.

Egyetlen megnyugtató momentum, hogy

a balatonkenesei üdülőtelep, amely eddig ráfizetéssel működött, a jövőben mellőzni fogja zárszámadási hiányát.

Olyan racionalizálási terveket hajtottak végre a tisztviselők üdülőtelepének intézményében, hogy most már képes önmagát eltartani és nem szorul arra, hogy hiányait a segitőalap központja fedezze. Az alap igazgatósága a telep újjászervezését olymódon vitte keresztül, hogy

a kiadások csökkentése távolról sem jelenti az ellátás nivójának esését.

Az a hiresztelés, hogy a balatonkenesei üdülőtelepet a téli hónapokra üzemen kivül helyezik, *nem felel meg a valóságnak, mert a téli szezón mindenkor jó üzletnek bizonyult.* Az idei háromnapos karácsonyi szünetre máris oly nagy tömegü jelentkezés történt, hogy az igazgatóság a további szobaigényléseket lezárta.

Milliós munkalehetőségek kínálkoznak a deficites költségvetés területén

Városfejlesztés, Tabán, Erzsébet-sugárút, távfűtés, olcsó ipari áram: csupa eszköz a munkanélküliség csökkentésére

A most szőnyegen levő új fővárosi költségvetés ellen, úgyszólván pártkülönbség nélkül, az a legfőbb kifogás, hogy nem biztosit a jövő esztendőre annyi munkaalkalmat, mint amennyi kívánatos lenne. A főváros vezetősége a törvényhatósági tanáccsal együtt minden igyekezettel azon fáradozik, hogy a kényszerü takarékosság és a nagy pénzhiány ellenére is *bővíteni lehessen a költségvetés szük kereteit:* több vállalkozási lehetőséget nyujtani az iparnak, kereskedelemnek, kereseti lehetőséget a csüggedő munkanélkülieknek. A várható közmunkákról folytattunk beszélgetést

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaggal,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A most tárgyalás alatt levő költségvetés bizony meglehetősen szomorú az ipar és a kereskedelem foglalkoztatása, a munkaalkalom nyujtása tekintetében. Tagadhatatlan, hogy a költségvetés összezsugorításában *az általános pénzügyi politika és gazdasági helyzet* voltak a kényszerítő tényezők. Nagyon meg kell azonban fontolni, hogy

jól takarékoskodunk-e, ha a nagyobb deficit elkerülése, vagy a pénzügyi egyensúly megvédése érdekében a közmunkákat elhagyjuk.

— Minden megszoritottságunk daczára is azonban vannak munkalehetőségek. Hangsúlyozom, hogy *csak olyan munkalehetőségeknek van léljogosultságuk, amelyek önmagukban produktivak,* amelyek a szomszédos területekre értékmérő hatással vannak. Itt van elsősorban

az Erzsébet-sugárút kérdése.

Megvalósitása óriási munkaalkalmat jelentene. Felmerül ezzel a problémával kapcsolatban újra a *betterment kérdése,* amely nagy lendületet adna az ügynek. Sok munkaalkalom kinálkoznék a helyes irányba terelt *városépitési tevékenység révén.* Az volna a helyes, ha a telekspekuláció lehetősége, mint városépitési tényező, a főváros kezében volna. A régi közúti vasút nem az utasok hatkrajcárjaiból nőtt naggyá, hanem Jellinekék céltudatos és jól vezetett telekspekulációi révén, mert

a közlekedési eszköz birtokában irányt tudtak szabni a város fejlődésének.

— Akármennyire kétkedéssel fogadják egyesek, én sok lehetőséget látok

a bánhidai centrálé átvételében is.

Talán pillanatnyilag el tudja látni a szükségletet a kelenföldi telep, de kellő előrelátással haszna lesz a fővárosnak és a közönségnek abból, ha több áram áll rendelkezésre.

Az olcsón vásárolt áramot olcsón lehet juttatni a küzködő kisiparnak.

Valamikor a gépipar megölte a kisipart. A mai energiatermelés mellett vékony drótón bevihető a *hatalmas energia a kis műhelyekbe* és a kisiparos termelését olcsó energianyujtással lehet alátámasztani. Ennek a kérdésnek a tanulmányozására küldték ki pár esztendővel ezelőtt a műegyetem egyik professzorát Belgiumba, hogy a *háziipart és a kisipart tanulmányoza a gépipar kihasználása tekintetében.* A professzor jelentése rendkivül tanulságos és érdekes.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 96 filléres ujdonságok!

„Ki kell emelni a közvéleményt a mindennapi élet politikai, párt- és világnézeti torzsalkodásából"

ANTAL ISTVÁN dr.

miniszteri tanácsos, a Miniszterelnökség sajtóosztályának főnöke

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a sajtónak a Nemzeti Munkahét érdekében kifejtett munkájáról

Napok választanak el bennünket a magyar élniakarás legújabb, nagyjelentőségű és óriási méretű megnyilatkozásától: a *Nemzeti Munkahéttől*, amelynek rendkívüli sikerére vall az eddig látott és tapasztalt páratlan arányú megmozdulás. A *Nemzeti Munkahét*-tel a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* új fogalmat, új intézményt iktat be a magyar haladás, a magyar fejlődés leghathatósabb tényezői közé. Természetesen nagy része volt a közelgő és erőteljesen kibontakozó siker elérésében a sajtónak is, amelyet pár hét előtt *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, a Miniszterelnökség sajtóosztályának főnöke, mint a *TESz* sajtóosztályának elnöke, informált elsőnek. *Antal* István egyetlen előadása elegendő volt arra, hogy a magyar sajtót meggyőzze a Nemzeti Munkahét jelentőségéről és világossá tegye a sajtó képviselői előtt, hogy a *Nemzeti Munkahét* a legkiválóbb alkalom a nemzet erejének, a társadalom egységének, alkotó tehetségünk emelkedésének ország-világ előtt való demonstrálására.

Most, hogy eljutottunk a *Nemzeti Munkahét* küszöbére, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt

ANTAL ISTVÁN dr. miniszteri tanácsos,
a Miniszterelnökség sajtóosztályának főnöke

a következőket mondotta a sajtónak a *Nemzeti Munkahét* érdekében kifejtett munkájáról:

— Meggyőződtem, hogyha vannak is ujságírók és lapok között politikai és világnézeti különbségek, a nemzeti élet lényegét érintő nagy kérdésekben nincs különbség lap és lap, ujságíró és ujságíró között. Ha ilyen kérdések kerülnek szóba: az egész magyar sajtó — a szélső baloldaltól a szélső jobbig — egy frontként állott mindig a nemzeti érdekek megvédelmezésére hivatott tényezők háta mögött. Erre a magyar sajtó és ennek munkásai által tanusított szolidaritásra van szüksége a Nemzeti Munkahétnek is. A Nemzeti Munkahét célja az, hogy rádöbbentse a magyar nemzetet a való helyzetre, a sorsdöntő életproblémákra, hogy levonja a szükséges konzekvenciákat és a konzekvenciák eredményeképpen kellőleg előkészitse a magyarság önvédelmi harcát. Ki kell emelni a közvéleményt a mindennapi élet apró-cseprő politikai, párt és világnézeti torzsalkodásaiból, rá kell vezetni: csupán az a fontos, hogy a nemzet teljes lelki harmóniában forrjon össze megszervezetten és fegyelmezetten a lét és jövő feltételeinek kiharcolásában. A Nemzeti Munkahét azt akarja elérni, hogy minden egyes termelő osztály, valamennyi társadalmi réteg tudásának javát, erőkifejtésének maximumát hozza felszinre a Nemzeti Munkahét keretében. Ha a sajtó támogatását ehhez az elsőrendűen fontos vállalkozáshoz sikerült megnyernünk, akkor a Nemzeti Munkahéttel olyan korszakalkotó kezdeményezést tudunk elinditani, amely reális célok és elérhető szemhatárok felé koncentrálja a nemzet minden erejét.

Valóban, meggyötörtségünkben, szomorú gazdasági viszonyaink között a feltörő nemzeti hét csak ezt a két vezérlő csillagot tekintheti a magáénak: a reális célokat és az elérhető szemhatárokat. Azoknak, akik a magyar alkotóerőt, a magyar munkáskéz és teremtőzseni alkotásait irányitják, egy pillanatig sem szabad délibábos tündérálom után szaladni, fantómokat kergetni és fantasztikus álmokért rajongani, hanem meg kell maradniok az elérhető szemhatárok között és ott minden erőt, minden tehetséget, minden lelkesedést a reális cél szolgálatába állítani. A *Nemzeti Munkahét* egyik legnagyobb sikerének kínálkozik az, hogy ezeket az elveket tökéletesen magáévá teszi és igyekszik azokat a magyar társadalom dolgozó rétegeinek mentalitásába is minél mélyebben belégyökereztetni.

Antal István nyilatkozatának másik kardinális pontja az, hogy ennek a nagy nemzeti megmozdulásnak ki kell emelnie a közvéleményt a mindennapi élet apró-cseprő politikai, párt- és világnézeti torzsalkodásaiból. Ez a gondolat ma benne él az egész magyar közvélemény vágyakozásában és százszor kifejezésre jutott az ország élén álló kormányférfiak, legelsősorban *Gömbös* Gyula miniszterelnök egész tevékenységében. Fájdalmasan kellett tapasztalni, hogy a politikai torzsalkodások kiküszöbölésének vágya még mindig nem jutott el a székesfőváros vezető köreibe. Csak az elmult hetekben kellett arra eszmélnünk, hogy amíg az egész magyar sajtó, sőt az egész magyar közvélemény a legteljesebb megértéssel és méltánylással segíti elő a *Nemzeti Munkahét* sikerét, addig a városházi pártok egyike-másika ebből a nagy nemzeti megmozdulásból is pártpolitikát igyekezett csinálni. Pedig, ha van valakinek várnivalója ettől a hatalmas erőbemutató megmozdulástól, akkor az Budapest székesfőváros polgársága és munkássága. Hiszen ahhoz a nagyszabású elképzeléshez, amelyet a *Nemzeti Munkahét* vezetősége elénk tárt, Budapestnek kell szolgáltatni elsősorban az eleven életerőt. Gazdasági és szellemi életünk, iparunk és kereskedelmünk nagyszabású demonstrációját várjuk és hiszünk abban, hogy az eszmei célokat szolgáló nagyarányú seregszemlén Budapest gigantikus erővel fog fölvonulni. És ennek meg kell történnie akkor is, ha a székesfőváros törvényhatóságának tanácsában kicsinyes gáncsvetések és politikai nyelvöltögetések igyekeztek ezt a sikert illuzóriussá tenni.

Műszaki felvételt készítettek Budapest összes épületeiről

A Tabán bíráló bizottsága november hónap végén hozza meg döntését

Három év előtt a főváros törvényhatósága elhatározta *az általános városfelmérést*, hogy evvel pótolják a fél évszázadnál régebbi, hiányos térképeket. Az építkezés fellendülése óta egyre jobban nélkülözi a főváros műszaki vezetősége a helyes és hiánytalan városi térképeket és az egyes telekszabályozásoknál sokszor emiatt zavarok is támadtak. A városfelmérés óriási feladat, amelyhez többmillió pengős költség és legalább nyolc-tíz esztendőt igénylő munka szükséges. Eredetileg az volt az elgondolás, hogy *a városfelmérést a főváros pénzügyi helyzetére való tekintettel apró részletekben hajtják végre* és ennek megfelelően az 1933. évi költségvetésben 45 ezer pengőt irányoztak elő. A főváros vezetősége azonban maga is belátta, hogy

ilyen lassú tempóban helytelen a városfelmérés,

mert mire a munkálatok végére érnek, már nagyrészt elavulnak azok az adatok, amelyeket a felmérés elején állapitanak meg. Ez a szempont irányitotta az illetékeseket, amikor az 1934. évi költségvetésben már 235.000 pengő a városfelmérési előirányzat.

A városfelmérés kérdésének szőnyegre kerülése és a tabáni pályázat közeli eldöntése alkalmából kérdést intéztünk

Harrer Ferenc dr.
ny. polgármester, tanácstaghoz,

a városrendezési és városfejlesztési bizottság elnökéhez, aki a nagyjelentőségü kérdésről a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Elérkezett az idő, amikor a városrendezési kérdések organikus megoldásával a legkomolyabban kell foglalkozni. A városfejlesztési program erőteljesen készül.

Ez a program az előfeltétele egy általános szabályozási terv elkészítésének.

Az általános szabályozási terv rajzban való lefektetése egyet jelent a fejlesztési programmal. A városfejlesztési tervek műszaki előkészültsége tekintetében sokkal több történt, mint általában közismert. *A nyáron elkészült Budapest összes épületeinek teljes mérnöki felvétele.* Most végre rendelkezünk Budapestről egy olyan térképpel, amelyen bármelyik pillanatban megállapítható, hogy hol, milyen magas, milyen idős házak vannak, miféle létesítmények állanak a területen, hogy a jövő szabályozási tervek megállapításánál mindezeket figyelembe lehessen venni. Ennek a felvételezésnek a megtörténte előtt még csak beszélni sem lehetett arról, hogy városszabályozási, vagy telepítési programot készítsünk. Most ez a munka már megtörtént és

pár héten belül a városfejlesztési bizottság hozzáfog ennek a nagy feladatnak a tárgyalásához.

— Végre tisztában kell lennünk azzal is, hogy *nem engedhetjük szabadjára a budapesti építkezéseket.* A mai beépítési irányzat ugyanis egészen helytelen. Akkora csaknem a főváros területe, hogy úgyszólván *az egész ország lakosságát befogadni tudná.* A mostani állapotnak a fenntartása tehát lehetetlen, mert

nem győzzük a felesleges közművek kiépítését,

a közlekedés finanszirozását, ha pedig nem adunk csatornázást és vízvezetéket, akkor ez a legveszélyesebb közegészségügyi állapotokat teremti meg.

— Sürgősen meg kell tehát állapitani *a racionális telepítési politikát*, amely finanszirozható is. Ez a program egy éven belül elkészül. Azt a munkát tehát, amit az előző hat hónap alatt végeztünk, nem szabad lekicsinyelni, az a program, amit rövidesen elő fogunk terjeszteni,

irányt szab a helyes telepítésnek és véget vet a mostani parcellázási anarchiának.

— *Ami a Tabán-kérdést illeti, különböző ellenvéleményekkel szemben újból hangoztatom, hogy a tervpályázat helyes és szükséges volt.* A pályamunkák elbirálása még folyamatban van, de máris látszik, hogy sok értékes új gondolatot is kaptunk.

A bíráló-bizottság munkája előreláthatóan november utolsó napjaiban véget ér

és ha megtörtént a döntés, *nyomban hozzá kell látni a megvalósításhoz is.* Természetesen egyelőre csak a területrendezési, szabályozási és közművekkel való ellátási munkák kerülnek szőnyegre: a program második része a betelepítés, az új városrész felépítése. Hiszem, hogy ha a szabályozás megtörtént, nagy érdeklődés nyilvánul meg és rövidesen *gyönyörü mintavárosrész születik a főváros szivében.*

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

SERVITIA szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—84)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

Hajlandó áramkedvezményt adni a kávéházaknak, éttermeknek és más éjjeli üzemeknek az elektromosművek

Általános tarifarevízióról nem eshetik szó

A különböző ipari és kereskedő érdekeltségek képviselői nemrégiben *Borvendég* Ferenc alpolgármesternél jártak és újból megsürgették az elektromos tarifareformot. Különösen azok az üzemek sürgetik a tarifamérséklést, amelyek rendkivüli időben, így éjjel és vasárnap is nagymennyiségű áramot használnak. A kereskedők is állandóan követelik ezt a tarifareviziót és hivatkoznak arra, hogy külföldi nagyvárosokkal szemben azért olyan hiányos nálunk az üzletnegyedekben a kirakatok kivilágítása és kevés a fényreklám, mert a főváros nem részesíti ezeket a fogyasztókat rendkivüli elbánásban.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött az elektromos tarifareform lehetőségei iránt és a következő felvilágosítást kapta:

— A mai viszonyok között *szerves tarifareformra gondolni nem lehet*, mert bizonytalan, hogy az árammérséklés milyen pénzügyi konzekvenciához vezetne. A rossz viszonyok miatt megállapíthatóan csökken az áramfogyasztás, amit célirányos volna ellensulyozni, de honnan kapunk biztosítékot arra, hogy

az árammérséklés valóban a fogyasztás növekedését fogja-e eredményezni.

Az elektromosművek kénytelenek ragaszkodni a mai állapothoz, mert így nem érheti a gazdálkodást olyan meglepetés, amely az üzemre is veszedelmes és a főváros háztartása számára kötelező szolgáltatásoknál is komplikációkra vezetne. A főváros vezetősége mindazonáltal nem zárkózik el attól, hogy *bizonyos részletreformokat végrehajtson*. Igy például méltányosnak találja azt a kérdést, hogy

a vendéglő, kávéház, szálloda, színház, mozi és mulatóüzemek,

amelyek főleg az éjjeli órákban és vasárnaponként, ünnepnaponként is sok áramot fogyasztanak, valamilyen különleges elbírálásban részesüljenek. Szó van a kirakatvilágítás és a fényreklámáramdíjak revizió alá vételéről is.

Értekezlet a költségvetésről az Egységes Községi Polgári Pártban

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklésével értekezletet tartott, amelyen megjelentek: *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Dési* Géza, *Scheuer* Róbert orszgy. képviselők, *Glücksthal* Samu, *Pap* József felsőházi tagok, *Harrer* Ferenc, *Andréka* Károly, *Pompéry* Elemér, *Hoór-Tempis* Mór, *Piazza* Győző, *Orova* Zsigmond, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Németh* Béla, *Hubert* Vilmos, *Wellisch* Andor, *Oszoly* Kálmán, *Studinka* Béla, *Dósa* Ottó, árvátfalvi *Nagy* István, *Szabó* Sándor, *Lédermann* Mór, *Erősdy* Sándor, *Fáber* Fülöp, *Csorna* Kálmán, dr. *Szécsi* Ernő és még sokan mások.

Kozma Jenő elnök napirend előtt tájékoztatta az értekezletet a politikai helyzetről és bejelentette, hogy

a Nemzeti Egység Pártjának zászlóbontó nagygyülését november 12-én a Tattersallban tartják meg és annak egyetlen szónoka Gömbös Gyula miniszterelnök lesz.

Ezután az értekezlet az 1934. évi fővárosi költségvetést vitatta meg. *Kozma* Jenő ismertette a törvényhatósági tanács általános vitája alatt kialakult felfogást, majd vita következett, amelynek során számos indítvány hangzott el. *Szabó* Sándor dr. azt javasolta, hogy tekintettel az 1935. évi Rákóczi-ünnepségekre, már most

gondoskodjanak a költségvetésben a felállítandó II. Rákóczi Ferenc-szoboralap dotálásáról.

Hoór-Tempis Mór azt kívánta, hogy a köztisztasági hivatal télen rendszeresen és helyes módon hintesse fel a síkos úttesteket. Az eddig alkalmazott eljárás rossz, mert a felhintésre használt anyag eltömíti a csatornákat és igen nagy károkat okoz.

Wellisch Andor aktívabb telekpolitikát sürgetett.

Árvátfalvi *Nagy* István a piaci és vásárcsarnoki helypénzek rendezését kívánta. A hátralékos árusokkal szemben elnézőbb bánásmódot kíván. *Studinka* Béla a köztisztviselők helyzetét tette szóvá. *Németh* Béla

az elektromos tarifareviziót sürgette,

majd azt állította, hogy a főváros bécsi idegenforgalmi irodájának működése miatt az egyes budapesti szállodák panaszkodnak. *Kozma* Jenő itt megjegyezte, hogy ennek épp az ellenkezőjéről van tudomása,

a szállodások igen nagy elismeréssel nyilatkoznak a főváros bécsi irodájáról.

Hoór-Tempis Mór hibáztatja, hogy a BSzKRT és autóbusz szerves egyesítése még mindig nem történt meg. Az autóbusz újítási alapját nem adták át a BSzKRT kezelésébe.

Sürgette az üzemi gyakornoki állások megszervezését.

Az üzemeknél legalább 100 gyakornokot kellene felvenni, ez nem jelentene 20—25 ezer pengő évi tehernél többet a fővárosnak, de sok értékes fiatal mérnök exisztenciáját biztosítaná.

Az értekezletet társasvacsora követte, amelyen sokan vettek részt a Polgári Egység Klubjának tagjai közül is.

El akarták törölni a tisztviselők külön munkadíját

Az érvek hatása alatt az ellenzéki párivezér visszavonta indítványát

A törvényhatósági tanács költségvetési vitája számos új ötletet hozott felszínre, amelyek között nem érdektelen az az elgondolás, amelyet *ellenzéki oldalról* ajánlottak a testület figyelmébe. Általánosságban a kiadási tételek méreteiről volt szó és arról, hogy miként lehetne a kiadási tételeket csökkenteni és ezzel a költségvetés deficitjét mérsékelni.

A temperamentumáról közismert ellenzéki pártvezér, azt a körülményt ajánlotta a tanács figyelmébe, hogy

a kiadások lefaragása érdekében töröljék el a tisztviselői külön munkadíjakat.

Felfogása szerint ma mindenki köteles erejének legnagyobb latbavetésével dolgozni és amint a magánvállalatoknál is rendszer, hogy az aznapi munkát el kell végezni, úgy a fővárosnál is keresztül kell vinni az ilyen munkabeosztást. Kiszámította, hogy *ezen a címen a költségvetésben szereplő néhány százezer pengős tételt meg lehet takarítani* és akkor minden méltánytalanság mellőzésével sikerül az I. fejezet központi kiadásait leszállítani.

A választ erre a felszólalásra az egyik tanácsnok adta meg, aki hangoztatta, hogy a külön munkadíjban nem részesülnek az ügyosztályvezető tanácsnokok, akiknek legtöbbike amugyis a délutáni órákban folytatja munkáját és gyakran késő estig tartózkodik hivatalában. Ilyen alkalommal a szóbanforgó ügyek referensei és más tisztviselők is a városházán dolgoznak és

nem lehet tőlük kívánni, hogy szabad idejük legnagyobb részét ingyen állítsák a főváros szolgálatába.

Hangoztatta a tanácsnok, hogy *a fizetéseket többszörösen leszállították és így nem méltányos, hogy a tisztviselők délután is hivatalukban dolgozzanak, az esti órákban pedig lakásukon dolgozzák fel a magukkal vitt aktákat.* A tanácsnok érvelése annyira meggyőző volt, hogy *az ellenzéki várospolitikus lemondott arról, hogy indítványát fenntartsa.*

A külön munkadíjak tehát megmaradnak

és a tisztviselők nem vesztik el azt a csekély jövedelemtöbbletet, amelyet megérdemelt munkájuk után kapnak.

Állandóan zsúfolt „házak" a budapesti rádiumfürdőben

Gastein érdeklődik a konkurrens gyógyfürdő eredményei iránt

Egy hét mult el azóta, hogy a Rudas-fürdő földszintjén megnyitották az öt szobából álló *rádiumfürdőt*. A szerény eszközökkel létrehozott és első lépésnek szánt intézmény iránt olyan érdeklődés mutatkozik, amilyet még a legoptimistább reménykedők sem vártak. A rádiumfürdő szobái minden nap kora reggeli óráktól késő estig igénybe vannak véve és a jelentkezők sorrendjében napokkal előbb készítik az előjegyzéseket. A fürdő iránt nemcsak Budapesten érdeklődnek, hanem annak ellenére, hogy a megnyitás teljes csöndben történt, *már külföldre is eljutott a hire.*

Az új gyógyfürdőről

Bánlaky Géza
központi fürdőigazgató

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A rádium-fürdő iránt örömmel látjuk az orvosi társadalom fokozódó felfigyelését. Meghivásunkra vasárnap *a tudományegyetemi klinikák tanárai, a közkórházak és a betegpénztárak vezető orvosai tekintették meg az új fürdőt, mintegy hatvanan.* Az orvosoknak *Benczur* Gyula dr., a Gellértfürdő igazgató-főorvosa szolgált szakszerű magyarázattal. Az orvosi látogatások a budapesti gyógyfürdőkben és gyógyforrásoknál folytatódnak és azt akarjuk, hogy kisebb csoportokban

Budapestnek mind a 3500 orvosa közvetlen közelről megismerhesse gyógyforrásainkat.

— A rádiumos fürdőosztályt természetesen csak orvosi előírásra használhatják a kúrázók. A gyógyfürdőt rendelő orvossal állandó kontaktusban vagyunk és mindegyiket külön felkérjük arra is, hogy a kötelező orvosi titoktartás megőrzésével a *gyógyeredményekről szóló tapasztalataikat* minden esetben közöljék velünk. Igy lassanként értékes és jelentékeny anyag jön össze, amely később tudományosan is felhasználható. A kisméretű rádiumosztály nagy és mindegyre fokozódó látogatottsága arra késztet bennünket, hogy

máris foglalkozzunk a további fejlesztéssel.

Ezt a Rudas-fürdő közeli általános átépítésére való tekintet nélkül hamarosan meg is tesszük.

Érdeklődtünk, hogy kik voltak a rádiumosfürdő, a Juventus-forrás első külföldi látogatói. *Bánlaky* Géza igazgató két érdekes esetet közöl:

— Néhány nappal a megnyitás után Budapestre érkezett egy német gyáros és a felesége. A lapokban értesültek a rádiumos fürdő megnyitásáról és azt nyomban felkeresték. A kúra olyan kitünő hatással volt, hogy most már második hete vannak Budapesten és még *jó ideig akarják használni a fürdőket.* Egészen meglepő egy másik eset is: a budapesti rádiumfürdőnek egyelőre még nincsen külföldi propagandája. Mégis tudomást szerzett róla egy ausztráliai házaspár, akiket a rádiumforrás vonzott hozzánk és *most két hónapig a magyar fővárosba maradnak, hogy az előírt kúrát elvégezhessék.* Nem érdektelen az sem, hogy a budapesti rádiumos fürdő üzembehelyezésére *Gastein* is felfigyelt. Gasteln nyilván nem akar hozzánk vendégeket küldeni, de mint versenytárs érdeklődik: adatokat és tájékoztatót kért.

Gyógyszer- és vegyszerüvegek:
Vendéglői és háztartási üveg- és porcellánedények nagykereskedése.
Fried Ferenc és Marcell
Budapest, VII., Akácfa-utca 32. Telefon 41-6-38

GRÓSZ FRIGYES okl. mérnök, építési és kövezési váll.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Szállít saját bányájából: **Réteges lapos követ,** kerti utak valamint makadám utak építéséhez **murvát.** Építkezésekhez **köport, salakot**
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T.
Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

Sipőcz Jenő polgármester záróbeszédével befejezték a költségvetés általános vitáját

A polgármester követelte a sajtó nyilvánosságának kiterjesztését
A költségvetés elbírálásának sorsa a kormányhatóság előtt

A törvényhatósági tanács kedden folytatta a költségvetés tárgyalását, amely alkalommal *Sipőcz* Jenő polgármester válaszolt az elhangzott felszólalásokra.

Sipőcz Jenő polgármester

mindenekelőtt sajnálatát fejezte ki, hogy a költségvetés magas színvonalú vitája nem a sajtó nyilvánossága előtt folyt le. (Élénk helyeslés.) A törvény rendelkezése nem felel meg az életnek,

a sajtónak itt volna a helye a tanácsülésen.

(Élénk helyeslés.)

— A költségvetési előirányzat abban a szuppozicióban készült, hogy a gazdasági romlás tovább terjedni nem fog.

A kiadásokat tovább leszorítani nem lehet.

Vannak kötelezettségek, melyekre a törvény nem kötelez, de ennek ellenére nekünk ezeket el kell végezni. A luxust azonban feltétlenül le kell faragni. *Bródy* Ernő ilyenirányú kívánságára konkrét intézkedéseket is tervez *a bicskei gyermekotthon adminisztrálása tekintetében.* Az állam és a főváros viszonyának rendezését is kívánták, amit a maga részéről helyesel, bár *a politikai atmoszférát most nem tartja legalkalmasabbnak.*

A közmunkák beállítása csak adóemelés útján volna lehetséges, amit el akar kerülni.

Hitelt nem óhajt igénybevenni, mert annak súlyos következményei vannak.

A Tabán tervei a zsűri előtt vannak

és ő a maga részéről is siettetni fogja az elintézést. Petrovácz szólt arról, hogy a döntés már megtörtént. Ha a jeligéket elárulták volna, ő azt illojális cselekedetnek tartja. Ebben a tekintetben a vizsgálatot meg fogja indítani, mert nem tűr anomáliákat. Szeretné, ha a Tabánban a munkálatok tavasszal megindulnának.

Az Andrássy-út meghosszabbítását helyesli

és a Községi Takarékpénztártól felveendő 620.000 pengő kölcsönnel a telkeket meg lehetne vásárolni. Ez nagy közmunkát jelentene. *Az Erzsébet-sugárút megnyitását hajlandó a MABI által nyujtandó kölcsönnel fedezni.* A kereskedelem és ipar támogatását óhajtja, de a Kisipari Hiteliparintézetet nem óhajtja pénzügyi kalamitásba kergetni.

A kisipar támogatására póthitelt fog ajánlani,

de ugyanakkor az államtól is kéri az összeget. *Müller* Antalnak, a kisipar támogatására vonatkozó indítványát elfogadja.

— Többen szóvátették a városi lakosság leromlott helyzetét, amelyet ingyen levesekkel megoldani nem lehet.

Munkanélküli segélyt azonban nem javasolhat.

Elfogadja azt az indítványt, hogy *az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe jutott családokat ne lakoltassák ki és ilyen irányban felterjesztést küld a kormányhoz.* Az ideiglenes hivatalnokok véglegesítését pénzügyi okok akadályozzák.

Nem tesz különbséget a központban és az elöljáróságoknál alkalmazott tisztviselők között.

A kinevezéseknél egyedül a rátermettséget, a tehetséget és a szorgalmat óhajtja figyelembe venni. Az elöljárósági kiszállási díjakat magasaknak találja és azok elosztásánál is helytelen gyakorlatot lát. Jogosulatlan előnyöket nem tűr.

— *Az álláshalmozások kérdésében sürgős intézkedéseket tesz.* A közigazgatás racionalizálása rendkívül nehéz, de ezt el fogja végezni. A tisztviselői karral szemben szigorú, de méltányos álláspontra helyezkedik.

Kérlelhetetlenné válik akkor, ha a tisztviselő részéről a közönséggel szemben nem megfelelő elbánást tapasztal.

— Az üzemigazgatásba helytelen volna politikát bevinni.

A Vízművek alagútépítése ügyében vizsgálatot rendelt el.

Az üzemek tekintetében a fővárosi törvény 48-ik szakasza alapján *elrendelte az összes üzemeknél a külön ellenőrző vizsgálatot, hogy honorálja Kozma Jenő indítványát,* aki a Vásárpénztárhoz hasonló újabb meglepetések ellen akart védelmet. Felkérte a főpolgármestert, hogy hasonló üzemi ellenőrző vizsgálatra utasítsa a számszéki igazgatót. Annakidején majd jelentést fog tenni a vizsgálat eredményéről.

— A közérdekeltségi felügyelő hatóság működése tekintetében reméli, hogy a kormány is eléri ellenőrzési célját, de a főváros üzemi életében ez nem fog zavart előidézni.

Szóbakerült az ő személye is. Az önkormányzat közt és közte félreértés nem lehet. Mindig hajlandó a maga személyében áldozatot hozni.

Amikar Payr Hugó szövegezi a békeszerződés pontjait, ne küldje őt a forradalmi barrikádokra. (Élénk derültség). Mindig igyekezett a főváros javára dolgozni. Eszményi és elvi alapokon álló embereknél sokkal könnyebb megtalálni az összműködést, mint elvtelen embereknél. Közös akarattal sikerül majd megtalálni az együttműködés eszközeit és ebben a reményben ajánlja elfogadásra a költségvetést.

A polgármester szavait percekig tartó taps és éljenzés fogadta, majd a többség *általánosságban* elfogadta a költségvetést.

A költségvetés várható alakulásáról és esetleges változásairól

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanács ülésén számszerű változtatásokra nem nyújtottak be indítványokat, ami azt jelenti, hogy ez a testület

az adminisztráció által elkészített tervezetet a mai körülmények között elfogadhatónak minősíti.

Ilyenformán minden ok megvan annak a feltételezéséhez, hogy *a közgyűlés is csak elvi jelentőségű indítványokat tárgyal,* magának a költségvetésnek a számszerinti lényegéhez azonban nem nyúl hozzá. A költségvetés tehát *a polgármester által benyújtott formában* jut a felsőbb fórumokhoz és várja a végleges jóváhagyást.

— Jóslásokba bocsátkozni afelől, hogy a belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium csinálnak-e változtatásokat a törvényhatóság részéről elfogadott tervezeten, nem lehet. Ismerve azonban a felsőbb hatóságok felfogását,

el lehetünk készülve arra, hogy a főváros költségvetését a mai deficites formájában nem találják megnyugtatónak

és ezért gondoskodnak a végösszeg egyensúlybahozásáról. Nézetünk szerint a kiadásokból nem lehet további törléseket végezni és ha a kormánynak valóban ilyen szándékai lesznek, úgy nem tehet mást, minthogy *felemeli az előirányzott bevételeket.* Ebben az esetben papiroson deficitmentes költségvetésre van kilátás és majd a jövő évi zárszámadás fogja igazolni, hogy

a bevételek tekintetében a főváros pesszimizmusa, vagy pedig a kormányhatóság optimizmusa volt-e jogosult.

— Köztudomású, hogy a polgármester a hiány pótlására többek között *ötmillió pengő kárpótlást kért a kormánytól a fővárosra eső forgalmiadó-részesedés címén.* Miután az állami gazdálkodás is nehézségekkel küzd, aligha számíthatunk ennek a kérdésnek a honorálásra, amelynek következtében

a deficit tényleges eltüntetése nem fog sikerülni.

A főváros közgyűlése *november 21-én,* kedden kezdi meg a budgetvitát, amely valószínűleg a decemberi hónapra is áthúzódik.

Utasítást adott a polgármester az összes üzemek és intézmények felülvizsgálására

Három csoport végzi a nagy munkát — Hites revizor az üzemi ügyosztályban

Multheti számában a *Fővárosi Hirlap* elsőnek adott hírt arról a vizsgálatról, amelyet a fővárosi számszék vezetője, *Papanek* Ernő dr. pénzügyminiszteri tanácsos folytatott az Elektromosműveknél. A legnagyobb titokban tartott vizsgálat szombaton fejeződött be és mint kiderült,

teljes két hónapon keresztül vizsgálták az elektromosüzem könyveit,

számadásait, üzletvitelét és anyagbeszerzéseit a számszék tisztviselői. A székesfővárosi számszék most dolgozik a terjedelmes jelentés elkészítésén, amelyből egy példányt a főpolgármester kap kézhez, egy példányt pedig nyomban felterjesztenek a belügyminiszterhez. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött a vizsgálat eredményei iránt. Természetesen a legnagyobb titokban tartják a készülő jelentés adatait és így még a *legbenfentesebbek sem ismerik a vizsgálat részleteit.* Megbízható forrásból sikerült mégis megtudnunk, hogy *a vizsgálat semmiféle különösebb rendellenességet, vagy kifogásolnivalót nem talált az Elektromosműveknél,* de néhány megállapítása kétségtelenül kihatással lesz az üzem további vezetésére.

A számszéki vizsgálattal egyidőben

Sipőcz Jenő polgármester meglepetésszerűen elrendelte az általános vizsgálatot az összes fővárosi üzemekre és intézményekre is.

Szombaton délben jelent meg a polgármester *96.245. számú rendelete,* amellyel utasította *Sebő* Béla főszámvevőt, a székesfővárosi számvevőség vezetőjét, hogy

az állandóan gyakorolt rendszeres ellenőrzésen felül most külön is vizsgálja meg a községi háztartás kezelése alá tartozó összes intézmények, intézetek, önálló vagyonkezelésű üzemek és a részvénytársasági formában működő üzemek számadását, könyvvitelét és gazdálkodását.

A polgármester utasította a főszámvevőt, hogy minden vizsgálatról külön-külön, a lehető legrövidebb időn belül jelentést tegyen.

Értesülésünk szerint a polgármester nem kötötte meghatározott időhöz a vizsgálat befejezését, ami egyébként lehetetlen is, mert képtelenség előre kiszámítani, hogy egyes üzemeknél mennyi ideig tart a vizsgálat. Információink szerint *a számvevőség három vizsgálati csoportot alakít egy-egy magasabbrangú tisztviselő vezetésével* és párhuzamosan, egyidőben kezdik meg az üzemeknél a vizsgálatokat.

A számszéki és számvevőségi vizsgálatoktól teljesen függetlenül

a jövőben szigorúbban kívánják gyakorolni az üzemeknél a központi ellenőrzést is.

Az üzemi ügyosztálynak a multban nem volt erre a feladatra megfelelő szakembere és csak az üzemigazgató referátumaira és a számvevőség időközi hivatalos jelentéseire volt ráutalva. A polgármester intézkedésére most az üzemi ügyosztálynak állandó hites revizor áll rendelkezésére, aki bármely pillanatban, amikor a polgármester, vagy az ügyosztályvezető szükségesnek tartja, *kiszáll az üzemhez és megadja a kívánt, szakszerű jelentést.* Hogy ez a feladat szakszerűen megoldható legyen, az üzemi osztály kötelékébe *Liczievicz* István hites revizort osztották be, aki a gyöngyösi kőszénbánya cégvezetője volt és a bánya felszámolása után a főváros státuszába került.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Vasszádfal kölcsönzés
Budapest, VII., Aréna-út 76. Tel.: 89-0-89

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Gazdasági Értesítő

Erélyes kormányintézkedés készül a legális kereskedelem védelmére

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter: „A felbukkanó konkurrenciát lefogjuk küzdeni"

Az ezernyi sebből vérző legális kereskedelem érdekében évek óta folytat kíméletlen harcot a *Fővárosi Hirlap*, attól a meggyőződéstől vezéreltetve, hogy ennek az értékes rétegnek a biztonsága és egzisztenciájának megóvása elsőrendű nemzeti és fővárosi érdek. Állandóan hangot adtunk kemény bírálatainknak azoknak a cikkeknek a tömegében, amelyekben *ostoroztuk az áruházak gyilkos és méltatlan versenyét*, mert az létalapjaiban rázza meg a régi, tisztes eszközökkel dolgozó kereskedői osztályt. Felemeltük tiltakozó szavunkat *a hangzatos szezonárusítások és különböző végeladások* túlerőltetett rendszere ellen, mert azok a közönség megtévesztésére szolgálnak és elvonják a vevőket a kiskereskedők üzleteiből. Mérnyletnek tartjuk azt az eljárást is a fővárosi kereskedők ellen, hogy *ipari vállalatok detailárusító-üzleteket létesítsenek*, mert a termelő és fogyasztó között fölmerülő szolgálatok ellátása a közvetítőkereskedelem feladata. Közleményeink erőteljes visszhangra találtak a kereskedői érdekképviseleteknél, valamint az illetékes hivatalos tényezőknél és ha most némi árnyalati javulás mutatkozik a tisztességes kereskedelem frontján, úgy abban a *Fővárosi Hirlap*-nak is letagadhatatlan érdeme van.

A kereskedelem panaszainak orvoslásával már abban az időben is foglalkoztak kormányzati körökben, amikor a kereskedelmi minisztérium államtitkári székében *Kállay* Miklós, a jelenlegi földmivelésügyi miniszter foglalt helyet. Azóta is állandó figyelemmel kíséri a kereskedelem helyzetének alakulását és így most hozzáfordultunk, hogy mondja el véleményét a kereskedelem önvédelmi harcáról.

Kállay Miklós dr.
földmivelésügyi miniszter

a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem egyszer hangoztatták előttem azt a panaszt, hogy *a szolid kereskedelemnek legnagyobb átka az occasiós eladás.* Amikor óvatos kézzel hozzá akarok nyúlni egyes mezőgazdasági cikkek forgalmához, nem a kereskedőtől akarom elzárni az árut, csak

a rossz minőséget akarom kizárni a magyar tisztességes kereskedelemből.

— Magyarországon a legnagyobb baj, hogy a kereskedelmet *a licitációs üzletkötések uralják.* Akármilyen szakmáról legyen szó, azt látjuk, hogy elsősorban az illegitim, nem szakmabeli hivatásos, hanem

a felbukkanó konkurrenciával szemben kell küzdeni.

— Ezt az illegitim versenyt nem bírja el a kereskedelem, mert képtelen harcba menni *az adót nem fizető és üzlethelyiséget nem tartó occasiós konkurrenciával szemben.* Ezért törekszik a kormány arra, hogy

a kereskedelmet megvédelmezze és megfelelő intézkedésekkel

biztosítsa a legális szakma épségét.

A magyar automobilszakma válsága

Irta: MAGYAR MIKLÓS törvényhatósági bizottsági tag

Nem kétséges, hogy a gazdasági élet legtöbb baja a fogyasztás csökkenésére vezethető vissza. Az is mindenki előtt világos, hogy ezt a jelenséget a fogyasztóknak sokoldalú és mérhetetlen megterhelése idézi elő. Nincs *a pénzügyi tudományoknak fajtája, amelynek irodalma gazdagabb volna, mint az adók kérdéséé*, de alig van a gazdasági életnek ága, amelyben az irányító tényezők kevesebbet törődnének a tudomány megállapításaival, mint az adóztatás területén. Szegény Büsch, Justi, Achenwall, Sonnenfels, Soden, Schäffle, Wieser, Sax, Panteboni, Helferich és a többiek a tudósok közül, hiába állították fel elméleteiket az adózás alapvető problémáiról, hiába mutatnak rá azokra a határokra, amelyeken túlmenni az adóztatás terén büntetlenül nem lehet, *folyik tovább az a munka, amely lehetetlenné teszi a gazdasági élet megerősödését és a munkanélkülieknek újból való felszívását.*

Mindezek pedig azért jutnak eszünkbe, mert

a magyar automobilszakma feljajdulását

olvassuk megtartott országos értekezletük alkalmából. Lehetetlen, hogy ezek a hangos panaszok nyitott fülekre ne találjanak, mert minden sorukból látszik, hogy szakmájuk viszonyainak teljes áttekintésével ítélik meg a helyzetet. Ezekre a számokra, amelyeket álláspontjuk igazolására felsorakoztatnak, nem lehet elég komolysággal figyelmeztetni az illetékes urakat, mert ezekből mindenkinek látnia kell, hogy *a magyar automobilizmus kérdését mellékesen kezelni nem lehet.*

Figyelembe kell venni, hogy szegény országunkban az automobilok és motorkerékpárok *150 millió pengő értéket képviselnek.* Ennek a kocsiparknak kiszolgálásában, tisztogatásban, kisebb és nagyobb javításokban, mindennemű karbantartásban *71 millió pengő munkadíj a következménye egy év leforgása alatt*, míg az állam autóadóban, benzin-, olaj-, luxus- és forgalmiadóban további *21 millió pengőt biztosít magának. A karbantartási munkák 12.500 alkalmazott* egész évi foglalkoztatását jelentik. Az autókereskedelemben *2000 munkás* és alkalmazott jut kenyérhez. Ezen kívül a *soffőrök, kísérők* és *fékezők* száma meghaladja a *23.500 embert.* Tehát

a magyar autószakma 38.000 munkáskezet foglalkoztat s ezzel ugyanennyi családot juttat kenyérhez.

Annak a körülménynek is igen nagy nemzetgazdasági fontossága van, hogy az autószakma üzemanyagok árában, tőketörlesztésben *175 millió pengőt szivattyúz bele az ország gazdasági vérkeringésébe.*

Nézzük meg ezzel szemben, hogy milyen az a hatás, amelyet az adópolitika a magyar automobilizmus fejlődésére gyakorol.

1920-ban Magyarország autóparkja mindössze *1672 autóra* rugott, amely szám azonban egy évtized leforgása alatt *30.305 darabra emelkedett.* Az utolsó évek átlagos *szaporodása 2000 darab* volt. Ha a fejlődésnek ezt az ütemét be lehetett volna tartani, *ma már 36.000* autónak és egyéb gépjárónak kellene az ország birtokában lenni, de ehelyett

ma csak 27.400 darabbal rendelkezünk.

Tehát kerek *25 százalékkal* kevesebb az állományunk, mint amennyinek lenni kellene.

Erre természetesen azt lehet ellenvetésül felhozni, hogy a gazdasági világválság akadályozta meg az automobilizmus fejlődését. Nézzük meg azonban a többi államot és vizsgáljuk, hogy milyen viszonyokat találunk azokban. Ha azt kérdezzük, hogy az egyes országokban *hány lakosra esik egy-egy autó*, a következő képet kapjuk: Az északamerikai *Egyesült Államokban 4.7, Franciaországban 24, Angolországban 30, Svájcban 46, Belgiumban 48, Hollandiában 63, Spanyolországban 82.4, Németországban 100, Csehországban 161, Magyarországban pedig 464* lélekre jut egy-egy gépjárómű. Nem kétségbeejtő és elszomorító ez a számsor?

De ha utolsók vagyunk is ebben a sorban, vigasztalhat bennünket az a körülmény, hogy

az adófizetés tekintetében viszont a magyar autó az első helyre került.

Magyarországon ugyanis az autókat átlagban *évi 1.205 pengő adóteher nyomja*, vagyis *29 százalékkal* több, mint Németországban, *77 százalékkal* több, mint Angolországban, *107 százalékkal* több, mint Ausztriában és *275 százalékkal* több, mint Lengyelországban.

Akad-e ember, aki nem látja az összefüggést a fejlődés megtorpanása, sőt visszahanyatlása és az adóteher feltornáztatása között? Akad-e ember, aki elhiszi, hogy az államháztartás egyensúlyának biztosítására csak Magyarországon van szükség arra, hogy az autótartás *valósággal büntetendő cselekmény* legyen? Akad-e ember, akinek be lehet bizonyítani, hogy a túlzásba vitt adóterhekkel éppen azt a gazdasági életlehetőségét kell derékba törni, amely a befektetett tőkéhez viszonyítva aránylag a legnagyobb munkabért és anyaghasználatot forgalmazza? Akad-e ember, aki helyeselni tudná, hogy a magyar automobilizmus sorvadjon el, amelynek közgazdasági, szociális és nemzetvédelmi szempontból is sokkal nagyobb jelentősége van, mint bármelyik állam automobilszakmájának?

Arról a végzetes útról, amelyre az adóügyi hatóságok léptek, sürgősen vissza kell térni, ha a rövidlátásért az ország súlyosan bűnhődni nem akar.

Változtassa meg a kormány a helytelen adózási politikát, amellyel a fogyasztókat bünteti, ahelyett, hogy előnyökben igyekeznék részesíteni,

akik a társadalmi fogyasztást emelni s ezzel munkát és kenyeret biztosítani igyekeznek. Ne büntesse a pénzügyi kormány éppen azokat, akik autótartással vesznek részt a fogyasztás kiterjesztésében, mert egy pillanatra sem lehet vitás, hogy ezen a területen *minden okos pénzügyi politika a munkások tízezreinek biztosítja a betevő falatot, a rövidlátás pedig a tömegek nyomorát fokozza.*

A Nemzeti Bank pénzügyi műveletének gazdasági jelentősége

A *Nemzeti Bank* nagyszabású pénzügyi tranzakciót bonyolít le a november 15-én tartandó rendkívüli közgyűlés keretében, melynek semmitmondó tárgysorozata: az alapszabályok két pontjának megváltoztatása, — csak beavatottak előtt világítja meg azt a nagy gazdasági jelentőséget és eredményt, melyet a szürkének látszó „intézkedések" takarnak.

Kettős jelentősége van a Nemzeti Bank „tranzakciójának", és pedig belföldi és külföldi vonatkozásban. Belső jelentősége, hogy a földteherrendezési rendelet lebonyolítását lehetővé teszi azáltal, hogy *150 millió pengős hitelkeretet állapít meg, amelyet három év alatt használnak fel a rendezésre kerülő gazdaadósságok fedezése céljából* s így valójában megadja a lehetőséget a földtehermentesítés kérdésének a kormány intenciójának megfelelő lebonyolítására.

Külföldi vonatkozásban még nagyobb jelentősége van a Nemzeti Bank tranzakciójának, mert sikerült a jegybank külföldi hitelezőivel, és pedig a Nemzetközi Fizetések Bankjával, valamint más jegybankokkal olyan megállapodást létesíteni, mely szerint a *mintegy 140 millió pengő összegű tartozás eddig 5 és 4 százalékos kamatát 1 százalékra leszállítják és tőketörlesztés címén évi 2 százalékot fizetnek*, úgy hogy az egész külföldi tartozás tőke- és kamattörlesztése fejében csak évi 3 százalékot kell fizetni.

Ennek a megegyezésnek gazdasági és pénzügyi előnyei alig szorulnak bővebb ismertetésre. Ezzel azonban nem merült ki a Nemzeti Bank tranzakciójának egész sorozata, mert pénzintézeti körökben úgy tudják, hogy rövidesen a kamatláb mérséklése tetőzi be az egész kérdéskomplexumot és ezáltal az egész gazdasági élet vérkeringése meggyorsul.

A tüzifabehozatal rendezése

Kállay Miklós miniszter nyilatkozata

Szombaton délelőtt minisztertanácsot tartottak a kormány tagjai *Gömbös* Gyula miniszterelnök elnöklésével. A minisztertanács *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszter előadásában Budapest burgonyaellátásának, továbbá az ország tüzifaellátásának kérdésével, illetve annak szabályozásával foglalkozott.

Kállay Miklós miniszter a tűzifakereskedelem rendezéséről ezt mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A minisztertanács elhatározta, hogy a külföldi tüzifa behozatalát három esztendőre egy tüzifanagykereskedőkből és erdőbirtokosokból alakult részvénytársaságra, a *Faforgalmi Részvénytársaságra* bízza, amely a *Kereskedelmi Bank*, a *Hitelbank* és az *Angol-Magyar Bank* finanszirozása mellett alakul meg. Ennek a szervnek kötelessége garanciát vállalni arra, hogy az Országos Fagazdasági Tanács által megállapítandó áron felkínált hazai tüzifát minden mennyiségben mindenkor átveszi és előlegezi. Kötelezettséget vállal ez a részvénytársaság, hogy Budapesten tizenöt pengő bruttó haszonnal hozza forgalomba a fát. A detailkereskedelmet ez nem érinti. *A magyar fa nem drágul* és emellett a termelők mintegy tíz százalékkal magasabb árat kapnak fájukért.

Értesülésünk szerint a *Faforgalmi Rt.* néhány napon belül már megkezdi működését.

Az Union Nasic folyó évi október 30-án tartotta Genfben az 1932/33. üzletévre vonatkozó rendes évi közgyülését. A közgyülés változatlanul elfogadta az igazgatóság által előterjesztett évi jelentést és az osztalékot 2½ svájci frankban állapította meg, ami a 3%-os svájci szelvényadó levonásával Budapesten a Hazai Bank Rt.-nál kerül az érvényben lévő devizarendeleteknek megfelelően kifizetésre.

INDORG szervez
RACIONALIZÁLÁS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26. ❖ Telefon: 16-1-27

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A hetvenötéves Vészi József

Olyan fiatal, munkabírónak teljességében élő, tündöklő alkotózsenijét állandóan foglalkoztató emberről, mint *Vészi* József, talán nem is illik elárulni, hogy betöltötte hetvenötödik életévét. Mi azonban azt hisszük, hogy *Vészi* József csodálatos életereje illuzóriussá teszi a tudománynak az életkorról való minden megállapítását. Ő azok közé a ritka szellemek közé tartozik, akiknek, ha örökké élnek is, akkor sem kopik meg fiatalságuk és életenergiájuk.

A hetvenötödik születésnap azonban mindenesetre olyan mérföldkő, amelynél érdemes visszatekinteni a multba és rámutatni a szinte beláthatatlan eredményekre, amelyeket egy bámulatosan gazdag, szinte a magyar ujságírás történetében egyedül álló ujságírói élet produkálni tudott. *Vészi* József a *legmagasabb* érzésű, a legnagyobb tollú nagy magyar ujságíró, író, publicista és szerkesztő, a legnagyobb *németnyelvű* lapnak, a *Pester Lloyd*-nak a főszerkesztője. Csak a különös és nem egyszer vigasztalan magyar viszonyok ismerője értheti meg, mit jelent ma a *Pester Lloyd* óriási *nemzeti* hivatását betölteni, és pedig olyan klasszikusan betölteni, ahogyan azt *Vészi* József teszi.

De nemzeti hivatást töltött be egész életében. Legfőként pedig azáltal, hogy minden más beállítással szemben, igenis, *egyedül és kizárólag ő a modern magyar sajtó megalapozója.* Ami kívüle történt, az *mind silány utánzat volt.* Hisztérikus, immorális kapkodás, egy kiforrott, tökéletes, tiszta műfajnak közönséges, jelentéktelen lekopírozása. Mert *Vészi* József alapította meg a magyar sajtó két legmodernebb, két legnagyobb organumát: a *magyar nyelvű Budapesti Naplót* és a *német nyelvű Budapester Presse-t:* mind a kettő heroikus, lángoló hazaszeretettől izzó, haladó magyar lélek tökéletes és azóta is utánozhatatlan alkotása.

Vészi József ujságíró generációkat nevelt fel, amelyeknek tagjai ma is avant gardistái a magyar zsurnalisztikának. És hányan, de hányan vannak, akik már régen túlszárnyaltak az ujságírás földön élő területein és a *Molnár* Ferencek, meg *Bíró* Lajosok éteri magaslataiba emelkedtek. És itt van az a pont, ahol nem szabad megfeledkezni *Vészi* József nagy irodalomtörténeti szerepéről. Mint szerkesztő a tehetségek tömegét segítette kivirágzani — közöttük ő volt legönzetlenebb és legáldozatkészebb támogatója *Ady* Endrének — mint író pedig számos kiváló alkotással gazdagította irodalmunkat, mindenekfelett pedig ő volt az, aki tökéletes műfordítással adta át a nyugati civilizációnak úgy *Ady* Endrét, mint *Katona* Józsefet.

Beszéljünk-e *Vészi* Józsefről, mint politikusról? Azt hisszük felesleges. Valóban sok gáncsban volt része, ma annál mélyebb és általánosabb tisztelet övezi nemes egyéniségét. Egy bizonyos: soha sem vezette más, mint nemzetének őszinte, igaz, áldozatkész szeretete. Bírálni őt ízléstelenség lenne, mert egyikünk sem volt országának olyan hű és hasznos fia, mint ő.

Szendy Károly kitüntetése. A hivatalos lap szombati száma közölte, hogy a kormányzó *Szendy* Károly dr. székesfővárosi tanácsnoknak sok éven át kifejtett eredményes közhivatali működése alatt szerzett érdemei elismeréseül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. A kitüntetés valóban kiváló érdemeket jutalmaz, mert *Szendy* Károly közel háromévtizedes szolgálata alatt példát mutatott a fáradhatatlan munkateljesítményből, az önzetlen odaadásból és a köz ügyeinek pártatlan ellátásából. *Szendy* Károly a közoktatásügyi ügyosztályban kezdte munkásságát, majd a közegészségi ügyek helyettes vezetője lett, mint tanácsnok pedig a közjogi és városgazdasági ügyosztályokban volt vezető pozicióban, míg végre visszakerült a tanügyi osztály élére. A közszeretetben álló tanácsnok kitüntetése társadalmi és városházi körökben osztatlan örömet keltett.

A főváros kiküldöttei hazaérkeztek a rodostói Rákóczi-ünnepről. A *Fővárosi Hirlap* is megírta, hogy a polgármester kiküldte *Csorna* Kálmán dr. árvaszéki elnököt és *Medriczky* Andor dr. tanácsi fogalmazót Törökországba, hogy letegyék a székesfőváros koszorúját a rodostói Rákóczi-ház küszöbére, amelyet *Gömbös* Gyula miniszterelnök jelenlétében avattak föl. A főváros két kiküldötte résztvett a török köztársaság tízéves jubileumi ünnepségén is, még pedig Csorna Kálmán dr. Ankarába utazott, míg Medriczky Andor dr. Isztanbulban maradt. Mindkét kiküldött már visszaérkezett Budapestre és kiküldetésükről jelentést készítenek a polgármester számára, amit a napokban fognak átnyújtani. A jelentésben megemlítik a két díszalbum átadásának körülményeit is, amelyet *Sipőcz* Jenő polgármester sajátkezűen irt meleg ajánlósorokkal küldött ankarai és isztanbuli kollégáinak, *Nevzat* beynek és *Muhieddin* beynek. Az albumok átadásáról a török sajtó nagy melegséggel emlékezett meg.

A Testnevelési Tanács elismerése a fővárosnak. *Sipőcz* Jenő polgármestert az Országos Testnevelési Tanács a nagy aranyéremmel tüntette ki azokért az érdemekért, amelyeket a budapesti leventeintézmény megteremtése és fejlesztése körül szerzett. A polgármester, aki a legnagyobb megértéssel támogatta a leventeintézményeket és lehetővé tette, hogy a főváros áldozatkészségével az ifjúság testi és lelki edzése oly szép eredményeket érjen el, nagyhatású beszédben köszönte meg *Huszár* Aladár főpolgármesternek az OTT nevében hozzáintézett üdvözlő szavait. Az OTT aranyérmét kapták a fővárosnál *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek, *Némethy* Károly, *Lamotte* Károly, *Szendy* Károly és *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokok, *Tatár* Béla előljáró és *Winhardt* Ágoston h. kerületi előljáró, *Csilléry* András ny. miniszter, *Szakál* Antal törvényhatósági bizottsági tag, *Klázer* Kálmán h. főszámvevő, *Sztankovics* Szilárd ny. tanácsnok, a BSzKRT igazgatója, *Perczel* György, a BSzKRT igazgatója, *Reményi-Schneller* Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója, *Tuboly* János, az Elektromosművek igazgatója, *Potoczky* Jenő, *Bernáth* Gusztáv, *Schlosser* János, *Iván* Ferenc tisztiorvos, *Cseuz* László és számos fővárosi tisztviselő. *Chambre* Lajos székesfővárosi fogalmazó és *Mezey* Ferenc szakfelügyelő és iskolaigazgató ezüstérmet kaptak. *Kozák* Károly fogalmazó, *Vörös* László mérnök, *Papp* Gyula műszaki tisztviselő, *Vida* László BSzKRT titkár az OTT bronzérmét kapták. Részint bronzéremmel, részben díszoklevéllel tüntettek ki negyven régebben működő leventeoktatót és főoktatót is.

Döntenek a városi fürdők fűtési problémájáról. A városgazdasági bizottság e héten ülést tart, amelyen letárgyalják az összes fontos gyógyfürdő és idegenforgalmi problémákat. Az ülésen bemutatják a Rudas és a Gellért egyes osztályainak sürgős átalakítására vonatkozó előterjesztéseket és a nyári idegenforgalom eredményeiről beszámoló örvendetes jelentést. A legközelebbi tanácsülésen döntést hoznak a Rudas kazánháza lebontása tekintetében is. Abban az irányban kell állást foglalni, hogy távfűtés, vagy gázfűtés legyen-e, esetleg elfogadják-e a Ganz-gyár ajánlatát a kazánok elektromos fűtésére? A munka megkezdése azért is sürgős, mert a rendelkezésre álló 80.000 pengő hitelt a jövő költségvetési évre a fővárosi törvény szerint átvinni nem lehet.

Uj útépítések. Az útépítési szakbizottság *Dornik* Gyula elnöklete mellett hétfőn este tartott ülésén számos útépítés és csatornaépítés végrehajtása iránt intézkedett. A svábhegyi Báró Eötvös-út makadámburkolatot kap, a Csend-utcát és Hegyalja-útat kátrányos makadámmal építik ki. A Kutvölgyi-útat és a Nagykovácsi-útat makadámburkolattal fedik. A Sashegyi-út és a Zólyomi-út bazaltkiskockával, a Józsefhegyi-út makadámmal épül, a Szugló-utca kátrányos makadámmal, míg a városszéli új telephez vezető Külső-Jászberényi-út betonburkolattal készül el. Az Eszter-utcát és a Horthy Miklós-út egy részét csatornázzák. A munkáknál 600—700 munkás kap kenyeret.

Védelmet kérnek a földmüvelési minisztertől a budapesti mezőgazdák. A napokban testületileg vonultak *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszter elé a budapesti mezőgazdák. Arra kérték a kormányt, hogy enyhítse a tejrendeletnek reájuk vonatkozó rendelkezéseit, mert a tehenek után fizetendő heti 18 pengős illeték és egyéb kötelezettség elviselhetetlen terheket rónak rájuk. A gazdák százainak kikézbesítettek a mult héten 4—500 pengős fizetési meghagyásokat. A budapesti gazdálkodók előadták, hogy ők nem „aszfalt-parasbtok", hanem vérbeli mezőgazdák, *akiknek ősei valamikor a mai Rákóczi-út és Múzeumkörút helyén szántottak,* majorságai a Ferencváros és a Józsefváros területén virultak és csak fokozatosan távolodtak a főváros fejlődése nyomán a perifériákra. Olyan családokról van szó, akik nagy-

November 11-én és 16-án délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

szüleiktől tanult hagyományos szeretettel ragaszkodnak a földhöz és a mezőgazdasághoz. Mozgalmukat a székesfőváros patronátusa alatt működő *Budapesti Gazdálkodók Egyesülete* és a fővárosi mezőgazdasági bizottsága irányitják, még pedig, úgy látszik, sikerrel, mert a földmivelésügyi miniszter nagy megértéssel hallgatta a küldöttség panaszait és melek érdeklődést mutatott a Budapest határában viruló mezőgazdaság eddig meglehetősen ismeretlen részletei és körülményei iránt.

Uj kéményseprőmesterek. *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter a fővárosban ujonnan alakított 20 kéményseprőkerületben a kéményseprőiparengedélyt a következők részére engedélyezte: Az I/3. sz. kéményseprő munkakerület: *Klóse* Ferenc, II/4. sz. kerületben: *Takács* Jenő, V/5. sz. kerület: *Martinovits* Vendel, VI/7. sz. kerület: *Végh* J. Gusztáv, VII/3. sz. kerület: *Emmer* László, VII/6. sz. kerület: Brachma Pál, VII/7. sz. kerület: *Tamás* József, VIII/2. sz. kerület: *Berlász* J. Jenő, VIII/5. sz. kerület: *Penyigei* Sándor, VIII/8. sz. kerület: *Rathmann* Imre, IX/3. sz. kerület: *Jámbor Nagy* Ignác, IX/4. sz. kerület: *Kintzler* Gyula, X/2. sz. kerület: *Láng* Géza, XI/4. sz. kerület; *Kulcsár* László, XII/3. sz. kerület: *Kaiser* Sámuel, XIII/1. sz. kerület: vitéz *Nagy* Lajos, XIII/3. sz. kerület: *Paul* Péter, XIII/4. sz. kerület: *Barts* Vince, a XIV/1. sz. munkakerületben *Nagy Szakál* József és a XIV/4. sz. munkakerületben *Völgyi* Károly kéményseprősegédek, illetve üzletvezetők kapták a jogositványt. A munkakerületeket az új kéményseprőiparosok december 1-én veszik át.

A TESz ünnepi lakomája Gömbös Gyula tiszteletére. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége a nemzeti munkahét alkalmával Gömbös Gyula miniszterelnök tiszteletére november 12-én, vasárnap este a Gellért-szálló nagytermében, fél 9 órai kezdettel ünnepi lakomát rendez. Az ünnepi lakomára szóló vacsorajegyeket legkésőbb november 8-án déli 12 óráig kell a TESz pénztáránál kiváltani.

Krónikus székrekedését megszünteti a használati utasítás pontos betartása mellett a

BINATURIN

Orvosilag megállapitva és kipróbálva

Az angyalföldi nemzeti egység pártjának nagygyűlésén *Babicz* Gyula elnöki megnyitója után *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tag nagy tetszéssel kisért beszámolót mondott városházi működéséről, az Angyalföldön végzett út- és csatornaépítésekről és a szegénysorsúak szociális ellátásáról. *Kollmann* Dezső dr. ügyvezető elnök mondott köszönetet Piazzának, majd *Dési* Géza országgyűlési képviselő méltatta a párt angyalföldi városi képviselőjének lelkes fáradozását a kerület érdekében és minden magyar összefogásnak szükségét hangoztatta. *Payr* Hugó országgyűlési képviselő a központi pártvezetőség üdvözletét tolmácsolta a beszámoló képviselőnek és *Császár* Gyula, *Török* Sámuel. *Polacsek* Ferenc, *Boár* Endréné és mások felszólalása után nagy lelkesedéssel bizalmat és köszönetet szavaztak Piazza Győzőnek.

Takarékoskodjunk céltudatosan. Mindnyájunk érdeke, hogy havi áramszámlánk a téli hónapok folyamán se növekedjen meg túlságosan és amellett a kiadott összeg fejében fényerős világítást kapjunk. Ezen célt az izzólámpák szakszerű kiválasztásával érhetjük el. A forgalomban levő különböző gyártmányú izzólámpák külsőleg igen hasonlóak, azonban belső felépítésük és gazdaságosságuk tekintetében rendkívül különbözőek. A nagy gyárak tökéletes minőségű izzólámpáikat világszabadalmakkal többszörösen védett új találmányok és gyártási eljárások alapján különleges preciziós gépek segítségével állítják elő. A *Tungsram-Művek* izzólámpái, gazdaságosságuk és egyenletes fényerejük révén, az egész világon elterjedtek. A *Tungsram-lámpa* égéstartama alatt beszerzési árának többszörösét takarítja meg. A tökéletlen minőségű izzólámpáknál ezen előnyök nem állanak fenn, tehát használatuk olcsóbb beszerzésnél is takarékossági szempontból hátrányos. Az izzólámpa jóságát és gazdaságosságát egyedül ismert világmárka garantálja, ezért csak a megbízható és tökéletes *Tungsram-izzólámpát* vásároljuk.

„CLARIDGE"

I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.

(59, 75. villamos megálló, 2-es autóbusz.)

ÉTTEREMRE — BÖRZSÖ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM

5 óral tea **TÁNC!**

délután és este

CHARLES LAX jazz-zenekara.

SZIMPER JÓZSEF

STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA

DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.

BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.

TELEFON: 44-2-72.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Nem jár végkielégítés a Fogaskerekű volt igazgatójának

A főváros nem jogutódja a vasútnak

A budapesti központi járásbíróságon most hozott ítéletet dr. *Binder* alelnök abban a perben, amelyet dr. *Czenner* Jenő, a *Fogaskerekű* volt igazgatója indított *Budapest székesfőváros* közönsége és a BSzKRT ellen. A kereset, amelyet dr. *Gottl* Agoston ügyvéd nyujtott be, elmondja, hogy a *Svábhegyi Fogaskerekű Vasutrészvénytársaság* engedélye 1926 szeptember végén lejárván, a nevezett vasúttársaság üzeme a telek tulajdonosára, *Budapest székesőváros közönségére hárult.* A főváros a fogaskerekű vasút üzemét tényleg *változatlanul átvette és folytatta.*

Ebben az időben mérnöki és jogtudományi doktori diplomával igazgatói minőségben állott a *Fogaskerekű* szolgálatában dr. *Czenner* Jenő, akinek havi fizetése 1229 pengő volt és azonkívül évi 2800 aranykorona lakbért élvezett. Amint keresetében előadja, ekkor már *harminc éve* volt szolgálatban. A Fogaskerekű megszünése után annak *üzemét a BSzKRT vezette tovább* s az üzemi kiadásokat a főváros számlájára teljesitette, amiből a volt igazgató azt a következtetést vonta le, hogy az ő szolgálati szerződésének átvételéért a főváros és a BSzKRT egyetemlegesen felelősek.

Ezután azt panaszolta a volt igazgató, hogy fizetését az üzem átvétele után mindjárt kezdetben *megcsonkitva* kapta, ami ellen minden egyes alkalommal tiltakozott és bár hivatali teendőit teljes testi és szellemi ereje birtokában lelkiismeretesen és kifogástalanul látta el, mégis 1932 október havában a BSzKRT igazgatóságától levelet kapott, amelyben állását 1933 február elsejére *felmondták* és ennek megfelelően februárban már sem a fizetését, sem lakbérét nem folyósították.

A felmondással szemben a volt igazgató panaszszal élt a kereskedelmi miniszternél és kérte a felmondás hatálytalanitását, arra való hivatkozással, hogy neki *csak a főváros mondhatott volna fel,* de az is csak akkor, ha erre a volt igazgató okot szolgáltatott volna. A BSzKRT-nak azonban önálló felmondási joga nincs, mert vele jogviszonyban nem állott, hanem csupán mint a vasúttulajdonos főváros által *szolgálattételre odarendelt* tisztviselő állott a BSzKRT rendelkezésére.

Minthogy a kereskedelmi miniszterhez benyujtott panasz eredményre nem vezetett, a volt igazgató a bírósághoz beadott keresetében a *felmondás hatálytalanitását* és annak kimondását kérte, hogy a Fogaskerekű megszünése folytán ő *a fővárossal jutott jogviszonyba.* Az előterjesztett adatok alapján úgy a fővárost, mint a BSzKRT igazgatóságát kérte az elmaradt járandóságai megfizetésére kötelezni.

A járásbíróság a volt igazgató keresetét *elutasította.* Az itélet megokolása szerint a fővárossal szemben azért nem áll meg a kereset, mert egymagában az a körülmény, hogy a *svábhegyi Fogaskerekű vasútrészvénytársaság* üzeme a koncesszió megszünése folytán a fővárosra hárult, *nem állapit meg jogviszonyt a főváros és a volt igazgató között.* A BSzKRT-tal szemben pedig azért utasította el a keresetet a bíróság, mert a társaság és az igazgató közötti jogviszony kizárólag a BSzKRT *szolgálati szabályzata* alapján bírálható el. E szerint pedig az állandó alkalmazottnak a szolgálatot fel lehet mondni, ha *a 60 éves kort elérte* és mert nem vitás, hogy dr. Czenner igazgató hatvan éves már elmúlt, a felmondás vele szemben jogszerű volt.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

VIII., Csobánc-u. kisdedóvó- és gyermekotthon linoleum **padozati munka** Haas Lipót, VII., Rákóczi-út 24. 3.277.60. Ugyanott **padlóburkolómunka** Czeglédy Jenő, VIII., Kistemplom-u. 5. 4.098.62. IV., Közp. Városháza utcai főhomlokzat **bádogosmunka** Tollár Lajos, VI., Aradi-u. 29. 3.091.—. VI., Állatkerti kutyakifutó **lakatosmunka.** Haas és Somogyi, VI., Frangepán-u. 7/11. 3.540.—.

—

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

—

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Munkájától a legmesszebbmenő garanciát vállalja, ha a kötő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

MAROSSI F. LAJOS
Cementáró-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 85
Telefon: 33—8—84.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. sz.
Telefon: 91-3-53



Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi közmüipari tárlaton kormánydiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-3-16. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles épitészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készit: műfából koporsókat a legszebb és legdiszesebb kivitelben, müipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

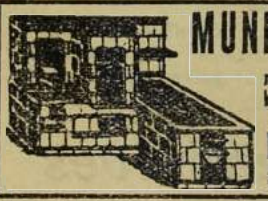

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéményoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—8—16.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

ELSŐ KISPESTI
takaréktüzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: **47-1-72**

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Mozaik és Cementlapokat à la mettlachi és fayence lapot szállit és burkolást vállal **ANDREA**
CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Rendkivüli kiadás

Huszonkettedik évfolyam — *Budapest, 1933. november 12.* — *46. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Gömbös Gyula zászlóbontása

— Táborba hívlak benneteket, Budapest népe, hogy kiépítve fővárosunk kultúrális, gazdasági és szociális jólétének bástyáit, igaz testvérként harcoljuk ki együtt a magyar igazságot, munkáljuk a magyar jövendőt, amelynek egyetlen záloga az összefogás, az egység.

Két nappal ezelőtt jelentek meg *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek ezek a veretes, erőteljességükben is egyszerű, rövidségükben is mindent megmondó szavai Budapest falain. Két nap alatt nemcsak tudatába, de szinte a vérébe ment át Budapest népének a történelem magaslataiban szárnyaló szózatnak minden gondolata. És ma a nemzet vezérének hívó szavára ünnepi hangulatban sereglenek a polgárság és munkásság ezrei, hogy fogékony lelküket kitárják és hitet tegyenek a magyar testvériség mellett.

Az ország minden részében megtörtént már a Nemzeti Egység zászlóbontása és a magyarság páratlan lelkesedéssel száll az egység táborába, tesz hitet a nemzeti célok szolgálatára.

Ma Budapest népén van a sor. Most ez a nép is hallgatni fogja *Gömbös* Gyula programadását, amelynek célkitűzései már ott fénylenek a *Budapest népéhez* intézett szózat tömör mondataiban. Ezek a gondolatok fognak életre kelni és szárnyra kapni a miniszterelnök mindenkor magával ragadó erejű beszédében. Az érdeklődés és lelkesedés azonban, amely a mai zászlóbontó nagygyűlést megelőzi, nem kizárólag annak az örvendetes ténynek szól, hogy *Gömbös* Gyula közvetlenül szól Budapest népéhez; hanem annak is, hogy a miniszterelnök fővárosi programmja olyan, mintha azt mindnyájunk szívéből szakította volna ki, mintha egy kévébe kötötte volna mindnyájunk vágyát, akaratát, reménységét.

Gömbös Gyula a költők és próféták lelkével érzi meg a tömegek vágyait és az igazi államférfiak kemény elhatározásával, odaadó munkájával, akadályokat nem ismerő akaraterejével valósítja meg azokat.

A mindent átfogó testvéri érzés vezeti minden cselekedetében és minden testvéréért egyformán harcol, minden magyarnak egyforma jogokat és életlehetőségeket akar biztosítani. Budapest polgárságának és munkásságának anyagi és erkölcsi jólétéért küzd: megvédi Budapest minden polgárának és munkásának tiszta erkölcsét, családi tűzhelyét, magyar kultúráját és mindennapi kenyerét, és pedig minél többet dolgozunk, annál nagyobbat és annál ízesebbet. Mindez pedig csak akkor és úgy lehetséges, ha a közéleti tisztaság jut uralomra, ha az emberi lelkekben mind erőteljesebben vet gyökeret a szolidaritás érzése. Az olyan társadalom, amelyben felébredt a kötelességérzet a köz érdekeinek védelme és istápolása iránt, amelyben a közért való munka és



Gömbös Gyula miniszterelnök

áldozatkészség nagyobb, mint az egyének önbecsülése: az ilyen társadalom a legnagyobb erkölcsi nivón áll. Az ilyen társadalom önként veti ki magából a salakot és pellengérre állítja azokat, akik bármily vonatkozásban visszaéltek a közbizalommal.

Ennek az üdítően tiszta erkölcsi légkörnek a megteremtése lesz egyik legfontosabb, legsürgősebb feladata Budapest közéletének.

Ebben a tiszta erkölcsi légkörben lehetséges csak a gazdasági bajok kiheverése is, mert lemondásteljes takarékosságra van még mindig szükség. Budapest hatalmas fejlődése, világvárossá érése, mindnyájunk vágya, álma, törekvése és reménye. Az egészséges fejlődés tempóját azonban a mai időkben a lehetőségeknek kell irányítaniok s mindenekfölött elől kell járnia ennek a gondolatnak, amelyet Gömbös Gyula vall, hogy *ma elsősorban a szociális célokat kell fokozott erővel érvényesíteni.* A főváros eddig is sokat áldozott népjóléti célokra, de *Gömbös* Gyula zászlóbontásának napja ezen a téren is új korszakot nyit meg. Annak a szociális szellemnek, amely a miniszterelnök Nemzeti Munkahetéből árad, Budapesten is ki kell virágoznia. Mindenkinek meg kell értenie, hogy a kölcsönös egymásrautaltság parancsoló követelményeket állít minden társadalmi osztály elé és akinek van, áldozatot kell hoznia azokért, akiknek nincs. A munkát, a megélhetés, a kenyeret mindenki számára biztosítani kell és csak azután foglalkozhatunk azokkal a hatalmas kultúrális célokkal és fejlődési lehetőségekkel, amelyeknek ápolása minden budapesti embernek szent kötelessége és őszinte akarata.

„Küzdeni akarok — mondja a miniszterelnök felhívása — Budapestnek, az ország szívének, magyar dobogásáért, mindenki nyugodt és biztos megélhetéséért, a kisemberek boldogulásáért s e boldogulás egyenlő feltételeinek megteremtéséért." Ebben az elhatározásban ízzik az őszinte és tiszta testvéri gondolat, ami a legteljesebb bizalmat kelti Budapest népében, amelynek látnia kell, hogy önmagát becsüli meg és önmaga érdekeit szolgálja, ha a Nemzeti Egység zászlója alatt tömörül.

A testvériség gondolatának azonban ki kell terjednie a nemzetnek ma szociális szempontból légmélyebben sujtott rétegére, az ifjúságra is. A nemzet virágának nem szabad reményét vesztenie, éreznie kell, hogy városa, amely szülte és fölnevelte, tovább is gondját viseli. Gömbös Gyula mondta egyik beszédében: Az a nemzet, amely útját állja az ifjúságnak, önmagának állja útját. Budapest nem lehet önnön gyermekei érvényesülésének gátja, nem kergetheti a munka vágyával, az alkotás lázával telített ifjúságot a reménytelenség sivatagába. Budapest vérkeringése akadna meg, ha az ifjúság nem vehetne részt az életben és a munkában, Budapest önmagát gyengítené és rontaná, ha életéből kiűzné azt a lüktető erőt és lendületet, amelyet az ifjúság képvisel. Jöjjön tehát az ifjúság, de nem csak a munkában, hanem a köz sorsának intézésében is részt kell biztosítani a számára.

És jön mindenki. Jön a polgárság, jön a munkásság, jön az ifjúság, jön Budapest egész népe. Jönnek hitet tenni a kibontott zászló alatt a magyar testvériség mellett. Jönnek munkára, alkotásra kész kezekkel, lelki és erkölcsi emelkedettséggel, a közért való áldozatkészség eltökéltségével, hogy Budapestet naggyá és boldoggá tegyék.

Ennek a táborozásnak fujja meg gyülekezőjét a mai zászlóbontáson *Gömbös* Gyula.

Sipőcz Jenő polgármester

a várható közmunkákról, a kisipari hitelről, a kilakoltatások felfüggesztéséről és a tisztviselők munkájáról

A főváros hatalmas apparátusának élén *Sipőcz Jenő* polgármester óriási tevékenységet fejt ki, hogy a hatóság száz és száz kötelességteljesítése hiányt ne szenvedjen. A polgármesteri hivatal irodáinak ablakai a késő éjszakai órákig világosak és a sötét éjszakában lázas munka folyik. A polgármester mindenre kiterjedő gondoskodással készíti elő a különböző ügyeket, amelyek kivétel nélkül azt célozzák, hogy Budapest lakosságának közvetlen életlehetőségei enyhüljenek.

A különböző időszerű kérdésekről folytattunk beszélgetést

Sipőcz Jenő dr.

polgármesterrel,

aki a költségvetés törvényhatósági tanácsi letárgyalása után a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros a budapesti ipar és kereskedelem legnagyobb munkaadója, amely mindig előrelátó figyelemmel volt arra, hogy ebben a szerepében *valóban juttasson kereseti lehetőséget a gazdasági életnek.* A gazdasági viszonyok meggátolnak abban, hogy a közmunkák méreteit fokozzuk, mert ha erre a célra fedezetet akartunk volna teremteni, úgy *ezt másképpen mint adóemelés útján el nem érhettük volna.* Hitel igénybevétele a kötelezettségek sorozatát növelné és ezért csak

a rendelkezésre álló kereteken belül nyújtunk munkát és keresetet az iparnak és kereskedelemnek.

— A *Tabán tervei már a zsűri előtt vannak* és abban az értelemben siettetem az elintézést, hogy

a munkálatokat a tavasszal okvetlen elkezdjük.

A nagy területnek közművekkel való ellátása a gyáraknak, az iparosoknak és a munkásoknak jelent nagy munkaalkalmat.

— További közmunkákat teremtünk az *Andrássy-út meghosszabbításával*, ami ugyancsak széles tömegeket von be a foglalkoztatások sorába. Az *Erzsébet-sugárút megnyitása* a tervek elfogadása esetén azonnal megkezdhető, mert a MABI részéről előnyös kölcsönt helyeztek kilátásba.

— Minden alkalmat felhasznál a főváros vezetősége arra, hogy

a kiskereskedelmet és a kisipart felsegítse

és a kölcsönnyújtásoknál a *főváros milliói jutnak a Kisipari Hitelintézet útján az érdekeltek kezébe.* Elhatározott szándékom, hogy a kisipar támogatására póthitelt kérek és ezzel lehetőséget nyújtunk ennek a foglalkozási ágnak az élénkítésére.

Megkérdeztük a polgármestert, hogy *a téli kilakoltatások ügyében történik-e megnyugtató intézkedés?* A következő választ kaptuk:

— Szomorú eseménye a téli időszaknak az a csapás, amely önhibájukon kívül olyan helyzetbe juttat családokat, hogy *végül is kilakoltatják őket.* Errevaló tekintettel

felterjesztést intézünk a kormányhoz, amelyben kérjük, hogy ilyen esetekben függessze fel a háztulajdonosok kilakoltatási jogát.

A kormány mindenkor megértő szociális érzékkel honorálta az ilyen kívánságokat és mert illetékes helyen már érdeklődtem az elintézésről: *megnyugvással közölhetem, hogy a kormányrendelet a téli hónapokra felfüggeszti a kilakoltatási eljárásokat.*

Végül a tisztviselői kérdésekről érdeklődtünk, amire a polgármester a következő nyilatkozatot tette:

— Az álláshalmozások ügyében sürgős intézkedések készülnek és ennek a sokat vitatott ügynek a likvidálása *rövidesen megtörténik.* A tisztviselőkkel szemben a munkateljesítményt illetőleg a *legmesszebbmenő követelésekét állítom fel*, ugyanakkor azonban méltányosan fogom fel nehéz helyzetüket.

Kérlelhetetlen szigort alkalmazok azonban a tisztviselők részéről, ha a közönséggel szemben nem megfelelő elbánást tapasztalok.

Elvem mindenkor az volt és marad a jövőben is, hogy *a köztisztviselő van a közönségért és nem megfordítva.* Ennek a felfogásnak a főváros összes hivatalaiban és intézményeiben érvényesülnie kell.

*

Ezeket mondotta a polgármester és tervei a közeljövőt illetően bizonyára megnyugvást keltenek Budapest lakosságának körében.



Budapesten nem lesz éhező a télen!

Óriási apparátus dolgozik a szegénygügy szolgálatában

A főváros adminisztratív, kulturális és szociális ügyeit *Liber* Endre alpolgármester intézi, ki maga is végigjárta az elhagyatottság sivár útjait és mint ilyen, *minden emberi érzésével a tömegek, a nyomorgók és az elhagyottak megsegítésén fáradozik.* A téli inségakciók küszöbén kérdést intéztünk

Liber Endre

alpolgármesterhez,

aki a teendők sokaságáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány engedélyezte az inségadók újbóli kivetését, amelynek a révén a *főváros szegénytámogatási kiadásai jórészt fedezve vannak.* Ilymódon *újabb hetven lakást béreltünk a kilakoltatott családok elhelyezésére* és megépítettük a külső Jászberényi-uti városszéli telepen az ottani lakók *vízműberendezését.* Szociális munkakörben 200—200 szükségmunkást foglalkoztattunk, az éjjeli menedékhelyen elhelyezettek közül *825 hajléktalannak adtunk munkát és ennek ellenében díjazást.*

— A téli időszak jelentkezésének küszöbén **naponta 26.525 ingyen ebédet juttattunk az arra rászorulók között, a szegény iskolás gyermekek között pedig naponta 18.194 ingyen ebédet osztottunk szét.**

4000 tejadag kerül kiosztásra a kisdedek között, ezenkívül pedig a tüdőbeteg gondozókban 230 liter, az iskolanővérek útján pedig 150 liter napi tejadag a főváros adománya.

— Az inségesek közül vannak olyanok, akik *ingyen ebédre nem tartanak igényt és így más formájú élelmiszer támogatással segítettünk rajtuk.* A kerületi elöljáróságok a Stefánia Szövetség és az éjjeli menedékhelyek az elmult négy hét alatt

73.000 hús-, 81.000 hentesáru- és 88.000 tejutalványt osztottak ki ingyenesen.

Magától értetődik, hogy az igények fokozódnak, azonban teljes biztonsággal közölhetem, hogy az elkövetkező nehéz időszakokban *a szegények és elhagyottak nem távoznak üres kezekkel a főváros segítő irodáiból.*

*

Liber Endre alpolgármester ezzel a nyilatkozatával megismétli a mult évi jelmondatot: *Budapesten nem lesz éhező*, mert mindenkin segít a főváros szeretetteljes akciója.

Apróságok Gömbös Gyuláról

Egyszer Gömbös Gyula miniszterelnök előszobájában ültem, amikor még az Uri-utcai palotában lakott. Egyik kadett fia volt nála ebéden és ott az előszobában, körben a fogasokon, mint nagy filmek előszavában, a szereplők bemutatásakor, — ott vonult fel képekben a miniszterelnök karrierje. Az első a kadettcsákó. Igaz, hogy az a fiáé volt. Azután egy gyürött katonasapka, ez a harcteret is látta, Gömbös Gyuláé volt, a századosé. Utána egy puha kalap következett, Gömbös Gyuláé, a politikusé. A következő kép egy keménykalap, rögtön utána a tábornoki díszegyenruhához applikált forgós, fehér süveg. A sorozat befejezője a fényesre vasalt cilinder, rajta egy pár szürke szarvasbőrkesztyű, ez már a miniszterelnöké.

*

A legkorábban kelő miniszterelnök. A sajtóosztálynak úgyszólván már hajnalban dolgoznia kell, mert a legelső jelentést *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóügyosztály vezetője teszi, aki legtöbbször már félkilenckor fent van a miniszterelnöknél a kiceruzázott, vörös léniákkal aláhúzott cikk-kivonatokkal. A miniszterelnök ilyenkor már több, mint másfélórája talpon van. Hajnalban kél, reggeli előtt sétál, vagy lovagol. Az élete kifejezője annak a közmondásnak, hogy aki korán kel, aranyat lel.

*

Szenvedélyes turista. Ha elfáradt a munkában, vagy pihenni kíván, fogja magát és hűséges komornyikjával, Sándorral, útnak indul. Négy-öt órát gyalogol a budai hegyek között, amelyeket úgy ismer, mint a tenyerét, s az úton nem egyszer megtörténik, hogy szóbaáll egyszerű emberekkel, akik nem ismerik meg benne a miniszterelnököt és kikérdezi bajukbánatuk, örömük felől. Olyan, mint az Ezeregyéjszaka bölcs kalifája, vagy mint a magyar történelem igazságos Mátyása.

*

Nincs olyan írásmunka, ami a kezébe kerül, hogy el ne olvassa. „Még a számolócédulában is benne lehet egy kornak a vetülete", — mondta — arról nem is szólva, hogy elolvassa az ellentétes világnézeti alapon álló államok, és a körülöttünk élő nemzetek valamennyi jelentősebb írásmunkáját. „Csak így lehet őket megismerni" — hangoztatja munkatársai előtt. Amikor egyszer a MAC Régi Gárdájának vacsoráján a „pjetiletkát", az oroszok ötéves munkatervét említették előtte, szónoki lendülettől fűtve, mondta: „Hogyha akadt a keleten egy tatár-koponya, amelyik ezt a tervet kiagyalta, mi sem maradhatunk mögötte, mert nekünk is tervszerű munkára van szükségünk, hogy az ország megállja a helyét kelet és nyugat ütközőpontján."

*

Fajtájának szeretete Nagyatádi Szabó Istvánnak a szülőházában fejeződött ki a legpregnánsabban, amikor kezet csókolt Nagyatádi özvegyének és magához ölelte Nagyatádi unokáját, aki kissé félénk hangon kérte az akkori honvédelmi államtitkártól, hogy kadét szeretne lenni.

— Meglesz, fiam — mondta, majd beiratunk a kőszegi reáliskolába. Igy is történt.

Máskor a virágkiállításon káprázatosan szép virágkert előtt egy egyszerű kertész mondta el szemlesütve, kalapját a kezében forgatva, a virágok életének csodálatos titkait Gömbös Gyula miniszterelnök előtt. Amikor elbúcsuzott Gömbös Gyula, a kezét nyujtotta az egyszerű kertész felé. Megilletődve mondta a miniszterelnöknek — s a kezét meg sem merte mozditani. — „Kérem én csak egyszerű munkásember vagyok". Nem baj az, — mondta Gömbös Gyula, — a kérges tenyér is a magyar jövőért dolgozik."

*

Hogyan, hogyan nem, de nem jelent meg a pesti sajtóban, amit a miniszterelnök vidéki körútja során Nagykőrösön mondott. Nagykőrös a kereskedő gazdák, a gyümölcstermelő birtokosok pátriája, s ott mondta a miniszterelnök, hogy az ország első *ügynöke* akar lenni. Azt akarja, hogy a magyar föld minden termékének meglegyen a piaca. Nem jelent meg a pesti lapokban, pedig az angol lapok, amikor a walesi herceg világkörüli útra indult az angol ipar produktumainak reklamirozására, minden mozdulatát közölték fotografiákban és minden szavát kirdették a lapokban.

*

Rendkívüli érzéke van a gyakorlati élet követelményei iránt. Hivatalában úgy érzi magát, mint egy nagy üzletnek a cégfőnöke. Nem lehet meghiusulnia egy üzletnek azért, mert talán sok az adminisztráció. Ezeket az adminisztrációs nehézségeket Gömbös Gyula szuggesztiv egyéniségének az ereje sokszor áttörte már. Több mint egy éve, hogy az ország ügyeit Európaszerte felszínen tartja és a fővárosban is mindenki fellélekzett, amikor a reménységnek zöld plakátjai hirdetik a miniszterelnök fővárosi programját.

Oláh János.

Budapest népéhez!

MAGYAR TESTVÉREK!

A Nemzeti Egység gondolata elindult hódító útján, hogy a nemzeti célok szolgálatában megbonthatatlan egységbe forrassza a magyarságot. Az ország minden táján egyre többen sereglenek a kibontott zászló alá hitet tenni a magyar testvériség mellett.

Az országos mozgalomból Budapest népe sem vonhatja ki magát. Budapest az ország fővárosa: politikai, szellemi, kultúrális központja a magyar népnek. **Vezető szerep illeti meg a Nemzeti Egység mozgalmában is.** Ezért bontom ki a Nemzeti Egység zászlóját a fővárosban és ennek a zászlónak az élen kell lobognia.

Táborba hívlak benneteket, Budapest népe, hogy kiépítve fővárosunk kultúrális, gazdasági és szociális jólétének bástyáit, igaz testvérként harcoljuk ki együtt **a magyar igazságot,** munkáljuk a magyar jövendőt, melynek egyetlen záloga az összefogás, az egység.

Sorsközösségből fakadó magyar testvéri szeretet és megértést hirdetek.

Hirdetem az új magyar életet, amelyben **minden tett a nemzetnek szól,** ahol a jogok és kötelességek igazságos összhangja uralkodik, ahol minden kéz munkája **egyforma megbecsülést nyer** és ahol csak a nemzeti érzésben megfogant gondolat talál életre.

Hirdetem a magyar feltámadást!

A Nemzeti Egység kibontott zászlója alatt a* fővárosi polgárság és munkásság erkölcsi és anyagi jólétéért, a közéleti tisztaságért, a verejtékes adófillérekkel való gondos takarékosságért és *a szociális eszmék fokozott érvényesítéséért akarok küzdeni.

Biztosítani akarom *a fiatal magyar nemzedék minden dolgozó rétegének* boldogulását.

Küzdeni akarok Budapestért, az ország szívének magyar dobogásáért, *mindenki nyugodt és biztos megélhetéséért,* a kisemberek boldogulásáért s e boldogulás egyenlő feltételeinek megteremtéséért.

Biztosítani akarom, hogy az érvényesülés feltétele a tehetség és a kötelességteljesítés mérve legyen. Küzdeni akarok **fővárosunk továbbfejlesztéséért,** hogy fényével a magyar szellem és élniakarás erejét hirdesse a világnak.

Azt akarom, hogy **Budapest szervesen élje együtt a maga lüktető életét** az ország egyetemességével, amellett meleg otthona és biztos kenyéradója legyen minden munkás polgárnak.

Evégből azt akarom, hogy a **városháza ne a meddő, magasabb célokat nem szolgáló pártpolitika vigasztalan színtere, hanem a polgárság jogos érdekeiért önzetlenül munkálkodó igazgatási, gazdasági és szociális tevékenység termékeny műhelye legyen.** A fővárosi polgárság és munkásság ügyeinek, érdekeinek előmozdítására hivatott tisztviselők pedig illetéktelen befolyásoktól mentesített igazságos, tárgyilagos és lelkiismeretes őrei legyenek az egyetemes közérdeknek,

Ehhez a munkához hívlak Benneteket testvérként segítőtársul, mert ma, amikor sorsdöntő órákat élünk és lerakjuk a magyar jövendő szilárd alapját, **össze kell fornia minden akaratnak.**

Gömbös Gyula

Nyilatkozatok
a városházi politika átszervezésének nagy jelentőségéről

Gömbös Gyula zászlóbontása új stílust jelöl Budapest életében: friss célok felé tör a főváros a nagyszerű lendület diadalmas lüktetésével. Feszült várakozással néz e munka elé a főváros és vele együtt az ország. Amikor így Gömbös Gyula mögé sereglenek a főváros közéletének hivatalos képviselői s irányítói, akkor mindnyájunkban megnyilatkozik a határozott törekvés is, hogy a vezéri akarat keresztülvitelében lankadatlan kitartású munkát fognak végezni. A főváros életének új és reménygazdag korszaka előtt ezért szólaltatjuk meg *Gömbös* Gyula legkiválóbb munkatársait, itt. a *Fővárosi Hirlap* hasábjain tesznek hitet Budapest polgárságának amellett a nagy gondolat mellett, amelytől boldogulásunk, fejlődésünk és sorsunk függ.

Az egységes párt nagy vezérkarának kitünőségei ezeket a nyilatkozatokat adták a *Fővárosi Hirlap* útján a polgárság számára:

Sztranyavszky Sándor dr.:

— Komoly, lelkiismeretes, kitartó és hűséges munka után bontakozik ki 12-én Gömbös Gyula miniszterelnök kezében a főváros felett is a Nemzeti Egység tiszta fehér zászlaja.

— Az őszi ködön, a novemberi szél zúgásán keresztül is a bizakodó tavasz új életet fakasztó melegét érzi a főváros polgársága vasárnap délután.

— Lehetetlen lett volna engedni elalkudni a főváros polgárságát abból a nemzeti mozgalomból, a magyar társadalomnak öntudatra ébredéséből, amelynek élén a nemzeti újjászületés első munkásaként Gömbös Gyula halad. Lehettek sokan, akik vagy pesszimista hajlamuknál, vagy kényelemszeretetüknél fogva jobbon szerettek volna a rég taposott nyomokon haladni. Az új magyar generáció élén az élni akaró magyar nemzet jövője felé vezető új úton, pormentes levegőben halad a magyar nemzetnek ma még darabokra tört, de így is haladni tudó ezeresztendős szekere.

— Lehetetlen lett volna, hogy a főváros polgársága csak messziről nézte volna lelkes magyaroknak új utakon való jártát. Be kellett állni a sorba a székesfőváros polgárságának, munkásságának és egész társadalmának, amelyeknek józansága, hatalmas ereje egyik legintenzívebben ható tényezője kell, hogy legyen annak a hajtóerőnek, amely ezer akadályon keresztül is egy egységes nemzetet, egy egyetértő társadalmat visz, ragad a magyar feltámadás felé.

vitéz Marton Béla:

— A Nemzeti Egység szervezete a nemzeti erőgyüjtés útján az ország fővárosába érkezett. Az a program, amit Gömbös Gyula hirdet, — és amelynek megvalósításáért a mai idők rendkívül gazdasági nehézségei ellenére is már úttörő munkát végzett — **a nemzet egyetemének megmentése.**

— Abból a lelkesedésből, amellyel Budapest népe a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének megalakítását várja, tudom, hogy a főváros lakossága teljesen átérzi a nemzet egységének és az eddig szétforgácsolt magyar erők egyesítésének történelmi szükségességét.

— Amikor a trianoni határokon túl a megfélemlítés elhalkítja a magyar szót, a csonka ország határain belül **egyetlen hatalmas hanggá kell erősödnie a magyar tiltakozásnak. Budapest Nagymagyarország töretlen emléke és csonka országunk élő tiltakozása.** A főváros nak tehát már ezért is az élen kell haladnia a magyar igazságnak azon az útján, amely a nemzetet a trianoni határokon át vezeti. Ehhez elsősorban a nemzet összefogására van szükség.

— A magyar nemzet válságos történelmi időkben mindig megtalálta önmagát. **Egy táborban kell tehát találkoznunk most is, amikor világtörténelmi órákat élünk.** Ehhez az összefogáshoz a sorsközösségből fakadó magyar testvéri szeretet és megértés vezet. A szeretet nek és megértésnek ezt a gondolatát fáklyaként hordozza a Nemzeti Egység. **Ennek a Nemzeti Egységnek építünk hajlékot a fővárosban.**

Kozma Jenő dr.:

— *Gömbös Gyula miniszterelnök kormányra lépése óta hazafias szenvedélyének minden erejével hirdeti a nemzeti egységet. A miniszterelnök súlyos gondok között irányítja az ország külső, valamint belső politikai ügyeit és figyelme kiterjed minden mozzanatra, amely a nemzet gazdasági, társadalmi és kulturális területén mutatkozik. Külföldi útjain közvetlen tapasztalatokat szerzett arról a tekintélyről és tiszteletről, amely a magyarságot mindenütt övezi és mert a belső politikában is tisztán látja a követendő utat: minden magyar embernek lelkiismereti kötelessége a miniszterelnök hivó szavát megfogadni és a nemzeti egységet maradéktalanul valóra váltani.*

— *A budapesti zászlóbontás azt a célt szolgálja, hogy az ország fővárosának felvilágosodott lakossága is forrjon össze a nemzet nagy érdekeinek kivívásában. A magyar jövendőnek az önzetlen összefogás képezi a legszilárdabb bázisát és amikor a miniszterelnök a magyar sorsközösségből fakadó testvéri szeretetet és megértést hirdet, úgy ebben az összefogásban vezető hely illeti az ország legelső és legnagyobb közületét. Budapestre kimagasló szerep vár a nemzeti összefogás megvalósításában.*

Ugron Gábor dr.:

— A budapesti nagygyülésnek kétirányú a célja és jelentősége. Először, hogy a Nemzeti Munkahét az egész nemzetnek az egyetemes célok munkába való állítását jelképezi; másodszor, hogy a fővárosi Nemzeti Egység Pártjának megalapozásával a nemzeti összefogás a fővárosban is megnyilatkozik. Mindkét körülménynek fokozott jelentőséget kölcsönöz a miniszterelnök felszólalása, mert ez a beszéd nemcsak a főváros Nemzeti Egység Pártjának programja és követendő politikája, elveinek a megalapozása lesz a vezér részéről, hanem egyszersmind ünnepe a jelenlegi kormány egyéves működésének, amely lehetővé tette többek között ennek a demonstratív Nemzeti Munkahétnek a megtartását is.

— Remélem, hogy a főváros közönsége pártkülönbség nélkül részt vesz a nemzeti összefogás ünnepén, mint ahogy a miniszterelnök minden nemzeti alapon álló gondolatot, munkát és törekvést egyesíteni óhajt, a pártpolika kizárásával, a nemzet szolgálatába. Minden olyan politikus, aki önzetlen munkása a nemzetnek, aki nem az egyéni és pártkereteket, hanem a nemzet magasabb célkitűzéseit nézi és ennek elérése érdekében keresi az utat: csak helyesléssel fogadhatja a miniszterelnök irányítását és táborába való sorakozással, elsősorban a nemzetnek tesz értékes szolgálatot.

Tabódy Tibor:

— Nyilatkozatomat röviden és tömören ebben foglalom össze: a Vezéré a szó és amire utasít, az fog történni!

Payr Hugó:

— *Tartós sikert és komoly eredményeket a városi politikában is csak hozzáértéssel és téglahordással lehet elérni. A legszebb keretnek is a belső tartalom ad értéket. Ezért mindnyájunknak lelkiismeretesen és sokat kell dolgoznunk, hogy méltók legyünk a mai megmozdulás arányaihoz és hogy a főváros polgársága ne csalatkozzék bennünk.*

Takács-Tolvay József gróf:

— Frontharcos szívem és lelkem azt mondja, hogy úgy mint künn, szuronyrohamban, attaknál, lövészárkokban egygyek voltunk, egygyek legyünk itt is. A fronton nem volt különbség gróf és munkás, milliomos és szegény ember között. Szeretném, hogyha így volna a nemzeti egység táborához való csatlakozásban is. Én, aki a cserkeszek rohamát végigálltam és végigküzdöttem a háborút sok fronttársammal együtt, azt mondom, hogy idehaza nem járhatunk külön utakon. Tartsunk össze, mert nekünk most is sok az ellenségünk. Ne legyen csak egy vezér és egy akarat. Mi, frontharcosok, akik az igazi népi politikát képviseljük, azt mondjuk: a nemzeti egység zászlaja alatt tegye meg mindenki a maga kötelességét.

Dési Géza dr.:

— Gömbös Gyula zászlóbontása a fővárosban is megkoronázza azt a törekvést és külsőleg is kifejezésre juttatja azt a benső célkitüzést, hogy a nemzeti egység a fővárosban is életre keljen és minden más alakulat kizárásával, egyedül, de egyetemlegesen képviselje a nemzeti egységnek megváltó gondolatát. A külső tömegszerűség és általában a külsőséggel hatásos mozzanatok ugyan jók, de csak keretül szolgálnak annak a nagy igazságnak, hogy a trianoni Magyarország új honfoglalása, vagyis mindannak a visszaszerzésére, ami elveszett, csak úgy vállalkozhatunk, hogyha a megmaradt csonkaország érzésében, gondolatában, programjában és politikájában az egység erejével száll sorompóba. Kevesek maradtunk, ami szegénységünkben és nyomorúságunkban csakis vállvetett erővel, a különbségek eltüntetésével, a válaszfalak lebontásával, az egyéni vagy rétegtörekvéseknek az egyetemes nemzeti cél alá való rendelésével remélhetjük és érhetjük el a magyar feltámadást.

— Ennek a magasztos célkitűzésnek látható és hallható megnyilatkozása a vasárnapi zászlóbontás. Több mint egyszerű szózat, vagy seregszemle. Budapest az országnak nemcsak területe lakosságának nagyságánál, hanem a benne rejlő nagy gazdasági, szellemi és kultúrális erejénél fogva is fővárosa. Kell tehát, hogy első legyen a nemzeti ujjáteremtés szent munkájában.

— Erre a bibliikus munkára hívja Gömbös Gyula a főváros polgárságát. Meggyőződésem, hogy ez a kiváló, derék, intelligens és hazafias polgárság megérti a nagy idők parancsát és hűségesen fogja követni vezérét a szebb és boldogabb magyar jövendőre való áldozatos törekvésében.

Usetty Béla dr.:

— *A budapesti Nemzeti Egység pártja fényes külsőségek közötti nagygyűlésének jelentőségét elsősorban abban látom, hogy megjelennek a fővárosi polgárság azon tömegei is, akik eddig nem tartoztak a mi táborunkhoz. Ezeknek a csatlakozását és a velünk való együttműködést a legnagyobb örömmel üdvözlöm, mert ugyanazoknak a hazafias céloknak az érdekében kívánják a nemzet ügyét szolgálni, mint mi eddig is tettük. Ma valóban sokkal nehezebb időket élünk, semhogy a pártpolitikai elkülönülések luxusát engedhetnők meg magunknak. Gömbös Gyula miniszterelnök a maga nagyvonalu programját — a gazdasági megerősödést és a revíziónak békés eszközökkel való kiküzdését — csak úgy valósíthatja meg, ha az egész nemzet osztályra és felekezetre való különbség nélkül mögéje sorakozik és ezzel megadja neki azt az erőt, amelyre nemcsak bent az országban, hanem még inkább kifelé szüksége van.*

SERVITIA
szállítmányozó szövetkezet
Iroda: Nagyvásártelep, Irodaépület II. 48. Telefon: 40-8-48
Mindenkinél szakszerűbben és mindenkinél olcsóbban szállít a nagyvásártelepről

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szállít saját bányájából: **Réteges lapos követ,**
kerti utak valamint makadám utak építéséhez **murvát.** Építkezésekhez **kőport, salakot**
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresszor-bérbeadó
Budapest, VIII., körút, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Vasszádfal kőlcsönzés
Budapest, VII., Aréna-út 79. Tel.: 33-0-05

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Kelenföldről kiindulva építik meg a budai főgyüjtőcsatornát

Dorner Gyula a budai csatornázás sürgősségéről

A főváros egyesítése óta napirenden levő probléma a *budai általános csatornázás* végrehajtása. A jobboldali városrészek utcáinak közcsatornái nagyrészben nem felelnek meg a modern köztisztaság és a higienia követelményeinek. A budai csatornák egyrésze évszázadokra tekinthet vissza, de vannak olyan területek is, ahol még egyáltalán nincs csatornázás. Igaz, hogy a legutóbbi években sok javulás történt e téren, mert számos utca és városrész mellékcsatorna-hálózatát kiépítették, befejezéséhez közeledik a nagyszabású kelenföldi csatornázás végrehajtása, — sőt megkezdik a napokban a főváros déli határán az új budai központi szivattyútelep építését is. Ez azonban még mindig nem elég. A közegészségügyi és bakteorológiai intézet napokban közzétett jelentésben figyelmeztet arra, hogy a *Duna vize a főváros belső szakaszán erősen fertőzött* és feltünően sok benne a veszedelmes bajokat okozó coli bacilus. A víznek ezt a nagyarányú fertőzését az idézi elő, hogy a *budai oldalon az utcai csatornák közvetlenül a folyamba ömlenek*, mert hiányzik a jobbparti főgyüjtőcsatorna. A budai főgyüjtő terveit az út- és csatornázási ügyosztály még *Solti* Gyula tanácsnok idejében elkészíttette és hozzá is akartak fogni a nagyszabású technikai feladat megvalósításához, amikor váratlanul beállott a mindent megbénító pénzügyi válság korszaka. A budai főgyüjtőcsatorna megépítését azonban elhalasztani tovább mégsem lehet, erre figyelmeztetnek a milliós lakosság egészsége felett őrködő bakteorológusok és orvosok.

A budai főgyüjtőcsatorna megépítésének lehetőségei és a feladat fontossága tekintetében kérdést intéztünk

Dorner Gyula

törvényhatósági tanácstaghoz

az út és csatornaépítési szakbizottság elnökéhez, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágosítást adta:

— Tagadhatatlan, hogy a budai főgyüjtőcsatorna hiányát egyre jobban érezzük és szinte nehéz elképzelni, hogy *azt a milliós modern város nagyrésze miképpen nélkülözheti.* De nem a főváros törvényhatóságában van a hiba, hanem a viszonyokban, amelyekkel szemben, sajnos, tehetetlenek vagyunk. A budai dunaparti, egészen modern főgyüjtőcsatorna tervei készen fekszenek, de nem tudjuk megépíteni, mert

ehhez a nagy munkához több millió pengő kellene.

A késedelem azonban nem jelenti azt, hogy nem törekszünk a megvalósításra. Most, hogy a Kelenföldön elkészül az általános csatornázás, a Dunához vezető beömlő főgyüjtőcsatorna és vele együtt a szivattyútelep, sor kerülhet arra, hogy *lassan, szakaszokban, évek sorára elosztva, hozzáfogjunk a dunaparti főgyüjtőtelep megépítéséhez, a Kelenföldről, illetve a Lágymányosról kiindulva észak felé.* Bizony ma nagyon primitívek a viszonyok csatornázás tekintetében Budán és van sok eredeti, szinte humorosan fonák helyzet is. *Például eddig a Budafoki-úton nem a Duna felé ömlött a csatornában a szennyvíz, hanem visszafelé,* mert arra volt a legközelebbi beömlő nyílása.

A jövő évi költségvetésben nem tudtunk egyetlen fillért sem az új főgyüjtő építésére előirányozni,

de reméljük, hogy a következő évben már rákerülhet a sor erre a nagyszabású munkára. Óbudától Kelenföldig

a szennyvizet természetes eséssel vezetni lehetetlen,

túlságosan mélyre kellene a csatorna lejtését vezetni. Ehelyett majd két ponton *földalatti átemelő állomások* szivattyúi viszik át a szennyvizet egyik szakaszból a másikba. Az egyik átemelő telepet a Szilágyi Dezső térre, a másikat a Döbrentei-térre tervezzük. A bakteorológiai intézet helyes figyelmeztetése minden bizonnyal új lendületet ad a megvalósítás irányába.

Erélyes kormányintézkedéssel kiirtják a zugcukrászdákat és pékkontárokat

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain hadjáratot indítottunk a tisztességes ipar és a nagyközönség életbiztonsága, egészségének épsége érdekében a pinceodukban működő *cukrász-zugüzemek és zugpékségek* ellen. Az adatok halmazával világítottunk rá az élelmiszeriparnak ezekre a gombatenyészeteire, amelyek fittyet hánytak a hatósági intézkedéseknek, a legális ipart irányító becsületességnek és vakmerő leleményességgel kibujtak a pragrafusok résein, kihasználva visszaéléseik leleplezésére a bürokrácia lassúságát.

A főváros, mint iparhatóság, tehetetlen volt velük szemben, de a most kiadott kormányrendelet kiirtja a veszélyes „élelmiszergyártó üzemeket". Leérkezett a fővároshoz a *kereskedelmi miniszter 60.729. számú rendelete*, amelynek végrehajtását a polgármester nyomban elrendelte. A kormányrendeletről és az ezt követő hatósági intézkedésekről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kereskedelmi kormány rendelete kimondja, hogy a sütőipar gyakorlását a korábbi gyakorlattól eltérően,

iparengedély alapján gyakorolható, képesítéshez kötött iparnak nyilvánítja.

Eddig elég volt az egyszerű iparigazolvány megszerzése is, ami nagy szabadosságot jelentett.

— A legális sütőiparosságnak is régi óhaja volt, hogy az éjjeli munkatilalom, valamint a közegészségi követelmények szigorú megőrzésére vonatkozó *törvényes rendelkezések betartassanak.* A régi rendeletek azonban nem voltak elegendők és így történt, hogy a hatóság minden ellenőrzése és igyekezete ellenére

felbukkant a fővárosban mintegy 40—50 olyan pinceüzem, amely a hatóság kijátszására rendezkedett be.

egyenesen arra alapítva üzleti boldogulását, hogy fütyül a rendeletekre és előírásokra. Hiába razziáztak ezekben a zugműhelyekben, hiába indítottak ellenük eljárást, mire az ügy ítéletig ért, *rendszerint eltünték és más helyen bukkantak fel.* A régi törvényes rendelkezések alapján azonban nem lehetett ellenük kellő szigorral eljárni, nem lehetett őket megszüntetni. Ez a körülmény sokszor a komoly iparos törvénybevetett hitét is megrendítette és a pincékből irányított *tisztességtelen verseny* nem egyszer őket is szabálytalanságok elkövetésére ragadta.

— A kereskedelmi kormány rendelete tehát nagyjelentőségű, amikor a *sütőipart a külön hatósági engedélyhez kötött iparok közé sorolja.* A rendelet kimondja, hogy

a jövőben iparengedély csak akkor adható ki, ha a hatóság előbb helyszíni szemlén megállapította, hogy a kiválasztott hely iparüzésre alkalmas

és berendezésével együtt a közegészségügyi, higieniai előírásoknak mindenben megfelel. Az ipar gyakorlását pedig *csak akkor szabad megkezdeni,* ha újabb hatósági vizsgálat is megállapította, hogy a követelményeknek eleget tettek. Ez nemcsak új üzemekre vonatkozik, hanem átalakított és bővített műhelyekre is. Az ilyen átalakításokat, áthelyezéseket

a jövőben mindig előre be kell jelenteni.

A rendelet ellen vétőket *magas pénzbírsággal és 15 napig terjedő elzárással büntetik.*

*

A jövőben tehát megvan a lehetősége a pincemühelyek kiirtásának, amire hamarosan sor kerül, mert ez a tisztességes ipar és a nagyközönségnek egységes érdeke. Az új rendelet már életbe is lépett.

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

A Nemzeti Munkahét a magyar jövőt jelenti

A magyar nemzet társadalmi egysége: minden rend és foglalkozás összeforrása, a közös küzdelem akarata tökéletesen bontakozik ki most az ország előtt, amikor a Nemzeti Munkahét első ünnepnapját üljük. Ma látjuk: szétforgácsolt erőkkel nem lehet sem nemzeti célokat, sem nagy gazdasági feladatokat megvalósítani; minden munkának, a nemzet munkájának is csak akkor van eredménye, ha minden tényező a maga helyén egyuttal a nagy közös célok szolgálatában is áll.

Azt akarjuk megmutatni: *mit tudunk, mire vagyunk képesek, hol tartunk és merre megyünk.* A Nemzeti Munkahét a nagy seregszemle: *lássuk és ismerjük erőinket,* lássa és tudja mindenki a célokat. Akik a *Nemzeti Munkahét* nagy gondolatát megvalósították és akik a TESz kebeléből ezt a nagy megmozdulást szervezték és irányították, a vezetőférfiak nyilatkoznak ezuttal a *Fővárosi Hirlap* útján az eszmékről és a célokról, amelyek e gyönyörü nemzeti megnyilatkozás lényegét alkotják. Ime, a TESz vezetőinek nyilatkozatai:

bellusi Baross Gábor dr.:

— Uj célkitüzések útjait szálltuk meg, amikor egy hatalmas gondolat jegyében elindítottuk azt az országos mozgalmat, amely a *magyar munkát* tette az értékelés mérlegére. A politika kikapcsolásával eggyé akarjuk kovácsolni a széthulló magyar társadalmat és ezen keresztül megmutatni az utat, amely a *nemzet gazdasági megujhódásához vezet.*

— Az ország minden érdekképviselete: mezőgazdasági és ipari szövetkezések, egyesületek kongresszusok keretében vitatják meg a legfontosabb problémákat és megkeresik a kivezető utat azoknak megoldásához. Felvonul a magyar ipar, kiállítja termékeit a magyar mezőgazdaság. Hatvan kongresszuson, a magyar társadalom problémáival, több mint kétszáz előadáson a legkiválóbb szakértők ismertetik a gazdasági kérdéseket.

— Fel kell ismerni mindenkinek a *nemzet egységének átütő erejét,* az egység gazdasági előnyeit, szemben a kis érdekcsoportokra rétegeződött társadalommal. Ez a *Nemzeti Munkahét* gazdasági jelentősége.

— A nemzet legértékesebb rétegét a *kispolgárt és a termelőt* akarjuk üdvözölni a nemzeti munka ünnepén.

Szörtsey József:

— A Nemzeti Munkahét a Tesz-nek a politikai és társadalmi különbségeken felülemelkedő egész magyar társadalomnak *a seregszemléje és demonstrációja* a magyar élniakarásnak. A magyar dolgozó társadalom ezen a héten mutatja be azt az egységet, amely az eddigi egymást meg nem értés és az eddigi visszavonás helyébe lépve, *a magyar jövőt jelenti.* Örömmel kell megállapítanom, hogy minden foglalkozási ág lelkesen, seregestől csatlakozott. A Nemzeti Munkahét nemcsak propaganda, hanem valóságos *ünnepe a magyar nemzet, a magyar társadalom egységének.*

— A Nemzeti Munkahét alkalmával fog nyilvánvalóvá válni, hogy *Gömbös* Gyula nem csak politikai vezér, nem csak egy politikai többség vezére, hanem *az egész magyar társadalomé, az egész nemzeté.*

— *Ilyen arányú társadalmi akció még nem volt.* A Tesz egyedülálló érdeme, hogy *az egységre való törekvésnek, a lelkekben ez iránt égő vágynak, meg tudta adni a Nemzeti Munkahét megrendezésével a keretet.*

Nemzeti Egység indulója

Gömbös Gyulának, a Nemzeti Egység vezérének ajánlja és zenéjét szerzette: *Dohnányi Ernő dr.,* szövegét irta: *vitéz Somogyváry Gyula.*

Felharsan első izben a Nemzeti Egység fővárosi szervezkedésének zászlóbontásán, a Tattersalban

Testvér, a hajnal, ime újra int.
Már tépi szét a barna éjszakát,
Felejtsd a gyötrő bút, a kínt:
Az Isten napja süt majd újra rád.
Emeld fel véres homlokod,
Zendítsd meg azt a régi dalt
S ha mind egy szálig összefog:
Csak győzni látod a magyart!

Kezdj új barázdát, vesd az új vetést
És szikra záport verjen pörölyöd,
Kibirt e nép itt minden jégverést,
Mert szent csodákat hajt az ősi rög.
Emeld fel tiszta homlokod,
Zendítsd meg azt a régi dalt
S ha mind egy szálig összefog:
Csak győzni látod a magyart!

Csak élesítsd az ősök fegyverét,
Mely ezredévig tisztán tündöklött.
Lesújt e hősi, drága penge még
És összeforr mi széthullott: a föld.
Emeld fel büszke homlokod,
Ragyogjon, hej a régi kard
S ha mind egy szálig összefog:
Dicsőnek látod a magyart!

Folynak az előkészületek a gáz és villanydíjak csökkentése érdekében

Megoldják a kereskedői kirakatvilágítások ügyét is

A főváros üzemei felett *Borvendég* Ferenc alpolgármester parancsnokol, aki annak ellenére, hogy műszaki képzettséggel nem rendelkezik: *a legkiválóbb szakemberekkel is felveszi a versenyt a technikai tudást igénylő részletkérdésekben.* Az elektromos és gáztarifák állítólagos megdrágításáról intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc
alpolgármesterhez,

aki kategórikusan megcáfolta az ilyen terveket.

— A főváros háztartási hiányait könnyü volna ilyen eszközökkel pótolni, — mondotta munkatársunknak, — azonban *ez a gondolat távol áll a főváros vezetőségétől.* A villany és gáz díjainak felemelése súlyos érvágást jelentene az annyi bajjal küszködő polgárságon, amelyik újabb ilyen terheket csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudna vállalni.

— Ellenkezőleg áll a helyzet, mert például

az Elektromos Művek már hosszabb idő óta foglalkoznak az ármérséklés tervével.

Általános tarifacsökkentést végrehajtani egyelőre kockázatos volna, de *részletreformok megvalósítása küszöbön áll.* Elsősorban azok az intézmények részesülnek a díjak leszállításában, amelyek *éjjel-nappal üzemben vannak* és mint nagy áramfogyasztók, különleges elbánásban kell, hogy részesüljenek. A vendéglők, kávéházak, szállodák, színházak, büffék, mozik és mulatók számára

kedvezőbb tarifát gondolunk,

de ezzel egyidejüleg szó van *a kereskedői kirakatvilágítások és fényreklámdíjak reviziójáról is.*

— A *gázszolgáltatás* árai körül is komoly számítások indultak meg. A fogyasztói egységárak csökkentésére alapos tanulmányozások mutatják meg majd a mérséklés lehetőségét és elvben

nem zárkózunk el a gázművek tulajdonát képező felszerelési tárgyak bérleti díjának leszállítása elől sem.

Sajnálatos körülmény azonban, hogy ezek a háztartási cikkek a bérlők részéről *rongálásnak vannak kitéve és mindez a gázgyár károsodását jelenti.* Ha sikerül ebben a vonatkozásban megértőbb légkört teremteni, úgy a nagyközönség számára előnyöket jelentő revizió nem fog elmaradni.

Borvendég Ferenc alpolgármester fenti nyilatkozata reménységet nyujt ahhoz, hogy *a közüzemi szolgáltatások díja a közeljövőben kevesebb kiadást hárit a főváros millió fogyasztóira.*

Mig a vakolat megszárad,

sok idő elmulik. Helyiségeit azonnal használhatja, ha a falakat és mennyezetet Eternit-nagylemezekkel burkolja. Az Eternit-lemez kemény, akár a kő, nem ég, érzéketlen nedvességgel és hővel szemben, könnyen tartható tisztán, mindig tetszetős és gazdaságos.

Kérjen díjmentes prospektust és árajánlatot.

ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33. sz.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

RACIONALIZÁLÁS
INDORG pszichotechnikai és szervezési Intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ⁘ Telefon: 16-1-27

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A balatonfüredi
szanatóriumban
kedvezményes árak mellett üdülhet, gyógyulhat!
Teljes gyógyellátás napi 15 pengőtől
Az átalányárban központi fütéses, meleg-hidegvízzel ellátott szoba, négyszeri étkezés, orvosi kezelés, rádiumos szénsavas fürdők, gyógydíj és a borravalók is benne foglaltatnak.
Részletes felvilágositást ad a Fürdőigazgatóság Balatonfüreden, vagy a budapesti iroda:
VI., Eötvös ucca 20. Telefon: 25-8-50

FELDÖLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisztviselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: 394-41 és 446-72.

A diplomás ifjúság mindennapi kenyerét nem csupán a közigazgatás, hanem elsősorban a gazdasági erők újjászervezése biztosíthatja

Az összes erők sürgős összefogása hozhatja meg a kívánatos eredményt

Évek óta mindig erőteljesebben hangzik fel a jelszó: *helyet az ifjúságnak!* A legnagyobb tárgyilagossággal el kell ismerni, hogy ennek a kívánságnak jogos alapja van, mert *az egyetemekről kikerült magyar fiatalság képtelen tudásának és felkészültségének megfelelő pozícióba jutni.* A főváros a gyakornoki állások megszervezésével igyekszik segíteni ezen a rendkívül nagyjelentőségű hiányosságon és a közeljövőben megtalálja az alkalmat ahhoz, hogy az annyira sürgetett gyakornoki állások ténylegesen betölthetőkké váljanak.

Az ifjúság exisztenciájának megalapozási körülményeiről intéztünk kérdést

doroghi Farkas Ákos dr.

főjegyzőhöz,

a főváros elnöki ügyosztályának vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* által kezdeményezett *Nemzeti Munkahét* programja világosan megmondja, hogy ez a hét tulajdonképen *seregszemle,* amely összefog mindenkit, aki magyar és mindent, ami magyar. A *nemzeti öncéluság,* amely a miniszterelnök úr programjának egyik legsarkalatosabb pontja és a *nemzeti egység,* amely ennek a célkitűzésnek egyik legfontosabb előfeltétele, ezen a Nemzeti Munkahéten *gyakorlati bizonyítékokat is fog találni.*

— A nagyon sok fájó és égető probléma között van egy, amit nagyon közel érzek a szívemhez és aminek a megoldását nemcsak mostani hivatalos minőségemben, hanem már azelőtt is tollal és szóval kívántam elősegíteni.

Ez a nagy égető probléma: a diplomás ifjúság elhelyezkedése.

Annak a gondolatnak vagyok híve, hogy *a diploma nem jelenthet egyúttal igényt az állami közigazgatás kenyerére.* Téves az a felfogás, amely *kizárólag* a közületek feladatává kívánja tenni a diplomás ifjúság ezreinek az elhelyezkedését. Bizonyos, hogy a közületeknek is alapos részt kell venniök ennek a kérdésnek a megoldásában és meg kell jegyeznem, hogy a székesfőváros vezetősége szociális szempontból *hajlandó elmenni a mai szomorú körülmények között is egészen a legvégső határig, hogy az állástalan diplomások legértékesebb elemeit felhasználja közigazgatásában.* Ez azonban csak csepp a tengerben, akár betölti a főváros

a szervezés alatt álló 100 gyakornoki állást,

akár esetleg még továbbmenő intézkedésekkel próbálja kiválogatni azt az ifjúságot, amely a tisztviselői utánpótláshoz szükséges.

De nem szabad elfelejtenünk, hogy a közigazgatás egyszerűsítése előbb-utóbb természetszerűleg maga után fogja vonni *a közigazgatás személyzeti kereteinek szűkítését.* A nagy probléma igazi megoldása, véleményem szerint, csak akkor jár majd kézzelfoghatóbb eredményekkel,

ha az ipari és kereskedelmi élet megfelelő átszervezése mellett, csonka hazánk egy alapvető fontosságú problémája is megvalósításra kerül:

a mezőgazdaság átszervezése az eddigi extenzív gazdálkodási rendszerről az intenzív, szervezett, irányított termelési rendszerre: ha a mezőgazdasági munkanélküliek, földnélküliek, nincstelenek százezres tömegei ugyancsak megtalálják a maguk elhelyezkedését és *új, erős kisgazda-elemek alakulnak a magyar mezőgazdaságban* egy egészségesen és helyesen keresztülvitt telepítés segítségével. Ezeknek az új kisgazdaságoknak a termelését, termékeiknek értékesítését meg kell szervezni, céltudatosan kell irányítani és ha ezt az új *második honfoglalást* keresztül tudjuk vinni, akkor, véleményem szerint

a diplomás magyar ifjúság elhelyezkedésének is óriási új lehetőségeket biztosítunk.

Ennélfogva nyomatékosan fel kell hívnom mindazoknak a figyelmét, akik a diplomás ifjúság elhelyezkedésének a kérdésével lelkiismeretesen foglalkoznak, hogy *ne kizárólag a közigazgatás gépezetétől várják a diplomás ifjúság mindennapi kenyerének a biztosítását,* vagy legalább is ne tulajdonítsanak ebben túlságos nagy szerepet a közigazgatásnak, hanem ennél sokkal intenzívebben munkálkodjanak közre az egész magyar gazdasági élet átszervezésére és *az egész magyarság jobb jövőjének kialakulására irányuló törekvésekben.*

*

Az élet alapos ismerete tükröződik vissza *Farkas* Ákos főjegyző szavaiból, akinek érdekes útmutatása bizonyára új megfontolásokra fog vezetni.

Megegyezés a kormány és a főváros között:

a szentendrei uradalom a Vízművek tulajdona

A vételár 860.000 pengő — A terület egy részéből wikend-parcellákat létesítenek

A költségvetés tárgyalása során *többen is foglalkoztak a törvényhatósági tanács* ülésein a Vízművek beruházási terveivel, amelyekkel kapcsolatosan kifogásolták, hogy *a főváros vezetősége már 3 évvel ezelőtt nagymennyiségű csövet rendelt meg, amelyek felhasználatlanul hevernek a budai dunaparton. Borvendég* Ferenc alpolgármester a költségvetést tárgyaló tanácsülésen válaszolt a felmerült kérdésekre és azt a kijelentést tette, hogy *ezeknek a vízcsöveknek felhasználására csak akkor kerülhet sor, amikor a szentendrei szigeten megkezdődik az új kutak fúrása,* ami viszont attól függ, hogy a fővárosnak sikerül-e a kormánytól a szükséges vízjogot megszerezni. *Borvendég* Ferenc alpolgármester válaszában azt is kiemelte, hogy

a vízjog megszerzése és általában a szentendrei kútforrással kapcsolatos kérdések rendezése érdekében konkrét tárgyalások folynak, amelyek kedvező mederben haladnak előre.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben az ügyben a *legilletékesebb* városházi körökből olyan felvilágosításokat kapott, amelyek arra engednek következtetést, hogy

a főváros és a kormány között régóta kívánt megegyezés a legrövidebb időn belül létrejön.

Éveken át húzódott ezeknek a tárgyalásoknak a befejeződése, míg végül most létrejött a legteljesebb megegyezés. Eddig úgy volt, hogy a főváros a szentendrei koronauradalomnak csak azokat a részeit vásárolja meg, amelyek a parton terülnek el, vagyis

kizárólag azokat a sávokat, amelyekre kútfurrási célból feltétlenül szüksége van.

A főváros ezt az álláspontját a tárgyalások során feladta és most úgy alakult a helyzet, hogy a kormány és a főváros között létrejöhet a végleges megegyezés és pedig azon az alapon, hogy a főváros a *800 holdnyi területű koronauradalmat teljes egészében megvásárolja* 861 ezer pengőért, vagyis holdanként alig többért, mint ezer pengőért.

A *Fővárosi Hirlap* igen érdekes felvilágosításokat kapott arra vonatkozóan is, hogy miért változott meg a főváros vezetőségének az álláspontja és milyen terveket dolgoztak ki a kútfúrási célokra fel nem használható területek hasznosítása érdekében. A főváros vezetősége abból az elgondolásból indult ki, hogy a vikendmozgalom folytonos erősbödése mellett joggal lehet számítani *ennek a nyári üdülésre valóban alkalmas területnek gyors és eredményes parcellázására.* A érdekes tranzakcióról *beavatott helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azok a hirek, amelyek szerint a főváros és a kormány között a szentendrei kutak fúrása ügyében folyó tárgyalások kedvezően haladnak előre — *megfelelnek a valóságnak.* Reméljük, hogy

most már egészen rövid időn belül sikerül végleges megegyezést létrehozni.

Ezidőszerint úgy áll a helyzet, hogy a főváros valószínűleg megveszi a szentendrei koronauradalom egész területét 860 ezer pengőért és polgármesteri előterjesztés készül, melyet a költségvetés letárgyalása után viszünk a törvényhatósági tanács, majd a közgyűlés elé.

Bizonyos parcellázási tervek is vannak a szentendrei koronauradalomnak azon a részén, amelyet kútfúrásra nem fognak felhasználni.

E parcellázási sávon olyan kedvező pénzügyi eredményeket fogunk elérni, amelyek *ellensúlyozhatják még a költségeket, amelyekkel a koronauradalom megszerzése jár.*

*

A fenntí nyilatkozat tehát mindenben megerősíti információnkat. Örvendetes, hogy a főváros és a kormány között létrejött a megállapodás, aminek az lesz a legelső következménye, hogy *legkésőbb tavasszal megindulhatnak a kútfúrási munkálatok a szentendrei szigeten és ezzel sokszáz munkáskéz jut kenyérkereseti lehetőséghez.*

November 19-én és 23-án délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

SÜRGŐS igazolvány képek

2 drb rendelésnél darabja **48** fill. | **Műterem,** VI., Andrássy-út 39

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Tekintettel a Nemzeti Egység pártja budapesti zászlóbontásának nagy eseményére, a FŐVÁROSI HIRLAP két nappal előbb — kedd helyett vasárnap — jelent meg. Lapunk legközelebb a rendes időben, november 21-én fog ismét megjelenni.

A polgármester névünnepe. A főváros közönsége szeretettel köszönti az idén is névnapja alkalmából *Sipőcz* Jenő polgármestert. A főváros tisztviselői pénteken, november 17-én este ünnepi vacsora keretében ünneplik polgármesterüket a FANSz Mária-utcai kaszinójában, ahol *Liber* Endre alpolgármester lesz az est ünnepi szónoka. Szombaton, november 18-án a különböző társadalmi alakulatok és egyesületek fejezik ki ragaszkodásukat a polgármester iránt. Az ünneplésnek ez a része, fényes külsőségek között, a központi városháza I. számú belső udvarán fog lezajlani.

Antal István beszéde a Magyar Jövő Szövetség vacsoráján. A Magyar Jövő Szövetség budai csoportjának elnöksége a Claridge éttermében tartotta *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének tiszteletére rendezett kerületközi tisztikari vacsoráját, amelynek keretében *Zufall* Sándor dr. elnök meleg szavak kíséretében nyujtotta át Antal István dr.-nak a *disztagságról szóló díszoklevelet.* Antal István dr. felszólalásában vázolta az új nemzedékre váró feladatokat és éles megvilágításban domborította ki közös vezérünknek, *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek átfogó erejű, kiváló egyéni alakját. Beszédét a nagyszámú és előkelő társaság tagjai figyelemmel hallgatták és kitörő erővel ünnepelték *Gömbös* Gyula miniszterelnököt és *Antal* István dr.-t.

Jenő-nap Budán. A Budai Polgári Kör rendezésében, hagyományos szokás szerint, nagyszabású összejövetel és vacsora keretében üli meg a főváros, különösen Buda polgársága *Kozma* Jenő névünnepét. Az ezerterítékes vacsora a budai Vigadó termeiben lesz csütörtökön, november 16-án.

Jövő szerdán kezdődik a költségvetés közgyűlési vitája. A tanács csütörtökön befejezte a költségvetési vitát. A főpolgármester a költségvetést tárgyaló közgyűlést ugyan még nem tűzte ki, de értesülésünk szerint november 22-én, szerdán kezdődik a törvényhatósági bizottság plénuma előtt a jövő évi költségvetés általános vitája, amelyet *Sipőcz* Jenő polgármester nagyszabású expozéval fog bevezetni.

Leszállította árait a Balatonfüredi Szanatórium. Napi 15 pengőtől teljes gyógyellátás. Az általányárban központi fűtéses, meleg-hideg vízzel ellátott szoba, négyszeri étkezés, orvosi kezelés, **rádiumos, szénsavas** fürdők, gyógydíj és a borravalók is bennefoglaltatnak. Részletes felvilágosítást nyujt a Fürdőigazgatóság Balatonfüreden, vagy a budapesti iroda: VI., Eötvös-utca 20. Telefon: 23—8—50.

Áthelyezik a Döbrentei-piacot. A Döbrentei-téri piac és hetivásár elhelyezését már régen sürgetik, mert a gyógyforrások nyugodt környezetébe nem való a lármás vásári mozgalom. Az áthelyezést eddig mindig elodázták, de most már tovább nem halasztható, mert a Tabán lebontásával elveszítette életképességét. A Döbrentei-téri hetivásárt március 1-ig feltétlenül beszüntetik és áthelyezik a Németvölgyi-út környékére.

Gazdasági Értesítő

Mit adott a Gömbös-kormány a magyar polgárságnak?

Tizenhárom és félhónapi kormányzás után, új parlamenti ülésszak előtt *Gömbös* Gyula politikai munkája új állomáshoz érkezett: friss feladatok és célok előtt áll. Ezeknek a céloknak összessége: segítés a magyar társadalmon, még pedig az erők összefogásával, a nemzet egységes erőinek latbavetésével. Ennek a politikának egyik legjelentősebb célkitűzése, hogy Budapest fővárost is akként vonja be a nemzeti munka összességébe, amint ezt a főváros helyzete és szerepe, egyúttal polgárainak érdeke is megkívánja.

Ha arra gondolunk és ha azt kérdezzük, vajjon mit adott *Gömbös* Gyula kormánya eddig a magyar polgárságnak, akkor könnyű a felelet. Kérdezzük meg magát az egyszerű polgárt és csak azt válaszolhatja: *nyugalmat adott, biztonságot adott és hitet adott.* Nem szabad felednünk, ha nehezek, válságosak is az idők, mint széles e világon mindenütt, s ha bármiként érezzük is a nemzetközi feszültség súlyát, az egész magyar társadalom ma elvesztette a kétségnek azt a nyomasztó és bizonytalan érzését, amely rajta ült a lelkeken. A pesszimizmusnál is rémesebb a reménytelenség, amely szinte a nemtörődöm belenyugvásba fásul el. Ezt a lankasztó érzést, a lelkek e zsombékját írtotta ki *Gömbös* Gyula munkája. Mert politikájának belső és külső eredményei egyformán jogot adnak arra, hogy a kétségek elmúlásával immár bizakodni tudjunk.

Mert ne feledjük el, hogy a békét és a rendet hozta az országnak *Gömbös* Gyula és *a béke és a rend nemcsak itthon biztosítja a nyugalmat, de kifelé is megnövelte a nemzet erőinek érvényesülését.* Az a belpolitika, amely egységre és megértésre tudott törekedni, összeforrasztja a nemzet különböző erőit. Amilyen baj a széthúzás, a társadalom szembenállása, annyira bizonyos, hogy ma egységesen új szellem nyilatkozik a magyar közéletben új célok, új reménységek felé.

Elfogultság nélkül láthatjuk, hogy *Gömbös* Gyula meg tudta teremteni a vállalkozás és a munkalehetőség hangulatát az országban, mert ki tudta vonni a mérgező erőket. Mindenekfölött meg tudta adni a biztonságérzését a gazdasági életnek, amikor az államháztartás egyensúlyát helyreállította. Súlyosan nehezedett az országra az a tudat, hogy az államháztartás bajai végzetes katasztrófát zúdíthatnak a gazdasági életre és mindenekfölött magára a pénzre is. A kormány úgy tudta csökkenteni a kiadásokat, hogy ezáltal nem béklyózta le a fogyasztást, amikor a bevételek fokozásával és megfelelő hitelműveletekkel, jelentős megtakarításokkal elérte azt az eredményt, hogy mereven tudott szembeszállni a pénzfelhigítás vak merő tervével, akkor ezáltal *a pengő értékállandóságát kifelé, pénzünk vásárlóerejét befelé biztosította.* Nem lehet nagyobb eredmény a polgár számára, minthogy nyugodtan tud dolgozni és széthúzó erők nem feszítik szét a nemzeti nyugalom acélabroncsait és hogy spekulációs erők sem tudnak hozzányúlni a nemzeti vagyon biztos alapjához, a valutához. Amikor a *Magyar Nemzeti Bank* nagyszerű munkájával hozzájárult ahhoz, hogy pénzünk értékállandósága teljes maradjon, akkor a Gömbös-kormány iránt érzett nemzetközi bizalom fejeződött ki abban a tényben is, hogy a *Magyar Nemzeti Bank külső adósságait teljes mértékben konszolidálni tudta.* Együttjár ezzel s a bizalom megnyilvánulása az is, hogy a kormánynak az államháztartás és a magángazdaság részére a külföldi hitelezőknél komoly engedményeket sikerült biztosítania. Azok a hitelrögzítő megállapodások, amelyek ma a pénzügyi élet és a hitelélet nyugalmának alapjai, csak úgy voltak elérhetők, hogy a külföld Magyarországot a béke és a rend országának tekinti, hogy bízni tud benne. A mi forgalmunk, fogyasztásunk, Budapest fejlődése, de különösen a nagy nemzeti revizió érdekében annyira fontos, az idegenforgalom emelkedése is egyik látható eredménye annak, miként ítéli meg a külföld *Gömbös* Gyula kormányzása óta ezt az országot.

Gömbös Gyula aktív külpolitikát csinált, de önérzetes külpolitikát, mely nagyvonalú gazdasági politikával is páros. Ha tudjuk, hogy az elzárkózások mostani korszakában mily nehéz megfelelő külkereskedelmi megállapodásokat kötni, akkor értékelhetjük a kormány sokoldalú és eredményes munkáját, amely kereskedelmi szerződések és megállapodások formájában biztosított piacokat a magyar termelés számára. Hogy külkereskedelmi forgalmunk nőtt és hogy aktív lett, annak jelentősége különösen fontos Budapest számára is, hiszen még a mezőgazdasági kivitel is elsősorban itt bonyolódik le. A terményértékesítés és az agrártermelés előmozdítása éppen így fontos volt a főváros polgársága szempontjából azért, mert mindez meg tud történni anélkül, hogy a közszükségleti cikkek árainak emelkedése a fogyasztókra új terheket rótt volna. Ellenkezőleg: a Gömbös-kormány gazdasági politikája olcsóbbá tudta tenni az életet s igen fonos, hogy a kormány a közszükségleti cikkek egész sorában szállította le az árakat. Pedig a kormány mindezt úgy cselekedte, hogy ugyanekkor messzemenő módon igyekezett szolgálni az ipari fejlődést és a kereskedelem érdekeit.

Gömbös Gyula egyik beszédében hangoztatta, hogy gazdasági politikájának egyik legfőbb elve: mentől több független egzisztenciának sorsát biztosítani. Valóban, *a kisemberek érdekében sokat tett a kormány.* Kétségtelenül csökkent a munkanélküliség, ami elsősorban annak köszönhető, hogy a vállalkozási kedv a köznyugalom folytán fellendült és hogy a kormány beruházási munkálatokkal munkaalkalmakat teremtett. Maga az a tény, hogy a külföldi hitelezők alapjából 15 millió beruházási hitel áll rendelkezésre és hogy az ipari munkaszervező intézet megteremtésével fontos alkotásokat lehet megvalósítani és az iparvállalatokat inkább lehet foglalkoztatni, különösen kihatott a főváros egész életére. Azt sem lehet tagadni, éppen a bizalom folytán, hogy a komoly építkezési kedv fellendült és hogy ugyancsak sikerült megindítani a befagyott hiteléletet is.

A kisemberek védelmén túl a kormány gondoskodni tudott mindenkor az inségesekről, növelte az inségakciót, számos könnyítést és kedvezményt tudott tenni az adózók részére. Az árverések rendszerének megjavítása, a késedelmi kamat csökkentése, a házadókedvezmény határidejének meghosszabbítása, hadirokkantak, hadiárvák és hadiözvegyek adómérséklései, a nagy családú adózóknak juttatott kedvezmények, mindez fontos a kisember számára. De éppen a kisember védelmének gondolata nyilvánult meg a gazdarendeletben is és mindabban az intézkedésben, mint az aranydollár rendeletben is, amely az adósságrendezések kérdésének megoldását célozza, az emberek vagyonának és boldogulásának védelmét. A gazdarendelet áldásos hatásai meg fognak nyilatkozni a vásárlási kedv emelkedésében, a fogyasztás növekedésében, aminek az ipar és kereskedelem látja majd hasznát. De semmi sem bizonyítja jobban ennek a pénzügyi és gazdasági politikának helyességét, minthogy a bizalmatlanság légköre megsemmisült és az országban újból megindult a tőkeképződés, ami a betétállomány növekedésében nyilatkozik meg. Ebben pedig az a legörvendetesebb, hogy a kisbetevők betétei kezdenek újból kialakulni, ami megint jele annak, hogy a polgári társadalom látja gyümölcsét a helyes és céltudatos politikának.

A nemzeti munkaterv lényege az volt és ma is az, hogy Magyarország népe a nyugalom, a rend és a polgári munka békés légkörében tudjon dolgozni a nagy nemzeti célért: az egységes magyar államiságért. Az a munka, amely a Gömbös kormány eddig végzett, befelé erőt és kifelé tekintélyt szerzett számunkra, s nyugodt érzéssel bízhatunk abban, hogy sorsunk jó kezekben van.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter közvetít a fióküzletes gyárak és a kereskedők között

Novemberben életbelép a tisztességtelen versenyről szóló pótrendelet

Súlyos megpróbáltatások és verejtékes küzdelmek központjában áll a budapesti kiskereskedelem és kisipar, amelynek a gazdasági válság okozta forgalomcsökkenésen kívül egyik főoka az a kíméletlen verseny, amelyet a *nagyáruházak és a gyárak folytatnak velük szemben.* A *Fővárosi Hirlap* számtalan cikkben mutatott rá az áruházak részéről indított méltánytalan versenyre és minden alkalommal hibáztatta a gyáraknak azt az eljárását, hogy *detailüzleteket szerveznek a város minden pontján és gyártmányaikat a közvetítői kereskedelem mellőzésével juttatják el a fogyasztók tömegeihez.* Az érdekképviseletek elhatározták, hogy országos demonstrációt rendeznek, mielőtt azonban még erre az útra térnének, megpróbálják a békés és kiegyenlítő elintézést olymódon, hogy *a hatóságokat kérik fel a panaszok orvoslására.* A kereskedőknek tökéletesen igazuk van abban, hogy a gyárak ne vadásszák el a vásárló közönséget és áruikat adják továbbra is a közvetítő kereskedelemnek, hogy ilymódon ez a legértékesebb társadalmi réteg megtalálja a maga boldogulását.

A kereskedelmi érdekképviseletekkel együtt alkalmat kerestünk arra, hogy a kiskereskedők ezernyi panaszát *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter elé tárjuk, aki *megértő méltányossággal vette tudomásul az általa különben jól ismert tényeket.* A gyáripar egyes ágazatai részéről megindított káros rendszer orvoslásáról

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelemügyi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kereskedők iránti teljes jóindulattal már régebben foglalkozom a kérdéssel és minden törekvésem, hogy a *kinövések ellen védelmet nyujtsak.* Legközelebb

a szembenálló érdekelteket közvetlen tanácskozásra hívom össze,

hogy a különböző szempontok mérlegelésével és a *kereskedelem jogos érdekeinek figyelembevételével* oldjam meg ezt a problémát, s a ke-

Ön is tud számolni!

A világítási költségek túlnyomó részét az áramszámla teszi, ehhez képest az izzólámpa ára elenyésző. A silány minőségű lámpa csak a beszerzésnél olcsóbb; az áramfogyasztásban azonban annál drágább! Vegye tehát csak a bevált, gazdaságos

TUNGSRAM LÁMPÁT!

reskedelem érdekét szolgálja egy másik intézkedés is:

a tisztességtelen versenyről szóló pótrendelet elkészítése,

amelyet *novemberben szándékozik a kormány életbeléptetni.*

*

A gazdasági közvélemény a legnagyobb megnyugvással fogadta a miniszter nyilatkozatát, akinek gondos gazdasági politikája állandóan törekszik a kereskedők existenciális érdekeinek hathatós védelmére.

A Rimamurány—Salgó-Tarjáni Vasmű r.-t. 52-ik rendes évi közgyűlése az 1932/33. üzleti év zárszámadását egyhangúan elfogadta és az igazgatóság részére a felmentvényt megadta. Az igazgatóság **Sivó Jenő** igazgatóhelyettest a központi főkönyvelőség főnökévé nevezte ki és az igazgatói címmel ruházta fel.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. igazgatósága megállapította az 1932. üzletév mérlegét. A mezőgazdaság egyre fokozódó válsága 2,384.676 P 87 fill. veszteséget okozott a vállalatnak. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja a vállalat 10 millió pengő összegű törzsrészvénytőkéjének 5 millió pengővel való leszállítását, a törzsrészvények névértékének felére való lebélyegzése útján, ami által úgy a fenti, mint az előző évről áthozott 3,178.637.22 pengő veszteség majdnem teljes egészében fedezetet nyer. Hogy a jövőben szükségessé válható tartalékolásokra már most megfelelő fedezet álljon rendelkezésére, a társaság nagyrészvényesei elhatározták, hogy a társaságnak 175.000 darab, egyenként 25 P névértékre lebélyegzendő törzsrészvényt megsemmisítés céljából ellenérték nélkül engednek át. A közgyülési határozatok keresztülvitele után a társaság befizetett alaptőkéje 14,555.000 pengőt fog kitenni. A vállalat lefolyt üzletévében a mezőgazdák vásárlóképességének további hanyatlása ellenére az előbbi évvel szemben ismét csökkentést mutat; ennek ellenére árukészletét 27 százalékkal lebetett apasztani.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Motalkó szállítására pályáztak: Vacuum Oil. Co. 47.90, Steaua 47.95, Magyar Belga Ásványolaj 47.95, Budapesti Ásványolaj 48.—, Shell Kőolaj 48.10, Petroleumipar 48.10, Finomított olajok keresk. rt. 48.10 pengővel.

200.000 kg. nyirfaseprő szállítására pályáztak: Grosszmann Zoltán 13.600, Grosszmann Ignác 14.000, Károlyi Imre gróf 8840 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap körforgógépein.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZV ÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVE TÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYANY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: **47-1-72**

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

„HERMUSIN"
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 025—23.

Munkájáért a legnagyobbmérvű szavatosságot vállalja, ha kizárólag SCHÜTZ védjegyű anyagot épít be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK tönkölődéjo motor- és gépgyára Budapest, II., Kápiár-utca 8.



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 25-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és harangjátékok
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
Telefon: 91-3-52


Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon diszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, ez 1925. és 1926. évi kézmüipari tárlaton koronásdiszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

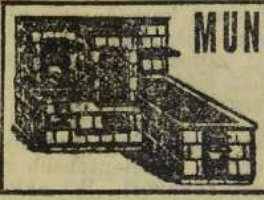
MÜNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbíró-utca 38—40. sz.
Telefon: 91-5-45. 00 Alapitási év: 1896

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: 62-4-88

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Irodа: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-3-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: I. 91-4-58. Gyárt és elad Val de traverd mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traverd természetes tömörített aszfalt utakat és önöntő aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HŐLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása. Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 53—8—84.

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-39

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgaréz-ből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Huszonkettedik évfolyam **Budapest, 1933. november 22.** *47. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Kisiparosok

Az elmult héten a magyar társadalmi és politikai élet eseményei valósággal egymásra torlódtak. Ha végigtekintünk azonban a nyilatkozatokon és a megmozdulásokon, amelyek sűrű egymásutánban következtek a hét minden napján, azt kell látnunk, hogy a nemzet minden osztálya tökéletes megértéssel igyekszik emancipálni magát a pártpolitikától és lelkesen siet megteremteni a nemzeti egységet. Számos külső megnyilatkozása volt ennek a törekvésnek, voltak nagyobbarányúak is, voltak talán jelentőségben elsőbbrendűek is, mégis a legszívesebben állunk meg annak a kisiparosdeputációnak a szereplésénél, amely a nemzeti egységhez való csatlakozását jelentette be. Különös szeretettel kell üdvözölni a kisiparosság elhatározását, mert nekünk, budapesti polgároknak a kisiparosság mindig büszkeségünk és díszünk volt.

A kisiparosok Budapest leghűbb polgárai, akiknek erkölcsére és a közzel szemben tanusított áldozatkész önfeláldozására mindenkor büszkék voltunk. Fizethetnek a hatalmas ipari vállalatok gigantikus adókat, Budapest székesfőváros azonban büszkébb a kisiparosság apró adópengőire, mert ezek a verejtékkel és keserves munkával összekuporgatott garasok a polgári hűség és önfeláldozás szülöttei. Örömmel láttuk tehát, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, valamint *Sztranyavszky* Sándor, a Nemzeti Egység Pártjának elnöke milyen megértéssel és milyen büszkeséggel szorítottak kezet a kisiparosság képviselőivel és már az első pillanatban mérlegelni tudták ennek a csatlakozásnak jelentőségét.

A magyar kisiparosság, de talán elsősorban a budapesti iparosok a legsúlyosabb válságban vannak. Igen súlyos nehézségekkel küzdenek, hiszen ma hatalmas gyárvállalatok és óriási áruházak konkurrenciájával kell megküzdenie annak a tudatnak, hogy a kisiparos szolid és egyéniséget sugárzó munkája még mindig különös értéket képvisel. A hatalmas és leküzdhetetlen konkurrencia mellett rendkívüli közterheket viselnek a kisiparosok csak úgy, mint az ország minden társadalmi rétege. A különbség talán mégis az, hogy a kisiparosok még nehezebben keresik meg a betevő falatot és még nagyobb megbecsülést érdemel az, ha a nehéz megélhetési és kereseti viszonyok között becsületesen tesznek eleget állampolgári kötelességeiknek. Ugyanakkor a kisiparosmunka mótorjának benzinje, az az apró kis hitel is hiányzik, amely nélkül megáll a varrótű, lomhán pihen a satu, megakad a gyalu és kiesik a kézből a vakolókanál.

Mindezt nagyon jól érzi a kormányzat és a főváros vezetősége is. Erre vall az, hogy a kisiparosokhoz intézett szavainak végén a miniszterelnök arra kérte meg a kereskedelmi minisztert, hogy a legelső minisztertanács elé terjessze elő a kisiparosság bajait. A kereskedelmi miniszter viszont arról tett tanuságot, hogy teljes ismeretében van a kisiparostársadalom betegségének, ismeri a gyógyszereket és az iparosok küldöttei meggyőződhettek arról is, hogy amennyiben ezek a gyógyszerek elérhetők, azokat sürgősen alkalmazni is kívánják. A magyar kisiparosok ismét tanuságot tettek arról, hogy legelsőkként értik meg a kor szavát és idejekorán ébredtek annak tudatára, hogy a kor betegségeit, kínzó gyötrelmeit, fájdalmas csapásait csak a nemzet egységének föiépítésével lehet elhárítani. A kisiparosok már tisztán látják, hogy vége az osztályharcok idejének, amelyek a nemzet erkölcsi erejét pocsékolták el és amelyek gyülölködő táborokra szaggatták szét a nemzet egyetemét. Az új út az egységben rejlő erőnek minél teljesebb kihasználása. A magyar kisiparosság csodálatos megérzéssel, igaz lelkesedéssel elindult ezen az egyetlen célravezető, biztos úton. Bebizonyította ezzel, hogy egyike a legtiszteletreméltóbb államfenntartó elemeknek és leghűbb polgársága a magyar fővárosnak.

Zászlóbontás után

Általános lelkesedés fogadta Huszár Aladár főpolgármester megbizatását

Nekem a békés kiegyenlítés a célom, nem pedig a pártoknak és az embereknek egymással való szembeállítása — mondja Huszár Aladár főpolgármester — A közel jövő kiemelkedő politikai eseménye: Kozma Jenő és a Nemzeti Egység pártjának fővárosi országgyűlési képviselői beszámolót tartanak

Tízezrek tomboló lelkesedése és lenyügöző külsőségek között zajlott le a *Nemzeti Egység Pártja* budapesti zászlóbontása, amelynek kiemelkedő eseménye *Gömbös* Gyula miniszterelnök felemelő hatású szózata volt. A Tattersaal hatalmas területén Budapest polgárságának tízezerei sorakoztak fel a nagyszabású politikai demonstráció meghallgatására, hogy szem- és fültanui legyenek azoknak a fontos kijelentéseknek, amelyeket *Gömbös* Gyula miniszterelnök volt hivatott a maga őszinte nyíltságával kifejteni. Nagy feltűnést keltett és értékes sikert aratott a *Fővárosi Hirlap rendkívüli kiadása*, amely közölte az összes vezető politikusok nyilatkozatait a nagy eseményről: *Gömbös* Gyula miniszterelnök táborba hívásáról, hogy Budapesten is egységbe forrjon össze mindenki, aki az ország és a főváros boldogulásához ezt elengedhetetlen feltételnek tartja. Az a mámoros lelkesedés, amely *Gömbös* Gyulát és vezérkarát: *Sztranyavszky* Sándort, *Huszár* Aladárt, *Marton* Bélát, *Kozma* Jenőt, *Ugron* Gábort, *Tabódy* Tibort, *Payr* Hugót, *Usetty* Bélát, *Takách-Tolvay* Józsefet és *Dési* Gézát köszöntötte, arra mutatott, hogy

Budapest felvilágosodott és józan közvéleménye a miniszterelnöktől elvárta és kivánta a társadalmi erők összefogását és a nemzeti boldogulás útjának kijelölését.

Mindenki sorakozzék a nemzeti építőmunkára

Tomboló éljenzés közben szállt a *miniszterelnök* szava a legidőszerűbb kérdésekről a megoldandó problémák sokaságára. Kifejtette, hogy nem jelszavakról kell vitatkozni, amelyek egyszer már elpusztították ezt a hazát, hanem *alkotó harmonikus munkára*, egymás megértésére van szükség. A jelszavak helyébe *az öncélú magyar gondolat* került, amelynek kiegészítője az áldozatos magyar életet kívánó testvéri szeretet. A nagy célok felé kell fordítani a tekintetet és nem azon vitatkozni, ami a társadalmi osztályokat elkülöníti és széjjelrobbantja a nemzetet. Mindenki elismeri a főváros vezető szerepét, politikai, gazdasági, kulturális tekintélyét, de az ország azt várja, hogy

ez a főváros legyen izig-vérig magyar és minden vonatkozásban egyesüljön a nemzet egyetemes érdekeinek szolgálatában.

Olyan fővárosra van szükség, amely *teljesen beleilleszkedik a nemzet történelmi feladataiba.* Büszkén emelte fel szavát a miniszterelnök, amikor rámutatott a *Nemzeti Egység Pártjának 3400 vidéki szervezetére*, amelyek azt kívánják, hogy a főváros is csatlakozzék a nemzeti egység mozgalmához. Nagy nemzeti pártra van szükség a városházán, amelyik kiegyensúlyozza a fővárosi közélet pártokra szakadozottságát. Tomboló lelkesedés fogadta azt a kijelentést, hogy *a munkástársadalmat minden irányban be kell kapcsolni a nemzeti építőmunkába* és viharos helyeslés kísérte azt a tanácsot, hogy a nemzetköziséget hírdetők távozzanak a közéletből. Élesen szembeszállt a miniszterelnök a vallási jelszavakkal játszadozókkal, mert álláspontja szerint *sohasem szabad nézni, hogy ki milyen templomban imádkozik.*

A nemzet tagja minden magyar ember, akár katolikus, akár protestáns, akár pedig zsidó.

Az élet önmagától kiküszöböli a felekezeti differenciákat, aki tehát jelszavakkal házal, az beismeri, hogy gyenge politikus, mert nem tud másként érvényesülni, mint a felekezetieskedés kiélezésével.

Útban Budapest újjászületése

Messzemenő figyelmet érdemel a miniszterelnöknek az az óhajtása, hogy *a városházán nem akarja a pártok túltengését.* A nemzetnek sürgős szüksége van arra, hogy a főváros közönsége is teljes egészében összeolvadjon a nemzeti egység gondolatának országos szervezetében, amely *oly történelmi csodát fog művelni*, hogy felfigyel reá az egész világ. A reális politikának kell uralkodni a városházán és

Budapest születésének hatvanadik évfordulóján új korszaknak kell kezdődnie a főváros életében.

Megszervezzük a Nemzeti Egység jegyében a hadállásokat — mondotta *Gömbös* Gyula — és ha majd az időt elérkezettnek látom, akkor *következik az újabb lépés, amely majd Budapest regenerációjához vezet.*

Ezután következett az az ünnepélyes aktus, hogy a miniszterelnök *Huszár* Aladár főpolgármester kezébe tette le a budapesti *Nemzeti Egység Pártjának* legfőbb irányítását. *Az a kitüntető forma és szinte megható hang, ahogy a miniszterelnök Huszár Aladár főpolgármestert az óriási tömeg előtt aposztrofálta, majdnem szokatlan a politikai mozgalmak történetében* és vitathatatlanul annak a jele, hogy

Gömbös Gyula miniszterelnök a főpolgármestert tartotta legalkalmasabbnak ennek a nagyfontosságú feladatnak a hiánytalan elvégzésére.

A miniszterelnök ünnepélyesen átadta *Huszár* Aladár főpolgármesternek a főváros vezetését, akiről még külön kiemelte, hogy magyar lelkiismeretessége, nagy szociális érzéke, tökéletes tárgyilagossága és általános hozzáértése olyan emberi értékek, amelyek *nemcsak a fővárosnak, hanem az országnak is nagy eredményeket fognak biztositani.*

Ezzel a nyilvánosság előtt lefolyt aktussal *Huszár* Aladár főpolgármester jutott a budapesti *Nemzeti Egység Pártjának* elnöki pozíciójába és megállapítható, hogy

Gömbös Gyula döntése úgy a közvéleményben, mint a várospolitikai életben nagy örömet és megnyugvást keltett.

A főpolgármester eddig is magáénak tudhatta az összes pártok tiszteletét és bizalmát, az adminisztráció odaadó támogatását, mert egyesztendős működése folyamán mindenkor a bibliai pártatlanság jegyében intézte a hatáskörébe tartozó összes ügyeket. Ha voltak is hangok, amelyek a *Nemzeti Egység Pártjának* a

városházán való megjelenésétől bizonyos politikai feszültséget vártak, ezek a pesszimista jóslatok mind elnémultak és *nemcsak a jobboldali, hanem a baloldali pártok között is általános az a meggyőződés, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök a legszerencsésebb kézzel szemelte ki a kormány politikájának városházi exponensét.*

Távol áll tőlem minden üres csatakiáltás — mondja Huszár Aladár főpolgármester

A *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti megalapozása után felkerestük

Huszár Aladár dr.

főpolgármestert,

aki *legközelebbi terveiről és politikájának általános irányelveiről* a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A miniszterelnök úr kijelölte azokat a célokat, amelyek az ország és a főváros szebb jövőjét és boldogulását szolgálják. Mint főpolgármester, *a legteljesebb mértékben megtartom pártatlanságomat valamennyi párttal szemben és elválasztom azt a Nemzeti Egység Pártjának elnökségétől,* amely pozicióba a miniszterelnök úr bizalma állított.

A közgyűlés elnöki székében nem ismerek pártokat

és eddigi működésem során is megmutattam, hogy minden vonatkozásban lojális és pártatlan tudok maradni.

— A *Nemzeti Egység Pártjának* országos szervezési munkájába természetszerűleg eddig nem folytam be, de budapesti vonatkozásban megkezdem a munkát a kijelölt úton, amelynél az a főtörekvésem, hogy komoly, nyugodt mederben és reális alapokon folytatódjon a szervezkedés. Nyugalommal és szisztematikus munkával végzem a rámbízott feladatot és természetesen

távol áll tőlem minden üres csatakiáltás, amely csak a kedélyek felizgatására volna alkalmas.

Nyomatékosan hangsúlyozom, hogy *elsősorban főpolgármester és csak másodsorban vagyok pártember,* akinek ebben a minőségemben az a törekvésem, hogy az összes erőket egyesítsem és *minél nagyobb méretűre fokozzam azoknak a számát, akik a Nemzeti Egység táborához csatlakozni kívánnak.*

— Éles különbséget teszek az *adminisztráció* és a *politika között.* Semmiképpen sem tartanám helyesnek, ha az adminisztráció nem az általános bizalom jegyében, hanem a pártpolitika irányában dolgoznék. Mindenkinek módjában állott megfigyelni magatartásomat egy esztendős főpolgármesteri működésem folyamán és hiszem, hogy ez biztosíték arra, hogy az *abszolut igazság jegyében fogok a jövőben is dolgozni.* Erőteljesen hangot adok annak a felfogásomnak, hogy

nekem a békés kiegyenlítés a célom, nem pedig pártoknak és embereknek egymással való szembeállítása,

mert a városházán nincs szükség a pártok viaskodására, hanem csak *egyedül a komoly munkára.* Erre törekszem minden erővel és elvem, hogy megbecsüljem a munkát, még ha az ellenzéki oldalról jön is.

— Nagyobb változásokról és különböző átalakulásokról egyelőre nincsen szó és *az ilyen hiresztelések nem rendelkeznek komoly háttérrel.* A miniszterelnök úr megtisztelő bizalmának birtokában *egyelőre nem látom a szükségét semmiféle jelentősebb változásnak a városházán.* Magától értetődik, hogy

reformokra sor kerül, de ez nem azt jelenti, hogy gyökérig ható változások következnek.

A miniszterelnök úrról köztudomású, hogy *elsősorban reálpolitikus, akinek a felfogásával nem egyezne, hogy értékeket megsemmisítsünk.* A fővárosnál egyébként is komoly munka folyik és ez a komolyság minden oldalról megnyilvánul, amikor *a főváros érdekeinek megvédéséről* van szó.

— Alkotmányos formák között a legteljesebb tárgyilagosság megtartása mellett bontotta ki *Gömbös* Gyula miniszterelnök a *Budapesti Nemzeti Egység* tiszta zászlaját. Nem kétséges, hogy

a polgárság megértette a nemzet vezérének hívó szavát

és mert az elismerés az ő politikai nagyvonalusága iránt Budapesten is ilyen erős méretekben megnyilvánult, a *legmesszebbmenő várakozással tekintek Budapest polgárságának a Nemzeti Egység Pártjához való csatlakozása elé.*

Kozma Jenő: Döntő sikert hozott a budapesti zászlóbontás

A főpogármester nagyérdekességű nyilatkozata után kérdést intéztünk

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, aki a *Nemzeti Egység Pártja* budapesti megalapozásáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A miniszterelnök úr nagyszabású szózata mély hatást gyakorolt Budapest közönségére és ezért bizalommal nézünk a további fejlemények elé, *amelyek újabb tömegeket vonzanak a Nemzeti Egység fővárosi táborába.* A miniszterelnök nagyhorderejű kijelentéseit általános éljenzés kísérte és már a külső jelek is azt mutatják, hogy

a Nemzeti Egység Pártjának első budapesti megmozdulása döntő sikert hozott a kormány politikája számára.

— A Nemzeti Egység budapesti szervezete örömmel fogadta a miniszterelnök választását, aki a *politikai vezetést és az elnöki hatáskört Huszár Aladár főpolgármester értékes személyére ruházta.* Vezetése és irányítása

kibővíti az Egységes Községi Polgári Párt által egy évtizeden keresztül megszervezett hatalmas tábort

és hisszük, hogy az elérendő feladatok megoldásához a mögöttünk álló súlyban és számban tekintélyes polgárság támogatást és erőt fog adni. *A követendő célok mikénti elérését a főpolgármester fogja megszabni,* akit a legnagyobb szeretettel támogatunk munkájában és bízunk abban, hogy

Gömbös Gyula útmutatása és a főpolgármester energikus munkateljesítménye

a fejlődés nagyszerű ívelésére lendíti Budapestet és annak polgárságát.

Gömbös Gyula miniszterelnök résztvesz Kozma Jenő beszámológyűlésén

A főváros politikai mozgalmának egyik kiemelkedő eseménye történik a jövő héten, amikor a *Nemzeti Egység Pártjának* budapesti országgyűlési képviselői beszámolnak a polgárság előtt eddig végzett munkásságukról. *December hó folyamán Kozma* Jenő és *Petracsek* Lajos

a budai Vigadóban tartják beszámoló gyűlésüket, amelyen résztvesz Gömbös Gyula miniszterelnök és Huszár Aladár, a Nemzeti Egység budapesti szervezetének elnöke, a kormány tagjaival és a vezető politikusokkal együtt.

Ezt követőleg *Usetty* Béla és *Payr* Hugó a Városi Színházban tartják a déli kerületi beszámológyűlést, *Dési* Géza az északi kerületben tájékoztatja a választóközönséget a politikai élet eseményeiről és jövő célkitűzéseiről. *Mindhárom politikai eseménynek Gömbös Gyula miniszterelnök személyes részvétele ad majd kimagasló jelentőséget.*

Finnországtól kölcsön kapott nagyértékü műszerekkel megindult a budapesti városfelmérés

Oltay műegyetemi professzor Helsinkiből magával hozta a ritka műszert

Néhány héttel ezelőtt *Harrer Ferenc* érdekes nyilatkozatát közölte a *Fővárosi Hirlap* az új városfelmérési munkálatok rendkívüli jelentőségéről. Most ennek a nagyfontosságú és hosszú évekre terjedő munkának újabb, nemkevésbé érdekes fázisáról számolhatunk be. November végén befejeződött az új városfelmérési akció első fejezete: *az alapvonal-(bázis)mérés,* amit *Oltay Károly* műegyetemi professzor személyes vezetése alatt a Királyi József Műegyetem geodéziai tanszéke végzett a háromszögelési hálózat készítéséhez beosztott állami mérnökök közreműködésével.

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsos,

a városrendezési osztály vezetője, aki ezeket a munkálatokat *Oltay Károly* professzorral és *Szilágyi Béla* miniszteri tanácsossal, az állami felmérési hivatal vezetőjével együttesen irányítja, erről a kérdésről a következő tájékoztatást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A városfelmérés alapvető munkája a háromszögelési hálózat. Ennek kiinduló pontja az alapvonal kijelölése. Az egész városmérés összes hosszmeghatározásainak alapja: a főhálózat alapvonalának a hossza. A mostani felmérésnél ugyanis tényleg csupán ezt az egy hosszúságot mérjük meg, míg a többi mérés úgynevezett *szögméréssel* történik. Az egész művelet pontossága ennek az alapvonalnak a pontos mérésétől függ, így érthető, hogy ezt a munkát a legkiválóbb mérnök-tudósok és szakemberek közreműködésével és a legrigorózusabb alapossággal kell elvégezni.

A mérések alapvonaláúl a vezető bizottság a szentendrei sziget déli részének csaknem teljesen sík területét választotta.

A közel 3600 méter hosszú alapvonal két végpontját kis tornyokkal jelöltük meg. Ezekben a tornyokban betonoszlopot helyeztünk el. Az oszlopok tetején fémlapok fekszenek s azokon történt a végpontok precíziós megjelölése.

— Olyan műszerről kellett gondoskodni, amelylyel ilyen méréseket évek óta jó eredménnyel végeztek. A műegyetem professzorai tudták, hogy a balti államokban már évek óta jó sikerrel használt műszere van a *helsinki geodéziai intézetnek.*

Kérésünkre a finn kormány, a geodéziai intézet igazgatójának, Bonsdorff tanárnak közvetítésére, teljesen díjtalanul bocsátotta rendelkezésünkre ezt a műszert

és a saját költségén végeztette el úgy a budapesti mérés előtt, mint a mérés után is az ellenőrzést, a „komparálást", amelynél *Oltay* professzor maga is résztvett. A készülék huszonnégy méter hosszú, nagyon finom *Invar acélból készített drót,* amelynek mindkét végén rendkívül pontos, milliméterekre beosztott skála van. Ennek a sodronynak a pontos hosszát előzetesen állapítják meg. Ez a művelet a komparálás, amelyet az úgynevezett drótkomparátor segítségével végeznek. *Ezt a műveletet hajtották végre Finnországban Oltay professzor jelenlétében a helsinski alapvonalon. Oltay* professzor e mérésekre utazott ki s ő is szállította hozzánk a ritka műszer.

— Négy ilyen 24 méter hosszú készülékkel mértük meg az alapvonalat, tehát tulajdonképen 16 mérés áll rendelkezésünkre.

E mérések adatainak összevetéséből kapjuk meg a budapesti alapvonal pontos hosszát.

— A számítások még folyamatban vannak ugyan, de már a jövő hónap folyamán ismeretes lesz a bázisvonal pontos hossza, ami azután *lehetővé teszi az alaphálózat teljes kiszámítását, mert a szükséges szögmérések időközben már megtörténtek.*

*

A mérések a Szigetmonostor határához tartozó Meggyes dülő területére is kiterjedtek. A laikus közönség talán nem érti meg teljes egészében ezeknek a munkálatoknak a rendkívüliségét és a jelentőségét, de a szakemberek annál inkább tudják, hogy milyen korszakot jelentő munkán dolgoznak most a mérnökök és milyen jelentőségű az eredmény *Budapest városrendezési terveinek kialakítása szempontjából.*

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

PESTI KIRAKAT

Kávéház, vendéglő, klub, kifőzés

Budapest mindig a kávéházak városa volt. A pesti kávéházak regényét, történetét színesebben, élvezetesebben lehetne megírni, mint magáét a hatvanesztendős városét. De a kávéházak történetében benne foglaltatna tulajdonképpen az egész város története is. Ez a város nem tudott és nem tud ma sem kávéház nélkül élni és a mai dekonjunktura csak ideiglenes és nem azt jelenti, hogy a pesti polgár hütlen lett a kávéházhoz, hanem azt, hogy ma nincs rá pénze. Éppen ezért a hatóságoknak elsőrendű kötelességük a kávésipart megvédeni a jövő számára. E helyett a klubok és kifőzések (milyen mulatságos együttes!) versenyében bizony meg nem engedhető szabatosságot kell tapasztalnunk.

Pedig a klubok hiába erőlködnek, Budapest nem hajlandó, nem tud klubéletet élni. Nem olyan fából faragták a mozgékony pesti polgárt, hogy kielégüljön a klubfotelben való elterpeszkedésben, vagy abban, hogy a klub kártyaszobájában az utolsó pengőt is kicsalogatják a zsebéből. Nem ma történik az első kisérlet arra, hogy élelmes, de legtöbbször erkölcstelen emberek klubot gründolnak, hogy odacsalogassák a szolid, meghitt kávéházból a polgárságot. Minden ilyen kisérlet csődöt mondott és a „klubok" nagy hányadában idők folyamán többet jártak a rendőrség emberei, mint a kifosztott és kifosztandó kártyaalanyok. Nem lehet ezeket a klubokat az angol klubokhoz hasonlítani, aminthogy a londoni ember is egészen más, mint a budapesti. De az angol klub nem is kártyára alapított intézmény, hanem a társadalmi és társasélet színhelye. Tisztelet nehány budapesti komoly klubnak, de nálunk nem ezt szolgálja a klubok zöme. Társadalmi életet a budapesti ember a kávéházban él, mert ott ismerőseinek nagyobb csoportjával találkozhatik és a társadalmi érintkezésnek ezt a demokratikusabb formáját is jobban szereti a pesti közönség.

Sőt azt mondanánk, hogy kártyázni is szívesebben kártyázik a pesti polgár a kávéházban, mint a klubban. A klubba csak tiltott szerencsejátékot üzni bujik el. És ezen a ponton, meg a pénztelenség pontján igyekeznek most megfogni őt a klub-grundoló kártya-nagyvállalkozók, akik kitalálták a filléres lockmenüt. Az évszázad legerkölcstelenebb intézménye ez a lockmenü, amely arra való, hogy egy kis ráfizetéssel a klubtulajdonos, vagy pinkabérlő a polgárt aprópénzének kuporgatásánál fogja meg és aztán a kártyafigurákkal a bankót csalja ki a zsebéből.

Ezek a lockmenüs kártyaklubok nagy ellenfelei a kávéháznak, de csak rövidlejáratú riválisok. Pünkösdi királyság az, amig vagy a kártyabalekok fogynak ki, vagy a rendőrség üt rá a kézre, amely a kártyát keveri. De addig, amig az megtörténik, amig az erkölcsös világrend mindenekfölött urrá lesz, addig ki kell tartaniok a szolid, becsületes kávéházaknak, amelyek ma is második családi otthonai a józan, tisztes polgároknak, akik egy feketekávé és egy jó szivar mellett órákon át olvasgatnak megszokott sarokasztaluknál.

A másik ellenfél, az iparengedély nélkül garázdálkodó kifőzés, szintén a szegénység konjunktúráját igyekszik kihasználni. Bizonyos, hogy ezek sem örökéletüek, aminthogy hinnünk kell az egészségesebb gazdasági viszonyok napjának felderülésében is. Ma azonban a biciklisek raját zúdítják a városra, minden biciklin nyolc-tiz ebédhordó edény, mindegyik halálos ellensége a kávés- és vendéglősiparnak. Ezekkel igen könnyen elbánhatnának a hatóságok, csak razziát kellene tartaniok az utcákon száguldó biciklisták között. Még az is veszedelmes, hogy iparengedéllyel működő kifőzések sodorják bajba az adók válfajainak egész tömegét fizető kávésokat, akik pedig maguk is potom áron adják az ennivalót; hát még akkor milyen méltánytalanság az iparengedély nélkül kalózkodó kifőzések megtürése. A fővárosnak és az államhatalomnak adófizetőkre van szüksége: ha a kávésok kipusztulnak, a kifőzések nem veszik át azokat az adóterheket, amelyeket eddig ők viseltek és mindenkor becsületesen meg is fizettek. Nem lehet nehéz a választás a szolid, adófizető kávéház, az erkölcstelen klub és a kalózkodó kifőzések között.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter és Huszár Aladár főpolgármester

nyilatkoznak a Fővárosi Hirlapnak az új fürdőváros-akcióról

Napirendre kerül az új reumakórház, a gyógysétány és a téli úszócsarnok építése – Elkészült a Rudas-fürdő fejlesztési programja

A kereskedelmi minisztériumban az elmult héten *rendkivül fontos tanácskozás volt, amely igen közelről érintette a székesfővárosnak a fürdőváros jelleg kidomborítására vonatkozó terveit.* A kereskedelmi minisztériumban megtartott értekezleten résztvett *Ferenc József dr.* királyi herceg, *Scholtz* Kornél belügyminisztériumi és *Tormay* Géza kereskedelmi minisztériumi államtitkár is, továbbá a Budapesti Fürdőváros Egyesület igazgatója: *Szviezsényi* Zoltán dr. és az egyesület vezetőségének többi tagjai, valamint *Weiss* István miniszteri tanácsos, az Országos Társadalombiztosító Intézet vezérigazgatója. *Az értekezlet a fürdőváros-tervek megvalósítására nézve konkrét megállapításokat tett,* sőt bizonyos olyan határozatokat is hozott, *amelyeknek a végrehajtása a fürdőváros-gondolat megvalósítása felé igen nagy lépést jelent.* Éppen az értekezlet napirendjén szereplő kérdések fontosságára és fővárosi kapcsolataira való tekintettel tartottuk szükségesnek, hogy magához *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelmi miniszterhez forduljunk felvilágositásért. Aziránt érdeklődtünk, hogy *menynyiben érintik az értekezleten hozott határozatok a székesfőváros autonómiáját és általában a közel jövőben milyen intézkedések foganatosítására kerülhet sor a fürdőváros-gondolat megvalósítása terén.*

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az értekezleten behatóan tárgyaltuk a Budapest-fürdőváros gondolat kiépítése tekintetében felmerülő problémákat, *különös tekintettel azokra a tervekre, amelyeknek a megvalósítását a kereskedelmi minisztérium a nyár folyamán előkészítette.* A tanácskozás során *elsősorban azokat* a terveket vitattuk meg részletesen, amelyeknek a megvalósítására már a közeli jövőben sor kerülhet. Nézetem szerint

a legfontosabb feladat lenne a reumakórháznak a megvalósítása és általában olyan kórházi és fürdőügyi intézményeknek a létesítése, amelyek alkalmasak Budapest gyógyfürdő-jellegének kidomborítására és ennek folyományaként az idegenforgalom fellendítésére.

Úgy tudom, hogy *a főváros vezetősége már hosszabb idő óta foglalkozik az idegenforgalom fellendítését célzó terveknek a megvalósításával,* vagy legalább is az ezzel kapcsolatos problémák megoldásának az előkészítésével. Én a magam részéről *a leghatékonyabban támogatom a fővárosnak a törekvéseit, amelyek a gyógyfürdő-jelleg kidomborítását, a fürdőváros kiépítésére vonatkozó tervek megvalósítását és az idegenforgalom fellendítését célozzák.*

Konkrét elhatározásokat várok ilyen irányban a főváros vezetőségétől,

a kivitelezésre nézve pedig esetről-esetre fogok dönteni, amint az autonom szervek határozati jóváhagyás céljából elém kerülnek.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszternek ez a nyilatkozata *napirendre tüzi a reuma-kórház megépitésének a tervét, amely már régi keletü, de igen nehezen jut a megvalósitás stádiumába.* A fürdőügyi kérdésekkel egyébként *legutóbb a főváros városgazdasági bizottsága is foglalkozott.* A szakbizottsági ülés már a gyakorlati megvalósítás módozatait tárgyalta, amiben *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetőjének van igen nagy érdeme. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt ebben az ügyben *Huszár Aladár* főpolgármesterrel is, aki, mint a *Fővárosi Hirlapban* közölt több nyilatkozatából is megállapítható, *hivatalbalépése óta állandóan sürgeti a fürdővárosjelleg kidomborítását és az idegenforgalom fejlesztését célzó terveknek megvalósítását.*

Huszár Aladár dr.

főpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Már több ízben hangoztattam azt a felfogásomat, hogy *az idegenforgalom fellendítését elsőrendű fővárosi feladatnak tekintem.* Az idegenforgalom fellendítése szerintem szoros *kapcsolatban van a fürdőváros kiépítésére vonatkozó konkrét terveknek a megvalósításával és általában a fürdőügyi problémáknak a megoldásával.* Megelégedéssel állapithatom meg, hogy

a városházi adminisztráció részéről már is történtek olyan intézkedések, amelyek erős lökést adnak ennek a mozgalomnak.

A városgazdasági ügyosztály nagyszabású fürdővárosfejlesztési programot dolgozott ki, amelynek keretében

sor kerül a Rudas-fürdő átépítésére és a reumakórház felállitására.

Szó van a Rudas-fürdő gyógyfürdővé való átformálásáról; továbbá a Szent Gellért Gyógyfürdőnél gyógysétánynak és téli úszócsarnoknak a létesitéséről. Erre a célra a télikertet fogják felhasználni. Nem kétséges, hogy *ezeknek a fürdővárosi-jelleg kidomborítására alkalmas terveknek a megvalósításával felbecsülhetetlen szolgálatot lehet tenni elsősorban az idegenforgalom fellendítésének.* A főváros idegenforgalma állandóan emelkedő tendenciát mutat és éppen a *helyzetnek ezt a kedvező alakulását kell kihasználni a fürdőügyi problémák mielőbbi megoldásával, mert csak így remélhetjük az idegenforgalomnak olyan nagyarányú emelkedését, amely megjavíthatja külkereskedelmi mérlegünket.*

Huszár Aladár főpolgármester nyilatkozata teljes részletességgel világítja meg a fürdőváros kiépítését célzó terveket és gyakorlati formában jelöli meg a legközelebbi teendőket. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter és *Huszár* Aladár főpolgármester nyilatkozatából meg lehet állapitani, hogy

a fürdővárosgondolat megvalósítása érdekében már esztendőkkel ezelőtt megindult mozgalom új lendületet kapott.

A főváros közönsége csak a legnagyobb megelégedéssel veheti tudomásul ennek a fürdőváros akciónak a megerősödését, mert most már remélni lehet, hogy az illetékes autonóm szervek állandóan napirenden fogják tartani a megoldásra váró problémák előkészítését.

CSATÓ PÁL szigetelő, aszfalt bitumenütőpitő vállalat
CSATFALTMŰVEK Budapest—Érd
Központi iroda és laboratórium:
I., Budaörsi út 18. Telefon: 56-6-31.
Műaszfalt szigetelések a legmegbízhatóbbak — Műaszfalt színes burkolatok a legjobbak — Műaszfalt gyorskötőburkolatok a legtökéletesebbek
Díjalan költségvetés. Jótállás. Referencia.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1933/1934. évi évfolyamának második része két kötetben.
TARTALMAZZA: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővitett komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt 60 P
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Ankerköz 2, I. 4. Telefon: 22-0-96 és 21-3-86

BUDAPEST HATVAN ÉVE: a kultúra és fejlődés diadalmas előretörése

A Fővárosi Hirlap számára irta: LIBER ENDRE alpolgármester

A főváros egyesítésének a gondolata a tényleges egyesítés előtt már sokkal korábban merült fel. A mult század legkiválóbb írói a Duna mindkét oldalán fekvő, de tényleg különkülön élő két várost már a mult század közepén egy városként emlegetik és a két város neve munkáikban legtöbbször *Buda-Pest* elnevezés alatt fordul elő. Hogy mennyire szükségszerű volt a két városnak egyesítése, legjobban igazolja az a körülmény, hogy gróf *Széchenyi* István egyik legfontosabb teendőnek tartotta a két város szempontjából a városok egyesítését, *Kossuth* Lajos pedig kormányintézkedéssel akarta megvalósítani, de ennek azután a szabadságharcot követő elnyomatás volt az akadálya.

Kazinczy Ferenc ismeretes útleírásában elragadtatással beszél mindarról, ami Pesten csak egy parányi fejlődést is jelent, viszont gróf *Széchenyi* a „Világ"-ban *megdöbbentő képet fest a városok akkori állapotáról.* Keserű és kutató szemével „a Dunának dísztelen és undorodást okozó partjairól" beszél, „ahol minden szemetet leraknak"; „Pestre igyekszik, de nincsen híd", „sártengereket kell álúsznia". Pesten lel néhány szép épületet, „de kár, hogy sárban vagy porban állanak", „keresi az ország kincseinek a tárházát és egyéb látnivalókat, keresi sokáig, de hogy mit talál, „azt az olvasó ítéletére bízom", „keresi az olvasó társaságokat, stb., de hiába keresi", „színházba készül, de magyar nincs", — „Érkezik a tavasz: a természet csodáiba merülve, tiszta levegőt szíhatna, de kívül-belül nincsen fa, a nevető zöld szín számkivetve, minden hamuszínű". — „Ez a főváros."

⊙

De nem volnánk igazságosak, ha csak ezt a sötét képet említenők meg a régi három városról. Tudvalévő, hogy *Pest város már a mult század első felében irodalmi központ volt, ahol a könyvek növekvő keresettsége mellett a folyóiratok sokszor kezdetleges próbálkozásaival és sikertelen küzdelmeivel találkozunk* és a még 1825-ben alapított *Magyar Tudományos Akadémia* örvendetesen áll élére a művelődésért folytatott küzdelemnek. Lelkesen játszott már a *Nemzeti Színház* is, melyben a magyar színészet majd félszázados hányattatás után végre állandó otthonra talált. Ez a színészet, amely szinte már az első hőskorán túl van, a magyar művelődésnek tett nagyszabású szolgálataiért őszinte és örök hálát érdemel, talán leginkább áll kora szinvonalán. A Nemzeti Színház a maga kezdő idejében *bátran vállalkozott az úttörő szerepre a népszínmű megkedveltetésével,* a magyar opera megteremtésével és a századközép, akkor merésznek ítélt, társadalmi problémákat boncoló darabjainak a színrehozatalával.

A nem régen lefolyt jubileum kínálkozóan veti fel a *Filharmóniai Társaság* nevét, amely 1853-ban alakult meg, az idők mostohaságára jellemzően, félig titokban. Eddig is voltak hangversenyek, és pedig nagyszabásúak, de a céltudatos zenekultúrának, a szellemi műveltség fokmérőjének az igazi kezdetéről csak akkor beszélhetünk. Ezek azok a körülmények, amelyek a legjobban igazolják azt, hogy *a fővárosi szellemi élet talajának az alkalmassága tette ezt a várost előbb vezetővé, azután jóformán egyedül uralkodóvá a magyar nemzet életében.*

⊙

Amikor a régi állapotokat a mostani állapotokkal szembeállítjuk, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a szabadságharcot követő két évtized nem is volt igazi, csak *látszólagos élet* itt ebben a városban. Ez is egyik fontos oka volt annak, hogy a kiegyezés után mint legrövidebb idő alatt megoldandó feladat jelentkezett *a három város egyesítésének a gondolata,* hogy azután az új főváros valóban szellemi közössége legyen azoknak, akiket a közös lakóhely és még inkább a közös mult és a közös célok együvé fűznek.

A hatvan év előtti egyesítés után az új főváros élete egészen új lendületet vett minden téren és a *fejlődésnek szinte csodálatos arányait* látjuk. Természetesen ez a fejlődés sem ment végbe márholnapra, az új főváros lassan, de biztosan haladt előre a nagy világvárosok arányai felé. Mi, akik itt születtünk ebben a városban és akik deresedő fejjel emlékezünk vissza a 80-as évekre, olyan képeket tudunk magunk elé festeni, amelyekre ma már alig-alig gondolunk vissza.

Még élénken emlékszem vissza arra az időre, amikor a Belváros csendes kis házainak a csendjét a „Donauwasser" és a „Reipsam" árusítását jelző lármás kínálgatás verte fel; még jól emlékszem arra, hogy a *városnak akkor külső része még alig volt kiépítve,* a kiépített részekben is csak földszintes kis házak állottak; jól emlékszem arra, hogy *az Üllői-út végéről egy- vagy kétlovas vasúttal döcögtünk be a Zrinyi-kávéházig* és onnan gyalog mentünk a Hatvani-utcán át a jó piarista atyák gimnáziumába. Még jól emlékszem arra, amikor mint kis gimnazistát, átküldtek a szomszéd borbélyüzletbe, hogy a borbély adjon gyógyszert a fájós fogamra, aki azután ezt a nehéz problémát úgy oldotta meg, hogy tömjént tett az odvas fogamba, majd amikor ez nem használt, másnap ugyancsak ő húzta ki a fájós fogamat. *Ki gondolt még akkor az iskola-fogorvosi intézményre?* Kissé furcsa visszagondolni azokra az időkre, amikor a főváros közgyülésén interpellációk hangzottak el *az egy- és kétlovas bérkocsik lovainak gyors száguldozásának megszüntetése érdekében,* mert a lovak a főváros lakosságának életbiztonságát veszélyeztetik.

De emlékezem sokkal későbbi időkre is, amikor már mint egyetemi hallgató *a füstös petroleumlámpa* világításánál olvastam el az akkor még délután megjelenő „Esti Ujság"-ot és amikor otthon előkelő vacsorámat akartam elkészíteni, bizony még nem állott rendelkezésünkre a nagyszerű gázresó, — hiszen akkor ezt még nem ismertük — hanem egyszerű spiritusz-főzővel kellett azt előállítani. Még emlékszem arra, gyermekkoromban hogy megbámultuk az akkor létesült úgynevezett *parkokat,* a nemzeti nagyoknak a szobraival díszítve. Még ott ugráltam a külvárosi kis házak keskeny utcáiban, amikor azután ezeket a házakat bontogatták és helyébe építették meg *a nagy négyemeletes házakkal díszlekedő körútakat.* Emlékszem arra, hogy hogyan hódított mindjobban és jobban teret *a gázvilágítás,* majd lassankint a gázvilágitás tünik el nagyrészt az utcákról és utakról, hogy helyébe *a villamosvilágítás* kerüljön és emlékszem arra, hogy a millenium évében, hogyan cserélték át *a lóvasutakat villamosvasutakká,* az egész városban felszedve a síneket.

⊙

Közvetlenül az egyesítés után létesült a *Népszínház* is, melynek nemcsak a telket adta a főváros, hanem utóbb a felvetett nemes gondolat megvalósulása érdekében kezelésébe is átvette az egész színházat. Még ha csak üzleti szempontból tekintjük is ezt a vállalkozást, azt kell mondanom, hogy bőségesen meghozta a kamatot, hiszen ha a nyereségoldalon elkönyveljük azokat a magyarrá vált németajkú polgárokat, akikkel Budapest arculata rövid idő alatt olyan egységesen magyarrá változott; ha elkönyveljük *a felfedezett magyar írói tehetségeket* és halhatatlan alkotásokat, amelyek nemcsak a népszínmű műfajának örökké eleven gyöngyeit teszi ki, hanem ott van közöttük az egyik legdiadalmasabb magyar műfajnak, *a magyar operettnek* útraszállása is; ha elkönyveljük végül a magyar színművészet nagyjait, akik ezen a színpadon váltak felejthetetlenekké, közöttük *Blahánét,* ki tud olyan tételt, mely a másik oldalra írva, bármiképpen is lenyomhatná a mérleg serpenyőjét?

A főváros fejlődése, népesedése, művelődése lassankint meghozta a szükségletet a többi színház után is. 1884-ben *pompás hajlékba költözik az Opera* a székesfőváros által adományozott telken és ezzel nemcsak egy nemzetközi elismertetést szerző műfaj kapott új otthont, hanem a Nemzeti Színház is szabadabban foghatott nagy feladatainak a megvalósítására. Azután sorra jönnek: *a Vígszínház, a Magyar Színház, a Király Színház, a Népopera, a Belvárosi Színház, a Fővárosi Operettszínház,* amely egy régi orfeum helyét foglalja el, azután megnyílik a *Blaha Lujza Színház,* amelybe később a *Kamaraszínház* költözik be. Azután még újabb kisebb színházak keletkeztek, a színházak pedig egy város müveltségének igen jelentős és jellemző alapvonásai. A színházak számának növekedése feltétlenül a kultúra fokozódását jelenti, mert hiszen a színházi szórakozás feltétlenül a legnemesebbek közé tartozik.

⊙

Nem kívánok foglalkozni a fővárosnak újabb nagy *gazdasági, kulturális és szociális* alkotásaival, amelyek szemeink előtt egymás után keltek életre és amelyekre büszkén hivatkozhatunk a nyugati nagy városokkal való összehasonlításban is. Ez a főváros sohasem nézte, hogy mik azok a teendők, amelyeknek az elvégzését *a törvény kötelező ereje* írja elő számára, mert hiszen ha ezt nézte volna, akkor még nagyon messze volnánk a mai állapotoktól; a főváros vezetőségét mindenkor az vezette, hogy *a lakosság számára megtegyen minden olyan intézkedést, amely a megélhetését minden szempontból minél jobban és minél szélesebb hatáskörre kiterjeszkedve biztosíthassa.*

Ennek a fővárosnak életerejét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a háború utáni súlyos időkben is számos új nagyszerű alkotásra tekinthet vissza és ha a mai nagy világválság közepette a főváros rossz pénzügyi helyzete egyelőre megállást is parancsol a kiadásokban, bizonyos vagyok abban, hogy amint az elnyomatás ideje után elemi erővel tört ki a fejlődésnek és az előrehaladásnak a vágya, úgy *a mai nehéz viszonyoknak az elmultával is a visszatartott erők ismét előretörnek* és minden megtörténik abban az irányban, hogy a főváros a maga világvárosi nivóját, a szellemi élet terén pedig a vezető szerepét megtarthassa. Meg vagyok győződve arról, hogy a mostani nehéz viszonyok elmultával a magyar fővárost ismét ugyanaz *a termékenyítő szellem fogja áthatni,* amely az egyesítés alkalmával áthatotta és akkor ismét lesznek nagy alkotások, amelyek a lakosság könnyebb megélhetését, boldogulását, magának a fővárosnak pedig újabb felvirágoztatását és naggyátételét lesznek hivatva szolgálni.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 70. Tel.: 89-0-50
Vasszádfal kölcsönzés

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK:
Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek.
ajtóvédők.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles építészmérnök és kőmüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(28, 78. villamos megálló, 2-es autóbusz.)
ÉTTEREMRE — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Sipőcz Jenő polgármester megállapításai a költségvetési expozéban

Módosított költségvetés a közgyűlés előtt — Megváltoztak a kiadási tételek, emelkedik a deficit

A főváros közgyűlése kedden délután megkezdte a jövő évi költségvetés vitáját és az elkövetkezendő várospolitikai mozgalmasságot a közeljövőben a közgyűlés fogja táplálni. Napirend előtt *Huszár* Aladár főpolgármester költői szárnyalású beszédben méltatta Budapest 60 éves jubileumát, majd utána *Sipőcz* Jenő polgármester expozéja útnak indította a közgyűlés munkáját.

A polgármester expozéja sok tekintetben új irányelveket, gyakorlati szempontból is fontos újításokat tartalmaz.

A polgármester nagy bevezető beszéde részletesen foglalkozik a városigazgatás összes vonatkozásaival és pontról-pontra kimutatja mindazokat a hiányokat, amelyek a községi háztartás életképességéből hiányoznak. Elsősorban természetesen a gazdasági válság bénította meg a gazdálkodás menetét, másodsorban azonban különböző kívánságok és óhajtások szerepelnek a polgármester előadásában, amelyek közül legkiemelkedőbb *az adózás rendszerének reformja*. Ugy a tartalmában, mint a terjedelmében hatalmas polgármesteri expozé, a legnagyobb érdeklődést kelti a közgyülés előtt és bizonyos, hogy

a polgármester részéről hangoztatott reformtörekvések erőteljes visszhangra találnak.

Gyakorlati szempontból a jövő évi költségvetés *bizonyos eltéréseket* mutat az eredeti tervezettel szemben. A polgármester ugyanis a törvényhatósági tanáccsal egyetértően magáévá tette azt az indítványt, hogy a *rendes évi felekezeti* segélyek előirányzatát 25.585 pengővel felemeljék, emelkdik a *székesfővárosi épületek fűtésének ellenőrzési költsége* 9500 pengővel, a *kiépített Dunapartok karbantartására* előirányzott hitelösszeg 2600 pengővel csökken, míg *a próbafúrások és a sziklapincék vizsgálatának költsége* összesen 2600 pengővel bővül. A Beszkárt költségvetésében az *értékcsökkenési tartalékalap javadalmazását* 570.000 pengővel leszállították, viszont *az alkalmazottak lakbérilletményét és a táppénz-kiegészítő* segélyt 273.000, illetve 297.000 pengővel felemelték.

Sipőcz Jenő polgármester mindezeken túlmenően azzal a javaslattal fordul a közgyülés elé,

hogy az 1934. évre *a községi pótadó kulcsát változatlanul ötven százalékban rögzítsék*, a szabadfoglalkozást üzők *általános kereseti adójának* a kulcsát öt százalékban, a *házbér-krajcár kulcsát* három százalékban, a *személyfuvarozási illeték kulcsát* 1.5 százalékban, a *közüzemek szolgáltatásainak díját* változatlanul az eddigi keretekben állapítsák meg. A polgármester javasolja a közgyülésnek, hogy feliratban kérje a kormányt az 5.80 filléres *kórházi ápolási díjak* jóváhagyására, a pénzügyminisztertől az inségakciók fenntartása céljára az *inségadó szedésének engedélyezésére*, az elmaradt adórészesedésért a fővárosnak *ötmillió pengővel való kárpótlására* és végül az idegenforgalmi és tűzoltási járulékok változatlan engedélyezésére.

Ilyen javaslatok után

a székesfőváros községi háztartásának költségvetése

a következőképpen módosul:

152,457.904 pengő rendes kiadás
4,242.395 pengő rendkívüli kiadás

összesen 156,700.299 pengő kiadás

146,566.950 pengő rendes bevétel
120.000 pengő rendkívüli bevétel

összesen 146,686.950 pengő bevétel.

A polgármesteri expozé tehát ilymódon precizírozta a jövő évi költségvetés főösszegeit és a változások következményeként

a deficit 10,013.349 pengőre emelkedett.

A költségvetés bírálatát a jobboldali pártok szónokai kezdik és előreláthatólag úgy az általános, mint a részletes tárgyalás a jövő hét közepéig befejeződik.

Meg akarják vásároltatni a fővárossal a VII. kerületi elöljáróság ócska épületét

Évtizedek óta foglalkoztatja a főváros vezetőségét a VII. kerületi elöljáróság problémája. Az elöljáróság hivatalai — tudvalevőleg — a Csengery-utca 11. számú négyemeletes bérházban vannak elhelyezve, amelynek bérletét a főváros legutóbb 1928 májusában újabb ötévi időtartamra meghosszabbította. Az elöljáróság tulajdonképpen már a forradalom utáni esztendők óta ebben az épületben van. Csak „ideiglenesen" helyezték oda annakidején, amíg *az új kerületi székházat* megépítik.

A Csengery-utca, Hársfa-utca és Dob-utca közötti nagy telekkomplesszum épületeit már évekkel ezelőtt lebontották,

hogy helyet adjanak az új elöljáróságnak, de ennél tovább aztán nem is jutottak. Évekkel ezelőtt már foglalkozott a törvényhatóság az építkezéssel, de akkor levették a napirendről, mert köszönön volt az új fővárosi törvény és a kerület kilátásba helyezett kettéválasztásra való tekintettel elállottak az építkezéstől.

Az 1928-ban megújított szerződés *1933 december végén lejár*. Az évi bér 56.744 pengő és ezenfelül a karbantartási költségekhez is hozzájárul a főváros 15.000 pengő átalányösszeggel. A közel 60.000 pengős bért a főváros vezetősége sokalta és tárgyalásokat kezdett az épület tulajdonosával, a *Hunnia Építő Rt.*-gal. Ezek a tárgyalások nem vezettek eredményre és mert a környéken alkalmasabb épületet nem találtak,

a szerződés további öt esztendőre való meghosszabbítását javasolják a tanácsnak.

A háztulajdonos abban az esetben, ha a főváros újabb 16.000 pengő hozzájárulást fizet, hajlandó az épületet teljesen tataroztatni és az *évek óta rossz liftet is üzembehelyezni*.

A bérlet meghosszabbítását a törvényhatóság jelentékeny rész a *legélesebben ellenzi*. Arra hivatkoznak, hogy abból a pénzből, amit a főváros tíz év alatt kifizet, új székházat lehetne felépíteni. Ez annál inkább kívánatos, mert a szóbanforgó ház hivatali célokra a legkevésbbé sem alkalmas. Konyhákban, éléskamrákban és fürdőszobákban vannak a hivatalok, amellett az épület olyan rozoga, hogy a körfolyósókat sürgősen alá kell támasztani, meg kell erősíteni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársát

beavatott helyen

tájékoztatták a VII. kerületi elöljárósági székház kérdéséről:

— A főváros vezetősége — mondották — nehéz helyzetben van a bérlet tekintetében. Az 1928-ban kötött szerződésnek ugyanis egyik súlyos kikötése, hogy a *főváros a bérlet felbontása esetén köteles az épületet eredeti formájába visszaalakíttatni és teljesen jókarba helyezni*. A másfél évtized alatt természetesen az épületet eredeti formájából meglehetősen kiforgatták. Most

ha felbontanák a bérletet, az összes konyhákat, fürdőszobákat, stb. újra be kellene rendezni, ami óriási terhet jelentene.

Hogy a főváros megszabaduljon a kötelezettség alól, felmerült az a gondolat is, hogy elfogadják a tulajdonosnak az *épület megvételére* tett ajánlatát. Ezirányban azonban még konkrét tárgyalások nem indultak meg és javaslat sem készült. Maguk az illetékesek is látják, hogy

a házvétel nagyon elhibázott megoldás lenne,

mert a Csengery-u. 11. szám alatti épület, attól eltekintve, hogy szűk, sohasem felelne meg teljesen a célnak. Foglalkozott ezzel a kérdéssel már a városgazdasági bizottság is, amely kereken kimondotta, hogy az *ötéves szerződés meghosszabbításáról hallani sem akar és legfeljebb a bérlet egyévi* meghosszabbításához járul hozzá és azt kívánja, hogy a főváros vezetősége

sürgősen készítse elő az új elöljárósági székház megépítését.

Egyesek szerint 6—800.000 pengőből megfelelő székházat lehetne építeni, más szakértők véleménye az, hogy az építkezéshez mintegy 3 millió pengő szükségeltetnék. Ebben az esetben azonban *olyan hatalmas elöljárósági épületet kapna a VII. kerület, ahol a tűzoltóság, a rendőrség és még más olyan fővárosi és állami hivatal is helyet kapna, amelyek most bérházakban működnek.*

Újszerü bérrendszert vezetnek be a városi házak üzlethelyiségeinél

Négyzetméteres egységárak szerint szabják meg a béreket

A városháza központi épülete, a két Vigadó, a Gellért-, a Rudas- és a Széchenyi-gyógyfürdők, a különböző vendéglők és a városligeti mutatványostelep üzlethelyiségeinek bérlői a novemberi negyedben pontosan *133.259 pengő házbérrel tartoztak a fővárosnak*. Ez az összeg mértani pontossággal emelkedik negyedévről-negyedévre, mert például május 1-én még csak 120.000 pengő volt az összes bérhátralék. A bérlők nemcsak a rossz üzletmenetre panaszkodnak, hanem a magas bérekre és az egyes helyiségek bérösszegei között mutatkozó aránytalanságokra is. A főváros vezetősége a bérlők méltányos indokainak hatása alatt *hozzájárult ahhoz, hogy a béreket bizonyos arányban csökkentsék és az üzlethelyiségek számára kidolgoztak olyan bérfizetési rendszert, amely alkalmas az aránytalanságok kiküszöbölésére*. Ezzel az új rendszerrel általánosságban mintegy 25 százalékos bérmérséklésben részesülnek az üzlettulajdonosok és a vendéglősök. A főváros pénzügyi adminisztrációja azonban nem lelkesedik az újabb bércsökkenésért, mert ez *további 50.000 pengő körüli jövedelemkiesést jelent*, ami komoly tétel a főváros mai pénzügyi viszonyaiban.

Erről az érdekes, új négyzetméteres házbérrendszerről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A bérleszállitást sürgető kérelmekkel kapcsolatban a főváros belátta, hogy tényleg vannak bizonyos aránytalanságok, amiket meg kell szüntetni. Ennek a legalkalmasabb módja *a négyzetméteres alapár-rendszer* bevezetése volt. A multban ugyanis a helyiségek béreit nem a nagyság és fekvés szerint, hanem

minden különösebb rendszer és elv nélkül állapították meg.

Igy aztán valóban megtörtént, hogy egyes szomszédos és azonos területü és beosztású helyiségek bére között 50 százalékos bérkülönbözet is mutatkozik. Az arányosításnál a jelenlegi *közepes üzletbéreket* vettük alapul és ezekhez arányosítottuk a magasabb béreket. Az új bérmegállapításnál tekintetbe vettük, hogy a helyiség milyen utcában van, mekkora, milyenek a kirakatai, milyenek az előnyei és hátrányai.

A központi városházán például három kategóriát állapított meg a kiküldött bizottság:

A Kamermayer Károly-utcában *45 pengő a négyzetméter alapbére*, a Károly-körúton *65—70 pengő*, két nagy üzlethelyiségé pedig 80 és 90 pengő négyzetméterenként. A Gerlóczy-utcában *50 pengő a négyzetméter alapbére*. Az udvari helyiségek bérét négyzetméterenként 10—12—15 pengőben állapitottuk meg. Az új rendszert a bérlők kedvezően fogadták.

Krónikus székrekedését megszünteti a használati utasítás pontos betartása mellett a

BINATURIN

Orvosilag megállapítva és kipróbálva

Parker—Udylite



vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb **rozsdamentesítése**

fekete vagy fehér

kivitelben

SZÉKELY OTTÓ

okl. mérnök

Iroda:

V., Bálvány utca 12.

Telefon: 11-3-52.

Legyőzi a rozsdát! Üzem:

VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.

Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

Magyar Műanyagáru Gyár

V., Hollán-utca 3 ♦ Telefon: 17-9-39

Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

Gazdasági Értesítő

Mentsük meg a lejtőre jutott magyar automobilizmust!

Irta: MAGYAR MIKLÓS törvényhatósági bizottsági tag

A *Fővárosi Hirlap* mulheti számában kifejtettük, hogy az automobilszakma pusztulását a helytelen adópolitikának tulajdonítjuk. Azok a beszédes számok, amelyekkel fejtegetéseinket illusztráltuk, kétségbevonhatatlan tanulságai annak, hogy a pénzügyi közegek mennyire nem méltányolják egy olyan gazdasági terület érdekeit, amelyen 38.000 munkáskéz talál foglalkozást, vagyis 38.000 család biztosítja magának a kenyeret. Rámutattunk arra, hogy az automobilszakma 175 millió pengőt forgalmaz egy év alatt a magyar gazdasági életben. Kiemeltük, hogy *utolsók vagyunk mindenben, amivel csak egy ország közlekedési viszonyait el lehet ismerni, de az autó megadóztatása terén az első helyen állunk.* Érthető, ilymódon, hogy más országokban, még a gazdasági dekonjunktúra dacára is, fejlődésben van az automobilizmus, Magyarországon azonban visszafejlődésre van kárhoztatva.

Egész megdöbbentő formájában akkor látjuk magunk előtt a helyzetet, ha az automobilok számának szaporodását más országok adataival összehasonlítjuk. 1933. év első felében a következőképpen alakult egyes államokban az autók szaporodása:

	Személy- autó:	Teher-
Angolország	100.248	30.164
Németország	35.613	4.760
Olaszország	12.913	1.968
Csehszlovákia	4.167	447
Ausztria	857	283
Magyarország	57	12

Van-e magyar ember, akit nem fog el a legmélyebb szomorúság, ha ezeket a számoszlopokat látja? Hova fog az vezetni, hogy Ausztria 16-szor, Csehszlovákia 66-szor több autót szerez magának egy fél esztendő alatt, mint Magyarország? Szabad-e tovább is türnünk, hogy ezekből az adatokból csak elmaradottságunkra lehessen következtetni?

Itt van például az a kimutatás, amely a *fejenkénti* benzinfogyasztás adatait tünteti fel:

Egyesült Államok	525.22 liter
Angolország	95.51 „
Franciaország	73.31 „
Németország	33.98 „
Ausztria	24.67 „
Csehszlovákia	34.00 „
Magyarország	7.81 „

A benzinkutak száma is hangosan hirdeti a magyar automobilizmus szomorú helyzetét. Valósággal kétségbeejtő, hogy minden vonatkozásban sokszorosan kell éreznünk annak a távolságnak nagyságát, amellyel bennünket a környező nemzetek a fejlődés ben megelőznek. Néhány állam benzinkútjainak száma:

Angolország	99.000 benzinkút
Franciaország	78.000 „
Németország	55.000 „
Belgium	19.560 „
Svájc	14.650 „
Olaszország	12.000 „
Csehszlovákia	5.025 „
Ausztria	4.400 „
Magyarország	1.083 „

Ha kérdezzük, hogy mivel magyarázhatók ezek a lesujtó tények, csak egy feleletet találunk és pedig azt, hogy a magyar automobilizmus egészséges fejlődését adópolitikánk teszi teljesen lehetetlenné. A bennünket körülvevő államok is gazdasági nehézségekkel, sőt részben sokkal súlyosabb munkanélküliséggel küzdenek, mint mi. Miért kell éppen minálunk megakadályozni a forgalomnak gyorsabbá és olcsóbbá tételét? De hogy következhessék ez be, amikor például azt látjuk, hogy 100 liter benzin állami terhe az egyes országokban a következőképpen alakul:

Németországban	20.89 márka
Ausztriában	20.82 „
Csehszlovákiában	21.87 „
Magyarországban	40.44 „

amelyhez nálunk még 3% vámtétel járul.

Akármerre nézünk, mindenütt csak azt látjuk, hogy a magyar automobilizmus fejlődése nem tarthat lépést a bennünket körülvevő országok automobilizmusának fejlődésével. Ha az automobiltartás kizárólag csak luxus volna, ha az nem vágná a nemzet gazdasági, szociális és kulturális életének elevenjébe, bele lehetne törődni abba, ami szemeink előtt végbemegy, de amikor azt látjuk, hogy önmagunk ássuk saját versenyképességünk sírját, akkor lehetetlen szó nélkül elmenni a dolgok felett.

Felhívjuk tehát adóügyi hatóságaink figyelmét arra, hogy ezzel a problémával késedelem nélkül és a legbehatóbban foglalkozzanak. Egy pillanatra sem szabad elfeledniök, hogy az automobilszakmát nem lehet azokkal az adósémákkal kezelni, mint a gazdasági élet más területeit, mert az autó több mint adótárgy: eszköze a modern közlekedésnek, amelyek felvirágzása nélkül a művelt és gazdaságilag vezető nemzetekkel a haladásban lépést tartani nem tudunk. Az illetékes adóügyi köröknek sürgősen meg kell találni a megadóztatásnak azt a speciális formáját, amely terhet automobilszakma is hazafias kötelességtudással visel, de amely nem megkötője, hanem éltetője lehet a magyar közlekedés ügyének.

Különösen időszerű ennek a követelménynek hangoztatása akkor, amikor a kormánynak az ipar és kereskedelem iránti jószándékairól teljesen át vagyunk hatva. Nálunk mindent a kormánytól várnak, de mindenért is a kormányt teszik felelőssé. Pedig éppen ezen a területen nem közvetlenül a kormányt, hanem azokat a tényezőket terheli a felelősség, akik az ipar és kereskedelem részletkérdéseit intézik. A kormányelnök, valamint a kereskedelemügyi és a pénzügyminiszter ismételten és nemcsak szóval, hanem tettekkel is megmutatta, hogy szívén viseli az ipar és kereskedelem érdekeit. Ezt senki sem vonja kétségbe. Arra kérjük tehát a kormányt, hogy ne csupán a hivatalos közegek részéről tájékoztassa magát, hanem hallgassa meg az automobilizmus magyar szakembereit is, akik évtizedek óta élnek az automobillal együtt a magyar közlekedés ügyének, akik elméleti felkészültséggel és gyakorlati tapasztalatokkal felszerelve, készséggel jönnek segítségére. Arra kérjük a kormányt, hogy a magyar automobilizmust vezesse vissza arról az útról, amely szükségszerűen a végpusztulás felé vezet és adja meg fejlődése számára azokat a biztosítékokat, amelyek mellett hivatását a magyar kulturális és gazdasági élet terén betöltheti.

A Jegybank rendkívüli közgyűlése 100 milliós államhitel folyósítását engedélyezte. A *Magyar Nemzeti Bank* november 15-én dr. *Popovics* Sándor elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés dr. *Schober* Béla vezérigazgató előterjesztése alapján *Sándor* Pál részvényes felszólalása és a Magyar Nemzeti Bank elnökének válasza után elfogadta a főtanácsának az alapszabályok 50. cikkének kiegészítésére és 85. cikke második bekezdésének módosítására vonatkozó javaslatát. Az 50. cikkhez csatolt új bekezdés feljogosítja a Magyar Nemzeti Bankot arra, hogy *kivételesen és átmenetileg adóslevél ellenében 100 millió pengő erejéig egyszeri hitelt nyujthasson az államnak*, ha a pénzügyminiszter a törvényhozástól kapott felhatalmazás alapján a gazdatartozások rendezése céljából foganatosítandó hitelművelet keretében a Magyar Nemzeti Bank eszközeit is igénybe kívánna venni. A 85. cikk második módosítása a jelenleg irányadó *21%-os jegyfedezeti arányszám hatályát 4 évvel meghosszabbítja.* Az elfogadott új szöveg szerint az egész bankjegyforgalomnak, hozzáadva az azonnal lejáró tartozásokat, de levonva az állam adósságát, az első 5 év alatt 20%-kal, az ezt követő 9 év alatt 24 százalékkal, a további 5 év alatt 28%-kal és a hátralévő idő alatt 33⅓%-kal az érckészlet által fedezve kell lennie. A közgyűlés egyidejűleg megbízta a főtanácsot, hogy a törvényhozás jóváhagyásának kieszközlése végett a pénzügyminiszter útján felterjesztést intézzen a kormányhoz.

A legeredményesebb árupropaganda: az ujsághirdetés. A Nemzeti Munkahét keretében, a TESz propaganda-kongresszusán *Ranschburg* Pál, a Magyar Ruggyantaárugyár kiváló igazgatója tartott nagyértékü előadást a magyar gyáripar reklámjáról. Az előadáson nagyszámú közönség jelent meg, akiket mindvégig lebilincselt Ranschburg Pál gyakorlati okfejtése, amelyben hangoztatta, hogy a magyar munka világviszonylatban is a legelső színvonalon áll. Vonatkozik ez a reklámművészetre is, amelyet egyfelől a művészet, a nyomdák és a reklámszakemberek, másfelől a magyar ipar áldozatkészsége juttatott elismert és kiváló hírnévhez. A fejlett reklámozásnak és az ötletes hirdetésnek eredménye, hogy *a közönség számos cikket az ujsághirdetések útmutatása alapján vásárol.* A tökéletes hozzáértéssel előtárt kitünő előadást a nagyszámú közönség lelkesen megtapsolta és melegen ünnepelte az előadót.

Rádiószózat az iparpártolás érdekében. *Ilovszky* János, törvényhatósági tanácstag, a Baross Szövetség elnöke, az elmult héten nagyérdekességü rádióelőadást tartott a Nemzeti Munkahét jelentőségéről és *a Magyar ipar pártolásának országmentő szükségéről.* Élvezetes és szórakoztató formában mutatott rá arra, hogy milyen káros külföldi áruért pénzt adni, amikor a magyar ipar ma már minden szükségleti cikk tökéletes előállítására alkalmas. Rádiószózatának további vonatkazásaiban a magyar társadalmat felhívta arra, hogy *becsüljünk meg minden értéket, amelyet ez a csonka ország magában rejt.* Ee jelenti a mai idők sivárságának enyhítését és biztosítja a szebb jövőt. *Ilovszky* János értékes rádióelőadása országszerte mély hatást gyakorolt és bizonyára bevéste a lelkekbe a magyar áruk vásárlásának fontosságát.

A Vásárpénztár jövőjének megoldása. A Magyar Húsiparosok Országos Szövetsége, *Bisztránszky* József elnöklésével, többszáz húsiparos részvételével nagygyülést tartott, amelyen a szónokok egyértelmüen követelték, hogy *a felszámolt Vásárpénztár helyébe lépő intézmény* ne legyen újabb közüzem, hanem azt magántőke vezesse a hatóság felügyelete és az érdekelt állattenyésztők, iparosok és exportőrök bevonásával. *Usetty* Béla azt kívánta, hogy a Vásárpénztár tanusítson kíméletet azokkal az adósaival szemben, akik 30—40 százalékos kamatot fizettek éveken át kölcsöneik után és saját hibájukon kívül vannak kisebb-nagyobb hátralékban. *Payr* Hugó kifejtette, hogy a város adminisztráljon, de ne kössön üzleteket. A törvényhatósági tanácsnak életképes új organizációt kell teremtenie. Ehhez azonban az szükséges, hogy a magántőke jelentkezzék, mert ha ilyen nem akad, a főváros mégis kénytelen lesz a Vásárpénztárt hatósági kezelésbe venni.

Az Első Magyar Részvényserfőzöde igazgatósága *Metzler* Jenő dr. elnökletével tartotta mérlegmegállapító ülését, amely a közgyülésnek részvényenkint 2 pengő osztalék fizetését hozza javaslatba. Az adminisztrációs költségek csökkentése céljából javaslatot tettek továbbá a társaság alvállalatainak beolvasztása iránt is.

Megjelent a Kallós-Kompasz. A Pesti Tőzsde kiadásában és Kallós János szerkesztésében most jelent meg kilencedik évfolyamában a Kallós-féle „Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része, amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztosítóintézetek stb. legújabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait tartalmazza. A junius havában megjelent első rész leközölte a kormányzóság, az országgyülés, a miniszteriumok, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TEBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapírkereskedők Országos Egyesülete, az Értéküzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztosító Intézet és Magánalkalmazottak Biztosító Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek legújabb adatait az 1931. és 1932. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Igy most már komplett a négykötetes kompasz, mely pontos beszámolója a Magyarország gazdasági életében szerepet játszó vállalatoknak. A négy kötetének ára csak 60 pengő és igy a legolcsóbb magyar kompasz. Megrendelhető a „Pesti Tőzsde" kiadóhivatalában, Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4.

Felhívás a gázfogyasztó közönséghez!

A költözködési évnegyeddel kapcsolatban felhivjuk a **háziasszonyok** figyelmét, legelsősorban azokét, akik háztartásukban eddig még gázt nem használtak, vagy akik ujabb gázkészülékek használatára tértek át, hogy saját érdekükben keressék fel a **Gázművek** VI., Vilmos császár-út 3. I. emeletén lévő **bemutató és mintakonyha helyiségeit,** ahol minden kedden és pénteken délután 5 órakor a gáznak a háztartásban való gazdaságos felhasználásáról bemutató előadásokat tartunk.

Előadásainkon mindenki elsajátithatja a gáz takarékos használatát és a készülékek helyes kezelését.

Az előadásokra a belépés díjtalan.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS GÁZMŰVEI

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZÁLLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—40. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1896

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

INDORG
RACIONALIZÁLÁS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ Telefon: 16-1-27

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A szeretet és a ragaszkodás megnyilatkozása Sipőcz polgármester névünnepén

Hagyományos ünnepséggel ülte meg a főváros társadalma *Sipőcz* Jenő dr. polgármester névnapját. A Gellért-fürdő nagy márványcsarnokát zsúfolásig megtöltötte az előkelő ünneplő közönség. A Nemzeti Hiszekegy eléneklése után *Csilléry* András üdvözölte a polgármestert és köszöntötte Budapest első polgárát, aki a forradalmak viharai után egy nagy párt bizalmából került díszes állásába, amelyet azonban mindig pártatlanul tölt be: *polgármestere kivétel nélkül Budapest minden lakosának.* Teljes hittel, osztatlan bizakodással néz Budapest valamennyi polgára *Sipőcz* Jenőre, aki az elmult tizenegy esztendő hallatlan küzdelmeiben mindig a főváros érdekeit óvta. *Toperczer* Ákosné beszéde után *Liber* Endre alpolgármester a főváros összes alkalmazottai nevében köszöntötte a polgármestert. Biztosította az alkalmazottak legbensőbb szeretetéről, majd arra kérte, hogy továbbra is tartsa meg jó érzéseiben a főváros alkalmazottait.

A nagyhatású beszéd után *Sipőcz* Jenő polgármester meghatottan köszönte meg az üdvözléseket. Nagy érték — úgymond — Budapest szeretete, mert *ez a város a szív városa.* Ez a város tud szeretni, pedig néha már-már úgy látszott, hogy a gyűlöletország fővárosa lett. Tud szeretni, csak *meg kell érdemelni a szeretetét,* csak eszménnyel és hittel kell közeledni hozzá. Lehetnek eltérő vélemények, — folytatta — de összeköt mindannyiunkat az érzelmi egység. Egyesít bennünket *Európa legszebb városának rajongó és fanatikus szeretete.*

A polgármester beszédét hatalmas ováció fogadta, majd a FANSz Mária-utcai székházában az ünnepi vacsora következett, amelyen *Liber* Endre alpolgármester tartotta az ünnepi beszédet. A polgármester itt is meghatottan köszönte meg az üdvözlést és emlékeztetett arra, hogy *az alpolgármester és az ő sorsa már az iskola padjaiban összekapcsolódott.* Negyven évvel ezelőtt egyikük sem gondolta, hogy valamikor együtt harcolnak majd egy leromlott város létéért. Mindkettőjükre nemcsak az építés feladata, hanem az erkölcsi ujjászületés létrehozása hárult, amelynek első feltétele a vallás és erkölcs uralma, a társadalmi egyenjogúság és a szociális igazság. A polgármester melegen emlékezett meg *Huszár* Aladár főpolgármesterről, aki most ünnepli közszolgálati működésének huszonötéves fordulóját.

A viharos tapssal fogadott beszéd után *Huszár* Aladár köszönte meg *Sipőcz* Jenő üdvözlését. Hangoztatta, hogy *Budapest teljesítményei előtt csak kalaplevéve tud elmenni.* Budapestre nemcsak a csonkaország minden lakója tekint, hanem a kényszerhatárokon túlról is átsugároznak a gondolatok és nemcsak az elnyomott magyarság, de még a nemzetiségek is *Budapestben látják reményeik városát.*

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után még hosszasan ünnepelték a polgármestert és a főpolgármestert.

⊙

Szombaton délelőtt óriási tömegben lepték el a tisztelgők a polgármesteri hivatal titkári helyiségeit, akik eljöttek, hogy jókívánságaikat tolmácsolják *Sipőcz* polgármester előtt.

A reggeli órákban elsőnek a polgármesteri hivatal tisztelgett a polgármesternél *Csanády* Gusztáv tanácsjegyző vezetésével, majd az elnöki osztály tisztviselőit fogadta, élükön dorogi *Farkas* Ákos dr. főjegyzővel, az ügyosztály vezetőjével, aki meleg szavakkal tolmácsolta a tisztviselők jókívánságait. A tanácsnokok és ügyosztályvezetők után a fővárosi tantestület hatalmas küldöttsége kereste föl a polgármestert, *Ölveczky* Pál igazgató, szakfelügyelő vezetésével, aki biztosította a polgármestert a fővárosi tantestület népes táborának igaz nagyrabecsüléséről és ragaszkodásáról. A külső lipótvárosi keresztény kör küldöttségét *Tormay* Géza államtitkár, elnök vezette, majd a Budai Polgári Kör, az I. ker. Iparoskör s a Budai Katolikus Legényegylet fejezték ki jókívánságaikat. A főváros és a politikai élet számos reprezentánsa táviratban küldték el szerencsekívánataikat.

Antal István dr. a Turul-Szövetség patrónusa. *Antal* István dr. miniszteri tanácsost, a miniszterelnökségi sajtóiroda vezetőjét, *a Turul Bajtársi Szövetség patrónusává választotta* és az erről szóló díszoklevelet, valamint az arannyal hímzett négyszínű mellszalagot küldöttség nyujtotta át vasárnap délelőtt.

Huszár főpolgármester és Sipőcz polgármester üdvözölték József kir. herceget. Házasságának 40-ik évfordulója alkalmával *József királyi herceget Huszár* Aladár főpolgármester a következő tartalmú levéllel üdvözölte: „Királyi Fenség! Budapest székesfőváros és a magam nevében mély tisztelettel fejezem ki jókívánságaimat ahhoz a boldog családi ünnephez, amelyet a Gondviselés kegyelméből Fenségtek megülhettek. Egyidejüleg a székesfőváros hálás köszönetérzésének is kifejezést adok, mert boldog házasságuk négy évtizedét, úgy a Fenséges Asszony, valamint Fenséged nemzetünk és főleg a székesfőváros javára töltötte el. Az a szeretet, amellyel felénk fordultak, mélyre hatott minden magyar ember szívében és ennek viszonzásaként tekinti Budapest is a maga ünnepének Királyi Fenségtek házasságkötésének negyvenedik évfordulóját. Fogadja Fenséged mély tiszteletem kifejezését. *Huszár* Aladár, főpolgármester."

Sipőcz polgármester levelében ezeket írta: „A magyar nemzet jellemének egyik szép vonása az emberi nagyság iránt érzett mély hódolat. A magyar önérzetes, szerénységében is büszke ember, nem hajlik meg lélekben csak az erkölcsi tekintély előtt. Viszont, ha szívébe fogadott valakit, a hódolat és hűség mélységével adja meg neki az illő tiszteletet. Fenséged már régen meghódította a magyar szívet, a nemzet mély szeretettel és tisztelettel veszi körül, büszke örömmel tekint történelmi nagyságot képviselő alakjára. Az ember ragyogó erényein kívül a hazafi példaképét tiszteli Fenségedben, de a lelke mélyéig meghódol ugyanakkor a világháború koszorús hadvezére, a honvéd hősök tábornagya előtt. Fenséges Uram! Az ember, a hazafi, a hadvezér és az író előtt hódolok meghatott lélekkel abból az alkalomból, hogy családi ünnepet tartott fenséges hitvesével, egybekelésük 40-ik évfordulóján."

Kozma Jenő ünneplése. A főváros polgársága ezidén is meleg szeretettel és rokonszenvvel ünnepelte *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselőt, a *Nemzeti Egység* városházi pártjának vezérét. A Budai Vigadó hatalmas termeit ezer főnyi közönség töltötte meg zsufolásig, hogy kifejezze tiszteletét az ünnepelt személye és közéleti tevékenysége iránt. A névnapi vacsorán résztvettek a politikai és társadalmi előkelőségek, a székesfőváros főpolgármestere, polgármesterei, tanácsnokok, főtisztviselők, országgyülési képviselők, bizottsági tagok, az országos és fővárosi pártszervezetek vezetői, társadalmi egyesületek küldöttségei és a sajtó képviselői. Az üdvözlő beszédek sorra kiemelték *Kozma* Jenő három évtizedes közéleti tevékenységének nagy állomásait és azokat az eredményeket, amelyek mindenkor a budapesti lakosság életkörülményeinek a javítását célozták. *Kozma* Jenő állandó ünneplés közben köszönte meg a polgárság ovációját és hangoztatta, hogy változatlan kitartással küzd eszményképeinek: a polgári egység, a békés munka és a nagy nemzeti ideálok megvalósításáért.

Csütörtökön tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökön délelőtt ülést tart, tárgysorozatán a Rudas- és a Gellértfürdők fejlesztési tervei, a városi bmoltbérek leszállítása, a távfűtési koncesszió, a VII. kerületi előljáróság elhelyezése és más folyó ügyek szerepelnek.

A Fővárosi Rovatvezetők Testületének tisztújító közgyűlése. Szombaton tartotta a *Fővárosi Rovatvezetők Testülete* évi rendes tisztújító közgyűlését. A régi elnökséget, amelynek tagjai: *Schwet* Henrik, *György* Endre és *Kelemen* Géza újra megválasztották. A testület *Pártos* Szilárd dr. hírlapírót, a *Függetlenség* fővárosi rovatának szerkesztőjét *egyhangúlag* tagjai sorába iktatta.

A főpolgármester előadása a Kereskedelmi Csarnokban. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester november 23-án, csütörtökön este a főváros polgársá*reskedelmi Csarnok* évadnyitó társas vacsoráján.

Házasság. Viski *Héder* László dr., *Héder* Lajos dr. kormányfőtanácsos, ügyvéd és felesége, *Ernyey* Mária fia, eljegyezte *Petri* Évát, *Petri* Pál dr. államtitkár és felesége *Szigethy-Gyula* Ilona leányát. — *Viola* Valéria és *Fischl* Miklós házasságot kötöttek. — *Kőszeghy* Erzsébet és *Fejér* Gábor november 19-én házasságra léptek.

Wellisch Andor a Közmunkák Tanácsának új tagja. A főváros városrendezési bizottsága *Harrer* Ferenc elnöklésével ülést tartott és foglalkozott a budapesti Közmunkák Tanácsában megüresedett tagsági hely betöltésével. A bizotság vágvecsei *Wellisch* Andor okl. építészmérnök, törvényhatósági bizottsági tagot delegálta a Közmunkák Tanácsában megüresedett helyre.

Folyik a névmagyarosítási akció. Erőteljesen halad előre a megvalósítás útján az a névmagyarosítási akció, amelyet a belügyminiszter felhívására indított meg a városházán *Sipőcz* Jenő polgármester. Az elnöki ügyosztály a szervezési munkálatokat változatlan energiával folytatja és *Farkas* Ákos dr. főjegyző, az ügyosztály vezetője szombaton tájékoztatta a belügyminisztériumban *Csupor* miniszteri tanácsost a névmagyarosítás várható arányairól. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Szlovák* Pál tanácsnok *Szepesváry, Holtzschpach* Ödön tanácsnok *Ujlaky, Spannberger* Alajos tanácsnok *Duday* nevet választotta, *Halin* Károly tanácsjegyző *Hódossy* nevet kérelmezi, *Felkai* Ferenc főjegyző pedig engedélyt kér arra, hogy nevét *Felkay* formában használhassa. A városházi tömeges névmagyarosítási ügyek januárban kerülnek a belügyminiszter döntése alá.

Mi történt az Angyalföldön? A mult héten városházi körökben olyan hirek terjedtek el, hogy az Angyalföldi Egységespárt viharos jelenetek között felbomlott és visszatért a keresztény községi párthoz. Ez a téves hir onnan származott, hogy az angyalföldi keresztény községi pártnak egyik kisebb körzeti csoportja, amely a közelmultban csatlakozott a nemzeti egység táborának szervezkedéséhez, a mult szombaton kimondta feloszlását, illetve visszalépett a keresztény községi pártba. A félreértések elkerülése végett hangsúlyozni kell, hogy a *Nemzeti Egység Pártjának Hungária-körút 71. szám alatt levő hivatalos angyalföldi csoportját Piazza Győző törvényhatósági bizottsági tag vezeti,* amelyhez az angyalföldi választópolgárok ezrei tartoznak és csatlakoztak. A feloszlott kis csoport, amely önállóan működött, a Mohács-utcában tartott helyiséget. A Nemzeti Egység Pártjának angyalföldi szervezete változatlan lelkesedéssel áll a nemzeti egység eszméje és *Gömbös* Gyula miniszterelnök mögött.

A budapesti nagyvásártelep méltatása egy előkelő francia műszaki lapban. Az *Ingénieurs et Industriels* párisi műszaki folyóirat augusztusi száma „Une merveille d'architecture moderne" (Modern műépítészeti csoda) cím alatt ismerteti a budapesti nagyvásártelepet és nagy elismeréssel szól annak műszaki berendezéseiről. Sajnálattal állapítja meg, hogy a francia fővárosban ily intézmény hiányzik. A fővárosi tisztviselők közül a cikk kiemeli *Krencsey* Géza műszaki főtanácsost, a nagy munka vezetőjét, vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyzőnek pedig köszönetet mond, hogy a tanulmányozó bizottságot kalauzolta és francia tolmácsolásával megkönnyítette eligazodásukat. A cikk szerzője: *de la Tramerye* gróf, aki most újra Budapesten időzik, fölkérte vitéz *Horváth* Béla tanácsjegyzőt, hogy a fővárosi vízművekről, a vágóhidakról és a csepeli kikötőről ismertető cikkeket közöljön, mert célja az, hogy Budapestet Franciaországban a műszaki lapokban is propagálja.

Szeretetvendégség. *Wellisch* Alfréd műépítész, vágvecsei Wellisch Andor törvényhatósági bizottsági tag édesapja, nagyobb összeget bocsátott a főpolgármester rendelkezésére, azzal a kéréssel, hogy 50. házassági évfordulója alkalmából 1000 inséges szegényt vendégeljen meg a főváros. A példaadó aranylakodalmi szeretetvendégséget szombaton rendezte meg a szociálpolitikai ügyosztály. Ötszáz V. kerületi és ötszáz IX. kerületi szegény kapott ingyen, húsos ebédet az inségakció normális létszámán felül.

Ivókurák Budapest gyógyforrásainál. Az *Idegenforgalmi Könyvtár* kiadásában ilyen címen jelent meg *Nemes* Jenő György dr. értékes munkája, amelyhez *Tausz* Béla dr. írt előszót. A szerző az izlésesen kiállított könyvet *József Ferenc dr.* királyi hercegnek ajánlotta. A munka szerzője azt a feladatot tűzte maga elé, hogy *az ivóforrásokat balneológiai és idegenforgalmi szempontból a nagy nyilvánossággal megismertesse.* A nagy lelkiismeretességgel és szaktudással összeállított tájékoztató főleg a forrásoknak az ivókúrában rejlő nagy gyógytényezőit domborítja ki, amelyek eddig úgyszólván ismeretlenek voltak a nagyközönség, de gyakran az orvosok előtt is. A hézagpótló mű komoly szolgálatot tett a főváros idegenforgalmi érdekeinek.

Megszünt a rozsdaveszély. Megdöbbentő az a szám, amelyet a statisztika a rozsda évenkénti pusztításáról ad, mert *a világon beépített és használatba vett vasanyagok közel tíz százaléka megy veszendőbe.* Nagy jelentősége van tehát annak a küzdelemnek, amely a rozsda ellen folyik. A régi és állandóan ismételni szükséges eljárások csak átmeneti védelmet jelentettek, míg most a *„Parker Udylit"* rozsdavédő eljárás végleges védelmet nyújt a vasanyagok, vastárgyak és szerkezetek számára. Magyarországon a Parker-eljárás 1929 óta van szabadalmazva, amely idő alatt a székesfővárosi *Elektromosművek, a Vízművek, a Gázművek és mintegy 22 nagy gyárvállalat* parkerizálta kifogástalan eredménnyel a vastárgyait. A *Parker-Udylit*-eljárás egyaránt alkalmazható vasra és rézre és rétegszerű leválás sohasem fordul elő. A szabadalom magyarországi terjesztését *Székely* Ottó okleveles mérnök intézi, akinek *„Parker-Udylit" Magyar Rozsdavédő Társaság* címen működő üzeme VI., Petneházy-utca 72 alatt dolgozik. Városi iroda: V., Bálvány-utca 12.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

November 26-án és 30-án délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

VÁLLALKOZÁS

Uj, tartós útvonalak gazdagítják Budapest úthálózatát

Lassankint végleg eltünnek a kezdetleges makadámutak a főváros területéről

Évek óta tervszerű akarattal tér át a főváros vezetősége a nem állandó jellegű utak burkolásának megváltoztatására és a lehetőség szerint mellőzi a makadánrendszert, amelynek fenntartása költséges és emellett közegészségügyi szempontból is kifogásolható. Az út- és csatornaépítési ügyosztály és a melléje rendelt bizottság állandóan szorgalmazza a tartós burkolatok létesitését és mindent elkövet, hogy a székesfővárosnak mintegy *2.3 millió négyzetméter makadámos útvonalait a legjobban bevált felületekkel lássa el.*

A mult évben elhatározott áruhitelezési alapon végrehajtott szükségmunka *alkalmat nyujtott a városszéli útvonalaknak végleges jellegű burkolására.* Mindezeken túlmenően a rendes költségvetés keretében is jelentős összegeket fordítottak az útkarbantartásra, amelyeknél mindig a helyi viszonyok voltak az irányadók. Az út- és csatornaépítési szakbizottság a mult héten útügyi szemlét tartott, amelyen a következő útvonalakat tekintették meg:

A VII. kerületben a Hajtsár-útnak az Erzsébet királyné-úttól a Kerékgyártó-utcáig terjedő szakaszát, ahol kísérletképpen *Balogh Kálmán mérnök beton-makadámutat Hungária-puccolán* felhasználásával épített. Az úttest alapépítményét az *Ámon Antal és Fiai* cég készítette. A *Hungária-puccolán* mintegy 270 méter hosszú próbaútszakasz, amelyen a bevált Sandwich-rendszerű cementmakadám útburkolat húzódik, a Németországban bevált minta szerint. Az útburkolat előállítása úgy történt, hogy *a felszántott régi vizes makadámút fedőburkolatának helyére a kőalap helyreállítása és behengerlése után került az új burkolat,* amely egy alsó hét centiméter vastagságban felhordott habarcsból, továbbá hat centiméter vastag zúzott kőterítésből áll. A kiterített anyagokat összesen 12 centiméter vastagságúra tömörítették.

A készítéshez felhasznált habarcsnak kötőanyaga 75 súlyszázalék nagyszilárdságú MÁK portlandcement és 25 súlyszázalék Hungária-puccolán-A keverékből állott. A puccolán adagolásnak célja itt a cement kötési idejének lassítása, a habarcs plasztikussá tétele, valamint az útburkolat szilárdságának, tömörségének és vegyi behatások elleni ellenálló képességének a fokozása volt. Ennek az útnak az előállítási költségei csak kevéssel haladják meg a nedves makadámút készítési költségét és a fenntartási költségek is aránylag alacsonyak. Egyébként a *Balogh-rendszer* szerint készített cement-makadám próba-útburkolat egy kisebb szakaszán szintén bedolgoztak *Hungária-puccolánt* az említett okokból.

A Bácskai-utcában a *Magyar Kerámiai Rt.* kátrányos makadámutat épített. Ugyancsak ez a gyár építette a Telep-utcának a Rákospataktól az Ov-utcáig terjedő szakaszát. A Zugló-utcának a Hajtsár-úttól a Vezér-utcáig történt vizes és kátrányos makadám-útját a *Danubia Műszaki Vállalat* végezte alapos gondossággal. A X. kerületi Jászberényi-utat két kilóméter hosszúságban betonnal fedték. Ez az út a városszéli telepet köti össze a fővárossal.

Az I. kerületben a Hegyaljai-út, a Zólyomi-út és a Sashegyi-út folytatását tekintette meg a bizottság, amely folytatása az új tranzverzális vonalnak. A Hegyaljai-út kátrányos makadámburkolatát a *Magyar Útépítési Rt.* építette, tükörsima felülettel. A Zólyomi-utat *Borlay* (Obendorfer) Károly vállalkozó vizes makadámrendszerrel építette, míg a Sashegyi-utat és a Zólyomi-út egy részét a *Somoskői Bazaltbánya Rt.* látta el kiskő burkolattal. A munkálatok menetéről *Krempels* József igazgató tartott szakszerű előadást. A Németvölgyi-úton a makadámburkolatot bazalt kiskővel cserélték ki és *Szász* Albert mérnök munkája a legnagyobb elismerést váltotta ki. A Kútvölgyi-út vizes makadám útját *March* Ernő készítette és így most a hegyvidék jobb kocsiközlekedéshez jut. A Nagykovácsi-utat a *Magyar Asphalt Rt.* építette és ezzel sikerült megszüntetni ennek a fontos útvonalnak meredek emelkedését. A III. kerületben a Józsefhegyi-utat vizes makadámburkolattal a *Magyar Útépítési Rt.* végezte, amelynek révén a Rózsadomb a belső városrészekkel jó összeköttetéshez jutott. A nagyszabású építkezést *Enyedy* István vezérigazgató tájékoztató magyarázatokkal mutatta be.

Az áruhitelezési alapon végrehajtott szükségmunkák során a főváros 30 útépítést, 4 főgyüjtőcsatornát és 32 mellékcsatornát készít. A munkálatoknál *32 építővállalkozó kapott megbizást, a foglalkoztatott munkások száma pedig több, mint ezer volt.* A költségek összege kereken 8.5 millió pengő, úgy hogy a 9 milliós hitelkeretből még *félmillió áll a főváros rendelkezésére.*

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Uj Szent János-kórház sebészeti osztályon tetőfedési munka: Győrffy Lajos, VII., Thék Endre-u. 11. 4.225 P. Népligeti sportteleo fásítása szfőv. kertészet 3.660 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyaláson a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gyáli-úti fővárosi bérházak burkolómunkáira pályáztak: Kraszner György 2745, Strasser Vilmos 2784, Refle Miklós 3020, Cristofoli Vince 3210, Andrea rt. 3211, Sós Lajos 3534 pengővel.

A marhavágóhidi hideghúsvásár kőművesmunkáira pályáztak: Hoffer Gyula 782, Ruzicska Béla 1083, Nekolny Antal 1334, Wagner Lajos 1349, Lukoy Emil 1711 pengővel.

A Pasaréti-piac átépítési munkáira pályáztak:

Ácsmunkára: Kurtán Gyula 2448, Szivós László 3624, Erti József 4152, Marinka Imre 4323, Tőke György 4603 pengővel.

Kőművesmunkára: Deák építő rt. 1024, Pinkay Károly 1506, Olchváry Jenő 2325 pengővel.

Tetőfedőmunkára: Traub Ödön 550, Biehn János 575, Helvey Tivadar 600 pengővel.

Mázolómunkára: Kovács Testvérek 614, Rácz Márton 685, Bohár József 787 pengővel.

Redőnymunkára: Korányi és Fröhlich 1480, Gerő és Győry 1363, Hodos Andor 1752, Justus Sándor 1792 pengővel.

Aszfaltburkolómunkára: Magyar Asphalt rt. 2374, Helvey Tivadar 3116, Korek E. 2841, Csató Pál 3055, Posnansky és Strelitz 3619, Traub Ödön 3697 pengővel.

Csatornázási munkára: Székely és Mottl 1824, Szegedy Béla 1937, László András 1957, Borlay Károly 1959, Kiss Benő 2052, Farkas Lajos 2061, Gravieser Albin 2555 pengővel.

Szegélykő szállítására: Frank István 231, Hubertus kőbánya 262 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház sebészeti osztályának tetőfedési munkáira pályáztak: Győrffy Lajos 4225, Sporik Ferenc 4485, Biberál Nándor 4715, Krisch Fekete Nándor 5070, Urbancsek János 5395, Kirschenbaum Gusztáv 5720, Hauer József 7020 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Mozaik és Cementlapokat
à la mettiachi és fayence lapot
szállít és burkolást vállal
ANDREA
CEMENTÁRÚGYÁR
Telefon: 92-0-37. V., Tátra-utca 26. sz.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 86. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, talajszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

BAKÁCS ÉS SZABÓ
OKL. MÉRNÖK, ÉS OKL. ÉPÍTÉSZ
ÉPÍTŐMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, V., HOLLÁN-UTCA 3
TELEFON: 27-9-56

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóáru és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 60-5-58

A legmegbízhatóbb munkájáért szavatoló védjegyű anyagot vállalhatja, ha a kellő helyen a védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagyraktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyúkból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntödéje mótor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 28-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.


MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárúgyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—3—80 és 35—9—16.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márvány telepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: 62-4-88

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Herkules
Magas és Mélyépítő Vállalat
Budapest, X., Kelemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-30

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam — *Budapest, 1933. november 29.* — *48. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Építeni!

Vannak korszakok, amelyek csak rombolnak és vannak, amelyek megérzik az erkölcsi kötelezettséget, hogy építeni kell. Hála Istennek ma már túl vagyunk azokon, amelyek mint a megdühödött, kifordult lelkü emberiség fájdalmas, beteg időszaka csak romboltak és kérlelhetetlenül felforgattak mindent, ami egyszer már rendben volt. Most megint olyan időket élünk, amikor halálos vétek elmulasztani minden pillanatot, amely kedvez az alkotásnak és lehetőségét adja annak, hogy valami legyen a semmiből.

Éppen ezért nem tudjuk megérteni, hogy akadjon valaki, aki minden alkalommal szavának erejével, csodálatos elokvenciájával, érveinek káprázatosságával, de a korszellemmel szinte mindig ellentétben álló voltával álljon ki eleven és — valljuk be — erőteljes gátnak az alkotó munka elé. *Eber* Antalról van szó, aki legutóbb ismét kontreminbe ment át a főváros alkotó, teremtő, vagy legalább is — az idők mostohaságához mérten — foltozgató, tatarozó szándékával szemben. *Eber* Antal a közgazdasági ortodoxiát képviseli. Nem akar építeni, aminek oka nyilván az a homályos, pesszimista szemüveg, amelyen a világ jövőjét nézi. Nem akar építeni, mert úgy véli, hogy csak azt a pénzt szabad kiadni, ami megvan. Megfeledkezik azonban arról, hogy amióta a közgazdasági élet legerősebb, leghatalmasabb motorját, *a hitelt* feltalálták, ezen a tiszteletreméltó ortodox álláspontón régen túl vagyunk.

De bátor és elismerésreméltó hadakozásai idején megfeledkezik *Eber* Antal arról is, hogy egyedül áll ezzel az álláspontjával. Nem Budapesten áll egyedül, mert erre még azt lehetne mondani, hogy Budapest nem a világ közepe. De egyedül áll egész Európában is. Mert ahogy végig megyünk ezen az öreg földségen, azt tapasztaljuk, hogy a háború óta valósággal megújhódáson ment keresztül. *Eber* Antal csak úgy tudja, mint mi, hogy Mussolini nem is városrészeket, de új városokat épített. Éppen úgy tudja, mint mi, hogy milyen gigantikus munkával milyen töménytelen pénz árán torkoltatta bele Párizs, az előbb zsákutcába végződő Boulevard Haussmann-t a Boulevard des Italiensbe. Több százmillió frankot emésztett fel ez a munka és a háztömbök egész sorát kellett az építés útjából eltávolítani. Ugyanakkor nálunk szentimentális könnyek között évtizedek óta temetik a Tabánt és az Erzsébet-sugárút megnyitása, vagy pedig az Andrássy-út meghosszabbítása ellen *Eber* Antal filippikázik... Am tekintsünk körül bármely európai nagyvárosban, Berlinben, Londonban, Bécsben: sehol sem állt meg a városfejlődés. Ellenvetésül erre azt mondhatná *Eber* Antal, hogy a Hamupipőke Budapest tán csak nem akarja a királykisasszony díszruháját magára ölteni? De hisz nemcsak Párizs, London és a nyugati nagyvárosok cifrálkodnak. Tőlünk keletre, lent a Balkánon: Belgrád, Bukarest, Szófia is tudott sok mindent produkálni.

Eber Antal azonban a Kereskedelmi és Iparkamarának is az elnöke. Vajjon ott is ugyanazt az álláspontot képviseli-e, mint a városházán? Nem hinnénk, nem hihetjük, mert akkor már régen búcsút mondott volna ennek a díszes funkciónak. Ortodox közgazdászoknak és megcsontosodott pénzügyi embereknek talán lehet réméket festeni a hitel átkáról és az építkezés romboló hatásáról; de kereskedő és iparos embereknek nem. A kereskedő és iparos munkát akar, ha pedig az ország legelső munkáltatói, az állam és a főváros ölbetett kézzel ülnek, akkor megfagy a magánvállalkozás is és éhen pusztul a dolgozók társadalma. A városházán sem hiszik el *Eber* Antalnak, hogy a hitel és a kölcsönből eszközölt építkezés átkot hoz. De hitesse el az elnöklése alatt álló iparosokkal és kereskedőkkel, hogy vakmerő hazárdőr az a várospolitikus, aki építkezni mer és ezen a réven harminckét iparágnak akar kenyeret adni. Ha a kamara ebben a kérdésben *Eber* Antal mellé áll, akkor a városháza is meghajtja előtte lobogóját.

Minden tényező összhangzatos megértésével folyik a kormány pártjának budapesti szervezkedése

Kozma Jenő képviselői beszámolóját december 12-én tartja a budai Vigadóban

A városháza fórumainak minden tevékenységét most a költségvetés részletes tárgyalása foglalja le és az általános vita során elhangzott politikai jellegű beszédeken kívül más természetű mozgalmak nincsenek. *Gömbös* Gyula miniszterelnök emlékezetes zászlóbontó beszéde után inkább a szervezkedés nagy munkája nyilvánul meg úgy az Eszterházy-utcai országos párthelyiségben, mint pedig az *Egységes Községi Polgári Párt* Akadémia-utcai pártkörében. A városházi pártok túlnyomó része nagy megnyugvással kommentálja még ma is

a miniszterelnök megértő megnyilatkozásait, amellyel elismerte a főváros vezetésében és irányításában mutatkozó komoly törekvéseket,

hogy minden ténykedés Budapest lakosságának javára szolgáljon. A miniszterelnök kritikája is inkább csak *a reformtörekvések szükségét emelte ki* és ezek olyan természetűek, hogy ahhoz a köz érdekében szívesen nyújt támogatást a törvényhatósági bizottság összessége.

A *Nemzeti Egység Pártjának* részéről megindított budapesti szervezkedés egyelőre inkább a kerületekben nyilvánul meg. Az *Egységes Községi Párt* részéről évek óta életrehívott és azóta is működő pártszervezetek minden héten gyűléseket tartanak és

annak a jegyében összpontosítják a polgárságot, hogy minden tekintetben rendelkezésre álljanak a miniszterelnök részéről kitűzött eszmék megvalósításának.

A politikától teljesen távolálló, de akaratlanul politikai színezetű eseménye volt az elmult hétnek *Kozma Jenő ünneplése*, akit a budai Vigadóban köszöntött a főváros polgársága. Nagy lelkesedést keltett *Huszár* Aladár főpolgármesternek személyes megjelenése és az a beszéd, amelynek a keretében *a miniszterelnök legszívélyesebb üdvözletét tolmácsolta Kozma Jenő számára.* A főpolgármester hangoztatta, hogy a kormányelnök bizalma őt a Nemzeti Egység budapesti szervezetének élére állította és

ebben a minőségben nem azt a feladatot tűzte maga elé, hogy személyeket és pártokat egymás ellen hangoljon, hanem, hogy a harmonikus együttműködést az egész vonalon biztosítsa.

A beszédnek ez volt a tengelye és mindenkit meggyőzött annak a célzatos állításnak az alaptalanságáról, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt, illetve az országos kormánypárt között ellentétek merültek fel.*

További bizonyítéka a legteljesebb együttműködésnek az a körülmény, hogy *Gömbös Gyula miniszterelnök résztvesz a budapesti országgyülési képviselők beszámoló gyülésein. Kozma* Jenő a budai Vigadóban december 12-én, kedden délután tartja beszámolóját, amelyen *a Nemzeti Egység Pártja vezérkarának kíséretében megjelenik Gömbös Gyula miniszterelnök* és

kifejti nézeteit a főváros fejlesztésének módozatairól,

valamint arról a lendítő erőről, amelyik a *Nemzeti Egység megértő összefogása alapján Budapestet az ország politikájának középpontjába állítja.* Várospolitikai körökben nagy várakozással tekintenek a beszámológyülés elé, amely a közeljövő jelentőségteljes eseményének igérkezik.

Folynak a tárgyalások, de még nincs végleges döntés a bánhidai erőműtelepi kötendő megállapodásról

Borvendég Ferenc alpolgármester kijelentése szerint a függőben levő kérdést december elején rendezni kell

A költségvetés letárgyalása után *több fontos kérdésben kell döntenie a tanácsnak és a törvényhatósági bizottság közgyülésének.* Az elintézésre váró problémák között *a bánhidai centrálénak van a legnagyobb jelentősége*, ami szintén napirendre kerül és pedig már a jövő héten. Mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa értesül,

a főváros és a MÁV igazgatósága között már befejeződtek azok a tárgyalások, amelyek a kereskedelmi minisztérium illetékes ügyosztályának a közbenjöttével a főváros és a centrálé viszonyának végleges rendezését célozták.

E tárgyalásokkal kapcsolatosan az a hír terjedt el, hogy *átvételi megoldás lehetősége került előtérbe*, vagyis *Sipőcz* polgármester e tárgyalások eredménye alapján *olyan értelmü előterjesztést kíván tenni a tanácsnak, hogy a főváros vegye át saját kezelésébe a bánhidai erőműtelepet, a centrálét terhelő kölcsönök vállalása ellenében.*

Borvendég Ferenc
alpolgármester,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a hír, mint hogyha mi a MÁV igazgatóságával, vagy a kereskedelmi minisztériummal megállapodást kötöttünk volna a bánhidai centrálé átvételére nézve, *nem felel meg a valóságnak.* A helyzet az, hogy

folynak a tárgyalások a főváros és az illetékes tényezők között a centrálénba való további bekapcsolódásunk módozatainak és feltételeinek a megállapítása céljából.

Előreláthatóan abban fogunk megállapodni, hogy a főváros továbbra is áramvásárló marad, de *nem féléves provizorikus megállapodás, hanem hosszabb időre szóló szerződés alapján.* Annyi bizonyos, hogy

már december elején rendezni kell ezt a kérdést,

mert *december 31-én lejár a kezelésbe való átvételre vonatkozó opciónak a határideje, amit június 15. óta kétszer hosszabbított meg a kereskedelmi minisztérium, egyszer október 31-ig, most pedig december 31-ig.*

Bizalommal a polgármester iránt...

Az idei költségvetési vita széles mederben hömpölyög és magas színvonala méltó ahhoz a tartalmas expozéhoz, amellyel *Sipőcz* Jenő polgármester a közgyűlési tárgyalást bevezette. Őszinte megnyilatkozás volt ez a nagyvonalú tájékoztatás, amely leplezetlen nyiltsággal föltárta a fővárosi gazdálkodás összes nehézségeit és megindokolta, hogy milyen elgondolások alapján fektették le a gazdálkodás fundamentumát. Mesteri megvilágításban mutatta be, hogy a költségvetés hű képe a gazdasági helyzetnek, majd önérzetes hangon utalt arra, hogy *a világon mindenütt mutatkozó szélsőséges irányzatok megnyilvánulásával szemben nálunk rend és nyugalom van.* A szónoki remekmű, amely a polgármester alkáról elhangzott, olyan forró lelkesedést hivott életre a közgyűlési teremben, amelyre alig volt példa a törvényhatóság krónikájában. A szélső jobboldal lelkes tapsvihara, a középpárt tüntető tetszésnyilvánítása és az ellenzék meg-megujúló helyeslése közben fejezte be expozéját a polgármester, aki *egyik legnagyobb személyi és szónoki sikerét aratta.*

⊙

Hatalmas beszédet mondott *Wolff* Károly, aki higgadt nyugalommal és *az események tárgyilagos bírálatával keltett általános elismerést.* Beszédéből kicsendült *az óvatos optimizmus,* ugyanakkor azonban nem hallgatta el a fennforgó nehézségeket, amelyeket feltétlenül legyőz a főváros mindinkább feltörekvő életképessége. A Keresztény Községi Párt elnökének nagyszabású beszédjéhez más pártok tagjai is elismerésüket fejezték ki. Általában a megértés, az egymásrautaltság érzete és a főváros érdekeinek előbbrevitele domborodik ki a költségvetési vitában, amely *az egymással oly sokszor szembekerült pártokat is közös plattformra hozta.*

⊙

Politikai kérdések és különböző szervezkedési problémák bírálatával volt teletüzdelve *Payer* Károly költségvetési beszéde. Ezt követőleg a közmunkák nagyobb mértékét sürgette. *Becsey* Antal örömmel állapította meg, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester 14 éves működése alatt felemelkedett arra a magaslatra, amelyen *az ideális polgármesternek* állania kell. Szakszerű beszédében pénzügyi vonatkozásokkal foglalkozott és bőségesen fejtegette az üzemeknek a működését. Hozzáértő bírálata általános tetszést keltett. *Hann* Arnold az infláció veszedelmét mutatta ki és természetesen adózási problémákat is szóvátett. *Barczi-Barczen* Gábor érdekes, de kényes húrokat pengetett: *a régi hivatalnok-tanács visszaállítását ajánlotta* megfontolásra, amely szerinte jobban tudná intézni az ügyeket, mint a törvényhatósági tanács.

⊙

A második napon is még mindig *a polgármester expozéjának hatása alatt* állott a közgyűlés. *Bródy* Ernő elismerését fejezte ki az expozénak az *autonómia jelentőségét* kidomborító megállapításai fölött. Elismerte, hogy a polgármester mindig megtette kötelességét az autonómia védelmében. *Toperczer* Ákosné a nőkérdést tette szóvá és hozzáértő részletességgel sürgette a nővédelmi intézkedések kiszélesítését.

⊙

Friedrich István itt sem tagadta meg magát és jóizű humorral fűszerezett beszédében a költségvetés helyett inkább *általános politikai témákat* érintett. Csipkedő mondatfüzésében egyedül a polgármestert kímélte, akinek elismerését fejezte ki, hogy *realitások tömegét tárta a közgyűlés elé* és férfiasan sikraszállott az autonómia védelmében. Általában ellenzéki hangon beszélt, azonban, mert a polgármester megnyitó beszéde a legjobb hatást gyakorolta és személye iránt bizalommal viseltetik: *a keresztény ellenzék nevében elfogadta a költségvetést.*

⊙

Megkülönböztetett figyelem közepett állott fel szólásra *Éber* Antal, aki főleg pénzügyi és gazdasági politikai szempontból bírálta a költségvetést. Régi szokása szerint *a túlzott kiadások ellen* hadakozott és improduktív tételeknek nevezte az új városrészek létesítésére előirányzott összegeket. *Kierőszakolt munkaalkalmakról* beszélt, amelyeket a jövőre vonatkozólag negatív kamatok terhelnek. Ellenzéki felfogása ellenére elfogadta a költségvetést és az indokolás nála is az volt, hogy a polgármester iránt — *akinek munkája a főváros közvéleményének helyeslése közepette halad* — a legmesszebbmenő bizalommal viseltetik.

⊙

Nagy Lajos, vitéz árvátfalvi *Nagy* István, *Farkas* Zoltán dr. beszédei után *Szőke* Gyula a pénzügyi bizottság foglalkoztatását kívánta és kifejezte *rendíthetetlen bizalmát* a polgármester személye és munkássága iránt. *Sümegi* Vilmos a Rákóczi-szobor felállítását sürgette, vitéz *Martsekényi* Imre főleg sportvonatkozásokkal foglalkozott. Utána *Párkány* Frigyes mondott higgadt és objektív beszédet. Javasolta, hogy küldjenek ki ad hoc bizottságot a pénzügyi helyzet megvitatására. *Tauffer* Gábor a deficites költségvetésről mondott véleményt és bár ellenzéki párthoz tartozik: *a polgármester iránti bizalomból* fogadta el a költségvetést. *Steinherz* Simon és *Vörösváry* Miklós a törvény módosítását sürgették, majd *Nemes-Nagy* Mihály, az általános vita utolsó szónoka, a tanács túlzott hatásköréről és a közgyűlés elvesztett jelentőségéről mondott bírálatot.

⊙

Az általános vita ezzel véget is ért. Elmondható, hogy az összes pártok, a komoly felkészültségű szónokokat küldötték a porondra és *minden szenvedélyes túlzások mellőzésével kerestek, kutatták a helyzet megkönnyítésének módozatait.* Általánosságban véve azonban *a költségvetés vitája a polgármester működésének bírálata is volt,* amelyről jólesően kell megállapítani, hogy minden oldalon általános elismerést aratott. A költségvetési vita *Sipőcz Jenő polgármester működésének glorifikálása volt* és kimagasló egyénisége előtt hódolattal hajtották meg az őszinte ragaszkodás és nagyrabecsülés lobogóját.

Veszteséggel zárta üzletévét a nagytétényi sertéshizlaló

Az eredményt a rossz viszonyokkal indokolják — Szavatosságot vállalt a főváros az intézmény dollárkölcsöneért

Három évvel ezelőtt érdekes tranzakciót bonyolított le a főváros: megszerezte a nagytétényi *Sertéshizlaló és Húsipari R. T.* részvényeinek 58 százalékát és ezzel bekapcsolódott abba az akcióba, hogy a sertésvásár exporttevékenységét elősegítse. A vállalat részvényeinek negyven százaléka a *földmüvelésügyi minisztérium* kezelésében maradt és azóta együttesen irányítja ezt a szervet a két hatóság.

Most mutatta be a vállalat legutóbbi mérlegét, amely *34.460 pengő veszteséggel* zárult. Az intézmény a mult évben 33 ezer sertést hízlalt és ebből 12.500 darabot exportált külföldre, amely üzleti működéssel nemcsak a főváros közélelmezésének, de az ország kereskedelmi mérlegének is jelentős szolgálatot teljesiteni. Ilyen, aránylag nagyarányú tevékenység mellett feltünő, hogy *a részvénytársaság mégis veszteséggel dolgozik,* amelynek okairól

beavatott helyen

a következő tájékoztatást kaptuk:

— A számadásokat a főszámvevő és a számszéki igazgató együttesen megvizsgálták és megállapították, hogy *a vagyonmérleg, a zárószámadás a kereskedelmi törvény vonatkozó rendelkezéseinek és a kialakult kereskedelmi szokásoknak megfelelően van felállítva.* Megállapitotta a vizsgálat azt is, hogy

a főváros érdekkörébe történt átvétel után a vállalat tisztviselői létszámot 25-ről 13-ra, az illetményeket pedig százezer pengőről 47 pengőre szállitotta le.

A hízlalási tevékenység a földmüvelésügyi minisztérium utján kapott 400 ezer dollár kölcsön segélyével történik, amelyért azonban *a főváros készfizetői kezességet vállal.*

— A veszteség nem jelenti azt, hogy a vállalat jövő sorsa aggodalomra ad okot. A súlyos gazdasági viszonyok között a sertéshizlaló megfelelő tevékenységet fejtett ki és

üzleti számadásait az általános helyzethez képest kielégitőnek tartjuk.

Ezt a véleményt alátámasztja az a körülmény, hogy több mint 64 ezer pengőt fordítottak az értékcsökkenési tartalék javára és 31 ezer pengőt fedezetül használtak fel a dollárkölcsön után igényelt kamat többleti igény biztostiására. Ilyen körülmények között

.. veszteség jelentéktelen és nem rejti magában azt a veszedelmet, hogy a jövőben katasztrófális meglepetésektől kell tartani.

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén tudomásulvette az üzleti eredményeket és felhatalmazta a polgármestert, hogy *a vállalat zárszámadásait jóváhagyja.*

Folynak az előkészületek a három nagy közüzem racionalizálására

Tervbevették a gáz-, víz- és elektromosművek kooperációját

A főváros vezetősége az üzemek racionalizálásának kérdésével kapcsolatban a legkomolyabban foglalkozik a három nagy üzem adminisztrációjának egyesitésével. A polgármester *Szél* Jenőt, a *Kisipari Hitelintézet* vezérigazgatóját bizta meg, hogy mindenekelőtt a vízművek vezetésének ujjászervezését tanulmányozza, de ennek befejeztével sor kerül a másik két nagyüzem, a gáz- és elektromos művek kereteinek megvizsgálására is. Az egyesítésre vonatkozó elgondolás természetesen még nem alakult ki, kézenfekvő azonban, hogy *mindenekelőtt bevezetik a három üzemnél az egységes könyvvezetést és pénztárkezelést.* Lehet, hogy ezen túlmenően lesznek további olyan közös szervek, amelyek *központilag* látják el mind a három üzem szolgálatát.

Az üzemek egyesítésének lehetőségei és az üzemek prosperitásának fokozását célzó kilátások dolgában kérdést intéztünk

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstaghoz,

aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A főváros vezetőségének feltétlenül meg kell találni a formát a három nagy közüzem harmónikus együttműködésére. Az a rivalitás, amely a propaganda terén a két világítási üzem között bizonyos idő óta fennáll, kereskedelmi szempontból tökéletesen érthetők, mégis valamilyen összehangolást feltétlenül kell találni. Bármelyik lenne ugyanis a győztes, jobb propagandaeszközeivel vagy tarifapolitikájával, végeredményben a fővárosnak ebből sok haszna nem származnék. Az elektromos művek és a gázművek jövedelmezőségének fokozását, jobb kihasználását *más utakon kell keresni.* Az egyik nagy lehetőség

a kisipari műhelyek olcsó elektromos árammal való ellátása.

Nálunk a publikum aránylag kevés elektromos áramot használ a külföldhöz képest, ezért e téren *fantasztikus lehetőségek is vannak.* Az áramfogyasztás átlaga Magyarországon fejkvótánként száz kilowatt, Budapesten ennek a háromszorosa, ezzel szemben külföldön a nagy városokban, igy például Zürichben átlag ezer kilowatt, Norvégiában pedig, ahol a sok vizi erőtelep révén igen olcsó az áram, közel háromezer kilowatt. A Dunántúli Villamossági r.-t.-gal való megállapodás, mint ismeretes, küszöbön áll és az bennünket oly helyzet elé állít, hogy évenként *mintegy 130 millió kilowatt árammal többet kell felhasználnunk.* Ezt a nagy árammennyiséget olcsón a kisipar rendelkezésére kell bocsátani.

— A gázmüveknek ezzel szemben más fogyasztóterületei kinálkoznak. Itt van például a *központi fütés.* Rá kell eszmélnünk arra, hogy nekünk a külföldi gázszén használatán kivül a gáztermelés egyéb módszereivel is intenzivebben kell foglalkoznunk.

Ilyen a hazai szénből való gáztermelés kérdése és a földgázprobléma.

A földgázkutatások folynak és ma már csaknem biztosra vehető, hogy *eredményesek lesznek, bár a kutatás munkálatai túlságosan lassan, szinte ólomlabon haladnak.* Bécs mellett, Oberlaanál annyi gázt kaptak egy fúrásnál, hogy az elegendő lenne Budapest egész szükségletének ellátására.

Tanulmányozni kell a tarifakérdést is

és én azt hiszem, hogy ezekkel a módszerekkel a gázművek jövedelmezőségét nemcsak vissza lehet állítani a régi nivóra, hanem még a fokozásra is kilátás nyilik.

*

Illetékes helyen

is érdeklődtünk a világítási müvek egyesitése iránt és a következő választ kaptuk:

— A három nagy közüzem kooperációját illetően megtörténtek az előkészületek. *Különösen kézenfekvő a gáz- és az elektromosművek együttműködése.* A tarifareform is előkészités alatt van mind a két üzemnél és a költségvetés után rövidesen a törvényhatóság illetékes fórumai elé kerül. A gázműveknek és az elektromosműveknek kialakuló új tarifája fogja azután az együttműködést tüzetesen szabályozni és ez fogja megmutatni a jövőbeni fejlődés lehetőségeit is.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles épitészmérnök és kömüvesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPITŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

PESTI KIRAKAT

A bérelt gyermek

Valaha világvárosi rémregényekben olvastunk csak olyan bestiális szülőkről, akik gyermekeikkel koldultattak. Jobb üzletnek találták a gyermek könnyes szemét, pityeredésre álló szájacskáját, mint a maguk, legtöbbször pálinkaűzös lehetetlen Az üzlet — úgy látszik — jól jövedelmezhetett, mert az utóbbi időben nemcsak a gyermekek által való koldultatás harapódzott el Budapesten, hanem az is, hogy gyermektelen koldusok gyermekeket vettek bérbe koldulási eszköznek.

Ezen az állapoton segíteni kellett és jól esik tudni, hogy a főváros, karöltve a rendőrséggel, segíteni is akar. A magyar főváros a világon a legelső városok között van, amelyek a legtöbbet áldozzák a szociális megsegítésre. És mégis a legrútabb koldulási eszközökkel kell lépten nyomon találkoznunk. Vajjon csakugyan ilyen nagy a nyomor, vagy csak az erkölcsi züllöttség ért el példátlan fokot? Ha a nyomor nőtt meg, akkor még jobban neki kell látni a szociális megsegítésnek; de ha az erkölcsök züllöttek el, akkor a büntetésnek kell fokozódni. És nem tudjuk, vajjon elég lesz-e a megbomlott erkölcsi embereknek, ha csak a züllött szülő szülői hatalmát szüntetik meg és elveszik tőle gyermekét és nem lesz-e szükség még radikálisabb eszközökre is?

A matyók

A matyókról Pesten már el sem hiszik, hogy igazi matyók. Mindenki biztos benne, hogy itt születtek Pesten, vagy ha nem is, már egészen elpestiesedtek. Ami azonban nem változtat a — népművészeten. Mert azt védeni, óvni és a termékeit eladni kell. Főként a külföldieknek.

Csak meg kell találni a helyét, ahol árulni lehet.

A hatóságok már rájöttek, hogy a Blaha Lujza-tér, ahol eddig kiteregették, kínálgatták, kellették a portékájukat, nem erre való. Helyesebben ezt a kedves kis teret nem szabad vásár céljaira felhasználni, nem szabad a város közepén egy térnyi Balkánt teremteni. Egészen mindegy, hogy népművészeti cikket, hogy szép, színes művészi holmit árulnak. Semmit sem szabad árulni.

Erre szóval már rájöttek. Most azonban úgy gondolkoznak, hogy ami Balkán a Blaha Lujza-téren, az nem Balkán az Oktogonon. Közben pedig a maguk jogos életösztönével a matyó menyecskék is belesiválkodnak a vitába, hogy az Oktogonon nem jár idegen és őket már a Blaha Lujza-téren keresi mindenki. Ezek ugyan szempontok, de ezen is túl kell tenni magunkat. Sem a Blaha Lujza-téren, sem az Oktogonon nem lehet vásárt csinálni, sem zsibvásárt, nem matyó-vásárt, de még gyémánt-vásárt sem. Ezek a helyek nem erre valók, Budapest tereit nem szabad balkanizálni.

És ez egy pillanatig sem matyó-ellenes, vagy népművészet-ellenes állásfoglalás. Szó sincs róla. A matyókat, a népművészetet nálunk senki sem becsüli többre, csak éppen meg kell találni a helyet a számukra. Semmicsetre sem kirakatban levő forgalmas helyen, hanem az idegenforgalmi centrumokhoz közeleső, könnyen megközelíthető mellékutcában. A legideálisabbb persze az lenne, ha a népművészet — mindenféle, nemcsak a matyó-népművészet — számára csarnokot tudnánk adni, vagy építeni. A reklámnak ma már olyan eszközei vannak, amelyekkel nem nehéz a pénzes külföldinek tudomására hozni, hogy hol lehet a dollárját, frankját, vagy fontját elkölteni.

Csarnokot a népművészetnek! És akkor azok a jeremiádák is elmaradnak, amelyeket ma olvasunk a hóban, fagyban dermedező matyó menyecskékről, akik remélhetően a jövőben jól fűtött csarnokban szereznek dicsőséget a magyar népművészetnek és lelkes erővel javítják külkereskedelmi mérlegünket.

Határtalan gondoskodással a téli nyomor enyhitése körül minden akadályt elgördít a főváros

Felruházási akció a kereskedők és iparosok bevonásával — Huszezer családnak élelmiszereket: burgonyát, zsírt, lisztet, fát osztanak ki — Ingyen étkeztetés munkakötelezettséggel — Az elaggott szegények kórházi ápolása — Karöltve a rendőrséggel rendezik az elfajult kolduskérdést

A főváros téli inségenyhítő akciója attól függött, vajjon a belügyminiszter engedélyezi-e az előző évekhez hasonlóan a *külön inségadó* kivetését. Az inségadó szedését a belügyminiszter a mult héten küldött leiratában engedélyezte a fővárosnak és ezzel az akció sorsa kedvezően alakult. A főváros vezetősége a kerületi elöljárói karral együtt állandóan arról tanácskozik: miként volna lehetséges a téli időben a *lakosság széles rétegeire kiterjedő nyomort elviselhetőbbé tenni?* A főváros régi, kipróbált módszerei mellett több igen érdekes újítás terve foglalkoztatja az illetékeseket, amelyektől egyrészt az akció eredményességének fokozódását remélik, másrészt pedig azt, hogy a munkanélküliség demoralizáló hatását ellensúlyozni tudják.

A főváros inségenyhítési mozgalmának újításairól és a főváros téli gondoskodásának terveiről

Lieber Endre
alpolgármester

a következőket közölte a Fővárosi Hirlap munkatársával:

— A kormány megértése és együttérzése biztosította az idei inségakció zavartalan lebonyolítását és lehetővé tette, hogy a főváros leszorított költségvetési keretei ellenére a régi arányokat fenntartsuk. *Az inségadó kivetését engedélyező kormányleirat megérkezett.* A várható adójövedelem nyolcmillió pengő körül mozog, miután *a kormány a legalsóbb kategóriákat mentesítette az inségadó fizetése alól.*

Ez az összeg kellő körültekintéssel és előrelátással éppen elegendő a nyomorenyhítő és szociális akciók lebonyolításához.

Ezidőszerint körülbelül 55.000 felnőttre és gyermekre főzetünk az ebédeltetési akció során és a tél folyamán fokozatosan emelkedik ez a szám. Azt tapasztaljuk azonban, hogy *nem mindenki veszi igénybe szivesen az étkeztető helyeket* és különösen a családos szegények jobban szeretnék, ha a főváros segítsége más formában nyilvánulna meg. Másrészt attól félünk, hogy a kész ebédosztás bizonyos mértékben olyan hatást is fejt ki, amit legkevésbé akarunk. Az elkészített étel nyujtása révén a háztartással rendelkező munkanélkülieknél kihül a családi tűzhely és a munkanéküli férj mellett ott áll az elfoglaltság nélküli asszony. Éppen ezért olyan reformmal foglalkozik a szociális akció vezetősége, hogy

a segítségre szoruló családok jelentékeny részének elkészített étel helyett élelmiszersegítséget utal ki.

Körülbelül húszezer családra számítunk, amelynek burgonyát, főzelékfélét, zsírt, lisztet és tüzlőszert adnánk. Természetesen gondoskodnánk *megfelelő ellenőrzésről* is, hogy a jótékonyság parazitái a természetben nyujtott segéllyel vissza ne éljenek és ne bocsáthassák áruba a kapott élelmiszereket. Tekintélyes számban akarunk kiosztani élelmiszerutalványokat is, amelyek 1 pengő 40 fillér névértékűek s ezek ellenében a Községi Élelmiszerüzem üzleteiben vásárolhatnak olyan elsőrendű élelmiszercikkeket, amire szükségük van. Az idén ismét nagyobb mennyiségű szenet, fát is szándékozik kiosztani a főváros és a reászorulóknak — nemcsak a gyermekeknek, hanem a felnőtteknek is — ruhaféléket, cipőket adunk, sőt most folynak az illetékes kormánykörökkel a tárgyalások arra vonatkozóan, hogy

a szegények olcsó tejet kapjanak, abból a kontingensből, amelyet Budapest publikuma nem tud felhasználni.

— A másik érdekes készülő újítás a szociális gondozás terén az, hogy mindenkinek, *aki munkabíró és egészséges, csak bizonyos munkateljesitmény ellenében nyujtanak rendszeres segélyt.* Ennek nagy morális jelentősége van, bizonyos öntudatot önt a szegény emberekbe, hogy nem kegyelemkenyéren élnek, hanem amit kapnak, azért munkájukkal megfizetnek. Ezt a rendszert a hajléktalan menhelyeken már kipróbáltuk és több mint egy évvel ezelőtt bevezettük. Azt tapasztaltuk, hogy jól bevált és az emberek nagyrésze szívesen tevékenykedik.

— Foglalkozunk a legelesettebbek, a szeretházi ápolásra szorult elaggott polgárok jobb elhelyezésével is. Az új szeretetotthon építése beláthatatlan időre kitolódott, de a régi János-kórház, a volt Erzsébet leányárvaház szeretetotthonná történt átalakítása mégis enyhített a helyzeten. Sajnos, az utóbbi időben

egyre több az olyan szegényházi beteg, akinek kórházban volna a helye.

A Rózsák-terén levő központi szeretetotthon kórházi osztálya nem tudja befogadni a beteg öregeket, ezért most Budán is felállítunk szegénykórházat, illetve a *régi Szent János-kórházban létesítünk egy új betegosztályt a szeretetotthoni gondozottak ápolására.* A betegosztály felállítása külön kiadással nem jár, mert épültünk, felszerelésünk van és a szeretetotthonok régi orvosi személyzete fogja ellátni az orvosi szolgálatot.

— Múltkori nyilatkozatomban elismeréssel szólottam a *különböző egyházak karitasz-szervezeteinek nagyértékű munkásságáról.* Most ezt megtoldhatom azzal, hogy a szociális segítés munkájába szeretnénk belevonni a társadalom szélesebb rétegeit is. Különösen sokat remélünk a gyárosok, kereskedők és iparosok megértésétől. A közeli napokban értekezletet tartunk az érdekeltségek vezetőségével és megbeszéljük a bekapcsolódás formáit.

Külön felhívást intézünk a kereskedőkhöz, iparosokhoz, gyárosokhoz és azt kérjük, hogy mindenki segítse a főváros téli felruházási akcióját.

Azt reméljük, hogy az ily módon összegyülő szövet, bőr, cipő, kalap, kötöttáruk és egyéb holmi révén *ki tudjuk terjeszteni a felruházási akciót* és a lerongyolódott nyomorgókat felruházhatjuk. Természetesen gondunk lesz arra, hogy csak érdemesek részesüljenek és visszaélések ne történjenek.

— Erősen foglalkozunk a mindinkább *elfajuló koldus-kérdés rendezésével is.* A főváros vezetőségének az a felfogása, hogy a koldulás leküzdése nem rendőrségi, hanem szociális probléma, bizonyos vonatkozásban azonban mégis igénybe kell venni a rendőrség segítségét is.

Különösen a gyermekekkel üzött szemérmetlen álkoldulásnak akarunk véget vetni.

A főváros vezetősége már megállapodott a követendő eljárásról és *Csorna* Kálmán, az árvaszék elnöke, valamint az árvaszék gyermekvédelmi osztálya a mindenkor szükségesnek látszó beavatkozásra megbízást kaptak. *A gyermekekkel kolduló anyáktól a szerencsétlen kicsinyeket hivatalosan elveszik,* a gyermekvédelmi osztály rögtön megvizsgálja a körülményeket és kimondja az erkölcsi elhagyottság fennforgását és az ilyen gyermekeket a menhelyek gondozásába utalja. Ha az árvaszék jónak látja, megfosztja a méltatlan szülőt gyámi jogaitól is.



A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 12-2-20

November 30-án
December 3 és 5-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

MIKROFARAD
RADIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYAR
TELEFON: 21-2-81. BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

HANGLI SÖRÖZŐ
VIGADÓ ÉPÜLET
Básthy István iparművész tervei szerint, magyar stylusban berendezve
megnyilt
Villásreggeli
Ebéd
Vacsora
Rónai Testvérek

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Negyven kereskedő bonring-szövetkezése kisajátítja a főváros vevőközönségét

Ujabb támadás a kereskedelem szabadsága ellen — A tisztességtelen üzleti versenyről szóló törvény megrendszabályozza az újfajta kartel tevékenységét

Megfigyelő állásban a főváros illetékes szervei

A gazdasági élet rengeteg axiomája között régi keletű az, hogy a tőke összefogása a siker feltétlen eredményességét jelenti. A gazdasági szervezetlenség korszakában az ilyen erők koncentrációja kétségtelenül komoly gyümölcsöket termelt, az utóbbi évtizedek azonban a korrekciók egész sorozatát hozta meg ebben a vonatkozásban is. Az életlehetőségek borzalmas súlyosbbodása fokozott figyelmet sürgetett a kisegzisztenciák védelmére, akik a társadalom életében a nagy tömeget, a százezreket képviselik. Ezért élesedett ki a harc a kartellek, másrészt a kiskereskedők és a fogyasztók között és a mai szociálpolitikai adottságok mellett az államhatalomnak nem lehet más érdeke, minthogy *segítőkezet nyújtson a gyengébbeknek.* A kisegzisztenciák védelmét emelte célkitűzéseinek tengelyévé a *Fővárosi Hirlap* és közel negyedszázados fennállása alatt *minden alkalmat megragadott, hogy a tömegek érdekeit képviselje és jogos kívánságait az illetékesek figyelmébe ajánlja.* Szerény önérzettel, de a végzett munka jóleső érzésével mutathatunk rá arra, hogy akcióink a legtöbb esetben sikerrel jártak. Az elmúlt év folyamán is többek között a kiskereskedői érdekek szempontjaiért harcoltunk, amelyek nem tudnak megbírkózni a nagy tőkével rendelkező áruházakkal.

A gombamódra elszaporodott áruházak különleges kedvező helyzetükben, az adózási könnyebbségek hallatlan előnyével megrohanták a kiskereskedői fogyasztókat

és teljesen átformálták az áruházak régi jellegét. Az áruház ma már nem a divatcikkek és egyéb közszükségleti áruk beszerző helye, hanem *vendéglő, kávéház, tánclokál, fűszerüzlet, hentes, bútorraktár, konfekciós üzlet:* minden, ami eddig a detailkereskedelem, vagy a speciális szakmabeli tevékenység hatáskörébe tartozott. A kisipar és a kiskereskedelem rémülten konstatálja, hogy képtelen versenyezni az áruházak mohóságával és a hatóságok mindaddig nem méltatták kellő figyelemre a kisegzisztenciák fokozatos romlását, amíg a *Fővárosi Hirlap* meg nem indította az áruházak elleni ismeretes akcióját. Álláspontunk változatlanul az, hogy a kiskereskedő és a kisiparos, amely adófilléreivel mindenkor támasza volt és marad a közületnek, védelemben részesítendők, mert pusztulásuk az egész társadalmi alap felborulását hozza magával. Büszkén mutatunk rá arra, hogy *az áruházi fronton már elértünk némi sikert, de harcunkat mindaddig folytatjuk, amíg a hatósági tényezők olyan intézkedéseket nem hoznak, hogy a kereskedelmi életben az összes érdekeltek megtalálják a maguk boldogulását.*

A kereskedelemben elburjánzott szabadossággal újabb veszedelmes tünete mutatkozik a bonring néven megszervezett szövetkezés révén.

A kiskereskedők tízezrei az áruházaktól rájukmért csapás kábulatában újabb offenzivára riadtak fel, amikor megtudták, hogy *a bonring néven összehozott élelmes vállalkozás magmaradt csekély vevőközönségüket is elszívja.* A hangzatos reklámmal dolgozó szövetkezés mintegy 40, mindenfajta szakmabeli kereskedőt gyüjtött maga köré, akik *látszatra* kedvező feltételek mellett egymáshoz küldözgetik a vevőközönséget. A kartellszerű megállapodás lényege az, hogy a vásárlóközönségnek a készpénzen megvett áru összegének *tíz százalékáról* bont adnak, amit ugyancsak készpénz helyett a szövetkezés mindegyik tagja egy újabb vásárlásnál elfogad. Ez az ártatlan külsejű és csak felületében kedvező akció azonban mégis *újabb merénylet a bonring szövetkezeten kívülálló kereskedők ellen,* mert

a bonrendszer révén a vásárló közönség egyenesen terror alatt áll,

olyan értelemben, hogy *mindig ugyanazon a negyven cég között cirkulál és az egyiktől a másikig terelt vásárlóközönség a bonring révén kötve van a különböző cikkek beszerzésénél.*

Őt pengőn felüli vásárlás után a kifizetett összeg tíz százalékáról bont kapnak a vásárlók, azzal, hogy a bonok érvénye a rajtuk feltüntetett *negyedév végéig* érvényes. Ezzel a megszorítással

határidőhöz kötik a további vásárlások eszközlését

és amíg a jóhiszemű és tisztességes gondolkodású kereskedők hiába várakoznak a vevőre: *a negyven cég között ténfereg-tántorog bonring cédulával a kezében a vevő és az átlátszó mesterkedés révén elkerüli még azt a kereskedőt is, akinél pedig esetleg évek óta a legnagyobb megelégedésre vásárolt.* A kiskereskedők részéről ismét felújulnak tehát a kifakadások és a panaszok. A vásárló publikumnak ilyen eszközökkel való lekötése és egynéhány cég között való felparcellázása

a legélesebben sérti a kereskedelem szabadságát,

amely pedig az alapja egy kultúrország gazdasági életének. Mindezeken túlmenően azonban *feltétlenül előtérbe jut a tisztességtelen verseny jelentkezése* és ha a törvények az unfair konkorrenciának ezt a fajtáját nem is sorolják fel a tisztességtelen verseny pontozatai között, ennek csak az a magyarázata lehet, hogy *a furfangosan kitermelt bonring-akciót a törvény alkotásakor még nem ismerték,* mert ha erről tájékozódott volna a kereskedelmi kormány: úgy nincs kétségünk aziránt, hogy a tisztességtelen versenyről szóló rendelkezések a legélesebb megítélésben és a büntető eljárások legszigorúbb alkalmazásával sujtaná

a kereskedői kartellnak ezt a formáját.

Addig is, amíg megfelelő rendelkezések jönnek a bonring-akció ellen, a legális kiskereskedelem érdeke, hogy *képviseletei útján sürgős intézkedést követeljen,* amire azért is fennáll a megnyugtató lehetőség, mert *a kormányzat máris figyelő állásban vizsgálja a bonring-akció fejleményeit.* Kötelessége a főváros vezetőségének is, hogy adófizető rétegének legmegbízhatóbb tagjait védelemben részesítse és a maga részéről is *felterjesztésben kérje a kormányt a bonring-szövetkezés azonnali betiltására.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a városháza illetékes helyén.

érdeklődött a bonring-akcióval szemben megnyilvánuló hivatalos felfogásról, amelyről a következő nyilatkozatot kapta:

— Az utóbbi időben úgy az érdekeltségek, mint a közönség köréből sűrűn panaszolják, hogy a főváros területén különböző cégek és üzletek *olyan előnyösnek látszó hangzatos kampányt folytatnak, amelyek a vásárlási hajlam szokásos felkeltésén túlmenően már a jogosulatlan üzleti eredmények elérését célozzák.* Az üzleti verseny kiélesedése, amelyet a bonring-féle szövetkezés támaszt, a csökkenő fogyasztóközönség érthető megakvirálására irányul. Ezt a szabadosságot azonban,

mint az üzleti tisztesség fogalmával össze nem egyeztethető eljárást, nem lehet fenntartani.

Az ilyen természetű manőverek nemcsak az érdekelt szakmabeli kereskedelemre jelentenek hátrányt, de *a vásárlóközönséget is megtéveszthetik.*

— Ez a szempont vezette a kereskedelmi minisztert, amikor az országgyülés elé terjesztette *az üzleti hirdetések korlátozásáról és a tisztességtelen üzleti versenyről szóló 1903. évi V. t.-c módosítását.* A törvénymódosítás elkészült és értesülésünk szerint a végrehajtási utasítás még *karácsony előtt* megjelenik. Ez a törvénytervezet módot nyujt a hatóságoknak arra, hogy *a legszélesebb keretben és a közérdeknek megfelelően beavatkozhassanak ott, ahol annak szükségét látják.*

— Ami a konkrét esetet: a bonring-akciót illeti, erre vonatkozóan a hatóságnak még nincsen kialakult állásfoglalása. A megindított akció közelebbi részleteiről nem vagyunk tájékozva, csak azt állapíthatjuk meg, hogy

ez semmiképpen sem alkalmas az általános kereskedői érdek szolgálatára, az kizárólag arra irányul, hogy a vásárlóközönséget egy szükebb kereskedői körzet érdekkörébe vonja.

Ez az eljárás nem képvisel közérdeket, mert természetszerüleg sújtja a szövetkezésen kívül álló kereskedői tömegeket, akik így joggal panaszkodnak és orvoslást sürgetnek. A főváros megtalálja a módot arra, hogy érintkezésbe lépjen a kereskedelmi képviseletekkel és

felvilágositást kérjen a bonring-akcióról

és ha valóban jogos sérelmekről kapunk tájékoztatást, akkor *a magunk hatáskörében nem fogjuk elmulasztani a kívánatos beavatkozást.*

Eddig szól az illetékes hely nyilatkozata, amelynek határozott állásfoglalása után csak az volna kívánatos, hogy a főváros *haladéktalan felterjesztésben kérje a kormányt ennek az újfajta kereskedői kartellnek megszüntetésére.*

Nem akadályozza meg a hatóság a taxitarifák leszállítását

Illetékes magyarázat a taxiérdekeltségek ellentétes álláspontjáról

A törvényhatósági tanács egyik közelmult ülésén az autotaxi-viteldijak leszállítását sürgették. A pártok szónokai hangoztatták, hogy *a kisiparosok már felajánlották a viteldijak leszállítását, azonban a többi érdekeltségek nem járulnak hozzá a viteldijszabás mérsékléséhez.* A taxi-viteldijak napirendre tüzésével kapcsolatban

illetékes helyen

érdeklődtünk a kérdés megoldása felől, amelynek alakulásáról a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Még ez év nyarán történt, hogy *a szociáldemokrata párt kisiparos szervezetének autótaxi-csoportja* beadványt intézett a polgármesterhez, amelyben a díjszabás olyan módositását kérte, hogy a nagykocsik viteldija *három személy* szállításáig teljesen egyenlő legyen a kiskocsik díjszabásával, továbbá, hogy *az indulási alapdíj az eddigi 65 fillér helyett 20 fillérben állapittassék meg,* amely összeg az első ötszázméteres út viteldíjául szolgáljon. E kérvénnyel kapcsolatban a *Budapesti Gőzerejű Bérkocsi Ipartársulat* ellenbeadványt intézett a polgármesterhez, amelyben azt hangoztatta, hogy

egyedül ők hivatottak a taxitulajdonosok érdekeinek képviseletére és nincs tudomásuk olyanirányú mozgalomról, amely a viteldijak leszállítását célozza.

Rámutattak arra, hogy a viteldijmérséklést követelő iparosok *egyéni akciót követtek el,* mert az ipartársulat vezetősége az ilyenirányú mozgalommal magát nem azonositja.

— Az ipartársulat beadványához hozzá kell fűzni, hogy a hatóságok a tarifamegállapitás kérdésében *csakis az érdekelt iparosok törvényes képviseletével tárgyalhatnak* és nem kezdhetnek megbeszéléseket egyes iparosokkal, vagy csoportokkal. Az ipartársulat beadványának erre a szempontra való utalása tehát helytálló. Más kérdés azonban, hogy *a viteldijleszállításra irányuló akció végrehajtható-e,* ha erre a főváros külön engedélyt nem ad? Meg kell állapitanunk, hogy a tarifák leszállítását az 1922. évi ipartörvény rendelkezéseiből kifolyólag végrehajthatja minden taxiiparos, mert *a törvény kihágásnak csak azt minősíti, ha valamely iparos a hatóságilag megállapított viteldijnál többet követel.* Ezen túlmenőleg az autótaxi-szabályrendelet is csak azt irja elő, hogy *az engedélyesek a megállapított díjszabásnak megfelelően működő viteldíjjelzőt kötelesek használni.* Ilymódon tehát

minden géperejű bérkocsi-iparosnak jogában áll a gépkocsiját igénybevevő utassal közölni, hogy a viteldíjjelző által mutatott díjnál kevesebbet fizessen.

Ez a helyzet és a taxitulajdonos iparosokon múlik, hogy *a viteldijszabást miképpen állapitják meg.* Kevesebbet számithatnak a megtett útért, az érvényben lévő díjszabásnál magasabb összeget azonban nem követelhetnek.

*

Az érdekes indokolás bizonyára nagy érdeklődést kelt az érdekeltek körében és nem vitás, hogy ez a hatósági magyarázat további ellentéteket támaszt a kisiparosok és a nagy taxivállalatok között.

Soron kívül engedélyezi a kormány a költségvetés életbeléptetését

A költségvetés vitáját ezen a héten is folytatja a törvényhatósági bizottság és az előjelek szerint *Huszár* Aladár főpolgármester azzal zárja be pénteken a közgyülési kampányt, hogy a *költségvetést részleteiben is elfogadottnak jelenti ki.* A részletes vita során *eddig lényeges módosítások nem hangzottak el* és így már most megállapítható, hogy a költségvetésnek a tanács részéről jóváhagyott tervezete *végleges formában* kerül vissza az adminisztrációhoz.

A költségvetés hatalmas kötetei azonban mégis változást szenvednek, mert a tervezettel szemben a tanács tudvalevőleg *néhány tételt módosított.* Tekintettel arra, hogy csak néhány fejezetében változtak a tételek, a házinyomdának nem sok munkára van szüksége ahhoz, hogy a végleges számadatokkal összeállított költségvetést újból kinyomtassa. A pénzügyi osztály tervei szerint

a vita befejezése után következő héten a jövő évi budget összeállított anyagát a belügyminiszterhez nyomban felterjesztik

és kérik annak *végleges formában való jóváhagyását.*

A költségvetést, a régi gyakorlatnak megfelelően, a pénzügyi tanácsnok személyesen viszi fel a belügyminiszteriumba. *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok december első hetében végzi el ezt a funkciót és ha alkalma lesz rá, *személyesen is arra kéri a belügyminisztert, hogy a költségvetést változatlan formában küldje vissza a polgármesterhez.* A belügyminiszter előtt is feltárja azt a szempontot, hogy a költségvetés a legmesszebbmenő takarékosság jegyében született és kizárólag azokat a kiadási tételeket tartalmazza, amelyekre elengedhetetlenül szükség van a községi háztartás vitelében. Miután szorosan vett adminisztratív kiadások és csak a legszükségesebb közmunkatervezet szerepel az összeállításban, valószínű, hogy a *kormányzati hatóságok honorálják a főváros kérését és ebben az esetben a költségvetés január első napjaiban érvénybeléphet.*

Tavaszig biztosítva van a gázművek szénszükséglete

Angol és bulgár ajánlat antracit szállítására — 100 vagon angol és 50 vagon bulgár próbaszállítmány van útban Budapestre

A külföldi gázszén zökkentőmentes beszerzésének lehetősége, mint amelyről már többízben beszámoltunk a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, állandóan foglalkoztatja a főváros vezetőségét. A közelmúlt napokban a főváros, a gázművek és a Nemzeti Bank megbízottainak részvételével újabb fontos tanácskozások voltak, hogy a csehországi szénbeszerzéshez szükséges deviza biztosítható legyen. A tanácskozások kielégítő eredménnyel végződtek és ennek megfelelően a főváros szerződéses szállítójával,

a Guttmann Testvérek bányavállalattal is létrejött a megegyezés.

De más vonatkozásban is enyhült a helyzet. Most már határozottan megállapítható, hogy a Gázművek szénellátásában a tél folyamán zavar, vagy fennakadás beállni nem fog és

a szénszükséglet a tavaszig biztosítva van.

Eredményesen folynak a tárgyalások a Ruhrvidéki kompenzációs szénszállítás lebonyolításáról is és kedvezőnek mondhatók a törökországi bányaérdekeltségekkel folyó tárgyalások is.

A szénbeszerzés körülményei körül egyébként is érdekes fordulat állt be, amennyiben a törökországi és németországi tárgyalásokra felfigyeltek a bulgáriai és az angol kőszénbánya vállalatok is, mindkét oldalról igen figyelemreméltó és komoly ajánlat érkezett az elmúlt napokban a Gázművekhez.

Erről az új fordulatról és a gázellátás megoldása érdekében folytatott tárgyalásokról

beavatott helyen

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Tény, hogy a gázellátás kérdésében az utóbbi időben a helyzet lényegesen enyhült. Nemcsak azért, mert az ostrau-karwini szénszállítások lebonyolításánál nagyfokú könnyebbség jelentkezett, hanem azért is, mert a németországi és törökországi szénbeszerzési lehetőségeken kívül új megoldások kínálkoznak. A mult hét folyamán gázszén szállításra két figyelemreméltó ajánlat érkezett: egyik a londoni „Tomas Seed New Castle" cégé, a másik egy bulgáriai bányavállalaté a „Societe Miniere Bulgare Pach Aktion, ‚Badachta' Sofia" volt.

Úgy az angol bányavállalat ajánlata, mint a bulgáriai bányaérdekeltségé előnyösnek látszik

és mindkét irányban megtörténtek a szükséges előkészületek a tárgyalások lefolytatása érdekében. A bulgáriai kőszén beszerzésre vonatkozólag már meglehetősen előrehaladott helyzetben vagyunk, úgyhogy a közeljövőben

50 waggon gázszenet kapunk Szófiából,

amellyel a gázgyár fejlesztési kísérleteket tesz.

Angliából 100 waggon próbaszállítmány elindítását helyezték kilátásba.

Amennyiben a mi gázgyári berendezéseinknél ezeket a szeneket felhasználhatjuk, úgy tovább folytatjuk mindkét bányaérdekeltséggel a megbeszéléseket.

— A törökországi szénszállításnak elháríthatatlan akadályai nincsenek. Törökországnak a szénért állatokkal, gépekkel és egyéb ipari termékekkel fizetnénk. Úgy a ruhrvidéki, mint az angliai, bulgáriai és törökországi megoldásoknak a legfőbb előnye az, hogy a szállítmányok vízi úton bonyolíthatók le, ami jóval olcsóbb a vasúti szállításnál.

— Megemlítjük még, hogy

a Gázművek vezetőségének egyik tagja a napokban a bulgár fővárosba utazott,

hogy a szénbeszerzésről ott közvetlen tárgyalásokat nyerjen. A kiküldöttet igen rokonszenvesen fogadták és az üzleti kapcsolat létsítését a bulgár kereskedelmi miniszter is a legmelegebben támogatja.

Az új hatóság természetesen

az üzemvezetői fizetések dolgában is új rendszert kíván

és ezért sorra felülvizsgálta a szerződéseket, amelyekkel szemben illetmény-mérsékléseket hajtott végre. Nagyjából az érdekeltek nem tiltakoztak az új fizetési kulcs meghatározása ellen, azonban mégis megtörtént, hogy a leszállított fizetések miatt az érdekükben sértett közhatósági alkalmazottak *próbapert indítottak*. Az első ilyen tárgyalást az elmult hét végén tartották a budapesti törvényszék előtt, amely érdekes ítélettel zárult.

A törvényszék ugyanis kimondotta, hogy a szerződésben megállapított illetmény változatlan érvényű és azt rendelettel megváltoztatni, vagy rendelet alapján leszállítani nem lehet.

Köztudomású, hogy *a közérdekű üzemek felügyeleti hatósága* a fővárosi üzemekben is beleszólási jogot kapott és máris folynak olyan előzetes tanulmányok, amelyeknek következményeként bizonyára itt is *sor kerül a szerződéses alkalmazottak illetményeinek módosítására*. A próbaper ítélete alapján előálló helyzetről érdeklődtünk tehát

a városházán,

ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő felvilágosítást kapta:

— Nem lehet vita tárgya az, hogy *a közérdekű üzemek felügyeleti hatóságát törvényes felhatalmazás alapján hívták életre*. A képviselőház és a felsőház részéről elfogadott törvény alakította meg ugyanis *a 33-as bizottságot*, amelynek a határozatait a kormány rendeleti úton lépteti életbe. Ebből a szempontból tehát *a bíróság nem állapíthatja meg a törvény hiányát*, legfeljebb

arról lehet szó, hogy a rendeletet nem tartja olyan törvényerőnek, amely a szerződések érvényességét megszüntetheti.

— A főváros üzemeitől a hatósághoz küldött anyag feldolgozása még folyamatban van és így *nem tudunk arról, hogy az üzemi szerződések megváltoztatása azonnal esedékes lenne*. Amennyiben ez a hatóság itt is a szerződéseken alapuló illetmények leszállítására készül és azt végrehajtja, úgy

az érdekeltek egyéni szabadsága, hogy az előállott helyzetben milyen elhatározásra jutnak.

A főváros vezetőségének nincsen beleszólási joga magánszemélyek elhatározásaiba, azonban valószínű, hogy *peres eljárások a főváros üzemi alkalmazottai és a hatóság között alighg fognak kialakulni.*

*

Értesülésünk szerint *a közérdekű üzemek felügyeleti hatósága* januárban befejezi a fővárosi üzemeknél lefolytatott vizsgálatot és konkrét intézkedéseit a polgármester elé terjeszti.

Kiterjesztik a környékbeli városokra a gázhálózatot

Pesterzsébeten elsőnek az Unio textilművek kap gázvezetéket

A főváros vezetősége már hosszabb idő óta komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a gázművek jobb kihasználása, prosperitásának fellendítése és a környékbeli városok lakosságának érdekében kiterjeszti hálózatát azokra a területekre is, ahol még nincsen gázszolgáltatás. Ezidőszerint Újpestnek és Kispestnek van gázvezetéke, de Rákospalotának, Pestszentlőrincnek és Pestszenterzsébetnek nincs. A terv megvalósítását egyelőre pénzügyi nehézségek akadályozzák, mert a hálózat elkészítése igen nagy összegekbe kerül, amit a gázművek magukra vállalni nem tudnak. Az érdekes és nagyjelentőségű tervnek mindenesetre jelentékeny lökést adott az *egyik pestkörnyéki nagy textilgyár beadványa, amely hajlandó a saját költségén a gázvezetéket megépíttetni, ha a gázművek bekapcsolják a hálózatukba.*

Az érdekes tervről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az *Unió Textilművek* pesterzsébeti gyártelepe azzal a tervvel foglalkozik, hogy gázszükségletét a székesfővárosi Gázművektől szerzi be. A gyár a szükséges csővezetéket Pestszenterzsébet területén a saját költségén hajlandó lefektetni. Az Unióműveknek azért van szükségük gázra, hogy az eddig külföldről beszerzett úgynevezett „flórfonalakat", idehaza állíthassa elő. A magyar kötszövőgyárak ugyanis az ilyen *gázzal perzselt* kész fonalból a mult évben is

mintegy háromszázezer kilogrammot voltak kénytelenek külföldről behozni, aminek az értéke több mint két és félmillió pengő.

Ha ezt a perzselési eljárást idehaza végezhetik, akkor csak a nyers fonalat importálnák és egyedül ennél az egy tételnél *egy és negyedmillió pengő értékű külföldi devizát takarítunk meg*, azonkívül körülbelül egymillió pengőre rúg az az összeg is, amit a fonalak itthoni preparálásánál felhasználnak. A fővárosi gáznak Pesterzsébetre való kivezetése tehát *nemztgazdasági szempontból* is óriási jelentőségű. A gázszolgáltaltás céljára

száz milliméteres átmérőjű főcsövet fektetnek le

a Soroksári-úti gázvezetékből kiágazóan Pesterzsébetre.

A gázművek számítása szerint a gyár évente mintegy hatvanezer köbméter világítógázt fogyaszt, amit húszfilléres egységáron fognak elszámolni. Pesterzsébet polgármestere már közölte a fővárossal, hogy a *képviselőtestület a gázvezeték építéséhez szükséges területhasználati engedélyt megadja.* Értesülésünk szerint Pesterzsébeten mozgalom indult meg, hogy necsak az Uniógyár, hanem *magánosok is bekapcsolódhassanak a gázhálózatba.*

Megnyerték az első próbapert a közérdekű üzemek felügyeleti hatóságának fizetésleszállítása ellen

A fővárosi üzemeknél ilyenirányú fizetésredukció még nem történt

Néhány hónappal ezelőtt feltűnést keltő rendeletet adott ki a kormány a 33-as bizottság hozzájárulása alapján: felállította *a közérdekű üzemek felügyeleti hatóságát*, amelynek széleskörű jogkört biztosított a közhatósági vállalatok működésének gazdaságosabbá tételére. Az intézmény élére *Sztamoray János*, a *Nemzeti Hitelintézet* volt vezérigazgatóját állították, aki munkatársaival együtt sorra vizsgálja az állami, valamint a törvényhatósági üzemeket, hogy ott megfelelő rendszabályok érvényesítésével a lukratív üzletvezetést megalapozza. Számos állami üzemnél történt már ilyen beavatkozás, amelyeknek a révén *lényeges megtakarításokat vezettek keresztül.*

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-54 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Vasszádfal kölcsönzés
Budapest, VII., Áréna-út 70. Tel.: 89-0-58

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Gazdasági Értesítő

Reklámhadjárat a műselyem ellen

Hogyan üldözik Fenyvesék a konkurrenciát? — Egy tisztességtelen versenyper érdekes előzményei a bíróság előtt

Annakidején, amikor a tisztességtelen verseny perek divatba jöttek, az első volt a *Fenyves Dezső r.-t.* azok között, akiket ellenfelcik *a bíróság elé cipeltek*. Se szeri, se száma nem volt azoknak a perekнek, amelyekben a *Fenyves Dezső r.-t.* különböző üzleti módszerei ellen emeltek panaszt az érdekelt versenytársak. Különösen

sok bajuk volt Fenyveséknek a műselyemáruk miatt,

amelyeket eleinte, amig a bíróság ettől el nem tiltotta őket, egyszerűen *selyemáru gyanánt hirdettek* és árusították. Hosszas és elkeseredett harc indult meg Fenyvesék és a konkurrencia között a műselyemáruk körül, amig kialakult a végleges joggyakorlat, amely

reklámszédelgésnek minősitette

azt, ha nem tiszta selyemárut selyem gyanánt reklamiroznak.

Végül is Fenyvesék megadták magukat és már hosszabb ideje megfelelő óvatossággal jártak el a műselyemáruk körül. Amit azonban a saját kárukon tetemes költségek árán megtanultak, azt most mások rovására érvényesitik. Fenyvesék megbizottai *állandó figyelemmel kisérik az üzleti reklámokat* és jaj annak a kereskedőnek, aki még a joggyakorlatot nem ismeri és selyemnek tünteti fel a műselyemárukat.

A betyárból pandur lett

és most Fenyvesék lépnek fel tisztességtelen versenyperrel mindazok ellen, akik az ő régi hibájukba beleestek.

Egy ilyen perben hozott legutóbb döntést a Kuria. A perben az alperes a *Stein Divatház* budapesti cég volt, a felperes pedig a *Fenyves Dezső r.-t.*, amely keresetében előadta azt, hogy az alperes női nadrágokat, amelyeknek a *Maya* elnevezést adta, selyemnadrágok gyanánt hirdette, holott a diszkrét női ruhadarab nem tiszta selyemből, hanem *csak műselyemből készült*. Fenyvesék a tényállás alapján *a tisztességtelen verseny* abbahagyására, az itélet hirlapi közzétételére és kártérités megfizetésére kérték az alperest kötelezni.

A *Stein cég* a kereset elutasitását kérte és ezt rendkivül érdekesen indokolta meg. Érdemben az volt az alperes védekezése, hogy tulajdonképpen tisztességtelen verseny azért nem forog fenn, mert *a vevőközönség első megtekintésre tisztában van* azzal, hogy a nadrág csak műselyemből készült, amit már az ár alacsony voltából is következtetni lehet. De sokkal érdekesebb volt a cég védekezésének másik része, amelyben arra hivatkozott, hogy

a tisztességtelen verseny megtorlásához mindenkinek inkább van joga, mint Fenyvesékнek.

A beadvány rámutatott arra, hogy *Fenyvesék hány alkalommal követtek el tisztességtelen versenyt* és kérte azoknak az iratoknak a beszerzését, amelyek tanusága szerint

Fenyveséket reklámszédelgés és egyéb fajta tisztességtelen verseny miatt a bíróság számtalanszor elitélte

és kártérités megfizetésére kötelezte. A versenytörvénynek nem lehet az a célja, hogy egyik versenytárs a másikat törvényes keretek között ok nélkül üldözhesse. A törvényben biztositott védelmet csak akkor veheti igénybe valaki, ha arra komoly gazdasági érdek készteti. Az, aki a pert *csak versenytársai zaklatására és megfélemlítése céljából* teszi folyamatba, minden további nélkül elutasitandó, mert a bíróságoknak nem lehet az a célja, hogy a joggal való visszaélést pártfogásban részesitsék. Rámutatott a beadvány arra is, hogy

Fenyvesék az itélet közzétételét csak azért kérik, hogy ilyen módon saját maguknak illetéktelen reklámot csapjanak.

A közönség ugyanis, amely a belső dolgokról tájékoztatva ninesen és nem tudja azt, hogy *Fenyvesék számos más esetben beleestek ugyanebbe a hibába*, a bíróság itéletének elolvasásakor abban a téviteben lesz, mintha *Fenyveséknél minden áru valódi selyemből készült volna és azt fogja hinni, hogy a tisztességes kereskedelemnek csak egy bajnoka van és ezek Fenyvesék*. Arra kérte tehát a Stein cég a bíróságot, hogy amennyiben az itélet nyilvánosságra hozatalát szükségesnek találja, abban az esetben csak az itélet kivonatos rendelkezését kelljen közzétenni, még pedig úgy, hogy

a közleményből Fenyvesék neve teljesen maradjon ki.

Az érdekes ügyben most döntött végső fokon a Kúria *Ternovszky* tanácsa, amely a tisztességtelen verseny fennforgását megállapitotta és a Stein céget annak abbahagyására kötelezte. Az itélet indokolása szerint az a körülmény, hogy *a felperesként fellépő versenytárs maga is sorozatosan tisztességtelen versenybe ütköző cselekmény! követett el* és hogy versenytársai ellen tömegesen indítja a pereket, nem lehet ok arra, hogy keresetével a bíróság *sikanirozás cimén elutasitsa*. A bíróság tehát ezt a kérdést nem vizsgálta, hanem az állandó joggyakorlatra való tekintettel, megállapitotta azt, hogy

műselyemárunak selyemként való hirdetése a versenytörvénybe ütköző cselekmény,

amelyet nem ment az sem, hogy a közönség egyrésze az áru egyszerű megtekintésére tisztában van az anyag minőségével. *A bíróság elrendelte az itélet közzétételét is, azonban az alperes kívánságának megfelelően, csak rövidített formában és úgy, hogy az itéletben Fenyvesék neve ne szerepeljen.* Erre nézve ugyanis a bíróság osztotta azt az álláspontot, hogy az előzmények után az itélet közzétételéből egyes tájékozatlan egyének olyan következtetéseket vonnak le, amelyek a törvény céljain túlmennek.

Ez a története annak, hogy Fenyvesék neve a nyilvánosságra hozott birói itéletben nem szerepel.

Miskolczy Ignác megvásárolta az újpesti Tarkánszövőgyárat. *Miskolczy* Ignác kormányfőtanácsos, kendőgyáros 180.000 P-ért *megvásárolta az Újpesti Tarkánszövő és Kikészítő Gyár részvényeit*, ezzel tulajdonába ment át a vállalat újpesti gyártelepe is. Miskolcy a gyárat 50 új szövőszékkel bővíti ki a legrövidebb időn belül. Az Újpesti Tarkánszövő és Kikészítőgyár fogja ezentúl gyártani az eddigi bármunkában készült Miskolcy-féle kendőárukat. Az Újpesti Tarkánszövő eddig 80 alkalmazottat foglalkoztatott és az új üzembővités folytán a munkáslétszám emelése várható. A vállalat alaptőkéje 250.000 P volt, amely a felértékelés alkalmával 150 millió korona alaptőkéből állott elő. Az igazgatóság új tagjaivá *Miskolczy* Ignácot, *Miskolczy* Györgyöt, *Dezső* Pált, dr. *Rejtő* Alfrédet és *Radnai* Jenőt, a vállalat ügyvezető-igazgatóját a legközelebbi közgyülésen beválasztják a részvénytársaság igazgatóságába.

Gergely Tódor előadása. A Biztositástudományi Társulat a tél folyamán előadássorozatot rendez, amelynek megnyitó ülésén *Gergely* Tódor, a BIOSz elnöke fog beszámolót tartani az amerikai biztositási ügy terén szerzett tapasztalatairól. A többi előadások azt a célt fogják szolgálni, hogyan lehetne a közönség megcsökkent bizalmát helyreállitani, főleg az életbiztositásokkal szemben, mert a valutáris bizonytalanság már annyi csalódást okozott, hogy ez az üzletág elsorvadására vezethet.

Télikikötőnek bérbeadták az óbudai Dunaágat. Az óbudai part és a hajógyári sziget között elterülő Dunaág részben a székesfőváros, részben a Dunagőzhajózási Társaság tulajdona .A Dunaágat évtizedek óta kikötőnek használják. A régi szerződés most lejárt. A főváros és a DGT között most új megállapodás jött létre, amely szerint a DGT 550 aranypengő évi bért fizet a székesfővárosnak a Dunaágért, amelyet téli kikötőnek rendeznek be. A béren felül a hajóstársaság köteles az új nagyvásártelep kikötőberendezésének a téli hónapokban helyet adni, a kikötő-hídakat és pontonokat oda- és visszavontatni és azok szétbontását, illetve összeállitását díjtalanul elvégezni.

A Bádogosipartestület megfellebbezte az új lakbérleti szabályrendeletet. A *Budapesti Bádogosipartestület*, amelynek *Becsey* Antal az elnöke, megfellebbezte a belügyminiszterhez az új lakbérleti szabályrendeletet. A fellebbezés oka az, hogy a szabályrendelet lehetővé teszi házmesterek részére is sürgős esetekben a háznál előforduló ipari munkák elvégzését. Az ipartestület e rendelkezés következtében a kontárkodás elterjedésétől tart és *éppen ezért tiltakozik az ellen, hogy a házmesterek akár sürgős esetben is a kézművesipar körébe tartozó munkát vállalhassanak.*

A teherautófuvarozók szavatossági biztosítása. A *Magyar Teherautófuvarozók Országos Központi Szövetkezete az autószavatossági biztositásait a Fonciére biztositótársaságnál kötötte le.* Egyelőre 250 autó biztositására kötöttek szerződést 85.000 pengő díjösszeg mellett. A „MATEOSz" *megállapodást létesitett a benzinkartellel is*, kétmillió liter motalko kedvezményes áron történő átvételére.

Az OFA idén sem fizet osztalékot. Az OFA az eddigi tervek szerint december végén tartja közgyülését. A tőzsdén azt hiszik, hogy a vállalat az idén sem fizet dividendát részvényeseinek.

A Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése. Lóhere: Németországban az érdeklődés kissé megélénkült és igy az árak a középeurópai rendkivül jelentéktelen kinálat következtében némileg emelkedtek. — Lucernamagban az elhelyezés teljesen szünetel és a német vevők által eszközölt vétel is majdnem mind francia áruból fedeztetett. — Baltacinmag ára emelkedett. — Tavaszi bükköny ben az üzlet megindult, az árak változatlanok. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért, 100 kilónként, budapesti paritásban: Káposztarepce 24.50—25, köles, vörös 8—8.25, lucerna 125—145, lóhere 140—165, lenmag, nagyszemű 25.50—26.50, tavaszi bükköny 8—9, kék mák 44.50—47, Viktória borsó 10—10.75, Expressborsó 15.50—16, lencse, kisszemű 21—24, lencse, nagyszemű 27—37 pengő.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87



Távbeszélő: 87-9-65.
LXVIII. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ.
Kiállitás: 1933 december 3-án és 6-án délelőtt 10—½2. december 4-én és 5-én délelőtt 10—½2 és délután 4—½8 órák között.
Árverés: 1933 december 7-étől 22-éig naponta ½4 órai kezdettel. Vasárnapokon nincs árverés.
Árverésre kerülnek: Műbecsü festmények, szobrok, rajzok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatra szánt bútorok, ékszerek, kézimunkák, keletázsiai tárgyak és könyvek.
Katalógus a helyszinen 1·50 P-ért kapható

RACIONALIZÁLÁS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ **Telefon: 16-1-27**

FELDÖLY
tisztít **szárazon** kosztümöket, öltönyöket, felöltőket, fest **minta szerint** mindenféle ruhaneműt.
Tisz'viselőknek nagy kedvezmény! Telefonhivásra minden tételért elküldünk!
Gyár: **VII., Thököly-út 33.** Telefon: 394-41 és 446-72.

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hatralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Kozma Jenő ünneplése. *Kozma* Jenő névünnepe a főváros polgárságának egyetemes felvonulását hozta magával és a budai Vigadó összes termei zsúfolva voltak az ünnepség résztvevőivel. Az 1200 terítékes vacsorán szünni nem akaró éljenzéssel és lelkesedéssel fogadták *Kozma* Jenőt, akit elsőnek *Ugron* Gábor köszöntött. *Szlávik* Ferenc főorvos, a *Budai Polgári Kör* nevében méltatta *Kozma* Jenő maradandó érdemeit, majd lelkes óváció közben emelkedett szólásra *Huszár* Aladár főpolgármester, aki *Gömbös* Gyula miniszterelnök legszívélyesebb szerencsekívánatait tolmácsolta. *Liber* Endre alpolgármester felolvasta *Sipőcz* Jenő polgármester baráti levelét és biztosította *Kozma* Jenőt a fővárosi tisztviselők szeretetéről. *Józan* Miklós unitárius püspöki vikárius az egyház nevében köszöntötte *Kozma* Jenőt. Utána *Váry* Albert a képviselőtársak nevében mondott hosszabb beszédet. *Benedek* Sándor a közigazgatási bíróság másodelnöke a budai polgárság, *Usetty* Béla országgyűlési képviselő pedig a pesti polgárság ragaszkodását tolmácsolta. A hadirokkantak jókívánságait vitéz árvátfalvi *Nagy* István adta át, a főváros oktatószemélyzete nevében *Erődy* Kálmán főigazgató, a női tábor részéről gyöngyöshalászi *Takách* Gyuláné, a frontharcosok részéről *Juhász* Ödön, a nemzeti alapon álló munkásság nevében *Kerekes* Antal köszöntötte az ünnepeltet. A teremben megjelentek és a karzatot zsúfolásig megtöltő közönség tomboló éljenzése közben szólalt fel *Kozma* Jenő, aki elfogódott hangon köszönte meg ünnepeltetése szokatlan fényét. Hatalmas beszédében szólott a politikai helyzetről és hangoztatta, hogy *változatlanul áll a polgári egység gondolata mellett és szolgálja a hivatott vezérnek, Gömbös Gyulának a célkitűzéseit.*. A tapsorkán lecsendesülése után a vacsora résztvevői személyesen is felkeresték *Kozma* Jenőt és szeretetüket közvetlenül is kifejezésre juttatták.

Ötvenezer pengőt kér a MÁV a városszéli telep vasuti állomásának létesítéseért. Nemrégiben hirt adtunk arról, hogy a főváros és az államvasutak igazgatósága között tárgyalások indultak meg a külső Jászberényi-út mentén létesített *városszéli telep külön vasuti megállóhelye* érdekében. A főváros vezetősége a legjobb reményeket fűzte ehhez a tárgyaláshoz, mert a Máv. kijelentette, hogy készséggel hajlandó ott megállóhelyet létesíteni. A vasutnak ez a szándéka annál valószínűbbnek látszott, mert hiszen a telepnek máris ezer lakója van és a tavasszal ez a lélekszám megduplázódik. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor a Máv. néhány nappal ezelőtt közölte, hogy csak bizonyos feltételek mellett hajlandó a megállóhelyet felállítani. A feltételek szerint az Államvasutak igazgatósága *harmincezer pengő hozzájárulást kér a fővárostól és ezenkívül még azt kívánja, hogy bizonyos építményeket saját költségén létesítsen a főváros.* Többek között a fővárosnak kellene megépíteni a fedett várócsarnokot is. Végeredményben közel ötvenezer pengőbe kerülne a megállóhely, ami olyan nagy összeg, amire a főváros nem vállalkozhat. *A közlekedés kérdését ilyenformán vasut nélkül kell lebonyolítani, ami néhány héten belül meg is történik.* A főváros ugyanis elhatározta, hogy nagy beruházások helyett *omnibuszjáratokat* fog beállítani. A viteldíj valószínüleg *hat fillér* lesz személyenként, de így is öt év alatt visszatérül a befektetett költség és a főváros jelentéktelen összeggel megoldja a közlekedés kérdését.

Részleteiben tárgyalja a költségvetést a közgyűlés. Az elmult héten befejeződött a költségvetés általános vitája és kedden már a megkezdett részletes vitát folytatták. Az út- és csatornaépítési fejezet került sorra, amelyen *számos módosítást nyujtottak be.* Szerdán és csütörtökön a még hátralévő ügyosztályok előirányzatai kerülnek sorra, pénteken pedig *az önálló vagyonkezelésü üzemek költségvetése jut a megvitatás stádiumába.* A részletes költségvetési tárgyalást *pénteken* fejezi be a törvényhatósági közgyűlés.

Unger Béla lesz a kerületi elöljárók értekezletének elnöke. A kerületi előljárói értekezlet elnöke, *Szente* Miklós III. kerületi előljáró, miután betöltötte teljes szolgálati idejét és elérte 60 éves korát, nyugalomba vonul. Az értekezlet elnöke, az eddigi több évtizedes gyakorlat szerint, a rangban legidősebb kerületi előljáró: *Unger* Béla dr. IV. kerületi előljáró lesz, aki már közel 11 éve tölti be az előljárói állást. *Unger* Béla dr. 1906 óta megszakítás nélkül teljesít kerületében szolgálatot és 31 éves szolgálata biztosíték arra, hogy az értekezleti elnökséget elődei szellemében fogja betölteni.

Szviczsényi Zoltán az idegenforgalom országos megszervezéséről. *Szviczsényi* Zoltán legutóbb érdekes előadást tartott az *Idegenforgalom országos megszervezése* címmel. Rámutatott arra, hogy az idegenforgalom elméleti része tudomány, gyakorlati része közgazdaság; de nálunk sem elméleti, sem gyakorlati vonatkozásban nincs kialakult rendszere. Az idegenforgalomnak igen jeles művelői vannak külföldön és különböző egyetemeken tanszékei is vannak az idegenforgalomnak, addig nálunk ez a fontos nemzetgazdasági probléma úgyszólván csak az alkalmi előadások témái között szerepel. Ezért van az, hogy nagyon sok „az alkalmi idegenforgalmár", akik futólagos impressziók alapján kívánják megreformálni az idegenforgalmat, pedig ehhez sok előtanulmány és rendszeres gondolkodás, a hazai viszonyoknak és a külföldi kapcsolatoknak ismerete szükséges. Ugyanígy vagyunk az idegenforgalom közgazdasági értékelésével, pedig az idegenforgalom éppen olyan közgazdasági ágazat, mint az ipar, kereskedelem vagy mezőgazdaság. Az idegenforgalomnak ma hatványozott jelentősége van, mert megnöveli a fogyasztópiacokat, a legjobb szociálpolitika, mert a nép széles rétegeinek új kereseti lehetőséget jelent, megjavítja a kereskedelmi mérleget és egyben barátokat jelent az országnak. Ennek a nagy jelentőségének dacára sem részesült eddig kellő méltánylásban. Az idegenforgalom szerves kiépítése két kérdésen mulik: az egyik az anyagi fedezet kérdése, a másik a helyes munkamegosztás. A törvényhozásnak sürgősen intézkednie kell abban a tekintetben, hogy az Idegenforgalmi Tanács céljaira megfelelő összegek álljanak állandóan rendelkezésre, mert csak így tudja hivatását betölteni. A másik kérdés a helyes munkamegosztás alapján oldható meg egyedül, ha a hatósági szervek a társadalmi és gazdasági szervekkel harmonikusan kooperálnak.

Közigazgatási előadássorozat. A városrendezési és magánépítési ügyosztály tisztviselői kara részére *Sztojanovits* Pál dr. tanácsjegyző november 16-án közigazgatási előadássorozatot kezdett el. Az előadásoknak az a célja, hogy az ügyosztály tagjai felfrissitsék azokat a közigazgatási ismereteket, amelyek a mindennapi munkájuk ellátásához nélkülözhetetlenül szükségesek és könnyen elhomályosodhatnak az olyan nagyraméretezett ügyosztályban, ahol az egyes előadók az ügykörök sokasága és az ügymenet hosszadalmassága folytán a maguk részmunkáikkal járulnak az egész együttes közös munkájához. Másodsorban azt a célt kivánják szolgálni ezek az előadások, hogy az ügyosztály müszaki képzettségü tisztviselői, akik más beosztásban még nem működtek, az önkormányzat müszaki közigazgatásának valamennyi tendőjét megismerhessék. Ekként ugyanis olyan áttekintéshez juthatnak, amelynek birtokában egyfelől a müszaki közigazgatás hibátlan összeműködését a maguk részéről is elősegithetik és az ügyosztály munkateljesítményének értékét ilymódon is fokozhatják, másfelől pedig a közigazgatás különböző ágazatai között annyira szükséges nagyobb összhang megvalósításában is közreműködhetnek. A városrendezési és magánépítési ügyosztály tisztviselői kara osztatlan örömmel fogadta ezt a kezdeményezést és csaknem teljes számban hallgatta meg másfél órán keresztül *Sztojanovits* Pál dr. tanácsjegyző bevezető előadását, amelyet hétről-hétre fog tovább folytatni.

A főváros ötvenezer pengővel támogatja a budapesti nemzetközi tornász világbajnokság megrendezését. A Magyar Országos Torna Szövetség, amelyhez az összes magyarországi tornaegyesületek tartoznak, a mult évi prágai nemzetközi kongresszuson javaslatot nyújtott be, hogy *az 1934. évi tornász világbajnokságokat* Budapesten rendezzék meg. A nemzetközi tornaszövetség honorálta a magyar meghívást és megbízta a Magyar Országos Torna Szövetséget, hogy rendezze meg az 1934. évi tornász-világbajnokságot, amely május 28-a és június 30-a között fog lezajlani Budapesten. A nemzetközi tornaszövetség nagyjelentőségü határozatáról, amely honorálása azoknak az eredményeknek, amiket a magyar sportférfiak úgy az olimpiászon, mint a különböző világbajnokságokon és európai versenyeken a közelmúltban produkáltak, beadványban jelentést tettek a fővárosnak, egyben kérték, hogy *a rendezés költségeire ötvenezer pengőt szavazzon meg.* A főváros vezetősége a világbajnokság nagy nemzeti sportjelentőségére és a várható jelentékeny idegenforgalomra való tekintettel jóindulattal fogadta a tornaszövetség kérelmét és az igényelt támogatást kilátásba helyezte.

Mozdóssy volt tanfelügyelő nevéről alapitványt létesitett a főváros tanitósága. A székesfővárosi elemi iskolák tanitói *Mozdóssy* Imre kir. tanfelügyelő, miniszteri tanácsos nyugalomba vonulása alkalmából az iránta érzett tisztelet és megbecsülés elismeréseül nevére alapitványt létesitettek. A „Budapesti tanitótestület Mozdóssy Imre alapitványá"-ból minden esztendő szeptember havában, illetve az iskolai év kezdetén olyan székesfővárosi elemi iskolai tanitó vagy igazgató árvája kap segitséget, aki a középiskola bármely osztályát jeles eredménnyel végzi el.

Előadás az új Kálvin-térről. A Kálvin-tér rendezésére hirdetett pályázatra sok érdekes és ötletes terv érkezett. Közel kilencven pályamunkából kilencet honorált a főváros. Ezeket a többi tervvel együtt most kiállitották a Magyar Mérnök és Epitész Egylet székházában, ahol az érdeklődő közönség megtekintheti. A Kálvin-tér rendezése változatos mérnöki feladat, amely természetesen erősen foglalkoztatja a Beszkárt vezetőségét, hiszen a téren valóságos kis villamosvasuti pályaudvart kell elhelyezni, hogy a közúti forgalom mégis zavartalanul lebonyolitható legyen és megszűnjön a mostani tarthatatlan állapot. Az új Kálvin-térről *Csillér* Dezső, a Beszkárt igazgatója, aki egyébként a birálóbizottságnak is tagja, *december 1-én, pénteken délután fél 5 órakor* előadást tart a Mérnök és Epitész Egyletben.

Iskolát és utakat kér az óbudai hegyvidék. Az óbudai Hegyvidéki Szövetség szombaton nagyobb küldöttsége tisztelgett *Trautmann* Ferenc kormányfőtanácsos és *Szilágyi* Károly vezetésével *Huszár* Aladár főpolgármesternél. A küldöttség vezetői előadták az óbudai hegyvidék lakosságának kérelmeit. Rámutattak a Hegyvidék rohamos fejlődésére, felhivták a polgármester figyelmét a fővárosnak erre a legszebb és legegészségesebb vidékére, amely arra van hivatva, hogy a legkedveltebb és legápoltabb lakónegyede legyen Budapestnek. Felsorolták kívánságaikat, így *elsősorban az útak kiépitését kérték*, majd külön hangoztatták, hogy a Hegyvidék lakosságának gyermekei *iskola nélkül vannak.* Egyuttal köszönetet mondtak a főváros vezetőségének

„CLARIDGE"
L, BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(M, 74. villamos megálló, 2-es számtól.)
ÉTTEREM — BÜFÉ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Mit jelent a
TUNGSRAM
márka az izzólámpán?
50 évi kutatást és fejlődést
50 évi gyártási tapasztalatot
50 éve megelégedett vevőket.
Tehát:
tökéletes minőséget,
nagy fényerősséget,
gazdaságos világitást!

a közelmultban megépített utakért, elsősorban a Szépvölgyi-út átépítéséért. A főpolgármester megértéssel hallgatta a küldöttséget és válaszában megígérte, hogy méltányos kéréseiket a lehetőség határain belül igyekszik közelebbvinni a megvalósításhoz.

A Tisztviselőkaszinó épületébe költözik a VIII. kerületi adószámviteli osztály. A VIII/a. kerületi osztály, mint a legtöbb adóhivatal, bérházban működik. A főváros már évekkel ezelőtt a Rákóczi-út 15. számu ház első emeletét kibérelte a hivatal számára. A hajdani „Fehér Hattyú" fogadó ódon épülete azonban nem alkalmas ilyen célra. A szobák padlói korhadtak, az ajtók, ablakok rosszak és az is kirívó, hogy a ház földszintjén zenés cukrászda és kabaré működik. Mindezeken túl a bér is magas: 22.320 pengő. Most felajánlották a fővárosnak a *Tisztviselő Kaszinó Eszterházy-utca 4. szám alatti háznak egész első emeletét* évi 16.000 pengőért. A bérletet kedvezőnek tartja a főváros vezetősége és ha a törvényhatóság hozzájárul, 1934 november 1-én odaköltözik a VIII. kerületi adószámviteli hivatal.

Olcsó villamost sürget Kelenföld. A kelenföldi polgárság népes küldöttségét vezette Becsey Antal törvényhatósági bizottsági tag Bódy László dr. tanácsnok elé. A küldöttség tüzetesen ismertette azt a tarthatatlan helyzetet, amelyet Kelenföldön, a Fehérvári-úton közlekedő HÉV teremtett és sürgette a már egy év óta megváltott HÉV közlekedési rendjének megfelelő szabályozását. A megváltást elhatározó közgyülés óta eltelt hosszú idő ellenére még minden a régiben van. A HÉV Fehérvári-úti vonala még mindig idegen test a fejlődő városrész szervezetében, amely megakasztja a fejlődést, megbénítja a forgalmat és elviselhetetlenné teszi a lakosság életét. Még mindig fennáll az a képtelen helyzet, hogy a főváros közigazgatási határain belül a HÉV drága tarifáját kell megfizetni. A Gellért-tértől a főváros határáig 50%-kal többe kerül az utazás, mint pl. Óbudától Szentlőrincig. A lakosság addig is, amíg a közlekedés egységesítése megtörténik, legalább átmenetileg sürgős intézkedéseket kért a város határán belül a HÉV forgalmának sűrítésére, különösen az iskolába járó gyermekek, továbbá a munkába menő és onnan hazatérő tisztviselők és munkások, végül a színházba járó közönség érdekében. Kérte, hogy a vonatokat 10 percenként járassák és a város területén belül lévő vonalon a BSzKRT díjtételét vezessék be. Body tanácsnok megértéssel fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy a hatóság intenciói azonosak a közönség szempontjaival. A HÉV átvételére vonatkozó kormányhatósági jóváhagyás az elmult héten érkezett le, reméli, hogy az átvétel és az azzal kapcsolatos feladatok most már gyorsabb ütemben fognak megtörténni. Addig is megígérte a járatok sűrítését.

Ünnepi est Külső-Kőbányán. Az Egységes Polgári Párt, Külső-Kőbányai Szervezete november 18-án ünnepelte elnökének Kákosy Ödön székesfőv. iskolaigazgatónak névnapját. A népes estélyen, melyen mintegy 200 párttag vett részt, megjelentek Usetty Béla és Payr Hugó orsz. gyül. képviselők, Nikelszky Zoltán th. biz. tag, Gellért Jenő és sokan mások. Az ünnepeltet több felszólalás köszöntötte.

A Terézvárosi Gazdasági Egyesület társasvacsorával egybekötött évadnyitó összejövetelét e hó 29-én, szerdán este 8 órakor tartja, amelynek keretében báró Madarassy-Beck Gyula „A világ gazdasági helyzete" címen előadást tart.

December 6-án nyilik meg a BSE fényképkiállitása. A Budapest Sport Egyesület fényképező szakosztálya művészi fényképkiállítást rendez és pályázatot hirdet, hogy a fővárosi alkalmazottak körében a fotografálás nemes sportját népszerűsítse. A kiállítás december 6-án nyílik meg és 20-áig lesz nyitva. A pályázatra képek kíséretében november 28-áig kell jelentkezni. Felvilágositást Havlin Károly tanácsjegyző és Reminitzky Lajos fogalmazó adnak a központi városházán. Megkezdődött az ismertető előadások sorozata is. A legközelebbi előadások november 21-én, 28-án, december 5-én, 12-én, 19-én, január 2-án és 9-én lesznek. Előadók: Havlin Károly, Reminitzky Lajos, Simonffy János, Behyna Miklós, Pénzes József és Schuszter Ferenc.

A Vigadó épülete: a ragyogó ünnepségek végtelen sorozatának színhelye, a nemzetközi művészetnek ez a világhírű csarnoka új és a kerethez méltó látványossággal gazdagodott. A közkedvelt Rónai Testvérek szakavatott vezetése alatt megnyilt benne a Hangli Söröző, amely Básthy István iparművész tervei szerint, művészi tökélyű interieurrel és üvegfestményekkel dekorálva színtiszta magyar jelleget nyert.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . 5.000 „
Dorogon . . . . . 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . „ „ „ 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . „ „ „ 8,000.000 drb.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ◆ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellenmertes a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém-dugattyúkból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntő- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-48.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyári és alad Val de traverci mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traverci természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfővárossal szerződéses vállalkozója

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABÓLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 22—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

„HERMUSIN"
a legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon 28-2-47 Telefon: 28-2-47
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAPESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: 80-6-26.

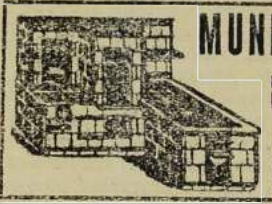
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—8—16.

FISCHER MIKLÓS ÉS FIA
TEHERSZALLITÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Országbiró-utca 38—50. sz.
Telefon: 91-5-45. Alapitási év: 1898

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 35-1-25.

Herkules
Magas és Mélyépitő Vállalat
Budapest, X., Kalemen-utca 31.
Telefonszám: 48-7-39

WEITZ FERENC RESZELOGYÁRA
BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek



VÁROSI IRODA ÉS GYÁR: VII., THÖKÖLY-UT 109.
TELEFON: 97-1-57.

Központi fütés, vízvezeték, csatornázás
Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Huszonkettedik évfolyam Budapest, 1933. december 6. 49. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Karácsonyi segély

A kereskedők már rakják a kirakatba a legszebb, legesábítóbb áruikat, a gyerekek már javában írják leveleiket a Jézuskának, minden, minden készen van, csak azzal nincs tisztában senki, hogy lesz-e pénze a magyar középosztálynak arra, hogy szeretteit ellássa karácsonyi ajándékkal, persze a mai idők viszonyaihoz képest olyannal, amit amúgyis múlhatatlanul meg kellene vásárolni. Senki sincs ma még tisztában azzal, hogy mi lesz a karácsonyi vásárral. Ennek pedig legfőbb oka az, hogy még a főváros nem döntött ebben a kérdésben, már pedig félszemmel minden munkaadó, minden vállalkozó a fővárosra tekint és mindegyik a fővároshoz akarja mérni a maga adakozó kedvét, a maga ajándékát.

Eddig mindig jótékony hatással voltak a főváros szociális intézkedései, most azonban rossz hírek járnak. Rossz hírek, amelyeket sem nem akarunk, sem nem tudunk elhinni sem mi, sem a főváros tisztviselői és egyéb alkalmazottai. *Beszélik felelőtlenül és feltételes módban, hogy az idén a fővárosnál elmarad a karácsonyi segély.* Aki pedig óvatosabb a rossz hírek terjesztésében, az csak addig megy el, hogyha nem is általánosságban marad el a karácsonyi ajándék, akkor csak a kisebb fizetési fokozatban lévő alkalmazottak részesülnek egészen jelentéktelen segélyben. Nekünk hivatásunk még az is, hogy a kósza hírekkel foglalkozzunk és ezt ebben a pillanatban annál inkább meg kell tennünk, mert a *fővárosi alkalmazottak karácsonyi segélyének elmaradását az egész gazdasági életre rendkívüli veszedelemnek tartjuk.* Sajnos, egyelőre nem tudtunk meggyőződni ezeknek a híreknek a valótlanságáról, de legalább a valóságáról sem. Mindössze annak a hitünknek és reményünknek adhatunk kifejezést, hogy *a karácsonyi segély elmaradásának nem szabad megtörténnie.* A biztos és megnyugtató információ helyett ma még csak arról beszélhetünk, hogy a főváros szociális érzésekkel telített vezetőségén nem fog mulni a kérdés. A törvényhatóság minden szerve tökéletesen együtt érez a tisztviselőkkel és más alkalmazottakkal, ismeri azoknak nehéz megélhetési viszonyait és tudatában van annak, hogy egy kis karácsonyi lendület az életstandard megjavításában nemcsak a tisztviselők otthonában kelt örömöt, de megmozgatja Budapest egész gazdasági életét is.

Ha mégis, amit nem hiszünk, súlyos akadályok merülnének föl, akkor ezeknek okát a rendkívüli gazdasági viszonyokban kell keresni, amelyek ma már a főváros háztartását is kezdik, ha nem is összezilálni, de olyan pontosan kiszabni, hogy egészen jelentéktelen összegekkel sem szabad az egyensúlyt megháborgatni. És mégis azt mondjuk, hogyha bármilyen veszedelmeket rejt is magában a karácsonyi segély kiadása, ezek a veszedelmek semmiesetre sem lehetnek olyan nagyok, mint amilyeneket a karácsonyi segély elmaradása idézne föl. Ma minden háztartás, tehát a főváros tisztviselőinek háztartása is hajszálpontosan működik. A legfontosabb szükségleteken kívül semmire sem jut, sőt ezeknek beszerzésével is mindig hátralékban van minden család. Azokat a tisztviselőket tehát, akiket most megfosztanának a biztosra vett karácsonyi jutalomtól, egyenesen a romlásba taszítanák. Hiszen az a karácsonyi segély már régen nincsen, a legtöbb helyen az eljövendő karácsonyi segély terhére vásárolt cipőcskék már újra foltozásra kívánkoznának a suszterhez. Az iparos, a kereskedő pedig vagy régen odaadta már hitelbe a tisztviselőnek azt az árut, amit a karácsonyi segélyből akar kifizetni, vagy ha nem is adta oda, ez az összeg épp úgy hiányzik az ő költségvetéséből, mint hiányzik azéból a tisztviselőjéből, akiknek zsebében, ha megkapja, meg sem melegedhetik az a pár pengő. Nem a régi békeidőkben élünk, amikor talán luxuscikkeket vásároltunk a dús karácsonyi renumeráción, hanem olyan csillagzat alatt születünk, hogy amikor a szomorú, szürke hétköznapokat egy kis ajándékkal színesíti meg az ünnep, akkor is a legszükségesebbre kell költenünk mindent.

A főváros tehát siessen a karácsonyi segéllyel és minél többet adjon, hiszen ez a pénz az alkalmazottakat mindennapi gondjaiktól menti meg, a legjobb adófizetőket, a kereskedőket és iparosokat pedig éppen arra teszik képessé, hogy a közzel szemben való tartozásaikat kiegyenlíthessék. Ha a főváros siet a segedelemmel, akkor is csak azzal szerez örömöt, hogy sok-sok otthonnak a szorongását oldja föl és sok otthon fölül hárítja el a karácsonyi gondot.

Imrédy Béla pénzügyminiszter szerint a városi szükségpénz kibocsátása kivihetetlen és megengedhetetlen

A pénzügyminiszter nyilatkozata a Fővárosi Hirlap számára

A székesfőváros törvényhatósági bizottságának most lezárult költségvetési vitája gondolatokban, tervekben és ötletekben rendkívül gazdagnak bizonyult. Nyilvánvaló ebből, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai nagy lelkiismeretességgel és szeretettel foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a székesfővárost, amely eddig keményen állta az egész világot ostromló gazdasági vihart, továbbra is megmentsék a komolyabb veszedelmektől. Vigasztaló és megnyugtató tudat ez, mert Budapest lakossága látja és érzi, hogy azok, akiknek kezére bízta a sorsát, teljes odaadással dolgoznak a nép érdekeiért.

A közgyűlési vita során fölmerült tervek között bizonyára bőségesen akad, amelyeket szinte természetszerűen meg lehet majd valósítani és a főváros törvényhatóságának tanácsára, valamint adminisztrációjára vár a feladat, hogy ezeket az ötleteket és gondolatokat kiválogassa és pozitív irányban fejlessze. A sok értékes gondolat között talán leginkább foglalkoztatta a közvéleményt az, amelyet *Wolff* Károly, a kereszténypárt vezére vetett föl. A polgárságot föltétlenül érdekelte az a gondolat, hogy

a székesfőváros kísérelje meg a szükségpénzzel való operálást.

Wolff Károly ugyanis egész természetesen a munkanélküliséget tömegmunkák teremtése révén akarja megoldani. Ez a tömegmunka legfőképpen az útépítés lenne. Ezeknek

az útépítéseknek a céljaira kívánna Wolff Károly a székesfővárosnak hátralékos adói és illetékei terhére bizonyos szükségpénzt kibocsáttatni.

A szükségpénz felmerült gondolatát egész általánosságban sokat vitatták gazdasági és pénzügyi szakkörök, a *Fővárosi Hirlapnak* pedig módjában volt a Wolff-féle indítványtól elvonatkoztatva, tisztán elméleti alapon, kérdést intézni egy a főváros által kibocsátandó szükségpénzre vonatkozólag

Imrédy Béla dr. pénzügyminiszterhez.

A pénzügyminiszter a következő választ adta:

— Az egész elgondolást nem akarom részletesen megjegyzéseimmel kísérni. Inkább egy kérdést vetek fel: hát már annyira elfelejtették az 1918—1919-ben kibocsájtott szükségpénzek sorsát és az annak nyomán támadt következményeket? Ez a most elgondolt pénzfajta még a Postatakarékpénztár által annakidején kibocsájtott papírpénznél is gyengébb, értéktelenebb, de egyuttal károsabb is volna. Ilyen ötletek és gondolatok nemcsak kivihetetlenek, de megengedhetetlenek is. Ilyennek a keresztülvitelét ajánlani, arról terveket szőni, vagy azt végrehajtani nem lehet. Kárbaveszett kísérlet még csak gondolkozni is a dolog felett, de még inkább kárbaveszett időtöltés foglalkozni vele.

Imrédy Béla pénzügyminiszter tehát a leghatározottabban károsnak, kivihetetlennek és megoldhatatlannak mondja a városi szükségpénz kibocsátását. Ezzel valószínűleg le is kerül a napirendről ez a kérdés. *Wolff* Károly, aki teoretikus, de nem pénzügyi szakember, kétségkívül a legjobbat akarta, amikor ezt a gondolatot felvetette. Bizonyára megbízik azonban ő maga is a pénzügyminiszter ellenzésében megnyilvánult tökéletes, szakszerű tudásában.

Gömbös Gyula miniszterelnök megjelenik Kozma Jenő december 12-i beszámolóján

A miniszterelnök kifejti irányító szempontjait, amelyeket Budapest fejlesztése körül meg kell valósítani

A várospolitikai életben nagy eseményt jelentett a *Nemzeti Egység Pártjának* a városi kormányzatba való oly módon történt bekapcsolódása, hogy az országos párt az *Egységes Községi Polgári Párt* útján biztosította magának a városkormányzásban való részvételi jogát. A *Nemzeti Egység Pártja* vezető köreiben azóta is fokozottab figyelmet szentelnek a főváros ügyeinek és *Kozma* Jenő bevonásával sűrű tanácskozásokat folytatnak azokról az eszközökről, amelyek alkalmasak Budapest pénzügyi helyzetének további biztonságára és a jövő feladatainak megoldására. *Huszár* Aladár főpolgármester, a *Nemzeti Egység Pártja* budapesti szervezetének elnöke, szünet nélkül

folytatja a szervezet kiépítésére irányuló tevékenységét

és előkészíti a jövő évben végrehajtandó nagyarányú teendők sorrendjét.

A főváros politikai irányításának további célkitüzéseiről nagyérdekességű megnyilatkozásnak lesz a színhelye *december 12-én, kedden délután 6 órakor* a budai Vigadó, amelynek termeiben

Kozma Jenő országgyűlési képviselő mondja el beszámoló beszédét.

A nagygyülés emelvényén megjelennek a várospolitikai életben kimagasló szerepet játszó vezető egyéniségek, hogy meghallgassák *Kozma Jenőt*, aki az elmult esztendők összes gazdasági, társadalmi és szociális problémáit tárja elő és egyúttal lefekteti a közeljövő programját, amelynek kiindulási pontja változatlanul *a nemzeti egység, a polgári egyenjogúság és a termelő munka.* A beszámoló után

Gömbös Gyula miniszterelnök megtartja hatalmas beszédét a fővárossal kapcsolatos összes kérdésekről és ez a megnyilatkozás tulajdonképen folytatása lesz a tattersalli beszédnek,

amelyen első alkalommal foglalkozott a miniszterelnök a városháza ügyeivel. Amíg azonban a zászlóbontó népgyűlésen csak általános irányelveket szegezett le a miniszterelnök, addig a budai Vigadóban már a *részletkérdések különböző kategóriáit sorolja fel és tüzetesebb alapon jelöli meg mindazt, amit Budapest fejlesztése érdekében meg kell valósítani.* A de-

cember 12.-i beszámoló gyűlésen óriási tömegek részvételére számítanak, akik *nagy érdeklődéssel várják a miniszterelnök és Kozma Jenő beszédeit.*

A másik politikai esemény ugyancsak december 12-én este zajlik le a *Belvárosi Polgári kör 40 éves, jubiláris közgyűlésén.* Ezen az ünnepségen résztvesz

Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter, a Belvárosi Polgári Kör elnöke, aki elsősorban a kereskedelem és az ipar problémáival foglalkozik.

Valószínű, hogy ezen a nagygyűlésen is megjelennek a politikai világ előkelő tényezői és felszólalásaikkal kimélyítik a Belvárosi Polgári Kör közgyűlésének jelentőségét.

Nem tűr halasztást a Rudasfürdő modernizálásának és szálloda-építkezésének megindítása

Huszár Aladár főpolgármester: A főváros boldogulása attól függ, hogy milyen mértékben tudjuk kihasználni természeti kincseinket

Huszonöt évvel ezelőtt merült fel elsőízben az a gondolat, hogy a kitünő gyógytényezőkkel rendelkező *Rudas-fürdőt* modernizálják és külsejében is új képet adnak a Gellérthegy alatt fekvő gyógyfürdőnek. A halogatások és egyéb körülmények azonban meghiúsították a terv végrehajtását, míg az elmult hetekben végre *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter a kérdés megoldása tekintetében sürgető álláspontra helyezkedett. A gyógyfürdők egyesítéséről szóló jóváhagyó leiratában kiemelte, hogy *a Rudas-fürdő nem felel meg a modern követelményeknek* és mert berendezései sem állanak a kor színvonalán, csak azzal a feltétellel adja meg az intézménynek a gyógyfürdő jelleget, ha a hiányokat sürgősen pótolják. Néhány héttel később a városgazdasági ügyosztály bemutatta a Rudas-fürdő átalakítási terveit, amelyet *Pogány* Móric műépítész *Bánlaky* Gézával, a Gellért-fürdő központi igazgatójával együtt készített, amely lényegében nem volt más, mint leegyszerüsítése *Pogány* Móric két évvel ezelőtti díjnyertes pályamunkájának. A fürdőügyi bizottság a mult héten elutasította ezt a tervet és *Hültl* Dezső műegyetemi tanár megbízására adott utasítást azzal a hozzátevéssel, hogy *egyidejüleg a már teljesen kidolgozott gázfütési tervet is elejtette és helyette a távfütést hozta javaslatba.*

Időközben sikerült a kereskedelmi kormány hozzájárulását megnyerni ahhoz, hogy

a főváros a MABI-tól 850 ezer pengő kölcsönt kapjon a Rudas-fürdő mellett tervbevett polgári szanatórium építésére,

amely összegből jutott volna a nagy ivócsarnok felépítésére és a környékbeli sétányok rendezésére is. Ebben a szituációban jutott a javaslat a törvényhatósági tanács elé, ahol a főváros vezetősége, élén *Huszár* Aladár főpolgármesterrel a legnagyobb lelkesedéssel várta a döntő határozatot, hogy az építkezéseket mielőbb megkezdjék. A javaslat tárgyalásánál a *Keresztény Községi Párt* élesen szembeszállt a polgármester javaslatával és mert az *Egységes Községi Polgári Párt* három tagja is a javaslat ellenzőinek sorába állott: a tanács mellőzte az eredeti elgondolást és olyan határozatot hozott, hogy *Pogány Móricon kivül Hültl Dezső építész-tanárt is kérjék fel pályázat benyujtására.* Azt hangoztatták a döntés után, hogy ez az eljárás nem jelent késedelmet, amellyel szemben azonban

a szakembereknek az az általános véleményük, hogy az átalakítási és építési munkákat ilyen körülmények között márciusban megindítani nem lehet.

Ennek a terminusnak a betartása pedig azért fontos, mert a szóbanforgó kölcsönt csak azzal a feltétellel engedélyezi a kormány, ha a főváros garantálja a munkálatoknak márciusban való megindítását.

A törvényhatósági tanács érdekes döntéséről és annak következményeiről kérdést intéztünk

Huszár Aladár dr.

főpolgármesterhez,

aki tudvalevőleg a fürdőügyek legfáradhatatlanabb munkása és hivatalbalépése óta óriási tevékenységet fejt ki az idegenforgalom emelésére. A főpolgármester a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem csináltam titkot abból a felfogásomból, hogy a törvényhatósági tanács határozatát *az ügy érdekében sajnálatosnak tartom.* A kormány a legnagyobb érdeklődést tanusította a kérdés iránt és minden vonatkozásban támogatta azt az akciót, hogy Budapest idegenforgalmát egy ilyen polgári szanatórium felállításával jelentősen növeljük.

Helytelen tehát, hogy a tanács így határozott

és ezzel alkalmat adott ahhoz, hogy a terv végrehajtása *halasztást* szenvedjen.

— Rendkívüli nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy a Gellérthegy alján megépüljön a polgári szanatórium, amelynek révén alkalom nyílik a Rudas-fürdő mellett újonnan feltárt csodálatos hatású gyógyvizek kihasználására.

A főváros jövő boldogulása attól függ, hogy milyen mértékben tudjuk kihasználni természeti kincseinket,

mert addig nem lehet idegeneket és gyógyulást keresőket Budapesten megrögzíteni, *amíg nem állanak rendelkezésre az elengedhetetlen gyógytényezők.* Az eddigi terv grandiózus és ötletes volt, az ellene hangoztatott kifogások pedig nem helytállóak. Nem az a cél ugyanis, hogy luxuslakosztályok legyenek a szanatóriumban,

hanem kényelmes és higiénikus lakószobák, amelyek az elhelyezkedést megfelelő polgári nivón tartják.

A cél az volt, hogy *tíz-tizenkét pengő napi díjért* az ellátással együtt orvosi kezelést is nyújthassanak a gyógyulást keresőknek. A gyors keresztülvitelt feltétlenül keresztezi a tanács határozata és ezért

mindent el kell követni,

hogy a változott elgondolások alapján mégis előbbre vigyük a gyógyszálló ügyét.

A törvényhatósági tanács határozata a főváros idegenforgalmi testületeiben, valamint az idegenforgalmi tanács kebelében is meglepetést keltett, ahol mindenütt *azt hitték, hogy a kormány támogatása révén a reuma-szanatórium negyedszázad óta kísértő terve a gyors megvalósulás stádiumába kerül.*

Felborítaná a pénzügyi helyzetet a közüzemi tarifák leszállítása

Illetékes helyen nagy nyugtalansággal fogadják az erre vonatkozó közgyűlési határozatot

A költségvetési vita utolsó napján, amikor az üzemek előirányzatai fölött tárgyaltak, olyan indítvány hangzott el, hogy *a polgármester készítse elő a villany- és gáz-tarifák leszállítását.* Az indítványt elfogadták és ezzel a hivatalos adminisztráció kénytelen megfelelő előterjesztést tenni, amely végeredményben a közüzemi díjak megváltoztatását hozza magával.

A nagyérdekességű problémáról

illetékes helyen

kértünk információt és a válasz meggyőzött bennünket arról, hogy az indítvány erős kihatást gyakorol a főváros pénzügyi helyzetére.

— Függetlenül a közgyűlési határozattól — mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának — már régebb idő óta elkészült egy javaslat, amely azt célozza, hogy

bizonyos vonatkozásokban kedvezőbb elbírálásban részesüljenek a fogyasztók tömegei.

Az első javaslat az elektromos tarifára vonatkozólag azt tartalmazza, hogy *kétféle díjrendszer* érvényesüljön: az alapdíjas és a fogyasztás után mutatkozó tarifák, amelyek között tetszése szerint válogathat a fogyasztóközönség. A másik elgondolás újabbkeletű és azt tartalmazza, hogy *a kereskedők, a kávéházak, mozik, színházak, szórakozóhelyek és egyéb nyilvános intézmények olcsóbb díjszabáshoz jussanak,* rajtuk kívül kedvezményhez jutnak azok a fogyasztók is, akik üzleteikben és vállalkozásaikban vasárnap is a fogyasztók sorába tartoznak.

általános tarifamérséklésről nem lehet szó,

és a fent ismertetett kedvezményekkel igyekeztünk a jogos igényeket honorálni.

— A közgyülési indítvány nem részletezte, hogy *milyen vonatkozásokban* nyújtson kedvezményt a két világftási nagyüzem és így bizonyára további tárgyalásokra van szükség. Felelősségünk tudatában azonban kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy

általános tarifamérséklésről nem lehet szó, mert ennek helyrehozhatatlan kárát látná a községi háztartás.

— Az egyre csökkenő más természeti bevételek mellett még mindig a nagyüzemek azok, amelyeknek hozamára biztosan lehet számítani és bár azok is egyre csökkenő bevételekről számolnak el, mégis *komoly tételeket juttatnak a főváros közérdekű teendőinek költségeihez.* A polgármester bizonyára előkészíti az indítvány végrehajtását, azonban számolni fog azzal, hogy

a főváros pénzügyi helyzetének biztonsága a legnagyobb óvatosságra int minden felelős tényezőt.

A már említett kedvezményeken kívül tehát *az összes fogyasztókra kiterjedő árolcsóbbítást nem hajt végre a főváros, mert akkor az ügyek viteléért a felelősséget vállalni nem lehet.*

Bármennyire is kívánatos, hogy Budapest közönségének az életlehetőségei kedvezőbbé alakuljanak, nem lehet eltagadni bizonyosfokú megértést az illetékes helyről szóló nyilatkozat alapgondolata iránt. A nagyüzemek hozamai a főváros bevételeinek a gerincét alkotják és ezért *a rendkívüli kényes kérdés megoldásához csak a legnagyobb óvatossággal szabad nyúlni.*

„CLARIDGE"
L, BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 78. villamos megálló, 3-as autóbusz.)
ÉTTEREMMEL — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERRASZ
5 órai tea TÁNC! délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
96 filléres ujdonságok! VI., ANDRÁSSY-ÚT 32 96 filléres uj onságok!

Sipőcz Jenő polgármester

bírálata a költségvetés befejezett tárgyalásairól

Az autonómia olyan eszmei és politikai erőt képvisel, amely a nemzet életéből ki nem kapcsolható a közérdek kára nélkül — mondja a polgármester

Általánosságban és részleteiben elfogadta a főváros közgyűlése a jövő évi költségvetést, amelynek tárgyalása során bőségesen kínálkozott alkalom arra, hogy *kritikát gyakoroljanak az adminisztráció munkássága fölött.* Az új törvény az eddiginél fokozottabb mértékben helyezi előtérbe *a polgármester felelősségét* minden egyes ténykedésért és így joggal elmondható, hogy *a költségvetés bírálata egyuttal a polgármester munkásságának mérlegelése volt.* A szónokok túlnyomó része nem is fukarkodott annak a hangsúlyozásával, hogy az ügymenet irányításáért *a polgármestert tekinti egyedül felelős tényezőnek* és a vita során mindinkább előtérbe nyomult a kritika, amely a polgármester személye felé irányult. Ugy a jobboldali, mint a baloldali szónokok *az őszinte elismerés hangján emlékeztek meg Sipőcz Jenő polgármester nagyszerű irányvezetéséről,* aki a legsúlyosabb idők között is megóvta a megrázkódtatásoktól a főváros háztartását, amellett gondos körültekintéssel teremtette meg a lehetőséget arra, hogy *minden pénzügyi nehézség ellenére elvégezhetőkké váljanak a városra háramló hatalmas feladatok.*

A költségvetési vita is megérdemli a kritikát és annyi bírálat után magához

Sipőcz Jenő dr.

polgármesterhez

fordultunk, aki a közgyűlés budget-vitájából leszűrt tanulságokról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetési vita és annak közgyűlési elintézése elsősorban azt bizonyítja, amit költségvetési beszédemben mondottam: a város rendben van, az autonómiának nincs semmi baja, *a zavarok és válságos látszatok kívülről nehezedtek a városra.*

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy tényeket állapítok meg és nem akarok politikát vinni a kérdések taglalásába. Az országos politika és a várospolitika két különböző dolog, bár azok természetszerűen a *nemzeti problémák kapcsolatain keresztül egymással összefüggnek.*

A város nem lehet különálló terület, elszigetelt közület az ország közéletében, neki is abban az irányban kell haladnia, amelyben az ország a maga útját teszi.

Mégis el kell határolni az országos politikát és a várospolitikát egymástól ott, ahol a *hatáskörök és a munkaprogrammok különválnak* és elágaznak. A várospolitika feladata a város közéletének és közigazgatási rendjének irányítása, általában a város életének gondozása, de úgy, hogy

munkája és szelleme összhangban legyen a nemzet politikájával és életével.

— A városi pártok ezt a szempontot nem szokták szem elől téveszteni, *mindig megmaradtak feladatuk és városi programmjuk keretében.* Szervezeteik egybeesnek az országos politikát képviselő szervezetekkel, de azért *a városi életben, mint önálló pártszervezetek* jelentkeznek.

Ha néha zavar támad a politikai közvéleményben ezen a téren, az onnan ered, hogy az országos politika és a várospolitika elvei és kérdései összefolynak.

A költségvetés magas szinvonalú vitája, a tárgyilagos és tartalmas beszédek egész sora bizonyítja, hogy a *főváros törvényhatósági bizottsága a helyzet magaslatán áll,* sőt a mai időkben példát ad a fegyelemre, a közületnek tartozó kötelességtudásra. A költségvetés tárgyalása egyáltalán azt bizonyította, hogy

az autonómia most is olyan eszmei és politikai erőt képvisel, amely a nemzet életéből ki nem kapcsolható az egyetemes közérdek súlyos kára nélkül.

— Ezen az úton is elismerésemet és köszönetemet fejezem ki az autonómia képviselőinek azért, hogy *nagy tudással és igaz lelkesedéssel világították meg a városi élet mai problémáit és ugyanakkor tiszteletet szereztek az autonómiának.*

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Hatalmas járdaszigeteket építenek a Kálvin-téren

A rendezés révén megszűnik a Kecskeméti-utcai villamos vonal

A Kálvin-tér rendezésére hirdetett pályázat 190 terve közül tudvalevően kettőt dicséretben, hetet pedig elismerésben részesített a zsüri. A főváros a Beszkárttal közösen gondoskodik a nagyforgalmú tér korszerű rendezéséről és a minden oldalról megnyilvánuló sürgetés hatása alatt, *már a jövő évben megkezdik* a szabályozási munkát, amelyet

Csilléry Dezső,

a Beszkárt igazgatója

a következőkben ismertetett munkatársunk előtt:

— A rendezés problémájánál a legfontosabb szempont a gyalogjáró-közlekedés zavartalan biztosítása, de nem kisebb jelentőségű feladat *az általános kocsiközlekedés, valamint az autobusz-, villamosközlekedés* helyes irányba terelése sem. Egyes tervezők a Kálvin-tér problémáját *körforgalommal* akarták megoldani, de

ezt a megoldást sem a főváros, sem a Beszkárt szakemberei nem fogadták el,

mert a körforgalom nagy mértékben akadályozná a Baross-utca, az Üllői-út és a Ráday-utca élénk közlekedését. A kialakult mérnöki felfogás szerint a Kálvin-téren a forgalmat *a tér közepére terelik.* Ebben az esetben *a Kecskeméti-utcai villamos közlekedés megszűnik* és kizárólag autobusz bonyolítja le itt a forgalmat.

— Az államrendőrség közlekedési osztálya is foglalkozott a rendezési kérdéssel és szintén annak a véleményének adott kifejezést, hogy

a Kecskeméti-utcai villamosvonalat meg kell szüntetni.

Ezzel az intézkedéssel tulajdonképpen régi határozat megy teljesedésbe, mellette a főváros törvényhatósága is már lekötötte magát, amelyet *azonban a vasúti és hajózási felügyelőség ellentétes véleménye miatt nem hajtottak eddig végre.*

A rendezés révén a Kálvin-teret *két hatalmas járdaszigettel fogják megosztani.* A két járdasziget között vezetik a Múzeum-körútról a Ferenc József-híd felé és ellenkező irányban a villamosvonalat és az Üllői-útról is csak a Ferenc József-híd felé lesz villamosközlekedés, míg *a Baross-utcai villamos végállomását a tér torkolatába helyezik.* Valószínűleg áthelyezik a Kálvin-tér közepén álló szökőkutat is.

Visszatér az éjszakai autóbuszforgalom

December közepén megindulnak az éjszakai járatok

A közlekedési bizottság legutóbbi ülésén az indítványok és észrevételek egész sokasága került napirendre, amelyek kivétel nélkül azt a célt szolgálták, hogy *Budapest forgalma az igényeit messzebbmenően kielégítse.* A felszólalók sorában szerepelt *Kozma* Jenő, a bizottság elnöke is, aki nagyhatású beszédben mutatott rá arra, hogy

a főváros éjszakai élete a kihalt sivárság képét mutatja, különösen azóta, amióta az autóbuszjáratok üzemzárlatát tíz órában állapították meg.

Ez az intézkedés megfosztotta Budapest népét attól, hogy a kora éjszakai órákban az autóbuszokat igénybe vegye és természetesen nagy tömegeket tart vissza attól, hogy a főváros központjában hódoljon az esti szórakozásoknak. *Kozma* Jenő az eddigi állásponttal szemben annak a gyakorlati keresztülvitelét követelte, hogy *az autóbuszok legalább fél 12 óráig álljanak rendelkezésre abban az időpontban, amelyben a külföldön mindenütt a legnagyobb forgalmi élénkség tapasztalható.*

A felszólalásra a polgármester nevében *Bódy* László dr. közlekedési tanácsnok válaszolt, aki a legnagyobb készségét fejezte ki az életrevaló indítvány megvalósítása érdekében. Bejelentette, hogy

a főútvonalakon maga is szükségesnek tartja a későbbi üzemzárlatot és sürgősen megteszi az intézkedéseket, hogy az autóbuszok az éjszakai órákban is forgalomban legyenek.

A tanácsnok szavait nagy lelkesedéssel fogadta a bizottság és most már csak az van hátra, hogy az indítvány mielőbb a gyakorlati megvalósítást eredményezze.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint az éjszakai órákban

a következő autóbuszok maradnak forgalomban:

az *1-es reláció,* amely a Hősök-teréről kiindulva, az Andrássy-úton keresztül a Horthy Miklós-körtérig közlekedik, a *2-es vonal,* amely a Nyugati pályaudvartól a Lánchídon át a Németvölgyi-útra irányul, a *3-as autóbusz,* amely az Oktogon-térről a Lánchídon át a déli pályaudvarig közlekedik, a Budán lakó publikum érdekeit szolgálja a *4-es éjszakai járat,* amely a Vörösmarty-térről a Győri-útra és onnan visszatérve, az Apponyi-téren fejezi be körforgalmát. Az *5-ös autóbusz* az Aréna-útról kindulva a Pasarétig szállítja a később hazatérő utasokat, a *9-es autóbusz* pedig a Fiumei-útról kiindulva, a Belvároson át viszi haza a Rózsadombi közönséget. Természetesen éjszakai járatokat tart fenn *a nagykörúti 12-es autóbusz,* valamint a *14-es járat* is, amely a Népliget tájékáról indul a Városmajor-utcára. A Lipótvárosnak a Boráros-tér körzetével való összeköttetését biztosítja a *15-ös járat,* amely az éjszakai órákban is sűrűbben közlekedik.

Amint látható,

Budapest egész területét behálózzák az éjszakai járatok,

amelyeknek üzemzárlatát az indítványnak megfelelően fél 12 órában fogják megállapítani. A gyakorlati végrehajtást néhány nappal késlelteti az a körülmény, hogy a megállóhelyeken lévő jelzőtáblákat ki kell cserélni és arra a percnyi időpontra beállítani, amelyek az utolsó autóbusz érkezését jelzik. *Valószínűleg december 15-től kezdődően indul meg az éjszakai autóbuszforgalom.*

A „Magyar Rádió Hét"
RÁDIÓKIÁLLITÁSA
december 10-ig
Kossuth Lajos-u. 9. (Holczer-ház). Nyitva d. e. 9-től este 10 óráig
Nyilvános Studió-előadások, rádióüzenetek
Belépőjegy a kiállítási pénztárnál 50 fillér. Kedvezményes belépőjegy 30 fillérért a dohánytőzsdékben, rádiókereskedőknél, hirlapoknál kapható.

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel utca 17. a. (Telefon 918-64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

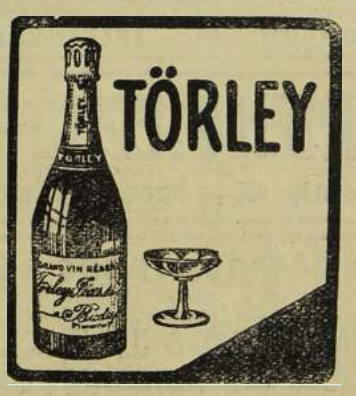

Budapest életkörülményei a statisztika megvilágításában

Illyefalvi Lajos dr. legújabb évkönyvének szenzációs megállapításai

Ha rátekintünk a térképre, akkor az ország vasúti hálózata valóban igazolja azt a gyakran használt szólásmódot, hogy Budapest az ország szíve. Az összes égtájakból sugárszerűen Budapestre irányuló vasútvonalak valóban egy pontban futnak össze: az ország erőtől lüktető középpontjában. Napnap után futnak be a vonatok ezeken a sokfelé ágazó utőereken és hozzák az áruk megszámlálhatatlan sokféleségét a főváros felé. Méltóságteljesen úsznak a hajók a Dunán, megrakott úszályok viszik és hozzák a rengeteg árucikkeket, melyet ez a nagyváros felvesz és tovább ad.

Budapestnek nagy gyomra van. *Az egymillió lakósú város sokat fogyaszt, óriási tömegekben veszi fel a vidék élelmiszerfeleslegét.* Forgalmának túlnyomó része mégsem a közvetlen fogyasztásra szolgáló cikkekre esik. Az ország szívének feladata éppen abban áll, hogy felvegye az ország produktumait és ismét továbbadja, de közben gyáripara útján megfinomítsa, feldolgozza és értékesebbé tegye.

Nem szorul bizonyításra, hogy az egész ország gazdasági vérkeringése Budapestről indul ki és ide tér vissza.

A székesfőváros statisztikai hivatala most adta közre legújabb évkönyvét nagytudású igazgatójának, dr. *Illyefalvi* I. Lajosnak a szerkesztésében. Ebben a hatalmas kötetben a legváltozatosabb tárgykörökre megtalálja az olvasó mindazt, ami érdeklődését felkelti. Ez alkalommal az áruforgalom adatait tekintjük meg közelebbről, de bármely más fejezetét ütnők fel a hatalmas könyvnek, mindenütt értékesnél-értékesebb részleteket találnánk.

Ha minden behatóbb vizsgálódás nélkül pusztán csak a forgalom arányait tekintjük, akkor is megdöbbentő méretekről kell beszámolnunk.

Az elmúlt esztendőben 54 millió métermázsa áru érkezett a fővárosba, míg az elszállított cikkek 11 millió métermázsát képviseltek.

Budapestnek ez a vasúton és hajón lebonyolított áruforgalma összesen tehát 65 millió métermázsát tett ki. Ennek az óriási mennyiségnek az elszállítására az egész év folyamán 650 ezer vasúti kocsira volna szükség. Naponkint tehát körülbelül 1800 megrakott teherkocsi volna az árumennyiség továbbítására szükséges, feltélezve természetesen, hogy az egész forgalom vasuton bonyolódott volna le. A valóságban azonban a hajók is jelentékeny mértékben résztvesznek a forgalom intézésében. A különböző hajózási társaságokra az egész forgalomból 12 millió métermázsa esik. Ez az árumennyiség azonban nem oszlik meg egyenletesen, hanem a Budapestre behozott árumennyiségnek 20 százaléka az elszállított áruknak pedig kereken 10 százaléka választotta a vízi utat. Ennek az érdekes körülménynek az oka abban áll, hogy a beérkezett áruk között a vízi szállításra alkalmasabb tömegcikkek szerepelnek, míg az elszállításban inkább a budapesti ipar készgyártmányai vesznek részt, melyek többnyire vasuton kerülnek továbbításra. Hasonló magyarázata van annak is, hogy az érkezett áruk mennyisége oly sokkal felülmulja az áruelszállítást. Budapest nyersanyagokat hoz be és feldolgozott állapotban adja azokat tovább a vidéknek.

Az évkönyv árucikkek szerint részletezi a forgalmat és ezáltal mély bepillantást nyujt a főváros egész gazdasági szervezetébe. Ezek a számok szemléltetik, hogy mekkora az a mennyiség élelmiszerekben, szükségleti cikkekben és nyersanyagokban, melyet a főváros évről-évre elfogyaszt. Viszont azt is bemutatják, hogy milyen szerepet tölt be Budapest a vidéknek iparcikkekkel való ellátásában.

Az árubehozatal oldalán a tüzelőanyagok tétele vezet 21.5 millió métermázsás mennyiséggel.

Ez az óriási tömeg, mely egymaga napi hatszáz vagón befutását teszi szükségessé, csupán a szénfelhozatalt tartalmazza. Hozzá kell még számítanunk a faáruk 6.8 millió métermázsás tételéből a tűzifa mennyiségét is, mely szintén 5 és fél millió métermázsát tesz ki.

A nagyszabású budapesti építkezésekkel függ össze a 10.1 millió métermázsás építőanyagbehozatal is.

Ugyancsak főleg az építkezésekkel kapcsolatos a már említett faárubehozatalnak a tüzifán kívül fennmaradó része is. *A budapesti malomipar táplálására szolgál az a 2.4 millió métermázsa,* melyet a gabonanemüek behozatala címén könyvel el a statisztika.

Budapest élelmiszerfogyasztását a 900 ezer métermázsánál nagyobb élőállatbehozatal és a különböző élelmicikkek 6.3 millió mázsás tétele szemlélteti.

Megemlíthetjük még a vas- és acéláruk egymillió métermázsát meghaladó mennyiségét is. Valóban mindezek a felsorolt számok oly hatalmas árutömeget jelentenek, hogy szinte még az elképzelésünk is hiányzik ahhoz, hogy valódi nagyságukat érzékelni tudjuk.

Az elszállított áruk oldalán sokkal jobban megoszlik a forgalom a különböző árucikkek között. Itt természetesen nem lehet annyira túlnyomó szerepet betöltő tömegárukat kijelölni, mint a behozatalnál. Érdekes, hogy

a hajdan oly hatalmas budapesti malomipar ma már csak 374 ezer métermázsa lisztet szállított el.

Ezért ma a lisztkivitel tételét jóval meghaladja a Budapestről továbbított gabona 710 ezer métermázsás mennyisége. Az élelmiszerek között még a sör 101 ezer métermázsás tételét érdemes megemliteni. A főváros gyáriparának teljesítményét mutatja az elszállított vas- és acéláruk 686 ezer métermázsás, valamint a textil- és papirosáruk 275 ezer métermázsás mennyisége. Az építőanyagok a kivitel oldalán is vezetőszerepet visznek 2.8 millió métermázsával.

Néhány kiragadott számadatot mutattunk be csupán abból a gazdag anyagból, melyet a statisztikai évkönyv tartalmaz. Elképzelhető, hogy mennyi érdekes mozzanat tárul fel azok részére, akik a kötetet komoly hozzáértéssel veszik a kezükbe. Bármely kérdés szakembere megtalálja benne az őt közelebbről érintő anyagot. De még az érdeklődő nagyközönség is rengeteg tanulságot meríthet ebből a kötetből, mely közelebb hoz mindnyájunkat a sajnos, oly kevéssé ismert Budapesthez.

Utak és csatornák csak sürgős közérdekből építhetők

Ilyen szempontok szerint módosítják a szabályrendeletet

A költségvetési vita során *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tag három jelentős indítványt terjesztett be, amelyeket nemcsak az önkormányzat tagjai fogadtak helyeslléssel pártkülönbség nélkül, hanem a főváros vezetősége is rokonszenvvel vett tudomásul. Első indítványa az volt, hogy a közcsatornák és a közutak építési költségei *ne terheljék egyedül az ingatlantulajdonosokat,* mert hiszen az út- és csatornaépítések nemcsak a magánérdekeket szolgálják, hanem elsősorban a közösségét. Ezért azt javasolta, hogy az út- és csatornaépítési szabályrendeletet módosítsák olyképpen, hogy

a kivetett járulékoknak csak egyrésze terhelje az ingatlantulajdonosokat,

még pedig a telek fekvése és értéke arányában, a többit pedig mint közterhet könyveljék el. Tekintettel a mostani nehéz viszonyokra, azt is kivánta a felszólaló, hogy az eddig kivetett út- és csatornaépítési járulékokat a ház- és telektulajdonosok öt év alatt törleszthessék le 8 százalék késedelmi kamattal. Nagy figyelemre méltatták a harmadik indítványát is, hogy

utakat és csatornákat a jövőben a főváros csak ott építsen, ahol a közérdek halaszthatatlanul megköveteli,

egyébként pedig csak akkor, ha az érdekeltségek a reájuk eső költségek kifizetését előre biztosítják.

Az indítványok további sorsáról *illetékes helyen* ezeket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az indítványok általában azonosak a főváros vezetőségének felfogásával. Amint *az útburkolási és csatornázási szabályrendelet módosítását* a szakbizottságok a közeljövőben letárgyalták, *ezeket a kérdéseket a közgyűlés elé fogjuk terjeszteni.* Vonatkozik ez arra az indítványra is, hogy a jövőben utat és csatornát csak ott építsen a főváros, ahol a közérdek kívánja. *A főváros a lehetőség szerint eddig is ezt az elvet követte, helyes lesz azonban, ha a törvényhatóság ezt a maga határozott akaratával is alátámasztja.* Ez is egyik módja annak, hogy

a főváros gátat vessen a parcellázásokkal járó spekulációnak és a parcellázási anarchiának,

amely a város aránytalan külterjes fejlődését egészségtelenül eredményezi, ahelyett, hogy olyan helyeken indulna meg élénkebb építkezés, ahol már közművek vannak.

Már készítik a VII. kerületi előljáróság új székházának terveit a középítési ügyosztály mérnökei

A *Fővárosi Hirlap* adott hírt elsőnek a VII. kerületi előljáróság bérleti szerződése körül támadt bonyodalmakról. Azóta a törvényhatósági tanács is foglalkozott az üggyel és teljes mértékben azt az álláspontot tartotta helyesnek, amit előre hangoztattunk. A tanács elzárkózott a terhes bérleti szerződés meghosszabbítása elől és utasította a főváros vezetőségét, hogy

sürgősen foglalkozzék az új székház létesítésének szándékával.

A tanács abból a megfontolásból indult ki, hogy a főváros az alkalmatlan, rozoga házért 14 év alatt közel egymillió pengő bért fizetett ki és a bérlet meghosszabbítása esetén ez a teher továbbra is megmarad. Szakemberek kiszámították azt is, hogy az új székház beruházásának évi amortizációja sem lenne több, mint a követelt bérösszeg.

A kipattant híradások nyomán elárasztották a fővárost VII. kerületi háztulajdonosok ajánlataikkal. Eddig közel 20 bérházat kínáltak megvételre, köztük *Freystädtler* pasa Dohány-u. 84. szám alatt levő és az Almássy-térre nyíló óriási, kétudvaros bérkaszárnyáját. A főváros azonban nem foglalkozik a házvétel gondolatával, hanem inkább építtetni akar.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* úgy értesült, hogy a középítési ügyosztály már dolgozik a terveken, amely szerint a Csengery-, Dohány- és Hársfa-utcák között elterülő városi telken építenek föl az előljárósági székházat. A munka annyira előrehaladt, hogy

jövő héten már elkészülnek a tervek a költségszámításokkal együtt.

Kínálkozik egy másik megoldási mód is: a régi, Dob-utca 51. számú előljárósági épület kibővítésével. Az ódon egyemeletes épületet most mérnökök vizsgálják: rá lehetne-e húzni még két emeletet? Ha az eredmény megnyugtatónak mutatkoznék: ez volna a legolcsóbb megoldás.

Mindenképen azonban dönteni kell, mert bérházban a város legnagyobb kerületének előljárósága tovább nem maradhat.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÓRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 76. Tel.: 39-0-56
Vasszádfal kölcsönzés

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T.
Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Izgalmas várakozás után karácsonyra elintézik a tanügyi kinevezéseket

Jövő tavaszra várható az ideiglenes tanerők véglegesítése

A székesfővárosi iskolák tantestületi szobáit hetek óta az izgalmas várakozás hangulata tölti be. Rengeteg tanár, tanító, nő és férfi vegyesen várja az előléptetésről, kinevezésről és véglegesítésről szóló döntést. A főváros a nyári szünet után írta ki a pályázatot az időközben megürült 74 különböző tanügyi állásra. Jóllehet hivatalosan is kijelentették, hogy az állások behelyettesítéssel úgyszólván kivétel nélkül már be vannak töltve, mégis olyan kérvényözönnel árasztották el a városházát, amire az utóbbi években is alig volt példa. Egy-egy állásra átlag 25-en,

a hetvennégy állásra 1850-en pályáztak.

A tantestületi pályázat sorsa és a vele összefüggő kérdésekről

Szendy Károly tanácsnok

a tanügyi osztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezeket mondotta:

— A tanügyi állások betöltését megelőző munkákkal a napokban készül el az ügyosztály és azt hiszem semmi akadálya sem lesz annak, hogy legkésőbb

két héten belül az egész vonalon megtörténjen a döntés,

illetve a választás és a kinevezés, amely a fővárosi törvény szerint a polgármester hatásköre. A pályázat eldöntését valóban nagy izgalom és várakozás kíséri, pedig — mint már sokszor hangsúlyoztam — nem új állásokról van szó, hanem az utolsó években megüresedett tanszékekről, amelyek azonban helyettesekkel tulnyomórészt máris be vannak töltve. A főváros vezetőségének az a szándéka, hogy senkit sem tart vissza, akinek szolgálati ideje lejárt és mindenkit nyugdíjaz, aki akár elhúzódó betegsége, családi állapota, vagy más okok miatt nem tud hivatásának megfelelni. Gátat vetettünk a szabadságolások elfajulásának is. Mindezekkel az intézkedésekkel

a fiatalok elhelyezésének kilátásait kívánja a főváros szolgálni.

A kinevezések és választások legkésőbb *december 20-ig lezajlanak* és azt akarjuk, hogy karácsony előtt a kinevezettek letehessék eskűjüket is.

Megkérdeztük a tanácsnokot a közgyülésen elhangzott több indítványra vonatkozóan: van-e közeli lehetőség a több év óta szolgáló ideiglenes tanerők automatikus véglegesítésére?

— A főváros vezetősége és én saját személyemben is a kérdés megoldása mellett vagyunk. Az volna igazán jó állapot, ha valamennyi ideiglenes állást megszüntethetnők. Örülünk, hogy a törvényhatóság közgyülésének is ez a felfogása. *Az elintézés tisztán pénzkérdés.* Háromszáz főnyi ideiglenes tanerőt alkalmaz a főváros, ezek közül elég sokan bizony 8—10 éve, sőt ennél régebben is tanítanak. A főváros vezetősége pedagógiai és szociális okokból igyekszik megoldani a kérdést és remélem, hogy a *jövő év tavaszán ez sikerülni fogi.*



Megszünteti az építtetők kálváriáját az adminisztráció racionalizálása

Túlteng a Közmunkatanács beavatkozási joga

Régi panasza az építtető közönségnek, hogy hosszas és bonyodalmas eljárással kell kiverekedni minden egyes engedélyt és sokakat éppen ez a tortura tart vissza az építkezéstől. A különböző érdekeltségek több alkalommal sürgették az eljárás egyszerűsítését és a közelmultban *ismételten szóbakerült ez a kérdés a törvényhatósági bizottság fóruma előtt is.* A polgármester válaszában kilátásba helyezte a kívánt könnyítéseket és azt is bejelentette, hogy a sürgetett revizió már folyamatban is van.

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsosnál,

a városrendezési és magánépítési ügyosztály vezetőjénél érdeklődtünk az építkezési engedélyek körül fennálló nehézségek okai, valamint a várható újítások iránt. Munkatársunk a következő felvilágosításokat kapta:

— Amikor a mult év őszén megbízást kaptam az ügyosztály vezetésére, első teendőim közé tartozott annak a megvizsgálása, *hogyan lehetne megrövidíteni azt az időt, ami az építési engedélyek kiadásához szükséges.* A probléma megoldása nem mutatkozott könnyűnek, mert tudvalévő, hogy aránylag kevés azoknak az engedélyezéseknek a száma, amelyeket a főváros vezetősége *saját hatáskörében* véglegesen elintézhet. Eltekintve tehát attól, hogy az esetek igen nagyrészében az építési kérelem fellebbezés folytán felülbírálás végett a *Közmunkák Tanácsa elé kerül,* ez a hatóság egyéb vonatkozásban is

meglehetősen megszorítja a polgármester, illetve a főváros, mint elsőfokú építési hatóság jogkörét.

A hatósági jogkörök egymásközötti megoszlásában rejlik tehát nagyrészt annak az oka, hogy

a végleges engedélyek valóban hosszadalmasan jutnak el az építtetőhöz.

Ezt az alapvető hibát azonban csakis a jgoszabályok megváltoztatásával lehet megszüntetni, ami viszont már *a közigazgatás általános racionalizálásának* feladatkörébe tartozik. Vannak azonban kétségtelenül olyan természetű nehézségek is az építési engedélyek kiadása körül, amelyeket az önkormányzat a maga hatáskörében is meg tud szüntetni. Ma az építtető az építési kérelmet legelőször a városrendezési ügyosztály díjelőírójában tartozik bemutatni, innen azután a központi segédhivatalba kell vinni a kérvényt beiktatásra, majd továbbítani kell a számvevőség III. ügyosztályába az előírt építési díj számfejtése végett, onnan a pénztárba kell menni a félnek, ahol lefizeti az engedélydíjat. Amikor aztán mindezt elvégezte, akkor újra visszaviszi a kérvényét a központi segédhivatalba, ahol átveszik tőle és beírják az ott vezetett építési naplóba.

Csak e formaságok után kerül a kérelem tényleges elintézés végett vissza az ügyosztályba.

Ennek a fárasztó, időtrabló és mindenképpen elavult eljárásnek a megszüntetése érdekében már megtettem a magam korszerű javaslatát és minden reményem megvan arra, hogy ezt a polgármester úr elfogadja, illetve rövidesen új ügymenetet léptet életbe. Javaslatom az, hogy az építési kérelmeket a jövőben ne a központi segédhivatal iktassa, hanem az ügyosztály, ahol azután elvégzik az építési díjelőírást is. A másik tervezett újítás az, hogy a számfejtés is ugyanott, az ügyosztályban történjék a pénzlefizetéssel együtt. A jövőben az építési naplót is a III. ügyosztály vezeti.

— Ezzel a reformmal elérjük azt, hogy

az építési engedélyért a közönségnek nem kell bejárnia a különböző hivatalokat,

hanem mindent egy helyen intézhet el. Addig is, amíg ez a reform életbelép, több kisebb könnyítést máris bevezettem az ügymenet hosszadalmasságának megrövidítésére. Ezeket a technikai könnyítéseket is szívesen fogadta az építtető közönség, *de számbajövő javulás csak akkor következik be,*

ha a magánépítési ügyosztályban központosítanak minden adminisztrációs szervet,

amelynek az építési kérelmek elintézésénél teendője akad.

— A további törekvésnek pedig arra kell irányulnia, hogy *a főváros a mostaninál nagyobb önállósággal intézhesse az építkezések engedélyezését* és

a Közmunkák Tanácsa csak kivételes esetekben foglalkozzék ilyen ügyekkel.

Etekintetben azonban — ismétlem — eredményes javulást csak akkor várhatunk, ha a közigazgatás racionalizálása az adminisztrációnak erre a területére is ki fog terjedni.

Nem füstöl kályhája,

ha Eternit-kéménytoldatot használ. Nem rozsdásodik, tartós könnyű és olcsó. Épületének szellőztetése az Eternit-csővel könnyen és gazdaságosan oldható meg.

Kérjen árjegyzéket.

ETERNIT MŰVEK

Budapest, VI., Andrássy-út 33. sz.

December 20-án közgyűlés elé kerül a bánhidai centráléval történt megegyezés

A közeli napokban megtartják a döntő tanácskozást

Borvendég Ferenc alpolgármester a *Fővárosi Hirlap* multheti számában kijelentette, hogy a *Dunántúli Villamossági r.-t.* és a főváros között fennálló függő viszonyt rövidesen végleg rendezik. A főváros vezetőségének és a vállalatnak egyaránt érdeke, hogy a régóta huzódó kérdés kielégítő megoldást nyerjen. Az előterjesztés lényegében már elkészült és megszövegezték azt a szerződést is, amely a főváros ajánlatát tartalmazza.

A centrálé-ügy további alakulásáról érdeklődésünkre

Morvay Endre dr.

főjegyző,

a közüzemi ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A *Dunántúli Villamossági r.-t.* és a főváros között a jelek szerint *még karácsony előtt meglesz a döntés.* A közeli napokban a főváros és a bánhidai villamossági vállalat vezetősége között, amelynek élén *Tormay* Géza államtitkár áll,

döntő jelentőségű tárgyalások kezdődnek.

A főváros részéről a tárgyalást *Borvendég* Ferenc alpolgármester irányítja.

— A tárgyalásokon már csupán részletkérdésekről lesz szó, egyébként *a főváros továbbra is megmaradt álláspontján, amelyet már előzőleg elfoglalt.* Legfeljebb a számszerű adatok változhatnak meg az időközben eszközölt számítások következtében. A most sorrakerülő megbeszéléseken döntenek arról is,

hogyan és milyen összegben történjék a leszámolás az eddig átvett árammennyiségekről.

A lényeges kérdésekben már tisztázódtak mindkét fél szempontjai és nincs szükség annak a javaslatnak a megváltoztatására sem, amelyet a készülő megállapodásról a törvényhatósági tanács tagjainak máris kikézbesítettek.

— A tárgyalások a megbeszélésre kerülő anyag természeténél fogva előreláthatóan *rövidesen befejeződnek,* úgy hogy elképzelésünk szerint

december 20-án a közgyűlés is dönthet a bánhidai szerződés dolgában,

ami annál fontosabb, mert az ideiglenes szerződés *december 31-éval* lejár.

December 8-án és december 10-én délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

Gazdasági Értesítő

Bonringesek körvadászata a vevőközönségre

Állami címer a Jancsi-bankókon — Érdekeltségek tiltakozása a bonring-manőver ellen

Az a multheti cikkünk, amelyben részletesen foglalkoztunk a legális kereskedelem és a detailüzletek ellen megindított éles támadással és amely *Bonring* név alatt akarja elhóditani a vásárlóközönséget: *általános feltünést keltett illetékes helyeken, a kereskedelem körében és a közvélemény soraiban.* A kereskedelem védelmezésében és érdekeinek megalkuvás nélküli támogatásában jelentkezik a *Fővárosi Hirlap* legújabb akciója, amely minden eszközt szükségenek tart az agyonnyomorított kiskereskedelem érdekében. Az azóta elmult egy hét meggyőzött mindenkit arról, hogy

a Bonring-akció az alaposan lecsökkent vásárlóközönség teljes kisajátítására törekszik

és szakítva azzal a tisztes hagyománnyal, amely a kereskedők között úgyszólván közmondásossá vált: *a szolidaritást teljesen mellőzik ennél az élelmes üzleti elgondolásnál és változatlanul elkövetnek mindent, hogy néhány kereskedő trükkjével megnyomorítsák küszködő kereskedőtársaikat.*

A *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* legutóbb tartott ülésén foglalkozott a Bonring ügyével. *Vértes* Emil elnök bejelentette, hogy a *Fővárosi Hirlap* ismét felismerte a tisztességes kereskedelem ellen megindított veszedelmes próbálkozást és felemelte tiltakozó szavát az újabb támadás ellen.

Ugy mint az áruházi kérdésben, — mondotta *Vértes* Emil — **ennél a problémánál is a leghelyesebb álláspontot képviseli a Fővárosi Hirlap,**

mert képtelenség, hogy negyven cég monopolizálni igyekezzék a vevőket. *Kertész* Imre, *Kálmán* Sándor és *Lukács* Imre kereskedők felszólalásban tiltakoztak a káros akció ellen, amely irreális és sérelmes a kereskedelem összességére. Kimutatták, hogy a Bonring tiz százalékos engedménye, amelyről utalványt adnak és azt a kötelékükbe tartozó kereskedők készpénz gyanánt elfogadják, úgy a fogyasztóközönség, mint a kereskedőtársadalom érdekeivel ellentétben áll, mert köztudomású, hogy a *kereskedők egyes cikkekben ma már alig keresnek többet, mint tiz százalékot.* Minden engedményt az árakba bekalkulálnak és igy nem kétséges, hogy a Bonring által nyujtott engedmény is ott szerepel az eladási árakban.

Kérdést intéztünk

Vértes Emilhez,

a Fővárosi Kereskedők Egyesülete elnökéhez,

aki a Bonring-akció hatásairól a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az egész úgynevezett Bonring-akció nem más, minthogy negyven kereskedő összeállott azzal a célzattal, hogy *ügynökösködjenek egymásnak.* A régi és jól ismert hólabdarendszert akarják visszahozni, ami ellen annakidején a legnagyobb felháborodással foglalt állást a kereskedői társadalom. Túlmenően azonban a kereskedők szorosan vett érdekein, meggyőződésem, hogy

a közönség bizalma is megrendül a kereskedőkkei szemben, amikor azt látja, hogy a fix árak helyett tiz százalék engedményt kap.

A közönségnek érdeke az, hogy *a detailkereskedők fix árakkal dolgozzanak* és szolidan kalkulálva megkaphassák a legjobb minőséget, minden úgynevezett engedmény nélkül is. A kérdéssel tovább foglalkozunk és megtaláljuk a módot arra, hogy *illetékes körök előtt rámutassunk ennek az akciónak káros következményeire.*

A Baross Szövetség álláspontja

Minden közérdekü akcióban vezérszerepet visz a *Baross Szövetség,* ahol állandóan figyelemmel kisérik az ipari és kereskedelmi életben megnyilvánuló összes jelenségeket és igy természetesen komoly mérlegelés tárgyává tették a Bonring-akciót is. A kereskedelmet oly súlyosan érintő problémáról folytattunk beszélgetést

Ilovszky Jánossal,

a Baross Szövetség elnökével,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ez a Bonring néven keletkezett újfajta törekvés a vevőket, *mint körvadászaton a nyulakat,* a szük körben való mozgásra szorítja, hogy a végén kipuffantsa zsebeikből a pengőket és a filléreket. Aligha hiszem, hogy ez az elgondolás a budapesti közönségnél eredményre vezessen, mert

ma minden határidőkorlátozás nélkül a legtöbb kereskedő amúgyis nyújt készpénzvásárlóinak százalékos kedvezményt

és igy a vevőnek *nem kell utalvánnyal a kezében ide-odaszaladgálni a körben.* A jól irányitott üzletek alapáraikat úgy szabják meg, hogy *trükkök nélkül* is minden vásárló megtalálja a legolcsóbb bevásárlási lehetőséget. Elképzelem azért, hogy akadnak nyulacskák, akik a hajtógyűrűbe bekerülnek, de meggyőződésem, hogy *iparkodnak onnan minél gyorsabban kiviiljutni,* mert a körvadászat mindig csak körvadászat marad.

— Ma nyomott árak mellett dolgozik a kereskedelem. Teljesen kizárt dolog, hogy ezekből az árakból — ha azok ugyan a Bonringben *alku nélküli árak* — még az alku befejezte után *külön tiz százalékot engedhessenek* a Bonringesek. A *Baross Szövetségnek* az az álláspontja, hogy minden reálisan vezetett üzletben

a szabott ár mellett való árusitást kell érvényre juttatni,

mert igy nem volna lehetséges, hogy az először száz pengőért kinált kabátot például valaki alkudozóképességéhez mérten negyven vagy husz pengőért megvehessen. Ha nem állapitható meg, hogy a Bonringes *milyen árból* adja a tiz százalékos körbehajtó utalványt,

akkor !a megtévesztés lehetősége kétségtelenül fennáll.

Előfordulhat ilyen esetben, hogy valaki nyolcvan pengőért vásárol, nyolcnpegős utalványt kap és ugyanazt az árut a Bonringen kívül további vásárlásra kényszerítő utalvány nélkül is megveheti — mondjuk — hatvan pengőért. Ha pedig — mint ahogy komoly szervek máris úgy itélik meg —

ez a rendszer beleütközik a tisztességes versenybe,

akkor egyszerü a Bonring megállitása: *rendelkezésre áll a törvényes lehetőség ennek a körvadászatnak a sürgős betiltására.*

— Különösen feltünést keltő ezeknek a bonoknak a szokatlan formája. Alkalmam volt megvizsgálni egy ilyen nyomtatványt, amely *erősen hasonlít a külföldi bankjegyekre, amellett*

hihetetlen ügyességgel valamilyen hivatalos jelleget is ad a tájékozatlan szemlélő számára.

A jóváirás összege alatt ugyanis olyan formájú pecsét és bélyegző díszlik, amely *feltünteti a jóváirás összegét és mellette viznyomásos jelzéssel a magyar királyság címere látható.* Tudomásom szerint

a magyar cimer használatát csak kormányengedéllyel szabad alkalmazni

és igy helytelenitem, hogy az illetékes tényezők erre a kizárólag szükkörü vállalkozásra megengedték az *ország szimbolumának* feltüntetését. Ilyenformán úgy néz ki a Bonring-akció, mintha az valamilyen *hivatalos szervezete volna a magyar államiságnak.* A csekkek külső formája nagyon is alkalmas arra, hogy a közönséget is megtévessze és már csak ezért is *a legélesebben veszünk részt a Bonring ellen megindított akcióban.*

Ilovszky Jánosnak ez a nagyérdekességü nyilatkozata önként is felveti azt a kérdést, hogy

az akcióba tömörült negyven kereskedő szervezete milyen előzmények után jutott a magyar cimer használatához.

Amennyiben a hivatalos hatóságok az engedélyt kiadták, úgy sürgős kötelességük *ezt az elhamarkodott intézkedést visszavonni,* ha azonban a magyar állam szimbolumát engedély nélkül nyomták a Bonring-csekkekre: a fennálló tételes törvények alapján

haladéktalan eljárást követel a kereskedőtársadalom

a Bonring-szervezet túlkapásának megtorlására.

Végleg a főváros tulajdonába került a HÉV

Januárban tárgyalják a reformterveket

A Helyiérdekü Vasutak átvételére vonatkozó előkészületek teljes befejezése után a vállalat szombaton tartotta közgyülését, amelyen a törvényhatósági tanács előzetes jelölése alapján igazgatósági tagokul megválasztották *Somogyi* Aladárt, *Nagy* Gyulát, *Vértes* Istvánt, *Wünschner* Frigyest, *Pálffy* Józsefet, *Nemes-Nagy* Mihályt, *Garzó* Zoltánt, *Milkovits* Vazult, *Weisz* Konrádot, *Lévai* Sándort, *Erdélyi* Sándort és *Dornellas* Charlest.

A részvénytársaság elnöke Bárczy István, alelnöke Verebély Jenő,

akik mindketten a Beszkárt igazgatóságában is hasonló pozíciókat töltenek be.

A felügyelőbizottság elnöke *Piazza* Győző, tagjai *Soltész* Imre, *Dörfler* Lajos, *Puchmann* Károly, *Farkas* Zoltán. Ugyanekkor megválasztották *a dunaharaszti-ráczkevei* HÉV igazgatóságába *Aichner* Albertet, *Fekete* Józsefet, *Studinka* Bélát, vitéz *Tóth* Andrást, *Obláth* Sándort, *Biró* Sámuelt, *Gottl* Jenőt, *Millok* Sándort. A felügyelőbizottság tagjai: *Lukács* Pál *Wieselmann* Dezső, Ifj. *Sándor* László, *Sebestyén* Jenő és *Schmiedl* Dávid.

Ezzel az aktussal a Helyiérdekü Vasutak most már külsőségben, valamint tárgyi keresztülvitelében is a főváros tulajdonába kerültek. Az üzem folytatása, illetve

a Beszkárt keretében való továbbvitele január elsején kezdődik

és az addig rendelkezésre álló egy hónapot az igazgatóság új tagjai *az ügyek tanulmányozására és alapos megismerésére fordítja.* Mindazok a hiresztelések, hogy a vállalatnál nagyobbarányú nyugdíjazások és általában a személyi változások egész sora avan küszöbön, *nem felelnek meg a valóságnak, mert*

a HÉV. egész tisztikarát és adminisztrációját változatlanul átveszi a Beszkárt.

Magától értetődik, hogy az adminisztráció ellátása nem igényel olyan nagy személyzetet, mint amilyennel az eddig önálló HÉV. az ügyeket intézte, azonban gondoskodás történik arról, hogy a *fölöslegessé vált tisztviselők a Beszkárt más ágazataiban nyerjenek beosztást.* Az illetmények, valamint a lakáspénzek eddigi összege sem változik, korai tehát minden olyan hiresztelés, amely az eddigi rendszer megváltoztatására vonatkozik. *A közlekedés egységesitésére vonatkozó reformterveket*

január első felében

terjesztik a törvényhatósági tanács, illetve a Beszkárt igazgatósága elé.

Üzleti reklám — húszpengős utánzatokkal. A kereskedelem kebelében annyira elszaporodott különböző *közönség-csábitási trükkök* sorába legújabban a Bonring-rendszer próbálkozik, amelynek veszedelmes és káros hatásairól lapunk más helyén közlünk részletes tudósitást. A példa ragadós és kisebb-nagyobb üzletek utánozzák a kedvezményes vásárlás cégére alatt feltüntetett akciókat, amelyek természetesen a furcsa kinövések különböző fajtáira vezetnek. Legújabban az *Amerikai Áruház* (Kálvin-tér 2.) név alatt működő kereskedés küldött a közönség ezreinek úgynevezett kedvezményes utalványokat, amelyeknek révén a vevők tizszázalékos készpénz-engedményben részesülnek. A körlevélhez mellékelt kedvezménytnyujtó utalvány tulajdonképpen nem más, mint *a húszpengős bankjegynek eredeti nagyságban történt fotografiája,* amely egy pillanatig abba a téyhitbe sodorja a szemlélőt, hogy valódi húszpengős érkezett számára a vastag borítékban. A kereskedői reklámnak ez a fajtája veszedelmes fegyver és semmiképpen sem méltó magukat előkelő cégeknek tartó vállalkozásokhoz, mert amellett, hogy a közönséget bosszantják, *könnyen összeütközést teremthetnek a fennálló törvényes rendelkezésekkel.* Még ha reklámról van is szó: *a bankjegyek utánzása büntetendő cselekmény,* a húszpengős bankjegyfotográfia pedig nem más, mint tiltott müvelet, amellyel szemben a Nemzeti Bank feltétlenül megtalálja a megtorlást. *A csalók és szélhámosok könnyen kaphatnak gusztust az ilyen húszpengős fotografiák birtokában arra, hogy a hiszékeny embereket becsapják* és már csak ezért is tiltakoznia kell a tisztességes kereskedelemnek az *Amerikai Áruház* húszpengős-utánzatokkal üzött propagandája ellen, amelyre egyébként *a Nemzeti Bank figyelmét külön is felhívjuk.*

Sós Ármin búcsúztatása. *Sós* Ármin, a Nova vezérigazgatója a most megtartott közgyülésen bejelentette, hogy a vállalatnál elkövetkezett mélyreható változások következtében tisztségéről lemond. A közgyülés ezt az elhatározását a legnagyobb sajnálattal vette tudomásul és *négy évtizedes kiváló és eredményes működéséért őszinte köszönetét fejezte ki.* Az igazgatóság felkérésére egyébként *Sós* Ármin *tanácsadói* minőségben továbbra is a társaság rendelkezésére áll. A vállalati ügyek vezetésével a közgyülés *Wolf* Jenő elnököt bizta meg.

A Nova Közlekedési és Ipari Rt. november 30-án tartotta az 1932. üzletévre vonatkozó rendes közgyülését. A közgyülés 9600 szavazattal 170 szavazat ellenében jóváhagyta az előterjesztett évi jelentést és a mérleget, amelyben a BHÉV tranzakció már kifejezésre jut. Ugyancsak jóváhagyta a közgyülés túlnyomó többséggel az igazgatóság egyéb előterjesztését és elhatározta, hogy a társaság alaptőkéjét 60.000 darab visszavásárolt részvény megsemmisitése útján 8,750.000 pengőről 7,250.000 pengőre szállitja le.

INDORG szervez
RACIONALIZÁLÁS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ Telefon: 16-1-27

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hatralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Miklós Andor halálára

Eltemettük *Miklós* Andort, a magyar sajtó, a magyar ujságírás egyik legnagyobb tekintélyét, leghatalmasabb teremtő-zsenijét. Olyan nagyszerű egyéniséget hantoltunk el a mindenkit egyenlővé tevő anyaföldbe, aki a tehetségekben gazdag magyar életben is egészen kivételes, egészen páratlan volt. Ahogy a semmiből, a szegény ujságíró egy szál tollából grandiózus, párját ritkító ujságvállalatot teremtett, ahogy lapjait kormányozta, ahogy a magyar közönséget magához hódította, ahogy résztvett mindenben, amit magyar közéletnek nevezünk: mindez a csodával volt határos, mindezt egy kivételes egyéniség páratlan energiájával, káprázatos tehetségével és lelkesedésével lehetett csak véghezvinni.

A magyar közönség előtt fölösleges felsorolni érdemeit és cselekedeteit, mert bár mérhetetlen szerénysége minden szerepléstől tökéletesen távol tartotta, azért mégis hatalmas organumainak, *Az Est*-nek, a *Magyarország*-nak, a *Pesti Napló*-nak minden kolumnájáról, az Athenaeum minden könyvének minden sorából az ő teremtő lelkének cselekvő készsége, agyának zsenialitása, emberi szívének jósága sugárzott. Hatalmas ujságvállalatának európai méretei dicsőséget szereztek túl a csonkaország határain is a magyar névnek, a magyar kulturának, a magyar betűnek. Idehaza pedig ez a véghetetlenül lelkes ember akcióra akcióra halmozott, nem volt ennek az országnak egyetlen olyan megmozdulása, amelyben *Miklós* Andor ujságjai ne jártak volna elöl, nem volt egyetlen gyüjtés, egyetlen ünnepség, egyetlen gazdasági, vagy társadalmi csoportosulás, vagy együttes tevékenység, amelyet az Est-lapok ne támogattak volna és nem volt egyetlen egy ilyen akció sem, amelynél a legelső nagy összeget nem *Miklós* Andor adta volna.

És amiről külön kell megemlékezni. *Miklós* Andor egy új magyar sajtót alapított és *Miklós* Andornak példátlanul nagy része van abban, hogy még ma, a mai sulyos viszonyok között is van fejlődő, új irodalmunk. Mindezt az ő nagyszerű szociális érzéke, páratlan üzleti zsenialitása, lelkes mecénás-hajlamai és rendkivüli szerkesztői talentuma tette lehetővé. *Miklós* Andor *Az Est* megteremtésével átformálta, frissé, ujjá tette az egész magyar sajtót, amely a maga egészében sietett követni azt a tempót, amelyet ő diktált. A sajtóban új formákat hozott, amelyek meglepőek és közönséget hódítóak voltak. Olyan hirszolgálatot szervezett, amilyet csak a nagy világlapok tudtak azelőtt fölmutatni. Mindezek koronájaképpen pedig az irodalmat, a színtiszta igazi magyar irodalmat tette meg lapvállalatai tetőt tartó oszlopzatává. Minden tehetséget fölkarolt és támogatott, lapjaihoz csábított és soha nem látott lelkesedéssel ajánlott a közönség figyelmébe. Óriási írógárdát nevelt és tartott életben, mert bőkezűsége nem ismert határt akkor, amikor az irodalom szentsége és a sajtó nagyhatalma állottak előtte.

Kimondhatatlan a veszteség, amely a magyar sajtót, a magyar irodalmat és a magyar közönséget érte *Miklós* Andor elvesztésével. Amíg élt, szerényen visszahúzódott minden szerepléstől, most, hogy meghalt, nem tilthatja meg többé, hogy utána kiáltsuk: *nagyot alkottál és emlékezeted azokban a nagy művekben fog élni, amelyeket te magad teremtettél.*

Liber alpolgármester szabadságon. *Liber* Endre alpolgármester a nyáron szabadságának egy részét nem használta ki. Most pótolja az elmaradt pihenést az alpolgármester, aki vasárnap reggel kétheti üdülésre *Lillafüredre* utazott.

Csütörtökön a tanács három előljáró nyugdíjazásáról intézkedik. Jelezte már a *Fővárosi Hirlap*, hogy három kerületi előljáró távozása küszöbön áll. *Szente* Miklós, a III. kerület, *Guth* Ferenc, a II. kerület és *Tatár* Béla, a VI. kerület élén álló tanácsnokok nyugdíjazásáról van szó. A három tanácsnok nyugdíjazásáról csütörtöki ülésén dönt a tanács. Szente tanácsnok betöltötte a korhatárt, Guth Ferenc önmaga kérte nyugdíjazását, Tatár Béla pedig hosszabb ideje már betegeskedik. A megüresedő tanácsnoki állásokat a legrövidebb időn belül, legkésőbb január első felében betöltik.

A gyermeknyaraltatási akcióba is bekapcsolják a bicskei leányotthont. A bicskei átmeneti gyermekotthon ügyei az utóbbi időben több alkalommal foglalkoztatták az autonómia különböző szerveit. Az intézet rövid pár éves fennállása alatt olyan páratlan eredményeket produkált a gyermekvédelem terén, amelyek értékét mindenki vitán felül elismeri. Főleg csak amiatt hangzott el kritika, hogy az intézmény fenntartása sokba kerül. A főváros vezetősége okszerű takarékoskodással, de *az intézmény szinvonalának sérelme nélkül igyekszik a költségeket csökkenteni.* Egyik ilyen intézkedés volt, hogy a házigazdálkodást bérbe akarták adni, a gazdálkodást pedig csak a legfontosabb szükségletekre korlátozták. Mivel a bérletre megfelelő ajánlat nem érkezett, a gazdasági kertet november 1-vel a tulajdonos rendelkezésére bocsájtották. A bicskei leányotthon működésében azonban ez az elhatározás mitsem változtat és kitünő vezetőségével élén *tovább fáradozik az intézet a legszánalomraméltóbb és legtöbb gondozást, legmelegebb szeretetet váró elhagyott leánygyermekek megmentésén.* Az intézetet a jövőben nagyobb mértékben bekapcsolják *a nyaraltatási akcióba is*, ezért foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a leányotthon kertjében nagyobb strandszerü fürdőmedencét épitenek. A szabadfürdő vízszükségletét fölösen biztosítja az ártézi kút, amelyet a megnyitás előtt a székesfőváros furatott.

Fontos ülést tart az üzemi szakbizottság. Az üzemi szakbizottságot e héten ülésre hivják össze. A bizottság a megbeszélésre váró szakkérdéseken kívül megszemléli az ügyosztály hatáskörébe tartozó építkezéseket és új létesítményeket is. Igy elsősorban Káposztásmegyerre utaznak ki a bizottság tagjai, ahol megnézik a már üzemben levő *új vízszűrő-berendezéseket* és a Dunaalagutak végaknáit. Megtekintik a gázművek óbudai telepén épités alatt álló *benzolgyártó-berendezést* és az elektromosmüvek készülő új alállomásain kívül a nemrégiben megnyitott propaganda-kiállítást. Ennek az előadótermében lesz a bizottság tulajdonképpeni ülése. A káposztásmegyeri telepen a közeli napokban újra hozzáfognak a Dunaalagutak fúrásához. Csütörtökön délután futottak be az újpesti kikötőbe azok az uszályok, amelyek *Németországból az alagútépítéshez szükséges acélvédőpajzsokat szállitották.* Az alagút torkolata már készen van és a napokban *megkezdik a védőpajzs felszerelését.* Ennek a segítségével folytatják tovább a fúrást. A bizottság a közeljövőben helyszíni szemlét tart a szentendrei szigeten is, azon a területen, amelyet az új kütcsoportok fúrására szemeltek ki és amelyek megvásárlásáról ugyancsak közeljövőben írják alá *a főváros és a koronauradalom megbizottai a szerződést.*

A Beszkárt hangversenyei. A Budapest Székesfővárosi Közlekedési r.-t. önképző köre *december 18-án, hétfőn* kezdi meg három estére terjedő hangversenysorozatát. Az első koncerten Beethoven, Haydn, Mozart és Wagner művei kerülnek előadásra. Ennek a hangversenynek a jövedelmét az önképző kör *a kormányzóné nyomorenyhítő akciójának ajánlja fel.* A második hangverseny *január 20-án, szombaton* lesz, amelyen Csajkovszky, Goldmark, Grieg és Liszt Ferenc kerül bemutatásra, míg a harmadik hangverseny műsorát, amelyet *február 17-én*, szombaton rendeznek, Strausz János művei töltik be. A hangversenyeken közreműködnek *Szerémy* Magda hegedűművésznő, *Szerémy* Gusztáv a Zeneművészeti Főiskola tanára, N. *Szollás* Magda zongoraművésznő, *Ács* Ernőné hangversenyénekesnő, *Réthy* Eszter operaénekesnő, a Beszkárt önképzőkör énekkara és szimfónikus zenekara *Müller* Károly zeneigazgató vezényletével. A magas színvonalú hangversenyeket *Márkus* Jenő dr. miniszteri tanácsos, a Beszkárt h. vezérigazgatója és *Horváth* Zoltán dr. készitik elő.

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó rendkivüli közgyülése. A Lipótvárosi Polgári Kaszinó *Scheuer* Róbert országgy. képviselő, tanácstag elnökletével *december 13-án, szerdán este 7 órakor* tartja rendkívüli közgyülését, amelyen az alapszabálymódosításról határoznak. Közgyülés előtt, délután 6 órakor az igazgatóság és a választmány tart ülést.

Halálozás. Dr. *Zuna* Béla ny. tiszti főügyészhelyettes felesége hatvanéves korában elhúnyt. A közbecsülésben álló tiszti főügyészhelyettes hitvesét csütörtökön délután helyezték örök nyugalomra a farkasréti temetőben.

A Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget arra, hogy azok, akik a részükre küldött állami sorsjáték sorsjegyeit megtartani óhajtják, a mellékelt postatakarékpénztári befizetési lapnak felhasználásával a sorsjegyek árát mielőbb fizessék be. Akik azonban a részükre küldött sorsjegyet nem kívánják megtartani, szíveskedjenek azt a küldött vízboriték felhasználásával visszaküldeni ahhoz, akitől kapták. Az állami sorsjáték jótékonycélt szolgál s akik a megtartani nem kivánt, birtokukban lévő sorsjegyet vissza nem küldik, a jótékonycélt károsítják meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan. Egyben közöljük, hogy a pénzügyminisztérium 126.900/1933. számú rendeletével az államsorsjáték illetékét leszállította. 5 pengős nyeremény után egyáltalában nincs, magasabb nyeremények után az eddigieknél kisebb illeték fizetendő.

Érdekes ujitások az előljárósági értekezlet ügyrendjében

A kerületi előljáróságok adminisztrációjának egységes irányítására új ügyrendet dolgozott ki az előljárók értekezlete. Az új ügyrendet *illetékes helyen* a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az új ügyrend értelmében a kerületi előljárók meghatározott időközökben *közös értekezleteket* tartanak, így biztosítják a kerületek ügymenetének egyöntetűségét. Az értekezletek ügykörébe tartoznak mindazok a kérdések, amelyek a kerületi előljáróságok adminisztrációját és személyzetét általánosságban érintik.

— Különös feladata az előljárók értekezletének a szolgálati utasítás rendelkezéseinek végrehajtása körül az egyöntetű eljárás megállapítása, valamint

az ügyvitel mindenirányú egyszerüsítésére és gyorsítására vonatkozó eljárások életbeléptetése.

Az értekezleten állapítják meg a kerületi előljáróságokon használt nyomtatványok egységes formáit és az előljáróságok hivatalos hirdetményeinek közös szövegét is. Az értekezlet gondoskodik az előljáróságok személyzetének egységes és folytonos továbbképzéséről és általános érdekeinek megvédéséről.

— Az értekezlet *titkos szavazással választ* a maga kebeléből elnököt. Érdekes újítása az ügyrendnek az, hogy a jövőben

az értekezleten résztvesznek a polgármesteri ügyosztályok vezetői is

abban az esetben, ha valamely fontosabb ügyet javaslat, illetve véleményadás végett a polgármester az értekezletnek kiad. Ilyen ügyekben a múltban az értekezlet jegyzője volt az előadó, ezentúl az illetékes ügyosztály vezetője személyesen jelenik meg ilyen alkalmakkor az előljárók értekezletén.

A kerületi előljárók értekezlete egyébként a közeljövőben új elnököt választ, amennyiben eddigi vezetője *Szente* Miklós tanácsnok, a III. kerületi előljáróság főnöke, nyugdíjba vonul.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST



A legjobb sokszorositó gép a Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9

TELEFON: 19-2-20

Parker—Udylite



vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb **rozsdamentesitése** fekete vagy fehér kivitelben

SZÉKELY OTTÓ

okl. mérnök

Iroda:

V., Bálvány utca 12.

Telefon: 11-3-52.

Legyőzi a rozsdát! Üzem:

VI., Petneházy-u. 72 Tel.: 91—8—73.

Ajánlatok és mintadarabok készitése díjtalan

61. M. Kir. állami sorsjáték

17.000 nyeremény 250.000 ar. pengő értékben

Főnyeremény:

40.000 arany pengő

Nyeremények:

20.000.— ar. pengő
10.000.— ar. pengő
2-szer 5.000.— ar. pengő
4-szer 2.500.— ar. pengő
6-szor 1.000.— ar. pengő

és még több nyeremény, **melyek mind készpénzben fizettetnek ki**

Húzás december 29-én

SORSJEGY ÁRAK:

Egész 3.— ar. P. Fél 1.50 ar. P.

Kapható minden bank, sorsjegy árusitónál és dohánytőzsdében. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldés után azonnal teljesiti a m. kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-u. 10

A ház- és telektulajdonosok megfellebbezték a lakbérleti szabályrendeletet

A *Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete* gróf *Somssich* Tihamér elnöklésével tartott igazgatósági ülésén *Szende* Péter Pál dr. ügyvezető elnök ismertette a *HÁTOE*-nek a fővárosi lakásbérleti szabályrendelet ellen beadandó fellebbezését.

Általánosságban megállapítja a fellebbezés, hogy a szabályrendeletben túlzott bérlővédelem nyilvánul meg.

A fellebbezés több indítványt tesz a szabályrendelet módosítására. Igy megvalósítandónak tartja különböző vonatkozásokban az írásbeliséget, a bérbeadót megillető törvényes zálogjognak a bérlő összes kötelezettségeire való kiterjesztésére tesz javaslatot.

Terjedelmes része a fellebbezésnek a liftkérdéssel foglalkozó szakasz ellen irányul. A javaslat az, hogy amennyiben a bérbeadó és a bérlő másként meg nem egyeztek, a ház IV. emeletén, vagy annál magasabban lakó bérlő a bér címén lefizetett összeg minden 2 pengője ellenében egy felvonójegy díjtalan kiadását igényelhesse.

A *HÁTOE* a házfelügyelők kívánságait is magáévá teszi és sérelmeik reparálását követeli. Részletesen foglalkozik a fellebbezés a szabályrendelet büntető rendelkezéseivel is. Végül felhozza a fellebbezés, hogy a szabályrendelet kilenc büntető tényálladéki elemet állapít meg, amelyek közül hat a bérbeadóra, kettő a házfelügyelőre és csak egyetlenegy vonatkozik a bérlőkre.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Iskolai füzetek és jegyzőkönyvek szállítására az iskolák és intézmények részére. Pályázni lehet december 18-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Papirok szállítására a hivatalok és intézetek részére. Pályázni lehet december 18-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Könyvkötészeti papíráruk szállítására az iskolák és üzemek részére. Pályázni lehet december 18-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Nyirfaseprő szállítására a hivatalok, iskolák és üzemek részére. Pályázni lehet december 20-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Textiláruk, surolóruha, ablakkendő, stb. szállítására a hivatalok, iskolák és üzemek részére. Pályázni lehet december 20-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

215 q ólomhulladék megvételére. Pályázni lehet december 16-án d. e. 10 óráig a Vízművek igazgatóságánál, Reáltanoda-u. 1—3.

280 q színes fémhulladék megvételére. Pályázni lehet december 11-én déli 12 óráig a Vízművek igazgatóságánál, Reáltanoda-u. 1—3.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyári és első Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Hőmérők (mutatószerkezettel) **Feszmérők**
minden célra, minden kivitelben
UNGÁR LÁSZLÓ BUDAPEST, VII., COLOMBUS-U. 51. TELEFON: 96-7-97

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellenállóan a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Képlár-utca 9.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

ELSŐ KISPESTI
takaréktüzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása *okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.*
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 TELEFON: 62-4-88 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

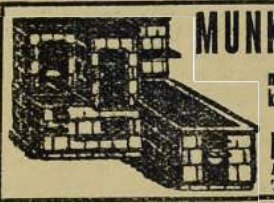

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

CSATÓ PÁL szigetelő, aszfalt bitumenútépítő vállalat
CSATFALTMŰVEK Budapest—Érd
Központi iroda és laboratórium:
I., Budaörsi út 18. Telefon: 56-6-31.
Műaszfalt szigetelések a legmegbízhatóbbak — Műaszfalt színes burkolatok a legjobbak — Műaszfalt gyorskötőburkolatok a legtökéletesebbek
Díjalan költségvetés. Jótállás. Referencia.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonkettedik évfolyam | Budapest, 1933. december 13. | 50. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Aranyhét

Akármilyen szomorú és szűkölködő is a kereskedő és az iparos esztendeje, mégis akadnak időpontok, amikor némileg megenyhül a helyzet és amikor valamelyes több bevételéből, ha már az életének standardját megjavítani nem is tudja, de legalább nyomasztó kötelezettségeinek eleget tehet. Sajnos, ma már az egész világon úgy van, hogy az ipar és a kereskedelem tulajdonképpen a hétköznapokból megélni nem tud. Hiszünk benne, hogy ezek az áldatlan idők minél előbb elmulnak, de addig is minden országnak és minden nagyvárosnak elsőrendű kötelessége, hogy olyan alkalmakról gondoskodjék, amelyek az idegenforgalommal és az ünnepi hangulattal egy kicsit lendíteni tudnak a kereskedő és az iparos helyzetén. Budapestet ezen a téren nem érheti vád, mert ez a város mindent elkövetett és komoly eredményeket is tudott felmutatni abban a tekintetben, hogy idegenforgalmát minél nagyobbra emelje és hogy keressen olyan alkalmakat, amelyek az idegent különös vonzóerővel csábítsák ide. Ezzel nem azt mondjuk, hogy Budapest kereskedőinek és iparosainak most már semmi bajuk sincs, vagy hogy elvetették volna az élet gondját. Szó sincs róla, mert elsősorban az általános gazdasági válságból kell kilábalnunk és ebben az irányban még igen sok föladata van úgy a város vezetőségének, mint az ország kormányzatának.

Azok a napok, amelyek most köszöntenek rá a magyar főváros derék iparosaira és kereskedőire, nem mondvacsinált üzleti napok, nem olyan időpontok, amelyeket az emberi ötletesség teremtett meg, hanem amelyek mélyen gyökeredzenek Budapest polgárságának vallásos érzelmeiben és családi életében. Nincs az az idegenforgalom és nincs az a reklámmal összeterelt tömeg, amely fölül tudná múlni, vagy csak meg is tudná közelíteni a karácsony előtti napok hangulatát. Időtlen idők óta, amióta ez a város városi életet él, mindig meg volt Budapest kereskedőinek és iparosainak az a reménysége, hogy a nehéz esztendő, a tizenkét hónap súlyos gondja és keserűsége után mégis csak eljön december második fele, *a karácsony előtti aranyhét*. Ha soha nem volt várnivalója Budapest kereskedelmi és ipari világának az aranyhéttől, akkor ma sokszorosan jogos reménységgel tekint e napok elé. Nemcsak azért, mert ennél szomorúbb esztendeje, mint amely most záródik le, még kevés volt a magyar gazdasági életnek; de főként azért, mert minden reményünk meg van arra, hogy az esztendő utolsó napjaiban mégiscsak megindul az a vérkeringés, amely tizenkettedfél hónapon át makacsul megállt. És itt legelsősorban arra a szerencsés körülményre kell rámutatnunk, hogy Budapest székesfőváros vezetőségében mély szociális érzés lakozik. Az elmult héten még ezen a helyen az argumentumok egész sorát állítottuk a főváros vezetői elé és bizonyítottuk, hogy a fővárosnak kell nemes példával előljárnia és a lehető leggyorsabban, a lehető legmélyebben a zsebébe nyulni, hogy alkalmazottainak karácsonyi segélyt adjon. Rámutattunk arra, hogy ez példaadás lesz minden más intézmény számára és rámutattunk arra is, hogy az a pénz, amelyet ezen a réven a főváros kiad, legjobb adófizetőink, az iparosokon és kereskedőkön át újra visszakerül a főváros pénztárába.

A főváros vezetősége bölcsen mérlegelte ezeket az argumentumokat és gyorsan intézkedett. Ma már a főváros alkalmazottai tisztában vannak azzal, hogy nem mennek haza a családjukhoz karácsony este üres kézzel, a kereskedők és iparosok pedig tudják, hogy az a kétszázötvenezer pengő, amely szinte csorbíttatlanul az ő kezükbe kerül, megindítója kell, hogy legyen az igazi aranyhétnek. Most már csak az a kívánságunk, hogy a főváros példája igazán buzdító hatással legyen és mindenki, aki csak teheti, nyissa ki az erszényét, segítse alkalmazottait. Az aranyhét jelmondatául is *Gömbös* Gyula miniszterelnök egyik kijelentését kell megtenni, amely szerint, *akinek van, az költsön*. Különösen áll ez az aranyhéten, amikor meg kell szívlelni a miniszterelnök mondását, hogy helytelen az a takarékosság, amikor valaki duskál a jövedelemben és mégis évenkint csak egyszer vált celluloid gallért.

Jóhiszemű terv a munkanélküliség problémájának megoldására

Wolff Károly tovább hirdeti a szükségpénz kibocsátásának létjogosultságát

A kereszténypárt vezére a közigazgatási bizottság hétfői ülésén válaszolt Imrédy pénzügyminiszternek a Fővárosi Hirlapban közölt nyilatkozatára

A székesfőváros közgyűlésének költségvetési vitájában nagyérdekességű ötletet juttatott a gazdasági élet és a közvélemény megvitatása alá *Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt vezére. *Wolff* Károly hatalmas beszédben foglalkozott a főváros gazdasági helyzetével és a különböző elgondolások sorából kiemelte az úgynevezett *szükségpénz* esetleges megvalósítását, amely alkalmas volna arra, hogy *tömegmunkák teremtése révén a munkanélküliséget megoldja*. Általános figyelem közepette fejtette ki, hogy ezt a tervet egy alsóausztriai kisváros megvalósította és sikerült is olyan mozgalmasságot elérnie, amelynek révén a környék munkanélkülijei foglalkoztatáshoz jutottak. *Wolff* Károly nem preciźirozta indítványát és távol állott tőle az a szándék, hogy elgondolását közgyűlési határozat kövesse, azonban erőteljesen szorgalmazta, hogy ezzel a kérdéssel az állami pénzügyi körök foglalkozzanak és általában gondoskodjanak a tömegeket keresethez juttató termelőmunka megalapozásáról. *Wolff* Károly a fedezet biztosításával is számolt, amikor arra mutatott rá, hogy

a szükségpénzt a székesfővárosnak hátralékos adói és illetékei terhére lehetne kibocsátani,

amelyek *biztos alapot* jelentenek a szükségpénz értékének stabilizálásához.

A nagy figyelmet keltő elgondolást a *Fővárosi Hirlap* magához *Imrédy* Béla dr. pénzügyminiszterhez továbbította, aki azonban az állampénzügyek felelős vezetésének tudatában *az elgondolást határozottan visszautasította*. A pénzügyminiszter utalt arra, hogy az 1918—1919-ben kibocsátott szükségpénzek — elsősorban a postatakarékpénztár szükségpénze, —

gyenge és értéktelen fizetési eszköz volt, amelynek a káros következményeit még hosszú évek multán sem tudta kiheverni a magyar gazdasági élet.

Imrédy Béla pénzügyminiszter a *Fővárosi Hirlap* hasábjain *kivihetetlennek és megengedhetetlennek minősítette a szükségpénz megvalósítását, amely felett azzal tért napirendre, hogy kárbaveszett időtöltés foglalkozni az ilyen tervekkel.*

A pénzügyminiszter kategórikus állásfoglalása után úgy látszott, hogy ez a kérdés végleg lekerül a napirendről. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén azonban *Wolff* Károly a maga jóhiszemű elgondolásában tovább szőtte a szükségpénz problémáját és

felhasználta az alkalmat, hogy a nyilvános ülésen válaszoljon Imrédy Béla pénzügyminiszternek a Fővárosi Hirlapban kifejtett állásfoglalására.

Felfogása azonban módosult, *mert ez alkalommal nem a szorosan vett szükségpénz, hanem az azzal egyet jelentő csekkforgalom ügyét hozta szóba és kijelentette, hogy sajnálatosnak tartja Imrédy Béla pénzügyminiszter kategórikus és elutasító magatartását.* Fenntartotta azt a nézetét, hogy a szükségpénz Ausztriában előnyös eredményeket hozott és általánosságban úgy látszott, hogy ragaszkodik a termelés ilymódon való alátámasztásához.

A vita tehát tovább tart,

aligha hisszük azonban, hogy *Wolff* Károly elgondolása testet öltsön, mert *a pénzügyminiszter százszázalékosan elhárít magától minden olyan kísérletet, ami a Nemzeti Bank által kibocsátott és egyedül érvényes címletek meggyengítésére vezethet.*

Felterjesztést küldött a polgármester a pénzügyminiszterhez a nyugdíjtörvény egyes rendelkezései miatt

Kozma Jenő módosító indítványa a tisztviselő-érdekek szempontjából

Nemcsak az országos politikai életben, hanem a főváros törvényhatóságában is fokozott figyelemmel kísérik a képviselőház előtt lévő *nyugdíjjavaslat* tárgyalásának alakulását. A nyugdíjtörvény módosítása ellen számos komoly észrevétel hangzott el, bár egyesek nem titkolják, hogy *a kormány célja nem más, minthogy a köztisztviselői egyéni értékeket körülbástyázza, viszont a kevésbbé megfelelő tisztviselőket végelbánás alá vonja.* Mindezek az argumentumok azonban egyik oldalon sem értek el döntő hatást és ennek tulajdonítható, hogy

az egész fronton áll a harc a nyugdíjtörvény módosítása körül.

A főváros közigazgatási bizottságában is szó esett a közszolgálati alkalmazottaknak és a honvédség tagjainak, valamint mindezek hozzátartozóinak ellátását szabályozó rendelkezések módosításáról szóló törvényjavaslatról, amelynek különösen azt a szakaszát sérelmezték, amelyek

a nyugdíjasok és özvegyek lakáspénzeinek újabb szabályozására irányulnak.

A főváros szempontjából ugyanis nem közömbös, hogy a *Budapesten lakó és adójukat itten fizető tisztviselőcsaládok ne költözzenek a környékre, vagy más vidéki városba, mert lakáspénzüket csökkentik.* A törvényhatóság szervei azt hangoztatják, hogy

a tervezett intézkedések alkalmasak a főváros elnéptelenedésének elősegítésére, valamint a külterjes-fejlődés előmozdítására,

amely tudvalevőleg nem jelent mást, minthogy a *belső városrészek rovására a perifériák és a környék lakóinak a száma növekszik*, amellyel együttjár a fővárosnak az a kötelezettsége, hogy gondoskodjon a közművek kiépítéséről.

Sipőcz Jenő dr. polgármester hosszasan tanulmányozta ezt a kérdést és az elmúlt napokban *felterjesztést intézett a kormányhoz*, amelyben kérte ennek a javaslatnak a megfelelő módosítását. A

polgármester rámutatott arra, hogy a tervezett intézkedések törvényre emelkedése a Budapesten lakó köztisztviselői családok nagyrészét arra kényszeríti, hogy elhagyja a fővárost, ami egy tömeges megmozdulás esetén

súlyosan megbénítja az amúgy is nehéz helyzetben lévő ipart és kereskedelmet, de károsan jelentkezik ez a körülmény az adóbevételek alakulásában is.

A felterjesztést a főváros *Imrédy* Béla pénzügyminiszternek küldötte el, akinek a válaszát most nagy érdeklődéssel várják a városházán.

A tisztviselői érdekek védelme

A Nemzeti Egység Pártjának fővárosi képviselői már korábban arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a kormány javaslatához kiegészítő indítványokat és módosításokat nyújtanak be. Ezekre vonatkozólag *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel is tanácskoztak. A tanácskozásokon megállapított kiegészítő indítványokat, számszerint tizenötöt, *Kozma* Jenő, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó és *Scheuer* Róbert országgyűlési képviselők, fővárosi tanácstagok nyújtották be. A legfontosabb ezek közül a *Kozma* Jenő által benyújtott szakasz beiktatása. Ez a szakasz a székesfővárosi és általában a városi tisztviselők javát szolgálja és kimondja, hogy

a fővárosnak joga van saját közületi tisztviselőinek nyugdíjérdekét, illetve lakbérjárulékát saját hatáskörében önállóan rendezni.

Evégből *Kozma* Jenő a 4-ik §-hoz a következő alpont törvénybeiktatását kérte a törvényhozástól:

„A székesfőváros, a törvényhatósági és megyei városok jogosítva vannak azon nyugdíjasaik részére, akiket 25 évi, vagy ennél több beszámítható szolgálati idővel helyeztek nyugalomba, vagy akik 50-ik életévüket betöltötték, olyan mértékű lakáspénzpótilletményt engedélyezni, amely jelen törvény szerint járó lakáspénzüket a tényleges szolgálatban utoljára viselt állással a tényleges szolgálatban járó lakáspénz összegére kiegészíteni.“

A benyujtott módosításokkal kapcsolatban

Payr Hugó

országgyűlési képviselő, tanácstag

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az, hogy módosításokat benyujtottunk, semmi másnak nem tulajdonítható, minthogy követjük elvi meggyőződésünket. Mi ugyanis azt valljuk,

hogyha a javaslat eredeti formájában törvényerőre emelkednék, az balkanizálódásra vezetne.

Minket semmi más szempont nem vezetett, mint a közszempont és a tisztviselői érdekek védelme. Módosításunk a javaslat intencióján nem változtat és ha elfogadják, az eredeti elgondolás lényegén sérelem nem esik.

— Ami speciálisan *Kozma* Jenő módosítását illeti, az szigorúan a fővárosi, illetve a közületi tisztviselőérdekek védelmében történik. Azt akarjuk, hogy eltérően az állami nyugdíjas tisztviselők lakbérétől, azoknál a közületeknél, amelyeknek háztartása rendben van és aggodalomra ok nincs, ott a nyugdíjazandó és nyugdíjas tisztviselőket szerzett jogaikban ne veszélyeztessük. Tekintettel azonban arra, hogy a kormány általános elvként akarja kimondani a nyugdíjas tisztviselőkre az általános érvényű rendelkezést, mi ezt az elvet nem akarjuk megváltoztatni, csak leszögezni kívánjuk magában a törvényben, hogy

közületeknek joguk és lehetőségük legyen nyugdíjas-lakbérpótlék bevezetésére és helyzetüknél fogva velük szemben jobb végelbánási elveket alkalmazhassanak.

Mi jól tudjuk, hogy a kormánynak az alaprendelkezésre azért van szüksége, mert 112 ezer főre becsülhető a trianoni nyugdíjasok száma. *A fővárosnak azonban nincsen trianoni nyugdíjasa.* Igy tehát az állam érdekében alkalmazott elvi szempontot saját közületünkben mellőzhetőnek tartjuk.

Megsürgette a főváros a kórházrendelet ellen a közigazgatási bírósághoz benyujtott panaszának elintézését

A főváros kórházainál *Salamon* Géza tanácsnok, a közegészségügyi osztály vezetője az utóbbi években a praktikus és jól bevált reformok egész sorát léptette életbe. A kórházak adminisztrációjában január elsejével a behajtási rendszer módosításán kívül, másik célszerű újítás is életbelép: *a betegfelvételi eljárás egységesítése.* A főváros kórházainál betegfelvétel eddig nem egységesen történt, hanem az egyes kórházak a saját rendelkezéseik, kialakult gyakorlatuk alapján intézkedtek betegek felvételénél. Most ez megszünik.

Az újításról

Salamon Géza dr.

közegészségügyi tanácsnok

munkatársunknak a következőket mondotta:

— Az egyes kórházaknak ez a nem azonos, hanem egymástól eltérő eljárása az adminisztrációban sok felesleges munkát okozott és anyagi szempontból is hátrányos volt, többek között azért is, mert sokféle nyomtatvány használatát tette szükségessé. Az új betegfelvételi eljárás életbeléptetésével az adminisztrációs munkát lényegesen csökkentettük és a racionális intézkedések révén *a felvételi költségeket egyharmadával, körülbelül tízezer pengővel csökkentettük.*

A jövőben a kórházi osztályok csak sürgős, életveszélyes esetben vehetnek fel önállóan beteget,

de ilyen esetekben is azonnal értesíteni kell a felvételi irodát. Egyébként minden betegfelvételt a felvételi irodán az ügyeletes orvos intéz. Amennyiben orvosi szempontból nem esik kifogás alá, beteget csak fürösztés és kórházi ruhába öltöztetés után lehet az osztályra elhelyezni. Sürgős esetekben, amikor például a mentők eszméletlen beteget szállítanak, a felvételnél ügyeletes orvos a formaságok mellőzésével azonnal a megfelelő osztályra utalhatja a beteget, hogy az ápolás késedelmet ne szenvedjen. Ujítás az is, hogy az egyes osztályokon megüresedett ágyakról ezentúl távbeszélő, vagy küldöncút útján nyomban jelentést tesznek a központi ágynyilvántartónak és a felvételi irodának, tehát mellőzik az eddig használt írásos bejelentést.

*

A kórházi racionalizálás maradéktalan életbeléptetését erősen akadályozza, hogy Budapesten *a kormány új kórházrendeletét még mindig nem lehet életbeléptetni.* A kórházrendelet tudvalevően a fővárosra több súlyos rendelkezést tartalmazott, nem számolt a főváros és a vidék közkórházai között fennálló különbségekkel. Ezért a törvényhatóság kényszerítve volt

a kormányrendeletet a közigazgatási bíróságnál megfellebbezni.

A panasz benyujtása óta több *mint egy év telt el,* de a fellebbezés sorsa még máig is eldöntetlen. Miután a főváros kórházkérdésének végleges rendezésénél sok nehézséget okoz a bizonytalanság, a mult héten *Liber* Endre alpolgármester és *Salamon* Géza tanácsnok megjelentek *Puky* Endrénél, a közigazgatási bíróság elnökénél, aki a főváros képviselőinek a sürgetésre vonatkozó kérelmét megértéssel fogadta. Ezek után kilátás van reá, hogy a közigazgatási bíróság rövidesen meghozza döntését a megfellebbezett kórházi rendeletre vonatkozóan.

Háromtagú bizottság irányítja a Mátyás-templom restaurálását

Lebontják és ujraépítik a százméteres tornyot

A Mátyás-templom restaurálására és irányítására alakított bizottság a mult héten helyszíni szemlét tartott, hogy meggyőződjön azoknak a munkálatoknak a mértékéről, amelyet a koronázótemplom tornyán végezni kell. A szakértők felmásztak a toronysisakra és megdöbbenéssel konstatálták, hogy a *restaurálás elhalasztása milyen súlyos következményekkel járhatott volna.* A bizottság tagjai kézzel morzsolták szét a szétmállott, fagyrepesztette követ és megállapították, hogy a gyönyörű tornyot, amint mondani szokás, valóban csak az imádság tartotta. Kiderült, hogy nemcsak a külső kőréteg málott el, hanem belül ugyanolyan rossz állapotban van a toronysisak. A bizottság ezután háromtagú testületet alakított, amely a restaurálás munkáját állandóan ellenőrzi. Ennek tagjai *Petrovácz* Gyula, a közismert templomépítő, *Szőnyi* Ottó, pápai kamarás, az egyházművészeti hivatal vezetője és a műemlékek országos bizottságának tagja, valamint vitéz *Martsekényi* Imre mérnök, törvényhatósági bizottsági tag lett.

A restaurálás előrehaladásáról és további munkarendjéről

illetékes helyen

a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A restaurálás előkészítése az egész vonalon megtörtént. Az állványozás munkájával már két hónapja elkészültek. A közel száz méter magas torony beállványozása nemcsak komplikált, hanem költséges munka is volt, csaknem negyvenezer pengőbe került. Amint az állványozással elkészültek, a középítési ügyosztály mérnökei, a meghívott szakértők megkezdték a beteg toronyisak átvizsgálását és megállapították, hogy *nemcsak a ködíszeket kell pótolni, hanem az egész toronyisak lebontása,* és az alsó párkány megerősítése is szükségessé vált.

— Az ellenőrző bizottság javaslatára a főváros vezetősége a restaurálás irányításával és elintézésével *Schulek* János műépítészt bízta meg. Ez a választás azért is szerencsés volt, mert *Schulek* János már annakidején közreműködött édesapja, *Schulek* Frigyes mellett a templom első nagy restaurálásának irányításában, de azért is, mert

a Schulek-család birtokában maradtak a Mátyás-templom rajzai és építészeti részlettervei,

ami most megkönnyíti a munkát, mert ezek hiányában *teljesen új felméréseket, rajzokat és részletterveket kellett volna készíteni.* A tél folyamán a tulajdonképpeni restauráláshoz már nem tudnak hozzáfogni, hanem a még hátralevő műszaki előkészületeket végzik el és a kőfaragómunkát is kiadják, hogy hozzáláthassanak az iparosok. Teljesen

elejtették azt a tervet, hogy betonból vagy műkőből építsék a tornyot.

Fagyálló haraszti, vagy süttői kemény mészkő az, amit a hazai anyagok közül a legalkalmasabbnak tartanak a szakemberek. A beküldött kőmintákat egyébként most vizsgálják a székesfővárosi vegyészeti és anyagvizsgáló intézetben.

⊙

Mint érdekességet megemlítjük, hogy a közelmultban egy tokajvidéki birtokos felajánlotta a fővárosnak, hogy a templom restaurálásához bányájából ingyen ad kőanyagot, a fővárosnak csak az elszállításról kell gondoskodni. Sajnos, a bekért kőminta nem mutatkozott alkalmasnak, mert laza és lyukacsos. Az előzékeny tokaji ajánlatot azonban *mégsem ejtették el teljesen, mert a bányatulajdonos azt közölte, hogy legközelebb más kőmintákat is bemutat.*

⊙

A torony újjáépítésével a legjobb esetben csak a jövő év végére készülnek el és az idén előirányzott összeggel együtt

280 ezer pengő szerepel a költségvetésben a munkálatokra.

A templom teljes restaurálásához összesen mintegy hétszázezer pengő szükséges, ebből elvégzik a templom belső ornamentikájának újjáfestését, a szellőzőberendezést és a központi fűtést. E két utóbbi feladatra azonban csak később kerül a sor.

⊙

A főváros annakidején — mint ismeretes — kéréssel fordult a kultuszkormányhoz, hogy a templom országos műemlék jellegére való tekintettel járuljon hozzá a restaurálási költségekhez. A főváros erre a felterjesztésére mind a mai napig választ nem kapott, amiből illetékes helyen arra következtetnek, hogy a fővárosnak saját erejéből kell a feladatot megoldani.

December 14-én és december 17-én délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

TELKET VENNÉK Duna vagy viz mellett, esetleg erdős hegyvidéken Pest környékén Hétvégi nyaralásra alkalmas helyen. Készpénzért sürgősen Pintér János, Baross-utca 75.

Dandy d'Orsay

volt és marad a parfömök királya

PARFUMS D'ORSAY

PARIS 17 RUE DE LA PAIX

Vargha Imre pénzügyi államtitkár a vámtarifa revíziójáról tárgyal a fővárossal

Megkezdődik a kerekasztal-konferencia legkényesebb problémájának megoldása

Éles támadások és nagyfokú harci készültség jegyében zajlott le Pest vármegye közgyűlésének az a kampánya, amely a fővárossal szemben a követelések egész sorozatát állította fel. A heves támadások a legnagyobb visszatetszést szülték a főváros autonómiájában és a törvényhatósági tanács és a közigazgatási bizottság ülésein *öntudatos hangon utasították vissza a fővárosról elhangzott állításokat* és valóban a főváros vezetőségének magasabb szempontjai adták meg a lehetőséget arra, hogy a környék kívánságait tárgyalásra tűzzék. Az emlékezetes *kerekasztalkonferencia* adott alkalmat a vármegye és a környék képviselőinek arra, hogy kívánságaikat tolmácsolhassák, majd ezt követőleg *szükebb bizottságot küldtek ki a környék követeléseinek megvizsgálására.* A városházán különböző ügyosztályok foglalkoztak az ügyek természete szerint a környék kívánságaival és

sikerült is bizonyos mértékig honorálni az élelmiszerárusítás, az őstermelői képesítés, a nagyvásártelep közlekedése és a tejforgalom szabályozása tekintetében hangoztatott kívánságokat.

Azóta nem sok lépéssel haladt előre a főváros és a környék érdekeinek összeegyeztetése, aminek az a magyarázata, hogy *a tárgyaló felek eljutottak a legkényesebb és a legnehezebb ponthoz:* a fővárosi vámtételek revíziójának ügyéhez, amelynél *áthidalhatatlannak látszó ellentétek* nyilvánulnak meg.

A környék képviselői ugyanis nem akarnak kevesebbet, mint hogy a főváros mondjon le a vámsorompókról és

minden korlátozás nélkül engedje Budapestre az élelmicikkeket, a gyárak teherautóit és az iparcikkek tömegeit.

Ezzel a mohónak látszó követeléssel szemben a főváros kénytelen bizonyos mértékig *az elutasítás álláspontjára helyezkedni,* mert pénzügyi okokból nem mondhat le évi 6—8 milliós bevételről, amelyek nagymértékben biztosítják háztartásának menetét. Nem mellőzheti a főváros a vámtételeket Budapest lakosságának szempontjából sem, mert például a környékbeli ipari készítmények korlátlan behozatala

egyszerűen tétlenségre kárhoztatná a Budapesten lakó iparosságot,

amelyik önként érthetően drágábban termel és ha ha ilyen módon versenytársat kap a környéki iparosokban, úgy nincs más választása, mint hogy üzemét megszüntesse és existenciáját feladja. A vámtételek dolgában tehát a megegyezés rendkívül nehézségekkel jár és a *megnyugtató közös nevezőre hozás számtalan akadályba ütközik.*

Preszly Elemér főispán, a vármegye kisgyűlésének legutóbbi ülésén bejelentette ,hogy *a vámtételek ügyében most már nem indítanak közvetlen tanácskozásokat a fővárossal, mert a pénzügyminiszter kíván tárgyalni a főváros vezetőségével,* hogy a különböző lehetőségek felől tájékozódást nyerjen. Erdeklődtünk a városháza illetékes helyén az ügy menetéről és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

Imrédy Béla pénzügyminiszter Vargha Imre államtitkárt bízta meg a kérdés tanulmányozásával, aki e hét végére tűzte ki a tárgyalás időpontját.

A főváros megbízottai bizonyosra veszik, hogy sikerül a pénzügyminisztériumot meggyőzni a környék kívánságainak tarthatatlan voltáról és arról, hogy *bizonyos vonatkozásokon kívül a főváros nem vállalkozhatik a vámtarifa teljes eltörlésére.* A főváros a legnagyobb készséggel szolgálja a környékkel való harmónia megteremtését, de nem azon az áron, hogy jövedelmeinek elengedhetetlen mennyiségéről lemondjon. Ilyen körülmények között az egyelőre informatív jellegű tárgyalások *nem biztatnak konkrét eredménnyel és bizonyos, hogy a vámtételek ügyéről még sok szó fog esni Pest vármegye törvényhatóságában.*

Kíméletlen szigorral megrendszabályozzák a cukrászipar gangstereit

A polgármester megsürgeti a kormányrendelet kibocsátását

A legális ipar és kereskedelem védelmében és a fogyasztóközönség jogos követelései mellett indított hadjáratunknak egyik fejezete az volt, amelyet a nyáron az álcukrászokkal vívtunk meg. Kíméletlenül feltártuk a *Fővárosi Hirlap* hasábjain azt a gyanus üzérkedést, amely a szegénységre, a fillérekkel történő takarékoskodásra és a jóhiszeműségre építi föl üzleti fogását és *vagyonokat próbál összeharácsolni* azon a területen, ahol a hírnevükre féltékeny, becsületes, régi cukrásziparosok kifogástalan minőségű, higiénikusan készített gyártmányaik mellett csak alighogy boldogulni tudnak. És ezeknek az üzelmeknek a fedezésére a cukrászipar tisztes cégéret tűztek ki kalózlobogónak a sufnik és kiérdemesült szenespincék „cukrászüzemei" betegségeket terjesztő tortáikkal és életveszélyes óriás krémeseikkel.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a közegészségügynek ezek a gangsterei rövidesen befejezik karriérjüket.

A főváros élelmiszer- és vegyvizsgáló intézete és a tisztiorvosi hivatal jó munkát végeztek. De elérkezettnek látta az időt a beavatkozásra a kereskedelmi minisztérium is. A pékipar gyakorlásának megreformálásáról intézkedő 60.729/1933. kormányrendelet, amelyet elsőnek mi ismertettünk, általában vonatkozik rokonszakmájára, a cukrásziparra is. Ez a rendelet azonban csak

első fejezete annak a másik kormányrendeletnek, amely a legközelebbi napokban lát napvilágot és kifejezetten a cukrásziparral foglalkozik.

A rendeletet a kereskedelmi és a földmívelési minisztériumok együttesen most elkészítették. Addig is azonban, amíg az új törvényes rendelet életbelép, a régi paragrafusok szerint járnak el a hatóságok. A IV. ker. előljáróságon, ahol az összes élelmiszerkihágási ügyeket összpontosították,

többszáz feljelentés fekszik a rendőrbírók előtt.

A publikum életbiztonságának és egészségének rovására üzérkedők bűncselekményeinek megtorlása és a várható javulás dolgában a hatóságok a legnagyobb várakozással néznek a közeljövőben megjelenő kormányrendelet elé, amely a cukrásziparral visszaélőket radikálisan megrendszabályozza. A legitim ipar, a

Budapesti Cukrászipartestület maga sürgette elsősorban a hatósági beavatkozást,

mert az utóbbi időben jelentkező elfajulás és az alantas verseny eldurvulása nekik legalább annyit ártott, mint amennyi veszedelmet az a közönségre zúdított.

A polgármester megsürgeti a kormányintézkedést

A *Fővárosi Hirlap* akciójának erőteljes visszhangja támadt a közigazgatási bizottság hétfői ülésén, ahol *Peyer* Károly és *Csilléry* András hívták fel a polgármester figyelmét a szuterén-helyiségekben és egyéb pincékben üzött iparágak működésére. Kimutatták, hogy az ellenőrzés meglehetősen laza és ez a magyarázata annak, hogy

az ilyen obskurus pinceüzemek elárasztják a közönséget selejtes áruikkal.

Csilléry András külön is kiemelte, hogy *nem szabadna megengedni a pincékben működő cukrászati üzemeket* és az iparfelügyelőknek a kötelességük, hogy az e téren mutatkozó elfajulásoknak gátat vessenek.

Sipőcz Jenő polgármester válaszában részletesen kitért az anomáliákra és hangoztatta, hogy *nem a fővároson múlik az zúgcukrász- és élelmiszerüzemek keletkezésének rohamos elterjedése.* A nehézségeket abban látja a polgármester, hogy az iparfelügyelők túl vannak halmozva munkával és talán nem jutnak ahhoz, hogy tüzetes vizsgálatokkal

az ilyen üzemek azonnali bezáratására tegyenek javaslatokat.

A helyzet azonban mindinkább rosszabbodik — mondotta a polgármester — és ezért *felterjesztéssel fordulok a kormányhoz, hogy az iparfelügyeleti hatóság körültekintőbb munkáját segítse elő.* A közigazgatási bizottság a polgármester válaszát nagy megnyugvással fogadta és remélhető, hogy a közeljövőben végleg kiírtják az ilyen kifogásolt műhelyeket.

Két hónapi próbaidőre kedvezményes kirakatvilágítási-áramot kapnak a kereskedők

Régi kívánsága a kereskedő társadalomnak, hogy a fővárosi Elektromos Művek valamilyen formában olcsóbb kirakat-világítást engedélyezzenek, mert a mai egységárak mellett a legnagyobb terhet jelenti a kirakatok ízléses kivilágítása. Ennek a kívánságnak adott kifejezést a *Magyar Kereskedelmi Csarnok,* amikor a közelmultban előterjesztéssel fordult *Huszár* Aladár dr. főpolgármesterhez és rámutatott arra, hogy a kirakatok megvilágítása összefügg a városképnek az esti órákban való élénkítésével, tehát a méltányos szempontokon túlmenően idegenforgalmi okokból is kívánatos az áramdíjak mérséklése.

Az előterjesztésnek megvolt a kedvező hatása, mert a főpolgármester kezdeményezésére *Borvendég* Ferenc alpolgármester értekezletet tartott, ahol elhatározták, hogy

próbaképpen jelentős áramdíjmérséklést léptetnek életbe.

A kereskedői érdekeltségek még nem ismerik *a kedvezmény részleteit,* amelyet így elsőnek az alábbiakban ismertet a *Fővárosi Hirlap:*

— Nem az egységárak leszállításában nyilvánul meg a kedvezmény — mondották illetékes helyen — hanem abban, hogy

az engedélyezett huszfilléres egységárat a kisebb fogyasztás után is lehet alkalmazni.

Az eddigi rendszer úgy alakult, hogy ötven órai időtartam után a húszfilléres egységár volt érvényben, míg a jövőben a *havonkénti harminc órai fogyasztás után is érvényesül az a díjmegállapítás.* A lényeg nem az árak leszállításában van, hanem abban, hogy

kisebb fogyasztás után is kedvezményes egységárhoz jutnak a kirakatjaikat kivilágító kereskedők.

— A főváros vezetősége az Elektromos Művekkel egyetértően ezt a kedvezményt *próbaképen december és január hónapokra szabta meg,* amikor azután újabb mérlegelés tárgyává teszi, hogy az új rendszert véglegesen lerögzítsük. Ez attól függ, hogy

mennyiben találja meg számításait a kedvezmény nyujtásával az Elektromos Művek

és természetesen attól is, hogy *a kereskedők milyen mértékben használják ki a számukra nyujtott lehetőségeket.* Ha azt tapasztaljuk, hogy a kereskedők kirakatuk kivilágítását erősebben folytatják, akkor a kedvezmény meghosszabbítása nem ütközik akadályokba.

*

Az Elektromos Művek érdekes újítása nagy örömet váltott ki a kereskedők körében és bizonyos, hogy a január végén megejtendő számítások *mindkét irányban kedvező eredményeket hoznak.*

A BALATONFÜREDI SZANATÓRIUMBAN

kedvezményes pausálár mellett üdülhet, gyógyulhat. Szoba meleg-, hidegvízzel, fürdéssel, négyszeri étkezés, orvosi kezelés, *rádiumos szénsavas* fürdők, gyógydij és borravalók, teljes ellátás

napi 15 pengőtől

Üdülőknek 3 napos karácsonyi weekend 30 pengő!

Felvilágosítás: Balatonfüreden és Budapesten, VI., Eötvös-utca 20. szám.

„CLARIDGE"

I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.

(20, 26. villamos megálló, 2-es autóbusz.)

ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BÜDGESZALON — KÜLÖNTEREM

5 órai tea délután és este TÁNC!

CHARLES LAX jazz-zenekara.



A legjobb sokszorositó gép

a

Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9

TELEFON: 19-2-20



KÉPESSÉGVIZSGÁLAT

INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ✣ **Telefon: 16-1-27**

Ujabb bonyodalom a vízművek sziget-monostori birtokvásárlásánál

Kegyúri terheket kell vállalnia a fővárosnak — A földművelésügyi minisztérium nem járult hozzá a vízjog átruházásához

Néhány héttel ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a koronauradalom és a székesfőváros között megegyezés jött létre a vízművek számára szükséges szigetmonostori területek megvásárlása céljából. Ugy látszott, hogy a főváros eredményesen veheti fel a tárgyalást a földjükhöz ragaszkodó falusi gazdákkal, mert pénz helyett a koronauradalomtól megvásárolt ingatlannal kárpótolhatja őket. Mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa teljesen beavatott helyről értesül, az utolsó pillanatban váratlan akadályok bukkantak fel a szerződés körül. A bonyodalom abból származott, hogy a főváros nem számolt azokkal a *kegyúri terhekkel, amelyek a vásárlásra kiszemelt kincstári birtokhoz fűződnek.* A koronauradalom ugyanis, mint kegyúr, négy környékbeli község templomainak és részben felekezeti, római katholikus iskoláinak fenntartásáról is gondoskodik, ami azt jelenti, hogy a *fővárosnak a birtok megszerzésével vállalnia kell ezeket a kegyúri terheket is.*

— A szigetmonostori koronabirtok megszerzésének aktái e pillanatban újra a tiszti ügyészségen vannak, — mondotta informátorunk — hogy tisztázzák a kegyúri terhek kérdését. A szóbanforgó birtokra ugyanis négy dunamenti helység kegyuraságának a terhe nehezedik és a kincstár egyik feltétele az, hogy a vásárlással együtt ezt is vállalja át a főváros.

— A tiszti ügyészség javaslata a végleges állásfoglalás tekintetében még nem készült el, így a főváros vezetőinek döntése is ismeretlen, a közben folytatott tárgyalásokból azonban arra lehet következtetni, hogy

sikerül valamilyen megoldást találni,

amely mindkét szerződő félre nézve elfogadható. A tárgyalásokból máris arra lehet következtetni, hogy a fővárosra csak *e kegyúri terhek egy része hárul, ami körülbelül évi tizezer pengőnek felel meg.*

— A főváros vezetősége egyébként most újabb felterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez és megsürgette a *vízjog engedélyezését.* A vízjog körül szintén sok bonyodalom volt. A vízjogi törvény az engedélyezési jog gyakorlását mindig annak a törvényhatóságnak a kezébe adja, amelynek a területén a kérdéses ingatlan, illetve folyamrész fekszik. A jelen esetben tehát

Pest vármegye alispánja az illetékes fórum,

mert a vízművek túlnyomó része Budapest határán kívül terül el. A Szentendrén több mint egy évvel ezelőtt összehívott helyszíni tárgyalás során Pest megye alispánja *a székesfőváros polgármesterére ruházta a vízjog gyakorlását,* a polgármester ki is adta a kérdéses területekre az ideiglenes vízjogot, de ezt az ingatlantulajdonosok és a szomszédok

megfellebbezték az földmüvelésügyi miniszterhez.

Azóta több mint tizenkét hónap telt el anélkül, hogy a minisztérium döntött volna, holott

a vízjog tisztázása nélkül nem lehet hozzáfogni a vízművek fejlesztési munkáihoz.

A főváros felterjesztésében rámutatott arra, hogyha legrövidebb időn belül nem intéződik el a kérdés,

akkor a tavasszal nem foghatnak hozzá a budai vízművek építéséhez,

ami azzal a veszéllyel járna, hogy a jobbparti városrészeknek hamarosan komoly vízhiánnyal kellene megküzdeni. Az idei nyáron ezt a fenyegető veszélyt csak az a véletlen hárította el, hogy a Duna vízállása a szokottnál magasabb volt.

*

A főváros vezetősége reméli, hogy a földművelésügyi minisztérium a legközelebbi hetekben meghozza a döntést. Ezalatt elintéződik a szerződés dolga is, amely esetben *újév után megindítják a kisajátítási eljárást és a tavasszal hozzáfoghatnak a 87 egységből álló kútcsoport fúrásához.*

Legjobban fizető munkaadó a főváros

Ujra megalakítják a munkásügyi bizottságot — A munkások sorában a pacalmosótól a láncrostélykenőig minden elképzelhető kategória képviselve van

A költségvetési vita során egyes felszólalók kifogásolták az üzemi munkabéreket és azt kívánták, hogy a főváros vezetősége vizsgálja meg ezt a kérdést. A munkásügyek állandó felügyelésére pedig újból alakítsák meg a régi törvényhatóságban már működött *munkásügyi bizottságot.* Ennek a munkásügyi bizottságnak a megalakítására csak a jövő év elején kerül a sor, de az üzemi osztály *Borvendég* Ferenc alpolgármester utasítására máris érdekes statisztikát állított össze a főváros üzemeinél és intézményeinél alkalmazott munkásság bérviszonyairól. Ebből a kimutatásból kitűnik, hogy a főváros a legirigyeltebb munkaadók sorába tartozik és olyan munkabéreket és fizetéseket ad, amelyek az üzemeknél és az összes intézményeknél alkalmazott munkásságot *javadalmazás tekintetében az első helyre állítja.*

Munkatársunk

illetékes helyen

érdeklődött a munkabérstatisztika megállapításai iránt és a következő érdekes adatokat tudta meg:

— A statisztika páratlan a maga nemében, mert első ízben nyújt pontos és összefoglaló képet a fővárosi üzemi munkásság kereseti viszonyairól, de nem kisebb értékü szociálpolitikai tekintetben sem. A polgármester legutóbb ezév április végén kiadott rendeletével szabályozta az üzemi munkabéreket. Eszerint a szakmunkások maximális órabére egy pengő, a fontosabb munkát végző betanított munkások legmagasabb órabére pedig 80 fillér. A közönséges munkát végző betanított munkások maximális 70 fillért kapnak, a napszámosok legmagasabb órabére 60 fillér, a munkásnőké 50, az ifjúmunkásoké 30, a tanoncoké pedig 20 fillér. Külön statisztika számol be a munkások számára a fizetésen felül természetben nyújtott kedvezményekről. Az elektromosműveknél az órabéres nős munkások *30 mázsa szenet kapnak ingyen és évi ezer hektówatt villanyáramot.* A gázműveknél *ingyen kokszot és ingyen gázt,* a vízműveknél *szenet,* a Gellértfürdőben *lakást, élelmezést,* a lóhúsüzemnél és a hirdetővállalatnál, továbbá a közlekedési üzemeknél *ruhákat kapnak az alkalmazottak.* Kiderül az is a statisztikából, hogy bizonyos intézményeknél a magánalkalmazottak béreihez hasonlítva jóval magasabbak a fizetések. Igy például a *Szeretetháznál* a mindenescselédek 50—55 pengő fizetéssel, takarítónő 65 pengős havibérrel és teljes ellátással vannak alkalmazásban. A *gyermeknyaraltatási akció főzőnői* 1 pengő 33 filléres órabért kapnak, a *Dunafürdő kapusának* 172 pengő a havi fizetése, a pénztárosé 190 pengő. A *kórházi konyhák főzőlányainak* fizetése is 50—60 pengő között váltakozik, a *tüdőbeteggondozó intézetek takarítónői* átlag 110 pengő havi díjjal vannak alkalmazva. Az *útburkoló munkák ellenőrzését* végző szakmunkások 1 pengős órabérrel dolgoznak, a Miklós-téri gyógypedagógiai intézet szakácsa 161 pengő havibért élvez. Van öt üvegesmestere is a fővárosnak, egy a vásáresarnokoknál, kettő a kórházaknál, egy a gázműveknél és egy a Beszkártnál. *Órabérük 1 pengő és 1 pengő 28 fillér között váltakozik.* A *sírásók* órabére 50—60 fillér, a *csatornabúvárok* órabére 60 fillér. Van hat ötvöse is a fővárosnak, akik az iparrajziskolában működnek *50—60 pengő hetibérrel.* A Gellért-fürdő és szálló mosómesterének 200 pengő a havi fizetése.

⊙

Nem érdektelen, hogy a felsoroltakon kívül még milyen sokféle munkása van a fővárosnak: ablaktisztítók, címfestők, csengetyűsök (a szemétkocsikon), csipkeverők, fazekasmesterek, fényképészek, fodrásznők (a fürdőkben), gobelinmunkások, húsbélyegzőmunkások, istállókezelők, kemencemunkások, láncrostélykenők, órások, pacalmosók, parkettakefélők, pernyehúzók, preparátorok, ruhacserélők, seprőkötők, szakácsok, szíjgyártók, talajfúrók, úszómesterek, zsilipőrök stb.

Aligha akad az országban még munkaadó, amely alkalmazottai sorában a különböző foglalkozási ágaknak ilyen széles skáláját tudná felmutatni.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Árvna-út 70. Tel.: 33-0-56
Visszádrsi kölcsönzés

GRÓSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez
murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Az izzólámpán
eddig csak az áramfogyasztás volt wattokban feltüntetve. A modern Tungsram lámpán ezentul lumenegységekben a fényteljesitmény nagyságát is megadjuk. Kis áramfogyasztás — nagy fényteljesitmény: ez a gazdaságos izzólámpa. Csak lumenjelzésü izzólámpát fogadjon el.
TUNGSRAM

Megelőzi a fővárost a reumakórház felállításával az Irgalmasrend

A Császárfürdő tőszomszédságában a százhetvenhat férőhelyes új intézményt a közeljövőben megnyitják

Amikor a fővárosnál akadályok gördülnek a Rudasfürdő átépítése, a reumaszanatórium és a tudományos reumakutató intézet megteremtése elé, a *Császárfürdő vezetősége feltűnés nélkül és szorgalmasan készül a reumakórház megnyitására.* Könnyen megtörténhetik, hogy az irgalmasrend reumagyógyintézete hamarabb válik a beteg emberiség közkincsévé, mint a főváros gyógyintézete.

Az irgalmasrend reumakórháza dolgában szombaton a kereskedelmi minisztériumban fontos megbeszélés volt, amelyen a főváros képviselői is résztvettek. A főváros vezetősége csak itt tudta meg, hogy milyen előrehaladott stádiumba ért a reumakórház terve. Az irgalmasrend már korábban kifejezésre juttatta azt a hajlandóságát, hogy hivatásának megfelelően berendezkedik szegényebbsorsú reumabetegek gyógyítására. Foglalkozott ezzel a tervvel az év elején a városfejlesztési bizottság is, ahol *Harrer* Ferenc vezetésével kidolgozták a nagyszabású fürdőváros programot, amelybe szervesen beleilleszkedett ez a reumakórház is, mint a távoli jövő terve. Annál meglepőbb az irgalmasrend, elismerésreméltó és humánus igyekezete az új kórház megteremtése érdekében.

Munkatársunk

beavatott helyen

érdeklődött az irgalmasok reumakórházának tervei iránt és a következő információkat kapta:

— A reumakórház céljára az irgalmasrend, amely tulajdonosa a *Császárfürdőnek*, nem emel új épületet. Erre azért nincs szüksége, mert a régi épületek alkalmas átalakításával is teljesen megoldja a kérdést. A rend kitűnő szakemberek bevonásával

már elkészítette a reumakórház terveit és jóváhagyás végett felterjesztette a kormányhoz.

A reumakórház megvalósítása annyira előrehaladt, hogy *megnyitását a jövő év közepére tervezik.* A kórház a Császárfürdővel szemben a Zsigmond-utcában, a Rózsadomb lábánál lesz. Itt áll az irgalmasrend temploma, a rendháza és ennek folytatása a kétemeletes épület, amely már eddig is a fürdőszálló dependansza volt. Ez a hatalmas ház már hosszú idő óta részben üresen állott és most

az emeletsorokat kórházi termekké alakítják át.

A gyógyforrások vizét közvetlenül vezetik a reumakórházba és az emeleteken létesítendő fürdőszobákba, ahol a betegek lépcsőjárás nélkül végezhetik az előírt kúrát és az ezzel járó gyógymódokat. Az irgalmasok kórháza 160—180 betegnek ad hajlékot.

*

Az értekezleten a fővárossal csak városrendezési tekintetben beszélték meg a problémát. Az irgalmasrend ugyanis garanciát kíván arra nézve, hogy *a Zsigmond-utca tervbevett kiszélesítése során nem fenyegeti az a veszedelem az új intézményt, hogy a főváros esetleg néhány éven belül a lebontását fogja elrendelni.* A főváros az erre vonatkozó biztosítékot megadja, úgyhogy a Császárfürdő *reumakórházának munkálatait a legközelebbi jövőben megkezdik.*

KARÁCSONYI
Tiszta öröm a

SINGER
villamos varrógép
Legmesszebbmenő fizetési könnyítések
Csekély havi részletek
Singer varrógép részv. társ.
II., Corvin-tér 1
IV., Semmelweis-u. 14
VI., Andrássy-út 33
BUDAPEST
VII., Rákóczi-út 18
VII., Rákóczi-út 68
VIII., Baross-u. 86/88

Három millió értékben ötven új autóbuszt rendel a Bszkrt

A kocsikat jövő év végéig leszállítják

A közlekedési bizottság legutolsó ülésén ismét erős vita középpontjába került az autóbuszforgalom, amelynek mai konstrukcióját általában mindenki helyesléssel kísérte és nem tagadta meg az elismerést attól a teljesítménytől, amelyet ez a közlekedési üzem nyujt. Többen hangot adtak annak a felfogásnak, hogy *az autóbuszhálózat mai kiépítettsége tökéletesen megfelel a követelményeknek, azonban számos vonatkozásban még mindig fennáll az a panasz, hogy egyes relációkban a járművek hézagosan és ritkább időközökben jelentkeznek.* Ennek a panasznak az orvoslására csak egyetlen mód kínálkozik: *az autóbuszpark szaporítása,* amelynek végrehajtása tekintetében több mint egy év óta közgyűlés által elfogadott határozat áll rendelkezésre.

Az autóbuszok számának szaporításáról és azoknak forgalomba állításáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amíg az autóbuszüzem önálló intézmény volt, nehezebb feltételek mellett tudta volna biztosítani az új autóbuszok beszerzését. A Beszkártba történt beolvasztás lényegesen megerősítette az üzem pénzügyi megalapozottságát és ezért

időszerűvé vált a közgyűlési határozat érvényesítése.

A Beszkárt a közelmultban *14 autóbuszt rendelt* a magyar gyáraknál, amelyek az eddigi bevált *Mercedes-Benz* rendszer alapján készítik el az új autóbuszokat.

— *A jövő évben alkalom nyílik arra, hogy a Beszkárt további 36 járművel emelje a forgalomban lévő autóbuszok számát.*

Túlnyomórészt középtípusú kocsik megrendeléséről tárgyalunk,

mert azok a legjobban megfelelnek a budapesti útvonalak jellegének. Egy-egy autóbusz beszerzési ára *60.000 pengő körül mozog,* s így elmondható, hogy

az autóbuszok szaporítása 3 millió pengő értékű közmunkát jelent a gyáripar számára.

— Az új autóbuszok nem azzal a rendeltetéssel kerülnek forgalomba, hogy új relációk alakuljanak a főváros területén, mert amint a közlekedési térkép is illusztrálja:

alig van Budapesten városrész, ahol nincs autóbuszhálózat.

Az új autóbuszok lehetővé teszik, hogy a kocsik javítását a forgalom károsodása nélkül lebonyolíthassuk és azt, hogy *bizonyos külterki vonalakon a menetrendet sűrítsük.* Az ötven új autóbusszal teljessé válik a létszám és bizonyára meghozza azt az eredményt, hogy

az autóbuszforgalomban az összes kívánságok

teljesüljenek.

*

Értesülésünk szerint a trolleybusz-forgalmat a *jövő hét elején* indítják meg a közigazgatásilag már jóváhagyott óbudai útszakaszon.

Tárgyalások a taxivállalatokkal a tarifa leszállításáról

A megegyezés meghiusulása esetén a polgármester rendeletileg intézkedik

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén beható tárgyalást folytattak *az autótaxi-viteldíjszabás revíziójáról,* amely a *Fővárosi Hirlap* cikksorozatának hatása alatt a legsürgősebb feladatok megoldásának előterébe jutott. Számos közleményünkben mutattunk rá arra, hogy a mai nehéz viszonyok között *a taxiviteldíjak változatlan fenntartása súlyos sérelme Budapest közönségének* és nem szolgálja azt a helyes irányzatot, amely minden közszükségletet a termelési költségek valódi mértékéhez kíván arányosítani. A tanácsülésen azt javasolták, hogy a viteldíjak leszállítása mellett az üzemköltségek csökkentésével is foglalkozzanak. Konkrét indítvány azt célozta, hogy *az autótaxi alapdíját 50 fillérre mérsékeljék,* mert ez a nívó hozzáférhetővé teszi az autótaxit a közönség szélesebb rétegei számára, anélkül, hogy a taxivállalatok a maguk üzleti számításaiban sérelmet szenvednének.

Az autótaxi-viteldíjak leszállításáról

beavatott helyen

érdeklődtünk és a következő információt kaptuk:

— *A törvényhatósági tanács határozatát minden körülmények között végrehajtjuk* és az 50 fillérben indítványozott alapdíj ügyében közvetlen tanácskozásokat kezdünk az érdekelt vállalatokkal. Kétségtelen, hogy a taxivállalatok önköltsége jelentősen emelkedett azáltal, hogy a pneumatik ára megdrágult és a motor üzemanyagát, a motalkót is magasabb kincstári részesedéssel terhelték meg. Mindazonáltal

a közlekedés általános olcsóbbítása olyan törekvés, amelyet a fővárosnak a maga részéről feltétlenül alá kell támasztania.

Ha figyelembe vesszük, hogy a villamosnál alkalmazott kisszakaszrendszer óriási utastömegeket szerzett vissza a Beszkárt számára, akkor elképzelhető az is, hogy a *mérsékelt autótaxi-díjszabás is a forgalom növekedését eredményezi.*

— A tervezett csökkentés végeredményben alig haladja meg a 10 százalékot, mert arról van szó, hogy

a mai 65 filléres alapdíj helyett az 50 filléres alapdíj érvényesüljön.

Aligha hisszük, hogy az olcsóbbítás ellen a taxivállalatok kifogást emeljenek, mert arra a belátásra kell jutniok, hogy *az olcsóbbítási tendencia alól ők sem vonhatják ki magukat.* Amennyiben mégis meglepetésszerű negációval találkoznánk, a polgármesternek, mint közlekedési hatóságnak, *megvan az eszköze arra, hogy az új viteldíjszabást életbeléptesse.*

*

A fenti nyilatkozat után nagy érdeklődéssel várjuk a taxitarifa körül megnyilvánuló eseményeket. Nincs kétségünk azirányt, hogy a nagy taxiérdekeltségek megpróbálkoznak szembefordulni a főváros törvényhatóságának határozatával és ebben az esetben a polgármester élni fog a szabályrendeletben biztosított azzal a jogával, hogy *az új tarifát bizonyos konkrét időponttól kezdődően életbelépteti.* A fellebbezési fórumoknak ebben a vonatkozásban a főváros álláspontja az irányadó és így *aligha hihető, hogy a kereskedelemügyi minisztérium az alsóbb hatóság részéről elrendelt taxitarifákat megváltoztassa.*

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása okleveles építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97

Gazdasági Értesítő

Mezőgazdasági és közegészségügyi érdekek kívánják a margarinfogyasztás aggasztó terjedésének megfékezését

A *Fővárosi Hirlap* másfél évvel ezelőtt felhívta az illetékes kormányköröknek és a gazdasági irányító szerveknek a figyelmét arra a veszedelemre, amely a *világhírű magyar zsír- és vajtermelést fenyegeti a margaringyárak mérhetetlen mohósága miatt.* Rámutattunk azokra az okokra, amelyek lehetővé tették az agrárius jellegű Magyarországon a margarinnak megdöbbentő térfoglalását, amely alól számos esetben ismert vendéglők és cukrászdák sem kivételek. Sajnálatos körülmény, hogy a földmüvelésügyi minisztérium bizonyos közönyösséggel szemlélte a margarinnak a vaj kiszorítása érdekében kifejtett kereskedelmi harcát, holott *tudományos orvosi cikkek is bizonyították, hogy a margarinban felhasznált savak egészségügyi hatásai károsak és kolóriatartalma meg sem közelíti a vajét.*

Egyes cukrászdák és pékek, valamint vendéglősök a vaj és zsír helyett az alacsonyabb értékű margarint azért használják, mert a margarin összetétele miatt természetszerüleg olcsóbb, ez azonban nem más, mint

visszaélés a közönség jóhiszeműségével,

amely a drága pénzért nem kap teljes tápértékü ételanyagot. Különösen kifogásolható, hogy a margaringyárak a maguk propagandájában a büntetőtörvénykönyvvel kacérkodnak, amikor gyártmányaikat *betegeknek különösen ajánlják,* holott köztudomású, hogy ez az állati zsíradékból kivont és egyéb mesterséges anyagokkal kevert ipari anyag éppen

a beteg emberek számára a legsúlyosabb következményeket jelenti.

Köztudomású, hogy a magyar vaj- és tejtermelés a legnagyobb válsággal küzd és *éppen a közelmultban kényszerült a kormány olyan intézkedések érvényesítésére, amelyek ennek a nagyfontosságú mezőgazdasági iparágnak a prosperitását támasztják alá.* Kétségtelen, hogy a vajtermelés az utóbbi hónapokban örvendetesen fokozódott, aminek az a magyarázata, hogy

a fogyasztás is mindinkább felismeri a margarin alacsonyrendüségét és a vajnak az összehasonlíthatatlanul nagyobb táperejét.

Érzik ezt a margaringyárak is, amelyek most további éles megmozdulásra szövetkeztek, hogy az elhanyagoltság kezdeti stádiumába lépett árucikküket a közönségre erőszakolják. Ilyen körülmények között a hatóságoknak a kötelességük, hogy *visszaszorítsák ezt az újból jelentkező káros akciót* és

érvényt szerezzenek a 47.000/1909. számú rendeletnek,

amely a közönség felvilágosítását célozza. A rendelet szerint minden olyan nyilvános helyen, ahol margarint használnak, feltűnő módon kell a közönséget tájékoztatni arról, hogy *az üzemben készített ételek margarint tartalmaznak.* Ezt az előírást nem tartották be a multban, még kevésbé tesznek eleget a mai időkben és így minden szigor és rideg retorzió indokolt azokkal szemben, akik

a magyar nemzetgazdaságot erősítő vaj fogyasztása helyett az állati zsiradékot csempészik a közönség gyomrába.

A margarin elleni küzdelem az utóbbi napokban jelentékeny erőre kapott azáltal is, hogy a *Dunántúli Szarvasmarha Tenyésztő Egyesület* feliratban mutatott rá a kormány előtt a margarin és egyéb ételzsír-pótló anyagok gyártásának *erőteljes korlátozásának szükségességére.* Nagyon helyes az Egyesület követelése, hogy vagy szüntessék be ezeknek a cikkeknek a forgalmát, vagy pedig

adóztassák meg olyan radikálisan, hogy abból a tejtermelő alap is részesülhessen.

A földmüvelésügyi minisztérium most foglalkozik a kérdéssel és remélhetőleg az általános nemzetgazdasági érdekeknek megfelelő döntést hoz.

A margarin-iparnak a háttérbe szorítása egyébként sem sérti a magyar vállalkozás érdekeit. A margarin-tröszt magyarországi képviselői: *Biehn Sámuel és Fia, valamint a Hutter és Lever cégek* százezreket keresnek évente, amit számszerüen bizonyít az utóbbi részvénytársaság mérlege, amely például *478 ezer pengővel* dotálja a *rendes tartalékalapot ugyanakkor, amikor a mérlegszerű tiszta nyereséget a tavalyi 343.848 pengőről 61.641 pengőre szállítja le.*

A cseh gyár a hitelezők számláját a tavalyi 4.3 millió pengőről 8 millióra emelte,

ami a mérlegtechnikusok előtt azt mutatja, hogy példátlanul magas hasznokat könyveltek el a mult évben is. Ezek a hatalmas tételek az utolsó fillérig

a magyar mezőgazdaság károsodását jelentik

és ezért beláthatatlan fontossága van annak, hogy a nagy margaringyárakat és a mellettük meghúzódó kis keverőüzemeket *a kormányzat a legnagyobb erélyel háttérbe szorítsa.*

Ezerszámra érkeznek a kérvények a rendkívüli kisipari hitelekért

A főváros megsürgeti a kormány további hozzájárulását

Néhány héttel ezelőtt a kormány hozzájárult ahhoz, hogy egyes városok a bankszerü fedezettel nem rendelkező kisiparosainak és kiskereskedőinek *kisebb kölcsönökkel való támogatására hitelakciót indítsanak.* A kormány elgondolása az, hogy *minden város részére külön hitelalapot létesítsenek,* amely egyrészt állami hozzájárulásból, másrészt pedig az illető városoknak e célra megszavazott és rendelkezésre bocsátott összegeiből alakul. Az egyes hitelalapokhoz való állami hozzájárulás céljára a kereskedelmi miniszter *összesen 120.000 pengőt bocsátott rendelkezésre,* amely összeg az egyes városok között a kisiparosok és kereskedők számarányában idomuló kulcs szerint nyer felosztást.

A székesfővárosra ebből az összegből a 32 ezer 800 pengő jutott.

Amennyiben valamely város a hitelakció céljára a megállapított kulcsnál *nagyobb összeget* megszavaz, az állami hozzájárulás is utólag felemelhetővé válik.

A minisztertől érkezett leirat szerint a hitel folyósítása 0.6 százalék bélyegilletékkel ellátott *fedezeti váltó* alapján történik. Ezenkívül a kölcsönt igénybevevő kötelezettséget vállal arra, hogy *a részére folyósított összeget a kikötött időpontban járulékaival együtt pontosan visszafizeti.*

A kölcsönök visszafizetésének határideje 6 hónap, amely határidő további 6 hónappal meghosszabbítható.

A kölcsönakció keretén belül megállapított kamat *6.5 százalék.* A kölcsön utalványozását kamarai kerületenként az intézőbizottságok végzik, amelybe helyet foglalnak a hitelalaphoz hozzájáruló városok képviselői is.

A hitelakcióba a főváros is bekapcsolódott és természetesen a legmesszebbmenő áldozatokra is hajlandó, hogy *a nehéz helyzetben lévő társadalmi rétegek boldogulását elősegítse.* A hitelakciónak Budapestre vonatkozó további alakulásáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Minthogy a kereskedelmi miniszter által kezdeményezett hitelakció a gazdasági válsággal küzdő oly kisiparosok és kiskereskedők részére is lehetővé teszi a kölcsönszerzést, akiknek bankszerü fedezet hiányában eddig hitel nem állott rendelkezésükre, a főváros is örömmel hozzájárult ahhoz, hogy *a hitelakció céljára 50.000 pengőt rendelkezésre adjon.*

A fővárosnak feltétele azonban, hogy ebből az összegből 17.200 pengő csak akkor váljék felhasználhatóvá, ha a kereskedelmi miniszter a budapesti kisiparosok és kiskereskedők részére létesítendő hitelalaphoz az állami hozzájárulás összegét 32.800 pengőről ugyancsak 50.000 pengőre felemeli.

Az errevonatkozó értesítést még nem kaptuk meg, azonban függetlenül ettől, *gondoskodtunk arról, hogy a főváros részéről engedélyezett összeget a fentvázolt kategóriák számára kölcsönképpen folyósítsák.* Reméljük, hogy a kormány hozzájárulása most már rövidesen megérkezik és akkor alkalom nyilik arra, hogy

a kisiparosok és kiskereskedők újabb rétegei

juthassanak olcsó kölcsönökhöz.

*

A budapesti kölcsönök folyósítását a *Kisipari Hitelintézet* végzi, ahová *eddig 4300 kérvény érkezett* az újabb hitelakcióban való részesedés céljából. Az igények egyénenként *200—800 pengő között* mozognak és alapos elbírálás után a hitelért folyamodók megkapják a számukra szükséges összegeket. A kormány hozzájárulása után további kérvények is kedvező elintézést nyernek.

Kammer Hugó megkontrázta a honvédelmi minisztérium posztóbeszerzését

A katonai posztó szállítására december 16-i lejárattal új versenytárgyalást hirdettek

Megírtuk annakidején, hogy a honvédelmi minisztérium 180.000 méter posztószükségletének fedezésére ajánlatot kért a hazai posztógyáraktól. Az ajánlatok a lejárati terminusra pontosan beérkeztek és formailag teljesen fedték a „nyilvános versenytárgyalás" feltételeit. A honvédelmi minisztériumban azonban a belföldi és külföldi áralakulás tanulmányozásánál azt a benyomást szerezték, hogy a honvédség ruhaellátása érdekében *a kartelgyárak túlzottan magas árai ellensúlyozására rendkívüli eszközökhöz kell nyúlni.* A kartelgyárak rideg üzleti eljárása arra indította a honvédelmi minisztériumot, hogy *a versenytárgyalást megsemmisítse.* Szakkörökben úgy tudják, hogy a méltánytalan eljárásra *Kammer* Hugó, a Kammer Testvérek Rt. tagja buzdította karteltársait.

A honvédelmi minisztérium posztószállításának helyzetéről a következő információt kaptuk:

A honvédelmi minisztérium ez év szeptemberében a honvédség 1933—34. évi szövetszükségletére versenytárgyalást hirdetett. A versenytárgyalás szeptember 26-án folyt le. A beérkezett ajánlatok egységárait, tekintettel arra, hogy a mult árakhoz viszonyítva mintegy *26 százalékos meg nem okolható emelkedést mutattak,* a bizottság az ellenőrző árelemzés alapján és *a múltévi beszerzési árakhoz képest is feltűnően nagyoknak tartotta és ezért a versenytárgyalás eredményét a közszállítási szabályzat 31. paragrafusának rendelkezései értelmében megsemmisítette.* Az erről szóló közléssel egyidejüen a honvédelmi minisztérium október 11-ére tárgyalásra hívta meg az összes érdekelt gyárakat. Ezen a tárgyaláson közölték a gyárosokkal azokat az egységárakat, amelyeket a honvédelmi minisztérium a jelenlegi gazdasági és költségvetési viszonyok mellett — az ország általános gazdasági és pénzügyi viszonyainak figyelembevételével — megfelelőknek tart. Kérte, hogy a gyárak nyolc napon belül foglaljanak állást. E határidő leteltével *az összes érdekelt gyárak nevében olyan válasz érkezett, amely szerint a gyárak a felajánlott árat nem fogadják el, de hajlandók a versenytárgyalásra benyújtott áraikat a kilátásba helyezett előlegre, valamint a kiírtnál nagyobb szükséglet biztosítására való tekintettel hat százalékkal mérsékelni.* Mivel ezek az árak is messze meghaladták a honvédelmi minisztérium által felajánlott egységárakat, a honvédelmi minisztérium közölte az összes gyárakkal, hogy ezt a választ elutasításnak kell vennie és ezért a tárgyalást befejezettnek tekinti. A szövetbeszerzést illetően pedig *a továbbiakban szabad kezet tart fenn magának.*

Az elhatározásnak megfelelően a minisztérium kéz alatt 70.000 méter kinestári posztót tényleg megrendelt a *Trunkhan posztógyárban.* Ennek a gyárnak azonban korlátozott termelőképessége van, a minisztérium a még szükségelt 110.000 méter posztó szállítására *december 16-i lejárattal új versenytárgyalást hirdetett.* Ha *Kammer* Hugó úr és a vele egyhúron pendülő társai ez alkalommal is a régebbi metódushoz fordulnak, akkor a honvédelmi minisztérium bizonyára oly módszerhez fog nyúlni, amely érvényre emeli a szabad versenynek összes legális lehetőségeit és eszközeit.

Negyvenéves szolgálati jubileum. Csütörtökön este ünnepelték *Mérei* Ármin, a Ganz-gyár cégvezető mérnökének negyvenéves szolgálati jubileumát. A „Vén diófa"-étteremben tiszteletére rendezett, több mint száz terítékes vacsorán nemcsak kollégái s a műszaki világ számos előkelősége vett részt. A Ganzgyár igazgatósága nevében *Orphanides* János kormányfőtanácsos, alelnök méltatta a jubiláns kiváló érdemeit, melyet különösen a hídépítés terén fejtett ki. *Mérei* meghatott szavakkal mondott köszönetet és az ünneplő társaság még sokáig maradt együtt a legjobb hangulatban.

A Futura, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt. folyó hó 11-én tartotta XIV. évi rendes közgyülését. *Ipolyi*-Keller Gyula elnöki megnyitójában elmondotta, hogy a *Futura* forgalma, az elmult gazdasági év kenyérmagvakban kedvezőtlen terméshozama ellenére, 30%-kal emelkedett. A választások során új igazgatósági tagok lettek: *Csizmadia* András, dr. *Kállay* Zoltán, dr. *Péchy* Tibor, dr. *Szilágyi* Ernő, gróf *Teleki* Mihály; viszont dr. *Fabinyi* Istvánt, dr. *Décsey* Lajost, dr. *Hubay* Sándort, dr. *Kund* Edét, dr. *Mojzes* Andort, dr. *Sztaniszlavszky* Ervint felügyelőbizottsági tagoknak választották meg. Jelentette továbbá az igazgatóság, hogy *Wehner* Kornél helyettes igazgatót igazgatóvá, dr. *Dömötör* Jenő cégvezető ügyészt helyettes igazgatóvá nevezte ki. A közgyülés egyhangúan elfogadta az igazgatóság összes javaslatait.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ár:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hatralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Csütörtökön lesz a legközelebbi tanácsülés. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén nem tudott végezni a napirendre felvett ügyek tárgyalásával. *Huszár* Aladár főpolgármester eredetileg úgy intézkedett, hogy a tárgyalást kedden délelőtt folytassák. Szombaton ez a terminus megváltozott, amennyiben a főpolgármester értesítette a tanácstagokat, hogy a legközelebbi tanácsülés nem kedden, hanem csütörtökön, december 14-én délelőtt lesz. Itt említjük meg, hogy *a főváros karácsonyig már csak egy közgyűlést tart és pedig december 19-én,* amikor napirenden lesz az *adonyi bérgazdaság* szerződésének felbontása és a *Talbot-szerződés* öt évre való meghosszabbítása is.

Hétfőn átadták a belügyminiszternek a főváros 1934. évre szóló költségvetését. A pénzügyi osztály szombaton elkészült a költségvetésre vonatkozó közgyülési határozat és a vele kapcsolatos feliratok megszerkesztésével. A határozatot és a feliratokat hétfőn délelőtt a főváros vezetői aláírták, majd a végleges formában kinyomtatott költségvetés három példányát nyomban felvitték a belügyminisztériumba. A fontos aktussal a polgármester *Homolyai* Dezső dr. tanácsjegyzőt, a költségvetési ügyek referensét bízta meg. A főváros az illetékes kormánykörökből igéretet kapott, hogy a költségvetést hamarosan felülvizsgálják. Ettől függetlenül *1934 január 1-től már a redukált budget alapján indul meg a gazdálkodás* és nem az 1933. évi keretek között.

Lavotta Gyulát hivatalvesztésre ítélték. Nagy feltűnést keltett néhány hónappal ezelőtt az Eternitművek állami és városi szállításaival kapcsolatos leleplezés, amelynek során több állami és városi tisztviselő ellen eljárást indítottak megvesztegetés gyanúja alapján. A gyanúsítottak között szerepelt *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsos is, akit azzal vádoltak, hogy a vállalat városi szállításainál 1800 pengő jutalékot fogadott el. Lavotta ellen, aki a fővárosnál teljesített szolgálataival érdemes multra tekinthet vissza, fegyelmi eljárást indítottak. Ebben az ügyben kedden délben döntött a közigazgatási bizottság fegyelmi birósága, amely *Lavottát hivatalvesztésre ítélte.* A megtévelyedett, jobb sorsra érdemesült tisztviselőt általánosan sajnálják.

A sajtó köréből. Érdekes személyi változások történtek az elmúlt napokban a sajtó körében. *Hegedüs* Gyula, aki alapítása óta tíz esztendőn keresztül szerkesztette a *Magyarságot,* de a közelmult években más napilapoknál fejtett ki irányító tevékenységet, a *Magyarság* igazgatóságának a felkérésére *újra elfoglalta régi helyét a vállalatnál. Hegedüs* Gyula visszatérése felbecsülhetetlen nyereséget jelent a Magyarságnak, mert olyan személyiséget kapott vissza a vezérkarba, aki a legnagyobb tudással és rátermettséggel kezeli a dirigensi pálcát. *Hegedüs* Gyula új ügyköre az egész sajtó eseményévé nőtt, ami kifejezésre jut abban a sok üdvözlésben, amellyel pályájának dicsőséges színhelyén, a *Magyarság* élén elhalmozzák. — A magyar publicisztika egyik legkiválóbb reprezentánsa, *Kósa* Miklós dr., az elismert közgazdasági író, a *Gazdasági Hirlap* felelős szerkesztője, átvette a *Színházi Élet* közgazdasági szerkesztését és irányítását. *Kósa* Miklós, ez a brilliáns ujságíró és elsőrendű stílusművész, a mag a friss ötletességével a legnagyobb nyereséget jelenti a népszerű színházi ujság számára.

Eddig 700 fővárosi alkalmazott kérte a névmagyarosítást. A törvényhatósági tanács múltheti ülésén a névmagyarosítással kapcsolatban elhangzott felszólalások után *Sipőcz* Jenő polgármester nyomban megígérte, hogy a félreértések tisztázására magyarázó rendeletet ad ki. A polgármestert az a szándék vezette, hogy *még a látszatát is elkerüljék annak, mintha a főváros tisztviselőit és alkalmazottait presszióval akarnák rákényszeríteni idegenhangzású nevük megváltoztatására.* De erre nem is volt szükség, mert a főváros tisztviselői, úgy mint a multban, most is átérzik a magyar név jelentőségét és minden kényszer nélkül hozzák meg elhatározásukat azoknak a nagynevű elődöknek a nyomán, akiknek magyar neve ma már egybeforrt a főváros történelmével. A főváros tisztviselői december elejéig *több mint hétszáz névmagyarosítási kérvényt nyujtottak be,* amelyek közül háromszázat már továbbítottak a belügyminiszterhez.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Hétfőn megkezdik a karácsonyi segélyek folyósítását

A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésén egyhangulag hozzájárult a polgármesternek ahhoz a javaslatához, hogy *a közigazgatási alkalmazottak ezidén is megkapják a karácsonyi segélyeket.* Ezt az évenként visszatérő jutalmazást — mint a *Fővárosi Hirlap* multheti számában vezetőhelyen megírta — az idén különösen veszély fenyegette, mert eltérően a multtól, *a legnagyobb megerőltetésébe került a pénzügyi osztálynak a fedezet előteremtése.* 250.000 pengő mozgósításáról volt szó, ami a pénzügyi helyzet nehézségei közepette, nem jelentett könnyű feladatot az illetékesek számára. A polgármester és közvetlen munkatársai azonban mindent elkövettek, hogy *a tisztviselőtársadalom megérdemelt karácsonyi segélyezése valósággá váljon* és ez a magyarázata annak, hogy az illetékes önkormányzati szervek megadták a felhatalmazást az összeg folyosításához.

A karácsonyi segélyek szétosztásának módozatairól *illetékes helyen* a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A polgármester utasítására az elnöki ügyosztály összeállítja a karácsonyi segélyben részesülők listáját és gondoskodik arról, hogy a központi pénztár a folyósítást kellő időben lebonyolítsa. A tervek szerint

december 18-án, hétfőn kezdődik a karácsonyi segélyek szétosztása és 20-ig befejeződik,

úgyhogy a tisztviselőtársadalomnak lehetőség nyilik a karácsonyi vásárlások kellő időben való elvégzésére.

— A karácsonyi segélyek kulcsát tudvalevőleg a havi járandóság *15—20 százalékában* állapitották meg, amelynek alapján a polgármester rendelete értelmében a szétosztás akként történik, hogy az alsó fizetési fokozatok

a VIII. fizetési osztály első fizetési fokáig 20 százalékban, a VII. fizetési osztály harmadik fokától, a IV. fizetési osztály első fokozatáig, a tisztviselők 15 százalékos segélyben részesülnek.

Ez a beosztás teljesen egyezik a mult évi arányokkal, vagyis a karácsonyi segélyekben részesülnek a *főjegyzői rangban lévő tisztviselők is,* míg a magasabb rangú tisztviselők ezuttal is kimaradnak a juttatásból.

Tizenhárom fellebbezés a lakbérszabályrendelet ellen. A lakbérleti szabályrendelet a törvény előírása szerint a közgyülési határozat után két hétig közszemlére volt kifüggesztve. December 1-én járt le a kéthetes határidő. *Összesen tizenhárom fellebbezést adtak be a szabályrendelet ellen.* A fellebbezések közül a legérdekesebb a *Háztulajdonosok Országos Szövetségéé, amely a szabályrendeletnek csaknem valamennyi paragrafusát kifogásolja.* Egyes paragrafusokat megfellebbeztek: *a Ház- és Telektulajdonosok Országos Szövetsége, a házfelügyelők érdekképviselete, a Bádogos és Szerelő Ipartestület, valamint a Lakók Szövetsége is.* A fellebbezéseket a szabályrendelettel együtt a napokban terjesztette fel a főváros a belügyminiszterhez. A belügyminiszter intézkedett, hogy *a szabályrendelet egy példányát haladéktalanul továbbítsák az igazságügyminiszterhez, hogy ott is megtehessék észrevételeiket.* A főváros vezetősége az illetékes kormányköröktől olyan igéretet kapott, hogy *a jóváhagyás január folyamán okvetlen megtörténik,* így nem lesz semmi akadálya, hogy a rendelet február 1-én, az új házbérnegyedkor életbelépjen.

Uj szobrok és emlékművek. A főváros közterei a legközelebbi jövőben több szoborral és emlékművel gazdagodnak. Készülőben van *Markup* Béla „Csodaszarvas kutja", amely a Halászbástya északi fokán nyer elhelyezést, *Morvai* János „Öreghonvéd" márványszobra, amelyet a Lovas-út melletti új parkban állítanak fel. *Pongrácz* Szigfrid „Ádám és Éva" szobra a Statisztika-kertben, *Maugsch* Gyula „Mackó úr" szobormüve a Lukács-fürdő parkjában nyer elhelyezést.

Emelkedett a novemberi idegenforgalom. A főváros idegenforgalmának legmegbizhatóbb tükre mindig a bécsi iroda jelentése, mert hiszen alig érkezik hozzánk nyugat felől valaki, aki előzőleg a bécsi irodát meg ne látogatta volna. A főváros bécsi idegenforgalmi irodájában novemberben *1150 érdeklődő fordult meg, a mult év novemberében ezzel szemben csak 1045.* A látogatók közül 574 osztrák, 88 német, 48 angol, 45 amerikai, 40 svájci, 33 holland, 28 cseh, 27 olasz, 27 lengyel, 21 francia, 15 jugoszláv, 12 román, 10 svéd, 10 spanyol, 8 argentiniai, 6 dán, 4 indus, 4 belga, 3 kubai, 2 venezuelai, 2 görög, 2 bolgár, 2 portugál és 1 boliviai volt. Az 1150-ből 294 számára változtatta meg az iroda a Budapestre szóló vasúti, autobusz, illetve repülőjegyet. 69-en vizumot és 39-en elszállásolást is kértek. *A bécsi iroda novemberben nyolc ismertető előadást tartott nagy érdeklődés mellett:* egyet *a bécsi magyarok gazdasági és társadalmi egyesületében,* a másodikat *a Lehrer Motor Fahrer Clubban,* a harmadikat *az Allgemeiner Automobil Club termében,* a negyediket *az Amatör Motorfahrer Clubban,* az ötödiket *a Gärtner und Gartenfreunde Verein-ban,* kettőt *a Gerngross* áruházban és végül még egyet a *Stafa* áruházban is. Az iroda jelenleg több társasutazást készit elő.

105 újabb lakást bérelt a főváros. A magánbérházakban üresen álló szoba-konyhás lakások közül a szociálpolitikai ügyosztály az elmúlt hetekben 105 lakást bérelt. A szükséglakások közül 82 lakást a miniszteri biztos rendelkezésére bocsátottak, a kilakoltatott családok elhelyezése érdekében.

Uj szeretet-otthon az Angyalföldön. Csütörtökön délután ünnepélyes keretek között avatta fel *Horthy* Miklósné a VI. kerületi Vöröskereszt Egylet Reitter Ferenc-utca 19. szám alatti új 150 személyes női szeretetotthonát. A kormányzó feleségét először *Radvánszky* Albert báró, a Vöröskereszt helyettes elnöke üdvözölte, majd *Bayer* Antal kormányfőtanácsos a VI. kerület nevében köszönte meg a magas támogatást. Az ünnepségen a honvédelmi minisztert *Klein Eberhardt* Sándor tábornok képviselte, a főváros részéről *Beke* Hugó és vitéz *Horváth* László tanácsjegyzők, valamint *Imre* Irma dr., a szociálpolitikai ügyosztály szakelőadója jelentek meg. *Ferenczy* Tibor rendőrfőkapitányt *Szilaveczky* Lajos főtanácsos, az életvédelmi osztályt *Vig* Béla dr. kapitány képviselte. A főméltóságú asszony *Guilleaum* Árpád altábornagy, a Vöröskereszt főgondnoka és felesége, valamint *Lukács* Sarolta, *Spanner* Egonné és *Tichy* Józsefné, a VI. kerület társelnökei kiséretében végigtekintette a termeket és a látottak felett legmagasabb megelégedését fejezte ki.

A főváros maga akar dönteni az utcák és közterek elnevezéséről. Régi sérelme a főváros önkormányzatának, hogy a Közmunkatanács legtöbbször előzetes megkérdezés nélkül, teljesen önhatalmúlag nevezi el Budapest utcáit és tereit. Most felterjesztést intéztek a kormányhoz és megkérik, adja vissza a fővárosnak ezt a jogot, amelyet az autonómia jogának megcsorbításával gyakorol a Közmunkatanács. A főváros arra hivatkozik, hogy e tekintetben nem lehet kevesebb beleszólása a saját dolgába, mint amennyi a legkisebb falunak is megadatott.

Felolvasások és ismeretterjesztő előadások a melegedő szobákban. A főváros vezetősége a melegedőszobák és menhelyek szerencsétlen lakóinak szellemi táplálékáról is gondoskodni akar. A menhelyeken időközönkint ismertterjesztő, szórakoztató és valláserkölcsi felolvasásokat, előadásokat tartanak, ezenkívül a fővárosi könyvtár útján gondoskodik arról, hogy a jelentkezők könyveket és folyóiratokat is kapjanak, ha olvasni akarnak.

Praktikus kézikönyv az OTI és MABI járulékokról. Gombor János, az OTI ny. tisztviselője praktikus és könnyen áttekinthető szakkönyvet készített a levonásra kerülő betegségi járulékokról. A füzet ára 2 pengő. Kapható: *Gombor* János szerzőnél, Budapest, VII., Csengeri-u. 12.

Budapest fürdőváros megvalósítását követeli a magyar idegenforgalmi közvélemény. E kérdésről nagy szeretettel és hozzáértéssel ir *Miklós* Elemér dr. *Az utazás művészete* című kötetében. Az egész Fürdőváros-kérdés programja, a tennivalók gazdag sokfélesége s a jövő reménységek széles perspektivája különösen élvezetessé és aktuálissá teszi e könyv megszerzését és elolvasását. Kapható a könyvkereskedésekben és a Menetjegyirodákban.

A Balatonfüredi Szanatórium leszállította árait! Rádiumos szénsavas fürdőt, orvost, négyszer étkezést, hidegmelegvizű szobát, fütést ad 15 pengő napi átalány-árért. Ebben már a gyógydíj és borravalók is benne vannak. Üdülőknek kivételesen **háromnapos karácsonyi weekend** 30 pengőért. Felvilágositás: Balatonfüreden, vagy a budapesti irodában, VI., Eötvös-utca 20.

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület jubiláris közgyülése a „Rózsadomb és Vidéke Egyesület"-nek vitéz *József Ferenc* dr. kir. herceg fővédő elnökletével december 16-án, szombat délután 6 órakor a Szent-Lukácsfürdő fehér termében (III., Zsigmond-u. 25.) tartja *40 éves jubiláris közgyülését.* A közgyülést 7 órakor művészest követi: *Dullien* Klára, *Pethő* Imréné, *Vásárhelyi* Magda, almási *Balogh* Pál, *Pethő* Imre és *Zilahy* Lajos rózsadombi írók és művészek közreműködésével. A művészest után 8½ órakor *társasvacsora* lesz. Vacsora után tánc. Terítéki ára ital nélkül: 2 P 50 f.

Sikerrel járt a bútorpályázat. A főváros az iparművészet pártolása és fejlesztése érdekében nem régen bútorpályázatot írt ki *egy- és kétszobás normál lakásberendezésre.* A pályamüvek elbirálására alakított zsüri 8, egyenként 200 pengős pályadíjat ítélt oda. A berendezések ára egyszobás lakásnál 900, kétszobásnál 1500 pengő körül mozog.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill.
Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Zsibárusrendelet és kontárkérdés a közgazdasági bizottság ülésén

Az ipari és közgazdasági bizottság e héten érdekes napirenddel tart ülést. Most készült el *az új zsibárus-rendelettervezet*, amely hivatott a Teleki-tér sokat kifogásolt dzsungeljében rendet teremteni. A bizottság tárgyalás alá veszi azt a tervezetet, amely a kormány intencióinak megfelelően módosítja a zsibárus-engedélyek kiadásának rendjét. A most birtokonbelül levő zsibárusokat és bódébérlőket szerződésük lejártáig nem háborítja a főváros, amikor azonban a szerződések hatályukat vesztik, a bódék és áruhelyek kiadása már az új rend szerint történik, amelynél *elsősorban a jelentkező hadirokkantakat és hadiselteket veszik figyelembe*. Az a szándék, hogy a felszabadult bódéknak legalább az 50 százaléka hadirokkantak tulajdonába kerüljön.

A közigazgatási bizottság foglalkozik másik érdekes és fontos ipari problémával is: annak a pontos előírásával és szabályozásával, hogy milyen munkákat végezhetnek a kontárság elkövetése nélkül a házfelügyelők.

— Az új lakbérszabályrendelet — mondotta informátorunk — tudvalevően megengedi, hogy bizonyos „halaszthatatlan elsősegély jellegű" ipari munkákat, javításokat ezentúl a házfelügyelők is elvégezhetnek. Az iparosság a szakasz ellen már eleve tiltakozott, mert attól félt, hogy az sok visszaélésnek lesz a forrása. Azzal argumentáltak, hogy

a háztulajdonosok a múltban is felhasználták különböző munkákra a házfelügyelőket

és ez a rendszer már túlságosan elfajult. Miután a szabályrendelet nem írta elő, hogy milyen természetű munkálatokra vonatkozik a szakasz, az érdekelt iparosság úgy vélte, hogy a legtöbb javítási munkát ilyen sürgősnek és elsősegély jellegűnek fogják minősíteni és *továbbra is a házfelügyelőkkel dolgoztatnak a tulajdonosok*. A közigazgatási és ipari ügyosztály ezt a surlódási felületet akarja kikapcsolni azzal, hogy

a munkaadó- és ipari érdekeltségek meghallgatása után külön szabályozza a tényleg sürgős és halaszthatatlan természetű munkákat,

amelyek elvégzése a házmesterekre hárul. A bádogosok és szerelők ipartestülete ettől a lépéstől függetlenül az emlitett szakasz miatt *külön is megfellebbezte a belügyminiszterhez a lakbérszabályrendeletet.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

Munkájáért szavatol, védjegyű anyagot épít be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegy
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Képlár-utca 9.

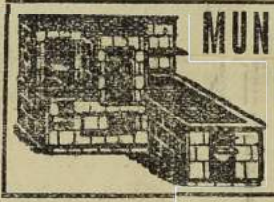
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3 TELEFON: 21-2-81.
Készít különféle fém és bakelit tömegcikkeket, bakelit- és fém szerszámokat, elektrotechnikai cikkeket.

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HŐLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapítási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ◆ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizios csavarok.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Kiapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás
Hajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök
Budapest, V., Falk Miksa-u. 32. Telefon: 27-1-47

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

SZTANÓ JÓZSEF
röntgen-, diathermia- és elektrotechnikai üzeme. BUDAPEST, VIII., Kisfaludy-u. 28.
Telefon: 38-1-25.

„HERMUSIN"
a legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
vasszerkezet, fémportál, napellenző és redőnygyár
TELEFON: 32—3—76. BUDAPEST, VIII., KISFALUDY-UTCA 5. TELEFON: 45—9—86.
GYÁRTMÁNYAINK ANYAGBAN ÉS MINŐSÉGBEN UTOLÉRHETETLENEK

Huszonharmadik évfolyam Budapest, 1933. december 20. 51—52. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Fohász a karácsonyfa alatt

A FŐVÁROSI HIRLAP számára írta:

HUSZÁR ALADÁR dr.
főpolgármester

Az egész világon szegényes és törpe az idén a karácsonyfa. A mienk, a magyar karácsonyfa, talán a legszegényesebb, nem jut alája ajándék, de annál tisztábban, annál becsületesebben fénylenek rajta a béke vágyának és az emberszeretetnek meleg lángjai. Ahogy rátekintünk erre a szomorú magyar karácsonyfára, amely fölött azonban büszkén pompázik a reménykedés aranyfüstje, mindig arra kell gondolnunk, hogy mikor lesz, amikor újra a magunk fenyőfáját díszítjük föl a magunk ékességeivel? Majd ha a magyar Felvidékről megint akadály és vám nélkül úsznak le vizeinken a magyar fenyők a pesti dunaparti piacig: akkor lesz nekünk megint igazán boldog karácsonyi ünnepünk.

Egyelőre csak a reménység él bennünk és ennek a reménységnek mindig erősebb lesz a melege, élénkebb a fénye. A tavalyi magyar karácsonyfa alatt, amikor a szent estén az elrabolt magyar fenyőkre gondoltunk, már átjárta a szívünket a melegség, hogy többé nemcsak magunk között beszélgetünk a revízióról, hanem a magyar állam hivatalos szervei is foglalkoznak ennek a kérdésnek a megoldásával, a magyar kormány is hivatalos programjává tette a trianoni igazságtalanság reparálásának követelését. Most újra itt ülünk a karácsonyfa előtt és boldog örömmel állapítjuk meg, hogy egy esztendő leforgása alatt a revízió gondolata megrázta az egész világot, hogy ma már nincsen a népeknek olyan találkozása, nincsen államférfiaknak olyan összejövetele, ahol a magyar revízió kérdése, ha másképpen nem, legalább kísértetként meg ne jelenne. Többé nem ökölbeszorult kézzel hallgatunk, nem összeszorított fogak közt sziszegjük azt a követelésünket, amely nélkül élnünk nem lehet, hanem nyílt beszéddel, magasba lendülő gesztusokkal kiáltjuk oda a világnak, hogy meg kell szűnnie a trianoni igazságtalanságnak, mert különben Kismagyarország, ez a kis sziklatöredék, lavinaként magával sodorja a megélhetésében, gazdasági életében amúgyis összekuszált Európát.

Két karácsonyeste között világprogrammá lett a magyar revízió. A karácsonyi fényesség káprázatában sem veszítjük el azonban józan ítéletünket és tisztában vagyunk azzal, hogy nem megjárt, hanem csak megkezdett út van a hátunk mögött. Bármilyen hatalmas munkát végeztünk, bármilyen példátlan sikere van az elvesztett magyar földért és elvarázsolt magyar lelkekért indított küzdelemnek, tudjuk nagyon jól, mindössze csak annyi történt, hogy elindultunk a revízió irányában. Keserves küzdelmek, nagy harcok, szenvedések és megpróbáltatások várnak még reánk, amíg eredményt érünk el, de a betlehemi csillag nem lehet olyan fényes, mint amilyen fényes a mi csillagunk: a magyar föltámadás reménysége.

A magyar karácsonyfán pedig minden esztendőben több és több fény fog kigyulladni. Ahányszor egy nagynevű barátot megnyerünk a magyar ügynek, ahányszor egy nagyszerű magyar megnyilatkozás történik, a magyar igazság érdekében, ahányszor egy lépést teszünk előre, ahányszor a siker öröme int felénk: annyi lánggal kell minden esztendőben a magyar karácsonyfa fényét fokozni. Ez alól a magyar karácsonyfa alól, ahol hittel telik meg a szívünk, ajkunkon a békesség dalával, lelkünkben a biztos győzelem kiirthatatlan reménységével, induljunk új és új küzdelemre a magyar igazság kivívásáért.

KERESZTES-FISCHER FERENC

belügyminiszter nyilatkozata a Fővárosi Hirlapnak:

„Nem időszerű a fővárosi törvény reviziója"

A belügyminiszter az Erzsébet-sugárút megnyitásánál és az Andrássy-út meghosszabbításánál sürgősebb feladatnak tartja a Rókus-kórház kitelepítését

Bizonyos oldalról állandóan felmerül a sürgető kívánság, hogy a *kormány kezdje meg a fővárosi törvény módosítását*, amelyet sok tekintetben nem tartanak a gyakorlatnak megfelelő működési alapnak. Olyan hírek is napvilágot láttak, hogy *a törvény reviziója közvetlen küszöbön áll* és hogy a képviselőház a kora tavaszi hónapokban megkezdi az erre vonatkozó javaslat tárgyalását. Hogy a hírek valódiságáról a legilletékesebb forrásból szerezzünk értesülést, magához

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszterhez

fordultunk, aki a fővárosi törvény módosításának híréről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tudomásom van arról az elképzelésről, hogy a fővárosi törvény reviziója napirendre kerül, amelyre azonban csak azt a választ adhatom, hogy a minisztérium ezidőszerint ezzel a kérdéssel nem foglalkozik. Remélem, hogy ez a kijelentésem minden további kombinációnak elejét veszi.

Rámutattunk a belügyminiszter előtt arra, hogy a főváros mindent elkövet *a közmunkáknak széles területen való megindítására* és ezért napirendre tűzte az *Erzsébet-sugárút* megnyitásának és az *Andrássy-út* meghosszabbításának problémáját. Erről a kérdésről a belügyminiszter a következő nagyérdekességű nyilatkozatot tette:

— Jól tudom, hogy a fővárosi közvélemény sürgetőleg lép fel a két terv megvalósítása érdekében, nekem az a meggyőződésem, hogy ez a gondolat ezidőszerint nem vihető keresztül a pénzügyi vonatkozások miatt. Információim szerint a főváros ennek a tervnek a végrehajtására az O11 és a MABI-tól akar kölcsönt igénybevenni, de nem vagyok nyugodt afelől, hogy a mai viszonyok között ez megvalósítható volna. Felmerül az a kérdés, hogy ezektől az intézményektől kölcsönbe vehető pénz elégséges-e az egész tervezet végrehajtására? Ha ez nem volna százszázalékosan biztosítható, könnyen megtörténhetik, hogy az egész terv megakad, vagy inkább félbemarad. A magam részéről tehát itt sok akadályt látok. De tudom azt, hogy a főváros dolgoztatni akar és szeretne valamilyen nagyobbszabású közmunkát megindítani. Ennek a tiszteletreméltó szándéknak a megvalósítására más lehetőséget is látok. Ott van például a Rókus-kórház kitelepítésének ügye. Ez már egyszerűbb probléma és nézetem szerint könyebben végrehajtható. Talán jó volna ennek a kérdésnek a megoldásával és végrehajtásával foglalkozni, ha nincs más kézenfekvőbb és könnyebben megvalósíthatóbb ötlet.

Amint látható, *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter nem lát fantáziát a fentérintett városrendezési kérdések végrehajtásában és *inkább a Rókus-kórház kitelepítésének régebbi keletű ügyét kívánja napirendre tűzetni*. Ennek előfeltétele nézetünk szerint a *kórházi kérdés függő ügyeinek rendezése*, amely nélkül aligha nyílik a fővárosnak lehetősége arra, hogy a szükséges anyagi fedezetet biztosítsa.

Sipőcz Jenő polgármester:

Az értelmiség jövője nem kérdéses, annak továbbra is vezető szerepe és pótolhatatlan helye van a közéletben

A polgármester a Fővárosi Hirlap útján közli, hogy a főváros a maga területén mindent megtesz az ifjúság kenyérkérdésének előbbrevitele érdekében

A törvényhatósági tanács, a közgyűlés, a különböző bizottságok, a választmányok sorozatos ülései alaposan igénybevették karácsony előtt a polgármester idejét. Napról-napra a fontos megbeszélések sorozata zajlott le a városháza tanácskozó termeiben és a bizalmas megbeszélések sokasága lefektette a legközelebbi teendők irányát. Elmondható, hogy *Budapest legelfoglaltabb embere a főváros első polgára*, akinek csodálatos nyugalma és munkabírása a legnagyobb bámulatot érdemli.

Túlzsúfolt programjának néhányperces szünetét használtuk fel arra, hogy felkeressük hivatali szobájában és nyilatkozatot kérjünk tőle olyan problémákról, amelyekről tudjuk, hogy közel állanak lelkületéhez, mert azok a magyar jövő alakulására vonatkoznak. Első kérdésünk nem tartozik szorosan a főváros ügyeihez: *miképpen látja az ország helyzetét a polgármester*, aki az ország fővárosának vezetője és mint ilyen, biztos ítéletet alkot magának a nagy ügyekről.

Sipőcz Jenő dr.
polgármester

errevonatkozólag a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ország helyzete a történelmi feladatok szempontjából sokat javult, a revíziós gondolat világpolitikai térhódítása a jobb jövő hajnalhasa-

dását jelenti a nemzet számára. A revizió kérdésétől függnek talpraállásunk és megerősödésünk életfeltételei. A jövőről lévén szó azonban, elsősorban azokra kell gondolnunk, akik a jövőt jelentik a váltakozó nemzedékek életében.

— Az ifjúság elhelyezkedésének kérdése talán a legelső helyen áll az égető problémák között. Nem azért emelem ki ezt, mert különös aktualitást nyer az egyetemi ifjúság mozgalmával, hanem azért, mert az értelmiség súlyos válságát látom benne. Az egész világon olyan jelenségek mutatkoznak, mintha az értelmiség, a diplomás képzettség nem találná meg a maga helyét és kenyérlehetőségét az élet új berendezkedésében.

— Meggyőződésem, hogy mindez csak átmeneti tünet, mert a haladás és fejlődés egyre nagyobb értelmiséget és szaktudást követel a mindennapi élet adminisztrálásánál. Szakszerűen képzett értelmiség nélkül nem lehet a modern életfeladatokat megoldani és az államigazgatást a kor színvonalán tartani. Az értelmiség jövője nem kérdéses, mert annak továbbra is vezető szerepe és pótolhatatlan helye van a közéletben.

A polgármester meggyőzőerejű fejtegetései után azt a kérdést tettük fel, hogy annyi nehézség és megkötöttség ellenére is, *miképpen lehetne az ifjúság elhelyezkedésének kérdését előbbrevinni?*

— Csak az egész társadalom összefogásával, az állam és az autonómiák egységes támogatásával, minden közület és magángazdaság bevonásával.

— A kultuszminiszter úr külön osztályt szervezett a diplomás ifjúság elhelyezésére. Ez kétségtelenül üdvös kezdeményezés, de a kérdés olyan szövevényes és nehéz, hogy adminisztratív úton nem igen lehet jelentős eredményt elérni.

— Gyakorlati megítélésem szerint törvényes rendezésre volna szükség, a kvalifikációs törvény revideálásával, illetve a mai viszonyoknak, az életszükségleteknek megfelelő kvalifikációs törvény megalkotásával kellene a kérdés országos rendezéséhez az alapot lerakni. Az élet ugyanis sok tekintetben túlhaladta az eddigi szabályokat, a kvalifikációnak tehát új rendezést kell adni, mely a közhivatali szempontokon túl kiterjed a magángazdaság, a magántevékenység minden ágára.

Megemlítettük a polgármester előtt, hogy a *fővárosra nagy várakozással tekintenek minden oldalon,* mert úgy gondolják, hogy az autonómia az ifjúság felvevőképessége szempontjából gazdag lehetőséget nyujt.

— A főváros az elmult évtizedben az ifjúság elhelyezkedésére sok lehetőséget és alkalmat adott, de jött a gazdasági válság és az autonómiát megszorításokra, leépítésekre kényszeritette. A vonatkozó kormányintézkedéseken kívül az anyagi helyzet is korlátokat állított, amelyeket a legjobb akarattal sem tudunk elhárítani. A lehetőségek határán belül azonban mindent megteszünk, hogy az ifjúság kenyérkérdését előbbre segítsük a magunk területén. Ezt célozza a gyakornoki állások betöltése is.

— Ennek kapcsán nemcsak az a szempont vezet, hogy kenyeret adjunk az állásnélküli ifjúságnak, hanem az a magas elv is, hogy a legtehetségesebb, legképzettebb és legjellemesebb fiatalokat válasszunk ki az erők utánpótlására.

Ezek a szavak az életet ismerő és az igazságérzettől átitatott felfogású ember álláspontját tükrözik vissza. Az a nyiltság, amely a polgármestert minden ténykedésében jellemzi, nyilatkozatából is kicsendül és bizonyára megmutatja a helyes és követendő utat a ma legnagyobb problémájának megoldására.

Munkanélküliség, tömegnyomor és a segités módja

A Fővárosi Hirlap számára irta: LIBER ENDRE alpolgármester

Amikor olyan formában tesszük fel a kérdést, hogy a munkanélküli inségesek segélyezését, avagy közmunkák útján való foglalkoztatását tartjuk-e helyesebbnek és célravezetőbbnek, akkor tulajdonképpen napjaink legnagyobb gazdasági és szociális problémáját: a munkanélküliség megszüntetésének kérdését vetjük fel. A háborúelőtti évek közgazdasági és szociális életének egyenletes és fokozatos fejlődése idején a munka és a segély kérdése soha nem kerülhetett ilyenformában egymással kapcsolatba. A munkaképes egyén akkor a szociális védelem tárgya volt, kapcsolatban a különböző biztosítási-, bér- és munkaidő kérdéssel, a szociális lakáspolitikával, egészségügyi intézkedésekkel és általában a modern szociális élet egyéb tényezőivel, de a hatóság közjótékonysági tevékenysége körébe még törvényeink is csak a munkaképteleneket (betegeket és aggokat), továbbá a közvédelemre szoruló gyermekeket utalták.

A gazdasági válság teljesen más helyzetet teremtett. Jóformán egyik napról a másikra félelmetes gyorsasággal növekedett az egészséges és munkabíró korban lévő munkanélküli felnőttek száma. Önálló exisztenciák roppantak össze, állások és jövedelmek váltak bizonytalanná és családok ezrei zuhantak le a kispolgári életnívó biztonságából, a máról-holnapra való vegetálás lelket és testet összezúzó mélységeibe. Ebből a súlyos helyzetből ezer és ezer kéz nyúl fel segélykérőn, támasztkeresőn a hatóság felé. A megcsonkított és elszegényedett ország, amely felett nemcsak saját tragédiájának, hanem az egész világ válságának hullámai is átcsaptak és amelyet sok tekintetben felkészületlenül talált a krízis romboló áradata, ma még nem tudja a nyomorba zuhanók kezébe adni a legerősebb, a legbiztosabb mentőkötelet: a munkát, miért is kénytelen egy sokkal gyengébb és tökéletlenebb eszközzel segítségükre sietni: hatósági segéllyel. A székesfővárost is a szociális lelkiismeret készteti nagyarányú és évről-évre mindjobban kiépített inségenyhítő tevékenységének folytatására, mert nem nézhetjük tétlenül, hogy éhség, ruhátlanság, hideg, hajléktalanság pusztítson munkanélküli polgáraink sorában és legalább a pillanatnyi segítséget igyekszünk a nyomorba jutottaknak és családjaiknak biztosítani. Felmerülhet az a kérdés, hogy az az összeg, amelyet a főváros inségenyhítésre fordít, értéktermelő munkába fektetve nem jelentene-e szociális és gazdasági szempontból értékesebb segítséget? Mielőtt erre válaszolnék, lássunk néhány számot. A székesfőváros 1934. évi költségvetésében az inségenyhítésre előirányzott összeg 9,500.000 P. Ebből az összegből a szükségmunkákra felvett kölcsön törlesztésére, az Inségesek Székesfővárosi Foglalkoztatójának költségeire, a szellemi szükségmunkások díjazására, a munkaképtelen inségesek segélyezésére és végül a gyermekek étkeztetésére és felruházására — tehát kivétel nélkül szükséges és nem törölhető kiadások fedezetére — 6,000.000 pengőt kell számítanunk. *A munkaképes munkanélküliek* segélyezésére tehát fennmarad 3,500.000 P. Ez volna az az összeg, amelyet munkalkalmak teremtésére lehetne felhasználni. A székesfőváros kerületi népjóléti osztályain nyilvántartott közsegélyben részesülő családok száma a legutóbbi félévben 50—60.000 között ingadozott. Ezeknek a családoknak több mint 80 százalékánál a családfő munkaképes és figyelembe véve az ezen családok keretein belül élő, továbbá a magános munkaképes férfiakat és nőket is, a legújabb kimutatások szerint a székesfőváros területén a munkanélküliek száma állandóan 75—85.000 között hullámzik. Ha tehát segély helyett munkát akarnánk adni, akkor egy átlag 80.000 főnyi tömeget kellene foglalkoztatnunk legalább oly mértékben, hogy mindazt, amit számukra a közsegély biztosított, azt ezzel a munkával megszerezhessék. Az említett 3,500.000 pengőből ilyen nagyarányú tömegmunkát megszervezni lehetetlen, nem is szólva arról, hogy a teljes összeg egy része még a legjobban megválasztott munkanemeknél is anyagbeszerzésre esne és csökkentené a költségösszegből a munkabérekre eső részt. A gyermekek segélyezését nem számítva, jelenleg egy inséges családnak egy évben átlagosan 87.5 P hatósági segélyt tudunk juttatni. Ha egy munkaképes családfőt egy éven belül ilyen összegü keresethez tudnánk is juttatni, ebből az összegből sem lenne képes megvásárolni azt az élelmet, tüzelőt, ruha- vagy cipőfélét, stb., amit segélyezése folyamán ugyanennyi idő alatt és a szükséghez képest arányosan elosztva kap. Majdnem bizonyos, hogy ezt az aránylag kis összeget rövid idő alatt elköltené és az év legnagyobb részében — minden segélyezés híján — a legnagyobb nyomornak, talán az éhenhalásnak lenne kitéve.

Tudatában vagyok annak, hogy a munkanélküliség kérdését az inségenyhítés nem oldja meg és tisztán látom mindazokat a veszélyeket, amelyeket egyrészt az ellenszolgáltatás nélkül nyujtott segélyezés, másrészt a hosszantartó vagy gyakran ismétlődő munkanélküliség úgy az egyénre, mint a társadalomra, sőt az egész nemzetre nézve magában rejt. De az inségenyhítésre szánt összeg — amint látjuk — nem elég arra, hogy munkához juttassa a munkanélküli tömegeket. A múlt év őszén megindított szükségmunkák, amelyek még jelenleg is folyamatban vannak és amelyeket a munkanélküliség enyhítése, a gazdasági élet, valamint a magánvállalkozási kedv némi fellendítése érdekében 9,000.000 pengő költségösszeg keretében szerveztünk meg, — az inségeseknek csak egy töredékét foglalkoztatták több-kevesebb időn át és hatásukat inkább abban kell látnunk, hogy bár a munkanélküliek számát érezhetően nem csökkentették, de legalább meggátolták, hogy még több munkaképes egyén váljék munkanélkülivé és növelje az inségenyhítés terheit.

Most mindenekelőtt arra törekszünk, hogy az ellenszolgáltatás nélkül nyujtott segélyezési rendszert átalakítsuk olymódon, hogy a segélyezett munkaképes egyéneknek legalább munkakészségét és emberi önérzetét megőrizzük a teljes pusztulástól. Egy tervezet már készült erre vonatkozóan a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályban. Remélem, hogy az ú. n. inségmunkarendszert sikerülni fog a legmegfelelőbb és legszociálisabb formában bevezetni. Szociális szempontból tekintve tehát a kérdést: amíg a munkanélküliek száma ilyen rendkívül magas, amíg közel másfélszázezer lélekről kell a hatóságnak gondoskodnia, addig még az eddigi tapasztalatok alapján jól megszervezett inség- és szükségmunkák sem oldhatják meg az inségesek foglalkoztatásának kérdését olyan kielégítő módon és mértékben, hogy az inségenyhítés teljesen feleslegessé váljék és megszüntethető legyen. A hatósági segélyezést tehát mindaddig fenn kell tartani, amíg a hatóság olyan arányú közmunkára nem tud fedezetet találni, amely a munkanélküli inségesek mindegyikét az évnek legalább egy részében megfelelő mértékben tudná foglalkoztatni. Minden vitán felül áll, hogy ez volna a legtökéletesebb megoldás, hogy úgy szociális, mint erkölcsi és gazdasági szempontból ez az egyedül követendő helyes út és hogy minden lehetőséget fel kell kutatni, amelynek segítségével legalább lassan és fokozatosan meg lehet valósítani a nagyobb arányú közmunkákat.

Letiltotta a polgármester az előljáróságok vizsgálati- és szemledíjának a szétosztását

Az előljárói értekezlet felterjesztésben védekezik a rendelet ellen

Túlzott számadatok és ezzel egyidejüleg szinte legendás tételek forogtak közszájon hosszú éveken keresztül arról, hogy *a kerületi előljáróságok vezetői és főtisztviselői milyen fantasztikus arányokban jutnak mellékjövedelmekhez* a különböző helyszíni eljárások és vizsgálati díjak révén. Az előljárók értekezlete több ízben foglalkozott ezzel a problémával és a kerületi számvevőségek nyilvántartásai útján igazolta, hogy

a mai megcsappant építkezési tevékenység mellett ezek az összegek havonkint 2—300 pengőig terjednek

és nagyjából fedezik a kiszállásoknál ténylegesen elköltött kocsidíjakat, valamint étkezési kiadásokat. Az előljáróknak, valamint a beosztott szakhivatalnokoknak ez a mellékjövedelme már egy alkalommal rendezést nyert, úgylátszik azonban, most újabb intézkedés készül. A székesfőváros polgármestere ugyanis

21.283/33—I. szám alatt a következő rendeletet

küldötte az előljáróságok vezetőinek:

Budapest székesfőváros törvényhatósági tanácsa 403—31. szám alatt hozott határozatával megállapította a törvényben és kormány-, majd szabályrendeletben előírt helyszíni eljárások és vizsgálatok alkalmával az abban résztvevő hatósági tisztviselők számát, továbbá az eljárási díjak összegét, egyben kimondotta, hogy *ezen díjak előtrását, beszedését és kiutalását az előljáróságok számvevőségei és pénztárai útján kell kezelni.*

A m. kir. belügyminiszter úr 80.293/V. számú leiratában kifogásolta, hogy az eljárási díjak megállapitása nem a törvényhatósági bizottság által történt

és elrendelte, hogy az előljáróságok által hivatalos eljárások alkalmával szedhető díjak kérdését *terjesszem a törvényhatósági bizottság elé, annak határozatát pedig jóváhagyás végett neki mutassam be.* A m. kir. belügyminiszter a fentemlített leiratában azt is elrendelte, hogy ezen díjakat, valamint az ezen díjak terhére történő kiadásokat

a jövőben a székesfőváros költségvetésében elő kell irányozni.

Addig is, míg ezen eljárási díjak *újabb szabályozása és költségvetési előirányzása* megtörténik, elrendelem, hogy az előljárók a hivatalos eljárások alkalmával beszedett díjakat az eljárásban résztvevő tisztviselők részére *ne fizessék ki, hanem azokat minden hónap utolsó napján az előljáróságok pénztárába szolgáltassák be.* Utasítom a kerületi pénztárak számvevőségeit, hogy

az igy befizetett összegeket ideiglenes bevételként kezeljék és azok összegeiről nekem a főszámvevő úr útján havonta jelentést tegyenek.

Ezen jelentés alapján fogok a befolyt összegeknek a fentemlített hatósági eljárásokban résztvett tisztviselők jutalmazása és készkiadásainak megtérítése céljaira való fordítása tekintetében esetenként intézkedni.

Eddig szól a rendelet, amelyik a kormányhatóság intencióinak megfelelően *egyszerűen letiltja az eljárási díjak szétosztását.* Az a körülmény, hogy az összesen begyült tételeket a költségvetésben elő kell irányozni, nem jelent mást, mint hogy

az összeggel nem a kerületi előljárók, hanem a központi városháza fog rendelkezni

és azt jutalmazásokra, illetve a készkiadások megtérítésére fordítja. A kerületi előljárók sérelmesnek tartják az új rendelkezést és ezért *a legutóbb tartott értekezletük határozata értelmében felterjesztést intéznek a polgármesterhez a rendelet hatálytalanítása, illetve megfelelő módositása érdekében.*

AZ IFJUSÁGÉRT

Irta: KOZMA JENŐ dr.

Az egész ország szegény, a polgárság kínnal keservesen éldegél, alig győzi a terheket, a munkásság legjavából is igen nagy réteg munkanélkül tengeti életét. A gondok felhői besötétítik a karácsonyi égboltozatot és mégis azt kell mondanom, hogy az ország legszánalomraméltóbb, legsürgősebb segítségre szoruló része az ifjúság. A Megváltó születésének ünnepi hangulatában a legnagyobb áldást erre az országra az hozná, ha meg tudna születni az a megváltó gondolat, amely ezt a mai szomorú, gyilkos időkben élő ifjúságot talpra állítaná.

Máskor az adventi napokban a szülők boldogan várták haza gyermekeiket, ma szomorú, féltő gondot keltő híreket olvasnak állandóan az egyetemek tájékáról. A karácsony egyformán öröme volt a szülőknek és az ifjúságnak. A ma nyomorúsága valósággal szembeállítja egymással a szülőket és gyermekeket, de biztosan egymásra uszítja az öregeket és a fiatalokat. Pedig meg kellene értenie mindenkinek, öregnek és fiatalnak, apának és fiúnak, hogy ez a kor egyformán üti, veri, rugja mind a kettőt. Ha nincs munkája ma a fiatalságnak, akkor mégis csak az öregek keresetéből élnek és ha fiaink lelkére a keserűség borul, mert nem tudnak munka nélkül élni, akkor ne feledjék el, hogy a szülők fájdalma éppen olyan nagy, mert érezniök, látniok, szenvedniök kell gyermekeik fájdalmát és szenvedését. A fiatalok elkeseredetten és türelmetlenül követelik, hogy csináljanak nekik helyet az öregek, de az öregek nem tudnak elmozdulni a munkaasztal mellől, mert akkor nem tudnak enni adni gyermekeiknek. Valaha a generációk egymásba kapcsolódtak és az egymásba kapcsolt generációk láncszemei törvényszerű pontossággal találták meg helyüket a társadalomban és a munkában. Ma szétestek ezek a láncok, szétgurultak a láncszemek, amelyek egymást okolják, egymást marják, mert mindegyik a másiknak a helyére vágyik. Azok a kezek fogják az igazi áldásos munkát végezni, amelyek ezeknek a generációknak a láncszemeit ismét egymásba kapcsolják és amelyek olyan gazdasági helyzetet teremtenek, hogy az öregek és fiatalok harca ismét, mint a régi jó időkben, az öregek és fiatalok versenyévé alakuljon át.

Ez a harc, amely valósággal kézitusává fejlődött már a két generáció között, nem lehet áldásos kimenetelű. Ezt a harcot meg kell szüntetni, mert egységes társadalom csak akkor alakulhat ki, ha a generációk nem egymás ellen, hanem egymásért dolgoznak. Nem lehet tehát megoldás az, hogy munkabíró, a társadalom számára nélkülözhetetlen munkaerők állíttassanak félre azért, hogy a jószándékú derék, tehetséges és nagyot akaró, de még tapasztalatlan ifjúság minden rendszer nélkül elfoglalja a helyüket. A megoldás az, amit mi igyekeztünk megvalósítani a városházán, amikor próbaképpen száz gyakornoki állást szerveztünk. Az ifjúságnak nem az a hivatása, hogy egyszerre az élre kerüljön, hanem az, hogy fokozatosan, a természet törvényeinek parancsai szerint foglaljon teret a maga számára, építse ki a maga életfeltételeit. Valahol kezdeni kell és mindnyájan tudjuk, hogy a ház építését a fundamentumnál szokták kezdeni és nem a tetőzetnél. Az ifjúi életek fölépítése számára fundamentumokat kell ásni és ilyen fundamentum igyekszik lenni a főváros száz gyakornoki állása is. De a társadalomnak is vannak feladatai. A magyar társadalom az utolsó időben nagyon rákapott arra, hogy minden feladat elvégzését teljes bizalommal, de egyszersmind ritka kényelemszeretettel a közületre bízott rá. Általános divattá lett, hogy cselekedjék az állam és cselekedjék a főváros. A társadalom maga a legtöbb esetben visszavonult a cselekvéstől. Ez a rendszer nem állandósulhat. Ha a főváros gyakornoki állásokat szervezett, akkor nagyon jól tudta, hogy ezzel a száz darab kiskaréj kenyérrel nem mentette meg a magyar ifjúságot. Nem mentette meg, de megtette, ami a kötelessége: példát adott a társadalomnak. Ha mindenki olyan mértékben megteszi a magáét, ahogy az ifjúság érdekében mindenkor és ma is cselekszik a főváros, akkor az ifjúság megoldhatatlannak látszó nagy problémáját nagyon hamarosan sikerülni fog dülőre vinni.

A karácsony ünnepi hangulatában ezekkel a gondolatokkal kell foglalkoznia mindenkinek, akinek ebben a társadalomban még van veszteni valója és aki ilyenformán a rendet, a nyugalmat, a békességes munkát akarja. Ezekkel a gondolatokkal kell foglalkoznia mindazoknak, akik szeretik az ifjúságot és akiknek számára az emberiség jövője, a magyar jövő szentség. Mert ne felejtse el senki, hogy a mi fiainkra mérhetetlenül nagy, országmentő és országépítő feladatok várnak. Ennek a most szenvedő, küzködő, nyomorgó generációnak kell megteremtenie Nagymagyarországot. Aki csak egy gondolattal, hajszálnyi eredménnyel segít ennek a generációnak a megmentésében, az megtette kötelességét országával és szülővárosával szemben.

FABINYI TIHAMÉR dr.

kereskedelmi miniszter

nem helyesli az indokolatlan kávéházalapítási járványt

A kereskedelmi miniszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az energia-törvény tervezetéről, a Máv. és a MFTR technikai racionalizálásáról, a motoros kocsik és a vontatóhajó építéséről, valamint a Margithíd kiszélesítéséről

A mai nehéz viszonyok között messzemenő érdekek fűződnek ahhoz, hogy a nehezen prosperáló üzleti vállalkozások a fölösleges és káros verseny alól mentesüljenek. Ez a felfogás indította a *Fővárosi Hirlap*-ot arra, hogy *legutóbb is tiltakozzon a Belvárosban szándékolt kávéháznyitás engedélyének megadása ellen*, mert nem tartja célravezetőnek, hogy új vállalkozók, sokszor kéteskimenetelű üzletekkel próbálkozzanak, amelyeknek a következménye sajnálatos módon nem más, minthogy ideig-óráig meggyengíti a már meglévő intézmények forgalmát és nemsokára a csőd az új vállalkozót is anyagi romlásba vonja. Felfogásunkat továbbra is ebben a vonatkozásban érvényesítjük és a gazdasági élet minden vonatkozását figyelemmel kísérő *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelmi miniszterhez fordultunk, akitől véleményt kértünk *a kávéházak túltengésének megakadályozásáról*. A felvetett kérdésre

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azokkal a megállapításokkal, hogy a mai viszonyok között legalább is túltengés van Budapesten kávéházakban, hivatalosan és a sajtó útján is találkoztam. Örülök, hogy mindezekre a véleményekre most a Fővárosi Hirlap útján is kijelenthetem, hogy annak a megállapításába, vajjon túltengés van-e kávéházakban, vagy sem — ismétlem — ennek konstatálásába nem bocsátkozom. Én csak megállapítom, hogy legutóbb egy kávéháznyitási engedély elutasításáról szóló határozatot fellebbezés alapján magamévá tettem. De közölhetem azt is, hogy a létező jogszabályok bizonyos mértékig lehetőséget nyujtanak a korlátozásokra, hogy új kávéházak nyitására irányuló kérvények, amennyiben azok felállítására nincs indok, már alsófokú határozat alapján se legyenek engedélyezhetők.

Utaltunk a kereskedelmi miniszter előtt arra a tényre, hogy a dunai hídaink, különösen pedig *a Margithíd, forgalmilag túlterhelt és tekintettel arra, hogy az óbudai híd felépítése egyhamar nem várható, felmerült az a gondolat, hogy a Margithídat kiszélesítsék*. A kérdés most már az: vajjon a kereskedelemügyi kormány foglalkozik-e ezzel a gondolattal?

— Sajnos, — mondotta válaszában a miniszter, — az állam mai pénzügyi helyzetében erre nincs meg a lehetőség: az államnak jelenleg nincs erre pénze. Ez azonban nem azt jelenti, hogy abban az esetben, ha a főváros akarná ezt a munkát elvégeztetni és meg van rá a fedezete, a magam részéről a gondolatot ne tegyem magamévá. Mint kereskedelemügyi miniszternek azonban nyiltan és kertelés nélkül meg kell mondanom, hogy a problémával a jelzett okoknál fogva nem foglalkozom.

Az ország messzemenő gazdasági érdeke fűződik *az energiatörvény életbeléptetéséhez*, amelyről a legkülönbözőbb hirek keringenek. Ugyancsak sokat foglalkozik a gazdasági közvélemény a *MÁV* és a *MFTR* racionalizálásának kérdésével.

— Az energitörvény végrehajtási utasítása körüli hirek nem felelnek meg a tényeknek — mondotta a miniszter. Egyszerűen azért nem, mert csak a tervezet áll készen és e körül ma még csak tárgyalások vannak folyamatban. Viszont ami a MÁV és MFTR technikai racionalizálását illeti, azok szünet nélkül előrehaladnak. A rövidesen törvényerőre emelkedő hitelrendelkezés alapján a motoros kocsik és vontatóhajó építése által ez a nagyobbszabású munkálat erősebb végrehajtási lendületet, illetve kivitelt nyer.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter fenti megnyilatkozása megnyugtató jövőt rajzol a gazdasági problémák helyes megítélése szempontjából. *A meglevő értékek védelme és kísérleti próbálkozások óvatos megállítása* csendül ki a miniszternek a kávéházak ügyében mondott nyilatkozatából. A híd-probléma megoldása tekintetében *aligha hisszük, hogy a főváros vállalná a Margithíd kiszélesítését*, azonban a mutatkozó nehézségek mindinkább követelik azt az elhatározást, hogy a Boráros-téri híd megépítése után nyomban sor kerüljön az óbudai híd megteremtésére, amelynek anyagi fedezetét az eddigi rendszer alapján a főváros fogja biztosítani. Az energia-törvény életbeléptetése új korszakot nyit meg a nemzet erőinek kihasználásában, aminek jótékony hatása bizonyára rövidesen megnyilvánul.

Erélyesen megcáfolja a látszatadó tervét Imrédy Béla dr. pénzügyminiszter

A pénzügyminiszter kijelenti, hogy az építőtakarékok működéséről egyelőre nem készít tervezetet a minisztérium

A közelmult napokban olyan nyugtalanító hirek járták be a közvéleményt, hogy *a kormány ismét feleleveníti a látszatadó tervét* és gondoskodik a külső ismérvek alapján történő adóztatás végrehajtásáról. Még élénk emlékezetben van a már egyízben felbukkant és végrehajtani szándékolt látszatadó, ami ellen szinte egyértelmű tiltakozást jelentett be a közvélemény, a sajtó, valamint a közgazdasági körök minden tagozata. A legújabb rémhírt az okozta, hogy *Imrédy* Béla pénzügyminiszter legutóbbi parlamenti beszédében *az adófizetést nem kedvelőkről* tett említést és ennek a kijelentésnek a gyors konzekvenciáit abban vonták le, hogy most már elkerülhetetlen a kétségtelenül visszatetszést keltő intézkedés: *a látszatadó bevezetése*.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett erre vonatkozóan

Imrédy Béla dr. pénzügyminiszterhez,

aki az állítólagos látszatadó gondolatáról a következő nyilatkozatot tette:

— Erről szó sincs. Egész világosan és félreérthetetlenül fejeztem ki magamat szóbanlevő parlamenti beszédemben. Világosan megmondottam, hogy az emberek önkénytelenül csak a saját bajaikat látják és a közzel szemben való kötelezettségükre nem gondolnak. Vannak sokan, akik önhibájukon kívül nem tudnak fizetni, de vannak igen sokan, akiknek igazán megvan a módjuk arra, hogy kötelezettségeiknek nagyobb mérvben tegyenek eleget, amint azt eddig tették. Ezeket fel fogjuk kutatni.

— Arra kérem a közvéleményt, hogy ne üljenek fel hangzatos jelszavaknak. Egy bizonyos: meg kell keresnünk a nem eléggé adózókat és meg is fogjuk őket találni.

Felhasználtuk az alkalmat és érdeklődtünk a pénzügyminiszternél *az új építőipari törvény és a vele összefüggő építőtakarékok szervezete iránt is*. Erre vonatkozólag a pénzügyminiszter válasza a következő:

— Az állampénzügyek irányítása olyan messzemenő lekötöttséget jelent, hogy egyelőre konkrét tervezetet még nem készítettem az építőipari törvénnyel kapcsolatos úgynevezett építőtakarékok működésének szabályozásáról. Természetesen mindent elkövet a kormány az építőipar fellendítésére, azonban pontos terminust az építőtakarékok lényegére és szervezetére vonatkozólag ma még nem mondhatok.

A pénzügyminiszternek a látszatadóra vonatkozó nagyhorderejű kijelentése remélhetőleg mindenkorra megnyugtatást gyakorol a közvéleményre olyan irányban, hogy *ez a kémrendszeren nyugvó és ilymódon elképzelt adózási rendszer nem fenyeget.*

Isten dicsőségét csak méltó elhelyezésben és ragyogó fényben hirdetheti Nagyboldogasszony temploma

Irta: DORNER GYULA ny. miniszteri tanácsos, tanácstag

A székesfőváros 1934. évi költségvetéséről a közgyűléshez intézett polgármesteri jelentésben két rövid mondat emlékezik meg az Eskü-téri templomról. A két mondat így szól: *„Lebontatta a főváros a belvárosi főplébániatemplom körül épült üzlethelyiségeket s a bontással a templom művészi szépségű, gótikus díszei kerültek felszínre. Ezt az értékes középkori műemléket teljes szépségében megőrizni és a jövőnek átmenteni elsőrendű kulturális kötelességemnek tartom."*

Ez a két szerény mondat nem is sejteti, hogy az abban foglalt ígéret, *a belváros legsúlyosabb rendezési problemáját veti fel,* mert a belvárosi plébániatemplom sorsának végleges eldöntése nélkül, az Erzsébet-híd pesti hídfője körül mutatkozó valósággal torz városképnek rendezését, megoldását még csak elkezdeni sem lehet. Már pedig ez a döntés nehéz feladat, amelyet *a mai generációnak kellene megoldani,* mert a híd építésének intézői a kérdést csak felvetették, de meg nem oldották.

Az Erzsébet-híd vonalának megállapításakor, a belvárosi plébánia-templomnak csak hátulsó, szentélyi részét tartott(k műemléknek, de úgylátszik, hogy ennek megőrzésére különösebb súlyt nem vetettek, mert az eredeti elgondolás szerint, az egész templomot le akarták bontani s az egész teret, — a piaristák telkével együtt, — fel akarták tölteni, épenúgy, mint az a hídfeljáró déli oldalán történt. Ez az elgondolás volt az oka annak, hogy az *utcavonalak megállapításakor a templomra semmiféle tekintettel sem voltak,* s a templomnak még hátsó, keskenyebb része is több méterrel beleszökik az Eskü-út északi vonalába, az Eskü-útnál jóval keskenyebb híd gyalogjárójának külső széle pedig metszi a déli templomtorony síkját.

Ma már a műemlékekre vonatkozó felfogás igen nagy változáson ment át, mert a műemlékek megőrzése a közületeknek szigorú kötelessége lett. Sokszorozott mértékben áll fenn ez a kötelesség Budapest fővárosra, ahol igen kevés műemlék van, s ahol *minden kődarab, amely a multak emlékeit őrzi, egy-egy drágakővé vált.* Ezért ma, a belvárosi plébániatemplom lebontásáról még csak beszélni sem szabad, hisz annak falai egy a tatárjárás utáni időkben épült gótikus templom emlékét őrzik, a déli torony pedig a még régebbi román templom egy faltöredékét rejtegeti.

De az sem lehet vitás, hogy *a templom mai helyén,* az útvonalba benyomuló falaival, *az Eskü-út egész képét tönkreteszi,* másrészről pedig a templom süllyedt helyzete, valamint mellette álló támasztófal, a még oly nagy gonddal restaurált templom művészi hatását is megsemmisítené. Lehetetlennek tartom, hogy az Eskü-útba beszökellő templom helyzetét végleges megoldásnak elfogadjuk s a járdáknak mai kényszermegoldását, megnem változtatható állapotnak tekintsük. Ideig-óráig, szükségből meg lehet alkudni a templom keleti és déli oldalán lévő zeg zugokkal, de *ezt a helyzetet véglegesnek elfogadni, városrendezési képtelenség volna.*

A megoldás lehetőségeit tehát két szembenálló követelés befolyásolja. Az egyik a templom fenntartását, sőt restaurálását követeli, a másik pedig az Eskü-út rendezését és a templom körüli helyet olyan megoldását kívánja, amely a templom érvényesülését lehetővé teszi, s *a hídfő körüli dísztelen, szinte elijesztő sikátorokat megszünteti.* Ez a két ellentétes követelés csak úgy elégíthető ki, ha a megoldási lehetőségek között kombinációba vesszük a templom emelését és eltolását is.

Az első pillanatra lehetetlennek és nagyon is kalandosnak látszik ez a megoldás, hisz a templom régi falai nem könnyen bírnák ki ezt az erőszakos beavatkozást, s a költségek is igen magasnak tűnnek fel; de ha meggondoljuk, hogy abban az esetben, ha a régi gótikus templomot akarjuk visszaállítani, akkor a tornyokat, a tetőzetet, a templom barokk hajója feletti boltozatot úgyis le kell bontani, mert azok már újabb keletűek s különösebb műbecsük nincsen, a templom felemelése és eltolása nem látszik többé fantasztikus elgondolásnak. Természetesen ezzel a munkával kapcsolatban gondoskodni kell a falaknak belső rácsos szerkezettel és vas vonórudakkal való kimerevítéséről is, mert enélkül *ezt a nehéz műveletet végrehajtani nem lehet.* A fa, vagy vas merevítő szerkezetnek a templom belsejébe leendő beillesztése, s a falaknak vas vonórudakkal való összehúzása olyan szilárd és merev egésszé változtatja át az egész építményt, amely bizonyosan ellenállhat az emeléssel és eltolással járó, s a falakban keletkezhető veszedelmes feszültségeknek.

A templomnak régi kriptáit és alapfalait mai állapotukban, mint földalatti emlékeket hozzáférhető módon lehetne fenntartani, éppen úgy, amint az ugyanezen a téren a római erődmaradvány falaival már meg is történt. *Ezek a falak őriznék a templom eredeti helyének emlékét* s a mai állapotában megmaradó kripta továbbra is változatlanul, érintetlenül rejtené a régi pesti polgárok hamvait.

A nyugati nagyvárosokhoz képest fővárosunknak igen kevés építészeti emléke maradt meg, amelyek bizonyíthatnák, hogy sok vihart látott nemzetünk és fővárosunk a nyugalom éveit mindig felhasználta kulturális alkotások létrehozására. Annál jobban meg kell becsülnünk azt, ami megmaradt, s nem sajnálhatjuk azokat az áldozatokat, amelyekkel átmenthetjük a jövendő számára a mult emlékeit.

A műemlékek fentartása tekintetében az utolsó években az a felfogás jutott érvényre, hogy azokat csak megőrizni, s fenntartani kell, de restaurálni, vagy átépíteni nem. Ez a felfogás lehet helyes, sőt a vidéken, falvakban (pl. Zsámbékon) lehet jogosult is. *De egy milliós főváros szívében, a haladó, fejlődő élet legélénkebb vonalán, tényleges használatban lévő épületek megtartására, a puszta megőrzés nem lehet elég.* A régi alkotások lehető kímélésével újra kell azokat építeni, s az ősi falak megbecsülésével, újra át kell azokat alakítani, hogy szent hivatásukat betölthessék.

A romladozó templom, a maga elhagyatottságában, magányos helyen, az elmult idők melankólikus bájával hathat, s áhítatot kelthet; de a lüktető élet középpontjában a düledező, pusztuló falak csak a kegyetlen nemtörődömséget jelentenék. Akármilyen tisztelő áhítattal tekintsünk is a belvárosi plébániatemplom falain előtünt gyönyörű gótikus épületrészekre, tisztában kell lennünk azzal, hogy *a restaurálás csak akkor lehet eredményes, ha leszámolunk a templom mai helyének súlyos örökségével,* s a restaurálással együtt megoldjuk és rendezzük a mai torz utcaképet is. Mai helyén a templomot restaurálni szinte képtelenség volna, mert művészi szépségei elvesznének abban a támfallal körülbástyázott mélyedésben, amelybe az későbbi építmények meg nem gondolt tervszerűtlensége által jutott.

De ha mégsem lehetne ezt a városrendezési csázármetszést végrehajtani, akkor *kár minden pénzért, amit a templomra költenének.* Akkor búcsúzzunk el rezignált sóhajjal az eltűnt szépségektől, borítsuk rá a jótékony vakolatréteg halotti szemfedelét, amíg egy boldogabb és szerencsésebb generáció képes lesz *feltámasztani halottaiból a pesti Nagyboldogasszony templomot, s az méltó elhelyezésben, teljes fényben hirdetheti Isten dicsőségét, s régmult idők ragyogó emlékét!*

Dandy d'Orsay
volt és marad a parfömök királya
PARFUMS D'ORSAY
PARIS 17 RUE DE LA PAIX

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

STREBEL KAZÁNOK
HAZAI BARNASZÉN-, BRIKETT- ÉS KOKSZ-TÜZELÉSRE
STREBELMÜVEK
Budapest V., Alkotmány-utca 16.
TELEFON: 16-5-65
GYÁRTELEP: MOSON.

Új világvárosi közlekedés: üzembehelyezték a trolleybuszokat

A közlekedés reformálására és a folyton fokozódó igények kielégítésére mindig új megoldásokat hoznak előtérbe. A szakemberek gyakorlati megállapítása, hogy ott, ahol gyér forgalom miatt villamosvasútat nem érdemes építeni és autobuszoknak üzembe állítása a magas üzemköltségek miatt drága volna, *sokkal gazdaságosabb a forgalomnak trolleybuszokkal való lebonyolítása.* Ennek egyszerű magyarázata, hogy vágányra és alépítményre szükség nincsen, tehát elesnek az ezekkel összefüggő jelentékeny költségek.

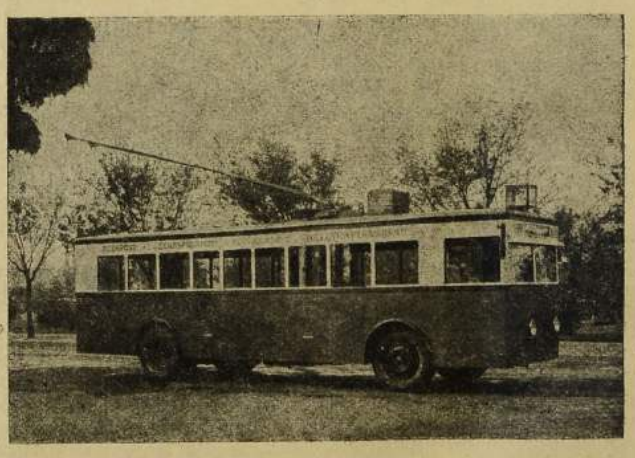

A Ganz-gyár által gyártott trolleybusz valóságos remekműve a magyar iparnak.

Ez a felismerés vezette a Beszkárt igazgatóságát, amikor az annyira sürgetett óbudai végállomás és a temető között a trolleybusz-forgalom megindítását határozta el. A villamosenergiával táplált trolleybusz-motor *felsővezetékből kapja az áramot, ami a legolcsóbb üzemanyagot jelenti.* Forgalmi szempontból páratlan fontossága van a gyorsaságnak, a mozgékonyságnak és a be- és kiszállás gyors lebonyolításának. A vágányhoz nem kötött trolleybusz a megállóknál közvetlenül a járda mellé állhat, azonkívül előzheti a közúti vasúti üzemeket akadályozó más járműveket. A trolleybusz zajtalansága a kipuffogó gázok hiánya, a lökésmentes indítás *nemcsak az utazóközönség, hanem a járókelők szempontjából is értékes előnyök.*

A *Ganz-gyár* két ilyen modern trolleybuszt bocsájtott a Beszkárt rendelkezésére, hogy azokat a forgalomban kipróbálja. A hatóságok képviselői szombaton vették át az új járműveket és a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a trolleybuszok kifogástalan üzeméről, az izléses külsőről, a praktikus és masszív berendezésről, valamint az elektromos berendezések tökéletes voltáról. Az első próbák már a helyszínén meggyőzték a szakembereket arról, hogy a *trolleybuszokra Budapest közlekedésének kiépítésében feltétlen szükség van,* mert a *Ganz-gyárnak* ezek az alkotásai hatalmas teljesítményre hivatottak.

A kocsik, a közönség legnagyobb megelégedésére, tökéletes biztonsággal közlekednek

Az óbudai szakaszon a *Ganz-gyár* két járművén kívül egy harmadikat is üzembehelyeztek, amelyet az *Állami Gépgyár* készített a *Magyar Brown—Bowery Művek* elektromos felszerelésével. A próbajáratok eredményei után dönt a főváros a további trolleybuszok üzembehelyezéséről, olyan útvonalakon, ahol más járművek számára a forgalom költséges, és egykönnyen meg sem oldható.

PESTI KIRAKAT

A betlehemi riport

A mérhetetlen jelentőségű történelmi eseményről, igen, a világ megváltásáról, Krisztus Urunk áldott születéséről szóló evangéliumot nem mi, hanem a magyar kálvinisták nagy püspöke, *Ravasz* László nevezi egy karácsonyi predikációjában *riport*-nak. „Egyetlenegy, édes, vigasztaló, felemelő riport, hogy Betlehemben született egy kis gyermek". Ez a kurta, szelíd, aranyos kis riportocska a magja aztán „annak a titokzatos, észfeletti világeseménynek, hogy a Golgota keresztjén valaki magára vette és megerőtlenítette a világ bűneit".

Ennek a grandiózus, csodálatos, örökéletű nagy riportsorozatnak mára eső első közleményét *Lukács*, a krisztusi idők nagy riportere, olyan ékes egyszerűséggel mondja el, hogy még a legszebbszavú magyar riporterek: *Losonczy* Zoltán és *Bakos* Ákos is megirigyelhetnék, pedig olyan szenzáció van benne, hogy a nagy *Sauerwein* szeme is elkáprázik tőle. Íme:

„És lőn, hogy mikor elmentek az angyalok ő tőlük a mennybe, mondának a pásztoremberek egymásnak: Menjünk el mind Betlehemig és lássuk meg a dolgot, amelyet az Úr megjelentetett nekünk. Elmenének azért sietséggel és megtalálák Máriát és Józsefet és a kis gyereket, ki a jászolban fekszik vala. És ezt látván, elhirdeték, ami nékik a gyermek felől mondatott vala. És mindenek, akik hallák, elcsodálkozának azokon, amiket a pásztorok nekik mondottak".

A legtökéletesebb riport, amit valaha olvastam és félek, hogy igaza van *Ravasz* Lászlónak, amikor arról panaszkodik, hogy abban a töméntelen ujságban, amely ma a közönség hátát borzongatja a Déneskék és mamájuk rémtörténeteivel, rettenetesen kevés hely jut az egyetlen jó hírnek: *az evangeliumnak*. Evangelium: jó hír, örvendetes üzenet, ez kellene ma a meggyötört emberiségnek. Valóban, minden nap egy erdőt írtanak ki, hogy meggyártsák azt a töméntelen papirost, amelyet ujság formájában fogyaszt a világ. És nem jut, vagy alig jut hely bennük örvendetes üzeneteknek. Sőt ellenkezően, fél erdőt sem kellene kiirtani naponta, vagy talán negyedet sem, ha csak az evangeliumi módon, a Lukácsok áhitatával, szeretetével, bölcsességével írnák az ujságot. Bűnösök vagyunk. Botrányra, erkölcstelenségre, vérre, perverzitásra utazunk, alantas érzések táplálására firkáljuk tele az ujságot. Egy-egy Széchenyi-fürdő ügy, egy-egy Déneske, egy-egy Vásárpénztár, egy Tivi gróf, egy kalapácsos gyilkos, egy debreceni angyalcsináló kvartett: ez a mai ujságírás lényege, ezért van, hogy Rotterdami Erazmus egész életén át nem evett annyi betűt, mint ma egy nyugalmazott számtanácsos. Egy kis gyermek születése, egy fogamzás szentsége csak akkor lesz szenzáció, ha a jövendő anya nem tud miatta fellépni a Fővárosi Operettszínházban.

Pedig betlehemi riportokra, evangeliumokra, örvendetes üzenetekre éhes a világ. Nagyon megfogta a szívemet püspököm intelme és én, őszülő bibliás ember, akinek a szentírás a legszebb könyve, kollégáim elé állítom ezen az estén a riportcsinálás, a riportírás mestereit: az evangelistákat. És higyjétek el nekem: nem ujságíró és nem író az, aki bibliát nem olvas.

Pogány Béla.

Parker—Udylite



vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb **rozsdamentesítése**

fekete vagy fehér

kivitelben

SZÉKELY OTTÓ

okl. mérnök

Iroda:

V., Bálvány utca 12.

Telefon: 11-3-52.

Legyőzi a rozsdát! Üzem:

VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.

Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

REDŐ IGNÁC celluloidgyár

Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73

„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,

ajtóvédők.

Elengedhetetlen követelmény a városházán is az erők egyesítése

Ugron Gábor és Payr Hugó nyilatkoznak a Fővárosi Hirlapnak a kormány pártjának szervezkedéséről, valamint az adminisztráció hivatásáról és feladatáról

A városházi politikai fronton elmultak az izgalmak és elmultak azok a túlzott várakozások is, amelyeket ahhoz a tényhez fűztek, hogy a kormánypárt keretében végbement események nyomán lényegbevágó változások következnek úgy az új irányzatok, mint a személyi kérdések tekintetében. A túlfűtött reménykedőket és a háttérben sokat sejtő kárörvendőket alaposan lehűtötte *Gömbös* Gyula miniszterelnök páratlanul objektív magatartása és ítélete, aki tüntető körülmények között vett részt *Kozma* Jenő budai beszámoló gyülésén és félre nem érthetően kifejezte azt a kívánságát, hogy *az összes erők egyesüljenek a nemzeti egység megszilárdítása érdekében*. A miniszterelnök igazságos érzékkel mért, amikor meghajtotta az elismerés zászlóját ama másfélévtizedes munka eredménye fölött, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* ért el a városházán; ugyanakkor azonban annak az óhajának is kifejezést adott, hogy *a városházán ma még kívül álló szervezetek is kapcsolódjanak be a Nemzeti Egység városházi pártjának szolgálatába*. Ennek a megnyilatkozásnak a pesti Vigadó volt a színhelye, ahol *Tabódy* Tibor és szervezete tartott népes vacsorát, amelyen a miniszterelnök a *régi erőkre való támaszkodását* hangsúlyozta és kiemelte, hogy a fenntartásnélküli együttműködés képezheti legjobban a további munka alapját. Ez a magyarázata annak, hogy a városház politikai izgalmai egyszeriben lecsendesedtek és ma már mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a *kormány városházi célkitüzéseinek végrehajtására Kozma Jenő a hivatott, aki mögött saját pártszervezetein kívül az újonnan alakult hasonló irányú szervezetek sorakoznak*.

Az együttműködés megvalósításáról és annak jelentőségéről kérdést intéztünk a Nemzeti Egység Pártja kimagasló tekintélyű tagjához:

UGRON GÁBOR dr.

nyugalmazott belügyminiszterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Száz százalékig aláírom a miniszterelnök úr álláspontját, ki nem csinált titkot abból a felfogásából, hogy *az erők egyesítése a városházán is elengedhetetlen követelmény*. A Nemzeti Egység Pártja a maga hatalmas kiépítettségében óriási erőt reprezentál, megvannak a keretek és szervezetek, amelyeknek élén *Huszár* Aladár főpolgármester áll. Őt bízta meg a miniszterelnök a fővárosi szervezetek legfőbb irányításával, akinek célkitűzése nem más, mint

a miniszterelnök elgondolásának, tehát az erők egyesítésének végrehajtása.

— Nagyon örvendetesnek tartom, ha értékes *külső erők* segítségünkre jönnek ahhoz, hogy Budapest ügyeit sikerrel előbbrevigyük és valósággá váltsuk a főváros naggyátételére vonatkozó terveket.

A fővárost érintő kérdéseket azonban nem lehet vigadóbeli vacsorákkal megoldani:

a városházán itt vagyunk, dolgozunk a főváros érdekében és ha az annyira kívánatos nemzeti egység jegyében összefogunk, úgy *az eredményre a kilátások feltétlenül megsokszorozódnak*.

A fővárosi politikai helyzet mérlegeléséről és általában a közeljövő feladatairól kérdést intéztünk

PAYR HUGÓ

országgyülési képviselő,

törvényhatósági tanácstaghoz, ki munkatársunknak a következő nyilatkozatot tette:

— Az 1934-es év sorsdöntő lesz a főváros gazdasági életére és ezzel együtt önkormányzatára nézve is. A jövőévi költségvetés 10 millió pengő deficitet irányoz elő. Kérdés, hogy ez a valóságban mekkora lesz. A gazdasági nehézségeket politikai harcok fogják fokozni. Elérkezett tehát a városi pártok erőpróbájának az ideje. Most meg kell mutatniok, van-e bennük iniciatíva, szakértelem, meg tudják-e oldani a tornyosuló új problémákat és helyt tudnak-e állani a válságok órájában?

— Én azt hiszem, hogy van. Úgy látom,

a közgyülésen és törvényhatósági tanácsban egyaránt olyan értékek szerepelnek, melyeknél különbeket semmiféle közület nem tud felmutatni.

Az adminisztrációnak is vannak városi, sőt or-

A jubiláló Lipótváros

Irta: PÁSZTOR MIHÁLY

A mai lipótvárosiak megjubilálják a régi Lipótvárost, amely száznegyven esztendővel ezelőtt született meg. A születés ante aktái ugyan József császár uralkodásának az elejére nyulnak vissza, de maga a jubileum most aktuális, mert most ép 140 esztendeje annak, hogy a mai Lipótváros hátán az első lakóház: *Kemnitzer* János timár mester emeletes háza felépült. A Kemnitzer-ház után aztán sűrű egymásutánban következett a többi ház, úgyhogy tíz esztendővel később, hogy Kemnitzer uram házát fölszentelték, — szóval 1803-ban — már 11 utca, 4 tér és 208 ház állott annak a homoksivatagnak a hátán, mely József császár idejében a Várostól északra, a Váci kapu előtt terült el.

Ha meggondoljuk, hogy ma több mint 1200 épületet és húszezer lakást számlál a Lipótváros: bizony nem sok az a 208 ház, melyről *Ráth* Pál „Adressbuchja" 1803-ban beszámol; de ha meggondolja az ember azt is, hogy milyen nehezen határozták el az urak a Lipótváros megépítését, mennyi aktát fogyasztott, mennyi pennát nyűtt el, amíg a terv realizálódott, akkor bizony meg kell elégednünk az eredménnyel. Különben *Ráth* Pál felsorolása szerint százharminc esztendővel ezelőtt ezek voltak a Lipótváros utcái: 1. Fő-utca (ma Deák Ferenc-utca a neve); 2. Tigris-utca (ma Nádor-utca); 3. Bécsi-utca; 4. Réz-utca; 5. Három korona-utca; 6. Két sas-utca; 7. Raktár-utca (Bálvány-utca); 8. Marokkói-utca (gr. Tisza István-utca); 9. Perc-utca; 10. Harmincad-utca és 11. Váci-út. Ezenkívül megemlíti *Ráth* Pál a Vásár-teret (ma Erzsébet-tér); a Só-teret (Vörösmarty-tér); az Ács-teret (Ferenc József-tér). Ezenkívül van még egy tér, melyet „Auf der Neubau" címen könyvel el a kortárs. Ez annak az épületmonstrumnak a környéke, melyet 1786-ban 17.000 négyszögölnyi területen építtetett József császár. Dehogy mi végre építtette: akkoriban senki sem tudta. Később hol kaszárnyának, hol börtönnek használták és csak 1899-ben bontották le, hogy a Szabadság-teret, meg a Szabadság-tér palotáit építsék a helyébe.

Így festett százharminc évvel ezelőtt az a Lipótváros, melyről *Leyrer* József 1803-ban azt írja, hogy „az Újvárosnak tizenöt évvel ezelőtt még nyoma sem volt. A régi város (a mai Belváros) akkor a Váci Kapunál kezdődött és akkoriban még temető volt ott, ahol jelenleg az nagy és szép ház áll, melyben a nagy kávéház (ma a Pénzintézeti Központ háza a Deák Ferenc-utcában) van. Ezen a röviddel ezelőtt még puszta téren (a Lipótváros mai területén) házak állanak, melyek tulajdonosaiknak évi 10—12 ezer forint jövedelmet hajtanak", — mondja Leyrer.

Nohát, „ez a nagy és puszta terület" — melyről Leyrer beszél — az a terület, amelyet mi most jubilálunk. Hogy lett ebből város?!

Hogy megértsük a dolgot, tudnunk kell, hogy József császár idejében a kőfallal körül kerített mai Belváros volt a régiek egész Pestje. A Teréz-, meg a Józsefváros felé szántók, kertek váltogatták egymást. Egy-egy kerthez hozzácsatlakozott olykor egy-egy csőszház is. Viszont a várostól északra nem volt se kert, se szántó. Homoksivatag terült el a Váci Kaputól fölfelé; buckás, mocsaras homoksivatag, mely nem termett semmit. A mai Vörösmarty-téren állott a harmincad hivatal, meg a sóhivatal és messzire a várostól, benn a sivatagban állott magánosan, komoran 1786 óta a „Neugebeude". Ezen a puszta területen akart új, modern várost építeni József császár kamara-adminisztrátora: báró *Schilson* János. Csakhogy Schilson magára maradt a tervével, úgyhogy a kamarai adminisztrátor hamarosan rájött, hogy csak ravaszsággal tudja megcsinálni azt, amit kitervelt. Úgy okoskodott, hogy először azt fogja proponálni, hogy a falakon kívül, a Váci Kapu közelében csináljon Pest város új vásárteret, mert országos vásárok idején a vásárosok nem férnek el a Belsőváros szük és girbe-gurbe utcáiban. Úgy okoskodott Schilson, hogy majd ha meg lesz a vásártér: könnyebb lesz hozzáépíteni az új várost, a nadrággombhoz a nadrágot.

Csakhogy a dolog nem ment olyan könnyen, mint ahogy Schilson gondolta. A városfalon kívül tervezett új vásárteret megvétózta a „választott polgárság" (így hívták akkoriban a városatyákat); az új város építése ellen pedig maga a császár tiltakozott. Már pedig a császárral már abban az időben sem volt tanácsos ujjat húzni. A választott polgárság csupa tekintélyes polgárból: céhmesterekből és előkelő kereskedőkből állott. Országos vá-

ságszerte elismert kiválóságai. Lehetetlen, hogy ezek az erők összefogva ne tudnának megbirkózni a legnagyobb pénzügyi, vagy politikai nehézségekkel.

— *De össze kell fogni az erőket.* Mert ma minden szétfolyik. Az autonómia csak incidentaliter avatkozik be a dolgokba: akkor, ha eléje hoznak egyes problémákat. Az az érzésem, hogy a polgármester nem használja ki eléggé azt az erőt, ami az autonómiában rejlik. Nem foglalkoztatja kellőképpen a bizottságokat és a kormánnyal való tárgyalásainál sem használja fel a polgárság bizalmának mandatáriusait. A tanács pedig, a törvényhatóságnak e főszerve, nem iniciál, nem vezet, nem irányít, csak véleményt mond. Ennek következtében

az autonómia és a közigazgatás között nincs meg az az együttműködés, amely mindkettőnek és a polgárságnak is érdeke.

Sőt gyakran féltékenykedést és ellenségeskedést is látunk.

— Az győz a városnál, aki e két erőt össze tudja fogni és a jövő évben Budapest azzal áll vagy bukik, hogy a harmóniát e két tényező között meg lehet-e teremteni, vagy sem?

Mi az a „wörgli pénz“ és mi lett a sorsa

Irta HACSAK GÉZA, magyar kir. kormányfőtanácsos

(Bécs, 1933 december.) Korántsem volt csodatevő Wörgl község polgármesterének kísérlete a híressé vált wörgli bankóval, betiltotta a község illetékes felsőbbsége, a tartományi főnök, majd az osztrák kormány is. A betiltást a község panasszal támadta meg a *közigazgatási bíróság* előtt s ennek ítélete, amely ezzel végső fokon lezárta a „csodapénz“ karrierjét, kimondotta, hogy Wörgl községnek nincs joga szükségpénzt kibocsájtania és forgalomba hoznia. Az ítéletnek, amely minden további jogorvoslatot kizár, *országos* a jelentősége. Akadt néhány község, amely hasonló módon vélte megindítani a munkanélküliségben megakadt vállalkozás kerekeit, a közigazgatási bíróság ítélete azonban megállapítja, hogy a kormány jogosan tiltotta be a kísérletet s hogy a kormány engedélye nélkül másnak, mint az Osztrák Nemzeti Banknak nem szabad bankjegyet nyomatnia.

Mi is volt tulajdonkép a wörgli pénz? Néhány évvel ezelőtt panaszt emeltek magyar vidéki bányászok, hogy a bérüket nem készpénzben kapták meg, hanem utalvány alakjában, amelyért a bányavállalat üzletében élelmiszert, ruhát, ruházati cikket, sőt italokat is vásárolhattak az utalványon feltüntetett érték erejéig. A pénzt helyettesítő utalványt „Jancsibankónak“ nevezték el a bányászok s panaszuk folytán a magyar hatóságok rövid úton utasították a bányavállalatot, hogy szüntessék meg a bérfizetésnek ezt a módját és ne korlátozzák a munkások bevásárlásait a bánya üzletére.

Ilyen korlátozott volt a wörgli pénz is. Csak *a község területén* lehetett rajta árut venni, munkát fizetni, csak a községben lehetett értékesíteni, de ott sem lehetett érte *igazi bankjegyet* kapni. Mert a wörgli községi jancsi-bankónak *fedezete* nem volt. Mikor a polgármester látta, hogy a nagy munkanélküliség következtében a lakosság pénz nélkül maradt, hogy adózni nem tud, hogy ennélfogva a községháza szükségleteit sem lehet már biztosítani, — előbb pénz után nézett. Volt a községnek a Raifeissen-szövetkezetnél 30.000 schilling készpénz-betéte, ezt visszakérte a szövetkezettől. A szövetkezet azonban nem tudta kiadni a községháza pénzét, mert az adósai elszegényedtek, még adósságuk kamatait is alig képesek megfizetni. Erre határozta aztán el a polgármester, hogy szükség-pénzt nyomat, hogy éppen harmincezer schilling ára bankjegyet fog nyomatni s ennek a fedezetét a községnek a szövetkezetnél *befagyott ugyanolyan összegű* betéte fogja képezni. Úgy képzelte tehát, hogy a wörgli pénz teljes fedezettel bír. Ez volt a polgármester első nagy tévedése, mert nem vette figyelembe, hogy a harmincezer schilling ára bankjegynek csak az Osztrák Nemzeti Banknál van meg a törvényszerű aranyfedezete és ez az aranyfedezet csak *egyszer* harmincezer schilling ára bankjegynek a fedezete, erre tehát *kétszer* harmincezer schilling ára bankjegyet kibocsátani a jegybanknak nem szabad, még kevésbé teheti meg más, hiszen a másodszori kibocsátás következtében az arany fedezet leolvad a felére.

A polgármester megindította a közmunkákat, csak községbelieket foglalkoztatott és a végzett bunkát a wörgli bankóval fizetette meg. Lefogta mindjárt a munkás vagy vállalkozó *adótartozása* egy részét és a község tisztviselői fizetését is wörgli bankjegyekben folyósította. A *jó* bankjegy mindenütt a világon megrögzített értéket képvisel, be lehet cserélni más országok bankjegyére, el lehet tenni kamatozó módon, alkalmas a vagyongyűjtésre. De nem így a wörgli-bankó. Nemcsak hogy nem helyezhető el kamatozó módon, hanem éppen megfordítva, minél tovább tartja valaki magánál, annyival kevesebbet ér, mert a polgármester rendelete szerint havonként egyszázalékot veszít az értékéből. Ezt az értékesökkenést úgy juttatták kifejezésre, hogy a wörgli bankóra minden hónapban az *alapérték* egyszázalékának megfelelő érték: községi bélyegét kellett ráragasztani. A wörgli bankó ennélfogva *zsugorodó bankó* lett, minél tovább volt valakinek a zsebében, *annál kevesebbet ért.* Mindenki sietett tehát túladni rajta és a zsugorodó bankó forgalma hihetetlen ütemű lett: csak éppen igazi bankjegyet nem látott sem a községháza, sem a község lakossága.

Más nehézség is jelentkezett: a zsugorodó bankót csak méregdrágán lehetett kölcsön kapni. Ahogy az infláció idején a kölcsönadó az adósra áthárította az inflációval járó értékesökkenést és a legális kamatlábnál sokkalta drágább kamatot — kosztpénznek nevezték nálunk — számított az adósnak, a zsugorodó bankót kölcsönvevőnek a törvényes kamaton felül meg kellett térítenie a havi egy százalékos értékesökkenést is. De jött a legnagyobb nehézség, az, hogy a község *határain túl* a wörgli bankóval már semmit sem lehetett vásárolni, hiszen a kereskedő vagy az iparos áru- és egyéb tartozását mindenütt forgalmi értékkel bíró bankjeggyel tudja csak megfizetni, a wörgli zsugorodó fizetési eszközért pedig még Wörglben sem lehetett legális bankjegyet kapni vagy követelni.

Mire a wörgli zsugorodó bankó gyors ütemű körforgása véget ért, a községházának pénze megint csak nem volt, viszont igen sokan megszabadultak adó és egyéb köztartozásuktól, anélkül, hogy munkájuk ellenértékének többletét — a vállalkozásnál elért üzleti hasznot — egyáltalán megláthatták volna, mert a wörgli bankó semmi egyébre nem alkalmas, csak arra, hogy megint minél gyorsabban tovább adassék. De mire adassék tovább? Amíg a wörgli kereskedő a *meglévő* árukészletét árusította, amíg csak annyi áru portékát adott el, amennyi köztartozása kifizetésére és a *Wörglben termett* élelmiszerek beszerzésére kellett, még csak elfogadta a zsugorodó bankót, de *új árukészletet* már nem volt képes vásárolni, mert erre a wörgli bankó nem volt alkalmas, mert a Wörglön kívül élő gyáros és termelő ezt a „fizetési eszközt“ nem fogadta el fizetés gyanánt, hiszen sehol nem értékesíthette.

A kísérlet tehát megbukott, még a kormány tilalma nélkül sem felelhetett meg a bankjegy feladatának. Gazdasági szempontból *életképtelennek* bizonyult, hogy jogtalan volt és törvénytelen a kibocsátása, ezt pedig megfellebbezhetetlenül megállapította a legfőbb fórum, az osztrák közigazgatási bíróság.

sár idején az ő sátraiknak jutott a legjobb hely a Belváros szűk utcáiban. Ők ezt az előnyös helyzetet semmi áron sem akarták feladni és azért tiltakoztak a falon kívüli vásártér ellen, mert attól féltek, hogy majd ha az „idegen“ sátra is jó helyhez jut, konkurrenciát csinál a helybeli civiseknek. József császár pedig azért tiltakozott Pest megnövesztése ellen, mert attól félt, hogy Pest ipara és kereskedelme az idők során annyira megerősödik, hogy komoly versenyre kel Bécsel. Erre mutat a királyi biztosokhoz intézett 1785 március 30-áról keltezett parancsa is, mely Pestről és Budáról ezeket mondja:

„A nevezett városok gazdálkodása szempontjából hatósági személyeik gondos megválasztása főfontosságú dolog, különösen Budánál és Pestnél, melyek felett a királyi biztosnak annál inkább kell őrködnie, mivel az ott együttlevő hivatalok és intézetek abból a természetes ösztönből kindulva, hogy az ember azt, ami neki kellemes, általában hasznosnak is tekinti: mindig csak túlzott olcsóságot, kényelmet és tisztaságot kívánnak, tekintet nélkül arra, hogy mit bírnak el a városok, mit nem. Épen azért nem lenne kívánatos, hogy ezek a városok — különösen Pest — házakkal még jobban megnagyobbíttassanak, megtoldassanak; mert a városok nagy terjeszkedése *kezeket von el a kultúrától . .*.“

Talán mondanunk sem kell, hogy József császár a *kultúra* alatt a mezőgazdasági *kultúrát* értette, és attól félt, hogy a környékről bejönnek a jobbágyok Pestre és itt háziurakká lesznek, ha a Lipótváros homokján felépül az „új város“. De az új város mégis fölépült; hiába nem akarta a császár és hiába vétózták meg a kamarai adminisztrátor plénumát a „választott polgárok“. Schilson győzött és tisztára neki köszönhetjük nemcsak azt, hogy a Lipótváros megszületett, hanem azt is, hogy az Erzsébet-tér olyan szép négyszögletes, mert a mai Erzsébet-tér nem más, mint Schilson újvásártere. Sőt Schilsonak köszönhetjük azt is, hogy olyan szép egyenesek, párhuzamos vonalban haladók a Lipótváros utcái.

Egyébként Schilson János nevét elfelejtette a hálás utókor és a feledés finom fövenye födte be a Lipótváros autochtonjainak, első ház- és telektulajdonosainak a nevét is. Új élet pezseg ma a Nádor-utca, meg az Erzsébet-tér körül; új emberek tülekednek a tatarozott régi házak között.

Nézze meg
Budapest Székesfőváros Elektromos Művei
ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSÁT
V., Honvéd-utca 22. sz. alatt
(Telefon: 90-4-00.)

Az összes elektromos háztartási készülékek megtekinthetők.

Gazdaságos áramfogyasztás
Kedvezményes egységárak

Elektromos tűzhely tiszta, tökéletes, üzeme olcsó. Egy négyszemélyes család napi háromszoros étkezésének áramköltsége havonként 12—15·— pengő.

Főzési egységár kilowatóránként 12 fillér.

Forróvíztároló fürdőszoba, konyha, orvosi rendelő részére. 10 liter forróvíz áramköltsége 8 fillér. Egy fürdő 40 fillérbe kerül.

Egységár kilowattóránként 8 fillér.

Villanyvasaló nem piszkít, nem éget, nem fájdul meg a feje.

Elektromos háztartási készülékekkel minden igény kielégíthető.

A háztartásban használjon villamos
padlókefélőt,
porszívót,
hajszárítót,
ventillátort,
hajsütővasat,
tea- és kávéfőzőt,
kenyérpirítót,
hűtőgépet (jégszekrény),
testmelegítőt stb.

NEM LUXUS!
Mert kíméli idejét, idegeit és pénzét.

Gömbös és Kozma a pódiumon

Bordóvörös plakátok adták hírül Buda lakosságának a múlt héten a politikai szenzációt: *Kozma* Jenő beszámoló gyűlését a budai Vigadó termeiben és *Gömbös* Gyula miniszterelnök felszólalását, aki szemtől-szembe a főváros választóközönségével fejti ki nézeteit a ma égető problémáiról, a társadalmi és szociális kérdések sokaságáról, valamint a külpolitika alakulásáról. Tizenötfokos kemény hideg tombolt a budai utcákon és mégis ezrek és ezrek iparkodtak a budai Vigadó felé, az esti órákban, hogy meghallgassák *vezérüknek, Kozma Jenőnek beszámolóját és az ország vezérének nagyfontosságú megnyilatkozását.*

✻

Az előcsarnokból a rendezők sorfala között vonul a közönség a nagyterem irányába. A beszámoló gyűlést fél nyolcra hirdették, de *már hat órakor nincsen talpalatnyi hely sem a fehér márványmennyezet alatt.* Szikrázva ragyognak a csillárok és fent a karzaton vidám indulókat játszik a budai munkások zenekara. Az emelvényen illusztris személyiségek: *képviselők, főispánok, városi bizottsági tagok, minisztériumi és városházi főtisztviselők, katonatisztek és Budapest társadalmi életének vezető tényezői.* Szemben velük a hallgatóság: budai és pesti polgárok, arisztokraták, ismert patricius családok, munkások, altisztek, hivatalnokok és köztisztviselők, mindenki itt van, aki *Kozma* Jenőben tiszteli a fáradhatatlan barátot, a politikust és közéleti férfiút.

✻

A nemzeti színekkel bevont pódiumon *Marton* Béla, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Erődy* Kálmán főigazgató foglalnak helyet. Hatalmas éljenzés hallatszik az utcáról, amely átcsap a lépcsőházra, az előcsarnokra, majd a teremben teljesül hatalmas crescendóvá. *Megérkezett Gömbös Gyula miniszterelnök, Antal István sajtófőnök kiséretében.* Felsiet az emelvényre és amikor az egetverő lelkesedés csillapul, *Erődy* Kálmán megnyitja a választói gyűlést és újból felharsan az éljenzés: *Kozma Jenő beszél.*

✻

— Most itt állok — úgymond — hogy beszámoljak, miként sáfárkodtam a bizalommal, hogy eddig folytatott politikámhoz választóim további hozzájárulását kérjem. Bárhol kezdjük a témát, eljutunk a mai legnagyobb problémához: a súlyos gazdasági helyzet kérdéséhez és ennek okait kutatva, *eljutunk a csonka országhatárokhoz...* Ebben a két fogalomban: gazdasági helyzet és országhatár, *benne van egész bel- és külpolitikánk minden problémája,* a magyar ember minden keserűsége, aggodalma, vágyakozása, a fiatalság bánata és reménye: benne van minden kérdés, amely megoldásra vár.

✻

Büszkén mutatott rá arra, hogy az *Egységes Községi Polgári Pártnak komoly része van a főváros ügyeinek intézésében,* amely nem emelte az adókat, nem drágitotta a közüzemi szolgáltatások díjait, javította a közlekedést, megsokszorozta a kórházakat, megteremtette a közmunkák mérhetetlen tömegeit, gondoskodott a kisiparosok hiteleiről és mindenekfölött támogató segitséget nyujtott és nyujt a szegényeknek és elhagyottaknak. Kozma Jenő minden szava öntudatosan hangsúlyozza ezeket a tényeket, amelyeknek nyomán ismét felzúg az elismerés tapsa.

✻

Önérzetes aláhúzottsággal utal arra, hogy egyszerű elhatározással nem lehet beülni egy olyan fészekbe, amelynek minden alkatrészét véres verejtékkel hordták össze, nem lehet csak úgy át akarni venni a felépített bástyát, amelyet az egységbe tömörült polgárság épített. *Olyanoknak adjuk át a hatalmat, akik eddig semmi formában sem adták jelét a főváros ügyei iránti szeretetüknek?* A fővárost, ezt a virágos kertet a hozzáértés fejlesztette magas nívóra, amelynek a virágait *illetéktelenek letépni nem fogják...* Nekik nem, — mondja Kozma Jenő felemelt hangon — *hanem Gömbös Gyula miniszterelnöknek átadom ezt a tábort...* Percekig harsant a taps és az éljenzés.

✻

A hallgatóság lelkes éljenzése egybeolvad azzal a pillanattal, amikor *Gömbös Gyula áll fel, hogy beszédét elmondja.* Baráti melegséggel emlékezik meg *Kozma* Jenőről, érdemeiről, munkásságáról, megbizhatóságáról és fáradhatatlanságáról, majd rátér arra, hogy *a főváros minden polgárának a nemzeti egységben való tömörülése adja meg az erőt a további nehéz feladatok elvégzéséhez.* Ragyogó szónoki dialektikával és meggyőző erővel mutat rá arra, hogy számára kényelmesebb volna egyedül *a vidékre támaszkodni* és onnan nyerni az erőt politikai koncepciójának megvalósitásához, mégis vállalkozott a nehéz feladatra, hogy *beleszóljon a főváros ügyeinek vitelébe is.* Félre nem érthetően kihangsulyozódik beszédéből a törekvés, amikor azt mondja, hogy *a keresztény világnézet nem sajátitható ki egyoldaluan, egyetlen párt által sem, de ugyanígy nem lehet kisajátítani a magyar munkás-párt táborát sem.* Az a szándékom — fűzi tovább mondanivalóit, — hogy a főváros közönségét, polgárt és munkást egyaránt megnyerjem a magam politikájának és azon a névjegyen, amellyel a főváros ajtaján kopogtatok, ez olvasható: *őszinte ember és magyar testvér!* A miniszterelnök szívből jövő megnyilatkozása nem maradt hatás nélkül: szakadatlanul tart az ünneplés és úgyszólván minden mondatánál megismétlődik a lelkesedés.

✻

Beszélt *az erők halmozásának* politikájáról, amely nem egyeztethető össze *a politikai szatócskodással* és a politikai pártocskáknak össze kell szövődniök, *vagy el kell pusztulniok.* Beszélt az *ifjúságról* és meggyőző erővel utalt arra, hogy Magyarországnak évente ezerkétszáz végzett diplomásra van szüksége, ám ugyanakkor a magyar egyetemek évente kétezerötszáz diplomát adnak ki. Frenetikus tetszés mellett utalt *a Váci-utcában vadászkalappal sétálgató olyan polgárokra,* akik lenézik az apjuktól örökölt pultokat és azt ajánlotta, hogy az ifjúság ne riadjon vissza a vidéken való elhelyezkedés keresésétől. Válaszolt *Benes és Titulescu* külügyminisztereknek, akikkel szemben márványtáblára vésheto érvet hangoztatott: *azért hirdetjük a reviziót, mert nem akarunk háborút! Ha háborút akarnánk, akkor nem beszélnénk a revizióról...*

Gömbös Gyula miniszterelnük kétségtelenül megnyerte a nagy csatát, amelyet a budapesti polgárság lelkületének meghóditására inditott.

BORVENDÉG FERENC alpolgármester: A jövő évben már működni fog a távfűtés

Januárban megkötik a szerződést a tőkecsoportokkal — Elsősorban a Lipótvárost látják el fűtéssel

Mindkét tényezőre előnyös a bánhidai szerződés

Hatalmas munkaprogrammal fordul az új esztendőbe a főváros vezetősége, amelyek között érdekesség és a tömegek megnyerése szempontjából elsőrendű helyet foglal el *a távfűtés megvalósitása.* A tervek közismertek: arról van szó, hogy a főváros különböző pontjain gőzt termelnek és azt vezetékek útján eljuttatják a központi tüzelőberendezéssel felszerelt bérházakba, ami korszakalkotó változást igér a háztartások életében. A tervek nagyjából készen állanak és a főváros is lerögzitette a maga kikötéseit, amelyek biztositják a nagyközönség érdekeit és a fővárosnak beleszólási jogát. Most már csak az volna kívánatos, hogy *a tervekből mielőbb valóság váljon,* mert ez a rendszer leegyszerűsíti a budapesti polgárság egyik legnagyobb gondját: a fűtést és a vele járó minden kalamitást.

A távfűtés megvalósításának kiviteléről és azoknak kilátásairól intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc

alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ügyosztályközi értekezleten letárgyaltuk a szükséges előzetes tennivalókat és gondoskodtunk a szerződés alapelveinek lefeketetéséről is. *A koncessziókat különböző társaságok kaphatják, amelyek úgy a gőz-, mint a gázfűtésre berendezkedhetnek és természetesen a maguk költségén épitik ki a város belső területeihez vezető csőhálózatot.* Azoknak a bérházaknak központi fűtőberendezéssel való felszerelése, amelyek eddig nélkülözték ezt a rendszert,

a magánipar tevékenységi körébe tartozik.

A koncesszió megadását a főváros legfeljebb *negyven évre kontemplálja,* mert azon időn túl bekövetkezik a háramlási időszak, amikoris a telepeket és a vezetékeket a főváros saját birtokába veszi.

— Nagyjából ez a lényege a szerződéstervezetnek, amely természetszerűleg *fenntartja a beleszólási jogot a fűtési egységárak megállapitásába.* Remélem, hogy

január folyamán megegyezünk a pályázók mögött álló tőkeérdekeltségekkel,

amelyekkel az elvi részt már nagyjából elfogadhattuk. Ha a szerződés aláirása megtörténik, úgy *nincs akadálya annak, hogy a szükséges építkezéseket elvégezzék és akkor adva van a lehetőség arra is, hogy a nyár folyamán a szóbanforgó kerületek házai a központi fűtőberendezéseket felszerelhessék.* A távfűtő-centrálékba való bekapcsolás már *műszakilag egyszerűbb feladat,* amelyet a főváros ellenőrzése mellett a koncessziót nyert vállalatok kötelesek lefolytatni.

— A főváros elgondolása és a vállalatok tervezete szerint egyelőre

a távfűtés a Lipótvárosnak a Lipótkörúttól északra fekvő városrészeit, valamint a parlament épülete körül elterülő városrészt érdekli.

A vállalkozók ugyanis az Elektromosművek Berzenczey-uteai és Váci-úti telepén óhajtanak gőzt előállitani és az így nyert hőmennyiséget *a fentemlitett, meglehetősen nagy terület házainak rendelkezésére adni.* Kényszeriteni természetesen nem tudjuk az ingatlantulajdonosokat arra, hogy házaikat ezzel az újrendszerű és kényelmes módszerrel fűtsék, azonban

a meggondolás nyilván ráutalja őket a minden vesződségtől mentes fűtési rendszer igénybevételére.

Remélem, hogy a jövő év folyamán a távfűtési komplexumot teljes egészében tető alá hozzuk és a munkálatok gyors menete esetén *az 1934. év telén a főváros egyes területei központi helyről nyerik a meleget.*

A hétfői tanácsülésen tárgyalták a bánhidai centráléval kötendő és évek óta húzódó *végleges szerződés ügyét,* amelynek értelmében a bánhidai centrálét bérlő MÁV a fővárosnak *január elsejétől kezdődően öt évi időtartamig évenkint 130 millió kilowattóra energiát szolgáltat.* Ha a szerződést kellő időben nem mondják fel, úgy annak érvénye *további három évig* automatikusan meghosszabbitódik. A főváros a teljesítményért *alapárat* fizet, amelynek évi összege a MÁV által a bánhidai erőmű létesitésére forditott kölcsönök törlesztése fejében az angol hitelezők részére mindenkor fizetendő évi járulék öszegének 28—39-ed része. *Ez az évi járulék teljes összege 720 ezer pengőre rúg, amely a font árfolyamának ingadozása esetén természetesen módosulhat.* Az *alapáron felül* fizet a főváros az első százmillió kilowattért egyenkint *2.26 fillért,* a további 30 milió kilowattért pedig *2.95 fillért.* Ha a fenti összmennyiségnél a főváros *többet* igényel, úgy csupán *2.2 fillér termelési árat* fizet a többletkilowattokért, ha a szerződésben megállapitott energia-mennyiségnél *kevesebbet* vesz át, úgy *1.9 filléres térítés* terheli. Érdekes, az elmult négy év alatt *ideiglenesen átvett áramdijak utólagos elszámolása,* amely a MÁV által követelt *4.8* filléres egységár helyett 4.45 fillér fizetésére kötelezte a fővárost.

A nagyérdekességű megállapodásról *Borvendég* Ferenc alpolgármester a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kedvezőbb megállapodást a mai viszonyok között kötni nem lehetett: *a főváros annyi kedvezményt biztosított magának, mint amennyit a mai körülmények között biztosítani lehetett.* Mindezeken túlmenően természetesen figyelemmel voltunk az ország gazdasági helyzetére és arra a körülményre, hogy

nemzetgazdasági érdek a bánhidai telepet annyira kihasználni, hogy annak prosperitása megfelelő legyen.

— Ez a megállapodás minden esetre eltérő a múlttal szemben, de egyformán szolgálja úgy a főváros, mint a MÁV érdekeit. Ami az egységárat illeti, ott annyiban történt módosítás, hogy

a régi 4.45 fillérrel szemben a főváros kilowattonkinti kötelezettsége 4.2 fillér, mert ennyire rug együttesen az alapár és a termelési költség.

— A múlt likvidálása most már véglegesnek mondható és a szerződésben kontemplált megállapodás alapján *1.3 millió pengőt fizet az Elektromosművek és a Beszkárt a Dunántúli Villamossági Részvénytársaságnak.* Nagyon örvendetesnek tartom, hogy annyi esztendőn át folytatott kisérletek után *végre sikerült kölcsönös méltányossággal a főváros és a bánhidai erőmű közötti kapcsolatot megerősíteni.*

A törvényhatósági tanács hétfői ülésén hozzájárultak a szerződés megkötéséhez és csupán olyan további kikötések teljesítésére hívták fel a polgármestert, amelyek az utólagos elszámolásoknál kedvezőbb feltételeket hozhatnak. A tanácsi döntés után a *közgyűlési határozat sorsa sem kétséges* és így az ötéves áramszerződés a főváros és a MÁV között január elsején életbelép.

Korlátlan fejlődési lehetőséget jelent a főváros számára a HÉV átvétele

Immár véglegesen is átvette a Helyiérdekű Vasutakat a főváros: az összes környéki vonalak az egységes közlekedés szolgálatába jutottak és nincs messze az az időpont, amikor Budapest és a távolabbi környék hálózatán jól megalapozott, összehangolt, tervszerű és pontos forgalom áll a milliós főváros és a félmilliós környék lakosságának rendelkezésére. Itt-ott elvétve még mindig hallatszanak olyan hangok, hogy *a HÉV átvétele rizikós vállalkozás*, amely nem hozza meg az érte vállalt áldozatokat. A HÉV probléma valódi felismerése érdekében kérdést intéztünk

Horváth Károlyhoz,

a Beszkárt igazgatóságának tekintélyes tagjához, a kiváló közlekedési szakemberhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kitünő üzletet csinált a főváros, amikor a HÉV-et megvásárolta. Pártom és mindazok, akik a törekvést támogatták, örökidőkre büszkék lehetnek erre, mert a *HÉV kitünő vasút*, amit rögtön igazolok a következő adatokkal:

A szállítási összbevételek voltak 1928-ban pályakilométerenként a MÁV-nál	P 34.983.—
a Délivasútnál	P 38.740.—
az almásfüzitői HÉV-nél, mely a legjobb a magyar vicinális vasutak között	P 58.230.—
és a HÉV-nél	P 73.399.—
ellenben a ráckevei HÉV-nél csupán .	P 10.474.—

— E számokkal nemcsak az állapítható meg, hogy a most megszerzett HÉV-nek voltak *pályakilométerenként a legkitünőbb eredményei*. de egyben az is, hogy van e vasútnak a ráckevei vonalban oly beteg pontja, amelynek meggyógyítása *mulhatatlanul szükséges feladat*, mert évenként 30.000 pengő ráfizetést jelent.

— Tény, leg sokan mondják, hogy a HÉV rossz vasút, rossz üzlet. Akik ezt állítják, azok elfeledkeznek arról az óriási átalakulásról, ami a gazdasági életben történt, elfeledkeznek arról, hogy világhírű sörgyárunkból csokoládégyár lett világhírű malmunkból textilgyár s mindez a gazdasági viszonyok kényszerítő hatása alatt. De elfeledkeznek arról is, hogy

a HÉV ma is ugyanolyan üzleti célokat szolgáló vasút, mint aminé volt évtizedekkel ezelőtti születésekor,

pedig természetes, hogy üzleti céljainak — az előbbi példákhoz hasonlóan — teljes egészükben simulniok kell a változott gazdasági viszonyok előírta követelményekhez.

— Köztudomású tény, hogy nagy vasutaknál az összbevételnek kb. ⅔ része ered teherszállításból s csupán ⅓ rész a személyszállítási bevételből. A HÉV is ilyen elgondolás alapján rendezkedett be, azzal a szomorú következménnyel, hogy bevételei a legkitünőbb 1928-ik évben is 8,700.000 pengő személyszállítási bevétellel szemben csupán 1,067.000 pengő teherszállítási bevételt mutatnak. Megállapítható ebből, hogy

kár volt annakidején a HÉV-et, mint nagyvasutat berendezni,

mert hiszen az ilyen berendezkedés költséges volt nemcsak a drága állomások és árufelvételi épületek építése, de a nagyszámban szükséges állomási, váltóőri, jelző és egyéb személyzet kötelező beállítása következtében is. E drága berendezkedés mind a remélt, de elmaradt teherforgalom érdekében történt *és itt van az a rendkivüli hiba*, amit minél előbb jóvátenni kell. A csak személyszállítás érdekében ugyanis mindezen berendezkedésre nincsen szükség, nincsen szükség 30 tonnás járművekre, melyek gyengén épített pályán futnak, aminek igazolására szolgáljon azon tény, hogy

a Beszkártnál 31 kg-os sínen 12 tonnás járművek, míg a HÉV-nél 23 kg-os sínen 20 és 30 tonnás járművek közlekednek.

Elképzelhető, mily káros hatással van ez a pályafenntartási költségekre, nem is szólva arról, menynyire drágítják meg a vontatási költségeket.

— A most elmondott berendezkedési alaphibán kívül azonban súlyos hibának tartom azt is, hogy *a HÉV tömegszállítást kötött menetrenddel akar lebonyolítani*, amikoris az utazóközönség kénytelen alkalmazkodni a menetrendhez, holott vasútüzleti érdekből folyó kötelesség lenne a közlekedő járatokkal a közönség igényeihez alkalmazkodni. Fényes példát mutat ennek az állításomnak igazolására a szentlőrinci HÉV, mely annakidején majdnem megbukott s mely óriási eredményt mutat, *mióta közúti jellegü közlekedésben van része*. De továbbmenőleg, e HÉV-en a Beszkárt kisérletezett távkapcsolású kocsijaival és 5 kocsiból álló vonatokkal akarta a forgalmat lebonyolítani. E terv is megbukott s a több egységből álló vonatokat felbontani s a kis egységekkel való közlekedésre visszatérni kellett.

— Nézzünk ezután néhány statisztikai adatot

bizonyos tanulságok leszűrésére.

Elsősorban is hasonlítsuk össze a négy HÉV vonal forgalmi adatait:

	Ráckeve	Gödöllő	Szt-Endre	Budafok
Utasok száma 1931-ben ezrekben	8.150	8.425	3.675	6.152
Utaskilométer 1931-ben ezrekben	66.085	79.298	37.677	52.722
Utasbevétel 1931-ben ezrekben P	1.577	2.460	1.194	1.552
Egy utasra esik bevétel fillér	20.8	32.3	34.5	29.2
Egy kilométerre esik bevétel fillér	0.44	0.63	0.58	0.55
Közlekedett vonatok száma ezrekben . . .	152	99	36	97
Egy vonatra esik utas (darab)	54	100	107	61
Egy vonatra esik bevétel P	11.30	32.30	37	17.81

— Fenti számokból látható, mily óriási eltolódások vannak *teljesítményben* és ennek révén elért *eredményben* a négy vonal között. Kézen fekszik a gondolat, hogy az aránytalanságok okai megkeresendők és megszüntetendők. Ennek részletezésére jelen pillanatban nem kívánok kitérni, mert túlhosszúra nyujtaná mondanivalómat.

— Nem lesz érdektelen azonban, ha egy pillantást vetünk azokra a közlekedési számadatokra, amelyek

a HÉV-nek a MÁV forgalmára gyakorolt hatásából

adódnak. Meglátjuk ezt a Budapestre érkezett utasok számából, melyek közül a következők mutatnak legérdekesebb alakulást:

	Mávon érkezett utasok száma 1913-ban	1917-ben
Dunaharasztiról	65.400	4.200
Taksonyból	16.800	4.600
Budaörsről	51.400	600
Törökbálintról	147.500	11.800

E számokból látható, hogy a Máv személyforgalom óriási arányban átterelődött a HÉV-re. Ennek folyományaként indult meg a tarifaharc, mely ma ott tart, hogy Törökbálintról Kelenföldre 44 fillér a MÁV viteldíj, míg a HÉV-en 1.10 pengő, tehát *közel 150%-kal drágább*. Ilyen körülmények között tarifareformról nevetséges beszélni, mert

képtelenség a HÉV tarifáit oly mértékben leszállítani, hogy azok versenyképesek legyenek.

Nem lehet tehát másról szó, mint *a HÉV közlekedési rendszerének megváltoztatásáról*, aminek következményeképen eleshetnek a mai drága rendszer terhei, olcsóbbá válik a szállítás, növelhető az utasforgalom s mindezek eredményeként arányban álló olcsóbb tarifa is állapítható meg.

— Nem lehet azonban a HÉV-et jövőbeni tervek és teendők szempontjából mintegy *különálló testet*, egy mindentől független vasúti vállalatot tekinteni. Amíg magánvállalat volt, addig természetesen lehettek egyéni üzleti céljai. Ma azonban, amikor a Beszkárt és a HÉV egy kéz tulajdonában van,

egészséges kooperációt kell teremteni e két vállalat között.

Sőt továbbmenőleg, e kooperálást ki kell terjeszteni a MÁV-ra is, mert a környékbeli forgalomnak be- és kiszállítása s ezzel kapcsolatban a belterületi utaselosztás és utasösszegyüjtés oly összefüggő feladatok, amelyek csak *a legszorosabb együttmüködés mellett* oldhatók meg jól, olcsón és előnyösen. Figyelembe kell venni, hogy a HÉV végállomások ma is ott vannak, ahol sok évtizeddel ezelőtt megépültek. E hely annak idején külterület volt, ma valamennyi, kivétel nélkül, *a város szívébe esik*. E tény nemcsak városfejlődési szempontból fontos, de egyben

akadályozója is a belterületi közlekedés egészséges fejlődésének,

amit megint példával fogok bizonyítani.

— A budafoki HÉV a Horthy Miklós-körtéren éri el a Beszkárt vonalát, ahol utasait ugyanazon villamos- és autóbuszvonalaknak tudná átadni, mint a Gellért-téren. *Mi szükség van tehát arra, hogy a Gellért-térig terjedő üttöbletet a drágán gazdálkodó HÉV feleslegesen megtegye?* Vagy: a Ferenc József laktanyához irányuló forgalom csak óriási kerülővel és az egyébként is agyonterhelt Népszínház-utcán bonyolódhatik le, holott legrövidebb és legtermészetesebb lebonyolítási útvonala a Rákóczi-út—Kerepesi-út lenne. Ezt azonban lehetetlenné teszi a Kerepesi-úton futó HÉV vonal.

— Nem kívánok példák tömegével még operálni, de meg kell említenem még azt is, hogy

a MÁV környékbeli utasait éppen a főpályaudvarokon adja át a belterületi forgalomnak,

tehát oly pontokon, ahol a belterületi forgalom egyébként is nagy és túlterhelt. Mily egészséges dolog lenne kooperálással arra törekedni, hogy *az utasátadás oly mellékpályaudvarokon történjék meg, ahonnan kiinduló Beszkárt vonalak úgy sincsenek kellőkép kihasználva*. És mily egészséges hatással lenne a főpályaudvarokra is ezek ilyetén tehermentesítése.

— Összefoglalva a mindeddig mondottakat, megállapítható, hogy egyrészt

a HÉV kizárólag személyszállítási bevételből alakulólag is jó vállalkozás lehet

és ha most kihasználjuk mindazon előnyöket, amelyeket a közlekedési hálózatnak egy tulajdonba való jutása lehetővé tesz, akkor *a HÉV-ben a főváros oly vállalatot kap, mely nemcsak a közönségnek, de tulajdonosának is igen hasznos lehet*. Éppen ennek érdekében fenn kell azonban tartani *a HÉV különállását, mert* egyébként az egyoldalú érdekek érvényesülésének van meg a lehetősége. A városházáról kiinduló központi vezetés azonban irányt szabhat, megállapíthatja a kooperálás legegészségesebb feltételeit és ennek keretében a két nagy közlekedési vállalat, a Beszkárt és a HÉV, amelyek üzleti természete homlokegyenest egymással ellenkező, saját keretükben megoldhatják a reájuk bizott és nekik juttatott feladatukat a legtökéletesebben annál is inkább, mert

különállóság esetén mindegyik törekedhet arra, hogy saját működésében bebizonyítsa, vajjon kettőjük közül melyikőjük tudta a reá bizott feladatot tökéletesebben megoldani.

— Vannak részletkérdések, amelyeket nem érintettem, jelentőségük alárendelt, mert a főcél és a főkérdés csak egy lehet: *legjobban gazdálkodni a főváros vagyonával közönsége érdekeinek szolgálatában.*

„CLARIDGE"
L, BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 78. villamos megálló, 3-as autóbusz.)
ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Februárban megkezdi üzemét a benzolgyár

Éjjel-nappal dolgoznak az építkezés befejezésén

Hosszú tanácskozások előzték meg a Gázműveknek azt a tervét, hogy az óbudai gázgyár telepén benzolgyártó berendezést létesítsen. Éles harcot indítottak a terv ellen elsősorban *a külföldi ásványolajipari vállalatok budapesti képviseletei*, amelyek joggal féltek attól,, hogy a benzolgyár kapacitása következtében elvesztik legjobban kihasználható ügyfelüket: az Autóbuszüzemet. A közlekedési vállalat ugyanis évenkint közel háromszáz vaggon mennyiségü benzint fogyasztott és valósággal

kiszolgáltatott vazallusa volt a kartellbe tömörült benzin-vállalatoknak.

Más vonatkozásban is aggodalmaskodtak ezek a vállalkozások, mert kilátástalanná vált számukra az a lehetőség, hogy *évenkint komoly összegekkel könnyitsenek a főváros zsebén, amikor az utak olajjal-való portalanitása válik időszerüvé*. Valóságos propagandát indítottak a benzolgyár létesítése ellen és sikerült is elérniök, hogy a terv csak hosszas előkészítés után jutott a megvalósítás stádiumába.

Kormánykörökben az első pillanattól kezdődően nagy érdeklődéssel kisérték a benzolgyár létesítésének gondolatát és *nyomós okokra való hivatkozással támogatták a fővárost ebben a törekvésében.*

Sikerült a tervezett magasabb kinestári haszonrészesedés kulesát alacsonyabbra leszállítani

és ezzel megdőlt az az aggodalom, hogy a fővárosnak legújabb üzeme *drága egységáron* kényszerül terméket értékesiteni. A nehézségek leküzdése után már csak a fedezet kérdése volt tisztázandó, de ebben a vonatkozásban megkönnyitette az elgondolások kivitelét az a körülmény, hogy *a Gázgyári nyugdíjalap közel egymillió pengőt kölcsönzött a benzolgyár céljaira*, amely összeget a számítások szerint négy év alatt teljes egészében visszakapják.

Az óbudai gázgyári telepen

éjjel-nappali munka folyik, hogy a terveknek megfelelő épületek mielőbb befejezést nyerjenek.

Az a külön épület, ahol a komplikált kémiai berendezéseket szerelik fel, már annyira előrehaladt, hogy *azt minden tartozékával együtt átadták a Gázgyárnak*. A hatalmas épületben most már a szerelési munkák folynak és az azzal megbizott gépgyárak gyors ütemben folytatják a berendezést és a gépek elhelyezését. Az elmult napokban bizottság szemlélte meg az eddig végzett munkálatokat és megállapította, hogy

azok mindenben megfelelnek az előirásoknak.

A berendezés szerelése olyan előrehaladott stádiumban van, hogy *a benzolgyár működését február végén megkezdi.*

A nehéz gazdasági viszonyok között is bőven jut alkotásokra

A jövő év feladatai az ügyosztályokat vezető tanácsnokok megvilágításában

Megfontolt alapossággal készül a városházi vezérkar a feltornyosult nehézségek leküzdésére

A megpróbáltatások nehéz esztendeje után tagadhatatlan optimizmussal és felfokozott munkakedvvel kezdi meg munkáját a *főváros vezérkara.* Az elmúlt esztendőt nem lehet az alkotások gazdag aratásának jellemezni, de mindenkiben él az a bizakodás, hogy a közeljövő megszabadít a súlyos nehézségektől és a székesfőváros a maga nagy hivatását ismét a komoly programmok sokaságában folytathatja. A *Fővárosi Hirlap* kérdést intézett *az ügyosztályok élén álló tanácsnokokhoz,* hogy milyen feladatok megoldása esedékes a jövő évben és hogy milyen célkitűzések valóraváltását tartják a legfontosabb tennivalónak. A főváros *jövő évi egész munkaprogrammját* felölelő nyilatkozatokat az alábbiakban közöljük:

doroghi FARKAS ÁKOS dr. főjegyző,

az elnöki ügyosztály vezetője:

— A jövő esztendő programmja ügyosztályom szempontjából kiemelkedő eseményeket nem sokat tartalmaz, inkább az eddig felmerült nagyobb jelentőségű kérdések likvidálása van soron. Igy elsőnek a sokat emlegetett *gyakornoki állások betöltését* említhetem meg. Az ügyosztály már dolgozik *a kinevezések előkészítésén.* Korhatár, képzettség, nyelvtudás, tanulmányi előmenetel és szakismeret szempontjából vizsgáljuk a sok ezer pályázó jelöltet. A kiválogatásnál az a szempont vezet bennünket, hogy a fővárosi közigazgatás eddigi magas nivóját az új nemzedék ne csak fenn tudja tartani, hanem, ha kell, továbbfejleszthesse, és az utánpótlás feladatát is megoldjuk az új gyakornokok kinevezésével.

— Másik fontos feladat *az új kerületi elöljáróságok felállítása.* Ugy hiszem, márciusban már megkezdi működését a XI-ik kerületi elöljáróság a Kelenföldön, a Verpeléti-úton. Ezt az elöljáróságot a székesfőváros újabb anyagi megterhelése nélkül szervezhetjük meg, mert a *szükséges 50—60 főnyi tisztviselő és egyéb személyzet a meglevő alkalmazottak sorából jut oda.* A jövő esztendőben második új elöljáróságot is szeretnénk megvalósitani: a zuglóit. Ugy látom, hogy még a zuglóihoz sem kell felvenni új személyzetet, de a még hátralévő másik két elöljáróságot *már lehetetlen a régi személyzettel életre hívni.*

— A jövő esztendő elején sor kerül *a nyugdíjazások és elhalálozások révén megüresedett állások betöltésére, igy az új tanácsnokok megválasztására is.* Az állások betöltéséhez azonban az érvényben levő általános alkalmaztatási tilalom miatt *kormányhatósági jóváhagyás* szükséges. A legközelebbi hetekben feliratban kérjük a kormányhatóságtól a megüresedett állások betöltéséhez a hozzájárulást és amint megkapjuk, *haladék nélkül kihirdetjük a pályázatokat.*

— Végre közmegnyugvásra liquidálni akarjuk *az álláshalmozások kérdését is.* A beérkezett 38.000-nél több kérdőív most van feldolgozás alatt. Sok körültekintéssel és alapos megfontolással tudjuk csak elintézni ezt a nehéz problémát. A reánk köszöntő új esztedő feladatai közé tartozik még egész sereg *szabályrendelet reviziója,* úgy ahogy az új fővárosi törvény előírja. Ezek a szabályrendeletek nagyrészt már elő: vannak készítve és egymásután kerülnek a szakbizottságok elé.

KIRÁLY KÁLMÁN műszaki tanácsnok,

az út-, csatornaépítési- és köztisztasági ügyosztály vezetője:

— *A főváros gazdasági helyzete és a költségvetés szűkre szabott keretei az ügyosztály programmját is nagyon nagy mértékben korlátozzák. Sajnos, amikor takarékoskodni kell, akkor rendszerint mindig az útépítés az a fejezet, amelyik ezt elsősorban sínyli. Igy a jövő esztendőben nagyobbszabású új létesítményekre nem is gondolhatunk.*

— *A második ügyosztály költségvetése 17,300.000 pengőben lett megállapítva, ez az összeg áll rendelkezésre közmunkák céljára. Ebből új utak építésére 800.000 pengőt, útkarbantartásra 4,500.000 pengőt, csatornák építésére, illetve karbantartására 2,800.000 pengőt, a köztisztasági szolgálat ellátására 7,500.000 pengőt, végül a kertészet kiadásaira 1,650.000 pengőt irányoztunk elő.*

— *Hitelezési alapon további munkákat nem végeztet a főváros, mert a gyakorlat során e rendszer ellen több kifogás hangzott el.*

— *A jövő esztendő programmjának lényeges, sőt egyik leglényegesebb része a Tabán rendezése. A lebontott városrész út- és csatornahálózatának kiépítését már a jövő év elején meg akarjuk kezdeni. A munkálatok költségét, — mintegy 7 millió pengőt — mint ismeretes, az Ipari Munkaszervező Intézet adja kölcsön. A Tabán rendezése két-három évig fog eltartani.*

— *A közmunkatanáccsal egyetértve programmba vettük az Erzsébet-sugárút megnyitásának előkészitését és az Andrássy út meghosszabbitását. Mind a két munka igen jelentékeny és hosszú időre szóló vállalkozási és munkalehetőséget jelent.*

— *Mivel a makadámos burkolatokat a főváros pénzügyi helyzete miatt még mindig nem sikerült végleges burkolatra kicserélni, jövőre is folytatjuk az útolajozást. Ha nem sikerül az eddiginél olcsóbb ajánlatokat kapni, akkor legkomolyabban szándékozunk más portalanító anyagokkal kísérletezni.*

— *Foglalkozik az ügyosztály a Gellért-tér és a Calvin-tér rendezésével, amelyek közlekedési szempontból sürgős feladatok. Sajnos, a munkálatok végrehajtására egyelőre fedezetünk még nincs.*

— *Körülbelül ebben vázolhatom az út- és csatornaépítési ügyosztály jövő évi programmját. A kertészet igyekszik a régi nivót fenntartani. A köztisztasági szolgálatban is az a törekvésünk, hogy az adott viszonyok között legjobban gondoskodjunk Budapest tisztaságáról, ha a nagyobb jelentőségü reformok, amilyen a portalan-szemétgyüjtés általános bevezetése és a szemétégetés, most nem is valósithatók meg.*

KEMPELEN ÁGOSTON műsz. főtanácsos,

a városrendezési és magánépítési ügyosztály vezetője:

— Mit csinálunk a jövő évben? Természetesen folytatjuk azokat a nagyszabású munkálatokat, amelyeket már megkezdettünk. Igy dolgozunk tovább *az új városfelmérésen,* amelynek alapmunkálatai közül az 1933. évre tervbevetteket már úgyszólván befejeztük, az 1934. évben pedig előreláthatólag az I. és II. rendű háromszögelési hálózat, továbbá a III. és IV. rendű háromszöglési hálózat, valamint a dunamenti és a balparti elsőrendű szintezési hálózat munkálatait végezzük el.

— A városfejlesztési problémák közül elsősorban az utak és vasutak, szóval *a közlekedés,* azután az ezekkel szorosan összefüggő település kérdéseivel foglalkozunk, amelyek a városrendezési program kialakításánál elsősorban megoldandók. Sorra jönnek azután az építésügyi szabályzat keretei közé tartozó kérdések, hogy *a főváros lakosságának egészséges, levegős és napfényes lakásokat biztositsunk* az elavult bérkaszárnyák helyett, amelyekben ma Budapest népességének tekintélyes része lakik.

— Munkálkodni fogunk a még hiányzó szabályozási terveken, amelyek különösen a budai oldalon hiányzanak. El akarjuk készíteni Óbuda azon részének a szabályozási tervét is, amely az új híddal kapcsolatos. Végleg rendezni akarjuk *az óbudai téglagyárak területét* s ezért be kell fejeznünk a már megkezdett hatósági beavatkozásokat, amelyekkel már foglalkozunk is. Reméljük, hogy ezt a már nagyon hosszú idő óta napirenden lévő kérdést most már rövid időn belül, közmegelégedésre sikerül megoldanunk. Ez nemcsak a fővárosnak és szomszédos telektulajdonosoknak, hanem a téglagyáraknak is elsőrendű érdeke.

— Különös gonddal kívánjuk tanulmányozni a *nagyobbszabású sportlétesítmények elhelyezésének* kérdését. A fedett *Sportcsarnok* és a *Nemzeti Stadion* megépítésének szüksége ma már annyira átment a köztudatba, hogy elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy városrendezési szempontból előkészítsük ezeket. De más tekintetben is szolgálni óhajtjuk a sport érdekeit. Az evezős- és weekend-házak, a strandfürdők ügyének hathatós előrevitele és általában *a Dunapart egész hosszának rendezése* a sport és a városkép szempontjából szintén egyik legfontosabb része programunknak.

— A *Tabán* rendezésén kívül, amely már a megvalósulás küszöbén áll, a Fővárosi Közmunkák Tanácsával karöltve, az *Erzsébet-sugárút* megnyitásának és az *Andrássy-út meghosszabbításának* munkálatait is előkészítjük.

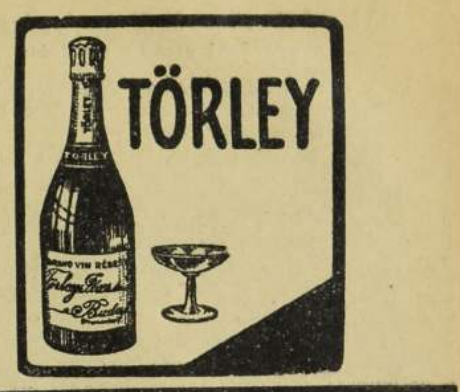

— A kisebb folyó ügyeket minél egyszerűbben, minél gyorsabban és úgy akarjuk intéztetni, hogy a felek jogos és méltányos kérelmei a legkönnyebben legyenek teljesíthetők, hogy mindenki teljes bizalommal fordulhasson az ügyosztályhoz azzal a tudattal, hogy ott minden ügye pártatlan és igazságos elbírálásban részesül.

— Foglalkozunk a nyilvántartás tökéletesítésével és *a tervtár* rendezésével is. Fontosnak tartom, hogy a jövő évben megoldjuk az építkezések hatályos ellenőrzésének a kérdését is, mert a mai állapotot feltétlenül meg kell változtatni. Nagy gondot fordítunk a telekpolitikai kérdésekre is. A jövő évben kell valóra váltani a törvényhatósági bizottságnak a 100 vitézi telek felajánlására vonatkozó határozatot.

SZLOVÁK PÁL dr. tanácsnok,

a közjogi és illetőségi ügyosztály vezetője:

— A székesfőváros közjogi, katonai és illetőségi ügyosztálya nem tartozik azon ügyosztályok közé, melynek munkája külsőleg látható eredményeket produkálhatna, ennélfogva csendben végzi azokat a feladatokat, melyek az állampolgárság, illetőség, anyakönyv, sajtórendészettel, valamint a választójogi névjegyzékek megálapításával kapcsolatosak.

— Célom az, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett *a főváros polgárságát a lehető legnagyobb gyorsasággal és előzékenységgel szolgáljuk ki* és ebben a tekintetben sikerült is elérni, hogy például az illetőségi bizonyítványt, ha a felek a törvényben előírt okmányokkal felszerelve jelennek meg, nem 24 óra alatt, *hanem egy délelőtt* intézzük el.

— A jövő év feladatai közé tartozik az *igazoló-választmány* ügyrendjének elkészítése. Sajnos a fővárosi törvény e tekintetben nagyon hiányos. Az igazolóválasztmány elnökének nincsen helyettese, úgyhogy *az elnök betegsége esetén hármilyen sürgős eset merül is fel, össze sem lehet hívni az igazolóválasztmányt* és ezen csak olyan módon lehet segiteni, — mint a közelmultban is volt rá példa, — hogy az elnöknek le kell mondania és helyébe a főpolgármester *új elnököt* nevez ki. Másik hiányossága a törvénynek az, hogy az *ügyosztályi tanácsnok még tanácskozási joggal sem tagja az igazolóválasztmánynak,* ennélfogva meg sem jelenhet az üléseken, dacára annak, hogy az anyag előkészítése hatáskörébe tartozik.

— További nagy nehézségeket okoz az *összeférhetetlenségi esetekben* az is, hogy az igazolóválasztmány esküt nem vehet ki felektől és igy abban az esetben, ha más bizonyíték nem marad, mint az eskü, ettől *a bizonyitási módtól el vannak ütve a felek.*

— Az igazolóválasztmány új ügyrendje lesz hivatva a törvény ezen hiányosságain részben segiteni.

— A jövő év feladatai közé sorolom *az összeférhetetlenségi bizottság ügyrendjének elkészítését is.*

BÓDY LÁSZLÓ dr. tanácsnok,

a közlekedési ügyosztály vezetője:

— *A jövő évi munkaprogram adva van: folytatni annak a hatalmas munkának az előbbrevitelét, amelyiknek célja Budapest és a környék közlekedésének reformja. A közlekedés újjáalakítása elsősorban az egységes forgalom megteremtésén alapszik, amelyre különösen módot és lehetőséget nyújt a Helyiérdekű Vasutaknak a közelmultban történt tényleges átvétele. A főváros belső forgalmának a környékre irányuló forgalommal való szoros egybeolvasztása óriási könnyebbséget jelent, azonban a végrehajtásnak számos akadályt és nehézséget kell leküzdenie. Az egységes közlekedési terv elkészítése tehát elsőrendű fontosságú érdek és ez a munka irányítja az ügyosztály jövő évi tevékenységének legfontosabb részét.*

— *A villamosforgalomban végrehajtott kisszakasz-rendszer teljes mértékben bevált és most már csak az van hátra, hogy további lehetőségeket kutassunk a villamosközlekedésnek a közönség szempontjából történő további kialakítására. Számtalan terv merült fel ilyen vonatkozásokban és a tanulmányok fogják eldönteni, hogy melyek azok, amelyek föltétlen előnyöket hoznak a megvalósítás révén.*

— *További feladata a közlekedési ügyosztálynak az autóbuszforgalom kiépítése. Az autóbuszok mai létszáma a most üzemben lévő vonalakon túlmenően újabb relációk létesítését nem teszi lehetővé, azonban a közgyűlés határozatának megfelelően gondoskodunk új járművek beszerzéséről. Minden kilátás megvan arra, hogy az autóbuszok szaporítása a jövő évben testet ölt és ebben az esetben Budapest belső közlekedési rendszere még sűrűbb hálózathoz jut.*

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

LAMOTTE KÁROLY dr. tanácsnok,

a pénzügyi osztály vezetője:

— A tisztelt Szerkesztőség kérdést intéz hozzám aziránt, hogy miként látom az 1934. évi, deficites esztendő kialakulását?

— Ez a kérdés úgy hat rám, mint mikor valakinek fáj valamely testrésze, s mindig azt tapogatják. Be kell vallanom, hogy egy olyan év, amelynél már előre látjuk a deficitet, nehéz helyzet elé fogja állítani a főváros vezetőségét. Nagyon sok munkának és nagyon sok fáradságos küzdelemnek lesz az eredménye, ha az 1934-es esztendőt nehézségek nélkül fogjuk befejezni.

— Csodaszerrel természetesen nem rendelkezem a deficitek eltüntetésére és őszintén mondhatom, hogy a deficiteket generális intézkedésekkel ma már nem is lehet kiküszöbölni. Bizonyos tartalékok ugyan rendelkezésre állanak a fővárosnak, azonban bármennyire sivárul hangzik is ez, nézetem szerint a deficitet legelsősorban takarékoskodással kell kiküszöbölni.

— Nemcsak a főváros vezetőségét, de a főváros adminisztrációjának minden egyes tagját át kell hatni annak a gondolatnak, hogy a kis dolgok és talán jelentéktelennek látszó megtakarítások fogják végső hatásában eredményezni azt, hogy a főváros kikerülje azokat a zökkenéseket, amelyeket a deficites gazdálkodás okozhat.

— Komolyan számítunk ezenkívül a kormány támogatására. Azt hiszem joggal remélheti a főváros lakossága, hogy a kormány segítségére fog jönni, amikor az adminisztráció által teljes egészében már ki nem kerülhető hiány keletkezett háztartásában.

SZENDY KÁROLY dr. tanácsnok,

a közoktatási osztály vezetője:

— Sajnos, nem éljük az alkotások idejét. A sok millióval lecsökkentett tanügyi költségvetés nem igen ad módot arra, hogy nagyvonalú tervekkel jöjjünk a tanács és a közgyülés elé, hanem csak az okvetlen szükséges új építésekkel és egyéb kisebb jelentőségü igényekkel jöhetünk. A külső alkotások lehetőségének ezt a csendes idejét tehát arra fordítjuk, hogy *a belső oktatást tegyük intenzivebbé.* Másfél éve folynak az elemi iskolai *helyi tantervi munkálatok,* amelyek az újév körül készen lesznek és a jövő évben olyan *részletes iskolai tanterv* kerül a fővárosi tanítóság kezébe, amely a legmagasabb igényeket is kielégíti és amelynek a segítségével az oktatás nivója *bármely nyugati város nivójával bátran felveheti a versenyt.* Hasonló munkálatok előkészítése folyik — persze még csak tervezetben — *a polgári és az iparostanonciskolákra* vonatkozólag is.

— Intenziv munkásság folyik különösen *a testnevelés terén.* A törvényhatósági tanács évi 60.000 P-vel dotálja a népligeti iskolai sporttelep létesítését is, úgy hogy két-három év mulva olyan sportstadion áll a fővárosi középiskolai tanulók rendelkezésére, amely nemcsak hogy megüti a nyugati mértéket, hanem azt meg is haladja és ezzel *a magyar sportnak ad jelentékeny segítséget.*

— A sportban tehetségesebb középiskolai tanulókkal szakoktatók foglalkoznak. Si, tennisz és a nehezebb sportágak közül a boxolás és birkozótréningek folynak, természetesen minden szakszerü felügyelet és oktatás mellett.

VAJNA EDE tanácsnok,

a közélemezési ügyosztály vezetője:

— A vezetésem alatt álló ügyosztály legfőbb gondja a jövő esztendőben az lesz, hogy a milliós lakosságnak elegendő, jóminőségü és árban is megfelelő élelem álljon rendelkezésére. Ezért nemcsak a felhozatalt, a kínálatot és a keresletet figyeljük, hanem segítéssel, tanácsal helyes irányban is óhajtjuk tartani az élelmiszer piac alakulását. Állandóan figyelemmel kísérjük az áralakulásokat is és ha szükségét látjuk a hatósági beavatkozásnak az nem is marad el.

— Az új élelmiszer-nagyvásár telepen mostmár normális élet folyik. Minden újításnál, ennél is voltak ideges tünetek, ezek elmultak és ma már a termelők, nagykereskedők és kiskereskedők, fogyasztók is mind látják, mennyire kellett ez a nagyszerü intézmény. Sajnos kevés a raktárunk a telepen és ezért tervezzük, hogyha valami módot találunk, építünk egy alkalmas raktárházat a nagykereskedők árunak tárolására. Kellene új hütőház is, mert a meglevő berendezés szük méretü, ez azonban olyan költséges, hogy a következő évben nem igen kerülhet rá a sor. A vágóhidakon és a húsvásárokon tervezett nagyszabásu újításokat és bővítéseket befejeztük, a vágóhídon is még csak a hütőberendezés bővítése volna kívánatos.

— A kerületi piacok átépítése, amennyire a mostani pénzügyi viszonyok között lehetett, megtörtént. Hátra van a Döbrentei-téri piac áthelyezése a tavaszszal. Ez a Tabán területére kerül és még nincs eldöntve, hogy új zárt élelmiszer vásár, vagy fedett csarnok épül-e.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

— Az elsőrendü élelmiszerek olcsóbbá tétele érdekében állandóan dolgozunk, ez a cél vezetett bennünket, amikor újabb lépéseket tettünk a liszt- és kenyérboletta megszüntetése érdekében.

SCHULER DEZSŐ dr. tanácsnok,

a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály vezetője:

— A szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály legfőbb törekvése, hogy a segítőakciókat a jövő esztendőben is legalább az iddei keretek között fenntarthassa. A pénzügyi lehetőséget a kormány által engedélyezett inségadó jövedelem adja meg. A kerületi előljáróságok mellett szervezett népsegélyző irodák, a vöröskereszt, az egyházak karitatív szervezetei és *a tavaly megszervezett népgondozó gárda révén ma már meglehetősen jól kiépített organizáció áll a segítés munkájának rendelkezésére.*

— *A szegénygondozásnak munkaszolgáltatás ellenében való nyujtásával kisérletképen már foglalkoztunk.* Egyelőre a hajléktalan menhelyek lakói részesülnek segítésben e szisztéma szerint, amely ha beválik, akkor más területekre is kiterjesztik.

— Változatlanul folytatja a főváros a többi más akciókat is. Ha lehet *fokozni kívánjuk a felruházási akciót* és kisérletet tettünk e téren is a társadalom segítségének bevonására. Az étkeztetési akció keretei a régiek maradnak jövőre is. Megmarad a tej, a tüzelőszer, élelmiszercsomag, csecsemőkelengye stb. akció is.

— A kilakoltatottak elhelyezésére a szükséglakástelepeken kívül magánházakban is lakásokat bérel a főváros. A szegénygondozás terén újítás lesz, hogy a régi János kórházban a *budai szegényházi lakóknak kórházi osztályt rendezünk be* és foglalkozunk a kamaraerdei szeretetotthon kibővítésével 300 ágyas új pavillon létesitése révén. Változatlan keretben akarjuk folytatni a nagysikerü *gyermeknyaraltatási akciót.* A városszéli telep az eddigi tapasztalatok szerint jól bevált és igy a tavasszal további 60 ikkerház, 120 lakás épitését tervezzük.

SALAMON GÉZA dr. tanácsnok,

a közegészségi ügyosztály vezetője:

— Az új, 1934. évben a kórházi adminisztrációban jelentős újításokat hajtunk végre. Az új esztendőben lép életbe az összes kórházainkra vonatkozó, egyöntetü betegfelvételi eljárás, amelyet a *Fővárosi Hirlapban* nemrég ismertettünk. Ugyancsak január 1-én léptetjük életbe a közkórházainkban ápolt betegek után felmerülő *ápolási költségek biztosítására* kiadott szolgálati utasítást.

— Az ápolási költségeket a jövőben nem központilag, hanem *decentralizáltan* fogjuk behajtani, ezzel a behajtási eljárás közvetlenebbé válik és lehetővé tesszük, hogy az ápolási költségek ne évek mulva, hanem lehetőleg azonnal megtérüljön.

— Bár a pénzügyi kereteink igen szükre szabottak, mégis több olyan nagyobb munkát fogunk végrehajtani kórházainknál, amelyek kórházainknak nemcsak a jókarbantartását, hanem az orvostudomány fejlődését követő modernizálását is jelenti. Igy a jövő évben kórházainknál a nagyobb munkák egész sorát végezzük el, amelyekre *110.000 pengő áll rendelkezésünkre.*

— Budán a régi vízivárosi és tabán-krisztinavárosi temető kiürítési munkálatainak előkészítését befejeztük. Ha a szükséges hitelösszeg az 1934. évben rendelkezésünkre áll, úgy a végleges kiürítést és temető-parkká való átalakításukat is még az új esztendőben meg fogjuk kezdeni.

— A hozzám tartozó egyéb intézményeknél még annyit említhetek meg, hogy a jövő esztendőben a *Közegészségügyi és Bakteriológiai Intézet* egy régi hiányát pótolhatjuk, mert az itt feltétlenül szükséges kísérleti állatok megfelelő elhelyezésére 30.000 P rendkívüli hitelt kaptunk.

KOVÁCSHÁZY VILMOS tanácsnok,

a városgazdasági ügyosztály vezetője:

— A városgazdasági ügyosztály 1934. évi programmját a Budapest fürdőváros gondolatkörében létesitendő intézmények, intézkedések, rendelkezések fogják kitölteni. A Rudas-fürdőnek gáztüzeléssel való berendezési munkálatai még ez év végén megkezdődnek és hiszem, hogy a joggal kifogásolt kazánházat is sikerül legkésőbb május hónap mulva lebontani. A Rudas-fürdő épitésének kérdése, illetve ott egy polgári fürdőszanatóriumnak berendezése, a gyógyfürdő modernizálása, a források és ivócsarnok új kiépítése és a fedett sétány felépítése a törvényhatósági tanács azon döntése után, hogy a tervek előkészítésére már megbizást adott, — remélem, hogy 1934. év elején megkezdődik s még ugyanezen évben befejezést is nyer. A főváros az új Rudas-fürdő felépítésével végre meg fogja oldani ezt a rég húzódó kérdést és hiszem, hogy a megújított fürdő értékes gyógyforrásaival, ivókúra berendezésével, polgári fürdőszanatóriumával egyik legértékesebb gyógytényezője lesz Budapestnek, mint fürdővárosnak.

— A Gellért-fürdőben ugyanesak tavaszra elkészül a pezsgőfürdő. Mindent el fogunk követni, hogy a megnyitása a hullámfürdőével egyidőben megtörténhessék. Elgondolásunk ugyanis az, hogy a hullámfürdő közönsége minden külön díjazás nélkül, a pezsgőfürdőt is használhassa. Az esős és borús napokra gondolunk, amikor a hullámfürdő közönsége majd a pezsgőfürdőt fogja használhatni. A hullámfürdő szezónzárása után pedig ősszel és télen ezentúl a hullámfürdő közönsége előtt ez a fürdő minden bizonnyal éppen olyan népszerü lesz, mint a hullámfürdő.

— Tavasszal megkezdjük a Gellért Szálló szanatóriumi osztályának berendezését is. Egyelőre 25—30 szobát kívánunk elkülöniteni azok részére, akik a Gellért-fürdőben fürdőkúrát tartanak. Egyidejüen igyekszünk átesoportositani az egyes gyógyeszközök: röntgen, kvarc, diathermia, iszapkezelés, hőlégfürdő, vízgyógykezelés, stb. ma szétszort helyiségeit akként, hogy a betegeket megkíméljük a fürdők és a gyógyeszközök együttes használata esetében többszörös öltözködéstől és vetkőzéstől. Minthogy a Gellért-fürdő 1934. évi költségvetésében megfelelő gondoskodás történt, hogy a gyógyfürdők orvosi propagandája is lehetővé válhassék, ennélfogva ezirányban is megtörténtek már a szükséges előmunkálatok.

— A Széchenyi-fürdő területén tervezett második mélyfurás munkálatait is bizonyára sikerül majd tavasszal megkezdeni.

— Az ügyosztály másik nagyobb munkakörében, az idegenforgalmi propaganda terén igyekszünk további eredményeket elérni. Az idegenforgalmi propaganda nagy nyereségét: az 1933. évi fényképpályázat nagyszerü, hatalmas anyagát az 1934. évi német, francia, angol, olasz nyelven megjelent idegenforgalmi naptárban csak részben használtuk fel. Még számos nagyszerü fényképet használhatunk majd fel az 1934. évi propagandamunkában. Jövő esztendőben megismételjük az idegenforgalmi fényképpályázatot. A bécsi iroda továbbra is folytatni fogja azt a munkát, amelyben eddig oly szép eredményeket ért el.

— Az ügyosztály többi munkaköre inkább adminisztratív természetü s ezekben a munkakörökben az 1934. évre előirányzott hitelkeretekben igyekszünk majd lebonyolitani mindazokat a feladatokat, amelyeket tőlünk a főváros közönsége vár.

MORVAY ENDRE dr. főjegyző,

a közüzemi osztály vezetője:

— *A XII. vízvezetéki és világitási ügyosztály ügykörébe tartozó 1934. évi munkaprogramm két részre osztható: 1. azokra a feladatokra, amelyek általános üzemi vonatkozásúak, 2. oly feladatokra, amelyek igazgatási szempontból közvetlenül az ügyosztályhoz tartozó Elektromos-, Gáz- és Vízművek tevékenységével vannak kapcsolatban.*

Az előbbiek közül kiemelkednek a következők: az üzemszabályzat megalkotása, amelynek az üzemek igazgatásának alapvető fontosságú kérdéseit az üzemek kommerciális szellemü célkitüzéseivel összhangban, de egyúttal az autonómia befolyásának intézményes biztositásával kell megoldania. Másik feladat az egységes szolgálati- és illetményszabályzat megalkotása oly elvi alapokon, amelyek az üzemi szolgálathoz fűződő közérdekeket és az alkalmazottak részéről támasztható jogos érdekeket kielégitő rendszerbe foglalják.

Az üzemi gazdálkodás, különösen a nagyüzemek gazdálkodásának üzemágankinti rendszeres és részletes felülvizsgálása, a racionáló üzem- és ügyviteli módszerek megállapitása és alkalmazása, továbbá ennek alapján a lehetséges szervezeti egyszerüsítéseknek a takarékosság elveivel megegyező keresztülvitele érdekében a harmadik nagy feladat. Ez a munka szakértő bevonásával a Vízműveknél megindult s fokozatosan ki fog terjesztetni a többi nagyüzemekre is.

— Az üzemek belső ügy- és üzletviteli szabályzatának elkészítésén is dolgozunk az egyöntetü könyvvitel, költségvetés és zárószámadás rendszeresitésével.

A jövő év feladatai közé tartozik az üzemekben fekvő ingatlan- és ingóvagyon értékének tényleges becslés alapján való újrafelvétele, amit az új fővárosi törvény is elrendel. Ez a becslés, — amelynek a megszervezése az üzemekben fekvő vagyon nagy változatosságára, az értékelésnél figyelembe veendő szempontok sokféleségére való tekintettel, igen hosszadalmas, szakszerü és alapos munkát kiván, — az eddiginél világosabb és megbizhatóbb képet fog adni az egyes üzemek és egyszersmind a főváros egyetemes vagyoni helyzetéről.

— Az üzemi alkalmazottak (özvegyeik, árváik) nyugdijszerü ellátásának a rendezésére vonatkozó 114/1931. kgy. számú szabályrendelet életbeléptetése és végrehajtása egy újabb másik feladat.

— Fontos kérdés azoknak a munkásoknak az üzemek kötelékében való folytatólagos elhelyezése, akik — számszerint mintegy 600-an — a megszüntetésre, illetve leépitésre kerülő üzemekben vagy műhelyekben ezen az időn túl már nem lesznek foglalkoztathatók.

— Az Elektromos Műveknél a bővitési kölcsönből végrehajtandó beruházási terv folytatólagos megvalósitása és az ujitási alap terhére elhatározott munkák alkotják a program gerincét.

Igy a 30 KV-os kábelhálózat fejlesztése, a Kazinczy-, valamint a Liliom-utcában átalakitó gépcsoportok felállitása a fontosabbak, az utóbbiak közül pedig a kelenföldi telepen a gőzkazánok modernizálásával összefüggő munkák, a jóléti épület munkái.

(Folytatása a 12-ik oldalon.)

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Városfejlesztési program és pénzügyi politika

Irta: HARRER FERENC törvényhatósági tanácstag

A főváros pénzügyi helyzetének súlyossága különösen két jelenségben mutatkozik. Az egyik: a közműépítkezésnek, az út- és csatornaépítésnek, csaknem teljes összezsugorodása. A másik: a közúti, vagyis a villamos- és az autóbuszközlekedési üzemek mindjobban kihegyezendő kínos alternatívája: deficit, vagy rossz közlekedés. Mindkettő Budapest tervszerűtlen fejlődésére vezethető vissza.

Az a lendületes fejlődés, amely az országban 1867 után bekövetkezett, a főváros területi kialakulását jóformán egészen a magánérdekre, közelebbről megjelölve a telek- és építési spekulációra bízta. Ennek hátrányos következményeit a századforduló idejében a főváros vezetősége már észlelte. *Halmos* polgármester proklamálta az extenzív fejlődés megakadályozásának jelszavát, *Bárczy* polgármester céltudatos telekpolitikával próbálta megközelíteni a problémát, az új Építésügyi szabályzat pedig avval a rendelkezésével, hogy a jövőre az építkezést csak kiépített és közművekkel ellátott utak mentén engedte meg, gyökeresen gátat akart vetni a szertelen és tervtelen városfejlődésnek. Sajnos, az új Építésügyi szabályzat életbelépése már a háború küszöbére, 1914 tavaszára esett. A háború után a kisembereknek az építési könnyítésekkel és még inkább az építési szabályoknak nem érvényesítésével történt kímélése, majd később a helytelenül a külső területekre is megadott rendkívüli házadómentesség, teljesen szabadjára eresztette a rendszertelen építkezésnek azt az áradatát, amelytől ma koldul a főváros és amelynek, az első mámor után, hátrányait érezni fogják azok is, akik e fejlődés kedvezményezettei ként tünnek.

Amikor az 1932. évi költségvetés összeállításakor a deficit réme először jelentkezett, a takarékossági bizottság, miután az adott költségvetés hiányát a kiadások leszállításával kiküszöbölte, avval a javaslattal járult a törvényhatósági tanács elé, hogy a főváros igyekezzék az állammal egyezményt kötni, amely a közfeladatokat és a megoldásukhoz szükséges anyagi eszközöket megfelelően megosztaná közöttük. Sajnos, ez a javaslat a mai napig eredményhez nem jutott. De bármennyire fontos volna ilyen egyezmény, van ennél pénzügypolitikailag is fontosabb és még hozzá maga a főváros által elvégezhető teendő: ez városfejlesztési programjának megalkotása.

A közgyűlés másfél év előtt városfejlesztési program készítésére külön bizottságot küldött ki. E bizottság a fürdőváros problémájára vonatkozó elvi megállapodáson kívül — a szükséges térképek és adatok hiányában — eddig csak előkészítő munkát végezhetett.

Mindjárt az új esztendő kezdetén a városfejlesztési bizottság meg fogja kezdeni tárgyalásait a legfontosabb kérdésben a főváros jövőbeli telepítési politikájának kialakítására. Az új települési program, amelynek irányelve nem lehet más, mint a település koncentrációja, de a túlzsúfolás csökkentése, fogja majd megadni a lehetőséget annak, hogy közművek és közlekedés újból finanszírozhatók, tehát megteremthetők legyenek, mert városi közszükségleti berendezésekkel csak tömören együtt élő lakosság látható el.

Igy kapcsolódik össze pénzügyi politika és városfejlesztési program!

KARÁCSONYI
tiszta öröm a


SINGER
villamosvarrógép
Legmesszebbmenő fizetési könnyítések
Csekély havi részletek
Singer varrógép részv. társ.
II., Corvin-tér 1
IV., Semmelweis-u. 14
VI., Andrássy-út 33
BUDAPEST
VII., Rákóczi-út 18
VIII., Rákóczi-út 68
VIII., Baross-u. 86/88

Kerületi elöljáróságok szervezetének átalakítása

Irta: dorogi FARKAS ÁKOS dr. tanácsi főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője

Budapest székesfőváros közigazgatása vezetőinek ma egyik fontos feladatuk *az új kerületi elöljáróságok felállítása.* Nem mai kérdés ez. A november 17-én Pest és Buda városok egyesítése óta lezárt 60 év alatt ez a város olyan hihetetlen ütemben fejlődött, hogy a 60 év előtti viszonyokat ma már alig lehet alkalmazni Budapestre.

A kerületi elöljáróságok kérdésével csak 1872-ben foglalkoztak alaposabban. Az 1872. évi XXXVI. t.-c. 82. §-a a kerületi elöljáróságok szervezéséről csak annyit mond, hogy *minden kerület élére egy elöljáró és melléje a megfelelő számú esküdt választandó,* akik együttvéve alkotják a kerületi elöljáróságokat. Az elöljáróság feladatául a törvény 85. §-a azt jelöli meg, hogy *köteles figyelemmel kísérni a hatósága alatt álló kerület állapotát* és az azt érdeklő ügyekben a tanácshoz s ennek útján a közgyűléshez előterjesztéseket tenni. A kerületi elöljáróságok jogi helyzetét a 83. §. úgy írja körül, hogy azok *közvetlenül a városi tanács alatt állanak,* semmi más hatósággal közvetlenül nem érintkeznek, az utasításokat egyenesen a tanácstól veszik, jelentéseiket hozzá intézik és kötelesek a hozzájuk intézett rendeleteket pontosan teljesíteni. Az 1872. évi XXXVI. t.-c. egyetlen egy hatáskört bízott önállóan a kerületi elöljáróságokra, még pedig *az elsőfokú iparhatósági feladatot.*

A főváros nagy kiterjedése tette szükségessé a kerületi elöljáróságok létesítését és 1873-ban a már akkor is oly gyakran hangoztatott *takarékosság* miatt erős vita folyt arról, hogy elegendő-e kilenc kerület felállítása, vagy pedig okvetlenül szükséges-e Kőbánya önállósítása X. kerületnek?

Az élet nagyon rácáfolt a kerületi elöljáróságokkal szemben tanusított szükkeblűségre

és bár a gyakorlati életben hamar rájöttek arra, hogy az egész fővárosi közigazgatás reformra szorul, a nagy kérdéshalmazból csak a kerületi elöljáróságok ügyét rendezte az 1893. évi XXXIII. t.-c. Azonban az elöljáróságok számát a rohamos fejlődés ellenére *akkor sem tartották szükségesnek szaporítani.*

A ma érvényben lévő fővárosi törvény, az 1930. évi XVIII. t.-c. meghozatala idején azonban *a törvényhozás már nem tudott kitérni az elöljáróságok száma szaporításának a feladata elől* és úgy intézkedett, hogy jóllehet az elöljáróságok számának megállapítása a székesfőváros törvényhatósági bizottsága hatáskörébe tartozik ugyan, azonban a törvény életbelépése után elsősorban

a belügyminiszternek áll jogában az elöljáróságok számát megállapítani.

A törvény közölte a kereteket is és megállapította, hogy *az eddigi 10 kerület helyett 14 közigazgatási kerületre kell Budapest székesfőváros területét felosztani.*

A felállítandó 4 új kerületi elöljáróság megszervezése *eddig leküzdhetetlen akadályokba ütközött,* mert a székesfőváros bevételeinek állandóan csökkenő irányzata az erre szükséges anyagi eszközöket nem tudta biztosítani. Csak ebben az esztendőben, tehát három évvel a törvény meghozatala után,

sikerült a székesfővárosnak megkezdeni az új kerületi elöljáróságok felállításának sorozatát

a XI. kerület elöljáróságának megszervezésével, amely a belügyminiszteri engedély elnyerése esetén *1934. évi március hó 1-én megkezdheti működését.*

Hogy a hátralévő három új kerület felállítása, illetőleg a három új elöljáróság megszervezése mikor lesz lehetséges, az nem a székesfőváros közigazgatási vezetőségének akaratán múlik, hanem *tisztán a körülményeken.*

Legnagyobb akadály *az elöljárósági épületek* kérdése. Ismeretesek azok a nehézségek, amelyek pl. a bérházban való elhelyezésre kényszerült VII. kerületi elöljárósággal kapcsolatosak. Ha az új, XI. kerület elöljárósága elhelyezésének ügyét már teljesen befejezettnek vesszük, akkor is

a VII. kerületi elöljárósággal együtt még négy új kerület elöljárósága elhelyezésének problémája mered szemünk elé.

Többféle elhelyezési lehetőség kínálkozik: vagy kibérelni egy erre a célra némileg alkalmasnak látszó és megfelelő helyen lévő magánépületet, vagy *keresni olyan székesfővárosi épületet, amely ennek a célnak megfelel, vagy pedig új épületeket kell építeni.*

Hogy a fenti módozatok közül az autonómia képviseletei melyiket fogják választani, előre nem állapítható meg. Annyit azonban kijelenthetek, hogy

még a mai viszonyok között sem javasolhatnék fél-megoldásokat,

mert miként egyes konkrét esetek bizonyítják, *a takarékosság jelszava alatt választott félmegoldásos módozatok az idők változásával drágábbaknak bizonyulhatnak,* mintha a főváros a végleges megoldások lehetőségeivel foglalkoznék.

De nem lehetnék híve a félmegoldásnak azért sem, mert

az egész kerületi elöljárósági szervezet átalakítása küszöbön áll.

Az 1930. évi XVIII. t.-c. előírja, hogy a székesfőváros kerületi elöljáróságairól szóló 1893. évi XXXIII. t.-c. reformját illetően a belügyminiszter *három éven belül törvényjavaslatot köteles terjeszteni a törvényhozás elé.*

Ennek az új törvénynek megalkotásánál a székesfővárosnak is biztosítania kell a beleszólási jogot és ezért *a kerületi elöljáróságok működését alapos vizsgálat alá vettük.* Ezeknek a vizsgálatoknak alkalmazásával a kerületi elöljáróságok közigazgatásánál is mutatkoztak olyan kifogások, amelyeket a polgárság érdekeivel könnyen összhangba lehet hozni és ezáltal

a kerületi elöljáróságok közigazgatását sokkal modernebb alapokra lehet helyezni.

Az új kerületi elöljáróságok megszervezésénél tehát alkalma van, illetőleg alkalma lesz a főváros vezetőségének már *a modern észszerűsítés, a racionalizálás alapelveit is érvényesíteni.*

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.



A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Az izzólámpán
eddig csak az áramfogyasztásvoltwattokban feltüntetve. A modern Tungsram lámpán ezentul lumenegységekben a fényteljesitmény nagyságát is megadjuk. Kis áramfogyasztás — nagy fényteljesitmény: ez a gazdaságos izzólámpa. Csak lumenjelzésü izzólámpát fogadjon el.
TUNGSRAM

A jövő év feladatai, az ügyosztályokat vezető tanácsnokok megvilágításában

(Folytatás a 10. oldalról)

továbbá a Kazinczy-utcai alállomáson az egyenáramú hálózat céljait szolgáló új akkumulátortelep létesítése.

— A Gázművek programjában a benzolgyártó berendezés létesítése, a külföldi gázszénszükséglet állandó biztosítása céljából szükséges kereskedelmi tárgyalások eredményes befejezése és a propagandatevékenység fejlesztése áll az előtérben.

— A Vízművek programjának legkiemelkedőbb pontjai a beruházó program keretében a káposztásmegyeri két tartalékalagut megépítése — a szükséges területek megszerzése után — a II. sz. budai vízmű tervei szerint az építési munkálatok megindítása.

Végül az elektromos áram és gázszolgáltatási díjak mérséklésének a kérdésével is behatóan foglalkozni kell.

A magasépítési ügyosztály programját a hosszabb idő óta betegszabadságon levő *Wossala* Sándor tanácsnok helyett

SZINTE LÁSZLÓ műszaki főtanácsos,

az ügyosztály h. vezetője

ismertette munkatársunk előtt:

— A költségvetés szűkre szabott kereteit ez az ügyosztály érzi legjobban, mert a többi ügyosztályok programjának végrehajtása itt összpontosul jelentékeny részben. Új létesítmények dolgában tehát a program, sajnos, nem oly gazdag, mint a boldog, régi időkben. De a rossz gazdasági viszonyok és egyéb nehézségek dacára is igyekszik a főváros a szükségleteket e téren is kielégíteni. *A közegészségtani és bakteorológiai intézet mellett 27.000 pengővel új istálló épül a kísérleti állatok számára.* A Horthy Miklós-közkórház területén egy *külön fertőtlenítő épületet emelünk,* ennek a költsége 20.000 pengő, ugyanitt készül egy új röntgenlaboratórium is filmkamrával. A Rókus-kórház mellé *a Gyulai Pál-utcában garázst építünk* a kórházi betegszállító és egyéb üzemi autóknak 15.000 pengő kiadással. Az Uj Szent János-kórház területén egy *hatalmas földalatti széntároló épül,* ennek a létesítésére 20.000 pengőt irányoztunk elő. A kerepesiúti temetőben *új virágárusító pavillon* épül, folytatjuk a rákosi új temető kerítésfalának építését, ezekre a munkákra 7500 pengőt engedélyez a költségvetés. A farkasréti temetőben 10.000 pengőből *új kertészház* épül és 3500 pengő költséggel folytatjuk a kerepesti temető hátsó lezárását is. Itt vasbeton-kerítést készítünk.

— *Új iskolaépítésekre 400.000 pengő van előirányozva.* Ebből megépül az új krisztinavárosi Leányliceum a Koronaőr-utca sarkán. A leánygimnázium költségeire 250.000 pengőt szánnak ebből az összegből, ez azonban csak az építési költségek egy részét fedezi. A X., Üllői-úti iskolát toldaléképítkezéssel kibővítjük, ez a munka 160.000 pengőbe kerül. Folytatjuk a népligeti iskolai sportstadion építkezését is Erre további 60.000 pengőt irányoz elő a költségvetés.

— A jövő év folyamán előreláthatóan *két elöljárósági épület* is létesül, illetve két meglévő épületet alakítunk át kerületi hivatallá: a Kelenföldön (XI. ker.) és a Zuglóban (XIV. ker.). Minden valószínűség szerint folytatjuk a városszéli telep építését is, további hatvan ikerházzal, 120 új telepes család számára.

— Nagyobb munkaterületet ölel fel az átalakítási és *a tatarozási program is.* A Szent László-kórházban a közönség részére szolgáló mosdó- és fertőtlenítő-épületet kibővítjük, két régi fabarakot komoly pavillonná építünk át, a kórház útvonalait is rendbehozzuk, mindez 64.000 pengőbe kerül. Az Uj Szent János-kórház épületeit a Diósárok-úton támfalakkal erősítjük a hegyoldalban, a szemészeti pavillon alagsorát *lakássá és laboratóriummá* építjük át, rendbehozzuk itt is az utakat és új kerítést építünk. E munkákra 35.000 pengőt szán a főváros. A kerepesi és a rákosi temetőkben *átalakítjuk az üvegházakat 11.000 pengő költséggel,* az utóbbiban nyilvános W. C. is épül, erre 12.000 pengő az előirányzat.

— Az *állatkerti pavillonok modernizálására* és szükséges átalakításaira is sor kerül. Itt körülbelül 25.000 pengőt fogunk felhasználni.

— Ujjáépítjük *a Koronázó-templom tornyát* és restauráljuk a dóm szobrászati díszítéseit, e munkák 300.000 pengőt reprezentálnak. Folytatjuk a belvárosi főplébániatemplom restaurálását, e munka körülbelül 280.000 pengőt fog felemészteni. A *kőbányai és az erzsébetvárosi plébániatemplomok restaurálása* is programunkban szerepel. Ezek költsége mintegy 30.000 pengő lesz.

— A Szent István-kórházban renováljuk az F. és II. számú *női pavillont,* a Rókus-kórház összes utcai ablakait újakkal cseréljük ki, a kórtermek falait üstökös mozaiklapokkal burkoljuk, udvarát parkíroztatjuk. E munkák költsége 105.000 pengő. *Iskolaépületek halaszthatatlan tatarozására 110.000 pengő lett előirányozva,* viszont az összes iskolaépületek egyéb építészeti munkáira 570.000 pengő szerepel a költségvetésben.

— Reméljük, hogy a jövő év folyamán sor kerül *a távfűtés megvalósítására* is. Folytatja az ügyosztály a fűtőberendezések racionális átalakításával a hazai fűtőanyagok jó felhasználására, a fűtés ellenőrzését és irányítását. E réven a főváros az üzemeknél és önálló vagyonkezelésű intézményeknél fűtőanyagban 17.3% megtakarítást ért el a mult esztendőben.

báró BABARCZY ISTVÁN dr. főjegyző,

a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetője:

— A jövő esztendőben az ügyosztály első feladata a székesfővárosi új Közszállítási Szabályrendelet előkészítése lesz. A fővárost, mint amely a közmunkák és közszállítások mennyisége és vállalati összege tekintetében mindjárt az állam után következik, az új Szabályzat rendelkezései a legközelebbről érintik s így az összes érdekelt fővárosi hivatalok, intézmények és üzemek véleményének az összetevése és leggondosabb mérlegelése kívánatos.

— Mindjárt az új esztendő után kerül napirendre *három iparrendészeti előterjesztés is:* az ószeresipar és a zsibárusipar gyakorlásáról szóló szabályrendeletek módosítása, valamint a házalók számának megállapítása. Ezekhez csatlakozik a Teleki-téri zsibárupiacon való árusításról szóló szabályrendelet módosítása.

— A törvényhatóság legközelebbi közgyülése fogja tárgyalni a fővárosnak a *kisipari és kiskereskedelmi hitelakcióba való bekapcsolódását.* A legfeljebb 200 P-t kitevő kölcsönökre már eddig is az igénylők százai jelentkeztek. A kölcsönök véleményezése, az ipari és kereskedelmi érdekeltségeknek folyamatban lévő meghallgatása után, ugyancsak a legközelebbi jövő feladatai közé tartozik.

— A főváros kisszámú, de igen értékes elemét képviselő mezőgazdasági lakosságának képviselete: a *Mezőgazdasági Bizottság* az 1934. évben újjáalakul. A választói jogosultsággal bírók összeírása megtörtént, a névjegyzék most van közszemlére téve.

— A népművészeti kézimunkáknak utcai árusítása a fennálló rendelkezések értelmében ezidőszerint *tiltva* van. Tekintettel azonban arra, hogy a mezőkövesdi, kapuvári, stb. asszonyok színfoltja ma már szinte hozzátartozik a budapesti városképhez és idegenforgalmi szempontból is figyelmet érdemel, tekintettel továbbá arra, hogy az utcai árusítás a kézimunkákat előállító vidékek lakosságának elsőrangú létérdeke, *meg kell teremteni a jogi lehetőséget, hogy az árusítás a jövőben egy sűrű forgalmú, arra alkalmas helyre központositva, legálisan legyen folytatható.* Ennek a kérdésnek a rendezése szintén a közel jövő feladata.

— Ezzel rokontermészetű ügy azoknak a hadigondozottaknak *helyfoglalási engedélyhez* való juttatása, akik jelenleg szintén a szabályrendelet ellenére árusítanak cipőfűzőket és más kisebb iparcikkeket a közterületeken.

— A Dunapartok jövő évi hasznosításánál az ügyosztály legfontosabb törekvése azoknak a kavics- és homoklerakodóknak, kőtereknek a *kitelepítése,* amelyek évtizedek előtt a Margit-híd budai hídfője körül nyertek elhelyezést, ma azonban már nem illenek be abba a díszes környezetbe, amelyet a főváros ezen a környéken, a fürdőváros északi centrumában kíván kialakítani. Megvan a remény arra, hogy *az óbudai Dunapart egy kisebb szakaszának kiépítése révén* ez a törekvés már a jövő évben megvalósítható lesz.

Ezekben ragadtam ki néhány közérdekű problémát, amelyek a közgazdasági és ipari ügyosztály legközelebbi teendői közé tartoznak. Legfőbb feladatunk természetesen — úgy mint eddig is — az ipar és kereskedelem, elsősorban a kisiparosság és kiskereskedők érdekeinek állandó figyelemmel kisérése és gondozása lesz.

NÉMETHY KÁROLY dr. tanácsnok,

a közművelődési és képzőművészeti ügyosztály vezetője

— Ügyosztályom meglehetősen sokoldalú munkaköréből a jövő szempontjából a következőket emelem ki: A *könyvtár* 1934. évi programjában érdekes új terv kivitelére kerül sor. Ez az újítás *a villamoskocsin vagy teherautón* berendezett könyvtár, mely *a hét minden napján máshol jelenik meg,* ahol a közelben nincs fiókkönyvtárunk és ellátja a környék könyvszükségletét. További tervünk a különösen fontos fiókönyvtárak céltudatos fejlesztése az olvasóközönség igényei és kívánságai szerint, továbbá a központi könyvtár nívójának tartása. Tovább fejlesztjük az új *Fővárosi Képtárat,* amely 1933. őszén nyílt meg egyelőre 22 teremben. A rendelkezésünkre álló csekély összeg gazdaságos felhasználásával az Egyetem-utcai palota további termeit alakítjuk át és rendezzük be és remélem, hogy a jövő évben számos új termet adhatunk át a nyilvánosságnak.

— A *színházak* ügyét általános érvényű, a színházakra vonatkozó összes rendelkezéseket egyöntetűen és egy egységben összefoglaló szabályrendelettel fogjuk rendezni. Ez a szabályrendelet ki fog terjedni a színházak politikai és tűzrendészeti szabályaira és pótolni fogja azt a hiányt, melyet ez irányban a hatóságok is, de a színházak is mindezideig éreztek. A *Városi Színház* házikezelésével olyan kérdés oldódott meg, mely már régen foglalkoztatta a főváros vezetőségét, a fővárosi kultúrpalota. A házikezelés lehetővé teszi, hogy nagy tömegeknek szép környezetben, olcsó pénzért komoly szórakozás nyujtassék, továbbá nagy gyülések, sportbemutatók és más hasonló események rendezésére is rendelkezésre áll.

— A *képzőművészet* mai súlyos helyzete mellett különös gondomat képezi a képzőművészet támogatására felvett hitelösszeg célszerű és mindenkit kielégítő felosztása. A főváros lelkiismeretes gondossággal támogatja a magyar képzőművészetet, betartva elődeinek nemes intencióit, a fiatal magyar művészek fejlődésének elősegítését.

— A *tűzoltóság* előtt számos új feladat áll. Az új, most alkotandó tűzrendészeti szabályrendelet, valamint a tűzrendészet országos rendezéséről készülő miniszteri rendelet újabb és szélesebb hatáskört fog a tűzoltóságnak biztosítani. A modern idők rohanó élettempója olyan technikai felkészültséget kíván meg a tűzoltóságtól, hogy annak csak folytonos gyakorlás, kísérletezés és tanulással tud megfelelni. Tanfolyamokkal, tanulmányutakkal és folytonos kisérletezéssel készül a tűzoltóság feladatainak megoldására. A főváros vezető helyet biztosít magának az országban azzal is, hogy az Országos Tűzoltótiszti Tanfolyam részére helyiséget és tűzoltószereket ad. Fokozatosan sor kerül a tűzoltóság egész személyzetének *gázálarccal* való ellátására, hogy tűzeseteknél az eddigi nehézkes készülékek helyett modern gázálarc álljon rendelkezésre.

— Az *iskolánkívüli népművelési akció* nagyszerű eredményei arra köteleznek, hogy továbbra is nagy, ha lehet fokozott gondot fordítsunk a felvirágoztatására. A régi kipróbált eszközök sorába újításként beiktattuk a művészi színi előadásokat. *Egyelőre kísérletképen 8—8 előadásra kibéreltük a Nemzeti Színházat és a Királyi Operaházat.* Mindkét előadássorozatra az összes jegyeket, májusig előre eladtuk. Ez az előzetes siker bizonyítja az elgondolás helyességét. Folytatjuk a magasszínvonalú irodalmi estek és matinék rendezését is. A *Szabad Egyetem* igazgató tanácsa új programot dolgozott ki a jövő tanévre a Szabad Egyetem számára. A kulturális akciók és az *iskolánkívüli testnevelés* munkája között egyre szorosabb kapcsolatot igyekszünk kiépíteni, mert az a célunk, hogy *levente* fiaink ne csak sportszerű, testi, hanem kulturális nevelésben is részesüljenek.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Szánthó Ferenc
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, I., Menkina János-utca 17
Telefon: 55-1-87 Telefon: 55-1-87

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Ifj. Halász Hubert
építési vállalkozó
Budapest, VII., Aréna-út 79. Tel.: 33-0-80
Vasszádfal kölcsönzés

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szállít saját bányájából: **Réteges lapos követ,**
kerti utak valamint makadám utak építéséhez **murvát.** Építkezésekhez **köport, salakot**
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A kiskereskedelem védelemre szorul az áruházakkal szemben

Irta: ILOVSZKY JÁNOS, a Baross Szövetség elnöke

Az áruházi kérdés a fővárosi kereskedelmet minden időben érdekelte, de sohasem volt olyan aktuális, mint éppen ma. A gyakorlati élet azt mutatja, hogy ennek a kérdésnek a megoldása már nem késhetik soká. A közelmúltban tanúi voltunk annak, hogy az élelmiszerkereskedelem egységes fronton vonult fel az áruházak ellen, azonban ennek ellenére új áruházak keletkeztek, a régiek pedig tovább folytatják az élelmiszerkereskedelmet éppen olyan arányokban, mint azelőtt.

Bizonyos oldalról azt a felfogást vallják, hogy a kereskedelem szabadságának elve megkívánja az áruházak teljes üzemi korlátozatlanságát. Én azt hiszem, hogy ezt az elvet így és ennyire élesen felállítani nem lehet. Lehetséges, hogy a távolabbi jövő a detailkereskedelemnek és kisiparnak olyan tábora van, amely védelemre szorul az áruházak törekvéseivel szemben. *Többszázezer kisegzisztenciáról van szó. Ezek mind adófizető alanyok, akik családot tartanak fenn és már csak nemzetvédelmi szempontból is számot tarthatnak arra, hogy a mindennapi kenyeret becsületes munkával megkereshessék.* Addig, amíg ilyen kisegzisztenciák vannak és a gazdasági élet más területein elhelyezkedést nem találhatnak, mindig szükség van a kiskereskedőre, aki a maga korlátozott terjedelmű üzletében a legközelebbi környék lakosságát szükségleti cikkekkel ellátja. Kell tehát bizonyos válaszfalakat felállítani a nagytőke által nagyüzemi keretekben fenntartott áruházak tevékenysége és az egyéni vállalkozások sokkal szerényebb kereskedelmi tevékenysége között, hogy a nemzet középrétegének egy értékes eleme, az alkotó munkában védelemben részesülhessen.

Az áruházak tevékenységének korlátozása nem érinti a kereskedelem szabadságát, ellenben a tisztes ipar és kereskedelem etikai alapjainak megerősítésére szolgál. Ha például a kereskedőtársadalom azt követeli, hogy a selejtes áru tömegszerű piacradobása megakadályoztassék, ezzel a fogyasztás érdekeit védi, mert a nagytömeg igen gyorsan befolyásoltatja magát hangzatos reklámhirdetések és megtévesztő árubemutatás által. Az élelmiszerek gyorsan romlandók lévén, a nagy tömegekkel dolgozó áruházak kevésbbé tudják az áru frisseségét és romlatlanságát biztosítani, mint az egyéni kiszolgáláson felépülő kiskereskedelem.

Különösen kiéleződik az áruházi verseny jelentősége a mai időkben, amikor a közönség fogyasztóképessége a lehető legminimálisabb mértékre zsugorodott össze, amikor tehát a közönség *kénytelenkelletlen, mintegy ráveti magát az olcsó árukra.* A forgótőkének ez az egészségtelen megfogyatkozása kedvező konjunkturát teremt az áruházaknak és tovább rombolja az egyéni kereskedelem érdekeit, amely kereskedelem már eddig is megtépázva és megfogyatkozva került ki a gazdasági háború viharából.

E szempontokból megfontolandónak tartom, hogy a kiskereskedelem érdekeit a mainál fokozottabb törvényes rendszabályokkal kell megvédeni a nagytőke és nagyüzem túlzott versenyével szemben. A kartelek korszakában különösen fontos ennek az elvnek a hangsúlyozása, mert ha a kiskereskedelmet nem védik meg, akkor sokezer egzisztencia fog ismét összeomlani, ami sem a gazdasági életnek, sem magának a nemzetnek hasznára nem válhatik.

Bűn és erény a takarékosságban

A Fővárosi Hirlap számára írta: MAGYAR MIKLÓS

A takarékosság fogalma minden időben úgy állt az emberek előtt, mint a legszebb gazdasági erények egyike. A túlzásba hajtott takarékosságot, a zsugoriságot szintén ismerte az emberiség és ezt őseink is elítélték. Kétségtelen tehát, hogy már a régi felfogás szerint is éppen úgy lehetett helyesen, mint helytelenül takarékoskodni. A takarékosságnak egyfelől az a körülmény adott értéket, hogy a társadalom nem rendelkezett szociálpolitikai intézményekkel s rossz termés, vagy elemi csapások idején az éhség miatt halomra hullottak az emberek. Másfelől indokolta az, hogy a nagyobb beruházásokhoz szükséges tőkék összegyüjtésére a takarékosság volt az egyetlen járható út.

A gazdasági válságok során új fogalom lépett fel, a közmunkának egy alfaja, amelyet *szükségmunkának* neveztek el. A szükségmunkát az jellemzi, hogy gazdaságpolitikai szempontból nem teljesen indokolt, legalább is nem időszerű munkálatokat jelent, hanem olyanokat, amelyeknek elrendelését elsősorban szociálpolitikai tekintetek teszik indokolttá. A szükségmunkát ma már világszerte mindenütt ismerik és alkalmazzák. Ez pedig félreérthetetlenül mutatja, hogy lehetnek idők, amikor nemcsak a túlzott takarékosság eshetik kifogás alá, de még a gazdasági gondosság elveit is mellőznie kell a társadalomnak, amelyben nem csupán gazdasági, hane merkölcsi törvények is érvényesülnek. Ha ezek szembekerülnek egymással, természetes dolog, hogy az alacsonyabb fokú gazdasági törvényeknek meg kell hajolniok a magasabbrendű erkölcsi törvények előtt. Nyilvánvaló dolog, hogy a takarékosság, amely mindig fogyasztásról való lemondást jelent, minden esetben bűn, amikor közvetlenül, vagy közvetve az erkölcsi törvényekbe ütközik.

Nem szenvedhet tehát kétséget, hogy *a takarékosság egyszer bűn, máskor erény.* Fel kell tehát vetni a kérdést, hogy mi lehet a magyarázata ennek a szembeszökő jelenségnek?

A megoldás egyszerű: munkára csak ott van szükség, ahol fogyasztás van. Ha semmit sem fogyasztana a társadalom, semmi munkát sem kellene végeznie. Miután azonban fogyasztás nélkül nem tartható fenn az emberi élet, az erre szükséges javak pedig csak munkával biztosíthatók, a munkához való jogot a legelemibb emberi jognak kell tekinteni. Viszont ez az elv csak úgy érvényesülhet, ha a fogyasztást addig a mértékig, amely mellett minden ember hozzájuthat az élet fenntartásához szükséges munkaalkalmakhoz, az állampolgárok legfontosabb és legelsőbbrendű kötelességének tekintjük.

Hihetetlenül hangzik, hogy a fogyasztás és vele együtt a munkaalkalmak teremtése kötelességszámba megy. De a vég nélkül ismétlődő gazdasági válságok megtanították az emberiséget erre a bölcsességre s most már csak azt kell keresni, hogy mik lehetnek azok az okok, amelyek a fogyasztást megakadályozzák, vagy olyan minimálisra csökkentik, hogy a munkaképes és dolgozni kész embereknek milliói maradnak munkaalkalom nélkül.

A feleletet abban a megállapításban találjuk meg, hogy a fogyasztás csökkentését a gazdasági élet rövidlátó, sőt mondhatnánk, hogy esztelen és öngyilkos intézkedései idézik elő. Ide tartozik elsősorban minden fogyasztási adó, ide tartozik a forgalmiadó, a fázisadó, a luxusadó, a látszatadó, szóval ide tartozik minden olyan intézkedés, amely kifejezetten, vagy ki nem fejezetten a fogyasztás megbüntetését és a fogyasztás üldözését foglalja magában.

Nincsen ma állam, amelynek pénzügyi vezető körei súlyos gondokkal ne küzdenének arra vonatkozóan, hogy a munkanélküliség által okozott nyomorúságon hogyan lehetne segíteni. A legnagyobb iróniája a sorsnak, hogy azok az eszközök, amelyeket kitermelnek, éppen a munkanélküliség további elmélyítésére alkalmasak, mert akarva, nem akarva, a fogyasztás megnehezítését jelentik. Pénzügypolitikai téren még mindig a babonás középkor világát éljük. Gazdaságpolitikusaink, különösen pénzügyi téren, pókhálóval és kutyaszőrrel gyógyítanak.

Itt van például a tisztviselői fizetéseknek és a nyugdíjaknak kérdése. Természetes dolog, hogy az államháztartás egyensúlyát meg kell tartani. De feltétlenül szükséges, hogy ehhez a legszerencsétlenebb utat válasszuk? Azt, amelyen máról-holnapra csökkent a gazdasági életben a nélkülözhetetlenül szükséges forgalmi eszközök mennyisége? Milyen hamar elfelejtik a pénzügyi vezetőkörök, hogy a tisztviselők és nyugdíjasok nem tezaurálják illetményeiket és hogy azok az összegek amelyeket az állam és a közületek ilyen címen kifizetnek, néhány nap leforgása alatt már 70—80—90 százalékban gazdát cserélnek. De az így továbbadott pénz sem süllyed bele a páncélszekrényekbe, hanem tovább forog a gazdasági életben. Nagyon találóan mutat rá a gazdasági válság irodalmának egyik figyelemreméltó munkájában (Aufbau, nicht Abbau!) Deutsch közgazdász, hogy a tőke körforgásának elementáris erővel ható törvényszerűsége érvényesül. Ha abból indulunk ki, hogy a gazdasági élet vérkeringésébe bejutott minden 100 pengőből 10 százalék a közületek birtokába jut, 5 százalék megtakarításul szolgál, további 10 százalék pedig külföldre vándorol, könnyen kiszámítható, hogy egy hét leforgása alatt a közületek által kifizetett tisztviselői fizetések és nyugdíjak már túlnyomó részükben újból a közületek birtokába kerülnek vissza. Ezeknek az összegeknek ugyanis az első alkalommal, amelyben gazdát cserélnek, már 25 százalékuk, a harmadik tulajdonosnál már 44, a negyediknél 58, az ötödiknél 68, a hatodiknál pedig 76 százaléka kerül vissza a forgalomból újra a közületekhez, illetve a bankokhoz. De az alatt a néhány nap alatt, amíg ezek és a következő tulajdonoscserék megtörténnek, az eredetileg kibocsájtott 100 pengő érték tulajdonképpen 250 pengő gazdasági érték cseréjét bonyolítja le. Megállapítható tehát, hogy minden 100 pengő tisztviselői fizetés, vagy tisztviselői nyugdíj, amelyet érthetetlen gazdasági logikával elvonnak, 250 pengő hiányt jelent a gazdasági élet részére. Ez magyarázza azt az általános felháborodást, amelyet a tisztviselők és nyugdíjasok fizetésének csökkentése elsősorban nem is maguknak a tisztviselőknek körében, hanem az iparosok és kereskedők széles rétegében kivált.

Nem szenvedhet kétséget, hogy a munkanélküliségnek csak egyetlen igazi orvosszere lehet és ez a munka. Az is bizonyos, hogy munka csak ott terem, ahol a társadalomban fogyasztás folyik. Nem fogyasztani akkor, amikor minden negyedik ember munkanélkül áll, takarékoskodni akkor, amikor minden negyedik család a szó fizikai értelmében éhezik, olyan bűn, amelyre mentséget találni nem lehet. De nemcsak azok bűnösök, akiknek birtokában a fogyasztásra alkalmas anyagi javak vannak, vagyis a gazdagok, hanem bűnösek azok is, akik őket a fogyasztástól elrettentik, akik luxusadóval, látszatadóval büntetnek és fenyegetnek, akik öntudatlanul, vagy tudatosan hozzájárulnak ahhoz, hogy a társadalomban a szociális és gazdasági bajok még jobban elmélyüljenek és a társadalmi rend eresztékei megrendüljenek. Ne büntessék tehát az autótulajdonost, hanem gondolják meg, hogy a gép, az üzemanyag, a gumi, a karbantartás, mindmind munkát és megsokszorozott kenyeret jelent. Ne büntessék a szórakozást, mert meg kell gondolni, hogy a ruha, az élelmiszerek, a kiszolgálás, mindmegannyi nélkülöző ember kenyerét jelenti. Ne büntessenek tehát semmi téren sem polgárokat, akik fogyasztanak, mert egyedül ez az út az, amely biztosítja, hogy az embereknek kenyere és családtagjaiknak életlehetősége legyen.

A takarékosság lehet bűn, lehet erény, ma kétségkívül az esetek túlnyomó részében a legsúlyosabb bűn a társadalom ellen.

Készül a margarin rendelet. A magyar mezőgazdaság nehéz helyzete fokozottabb figyelmet követel a tejgazdaságok védelmére, mert ez a termelési ágazat majdnem az egyetlen, amely a belső fogyasztás révén az életlehetőséget biztosítja. A *Fővárosi Hirlap* több alkalommal hangot adott annak a felfogásának, hogy a *vaj legerősebb konkurrensét, a margarint, háttérbe kell szoritani, mert annak gyártása és eladása nem képvisel közérdeket* és csupán arra alkalmas, hogy a legfontosabb tejterméknek az érvényesülését visszaszorítsa. A margarin használata azonban nemcsak a mezőgazdaságot érinti súlyosan, hanem *sérelme a fogyasztóközönségnek is*, mert a mai laza ellenőrzés mellett sohasem bizonyos abban, hogy valamelyik vendéglőben, cukrászdában vagy péküzletben és a gombamódra szaporodó kifőzésekben nem margarinnal készült ételneműt kap-e. A külföldön mindenütt erőteljes intézkedések védik a vaj érvényesülését és sikerült is korlátozni a margarin gyártását, mert rájöttek arra, hogy *abból közvetlen előnye sem az államnak, sem pedig a társadalomnak nem származik.* Nálunk egy régebbi rendelet írja elő, hogy az összes üzlethelyiségekben és vendéglőkben fel kell tüntetni ennek az állati zsíranyagnak a használatát, azonban a rendelkezést sehol sem tartják be. A földmivelésügyi minisztériumban most újabb rendelet készül, amely *az alárendelt hatóságokat a legszigorúbb ellenőrzés végrehajtására utasítja* és szigorú büntetést helyez kilá-

Költségcsökkentés tőkebefektetés nélkül

Racionalizálás. Gyár- és irodaszervezés
Áram-, gőz- és üzemanyagmegtakarítás
Képességvizsgáló laboratórium

INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet.
Budapest, V., Nádor u. 26. Tel. 16-1-27.

tásba mindazok számára, akik margarin használatát nem tárják a közönség elé. Remélhetőleg ezzel az intézkedéssel elfoglalja a közfogyasztásban méltó helyét a vaj, amelyet most a *binikum* név alatt ismert selejtes margarin-gyártmány és *Hutter—Leverék* növényzsír készítménye háttérbe szorítani iparkodik.

A „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet rt. igazgatósága folyó hó 18-án tartott ülésében megállapította az intézet 1933 június 30-ikával lezárt mérlegét, mely 63.945.35 pengőnek a nyugdíjpénztár részére való juttatása után 83.047.89 pengő nyereséggel zárul. Az igazgatóság a folyó hó 28-án tartandó közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy figyelemmel a jelenlegi viszonyokra, osztalék kifizetése mellőztessék és a kimutatott nyereség részben az intézet tartalékalapjának gyarapítására fordíttassék, részben az új üzletév számlájára vitessék át.

A Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi r.-t. heti jelentése. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 1000 kilónként budapesti paritásban nyersárúért: Káposztarepce 24.50—25, vörös köles 8—8.25, lucerna 125—135, lóhere 152.50—167.50, tavaszi bükköny 9.50—10.50, lennag nagyszemű 25—27, napraforgó fehér 19—20, tarka 11—11.25, kék mák 42—43.50, Viktória borsó 10.50—11.50, Express borsó 15.50—16.50, lencse kisszemű 21—24, nagyszemű 27—37 pengő.

Ipari numerus clausust!

Irta: KORÁNYI BÉLA

A nehézipar szaklapja már huzamosabb idő óta foglalkozik az ipari numerus clausus kérdésével és természetesen a nagy gyáripar szemszögéből vizsgálva a problémát, az akció ellen foglal állást. Kétségtelenül van abban helyes meglátás, hogy a középipar többnyire a kisiparból sarjadzik, de az is igaz, hogy a nagyipar rosszindulattal viseltetik a kisiparral szemben, amit legjobban bizonyít, hogy *mezőgazdasági gépgyárak, vasgyárak, sodronygyárak és cementgyárak betörtek a kisipari területekre és elszedték tőlük az építőipari és kézműipari munkákat.*

Akár tetszik a nagyiparnak, akár nem: *a kis- és középiparosok élni és érdekeiket megvédelmezni akarják* és nem hajlandók a nagyipar kedvéért műhelyeiket bezárni.

Az irtó hadjáratot két évvel ezelőtt indította meg a nagyipar abban a tudatban, hogy anyagilag a kis- és középiparnak nehéz a helyzete. Sajnálatos dolog, hogy a kormány nem állott oda a kisipart megvédeni és úgy látszik, ezúttal sem sorakozik ennek a foglalkozási rétegnek az alátámasztására, mert a legnagyobb pénzügyi és hitelnehézségek között

mindössze 120 ezer pengő hitelt engedélyez,

ami 240 ezer kisiparost számítva, *fejenként 50 fillér* kölcsönnek felel meg.

A nagyipar a kisipar elleni hadjáratát annál eredményesebben vihette keresztül, mert eddig a kormány részéről semmiféle komoly ellenállást nem tapasztalt, holott a *külföldön mindenütt rendeletben tiltották el a nagy gyárakat és nagy áruházakat a kisiparnak, illetve a kiskereskedelemnek okozott káros versenytől.*

Súlyos tévedés az az állítás, hogy *az iparnak csak három szakmája* kívánja a numerus clausus bevezetését. A nyomda-, papír- és kőbányaiparokon kívül a lakatosmesterek és a kisiparosok kongresszusa,

az építőiparosság összessége nevében egyhangúlag kérte a zárt szám bevezetését,

de ilyen mozgalom van folyamatban Szegeden, Debrecenben, Miskolcon, Szombathelyen és Sopronban is. A zárt szám a budapesti kávés-, vendéglős- és szállodaiparban már életbe is lépett, a 78.000. számú miniszteri rendelettel.

A bankérdekeltségek helytelen eljárást követnek, amikor a konszernjükhöz tartozó gyári vállalatoknak a kisipar tönkretételére és kiirtására irányuló hadjáratát pénzügyileg támogatják. Ilyen körülmények között *az egész kisipar a numerus clausus alapján áll,* mert csak e réven mentheti át magát, különben elpusztul. Nagyon helyesen állapítja meg *Helvey* Elek vegyészeti gyáros, hogy az ő szakmájában szívesen alávetik magukat a kormány árpolitikájának, ha ezzel szemben biztosak lehetnek abban, hogy *megvédelmezik őket újabb konkurrencia létesítésétől.*

Ezt a megállapítást az építőipari szakmák, a kis- és középiparosok egyhangúan aláírják. Ha a kézművesiparos a mai nehéz viszonyok között is hősiesen eleget tesz a közterhek viselési kötelezettségének, akkor a nemzetnek ezt a hazaflasan gondolkodó rétegét

állami beavatkozással védelem alá kell helyezni,

mert csak az ipari numerus clausus mentheti meg a kézművesipart a proletársorba való lesüllyedéstől. Joggal elvárhatják a pénzintézetektől, hogy a kisipari területeket kíméljék, amelyet egyébként kormányrendelettel is el lehetne intézni.

A nehéz gyáriparnak, valamint a kisiparosok kenyerét oly előszeretettel elhódítani akaró gyáraknak módjuk volna olyan cikkek előállításával ellensúlyozni a munkanélküliségüket, amelyeket *ezidőszerint külföldről kell behozni* és ha ezt követnék, úgy a nemzetgazdaság szempontjainak is órlási szolgálatot tennének. Ilymódon nem szorulnának arra, hogy *elvegyék a kisiparos kenyerét.*

A numerus clausus átmenetileg az egyetlen segítő eszköz, amelyet tehát okvetlenül be kell vezetni az építőipari fronton.

Itt az új közszállítási szabályzat a reformok egész sorozatával

Előnyben részesülnek a vitézi rend tagjai és a kisiparosok — A bánatpénzeket azonnal vissza kell szolgáltatni

A főváros vezetősége már évek óta türelmetlenül sürgeti a kormány új közszállítási szabályzatát, amely alapja a főváros készülő közszállítási szabályrendeletének is. Alig mulik el a törvényhatóság közgyűlésének, vagy valamely bizottságának ülése anélkül, hogy ne mutatnának reá a most érvényben lévő közszállítási szabályrendelet hibáira és hiányaira. Különösen azt hangoztatják az érdekeltségek és az adminisztráció szakemberei, hogy *a legolcsóbb ajánlatok rendszere csődött mondott.* Ehelyett minden oldalról az úgynevezett *középarányos rendszer bevezetését sürgetik,* mire azonban nincsen mód mindaddig, amíg az új közszállítási szabályzat érvénybe nem lép, mert a főváros ilyen tekintetben a maga hatáskörében nem intézkedhetik.

Ilyen előzmények után érthető örömmel fogadták úgy az érdekeltségek, mint a főváros műszaki adminisztrációja az új közszállítási szabályzat tervezetét, amelyet most küldött meg a kereskedelmi miniszter hozzászólás céljából a fővárosnak és az érdekeltségeknek. Az új szabályzatban

a kormány gyökeres reformokat tervez,

amelyek közül — mint munkatársunk *beavatott helyen* megtudta — leglényegesebbek a következők:

— Az új szabályzat pontosan meghatározza a *fővállalkozó,* a *vállalkozó* és *kisiparos* fogalmát.

Kisiparos eszerint az,

aki „elemi erővel hajtott gépet használ és állandóan tíznél kevesebb alkalmazottat foglalkoztat és csupán tovább eladók részére dolgozik. Vagyha közvetlenül el is ad fogyasztóknak, de húsznál kevesebb alkalmazottal dolgozik, végül, aki gépek nélkül dolgozik és huszonötnél kevesebb alkalmazottja van".

— Intézkedik a szabályzat a

generálvállalkozókról

is. Fővállalkozóknak csak abban az esetben lehet a munkát odaítélni,

ha az egyes munkanemekre beérkezett ajánlatok együttes összege lényegesen nagyobb, mint a fővállalkozó ajánlata.

Előírja a szabályzat azt is, hogy mikor szabad bizonyos munkálatokat *házikezelésben* elvégezni. Külön szakasz intézkedik a vállalatbaadás és a közmunka lebonyolításánál ténykedő *tisztviselők fegyelmi felelősségéről* is. Bizonyos esetekben lehetővé teszi *az érdekképviseletek közreműködését* is az új szabályzat és körülírja az árelemzőbizottság szerepét.

A tervezet második része *a vállalatbaadás módjáról intézkedik.* Kimondja, hogy a szállításokat és munkákat rendszerint

csak nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján

lehet kiadni. A versenytárgyalást olyképpen is meg lehet hirdetni, hogy azon csakis meghatározott telephellyel rendelkező cégek vehessenek részt. Ehhez azonban az *illetékes miniszter előzetes hozzájárulása szükséges.* Felsorolja azokat a munkákat, amelyeket nyilvános írásbeli versenytárgyalás nélkül, *zártkörű versenytárgyalás útján lehet kiadni,* végül felsorolja a versenytárgyalás mellőzésével kiadható munkákat. Ezek között szerepelnek.

a 2500 pengőn aluli munkák és a közüzemek rendelései a 10.000 pengős értékhatár alatt.

— Kimondja a szabályzat, hogy *kisiparosoknak* az ajánlat tételhez szükséges nyomtatványokat, feltételeket, mintákat, blankettákat mindig *díjtalanul* kel kiadni, ha a szállítás vagy a munka értéke a 15.000 pengőt előreláthatólag meg nem haladja.

— Részletesen intézkedik

az építkezések versenytárgyalásairól.

Építkezésre versenytárgyalást csak akkor lehet hirdetni, *ha az pontosan körülírható és a végleges terv, a részletrajz már elkészült.* A kiírási műveletekhez szakértők útján kidolgozott terveket, műszaki leírást, adatgyűjteményt, előméretet kell csatolni, amely a munkálatok mineműségéről, helyéről, terjedelméről, beosztásáról, elrendezéséről, talajviszonyairól stb. minden félreértést kizáró módon kellő tájékozást nyujt.

Magasépítkezéseknél a kiírási műveletekbe alternatív tételek nem vehetők fel, tehát pl.

a felhasználandó anyagok mineműségét a kiírás előtt végleg el kell dönteni.

Ugy a szállításoknál, mint a munkáknál az *egységárak megjelölését* kell az ajánlattevőtől megkövetelni. Átalányösszegről ajánlatot tenni nem szabad.

— *Ipari munkáknál* a különböző iparágak körébe tartozó munkákra rendszerint külön versenytárgyalás tartandó.

Bánatpénzül 25.000 pengőig 2%-ot, ezenfelül 1%-ot kell letenni. Kisiparosoktól 15.000 pengőn aluli munkáknál nem szabad bánatpénzt követelni.

Nagyon fontos újítás, hogy versenytárgyalási döntés után *a bánatpénzt külön kérvény nélkül azonnal visszatérítendő.*

— 20.000 pengőt meg nem haladó építési munkákat *kisiparosok részére kell fenntartani.*

A vitézi rend tagjait elsőbbségi előnyök illetik meg:

30.000 pengő erejéig 6%, 60.000 pengőig 4%, 100.000 pengőig 3%, 150.000 pengőig 2%, 200.000 pengőig 1½%, ezenfelüli összegeknél pedig 1%.

Az ajánlatok realitásának vizsgálatánál figyelembe veendők az érdekképveletektől esetleg bekért *egységárak.* A közszállítási szabályzat szerint az odaítélésre vonatkozó rendelkezések megsértése miatt panaszt lehet emelni. Ha egy egész szakma érdeksérelmét vonná maga után az ajánlat odaítélése, *panaszjog illeti meg az illető szakma országos jellegű érdekképviseletét is.*

— Külön fejezet intézkedik a munka átvételéről, a számlák kifizetéséről és kimondja a szabályzat, hogy a kifizetéseket az építkezés, illetve a munka átvételétől számított *30 napon belül* eszközölni kell.

Uj vezetőség a kövező ipartestületben

Jogos bizalom a szakma fellendülésére

Az új ipartörvény rendelkezése értelmében megváltoztatta alapszabályait a *Budapesti Kövezőiparosok Ipartestülete,* amelyik most a belügyminiszter részéről történt jóváhagyás után tisztújító közgyűlést tartott. A választás eredménye általános örömet és megelégedést váltott ki a sok nehézséggel küzködő kövezőiparosok között, mert az ipartestület élén *a legkiválóbb szakemberek vették át az irányító pozíciókat, akiknek munkássága biztosíték arra, hogy mindent elkövetnek a testületre hárult nehézségek kiküszöbölése érdekében.*

Köztudomású, hogy az ipartestület kebelén belül bizonyos surlódások akadályozták meg az együttműködést. Ez a széthúzás azonban a választás eredménye után megszüntnek tekinthető. Az új vezetőség tagjai az elismert kövezőcégek vezetőiből kerültek ki, akik ennek a nagynevű iparágnak nemes hagyományait eddig is ápolták és mindent elkövettek, hogy *a kor szellemével haladva biztosítsák a kövezőipar boldogulását.*

Az ipartestület elnökévé *Schäffer* Györgyöt, alelnökökké *Borlay* Károlyt és *Keresztes* Vilmost választották. Ez a vezetőség a maga súlyával és fáradhatatlan önzetlenséggel veszi kezébe a testület vezetését. *Schäffer* Károly nagy tapasztalata, közmondásos igazságérzete és puritán egyénisége eddig is vezető szerepre tették alkalmassá és *választását az egész szakmában nagy megnyugvással üdvözölték.* Az ipari szék alelnöki állását *Reinisch* Tivadarral töltötte be a közgyűlés. Az elöljáróságban helyet foglalnak: *Helfenstein* Károly, *Halmos* Endre, *Schaffer* Antal, *Obendorfer* József és *Krausz* Ferenc. Számvizsgáló *Spányi* Ernő, pénztáros *Obendorfer* Rudolf. A munkaügyi bizottságba *Halmos* Endrét, *Spányi* Ernőt, *Krausz* Ferencet és *Helfenstein* Károlyt, a mester- és iparosvizsgáló bizottságba *Helfenstein* Károlyt, *Krausz* Ferencet és *Halmos* Istvánt választották meg a győztes listáról. A segédvizsgálóbizottság elnöke *Obendorfer* József és *Halmos* István, rajtuk kívül még *Krausz* Ferenc, *Helfenstein* Károly és *Schaffer* Antal képviselik itt a tökéletes hozzáértést.

Az ipartestület tagjai bizakodással néznek az alkotó munka megindulása elé és indokolt várakozással tekintenek *a kövezőipar fellendülésének irányába, amelyet az új vezetőség minden bizonnyal ki fog harcolni.*

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat
BUDAPEST, V., ARANY JÁNOS-UTCA 25
Salgó és Dorogi brikett
nem kormoz, szagtalan, magas hőfok, tökéletes elégés

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

A Fővárosi Hirlap jövő héten a karácsonyi nyomdaszünet miatt nem jelenik meg. Legközelebbi számunkat január 3-án adjuk.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével új előfizetést nyitunk a Fővárosi Hirlapra és kérjük, hogy régi hívelnk újítsák meg előfizetésüket, egyben pedig terjesszék lapunkat barátaik, ismerőseik körében.

A Fővárosi Hirlap, amely a legnépszerűbb, a legjobban informált és a legelterjedtebb városi ujság, a főváros minden polgárának szinte nélkülözhetetlen olvasmánya. Budapest életéről, a főváros adminisztrációjának koloszszális gépezetéről a napilap nem adhat olyan teljes képet, amely a pesti embert kielégíthetné. Ezer és ezer szál fűz minden budapesti polgárt a főváros életéhez, amelynek minden megnyilvánulását, minden változását, újítását feszült figyelemmel kell lesni.

A Fővárosi Hirlap ezeknek az életenergiáknak pontos mérőeszköze, amelyet senki sem nélkülözhet, aki tisztában van azzal, hogy a polgár munkája és megélhetése milyen fontos és kiszámíthatatlan alkotórésze a város életének.

A Fővárosi Hirlap a konzervatív haladás útján vezérli olvasóit a boldogulás felé. Harcol a kisexisztenciákért, védi a termelőosztályokat, tevékeny részese küzdelmeiknek. Maga mellett találja a Fővárosi Hirlap mindig praktikus, célirányos, eszközeiben, fegyvereiben hatásos, de válogatós harckészségét a küszködő polgárság minden rétege és ezekről a hasábokról indul útnak a legtöbb szociális gondolat, amely a tisztviselő és a munkás életfeltételeit akarja megjavítani.

A Fővárosi Hirlapra, amely informálója, tanácsadója, harcostársa a főváros polgárságának, mindenkinek mulhatatlan szüksége van.

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

A Tesz elismerése

Hazaflas kötelességünk teljesítésének tudatában, jóleső érzéssel közöljük az alábbi levelet, amelyet a TESz elnöksége intézett *Dacsó* Emil főszerkesztőnkhöz:

Társadalmi Egyesületek Szövetsége
Elnökség

Budapest, 1933 december 13.

Igen tisztelt Barátunk!

A *Nemzeti Munkahét* befejezése után örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a *Nemzeti Munkahét* nagy sikere egyik eredményes munkásának, Neked, a *Fővárosi Hirlap* szerkesztőjének külön is a TESz köszönetét tolmácsolhassuk.

A *Nemzeti Munkahét* célját, a nemzet történelmi munkaegységének kialakítását, a magyar termelés és munka törhetetlen életerejének a nemzetben rejlő kincseit, ezzel a nemzet gazdasági önértékelését sikerült elérni. Azonban ez a sikerünk megközelítőleg sem lett volna ilyen teljes körű, ha a magyar sajtó nem fogadja olyan nagy megértéssel a Nemzeti Munkahét gondolatát. A *Fővárosi Hirlap* a nemzeti munka ünnepi hetén a „nemzet" olyan önzetlen és áldozatkész szolgálatát adta, amelyben meggyőződve látták a nemzeti munka gondolatának átütő erejét azok, akik a *Nemzeti Munkahét* rendezésében dolgoztak.

Őszinte tiszteletünk és nagyrabecsülésünk kifejezésével köszönjük Neked a *Nemzeti Munkahét* alatt kifejtett támogató munkásságot.

Igaz híveid:

Szörtsey s. k. orsz. ügyv. elnök. — **Baross Gábor** s. k. orsz. elnök.

December
21-én, 25-én, 28-án és 31-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Sipőcz polgármester köszönete a gyermeknyaraltatási akció támogatásáért. *Sipőcz* Jenő polgármester az alábbi levelet intézte a *Fővárosi Hirlap* szerkesztőségéhez: Tekintetes Szerkesztőség! A székesfővárosi gyermeknyaraltatási akció érdekében kifejtett hírlapi támogatásért, mellyel a szegénysorsú fővárosi gyermekek nyaraltatását elősegíteni szíves volt, fogadja a tekintetes Szerkesztőség hálás köszönetem kifejezését. Budapest, 1933 október 14. *Sipőcz* polgármester.

A kormányzóné karácsonyi felruházó-ünnepe. Vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné segélyakciójával kapcsolatban a Vigadó nagytermében december 19-én délelőtt 11 órakor Budapest székesfőváros karácsonyi ünnepséget rendez, amelyen 1450 iskolás és 2200 ovodás gyermeket ruháznak fel.

Rassay Károly, Friedrich István és Hahn Arnold az örökös tagjelöltek. Kedden délben foglalkozott a kijelölő választmány az örökös tagsági hely betöltésének ügyével és a díszes pozícióra *Rassay* Károlyt, *Friedrich* Istvánt és *Hahn* Arnoldot jelölte.

Ha a közgyűlésen mind a három jelöltre megtartják a szavazást, akkor izgalmas választásra van kilátás. Elterjedt hírek szerint azonban *Friedrich* István és *Hahn* Arnold visszalépnek és ez esetben *Rassay* Károlyt egyhangúlag választanák meg. Ez esetben *Balkányi* Kálmán bejutna a törvényhatóságba.

Pártértekezlet. *Az Egységes Községi Polgári Párt Kozma* Jenő elnökletével hétfőn este értekezletet tartott, amelyen a szerdai közgyűlés napirendjére kerülő ügyeket vitatták meg. Az értekezleten résztvettek: *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Studinka* Béla, *Piazza* Győző, *Pompéry* Elemér, *Martin* János, *Becsey* Antal, *Orova* Zsigmond, *Ledermann* Mór, *Wellisch* Andor, *Kállay* Tamás, *Bornemissza* Géza, *Glücksthal* Samu, *Héder* Lajos, *Oszoly* Kálmán, *Andréka* Károly, *Petzrik* Jenő, *Nagy* Antal, *Németh* Béla, *Bánó* Dezső, *Dési* Géza, *Gaár* Vilmos, vitéz árvátfalvi *Nagy* István, *Ugron* Gábor *Hoór-Tempis* Mór, *Faber* Fülöp, *Csécsi-Nagy* Miklós és mások. Elsőnek a bánhidai centrálé és a főváros között létesítendő szerződés-tervezetet tárgyalták, amelyhez *Bornemissza* Géza ismertetése és többek felszólalása után hozzájárultak. A Vásárpénztár adonyi bérletének likvidálásáról *Glücksthal* Samu tájékoztatta a pártot, majd több felszólalás után az értekezlet az erre vonatkozó polgármesteri javaslatot elfogadta. Örömmel vette tudomásul az értekezlet, hogy a polgármester a szerdai közgyűlésen javasolja, *Herczeg Ferenc díszpolgárrá választását.* Az örökös tagsági hely betöltése, az igazolóválasztmány, a kijelölő választmány és a közigazgatási bizottság újjáalakítása foglalkoztatta még az értekezletet. A pártértekezletet vacsora követte, amelyen sokan vettek részt a párt, a Polgári Egység Klubja tagjai és a kerületi szervezetek vezetői.

Házasság. *Balló* Alfréd székesfővárosi köztisztasági igazgató és neje sz. Stadler Irén tudatják, hogy fiúk ifj. Balló Alfréd, okl. gépészmérnök, a Bszkh. autóbuszüzemének mérnöke és *Liha* Clarisse, *Liha* Bertalan m. kir. bányatanácsos, a Rimamurányi vasművek bányaigazgatójának és nejének sz. Szüts Emmynek leánya, házasságot kötöttek.

Idegenforgalmi naptár. A fővárosi idegenforgalmi ügyeinek vezetősége, élén *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokkal, minden lehetőséget felhasznál arra, hogy ötletes és hatásos propaganda-anyaggal tartsa ébren a Budapest iránti érdeklődést. Legújabban *budapesti idegenforgalmi naptárt* küldöttek szét a külföldi utazási irodáknak, előkelő külföldi személyiségeknek, orvosoknak, szállodáknak, hogy ezeken a helyeken állandóan szem előtt legyen a naptárnak az a formája, amely a maga *ízléses és előkelő kiállításával bizonyára feltűnést kelt mindenütt.* A legújabb propaganda-eszközt a budapesti idegenforgalmi fényképpályázat anyagának felhasználásával *nyolcezer példányban állította elő a házinyomda,* 3000 példányt angol, 2500-at német, 1500-at francia és ezret olasz szöveggel. A művészi kivitelű naptár általános tetszést és elismerést aratott.

Pásztor Mihály előadása a jubiláló Cityről. Az *Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör* kedden ünnepi keretben megérkezett az egyik legrégibb városrésznek, a *Lipótvárosnak közel másfélszázados,* érdekes mozzanatokban gazdag történelméről és régi pesti képek bemutatásával egybekötött ünnepi estét rendezett. A kör díszelnöke, dr. *Glückstal* Samu felsőházi tag, aki most töltötte be bizottsági tagságának 30 éves fordulóját, tehát legrégibb tagja a törvényhatóságnak és akit ebből az alkalomból melegen ünnepeltek, bevezető szavakat mondott, majd *Pásztor* Mihály szerkesztő, a kitűnő író és a régi Budapest legalaposabb ismerője *„A 140 éves Lipótváros"* címmel előadást tartott. A rendkívül érdekes előadást a nagyszámú közönség feszült figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta. A felolvasást vacsora követte.

Döntés a tabáni tervpályázatban. A tabáni városrendezési bizottság *Borvendég* Ferenc alpolgármester elnöklete alatt a pályadíjakat a következőknek ítélte oda: I. díjat nyerte: *Warga* László „Hegyen-völgyön" jeligéjű tervével. II. díjat: *Árkay* Bertalan, *Hönsch* László és *Katona* Dezső a „Népművészet" jeligéjű tervükkel. A III. díjat *Weichinger* Károly és *Nendtwich* Andor „Tabáni kertek" jeligéjű pályamunkával. Továbbá megvételre ajánlotta a bírálóbizottság a következő öt tervet, mégpedig: *Grieger* Gyula „Revizió", *Misley* Sándor és vitéz *Magyar* Győző „Tabán 1933.", *Halászy* Jenő és *Brestyánszky* Tibor „B. H.", *Pogány* Móric „Magyar holnap", végül *Friedrich* Lóránt és *Schömer* Ferenc „Phönix" jeligéjű tervét.

A HULLÓ VAKOLAT
veszélyezteti gépeit és árúját. Minden kárnak elejét veheti, ha a mennyezetet Eternit-nagylemezekkel burkolja. Mindenütt gyorsan elhelyezhető, könnyen tartható tisztán, határtalanul tartós.
Kérjen díjmentes prospektust és árajánlatot.
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI., Andrássy-út 33. sz.

Halálozás. *Mezey* Lajos dr. ny. Máv. főfelügyelő 86 éves korában elhúnyt. Az elhúnytban *Buzáth* János ny. alpolgármester apósát gyászolja.

Csorna Kálmán árvaszéki elnök előadása Törökországról. Az új Törökország jogi, szociális, kulturális és gazdasági reformjáról tartott az ügyvédi körben előadást *Csorna* Kálmán dr. székesfővárosi árvaszéki elnök, aki a Rákóczi-ház felavatása alkalmával Rodostóban a székesfővárost képviselte, ugyanakkor Istnbulban, majd Ankarában is járt és ott a török állam és társadalmi élet egyes megnyilvánulásait is tanulmányozta. Előadásában ismertette az alkotmányjogi reformot, az állam és egyház különválasztását, a vallási szimbolumok kiírtását. Majd az állami igazgatás szervezetét írta le és sorra vette a magánjog és a jog egyéb területén behozott újításokat. A kulturális és a szociális reformok ismertetése után a gazdasági és pénzügyi téren elért eredményekről szólott. Foglalkozott végül a török-magyar politikai és gazdasági kapcsolatokkal. Az előadásnak nagy sikere volt.

Pártvacsora az Angyalföldön. A *Nemzeti Egység Pártja* angyalföldi szervezetének munkás-szakcsoportja pártértekezlettel kapcsolatos vacsorát rendezett, amelyen többszáz munkás-választópolgár jelent meg. Az értekezleten elsősorban a munkanélküliség kérdésével foglalkoztak. *Pollacsek* Ferenc a munkanélküliség megoldására vonatkozó javaslatokat ismertette. *Piazza* Győző főv. biz. tag azt hangoztatta, hogy a munkanélküliek támogatását és a munkanélküliség időleges megoldását a polgári osztály legfontosabb kérdésének tekinti. Dr. *Hegedüs* Bertalan, a frontharcosok elnökének felszólalása után dr. *Kollmann* Dezső ügyvezető elnök rámutatott azokra a bajokra, amelyek a munkanélküliség megoldásában eddig orvosatlanul maradtak. *Winhardt* Ágoston dr., a VI. ker. h. előljárója, az előljáróság legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba az angyalföldi munkanélküliek részére. *Abonyi* titkár felolvasta *Dési* Géza orsz. képviselő táviratát, majd *Tautinger* Márton zárószavaiban indítványozta, hogy a javaslatokat összefoglalva, memorandum alakjában, küldöttség adja át a *Nemzeti Egység Pártja* vezetőségének.

Gáspár Fülöp naponta kétszer szállít fafűtéses kandallókhoz 20—25—33 cm-es vágású, száraz bükk-, csertölgy-, gyertyán- és 3.96-os parkettafát 2 zsáktól és kokszot, tatai szenet, brikettet vegyesen 4 zsáktól plombálva. Tel.: zsák 933—05, 903—42; fuvar 922—09.

Megválasztották a Belvárosi Polgári Kör tisztikarát. A Belvárosi Polgári Kör dec. 12-én tartott jubiláris közgyűlésén Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter elnöklete mellett a következő tisztikart választotta meg: Elnök: Kállay Miklós; társelnökök: Dán Leó, Girardi Tibor, Halom Dezső, Héder Lajos dr., Mössmer Pál, Német Antal dr., Sántha Ernő, Temesváry Imre dr.; főtitkár: ifj. Bónis Ferenc dr.; titkárok: ifj. Héder Lajos és Temple Rezső dr., háznagyok: Horn Mihály, Kálmán Andor, Szende Dezső dr.; pénztárosok: Jacobi Zoltán, Tövissy Ernő dr., ügyészek: Kéler Bertalan dr., Bernharndt Emil dr. és Strasser Dezső dr. Ezenkívül választottak 25 tagú igazgatóságot és 50 tagú választmányt, melyben a Belváros értelmiségének, kereskedő- és iparostársadalmának színe-java helyet foglal.

Negyven éves a Rózsadombi Egyesület. A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" 40 éves fennállását ünnepelte szombaton a Szent Lukács-fürdő külön termében jubiláris díszközgyűlés, művészest és társasvacsora keretében. Az ünnepi közgyűlésen vitéz József Ferenc dr. kir. herceg, az egyesület fővédője elnökölt. Megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a szerencsés fekvésű Rózsadomb kiépítése nemcsak partikuláris érdek, hanem az egész Budapest, sőt az eljövendő fürdőváros és a fejlődő idegenforgalom egyetemes érdeke is. Azután Nádas Béla dr., az egyesület ügyész-főtitkára számolt be az egyesület 40 éves működéséről és jövőbeli célkitűzéseiről. Ez utóbbiak közt szerepelnek elsősorban: a rózsadombi autóbuszjárat fejlesztése, Gülbaba-mecset építése, rózsadombi kerti fiúközépiskola létesítése, rózsadombi kaszinó alapítása, rózsadombi piac kijelölése és sok más egyéb, a Rózsadomb és környéke fejlesztését, szépítését és kialakítását célzó, közérdekű kezdeményezés. A közgyűlés indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az elnökségnek és a főtitkárnak a tartalmas beszámolóért és az eredményes működésért. A pénztárosi és számvizsgáló jelentések után megejtették a tisztújítást. Elnöknek megválasztották: Harrer Ferenc dr. nyug. alpolgármestert. Alelnökök lettek: almási Balogh Loránt, Lengyel Endre dr. és budatétényi Vály Ernő dr., ügyészfőtitkár: Nádas Béla dr., pénztáros: Hoffmann Károly lett, majd kiegészítették a választmányt. Az ünnepi közgyűlést művészest, majd társasvacsora követte.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Asztalos munkát a Lehel-uccai műhelybérháznál: Nyitray Károly 2194 pengővel.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyaláson a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Több tabáni épület bontási munkáira pályáztak: Molnár József és László, Árpád, Felmann S. József, Bruckner József és Fia, Kovács Artur, Schubert János és Grenyó Bertalan, Stulz Ferenc, Havas Sándor, Bodnár Zoltán, Temesváry Károly, Singer Károly, Brát István, Turul Szövetség.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

—

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Munkájáért a legnagyobbmérvű szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismertan a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK tömöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 81. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 21-4-88. Gyári és első Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 • Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

ELSŐ KISPESTI
takaréktüzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Kiapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

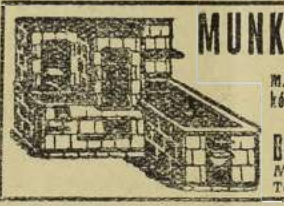
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktüzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 5.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST VI SZONDY-U. 32 TEL.: 28-3-31
ALAPÍTVA 1907.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 50,000.000 drb
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

MIKROFARAD RÁDIOTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3 TELEFON: 21-2-81.
Készít különféle fém és bakelit tömegcikkeket, bakelit- és fémszerszámokat, elektrotechnikai cikkeket.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizios csavarok.

GILLE ISTVÁN faárugyára Budapest,
VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ
TELEFON: 62-4-88

CSALÁDI HÁZAK TERVEZÉSE,
financirozása oklevelez építészmérnök és kőművesmester tagjaink által a legtökéletesebb sikerrel jár.
MAGYAR ÉPÍTŐ IPAROSOK SZÖVETKEZETE
Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 88-3-97